ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΘΗΣΑΥΡΟΣ

ΛΕΞΙΚΟΝ

ΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

ΥΠΟ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Ρ. ΡΑΓΚΑΒΗ

ΜΕΤΑ ΠΟΛΛΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ ΚΑΙ ΠΙΝΑΚΩΝ

ΤΟΜΟΣ Β'.

ΕΚΔΟΤΗΣ

Ἀνεστης Κωνσταντινιδης

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ

ΑΝΕΣΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ

1891

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΝ ΛΕΞΙΚΟΝ

Ν

Νααρμάλχας, ὁ μέγας ποταμὸς ἢ ἡ βασιλικὴ διῶρυξ, ἡ συνδέουσα τὸν Εὐφράτην καὶ Τίγριν, διατηροῦσα ἔτι τὸ ἐγχώριον ὄνομά της, καὶ γνωστὴ ἤδη τῷ Ἡροδότῳ (Α, 193.—Στρβ. ΙΣΤ, 74. — Πολβ. Ε, 51, 6).

Ναβαρζάνης, Πέρσης στρατηγὸς εἰς τὴν ἐν Ἀρβήλοις μάχην, ἑνωθεὶς εἶτα μετὰ τοῦ ἐπαναστάτου Βήσσου κατὰ τοῦ Δαρείου (Ἀρριαν.).

Ναβαταῖοι, ὁ ἐπισημότατος λαὸς τῆς Πετραίας Ἀραβίας, κατέλαβε τὰς ἀρχαιοτέρας ἕδρας τῶν Μαδιανιτῶν, Ἀμαληκιτῶν, Ἐδουμιτῶν, καὶ ἐξετάθη μετὰ ταῦτα καὶ ἐπὶ τῆς Εὐδαίμονος Ἀραβίας. Πρωτεύουσα αὐτῶν ἦν ἡ τῆς Πετραίας Ἀραβίας Πέτρα (ν. Σέλα), πόλις σχεδὸν πᾶσα ἐν τῷ βράχῳ λελαξευμένη, 2 μιλίων περιφέρειαν ἔχουσα, πλουσία ποτὲ καὶ ἰσχυρά, ἧς ἀξιόλογα ἐρείπια διετηρήθησαν εἰς 11 γεωγρ. μιλίων ἀπόστασιν ΝΑ τῆς Νεκρᾶς θαλάσσης. Ἐπὶ τῶν διαδόχων τοῦ Ἀλεξάνδρου μνημονεύονται οἱ Ναβαταῖοι ὡς λαὸς φιλοπόλεμος καὶ ἰσχυρός, καθ' οὗ ἐν ἄλλοις ἐκστρατεύσας τῷ 309 Δημήτριος ὁ Πολιορκητής, ἀπέτυχε (Πλούτ. Δημ. Ζ). Πηγὴ τοῦ πλούτου καὶ τῆς εὐημερίας αὐτῶν ἦν ἡ μεγάλη εὐφορία μέρους τῆς γῆς των, ἡ εὐρεῖα κτηνοτροφία των, τὰ πολύτιμα ἀρωματικὰ προϊόντα τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας καὶ τὸ ἐκτεταμένον ἐμπόριόν των. Ἐπεδίωκον δὲ κατακτήσεις πρὸς τὰ μεσημβρινώτερα, καὶ λῃστρικῶς πολλάκις ἐνέπιπτον εἰς τὰς περικειμένας χώρας (Just. XI, 126. — Ov. Met. I, 61), μέχρις αὐτοῦ πρὸς Β τοῦ Εὐφράτου. Πολλοὶ λαοὶ ἦσαν αὐτοῖς ὑποτεταγμένοι· δούλους ὅμως εἶχον ὀλίγους. Θρησκεία αὐτῶν ἦν ἡ μέχρι τοῦ μωαμεθανισμοῦ ἐν Ἀραβίᾳ ἐπικρατοῦσα ἀστρολατρεία. Ἐκυβερνῶντο δ' ὑπὸ βασιλέων, ὧν ὅμως μικρὰ ἦν ἡ ἰσχύς. Ὁ πρῶτος αὐτῶν φαίνεται ὅτι ἦν Ἀρέτας Α', ὁ ἐπὶ Ἀντιόχου Δ' μετὰ τῶν Μακκαβαίων εἰς φιλικὰς σχέσεις διατελῶν. Εἷς ὅμως τούτων, ὁ Ἰωναθάν, ἐπεχείρησεν ἐκστρατείαν κατὰ τῶν Ναβαταίων. Καὶ ἄλλοι δ' ἡγεμόνες μετὰ ταῦτα, τῷ πρώτῳ ὁμώνυμοι, ἐξηκολούθησαν, πολλάκις ἐπιτυχῶς, τὸν κατὰ τῶν Μακκαβαίων πόλεμον. Αἱ συγκρούσεις δ' αὗται προὐκάλεσαν μέχρι τέλους τὴν ἐπέμβασιν τῶν Ῥωμαίων, καὶ τῷ 65 π. Χ. ὁ Πομπήϊος (Πλούτ. Πομπ. ΜΑ) προέβη κατ' αὐτῶν μέχρι τῆς Πέτρας. Διὰ τοῦτο Μάλχας ὁ Β'. ἡγεμονεύων τῷ 47 ὑπεστήριξε τὸν Καίσαρα (Cæs. B. Afr. 1). Ἀλλ' ἔπειτα, μετὰ τῶν Πάρθων ἑνωθείς, ἐτιμωρήθη ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, καὶ συνεμάχησε μετὰ τοῦ Ἀντωνίου (Πλούτ. Ἀντ. ΞΑ). Κατὰ τοῦ ἰσχυροῦ δὲ Ὀκταβίου, κατακτητικὰς ἔχοντος διαθέσεις, ἐξηγέρθη· ἀλλ' ὁ διάδοχος αὐτοῦ Ὀβόδας, ἡγεμὼν ἀσθενοῦς χαρακτῆρος, ἐβιάσθη νὰ βοηθήσῃ αὖθις τοὺς Ῥωμαίους εἰς τὴν ὑπὸ τὸν Αἴλιον Γάλλον ἐκστρατείαν των εἰς τὴν μεσημβρινὴν Ἀραβίαν. Εἷς τῶν διαδόχων αὐτοῦ, τὴν θυγατέρα του δοὺς εἰς γάμον εἰς τὸν Ἡρῴδην, ὅστις περιύβρισεν αὐτήν, ἐξεδικήθη νικήσας αὐτὸν καὶ τοὺς συμμάχους αὐτοῦ Ῥωμαίους τῷ 37 μ. Χ. καὶ εἰσήλασεν εἰς τὴν Συρίαν. Ἀλλὰ βαθμηδὸν ἠλαττώθη ἡ δύναμις τῶν Ναβαταίων,

καὶ ἐξέλιπεν ἐντελῶς ὅτε Πάλμας, ὁ στρατηγὸς τοῦ Τραϊανοῦ, ἐκυρίευσε τὴν πρωτεύουσαν αὐτῶν Πέτραν, τῷ 100 μ. Χ. (Στρβ. ΙΣΤ, 700, 767, 777, 779. — Δ. Κάσσ. ΞΘ, 14. — Eutr. VIII, 2).

Νάβις, Σπαρτιάτης, κατέλαβε τὴν ἐξουσίαν ἅμα ὁ Μαχανίδας ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Φιλοποίμενος. Ὡς φιλορρωμαῖος δὲ, συμπεριελήφθη εἰς τὴν μεταξὺ τῶν Ῥωμαίων καὶ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος εἰρήνην (Liv. XXIX, 12). Ὡμὸς καὶ φιλοκερδὴς, ἔτρεφε μισθωτοὺς, καὶ δι' αὐτῶν εἰσέβαλλε διὰ ξηρᾶς καὶ θαλάσσης εἰς παρακειμένας χώρας καὶ τὰς ἐλεηλάτει· τὴν δ' ἀρχαίαν λακωνικὴν δίαιταν ἐπροσπάθει ν' ἀποσκορακίσῃ. Ὅτε δ' ὁ Φίλιππος ἤρχισε τὸν πόλεμον αὖθις, ἐκέρδισεν ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὸν Νάβιν, παραχωρήσας αὐτῷ τὸ Ἄργος (Liv. XXXVIII). Ὁ Φλαμμινῖνος, ἀφ' οὗ ἐνίκησε τὸν Φίλιππον, ἀνεκήρυξε τῆς Ἑλλάδος τὴν ἀνεξαρτησίαν, ἐκινήθη κατ' αὐτοῦ, τῷ 195 π. Χ., καὶ τὸν ἐβίασε νὰ παραχωρήσῃ πάσας τὰς χώρας ἃς κατεῖχεν ἐκτὸς τῆς Λακωνικῆς καὶ ταύτης τὰς ἐπιθαλασσίους πόλεις, ἀφεὶς αὐτῷ ὅμως τὴν ἐπὶ τῆς Σπάρτης ἐπικυριαρχίαν (Πλούτ. Φλαμ. 15. — Liv. XXXIV, 22). Ὀλίγον μετέπειτα προσέβαλεν ὁ Νάβις τοὺς Ἀχαιοὺς, συμμαχοῦντας τότε μετὰ τῶν Ῥωμαίων, καὶ ἐνίκησε μὲν κατ' ἀρχὰς διὰ θαλάσσης, ἀλλ' ἐνικήθη ὑπὸ τοῦ Φιλοποίμενος ἐν Γυθείῳ, καὶ τῷ 192 ἐδολοφονήθη ὑπὸ τοῦ Ἀλεξαμένους, ἀρχηγοῦ τῶν ἐπικούρων οὓς τῷ εἶχον πέμψει οἱ Αἰτωλοὶ (Πολύβ. Ζ, 8. ΙΖ. 17. — Liv. XXXVI, 35).

Ναβουχοδονόσωρ (Νεβουκαδνεζάρ). Ἀπὸ τῆς μέσης τοῦ ιγ' αἰῶνος π. Χ. ἦρχον Ἀσσύριοι ἡγεμόνες ἐπὶ τῶν ἐν Βαβυλῶνι Χαλδαίων, Ναβονάσσαρ τις μνημονεύεται ὡς διατελέσας ἡγεμὼν, ὁ ἐπιχειρήσας ν' ἀποσείσῃ τὸν ξένον ζυγὸν περὶ τὸ ἔτος 747 π. Χ., ὅτε ἄρχεται νέα χρονολογικὴ ἀρίθμησις ἐν Βαβυλῶνι, ἡ λεγομένη ἐποχὴ τοῦ Ναβονάσσαρ, ἀρχομένη ἀπὸ τῆς 14 (26) Φεβρ. 747 π. Χ. καὶ ὑπολογιζομένη οὐχὶ πλέον κατὰ τὸ σταθερὸν σεληνιακὸν ἔτος, ἀλλὰ κατὰ τὸ κινητὸν ἡλιακόν. Ἀφ' οὗ ἡ Μηδία ἀπεσπάσθη τῆς Ἀσσυρίας, ἐπροσπάθησε καὶ ὁ Μεροδὰχ Βαλαδὰν νὰ ἐλευθερώσῃ τὴν Βαβυλῶνα· ἀλλὰ μετὰ πέντε ἔτη, 704 - 699, κατεστάλη ἡ ἐπανάστασις. Ναβουπολασὰρ ὅμως, ὁ διοικητὴς τῆς Βαβυλῶνος, ἐν 625 -604 συμπράττοντα ἔχων καὶ τὸν υἱόν του Ναβουκαδνεζάρ (τὸν Ναβουχοδονόσορα), συνενωθεὶς καὶ μετὰ Κυαξάρους καὶ τῶν Μήδων τῷ 606, κατέστρεψε τὴν Νινευὶ, καὶ ἐκυρίευσε τὸ Ἀσσυριακὸν κράτος εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ Τίγριδος, καὶ ἔστρεψε πρὸς δυσμὰς τὰς κατακτητικάς του ἐπιχειρήσεις. Ὁ Ναβουχοδονόσορ ἐνίκησε τὸν Νεχὼ, ὅστις, νικήσας τὴν Συρίαν, εἶχε προβῆ μέχρι τοῦ Εὐφράτου, τῷ 604, καὶ ἀναλαβὼν τὰς ἡνίας τῆς κυβερνήσεως, συνεπλήρωσε, 604 - 561, τὴν ὅλην κατάκτησιν τῆς Συρίας. Μετὰ δύο δ' ἐκστρατείας, τῷ 600 καὶ τῷ 597, ἐκυρίευσε τὴν Ἱερουσαλὴμ, καὶ κατέστρεψε, τῷ 586, τὸ κράτος τῶν Ἰουδαίων. Συμπίπτει δὲ πιθανῶς ὁ τελευταῖος κατὰ τῶν Ἰουδαίων πόλεμος μετὰ τῆς πολιορκίας τῆς Τύρου, ἣν παρέτεινε 13 ἔτη, χωρὶς νὰ κατορθώσῃ νὰ καταβάλῃ τὸν βασιλέα Ἰθοβὰλ καὶ τοὺς μαχίμους κατοίκους τῆς ὀχυρᾶς πόλεως, καὶ μόνον διὰ συνθήκης ἀνεγνώρισαν οἱ Τύριοι τὴν κυριαρχίαν του. Μνημονεύονται δὲ καὶ ἄλλαι κατακτήσεις αὐτοῦ, τῆς Αἰγύπτου, τῆς Ἰβηρίας καὶ ἑτέρων χωρῶν, ἀλλ' εἰσὶν ἀμφίβολοι καὶ μᾶλλον μυθώδεις τὸν χαρακτῆρα. Καταθεὶς δὲ τὰ τρόπαιά του εἰς τὸν ναὸν τοῦ Βαὰλ ὠχύρωσε τὴν Βαβυλῶνα, ἐκτείνας αὐτὴν, τὴν ἐκαλλώπισε διὰ μεγαλοπρεπῶν οἰκοδομῶν, ὡς ἐν ἄλλοις μνημονεύονται οἱ κρέμαστοι κῆποι, καὶ τὴν χώραν ἠγωνίσθη νὰ ὑψώσῃ καὶ ἀναπτύξῃ διὰ πολιτισμοῦ καὶ ἐμπορίου, καὶ διὰ κατασκευῆς διωρύγων, καὶ ἄλλων ἔργων ὑδραυλικῶν. Τὴν σύζυγον αὐτοῦ καλεῖ ὁ Ἡρόδοτος Νίτοκριν (Α, 184 - 188), ἀλλὰ φαίνεται ὅτι ἦν αὐτὴ ἡ ὑπ' ἄλλων Ἄνυτις καλουμένη, θυγάτηρ τοῦ Κυαξάρους, βασι-

λέως τῆς Μηδίας, ἥτις καὶ πιθανῶς ἀντικατέστησεν ἐπί τινα ἔτη εἰς τὴν ἀρχὴν τὸν Ναβουχοδονόσορα, παραφρονήσαντα. Οἱ διάδοχοι τοῦ Ναβουχοδονόσορος δὲν ἦσαν ἐφάμιλλοι αὐτοῦ κατὰ τὴν δραστηριότητα. Ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἔνιλ Μεροδὰχ 561-559, ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ κηδεστοῦ του Νεριγλισσὰρ (559-555)· τούτου δὲ τὸν υἱὸν Λαβοσοαρχάδ, ἐθανάτωσαν συνωμόται, καὶ τοῦτον διεδέχθη εἰς τὸν θρόνον ὁ Λαβονέτος καθ' Ἡρόδοτον, ὀρθῶς δὲ Ναβονέδος κατ' ἐπιγραφάς, ὑποταγεὶς τῷ 538 εἰς τὸν Κῦρον, ἐξ οὗ τὸ κράτος αὐτοῦ ἐγένετο περσικὴ ἐπαρχία.

Νάβλα καὶ Ναῦλα, μουσικὸν ὄργανον ἐντατὸν, φοινικικῆς καταγωγῆς κατ' Ἀθήναιον (Δ, 77), βεβαίως τὸ ἐν τοῖς ψαλμοῖς συνεχῶς μνημονευόμενον Νεβέλ. Ἦν δὲ δεκάχορδον, ἤ, κατὰ τὸν Ἰώσηπον (Ἀρχ. Ζ, 10) δωδεκάχορδον καὶ τετράγωνον, παιζόμενον διὰ τῶν δύο χειρῶν ἄνευ πλήκτρου, ὡς ἡ νῦν ἅρπη. Ἦν ἐν χρήσει εἰς τὰ συμπόσια, καὶ ἐπαίζετο ὑπὸ γυναικῶν (Ov. A. An. III, 327). Ἀλλὰ φαίνεται ὅτι ὑπῆρχε τοιοῦτο ὄργανον καὶ ὑδραυλικὸν (Ἀθήν. Αὐτ.).

Νάγαρα καὶ **Διονυσόπολις**, πόλις ἰνδικὴ δυτικῶς τοῦ Γάγγου, πιθανῶς ἡ πρὶν Νύσσα.

Νάγεδος, πόλις παράλιος τῆς Κιλικίας, ἀποικία τῶν Σαμίων.

Ναζαρὲτ ἡ Νάζαρα, πόλις τῆς Γαλιλαίας, μεσημβρινῶς τῆς Κανᾶς.

Ναζιανζός, πρὶν **Διοκαισάρεια**, πόλις τῆς Καππαδοκίας, ΝΑ τῆς Ἀρχελαΐδος.

Ναθὼ, ἴσως ὁ αὐτὸς τῷ Νεοὺτ (Πτλμ.), νομὸς αἰγυπτιακὸς μεταξὺ τῶν στομίων τοῦ Νείλου, τοῦ Βουσιριτικοῦ καὶ Βουβαστικοῦ (Ἡρδ. Β, 165).

Ναΐὰς ἡ Ναΐς, ἴδ. Νύμφαι.

Ναΐδια ἢ ἡρῷα, τάφοι ἐν σχήματι μικρῶν ναῶν, ἐν παραστάσι, πρόστυλοι ἢ ἀμφιπρόστυλοι. Ἡ δαπάνη αὐτῶν ἦν τοσαύτη, ὥστε ἐν Ἀθήναις διὰ νόμου ἐκανονίζετο ὁ ἀνώτερος ὅρος αὐτῆς. Ἴδ. Τάφος.

Ναΐσσὸς, πόλις τῆς Μοισίας, παρ' ἐνὶ τῶν ἀνατολικῶν ὁμόρρων τοῦ Μάργου (ν. Νίσσα, ἐπὶ τῆς Νισσάβας). Εἰς αὐτὴν ἐγεννήθη Κωνσταντῖνος ὁ Μέγας, διέτριβε πολλάκις ἐν αὐτῇ καὶ τὴν ἐκαλλώπισε. Κατέστρεψε δ' αὐτὴν ὁ Ἀττίλας, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα πάλιν ἀνῳκοδομήθη.

Ναμνῆται, κελτικὸς λαὸς τῆς Γαλλίας, ἐπὶ τοῦ Β χείλους τοῦ Λίγειρος. Ἡ πρωτεύουσα αὐτῶν Κονδιβίνεον ἦν ἡ ν. Νάντη. Ἦσαν δὲ σύμμαχοι τῶν Ἐνετῶν (Στρβ. Δ, 190. 198.—Cæs. B. G. III, 9).

Ναννὼ, ἴδ. Μίμνερμος.

Νάνος ἢ Νάννος, ὁ παρὰ φύσιν βραχὺς τὸ σῶμα. Ἐπὶ Ῥωμαίων ἰδίως ἐπεζητοῦντο οἱ τοιοῦτοι ὑπὸ τῶν πλουσίων ὡς γελωτοποιοὶ καὶ ὡς μῖμοι, καὶ ὑπῆρχε μάλιστα ἡ βάρβαρος ἐφεύρεσις ταπεινῶν κιβωτίων εἰς ἃ ἐνεκλείοντο καὶ ἐτρέφοντο παιδία πρὸς παρακώλυσιν τῆς αὐξήσεως καὶ πρὸς παραμόρφωσιν αὐτῶν εἰς νάννους. Τῆς Ἰουλίας ὁ νάννος, Κανώπας καλούμενος, εἶχε μόνον 2 1/2 ποδῶν ὕψος· καὶ ὑπῆρχον νάννοι ἀμφοτέρων τῶν φύλων (Suet. T. 6. LXI.—Lamprid. Alex. Sev. XXXIV). Διεσκέδαζον δὲ τοὺς κυρίους των διὰ τῆς αὐθάδους καὶ πολλάκις δηκτικῆς ἐλευθεροστομίας των, καὶ πρόσετι διὰ μου-

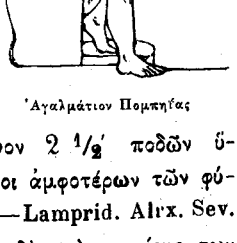

Ἀγαλμάτιον Πομπηΐας

σικῶν ἢ ὀρχηστικῶν ἀσκήσεων. Ὁ Δομιτιανὸς τοῖς ἐπέβαλλε νὰ μονομαχῶσιν εἰς τὰ θέατρα κατὰ γυναικῶν. Οἱ πρὸ πάντων δ' ἐκτιμώμενοι ἦσαν οἱ μᾶλλον δύσμορφοι, κυφοί, δολιχοκέφαλοι, μακρὰ τὰ ὦτα, ὀγκώδη τὴν ῥῖνα ἔχοντες, συγχρόνως δὲ καὶ βλακώδεις, εἰς οὓς καὶ ἰδιαίτερον ὄνομα moriones ἐδίδετο (Mars. VI, 39, VIII, 13. XII, 74.—Plin. Ep. IX, 1, 17). Καὶ μικρὰ δὲ νανώδη παιδία ἐτέρποντο οἱ Ῥωμαῖοι ἀφίνοντες γυμνὰ νὰ περιφέρωνται ἐν ταῖς οἰκίαις. Κατὰ Τζέτζην (Λυκφρ. 1224), νάννος ἐλέγετο καὶ ὁ Ὀδυσσεύς, τὸ ὄνομα κατά τινας λαβὼν παρὰ τῶν Τυρρηνῶν, παρ' οἷς δῆθεν διέτριψε περὶ τὰ τέλη τῆς ζωῆς του.

χαλκ. ἀγαλμάτιον

Ναννώ, αὐλήτρια εἰς ἣν ὁ ποιητὴς Μίμνερμος ἔγραψε πολλὰ τῶν ποιημάτων του (Ἀνθλγ.).

Ναντουᾶται, λαὸς Κελτικὸς παρὰ τὰς Ἄλπεις. Κατὰ Καίσαρα (B. G. 3, 1), ἔρρει διὰ τῆς χώρας αὐτῶν ὁ Ῥῆνος (πιθανώτερον ὁ Ῥοδανός). (Στρβ. Δ, 204).

Νάξος, 1) ἡ ἐπισημοτάτη καὶ μεγίστη τῶν Κυκλάδων, 5 □^{μ} ἐπιφάνειαν ἔχουσα, καλουμένη δὲ (παρὰ ποιηταῖς) καὶ Δία καὶ Στρογγύλη, Α δὲ τῆς Πάρου κειμένη, καὶ ὡς αὐτὴ ἐξ ὡραίου λευκοῦ μαρμάρου συνισταμένη. Τὴν ἔλεγον δ' ἐνίοτε οἱ ἀρχαῖοι Μικρὰν Σικελίαν διὰ τὴν εὐφορίαν της· δι' ὃν δὲ παρῆγεν ἐξαίρετον οἶνον εἶχε πολλὰς Διονυσιακὰς παραδόσεις. Ἐνταῦθα εὗρεν ὁ Βακχος τὴν ὑπὸ τοῦ Θησέως ἐγκαταλειφθεῖσαν Ἀριάδνην, κόρην τοῦ Μίνωος ἐκ Κρήτης, καὶ ἀπήγαγεν αὐτὴν μεθ' ἑαυτοῦ εἰς τὰς περιοδείας του. Κρῆτες δ' ἐλέγοντο οἱ πρῶτοι αὐτῆς κάτοικοι, καὶ Θρᾷκες καὶ Κᾶρες· μετὰ δὲ τούτους Ἴωνες ἐξ Ἀττικῆς (Ἡρδ. Α. 64. Η. 46). Κατὰ τὸ ἔτος 536 ἢ 535, νικήσας ὁ Πεισίστρατος τοὺς Σαμίους, τοῖς ἐπέβαλε τύραννον τὸν Λύγδαμιν, ὑφ' ὃν ἡ νῆσος ἔφθασεν εἰς ἀκμὴν καὶ εἰς δύναμιν (Ἡρδ. Α, 64). «Ἡ Νάξος εὐδαιμονίῃ τῶν νήσων διέφερε» καθ' Ἡρόδοτον (Ε, 28), καὶ ἐκέκτητο ὀκτακισχιλίους ὁπλίτας καὶ πολλὰς τριήρεις. Ἀλλ' οἱ Πέρσαι, ὧν τὴν βοήθειαν ἐπεκαλέσθησαν οἱ ἀριστοκράται, ἀποκρουσθέντες (Ἡρδ. Ε, 30 - 34), παρωργίσθησαν, καὶ τῷ 490 κατηρήμωσαν τὴν νῆσον (Ἡρδ. ΣΤ, 96), καὶ εἰς τὴν ναυμαχίαν τῆς Σαλαμῖνος, τέσσαρα Σαμιακὰ πλοῖα, ὑπὸ τῶν Περσῶν στρατολογηθέντα, ἐπολέμησαν ὅμως ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων (Ἡρδ. Η, 46). Εἰς τὴν συμμαχίαν τῶν Ἀθηναίων μετὰ ταῦτα προσαρτηθεῖσα ἡ Νάξος, ἀντέστη οὐχ ἧττον εἰς αὐτῶν τὰς αὐθαιρέτους βιαιοπραγίας, καὶ ὑπέστη μακρὰν πολιορκίαν, μεθ' ἣν, τῷ 466 ἀπώλεσε τὴν ἐλευθερίαν της, τῷ δὲ 453 κατεκληρουχήθη ὑπ' αὐτῶν (Θουκ. Α, 98. 137. — Πλούτ. Περ ΙΑ. — Διόδ. ΙΑ, 88) καὶ ἔμεινεν ἔκτοτε ἄσημος. Τῷ 376 κατεναυμάχησεν ἐν Νάξῳ ὁ Χαβρίας τὸν σπαρτιατικὸν στόλον, καὶ ἐβίασε τοὺς Ναξίους νὰ προσέλθωσιν εἰς τῶν Ἀθηναίων τὴν συμμαχίαν, ἀφ' ἧς ἀπέσχον τῷ 378. Ἐπὶ Φιλίππου καὶ Ἀλεξάνδρου ὑπετάγη ἡ νῆσος εἰς τοὺς Μακεδόνας, ἐπὶ τῶν διαδόχων δὲ εἰς τὴν αἰγυπτιακὴν βασιλείαν. Ὁ Ἀντώνιος παρέδωκεν αὐτὴν εἰς τὴν Ῥόδον, ἀλλ' οἱ Ῥωμαῖοι αὖθις τὴν ἀπήλλαξαν τοῦ βαρέος ἐκείνου ζυγοῦ (Ἀππιαν. Ε, 7). Ἔκτοτε δὲ παύει μνημονευομένη ὑπὸ τῆς ἀρχαίας ἱστορίας. Ἡ πόλις Νάξος κεῖται εἰς τὴν ΒΔ παραλίαν τῆς Νήσου. — 2) Τὸ πρῶτον ἑλληνικὸν ἵδρυμα, ὑπὸ Χαλκιδέων κατοικηθὲν τῷ 735 π. Χ. εἰς Σικελίαν, κατὰ τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν, Ν τοῦ ὄρους Ταύρου (Θουκ. ΣΤ. 3). Ἐκεῖθεν δ' ἐξεπέμφθησαν μικρὸν μετὰ ταῦτα ἀποικίαι εἰς Λεοντίνους, Κατάνην, καὶ ἴσως συγχρόνως καὶ εἰς Ζάγκλην. Ἐπί τινα χρόνον ὑπέκειτο εἰς Ἱερώνυμον τὸν Γελαῖον, (Ἡρδ. Ζ, 156)· ἐπὶ δὲ τῆς κατὰ τῶν Συρακουσῶν ἐκστρατείας τῶν Ἀθηναίων, συνεμά-

χησε μετ' αὐτῶν (Θουκ. Δ, 25), ἀλλὰ τῷ 403 ἐκυριεύθη ὑπὸ τοῦ Διονυσίου καὶ κατεστράφη· τῷ δὲ 358 συνέλεξεν ὁ Ἀνδρόμαχος τὰ λείψανα τῶν κατοίκων αὐτῆς, καὶ συνῴκισεν αὐτοὺς πλησίον τῆς ἀρχαίας της θέσεως, ἐπὶ τοῦ Ταύρου, καλέσας τὴν νέαν πόλιν Ταυρομένιον (ἴδ.) (Διόδ. ΙΔ, 15, 87).

Ναὸς, οἰκοδόμημα ἱδρυμένον πρὸς κατοικίαν τῶν θεῶν ἢ μᾶλλον, μετὰ ταῦτα, τῶν ἀγαλμάτων αὐτῶν (ἐκ τοῦ ναίω). Ἐν τοῖς ἀρχαιοτάτοις χρόνοις καὶ κοῖλα δένδρα ἁπλῶς ἐχρησίμευον εἰς τοῦτο, ὡς ἡ φηγὸς ἐν ᾗ ὁ Ζεὺς ἐπιστεύετο οἰκῶν εἰς τὴν Δωδώνην (Ἡσιόδ.), ἐν Ἐφέσῳ πρέμνος πτελέας (Διον. περιηγ. Α, 5), ἐν

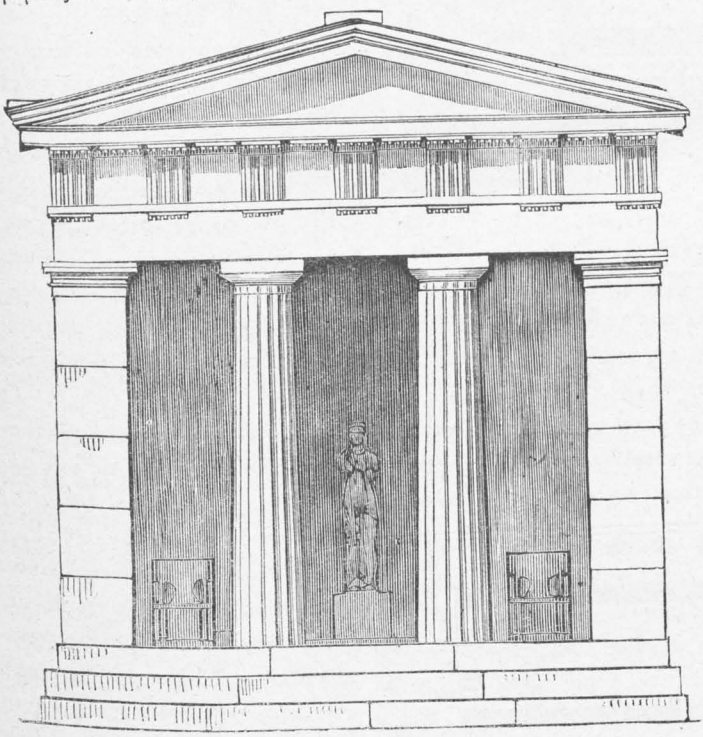

Πρόστυλον.

Ὀρχομενῷ κέδρος, ἐξ οὗ ἡ Ἄρτεμις ἐλέγετο Κεδρεᾶτις (Παυσ. Η, 10). Ὠκοδομοῦντο δὲ ξύλινοι κατ' ἀρχὰς οἱ ναοί, ὡς ὁ τοῦ Ἱππείου Ποσειδῶνος ἐν Μαντινείᾳ (Παυσ. Β, 58), καὶ ἄλλα μνημονευόμενα ἱερὰ (Ἡρδ. Δ, 108.—Παυσ. Αὐτ. 55. 56), καὶ ὡς ἀποδεικνύει ἡ ἔλλειψις παντὸς ἐρειπίου ναοῦ ἐκ τῶν πρώτων χρόνων τῆς ἱστορίας, ἐν ᾧ ὁ Ὅμηρος μνείαν ποιεῖται τοῦ Ἐρεχθείου (Ἰλ. Β, 549. Ὀδ. Η. 81), καὶ ὁ Παυσανίας τοῦ ἐν Δελφοῖς, ὃν ἀνῳκοδόμησε λίθινον πρῶτος ὁ Τροφώνιος. Τὸ ἀρχαιότατον λίθινον οἰκοδόμημα, ὃ δύναται νὰ ἐκληφθῇ ὡς ναός, ἐστὶ τὸ ἐν Ὄχῃ (ἴδ.) τῆς Εὐβοίας, καὶ ἕτερον ἐν Στύροις. Καὶ χαλκοῦς δ' ἐλέγετο ὁ ἀρχαιότατος ναὸς τῆς Ἀθηνᾶς ἐν Σπάρτῃ, καὶ αὐτὸς ὁ τῶν Δελφῶν, εἰς τὴν δευτέραν του περίοδον, πιθανῶς ἀμφότεροι ἐπίχαλκοι ἐντὸς, ὡς ἦσαν οἱ θησαυροί. Ὁ δὲ τῶν Δελφῶν ἐλέγετο καὶ πτέρινος (ἴσως ἀντὶ περίπτερος) ἐγερθεὶς μετὰ ταῦτα. Ἡ θέσις εἰς ἣν ὁ ναὸς ἱδρύετο, ἱεροῦτο διὰ τελετῶν· περίβολος ἐμόνου αὐτὴν ἀπὸ ἀνθρωπίνων καὶ βεβήλων οἰκιῶν, καὶ πολλάκις ἔκτασίς τις καθιερωμένη καὶ κατάφυτος (τέμενος) τὴν περιστοίχιζεν. Ὅτε δ' ἡ τέχνη ἐπελήφθη τῆς νεωδομίας, οὐδεμίαν, ὡς ἐν ἄλλαις οἰκοδομαῖς ἔχουσα νὰ θεραπεύσῃ βιωτικὴν ἀνάγκην, ἀπέβλεψε πρὸς τὸ καθαρῶς καλὸν, διατηρήσασα ὅμως καὶ ἐν τῇ λιθοδομίᾳ τὰ πρωτότυπα σχήματα τῆς ξυλοδομίας εἰς τοὺς κίονας (ἴδ.) καὶ εἰς τὸν θριγκὸν (ἴδ.), ἰδίως εἰς τὸν ἀρχαιότατον ῥυθμὸν, τὸν δώριον, καὶ βαθμηδὸν αὐτὰ ἐπὶ τὸ κομψότερον καὶ πολυτελέστερον μεταποιήσασα εἰς τοὺς δύο ἄλλους ῥυθμοὺς, τὸν Ἰώνιον καὶ τὸν Κορίνθιον. Τοῦ ναοῦ τὸ μέρος τὸ περιέχον τὸ ἄγαλμα ἦν ὁ σηκὸς (Α), μὴ ἔχων παράθυρα, καθὼς καὶ αἱ οἰκίαι, καὶ εἰς τοὺς μικροὺς ναοὺς φῶς μόνον λαμβάνων ἐκ τῆς θύρας, ὅταν ἠνοίγετο. Ἠνοί-

γετο δ' αὐτη πάντοτε πρὸς ἀνατολὰς, πρὸς ἃς ἦν καὶ τὸ ἄγαλμα ἐστραμμένον. Πρὸ τῆς θύρας δὲ καὶ ὁ ἐλάχιστος τῶν ναῶν εἶχε δύο κίονας, καὶ ἐπ' αὐτῶν, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν δύο παραστάδων, οἵτινες ἦσαν αἱ παρεκτάσεις τῶν πλευρῶν τῆς οἰκοδομῆς μέχρι τῆς γραμμῆς τῶν κιόνων, ἐπεκάθητο ὁ θριγκὸς, καὶ ὁ τοιοῦτος ναὸς ἐλέγετο «ἐν παραστάσιν». Ἂν δ' ἀντὶ τῶν παραστάδων, ἡ μᾶλλον πρὸ αὐτῶν, εἶχε καὶ δύο ἄλλους κίονας, τέσσαρας κατὰ πρόσωπον, ὠνομάζετο (τετράστυλος) πρόστυλος· ἂν δ' εἶχεν ἄλλους τόσους καὶ πρὸ τῆς ὀπισθίας (τῆς δυτικῆς) πλευρᾶς, οἷος ὁ τῆς Ἀπτέρου Νίκης εἰς τὴν Ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν, ἐλέγετο «ἀμφιπρόστυλος». Ἂν δὲ κίονας εἶχε καὶ περὶ τὰς τέσσαρας πλευρὰς, ἐλέγετο «περίπτερος» διότι «πτερὸν» ἢ «πτέρωμα» ὠνομάζετο ἡ περὶ ἑκάστην τῶν (μακρῶν) πλευρῶν σειρὰ κιόνων. Οἱ δὲ περίπτεροι εἶχον εἰς τὰς

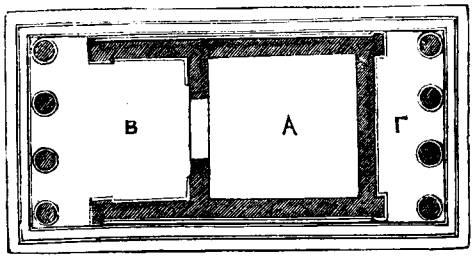

Ἀμφιπρόστυλος.

βραχείας πλευρὰς οὐχὶ ὀλιγωτέρους τῶν ἓξ κιόνων, καὶ τότε ἐλέγοντο «ἑξάστυλοι», ἀλλὰ καὶ ὀκτὼ, καλούμενοι «ὀκτάστυλοι», καὶ δέκα, οἱ «δεκάστυλοι»· ὁ ἀριθμὸς δὲ τῶν κιόνων τῶν μακρῶν πλευρῶν ἦν κατὰ κανόνα, οὐ ὁμως ἐξαιρέσεις ὑπάρχουσι, διπλοῦς τοῦ τῆς βραχείας πλευρᾶς, πλέον ἑνὸς (περιλαμβανομένων καὶ τῶν γωνιαίων)· ὥστε ὁ ἑξάστυλος εἶχε 13 κίονας εἰς τὴν μακρὰν πλευρὰν, ὁ ὀκτάστυλος 17, ὁ δεκάστυλος 21. Προσέτι δ' οἱ περίπτεροι εἶχον καὶ εἰς τὰς δύο μικρὰς πλευρὰς καὶ ἀνὰ δύο κίονας ἐν παραστάσι. «Ψευδοπερίπτεροι» δ' ἦσαν οἱ εἰς τὰς μακρὰς πλευρὰς ἀντὶ κιόνων ἡμικίονας ἔχοντες ἐπὶ τῶν τοίχων. Κατὰ τὰς ἀποστάσεις δὲ τῶν κιόνων ἀπ' ἀλλήλων οἱ ναοὶ ἐλέγοντο σύστυλοι, ὅταν οἱ κίονες διίσταντο κατὰ 2 διαμέτρους τῆς βάσεως, διάστυλοι ὅταν κατὰ τρεῖς, καὶ ἀραιόστυλοι ὅταν κατὰ 4, ὅπερ μόνον εἰς τοὺς Τυρρηνικοὺς ναοὺς ἦν σύνηθες, καὶ τότε τὰ ἐπιστύλια ἦσαν ξύλινα, διότι τοιούτων διαστάσεων λίθινα δυσκόλως ἐπρομηθεύοντο. Ὑπῆρχον δὲ καὶ μέγιστοι ναοὶ, οἵτινες διπλοῦν εἶχον πτερὸν ἢ σειρὰν κιόνων εἰς τὰς μικρὰς πλευρὰς, καὶ εἰς τὰς βραχείας πολλάκις καὶ τριπλῆν ἢ καὶ τετραπλῆν, καὶ οἱ τοιοῦτοι ἐλέγοντο «δίπτεροι»· ἂν δ' ἡ ἀπὸ τοῦ τοίχου ἀπόστασις τῶν ἔξω κιόνων ἦν ὅση ἀπῃτεῖτο ἵνα ὑπάρχῃ καὶ δευτέρα σειρὰ, αὕτη δ' ἔλειπεν, ἐλέγοντο «ψευδοδίπτεροι». Τὸ μεταξὺ τῆς θύρας καὶ τῶν πρὸ αὐτῆς κιόνων μέρος ἐλέγετο «πρόναος» (Β)· εἰς τοὺς μεγάλους δὲ ναοὺς ὑπῆρχεν, ὀπίσω τοῦ σηκοῦ (Α) ἰδιαιτέρα διαίρεσις, ὀπισθόδομος (Γ) καλουμένη, καὶ εἰς ἐναπόθεσιν τῶν ἱερῶν σκευῶν χρησιμεύουσα, συνεχομένη δὲ μετὰ τοῦ σηκοῦ συνήθως διὰ δύο πυλίδων παρὰ τοῖς πλαγίοις τοίχοις αὐτοῦ, ἐνίοτε δὲ καὶ ἔξωθεν, ἐκ δυσμῶν, πύλην ἔχουσα, ἥτις καὶ αὐτὴ τότε κατὰ τὸ μέγεθος τοῦ ναοῦ, ἦν ἡ ἐν παραστάσιν ἢ ἔχουσα διπλῆν κιόνων σειράν. Οἱ μεγάλοι ναοὶ, ὡς ὁ Παρθενὼν, ὁ τοῦ Διὸς ἐν Ὀλυμπίᾳ, εἶχον τὸν σηκὸν ὕπαιθρον. Κατὰ τὰ σωζόμενα δὲ λείψανα καὶ ἴχνη ἐντὸς αὐτοῦ, κατὰ μὲν τὴν ὀπισθίαν, δυτικὴν πλευρὰν, ἵδρυ-

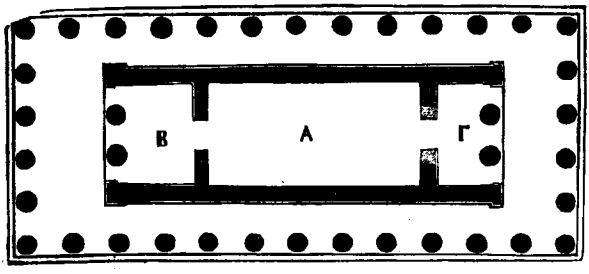

Τὸ Θησεῖον καὶ διάγραμμα.

το τὸ ἄγαλμα, κατὰ δὲ τὰς τρεῖς ἄλλας πλευρὰς ἐπεκράτει περιστύλιον διπλῆς ἐπαλ-

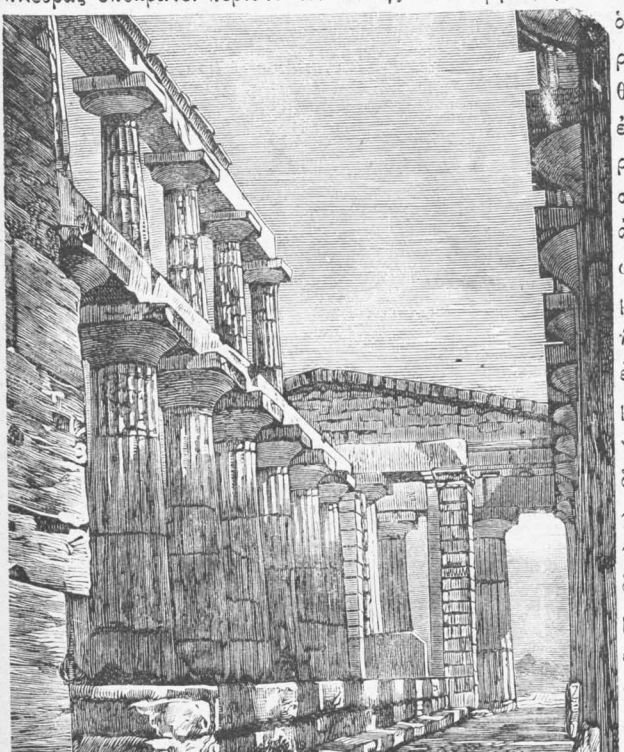

λήλου σειρᾶς κιόνων, ἥτις, ὡς καὶ ὁ ὀπισθόδομος, εἶχεν ὀροφὴν, πιθανῶς ξυλίνην, ἐκτεινομένην καὶ ὑπὲρ τὸ ἄγαλμα, καὶ διὰ λιθίνων κεράμων κεκαλυμμένην. Μεταξὺ δὲ τῶν δύο

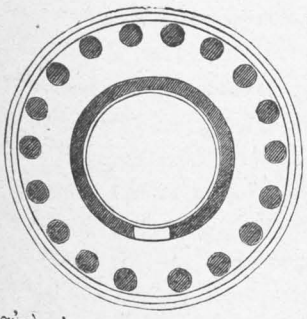

ἐπαλλήλων σειρῶν εἶχε καὶ πάροδον ὑψηλήν. Τὸ δ' ἀπὸ τῆς στοᾶς ταύτης μέχρι τῆς ἀνατολικῆς πύλης μέρος περιελαμβάνετο καὶ αὐτὸ εἰς τὸν πρόναον. Οἱ Τυρρηνικοὶ δὲ ναοὶ ἦσαν, κατὰ Βιτρούβιον (IV, 7) τετράγωνοι, δίχα διῃρημένοι· καὶ τὸ μὲν ἐμπρόσθιον αὐτῶν ἥμισυ ἦν στοὰ ἀνοικτή, ἐκ σειρῶν κιόνων, τὸ δ' ἕτερον ἥμισυ ἦν ὁ σηκὸς, ἔχων τὸ ἄγαλμα ἐν τῷ μέσῳ, καὶ ἑκατέρωθεν αὐτοῦ ἀνὰ μίαν προσέτι κιόνων σειρὰν, ἢ ἀντ' αὐτῶν ἀνὰ ἕνα τοῖχον, ὥστε διῃρεῖτο ὁ σηκὸς εἰς τρία δωμάτια, ἓν εὐρύχωρον ἐν τῷ μέσῳ διὰ τὴν πρωτίστην θεότητα ἧς ἦν ὁ ναὸς, καὶ δύο ἄλλα ἐλάσσονα ἑκατέρωθεν διὰ δευτερευούσας θεότητας, ὧν ἡ λατρεία συνείχετο μετὰ τῆς ᾗ ἦν ὁ ναὸς ἀνατεθειμένος. Ἐπὶ Ῥωμαίων δ' ᾠκοδομοῦντο καὶ στρογγύλοι ναοὶ, μετὰ στρογγύλου περιστυλίου. Συνήθως δ' ἵσταντο πάντες οἱ ναοὶ ἐπὶ ἐδάφους ὑψουμένου ἐπὶ τριῶν βαθμίδων, αἵτινες, ἐν τοῖς μεγάλοις ναοῖς, πρὸ τῶν εἰσόδων διετέμνοντο διὰ δύο ἄλλων, διατηρουμένου πάντοτε τοῦ περιττοῦ ἀριθμοῦ, ἵνα ὁ προσερχόμενος, διὰ τοῦ δεξιοῦ ποδὸς ἐπιβαίνων τῆς κατωτέρας βαθμίδος, φθάνῃ πάλιν διὰ τοῦ δεξιοῦ εἰς τὸ ἱερὸν ἔδαφος. Ἐπειδὴ δ' ὁ ναὸς ἦν κατοικία τοῦ θεοῦ, εἰς αὐτὸν δὲν εἰσεχώρει τὸ πλῆθος, καὶ τὸ μέρος ἔνθα τὸ ἄγαλμα ἵδρυτο ἦν κυρίως ἄδυτον· οἱ δὲ προσκυνηταὶ ἐπλήρουν τὰ περιστύλια καὶ τὸν ἐκτὸς ἱερὸν περίβολον, ἔνθα καὶ ἐτελοῦντο αἱ δι' αὐτοὺς θυσίαι, εἰς βωμὸν πρὸ τῆς εἰσόδου ἱστάμενον.

Ναπαῖαι, ἴδ. Νύμφαι.

Νάπητα, πόλις ἐπὶ τοῦ Νείλου, βορειοτέρα τῆς Μερόης, ἡ ἀνθοῦσα μητρόπολις τοῦ βασιλείου τῆς Αἰθιοπίας. Οἱ Ῥωμαῖοι μέχρις αὐτῆς προελθόντες ἐπὶ Πετρωνίου, τὴν ἐλεηλάτησαν (Στρβ. IZ, 820). Ἡ θέσις αὐτῆς σήμερον εἰσέτι ἀμφιβάλλεται.

Νάπης (ἡ), τόπος δασώδης τῆς Λέσβου.

Νὰρ, νότιον παραπόταμιον τοῦ Τιβέριος ἐν Ἰταλίᾳ (ν. Νέρα), θειοῦχον ἔχον τὸ ὕδωρ, πηγάζον δ' ἐκ τοῦ ὄρους Φισκέλλου κατὰ τὰ ὅρια τῆς Οὐμβρίας καὶ Πικηνίας, δεχόμενον τοὺς ῥύακας Βελίνον καὶ Τολένον, διερχόμενον πρὸ τῆς Ἰντεράμνης, καὶ μεταξὺ Ὄρτης

καὶ Ὀκρικούλου εἰς τὸν Τίβεριν ἐκβάλλον (Στρβ. Ε, 227).

Ναράγαρα, ἐπίσημος πόλις τῆς ἔσω Νουμιδίας, μικρὸν τῆς Ζάμας ἀπέχουσα. Εἰς αὐτὴν εἶχον συνέντευξιν, ὀλίγον πρὸ τῆς ἐν Ζάμᾳ μάχης, ὁ Ἀννίβας καὶ ὁ Σκιπίων (Liv. XXX, 29) (ν. Κασρ. Τζαβέρ).

Ναρβών, ἐπίσημος μητρόπολις τῶν Τεκτοσάγων εἰς τὴν ῥωμαϊκὴν ἐπαρχίαν Γαλλίαν τὴν Ναρβωνιακήν, παρ' ἣ ἔρρει ὁ ποταμὸς Ἄταξ. Ἀπὸ τοῦ 118 π. Χ. ἦν Ῥωμαϊκὴ ἀποικία, Μάρτιος ἐπωνομαζομένη· εἶτα δὲ κατέστη τῆς χώρας πρωτεύουσα (Cic. Font. I. Bent. XLVI.—Cæs. B. G. III, 20. VIII, 7].

Νάρδος (ἡ), φυτὸν πολλαχοῦ, κυρίως ὅμως ἐν Ἀραβίᾳ φυόμενον, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ Κελτικῇ, ἡ νῦν βαλεριάνα. Ἐκ τῶν ἀνθέων αὐτοῦ (τοῦ ναρδοστάχυος) ἐξήγετο εὐῶδες ἔλαιον, τὸ νάρδινον, λίαν ἐν χρήσει παρὰ τοῖς ἀρχαίοις καὶ μάλιστα τοῖς Ῥωμαίοις. Τῆς νάρδου ἐγίνετο χρῆσις καὶ εἰς κατασκευὴν τοῦ οἴνου, ὅστις τότε ἐκαλεῖτο ναρδίτης (Διοσκορ. Α, 6. 7. 8.—Plin. XII, 12.—Linn).

Ναρθάκιον, ὄρος ἐν Θεσσαλίᾳ (νῦν Κασιδιάρης), καὶ ὁμώνυμος πόλις εἰς αὐτοῦ τοὺς πρόποδας, νοτίως τῆς Φαρσάλου καὶ τοῦ Ἀπιδανοῦ ποταμοῦ. Μνεία αὐτοῦ γίνεται ἐν τοῖς πολέμοις μεταξὺ τοῦ βασιλέως Ἀγησιλάου, ἐξ Ἀσίας ἐπανελθόντος τῷ 394 π.Χ. καὶ τῶν Θεσσαλῶν, οὓς ἐξήγειραν κατ' αὐτοῦ οἱ Θηβαῖοι (Ξεν. Ἑλλ. Δ, 3, 9.—Ἰδ. καὶ Ἀγησίλ. Β, 5.—Πλούτ. Ἀγησίλ. ΙΣΤ. — Θ, 431).

Νάρθηξ, 1) φυτὸν καλαμοειδές, ὑψηλὸν, γονατῶδες καὶ ἀκανθωτὸν, ἐν Ἑλλάδι ἀφθόνως φυόμενον, ἐν Κύπρῳ, ἐν Σικελίᾳ, ἐν Ἀπουλίᾳ, ἐγκλεῖον δ' ἐν τῷ κορμῷ αὐτοῦ ἐντεριώνην (μυελὸν) ὅστις διατηρεῖ τὸ πῦρ ὡς ἡ ὕσκα. Εἰς τοιοῦτον κάλαμον λέγεται ἐγκρύψας ὁ Προμηθεὺς τὸ πῦρ ὃ ἔκλεψεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ (Ἡσίοδ. Θεογ. 567). Τοιούτους καλάμους εἶχον καὶ αἱ Βάκχαι διὰ χειρῶν εἰς τὰς διονυσιακὰς ἑορτὰς, καὶ δι' αὐτῶν ἔτυπτον καὶ αὐταὶ, καὶ εἰς τὰ σχολεῖα οἱ διδάσκαλοι τὰ παιδία· οἱ δὲ χειρουργοὶ μετεχειρίζοντο αὐτοὺς εἰς ἐπιδέσμους τεθραυσμένων μελῶν. —2) Κατὰ τὸ σχῆμα τοῦ στελέχους τοῦ φυτοῦ τούτου κατασκευάζετο μικρὸν κυλινδρικὸν κιβώτιον, νάρθηξ ἢ ναρθήκιον καλούμενον, πρὸς ἐναπόθεσιν κυρίως πολυτίμων κοσμημάτων, οἷον ἐν εὑρέθη ἐλεφάντινον ἐν Πομπηΐᾳ. Τοιοῦτο βαρύτιμον εὑρὼν ὁ Ἀλέξανδρος μεταξὺ τῶν περσικῶν λαφύρων ἐν Ἰσσῷ, ἐνέκλεισεν εἰς αὐτὸ τοῦ Ὁμήρου τὸ χειρόγραφον τὸ φέρον τοῦ Ἀριστοτέλους τὰς διορθώσεις, ἐξ οὗ καὶ ἡ κατ' αὐτὸ ἔκδοσις τοῦ ποιητοῦ «ἡ ἐκ τοῦ νάρθηκος» ὠνομάσθη (Πλούτ. Ἀλέξ. Η. — Στρβ. Η, 594).

Ἐκ Πομπηΐας.

Ναρκαῖος, υἱὸς τοῦ Βάκχου, πλούσιος, κτίσας ἐν Ἤλιδι ναὸν τῆς Ἀθηνᾶς Ναρκαίας (Παυσ. Ε. 6).

Νάρκισσος, 1) ἴδ. Ἠχώ. — 2) Ἀπελεύθερος τοῦ Κλαυδίου περὶ 41—54 μ.Χ. ὅστις μεγάλως ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος ἀγαπώμενος, ἐξήσκει ἐπ' αὐτοῦ ἀπεριόριστον ἐπιρροήν, καὶ ἐπωφελήθη αὐτὴν ἵνα πλουτήσῃ, καταπιέζων τὴν Ῥώμην. Κατώρθωσε δὲ τῆς Μασσαλίνης τὴν ἀπομάκρυνσιν, ἀλλ' ἐπεσπάσατο τὸ μῖσος τῆς Ἀγριππίνης, διότι ἠθέλησε νὰ μακρύνῃ αὐτῆς τὸν Κλαύδιον (Tusc. Ann. XII, 57), καὶ ὑπ' αὐτῆς, συλλαβούσης τὴν πρόθεσιν νὰ δολοφονήσῃ τὸν Κλαύδιον, ἀπεμακρύνθη τῆς Ῥώμης, καὶ κατόπιν ἐθανατώθη (Ant. XIII, 1). Πρὸ τοῦ θανάτου του δὲ ἐξηφάνισεν αὐτὸς τὴν μετὰ τοῦ Κλαυδίου ἀλληλογραφίαν του, ἵνα μὴ ἐπιφέρῃ βλάβην εἰς ἄλλους (Δ. Κάσσ. Ξ, 31).—3) Εὐνοούμενος τοῦ Κομμόδου, μετέσχε τῆς δολοφονίας αὐτοῦ, καὶ ἐθανατώθη ἐπὶ Σεπτιμίου Σεβήρου (Ἡρωδιαν. Α, 17.— Spar. Sept. Sev. XIV).

Νάρκισσου πηγὴ, παρὰ Δονάκῳ τῶν Θεσπιῶν ἐν Θεσσαλίᾳ, οὕτω κληθεῖσα κατὰ

τοὺς παραφυομένους πολλοὺς ναρκίσσους (Παυσ.Θ, 31, 7.—Ov. Met. III, 407)

Ναρράγα, μεγάλη διῶρυξ ἀπὸ τοῦ Τίγριδος μέχρι τῆς Μηδίας (Ξενφ.— Plin.).

Νᾰρύκη, Νᾰρυξ ἡ Νᾰρύκιον, πόλις τῶν Ὀπουντίων Λοκρῶν, ἔνθα ἐλέγετο γεννηθεὶς ὁ Αἴας ὁ Λοκρός. Μετέπειτα δὲ μετωνομάσθη Φαρύγαι (Διόδ. ΙΔ, 82. ΙΣΤ, 38. —Στρβ. Θ, 425). Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις μνημονεύεται «πίσσα Ναρυκία», ἀλλ' ἀφορᾷ προϊὸν τῶν Βρουττίων Λοκρῶν, οἵτινες καὶ αὐτοὶ ἐθεωροῦντο ὡς ἄποικοι τῆς Λοκρικῆς Νᾰρύκης.

Νᾰρώνα, πόλις ἐμπορικὴ τῆς Δαλματίας, ἐπὶ τοῦ Νάρωνος ποταμοῦ, εἰς 20$^{\mu}$ ἀπόστασιν ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ κειμένη τῆς μεταξὺ Σαλόνων καὶ Δυρραχίου (Cic. ad Fam. V, 9, 10).

Νασαμῶνες, ἰσχυρὸς καὶ τραχὺς λαὸς εἰς τῆς Ἀφρικῆς τὰ ἐνδότερα, ΝΔ τῆς Κυρηναϊκῆς, ἐκτεινόμενος μέχρι τῆς μεγάλης σύρτιος, καὶ οὗ γενάρχης ἐλέγετο Νασάμων τις, υἱὸς Ἀμφιθέμιδος (Ἀπλ. Ῥόδ. Δ, 1496). Οἱ Ῥωμαῖοι ἐν μετέπειτα χρόνοις ἀπεδίωξαν καὶ περιώρισαν αὐτοὺς εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Μαρμαρικῆς. Περιγράφονται δὲ τὰ ἤθη καὶ ἔθιμα αὐτῶν διὰ μακρῶν ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου (Β, 32. Δ, 172)

Νᾶσος ἡ Νῆσος, μικρὰ νῆσος μετ' ὀχυρώματος παρὰ τὰς Οἰνιάδας τῆς Ἀκαρνανίας ἐν τῷ Ἀχελῴῳ (Πολ. Θ, 34.— Liv. XXVI 24).

Νάστης, Νομίωνος, ἡγεμὼν τῶν Καρῶν, σύμμαχος τῶ Τρώων (Ὁμ. Ἰλ. Β, 867).

Ναυκίδης, Ἀργεῖος, γλύπτης, ἀδελφὸς τοῦ Πολυκλείτου, συνεργασθεὶς μετ' αὐτοῦ εἰς τὸ Ἡραῖον, καὶ διδάσκαλος Πολυκλείτου τοῦ νεωτέρου (Παυσ. Α, 9. ΣΤ, 6. —Pl. XXXIV, 19, 19).

Ναύαρχος. Ἐν Σπάρτῃ οἱ ναύαρχοι εἰς τὰς κατὰ θάλασσαν ἐκστρατείας ἀντικαθίστων τοὺς βασιλεῖς. Προσεδίδοντο δ' αὐτοῖς καὶ σύμβουλοι καὶ οἱ λεγόμενοι ἐπιστολεῖς (ἴδ.), εἶδος ἐπιτηρητῶν καὶ ἐλεγκτῶν αὐτῶν (Θουκ. Γ, 79. Η, 39). Ναύαρχος ἐν Σπάρτῃ ἐξελέγετό τις ἐφάπαξ μόνον καὶ δι' ἑνὸς ἔτους διάρκειαν. Ἀλλ' ἡ διάταξις αὕτη πολλάκις διαφόρως ὑπεξεφεύγετο. Ἐν Ἀθήναις εἶχον οἱ στρατηγοὶ τῶν ναυάρχων τὴν δικαιοδοσίαν, πιθανῶς ὅμως οὐχὶ καὶ τὸν τίτλον, εἰ καὶ ὁ Πλούταρχος (Θεμ. ΙΗ) καὶ ἄλλοι οὕτω πολλάκις τοὺς ὀνομάζουσι.

Ναύβολος, υἱὸς Ὀρνύτου, βασιλεὺς τῆς Φωκίδος, πατὴρ τοῦ Ἀργοναύτου Ἰφίτου (Ὁμ. Ἰλ. Β, 518.—Ἀπλν. Ῥόδ.).

Ναυκλείδας, ἔφορος τῆς Σπάρτης, συνοδεύσας τῷ 403 π, Χ. τὸν Παυσανίαν εἰς Ἀθήνας, καὶ συνδιεξαγαγὼν μετ' αὐτοῦ τὰς διαπραγματεύσεις περὶ τῆς ἐκ νέου ἀποκαταστάσεως τῆς ἐλευθερίας τῶν Ἀθηνῶν (Ξεν. Ἑλλ. Β, 4, 36). Ὁμώνυμον αὐτῷ, ἴσως τὸν αὐτὸν, κατήγγειλεν ὁ Λύσανδρος ἐπὶ ἀκολασίᾳ.

Ναύκληρος, 1) ὁ οἰκίαν ἐγκεκτημένος (ἐκ τοῦ ναίω) (Πολδ. Ι, 20).—2) Ἰδιοκτήτης πλοίου ἐνοικιάζων αὐτὸ δι' ἐμπορεύματα ἢ εἰς ὁδοιπόρους.

Ναυκλῆς, Λακεδαιμόνιος στρατηγὸς (Ξνφ. Ἑλλ. Ζ, 10).

Ναυκραρία. Ἐπὶ Θησέως ὁ ἀττικὸς λαὸς διηρέθη εἰς φυλὰς 4, ὧν ἑκάστη διηρεῖτο εἰς 3 τριττύας, καὶ ἑκάστη τριττὺς ὑποδιηρεῖτο εἰς 4 ναυκραρίας (Πολυδ. Η, 102.— Φώτ.), τὰς μετὰ ταῦτα δήμους κληθείσας (Φώτ. λ. Ναύκρ.), τὴν διοικητικὴν καὶ φορολογικὴν μονάδα τῶν ἐγκεκτημένων (ἐκ τοῦ ναίω). Ὁ Πολυδεύκης τὰς λέγει οὕτω κληθείσας ἐκ τοῦ ὅτι ἑκάστη παρεῖχεν εἰς τὴν πόλιν ἀνὰ ναῦν μίαν· ἀλλ' ἐσφαλμένως καὶ ἀναχρονιστικῶς φαίνεται τοῦτο λέγων, διότι ὅτε ἤδη ὑπῆρχον ναυκραρίαι, στόλον, τοὐλάχιστον σπουδαῖον, αἱ Ἀθῆναι δὲν εἶχον. Ἄλλοι δ' ὀρθότερον παράγουσι τὴν λέξιν ἐκ τοῦ ναίω. Καὶ λέγει μὲν ὁ Ἡρόδοτος (Ε, 71) ὅτι ἐπὶ Κύλωνος (Ὀλ. 48) οἱ πρυτάνεις τῶν ναυκράρων ἔνεμον (ἤτοι ἐκυβέρνων) τὰς Ἀθήνας, ἀλλὰ κατὰ Θουκυδίδην (Α, 126) ὑπῆρχον ἤδη πρὸ πολλοῦ,

ἀπὸ Ὀλ. 20, 3′ (Παυσ. Δ. 15), ἐγκατεστημένοι, ὥστε φαίνεται ὁ Ἡρόδοτος μόνον τὴν εἰσέτι τότε ὑφισταμένην πολιτικὴν αὐτῶν ἐπιρροὴν αἰνιττόμενος. Ἀπὸ δὲ Σόλωνος, τοῦ δεκαδικοῦ συστήματος ἐπικρατήσαντος ἐν τῇ διοικήσει, ἑκάστη τῶν 10 φυλῶν διηρέθη εἰς 5 ναυκραρίας, ὥστε ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ποσῶν ηὐξήθη ἀπὸ 48 εἰς 50. Ἀπώλεσαν δ' ἔκτοτε, ὡς φαίνεται, τὸν πολιτικὸν αὐτῶν χαρακτῆρα, καὶ διετήρησαν μόνον τὸν οἰκονομικόν, μέχρις οὗ καὶ αὐτοῦ ἐστερήθησαν μετὰ τὸν ὀργανισμὸν τῶν λειτουργιῶν (ἴδ. Λειτουργία).

Ναυκράτης, 1) Σικυώνιος, πατὴρ τοῦ Δημοτίμου (ἴδ.) (Θουκ. Δ, 119). — 2) Μαθητὴς τοῦ ῥήτορος Ἰσοκράτους, διαγωνισμὸν ὑποστὰς ῥητορικὸν μετὰ τεῦ Θεοπόμπου καὶ τοῦ Θεοδέκτου, εἰς τιμὴν τοῦ θανόντος Μαυσώλου, τοῦ βασιλέως τῆς Καρίος (Cic. d. Or. II, 23. Or. 51.—Gell. X, 18).

Ναύκρατις, ἐπίσημος ἐμπορικὴ πόλις τῆς κάτω Αἰγύπτου, εἰς τὸν Βολβίτινον βραχίονα τοῦ Νείλου, ὅστις κατ' αὐτὴν καὶ Ναυκράτιος ἐκαλεῖτο, ἱδρυθεῖσα ὑπὸ τῶν Μιλησίων περὶ τὸ 550 π. Χ., διότι μόνον ἐνταῦθα ἐπετράπη τοῖς Ἕλλησι νὰ ἐξασκῶσι τὸ ἐμπόριον (Ἡρδ. Β, 179). Ἐνταῦθα ἐγεννήθησαν ὁ Ἀθήναιος, ὁ Φύλαρχος καὶ ὁ Πολυδεύκης (Στρβ. ΙΖ, 801.—Ἀθήν. ΙΓ, 596. ΙΕ, 676.—Pl. V, 10, 11).

Ναυκύδης, γλύπτης, πιθανῶς Ἀργεῖος, καὶ ἴσως ἀδελφὸς τοῦ Πολυκλείτου, ἀκμάσας περὶ τὴν 9ην Ὀλ. (Ἰδ. Ῥαγκ. Ἱστ. Καλλ. Α, σ. 362), ἐργασθεὶς δὲ διὰ τὸ Ἡραῖον τοῦ Ἄργους Ἥβην χρυσῆν, Ἑκάτην χαλκῆν, Ἑρμῆν κριοφόρον, δισκοβόλον, καὶ τὴν ποιήτριαν Ἥριννα (Παυσ. Ι, 9.—Β, 22, ΣΤ, 6. Η, 9.—Pl. XXXIV, 79, 19.—Tac. Gr. LI).

Ναύλοχος, λιμὴν καὶ χωρίον εἰς τὴν ΑΒ παραλίαν τῆς Σικελίας, μεταξὺ Πελούριδος καὶ Μυλῶν (Ἀππ. Ε, 116.— Suet. Oct. XVI).

Ναυμαχία. Πρὸ τῆς ἀρχῆς τῆς ναυμαχίας ὤφειλεν ὁ ναύαρχος νὰ ἐξετάζῃ ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν τὴν φύσιν τῆς θαλάσσης ἐφ' ἧς εἶχε ν' ἀγωνισθῇ, καὶ προσέτι νὰ δύναται ἐκ τῶν ἀτμοσφαιρικῶν ἐνδείξεων νὰ προβλέπῃ τὴν προσεχῆ κατάστασιν τοῦ καιροῦ. Τὸ εὐκταιότερον ἦν ἡ νηνεμία, διότι τὰ ἱστία οὐδόλως συνετέλουν εἰς τὴν ἐπιτυχίαν, ἀλλὰ τὸ πᾶν ἐξηρτᾶτο ἀπὸ τῆς ἐπιδεξιότητος τῶν ἐρετῶν καὶ τῆς ἀνδρείας τῶν ναυμάχων. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ ἐντελὴς ἔλλειψις ἀνέμου ἦν σπανία, ἀπέβλεπεν ἕκαστος τῶν ἀντιπάλων εἰς τὸ νὰ ἔχῃ τὸν ἄνεμον ὑπὲρ ἑαυτοῦ. Ἡ εὐνουστέρα θέσις ἦν ἡ τῆς ἀνοικτῆς θαλάσσης, δι' ὃ καὶ ἠγωνίζετο νὰ ὠσῃ τὸν ἐχθρὸν πρὸς τὴν παραλίαν, διότι ὁ μὲν ἐκ τοῦ πελάγους μετὰ τῶν κυμάτων ἐφορμῶν προσέθετεν εἰς τὴν δύναμιν τῆς προσβολῆς τοῦ ἐμβόλου, ὁ δὲ παρὰ τῇ ἀκτῇ δὲν εἶχε πᾶσαν τὴν ἐλευθερίαν τῆς κινήσεως τοῦ πλοίου, πλὴν τοῦ ὅτι ἐλαττοῦται καὶ ἡ ἀνδρεία τοῦ στρατιώτου ὅταν ἔχῃ ἀμέσως ὀπίσω του τὸ πάτριον ἔδαφος καὶ δύναται εὐκόλως νὰ καταφύγῃ εἰς αὐτὸ ἐκ τῶν πλοίων. Ἀλλ' εἴς τινας περιστάσεις, ὡς ἐπὶ κινδύνου περικυκλώσεως ὑπ' ἐχθρικοῦ στόλου τὸν ἀριθμὸν ὑπερέχοντος, ἐπεζητοῦντο τὰ κατάστενα μᾶλλον, ὡς ἐν Σαλαμῖνι καὶ ἐν Ἀρτεμισίῳ. Προκειμένης δ' ἀμέσως τῆς ναυμαχίας, πρῶτον ἠλαφροῦντο τὰ πλοῖα παντὸς εἰς τὴν μάχην μὴ ἀναποφεύκτου βάρους, οἷον τῶν φορτίων σίτου, κτλ. Τὰ ἱστία συνεστέλλοντο, διότι μόναι αἱ κῶπαι κατώρθουν ἀκριβῆ καὶ ἀσφαλῆ τὰ κινήματα· καὶ ὁ ἱστὸς συγχρόνως κατεβιβάζετο. Τοῦτο ἐφαίνετο εἰς τὸν ἐχθρὸν βεβαία ἀπόδειξις ὅτι ἔμελλε ν' ἀρχίσῃ ἡ μάχη· ἀλλ' ἐνίοτε ἦν καὶ στρατήγημα, ὅπως καὶ ὁ ἐχθρὸς ὁμοίως συστείλῃ ἱστία καὶ καταβιβάσῃ ἱστούς, ὅτε ὁ στολος εὐθὺς ἀναβιβάζων τοὺς ἰδικούς του, ἔφευγεν ἀκαταδίωκτος. Συγχρόνως δ' ἐκανονίζοντο καὶ αἱ τάξεις τῶν πλοίων. Συνήθως τὰ ἄριστα πλοῖα κατε ἀμβανον τὴν πρώτην τάξιν. Ἀλλ' ὁ Τιμόθεος ἔπεμψε κατὰ τῶν Λακεδαιμονίων πρῶτον τὰ ἀσθενέστερα, ἵνα εὕρῃ δι' αὐτῶν

ἀπηυδηκότας τοὺς ἐχθροὺς ὅτε ἐπέπεσε μετὰ τοῦ ἐκλεκτοῦ μέρους τοῦ στόλου του καὶ ἐνίκησεν. Ὁ παρατάττων πάντα τὰ πλοῖά του εἰς μίαν γραμμὴν, διότι ἦσαν ὀλίγα, ἢ διότι ἤθελε νὰ ὑπερκερατώσῃ τὸν ἐχθρὸν, ἔταττε τὰ ἰσχυρότερα εἰς τὰς δύο πτέρυγας, τὰ δ' ἀσθενέστερα ἐν τῷ μέσῳ. Ἐν Σαλαμῖνι κατεῖχον τὴν ἀριστερὰν πτέρυγα οἱ Ἀθηναῖοι, εἰς τοὺς ἀνδρείους Φοίνικας ἀντιταττόμενοι, τὴν δεξιὰν δὲ οἱ ἰσχυρότεροι τοῦ πελοποννησια-

Ἡ ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχία.

κοῦ δεσμοῦ οἱ Λακεδαιμόνιοι, οἱ Αἰγινῆται, οἱ Κορίνθιοι, οἱ Μεγαρεῖς, οἱ μετὰ τοὺς Ἀθηναίους ἐμπειρότεροι εἰς τὰ ναυτικά, κατὰ τὸν Διόδωρον, εἰς δὲ τὸ κέντρον ἦσαν παρατεταγμένοι οἱ ἐπίλοιποι Ἕλληνες. Ὀρθια τάγματα ἐλέγοντο αἱ ἐν εὐθείᾳ γραμμῇ παρατάξεις, καὶ ἦσαν ἁπλαῖ, ὅταν ἡ γραμμὴ ἦν μία, καίτοι ἐκ δύο ἢ τριῶν συγκειμένη, ὡς ὁ Φορμίων, προσβάλλων τὸν ἐχθρὸν ἔχοντα 50 πλοῖα κατὰ πρόσωπον, αὐτὸς δ' ἔχων μόνον 30, τὰ παρέταξεν εἰς μίαν τάξιν, ἔχουσαν 6 πλοῖα κατὰ πρόσωπον καὶ ἀνὰ 5 κατὰ βάθος. Παρὰ Ῥωμαίοις ἡ τοιαύτη παράταξις ἐλέγετο acies simplex. Διπλαῖ δὲ ἦσαν ἢ τριπλαῖ (duplex, triplex παρὰ Ῥωμαίοις), ὅταν ὁ στόλος διῃρεῖτο εἰς δύο ἢ τρεῖς γραμμάς, αἵτινες εἶχον νὰ προσβάλλωσιν ἐκ διαφόρων μερῶν ὑπὸ διαφόρους ἀρχηγούς, ὡς ὁ Πολυξενίδης (Liv. XXXVI, 44) διῄρεσε τὸν στόλον του εἰς δύο πτέρυγας, ὧν ἑκάστη εἶχεν ἴδιον διοικητήν, καὶ ἔμελλεν ἀλλαχόθεν, ἀλλὰ πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν νὰ προσβάλῃ. Οὕτω καὶ ὁ Ἀννίβας διηύθυνεν ἓν τμῆμα, ἄλλο δ' ὁ Ἀπολλώνιος (Liv. XXXVII, 23), καὶ ἑκάτερος εἰς ἄλλο σημεῖον ἐπέπεσεν, ἀλλὰ κατὰ τὸ αὐτὸ σχέδιον. Ἐκ τούτου ὅμως ἠδύνατο νὰ συμβῇ νὰ χωρισθῶσι τὰ τμήματα καὶ νὰ γίνωσι δύο ναυμαχίαι εἰς δύο διάφορα μέρη. Ὅταν δ' ἦτο τριπλῆ ἡ τάξις, τότε ἡ τρίτη ἦν ἡ τοῦ κέντρου, ἔχουσα καὶ αὐτὴ ἴδιον διοικητήν. Ἡ τοιαύτη παράταξις ἦν ἡ συνηθεστέρα, καὶ παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις ἐλέγετο φάλαγξ. Ἡ ἡμικυκλικὴ κοίλη παράταξις (lunata παρὰ Ῥωμαίοις), διηυκόλυνε τὴν περικύκλωσιν τοῦ ἐχθροῦ, καὶ ἐπροφύλαττε τὸ κέντρον ἀπὸ ἀμέσου προσβολῆς. Σπανιώτεροι ἦσαν αἱ κατ' εἰσέχουσαν γωνίαν (Forceps), ἢ αἱ τριγωνικαὶ (Cuneus), ὡς ἡ ἣν μετεχειρίσθησαν ἐν Ἐκνόμῳ οἱ ὕπατοι Ῥηγοῦλος καὶ Μάνλιος, ὅτε αἱ δύο ναυαρχίδες ἦσαν τεταγμέναι εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ τριγώνου. Ἡ στρογγύλη παράταξις (ovalis) ἦν ἐν χρήσει μόνον ὅταν εἰς τὸ πέλαγος στόλος περιεκυκλοῦτο ὑπὸ μεγαλητέρου. Τότε δὲ τὰ φορτηγὰ πλοῖα ἐτίθεντο ἐν τῷ μέσῳ, τὰ δὲ πολεμικὰ κύκλῳ πέριξ, πάντα ἔχοντα τὴν πρῴραν πρὸς τὰ ἔξω ἐστραμμένην. Ἀλλὰ τοῦτο ἦν ἐφικτὸν μόνον ἐπὶ νηνεμίας· τρικυμιώδης δὲ ἡ κυματοῦσα θάλασσα διέσπα τὸν κύκλον, ἐπέτρεπε τῷ ἐχθρῷ νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὸ κέντρον καὶ καθίστα αὐτὸν κύριον τοῦ στόλου ὃν περιέκλειε. Σπανία παράταξις ἦν ἡ τῆς κυρτῆς γραμμῆς, τῆς ἀντιθέτου τῇ κοίλῃ (incurva), ἥτις ἐχρησίμευεν εἰς τὴν ἔκτακτον ὑποχώρησιν. Αἱ πλεῖσται λεπτομέρειαι εἰσὶ γνωσταὶ ἐκ περιγραφῶν ναυμαχιῶν τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐποχῆς. Κατ' αὐτάς, ἐν ᾧ ὁ στόλος παρετάττετο, ὁ ναύαρχος ἐτέλει τὰς θυσίας, καὶ ἂν οἱ οἰωνοὶ ἦσαν αἴσιοι, ἔδιδε τὸ σημεῖον τῆς μάχης ὑψῶν ἐπὶ τῆς ναυαρχίδος ἐρυθρὰν σημαίαν, ἥτις καὶ καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ναυμαχίας ἔμενε κυματοῦσα, καὶ δι' ἀλλαγῆς θέσεων πρὸς τὰ ἄνω ἢ κάτω, τὰ δεξιὰ ἢ τ' ἀριστερὰ διαφόρους διαταγὰς μετέδιδεν εἰς πάντα τὸν στόλον. Συγχρόνως δὲ μετὰ τῆς σημαίας ἤχουν αἱ σάλπιγγες καὶ ἤρετο ἡ κραυγὴ τῶν στρατιωτῶν. Τότε οἱ ἐρέται ἐφιλοτιμοῦντο νὰ δείξωσι πᾶσαν αὐτῶν τὴν ἐπιδεξιότητα, νὰ περιέλθωσι τὸ ἐχθρικὸν πλοῖον καὶ νὰ προσβάλωσιν αὐτὸ κατὰ πλευράν. Διπλοῦν εἶχον συγχρόνως σκοπόν, νὰ ἐπιδείξωσι πᾶσαν τὴν τέχνην τῶν περὶ τὴν εἰρεσίαν, καὶ νὰ περιπλέξωσι τὸν ἐχθρόν. Ὡς ὁ ἵππος ὑπακούει τῷ ἱππεῖ καὶ φαίνεται μίαν ἔχων θέλησιν μετ' αὐτοῦ, οὕτω καὶ τὸ πλοῖον νῦν μὲν ἵστατο, νῦν δ' ἐκινεῖτο ἢ βραδύτερον ἢ ταχύτερον, ἀπειλοῦν τὸν ἐχθρόν, βιάζον αὐτὸν εἰς παντοίας κινήσεις καὶ ἐξαντλοῦν τὰς δυνάμεις του πρὶν ἢ ἔτι ἀρχίσῃ ἡ κυρίως προσβολή. Μετὰ ταῦτα δὲ τὰ προκαταρκτικὰ κινήματα, ἐπεχείρει ὁ ναύαρχος ἢ περίπλουν ἢ διάπλουν τοῦ ἐχθροῦ, ἤτοι ἢ νὰ περικυκλώσῃ αὐτὸν, ἢ νὰ διασχίσῃ τὰς τάξεις του, καὶ ἕκαστον πλοῖον ἐπροσπάθει νὰ θραύσῃ τὰς κώπας τοῦ ἐχθρικοῦ (κώπας ἀνακόπτειν), καὶ νὰ καταστήσῃ αὐτὸ ἀκατάλληλον εἰς περαιτέρω θαλασσοπλοΐαν

(ἀνάπλουν ποιεῖν (Liv. XXXVI, 44. XXXVII, 24). Ἡ κυρίως προσβολὴ ἐγίνετο κατὰ πρῴραν, κατὰ πρύμνην ἢ κατὰ πλευράν, καὶ ἡ τελευταία αὕτη, ὅταν ἐπετύγχανεν, ἦν ἡ ὀλεθριωτάτη, διότι πολλάκις ἔθραυε καὶ διέλυε τὸ προσβαλλόμενον πλοῖον, καὶ τὸ ἔμβολον τότε μάλιστα ἠδύνατο νὰ ἐνεργήσῃ. Διὰ τοῦτο τὸ προσβαλλόμενον πλοῖον ἐπροσπάθει καὶ αὐτὸ τὴν πρῴραν του ν' ἀντιτάττῃ. Τὰ πλευρά, ὡς τὸ ἀσθενέστερον μέρος, πολλάκις ἦσαν διὰ μεταλλίνων ἐλασμάτων ἐνδεδυμένα, ἢ εἶχον διπλᾶς τὰς ξυλίνας δοκούς, ὥστε ἂν τὸ ἔμβολον ἔσχιζε τὴν ἐμπροσθίαν, ν' ἀντέχῃ ἡ ὀπισθία εἰς τὴν εἰσροὴν τοῦ ὕδατος, ὡς ἦσαν κατεσκευασμένα τὰ πλοῖα τοῦ Ἀντωνίου εἰς τὸ Ἄκτιον. Ἡ κατὰ πρῴραν προσβολὴ οὐδέποτε ἐπεζητεῖτο· ἀλλ' ἂν ὁ ἀντίπαλος ἦν ἐπίσης ἐπιδέξιος καὶ γεγυμνασμένος, δὲν ἀπεφεύγετο πάντοτε. Τότε δὲ ὥρμων τὰ πλοῖα μετὰ τόσης δυνάμεως κατ' ἀλλήλων, ὥστε τὸ ἀσθενέστερον συνετρίβετο ἢ ἐκλονίζοντο ὅλα τὰ μέλη του, καὶ πολλοὶ στρατιῶται ἐκ τῶν κατὰ τὰς πλευρὰς παρατεταγμένων ἐσφενδονίζοντο εἰς τὴν θάλασσαν. Οἱ Καρχηδόνιοι μάλιστα ἀπέφευγον τὸν τρόπον τοῦτον τῆς προσβολῆς κατὰ τῶν Ῥωμαίων καὶ δι' ἄλλον λόγον, διότι τὰ Ῥωμαϊκὰ πλοῖα εἶχον εἰς τὰς πρῴρας καὶ τὰς σιδηρᾶς χεῖρας, μηχανὰς δι' ὧν ἠδύναντο ν' ἀνατρέπωσι τὸ ἐπερχόμενον πλοῖον. Ἀσφαλεστέρα ἦν ἡ προσβολὴ κατὰ τῆς πρύμνης καὶ τοῦ πηδαλίου· τούτου δὲ τὰ σχοινία προσεπάθουν προσέτι ἔμπειροι καὶ γενναῖοι ναῦται ἢ στρατιῶται, ἐπιπίπτοντες διὰ πλοιαρίων ἐν μέσῳ τοῦ θορύβου τῆς συμπλοκῆς, νὰ κόπτωσι διὰ πελέκεων. Ἂν δὲ κατεστρέφετο τὸ πηδάλιον, τότε τὸ πλοῖον ἦν ἀναξιόμαχον πλέον καὶ λεία τοῦ πολεμίου. Καὶ τῶν στρατιωτῶν δ' ἡ μάχη ἤρχιζε μακρόθεν ἤδη ἐπὶ τῶν πλοίων. Τοξόται καὶ σφενδονῆται προσέβαλλον δραστηρίως τὸ ἀντίπαλον πλήρωμα, καὶ δοκοὺς καὶ ἀκόντια καὶ ὀγκώδεις λίθους κατεσφενδόνιζον κατ' αὐτοῦ καὶ κατὰ τοῦ πλοίου αἱ μηχαναί. Ὅτε δ' ἐπλησίαζον, ἐκ τοῦ ἱστοῦ κατέπιπτεν ἰσχυρὰ ἐπισίδηρος δοκὸς, τὰ πάντα καταστρέφουσα καὶ συντρίβουσα. Καὶ ἐκ τῶν πύργων ἐπίσης, οἵτινες ὑψοῦντο ἐπὶ τῶν καταστρωμάτων πολλῶν πλοίων, κατερρίπτοντο δόρατα καὶ λίθοι ὄλεθρον φέροντα εἰς τοῦ ἐχθρικοῦ πλοίου τοὺς ναύτας καὶ στρατιώτας. Φοβερὰ δὲ πρὸ πάντων ἦν ἡ συμπλοκὴ ὅτε οἱ ἐπιβάται ἤρχοντο εἰς χεῖρας, εἰς ὃ συνετέλουν αἱ σιδηραῖ χεῖρες ἢ κόρακες, ἐπίνοια τοῦ Δουϊλίου, δι' ὧν ἡ ἐχθρικὴ ναῦς συνελαμβάνετο καὶ ἐδεσμεύετο, καὶ αἱ παρ' Ἕλλησιν ἤδη πρὸ πολλοῦ ἐν χρήσει φλέγουσαι καὶ τὴν πυρκαϊὰν μεταδίδουσαι ἁρπάγαι ἢ ἁρπαγόνες. Ἅμα δὲ τὸ πλοῖον συλληφθὲν συνεδέετο, τότε οὐχὶ πλέον τῶν ναυτῶν ἡ ἐπιδεξιότης, ἀλλὰ τῶν στρατιωτῶν ἡ ἀνδρεία ἀπεφάσιζε περὶ τῆς νίκης· καὶ ὅσον οἱ Καρχηδόνιοι ὑπερεῖχον τῶν Ῥωμαίων κατὰ τὴν πρώτην, τόσον ἠλαττοῦντο κατὰ τὴν δευτέραν. Εἰς τὴν ἐν Ἀκτίῳ μάχην ὁ Ὀκτάβιος ἤθελε νὰ φεισθῇ τῆς λείας ἣν ἤλπιζεν ἐκ τῶν ἐχθρικῶν πλοίων· ἀλλὰ βλέπων ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ τὰ κυριεύσῃ, διέταξε νὰ πυρποληθῶσι, καὶ τότε διὰ τῶν λιθοβόλων ἐσφενδονίσθησαν κατ' αὐτῶν διάφλεκτα βέλη, ἀγγεῖα πλήρη ἀνθράκων, καὶ καίουσαι δᾷδες ἐρρίπτοντο διὰ τῶν χειρῶν. Ὁ στόλος ἀνεφλέχθη, καὶ ἐλύσσα τόσον μᾶλλον ἡ πυρκαϊὰ, καθ' ὅσον οἱ στρατιῶται τοῦ Ἀντωνίου, ἀφ' οὗ ἐξήντλησαν ὅσον εἶχον πόσιμον ὕδωρ, ἐπέχεον εἰς αὐτὴν θαλάσσιον, τρέφον μᾶλλον ἢ ἀποσβέον τὰς φλόγας (Δ. Κάσσ. N, 35). Ὁ Ἀννίβας, ἵνα βιάσῃ τὸν στόλον τοῦ Ἐὐμένους εἰς ὑποχώρησιν, ἐσφενδόνισε κατ' αὐτοῦ ἀγγεῖα πλήρη φαρμακερῶν ὄφεων (Nep. Hann. XI). Ἀλλὰ τοῦτο ἦν ἐξαιρετικὸν μόνον στρατήγημα. Καὶ ἐν γένει νέαι περιστάσεις καὶ ἀσυνήθεις πολλάκις ὑπηγόρευον νέας μεθόδους, ὡς ὁ Καῖσαρ ἐνίκησε τὰ ἀσυνήθως ὑψηλὰ πλοῖα τῶν Βενέτων, ἐπινοήσας μακρὰ δρέπανα, δι' ὧν ἀπέκοπτε τὰ σχοινία τῶν ἱστίων ἐπὶ τῆς ἐπελθούσης νηνεμίας, καὶ οὕτω κατέστησεν ἀκίνητον καὶ ἐκυρίευσε τὸν ἐχθρικὸν στόλον (Cæs. B. G.

III, 14, 15). Τῶν βαρβαρικῶν δὲ πλοίων οὔτε τὰ ἔμβολα οὔτε οἱ πύργοι ποτὲ ὑπερίσχυον.

Ναυμαχίαι, εἰς τοὺς Ῥωμαϊκοὺς χρόνους ἀγῶνες πρὸς τέρψιν τοῦ λαοῦ, εἰς τὴν ξηρὰν ναυμαχίας παράστασις. Πρῶτος ὁ Ἰούλιος Καῖσαρ διέταξε ν' ἀνασκαφῇ εἰς τὸ πεδίον τοῦ Ἄρεως λίμνη ἣν ἐπλήρωσεν ὕδατος ἐκ τοῦ Τιβέριος, καὶ ἀφ' οὗ ἐτελέσθη ἐκεῖ παράστασις ναυμαχίας, τὴν ἐκένωσεν αὖθις, καὶ συγχώσας τὸ χωρίον, ἤγειρεν ἐπ' αὐτοῦ ναὸν τοῦ Ἄρεως (Δ. Κάσσ. ΜΓ, 32.— Suet. Cæs XXIV). Καὶ ὁ Αὔγουστος ἔδωκε τῷ λαῷ θέαμα ναυμαχίας (Tac. Ann. XII, 56.—Suet. Oct. XXIII), ἀνασκάψας λίμνην 1800′ μακρὰν καὶ 1200′ εὐρεῖαν. Ὁ Κλαύδιος ἔδωκε παράστασιν ναυμαχίας εἰς τὴν Φουκίνην λίμνην, περιβαλὼν αὐτὴν δι' ἐδωλίων διὰ τοὺς θεατὰς (Tac. αὐτ.)· ὁ δὲ Νέρων ἐπλήρωσε πρὸς τοῦτο ὕδατος τὸ ἔδαφος τοῦ ἀμφιθεάτρου, καὶ μετὰ τὴν ναυμαχίαν, κενώσας αὐτό, ἔδωκεν εἰς τὸ αὐτὸ μέρος θέαμα πεζομαχίας (Δ. Κάσσ. ΞΑ, 9). Ὁ δὲ Δομιτιανὸς ἀνήγειρε πρὸς τοῦτο ἐπίτηδες οἰκοδόμημα, ὡς τὸ εἰκονιζόμενον ἐκ νομίσματος αὐτοῦ, περιστοιχιζόμενον ἀμφιθεατροειδῶς ὑφ' ἐδωλίων ὑπαίθρων καὶ ὑποστέγων (Suet. Dom. IV). Ἦσαν δ' οἱ ναυμάχοι (ναυμαχιάριοι κατὰ τοὺς Ῥωμαίους) συνήθως δοῦλοι, ἢ καταδεδικασμένοι εἰς θάνατον, καὶ κατόπιν μόνον ἤρχισαν καὶ ἐλεύθεροι ἐγκαταταττόμενοι μεταξὺ αὐτῶν ὡς ἐθελονταί. Καὶ ὁ χῶρος δὲ τῶν τοιούτων ναυμαχιῶν ἐλέγετο ναυμαχία.

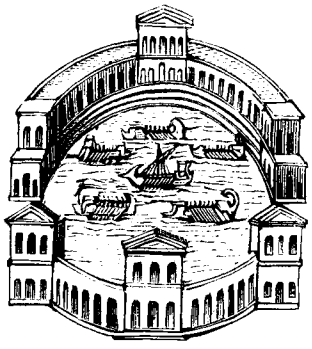

Ναυμάχιος, 1) Ἕλλην ποιητὴς χρόνων μεταγενεστέρων, οὗ τινα ἀποσπάσματα, ἐν 73 στίχοις, περὶ τῶν καθηκόντων τῆς γυναικὸς, ὑπὸ τὸν τίτλον. «Γνωμικὰ παραγγέλματα», σώζονται παρὰ Στοβαίῳ.—2) Ἰατρὸς ἐξ Ἠπείρου, σύγχρονος τοῦ Γαληνοῦ.

Ναυπάκτια, τίτλος ἐπικοῦ ποιήματος ἀγνώστου ἐποχῆς, πραγματευομένου, ὡς αἱ Ἠοῖαι τοῦ Ἡσιόδου, μύθους, καὶ ἰδίως ἔρωτας περιφήμων γυναικῶν, ὡς φέρ' εἰπεῖν τῆς Μηδείας. Ὡς ποιητὴς αὐτοῦ ἐθεωρεῖτο ὁ Μιλήσιος Κέρκωψ, ἢ ὁ Ναυπάκτιος Καρκῖνος (Παυσ. I, 38, 6). Σώζονται δ' αὐτοῦ μικρὰ λείψανα.

Ναύπακτος, λιμὴν καὶ πόλις ὀχυρὰ τῶν Ὀζολῶν Λοκρῶν, κατὰ τὴν βορείαν ἀκτὴν τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου, ἀνατολικῶς τοῦ Ἀντιρρίου, ἐπὶ ἀποτόμου βράχου (Θουκ. Α. 103, Γ, 102). Ἐπιστεύετο δ' ὅτι τὴν ἐπωνυμίαν ἔλαβεν ἐκ τοῦ στόλου ὃν ἐνταῦθα δῆθεν ἐναυπήγησαν οἱ Ἡρακλεῖδαι ἵνα διαπλεύσωσιν εἰς τὴν Πελοπόννησον. Ἀνέκυψε δ' ἡ πόλις αὕτη πρὸ πάντων ὅτε οἱ Ἀθηναῖοι, οἵτινες ἐνταῦθα ἵδρυσαν νεώριον διὰ τὸν στόλον των, καὶ ὅπλων ἀποθήκην, μετῴκισαν ἐνταῦθα τοὺς μετὰ τὸν τρίτον μεσσηνιακὸν πόλεμον ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν ἐκ τῆς πατρίδος των ἐξωσθέντας Μεσσηνίους (Θουκ. Β, 69. 91). Μετὰ τὴν ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς δὲ ναυμαχίαν περιῆλθεν ἡ πόλις ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν Λοκρῶν, καὶ μετὰ ταῦτα τῶν Ἀχαιῶν, ἀφ' ὧν ὅμως ἀφῄρεσεν αὐτὴν ὁ Ἐπαμεινώνδας. Φίλιππος ὁ Μακεδὼν τὴν ἔδωκε τοῖς Αἰτωλοῖς, καὶ εἶτα, τοῖς Ῥωμαίοις ὑποταγεῖσα, ἠνώθη μετὰ τῆς Λοκρίδος (Στρβ. Θ, 426. I, 450).

Ναυπεδάμη, θυγάτηρ Ἀμφιδάμαντος, μήτηρ τοῦ Αὐγείου ἐκ τοῦ Ἡλίου (Ὑγιν. Μυθ. ΙΔ).

Ναυπλία, ν. Ναύπλιον, πόλις παραθαλασσία τῆς Ἀργολίδος, νοτίως τῆς Τίρυνθος, βαθὺν κεκτημένη λιμένα, ἀρχαιότατα ἀνεξάρτητος, εἶτα δ' ἐπίνειον τοῦ Ἄργους. Οἱ Σπαρτιᾶται μετῴκισαν τοὺς πλείστους τῶν κατοίκων αὐτῆς εἰς Μεθώνην, ἐξ οὗ ἡ πόλις ἐξέπεσε, καὶ ἐπὶ Παυσανίου (Δ, 24, 4. Β, 38, 2) ἦν ἐντελῶς ἔρημος (Ἡρδ. ΣΤ, 76.

—Στρβ. Η, 368). Τὸ ὑπερκείμενον αὐτῇ φρούριον ἐπὶ ὑψηλοῦ λόφου ὀνομάζεται σήμερον Παλαμήδιον, ἐπώνυμον Παλαμήδου τοῦ υἱοῦ Ναυπλίου (ἴδ.), ὥστε πιθανῶς οὕτως ἐκαλεῖτο καὶ τὸ πάλαι, εἰ καὶ τὸ ὄνομα δὲν μαρτυρεῖται ὑπὸ τῶν συγγραφέων.

Ναύπλιος, 1) υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Ἀμυμόνης, ἱδρυτὴς τῆς Ναυπλίας, ἐπίσημος Ἀργεῖος θαλασσοπόρος, πατὴρ τοῦ Προίτου καὶ τοῦ Δαμάστορος (Ἀπλλ. Ῥόδ. Α, 136.—2) Πέμπτος ἐκείνου ἀπόγονος Ἀργοναύτης, καὶ τῆς θαλασσοπλοίας καὶ ἀστρονομίας ἐμπειρότατος ἥρως (Ἀπλλ. Ῥόδ. Α, 134). —3) Βασιλεὺς τῆς Εὐβοίας, σύζυγος τῆς Κλυμένης (ἴδ. Κατρεύς), ἢ τῆς Φιλύρας, ἢ τῆς Ἡσιόνης, πατὴρ τοῦ Παλαμήδου, τοῦ Οἴακος καὶ τοῦ Ναυσιμέδοντος (Ἀπολλδ. Β, 1, 5, ὅστις ὅμως τοῦτον καλεῖ υἱὸν τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Ἀμυμόνης). Ὅτε ὁ υἱὸς αὐτοῦ Παλαμήδης ἀδίκως κατεδικάσθη εἰς θάνατον ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων πρὸ τῆς Τρωάδος, ἔπεμψε πρὸς ἐκδίκησιν τοὺς ἄλλους υἱούς του πρὸς τὰς γυναῖκας τῶν κατὰ τῶν Τρώων πολεμούντων, ἵνα τὰς ταράξῃ διὰ ψευδῶν εἰδήσεων, καὶ ὅτε νικηταὶ οἱ Ἕλληνες ἐπέστρεφον ἐξ Ἰλίου, ἐν θυελλώδει νυκτί, καθ' ἣν διήρχοντο πρὸ τῆς Εὐβοίας, ἀνῆψεν ἐπὶ βράχων τοῦ Εὐβοϊκοῦ ἀκρωτηρίου Καφηρέως δᾷδας (τὰ Ναυπλίου Εὐβοϊκὰ πυρπολήματα. Εἰρην. Ἑλ. 769), καὶ τὰ πλοῖα, κακῶς ὁδηγηθέντα, ἐξώκειλαν πολλὰ εἰς βράχους καὶ κατεθραύσθησαν, πολλοὺς δὲ παλαίοντας πρὸς τὰ κύματα, ἐθανάτωσεν ὁ Ναύπλιος.

Ναύπορτος, ποταμὸς ὁμόρρους τοῦ Σάβου ἐν τῇ ἄνω Πανονίᾳ. Ἐπὶ τοῦ χείλους αὐτοῦ ἦν καὶ πόλις ὁμώνυμος (ν. Λέϋβαχ). Ἀπεδίδετο δ' ἡ ἐπωνυμία εἰς τὴν παράδοσιν ὅτι οἱ Ἀργοναῦται ἐπὶ τῆς ἐπιστροφῆς των μέχρι τοῦ σημείου τούτου φθάντες, διεκόμισαν εἶτα τὴν ναῦν των ἐπὶ τῶν ὤμων των εἰς τὸν Ἀδριατικὸν (Στρβ. Δ, 207).

Ναῦς. Αἱ ἀρχαιόταται, καὶ αὐταὶ αἱ τῶν μυθικῶν χρόνων παραδόσεις τῶν Ἑλλήνων, γνωρίζουσι τὴν κατασκευὴν πλοίων ἐντέχνως ναυπηγουμένων, ὡς τὴν τῆς Ἀργοῦς, ἥτις, κατ' Ἀπολλόδωρον καὶ ἄλλους, καὶ κατὰ μνημεῖα τῆς τέχνης, κατεσκευάσθη ἐπιστασίᾳ τῆς Ἀθηνᾶς. Ὁ δ' Ὅμηρος καὶ διὰ μακρῶν δίδει λεπτομερείας περὶ τῆς ἐπὶ τῶν χρόνων αὐτοῦ ναυπηγίας (Ὀδ. Ε, 246 κτλ.), ἐξ ὧν τὰ ἑπόμενα κυρίως συμπεραίνονται. Ὑπὸ τὸ πλοῖον κατὰ πᾶν τὸ μῆκος, καὶ ὡς βάσις αὐτοῦ, ἐξετείνετο ἡ τρόπις, ἐφ' ἧς δευτέρα δοκὸς ἐπεκάθητο, ἐμπρὸς πρὸς τὰ ἄνω κυρτουμένη, ἡ στεῖρα. Εἰς ταύτην δ' ἐστηρίζοντο, καὶ ἐξ αὐτῆς ἠγείροντο αἱ δρύοχοι, ἀποτελοῦσαι τὸν σκελετὸν τῶν πλευρῶν, καὶ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον κυρτούμεναι, ἀναλόγως τοῦ ὄγκου ὅστις ἐδίδετο εἰς τὸ πλοῖον. Χωροῦσαι δὲ μέχρι τοῦ ἀνωτάτου χείλους τῆς νηός, ἦσαν μακρότεραι εἰς τὰ ἐμπρὸς καὶ εἰς τὰ ὀπίσω αὐτῆς παρὰ κατὰ τὸ μέσον· ἐπ' αὐτῶν δ' ἄνωθεν ἐπεκάθηντο αἱ δοκοὶ αἱ λεγόμεναι ἐπηγκενίδες, καὶ τὸ χεῖλος συνίστατο ἐκ περιφράγματος ἐλαφροῦ πλέγματος ἰτέας. Τὰ δύο πλευρὰ ἐλέγοντο τοῖχοι, καὶ ἀπῃτεῖτο ἀκρίβεια περὶ τὴν ὁμοιότητα τῆς κατασκευῆς καὶ τὴν ἴσην δύναμιν ἀμφοτέρων, ἐξ οὗ καὶ εἰς τὴν καλῶς νεναυπηγημένην νῆα πολλάκις τὸ ἐπίθετον ἀμφιέλισσα ἀποδίδοται. Παρετείνετο δ' ἐγκαρσίως ἀπὸ τοίχου εἰς τοῖχον εὐρεῖα δοκὸς, ἡ ἱστοπέδη λεγομένη, δι' ἧς διήρχετο ὁ ἱστὸς, κατερχόμενος μέχρι τῆς τρόπιδος, ἔνθα ἄλλη ἐγκάρσιος διάτρητος δοκὸς, ἡ μεσόδμη, ἐδέχετο τὸν πόδα αὐτοῦ. Ὑπὸ τὸ κατάστρωμα δὲ συνεῖχε τὰς δρυόχους ἑκατέρωθεν μία δοκὸς, τὰ ζυγὰ, ἔνθα ἦσαν καὶ αἱ ἕδραι τῶν ἐρετῶν. Καὶ αἱ πλάγιαι δὲ δοκοὶ ἐκυρτοῦντο πρὸς τὰ ἄνω κατὰ τὰ δύο ἄκρα τοῦ πλοίου, καὶ ἔφερον τὰς σανίδας τοῦ καταστρώματος, ἢ τὰ ἰκρία. Τὸ ἐμβαδὸν τῆς νηὸς ἐλέγετο ἄντλος, τὸ δ' ἐμπρὸς μέρος πρῷρα, ὀξεῖα προέχουσα, ἵνα τὸ πλοῖον τέμνῃ τὰ κύματα, καὶ συνήθως ἐβάφετο ἐρυθρὰ, δι' ὃ καὶ αἱ νῆες πολλάκις μιλτοπάρειοι ἐπικαλοῦνται. Τὸ δ' ὀπίσω

μέρος, ἡ πρύμνη, ἦν στρογγύλον μᾶλλον καὶ ὑψηλότερον, καμπύλην καὶ συνήθως κατάκοσμον ἔχειν τὴν ἄκραν, ἔνθα ἦν τὸ πηδάλιον καὶ ἵστατο ὁ πηδαλιοῦχος. Οὕτως εἶχε τὸ πλοῖον σχῆμα ἡμισεληνοειδὲς, διὸ καὶ κυρταὶ καὶ κορωνίδες (καμπύλαι) αἱ νῆες λέγονται. Τὸ μέσον τοῦ πλοίου ἦν πολλάκις ἄνευ καταστρώματος διὰ τὴν μὴ παρακώλυσιν τῆς κωπηλασίας. Ὁ δὲ πυθμὴν ἐπληροῦτο διὰ ὕλης (ἑρματος) ξύλων ἢ λίθων. Πιθανώτατα δ' ἦν πᾶσα ἡ ναῦς ἐπικεχρισμένη διὰ πίσσης, ὅθεν καὶ τὰ ἐπίθετα αὐτῆς μέλαινα καὶ κυανόπρωρος. Τοῦ ἱστοῦ, ὅστις ὡς μέγας καὶ ἰσχυρὸς χαρακτηρίζεται, ἵστατο ἡ βάσις, ἡ ἱστοπέδη, ἐμπεπηγμένη εἰς ὀπὴν τῆς ἐπὶ τῆς τρόπιδος τεθειμένης δοκοῦ, τῆς μεσόδμης, καὶ ὑψοῦτο πρὸς τὴν πρῴραν ὑπὲρ τὸ πλοῖον ὅταν ἐθαλασσοπόρει· ἀλλ' ὅτε προσωρμίζετο, αἱρόμενος ἀπὸ τῆς μεσόδμης, κατεβιβάζετο ὁ ἱστὸς ἐπὶ τὴν ἱστοδόκην, ξύλον εἰς σχῆμα δικράνου, κατὰ τὴν πρύμνην ἱστάμενον. Εἰς τὸ ἄνω δὲ τοῦ ἱστοῦ ἦν προσδεδεμένον τὸ ἐπίκριον (ἡ κεραία), ἐξ οὗ ἐκρέματο τὸ ἱστίον ἢ σπεῖρον, ἐκ λευκῆς ὀθόνης. Εἶχε δὲ προφανῶς ἡ ναῦς ἓν μόνον ἱστίον, ἀναπεταννύμενον πρὸς τὸν οὔριον ἄνεμον, καταβιβαζόμενον δὲ ὅτε ἔπνεεν ἐναντίος. Τὰ διάφορα δὲ σχοινία, τὰ χρησιμεύοντα εἰς δέσιν τοῦ πλοίου καὶ τοῦ ἱστίου, ἐλέγοντο γενικῶς ὅπλα· ἰδίως δὲ τὰ στερεοῦντα τὸ πλοῖον πείσματα· τὰ δὲ τῆς ἀγκύρας, δι' ὧν ἡ ναῦς ἀπὸ τῆς πρύμνης προσεδέετο εἰς τὴν ξηρὰν ἦσαν τὰ πρυμνήσια, ἅτινα ἐλύοντο ἐπὶ τοῦ ἀπόπλου. Πρότονοι δ' ἐκαλοῦντο τὰ δύο μεγάλα σχοινία τὰ ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ ἱστοῦ κατερχόμενα, καὶ αὐτὸν ἀναβιβάζοντα, καταβιβάζοντα καὶ στερεοῦντα· ἐπίτονος δὲ τὸ σχοινίον τὸ τὴν κεραίαν εἰς τὸν ἱστὸν προσδέον. Κάλως δὲ ἦ βομὸς ἦν τὸ ἐκ τοῦ ἄκρου τῆς κεραίας κρεμάμενον, διὰ τροχίσκου εἰς τὸν ἱστὸν προσηλωμένου διερχόμενον καὶ εἰς τὸ κατάστρωμα καταβαῖνον σχοινίον, δι' οὗ διηυθύνετο τὸ ἱστίον. Κατήρχετο δ' ἐκ τῶν δύο ἄκρων τῆς κεραίας καὶ ἕτερον σχοινίον κατ' εὐθεῖαν εἰς τὸ κατάστρωμα, ἡ ὑπέρη, δι' ἧς ἡ κεραία ἐστρέφετο κατὰ διαφόρους διευθύνσεις· Πόδες ἦσαν τὰ ἐκ τοῦ κάτω μέρους τοῦ ἱστίου κρεμάμενα σχοινία, δι' ὧν αὐτὸ ἐστρέφετο κατὰ τὸν ἄνεμον. Τὸ πηδάλιον, καὶ οἴαξ λεγόμενον καὶ οἰήϊον, ἐνίοτε καὶ ἐφάλκειον, ἦν κατὰ τὴν πρύμνην, τὸ πρῶτον πλαγίως, εἰς τὸ ἓν πλευρὸν, εἰς δὲ μείζονα πλοῖα δύο, ἀνὰ ἓν ἑκατέρωθεν· μεταγενεστέρως δὲ ἓν ὀπίσω. Ἦν δ' ὁ οἴαξ, κυρίως τὸ ἄνω μέρος αὐτοῦ, προέχον ὀλίγον ὑπὲρ τὸ χεῖλος τοῦ πλοίου, καὶ προσέτι τράφηξ ἢ τράπηξ λεγόμενον, ὡς φαίνεται ὅτι ἐκαλεῖτο καὶ αὐτὸ τὸ χεῖλος· κώπη δ' ἦν τὸ κάτω πλατὺ μέρος, τὸ διασχίζον τὸ ὕδωρ ὡς τὸ πάσης κώπης ἐν γένει. Ἡ θέσις ἔνθα ὁ κυβερνήτης ἵστατο εἰς τὴν πρύμνην, ἦν σανίδωμα. Πρῳράτης δ' ἐκαλεῖτο ὁ ἐνίοτε εἰς τὴν πρῴραν ἱστάμενος βοηθὸς αὐτοῦ. Ὁ κυβερνήτης ἦν ὁ ὁδηγῶν διὰ τοῦ πηδαλίου, τῶν κωπῶν καὶ ἱστίων, διὸ καὶ ὤφειλε νὰ γνωρίζῃ τὰς θαλάσσας, τὰς ἀκτὰς, τοὺς ἀνέμους τοὺς ἀστέρας, κτλ. Εἰς αὐτὸν δ' ὑπέκειτο ὁ κελευστὴς, ὅστις διὰ τῆς φωνῆς διηύθυνε τὸ ταυτόχρονον τῆς κωπηλασίας, ἐν μετέπειτα δὲ χρόνοις πολλάκις διὰ κρούσματος σφύρας· ἄλλοτε δὲ δι' αὐλήσεως, ἢ καὶ

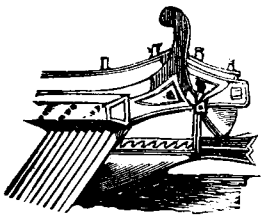

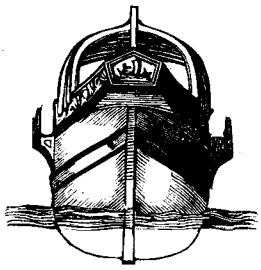

διὰ ναυτικῶν ἁσμάτων. Ἡ κώπη ἐλέγετο ὁ ἐ ρ ε τ μ ὸ ς ἢ τὸ ἐ ρ ε τ μ ὸ ν, τὸ δὲ ἄνω μέρος ἐξ οὗ ἐκρατεῖτο, ὁ π η δ ὸ ς ἢ τὸ π η δ ό ν. Ἐκ ξύλου δ' ἐλάτης, καὶ σχῆμα σκαπάνης ἔχουσα, ἦν προσδεδεμένη διὰ δερματίνου δεσμοῦ ἢ κύκλου, τ ρ ό π ο υ καλουμένου, εἰς πάσσαλον, ὅστις σ κ α λ μ ὸ ς ἢ κ λ η ὶ ς ἐλέγετο. Ἀπαντᾶται δὲ παρ' Ὁμήρῳ (Ὀδ. I, 322) ἅπαξ καὶ ναῦς ε ἰ κ ό σ ο ρ ο ς, εἴκοσι ζεύγη κωπῶν ἔχουσα. Ἀπὸ τῆς ἀκτῆς ἀπεσπᾶτο ἡ ἀποπλέουσα ναῦς ὠθουμένη διὰ κ ο ν τ ο ῦ. Ἄγκυραι δὲν ὑπῆρχον ἔτι τότε, ἀλλ' ἐρρίπτοντο ἀντ' αὐτῶν εἰς τὸν πυθμένα τῆς θαλάσσης εἰς σχοινίον δεδεμένοι ὀγκώδεις λίθοι, οἵτινες ἐκαλοῦντο ε ὐ ν α ί. Ἡ ξυλουργικὴ ὕλη τῆς ναυπηγίας ἦν πίτυες (πεῦκαι) ἢ ἐνίοτε καὶ αἴγειροι (λεῦκαι) καὶ κλῆθροι. Ἐργαλεῖα δ' εἰς αὐτὴν χρησιμεύοντα ἦσαν ὁ πέλεκυς, τὸ σκέπαρνον, τὸ τέρετρον (τρύπανον), ἡ στάθμη πρὸς συναρμολογίαν τῶν δοκῶν καὶ οἱ γόμφοι πρὸς σύνδεσμον αὐτῶν (Ὁμ. Ὀδ. E, 234). Τοῦ πολεμικοῦ πλοίου ἐν τοῖς κλασικοῖς χρόνοις τὰ μέρη ἦσαν ἡ π ρ ῴ ρ α ἐμπρὸς, ἀφ' ἧς ἦσαν εἶτα ἠρτημέναι αἱ ἄγκυραι. Εἰς αὐτὴν ἐπερατοῦτο ἡ τρόπις, ἀνιοῦσα καὶ ἔχουσα προεξέχον καὶ κατάγλυφον κόσμημα, ὃ ἐκαλεῖτο ἀ κ ρ ο σ τ ό λ ι ο ν ἢ χ η ν ί σ κ ο ς, διότι συνεχῶς εἶχε τὸ σχῆμα τραχήλου καὶ κεφαλῆς χηνὸς, καὶ ἐν ξύλῳ γεγλυμμένον τὸ σύμβολον τῆς νηός. Ἐνίοτε ὅμως ἐκόσμει χηνίσκος καὶ τὴν πρύμνην, τὸ ὀπίσω τοῦ πλοίου, ἥτις, ὑψηλοτέρα τῆς πρῴρας, ἐπερατοῦτο εἰς τὸ ἄ φ λ α σ τ ο ν, κατάγλυφον κόσμημα, εἰς ἕλικα στρεφόμενον ἢ εἰς σχῆμα πτεροῦ ἀνοιγόμενον. Ὑπ' αὐτὸ ἐκάθητο ὁ κυβερνήτης καὶ ἐστεγάζετο ξόανον τοῦ θεοῦ ἢ τοῦ ἥρωος, οὗ ἐνίοτε ἐπώνυμος ἦν ἡ ναῦς, μετὰ τοῦ ὀνόματος καὶ τῆς πόλεως τῆς προελεύσεως τοῦ πλοίου. Δι' ὃ ἦν τὸ ἄφλαστον τὸ κυριώτερον ἔμβλημα τῆς νηός. Συνήθως εἶχον αἱ νῆες θηλυκὰ ὀνόματα (Ναυσικάα, Εὔπλοια, Πρόνοια). Ἀπὸ τῆς πρῴρας εἰς τὴν πρύμνην καὶ ἐπὶ τοῦ κ ύ τ ο υ ς τῆς νηὸς ἐξετείνετο τὸ κ α τ ά σ τ ρ ω μ α. Προέχον τοῦ κύτους πρὸς τὰ ἐμπρὸς ὑπὸ τὸ ἀκροστόλιον, εἶχεν ἡ ναῦς τὸν (ἢ τὸ) ἔ μ β ο λ ο ν ἐκ μετάλλου, καὶ ὑπὲρ αὐτὸ δὲ ξυλίνην προεκβολίδα ἢ π ρ ο ε κ β ό λ ι ο ν, πρὸς διάτρησιν τῶν πλευρῶν τῶν ἐχθρικῶν πλοίων. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἐτίθετο τὸ ἔμβολον ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῶν ὑδάτων, μεταγενεστέρως δ' ὑποβρύχιον, καταστὰν οὕτω κινδυνωδέστερον. Τὰ ἑκατέρωθεν τῆς πρῴρας πλάγια ἐλέγοντο π α ρ ε ι α ί, καὶ εἶχον ἐπιγεγραμμένον καὶ ἀνὰ ἕνα ὀφθαλμὸν, ἢ καὶ διηνοιγμένον πρὸς φωτισμὸν τοῦ κύτους ὑπὸ τὸ κατάστρωμα. Ὀ φ θ α λ μ οὶ δ' ἐκαλοῦντο ἐνίοτε καὶ τὰ τ ρ ή μ α τ α ἢ

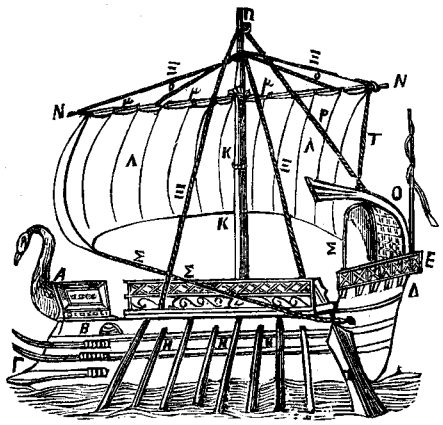

Διήρης

Α	Πρῴρα	Λ	Ἱστίον
Β	Ὀφθαλμὸς	Μ	Κεραία
Γ	Ἔμβολος	Ν	Ἀκροκέραιαι
Δ	Χηνίσκος	Ξ	Πρότονος
Ε	Πρύμνη	Ο	Κεροῦχος
Ζ	Ἄφλαστον	Π	Κάλοι, καλώδια
Η	Κῶπαι	Ρ	Καρχήσιον
Θ	Τράφηξ	Σ	Πόστη
Ι	Πηδάλιον	Τ	Ὑπέραι
		Κ	Ἱστὸς

τ ρ υ π ώ μ α τ α, δι' ὧν διήρχονται αἱ κῶπαι. Τὸ χεῖλος τοῦ πλοίου ἐλέγετο τ ρ ά φ η ξ, ἕ δ ρ α ι κ ω π ῶ ν δὲ τὰ καθίσματα τῶν κωπηλατῶν, καὶ ἱ κ ρ ί α αἱ δοκοὶ τοῦ καταστρώματος. Τὰ ἐ ν τ ε λ ῆ (μόνιμα) ξύλινα σκεύη τῆς νηὸς ἦσαν ὁ τ α ρ σ ὸ ς ἢ τ α ρ ρ ὸ ς, ἤτοι ἡ πᾶσα σειρὰ τῶν κωπῶν ἐκ τοῦ τ α ρ σ ο ῦ, ὅστις ἦν κυρίως τὸ πλατὺ μέρος ἑκά-

στης κώπης. Ἐλέγετο δὲ καὶ πτερὸν ἡ ὅλη σειρά. Εἶχον δ' αἱ μακρότεραι ἐν τῷ ἐγχειριδίῳ, ἢ τῷ μέρει ὅθεν ἐκρατοῦντο μόλυβδον πρὸς ἰσορροπίαν, καὶ ἕκαστον πλοῖον εἶχε καὶ ἓν πηδάλιον, ἢ πλατεῖαν κώπην, πλαγίως τῆς πρύμνης, ἢ δύο ἀνὰ ἓν ἑκατέρωθεν, συνδεόμενα διὰ τῆς ζεύγλης ἢ ζευκτηρίας, καὶ προσέτι δύο κλιμακίδας ἢ ἀποβάθρας, πολλοὺς κόντους πρὸς ἄπωσιν τοῦ πλοίου ἀπὸ τῆς ξηρᾶς ἢ πρὸς ἐξέτασιν τοῦ βάθους τῆς θαλάσσης. Ὁ ἱστὸς μετὰ τῶν ἑκατέρωθεν στηριζόντων αὐτὸν παραστατῶν ἦν εἷς, ἢ εἰς τὰ μεγάλα πλοῖα δύο ἢ καὶ τρεῖς, ὧν ὁ ἐμπρόσθιος ἀκάτειος, ὁ ὀπίσθιος μέγας ἐλέγετο. Τὸ ἄνω δ' αὐτοῦ ἦν τὸ καρχήσιον, πιθανῶς εἶδος κοφφίνου διὰ τοὺς ναύτας. Ἡ δὲ ὑπὲρ αὐτὸ ἄκρα τοῦ ἱστοῦ ἦν ἡ ἠλακάτη. Αἱ ἐγκάρσιοι καὶ τὸ ἱστίον φέρουσαι ῥάβδοι, ἐλέγοντο κεραῖαι. Κρεμάμενα σκεύη ἦσαν τὰ ὑποζώματα, σχοινία περὶ τὸ κῦτος δεδεμένα ἀπὸ τῆς πρῴρας μέχρι τῆς πρύμνης· τὰ ἱστία, τὰ τοπεῖα ἢ σχοινία τοῦ πλοίου, τὰ τῶν ἱστίων (τοπεῖα) ἄγκοινα, οἱ κεροῦχοι, ἀφ' ὧν ἐξηρτῶντο αἱ κεραῖαι, τὰ παραρρύματα, ἢ δερμάτινα ἐξαρτήματα περὶ τὸ κατάστρωμα πρὸς ἄμυναν κατὰ βολῶν, ἔξωθεν, καὶ ἡ ἄγκυρα. Ἄφρακτοι δ' ἦσαν αἱ νῆες αἱ ἄνευ καταστρώματος ἢ μὴ ἔχουσαι πλῆρες αὐτό. Αἱ πολεμικαὶ νῆες εἶχον ἄλλαι 10 καὶ ἄλλαι 15 κώπας εἰς ἑκάστην τῶν ἑκατέρωθεν σειρῶν. Κατ' ἀρχὰς αἱ συνηθέστεραι ἦσαν αἱ πεντηκόντοροι, ἢ τριακόντοροι, πεντήκοντα ἢ τριάκοντα κώπας ἔχουσαι, πιθανῶς ἀνὰ 25 ἢ 15 ἑκατέρωθεν, ἢ καὶ ὀλιγωτέρας καὶ ἦσαν ἐξ αὐτῶν αἱ πολεμικαὶ αἱ μακραὶ λεγόμεναι νῆες (Ἡρδ. A, 163), κατ' ἀντίθεσιν τῶν ἐμπορικῶν, αἵτινες στρογγύλαι ἐλέγοντο καὶ ἦσαν διὰ τοῦ κύτους αὐτῶν τὴν χωρητικότητα. Κατὰ Πλίνιον (VII,57), οἱ Ἐρυθραῖοι πρῶτοι ἐναυπήγησαν πλοῖα ἔχοντα δύο ἐπαλλήλους σειρὰς κωπῶν, τὰ δίκροτα λεγόμενα (Cic. ad Ath. XVI, 4), ἢ διήρεις, εἰ καὶ τὸ ὄνομα τοῦτο ἔφερον καὶ μικρὰ πλοιάρια δίκωπα (Lucan. VIII, 562. X, 56—Horat. III, 29). Πρῶτοι δ' οἱ Κορίνθιοι, ὑπὲρ τὰ 700 ἔτη π. Χ. καὶ ἰδίως ὁ

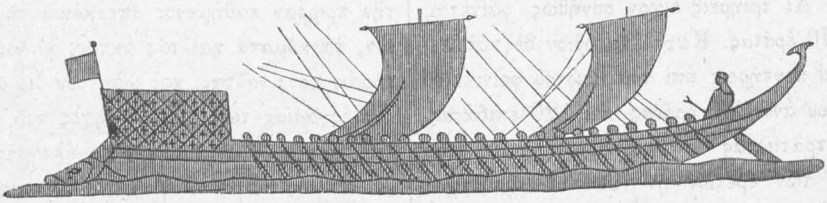

Πεντηκόντορος.

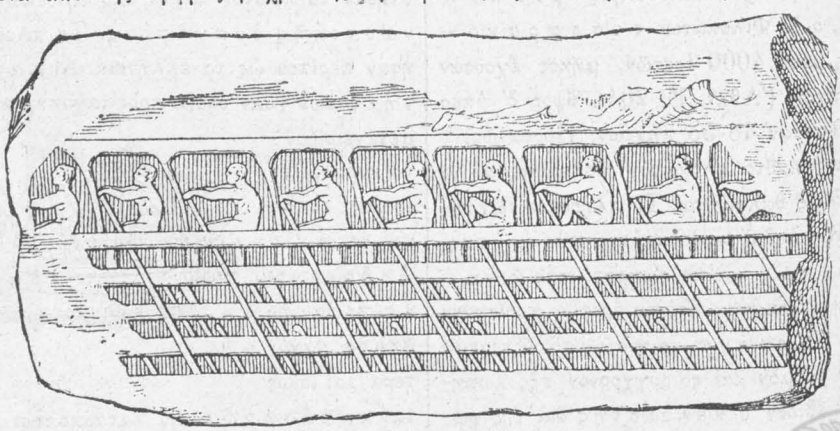

Ἀνάγλυφον ἐν Ἀκροπόλει Ἀθηνῶν.

παρ' αὐτοῖς ναυπηγὸς Ἀμεινοκλῆς, λέγονται ἐφευρόντες καὶ τοῖς Σαμίοις διδάξαντες τὴν κατασκευὴν τριήρεων (Θουκ. Α, 13.—Pl. Αὐτ.), καθ' ἃς τρεῖς ὑπῆρχον ἑκατέρωθεν ἐπάλληλοι στίχοι κωπῶν, ὧν αἱ ἀνώτεραι ἦσαν φυσικῷ τῷ λόγῳ μακρότεραι τῶν κατωτέρων. Οἱ Ἀθηναῖοι σπουδαίαν ναυτικὴν δύναμιν (200 τριήρεις) ἀπέκτησαν μόνον πρὸ τῆς ἐν Σαλαμῖνι μάχης (Θουκ. Α, 24. —Ἡρόδ. Ζ, 144.—Πλούτ. Θεμιστ. Δ). Αἱ τριήρεις διηροῦντο εἰς ταχείας, τὰς κυρίως πολεμικάς, καὶ εἰς ὁπλιταγωγούς, στρατιώτιδας, ἱππαγωγοὺς ἢ ἱππαγούς, τὰς χρησιμευούσας κυρίως οὐχὶ εἰς ναυμαχίας, ἀλλ' εἰς μεταφορὰν τοῦ στρατοῦ. Οἱ Καρχηδόνιοι ἐναυπήγουν καὶ τετρήρεις καὶ πεντήρεις, ἐχούσας 4 ἢ 5 σειρὰς ἐπαλλήλων ἑδωλίων. Ἀπὸ τοῦ 330 δὲ εἰσήχθησαν τοιαῦται καὶ εἰς Ἀθήνας. Αἱ τριήρεις εἶχον συνήθως, φαίνεται, ἀνὰ 170 ἐρέτας. Κατὰ Πολύβιον δὲ καὶ Σικελικαὶ πεντήρεις ἐπὶ τοῦ πρώτου φοινικικοῦ πολέμου ἀνὰ 300 ἐρέτας καὶ 120 ἐπιβάτας, ἤτοι στρατιώτας· ἐπὶ τοῦ Καλλιγούλα ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐρετῶν ἦν 400. Ὁ Λυσίμαχος εἶχεν ὀκτήρη μετὰ 1600 ἐρετῶν, ὁ Ἀλέξανδρος ὁ Μέγας δωδεκήρη, ὁ Δημήτριος ὁ Πολιορκητὴς δεκαπεντήρη, καὶ Πτολεμαῖος ὁ Φιλάδελφος τριακοντήρη, ὁ δὲ Φιλοπάτωρ τεσσαρακοντήρη μετὰ 4000 ἐρετῶν, μῆκος ἔχουσαν 280 πηχῶν (Ἀθην. Ε, 204), ὕψος δ' ὑπὲρ τὴν θάλασσαν 48-53 πήχεων. Προφανῶς δ' ἦσαν τὰ τοιαῦτα πλοῖα οὐχὶ πολεμικά, ἀλλὰ πολυτελεῖς θαλαμηγοί. Τὸ πλήρωμα τῶν πολεμικῶν πλοίων περιελάμβανε τοὺς ναύτας, ὑπηρέτας καὶ τοὺς στρατιώτας ἢ ἐπιβάτας. Ἑκάστου στίχου ἐρετῶν προΐστατο εἷς πεντηκόνταρχος· τὸ κέλευσμα διὰ τὸν ῥυθμὸν καὶ τὸ σύγχρονον τῆς κωπηλασίας ἔδιδεν ὁ κελευστὴς διὰ τῆς φωνῆς, ὁ δὲ τριηραύλης διὰ τοῦ αὐλοῦ. Οἱ ἐρέται, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἐκάθηντο πυκνοὶ ὑπὲρ ἀλλήλους, καὶ ἴσως, κατὰ μῆκος οὐχὶ εἰς μίαν, ἀλλ' εἰς δύο ἢ τρεῖς σειρὰς ἐμπρὸς οἱ μὲν τῶν δέ. Βεβαίως δύσκολον φαίνεται τοῦτο διὰ πλοῖον ὡς τὴν τεσσαρακοντήρη, ἀλλὰ συμβιβάζεται πρὸς τὸ πεντηκοντάπηχυ ὕψος αὐτῆς ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης. Ἀκατανόητον ὅμως ἐστὶ τὸ μῆκος τῶν ἀνωτάτων κωπῶν, ὃ ἔπρεπε νὰ ᾖ οὐχὶ ἔλασσον τῶν 70 πήχεων. Ἐκ τῶν ἐρετῶν οἱ εἰς τὴν κατωτάτην σειρὰν καθήμενοι, εἰς τὸν θάλαμον, ὡς ἐλέγετο τὸ κατώτερον μέρος τοῦ πλοίου, ἐκαλοῦντο θαλαμῖται ἢ θαλάμιοι, οἱ εἰς τὰ ζυγὰ ἢ τὸ μέσον, ζυγῖται ἢ ζύγιοι, καὶ οἱ εἰς τὴν ἄνω, τὸν θρανον, θρανῖται. Εἰς τὴν πρύμνην ἦν ἡ ἕδρα τοῦ κυβερνήτου, ὅστις διῴκει τὸ πλοῖον, διευθύνων τὰ δύο ἑκατέρωθεν αὐτοῦ μεγάλα πηδάλια· ὁ δ' ἀμέσως αὐτῷ ὑποκείμενος πρῳρεύς, εἰς τὴν πρῴραν καθήμενος ἐπεσκόπει τὸν οὐρανόν, τὰ κύματα καὶ τὰς ἀκτάς, ἄλλοι δ' ἐπετήρουν τοὺς ναύτας, καὶ ὡδήγουν διὰ σημείων τὰς ἐργασίας των. Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ στόλου, ναύαρχος ἢ στόλαρχος, ἐλέγετο ἐνίοτε καὶ ἁπλῶς στρατηγός. Οἱ Ῥωμαῖοι τὴν σπουδαιότητα τοῦ ναυτικοῦ ἀνεγνώρισαν τὸ πρῶτον ἐπὶ τοῦ δευτέρου Σαμνιτικοῦ πολέμου, ὅτε καὶ κατὰ τὸ 311 π. Χ. ἐγκατέστησαν τὸ πρῶτον ἀρχὴν ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν ναυτικῆς δυανδρίας. Τὰ πλοῖά των ἦσαν περίπου ὡς τὰ ἑλληνικά. Αἱ μακραὶ νῆές των ἦσαν ὀξεῖαι πρὸς ταχυπλοΐαν, καὶ μετεχειρίζοντο κυρίως μὲν ἐρέτας, ἀλλὰ καὶ ἱστία. Τὰ Λιβουρνικὰ πλοῖα ἦσαν τὰ ταχύτερα, καὶ ἰδίως τὰ κατάσκοπα εἰς κατασκόπησιν χρησιμώτερα. Αἱ πραιτώριαι νῆες ἦσαν αἱ ναυαρχίδες, φέρουσαι συνήθως πρὸς διάκρι

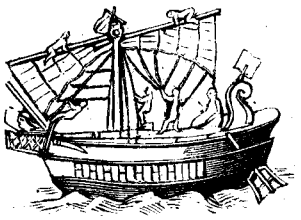

Ὁλκάς.

σιν, ἐρυθρὰν σημαίαν, καὶ τὴν νύκτα φανόν. Φορτηγοὶ δ' ὁλκάδες ἢ φορτικὰ πλοῖα ἦσαν τὰ ἐμπορικά, τὰ στρογγύλα, ὀλίγον πρόσφορα εἰς πελαγοδρομίαν, ἔχοντα ἱστίον μικρὸν, ἀπὸ τοῦ ἱστοῦ κατερχόμενον. Τὰ δ' ἀκτοπλοϊκὰ ἦσαν οἱ κέλητες, τὰ ἀκάτια, τὰ σκάφη, εἴτε ἄφρακτα ἢ κατάφρακτα. Ἀμφορικὰ δ' ἦσαν τὰ μονοκώπια, ἔχοντα δύο κώπας ὑφ' ἑνὸς ἐρέτου ἐλαυνομένας. Ἐπὶ τῶν ἀρχαιοτάτων δὲ χρόνων ῥαπτὰ πλοῖα ἐλέγοντο τὰ κατεσκευασμένα ἐξ ἐλαφρῶν ῥαβδίων, ἐπικεκαλυμμένων διὰ δερμάτων· βάρεις δ' ἐκαλοῦντο παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις ἰδίως σκάφαι τοιούτου εἴδους. Ναυπήγια ἦσαν τὰ μέρη ἔνθα ἐναυπηγοῦντο τὰ πλοῖα, νεώρια δὲ, καὶ ναύσταθμοι, διηρημένοι εἰς νεωσοίκους, ἔνθα ἐφυλάττοντο.

Ναυσιθόη, θυγάτηρ τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος (Ἀπλδ. 2, 6).

Ναυσίθοος, 1) υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Περιβοίας, θυγατρὸς τοῦ Εὐρυμέδοντος, βασιλέως τῶν Γιγάντων. Υἱοὶ αὐτοῦ ἦσαν ὁ Ἀλκίνοος καὶ ὁ Ῥηξήνωρ, βασιλεὺς τῶν Φαιάκων, οὓς ἔφερεν εἰς τὴν Σχερίαν ἀπὸ τῆς Ὑπερείας, διότι ἐκεῖ ἐπίεζεν αὐτοὺς τῶν Κυκλώπων ἡ γειτονία (Ὁμ. Ὀδ. Ζ, 4. Η, 56).—2) Υἱὸς τοῦ Ὀδυσσέως καὶ τῆς Καλυψοῦς, ἀδελφὸς τοῦ Ναυσινόου (Ἡσίοδ. Θεογ. 1017). — 3) Ναύκληρος τοῦ Θησέως (Πλούτ. Θησ. ΙΖ).

Ναυσικάα, καθ' Ὅμηρον (Ὀδυσσ. Ζ, 15. Θ, 457), ὡραία θυγάτηρ Ἀλκινόου τοῦ βασιλέως τῶν Φαιάκων. Κατὰ τὰ προεόρτια τοῦ γάμου της καταβᾶσα μετὰ τῶν θεραπαινίδων της εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ ῥύακος παρὰ τὴν θάλασσαν ἵνα πλύνῃ τὰ ἐνδύματά της, εἶδεν αἴφνης ἐμπρός της τὸν εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο ναυαγήσαντα Ὀδυσσέα, καὶ ἐνδύσασα αὐτὸν τὸν ὡδήγησεν εἰς τοῦ πατρός της τὸ μέγαρον. Τοσοῦτο δ' ἐθέλχθη ὑπὸ τῆς καλλονῆς τοῦ ξένου ἥρως, ὥστε αὐτὸν ἐπεθύμησεν ὡς σύζυγον, καὶ ἀπερχόμενον τὸν παρεκάλεσεν αἰδημόνως νὰ μὴ τὴν λησμονῇ ἀφ οὗ τῷ ἔσωσε τὴν ζωήν. Ἡ συνέντευξις αὐτῆς μετὰ τοῦ Ὀδυσσέως ἐστὶν ἐν τῶν χαριεστέρων ἐπεισοδίων τῆς Ὀδυσσείας, καὶ οἱ δραματικοὶ ποιηταὶ ἐπραγματεύθησαν αὐτὸ, ὡς ὁ Σοφοκλῆς, γράψας Ναυσικάαν, καὶ οἱ καλλιτέχναι οὐχ ἧττον.

Ναυσικλῆς, ἰσχύων δημαγωγὸς ἐν Ἀθήναις ἐπὶ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος, στρατηγῶν τῷ 352 π. Χ. τῶν ἐπικούρων οὓς οἱ Ἀθηναῖοι ἔπεμψαν τοῖς Φωκεῦσι. Τὸ πρῶτον ἦν ὀπαδὸς τοῦ Αἰσχίνου, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα προσῆλθεν εἰς τὴν πατριωτικὴν μερίδα, καὶ ἐστεφανώθη ὑπὸ τῆς πόλεως (Δημοσθ. π. Στεφ. σ. 265.—Πλούτ. Δμσθ. 21).

Ναυσιμέδων, υἱὸς τοῦ Ναυπλίου καὶ τῆς Ἡσιόνης, ἀδελφὸς τοῦ Παλαμήδου (Ἀπλδ. Β, 1, 4).

Ναυσίνικος, ἐπώνυμος ἄρχων ἐν Ἀθήναις τῇ 100ῃ Ὀλυμπιάδι, ὅτε εἰσήχθη ἡ εἰς συμμορίας τοῦ δήμου διαίρεσις (Δημοσθ.).

Ναυσιφάνης, ἐκ Τέω, φιλόσοφος τῆς σχολῆς τοῦ Δημοκρίτου. Διογένης δ' ὁ Λαέρτιος λέγει αὐτὸν μαθητὴν τοῦ Πύρρωνος καὶ τῶν Σκεπτικῶν. Εἷς δὲ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ λέγεται ὁ Ἐπίκουρος. Ἀλλὰ περὶ τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ οὐδὲν γινώσκεται ἄλλο (Διογ. Λαερτ. Θ, 69. 102. Ι, 7. 8. 14).

Ναύσταθμος, κώμη καὶ λιμὴν τῆς Κυρηναϊκῆς ἐν Λιβύῃ (Στρβ.). Ἴδ. καὶ Ναῦς.

Ναῦται, ἴδ. Ναῦς.

Ναυτιλέα. Ἡ Ἑλλὰς πανταχόθεν ὑπὸ τῆς θαλάσσης περικυκλουμένη, καὶ ἀπεράντους ἔχουσα εὐλιμένους ἀκτὰς, ἐστὶν ἐκ φύσεως προωρισμένη εἰς ἐξάσκησιν τῆς ναυτιλίας· δι' ὃ καὶ ἐκ τῶν ἀπωτάτων χρόνων τῆς ἱστορίας αὐτῆς γίνεται μνεία ναυτικῶν ἐκστρατειῶν, ὡς φέρ' εἰπεῖν τῆς τῶν Ἀργοναυτῶν ἀπὸ Θεσσαλίας εἰς τὸν Εὔξεινον πόντον, καὶ τῆς πολὺ ἱστορικώτερον χαρακτῆρα ἐχούσης καὶ ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου μετὰ πλείστων λεπτομερειῶν μαρτυρουμένης εἰς τὴν Τρωάδα.

Κατ' αὐτὸν αἱ Βοιωτικαὶ νῆες (Ἰλ. Β, 510), καὶ βεβαίως καὶ αἱ ἄλλαι κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον, εἶχον τόσας διαστάσεις, ὥστε ἑκάστη ἔφερεν ἀνὰ 120 πολεμιστάς. Αἱ νῆες ὅμως προσορμισθεῖσαι, ἀνειλκύοντο εἰς τὴν ξηράν, καὶ ἐξησφαλίζοντο ἐκεῖ διὰ περιτειχίσματος, ὅπερ ἀποδεικνύει ὅτι δὲν ἦσαν ὑπερόγκως μεγάλαι. Τὸ αὐτὸ προφανῶς προκύπτει καὶ ἐκ τοῦ ὅτι οἱ στενοὺς ἰσθμοὺς πολλάκις ὑπερβαίνοντες μετεβίβαζον διὰ μηχανῶν, ὁλκῶν καλουμένων, τὰ πλοῖα ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, ἀπὸ θαλάσσης εἰς θάλασσαν (Ἡρόδ. Ζ, 24.—Θουκ. Β, 1. Γ, 15.—Πολύβ. Δ, 19 Ε, 101). Καὶ βεβαίως μὲν, διά τε τὴν ὅπως δήποτε ἀσθενῆ τῶν πλοίων κατασκευὴν, καὶ διὰ τὸ οὐκέτι ἐπαρκὲς τῶν ἀστρονομικῶν καὶ ἄλλων ἀναγκαίων γνώσεων, ἐπροτίμων οἱ τότε, καὶ αὐτοὶ οἱ μεταγενέστεροι, νὰ παραπλέωσι τὰς ἀκτὰς, καὶ ἀπέφευγον τοὺς χειμερινοὺς πλοῦς· ἀλλὰ τοῦτο δὲν τοὺς ἐκώλυε ν' ἀνάγωνται ἐνίοτε καὶ εἰς τὸ ἀνοικτὸν πέλαγος (Ὁμ. Ὀδ. Μ, 40. Ξ, 302). Ὡς τοὺς μείζονας στόλους ἔχοντες κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους ἐφημίζοντο οἱ Φαίακες (Ὁμ. Ὀδ. Θ, 110 κτλ. — Θουκ. Α, 4), καὶ ὁ Μίνως, βασιλεὺς τῆς Κρήτης. Ἀλλὰ μετεχειρίζοντο τὰ πλοῖα τότε μόνον πρὸς μεταβίβασιν τῶν στρατῶν, οὐχὶ καὶ πρὸς ναυμαχίας. Ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις μετὰ τῶν ἀποικιῶν καὶ τοῦ ἐμπορίου ἀνεπτύχθη ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον καὶ ἡ ναυτιλία, καὶ ἐγκληματικὴ κατάχρησις αὐτῆς ἦν ἡ πειρατεία, ἰδίως ὑπὸ τῶν Καρῶν ἀσκουμένη. Οἱ πρῶτοι τὴν ναυτικὴν αὐτῶν δύναμιν ἀναπτύξαντες ἐν Ἑλλάδι ὑπῆρξαν οἱ Κορίνθιοι, καὶ μετὰ τούτους οἱ Σάμιοι καὶ οἱ Φωκαεῖς, εἶτα δὲ καὶ οἱ Κερκυραῖοι καὶ οἱ Σικελοὶ, ἐπὶ Κύρου μάλιστα. Ἐν Ἀθήναις ὁ Σόλων κυρίως ἀνεγνώρισε πρῶτος τὴν ἀνάγκην ἀναπτύξεως ναυτικῆς δυνάμεως, ἀλλ' ὁ Θεμιστοκλῆς διεπράξατο αὐτὴν, ὅτε κατὰ προτροπὴν αὐτοῦ οἱ Ἀθηναῖοι εἰς τὸν κατ' Αἰγίνης πόλεμον ἐναυπήγησαν 200 τριήρεις, ψηφίσαντες νὰ οἰκοδομῶσι καὶ 20 νέας κατ' ἔτος ἐκ τῶν προσόδων τοῦ Λαυρίου (Πλούτ. Θεμιστ. Δ.—Πολύαιν. Α, 30), καὶ συνίστατο ἐπὶ τῶν ἀμέσως μετὰ ταῦτα χρόνων ἡ ναυτικὴ τῶν Ἀθηνῶν δύναμις εἰς 300—400 τριήρεις. Εἶχε δὲ τὴν ἐπιμέλειαν ἡ Βουλὴ τοῦ νὰ προσθέτῃ ἐτησίως ἓν νέον πλοῖον εἰς τὸν στόλον, καὶ δὲν ἐστεφανοῦτο ἂν παρέβλεπε τὸ καθῆκον τοῦτο. Ἡ δαπάνη τοῦ διὰ πληρωμάτων καταρτισμοῦ τῶν τριήρεων ἦν λειτουργία τῶν εὐπόρων πολιτῶν, ἡ λεγομένη τριηραρχία· τῆς κατασκευῆς δ' ἐπεστάτουν οἱ τριηροποιοί, ἔχοντες καὶ ταμίαν. Εἷς τῶν ταμιῶν τούτων ἐδραπέτευσεν ἐπὶ Δημοσθένους, ἀπαγαγὼν 2 ½ τάλαντα. Τῷ 307 π. Χ. Δημήτριος ὁ Πολιορκητὴς ἐχορήγησεν αὐτὸς τοῖς Ἀθηναίοις ξυλείαν πρὸς ναυπηγίαν ἑκατὸν τριήρεων (Πλούτ. Δημ. 1.—Διόδ. Κ, 16). Οἱ Σπαρτιᾶται ἐπὶ ναυτικῇ δυνάμει ποτὲ δὲν διέπρεψαν, τῶν Ἀθηναίων δὲ τὴν θαλασσοκρατίαν διεδέχθη ἡ τῶν Ῥοδίων. Οἱ δὲ Σπαρτιᾶται, τὴν ἀτομικὴν ἀνδρείαν ἐκτιμῶντες, καὶ φοβούμενοι μὴ οἱ ἐκπλέοντες διαφθείρωνται (Θουκ. Α, 95.—Διόδ. ΙΑ, 50) ὀλίγην εἶχον κλίσιν πρὸς τὰ ναυτικὰ καὶ ἔμειναν πάντοτε ὑποδεέστεροι ἐν αὐτοῖς.

Ναυτοδίκαι, ἐν Ἀθήναις εἰδικοὶ δικασταὶ ἢ ἄρχοντες (Λυσ. π. δημ. ἀδικ. 595) ἐτησίως αἱρετοὶ κατὰ γαμηλιῶνα, προεδρεύοντες τῶν δικαστηρίων εἰς ἃ παρεπέμποντο αἱ ἐμπορικαὶ δίκαι, καὶ ἰδίως αἱ μετὰ τῆς ναυτιλίας συνεχόμεναι δίκαι ἐμπόρων. προσέτι δὲ εἰς τὴν δικαιοδοσίαν αὐτῶν ὑπήγοντο καὶ αἱ δίκαι ξενίας, αἱ κατὰ ξένων ἀντιποιουμένων δικαιώματα πολιτῶν Ἀθηναίων, ὡς συνέβαινε πιθανῶς τοῦτο πολλάκις ὑπὸ τῶν ξένων εἰς Ἀθήνας καταπλεόντων ἐμπόρων. Φαίνεται δ' ὅτι μετὰ ταῦτα κατηργήθη αὕτη ἡ ἀρχὴ, ἀντικαταστηθεῖσα ὑπὸ τῶν Θεσμοθετῶν, διότι ὁ Δημοσθένης μνημονεύει ἐμπορικῶν δικῶν εἰς τούτους ὑπαγομένων.

Νάφθα (τὸ) ἢ Νάφθας (ὁ), εἶδος ῥευστῆς ῥητίνης, κατὰ Πλίνιον ἐν Βαβυλω-

νίᾳ μάλιστα καὶ ἐν Παρθίᾳ παραγομένη, πρὸ πάντων κατὰ τὴν ἐπαρχίαν Μέννιν, τέσσαρας ἡμέρας νοτίως τῶν Ἀρβήλων. Ὑπῆρχον δύο εἴδη αὐτῆς, ἡ μέλαινα, καὶ ἡ λευκὴ, ἥτις ἦν ἡ λεπτοτέρα. Ἐπειδὴ ἅπαξ ἀναφθὲν τὸ νάφθα δυσκόλως ἐσβέννυτο, τὸ μετεχειρίζοντο εἰς τὸν πόλεμον εἰς πυρπόλησιν τῶν ἐχθρικῶν πολιορκητικῶν μηχανῶν.

Νέαιθος, ποταμὸς τῶν Βρουττίων ἐν Ἰταλίᾳ, βορείως τῆς Κρότωνος εἰς τὴν θάλασσαν ἐκβάλλων. Ἐκεῖ λέγονται αἱ Τρωάδες αἰχμάλωτοι πυρπολήσασαι τὰ Ἑλληνικὰ πλοῖα ἵνα διαφύγωσι τὰ δεσμὰ (Στρβ. ΣΤ, 262. — Ov. Met. XV, 51. — Plin. III, 11, 15).

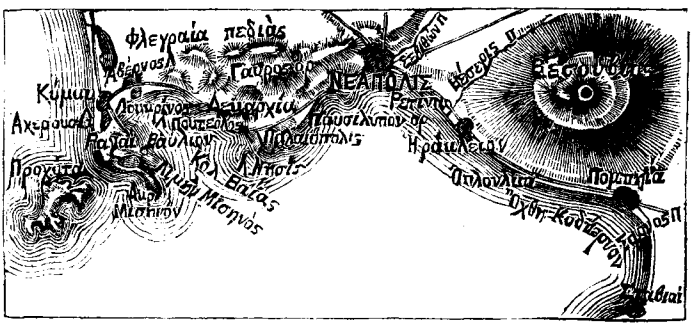

Νέαιρα, ἴδ. Ἥλιος.

Νεάλης, Σικυώνιος ζωγράφος, περὶ Ὀλ. 133 ἐφευρετικὸς καὶ ὀξύνους (Pl. XXXV, 40, 36), πολλὰ καὶ λόγου ἄξια ἐργασθεὶς παρὰ τοῖς Πτολεμαίοις· πατὴρ τῆς ζωγράφου Ἀλεξάνδρας (Πλούτ. Ἄρατ. 15).

Νεάνδρεια, πόλις μικρὰ τῆς Αἰολίδος ἐπὶ τοῦ Ἑλλησπόντου (Ξεν. Ἑλλ. Γ, 1. — Σκύλ. — Στφ. Βυζ.).

Νεάνθης, 1) ἐκ Κυζίκου, ἱστορικὸς τῶν χρόνων Ἀττάλου Α, μαθητὴς Φιλίστου τοῦ Μιλησίου, ἔγραψε πολλὰς ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ἐκτιμωμένας καὶ συνεχῶς μνημονευομένας συγγραφὰς, ὡς τὰ Ἑλληνικὰ, εἰς 6 βιβλία τοὐλάχιστον, ἄλλην περὶ ἐνδόξων ἀνδρῶν, ἄλλην περὶ τελετῶν. Σώζονται δ' αὐτῆς ἀποσπάσματα [Müller Fragm. hist. Græc. — 2) Κατὰ Λουκιανὸν (πρὸς ἀμαθ. 12), υἱὸς τοῦ ἐν Λέσβῳ τυράννου Πιττακοῦ, λαβὼν διὰ δωροδοκίας παρὰ τῶν ἱερέων τοῦ ἐν τῇ νήσῳ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος τὴν ἐκεῖ φυλαττομένην λύραν τοῦ Ὀρφέως, ἔκρουσεν αὐτὴν ἐλπίζων νὰ συγκινήσῃ ὡς ἐκεῖνος τὰ ἄψυχα ὄντα καὶ τὰ θηρία, ἀλλὰ τὰ θηρία, ἐξαγριωθέντα, τὸν ἐσπάραξαν.

Νεάπολις, ἡ ἐπισημοτάτη πόλις τῆς Καμπανίας ἐν Ἰταλίᾳ, κειμένη ὑπὸ τὴν ΒΔ κλιτὺν τοῦ Βεσουβίου, ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Σεβέθου, ἐκτίσθη ὑπὸ Χαλκιδέων ἐκ Κύμης ἔνθα πρὶν ἔκειτο χωρίον καλούμενον Παρθενόπη. Κατὰ Πλίνιον (VIII, 22), περιελάμβανεν ἡ πόλις δύο, διὰ τοίχου διαιρούμενα μέρη, τὴν Παλαιόπολιν καὶ τὴν Νεάπολιν, εἰς διοικητικὴν συνδεομένας ἑνότητα. Τῷ 327 π. Χ. κατέλαβον τὴν πόλιν Σαμνῖται ἑξακισχίλιοι (Liv. VIII, 23)· τῷ δὲ 290 ἐκυρίευσαν αὐτὴν οἱ Ῥωμαῖοι, χωρὶς ὅμως νὰ στερήσωσιν αὐτὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐθνισμοῦ καὶ τῆς Ἑλληνικῆς της νομοθεσίας. Μετὰ ταῦτα ἐχαρακτηρίσθη ὡς δῆμος (municipium) ρωμαϊκὸς, καὶ ὑπῆρξε μετὰ τοῦ Τάραντος ἡ σπουδαιοτάτη παραθαλάσσιος πόλις τῆς νοτίας Ἰταλίας (Cic. ad fam. XIII, 30. — Balb. XIV). Ἐπὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων ἐξέλιπεν ἐντελῶς τὸ ὄνομα Παλαιόπολις, καὶ τὰ δύο τμήματα τῆς πόλεως ἡνώθησαν εἰς ἕν· ὁ δ' ἑλληνικὸς αὐτῆς χαρακτὴρ διετηρήθη καὶ μέχρι τῆς ζ' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ., ὡς σωζόμεναι ἐπιγραφαὶ ἀποδεικνύουσιν. Ἐπὶ Τίτου σεισμὸς ἀνέτρεψε σχεδὸν ἐξ ὁλοκλήρου τὴν πόλιν, ἀνοικοδομηθεῖσαν αὖθις ἐπὶ τὸ Ῥωμαϊκώτερον. Εἰς αὐτὴν ἀπέθανεν ὁ αὐτοκράτωρ Αὔγουστος· παρ' αὐτῇ δ' ἦσαν θερμὰ λουτρὰ, ἡ περίφημος ἔπαυλις τοῦ Λουκούλλου, ἐν ᾗ ἀπέθανεν ὁ Τιβέριος (Suet. Tib. LXXIII), καὶ ἡ ἔπαυλις Παυσίλυπος, ἡ τὸ ἀρ-

χαῖον ὄνομα ἔτι διατηροῦσα, καὶ ἔνθα δείκνυται μνημνεῖον ὑποτιθέμενον ὅτι ἦν ὁ τάφος τοῦ Βιργιλίου. Ἔκειτο δὲ, φαίνεται, ἡ ἀρχαία Νεάπολις περὶ τὸν σημερινὸν λιμένα, ἀπὸ τῶν ἀνακτόρων μέχρι τοῦ Βεκχίου φρουρίου. —Πολλαὶ δὲ καὶ ἄλλαι πόλεις ἔφερον τὸ ὄνομα τοῦτο, 9 ἐν Ἀσίᾳ, 3 ἐν Ἀφρικῇ, καὶ μέρος τῶν Συρακουσῶν.

Νέαρχος, 1) Ἀθηναῖος, υἱὸς Σωσινόμου, τῷ 340 π. Χ. πεμφθεὶς πρέσβυς παρὰ τῷ βασιλεῖ Φιλίππῳ (Δημοσθ. π. στεφ. 283). —2) Κρὴς, υἱὸς Ἀνδροτίμου, κατοικῶν δ' εἰς Ἀμφίπολιν, καὶ ἐκ παίδων φίλος τοῦ Ἀλεξάνδρου. Καὶ ὁ μὲν Φίλιππος ἐξώρισεν αὐτὸν εἰς Μακεδονίαν, ἀλλ' ὁ Ἀλέξανδρος, ἅμα τὴν βασιλίαν ἀναλαβών, τὸν ἐπανέφερε καὶ τὸν ἔλαβε μεθ' ἑαυτοῦ εἰς Ἀσίαν (Πλούτ. Ἀλέξ. I), ἔνθα τὸν ἐγκατέστησε διοικητὴν τῆς Λυκίας καὶ τῶν πέριξ χωρῶν. Συμπαραλαβὼν δ' αὐτὸν καὶ εἰς τὴν ἐκστρατείαν εἰς Ἰνδίας, τῷ 327 π. Χ., τῷ ἐνεπιστεύθη τὴν διοίκησιν τοῦ στόλου ὃν ἐναυπήγησε διὰ τὸν διάπλουν τοῦ Ἰνδοῦ, καὶ τὸν διέταξε νὰ πλεύσῃ ἐπ' αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἰνδοῦ εἰς εὕρεσιν τῶν τοῦ Εὐφράτου (Ἀρρ. ΣΤ, 21), διερευνῶν τὰς χώρας τῆς παραλίας (Ἀρρ. Ζ, 20). Συνέγραψε δ' ὑπὸ τὸν τίτλον Παράπλους περιγραφὴν αὐτῶν ὁ Νέαρχος, ἧς περίληψιν περιέλαβεν ὁ Ἀρριανὸς εἰς τὴν ἱστορίαν του, ὡς ἐξεμεταλλεύθη αὐτὴν καὶ ὁ Στράβων· τῶν δὲ νεωτέρων αἱ ἔρευναι ἐκύρωσαν τὸ ἀξιόπιστον αὐτῆς. Ὁ Ἀλέξανδρος πλουσιώτατα καὶ βασιλικώτατα τὸν ἀντήμειψε διὰ τὰς ὑπηρεσίας του ὅτε ὁ ἴδιος ἐτέλεσεν ἐπισημότατα τοὺς γάμους του εἰς Σοῦσα, καὶ μικρὸν πρὸ τοῦ θανάτου του τῷ ἀνέθηκε περίπλουν ἀνακαλύψεων κατὰ τὰς Ἀραβικὰς καὶ Ἀφρικανικὰς ἀκτὰς, ὃν ὅμως ἐματαίωσε τοῦ βασιλέως ὁ θάνατος (Ἀρρ. Ζ, 19, 25.—Πλούτ. Ἀλέξ. ΟΕ). Φαίνεται δ' ὅτι διετήρησε καὶ μετὰ ταῦτα ὁ Νέαρχος τὴν ἀνωτάτην στολαρχίαν, παραχωρήσας εἰς τὸν Ἀντίγονον ἑκουσίως τὴν διοίκησιν τῆς Λυκίας. Ὑπὸ νεωτέρων ἐμυθεύθη ὅτι, περιπλέων δῆθεν τὴν Ἀφρικὴν, παρερρίφθη εἰς ἀγνώστους ἀκτὰς, τὰς τῆς Ἀμερικῆς, καὶ ὅτι ἐκεῖ ἀπέθανε καὶ ἐτάφη. Ἀλλὰ τὰς ἐπινοήσεις ταύτας ἐλέγχει ἀνυπάρκτους ἡ μαρτυρία τοῦ Πλουτάρχου (Β. Εὐμ. ΙΑ), ὑφ' οὗ μνημονεύεται ὡς συμβουλὰς δίδων εἰς τὸν νέον Δημήτριον.—3) Φιλόσοφος Πυθαγόρειος τῆς γ' π. Χ. ἑκατονταετηρίδος, φίλος τοῦ Κάτωνος μετὰ τὴν ἅλωσιν τοῦ Τάραντος, διδάξας αὐτῷ τὴν φιλοσοφίαν (Πλούτ. Κάτων πρ. Β. —Cic. Cat. m. XII, 41).

Νεβρὶς, δορὰ νέου ἐλαφίου, ἀρχαία περιβολὴ τῶν ἀγριωτέρων λαῶν καὶ χρόνων, ἀπεδίδετο ὑπὸ τῶν ποιητῶν καὶ καλλιτεχνῶν τῆς κλασικῆς ἐποχῆς τῷ Διονυσῳ ἰδίᾳ (Εὐριπ. Βάκχ. 99. 125. 157. 790. — Ἀριστφ. Βάτρ. 1203.—Διονύσ. περιηγ. 702. 946), καὶ παριστῶνται πολλάκις αὐτὴν φέροντες οἱ ὀπαδοὶ αὐτοῦ, οἱ σάτυροι, οἱ σιληνοὶ, οἱ τὰ Διονύσια τελοῦντες, καὶ αἱ Μαινάδες καὶ ἄλλαι γυναῖκες μετέχουσαι τῶν Διονυσιακῶν ἑορτῶν.

Ἐξ ἀναγλύφου.

Νεβροφόνη, νύμφη ὀπαδὸς τῆς Ἀρτέμιδος (Κλαυδ.).

Νεβρόφονος, υἱὸς Ἰάσωνος καὶ Ὑψιπύλης (Ἀπλδ. Α, 9, 17).

Νέδα, ποταμὸς χωρίζων τὴν Ἀρκαδίαν καὶ Ἦλιδα ἀπὸ τῆς Μεσσηνίας, πηγάζων δὲ ἐκ τοῦ Κεραυσίου ὄρους, προεκβολῆς τοῦ Λυκαίου, πρὸς δυσμὰς δὲ ῥέων κατὰ παντοίους ἑλιγμούς. Ν. Βουτσὶ (Στρβ. Ζ, 348). Ἐλέγετο ἐπώνυμος νύμφης Νέδας, θρεψάσης τὸν Δία (Παυσ. Η, 47. — Σχλ. Κλμν. Φ.

Νέδων, μικρὸς ποταμὸς μεθ' ὁμωνύμου πολίχνης εἰς Μεσσηνίαν, ἐκβάλλων εἰς τὸν Μεσσηνιακὸν κόλπον. Βωμὸς ἐπ' αὐτοῦ ὑπῆρχε τῆς Νεδουσίας Ἀρτέμιδος οὗ ἡ ἵδρυσις ἀνεδίδετο εἰς τὸν Νέστορα (Στρβ. Ι).

Νειλόμετρον, στήλη λιθίνη εἰς σημεῖά τινα τῆς ὄχθης τοῦ Νείλου ἱδρυμένη, μετ' ἐπικεχαραγμένων διαιρέσεων, καθ' ἃς ἐμετρεῖτο τὸ ἑκάστοτε ὕψος τῆς ἐτησίας πλημμύρας. Ἓν τοιοῦτο σώζεται ἐν Ἐλεφαντίνῃ ἐκ τῶν χρόνων τῶν Φαραώ. Ἕτερον δὲ ἐν Ῥόδᾳ, τῷ ἀρχαίῳ Καΐρῳ, ἱδρύθη τῇ 8ῃ ἑκατονταετηρίδι, ὑπὸ τοῦ Καλίφου Οὐαλίδ.

Νειλόπολις, πόλις τῆς Μέσης Αἰγύπτου εἰς τὴν Δ ὄχθην τοῦ Νείλου. Εἰς αὐτὴν ἐτρέφετο ἐπὶ 50 ἡμέρας ὁ μόσχος ὁ διαδεχόμενος ἐν Μέμφιδι τὸν ἀποθανόντα Ἆπιν (Στφ. Βυζ.).

Νεῖλος, ποταμὸς τῆς Αἰγύπου, εἷς τῶν μεγαλητέρων τῆς γῆς, παρ' Ὁμήρῳ Αἴγυπτος καὶ αὐτὸς καλούμενος (Ὀδ. Γ, 300. Δ, 477. 581). Ὑποτίθεται ὅτι τὸ ὄνομα Νεῖλος παρήχθη ἐκ τοῦ Ἰνδικοῦ Νίλας, δηλοῦντος τὸ μέλαν, ἕνεκα τοῦ ὅλως θολοῦ αὐτοῦ ὕδατος. Οἱ ἀρχαῖοι ἐπίστευον κατ' ἀρχὰς ὅτι πηγάζει μακρόθεν ἐκ δυσμῶν, διότι συνέχεον αὐτὸν μετὰ τοῦ Νίγρου· ἀλλὰ μετὰ ταῦτα ἀνεγνώρισαν ὅτι προέρχεται ἐκ δύο πηγῶν τῆς νοτίας Αἰθιοπίας, ἔνθα ἀπετέλει δύο μεγάλας λίμνας (Πτολεμ. Δ, 9, 3), ἃς καὶ ἀληθῶς ἀνεῦρον οἱ ὑπὸ τοῦ Νέρωνος ἐκεῖ πρὸς τοῦτο πεμφθέντες. Ἀλλ' ἀμφίβολον πάντοτε μένει ἂν αἱ δύο αὗται λίμναι ἀνταποκρίνωνται ὅπως δήποτε εἰς τὴν Νυάνζαν ἢ Οὐκάραν λίμνην, ἐξ ἧς πηγάζει ὁ Βὰρ ἐλ Ἀβιὰδ ἢ Λευκὸς ποταμός, καὶ εἰς τὴν λίμνην Λοὺτα Νζὶγκ, ἣν διαρρέει. Ἡ δὲ δευτέρα τοῖς ἀρχαίοις γνωστὴ πηγὴ ἦν πιθανῶς ὁ ἐξ Ἀνατολῶν προρρέων βραχίων Σοβάτ. Καὶ ὁ Ὁράτιος λέγει (Od. IV, 14, 65) fontium qui celet origines Nilus. Ἀφ' οὗ δ' ἑνωθῶσιν αἱ δύο πηγαί, ῥέει διὰ διαφόρων ἑλιγμῶν ὁ Νεῖλος πρὸς βορρᾶν, δέχεται ἐν Αἰθιοπίᾳ τοὺς ὁμόρρους, Ἄστα πον (ν. Βὰρ ἐλ Ἄζρὲκ, ἤτοι κυανοῦς Νεῖλος), καὶ τὸν Ἀστα βόρα ν (ν. Τακάζε ἢ Ἀτβάρα), τοὺς περιρρέοντας τὴν Μερόην, ἀποτελεῖ εἶτα «καταρράκτην, τὸν μέγαν», ὅστις καὶ «τὰ Κατάδουπα» ἐκαλεῖτο (Cic. Rp. VI, 18) (ν. Βαδὶ Ἄλφα), καὶ εἶτα, ἅμα τῇ εἰσόδῳ του εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἀμέσως μετὰ τὴν Συήνην νοτίως, «καταρράκτην τὸν ἐλάσσονα», ὅστις πολλαχοῦ ἔχει 10 σταδίων (ἡμισείας ὥρας) πλάτος· εἰς δὲ τὸ Κερκάσορον, 15 μίλια ὑπὲρ τὰς ἐκβολάς του, διαιρεῖται εἰς δύο κυρίους βραχίονας, τοὺς ἀποτελοῦντας τὸ καλούμενον Δέλτα. Ἀπὸ τῆς ἐν τῇ ἄνω Αἰγύπτῳ Διοπόλεως ῥέει, παραλλήλως μετ' αὐτοῦ τοῦ ποταμοῦ, εἷς δευτερεύων βραχίων, ὁ ν. «Βαχὰρ ἐλ Ἰουσὴφ», ἤτοι διῶρυξ τοῦ Ἰωσὴφ, μέχρι τῆς ἐν Κερκασόρῳ ἑνώσεως. Αἱ δὲ δύο κύριαι ἐκβολαὶ διαιροῦνται πάλιν εἰς πολλοὺς βραχίονας δευτερεύοντας, ὥστε ἐξ ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς ὑπάρχουσι τὰ ἑπόμενα 7 στόμια· τὸ Πηλουσιακὸν (Πολύβ. Ξ, 62. — Liv. XLIV, 19), τὸ Τανιτικὸν, τὸ Μενδήσιον, τὸ Φατνιτικὸν (ἢ Βουκολικὸν, καθ' Ἡρδ. Β, 19), τὸ Σεβεννυτικὸν, τὸ Βολβιτικὸν, τὸ Κανωβικὸν ἢ Ἡρακλειωτικὸν, ὅπερ καὶ ναυκρατικὸν ἢ ἀγαθὸς δαίμων ἐκαλεῖτο. Πλὴν δὲ τούτων τῶν στομίων συντελοῦσιν εἰς τὴν καταπλημμύρησιν καὶ ἄρδευσιν τῆς χώρας, καὶ προσέτι ὡς ἐμπορικαὶ ὁδοί, καὶ πολλαὶ διώρυγες ἀπὸ τοῦ Νείλου ἐκβάλλουσαι, καὶ μία τῶν ἐπισημοτέρων ἐστὶν ἡ προμνημονευθεῖσα τοῦ Ἰωσήφ. Ἀπὸ τοῦ νῦν Καΐρου δὲ διῶρυξ, λεγομένη τοῦ Πτολεμαίου, συνέδεε τὸν Νεῖλον μετὰ τῆς Ἐρυθρᾶς, ἐκβάλλουσα εἰς Ἀρσινόην, κατὰ τὸν Ἡρωοπολιτικὸν κόλπον. Εἶχεν ἀρχίσει δ' αὐτὴν Δαρεῖος ὁ Ὑστάσπης (Ἡρδτ. Β, 158), καὶ τὴν ἀπεπεράτωσε Πτολεμαῖος ὁ Φιλάδελφος. Μεταγενεστέρως δ' ὠνομάζετο καὶ διῶρυξ τοῦ Τραϊανοῦ. Τὸ δὲ Κανωβικὸν στόμιον συνέδεε τὴν πόλιν Κάνωβον μετὰ τῆς Μαρεώτιδος λίμνης καὶ τῆς Ἀλεξανδρείας. Ὁ Νεῖλος ἦν ἰχθυοτρόφος, εἶχε πολλοὺς κροκοδείλους, καὶ εἰς τὰς ὄχθας αὐτοῦ ἐφύοντο κάλαμοι καὶ πάπυροι· τὸ δὲ ὕδωρ

αὐτοῦ ἐξετιμᾶτο ὡς ἔχον εὐάρεστον γεῦσιν. Τὸ ἐκ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων περιεργότατον σύμπτωμα τοῦ Νείλου ἦν ἡ ἐτησία καὶ περιοδικὴ ἐξόγκωσις καὶ πλήμμυρα αὐτοῦ, ἰδίως ἀπὸ Αὐγούστου μέχρις Ὀκτωβρίου, ἥτις τοσοῦτον καρπόφορον καθίστα τὴν ἄλλως σπανιώτατα ὑπὸ βροχῶν ἀρδευομένην γῆν τῆς κάτω Αἰγύπτου (Ἡρδ. Γ, 10). Τούτου ἕνεκα καὶ ἐλέγετο «δῶρον τοῦ Νείλου» ἡ Αἴγυπτος (Ἡρδ. Β, 5). Ἀνεγνώριζον δ' ὀρθῶς καὶ οἱ ἀρχαῖοι ἤδη, ὅτι τὸ φαινόμενον τοῦτο προήρχετο ἐκ τῶν πολλῶν ῥαγδαίων βροχῶν κατὰ τὴν Αἰθιοπίαν (Στρβ. ΙΖ, 786. 788).

Νέητον, πόλις Σικελικὴ, ταῖς Συρακούσαις ἀνήκουσα, καὶ νοτιοδυτικῶς αὐτῶν κειμένη. Παρὰ Ῥωμαίοις Netium (Cic. Varr. IV, 26. V, 31).

Νεκρομαντεία, ἴδ. Μαντική.

Νεκρὸς, ἴδ. Κηδεία.

Νεκτάναβις, ἢ Νεκτανεβὼς Α', βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου, διαδεχθεὶς, βοηθείᾳ τοῦ Χαβρίου, τὸν ὑπὸ τοῦ Εὐαγόρου ὑποστηριζόμενον Ἄκορι, ἱδρυτὴς νέας δυναστείας, καὶ ἀποκρούσας τὰς προσβολὰς τοῦ Φαρναβάζου καὶ τοῦ Ἰφικράτους κατὰ τὰ ἔτη 378—360 π. Χ. (Διόδ. ΙΕ, 8). Κατὰ τοῦ υἱοῦ καὶ διαδόχου αὐτοῦ Νεχὼ ἐξανέστη συγγενής τού τις, Νεκτάναβις Β', καὶ ὑπὸ τοῦ Ἀγησιλάου ὑποστηριχθεὶς, ἐξεθρόνισεν αὐτὸν, καὶ κατατροπώσας καὶ τρίτον τινὰ τὴν ἀρχὴν ἀντιποιούμενον, ἐβασίλευσε τῷ 358, καὶ ἐνίκησεν εἰς δύο πολέμους Ἀρταξέρξην τὸν Γ', ἀλλ' ἀρνηθεὶς τὴν ὑπηρεσίαν Ἑλλήνων μισθοφόρων, ἐνικήθη εἰς τρίτον πόλεμον, καὶ ἔφυγεν εἰς Αἰθιοπίαν, πιθανῶς τῷ 341 π. Χ. (Πλούτ. Ἀγησ. ΛΖ. — Διόδ. ΙΣΤ, 40).

Νέκταρ, ἴδ. Ἀμβροσία.

Νεκυΐα, ἡ νεκρικὴ τελετὴ, μετὰ θυσιῶν καὶ μαντικῶν ἐπερωτήσεων τοῦ νεκροῦ, ὡς ἐν τῇ ῥαψῳδίᾳ Λ τῆς Ὀδυσσείας, ἥτις διὰ τοῦτο Νεκυία ἐπιγράφεται.

Νεκυομαντεία, ἴδ. Μαντεία.

Νεκύσια καὶ Νεμέσια, προσέτι καὶ Γενέσια λεγόμενα, ἑορτὴ μνημοσύνου τῶν ἀποθανόντων, ἐν Ἀθήναις τῇ 5ῃ βοηδρομῶνος τελουμένη.

Νεκὼς, βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου περὶ τὰ 616 - 600 π. Χ., ἡγεμὼν μεγαλοφυής. Διανοηθεὶς νὰ συνδέσῃ, πρὸς ὄφελος τοῦ μεγάλου ἐμπορίου, τὴν Μεσόγειον θάλασσαν μετὰ τοῦ Ἀραβικοῦ κόλπου, ἐχάραξε διώρυχα ἀπὸ ταύτης μέχρι τοῦ Νείλου, ἀλλὰ δὲν ἐπρόφθασε νὰ περατώσῃ τὸ ἔργον. Ἔπεμψε δὲ καὶ Φοίνικας νὰ περιπλεύσωσι πᾶσαν τὴν Ἀφρικὴν (Ἡρδ. Β, 158. 159. Δ, 42). Ἐκστρατεύσας κατὰ τῆς Συρίας, ἐξηκολούθησε τοῦ πατρός του τὰς κατακτήσεις, ἐνίκησε τῷ 608 τὸν Ἰωσίαν, βασιλέα τῶν Ἑβραίων εἰς Μάγδαλα, καὶ κυριεύσας τὴν Κάδυτιν (Ἡρδ. Β, 159), ἣν τινες ἐκλαμβάνουσιν ὡς τὴν Ἱερουσαλὴμ, κατέκτησε τὴν Ἰουδαίαν, πολλὰς πόλεις τῆς Φοινίκης, καὶ μετὰ μακρὸν πόλεμον, πᾶσαν τὴν Συρίαν. Προέβη δὲ καὶ πρὸς τὴν Μεσοποταμίαν, ἀλλ' ἐκεῖ τῷ 604 ἐνικήθη ὑπὸ τοῦ Ναβουχοδονόσορος, καὶ τότε ἀπώλεσε πάσας τὰς κατακτήσεις του, πλὴν τῆς χώρας τῶν Φιλισταίων.

Νέμαυσος, ἐπίσημος πόλις ἐν τῇ Ναρβωνικῇ Γαλλίᾳ, κατὰ τὴν νοτίαν κλιτὺν

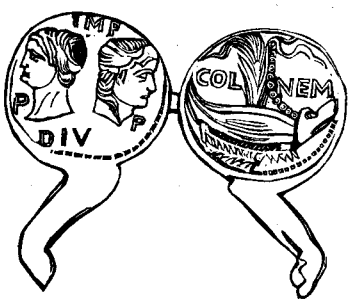

Νόμισμα Νεμαύσου.

τοῦ ὄρους Κεβέννης, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἐξ Ἰταλίας εἰς Ἱσπανίαν ἀγούσης, ἀποικία ρωμαϊκὴ, δι' ὃ μετὰ 24 αὐτῇ ἀνηκόντων χωρίων ἦν ἀνεξάρτητος, καὶ δὲν ὑπέκειτο εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Ῥωμαίου διοικητοῦ. Νῦν Nimes, διατηρεῖ ἀξιόλογα ἀρχαῖα λείψανα, ἐν οἷς ἓν ἀμφιθέατρον σχεδὸν ἄρτιον, ἕνα ναὸν

ἱδρυθέντα ὑπὸ Αὐγούστου τοῖς ἐγγόνοις αὐτοῦ Λουκίῳ, καὶ Γαΐῳ, ἐν ἀβλαβὲς σωζόμενον ὑδραγωγεῖον, κτλ

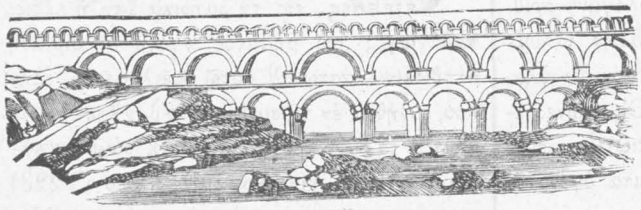

Ῥωμ. γέφυρα Νεμαύσου.

Νεμέα, 1) κοιλὰς μιᾶς ὥρας μῆκος, ἡμισείας δὲ πλάτος ἔχουσα, μεταξὺ Κλεωνῶν καὶ Φλιοῦντος ἐν Ἀργολίδι. Διευθύνεται δὲ πρὸς βορρᾶν, πρὸς δυσμὰς ἔχουσα τὸ Τρικάρανον ὄρος, πρὸς ἀνατολὰς δὲ τὸν Ἀπέσαντα. Ἐνταῦθα ἐφρούρει τὴν Ἰὼ ὁ Ἄργος, καὶ ἐνταῦθα ὁ Ἡρακλῆς (ἴδ.) ἐφόνευσε τὸν Νεμαῖον λέοντα, οὗ τὸ σπήλαιον, δύο ἔχον εἰσόδους δείκνυται ἔτι εἰς 15 σταδίων ἀπόστασιν ὑπὸ τὸ Τρηπὸν ὄρος, τὸ μεταξὺ Νεμέας καὶ Μυκηνῶν (Ἡσίοδ. Θεογ. 531.—Παυσ. Β. 15). Ὑπῆρχε δ' ἐνταῦθα καὶ ἐπίσημος ναὸς τοῦ Διὸς, οὗ γραφικώτατα λείψανα σώζονται ἐν θέσει μεμονωμένῃ. Ἐν τῷ περιβόλῳ αὐτοῦ ἐπανηγυρίζετο ἡ ἑορτὴ ἡ λεγομένη Νέμεα, Νεμάτα ἢ Νεμεῖα, καὶ ἣν ὑμνοῦσι τοῦ Πινδάρου τὰ Νέμεα, πολλαχοῦ καὶ τῆς θέσεως μνημονεύοντα (Πίνδ. Νέμ. Β. 4. Γ 18, ΣΤ. 54. Ὀλύμπ. Θ,87). Τινὲς τὴν ἵδρυσιν αὐτῶν ἀποδίδουσιν εἰς τὸν Ἡρακλέα, κατὰ δὲ τὰ κοινότερον παραδεδεγμένα (Πινδ.—Παυσ. Β,15, 2.—Ἀπολλδ. Γ,6, 4) ἐπανηγυρίσθησαν αὐτόθι οἱ ἀγῶνες τὸ πρῶτον ὑπὸ τῶν Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας, ἐπὶ περιστάσει τοιαύτῃ. Διερχόμενοι διὰ τῆς θέσεως ἐκείνης καὶ διψήσαντες, ἐζήτησαν παρὰ γυναικός τινος ἣν ἀπήντησαν, φέρουσαν βρέφος εἰς τὴν

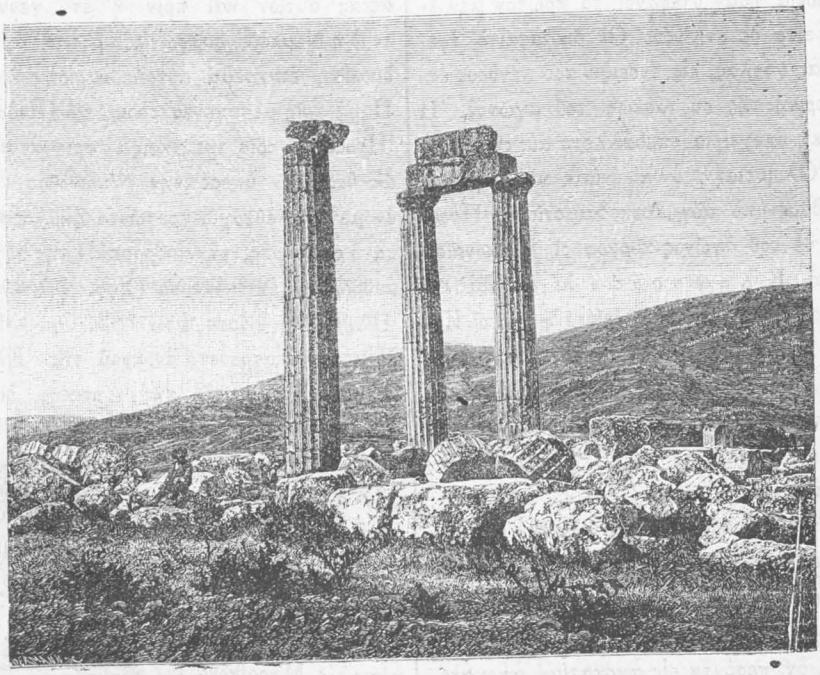

ἀγκάλην της, νὰ τοῖς δείξῃ ποῦ ὑπῆρχε κρήνη· ἡ δὲ ἄφῆκε τὸ παιδίον κατὰ γῆς καὶ τοὺς ὡδήγησεν· ὅταν δ' ἐπέστρεψαν, εὗρον ὅτι δράκων εἶχε καταφάγει τὸ βρέφος, καλούμενον Ὀφέλτην, ἢ Ἀρχίμορον, τέκνον Λυκούργου, τοῦ ἱερέως τοῦ Διός· καὶ τὸν μὲν δράκοντα ἐφόνευσαν, εἰς μνήμην δὲ τοῦ παιδίου ἔθηκαν

τὴν εἰς τὸν Δία (Πίνδ. Νέμ. Γ, 114) πανήγυριν ταύτην. Ἐθνικῆς δ' ἑορτῆς χαρακτῆρα φαίνεται ὅτι πολὺ μεταγενεστέρως ἔλαβον τὰ Νέμεα, καὶ ἡ κατ' αὐτὰ χρονολογικὴ ἀρίθμησις ἤρξατο μόνον κατὰ τὴν 51ην Ὀλυμπιάδα· ἐπισημότητα δὲ πανελλήνιον δὲν ἔλαβον πρὸ τῆς 70 Ὀλυμπιάδος. Οἱ ἀγῶνες ἐτελοῦντο κατ' ἀρχὰς ὑπὸ στρατιωτῶν μόνον ἢ τῶν ἐξ αὐτῶν· ἀλλὰ μετέπειτα ἐγένοντο τοῖς πᾶσι προσιτοί, καὶ ἦσαν ἱππικοί, γυμνικοὶ καὶ μουσικοί, τελούμενοι κατὰ τριετηρίδα, ἤτοι ἀνὰ πᾶν τρίτον ἔτος, τὸ α' ἢ δ' καὶ τὸ γ' ἢ δ' ἔτος ἑκάστης Ὀλυμπιάδος, ἅπαξ μὲν ἐν χειμῶνι, ἅπαξ δ' ἐν ἀρχῇ τοῦ θέρους, τῇ 12ῃ τοῦ Βοιωτικοῦ μηνὸς Πανέμου (Παυσ. Β, 15, 2.—Σχολ. Πινδ. Νεμ. Ὑπόθ.). Τὰ δὲ βραβεῖα ἦσαν στέφανοι τὸ πρῶτον μὲν ἐλαίας, εἶτα δὲ σελίνου. Οἱ δικασταὶ δ' ἔφερον φαιὰς στολάς, εἰς ἔνδειξιν τοῦ πένθους ἐπὶ τῇ ἀφορμῇ τῆς συστάσεως τοῦ ἀγῶνος. Ἡ Νεμεακὴ ἐκεχειρία ἐπεβάλλετο αὐστηρῶς ὡς καὶ ἡ Ὀλυμπιακή· ἀλλ' ἐνίοτε καὶ παρεβιάζετο, ἰδίως ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων. Προΐσταντο δὲ τοῦ ἀγῶνος κυρίως οἱ Κλεωναῖοι, διὸ καὶ Κλεωναῖον λέγει αὐτὸν ὁ Πίνδαρος (Νέμ. Δ. 27)· ἐνίοτε δὲ καὶ οἱ Κορίνθιοι, καὶ ἄλλοτε, κατὰ τὰς πολιτικὰς περιπετείας, καὶ οἱ Ἀργεῖοι, οἵτινες καὶ ἐπὶ τιμῇ παρεχώρησαν τῷ 208 π. Χ. τὴν προεδρείαν Φιλίππῳ τῷ Δημητρίου, βασιλεῖ τῆς Μακεδονίας (Πολύβ. Ι, 26. — (Τ. Liv. XXII, 41). Ἐν τοῖς Νεμέοις Κόϊντος ὁ Φλαμινῖνος ἀνεκήρυξε τῶν Ἀργείων τὴν ἐλευθερίαν (Πολύδ. Αὐτ.—(Liv. XXII, 41). Μεταξὺ τῶν ἀγώνων ἦν καὶ ὁ τῶν παίδων ἱππικὸς, ὃν, πεσόντα εἰς ἀχρηστίαν, ἀποκατέστησε πάλιν ὁ Ἀδριανὸς, μεθ' ὃν ὅμως οὐδεμία πλέον μνεία τῶν Νεμέων γίνεται.—2) Ποταμὸς μεθόριος μεταξὺ Κορινθίας καὶ Σικυωνίας, πηγάζων ἐκ τῶν μεσημβρινῶν τῆς ὁμωνύμου κοιλάδος, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν κόλπον τοῦ Λεχαίου (ν. Κουτσομύλι). (Ξενοφ. Ἑλλ. Δ, 2, 15.—Στρβ. Η, 382.—Liv. XXXIII, 15).

Νεμέσιος, ἐπίσκοπος τῆς Ἐμέσης, γράψας πραγματείαν περὶ φύσεως τοῦ ἀνθρώπου.

Νέμεσις, εἰς τὰ ὁμηρικὰ ἔπη ἡ λέξις, παράγωγος τοῦ ῥήματος νέμειν, δηλαδὴ ἀποδίδειν ἑκάστῳ τὸ αὐτῷ ὀφειλόμενον, ἐδήλου, συνήθως ἐν τῇ συνθέσει «οὐ νέμεσις», ἁπλῶς τὸ οὐχὶ πρὸς κατάκρισιν, οὐχὶ ἐπιλήψιμον. Παρ' Ἡσιόδῳ ὅμως (Θεογ. 223) προσωποποιεῖται εἰς θεὰν, θυγατέρα τῆς Νυκτὸς, ἀπονέμουσαν ἑκάστῳ τὴν εἰς τὴν ἀξίαν αὐτοῦ ἀντιστοιχοῦσαν μερίδα εὐτυχίας ἢ δυστυχίας. Ὡς τοιαύτη ἑπομένως συγγενεύει μετὰ τῶν Μοιρῶν, κατὰ τοῦτο ὅμως αὐτῶν διαφέρουσα, ὅτι ἐκεῖναι μὲν ἐπικλώθουσι τοῖς ἀνθρώποις τὸ εἱμαρμένον, ἀνεξαρτήτως τῆς ἀξίας αὐτῶν καὶ πρὶν ἢ ἔτι γεννηθῶσιν, ἐν ᾧ ἡ Νέμεσις, συμφώνως πρὸς τὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου, ἐπικρεμᾷ αὐτοῖς ἀμοιβὴν ἢ ποινήν. Παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις, τῷ Πινδάρῳ, τῷ Ἡροδότῳ, τοῖς τραγικοῖς, παρίσταται κυρίως ὡς θεὰ, τὸν ὑπερόπτην ταπεινοῦσα, εἰς τὸν ἐν μεγάλῃ εὐτυχίᾳ τρυφῶντα ζημίας πέμπουσα ἢ συμφορὰς, τὴν ἰσορροπίαν τῆς τύχης τῶν ἀνθρώπων ἐπιδιώκουσα (Σοφ. Φιλοκλ. 518. Ἠλ. 792.—Εὐριπ. Φοιν. 183. Ὀρ. 1362). Ἡ Νέμεσις ἐλατρεύετο ἐνιαχοῦ τῆς Ἑλλάδος, ἰδίως ἐν Ῥαμνουσίᾳ τῆς Ἀττικῆς, διὸ καὶ Ῥαμνουσία ἐπελέγετο (Catull. LXVIII, 77). Κατὰ Παυσανίαν (Α, 33, 2) ἐπιστεύετο ὅτι τὸ ἄγαλμα αὐτῆς ἐποίησεν ὁ Φειδίας ἐκ τοῦ τμήματος Παρίου λίθου ὃ οἱ Πέρσαι εἶχον κομίσει εἰς Μαραθῶνα ἵνα κατασκευάσωσιν ἐξ αὐτοῦ τὸ τρόπαιον ὃ ἦσαν βέβαιοι ν' ἀνεγείρωσιν. Ἐταυτίζετο δ' ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις ἡ Ῥαμνουσία αὕτη Νέμεσις μετὰ τῆς ἀπ' αὐτῆς ἄλλως διαφόρου Ἀδραστείας (ἴδ.) (τῆς ἀναποδράστου). Παριστᾶτο δ' ὡς θεότης παρθενικὴ, ἐν τοῖς ἀρ-

Νέμεσις καὶ Ἐλπὶς ἐξ ἀρχαίου ἀγγείου.

χαιοτέροις μὲν τεχνουργήμασιν, ὡς φαίνεται, ὁμοία τῇ Ἀφροδίτῃ (Plin. XXXVI, 4, 4), ἐν τοῖς μετέπειτα δὲ, ἰδίως ἐπὶ Ῥωμαίων, αὐστηρὰ τὴν ἔκφρασιν, τὴν χεῖρα μετὰ τοῦ ἐνδύματος εἰς τὸ στῆθος ἔχουσα, ὡς εἰς ἔρευναν ἑαυτῆς, καὶ ξίφος, χαλινὸν καὶ μάστιγα διὰ χειρῶν φέρουσα.

Νέμητες, φυλὴ ἐν τῇ Βελγικῇ ἐκ Γερμανίας, ὡς φαίνεται, προελθοῦσα μετ' Ἀριοβίστου, καὶ πρωτεύουσαν ἔχουσα τὸ Νοβιόμαγον (Cæs. B. G. I, VI, 25. — Tac. Germ. XXVIII, Ann. XII, 27).

Νεμωσσὸς, πόλις τῶν Ἀρβέρνων ἐν Ἀκουϊτανίᾳ (Στρβ. Δ, 191).

Νεοβούλη, ἴδ. Ἰαμβογράφοι (Ἀρχίλοχος).

Νεοδαμώδεις, ἐν Λακεδαίμονι, δοῦλοι ἀπελευθερούμενοι ὑπὸ τῆς πόλεως, ἀλλ', ὡς μαρτυρεῖται (Ἀθήν. ΣΓ, 102), οὐχὶ ἐκ τῶν Εἱλώτων, καὶ μετά τινα χρόνον τῆς ἀπελευθερώσεως αὐτῶν τὸ δικαίωμα λαμβάνοντες νὰ οἰκῶσιν «ὅπου ἂν βούλωνται» (Θουκ. Ε, 34).

Νεοκαισάρεια, ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Λύκου, μεγάλη καὶ ὡραία πρωτεύουσα Πόντου τοῦ Πολεμονιακοῦ, ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις ἱδρυθεῖσα, δι' ὃ καὶ πρῶτος ὁ Πλίνιος μνημονεύει αὐτῆς (VI, 3, 3). Ἐκεῖ συνῆλθεν ἡ ἐκκλησιαστικὴ σύνοδος, τῷ 314 μ. Χ.

Νεοκλείδης, ῥήτωρ Ἀθηναῖος, κατηγορούμενος ὡς καταχραστὴς (Ἀριστφ. Πλούτ. 665. Ἐκκλ. 255)

Νεοκλῆς, 1) ὁ πατὴρ τοῦ Θεμιστοκλέους. — 2) Υἱὸς τοῦ φιλοσόφου Ἐπικούρου, εἰς Σάμον ἀπελθὼν ὡς ἄποικος, καὶ σχολὴν ἱδρύσας ἐκεῖ (Cic. N. D. I, 26, 72).

Νεόμηρις, θυγάτηρ τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος (Ἀπλδ. Α, 237).

Νέον τεῖχος, 1) πόλις Αἰολικὴ, εἰς τὴν παραλίαν τῆς Μυσίας κειμένη, κατὰ τὸ βόρειον χεῖλος τοῦ ποταμοῦ Ἕρμου (Ἡρδ. Α, 149). — 2) Θρᾳκικὸν παράλιον φρούριον παρὰ τὴν Χερσόνησον (Ξενοφ. Ἀνάβ. Ζ, 5, 8).

Νεοπτόλεμος, 1) υἱὸς τοῦ Ἀχιλλέως καὶ Δηϊδαμείας θυγατρὸς τοῦ Λυκομήδους, βασιλέως τῶν Δολόπων ἐν Σκύρῳ (Ὅμ. Ὀδ. Β, 492), καὶ Πύρρος λεγόμενος, «ὁ ξανθὸς», ἀνετράφη ἐν Σκύρῳ ὑπὸ τοῦ Λυκομήδους (Ὅμ. Ἰλ. Τ, 326), καὶ μετὰ τοῦ Ἀχιλλέως τὸν θάνατον, ἐκομίσθη ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως εἰς τὴν Τρωάδα, διότι ὁ χρησμὸς ἀπεφήνατο ὅτι ἄνευ αὐτοῦ ἡ πόλις δὲν θὰ ἐκυριεύετο. Διηγεῖται δ' ὁ Ὀδυσσεὺς ἐν τῷ Ἅδῃ εἰς τὸν Ἀχιλλέα (Ὀδ. Λ, 508), ὅτι ὁ υἱός του διέπρεπε πάντοτε μετὰ τῶν πρώτων καὶ ἐν ταῖς μάχαις καὶ ἐν ταῖς βουλαῖς, ὅτι πολλοὺς ἐχθροὺς ἐφόνευσεν, ἐν ἄλλοις καὶ τὸν Τηλεφίδην Εὐρύπυλον, καὶ ὅτι ἐν τῷ Δουρείῳ ἵππῳ διεκρίθη ὑπὲρ πάντας ἐπ' ἀνδρείᾳ. Κατὰ Σοφοκλέα (Φιλοκτ.) ἐπέμφθη μετὰ τοῦ Ὀδυσσέως καὶ εἰς τὴν Λῆμνον ἵνα φέρῃ τὸν Φιλοκτήτην ἢ τὰ βέλη αὐτοῦ εἰς τὸ Ἴλιον. Ἐπὶ τῆς ἁλώσεως τῆς Τρωάδος ἐφόνευσε κατὰ τὸν Βιργίλιον (Æ, II. 547) τὸν Πρίαμον εἰς τὴν ἑστίασιν τοῦ Διὸς τοῦ Ἑρκείου, σφάξας πρῶτον πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του τὸν υἱὸν αὐτοῦ Πολίτην. Ἀστυάνακτα, τὸν παῖδα τοῦ Ἕκτορος καὶ τῆς Ἀνδρομάχης, κατεκρήμνισεν ἀπὸ τοῦ πύργου, καὶ ἐν γένει παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις ποιηταῖς παρίσταται ὡς ἀγροῖκος, σκληροκάρδιος μαχητής. Καὶ τὴν Πολυξένην δ' ἐθυσίασεν εἰς τοῦ πατρός του τὸν τάφον (Εὐριπ. Ἑκ. 523). Ἐπὶ τῆς διανομῆς τῶν λαφύρων ἔλαχεν αὐτῷ ἡ Ἀνδρομάχη, ἐξ ἧς ἔσχε τὸν Μολοσσὸν, τὸν Πίελον, τὸν Πέργαμον καὶ τὸν Ἀμφίαλον. Διάφοροι δ' εἰσὶν αἱ διηγήσεις περὶ τῆς ἐπανόδου του. Καθ' Ὅμηρον (Ὀδ. Γ, 189) ἐπέστρεψεν εὐτυχῶς μετὰ τῶν Μυρμιδόνων εἰς Φθίαν, ἔνθα ὁ Μενέλαος τῷ ἔπεμψεν ὡς σύζυγον τὴν θυγατέρα του Ἑρμιόνην, ἣν τῷ εἶχεν ὑποσχεθῆ ἐν Τρωάδι (Ὀδ. Δ, 5). Κατ' ἄλλους δ' ἦλθεν αὐτὸς ἐκ Σκύρου καὶ ἐνυμφεύθη ἐν Σπάρτῃ. Μεταγενέστεροι, κατ' ἄλλας παραδόσεις ἢ τὰς Ὁμηρικὰς, διατείνονται ὅτι ἐπλανήθη καὶ αὐτὸς ἐπὶ τῆς ἐπιστροφῆς του, ἢ ὅτι, μὴ θε-

λήσας νὰ ἐπανέλθῃ εἰς Θεσσαλίαν, ἀπῆλθε καὶ ἀποκατέστη εἰς Ἤπειρον, ἔνθα ἔσχεν ἐξ Ἀνδρομάχης τὸν Μολοσσὸν, καὶ κατ' αὐτὸν ἐκλήθη ἡ Μολοσσία· ἡ δὲ Λάνασσα, ἔγγονος τοῦ Ἡρακλέους, ἱέρεια ἦν ἥρπασεν ἐκ τοῦ ναοῦ τῆς Δωδώνης, ἔτεκεν αὐτῷ ὀκτὼ τέκνα, ἐν οἷς καὶ θυγατέρος, νυμφευθείσας γείτονας βασιλεῖς. Εἶτα δὲ παρέδωκε τὴν Ἀνδρομάχην καὶ τὴν χώραν τῆς Ἠπείρου εἰς τὸν Ἕλενον, υἱὸν τοῦ Πριάμου, καὶ ἀπῆλθε διὰ ξηρᾶς εἰς Φθίαν, ἔνθα ἀνεκτήσατο τὸν θρόνον ὃν ὁ Ἄκαστος εἶχεν ἁρπάσει ἀπὸ τοῦ πάππου αὐτοῦ, Πηλέως. Μικρὸν δ' ἀφ' οὗ ἐνυμφεύθη τὴν Ἑρμιόνην, λέγεται ἀπελθὼν εἰς Δελφοὺς, κατὰ τοὺς μὲν δῶρα τῷ θεῷ προσάγων, κατὰ τοὺς δὲ, ἵνα λεηλατήσῃ τὸν ναὸν, ἐκδικούμενος κατὰ τοῦ Ἀπόλλωνος, ὡς αἰτίου γενομένου τοῦ θανάτου τοῦ πατρός του, καὶ ἐσφάγη εἰς τὸν βωμὸν, κατά τινας διαταγῇ τῆς Πυθίας, κατ' ἄλλους ἐνεργείᾳ τοῦ Ὀρέστου, ᾧ εἶχεν ἀφαιρέσει τὴν Ἑρμιόνην, ἢ, ἐρίζων περὶ τοῦ κρέατος τῶν ἱερείων, ὑπὸ τῶν ἱερέων τοῦ ναοῦ, ἢ ὑπὸ τοῦ Μαχαιρέως. Καὶ ὁ φόνος οὗτος ἐθεωρήθη ὡς ἡ ἀνταπόδοσις τῆς ἀσεβοῦς αὐτοῦ πράξεως, φονεύσαντος τὸν Πρίαμον ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τοῦ Ἑρκείου θεοῦ. Κατ' ἀρχὰς ἐτάφη ὑπὸ τὸν οὐδὸν τοῦ ναοῦ· ἔπειτα δ' ἐκήδευσεν ὁ Μενέλαος τὰ ὀστᾶ του ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ. Οἱ Δελφοὶ ἀπέδιδον αὐτῷ ἥρωος τιμὰς καὶ ἐτησίας θυσίας, διότι, προστατεῦον αὐτοὺς τὸ πνεῦμά του ἀντετάχθη τοῖς ἐπιδραμοῦσι Γαλάταις.—2) Βασιλεὺς ἐν Ἠπείρῳ, τὴν θέσιν τοῦ Πύρρου καταλαβὼν ὅτε οὗτος ἐξεβλήθη ὑπὸ τοῦ Κασσάνδρου τῷ 301 π. Χ. Πιθανῶς ἦν υἱὸς Ἀλεξάνδρου τοῦ ἐξ Ἠπείρου, τοῦ τῷ 326 ἐν Ἰταλίᾳ φονευθέντος, διότι καὶ τούτου ὁ πατὴρ ἐλέγετο Νεοπτόλεμος. Ὅτε δ' ὁ Πύρρος ἐπανῆλθε, βοηθείᾳ Πτολεμαίου τοῦ Λάγου, ὁ Νεοπτόλεμος συνεμάχησε μετ' αὐτοῦ (τῷ 296), διότι ὑπὸ τῶν ὑπηκόων του ἐμισεῖτο καὶ εἶχεν ἐγκαταλειφθῆ διὰ τὴν σκληρότητά του. Ἀλλ' οὐχ ἧττον ἐπεβουλεύθη τὴν ζωὴν τοῦ Πύρρου, καὶ οὗτος, προλαβὼν αὐτὸν, τὸν ἐφόνευσε (Πλούτ. Πύρρ. Δ, 1).—3) Ἀδελφὸς τοῦ Ἀμύντου, ἔφυγε, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Φιλίππου, εἰς ὃν καὶ αὐτὸς συνέπραξεν, εἰς τὴν Περσίαν, καὶ ἐφονεύθη ἀντιταχθεὶς ἐν Ἁλικαρνασσῷ κατὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου (Ἀρρ. Α, 20).

Νεόφρων, Σικυώνιος, τραγικὸς ποιητὴς, γράψας 120 δράματα, ὧν ὀλίγα μόνον ἀποσπάσματα διεσώθησαν. Ὑπάρχει δὲ παράδοσις, οὐχὶ λίαν πιθανὴ, ὅτι τοῦ Εὐριπίδου ἡ Μήδεια ἐστὶν ἀπομίμησις ὁμωνύμου δράματος αὐτοῦ.

Νερούας, Μ. Κ., ἐκ τῆς Οὐμβρικῆς, γεννηθεὶς τῷ 32 μ. Χ., μετέβη λίαν νέος εἰς Ῥώμην, καὶ ὑπὸ τοῦ Νέρωνος εὐνοηθεὶς, ἀνῆλθε πολλάκις εἰς τὴν ὑπατικὴν ἐξουσίαν. Κατὰ τοῦ Δομιτιανοῦ ἐρριψοκινδύνευσε, διότι μάντις προεῖπεν ὅτι ἔμελλε νὰ καταλάβῃ τὸν αὐτοκρατορικὸν θρόνον, ὅπερ καὶ ἐπηλήθευσε μετὰ τοῦ Δομιτιανοῦ τὴν δολοφονίαν, τῷ 96 μ. Χ. Ἠγαπήθη δὲ ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων διὰ πολλὰς αὐτῷ ὀφειλομένας νομοθετικὰς διατά-

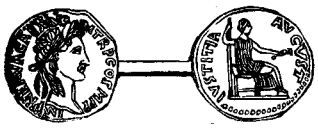

Νόμισμα Νερούα.

ξεις, καὶ ἰδίως διὰ τὴν ἐλάφρυνσιν πολλῶν φόρων οἵτινες τοὺς ἐπίεζον. Ἀλλὰ φιλάσθενος ὢν, καὶ ἐξ ἠπιότητος τοῦ χαρακτῆρός του εἰς πολλὰς δυσχερείας προσκρούων, υἱοθέτησε τὸν Τραϊανὸν, καὶ τὸν κατέστησε συνάρχοντα. Μικρὸν δὲ μετὰ ταῦτα ἀπέθανε, τῇ 27 Ἰανουαρίου τοῦ 98 μ. Χ., οὐδὲ δύο ὅλα ἔτη βασιλεύσας (Δ. Κάσσ. ΞΗ, 1).

Νερούϊοι, μάχιμος φυλὴ τῶν Βέλγων ἐν Γαλλίᾳ, δυτικῶς τῶν Μεναπίων οἰκοῦσα, ἀπὸ τῆς παραλίας, μέχρι τοῦ Ἀρδουέννου δάσους πρὸς νότον, πρωτεύουσαν ἔχουσα τὸ Βάγακον (Πλούτ. Καίσ. Κ.—Cæs. B. G. II, 4. 15. V, 39. 42. 51. VI, 2). Ἦσαν περίπου 50,000 μαχηταί· μετὰ μακρὸν δὲ

καὶ πεισματώδη πόλεμον, κατεστράφησαν ἐντελῶς ὑπὸ τοῦ Καίσαρος (Στρβ. Δ, 191. — Πλούτ Καῖσ. Κ).

Νέρων (Τιβ. Κλαύδ.), υἱὸς τοῦ Γν. Δομιτίου Αἰνοβάρτου καὶ τῆς Ἀγριππίνης, ἔγγονος τοῦ Γερμανικοῦ, γεννηθεὶς τῇ 15 Δεκ., 37 μ. Χ. ἐν Ἀντίῳ. Μείνας ὀρφανὸς πατρὸς, βρέφος ἔτι περιῆλθεν εἰς χεῖρας ἀναξίων παιδαγωγῶν, μέχρις οὗ ἡ μήτηρ του ἐνυμφεύθη, τῷ 49 μ. Χ. τὸν αὐτοκράτορα Κλαύδιον, ὅστις υἱοθετήσας αὐτὸν, τὸν ἀνεβίβασε βαθμηδὸν εἰς τὰς ὑψίστας ἀξίας (Suet. Ner. V, 6.—Tac. Ann. XI, 12. XII, 58) καὶ τὸν ἐνύμφευσε μετὰ τῆς ἰδίας θυγατρὸς Ὀκταβίας. Ὁ λαὸς, ἀναγνωρίζων ἐν αὐτῷ τὸν μέλλοντα ἡγεμόνα του, τῷ ἐπιδαψίλευε δείγματα τῆς ἀγάπης του, εἰς ὃ οὐκ ὀλίγον συνετέλουν καὶ αἱ ἀγορεύσεις τοῦ Νέρωνος ἐν τῇ Γερουσίᾳ, καὶ αἱ προσπάθειαι τῆς μητρός του. Ὅτε δὲ, τῷ 54, ἐθανατώθη ὁ Κλαύδιος, κατέλαβε τὸν θρόνον ὁ Νέρων, βοηθείᾳ τῶν Πραιτωριανῶν, καὶ ἀνεγνωρίσθη ὑπὸ τῆς γερουσίας. Κατὰ τὸν πρῶτον χρόνον τῆς ἐξουσίας του, συμβούλους ἔχων παρ' ἑαυτῷ τὸν σοφὸν διδάσκαλόν του Σενέκαν καὶ τὸν Βοῦρρον, οἵτινες παρεκώλυον τὴν ἄμεσον ἐπ' αὐτοῦ ἐπιρροὴν τῆς φιλάρχου μητρός του, πολλὰς ἀξιολόγους ἐφήρμοσε διατάξεις (Tac. Ann. XIII, 12.—Suet. Ner. X), δοὺς δείγματα πράου χαρακτῆρος καὶ ἀρίστων διαθέσεων. Ἀλλὰ παραπεισθεὶς ὑπὸ τῶν ἀπειλῶν τῆς μητρός του, ἥτις ἐδυσανασχέτει διότι παρεωρᾶτο, ἐθανάτωσε, τῷ 55, τὸν θετὸν ἀδελφόν του Βρεταννικὸν (Tac. αὐτ. 15). Ἔκτοτε ὑπερίσχυσε καὶ ἀνεφάνη καὶ αὐτοῦ ἡ ἀγρία φύσις, καὶ ἡ τάσις αὐτοῦ πρὸς πᾶσαν ἐκδιαίτησιν, ὥστε τὰς νύκτας διέτρεχε τὰς ὁδοὺς εἰς αἰσχρὰς ἀσωτίας, ἐνετρύφα εἰς θέατρα, καὶ ὑπὸ τῆς ἑταίρας Ποππαίας Σαβίνης πεισθεὶς, ἐθανάνωσε καὶ τὴν μητέρα του, τῷ 59 (Tac. Ann. XIV, 3.—Suet. Ner. XXXIV, 39). Ὅτε δ' ἐκ Νεαπόλεως ἐπανῆλθε τότε εἰς Ῥώμην φοβούμενος τὴν ἐντύπωσιν ἣν τὸ κακούργημα ἤθελε προξενήσει εἰς τὸν λαὸν, τὸ δουλοπρεπὲς πλῆθος τὸν ἐδέχθη μετ' ἀλαλαγμῶν. Ἔκτοτε δ' ἀφόβως καὶ ἀμερίμνως παρεδόθη εἰς πάσας τὰς αἰσχρὰς κλίσεις του, καὶ ἐπεζήτει τοῦ λαοῦ τὰς ἐπευφημίας, νῦν μὲν εἰς ἁρματοδρομίας, νῦν δ' ὡς ὑποκριτὴς εἰς τὰ θέατρα, καὶ ἄλλοτε ἀνεγίνωσκεν ἢ ἔψαλλεν εἰς κοινὸν ἐπήκοον τὰς ἰδίας αὐτοῦ ποιήσεις, ὧν καὶ πολλαὶ κατ' ὄνομα μνημονεύονται (Tac. Ann. XIII, 3. XV, 34.—Suet. Ner. XXI, —Senec. Quest. nat. I, 15). Παρεκίνει δὲ καὶ ἐπισήμους ἄνδρας καὶ γυναῖκας ν' ἀναβαίνωσι καὶ αὐτοὶ εἰς τὴν σκηνὴν (Tac. An. XV, 33.—Suet. Ner. XI, 25), καὶ ὡς ἀοιδὸς ἐπεζήτησε καὶ ἔλαβε τὸ βραβεῖον παρὰ τοῦ λαοῦ (Tac. Ann. XVI, 4, 16)· τὴν Ῥώμην ὅμως

Νόμισμα Νέρωνος.

ἐκόσμησε διὰ λαμπρῶν οἰκοδομῶν. Μετὰ τοῦ Βούρρου τὸν θάνατον ἠλαττώθη ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον τοῦ Σενέκκα ἡ ἐπιρροὴ, καὶ ὁ Νέρων, ἀποβαλὼν τὴν σύζυγόν του Ὀκταβίαν, ἐνυμφεύθη τὴν ἐπὶ κακοηθείᾳ διαβόητον Σαβίναν. Ἐπεχείρησε δὲ πόλεμον κατὰ τῆς Ἀρμενίας, ὅστις ἀδόξως δι' αὐτὸν ἀπέληξε, καὶ εἶτα ἐπεδόθη ὅλως εἰς τὰς τρυφὰς καὶ τὰ τῶν μονομάχων θεάματα. Ἐν τῇ παραφορᾷ δὲ τῶν εὐωχιῶν του, ἐνέβαλέ ποτε πῦρ εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ ἵνα ἀποστρέψῃ ἀφ' ἑαυτοῦ τὴν ὀργὴν τοῦ λαοῦ, προσῆψε τὸ ἔγκλημα εἰς τοὺς χριστιανοὺς (Tac. Ann. XIV, 60. XV, 18. 38. 44.—Suet. Ner. XX, 38), καθ' ὧν φοβερὰ τότε ἤρξατο καταδρομή. Ἐπὶ τῇ ἀνακαλύψει τῆς συνωμοσίας τοῦ Πίσωνος, κατεδίκασεν εἰς θάνατον τοὺς εὐγενεστέρους ἄνδρας τῆς Ῥώμης, ἐν ἄλλοις τὸν ποιητὴν Λουκάνον, καὶ τὸν ἴδιον διδάσκαλόν του Σενέκαν (Tac. Ann. XV, 48-74. — Suet. Ner. XXXVI), καὶ ἐξηκολούθησε τὰς ὠμότητας αὐτοῦ καὶ κατὰ τὰ ἑπόμενα ἔτη (Tac. XVI,

21). Αἱ συνωμοσίαι ἤρξαντο πολλαπλασιαζόμεναι, ἀλλ' ὁ Νέρων διέμενεν ἄφροντις πάντοτε καὶ εἰς τὰς ἡδονὰς παραδεδομένος. Μετὰ τὸν θάνατον τῆς Σαβίνης ἐνυμφεύθη τὴν Μεσσαλίναν, καὶ ἐδαπάνα μεγίστας ποσότητας εἰς ἑορτὰς καὶ εἰς τέρψεις. Μετέβη δὲ καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ παρέστη καὶ ἐκεῖ δημοσίᾳ ὡς ὑποκριτὴς (Suet. Ner. XXII). Ἀφ' οὗ δ' ἐπέβαλεν εἰς τοὺς Ἕλληνας βαρυτάτους φόρους, συνεκάλεσεν εἶτα αὐτοὺς εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν Ἰσθμίων, καὶ τῇ πρὸ τεσσάρων Καλλαΐνδων Δεκεμβρίων, προσεφώνησεν αὐτοὺς ὡς ἑπεται: «Ἀπροσδόκητον ὑμῖν, ἄνδρες Ἕλληνες, δωρεὰν, εἰ καὶ μηδὲν παρὰ τῆς ἐμῆς μεγαλοφροσύνης ἀνέλπιστον, χαρίζομαι, τοσαύτην ὅσην οὐκ ἐχωρήσατε αἰτεῖσθαι. Πάντες οἱ τὴν Ἀχαΐαν καὶ τὴν ἕως νῦν Πελοπόννησον κατοικοῦντες Ἕλληνες λάβετ' ἐλευθερίαν, ἀνεισφορίαν, ἣν οὐδ' ἐν τοῖς εὐτυχεστάτοις ὑμῶν πάντως χρόνοις ἔσχετε, ἢ γὰρ ἀλλοτρίοις ἢ ἀλλήλοις ἐδουλεύσατε. Εἴθε μὲν οὖν ἀκμαζούσης τῆς Ἑλλάδος παρειχόμην ταύτην τὴν δωρεὰν, ἵνα μου πλείονες ἀπολαύωσι τῆς χάριτος, δι' ὃ καὶ μέμφομαι τὸν αἰῶνα, προδαπανήσαντά μου τὸ μέγεθος τῆς χάριτος. Καὶ νῦν δὲ οὐ δι' ἔλεον ὑμᾶς, ἀλλὰ δι' εὔνοιαν εὐεργετῶ. Ἀμείβομαι δὲ τοὺς θεοὺς ὑμῶν ὧν καὶ διὰ γῆς καὶ διὰ θαλάττης ἀεί μου προνοουμένων πεπείραμαι, ὅτι μοι τηλικαῦτα εὐεργετεῖν παρέσχον. Πόλεις μὲν γὰρ καὶ ἄλλας ἠλευθέρωσαν ἡγεμόνες, (Νέρων δὲ πρῶτος;) ἐπαρχίαν». (ἐπιγρ. νεωστὶ εὑρεθεῖσα ἐν ἐκκλ. ἁγ. Γεωργίου, ἐπὶ τοῦ ὄρους Πτῴου τῆς Βοιωτίας). Οἱ δ' Ἕλληνες τῷ ἀνήγειραν ἀνδριάντας, καὶ ἐν ταπεινῇ κολακείᾳ ἐν ἐπιγραφαῖς (αὐτ.) τὸν ὠνόμαζον »Ἥλιον ἐπιλάμψαντα τοῖς Ἕλλησι», «Δία ἐλευθέριον», κτλ. Ἐπὶ τῆς ἐπιστροφῆς του δὲ εἰς Ἰταλίαν, γενικὴ ἦν καθ' ἅπαν τὸ κράτος ἡ δυσαρέσκεια, αἱ ἐπαρχίαι ἐπανέστησαν, καὶ ὁ Γάλβας, αὐτοκράτωρ ἀναγορευθεὶς, προέβη κατὰ τῆς Ῥώμης. Ὁ δὲ Νέρων, οὐδεμίαν βλέπων σωτηρίας ἐλπίδα, ηὐτοκτόνησε τῷ 68. Ἀνεφάνησαν δὲ πολλοὶ ψευδονέρωνες, ἐπὶ μακρὸν διατηρήσαντες τὴν πίστιν ὅτι δὲν ἀπέθανε (Πλούτ. Γαλβ. Β. — Suet. Ner. XL). Ἀλλ' ἡ ἀρὰ τῶν λαῶν παρηκολούθησε τὸ ὄνομα καὶ τὴν μνήμην του.

Νέσσος, ἴδ. Ἡρακλῆς.

Νέσσων, υἱὸς τοῦ Θετταλοῦ (Στρβ.).

Νεσσωνὶς, ἴδ. Θεσσαλία.

Νέστος ἢ Νέσσος, ποταμὸς τὰς πηγὰς ἔχων ἐπὶ τοῦ ὄρους Ῥοδόπης ἐν Θράκῃ (Θουκ. Β, 96), ἦν, ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ Φιλίππου, τὸ νότιον ὅριον τῆς Μακεδονίας, εἰς τὴν θάλασσαν ἐκβάλλων ἀπέναντι τῆς νήσου Θάσου (ν. Μίστα) (Ἡρδ. Ζ, 409. — Στρβ. Ζ, 323. 331).

Νέστωρ, υἱὸς τοῦ Νηλέως καὶ τῆς Χλωρίδος (Ὁμ. Ὀδ. Λ, 281), ἡγεμὼν τῆς Μεσσηνιακῆς ἢ τῆς Τριφυλλιακῆς Πύλου. Συνώρευε δὲ τὸ κράτος αὐτοῦ ἀφ' ἑνὸς μετὰ τῆς Λακωνίας, ἀφ' ἑτέρου μετὰ τῆς Ἤλιδος κατὰ τὸν Ἀλφειὸν, ὅπου οἱ Ἐπειοὶ ἐγειτνίαζον. Ἐκ τῆς γυναικός του Εὐρυδίκης ἢ Ἀναξιβίας ἔσχε θυγατέρας τὴν Πεισιδίκην καὶ τὴν Πολυκάστην, καὶ υἱοὺς τὸν Περσέα, τὸν Στράτιον, τὸν Ἄγητον, τὸν Ἐχέφρονα, τὸν Πεισίστρατον, τὸν Ἀντίλοχον καὶ τὸν Θρασυμέδην (Ὁμ. Ὀδ. Γ, 413. 451. 464). Ὅτε ὁ Ἡρακλῆς ἐφόνευσε τοὺς υἱοὺς τοῦ Νηλέως, ὁ Νέστωρ ἀπῆν παρὰ τοῖς Γερηνίοις, δι' ὃ καὶ δὲν ἐφονεύθη (Ὁμ. Ἰλ. Λ, 692). Ὅτε ἦν ἔτι νέος, ἐπολέμησε νικηφόρως κατὰ τῶν Ἐπειῶν (ἴδ. Νηλεύς), καὶ κατὰ τῶν Ἀρκάδων (Ἰλ. Δ, 319. Η, 133). Συνεπολέμησε δὲ καὶ μετὰ τῶν Λαπίθων κατὰ τῶν Κενταύρων (Ἰλ. Α, 260), καὶ μετέσχε τῆς θήρας τοῦ Καλυδωνίου κάπρου καὶ τοῦ πλοῦ τῶν Ἀργοναυτῶν. Γέρων δὲ, ὅτε ἤδη ἦρχεν ἐπὶ τῆς τρίτης γενεᾶς (Ἰλ. Α, 25. Ὀδ. Γ, 245), ἐξέπλευσε μετὰ 50 πλοίων εἰς τὴν Τρωάδα (Ἰλ. Β, 591), ἀφ' οὗ, μετὰ τοῦ Ὀδυσσέως, παρεκίνησε τὸν Ἀχιλλέα καὶ τὸν Πάτροκλον νὰ μετάσχωσι τῆς ἐκστρατείας (Ἰλ. Λ, 767). Πρὸ τῆς Τροίας διακρίνεται ὁ

γέρων μεταξὺ τῶν ἡρώων ἐπὶ συνέσει καὶ δικαιοσύνῃ ('Οδ. Γ, 244), «τοῦ καὶ ἀπὸ γλώττης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδή» ('Ιλ. Α, 238)· συγχρόνως ὅμως διακρίνεται καὶ ὡς ἐμπειροπόλεμος καὶ ἀνδρεῖος ('Ιλ. Α, 553). Τοῖς νεωτέροις διηγεῖται τὰ τῶν ἀρχαιοτέρων ἡρωϊκῶν χρόνων, καὶ μεταδίδει ἐκ τοῦ πλούτου τῶν γνώσεων καὶ τῆς πείρας του· πάντες δ' ἀκροῶνται προθύμως αὐτοῦ καὶ ὠφελοῦνται ἐκ τῶν φρονίμων του συμβουλῶν καὶ τιμῶσιν αὐτόν. Τόσον ἐνθουσιωδῶς περιγράφει ὁ "Ομηρος τὸν γέροντα τῆς Πύλου καὶ ὡς εὔρωστον ἁρματηλάτην, καὶ ὡς ἔμπειρον ῥήτορα, καὶ ὡς μὴ ἀμβλὺν πρὸς τὰς ἀπολαύσεις τῆς οἰνοποσίας ('Ιλ. Λ, 632. Ξ, 1), ὥστε ὑπέθεσάν τινες ὅτι Πύλιος ἦν καὶ ὁ "Ομηρος. Μετὰ τῆς Τρωάδος τὴν ἄλωσιν ἐπέστρεψεν εὐτυχῶς εἰς τὴν πατρίδα του ('Οδ Γ, 165), ἔνθα ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐξηκολούθησε ζῶν ἐν βαθεῖ γήρᾳ, περιστοιχιζόμενος ὑπὸ τῶν ἐμφρόνων υἱῶν του ('Οδ. Δ, 209), ὡς εὗρεν αὐτὸν ὁ Τηλέμαχος ὅτε τὸν ἐπεσκέφθη ('Οδ. Γ, 68). 'Εν Πύλῳ τῇ Μεσσηνιακῇ ἐδείχθη εἰς τὸν Παυσανίαν ὁ οἶκός του (Παυσ. Δ, 3, 4. 36, 2.). Εἰκόνες αὐτοῦ ὑπῆρχον ἐν Μεσσήνῃ καὶ ἐν Δελφοῖς, ἔργα τοῦ Πολυγνώτου.

Νευροβάται, σχοινοβάται, συνήθως δοῦλοι, τῶν σχοινοβατῶν κατὰ τοῦτο διαφέροντες, ὅτι ἔβαινον ἐπὶ λεπτοτάτου σχοινίου ἐν εἴδει χορδῆς (Suet. Ner. XI. Galb. VI).

Νευροί, λαὸς τῆς εὐρωπαϊκῆς Σαρματίας, καταγωγῆς οὐχὶ σκυθικῆς ('Ηρδ. Δ, 17. 105), ἐγκαταστὰς μίαν πρὸ τοῦ Δαρείου γενεὰν εἰς τὴν χώραν τῶν Βουδίνων (τὴν νῦν Γαλικίαν καὶ Λοδομηρίαν). 'Εφημίζοντο ὡς μάγοι, καὶ ἐπιστεύετο ὅτι ἠδύναντο νὰ μεταμορφῶνται εἰς λύκους ('Ηρδ. Δ, 105).

Νευρόσπαστον, πλαγγών, ἧς τὰ μέλη ἐκινοῦντο διὰ κλωστῶν. Τὸ εἶδος τοῦτο ἦν γνωστὸν ἤδη τοῖς Αἰγυπτίοις ('Ηρδ. Β, 7, 82), καὶ ἐν 'Ελλάδι ὑπῆρχον οἱ περιάγοντες καὶ ἐπὶ πληρωμῇ δεικνύοντες τὰ παίγνια ταῦτα (Ξενφ. Συμπ. Δ, 55.—Horat. Sat. II, 7, 82).

Νευρώδη ὄρη, ἡ ἐξ Α πρὸς Δ ἐξακολούθησις τῶν 'Απεννίνων διὰ πάσης τῆς νήσου Σικελίας. Ἡ Αἴτνα δὲν συνέχεται μετ' αὐτῶν· μία δὲ κορυφή των εἰς 'Ανατολάς, κατὰ τὴν Μεσσήνην, ἐστὶ τὸ Ποσειδώνιον ὄρος (Naptunius mons), καὶ μία πρὸς δυσμάς, ὁ Κράταις (Στρδ. ΣΤ, 237).

Νεφαλίων, υἱὸς Μίνωος καὶ Παρίας, κυριεύσας τὴν Πάρον, καὶ φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ 'Ηρακλέους ('Απλδ. Γ, 1, 2).

Νεφέλη, ἴδ. 'Αθάμας.

Νεφελοκοκκυγία, ἡ πόλις ἣν αἱ "Ορνιθες τοῦ 'Αριστοφάνους ἐπιχειροῦσι νὰ κτίσωσιν εἰς τὸν ἀέρα.

Νεωδομία, ἴδ. Ναός.

Νεωκόρος, κατὰ τὴν ἐτυμολογίαν, «ὁ τὸν ναὸν κοσμῶν καὶ σαρῶν» ('Ετυμ. Μ. — 'Ησύχ. Σουίδ. ἐν λ.), ἑκατέρου φύλου. Καίτοι δὲ κατ' ἀρχὰς εἰς τὸ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν τῶν ναῶν ἀνήκοντες οἱ νεωκόροι, λέγονται ὅμως ἐνίοτε ἱερεῖς καὶ ἱέρειαι, καὶ ἀπαντῶνται καὶ θυσίας τελοῦντες, καὶ ὑπηρετοῦντες ὡς τῶν ναῶν ξεναγοί. 'Εν μεταγενεστέροις δὲ χρόνοις ἀπεδόθη τὸ ὄνομα καὶ εἰς τοὺς ἀνωτέρους ἐπιτρόπους καὶ ἐπιστάτας τῶν ναῶν καὶ τῶν ἱερῶν θησαυρῶν (Πλούτ. Νόμ. ΣΤ, 759. — Ξενφ. 'Ανάβ. Ε, 2, 6)· ἐπὶ τῆς παρακμῆς δὲ, κατὰ τοὺς χρόνους τῶν 'Ρωμαίων αὐτοκρατόρων, ἰδίως ἀπὸ 'Αδριανοῦ καὶ τῶν 'Αντωνίνων, ὅλαι πόλεις, 'Ασιαναὶ μάλιστα, ἐλάμβανον ὡς ἰδιαιτέραν τιμὴν, ἐγκαυχώμεναι, τὸν τίτλον νεωκόρου, ὡς ἐκ τῶν ναῶν οὓς ἀνήγειρον εἰς τοὺς αὐτοκράτορας, καὶ πολλάκις ἐν ἐπιγραφαῖς καὶ ἐπὶ νομισμάτων ἀπαντῶνται οὕτω τιτλοφορούμενοι. Ἡ εἰκὼν ἐξ ἀναγλύφου ἑλληνικοῦ ληφθεῖσα, παρίστησι νεωκόρον τῶν Δελφῶν,

διότι ἔχει εἰς τὴν χεῖρα ῥάβδον λήγουσαν εἰς σάρωθρον δάφνης, κατὰ τὴν περιγραφὴν τοῦ Εὐριπίδου (Ἴων, 80—150).

Νέων, ἀρχαία πόλις τῆς Φωκίδος, κατὰ τοὺς ἀνατολικοὺς πρόποδας τοῦ μετὰ τοῦ Παρνασσοῦ συνεχομένου ὄρους Τιθορέας, κατεστράφη ὑπὸ τῶν Περσῶν ἐπὶ τῆς ἐκστρατείας τοῦ Ξέρξου (Ἡρδ. Η, 32), καὶ ἀνῳκοδομήθη ἔπειτα, οὐχὶ ἐντελῶς εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν, ὑπὸ τὸ ὄνομα Τιθορέας, ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ πολέμου ἐκ δεύτερου καταστραφεῖσα. Ὁ Πλούταρχος ὅμως τὴν λέγει ἔτι «φρούριον» (Β. Σύλλ. ΙΕ). Οὐκ ὀλίγα ἐρείπια αὐτῆς σώζονται εἰς τὴν θέσιν Βελίτσαν.

Νεώριον, τὸ μέρος ἔνθα ἐναυπηγοῦντο τὰ πολεμικὰ πλοῖα, ν. : ἐφυλάττοντο τὰ σκεύη αὐτῶν. Ἐν Ἀθήναις ἦτο ἐντὸς τοῦ Πειραιῶς ὑπὲρ τὸν λιμένα Κάνθαρον, ὅπου νῦν ἐστὶ τὸ κατάστημα τοῦ τελωνείου, κατ' ἐπιγραφὰς ἐκεῖ εὑρεθείσας.

Νεώσοικοι, θέσεις εἰς τὰς ἀκτὰς τῶν στρατιωτικῶν λιμένων, κατεσκευασμέναι οὕτως ὥστε εἰς ἑκάστην νὰ ἀνέλκηται καὶ φυλάττηται ἀνὰ μία τριήρης. Ἐν Ἀθήναις ὁ λιμὴν Κάνθαρος εἶχεν 94 νεωσοίκους, ἡ Ζέα 196 καὶ ἡ Μουνυχία 82 (Ἐπιγραφὴ ἐν Bœckh, Seewesen d. Athener).

Νηΐθ, Νηΐθη, Νηΰθ, αἰγυπτιακὴ, θεότης, κυρίως ἐν Σάϊδι λατρευομένη. Τὰ σύμβολα αὐτῆς ἦσαν γὺψ καὶ κάνθαρος, δηλοῦντα ὅτι ἡ θεὰ ἐθεωρεῖτο ὡς ἀνδρογυνή. Τὸ ἄγαλμα αὐτῆς ἔφερεν ὡς ἐπιγραφήν: «Ἐγὼ εἰμὶ πᾶν ὅ,τι ἦν, ἐστὶ καὶ ἔσται. Οὐδεὶς θνητὸς ἠνέωξέ ποτε τὸ ἔνδυμό μου» (Πλούτ. Ἶσ. 9). Ὁ Ἡρόδοτος περιγράφει (Β, 175) τὸν ἐν Σάϊδι ναὸν αὐτῆς, ἐν ᾧ ὑπῆρχον οἱ τάφοι τοῦ Ὀσίριδος καὶ τῶν ἐκ τοῦ Φθᾶ καταγομένων βασιλέων (Β, 169. 170). Τὰ ἀγάλματα αὐτῆς εἶχον κεφαλὴν ἀνθρώπου ἢ γυπὸς ἢ λέοντος. Ἐν πάσῃ τῇ Αἰγύπτῳ ἐτελεῖτο αὐτῇ λυχνοκαία, καθ' ἣν διὰ πάσης τῆς νυκτὸς ἐκαίοντο περὶ τοὺς οἴκους λύχνοι πλήρεις ἐλαίου καὶ ἅλατος (Ἡρδ. Β, 62)· ὥστε φαίνεται ὅτι ἡ λατρεία αὐτῆς εἶχέ τι τὸ κοινὸν μετὰ τοῦ φωτὸς καὶ τοῦ πυρός· ἀλλ' ἄλλοι ἄλλας αὐτῇ δίδουσιν ἐξηγήσεις, καί τινες, κατὰ τὴν

προμνημονευθεῖσαν ἐπιγραφὴν, θεωροῦσιν αὐτὴν ὡς τὴν πλάττουσαν δύναμιν τῆς φύσεως, ὡς τὴν βάσιν καὶ πηγὴν τοῦ παντός. Ἡ θεότης αὕτη ὑποτίθεται ἡ αὐτὴ οὖσα τῇ Ἀθηνᾷ, ἐξελληνισθέντος οὕτω τοῦ ὀνόματος ὅτε ἡ λατρεία αὐτῆς μετεδόθη καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἰδίως εἰς Ἀθήνας. Τῷ ὄντι τὸ πρῶτον ἐν Ἀθήναις λατρευόμενον ἄγαλμα τῆς Ἀθηνᾶς ἦν ξόανον (ξύλινον), ἐλέγετο διοπετὲς (οὐρανόθεν καταπεσόν), βεβαίως ἐκ ξένης καταγωγῆς καὶ ξενικοῦ γλυπτικοῦ χαρακτῆρος, ὡς ἀποδεικνύουσι καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ γλύπτου Ἐνδοίου ἔπειτα γενόμενον αὐτοῦ λίθινον ἀντίγραφον καὶ αἱ σωζόμεναι τούτου ἀντιγραφαί. Καὶ ὁ ναὸς δ' εἰς ὃν τὸ ἄγαλμα τοῦτο κατετέθη, ὁ ἀρχαῖος τῆς Πολιάδος, εἶχε καὶ αὐτὸς σχῆμα καὶ διάταξιν ἀρχιτεκτονικὴν, παρεμφερῆ τοῖς αἰγυπτιακοῖς, ὡς δεικνύει καὶ τὸ διαδεχθὲν αὐτὸν Ἐρέχθειον ἐν τῇ στοᾷ τῶν Καρυατίδων καὶ τῷ πρὸς τὸ βορειοδυτικὸν μεγαλοπρεπεῖ αὐτοῦ προπύλῳ.

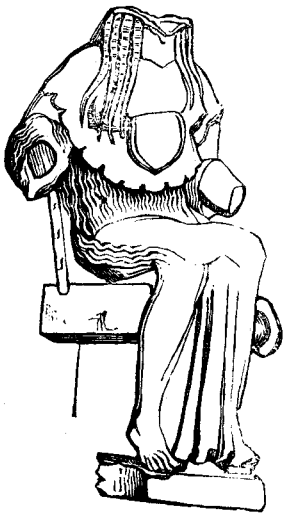

Νήϊον, ὄρος τῆς Ἰθάκης, παρέκτασις πρὸς ἀνατολὰς τοῦ ὄρους Νηρίτου (Ὁμ. Ὀδ. Α, 186.—Στρβ.).

Νήϊτος, μία τῶν ἑπτὰ πυλῶν τῶν Θηβῶν πρὸς δυσμὰς (Εὐρπ. Φοίν. 1103).

Νηλεὺς, 1) υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Τυροῦς, θυγατρὸς τοῦ Σαλμωνέως, ἀδελφὸς δὲ τοῦ Πελίου (Ὁμ. Ὀδ. Λ, 235). Ἡ Τυρὼ ἐκθεῖσα τὰ δύο τέκνα της, ἐνυμφεύθη τὸν Κρηθέα, βασιλέα τῆς Ἰωλκοῦ. Ἐκεῖνα δ' εὑρόντες ἀνέλαβον καὶ ἀνέθρεψαν ἱπποφορβοί. Μετὰ τὸν θάνατον δὲ τοῦ Κρηθέως ἤρισαν οἱ δύο ἀδελφοὶ περὶ τῆς διαδοχῆς, καὶ ὁ Νηλεὺς τότε, μετὰ τοῦ Μελάμποδος, τοῦ Βόαντος, καί τινων ἄλλων Ἀχαιῶν, Φθιωτῶν καὶ Αἰολέων, μετέβη εἰς Μεσσηνίαν, ἔνθα ὁ θεῖός του Ἀφαρεὺς τῷ ἔδωκε τὴν Πύλον. Ἐκεῖ δ' ἐνυμφεύθη Χλωρίδα, τὴν θυγατέρα Ἀμφίωνος, τοῦ ἐκ τοῦ Μινυείου Ὀρχομενοῦ, ἢ ἐκ Θηβῶν, καὶ ἔσχεν ἐξ αὐτῆς δώδεκα υἱούς, ἐξ ὧν ἦσαν καὶ ὁ Νέστωρ, ὁ Χρώμιος καὶ ὁ Περικλύμενος, καὶ θυγάτηρ ἡ Πηρὼ (Ὁμ. Ὀδ. Λ, 282. Ἰλ. Λ, 692), ἡ νυμφευθεῖσα τὸν Βίαντα (Ἰδ. Μελάμπους). Εἰς τὸν Ἡρακλέα, ἐλθόντα ποτὲ καὶ ζητήσαντα παρὰ τοῦ Νηλέως νὰ τὸν καθάρῃ διὰ τὸν φόνον τοῦ Ἰφίτου, ἠρνήθη οὗτος, διότι ἦν φίλος Εὐρύτου, τοῦ πατρὸς τοῦ Ἰφίτου. Διὰ τοῦτο ἐπῆλθε μετὰ ταῦτα ὁ Ἡρακλῆς κατὰ τῆς Πύλου, καὶ ἐθανάτωσε τοὺς υἱοὺς τοῦ Νηλέως, ἐξαιρέσει τοῦ Νέστορος, ἀπόντος. Ἐκ τῆς ἥττης δὲ ταύτης ἐξασθενήσας, πολλὰ ὑπέστη ὁ Νηλεὺς ὑπὸ τῶν Ἐπειῶν καὶ τοῦ βασιλέως αὐτῶν. Ἐν ἄλλοις τῷ ἀφῄρεσεν ὁ Αὐγείας τέθριππον, ὃ εἶχε πέμψει οὗτος εἰς Ἦλιδα πρὸς ἁρματοδρομίαν, ἐξ οὗ ὁρμηθεὶς, ἥρπασεν ὁ Νέστωρ ποίμνια τῶν Ἐπειῶν. Εἰσήλασαν τούτου ἕνεκα αὐτοὶ εἰς τὴν Πυλίαν, καὶ ἐπολιόρκησαν τὴν Θρυόεσσαν ἐπὶ τοῦ Ἀλφειοῦ, ἀλλ' ἐνικήθησαν ὑπὸ τοῦ Νέστορος (Ὁμ. Ἰλ. Λ, 670). Κατὰ Παυσανίαν (Ε, 8, 1. Β, 2, 2), ἀνενέωσεν ὁ Νηλεὺς τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας, καὶ ἀπέθανεν ἐν Κορίνθῳ, ταφεὶς εἰς τὸν Ἰσθμόν. Κατ' ἄλλους ἐθανατώθη μετὰ τῶν υἱῶν του ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους. — 2) Νηλεὺς, ἢ Νειλεὺς, υἱὸς τοῦ Κόδρου, τοῦ τελευταίου βασιλέως τῶν Ἀθηναίων, ἀπόγονος τοῦ πρώτου Νηλέως, διότι οἱ Νηλεῖδαι, ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους ἐκ Μεσσηνίας ἐκβληθέντες, μετῴκησαν οἱ πλεῖστοι εἰς Ἀθήνας. Ἐκδιωχθεὶς δὲ οὗτος ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ του Μέδοντος, μετέβη εἰς Ἰωνίαν, καὶ ἐκεῖ ἵδρυσε τὴν Μίλητον καὶ ἄλλας πόλεις (Παυσ. Ζ, 2. — Στρβ.)— 3) Φιλόσοφος περιπατητικὸς, υἱὸς Κορίσκου, ἐκ

Σκήψιδος, μαθητὴς Ἀριστοτέλους, εἰς ὃν ὁ Θεόφραστος ἐκληροδότησε πάντα του τὰ βιβλία. Πρῶτος δοὺς τοῖς Πτολεμαίοις συμβουλὰς περὶ συστάσεως βιβλιοθήκης (Διογ. Λαέρτ. Ε, 20. — Στρβ. —4) Ποταμὸς τῆς Εὐβοίας, περὶ οὗ ἐπιστεύετο ὅτι καθίστα μέλαν τὸ ἔριον τῶν εἰς αὐτὸν λουομένων προβάτων (Στρβ.).

Νηλέα, πόλις Θεσσαλικὴ ἐπὶ τοῦ Παγασαίου κόλπου (Στρβ.).

Νηλὼ, μία τῶν Δαναΐδων (Ἀπλδ.).

Νημερτὶς, θυγάτηρ Νηρέως καὶ Δωρίδος (Ὁμ. Ἰλ. Σ, 46. — Ἡσδ. Θεογ. 262).

Νηρεὺς, «γέρων ἅλιος» (θαλάσσιος θεὸς) (Ὁμ. Ἰλ. Σ, 141), καθ' Ἡσίοδον (Θεογ. 233), υἱὸς τοῦ Πόντου καὶ τῆς Γαίας, ἐκ τῆς Δωρίδος πατὴρ τῶν Νηρηίδων, μεθ' ὧν ἦν ἡ προσωποποίησις τῆς εὐαρέστου ἀπόψεως τῆς θαλάσσης. Ἦν δὲ κυρίως θεὸς ἐν τῇ Μεσογείῳ, ἔνθα εἶχε καὶ τὴν κατοικίαν του. Ὡς δὲ πολλαὶ ἄλλαι θαλάσσιαι θεότητες, εἶχε καὶ αὐτὸς τὸ μαντικὸν δῶρον, (Hor. Od. I, 15), καὶ ἀνελάμβανε κατὰ θέλησιν διαφόρους μορφάς. Οὕτως ἐν τοῖς περὶ Ἡρακλέους μύθοις ἐμφανίζεται ὡς Πρωτεὺς ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ, ὡς Γλαῦκος ἐν ταῖς περὶ Ἀργοναυτῶν διηγήσεσιν. Ὅτε ὁ Ἡρακλῆς ἀπῆλθε ν' ἁρπάσῃ τὰ χρυσᾶ μῆλα τῶν Ἑσπερίδων, ἐπέπεσε κατὰ τοῦ Νηρέως, τὸν ἐδέσμευσε, καὶ τὸν ἐβίασε, καίτοι παντοίως μεταμορφωθέντα, νὰ τῷ εἰπῇ πῶς ἐδύνατο νὰ φθάσῃ εἰς τὰς Ἑσπερίδας, (Ἀπολλδ. Β, 5, 11). Ἴδ. Πρωτεύς. Ὡς καὶ εἰς ἄλλους θαλασσίους θεούς, οὕτω καὶ εἰς αὐτὸν οἱ καλλιτέχναι ἀντικαθίστων πολλάκις φύκη ἀντὶ τῶν τριχῶν εἰς τὸν πώγωνα, τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὸ στῆθος.

Νηρηΐδες, θυγατέρες τοῦ Νηρέως (ἴδ.), ἦσαν ὡραῖαι θαλάσσιαι νύμφαι. Ὁ Ἡσίοδος μνημονεύει πεντήκοντα, ὁ δὲ Ὅμηρος (Ἰλ. Σ, 37) τριάκοντα καὶ τεσσάρων, ἀλλὰ προσθέτει ὅτι ὑπῆρχον καὶ ἄλλαι πολλαί. Ὤκουν δ' ἐν τῷ πυθμένι τῆς θαλάσσης, παρὰ τῷ γέροντι πατρί των, ἐν σπηλαίῳ στίλβοντι ἐξ ἀργύρου, χρυσοστόλιστοι καὶ χρυσᾶς φέρουσαι εἰς τὰς χεῖρας ἀτράκτους (Πίνδ. Νέμ. Ε. 36. — Ἴδ. καὶ Ov. Met. XVI, 264). Βοηθοῦσαι συνώδευον τὰ πλοῖα διὰ τῶν κυμάτων, ὡς τὴν Ἀργὼ διὰ τῆς Σκύλλης καὶ Χαρύβδιος, τὸν Ἑλληνικὸν στόλον εἰς Τροίαν (Εὐριπ. Ἠλέκτρ. 434), δι' ὃ καὶ ἰδίας ἐτύγχανον λατρείας εἰς πόλεις παραθαλασσίους. Οἱ καλλιτέχναι παρίστων αὐτὰς ὡς ὡραίας, εὐσώμους νεάνιδας, ὁτὲ μὲν γυμνὰς, ὁτὲ δ' ἐνδεδυμένας, ὑπὸ θαλασσίων τεράτων συνοδευομένας, καὶ μάλιστα ὑπὸ δελφίνων, ἐφ' ὧν ἐπέβαινον εἰς χαρίεντα συμπλέγματα, ἄλλαι δ' εἰς ἅρματα ὑπὸ Τριτώνων συρόμενα, ὡς ἐν χοροῖς βακχικοῖς. Αἱ ἐπισημότεραι τῶν Νηρηίδων ἦσαν ἡ Ἀμφιτρίτη καὶ ἡ Θέτις (ἴδ.).

Νήρικον (Ὁμ. Ὀδ. Ω. 377), ἢ Νήρικος (Θουκ. Γ, 7, Στρβ. Ι, 452. 454), πόλις τῆς νήσου Λευκάδος, ἥτις ἀρχαιότατα συνείχετο μετὰ τῆς στερεᾶς τῆς Ἀκαρνανίας. Ἔμεινε δ' ἔρημος ὅτε οἱ κάτοικοι αὐτῆς μετῴκισαν εἰς τὴν ἀνατολικώτερον ἱδρυθεῖσαν πόλιν Λευκάδα.

Νηρὶς, πόλις μεσόγειος τῆς Ἀργολίδος (Παυσ.).

Νήριτος, ἴδ. Ἰθάκη.

Νησαία, θυγάτηρ Νηρέως καὶ Δωρίδος (Ὁμ. Ἰλ. Σ. 40. — Ἡσδ. Θεογ. 249).

Νησίμαχος, σύζυγος τῆς Μυθιδίκης, θυγατρὸς τοῦ Ταλαοῦ, πατὴρ τοῦ Ἱππομέδοντος (Ὑγιν. Μυθ. 90).

Νῆσις, νησίδιον ἀπέναντι τοῦ Πουτεολανίου κόλπου ἐν Ἰταλίᾳ, χαριέστατον καὶ εὐφορώτατον (Cic. ad. Att. I, 2, 16).

Νησιώτης, γλύπτης Ἀθηναῖος, ἀρχαιότερος τοῦ Φειδίου, συνεργάτης, ἐν Ὀλ. 70—80, ἄλλου γλύπτου, ὅστις Κρίτιος ἐκαλεῖτο. Ὁ Λουκιανὸς λέγει τὰ ἔργα αὐτοῦ «σκληρὰ καὶ νευρώδη». Ἦν δ' ἐν τῶν ἐπισημοτέρων τὸ σύμπλεγμα τῶν τυραννοκτόνων, δι' οὗ οἱ Ἀθηναῖοι ἀντικατέστησαν τὸ ὑπὸ τοῦ Ξέρξου ἁπαχθέν. Τοῦτο, ἐπὶ τῶν Ἀττικῶν νομισμάτων κεχαραγμένον, καὶ ἐν ἀναγλύφῳ ἀπομιμήσει ἀνευρεθὲν (ἴδ. Ἁρμό-

διος), ἀποδεικνύει ὅτι ἡ τέχνη τοῦ Κριτίου καὶ Νησιώτου ἦν ἤδη ἀπηλλαγμένη τῶν ἀρχαϊκῶν δεσμῶν, καὶ προωδοποίει τὴν τοῦ Φειδίου. Αὐτοῦ ἔργον ἦν καὶ ὁ χαλκοῦς ἀνδριὰς τοῦ ὁπλιτοδρόμου Ἐπιχαρίνου, οὗ σώζεται ἐν τῇ Ἀκροπόλει ἡ βάσις (Παυσ. Α, 8. 23. ΣΤ, 3.—Λουκ. Φιλοψ. ΙΗ. Ῥητ. διδ. Β, 4. —Pl. XXXIV, B.—Ῥαγκ. Ἱστ. Καλλιτ. Α [Ἀπ. ΙΓ], σ. 198)

Νησὼ, θυγάτηρ Νηρέως καὶ Δωρίδος.

Νιγρῖται ἢ Νίγρητες, οἱ βορειότεροι τῶν Αἰθιόπων ἐν τῇ Μεσογείῳ Ἀφρικῇ, πρωτεύουσαν ἔχοντες τὴν Νίγιραν ἐπὶ τοῦ Νίγερος ἢ Νίγιρος ποταμοῦ, ὃν ἐγνώριζον ἤδη καὶ οἱ ἀρχαῖοι, ἀλλὰ περὶ τοῦ ῥοῦ αὐτοῦ εἶχον συγκεχυμένας ἰδέας (Στρ. Β, 131. ΙΖ, 826.—Mela. I, 43. IX, 10,4.—Plin. V,8,8).

Νικαγόρας, 1) Μεσσήνιος, προδοὺς τὸν Κλεομένην Γ', βασιλέα τῆς Σπάρτης (Πολύβ. Ε, 37).—2) Υἱὸς τοῦ Ἀθηναίου ῥήτορος Μουσαίου, σοφιστὴς καὶ φίλος τοῦ Φιλοστράτου καὶ τοῦ Λογγίνου, ἔζη ἐν τῇ τρίτῃ ἑκατονταετηρίδι μ. Χ.

Νίκαια. Πολλαὶ πόλεις ἔφερον τὸ ὄνομα τοῦτο. 1) Ἐν Βιθυνίᾳ κατὰ τὴν ἀνατολικὴν γωνίαν τῆς λίμνης Ἀσκανίας, εἶχεν ἱδρυθῇ ὑπὸ Ἀντιγόνου ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἀντιγονείας εἰς τὴν θέσιν τοῦ πολυχνίου Ἀγκοίρας. Ὁ Λυσίμαχος δὲ μετ-

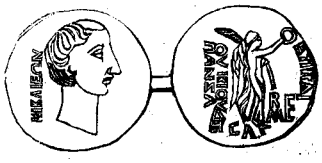

ονομάσας αὐτὴν Νίκαιαν, κατὰ τὴν σύζυγόν του, τὴν ηὔξησε καὶ ἀνέπτυξεν, ὥστε ἐγένετο πόλις ἐμπορικὴ, καὶ ἐπί τινα χρόνον καὶ καθέδρα τῶν βασιλέων. Τῷ δὲ 325 καὶ 787 δύο οἰκουμενικαὶ σύνοδοι συνῆλθον ἐνταῦθα (Στρ. ΙΒ, 565).—2) Πόλις Ἰνδικὴ παρὰ τῇ χώρᾳ ταῖς Παροπαμισάδαις, δυτικῶς τοῦ ποταμοῦ Κωφῆνος (Ἀρρ. Γ, 22, 6).—3) Πόλις ἣν ὁ Ἀλέξανδρος ἵδρυσεν ἐπὶ τοῦ Ὑδάσπου εἰς μνήμην τῆς κατὰ τοῦ Πόρου νίκης του (Ἀρρ. Ε, 19, 4.— Curt. IX, 1, 3, 24. —Just. XIII, 8.—4) Φρούριον τῶν Ἐπικνημιδίων Λοκρῶν κατὰ τοὺς πρόποδας τῆς Οἴτης, πρὸς τῷ στενῷ τῶν Θερμοπυλῶν. Εἰς τῆς σπουδαίας ταύτης θέσεως τὴν ὀχύρωσιν συντελοῦν, μνημονεύεται συνεχῶς· καὶ ὁ Φίλιππος, καταλαβὼν αὐτὸ, ἐνίκησεν εἰς τὸν ἱερὸν πόλεμον (Δημοσθ. Φιλ. Β, 7). Μνεία δ' αὐτοῦ γίνεται ἔτι καὶ ἐν τοῖς Ῥωμαϊκοῖς πολέμοις (Στρ. Θ, 426. 428.—Liv. XXVIII, 5. XXXII, 32).—5) Ἀποικία τῶν Μασσαλιωτῶν εἰς Λιγουρίαν (ν. Νίτσα).

Νίκανδρος, ἰδ. Ἔπος.

Νικάνωρ, 1) υἱὸς τοῦ Μακεδόνος Παρμενίωνος, στρατηγὸς τοῦ Ἀλεξάνδρου εἰς τὰς κατὰ τὸν Γρανικὸν καὶ τὰ Γαυγάμηλα μάχας, ὁ τὸν Βῆσσον καταδιώξας· ἀπέθανε τῷ 330 π.Χ. (Ἀρρ. Γ, 25, 4.—Curt. IV, 13).—2) Ἕτερος στρατηγὸς τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἐγκατέστη, μετὰ τὴν Ἰνδικὴν ἐκστρατείαν, διοικητὴς τῶν ἐν τῇ Ἰνδικῇ κατακτήσεων· ἐτάχθη δὲ καὶ ἐπολέμησεν ὑπὸ τὸν Ἀντίγονον μετὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου τὸν θάνατον (Πλούτ. Εὐμ. ΙΖ), καὶ τῷ 312 ἐξεδιώχθη ἐκ Βαβυλῶνος ὑπὸ τοῦ Σελεύκου (Διόδ. ΙΘ, 92).—3) Ἐκ Σταγείρων, ναύαρχος τοῦ Ἀλεξάνδρου. Ἀναμιγεὶς εἰς τοὺς πολέμους τῶν διαδόχων, κατεδικάσθη τῷ 318 προδοτικῶς, διαταγῇ τοῦ Κασσάνδρου, εἰς θάνατον (Διόδ. ΙΘ, 63. 75).—4) Γραμματικὸς ἐκ Κυρήνης, ἐπὶ Ἀδριανοῦ, ἠσχολήθη ἰδίως εἰς τὰ περὶ τῶν σημείων τῆς στίξεως, γράψας περὶ «στιγμῆς τῆς καθόλου», «περὶ στιγμῆς τῆς παρ' Ὁμήρῳ», δι' ὃ καὶ εὐτραπέλως «ὁ στιγματίας» ἐπελέγετο. Ἐκ τοῦ τελευταίου δὲ τούτου συγγράμματος πολλὰ διετηρήθησαν ἀποσπάσματα ἐν τοῖς ἐνετικοῖς καὶ ἄλλοις σχολίοις εἰς Ὅμηρον.

Νίκαρχος, 1) Ἐπιγραμματογράφος τῆς α' μ. Χ. ἑκατονταετηρίδος. Ὀξὺ πνεῦμα εἰρωνείας ἀποδίδεται εἰς αὐτὸν, καὶ 38 σωζόμενα ἐπιγράμματα θεωροῦνται ὡς προϊόντα

τῆς μούσης του. — 2) Εἷς τῶν στρατηγῶν Ἀντιόχου τοῦ Μεγάλου (Πολ. Ε, 68).

Νίκη, κατ' Ἡσίοδον (Θεογ. 383) θυγάτηρ τῆς Στυγὸς καὶ τοῦ Πάλλαντος, ἀδελφὴ τοῦ Ζήλου, τοῦ Κράτους καὶ τῆς Βίας, εἰς τὴν τιτανομαχίαν ὑπὸ τοῦ Διὸς εἰς τὸν Ὄλυμπον κληθέντων καὶ ἐκεῖ ἔκτοτε διαμεινάντων. Ἡ τέχνη παρίστα αὐτὴν ὡς νεάνιδα πτερωτὴν, στέφανον ἢ κλάδον ἐπινίκειον εἰς τὰς χεῖρας ἔχουσαν· καὶ ἵσταται πολλάκις, ὡς τῆς νικώσης δυνάμεως ἔμβλημα, ἐπὶ τῆς

Ἐκ ψήφου γλυπτῆς.

δεξιᾶς χειρὸς τοῦ Διὸς ἢ τῆς Ἀθηνᾶς, εἰς τὰ μεγάλα αὐτῶν ἀγάλματα. Ἀλλ' ἐνίοτε καὶ ὡς αὐτὴ ἡ Ἀθηνᾶ, ὡς ἐπίθετον τῆς θεᾶς (Ἀθηνᾶ Νίκη) ἐθεωρεῖτο, καὶ εἶχεν ὡς τοιαύτη ναοὺς εἰς Μέγαρα καὶ εἰς τὴν Ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν, ἔνθα καὶ Ἄπτερος ἐπελέγετο, ὡς καταθεῖσα τὰ πτερά της μετὰ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην· καὶ ἐν ἀναγλύφῳ παριστᾶται ὑπολυομένη διότι μετὰ τὸν θρίαμβον ἐκεῖνον δὲν εἶχε δῆθεν ποῦ νὰ πορευθῇ ἀλλαχοῦ. Ὁ ναὸς αὐτῆς πρὸ τῶν προπυλαίων ἐν ἐρειπίοις, ἀνασκαφεὶς μετὰ τὴν ἐλευθέρωσιν τῶν Ἀθηνῶν, ἀνῳκοδομήθη, ἰωνικοῦ ὢν ρυθμοῦ, τετράστυλος, ἀμφιπρόστυλος. Καὶ ἐν Ῥώμῃ εἶχε ναὸν ὑπὸ τὴν ἐπίκλησιν Victoria, ἔνθα ἤγετο αὐτῇ πανήγυρις τῇ 12ῃ Ἀπριλίου, ἡμέρᾳ τῶν νέων ἐκστρατειῶν.

Νικήρατος, ἴδ. Νικίας.

Νικηφόριον, πόλις ὀχυρὰ ἐν Μεσοποταμίᾳ, ἐπὶ τοῦ Εὐφράτου, ἱδρύθη ὑπὸ τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου, καὶ συνεπληρώθη ὑπὸ Σελεύκου τοῦ Νικάτορος. Ὁ δ' αὐτοκράτωρ Λέων (446 μ. Χ.), αὐξήσας καὶ κατακοσμήσας αὐτὴν, τὴν μετωνόμασε Λεοντόπολιν (ν. Ῥάκκα) (Στρβ. ΙΣΤ. 747).

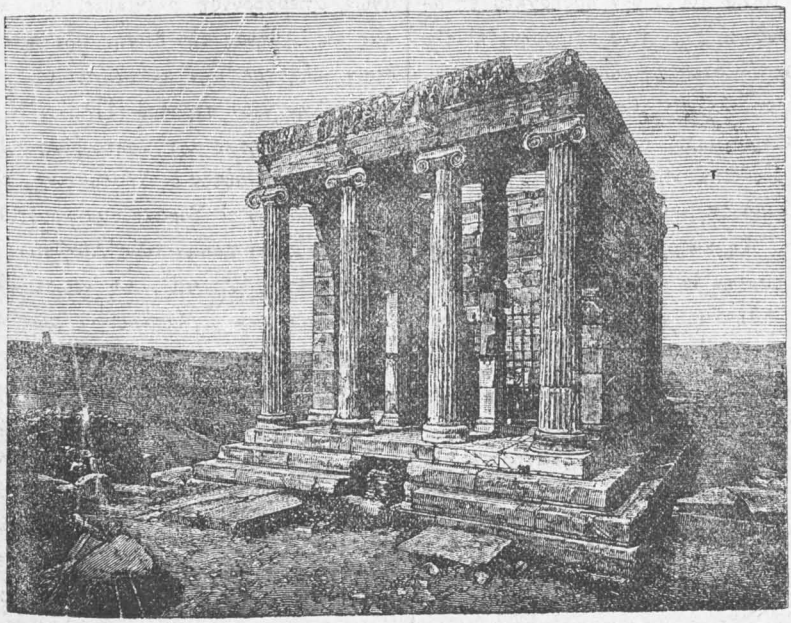

Ναὸς τῆς Νίκης ἐν Ἀκροπόλει.

Νικίας, 1) Υἱὸς Νικηράτου, Ἀθηναῖος, ἐπὶ Περικλέους ἤδη ἐπίσημος, καὶ ἐπὶ πολεμικῇ ἐμπειρίᾳ ἐκτιμώμενος, ἀντετάχθη, μετὰ

τὸν θάνατον αὐτοῦ, ὑπὸ τῶν πλουσίων καὶ ὀρθῶς φρονούντων πολιτῶν, εἰς τὴν πολιτικὴν μερίδα τοῦ Κλέωνος (Πλούτ. Νικ. Β). Ἀλλ' ὡς δημαγωγὸς δὲν ἠδύνατο ν' ἀντικρούσῃ αὐτὸν, εἰ καὶ ὁ δῆμος τῷ ἔδωκε δείγματα ἐμπιστοσύνης δὶς ἐκλέξας αὐτὸν στρατηγόν. Πλούσιος ὤν, ἐποιεῖτο εὐγενῆ καὶ ἐλευθερίαν χρῆσιν τῆς περιουσίας του, τὴν ἁπληστίαν τῶν φιλοχρημάτων ἱκανοποιῶν χωρὶς νὰ ἐπιβαρύνῃ τὸ δημόσιον ταμεῖον. Εἰς τὰς ἀποφάσεις του ἦν διστακτικὸς καὶ οὐχὶ ὀξύς, οὐδ' ἤξευρε νὰ ἐπωφελῆται τὴν κατάλληλον τῆς ἐνεργείας στιγμήν· τοῦ λαοῦ δὲ δὲν ἐδέσποζεν, ἀλλὰ μᾶλλον ἐφοβεῖτο αὐτόν. Πεποίθησιν δὲ μὴ ἔχων εἰς ἑαυτὸν, κατέφευγε πολλάκις εἰς τοὺς μάντεις, καὶ αὐτοὺς ἐσυμβουλεύετο (Ἀριστοφ. Ἱππ. Ι.—Θουκ. Ζ, 30. — Πλούτ. Νικ. Ε). Ἐπεθύμει τὴν εἰρήνην μετὰ τῆς Σπάρτης· ἀλλὰ τοῦτο δὲν προήρχετο ἐξ ἀνανδρίας, οὐδ' ἐξήσκει τινὰ ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς ἐκτελέσεως τῶν στρατηγικῶν καθηκόντων του. Ὅτε μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Μιτυλήνης ὑπερίσχυσεν ἡ μετρία μερὶς, σταλεὶς ὑπ' αὐτῆς, ηὐδοκίμησεν εἰς τὴν νῆσον Μινώαν (τῷ 427 π. Χ), καὶ τὸ ἑπόμενον ἔτος ἐξεστράτευσεν εἰς Μῆλον. Μὴ κατορθώσας ὅμως νὰ βιάσῃ τὴν νῆσον ταύτην νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν συμμαχίαν τῶν Ἀθηνῶν, ἀπῆλθεν εἰς Ὠρωπὸν, καὶ ἐνίκησε τοὺς Ταναγραίους (Θουκ. Γ, 51· 91). Ἔβλαψεν ὅμως οὐκ ὀλίγον τὴν στρατιωτικὴν αὐτοῦ ὑπόληψιν ὅτε συγκατετέθη νὰ πεμφθῇ ὁ Κλέων στρατηγὸς εἰς Σφακτηρίαν, τῷ 425, ὅπου καὶ παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν ἐπέτυχε (Πλούτ. Νικ. Ζ. Η). Μετὰ τὸν θάνατον δὲ τοῦ Κλέωνος ἔκλεισε, κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ 423, τὴν εἰρήνην, ἥτις καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ φέρει· ἀλλ' ἡ ἀντιπολίτευσις τοῦ Ἀλκιβιάδου καὶ ἡ ἀντίπραξις τῶν πόλεων ὅσαι ζηλοτύπως πρὸς τὰς Ἀθήνας διέκειντο, παρεκώλυσαν τὴν ἀκριβῆ ἐκτέλεσιν πολλῶν ὅρων αὐτῆς. Εἰς τὴν Σικελικὴν ἐκστρατείαν ἀντέστη πάσῃ δυνάμει (Θουκ. ΣΤ, 9)· οὐχ ἧττον ὅμως συναπεστάλη στρατηγὸς αὐτῆς μετὰ τοῦ Ἀλκιβιάδου καὶ τοῦ Λαμάχου, τῷ 415· ἀλλ' ἡ δυσχογνωμία τῶν ἀρχηγῶν ἔβλαψε τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἐπιχειρήσεως (Πλούτ. Ἀλκ. ΙΗ). Ἀνακληθέντος τοῦ Ἀλκιβιάδου, ἐνίκησε μὲν ὁ Νικίας τοὺς Συρακουσίους, ἀλλ' ὡς ἐκ τοῦ ἀναποφασίστου τοῦ χαρακτῆρός του ὀλίγον ὠφελήθη ἐκ ταύτης τῆς νίκης. Κατὰ τὸν χειμῶνα διεπραγματεύθη μετὰ διαφόρων πόλεων τῆς Σικελίας καὶ Ἰταλίας ὅπως ἐλκύσῃ αὐτὰς ἐπὶ τὸ μέρος τῶν Ἀθηναίων· τὸ δ' ἑπόμενον ἔαρ, τοῦ Λαμάχου πεσόντος, ἐκινήθη κατὰ τῶν Συρακουσῶν, ὠχύρωσε τὸν ὑπερκείμενον λόφον τῶν Ἐπισκοπῶν, καὶ ἡ πόλις, στενοχωρηθεῖσα, ἤρξατο διαπραγματεύσων (Θουκ. Ζ, 2), ὅτε ἔφθασαν οἱ Σπαρτιᾶται ὑπὸ τὸν Γύλιππον, καὶ τότε μετεβλήθη τῶν πραγμάτων ἡ θέσις. Ὑπὸ τῶν συμμάχων ἐγκαταλειφθεὶς, νοσῶν τὸ σῶμα ἐκ τῶν ἀγώνων καὶ μεριμνῶν, ἀπεθαρρύνθη ὁ Νικίας, καὶ ἀναγγείλας εἰς Ἀθήνας τὴν δεινὴν τῶν πραγμάτων θέσιν, ἐζήτησε τὴν ἀνάκλησίν του καὶ τὴν ἀποστολὴν νέου στρατοῦ (Πλούτ. Νικ. ΙΘ). Τότε ἐπέμφθησαν μετ' ἐπικουρίας ὁ Εὐρυμέδων, καὶ μετ' αὐτὸν ὁ Δημοσθένης, τῷ 413. καθ' ὃν καιρὸν οἱ Συρακούσιοι προὐτίθεντο νὰ ἐξολοθρεύσωσι πᾶσαν τῶν Ἀθηναίων τὴν δύναμιν (Θουκ. Ζ, 42). Οἱ νεωστὶ ἐλθόντες ἐπρότειναν τὴν ἐγκατάλειψιν τῶν πόλεων ὅσαι μέχρις ἐκείνου εἶχον κατακτηθῇ ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων. Εἰς τὴν πρότασιν ταύτην ἀντέστη ὁ Νικίας, καὶ ὅτε ἐν ναυμαχίᾳ ἐφονεύθη ὁ Εὐρυμέδων, ἠττήθη ὁ Ἀττικὸς στόλος, καὶ ἐν δευτέρᾳ ἄλλῃ σχεδὸν κατεστράφη (Θουκ. Ζ, 52), μέγας δειχθεὶς ἐν τῇ συμφορᾷ καὶ ἀτρόμητος ὁ Νικίας, ἐνεθάρρυνε καὶ ἔπεισε τὸν ἐκ 40,000 ὁπλιτῶν ἔτι συγκείμενον στρατὸν νὰ ὑποχωρήσῃ διὰ ξηρᾶς πρὸς τὰς χώρας τῶν Σικελῶν. Ἀλλ' ἐκ δεισιδαιμονίας διαλαθὼν τῆς καταλλήλου στιγμῆς διὰ τὴν ἀναχώρησιν, ἐγένετο παραίτιος τῆς ἐσχάτης καταστροφῆς. Τοῦ στρατοῦ ἐν οἰκτρᾷ καταστάσει διατελοῦντος, μέρος συναπῆλθε μετὰ τοῦ Δημοσθένους, ὅστις ὅμως ἠναγκάσθη νὰ παρα-

δοθῇ, μέρος δὲ μετὰ τοῦ Νικίου, ὅστις καὶ αὐτὸς συνελήφθη αἰχμάλωτος περὶ τὸν Ἀσίναρον ποταμὸν, κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ ἔτους 413 (Θουκ. Ζ, 85). Καὶ οἱ μὲν δύο στρατηγοὶ κατεδικάσθησαν εἰς θάνατον ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας τοῦ δήμου ἐν Συρακούσαις, οἱ δ' αἰχμαλωτισθέντες στρατιῶται κατεκλείσθησαν εἰς τὰς ὑπογείους φυλακὰς τῶν Λατομιῶν (Θουκ. Ζ, 86. — Πλούτ. Νικ. ΚΗ). Υἱὸν δὲ κατέλιπεν ὁ Νικίας τὸν Νικήρατον, πλούσιον καὶ ἔνδοξον ὡς ἐκ τῆς καταγωγῆς του, γενικῶς δ' ἀγαπώμενον διὰ τοῦ ἤθους του τὴν προσήνειαν καὶ τὰς φιλανθρώπους του διαθέσεις. Τοῦτον ἐθανάτωσαν οἱ τριάκοντα (Ξεν. Ἑλλ. Β, 3. 39). — 2) Υἱὸς Νικομάχου, Ἀθηναῖος ζωγράφος, κατὰ τοὺς χρόνους μεταξὺ Περικλέους καὶ Ἀλεξάνδρου. Ἦν ἐπιμελέστατος εἰς τὴν τέχνην του (Αἰλ. Π. Ἱ. Γ, 31), καὶ ἄριστος καλλιτέχνης (Παυσ. Α, 29), ἰδίως ἐγκύψας εἰς τὴν διὰ τῆς σκιᾶς παράστασιν τοῦ ἐξέχοντος (Plin. XXXV, 40, 28). Συνειργάζετο δὲ καὶ μετὰ τοῦ Πραξιτέλους, πιθανῶς διὰ προσθήκης σκιῶν εἰς πτυχὰς καὶ εἰς ἄλλα τοῦ ἀγάλματος, τὰ ἐξέχοντα αὐτοῦ μέρη ἐξαίρων (Pl. Αὐτ. — Vitr. VIII, 8, 26). Τὰ ἔργα αὐτοῦ ἦσαν μεγαλογραφίαι ἱστορικαὶ καὶ μυθολογικαὶ καὶ συνεχέστατα γυναικῶν παραστάσεις (Παυσ. Γ, 19). Ἐν τῶν ἔργων του, τὴν «Νεκυίαν», ἠρνήθη νὰ πωλήσῃ ἀντὶ 60 ταλάντων (360,000 δρ.) τῷ Πτολεμαίῳ (Πλούτ.). Ὁ τάφος αὐτοῦ ἦν κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς Ἀκαδημίας. — 3) Ἰατρὸς τοῦ Πύρρου, ζητήσας παρὰ τοῦ Φαβρικίου χρηματικήν τινα ποσότητα ἵνα δηλητηριάσῃ τὸν βασιλέα του. — 4) Ῥήτωρ ἐν τῇ μεγάλῃ Ἑλλάδι, διδάσκαλος τοῦ Λυσίου. — 5) Νικίας Κούρτιος, ἐκ τῆς νήσου Κῶ, γραμματικὸς ἐν Ῥώμῃ, φίλος τοῦ Πομπηΐου καὶ τοῦ Κικέρωνος, ὃν καὶ συνώδευσεν εἰς Κιλικίαν (Cic. ad Att. VII, 9, 10. XIV, 9, 3). — 6) Ἰατρὸς πεπαιδευμένος ἐκ Νικοπόλεως, σύγχρονος τοῦ Πλουτάρχου.

Νικίππη, 1) θυγάτηρ Θεσπίου, μήτηρ τοῦ Ἀντιμάχου ἐκ τοῦ Ἡρακλέους (Ἀπλδ. Β, 7, 8). — 2) Θυγάτηρ τοῦ Πέλοπος, γυνὴ τοῦ Σθενέλου, μήτηρ τοῦ Εὐρυσθέως (Ἀπλδ. Β, 4, 5). Κατ' ἄλλους Ἀρχίππη, Λευκίππη ἢ Ἀστυδάμεια.

Νέκιππος, τύραννος τῆς νήσου Κῶ (Αἰλ. Π. Ἱ. Α, 29).

Νικόδρομος, 1) υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ Νίκης, τῆς θυγατρὸς τοῦ Θεσπίου (Ἀπλδ. Β, 7, 8). — 2) Αἰγινήτης θελήσας νὰ παραδώσῃ τὴν πατρίδα του εἰς τοὺς Ἀθηναίους, ἀλλ' ἀποτυχὼν καὶ φυγὼν εἰς τὸ Σούνιον (Ἡρδ. ΣΤ, 86).

Νικόδωρος, Μαντινεύς, περὶ τὰ 400 π. Χ., τὸ πρῶτον πύκτης εὐδόκιμος, εἰς δὲ τὸ τέλος τῆς ζωῆς του νομοθέτης, παρὰ Διαγόρου τοῦ Μηλίου διδαχθείς (Αἰλ. Π. Ἱ. Β, 23).

Νικόθετις, μία τῶν Ἀρπυιῶν, διωχθεῖσα μέχρι τῶν Ἰνδιῶν ὑπὸ τῶν υἱῶν τοῦ Βορέου (Ἀπλδ. Α. 9, 28).

Νικοκλῆς, 1) Υἱὸς καὶ διάδοχος Εὐαγόρου Α', ἐβασίλευσε τῆς Κύπρου τῷ 374 π. Χ. Πρὸς τοῦτον ἀπηύθυνε δύο λόγους ὁ Ἰσοκράτης, τὸν «πρὸς Νικοκλέα» περὶ τῆς τέχνης τοῦ διοικεῖν, καὶ τὸν ἐπιγραφόμενον «Νικοκλῆς ἢ Κύπριος», περὶ τῶν πρὸς τοὺς ἡγεμόνας καθηκόντων. — 2) Ἡγεμὼν τῆς Πάφου ἐν Κύπρῳ, ὀπαδὸς τοῦ Ἀντιγόνου γενόμενος, ἐξηπάτησε τὸν Πτολεμαῖον Λάγον, ὅστις πέμψας στρατὸν κατ' αὐτοῦ τὸν ἐθανάτωσε μετὰ πάσης τῆς οἰκογενείας του (Διόδ. Κ, 21)· πιθανῶς ἄλλος τοῦ Νικοκλέους, ὅστις καὶ Νικοκλέων ἐκαλεῖτο, καὶ μετὰ λαμπρῶν ἑορτῶν ὑπεδέξατο τὸν Ἀλέξανδρον ἐν Σαλαμῖνι (Πλούτ. Ἀλεξ. ΚΘ).

Νικοκρέων, τύραννος τῆς ἐν Κύπρῳ Σαλαμῖνος, ὠμῶς βασανίσας τὸν φιλόσοφον Ἀνάξαρχον (Πλούτ. — Διογ. Λαέρτ. Θ. 10).

Νικολάδας, Κορίνθιος Πυθιονίκης (Συμ. 75, 2).

Νικόλαος, 1) Σπαρτιάτης, οὗ υἱὸς ἦν ὁ Βοῦτις. — 2) Υἱὸς τοῦ Βούτιδος, ὡς πρέ-

σθυς πεμφθεὶς εἰς Δαρεῖον Α' πρὸ τοῦ πρώτου Περσικοῦ πολέμου (Ἡρόδ. Α, 157). — 3) Ποιητὴς τῆς νέας κωμῳδίας. — 4) Φιλόσοφος τῆς περιπατητικῆς σχολῆς. — 5) Ἱστοριογράφος ἐκ Δαμασκοῦ ἐπὶ Αὐγούστου, γνώριμος Ἡρώδου, τοῦ βασιλέως τῶν Ἰουδαίων. Τὸ κυριώτερον τῶν ἔργων του ἦν παγκόσμιος ἱστορία, εἰς 146 βιβλία, ὡς φαίνεται, ὧν πολυάριθμα σώζονται ἀποσπάσματα (Συλ. Müller. Fragm. Hist. gr.-Dindorf).

Νικόλοχος, ναύαρχος τῆς Σπάρτης (Ξνφ. Ἑλλ. Ε, 1).

Νικόμαχος, 1) Υἱὸς Μαχάωνος καὶ Διοκλείας, τῆς θυγατρὸς Διοκλέους, τοῦ βασιλέως τῶν ἐν Θεσσαλίᾳ Φερῶν ἐν ἀρχαιοτάτοις χρόνοις. Διεδέχθη δὲ τὸν Διοκλέα ὁμοῦ μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Γοργάσου. Ἦσαν δ' ἀμφότεροι ἰατροί, καὶ διετήρησαν καὶ μετὰ θάνατον ἔτι τὴν θεραπευτικὴν δύναμίν των, δι' ὃ καὶ ἐλατρεύθησαν ὡς θεοί, καὶ ναὸς ἀνηγέρθη αὐτοῖς. — 2) Ὁ πατὴρ τοῦ Ἀριστοτέλους. — 3) Εἷς τῶν τοῦ Ἀριστοτέλους υἱῶν. — 4) Τραγικὸς ποιητὴς σύγχρονος τοῦ Εὐριπίδου, ὃν καὶ λέγεται ἅπαξ νικήσας εἰς τραγικὸν διαγωνισμόν. — 5) Ποιητὴς τῆς νέας κωμῳδίας. — 6) Γλύπτης ἐπὶ Πραξιτέλους ἐν Ἀθήναις ἐργαζόμενος (Rang. Ant. Hell. II, Ἀρ. 1178). — 7) Ζωγράφος Θηβαῖος, καὶ ἐν Σικυῶνι ἐργασθεὶς ἐπὶ Ἀλεξάνδρου, φημιζόμενος διὰ τὴν ταχυγραφίαν του, τὴν χάριν καὶ τὴν δύναμιν τῆς γραφίδος του. Πολλὰ δ' ἔργα αὐτοῦ μνημονεύονται μετ' ἐπαίνων (Πλούτ. π. γυν. πρωτ. Προοίμ. — Cic. Brut. XVIII. — Plin. XXXV, 21, 32. 36. 22. 40, 41. — Vitr. III, Præf. II, 2. — Πλούτ. Τιμολ. ΛΣΤ). — 8) Μαθηματικὸς, ὀπαδὸς τῆς νεοπυθαγορικῆς φιλοσοφίας, ἐκ Γεράσων τῆς Ἀραβίας, ἀκμάσας περὶ τὰ 147 μ. Χ. Αὐτοῦ σώζεται «Ἀριθμητικὴ εἰσαγωγὴ» εἰς βιβλία δύο, καὶ «ἐγχειρίδιον ἁρμονικῆς», ἐπίσης εἰς δύο βιβλία (Meibon, Antiq. mar. script.).

Νικομήδεια, πόλις ἐν Βιθυνίᾳ, ἣν ἵδρυσε Νικομήδης Α', ὀλίγον βορειότερον τῆς ὑπὸ τοῦ Λυσιμάχου κατεδαφισθείσης Ἀστακοῦ, κατὰ τὴν βορειανατολικὴν γωνίαν τοῦ κόλπου Ὀλβίας ἢ Ἀστακοῦ, καὶ κατέστησεν αὐτ πρωτεύουσα τοῦ κράτους, ὡς καὶ

μετὰ ταῦτα ἦν πρωτεύουσα τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐπαρχίας. Καὶ αὐτοκράτορες δὲ Ῥωμαῖοι, ὡς ὁ Διοκλητιανὸς καὶ Κωνσταντῖνος ὁ μέγας ἐξελέξαντο τὴν εὐρύχωρον καὶ ὡραίαν ταύτην πόλιν πρὸς διαμονήν των. Πολλάκις ὑπὸ σεισμῶν καταστραφεῖσα, ἀνῳκοδομήθη πάντοτε. Εἰς αὐτὴν ἐγεννήθη ὁ ἱστοριογράφος Ἀρριανός, καὶ ἐν αὐτῇ δηλητηριασθεὶς ἀπέθανεν ὁ Ἀννίβας.

Νικομήδης. Τοῦτο τὸ ὄνομα ἔφερον πολλοὶ βασιλεῖς τῆς Βιθυνίας· 1) ὁ Α', υἱὸς ὁπλαρχηγοῦ τινος ὅστις ἐκαλεῖτο Ζιποίτης, ἐπεκαλέσατο τὴν βοήθειαν Γαλατῶν, οἷς παρε-

χώρησε τὴν ἐπαρχίαν τῆς Γαλατίας, καὶ δι' αὐτῶν ἐκυρίευσε πᾶσαν τὴν Βιθυνίαν καὶ ἔκτισε τὴν Νικομήδειαν, ἀπὸ 281 μέχρι 246 π. Χ. Αὐτὸν δὲ διεδέχθησαν ὁ Ζήλας τῷ 240, ὁ Προυσίας Α' καὶ Προυσίας Β' τῷ 228-149 (Liv. XXXVIII, 16). — 2) Νικομή-

δης Β', ὁ Ἐπιφανής, τύραννος ὠμὸς, ὑποκύψας, ὡς καὶ ὁ πατὴρ του Προυσίας, ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῆς Ῥώμης, συνεμάχησεν ἐπ' ὀλίγον μετὰ τοῦ Μιθριδάτου, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα

διεφώνησε πρὸς αὐτὸν ἕνεκα τῆς κτήσεως τῆς Παφλαγονίας. Ἀπεβίωσε δὲ τῷ 91 π. Χ. (Ἀππ. Μιθρ. 70).—3) Νικομήδης Γ', Φιλοπάτωρ, ἀπεδιώχθη ὑπὸ τοῦ Μιθριδάτου καθ' ὃ ὑποκείμενος τοῖς Ῥωμαίοις, οἷς καὶ, ἀποθνήσκων, ἐκληροδότησε τὴν χώραν του τῷ 74 π. Χ. (Ἀππ. Μιθρ. Ζ.— Just. XXXVII, 4. XXXVIII 1–5).

Νικόπολις, ἐπωνυμία πόλεων συνεχῶς ἀπαντωμένη. 1) Πόλις κατὰ τὸ στόμιον τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου, καὶ Ἀκτία Νικόπολις καλουμένη, εἰς τὴν νοτιοδυτικὴν ἄκραν τῆς Ἠπείρου. Ἔκειτο δ' ἀπέναντι τοῦ Ἀκτίου, καὶ ἱδρύθη ὑπὸ τοῦ Αὐγούστου εἰς μνή-

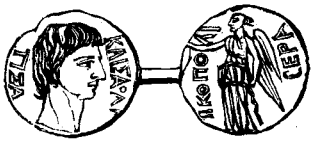

μην τῆς νίκης αὐτοῦ κατὰ τοῦ Ἀντωνίου, κατακοσμηθεῖσα διὰ λαμπρῶν οἰκοδομῶν, ὧν μία τῶν ἐπισημοτάτων ἦν ναὸς Ἀπόλλωνος, εἰς ὃν ἐπανηγυρίζοντο τετραετηρικαὶ ἑορταί. Ἐν μετέπειτα χρόνοις ἡ Νικομήδεια ἐγένετο ἡ πρωτεύουσα τῆς νοτίας Ἠπείρου καὶ τῆς Ἀκαρνανίας καὶ πόλις ἐλευθέρα. Ἐρείπια αὐτῆς σώζονται κατὰ τὴν παλαιὰν Πρέβεζαν (Στρβ. Ζ, 32).—2) Πόλις τῆς Θρᾴκης πρὸς ταῖς ἐκβολαῖς τοῦ Νέστου. — 3) Πόλις τῆς κάτω Μοισίας, ὑπ' Ἀδριανοῦ ἱδρυθεῖσα νοτίως τοῦ Δανουβίου.—4) Πόλις τῆς μικρᾶς Ἀρμενίας κατὰ τὰ μεθόρια τοῦ Πόντου, ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Λύκου, ὅστις ἐκβάλλει εἰς τὸν Ἶριν. Ἐκτίσθη δ' ὑπὸ Πομπηίου, εἰς μνήμην τῆς νίκης αὐτοῦ κατὰ τοῦ Μιθριδάτου (Στρβ. ΙΒ, 555. — Ἀππ. Μιθρ. 101. 105). — 5) Πόλις τῆς κάτω Αἰγύπτου, δυτικῶς τοῦ Δέλτα, ἐπὶ τῆς διώρυχος ἥτις ἀπὸ τοῦ Κανώβου χωρεῖ πρὸς τὴν Ἀλεξάνδρειαν. Ἐκτίσθη δ' ὑπὸ Αὐγούστου, εἰς μνήμην τῆς τελευταίας νίκης αὐτοῦ κατὰ τοῦ Ἀντωνίου (Στρβ. ΙΖ, 795).

Νικοστράτη, μήτηρ τοῦ Εὐάνδρου (Στρβ.).

Νικόστρατος, 1) Ἀθηναῖος στρατηγὸς ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ἦλθεν ἐκ Ναυπάκτου εἰς Κέρκυραν, εἰς βοήθειαν τῆς δημοτικῆς μερίδος, καὶ προλαβὼν ἐματαίωσε τὴν μελετωμένην συγχώνευσιν τῶν φατριῶν (Θουκ. Γ, 75). Μετὰ δὲ τὴν εἰρήνην τοῦ Νικίου, προσβληθέντων τῶν Ἀργείων ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν, ἔσπευσαν, αὐτὸς καὶ ὁ Λάχης, μετ' ἐπικουρικοῦ στρατοῦ εἰς βοήθειάν των (Θουκ. Δ, 19.Ε. 61).—2) Ἀρχηγὸς σώματος Ἀργείων μισθωτῶν Ἀρταξέρξου τοῦ Ὤχου (Διόδ. ΙΣΤ, 44, 47).

Νικόφημος, Ἀθηναῖος, φίλος καὶ συστρατιώτης τοῦ Κόνωνος, ὅστις ἀπελθὼν πρὸς τὸν μέγαν βασιλέα τῆς Περσίας, ἀφῆκεν αὐτὸν, μετὰ τοῦ Ἱερωνύμου, ναύαρχον τοῦ ὅλου στόλου. Μετὰ δ ἔτη δὲ τὸν ἐγκατέστησεν ἁρμοστὴν εἰς τὴν νῆσον τῶν Κυθήρων. Τῷ δὲ 389 π. Χ. ὁ Νικόφημος μετὰ τοῦ υἱοῦ του Ἀριστοφάνους κατεδικάσθησαν εἰς θάνατον, χωρὶς κἂν νὰ τοῖς ἐπιτραπῇ ἀπολογία, πιθανῶς κατηγορηθέντες ἐπὶ προδοσίᾳ, (ἴδ. Λυσίαν ὑπὲρ Ἀριστοφ.).

Νικοχάρης, Ἀθηναῖος, τὸν δῆμον Κυδαθηναιεύς, υἱὸς τοῦ κωμικοῦ ποιητοῦ Φιλωνίδου, ποιητὴς καὶ αὐτὸς τῆς μέσης ἀττικῆς κωμῳδίας, ἀντηγωνίσθη κατὰ τοῦ «Πλούτου» τοῦ Ἀριστοφάνους διὰ κωμῳδίας ἐπιγραφομένης «Λάκωνες». Εἰσὶ δὲ γνωστοὶ οἱ τίτλοι ὀκτὼ κωμῳδιῶν αὐτοῦ.

Νίκων, 1) ποιητὴς τῆς μέσης καὶ νέας κωμῳδίας. — 2) Γεωμέτρης καὶ ἀρχιτέκτων, πατὴρ τοῦ Γαληνοῦ, κατὰ τὴν δευτέραν μ. Χ. ἑκατονταετηρίδα.—3) Συγγραφεὺς βιβλίου «περὶ πολυφαγίας», διδάσκαλος τοῦ Σήξτου Φαβίου.—4) Νεανίας ἐκ Τάραντος, μετ' ἄλλων ὁμηλίκων παραδοὺς τὴν πόλιν εἰς τὸν Ἀννίβαν, εἶτα δ' ὅτε πάλιν ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, γενναίως ἐν τῇ μάχῃ πεσών (Liv. XXV, 8. 3. XXVI, 39. XXVII, 16).

Νικωνία καὶ Νικώνιον, πόλις τῆς εὐρωπαϊκῆς Σαρματίας, ἐπὶ τοῦ Τύρου ποταμοῦ, παρὰ τῷ Εὐξείνῳ Πόντῳ (Ἀρριαν.Περ.).

Νιλεύς, κατ' Ὀβίδιον (Met. V, 187) ἀντεραστὴς τοῦ Περσέως εἰς τοὺς γάμους τῆς Ἀνδρομέδας, ἀπολιθωθεὶς ὑπ' αὐτοῦ διὰ τῆς κεφαλῆς τῆς Μεδούσης.

Νινευΐ, ἴδ. Νῖνος.

Νῖνος, 1) θεωρεῖται ὡς ὁ μετὰ τῆς Σεμιράμιδος ἱδρύσας τὴν Ἀσσυριακὴν μοναρχίαν κατὰ μὲν Κτησίαν περὶ τὰ 2000 π. Χ., ὀρθότερον ὅμως κατὰ τὰ 1273 (Ἡρόδ. Α, 95), ὑφισταμένου ὅμως καὶ ἐκ πολὺ ἀρχαιοτέρων χρόνων κράτους Ἀσσυριακοῦ, ἐκ τῆς παναρχαίου Βαβυλῶνος ἐξαρτωμένου. Ὁ Νῖνος προῆλθε μετὰ τοῦ λαοῦ του ἐκ τῶν στενωμάτων τῆς Ἀσσυρίας, κατέκτησε τὴν Βαβυλωνίαν, τὴν Μηδίαν, τὴν Μικρὰν Ἀσίαν καὶ τὰς χώρας μέχρι τοῦ Τανάϊδος, ἵδρυσε τὴν πόλιν Νινευΐ εἰς τὸν Τίγριν, καὶ στραφεὶς εἶτα κατὰ τῶν Βακτρίων, κατέβαλε καὶ αὐτοὺς διὰ τῶν ἐμφρόνων συμβουλῶν τῆς Σεμιράμιδος, γυναικὸς τοῦ Μένωνος, ἣν εἶτα αὐτὸς ἐνυμφεύθη, καὶ μικρὸν μετὰ τοῦτο ἀπέθανε, μετὰ 52 ἐτῶν βασιλείαν. Ἐβασίλευσε δὲ μετ' αὐτὸν ἡ Σεμίραμις, εἴτε ἐπιτροπεύουσα τὸν υἱόν της Νινύαν, εἴτε ἀποβαλοῦσα αὐτόν. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ὑπέταξε τὴν Λιβύαν καὶ τὴν Αἰθιοπίαν, ἔκτισε τὴν Βαβυλῶνα καὶ ἄλλας πόλεις, εἶτα δ' ἐπεχείρησε μεγάλην ἐκστρατείαν κατὰ τῶν Ἰνδιῶν, ἀλλ' ἀπέτυχεν. Ἀπέθανε δὲ, ἡ, κατὰ τοὺς Ἀσιανοὺς μύθους, ἀνελήφθη ἀπὸ τῆς γῆς, ἀφ' οὗ 42 ἐβασίλευσεν ἔτη, καὶ τὴν διεδέχθη ὁ υἱὸς αὐτῆς Νινύας. Κατὰ τὴν παράδοσιν ἡ Σεμίραμις ἐστὶν εὐκλεεστέρα τοῦ Νίνου· ἀλλὰ δυσκόλως δύναται νὰ ἐξευρεθῇ μέχρι τίνος βαθμοῦ ἡ ἔποψις αὕτη, ἥτις ἐν γένει φαίνεται ἱστορικῶς παραδεδεγμένη, ἐστὶν ὅμως καὶ ἀκριβής. Φαίνεται δὲ καὶ αὐτὴ ἡ εἰς Ἰνδίας ἐκστρατεία μὴ οὖσα ἀνυπόστατος. Ὁ Νῖνος ἐλέγετο υἱὸς τοῦ Βήλου (τοῦ Διὸς τῶν Ἀσσυρίων), ἡ δὲ Σεμίραμις θυγάτηρ τῆς Δερκετοῦς, συνδέουσα ἐν ἑαυτῇ πάσας τὰς εἰς τὴν Δερκετὼ καὶ τὴν Ἀστάρτην ἀποδιδομένας ἰδιότητας, πᾶν τὸ ἀγάπην καὶ ἔρωτα ἐξεγεῖρον, ὡς καὶ θάνατον ἐπιφέρον καὶ καταστροφήν. Πάσας τὰς ἡρωϊκὰς πράξεις δι' ὧν ἱδρύθη ἢ ἐξετάθη τὸ Ἀσσυριακὸν κράτος ἀποδίδωσιν ἡ παράδοσις εἰς τοὺς δύο θεωρουμένους θεμελιωτὰς αὐτοῦ, ὥστε εἰς τοὺς διαδόχους αὐτῶν, τοὺς Δερκετίδας, οὐδὲν λόγου ἄξιον ἔργον ἀπεδίδετο πλέον (Just. I, 2). Τῆς Σεμιράμιδος ἐν ἄλλοις ἔργα ἐθεωροῦντο καὶ πᾶσαι αἱ μεγάλαι οἰκοδομαὶ τῆς δυτικῆς Ἀσίας, αἵ τε τῶν Χαλδαίων καὶ αἱ τῶν ἀρχαιοτάτων Περσῶν βασιλέων. Τὸ πλῆθος καὶ μέγεθος τῶν ἡρωϊκῶν πράξεων ἃς ἡ παράδοσις διηγεῖτο περὶ αὐτῆς, ἀνωτέρων ἦ πᾶσαι ὅσαι ἐδόξασαν ἄνδρας ποτὲ, κατέστησεν αὐτὴν ὡς εἰκόνα ἀντίθετον τοῦ Σαρδαναπάλου, τελευταίου βασιλέως τῆς Ἀσσυρίας, ὅστις ἐξελαμβάνετο ὡς θηλυπρεπέστερος πάσης γυναικός. — 2) Νῖνος (ἡ), ἢ Νινευΐ, κατὰ τὴν Ἑβραϊκήν, ἐν δὲ τῇ Ἀσσυριακῇ γλώσσῃ Νίννα, μία τῶν ἀρχαιοτάτων καὶ περιφημοτάτων πόλεων τῆς παλαιᾶς Ἀσσυρίας, ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ὄχθης τοῦ Τίγρητος, ἀπέναντι τῆς νῦν πόλεως Μοσοὺλ, οἰκοδομηθεῖσης ἐξ ἐρειπίων τῆς Νινευΐ. Κατὰ τὴν παράδοσιν ἱδρύθη ὑπὸ τοῦ Νίνου καὶ τῆς Σεμιράμιδος, καὶ ἦν ἡ καθέδρα τῶν βασιλέων τῆς Ἀσσυρίας ἀπὸ τοῦ 900 π. Χ. Ὁ τελευταῖος αὐτῆς βασιλεὺς Σαρδανάπαλος ὑπέκυψεν ὑπὸ τὸν ἀνδρεῖον Ἀρβάκην, τὸν Μῆδον, καὶ ὑπὸ τὸν διοικητὴν τῆς Βαβυλῶνος Βέλεσυν. Ἐπὶ τῆς πολιορκίας ὑπέστη πιθανῶς ζημίας ἡ πόλις, ἀλλὰ δὲν κατεστράφη ἐντελῶς. Μόνον δὲ κατὰ τὸ 605 π. Χ. ὁ Κυαξάρης κατηδάφισε τὴν μεγάλην καὶ ἰσχυρὰν, εἰ καὶ τῆς Βαβυλῶνος ἐλαττουμένην ταύτην πόλιν, ἀνατρέψας τὴν ἀσσυριακὴν μοναρχίαν (Ἡρόδ. Α, 106). Ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα χρόνοις λόγος πλέον δὲν γίνεται περὶ τῆς Νινευΐ, καὶ ὁ Στράβων μνημονεύει αὐτῆς ὡς πόλεως ἐξαφανισθείσης (Η, 372. 377. ΙΣΤ, 737). Ὡς ἀρχαίαν πόλιν ἀναφέρουσιν αὐτὴν καὶ οἱ Ῥωμαῖοι συγγραφεῖς (Pl. VI, 13, 16. — Tac. Ann. XII, 13. — Amm. Marc. XVIII, 7; 1. XXII, 6), καὶ οἱ Ἄραβες γεωγράφοι τοῦ μεσαιῶνος ὁμιλοῦσι περὶ τῶν

ἐρειπίων αὐτῆς. Ἀνευρέθησαν δὲ, ἀνηρευνήθησαν καὶ ἐγνώσθησαν ταῦτα δι' ἐπιμελείας νέων περιηγητῶν, ἰδίως τὸ πρῶτον τοῦ ἐν Μοσοὺλ Γάλλου προξένου Βόττα, ἀπὸ τοῦ 1843, τοῦ Ἄγγλου Λαϋάρδου κατὰ τὰ ἔτη 1845 - 1850, τοῦ Γάλλου ἀρχιτέκτονος Πλὰς, τῷ 1852, καὶ τοῦ ἑτέρου Ἄγγλου Σμὶθ, ἐν ἔτεσι 1866-1876, οἵτινες μεγάλας ἐνήργησαν ἀνασκαφὰς περὶ τὴν Νινευΐ. Ὁ Βόττας ἀνεκάλυψε παρὰ τῷ χωρίῳ Καρσαβὰδ, βορειανατολικῶς τοῦ Μοσοὺλ, τὸ μεγαλοπρεπέστατον μέγαρον τοῦ βασιλέως Σάργωνος ἐκ τοῦ ἔτους 722 π. Χ., εὐρυχωρότατον τετράγωνον, οὗ τὸ ἔδαφος σύγκειται ἐκ μεγάλων πλίνθων ὀπτῶν, ἐφ' ὧν ἀναρίθμητοι εἰσὶν ἐπιτετυπωμέναι σφηνοειδεῖς ἐπιγραφαί. Ὑπ' αὐτὰς δ' ἐστὶν ἐστιβαγμένη λεπτὴ ἄμμος, 6 δακτύλων βάθος ἔχουσα, καὶ ὑπὸ ταύτην ἄλλαι πάλιν πλίνθοι εἰσὶν ἐστρωμέναι. Οἱ δὲ τοῖχοι εἰσὶν ἐπικεκαλυμμένοι ὑπὸ μεγάλων λεπτῶν μαρμαρίνων πλακῶν, ἃς καλύπτουσι γλυφαὶ καὶ ἐπίσης σφηνοειδεῖς ἐπιγραφαί· αὐτοὶ δὲ σύγκεινται ἐξ εἴδους πηλοῦ, προφαινομένου ὑπεράνω ἑκάστης σειρᾶς τῶν πλακῶν. Εἰς ἑκάστην πλευρὰν τοῦ τετραγώνου ὑπῆρχεν ἀνὰ μία ἐπίσημος εἴσοδος, φρουρουμένη ὑπὸ κολοσσιαίου ταύρου ἀνθρωποκεφάλου· αἱ δ' ἐπὶ τῶν τοίχων γλυφαὶ εἰσὶν αἱ μὲν θρησκευτικαὶ, αἱ δὲ ἱστορικαὶ, παριστῶσαι πομπὰς, στρατιωτικὰς παρελάσεις, μάχας, πολιορκίας, κτλ. Διακρίνονται δ' οἱ νικηταὶ τῶν ἡττημένων καὶ διὰ τῶν χαρακτήρων τῶν προσώπων καὶ διὰ τῆς ἐνδυμασίας. Ἐν δὲ Νιμρὸδ, εἰς ὀκτὼ ὡρῶν ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ Μοσοὺλ, ἀνεκάλυψεν ὁ Λαϋάρδος τὰ ἀνάκτορα τοῦ βασιλέως Σενναχερὶβ καὶ τὰ τοῦ Ἐσσαραδῶνος, ὅλως ὅμοια πρὸς τὸ ἐν Κορσαβάδ. Τὸ δεύτερον ὅμως ἀποδείκνυται ἀρχαιότερον τοῦ πρώτου, καὶ πολλοὶ λίθοι ἐξ αὐτοῦ ἀφαιρεθέντες ἐχρησίμευσαν εἰς ἐκείνου τὴν οἰκοδομὴν, τῆς ἔξω ἐνεπιγράφου αὐτῶν ἐπιφανείας στραφείσης πρὸς τὰ ἐντὸς καὶ τὸν πηλὸν, τῆς δ' ἑτέρας διὰ νέων γλυφῶν καὶ ἐπιγραφῶν καλυφθείσης. Οὐδὲ φαίνεται δὲ τὸ ἀρχαιότερον μέγαρον καταστραφὲν συνεπείᾳ κατακτήσεως, διότι οὐδὲν φέρει ἴχνος πυρκαϊᾶς. Εὑρέθησαν δ' ἐν αὐτοῖς καὶ πολυπληθέστατα ὅπλα, ἀγγεῖα καὶ παντοῖα σκεύη χαλκᾶ καὶ ἐλεφάντινα· προσέτι δ' ἐν τῷ μεγάρῳ τούτῳ καὶ περιεργότατος ὀβελίσκος ἐκ βασάλτου, ἑπτὰ ποδῶν ὕψος ἔχων καὶ ἐπιγεγλυμμένος διὰ 20 ἀναγλύφων, παριστώντων μάχας, πολιορκίας, ζῷα, ἰδίως ἐλέφαντας, ῥινοκέρους, καμήλους, πίθηκας, καὶ ἀναμιμνήσκοντας τὴν εἰς Ἰνδίας ἐκστρατείαν τῆς Σεμιράμιδος. Αἱ γλυφαὶ αὗται, ὡς καὶ ἄλλαι εὑρεθεῖσαι εἰς τὰ ὄρη τοῦ Κουρδιστὰν, παραβαλλόμεναι μετὰ τῶν περιγραφῶν τοῦ Βηρωσσοῦ (σ. 49), ἀποδεικνύουσι τὴν ταὐτότητα τῆς Ἀσσυριακῆς καὶ Βαβυλωνικῆς τέχνης, μὴ καταγομένης ἐξ Ἰνδιῶν ἢ ἐξ Αἰγύπτου, καὶ δυναμένης νὰ θεωρηθῇ ὡς μητρὸς τῆς Περσικῆς καλλιτεχνίας, ἧς μέχρις ἐσχάτων ἠγνοεῖτο ἡ καταγωγή. Ἴσως δ' ἐπενήργησε κατά τι καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν αὐτῆς τῆς Ἑλληνικῆς τέχνης. Πολλοὶ δὲ, ἰδίως ὁ Ῥόλινσων, ὁ Ἴγξ, ὁ Ὀπὲρτ, ὁ Γροτενφὲνδ, ὁ Ταλβὸτ καὶ ἄλλοι κατέγιναν περὶ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν σφηνοειδῶν ἐπιγραφῶν, καὶ εὗρον τὰς μὲν ἀρχαιοτάτας ἰδεογραφικὰς καὶ δυσαναγνώστους, παμπόλλους ὅμως καὶ φωνητικὰς, ἃς ἀναγινώσκουσιν ἤδη, καὶ αἵτινες ἀποδείκνυνται μὴ οὖσαι ἀρχαιοτέρων χρόνων τοῦ ἡμίσεως τῆς β' π. Χ. ἑκατονταετηρίδος, ἐξ οὗ πρέπει νὰ ἐξαχθῇ τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἐκ τῶν ἀρχαιότατα καταστραφεισῶν ἀσσυριακῶν πόλεων τινὲς ἀνῳκοδομήθησαν ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις μετὰ τὰς κατακτήσεις τοῦ Ἀλεξάνδρου.

Νινύας, ἴδ. Νῖνος.

Νιόβη, 1) Θυγάτηρ τοῦ Φορωνέως καὶ τῆς νύμφης Λαοδίκης, ἡ σύζυγος τοῦ Ἰνάχου καὶ μήτηρ τοῦ Φορωνέως.—2) Θυγάτηρ τοῦ Ταντάλου καὶ τῆς Πλειάδος Ταϋγέτης, ἡ τῆς Ὑάδος Διώνης, ἀδελφὴ τοῦ Πέλοπος καὶ σύζυγος τοῦ Ἀμφίωνος, βασιλέως τῶν Θηβῶν. Μήτηρ τέκνων πολυαρίθμων, 6 υἱῶν καὶ 6

θυγατέρων κατά τινας, ἐν ᾧ ἄλλοι ἄλλους λέγουσιν ἀριθμούς, καὶ κομπάζουσα ἐπ' αὐτοῖς,

Νιόβη μετὰ τῆς θυγατρός της.

διότι εἶχε τοῦ πατρός της τὸν ὑπεροπτικὸν χαρακτῆρα, ἐτόλμησε νὰ καυχηθῇ ὅτι ἦν ἀνωτέρα τῆς Λητοῦς, ἐχούσης δύο μόνα τέκνα. Ἐπὶ τούτῳ δ' ὠργίσθησαν ὁ Ἀπόλλων καὶ ἡ Ἄρτεμις, καὶ κατετόξευσαν πάντα αὐτῆς τὰ παιδία. Ἐπὶ ἐννέα ἡμέρας ἔμειναν ἄταφα, διότι ὁ Ζεὺς εἶχεν ἀπολιθώσει τοὺς λαούς· τὴν δεκάτην δ' ἡμέραν τοὺς ἔθαψαν οἱ θεοί. Ἡ δὲ Νιόβη, περὶ τὸ Σίπυλον, εἰ καὶ εἰς βράχον μεταβληθεῖσα καὶ αὐτή, ἐξηκολούθει ὅμως τὴν θλῖψιν ἐντός της αἰσθανομένη (Ὁμ. Ἰλ. Ω, 602). Καθ' Ὅμηρον ἐρονεύθησαν οἱ Νιοβίδαι εἰς τὸν μητρικὸν οἶκον, κατ' Ἀπολλόδωρον, οἱ μὲν υἱοὶ εἰς τὴν θήραν ἐπὶ τοῦ Κιθαιρῶνος, αἱ δὲ θυγατέρες ἐν τῷ βασιλικῷ τῶν Θηβῶν μεγάρῳ· κατ' Ὀβίδιον δὲ (Met. VI, 152), οἱ υἱοὶ εἰς τὸ στάδιον τῶν Θηβῶν, αἱ θυγατέρες ἐπὶ τῆς κηδείας τῶν ἀδελφῶν των, καὶ κατ' ἄλλους ἐν Λυδίᾳ. Ἡ δὲ Νιόβη, καθ' ἑτέρους μύθους, μετὰ τὸν θάνατον τῶν τέκνων της, ἔφυγεν ἐκ Θηβῶν πρὸς τὸν πατέρα της Τάνταλον εἰς Σίπυλον, καὶ ἐκεῖ, ἐπὶ τῇ ἰδίᾳ αὐτῆς παρακλήσει, ἀπελιθώθη ὑπὸ τοῦ Διός, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ λίθου ἐξέρρεον πάντοτε δάκρυα (Σοφ. Ἀντ. 823). Καὶ βράχος τῷ ὄντι δείκνυται παρὰ τῇ Σιπύλῳ, ἀνατολικῶς τῆς Μαγνησίας (Τὰς Σουρὲτ τουρκιστὶ λεγομένας), ὅστις ἐξελαμβάνετο ὡς ἡ ἀπολελιθωμένη Νιόβη. Ὁ τάφος δ' αὐτῆς ἐδείκνυτο ἐν Θήβαις. Τῆς τραγικῆς ταύτης παραδόσεως ἐπελήφθη πολλάκις ἡ ποίησις, καὶ ὁ Αἰσχύλος καὶ ὁ Σοφοκλῆς ἔγραψαν αὐτῆς ἐπώνυμα δράματα. Καὶ ἡ καλλιτεχνία δὲ συνεχῶς ἔλαβεν αὐτὴν ὡς ὑπόθεσιν. Ὁ Φειδίας ἐπειργάσθη αὐτὴν ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ Διός, ὁ Πραξιτέλης δὲ ἢ ὁ Σκόπας κατεσκεύασε περίφημον σύμπλεγμα, τὴν αὐτὴν

Θυγάτηρ τῆς Νιόβης

καταστροφὴν παριστῶν, μετενεχθὲν δὲ μετὰ ταῦτα εἰς Ῥώμην, καὶ ἐπὶ Πλινίου (XXXVI, 4,8) κατατεθειμένον εἰς τὸν ναὸν τοῦ Σωσιανοῦ

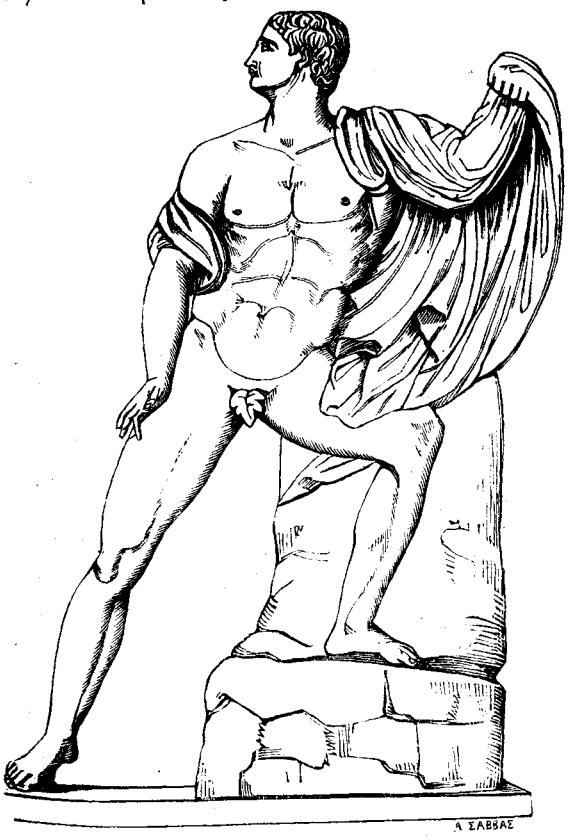

Νιοβίδης

Ἀπόλλωνος. Τοῦτο, ἂν οὐχὶ αὐτοῦ ἀντίγραφον, ἀνευρέθη ἐν Ῥώμῃ ἐπὶ τοῦ Ἐσκουλίνου τῷ 1583, καὶ κοσμεῖ σήμερον τὸ μουσεῖον τῆς Φλωρεντίας. Πάντα ὁμοῦ τὰ ἀγάλματα ἦσαν, φαίνεται, δεκατέσσαρα. Ἐκ τῶν ἐνταῦθα παριστωμένων τὰ δύο πρῶτα εἰσὶν ἡ Νιόβη, ζητοῦσα νὰ σώσῃ εἰς τὰς ἀγκάλας της μικρὰν κόρην, τὴν νεωτέραν τῶν θυγατέρων της. Τὸ δεύτερον, μίαν τῶν θυγατέρων, τραπεῖσαν εἰς φυγήν· τὸ τρίτον φεύγων Νιοβίδης, καὶ στραφεὶς καὶ βλέπων πρὸς τὸν καταδιώκοντα αὐτὸν θεόν· τὸ τέταρτον δὲ Νιοβίδης εἰς τὴν ῥάχιν τρωθείς, καὶ πεσὼν εἰς τὰ γόνατα. Τὰ διάφορα ὕψη τῶν ἀγαλμάτων φαίνονται ὑποδεικνύοντα ἀετοῦ διακόσμησιν. Ἂν εἰς τὴν σύνθεσιν περιελαμβάνοντο καὶ ὁ Ἀπόλλων καὶ ἡ Ἄρτεμις, ἴσως ἐκεῖνος μὲν ἦν ὁ Βελβεδέριος λεγόμενος, αὕτη δὲ ἡ τῶν Γαβιῶν (Ἰδ. Ἀπόλ-

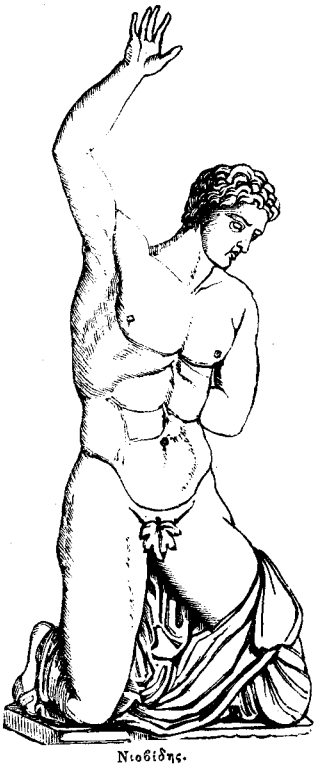

Νιοβίδης.

λων. Ἄρτεμις). Σύμπλεγμα Νιοβιδῶν εἶδεν ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις ὁ Παυσανίας (Α, 21) κατατεθειμένον ἐντὸς τοῦ σπηλαίου τοῦ ὑπερκειμένου τοῦ Διονυσιακοῦ θεάτρου ἐν Ἀθήναις, ἴσως ἀντίγραφον ἢ ἐπιτομὴν τοῦ περιφήμου ἐκείνου, οὗ πολλαὶ μιμήσεις ἐγένοντο, ὡς ἀποδεικνύουσιν ἀνευρεθέντα ἀγάλματα.

Νιρεύς, υἱὸς Χαρόπου καὶ Ἀγλαΐας, ὁ μετὰ τὸν Ἀχιλλέα ὡραιότατος τῶν Ἑλλήνων πρὸ τοῦ Ἰλίου, κατήγετο ἐκ τῆς νήσου Σύμης, τῆς μεταξὺ Κνίδου καὶ Ῥόδου, καὶ εἶχε τρία μόνον πλοῖα ὑπὸ τὰς διαταγάς του. Κατὰ Διόδωρον (Ε, 53) ἦν βασιλεὺς καὶ τῆς Κνίδου. Ἐφονεύθη δὲ ὑπὸ τοῦ Εὐρυπύλου ἢ ὑπὸ τοῦ Αἰνείου.

Νίσαια, ἴδ. Μεγαρίς.

Νίσαιον πεδίον, ἢ Νήσαιον. Ἐν

Περαίᾳ, κατὰ τὴν ἐπαρχίαν Ῥαγιάναν, ἀξιόλογον ἱπποφορβεῖον τοῦ μεγάλου βασιλέως (Ἡρδ. Γ, 106. Ζ, 40. Θ, 10), ἐν ᾧ ἐλεύθεροι περιεφέροντο ὑπὲρ τοὺς 150,000 ἵππους. Καὶ ὁ Ἀλέξανδρος ἔτι εὗρε μέγαν ἀριθμὸν ἐκεῖ τρεφόμενον (Διόδ. ΙΖ, 40. — Στρβ. ΙΑ, 525).

Νέσυδις, πρωτεύουσα τῆς Μυγδονίας ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ, ἐπὶ τοῦ Μυγδονίου ποταμοῦ, 37 μίλια τῆς Τιγρανοκέρτης ἀπέχουσα νοτιανατολικῶς (Tac. Ann. XV, 5), πόλις μεγάλη καὶ πολυάνθρωπος, καὶ ἐπίσημος ἀποθήκη τῶν τῆς Ἀσίας ἐμπορευμάτων. Ἐπὶ τῶν Μακεδόνων ἦν γνωστὴ καὶ ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἀντιόχεια ἡ Μυγδονική (Πλούτ. Λουκ. ΛΒ). Ὁ Λούκουλλος κατακτήσας αὐτὴν, τὴν παρεχώρησε τῷ Τιγράνῃ. Ἐκυριεύθη δ' ἔπειτα ὑπὸ τοῦ Τραϊανοῦ, καὶ ἐκ τρίτου ὑπὸ τοῦ Λ. Βήρου. Ὁ Σεβῆρος ὠχύρωσεν αὐτὴν εἰς προτείχισμα τοῦ κράτους πρὸς ἀνατολάς· ὑπὸ δὲ τὸν Ἰοβιανὸν ἐπανῆλθεν εἰς τοὺς Πέρσας. Διατηρεῖ δὲ μέχρι τοῦδε ἡ θέσις τὸ ἀρχαῖον αὐτῆς ὄνομα.

Νῖσος, 1) υἱὸς τοῦ Πανδίωνος (ἢ τοῦ Δηΐωνος, ἢ τοῦ Ἄρεως), ἀδελφὸς δὲ τοῦ Αἰγέως, τοῦ Πάλλαντος καὶ τοῦ Λύκου, βασιλεὺς τῶν Μεγάρων. Εἰς αὐτὸν ἀπεδίδετο ἡ οἰκοδομὴ τῆς εἰς τὸν λιμένα τῶν Μεγάρων πόλεως, ἥτις ἀπ' αὐτοῦ ὠνομάζετο Νίσαια. Ὁ Μίνως κατὰ τῶν Ἀθηνῶν ἐκστρατεύσας, εἶχε καταλάβει τὰ Μέγαρα, καὶ ὁ Νῖσος κατέφυγεν εἰς τὴν Νίσαιαν. Ἀλλ' ἡ θυγάτηρ του Σκύλλα, διηγεῖτο ὁ μῦθος, ὑπ' ἔρωτος πρὸς τὸν Μίνωα καταληφθεῖσα, ἀπέσπασεν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τοῦ πατρός της μίαν χρυσῆν ἢ πορφυρᾶν τρίχα, ἐξ ἧς ἐξηρτᾶτο ἡ ζωή του, καὶ οὕτως ὁ Νῖσος ἀπέθανε, καὶ ἐκυριεύθη ἡ πόλις. Ὁ τάφος ἐδείκνυτο ἐν Ἀθήναις ὀπίσω τοῦ Λυκείου (Παυσ. Α, 19, 4). Ἀλλ' ὁ Μίνως, τιμωρήσας τὴν Σκύλλαν, τὴν ἔδεσεν εἰς τὴν πρῴραν τοῦ πλοίου του, καὶ τὴν ἔπνιξεν εἰς τὸν Σαρωνικὸν κόλπον, ἤ, κατ' ἄλλας διηγήσεις, ὑπὸ τοῦ Μίνωος ἐγκαταλειφθεῖσα, ἐπήδησεν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἐν ᾧ ὁ εἰς ἀετὸν μεταμορφωθεὶς πατήρ της ὥρμα κατ' αὐτῆς, μετεμορφώθη καὶ αὐτὴ εἰς πτηνὸν ἢ ἰχθύν, ὅστις Κιρρὶς ἐλέγετο (Ov. Met. VIII, 8. — Virg. Geor. I, 405. E, VI, 74. Ciris). — 2) Υἱὸς, κατὰ Βιργίλιον (Æ, IX, 176), Ὑρτάκου, ὀπαδοῦ τοῦ Αἰνείου, φίλος τοῦ Εὐρυάλου, μεθ' οὗ συνεφονεύθη ἐπὶ νυκτερινῆς εἰσβολῆς εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Ῥουτούλων.—3) Νέος ἐκ Δολιχίου, εἷς τῶν μνηστήρων τῆς Πηνελόπης (Ὁμ. Ὀδ. Π, 397. Σ, 126. 412).

Νέσυρος, ἐν τῷ Καρπαθίῳ πελάγει νῆσος ὑψηλὴ, στρογγύλη καὶ βραχώδης, μεταξὺ Τήλου καὶ Κῶ. Ἡ πρωτεύουσα αὐτῆς, τὸ αὐτὸ ὄνομα φέρουσα, ἔκειτο εἰς τὰ βορειοδυτικὰ, καὶ τῆς ἀκροπόλεως αὐτῆς ἐρείπια σώζονται. Οἱ κάτοικοι ἦσαν Δωριεῖς τὴν καταγωγὴν, ἀλλὰ σύμμαχοι τῶν Ἀθηνῶν, εἰσφέροντες ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου 100 δραχμῶν μηνιαῖον φόρον (Στρβ. Ι, 488).

Νίτητις, θυγάτηρ τοῦ βασιλέως τῆς Αἰγύπτου Ἀπρίου (Ἡρδ. Γ. 1).

Νιτιόβρι(ο)γες, λαὸς ἐν Ἀκουϊτανίᾳ, παρὰ τὸν Ὄλτιν, εἰς τὰς δύο ὄχθας αὐτοῦ. Πρωτεύουσα αὐτῶν ἦν τὸ Ἄγινον, ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Γαρούμνας. Ἐδύναντο νὰ παρατάξωσι μέχρι πεντακισχιλίων ὁπλιτῶν (Cæs. B. G. VII, 7. 31. 46.—Liv. Ep. LXV).

Νιτρία καὶ **Νιτρίας,** πόλις τῆς κάτω Αἰγύπτου, μεσημβρινῶς τῆς Μαρεώτιδος λίμνης. Εἰς αὐτὴν πρὸ πάντων ἐλατρεύετο ὁ Σέραπις (Στρβ. ΙΖ).

Νίτωκρις, ἴδ. Ναβουχοδονόσωρ.

Νιφάτης, ὑψηλὸν ὄρος τῆς Ἀρμενίας, συνέχεια τοῦ Ταύρου, ἐκτεινομένη μέχρι τῆς Μηδίας (Στρβ.).

Νιψαῖοι, λαὸς θρᾳκικὸς, οἰκῶν ὑπὲρ τὴν Ἀπολλωνίαν καὶ τὴν Μεσημβρίαν, πρωτεύουσαν ἔχων τὴν Νίψαν (Ἡρδ. Δ, 90. — Στφ. Βυζ.).

Νοήμων, υἱὸς Φρονίου, Ἰθακήσιος, ὁ δοὺς τῷ Τηλεμάχῳ τὸ πλοῖον ἐφ' οὗ ἔπλευ-

σεν εἰς Πύλον πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ πατρός του (Ὁμ. Ὀδ. Β. 386. Δ, 630).

Νόθος, ἐν Ἀθήναις ὡς καὶ ἐν Σπάρτῃ νόθοι ἐλέγοντο οὐ μόνον οἱ μὴ ἐκ νομίμου γάμου γεννηθέντες, ἀλλὰ καὶ οἱ μὴ ἐκ πολίτου ὁμοῦ καὶ πολίτιδος. Εἰς τοὺς νόθους, ἀλλὰ πιθανῶς τοὺς ἐκ παρανόμου γάμου, δὲν ἐδίδετο κληρονομία, ἀλλ' ἐπετρέπετο μόνον δωρόν τι, τὰ νοθεῖα, μὴ ὑπερβαῖνον τὰς 1000 δρ. Οἱ ἐξ Ἀθηναίκς καὶ ξένου γεννηθέντες ἦσαν ξένοι· οἱ δ' ἐξ Ἀθηναίου καὶ ξένης, οἷος ὁ Θεμιστοκλῆς, ἦσαν τελειοπολῖται, ἔχοντες κατ' ἀρχὰς καὶ ἴδιον γυμνάσιον, τὸ Κυνόσαργες, εἶτα δ' εἰς πάντα τὰ γυμνάσια εἰσαχθέντες. Ὁ Περικλῆς ἠθέλησε ν' ἀποκλείσῃ αὐτούς· ἀλλ' ὁ νόμος αὐτοῦ περιέπεσεν εἰς ἀχρηστίαν· καὶ ὁ Ἀριστοφῶν τὸν ἀνενέωσε μόνον διὰ τοὺς μετ' Εὐκλείδην (Δμσθ. κ. Νεαίρ. 1350).

Νομάδες, πάντες μὲν ἐν γένει οἱ λαοὶ οἱ μονίμους κατοικίας μὴ ἔχοντες (Πινδ. Πύθ. Θ, 216), ἐν τοῖς μετέπειτα δὲ χρόνοις καὶ ἰδίως οἱ κάτοικοι τῆς Νουμιδίας ἐν τῇ Ἀφρικῇ (Πολύβ.).

Νόμια ὄρη, τὰ μεταξὺ Ἀρκαδίας καὶ Λακωνίας, ἐλέγοντο ὀνομασθέντα κατ' Ἀρκαδικήν τινα νύμφην Νομίαν (Παυσ. Η, 38).

Νόμιος, ἐπίθετον τοῦ Ἀπόλλωνος ὡς ἐκτελέσαντος ἔργα ποιμένος (νομῆς) παρ' Ἀδμήτῳ τῷ βασιλεῖ τῶν Φερῶν (Καλλιμ. εἰς Ἀπλ. 47). Προσέτι καὶ τοῦ Ἑρμοῦ ἐν Ἀρκαδίᾳ (Ἀρστφ. Θεσμοφ. 983).

Νομισματικὴ. Τὰ νομίσματα ἦσαν ἐν Ἑλλάδι ἀργυρᾶ, ἢ χρυσᾶ τὰ πολυτιμότερα, ἢ χαλκᾶ τὰ κατωτάτης ἀξίας, δι' ὃ καὶ ἀργύριον καὶ χρυσίον συνήθως ἐλέγετο ἡ ποσότης νομισμάτων, ὡς ἐπίσης καὶ χρήματα. Νομίσματα δ' ὠνομάσθησαν διότι ἡ ἀξία αὐτῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ὡρίζετο. Ἐν Σπάρτῃ καὶ εἰς ἄλλα τινὰ μέρη, ἀντὶ τοῦ χαλκοῦ μετεχειρίζοντο καὶ σίδηρον (Ἀρστ. Οἰκον. Β, 2. —Πολυδ. Ζ, 106). Ἔφερον δὲ τὰ νομίσματα τύπον διακρίνοντα αὐτά, καὶ πολλάκις σημεῖον ἐμφαῖνον τὴν ἀξίαν των. Πλὴν τῶν παντοίων μύθων περὶ τῆς τῶν νομισμάτων ἐφευρέσεως (Πολυδ. Θ, 83), ἀπέδιδεν αὐτὴν ἡ παράδοσις (Ἡροδ. Δ, 94. — Ξενοφ. π Πολυδ.) τοῖς Λυδοῖς, ἀλλ' ἔτι κοινοτέρα Φείδωνι, τῷ βασιλεῖ τοῦ Ἄργους, ὅστις ἐλέγετο πρῶτος ἐν Αἰγίνῃ ἀργυρᾶ καὶ χαλκᾶ νομίσματα κόψας, ἐξ οὗ, ἢ ἀληθῶς διότι ἡ Αἴγινα ἦν ἀρχαιότατα κέντρον ἐμπορικὸν, καὶ αἰγιναῖον ἐλέγετο τὸ εἰς αὐτὸν ἀποδιδόμενον σύστημα. Ὁ αὐτὸς δ' ὑπελαμβάνετο καὶ πρῶτος εἰσαγαγὼν τὰ μέτρα καὶ σταθμά. Ἡ ἐποχὴ δὲ καθ' ἣν ἔζησε θεωρεῖται τὸ μέσον τῆς 8ης ἑκατονταετηρίδος π. Χ. (Ἡρδ. ΣΤ, 127.—Ἔφορ. παρὰ Στρβ. Η, 376. — Αἰλ. Π. Ἱ, ΙΒ, 10.—Πολυδ. Ἀνθ.—Παρ. μάρμ. 45. 46). Τὸ δ' ἐν Ἀθήναις κατ' ἀρχὰς ἐπικρατῆσαν σύστημα ἐλέγετο Εὐβοϊκὸν, ἴσως διότι ἐν ἄλλῃ ἐποχῇ ἄλλο ἐμπορικὸν κέντρον ἦτο ἡ Εὔβοια. Ἡ ἀναλογία τοῦ Αἰγιναίου πρὸς τὸ Εὐβοϊκὸν (ἢ ἀρχαῖον ἀττικὸν) νόμισμα ἦν ὡς 6 : 5. Κατέστησε δὲ μετέπειτα ὁ Σόλων τὸ νόμισμα ἔτι μικρότερον, ὥστε ἡ ἀναλογία τοῦ ἀρχαίου (Εὐβοϊκοῦ) πρὸς τὸ νέον ἦν περίπου καὶ 4 : 3, καὶ 73 δρ. ἐκείνου ἀπετέλουν τὴν νέαν μνᾶν. Ἡ συνήθης νομισματικὴ μονὰς ἦν ἡ ἀργυρᾶ δραχμή· 2 δὲ δραχμαὶ ὠνομάζοντο δίδραχμον ἢ στατὴρ (ἀργυροῦς), καὶ τοιαῦτα ἀπαντῶνται πολλὰ ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων χρόνων· διπλοῦν δὲ τοῦ διδράχμου ἦν τὸ τετράδραχμον, οἷα μᾶλλον ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα χρόνοις ἐκόπτοντο. Ἑκατὸν δὲ δραχμαὶ ὠνομάζοντο μνᾶ, καὶ ἑξήκοντα μναῖ, ἢ 6000 δραχμαὶ, τάλαντον. Ὥστε, κατὰ τὴν προσημειωθεῖσαν ἀναλογίαν (4 : 3), «τὸ αἰγιναῖον τάλαντον ἐδύνατο δραχμὰς ἀττικὰς μυρίας» (Πολυδ. Θ, 86). Ὑποδιῃρεῖτο δ' ἡ δραχμὴ εἰς 6 ὀβολοὺς (ἴδ.), οἵτινες, ὡς καὶ τὰ πολλαπλάσια καὶ αἱ ὑποδιαιρέσεις αὐτῶν, ἦσαν, ἐν Ἀθήναις κἂν, κέρματα ἀργυρᾶ, πλὴν τοῦ ἐλάσσονος πάντων, τοῦ 1)8 τοῦ ὀβολοῦ, ὅπερ χαλκοῦς ὠνο-

μάζετο, καὶ ἦν ἐκ χαλκοῦ. Χρυσᾶ δὲ νομίσματα ἦσαν οἱ στατῆρες (ἴδ.), ἔχοντες σταθμὸν ἢ ὀλκὴν δύο δραχμῶν περίπου, καὶ ἀξίαν εἴκοσι ἀργυρῶν. Τὰ ἀρχαιότατα αἰγινητικὰ νομίσματα, ὀγκώδη καὶ οὐχὶ τεχνικῶς ἐξειργασμένα, ἔχουσιν ἐπὶ τῆς μιᾶς ἐπιφανείας χελώνην, ἐπὶ δὲ τῆς ὀπισθίας τὰ ἴχνη τῆς λαβίδος ἐφ' ἧς ἵσταντο ὅτε ἐτυποῦντο· τὰ δ' ἀρχαιότατα ἀττικὰ εἶχον ἔμβλημα βοῦν (Σχολ. Ὁμ. Ἰλ. Ζ, 236. — Ἐτ. Μ.λ. Ἑκατόμβη.— Πολυδ. 60), ἴσως κατὰ μίμησιν τῶν πρώτων Εὐβοϊκῶν ἐξ οὗ προέκυψε καὶ ἡ παροιμία «βοῦς ἐπὶ γλώττῃ» (Ἡσυχ. Σουΐδ.). Ὑπετίθετο δὲ (Πλούτ. Θησ. 25), ὅτι ἔκοψεν αὐτὰ ὁ Θησεύς, ἐπιχαράξας τὸν Μαραθώνιον ταῦρον ἢ τὸν Μινώταυρον· τὰ δὲ μετέπειτα εἶχον κεφαλὴν Ἀθηνᾶς, καὶ εἰς τὸ ἔμπαλιν, κατ' ἀρχὰς μὲν τῆς λαβίδος τὰ ἴχνη, εἶτα δὲ ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἀρχαϊκὴν κεφαλὴν Ἀθηνᾶς (τῆς Πολιούχου). Τὰ ἀττικὰ ἐθεωροῦντο ὡς καθαρώτατα καὶ ἀκριβέστατα (Ἀριστφ. Βάτρ. 722. — Ξενοφ. π. Πρόσ. Γ, 2), καὶ ἐν τῇ ἀττικῇ νομοθεσίᾳ ὑπῆρχε «γραφὴ διαφθορᾶς νομίσματος», εἴτε ὡς πρὸς τὴν ὀλκήν, εἴτε ὡς πρὸς τὴν ποιότητα τοῦ μετάλλου. Ὁ δ' ἁλοὺς κατεδικάζετο εἰς θάνατον (Δημοσθ. κ. Τιμόκρ. 765). Μέχρι τοῦδε ἐν τοῖς ἀνευρισκομένοις νομίσμασι τὰ ἀττικὰ σταθμιζόμενα εὑρίσκονται ἔχοντα τὴν ὀλκὴν πολὺ ἀκριβεστέραν ἢ τὰ τῶν ἄλλων πόλεων, καὶ μόνον τόσην ὥστε ἡ ἐκ τῆς ἀρχαιότητος φθορὰ ἀρκεῖ ὅπως ἐξηγήσῃ τὴν διαφοράν. Εἰς τὰς διαφόρους ἑλληνικὰς πόλεις ἐπεκράτει τὸ ἓν ἢ τὸ ἕτερον ἐκ τῶν προμνημονευθέντων νομισματικῶν συστημάτων. Τὸ Αἰγινητικὸν ἦν παραδεδεγμένον ἐν πάσῃ τῇ Πελοποννήσῳ, πλὴν ἴσως τῆς Ἀχαΐας, ἐν τῇ βορείῳ Ἑλλάδι μέχρι Θεσσαλίας, ἐν Μακεδονίᾳ, ἐν Κρήτῃ, καὶ πάσαις ταῖς κατὰ τὸ Αἰγαῖον καὶ ταῖς ἀκταῖς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας δωρικαῖς ἀποικίαις· ὁμοίως δὲ καὶ ἐν Σικελίᾳ καὶ Ἰταλίᾳ, ἔνθα συνεδυάσθη μετὰ τοῦ ἐγχωρίου, καὶ ἐν Αἰγύπτῳ ἐπὶ τῶν Πτολεμαίων. Ἐν Κορίνθῳ δὲ, καθ' ὃ ἐμπορείῳ πανελληνίῳ, φαίνεται ὅτι ἦσαν παραδεκτὰ καὶ εἰσηγμένα καὶ τὰ τρία συστήματα, διότι εὑρίσκονται δίδραχμα κορινθιακὰ ἔχοντα τὴν αἰγιναίαν ὀλκὴν, ἄλλα τὴν εὐβοϊκὴν, καὶ τὴν μετὰ τὸν Σόλωνα ἀττικήν. Τὸ εὐβοϊκὸν δὲ, ἢ ἀρχαῖον ἀττικὸν σύστημα ἐπεκράτει ἐν Εὐβοίᾳ καὶ ταῖς ἀποικίαις αὐτῆς.

Νομέων, πατὴρ τοῦ Ἀμφιμάχου, ἡγεμόνος τῶν Καρῶν ἐπὶ τῶν Τρωϊκῶν (Ὁμ. Ἰλ. Β, 871).

Νομογράφοι, δύο ὑπὸ τῶν Αἰτωλῶν ἐκλεχθέντες ἐπὶ Ῥωμαίων, τῷ 205 π. Χ. ὡς νομοθέται, ἀλλ' ἐντελῶς ἀποτυχόντε (Πολύβ. ΙΓ, 1).

Νομοθεσία, ὁ κατ' ἀρχὰς τὰς ἑλληνικὰς πολιτείας διέπων νόμος ἦν ὁ φυσικὸς, κατ' Εὐριπίδην (Βάκχ. 803) «νόμιμον ἀεὶ φύσει πεφυκὸς», καὶ οἱ ἐκ τῆς ἀγωγῆς καὶ τῶν ἐθίμων πηγάζοντες «ἄγραφοι νόμοι». Καὶ δι' αὐτοὺς τοὺς θεοὺς ὑπῆρχεν ὑπέρτατος νόμος, ἡ «ἀνάγκη». Ὁ τὴν δικαστικὴν δ' ἐξουσίαν ἐξασκῶν, καὶ ἐπομένως τοὺς νόμους ἐκείνους ἑρμηνεύων καὶ ἐφαρμόζων, ἦν ὁ βασιλεὺς, φυσικῷ τῷ λόγῳ αὐθαιρέτως, καὶ τοὺς «ἡγήτορας ἠδὲ μέδοντας» περὶ ἑαυτὸν συγκαλῶν μόνον ἵνα ἀκούσῃ τὰς συμβουλὰς των· τὸν δὲ λαὸν ἵνα τῷ γνωστοποιῇ τὰς ἀποφάσεις του. Κατ ὀλίγον δ' ὑπὸ τὴν σύγκρουσιν τῶν ἀλληλομάχων παθῶν καὶ συμφερόντων ἀνετράπη τὸ πρῶτον τοῦτο πατριαρχικὸν σύστημα, καὶ ἀπῃτήθησαν ὡρισμένοι νόμοι, οἵτινες νὰ συνέχωσι καὶ συναρμολογῶσι τ' ἀντίθετα στοιχεῖα, νὰ διαγράφωσι τὰ πρὸς ἀλλήλους καθήκοντα, καὶ ν' ἀπονέμωσι τοῖς πᾶσι τὰ ἴσα, πλὴν τῶν τάξεων ὅσαι (ὡς οἱ δοῦλοι καὶ οἱ περίοικοι) δὲν ἐδικαιοῦντο εἰς ἰσονομίαν. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐξελέγετο συνήθως ἓν ἄτομον, ἀπολαῦον τῆς κοινῆς ἐμπιστοσύνης, εἷς ἐκ τῶν λεγομένων «σοφῶν», («συνετοί τινες καὶ νομοθετικοὶ», Διογ. Λαέρτ. Α, 40), καὶ εἰς αὐτὸν ἀνετίθετο τῶν νόμων ἡ σύνταξις. Τοιοῦτοι ἦσαν Πιττακὸς ὁ Λέσβιος, Φείδων ὁ Ἀργεῖος, Θαλῆς ὁ Μιλήσιος, Βίας ὁ Πριηνεὺς, Λυκοῦρ-

γος ἐν Σπάρτῃ, καὶ ὁ τοὺς νόμους αὐτοῦ μεταρρυθμίσας Χείλων, ὁ Μίνως ἐν Κρήτῃ, Δράκων καὶ Σόλων ἐν Ἀθήναις, παρὰ τοῖς Ἐπιζεφυρίοις δὲ Λοκροῖς ὁ Ζάλευκος, ἐν Κατάνῃ ὁ Χαρώνδας, εἰς οὓς πάντες οἱ συμπολῖται αὐτῶν ἐνεπιστεύθησαν τὴν σύνταξιν πολιτεύματος καὶ νομοθεσίας, ἢ τὴν μεταρρύθμισιν τῆς ὑφισταμένης (ἴδ. καὶ Αἰσυμνήτης). Τινὲς αὐτῶν συνέταττον τοὺς νόμους των διὰ στίχων, ὡς ὁ Χαρώνδας τὰ «Σκόλια», ἵνα εὐχερῶς ἀπομνημονεύονται. Ὁριστικὴ δὲ νομοθεσία ἅπαξ εἰσαχθεῖσα δυσκόλως μετεβάλλετο δι' εἰσαγωγῆς νόμων νέων, θεωρουμένη πολλάκις ὡς θεόδοτος, ὡς ἡ τοῦ Μίνωος (Παυσ. Γ, 4, 4), ἡ τοῦ Λυκούργου, κυρωθεῖσα ὑπὸ χρησμοῦ· μόνον δ' ἐπὶ τῆς ἠθικῆς παρακμῆς ἐν Ἀθήναις ἤρξατο τῆς ἐκκλησίας ἡ αὐθαιρεσία ἀνατρέπουσα δι' ἰδίων ψηφισμάτων τοὺς ὑφισταμένους νόμους, ἐν ᾧ, κατὰ τὴν Σολώνιον νομοθεσίαν τὰ ψηφίσματα τῆς ἐκκλησίας ἴσχυον ἐπὶ ἓν μόνον ἔτος, κατὰ τὴν πρώτην δ' ἐτησίαν συνεδρίασιν αὐτῆς ἐπετρέπετο μόνον νὰ καταδεικνύηται εἴ τις ὑπῆρχεν ἔλλειψις καὶ ἀναγκαία διόρθωσις εἰς τοὺς νόμους, καὶ ἡ πρότασις παρεπέμπετο τότε εἰς τοὺς νομοθέτας, οἵτινες διὰ κλήρου ἐξελέγοντο ἐκ τῶν Ἡλιαστῶν εἰς ἀριθμὸν ἄλλοτε ἄλλον κατὰ τὴν ἀνάγκην, προεδρευόμενοι ὑπὸ πέντε συνδίκων, οὓς ἐξέλεγεν ἡ ἐκκλησία εἰς ὑπεράσπισιν τοῦ νόμου, καὶ διεξῆγον τὴν ὑπόθεσιν κατὰ τοὺς τύπους τῆς συνήθους διαδικασίας (ἴδ. Ἐκκλησία). Ὁσάκις περὶ ἀντικειμένου τινὸς ἔλειπε νόμος, οἱ ἡλιασταὶ ὤμνυον νὰ δικάζωσι «γνώμῃ τῇ δικαιοτάτῃ» (Πολυδ. Η, 122). Σολώνιοι δ' ἐξηκολούθουν λεγόμενοι οἱ νόμοι ἐν Ἀθήναις καὶ ὅσοι ἔτι κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον μεταγενεστέρως μετερρυθμίσθησαν, διότι ὁ Σόλων δὲν ἠξίωσε νὰ καταστήσῃ τοὺς νόμους αὐτοῦ ὁριστικοὺς καὶ ἀμεταρρυθμίστους, ἀλλ' ἐζήτησε τὴν ἐπὶ δεκαετίαν μόνον ἀμετάβολον τήρησιν αὐτῶν, ἐν ᾧ ὁ Λυκοῦργος λέγεται ἐπιβαλὼν αὐτὴν μέχρι τῆς ἐπιστροφῆς του, καὶ ἀναχωρήσας ἵνα μὴ ἐπιστρέψῃ, εἰς δὲ τοὺς νέους ἐπ' αὐστηρᾷ ποινῇ ἀπαγορεύσας αὐτῶν τὴν κατάργησιν. Περὶ δὲ τοῦ Χαρώνδα καὶ τοῦ Ζαλεύκου μνημονεύεται ὅτι καὶ θάνατον ὥρισαν κατὰ τοῦ πειρασομένου νὰ εἰσαγάγῃ καὶ νόμους καινούς. Ἐν Ἀθήναις δὲ, κατὰ τῶν ὑποβαλλόντων εἰς τὸν δῆμον πρότασιν ἀντιβαίνουσαν εἰς τοὺς κειμένους νόμους ὑπῆρχεν ἡ «Γραφὴ παρανόμων». Ἐν γένει δὲ, αἱ νομοθετικαὶ προτάσεις πρὶν ἢ κριθῶσι καὶ κυρωθῶσιν ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας, ἔπρεπε πρῶτον ν' ἀποφασισθῶσιν ὑπὸ τῆς Βουλῆς διὰ προβουλεύματος. Ὁ Λυκοῦργος ἤθελε τοὺς νόμους του ἀγράφους, καὶ μόνον ἐγγεγραμμένους εἰς τὰς καρδίας τῶν πολιτῶν. Συνήθως ὅμως οἱ νόμοι ἐπεγράφοντο, εἰς γνῶσιν πάντων, ἐπὶ μαρμαρίνων στηλῶν, ἐν Ἀθήναις δ' ἦσαν γεγραμμένοι ἐπὶ τριγωνικῶν καὶ στρεφομένων ἀξόνων, ἐν τῇ Ἀκροπόλει, ὅθεν μετηνέχθησαν ἔπειτα εἰς τὸ πρυτανεῖον· τὰ δὲ πρωτότυπα ἐτηροῦντο μετὰ τῶν λοιπῶν ἀρχείων ἐν τῷ Μητρῴῳ τῷ ὑπὸ τὴν Ἀκρόπολιν. Μετὰ δὲ τοὺς Τριάκοντα, ἐπ' Εὐκλείδου ἄρχοντος, μετερρυθμίσθη ἡ ἐπὶ τῶν δεινῶν περιπετειῶν πολλαχῶς ἀνατραπεῖσα ἀττικὴ νομοθεσία, καὶ οἱ νέοι νόμοι ἀνεγράφησαν εἰς τὴν Ποικίλην Στοάν. Εἰς τὰς δίκας οἱ διάδικοι ἔφερον καὶ παρουσίαζον εἰς τοὺς δικαστὰς τοὺς νόμους ἢ τὰ μέρη αὐτῶν ὅσα ἐνόμιζον αὐτοῖς συμφέροντα· ὁ παρουσιάζων δὲ «νόμον οὐκ ὄντα» ἐτιμωρεῖτο διὰ θανάτου (Δημοσθ. Κ. Ἀρστογ. 807). — Ἐν Ῥώμῃ μνημονεύονται νόμοι ἤδη καὶ τοῦ Ῥωμύλου· ἀλλ' ὡς πρῶτος νομοθέτης κυρίως θεωρεῖται ὁ Σέρβιος Τούλλιος. Μετὰ τὴν ἔξωσιν τῶν βασιλέων συνέταξε, τῷ 450 π. Χ. ἡ Δεκανδρία τοὺς δώδεκα πίνακας τῶν νέων νόμων. Οἱ Λικίνιοι νόμοι (366 π. Χ.) ἐξησφάλισαν εἰς τὸν λαὸν τὴν ἰσοπολιτείαν. Οἱ Γράκχοι (134-121 π. Χ.) ἀπεπειράθησαν περαιτέρω φιλελευθέρων μεταρρυθμίσεων. Μετά τινας δὲ διατάξεις ὑπὸ τοῦ Σύλλα εἰσαχθείσας ὑπὲρ τῆς ἀριστοκρατίας, ἀνετέθη, τῷ 52 π. Χ., εἰς τὸν Πομπήϊον ἡ σύνταξις νέων νόμων,

καὶ ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων τέλος εἰσήχθησαν οἱ νέοι τῷ μοναρχικῷ συστήματι ἀνταποκρινόμενοι, ἢ μᾶλλον ἐκ τῆς αὐθαιρεσίας τοῦ αὐτοκράτορος ἐξαρτώμενοι νόμοι, μέχρις οὗ ὁ Ἰουστινιανὸς συνηρμολόγησε καὶ συνέταξε τέλος νομοθεσίαν κανονικὴν, ἥτις κατέστη ἡ βάσις τῶν μεταγενεστέρων νομοθεσιῶν.

Νόμος, 1) Ἴδ. Νομοθεσία. — 2) ἴδ. Μουσική. — 3) Ἀρχαιότατος μουσικὸς τρόπος ἢ μελῳδία παρὰ Δωριεῦσιν, ᾠδὴ εἰς τιμὴν τοῦ Ἀπόλλωνος, μάλιστα ὑπὸ κιθάρας ἢ αὐλοῦ συνοδευομένη, ἄνευ δ' ἀντιστροφῶν ἀλλὰ πᾶσα συνεχῶς ᾀδομένη. Αὕτη ἀπετέλει τὸ κυριώτερον μέρος τοῦ Πυθίου μουσικοῦ ἀγῶνος.

Νομὸς, ἡ χωρογραφικὴ διάκρισις ἐν Αἰγύπτῳ, ἐλέγετο εἰσαχθεῖσα ὑπὸ τοῦ Σεσώστριος, ὅστις τὰς 3 ἐπαρχίας διῄρεσεν εἰς 36 νομοὺς, ἐξ ὧν 10 ἀπετέλουν τὴν Ἄνω Αἴγυπτον, ἄλλοι τόσοι τὴν Κάτω, καὶ 16 τὴν Μέσην. Ἀλλὰ μετὰ ταῦτα ἠλλοιώθη ὁ ἀριθμός. Ἐκαλοῦντο δὲ Νομάρχαι οἱ διοικηταὶ αὐτῶν καὶ οἱ τῶν φόρων εἰσπράκτορες.

Νομοφύλακες, ἀρχὴ τὸ αὐτὸ ὄνομα, ἀλλὰ διάφορον δικαιοδοσίαν ἔχουσα εἰς διαφόρους πόλεις τῆς Ἑλλάδος. 1) Ἐν Σπάρτῃ καὶ ἄλλαις Δωρικαῖς χώραις, πολλαχοῦ παρὰ Λοκροῖς, ἐν Βυζαντίῳ, κτλ. οἱ ἐν ταῖς συνελεύσεσιν ἐπαγρυπνοῦντες εἰς τὴν τήρησιν τῶν νόμων, οἵτινες ἦσαν ἄγραφοι, καὶ εἰς τὴν κατ' αὐτοὺς συμπεριφορὰν τῶν μελῶν αὐτῶν. —2) Ἐν Ἀθήναις ἀρχὴ ἐπταμελὴς, τὸ πρῶτον δ' ὡς φαίνεται ἐγκαταστᾶσα ἐπὶ Ἐφιάλτου, ὅστις ἀφαιρέσας ἀπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἣν ἕως τότε ἐξήσκει ὑπερτάτην ἐπιτήρησιν τῆς κυβερνήσεως, ἀνέθετο εἰς τοὺς Νομοφύλακας τὴν ἐπαγρύπνησιν καὶ τὸν ἔλεγχον τῆς Βουλῆς, τῆς ἐκκλησίας τοῦ δήμου καὶ τῶν δημοσίων λειτουργῶν, πρὸς ἀκριβῆ τῶν νόμων τήρησιν. Πιστεύεται δ' ὅτι, ἐπὶ Δημητρίου τοῦ Φαληρέως, Νομοφύλακες ὠνομάσθησαν οἱ Ἕνδεκα, ἢ ὅτι ὁ Δημήτριος συνέστησεν ἐκ νέου τὴν ἀρχὴν ταύτην, ἥτις πρὸ αὐτοῦ ἐπ' ὀλίγον μόνον χρόνον εἶχε διατηρηθῆ. —3) Ἐν Κερκύρᾳ ἐδίδετο αὐτοῖς λόγος τῶν δημοσίων δαπανῶν, ὡς ἀλλαχοῦ τοῖς εὐθύνοις καὶ λογισταῖς.

Νόννος, ἴδ. Ἔπος.

Νόστις, ποιήτρια ἐκ Λοκρῶν, περὶ τὰ 320-300 π. Χ. εἰς τὸν κανόνα τῶν ἐννέα λυρικῶν ποιητριῶν (τῶν ἐννέα Μουσῶν) περιληφθεῖσα. Δώδεκα ἐπιγράμματα αὐτῆς σώζονται.

Νόστος, ἴδ. Ἔπος.

Νότιον, παράλιος πόλις τῆς ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ Αἰολίδος, ἐπὶ ὁμωνύμου ἀκρωτηρίου· εἶτα ἐπίνειον τῆς Κολοφῶνος (Θουκ. Γ, 34. —Ξεν. Ἑλλ. Α, 3, 4).

Νότος, υἱὸς Ἀστραίου καὶ Ἠοῦς, εἷς τῶν τεσσάρων πρώτων ἀνέμων (Ἡσίοδ. Θεογ. 378).

Ἐκ πύργου Κυρρήστου.

Νότου κέρας, ἀκρωτήριον τῶν δυτικῶν παραλίων τῆς Ἀφρικῆς (Ἀνώνυμ.).

Νουβέα, ἔθνος τῆς Ἀφρικῆς ἐν τῇ Αἰθιοπίᾳ, πρὸς τῇ νήσῳ Μερόῃ, πολλὰ περιλαμβάνον βασίλεια. Ναῦβαι δὲ ἦν ἔθνος ἐκείνου συγγενὲς, ἡ παρέκτασις ἀνατολικῶς τοῦ Νείλου, μέχρι τοῦ Ἀραβίου κόλπου (Πτολεμ.).

Νούδιον, πόλις τῆς Ἠλιδος ἐν Πελοποννήσῳ, γνωστὴ μόνον ἐκ τοῦ Ἡροδότου (Δ, 148).

Νουκερία, 1) πόλις τῆς κάτω Ἰταλίας, ἐν τοῖς νοτίοις τῆς Καμπανίας, καὶ Ἀλφατέρνα καλουμένη, ἐπὶ τῆς Ἀππίας ὁδοῦ

Τῆς Καμπανίας.

καὶ τοῦ Σάρνου ποταμοῦ. Καταστραφεῖσα ὑπὸ τῶν Καρχηδονίων, εἶτα πάλιν ἀνῳκοδομήθη καὶ ἀνέθαλε (ν. Nocera). Λιμὴν αὐτῆς ἦν ἡ

Πομπηΐα (Liv. VII, 3. IX, 41. — Tac. Ann. XIII, 31).—2) Πόλις τῆς Ὀμβρικῆς, Κουμελλαρία ἐπικαλουμένη, ἐπὶ τῆς Φλαμινίας

Τῆς Ὀμβρικῆς.

ὁδοῦ (ν. ἐπίσης Nocera) (Στρβ.).—3) ἢ ἴσως μᾶλλον Λουκερία, πόλις ἐπίσημος τῆς Ἀπουλίας ἐν Ἰταλίᾳ, κτισθεῖσα 400 ἔτη πρὸ τῆς Ῥώμης (Στρβ.), κατεδαφισθεῖσα δ' ὑπὸ σεισμοῦ ἐπὶ Νέρωνος (ν. Lucera).—4) Πόλις βορείως τῆς Ἰταλίας, ἐν τῇ ἐντὸς τοῦ Πάδου Γαλλίᾳ, τῇ Ἑλβετίᾳ (ν. Lucerne).

Νουμαντία, ἡ περιφημοτάτη τῶν πόλεων τῆς Κελτιβηρίας ἐν Ἱσπανίᾳ, πρὸς ταῖς πηγαῖς τοῦ Δουρίου ἐπὶ ὑψηλῶν καὶ τοσοῦτον δυσπροσπελάστων κρημνῶν ἐκτισμένη, ὥστε εἰ καὶ εἶχε περιφέρειαν 24 σταδίων, ἐδύνατο νὰ μένῃ ἀτείχιστος. Ἐκυρίευσε δ' αὐτὴν ὁ Σκιπίων μετὰ πολιορκίαν 15 μηνῶν (Στρβ. Γ. 162. ΣΤ. 287.—Ἀππιαν. Ἱππ. π. ΣΤ, 48-98.-Cic. Off. I, 11). Λείψανα αὐτῆς ὑποτίθενται σωζόμενα παρὰ τῇ πόλει Σορίᾳ.

Νουμᾶς Πομπήλιος, Σαβῖνος, δεύτερος βασιλεὺς τῆς Ῥώμης, τὸν Ῥωμύλον διαδεχθείς, εὐσεβὴς, σοφὸς καὶ δίκαιος, νόμους θεὶς εἰς τὴν Ῥώμην (ὅθεν ἴσως καὶ τὸ ὄνομα), ναοὺς ἐγείρας τοῖς θεοῖς καὶ τὰ τῆς λατρείας κανονίσας, συνετέλεσε πρῶτος εἰς τὸν ἐξευγενισμὸν τῶν Ῥωμαίων. Περὶ αὐτοῦ ἐμυθεύετο ὅτι ἐν σπηλαίῳ τῷ ἔδιδε τὰς συμβουλάς της καὶ τὸν ἐνέπνεεν ἡ νύμφη Ἐγερία, καὶ ὅτι ἦν ἔμπειρος τῆς Πυθαγορείου φιλοσοφίας. Προσέτι ἐπιστεύθη ὅτι τῷ 181 π. Χ. ἀνεσκάφη ὁ τάφος του, καὶ εὑρέθησαν ἐν αὐτῷ συγγράμματα τοῦ Νουμᾶ, ἀφορῶντα τὰ τῆς θρησκείας(Πλουτ.Νουμ.—Διον. Ἁλικ. Β, 57.—Liv. I, 17. XL, 29).

Νουμήνιος, 1) Φιλόσοφος τῆς νεοπλατωνικῆς σχολῆς ἐξ Ἀπαμείας τῆς Συρίας, ἀκμάσας περὶ τὰ 150 μ. Χ. Ὁ Πλωτῖνος ἐξετίμα καὶ ἐπωφελήθη τὰ ἔργα αὐτοῦ, ὁ δ' Εὐσέβιος διετήρησε πολλὰ αὐτοῦ ἀποσπάσματα περὶ Πλάτωνος καὶ τῶν αὐτοῦ δογμάτων.—2) Ἀλέξανδρος Ν., σύγχρονος τοῦ προμνησθέντος. Εἰς αὐτὸν ἀποδίδοται σύγγραμμα «περὶ τῶν τῆς διανοίας σχημάτων».—3) Μαθητὴς τοῦ ἰατροῦ Διευχοῦς, ἐξ Ἡρακλείας, ἔγραψεν «Ἁλιευτικὸν», περὶ ἰχθύων, καὶ ἴσως καὶ «Θηριακά».—4) Στρατηγὸς Ἀντιόχου τοῦ Μεγάλου, ἐνίκησε τῷ 220 π. Χ. τοὺς Πέρσας κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν.—5) Πρέσβυς τῶν Πτολεμαίων Φιλομήτορος καὶ Φύσκωνος εἰς Ῥώμην, τῷ 167 π. Χ. (Πολ. Λ, Η). — 6) Δύο Σικελοὶ κατὰ τοῦ Οὐήρρου μαρτυρήσαντες (Cic. Verr. III, 23, 57. IN, 51, 113).

Νουμήτωρ, υἱὸς Πρόκα τοῦ βασιλέως τῆς Ἄλβης, ἐξωσθεὶς τῆς ἀρχῆς ὑπὸ τοῦ νεωτέρου του ἀδελφοῦ Ἀμουλίου, ἀλλ' ἐγκαταστὰς αὖθις εἰς αὐτὴν ὑπὸ τῶν ἐγγόνων του Ῥωμύλου καὶ Ῥέμου (Πλούτ. Ῥωμ. Γ, Ζ-Θ.—Διον. Ἁλικ. Α, 71. 78. — Liv. I, 3. 5. 6). Νομήτωρ καὶ Νεμήτωρ παρὰ Στράβωνι καὶ Ἀππιανῷ.

Νουμιδία, παρ' Ἕλλησι πολλάκις Νομαδία ἢ Νομαδικὴ καλουμένη (ἡ ν. Ἀλγερία), ὡρίζετο πρὸς ἀνατολὰς ὑπὸ τῆς Καρχηδονίας, μέχρι τοῦ ποταμοῦ Τούσκα· πρὸς νότον ὑπὸ τῆς Γαιτουλίας καὶ τῆς μεσογείου Λιβύας· πρὸς δυσμὰς ὑπὸ τῆς Μαυριτανίας, μέχρι τοῦ ποταμοῦ Ἀμψάγα, ἢ, ἀρχαιότερον, τοῦ Μουλούχα· πρὸς βορρᾶν ὑπὸ τῆς Μεσογείου θαλάσσης. Διέσχιζον δὲ τὴν χώραν αἱ παρεκτάσεις τοῦ Ἄτλαντος, ἐγκλείουσαι κοιλάδας εὐφορωτάτας.Μνημονεύονται δ' αὐτῆς ἀκρωτήρια ἡ Ἵππου ἄκρα (ν. Γάρδα), τὸ Τρέτον (ν. Σεβδά)· ποταμοὶ δὲ ὁ Ἁρμονιακὸς, ὁ Ῥουβρικάτος, ὁ Ἀμψάγας. Ὁ λαὸς, διαιρούμενος εἰς τοὺς Μασσυλίους, ἀνατολικῶς τοῦ Ἀμψάγα, καὶ τοὺς Μασσαιουλίους, δυτικῶς αὐτοῦ, ἴσως ἀσιατικῆς καταγωγῆς, συνέκειτο κυρίως ἐκ νομάδων

ποιμαντικῆς τάξεως, ἀρίστων ἱππέων. Εἰς πόλεις δ' ἐξώρας συνῳκίσθη, καὶ ἐξ αὐτῶν διάφοροι μνημονεύονται ἐπὶ Ῥωμαίων, τῆς χώρας καταστάσης ἐπαρχίας Ῥωμαϊκῆς ἐπὶ Ἰουλίου Καίσαρος.

Νουραγοί. Οὕτω λέγονται (Nuraghes) ἐν Σαρδηνίᾳ οἰκοδομήματά τινα πανάρχαια ἐκεῖ ἀνευρεθέντα, στρογγύλα ἐκ λίθων ἀκατεργάστων, μὴ διὰ πηλοῦ συγκεκολλημένων, προεχόντων δ' ἐπαλλήλως ὡς οἱ τῶν θησαυρῶν ἐν Μηκύναις καὶ ἀλλαχοῦ. Ἔχουσι δὲ καὶ ὕψος 30-50', ἀλλὰ κατὰ τοῦτο διαφέρουσι τῶν θησαυρῶν, ὅτι σύγκεινται ἐκ δύο ἢ τριῶν ἐπαλλήλων ὠοειδῶν δωματίων, κοινωνούντων δι' ἐσωτερικῆς μικρᾶς ἀναβάθρας πρὸς τῷ τοίχῳ. Καὶ ἐνίοτε μὲν εἰσὶ μεμονωμένοι, ἐνίοτε δὲ ἐγκλείονται πολλοὶ ὁμοῦ ἐντὸς ἑνὸς περιτειχίσματος. Ἀγνοεῖται ἂν ἦσαν πανάρχαιοι κατοικίαι, ἢ ἄν, ὥς τινες ὑπέθεσαν, τάφοι. Πιθανώτατα δ' ἦσαν οὗτοι οἱ κατὰ τὴν παράδοσιν (Ψ. Ἀρστ. π. Θαυμ. Ἀκ. 104) ὑπὸ τοῦ Δαιδάλου ἐνταῦθα ἀνεγερθέντες θόλοι κατὰ τὸν ἀρχαῖον ἑλληνικὸν τρόπον.

Νουρσία, πόλις τῆς Ἰταλίας, ἐπὶ τῶν Σαμνιτικῶν ὀρέων, πρὸς ταῖς πηγαῖς τοῦ ποταμοῦ Νάρ. Ἐν αὐτῇ ἐγεννήθη ὁ Σερτώριος (Πλούτ. Σερτ. Β), καὶ ἡ μήτηρ τοῦ αὐτοκράτορος Βεσπασιανοῦ (Suet. Vesp. I). (ν. Norcia).

Νυκτεύς, 1) υἱὸς τοῦ Χθονίου καὶ πατὴρ τῆς Ἀντιόπης (Ἀπολλόδ. Γ, 5), ἄρξας ἐν Θήβαις ὡς ἐπίτροπος τοῦ βασιλέως Λαβδάκου (Παυσ.)· ἢ ἄλλως, κατ' αὐτὸν πάλιν τὸν Ἀπολλόδωρον (Γ, 10), υἱὸς Ὑριέως, ἔγγονος τοῦ Ποσειδῶνος, ἀδελφὸς τοῦ Λύκου καὶ πατὴρ τῆς Ἀντιόπης (ἴδ. Ἀμφίων).— 2) Πατὴρ τῆς Καλλιστοῦς (Ἀπολλόδ. Γ, 8, 2).

Νυκτηΐς, θυγάτηρ τοῦ Νυκτέως (ἴδ.), ὡς ἡ τοῦ Πολυδώρου γυνὴ καὶ μήτηρ τοῦ Λαβδάκου (Ἀπολλόδ. Γ, 5, 5).

Νύκτιμος, ὁ νεώτατος τῶν υἱῶν Λυκάονος τοῦ βασιλέως τῆς Ἀρκαδίας, ὃν μόνον τῶν ἄλλων, μεσιτείᾳ τῆς Γῆς, δὲν ἐκεραύνωσεν ὁ Ζεύς. Διεδέχθη δὲ τὸν πατέρα του εἰς τὸν θρόνον ἐπὶ τοῦ κατακλυσμοῦ τοῦ Δευκαλίωνος (Ἀπολλόδ. Γ, 8, 1). Ἴδ. Λυκάων.

Νυμφαγωγός, ἴδ. γάμος.

Νύμφαι, παρθενικαὶ θεότητες κατωτέρας τάξεως, προσωποποιήσεις τῶν δυνάμεων τῆς φύσεως αἵτινες τὰ πάντα ῥυθμίζουσι καὶ συνέχουσιν. Ὑπετίθεντο δ' οἰκοῦσαι οὐχὶ ἐν οὐρανῷ, ἀλλ' ἐπὶ τῆς γῆς, εἰς τὰ αὐταῖς κατανενεμημένα ὄρη καὶ δάση, πεδία, κοιλάδας καὶ σπήλαια, κρήνας καὶ ποταμούς. Ἐνίοτε ὅμως ἀνέβαινον καὶ εἰς τὸν Ὄλυμπον, ἵνα παρευρεθῶσιν εἰς τῶν θεῶν τὰς συνελεύσεις (Ὁμ. Ἰλ. Υ, 8). Καθ' Ὅμηρον (Ἰλ. Ζ, 120. Υ, 8. Ὀδ. Ζ, 123. Ρ, 240)· αἱ Νύμφαι, θυγατέρες τοῦ Διός, τὰ ἄλση, τὰ πεδία, τὰς πηγὰς οἰκοῦσαι, ἐνήργουν ὡς πνεύματα ἀγαθοεργά, εἰ καὶ οὐχὶ ἀμέσως μετὰ τῶν μερῶν ἐκείνων συνεχόμενα. Ἔζων δ' ἀνεξάρτητοι καὶ ἐλεύθεραι, ἐθήρευον, εὐθύμως ἐχόρευον, ὕφαινον ἐντὸς τῶν σπηλαίων των, ἐφύτευον δένδρα καὶ ἐβοήθουν τοὺς ἀνθρώπους παντοίως. Πολλάκις συνοδεύουσι τινὰ τῶν μεγάλων θεοτήτων, ὡς συνεχῶς τὴν θηρευτὴν Ἄρτεμιν (Ὁμ. Ὀδ. Ζ, 105. Ι, 154. Μ, 318. Ν, 107). Εἰς χωρίον τι τοῦ Ὁμήρου (Ὀδ. Κ, 350), ὃ ὅμως ὑπό τινων ὡς νεώτερον θεωρεῖται, λέγεται ὅτι αἱ Νύμφαι γεννῶνται ἐκ πηγῶν, ποταμῶν καὶ δασῶν, ἐν ᾧ συνήθως λέγονται τοῦ Διὸς θυγατέρες. Ὥστε κατὰ τοῦτο ἡ ὕπαρξις αὐτῶν θὰ συνεδέετο μετὰ τῶν φθαρτῶν τούτων ἀντικειμένων, καὶ μετ' αὐτῶν θὰ παρήρχετο. Καὶ τῷ ὄντι αὕτη ἦν μεταγενεστέρως ἡ ἀντίληψις περὶ τῶν Δρυάδων, αἵτινες οὔτε μετὰ τῶν θνητῶν οὔτε μετὰ τῶν ἀθανάτων κατηριθμοῦντο. Ἔζων ἐπὶ μακρὸν, ἔτρωγον ἀμβροσίαν· ἐκ τῆς σχέσεως αὐτῶν μετὰ τῶν θεῶν, τοῦ Ἑρμοῦ, τῶν Σιληνῶν, παρήγοντο ὑψικάρηνα δένδρα, ἐπὶ πολὺ θάλλοντα· ἀλλὰ τέλος ἐπέρχεται αὐτοῖς ὁ θάνατος, καὶ μετ' αὐτῶν καὶ ταῖς συνδεδεμέναις αὐτοῖς θεαῖς (Ὁμ. Ὕμν. εἰς Ἀφρ. 259).—

Κατὰ τὰ φυσικὰ ὅρια τῆς ἐνεργείας αὐτῶν διηροῦντο αἱ Νύμφαι εἰς διαφόρους κλάσεις, καὶ ἦσαν 1) τῶν θαλασσίων ὑδάτων αἱ Ὠκεανίδες καὶ αἱ Νηρηίδες (παραμείναι τοιαῦται καὶ εἰς τὰς σημερινὰς τοῦ λαοῦ προλήψεις)· αἱ δὲ τῶν ὑδάτων τῆς στερεᾶς ἦσαν αἱ Ναϊάδες (Νηϊάδες ἢ Ναΐδες), περιλαμβάνουσαι τὰς Ποταμηίδας, ἢ νύμφας τῶν ποταμῶν, αἵτινες καὶ τῶν ποταμῶν εἰς οὓς ἀνῆκον τὰ ὀνόματα ἔφερον, ὡς Ἀχελωΐδες, Ἰσμηνίδες, κτλ. Αἱ τῶν κρηνῶν ἦσαν αἱ Κρηναῖαι, Πηγαῖαι· αἱ τῶν λιμνῶν καὶ ἑλῶν Λιμνάδες, Λιμναχίδες, Ἑλειονόμοι. Ἐπειδὴ δὲ τὸ ὕδωρ τρέφει καὶ ζωογονεῖ φυτὰ, καρποὺς, ποίμνια καὶ ἀνθρώπους, ἐπιλέγονται «καρποφόροι, νόμιαι, αἰπολικαί, μηλίδες, κουροτρόφοι». Τούτου ἕνεκεν ἐξελαμβάνοντο καὶ ὡς τροφοὶ καὶ παιδαγωγοὶ τοῦ Διὸς καὶ τοῦ Διονύσου, καὶ τοῦτον παρακολουθοῦσι συνεχῶς μετὰ τοῦ Πανὸς, τοῦ Σιληνοῦ καὶ μετὰ τῶν Σατύρων. Ἐπειδὴ δὲ προσέτι τὸ ὕδωρ ἐθεωρεῖτο ὡς κεκτημένον δύναμιν θεραπευτικὴν καὶ ἐμπνέουσαν, διὰ τοῦτο προσηρτήθησαν ἰδίως αἱ μεγάλαι πηγαῖαι Νύμφαι εἰς τὰς θεραπευούσας θεότητας, καὶ ταῖς ἀπεδόθη ἡ μαντική, καὶ ἐθεωρήθησαν καὶ ὡς θεότητες τῆς μουσικῆς καὶ ποιήσεως. Ὡς τοιαῦται δ' ἦσαν παιδαγωγοὶ τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ μητέρες τῶν ἀοιδῶν καὶ τῶν μάντεων· ἐξ οὗ καὶ μάντεις παραφρονοῦντες ἐν τῷ ἐνθουσιασμῷ των ἐλέγοντο νυμφόληπτοι.—2) Αἱ δὲ τῶν ὀρέων νύμφαι ἦσαν αἱ Ὀρειάδες, Ὀρεστειάδες, Ὀροδεμνιάδες, ἐπώνυμοι καὶ τῶν ὀρέων εἰς ἃ ἀνῆκον, ὡς Πηλάδες, Κιθαιρωνίδες, Δικταίδες, κτλ. Μία αὐτῶν ἦν καὶ ἡ Ἠχώ. Ταύταις συγγενεῖς ἦσαν—3) αἱ τῶν κοιλάδων καὶ δασῶν, αἱ Ναπαῖαι, αἱ Ἀλσηίδες·—4) Αἱ τῶν δένδρων ἦσαν αἱ Δρυάδες, πολλάκις καὶ κατὰ τὸ εἶδος τοῦ δένδρου καλούμεναι. Ὁ Ὅμηρος τῆς κατηγορίας αὐτῶν ταύτης δὲν μνημονεύει· ἀλλ' ὁ Ἡσίοδος λόγον ποιεῖται (Θεογ. 167) τῶν Μελίδων, αἵτινες ἐγεννήθησαν ἐκ τῶν σταγόνων τοῦ αἵματος τοῦ Οὐρανοῦ (διότι ἐκ μελίας κατεσκευάζετο τὸ αἱματηρὸν δόρυ. Ἡ ζωὴ Δρυάδος εἰς δένδρον προσηρτημένης ἐστὶν ἴση τῇ ζωῇ αὐτοῦ (Ὁμ. Ὕμ. εἰς Ἀφρ.). Αἱ τοιαῦται δὲ Δρυάδες καλοῦνται κυρίως Ἀμαδρυάδες. — 5) Ὑπῆρχον δὲ καὶ νύμφαι ἰδίων χωρῶν, ἐν αἷς ἀνέκαθεν ἀπελάμβανον ἰδίας λατρείας, ὡς αἱ τῆς Δωδώνης, τῆς Νύσης, τῆς Λήμνου.—6) Ἄλλαι δέ τινες νύμφαι ἦσαν ἰδίαν ἔχουσαι προσωπικότητα, καὶ ὑπ' ἰδίους χαρακτηρισμοὺς καὶ ὀνόματα μνημονευόμεναι. Τοιαύτη ἦν ἡ νύμφη Καλυψὼ, θυγάτηρ τοῦ Ἄτλαντος, προσέτι ἡ Κίρκη, ἡ Φαέθουσα, ἡ Λαμπετία, θυγατέρες τοῦ Ἡλίου.

Νυμφαίη, ἡ νῆσος τῆς Καλυψοῦς (Ἀπλ. Ῥοδ. Δ. 514).

Νυμφαῖον, ὄνομα συνεχῶς ἀπαντώμενον ἐν τῇ γεωγραφίᾳ, καὶ προερχόμενον ἐκ τοῦ ὅτι ἡ θέσις ἦν ἱερὰ ταῖς νύμφαις, ἢ εἶχον αὐτῶν ἱερόν. Οὕτω φερ' εἰπεῖν ἐκαλεῖτο 1) Ἀκρωτήριον εἰς τὴν Χαλκιδικὴν (Στρβ. Z, 330).—2) Ἀκρωτήριον καὶ λιμὴν ἐν τῷ Ἰλλυρικῷ, εἰς 3 μιλίων ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ Λίσσου (Cæs. B. C. III, 26).—3) Ὄρος καὶ χωρίον ἐν τῷ Ἰλλυρικῷ παρὰ τὴν Ἀπολλωνίᾳ (Πλούτ. Σύλλ. KZ.—Liv. XLII, 36).

Νυμφαῖος, μουσικός τις ἐκ Κυδωνίας τῆς Κρήτης (Αἰλ. Π. Ἱ. IB, 50).

Νυμφεῖον, ἐν τοῖς μεταγενεστέροις χρόνοις ἐπὶ Ῥωμαίων, ἀναβρυτήριον κατάκοσμον, ἐκ πολλῶν σωλήνων τὸ ὕδωρ ἐκφυσῶν, περίστυλον καὶ περίεδρον, τῶν Νυμφῶν ἐπώνυμον καὶ αὐταῖς ἱερὸν, ἀλλὰ καὶ ὡς θέσις συναθροίσεως καὶ ἀναπαύσεως χρησιμεῦον. Ἐν Ῥώμῃ ὑπῆρχον δεκατρία τοιαῦτα.

Νυμφεύτρια. ἡ γυνὴ ἐν Σπάρτῃ, εἰς ἣν ὁ νυμφίος παρέδιδε τὴν δῄθεν ἁρπαγεῖσαν νύμφην, καὶ ἥτις, κείρασα καὶ ἐνδύσασα ὡς ἄνδρα αὐτὴν, ὡς ἵνα μὴ ἀναγνωρισθῇ ὑπὸ τῶν γονέων της, τὴν παρέδιδεν εἰς τὸν ἄνδρα.

Νύμφις, ἐξ Ἡρακλείας τῆς Ποντι-

κῆς, ἱστορικὸς ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Εὐεργέτου, γράψας «περὶ Ἀλεξάνδρου καὶ τῶν Διαδόχων καὶ Ἐπιγόνων» εἰς 24 βιβλία, καὶ «περὶ Ἡρακλείας» εἰς 13 βιβλία, καὶ προσέτι «Περίπλουν Ἀσίας». Ὀλίγα μόνον ἀποσπάσματα αὐτοῦ σώζονται.

Νυμφόδωρος, 1) Ἐξ Ἀμφιπόλεως, ἐποχῆς ἀγνώστου, λέγεται γράψας «νόμιμα βαρβαρικά». — 2) Συρακούσιος. ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου, ἔγραψε «Περίπλουν», καὶ «περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ θαυμαζομένων». Ἀποσπάσματά τινα αὐτοῦ σώζονται (Συλ. Müller Fragm. hist. Græc.).

Νύξ, παρ' Ὁμήρῳ παριστᾶται ὡς θεὰ ἰσχυρά, ἣν τιμᾷ καὶ αὐτὸς ὁ Ζεὺς (Ἰλ. Ξ, 259), καὶ λέγεται, ἕνεκα τοῦ ὕπνου, «δμήτειρα θεῶν καὶ ἀνδρῶν». Ὁ θεὸς Ὄνειρος, ὅτε ὁ Ζεὺς ὀργίζεται κατ' αὐτοῦ, φεύγει πρὸς τὴν Νύκτα, ἀλλὰ φοβεῖται νὰ ταράξῃ τὴν σεβασμίαν θεάν. Παρὰ τῷ Ἡσιόδῳ (Θεογ. 123) μνημονεύεται ὡς ἓν τῶν πρώτων τῆς κοσμογονίας προσώπων, θυγάτηρ τοῦ Χάους καὶ ἀδελφὴ τοῦ Ἐρέβους, ἐξ οὗ ἔτεκε τὸν καθαρὸν αἰθέρα καὶ τὴν ἡμέραν, διότι ἐπρέσβευον οἱ ἀρχαῖοι ὅτι τὸ φῶς παρήχθη ἐκ τοῦ σκότους, ἡ νὺξ ἐκ τῆς ἡμέρας. Ὡς δὲ «νὺξ ὀλοή» (φθοροποιός), ἔτεκε πλὴν τούτων (Ἡσιόδ. αὐτ. 216), ἀφ' ἑαυτῆς τὰ ὀλέθρια ὄντα, τὸν «στυγερὸν μόρον» (τὸν βίαιον καὶ ἀπροσδόκητον θάνατον), προσέτι αὐτὸν τὸν Θάνατον, τὴν «μέλαιναν» Κῆρα (μαύρην μοῖραν), τὴν «ἀλγινόεσσαν» Ὀϊζὺν (θλῖψιν), τὴν Νέμεσιν, «πῆμα» (ὄλεθρον, τιμωρίαν) «θνητοῖσι βροτοῖσι», τὸν Μῶμον (μομφήν, μεμψιμοιρίαν), τὴν Ἀπάτην, τὴν Ἔριν, τὴν Φιλότητα (ἐρωτικὰς ἐπιθυμίας), τὸ Γῆρας· ὡς εὔνους δὲ θεότης ἐγένετο μήτηρ καὶ τοῦ Ὕπνου καὶ τῆς φυλῆς τῶν Ὀνείρων. Καὶ τὰς καθ' ἑσπερον δὲ, εἰς τὰ ἄκρα τῆς γῆς οἰκούσας Ἑσπερίδας, τὰς φυλασσούσας τὰ χρυσᾶ μῆλα, λέγει ὁ ποιητὴς θυγατέρας αὐτῆς. Κατὰ τὰς ἀπωτάτας δυσμὰς ὑπῆρχεν ἡ «χαλκοῦν οὐδὸν ἔχουσα πύλη», δι' ἧς μετὰ τὴν Ἡμέραν εἰσήρχετο, ἐκ τοῦ Ἅδου ἀνιοῦσα, ἡ «ἐρεμνὴ» (σκοτεινὴ) Νὺξ, «νεφέλῃ κεκαλυμμένη», καὶ τὸν Ὕπνον καὶ τὸν Θάνατον εἰς τὰς ἀγκάλας της φέρουσα (Ἡσιόδ. Αὐτ. 748 κλ.). Οἱ Ὀρφικοὶ ἐθεώρουν αὐτὴν ὡς πρώτην πηγὴν καὶ αἰτίαν τῶν πάντων. Οἱ δὲ τραγικοὶ καὶ οἱ μεταγενέστεροι, ὡς προσωποποίησιν τῶν νυκτερινῶν ὡρῶν παριστῶσιν αὐτὴν ὁτὲ μὲν ὑπόπτερον, ὁτὲ δ' ἐν ἅρματι συρομένῳ ἀπὸ 2 ἢ τεσσάρων μελανῶν ἵππων, μέλανα καὶ αὐτὴν ἐνδύματα φέρουσαν, ἐφ' ὧν εἰσὶ χρυσοῖ ἐγκατεσπαρμένοι ἀστέρες (Εὐριπ. Ἴων, 1150. Ὀρέστ. 176. — Θεόκρ. Β.— (Virg. Æ, V, 721. VIII, 369). Ἐν τῷ τεμένει τοῦ ἐν Ἐφέσῳ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος, ἴστατο ἄγαλμα τῆς Νυκτὸς, ἔργον τοῦ Ῥοίκου. Καὶ ἐπὶ τῆς λάρνακος τοῦ Κυψέλου ἦν ἐπίσης ἀπεικονισμένη, τὸν Ὕπνον καὶ τὸν Θάνατον εἰς τὸν κόλπον φέρουσα.

Νῦσα ἡ Νύσσα, κατὰ τὸν μῦθον τὸ μέρος ἔνθα ὁ Διόνυσος ἀνετράφη, ἐξ οὗ δῆθεν καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ὡς καὶ τὰ ἐπίθετα Νυσαῖος, Νύσιος, κλπ. Τούτου ἕνεκα ἐπεκράτησεν ἡ ἐπωνυμία πολλαχοῦ εἰς τὰς χώρας τὰς διακρινομένας διὰ τὸν πλοῦτον τῶν ἀμπέλων των. Οὕτω Νῦσα ἐλέγετο, 1) ὄρος καὶ πόλις τῆς Ἰνδικῆς, εἰς τὰ βορειανατολικὰ τοῦ Πενταποτάμου (Ἀρρ. Ε, I, I. 2, κλ. ΣΤ, 2, 3).—2) Πόλις ἐν Αἰθιοπίᾳ ὑπὲρ τὴν Αἴγυπτον (Ἡρδ. Β, 146. Γ, 97). —3) Πόλις ἐν Καρίᾳ, ἐπὶ τῆς νοτίας κλιτύος τοῦ ὄρους Μεσογίδος, παρὰ τὰς Τράλλεις (ν. ἐρείπια εἰς Σουλτανχισὰρ) (Στρβ. ΙΔ, 649).—Καὶ ἐν Βοιωτίᾳ (Ὁμ. Ἰλ. Β, 508), ἐν Εὐβοίᾳ, ἐν Νάξῳ, ἐν Θράκῃ, Καπ-

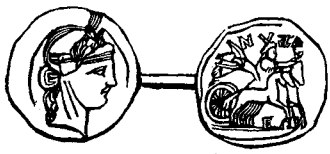

παδοκίᾳ, Πισιδίᾳ, Αἰγύπτῳ, καὶ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ Καυκάσου μνημονεύονται πόλεις τὸ ὄνομα τοῦτο φέρουσαι.

Νύσος, ὁ πρῶτος ἀναθρέψας τὸν Διόνυσον, ὅστις καὶ τῷ ἐνεπιστεύθη τὴν βασιλείαν τῶν Θηβῶν ὅτε ἐξεστράτευσεν εἰς Ἰνδίας.

Νύσσα, εἰς τὰ στάδια καὶ ἱπποδρόμια ἡ κατὰ τὸ τέρμα κωνικὴ ἢ πυραμιδοειδὴς στήλη, περὶ ἣν οἱ ἵπποι ἐστρέφοντο πρὸς τ' ἀριστερὰ, καὶ ἐπροσπάθουν οἱ ἱππεῖς ἢ ἁρματοδρόμοι νὰ διέρχωνται ὅσον ἐνῆν πλησιέστερον αὐτῆς, «ἐν νύσσῃ ἐγχριμφθῆναι» (Ὁμ. Ἰλ. Ψ, 338), διότι οὕτως εἶχον βραχύτερον δρόμον. Ὁμοίως δ' ἐλέγετο καὶ ἄφεσις ἢ βαλβὶς ἀφ' ἧς ὡρμῶντο οἱ σταδιοδρομοῦντες (Ὁμ. Ἰλ. Ψ, 578. Ὀδ. Θ, 121).

Νυχεία, νύμφη τις παρὰ Θεοκρίτῳ (15, 451).

Νῶλα, ἀρχαία καὶ ἐπίσημος πόλις τῆς Καμπανίας ὑπὸ τῶν Αὐσόνων κτισθεῖσα. Ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων κυριευθεῖσα, παρέμεινε πιστὴ αὐτοῖς ἐπὶ Ἀννίβα, καὶ διετήρησε διὰ τοῦτο τὴν ἐλευθερίαν της. Ὁ Αὔγουστος ἀπέθανεν ἐν αὐτῇ· ἀπὸ δὲ τοῦ Οὐεσπασιανοῦ ἐγένετο Ῥωμαϊκὴ ἐπαρχία (Liv. VIII, 23. IX, 28, XXIII, 14, 16).

Νώμεντον, πόλις Λατινικὴ, εἶτα Σαβινικὴ, βορειανατολικῶς τῆς Ῥώμης, εἰς 14 μιλίων ἀπόστασιν κειμένη, ἧς ἐπώνυμος ἦν καὶ μία τῶν πυλῶν τῆς Ῥώμης καὶ ἡ εἰς αὐτὴν φέρουσα ὁδὸς (Στρβ. Ε, 228. 238. — Virg. Æ, VI, 773.—Liv. I, 38. IV, 22. 32 32. VIII, 14) (N. La Mentana).

Νώνακρις, ἀρχαιοτάτη πόλις κατὰ τὰ βόρεια τῆς Ἀρκαδίας. Βορειοδυτικῶς κειμένη τοῦ Φενεοῦ, ἀπετέλει τρίπολιν μετὰ τῆς Καλλίας καὶ τῆς Διποίνης. Ἐπὶ Παυσανίου δὲν εἶχεν ἐντελῶς ἐξαφανισθῆ (Ἡρδ. ΣΤ, 74. — Παυσ. Η, 17, 6). Παρ' αὐτῇ κατελείβετο ἐκ τοῦ Ἀροανίου ὄρους ἡ Στύξ· ὁ δ' Ὀβίδιος (Met. VIII, 426) καλεῖ κατ' αὐτὴν τὴν ἐξ Ἀρκαδίας Ἀταλάντην «Νωνακρίαν», καὶ τὸν Εὔανδρον «Νωνάκριον ἥρωα» (Fart V, 97).

Νώνακρις, γυνὴ τοῦ Λυκάονος, βασιλέως τῆς Ἀρκαδίας, καθ' ἣν ἐλέγετο κλῆθεῖσα ἡ πόλις (Παυσ. Η, 17).

Νώρα, 1) ἡ ἀρχαιοτάτη πόλις τῆς Σαρδηνίας, κατὰ τὸ νότιον αὐτῆς ὑπὸ Ἰβήρων ἐποίκων κτισθεῖσα, δυτικῶς τοῦ Καραλιτίου λιμένος (Παυσ. Ι, 17, 5).—2) Φρούριον ὀχυρὸν κατὰ τοὺς πρόποδας τοῦ Ταύρου ἐν Λυκαονίᾳ, ἔνθα ὁ Ἀντίγονος ἐπὶ ὅλον χειμῶνα ἐπολιόρκησε τὸν Εὐμένην ἄνευ ἀποτελέσματος (Πλούτ. Εὐμ. Ι.— Nep. Eum. V.).

Νώραξ, υἱὸς τοῦ Ἑρμοῦ καὶ τῆς Ἐρυθείας, θυγατρὸς τοῦ Γηρυόνου, ἐξ Ἰσπανίας ἐλθὼν εἰς Σαρδηνίαν καὶ κτίσας τὴν πόλιν Νώραν (Παυσ. Ι, 17).

Νώρβα, πόλις τοῦ Λατίου ἐπὶ τῶν ὀρέων, μεταξὺ Σούλμου καὶ Κόρας, ἔνθα ἐφυλάττοντο οἱ Καρχηδόνιοι ὅμηροι (Liv. II, 34. XXXII, 34). Ἐπὶ τῶν ἐμφυλίων πολέμων, τῶν ἐπὶ Σύλλα, κατεστράφη· ἐρείπια δὲ καὶ τῶν τειχῶν καὶ τῶν ναῶν αὐτῆς σώζονται ἐν τῷ χωρίῳ Νόρμα.

Νωρεία, πρωτεύουσα τῶν Ταυρίσκων ἐν τῇ Νωρικῇ, κατὰ τὴν Γερμανίαν, κατεδαφισθεῖσα ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων πρὸ τοῦ Πλινίου.

Νωρικὸν, χώρα νοτίως τοῦ Δουνάβεως ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων γνωστὴ, καὶ πιθανῶς ἐπώνυμος τῆς πόλεως Νωρηίας, συνώρευε πρὸς δυσμὰς μετὰ τῆς Γαιτίας καὶ τῆς Βινδελικίας, κατὰ τὸν Αἶνον ποταμὸν· πρὸς βορρᾶν μετὰ τῆς Γερμανίας, κατὰ τὸν Δανούβιον· πρὸς ἀνατολὰς μετα τῆς Παννονίας, κατὰ τὸ Κήτιον ὄρος, καὶ πρὸς νότον ἐπίσης μετὰ τῆς Παννονίας καὶ τῆς Ἰταλίας, κατὰ τὸν Σαῦον ποταμὸν καὶ τὰς Καρνίας Ἄλπεις. Ἦν ἑπομένως ἡ νῦν ἄνω καὶ κάτω Αὐστρία, τὸ πλεῖστον τῆς Σταϋερμαρκίας, Καρνιθείας, Κραινίας, τὸ κατὰ τὸν Ἶννον μέρος τῆς Βαυαρίας μέχρι Σαλσβούργης. Πᾶσα σχεδὸν ἡ χώρα ἐστὶν ὀρεινὴ, διασχιζομένη ὑπὸ τῶν Νωρικῶν Ἄλπεων, καὶ κατὰ τὰ βορειανατολικὰ κεῖται τὸ ὄρος ὃ Κήτιος ὠνομάζετο, τὸ νῦν Καλεμβὲργ καὶ Βεϊνερβελδ· κατὰ δὲ τὰ νότια αἱ Καρνικαὶ καὶ Βενετικαὶ Ἄλπεις. Ἦν δὲ γῆ μεταλλοῦχος, πλουσία εἰς σίδηρον καὶ χαλκόν. Τὸ Νωρικὸν ἐβασιλεύετο· μετὰ τῆς

Ῥώμης δ' εἶχε σχέσεις ἐμπορικάς. Κατὰ δὲ τὸ 150 π. Χ. ὑπετάγη εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ Ῥωμαϊκὴ ἐπαρχία ἐγένετο ἐπὶ Μάρκου Αὐρηλίου (161—180 μ. Χ.).

Ξ

Ξάθροι, φυλὴ ἀνεξάρτητος, ἧς ἀγνοεῖται ἡ θέσις τῆς διαμονῆς (Ἀρριαν. ΣΤ, 15,1).

Ξάνθη, θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος (Ἡσίοδ. Θεογ. 356).

Ξάνθης, στρατηγὸς τῶν Μήδων, παρ' Αἰσχλ. Πέρσ. 990.

Ξανθίας, 1) διδάσκαλος τῆς ἀθλητικῆς (Πλάτ. Μεν.)—2) Ὄνομα δούλου παρ' Ἀριστοφάνει (Νεφ. 1477. Βάτ. 541).

Ξανθίζεσθαι, ἐν Σπάρτῃ τὸ στεφανοῦσθαι τῶν στρατιωτῶν ὅτε, πρὸ τῆς μάχης, ἔθυον τῷ Ἔρωτι καὶ τῇ Ἀρτέμιδι (Bekk Anecd. I, I. Σ. 234).

Ξανθικλῆς, ὁ στρατηγὸς τῶν Ἀχαιῶν ἐν τοῖς Μυρίοις (Ξενφ. Ἀνάβ.).

Ξάνθιοι, φυλὴ τῶν Νομάδων Δάων ἐν Ὑρκανίᾳ τῆς μεγάλης Ἀσίας (Στρβ.).

Ξανθίππη, ἴδ. Σωκράτης.

Ξάνθιππος, 1) Ἀθηναῖος, πατὴρ τοῦ Περικλέους, συγγενὴς τῶν Ἀλκμαιονιδῶν, ὑπεστήριξε τοῦ Κλεισθένους τὰς μεταρρυθμίσεις, καὶ ἀνέλαβε μετὰ τοῦ Ἀριστείδου τὴν διεύθυνσιν τῶν δημοσίων. Μνημονεύεται δὲ κατὰ πρῶτον μεταξὺ τῶν κατηγορησάντων τὸν Μιλτιάδην διὰ τὴν κατὰ τῆς Πάρου ἐκστρατείαν, καὶ μετὰ τὸν Θεμιστοκλέα τὴν διοίκησιν τοῦ στόλου ἀναλαβών, ἐνίκησε μετὰ τοῦ Λεωτυχίδου ἐν Μυκάλῃ, καὶ ἐξέπλευσεν ἔπειτα εἰς τὴν Θρᾳκικὴν Χερσόνησον, ὅθεν ἐν βραχεῖ ἐπανῆλθεν εἰς Ἀθήνας (Ἡρδ. ΣΤ, 136, Η, 131 Θ, 120).—2) Λακεδαιμόνιος ἐπὶ τῶν μακεδονικῶν πολέμων ἐν Ἀσίᾳ ἐκγυμνασθείς, μετέβη ὡς ἀρχηγὸς μισθωτῶν πρὸς τοὺς Καρχηδονίους, καταδείξας ὅτι ἡ ἀνικανότης τῶν στρατηγῶν αὐτῶν ἦν ἡ αἰτία τῆς τοῦ Ῥηγούλου ὑπεροχῆς, ἐτέθη ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ στρατοῦ, ἐδίδαξε τὴν χρῆσιν τῶν ἐλεφάντων, καὶ ἐνέπλησε νέου θάρρους τὸ πλῆθος. Λαμπρὰν δὲ νίκην νικήσας, ἀπῆλθε μικρὸν μετὰ ταῦτα τῆς Καρχηδόνος, φεύγων τὸν φθόνον τῶν ὑποβλεπόντων αὐτὸν, καὶ πιστεύεται ὅτι ἐπὶ τῆς ἐπανόδου του εἰς Σπάρτην ἐθανατώθη ὑπὸ τῶν ναυτῶν κατ' εἰσήγησιν τῶν Καρχηδονίων (Πολ6. Α, 32).

Ξανθὶς, θυγάτηρ τσῦ Θεσπίου, μήτηρ τοῦ Ὁμολίππου ἐκ τοῦ Ἡρακλέους (Ἀπολλόδ. Β, 7, 8).

Ξάνθος, 1) Υἱὸς τοῦ Φαίνοπος, εἷς τῶν Τρώων (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 152). — 2) Υἱὸς τοῦ Τριόπα, βασιλεὺς τῶν Τροιζηνίων, ἐκδημήσας εἰς Λέσβον (Διόδ. Ε, 81).—3) Υἱὸς τοῦ Ἐρυμάνθου, πατὴρ τῆς Ψωφίδος (Παυσ. Η, 24, 1).—4) Ὁ τελευταῖος βασιλεὺς τῶν Θηβῶν, φονευθεὶς ἐν μονομαχίᾳ ὑπὸ τοῦ Νεστορίδου Μελάνθου (Στρβ. Θ, 393.—Παυσ. Θ, 5, 16).—5) Οὕτως ἐκαλεῖτο ὁ ἵππος τοῦ Ἀχιλλέως (Ὁμ. Ἰλ. Π, 149), καθ' ὃ ξανθός· ὁμοίως καὶ ὁ τοῦ Ἕκτορος (Ἰλ. Θ. 185. Ἀλλ' ὁ στίχος νομίζεται οὐχὶ γνήσιος).—6) Ἕλλην «μελοποιὸς», ἀρχαιότερος τοῦ Στησιχόρου, συντάξας καὶ αὐτὸς μελῳδίας ἐπὶ ἐπικῶν ἀντικειμένων, τῶν πλείστων τῶν αὐτῶν μετ' ἐκείνου. — 7) Λυδὸς, λογογράφος, γεννηθεὶς περὶ τὸ 500 π. Χ., καὶ γράψας ἐπὶ Ἀρταξέρξου Α (465) τὰ «Λυδιακὰ» εἰς 4 βιβλία, ἀλλ' ὧν ἡ γνησιότης ἠμφισβητεῖτο, τοῦ Ἀρτέμονος (Ἀθήν. Σ. 515) διϊσχυριζομένου ὅτι ταῦτα συνέγραψεν ὁ Σκυτοβραχίων ἓν ἔτος π. Χ. Οὐχ ἧττον ὅμως καὶ ὁ Λυδὸς εἶχε γράψει βιβλίον, ἐξ οὗ ἐλήφθησαν τὰ

παρὰ Στράβωνι (ἐκ τοῦ Ἐρατοσθένους) καὶ τὰ παρ' Ἀθηναίῳ (ἐκ τοῦ Μνασέου) ἀποσπάσματα (Συλλ.Müller, fragm. hist. græc.) καὶ ὃ ἦν γνωστὸν καὶ τῷ Ἡροδότῳ.

Ξάνθος, 1) ἐπώνυμον τοῦ Σκαμάνδρου, ἴδ. — 2) Μικρὸς ποταμὸς ἐν Ἠπείρῳ, ὑπὸ Ἑλένου λοιβῶν τὸ ὄνομα (Virg. Æ. III, 350). —3) Ἡ ἐπισημοτάτη τῶν πόλεων τῆς Λυκίας, 60 στάδια ἀπέχουσα τῶν ἐκβολῶν τοῦ ὁμωνύμου ποταμοῦ, κατεστράφη τὸ πρῶτον ὑπὸ τῶν Περσῶν (Ἡρδ. Α, 176), εἶτα δ' ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ὑπὸ τὸν Βροῦτον (Πλούτ. Βροῦτ. Λ), ὅτε οἱ κάτοικοι, μεθ' ἡρωϊκὴν ἀντίστασιν οἱ πλεῖστοι ηὐτοκτόνησαν. Ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ὑπῆρχε ναὸς τοῦ Λυκινίου Ἀπόλλωνος, ἱερὸν τῆς Λητοῦς, καὶ ἕτερος ναὸς περίφημος τοῦ Σαρπηδόνος (Στρβ. ΙΔ, 666). Ἀξιολογώτατα λείψανα ἀρχιτεκτονικά τε καὶ γλυπτικὰ τῆς πόλεως ταύτης, ἑλληνικὸν τέχνης ἔχοντα χαρακτῆρα, ἀνεῦρε πρό τινων ἐτῶν ὁ Ἄγγλος Sir Charles Fellows, καὶ τὰ ἄριστα αὐτῶν μετεκομίσθησαν εἰς τὸ Βρεττανικὸν Μουσεῖον. — 4) Ποταμὸς τῆς Μικρασίας, μνημονευόμενος καὶ ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου (Ἰλ.Β, 877. Ε, 479), ἐκ τοῦ Ταύρου πηγάζων κατὰ τὰ μεθόρια τῆς Λυκίας καὶ τῆς Πισιδίας, καὶ διαρρέων ἐν Λυκίᾳ διὰ τοῦ εὐρέος «Ξανθίου πεδίου», ἔνθα ὁ Ἄρπαγος ἐνίκησε τοὺς Λυκίους (Ἡρδ. Α, 176. — Hor. Od. IV,6,26).

Ξανθώ, θυγάτηρ τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος (Hygin).

Ξάντιον, 1) τὸ κτένιον τὸ χρησιμεῦον εἰς τὰς γυναῖκας κατὰ τὴν κόμμωσιν, καὶ, ἐξ αὐτοῦ, χρυσοῦν κτένιον, ὃ ἔφερον ὡς κόσμημα εἰς τὴν κεφαλήν. — 2) Ξ. καὶ Ἐπίξηνον, τὸ ξύλον ἐφ' οὗ ἐκόπτετο τὸ κρέας ἐν τοῖς μαγειρείοις, καὶ αἱ κεφαλαὶ τῶν καταδίκων (Αἰσχλ. Ἀγαμ. 1288).

Ξεναγόρας, ἔγραψε σύγγραμμα ἱστορικὸν, ἐπιγραφὴν φέρον «Χρόνος», καὶ ἕτερον «περὶ νήσων», ἐξ ὧν πολλὰ ἠρύσατο ὁ Πλίνιος καὶ μεταγενέστεροι γραμματικοὶ (Plin. V, 31. — Διον. Ἁλικ. Α. 72). Ἡ ἐποχὴ αὐτοῦ ἀγνοεῖται· σώζονται δ' αὐτοῦ ἀποσπάσματα (Συλλ. Müller hist. gr.).

Ξεναγὸς, 1) ὁ τοὺς ξένους ὁδηγῶν εἰς τὰς πόλεις, εἰς τὰ μνημεῖα αὐτῶν, κτλ. — 2) Ὁ ἀρχηγὸς τῶν ξένων, ἐπικούρικῶν ἢ μισθωτῶν στρατευμάτων (Εὐριπ. Ὀρέστ. 26).

Ξεναῖος, ἀρχιτέκτων δοὺς τὸ σχέδιον

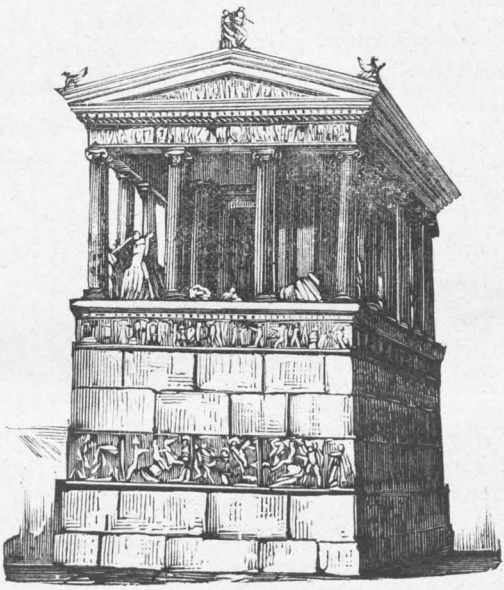

Μνημεῖον Ξάνθου.

τῆς οἰκοδομῆς τῆς Ἀντιοχείας ἐπὶ Σελεύκου, (300 π. Χ.).

Ξενάρης, στρατηγὸς τῶν Ἡρακλεωτῶν ἐν Τραχινίᾳ, φονευθεὶς, τῷ 420 π. Χ. ἐν μάχῃ κατὰ τῶν Αἰνιάνων. Κατὰ Θουκυδίδην (Ε, 51) ἦν «Κνίδιος Λακεδαιμόνιος», ὃ πιθανῶς δηλοῖ ὅτι ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐκαλεῖτο Κνίδης, ἡ καταγωγή του δ' ἦν ἐκ Λακεδαίμονος. Τινὲς τῶν ἑρμηνευτῶν ἐνόμισαν ἀναγκαῖον ν' ἀφαιρέσωσι τὸ Κνίδιος, ὡς κατὰ λάθος παρεισφρῆσαν εἰς τὸ κείμενον. Ἦν δ' ὁ Ξενάρης καὶ ἔφορος ἐν Σπάρτῃ τῷ 421 (Αὐτ. 36. 37).

Ξενάρκης, πατὴρ τοῦ Ἀριστομένους ἐξ Αἰγίνης (Πίνδ. Πύθ. Η, 26).

Ξέναρχος, 1) ποιητὴς τῆς μέσης ἀττικῆς κωμῳδίας, σύγχρονος τοῦ Δημοσθένους. Τὰ σωζόμενα αὐτοῦ ἀποσπάσματα (Συλλ.

Meineke Com. Græc. fragm.) ἐλέγχουσι φιλοκαλίαν καὶ εὐγένειαν ὕφους.—2) Υἱὸς τοῦ Σώφρονος, «μίμους» γράψας, ὡς καὶ ὁ πατήρ του. Ἔζη δ' ἐπὶ Διονυσίου τοῦ πρεσβυτέρου.—3) Ἐκ Σελευκείας, φιλόσοφος περιπατητικὸς, διδάσκαλος τοῦ Στράβωνος. — 4) Στρατηγὸς τοῦ Ἀχαϊκοῦ δεσμοῦ καὶ πρέσβυς αὐτοῦ εἰς Ῥώμην (Πολ6. ΚΔ, 4, 11.—Liv. XLI, 23).

Ξενηλασία, ἡ ἐκ τῶν πόλεων ἔξωσις τῶν ξένων, ὡς οἱ Λυκούργειοι νόμοι ἐπέβαλλον αὐτὴν τοῖς Ἐφόροις διὰ πάντα ξένον μὴ συμφώνως τοῖς κειμένοις διάγοντα καὶ τὰ ἐγχώρια ἤθη διὰ τοῦ παραδείγματος αὐτοῦ διαστρέφοντα (Ἡρδ. Α. 65). Δι' αὐτῆς δ' ἤθελον οἱ Σπαρτιᾶται νὰ μὴ μυῶνται οἱ ξένοι εἰς τὰ μυστήρια καὶ τὰς πηγὰς τῆς δυνάμεώς των (Θουκ. Β, 39), καὶ νὰ μὴ ἐπενεργῶσιν ἐπὶ τῶν πολιτῶν διὰ τῶν ῥαδιουργιῶν των (Ξενοφ. Λακεδ. Πολ. ΙΔ, 1). Ἐπίσης δ' ἀπηγορεύετο καὶ τοῖς Σπαρτιάταις ν' ἀποδημῶσιν ἄνευ ἀδείας. Ἀλλ' οὐχ ἧττον ἐλάτρευον καὶ «Δία ξένιον» καὶ «Ἀθηνᾶν ξενίαν» (Παυσ. Γ, 1, 111), καὶ πρὸς ξένους πρέσβεις καὶ εἰς μεγάλας τελετὰς δὲν παρεβίαζον τοὺς νόμους τῆς φιλοξενίας. Μνημονεύονται δὲ οὐκ ὀλίγοι ἐπίσημοι ἄνδρες διατρίψαντες ἐν Σπάρτῃ, ὡς ὁ Θέογνις, ὁ Τέρπανδρος, καὶ φιλικὰς σχέσεις διετήρουν οἱ Σπαρτιᾶται πρὸς τοὺς Πεισιστρατίδας, καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην εὐμενῶς ἐδέξαντο (Ἡρόδ. Ε, 91. — Θουκυδ. Ε, 43. ΣΤ, 8), καὶ «προξένους» ἑαυτῶν ἀνεγνώριζον ἐν ξέναις πόλεσιν, ὡς τὸν Ξενοφῶντα.

Ξενία, ἐν Θεοκρίτῳ (Ζ, 73) ποιμενὶς, ἐρωμένη τοῦ Δάφνιδος.

Ξενία, ἡ φιλοξενία, ἀναγκαιοτάτη πρὸ πάντων ἐν τόποις καὶ χρόνοις ἔνθα καὶ ὅτε ἔλειπον τὰ τοῖς ξένοις τὴν διαμονὴν ἐν τῇ χώρᾳ διευκολύνοντα, ἐθεωρεῖτο παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ὡς καθῆκον ὑπὸ τῆς θρησκείας ἐπιβαλλόμενον. Ἐν τῇ πρώτῃ ἀρχαιότητι ὁ ξένος τῇ πόλει, καὶ μάλιστα ὁ μὴ Ἕλλην, ἐθεωρεῖτο ὡς ἐχθρὸς, καὶ παρὰ Λατίνοις ἡ λέξις hostis εἶχε τὴν διπλῆν σημασίαν. Ἑπομένως ὁ πρὸς ξένους ἀναγκαζόμενος νὰ προσέλθῃ ἤρχετο μᾶλλον ὡς ἱκέτης, καὶ ἐτίθετο ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Διὸς «Ἱκετησίου» καὶ «ξενίου», καὶ βαθμηδὸν ἐπεκράτησε τὸ θρησκευτικὸν αἴσθημα, καθ' ὃ οἱ θεοὶ ἐπιστεύοντο ὄντες ἐν γένει ἐχθροὶ τῆς ὕβρεως καὶ φίλοι τῆς εὐνομίας (Ὁμ. Ὀδ. Ῥ. 484). Ἡ συναίσθησις δὲ τοῦ καθήκοντος τούτου προέβη ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε, ἐπὶ τῶν Ὁμηρικῶν ἤδη χρόνων ὁ φιλοξενῶν οὐδὲ κἂν ἠρώτα τὸν ξένον τίς ἦν καὶ πόθεν ἔρχεται, καὶ εἰς ἐχθρικὴν ἔτι ἂν ἀνῆκε φυλὴν τῷ ἔδιδεν ἄσυλον καὶ εἴ τι αὐτῷ ἦν ἀναγκαῖον (Ὁμ. Ὀδ. Δ, 37). Κατὰ τὸν σχολιαστὴν δὲ τοῦ Εὐριπίδου (Μήδ. 613) τῷ ἀπερχομένῳ ξένῳ ἔδιδεν ὁ δεξάμενος αὐτὸν τμῆμα ἀστραγάλου, οὗ αὐτὸς ἐτήρει τὸ ἕτερον ἥμισυ, καὶ δι' αὐτῶν ἀνεγνωρίζοντο ὅτε ποτὲ πάλιν συνηντῶντο αὐτοὶ ἢ οἱ ἀπόγονοί των. Ἡ παραβίασις τῆς ξενίας ἐθεωρεῖτο ὡς ἔγκλημα ἀσεβὲς, καὶ ὑπῆρχον καὶ «δίκαι κακοξενίας» (Αἰλιαν. Π. Ι, Δ, 1.—Παυσ. Ζ, 25). Τινὲς δὲ πόλεις, ὡς αἱ Ἀθῆναι, ἡ Κόρινθος, τὸ Βυζάντιον, διεκρίνοντο ἐν τοῖς ἱστορικοῖς χρόνοις διὰ τὴν φιλοξενίαν αὐτῶν. Ἐν μεταγενεστέραις δ' ἐποχαῖς πολλαχοῦ, εἰς τὰς ἐμπορικωτέρας μάλιστα τῶν πόλεων, ἱδρύθησαν καὶ π α ν δ ο χ ε ῖ α, κ α τ α γ ώ γ ι α ἢ κ α τ α λ ύ σ ε ι ς πρὸς ὑποδοχὴν τῶν ξένων, καὶ πρόσκαιρα τοιαῦτα, τὰ σ κ η ν ώ μ α τ α, ἀνηγείροντο περὶ τὸν ναὸν, ὁσάκις ἐπὶ πανηγύρεων πολλοὶ συνέρρεον ξένοι (Αἰλ. Αὐτ. 9. — Σχολ. Πινδ. Ὀλ. ΙΑ, 51, 55.—Ἰδ. Πλάτ. Νομ. ΙΒ, 952.—Θουκ. Γ, 68.—Λουκ. Ἑρμ. 12). Αἱ πλούσιαι οἰκίαι εἶχον τὸν λεγόμενον ξ ε ν ῶ ν α· ὁ δὲ ξένος, ἀφ' οὗ τὴν πρώτην ἐσπέραν παρεκάθητο εἰς τὸ δεῖπνον τοῦ οἰκοδεσπότου, κατὰ τὰς λοιπὰς ἢ ἐδέχετο τὰ σιτία εἰς αὐτὸν πεμπόμενα, ἢ ὁ ἴδιος τὰ ἐπρομηθεύετο (Apul. Metam. II, 19.—Vitr. VI, 7, 4). Πολλάκις δ' αἱ πόλεις ἀνηγόρευον π ρ ό ξ ε ν ο ν κάποιόν τινα ἄλλης πόλεως, ὅπερ ἦν τιμὴ

ἐξαιρετική, καὶ ἐπέβαλλεν αὐτῷ τὸ καθῆκον νὰ προστατεύῃ ἐν τῇ πατρίδι του τοὺς ξένους, τοὺς προερχομένους ἐκ τῆς πόλεως ἥτις τῷ ἀπένειμε τοῦτον τὸν τίτλον. Ἦσαν δὲ καὶ οἱ ἑκουσίως καὶ ἀφ' ἑαυτῶν ἀναδεχόμενοι τὴν εἰς τὰς ἰδίας πατρίδας προστασίαν τῶν ἐκ ξένης τινὸς πόλεως προερχομένων, καὶ οἱ τοιοῦτοι ἐκαλοῦντο ἑθελοπρόξενοι (Πολυδ. Γ, 59. — Ἰδ. Θουκ. Β, 29). Μετέβαινε δ' ἐνίοτε ἡ προξενία διαδοχικῶς, ἀπὸ πατρὸς εἰς υἱόν. Οἱ Σπαρτιᾶται τὸ πρῶτον ἔπεμπον ἐξ ἑαυτῶν προξένους εἰς ἄλλας πόλεις, οἵτινες νὰ ὑπερασπίζωσι τοὺς ἐξ αὐτῶν ἐκεῖ ἀποδημοῦντας (Ἡρόδ. ΣΤ, 7)· ἀλλ' ἔπειτα παρεδέχθησαν καὶ αὐτοὶ τὴν γενικὴν τῶν λοιπῶν Ἑλλήνων διάταξιν (Θουκ. Ε, 59. — Ξεν. Ἑλλ. 22. ΣΤ. 3, 4).

Ξένια, τὰ δῶρα ἃ ὁ φιλοξενῶν προσέφερεν ἢ ἔπεμπε τῷ ξένῳ αὐτοῦ, συνιστάμενα τὸ πλεῖστον εἰς διάφορα εἴδη ὄψων καὶ ἐδεσμάτων, ὥστε καὶ xenia ἐπιγράφει ὁ Μαρτιάλης ἐν τῶν βιβλίων τῶν ποιημάτων του (Mart. XIII), οὗ ἕκαστον σχεδὸν ποίημα ἐστὶ περιγραφὴ ἑνὸς τοιούτου μαγειρικοῦ ἀντικειμένου. Ἐπὶ τῆς παρακμῆς δὲ τῆς τέχνης Ξένια

ὠνομάζοντο ἐπίσης καὶ αἱ ἄλλως κληθεῖσαι ῥωπογραφίαι, εἰκονικαὶ παραστάσεις, κατὰ Φιλόστρατον (Εἰκ. Α, 13. Β, 26. — Ἰδ. καὶ Vitr. VII, 7. 4), ὄψων, ἀγρευμάτων, ὀπωρῶν, τρωγαλίων, ἐδεσμάτων. Πολλαὶ τοιαῦται τοιχογραφίαι εὑρέθησαν ἐν Πομπηΐᾳ.

Ξενεάδης, 1) φιλόσοφος ἐκ Κορίνθου, σύγχρονος τοῦ Δημοκρίτου, διϊσχυριζόμενος ὅτι ἀπατηλαὶ πᾶσαι αἱ τῶν αἰσθήσεων ἀντιλήψεις, καὶ ὅτι ἀνέφικτος ἡ γνῶσις τῆς ἀληθείας (Φαβρ. Ἑλλ. Βιβλ. ΙΙ, 674). — 2) Πλούσιος Κορίνθιος, ἀγοράσας τὸν ἐκ Σινώπης Διογένην, τὸν κυνικὸν φιλόσοφον, εἶτα δ' ἀπελευθερώσας αὐτὸν, καὶ ἐμπιστευθεὶς αὐτῷ τὴν διεύθυνσιν τοῦ οἴκου του καὶ τὴν ἀνατροφὴν τοῦ υἱοῦ του (Διογ. Λαερτ. ΣΤ. 30).

Ξενίας, 1) στρατηγὸς τῶν Ἀρκάδων τῶν ἐν τοῖς μυρίοις συνεκστρατευσάντων μετὰ Κύρου τοῦ νεωτέρου κατὰ τοῦ Ἀρταξέρξου (Ξενοφ. Ἀνάβ. Α, 1). — 2) Πλούσιός τις ἐξ Ἤλιδος τῆς Πελοποννήσου (Ξενοφ.).

Ξενίας δίκη, κατὰ ξένου παρανόμως ἀντιποιουμένου δικαιώματα πολίτου ἐν Ἀθήναις, ἢ ὡς πολίτου ἐγγραφέντος εἰς τοὺς ληξιαρχικοὺς καταλόγους τινὸς τῶν δήμων (Δημοσθ. πρ. Εὐβολίδην). Ταύτας εἰσῆγον, φαίνεται, ἀρχαιότερον οἱ Ναυτοδίκαι (Λυσ. Π. δημ. ἀδικ. 595. — Πολυδ. 40. 126. — Ἡσύχ. καὶ Σουΐδ. λ. ξενίας δίκη. Ναυτοδίκαι. — Ἀρποκρ. λ. ναυτοδίκης)· ἐπὶ Δημοσθένους ὅμως εἰσαγωγεῖς αὐτῶν ἦσαν οἱ Θεσμοθέται. Ὁ εἰς τὴν δίκην ἁλοὺς ἢ ἡττηθεὶς ἐναγόμενος ζένος ὑπέκειτο εἰς τὴν ποινὴν τοῦ νὰ πωληθῇ ὡς δοῦλος. Τῆς αὐτῆς κατηγορίας ἦν καὶ ἡ δίκη δωροξενίας, κατὰ τῶν διὰ δωροδοκίας ἐγγραφέντων πολιτῶν, βεβαίως δὲ καὶ κατὰ τῶν δεξαμένων τὰ δῶρα.

Ξενικά, ἴδ. Ξένος.

Ξενικαὶ τράπεζαι, ἐν Κρήτῃ δύο παρατιθέμεναι ἐπὶ κεφαλῆς τῶν τραπεζῶν τοῦ σισσιτίου διὰ τοὺς ξένους, πρὸς τῇ τραπέζῃ τοῦ ξενίου Διός, ἴσως κυρίως διὰ τὰς θυσίας (Ἡρακλ. Ποντ. Ζ).

Ξενικὸν τέλος, τὸ καταβαλλόμενον ὑπὸ τῶν ξένων καὶ τῶν μετοίκων ἵνα ἔχωσι τὸ δικαίωμα νὰ ἐκθέτωσιν ὤνια εἰς τὴν ἀγορὰν τῶν Ἀθηνῶν (Ἀρστφ. Ἀχαρν. 861. — Σχολ. Ἀρστφ. αὐτ. καὶ 689. 917. — Λιβάν. Μελ. ΜΣΤ. — Φώτ. λ. Κατὰ τὴν ἀγοράν).

Ξένιος, ἐπίθετον τοῦ Διός, ὡς προστάτου τῶν ξένων. Ἐν Σπάρτῃ δ' ὑπῆρχε

καὶ ἄγαλμα αὐτοῦ ἔνθα ἦσαν τὰ συσσίτια (Θουκ. Γ, 11).

Ξενέππα, χωρίον εἰς τὰ βορειοδυτικὰ τῆς Σογδιανῆς (Curt. VII, 2, 14).

Ξενόδαμος. 1) υἱὸς τοῦ Μενελάου καὶ τῆς νύμφης Κνωσσίας (Ἀπολλόδ. Γ, 2, 1).—2) Λυρικὸς ποιητὴς ἐκ Κυθήρων, γράψας Ὑπορχήματα, ἢ, κατ' ἄλλους, Παιᾶνας (Fabr. Ἑλλ. Βιβλ.).

Ξενοδίκη, 1) θυγάτηρ τοῦ Συλέως, βιάζουσα τοὺς ξένους νὰ ἐργάζωνται εἰς τὰς ἀμπέλους αὐτῆς δι' ὃ ὁ Ἡρακλῆς τὴν ἐφόνευσεν ὁμοῦ μετὰ τοῦ πατρός της (Ἀπολλόδ. Β, 6, 3).—2) Θυγάτηρ τοῦ Μίνωος καὶ τῆς Πασιφάης (Ἀπολλόδ. Γ, 1, 2). — 3) Γυνὴ ἐκ Τροίας, μετ' ἄλλων αἰχμαλωτισθεῖσα ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων (Παυσ. Φωκ. 26).

Ξενοδοκεῖον ἢ **Ξενοδοχεῖον,** κατάλυμα τῶν ξένων, ἰδίως τῶν ὁδοιπόρων, ἐπὶ μισθῷ, ἣν ἄγνωστον ἐν τοῖς Ὁμηρικοῖς χρόνοις, διότι οἱ σχετικῶς τότε ὀλίγοι ὁδοιποροῦντες κατέλυον εἰς ἰδιωτικὰς οἰκίας φιλοξενούμενοι (ἴδ. Ἡρόδ. ΣΤ, 35). Ἀλλὰ μετὰ τὴν αὔξησιν τῆς τε ἐπιχωρίου καὶ τῆς ξένης συγκοινωνίας, ὅτε πόλεις ὡς αἱ Ἀθῆναι καὶ ἡ Κόρινθος ἦσαν συνήθως πλήρεις ξένων, ἐπαισθητὴ κατέστη ἡ ἀνάγκη καταστημάτων πρὸς κατάλυσιν αὐτῶν, κ α τ α γ ω γ ί ω ν ἢ π α ν δ ο κ ε ί ω ν καὶ διὰ τοὺς τῆς ἀνωτέρας τάξεως ξένους. Ὡς τοιαῦτα καταγώγια ἱδρύοντο δημοσίᾳ δαπάνῃ προσωριναὶ σκηναὶ εἰς τόπους δημοσίων πανηγύρεων ἢ πλησίον ἐπισήμων ἑορταζόντων ναῶν, ὡς εἰς τὴν Ὀλυμπίαν, εἰς Κνίδον παρὰ τὸν ναὸν τῆς Ἀφροδίτης, παρὰ τῷ Ἡραίῳ τῶν Πλαταιῶν (Θουκ. Η, 68). Τροφὴ δὲ δὲν προσεφέρετο ἐν αὐτοῖς εἰς τοὺς ξένους, καὶ ὤφειλον αὐτοὶ περὶ ἑαυτῶν νὰ φροντίζωσιν. Ὑπῆρχον δὲ, πλὴν τῶν δημοσίων τούτων, καὶ ἰδιωτικὰ ξενοδοχεῖα. Ὅτι δὲ πᾶσα τάξις ἀνθρώπων, καὶ οἱ ἐπισημότεροι εἰς τοιαῦτα κατέλυον, ἀποδείκνυται καὶ ἐκ τοῦ ὅτι οἱ πρὸς τὸν Φίλιππον τῆς Μακεδονίας πεμφθέντες πρέσβεις τῶν Ἀθηναίων « ἐν πανδοκειοις » κατῴκησαν (Αἰσχν. Πρπρσβ. σ. 272. — Ἴδ. εἰς Ἀρστφ. Βάτρ. 112). Τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ξενοδόχου δὲν ἐτιμᾶτο ἐν Ἑλλάδι. Μόνον δ' ἐπὶ πολέμου εἶχον οἱ ξένοι ἀνάγκην, ἵνα γίνωσι δεκτοὶ εἰς τὴν χώραν καὶ εἰς τὸ ξενοδοχεῖον, διαβατηρίου, ὅπερ ἐλέγετο σ ύ γ γ ρ α φ ο ι ἢ σ ύ γ γ ρ α φ ο ς, ἢ καὶ σ φ ρ α γ ῖ δ ε ς, διότι ἔφερον τὴν δημόσιον σφραγῖδα τῆς πόλεως· ἀλλ' ἐδύναντο ν' ἀρκέσωσι καὶ τὰ σ ύ μ β ο λ α, ἢ αἱ ἰδιαίτεραι σφραγῖδες τῶν οἰκογενειῶν.

Ξενοίτας, ἐξ Ἀχαΐας, στρατηγὸς Ἀντιόχου τοῦ μεγάλου, βασιλέως τῆς Συρίας, ἐξεπέμφθη τῷ 221 π. Χ. κατὰ Μόλωνος, τοῦ ἐπαναστατήσαντος σατράπου τῆς Μηδίας, ὅστις ἐπιπεσὼν κατ' αὐτοῦ παρὰ τῷ Τίγριδι, ἐφόνευσεν αὐτὸν καὶ κατέστρεψε τὸ πλεῖστον τοῦ στρατοῦ του (Πολ6. Ε, 45).

Ξενόκλεια, ἱέρεια καὶ μάντις τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Δελφοῖς, ἣν ὁ Ἡρακλῆς, ὅτε ἐφόνευσε τὸν Ἴφιτον, ἠνάγκασε διὰ βίας ν' ἀτοκριθῇ εἰς τὰς ἐρωτήσεις του (Παυσ. Φωκ. 13).

Ξενοκλείδης, 1) ναύαρχος τῶν Κορινθίων (Θουκ. Α, 46). — 2) Ἕλλην ποιητὴς (Δμσθ.).

Ξενοκλῆς, 1) Ὁ υἱὸς τοῦ Σοφοκλέους. —2) Ἀθηναῖος, ποιητὴς τραγικὸς, πατὴρ τοῦ Κρατίνου, νικήσας τὸν Εὐριπίδην εἰς δραματικὸν ἀγῶνα ἐν Ὀλ. 91 (Αἰλ. Π. Ἱ. Β, 8. — 3) Ὁ νεώτατος τῶν υἱῶν τοῦ Κρατίνου, τραγικὸς ποιητὴς καὶ αὐτὸς, πολλάκις χλευαζόμενος ὑπὸ τῶν κωμικῶν (Ἀριστφ. Βάτρ. 86. Θεμφ. 175) ὡς ἀδηφάγος, καὶ ὡς μικροῦ λόγου ἄξιος ποιητής. — 4) Στρατηγὸς Λακεδαιμόνιος, ὃν μεγάλως ἐξετίμα ὁ Ἀγησίλαος (Ξενφ. Ἑλλ. Γ, 4.20.—Πλούτ. Ἀγησ. ΙΣΤ).—5) Ἀθηναῖος, Χολαργεὺς τὸν δῆμον, ἀρχιτέκτων, συμπληρώσας τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ἐν Ἐλευσῖνι Ἀνακτόρου ἢ ναοῦ τῆς Δήμητρος, ἐπὶ Περικλέους (Πλούτ. Περκλ. 18). —6) Ταμίας Ἀλεξάνδρου τοῦ μεγάλου, παρ' οὗ ἔλαβεν ὁ Πατροκλῆς (ἴδ.) τὴν περιγρα-

φὴν τῶν χωρῶν δι' ὧν διῆλθεν ὁ Ἀλέξανδρος (Στρβ. Β, 69). — 7) Ἀξιόλογος γραμματικὸς, μεθ' οὗ ὁ Κικέρων εἰς συνεχεῖς διετέλει σχέσεις ὅτε διέμενεν ἐν Ἀσίᾳ, τῷ 78 π. Χ. (Πλούτ. Κικ. Δ. — Cis. Brut. XCI, 316).

Ξενοκράτης, 1) γεννηθεὶς ἐν Χαλκηδόνι τῷ 396 π. Χ., περίφημος φιλόσοφος τῆς ἀρχαίας Ἀκαδημίας, ἧς ἐπὶ 25 ἔτη (339-314) ἐξηκολούθησε πρῶτάμενος, τὴν θέσιν ταύτην ἀντὶ τοῦ ἀσθενοῦντος Στευσίππου, καὶ κατὰ παράκλησιν αὐτοῦ ἀναδεχθείς. Ἀνέκαθεν προσηλώθη τῷ Πλάτωνι, καὶ παρηκολούθησε μετὰ ταῦτα αὐτὸν καὶ εἰς τὴν Σικελίαν· μετὰ τὸν θάνατον δ' αὐτοῦ ἐγκατέλιπεν ἐπί τινα χρόνον τὰς Ἀθήνας. Κατὰ τὴν μεγαλοφυίαν ἐλαττούμενος τοῦ Ἀριστοτέλους, ἀνεπλήρου δι' ἐπιμελείας εἴ τι τῷ ἔλειπεν ὡς πρὸς τῆς ἀντιλήψεως τὴν ὀξύτητα. Εἰς τὴν ἔκφρασιν καὶ τοὺς τρόπους του εἶχέ τι τὸ ἀπότομον καὶ μεμψίμοιρον, δι' ὃ ὁ Πλάτων λέγεται συμβουλεύσας ποτὲ αὐτῷ: «Θύε ταῖς Χάρισιν». Ἀλλ' ἡ εὐθύτης, τὸ ἀνιδιοτελὲς καὶ ἀδωροδόκητον τοῦ χαρακτῆρός του τῷ περιεποίησαν τὴν γενικὴν τῶν Ἀθηναίων ὑπόληψιν (Διογ. Λαέρτ. Δ. 7. — Πλούτ. Ἀλέξ. Η. — Cic. ad. Att. I, 16, 1. Tusc. V, 32. — Val. Max. II, 10, 2, IV. 3. ext. 3). Καίτοι μὴ πολίτης Ἀθηναῖος, ἐπέμφθη ὅμως πολλάκις ὡς πρέσβυς, ἐπὶ λίαν δυσχερῶν περιστάσεων, εἰς Φίλιππον τὸν Μακεδόνα, καὶ εἰς τὸν Ἀντίπατρον ἐπὶ τοῦ Λαμιακοῦ πολέμου, καὶ ἐπέτυχεν εἰς τὰς διαπραγματεύσεις τον. Ἀλλ' ἀγνωμοσύνη ἀντήμειψε τὰς ἐκδουλεύσεις του ταύτας (Διογ. Λαέρτ. Δ, 14. — Πλούτ. Φλαμ. ΙΒ. Φωκ. ΚΘ). Ἀπέθανε δ' εἰς ἡλικίαν 82 ἐτῶν τῷ 344 π. Χ. Ἐκ τῶν πολυπληθῶν δὲ καὶ ποιητικῶν καὶ πεζῶν συγγραμμάτων του διεσώθησαν ἐλάχιστα ἀποσπάσματα μόνον. Ὁ Κικέρων τάττει αὐτὸν μετὰ τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Ἀριστοτέλους ἕνεκα τῶν αὐστηρῶν ἠθικῶν του ἀρχῶν, αἵτινες ἐν γένει ταὐτίζονται μετὰ τοῦ τύπου ὃν μεταγενεστέρως ἔλαβεν ἡ Πλατωνικὴ φιλοσοφία, προσλαβοῦσαι ὅμως καὶ ξένα τινὰ στοιχεῖα, καὶ κατὰ τὴν μέθοδον οὕτω διαφέρουσαι, ὥστε τινὲς τὰς ἐξέλαβον ὡς παραφθορὰν τῆς Πλατωνικῆς θεωρίας. Ὁ Ξενοκράτης παρεισήγαγε τὴν ἰδίαν ἑαυτοῦ εἰς τὸν Πυθαγόρειον μυστικισμὸν, τὸν συμπλέκοντα τὴν ἰδεολογίαν μετὰ τῆς μαθηματικῆς, καὶ συμφύρων ἰδέας καὶ ἀριθμοὺς, παρεδέχθη ὡς μέσην βαθμίδα μεταξὺ τῆς καθαρᾶς θεότητος καὶ τῶν ἀνθρώπων τοὺς δαίμονας, οὓς λέγει ἀριθμοὺς συμπεπλεγμένους μετ' ἰδεῶν, καὶ οἷς ἀποδίδωσι καὶ ἐνέργειάν τινα πλαστικήν. Πλὴν τούτων δὲ εἰσήγαγε καὶ τὴν αὐστηρὰν διαίρεσιν τῆς φιλοσοφίας εἰς λογικὴν, φυσικὴν καὶ ἠθικὴν, ὡς καὶ αὐστηρὰν διάκρισιν μεταξὺ τῶν ἀντιλήψεων τῶν αἰσθήσεων, τῆς γνώμης καὶ τῆς σκέψεως. — 2) Υἱὸς τοῦ Αἰνησιδώρου, ἀδελφὸς Θήρωνος, τοῦ τυράννου τῶν Ἀκραγαντίνων, υἱὸν ἔχων Θρασύβουλον, πολλάκις εἰς τὰ Ἴσθμια νικήσας καὶ ὑπὸ τοῦ φίλου του Πινδάρου ἐν τῇ ΣΤ' ᾠδῇ τῶν Πυθίων καὶ τῇ Β' τῶν Ἰσθμίων ὑμνηθείς. — 3) Ἰατρὸς ἐξ Ἀφροδισίας, τῆς τελευταίας π. Χ. ἑκατονταετηρίδος. Ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ διεσώθη ἓν μόνον ἀπόσπασμα «περὶ τῆς ἀπὸ ἐνύδρων τροφῆς» (Fabric. Ἑλλ. Βιβλ. III).

Ξενόκριτος, λυρικὸς ποιητὴς ἐκ Λοκρῶν ἐν Ἰταλίᾳ, σύγχρονος τοῦ Στησιχόρου, ἐπενόησε τὴν «Λόκριον ἁρμονίαν» (Διογ. Λαέρτ. — Πλούταρχ.).

Ξένος. Διάφορος ἦν κατὰ πόλεις ἡ πρὸς τοὺς πολίτας σχέσις τῶν ξένων, ἤτοι τῶν ἐλευθέρων μὴ πολιτῶν. Οὕτως ἐν Σπάρτῃ δὲν ἐπετρέπετο ἡ ἐπὶ μακρὸν διαμονὴ, ἢ κἂν ἡ ἐγκατάστασις τῶν ξένων (ἴδ. Ξενηλασία), ἐν ᾧ ἀλλαχοῦ, οἷον ἐν Ἀθήναις, παρεχωροῦντο αὐτοῖς οὐ μικρὰ δικαιώματα τῆς ἐλευθερίας. Πᾶς ξένος παρεπίδημος, οὐχὶ «πρὸς ὀλίγον», ἀλλ' ἐφ' ὡρισμένον χρόνον (Ἀρπκρ. λ. μέτοικος) ἐν Ἀθήναις διαμένων, ἐθεωρεῖτο ὡς μ έ τ ο ι κ ο ς, καὶ ἡ ἰδιότης αὕτη ἦν τοσοῦτον ἐπιζήτητος διὰ τοὺς ξένους ἐν Ἀθήναις, τῷ κέντρῳ

ἐκείνῳ τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, ὥστε τῷ 309 π. Χ. εἰς 10,000 ἠριθμοῦντο ἐκεῖ οἱ μέτοικοι, ἐν δὲ πάσῃ τῇ Ἀττικῇ εἰς 45,000. Ὤφειλε δ' ἕκαστος αὐτῶν νὰ ἐκλέγῃ ἕνα τῶν πολιτῶν ὡς προστάτην, ὑφ' οὗ ν' ἀντιπροσωπεύηται εἰς πάσας τὰς δημοσίας ἢ ἰδιωτικὰς αὐτοῦ ὑποθέσεις, οἷον ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων· κατὰ δὲ τοῦ παραμελήσαντος τὸ καθῆκον τοῦτο ἐκινεῖτο γραφὴ ἀποστασίου. Διὰ τὴν προστασίαν δὲ ταύτην ἣν ἐχορήγει αὐτοῖς ἡ πόλις ὤφειλεν ἕκαστος μέτοικος, πλὴν τῶν λειτουργιῶν, νὰ πληρώνῃ διὰ τοῦ προστάτου καὶ μικρόν τινα φόρον, τὸ μετοίκιον, συνιστάμενον εἰς 12 δραχμὰς κατ' ἔτος, διὰ δὲ τὰς χήρας εἰς μόνας 6. Ὁ δὲ τοῦτο παραμελήσας ὑπήγετο εἰς μετοικίου ἀπαγωγὴν (φυλάκισιν ἕνεκα μετοικίου). Πολίτης δ' Ἀθηναῖος δὲν ἠδύνατο νὰ καταστῇ εἰμὴ ὁ ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι εἰς ἀειφυγίαν καταδεδικασμένος, ἢ ὁ πανεστίως εἰς Ἀθήνας μετοικήσας (Πλούτ. Σόλ. ΚΔ). Ὁ δικαιώματα πολίτου παρανόμως ἀντιποιηθείς, κατεδιώκετο διὰ γραφῆς ξενίας καὶ ἠδύνατο ὡς δοῦλος νὰ πωληθῇ. Εἰς δημοσίας πομπὰς ὤφειλον νὰ ὑπηρετῶσιν οἱ μέτοικοι ὡς ὑδροφόροι, σκαφηφόροι καὶ σκιαδοφόροι. Ἔγκτησις, ἤτοι ἀπόκτησις κτήματος ἀκινήτου, δὲν τοῖς ἐπετρέπετο. Ὑπεχρεοῦντο ὅμως εἰς στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, καὶ εἰς τὰς ἐκτάκτους συνεισφορὰς, τὰς λειτουργίας, κτλ. Πᾶσα βιομηχανία τοῖς ἦτο ἐπιτετραμμένη, καθ' ὅτι ἡ πόλις ἐκέρδιζε δι' αὐτῶν κεφάλαια καὶ παραγωγικὰς δυνάμεις. Ἀπέτινον ὅμως πρὸς τοῦτο φόρον τινά, οὗ ὁ πολίτης ἦν ἀπηλλαγμένος. Τινὲς, δι' ὑπηρεσίας ἃς προσέφερον εἰς τὴν πόλιν, ἀνεδείκνυντο ἰσοτελεῖς, ἤτοι ἀπηλλαγμένοι τοῦ μετοικίου· πολιτικῶν ὅμως δικαιωμάτων, ἤτοι τῶν τῆς μετοχῆς εἰς τὰς ἀρχὰς, τὰς ἐκλογὰς, τὰ δικαστήρια, ἔμενον καὶ οὗτοι ἐστερημένοι· ἀλλ' ἡ ἔγκτησις τοῖς ἐπετρέπετο, καὶ δι' αὐτοὺς δὲν ἀπητεῖτο προστάτης. Ὁ ξένος ἀπεκλείετο καὶ τῆς ἐπιγαμίας, δηλαδὴ τοῦ δικαιώματος, ἂν ἐνυμφεύετο ἀστὴν, νὰ μεταβιβάζῃ τὸ ἀστικὸν δικαίωμα εἰς τὰ τέκνα του, ἐκτὸς ἂν, δι' ἐκδουλεύσεις ὁμοίως, ἐλάμβανε τοῦτο ὡς δωρεὰν παρὰ τῆς πόλεως. Ἡ ἰσοπολιτεία ἦν διπλωματικὴ σύμβασις μεταξὺ δύο πόλεων, καθ' ἣν οἱ πολῖται ἑκατέρας ἐθεωροῦντο συγχρόνως ὡς καὶ τῆς ἑτέρας πολῖται. Οἱ ἐπὶ τῶν πόλεων ἐγκαθιστάμενοι Πρόξενοι ἦσαν πολῖται ἑτέρας πόλεως, οἷς ἀνετίθετο ἡ προστασία τῶν ἐκεῖ ἐπιδημούντων πολιτῶν τῆς πόλεως ἥτις ἐχορήγει αὐτοῖς τὸν τίτλον τοῦτον, θεωρούμενον ὡς τιμὴν ἔκτακτον. Οὕτω φερ' εἰπεῖν αἱ Ἀθῆναι ἐψήφιζον Κορίνθιόν τινα ὡς ἴδιον πρόξενον ἐν Κορίνθῳ, οἱ Κορίνθιοι ἐναλλὰξ ἔδιδον εἰς Ἀθηναῖον τινὰ ἐν Ἀθήναις τὴν προξενίαν. Τῷ προξένῳ δὲ προσεχορηγοῦντο καὶ ἕτερα δικαιώματα, ὁριζόμενα ὅμως εἰδικῶς ἑκάστοτε διὰ ψηφίσματος· συνήθως ὅμως τὸ τῆς ἐγκτήσεως, τῆς (ἄνευ προστάτου) προσόδου (παρουσιάσεως δι' ὑποθέσεις) εἰς τὴν Βουλὴν καὶ εἰς τὸν δῆμον, καὶ σπανίως καὶ κατ' ἐξαίρεσιν τὸ πλῆρες τῆς πολιτείας δικαίωμα. Ἦν δ' ἡ ἱερότης τοῦ τῆς ξενίας δικαιώματος οὕτω βαθέως ἐγκεχαραγμένη εἰς τὰ ἑλληνικὰ ἤθη, ὥστε αὐτὸς ὁ αἰχμάλωτος, ὅταν ἐξηγόραζε τὴν ἐλευθερίαν του, ἦν δορύξενος.

Ξενοφάνης, 1) ἐκ Κολοφῶνος, υἱὸς Δεξίου, ζήσας περὶ τὰ 90 ἔτη μεταξὺ τῶν 580 καὶ 480 π. Χ. Ἐν τῇ πρώτῃ νεότητι ἐκβληθεὶς τῆς πατρίδος του, περιεφέρετο ἐπὶ πολὺ εἰς τὴν Ἑλλάδα, τὴν Σικελίαν καὶ μάλιστα τὴν κάτω Ἰταλίαν, ἔνθα συνέπραξεν εἰς τὴν ἵδρυσιν τῆς ἀποικίας Ἐλέας, καὶ φαίνεται ὅτι καὶ κατῴκησε καὶ ἐδίδαξε μικρὸν χρόνον. Δι' ὅλου τοῦ μακροῦ βίου του ἠσχολήθη ὁ Ξενοφάνης εἰς τὸ νὰ πολεμήσῃ τὰς δημώδεις δοξασίας καὶ νὰ εἰσαγάγῃ πίστιν καθαρωτέραν. Πρὸς τοῦτο δ' ἔγραψε ποιήματα κατὰ τὸν τρόπον τῶν ἐπικῶν, καὶ ὁμοίως ὡς οἱ ἀρχαῖοι ῥαψῳδοὶ ἀπήγγελλεν αὐτὰ ὁ ἴδιος. Ἐπροσπάθει δὲ δι' αὐτῶν ν' ἀνατρέψῃ

τοῦ Ὁμήρου καὶ Ἡσιόδου τὴν θεολογίαν, καὶ ν' ἀντικαταστήσῃ τὴν ἰδίαν ἑαυτοῦ. Ἦσαν δ' αἱ ἴδιαι ἑαυτοῦ θεωρίαι, κυρίως πανθεϊστικαί. Καί τι δὲ τῆς πρακτικῆς τάσεως εἶχε κληρονομήσει παρὰ τῶν προηγηθέντων αὐτοῦ ἑπτὰ σοφῶν. Ἡ εὐφυία του, αἱ ποικίλαι γνώσεις, ἡ ποικίλη του μόρφωσις ὕψουν αὐτὸν ὑπεράνω τῶν ξηρῶν σχολαστικῶν διδαγμάτων. Τὰ σωζόμενά λείψανα τῶν ποιημάτων του εἰσὶ καὶ ὡς πρὸς τὸν ἐξωτερικὸν αὐτῶν τύπον περιεργότατα· διότι, καίτοι τὴν ἐπικὴν γλῶσσαν διατηροῦντα, ἀλλὰ προφανῶς πλησιάζουσιν εἰς τὸν πεζὸν λόγον. Ἡ διάλεκτος αὐτῶν ἐστὶν ὡς κεκαλλιεργημένη Ἰωνική, δωρισμοὺς ἔχουσα ἐγκατεσπαρμένους. Ἵδρυσε δ' ἰδιαιτέραν σχολήν, τὴν Ἐλεατικήν. Τὸ σύστημα δ' αὐτοῦ, ἐπιδιῶκον τὴν ἐν τοῖς ἀλλοιουμένοις φαινομένοις εὕρεσιν τοῦ σταθεροῦ καὶ μονίμου, τὸν περιέστησεν εἰς τὸ ἀπαράδεκτον τοῦ γίνεσθαι ὡς ἀποδείξεως τοῦ εἶναι, διότι ἐξ οὐδενὸς οὐδὲν προέρχεται. Τὴν ἄναρχον λοιπὸν καὶ ἀτελεύτητον ὕπαρξιν ὡς ἴσην παραδεχόμενος τῇ θείᾳ φύσει, ἀπέδιδε ταύτῃ, ὡς ἐντελεστάτῳ καὶ ὅλως ἑαυτῷ ἴσῳ καὶ ἑνιαίῳ ὄντι, νοῦν καὶ δρᾶσιν τὰ πάντα ὑπερνικῶσαν, ἀποκλείων αὐτοῦ τὰς ἀντιθέτους ἑνταυτῷ ἰδιότητας τοῦ πεπερασμένου καὶ τοῦ ἀπεράντου, τοῦ κινητοῦ καὶ τοῦ ἀκινήτου. Περὶ τοῦ πῶς ὅμως συνέχεται ἡ ποικιλία τῶν μεταβλητῶν ὄντων πρὸς τὴν ἑνότητα ταύτην τοῦ θείου ὄντος, περὶ τούτου οὐχὶ βέβαιαι ἀναπτύξεις, ἀλλὰ σκεπτικαί τινες ἐκφράσεις ἀπαντῶνται ἐν τοῖς σωζομένοις ἀποσπάσμασι τοῦ « περὶ φύσεως » συγγράμματός του (Συλλ. Mullach, Fragm. phil. Græc. I). Περὶ τῆς θείας ἑνότητος λέγει ὅτι ἡ παρὰ τοῖς ἀνθρώποις ὅρασις, ἀκοὴ καὶ σκέψις, ἔνεισι τῷ Θεῷ, ὡς ἓν σύνολον, καὶ ἀπόνως διοικεῖ τὸ πᾶν ὁ Θεός. Ἡ ἰδεολογικὴ αὕτη τάσις πρὸς μίαν καὶ ὑπερτάτην ἑνότητα καθίστησι τὸν Ξενοφάνην πολέμιον τῇ Ἑλληνικῇ θεολογίᾳ καὶ τῇ μυθολογίᾳ τῆς ὁμηρικῆς ποιήσεως, ἀποστρεφόμενον τὴν ἐν αὐτῇ ἐξανθρώπισιν τῆς θεότητος καὶ τὰς συμφώνως πρὸς τὰ ἀνθρώπινα πάθη τοῖς θεοῖς ἀποδιδομένας ὑπ' αὐτῆς ποικίλας ἐνεργείας. Ὁ Κικέρων (Acad. IV, 23) κρίνει αὐτὸν ὡς μέτριον ποιητήν, τὰ ἔπη αὐτοῦ πιθανῶς αἰνιττόμενος. Σώζονται δ' αὐτοῦ δύο ἐλεγεῖα, εἰς ἃ ἡ κρίσις ἐκείνη οὐδαμῶς ἐφαρμόζεται, διότι δύνανται νὰ συγκαταριθμηθῶσι μετὰ τῶν ἀρίστων ἔργων τῶν ἐλεγειακῶν ποιητῶν. — 2) Ἀθηναῖος, πατὴρ τοῦ Λαμάχου (Θουκ.). — 3) Υἱὸς τοῦ Ἀθηναίου Κλειτομάχου, ὡς πρέσβυς Φιλίππου Γ', συνωμολόγησε συμμαχίαν μετὰ τοῦ Ἀννίβα (Liv. XXIII, 33, 38).

Ξενοφαντίδας, Λακεδαιμόνιος, παρὰ Θουκυδίδῃ (H, 55).

Ξενόφαντος, 1) Ἀθηναῖος, ποιητὴς διθυραμβοποιός, πατὴρ τοῦ τραγικοῦ Ἱερωνύμου (Ἀριστ. Νεφ. 344). — 2) Διάσημος αὐλητής, τὸν Ἀλέξανδρον ἔτι μᾶλλον ἐνθουσιάσας εἰς τὴν κατὰ τῶν Περσῶν ἐκστρατείαν (Πλούτ. Δημήτηρ Sen. de ira, II, 7). — 3) Υἱὸς Χάρητος ἐκ Θάσου, καλλιτέχνης, κατασκευάσας χαλκοῦν ἄγαλμα τοῦ Ἀδριανοῦ διὰ τοὺς Ἀθηναίους.

Ξενόφιλος, 1) φιλόσοφος Πυθαγορικός, διδάσκαλος τοῦ Ἀριστοξένους, πιθανῶς ὁ κατὰ Λουκιανὸν (Μακροβ. IH) ἐκ Χαλκίδος τῆς Θρᾴκης καταγόμενος, σύγχρονος Διονυσίου τοῦ τυράννου, τὴν μουσικὴν συγχρόνως ἀσκῶν, καὶ ἔτη ζήσας 105. — 2) Συγγραφεὺς βιβλίου ἐπιγραφομένου «Λυδικαὶ ἱστορίαι». — 3) Φρούραρχος τοῦ φρουρίου τῶν Σούσων, μετὰ μακρὰν καὶ ἀνδρείαν ἀντίστασιν παραδοὺς τῷ Σελεύκῳ, διοικητῇ τῆς Σουσιανῆς, τοὺς ἐκεῖ ἐγκατατεθειμένους θησαυροὺς, τῷ 316 π. Χ., καὶ μετ' αὐτοῦ ἑνωθεὶς (Διοδ. IΘ, 17, 48).

Ξενόφρων, υἱὸς Φαιδίμου, Ἀθηναῖος (Δημοσθ.).

Ξενοφῶν, 1) Κορίνθιος, υἱὸς Θεσσαλοῦ, ὀλυμπιονίκης τῷ 464 π. Χ., ὃν ὁ Πίνδαρος ἐξυμνεῖ (Ὀλ. IΓ). — 2) Υἱὸς τοῦ ποιητοῦ

Εὐριπίδου, ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, τῷ 429 π. Χ., εἷς τῶν ἐν Ποτιδαίᾳ Ἀθηναίων στρατηγῶν (Θουκ. Β, 70. 79).— 3) Υἱὸς Γρύλλου, ἐκ τοῦ Ἀττικοῦ δήμου τῶν Ἐρχιέων τῆς Αἰγηίδος φυλῆς, γεννηθείς, ὡς κοινῶς ἐκλαμβάνεται, τῷ 445 π. Χ., ἴσως ὅμως ὀρθότερον οὐχὶ πρὸ τοῦ 431, διότι ἐν τῇ Ἀναβάσει τάττει ἑαυτὸν μετὰ τῶν νεωτέρων. Συγκατηριθμεῖτο δὲ μετὰ τῶν πιστοτάτων μαθητῶν καὶ φίλων τοῦ Σωκράτους, σύγχρονος ὢν τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Ἀλκιβιάδου. Ἡ δὲ μετὰ τοῦ Σωκράτους γνωριμία του συνέβη ὅλως τυχαίως· ἀπήντησε δηλαδὴ αὐτόν ποτε ὁ Σωκράτης εἰς στενὴν ὁδόν, καὶ διὰ τῆς ῥάβδου του φράξας αὐτὴν, τὸν ἠρώτησε ποῦ πωλοῦνται ζωοτροφίαι τινές. Ἀποκριθέντος δὲ τοῦ Ξενοφῶντος, τὸν ἠρώτησε πάλιν ποῦ μορφοῦνται δίκαιοι ἄνθρωποι. Εἰς τοῦτο ὅμως δὲν ἤξευρε τί ν' ἀπαντήσῃ ἐκεῖνος. «Ἀκολούθησόν με λοιπόν, τῷ εἶπεν ὁ Σωκράτης, ἵνα τὸ μάθῃς. «Ἀπ' ἐκείνης δὲ τῆς ἡμέρας ἔμεινεν ὁ Ξενοφῶν πιστῶς πρὸς τὸν Σωκράτην προσηρτημένος. Καὶ ἐρρέθη μὲν ὅτι παρευρέθη εἰς τὴν ἐν Δηλίῳ μάχην, ἀλλὰ φαίνεται μᾶλλον ὅτι τοῦτο πρέπει ν' ἀποδοθῇ εἰς μεταγενεστέραν ἐπίνοιαν, καὶ ἐν γένει οὐδεμία μνεία γίνεται περὶ συμμετοχῆς του εἰς τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον. Κατὰ πάντα τοῦτον τὸν χρόνον ἐπεδόθη πιθανώτερον ὁ Ξενοφῶν εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν μόρφωσίν του. Καὶ τὴν ῥητορικὴν δ' ἐσπούδασε παρὰ τῷ σοφιστῇ Προδίκῳ, καὶ εἰς τὴν ἱστοριογραφίαν ἐνεψύχωσεν αὐτὸν ὁ Σωκράτης. Μετὰ δὲ τὸν πελοπον. πόλεμον προσεκάλεσεν αὐτὸν ὁ φίλος του Πρόξενος εἰς Σάρδεις, ἵνα τὸν εἰσαγάγῃ παρὰ Κύρῳ τῷ νεωτέρῳ· καὶ ἐπειδὴ ἡ ἐν Ἀθήναις τότε κατάστασις τῶν πραγμάτων τῷ ἀπῆρεσκε, δραστήριον βίον ἐπιδιώκων, ἐδέχθη τὴν πρότασιν (Ἀνβ. Γ, 1, 4), καὶ ταχέως ἐσχετίσθη μετὰ τοῦ Κύρου, παρακολουθήσας αὐτὸν εἰς τὴν κατ' Ἀρταξέρξου τοῦ Μνήμονος ἐκστρατείαν, ἄνευ βαθμοῦ στρατιωτικοῦ. Μετὰ δὲ τὴν ἐν Κουνάξοις μάχην ἐξελέγη μετ' ἄλλων τεσσάρων ἀρχηγὸς διὰ τὴν ἐπάνοδον, καὶ τοιαύτης φρονήσεως, ἀνδρείας καὶ καρτερίας ἔδωκε τότε δείγματα, τοσοῦτον ἐφάνη συγκαταβατικὸς πρὸς τοὺς συστρατήγους του καὶ μεγαλοφρόνως ἀνιδιοτελὴς ὅτε τῷ ἐπροτάθη ν' ἀναλάβῃ τὴν ὑπερτάτην ἀρχηγίαν, ὥστε, εἰ καὶ θριάμβων δὲν τῷ ἐδόθησαν περιστάσεις, τὸ ὄνομα αὐτοῦ ὅμως κατέστη ἔνδοξον μεταξὺ τῶν ἐν πολέμοις διαπρεψάντων. Ὅτε δ' ὁ στρατὸς ἀφίκετο ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν του εἰς Βυζάντιον, εἰσῆλθε μετ' αὐτοῦ ὁ Ξενοφῶν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ βασιλέως τῆς Θράκης Σεύθου, ὅστις ἤθελε ν' ἀνακτήσῃ τοῦ πατρός του τὸν θρόνον. Καὶ τούτου δ' ἐπιτυχόντος, τὸν προσεκάλεσαν οἱ Σπαρτιᾶται μετὰ τοῦ στρατοῦ του νὰ συνασπισθῇ μετ' αὐτῶν, τοῦ στρατηγοῦντων Θίβρωνος προτιθεμένου νὰ ἐκστρατεύσῃ κατὰ τῶν Περσῶν σατραπῶν, τοῦ Τισσαφέρνους καὶ τοῦ Φαρναβάζου. Τότε ὡδηγήσας τὸ σῶμα οὗ ἐστρατήγει εἰς Πέργαμον, παρέδωκε τὴν ἀρχηγίαν αὐτῷ τῷ Θίβρωνι. Ἀλλὰ τοῦτο, ὡς καὶ τὸ ὅτι συνέπραξε μετὰ τοῦ Κύρου, δυσηρέστησαν τοὺς Ἀθηναίους, οἵτινες καὶ τὸν ἐξώρισαν. Ἐξηκολούθησε δ' ὑπηρετῶν εἰς τὸν στρατὸν, οὗ τὴν ἀρχηγίαν εἶχεν ὁ Σπαρτιάτης Δερκυλλίδας, καὶ μετὰ ταῦτα ἐν Ἀσίᾳ, ὑπὸ τὸν Ἀγησίλαον, μεθ' οὗ καὶ διὰ φιλικωτάτων συνεδέθη σχέσεων. Καὶ ὅτε οὗτος ἐκλήθη εἰς βοήθειαν τῆς ἀπειλουμένης πατρίδος του, τὸν συνώδευσεν ὁ Ξενοφῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ συνεπολέμησε μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν ἐν Κορωνείᾳ μάχην (394 π. Χ.) κατὰ τῶν Θηβαίων καὶ Ἀθηναίων. Εἶτα δ' εἰς Σπάρτην ἀπελθὼν, ἔλαβε παρὰ τῶν Σπαρτιατῶν ὡς δῶρον ἔπαυλίν τινα ἐν Σκυλλοῦντι, παρὰ τῇ Ὀλυμπίᾳ, ἐν τῇ χώρᾳ ἣν εἶχον κατακτήσει ἐπὶ τῶν Ἠλείων, καὶ ἐκεῖ ἐπεδόθη εἰς τὰς ἀσχολίας ἃς ἠγάπα, τὴν γεωργίαν, τὴν θήραν, τὴν ἱπποτροφίαν. Ἐκεῖ συνέταξε καὶ τὰ πλεῖστα τῶν συγγραμμάτων του. Ὅτε δ' οἱ Ἀθηναῖοι ἀπεσπάσθησαν τῆς μετὰ τῶν Θηβαίων συμμα-

χίας, καὶ μετ' οὐ πολὺ καὶ συνεμάχησαν μετὰ τῆς Σπάρτης, ἔπεμψεν ὁ Ξενοφῶν τοὺς δύο υἱούς του, Διόδωρον καὶ Γρύλλον εἰς Ἀθήνας, ἵνα καταταχθῶσιν εἰς τὸν ἀττικὸν στρατὸν, τὸν τῇ Σπάρτῃ ἐπικουρικόν. Καὶ ὁ μὲν Διόδωρος ἐπέστρεψε μετὰ τὴν ἐκστρατείαν, ὁ δὲ Γρύλλος ἔπεσεν ἐν Μαντινείᾳ. Τὴν θλιβερὰν ἀγγελίαν ἔλαβεν ὁ Ξενοφῶν καθ' ἣν στιγμὴν ἔτυχε θύων, καὶ εὐθὺς ἀφῄρεσεν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς του ὃ ἔφερε στέμμα· ἀλλ' ὅτε τῷ εἶπον ὅτι ὁ υἱός του ἀνδρείως ἐπολέμησεν, ἐπέθηκε πάλιν τὸ στέμμα, εἰπὼν τοὺς ἐν πάσῃ τῇ ἀρχαιότητι περιφήμους μείναντας λόγους: «Ἤξευρον ὅτι εἶχον υἱὸν θνητόν». Φαίνεται δ' ὅτι τότε (τῷ 369 π. Χ.), ἐνεργείᾳ τοῦ Εὐβούλου, ἀνεκλήθη καὶ τὸ ψήφισμα τῆς ἐξορίας αὐτοῦ· ἀγνοεῖται ὅμως ἂν, ὅτε ἐξεβλήθη ἐκ Σκυλλοῦντος ὑπὸ τῶν Ἠλείων, ἐπανῆλθεν ἐτί τινα χρόνον εἰς Ἀθήνας. Ἀπεβίωσε δ' ἐν Κορίνθῳ τῷ 354 ἢ 353 π.Χ. — Ὁ Ξενοφῶν, εἰ καὶ μὴ καταριθμούμενος μεταξὺ τῶν ἐπὶ δημοσίᾳ ἐνεργείᾳ καὶ εὐφυΐᾳ μᾶλλον διακεκριμένων ἀνδρῶν, διεκρίνετο ὅμως ὡς εἷς τῶν ἐν τῇ ἀρχαιότητι διασημοτάτων διὰ τὴν τοῦ χαρακτῆρος εὐθύτητα, καὶ ἐντελεστάτην ἔχων τήν τε τῆς ψυχῆς καὶ τὴν τοῦ σώματος μόρφωσιν, ὅπερ ἦν παρ' Ἕλλησι τὸ πρότυπον τῆς ἀνθρωπίνης ἐντελείας. Τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ, τοῦ Σωκράτους, εἶχεν ἐντελῶς οἰκειοποιηθῇ τὸν τρόπον τοῦ σκέπτεσθαι καὶ τοῦ πράττειν, καὶ ἐκείνου πολλάκις τὰς λέξεις καὶ φράσεις ἐπανελάμβανεν. Ἐκ τῆς διδασκαλίας δ' ἐκείνου ἐπήγασε καὶ ἡ ἔμφρων καὶ πρακτικὴ τάσις ἥτις ἐπικρατεῖ εἰς πάντα του τὰ συγγράμματα, ὁμοίως δὲ καὶ ἡ εὐσέβεια, ἡ διηνεκὴς προσπάθειά του πρὸς ἐξιχνίασιν τῶν θείων βουλῶν, καὶ ἡ εὐσυνείδητός του προσήλωσις εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἱερῶν καθηκόντων. Διέφερεν ἐπομένως σπουδαίως ἡ πρακτικὴ αὐτοῦ τάσις τῆς ἰδεολογικῆς τοῦ Πλάτωνος· ἀλλ' ὅτι, ὡς μεταγενεστέρως ἐρρέθη, διέκειντο ἐχθρικῶς πρὸς ἀλλήλους, ἐστὶν ἐντελῶς ἀνυπόστατον. Φιλολογικὰ ἔργα αὐτοῦ ἦσαν α) «τὰ ἀπομνημονεύματα Σωκράτους» εἰς 4 βιβλία, ἀφορῶντα κυρίως εἰς τὸ νὰ ὑπερασπίσωσι τὸν διδάσκαλόν του κατὰ τῆς μομφῆς ἐπ' ἀσεβείᾳ καὶ ἐπὶ διαφθορᾷ τῆς νεολαίας. Δίδωσι δ' ἐν αὐτοῖς εἰκόνα πιστοτέραν τοῦ χαρακτῆρος τοῦ Σωκράτους ἢ οἱ διάλογοι τοῦ Πλάτωνος, καθ' ὅσον οὗτος μὲν αἴρεται ὑπὲρ τὴν ἀφελῆ θεωρίαν τοῦ διδασκάλου του εἰς τὰ ὕψη τῶν ἰδεῶν, ὁ δὲ Ξενοφῶν ἐνδιατρίβει εἰς τὴν πραγματικότητα ἐντόνως, μετ' εὐθύτητος καὶ εὐθυκρισίας. Διαφόρου δ' οὔσης τῆς διευθύνσεως ἑκατέρου, ἐπόμενον ἐστὶν ὅτι καὶ διαφόρως εἰκονίζουσι τὸν διδάσκαλον αὐτῶν, ὅπερ ὅμως οὐδόλως χαρακτηρίζει ἐχθρότητα μεταξὺ αὐτῶν (Ἔκδ. Κοραῆ, 182 μ). — β') «Ἀπολογία Σωκράτους», ἧττον σπουδαία καθ' ἑαυτὴν, καὶ κατά τινας, οὐχὶ γνησία. Ἀναπτύσσει δὲ τοὺς λόγους δι' οὓς ὁ Σωκράτης προτιμᾷ ν' ἀποθάνῃ μᾶλλον ἢ νὰ παρακαλέσῃ ὑπὲρ τῆς ζωῆς του· — γ') τὸ «συμπόσιον φιλοσόφων», καθ' ὃ ὁ Σωκράτης, ἐν τῇ εὐωχίᾳ, χαριεστάτους ἐκφέρει λόγους περὶ κάλλους καὶ ἔρωτος· — δ') ὁ «οἰκονομικὸς λόγος», ἢ «περὶ οἰκονομίας», διάλογος περὶ τῆς τοῦ οἴκου διαχειρίσεως καὶ τῆς γεωργίας. Καὶ ἐνταῦθα δ' ὁ Σωκράτης ἐστὶ τὸ πρώτιστον διαλεγόμενον πρόσωπον. Καὶ ἐπὶ τοῦ πολιτικοῦ δὲ χαρακτῆρος τοῦ Ξενοφῶντος ἐπενήργησε καὶ διεμόρφωσεν αὐτὸν ἡ μετὰ τοῦ Σωκράτους σχέσις· ὢν δ' ὁ Σωκράτης φρονήματος κοσμοπολιτικοῦ, δὲν συνεδιδάζετο μετὰ τῆς πολιτείας τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων· παρὰ τοῦ διδασκάλου του δ' ἐκληρονόμησε καὶ ὁ Ξενοφῶν τὴν μὴ μεγάλην συμπάθειαν πρὸς τὴν ἐξουσίαν τοῦ ὄχλου. Ἐπὶ τῆς ἐν Ἀσίᾳ διατριβῆς του εἶδε παρὰ τῷ Κύρῳ καὶ τῷ Ἀγησιλάῳ, μεθ' ὧν συνεδέθη διὰ φιλίας στενῆς, τί δύναται ἀνὴρ ὀρθῶς φρονῶν καὶ τὰ ὠφέλιμα ἐπιδιώκων, ἂν ἔχῃ ἀπεριόριστον ἐξουσίαν. Διὰ τοῦτο τὴν μοναρχίαν ἐθεώρει ὡς τῶν πολιτευμάτων τὸ ἄριστον, διακρίνων ὅμως αὐτὴν ἀπὸ τῆς τυραννίας· ε') ὁ «Ἱέρων» αὐτοῦ ἐστι

διάλογος μεταξὺ τοῦ Ἱέρωνος καὶ τοῦ Σιμωνίδου, ἐν ᾧ ἐκτίθενται αἱ στερήσεις καὶ τὰ βάσανα οἷς ἐστὶν ἐκτεθειμένη ἡ τυραννὶς, καὶ οἱ τρόποι δι' ὧν εἷς ἡγεμὼν δύναται νὰ προαγάγῃ τὴν εὐημερίαν τῶν διοικουμένων. Πῶς δ' ὀφείλει νὰ ἄρχῃ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ προορισμοῦ του, καὶ τῶν ἡττωμένων λαῶν ν'ἀναδείκνυται πατὴρ καὶ οὐχὶ κατακτητὴς, διδάσκει τὸ πολιτικὸν αὐτοῦ μυθιστόρημα. στ') «ἡ Κύρου παιδεία», εἰς βιβλία 8. Παρίστησι δ' αὐτη τὴν ἀγωγὴν καὶ τὸν χαρακτῆρα ἐντελοῦς ἡγεμόνος κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Σωκράτους, τὴν ὑπόθεσιν ἀρυομένη ἐκ τῆς ἱστορίας Κύρου τοῦ πρεσβυτέρου, ἐπὶ τὸ ἰδανικώτερον διαπεπλασμένην. Ἡ δ' ἱστοριογραφία τοῦ Ξενοφῶντος ἔχει κυρίως χρονογραφικὸν τὸν χαρακτῆρα,καὶ ἀφορᾷ εἰς τὰ πρακτικῶς περίεργα, χωρὶς νὰ ἐπικρατῇ αὐτῆς ἀνωτέρα τις ἰδανικὴ ἰδέα. Καὶ παραδέχεται μὲν τὴν ἀνωτάτην ἐπιρροὴν τῆς τῶν θεῶν βουλῆς εἰς τὰ ἀνθρώπινα, ἀλλὰ δὲν στηρίζει τὰς παραστάσεις του ἐπ' αὐτῆς ὡς πηγῆς καὶ αἰτίας, ἢ καὶ ὅπου εἰς αὐτὴν ἀναφέρεται, συνταράττει μᾶλλον ἢ ὅτι δικαιολογεῖ δι' αὐτῆς τὰς ἐκθέσεις του. Ἡ ἑλληνικὴ αὐτοῦ ἱστορία,ζ')«τὰ Ἑλληνικὰ»,διαιροῦνται εἰς δύο μέρη· τὸ πρῶτον,συγκείμενον ἐκ δύο βιβλίων, δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐξακολούθησις τῆς ἱστορίας τοῦ Θουκυδίδου, μέχρι τοῦ τέλους τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου· τὰ δ' ἕτερα πέντε βιβλία πραγματεύονται περὶ τῶν ἐπ' αὐτοῦ χρόνων μέχρι τῆς μάχης τῆς Μαντινείας. Τὰ δύο ταῦτα μέρη ἐξέλαβόν τινες (ὡς ὁ Niebuhr), ὡς ἀποτελοῦντα δύο διάφορα συγγράμματα, ἀλλ' ἄνευ ἀποχρῶντος λόγου. Ἴσως μόνον δύναται νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ἐγράφησαν κατὰ διαφόρους χρόνους. Κατὰ προτίμησιν δ' ἐξιστορεῖ ὁ Ξενοφῶν ἐν τῷ συγγράμματι τούτῳ τὰ περὶ Σπάρτης καὶ Δωριέων, οὕτως ὥστε περὶ Ἀλκιβιάδου, Κόνωνος, Τιμοθέου, Ἰφικράτους, Πελοπίδα, Ἐπαμινώνδα, ἢ οὐδεμίαν ἢ ψυχρὰν μόνον μνείαν ποιεῖται. — η') Ἡ «Κύρου Ἀνάβασις», εἰς βιβλία 7, πληροῖ μέχρι τινὸς τὸ μεταίχμιον μεταξὺ τῶν δύο μερῶν τῶν Ἑλληνικῶν, περιγράφουσα τὴν ἐκ τῆς ἔνδον Ἀσίας ἐπάνοδον τῶν μυρίων Ἑλλήνων λεπτομερέστατα, καὶ συνετάχθη μὲν 18 ἢ 20 ἔτη μετὰ ταῦτα, ἀλλὰ βεβαίως κατὰ σημειώσεις συγχρόνους τῶν συμβάντων. Ὁ Ξενοφῶν μνημονεύει ἑαυτοῦ ἐν τῷ συγγράμματι τούτῳ πάντοτε εἰς τρίτον πρόσωπον, δι' ὃ καί τινες ἐνόμισαν ὅτι, κατὰ Ἑλλην. Γ, 1, 2, ἔπρεπε νὰ τὸ ἀποδώσωσιν εἰς τὸν Θεμιστογένην. Ἀλλὰ λόγος ἀποχρῶν πρὸς τοῦτο δὲν ὑπάρχει, οὐδ'ὑπόκειται εἰς τὴν ἐλαχίστην ἀμφιβολίαν ἡ γνησιότης τῆς Ἀναβάσεως. Ὡς παράρτημα τῶν Ἑλληνικῶν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὁ θ') «πανηγυρικὸς τοῦ Ἀγησιλάου», ὅστις χαρακτηριστικωτέρας ἐστὶν ὑφῆς, ἀλλ' οὐ ἡ γνησιότης ἐπίσης ἠμφισβητήθη. — Ἐπίσης ἀμφιβάλλεται ὑπό τινων ἡ γνησιότης δύο ἄλλων συγγραμμάτων, ὧν τὸ μὲν, ι') ἡ «Λακεδαιμονίων πολιτεία», τὸ δὲ ια') ἡ «Ἀθηναίων πολιτεία». Τοῦτο ὑπό τινων, ἴσως ὑπὲρ τὸ δέον ἀκριβολόγων, νέων κριτικῶν, ἐξελήφθη ὡς τὸ ἀρχαιότατον ἴσως εἰς ἀττικὸν πεζὸν λόγον καὶ οὐχὶ μετὰ τὸ 424, γραφέν. — ιβ') Τὸ ἐπιγραφόμενον «Πόροι» ἢ «περὶ προσόδων», πραγματεύεται περὶ αὐξήσεως τῶν δημοσίων πόρων· — ιγ') ὁ «ἱππαρχικὸς», ιδ') ὁ «περὶ ἱππικῆς», καὶ ιε') ὁ «κυνηγετικὸς», εἰσὶν ἔργα ἀνδρὸς ἐμπείρου περὶ τὰς τέχνας περὶ ὧν πραγματεύεται. Καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἤδη ἐξετιμᾶτο ἡ φιλολογικὴ δραστηριότης τοῦ Ξενοφῶντος. Τῆς γλώσσης αὐτοῦ τὸ εὔηχον, τὸ καθαρὸν καὶ τὸ εὔχαρι, τοῦ γραφικοῦ χαρακτῆρός του ἡ ἀφέλεια καὶ τὸ εὔληπτον, ἀπηλλαγμένον στόμφου ῥητορικοῦ, ἀνεγνωρίζετο ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε τῷ ἀπεδίδετο κοινῶς τὸ ἐπωνύμιον ἀττικῆς μελίσσης καὶ μούσης. Ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου ἦν τὸ ὕφος αὐτοῦ ἰσχνόν πως παραβαλλόμενον πρὸς ἄλλων, τῶν ἐπισημοτέρων ἀρχαίων συγγραφέων, καὶ μὴ ἱκανῶς ἔντεχνον καὶ περιγραφικὸν, ἱκανὸν ὅμως ὅπως δήποτε ἵνα θέλγῃ καὶ πείθῃ (Quinet. X, I, 82). Τὰ ἐπι-

μελέστερον ἐξειργασμένα ἔργα αὐτοῦ εἰσὶν ἡ Κύρου Παιδεία, τὸ Συμπόσιον καὶ ὁ Οἰκονομικός. Ἐνίοτε δὲ βλάπτουσι τῆς γλώσσης τὴν καθαρότητα παρενειρόμεναι ἐκφράσεις ποιητικαὶ ἢ ἀρχαϊκαὶ, ἢ καί τινες διαλεκτικαί.—4) Γλύπτης, μετὰ Κηφισοδότου, τοῦ γυναικαδέλφου τοῦ Φωκίωνος διὰ τοὺς Μεγαλοπολίτας τρία χαλκᾶ ἀγαλμάτια ἐργασθεὶς, Διὸς εὐθρόνου, Ἀρτέμιδος Σωτείρας καὶ Μεγάλης Πόλεως (προσωποποιήσεως τῆς πόλεως (Παυσ. Α, 30, 5). — 5) Κῶος, ἰατρὸς τοῦ αὐτοκράτορος Κλαυδίου, δηλητηριάσας αὐτὸν τῇ προτροπῇ τῆς Ἀγριππίνης(Tac. Ann. XII, 61, 67).—6) Ἐφέσιος, γράψας, πιθανῶς τῇ ε' ἑκατονταετηρίδι μ. Χ., μυθιστόρημα ἐρωτικὸν, ἐπιγραφόμενον «Ἐφεσιακὰ τὰ κατ' Ἀνθίαν καὶ Ἀβροκόμην». Τὸ ὕφος αὐτοῦ ἐστὶν ἀφελὲς καὶ σαφές.

Ξένων, 1) Θηβαῖος στρατηγὸς ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, τῷ 413 π. Χ. μετὰ τοῦ Νίκωνος ἐπὶ κεφαλῆς 300 ὁπλιτῶν εἰς Σικελίαν πεμφθεὶς (Θουκ. Ζ, 19). — 2) Ποιητὴς τῆς νέας κωμῳδίας. — 3) Τύραννος τῆς ἐν Ἀργολίδι Ἑρμιόνης, ὅστις, προτροπῇ τοῦ Ἀράτου, τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ καταθεὶς, προσῆλθεν εἰς τὸν Ἀχαϊκὸν δεσμόν.—4) Ἐπίσημος Ἀχαιὸς, εἷς ἐκ τῶν τῷ 167 π. Χ. εἰς Ῥώμην ὡς ὁμήρων σταλέντων (Πλούτ. Ἄρατ. ΛΔ).—5) Ἕτερος Ἀχαιὸς μεσιτεύσας ἐν Ῥώμῃ ὑπὲρ τῆς ἀπολύσεως τῶν ὁμήρων τούτων.—6) Ἐπικούριος φιλόσοφος Ἀθηναῖος, οὗ εὐφήμως μνημονεύει ὁ Κικέρων (Ad. Att. V, 10, 5. 30, 6. VII, I, 1. XIII, 37. XIV, 16, 4).

Ξενών, τὸ ξενοδοχεῖον, καὶ τὸ δωμάτιον τοῦ οἴκου τὸ προσδιωρισμένον εἰς ὑποδοχὴν τῶν ξένων.

Ξένυλλα, ὄνομα γυναικὸς παρ' Ἀριστοφάνει (Θεσμοφ. 631).

Ξέρξης, ἑλληνιστὶ τὸ περσικὸν ὄνομα Κσκαϊάρσα (Khskhajarscha). 1) Βασιλεὺς τῆς Περσίας, υἱὸς τοῦ Δαρείου καὶ τῆς Ἀτόσσης, θυγατρὸς Κύρου τοῦ πρεσβυτέρου, ἤρισεν, ἐπὶ ζωῆς ἔτι τοῦ πατρός του, πρὸς τὸν ἐκ προγενεστέρας γυναικὸς ἀδελφόν του Ἀρταβαζάνην, περὶ τοῦ θρόνου, καὶ, διὰ τῆς ἐπιρροῆς, ὡς λέγεται, καὶ τοῦ Δημαράτου, καθ' ὃ πορφυρογέννητος ὑπερισχύσας, διεδέχθη ἀκωλύτως τὸν Δαρεῖον, τῷ 485 π. Χ. (Ἡρδτ. Ζ, 2). Ὑποτάξας τὰς ἀποστάσας ἐπαρχίας, τὴν Αἴγυπτον καὶ τὴν Βαβυλωνίαν, ἤρξατο ὁπλιζόμενος κατὰ τῆς Ἑλλάδος, τῇ προτροπῇ τοῦ κηδεστοῦ αὐτοῦ Μαρδονίου, ἐπικλήσει καὶ διαφόρων οἰκογενειῶν ἐξωσθέντων τυράννων, καὶ προσέτι καὶ ὑπὸ χρησμῶν καὶ ὀνείρων παρακινούμενος, ἐναντίον δὲ τῶν συμβουλῶν τοῦ θείου του Ἀρταβάνου. Αἱ προπαρασκευαὶ αὗται διήρκεσαν πολλὰ ἔτη (Ἡρδ. Ζ, 11, κλ.). Πανταχόθεν τοῦ κράτους συνελέγοντο στρατεύματα, καὶ κατὰ τὸν Κτησίαν, συνίστατο ὁ ἐν Ἀσίᾳ συνελθὼν κατὰ ξηρὰν στρατὸς ἐξ 800,000 ἀνδρῶν, ὁ δὲ στόλος συνέκειτο ἐκ 1200 πλοίων πολεμικῶν· ὁ δ' Ἡρόδοτος, καθ' ὑπολογισμοὺς οὐχὶ ἀκριβεῖς, λέγει τοῦ στρατοῦ ὁμοῦ καὶ τοῦ στόλου τὴν δύναμιν περὶ τὰ τρία ἑκατομμύρια, ἐκτὸς τῶν σκευοφόρων. Καὶ τόπος μὲν συναγωγῆς ὡρίσθη ἡ πόλις Κρίταλλα τῆς Καππαδοκίας· ἐκεῖθεν δὲ μετέβη ὁ στρατὸς εἰς Σάρδεις, ὅθεν, κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ ἔτους 480, ἡ κατὰ ξηρὰν δύναμις μετέβη εἰς Εὐρώπην ἐπὶ τῶν γεφυρῶν αἵτινες πρὸς τοῦτο εἶχον παρασκευασθῇ (Ἡρδ. Ζ, 34). Συνώδευε δὲ τὸ στράτευμα καὶ ὁ Ξέρξης, καὶ παρέστη εἰς τὴν ἐν Σαλαμῖνι καταστροφὴν τοῦ στόλου του, ἐπὶ θρόνου καθήμενος εἰς παράλιόν τι ὕψωμα, τὸ καλούμενον ἤ τότε κληθὲν Κέρατα. Φυγὼν δ' ἐκεῖθεν, ἔφθασε μετὰ 45 ἡμέρας εἰς Ἄβυδον, καὶ ἐκεῖθεν ἐπανέκαμψεν εἰς Σάρδεις. Ὅτε δὲ, μετὰ τὴν διπλῆν ἧτταν ἐν Πλαταιαῖς καὶ ἐν Μυκάλῃ σύνοιδεν ὅτι ὤφειλε νὰ ἐγκαταλείψῃ πᾶσαν ἐλπίδα κατακτήσεως τῆς Ἑλλάδος, φαίνεται ὅτι ἐπέστρεψεν εἰς Σοῦσα (Αἰσχλ. Πέρσ.), καὶ ἐκεῖ πιθανόν ἐστιν ὅτι εἰς τὰ μέγαρα αὐτοῦ ἀποσυρθεὶς, παρεδόθη εἰς πλήρη ἀδράνειαν, καὶ μόνον πλέον τῆς τρυ-

φυλῆς καὶ ἐκδεδιητημένης αὐτοῦ διαίτης καὶ τῶν ὠμοτήτων ἃς ἤσκει γίνεται μνεία. Ἐδολοφονήθη δὲ τῷ 465 ὑπὸ τοῦ Ὑρκανίου Ἀρταβάνου, συμπράξαντος τῷ εὐνούχῳ Μιθριδάτῃ πρὸς ἀνατροπὴν τοῦ βασιλικοῦ οἴκου. Ἐφόνευσε δ' ὁ Ἀρτάβανος καὶ ἐκ τῶν τριῶν υἱῶν του, τοῦ Δαρείου, τοῦ Ἀρταξέρξου καὶ τοῦ Ὑστάσπου, τὸν πρεσβύτερον. Ἀλλ' ὁ Ἀρταξέρξης, καταβαλὼν αὐτὸν, διεδέχθη τὸν θρόνον (Διόδ. ΙΑ, 69). — 2) Ξέρξης Β', ὁ μόνος γνήσιος υἱὸς Ἀρταξέρξου τοῦ Α', ἐβασίλευσε τῷ 424, ἀλλὰ μετὰ 45 ἡμέρας ἐθανατώθη ὑπὸ τοῦ Σογδιανοῦ (Διόδ. ΙΒ, 64).

Ξέστης, μέτρον χωρητικότητος διά τε στερεὰ καὶ ὑγρὰ, 2 κοτύλας ἢ 12 κυάθους περιλαμβάνον, τὸ $^1/_2$ τοῦ χοίνικος καὶ $^1/_{96}$ τοῦ μεδίμνου διὰ τὰ στερεὰ, διὰ δὲ τὰ ὑγρα $1\ ^1/_6$ τοῦ χοὸς καὶ $1\ ^1/_{72}$ τοῦ ἀττικοῦ ἀμφορέως· ἐν δὲ Ῥώμῃ ἴσον 20 οὐγγίαις.

Ξήριον, ἦν τὸ ξηρὸν φάρμακον, ἡ κόνις πρὸς ἐπίπασιν (Παῦλ. Αἰγιν. Ζ, 13).

Ἀνάγλυφον στ. Ἀντών.

Ξίφη (ἡ), τὸ σίδηρον τοῦ ροκάνου (Ἡσχ. λ. Ῥυκάνη ἦν ἴδ.).

Ξιφομάχαιρα, ὅπλον, εἶδος ξίφους ἔχοντος σχῆμα μαχαίρας, ἤτοι καμπύλον (Θεόπ. παρ. Πολδ.). ξίφος ἐπικαμπὲς (Φιλόξ. γλωσσ.), ἐν χρήσει ἰδίως παρὰ τοῖς

Θραξὶ καὶ τοῖς βαρβάροις (Αἰσχ. Πέρσ. 56) ἐν Ῥώμῃ δὲ μᾶλλον ὡς τοῖς λῃσταῖς ἴδιον θεωρούμενον.

Ξίφος, παρὰ τοῖς ποιηταῖς καὶ φάσγανον καλούμενον ὅπλον, χαλκοῦν ἐφ' Ὁμήρου, εἶτα σιδηροῦν, εὐθυτενὲς, ἄμφηκες, ἤτοι ἑκατέρωθεν τέμνον, εἰς ὀξεῖαν δὲ λῆγον αἰχ-

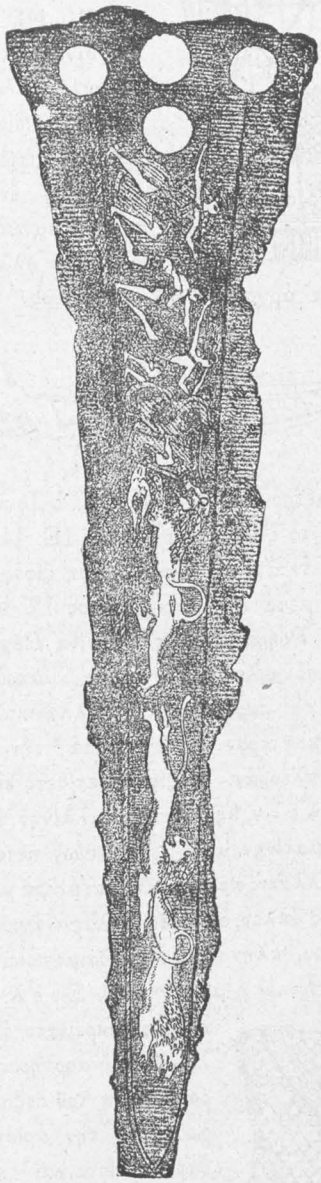

μὴν, ἐνίοτε τορευτὸν, ὅτε ἦτο πολυτελὲς, ὡς τὰ εὑρεθέντα ἐν τοῖς τάφοις τῶν Μυκηνῶν, Ἡ λαβὴ αὐτοῦ, ἡ κώπη, ἔχουσα βραχεῖαν

ἐγκάρσιον μεταλλίνην ῥάβδον ὑπὲρ τὴν λεπίδα ἢ σπάθην, ἐκοσμεῖτο πολλάκις δι' ἐλέφαντος, ἦν δ' ἦν ἀργυρόηλος (Ὁμ. Ἰλ. Α, 219)· καὶ ἡ λεπὶς δὲ, ἐν τοῖς ἀρχαιοτέροις χρόνοις, ὡς αἱ τῶν ἐν Μυκήναις εὑρεθέντων, μάλιστα αἱ τῶν ἐγχειριδίων, τῶν βραχέων ξιφῶν, εἶχε πολλάκις ἐνειργασμένα κοσμήματα ἀργυρᾶ. Τὸ ἑλληνικὸν ξίφος κατ' ἀρχὰς δὲν ἦν μακρότερον τοῦ ἡμίσεως μέτρου· τῷ δὲ 400 π. Χ. ὁ Ἰφικράτης τὸ ἐδιπλασίασε (Διόδ. 1Ε, 41), καὶ ἐν ἀττικῷ τάφῳ εὑρέθη ξίφος ἔχον, μετὰ τῆς κώπης, μῆκος 12' 5». Οἱ Ῥωμαῖοι δ' ἐπ' Ἀννίβα ἐδέχθησαν τὸ κελτιβηρικὸν ξίφος, μακρότερον καὶ βαρύτερον τοῦ Ἑλληνικοῦ, καὶ κοπτερὸν μόνον κατὰ τὴν μίαν πλευράν. Τὸ ξίφος ἐνετίθετο εἰς κολεὸν, θήκην, ἢ μεταλλίνην, ἢ δερματίνην μετὰ μεταλλίνων πετάλων, εἰς ἣν πολλάκις προσετίθετο καὶ μικρὰ μάχαιρα, οὐχὶ ὡς ὅπλον, ἀλλὰ δι' ἄλλας ἀνάγκας τοῦ στρατιώτου, πλὴν παρὰ Λακεδαιμονίοις, παρ' οἷς ὅπλον ἦν καὶ ἡ μάχαιρα (ἴδ. Ξυήλη). Ὁ κολεὸς δ' ἐκρέματο ἐκ τελαμῶνος ἢ ἀορτῆρος, φερομένου ἐκ τοῦ δεξιοῦ ὤμου πρὸς τὴν ἀριστερὰν ὀσφύν, ἐνίοτε καὶ τ' ἀνάπαλιν, καὶ πολλάκις μόνον ἐκ τῆς ζώνης.

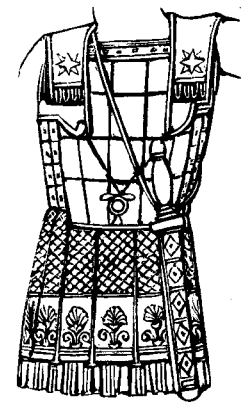

Ξεφωνέα, πόλις κατὰ τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν τῆς Σικελίας, ἐπὶ ὁμωνύμου ἀκρωτηρίου, λιμένα ἔχουσα (Στρβ. ΣΤ.—Σκύλ.). Νῦν Cavo Ste Croce.

Ξόανον, ξύλινον ἄγαλμα, οἷα κατεσκευάζοντο εἰς τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους καὶ τὴν ἀρχὴν τῆς τέχνης, μετ' εὐλαβείας διατηρούμενα καὶ ἐν τοῖς ἔπειτα χρόνοις, ὡς φέρ' εἰπεῖν ξύλινον «ἐξ ἀχράδος» ἦν τὸ ἄγαλμα τῆς Ἀργείας Ἥρας (Παυσ. Β, 17). Τοιαῦτα ἀνευρέθησαν καλῶς διατηρούμενα ἐν Αἰγύπτῳ. Κατ' ὀλίγον ἤρξαντο τὰ ἄκρα αὐτῶν μετὰ ταῦτα ἐκ λίθων κατασκευαζόμενα, καὶ τὰ ἀκρόλιθα ταῦτα ξόανα προωδοποίησαν τὴν τέχνην τῶν λιθίνων ἀγαλμάτων, ἡ δ' ἐπ' αὐτῶν ἐπικόλλησις ἐλέφαντος καὶ μεταλλίνων ἐλασμάτων, τὴν τῶν χρυσελεφαντίνων.

Ξοΐς, ἐργαλεῖον πρὸς γλυφὴν τοῦ λίθου, ἢ ἄλλως σμίλη.

Ξόϊς, πόλις ἐν τῷ Δέλτα τῆς Αἰγύπτου, ἐπὶ τοῦ Σαβεννυτικοῦ στομίου τοῦ Νείλου (Στρβ.). Νῦν Μεχαλλετὲλ Κοβούρ.

Ξοῦθος, υἱὸς τοῦ Ἕλληνος καὶ τῆς νύμφης Ὀρσηΐδος ἀδελφὸς τοῦ Αἰόλου καὶ τοῦ Δώρου, ὑφ' ὧν ἐξωσθεὶς ἐκ Θεσσαλίας, ἦλθεν εἰς Ἀττικὴν, καὶ ἐνυμφεύθη Κρέουσαν, τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως Ἐρεχθέως· ἔσχε δ' ἐξ αὐτῆς υἱοὺς τὸν Ἀχαιὸν καὶ τὸν Ἴωνα, τοὺς γενάρχας τῶν Ἀχαιῶν καὶ Ἰώνων (Ἀπολλδ. Α, 1, 3). Τούτου ἕνεκα κατῴκει, κατὰ τὴν παράδοσιν, ἐν Αἰγιάλῳ, τῇ ἕδρᾳ τῶν Ἰώνων, καὶ εἶτα τῶν Ἀχαιῶν. Ἐλέγετο δ' ὅτι ἔφυγεν ἐκεῖ, διωχθεὶς ὑπὸ τῶν υἱῶν τοῦ Ἐρεχθέως, διότι τὸν διὰ τοῦ θανάτου τοῦ Ἐρεχθέως κενωθέντα θρόνον τῶν Ἀθηνῶν ἀπένειμεν εἰς τὸν Κέκροπα (Ἶδ. Ἡρδ. Ζ, 94). Καὶ ὁ μὲν Ἀχαιὸς ἐξ Αἰγιάλου ἐπέστρεψεν εἰς Θεσσαλίαν, καὶ ἦρξεν ἐκεῖ μετὰ τοῦ Αἰόλου τὸν θάνατον, ὥστε ἐξ αὐτοῦ ἐλέγετο ἐπονομασθεῖσα φυλή τις τῆς ἀνατολικῆς Φθιώτιδος. Τὰ δὲ κατὰ τὸν Ἴωνα ἔδωκαν ἀφορμὴν εἰς τραγῳδίας ὕλην. Κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Εὐριπίδου γραφεῖσαν, ἦν ὁ Ἴων υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς νύμφης Κρεούσης.

ἐκτεθέντα δ' ὑπὸ τῆς μητρὸς του, τὸν ἔφερεν ὁ Ἑρμῆς εἰς Δελφοὺς, ἔνθα αἱ ἱέρειαι ὥρισαν αὐτὸν εἰς νεωκόρον. Ὅτε δ' ἠὐξήθη εἰς νεανίαν, ἦλθον ὁ Ξοῦθος καὶ ἡ Κρέουσα εἰς Δελφοὺς νὰ συμβουλευθῶσι τὸν χρησμὸν περὶ τῆς ἀτεκνίας των, καὶ ἐδόθη ὑπὸ τοῦ χρησμοῦ τῷ Ξούθῳ ἡ ἐντολὴ νὰ υἱοθετήσῃ ἐκεῖνον ὃν ἤθελε πρῶτον ἀπαντήσει ἐξερχόμενος τοῦ ναοῦ. Οὕτως υἱοθέτησεν ὁ Ξοῦθος τὸν Ἴωνα· ἀλλ' ἡ Κρέουσα δὲν τὸν ἐδέχετο, καὶ ἤθελε νὰ τὸν δηλητηριάσῃ. Φωραθεῖσα ὅμως, καταφεύγει εἰς τὸν βωμὸν τοῦ θεοῦ, ὅθεν ὁ Ἴων θέλει νὰ τὴν ἀποσπάσῃ καὶ νὰ τὴν φονεύσῃ. Τότε δὲ τῇ φέρει ἡ ἱέρεια τὴν κίστην εἰς ἣν εἶχεν εὑρεθῇ ὁ Ἴων ἐκτεθειμένος, καὶ ἰδοῦσα αὐτὴν, ἀναγνωρίζει ἡ Κρέουσα τὸν υἱόν της. Κατ' ἄλλην δὲ παράδοσιν ἐνυμφεύθη ὁ Ἴων τὴν Ἑλίκην, θυγατέρα τοῦ Σελινοῦ, βασιλέως τῆς Αἰγιαλείας, καὶ μετὰ τούτου τὸν θάνατον ἐβασίλευσεν ἐκεῖ, καὶ εἰς τοὺς Αἰγιαλεῖς ἔδωκε τὴν ἐπωνυμίαν Ἰώνων. Εἶτα δὲ, τῶν Ἀθηναίων ἐπικαλεσαμένων τὴν ἐπικουρίαν του κατὰ τῶν Ἐλευσινίων, ἐνίκησε τὸν Εὔμολπον, καὶ βασιλεύσας ἐν Ἀθήναις, ἔσχεν υἱοὺς τὸν Ὅπλην, Γελεῶνα, Αἰγικόρην, καὶ Ἀργάδην, τοὺς γενάρχας τῶν τεσσάρων Ἰωνικῶν φυλῶν. Ἦν δ' ὁ τάφος του ἐν τῷ δήμῳ Ποταμοῖς τοῖς Ἀττικῆς (Ἡρδ. Ε, 66).

Ξυήλη, ξυλουργικὴ γλυφὶς, ἐργαλεῖον πρὸς κατεργασίαν τοῦ ξύλου καὶ κνῆστις λεγομένη (Ξενφ. Κυρουπ. ΣΤ, 2, 32). Οὕτω δ' ὠνομάζετο καὶ ἡ κυρτὴ καὶ δρεπανοειδὴς μάχαιρα ἣν ἀντὶ ξίφους εἶχον οἱ Λακεδαιμόνιοι (Ξενφ. Ἀνάβ. Δ, 6, 16, 8, 25).

Ξυλίνη, χωρίον ἐν Πισιδίᾳ, μεταξὺ Τερμισσοῦ καὶ Κορβασῶν (Liv. XXXVIII, 15).

Ξυλοκοπία, παρὰ Ῥωμαίοις ποινὴ τῶν δραπετῶν, ἡ ὑπὸ τῶν ἄλλων στρατιωτῶν μέχρι θανάτου διὰ ξύλων καταμαστίγωσις αὐτῶν.

Ξύλον, 1) ὄργανον ποινῆς τῶν δούλων, ἡ ποδοκάκη, εἰς ἣν ἔδενον τοὺς πόδας ἢ τὸν τράχηλον αὐτῶν (Ἀρστφ. Λυσ. 680. Ἱππ. 367). Εἰς τοιοῦτο δ' ἔδενον καὶ τοὺς φρενητιῶντας (Ἡρδ. ΣΤ, 75).—2) Ἡ σειρὰ τῶν ἑδρῶν εἰς τὸ Θέατρον. Πρῶτον ξύλον ἐλέγετο ἡ πρώτη παρὰ τὴν σκηνὴν ἕδρα τῶν ἀρχόντων καὶ τῶν πρυτάνεων, εἰ καὶ μόνον κατ' ἀρχὰς (ἐπὶ Θέσπιδος), ἦν ξυλίνη, εἶτα δὲ πᾶσαι αἱ ἕδραι ἦσαν λίθιναι (Ἀρστ. Πολ. 90). —3) Μέτρον μήκους ἴσον πρὸς τρεῖς πήχεις,

Ξυλοπέδη, ταὐτὸ τῷ ξύλον.

Ξυνία, πόλις τῆς Θεσσαλίας, ἀνατολικῶς τῆς Ξυνιάδος λίμνης (ν. Νεζερὸ), παρὰ τὴν Ὑπάτην (Πολ6. Θ, 3. —Liv. XXXII, 13, XXXIII, 3. XXXIX, 26).

Ξυνοίκια, πανήγυρις ἐν Ἀθήναις, εἰς ἀνάμνησιν τοῦ συνοικισμοῦ τοῦ πρὶν εἰς χωρία καὶ κώμας διεσπαρμένου λαοῦ (Θουκ. Β, 15).

Ξυπέτη, δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἀνήκων τῇ Κεκροπίδι φυλῇ.

Ξυρὸν, τὸ ξυράφιον ὃ μετεχειρίζοντο οἱ κουρεῖς.

Ξυστὶς (ἀττ. Ξύστις), ἐπίβλημα γυναικεῖον ποδῆρες, ἄνωθεν μέχρι τῆς μέσης πρὸς τὰ ἔξω διπλούμενον, ὑπὲρ τοὺς ὤμους πορπούμενον, πᾶν τὸ σῶμα περιβάλλον καὶ

πρὸς τὴν μίαν πλευρὰν, τὴν δεξιὰν, ἀνοικτὸν, σύνηθες δ' εἰς τὰ δράματα (Πλάτ. Πολ. Ζ, 2).

Ξυστὸν, 1) τὸ ξύλον τοῦ δόρατος (Ἰλ. Δ, 469,—Λ, 260. — Ἡρδ. Α, 52). — 2) Καὶ ἄλλα ἐργαλεῖα οὕτως ἐκαλοῦντο, ἰδίως τὸ τῶν τοιχοδόμων, δι' οὗ ἀπέξεον ἢ ἐπήλειφον τὸν πηλὸν (Ἡσύχ.—Σουΐδ.—Πολυδ. Ζ, 125).

Ξυστὸς, ἐν τοῖς γυμνασίοις στοὰ ἐστε-

γασμένη, ἔνθα ἠσκοῦντο οἱ ἀθληταὶ ἢ οἱ νέοι τὸν χειμῶνα, ἄλλως δ' ἐχρησίμευε καὶ εἰς περίπατον (Ξενοφ. Οἰκον. ΙΑ, 15.—Παυσ. ΣΤ, 23).—Παρὰ Ῥωμαίοις ἄστεγος καὶ ἀθοστόλιστος διάδρομος ἐν ταῖς οἰκίαις (Cic. Acad. II, 8.—Plin. Ep.).

Ξύστρα, Ξυστρὶς καὶ Ξύστρον, τὸ αὐτὸ τῇ ξυστίδι, ὡς τεκτονικὸν ἐργαλεῖον.

Ο

Ὄα ἢ Ὄη, δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἀνήκων εἰς τὴν Πανδιονίδα φυλήν (Στ. Βυζ.). Ὁ δημότης Ὄαθεν καὶ Ὀαεύς. Πιθανῶς ν. Βαλανιδέζα, κατ' ἐκεῖ εὑρεθείσας ἐπιγραφάς.

Ὄανοί, λαὸς οἰκῶν ἐν τῇ μεσογείῳ τῆς Ἰνδικῆς νήσου Ταπροβάνης (Πτολ.).

Ὄαξος καὶ Ὄαξος (Ἀπολλν. Ῥόδ.), παρὰ δὲ Ἡροδότῳ Ἄξος, ἀρχαία πόλις τῆς Κρήτης, κτίσμα τοῦ υἱοῦ τοῦ Μίνωος Ὀάξου, καὶ τῆς νύμφης Ἀκακαλλίδος (Στφ.Βυζ.).

Ὄαρος, ποταμός, καθ' Ἡρόδοτον (Δ, 223), τῆς εὐρωπαϊκῆς Σκυθίας, παρὰ τοῖς Θυσσογέταις πηγάζων, ῥέων ἀνατολικῶς τοῦ Τανάϊδος, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὴν Μαιώτιδα λίμνην. Πιθανῶς ἦν οὗτος εἷς τῶν ἀνατολικῶν ὁμόρρων τοῦ Τανάϊδος, ἴσως ὁ παρὰ Πλινίῳ (VI, 7, 7) καλούμενος Ὄφαρος.

Ὄασις, καθ' Ἡρόδοτον, ἡ Αὔασις, ἐν μέσῳ τῶν ἀμμωδῶν τῆς Λιβύας ἐρήμων ὡς νῆσος κείμενον χωρίον εὔφορον, ἔχον πηγὴν ὕδατος, κατάφυτον καὶ ἀμπελοτρόφον. Τρεῖς τοιαῦται Ὀάσεις μνημονεύονται ὑπὸ Στράβωνος (Β. 130. ΙΖ, 791, 813). Ἡ μεγάλη Ὄασις, ἣν καὶ μόνην ἀναφέρει ὁ Ἡρόδοτος (Γ, 36) ὡς «πόλιν Ὄασιν» ἢ «νῆσον Μακάρων», ἔκειτο ἐν τῇ ἄνω Αἰγύπτῳ εἰς ἑπτὰ ἡμερῶν ἀπόστασιν πρὸς νότον ἀπὸ τῶν Αἰγυπτιακῶν Θηβῶν. Ἡ δευτέρα Ὄασις ἦν, κατὰ Στράβωνα, οὐ μακρὰν τῆς Μοιρίδος λίμνης, ἐν τῇ μέσῃ Αἰγύπτῳ, μίαν ἡμέραν πρὸς δυσμὰς ἀπέχουσα τῆς πόλεως Ὀξυρρίγχου (ν. Βάνασα ἐλ Κασσάρ)· τρίτη δ' Ὄασις, ἡ μικρά, ἦν ἡ τοῦ Διὸς Ἄμμωνος (ν. Ἐλ Βαχίρ). Ὑπῆρχον δὲ καὶ ἄλλα ἐπίσης καρποφόρα χωρία ἐν τῇ Λιβυκῇ ἐρήμῳ γνωστὰ τοῖς ἀρχαίοις, ὡς ἡ Ἀγγίλα, ἡ Φαζανία, ἀλλὰ δὲν μνημονεύονται ὑπὸ τὸ ὄνομα Ὀάσεων. Ἐχρησίμευον δ' αἱ Ὀάσεις εἰς τοὺς Ῥωμαίους αὐτοκράτορας ὡς τόποι ἐξορίας.

Ὀβόνα, πόλις ἐν τῇ μεσογείῳ τῆς Ἀσσυρίας (Πτολεμ. ΣΤ, 1).

Ὀβελίας, ἄρτος ἐπιμήκης ψηνόμενος περὶ ὀβελὸν (Πολύδ. Α, 248), ἴσως ὅμως οὕτω καλούμενος καὶ διότι ἐπωλεῖτο ἀντὶ ὀβολοῦ.

Ὀβελισκόλυχνος, λύχνος φερόμενος εἰς τὸ ἄκρον ὀβελοῦ (Ἀρσττ. π. Μορ. Ζώ. Δ, 6.—Θεόπ. Κωμ. Ἀθ. σ. 700).

Ὀβελίσκος, κυρίως μικρὸς ὀβελός, καὶ ἐντεῦθεν 1) ἡ ὀξεῖα αἰχμὴ ἀκοντίου. Οὕτω δὲ κυρίως ἐλέγετο παρὰ Ῥωμαίοις τὸ μικρότερον τῶν δύο ἀκοντίων ἃ ἔφερον οἱ πεζοὶ στρατιῶται παρ' αὐτοῖς. Εἶχε δὲ μῆκος ἡ αἰχμὴ αὐτοῦ 5 δακτύλων, τὸ δὲ ξύλον τριῶν ποδῶν καὶ ἡμίσεως.—

2) Αἰγυπτιακὴ μνημονευτικὴ στήλη, παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Αἰγυπτίοις Μάειν καλουμένη, ὅπερ αὐτὸ τοῦτο δηλοῖ, ἑλληνιστὶ δὲ κληθεῖσα δι' ἀντιφράσεως, ὡς κολοσσιαίου ὀβελοῦ σχῆμα ἔχουσα. Ἦν δὲ μονόλιθος, τετράπλευρος, ἱδρυμένη ἐπὶ τετραγώνου βάσεως ταπεινῆς, ἐν τῷ μέσῳ κοίλης, καὶ πόδας τινὰς προεχούσης περὶ τὴν στήλην· αὐτὴ δ' ἦν εἰς «μείουρον ἀνιοῦσα», ἤτοι πρὸς τὰ ἄνω πυραμιδοειδῶς μειουμένη, κατὰ τὸ ἓν τρίτον τῆς

βάσεως, καὶ ἐπὶ τῆς κορυφῆς εἰς πυραμίδιον ἀπολήγουσα. Κυρίως ἱδρύοντο τοιοῦτοι ὀβελίσκοι ἐν τῇ μέσῃ Αἰγύπτῳ μέχρι τῆς Νουβίας, καὶ οἱ ἀρχαιότεροι ἀνέρχονται μέχρι τῆς ιε΄ ἑκατονταετηρίδος π. Χ. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰσὶ κατεσκευασμένοι ἐκ γρανίτου πυρροποικίλου «αἰθιοπικοῦ ποικίλου» (Ἡρδ. Β, 127) ἢ Συηνίτου λίθου (Plin. XXXVI, 14) σπανιώτερον δ' ἐκ τιτανολίθου καὶ μαρμάρου λευκοῦ. Λατομεῖα ἀνευρέθησαν πρῶτα ἐν Συήνῃ. Τὸ ὕψος τῶν ὀβελίσκων, συνήθως δεκαπλάσιον τοῦ πλάτους, ἐστὶ διάφορον, ἀπὸ 50 μέχρι 150′, ἔχουσι δὲ τὴν ἐπιφάνειαν εἴτε ὅλως λείαν, εἴτε δι' ἱερογλύφων ἐπικεχαραγμένην, εἴτε ἐν μέρει, εἴτε πανταχοῦ καὶ ἐπὶ τῶν τεσσάρων πλευρῶν. Τὰ γράμματα εἰσὶ συνήθως μέχρι βάθους δύο δακτύλων ἐγκεχαραγμένα, ἐνίοτε διὰ διαφόρων βαφῶν ἐπικεχρισμένα καὶ κατὰ τμήματα διηρημένα. Ὑπῆρχον δὲ, πολυαριθμότατοι παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, καὶ πολλῶν μνημονεύουσιν ὁ Ἡρόδοτος, ὁ Διόδωρος καὶ ὁ Πλίνιος. Κυρίως ἀνηγείροντο πρὸ τῶν ναῶν, πολλάκις εἰς μνημεῖα τῆς αὐτῶν ἀναθέσεως· κατὰ Πλίνιον δὲ (XXXIV, 14), ἦσαν τῷ Ἡλίῳ ἀφιερωμένοι, ἔχοντες δῆθεν καὶ τὸ σχῆμα τῶν ἀκτίνων αὐτοῦ. Οἱ μέγιστοι ὄγκοι τῶν λίθων αὐτῶν μετεφέροντο διὰ τοῦ Νείλου, καὶ ἐν μέρει δι' ἑλκήθρων, ὧν παράστασις ἀπαντᾶται ἐνίοτε εἰς ἀνάγλυφα. Μετὰ δὲ τὴν ἐπικράτησιν τῶν Περσῶν δὲν κατεσκευάσθησαν πλέον ὀβελίσκοι, καὶ οἱ Πτολεμαῖοι ἐκόσμησαν τὴν Ἀλεξάνδρειαν δι' ἀρχαίων, οὓς μετέφερον ἐκ τῶν ἔνδον χωρῶν. Ἐκ τῶν σωζομένων οὐδεὶς ἐστὶν ἀρχαιότερος τῆς δεκάτης ὀγδόης δυναστείας, κατὰ τὰ 1800 π. Χ. Οἱ Αἰγύπτιοι τοσοῦτον περὶ πολλοῦ ἐποιοῦντο τοὺς ὀβελίσκους, ὥστε διηγοῦντο καὶ ἐπίστευον τὸν μῦθον ὅτι ὁ Ῥαμσῆς, ὅτε ἀνήγειρεν ἕνα ἐξ αὐτῶν, ἔδεσεν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τὸν ἴδιον υἱόν του, ἵνα καταστήσῃ προσεκτικοὺς τοὺς ἐργάτας του εἰς τοῦ ἔργου τῶν τὴν ἐκτέλεσιν· καὶ προσέτι ὅτι ὁ Καμβύσης, κατακτήσας καὶ λεηλατῶν καὶ πυρπολῶν τὰς πόλεις τῆς Αἰγύπτου, διέταξε νὰ σβύσωσι τὴν πυρκαϊὰν ἵνα μὴ καταστραφῇ τὸ ἀριστοτέχνημα τοῦτο ὃ ἐθαύμασεν. Ἴσως αὐτοῦ τούτου τὴν ἱερογλυφικὴν ἐπιγραφὴν μετέφρασεν εἰς τὴν ἑλληνικὴν ὁ Ἑρμαπίων, καὶ τῆς μεταφράσεως μέρος διετήρησεν ὁ Ἀμμιανὸς Μαρκελῖνος. Φαίνεται δ' ὅτι αὐτὸς οὗτος ἐστὶν ὁ ἐπὶ Αὐγούστου εἰς Ῥώμην μετακομισθεὶς ἐξ Ἡλιουπόλεως, ἔνθα εἶχεν ἀνεγερθῇ περὶ τὰ 1500 π. Χ. ὑπὸ Σεσώστριδος, ἢ Ῥαμέσσου τοῦ μεγάλου, ἴσως ὁ οὗ μνημονεύει καὶ ὁ Διόδωρος (Α, 57) ὡς ἔχοντος ὕψος 125 πήχεων. Τῷ 1589 κατερριμμένος εὑρεθείς, καὶ ἀνασκαφείς, ἀνηγέρθη καὶ ἵσταται παρὰ τὴν «Πύλην τοῦ λαοῦ»· ἀλλὰ τὸ ὕψος αὐτοῦ ἐστὶ μόνον 110 ποδῶν. Οἱ δ' ἄλλοι σωζόμενοι εἰσὶν, α΄, ὁ ἐκ Θηβῶν εἰς Ἀλεξάνδρειαν, καὶ ἐκεῖθεν ὑπὸ Κωνσταντίου Β΄ εἰς Ῥώμην μετενεχθείς, εἰς τὴν πλατεῖαν ἱστάμενος τοῦ Ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Λατεριανοῦ, 143 σπιθαμῶν (30′) ὕψος καὶ ἐπιγεγραμμένον ἔχων τὸ ὄνομα τοῦ Θουτμόσιος (1783 π. Χ.). β΄, Ὁ κατὰ Πλίνιον (XVII, 4), ὑπὸ Ψαμμητίχου στηθεὶς ἀνωτέρω τῆς Μέμφιδος κατὰ τὴν Ἡλιούπολιν, εἰς τοῦ Δέλτα τὴν κορυφὴν, ὑπ' Αὐγούστου δ' εἰς Ῥώμην μετακομισθείς, καὶ ὡς γνώμων ἢ ἡλιακὸν ὡρολόγιον εἰς τὸ Πεδίον τοῦ Ἄρεως, ὑπὸ δὲ τοῦ Πάππα Πίου ΣΤ΄, εἰς τὸ Κιτόριον λεγόμενον ὄρος ἀνεγερθείς, ὕψος δ' ἔχων 94 ½ σπιθαμῶν. γ΄, Ὁ ἐν τῷ ἱπποδρομίῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἄνω ἠκρωτηριασμένος, ἐπὶ βάσεως δ' ἱδρυμένος δηλούσης δι' ἀναγλύφων καὶ ἐπιγραφῶν ὅτι ἐστήθη ὑπὸ Θεοδοσίου. δ΄, Πρὸ τοῦ πυλῶνος λαμπρᾶς οἰκοδομῆς τοῦ Λουξὸρ ἐν Θήκαις ταῖς Αἰγυπτιακαῖς ἵσταντο δύο ἀνισοϋψεῖς, ἐξαισίου δὲ καλλονῆς, ὀβελίσκοι, ἔχοντες ἀμφότεροι τριπλῆν κάθετον ἄνωθεν ἕως κάτω γραμμὴν ἱερογλύφων, ὧν τὰ μὲν τῆς μέσης γραμμῆς, βαθύτερον κεχαραγμένα, λέγουσι· Ῥάμεσιν τὸν Β΄ ἱδρύσαντα, αἱ δὲ δύο ἄλλαι, τὸν υἱὸν ἐκείνου, Ῥάμεσιν Γ΄ περατώσαντα τὴν

οἰκοδομήν. Τὸν ἕτερον τούτων, 70' ὑψηλὸν, ἀπεκόμισαν οἱ Γάλλοι εἰς Παρισίους καὶ ἔστησαν εἰς τὴν Πλατεῖαν τῆς 'Ομονοίας. ε', Δύο ἕτεροι ἔκειντο κατὰ γῆς ἐν 'Αλεξανδρείᾳ. Τὸν ἕνα αὐτῶν, γνωστὸν ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «ὀβελίσκος τῆς Κλεοπάτρας», καὶ αὐτὸν ἔχοντα τριπλῆν ἱερογλύφων σειρὰν, ἀπεκόμισαν οἱ "Αγγλοι εἰς τὸ Λονδῖνον· ὁ δ' ἕτερος πρὸ μικροῦ μετεκομίσθη εἰς 'Αμερικὴν ('Ηρδ. Α, 111. 170. — Plin. XXXVI, 8, 14).

'Οβελὸς, ῥάβδος μεταλλίνη εἰς ὀξὺ ἀπολήγουσα (σούβλα), εἴτε ὅπλον, εἴτε σκεῦος μαγειρικὸν ('Ηρδ. Β, 535), ὡς παρ' 'Ομήρῳ οἱ 'Οβελοί. Παρ' 'Ηροδότῳ δὲ καὶ ταὐτὸ τῷ 'Οβελίσκῳ (ἴδ.). — Οἱ δὲ γραμματικοὶ ὀβελὸν ἐκάλουν τὴν γραμμὴν δι' ἧς ἐσημείουν τῶν ἀρχαίων κειμένων τὰ ἀμφίβολα μέρη καὶ τὰ, ὡς νόθα, κατ' αὐτοὺς ἀφαιρετέα, «ἐξοβελιστέα», καὶ μάλιστα ὀβελὸν περιεστιγμένον τὸν ἔλεγον, διότι ἄνωθεν καὶ κάτωθεν προσέθετον στιγμὴν οὕτω ⁘ (Διογ. Λαέρτ. 5. 66).

'Οβιγενὴ, χώρα τῆς Λυκαονίας (Pl.V, 32), ὅθεν καὶ ἡ λέξις 'Υγεννέων ἐν 'Ηροδότῳ (Γ, 90) διωρθώθη ὑπό τινων (Wesseling) εἰς 'Οβιγενέων.

'Οβίδιος, (Πούβλιος Νάσων), 'Ρωμαῖος ποιητὴς, εἷς τῶν παραγωγικωτέρων, γεννηθεὶς τῷ 13 π. Χ. εἰς φιλικὰς καὶ συγγενικὰς σχέσεις διατελέσας μετὰ τοῦ Αὐγούστου, καὶ ὑπ' αὐτοῦ, ἀγνοεῖται ἐπὶ τίνι αἰτίᾳ, ἐξορισθεὶς τῷ 9 μ. Χ. εἰς Τόμους (Κουστεντζὲ) τοῦ Εὐξείνου Πόντου, ἔνθα ἀπεβίωσε τριακοντούτης τῷ 17 μ. Χ. 'Εν 'Ρώμῃ ἰδίως εἰς τὴν ῥητορικὴν τέχνην ἐκπαιδευθεὶς, ἀλλὰ πρὸς τὴν ποίησιν ἀκατάσχετον ἔχων κλίσιν, ἠρύσθη εἰς τὰς γνησίας αὐτῆς πηγὰς, ἐπιδημήσας εἰς 'Αθήνας καὶ εἰς Σικελίαν. Ζωηροτάτην ἔχων τὴν φαντασίαν, καὶ ἀριστοτέχνης περὶ τὴν λατινικὴν γλῶσσαν καὶ τὴν στιχουργίαν, ἔγραψε πολυπληθέστατα ποιήματα ἑνδεκα διαφόρων κατηγοριῶν. 'Εξ αὐτῶν αἱ «Μεταμορφώσεις», ἐν πεντεκαίδεκα βιβλίοις, καὶ ἐν ἑξαμέτροις γεγραμμέναι, εἰσὶν αἱ μᾶλλον τὴν προσοχὴν ἑλκύουσαι, καθ' ὃ μέχρι καὶ σήμερον ἔτι πλούσιαι οὖσαι πηγαὶ μυθολογικῶν πληροφοριῶν. 'Αφηγοῦνται δὲ πᾶσαι τὰς μυθευομένας μεταμορφώσεις ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων, μέχρις αὐτοῦ τοῦ 'Ιουλίου Καίσαρος τῆς εἰς ἀστέρα μεταμορφώσεως καὶ ἀρύονται μὲν κατὰ πρῶτον λόγον ἐξ 'Ελληνικῶν παραδόσεων, ὧν πολλαὶ ἄλλως δὲν διεσώθησαν, ἀλλὰ καὶ οὐκ ὀλίγαι φαίνονται διαπλαττόμεναι κσί πως ἐπιτετηδευμέναι κατ' ἐπίνοιαν αὐτοῦ τοῦ ποιητοῦ.

'Οβόκα, ποταμὸς διαρρέων τὰ ἀνατολικὰ τῆς νήσου 'Ιέρνης (τῆς 'Ιρλανδίας) (Πτολ. Β, 2).

'Οβολὸς, παρ' 'Αττικοῖς τὸ 'Ιωνικὸν 'Οβελὸς ('Αρστ. ἐν Πολυδ. Θ, 77. — Πλούτ. Λυσ. ΙΖ. — 'Ετυμ. Μ.). Κατ' Εὐστάθιον «'Οβολὸν, σιδήρου τι ἔλασμα ἔλεγον, σχῆμα μέν πως ἔχον ὀβελοῦ, οὐ μὴν καὶ εἰς πάντῃ ὀξὺ λῆγον. Οὕτω μὲν ἀδρὸν ἦν τῇ παλαιότητι ἐκεῖνο τὸ ἔλασμα τοῦ ὀβολοῦ, ὥστε ὀβελοὶ ἓξ τὴν δράκα ἐπλήρουν, καὶ τοῦτο ἐλέγετο δραχμὴ, ὀβολῶν τοιούτων ἓξὰς, ὅσον ἐπιδεδράχθαι δύναται χείρ». 'Επὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων ὅμως ὁ ὀβολὸς ἔλαβε τὸ σχῆμα τῶν νομισμάτων, καὶ ἦν ἢ χαλκοῦς, ἢ μικρότατος ἀργυροῦς, τὴν ἀξίαν ἔχων τοῦ ἕκτου τῆς δραχμῆς, ἑπομένως μείζονα ὁ Αἰγιναῖος τοῦ 'Αττικοῦ. 'Εσημειοῦντο δ' ἐν τῇ γραφῇ ὁ ὀβελὸς διὰ Ο, τὸ δ' ἡμιόβολον διὰ) ἢ (. Εἰς τὰ χείλη τοῦ κηδευομένου νεκροῦ ἔθετον οἱ ἀρχαῖοι ἕνα ὀβολὸν, ὡς μέλλοντα νὰ χρησιμεύσῃ ὡς πορθμεῖα τῷ Χάρωνι. Σήμερον 'Οβολὸς παρ' ἡμῖν ἐκλήθη ἡ πεντάρα (πεντάλεπτον), διώβολον ἡ δεκάρα.

'Οβολύκων, ἢ 'Οβούλκων χωρίον τῆς Βαιτικῆς 'Ισπανίας, 300 στάδια ἀπέχον τῆς Κορδούης, εἰς ἧς τὴν δικαιοδοσίαν ὑπήγετο (Στσβ. Γ, 141. 160),

'Οβούκολα, πόλις 'Ισπανικὴ ἐν τῇ Βαιτικῇ, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἀπὸ 'Ισπάλιδος εἰς 'Εμερίταν ἢ Κορδούην (Cæs. B. Alex. LVII).

Ὀβριμοπάτρη, ἐπίθετον τῆς Ἀθηνᾶς, ὡς ἐχούσης πατέρα τὸν ἰσχυρότατον τῶν θεῶν (Ὁμ. Ἰλ. — Ἡσίοδ. Θεογ.).

Ὄβριμος, 1) εἷς τῶν πεντήκοντα υἱῶν τοῦ Αἰγύπτου (Hyg. Fab. CLXX). — 2) Ἕλλην ῥήτωρ, πιθανώτατα χρόνων μεταγενεστέρων, οὗ τινος τεμάχια διετήρησεν ὁ Στοβαῖος.

Ὀγδοήκοντα, ἐν Ἄργει ἀρχή τις παρὰ τῇ βουλῇ, πιθανῶς ὡς οἱ ἐν Ἀθήναις πρυτάνεις (Θουκ. Ε, 47).

Ὄγκα, ἐπωνυμία τῆς Ἀθηνᾶς ἐν Βοιωτίᾳ, ἐκ χωρίου τινὸς Ὄγκας, ἔνθα εἶχεν ἱερόν. Ἐξ αὐτῆς καὶ αἱ νοτιανατολικαὶ πύλαι τῶν Θηβῶν ἐλέγοντο Ὀγκαῖαι (Αἰσχλ. Ἑπτ. ἐπὶ Θ. 501). Ἐν ἔπειτα χρόνοις ἐπιστεύετο ὅτι τὴν λατρείαν ταύτην ἔφερεν ὁ Κάδμος ἐκ Φοινίκης.

Ὄγκας ἢ Ὀγκεῖον ἢ Ὄγκιον, χώρα τις ἐν Ἀρκαδίᾳ, ἐπώνυμος ἀρχαίου τινὸς ἐγχωρίου βασιλέως Ὄγκου (Παυσ.), ἄλσος δ' ἔχουσα τοῦ Ἀπόλλωνος.

Ὀγκῖνοι, σιδηρᾶ ἄγκιστρα, προσηλωμένα εἰς τὰ πλευρὰ τοῦ βαράθρου ἐν Ἀθήναις, καὶ εἰς ἃ ἐσπαράττοντο οἱ εἰς αὐτὸ κρημνιζόμενοι (Σχλ. Ἀρσφ. Πλούτ. 431).

Ὄγκος, υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος, βασιλεὺς τοῦ ἐν Ἀρκαδίᾳ Ὀγκίου, ἔνθα ἔτρεφεν ὡραίους ἵππους. Μεταξὺ δ' αὐτῶν καταφυγοῦσα ἡ Δήμητρα, διωκομένη ὑπὸ τοῦ Ποσειδῶνος, καὶ εἰς ἵππον μεταμορφωθεῖσα, ἔτεκε τὸν Ἀρίονα (Παυσ. Η, 25).

Γραφὴ ἐκ Πομπηΐας.

Ὄγκος ἢ **Ὀγκεῖον,** θήκη ἢ κάνιστρον εἰς ἐναπόθεσιν ὀξέων σιδηρῶν ἐργαλείων.

Ὄγκος, οὕτως ἐλέγετο, ὡς ὀγκώδης, μία τῶν τραγικῶν προσωπίδων, ἔχουσα μεγάλην φενάκην, καὶ ἐπ' αὐτῆς πῖλον ὑψηλὸν ὑπὲρ τὸ μέτωπον, Λαβδοειδῆ, ὡς λέγει αὐτὸν ὁ Πολυδεύκης (Δ. 133), καὶ πρὸς τὰ ὀπίσω ἐξέχοντα.

Ὄγμιος, ἐπώνυμον τοῦ Ἡρακλέους παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Γάλλοις (Ἡρδ. Α. — Παυσ.).

Ὀγχησμος, παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις Ἀγχίασμος, πόλις μετὰ λιμένος εἰς τὴν Χαονίαν τῆς Ἠπείρου, κατέναντι τῆς Κερκύρας, ἔχουσα ναὸν τῆς Ἀφροδίτης. Ἐξ αὐτῆς ἔλεγον Ὀγχισμίτην τὸν ἐξ Ἠπείρου πρὸς τὴν Ἰταλίαν πνέοντα ἄνεμον (Cic. ad. Att. VII, 2. — Στρβ. Ζ, 322).

Ὀγχηστὸς, 1) ἀρχαιότατον, τῷ Ὁμήρῳ ἤδη γνωστὸν (Ἰλ. Β, 506), χωρίον τῆς Βοιωτίας πρὸς τῇ Ἁλιάρτῳ, κατὰ τὰ νοτιανατολικὰ τῆς λίμνης Κωπαΐδος, ἔχον ἐπὶ λόφου περίφημον ἄλσος καὶ ναὸν τοῦ Ποσειδῶνος, ὅστις ἐξ αὐτοῦ καὶ Ὀγχήστιος ἐπελέγετο. Ἐδοξάζετο δ' ὅτι ὑπῆρξεν Ὀγχηστὸς, υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος, κτίσας τὴν πόλιν καὶ τὸν ναόν, ἐξ οὗ καὶ ὠνομάσθησαν. Ἦν δ' ἐνταῦθα ἡ ἕδρα ἀρχαίας ἀμφικτυονίας καὶ πανηγυρικῶν ἱππικῶν ἀγώνων (Ὁμ. Ὕμν. εἰς Ἀπόλλ. Πύθ. 52. Ἰλ. Β, 506. — Παυσ. Θ, 26. — Ἀπολλ. Ῥόδ. — Στρβ.). — 2) Ποταμὸς ἐν τῇ Πελασγιώτιδι τῆς Θεσσαλίας, ἐκ τοῦ Πηλίου ὄρους ῥέων εἰς τὴν Βοιβηΐδα λίμνην, διὰ τοῦ πεδίου τῆς μάχης τῶν Κυνὸς Κεφαλῶν (Πολυβ. ΙΗ, 3, 5. — Liv. XXXIII, 6), πιθανῶς ὃν Ὀνόχωνον λέγει ὁ Ἡρόδοτος (Ζ, 129. 196).

Ὀγχηστὸς, 1) Ὁ υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος (ἴδ. ἀνωτέρω). — 2) Εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Ἀγρίου, ἐλθὼν εἰς Πελοπόννησον, καὶ φονεύσας ἐκεῖ τὸν Οἰνέα (ἴδ.).

Ὀδενάτος. ἴδ. Ζηνοβία.

Ὀδησσὸς, 1) Πόλις Ἑλληνικὴ, ἀποικία τῶν Μιλησίων, ἐν Θράκῃ, ἐπὶ τῆς δυτικῆς ἀκτῆς τοῦ Εὐξείνου Πόντου, εἰς 300 σταδίων ἀπόστασιν πρὸς βορρᾶν ὑπὲρ τοὺς πρόποδας τοῦ Αἵμου (ν. Βάρνα) (Στραβ. Ζ, 319. — Ov. Troit. I, 7, 39). — 2) Πόλις παραθαλασσία εἰς τὴν βόρειον ἀκτὴν τοῦ Εὐ-

ξείνου Πόντου, εἰς τὸν Σαγγάρειον κόλπον, δυτικῶς τῶν ἐκβολῶν τοῦ Βορυσθένους καὶ

τῆς πόλεως Ὀλβίας, εἰς ἀπόστασιν δέ τινα βορειοδυτικῶς τῆς νῦν Ὀδησσοῦ καλουμένης.

Ὀδίος, 1) ἀρχηγὸς τῶν Ἀλιζόνων ἐν Τροίᾳ ὑπὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος φονευθείς, (Ὅμ. Ἰλ. Ε, 38).— 2) Κήρυξ ἐν τῷ Ἑλληνικῷ στρατοπέδῳ πρὸ τοῦ Ἰλίου (Ὅμ. Ἰλ. Ι, 170).

Ὀδόακρος, Ἐρούλος τὸ γένος, μετέβη ἐν τῇ πρώτῃ νεότητί του παρὰ τὸν Δούναβιν, ὅθεν ἐκ προφητείας μαγίσσης, ἥτις μέγα μέλλον τῷ προεῖπε, παρακινηθείς, ἀπῆλθεν εἰς Ῥώμην καὶ κατετάχθη εἰς τὴν αὐτοκρατορικὴν σωματοφυλακήν. Ἀρχηγὸς δ' ἀναδειχθεὶς ἐπαναστάσεως τῶν μισθωτῶν τοῦ Ῥωμαϊκοῦ στρατοῦ, ἐξεθρόνισε (τῷ 476 μ. Χ.) τὸν αὐτοκράτορα Αὐγουστῖνον, φονεύσας τὸν πατέρα αὐτοῦ Ὀρέστην, καὶ ἀνηγορεύθη βασιλεὺς τῆς Ἰταλίας, τὸ τρίτον τῆς χώρας εἰς τοὺς στρατιώτας του διανείμας, τοὺς δ' ἀρχαίους θεσμοὺς οὐδόλως μετατρέψας. Ἀλλ' εἰς τρεῖς μάχας ἡττηθεὶς ὑπὸ Θεοδωρίχου, τοῦ βασιλέως τῶν Ὀστρογότθων καὶ ἐπὶ τέσσαρα ἔτη ὑπ' αὐτοῦ ἐν Ῥαβέννᾳ πολιορκηθείς, παρεδόθη τέλος τῷ 493 καὶ μετά τινα χρόνον, ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι νέαν ἐπανάστασιν ἐμελέτα, ἐθανατώθη (Προκόπ. Γοτθ. Πόλ. Α, 1).

Ὀδόμαντες ἢ **Ὀδόμαντοι,** λαὸς Θρᾳκικός, βορειανατολικῶς τῆς Μακεδονίας οἰκῶν, κατὰ τὸ ὄρος Ὄρβηλον, μεταξὺ τῶν ποταμῶν Στρυμόνος καὶ Νέστου (Ἡρδ. Ζ, 113.—Θουκ. Β, 101. Ε, 6).

Ὀδοντογλυφὶς, ἐργαλεῖον πρὸς ξέσιν καὶ καθάρισιν τῶν ὀδόντων. Τὰ ἄριστα ἦσαν ἐκ τρυφερῶν κλάδων σχοίνου, τὰ δευτερεύοντα ἐκ πτεροῦ (Mart. XIV, 22. III, 82. VI, 24. VII, 53).

Ὀδοποιοί, ἐν Ἀθήναις ἄρχοντες ἐπιμεληταὶ τῶν ὁδῶν (Πλούτ. Πολ. παραγγ. 15. — Φώτ. ἐν λ.).— Μετὰ ταῦτα ἡ ἐπιμέλεια αὕτη ἀνετέθη τοῖς ἐπὶ τὰ θεωρικὰ κεχειροτονημένοις (Αἰσχν. κ. Κτησιφ. 419, 432).

Ὀδρύσαι, ὁ ἰσχυρότατος τῶν λαῶν τῆς Θρᾴκης, οὐχὶ Ἑλληνικῆς καταγωγῆς, κατοικῶν, καθ' Ἡρόδοτον (Δ, 92), ἑκατέρωθεν τεῦ ποταμοῦ Ἀρτίσκου, τοῦ ἐκβάλλοντος εἰς τὸν Ἕβρον. Ἀλλ' ἐξετείνοντο καὶ πολὺ μᾶλλον ἐπέκεινα πρὸς δυσμάς. Εἶχον δ' ἀρίστους ἵππους, καὶ ἦσαν ὡς ἱππεῖς λίαν διακεκριμένοι (Θουκ. Β, 96.— Πολ. ΚΔ, 61.— Liv. XLIV, 42). Ὅτε ὁ Δαρεῖος ἐξεστράτευσε κατὰ τῶν Σκυθῶν, δὲν κατώρθωσε νὰ τοὺς ὑποτάξῃ· ὁ Τήρας ὅμως, ὁ τῶν Ὀδρυσῶν βασιλεύς (Θουκ. Β, 29), ὅστις ἔφθασεν εἰς τὸ 92ον ἔτος τῆς ἡλικίας, κατέβαλε τοὺς τῇ χώρᾳ αὐτοῦ προσεχεστέρους, καὶ ἐξέτεινε τὸ κράτος του μέχρι τοῦ Πόντου. Ἀλλ' ἐκεῖ ἐνίκησαν αὐτὸν οἱ Θύναι (Ξενφ. Ἀνάβ. Ζ, 2. 12), ὁ δ' υἱός του Σιτάλκης ἐξέτεινεν ἔτι περαιτέρω τὴν ἐξουσίαν του (Θουκ. Β, 96. — Ξενφ. Ἀνάβ. Ζ, 2, 18). Τῷ 421 π. Χ. κατώρθωσαν οἱ Ἀθηναῖοι νὰ ἐλκύσωσιν εἰς τὴν συμμαχίαν των τὸν Σιτάλκην, ὅστις διὰ τοῦτο μέγαν ὥπλισε στρατὸν κατὰ τοῦ Περδίκκου τῆς Μακεδονίας. Ἐπειδὴ ὅμως οἱ Ἀθηναῖοι δὲν τῷ ἔπεμψαν τὴν ὑποσχεθεῖσαν ἐπικουρίαν, συνεβιβάσθη μετὰ τοῦ ἀντιπάλου του, καὶ ἔλυσε τὴν μετ' αὐτῶν συμμαχίαν. Τὸν Σιτάλκην διεδέχθη τῷ 424 Σεύθης ὁ Α΄· τοῦτον ὁ Μέδοκος, καὶ τοῦτον ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Μεσάδης. Τούτου δὲ τὸν υἱὸν Σεύθην ἐβοήθησεν ὁ Ξενοφῶν, ἐπὶ τῆς ἐπιστροφῆς του μετὰ τῶν μυρίων, ν' ἀνακτήσῃ τὸν πατρικὸν θρόνον ὃν εἶχεν ἀπολέσει· Ὁ Κότυς ἐσχέτισε τοὺς Ὀδρύσας μᾶλλον μετὰ τῆς Ἑλλάδος· τὸν θάνατον δ' αὐτοῦ (358) παρηκολούθησαν ἔρι-

δες περὶ κληρονομίας, ἃς ἐπωφελήθησαν οἱ Ἀθηναῖοι καὶ Φίλιππος ὁ Μακεδών.

Ὀδυσσεύς, βοσιλεὺς τῆς Ἰθάκης. Πατὴρ αὐτοῦ ἦν Λαέρτης ὁ Ἀρκισίου, καὶ μήτηρ Ἀντίκλεια, ἡ θυγάτηρ τοῦ νουνεχοῦς Αὐτολύκου. Ἐνυμφεύθη δὲ Πηνελόπην ἢ Πηνελόπειαν, τὴν θυγατέρα Ἰκαρίου καὶ Περιβοίας ἢ Πολυκάστης (Ἴδ. Ἱπποκόων). Οἱ μεθ' Ὅμηρον τὸν εἶπον νόθον υἱὸν τῆς Ἀντικλείας καὶ τοῦ Σισύφου, ὡς συγγενὲς ἐκείνῳ ἔχοντα τὸ πνεῦμα καὶ ὄντα ὡς ἐκεῖνον «πολύτροπον» (Σοφοκλ. Φιλοκτ. 427.—Ov. Met. XIII, 32). Ἐπὶ τῆς γεννήσεως αὐτοῦ ἐλθὼν ὁ Αὐτόλυκος ἐκ Παρνασσοῦ εἰς Ἰθάκην πρὸς ἐπίσκεψιν, ἐκάλεσεν αὐτὸν Ὀδυσσέα, τὸν ὀργίλον, ἐκ τοῦ ὀδύω (παροργίζω) «πολλοῖσιν γὰρ ἔγωγε ὀδυσσάμενος (λυπήσας) τόδ' ἱκάνω» (Ὁμ. Ὀδύσσ. Τ, 406), καὶ αἰνιττόμενος πιθανῶς, ὡς πρὸς ἑαυτὸν μὲν ὅτι πολλοὺς παρώργισε τῶν συγγενῶν του ἐν Παρνασσῷ, τὰ κτήματά του ἀποφασίσας νὰ κληροδοτήσῃ εἰς τὸν Ὀδυσσέα, ὡς πρὸς τοῦτον δὲ τὴν ὀργὴν ἣν ἔμελλέ ποτε νὰ αἰσθανθῇ κατὰ τῶν μνηστήρων. Ἐν δὲ Ὀδυσσείας Α, 60, τὸ ὄνομα ἔχει παθητικὴν σημασίαν, καὶ φαίνεται σχετιζόμενον μετὰ τῆς κατὰ τοῦ Ὀδυσσέως ὀργῆς τοῦ Διός. Ἐπὶ τῆς πρώτης νεότητός του μνημονεύει ὁ Ὅμηρος ἐπίσκεψιν αὐτοῦ παρὰ τῷ πάππῳ του Αὐτολύκῳ, ὅτε καὶ εἰς τὴν θήραν ὑπὸ κάπρου ἐτρώθη (Ὀδ. Τ, 413), εἶτα δ' ὅτε ὁ Λαέρτης ἔπεμψεν αὐτὸν εἰς Μεσσήνην νὰ ζητήσῃ ἀποζημίωσιν διὰ ποίμνια ἃ εἶχον κλέψει Μεσσήνιοι ἐξ Ἰθάκης (Ὀδ. Φ, 18). Ἐκεῖ δ' ἀπήντησε τὸν Ἴφιτον εἰς ἀναζήτησιν ὄντα τῶν ἵππων του, καὶ παρ' αὐτοῦ ἔλαβεν εἰς ξένια τὸ ἰσχυρὸν τόξον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Εὐρύτου, δοὺς εἰς ἀντίδωρον ξίφος καὶ λόγχην (Ἴδ. καὶ Ὀδ. Α, 268 κλ.). Κατὰ μεταγενεστέρας διηγήσεις ἔλαβε τὴν Πηνελόπην εἰς γυναῖκα ὡς ἆθλον δρομικοῦ ἀγῶνος, ἢ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Τυνδάρεω ζητήσαντος αὐτὴν παρὰ τοῦ Ἰκαρίου ὑπὲρ τοῦ Ὀδυσσέως, διότι τῷ ἔδωκε τὴν φρόνιμον συμβουλὴν ν' ἀπαιτήσῃ παρὰ τῶν μνηστήρων τῆς Ἑλένης τὸν ὅρκον ὅτι θέλουσιν ὑπερασπίσει κατὰ πάσης προσβολῆς τὸν ὃν αὐτὴ ἤθελεν ἐκλέξει. Νήπιον ἦν ἔτι ὁ Τηλέμαχος, υἱὸς τοῦ Ὀδυσσέως, ὅτε μετὰ δυσκολίας ἔπεισε τοῦτον ὁ Ἀγαμέμνων νὰ μετάσχῃ τῆς Τρωϊκῆς ἐκστρατείας (Ὀδ. Λ, 447. Ω, 116). Ἔφερε δὲ τότε τοὺς Κεφαλλῆνας, τοὺς Ἰθακησίους καὶ τοὺς ἐκ Νηρίτου τοῦ πολυδένδρου, ἐκ Κροκυλείας καὶ τῆς τραχείας Αἰγίλοπος, τοὺς Ζακυνθίους καὶ τοὺς οἰκοῦντας περὶ τὸ ὄρος Σάμον καὶ τὴν ἀντιπέραν Ἤπειρον, ἐπὶ δώδεκα πλοίων (Ὁμ. Ἰλ. Β, 631). Διεκρίθη δ' ἐν Τροίᾳ ἐπὶ ἀνδρείᾳ, ἐπιμόνῳ τόλμῃ (Ὁμ. Ἰλ. Η, 168. Λ, 396. Δ, 494. Ε, 677. Β, 173 κλ.), ἐπὶ θάρρει καὶ εὐγλωττίᾳ, πονηρίᾳ καὶ δεξιότητι, δι' ὃ καὶ ἦν ἐπιτήδειος πρὸς κατασκοπεύσεις καὶ διαπραγματεύσεις, ὡς ἐν Ἰλ. Α, 311. Ι, 169. 225. Τ, 154. 238 κλ. Κ, 254 κλ. Ὀδ. Δ, 242 κλ. 262 κλ. Λ, 508. Μετὰ τοῦ Ἀχιλλέως τὸν θάνατον ἐκέρδησε τὰ ὅπλα αὐτοῦ, διαγωνισθεὶς πρὸς Αἴαντα τὸν Τελαμώνιον (Ὀδ. Λ. 545.—Ov. Met. XIII. 1. κλ.), καὶ διὰ τῶν ἐμφρόνων αὐτοῦ συμβουλῶν καὶ τῆς ἀκαμάτου αὐτοῦ δραστηριότητος ἐπῆλθε τέλος τῆς Τροίας ἡ ἅλωσις. Ὅτε δὲ μετ' αὐτὴν συναπέπλευσε μετὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων (Ὀδ. Γ, 153), ἐπλανήθη εἰς Ἴσμαρον, τὴν πόλιν τῶν Κικόνων ἐν Θράκῃ, καὶ ἀφ' οὗ ἐλεηλάτησεν αὐτὴν, προσβληθεὶς διὰ νυκτὸς, ἀπώλεσεν 72 τῶν ὀπαδῶν του (Ὀδ. Ι, 39 κλ.). Ὅτε δ' ἐξακολουθήσας τὸν πλοῦν, ἠθέλησε νὰ περιπλεύσῃ τὸν Μαλέαν, παρεσύρθη ὑπὸ τρικυμίας, καὶ μετὰ 9 ἡμέρας ἔφθασεν εἰς τὴν χώραν τῶν Λωτοφάγων κατὰ τὴν Λιβυκὴν ἀκτὴν (Ι, 82 κλ.). Ἐκεῖ, τρεῖς τῶν ὀπαδῶν αὐτοῦ, ἐκπεμφθέντες ἵνα ἐρευνήσωσι τὰ κατὰ τὴν χώραν, ἔλαβον παρὰ τῶν ἐγχωρίων τὸν γλυκὺν λωτὸν εἰς τροφήν, καὶ τοσοῦτο κατεθέλχθησαν, ὥστε ἠθέλησαν νὰ ἐγκαταστηθῶσιν ἐκεῖ, καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς διὰ ῥαβδισμῶν τοὺς ἐπανέφερεν εἰς τὰ πλοῖα. Ἐ-

κεῖθεν δ' αἱ πλανήσεις τοῦ 'Οδυσσέως δὲν ἀφορῶσι πλέον χώρας ἱστορικὰς, ἀλλὰ φανταστὰς καὶ μυθικὰς, πρὸς δυσμὰς δῆθεν κειμένας, καὶ ὧν οὐδὲ σημεῖον δύναται γεωγραφικῶς νὰ ὁρισθῇ. Κατ' ἀρχὰς ἦλθεν εἰς τὴν γῆν τῶν Κυκλώπων, καὶ μετὰ 12 τῶν ὀπαδῶν του εἰσεχώρησεν εἰς τὸ ἄντρον τοῦ Πολυφήμου, υἱοῦ τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς νύμφης Θοάσσης. Κλείσας δ' ὁ Πολύφημος διὰ βράχου τὴν ἔξοδον τοῦ σπηλαίου, κατέφαγεν 6 ἐκ τῶν συντρόφων τοῦ 'Οδυσσέως· εἶτα δ' ὁ 'Οδυσσεὺς, μεθύσας αὐτὸν, τὸν ἐτύφλωσε καὶ ἐσώθη μετὰ τῶν λοιπῶν ὀπαδῶν του, δεθεὶς καὶ δέσας αὐτοὺς ὑπὸ τὰ ἐξερχόμενα πρόβατα. 'Επικαλεσαμένου δὲ τοῦ Κύκλωπος τὴν ἐκδίκησιν τοῦ πατρός του, καταδιώκει ἔκτοτε ὁ Ποσειδῶν τὸν πλανώμενον 'Οδυσσέα, καὶ κωλύει τὴν εἰς τὴν πατρίδα ἐπιστροφήν του (I, 106 κλπ.). Εἶτα δ' ἀφίχθη ὁ 'Οδυσσεὺς εἰς τὴν νῆσον τοῦ Αἰόλου ('Οδ. Κ, 1), καὶ μετ' αὐτὴν εἰς τὴν χώραν τῶν ἀνθρωποφάγων Λαιστρυγόνων (ἴδ.), ὅθεν μεθ' ἑνὸς μόνου πλοίου ἀπηλλάγη (Κ, 80 κλπ.). 'Επὶ τῆς νήσου Αἰαίης, ἡ γόησσα Κίρκη, θυγάτηρ τοῦ 'Ηλίου καὶ τῆς Πέρσης, ἀδελφὴ δὲ τοῦ Αἰήτου καὶ τῆς 'Εκάτης, μετεμόρφωσέ τινας τῶν ὀπαδῶν του εἰς χοίρους, ἀλλ' ἐπείσθη ὑπὸ τοῦ 'Οδυσσέως νὰ τοῖς ἀποδώσῃ πάλιν τὴν ἀνθρωπίνην μορφὴν (Κ, 135 κλπ.). Διέμειναν δ' ὅλον ἔτος ἐκεῖ ἐν χαραῖς καὶ εὐθυμίαις, μέχρις οὗ οἱ ὀπαδοὶ τοῦ 'Οδυσσέως ἀπήτησαν τὴν εἰς τὴν πατρίδα ἐπιστροφήν των (Κ, 466). 'Αλλ' ἡ Κίρκη τῷ παρήγγειλε νὰ πλεύσῃ πρῶτον ὑπὲρ τὸν 'Ωκεανὸν πρὸς τὰς ἀπωτάτας δυσμὰς, ἵνα εἰς τὴν ἀντιπέραν ἀκτὴν, εἰς τὰ τεμένη τῆς Περσεφόνης, εἰς τοῦ Ἅδου τὰ πρόπυλα, εὕρῃ τὴν ψυχὴν τοῦ Τειρεσίου, καὶ ἐρωτήσῃ αὐτὴν πῶς νὰ ἐπανακάμψῃ εἰς τὴν πατρίδα του. Οὕτω δὲ καὶ πράξας ὁ 'Οδυσσεὺς, ἔθυσε τὰς παραγγελθείσας θυσίας, καὶ τότε ἀνῆλθον πρὸς αὐτὸν ἐκ τοῦ βαθέος ἐρέβους ἥ τε ψυχὴ τοῦ Τειρεσίου καὶ αἱ σκιαὶ πολλῶν ἡρώων, καὶ αὐτῆς τῆς μητρός της 'Αντικλείας. Τῷ εἶπε δ' ὁ Τειρεσίας ὅτι ἡ ὀργὴ τοῦ Ποσειδῶνος

Παρὰ Τειρεσίᾳ. 'Αρχ. μετάλλιον.

τῷ ἐδυσχέραινε τὸν νόστον, ὅτι ὅμως θὰ ἐπετύγχανεν αὐτὸν ἂν ἐπὶ τῆς νήσου Τρινακρίας ἄφινεν ἀβλαβῆ τὰ ποίμνια καὶ τὰς ἀγέλας τοῦ 'Ηλίου ἃ ἤθελεν ἐκεῖ ἀπαντήσει. Ταῦτα μαθὼν, ἐπέστρεψε πρὸς τὴν Κίρκην, ἥτις τὸν ἐδίδαξε περὶ τοῦ περαιτέρω πλοῦ καὶ τῶν τρόπων τῆς σωτηρίας, καὶ τῷ παρέσχεν οὖριον ἄνεμον ('Οδ. Μ, 1 κλπ.). Τότε δ' ἔπλευσε πρὸς τὰς νήσους τῶν Σειρήνων (ἴδ.), ἔνθα ἔβυσε διὰ κηροῦ τὰ ὦτα τῶν ἑταίρων του ἵνα μὴ παρασυρθῶσιν ὑπὸ τῶν θελκτικῶν ᾀσμάτων τῶν ἐπικινδύνων τεράτων, καὶ αὐτὸς προσεδέθη εἰς τὸν ἱστὸν τοῦ πλοίου. Περαιτέρω δ' ἔπλευσε πρὸς τὰς πλαγκτὰς νήσους (Μ. 210), αἵτινες ἐκι-

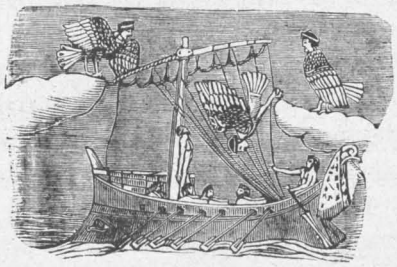

'Αγγ. Βριττ. Μουσείου.

νοῦντο καπνὸν ἐκπέμπουσαι καὶ ζέοντα ἀτμόν, ἦσαν δ' ἄλλαι τῶν Συμπληγάδων (Μ, 166)· διαβὰς δὲ μεταξὺ τῆς Σκύλλης (ἴδ.) καὶ τῆς Χαρύβδεως, ἦλθεν εἰς τὴν νῆσον Τρινάκριαν, ἔνθα ἔβοσκον αἱ τοῦ 'Ηλίου ἀγέλαι (Μ, 260). Βιασθεὶς δ' ὑπὸ τῶν ἑταίρων του ὁ 'Οδυσσεὺς ν' ἀποβῇ εἰς αὐτὴν,

τοῖς ἐπέβαλεν ὅρκον ὅτι οὐδὲ βοῦν οὐδ' ἀρνίον θὰ ἔσφαζον. Ἀλλ' αὐτοί, ὑπὸ τῆς πείνης πιεζόμενοι, ἔσφαξαν, ἐνῷ ἐκοιμᾶτο ὁ Ὀδυσσεύς, τοὺς ὡραιοτέρους βόας. Διὰ τοῦτο, ἐπὶ τῇ παρακλήσει τοῦ Ἡλίου, ὅτε πάλιν ἀπέπλευσε, κατεκεραύνωσε τὸ πλοῖον αὐτῶν ὁ Ζεύς, καὶ ἐπνίγησαν πάντες πλὴν τοῦ Ὀδυσσέως, σωθέντος ἐπὶ τῶν ναυαγίων εἰς Ὠγυγίαν, τὴν νῆσον τῆς νύμφης Καλυψοῦς, θυγατρὸς τοῦ Ἄτλαντος (Μ, 403 — 453). Ἔμεινε δ' ἑπτὰ ὅλα ἔτη ὁ Ὀδυσσεὺς παρὰ τῇ ὡραίᾳ νύμφῃ, ἥτις ἤθελε νὰ τὸν νυμφευθῇ καὶ νὰ τὸν κρατήσῃ διαρκῶς παρ' ἑαυτῇ, ὑποσχομένη αὐτῷ ἀθανασίαν καὶ αἰωνίαν νεότητα. Ἀλλ' οἱ γλυκεῖς αὐτῆς λόγοι δὲν ἀποσβεννύουσιν εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἥρωος τὸν πόθον τῆς πατρίδος καὶ τῆς ἀγαπητῆς του συζύγου. Τέλος δ' εὐσπλαγχνισθεῖσα αὐτὸν ἡ Ἀθηνᾶ, ἡ θεία προστάτις αὐτοῦ, ἐν ἀγορᾷ τῶν θεῶν, ἀπόντος τοῦ Ποσειδῶνος, πείθει τὸν Δία ν' ἀποφασίσῃ τὴν ἐπάνοδόν του καὶ νὰ πέμψῃ τὸν Ἑρμῆν πρὸς τὴν Καλυψώ, φέροντα αὐτῇ τὴν διαταγὴν νὰ τὸν ἀφήσῃ ἐλεύθερον (Ὀδ. Α, 13. 44 κλπ. Δ, 555 κλ. Ε, 1 κλ, Η, 244 κλ.). Τότε ναυπηγήσας πλοῖον δι' ἰδίων χειρῶν, ἔφθασε μετὰ 18 ἡμερῶν πλοῦν πλησίον τῆς τῶν Φαιάκων Σχερίας. Ἐκεῖ δὲ ἰδὼν αὐτὸν ὁ Ποσειδῶν, ἔθραυσε τὴν σχεδίαν του· ἀλλ' ἡ Ἰνὼ Λευκοθέα τὸν ἔσωσεν ἐκ τῶν κυμάτων εἰς τὴν ἀκτὴν τοῦ ναυτικοῦ λαοῦ τῶν Φαιάκων (Ε, 278). Ἀπαντήσασα δ' αὐτὸν Ναυσικάα, ἡ θυγάτηρ τοῦ βασιλέως, τὸν ἔφερεν εἰς τὴν πόλιν πρὸς τοὺς γονεῖς της Ἀλκίνοον καὶ Ἀρήτην, οἵτινες φιλικώτατα ὑποδεχθέντες αὐτὸν (Ὀδ. Ζ), καὶ πλούσια δῶρα δόντες αὐτῷ, τὸν ἐξέπεμψαν τέλος εἰς τὴν πατρίδα του (Ὀδ. Ν). Ἔφθασε δὲ μετ' εἰκοσαετῆ ἀπουσίαν, καὶ ἀπεβιβάσθη κοιμώμενος εἰς τὴν παραλίαν τοῦ Φόρκυος κόλπου μετὰ τῶν θησαυρῶν του. Εἶχον δὲ τὰ κατὰ τὸν οἶκόν του κακῶς πρὸ τριῶν ἤδη ἐτῶν· καὶ ὁ μὲν Λαέρτης ἔζη μονήρης θλιβερὰς ἡμέρας εἰς τὴν ἐξοχήν, τὴν δὲ καλὴν, ἔμφρονα καὶ πιστὴν σύζυγον τοῦ Ὀδυσσέως, τὴν Πηνελόπην, περιεστοίχιζον ὡς μνηστῆρες περὶ τοὺς τριάκοντα εὐγενεῖς νέοι ἐξ Ἰθάκης, Σάμης, Δουλυχίου καὶ Ζακύνθου, πιστεύοντες θανόντα τὸν Ὀδυσσέα, καὶ κατεσπατάλων τὴν περιουσίαν του (Ὀδ. Α, 245. Ν. 371)· ἐκείνη ὅμως δι' ἔμφρονος δόλου εἶχε κατορθώσει νὰ τοὺς μακρύνῃ ἑαυτῆς, ζητήσασα νὰ μὴ δεχθῇ τὰς προτάσεις των πρὶν ἢ ἐντελῶς ἐξυφάνῃ σάβανον ὃ παρεσκεύαζε διὰ τὸν πενθερόν της· ἀλλὰ τὴν ἡμέραν ὑφαίνουσα, τὴν νύκτα διέλυε πάλιν τὸ ὑφανθέν. Μόλις δὲ τὸ τέταρτον ἔτος ἐπρόδωκεν αὐτὴν μία τῶν ὑπηρετριῶν εἰς τοὺς μνηστῆρας, οἵτινες τὴν ἐβίασαν νὰ τὸ ἀποπερατώσῃ (Β, 88). Οὕτως ἀναγκασθεῖσα νὰ ἐκλέξῃ τέλος ὁριστικῶς, ὑπεσχέθη νὰ λάβῃ ἐκεῖνον ὅστις θὰ ἐτόξευε μακρότερον διὰ τοῦ ἐν Ἰθάκῃ μένοντος τόξου τοῦ Ὀδυσσέως, διότι ἤλπιζεν ὅτι οὐδεὶς ἤθελε κατορθώσει νὰ τὸ ἐντείνῃ. Ἔφθασε δ' ὁ Ὀδυσσεὺς εἰς τὸν οἰκόν του τὴν προτεραίαν τοῦ διαγωνισμοῦ. Ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς εἰς ἐπαίτην μεταμορφωθείς, μετέβη ἀπὸ τοῦ Φόρκυος κόλπου εἰς τὸ ἀγροκήπιον ἔνθα ᾤκει ὁ ἀρχαῖος πιστὸς ὑπηρέτης του Εὔμαιος, ὃν «δῖον ὕφορβον», ἤτοι χοιροβοσκὸν λέγει ὁ Ὅμηρος (Ὀδ. Ξ). Παρ' αὐτῷ συνηντήθη μετὰ τοῦ υἱοῦ του Τηλεμάχου ἄρτι ἐπιστρέψαντος ἐκ Πύλου καὶ Σπάρτης, ὅπου εἶχεν ἀπέλθει ἐπὶ τῇ ἐλπίδι τοῦ νὰ λάβῃ πληροφορίας περὶ τοῦ πατρός του, καὶ μετὰ τὴν ἐπάνοδόν του μόλις διαφυγόντος τὰς καταδρομὰς τῶν μνηστήρων. Εἰς ἀνδρικὴν ἡλικίαν ἤδη αὐξήσας, καὶ παρὰ τῆς Ἀθηνᾶς τὰ δῶρα τῆς ἀνδρείας καὶ τοῦ θάρρους λαβών, ἠθέλησε ν' ἀντιταχθῇ εἰς τὴν ἐν τῷ πατρικῷ οἴκῳ διαγωγὴν τῶν μνηστήρων, δι' ὃ αὐτοὶ εἶχον ἀποφασίσει ν' ἀπαλλαγῶσιν αὐτοῦ (Ὀδ. Α — Δ). Συνεσκέφθη λοιπὸν ὁ Ὀδυσσεὺς μετὰ τοῦ υἱοῦ του παρὰ τῷ Εὐμαίῳ περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐκδικήσεως, καὶ ὑπὸ σχῆμα ἐπαίτου ἀπῆλθεν εἰς τὴν πόλιν καὶ

εἰς τὴν οἰκίαν του, καὶ πολλὰ ὑπέφερεν ἐκ τῆς προπετοῦς τῶν μνηστήρων ὑπεροψίας (Ὀδ. Ρ, 18). Τῇ ἐπιούσῃ, ἑορτῇ τοῦ «ἑκηβόλου» Ἀπόλλωνος, ἐτελέσθη ὁ ἀγὼν τοῦ τοξεύματος διὰ τῶν ὀπῶν δώδεκα πελέκεων, ὡς εἶχον προτείνει οἱ μνηστῆρες· οὐδεὶς δ' αὐτῶν ἠδυνήθη νὰ ἐντείνῃ τὸ τόξον τοῦ Ὀδυσσέως, τὸ ἄλλοτε αὐτῷ δωρηθὲν ὑπὸ τοῦ Ἰφίτου, ἐνέτεινε δ' αὐτὸ μόνος ὁ ἐπαίτης, ὁ Ὀδυσσεύς, καὶ ἀφ' οὗ ἐνίκησεν εἰς τὸν ἀγῶνα, διηύθυνε τὰ βέλη αὐτοῦ κατὰ τῶν μνηστήρων, καὶ, ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς βοηθούμενος, συνεργείᾳ δὲ καὶ τοῦ Τηλεμάχου καί τινων τῶν πιστῶν αὐτοῦ ἀρχαίων ὑπηρετῶν, τοὺς ἐθανάτωσε πάντας (Ὀδ. Φ. Χ.). Εἶτα δ' ἀπεκαλύφθη τῇ γυναικί του καὶ ἀνεζήτησε τὸν πατέρα του. Ἐν τούτοις δὲ, μαθόντες οἱ συγγενεῖς τῶν μνηστήρων τὸν φόνον αὐτῶν, ὡπλίσθησαν· ἀλλ' ἡ Ἀθηνᾶ, τὴν μορφὴν περιβληθεῖσα τοῦ Μέντορος, διήλλαξε τὸν λαὸν μετὰ τοῦ βασιλέως του (Ὀδ. Ψ, Ω). Περὶ τῆς οἰκονομίας τῆς διηγήσεως ταύτης ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ, ἴδ. Ὅ μ η ρ ο ς. Τὸν Ὀδυσσέα παρίστησιν ὁ ποιητὴς ὡς ἄνδρα ἐπιτήδειον, ἔξυπνον καὶ ἐφευρετικὸν, εὔγλωττον δὲ συγχρόνως, ἔμφρονα καὶ σοφὸν, εὔτολμον, γενναῖον ἐν μάχαις, ἐν δυσπραγίαις δὲ καρτερικόν. Παρὰ δὲ τοῖς μεταγενεστέροις, τοῖς Λατίνοις ποιηταῖς μάλιστα (Βιργ. Æ. II, 164.—Ov. Met. XIII. 6 κλ.), μεταποιεῖται εἰς ἄνανδρον, δολοπλόκον καὶ πονηρόν. Ὡς πρὸς τὸ τέλος δ' αὐτοῦ, τῷ εἶχε προειπεῖ ὁ Τειρεσίας (Ὀδ. Λ, 134), ὅτι θέλει τῷ ἐπέλθει θάνατος ἥσυχος (ὀβληχρὸς) «ἐξ ἁλὸς», εἰς τὸ βαθὺ γῆράς του, εὐτυχούντων τῶν λαῶν αὐτοῦ. Οἱ μεταγενέστεροι, μὴ ἐννοήσαντες ὅτι τὸ «ἐξ ἁλὸς» ἦν «ἔξω ἁλὸς«, ἔπλασαν ὅτι ἡ Κίρκη ἐξέπεμψε Τ η λ έ γ ο ν ο ν, τὸν υἱὸν αὐτῆς καὶ τοῦ Ὀδυσσέως, εἰς ἀναζήτησιν τοῦ πατρός του· ναυαγήσας δ' εἰς τὴν ἀκτὴν τῆς Ἰθάκης, καὶ ζωοτροφίας διὰ βίας ἁρπάσας, προσεβλήθη ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως καὶ τοῦ Τηλεμάχου, καὶ ἐφόνευσε τὸν πατέρα του χωρὶς νὰ τὸν γνωρίζῃ, τὸ δὲ σῶμα αὐτοῦ ἔφερεν εἰς Αἰαίαν. Τούτου ἕνεκεν ἐπονομάζει «πατροκτόνον» τὸν Τηλέγονον ὁ Ὁράτιος (Od. III, 29, 8). Εἶχε δὲ τὸ ἔγχος, δι' οὗ ἐφονεύθη, ὡς αἰχμὴν τὸ ῥύγχος ξιφίου, ὅθεν καὶ «ἐξ ἁλὸς» ἐφονεύθη. Καὶ τινὲς μὲν διηγοῦντο ὅτι ἀνεζωογόνησε τὸν νεκρὸν ἡ Κίρκη, τινὲς δ' ὅτι κομισθεὶς ἐκάη εἰς τὸ ὄρος Π έ ρ γ η ν τῆς Τυρρηνίας. Προστίθεται δ' ἐπὶ τῶν χρόνων καθ' οὓς οἱ Ἑλληνικοὶ μῦθοι παρεποιοῦντο, μᾶλλον ἀπειροκάλως, καὶ ἰδίως ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, ὅτι ἡ Πηνελόπη, συνοδεύσασα τὸ σῶμα τοῦ Ὀδυσσέως εἰς Αἰαίαν, ἐνυμφεύθη ἐκεῖ τὸν Τηλέγονον, ἐξ οὗ ἔσχεν υἱὸν τὸν Ἰταλὸν, καὶ ὅστις καὶ τὸ Τούσκουλον δῆθεν ἵδρυσεν ἐν Πραινέστῃ (Ov. Fast. III, 92.—Hor. Αὐτ.)· ὁ δὲ Τηλέμαχος ὅτι ἐνυμφεύθη τὴν Κίρκην, ἐξ ἧς ἔσχε τὸν Λατῖνον, ἢ ἐνυμφεύθη Κασσιφόνην, τὴν θυγατέρα τῆς Κίρκης, ὅτι ἐφόνευσε τὴν Κίρκην, δι' ὃ καὶ ἐφονεύθη ὑπὸ τῆς Κασσιφόνης, Πλάττουσι δὲ καὶ ὅτι εἶχε θυγατέρα κληθεῖσαν Ῥώμην καὶ νυμφευθεῖσαν τὸν Αἰνείαν. Ἐκ Πολυκάστης δὲ, τῆς θυγατρὸς τοῦ Νέστορος, ἢ ἐκ Ναυσικάας, τῆς τοῦ Ἀλκινόου, ἔσχε τὸν Περσέπτολιν. Καθ' Ἡσίοδον δὲ (Θεογ. 1011 κλ.), ὁ Ὀδυσσεὺς ἔσχεν ἐκ τῆς Κίρκης πλὴν τοῦ Τηλεγόνου καὶ τὸν Ἄγριον καὶ τὸν Λατῖνον, ἐκ δὲ τῆς Καλυψοῦς τὸν Ναυσίθοον καὶ τὸν Ναυσίνοον.

Ὀζόλαι, Λοκροὶ (ἴδ.), λαὸς μέρους τῆς Λοκρίδος, οὕτω κληθεὶς ἔκ τινος ἐκεῖ κειμένης λίμνης ὕδατος μεταλλούχου (Στρβ).

Ὀῆ, δῆμος τῆς Οἰνηΐδος φυλῆς ἐν Ἀττικῇ, ἄλλος τοῦ Ὄ α (Σοφκλ. Οἰδ. Κολ. 1061.—Στρβ.).

Ὄθόνη, λευκὸν λεπτὸν ὕφασμα, παρ' Ὁμήρῳ (π. χ. Γ, 141) πάντοτε πληθυντικῶς, τὰ ὑφάσματα σημαῖνον τὰ χρησιμεύοντα εἰς ἔνδυσιν τῶν γυναικῶν, μεταγενεστέρως καὶ τὰ ἱστία τῶν πλοίων (Θουκ. Δ, σ. 297), καὶ τὸ τραπεζομάνδυλον.

Ὄθυννα, φυτόν τι τῆς Συρίας ἢ Ἀραβίας ἔχον ἰαματικὰς ἰδιότητας (Διοσκ. Β, 213).

Ὀθρατῖς, νύμφη γεννήσασα ἐκ τοῦ Ἀπόλλωνος τὸν Φάγρον, ἐκ δὲ τοῦ Διὸς τὸν Μελιτέα (Ἀντ. Λιβ. ΙΓ).

Ὀθρυάδης ἢ **Ὀθριάδης,** γενναῖος Σπαρτιάτης. Καθ' Ἡρόδοτον (Α, 82), ἔριδος προκειμένης μεταξὺ Σπάρτης καὶ Ἄργους (τῷ 669 π. Χ.) περὶ τῶν ὁρίων τῆς Κυνουρικῆς Θυρέας, ὑπῆρξεν εἷς τῶν ὑπὸ τῆς πόλεως ἐκλεγέντων ἵνα ἀνταγωνισθῶσι πρὸς ἰσαρίθμους Ἀργείους, καὶ ὁ μόνος σωθεὶς ἐκ τῶν Σπαρτιατῶν, ἐν ᾧ Ἀργεῖοι ἐσώθησαν δύο, ὁ Χρῶμος καὶ ὁ Ἀλκάλης, οἵτινες καὶ ἔσπευσαν εἰς Ἄργος ν' ἀναγγείλωσι τὴν νίκην των. Ἀλλ' ὅμως ὁ Ὀθρυάδης ἔμεινεν εἰς τὸ πεδίον τῆς μονομαχίας ὡς νικητής, καὶ δὲν ὑπεχώρησε μέχρι τῆς ἐπαύριον, ὅτε ἀνενεώθη ἡ πάλη καὶ ἀπέβη ὑπὲρ τῆς Σπάρτης· διὸ καὶ ὡς ἥρως ὑμνεῖτο ἔκτοτε ἐν τοῖς γυμνοπαιδικοῖς.

Ὀθρυονεύς, ἐκ Καθησοῦ, σύμμαχος τοῦ Πριάμου, τὴν Κασσάνδραν ζητήσας εἰς γάμον, φονευθεὶς δ' ὑπὸ Ἰδομενέως (Ὅμ. Ἰλ. Ο, 363).

Ὄθρυς (ἡ), χώρα ὀρεινή, δασώδης καὶ πεδιάδας περιέχουσα ἐν Φθιώτιδι τῆς Θεσσαλίας, χωρίζουσα τὸν ῥοῦν τοῦ Σπερχειοῦ ἀπὸ τοῦ Πηνειοῦ, ἐκτεινομένη δ' ἀπὸ τοῦ Τυμφρηστοῦ πρὸς ἀνατολάς, μέχρι βορείως τοῦ Μαλιακοῦ κόλπου παρὰ τὴν παραλίαν, τοὺς βορειοτάτους δὲ λόφους αὐτῆς ἐκτείνουσα μέχρι τῆς πεδιάδος τῶν Φαρσάλων. Τὸ ἀνώτατον αὐτῆς ὕψος πρὸς ἀνατολὰς ἐστὶ 1700 μέτρων (τὰ διάφορα αὐτῆς μέρη νῦν Γέρακα, Γούρα, Βαρυβόβι (Ἡσιόδ. Θεογ. 632.—Ἡρδ. Ζ, 129.—Virg. Æ, VII, 675).

Οἴα, χωρίον ἐν Αἰγίνῃ εἰς 20 σταδίων ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς πόλεως (Ἡρδ. Ε, 83).

Οἴαγρος, 1) βασιλεὺς ἀρχαιότατος τῆς Θρᾴκης, πατὴρ τοῦ Ὀρφέως (ἴδ.) ἐκ τῆς Μούσης Καλλιόπης, ἢ καὶ πατὴρ τοῦ Μαρσυου (Ἀπολλδ. Α, 3, 2. — Ὀρφ. Ἀργ. 73. — Ὑγιν. Μυθ. 165). Καὶ **Οἰαγρίδες** ἐλέγοντο αἱ ἀδελφαὶ τοῦ Ὀρφέως ἢ καὶ αἱ Μοῦσαι (Μοσχ. Γ,47).—2) Ἐπίσημος τραγικὸς ὑποκριτὴς ἐπὶ Ἀριστοφάνους (Ἀρστφ. Σφ. 599).

Οἰάνθεια ἡ **Οἰάνθη,** πόλις τῆς Ὀζολαίας Λοκρίδος παραθαλασσία, ἐπὶ τοῦ Κρισσαίου κόλπου (Πολύβ.—Στ. Βυζ.). Νῦν Γαλαξίδι.

Οἴαξ, υἱὸς τοῦ Ναυπλίου καὶ τῆς Κλυμένης, ἀδελφὸς τοῦ Παλαμήδου (Εὐριπ. Ὀρστ. 432.—Ἀπλλ. Γ, 2).

Οἴαξ, τὸ ἄνω μέρος, ἡ λαβὴ τοῦ πηδαλίου, καὶ σήμερον παρὰ τοῖς ναύταις (δ)οιάκιον λεγομένη, ἐκινεῖτο ὑφ' ἑνὸς πηδαλιούχου (Πλάτ. Πολιτ. 16.—Ἀριστοτ. Μηχαν. ΣΤ), διὰ τῶν δύο χειρῶν, ὡς ἐπὶ τῆς εἰκόνος, πρὸς δεξιά, ἐκ τῆς στήλης τοῦ Τραϊανοῦ. Εἰς δὲ τὰ μεγάλα πλοῖα προσετίθετο καὶ ἄλλο ἐγκάρσιον ξύλον κατὰ τὸ μέσον τοῦ οἴακος, εἰς τὸν λεγόμενον **αὐχένα** (Πολύαιν. Γ, 11. Δ, 2), ὥστε ὁ πηδαλιοῦχος ἐκίνει τὸν οἴακα, τὴν μίαν χεῖρα ἔχων ἐπ' αὐτοῦ (ὡς εἰς τὸ Α τοῦ ἀριστεροῦ σχήματος τῆς εἰκόνος, ληφθέντος ἐκ τοιχογραφίας τῆς Πομπηΐας), τὴν δὲ ἄλλην ἐπὶ τοῦ αὐχένος, κατὰ τὸ Β.

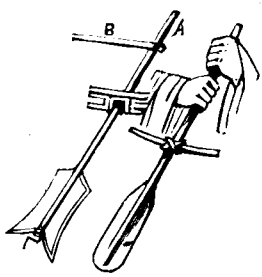

Οἰαξίς, ἡ ἐκ τῆς πόλεως Ὀάξου τῆς Κρήτης (Ἀπολλόδ. Ῥόδ.).

Οἴβαλος, 1) υἱὸς τοῦ Κυνόρτα, ἔσχεν ἐκ τῆς Γοργοφόνης τέκνα τὸν Τυνδάρεων, τὴν Πειρήνην καὶ τὴν Ἀρήνην. Ἦν ἀρχαιότατος βασιλεὺς τῆς Σπάρτης, ἔνθα καὶ ἡρῷον ἦν αὐτῷ ἱδρυμένον. Κατ' ἄλλους υἱὸς τοῦ Περιήρους καὶ ἔγγονος τοῦ Κυνόρτα, ἔσχεν ἐκ τῆς νύμφης Βατείας υἱοὺς τὸν Τυνδάρεων, Ἱπποκόοντα καὶ Ἰκάριον· δι' ὃ καὶ οἱ Λατῖνοι ποιηταὶ τοὺς Διοσκούρους **Οἰβαλίδας,** καὶ τὴν Ἑλένην **Οἰβαλίαν** ἑταίραν λέγουσι (Ovid. Rzm. am. 480). — 2) Ἐν

Βιργιλίῳ (Æ, VII, 734), υἱὸς νύμφης τινὸς τοῦ ποταμοῦ Σεβέθου παρὰ τῇ Νεαπόλει, ἐκ Τήλωνος, τοῦ βασιλέως τῶν Τηλεβοῶν, τοῦ ἐκ Τάφου, μιᾶς τῶν Ἐχινάδων εἰς Καπρέαν ἐλθόντος. Ὁ δ' Οἴβαλὸς ἀποκατέστη εἰς Καμπανίαν.

Οἰβάρης, 1) ὁ ἀρχιϊππικόμος τοῦ Δαρείου, υἱὸς τοῦ Μεγαβύζου (Ἡρδ. Γ, 83. — Αἰσχλ. Πέρσ. 980).— 2) Σατράπης τῆς ἐν Βιθυνίᾳ Δασκυλίτιδος χώρας (Ἡρδ. ΣΤ, 33).

Οἴβωτὸς, υἱὸς Οἰνίου, ἐκ Δύμης τῆς Ἀχαΐας, πρῶτος Ἀχαιὸς Ὀλυμπιονίκης(753 π. Χ.) ὅστις, μὴ τιμηθεὶς ὑπὸ τῶν συμπατριωτῶν του ἀναλόγως τοῦ κατορθώματός του, κατηράσθη αὐτῶν, οὐδεὶς Ἀχαιὸς νὰ νικήσῃ τοὐντεῦθεν εἰς τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας, ὃ καὶ ἐγένετο, μέχρις οὗ κατ' ἐντολὴν τοῦ χρησμοῦ, ἐγείραντες αὐτῷ ἀνδριάντα ἐν Ὀλυμπίᾳ (457 π. Χ.), ἤρχισαν ἔκτοτε πάλιν νὰ διακρίνωνται μεταξὺ τῶν νικητῶν (Παυσ. Ἠλ. Γ).

Οἰδίπους, υἱὸς Λαΐου,τοῦ βασιλέως τῶν Θηβῶν καὶ Ἐπικάστης. Καθ' Ὅμηρον (Ὀδ. Λ, 271 κλ.), ἴσως ἀκολουθοῦντα παραδόσεις ἀρχαιοτέρων ἐποποιῶν, ἐφόνευσε τὸν πατέρα καὶ ἐνυμφεύθη τὴν μητέρα του χωρὶς νὰ γνωρίζῃ ἀμφοτέρους· ὅτε δ' οἱ θεοὶ ἀπεκάλυψαν τὸ κακούργημα, ἀπηγχονίσθη ἡ Ἐπικάστη, ἐκεῖνος δ' ἐξηκολούθησεν ἄρχων ἐν Θήβαις, βαθέως ἐκ θλίψεως καταβεβλημένος, καὶ ὑπὸ τῶν Ἐρινύων τῆς μητρός του καταδιωκόμενος· ἐπὶ δὲ τοῦ τάφου του ἐτέλουν οἱ Θηβαῖοι ἐπιταφίους ἀγῶνας. Λεπτομερέστερον δ' ἀφηγοῦνται τὰ κατὰ τὸν Οἰδίπουν οἱ τραγικοί, καὶ ἄλλοι ἄλλως, ἴσως πολλὰ κατ' ἰδίαν ἐπίνοιαν. Κατὰ Σοφοκλῆν, ἐν Οἰδίποδι τυράννῳ, εἰς τὸν Λάϊον, υἱὸν τοῦ Λαβδάκου(ἴδ. Ἀμφίων), ἔγγονον τοῦ Πολυδώρου, δισέγγονον τοῦ Κάδμου, βασιλέως τῶν Θηβῶν, εἶχε χρηματοδοτήσει ὁ Ἀπόλλων ὅτι θὰ ἐφονεύετο ἐξ υἱοῦ ὃν θὰ εἶχεν ἐκ τῆς γυναικός του Ἰοκάστης (Ἐπικάστης, καθ' Ὅμηρον), θυγατρὸς τοῦ Μενοικέως, ἀδελφῆς δὲ τοῦ Κρέοντος. Ὅτε λοιπὸν ἐγεννήθη αὐτῷ υἱός, τρυπήσας καὶ δέσας τοὺς πόδας τοῦ βρέφους, τὸ ἔδωκεν εἰς δοῦλον νὰ τὸ ἐκθέσῃ, κρεμῶν αὐτὸ εἰς δένδρον ἐπὶ τοῦ Κιθαιρῶνος, τοῦ ὄρους τῶν διὰ παντὸς τοῦ βίου καταδιωκουσῶν αὐτὸν Ἐρινύων. Ἀλλ' ὁ δοῦλος τὸ ἔδωκεν εἰς Κορίνθιον ποιμένα ὃν ἀπήντησεν ἐπὶ τοῦ ὄρους, καὶ ὅστις τὸ ἔφερεν εἰς τὸν ἄπαιδα βασιλέα του Πόλυβον καὶ εἰς τὴν σύζυγον αὐτοῦ Μερόπην, (ἢ Μέδουσαν, ἢ Περίβοιαν). Οὗτοι δὲ, ἀναθρέψαντες αὐτὸ ὡς υἱόν των, τὸ ὠνόμασαν Οἰδίπουν (πρησκοπόδην). Ὅτε δ' ἔφθασεν εἰς ἐφηβικὴν ἡλικίαν, ἀκούσας ποτὲ Κορινθίου τινὸς προσάπτοντος αὐτῷ ὅτι ἦτο νόθος καὶ ὑποβολιμαῖος υἱός, ἀπῆλθεν, ἐν ἀγνοίᾳ τῶν γονέων του, εἰς Δελφοὺς, νὰ ἐρωτήσῃ τὸν θεὸν περὶ τῆς καταγωγῆς του. Τῷ ἀπεκρίθη δ' ὁ χρησμὸς ὅτι θὰ ἐγίνετο πατροκτόνος, θὰ ἐνυμφεύετο τὴν μητέρα του, καὶ θ' ἀπέκτα ἀπογόνους ἀπαισίους καὶ μισητοὺς τοῖς ἀνθρώποις. Διὰ τοῦτο, ἀποφασίσας νὰ μὴ ἐπανέλθῃ πλέον εἰς Κόρινθον, ἐστράφη πρὸς τὰς Θήβας. Καθ' ὃ μέρος δ' ἐκ τῆς ἀπὸ Δελφῶν πρὸς Δαυλίδα ὁδοῦ διακλαδεύεται ἡ πρὸς τὰς Θήβας, ἔνθα καὶ Σχιστὴ ὁδὸς (ἴδ.) καλεῖται, ἀπήντησεν ἅρμα, πρὸς τοὺς Δελφοὺς διευθυνόμενον, ἐν ᾧ ὠχεῖτο ἀνὴρ πρεσβύτης, καὶ οὗ προηγεῖτο κήρυξ. Θυμωθεὶς δ' ὁ Οἰδίπους διότι οὗτος τὸν διέταξε νὰ ἐξέλθῃ τῆς ὁδοῦ, τὸν ἐκτύπησεν· ὅπερ ἰδὼν ὁ γέρων, ὅτε ἤλαυνεν ἐμπρός του τῷ κατέφερε πληγὴν κατὰ κεφαλῆς. Τότε ἐπιπεσὼν, ἐφόνευσεν ὁ Οἰδίπους τὸν γέροντα, χωρὶς νὰ γνωρίζῃ ὅτι ἦν αὐτὸς ὁ Λάϊος, ὁ πατήρ του, καὶ πάντας τοὺς ὀπαδούς του, σωθέντος μόνον ἑνός. Πλησίον δ' ἐλθὼν τῶν Θηβῶν, εὗρεν ἐκεῖ ἐπὶ βράχου καθημένην τὴν Σφίγγα (ἴδ.), καὶ φονεύουσαν πάντας τοὺς παρερχομένους, οἵτινες δὲν ἔλυον τὸ αἴνιγμα, ὃ τοῖς ἐπρότεινεν. Ἔλυσε δ' αὐτὸ ὁ Οἰδίπους, καὶ τότε τὸ τέρας, κρημνισθὲν ἐκ τοῦ βράχου του, ἐφονεύθη, καὶ ἡ πόλις ἀπηλλάγη αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο ἐν εὐγνωμοσύνῃ, ἥ τε σωθεῖσα πόλις, καὶ ὁ ἡγεμονεύων

αὐτῆς Κρέων τῷ ἔδωκαν τὴν βασιλείαν, καὶ εἰς γάμον τὴν χήραν βασίλισσαν, ἤτις, ἐν ἀγνοίᾳ πάντων, ἦν αὐτὴ ἡ μήτηρ του. Ἔσχε δ' ἐξ αὐτῆς υἱοὺς μὲν τὸν Ἐτεοκλέα καὶ τὸν Πολυνείκην, θυγατέρας δὲ τὴν Ἀντιγόνην καὶ τὴν Ἰσμήνην, ἐν ᾧ ἡ ἀρχαία ἐπικὴ ποίησις ἀπογόνων τοῦ γάμου τούτου δὲν μνημονεύει, τὰ δὲ τέκνα ταῦτα λέγει τοῦ Οἰδίπου καὶ τῆς Εὐρυγανείας, θυγατρὸς τοῦ Ὑπέρφαντος, ἣν ἐνυμφεύθη μετὰ τὴν Ἐπικάστην. Καὶ ἐπὶ μακρὸν μὲν εὐωδοῦντο τὰ κατὰ τὸν Οἰδίπουν. Ἀλλὰ μετὰ πολλὰ ἔτη ἐπῆλθε ξηρασία καὶ λιμός· ὁ δὲ χρησμὸς, ἐρωτηθείς, ἀπεφήνατο ὅτι ἵνα ἡ πόλις σωθῇ, ἔπρεπε νὰ ἐξωσθῇ τῆς χώρας ἢ νὰ θανατωθῇ ὁ ἐν αὐτῇ ζῶν υἱὸς τοῦ Λαΐου, ὁ τὸν πατέρα του φονεύσας καὶ τὴν μητέρα του νυμφευθείς. Τότε ἐξ ἀπελπισίας ἀπηγχονίσθη ἡ Ἰοκάστη, ὁ δὲ Οἰδίπους ἐτυφλώθη· καὶ ἐνταῦθα λήγει τοῦ Σοφοκλέους τὸ δρᾶμα. Κατ' ἄλλους ἀνετράφη ὁ Οἰδίπους ὑπὸ ποιμένων, εὑρόντων αὐτὸν ἐπὶ τοῦ Κιθαιρῶνος, ἢ διῆγεν ἐπὶ τῆς παιδικῆς ἡλικίας του ἐν Σικυῶνι, ἤτις ἦν μία τῶν πρωτίστων ἑδρῶν τῆς λατρείας τῶν Ἐρινύων· καὶ παρὰ τῇ Σχιστῇ ὁδῷ δὲ, ἔνθα ἐφόνευσε τὸν πατέρα του, ἔκειτο τὸ χωρίον Πότνιαι, καὶ αὐτὸ τῶν Ἐρινύων ἐπώνυμον.—Καὶ περὶ τῶν τελευταίων περιπετειῶν τοῦ Οἰδίπου διάφοροι ὑπῆρχον παραδόσεις. Οἱ ἀρχαιότεροι διηγοῦντο ὅτι καὶ μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῶν ἀκουσίων ἀθεμιτουργημάτων του ἐξηκολούθησε βασιλεύων ἐν Θήβαις, καὶ ἐκεῖ ἀπέθανε, ταφεὶς ἢ ἐν αὐτῇ τῇ πόλει ἢ ἐν Ἐτεωνῷ, εἰς τὸ ἱερὸν τῆς Δήμητρος (Ἐρινύος). Κατὰ δέ τινας τῶν τραγικῶν ἀπεβλήθη ἀμέσως τῆς χώρας ὑπὸ τῶν υἱῶν του καὶ τοῦ Κρέοντος, ἀναλαβόντος τὴν κυβέρνησιν, καὶ ἀπῆλθεν εἰς ἐξοριαν μετὰ τῆς Ἀντιγόνης· κατ' ἄλλους δὲ ἐνεκλείσθη καὶ ἐφυλακίσθη ὑπὸ τῶν υἱῶν του, ἵνα μὴ γνωσθῇ τῆς οἰκίας τὸ αἶσχος. Διὰ τοῦτο τοὺς κατηράσθη, καὶ συνεπείᾳ τῆς κατάρας ταύτης ἐδιχονόησαν διὰ τὴν τοῦ θρόνου κατάληψιν καὶ ἐσφάγησαν ἀμοιβαίως. (Ἴδ. Ἄδραστος). Ἐν δὲ τῇ Θηβαΐδι λέγεται ὅτι τὴν πατρικὴν κατάραν προὐκάλεσεν ὁ Πολυνείκης, παραθεὶς τῷ Οἰδίποδι ἀργυρᾶν τράπεζαν καὶ χρυσοῦν κύπελον, ἃ ἐγγίσας οὗτος ἐνεθυμήθη τοῦ πατρός του τὸν φόνον. Κατηράσθη δὲ καὶ ἐκ δευτέρου τοὺς υἱούς του ὁ εὐερέθιστος γέρων, ὅτε, μετὰ θυσίαν τελεσθεῖσαν ἐν τῇ οἰκογενείᾳ, τῷ ἔπεμψαν ἀντὶ τῶν ἀρίστων, τὰ χείριστα τῶν κρεῶν τοῦ ἱερείου. Κατὰ δὲ τὸν Οἰδίπουν ἐν Κολωνῷ τοῦ Σοφοκλέους, μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῶν ἐγκλημάτων του, ἔρχεται ἐξόριστος ὁ Οἰδίπους, ὁδηγούμενος ὑπὸ τῆς Ἀντιγόνης, εἰς τὸν ἐν Ἀττικῇ Κολωνὸν (ν. Σεπόλια), καὶ ἐκεῖ ἐν τῷ ἱερῷ τῶν ἤδη ἐξιλεωθεισῶν Ἐρινύων, εὑρίσκει μυστηριωδῶς τέλος τὸν θάνατον καὶ τὴν ἀνάπαυσιν. Αἱ συμφοραί του τὸν ἐξήγνισαν, καὶ ὁ τάφος του ἐστὶν ἄσυλον ἐν τῇ Ἀττικῇ. Καὶ ἐν Ἀθήναις μεταξὺ τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ τῆς Ἀκροπόλεως, κατὰ τὸ ἱερὸν τῶν Εὐμενίδων, ὑπῆρχε τάφος τοῦ Οἰδίποδος.

Οἴη, 1) κώμη τῆς νήσου Αἰγίνης (Ἡρδ. Ε, 83).—2) Ἴδ. Ὄη.

Οἰκέτης, ἴδ. Δοῦλος.

Οἰκεὺς, ἐν Κρήτῃ ὁ δοῦλος ὁ κατ' οἶκον ὑπηρετῶν (Ἔφορ. ἐν Ἀθην. ΣΤ, 263).

Οἰκλῆς ἢ Οἰκλεύς, υἱὸς τοῦ Ἀντιφάτου, ἔγγονος τοῦ μάντεως Μελάμποδος, πατὴρ τοῦ μάντεως Ἀμφιαράου ἐξ Ἄργους (Ὁμ. Ὀδ. Ο, 241). Ἐφονεύθη ἐν τῇ Τρωάδι ὅτε ὁ Ἡρακλῆς ἐξεστράτευσε κατὰ τοῦ Λαομέδοντος· κατ' ἄλλην δὲ παράδοσιν, ἐπέστρεψεν ἐκ Τροίας καὶ κατῴκει ἐν Ἀρκαδίᾳ, ἔνθα ἐδείκνυτο καὶ ὁ τάφος του (Παυσ. Η, 36, 6).

Οἰκονομικὰ, ἴδ. πολιτικὴ οἰκονομική.

Οἶκος. Ὁ καθορισμὸς τοῦ σχεδίου τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς οἰκίας ὑπόκειται εἰς μεγάλας δυσκολίας, διότι ἐρείπια τοιούτων ὁπωσοῦν καλῶν ἄρτια δὲν ὑφίστανται· τὰ δὲ σωζόμενα ἀποσπάσματα συγγραφέων τὰ εἰς τὸ ἀντικείμενον τοῦτο ἀναφερόμενα εἰσὶν ἀτελῆ

καὶ συγκεχυμένα, μὴ διακρίνοντα τοὺς οἰκοδομικοὺς ῥυθμοὺς κατὰ τὰς διαφόρους ἐποχάς, καὶ ἕνεκα τούτου πολλάκις ἄσχετα μετ' ἀλλήλων συνδέοντα. Ὁ Βιτρούβιος ἐστὶ τῶν πηγῶν ἡ ἀρίστη· ἀλλὰ καὶ αὐτὸς δὲν δίδει περιγραφὴν καθαράν. Περὶ τοῦ οἴκου ἐπὶ τῶν Ὁμηρικῶν χρόνων, οὗ ἡ γνῶσις ἐστὶν ἀναγκαιοτάτη διὰ τὴν κατάληψιν τῶν Ὁμηρικῶν, δυνάμεθα ἐξ αὐτῶν τούτων ν' ἀρυσθῶμεν τὰ ἑπόμενα. Περὶ τῆς κατοικίας τοῦ Ὀδυσσέως συνεχῶς γίνεται μνεία ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ, καὶ ἐκ τῶν περὶ αὐτῆς λεπτομερειῶν δύναται ἴσως μέχρι τινὸς νὰ καταρτισθῇ πᾶν αὐτῆς τὸ σχέδιον. Τοῦτο πιθανολογεῖται, ἢ μᾶλλον ἐκ τῶν ἀξιολόγων ἀνασκαφῶν τοῦ κ. Σχλίεμαν ἐν Τίρινθι καὶ Μυκήναις βέβαιον φαίνεται, ὅτι ὅμοιον ἢ ἀνάλογον ἦν τὸ σχέδιον πάντων τῶν βασιλικῶν μεγάρων, ἂν οὐχὶ καὶ τῶν ἰδιωτικῶν οἴκων, ὧν ἐλάσσονες ἦσαν αἱ διαστάσεις. Ἡ ὅλη οἰκοδομὴ ἐκαλεῖτο Οἶκος ἢ Ϝοῖκος, ὡς δεικνύουσιν αἱ χασμῳδίαι, οἷον ἐν Ὁμ. Ὀδ. Α, 380, καὶ ὅθεν τὸ λατινικὸν Vicus. Συνέκειτο δὲ κυρίως ἐκ τριῶν μερῶν, τοῦ θαλάμου τῶν γυναικῶν, τοῦ μεγάρου τῶν ἀνδρῶν, καὶ τῆς αὐλῆς. Τὰ δύο πρῶτα μέρη, ὑπόστεγα, ἀπετέλουν τὴν κυρίως κατοικίαν, ἥτις καὶ δόμος ἢ δῶμα, ἢ καὶ πληθυντικῶς δόμοι ἢ δώματα, προσέτι μέγαρα ἢ μέγαρον ἐλέγετο. Ὠκοδομοῦντο δ' ὑψηλά, ἔχοντα ὀλίγας ὀπὰς διὰ τὸν ἀέρα, μόνον δὲ κατὰ τὸ μέσον τῆς ὀροφῆς ὀπαῖον, δι' οὗ ἐξήρχετο ὁ καπνός. Συνείχοντο δὲ τὰ διάφορα μέρη, καὶ περιέβαλλεν αὐτὰ πάντα κοινὸς τοῖχος, τὸ ἕρκος. Πρὸς τὸν τοῖχον δὲ τοῦτον ἔφερεν ἐκ τῆς ὁδοῦ εἰς τὴν αὐλὴν μακρὸς διάδρομος (πρόθυρα), διερχόμενος διὰ πύλης ἢ θυρῶν ὑψηλῶν, ἰσχυρῶν (εὐερκέες), καὶ διπλῶν (δικλίδες). Ἦσαν δ' αὗται ἀνοικταὶ διὰ πάσης τῆς ἡμέρας, ὡς ἐν γένει πᾶσαι αἱ θύραι, πλὴν μόνον τῶν ὅσαι ἔκλειον τοὺς θησαυρούς· καὶ ἠνοίγοντο πρὸς τὰ ἔσω, ἵσταντο ἐπὶ γόμφων, καὶ ἐκλείοντο δι' ὀχέων ἢ συρτῶν. Τὸ μεταξὺ τοῦ ἐξωτερικοῦ, κατὰ τὴν ὁδὸν, περιβόλου, καὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ, τοῦ περὶ τὴν αὐλὴν, ἐχρησίμευεν εἰς φύλαξιν βοῶν, ἡμιόνων, ἵππων, καὶ εἰς τῆς κόπρου τὴν ἐναπόθεσιν. Ἐνταῦθα ἔμενεν ὁ πιστὸς κύων Ἄργος, ὁ τὸν Ὀδυσσέα μετὰ τοσαῦτα ἔτη ἀναγνωρίσας. Εἰς τὰ πρόθυρα ταῦτα εἰσήλαυνον οἱ ξένοι ἐφ' ἁμάξης, καὶ ἐξ αὐτῶν ἀπήρχοντο. Ἔμενον δ' ἐκεῖ καὶ αἱ ἀπεζευγμέναι ἅμαξαι. Περὶ τούτων δὲ τῶν θυρῶν πρόκειται ὅτε ὁ Ὀδυσσεὺς διατάττῃ νὰ κλείσωσι τὰς θύρας αὐλῆς (Ὀδ. Φ, 240. 389. Ἰδ. καὶ Ψ, 135), ἢ ὅτε λέγηται ὅτι οἱ φονευθέντες μνηστῆρες ἔκειντο «ἐπ' αὐλείῃσι θύρῃσι», ἤτοι ἐντὸς τούτου τοῦ προαυλίου, πρὸς τῇ θύρᾳ, ἔνθα ὁ Ὀδυσσεὺς εἶχε θέσει τὸν ἡττηθέντα Ἴρον. Ἡ θύρα αὕτη λέγεται, ἐν Ὀδ. Σ, 101, «αἰθούσης θύρα», διότι ἡ αὐλὴ, ἐμπρὸς καὶ παρὰ τῇ θύρᾳ, εἶχε μέρος ὑπόστεγον καὶ περίστυλον, λεγόμενον «αἴθουσα αὐλῆς» καὶ ὁμοίαν «αἴθουσαν δώματος» εἰς τὸν ἀπέναντι τοῖχον τῆς οἰκίας, πρὸς ὑπεράσπισιν κατὰ τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου. Τὸ δὲ μεταξὺ αὐτῶν ἦν ὕπαιθρον, καὶ ὠνομάζετο ἕρκος, περιέχον βωμὸν τοῦ Διὸς Ἑρκείου (Ὀδ. Χ, 333). Ἐνταῦθα συνήρχοντο συνήθως οἱ μνηστῆρες, ἐκτὸς ὅτε διὰ γεύματα καὶ ἑορτὰς κατελάμβανον τὰ ἐντὸς δωμάτια. Εἰς τοὺς πλαγίους τοίχους πρέπει νὰ ἦσαν ἀνοικταὶ θυρίδες, διότι οἱ μνηστῆρες εἶδον ἐκεῖθεν τὸ πλοῖον τοῦ Ἀντινόου (Ὀδ. Π, 343. Ἰδ. καὶ 105). Εἰς τὴν αἴθουσαν δώματος ἠσχολοῦντο αἱ ὑπηρέτριαι καθαίρουσαι, πρὶν ἢ ἔλθωσιν οἱ μνηστῆρες, ὅσα ἀντικείμενα εἶχον χρησιμεύσει τὴν προτεραίαν, καὶ ἐλάμβανον πρὸς τοῦτο τὰ ἐργαλεῖα τὰ κατατεθειμένα ἐν τῇ θόλῳ, τῇ θολωτῇ ἀποθήκῃ, κειμένῃ ἑπομένως ἐπίσης ἐν τῇ αὐλῇ· διότι ἡ αὐλὴ, μετὰ τῶν ἐν αὐτῇ, ἦν ὁ πρόδομος, τὸ ἀντίθετον τοῦ ἔντοσθι δόμου (Ὀδυσ. Α, 126. Σ, 237. Ἰδ. Χ, 203). Τὸ ἔδαφος ἦτο τεχνητὸν (δάπεδον τυκτὸν), ἴσως λιθόστρωτον. Εἰς τὴν αὐλὴν,

παρὰ τῇ αἰθούσῃ δώματος, ἑπομένως ἐκτὸς ἔτι τῆς κυρίας οἰκίας, ἔκειτο ἀφ' ἑνὸς μὲν ὁ οἶκος (δωμάτιον), ἐν ᾧ δώδεκα θεράπαιναι, ἑκάστη δι' ἑνὸς χειρομύλου, ἤλεθον τὸν σῖτον διὰ τὴν οἰκιακὴν κατανάλωσιν, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ θόλος, μαγειρεῖον ἐν ᾧ διετηροῦντο καὶ πάντα τὰ τραπεζικὰ σκεύη. Ἀμφότερα δὲ τὰ δωμάτια ταῦτα ἠνοίγοντο πρὸς τὴν αὐλήν. Ἀπὸ τῆς αὐλῆς διπλοῦν κατώφλιον, εἰς τὴν ἀρχήν, ἐμπρὸς, καὶ εἰς τὸ τέλος (μέγας οὐδὸς) τοσοῦτον εὐρύ, ὥστε ἐπ' αὐτοῦ συγχρόνως ἐκάθησαν καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ ὁ Ἶρος, καὶ πλάγιαι θύραι (σανίδες κολλητὰι, εὖ ἀραρυῖαι) ἐπὶ τῶν ἑκατέρωθεν λευκῶν τοίχων (ἐνώπια παμφανόεντα. Ὀδ. X, 120), ἔφερον εἰς ὑπόστεγον μεγάλην αἴθουσαν, τὸ κυρίως μέγαρον (εὐσταθέος μεγάροιο). Ἐκ τῶν δύο κατωφλίων τὸ πρὸς τὴν αὐλὴν ἦν ἐκ ξύλου δρυὸς (οὐδὸς μέλινος), μετὰ παραστάδων, ἢ «σταθμῶν κυπαρισσίνων» (Ὀδ. P, 340 κλ.)· ὁ δ' ἐνδότερος οὐδὸς ἦν λίθινος (λάϊνος). Ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ, εἰς τῶν ὑψηλῶν στύλων (κίονες μακραὶ) τῶν στηριζόντων τὴν ὀροφὴν ἐχρησίμευεν ὡς δουροδόκη, μέρος ἔνθα ἀπέθετον τὰ δόρατα καὶ ἄλλα ὅπλα οἱ εἰσερχόμενοι πρὶν ἢ ἐμβῶσιν εἰς τὸ ἑστιατόριον. Καὶ ἐντὸς δὲ τοῦ μεγάρου ἐκρέμαντο εἰς τοὺς «ἐϋδμήτους τοίχους», ἢ ἔμενον ἐναποτεθειμένα παρ' αὐτοῖς μεταξὺ τῶν κιόνων, ὅπλα τοῦ οἰκοδεσπότου (τοῦ Ὀδυσσέως), δι' ὃ καὶ, ὅτε ὁ Ὀδυσσεὺς ἐπανῆλθεν, ἦσαν ἤδη ἐκ τοῦ καπνοῦ κατάμαυρα. Παράθυρα εἰς τὰ μέγαρα δὲν μνημονεύονται, δι' ὃ καὶ σκιόεντα αὐτὰ λέγονται (Ἶδ. καὶ Ὁπότ' ἄνσεδόμοι κεκύθωσι [κρύπτωσι], Ὀδ. Z, 302), φωτιζόμενα πιθανῶς μόνον διὰ τῶν δαδίων καὶ τῆς πυρᾶς τῆς ἑστίας, δι' ὃ καὶ ὡς αἰθαλόεντα ἐνίοτε χαρακτηρίζονται. Ὅταν τὸ ἔδαφος ἦν οὐχὶ λιθόστρωτον, ἀλλὰ συνέκειτο ἐκ συμπεπιλημένης γῆς (καταίπεδον οὖδας), ἐδύναντο νὰ σκάπτωνται τρύπαι εἰς αὐτὸ, ὡς αἱ ἀνοιγεῖσαι διὰ τὴν ἔμπηξιν τῶν πελέκεων ἐπὶ τοῦ ἀγῶνος διὰ τοῦ τόξου τοῦ Ὀδυσσέως, καὶ τὸ αἷμα τῶν τότε φονευθέντων, μετὰ τῆς κόνεως συμμιγὲν, ἀπεκομίσθη ἀποσαρωθέν. Ἡ ἑστία (ἐσχάρα) ἦν τινες ἐκλαμβάνουσιν ὡς οὐχὶ στερεῶς ᾠκοδομημένην, ἀλλ' ὡς μετακινητὴν, ἦν συγχρόνως καὶ βωμὸς θυσιῶν, ὅθεν ἡ κνίσσα διεχεῖτο δι' ὅλου τοῦ οἴκου. Ὀπίσω αὐτῆς, εἰς τὸν μυχὸν μεγάρου, κάθηται ἐπὶ ἕδρας ἡ Ἀρήτη, καὶ ὁμοίως καὶ ἡ Πηνελόπη, ὅτε θέλει νὰ δοκιμάσῃ τὸν Ὀδυσσέα, αὐτῇ δ' ἀπέναντι, εἰς τὸν ἄλλον τοῖχον, χωριζόμενος αὐτῆς διὰ τῆς θύρας ἥτις ἔφερεν εἰς τὸν θάλαμον, ἵσταται ὁ Ὀδυσσεὺς πλησίον κίονος. Ἡ ἑστία δὲν ἦν ἑπομένως μεμακρυσμένη τῆς θύρας τῆς ἀγούσης εἰς τὸν γυναικωνίτην. Ἐνταῦθα, παρὰ τὴν ἑστίαν, ἀπελάμβανον οἱ ξένοι τοῦ δικαιώματος τῆς φιλοξενίας (Ὀδ. H, 153). Παραλλήλως δὲ μετὰ τοῦ ὀπίσω τῆς ἑστίας ἐκτεινομένου τοίχου ἔθεε κιόνων στοὰ (Ὀδ. Z, 307. Ψ, 90), ἐφ' ἧς ἐπεκάθητο προέχων ἐξώστης (μέλαθρον. Ὀδ. Σ, 150. Προὔχον, Υ, 544), φέρων μὲν τὰς δοκοὺς τῆς στέγης, συγχρόνως δ' αὐτὸς ὢν ὑψηλὸς κατάκοσμος διάδρομος (καλὴ μεσόδμη), ἀπὸ τοῦ ὀπισθίου τοίχου μέχρι τῶν κιόνων χωρῶν, καὶ ἐπὶ τοῦ ἐπιστυλίου αὐτῶν ἐπικαθήμενος. Ἦτο δ' ἡ μεσόδμη κυρίως ἡ ἀπὸ τοίχου εἰς τοῖχον χωροῦσα δοκὸς, ὥστε καὶ ἐν τοῖς πλοίοις ἡ ἀπὸ τοῦ ἑνὸς πλευροῦ εἰς τὸ ἀπέναντι παρατεινομένη, εἰς ἣν ἐνεπήγνυτο ὁ ἱστὸς (Ὀδ. I, 37. Υ, 354. O, 289). Καὶ ὁ κρατὴρ δ' ἐνταῦθα ἦν κατετεθειμένος, εἰς τὸ βάθος τοῦ δωματίου, παρὰ τῇ ἑστίᾳ (Ὀδ. Φ, 146). Ἐκλαμβάνεται δὲ συνήθως ὅτι ἔκειτο πρὸς τῇ δεξιᾷ γωνίᾳ. Ἐκ τοῦ μεγάρου δὲ τούτου διπλῆ θύρα κατὰ τὰς πλευρὰς, λίθινον ἔχουσα τὸν οὐδὸν, ἔφερεν ὀπίσω εἰς τὸν διώροφον θάλαμον, κατοικίαν τῶν γυναικῶν, ἥτις καὶ αὐτὴ πολλάκις μέγαρον λέγεται. Δι' ὑψηλῆς δέ τινος θύρας (ὀρσοθύρη, Ὀδ. X, 106. 132. 333) εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ δωματίου, εἰς ἣν ἔφερε κλῖμαξ, ἐδύνατό

τις ν' ἀναβῇ μέχρι τοῦ ὀρόφου, καὶ εἶτα διὰ διαδρόμου (λαύρας) νὰ καταβῇ πάλιν ἐκτὸς τοῦ οἴκου, εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ ἀνδρῶνος μέχρι

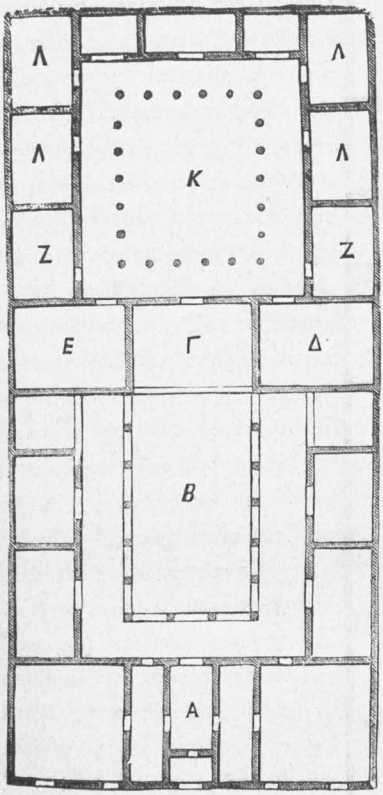

Μικρὰ οἰκία

τῆς στοᾶς τῆς πρὸ τῆς εἰσόδου, καὶ τῆς θύρας τῆς ὑπ' αὐτήν· ὁμοίως δὲ καὶ κατὰ τὴν ἀντικειμένην πλευράν, παρὰ τὸν τοῖχον τοῦ ὀπίσω τοῦ ἀνδρῶνος κειμένου γυναικωνίτου, μέχρι τῶν ὀπισθίων δωματίων τῆς οἰκίας, ἔνθα ὑπῆρχε καὶ ἡ ἀποθήκη τῶν ὅπλων. Διὰ τῆς ὀρσοθύρας διέβη ὁ αἰπόλος Μελάνθιος, ἵνα ἐκ τῆς ὁπλοθήκης φέρῃ ὅπλα εἰς τοὺς μνηστῆρας. Ὁ γυναικωνίτης εἶχε δύο ὀρόφους. Εἰς τὸ πρόσγαιον αὐτοῦ δωμάτιον διέμενε μετὰ τῶν ὑπηρετίδων αὐτῆς ἐργαζομένη ἡ οἰκοδέσποινα· ἀλλ' ἡ Πηνελόπη ἀπεσύρετο πολλάκις μετὰ τῶν πιστοτέρων θεραπαινίδων εἰς τὸ ὑπερῷον, ἵνα μένῃ μακρὰν τοῦ θορύβου τῶν μνηστήρων, καὶ ἐκεῖ ὕφαινε καὶ τὸν περίφημον ἱστόν, ὃν διέλυεν εἶτα τὴν νύκτα. Ἐκεῖ δὲ ἄνω, ἐπὶ τῆς ἀπουσίας τοῦ συζύγου της, ἐκοιμᾶτο καὶ αὐτὴ καὶ πᾶσαι αἱ γυναῖκες τοῦ οἴκου. Τὸ τακτικὸν ὅμως δωμάτιον καὶ αὐτῆς καὶ τοῦ οἰκοδεσπότου ἦν κάτω εἰς τὰ ἐνδότερα τοῦ οἴκου, ὅπου ὁ Ὀδυσσεὺς ἔστησε τὴν

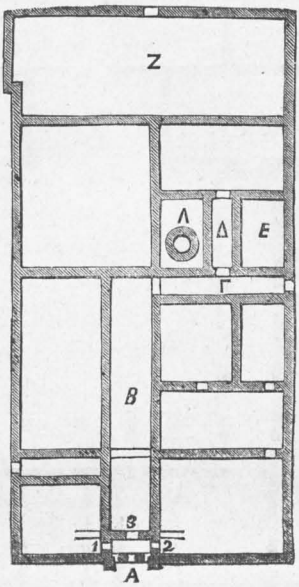

Ὑπερῷον.

κλίνην του ἐπὶ κορμοῦ χλωρᾶς ἐλαίας (Ὀδ. Χ, 192 κλ.). Ὅλως ὀπίσω τῆς οἰκίας, εἰς τὸν πρόσγαιον ὄροφον καὶ βαθύτερον τοῦ ἐπιπέδου αὐτοῦ, ἦν ἡ καλῶς κεκλεισμένη ἀπο-

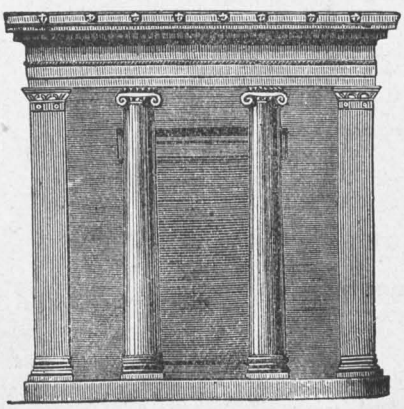

Πρόθυρος.

θήκη (ὁ θησαυρός), ἐν ᾗ μετὰ πλείστων σκευῶν καὶ πολυτίμων ἀντικειμένων ἦν ἐναποτεθειμένον καὶ τὸ περίφημον τόξον τοῦ Ὀδυσσέως. Ἂν ἡ αὐτὴ ἦν καὶ ὁπλοθήκη, ἥτις ἐπίσης εἰς τὰ ὀπίσθια τοῦ οἴκου ἔκειτο, ἀγνοεῖ-

ται, ἀλλὰ δὲν φαίνεται πιθανόν. Ὁ Τηλέμαχος εἶχε τὸν κοιτῶνά του παρὰ τὴ αὐλή,

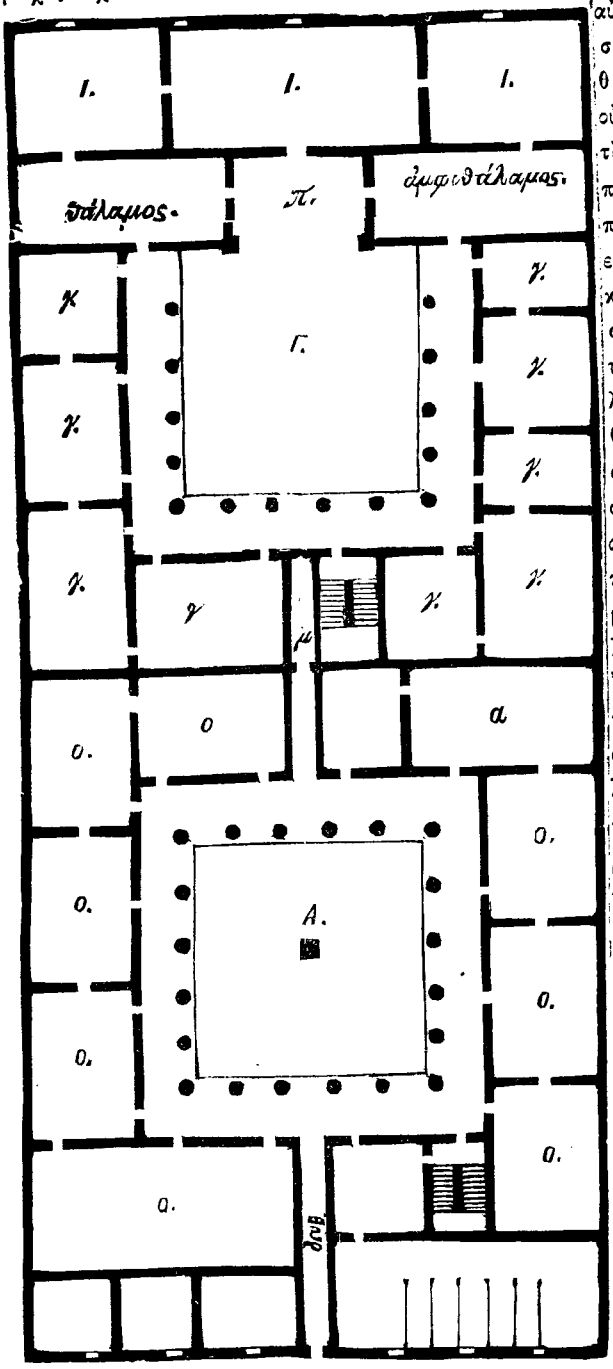

πιθανῶς κατὰ τὸν πλάγιον τοῖχον, ὥστε ἐντεῦθεν, διὰ τὴν ὑψηλὴν θέσιν τοῦ μεγάρου, ἠδύνατο νὰ ἐπιβλέπῃ μακρὰν τὴν νῆσον διὰ τῶν ὀπῶν τῶν ἐν τῷ περιτειχίσματι, ἢ ὑπὲρ αὐτό. Ξένοι ἐκοιμῶντο εἰς τὸ ἐμπρόσθιον μέρος τοῦ οἴκου, εἰς τὴν αἴθουσαν δώματος, πιθανῶς δ' οὐχὶ εἰς ἰδιαίτερα δωμάτια οἷον ἦν τὸ τοῦ Τηλεμάχου, εἰ καὶ τοιαῦτα πιθανῶς ὑπῆρχον καὶ ἄλλα εἰς τοὺς πλαγίους τοίχους. Τὸ δεῖπνον παρετίθετο εἰς τὸ μέγαρον τῶν ἀνδρῶν, καὶ ἑκάστην πρωΐαν αἱ θεραπαινίδες ὤφειλον νὰ καθαρίζωσιν ἐκεῖ τὰς τραπέζας καὶ τὰ καθίσματα, τὰ δὲ λοιπὰ σκεύη νὰ μεταφέρωσι καὶ ἀποθέτωσιν εἰς τὴν θόλον. Διὰ τὴν δισκοβολίαν δὲ καὶ τὰς λοιπὰς διασκεδάσεις, πρὸ τοῦ δείπνου καὶ μετ' αὐτὸν, ἦν ὡρισμένη ἡ αὐλὴ καὶ ὁ πρὸ τοῦ οἴκου χῶρος. — Ἐν δὲ τοῖς μετέπειτα χρόνοις, ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου καὶ μέχρις Ἀλεξάνδρου, ἰδίως ἐν Ἀθήναις, διετηρεῖτο ἔτι ἀμιγὴς, καὶ μὴ ὑποστᾶσα ξένας ἐπιρροὰς ἡ ἀρχαία Ἑλληνικὴ τῶν οἰκων ἀρχιτεκτονικὴ, καὶ τῶν ἰδιωτῶν, καὶ αὐτῶν τῶν εὐπορωτέρων, αἱ κατοικίαι ἦσαν εὐτελεῖς, καὶ ἀπετέλουν ἀντίθεσιν πρὸς τὴν πολυτέλειαν καὶ μεγαλοπρέπειαν τῶν δημοσίων οἰκοδομημάτων. Εἰς τὴν χώραν ὅμως φαίνεται ὅτι εἶχον οἱ Ἀθηναῖοι, κατὰ τὰς ἀγροικίας των, πολυτελεστέρας οἰκοδομὰς, ὡς ἐξάγεται καὶ ἐκ τῆς δυσαρεσκείας μεθ' ἧς κατὰ Θουκυδίδην (Β, 16. Ἰδ. Β, 65) ἐδέχθησαν νὰ συνοικισθῶσιν ἐν τῇ πόλει. Συνήθως ἦσαν αἱ οἰκίαι τῆς πόλεως μονώροφοι, διαιρούμεναι δίχα, εἰς τὸν πρὸς τὴν ὁδὸν ἀνδρωνῖτιν ἢ ἀνδρῶνα, (Σελ. 606) καὶ τὸν πρὸς τὰ ἔνδον «γυναικωνίτην» γυναικωνῖτιν ἢ γυναικεῖον, Κ, ὃν τοῦτο ἐνίοτε καὶ ἰδιαιτέρας, ἤτοι ἔχον ὑπε-

ρῷον (Σελ. 805). Ἐκεῖ ἦσαν καὶ δωμάτια διὰ δούλους καὶ διὰ ξένους. Ἐν τῇ ὁδῷ καὶ πρὸ τῆς οἰκίας, εἰς αὐτὴν δ' ἀνήκων, ἵδρυτο συνήθως βωμὸς τοῦ Ἀγυιέως Ἀπόλλωνος, ἢ τοῦτον παριστῶν κίων, Ἀγυιεὺς λεγόμενος κιονοειδής. Εἰς τὴν αὔλειον, αὔλιον, αὐλείαν ἢ αὐλίαν θύραν ἔφερον, ὡς φαίνεται, ἐνίοτε ἀναβαθμοί. Ἡ θύρα ἠνοίγετο ἢ ἐπὶ τοῦ τοίχου αὐτοῦ τοῦ μετώπου, ἢ ὀλίγον ἐσωτέρω, ὥστε ἐμπρὸς αὐτῆς ἔμενε χῶρός τις πρόθυρον ἢ προπύλαιον λεγόμενον, (Σελ. 805) ἂν τοῦτο δὲν ἦν μᾶλλον χῶρός τις, ἴσως ὑπόστυλος, ἐκτὸς τοῦ τοίχου καὶ πρὸ τῆς θύρας. Ὁ ἔνδον δὲ διάδρομος, ὁ μετὰ τὴν θύραν, ἐλέγετο θυρών ἢ θυρωρεῖον (ἴδ. τὸ ἐν σελ. 806 σχέδιον), ἔχων ἀφ' ἑνὸς (ἐν τῷ σχεδίῳ ἀριστερῶς) τὴν κατοικίαν τοῦ θυρωροῦ, ἀφ' ἑτέρου τὰ ἱππο-στάσια καὶ ἄλλα καταστήματα τῆς οἰκονομίας. Ἔφερε δὲ τὸ θυρωρεῖον εἰς τὴν (ἐσωτερικὴν) αὐλὴν τοῦ ἀνδρῶνος (Α), ἢ περιστύλιον, διότι κατὰ τὰς τέσσαρας πλευρὰς εἶχε στύλους, ἀποτελοῦντας στοὰν ὑπόστεγον, ἥτις, ὡς φαίνεται, καὶ πρόστοα ἐλέγετο, πλὴν ἂν τὸ ὄνομα τοῦτο δὲν ἀνῆκε μᾶλλον εἰς τὴν ἐκτὸς τῆς θύρας στοάν, ὅταν ὑπῆρχε τοιαύτη. Περὶ τὴν ὕπαιθρον δ' αὐλὴν ἔκειντο οἱ ἀνδρῶνες, ὁ κυρίως οἶκος καὶ ἐν αὐτοῖς καὶ ἓν δωμάτιον ἐπισκέψεως, ἔχον ἐξέδρας· προσέτι δὲ καὶ ἄλλα μικρὰ δωμάτια ἢ οἰκήματα, ἐνίοτε καὶ ἀποθῆκαι. Ἐντὸς δὲ τῆς αὐλῆς ἦν συνήθως ἱδρυμένος ὁ βωμὸς τοῦ Ἑρκείου Διός. Ἀπέναντι δὲ τοῦ διαδρόμου τοῦ θυρῶνος, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ καταντικρὺ προστόου, ἦν ἡ μέταυλος ἢ μέσαυλος θύρα, δι' ἧς μετέβαινον εἰς τὴν, ἐν ταῖς μικραῖς οἰκίαις ἐλλείπουσαν, αὐλὴν τῆς γυναικωνίτιδος (Γ). Ἐλέγετο δὲ μέταυλος διότι ἦν εἰς τὰ ὀπίσθια τῆς κυρίως αὐλῆς (τοῦ ἀνδρῶνος), μέσαυλος δὲ εἰς τὰς οἰκίας ἔνθα ὑπῆρχον δύο αὐλαί, καὶ τῆς γυναικωνίτιδος οὔσης ἐπίσης προσγαίσου. Ὁ δὲ διάδρομος, ὁ φέρων ἀπὸ τῆς μιᾶς εἰς τὴν ἄλλην αὐλὴν, καὶ εἰς οὗ τὸ μέσον ἔκειτο ἡ μέσαυλος θύρα, ἐλέγετο μέσαυλος καὶ αὐτός. Ἡ δ' ὀπισθία αὐλὴ ἦν ὑπόστυλος κατὰ τὰς τρεῖς αὐτῆς πλευράς· ἡ δὲ τῇ μεσαύλῳ ἀντικειμένη ἦν ἄστυλος, καὶ ἐν τῷ τοίχῳ δύο παραστάδες (antae, Vitr.) ὡριζον χῶρον πρὸς τὴν αὐλὴν ἀνοικτὸν, βάθος δ' ἔχοντα τὰ δύο τρίτα τοῦ πλάτους ἢ τῆς τῶν παραστάδων ἀπ' ἀλλήλων ἀποστάσεως, ὅστις δὲ καὶ αὐτὸς ἐκαλεῖτο παραστὰς ἢ μᾶλλον προστὰς (Π). Εἰς τὴν μίαν δὲ πλευρὰν αὐτοῦ ἔκειτο ὁ συζυγικὸς θάλαμος, εἰς δὲ τὴν ἑτέραν ὁ ἀμφιθάλαμος, ὅστις ὑποτίθεται ὅτι ἦν ὁ κοιτὼν τῶν θυγατέρων. Εἰς δὲ τὰς τρεῖς ἄλλας πλευρὰς τοῦ περιστυλίου τούτου ἦσαν τὰ τῇ οἰκονομίᾳ ἀναγκαῖα δωμάτια (γ), καὶ τὰ οἰκιακὰ ἑστιατόρια, πλὴν τῶν συμποσίων, παρ' οἷς ἐκαλοῦντο ξένοι εἰς ἑστίασιν, κειμένων ἐν τῷ ἀνδρωνίτῃ. Εἰς δὲ τὴν τετάρτην πλευρὰν, ὀπίσω τῆς προστάδος, τοῦ θαλάμου καὶ τοῦ ἀμφιθαλάμου ἦσαν οἱ ἱστῶνες (Ι), διὰ τοὺς ὑφαντικοὺς ἱστοὺς καὶ ἄλλας γυναικείας ἐργασίας. Ἀπέναντι δὲ τῆς μεσαύλου θύρας, εἰς τὸ μέσον τοῦ τελευταίου τοίχου τῆς οἰκίας, ἠνοίγετο ἡ κηπαία θύρα (τ), φέρουσα, ὡς φαίνεται, ἐκ τῶν ἱστώνων εἰς τὸν κῆπον, ὅστις ὑπῆρχεν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὰς οἰκίας. Τὸ ὑπερῷον, ἔνθα ὑπῆρχε, δὲν ἐξετείνετο συνήθως ὑπὲρ πᾶσαν τὴν οἰκίαν, καὶ ἐχρησίμευε τὸ πλεῖστον ὡς κατοικία τῶν δούλων καὶ τῶν ξένων. Σπάνιος δὲ ἦν ἰδιαίτερος προσῳκοδομημένος ξενὼν (Hospitalium, Vitr. ὅθεν τὸ νῦν σπῆτι). Οὕτω παρὰ τῷ πλουσίῳ Καλλίᾳ οἱ πλεῖστοι αὐτοῦ ξένοι δὲν κατέλυον εἰς ἰδιαίτερον οἴκημα, ἀλλὰ παρ' αὐτῷ τῷ οἰκοδεσπότῃ, διευθετοῦντι δωμάτια πρὸς ὑποδοχὴν αὐτῶν (Πλάτ. Πρωταγ. σ. 315 Δ). Ἦν δ' ἡ κόσμησις τῶν οἴκων ἐν τοῖς ἀρχαιοτέροις καιροῖς ἀφελής· τὸ ἔδαφος ἦν ἐκ χώματος συμπεπατημένου, καὶ μεταγενεστέρως μόνον πλακόστρωτον, οἱ δὲ

τοῖχοι λευκοί. Αἱ στέγαι ἦσαν ὁριζόντιαι (δώματα) ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον. Ὑπῆρχον ὅμως καὶ ὑψηλαὶ ἢ προσκλινεῖς. Τὰς ἐντὸς τοῦ οἴκου θύρας ἀντικαθίστων ἐνίοτε παραπετάσματα· ἠνοίγοντο δ' αἱ τῆς οἰκίας θύραι πρὸς τὰ ἔσω, ὥστε καὶ ἐνδοῦναι ἐλέγετο ὡς πρὸς τὸν εἰσερχόμενον ὅστις ἤνοιγε τὴν θύραν, ἐπισπάσασθαι δὲ ἢ ἐφελκύσασθαι ὡς πρὸς τὸν ἐξερχόμενον ὅστις τὴν ἔκλειε· φόρον δ' ἐπέβαλλεν ὁ τύραννος Ἱππίας εἰς τὰς πρὸς τὰ ἔξω ἀνοιγομένας. Ὁ θέλων νὰ εἰσέλθῃ ἔκρουε τὴν θύραν, δι' ὃ καὶ ῥῶπτρα ὑπῆρχον εἰς αὐτὰς πολλάκις, καὶ ὁ θυρωρὸς ἤνοιγε καὶ ἀνήγγελλε τὴν ἐπίσκεψιν. Καὶ ὑπῆρχον μὲν καὶ μικραὶ θυρίδες (παράθυρα) πολλάκις βεβαίως· ἀλλὰ τὸ πλεῖστον φῶς ἐλάμβανον τὰ δωμάτια ἐκ τῶν θυρῶν αἵτινες ἠνοίγοντο ἐπὶ τοῦ ἐπιστυλίου. Τὰ δωμάτια ἐθέρμαινον αἱ ἑστίαι (θερμάστραι, καμίνια), ἐνῳκοδομημέναι ἢ κινηταὶ (ἐσχάραι, ἐσχαρίδες), ἢ ἀνθράκια, πύραυνα, (μαγγάλια). Οἰκίαι ἐλέγοντο αἱ ὑπὸ τοῦ οἰκοδεσπότου καὶ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ κατοικούμεναι, συνοικίαι δὲ αἱ μεγάλαι, εἰς ἐνοικίασιν προσδιωρισμέναι. — Καὶ ταῦτα μὲν ἐν γένει κατὰ Βιτρούβιον. Ἐννοεῖται δ' ὅτι ἐν τῇ πράξει καὶ πολλαὶ ὑπῆρχον αὐτῶν παρεκβάσεις. Ἐν Δήλῳ εὑρέθησαν ἐρείπια ἰδιωτικῆς οἰκίας ἥτις εἶχε καὶ δεξαμενήν. Αἱ μικρότεραι οἰκίαι, αἱ ἔχουσαι μίαν μόνον αὐλήν, εἶχον πιθανῶς τὸ σχῆμα ἐν Σελ. 805 τοῦ ἡμίσεως (Γ), μετὰ τῆς προστάδος (Π), μετὰ τοῦ βωμοῦ τῆς Ἑστίας, καὶ τοῦ θαλάμου καὶ ἀμφιθαλάμου (Δ. Ε). Ὀπίσω δ' αὐτῶν ὑπῆρχον μεγάλα δωμάτια διὰ τὰς ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῆς οἰκοδεσποίνης ἐργαζομένας θεραπαινίδας. Ἐπὶ τῶν τριῶν δὲ στοῶν ὑπῆρχον κοιτῶνες τῶν ἀνδρῶν (Ζ), ἄλλοι δι' ὑπηρέτας, διὰ ξένους, ἀποθῆκαι, ἑστιατόρια (Λ). Εἰς δὲ τὴν προστάδα συνήρχετο ἡ οἰκογένεια διὰ τὰς ἑστιάσεις, τὰς θυσίας εἰς τὴν Ἑστίαν, κτλ. Οὐ σπανίως ὅμως καὶ κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ᾠκοδομοῦντο κατ' ἐξαίρεσιν οἰκίαι πολυτελεῖς. Οὕτως ὁ Ἀριστοφάνης ἀναφέρει (Νεφ. 843. Τῷ 425 π. Χ.) τοὺς τοῦ πλουσίου Μεγακλέους κίονας, τοὺς τῆς περιστύλου αὐλῆς βεβαίως, καὶ ἀλλαχοῦ (Σφ. 1215) ὁμιλεῖ περὶ ἀξίων θαυμασμοῦ κοσμημάτων τῆς ὀροφῆς· ὁ Ξενοφῶν (Ἀθ. Πολ. Β, 10. — Ἰδ. καὶ Θεόφρ. Χαρ. Ε) μνημονεύει οἰκιῶν ἐν Ἀθήναις αἵτινες εἶχον παλαίστρας, σφαιριστήρια καὶ λουτρά. Μεγάλη ἦν ἡ οἰκία τοῦ Κόνωνος (Ἀθήν. ΙΒ, 548), καὶ ἡ τοῦ ἀστρονόμου Μέτωνος ἦν ὅλη συνοικία (Αἰλ. ΙΓ. 12).

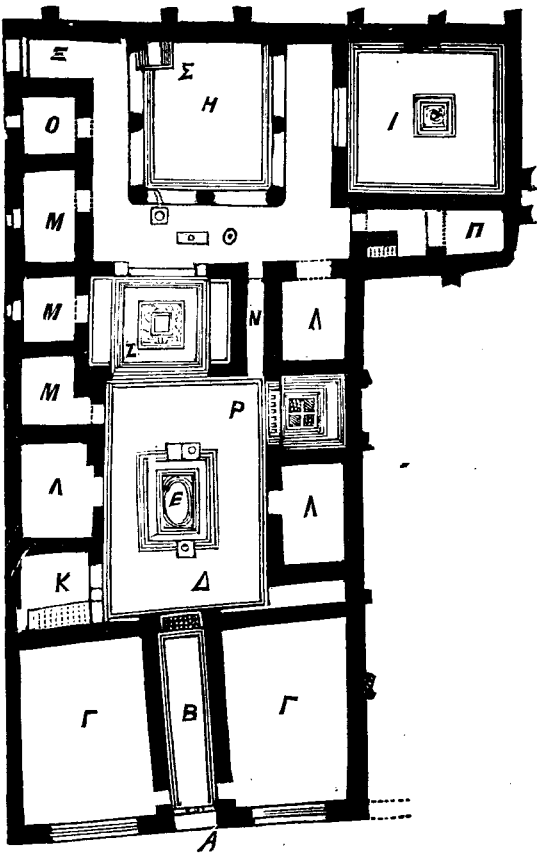

Οἶκος Πομπηΐας.

Ὁ δὲ Δημοσθένης λέγει (Ὀλυνθ. Γ, σελ. 35. Π. Ἀρστρ. σ. 689) ὅτι ἐν ᾧ αἱ οἰκίαι τοῦ Θεμιστοκλέους καὶ τοῦ Μιλτιάδου δὲν ἦσαν ἐπιφανέστεραι τῶν οἰκιῶν τῶν κοινῶν πολιτῶν, ἐπ' αὐτοῦ πολλοὶ τῶν πολιτευομένων

εἶχον πολυτελεστέρας τῶν μεγάλων δημοσίων οἰκοδομημάτων, ὡς ἐν ἄλλοις ὁ Μηδίας (Κ. Μηδ. 68). Ὁ δ' Ἀλκιβιάδης καὶ καθῆρξε παρ' ἑαυτῷ τὸν Ἀγάθαρχον, ἵνα κοσμήσῃ τὴν οἰκίαν του διὰ τοιχογραφιῶν (Πλούτ. Ἀλκ. ΙΣΤ.—Ἀνδοκ. Ἀλκ. 27).—Αἱ Ῥωμαϊκαὶ οἰκίαι, ὧν, ἐπὶ Ῥωμαίων, ὁ ρυθμὸς ἐπεκράτησε καὶ ἐν Ἑλλάδι, κατήγοντο ὡς πρὸς τὴν διάθεσιν κυρίως ἐκ τῶν τυρρηνικῶν, αἵτινες καὶ αὐταὶ ἦσαν ἄλλως τε μετάπλασις μόνον τῶν Ἑλληνικῶν. Εἰς παράδειγμα παρατίθεται ἐνταῦθα τὸ σχέδιον μιᾶς ἐξ αὐτῶν, ἐν Πομπηίᾳ τοῦ τραγικοῦ ποιητοῦ, ἀνασκαφείσης τῷ 1824 1825. Καὶ ὡς ἐκ ταύτης (Σελ.808) φαίνεται, καὶ ὡς ἐν γένει ἐστὶ γνωστὸν, πολύπλοκοι καὶ ἐκτεταμέναι καὶ αἱ Ῥωμαϊκαὶ οἰκίαι κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον κατὰ τὴν θέλησιν καὶ τὴν περιουσίαν τοῦ ἰδιοκτήτου, εἶχον ὅμως τὴν γενικὴν διάταξιν, ὅτι περιεκύκλουν καὶ αὐταὶ τὴν ἐσωτερικὴν αὐλὴν, τὸ Atrium λεγόμενον (Δ), ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ α ἴ θ ρ ι ο ν (τὸ ὕπαιθρον), ἔχον ἐν τῷ μέσῳ τὸ compluvium (Ε), δεξαμενὴν εἰς ἣν ὑδρορρόαι ἔφερον τὰ ἐκ τῶν στεγῶν ὕδατα. Τινὲς δὲ θέλουσιν ὅτι ἡ λέξις Atrium ἐστὶν ἡ λατινικὴ, δηλοῦσα τὸ μ ε λ α ν ὸ ν ἢ σ κ ο τ ε ι ν ὸ ν (μέλαθρον), διότι τὸ ἀφελέ-

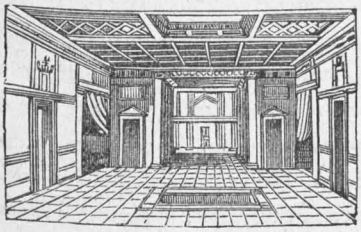

Ἄτριον Τουσκανικόν.

στερον Atrium τὸ Tusculanum λεγόμενον, ὡς ἐκ Τυρρηνίας προελθὸν, ἦν δῆθεν ὑπόστεγον, καὶ ἔχον ὀπαῖον μόνον ἐν τῷ μέσῳ· εἶτα, τὴν Ἑλληνικὴν μιμηθέντες διάταξιν, παρεδέχθησαν οἱ Ῥωμαῖοι τὸ κληθὲν Tetrastylum, οὕτω κληθὲν διότι τέσσαρες κίονες ἐν τῷ μέσῳ ἔφερον τὴν ὑπὲρ τὴν δεξαμενὴν (Impluvium) ἀνοικτὴν στέγην, ὡς δεικνύει τὸ ἐν τῇ εἰκόνι ἐρείπιον οἰκίας ἀνασκαφείσης ἐν Πομπηίᾳ. Εἶτα δὲ, τελειοποιηθεῖσα ἡ ἐσωτερικὴ αὕτη αὐλὴ διὰ πλήρους περιστυλίου εἰς τὰς τέσσαρας αὐτῆς πλευράς, κατὰ τὸν Ἑλληνικὸν ῥυθ-

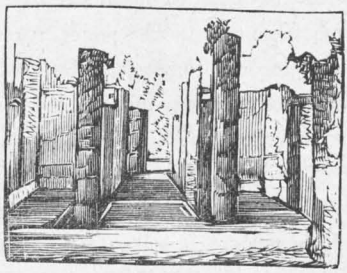

Ἄτριον τετράστυλον.

μὸν τῶν μεγάλων ναῶν, μετωνομάσθη atrium Corinthiacum. Ὅταν ἡ οἰκία συνέκειτο ἐκ τριῶν πλευρῶν, ὧν ἡ μέση εἰσέχουσα αἱ δὲ πλάγιαι προέχουσαι, τὸ μεταξὺ κενὸν διάστημα ἐλέγετο Vestibulum (πρόθυρον), ὡς καὶ ἂν εἶχε μίαν μὲν πλευράν, ἀλλ' ἡ θύρα εἰσεῖχε, τὸ πρὸ αὐτῆς μέρος τὸ ἔξω τοῦ τοί-

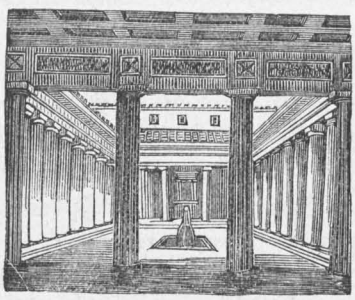

Ἄτριον Κορινθιακόν.

χου (Α). Ἐπὶ δὲ τῶν αὐτοκρατόρων ἔταττον καὶ κιόνων στοὰν πρὸ αὐτῆς. Ἡ θύρα, ξυλίνη ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων, ἐποικίλλετο πολλάκις διὰ χρυσελεφαντίνων κοσμημάτων. Καὶ ἡ μὲν τῶν ἰδιωτικῶν οἰκοδομημάτων ἠνοίγετο πάντοτε, ὡς ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς ἐποχῆς, πρὸς τὰ ἔσω, ἐπὶ τῶν δημοσίων ὅμως ἠνοίγετο πρὸς τὰ ἔξω. Δὲν ἐστηρίζετο δ' εἰς στρόφιγγας, ἀλλὰ διὰ σφηνοειδῶν σιδήρων εἰσήρχετο εἰς τὸ ἀνώφλιον καὶ τὸ κατώφλιον. Ἐκλείετο δὲ διὰ ξυλίνου ὁριζοντίου μοχλοῦ, ἢ διὰ σιδηρῶν ῥάβδων, αἵτινες ἀπαντώμεναι συνεδέοντο, ἢ ὠθοῦντο ἐμπρὸς ἢ ὀπίσω διὰ κλειδίου. Διὰ τῶν δύο πρώτων τρόπων ἔκλειον ἔνδοθεν,

διὰ δὲ τοῦ τρίτου ἠδύναντο νὰ κλείωσιν ἐπίσης καὶ ἔξωθεν. Προσέτι δὲ εἰς τὰ θυρώματα καὶ τὰς καταπακτὰς εἶχον καὶ ὀχεῖς ἢ βαλάνους οἵτινες ὠθοῦντο πρὸς τὰ ἄνω καὶ κάτω, ἢ εἰς τὴν μέσην τοῦ θυρώματος. Ὄπισθεν δὲ τῆς θύρας ἦν ὁ διάδρομος τῆς εἰσόδου, τὸ Ostium (B), ἤτις λέξις ὅμως καὶ πᾶσαν τὴν εἴσοδον ἐσήμαινε, καὶ αὐτῆς τῆς θύρας ἐμπεριλαμβανομένης. Ἐνταῦθα, ἐντὸς τῆς θύρας μετὰ τὸν διάδρομον, εἶχε μικρὸν δωμάτιον (cellan) ὁ θυρωρὸς (K), ἔνθα συνηθέστατα ὑπῆρχε καὶ κύων οἰκοφύλαξ. Ἔφερε δ' ὁ διάδρομος εἰς τὴν ἔνδον αὐλήν, τὸ atrium, τὸ κεντρικὸν μέρος τῆς οἰκιακῆς διαίτης, ἔνθα ὑπῆρχε καὶ ἑστία πρὸς χρῆσιν τῆς οἰκίας διὰ θρησκευτικοὺς σκοπούς. Ἐνταῦθα ἤρχοντο καὶ οἱ ἐπισκεπτόμενοι ξένοι, καὶ διέτριβεν ἡ οἰκοδέσποινα μετὰ τῶν ἐργατικῶν της θεραπαινίδων, καὶ περὶ αὐτὸ ἦν ὁ νυμφικὸς θάλαμος καὶ τὸ ταμεῖον τοῦ οἰκοδεσπότου· ἐνταῦθα ἐξετίθεντο ἐπὶ κλίνης οἱ νεκροί, καὶ ἀνηρτῶντο τὰ αὐτῶν ἐνθυμήματα, ὡς αἱ προτομαὶ ἢ εἰκόνες τῶν προγόνων. Ὅτε δὲ τὰ ἤθη ἀπώλεσαν τὴν πρώτην αὐτῶν ἀφέλειαν, καὶ ἤρξαντο παρατιθέμενα μεγάλα συμπόσια, καὶ καθ' ἑκάστην συνήρχοντο πολυάριθμοι ξένοι εἰς ἐπισκέψεις, τότε ἡ οἰκογενειακὴ ἑστία, οἱ ἐφέστιοι θεοί, αἱ θεραπαινίδες, ὁ θάλαμος, ἐμακρύνθησαν τοῦ ἀτρίου εὐρυνθέντος καὶ κοσμηθέντος εἰς κορινθιακὴν στοὰν μετὰ τῆς δεξαμενῆς, παρ' ᾗ συνήθως ὑπῆρχε καὶ ἀναβρυτήριον. Μετὰ δὲ τὸ ἄτριον, ἀπέναντι τῆς εἰσόδου, εἴπετο τότε ἀνοικτὴ αἴθουσα, τὸ Tablinum (I), γραφεῖον τοῦ οἰκοδεσπότου καὶ ἀρχεῖον τῆς οἰκογενείας, ἐξ οὗ εἷς ἢ δύο διάδρομοι (faucri) (N) ἔφερον εἰς τὴν ὀπίσω περίστυλον μεγάλην, τοῦ ἀτρίου μεγαλητέραν, αὐλὴν (Θ), ἔχουσαν ὑποστύλους ἑστεγασμένας στοάς, δι' ὃ καὶ peristylium ἢ lavaedium ἐλέγετο, καὶ εἰς οὐδεμίαν οἰκίαν ἔλειπεν. Ἐνέκλειε δὲ καὶ αὐτὴ δεξαμενὴν ἔχουσαν πέριξ ἀνθοφύτους ἐκτάσεις (Viridarium, H), καὶ προσέτι καὶ βρύσιν. Περὶ ἑκατέραν δὲ τῶν δύο αὐλῶν διέθετεν ὁ οἰκοδεσπότης κατὰ θέλησιν ἢ κατὰ δύναμιν, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον πολλὰ δωμάτια τῆς οἰκιακῆς ἀνάγκης ἢ τῆς πολυτελείας, οἷον πρὸς ἐνοίκησιν, εἰς κοιτῶνας (Λ.Μ.) εἰς ἑστιατόρια (τρικλίνια), πολυτελεῖς αἰθούσας διὰ συμπόσια, ἐξέδρας πρὸς συναναστροφάς, εἰκονοστάσιον (sacrarium ἢ lararium) διὰ τὴν λατρείαν, πινακοθήκην, βιβλιοθήκην, σπουδαστήριον (O), λουτρῶνα (balineum), δούλων οἰκήματα, εἴτε ἐν τῷ ὑπερῴῳ εἴτε εἰς τὰ πρὸς τὰ ὀπίσω μέρη τὰ μᾶλλον μεμακρυσμένα, τὸ μαγειρεῖον (Π), τὰς ἀποθήκας τῶν ζωοτροφιῶν (cellae penariae) μετὰ τοῦ μυλῶνος, τὰ ἐργαστήρια δι' ἔκθεσιν καὶ πώλησιν ὠνίων (Tabernae) (C), καὶ ἐκεῖ ὑπῆρχε καὶ ὀπισθία θύρα τῆς οἰκίας (Ξ). Ὁ πρόσγαιος ὄροφος ἦν ἡ κυρίως κατοικία, καὶ μόνον μέρη τινὰ τῆς οἰκίας εἶχον καὶ ὑπερῷον (cenaculum), πρὸς ὃ ἔφερον στεναὶ καὶ ἀνάντεις κλίμακες. Αἱ δὲ στέγαι ἦσαν συνήθως ἔτι ἐπίπεδοι, καὶ κοσμούμεναι ὑπὸ κλημάτων καὶ ἀνθέων, ἀπετέλουν ὑπερῴους κήπους, οἵτινες ἐλέγοντο solaria. Εἶχον δὲ πολλαχοῦ ἐξώστας (pergulae) τὰ ἄνω δώματα, ἐπίσης ἀνθοστολίστους. Τὸ ἔδαφος ἐν ταῖς οἰκίαις δὲν ἦτο σανιδωτόν, ἀλλ' εἴτε ἐκ πεπατημένου χώματος (pavimentum, ruderatio), πολλάκις μετὰ τεμαχίων κεράμων (opus tastaceum), ἢ ψηφιδωτὸν διὰ τμημάτων μαρμάρου (pav. marmoreum) ἢ διὰ ψήφων μικρῶν, ποικίλης ὕλης καὶ ποικίλων χρωμάτων (pav. texellatum ἢ musivum), δι' ὧν ζωγραφικὰ ἐξετελοῦντο καλλιτεχνήματα. Οἱ τοῖχοι καὶ παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις ὡς καὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησι κατ' ἀρχὰς λευκοὶ (dealbati), ἐπεκαλύπτοντο ἐν μετὰ ταῦτα χρόνοις διὰ πλακῶν μαρμάρου, ἢ διὰ τεχνιτῆς μαρμαρώσεως, καὶ συνεχέστατα ἐκαλύπτοντο γραφαῖς, ὑδρογραφίαις ἐκτελουμέναις ἐπὶ ὑγροῦ μᾶλλον ἀσβέστου (fresco) ἢ ἐπὶ ξηροῦ (a tempera). Συνήθως ἐχώριζον ἀπὸ τοῦ θριγκοῦ καὶ τοῦ βάθρου τὸν λοιπὸν τοῖχον, καὶ ἐπ' αὐτοῦ κατώρθουν ἰσχυρὰς ἐντυπώσεις δι' ἀντιθέσεως τῶν φωτεινοτέρων χρω-

μάτων πρὸς τὰ σκοτεινότερα, παριστῶντες ἢ ἀρχιτεκτονικὰ κοσμήματα, ἢ ὑποθέσεις μυθολογικὰς, ἱστορικὰς, ἢ τοπιογραφίας, καὶ οὐχ ἧττον ἐνίοτε καὶ ῥωπογραφίας (genre). Τὰς ὀροφὰς ᾠκοδόμουν τὸ πλεῖστον διὰ διασταυρουμένων δοκῶν, καταλειπουσῶν μεταξὺ των τετράγωνα φατνώματα, ὡς ἐν τῇ ἑλληνικῇ νεωδομίᾳ, κοσμούμενα διὰ γραφῶν καὶ πολλάκις δι' ἐπιχρυσώσεως. Παράθυρα (Fenestrae, ἐκ τοῦ φαίνω) ἦσαν σπάνια καὶ μικρὰ εἰς τὸν πρόσγαιων ὄροφον, καὶ ἐφωτίζοντο τὰ δώματα αὐτοῦ μόνον ἐκ τῶν θυρῶν αἵτινες ἠνοίγοντο εὐρεῖαι εἰς τὰς ἐξωτερικὰς αὐλάς. Οἱ δ' ἄλλοι ὄροφοι εἶχον πάντοτε παράθυρα, ἀλλὰ μικρὰ, πολλάκις πρὸς τὴν ὁδόν. Ἐκλείοντο δὲ ταῦτα ἐν τῇ ἀπωτέρᾳ ἀρχαιότητι διὰ ξυλίνων παραθυροφύλλων ἢ διὰ παραπετασμάτων· ἐν μεταγενεστέροις δὲ χρόνοις διὰ φεγγίτου (ἢ μαγνήτου) λίθου, τοῦ διαφανοῦς (lapis specularis), ἢ καὶ δι' ὑελίου. — Διὰ τὴν θέρμασιν ὑπῆρχον ὡς καὶ πρὶν ἑστίαι ἢ κάμινοι, ἢ κινηταὶ ἐσχάραι καὶ πύραυνα κατάκοσμα, ὧν πολλὰ εὑρέθησαν ἐν Πομπηΐᾳ. Εἰς τὰ βορειότερα κλίματα, ὡς ἐν τῇ ἄνω Ἰταλίᾳ, τῇ Γαλλίᾳ, τῇ Γερμανίᾳ, μετεχειρίζοντο οἱ Ῥωμαῖοι ὑπόκαυστα, ἤτοι ὑπόγεια δωμάτια θερμαινόμενα ὡς κλιβάνους καὶ θερμαίνοντα τὸ ἔδαφος, ἢ ἐξ ὧν σωλῆνες ἐξήρχοντο, καὶ διὰ τῶν τοίχων διαβαίνοντες ἐθέρμαινον διὰ τοῦ ἀτμοῦ τὰ κατοικούμενα δωμάτια. Καπνοδόχοι δὲν ὑπῆρχον παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, ἀλλ' ἐξήρχετο ὁ καπνὸς διὰ τῶν θυρῶν, τῶν παραθύρων ἢ τῶν ὀπαίων ἔνθα τοιαῦτα εἶχεν ἡ στέγη. Ἐπὶ τῶν χρόνων ὅμως τῆς πολυτελείας εἰσήχθησαν καὶ αὐταὶ, ἀλλ' ὀλίγαι εἰς τὴν κάτω Ἰταλίαν καὶ τὴν Ἑλλάδα, διότι ἐκεῖ πολλῆς θερμάνσεως δὲν ὑπῆρχεν ἀνάγκη. Οἱ κυριώτεροι χαρακτῆρες τῶν οἰκιῶν ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων ἦσαν, ὅτι ἔξωθεν ὀλίγον ἐπιφανεῖς καὶ κατάκοσμοι, δὲν ἠγείροντο εἰς ὕψος. Κατ' ἀρχὰς πᾶς ὁ κόσμος αὐτῶν συνίστατο εἰς πλίνθους ἐρυθρούς καὶ κιτρίνους ἐναλλὰξ, ἢ κατὰ γραμμὰς ἐντειχιζομένας. Κίονες δὲ καὶ ἀγάλματα προσετέθησαν μόνον ἐν τοῖς χρόνοις τῆς ἀσωτίας ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων. Τὰ δὲ δωμάτια, τὰ εἰς χρῆσιν τῶν ἐνοίκων προσδιωρισμένα, ἦσαν μικρὰ καὶ ἀφανῆ, εἰς τὰς ἐσωτερικὰς αὐλὰς ἀνοιγόμενα, δι' ὃ καὶ δὲν προσεβάλλοντο ὑπὸ τοῦ ἡλίου καὶ τοῦ ἀνέμου. Αἱ ἐσωτερικαὶ δὲ αἴθουσαι, τὸ ἄτριον, τὸ περιστύλιον, ἦσαν μεγάλαι, καὶ δι' αὐτῶν ἦν ἡ κοινωνία τῶν δωματίων, καὶ μεγάλη ἦν βεβαίως ἡ ἐντύπωσις ἣν προϋξένει ἡ θέα τοῦ ἐντὸς μέρους τῶν πλουσίων ῥωμαϊκῶν οἰκιῶν.

Οἰκοτριβής, Οἰκότροφος (Αἰλ. Π. Ἱ. ΙΒ, 43), ἴδ. δοῦλος.

Ὀδυσσεύς, 1) υἱὸς τοῦ Ὀδοιδόκου ἢ Λεωδάκου, ἔγγονος τοῦ Κύνου, δισέγγονος τοῦ Ὀποῦντος, βασιλέως τῶν Λοκρῶν, ἀργοναύτης. Ἔσχεν ἐκ τῆς Εὐρυώπιδος υἱὸν τὸν Αἴαντα τὸν Λοκρὸν, ἐκ δὲ τῆς Ῥήνης τὸν Μέδοντα (Ὁμ. Ἰλ. Β, 527. 728. Ν, 693. 712. — Ὀρφ. Ἀργον. 191). — 2) Τρὼς, ἡνίοχος τοῦ Βιάνορος, ὑπὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος φονευθεὶς (Ὁμ. Ἰλ. Λ, 93).

Οἴμη, μία τῶν πεντήκοντα θυγατέρων τοῦ Δαναοῦ (Ἀπολλόδ. Β, 1).

Οἰνειάδαι (αἱ), πόλις τῆς Φθιώτιδος ἐν Θεσσαλίᾳ (Στρβ.).

Οἰνεύς, 1) υἱὸς τοῦ Πορθέως ἢ Πορθάονος καὶ τῆς Εὐρύτης, θυγατρὸς τοῦ Ἱπποδάμαντος, βασιλεὺς τῆς Καλυδῶνος ἐν Αἰτωλίᾳ (Ἀπολλόδ, Α, 8, 1), πρῶτος διδαχθεὶς ὑπὸ τοῦ Βάκχου τὴν οἰνοποιίαν καὶ καλλιεργήσας τὴν ἄμπελον (Ὑγίν. Μυθ. 129). Ἐξ Ἀλθαίας, τῆς θυγατρὸς τοῦ Θεστίου, ἔσχεν υἱοὺς τὸν Μελέαγρον, Μελάνιππον, Κλύμενον, καὶ θυγατέρα τὴν Γόργην, συζευχθεῖσαν τὸν Ἀνδραίμονα· ἐκ δὲ τῆς Περιβοίας, θυγατρὸς τοῦ Ἱππονόου, τὸν Τυδέα (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 813, Ι. 529. κλ. Ξ, 145). Καὶ ἕτερα δὲ τέκνα αὐτοῦ μνημονεύονται, ὁ Θυρεὺς, ὁ Περίφας, ὁ Ἀγέλαος, ἡ Εὐρυμέδη, ἡ Μελανίππη, ἡ Μοθώνη καὶ ἡ Δηϊάνειρα (Ἀπολλόδ. Α, 8, 1). Τελῶν ποτε θυ-

σίαν εἰς τοὺς θεούς, ἐπειδὴ παρέλιπε τὴν Ἄρτεμιν, ὀργισθεῖσα ἡ θεὰ, ἔπεμψεν εἰς τὴν χώραν, ὡς φοβερὰν πληγὴν τὸν Καλυδόνιον Κάπρον, εἰς οὗ τὴν θήραν ὁ υἱός του Μελέαγρος (ἴδ.) συνεκάλεσε πάντας τοὺς τότε νέους ἥρωας (Ὁμ. Ἰλ. Ξ, 115.—Ἀπολλόδ. Αὐτ.). Εἶχε δ' ὁ Οἰνεὺς δύο ἀδελφοὺς, τὸν Ἄγριον καὶ τὸν Μέλανα, ὧν ὁ πρῶτος, συλλαβὼν καὶ καθείρξας αὐτὸν μετὰ τῶν υἱῶν του, κατέλαβεν αὐτὸς τὴν ἐξουσίαν. Ἀλλὰ Διομήδης (ἴδ.), ὁ ἔγγονος τοῦ Οἰνέως, ἐφόνευσε τὸν Ἄγριον καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, ἐνθρονίσας τὸν Ἀνδραίμονα, γαμβρὸν τοῦ πάππου του. Τοῦτον δὲ, ὡς ὑπέργηρων ἤδη ὄντα, συμπαρέλαβε μεθ' ἑαυτοῦ εἰς τὴν Πελοπόννησον. Ἐκεῖ ὅμως τὸν ἐφόνευσαν δύο ἄλλοι τῶν υἱῶν τοῦ Ἀγρίου, οἱ διαφυγόντες τὴν τιμωρίαν. Κατὰ τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον ἔφερε τοὺς Αἰτωλοὺς κατὰ τῆς Τρωάδος Θόας, ὁ υἱὸς τοῦ Ἀνδραίμονος (Ὁμ. Ἰλ. Β, 638 κλ.).—2) Υἱὸς Πανδίωνος, ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ὡς εἷς τῶν ἀρχαίων αὐτῶν ἡρώων ἀναγνωριζόμενος, ἐπώνυμος τῆς Οἰνηΐδος φυλῆς (Παυσ.).—3) Εἷς τῶν πεντήκοντα υἱῶν τοῦ Αἰγύπτου καὶ τῆς Γοργόνης (Ἀπολλόδ. Β, 1, 4).

Οἰνεών, πόλις τῶν Ὀζόλων Λοκρῶν παραθαλάσσιος μετὰ λιμένος, ἀνατολικῶς τῆς Ναυπάκτου (Θουκ. Γ, 96. 102).

Οἰνεών, ὑπόγειος ἀποθήκη ἔνθα ἐφυλάττετο ὁ οἶνος ἐντὸς ἀμφορέων (Γεωπον.

Ζ, 7, 6), ὡς ἐν τῷ ἀναγλύφῳ εὑρεθέντι τῷ 1601 ἐν Αὐγούστῃ τῆς Γερμανίας. Ὠνομάζετο δὲ οἰνεὼν ἢ οἰνὼν (Ξενοφ.) καὶ τὸ καπηλεῖον ἢ οἰνοπωλεῖον.

Οἴνη (ἴδ. Ὄνος 4).

Οἰνεάδαι (οἱ), πόλις παραθαλασσία τῆς Ἀκαρνανίας, κειμένη δεξιῶς τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἀχελῴου, πλημμυροῦντος πέριξ αὐτῆς τὸν χειμῶνα καὶ καθιστῶντος τότε τὴν πολιορκίαν αὐτῆς ἀδύνατον (Θουκ. Β, 102). Ἐκαλεῖτο πρὶν Ἐρυσίνη (Σοφ. Τραχ. 509) ν. Ἀνατολικόν. Ἐν τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ ἀνῆκε κατ' ἀρχὰς εἰς τὴν Σπαρτιατικὸν συμμαχίαν (Θουκ. Β, 82. 114), ἐδιάσθη

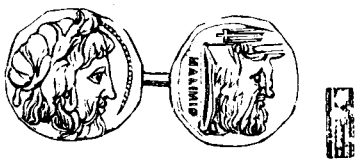

ὅμως μετὰ ταῦτα ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων νὰ συνταχθῇ μετ' αὐτῶν (Θουκ. Δ, 77), καὶ ἀνῆκεν αὐτοῖς μέχρις οὗ ἐπὶ τῶν Μακεδονικῶν χρόνων κατέλαβον αὐτὴν οἱ Αἰτωλοὶ (Διόδ. ΙΗ, 8. — Πλούτ. Ἀλέξ. ΜΘ). Φίλιππος ὁ Γ' ὠχύρωσεν αὐτὴν ἰσχυρῶς. Ἔκτοτε δὲ μνεία αὐτῆς δὲν γίνεται, διότι δὲν ἔκειτο ἐπὶ τῆς μεγάλης στρατιωτικῆς ὁδοῦ τῶν Ῥωμαίων. Παρ' αὐτῇ δ' ἔκειτο τὸ φρούριον Νῆσος ἢ Νάσος (Πολύβ. Θ, 39.—Liv. XXVI, 25). Διατηροῦνται δ' ἐρείπια τῶν τειχῶν καὶ τοῦ θεάτρου αὐτῆς.

Οἰνιστήρια, ἑορτὴ ἐν Ἀθήναις, καθ' ἣν οἱ πατέρες, πρὶν ἢ ἐγγράψωσι τοὺς υἱούς των εἰς τοὺς ἐφήβους καὶ κείρωσι τὴν κόμην αὐτῶν, προσέφερον τῷ Ἡρακλεῖ ἕνα μετρητὴν οἴνου, καὶ προέπινον ἐξ αὐτοῦ διὰ τῆς οἰνιστηρίας κύλικος εἰς ὑγείαν τῶν φρατόρων (Πολυδ. Γ, 52.—Ἀθήν. Η, σ. 404.—Ἡσύχ.).

Οἰνόη, 1) δῆμος τῆς Ἀττικῆς, τῆς Ἱπποθοωντίδος φυλῆς, φρούριον ὀχυρὸν παρὰ ταῖς Ἐλευθεραῖς, εἰς τὰ μεθόρια τῆς Βοιωτίας, μνημονευομένη ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου (Θουκ. Β, 18. Η, 98. — Ἡρδ. Ε, 74).—2) Ἕτερος δῆμος ἀττικὸς τῆς Αἰαντίδος φυλῆς, πρὸς τῷ Μαραθῶνι (Λουκ. Ἰκαρομένιπ. — Στρβ. — 3) Πόλις ὀχυρὰ τῆς Κορινθίας ἐπὶ τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου παρὰ ταῖς Πηγαῖς (Ξεν. Ἑλλ. Δ, 5, 5. 19).— 4) Χωρίον ἐν Ἀργολίδι καὶ Οἴνη λεγόμενον

(Στεφ. Βυζ.), πρὸς τῇ Ἀρκαδίᾳ, εἰς τὰς ὑπωρείας τοῦ Ἀρτεμισίου καὶ ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Ἰνάχου, ν. Κάτω Δήλισι. Τὴν ἐπωνυμίαν ἐλέγετο ἔχουσα ἐξ Οἰνέως, τοῦ βασιλέως τῆς Καλυδῶνος. Εἶχε δὲ ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος, καὶ ἐκεῖθεν λέγεται ὁρμηθεὶς ὁ Ἡρακλῆς εἰς τὴν θήραν τῆς χρυσοκέρου ἐλάφου τῆς θεᾶς (Ἀπολλόδ. Α. 8, 6. — Παυσ. Β, 28). — 5) Χωρίον ἐν

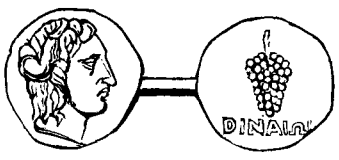

Ἤλιδι, 2 ὥρας ἀπὸ τῆς Πύλου πρὸς νότον, κατὰ τὸ δυτικὸν χεῖλος τοῦ Λάδωνος (Στρβ. Η, 338).

Οἰνόη, νύμφη περὶ ἧς ἐπρέσβευον οἱ Ἀρκάδες ὅτι ἔθρεψε παρ' αὐτῇ τὸν Δία (Παυσ. Η, 47).

Οἰνόμαος, 1) ἀρχαιότατος βασιλεὺς τῆς Ἤλιδος, υἱὸς τοῦ Ἄρεως καὶ τῆς Στερόπης (ἢ Ἀστερόπης), μιᾶς τῶν Πλειάδων (Ἀπολλόδ. Γ, 10, 1). Νυμφευθεὶς Εὐαρέτην, τὴν θυγατέρα τοῦ Ἀκρισίου, ἔσχεν ἐξ αὐτῆς υἱὸν τὸν Λεύκιππον, θυγατέρα δὲ τὴν Ἱπποδάμειαν. Προειπόντος δὲ τοῦ χρησμοῦ ὅτι θὰ τὸν ἐφόνευεν ὁ γαμβρός του, ἐκήρυξεν ὅτι θὰ τὴν ἔδιδεν εἰς γάμον μόνον εἰς τὸν ὅστις θὰ τὸν ἐνίκα εἰς τὴν διφρηλασίαν, καὶ θὰ ἐφόνευε τοὺς ἡττωμένους. Μόνος δ' ὁ Πέλοψ, δωροδοκήσας τὸν ἡνίοχον αὐτοῦ Μυρτίλλον, ὅστις παρέλυσε τοὺς τροχοὺς τοῦ ἅρματος, ἐνίκησε τὸν Οἰνόμαον, πεσόντα καὶ φονευθέντα (Πίνδ. — Ἀπολλόδ. Γ, 10, 1. — 2) Ἕλλην πρὸ τῆς Τρωάδος φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἕκτορος (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 706). — 3) Φιλόσοφος κυνικὸς ἐκ Γαδάρων τῆς Συρίας, ἐπὶ αὐτοκράτορος Ἀδριανοῦ. Ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ οὐδὲν διεσώθη (Σουΐδ.). — 4) Οἰνόμαον Κοθωκίδην λέγει ὁ Δημοσθένης (π. Στεφ. σ. 268) ἐπονομαζόμενον τὸν Αἰσχίνην ἀφ' ὅτου ἀπὸ σκηνῆς παρέστησε τοῦ Οἰνομάου (1) τὸ πρόσωπον.

Οἰνόπη, θυγάτηρ τοῦ Ἐποπέως, μήτηρ τοῦ Μεγάρου ἐκ τοῦ Ποσειδῶνος (Ὑγίν. Μυθ. 157).

Οἰνοπέα, τὸ ἀρχαῖον ὄνομα τῆς νήσου Αἰγίνης (Πίνδ. Ἴσθμ. Η, 43).

Οἰνοπίδης, μαθηματικὸς ἐκ Χίου, σύγχρονος τοῦ Ἀναξαγόρου. Εἰς αὐτὸν ἀποδίδεται ἡ εὕρεσις τῆς ἐκλειπτικῆς γραμμῆς (Πλάτ. — Αἰλ. Π. Ἱ. Κ, 7).

Οἰνοπίων, υἱὸς τοῦ Διονύσου (ἢ τοῦ Ῥαδαμάνθυος), καὶ τῆς Ἀριάδνης, εἶχε τέκνα ἐκ τῆς νύμφης Ἑλίκης τὸν Τάλων, Εὐάνθην, Μέλανα, Σέλαγον, Ἀθάμαντα, καὶ τὴν Μερόπην, ἢ Αἰρὼ, ἢ Ἀερόπην. Παρὰ τοῦ Ῥαδαμάνθυος τὴν νῆσον Χίον εἰς δῶρον λαβών, μετῴκησεν ἐκεῖ ἐκ Κρήτης, καὶ διέδωκε τὴν καλλιέργειαν τῆς ἀμπέλου καὶ τὴν οἰνοποιΐαν, ἣν ἐδιδάχθη παρὰ τοῦ Διονύσου (Διόδ. Ε, 80). Τὸν γίγαντα Ὠρίωνα, ὅστις ἐπέφερε βίαν κατὰ τῆς θυγατρός του Μερόπης, ἐτύφλωσεν (Ἀπολλδ. Ῥόδ. Α, 4, 2). Ὅτε δ' οὗτος, ὑπὸ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων θερμανθείς, ἀνέβλεψεν ἐκδίκησιν πνέων, ἔκρυψαν τὸν Οἰνοπίωνα οἱ συγγενεῖς του εἰς δεξαμενὴν, καὶ ὁ τάφος του ἐδείκνυτο ἐν Χίῳ (Διόδ. Ζ, 4, 8. 5, 13. — Ἀπολλόδ. Α, 4, 5).

Οἰνοπώλιον, τὸ αὐτὸ τῷ οἰνεῶνι ἢ οἰνῶνι, καπηλεῖον ἔνθα ἐπωλεῖτο ὁ οἶνος, οὕτω καλούμενον καὶ ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων (Plaut. As. I. 3, 48).

Οἶνος. Ἡ ἄμπελος φαίνεται αὐτοφυὴς οὖσα καὶ ἐν Ἑλλάδι, ἔνθα καὶ νῦν ἔτι ἄγρια κλήματα ἐντὸς τῶν δασῶν ἀπαντῶνται. Ἡ καλλιέργεια ὅμως αὐτῆς καὶ ἡ ἀπ' αὐτῆς οἰνοποιΐα ἐπιστεύετο ὑπὸ τῶν ἀρχαίων προελθοῦσα ἐξ Ἀσίας, ὅθεν οἱ μῦθοι ἔφερον τὸν Διόνυσον· τοῦτο δὲ ἐν χρόνοις παναρχαίοις καὶ προομηρικοῖς, διότι ὁ Ὅμηρος συνεχεστάτην ποιεῖται μνείαν τῆς χρήσεως τοῦ οἴνου. Οὐδέποτε δ' ἐπίνετο ὁ οἶνος ἄκρατος ὑπὸ τῶν ἀρχαίων, καὶ ἂν τοῦτό ποτε συνέβαινε θὰ ἐθεωρεῖτο ὡς ἀσωτία. Ἦν δὲ πάντοτε συγκεκερασμένος μετὰ πλείονος τοῦ ἡμίσεως,

μετὰ δύο τρίτων ὕδατος, ἐξ οὗ καὶ μέχρι τοῦδε ἐν τῇ γλώσσῃ τοῦ λαοῦ παρ' ἡμῖν παρέμει-

νεν ἡ λέξις κρασί. Τὸν ἔπινον δ' ἄλλοτε μὲν θερμὸν, τὸν χειμῶνα, ἄλλοτε δὲ, τὸ θέρος, ψυχραινόμενον εἰς χιόνα καὶ πάγον, πρὸς ὃ εἶχον καὶ πάγου ἀποθήκας, ἤ, ἐπὶ Ῥωμαίων κἄν, περιέχεον δι' αὐτοῦ σάκκον ἢ ἀσκὸν πλήρη χιόνος (sacus nivarius). Τὰ περὶ τῆς οἰνοποιίας μνημονεύονται συνεχέστερον καὶ ἐκτενέστερον ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων συγγραφέων, ἀλλ' ἐφαρμόζονται ἐπίσης καὶ εἰς

τὴν Ἑλλάδα, διότι ἐξ αὐτῆς μετεβιβάσθη καὶ διεδόθη εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ τῆς ἀμπέλου ἡ καλλιέργεια καὶ τοῦ οἴνου ἡ κατασκευή· καὶ μνημονεύεται μὲν ὁ οἶνος ἐν τοῖς IB νόμοις ἀλλ' ἦν κατ' ἀρχὰς λίαν σπάνιος εἰς τὴν Ἰταλίαν, καὶ ἀπηγορευμένος ταῖς γυναιξί· καὶ ἐν ᾧ ἐν Ἑλλάδι ἐπὶ Δημοσθένους ὁ μετρητὴς οἴνου (40 λίτραι) ἐπωλεῖτο 4 δραχμῶν καὶ ἐν ἄλλοις χρόνοις πολὺ ὀλιγώτερον (Δημοσθ. π. λίαν Λαέρτ. σ. 926), ἐν Ῥώμῃ πολὺ μεταγενεστέρως ἦν ἔτι βαρύτιμος, μάλιστα ὁ Ἑλληνικὸς, καθ' ὃ ἀνώτερος τοῦ Ἰταλικοῦ. Ἡ μέθοδος τῆς οἰνοποιίας ἦν ἡ αὐτὴ καὶ ἐν Ῥώμῃ καὶ ἐν Ἑλλάδι. Αἱ σταφυλαί, ὥριμοι τρυγώμεναι, ἀπετίθεντο εἰς τὸν ληνὸν (ἴδ.), καὶ τὸ ἐξ αὐτῶν προχεόμενον γλεῦκος (μοῦστος) ἐλέγετο πρόχυμα (Γεωπ. ΣΤ, 16) ἢ πρόδρομος ἢ πρότροπον, ἐξ οὗ κατεσκευάζετο εἶδος παχέος τινὸς οἴνου τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος (Ἀθήν. Α, 30. Β, 45. — Pl. XIV, 11). Εἶτα δ' ἐπατοῦντο διὰ γυμνῶν τῶν ποδῶν, καὶ ἐκ τοῦ τότε ἐκρέοντος γλεύκους κατεσκευάζετο ὁ συνήθης οἶνος, μεθ' ὃ τὰ στέμφυλα ἐτίθετο ὑπὸ πιεστήριον, καὶ τὸ γλεῦκος αὐτῶν παρῆγεν οἶνον κατωτέρας ποιότητος. Τὸ γλεῦκος ἐνίοτε καὶ ἐπίνετο, ἀφ' οὗ ἐνεχεῖτο εἰς αὐτὸ ὀξύδιον ὑπόγλυκυ (Γεωπ. ΣΤ, 15). Ὅταν δ' ἤθελον νὰ διατηρήσωσι

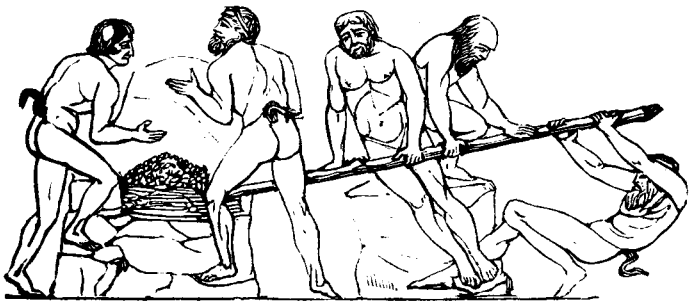

Ἐν Σταβίαις.

τὸ γλεῦκος, τὸ ἐνέκλειον στερεῶς εἰς ἀγγεῖον ἐντὸς καὶ ἐκτὸς πεπισσωμένον, ὃ ἐνέβαπτον εἰς ὕδωρ ψυχρὸν ἢ ἔβαπτον μέχρι τοῦ χείλους εἰς ἄμμον ὑγρὰν ἐπὶ δύο μῆνας περίπου, καὶ οὕτω τὸ περιεχόμενον διετηρεῖτο ἄφθαρτον ἐπὶ ὅλον ἔτος, δι' ὃ καὶ ἐκαλεῖτο «ἀειγλεῦκος» (Πλούτ. Αἴτ. Φυσ. 23. — Γεωπον. Αὐτ.) Μέρος τοῦ γλεύκους ἐβράζετο δι' ἐλαφροῦ πυρὸς φρυγάνων εἰς μολύβδινον λέβητα, πρὸς ἀποφυγὴν δυσαρέστου γεύσεως ἣν θὰ ἐλάμβανεν ἐκ σιδήρου ἢ χαλκοῦ, ἐν ἀσελήνῳ νυκτὶ (Plin. XVIII, 14), καὶ διὰ φύλλων ἐξαφριζόμενον, καὶ διαρκῶς ἀναδευόμενον (Plin. XVIII. 2. — Cato R. R. 2), ἀπετέλει τὴν λεγομένην γλύξιν ἢ ἔψημα (Ἀθήν. Α, 31), χρησιμεῦον εἰς μίξιν μετὰ διαφόρων ποτῶν, καὶ ἰδίως εἰς πάχυνσιν οἴνων ἀσθενῶν καὶ λεπτῶν. Τὸ πλεῖστον δὲ γλεῦκος μετεκομίζετο εἰς τὸν οἰνῶνα ἢ πυθεῶνα (Γεωπον. ΣΤ, 2. 12), κείμενον ὀλίγον τι βαθύτερον τοῦ ἐδάφους, εἰς θέσιν εὐκράως διαπνεομένην, πρὸς βορρᾶν κειμένην, ἀπέχουσαν δ' ἱπποστασίων καὶ παντὸς δυσώδους μέρους (Varro R. R. I. 13. — Γεωπον. ΣΤ, 2. 3. 4), καὶ ἐκεῖ ἐνεχεῖτο

εἰς κεραμίους πίθους πεπαλαιωμένους, οἵτινες, ἂν μὲν ὁ οἶνος ἦν παχὺς καὶ ἰσχυρὸς, ἐνεθάπτοντο κατὰ τὸ ἥμισυ, ἂν δ' ἀσθενὴς καὶ ἰσχνὸς κατὰ τὰ δύο τρίτα. Ἔθετον δὲ προσέτι ὑπ' αὐτοὺς ἄμμον ξηρὰν, τοὺς κατέβρεχον καὶ ἐσπόγγιζον δι' ἅλμης, τοὺς ἐθυμίαζον διὰ λιβάνου καὶ ἄλλων ἀρωματικῶν φυτῶν, καὶ τοὺς ἔτριβον διὰ τῆς τέφρας αὐτῶν. Τοὺς πίθους δὲν ἐπλήρουν μέχρι τοῦ χείλους, ἵνα ἐπὶ τῆς ζυμώσεως, ἥτις διήρκει περὶ τὰς 9 ἡμέρας, ἐπιπλέῃ ὁ ἀφρὸς ὃν ἀφῄρουν. Ἅμα δὲ γενομένου τοῦ οἴνου, ἐπέθετον τὰ πώματα, σφραγίζοντες αὐτὰ διὰ συνθέσεως ἐψήματος κρόκου, πίσσης, μαστίχης καὶ κώνων πεύκης (Γεωπον. ΣΤ, 12. — Varro I,65. — Cato R. R. 107). Ἀφῃρεῖτο δὲ τὸ πῶμα κατὰ 36 ἡμέρας, ἢ ἐν θερμῷ καιρῷ καὶ συχνότερον, ἵνα ἀερίζηται ὁ οἶνος, καθαρίζηται καὶ προστίθηται εἴ τι ἦν ἀναγκαῖον πρὸς διατήρησιν αὐτοῦ. Παρετήρουν δὲ τότε ἐπιμελῶς καὶ τὸν πολλάκις ἐπιπλέοντα ὀλίγον ἀφρόν, ὃν ἔλεγον ἄνθος οἴνου, καὶ ἐκ τοῦ χρώματος καὶ τῆς φύσεως αὐτοῦ ἐσυμπέραινον ἂν καὶ κατὰ πόσον ὁ οἶνος ἐπέτυχεν. Ὅτε δὲ πάλιν ἐπέθετον τὰ πώματα, ἔτριβον αὐτὰ διὰ κώνων πίτυος (Γεωπ. Ζ, 15. — Colum. XIII, 38), ὥστε ὁ οἶνος ἀπέβαινεν οὕτως ἐλαφρῶς ῥητινίτης. Οἶνος ἐκ πίθου (vinum de cupa) ἐλέγετο παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις τὸ πινόμενον ἀμέσως ὅπως κατεσκευάσθη (Varro ap. non c. II. 118. — Dig. XVLII. — T. L. VI. 1, § 4), ὅπερ συνέβαινε μόνον διὰ τὸν κοινότερον οἶνον· οἱ δ' ἐκλεκτότεροι μετηγγίζοντο εἰς λαγήνους διαφόρων διαστάσεων μετὰ πολλῶν προφυλάξεων (Γεωπον. Ζ, 5, 6. — Pl. XIV, 27), ἢ εἰς ἀμφορεῖς κεραμίνους, ἢ, ὅταν ἐπρόκειτο νὰ μετακομισθῶσι δι' ἵππων ἢ ἁμαξῶν, εἰς ἀσκοὺς ἐπιπεπισσωμένους. Ἐπωματίζοντο δὲ στεγανῶς τὰ ἀγγεῖα καὶ εἰς τὰς λαβίδας αὐτῶν ἐνετυποῦτο τὸ ὄνομα τοῦ οἰνοποιοῦ, καὶ πολλάκις καὶ τοῦ τόπου τῆς παραγωγῆς, ἢ καὶ τοῦ ἄρχοντος· ἐν Ῥώμῃ δὲ προσέτι καὶ τίς ὁ χρόνος τοῦ τρυγητοῦ, ἐνίοτε καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ὑπατεύοντος. Ἐν μεταγενεστέροις δὲ χρόνοις ἐτίθετο ὁ οἶνος καὶ εἰς ὑάλινα ἀγγεῖα, καὶ τότε ἡ ἐπιγραφὴ ἐχαράττετο εἰς μικρὰ ἐπικρεμάμενα πινάκια (pittacia). Πρὸς καθαρισμὸν δὲ τοῦ οἴνου ἀπὸ εἰς τῆς τρυγὸς ἀνεκύκων ἐνίοτε λεκύθους (κρόκους) ὠῶν, ἢ λεύκωμα αὐτῶν μεθ' ἅλατος, καὶ εἶτα ἑτέρων αὐτὸν διὰ σάκκου, ὅτε καὶ σακκίας ἐλέγετο (Πολυδ. ΣΤ. 19, 1. 75. — Martial. VIII, 45). Ἀλλὰ διὰ τὴν διατήρησιν τοῦ ἀρώματος ἐπροτιμᾶτο ἡ διήθησις διὰ χαλκοῦ ἢ ἀργυροῦ κατατρύτου ἀγγείου, ὅπερ ἐλέγετο ὑλιστήρ, τρύγοιπον ἢ ἠθμός (Γεωπον. Ζ, 37). Τὰ στέμφυλα, ἀφ' οὗ ἐξεπιέζοντο ἐντελῶς, ἐτίθεντο καὶ ἔμενον ἐπί τινα χρόνον ἐντὸς ὕδατος, μεθ' ὃ, ἐκ νέου θλιβόμενα παρῆγον τὸν δευτερίαν ἢ θάμναν λεγόμενον οἶνον, ἀσθενῆ καὶ δευτέρας ποιότητος. Κατεσκευάζετο δ' οἶνος καὶ ἐκ σταφίδων, πολλάκις ἐμβαπτομένων καὶ εἰς ζέον ἔλαιον, καὶ τὸ προϊὸν τοῦτο οἱ Ῥωμαῖοι ὠνόμαζον πάσσον (Ἀθήν. I, 440). Οὐδὲ τὴν τρύγα δὲ, ἢ ὑποστάθμην τοῦ γλεύκους, παρημέλουν, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὴν ἐγχέοντες ἓν τρίτον ὕδατος, οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ἓν δέκατον, μετὰ τῶν ἀπαφρισμάτων τοῦ ἐψήματος, κατεσκεύαζον τὸν τρυγίαν λεγόμενον οἶνον, ποιότητος ἐντελῶς ὑποδεεστέρας. Ὁ δ' ὁμφακίας ἦν ὁ ἐξ ἡμιωρίμων σταφυλῶν κατασκευαζόμενος, ποιότητος εὐτελοῦς, εἰς χρῆσιν τῶν τρυγητῶν (Γεωπον. ΣΤ, 13). Γλυκὺν κατεσκεύαζον τὸν οἶνον ἡλιάζοντες τὰς σταφυλὰς ἐπί τινας ἡμέρας, καὶ ἀφίνοντες νὰ εἰσπνέῃ ὁ ἀὴρ κατὰ χρόνον ἐπὶ μᾶλλον ἢ ἧττον μακρὸν εἰς τὸ ζυμούμενον γλεῦκος (Γεωπ. Ζ, 19). Κατὰ τὰ χρώματα οἱ Ἕλληνες διέκρινον τὸν οἶνον εἰς τέσσαρα, τὸν λευκὸν, τὸν κιρρὸν, τὸν ἐρυθρὸν καὶ τὸν μέλανα (Ἀθήν. Α, 3), καὶ τὸν τρίτον τοῦτον ἐννοεῖ ὁ Ὅμηρος ὅταν λέγῃ τὸν πόντον οἶνοπα. Πρὸς προφύλαξιν ἀπὸ ὀξυδώσεως, καὶ ἵνα εἰς τὸν οἶνον δοθῇ εὐωδία, ἐνέβαλλον οἱ ἀρχαῖοι εἰς τοὺς πίθους

διαφόρους προφυλακτικὰς οὐσίας, ἢ τὴν γεῦσιν ἀλλοιούσας ἢ ἀρωματικὰς, οἷον θαλάσσιον ὕδωρ, ἅλας τηγανιτὸν, ῥητίνην, τερέβινθον, γύψον, γλεῦκος ἐψημένον, χόρτα εὐώδη, κτλ. Ἡ ῥητίνη ἢ ἡ πίσσα, εἰς τὸ γλεῦκος μιγνυμένη, παρεκώλυεν, ὡς ἐπιστεύετο, τὴν σφοδρὰν αὐτοῦ ζύμωσιν· ἀλλ' ὁ τοιοῦτος ῥητινίτης οἶνος, ὅτε ἦν νέος, ἐνομίζετο κεφαλαλγίας πρόξενος καὶ ἐπίνετο μόνον ὑπὸ τῶν οἰνοφλύγων, δι' ὃ καὶ παρὰ τοῖς Ῥωμαίων ἐλέγετο crapula (κραιπάλη). Δι'εὐωδίαν δ' ἐνέθετον τὸ λεγόμενον τρίμμα, κατασκευαζόμενον ἐξ ἀρωμάτων (Ἀθήν. Α, 34. — Πολυδ. ΣΤ, 12). Καὶ ὑγιεινοὶ δ' οἶνοι παρεσκευάζοντο, ἐμβαπτομένων αὐτοῖς διαφόρων φαρμάκων, ὡς ὁ πράσιος λεγόμενος διὰ τὸν βῆχα, ὁ σκιλλιτικὸς, διὰ τὸν στόμαχον, ὁ ἀψινθίτης, ὁ μυρτίτης καὶ πλεῖστα ἄλλα εἴδη ποιητῶν οἴνων. Ἀλλ' οἱ μὲν Ἕλληνες οἰνοποιοὶ ἐνεκρέμων μόνον εἰς τὸν οἶνον ἐπί τινα χρόνον ἐντὸς δέματος τὴν ξένην οὐσίαν, οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ἐμίγνυον αὐτὴν, βράσαντες μετὰ γλεύκους (Γεωπ. Η, 1. 34.—Plin. H. N. XIV, 19). Καὶ ὅτε δ' ἔπινον τὸν οἶνον, ἐμίγνυον μετ' αὐτοῦ διάφορα, ὡς τυρὸν, ἅλευρον (Ὁμ. Ἰλ. Λ, 630. — Ἀθήν. Α, 432). Ἴδ. καὶ Πλάτ. Συμπ. Α, 4). Ἐκ τῆς μετὰ μέλιτος μίξεως κατεσκευάζετο τὸ οἰνόμελι, ἐφευρεθὲν, ὡς ἐπιστεύετο, ὑπὸ τοῦ μελισσουργοῦ Ἀριστταίου (Pl. XIV, 4), καὶ περιέχον ἓν μέρος μέλιτος ἐπὶ τεσσάρων οἴνου, ἢ γλεῦκος κατὰ τὸ ἥμισυ ἐξατμισθὲν διὰ ζέσεως, μεθ' ἑνὸς δεκάτου μέλιτος (Διοσκρ. Ε, 16. — Γεωπον. Η, 26.—Hor. Sat. II, 4, 24.—Macrob. Sat. VII, 12.—Senec. Ep. 122). Ὁ παλαιὸς οἶνος ἐξετιμᾶτο καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ὡς ἡδύτερος καὶ τονικώτερος (Ἀθήν. Α, 26. Β, 36.—Plin. VII, 3). Ὁ Νέστωρ ἔπινεν οἶνον ἐνδεκαετῆ (Ὁμ. Οδ. Γ, 391), καὶ ὁ Ἀθήναιος (ΙΓ, 584) μνημονεύει οἴνου 16 ἐτῶν. Ἐπὶ δὲ τῶν Ῥωμαίων ὑπῆρχον οἶνοι μὴ θεωρούμενοι πόσιμοι πρὸ τῆς ἡλικίας τοῦ εἰκοστοῦ ἢ εἰκοστοῦ πέμπτου ἔτους (Ἀθην. Α, 27.— Hor. Carm. I, 9, 7), καὶ τούτους ἵνα ταχύτερον φέρωσιν εἰς ὡρίμανσιν, ἐθέρμαινον τὸ γλεῦκος (Πλούτ. Συμπ. Ε. 3), ἐκτιθέντες αὐτὸ εἰς τὸν ἥλιον ἢ τὸν καπνὸν τῶν ὑποκαύστων (Colum. I, 6.—Hos. Carm. III, 3, 9.—Tibuf. II, 1), ἢ ἐβύθιζον τὸ περιέχον αὐτὸ ἀγγεῖον εἰς τὴν θάλασσαν, ὅτε καὶ ὁ ἐξ αὐτοῦ οἶνος ἐλέγετο θαλασσίτης. Ὁ δὲ Πλίνιος μνημονεύει καὶ οἴνου ὑπερδιακοσίων ἐτῶν, ὃν καλεῖ Ὀπιμιανὸν, κατὰ τὸν ὕπατον τοῦ ἔτους 121 π. Χ., ὅστις εἶχε γίνει πηκτὸς, καὶ μόνον εἰς ὕδωρ ἢ εἰς νέον οἶνον ἀραιούμενος ἐπίνετο.—Ὁ Ὅμηρος (Ὀδ. Ι, 303) ἐκθειάζει τὸν ἐρυθρὸν οἶνον ὃν ὁ Μάρων, ἱερεὺς τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Ἰσμάρᾳ τῆς Θρᾴκης προσέφερεν εἰς τὸν Ὀδυσσέα. Καὶ πραμνίου οἴνου μνημονεύει ὁ ποιητὴς (Ἰλ. Δ, 638. Ὀδ. Κ. 234), παραγομένου καὶ ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις ἐν τῇ νήσῳ Ἰκορίᾳ, περὶ τὴν Ἔφεσον, τὴν Σμύρνην, ἐν Λέσβῳ καὶ ἀλλαχοῦ. Ὁ αὐτὸς δὲ καὶ ψίθιος ἐλέγετο, καὶ ἦν σκληρὸς κατ' ἐπαρχίδα (Ἀθήν. Α, 28 κλ.), καὶ οὐχὶ ἡδύς. Ὁ καπνίας εἶχε τὸ ὄνομα ἐκ τοῦ καπνώδους χρώματος τῆς σταφυλῆς αὐτοῦ (Ἀθήν. Α, 31. — Ἀρστ. Ζ. γενν. Δ, 4. — Θεόφρ. Φ. Ἱστ. Β, 3, 2). Ὁ δὲ σαπρίας λέγεται ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ Ἁρμιπισοῦ ἴσος τῷ Νέκταρι (Ἀθήν. Α, 29). Ὁ ἀνθοσμίας δὲ κατεσκευάζετο ἐξ ὀμφάκων (Ἀθήν. Α, 32. ΙΑ, 462), ἢ ἐκ σταφυλῶν νέων ἀμπέλων (Σουίδ.—Ἡσύχ. ἐν λ.). Οἱ δὲ μᾶλλον ἐπιζήτητοι ἐν Ἑλλάδι οἶνοι ἦσαν ὑπὲρ πάντας οἱ τῆς Χίου, οἵτινες καὶ ἐπωλοῦντο μνᾶς (100 δραχμῶν) ὁ μετρητὴς (Πλούτ. π. Εὐθυμ. 10), καὶ τῆς Θάσου, Λέσβου, Κῶ, τῆς ἀντιπέραν μικρασιανῆς παραλίας (Στρβ. ΙΔ, 651) κατὰ τὸ ὄρος Τμῶλον, τὰ μεταξὺ Ἕρμου καὶ Καΰστρου (Στρβ. ΙΔ, 650) πρὸς τῷ Μαιάνδρῳ εἰς τὴν Κατακεκαυμένην χώραν, εἰς τὴν Ἔφεσον (Διοσκρ. Ε, 12), τὴν Κνίδον, τὴν Μίλητον (Ἀθήν. Α, 29), τὰς Κλα-

ζομενὰς (Plin. XIV, 9). Ἐξαιρέτους δ' οἴνους παρῆγον πλὴν τούτων καὶ ἡ Λάμψακος ἐν Ἑλλησπόντῳ, διάφορα μέρη τοῦ Πόντου, τῆς Βιθυνίας, τῆς Παφλαγονίας, ἡ Κύπρος, ἡ Τελμησσὸς τῆς Καρίας, ἡ Τρίπολις, ἡ Βηρυττὸς καὶ ἡ Τύρος. Ὁ δὲ Μέγας βασιλεὺς προέκρινε καὶ ἔπινε μόνον τὸν Χαλυβώνιον οἶνον τῆς Βεροίας, ὅστις ὕστερον παρήγετο καὶ ἐν Δαμασκῷ (Ἀθήν. Α, 28.—Γεωπον. Ε, 2.—Plin. XIV, 9). Ἐξετιμᾶτο δὲ πολὺ καὶ ὁ Βαβυλώνιος, καὶ ὁ βίβλινος τῆς Φοινίκης (Ἀθήν. Α, 29). Καὶ ἐν Αἰγύπτῳ δὲ, ἔνθα καὶ τὴν πρώτην καλλιέργειαν τῆς ἀμπέλου παραδέχεται ὁ Ἑλλάνικος, παρήγοντο παντοῖοι οἶνοι, ἐξ ὧν ἐπαινοῦνται ὁ μαρινίτης πρσῖον τῆς περὶ τὴν Ἀλεξάνδρειαν χώρας, ὁ ταινιωτικὸς, οὕτω κληθεὶς ἀπὸ τῆς παραγούσης αὐτὸν ταινίας γῆς κατὰ τὰ αὐτὰ μέρη (Ἀθήν. Α, 33), ὁ Ἀντύλλης, ἐκ πόλεως ὀλίγον ἀπεχούσης τῆς Ἀλεξανδρείας, ὁ σεβεννυτικός· προσέτι ὁ τῆς Κοπτοῦ ἐν Θηβαΐδι, ὁ τῆς Μερόης (Lucan. X, 161.—Γαλην. Α, 9. ΙΒ, 4. — Πολυδ. ΣΤ, κλ.—Αθήν. Α. Ι. — Γεωπον. Γ - Ζ. — Virg. Georg. II—Plin. H. N. XIV. XXIII, 1-30.—Columella XII).

Οἰνοτρόπαι, αἱ τρεῖς θυγατέρες Ἀνίου, τοῦ βασιλέως τῆς Δήλου, οὕτω κληθεῖσαι διότι ἠδύναντο νὰ μεταβάλλωσι τὸ ὕδωρ εἰς οἶνον, ὡς καὶ παντοῖα ἄλλα ἀντικείμενα εἰς σῖτον, ἐλαίας κτλ. (Τζέτζ. εἰς Λυκόφρ. —Δύκτις, Γ, 29). Κατ' Ὀβίδιον (Met. XIII, 650) ἠθέλησεν ὁ Ἀγαμέμνων νὰ τὰς ἁρπάσῃ ἀπὸ τοῦ πατρός των, καὶ τότε ὁ Διόνυσος τὰς μετεμόρφωσεν εἰς περιστεράς.

Οἰνοῦς, 1) Ποταμὸς ἐν Λακωνίᾳ, πηγάζων βορειανατολικῶς ἐκ τῶν ὀρέων τῆς Ἀργολίδος, ῥέει πρὸς τὰ νοτιανατολικὰ πρὸ τῆς Σελλασίας, μεταξὺ τῶν ὀρέων Ὀλύμπου καὶ Εὐάντος, καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸν Εὐρώταν ὑπεράνω τῆς Σπάρτης. Ν. Κελεφίνα (Πολὲ. Β, 65, 66.—Liv. XXXIV, 28).—2) Χωρίον ἐν τῇ Λακωνικῇ ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου ποταμοῦ (Στέφ. Βυζ.).

Οἰνοῦσ(σ)αι, 1) πέντε νῆσοι μεταξὺ Χίου καὶ τῆς ἀντιπέραν ξηρᾶς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας (Ἡρδ. Α, 105.—Θουκ. Η, 24), διατηροῦσαι τὸ ἀρχαῖον ὄνομα.—2) Τρία νησίδια πρὸ τῆς Πελοποννήσου, πρὸς τῷ νοτίῳ ἀκρωτηρίῳ τῆς Μεσσηνίας, ἀπέναντι τοῦ κόλπου Φοινικοῦντος (Παυσ. Δ, 34). Ν. ἡ μείζων Σακιότσα· ἡ δευτέρα Καβρέρα.

Οἰνοῦττα, πλακοῦς ζυμούμενος μετ' οἴνου καὶ μέλιτος. Τὸ αὐτὸ ὄνομα ἀπεδίδετο καὶ εἴς τι φυτόν (Αἰλ. π. ἰ. Β, 40. — Ἀθήν. ι', σ. 429).

Οἰνοφορεῖον, οἰνοφόριον, κάλαθος ἐν ᾧ ἔφερον μικρὰ ἀγγεῖα οἴνου, ἰδίως εἰς ὁδοιπορίας.

Οἰνοφόρος, ὁ δοῦλος ὁ φέρων τὸ οἰνοφορεῖον. Ὁ Πραξιτέλης ἔγλυψε περίφημον ἄγαλμα τοιούτου οἰνοφόρου (Plin. 16, N. XXXV, 19, 10).

Οἰνόφυτα, χωρίον ἐν τοῖς νοτίοις τῆς Βοιωτίας, πιθανῶς ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ Ἀσωποῦ, πρὸς ἀνατολὰς τῆς Τανάγρας, περίφημον διὰ τὴν κατὰ τὰ 456 π. Χ. νίκην τῶν Ἀθηναίων κατὰ τῶν Βοιωτῶν (Θουκ. Α. 108. Δ, 95. — Πλάτ. Μενέξ. 242 Β).

Οἰνοχόη.

Οἰνοχόη, τὸ ἀγγεῖον ὃ ἐπληροῦτο ἐκ τῶν ἀμφορέων, καὶ ἐξ οὗ ἔχυνον εἰς τὰ κύπελλα (Ἡσίοδ. Ἔργ. κ. Ἡμ. 746). Μεταγενεστέρως δ' ἐλέγετο οὕτω πᾶν τὸ κυλικεῖον μετὰ τῶν ἐπ' αὐτοῦ ἀγγείων.

Οἰνοχόος, νέος, ἐκ τῶν εὐειδεστέρων καὶ καλῶς ἐσταλμένος, τὸ καθῆκον δ' ἔχων εἰς τὰ συμπόσια νὰ ἐγχέῃ τὸν οἶνον εἰς τὰ ποτήρια τῶν συνδαιτυμόνων. Ἐν Ὀλύμπῳ, τοῦ Διὸς οἰ-

νοχόος ἦν ὁ Γανυμήδης καὶ τῶν θεῶν ἐν γένει ἡ Ἥβη.

Οἶνοψ, 1) πατὴρ τοῦ Λειώδους, ἑνὸς τῶν μνηστήρων τῆς Πηνελόπης (Ὁμ. Ὀδ. Φ, 144). — 2) πατὴρ τοῦ Θηβαίου ἥρωος Ὑπερβίου (Αἰσχλ. Ἑπτ. ἐπ. Θ. 505). — 3) Ἐπίθετον ὃ ὁ Ὅμηρος ἀποδίδει εἰς τὴν θάλασσαν, ἐννοῶν τὴν μελανὴν αὐτῆς ὄψιν (Ἰλ. Ψ, 316. Ὀδ. Β, 421. Ε, 132 κλ.).

Οἰνώνη, 1) τὸ ἀρχαιότερον ὄνομα τῆς νήσου Αἰγίνης (Πίνδ. Ἴσθμ. Δ. — Ἡρδ. Η, 48). — 2) Θυγάτηρ τοῦ Κεβρῆνος, θεοῦ ποταμίου, γυνὴ τοῦ Πάριδος, ἐξ οὗ, πρὶν ἢ οὗτος ἁρπάσῃ τὴν Ἑλένην, ἔσχεν υἱὸν τὸν Κόρυθον. Ὅτε δ' ὁ Πάρις ἐπληγώθη ὑπὸ τοῦ ἰοβόλου βέλους τοῦ Φιλοκτήτου, ἠρνήθη κατ' ἀρχὰς νὰ τὸν θεραπεύσῃ· εἶτα δὲ, ὅτε εἶδεν αὐτὸν νεκρὸν, μετενόησε, καὶ ηὐτοκτόνησε κρεμασθεῖσα (Ἀπολλόδ. Γ, 12, 6. — Παρθ. Ἐρωτ. 4. 34).

Οἰνωτρία, κατ' ἀρχὰς τὸ νοτιοδυτικὸν πέρας τῆς Ἰταλίας, κατὰ τὸν οἰκιστὴν αὐτῆς, τὸν ἐξ Ἀρκαδίας Οἰνωτρὸν, ἢ ὡς οἴνου παραγωγική· εἶτα δ' ἐξετάθη ἡ ἐπωνυμία καὶ εἰς πᾶσαν τὴν Ἰταλίαν (Ἡρδ. Α, 167. — Στρβ.).

Οἰνωτροί, Πελασγοὶ μετὰ τοῦ Οἰνωτροῦ ἐξ Ἀρκαδίας ἐλθόντες κατὰ τὴν δεκάτην ἑκατονταετηρίδα π. Χ. καὶ τὰ νοτιοδυτικὰ τῆς Ἰταλίας οἰκήσαντες (Διον. Ἁλικ.).

Οἰνωτρὸς, ὁ νεώτατος υἱὸς τοῦ Λυκάονος, βασιλέως τῆς Ἀρκαδίας, μεταβὰς μετ' ἀποικίας Πελασγῶν Ἀρκάδων εἰς Ἰταλίαν, ἧς τὸ νοτιοδυτικὸν κατ' αὐτὸν ὠνομάσθη Οἰνωτρία· μέρος δ' αὐτῆς ἐκλήθη Πευκετία κατὰ τὸν συνοδεύοντα αὐτὸν ἀδελφόν του Πευκέτιον (Διον. Ἁλικ. Α, 11. Β, 1).

Οἰόβαζος, ὄνομα Πέρσου παρ' Ἡροδότῳ (Δ, 83).

Οἴοκλος, υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Ἄσκρης, κτίστης τῆς ὁμωνύμου τῇ μητρὶ αὐτοῦ Βοιωτικῆς πόλεως (Παυσ. Θ, 29).

Οἰόλυκος, υἱὸς τοῦ Θήρα, ἐγκαταλειφθεὶς ἔκθετος εἰς τοὺς λύκους ἐν Σπάρτῃ, ὅτε ὁ πατήρ του ἦλθεν ἐκ Σπάρτης μετ' ἀποίκων εἰς τὴν ὁμώνυμον αὐτῷ νῆσον.

Οἶον. Δύο δῆμοι τῆς Ἀττικῆς ἔφερον τὸ ὄνομα τοῦτο, διακρινόμενοι διὰ τῶν τοπικῶν αὐτῶν ἐπιθέτων. Ὁ μὲν ἐλέγετο Οἶον τὸ Κεραμεικὸν, ἀνήκων τῇ Λεοντίδι φυλῇ, καὶ κείμενος πιθανώτατα βορείως τοῦ ἐξω Κεραμεικοῦ, ὡς ὑπό τινων ὑπετέθη περὶ τὴν «Κάτω Βάθεια»· ὁ δὲ ἐκαλεῖτο Οἶον τὸ Δεκελικὸν, ἀνήκων εἰς τὴν Ἱπποθοωντίδα φυλὴν, καὶ ἔκειτο νοτίως τῆς Δεκελείας (Τατοίου), διότι τὰ βορειότερα χωρίζονται αὐτῆς δι' ὀρέων, ἴσως κατὰ τὸ «Λιόπεσι». Ἡ δημοτικὴ δ' ἐπίκλησις τῶν κατοίκων ἦν ἐξ Οἴου.

Οἰοπόλος, ποιμὴν πρόβατα βόσκων

Ἐκ χειρογ. Βιργιλ.

εἰς μεμονωμένα καὶ ἀκατοίκητα μέρη (Ὁμ. Ὕμν. εἰς Ἑρμ. 314. — Πίνδ.).

Οἰόρπατα, παρὰ Σκύθαις αἱ Ἀμαζόνες, τοῦ ὀνόματος δηλοῦντος τὰς ἀνδροκτόνους (Ἡρδ. Δ, 110).

Οἰοχίτων, ὁ ἕνα μόνον, ἢ ὁ ἐκ προβατίνου δέρματος χιτῶνα φορῶν. Οὕτω καλεῖ τοὺς μοναχοὺς Γρηγόριος ὁ Ναζιανζηνὸς (Τόμ. Β, 218 Β).

Ὀϊστὸς (ὁ καὶ ἡ), βέλος, ἔχον ὀπίσω πτερὸν (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 171 κλ.), ἐμπρὸς δὲ μεταλλίνην αἰχμὴν (Ἰλ. Ν, 650), ὡοειδῆ,

ἐνίοτε δὲ τριγλώχιν (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 393), ἤτοι τρεῖς ἔχουσα γλυφὰς ἢ ἀκίδας. Τῶν δὲ

Ἀσιανῶν καὶ τῶν ὑπερβορείων βαρβάρων ἦν συνήθως ἡ αἰχμὴ τοῦ ὀϊστοῦ ἀγκιστροειδής.

Οἰστράβλης, υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Ἡσυχίας, θυγατρὸς τοῦ Θεσπίου (Ἀπολλ. Β, 7, 8).

Οἰσύμη, παρ' Ὁμήρῳ δὲ (Ἰλ. 8, 304) Αἰσύμη, πόλις ἐν Θράκῃ, μεταξὺ τῶν ποταμῶν Σρυμόνος καὶ Νέστου, ἀποικία τῶν Θασίων (Θουκ. Δ, 107. — Plin IV, N, 18).

Οἴτη, σειρὰ ὀρέων ἀπὸ τοῦ Πίνδου ἢ τῆς νοτίας ἄκρας αὐτοῦ, τοῦ Τυμφρηστοῦ, ἀρχομένη, καὶ πρὸς ἀνατολὰς ἐκτεινομένη, παραλλήλως τῇ Ὀθρυϊ, ἀφ' ἧς χωρίζει αὐτὴν ὁ Σπερχειὸς, μέχρι τοῦ Μαλιακοῦ κόλπου, παρ' ᾧ ἀποτελεῖ τὸ στενὸν τῶν Θερμοπυλῶν, καὶ νοτιανατολικῶς παρεκτάσεις ἔχει παρὰ τὴν ἀκτὴν τὸν Καλλίδρομον, τὴν Κνημίδα κλ. Ὄρος ἐν γένει τραχὺ, ἐγείρεται παρὰ τὰ βορειανατολικὰ εἰς κορυφὴν ἀπότομον 2150 μέτρων, ἐφ' ἧς ἐπιστεύετο ὅτι ἐκάη ὁ Ἡρακλῆς, δι' ὃ καὶ Πυρὰ καὶ Φρυγία ἐλέγετο (Liv. XXXVI, 30), ἔχουσα καὶ τειχίου λείψανα. Διήρει δ' ἡ σειρὰ αὕτη τὴν Θεσσαλίαν ἀπὸ τῆς νοτιωτέρας Ἑλλάδος, καὶ ἡ ὑπὲρ αὐτὴν θεσσαλικὴ χώρα ἐκαλεῖτο ἀπ' αὐτῆς Οἰταία, οἱ δὲ κάτοικοι Οἰταῖοι ἢ Οἰταιεῖς (Ἡρδ. Ζ, 117. — Θουκ. Γ, 92. Η, 3. — Στρβ. Θ, 130).

Οἰτόλενος, ᾆσμα πένθιμον, ψαλλόμενον εἰς ἀνάμνησιν τοῦ θανάτου τοῦ Λίνου (Παυσ.).

Οἰτόσυρος, παρὰ τοῖς Σκύθαις ἐπίθετον τοῦ Ἀπόλλωνος (Ἡρδ. Δ, 59).

Οἴτυλος (ὁ), πόλις Λακωνικὴ, ἧς μνημονεύει ἤδη ὁ Ὅμηρος (Ἰλ. Β, 585), ἐπὶ τοῦ Μεσσηνιακοῦ κόλπου, ἔχουσα λιμένα καὶ ναὸν τοῦ Σεράπιδος (Παυσ. Γ, 21. Ζ, 25. Ι). (Ν. Μαραθονήσι).

Οἰχαλία. Τὸ ὄνομα τοῦτο ἔφερον διάφοροι ἀρχαιόταται πόλεις τῆς Ἑλλάδος, αἵτινες πᾶσαι ἠξίουν ὅτι ἦσαν ἡ ἀρχικὴ καθέδρα τοῦ Εὐρύτου. 1) Πόλις ἐν Θεσσαλίᾳ, κειμένη ἐπὶ τοῦ Πηνειοῦ ποταμοῦ, κατεδαφισθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους διότι ὁ Εὔρυτος δὲν ἠθέλησε νὰ τῷ δώσῃ τὴν θυγατέρα του Ἰόλην εἰς γάμον (Ὁμ. Ἰλ. Β, 596. 730. Ὀδ. Φ, 13. — Στρβ. Η). — 2) Ἐν τῇ νήσῳ Εὐβοίᾳ παρὰ τῇ Ἐρετρίᾳ, ἡ ἣν οἱ μεταγενέστεροι ποιηταὶ μνημονεύουσιν ὡς τὴν παρὰ τοῦ Ἡρακλέους καταστραφεῖσαν (Σοφκλ. Τραχ. 75. — Εὐρ. Ἡρ. μαιν. — Ἀπολλν. Ῥόδ.-Ἀπολλδ.). — 3) Ἀρχαιοτάτη καὶ ἐπίσημος πόλις τῆς Μεσσηνίας πρὸς τὰ μεθόρια τῆς Ἀρκαδίας, κτίσμα Μελανέως, εἶτα δὲ Ἀνδανία κληθεῖσα, καὶ ἣν ὁ Σράβων ἐκλαμβάνει ὡς τὴν ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου μνημονευομένην. — 4) Πόλις ἐν Τραχῖνι. — 5) Πόλις ἐν Αἰτωλίᾳ (Στρβ. Θ, 438).

Οἰχόρδας, ποταμὸς τῆς Σηρικῆς ἐν Ἀσίᾳ (Πτολ. ΣΤ, 16). Ν. Σελέγγας.

Οἰώνιχος, Ἀθηναῖός τις ἄσωτος καὶ ἐκδεδιητημένος (Ἀριστφ. Ἱππ. 1281).

Οἰωνὸς, υἱὸς Λεκυμνίου, ἀδελφὸς τῆς Ἀλκμήνης, ἐκ Μιδέας, πόλεως τῆς Ἀργολίδος, σύντροφος τοῦ Ἡρακλέους, πρῶτος Ὀλυμπιονίκης εἰς τὸ στάδιον (Πινδ. Ὀλ. ΙΑ, 64), συνεξεστράτευσε μετὰ τοῦ Ἡρακλέους εἰς Σπάρτην, καὶ ἐφονεύθη ἐκεῖ ὑπὸ τῶν υἱῶν τοῦ Ἱπποκόοντος (Πινδ. Ὀλ. ΙΑ, 86. — Ἀπολλδ. Β, 7, 3), δι' ὃ τῷ ἀνηγέρθη ἐκεῖ μετὰ ταῦτα μνημεῖον σὺν τῷ τοῦ Ἡρακλέους.

Οἰωνὸς, τὸ πτηνὸν, ἰδίως τὸ σαρκοφάγον, τὸ μόνον ἐκ τῶν ἱπταμένων, εἰς οὗ τὴν πτῆσιν καὶ τὴν φωνὴν ἀπέβλεπον οἱ ἀρχαῖοι ὡς τὸ μέλλον προλέγουσαν· ἐξ οὗ οἰωνὸς καὶ αὐτὴν τὴν τοῦ μέλλοντος προδήλωσιν ἐσήμαινε, καὶ οἰωνοσκόποι ἦσαν οἱ ἱερεῖς καὶ μάντεις οἱ τοὺς οἰωνοὺς παρατηροῦντες, καὶ κατ' αὐτοὺς τὸ μέλλον προλέγοντες. Παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις ἀπετέλουν ὅλην συντεχνίαν, καὶ διεκρίνοντο ἔχοντες ὡς σύμβολον εἰς τὰς χεῖρας ῥάβδον κυρτὴν (ἴδ. Μαντική).

Οἰωτὸς, χιτὼν ἐξ ἐρίων κατεσκευασμένος, καθ' Ἡσύχιον.

Ὄκελλος ὁ Λευκανὸς, φιλόσοφος Πυθαγόρειος ἐποχῆς ἀμφιβαλλομένης. Εἰς αὐτὸν ἀποδίδοται σύγγραμμα «περὶ τῆς τοῦ παντὸς φύσεως», πραγματευόμενον ἰδίως περὶ τῆς τοῦ κόσμου αἰωνιότητος. Ἀλλ' ὑπὸ πολλῶν ἀμφισβητεῖται ἡ γνησιότης αὐτοῦ, καὶ ὑποτίθεται γραφὲν κατὰ τὴν πρώτην π. Χ. ἑκατονταετηρίδα.

Ὀκηττὶς καὶ Σεύτλις, νῆσος Βρεττανικὴ, κειμένη ἀπέναντι τῆς βορείας ἄκρας τῆς Σκωτίας (Πτολ. Δ, 30) N. Soutli-Ronaldsha.

Ὄκκαβος, κύκλος ἐν γένει, καὶ ἰδίως τὸ ψέλλιον, βραχιόλιον (Ἡσύχ.—Ἐτυμολ. Μέγ.).

Ὀκλαδίας, δίφρος συμπτυσσόμενος καὶ ὃν ἕφερον οἱ δοῦλοι ἀκολουθοῦντες τοὺς κυρίους των εἰς τὴν ἀγορὰν, εἰς τὰς πομπὰς κλ. Τοῦτον ἐλέγετο ἐφευρὼν ὁ Δαίδαλος (Ἰδ.).

Ὄκρικλος, καὶ **Ὀκρίκολα,** πόλις τῆς ἐν Ἰταλίᾳ Ὀμβρικῆς, ἣν διέρρει ὁ Τίβερις (Στρβ.—Στεφ. Βυζ.). N. Otricoli.

Ὄκνος, υἱὸς τοῦ Τιβέριος καὶ τῆς Μαντοῦς, θυγατρὸς τοῦ Τειρεσίου, ἢ μάντιδός τινος, θυγατρὸς τοῦ Ἡρακλέους, κτίστης τῆς Μαντύης, ἣν ὠνόμασε κατὰ τὴν μητέρα του (Virg. Æn. 168). Ὑπό τινων δὲ λέγεται καὶ υἱὸς ἢ ἀδελφὸς τοῦ Αὐλήτου, κτίστου τῆς Περουσίας, οἰκίσας καὶ αὐτὸς τὴν Φελσίναν, τὴν εἶτα Βονωνίαν μετονομασθεῖσαν.

Ὄκνος, συμβολικὸν πρόσωπον τῆς ὀκνηρίας, παριστᾶτο ἐν τῇ ἀρχαίᾳ γλυπτικῇ καὶ ζωγραφικῇ ὡς ἄνθρωπος πλέκων ἀχύρινον σχοινίον, οὗ ὅμως τὴν ἄκραν παρορᾷ ὑπὸ ὄνου τρωγομένην. Τοιαύτη ὑπῆρχε περίφημος εἰκὼν τοῦ Νικοφάνους, μαθητοῦ τοῦ Παυσίου (Παυσ. I, 29. — Plin. XXXV, 13, 7).

Ὀκρίβας, 1) Τρίπους βάσις ἐφ' ἧς οἱ ζωγράφοι εἰργάζοντο τὰς εἰκόνας των.—2) Τὸ λογεῖον τοῦ θεάτρου, ἀφ' οὗ ἀπήγγελλον οἱ ὑποκριταὶ (Φιλόστρ. Β. Σοφ. Α, 7, 9. —Θεμιστ. Λογ. 26).

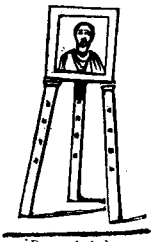

Ῥωμ. ἀνάγλυφ.

Ὀκταβία, 1) ἀδελφὴ τοῦ αὐτοκράτορος Ὀκταβιανοῦ (τοῦ Αὐγούστου), γυνὴ τοῦ Γ. Μαρκέλλου, ὑπάτου τῷ 50 π. Χ. εἶτα δὲ τοῦ Ἀντωνίου, ὅστις τὴν ἐγκατέλιπε διὰ τὴν Κλεοπάτραν. Ἀπέθανε δὲ τῷ 11 π. Χ.

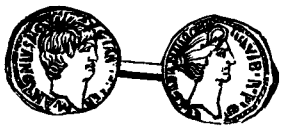

Τὸν ἐκ τοῦ Μαρκέλλου υἱὸν αὐτῆς υἱοθέτησεν ὁ Αὔγουστος. Εἰς δὲ τοὺς ἀπογόνους τῶν δύο ἐκ τοῦ αὐτοῦ πατρὸς θυγατέρων περιῆλθεν εἶτα ὁ θρόνος τῆς Ῥώμης.—2) Θυγάτηρ τοῦ αὐτοκράτορος Κλαυδίου καὶ τῆς Μεσσαλίνης, σύζυγος τοῦ Νέρωνος, ὅστις ἀποπέμψας αὐτὴν, ἐνυμφεύθη τὴν ἐρωμένην του Ποππαίαν, καὶ μετὰ ταῦτα (τῷ 62 μ. Χ.) τὴν ἐθανάτωσε.

Ὀκταβιανὸς ἢ **Ὀκτάβιος,** ἐκ τοῦ ἐν Ῥώμῃ γένους τῶν Ὀκταβίων, γεννηθεὶς τῇ 23 Σεπτεμβρίου, 63 π. Χ., ἔγγονος ἀδελφῆς τοῦ Καίσαρος, ὑφ' οὗ καὶ υἱοθετήθη ἐν ἀγνοίᾳ του. Μετὰ δὲ τὴν δολοφονίαν τοῦ Καίσαρος, ἔσπευσεν εἰς Ῥώμην, καὶ ὡς διάδοχος τοῦ θρόνου ἀνηγορεύθη Καῖσαρ, ὑπὸ τὰ ὀνόματα Γάϊος Ἰούλιος Ὀκταβιανός. Εἰς τὴν τριανδρίαν μετὰ τοῦ Ἀντωνίου καὶ Λεπίδου ἐκλεχθεὶς, ἦρξε μετ' αὐτῶν τυραννικῶς, καὶ ὁ Κικέρων ἔπεσεν ἐν τῶν θυμάτων των. Εἶτα δ' ἐξεστράτευσε μετὰ τοῦ Ἀντωνίου εἰς Φιλίππους τῆς Μακεδονίας κατὰ τῶν φονέων τοῦ Καίσαρος, καὶ ἐκεῖ ἡτ-

τηθέντες ηὐτοκτόνησαν ὅ τε Κάσσιος καὶ ὁ Βροῦτος. Κατὰ τὰ 40 π. Χ. ἐνυμφεύθη ὁ Ἀντώνιος τὴν ἀδελφὴν τοῦ Ὀκταβίου, Ὀκταβίαν, καὶ διενεμήθησαν οἱ δύο τὸ κράτος, ἔχοντες τὴν μὲν Ἰταλίαν ἀπὸ κοινοῦ, ἄλλως δὲ ὁ μὲν Ἀντώνιος ἐν Ἰλλυρίᾳ τὰ πρὸς ἀνατολὰς, ὁ δ' Ὀκτάβιος τὰ πρὸς δυσμὰς τῆς Σκόδρας. Τὸν Ποµπήϊον δὲ, ἀξιοῦντα νὰ τῷ βοηθῇ ἡ Κορσικὴ καὶ ἡ Σαρδινία, ἐνίκησε ναυμαχῶν ἐν Μύλαις, πρὸς τὰ βόρεια τῆς Σικελίας, καὶ φυγὼν αὐτὸς εἰς Μικρὰν Ἀσίαν, ἐβολοφονήθη ἐν Μιλήτῳ. Πολεμήσας δὲ καὶ νικήσας καὶ τὸν Λέπιδον, ἐξέβαλεν αὐτὸν τῆς τριανδρίας. Ὅτε δ' ὁ Ἀντώνιος διεζεύχθη τὴν Ὀκταβίαν τῷ 32 π. Χ., συζῶν μετὰ τῆς Κλεοπάτρας, ἐκήρυξεν ὁ Ὀκτάβιος κατ' αὐτῆς τὸν πόλεμον, καὶ συνοδευομένην ὑπὸ τοῦ Ἀντωνίου τὴν ἐνίκησε κατὰ κράτος ἐν ναυμαχίᾳ εἰς τὸ Ἄκτιον τῆς Ἠπείρου, μεθ' ὃ ἐξεστράτευσεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν. Τότε ηὐτοκτόνησεν ὁ Ἀντώνιος, καὶ ἡ Κλεοπάτρα, μὴ ἐπιτυχοῦσα, ὡς ἤλπισε, νὰ κερδίσῃ τὸν Ὀκτάβιον διὰ τῶν θελγήτρων της, ἔπραξε τὸ αὐτό. Ἔκτοτε, ἀπὸ τοῦ 29 π. Χ., ἀνεκηρύχθη ὁ Ὀκτάβιος αὐτοκράτωρ, καὶ µετὰ µεγαλοπρεπέστατον θρίαμβον ὃν ἐπανηγύρισεν, ἡ Βουλὴ τῆς Ῥώμης τὸν κατέταξε µεταξὺ τῶν θεῶν, αὐτὸς δ' ἔκλεισε τὸν ναὸν τοῦ Ἰανοῦ, ὡς δεῖγμα ὅτι πᾶς πόλεμος ἔπαυσε. Τῷ δ' ἔτει 27 (17 Ἰανουαρίου), τῷ ἀπενεμήθη ὁ τίτλος Σεβαστὸς (Αὔγουστος), ὅστις µετεβιβάσθη καὶ εἰς τοὺς διαδόχους του. Συμβούλους εἶχε τὸν Ἀγρίππαν καὶ τὸν Μαικήναν, καὶ εἰς χεῖράς του ἔλαβε πᾶσαν τὴν ἐξουσίαν, εἰ καὶ διετήρει ἐπιτηδείως τοὺς ἐξωτερικοὺς τύπους τῆς ἐλευθερίας. Ἐκόσμησε δὲ τὴν Ῥώμην διὰ λαμπρῶν οἰκοδομημάτων, ὧν τὸ ἐπισημότατον ἦν τὸ Πάνθεον. Μετὰ πολλὰς, οὐχὶ δὲ πάντοτε εὐτυχεῖς ἐπιχειρήσεις εἰς Γερμανίαν, ἀπέθανεν ὁ Ὀκτάβιος τῇ 19ῃ Αὐγούστου, 14 µ. Χ., εἰς ἡλικίαν 66 ἐτῶν, βασιλεύσας 44 ἔτη. Μετὰ µεγίστων δὲ πομπῶν ἐκάη τὸ σῶμά του ἐν Ῥώμῃ, καὶ ἡ δουλόφρων βουλὴ τὸν ἐκήρυξεν αὖθις θεὸν καὶ τῷ ἔδωκεν ἱερεῖς. Ναοὺς αὐτοῦ καὶ συγχρόνως τῆς θεᾶς Ῥώμης, ἤγειραν καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως, ἀπέναντι τῆς εἰσόδου τοῦ Παρθενῶνος.

Ὀκταετηρὶς, ἴδ. Ἐννεαετηρίς.

Ὀκτάπους, παρὰ Σκύθαις ὁ κεκτημένος δύο βόας καὶ ἅμαξαν (Λουκ. Σκύθ. 1).

Ὀκτάστυλος, ὁ ναὸς ὁ ἔχων ὀκτὼ

κίονας πρὸ τῆς µικρᾶς του πλευρᾶς (Vitr. III, 3, 7).

Ὀκτομασάδης, Σκύθης, ἀδελφὸς τοῦ βασιλέως Σκύλου (Ἡρδ. Δ, 80).

'Οκτάφορον ἢ **'Οκτώφορον**, διασκευὴ δι' ἧς ὀκτὼ ἄνδρες ὁμοῦ ἔφερον

μέγα τι βάρος, ὡς τὸ βαρέλιον οἴνου ἐπὶ τῆς εἰκόνος, ληφθείσης ἐξ ἀρχαίου λύχνου (Cic. Suet.—Mar.).

'Ολαὶ, κριθαὶ ἡμιαλεσμέναι καὶ μεθ' ἅλατος μεμιγμέναι, αἵτινες ἐχύνοντο ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἱερείου πρὶν ἢ σφαγῇ.

'Ολβία, 1) φρούριον ὀχυρὸν εἰς τὸν μυχὸν τοῦ Παμφυλιακοῦ κόλπου, οὐ μακρὰν τοῦ ποταμοῦ Καταρράκτου (Στρβ. ΙΔ, 666). — 2) Πόλις ἀνθοῦσα καὶ ἐμπορικὴ μετὰ ναῶν μεγαλοπρεπῶν, κατὰ τὴν συμβολὴν τοῦ Βορυσθένους καὶ τοῦ Ὑπάνιος, εἰς ἀπόστασιν 240 σταδίων ἀπὸ τῆς ἐκβολῆς αὐτῶν, τῷ 650 π.Χ. ὑπὸ Μιλησίων ἱδρυθεῖσα· ἐκαλεῖτο καὶ 'Ολβιόπολις καὶ Βορυσθένης, οἱ δὲ πολῖται 'Ολβιοπολῖται καὶ Βορυσθενεῖται. Τῷ 56 π.Χ. ἠρημώθη ὑπὸ τῶν Γετῶν· εἶτα δ' ἀνοικοδομηθεῖσα, ἀνεκηρύχθη ἐλευθέρα ὑπὸ τοῦ Τραϊανοῦ· τῷ δὲ 250 μ. Χ. ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν Γότθων, καὶ τότε κατηδαφίσθη ἐξ ὁλοκλήρου. Ἐρείπια δ' αὐτῆς σώζονται ἐν Νικο-

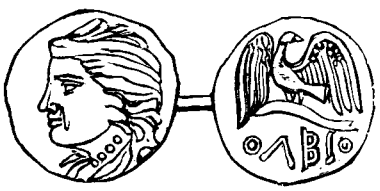

λαΐεφ (Ἡρδ. Δ, 18). —3) **'Ολβία**, πρὶν **'Αστανὸς**, πόλις τῆς Βιθυνίας, εἰς τὸν 'Ολβιακὸν κόλπον, νῦν κόλπον Ἰσμίδ. — 4) 'Αποικία Μασσαλιωτικὴ ἐν τῇ Ναρβωνίτιδι Γαλλίᾳ κατὰ τὸ 'Ολβιανὸν ὄρος, πλησίον τῆς 'Αθηνοπόλεως, ἄλλης ἀποικίας Μασσαλιωτικῆς, πρὸς τῇ ν. Τουλῶνι (Στρβ. Δ, 160. 184. Στεφ. Βυζ.). — 5) Πόλις Ἑλλήνων ἄποικος ἐν τῇ ἀνατολικῇ παραλίᾳ τῆς Σαρδινίας, μετὰ καλοῦ λιμένος, οὗ πολλὴ ἐγίνετο χρῆσις παρὰ Ῥωμαίοις· νῦν Τερρανόβα (Παυσ. Ι, 17. | Πτολ. Γ, 3. — Cic. ad fam. 6, 8).

'Ολβιάδης, ζωγράφος ἐν 'Αθήναις (Παυσ.).

'Ολίατος, υἱὸς τοῦ Ἰβανώλιος, ἡγεμὼν εἰς Μύλασσα τῆς Καρίας (Ἡρδ. Ε, 37).

'Ολίγαιθος, Κορίνθιος ἐπίσημος, οὗ ἐπὶ πολὺ ἐσώζετο ἡ γενεὰ, ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν 'Ολιγαιθίδαι γνωστὴ (Πίνδ. 'Ολ. ΙΓ, 137).

'Ολιγαρχία, ἴδ. Πολιτεύματα.

'Ολίγυρτος, ὄρος μετὰ φρουρίου εἰς τὰ βορειανατολικὰ τῆς 'Αρκαδίας, μεταξὺ Καρυῶν καὶ τῆς Στυμφαλίδος λίμνης (Πολβ. Δ, 11.—Πλούτ. Κλεομ. ΚΣΤ).

'Ολιζὼν, πόλις παραλία τῆς Μαγνησίας ἐν Θεσσαλίᾳ, ἐπὶ τοῦ Θερμαϊκοῦ κόλπου, ἀπέναντι τοῦ Εὐβοϊκοῦ ἀκρωτηρίου 'Αρτεμισίου, ἐπὶ Στράβωνος χωρίον τῆς Δημητριάδος (Ὅμ. Ἰλ. Β, 717. — Στρβ. Θ, 436).

'Ολισίπων ἢ **'Ολίσιπόν**, πόλις τῆς Λυσιτανίας ἐν Ἱσπανίᾳ, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Τάγου ποταμοῦ. Ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων Felicitas Julia μετακληθεῖσα, διετήρησεν ὅμως διὰ τῶν αἰώνων τὸ ἀρχαῖόν της ὄνομα ὑπὸ τὸν τύπον Λισαβών, πρωτεύουσα τῆς Πορτογαλλίας. (Στρβ. Γ, 151.—Πτολεμ.—Στ. Βυζ.).

'Ολκάδες, λαὸς μάχιμος ἐν τῇ Ταρρακωνικῇ τῆς Ἱσπανίας, ἔχων πόλεις 'Αλθαίαν (Πολβ. Γ, 14, 23) καὶ Καρτείαν (Liv. XXV, 1), ἢ ἀμφοτέρας μίαν καὶ τὴν αὐτήν. Μέρος αὐτῶν μετ' ἄλλων Ἱσπανῶν μετῴκισεν ὁ 'Αννίβας εἰς 'Αφρικὴν (Στέφ. Βυζ.).

'Ολκὰς, πλοῖον φορτηγὸν, οὐχὶ μέγα, ὥστε εὐκόλως νὰ ῥυμουλκῆται.

Ὀλκίνιον, πόλις Ἰλλυρική, κυριευθεῖσα ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων τῷ 167 π. Χ. Νῦν Δουλκίνιον.

Ὀλμειός, ποταμὸς τῆς Βοιωτίας, ἐνούμενος μετὰ τοῦ Περμησσοῦ, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὴν Κωπαΐδα λίμνην (Ἡσιοδ. Θεογ. 6).

Ὀλμιαί, ἀκρωτήριον τῆς Ἀχαΐας ἐν Πελοποννήσῳ, χωρίζον τὸν Κορινθιακὸν κόλπον ἀπὸ τῆς Ἀλκυωνικῆς θαλάσσης (Στρβ.).

Ὄλμος, 1) ἰγδίον (γουδί), ἐν ᾧ ἐκοπάνιζον, καὶ ἦν ξύλινον (Ἡσιοδ. Ἔργ. 425), ἢ λίθινον ἢ μετάλλινον (Ἡρδ. Α, 200).—

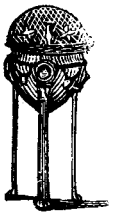

2) Ὁ μετὰ τοῦ ἐπικαλύμματος αὐτοῦ σφαιροειδὴς λέβης ὁ ἐπιτιθέμενος εἰς τὸν τρίπουν, καὶ εἰς ὃν παριστᾶται ἐνίοτε ἐπικαθημένη ἡ Πυθία, ἢ καὶ αἱ μαντικαὶ θεότητες, αὐτὸς ὁ Ἀπόλλων.

Ὄλμωνες, κώμη τῆς Βοιωτίας παρὰ τὴν Κωπαΐδι λίμνη (Παυσ.).

Ὁλότροχος (λίθος), ὁ ὁλοστρόγγυλος, ὡς οἱ οὓς οἱ πολιορκούμενοι ἐσφενδόνιζον κατὰ τῶν μηχανῶν τῶν πολιορκητῶν (Ἡρδ. Θ, 52.—Ξενφ. Ἀνάβ. Δ, 2, 1).

Ὁλοκάρπωμα, θυσία τοῖς θεοῖς, ἡ συνισταμένη ἐκ μόνων καρπῶν.

Ὁλοκαύτωμα, θυσία καθ' ἣν ἐκαίετο πᾶν τὸ ἱερεῖον, καὶ οὐχὶ ὡς συνήθως μέρη μόνον τινὰ αὐτοῦ.

Ὀλοοσών, ἀρχαιοτάτη πόλις τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ Περραιβίας, παραρρεομένη ὑπὸ τοῦ Θεσσαλικοῦ Εὐρώτα ποταμοῦ (Ὅμ. Ἰλ. Θ. 739).

Ὄλορος, 1) βασιλεὺς τῆς Θρᾴκης, πενθερὸς τοῦ Ἀθηναίου στρατηγοῦ Μιλτιάδου (Ἡρδ. ΣΤ, 39).—2) Ἐκ Θρᾴκης, πατὴρ τοῦ ἱστορικοῦ Θουκυδίδου.

Ὁλόσχοινος, τὸ στυππίον ἐξ οὗ, βεβρεγμένου ἢ ἀβρόχου, κατεσκευάζοντο τὰ διάφορα εἴδη σχοινίου (Αἰσχίν. Νομ. Σ, 206. —Αἰλ. Ζ. ἱστ. ΙΒ, 43).

Ὄλουρος, 1) Ὀρεινὸν φρούριον ἐν Ἀχαΐᾳ, πρὸς τῇ Πελλήνῃ, ἐν τῇ στενῇ κοιλάδι ἣν διαρρέει ὁ Σύθας, χωρίζον τὴν Ἀχαΐαν τῆς Σικυωνίας (Ξεν. Ἑλ. Ζ, 4, 17). Νῦν Ξυλόκαστρον.—2) Ὄ λ ο υ ρ ο ς καὶ Ὁ λ ο υ ρ ὶ ς καὶ Δ ώ ρ ι ο ν (Ὅμ. Ἰλ. Β, 594), ἀρχαιοτάτη πόλις τῆς Μεσσηνίας, νοτίως τοῦ ποταμοῦ Νέδα, ἐπὶ τῶν συνόρων τῆς Ἤλιδος (Στρβ. Η, 350).

Ὀλόφυξος, Θρᾳκικὴ πόλις ἐπὶ τῆς Χερσονήσου τοῦ Ἄθωνος, κατοικουμένη ἐπὶ Θουκυδίδου (Δ, 109) ὑπὸ Θρᾳκῶν, Πελασγῶν καὶ Ἑλλήνων (Ἡρδ. Ζ, 22.—Στρβ. Ζ, 331).

Ὄλπαὶ καὶ **Ὄλπη,** φρούριον ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ἀκτῆς τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου ἐν Ἠπείρῳ, εἰς 25 σταδίων ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ Ἀμφιλοχικοῦ Ἄργους. Ἐκεῖ ἦν τὸ κοινὸν δικαστήριον τῆς Ἀκαρνανίας (Θουκ. Α, 107. 111. 113. Γ, 105).

Ὀλπαῖοι, κάτοικοι μέρους τινὸς τῆς Λοκρίδος (Θουκ. Γ, 101).

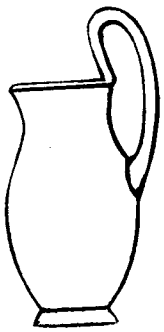

Ὄλπη ἢ Ὄ λ π ὶ ς, λήκυθος ἢ λάγηνος δερματίνη, κυρίως διὰ τὸ ἔλαιον τὸ εἰς τὰ γυμνάσια ἀναγκαῖον (Θεόκρ. Β, 156. — ΙΗ, 45).

Ὄλπια (τὰ), ὄρη τὰ μεταξὺ Γαλλίας καὶ Ἰταλίας, αὐτὰ τὰ καὶ Ἄλπεις καλούμενα.

Ὄλπις, ὄνομα ἁλιέως παρὰ Θεοκρίτῳ.

Ὀλυμπηνή, χώρα τῆς Μυσίας, ἡ περὶ τὸν ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ Ὄλυμπον (Στρβ.).

Ὀλυμπία, τέμενος ἱερὸν, ἰδίως τῷ Ὀλυμπίῳ Διὶ καθιερωμένον, πρὸ τῶν πυλῶν τῆς ἐν τῇ Ἤλιδι τῆς Πελοποννήσου πόλεως Πίσης, ἔνθα ὁ Κλάδεος δεξιῶς εἰσβάλλει εἰς τὸν Ἀλφειόν. Ὅτε δὲ, τῷ 641 π. Χ., κατηδαφίσθη ἡ Πίσα, δὲν ἀνῳκοδόμησαν ἄλλην πόλιν ἐκεῖ οἱ Ἠλεῖοι, θελήσαντες νὰ διατηρήσωσιν εἰς τὴν πρωτεύουσαν αὐτῶν τὴν

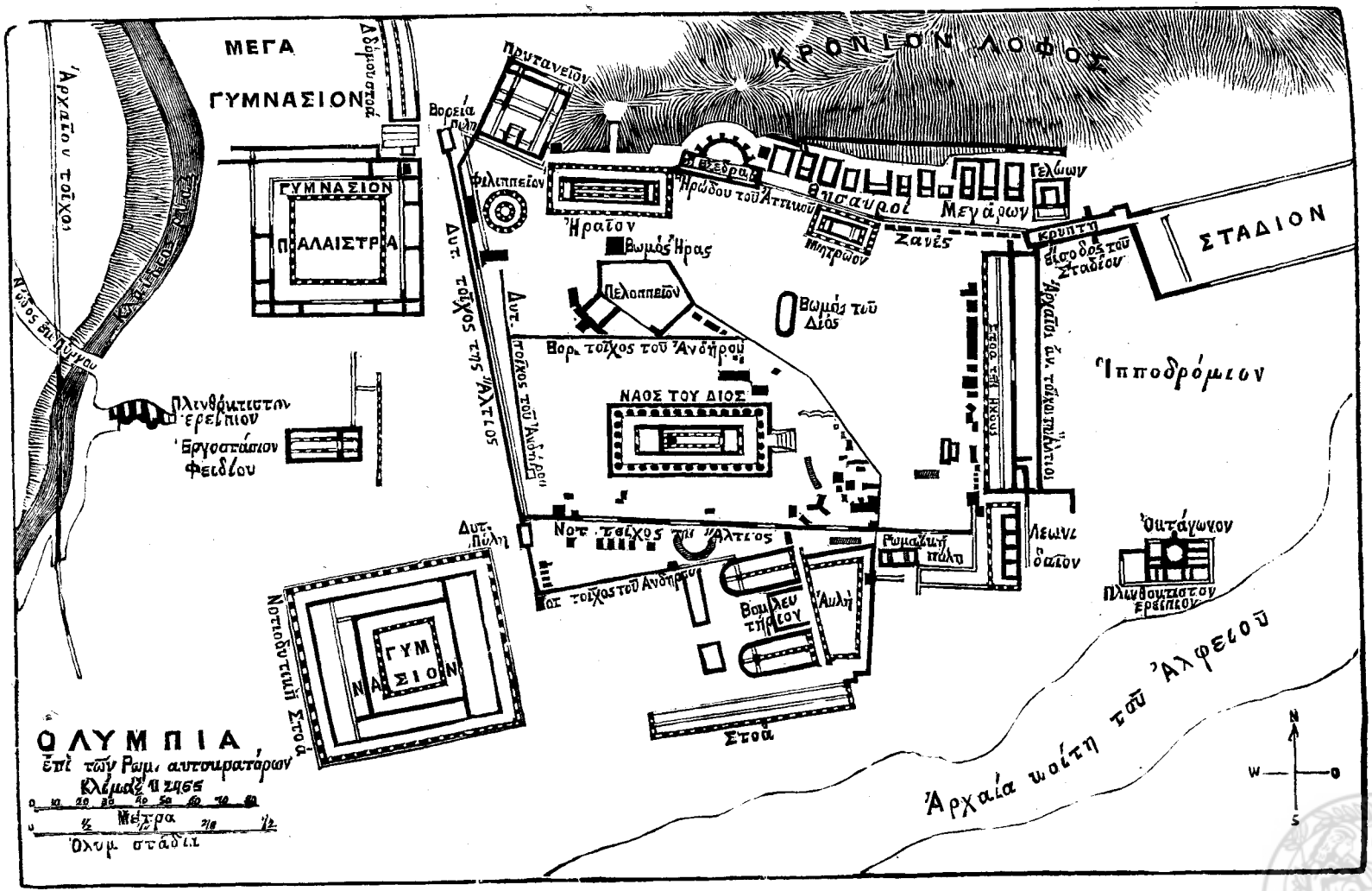
ΚΡΟΝΙΟΝ ΛΟΦΟΣ
ΜΕΓΑ ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ
ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ
ΠΑΛΑΙΣΤΡΑ
Δδόμου στοά
Πρυτανεῖον
Βορεία Πύλη
Φιλιππεῖον
Ἡραῖον
Βωμός Ἥρας
Πελοππεῖον
Βωμός τοῦ Διός
Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ
Θησαυροί
Μεγάρων
Γελώων
Ζανές
Μητρῷον
Κρυπτή
Εἴσοδος τοῦ Σταδίου
ΣΤΑΔΙΟΝ
Ἱπποδρόμιον
Ἀρχαῖον τοῖχος
Κλαιπέος ῥύαξ
Νόδος ἐπ' Πύμνου
Πλινθόμιστον ἐρείπιον
Ἐργοστάσιον Φειδίου
Δυτ. τοῖχος τῆς Ἄλτιος
Δυτ. τοῖχος τοῦ Ἀνδήρου
Βορ. τοῖχος τοῦ Ἀνδήρου
ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΣ
Ἀρχαῖος ἀν. τοῖχος τῆς Ἄλτιος
Στοά τῆς Ἠχοῦς
Δυτ. Πύλη
Νοτ. τοῖχος τῆς Ἄλτιος
Νοτ. τοῖχος τοῦ Ἀνδήρου
Ρωμαϊκή πύλη
Λεωνιδαῖον
Ὀυτάγωνον
Πλινθόμιστον ἐρείπιον
Βουλευτήριον
Αὐλή
Στοά
Νοτιοδυτική Στοά
ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ
Ἀρχαία κοίτη τοῦ Ἀλφειοῦ
ΟΛΥΜΠΙΑ
ἐπὶ τῶν Ρωμ. αὐτοκρατόρων
Κλίμαξ 1:2465
Μέτρα
Ὀλυμ. στάδια
N
W
O
S

ἐπὶ τοῦ τεμένους κυριαρχίαν, καὶ ἐξησφάλισαν αὐτῷ, ἕνεκα τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ χαρακτῆρος, αἰωνίαν ἐκεχειρίαν, οὐδενὸς ἐνόπλου ἄδειαν ἔχοντος νὰ ἐπιβῇ τῆς χώρας τῆς Ἤλιδος. Ἔκειτο δ' ἡ Ὀλυμπία εἰς ἀπόστασιν 300 σταδίων ἀπὸ τῆς Ἤλιδος, 1485 δὲ σταδίων ἀπ' Ἀθηνῶν (Ἡρδ. Β. 7), εἰς τοὺς νοτίους πρόποδας τῶν λόφων Ὀλύμπου καὶ Κρανίου. Τὸ ἱερὸν ἄλσος τοῦ τεμένους, τὸ κατὰ τὴν ἐπιχώριον διάλεκτον Ἄλτις λεγόμενον, περιεῖχεν ἐν τῷ κέντρῳ τὸν ἐπίσημον ναὸν τοῦ Διός, οὗ μικρὰ μέρη εἶχεν ἀνασκάψει ὁ ἐπὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀγῶνος ἐκεῖ σταθμεύων Γαλλικὸς στρατὸς, καί τινας τῶν γλυπτικῶν αὐτοῦ κόσμων ἀποκομίσει εἰς Παρισίους. Μετὰ ταῦτα δὲ, τῷ 1875, ἀδείᾳ τῆς Ἑλληνικῆς κυβερνήσεως, ἀνέσκαψαν οἱ Πρῶσσοι, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Ε. Κουρτίου, πᾶσαν τὴν ἐπιφάνειαν τῆς Ὀλυμπίας, καὶ τὰ λαμπρὰ τῆς ἐργασίας ἐκείνης ἀποτελέσματα διέχυσαν φῶς ἐπὶ τὴν τοπογραφίαν τοῦ ἱστορικοῦ ἐκείνου χώρου καὶ ἐπλούτισαν ἐν γένει τὴν ἀρχαιολογίαν. Ὁ περίβολος τῆς Ἄλτιος ἐλέγετο ἱδρυθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους· καὶ πρὸς βορρᾶν ὑποκείμενος τῷ Κρονίῳ, ἐξετείνετο πρὸς δυσμὰς μὲν παρὰ τὸν ὑπὸ πλατάνους ῥέοντα Κλάδεον, πρὸς νότον δὲ παρὰ τὸν Ἀλφειὸν, καὶ πρὸς ἀνατολὰς μέχρι τοῦ σταδίου, κειμένου ἐντὸς αὐτοῦ. Πύλας εἶχε πολλὰς, μία δὲ πρόστυλος καὶ μεγαλοπρεπὴς ἦν ἡ ἐπίσημος εἴσοδος τῶν πομπῶν. Ἐντὸς δ' αὐτῆς, πρὸς τὰ δεξιὰ, ἔθαλλεν ἱερὰ ἀγριελαία, ἡ καλλιστέφανος ἐλαία καλουμένη, ἐξ ἧς παῖς, οὗ οἱ γονεῖς ἔζων ἀμφότεροι, ἔκοπτε διὰ χρυσῆς μαχαίρας τοὺς κλάδους ἐξ ὧν ἐπλέκοντο οἱ στέφανοι τῶν νικητῶν. Παρ' αὐτῷ δ' ἦν βωμὸς τῶν ὀροσοφόρων Νυμφῶν, καὶ τὸ μέρος τοῦτο ὑπὸ νεωτέρων, ὡς φαίνεται ἐσφαλμένως, καλεῖται Πανθεῖον. Ἐπέκεινα δὲ τοῦ δένδρου ἠγείρετο ἐπὶ μεγάλου ἀνδήρου, κοσμουμένου πιθανῶς ὑπ' ἀγαλμάτων κατὰ τὰς τέσσαρας αὐτοῦ πλευρὰς, ὁ μέγας καὶ περίφημος ναὸς τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς, οὗ ἤρξατο ἡ οἰκοδομὴ ἐν Ὀλ. 52 ὑπὸ τοῦ Ἠλείου Λίβωνος, ἐπερατώθη δὲ μόνον ἐν Ὀλ. 85-86 ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Φειδίου. Ἀνευρέθησαν δ' ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς καὶ τὸ ἔδαφος αὐτοῦ, καὶ οἱ κίονες, καὶ τὰ γλυπτικὰ κοσμήματα, καὶ κατεδείχθη ὅτι ἦν ναὸς Δωρίου ῥυθμοῦ, περίπτερος, ἑξάστυλος, ἔχων 13 κίονας κατὰ τὰς μακρὰς πλευρὰς, ὑπαιθρος δὲ, 22 μέτρων ὕψος, 27 πλάνος καὶ 64 μῆκος ἔχων, καὶ ᾠκοδομημένος ἐξ ἐπικεχρισμένου πώρου τῶν οὐ μακρὰν κειμένων λατομείων· ἡ δὲ βάσις αὐτοῦ ἐστὶν ἐκ τιτανολίθου, καὶ οἱ κέραμοι ἐκ λίθου πεντελησίου. Ἐνέκλειε δὲ τὸ ἀριστούργημα τῆς ἀρχαίας γλυπτικῆς, τὸν χρυσελεφάντινον Δία τοῦ Φειδίου, παραστήσαντος τὸν θεὸν κατὰ τὴν περιγραφὴν τοῦ Ὁμήρου (Ἰλ. Α, 528). Τὸ βάθρον τοῦ ἀγάλματος, ἔχον 6,50 μέτρων πλάτος, 9,50 βάθος, καὶ 4 μέτρων ὕψος, ἐκοσμεῖτο, κατὰ τὸ μέτωπον τοὐλάχιστον, διὰ γλυφῶν αἴτινες παρίστων διαφόρους θεότητας, καὶ κατὰ τὰ ἄλλα, εἰς τὸ μὲν τὸν Ἀπόλλωνα ἐπὶ δίφρου, εἰς τὸ δὲ τὴν Σελήνην ἐφ' ἵππου. Ἐπ' αὐτοῦ δ' ἵδρυτο ὁ θρόνος, ἐκ χρυσοῦ, ἐλέφαντος, ἐβένου καὶ πολυτίμων λίθων, κατάγλυφος καὶ κατάγραφος μετὰ χρυσῶν ἀγαλμάτων. Ἐπὶ τοῦ θρόνου δ' ἐκάθητο ὁ θεὸς, πρᾷος τὴν ἔκφρασιν, ἐμβριθὴς καὶ μεγαλοπρεπὴς, τὸ ἄνω γυμνὸν μέρος τοῦ σώματος ἐξ ἐλέφαντος κατεσκευασμένον, ἐκ χρυσοῦ δὲ τὸν βαθὺν πώγωνα καὶ τὴν χαίτην, ἧς ἕκαστος βόστρυχος εἶχεν ἐξ μνᾶς χρυσοῦ· ἐκ χρυσοῦ δ' ἐπίσης ζῴδια καὶ ἄνθη ἔχων ἐπειργασμένα, ἦν ὁ ἐπὶ τῶν γονάτων ἐρριμμένος μανδύας. Καὶ εἰς μὲν τὴν ἀριστερὰν χεῖρα εἶχε χρυσοῦν πολυποίκιλτον σκῆπτρον, ἐφ' οὗ ἐκάθητο ὁ ἀετὸς, εἰς δὲ τὴν δεξιὰν, τεταμένην, ἵστατο ἡ Νίκη χρυσελεφαντίνη, ταινίαν ἔχουσα εἰς τὰς χεῖρας, καὶ πρὸς αὐτὸν ἐστραμμένη. Ἦν δὲ τὸ ἄγαλμα τόσον κολοσσιαῖον, ὥστε οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον ὅτι, ἂν ἠγείρετο θὰ ἔθραυε τὴν ὑπὲρ αὐτὸ ἐκτεινομένην ὀροφὴν (Παυσ. Ε,

11, 1.—Στρβ. Η, 171). Τὰ ἀγάλματα τοῦ ἀνατολικοῦ ἀετοῦ, ἔργα τοῦ Παιωνίου (ἴδ.), παρίστων τὴν προπαρασκευὴν τῆς ἁρματοδρομίας ἣν διηγωνίσθησαν ὁ Οἰνόμαος καὶ ὁ Πέλοψ (ἴδ.)· τὰ δὲ τοῦ δυτικοῦ, ἔργα τοῦ Ἀθηναίου Ἀλκαμένους, τὴν πάλην τῶν Λαπίθων καὶ τῶν Κενταύρων· αἱ δὲ μετόπαι ἦσαν παραστάσεις τῶν 12 ἄθλων τοῦ Ἡρακλέους. Ἐκ τούτων μέρη εἶχον ἀποκομισθῆ εἰς Γαλλίαν, αἱ πλεῖσται δ' ἀνευρέθησαν ἐν ταῖς τελευταίαις ἀνασκαφαῖς.—Ἀνατολικῶς τοῦ ναοῦ, ἐπὶ τῆς πρὸς αὐτὸν ἀνιούσης ὁδοῦ, ἦν εἰς βωμός· δυτικῶς δὲ, τὸ Ἱπποδάμειον, καὶ βορείως τὸ ἱερὸν τοῦ Πέλοπος, ἀνευρεθὲν ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς, ὡς καὶ ὁ ἔτι βορειότερον ὀλίγον ἀπέχων ναὸς τῆς Ἥρας, δώριος περίστυλος, ἐν ᾧ διετηροῦντο πολυτιμότατοι θησαυροὶ καὶ σκεύη. Εἰς 15 δὲ μέτρων ἀπόστασιν δυτικώτερον πρὸς τὸν Κλάδεον ἀνευρέθησαν τὰ θεμέλια τοῦ Φιλιππείου, τοῦ ἀνεγερθέντος ὑπὸ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος μετὰ τὴν ἐν Χαιρωνείᾳ νίκην. Ἦν δὲ στρογγύλον οἰκοδόμημα, ἐπὶ τριῶν βαθμίδων ἱστάμενον, καὶ ἔχον πέριξ στοὰν 18 ἰωνικῶν κιόνων. Καὶ οὗτοι μὲν ἦσαν μαρμάρινοι, ὁ δὲ στρογγύλος τοῖχος, ἐκ πώρου, ἐνέκλειεν ἀναθήματα τοῦ βασιλέως. Ἔστι προσέτι κατὰ τοῦτο περίεργον τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο, ὅτι ἄλλο τοιούτου σχήματος πρὸ τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων δὲν ἀπαντᾶται. Ἔτι δὲ δυτικώτερον καὶ βορειότερον ἔκειντο τὸ Πρυτανεῖον καὶ ὁ Ναὸς τῆς Ἑστίας, καὶ προσέτι τὸ ἐπίσημον ἑστιατόριον, οὗ ἐπίσης εὑρέθησαν τὰ ἐρείπια. Ἀνατολικῶς δὲ τοῦ ναοῦ τοῦ Διὸς ἦν ὁ μέγας βωμὸς τοῦ θεοῦ, ὅστις ἦν καὶ ὡς ἐκ τῆς τοπικῆς θέσεως καὶ ὡς ἐκ τῆς θρησκευτικῆς αὐτοῦ σημασίας τὸ κέντρον τῆς Ἄλτιος. Ἵστατο δ' ἐπὶ βάσεως λιθίνης 125' περιφέρειαν ἐχούσης, τῆς λεγομένης προθύσεως, ἐφ' ἧς τὰ ἱερεῖα ἐσφάζοντο· αὐτὸς δὲ ἦν ἐκ τέφρας τῶν ἱερείων, συμπηγνυμένης δι' ὕδατος τοῦ Ἀλφειοῦ. Μεταξὺ δ' αὐτοῦ καὶ τοῦ ναοῦ ὀροφὴ ἐπὶ τεσσάρων κιόνων στηριζομένη, ἐστέγαζε ξύλινον κίονα, ὅστις ἐθεωρεῖτο ὡς λείψανον τοῦ οἴκου τοῦ Οἰνομάου. Νοτίως τῆς Ἄλτιος τέλος ἦν τὸ Βουλευτήριον τῶν Ἠλείων, ὅπερ ἀνασκαφὲν εὑρέθη συγκείμενον ἐξ ἑνὸς τετραγώνου ἐν τῷ μέσῳ, καὶ δύο ὀρθογωνίων πλευρῶν ἑκατέρωθεν. Πρὸς βορρᾶν δὲ, ὑπὸ τὴν προέχουσαν ὑπώρειαν τοῦ Κρανίου, ἐπὶ ἀνδήρου 17 διαφόρων πόλεων θησαυροί, ὧν ἀνευρέθησαν αἱ βάσεις, διασχιζόμεναι ὑπὸ δύο στενῶν ὁδῶν, αἵτινες ἔφερον εἰς τοὺς ἔτι βορειότερον κειμένους ναοὺς τῆς Εἰλειθυίας καὶ τῆς οὐρανίας Ἀφροδίτης. Ὁ περιεργότατος δὲ τῶν θησαυρῶν τούτων ἐστὶν ὁ τῶν Μεγαρέων, σχῆμα ἔχων ἀρχαίου δωρίου ναοῦ ἐν παραστάσι, μετ' ἀετώματος οὗ τὸ γλυπτικὸν σύμπλεγμα παρίστησι γιγαντομαχίαν. Τούτων δ' ἀπέναντι ἀνευρέθησαν τὰ βάθρα ἐφ' ὧν ἵσταντο χαλκοῖ Ζᾶνες (Διὸς ἀγάλματα, ἱδρυθέντα ἐκ χρημάτων τῶν προστίμων τῶν ἀθλητῶν). Μετὰ δὲ τὰς βάσεις ταύτας, δυτικῶς, εὑρέθη τὸ Μητρῷον, ναὸς περίπτερος δώριος· καὶ μεταξὺ τούτου καὶ τοῦ Ἡραίου ἡ Ἐξέδρα Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ, πολυτελῶς ᾠκοδομημένη πηγὴ ἐν σχήματι ἡμικυκλικῷ καὶ κατὰ ῥῦθμὸν Ῥωμαϊκόν. Ἦν δ' αὕτη κατάγλυφος, καὶ παρὰ τῇ δεξαμενῇ, εἰς ἣν τὸ ὕδωρ ἐξεχεῖτο ἐκ στόματος μαρμαρίνου ταύρου, ὑπῆρχον δύο στρογγύλαι στοαί, ὧν ἑκάστη εἶχεν ἀνὰ 8 κορινθιακοὺς κίονας. Ἀνατολικῶς δὲ τῶν θησαυρῶν καὶ τῶν βάθρων ἐφ' ὧν ἵσταντο οἱ Ζᾶνες, ἔκειντο ἀλλήλοις παράλληλα, καὶ ἐκ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς χωροῦντα, τὸ Στάδιον, καὶ τὸ σχεδὸν διπλάσιον κατὰ τὸ μῆκος ἱπποδρόμιον· παρ' αὐτοῖς δ' ἦν καὶ ὁ ναὸς τῆς Δήμητρος, οὗ ἡ ἱέρεια ἦν ἡ μόνη νενυμφευμένη γυνὴ ἥτις εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ παρακάθηται εἰς τοὺς ἀγῶνας ἀπέναντι τῶν δικαστῶν. Ἔτι περαιτέρω τὸ θέατρον προσηρείδετο εἰς τὸν λόφον Κρόνιον. Ἐκ τῆς κορυφῆς τούτου ἡ ὅρασις ἐξετεί-

νετο ἐπὶ τῶν ἀπειραρίθμων ἀγαλμάτων καὶ ἀναθημάτων, τῶν ἀνδριάντων τῶν Ὀλυμπιονικῶν, τῶν μνημείων πάντων τῶν ἐπισημοτέρων συμβάντων· διότι ἡ Ἄλτις ἦν ὡς λίθινον καὶ χαλκοῦν ἀρχεῖον τῆς Ἑλληνικῆς ἱστορίας. Ὅτε δὲ, τῶν μνημείων πολλαπλασιαζομένων, δὲν ἐπήρκει πλέον αὐτοῖς τὸ ἐμβαδὸν τῆς Ἄλτιος, ἤρξαντο θέτοντες τὰ ἀγάλματα καὶ ἐπὶ τοῦ τοίχου τοῦ περιβόλου. —Καὶ ἐκτὸς δὲ τοῦ ἱεροῦ τῆς Ἄλτιος ὑπῆρχον ἐπίσημά τινα οἰκοδομήματα. Ἐκτὸς τῆς νοτιανατολικῆς αὐτῆς γωνίας εὑρέθη τὸ Λεωνιδαῖον, περιπτέρου ναοῦ σχῆμα ἔχον, καὶ ἐπὶ Ῥωμαίων εἰς ἀπόθεσιν ἀγαλμάτων ἐπισήμων Ῥωμαίων χρησιμεῦον. Ἐκεῖ που ἦν καὶ ἡ στοὰ τῆς Ἠχοῦς, ἔχουσα μῆκος 100 μέτρων. Πρὸς δυσμὰς δὲ, μεταξὺ τῆς Ἄλτιος καὶ τοῦ Κλαδέου, εἰς ὁδὸν εὑρεῖαν, ἔξωθεν τὸ τεῖχος τοῦ περιβόλου παρακολουθοῦσαν, ἐφ' οὗ δύο πύλαι ἠνοίγοντο, τὸ βορειότερον οἰκοδόμημα ἦν ἡ Παλαίστρα· κατωτέρω δ' εἵπετο τὸ ἐργοστάσιον τοῦ Φειδίου, εἰς οὗ τὰ θεμέλια εὑρέθησαν ἐρείπια βυζαντινῆς ἐκκλησίας, ἐκ τοῦ ὑλικοῦ αὐτοῦ οἰκοδομηθείσης, εἰς 47 μέτρων ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ τείχους τῆς Ἄλτιος. Νοτίως δὲ τούτου ἀνεσκάφη οἰκοδόμημα μεγαλοπρεπὲς, τετράγωνον, ἔχον ἑκάστην πλευρὰν 80 μέτρων περίπου, μετ' ἰωνικοῦ περιστυλίου ἔξωθεν, αὐλῆς δ' ἐντὸς περιβαλλομένης ὑπὸ λαμπρᾶς δωρικῆς στοᾶς, καὶ πολυπληθῶν μικρῶν διαιρέσεων. Τὸ ἐρείπιον τοῦτο ὑπετέθη ἀνῆκον εἰς γυμνάσιον.

Ὀλύμπια. Ἐπὶ τῶν πρώτων Πελασγῶν κατοίκων τῆς Ἠλιδος, ἐβασίλευε, κατὰ τὴν παράδοσιν, ἐν Πίσῃ ὁ Οἰνόμαος. Συνεμίγησαν δὲ μετὰ τῶν Πελασγῶν ἔπειτα καὶ ἄλλαι Ἀχαϊκαὶ φυλαὶ, τὴν καταγωγὴν αὐτῶν ἀναφέρουσαι εἰς τὸν Πέλοπα· δι' ὃ καὶ τῷ Πέλοπι ἐτελοῦντο κατὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ἀλφειοῦ ἐπικήδειοι ἀγῶνες, ἐν ᾧ ἐκεῖ ἐλατρεύετο καὶ ὁ Πελασγικὸς Ζεύς. Ἐξηκολούθησαν δὲ ταῦτα καὶ ἀφ' οὗ παρενέβη ὁ Ἡρακλῆς, οὗ τὸ ὄνομα καὶ οἱ ἆθλοι μυθικῶς ἐξέφραζον τῶν δωρικῶν πολιτειῶν τὴν ἐπιρροήν. Οὗτος διέταξε τὰ κατὰ τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας, ἀνενέωσε τοὺς ἐπὶ Πέλοπος καὶ εἰσήγαγε τοὺς θεσμοὺς ἐκείνους δι' ὧν ἡ Ὀλυμπία κατέστη τῆς Πελοποννήσου καὶ πάσης τῆς Ἑλλάδος τὸ κέντρον. Κατὰ τὴν ἱστορίαν τοὺς ἀγῶνας ἵδρυσαν κυρίως ὁ Λυκοῦργος ἐκ Σπάρτης καὶ ὁ Ἶφιτος ἐξ Ἠλιδος, συνάψαντες ἱερὸν δεσμὸν, οὗ τὸ κείμενον, ἐντὸς χαλκοῦ κύκλου κεχαραγμένον ἐδείκνυτο ἀκόμη 200 ἔτη μ. Χ. Μικρὸν μετὰ ταῦτα, ὅτε ὁ Κόροιβος ἐνίκησε σταδιοδρομῶν, τῷ 776 π. Χ., παρεδέχθησαν ἀπὸ τοῦ 777 ἐν πάσῃ τῇ Ἑλλάδι τὰς ὀλυμπιάδας, ἤτοι ὀλυμπιακὰς τετραετηρίδας, ὡς χρονολογικὴν, τὸ δὲ στάδιον ὡς μήκους μετρικὴν μονάδα. Ἀπὸ τῆς 15ης Ὀλυμπιάδος ἐξετάθη ἡ εἰς τὰ Ὀλύμπια μετοχὴ ἐπέκεινα τῆς Ἠλείας, ἀπὸ τῆς 30 ἐφ' ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἀπὸ τῆς 40 καὶ ἐπὶ πάντων τῶν Ἑλλήνων τῆς Ἀσίας, τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος, τῆς Σικελίας. Οὐδ' αἱ Μακεδονικαὶ εἰσβολαὶ, οὐδ' αἱ περιπλοκαὶ ἐπὶ τοῦ Ἀχαϊκοῦ δεσμοῦ, οὐδ' ἡ ἐπικράτησις τῶν Ῥωμαίων ἐπέφεραν συντάραξιν εἰς τὴν τῶν Ὀλυμπίων ἐξάσκησιν· ἐξ ἐναντίας μάλιστα καὶ ὁ Τιβέριος καὶ ὁ Νέρων κατηριθμήθησαν μετὰ τῶν Ὀλυμπιονικῶν. Κατὰ τὸ 10ον ὅμως ἔτος τῆς βασιλείας τοῦ Θεοδοσίου, τῷ 394 μ. Χ., ἐπὶ τῆς 293ης Ὀλυμπιάδος ἀπὸ Κοροίβου, κατηργήθησαν διὰ παντὸς τὰ Ὀλύμπια. —Κατὰ τὰς πρώτας Ὀλυμπιάδας ὁ ἀγὼν ἦν μόνον δρόμου. Τῇ 14ῃ Ὀλυμπιάδι προσετέθη ὁ δίαυλος, ἤτοι δρόμος διπλοῦς· τῇ 15ῃ ὁ δόλιχος, ἤτοι μακρὸς δρόμος, ὃν τινες λέγουσιν 7, ἄλλοι ἀναβιβάζουσι μέχρις 24 σταδίων, ἤτοι ὑπὲρ τὴν ὥραν. Τῇ 18ῃ Ὀλ. εἰσήχθη τὸ πένταθλον (περιλαμβάνον τὸ ἅρμα, τὸν δίσκον, τὸν δρόμον, τὴν πάλην καὶ τὴν ἀκόντισιν), καὶ τῇ 23ῃ προσετέθη εἰς ταῦτα καὶ ἡ πυγμή. Τῇ 25ῃ Ὀλυμπιάδι ἤρξατο ἡ ἁρματοδρομία διὰ τεθρίππων,

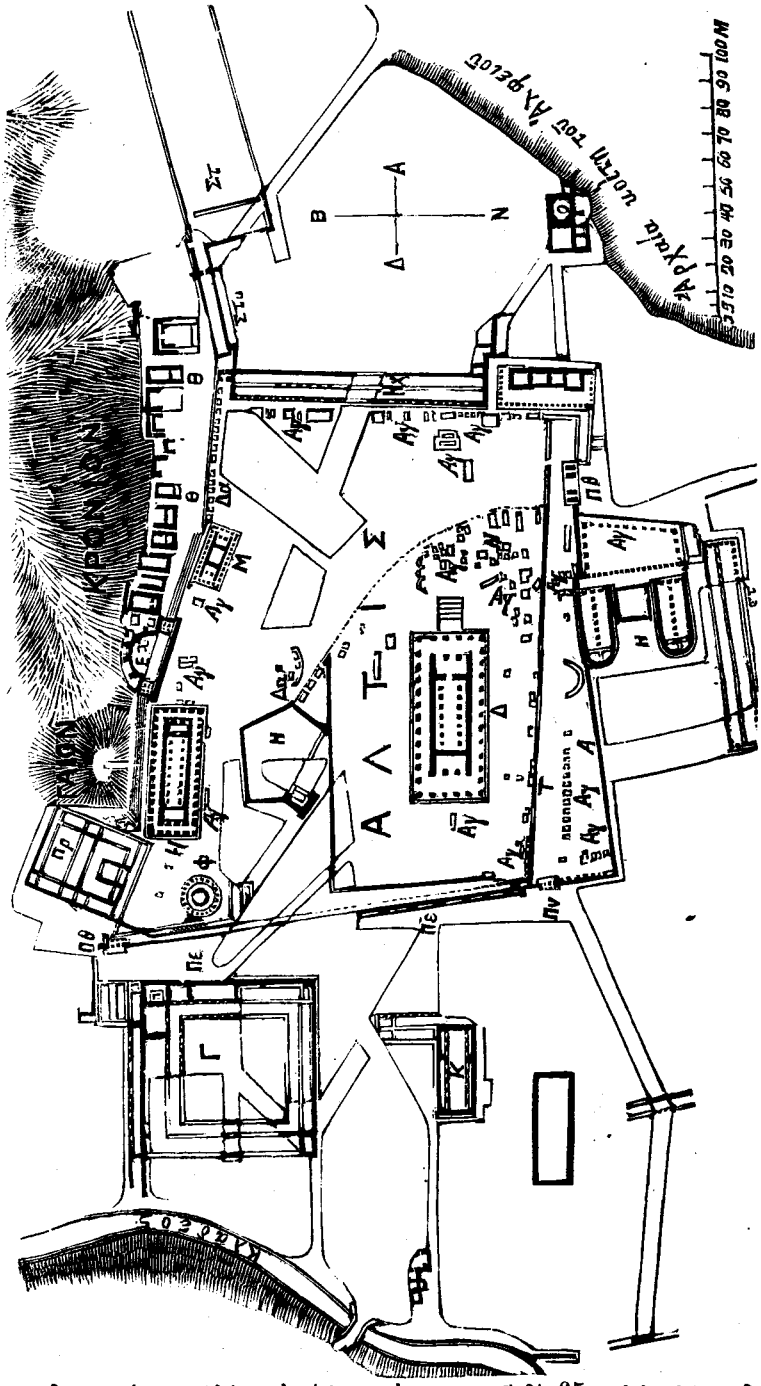
ΑΓ Ἀγάλματα
ΒΗ Βουλευτήριον Ἠλείων.
Γ Γυμνάσιον.
ΕΒ Ἐκκλησία Βυζαντινή.
Δ Διὸς ναός.
Δα Διὸς ἀγάλματα.
Εξ Ἐξέδρα Ἡρώδου.
Η Ἡραῖον.
Ηχ Ἠχοῦς ναός.
Θ Θησαυρός.
Θλ Θολωτὴ δίοδος.
Λ Λεωνίδιον.
Μ Μητρῷον.
Ν Νίκη.
Ο Ὀκτάγωνον κτίριον.
Πρ Περίβολος.
Πρ Πρυτανεῖον.
Πβ Πύλη βορεία.
Πν Πύλη νοτία.
Πθ Πύλη θριαμβευτική.
Στ Στάδιον.
Στ Στοά.
Τ Ἄνδηρον.
Φ Φιλίππειον.
Ἄλτις
Κρόνιον ὄρος
Ἁγία Τριὰς
Ἁγία Τριὰς
Ἁγία Τριὰς

ταῦτα καὶ ἄλλοι ἀγῶνες. Ἀφ' ὅτου δ' ἠὔξησε τῶν ἀγώνων ὁ ἀριθμός, διήρκει ἡ πανήγυρις πέντε ἡμέρας, ἀπὸ τῆς 11 μέχρι τῆς 16 τοῦ ἱεροῦ μηνὸς τῆς θερινῆς τροπῆς, καὶ ἐτελείωνε κατὰ τὴν πανσέληνον. Ἐν γένει δύναται ἡ 19 Ἰουνίου (1 Ἰουλίου ν.) νὰ θεωρηθῇ ὡς ἡ ἀρχὴ τοῦ Ὀλυμπιακοῦ ἔτους. Δεκτοὶ δ' ἦσαν εἰς τοὺς ἀγῶνας μόνον ἐλεύθεροι Ἕλληνες· ἐξηροῦντο δὲ, ἐννοεῖται, καὶ τούτων οἱ ἄτιμοι, ἀσεβεῖς, ἐναγεῖς. Νόμοι δ' ὑπῆρχον Ὀλυμπιακοὶ πάντα καθορίζοντες τὰ κατὰ τὴν ἑορτήν. Οἱ κριταὶ τῶν ἀγώνων ἐκαλοῦντο Ἑλλανοδίκαι, καὶ ἦσαν τὸ πρῶτον 1, μετὰ ταῦτα 2, καὶ εἶτα μνημονεύονται 9 (κατ' ἄλλους δὲ 8, 10, 12), ἔφερον πορφυρᾶν ἀναβολὴν, καὶ ᾤδρευον παρὰ τῷ Σταδίῳ καὶ τῷ χαλκῷ τοῦ Διὸς ἀγάλματι. Εἰς τὸν νικητὴν ἐδίδετο, ἀμέσως μετὰ τὴν νίκην, κλάδος φοίνικος, κατὰ δὲ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τῆς τελετῆς καὶ στέφανος ἐκ κλάδου τῆς ἱερᾶς ἐλαίας, ἀνεκηρύττετο τὸ ὄνομα αὐτοῦ, τοῦ πατρὸς καὶ τῆς πατρίδος του, καὶ πρὸς τούτῳ τῷ ἐχορηγεῖτο τὸ δικαίωμα νὰ στήσῃ εἰς τὴν Ἄλτιν ἴδιον ἑαυτοῦ ἀνδριάντα. Εἰς τὰς ἑστιάσεις δ' ἐψάλλοντο ὕμνοι ποιητῶν ἐπισήμων. Ὅτε δ' ἐπέστρεφεν ὁ νικήσας εἰς τὴν πατρίδα του, εἰσήρχετο ἐν πομπῇ, καὶ αἱ αὐταὶ τιμαὶ καὶ ἐκεῖ τῷ ἐπανελαμβάνοντο. Πανταχοῦ δ' ἦσαν οἱ Ὀλυμπιονίκαι ἀπηλλαγμένοι δημοσίων λειτουργιῶν, καὶ εἶχον ἐπιτίμους ἕδρας εἰς πάσας τὰς ἑορτάς. Ἀπὸ τῆς 80ης Ὀλυμπιάδος περίπου ἐπεκράτησε προσέτι τὸ ἔθος δημοσίων ἀναγνωσμάτων πρὸ τοῦ λαοῦ, ῥητορικῶν ἐπιδείξεων καὶ ποιητικῶν ἀπαγγελιῶν. Οὕτω μνημονεύεται ὅτι ὁ Ἡρόδοτος ἀνέγνω ἐκεῖ τὴν ἱστορίαν του περὶ τῶν Περσικῶν πολέμων, ἢ κἂν μέρος αὐτῆς. Προσέτι δ' ἀνεγινώσκοντο ὑπὸ κήρυκος εἰς ἐπήκοον πάντων ψηφίσματα χορηγοῦντα τιμὰς, ἐπαίνους κτλ. ὥστε ταχέως ἐγίνοντο γνωστὰ ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα· καὶ εἰς στήλας ἐπεχαράττοντο συνθῆκαι καὶ ἄλλαι δημόσιαι πράξεις (Θουκ. Ε, 18). Οἱ θεαταὶ ἦσαν μόνον ἄνδρες, τοὐλάχιστον οὐχὶ ἔγγαμοι γυναῖκες· κατὰ Παυσανίαν δ' ἐπετρέπετο ἡ παρουσία παρθένων, ὡς ὅμως εἰκάζεται, μόνον Σπαρτιατίδων ἢ τῶν ἐξ Ἠλείας. — Ὑπῆρχε δὲ καὶ ἀγορὰ ἐπὶ τῆς ἑορτῆς. Τῶν νικητῶν συνετάττετο κατάλογος, καὶ ἰδίως ὁ σταδιονίκης μνημονεύεται ὑπὸ τῶν συγγραφέων, ἰδίως ὑπὸ τοῦ Διοδώρου, ὡς τῆς Ὀλυμπιάδος ἐπώνυμος. — Τὰ Ὀλύμπια ἀπεμιμήθησαν μετὰ ταῦτα, μάλιστα ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων αὐτοκρατόρων, καὶ πολλαὶ ἑλληνικαὶ πόλεις, ἰδίως ἐκ τῶν ἐν Ἀσίᾳ, καὶ 27 τοιοῦτοι ἀγῶνες εἰσὶ σήμερον γνωστοὶ δι' ἐπιγραφῶν καὶ διὰ νομισμάτων. Περιγράφει δὲ τὴν Ὀλυμπίαν ἐμπεριστατωμένως ἐκ τῶν ἀρχαίων ὁ Στράβων (Η, 353. — Παυσ. Ε, 7, ΣΤ. 21, — Ἰδ. τὸν πίνακα). — Ἰδίως δ' οἱ εἰς τοὺς ἀγῶνας τοὺς ἀπαιτοῦντας σωματικὴν δύναμιν, ὡς τὴν πυγμὴν καὶ τὸ παγκράτιον, εἴτε ἐν Ὀλυμπίᾳ, εἴτε ἀλλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος, ἐλέγοντο ἀθληταὶ, καὶ ἕνεκα τῶν χορηγουμένων αὐτοῖς ἀμοιβῶν καὶ τιμῶν, πολλοὶ ἀφιέρουν πάντα τὸν βίον αὐτῶν εἰς τὴν ἀθλητικὴν ἀναπτυχθεῖσαν ὡς τέχνην ἰδίαν. Ἀθλοθέται δὲ, ἢ καὶ ἀγωνοθέται, ἀρχαιότατα μὲν ἦσαν οἱ ἀγῶνας ἐπ' ἄθλοις ὁρίζοντες, ὡς ὁ Ἀχιλλεὺς κατὰ τὴν κηδείαν τοῦ Πατρόκλου (Ὁμ. Ψ, 258). Ἀλλ' ἀφ' ὅτου ἐπεκράτησαν καὶ ἐκανονίσθησαν τὰ Ὀλύμπια καὶ μετὰ ταῦτα οἱ τέσσαρες μεγάλοι ἀγῶνες, ἦσαν οἱ ἀθλοθέται οἱ ἐπ' αὐτῶν δικασταὶ, μετονομασθέντες ὅμως εἰς τὰ Ὀλύμπια Ἑλλανοδίκαι ἢ Ἑλληνοδίκαι, καὶ διὰ τοὺς τρεῖς ἄλλους, τὰ Ἴσθμια, Πύθια καὶ Νέμεα Ἀγωνοθέται, καὶ διωρίζοντο ὑπὸ τῶν ἀρχῶν τῆς χώρας ἐν ᾗ οἱ ἀγῶνες ἐτελοῦντο, ἐπομένως διὰ τὰ Ἴσθμια ὑπὸ τῶν Κορινθίων, ἀλλὰ διὰ τὰ Νέμεα ὑπὸ τούτων μετὰ τῶν Ἀργείων καὶ τῶν Κλεωναίων, καὶ διὰ τὰ Πύθια ὑπὸ τῶν Ἀμφικτυόνων. Ἐλέγοντο δὲ καὶ ῥαβδοῦχοι ἢ ῥαβδονόμοι, διότι ὡς σύμβολον τῆς

ἐξουσίας των εἶχον ῥάβδον εἰς τὰς χεῖρας, ὡς ῥαβδοῦχοι ἐλέγοντο καὶ οἱ ὑπηρέται αὐτῶν οἱ ἐντολὴν ἔχοντες νὰ τιμωρῶσι διὰ ῥάβδου τοὺς ἀτακτοῦντας. Ἐν Ὀλυμπίᾳ δ' εἶχε τὴν προεδρείαν καὶ τὸν διορισμὸν τῶν ἀθλοθετῶν ἡ Ἑλληνοδικῶν ἡ πόλις Ἦλις. Καὶ ἀρχαιότατα μὲν ἦν εἷς ὁ δικαστὴς, βαθμηδὸν δ' ηὔξησεν ὁ ἀριθμὸς εἰς 2, 8, 9, 10, 12. Στολὴν δ' ἔφερον πορφυρᾶν καὶ στέφανον εἰς τὴν κεφαλήν. Ἐξελέγοντο δὲ 10 μῆνας πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἀγῶνος, καὶ μέχρις αὐτῆς ἐδιδάσκοντο τὰ διάφορα καθήκοντά των καὶ ἐνησκοῦντο εἰς αὐτὰ, δι' ἐπισήμου ὅρκου εἰς ἐντελῆ ἀμεροληψίαν ὑποχρεούμενοι. Αὐτοῖς δ' ἐναπέκειτο τὰ πάντα νὰ διατάξωσι καὶ ῥυθμίσωσι διὰ τῆς ἑορτῆς τὴν ἀξιοπρέπειαν, καὶ ἐπὶ τῆς τελέσεως τῶν ἀγώνων αὐτοὶ ἦσαν ἡ ἐπὶ τούτων ἀνωτάτη ἀρχή. Αὐτοῖς ἐναπέκειτο νὰ ἐξακριβῶσιν ἂν οἱ παρουσιαζόμενοι ἵνα ἀγωνισθῶσιν εἰς τὰ Ὀλύμπια ἦ ἀλλαχοῦ ἦσαν ἀληθῶς Ἕλληνες καὶ εἰς οὐδεμίαν ἀτιμίαν ὑποκείμενοι. Τριάκοντα ἡμέρας πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἀγώνων ἐκλείοντο ἐν Ἤλιδι οἱ κατάλογοι τῶν ἐγγραφομένων, καὶ μετὰ τοῦτο ἐτελοῦντο ἐκεῖ προγυμνάσεις αὐτῶν, καθ' ἃς εἴ τις ἀπεδείκνυτο μὴ κατάλληλος ἢ ἱκανῶς παρεσκευασμένος, διεγράφετο τοῦ καταλόγου. Τότε δ' οἱ Ἑλλανοδίκαι ἐκήρυττον τὴν ἔναρξιν τοῦ ἀγῶνος, διὰ τοῦ κήρυκος δηλοῦντες πρὸ παντὸς τοῦ λαοῦ τὰ ὀνόματα τῶν ἀγωνισθησομένων καὶ τὴν καταγωγὴν αὐτῶν· καὶ ἂν οὐδεμία οὐδαμόθεν ἠγείρετο ἔνστασις, ἀπεφάσιζε τότε ὁ κλῆρος τὴν σειρὰν τῶν ἀγώνων καὶ τὰς θέσεις τῶν ἀγωνιστῶν. Εἶτα δὲ ἀνεμίμνησκον τοῖς ἀθληταῖς τοὺς ὅρους καὶ τὰς ὑποχρεώσεις, καὶ ἔδιδον τὸ σημεῖον εἰς τῶν ἀγώνων τὴν ἔναρξιν. Ἐπὶ τῆς διαρκείας δ' αὐτῶν ἐπηγρύπνουν ἐπὶ τῆς ἀκριβοῦς τηρήσεως τῶν κειμένων νόμων, καὶ δικάσαντες τίνι ἀνῆκεν ἡ νίκη, ἔδιδον αὐτῷ τὸν στέφανον ἐν τῷ ναῷ τοῦ Διός. Μετὰ τοῦτο συνέταττον καὶ ὑπέγραφον ἐπίσημον πρᾶξιν μνημονεύουσαν τῶν ὀνομάτων τῶν νικητῶν, καὶ τούτου γενομένου ἔληγεν ἡ χή των. Ὡς αὐτοὶ δὲ, ἦσαν καὶ ἐν Ἀθήναις 10, ἀνὰ εἷς ἐκ φυλῆς ἑκάστης, οἱ ἆθλοθέται, ἐπὶ 4 ἔτη ἐκλεγόμενοι, καὶ προϊστάμενοι τῶν Παναθηναίων.

Ὀλυμπιὰς, ἡ πρὶν Μύρταλις καλουμένη (Just. IX. 7), θυγάτηρ Νεοπτολέμου, τοῦ βασιλέως τῆς Ἠπείρου, ἀνετράφη ὑπὸ τοῦ θείου αὐτῆς Ἀρύβα, καὶ ἐν ἔτει 358 ἢ 357 π. Χ. ἐνυμφεύθη Φίλιππον, τὸν βασιλέα τῆς Μακεδονίας, ὅστις κατά τινας (Πλούτ. Ἀλέξ. Α. Β) τὴν ἐγνώρισεν ἐν Σαμοθράκῃ. Τῷ δὲ 356 ἔτεκε τὸν Ἀλέξανδρον, καὶ μεταγενεστέρως τὴν Κλεοπάτραν. Καὶ ἐπὶ πολὺ μὲν ἦσαν, ἂν οὐχὶ περιπαθεῖς, ἀλλ' εἰρηνικαὶ τῶν δύο συζύγων αἱ σχέσεις. Τῆς Ὀλυμπιάδος ὅμως ἦν βίαιος ὁ χαρακτὴρ, καὶ περὶ τὸ ἔτος 340 ἐπῆλθε διάστασις μεταξὺ αὐτῶν. Καὶ ὁ μὲν Φίλιππος ἐνυμφεύθη εἰς δεύτερον γάμον Κλεοπάτραν τὴν ἐκ Μακεδονίας, ἡ δ' Ὀλυμπιὰς ἀπῆλθεν εἰς τὴν Ἤπειρον, συμπαραλαβοῦσα καὶ τὸν Ἀλέξανδρον, ὅστις ὅμως ταχέως ἐπανῆλθεν εἰς τὸν πατέρα του. Ὅτε δ' ἐδολοφονήθη ὁ Φίλιππος, σπουδαῖαι ὑπόνοιαι ἠγέρθησαν κατ' αὐτῆς ὅτι συνήργησεν εἰς τὸ ἔγκλημα, τόσῳ μᾶλλον καθ' ὅσον αὐτὴ τιμὰς ἀπέδωκεν εἰς τοὺς φονεῖς, καὶ ὡμῶς ἐξεδικήθη κατὰ τῆς Κλεοπάτρας (Πλούτ. Ἀλέξ. Ι.—Just. IX, 7). Ὁ Ἀλέξανδρος ἠγάπα περιπαθῶς τὴν μητέρα του, ἀλλ' οὐχ ἧττον τῇ ἠρνήθη ἐπιμόνως ἣν ἐπεζήτει ἀντιβασιλείαν ἐπὶ τῆς ἀπουσίας του. Ἐκείνη ὅμως ἐπροσπάθει νὰ ἐπεμβαίνῃ εἰς τὰ δημόσια (Πλούτ. Ἀλέξ. Λ. — Ἀρριαν. Ζ, 112). Τούτου ἕνεκα διέστη καὶ πρὸς τὸν Ἀντίπατρον· ἐπιρροὴν δ' ἐν Ἠπείρῳ ἐπιζητοῦσα (Πλούτ. Ἀλέξ. ΞΗ), κατέφυγεν ἐκεῖ ἐπί τινα χρόνον μετὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου τὸν θάνατον. Τῷ 319 ἀνακαλέσασα τὸν Πολυσπέρχοντα, ἐνεπιστεύθη αὐτῷ τὴν ἀνατροφὴν τοῦ ἐγγόνου της Ἀλεξάνδρου. Ἐμπαθὴς δὲ καὶ φιλέκδικος, εἰσέβαλεν εἰς τὴν Μακεδονίαν μετὰ στρατοῦ Μολοσσῶν ὑπὸ τὸν Αἰακίδην,

καὶ συλλαβοῦσα τὸν Ἀρρίθοον καὶ τὴν Εὐρυδίκην ἐν ἔτει 317 π.Χ. ἐθανάτωσεν αὐτούς, ὡς καὶ περὶ τοὺς ἑκατὸν ἄλλους ἐπισήμους Μακεδόνας τῆς μερίδος τοῦ Ἀντιπάτρου (Just. XIV, 5). Ἀλλ' ἡ ὠμότης της τῇ ἀπηλλοτρίωσε τοῦ λαοῦ τὴν ἀγάπην. Ἐπελθὼν δ' ὁ Κάσσανδρος ἐκ Πελοποννήσου, τὴν ἐνέκλεισεν ἐν Πύδνᾳ, καὶ μετὰ μακρὰν πολιορκίαν, ἐφ' ἧς ἡ φρουρὰ τὰ πάνδεινα ὑπέστη καὶ σχεδὸν κατεστράφη, παρεδόθη ἡ Ὀλυμπιάς, ἐπὶ τῇ ὑποσχέσει ἀσφαλείας τῆς ζωῆς αὐτῆς. Ἐπιορκῶν ὅμως ὁ Κάσσανδρος, προὐκάλεσε καταγγελίας τῶν συγγενῶν τῶν ὑπ' αὐτῆς φονευθέντων, καὶ συνέλευσις Μακεδόνων κατεψήφισεν αὐτῆς θάνατον, καὶ ἀπεσταλμένοι τοῦ Κασσάνδρου, καθ' ὧν μόνη ἀντεξανέστη ἀνδρικῶς καὶ γενναίως, τὴν ἐθανάτωσαν τῷ 315 π.Χ.(Just. XIV, 6).

Ὀλυμπιάς, χρονολογικὴ μονὰς ἐκ τεσσάρων ἐτῶν, τὸ ὄνομα λαβοῦσα ἐκ τῶν κατὰ τὸ πρῶτον ἑκάστης τελουμένων καὶ πανελλήνιον ἐχόντων ἐπισημότητα Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων. Ἤρξαντο δ' ἀπὸ τῆς εἰς τὸ στάδιον νίκης τοῦ Κοροίβου, ἣν ὁ Πετοίτιος τίθησιν εἰς τὸ ἔτος 777 π. Χ. Μεταγενέστεροι ὅμως παραδέχονται ὡς ἀκριβέστερον τὸ ἔτος 776. Ἵνα τις ἀναγάγῃ ἑπομένως π.Χ. τινὰ ἡμερομηνίαν εἰς Ὀλυμπιακήν, ἂν παραδέχηται τὴν ἔναρξιν τῶν Ὀλυμπιάδων ἀπὸ τοῦ ἔτους 777 πρέπει, ἀφαιρέσας αὐτὴν ἀπὸ τοῦ ἀριθμοῦ 777, νὰ διαιρέσῃ τὴν διαφορὰν διὰ 4, καὶ τὸ ὑπόλοιπον ἔσται ὁ ἀριθμὸς τῶν Ὀλυμπιάδων· οἷον διὰ τὸ ἔτος 750 π. Χ. ἔσται (777—750=) $^{27}/_{4}$=6,3. ἤτοι Ὀλ. 6+1, γ=7, γ· διὰ τὸ ἔτος 685, ἔσται (777—685)=$^{92}/_{4}$=23, δ' (διότι δὲν ὑπάρχει κλάσμα. Πρὸς ἀναγωγὴν δ' ἐξ ἐναντίας ὀλυμπιακῆς χρονολογίας εἰς τὴν κοινήν, πολλαπλασιάζεται ὁ ἀριθμὸς τῶν Ὀλυμπιάδων διὰ 4, καὶ προστιθεμένων τῶν ἐτῶν τῆς τελευταίας Ὀλυμπιάδος, ἀφαιρουμένων δὲ 4, τὸ ὑπόλοιπον ἀφαιρεῖται ἀπὸ τοῦ ἀριθμοῦ 777· οἷον Ὀλ. 31, δ=(31×4+2—4) 655. Εἰς τὰ δημόσια ἀρχεῖα διετηροῦντο ἐπίσημοι πίνακες τῶν ἀπανταχοῦ Ὀλυμπιονικῶν μετ' ἀναγραφῆς, ἐν μὲν Ἀθήναις τοῦ ἐπωνύμου ἄρχοντος, ἐν Σπάρτῃ τοῦ Ἐφόρου, ἐν Ἄργει τῆς ἱερείας τῆς Ἥρας, ἐν Δελφοῖς τῆς Πυθίας τοῦ ἔτους καθ' ὃ ἡ νίκη ἐγένετο. Οἱ ἀρχαιότεροι τῶν ἱστορικῶν δὲν μετεχειρίζοντο τὰς Ὀλυμπιάδας ὡς μέτρον χρονολογικόν· πρῶτος δ' ὁ Σικελὸς Τίμαινος ἐποιήσατο τῷ 264 π. Χ. (Ὀλ. 130, α) τακτικὴν αὐτῆς χρῆσιν, καὶ μετ' αὐτὸν ὁ Πολύβιος, Διόδωρος ὁ Σικελιώτης, Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασσεὺς κλ. Ἐπειδὴ δὲ οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες ἐτελοῦντο ἐν μέσῳ τῷ θέρει, ὅτε περίπου ἐνήρχετο καὶ τὸ ἀττικὸν ἔτος, τὰ συμβάντα τοῦ φθινοπώρου καὶ τοῦ πρώτου ἡμίσεως τοῦ χειμῶνος κατηριθμοῦντο ἀναγκαίως εἰς τὸ ἑπόμενον ἔτος. Οὕτως ὁ Σωκράτης, καταδικασθεὶς ἐν Ὀλ. 55, α', ἔπιε τὸ κώνειον κατὰ τὸν 11ον μῆνα τοῦ ἔτους κατὰ τὴν κοινὴν χρονολογίαν, ἄρα ἐν ἔτει 399.

Ὀλυμπιεῖον ἢ Ὀ λ υ μ π ί ε ι ο ν, ἢ Ὀ λ ύ μ π ι ο ν. 1) ναὸς τοῦ Ὀλυμπίου ἢ Πανελληνίου Διός, ὁ μέγιστος καὶ πολυτελέστατος ἐν Ἀθήναις, οὗ ἡ ἵδρυσις ἤρξατο ἐπὶ Πεισιστρατιδῶν, ἡ οἰκοδομὴ δ' ἐπερατώθη καὶ ἀνετέθη ἐπὶ Ἀδριανοῦ. Ἡ περιοχὴ αὐτοῦ ἦν 4 σταδίων. Ἦν δὲ ῥυθμοῦ Κορινθιακοῦ, ὀκτάστυλος (οὐχὶ ὡς πρὶν ὑπετίθετο δεκάστυλος) καὶ ἐντὸς εἶχε κίονας 120 ἐκ πολυτίμου Φρυγίου μαρμάρου. Ἐκ τοῦ περιστυλίου σώζονται σήμερον τινὲς κολοσσιαῖοι κίονες ὄρθιοι, καὶ εἷς πρό τινων ἐτῶν ὑπὸ καταιγίδος καταρριφθεὶς (Παυσ.ΙΗ,60.—Πλάτ. Φαῖδρ. 227. — Στρβ.). — 2) Πολίχνη εἰς 1500 βημάτων ἀπόστασιν ἀπὸ τῶν Συρακουσῶν, νοτίως, παρὰ ταῖς ἐκβολαῖς τοῦ Ἀνάπου (Θουκ. ΣΤ, 76. Ζ, 5. — Διόδ. ΙΓ, 6. — Liv. XXIV, 33).

Ὀλυμπιόδωρος, 1) υἱὸς τοῦ Λάμπωνος, Ἀθηναῖος στρατηγὸς ἐπὶ τῶν Περσικῶν (Ἡρδ. Θ, 21).—2) Αὐλητής, τὸ αὐλεῖν διδάξας τῷ Ἐπαμεινώνδᾳ (Nep Epam

II).—3)Ἀθηναῖος στρατηγὸς πεμφθεὶς κατὰ Κασσάνδρου, τῷ 304 π.Χ. καὶ κατὰ Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ, τῷ 287. Ἐχρημάτισε καὶ ἐπώνυμος ἄρχων τῶν Ἀθηνῶν.—4)Φιλόσοφος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ. Πάντα τὰ σωζόμενα ἢ γνωστὰ αὐτοῦ συγγράμματα εἰσὶν ἑρμηνεῖαι τοῦ Πλάτωνος, ἀλλ' ἄγνωστον ἂν ἐσχολίασε πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ. Ὑπάρχουσι δ' αὐτοῦ σχόλια εἰς τὸν Γοργίαν, τὸν Φίληβον, τὸν Φαίδωνα καὶ Ἀλκιβιάδην τὸν πρῶτον· προσέτι δὲ καὶ βιογραφία τοῦ Πλάτωνος, ἥτις ὅμως ἐστὶν ὡς εἰσαγωγὴ τῶν σχολίων τοῦ πρώτου Ἀλκιβιάδου. Πάντα τὰ χειρόγραφα αὐτοῦ δὲν ἐξετυπώθησαν· φαίνεται δ' ὅτι εἰσὶ μᾶλλον σημειώσεις τῶν μαθητῶν του κατὰ τὰς προφορικὰς αὐτοῦ παραδόσεις. Εἰσὶ δ' ἐκθέσεις αὐτοτελεῖς θεωριῶν νεοπλατωνικῶν, καὶ ἔχουσι πολλὴν τὴν διαλεκτικὴν ὀξύτητα, πολλὰς δ' ἀποδεικνύουσι γνώσεις τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς φιλολογίας, καὶ ἀξιόλογον τάσιν εἰς καθαρότητα καὶ ἀκρίβειαν τῆς ἐκφράσεως.—5) Ἀλεξανδρινὸς γραμματικὸς καὶ ἑρμηνευτὴς τοῦ Ἀριστοτέλους, ζῶν κατὰ τὴν ἕκτην μ. Χ. ἑκατονταετηρίδα. Αὐτοῦ σώζεται σχόλιον εἰς τοῦ Ἀριστοτέλους τὰ μ ε τ ε ω ρ ο λ ο γ ι κ ά, διαιρούμενον εἰς 51 π ρ ά ξ ε ι ς.—6) Θηβαῖος ἱστοριογράφος ἐκ Θηβῶν τῆς Αἰγύπτου. Διατρίβων ἐν Βυζαντίῳ, καὶ συντάξας σύγγραμμα εἰς 22 βιβλία, ἱ σ τ ο ρ ι κ ο ὶ λ ό γ ο ι ἐπιγραφόμενον, ἱστορίαν τοῦ δυτικοῦ Ῥωμαϊκοῦ κράτους ἀπὸ 407 - 425 μ. Χ., ἀλλὰ μᾶλλον ὕλης συλλογὴν ἢ ἱστοριογραφίαν. Ὁ Φώτιος διετήρησεν αὐτοῦ περίληψιν. Τῷ 412 ἐπέμφθη εἰς Οὐγγαρίαν ὡς πρέσβυς τῶν Οὔννων (Ἔκδ. Ἀποσπ. Müller, fragm. Hist. Gr.).

Ὀλύμπιος, ἐπίθετον διαφόρων θεῶν καὶ θεαινῶν, τοῦ Διὸς (Ὅμ. Ἰλ. Α, 358), τοῦ Ἡρακλέους (Ἡρδ. Β, 44), τῆς Ἥρας, τῆς Εἰλειθυίας ἐν Ὀλυμπίᾳ, τῆς Γῆς ἐν Ἀθήναις, τῶν Μουσῶν (Ὅμ. Ἰλ. Β, 484), κτλ., καὶ προσέτι πάντων τῶν τὸν Ὄλυμπον οἰκούντων θεῶν (Ὅμ. Ἰλ, Α, 399). Ὁ λ ύ μ π ι α δ ώ μ α τ α, ὁ οὐρανός.

Ὄλυμπος, 1) ὁ νότιος κλάδος τοῦ ὄρους τοῦ διαιροῦντος τὴν Μακεδονίαν ἀπὸ τῆς Θεσσαλίας (Ἡρδ. Ζ. 129. 172). Συνήθως δ' ἐδίδετο τὸ ὄνομα εἰς τὸ μέρος τοῦ ὄρους τὸ παραλλήλως κείμενον τῇ ἀκτῇ τῆς Πιερίας, ἀπὸ τῆς πόλεως Δίου μέχρι τῶν ἐκβολῶν τοῦ Πηνειοῦ, ἔνθα ἡ κοιλὰς τῶν Τεμπῶν χωρίζει αὐτὸν ἀπὸ τῆς Ὄσσης (Ἡρδ. Α, 56. Ζ, 129.—Θουκ. Δ, 78). Ἡ κορυφὴ αὐτοῦ, πάντοτε χιονοσκεπὴς, αἴρεται εἰς ὕψος 2986 μέτρων· ὥστε ὁ Ξέρξης τὸν ἔβλεπε καθαρώτατα ἐκ Θέρμης, 15 γεωγραφικὰ μίλια ἀπεχούσης. Τὴν κορυφὴν ἐζώνυον κάτωθεν σκοτειναὶ δάση ἐλάτων, καὶ ἔτι κατωτέρω πυκνὰ ἄλλα πλατυφύλλων δένδρων, διασχιζόμενα ἐνίοτε ὑπὸ βράχων καὶ κρημνῶν ἀποτόμων. Ἐθεωρεῖτο δ' αὕτη ὡς τὸ κέντρον τῆς Ἑλλάδος καὶ πάσης τῆς οἰκουμένης, καὶ ἡ κατοικία τοῦ Διὸς καὶ πάντων τῶν ἐπουρανίων θεῶν, καὶ ὑπελαμβάνετο ὑπὸ τῶν ποιητῶν ὡς στηριζομένη ἄνωθεν ὑπὸ θόλου χαλκοῦ ἐκτεινομένου ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν καὶ βαίνοντος ἐπὶ κιόνων οἵτινες ἦσαν τοῦ ὄρους αἱ κατώτεραι κορυφαί. Εἰς αὐτὰς κατῴκουν οἱ ἄλλοι θεοὶ (Ὅμ. Ὀδ. Ζ, 448. Λ, 76. Τ. 5) καὶ συνήρχοντο παρὰ τῷ Διΐ εἰς συμβούλιον ἢ εἰς ἑστιάσεις. Τῆς οὐρανίας δὲ ταύτης κατοικίας ἡ πύλη ἦν νεφέλη πυκνὴ (Ὅμ. Ἰλ. Α, 494, Ε, 751). Ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις ὅτε ἐπεκράτησεν ἡ πίστις ὅτι οἱ θεοὶ κατῴκουν τὸν οὐρανὸν, τοῦτον ἐνέφαινε τὸ ὄνομα Ὄλυμπος. — 2) Ὄ λ υ μ π ο ς ὁ Μ υ σ ὸ ς (Ἡρδ. Α, 36), ἐν τῇ Μικρᾷ Μυσίᾳ τῆς μικρᾶς Ἀσίας, ἐκτεινόμενος ἀπὸ τοῦ Ἕρμου ποταμοῦ μέχρι τῆς Βιθυνίας, ἄνω τῆς Προύσης, συνήθως τὸ πάλαι κατοικία λῃστῶν.—3) Ὄρος ἡφαίστειον ἐν Λυκίᾳ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, νοτίως τῆς Φασηλίδος, μετὰ πόλεως ὁμωνύμου (Στρβ. ΙΒ, 574.—Στ. Βυζ.—4) Ὄρος τῆς Λακωνίας, κατὰ τὰ σύνορα τῆς Ἀρκαδίας, πλησίον τῆς

Σελασίας (Πολθ. Β, 65).—5) Ὄρος πλησίον τῆς Ὀλυμπίας.—6) Ὄρος. τὸ ὑψηλότερον, τῆς νήσου Κύπρου, πρὸς τὰ νότια αὐτῆς, νῦν Σταυρὸς, καὶ ἀκρωτήριον αὐτόθι κατὰ τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν, ἐφ' οὗ ἦν ναὸς τῆς Ἀφροδίτης (Στρβ.).

Ὄλυμπος, 1) μυθολογούμενος ψάλτης καὶ μουσικὸς, κατά τινας φίλος καὶ μαθητὴς τοῦ Μαρσύου, κατ' ἄλλους (Ἀπολλόδ. Α, 4, 2) τούτου πατὴρ, ἀνήκων ὡς ὁ Μαρσύας καὶ ὁ Ὕαγνις, εἰς τὴν λατρείαν τῆς μητρὸς τῶν θεῶν καὶ τῶν Κορυβάντων, καὶ ἰδίως τὴν τέχνην τοῦ αὐλεῖν τελειοποιήσας. Ὑπῆρχε δ' ἐν Φρυγίᾳ φυλὴ, πιθανῶς τῇ λατρείᾳ τῆς Μητρὸς τῶν θεῶν ἀφωσιωμένη, καὶ εἰς αὐτὴν ἀνάγουσα τὴν καταγωγήν της. Κατὰ Πλούταρχον αὐτὸς πρῶτος εἰσήγαγε παρὰ τοῖς Ἕλλησι τοὺς ὕμνους πρὸς τοὺς θεοὺς, κατὰ δὲ Κλήμεντα ἐφεῦρε τὸν Λύδιον ῥυθμόν. Ἐπιστεύετο δ' ὑπ' ἄλλων ὅτι εἰς αὐτὸν ἔδωκεν ὁ Ἀπόλλων τὸν Μαρσύαν, ἀφ' οὗ τὸν ἐξέδειρεν, ἵνα τὸν ἐνταφιάσῃ (Ἀριστφ. Ἱππ. 9, — Πλάτ. Συμπ. Σ. 215). — 2) Ὄλυμπος ὁ νεώτερος, πρόσωπον ἱστορικὸν, διδάξας ἐν Ἑλλάδι τὴν μουσικὴν, ἰδίως τὸν αὐλὸν, ὃν, πρὶν περιφρονούμενον, κατέστησεν ἰσότιμον τῇ λύρᾳ, καὶ οὕτως ἐτελειοποίησε τὴν Ἑλληνικὴν μουσικήν. — 3) Ὁ πρῶτος τροφὸς τοῦ Διονύσου, καὶ διδάσκαλος αὐτοῦ εἰς πᾶσαν ἐπιστήμην καὶ ἀρετὴν (Διόδ. Γ, 75).—4) Υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Εὐβοίας, θυγατρὸς τοῦ Θεσπίου (Ἀπολλόδ. Β, 7, 8).—5) Εἷς φιλόσοφος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ (Φαβρ, Ἑλλ. Βιβλ. Ι, σ. 134).

Ὀλύμπουσα, θυγάτηρ τοῦ Θεσπίου, ἐκ τοῦ Ἡρακλέους μήτηρ τοῦ Ἀλοκράτους (Ἀπολλόδ. Β. 7, 3).

Ὄλυνθος, πόλις Ἑλληνικὴ ἐπίσημος κατὰ τὸν μυχὸν τοῦ Τορωναίου κόλπου, μεταξὺ τῶν χερσονήσων Πελλήνης καὶ Σιδωνίας, 60 στάδια τῆς Ποτιδαίας ἀπέχουσα πρὸς βορρᾶν (Ἡρδ. Ζ, 122.—Θουκ. Α, 63. —Ξεν. Ἑλλ. Ε, 2, 12.—Στραβ. Ζ, 330). Κυριευθεῖσα ὑπὸ τοῦ στρατοῦ τοῦ Ξέρξου, συνωκίσθη ἔπειτα πάλιν ὑπὸ Χαλκιδέων ἐκ Τορώνης (Ἡρδ. Ζ, 127.—Θουκ. Δ, 122). Κατηριθμεῖτο εἰς τὴν Μακεδονίαν, ἐνίοτε δὲ καὶ εἰς τὴν Θράκην, καὶ ἰδίως ηὔξησεν ὅτε, ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, κάτοικοι πολλῶν ἄλλων μικροτέρων πολυχνίων ἐλθόντες προσετέθησαν εἰς αὐτήν. Οὕτως ἀπέκτησε δύναμιν αὐτοτελῆ, καὶ ἠδυνήθη ἐπὶ μακρὸν ν' ἀντιστῇ καὶ εἰς τοὺς Ἀθηναίους καὶ εἰς τοὺς Μακεδόνας (Θουκ. Α. 72. Β, 70. 89. Ε, 18. 39. — Ξενφ. Ἑλλ. Ε, 2, 11). Συμπεριέλαβε δὲ βαθμηδὸν καὶ πολλὰς ἄλλας Χαλκιδικὰς καὶ Μακεδονικὰς πόλεις εἰς τὸν δεσμόν της, καὶ τότε οἱ Σπαρτιᾶται, συνεννοηθέντες μετ' Ἀμύντου, τοῦ βασιλέως, τῆς Μακεδονίας, ἔπεμψαν στρατὸν, καὶ τὴν ἐβίασαν, τῷ 379 π. Χ., νὰ προστεθῇ εἰς τῆς Σπάρτης τὴν συμμαχίαν (Ξενφ. Ἑλλ. Ε, 3, 26). Ἔμενε δ' οὐχ ἧττον πάντοτε ἡ ἰσχυροτάτη πόλις τῆς Χαλκιδικῆς χερσονήσου, καὶ ἐνισχύθη ἔτι μᾶλλον ὑπὸ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος, προσθέντος αὐτῇ τὴν Ποτίδαιαν. Μετὰ ταῦτα ὅμως ὁ αὐτὸς βασιλεὺς, ἀποφασίσας νὰ ἱδρύσῃ ἰδίαν ναυτικὴν δύναμιν, ἠθέλησε νὰ κυριεύσῃ πάσας τὰς παραλίους πόλεις τῆς Θράκης καὶ Μακεδονίας· ἡ δ' Ὄλυνθος ἀντέστη πεισματωδῶς, καὶ ὁ Δημοσθένης μετ' ἐνθουσιώδους εὐγλωττίας προέτρεπε τοὺς Ἀθηναίους νὰ σπεύσωσιν εἰς βοήθειάν της. Ἀλλ' ὁ δῆμος ἔμενεν ἀναποφάσιστος καὶ ἐβράδυνε, μέχρις οὗ, προδοθεῖσα ὑπὸ τοῦ Λασθένους καὶ τοῦ Εὐθυκράτους, ἐκυριεύθη ὑπὸ τοῦ Φιλίππου, κατεστράφη πυρποληθεῖσα, οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἐπωλήθησαν δοῦλοι, καὶ ποτὲ δὲν ἀνέκυψε πλέον. Ἡ θέσις αὐτῆς εἰκάζεται οὖσα εἰς τὸν νῦν Ἅγιον Μάμαντα.

Ὄλυνθος, 1) υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Βολίας, καθ' ὃν Ὄλυνθος ἐκλήθη καὶ εἷς ποταμὸς τῆς Χαλκιδικῆς (Ἀθήν. Η. 3).—2) Ἕτερος υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους, οὗ ἐπώνυμος ἦν ἡ πόλις Ὄλυνθος (Στφ. Βυζ.).— 3) Υἱὸς

Στρυμόνος, βασιλέως τῆς Θράκης, σπαραχθεὶς εἰς τὴν θήραν ὑπὸ λέοντος (Ἀθήν. Η! 3).

Ὀμανῖται, λαὸς τῆς Εὐδαίμονος Ἀραβίας, πρὸς τῷ Περσικῷ κόλπῳ, ἔχων μεσογείως πόλιν Ὅμανὸν ἐμπόριον καλουμένην (Πτολεμ.).

Ὁμαγύριος ἢ Ὁμάριος, ἐπίθετον τοῦ Διός, ὡς προϊσταμένου τῆς τῶν Ἀχαιῶν ὁμηγύρεως. Εἶχεν ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο ναὸν ἐν Αἰγίῳ τῆς Ἀχαΐας, ὅστις ἐλέγετο ἱδρυθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος (Παυσ. Ζ, 24.—Πολύβ. Γ. 93). Παρὰ Στράβωνι δὲ (Η, 7, 3, 5), ἡ θέσις τῶν συνελεύσεων ἦν ἄλσος τι ἐκεῖ καλούμενον Ἀρμάριον ἢ Ἀννάριον, πιθανῶς Ὁμάριον.

Ὁμαλιστὴρ, ξύλον ἢ σανὶς δι' ἧς ὠμάλυνον τὴν ἄνω ἐπιφάνειαν τοῦ σίτου ἢ ἄλλων ὁσπρίων τῶν περιεχομένων ἐντὸς μεδίμνου ἢ ἄλλου μέτρου, ἵνα μὴ ὑπερέχῃ αὐτοῦ.

Ὁμάριος, ἴδ. Ὁμαγύριος.

Ὄμβος, ἡ τελευταία μεγάλη πόλις τῆς Ἄνω Αἰγύπτου, εἰς τὸ ἀνατολικὸν χεῖλος τοῦ Νείλου. Ὁ νομὸς ἐν ᾧ ἔκειτο ἐκαλεῖτο Ὀμβίτης, καὶ ἐκεῖ ἐπεκράτει ἡ λατρεία τοῦ Κροκοδείλου (Juv. Sat. XV).

Ὄμβρεα, πόλις τῆς Μεσοποταμίας, πλησίον καὶ ἀνατολικῶς τῆς Ἐδέσσης (Πτολεμ.).

Ὀμβρικὴ, μέρος τῆς Ἰταλίας, χωριζόμενον πρὸς ἄρκτον διὰ τοῦ ποταμοῦ Ῥουβίκωνος ἀπὸ τῆς ἐντεῦθεν τῶν Ἄλπεων Γαλλίας, πρὸς δυσμὰς διὰ τοῦ Τιβέριος ἀπὸ τῆς Τυρρηνίας, πρὸς ἀνατολὰς δὲ καὶ νότον διὰ τοῦ Αἴσιδος ἀπὸ τοῦ Πικήνου, πρὸς νότον διὰ τοῦ Νάρου ἀπὸ τῆς χώρας τῶν Σαβίνων. Βορειανατολικῶς δὲ κατήρχετο μέχρι τῆς Ἀδριατικῆς. Τὰ Ἀπένινα ὄρη ἐδιχοτόμουν τὴν Ὀμβρικὴν ἀπὸ ἄρκτου πρὸς μεσημβρίαν· τὸ δὲ παραθαλάσσιον αὐτῆς μέρος ὠνομάζετο καὶ Ἀγρὸς Γαλλικὸς (Cic. Brut. XIV.—Suet. IV. — Liv. XXXIX, 44). Πρὸς δυσμὰς ἡ χώρα ἦν ἐν μέρει ὀρεινή· ἀλλὰ τὰ ἐπίπεδα αὐτῆς μέρη ἦσαν εὔφορα καὶ πρόσφορα εἰς βοσκὴν ἀγελῶν. Οἱ κάτοικοι, Ὀμβρικοὶ (Ἡρδ. Α, 94. Δ, 49), ἢ Ὄμβροι (Πολύδ.) ἦσαν ἀρχαιότατοι ἐν τῇ χώρᾳ, τὴν καταγωγὴν τοῖς Ἕλλησι συγγενεῖς, καὶ ἐπὶ πολὺ διετέλεσαν ἰσχυροὶ ἐν Ἰταλίᾳ, μέχρις οὗ ἠναγκάσθησαν νὰ ὑποχωρήσωσι τοῖς Τυρρηνοῖς. Ἐπιγραφαὶ εἰς τὴν ἐπιχώριον γλῶσσαν κεχαραγμέναι ἀνευρέθησαν (Anfrecht, Kirchof, Huschke). Μεταξὺ τῶν πόλεων αὐτῶν ἦν τὸ Ἀρίμινον (ν. Ῥίμινι), Σένα ἡ Γαλλικὴ (ν. Σινιγάλια) κτλ. (Στρβ. Ε, 217. 227).

Ὀμβρικοὶ, πλὴν τῶν κατοίκων τῆς Ὀμβρίας καὶ ἕτερος λαὸς κατοικῶν παρὰ τῇ Ἰλλυρίᾳ (Ἡρδ. Δ, 49).

Ὄμβριος, ὁ φέρων τὴν βροχὴν, ἐπίθετον ὑφ' ὃ ὁ Ζεὺς εἶχε ναὸν ἐπὶ τοῦ Ὑμηττοῦ (Παυσ. Α, 32).

Ὀμβρίονες, ἔθνος τῆς ἐν Εὐρώπῃ Σαρματίας, κατοικοῦν νοτιανατολικῶς τοῦ ποταμοῦ Οὐϊστούλα (Πτολ,).

Ὁμήρειον, ἐν Σμύρνῃ ναὸς τοῦ Ὁμήρου (Στρβ.).

Ὁμηρίδαι, σωματεῖον ἐν Χίῳ, ἀξιοῦν ὅτι κατήγετο γενεαλογικῶς ἐκ τοῦ Ὁμήρου, καὶ ἰδίως ποιήματα ἐκείνου περισυνάγον, διετήρουν καὶ κατὰ τεμάχια φάλλον.

Ὁμηρόκεντρα ἢ Ὁμηροκέντρωνες, ποιήματα ἅ τινες τῶν ἀρχαίων Ἀλεξανδρινῶν ἐτεχνάζοντο διὰ συρραφῆς διαφόρων στίχων ὁμηρικῶν.

Ὅμηρος. Αἱ περὶ τῆς ἐποχῆς, τοῦ βίου τοῦ Ὁμήρου, καὶ τὰς λοιπὰς περιστάσεις τοῦ μεγάλου ποιητοῦ ἀφορῶσαι διηγήσεις τῶν ἀρχαίων εἰσὶν αἱ πλεῖσται ἁπλαῖ ὑποθέσεις καὶ ἀναπόδεικτοι παραδόσεις, ἢ καὶ μεταγενέστερα πλάσματα, ἐξ ὧν ἡ ἱστορία ὀλίγα δύναται ν' ἀρυσθῇ διδόμενα βέβαια. Καὶ αὐτὸ αὐτοῦ τὸ κύριον ὄνομα πολὺ ἠσχόλησε τοὺς ἀρχαίους. Ὁ Ἔφορος ἠρμήνευσεν αὐτὸ, συμφώνως τῇ παραδόσει, ὡς δηλοῦν τὸν

τυφλὸν (Ὅμηρος = ὁ μὴ ὁρῶν δῆθεν). Ἐκ τῶν μεταγενεστέρων οἱ μὲν ἑρμηνεύουσιν αὐτὸ ὡς ἐμφαῖνον τὸν συναρμολογήσαντα τὰς ἐπικὰς ὑποθέσεις ἢ ἀπ' ἀλλήλων ἀνεξάρτητα ᾄσματα (ὁ μοῦ ἄρω)· ἄλλοι τὸ

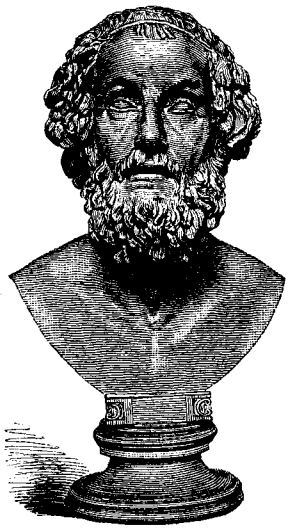

Ὅμηρος.

ἀναφέρουσιν εἰς στενὴν ὁμήγυριν ποιητικῆς συντεχνίας, τὸ Ὅμηρος ἐξηγοῦντες ὡς ὁμότεχνος, καὶ τὸ ὄνομα ἀποδίδοντες εἰς τὸν ἀρχαιότατον καὶ πρῶτον αὐτῆς ἱδρυτήν. Ἕτεροι πάλιν ταὐτίζουσιν αὐτὸ μετὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἀρχαιοτάτου Θρᾳκὸς ἀοιδοῦ, ὅστις ἐκαλεῖτο Θάμυρις, καὶ ἐκλαμβάνουσιν αὐτὸ ὡς ἐν γένει ἐμφαῖνον τὸν ποιητήν. Καὶ περὶ τῆς ἡλικίας δ' αὐτοῦ διαφωνοῦσιν ἐπίσης. Κατὰ Κράτην τὸν Περγαμηνὸν ἔζη πρὸ τῆς εἰσβολῆς τῶν Ἡρακλειδῶν, κατὰ Θεόπομπον δὲ καὶ Εὐφορίωνα 300 ὅλα ἔτη μετὰ τὰ Τρωϊκά, ὥστε κατὰ 460 ἔτη ἀφίστανται αἱ δύο αὐτῷ ἀποδιδόμεναι ἐποχαὶ ἀπ' ἀλλήλων. Ἡ πιθανωτέρα ὅμως ὑπόθεσις φαίνεται ἡ τοῦ Ἡροδότου (B, 53), ὅτι ὁ Ὅμηρος ἤκμαζε 400 ἔτη πρὸ αὐτοῦ, ἤτοι περὶ τὰ 854 π. Χ. Οὐχ ἧττον παντοῖαι ὑπάρχουσιν ὑποθέσεις καὶ περὶ τῆς πατρίδος αὐτοῦ, καὶ συνήθως 7 μνημονεύονται διάφοροι πόλεις ἀντιποιούμεναι τὴν τιμὴν τῆς γεννήσεώς του. Ἓν ἐπίγραμμα (Gell. III, 11), ὀνομάζει ὡς τοιαύτας τὴν Σμύρνην, τὴν Ῥόδον, τὴν Κολοφῶνα, τὴν Σαλαμῖνα τῆν Κύπρου, τὴν Ἴον, τὸ Ἄργος καὶ τὰς Ἀθήνας. Ἄλλαι δὲ γραφαὶ τοῦ αὐτοῦ ἐπιγράμματος μνημονεύουσι τῆς Κύμης, τῆς Χίου, τῆς Πύλου καὶ τῆς Ἰθάκης. Τινὲς τῶν πόλεων τούτων ἠξίουν ὅτι ἦσαν πατρίδες τοῦ Ὁμήρου ἕνεκα λόγων ἀποικιακῶν, ἄλλαι, διότι τὰ ὁμηρικὰ ἔπη ἰδίως ἐν αὐταῖς ἐδιδάσκοντο· αἱ ἀρχαιότεραι δὲ μαρτυρίαι ἀναφέρονται εἰς τῆς Μικρασίας τὰς Ἰωνικὰς παραλίας καὶ τὰς παρακειμένας νήσους, τὴν Σμύρνην, τὴν Ἴον, τὴν Χίον, τὴν Κολοφῶνα. Ἡ Σμύρνη ἰδίως ἐφαίνετο χώρα καταλληλοτάτη διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐπικῆς ποιήσεως, καὶ ἐκρίνετο ὅτι πιθανώτατα ἠδύνατο νὰ ἀνθήσῃ ὁ Ὅμηρος ἐν αὐτῇ, τόσῳ μᾶλλον καθ' ὅσον ἡ ποίησις αὐτοῦ πολλὰ ἔχει τὰ φέροντα τὸν ἰωνικὸν χαρακτῆρα (Περὶ τῆς πρὸ τοῦ Ὁμήρου ἐπικῆς ποιήσεως ἴδ. Ἔπος). Κατὰ ταῦτο δὲ ὑπερέβη ὁ Ὅμηρος πάντας τοὺς πρὸ αὐτοῦ ποιητάς, ὅτι, ἐν ᾧ ἐκεῖνοι εἰς βραχέα ποιήματα συνέταττον ἀποσπάσματα μόνον καὶ εἰδικὰς περιστάσεις τῶν μεγάλων ἱστορικῶν ἢ ἠθικῶν περιστάσεων, ὁ Ὅμηρος συνηρμολόγει ταῦτα εἰς πλήρεις καὶ ἐντέχνους διηγήσεις συμπλεκομένας κατὰ τοὺς νόμους τῆς ποιητικῆς ἑνότητος. Ἦν δ' ὁ ἱστορικὸς κύκλος ἐξ οὗ ἠρύσατο τὰς ὑποθέσεις τῶν δύο μεγάλων ἐπῶν του, τῆς Ἰλιάδος καὶ τῆς Ὀδυσσείας, ὁ τῶν Τρωϊκῶν. — Ἡ Ἰλιὰς πραγματεύεται μικρὸν χρονικὸν διάστημα 51 ἡμερῶν ἐπὶ τοῦ δεκαετοῦς τρωϊκοῦ πολέμου, καὶ περιστρέφεται εἰς τὴν ὀργὴν τοῦ Ἀχιλλέως, καὶ τὰς συνεπείας αὐτῆς μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ Ἕκτορος. Ὁ Ἀχιλλεὺς, κατὰ τοῦ Ἀγαμέμνονος ἀγανακτῶν διότι τῷ ἥρπασε τὴν Βρησίδα, καὶ ἕνεκα τούτου κεχολωμένος κατὰ πάντων τῶν Ἑλλήνων, ἀπέσχε τῶν μαχῶν. Ἀλλ' ἐν μέρει καμφθεὶς ἐκ τῶν συμφορῶν τῶν Ἑλλήνων, ἐπέτρεψεν εἰς τὸν φίλτατον ἑταῖρόν του Πάτροκλον νὰ ἐνδυθῇ τὴν πανοπλίαν του καὶ κατέλθῃ εἰς

τὴν μάχην ἐπὶ κεφαλῆς τῶν Μυρμιδόνων. Ἐφονεύθη δ' ὁ Πάτροκλος ὑπὸ τοῦ Ἕκτορος, καὶ τοῦτο ἐστὶ τὸ κεντρικὸν σημεῖον καὶ ἡ κυρίως δέσις τοῦ ὅλου ἔπους, ἣν ἐντεχνότατα φέρει ὁ ποιητής. Ἀμέσως κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ ποιήματος ἐκτίθησι τὴν ἀφορμὴν τῆς ὀργῆς, μεθ' ἣν διηγεῖται τὰς μάχας, καὶ ἐπ' αὐτῶν, ἐν ᾧ ὁ Ἀχιλλεὺς μένει κοτῶν ὑπὸ τὴν σκηνήν του, εὑρίσκει ἀφορμὴν νὰ παραστήσῃ τοὺς πρωτίστους τῶν Ἑλλήνων ἡρώων, πρὸ πάντων δ' ἐν τῇ πέμπτῃ ῥαψῳδίᾳ τὸν Διομήδην. Ἀλλὰ ματαία πᾶσα ἀνδρεία καὶ πᾶσα ἡρωϊκὴ ἀφοσίωσις, καὶ ἀνυπομόνως ὁ ἀναγνώστης περιμένει τὴν εἰς τὸν πόλεμον ἐκ νέου τοῦ Ἀχιλλέως ἐμφάνισιν. Οὕτως ἐκθειαζόμενος ὁ ἥρως καὶ ἐπὶ τῆς ἀποχῆς του, τέλος παρεμβαίνει, καὶ ὁ παρωργισμένος ἐχθρὸς τῶν Ἑλλήνων ἐξιλεωθείς, ἀναδείκνυται φοβερὸς τῶν Τρώων πολέμιος, καὶ μετ' ἀκαταμαχήτου ἀνδρείας ἐπιφέρει τὴν ποθουμένην τροπὴν τῆς τύχης τῶν μαχῶν, καὶ ἐκδικεῖ τὸν θάνατον τοῦ φίλου του, φονεύων τὸν Ἕκτορα. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον μέρος τῆς Ἰλιάδος χωρεῖ βραδέως καὶ ὡς διστακτικῶς· τὸ δεύτερον ὅμως σπεύδει πρὸς τὴν λύσιν ταχέως. Αὕτη δ' ἐστὶν οὐχὶ ὁ φόνος τοῦ Ἕκτορος, ἀλλ' ἡ ἀπόδοσις καὶ ὁ ἐνταφιασμὸς τοῦ νεκροῦ αὐτοῦ, καὶ ἡ μετατροπὴ τοῦ ἀγρίου θυμοῦ τοῦ Ἀχιλλέως εἰς πραεῖαν καὶ ἥμερον δυσθυμίαν. — Ἡ δ' Ὀδύσσεια πραγματεύεται τὰ συμβάντα τεσσαράκοντα μόνον ἡμερῶν ἐκ τῆς ἀπὸ τῆς Τροίας εἰς τὴν Ἰθάκην παλινοστίας τοῦ Ὀδυσσέως, περιέχουσα ὅμως, ὡς καὶ ἡ Ἰλιάς, ἐν τῷ βραχυτάτῳ τούτῳ διαστήματι, τὴν περιγραφὴν πλείστων περιπετειῶν· ὥστε αἱ δύο ῥαψῳδίαι ὁμοῦ περιλαμβάνουσι πλήρη παράστασιν πασῶν τῶν ἀρχαίων παραδόσεων περὶ τῶν Τρωϊκῶν συμβάντων καὶ χρόνων. Ἡ Ὀδύσσεια διαιρεῖται εἰς τέσσαρα κυρίως μέρη. Τὸ πρῶτον, τὸ κατὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ Ὀδυσσέως, περιέχον τὰς ῥαψῳδίας Α-Δ, ἀφηγεῖται πῶς, ἐν ᾧ ὁ Ὀδυσσεύς, ἐν ἀπωτάταις χώραις διέμενεν εἰς τὴν νῆσον Ὠγυγίαν παρὰ τῇ νύμφῃ Καλυψοῖ, οἱ μνηστῆρες τῆς γυναικός του Πηνελόπης, ἐν τῷ οἴκῳ του· ἠπείλουν νὰ καταστρέψωσιν ἐν ἐκδιαιτήσει πᾶσάν του τὴν περιουσίαν· ὁ δ' υἱός του Τηλέμαχος, ἤδη εἰς ὥριμον ἡλικίαν προβαίνων, ἀνέλαβε ν' ἀποκρούσῃ αὐτοὺς, καὶ συμβουλαῖς τῆς Παλλάδος Ἀθηνᾶς, ἀπῆλθεν εἰς Πύλον καὶ Σπάρτην, ἵνα ζητήσῃ πληροφορίας περὶ τοῦ πατρός του. Τὸ δεύτερον μέρος, περιέχον τὰς ῥαψῳδίας Ε-Ν, στ. 92, περιστρέφεται εἰς τὰ περὶ τῆς ἐπανόδου τοῦ Ὀδυσσέως, ὅστις ἐξ Ὠγυγίας ἀφιχθεὶς εἰς τὴν γῆν τῶν Φαιάκων, διηγεῖται αὐτοῖς τὰς μέχρις ἐκείνου πλανήσεις καὶ τὰ παντοῖα συμβάντα, καὶ ἐκεῖθεν μεταβαίνει εἰς τὴν Ἰθάκην. Ἐν τῷ τρίτῳ μέρει, ταῖς ῥαψῳδίαις Ν, στ. 93—Τ, περιγράφονται τὰ περὶ ἐκδικήσεως κατὰ τῶν μνηστήρων σχέδια ἃ μελετᾷ ὁ Ὀδυσσεὺς μετὰ τοῦ ἐπιστρέψαντος υἱοῦ του παρὰ τῷ πιστῷ αὐτοῦ ἀρχαίῳ ὑπηρέτῃ, τῷ συβώτῃ Εὐμαίῳ, καὶ ἃ ἐκτελεῖ ἐν τῷ τετάρτῳ μέρει, τῷ περιλαμβάνοντι τὰς ῥαψῳδίας Υ-Ω. Ἐστὶ δὲ καὶ ἡ Ὀδύσσεια, ὡς καὶ ἡ Ἰλιάς, σύνολον κατ' ἔντεχνον σχέδιον συνειρμολογημένον, οὗ πάντα τὰ μέρη πρὸς ἕνα κοινὸν σκοπὸν ἀποβλέπουσι, τὴν παλινοστίαν καὶ τὴν ἐκδίκησιν τοῦ Ὀδυσσέως, καὶ πρὸς ταύτην τὴν λύσιν τείνει πᾶν τὸ ἐνδιαφέρον. Ἡ δ' οἰκονομία πᾶσα ἐστὶ τόσῳ μᾶλλον ἔντεχνος, καθ' ὅσον εἰς τὴν ἀρχικὴν ὑπόθεσιν, τὴν τῆς ἐπανόδου τοῦ Ὀδυσσέως, ἐμπλέκεται, χωρὶς οὐδαμῶς αὐτὴν νὰ ἐξασθενῇ, ἐκ τοῦ ἐναντίου μάλιστα ἐκτείνουσα τὸ ἐνδιαφέρον αὐτῆς, ἄλλη δευτερεύουσα, ἡ τῆς ὁδοιπορίας τοῦ Τηλεμάχου καὶ ἡ τῆς ἐπεμβάσεως καὶ αὐτοῦ κατὰ τῶν μνηστήρων. Οὕτως ἐπὶ διαφόρων σκηνῶν διάφορα συμβάντα συνδέονται μετ' ἀλλήλων, καὶ ἐνῷ ἀφ' ἑνὸς περιγράφει ὁ ποιητὴς χώρας ἀπωτάτας καὶ μυθώδεις, ἀφ' ἑτέρου ἐκτίθησι τὴν ἐσωτερικὴν κοινωνικὴν ἀποσύνθεσιν τῆς Ἰθάκης, συγχρόνως δὲ καὶ τὰς εἰρηνικὰς καὶ ὁμαλὰς περιστάσεις ἄλλων

χωρῶν, ὧν οἱ ἡγεμόνες νικηφόρως ἐπέστρεψαν ἐκ Τρωάδος.—Κατά τε τὴν γλῶσσαν, τὸ ὕφος καὶ τὴν στιχουργίαν ὑφίσταται ἀπόλυτος ἑνότης μεταξὺ Ἰλιάδος καὶ Ὀδυσσείας. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ Ὀδύσσεια ἀπεικονίζει κοινωνικήν, θρησκευτικὴν καὶ ἠθικὴν κατάστασιν ὁμαλωτέραν ἢ ἡ Ἰλιάς, διὰ τοῦτο ὑπῆρξαν καὶ μεταξὺ τῶν ἀρχαίων γραμματικῶν οἱ λεγόμενοι Χ ω ρ ί ζ ο ν τ ε ς, ὡς ὁ Ξένων, ὁ Ἑλλάνικος καὶ ἄλλοι, καὶ μεταξὺ τῶν νεωτέρων κριτικῶν τινες ἐκείνων τὴν γνώμην παραδεχόμενοι, καὶ πρεσβεύοντες ὅτι τὰ δύο ἔπη ἐγράφησαν ὑπὸ δύο διαφόρων ποιητῶν, κατὰ πολλὰ ἔτη, καθ' ὅλην ἑκατονταετηρίδα ἀπ' ἀλλήλων ἀφεστώτων. Ἀλλ' ἡ οὐχὶ λίαν μεγάλη ἐκείνη διαφορὰ δύναται πολὺ μᾶλλον ν' ἀποδοθῇ εἰς τὴν τῆς ὑποθέσεως τῶν δύο ἐπῶν, τοῦ μὲν περιγράφοντος τὴν πολεμικὴν τῆς Ἑλλάδος κατάστασιν, τοῦ δὲ τὰ κατ' αὐτὴν μετὰ τὴν ἐπικράτησιν τῆς εἰρήνης· προσέτι δὲ καὶ εἰς τὴν διαφορὰν τῶν διαθέσεων καὶ ἐπόψεων τοῦ ποιητοῦ, γράψαντος τὰ δύο αὐτοῦ ποιήματα εἰς διαφόρους ἡλικίας. Ἐκ τῶν τὴν ὕπαρξιν τοῦ Ὁμήρου μὴ θελόντων νὰ παραδεχθῶσι, τινὲς διατείνονται ὅτι ὑπῆρχε σχολὴ ἢ ἑταιρία ἀοιδῶν, Ὁ μ η ρ ί δ α ι λεγομένη, καὶ πλάττουσιν ὑποτιθέμενόν τινα ἀρχηγὸν ἐξ οὗ οὗτοι ἠξίουν ὅτι κατήγοντο, καὶ ὃν Ὅμηρον ἐκάλουν ὡς τῆς ὁμηγύρεως αὐτῶν ἐπώνυμον. Τούτων δ' ἄλλοι ἄλλα δῆθεν ἐποίουν, ἃ μετὰ ταῦτα συνέδεσεν εἰς ἓν ὅλον. Ἄλλοι διατείνονται ὅτι παντοῖα ᾄσματα, ἄλλα ὑπ' ἄλλων καὶ κατὰ διαφόρους χρόνους ποιηθέντα, συνεδέθησαν καὶ συνηρμολογήθησαν ἔπειτα, ἰδίως ἐπὶ Πεισιστράτου, καὶ ἀπήρτισαν τὴν Ἰλιάδα καὶ τὴν Ὀδύσσειαν. Ἀλλ' ἀμφοτέρας τὰς ὑποθέσεις ταύτας ἀναιροῦσιν αὐτὰ τὰ Ὁμηρικὰ ἔπη, ὄντα ἀριστοτεχνήματα ἐπικῆς οἰκονομίας καὶ ἑνότητος. Ἡ ἀπροκατάληπτος αὐτῶν ἀνάγνωσις τίθησιν ὑπεράνω πάσης ἀντιλογίας, ὅτι ἀμφότερα εἰσὶν ἀπαράμιλλα ἀριστουργήματα ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ μουσοπνεύστου ποιητοῦ. Ἂν ἐπὶ Ὁμήρου ἡ γραφὴ ἦν ἄγνωστος ἔτι, ὡς τινὲς τῶν φιλολόγων ἐξέλαβον, θὰ ἦν βεβαίως δύσκολον νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι δύο ποιητικὰ ἔργα τοιαύτης ἐκτάσεως ἠδυνήθησαν νὰ διατηρηθῶσιν, εἰ καὶ ἐπὶ Σωκράτους μνημονεύονται ἄνδρες ἠξεύροντες ἐκ στήθους πᾶσαν τὴν Ἰλιάδα καὶ τὴν Ὀδύσσειαν. Εἰς αὐτὸν τὸν ποιητὴν θὰ ἦν σχεδὸν ἀδύνατον οὐ μόνον εἰς ἄλλων, ἀλλ' οὐδ' εἰς τὴν ἰδίαν ἑαυτοῦ μνήμην νὰ ἐγχαράττῃ ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους ὅσα ἐποίει. Ἀλλ' ἡ βάσις ἐφ' ἧς ἡ τοιαύτη ὑπόθεσις στηρίζεται ἐστὶν ὅλως σφαλερά. Ἡ γραφή, ἡ ἐν ἀπωτάτῃ ἀρχαιότητι ἤδη ὑπάρχουσα ἐν Αἰγύπτῳ καὶ ἐν Ἀσίᾳ, ἀδύνατον ἐστὶ νὰ ἔμενεν ἄγνωστος ἐν Ἑλλάδι. Ἐπ' ἐσχάτων ἐκ διαφόρων ὑλικῶν ἀποδείξεων προέκυψεν ὅτι ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῶν Ὀλυμπιάδων ἦν ἐν χρήσει παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῷ τῷ Ὁμήρῳ (Ἰλ.Ζ,169) ὁ Προῖτος δίδει εἰς τὸν Βελλεροφόντην ἐπιστολὴν περιέχουσαν συμβολικά, ἢ ἄλλα, ἀδιάφορον τίνος εἴδους, γράμματα (σ ή μ α τ α λ υ γ ρ ά). Κοινὴ δὲ, ὡς μετέπειτα, δὲν ἦν ἀναμφιβόλως ἐν τοῖς χρόνοις ἐκείνοις· διὰ τοῦτο πρέπει νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ἔγραψε μὲν ὁ ποιητὴς τὰ ἔπη του, ἀλλὰ διέδιδεν αὐτὰ ψάλλων, καὶ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ἄλλοι ἄλλα τεμάχια ἐμάνθανον καὶ διέδιδον. Ὅτι ὑπῆρξεν ἀρχικῶς σύλλογος Ὁ μ η ρ ι δ ῶ ν ἐστὶ νεωτέρων ὑπόθεσις ἐσφαλμένη. Ὁ μ η ρ ί δ α ι μνημονεύονται μόνον ἐν Χίῳ, ὡς γένος ἀξιοῦν ὅτι κατήγετο ἐξ αὐτοῦ τοῦ Ὁμήρου, διότι ἡ Χίος ἀντεποιεῖτο τὴν τιμὴν τῆς ἐκεῖ γεννήσεως τοῦ ποιητοῦ. Ἐνέφαινε δὲ γενικῶς ἡ λέξις πάντας τοὺς περὶ τὰ ὁμηρικὰ ἔπη ἀσχολουμένους καὶ τεμάχια ἐξ αὐτῶν ψάλλοντας ῥ α ψ ῳ δ ο ὺ ς, ὡς ἐκαλοῦντο οἱ εἰς πανηγύρεις καὶ τελετὰς ἐπικὰ ἐν γένει ᾄσματα, εἴτε ἴδια, εἴτε ἄλλων ποιητῶν, καὶ ἀναμφιβόλως συνεχέστατα καὶ κατὰ προτίμησιν τὰ ὁμηρικά, ἀπαγγέλλοντες κατὰ τεμάχια ἐκ μνήμης ἀπεσπασμένα καὶ ἀσυνάρτητα (σ π ο ρ ά δ η ν ἀ ε ί δ ε ι ν μετ' αὐθαιρέτων μεταρ-

ρυθμίσεων πρὸς συμπλήρωσιν ἢ συνδυασμὸν τῶν ἀποσπασμάτων, ἢ καὶ γλωσσικῶν προσέτι, κατὰ τὰς ἐπιχωρίους ἑκασταχοῦ διαλέκτους τοῦ ῥαψῳδοῦ ἢ τῶν ἀκροατῶν του, ὅθεν δύνανται νὰ ἐξηγηθῶσι καὶ αἱ πολλάκις πολλαχοῦ τῆς Ἰλιάδος καὶ Ὀδυσσείας ἀπαντώμεναι ποικίλαι διαφοραὶ καὶ ἀντιφάσεις ἐνίοτε. Ἐκεῖθεν δὲ βεβαίως διετηρήθησαν καὶ αἱ διάφοροι ἐπωνυμίαι διαφόρων μερῶν τῶν δύο ἐπῶν, αἱ ἀπαντώμεναι παρ' Ἡροδότῳ, Πλάτωνι καὶ ἄλλοις ἐκ τῶν ἀρχαίων. Πρὸς ἀποφυγὴν λοιπὸν τῶν τοιούτων καταστροφῶν τῶν ἀθανάτων ᾀσμάτων, διέταξεν ὁ Σόλων τὰ ὁμηρικὰ ἔπη ν' ἀπαγγέλλωνται (ἢ ᾄδωνται) ἐν Ἀθήναις οὐχὶ ἄλλως ἢ ἐξ ὑποβολῆς, ἤτοι κατὰ γραπτὰ, καὶ ἐπομένως ἀσφαλῆ καὶ οὐχὶ αὐθαιρέτως μεταβαλλόμενα κείμενα. Πρῶτος δ' ὁ Πεισίστρατος ἐπεχείρησε μετὰ τοῦ Ὀρφικοῦ Ἀθηναίου Ὀνομακρίτου καὶ τριῶν ἄλλων ποιητῶν, τὸ εὐγενὲς, οὐχὶ δὲ εὐχερὲς ἔργον τοῦ νὰ περισυνάξῃ, καὶ καθαρίσας, καὶ εἰς ὀργανικὸν σύνολον συνδέσας τὰ διεσπαρμένα τεμάχια, ἴσως, καὶ ὡς πιστεύεται, μετὰ μικρῶν τινων μεταρρυθμίσεων πρὸς ἔπαινον καὶ δόξαν τῶν Ἀθηνῶν, ν' ἀποκαταστήσῃ τὴν ἀρχικὴν ἑνότητα τῆς Ἰλιάδος καὶ τῆς Ὀδυσσείας. Τούτου δὲ κατορθωθέντος, διέταξεν, ἢ αὐτὸς, ἢ κατά τινας, ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἵππαρχος, ν' ἀπαγγελθῶσιν εἰς τὰ Παναθήναια ὑπὸ ῥαψῳδῶν ἐξ ὑπολήψεως, ἤτοι ἀντικαθιστώντων ἀλλήλους, τὰ δύο οὕτως εἰς τὴν ἀρχαίαν αὐτῶν ἑνότητα ἀποδοθέντα ποιήματα (Πλάτ. Ἵππαρχ. σ. 228 Β). Πιθανῶς ἐχρησίμευσεν ἡ ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τοῦ Πεισιστράτου σύνταξις αὕτη τῶν ὁμηρικῶν ἐπῶν ὡς βάσις πασῶν τῶν ἔκτοτε πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος γενομένων ἄλλων, αἵτινες ἐν πρωτοτύποις ἢ ἀντιγράφοις κατετέθησαν μετὰ ταῦτα εἰς τὴν βιβλιοθήκην τῆς Ἀλεξανδρείας. Ἀπὸ Πεισιστράτου ὅμως μέχρι τῶν χρόνων ἐκείνων οὐκ ὀλίγαι ἐγένοντο ὑπ' ἀκρίτων ἀντιγραφέων καὶ ἄλλων διασκευάσεις, μεταγραφαὶ καὶ παρεμβολαὶ εἰς τὰ ὁμηρικὰ κείμενα, ἃ οἱ πεπαιδευμένοι Ἀλεξανδρινοὶ κριτικοὶ ἐπεμελήθησαν ν' ἀπαλλάξωσι τῶν τοιούτων νόθων μεταρρυθμίσεων, καὶ νὰ ἐπαναγάγωσιν εἰς τὴν γνησιότητα τῆς ἐπὶ Πεισιστράτου συντάξεως, μετ' ἐξόχου πολυμαθείας ἐγκύψαντες εἰς τῶν ὁμηρικῶν κειμένων τὴν διασάφησιν καὶ ἐξέλεγξιν. Μεταξὺ δὲ τῶν ἐπιφανεστάτων ἐξ αὐτῶν ἦν ὁ Ἐφέσιος Ζηνόδοτος, εἰς ὃν ἀποδίδοται ἡ εἰς 24 ῥαψῳδίας διαίρεσις ἑκάστου τῶν ὁμηρικῶν ἐπῶν· ὁμοίως δὲ καὶ ὁ Βυζάντιος Ἀριστοφάνης, ὁ μαθητὴς αὐτοῦ Καλλίστρατος· ὁ ἐκ Σαμοθρᾴκης Ἀρίσταρχος (περὶ τὰ 160 π. Χ.), καὶ οὗτος μαθητὴς τοῦ Ἀριστοφάνους, ὁ μᾶλλον πεπαιδευμένος τῶν περὶ τὸν Ὅμηρον ἀσχοληθέντων γραμματικῶν τῶν χρόνων ἐκείνων. Εἰς τούτων καὶ ἄλλων ἀξιολόγους σημειώσεις καὶ ἑρμηνείας στηρίζονται τὰ σωζόμενα σχόλια εἰς Ὅμηρον (ἔκδ. Villoison, 1788. Dindorf, 1875). —Τὰ ὁμηρικὰ ἔπη ἐχρησίμευον ὡς ἡ βάσις τῆς ἀγωγῆς τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, ἦσαν τὸ πρῶτον βιβλίον ὃ ἐδίδετο εἰς τὰ διδασκόμενα παιδία, καὶ ἐξ οὗ ἡ νεολαία ἐμυεῖτο εἰς τὰ τῆς τέχνης καὶ ἐπιστήμης. Καθ' Ἡρόδοτον (Β, 53) ἦσαν ὁ Ὅμηρος καὶ ὁ Ἡσίοδος οἱ «ποιήσαντες θεογονίαν τοῖς Ἕλλησιν», ἤτοι αἱ θρησκευτικαὶ ἀντιλήψεις ἃς οὗτοι διετύπωσαν ἦσαν καὶ αἱ μετὰ ταῦτα ἐπικρατοῦσαι καθ' ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα. Προσέτι δ' ἐπέδρασε καὶ δι' αὐτῶν τῶν ἧττον ποιητικῶν μερῶν τῶν ἐπῶν του, ὡς διὰ τοῦ τῶν «νηῶν καταλόγου» τῆς Ἰλιάδος, εἰς τὴν ἠθικὴν καὶ κοινωνικὴν τοῦ ἔθνους διαρρύθμισιν. Τούτου ἕνεκα εὐνόητον ἐστὶν ὅτι ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις ὡς ἥρως πολλαχοῦ ἐθεωρεῖτο, καὶ διὰ βωμῶν καὶ ναῶν ἐτιμᾶτο, καὶ μέχρι τοῦ νῦν ἔτι ἐπιβάλλεται ἡ μεγαλοφυΐα τοῦ ἐξόχου ποιητοῦ, καὶ τ' ἀθάνατα αὐτοῦ ἔργα θεωροῦνται ὡς ὁ ἐν τῇ ποιήσει ὑπέρτατος τύπος τοῦ ὑψηλοῦ καὶ καλοῦ. Ὁ πλοῦτος τῶν παραστάσεων αὐτοῦ ἐστὶν ἀνεξάντλητος. Ἀ-

φελὴς, φυσικὸς, ἀληθὴς, δὲν ἐπιδιώκει ὁ Ὅμηρος ἐντυπώσεις ἐξ ἐκπληττόντων καὶ ἀπροσδοκήτων συμβάντων, ἀλλὰ παρίστησι πάντοτε ζωηρῶς τὸν περὶ αὐτὸν πράττοντα κόσμον, ὀπίσω αὐτοῦ ὁ ἴδιος μετριοφρόνως κρυπτόμενος. Θαυμασία ἐστὶν ἡ ποικιλία τῶν χαρακτήρων τῶν ἡρώων αὐτοῦ· καὶ ἐν ᾧ πάντες ἔχουσι κοινὸν τὸν ἡρωϊσμὸν, διακρίνονται ὅμως ἄλλοι δι' ἄλλων ἠθικῶν ἰδιοτήτων, τῆς μεγαλοψυχίας, τῆς φρονήσεως, τῆς ὑπούλου δεξιότητος, τῆς ὑπερηφανείας, τοῦ ἀγερώχου ἤθους, τῆς μετριοφροσύνης, κτλ. Τὴν αὐτὴν δὲ ποικιλίαν τῶν ἠθῶν καὶ τρόπων περιγράφει καὶ παρὰ τοῖς θεοῖς ἐν Ὀλύμπῳ. Καὶ αἱ ὑλικώτεραι δ' αὐτοῦ περιγραφαὶ, αἱ ἐνίοτε εἰς τὸ τραχύτερον παρεκκλίνουσαι, κοσμοῦνται καὶ μετριάζονται πάντοτε δι' ἠθικοῦ ἡμέρου πνεύματος ἐπικεχυμένου ἐπὶ πασῶν αὐτοῦ τῶν συνθέσεων. Ἡ γλῶσσα αὐτοῦ ἐστὶ πάντοτε ἀβίαστος, ὁμαλῶς ῥέουσα, ἀφελὴς, εὔφωνος καὶ χάριτος πλήρης, εἰς ὑπόδειγμα μείνασα πᾶσι τοῖς μεταγενεστέροις ἐποποιοῖς, καὶ προσέτι ὡς βάσις καὶ αὐτῆς τῆς γλώσσης τῆς λυρικῆς καὶ τῆς δραματικῆς ποιήσεως, ὡς προσέτι καὶ τοῦ πεζοῦ λόγου. — Πλὴν δὲ τῆς Ἰλιάδος καὶ τῆς Ὀδυσσείας ἀπεδίδοντο εἰς τὸν Ὅμηρον ὑπὸ τῶν ἀρχαίων προσέτι οἱ λεγόμενοι ὁμηρικοὶ ὕμνοι, οἵτινες ὅμως, διάφοροι ἀλλήλων κατά τε τὴν γλῶσσαν καὶ τὴν ποιητικὴν ἀξίαν, εἰσὶ προφανῶς χρόνων μεταγενεστέρων καὶ ἐποχῶν διαφόρων, ἔργα ἐν μέρει ῥαψῳδῶν, γεγραμμένα εἰς προοίμια τῶν ὧν ἀπήγγελλον ποιημάτων. Οἱ δ' ἐκτενέστεροι, ὡς ὁ εἰς τὸν Δήλιον Ἀπόλλωνα, εἰς τὸν Πύθιον Ἀπόλλωνα, εἰς Ἑρμῆν, εἰς Δήμητραν, εἰς Ἀφροδίτην, οἱ καὶ εἰς παραδόσεις ἐπιτοπίου χαρακτῆρος μετὰ πλείστης χάριτος καὶ ἀρχαϊκῆς ἐπικῆς ἀφελείας περιστρεφόμενοι, ὑπετέθη μετὰ πιθανότητος ὅτι ἦσαν εἰσαγωγικοὶ ποιητικῶν ἀγώνων κατὰ τὰς πανηγύρεις τῶν θεῶν ὧν εἰσὶν ἐπώνυμοι. Σώζονται δὲ προσέτι καὶ 16 μικρὰ ἐπιγράμματα, ἀτόπως ἀποδιδόμενα εἰς τὸν Ὅμηρον, ὡς καί τινα ποιημάτια, ὧν τὰ ὡραιότερά εἰσιν ἡ Κάμινος καὶ ἡ Εἰρεσιώνη. Ὁμηρικὸν δ' ἔργον ἐλέγετο καὶ ἡ βατραχομυομαχία, ἐπίτομος παρῳδία τῆς Ἰλιάδος, ἣν οἱ πιθανώτερα λέγοντες ἀποδίδουσιν εἰς τὴν ε'. π. Χ. ἑκατονταετηρίδα, καὶ ὡς ποιητὴν αὐτῆς ἐκλαμβάνουσι Πίγρην τὸν Ἁλικαρνασσέα. Ταύτην πρῶτος ἐξέδωκε Δημήτριος ὁ Χαλκοκονδύλης, τῷ 1488 μ.Χ. Ἀλλ' ἔκτοτε αἱ θεωρίαι περὶ τῶν Ὁμηρικῶν ἐπῶν πολὺ ἀπέχουσι τοῦ ν' ἀναγνωρίζωνται ὡς ὀρθαὶ ὑπὸ πάντων τῶν πανταχοῦ φιλολόγων. Πρὸ ἑκατὸν ἐτῶν καὶ ἐπέκεινα ὑφίσταται ἐξ ἐναντίας διαφωνία μεταξὺ αὐτῶν, οὐδὲ φαίνεται προσεχὴς τῶν διαφωνούντων ὁ συμβιβασμός. Τῆς γνώμης ὅτι, κατὰ τοὺς χρόνους εἰς οὓς ἀποδίδονται τὰ ὁμηρικὰ ἔπη ἡ γραφὴ δὲν ἦν εἰσηγμένη εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ ὅτι ἐπομένως αὐτά εἰσι δημῴδη ᾄσματα μακρῶν περιόδων, συναρμολογηθέντα τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ Πεισιστράτου, ὑπερεμάχησε πρὸ πάντων ὁ Βόλφιος. Ὁ Ἑρμᾶννος ἐπρέσβευσεν ὅτι τὴν μῆνιν τοῦ Ἀχιλλέως καὶ τὴν ἐπάνοδον τοῦ Ὀδυσσέως ἔψαλλε ποιητής τις διὰ βραχέων, καὶ μετὰ ταῦτα ὅτι ἄλλοι βαθμηδὸν προσέθηκαν τὰ λοιπὰ ἐπεισόδια. Κατὰ Λαχμάννον συνέστη ἡ Ἰλιὰς ἐκ διαφόρων δημοτικῶν αὐτοτελῶν ᾀσμάτων ἄλλων καὶ ἄλλων ποιητῶν, ἅτινα ἔπειτα συνερράφησαν. Τὰ αὐτὰ καὶ ὁ Κοίχλυς παραδεχόμενος, ἠθέλησε ν' ἀποκόψῃ τῆς Ἰλιάδος ὅσα ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην ἐξελάμβανεν ὡς ξένα εἰς τὴν πρώτην αὐτῆς συναρμολογίαν καὶ μεταγενέστερα, καὶ παρεδέχετο μόνον 16 ῥαψῳδίας γνησίας. Ὁ Ἑρμᾶννος καὶ ἄλλοι ἤθελον ἐκ γλωσσικῶν καὶ στιχουργικῶν δῆθεν διαφορῶν νὰ διακρίνωσι μεταξὺ τῆς καταγωγῆς διαφόρων μερῶν. Ὁ δὲ Κιρχὸφ προσέβαλε τὴν Ὀδύσσειαν, κηρύττων ὡς μεταπλασθεῖσαν τὴν ἀρχικὴν αὐτῆς σύνθεσιν· ἄλλοι δὲ κατὰ διαφόρους βαθμοὺς καὶ περιορισμοὺς παραδέχονται τὴν ἑνότητα, καὶ αὐτὸς ὁ περίφημος Ἄγγλος

ἱστοριογράφος Γρόττε θέλει ὅτι ἡ Ἰλιὰς συνέκειτο ἐκ δύο ποιημάτων, μιᾶς Ἰλιάδος καὶ μιᾶς Ἀχιλληΐδος! Ὑπάρχουσιν ὅμως πολλοί, οἵτινες εἰς τὸ πνεῦμα τῶν δύο ποιητικῶν ἀριστουργημάτων ἐμβριθῶς ἐμβλέποντες, ἀναγνωρίζουσιν αὐτῶν τὴν ἔντεχνον καὶ ἀμφισβητήσεως ἀνωτέραν ἑνότητα.

Ὅμοιοι, καὶ Ὁμότιμοι κατὰ Ξενοφῶντα (Κύρ. Παιδ. Β, 1, 2), τάξις πολιτῶν ἐν Σπάρτῃ προνομιοῦχος. Οἱ δ' εἰς αὐτὴν μὴ ὑπαγόμενοι πολῖται ἐλέγοντο Ὑπομείονες. Ἐπειδὴ ὁ Ξενοφῶν πρῶτος μνημονεύει αὐτῆς (Λακ. Πολ. Ι. 3, 5, 6. 7. 11. ΙΓ, 1), ὑποτίθεται ὅτι συνέστη αὕτη μετὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον, ἀφ' ὅτου, ἐπιτραπείσης τῆς πωλήσεως ἢ ἄλλως ἀποξενώσεως τῶν ἀκινήτων κτημάτων, ἐπεκράτησε διαφορὰ περιουσιῶν παρὰ τοῖς Σπαρτιάταις, δι' ὃ καὶ εἰς τὸν Ἀριστοτέλην (Πολιτ. Ε, 6, 1), λέγοντα ὅτι οἱ Παρθενίαι ἦσαν «ἐκ τῶν Ὁμοίων», ἀποδίδουσιν ἀνακρίβειαν καὶ ἀναχρονισμόν. Ὅπως δήποτε, Ὅμοιοι ἦσαν οἱ πάντων τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων ἀπολαμβάνοντες Δωριεῖς πολῖται· ὑπομείονες δὲ πιθανῶς οἱ εἴτε δι' ἀπελευθερώσεως πολῖται γενόμενοι, καὶ τούτου ἕνεκα τῶν ἄλλων ἐλαττούμενοι, εἴτε διὰ παραμέλησιν τῶν δημοσίων καθηκόντων ἢ δι' οἷον δήποτε λόγον τινὰ τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων αὐτῶν ἀπολέσαντες. Οἱ βασιλεῖς τῆς Σπάρτης εἶχον ἐν ταῖς ἐκστρατείαις, πλὴν τῶν πολεμάρχων, καὶ τρεῖς Ὁμοίους συσκήνους. Καὶ οἱ εἰς τὴν Γερουσίαν δὲ μόνον ἐκ τῶν Ὁμοίων ἐξελέγοντο (Δμσθ. π. Λεπτ. 47).

Ὁμόκαποι, ἐν Κρήτῃ οἱ νεώτεροι ἀδελφοί, οἵτινες ὑπὸ τοῦ πρεσβυτέρου, ὡς μόνου κληρονομοῦντος, ἐτρέφοντο (Ἀρστ. Πολιτ. Α, 1, 6). Οἱ αὐτοὶ καὶ Ὁμοσίπυοι.

Ὁμόλη ἢ Ὁμόλιον, τὸ βορειότατον μέρος τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ χερσονήσου Μαγνησίας. προβολὴ τοῦ ὄρους Ὄσσης ὑπὸ ῥυάκων διαβρεχομένη καὶ εὔκαρπος, πρὸς ταῖς Θερμοπύλαις, μεθ' ὁμωνύμου πόλεως. Ἐπὶ τοῦ ὄρους τούτου ἐτιμᾶτο ἰδίως ὁ Πάν, (Εὐριπ. Ἡρκλ. μαιν. 363. — Θεόκρ. Εἰδ. Ζ, 103. — Ἀπολλόδ. Ῥόδ. — Στρβ. Θ, 413. — Παυσ. Θ, 8, 6. — Liv. XLII, 38).

Ὁμόλιππος, υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ Ξανθίδος, τῆς θυγατρὸς τοῦ Θησέως (Ἀπλλδ. Β, 7. 8).

Ὁμολωΐδες πύλαι, μία τῶν πυλῶν τῶν Θηβῶν, οὕτω κληθεῖσα εἴτε καθ' Ὁμολωΐδα, μίαν τῶν θυγατέρων τῆς Νιόβης, εἴτε κατὰ τὸ ὄρος Ὁμόλην, ἐξ οὗ ἐλέγοντο ὁρμηθέντες οἱ Καδμεῖοι καὶ εἰσελάσαντες εἰς τὴν πόλιν διὰ τῆς πύλης ἐκείνης (Εὐριπ. Φοίν. 1125 καὶ Σχολ.).

Ὄμπνια, ἐπίθετον τῆς Δήμητρος ὡς θεᾶς τῶν καρπῶν καὶ τῆς εὐφορίας (Νοίσ. Δ, 488).

Ὁμοσίπυοι, ἴδ. Ὁμόκαποι.

Ὁμότιμοι, ἴδ. Ὅμοιοι.

Ὀμφάλη, θυγάτηρ Ἰαρδάνου, τοῦ βασιλέως τῶν Λυδῶν, καὶ γυνὴ τοῦ Τμώλου, μεθ' οὗ τὸν θάνατον μόνη ἐβασίλευσεν ἐν Λυδίᾳ. Εἰς αὐτὴν ὁ Ἡρακλῆς μετὰ τὸν φόνον τοῦ Εὐρύτου (ἴδ.) ἐπωλήθη ὡς δοῦλος, καὶ ἐπὶ μακρὸν παρέμεινεν, εἰς τὰ νεύματα αὐτῆς εὐπειθής, πολλάκις γυναικείαν ἐσθῆτα ἐνδεδυμένος, οἰκιακὰς ὑπηρεσίας ἐκτελῶν, καὶ νήθων ὡς γυνὴ (Σοφκλ. Τραχ. 253). Ἐξ αὐτῆς ἔσχεν ὁ Ἡρακλῆς υἱὸν τὸν Ἀγέλαον (Ἀπολλόδ. Β, 7, 3). ἢ τὸν Λάμον (Διόδ. Δ, 31), ἐξ οὗ κατήγοντο οἱ μετέπειτα βασιλεῖς τῆς Λυδίας μέχρι τοῦ Κανδαύλου (Ἡρόδτ. — Ἀπολλόδ.).

Σύμπλεγμα ἐκ μουσ. Νεαπόλεως.

Ὀμφάλιον πεδίον, ἐν Κρήτῃ, μεθ' ὁμωνύμου πολίχνης, τὸ ὄνομα ἔχον, ὡς ἐπι-

στεύετο ἐκ τοῦ ὅτι πρῶτον ἐκεῖ ἔκοψαν τὸν ὀμφαλὸν τοῦ Διὸς (Καλλίμ. εἰς Δία, 45. Στεφ. Βυζ.).

Ὀμφαλὸς, 1) κατὰ μετωνυμίαν ἐκ τοῦ ἀνθρώπου, τὸ προεξέχον κέντρον τῆς στρογγύλης ἀσπίδος, ἀποκρουὸν τὰ ἐκεῖ προσβάλλοντα βέλη, ἢ, ὅτε ἦτο ὀξύ, ὡς εἰς τὰς μεταγενεστέρας καὶ μάλιστα τὰς Ῥωμαϊκὰς ἀσπίδας, χρησιμεῦον προσέτι καὶ εἰς προσβολήν, — 2) Ὀ μ φ α λ ὸ ς ἤτοι κέντρον τῆς γῆς ἐλέγοντο ὑπὸ τῶν ποιητῶν οἱ Δελφοί, κατὰ τὸν μῦθον ὅτι ὁ Ζεὺς ἐξέπεμψε συγχρόνως δύο ἀετούς, ἕνα πρὸς ἀνατολάς, ἄλλον πρὸς δυσμάς, καὶ ἀμφότεροι συνηντήθησαν ἐν Δελφοῖς, ὅπερ ἀποδεικνύει τὴν πεποίθησιν περὶ τοῦ σφαιροειδοῦς τῆς γῆς. Τούτου ἕνεκα ἵστατο ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἐν Δελφοῖς Ἀπόλλωνος λιθίνη στήλη, τὸν ὀμφαλὸν τῆς γῆς ἐμφαίνουσα, καὶ παρ' αὐτῇ δύο χρυσοῖ ἀετοί. οὓς μετὰ ταῦτα ἀπεκόμισεν ὁ Φωκεὺς στρατηγὸς Φιλόμηλος. Μεταγενεστέρως δὲ καὶ ἄλλα μέρη ἐθεωρήθησαν ὡς ὀμφαλοὶ τῆς γῆς, οἷον ἡ Ἔννη ἐν Σικελίᾳ (Cic. Verr. IV, 48, 106). — 3) Ἦλος προέχων ἐπὶ τῆς ῥάβδου ἐφ' ἧς βιβλία ἐτυλίσσοντο.

Ὀμωμοκότες, ἐν Ἀθήναις 6000 πολῖται ἐκλεγόμενοι καὶ ὀμνύοντες, ἐξ ὧν ἐλαμβάνοντο οἱ νομοθέται, ἄλλοτε κατ' ἄλλον ἀριθμὸν ἐκλεγόμενοι. Ἴδ. Ν ο μ ο θ ε σ ί α.

Ὄναγρος, 1) ζῴων γένος, ἄγριος ὄνος (Δίων. Κάσσ. ΟΣΤ, 1. — Cic. an Att. VI, 1, 25. — Mart. XIII, 100). — 2) Μηχανή τις πρὸς ἐκσφενδόνισιν βαρέων σωμάτων.

Ὄναρος, ἱερεὺς τοῦ Διονύσου ἐν Νάξῳ, νυμφευθεὶς Ἀριάδνην τὴν θυγατέρα τοῦ Μίνωος, ὅτε ὁ Θησεὺς ἐγκατέλιπεν αὐτὴν ἐν τῇ νήσῳ (Πλούτ. Θησ.).

Ὀνατᾶς, Μίκωνος, Αἰγινήτης, διάσημος καλλιτέχνης, ἀκμάσας ἐπὶ τῆς ἀνεξαρτησίας ἔτι τῆς Αἰγίνης, ἣν οἱ Ἀθηναῖοι ὑπέταξαν ἐν Ὀλ, 80, γ'. Ὁ Παυσανίας λέγει αὐτὸν ἐργαζόμενον κατὰ τὸν ἀρχαϊκὸν ἀττικὸν ῥυθμόν, καὶ «οὐδενὸς ὕστερον τῶν ἀπὸ Δαιδάλου καὶ ἐργαστηρίου τοῦ Ἀτιτκοῦ» (Ε, 25). Πλεῖστα αὐτοῦ ἀγάλματα, μάλιστα χαλκᾶ, μνημονεύονται ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀνατεθειμένα, ὡς τὸ ὑπὸ τῶν Ἀχαιῶν ἀφιερωθὲν σύμπλεγμα, τὸ δέκα ἥρωας ὁμηρικοὺς παριστῶν «δόρασί τε καὶ ἀσπίσιν ὡπλισμένους», καὶ κλήρους ῥίπτοντας τίς νὰ μονομαχήσῃ μετὰ τοῦ Ἕκτορος· ἕτερον τῆς νίκης τῶν Ταραντίνων κατὰ τῶν Πευκετίων (Παυσ.). Ἡρακλῆς κολοσσιαῖος, δεκάπηχυς, ἀνάθημα τῶν Θασίων· κρανοφόρος καὶ κριοφόρος Ἑρμῆς, ἀνάθημα τῶν Φενέστων. Ἱέρων ἐν τεθρίππῳ (Ὀλ. 78, 6). Ἐν Φιγαλίᾳ πυρποληθέντος τοῦ ἀρχαίου τερατώδους ξοάνου τῆς Μελαίνης Δήμητρος, τοῦ ἔχοντος ἵππου κεφαλὴν καὶ χαίτην, καὶ ὄφεις καὶ θηρία ἐκ τῆς κεφαλῆς προερχόμενα, κατεσκεύασεν αὐτὸς χαλκοῦν κατὰ διατηρηθὲν ἀπ' αὐτοῦ ἰχνογράφημα, καὶ κατ' ὀπτασίαν ἐν ὀνείρῳ (Παυσ. Η, 42). Πιθανῶς κατ' αὐτοῦ σχέδια ἐγλύφησαν καὶ τὰ σωζόμενα ἀγάλματα τῶν ἀετωμάτων τοῦ ἐν Αἰγίνῃ ναοῦ. Καὶ ὡς ζωγράφος δὲ λέγεται διαπρέψας ὁ Ὀνατᾶς, καὶ εἰς αὐτὸν ἀποδίδοται τοιχογραφία ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀρείας Ἀθηνᾶς ἐν Πλαταιαῖς, παριστῶσα τὴν ἀλληλοκτονίαν τῶν υἱῶν τοῦ Οἰδίπου.

Ὀνεᾶται, μία τῶν ἐν Σικυῶνι γενεῶν, πιθανῶς ἡ εὐτελεστέρα, οὕτω κληθεῖσα περιφρονητικῶς ὑπὸ τοῦ Κλεισθένους, ἐκ τοῦ ὄ ν ο ς (Ἡρδ. Ε, 68).

Ὄνεια ὄρη καὶ Ὀ ν ε ῖ α, τὰ βορειοδυτικῶς ἐκ τῶν Μεγάρων μέχρι τοῦ Κορινθιακοῦ Ἰσθμοῦ, καὶ ὑπὲρ αὐτὸν ἐκ Κεχρεῶν μέχρις ἀνατολικῶς τῆς Κορίνθου ἐκτεινόμενα, καὶ ἐκεῖ ὕψος ὡς 600 μέτρων ἔχοντα. Καθ' ὃ τὴν εἴσοδον εἰς τὴν Πελοπόννησον κλείοντα, ἦσαν στρατηγικῶς μεγάλης σημασίας, καὶ διὰ τοῦτο ἔδιδον ἀφορμὴν εἰς συχνὰς διαμάχας (Θουκ. Δ, 42. 44. — Ξενοφ. Ἑλλ. ΣΤ, 5, 51. Ε, 1, 15. 41. — Πολύβ. Β, 52. — Πλούτ. Κλεομ. Κ.).

Ὄνειρος. Ἐν τῇ ἑλληνικῇ μυθολογίᾳ θεὸς ἰδίως τῶν ὀνείρων δὲν ὑπῆρχεν· οὐχ ἧττον ὅμως ἐπροσωποποίει τὰ ὄνειρα διαφόρως ἡ ποίησ.ς, ὡς ὅτε παρ' Ὁμήρῳ (Ἰλ. Β, 8) ὁ Ζεὺς πέμπει τὸν «οὖλον ὄνειρον» πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονα, καὶ ὅτε θέτῃ τὴν κατοικίαν τῶν ὀνείρων ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τοῦ Ἅδου (Ὀδ. Ω, 12), ἐπίσης δὲ καὶ ὅτε πλάττῃ ὅτι τὰ μὲν ψευδῆ ὄνειρα προσέρχονται ἡμῖν δι' ἐλεφαντίνης, τὰ δ' ἀληθῆ διὰ κερατίνης πύλης. Καθ' Ἡσίοδον (Θεογ. 212) ἦσαν οἱ ὄνειροι τέκνα τῆς Νυκτὸς, κατ' Εὐριπίδην (Ἑκάβ. 21), τῆς Γῆς, μελανόπτερα πνεύματα. Ὁ δ' Ὀβίδιος λέγει αὐτοὺς (Met. XI, 633) υἱοὺς τοῦ Ὕπνου, καὶ ἐκ τοῦ ἀπείρου ἀριθμοῦ αὐτῶν μνημονεύει τριῶν, τῶν ἐπισημοτάτων, τοῦ Μορφέως, τοῦ Εἰκέλου καὶ τοῦ Φοβήτορος.

Ὀνείτης, υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Δηϊανείρας, ἀδελφὸς τοῦ Ὕλλου (Ἀπολλόδ. Β, 7, 8).

Ὀνηλάτης, χωρικὸς ἐλαύνων ὄνον,

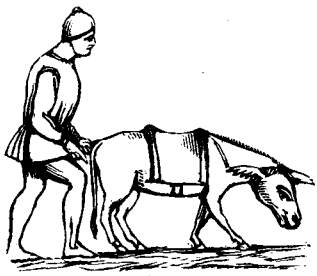

ὡς ἐν τῇ εἰκόνι ταύτῃ ἐξ ἀναγλύφου ἐπὶ ἀρχαίου λύχνου.

Ὀνήσανδρος ἢ **Ὀνόσανδρος,** πλατωνικὸς φιλόσοφος, ζήσας περὶ τὰ 40 μ. Χ., ἔγραψε σχόλια εἰς τὴν πολιτείαν τοῦ Πλάτωνος, καὶ τὸν σωζόμενον «στρατηγικὸν», ἢ, κατὰ Σουίδαν, «τακτικὰ περὶ στρατηγημάτων», πραγματευόμενον περὶ τῆς πολεμικῆς τέχνης, πρὸ πάντων ὡς ἠσκεῖτο ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, καὶ προσπαθῶν, ἀλλὰ μὴ πάντοτε κατορθῶν, νὰ βαδίζῃ ἐπὶ τὰ ἴχνη τοῦ Ξενοφῶντος.

Ὀνησίκριτος, ἢ καὶ Ὀνησικράτης, 1) ἐξ Ἀστυπαλαίας ἢ Αἰγίνης, μαθητὴς τοῦ κυνικοῦ Διογένους, ὅτε ἦν ἤδη ἡλικίας ὡρίμου. Μετὰ ταῦτα συνώδευσε τὸν Ἀλέξανδρον εἰς Ἀσίαν ὡς κυβερνήτης τῆς θαλαμηγοῦ αὐτοῦ, καὶ ἐπέμφθη ὑπ' αὐτοῦ εἰς πρεσβείαν πρὸς τοὺς ἐν Ἰνδίᾳ γυμνοσοφιστὰς (Στρ. ΙΕ, 714). Εἶτα δ' ὡς ἀνώτατος κυβερνήτης τοῦ στόλου, συνώδευσε τὸν Νέαρχον περιπλεύσαντα τὰς δυτικὰς παραλίας τῆς Ἀσίας (Ἀρρ. ΣΤ, 2, 3. Ζ, 5, 6). Ἔγραψε δ' ἱστορίαν, ἣ μᾶλλον πανηγυρικὸν τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὅστις ὅμως, ὡς καὶ ὁ Λυσίμαχος καὶ ἄλλοι τῶν τότε συγχρόνων, δὲν ἀνεγνώριζεν ὡς πιστὰς καὶ τῇ ἀληθείᾳ συμφώνους πάσας αὐτοῦ τὰς ἐκθέσεις, πολλὰ διαλαμβανούσας καὶ περὶ Ἰνδιῶν (Πλούτ. Ἀλεξ. ΜΣΤ.—Gell. IX, 4). Καὶ ὁ Στράβων δὲ, εἰ καί τινας τῶν περὶ Ἰνδιῶν εἰδήσεις παρ' αὐτοῦ δανεισθεὶς, τὸν κατέκρινεν ὅμως ἐπ' ἐλλείψει ἀκριβείας (ΙΕ, 689). Ὀλίγα δὲ διεσώθησαν αὐτοῦ ἀποσπάσματα, συλλεγέντα ὑπὸ Müller, script. hist. Alex.— 2) Ἑλληνοδιδάσκαλος τοῦ Κομμόδου (Lamprid. Comm. 1).

Ὀνήσιλος, υἱὸς Χέρτιος, ἀδελφὸς Γόργου, τοῦ βασιλέως τῆς ἐν Κύπρῳ Σαλαμῖνος, (Ἡρδ Ε. 104).

Ὀνήσιππος, υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Χρυσηΐδος, θυγατρὸς τοῦ Θεσπίου (Ἀπολλόδ. Β, 7, 8).

Ὀνήτης, Καρύστιος, εἰς ὃν ἀπεδίδετο ὅτι ἐπρόδωκεν εἰς τὸν Ξέρξην τὴν πρὸς τὰς Θερμοπύλας διὰ τῶν ὀρέων διάβασιν (Ἡρδ. Ζ, 214).

Ὀνήτωρ, 1) ἱερεὺς τοῦ Διὸς ἐπὶ τῆς τρωϊκῆς Ἴδης, καὶ αὐτὸς θείων ἀπολαμβάνων τιμῶν. Ὁ υἱὸς αὐτοῦ Λαόγονος ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Μηριόνου (Ὁμ. Ἰλ. Π, 605.— 2) Ἀθηναῖός τις παρὰ Δημοσθένει.

Ὄνομα. Οἱ Ἕλληνες δὲν εἶχον πολλὰ ὀνόματα, ὡς οἱ Ῥωμαῖοι, ἀλλὰ μόνον ἕν, ὃ ὁ πατὴρ ἔδιδεν, ἢ ἐνίοτε καὶ ἡ μήτηρ (Εὐριπ. Φοίνισ. 58), καὶ κατ' Ἀριστοφάνην (Νεφ.

60) συνέβαινε νὰ ἐπέρχωνται ὡς πρὸς τοῦτο καὶ διαφωνίαι μεταξὺ τῶν γονέων. Ἐδίδετο δὲ τὸ ὄνομα τὴν πέμπτην ἢ ἑβδόμην ἡμέραν μετὰ τὴν γέννησιν· ἀλλὰ τὴν δεκάτην ἐκυροῦτο ἡ ὀνοματοθεσία πανηγυρικῶς διὰ θυσίας καὶ ἑστιάσεως, ὅπερ ἐλέγετο «δεκάτην θύειν» ἢ «ἑστιᾶν» (Ἀρστφ. Ὄρν. 922. — Δημοσθ. πρ. Βοιωτ. π. τοῦ ὀνόμ. 1001, Πρ. Βοιωτ. π. προικ. 1017. — Ἰσαῖ. π. Πύρ. κλ. Σ. 60). Ἡ δὲ κατάθεσις πρὸ δικαστηρίου ὅτι ἐτελέσθη ἡ τοιαύτη τελετὴ ἰσοδυνάμει πρὸς ἀπόδειξιν ὅτι ἡ γνησιότης τοῦ τέκνου ἀνεγνωρίσθη ὑπὸ τοῦ πατρός. Εἰς τὸν πρωτότοκον υἱὸν συνηθέστατα ἐδίδετο τὸ ὄνομα τοῦ πρὸς πατρὸς πάππου, εἰς τοὺς δὲ μετ' ἐκεῖνον τὸ τοῦ πρὸς μητρὸς καὶ ἄλλων πλησίον συγγενῶν, μάλιστα ἀνιόντων (Δημοσθ. πρ. Λαέρτ. 1075. — Εὐστθ. καὶ Ἰλ. Ε, 546). Ἔστιν ὅτε ὅμως ἐδίδετο εἰς τὸν υἱὸν αὐτὸ τοῦ πατρὸς τὸ ὄνομα, («πατρόθεν ὀνομάζεσθαι» Ξνφ. Οἰκον. Ζ, 3. — Παυσ. Ζ. 7, 4), ὅπερ ἐν μεταγενεστέραις ἐπιγραφαῖς δηλοῦται διὰ τοῦ γράμματος Β. οἷον Δημοσθένης Β=Δημοσθένης Δημοσθένους. Ἂν δ' ἀπὸ τοῦ πάππου μετεδίδετο εἰς τὸν πατέρα καὶ τὸν ἔγγονον, τότε προσεγράφετο τὸ γράμμα Γ. Οἷον Διόδοτος Γ δηλοῖ Διόδοτος Διοδότου τοῦ Διοδότου, ἄλλοτε δὲ ὠνομάζετο ὁ υἱὸς οὐχὶ ἀκριβῶς ὡς ὁ πατὴρ, ἀλλὰ κατὰ συγγενὲς τῷ ἐκείνου ὄνομα, οἷον «Καλλίστρατος Καλλικράτους». Πρὸς διάκρισιν δὲ τῶν ταὐτωνύμων προσετίθετο συνήθως τῷ ὀνόματι καὶ τὸ πατρωνυμικὸν, τὸ δημοτικὸν ἢ τὸ ἐθνικὸν, ἢ τὸ τοῦ ἐπαγγέλματος, ἢ εἴ τι ἰδιαίτερον ὑπῆρχέ τινι ἐπίθετον (Ἀθήν. ΣΤ, 242).

Ὀνομακλῆς, 1) στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου (Θουκ. Η, 25). Ἴσως ὁ αὐτὸς καὶ εἷς τῶν Τριάκοντα (Ξενοφ.). — 2) Ἐν Σπάρτῃ εἷς τῶν Ἐφόρων (Ξενφ.).

Ὀνομάκριτος, Ἀθηναῖος σύγχρονος τοῦ Πεισιστράτου, ὅστις μεταξὺ ἄλλων καὶ εἰς αὐτὸν ἐνεπιστεύθη τὴν σύνταξιν καὶ συναρμολόγησιν τῶν Ὁμηρικῶν ποιημάτων. Τῷ προσάπτεται ὅμως ὅτι παρεποίει πολλάκις αὐτὰ, παρεμβάλλων καὶ ξένας προσθήκας. Καθ' Ἡρόδοτον δὲ (Ζ, 6) ἦν «χρησμολόγος» καὶ «διαθέτης χρησμῶν τοῦ Μουσαίου». Ἀλλὰ κατηγορηθεὶς ὅτι καὶ τούτους παρεποίησεν, ἐξεβλήθη ἐξ Ἀθηνῶν ὑπὸ τοῦ Ἱππάρχου, οὗ ἦν πρότερον εἷς τῶν ἐμπεπιστευμένων. Εἶτα δὲ, πάλιν συνδιαλλαγεὶς μετὰ τῶν Πεισιστρατιδῶν, συναπῆλθεν εἰς Σοῦσα, καὶ δι' ἐπιδείξεως καὶ ἑρμηνείας χρησμῶν, ἔπεισε τὸν Ξέρξην εἰς τὴν κατὰ τῶν Ἀθηνῶν ἐκστρατείαν. Καὶ τὰς Ὀρφικὰς δὲ προφητείας ἐλέγετο παραποιήσας καὶ αὐξήσας διὰ προσθηκῶν αὐθαιρέτων.

Ὀνομάντιος, εἷς τῶν Ἐφόρων ἐν Σπάρτῃ (Ξενοφ.).

Ὀνόμαρχος, υἱὸς Εὐθυκράτους (Ἀριστοτ. Πολιτ. Ε, 3, 4), ἀδελφὸς Φιλομήλου (Διόδ. ΙΣΤ, 61), μεθ' οὗ τὸν θάνατον διαδεχθεὶς αὐτὸν ὡς στρατηγὸς τῶν Φωκέων τῷ 354 π. Χ., συνεσωμάτωσε τὸν διασπαρέντα στρατὸν, καὶ ἐλεηλάτησε τοὺς ἐναπομείναντας θησαυροὺς τῶν Δελφῶν πρὸς συμπλήρωσιν τῶν στρατιωτικῶν του παρασκευῶν. Εἰσβαλὼν δ' εἰς Λοκρίδα, Δωρίδα καὶ Βοιωτίαν, καὶ τὸν ἐκ Φερῶν Λυκόφρονα ὡς σύμμαχον προσλαβὼν, ἐνίκησε τὸν Φίλιππον εἰς δύο μάχας ἐν Θεσσαλίᾳ, καὶ ἐκυρίευσε τὴν Βοιωτικὴν Κορώνειαν. Εἰσβαλὼν ὅμως καὶ αὖθις εἰς Θεσσαλίαν, ἡττήθη ὑπὸ τοῦ Φιλίππου, τῷ 352 π. Χ., καὶ ἢ ἔπεσεν εἰς τὴν μάχην, ἢ ἐθανατώθη ἐπὶ τῇς φυγῇς ὑπὸ τῶν ἰδίων στρατιωτῶν (Διόδ. ΙΣΤ, 31), ἢ κατ' ἄλλους συλληφθεὶς ἐσταυρώθη.

Ὀνομαστὸς, υἱὸς Αἰγαίου, Ἠλεῖος, εἷς τῶν εἰς Σικυῶνα ἐλθόντων ὡς μνηστήρων τῇς θυγατρὸς τοῦ Κλεισθένους (Ἡρδ. ΣΤ, 127).

Ὀνόριος (Φλαύϊος), υἱὸς Θεοδοσίου Α, γεννηθεὶς τῷ 384 μ. Χ., τῷ 395 δὲ Αὐ-

γουστος ἀνακηρυχθείς, καὶ μετὰ δύο ἔτη τὸν πατέρα του εἰς τὸ δυτικὸν Ῥωμαϊκὸν κράτος διαδεχθείς, ἐπιτροπεύοντος τοῦ Βανδάλου Στελίχωνος, νυμφεύσαντος τὴν θυγατέρα του μετ' αὐτοῦ. Ἀλλὰ τῷ 408 ἐθανάτωσεν ὁ Ὀνόριος τὸν ἱκανὸν καὶ ῥέκτην Στελίχωνα, καὶ ἔκτοτε τὸ κράτος του ἐγένετο ἔρμαιον Γερμανικῶν εἰσβολῶν, μέχρις οὗ ἠναγκάσθη νὰ συμμερισθῇ τὴν ἀρχὴν μετὰ τοῦ στρατηγοῦ αὐτοῦ Κωνσταντίνου, τῷ 421, καὶ ἀπέθανε τὸν Αὔγουστον τοῦ 423 (Ζωσ. Ε, 26, ΣΤ, 2).

Ὄνος. Κατὰ τὸ ζῷον, ὡς ἀχθοφόρον, ὠνομάζετο οὕτω 1) καὶ ἡ ξυλίνη μηχανὴ ἡ βαρέα σώματα ἕλκουσα, ὁ ἐργάτης, ὡς ἡ δι' ἧς ἀνείλκετο ἡ ἄγκυρα κτλ. (Ἡρδ. Η, 36).—2) Ἀλέτης ὄνος ἐλέγετο ἡ ἀνωτέρα τῶν δύο πετρῶν τοῦ χειρομύλου (Ξενφ.

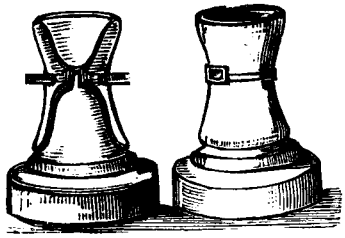

Ἐν Πομπηΐᾳ σωζόμενος.

Ἀνάβ. Α, 5, 5.—Ἀρστ. Προβλ. ΛΕ, 3. —Πολλ. Ζ, 19. — Ἡσύχ. Β, σ. 763). Μεταγενεστέρως καὶ ἐπὶ Ῥωμαίων, ὑπῆρχον μύλοι, ὧν ὁ ὄνος ἦν ἐντὸς κοίλος, στρεφόμενος περὶ λίθινον κῶνον. — 3) Ἀγγεῖον δι' οἶνον (Ἀρστφ.).—4) Εἰς τοὺς κύβους ἡ πλευρὰ ἐφ' ἧς ἦν μία μονὰς ἐπιγεγραμμένη. Ἐκαλεῖτο δ' αὕτη καὶ Οἴνη.

Ὀνουγνάθος, ἀκρωτήριον τῆς Λακωνίας παρὰ τὸν Μαλέαν, μεθ' οὗ ἀποτελεῖ μακρὸν κόλπον πλήρη σκοπέλων (Στρβ.).

Ὄνουφις, πόλις τῆς Κάτω Αἰγύπτου πρὸς νότον τῆς Βουσίριδος. πρωτεύουσα τοῦ Ὀνουφίτου νομοῦ, πιθανῶς περὶ τὴν δυτικὴν ὄχθην τοῦ Σεβεννυτικοῦ στόματος τοῦ Νείλου. Ὠνομάζετο δὲ καθ' ἕνα τῶν τριῶν ἱερῶν ταύρων (τὸν Ὄνουφιν), οἵτινες ἐν τῇ λατρείᾳ τῶν Αἰγυπτίων παρίστων εἰκονικῶς τὸν ἥλιον ἐν τῷ ναῷ τῷ κατὰ τὴν πόλιν Ἑρμουνθιν (Ἡρόδ. Β, 116. — Αἰλαν. Ζ. ἱστ. ΙΒ, 11).

Ὀνόχωνος, ποταμὸς τῆς Θεσσαλίας ὁμόρρους τῷ Πηνειῷ (Ἡρόδ. Ζ, 129).

Ὄνυξ, λίθος πολύτιμος καὶ στιλπνός, τὸ ὄνομα ἔχων ἐκ τοῦ τῷ ὄνυχι ὁμοίου χρώματος, ἐνίοτε δὲ καὶ ὑπέρυθρος ἢ ὑπομέλας μετὰ λευκῶν φλεβῶν, ἐχρησίμευε τοῖς ἀρχαίοις εἰς γλυφὴν ὡραίων δακτυλιολίθων, ὧν πλεῖστοι σώζονται τὴν ἐργασίαν ἐξαίρετοι. Κατεσκευάζοντο δ' ἐξ αὐτοῦ καὶ μικραὶ πυξίδες μυροφόροι, ἐνίοτε κατάγλυφοι εἰς ἃς ἐπίσης τὸ ὄνομα δίδεται. Τὴν τούτων περιφημοτέραν, εὑρεθεῖσαν ἐν Μαντούῃ, κέκτηται τὸ μουσεῖον τοῦ Δουκὸς τῆς Βρυνσβίκης.

Ὀξάθρης, ἀδελφὸς Δαρείου τοῦ Κοδομάνου, ἐν Ἰσσῷ ἀνδρείως κατὰ τῶν Μακεδόνων ἀγωνισθείς, εἶτα ὅμως τῷ Ἀλεξάνδρῳ ὑποταγείς. Ἐν Ἀρριανῷ δὲ (Ζ, 4) λέγεται, ἴσως κατὰ σύγχυσιν γραφῆς, Ὀξυάρτης (Curt. VII, 5).

Ὀξεῖαι, βράχοι θαλάσσιοι πρὸ τῆς παραλίας τῆς Ἀκαρνανίας (Στρβ.). Παρ' Ὁμήρῳ λέγονται θοαί, καὶ τίθενται μεταξὺ τῶν ἐκεῖ κειμένων Ἐχινάδων νήσων.

Ὄξος καὶ **Ὦξος,** ποταμὸς ἐπίσημος τῆς ἔνδον Ἀσίας, πηγάζων ἐκ τοῦ Ἰνδικοῦ Καυκάσου ἢ Παραπαμισοῦ, ἀριστερῶς τοῦ Ἰαξάρτου, καὶ εἰς ἀπόστασιν 6 - 7 σταδίων παραλλήλως αὐτῷ κατ' ἀρχὰς πρὸς βορρᾶν ῥέων, εἶτα δὲ βορείως τὴν Βακτριανὴν καὶ Μαργιανὴν ἀπὸ τῆς Σογδιανῆς διαιρῶν, καὶ πολλοὺς, ἀριστερῶς μάλιστα, ὁμόρρους δεχόμενος, ἐκβάλλει εἰς τὴν Κασπίαν (Ἀρρ. Γ, 25, 2. — Curt. VII, 10, 13). Νῦν Γιχὼν ἢ Ἀμοὺ, εἰσρέων εἰς τὴν λίμνην Ἀρὰλ, τοῦ πρὸς τὴν Κασπίαν βραχίονος συγχωσθέντος.

Ὀξυάθρης, ὄνομα Πέρσου τινὸς παρ' Ἀρριανῷ.

Ὀξυάρτης, 1) μεγιστὰν ἐκ Βακ-

τρίας, ἀνδρείως ἀντιστὰς ἐν τῷ ὀρεινῷ αὐτοῦ φρουρίῳ εἰς τὸν Ἀλέξανδρον, ὅστις μετὰ ταῦτα ἐνυμφεύθη τὴν θυγατέρα του Ῥωξάνην (Ἀρρ. Δ, 20), καὶ αὐτὸν ἐγκατέστησε σατράπην τῆς Παραπαμισίας χώρας (Ἀρρ. ΣΤ, 15). Ἐκεῖ δὲ, μετὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου τὸν θάνατον, διέμεινεν ὡς ἀνεξάρτητος ἡγεμὼν (Curt. VIII, 4).—2) Ἴδ. Ὀ ξ ά θ ρ η ς.

Ὀξύβαφον, 1) ἀγγεῖον ἐκ γῆς ὀπτῆς ἢ καὶ μετάλλου, χρησιμεῦον, ὡς ἐκ τοῦ ὀνόματος φαίνεται, διὰ τὸ εἰς τὰς τραπέζας παρατιθέμενον ὄξος, εἰς ὃ ἐνέβαπτον τὰ τοῦτο

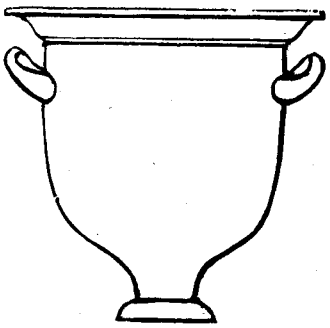

ἐπιδεχόμενα ἐδέσματα. Πρὸς τοῦτο δ' εἶχεν εὐρὺ τὸστόμιον, ὡς ἐν τῇ εἰκόνι, τῇ ἐξ ἀγγείου ἐν τῷ μουσείῳ τῆς Νεαπόλεως κατατεθειμένου, πηλίνου, καὶ εἰς τὴν βάσιν φέρουντος τὴν ἐπιγραφὴν ΟΞΥΒΑΦΟΝ.—2) Μέτρον ῥευστῶν τὸ $^1/_4$ τῆς κοτύλης, ἤτοι 24 δραχμὰς περιλαμβάνον (Ἀρστφ. Ὀρν. 361,—Ἀθήν. ΣΤ, 230. ΙΑ, 491.—Quinct. VIII, 6).

Ὀξύβιοι, λαὸς κατὰ τὴν ἄνω Ἰταλίαν ἐν τῇ Λυγιστικῇ, εἰς τῶν Ἄλπεων τὴν δυτικὴν πλευρὰν οἰκῶν (Πολύβ.).

Ὀξυδερκῶ, ἐπίθετον ὑφ' ὃ ἐλέγετο ὁ Διομήδης ἐγείρας ἐν Κορίνθῳ ναὸν τῇ Ἀθηνᾷ, διότι ὡδήγησεν αὐτὸν ἐν βαθείᾳ νυκτὶ πρὸ τῶν τειχῶν τοῦ Ἰλίου (Παυσ. Β, 24).

Ὀξυδράκαι, ἔθνος ἰνδικὸν, μάχιμον, μεταξὺ τοῦ Ὑφάσιος καὶ τοῦ Γάγγου οἰκοῦν (Ἀρριαν.—Στρβ.).

Ὄξυλος, 1) Υἱὸς τοῦ Ἄρεως καὶ τῆς Πρωτογενείας, θυγατρὸς τοῦ Καλυδῶνος (Ἀπολλόδ. Α, 7, 7).—2) Υἱὸς τοῦ Ἀμμώνος, ἔγγονος τοῦ Ἀνδραίμονος, ἀπόγονος τοῦ Θόαντος, ἔφυγεν ἐκ τῆς πατρίδος του Αἰτωλίας, καὶ τοὺς Ἡρακλείδας εἰς τὴν Πελοπόννησον ὁδηγήσας, ἔλαβε παρ' αὐτῶν ὡς ἀμοιβὴν τὸ βασίλειον τῆς Ἠλείας (Ἀπολλόδ. Β, 8, 3).

Ὀξυνεία, πόλις θεσσαλικὴ, ἐν τῇ Ἑστιαιώτιδι, παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Τιτάρου (Στρβ. Θ).

Ὀξύνιος, υἱὸς τοῦ Ἕκτορος· ἐλθὼν μετὰ τῆς Τροίας τὴν ἅλωσιν εἰς Λυδίαν μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Σκαμάνδρου, ἀνεκτήσατο πάλιν ἐκεῖθεν τὸ τρωϊκὸν βασίλειον (Κον. 46).

Ὀξύπορος, υἱὸς τοῦ Κινύρα καὶ τῆς Μεθάρμης, ἀδελφὸς τοῦ Ἀδώνιδος (Ἀπολλδ. Γ, 14. 3).

Ὀξύρυγχος, πόλις τῆς μέσης Αἰγύπτου, ἔνθα ἐπεκράτει ἡ λατρεία τοῦ ὁμωνύμου ἰχθύος τοῦ Νείλου, εἴδους ξιφίου (Πλούταρχ.).

Ὀπαῖον, τὸ εἰς οἰκοδομὰς, εἰς μὴ ὑπαίθρους ναοὺς ἐν τῷ μέσῳ τῆς στέγης ἄνοιγμα ἢ φεγγίτης, δι' οὗ εἰσήρχετο τὸ φῶς (Πλούτ. Περικλ. ΙΓ). «Τὸ ὀπαῖον ἐκορύφωσεν ὁ δεῖνα» (Ἐπιγρ. Ἐρεχθείου, Ant. Dul. Hell. I..).

Ὄπεας (τὸ), ἡ βελόνη τῶν ὑποδηματοποιῶν (Πολυδ. Ι, 141), ὡς ἡ παρατιθεμένη εἰκὼν ἐξ ἀναγλύφου ἐπικηδείου, εὑρεθέντος παρὰ τῇ Ῥώμῃ, καὶ οὗ ἡ ἐπιγραφὴ μνημονεύει ὅτι ἡ τεθαμμένη ἦν γυνὴ ὑποδηματοποιοῦ.

Ὀπικοί, λαὸς ἀρχαῖος τῆς κάτω Ἰταλίας ἐν Καμπανίᾳ, οἱ καὶ Ὄ σ κ ο ι λεγόμενοι, κατά τινας οἱ αὐτοὶ καὶ Α ὔ σ ω ν ε ς, οὓς ὅμως ὁ Πολύβιος διακρίνει τῶν Ὀπικῶν (Θουκ. ΣΤ, 4.—Στρβ. Β).

Ὀπισθόγραφον, τὸ εἰς τὸ ὀπίσθιον τῆς σελίδος γεγραμμένον, ὅπερ ἐν τοῖς ἀρχαιοτέροις χρόνοις σπανίως ἀπηντᾶτο, πλὴν ἐξ οἰκονομίας τόπου, ἐπὶ σχεδίων ἃ ἐπρόκει-

το νὰ μεταγραφῶσιν ἀκολούθως εἰς τὸ καθαρὸν (Plin. Epist. III 5, 7).

'Οπισθόδομος, ἡ ὀπίσω (συνήθως πρὸς δυσμὰς) πρόστασις τοῦ ναοῦ, ἀντίστοιχος τοῦ κατὰ τὸ ἐμπρόσθιον μέρος προνάου. Εἰς τοὺς μεγάλους ναοὺς ἦν διπλῆ, ἡ πρὸ τοῦ ὀπισθοδόμου ἐξωτερικὴ τῶν κιόνων σειρὰ, καὶ τότε ἡ πρὸς τῷ τοίχῳ ἐνδοτέρα πολλάκις ἐκλείετο διὰ κιγκλίδων. Εἴς τινας ὅμως τῶν ἐπισημοτέρων ναῶν ὁ ὀπισθόδομος, πλὴν τῆς προστάσεως, περιεῖχε καὶ εὐρὺ δωμάτιον, οἶκον ('Αρποκρ. Λ, 'Οπισθόδ.), τὴν ὀπισθίαν διαίρεσιν τοῦ ναοῦ, διὰ τοίχου ἀπὸ τοῦ σηκοῦ χωριζομένην. Εἰς τὸν Παρθενῶνα, κατὰ τὰ σωζόμενα λείψανα, ὁ τοιοῦτος ὀπισθόδομος εἶχε βάθος σχεδὸν ἴσον πρὸς τὸ πλάτος τοῦ ναοῦ, ἠνοίγετο διὰ μεγάλης θύρας ἐπὶ τῆς ὀπισθίας στοᾶς (Μέγ. ἐτυμολ.), καὶ ὡς ἐξ ἀμυδρῶν σωζομένων ἰχνῶν φαίνεται, ἐκοινώνει μετὰ τοῦ σηκοῦ διὰ δύο θυρίδων πρὸς ταῖς ἑκατέρωθεν πλευραῖς τοῦ ναοῦ. Ἐν ᾧ δ' ὁ σηκὸς ἦν ὕπαιθρος, ὁ ὀπισθόδομος εἶχε στέγην, ἐπὶ τεσσάρων στηριζομένην μεγάλων κιόνων, ὧν τὰ ἴχνη εἰσὶν ὁρατὰ, καὶ δὴ ξυλίνην, ὡς ἀποδείκνυται ἐκ τοῦ ὅτι ἐπυρπολήθη (Δημοσθ. κ. Τιμοκρ. 136). Ἐχρησίμευε δὲ τὸ δωμάτιον τοῦτο εἰς ταμεῖον καὶ ἀποθήκην τῶν χρυσῶν καὶ ἀργυρῶν κοσμημάτων, καὶ ἐν γένει τῶν θησαυρῶν τοῦ ναοῦ, καὶ ἦν τοσοῦτον εὐρύχωρον καὶ μεγαλοπρεπὲς, ὥστε οἱ 'Αθηναῖοι ἐξένισαν ἐν αὐτῷ Δημήτριον τὸν Πολιορκητὴν, ὅτε μετὰ δουλοπρεποῦς κολακείας ἔλεγον αὐτὸν ἀδελφὸν τῆς 'Αθηνᾶς.

'Οπιτέργιον, πόλις ἐν τῇ Βενετικῇ χώρᾳ, ρωμαϊκὴ ἀποικία, πρὸς τῷ ποταμῷ Λικουεντίᾳ, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς μεταξὺ Βερόνης καὶ 'Ακουϊλίας (ν. 'Οδέρσον). Βορείως αὐτῆς ἦσαν τὰ 'Οστέργια ὄρη (Tac. Hist. III 6).

"Οπλα. Καθ' ἅπασαν τὴν ἑλληνικὴν ἐποχὴν ὁ ὁπλισμὸς ἐξηκολούθησεν ὢν, εἰ οὐχὶ πάντοτε ἐντελῶς ὁ αὐτὸς, ἀλλ' ὁ τῶν ὁπλιτῶν προσόμοιος τῷ ἐπὶ τῶν Τρωϊκῶν εἰς τὰ ὁμηρικὰ ἔπη περιγραφομένῳ ('Ιλ. Γ, 228, 339. Δ, 132 κλ. Λ, 95 κλ. Π, 130 κλ. Τ, 361 κλ.) καὶ εἰς τὸ αὐτὸ σύστημα στηριζόμενος. 'Αλλ' ἐπειδὴ τὸ βάρος τοῦ ὅπλου καθίστα τὸν στρατιώτην δυσκίνητον, διὰ τοῦτο, ἀπὸ τῶν Περσικῶν μάλιστα, ἐπεδιώχθησαν μεταρρυθμίσεις, ἰδίως τῶν τῆς βολῆς. Εἰς τοῦτο δ' ἐβοήθησεν ἡ πρόοδος τῆς μεταλλουργίας, καὶ προσέτι ἤρχισαν ἀντὶ μετάλλου πολλάκις ἐλαφρότερον μεταχειριζόμενοι τὸ ὑλικὸν, οἷον δέρματα, ἐξ οὗ προέκυψεν ὁ εἰς τὸν 'Ιφικράτην ἀποδιδόμενος (C. Nep. epist. I), ὀργανισμὸς τῶν πελταστῶν,

'Οπλίτης.

ὅστις ὅμως οὐδὲν κατήργησε τοὺς ὁπλίτας, καὶ ἐξ αὐτῶν ἐξηκολούθει ἐξαρτωμένη κυρίως πάντοτε τῆς μάχης ἡ ἔκβασις. Ἦσαν δ' οἱ πελτασταὶ τῶν ὁπλιτῶν μὲν ἐλαφρότεροι, ἀλλὰ διεκρίνοντο τῶν ψιλῶν ταγμάτων κατὰ τοῦτο, ὅτι εἶχον ἀσπίδας (τὰς πέλτας), καὶ ὅτι πολλάκις ἐχρησίμευον καὶ εἰς τὰς ἀψιμαχίας. Ἡ πανοπλία ἦν τὸ σύνολον τῶν ὅπλων ἃ ἔφερεν εἷς μαχητής. Καὶ παντοῖα μὲν ἀπαντῶνται αὐτῶν σχήματα, ὧν ἀγνο-

οὖνται τὰ ὀνόματα, πολλὰ δ' ὀνόματα παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις, ὧν ἄγνωστος ἡ ἐφαρμογή. Τὰ πρώτιστα δὲ, παριστώμενα εἰς τὸ ἐν ἀναγλύφῳ ἐργοστάσιον τοῦ Ἡφαίστου ἐκ τοῦ ἐν Παρισίοις Μουσείου εἰσὶ τὰ ἀκόλουθα: Ἀ μ υ ν τ ή ρ ι α ἦσαν ἡ περικεφαλαία, ὁ θώραξ, αἱ κνημίδες καὶ ἡ ἀσπίς. Ἡ π ε ρ ι κ ε φ α λ α ί α, ἀρχαιότατα χαλκῆ, ἐλέγετο παρ' Ὁμήρῳ κ ό ρ υ ς, π ή λ η ξ, καὶ καταχρηστικῶς κ υ ν έ η (Ἰλ. Ε, 845). Οὕτω δὲ, καὶ προσέτι κ α τ α ῖ τ υ ξ ἐκαλεῖτο, ὅτε ἦν ἁπλῶς δερματίνη καὶ ὅλως ἀκόσμητος (Ἰδ Σελ. 848), (6), διαδεχθεῖσα τὴν τῶν ζῴων κεφαλὴν (α) ὡς τὴν τοῦ Ἡρακλέους, χρήσιμος δὲ ἰδ ως εἰς ἐνέδρας καὶ νυκτερινὰς ἐπιδρομὰς, ἵνα μὴ προδίδηται λάμπουσα (Ὀδ. Ω, 231. Ἰλ. Κ, 257). Ἡ δὲ χαλκῆ (κ υ ν έ η, π ά γ χ α λ κ ο ς, καὶ κ ό ρ υ ς) εἶχε μέρη κυριώτερα, τὸ καλύπτον τὴν κεφαλὴν κ ρ ά ν ο ς. Τούτῳ βαθμηδὸν προσετέθη τὸ προμετώπιον, χωροῦν ἔπειτα καὶ ὑπὲρ τὴν ῥίνα (ε), αἱ παραγναθίδες (ς) ἐκ κινητῶν φαλάρων (Ἰλ. Π. 106), καὶ τὸ ὀπίσθιον, τὸν τράχηλον καλύπτον μέρος (δ), μετὰ βοείων ἱ μ ά ν τ ω ν ὑπὸ τὸν πώγωνα (Ἰλ. Γ, 371). Τινὲς εὑρέθησαν καλύπτουσαι ὁμοῦ κεφαλὴν, πρόσωπον, καὶ τράχηλον, πλὴν τῶν ὀφθαλμῶν, τοῦ στόματος καὶ τοῦ πώγωνος (ζ). καὶ ἄλλας ὧν ἡ προσωπὶς ἠγείρετο, ἡ α ὐ λ ῶ π ι ς (η). Πολλάκις τὸ ἐμπρόσθιον μέρος εἶχε μόνον σ τ ε φ ά ν η ν εἰς τὸ μέτωπον (θ). Ὑπὲρ τὸ κράνος, πρὸς ὑπεράοπισιν τῆς κεφαλῆς, ἐτέθη ὁ λόφος, ἤτοι ὁ φ ά λ ο ς εἰς τὴν κορυφὴν τῆς κ υ ν έ η ς, ἤτις καθ' ἑαυτὴν ἦν ἄφαλος (θ, καὶ ὁ λόφος ἐν ι), ἐνίοτε καὶ πολλοὶ μέχρι 4, (τ ε τ ρ ά φ α λ ο ς, τ ε τ ρ α φ ά λ α ρ ο ς), ἢ ἐξοχή τις ὀξεῖα, ὁ κ ύ μ β α κ ρ ο ς (Ἰλ. Ο, 536), καὶ ἐκεῖ προσηρτᾶτο συνήθως ἵ π π ο υ ρ ι ς (κ, λ), ἢ γλυπτικόν τι κόσμημα (μ). Ἐνίοτε ἡ κ ό ρ υ ς λέγεται παρ' Ὁμήρῳ καὶ Τ ρ υ φ ά λ ε ι α, ἴσως διὰ τὴν τρύπαν εἰς ἣν ὁ λόφος ἐνεπήγνυτο. Εἰς μεταγενεστέρους δὲ χρόνους μόνον ἀντικαθίστων αὐτὸν ἐνίοτε πτερὰ (λ). Τοῦ Ἀχιλλέως τὴν περικεφαλαίαν ἐκόσμει χρυσοῦς λόφος, ἔργον τοῦ Ἡφαίστου (Ἰλ. Σ, 612. Τ, 383.

Ἵνα δὲ μὴ πιέζῃ τὴν κεφαλὴν, ἦν τὸ κράνος ἐντὸς ἐνδεδυμένον διὰ δέρματος ἢ ὑφάσματος, καὶ τὸ βάρος αὐτοῦ ἦν περίπου 2 χιλιογράμμων. — Ὁ θ ώ ρ α ξ δὲ, μετάλλινος, 8-9 χιλιογράμμων βάρος ἔχων, συνέκειτο ἐκ δύο γ υ ά λ ω ν (πλακῶν), τῆς ἐμπροσθίας καὶ τῆς ὀπισθίας (Ἰλ. Ε, 99. Ο, 530), συνδεομένων πιθανῶς διὰ τῶν ὤ μ ω ν ἢ ἐπωμίδων, ἃς συνεῖχον μετὰ τῶν γυάλων ἱμάντες, περόναι ἢ ἀλύσσεις. Κάτω δ' εἶχε ζωστῆρα ἢ ζ ώ ν η ν (Ἰλ. Ε, 539, 615). Ὑπὸ τὸν θώρακα δ' ἐξήρχετο τὸ ζ ῶ μ α (Ἰλ. Δ, 187), χιτὼν δερμάτινος ἢ ἐξ ὑφάσματος, κατερχόμενος μέχρι μέσου τοῦ σκέλους, καὶ ἀπ' αὐτὸ κατήρχοντο αἱ πτέρυγες, ταινιοειδεῖς παρεκτάσεις τοῦ θώρακος ἐμπρὸς καὶ κατὰ τὰ πλάγια, ὑπὸ μὴ συνεχῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων καλυπτόμεναι. Ἐνίοτε δὲ, πρὸς μειζονα ἐξασφάλισιν, καὶ πρὸς ἀποφυγὴν τῆς εἰς τὸ σῶμα προστριβῆς τοῦ θώρακος, περιεδεῖτο ὁ ὁπλίτης, ὑπ' αὐτὸν καὶ ἐπὶ τοῦ

γυμνοῦ σώματος, τὴν μ ί τ ρ α ν, ζώνην μεταλλίνην δι' ἐρίων ἢ ὑφάσματος περικεκαλυμμένην («ἔρυμα χροὸς, ἔρκος ἀκόντων». Ἰλ. Δ, 135. 187. Ε, 857). Ἐνίοτε ὅμως (Ἰλ. Γ, 251) λέγονται οἱ μαχηταὶ «χ α λ κ ο χ ί-

τωνες», ὅταν ἐπὶ τοῦ χιτῶνος δὲν ἔφερον θώρακα (Ἰλ. Λ, 100, Φ, 31), ἀλλὰ μόνον χαλκοῦν τι ἔλασμα ἐπὶ τῆς καρδίας, τὸ καρδιοφύλαξ καλούμενον, Ἐλέγετο δὲ

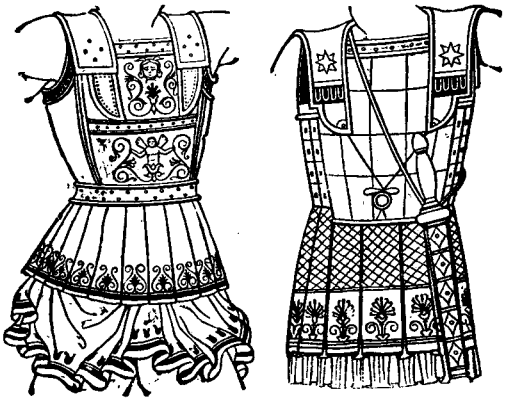

καὶ στολὰς ὁ τοιοῦτος χιτὼν (Ξενφ, Ἀνβ. Γ, 3, 20. Δ, 1, 18), καὶ πιθανῶς ἦν αὐτὸς ὁ καὶ λινοθώραξ, οἷον ἔφερεν Αἴας

ὁ Λοκρὸς (Ἰλ. Β, 529. 830). Ὑπῆρχε δὲ καὶ ἐξ ἁλύσσεων συγκείμενος, ὁ ἁλυσιδωτός.—Αἱ κνημίδες ἦσαν ἐλάσματα χαλκοῦ, καλύπτοντα τὸ ἐμπρόσθιον μέρος τῆς κνήμης, ἀπὸ τοῦ ἀστραγάλου μέχρις ἄνω τοῦ γόνατος, εἶχον πόρπας αἵτινες τὰς ἐστερέουν ἢ ἐπισφύρια, ἐκτὸς ἂν ταῦτα ἦσαν πρὸς κάλυψιν καὶ ὑπεράσπισιν τῆς πτέρνης.—Ἡ ἀσπὶς ἦν συνήθως ὠοειδὴς, καὶ ἐλέγετο παρ' Ὁμήρῳ καὶ σάκος (Ἰλ. Ε, 612), ἢ καὶ βοείη, ὡς ἐκ δέρματος βοὸς κατεσκευασμένη. Ἀπεδίδοντο δ' αὐτῇ καὶ τὰ ἐπίθετα ἀμφιβρότη (Ἰλ. Υ, 281), ὡς τὸν ἄνθρωπον (βροτὸν) ἑκατέρωθεν καλύπτουσα, καὶ ποδηνεκής, καὶ ἦν περὶ 0,7 μέτρου εὐρεῖα καὶ 1,4 μ. μακρὰ, ὥστε ἐκάλυπτε τὸν ὁπλίτην μέχρι τῶν ποδῶν. Ἐκρεμᾶτο δ' ἐκ τοῦ τραχήλου καὶ τοῦ ἀριστεροῦ ὤμου δι' ἱμάντος(η)τελαμῶνος (Ἰλ. Ε. 796), καὶ εἶχεν ἐντὸς πόρπακα ἢ λαβὴν διὰ τὴν ἀριστερὰν χεῖρα. Ἦν δὲ τὸ ὅλον βάρος αὐτῆς 14-15 χιλιογράμμων.

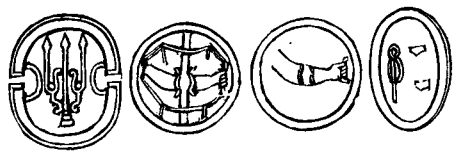

Ἄλλη ἀσπὶς ἦν στρογγύλη, εὔκυκλος, πάντοσ' ἐίση (Ἰλ. Μ, 294). Αὕτη δὲ (α. β, ε, ζ)μετέπειτα καὶ Ἀργεία ἢ Δωρία ἐλέγετο, ὡς Βοιώτιαι ἐλέγοντο αἱ ὠοειδεῖς, αἱ ἔχουσαι ἐντομὰς εἰς τὰ πλάγια(γδ). Δὲν ἐκρεμᾶτο δ' αὕτη ἀλλ' εἶχεν ἐσωτερικῶς λαβὴν (πόρπακα), μεταγενεστέρως δύο λαβὰς, ὄχανα, δι' ὧν διήρχετο ὁ βραχίων, ἢ ἕνα κινητὸν κανόνα(ε), χωροῦντα διὰ πάσης τῆς διαμέτρου τῆς ἀσπίδος, καὶ στερεοῦντα αὐτὴν εἰς τὸν βραχίονα, ἐν ᾧ ἡ χεὶρ ἀντείχετο μιᾶς τῶν κατὰ τὴν ἔσω περιφέρειαν λαβίδων, καὶ ὅταν ἤλλασσεν αὐτὰς, ἔστρεφε τὴν ἀσπίδα κατὰ βούλησιν. Ἦν δ' ἡ

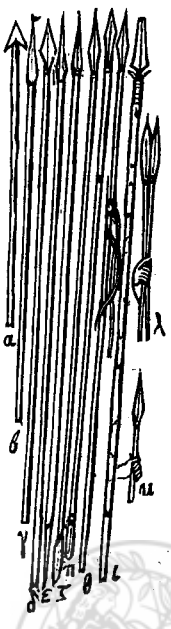

στρογγύλη ἀσπὶς κυρτὴ πρὸς τὰ ἔξω, πολλάκις ἀπ' αὐτῆς ἐκρέματο δέρμα ἢ πλεκτὸν ὕφασμα (6) πρὸς κάλυψιν τοῦ κάτω μέρους τοῦ σώματος (λαισήϊα, πτεροέντα). Τὸ ὅπλον τῶν Ἀμαζόνων οὗ μνημονεύει καὶ ὁ Ξενοφῶν (Ἀνδ. Δ. 4, 16), ἦν ἡ καλουμένη πέλτη μηνοειδὴς (θ), ἧς χρῆσις ἐγίνετο μετὰ ταῦτα παρὰ τοῖς πελτασταῖς. Τὸ κέντρον τῆς ἀσπίδος ἐλέγετο Ὀμφαλὸς, καὶ οἱ Κᾶρες πρῶτοι ἐπεχάραττον σύμβολα εἰς αὐτὸν (Ἡρδ. Α, 171), παρ' αὐτῶν δ' ἐμιμήθησαν τὸ ἔθος τοῦτο καὶ οἱ Ἕλληνες, καὶ οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι ἐπειργάζοντο ὡς σύμβολον τὸ Λ, οἱ δὲ Σικυώνιοι τὸ Σ, οἱ Θηβαῖοι ῥόπαλον ἢ Σφίγγα, οἱ Ἀθηναῖοι γλαῦκα, καὶ ἄλλοι ἄλλα. (δ) Εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς ἀσπίδος ἦν μετάγλυφος κύκλος, ἄντυξ, (α), δι' ἥλων προσηλωμένος.—Τὰ δ' ἐπιθετικὰ ὅπλα ἦσαν διὰ τοὺς ὁπλίτας τὸ εἶτα δόρυ λεγόμενον, παρ' Ὁμήρῳ δ' ἔγχος, ἐγχείη, ξυστὸν, οὗ μέρη ἦσαν τὸ ξύλον, στύραξ, συνήθως ἐκ μελίας, μείλινον· ἡ μεταλλίνη ὀξεῖα αἰχμὴ ἢ ἀκωκὴ, ἐφηρμόζετο διὰ τοῦ κοίλου αὐτῆς μέρους, (αὐλοῦ ἢ οὐριάχου Ἰλ. Π, 612) καὶ προσηλοῦτο διὰ πόρπης εἰς τὸ δόρυ διάφορα ἔχουσα σχήματα, καὶ τέμνουσα ἑκατέρωθεν ἔτι καὶ κάτωθεν (α). Ἦν δ' αὐτὴ ἀρχαιότατα χαλκῆ, εἶτα δὲ σιδηρᾶ. Τὸ κάτω μέρος τοῦ στύρακος, ὁ σαυρωτὴρ (Ἰλ. Κ, 153), ἦν καὶ αὐτὸ ἐνίοτε ὀξὺ ἐκ μετάλλου, ἵνα τὸ δόρυ ἐμπήγνυται εἰς τὴν γῆν ἐπὶ ἀναπαύσεως (ζ. η). Διὰ τοῦτο τὸ ἔγχος ἐλέγετο ἀμφίγυον τότε, καὶ ὅτε ἐθραύετο ἡ κυρίως αἰχμὴ, ἠδύνατο νὰ γίνηται προσωρινὴ χρῆσις καὶ τοῦ ὀξέος τούτου πέρατος. Ἐχρησίμευε δὲ τὸ ὅπλον τοῦτο πρὸς κέντησιν μόνον, καὶ τὸ βάρος αὐτοῦ ἦν 2 χιλιογράμμων. Τὸ μακεδονικὸν δόρυ ἐκαλεῖτο σάρισσα, διακρινόμενον τοῦ Ἑλληνικοῦ διὰ τοῦ μήκους αὐτοῦ, ὄντος πιθανῶς 15—16 ποδῶν, οὐχὶ δὲ 24, ὡς πολλάκις μαρτυρεῖται.—Ἄλλο ὅπλον ἦν τὸ εὐθὺ ξίφος, λεγόμενον δ' ἐγχειρίδιον τὸ μικρὸν, καὶ ἀμφίγυον, ἀμφῆκες ὅτε ἦν ἑκατέρωθεν κοπτερόν (α. δ.). Ἡ δὲ θήκη (κολεὸς (β.ε.) μεταλλίνη, ἢ ἐκ δέρματος διὰ μεταλλικῶν ἐλασμάτων κεκαλυμμένη. εἰς ἀορτῆρα ἐφαρ-

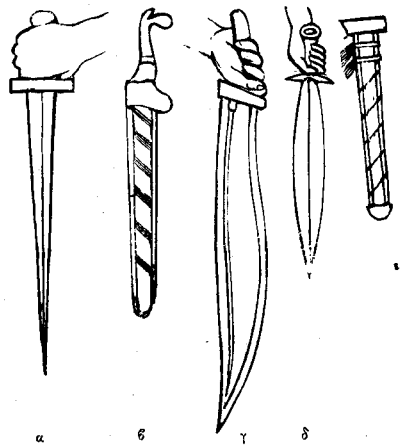

α β γ δ

μοζομένη (α), ἐκρέματο εἰς τελαμῶνα ἐκ τοῦ δεξιοῦ ὤμου (Ἰλ. Η. 304), συνήθως εἰς τὴν ἀριστερὰν, ἐνίοτε ὅμως καὶ εἰς τὴν δεξιὰν πλευράν. Ἐπὶ τοῦ κολεοῦ δ' ὑπῆρχε πολλάκις καὶ μικρά τις μάχαιρα (Ἰλ. Γ, 272), ἥτις ὅμως δὲν ἦν ὅπλον, ἀλλ' ἐχρησίμευεν εἰς ἄλλας ἐργασίας. Τὸ δὲ κυρτὸν ξίφος, τὸ καὶ ἄορ, ξυήλη καὶ ἐπίσης μάχαιρα λεγόμενον (γ), ἦν ἐν χρήσει ἰδίως παρὰ τοῖς Λακεδαιμονίοις. — Τὸ μῆκος τοῦ ξίφους ἦν 0.47-0.52μ. αὐξηθὲν ὑπ' Ἰφικράτους εἰς σχεδὸν 0,78. Τὸ δὲ πλάτος 0,05 -0,07.—Οἱ δ' ἐλαφρῶς ὡπλισμένοι, οἱ ψιλοὶ, γυμνῆτες, γυμνοὶ, μετὰ τὰ Περσικὰ τὸ πρῶτον προκύψαντες, καὶ ἀπὸ τῆς ἀναβάσεως τοῦ Ξενοφῶντος ἀναγκαῖον μέρος τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ καταστάντες, δὲν εἶχον οὐδ' ἀσπίδα οὐδ' ἄλλο τι ὅπλον ἀμυντικὸν, καὶ ὁ προσδιορισμὸς αὐτῶν ἦν ἄπωθεν νὰ προσβάλλωσι. Τὴν κεφαλὴν ἐκάλυπτον διὰ δερματίνου πίλου, κατὰ δὲ τὰ ὅπλα ἄ ἔφερον ἐπὶ σκοπῷ προσβολῆς, διεκρίνοντο εἰς ἀκοντιστὰς, τοξότας καὶ σφενδονήτας. Τῶν πρώτων τὸ ὅπλον ἦν κατὰ μῆκος καὶ βάρος διάφορον. Τὸ βαρύτερον, ὁ ἄκων ἢ ἀκόν-

τιον, 5-6 πόδας μακρὸν, εἶχεν 1 1/2 χιλιογράμμων βάρος, καὶ ἐμπρὸς ὀξεῖαν ἀκωκήν· τὸ δ' ἐλαφρότερον, γρόσφος (λ), δίπηχυ τὸ μῆκος, αἰχμὴν ὀξυτάτην, λεπτὴν καὶ σπιθαμιαίαν. Ἀκόντια μέσων διαστάσεων, 3-4 ποδῶν τὸ μῆκος καὶ ἑνὸς δακτύλου τὸ πάχος, ἠδύνατο νὰ φέρῃ ἕως ἓξ ἕκαστος στρατιώτης.—Οἱ τοξόται ἔφερον τόξον (Ἰλ. Δ, 105) ἔχον 1 1/2 χιλιογράμμων βάρος. Αὐτοῦ τὰ δύο ἄκρα, κέρατα, εἶχον μετάλλινον περικάλυμμα, κορώνην (Ἰλ. Δ, 111)· κατὰ δὲ τὸ μέσον τοῦ τόξου ἦν ὁ πῆχυς (Ἰλ. Λ, 375), μετάλλινον πέταλον διὰ τὸ βέλος. Ἀπὸ κέρατος δ' εἰς κέρας, ἢ ἀπὸ κορώνης εἰς κορώνην ἐτείνετο ἡ χορδὴ, νευρὴ (Ἰλ. Δ, 118). Τὸ βέλος, ὀϊστὸς, ἦ, ποιητικῶς, ἰὸς, 1/4 χιλιογράμμου βαρὺς, οὗ μέρη ἦσαν ὁ κάλαμος δόναξ διποδιαῖος τὸ μῆκος· ἡ μεταλλίνη ἀκὶς, ἥτις πολλάκις ἦν διπλῆ ἢ τριπλῆ, εἶχε δύο ἢ πλείονας ὄγκους (Ἰλ. Δ, 151), ὥστε ὑπῆρχον «ὀϊστοὶ τριγλώχινοι» (Ἰλ. Ε, 393), καὶ τὴν ἀκίδα ταύτην προσέδει καὶ ἐστερέου εἰς τὸν κάλαμον χορδὴ, νεῦρον (Ἰλ. Δ, 151). Εἰς τὸ ἄλλο δ' ἄκρον τοῦ καλάμου ἦν ἡ ἐντομὴ, γλυφὶς (Ἰλ. Δ, 122), ἥτις ἐφηρμόζετο εἰς τὴν χορδήν. Δώδεκα δὲ ὡς εἴκοσι βέλη ἐνετίθεντο εἰς μίαν φαρέτραν ἢ τοξοθήκην, ἐγκλείουσαν καὶ τὸ τόξον. Ἦν δ' αὕτη ἐκ δέρματος ἢ πλεκτῶν καλάμων κατεσκευασμένη, καὶ εἶχεν ἔνπωμα (Ἰλ. Δ, 116) καὶ τοὺς πρὸς ἀνάρτησιν εἰς τὸν ἀριστερὸν ὦμον ἱμάντας. Ἦν δὲ τὸ βάρος αὐτῆς ἐν ὅλοις 5-6 χιλιογράμμων. Οἱ περιφημότεροι τῶν τοξοτῶν ἦσαν οἱ Κρῆτες· ἀλλὰ τῶν Περσῶν τὰ βέλη ἦσαν ἐντελέστερα (Ξενφ. Ἀνβ. Γ, 3, 1. 15. Δ, 2, 28). Ὁ τοξότης πολλάκις ἐγονάτιζεν ἵνα ὀρθότερον σκοπεύσῃ, καὶ πρὸς μείζονα ἀσφάλειαν. Ἐγυμνάζοντο δ' οὐ σπανίως πρὸς δεδεμένον ἀλέκτορα σκοπεύοντες. (Ὅρα σχ. κατωτέρω).—Σφενδόνης ἅπαξ μόνον ποιεῖται μνείαν ὁ Ὅμηρος, ὡς ἐχούσης σχοινία ἐκ συνεστραμμένου ἐρίου («εὐστρόφῳ οἷος ἀώτῳ». Ἰλ. Ν, 599). Ἐν δερματίνῳ δὲ σάκκῳ, διφθέρᾳ, ἐνεκλείοντο 10-12 χειροπληθεῖς λίθοι, ἢ σφαῖραι μολύβδιναι, πρὸς σφενδόνισιν. Ἐκ μεταγενεστέρων χρόνων, τῶν τῆς Περσικῆς εἰσβολῆς, εὑρέθησαν καὶ εἰς τὴν πεδιάδα τοῦ Μαραθῶνος καὶ ἐν Σικελίᾳ πολλαὶ τοιαῦται μολύβδιναι σφαῖραι ὠοειδεῖς, ὡς μεγάλα ἀμύγδαλα, μεθ' Ἑλληνικῶν ἐπιτετυπωμένων ἐπιγραφῶν. Εἰς τοὺς μεταγενεστέρους χρόνους διεκρίνοντο πρὸ πάντων οἱ Ῥόδιοι ὡς ἐπιδέξιοι σφενδονῆται καὶ ὡς μακρότατα ῥίπτοντες, εἰς ἀπόστασιν μέχρις 100 βημάτων. —Εἰς τὰς ὁπλασκίας ἐγυμνάζοντο εἰς τὸ νὰ φέρωσιν εὐκόλως καὶ ἀβιάστως τὸ ἀκόντιον κατὰ τὰς πορείας εἰς τὸν δεξιὸν ὦμον, νὰ

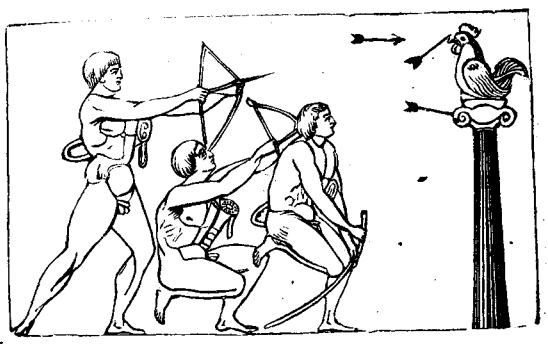

αἴρωσιν αὐτὸ εἰς τὴν μάχην, νὰ προσβάλλωσι δι' αὐτοῦ μεθ' ὁρμῆς καὶ εὐστόχως, καὶ ὅτε ἔπαυεν ἡ προσβολὴ ἢ ὁ δρόμος νὰ καταθέτωσιν αὐτὸ παρὰ τὸν δεξιὸν πόδα. Ἐπίσης ἠσκοῦντο καὶ οἱ ψιλοί. Οἱ σφενδονῆται ἠσκοῦντο κατὰ τὸν ἑπόμενον τρόπον· τὴν σφενδόνην στρέφοντες ὑπὲρ τὴν κεφαλήν των, ἀφοῦ καλῶς ἐσκόπευον, ὤφειλον ν' ἀφίνωσι τὸ ἓν σχοινίον τῆς σφενδόνης ἵνα διὰ τοῦ διαλείμματος φθάσῃ ἡ σφαῖρα κατ' εὐθεῖαν εἰς τὸν σκοπόν. Οἱ δὲ πελτασταὶ, καὶ ἀκοντισταὶ λεγόμενοι (Ξενφ. Ἀνβ.

Γ, 3, 7) ἕνεκα τοῦ ὅπλου δι' οὗ πρὸ πάντων προσέβαλλον, ἔφερον τὴν μηνοειδῆ μικρὰν ἀσπίδα ὡς τὴν τῶν Ἀμαζόνων, τὴν π έ λ τ η ν λεγομένην, περὶ ἧς ἀνωτέρω. Ἦν δ' αὕτη ξυλίνη, ὡς εἰκάζεται, δέρματι κεκαλυμμένη, λίαν ἐλαφρά, μόλις 3 χιλιογράμμων. Ὡς ὅπλα δὲ προσβολῆς ἔφερον τὰ ἀκόντια καὶ μακρὸν ξίφος, προσέτι καὶ λόγχην 12′ μακράν, ἥτις τοῖς ἐχρησίμευε καὶ εἰς τὰς ἐκ τοῦ σύνεγγυς συμπλοκάς, καὶ εἶχεν ἐν τῷ μέσῳ, κατὰ τὸ κέντρον τῆς βαρύτητος, ἐπὶ Ξενοφῶντος, δερματίνην τὴν λαβήν, ἀ γ κ ύ λ η ν λεγομένην,

εἰς ἣν ἔθετον τοὺς δακτύλους πιθανῶς τῆς ἀριστερᾶς (ἦσαν δ ι η γ κ υ λ ω μ έ ν ο ι) ὅτε παρετάττοντο. Περὶ τὸν τράχηλον δ' εἶχον περίδεσμόν τινα ἐξ ὑφάσματος (C. Nep. Iphicr. I), καὶ ἀντὶ κνημνίδων ἔφερον τὰς λεγομένας Ἰ φ ι κ ρ α τ ί δ α ς ἐκ δέρματος, αἵτινες μᾶλλον ὡμοίαζον τὰ ὑποδήματα, καὶ εἰς ἃς μετ' οὐ πολὺ προσετέθησαν πέλματα. Ἐπὶ Ὁμήρου ἦν καὶ ἡ ἀ ξ ί ν η ἢ β ο υ π λ ὴ ξ ἐν χρήσει (Ὁμ. Ἰλ. Ν. 611). Αὕτη ἀπαντᾶται διπλῆ ὑπὸ τὸ σχῆμα εἰς τὰ νομίσματα τῆς Τενέδου, καὶ ὑπὸ τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλα τινὰ (α-4) εἰς τὰς γλυπτικὰς παραστάσεις τῶν Ἀμαζόνων. Ἐπὶ Ἀλεξάνδρου ἐποιοῦντο χρῆσιν τοῦ ὅπλου τούτου οἱ Βερκανοὶ ἱππεῖς τοῦ Περσικοῦ στρατοῦ. — Ἐπὶ Ῥωμαίων δ' ὁ ὁπλισμὸς ἐκανονίσθη τὸ πρῶτον ἐπὶ Σερβίου Τουλλίου κατὰ τὴν ἀρχὴν ὅτι, ὁ μείζονα ἔχων περιουσίαν καὶ πλείονα ν' ἀπολέσῃ ὤφειλε καὶ ἀνωτέρας καταβολὰς πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς πατρίδος, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ ἐδικαιοῦτο νὰ φέρῃ περισσότερα ὅπλα ἀμυντικά. Ἑπομένως ἡ μὲν πρώτη τῶν πέντε μαχίμων κλάσεων εἶχε μικρὰν στρογγύλην ἀσπίδα, θώρακα, κνημίδας, περικεφαλαίαν ἢ μεταλλίνην (cassis), ἢ δερματίνην, ἐκ δέρματος λύκου (galea), διὰ μετάλλου κεκαλυμμένην, πρὸς τὰ ἐμπρὸς παρεκτεινομένην, ἀλλὰ κατὰ τὸ τέλος ὀλίγον στρεφομένην πρὸς τὰ ἔσω ἵνα μὴ κωλύῃ τὴν ὅρασιν· τὸ λοιπὸν πρόσωπον ἔμενεν ἀνοικτόν, πλὴν ὅτε δερμάτιναι ὑπὸ μεταλλίνων πετάλων κεκαλυμμέναι παραγναθίδες, ὑπερασπίζουσαι τὰς γνάθους, ἔδενον καὶ τὸ κράνος ὑπὸ τὸν πώγωνα. Ὁ δὲ λόφος (crista) συνέκειτο ἐκ τριῶν πηχυαίων καὶ ὀρθῶν πτερῶν, ἐρυθρῶν ἢ μελανῶν (Πολυβ. ΣΤ, 23)· ἐνίοτε ὅμως εἶχον καὶ τὴν ἵππουριν. Ἑκάστη δὲ τῶν ἑπομένων κλάσεων εἶχεν ἀνὰ ἓν ὀλιγώτερον ἐκ τῶν ἀμυντικῶν ὅπλων, καὶ ἡ πέμπτη εἶχε μόνον τὴν ἀσπίδα καὶ τὴν σφενδόνην. Ἐπὶ τῆς δημοκρατίας εἰσήχθη ὡς ἀσπὶς clypeus τὸ sentium, δερματίνη ὑπόξυλος, μετὰ μεταλλίνου ὀμφαλοῦ (umbo) εἰς τὸ κέντρον. Μεταγενεστέρως ὁ ὁπλισμὸς ἔπαυσεν ὢν κατὰ περιουσίας, καὶ ἐπρομηθεύετο ἐκ κρατήσεων ἐπὶ τοῦ μισθοῦ, διαιρούμενος, ὁ τῶν πεζῶν, εἰς τὸν τῶν ὁπλιτῶν καὶ τῶν ψιλῶν. Τῶν πρώτων ὁ θώραξ, χαλκοῦς, ἐκάλυπτε μόνον τὸ στῆθος· κνημίδα δ' ἐπεκράτησε κατόπιν νὰ φέρωσι μόνον εἰς τὴν δεξιὰν κνήμην, ἥτις προὐτίθετο, καὶ ἦν ἐκτεθειμένη εἰς τὰς παρατάξεις. Οἱ πλουσιώτεροι ἐπροτίμων λ ε π ι δ ω τ ο ὺ ς θώρακας ὡς ἐλαφροτέρους καὶ εὐχρηστοτέρους εἰς τὰς κινήσεις. Ἔτι μεταγενεστέρως ἐγίνετο χρῆσις καὶ δερματίνων μόνον θωράκων, προσδεομένων καὶ ἐνδυναμουμένων δι' ἱμάντων καὶ πορπῶν. Τὸ ξίφος ἔφερον οἱ στρατιῶται δεξιῶς, ἵνα μὴ παρακωλύῃ τὴν διὰ τῆς ἀριστερᾶς χρῆσιν τῆς ἀσπίδος· οἱ λοχαγοὶ ὅμως καὶ σωματάρχαι, καθ' ὃ μικρὰν ἔχοντες ἀσπίδα, ἔφερον αὐτὸ ἀριστερῶς, κρεμάμενον, ὡς καὶ παρ' Ἕλλησιν ἡ ἐκ τελαμῶνος ὑπὲρ τὸν ὦμον, ἢ ἐκ ζώνης. Τὴν δὲ

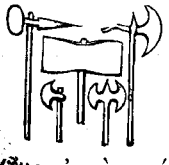

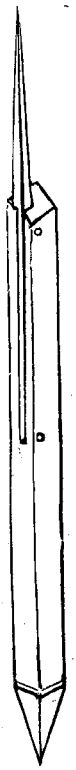

μακρὰν λόγχην (ὑσσὸν, pilum), ἧς ἡ αἰχμὴ ἦν δι' ἥλων προσηλωμένη καὶ εἶχεν ἀκίδας πρὸς τὰ ὀπίσω ἐστραμμένας, ὥστε δυσκόλως ἐξήρχετο τῆς πληγῆς, ἔφερον τὸ πρῶτον οἱ τοῦ τρίτου ὀπισθίου στίχου στρατιῶται. Μεταγενεστέρως δ' ἔφερον αὐτὴν οἱ τῶν δύο ἐμπροσθίων στίχων, ὁ δὲ τοῦ τρίτου τὴν Hastam, τὸ μακρὸν δόρυ τῶν Ἑλλήνων. Τὰ ἀκόντια εἶχον τὴν αἰχμὴν ὀξεῖαν καὶ τοσοῦτον λεπτὴν, ὥστε προσβάλλουσα ἐλυγίζετο, καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ μεταχειρισθῇ καὶ ῥίψῃ ὀπίσω τὸ ἀκόντιον ὁ ἐχθρὸς καθ' οὗ ἐτοξεύθη. Τῶν φαρετρῶν αἱ βολίδες εἶχον καὶ αὐταὶ πολλάκις αἰχμὴν (glandas). Τὸ πεζικὸν μετεχειρίζετο καὶ μηχανὰς πρὸς ἐκτόξευσιν, ἃς ὑπηρέτουν οἱ tragulanii καὶ balistarii (βαλισταί): Οἱ ἱππεῖς ἐπέβαινον κατ' ἀρχὰς ἄνευ ἀμυντικῶν ὅπλων ἐπὶ γυμνῶν τῶν ἵππων. Βαθμηδὸν ὅμως παρεδέχθησαν τὰ ἐφίππια, καὶ οἱ στρατιῶται εἶχον τὸν αὐτὸν ὁπλισμὸν ὡς οἱ πεζοὶ, τὰ ξίφη ὅμως μακρότερα. Πολλάκις, ὡς ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων, ἔφερον λεπιδωτοὺς τοὺς θώρακας, καὶ διὰ τοιούτων ὥπλιζον καὶ τῶν ἵππων τὸ στῆθος καὶ τὴν κεφαλήν.

Ὅπλεύς, 1) Εἷς τῶν Λαπίθων, διακριθεὶς εἰς τὸν κατὰ τῶν Κενταύρων ἀγῶνα (Ἡσίοδ. Ἀσπ. 298).—2) Υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Κανάκης (Ἀπολλόδ. Α, 7, 4).—3) Υἱὸς Λυκάονος, τοῦ παναρχαίου βασιλέως τῆς Ἀρκαδίας (Αὐτ. Γ, 8, 1).

Ὅπλης, εἷς τῶν τεσσάρων υἱῶν τοῦ Ἴωνος, πενθερὸς τοῦ Αἰγέως, καθ' ὃν ἐλέγετο ὅτι ὠνομάσθησαν οἱ Ὅ π λ η τ ε ς, μία τῶν ὑποδιαιρέσεων τοῦ ἀττικοῦ λαοῦ (Ἡρδ. — Ἀπολλόδ. Γ, 15, 6).

Ὅπλητες, μία τῶν ἀρχαιοτάτων τεσσάρων Ἰωνικῶν φυλῶν ἐν Ἀττικῇ, ἐπώνυμος δὲ ἦθεν τοῦ Ὅπλητος (ἔδ.) (Ἡρδ. Ε. 60. —Πολυδ. Ὀνομ. Η, 109)· ἀλλὰ προφανῶς, καὶ κατὰ Πλούταρχον (Σόλ. ΚΓ), ἦν ἡ τάξις τῶν Ὁπλιτῶν· αἱ δὲ τρεῖς ἄλλαι ἦσαν οἱ Γεδέοντες, ἢ Γελέοντες (ἄριστοι), οἱ αἰγικορεῖς (ποιμένες) καὶ οἱ ἀργάδεις (ἐργατικοί).

Ὁπλιτοδρόμος, εἷς τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας ὁ τρέχων τὸν ὁ π λ ί τ η ν δ ρ ό μ ο ν, καθ' ὃν οἱ σταδιοδρόμοι ἔφερον περικεφαλαίαν, ἀσπίδα καὶ περικνημίδας, μετὰ ταῦτα δὲ μόνον ἀσπίδα.

Ὁπλόδαμος, εἷς τῶν Γιγάντων, βοηθήσας τὴν Ῥέαν ὅτε ἔτεκε τὸν Δία ἐπὶ τοῦ Λυκαίου ὄρους τῆς Ἀρκαδίας, κατὰ τοῦ Κρόνου ὅπως μὴ τὸν καταβροχθίσῃ (Παυσ. Η, 36).

Ὁπλομάχος, ἐν τοῖς Ῥωμαϊκοῖς χρόνοις ἀγωνιστὴς μονομάχος πλήρη φέρων πανοπλίαν, ἰδίως τὴν τῶν Σαμνιτῶν, ἤτοι κράνος πτερὰ ἑκατέρωθεν ἔχον, θώρακα πρὸ τοῦ στήθους, μικρὰν ἀσπίδα εἰς τὴν ἀριστερὰν, τὸν δεξιὸν βραχίονα περιτετυλιγμένον πρὸς ἄμυναν, ὁμοίως καὶ εἰς τὸν δεξιὸν πόδα ἔχων κνημίδα. Ἡ εἰκὼν ἐξ ἀναγλύφου τῆς Πομπηΐας, ἀπωλέσθη, καὶ πιθανῶς ἀνακριβὴς ἐστὶν ἡ εἰς τὸ ἀριστερὸν σκέλος παράστασις κνημίδος.

Ὀπόεις, υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Πρωτογενείας, θυγατρὸς τοῦ Δευκαλίωνος, βασιλεὺς τῶν Ἐπειῶν ἐν Ἤλιδι τῆς Πελοπον-

νήσου, φημιζόμενος ἐπὶ φιλοξενίᾳ καὶ φιλανθρωπίᾳ (Πίνδ. Ὀλ. Θ, 8).

Ὀποίη, γυνὴ Σκύλου, τοῦ βασιλέως τῶν Σκυθῶν (Ἡρδτ.).

Ὄποῦς, 1) πρωτεύουσα τῶν κατ' αὐτὴν καλουμένων Ὀπουντίων Λοκρῶν, 60 σταδίους ἀπέχουσα τοῦ Ὀπουντίου κόλπου, ἐφ' οὗ εἶχε λιμένα τὴν Κῦνον, παρ' εὔφορον πεδιάδα. Εἶχε φρούριον (Liv. XXXII 32), οὗ σώζονται τὰ ἐρείπια ἐπὶ βράχου, κατὰ τὸ νῦν χωρίον Γαρδινίτσα. Εἰς αὐτὴν ἐλέγετο γεννηθεὶς ὁ Πάτροκλος. Ὑπῆρχε δ' ἐν αὐτῇ βωμὸς Αἴαντος, τοῦ υἱοῦ Ὀϊλέως, ἔνθα ἐπανηγυρίζοντο ἀγῶνες, τὰ Αἰάντεια. Μνημονεύονται δ' ἐν τῇ αὐτῇ πόλει καὶ τέμενος Αἰάνειον καὶ κρήνη Αἰανίς, βεβαίως κατὰ τὸν αὐτὸν ἥρωα (Ὁμ. Ἰλ. Β, 532. Σ, 326. Ψ, 85. — Θουκ. Β, 32. Γ, 89. — Στρβ. Θ, 425). — 2) Μικρὰ πόλις τῆς Ἤλιδος ἐν Πελοποννήσῳ, βορείως τῆς Ὀλυμπίας (Στρβ.).

Ὀππιανός, ἐκ Κιλικίας, ποιητὴς Ἑλλην ἐπὶ Μάρκου Αὐρηλίου καὶ Κομμόδου, ἔγραψεν εἰς 5 βιβλία ἔπος διδακτικὸν σωζόμενον, ὃ ἐπέγραψεν ἁλιευτικά, πραγματευόμενον περὶ τῶν ἰχθύων, τῶν μερῶν τῆς διαμονῆς, τῶν ἰδιοτήτων, τοῦ τρόπου τοῦ ζῆν, καὶ τῆς ἁλιείας αὐτῶν. Τὸ ὕφος αὐτοῦ ἐστὶν εὐγενὲς καὶ ἡ στιχουργία εὔηχος καὶ ἐπιμεμελημένη· ἀλλ' ὑπερβολικὴ μᾶλλον ἢ τῶν λέξεων ἐπισώρευσις. Μετ' αὐτοῦ πολλάκις συγχέεται, εἰ καὶ βεβαίως ἄλλος αὐτοῦ, ἕτερος Ὀππιανός, γράψας εἰς 4 βιβλία ποίημα διδακτικὸν καὶ ἐκεῖνο, τὰ Κυνηγετικά. Αὐτὸς γράφει περὶ ἑαυτοῦ ὅτι ἦν Σύρος, ζῶν ἐπὶ Καρακάλλα· τὸ δὲ ποίημα αὐτοῦ ἐστὶν ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν πολὺ κατώτερον τῶν Ἁλιευτικῶν. Εἰς Ἀππιανὸν δ' ἀπεδίδετο καὶ ἕτερον ποίημα, τὰ Ἰξευτικά, περὶ τῆς δι' ἰξῶν θήρας τῶν πτηνῶν, οὗ πεζὴ μόνον παράφρασις σώζεται, ἔργον Εὐτεκνίου τινός.

Ὀπτήρια, τὰ δῶρα ἃ ἔδιδεν ὁ νυμφίος τῇ νύμφῃ ὅτε πρῶτον τὴν ἔβλεπεν ἄνευ καλύμματος· τὰ αὐτὰ καὶ ἀποκαλυπτήρια καὶ θεώρητρα λεγόμενα (Εὐριπ. Ἴων, 1127. — Καλλίμ. εἰς Ἄρτεμ. 74).

Ὀπτιλέτις, ἐπίθετον τῆς Ἀθηνᾶς ἐν Σπάρτῃ, ἀποδοθὲν αὐτῇ ὅτε, ἐν στάσει, ὁ Ἄλκανδρος ἀπέκοψε τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ Λυκούργου (Πλούτ, Λυκ. ΙΑ').

Ὀπώρα, θεότης παρ' Ἀριστφ. (Εἰρ. 522), προσωποποίησις τῆς εὐφορίας.

Ὀπωροθήκη, παρὰ Ῥωμαίοις ἀποθήκη πρὸς διατήρησιν ὀπωρῶν (Varro, R, R, I, 2, 10. 59 2).

Ὀράτιος Φλάκκος, Ῥωμαῖος, υἱὸς ἀπελευθέρου, γεννηθεὶς τῷ 65 π. Χ. ἐν Βενουσίᾳ, μεταξὺ Ἀπουλίας καὶ Λουκανίας. Εἰς Ἀθήνας φοιτήσας, ἐσπούδασεν ἐκεῖ ὑπὸ τὸν Ἀκαδημαϊκὸν Θεόμνηστον, τὸν Περιπατητικὸν Κράτιππον καὶ τὸν Ἐπικούρειον Φιλόδημον. Ἐν Φιλίπποις ἐπολέμησεν ὑπὸ τὸν Βροῦτον· εἶτα δὲ προσηλώθη εἰς τὸν Αὔγουστον ὡς ὀπαδὸς αὐτοῦ, καὶ ὡς εἷς τῶν ἐξοχωτέρων Λατίνων ποιητῶν ἀναγνωρισθείς, κατηριθμήθη μετὰ τῶν φίλων τοῦ Μαικήνα. Αἱ ποιήσεις αὐτοῦ, σωζόμεναι καὶ θαυμαζόμεναι δι' ὅλων τῶν αἰώνων, εἰσὶν ᾠδαί, ἐπιστολαί, σάτυραι, καὶ ἓν διδακτικὸν ποίημα περὶ ποιητικῆς τέχνης.

Ὀρβαλισηνή, τὸ βόρειον τῆς μικρᾶς Ἀρμενίας ἐν Ἀσίᾳ (Πτολεμ. Α, 7).

Ὀρῆλὸς, ὄρος διαιροῦν πρὸς βορρᾶν τὴν Μακεδονίαν ἀπὸ τῆς Θράκης.

Ὄργανον, 1) πᾶν τὸ συντελοῦν ὡς βοηθητικὸν τῶν ἀνθρωπίνων δυνάμεων πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργων βιομηχανικῶν. Τὰ μᾶλλον πολύπλοκα ἦσαν αἱ μηχαναί. — 2) Ἰδίως μουσικόν τι κατασκεύασμα δι' ὕδατος ἐνεργοῦν. Ἶδ. Ὑδραύλης.

Ὄργαποι, ἔθνος σκυθικὸν ἐν Ἀσίᾳ κατοικοῦν τὸ Ἰμαΐον ὄρος (Πτολ. ΣΤ, 14).

Ὀργεῶνες, οἱ καὶ Γενῆται καλούμενοι ἐν Ἀθήναις, ἑταιρίαι, πιθανῶς ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους ἀρχικῶς καταγόμεναι καὶ κοινὴν λατρείαν καὶ ἐπιμέλειαν ἱεροῦ τινος ἔχουσαι (Πολδ. Η, 107).

Ὄργης, Θασιος, πατὴρ τοῦ Ἀντιπάτρου (Ἡρδ. Ζ, 118).

Ὄργια, πιθανῶς ἐκ τοῦ ὀργάω, τέλεσις μετ' ἐνθουσιώδους παραφορᾶς θρησκευτικῶν τινων μυστηρίων ὧν μόνοι οἱ μεμυημένοι μετεῖχον, ἢ ἐνίοτε καὶ ἀμύητοι, χωρὶς ὅμως εἰς τούτους νὰ ἐξηγῆται ἡ σημασία τῆς τελετῆς. Ἤδη ἀρχαιότατα ἐν χρήσει διὰ τὰς ἑορτὰς τῆς Δήμητρος (Ὁμ. Ὕμν. εἰς Δήμ. 274. 476. — Ἡρδ. Β, 51. Ε,61)· μετὰ ταῦτα δὲ, καὶ κυρίως, εἰς τὰς βακχικὰς ἑορτάς. Ἰδ. Μυστήρια.

Ὀργυιά, ἡ ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον τῶν τεταμένων χειρῶν ἔντασις (Ὁμ. Ἰλ. Ψ, 327. Ὀδ. Ι, 325. Κ, 167). Ὡς μέτρον δὲ περιελάμβανε 4 πήχεις ἢ 6 πόδας, καὶ 100 ὀργυιαὶ ἀπετέλουν ἓν στάδιον.

Ὀρδησσός, ποταμὸς τῆς Σκυθίας, ῥέων βορειοδυτικῶς τοῦ Εὐξείνου πόντου καὶ εἰσβάλλων εἰς τὸν Ἴστρον. Νῦν Σαρέτης ἐν Ῥωμανίᾳ (Ἡρδ. Δ, 48).

Ὀρδούϊκες, λαὸς τῆς Βρεττανίας ἐπὶ Ῥωμαίων, κατὰ τὴν δυτικὴν παραλίαν τῆς νήσου, ἀπέναντι τῆς νήσου Μόνας (Anglesea), ἔχων πόλιν καλουμένην Μεδιολάνιον (Πτολ. Β, 3. — Tac. Ann. XII. 33. Agr. XVIII).

Ὀρειάδες, αἱ νύμφαι τῶν ὀρέων καὶ τῶν κοιλάδων.

Ὀρειβάσιος, ἰατρὸς περίφημος καὶ πολυμαθὴς ἐκ Περγάμου ἢ ἐκ Σάρδεων, μαθητὴς τοῦ Κυπρίου Ζήνωνος, ἐμπεπιστευμένος Ἰουλιανοῦ τοῦ Ἀποστάτου, δι' ὃ οἱ τούτου διάδοχοι Οὐάλης καὶ Οὐαλεντινιανὸς τὸν ἐξώρισαν. Ἀλλὰ καὶ μεταξὺ τῶν βαρβάρων, πρὸς οὓς ἀπῆλθεν, ἀπέκτησε μεγάλην φήμην, ἧς ἕνεκα, πεισθέντες οἱ αὐτοκράτορες, τὸν ἀνεκάλεσαν καὶ τὸν ἀπεζημίωσαν. Ἔκτοτε δὲ διέμεινεν ἐν τῇ πατρίδι του ὑπὸ πάντων τιμώμενος. Φαίνεται ὅτι ἔφθασεν εἰς γῆρας βαθὺ, καὶ ἀπέθανε μόνον κατὰ τὸν ε' αἰῶνα μ. Χ. Ἐντολῇ τοῦ Ἰουλιανοῦ εἶχε συντάξει εἰς 72 βιβλία εἶδος ἰατρικῆς ἐγκυκλοπαιδείας ἐξ ἀποσπασμάτων τοῦ Γαληνοῦ καὶ ἄλλων σοφῶν ἰατρῶν. Αὐτῆς δὲ συνήρμοσε μετὰ ταῦτα Σύνοψιν εἰς βιβλία 9 διὰ τὸν υἱόν του Εὐστάθιον. Ἐκ τοῦ μεγάλου συγγράμματος σώζονται ἔτι 17 βιβλία εἰς λατινικὴν μετάφρασιν τοῦ Ῥασαρίου, ἐξ ὧν καταφαίνεται ὅτι ὁ Ὀρειβάσιος δὲν ἦν ἁπλοῦς καὶ ξηρὸς ἀντιγραφεύς.

Ὀρείη, θυγάτηρ τοῦ Θεσπίου, μήτηρ τοῦ Λαομένους ἐκ τοῦ Ἡρακλέους (Ἀπλλδ. Β, 7, 8).

Ὀρείχαλκος, ἴδ. Ὀρίχαλκος.

Ὀρεοκόμος, ὁ περιποιούμενος καὶ ἐνοικιάζων ἡμιόνους.

Ὀρεὸς, ἴδ. Ὠρεός.

Ὀρέσβιος, πλούσιός τις ἐκ τῆς πόλεως Ὕλης τῆς Βοιωτίας, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἕκτορος ἐν τῇ μάχῃ (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 707).

Ὀρεσθάσιον, πόλις ἐν τῇ Πελοποννήσῳ, εἰς τὰ μεσημβρινὰ τῆς Ἀρκαδίας κειμένη (Παυσ. Ε, 44. — Θουκ. Ε, 64). Κατά τινας ἡ αὐτὴ καὶ Ὀρέστειον ἢ Ὀρέσθειον.

Ὀρεσθεύς, 1) υἱὸς Λυκάονος, ὁ κτίστης τῆς Ἀρκαδικῆς πόλεως Ὀρεσθασίου (Στεφ. Βυζ. — Παυσ.). — 2) Υἱὸς τοῦ Δευκαλίωνος, βασιλεὺς τῶν Ὀζόλων Λοκρῶν (Παυσ. Ι, 36. — Ἀθήν.).

Ὀρεσθὶς, χώρα τῆς Ἀρκαδίας περὶ τὴν πόλιν Ὀρεσθάσιον (Θουκ. Δ, 134).

Ὀρέσται, λαὸς Ἠπειρωτικὸς ἐν τῇ Μολοσσίδι, ἐν τῇ μεταξὺ τῶν ποταμῶν Ἀώου καὶ Ἀλιάκμονος χώρᾳ, ἥτις κατ' αὐτὴν ἐκαλεῖτο Ὀρεστὶς ἢ Ὀρεστιάς. Ἀνεξάρτητοι τὸ πρὶν, ὑπετάγησαν ἔπειτα εἰς τοὺς Μακεδόνας· ἀλλ' οἱ Ῥωμαῖοι τοῖς ἀπέδωκαν τὴν ἐλευθερίαν. Ἐλέγοντο δὲ τὴν ἐπωνυμίαν λαβόντες ἐκ τοῦ Ὀρέστου, καταφυγόντος παρ' αὐτοῖς ἀφ' οὗ ἐφόνευσε τὴν μητέρα του (Θουκ. Β, 80. — Στρβ. Ζ, 326. — Liv. XXVII, 33. XXXIII, 34. — Curt. IV, 13, 28).

Ὀρέστειον, πόλις ἀρχαιοτάτη τῆς Ἀρκαδίας, ἣν τινες ταυτίζουσι μετὰ τοῦ Ὀρεσθασίου. Ἐπώνυμος Ὀρέστου τοῦ Ἀγαμέ-

μνονος, ἔκειτο ἔνθα μεταγενεστέρως ἐκτίσθη ἡ Μεγαλόπολις (Εὐριπ. Ὀρεστ. 1643. — Ἡρδ. Θ 11. — Θουκ. Ε, 64). Εἶχε ναὸν τῆς ἱερείας Ἀρτέμιδος, οὗ ἴσως ἐρείπια εἰσὶ τὰ μεταξὺ Μεγαλοπόλεως καὶ Τεγέας σωζόμενα.

Ὀρέστης, 1) ὁ μόνος υἱὸς τοῦ Ἀγαμέμνονος καὶ τῆς Κλυταιμνήστρας, τῶν τέκνων αὐτῶν τὸ νεώτερον (Ὁμ. Ἰλ. Ι, 142). Μετὰ τὸν φόνον τοῦ πατρός του, ἡ ἀδελφή του Ἠλέκτρα, φοβουμένη μὴ καὶ αὐτὸν θανατώσωσιν ἡ μήτηρ των καὶ ὁ Αἴγισθος, τὸν ἐξαπέστειλεν εἰς τὴν πόλιν Φανότην τῆς Φωκίδος ὑπὸ τὸν Παρνασσὸν, πρὸς τὸν βασιλέα Στρόφιον, ὅστις, υἱὸς τοῦ Κρίσσου καὶ τῆς Ἀντιφατείας, εἶχε νυμφευθῆ Ἀναξιβίαν, τὴν ἀδελφὴν τοῦ Ἀγαμέμνονος. Ἐκεῖ, μετὰ Πυλάδου, τοῦ υἱοῦ τοῦ Στροφίου συνανατραφεὶς καὶ διὰ τρυφερᾶς φιλίας συνδεθεὶς, ἐπέστρεψε μετ' αὐτοῦ, ὀκτὼ ἔτη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του, εἰς Μυκήνας, καὶ τὸν πατέρα του ἐκδικῶν εἰσηγήσει αὐτοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐφόνευσε τὸν Αἴγισθον, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ τὴν μητέρα του Κλυταιμνήστραν (Ὁμ. Ὀδ. Γ, 306 κλ. Λ, 30. 298. Δ, 546. — Αἰσχλ. Χοηφ. — Σοφ. Ἠλκτρ. — Εὐριπ. Ἠλκτρ.). Μετὰ τὸ φοβερὸν δὲ τοῦτο ἔγκλημα τῆς μητροκτονίας κατελήφθη ὑπὸ μανίας, καταδιωκόμενος ὑπὸ τῶν Ἐρινυύων. Μετὰ μακρὰς δὲ πλανήσεις, συμβουλῇ τοῦ Ἀπόλλωνος, κατέφυγεν ἐν Ἀθήναις εἰς τὴν Ἀθηνᾶν, ἥτις συνεκάλεσεν, ἵνα τὸν δικάσῃ, τὸν Ἄρειον Πάγον, καὶ πρὸ αὐτοῦ ὁ Ἀπόλλων τὸν ὑπερήσπισεν. Ἐπὶ δὲ τῆς ψηφοφορίας ἔρριψε καὶ ἡ Ἀθηνᾶ λευκὴν ψῆφον, ἥτις, εἰ καὶ ἦν ἰσοψηφία, ἐθεωρήθη ὡς ἐκνικήσασα (Αἰσχλ. Εὐμεν.), καὶ ἐν τοῖς ἔπειτα χρόνοις εἰς ἐγκληματικὰς δίκας ἡ ἰσοψηφία ἦν ἀθωωτικὴ, διότι ἐλέγετο ὅτι προσετίθετο ἡ ψῆφος τῆς Ἀθηνᾶς. Κατὰ τοὺς Πελοποννησίους, ἐπὶ τῆς φυγῆς καὶ πλανήσεώς του εἶχε μεταβῆ ὁ Ὀρέστης εἰς Ἀρκαδίαν, καὶ ἐκεῖ παρὰ τῇ Μεγαλοπόλει ἐδείκνυτο ἱερὸν ἱδρυμένον εἰς τὰς Μανίας, ἢ Ἐριννύας, τὰς εἰς τοιαύτην παραφροσύνην τὸν Ὀρέστην ἐμβαλούσας, ὥστε διὰ τῶν ὀδόντων ἀπέκοψεν ἕνα τῶν δακτύλων του. Οὐ μακρὰν δ' αὐτοῦ ἦν ἕτερος τόπος Ἄκη καλούμενος, ἤτοι θεραπεία, ἔνθα ἐλέγε-

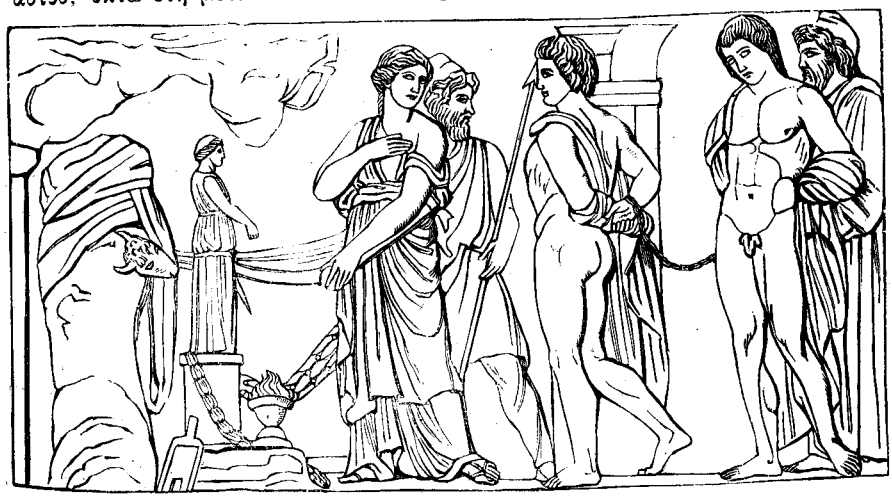

Ἀνάγλυφον ἐκ Ῥώμης.

συνελήφθη, καὶ ἔμελλε, κατὰ τὸ ἐπιχώριον ἔθιμον, νὰ θυσιασθῇ εἰς τὴν Ἄρτεμιν. Ἀλλ' ἡ ἀδελφή του Ἰφιγένεια, ἱέρεια οὖσα ἐκεῖ τῆς θεᾶς, ὅτε ἔμελλε νὰ τὸν θυσιάσῃ, τὸν ἀνεγνώρισε, καὶ σώσασα αὐτὸν, ἐδραπέτευσε μετ' αὐτοῦ, ἁρπάσαντος καὶ τὸ ἄγαλμα. Ἐπανελθὼν δ' εἰς τὴν Ἑλλάδα, διεδέχθη ὁ Ὀρέστης τοῦ πατρός του τὴν βασιλείαν ἐν Μυκήναις, φονεύσας Ἀλήτην, τὸν υἱὸν τοῦ Αἰγίσθου, καὶ εἰς αὐτὴν προσέθηκεν ἔτι καὶ τὴν τοῦ Ἄργους καὶ τῆς Σπάρτης. Νυμφευθεὶς δὲ Ἑρμιόνην, τὴν θυγατέρα τοῦ Μενελάου, ἔσχεν ἐξ αὐτῆς τὸν Τισσαμενόν· ἐκ δὲ Ἐριγόνης, τῆς θυγατρὸς τοῦ Αἰγίσθου καὶ τῆς Κλυταιμνήστρας, τὸν Πάνθιλον, ὅστις ἐλέγετο ἀποικίαν ἀγαγὼν εἰς τὴν Λέσβον. Τὴν δ' ἀδελφὴν αὐτοῦ Ἠλέκτραν ἐνυμφεύθη ὁ Πυλάδης, καὶ ἔσχεν ἐξ αὐτῆς υἱὸν τὸν Στρόφιον. Ἐκ Σπάρτης ὁ Ὀρέστης ἔφερεν ἀποικίας εἰς Αἰολίδα· καὶ κατά τινας ἐπ' αὐτοῦ εἰσήλασαν μετὰ τοῦ Ὕλλου οἱ Δωριεῖς εἰς τὴν Πελοπόννησον. Ἀπέθανε δ' ἐν Ἀρκαδίᾳ, δηχθεὶς ὑπὸ ὄφεως, καὶ τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ, κατὰ χρησμὸν, μετηνέχθησαν ἐκ Τεγέας εἰς Σπάρτην, καὶ ἐκεῖ ἐτάφησαν (Ἡρδ. Α, 67).—2) Ἕλλην φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἕκτορος πρὸ τῶν τειχῶν τῆς Τρωάδος (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 705).—3) Τρὼς φονευθεὶς πρὸ τῆς Τρωάδος ὑπὸ τοῦ Λεοντέως (Ἰλ. Μ. 189. 193). — 4) Υἱὸς τοῦ Ἀχελῴου καὶ τῆς Περιμήδης. — 5) Ἡγεμὼν τῆς Φαρσάλου, ἐξωσθεὶς, καὶ εἰς τὴν ἐξορίαν ἀποθανών (Θουκ. Α, 111).

Ὀρεστία, ἐκλαμβανομένη ὡς ἡ αὐτὴ τῇ Ὀρεσθίδι, χώρα τῆς Ἀρκαδίας παρὰ τῇ Μεγαλοπόλει.

Ὀρεστὶς, ἡ μεταξὺ Ἰλλυρίας καὶ Ἠπείρου χώρα, ἣν κατῴκουν οἱ Ὀρέσται (Ἰδ.).

Ὀρέται, ἔθνος Σαρματικὸν ἐν Ἀσίᾳ (Διον. περιηγ. 6, 2), ὑποτίθενται ὄντες οἱ αὐτοὶ τοῖς ὑπ' ἄλλων Τορέταις λεγομένοις.

Ὀρθαγόρας, 1) Σικυώνιος, καταγωγῆς εὐτελοῦς, τῷ 670 π. Χ. βοηθείᾳ τοῦ ὄχλου τύραννος τῆς Σικυῶνος ἀναδειχθείς, διὰ συνέσεως δὲ καὶ μετριοπαθείας τὴν ἀρχὴν διατηρήσας καὶ εἰς τοὺς ἀπογόνους αὐτοῦ διαβιβάσας (Ἀριστ. Πολ. Ε. 9). — 2) Αὐλητὴς Θηβαῖος, ἄλλως ἄγνωστος (Πλατ.).

Ὀρθαγορία, τὸ ἀρχαιότερον ὄνομα τῶν ἐν Μακεδονίᾳ Σταγείρων, ὑφ' ὃ σώζονται τῆς πόλεως ταύτης νομίσματα.

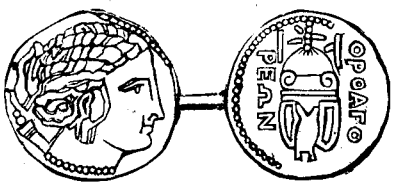

Ὀρθαγορίσκοι, εἰς τὰ Σπαρτιατικὰ συσσίτια τὰ τεμάχια τοῦ παρατιθεμένου χοιρείου κρέατος (Ἡσύχ.).

Ὀρθαία, μία τῶν θυγατέρων τοῦ Ὑακίνθου, ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ Κύκλωπος Γεραίστου θυσιασθεῖσα (Ἀπολλόδ. Γ, 15, 8).

Ὀρθάνης ἢ **Ὀρθάγης,** θεότης ἐν Ἀθήναις, ἀνάλογος τῷ Πριάπῳ, τιμωμένη μετὰ τῆς Ἀφροδίτης (Στρβ. Η.—Ἡσύχ.—Τζέτζ. εἰς Λυκόφρ. 538).

Ὄρθη, πόλις Θεσσαλικὴ, τῆς Περραιβίας, γειτονεύουσα τῇ Φαλάννῃ (Ὁμ. Ἰλ. Β, 739).

Ὀρθία, ἐπίθετον τῆς Ἀρτέμιδος, ἧς τὸ ἄγαλμα, κομισθὲν, ὡς ἐπιστεύετο, ὑπὸ τοῦ Ὀρέστου ἐκ τῆς Ταυρικῆς Χερσονήσου, ἔκειτο ἐν Λίμναις τῆς Λακωνικῆς. Εἰς τὸν ναὸν δ' αὐτῆς ἐμαστιγοῦντο, κατὰ τοῦ Λυκούργου τὰς διατάξεις, οἱ παῖδες τῶν Σπαρτιατῶν (Ξενφ. Λακ. Πολ. Β, 10). Καθ' Ἡσύχιον δὲ, τῇ ἐδόθη ἡ ἐπωνυμία ἐξ ὁμωνύμου ὄρους ἐν Ἀρκαδίᾳ, ἐφ' οὗ ἐπίσης ἐπεκράτει ἡ λατρεία αὐτῆς (Τζέτζ. Λυκιλ. Ι, 332).

Ὀρθιανὴ, πόλις τῆς ἐν Ἀσίᾳ Ἀριανῆς (Πτολ. ΣΤ, 17).

Ὀρθίαξ, τὸ κατώτερον μέρος τοῦ ἱστοῦ (Πολυδ. Ι, 134).

Ὄρθιος, ἴδ. ἱστός.

Ὀρθογραφία, ἡ ἀντοπῶς ἢ κατὰ πρόσωπον ἀντιγραφὴ καὶ σχεδίασις οἰκοδομήματος, κατ' ἀντίθεσιν τῆς ἰχνογραφίας.

Ὀρθοκορυβάντιοι, λαὸς Μηδικὸς, πρὸς τὰ σύνορα τῆς Περσίας, ἢ καὶ ὑπέκειντο (Ἡρδ. Γ, 92).

Ὀρθοσταδίας, ἢ ὀρθοστάδιος, ταὐτὸν τῷ στάδιος καὶ στατὸς, χιτὼν

ἄνωθεν ἕως κάτω συνεχῶς ὑφασμένος, κατὰ τρόπον ὥστε ζώνης ἀνάγκην δὲν εἶχε, καὶ ἔπιπτε κατὰ πτυχὰς, ὡς ἔφερον αὐτὸν πολλάκις οἱ κιθαρισταὶ (Δίων. Κάσσ. ΞΓ, 17. 22. σ. 998. — Πολδ. Ζ, 48), καὶ ἐνίοτε καὶ ἡ Δήμητρα (Plin. H, N. VIII, 74. — Isid. Orig. XX, 22, 18. — Festus λ.).

Ὀρθοστάτης, 1) τοῖχος εἰς σχῆμα ὀρθογωνίου κίονος ὑψούμενος (Εὐριπ. Ἴων, 1234. — Vitr. II, 8). Ὀρθοστάτις δὲ κλῖμαξ ἐλέγετο ἡ κατ' εὐθεῖαν, οὐχὶ ἑλικοειδῶς πρὸς τὰ ἄνω αἰρομένη (Εὐριπ. Ἱκέτ. 497). — 2) ἢ ὀρθοστὰς, εἶδος πλακοῦντος εἰς τὰς θυσίας παρατιθεμένου (Εὐριπ. Ἑλ. 554).

Ὄρθουρα, πόλις κατὰ τὴν παραλίαν τῆς Ἰνδικῆς, τὴν ἐντὸς τοῦ Γάγγου (Πτολμ.).

Ὄρθρος, κύων δικέφαλος, τέκνον τοῦ Τυφῶνος καὶ τῆς Ἐχίδνης, φρουρῶν τὰς ἀγέλας τοῦ Γηρυόνου, καὶ φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους, ἐλθόντος ν' ἁρπάσῃ αὐτὰς (Ἡσιοδ. Θεογ. 293. — Ἀπολλόδ. Β, 5, 10).

Ὄρθων, Συρακούσιός τις παρὰ Θεοκρίτῳ.

Ὀρθωσία, 1) πόλις τῆς Καρίας, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Μαιάνδρου (ν. Ὀρτώση). (Πολύβ. — Στρβ. ΙΔ). — 2) Ἐπίθετον τῆς Ἀρτέμιδος· ἄλλως Ὀρθία (ἴδ.) (Πίνδ.).

Ὄρθωσις, πόλις τῆς Φοινίκης, ἡ καὶ Ἀντάραδος καλουμένη, κειμένη δὲ νοτίως τοῦ ποταμοῦ Ἐλευθέρου (Πτολεμ. Ε, 25. — Διον. Περ. 914).

Ὀρίκαδμος, ἀθλητής τις παρ' Αἰλιανῷ (Π. Ἱστ. ΙΑ, 1).

Ὄρικος, υἱὸς Ἀρειαπείθους, βασιλεὺς τῶν Σκυθῶν (Ἡρδ. Δ, 78).

Ὀρίχαλκος ἢ Ὀρείχαλκος, αὐτοφυές τι μέταλλον, χαλκὸς ὑποχρυσίζων. Ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις κατεσκευάζετο τεχνητῶς. Τινὲς δὲ τῶν Ῥωμαίων συγγραφέων, ὡς ὁ Πλαῦτος, λέγουσιν αὐτὸ μέταλλον πολυτελὲς, ἀπατώμενοι πιθανῶς ἐκ τῆς ἐσφαλμένης γραφῆς aurichalcum, δι' ἣν ἐκλαμβάνουσιν αὐτὸν ὡς δῆθεν χρυσόχαλκον.

Ὀρκάδες νῆσοι, σύμπλεγμα κατὰ μέρος ἀκατοικήτων νησιδίων, ἀπέναντι τοῦ βορείου ἀκρωτηρίου τῆς βαρβάρου Βρεττανίας, τοῖς Ῥωμαίοις γνωσθεῖσαι τὸ πρῶτον ὅτε ὁ Ἀγρικόλας περιέπλευσε τὴν Βρεττανίαν (Melas. III, 6. 7, 2. — Tac. Agrc. X). Νῦν Ὀρκνέϋ κλ.

Ὄρκος. Ὁ ὅρκος ἦν ἐπίκλησις ἀνωτάτη, ἢ ἰσχυρᾶς τινος δυνάμεως εἰς μαρτυρίαν τῶν λεγομένων καὶ εἰς τιμωρίαν ἐν περιπτώσει τῆς αὐτῶν ἀθετήσεως, ἢ προσφιλοῦς τινος ὄντος πρὸς ὃ ἀσέβεια ἦν ἡ ἐπιορκία. Ὁ κυριώτατος δὲ τῶν θεῶν εἰς ὃν οἱ ὅρκοι ἐγίνοντο, ἦν ὁ ἰσχυρώτατος πάντων, ὁ Ζεὺς, δι' ὃ καὶ ὅρκιος ἐλέγετο, ὡς ὁρκία ἡ Θέμις, καθ' ὃ θεὰ τοῦ δικαίου καὶ ἀληθοῦς, ἥτις ἔπρεπε νὰ προστατεύῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν δικαστικῶν ὅρκων. Ὡς προσωποποίησιν λέγει ὁ Ἡσίοδος τὸν ὅρκον (Θεογ. 804) υἱὸν τῆς Ἔριδος, ὁ δὲ Σοφοκλῆς (Οἰδ. Κ. 1767) ὑπηρέτην τοῦ Διὸς αὐτῷ παριστάμενον. Ὤμνυον δ' οἱ θεοὶ εἰς τὴν Στύγα, καὶ εἰς τὴν ἰσχὺν τοῦ θανάτου (Ὁμ. Ἰλ. Β, 765. Ὀδ. Ε, 184). Ἐν Ὁμήρῳ ὀμνύει ὁ Ἀχιλλεὺς εἰς τὸ σκῆπτρόν του, ὁ Ὀδυσσεὺς εἰς τῆς οἰκίας του τὴν ἑστίαν. Οἱ ἡλιασταὶ (δικασταὶ) ἐν Ἀθήναις ὤμνυον εἰς τὸν πατρῷον Ἀπόλλωνα (ἢ Ποσειδῶνα), τὴν Δήμητραν καὶ τὸν Δία. Ἐν τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ, εἰς τὰς φονικὰς δίκας ἀπετείνετο ὁ ὅρκος καὶ εἰς τὰς ὑπὸ τὸν λόφον τοῦ φοβεροῦ δικαστη-

ρίου λατρευομένας Ἐριννύας. Οἱ ἔφηβοι ἐπὶ τῆς ἐγγραφῆς αὐτῶν εἰς τὸ ληξιαρχικὸν γραμματεῖον ὤμνυον ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Ἀγραύλου τὴν ἀκριβῆ ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων τοῦ πολίτου, ἐπικαλούμενοι τοὐλάχιστον ἓξ θεότητας (Στρβ. ΜΑ, 243). Καὶ ἐν τῷ συνήθει βίῳ ἄλλος εἰς ἄλλον ὤμνυε θεὸν ἢ ἥρωα. Ἐπειδὴ δὲ ἡ κατάχρησις διεκινδύνευε τὸν ἱερὸν χαρακτῆρα τοῦ ὅρκου, οἱ μετέπειτα, ἐν οἷς αὐτὸς ὁ Σωκράτης, ἤθελον, ἵνα μὴ ἄνευ ἀνάγκης βεβηλῶνται τῶν θεῶν τὰ ὀνόματα, νὰ ὀμνύωσιν, ἐπὶ τῶν συνήθων περιστάσεων, εἰς τὰ πρῶτα τυχόντα ἀντικείμενα, εἰς τὸν κύνα, εἰς τὸν χῆνα, εἰς τὴν χεῖρα, εἰς τὴν πλατανον, κλ. Ὁ Πυθαγόρας ὤμνυεν εἰς τὸν ἀριθμὸν τέσσαρα. Ὁ ὀμνύων ὅρκον σπουδαῖον, ἦρε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανόν. Τὸν ὅρκον δὲ πολλάκις συνώδευον σπονδαί, ἐξ οὗ καὶ σπονδαὶ ἐλέγοντο πολλάκις αἱ ἐπίσημοι συνομολογήσεις, καὶ σπένδεσθαι τὸ αὐτὰς ὀμνύειν· καὶ θυσίαι δ' ἐτελοῦντο ἐνίοτε ἐπ' αὐτῶν, ὅτε ὅρκια ἐλέγοντο, καὶ ὅρκια τέμνειν τὸ μετὰ θυσίας ὀμνύειν· καὶ τότε πολλάκις οἱ ὁρκιζόμενοι ἐνέβαφον τὰ ὅπλα ἢ καὶ τὰς χεῖράς των εἰς τὸ αἷμα τῶν θυμάτων, ὡς ἐπικαλούμενοι ἐφ' ἑαυτῶν τὴν ἐκείνων τύχην ἐν περιπτώσει ἐπιορκίας (Ὁμ. Ἰλ. Γ, 245 κλ. Τ. 250κλ.). Καὶ κατομνύναι μὲν ἢ ἐπομνύναι ἔλεγον τὸ καταφατικῶς ὁρκίζεσθαι διὰ νὴ ἢ ναὶ μά, τὸ δ' ἀποφατικῶς ἀπομνύναι διὰ μόνου τοῦ μά. Ἐξελέγοντο δὲ πολλάκις ὡς τόποι εἰς οὓς ὁ ὅρκος ἐδίδετο ἱεροί τινες, εἰς οὓς ὑπετίθετο ἡ καὶ δι' ἀγάλματος κυρουμένη παρουσία τοῦ ἐπικαλουμένου θεοῦ, καὶ ἀπεδίδετο ἡ δύναμις τιμωρίας ἀναποφεύκτου, καὶ ἐπεβάλλετο αὕτη μόνον διὰ τῆς συνειδήσεως καὶ διὰ θείας δυνάμεως, οὐχὶ δὲ δι' ἀνθρωπίνων νόμων, οὐδὲ μνημονεύεται ἐν αὐτοῖς γραφὴ ἐπιορκίας. Ἡ δὲ δίκη ψευδορκίας ἀπέβλεπε μόνον τὰς ἀποζημιώσεις τοῦ ἀδικηθέντος. Οἱ ὅρκοι ἀπέβλεπον οὐ μόνον τὸ παρελθόν, ἀλλὰ καὶ τὰς διὰ τὸ μέλλον ὑποσχέσεις, ὡς διὰ τὴν τῶν καθηκόντων ἐκπλήρωσιν τῶν ἐφήβων καὶ πάντων τῶν δημόσια ἀναλαμβανόντων καθήκοντα. Οὕτω καὶ οἱ βασιλεῖς ὤμνυον ἐν Σπάρτῃ νὰ σεβασθῶσι τοὺς νόμους, οἱ ἔφοροι (πιθανῶς ἀφ' ὅτου ηὔξησεν αὐτῶν ἡ σημασία καὶ δύναμις) ὅτι δὲν θέλουσιν ἀμφισβητήσει ἐκείνων τὴν ἐξουσίαν. Οὕτως ὡρκίζοντο καὶ οἱ δικασταὶ ἐν Ἀθήναις, ἐξ οὗ καὶ ὁμωμοκότες ἐλέγοντο (Δημοσθ. κ. Τιμοκρ. 746), οἱ βουλευταί, οἱ πολῖται, οἱ ἀγωνοδίκαι, οἱ εἰς τὰς φρατρίας τὰ τέκνα αὐτῶν ἐγγράφοντες πατέρες περὶ τῆς γνησιότητος τῆς αὐτῶν καταγωγῆς. Καὶ εἰς τὰ δικαστήρια δ' ὤμνυον οἱ δικασταὶ δικαίως καὶ ἀμεροληπτως νὰ κρίνωσι, καὶ προσέτι καὶ οἱ διακαζόμενοι, ὅ τε ἐνάγων καὶ ὁ ἐναγόμενος, ὅτι διϊσχυρίζονται ὑπὲρ τοῦ δικαίου καὶ ἀληθοῦς, καὶ ὁ διπλοῦς οὗτος ὅρκος ἐλέγετο ἀμφιορκία ἢ αὐτωμοσία. Καὶ ἐπὶ νομοθετικῶν δ' ἐργασιῶν ὁ προτεινόμενον ἢ κυρωθέντα τινὰ νέον νόμον ὡς παράνομον καταγγέλλων, ὤφειλε νὰ ὀμόσῃ ὅτι ἂν ἀπερρίπτετο ἡ καταγγελία του, θὰ ὑπέκυπτεν εἰς τὰς ποινικὰς συνεπείας. Ὁ τοιοῦτος δ' ὅρκος ἐλέγετο ὑπωμοσία, καὶ τότε ἀνεστέλλετο τοῦ νέου νόμου, καὶ ἂν εἶχεν ἐγκριθῇ, ἡ ἐνέργεια (Δημοσθ. κ. Εὐεργ. 1149, Πολδ. Η, 56). — Καὶ παρὰ Ῥωμαίοις δὲ, εἰ καὶ τὸ ὀμνύειν ἄνευ ἀνάγκης ἐπίμομφον ἐθεωρεῖτο καὶ ἀπεφεύγετο, ἀλλ' ὑπῆρχεν ὁ εἰς ὡρισμένας περιστάσεις ἐπιβαλλόμενος ὅρκος (jus jurandum), εἰς τὰς ἀρχὰς, ἀναλαμβανούσας τὴν ἐξουσίαν, ὅτι θέλουσιν ἐξασκήσει αὐτὴν κατὰ τοὺς νόμους, ἢ ἀξιούσας ὅτι τοῦτο ἔπραξαν, εἰς τὰς συμβάσεις καὶ συνθήκας, εἰς τοὺς ἰδιώτας πρὸ τῶν δικαστηρίων, καὶ ὁ στρατιωτικὸς ὅρκος (sacramentum).

Ὅρμένιον ἢ **Ὀρμένιον**, πόλις τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ Μαγνησίας, ἐπὶ τοῦ Παγασαίου κόλπου, ἀρχαιότατα ἕδρα Αἰολέων, κτισθεῖσα ὑπὸ ἐγγόνου τινὸς Αἰόλου τοῦ δευτέρου. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς μετὰ ταῦτα, ὁμοῦ

μετ' ἄλλων Θεσσαλῶν, μεταστάντες ἀλλαχοῦ, ἵδρυσαν τὴν πόλιν Δημητριάδα, καὶ τὸ Ὁρμένιον διετηρεῖτο ὡς κώμη (Ὁμ. Ἰλ. Β, 738).

Ὅρμενος, 1) υἱὸς Κερκάφου, ἔκγονος Αἰόλου τοῦ δευτέρου, πατὴρ τοῦ Ἀμύντορος, ὁ κτίστης τοῦ Ὀρμενίου (Στρβ.).—2) Τρὼς ἐκ τῶν ἐπισήμων, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Πολυποίτου (Ὁμ. Ἰλ. Μ. 187).

Τειχογρ. Πομπηΐας.

Ὁρμιά, τὸ ἐξ ἱππείων τριχῶν καὶ κανάβεως λεπτὸν σχοινίον τῶν ἁλιέων, ἡ κοινῶς βόλτα.

Ὁρμίαι, ἴδ. Φορμίαι.

Ὅρμος, 1) ἀκτὴ κατάλληλος πρὸς καταφυγὴν τῶν πλοίων εἰς τρικυμίαν, προσέτι δὲ καὶ μυχὸς, ἢ μικρὸς ἐσωτερικὸς λιμὴν (ἴδ.), εἰς τὰ ἐνδότερα μεγάλου λιμένος ἀνασκαπτόμενος.—2) Ἴδ. Περιδέραιον.

Ὀρναί, 1) πόλις ἀρχαιοτάτη κατὰ τὸ βορειοδυτικὸν τῆς Ἀργολίδος πρὸς τῇ Φλιοῦντι ὑπὸ τὸ Λύκειον ὄρος, κατ' ἀρχὰς ταῖς Μυκήναις ὑποκειμένη, κτισθεῖσα δὲ, ὡς ἐπιστεύετο, ὑπὸ Ὀρνέως τοῦ Ἐρεχθέως, καὶ τὸ πρῶτον ὑπὸ Κυνουρίων κατοικουμένη. Ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου (465 π. Χ.) εἶχε ναὸν τοῦ Πριάπου, καὶ ἐπὶ Στράβωνος ἔκειτο ἐν ἐρειπίοις (Ὁμ. Ἰλ. Β, 571.—Ἡρδ. Η, 72.—Ἀριστφ. Ὀρ. 399.—Θουκ. Ε, 72. 74. ΣΤ, 7.—Στράβ.). Ἐρείπια δ' αὐτῆς σώζονται ἔτι κατὰ τὴν θέσιν Παλαιὸ Λεόντι.—2) Κατὰ Στράβωνα (Η, 376. 382. ΙΓ. 587) ὑπῆρχε καὶ ἄλλη ὁμώνυμος πόλις μεταξὺ Κορίνθου καὶ Σικυῶνος ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Ὀρνεάτου.

Ὀρνεᾶται, οἱ κάτοικοι τῶν Ὀρνεῶν, κατὰ Θουκυδίδην (Ε, 67) «σύμμαχοι» τῶν Ἀργείων· ὁ δ' Ἡρόδοτος (Η, 73) μνημονεύει αὐτῶν μετὰ τῶν περιοίκων «Ὀρνεᾶται καὶ περίοικοι», ὡς ἂν ἤθελε νὰ ἐμπάνῃ δι' αὐτῶν τοὺς συμμάχους.

Ὄρνεος, εἷς τῶν Κενταύρων (Ov. Met. XII, 302).

Ὀρνεύς, υἱὸς τοῦ Ἐρεχθέως, καθ' ὃν ἐπιστεύοντο ὀνομασθεῖσαι αἱ Ὀρνεαὶ (Παυσ. Β, 25, 5). Υἱὸς αὐτοῦ ἦν ὁ Πετεὼς, πατὴρ τοῦ Μενεσθέως, ὁ συναπελθὼν εἰς τὴν κατὰ τῆς Τρωάδος ἐκστρατείαν.

Ὀρνέων ἄκρα, ἀκρωτήριον τῆς δυτικῆς παραλίας τῆς Ταπροβάνης νήσου ἐν τῇ Ἰνδικῇ θαλάσσῃ. Νῦν Καρατίβα. Ὄρνεων δὲ νῆσος ἐλέγετο νησίον ἀπέναντι τοῦ ἀκρωτηρίου ἐκείνου κείμενον (Πτολ. Ζ, 4).

Ὀρνιθευτὴς ἢ **ὀρνιθοθήρας,** παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις ἰδίως δοῦλος ἐντολὴν ἔχων νὰ θηρεύῃ καὶ πωλῇ τὸ προϊὸν τῆς θήρας εἰς ὄφελος τοῦ κυρίου του (Λατιν. Auceps).

Ἄγαλμα ἐν Νεαπόλει.

Ὀρνιθὼν, εἰς τὰς ἐπαύλεις ὁ οἰκίσκος ἔνθα διῃτῶντο τὰ κατοικίδια καὶ τὰ ἐξημερούμενα πτηνὰ, ἐπὶ Ῥωμαίων πολυτελῶς διεσκευασμένος (Varro R. R. III 3.—Colum. VIII, 3).

Ὀρνυτίων, υἱὸς τοῦ Σισύφου, πατὴρ τοῦ Φώκου (Παυσ. Β, 4).

Ὄρνυτος, 1) πατὴρ τοῦ Ναυβόλου (Ἀπλδ. Ῥόδ.).—2) Ἐκ Τευθίδος, δι' ὃ καὶ Τευθὶς, κατά τινας ἐπεκαλεῖτο. Ἐρίσας ἐν Αὐλίδι πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονα, ἠρνήθη ν' ἀκολουθήσῃ αὐτὸν εἰς τὴν Τροίαν, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πατρίδα του. Ἀλλὰ τότε κατελήφθη ὑπὸ βαρείας ἀσθενείας, ἧς ἀπηλλάγη μόνον ἀναθεὶς, κατ' ἐντολὴν τοῦ μαντείου, εἰς Ἀθήνας ἄγαλμα παριστῶν αὐτὸν ἔχοντα τὸν μηρὸν τετρωμένον (Παυσ. Η, 28). — 3) Εἷς τῶν ἐν Βιθυνίᾳ Βερβύκων (Ἀπολλόδ. Ῥόδ. Β, 65).

Ὀροάτης, ποταμὸς τῆς ἐν Περσίᾳ

Σουσιανῆς, τὸ ὄριον αὐτῆς ἀποτελῶν, ἐκ τῶν Οὐξίων ὀρέων πηγάζων, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Περσικὸν κόλπον (Στρβ. ΙΕ. — Πτολ. ΣΤ. 3), ὁ νῦν Τ ά ϐ.

Ὄροβα πόλις τῆς Ἀσσυρίας ἐπὶ τοῦ Τίγριδος ποταμοῦ (Πτολ.).

Ὀροβάτις, πόλις τῆς Ἰνδικῆς (Ἀρριαν. Ἀναϐ.).

Ὀροβίας, μικρὰ πόλις τῆς Εὐϐοίας παρὰ ταῖς Αἰγαῖς, ἔχουσα ἀρχαῖον μαντεῖον (Θουκ. Γ. 89. — Στρϐ.).

Ὄροβις (Πτολ.) καὶ Ὄ ϐ ρ ι ς (Στρϐ.) ποταμὸς τῆς Ναρϐωνίτιδος Γαλλίας, πηγάζων ἐκ τῶν Σαϐέννων ὀρέων, καὶ ῥέων παραλλήλως τῇ θαλάσσῃ. Νῦν Orba.

Ὀροιϐάντιος, ἀρχαῖος ποιητὴς ἐκ Τροιζῆνος, ὅστις ἐλέγετο ἀρχαιότερος τοῦ Ὁμήρου (Αἰλ. Π, Ι. ΙΑ, 2).

Ὄροιϐος, βασιλεὺς τῶν ἐν Ἠπείρῳ Παραυαίων (Θουκ. Β, 80).

Ὀροίτης, Πέρσης, σατράπης τῶν Σάρδεων ἐν Λυδίᾳ. Οὗτος συλλαϐὼν Πολυκράτην, τὸν τύραννον τῆς Σάμου, ἐθανάτωσεν ἀπανθρώπως ϐασανίσας αὐτὸν (Ἡρδ. Γ, 120. — Λουκ. Ἐπισκ. ΙΔ). Ὁ αὐτὸς ὑπ' ἄλλων λέγεται Ὀρόντης.

Ὀρόντας ἢ Ὀ ρ ό ν τ η ς, 1) Πέρσης ἡγεμὼν ἐκ ϐασιλικῆς οἰκογενείας, ἠκολούθησε Κῦρον τὸν νεώτερον εἰς τὴν κατ' Ἀρταξέρξου ἐκστρατείαν, ἀλλ' ἐπὶ προδοσίᾳ καὶ ἐπιϐουλῇ φωραθείς, ἐθανατώθη ὑπὸ Κύρου (Ξενφ. Κ. Ἀνάϐ. Α, 6). — 2) Γαμϐρὸς Ἀρταξέρξου Β, τοῦ Μνήμονος, ἦν ἀρχηγὸς στρατιωτικοῦ σώματος εἰς τὴν κατ' Εὐαγόρου τοῦ ϐασιλέως τῆς Κύπρου ἐκστρατείαν· ἀλλὰ διὰ τῆς πολυπράγμονος καὶ δολίας διαγωγῆς του τὴν πρόοδον τοῦ πολέμου συνταράξας, ὑπέπεσεν εἰς δυσμένειαν τοῦ ϐασιλέως (Διόδ. ΙΕ, 11). — 3) Σατράπης τῆς Ἀρμενίας (Ξενφ. Ἀνϐ. Γ, 5, 17. — Δμοσθ.),

Ὀρόντης, 1) ὁ κυριώτερος ποταμὸς τῆς Συρίας, πηγάζων ἐκ τοῦ Ἀντιλιϐάνου, οὐ μακρὰν τῆς Ἡλιουπόλεως, καὶ ἐπί τι διάστημα ὑπογείως ῥέων, εἶτα δ' ἀναφαινόμενος παρὰ τῇ Ἀπαμείᾳ, καὶ τὸν Μερσύαν δεχόμενος ἐξ ἀνατολῶν, ἀποτελεῖ μετ' αὐτοῦ λίμνην. Μέχρι δ' Ἀντιοχείας πρὸς ϐορρᾶν διευθυνθεὶς, ῥέει ἔκτοτε νοτιοδυτικῶς, καὶ εἰς πλευστὸν εὐρυνόμενος ϐορείως τοῦ Κασίου ὄρους, ἐκϐάλλει εἰς τὸ Φοινικικὸν πέλαγος. Ἀρχαιότερον ἐκαλεῖτο Τυφὼν (Στρϐ. ΣΤ, 275, ΙΣΤ, 750). Νῦν Νὰρ-ἐλ-Ἀσίν. — 2) Ὄρος κατὰ τὴν νοτίαν παραλίαν τῆς Κασπίας ϑαλάσσης, ἐκτεινόμενον νοτιανατολικῶς μεταξὺ Ὑρκανίας, Παρθίας καὶ Μηδίας, νότιος κλάδος τοῦ ὄρους τοῦ νῦν καλουμένου Ἐ λ ϐ ο ὺ ρ ἢ Περσιστὶ Ἐ λ ϐ ὲ ν δ ἢ Ἐ ρ ϐ έ ν δ.

Ὀροντοϐάτης, ἡγεμὼν τῆς Καρίας, ἀντέστη ἐπὶ μακρὸν καὶ ἐπιμόνως, κατὰ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, καὶ ὑπετάγη τέλος ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ αὐτοῦ Πτολεμαίου τῷ 333 π. Χ. (Ἀρρ. Β, 5).

Ὄρος, υἱὸς τοῦ Λυκάονος (Ἀπολλόδ. Γ. 8. 1).

Ὄρος, τὸ σύνορον δύο ἀγρῶν κλ. καὶ ἡ ἐμφαίνουσα αὐτὸ στήλη, ἥτις καὶ τὴν περὶ τούτου ἐπιγραφὴν συνήθως ἔφερεν. Ἐτίϑεντο δὲ τοιοῦτοι ὅ ρ ο ι καὶ εἰς τὰ πέρατα ἐνυποθήκων γαιῶν, καὶ ἐμνημονεύετο ἐν αὐτοῖς καὶ τὸ ποσὸν δι' ὃ ἦν ἡ ὑποθήκη, καὶ ὁ ἐπώνυμος ἄρχων ἐφ' οὗ ὁ ὅρος ἐτέϑη.

Ὄρος στρογγύλον ξύλον ὃ ἐτίϑετο ἐπὶ τῶν ἐλαιῶν, καὶ τῶν πεπατημένων σταφυλῶν, ἵνα καϑιστᾷ ἴσην τὴν ἐπ' αὐτῶν πίεσιν τοῦ πιεστηρίου.

Ὀροφέρνης καὶ Ὀ ρ ρ ο φ έ ρ ν η ς, κατ' Ἀππιανὸν δὲ Ὀ λ ο φ έ ρ ν η ς, νόϑος υἱὸς τοῦ Ἀριαράϑου, πέμπτου ϐασιλέως τῆς Καππαδοκίας. Βοηϑείᾳ Δημητρίου τοῦ Σωτῆρος ἐξέϐαλε τὸν ἀδελφόν του, Ἀριαράϑην τὸν ἕκτον· ἀλλὰ μετὰ ταῦτα ἐξεδιώχϑη ὑπὸ Ἀττάλου, τοῦ ϐασιλέως τῆς Περγάμου (Πολύϐ. — Αἰλ. Π. Ι. Ε, 41).

Ὀρσεδίκη, ϑυγάτηρ τοῦ Κινύρα καὶ τῆς Μεϑάρμης (Ἀπολλϐ. Γ, 14).

Ὀρσηΐς, νύμφη, ἐξ ἧς ὁ Ἕλλην ἔσχεν

υἱοὺς τὸν Δῶρον, Ξοῦθον καὶ Αἴολον (Ἀπολλόδ. Α, 7, 2).

Ὀρσηνή, χώρα τῆς μικρᾶς Ἀρμενίας ἐν Ἀσίᾳ, πρὸς νότον κειμένη τῆς Ὀρβαλισηνῆς (Πτολ. Ε, 7).

Ὀρσίλοχος, 1) υἱὸς τοῦ Ἀλφεισοῦ, πατὴρ τοῦ Διοκλέους. Παρ' αὐτῷ ξενισθεὶς ὁ Ὀδυσσεύς, ἐγνωρίσθη μετὰ τοῦ Ἰφίτου (Ὁμ. Ἰλ, Ε, 547. Ὀδ Φ, 15).—2) Υἱὸς τοῦ Διοκλέους, ἐστρατήγει τῶν Μεσσηνίων πρὸ τῆς Τρωάδος, καὶ ἐθανατώθη ἐκεῖ, μετὰ τοῦ Κρήθωνος, ὑπὸ τοῦ Αἰνείου (Ἰλ. Ε,542). —3) Υἱὸς τοῦ Ἰδομενέως, περίφημος διὰ τὴν ὠκυποδίαν αὐτοῦ (Ὁμ. Ὀδ. Ν, 260).—4) Ἀθηναῖός τις μαστρωπὸς (Ἀρστφ. Λυκ. 726).

Ὀρσινόμη, θυγάτηρ τοῦ Εὐρυνόμου, γυνὴ τοῦ Λαπίθου, καὶ μήτηρ τοῦ Φόρβαντος καὶ Περίφαντος (Διόδ. Δ, 71).

Ὄρσιππος, Λακεδαιμόνιός τις (Ξενοφ. Ἑλλην.). Καὶ Ὄρτιππος (Παυσ.).

Ὀρτόσπανα, πόλις ἐν Παροπαμισάδαις τῆς Περσίας, ἡ παρὰ Πτολεμαίῳ καὶ Κάφουρα Ὀρτάπανα καλουμένη (Στράβ.).

Ὀρτυγία, 1) ἀρχαῖον ὄνομα τῆς νήσου Δήλου, ἢ κατ' ἄλλους τοῦ παρ' αὐτῇ νησιδίου Ῥηνείας. Τὸ ὄνομα τοῦτο ἐδίδετο καὶ ὡς ἐπίθετον τῇ Ἀρτέμιδι, καθ' ὃ ἐπὶ τῆς Δήλου γεννηθείσης, καὶ διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ὀρτύγιοι βόες ἐλέγοντο ὑπὸ τῶν ποιητῶν οἱ τοῦ Ἀπόλλωνος (Ὁμ. Ὀδ. Ε, 123. Ὕμν. εἰς Ἀπόλλ. Ν. — Ἀπολλ. Α, 4, 3, — Καλλίμ. εἰς Δῆλ. 57). — 2) Μικρὰ νῆσος (καὶ Νᾶσος λεγομένη) παρὰ Σικελίᾳ πρὸ τῶν Συρακουσῶν, ἐφ' ἧς καὶ μέρος τῆς πόλεως ἐξετείνετο (Πίνδ. Νεμ. Α, 11 κλ.). — 3) Ἄλσος παρὰ τὴν Ἔφεσον, εἰς ὃ οἱ Ἐφέσιοι ἠξίουν ὅτι ἐγεννήθησαν ὁ Ἀπόλλων καὶ ἡ Ἄρτεμις. Ἐξ αὐτοῦ καὶ ὁ παραρρέων ποταμὸς Κάϋστρος ἐπελέγετο Ὀρτύγιος (Θουκ. Ζ. 22).

Ὀρτυγοκοπία ἢ ὀρτυγομανία, εἶδος παιγνίου, εἰς ὃ ὄρτυγες ἢ ἀλέκτορες ἀνετρέφοντο ὑπὸ ὀρτυγοθηρῶν καὶ ὀρτυγοτρόφων, καὶ ἐξετίθεντο εἰς συμπλοκάς. Ἐν Ἀθήναις μάλιστα αἱ τοιαῦται πτηνομαχίαι ἐξετελοῦντο ἅπαξ κατ' ἔτος καὶ δημοσίᾳ ἐν τῷ θεάτρῳ, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν Περσικῶν, ὅτε ὁ Θεμιστοκλῆς, δείξας τοῖς συμπολίταις του ἀλέκτορας ἀνδρείως μαχομένους, τοῖς παρέστησε πόσον ἀνδρειότερον ὤφειλον νὰ πολεμήσωσιν αὐτοί, ἔχοντες νὰ ὑπερασπίσωσι τὰς ἑστίας καὶ τὴν πατρίδα των (Αἰλ. Π. Ι. Β, 28).

Ὄρτων, πόλις παραθαλασσία ἐν Ἰταλίᾳ, ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Φρεντανῶν (Στρβ.).

Ὄρυγμα, τὸ καὶ βάραθρον ἐν Ἀθήναις, εἰς ὃ ἐρρίπτοντο οἱ εἰς τὴν φοβερὰν ταύτην ποινὴν καταδικαζόμενοι. Ὁ ἐκτελεστὴς αὐτῆς ἐλέγετο «Ὁ ἐπ' ὀρύγματι» καὶ ἦν ὑπηρέτης τῶν Ἕνδεκα. Ἐλέγετο δὲ καὶ δήμιος, δημόκοινος, ἀνδραγχος, καὶ ἦν ἄτιμος (Στρβ. ΣΤ. 397 Α.—Αἰσχ. Πρπρσβ. 35. — Ἀντιφ. π. Φαρμ. 20. — Ἡσύχ.).

Ὀρύκτης, ὁ δι' ὀξείας σκαπάνης ἐν λατομείοις, χρυσωρυχείοις κτλ. τὴν γῆν ἐξορύττων, ὡς ἐν τῇ εἰκόνι, ληφθείσῃ ἐκ τοιχογραφίας ἐν Ῥώμῃ καὶ παριστώσης ἐξόρυξιν κατακόμβης τῶν χριστιανικῶν χρόνων. Ὁ παρακρεμάμενος λύχνος ἐμφαίνει τὴν ὑπόγειον ἐργασίαν.

Ὄρυξ, πόλις κειμένη κατὰ τὰ βόρεια τῆς Ἀρκαδίας (Παυσ. Η, 25).

Ὀρφανοί. Τὰ πατρὸς ὀρφανὰ τέκνα ἐν Ἀθήναις ἐπετροπεύοντο ὑφ' ἑνὸς ἢ πλειόνων ἐπιτρόπων, ἐγκαθισταμένων ἢ ὑπὸ τοῦ πατρὸς, ἢ, μετὰ θάνατον αὐτοῦ, ὑπὸ τοῦ Ἐπωνύμου ἄρχοντος, ἀποκλειομένων τῶν εἰς οὓς ἡ περιουσία θὰ περιήρχετο ἐν περιπτώσει θανάτου τῶν ἐπιτροπευομένων, καὶ ἀποκλειομένου καὶ τοῦ δευτέρου συζύγου τῆς μητρὸς

(Διογ. Λ.Α, 56)· ἀλλ' ἡ διάταξις αὕτη περιέπεσεν εἰς ἀχρηστίαν, ὡς δεικνύει τὸ παράδειγμα τοῦ Δημοσθένους αὐτοῦ (Ὑπθ. Δημσ. κ. Ἀφόβ.) Ἡ κακὴ διαχείρισις τῶν ἐπιτρόπων ἔδιδε πολλάκις ἀφορμὴν εἰς ὀρφανικὰς δίκας.

Ὀρφεύς, ἀρχαιότατος καὶ μυθικὸς ἀοιδὸς τῶν Ἑλλήνων, ἢ μᾶλλον, ὡς ἐπιστεύετο, τῶν Θρᾳκῶν τῶν οἰκούντων εἰς τὴν νότιον παραλίαν τῆς Θρᾴκης, ἢ εἰς τὴν Πιερίαν πρὸς τῷ Ὀλύμπῳ, εἰς τὴν Φωκίδα κατὰ τὸν Παρνασσὸν καὶ τὴν Βοιωτίαν κατὰ τὸν Ἑλικῶνα, ἥρως πανάρχαιος, τῶν Μουσῶν τὴν λατρείαν προσωποποιῶν· ἐξελαμβάνετο υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος ἢ τοῦ βασιλέως τῆς Θρᾴκης Οἰάγρου καὶ τῆς Μούσης Καλλιόπης, σύζυγος δὲ τῆς νύμφης Εὐρυδίκης· καὶ ἦσαν τὰ κυριώτερα

κέντρα τῶν περὶ αὐτοῦ παραδόσεων ἡ Πιερία καὶ ἡ ἐν Θρᾴκῃ κοιλὰς τοῦ Ἕβρου, ὥστε προσέτι καὶ ὡς υἱὸς μιᾶς τῶν θυγατέρων τοῦ Πιέρου ἐξελαμβάνετο (Παυσ. Θ, 30). Ἐλέγετο πολλὰ μέρη τοῦ ἀρχαίου κόσμου περιελθών, καὶ συνεκπλεύσας μετὰ τῶν Ἀργοναυτῶν. Τοσαύτη δ' ἦν ἡ δύναμις καὶ τὸ θέλγητρον τῆς λύρας καὶ τῶν μελῶν αὐτοῦ, ὥστε δι' αὐτῶν ἀπεκοίμισε τὸν φρουροῦντα τὸ χρυσοῦν δέρας φοβερὸν δράκοντα. Ὅτε δ' ὑπ' ὄφεως δηχθεῖσα ἡ Εὐρυδίκη ἀπέθανε, καταβὰς εἰς τὸν Ἅδην, ἔθελξε διὰ τῆς ἁρμονίας του τὴν Περσεφόνην, καὶ τὴν ἔπεισε νὰ τῷ ἐπιτρέψῃ νὰ ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν γῆν τὴν φίλην του σύζυγον, ἀλλὰ μόνον ἐπὶ τῷ ὅρῳ ὅτι δὲν θέλει στραφῆ νὰ ἰδῇ αὐτήν, ἥτις τὸν ἠκολούθει. Καὶ ὑπεσχέθη μὲν τοῦτο, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ τηρήσῃ τὴν ὑπόσχεσιν, καὶ ἡ Εὐρυδίκη ἐπανέκαμψεν εἰς τὸν Ἅδην (Virg. G, IV, 5, 4.—Ov. Met. X, 1). Τῆς παραδόσεως ταύτης παράστασις ἐστὶν ἡ ἀπέναντι εἰκών, ἀνάγλυφον ἐκ Ῥώμης (Ἀγροκ. Ἀλσάνη), παριστῶν τὸν Ὀρφέα στραφέντα πρὸς τὴν Εὐρυδίκην, καὶ τὸν Ἑρμῆν ἀπάγοντα τότε αὐτήν. Ἐφημίζετο δ' ὅτι ἀπέθανε σπαραχθεὶς ὑπὸ γυναικῶν τῆς Σπάρτης, εἴτε διότι ἀντέστη εἰς τὰ ἐκεῖ τελούμενα ὄργια, εἴτε διότι μετὰ τὸν θάνατον τῆς συζύγου του ἐμίσει πάσας τὰς γυναῖκας. Τὴν λύραν καὶ τὴν κεφαλήν του, μετέφερεν ἡ θάλασσα εἰς τὴν νῆσον Λέσβον, ἔνθα ἐτάφησαν, ἢ ἡ λύρα μετετέθη εἰς τὸν οὐρανὸν ὡς ἀστερισμός. Προσέτι δ' ὑπετίθετο ὢν ὁ τάφος αὐτοῦ εἰς τὸ Δῖον ἐν Πιερίᾳ, ἢ εἰς Λείβιθρον τῆς Μακεδονίας (Παυσ. Ζ, 9. Θ, 30). Ὁ Ὅμηρος, εἰ καὶ γνωρίζων τὸν ἀρχαῖον Θρᾴκα ἀοιδὸν Θάμυριν (Ἰλ. Β, 595), τοῦ Ὀρφέως οὐδεμίαν ποιεῖται μνείαν. Αἱ περὶ Ὀρφέως εἰδήσεις μεγάλην ἔχουσι σχέσιν μετὰ τῶν περὶ Λίνου (ἴδ.). Ἀμφότεροι εἰσὶ νεανίαι ὡραῖοι, προώρως σπαραχθέντες καὶ ἀποθανόντες, δι' οὓς θρῆνοι ἐψάλλοντο· ἐξ ἀδομένων δὲ παρέστησαν αὐτοὶ οἱ ἴδιοι καὶ περίφημοι ἀοιδοὶ εἰς τὴν ἀντίληψιν τῶν μεταγενεστέρων, — Μετὰ ταῦτα

δὲ, ἰδίως ἀπὸ Πεισιστράτου, ἐθεωρεῖτο ὁ Ὀρφεὺς ὡς λειτουργὸς τις ἱλαστήριος, ἄλλος τοῦ ἀοιδοῦ, ὡς ὁ αἱρεσιάρχης μυστηριώδους τινὸς δόγματος, ὃ εἶχεν ἱδρύσει πρὸ 600 περίπου ἐτῶν (ἰδ. Μυστήρια), Διόνυσον τὸν Ζαγρέα ὡς κέντρον ἔχοντος, ἀσκητικὸν, τὸν λεγόμενον ὀρφικὸν, βίον ἐπιδιώκοντος, καὶ εἰς τὴν Ὁμηρικὴν καὶ δημώδη μονοθεϊστικὴν (ἐν τῷ Διΐ) πίστιν πανθεϊστικὰς, καὶ περὶ τῆς μετὰ θάνατον θέσεως τῆς ψυχῆς ἀντικειμένας θεωρίας ἀντιτάττοντος. Ἡ θρησκευτικὴ αὕτη αἵρεσις ἀπέδιδεν εἰς τὸν Ὀρφέα πλεῖστα ἱλαστήρια ἤθιμα πρὸς κάθαρσιν καὶ ἐξαγνισμὸν, χρησμοὺς, μυστηριώδεις γραφὰς, καὶ ἄλλα τοιαῦτα, τὰ πλεῖστα προϊόντα μεταγενέστερα τῶν ὀπαδῶν τῆς τοιαύτης αἱρέσεως. Περὶ τούτου τοῦ Ὀρφέως διετείνετο ὁ Ἀριστοτέλης ὅτι οὐδέποτε εἶχεν ὑπάρξει (Cic. N. D I, 38, 107).

Ὀρφικὰ, ἑλληνικὰ ποιήματα, εἰς ἑξαμέτρους, ἄνευ λόγου εἰς τὸν Ὀρφέα ἀποδιδόμενα, ὑπὸ τῶν σπουδαιοτέρων δὲ κριτικῶν ὡς μεταγενέστερα τῆς χριστιανικῆς ἐποχῆς ἐκτιμώμενα. Ταῦτα δ' εἰσὶ α) τὰ Ἀργοναυτικὰ, ἐκ 1384 ἑξαμέτων συγκείμενα, τὸν ἀργοναυτικὸν πλοῦν ἀφηγούμενα, μικρᾶς ἀξίας καὶ, ὡς φαίνεται, προϊὸν τῆς 2 μέχρι τῆς 4ης ἑκατονταετηρίδος μ.Χ. β') Ὕμνοι (τελεταὶ) 87 τῶν ἀριθμὸν, ἄνευ ἀξίας οὔτε κατὰ τὴν μορφὴν οὔτε κατὰ τὴν ἔννοιαν, καὶ, ὡς φαίνεται, βυζαντινῶν χρόνων, καὶ ἴσως ὑπὸ διαφόρων πονηθέντες· γ') Λιθικὰ, περὶ τῆς μαγικῆς τῶν λίθων δυνάμεως, ἐκ τῶν χρόνων, ὡς φαίνεται, τῶν αὐτοκρατόρων Κωνσταντίου καὶ Οὐάλεντος, μετά τινος ἐπιτηδειότητος καὶ φιλοκαλίας γεγραμμένα.

Ὀρφνη, κατ' Ὀβίδιον (Mrt. V, 539) ὑποχθόνιος Νύμφη, ἐκ τοῦ Ἀχέροντος τεκοῦσα τὸν Ἀσκάλαφον.

Ὀρχαμος, βασιλεὺς Ἀχαιμενίδης, (κατ' Ὀβίδιον, Met. IV, 208) σύζυγος τῆς Εὐρυνόμης, καὶ πατὴρ τῆς ὡραίας Λευκοθέας, ἣν ἠγάπησεν ὁ Ἀπόλλων, καὶ ὁ μὲν πατὴρ αὐτῆς τὴν ἐνεταφίασε ζῶσαν, ὁ δὲ Ἀπόλλων τὴν μετεμόρφωσεν εἰς θυμίαμα.

Ὀρχησις, ὀρχηστικὴ, καὶ Ὀρχηστὸς καθ' Ὅμηρον, ὅστις συνδέει αὐτὴν πάντοτε μετὰ τῆς κιθάρας καὶ τοῦ ᾄσματος, τὸ ὅλον λέγων μολπήν. Καὶ συνήθως μὲν οἱ ὀρχούμενοι ἦσαν οἱ αὐτοὶ καὶ ᾄδοντες, ἡ δὲ κιθάρα ἢ ὁ αὐλὸς συνώδευε τὴν ὄρχησιν. Περιεῖχε δ' αὕτη συνήθως καὶ μιμικὰς παραστάσεις, ἢ μᾶλλον κατ' ἀρχὰς ἦν μιμικὴ κυρίως τέχνη, ἀντιλήψεις τὸ πρῶτον ἢ αἰσθήματα ἐκφράζουσα, καὶ συντελέσασα εἰς ἐξαγνισμὸν καὶ τὴν ἁρμονίαν τῆς σωματικῆς ἀναπτύξεως παρὰ τοῖς Ἕλλησιν. Ἦν ἑπομένως μόνον ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς παραστάσεως τέχνη διάφορος τῆς ποιήσεως καὶ τῆς μουσικῆς, συναπαρτίζουσα μετ' ἀμφοτέρων τὴν παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἐξόχως καλλιεργηθεῖσαν τέχνην τῶν Μουσῶν, συγγενεστάτη τῇ γυμναστικῇ, διεκρίνετο ὅμως αὐτῆς κατὰ τοῦτο, ὅτι οὐ μόνον τὴν ἐνίσχυσιν καὶ ἐξάσκησιν τῶν σωματικῶν δυνάμεων ἐπεδίωκεν, ἀλλὰ ταύτην προϋποθέτουσα, ὑπέταττεν αὐτὴν ἐντέχνως εἰς τοῦ κάλλους καὶ τῆς χάριτος τὴν ἀνάπτυξιν. Αἱ κινήσεις τοῦ σώματος, ἰδίως τῶν ποδῶν καὶ χειρῶν, ὁδηγούμεναι, ἀπετέλουν τὴν βάσιν τῆς ὀρχηστικῆς. Ἀπὸ τῶν ἀπωτάτων δὲ χρόνων ἐκαλλιεργεῖτο ἐν Ἑλλάδι, καὶ συνεχέστατα μνημονεύεται ὑπὸ το

Ὁμήρου ἡ ὄρχησις (Ὀδ. Α, 153. Ζ, 65. Θ, 261. Ρ, 605. Ἰλ. Ν, 637. Σ, 569, 590). Βαθμηδὸν δ' ἀνεπτύχθη μετὰ ταῦτα ὡς τέχνη, καὶ τοῦτο ῥητῶς μαρτυρεῖ καὶ ἐκτίθησιν ὁ Λουκιανὸς (π. Ὀρχ. 25. 34). Αἱ ὑποθέσεις τῶν παραστάσεων ἦσαν τὸ πλεῖστον μυθολογικαὶ (Αὐτ. 37 — 61. 63. 67. 80. 83), ἀναρίθμητοι δ' οἱ παντοῖοι τῆς ὀρχήσεως τρόποι, οὓς ἐν μέρει ἀπαριθμεῖ ὁ Πολυδεύκης (Δ, 99-105). Ἐν γένει δὲ διεκρίνοντο εἰς ἀνδρείους ἢ γυναικείους, πολεμικοὺς ἢ εἰρηνικούς, καὶ μεγίστη ἦν ἡ κατὰ τόπους καὶ κατὰ τὰς θέσεις ποικιλία αὐτῶν. Ὁ Ἀριστόμενος ἐν Ἀθηναίῳ (Α, σελ. 23 Β) ἀπαριθμεῖ λακωνικάς, τροιζηνικάς, ἐπιζεφυρίους, κρητικάς, ἰωνικάς, μαντινειακὰς ὀρχήσεις· καὶ τούτων πασῶν ὑπῆρχον φυσικῷ τῷ λόγῳ διάφορα εἴδη. Εἰς τὴν νεολαίαν ἐδιδάσκετο ἡ ὄρχησις ὡς ἀναγκαῖον γύμνασμα, ὥστε ὁ Λουκιανὸς λέγει (π. Ὄρχ 40) ὅτι οἱ νέοι «οὐ μεῖον ὀρχεῖσθαι ἢ ὁπλομαχεῖν μανθάνουσιν». Εἰς τὰς ἑστιάσεις ἦν συνήθης ἡ ὄρχησις, ἀλλ' ἐχόρευον ἐκεῖ μισθωτοὶ ὀρχισταὶ καὶ ὀρχήστριαι, οὐχὶ δ' οἱ συνδαιτημόνες αὐτοί· ἐξ ἐναντίας ὑπῆρχε προκατάληψις κατὰ τούτου, οὐδ' ἦν ἡ ὄρχησις ἐκ τῶν συνήθων διασκεδάσεων τοῦ λαοῦ, καὶ ἐν γένει ὁ τὴν ὄρχησιν ἐπιδιώκων ἐθεωρεῖτο ὡς μὴ ἐντελῶς νήφων (Ἡρδ. ΣΤ, 129.—Ξενφ. Ἑλλ. ΣΤ, 2). Ἄνδρες συνεχόρευον μετὰ γυναικῶν ἄνω τῆς παιδικῆς ἡλικίας. Τοῦτο ἀπεκρούετο ὑπὸ τῶν ἠθῶν, καὶ ἐθεωρεῖτο ὡς ἀνάξιον τῶν ἀνδρῶν.

Ἀλλὰ τελεταὶ καὶ ἑορταὶ συνωδεύοντο σχεδὸν πάντοτε ὑπ' ὀρχήσεων, αἵτινες εἶχόν τι τὸ ἐπίσημον καὶ τὸ ἀξιοπρεπὲς, καὶ πλὴν τῶν ἱερῶν προσώπων, καὶ οἱ ἐπισημότεροι εἴτε ἄνδρες εἴτε γυναῖκες. δὲν ἀπηξίουν, ἱερὸν καθῆκον μάλιστα ἐθεώρουν, νὰ μετέχωσιν αὐτῶν. Ἐκ τῶν χειρῶν κρατούμενοι ἔβαινον εὐρύθμῳ τῷ βήματι κύκλῳ περὶ τὸν βωμὸν ὡς ἐν τῇ ἐξ ἀναγλύφου παρατιθεμένῃ εἰκόνι. Ὁ τοιοῦτος ἔγκυκλος χορὸς ἐκαλεῖτο ἐν Δήλῳ γέρανος, καὶ ἐπιστεύετο ὅτι πρῶτος ὁ Θησεὺς ἐκεῖ τὸν ἐχόρευσε περὶ τὸν κεράτινον βωμὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, ἴσως μετὰ ποικίλων στροφῶν, διότι ἐπρόκειτο δῆθεν δι' αὐτοῦ νὰ παραστήσῃ τοῦ Λαβυρίνθου τοὺς ἑλιγμούς (Πλουτ. Θησ. ΚΘ). Τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ἱερᾶς ὀρχήσεως διέμεινεν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἐκκλησίᾳ κατὰ τὴν ἱεροτελεστίαν τοῦ γάμου, καὶ διηωνίσθη, ὡς ὁ ἐθνικὸς χορὸς τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὁ συρτὸς λεγόμενος. Εἴς τινα δὲ τοιχογραφίαν τῆς Πομπηίας αἱ ὀρχούμεναι παρίστανται τὰς χεῖρας ἔχουσαι ἐναλλὰξ συμπεπλεγμένας, ἀκριβῶς ὡς εἰς τὴν ἐν Μεγάροις καὶ ἀλλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος λεγομένην τράταν. Ἐν Σπάρτῃ εἰς κυκλικὰς τοιαύτας ὀρχήσεις μετὰ τῶν ἐφήβων ὠρχοῦντο καὶ νεάνιδες ἐκαλοῦντο

Ὄ ρ μ ο ς (Λουκ. π. Ὀρχ. 12). Ἄλλο δὲ εἶδος Σπαρτιατικῆς ὀρχήσεως, ἣν ἡ βί β α σ ο ς, ἧς ἐπίσης μετεῖχον παῖδες καὶ κόραι, καὶ ἐπήδων οὕτως, ὥστε νὰ ψαύωσι τὰ ὀπίσθια διὰ τῶν ποδῶν, οἱ δὲ θεαταὶ ἠρίθμουν τὰ πηδήματα (Πολυδ. Δ, 102). Τὰς εἰρηνικὰς ταύτας ὀρχήσεις καλεῖ ὁ Πλάτων (Νομ. Ζ, 816. Β. C) ἐν γένει ἐ μ μ έ λ ε ι α ν, καὶ ὁ Πολυδεύκης (Δ, 99. 105) καὶ ὁ Ἀθήναιος (Α, 20 Ε. ΙΔ, 631 Α) ἀπαριθμοῦσι τὰ διάφορα εἴδη αὐτῆς (ἴδ. κα, Ἡρδ. ΣΤ, 128, — Λουκ. π. Ὀρχ. 22. 26 — Ἀθήν. ΙΔ, 629 Δ). Ὁ δ' ἐ π ι λ ή ν ι ο ς ἦτο ὄρχησις Διονυσιακὴ ἐπὶ τῆς οἰνοποιίας, καὶ ἄλλαι ὑπῆρχον ἀγροτικαὶ διαφόρων εἰδῶν. — Αἱ δὲ γυμναστικαὶ ὀρχήσεις, πρὸ πάντων παρὰ τοῖς Δωριεῦσιν ἐν χρήσει, ἐν Σπάρτῃ ἰδίως κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Γ υ μ ν ο π α ι δ ι ῶ ν, ἦσαν ζωηρότεραι τὰς κινήσεις, καὶ ἡ δι' ὅπλων ἐκτελουμένη ἐκαλεῖτο π υ ρ ρ ί χ η (ἴδ.). Εἰς ταύτην δὲ τὴν κατηγορίαν ὑπήγετο καὶ ἡ ἰδίως ἐν Κρήτῃ καὶ ἐν Φρυγίᾳ συνήθης ὄ ρ χ η σ ι ς τ ῶ ν Κ ο ρ υ β ά ν τ ω ν, καθ' ἣν οἱ ὀρχησταὶ διὰ τῶν ξιφῶν ἐκτύπων ἂς ἔφερον ἀσπίδας (ὡς ἐν τῇ εἰκόνι), εἰς παράστασιν τῶν Κορυβάντων, οἵτινες διὰ τοῦ κρότου τούτου ἐκώλυον ν' ἀκούωνται οἱ κλαυθμοὶ τοῦ Διὸς βρέφους. — Μιμικαὶ δ' ὀρχήσεις ἐξετελοῦντο μετ' ἐντέχνων βημάτων καὶ μετὰ μιμικῆς τέχνης εἰς συμπόσια καὶ εἰς πανηγύρεις ὑπὸ ὀρχηστῶν καὶ ὀρχηστρίδων ἐξ ἐπαγγέλματος, καὶ ὁμοίως ἀπὸ σκηνῆς, σοβαρώτεραι μὲν καὶ παθητικώτεραι διὰ τὴν τραγῳδίαν, τολμηρότεραι δὲ διὰ τὴν κωμῳδίαν, ὡς διὰ μὲν τὸ πρῶτον εἶδος ἐπὶ Αὐγούστου ἐφημίζετο ὁ Πυλάδης, ἐπὶ δὲ τοῦ δευτέρου ὁ Βαθύλλος. — Ἀπὸ Ἀλεξάνδρου ἡ

Ἐκ ζωοφόρου ἐν Ῥώμῃ.

Τοιχογραφίαι Πομπηΐας.

Ἑλληνικὴ ὀρχηστικὴ ἐξετάθη καὶ ἐπὶ τὴν Ἀσίαν καὶ Αἴγυπτον. Ἐν δὲ Ῥώμῃ οἱ ἑαυτοὺς σεβόμενοι ἰδιῶται ἀπεῖχον τῆς ὀρχήσεως ἔτι μᾶλλον ἢ ἐν Ἑλλάδι· ἀλλ' οἱ αὐτὴν ἐξ ἐπαγγέλματος ἀσκοῦντες ἀμφοτέρων τῶν φύλων πολὺ ὀλιγώτερον ἐσέβοντο τῆς εὐπρεπείας τὰ ὅρια.

Ὀρχήστρα, ἴδ. Θ έ α τ ρ ο ν.

Ὀρχόη, πόλις τῆς Βαβυλωνίας, δυτικῶς τοῦ Τίγριδος, ὑπὸ Χαλδαίων κατοικουμένη (Πτλμ. Ε. 20).

Ὀρχομενὸς, 1) υἱὸς τοῦ Λυκάονος, ὁ ἐν Ἀρκαδίᾳ κτίστης τοῦ Ὀρχομενοῦ καὶ τοῦ Μεθυδρίου. — 2) Υἱὸς τοῦ Ἀθάμαντος καὶ τῆς Θεμιστοῦς (ἴδ. Θεμιστώ). — 3) Υἱὸς τοῦ Διὸς, ἢ τοῦ Ἐτεοκλέους καὶ τῆς Ἡσιόνης, θυγατρὸς τοῦ Δαναοῦ, πατὴρ τοῦ Μινύου, καὶ κτίστης τοῦ Βοιωτικοῦ Ὀρχομενοῦ. — 4) Υἱὸς τοῦ Μινύου, πατὴρ τοῦ Ἀθάμαντος καὶ τοῦ Διοχθόνδα.

Ὀρχομενὸς, (Αἰολιστὶ Ἐ ρ χ ο μ ε νός). 1) Πόλις εἰς τ' ἀνατολικὰ τῆς Ἀρκαδίας κειμένη, βορείως τῆς Μαντινείας, ὁ Ἀ ρ κ α δ ι κ ὸ ς ἐπιλεγόμενος ὑπὸ τοῦ Θουκυδίδου (Ε, 61), ὡς π ο λ ύ μ η λ ο ς δὲ (δηλαδὴ εἰς πρόβατα πλούσιος) χαρακτηριζόμενος ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου (Ἰλ. Β, 605). Ἐπὶ κλιτύος ὄρους κειμένη, ἐδέσποζε τῆς ὑπ' αὐτὴν κοιλάδος, καὶ εἶχε κατακτήσει καὶ μέρος τῆς λοιπῆς Ἀρκαδίας. Ἐν Θερμοπύλαις

καὶ Πλαταιαῖς οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἠγωνίσθησαν ἀνδρείως κατὰ τῶν Περσῶν (Παυσ. Η,

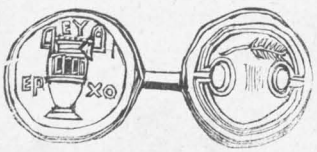

Ὀρχομ. Μινύειος.

12.—Ἡρδ. Ζ, 202. Θ, 28). Ἐπὶ δὲ τῶν μακεδονικῶν πολέμων, μετὰ παντοίας περιπετείας, προσεχώρησεν ὁ Ὀρχομενὸς εἰς τὸν ἀχαϊκὸν δεσμὸν (Γιν. XXXII, 5)· ἀλλ' ἔκτοτε ἤρξατο, ὡς φαίνεται, παρακμάζων. Κατωτέρω δὲ τῆς ἀρχαίας πόλεως ἐκτίσθη νέα, ἔχουσα ἀξιόλογα ἱερὰ τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Ἀφροδίτης (Παυσ. Η. 13, 6).

Ἀκοντίου
Ἀκαδημία
Κάστρο Χαιρώνειας
καὶ Δυσφόριον
Ἀμφίκλεια
Ἀμφίκλειαν
Ἀμφίκλειαν
Ἀμφίκλειαν

Ἰλ. Β, 511. — Θουκ. Δ, 76. — Στρβ. Θ, 415), πρωτεύουσα κράτους ἰσχυροῦ, ἴδιον ἔχοντος βασιλέα, πρὸ τῶν τρωϊκῶν ἤδη χρόνων πᾶσαν τὴν δυτικὴν Βοιωτίαν, ἤτοι τὴν Κορώνειαν, Χαιρώνειαν, Ἁλίαρτον, Λεβάδειαν περιλαμβάνον, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα ὑπὸ τῶν Θηβαίων ἡττηθὲν, καὶ ἐπὶ τῶν τρωϊκῶν ἤδη ἐν παρακμῇ διατελοῦν. Οὐχ ἧττον ὅμως ἐξέπεμψεν ὁ Ὀρχομενὸς τριάκοντα νῆας κατὰ τῆς Τρωάδος (Ὅμ. Ἰλ. Β, 511). Ἔκειτο δὲ ἐν καρποφόρῳ κοιλάδι, κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Κηφισοῦ εἰς τὴν Κωπαΐδα· ἀλλὰ μετὰ ταῦτα, διὰ τὸ ἑλῶδες τοῦ τόπου, μετηνέχθη βορειοδυτικώτερον, εἰς τὴν κλιτὺν τοῦ Ἀκοντίου ὄρους, οὗ ἡ κορυφὴ ὠχυρώθη εἰς ἀκρόπολιν. Ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις ἦν μία τῶν πόλεων τοῦ βοιωτικοῦ δεσμοῦ (Θουκ. Γ, 93)· τῷ δὲ 367 ἢ 364 π. Χ. κατέστρεψαν αὐτὴν ἐντελῶς οἱ Θηβαῖοι, τοὺς ἄνδρας θανατώσαντες, καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παιδία ἐξανδραποδίσαντες. Καὶ ἀνήγειρε μὲν αὐτὴν αὖθις ὁ Φίλιππος Β, ἢ ὁ Ἀλέξανδρος, ἀλλ' εἰς ἀκμὴν ἔκτοτε πλέον δὲν ἔφθασεν. Ἐκεῖ διετηρήθη περιεργότατον ἐρείπιον οἰκοδομήματος παναρχαίου, τοῦ τοῖς ἀρχαίοις γνωστοῦ ὑπὸ τὸ ὄνομα Θησαυρὸς τοῦ Μινύου (Παυσ. Θ, 35), ὃ ἐπ' ἐσχάτων ἀνέσκαψεν ὁ κ. Σχλίεμαν. Ἐπίσης δὲ σώζονται καὶ λείψανα τῆς Ἀκροπόλεως, παρὰ τῷ χωρίῳ Σκριποῦ. Περὶ τοῦ Ὀρχομενοῦ τούτου καὶ τῶν Μινυῶν ἔγραψε περίφημον μονογραφίαν ὁ σοφὸς Γερμανὸς Ὀ. Μύλλερ.

Ὀρώδης, ἴδ. Παρθία.

Ὄσικα, πόλις τῆς ἐν Ἀσίᾳ Ἀλβανίας, ἐπὶ τοῦ Ἀλιζῶνος ποταμοῦ (Πτλμ.).

Ὄσιρις (ὁ), θεός τις Αἰγύπτιος, ὁ ἐν Αἰγύπτῳ γενικωτέρας ἀπολαύων λατρείας (Ἡρδ. Β. 42) μετὰ τῆς ἀδελφῆς ἢ γυναικὸς αὐτοῦ Ἴσιδος, ἐξ ἧς ἔσχεν υἱὸν τὸν Ὧρον. Ὁ Ὄσιρις ἐδίδαξε τοῖς Αἰγυπτίοις, καὶ ἐξ Αἰγύπτου καὶ ἄλλοις λαοῖς τῆς γῆς, τὴν καλλιέργειαν, τὸν πολιτισμὸν, τὴν ἠθικὴν ἀνάπτυξιν, τὴν θρησκευτικὴν εὐλάβειαν. Κατὰ τοὺς αἰγυπτιακοὺς μύθους, ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Τυφὼν, δολίως συλλαβὼν αὐτὸν, τὸν ἐνέκλεισεν εἰς κύστιν, βύσας διὰ μολύβδου πάσας αὐτῆς τὰς ὀπὰς, καὶ τὸν ἔρριψεν εἰς τὸν Νεῖλον. Ἡ Ἶσις δ' ἀναζητήσασα καὶ εὑροῦσα τὴν κύστιν ἐν Βύβλῳ, ἔνθα τὸ ὕδωρ τὴν ἐξέβρασε, τὴν ἀπέκρυψεν· ἀλλ' ὁ Τυφὼν εὗρε τὸ σῶμα διὰ νυκτὸς, καὶ τὸ κατέταμεν εἰς 14 τεμάχια, ἃ ὅμως πάλιν συνέλεξεν ἡ Ἶσις καὶ ἐνεταφίασεν αὐτὰ εἰς Φυλὰς ἢ εἰς Ἄβυδον. Ἐπεφάνη δὲ μετὰ ταῦτα ὁ Ὄσιρις εἰς τὸν Ὧρον, καὶ τὸν ὡδήγησε πῶς νὰ καταβάλῃ τὸν Τυφῶνα, ὃ καὶ οὗτος, μετὰ μακρὰν πάλην κατώρθωσε. Πᾶς οὗτος ὁ μῦθος ἐστὶ προφανῶς ἀλληγορικὸς, καὶ ὁ μὲν Ὄσιρις ἐμφαίνει τὸν τῆς εὐφορίας πάροχον θεὸν τοῦ Νείλου, ἢ καὶ γενικώτερον τὴν ἡλιακὴν θερμότητα ἥτις τὴν γῆν γονιμοποιεῖ, ἡ δὲ Ἶσις ἦν ἡ χώρα τοῦ Νείλου, ἢ ἡ γῆ γενικώτερον· ὁ δὲ κατὰ τοῦ Τυφῶνος ἀγὼν ἐμφαίνει τὴν ἐν τῇ φύσει πάλην μεταξὺ ζωῆς καὶ θανάτου, παραγωγῆς καὶ φθίσεως, τῆς πρώτης ἀναφαινομένης αὖθις μετὰ τοῦ Ὧρου, ὅτε τῆς δευτέρας ἄρχουσιν ὁ Ὄσιρις καὶ ἡ Ἶσις ἐν τῷ Ἅιδῃ. Τῶν Αἰγυπτίων τούτων θεοτήτων ἡ λατρεία ἐξετάθη καὶ ἐκτὸς τῆς Αἰγύπτου, καὶ εἰσήχθη καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἔνθα ὑπελαμβάνετο ὁ Ὄσιρις υἱὸς τοῦ Κρόνου, ἢ τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς Ῥέας (Ἡρδ. Β, 144. — Διόδ. Α, 13. — Πλούτ. Ἴσ. κ. Ὄσ. — Παυσ. Α, 18). Ὁ κυριώτερος δὲ ναὸς τοῦ Ὀσίριδος ἐν Αἰγύπτῳ ἦν ἐν Θήβαις, ὧν καὶ κτίστης ὑπελαμβάνετο ὁ θεὸς οὗτος (Διόδ. Α, 14. -5. — Πλούτ. Ἴσ. Ὄσ. 15).

Ὄσκιος, ποταμὸς τῆς Θράκης ἐκ τῆς Ῥοδόπης πηγάζων (Θουκ. Β, 96), ἴσως ὁ Oescus τοῦ Πλινίου· παρὰ Ὀθωμ. Ἰσκρού.

Ὄσκοι, ἀρχαιότατος λαὸς τῆς μέσης Ἰταλίας (ἴδ.), ὅστις εἶτα μετῴκησε νοτίως εἰς τὴν Καμπανίαν, καὶ ἐκεῖ βαθμηδὸν ἐξηφανίσθη συγχωνευθεὶς μετ' ἄλλων ἰταλικῶν λαῶν (Στρβ. Ε).

'Οσροηνὴ, χώρα τῆς Μεσοποταμίας, πρὸς δυσμὰς τοῦ Εὐφράτου, ἧς πρωτεύουσα ἦν ἡ Ἔδεσσα (Στεφ. Βυζ.—Προκόπ. Περσ. Α, 17).

'Οσρόης, ἡγεμὼν Ἄραψ, κυριεύσας τὸ δυτικὸν τῆς Μεσοποταμίας, ὃ ἐξ αὐτοῦ ὠνομάσθη Ὀσροηνή. Οἱ Ἕλληνες τὸν ἔγραφον Ὀ ξ υ ρ ό η ς (Λουκιαν.).

Ὄσσα, ὄρος τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ Μαγνησίας, διὰ τοῦ βορείως αὐτοῦ ῥέοντος Πηνειοῦ καὶ διὰ τῶν Τεμπῶν ἀπὸ τοῦ Ὀλύμπου χωριζόμενον, πρὸς τὰ νοτιανατολικὰ δὲ συνδεόμενον μετὰ τοῦ Πηλίου, καὶ μετ' αὐτοῦ τὴν ἀνατολικὴν ἀκτὴν τῆς Θεσσαλίας ἀποτελοῦν. Ἡ ὑψηλοτάτη αὐτοῦ κορυφὴ αἴρεται εἰς 1950 μέτρα. Ἐκεῖ δ' ἐτίθετο τῶν Κενταύρων ἡ κατοικία (Ὁμ. Ὀδ. Λ, 315). Νῦν Κίσσαβος.

Ὄσσα, ἡ ἀόριστος φήμη, ἐλέγετο «Δ ι ὸ ς ἄ γ γ ε λ ο ς» (Ὁμ. Ἰλ. Β, 93. Ὀδ, Ω, 413). Παρὰ Σοφοκλεῖ (Οἰδ. Τ. 158) λέγεται Φ ά μ α, θυγάτηρ τῆς Ἐλπίδος, καὶ ἐν Ἀθήναις εἶχε βωμόν.

'Οσσάδιοι, μικρὸς Ἰνδικὸς λαός, εἰς τὴν βορείαν ὄχθην τοῦ Ἀκεσίνου ποταμοῦ, κυριευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου (Ἀρρ. Ἀνδ. ΣΤ, 15).

'Οστία, λιμὴν τῆς Ῥώμης, κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Τιβέριος, συγχωσθεὶς μεταγενεστέρως (Στρβ. Ε.—Juet. Claud. XX).

'Οστράκινα (τὰ), ὄρος τῆς Ἀρκαδίας, συνέχεια τοῦ Μαινάλου, μεταξὺ ἐκτεινομένη Μαντινείας καὶ Μεγαλοπόλεως (Παυσ. Η, 12).

'Οστρακίνη, πόλις τῆς κάτω Αἰγύπτου, ἐπὶ ἀκρωτηρίου, βορειανατολικῶς τῆς Σιρβωνίδος λίμνης (Παολ, Δ, 12).

'Οστρακισμὸς, ἐν Ἀθήναις καὶ ἄλλαις δημοκρατουμέναις πόλεσι τῆς Ἑλλάδος, ἡ γενικὴ ψηφοφορία δι' ἧς πολίτης τις ἐξεβάλλετο τῆς πόλεως ἐπὶ ὡρισμένῳ χρόνῳ, οὐχὶ ὡς ἐγκληματίας, ἀλλ' ὡς ἐπικίνδυνος θεωρούμενος, τοὐλάχιστον ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν του. Τὸν ὀστρακισμὸν ἢ ἐ ξ ο σ τ ρ α κ ι σ μ ὸ ν ὃν ὁ Πλούταρχος (Ἀριστδ. Ι) χαρακτηρίζει ὡς «φθόνου παρηγορίαν φιλάνθρωπον», πρῶτος εἰσαγαγὼν λέγεται, ὁ Κλεισθένης μετὰ τὴν ἔξωσιν τῶν Πεισιστρατιδῶν. Εἰς τὴν ἀγορὰν, ἐπίτηδες διὰ τὴν ψηφοφορίαν ταύτην περιφραττομένην, ἀφίνοντο δέκα εἴσοδοι, καὶ δι' ἑκάστης αὐτῶν οἱ φυλέται ἑκάστης φυλῆς εἰσερχόμενοι, ἔφερον ἕκαστος ὄστρακον ἢ κεράμιον ἐφ' οὗ ἐπέγραφε τὸ ὄνομα τοῦ πολίτου οὗ ἐνόμιζε τὴν ἀπομάκρυνσιν ἀναγκαίαν, καὶ, παρουσίᾳ τῆς βουλῆς καὶ τῶν ἐννέα ἀρχόντων συνέρριπτον αὐτὰ εἰς σωρὸν, ὅστις ἔπρεπε τοὐλάχιστον νὰ συμποσωθῇ εἰς 6000 ὄστρακα (Πλουτ. Ἀριστδ. Ε), καὶ τότε ὁ καθ' οὗ ἦσαν αἱ πλείονες ψῆφοι ὑπεχρεοῦτο ν' ἀπέλθῃ τῆς πόλεως ἐντὸς 10 ἡμερῶν, ἐπὶ 10 ἔτη, ἂν πρὶν δὲν ἀνεκαλεῖτο. Περὶ τῆς ἀνάγκης ὀστρακισμοῦ προαπεφαίνετο ἡ βουλὴ καὶ ὁ δῆμος ἐν τῇ ἕκτῃ πρυτανείᾳ τοῦ ἔτους, καὶ ἀπεφάσιζε τὴν ἡμέραν τῆς ἐκτελέσεως. Ὁ τελευταῖος ἐξοστρακισθεὶς ἐξ Ἀθηνῶν ἦν ὁ Ὑπέρβολος, μεθ' ὃν θεωρηθὲν τὸ μέτρον τοῦτο ὅτι λίαν ἐξέπεσε δὲν ἐφηρμόσθη πλέον (Πλούτ. Νικ. ΙΑ. Ἀλκ. ΙΓ. Ἀριστδ. ΙΖ.—Θουκ. Η, 73). Οἱ Συρακούσιοι ἐκάλουν τὸν παρ' ἑαυτοῖς ὀστρακισμὸν π ε τ α λ ι σ μ ὸ ν, διότι ἔγραφον τὰ ὀνόματα εἰς π έ τ α λ α (φύλλα) ἐλαίας, καὶ διήρκει ἐπὶ μόνον πέντε ἔτη (Διόδ. ΙΚ, 87).

Ὄστρεα, τὰ στρείδια, ἔδεσμα λίαν περιζήτητον, ἰδίως ἐπὶ Ῥωμαίων, ὥστε καὶ ὁ Πλίνιος «τὴν δάφνην τῶν πλουσίων τραπεζῶν» τὰ ὀνομάζει. Τὰ ἐκόμιζον δ' ἐκ Βρινδησίου, ἐκ Τάραντος, ἐκ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, τὰ ἔτρεφον καὶ τὰ ἐπάχυνον ἐντὸς λιμνῶν, καὶ τὰ ἔτρωγον εἴτε νωπὰ εἴτε παρεσκευασμένα.

'Οσχοφόρια ἢ **ὠσχοφόρια,** ἑορτὴ τοῦ τρυγητοῦ, ἱδρυθεῖσα, ὡς ἐπιστεύετο, ὑπὸ τοῦ Θησέως, εἰς τιμὴν τοῦ Διονύσου, ἢ κατά τινας τῆς Ἀθηνᾶς, κατ' ἄλλους τῆς Ἀριάδνης. Ἐπ αὐτῆς, δύο νεανίαι ἐκ τῶν ἐπιφανεστέρων οἰκογενειῶν, ζῶντας ἔχοντες

ἀμφοτέρους αὐτῶν τοὺς γονεῖς, καὶ εἰς γυναῖκας μετημφιεσμένοι, ἔφερον ἕκαστος ἀνὰ ἕνα ὄ σ χ ο ν ἢ ὦσχον (κλῆμα φέρον ὡρίμους β ό τ ρ υ α ς), ἀπὸ τοῦ Διονυσίου, τοῦ ὑπὸ τὴν νοτίαν πλευρὰν τῆς Ἀκροπόλεως, εἰς τὸν ἐν Πειραιεῖ ναὸν τῆς Σκιράδος Ἀθηνᾶς. Παρηκολούθει δ' αὐτοὺς χορὸς ᾀδων, καὶ πλῆθος κλήματα φέρων, καὶ ἀγὼν δρόμου ἐτελεῖτο ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸ ἕτερον ἱερὸν, τῶν δρομέων φερόντων ἐπίσης κλήματα ἀνὰ χεῖρας· ὁ δὲ νικητὴς ἐλάμβανεν ὡς ἆθλον κύλικα π ε ν τ α π λ ό α ν (πενταπλῆν) καλουμένην, καὶ πεπληρωμένην ποτοῦ συγκειμένου ἐξ οἴνου, μέλιτος, ἀλεύρου, τυροῦ καὶ ὀλίγου ἐλαίου (Ἀθήν. ΙΑ, 495. Ἰδ. καὶ Πλούτ. Θησ. ΣΤ, 23. — Φωτ. Ἀπογραφ. 239. — Ἡσύχ. λ. — Ἐτυμ. Μ. λ. Ὠσχ. — Σουίδ.).

Ὀτάσπης, στρατηγὸς τῶν Χαλδαίων ὑπὸ τὸν Ξέρξην ἐπὶ τῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐκστρατείας (Ἡρδ.).

Ὄτρευς, βασιλεὺς τῶν Φρυγῶν, βοηθήσας τὸν Πρίαμον κατὰ τῶν Ἀμαζόνων. Ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ Καλυκοπὶς ἐλέγετο οὖσα ἡ ἀληθὴς μήτηρ τοῦ Αἰνείου (Ὁμ. Ἰλ. Γ, 186. Ὕμν. Ἀφρδ. 111).

Ὀτρύρη, βασίλισσα τῶν Ἀμαζόνων, εἰς ἣν ἀποδίδοται ἡ πρώτη ἵδρυσις τοῦ ἐν Ἐφέσῳ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος. Ἐκ τοῦ Ἄρεως ἔσχε θυγατέρα τὴν Ἱπποδάμειαν, (Ἀπλλν. Ῥόδ. Γ, 387. — Ὑγῖν. Μύθ. 225).

Ὀτρυντεύς, ἀνδρεῖός τις ἐξ Ὕδης τῆς Λυδίας, ἐκ Ναϊάδος πατὴρ τοῦ Ἰφιτίωνος (Ὁμ. Ἰλ. Υ, 384).

Ὄτυς, βασιλεὺς τῶν Παφλαγόνων (Ξενφ. Ἑλλ. Δ, 1. 3).

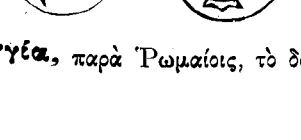

Οὐγγία, παρὰ Ῥωμαίοις, τὸ δωδέκατον τοῦ ἄς (εἷς· ἡ νομισματικὴ μονὰς), ἔφερεν ἐπὶ τοῦ νομίσματος ὡς γνώρισμα, κατὰ τὴν εἰκόνα, μικρὰν σφαιροειδῆ ἐξοχὴν ἑκατέρωθεν.

Οὐδὼν, εἶδος ὑποδέσεως τριχωτῆς (Πολδ. Ι, 50).

Οὐεσούϊον καὶ Β ε σ ο ύ β ι ο ν, ἡφαίστιον τῆς Καμπανίας ἐν τῇ κάτω Ἰταλίᾳ πρὸς τῇ Νεαπόλει νοτιοδυτικῶς, ὕψος ἔχον 4000'. Ἐξ αὐτοῦ ἐπιστεύοντο ἐξορμήσαντες οἱ γίγαντες κατὰ τοῦ Οὐρανοῦ (Διόδ. Δ, 21). Ἡ πρώτη μνημονευομένη αὐτοῦ ἔκρηξις ἐστὶν ἡ ἐπὶ Τίτου, τῷ 79 μ. Χ. ὅτε συνέχωσε τὴν Πομπηΐαν, τὸ Ἡράκλειον καὶ τὰς Σταβίας (Δίων. Κασσ. ΞΣΤ, 22. 23. — Plin. Jun. Epist.).

Οὐεργέλιος (ἢ Β ι ρ γ ί λ ι ο ς, λατ. Vir(Ver)gilius. Πούβλιος Μάρων, γεννηθεὶς εἰς τὴν κώμην Ἄνδες παρὰ τῇ Μαντούῃ, ἐν Ὀκτωβρίῳ 70 π. Χ. καὶ ζήσας μέχρι τοῦ 19 μ. Χ., ἀγαπώμενος καὶ τιμώμενος ὑπὸ τοῦ Αὐγούστου. Ἔγραψε δὲ λατινιστὶ, κατὰ ζῆλον μὲν τοῦ Θεοκρίτου, β ο υ κ ο λ ι κ ά, καὶ προσέτι καὶ Γ ε ω ρ γ ι κ ά, κατὰ μίμησιν δὲ καὶ ἔμπνευσιν τοῦ Ὁμήρου, τὸ ἐγκόσμημα τῆς Λατινικῆς ποιήσεως, τὴν ἐποποιΐαν Α ἰ ν ε ι ά δ α περὶ τῆς εἰς Ἰταλίαν ἐγκαταστάσεως τοῦ Αἰνείου, εἰς 12 ῥαψῳδίας, ἐν ἑξαμέτροις. Ταύτης ἔχομεν εἰς ἀρχαίαν ὁμηρικὴν γλῶσσαν μετάφρασιν τοῦ ἡμετέρου Θεοτόκη, εἰς δὲ τὴν καθ' ἡμᾶς, κατὰ τὸ μέτρον τοῦ πρωτοτύπου, τὴν τοῦ Ι. Ῥ. Ῥαγκαβῆ.

Οὐκαλέγων, Τρὼς ἡγεμὼν, ἐπαινούμενος ἐπὶ συνέσει καὶ πείρᾳ (Ὁμ. Ἰλ. Γ, 37).

Οὐλαμὸς, ἴδ. Σ τ ρ α τ ό ς.

Οὐλοχύται (αἱ), αἱ χονδρῶς ἀλεθόμεναι κριθαὶ ἃς ἔχυνον ἐπὶ τοῦ ἱερείου πρὶν ἢ τὸ θυσιάσωσι· καὶ αὐτὴ ἡ πρᾶξις τῆς ἐπιχύσεως. Οὐ λ ο χ ό ϊ ο ν δὲ ἦν τὸ ἀγγεῖον δι' οὗ ἡ ἐπίχυσις ἐτελεῖτο.

Οὐλπιανὸς, 1) Δομίτιος Ῥωμαῖος νομομαθὴς, ἐπὶ Ἀλεξάνδρου Σεβήρου πολλὰ

καὶ σπουδαῖα σωζόμενα νομικὰ συγγράμματα ἐκδούς. Ἐφονεύθη τῷ 228 μ. Χ. ὑπὸ τῶν Πραιτοριανῶν, ὧν ἀρχηγὸς εἶχε διορισθῆ, καὶ οὓς δυσηρέστει ἡ αὐστηρότης του. — 2) Ἐξ Ἐμέσης τῆς Συρίας, ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου, ἔγραψε λατινιστὶ ῥητορικὰ σχόλια εἰς τὸν Δημοσθένην.

Οὐολατέρραι, πόλις τῆς Τυρρηνίας ἐν Ἰταλίᾳ, εἰς μιλίων τινῶν ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς παραλίας, εἰς ἀπότομον ὕψος κειμένη, ἔνθα στενὴ καὶ δύσβατος ἦγεν ὁδός. Εἶχε δύο ὡρῶν περίμετρον καὶ ὀχυρότατα τείχη, κατὰ μέγα μέρος διατηρούμενα, ὡς διατηρεῖται καὶ τὸ ἀρχαῖον ὄνομα. Ἦν δὲ ἡ μεγίστη τῶν 12 Τυρρηνικῶν πόλεων ἐν Ἰταλίᾳ (Στρβ. Ε, 222).

Οὐόλκαι, ἰσχυρὸς κελτικὸς λαὸς εἰς τὴν Ναρβωνικὴν Γαλλίαν, μέχρι τοῦ Ῥοδανοῦ καὶ τῆς Ἀκουϊτανίας. Ἐν ἀρχαίοις ἤδη χρόνοις ἐξεστράτευσεν εἰς Γερμανίαν καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Οἱ ἀμέσως ὑπὸ τὰ Πυρηναῖα οἰκοῦντες ἐλέγοντο Τεκτόπυγες, καὶ ἦσαν οἱ εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν μεταβάντες. Πρωτεύουσα δ' αὐτῶν ἦν ἡ Τολώσα, διατηροῦσα τὸ ἀρχαῖον ὄνομα. Οἱ δ' ἀνατολικῶς αὐτῶν οἰκοῦντες ἐλέγοντο Ἀρεσκομικοί, καὶ πρωτεύουσα αὐτῶν ἦν ἡ Νεμαυσὶς (νῦν Nismes).

Οὐόλκοι, πόλις τῆς Τυρρηνίας, κατ' ἀρχὰς ἱκανῶς ἐπίσημος, βορείως τῆς Ταρκωνίας. Ἐν τῷ νεκροταφείῳ αὐτῆς (νῦν Vulci) εὑρέθησαν πλεῖσται ἀρχαιότητες.

Οὐόλσκοι ἢ **Οὐολοῦσκοι,** ἀρχαῖοι Ἰταλιῶται περὶ τὸν Λίριν ποταμὸν μέχρι τοῦ Τυρρηνικοῦ κόλπου. Ἐπὶ μακρὸν πεισματωδῶς πολεμήσαντες κατὰ τῶν Ῥωμαίων, ὑπετάγησαν ὑπ' αὐτῶν τῷ 358 π.Χ. καὶ ἔκτοτε πλέον λόγος αὐτῶν δὲν γίνεται (Στρβ. Ε, 228. 231.—Liv. I, 53. II,9, 22. III, 22. IV, 59 κλ.).

Οὐολσίνιοι, ἐπίσημος πόλις τοῦ Τυρρηνικοῦ δεσμοῦ, κατὰ τὴν νοτίαν ἀκτὴν τῆς Οὐολσινίας λίμνης, μετὰ δύο νήσων ἐπ' αὐτῆς. Ἡ πόλις ἦν πλουσία· καταστραφεῖσαν δ' ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, ἀνῳκοδόμησαν αὐτὴν οἱ κάτοικοι εἰς τῆς λίμνης τὰ βορειανατολικά, ὅπου ἡ νῦν Βολσίνα. Καὶ ἡ δευτέρα αὕτη πόλις ἀνεπτύχθη εἰς ἀκμὴν (Liv. X, 37).

Οὖπις καὶ **Ὦπις** (ἡ), 1) ἐπίθετον τῆς Ἀρτέμιδος, ὡς προστάτιδος τῶν ἐπιτόκων γυναικῶν (Καλλμ. εἰς Δμτρ. 206).—2) Ἐπίθετον ὑφ' ὃ ἡ Νέμεσις ἐλατρεύετο ἐν Ῥαμνοῦντι τῆς Ἀττικῆς (Ἀνθλγ.). —3) Μία τῶν Ὑπερβορείων παρθένων ἥτις μετὰ τῆς Ἄργης ἦλθεν εἰς Δῆλον ἵνα προσφέρῃ θυσίας εἰς τὴν Εἰλείθυιαν (Ἡρόδτ. Δ, 35.—Ἀρατ.).

Οὐραγὸς, ἴδ. Στρατός.

Οὐρανία, 1) μία τῶν Μουσῶν, ἡ τῆς ἀστρονομίας. Αὕτη ἐλέγετο καὶ μήτηρ τοῦ Λίνου, ἐκ τοῦ Διός.—2) Ἐπίθετον τῆς Ἀφροδίτης, διακρίνον αὐτὴν ἀπὸ τῆς Πανδήμου. Ὑπὸ ταύτην τὴν ἐπίκλησιν εἶχεν ἡ θεὰ ναὸν εἰς τοὺς Κήπους καὶ εἰς τοὺς νοτιοδυτικοὺς πρόποδας τῆς Ἀκροπόλεως ἐν Ἀθήναις. Ὁ δ' ἀρχαιότερος αὐτῆς ναὸς ἦν εἰς τὴν Ἀσκάλωνα τῆς Συρίας (Ἡρδ. Α, 505). Κατὰ δὲ Πλάτωνα (Συμπ.σελ.180) ἦν ἀμήτωρ θυγάτηρ τοῦ Κρόνου.—3) Νύμφη, θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος (Ὁμ. Ὕμν. Δημτρ. 423.—Ἡσδ. Θεογ. 350). — 4) Εἶδος παιγνίου διὰ τῆς σφαίρας ῥιπτομένης ὑψηλὰ πρὸς τὸν οὐρανὸν (Ἡσύχ. — Φώτ.).

Οὐρανίωνες, οἱ Τιτᾶνες, ὡς υἱοὶ τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 898.—Ἡσδ. Θεογ. 461), ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ θεοί, οἱ εἰς τὸν οὐρανὸν κατοικοῦντες (Ὁμ. Ἰλ. Α, 570).

Οὐρανὸς, υἱὸς τοῦ Ἐρέβους καὶ τῆς Γῆς, ἐξ αὐτῆς τῆς Γῆς πατὴρ τῶν Γιγάντων, τῶν Κυκλώπων καὶ τῶν Τιτάνων (ἴδ.) (Ὁμ. Ὕμν. Λ, 17.—Ἡσδ. Θεογ. 125. —Ἀπλδ. Α, 3). Οἱ δ' ἐπιζητοῦντες ἱστορικὰς τῶν μύθων ἐξηγήσεις, ἔλεγον τὸν Οὐρανὸν ἀρχαιότατον βασιλέα τῶν Ἀτλαντέων

πρῶτον διαπλάσαντα καὶ ἐξημερώσαντα τὰ ἤθη τῶν ὑπηκόων του (Διόδ. Γ, 56).

Οὔρειον, πόλις Ἰταλικὴ ἐν Ἀπουλίᾳ (Στρβ.), νῦν Torre d' oro.

Οὔρειος, κένταυρος, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους (Ἡσδ. Ἀσπ. 187).

Οὐρανοσκοπία. Οἱ Ἔφοροι ἀνὰ πᾶσαν ἐννεατηρίδα παρετήρουν καθ' ὡρισμένην νύκτα τὸν οὐρανόν, καὶ ἂν ἔβλεπον ἐν αὐτῷ ἀστέρα διάττοντα, ἐθεώρουν τοὺς βασιλεῖς ὑπόπτους ἁμαρτήματος, καὶ ἠδύναντο νὰ τοὺς παύωσι μέχρις οὗ ἀποφανθῇ ὁ χρησμὸς (Πλούτ. Ἀγ. ΙΑ).

Οὐρία, 1) λίμνη ἐν Αἰτωλίᾳ, πλησίον τῶν Οἰνιάδων νήσων, μεταξὺ τοῦ ποταμοῦ Εὐήνου καὶ τῆς λίμνης Κυνίας (Στρβ.). Νῦν λίμνη τοῦ Μεσολογγίου. — 2) ἡ Ὑρίη, ἀρχαία μητρόπολις τῆς Ἰαπυγίας εἰς τὴν κάτω Ἰταλίαν. Νῦν Ὀρία.

Οὐρίαχος, τὸ κάτω, μετάλλῳ κεκαλυμμένον ὀξὺ ἄκρον τῆς λόγχης, τὸ ἐμπηγνύμενον εἰς τὴν γῆν (Ὅμ. Ἰλ. Ν, 443, Π, 612. Ρ, 528).

Οὖς, 1) τὸ αὐτίον, ἦν προσέτι καὶ ἡ λαβὴ τῶν ἀγγείων, ὅθεν καὶ δίωτον, τὸ ἔχον δύο λαβάς. — 2) Τὸ προέχον κόσμημα τοῦ ὑπερθύρου (ἐπιγρ.), τὸ καὶ παρωτὶς λεγόμενον (Vitr. IV, 6, 4).

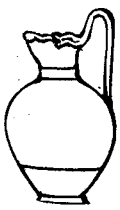

Οὖτις, (δηλαδὴ Ο ὔτις, οὐδείς), τὸ ὄνομα δι' οὗ ὁ Ὀδυσσεὺς ἠπάτησε καὶ διέφυγε τὸν Κύκλωπα Πολύφημον (Ὅμ. Ὀδ. Ι, 369 κλ.).

Ὀφελέστης, εἷς τῶν ἐπισήμων Τρώων, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Τεύκρου (Ὁμήρου Ἰλ. Θ, 274).

Ὄφελλας, στρατηγὸς τοῦ Πτολεμαίου Α, ἐκυρίευσε τὴν Κυρήνην τῷ 322 π. Χ. καὶ ἐγκατέστη αὐτόθι διοικητής. Καταβαλὼν ἐπανάστασιν κατ' αὐτοῦ ἐξεγερθεῖσαν, ἀνεκηρύχθη ἀνεξάρτητος καὶ συνεμάχησε μετὰ τοῦ ἐν Συρακούσαις Ἀγαθοκλέους ἵνα πολεμήσῃ κατὰ τῶν Καρχηδονίων· ἀλλὰ πρὸ τούτου ἀπέθανε, τῷ 308 π. Χ.

Ὀφέλτης, ἴδ. Ἄδραστος.

Ὀφέλτιος, 1) ἐπίσημος Τρώς, φονευθεὶς ὑπὸ Εὐρυάλου (Ὅμ. Ἰλ. Ζ, 20). —2) Ἕλλην ἀρχηγός, φονευθεὶς πρὸ τῆς Τροίας ὑπὸ Ἕκτορος (Ὅλ. Ἰλ. Λ, 302).

Ὀφθαλμῖτις, ἐπίθετον ὑφ' ὃ ὁ Λυκοῦργος, ὅτε ἀπεκόπη τὸν ἕνα τῶν ὀφθαλμῶν του, ἤγειρεν ἐν Σπάρτῃ ναὸν εἰς τὴν Ἀθηνᾶν (Παυσ. Γ, 18).

Ὀφιονεῖς, Αἰτωλοὶ οἰκοῦντες ἐπὶ τοῦ ὄρους Κόρακος μέχρι τοῦ Μαλιακοῦ κόλπου, καὶ περιλαμβάνοντες προσέτι τοὺς παρὰ τὴν Οἴτην Καλλιεῖς καὶ τοὺς περὶ τὸν Εὔηνον ποταμὸν Βωμιεῖς (Θουκ. Γ, 94).

Ὀφιοῦσα, 1) νῆσος ἐν τῇ Μεσογείῳ, μία τῶν Πιτυουσσῶν (Στρβ.). Νῦν Φορμαντέρα. — 2) Πόλις τῆς Εὐρωπαϊκῆς Σκυθίας ἐπὶ τοῦ Τύρα (Νίστρου) ποταμοῦ (Στρβ.).

Ὄφις, ποταμὸς τῆς Ἀρκαδίας, ῥέων παρὰ τῇ Μαντινείᾳ καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἀλφειὸν (Ξενφ. Ἑλλ. Ε, 2, 4.—Παυσ. Η, 8, 4, 7).

Ὄφιων, 1) Εἷς τῶν ἀρχαιοτάτων Τιτάνων, σύζυγον ἔχων Εὐρυνόμην, τὴν θυγατέρα τοῦ Ὠκεανοῦ, ἦρχεν ἐν τῷ οὐρανῷ πρὸ τοῦ Κρόνου, ἐξεδιώχθη δ' ὑπὸ τούτου καὶ ἐβυθίσθη εἰς τὸν Τάρταρον ἢ εἰς τὸν Ὠκεανὸν (Ἀπλλδ. Ῥόδ. Α, 503).—2) Εἷς τῶν Γιγάντων. — 3) Πατὴρ τοῦ Γίγαντος Ἀμύκου (Ov. Met. XII, 245).

Ὀφρύνιον, ἢ Ὀφρύνειον (Ἡρδ. Ζ, 43), πόλις τῆς Τρωάδος ἐν τῇ λίμνῃ Ἰτελεῷ, μεταξὺ Δαρδάνου καὶ Ῥοιτείου. Ὑπῆρχε δ' ἐκεῖ ἱερὸν τοῦ Ἕκτορος (Ἡρδ. Ζ, 42. 43.—Ξενφ. Ἀνβ. Ζ, 8, 5. —Στρβ. ΙΓ, 595). Νῦν Φρὲν-κιοΐ.

Ὄχη, ὄρος εἰς τὰ νότια τῆς νήσου Εὐβοίας, 1404 μέτρα ὑψηλόν, ἔχον λατομεῖα σχιστολίθου. Εἰς μίαν τῶν κοιλάδων αὐτοῦ σώζεται σχεδὸν ἀκέραιον πανάρχαιον

ἐρείπιον, ἀποδιδόμενον εἰς ναὸν τῆς Ἥρας, λίαν περίεργον διὰ τὴν κυρτὴν αὐτοῦ στέγην ἐκ

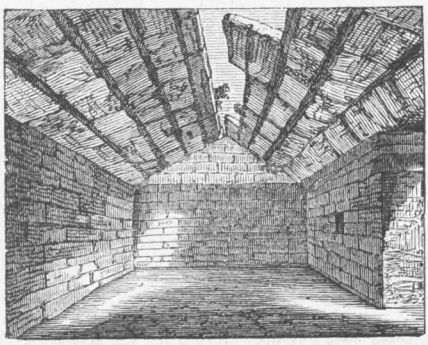

λίθων ἐπαλλήλων προεχόντων.—Καὶ πᾶσα

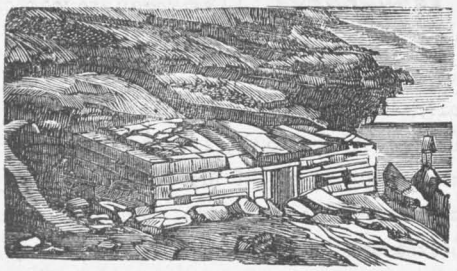

ἡ νῆσος ὠνομάζετο κατ' ἀρχὰς Ὀχη (Στρβ. I, 445).

Ὀχάνη, λαβὴ ἐντὸς τῆς ἀσπίδος, εἰς ἣν ἐνείρετο ἡ ἀριστερὰ χείρ, ἐν χρήσει ἐν Καρίᾳ καὶ πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος, εἰς Σπάρτην δ' εἰσαχθεῖσα ὑπὸ Κλεομένους Γ' ἀντὶ τοῦ τελαμῶνος (Πλούτ. Λυκ. ΚΒ).

Ὄχιμος, υἱὸς τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς Ῥόδου, πατὴρ Κυδίππης καὶ Ἡγητορίας (Διόδ. Ε, 56).

Ὀχλοκρατία, ἴδ. Πολιτεύματα.

Ὄχνη, θυγάτηρ Κολωνοῦ καὶ Τανάγρας, ψευδῶς διαβαλοῦσα τὸν Εὔνοστον ὅτι προσέβαλε τὴν τιμήν της, δι' ὃ οἱ ἀδελφοί αὐτῆς τὸν ἐφόνευσαν. Εἶτα δὲ μετανοήσασα, ἐρρίφθη ἐκ βράχου καὶ ηὐτοκτόνησε (Πλούτ. Ἑολ. Ζητ. 40).

Ὄχος, ποταμὸς τῆς μεγάλης Ἀσίας πηγάζων, κατὰ Στράβωνα (ΙΑ, 509), ἐκ τοῦ Παροπαμισοῦ, ῥέει διὰ τῆς Ὑρκανίας εἰς τὴν Κασπίαν θάλασσαν· κατὰ Πτολεμαῖον δὲ ὁρίζει δυτικῶς τὴν Βακτρίαν, καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸν Ὦξον. Ἴσως δ' ἐν τῇ ἀρχαιότητι συνέπιπτον οἱ δύο οὗτοι ὁμώνυμοι ποταμοί, καὶ ἔρρεον ὁμοῦ εἰς τὴν Κασπίαν.

Ὀψιγαμίου δίκη ἐκινεῖτο ἐν Σπάρτῃ κατὰ τῶν νυμφευομένων πολὺ μετὰ τὴν ὡρισμένην ἡλικίαν, ἥτις ἦν ἡ τῶν 30 ἐτῶν (διὰ τὰς νέας 16—20). Οὐχ ἧττον ὅμως τοῦτο πολλάκις συνέβαινε (Πλούτ. Λύσ. Λ. Λυκ. ΙΕ.—Κλημ. Στρμ. Β, 423.—Ξνφ. Λκδ. Πολ. Α, 7).

Ὄψον, πᾶν τὸ, πλὴν τοῦ ἄρτου, ὅστις ἦν ἡ κυριωτέρα τροφὴ, εἰς ἄρτυσιν αὐτοῦ χρησιμεῦον ἐδώδιμον, οἷον τὰ φυτικὰ, ὡς αἱ ἐλαῖαι, εἴτε νωπαὶ εἴτε εἰς ἅλας παρεσκευασμέναι (ἁλμάδες, Ἀθήν.), τὰ ῥαδίκια, τὸ σήσαμον, κτλ. (Πλάτ. Πολιτ. Β, 85. — Ξενφ. Οἰκον. Α, 9), ἢ τὰ ζωϊκὰ, ὡς οἱ ἰχθῦς, οἵτινες λίαν ἠγαπῶντο ὑπὸ τῶν λίχνων καὶ τῇ γαστρὶ χαριζομένων (Ἀθήν. Θ, 24—37), καὶ βαθμηδὸν κατήντησαν ἐν τοῖς ἔπειτα χρόνοις αὐτοὶ κυρίως νὰ καλῶνται ὀψάρια, μάλιστα οἱ ταριχευτοί. Τῆς ἰχθυοπώλιδος ἐν Ἀθήναις ἀγορᾶς ἡ ἄνοιξις ἠγγέλλετο τοῖς φίλοις τοῦ ὄψου τούτου διὰ κωδωνοκρουσίας (Στρβ. ΙΔ, 1, 21.—Πλούτ. Συμπ. Προβλ. Σλ. 1187). Προσφιλέστατον ὄψον ἦσαν ἰδίως καὶ τὰ ταριχευτὰ ὠὰ τῶν ἰχθύων (αὐγοτάριχον), ἐξόχως παρασκευαζόμενα πρὸ πάντων ἐν Μυοῦντι τῆς Ἰωνίας, τῆς πόλεως ἣν ὁ βασιλεὺς τῆς Περσίας ἐδώρησε τῷ Θεμιστοκλεῖ (Θουκ. Α, 138. — Διόδ, ΙΑ, 57. — C. Nep. Them. X, 3). Ἐν Πομπηΐᾳ δ' εὑρέθη λάγηνος περιέχουσα ταριχευτὰ θύννου ὠὰ (χαβιάριον). Κυρίως δ' ἐπρομηθεύοντο οἱ Ἕλληνες τὰ ταρίχη ἐξ Ἑλλησπόντου (Ἀθν. Α, 49, Σλ. 27), Βυζαντίου καὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου, μάλιστα τῆς Σινώπης καὶ τοῦ Παντικαπαίου. Καὶ ὠῶν δ' ὀρνίθων ἁλατιζομένων μνημονεύει ὁ Πλάτων (Συμπσ. 404). Εἰς τὴν ἀγορὰν, ἔνθα καὶ διάφορα ὑπῆρχον ὀψοπωλεῖα, ἐπορεύοντο οἱ Ἀθηναῖοι ἀστοὶ ἵνα προμηθεύωνται ὄψα, «εἰς

τοὔψον», ἢ «ὀψωνεῖν» (Θφρ. Χαρ. 28). Οἱ δὲ Ῥωμαῖοι εἶχον δούλους ὀψῶνας (Opronator), οἷς ἦν ἀνατεθειμένη ἡ φροντὶς τοῦ ἀγοράζειν τὰ ὄψα.

'Οψονόμος, ὑπὸ τῆς βουλῆς ἐν Ἀθήναις ἐξελέγοντο ἐτησίως δύο τὸ ὄνομα τοῦτο φέροντες ἐπιμεληταί, οἷς ἦν ἐπιτετραμμένη ἡ ἐπιτήρησις τῆς ποσότητος τῶν ὄψων καὶ τῶν κατὰ τὴν πώλησιν αὐτῶν (Ἀθ. ΣΤ, 238).

Π

Πάβιοι, λαὸς Ἀσιανὸς, οἰκῶν ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Παροπαμισάδων.

Παγαὶ καὶ Π η γ α ὶ, πόλις ἐμπορικὴ καὶ σπουδαία τῆς Μεγαρίδος, ἐπὶ τοῦ Ἀλκυονίου κόλπου κειμένη, ἀνατολικῶς τοῦ ἀκρωτηρίου τῶν Ὀλμιῶν, εἰς 120 σταδίων ἀπόστασιν ἀπὸ τῶν Μεγάρων (Θουκ. Α, 103. 107. 111. 115. Δ, 21. 26. — Πλούτ. Ἄρατ. ΜΔ, — Στρβ. Η, 380).

Παγασαὶ, παράλιος πόλις τῆς Θεσσαλικῆς Μαγνησίας, ἐπὶ τοῦ Π α γ α σ α ί ο υ κόλπου (νῦν κόλπου τοῦ Βόλου). Ἐκεῖθεν ἐλέγοντο ἐκπλεύσαντες οἱ Ἀργοναῦται, δι' ὃ καὶ, κατὰ Στράβωνα (Θ. 436), τὸ ὄνομα ἐλέγετο δοθὲν αὐτῇ ἐκ τῆς ναυπηγίας τῆς Ἀργοῦς. Οἱ κάτοικοι δ' αὐτῆς μετὰ ταῦτα μετῴκησαν οὐ μακρὰν. καὶ ἔκτισαν ἄλλην πόλιν, τὴν Δημητριάδα (Ἡρδ. Ζ, 193. — Πλούτ. Θεμστ. Κ).

Παγγαῖος ἢ **Παγγαῖον ὄρος,** ἐν Μακεδονίᾳ κατὰ τὰ σύνορα τῆς Θρᾴκης, ὑπὲρ τὸν Νέστον ποταμὸν, ἔχον μεταλλεῖα χρυσοῦ καὶ ἀργύρου ἐν τῇ ἀρχαιότητι (Πίνδ. — Ἡρδ. Ε, 16).

Πάγη καὶ **παγὶς,** μηχανὴ ἥτις ἐστήνετο πρὸς σύλληψιν ζῴων ἢ πτηνῶν (Ἡρδ. Β, 121, 5. Ξενφ. Κυρπ. Α, 6. 39).

Παγκάστη ἢ **Πακάτη,** Θεσσαλὶς ἑταίρα, φίλη τοῦ Ἀλεξάνδρου, καθ' ἣν ἐλέγετο ὅτι ὁ Ἀπελλῆς ἐζωγράφησε μίαν Ἀφροδίτην του (Λουκ. Εἰκ. Ζ. — Αἰολ. π. ἰ. ΙΕ, 34).

Παγκράτης, 1) ἐπιγραμματογράφος ἐν τῇ Ἀνθολογίᾳ. — 2) Ποιητής τις Ἁλιευτικῶν καὶ ἐλεγειακοῦ τινος ποιήματος, ἐπιγραφομένου «Θ α λ ά σ σ ι α ἔ ρ γ α». — 3) Ποιητὴς Ἀλεξανδρινὸς ἐπὶ Ἀδριανοῦ, δεκτὸς γενόμενος εἰς τὸ Μουσεῖον τῆς Ἀλεξανδρείας, διότι συνέγραψε ποίημα εἰς τὸν αὐτοκράτορα καὶ τὸν Ἀντίνοον. — 4) Κυνικός τις φιλόσοφος. — 5) Αἰγύπτιος μάγος (Λουκ. Φιλοψ. 36).

Παγκράτιον, ἦν ἀγὼν σύνθετος ἐκ πάλης καὶ πυγμῆς, ἄνευ ἱμάντων (ἴδ.). Ὁ Ὅμηρος οὐδαμοῦ ἀναφέρει αὐτὸν, εἰ καὶ μυθογράφοι λέγουσι τὸν Ἡρακλῆν νικήσαντα παγκράτιον (Παυσ. Η, 8, 1. — Hygin, Fab.

273), καὶ τὸν Θησέα διὰ παγκρατίου καταβαλόντα τὸν Μινώταυρον (Πινδ. Νεμ. Ε, 89). Ἀλλ' εἰς τὰ Ὀλύμπια εἰσήχθη μόνον τῇ 33ῃ Ὀλυμπιάδι (Παυσ. Ε, 8, 3), καὶ ἔκτοτε βαθμηδὸν εἰς πάντας τοὺς ἀγῶνας.

Τῇ δὲ 145ῃ Ὀλυμπιάδι καθιερώθη τὸ πρῶτον καὶ παγκράτιον παίδων. Οἱ Σπαρτιᾶται ὅμως ἀπέκλειον αὐτὸ τῶν γυμνασμάτων των, διότι τὸ ἐθεώρουν ὑπερβαῖνον τὸν σκοπὸν τῆς ἀναπτύξεως τῶν δυνάμεων τῆς νεολαίας,καθ' ὅσον τὸ ἀποτέλεσμα ἦν ἐνίοτε καὶ αὐτὸς ὁ θάνατος τοῦ ἑνὸς τῶν ἀντιπάλων (Παυσ.Η, 40, 1). Καὶ ἂν ἐρρίπτετο ὁ εἷς κατὰ γῆς, ἠδύνατο νὰ ἐξακολουθῇ τὴν πάλην, ἥτις τότε ἐλέγετο ἀνακλινοπάλη, μέχρις οὗ ὁ ἀναγνωρίζων ἑαυτὸν ἡττημένον ἀνέτεινε τὸν δάκτυλον.

Πάγραι, πόλις τῆς ἐν Συρίᾳ Πιερίας, πρὸς τοῖς ὁρίοις τῆς Κιλικίας, βορειοως δὲ ταύτης (Πτολ. Ε, 15).

Πάγρασα, πόλις Ἰνδικὴ, πέραν τοῦ Γάγγου, ἐπὶ τῆς χώρας τῆς λεγομένης τῶν λῃστῶν (Πτολ. Ζ, 2).

Παγχαία, νῆσος περιγραφομένη ὡς κειμένη ἐν τῷ νοτίῳ Ὠκεανῷ, ἀπέναντι τῆς Εὐδαίμονος Ἀραβίας, καὶ ἔχουσα λαμπρὸν κλῖμα καὶ ἔξοχον εὐφορίαν. Ὁ Διόδωρος (Ε, 41 - 46) ἐκθέτει αὐτὴν λεπτομερῶς κατὰ τὸν Εὐήμερον. Ἀλλ' ἀπ' ἐναντίας αὐτοῦ καὶ τῶν ποιητῶν, τινὲς τῶν ἀρχαίων, ὡς καὶ πολλοὶ τῶν νεωτέρων ἐκλαμβάνουσιν ὡς μυθώδη τὴν περιγραφὴν, ἐν ᾧ ἐξ ἐναντίας ἄλλοι τὴν παραδέχονται ὡς γνησίαν (Virg. G. III, 139. IV, 379.—Ov. Met. X, 309).

Παδαῖοι, φυλὴ Ἰνδικὴ, νομάδες οἰκοῦντες εἰς τὰ ὄρη κατὰ τὰ βορειοδυτικὰ τοῦ Ἰνδοῦ, τραχεῖς καὶ ὠμοφάγοι, τρώγοντες καὶ αὐτοὺς τοὺς ἀσθενεῖς καὶ τοὺς γέροντάς των (Ἡρδ. Γ, 98. 102).

Παδάρμης, ποταμὸς τῆς Περσίδος (Νεαρχ. Α, 33).

Παδόης, βραχίων τοῦ Πάδου ποταμοῦ ἐν Ἰταλίᾳ, ῥέων πρὸς βορρᾶν (Πολϐ. Β, 16).

Πάδος, ὁ μέγιστος τῶν ποταμῶν τῆς Ἰταλίας, τὸ ὄνομα πιθανῶς ὀφείλων εἰς τὰς περὶ τὰς ὄχθας αὐτοῦ πολλὰς φυομένας πίτυς, αἵτινες πάδοι ἐλέγοντο κελτιστί. Οἱ Ῥωμαῖοι ἐγνώρισαν αὐτὸν ἀπὸ τῶν Γαλατικῶν πολέμων· πρὶν δὲ, ἐκαλεῖτο Ἠριδανὸς (ἴδ.) καὶ ἐξελαμβάνετο ὡς ὁ τὸ ἤλεκτρον παράγων ποταμὸς, ὃν ὅμως ὁ Ἡρόδοτος (Γ, 115) θεωρεῖ ὡς ἐπίνοιαν ποιητῶν. Προῆλθε δὲ τοῦτο πιθανῶς ἐκ τοῦ ὅτι εἰς τοὺς κατὰ τὸ στόμιον αὐτοῦ λιμένας τὰ Φοινικικὰ πλοῖα ἐπρομηθεύοντο τὸ ἐκ τῶν ὑπερβορείων μερῶν ἐκεῖ διὰ τοῦ ἐμπορίου κομιζόμενον ἤλεκτρον. Πηγάζει δ' αὐτὸς ἐκ τῶν Ἄλπεων, καὶ ῥέει πρὸς νότον, εἶτα δὲ πρὸς ἀνατολὰς, δεχόμενος πολλὰ παραποτάμια. Πλευστὸς ἦτο μέχρι τῶν εἰς αὐτὸν ἐκβολῶν τοῦ Τεκίνου, καὶ ἐπὶ τῆς ἀναλύσεως τῶν χιόνων τῶν Ἄλπεων πολλάκις ἐπλημμύρει. Κατὰ Πολύϐιον διηρεῖτο κατὰ τὸ χωρίον Τριγόϐολι (τὴν νῦν Φερράραν) εἰς δύο βραχίονας, τὸν τῆς Παδούης πρὸς βορρᾶν, καὶ τὸν τῆς Ὀλάνης ἢ Βολάνου νοτίως. Εἶτα δ' ηὐξήθησαν αὐτοὶ εἰς ἑπτὰ, ὧν τινες τεχνητῶς ἀνεσκάφησαν (Πολϐ. Β, 17. 34. ΛΒ. 2. 3. Μ, 5.—Στρϐ. Ε, 212.—Cæs. B. G. V, 24. —Hor. Epist. XVI, 28).

Παδύανθος, πόλις τῆς Καταονίας ἐν Καππαδοκίᾳ (Πτλμ.)· καὶ νῦν Παδάνδον.

Παθεῖν ἢ ἀποτῖσαι, ἴδ. Δίκη.

Παιὰν, Παίων, Παιήων, 1) τὸ πρῶτον παρ' Ὁμήρῳ μάλιστα κατὰ τοὺς δύο τελευταίους τύπους (Ἰλ. Ε, 401. 445, 899. —Ὀδ. Δ, 232), ὁ ἰατρὸς τῶν θεῶν, ἴσως ἐκ τοῦ πάω (παύω τὰς νόσους. Ἐτμ. Μ. ἢ τρέφω, βοηθῶ). Εἶτα δ' ἐδόθη εἰς τὸν Ἀπόλλωνα, ὡς ἀλεξιτήριον, καὶ τότε ἐρρέθη ὅτι παράγεται ἐκ τοῦ παίω, διότι ὁ θεὸς ἔπαισε τὸν Πύθωνα, τὸ σύμϐολον τοῦ κακοῦ· καὶ μετεϐιϐάσθη καὶ εἰς ἄλλας ἰαματικὰς ἢ ἀγαθοποιοὺς θεότητας ὡς ἐπίθετον, οἷον εἰς τὸν Ἀσκληπιὸν, εἰς αὐτὴν τὴν Ἀθηνᾶν,ἐπιλεγομένην ἐνίοτε Παιωνίαν, καὶ ἐν γένει εἰς τοὺς ἰατροὺς (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 401. 899. Ὀδ. 232. Ὕμν. Ἀπλλ. 272. — Αἰσχλ. Ἀγμ. 152.—Θκρτ. Ζ, 1. —Καλλ. Ὕμν. εἰς Ἀπλλ. 100).—2) Ὁ εἰς τοὺς σωτῆρας

θεοὺς ψαλλόμενος ὕμνος ἐκλήθη Παιὰν καὶ αὐτὸς, καὶ ἐπεκράτησε δηλοῦσα ἡ λέξις πάντα ὑπὸ πόλλῶν ψαλλόμενον ὕμνον λαμπρὸν, ἐξεγερτικὸν, εὐχαριστήριον, εὐφημητικὸν ἢ πολεμιστήριον (Ὁμ. Ἰλ. Α, 173. Χ, 391.—Σοφ. Ο. Τ. 187.—Ξνφ. Ἑλλ. Β, 4. 10.) Ἴδ. Λυρικὴ ποίησις.

Παιονέα, δῆμος ἐν Ἀττικῇ, τῆς Πανδιονίδος φυλῆς, διαιρούμενος εἰς καθύπερθεν καὶ ὑπένερθεν, εἰς τὰ Μεσόγαια, ὑπὸ τὸν Ὑμηττὸν, πατρὶς τοῦ Δημοσθένους.

Παιάνιον. πόλις τῆς Ἀκαρνανίας ἐπὶ τοῦ Ἀχελῴου ποταμοῦ (Πολβ.).

Παιάνιος, Ἕλλην σοφιστὴς, μεταφράσας περὶ τὰ 380 μ. Χ. τὴν Ῥωμαϊκὴν ἱστορίαν τοῦ Εὐτροπίου.

Παίγνια, ἀθύρματα τῶν ἀρχαίων ἢ διασκεδάσεις. Κατ' οἶκον μάλιστα ἢ εἰς τὰς ἑστιάσεις, ἦσαν παντοίων εἰδῶν· ὁ Πολυδεύκης ἀπαριθμεῖ ὑπὲρ τὰ πεντήκοντα, τὸ πλεῖστον παιδίων ἀθύρματα. Αἱ νύμφαι ἢ κόραι (κοῦκλαι), ἐκ πηλοῦ, ὧν οἱ κατασκευασταὶ κοροπλάσται καὶ κοροπλάθοι ἐλέγοντό, καὶ αἵτινες παντοῖα, καὶ πολλάκις καὶ μυθολογικὰ σχήματα εἶχον, ἦσαν κοινόταται, καὶ ἐπωλοῦντο καὶ εἰς τὴν ἀγοράν. Κοινὸς δ' ἦτο καὶ ὁ τροχὸς, καὶ ὁ ῥόμβος ἢ στρόβιλος (τὸ σφιντιρλόνι). Ἐπαιζον δὲ καὶ τὴν χαλκῆν μυίαν (τὴν παρ' ἡμῖν τυφλομύγαν), καὶ καλάμους ὡς ἵππους διεσκέλιζον (Πλούτ. Ἀγησ. ΚΕ), κτλ. — Τῶν δ' ἀνδρῶν τὰ συνήθη παίγνια ἦσαν 1) Ἡ κυβεία, παίγνιον τυχηρόν. Οἱ κύβοι εἶχον ὡς οἱ σημερινοὶ, μικροὶ, ἐξ ἐλέφαντος, ὀστοῦ ἢ ξύλου, ἐπὶ τῶν ἐπιφανειῶν αὐτῶν διὰ

στιγμῶν ἐγκεχαραγμένους τοὺς ἀριθμοὺς 1-6. Τρεῖς τοιοῦτοι κύβοι ἐτίθεντο εἰς τὴν κηθίδα, τὸ ἀγγεῖον ὃ ἐκαλεῖτο πύργος παρὰ Ῥωμαίοις, καὶ κινούμενοι ἐρρίπτοντο εἰς τὴν τηλίαν (σανίδα). Ὡς ἀτυχεστέρα πασῶν τῶν βολῶν ἐθεωρεῖτο ὅτε καὶ οἱ τρεῖς παρίστων τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν, μάλιστα τὸν ἀριθμὸν 1 ἐπὶ τῆς ἄνω ἐπιφανείας, ὡς ἡ ἐπιτυχεστέρα δὲ ὅτε καὶ οἱ τρεῖς παρίστων ἀριθμὸν διάφορον. Ἐπαίζοντο δ' οἱ κύβοι συνήθως ἐπὶ κέρδει εἰς καταστήματα καλούμενα κυβεῖα ἢ σκιραφεῖα. — 2) Ὁ ἀστραγαλισμὸς,

οἱ ἀστράγαλοι, ἦσαν ἄλλο εἶδος κυβείας, καθ' ὁ ἀντὶ κύβων μετεχειρίζοντο ἀστραγάλους, εἴτε φυσικοὺς, εἴτε χαλκοῦς. Οὗτοι εἶχον ἐπιγεγραμμένους μόνον τοὺς ἀριθμοὺς 1, 3, 4, 6 εἰς τὰς τέσσαρας πλευρὰς αὐτῶν· ἔλειπον δ' οἱ ἀριθμοὶ 2 καὶ 5 ἀπὸ τῶν πλαγίων στρογγύλων πλευρῶν, εἰς ἃς ὁ ἀστράγαλος δὲν ἠδύνατο νὰ σταθῇ. Οὗτοι δ' ἐνε-

τίθεντο εἰς τὴν κηθίδα ἀνὰ 4. Ὁ ἀστράγαλος δ' ἐχρησίμευε καὶ εἰς ἄλλο ἁπλούστερον παίγνιον, καθ' ὃ ριπτόμενος εἰς τὸν ἀέρα, ἔπιπτεν ἔπειτα ἐπὶ τῆς ὑπτίας χειρός. — 3) Παίγνιον ἔντεχνον, τούτοις συγγενὲς, ἀλλὰ σκέψιν καὶ ἐπιδεξιότητα ἀπαιτοῦν, ἦσαν οἱ πεσσοὶ (ἴδ.). — 4) Τὸ ἀρτιάζειν ἦν παίγνιον τυχηρὸν, καθ' ὃ ἐπρόκειτο νὰ μαντεύσῃ τις ἂν ὁ ἀντίπαλος ἐνέκλειεν εἰς τὴν χεῖρά του ἀριθμὸν ἄρτιον ἢ περιττὸν νομισμάτων ἢ ἄλλων ἀντικειμένων (ζυγὰ ἢ μονά).—5) Ἡ σφαιριστικὴ ἦν ἀρχαιότατα ἐν χρήσει, καὶ ἀπαντᾶται ἤδη ἐν Ὁμήρῳ ἡ Ναυσικάα εἰς αὐτὴν ἐπιδιδομένη. Συνίστων δ' αὐτὴν ὡς ὑγιεινὸν γύμνασμα οἱ ἰατροὶ, καὶ εἰς τὰ γυμνάσια ὑπῆρχεν ἰδιαίτερον σφαιριστήριον, εἰς ὃ ἐνησκοῦντο παῖδες καὶ νεανίαι, καὶ ἐδίδασκεν ὁ λεγόμενος σφαιριστικός. Ἡ σφαῖρα (ἢ σφαίριον) ἦν δερματίνη πεπληρωμένη δι' ἐρίου ἢ ἄλλης τινὸς ἐλαφρᾶς ὕλης. Ἀπόρραξις ἐλέγετο τὸ παίγνιον, ὅτε δύο ἦσαν οἱ παίζοντες, καὶ

ἐσφενδόνιζε τὴν μικρὰν σφαῖραν ὁ εἷς εἰς τὴν γῆν, ὥστε ἀνεπήδα πάλιν, καὶ ὅσῳ πλείονα ἦσαν τ' ἀναπηδήματα, τόσῳ ἐπιτυχεστέρα ἐθεωρεῖτο ἡ βολή· ὁ δ' ἄλλος ὤφειλε νὰ τὴν συλλάβῃ διὰ τεταμένης τῆς χειρὸς, χωρὶς νὰ μετατοπισθῇ, καὶ νὰ τὴν ῥίψῃ πάλιν κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ὀπίσω. — Οὐρανία δ' ἐλέγετο ἡ ὅσον τὸ δυνατὸν ὑψηλοτέρα βολὴ τῆς σφαίρας, ἣν εἶχε νὰ συλλάβῃ ὁ συμπαίκτης. — Ἐπίσκυρος ἢ ἐφηβικὴ ἦν εἶδος σφαιριστικῆς ἐν Σπάρτῃ παιζόμενον, καθ' ὃ ὁ ὅμιλος τῶν παιζόντων διῃρεῖτο δίχα, καὶ ἦγετο γραμμὴ, λεγομένη σκῦρον καὶ χωρίζουσα τὰς δύο μερίδας, ὡς καὶ ἀνὰ μία ὀπίσω ἑκάστης μερίδος, ἐμφαίνουσα μέχρι ποῦ ἐπετρέπετο εἰς τοὺς παίζοντας νὰ ὀπισθοδρομῶσινἵνα συλλάβωσιν ὀπίσω τὴν σφενδονισθεῖσαν σφαῖραν. Ἐπερατοῦτο δὲ τὸ παίγνιον ἅμα ἡ μία μερὶς ἠναγκάζετο νὰ ὑπερβῇ τὸ διαγεγραμμένον ὅριον. — Φαινίνδα δ' ἐπαίζετο, φαίνεται, διὰ κοίλων σφαιρῶν,

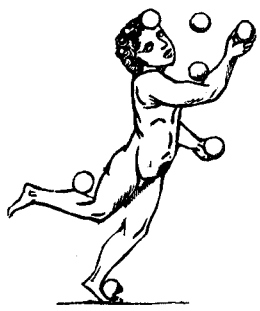

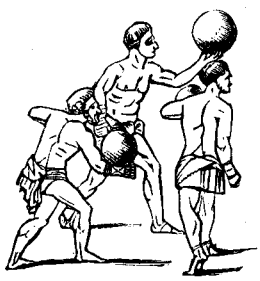

καὶ ὁ παίζων, ἐν ᾧ ἐφαίνετο ὅτι ῥίπτει τὴν σφαῖραν πρὸς ἕνα τῶν ἀντιπάλων, τὴν ἐσφενδόνιζε πρὸς ἄλλον. — Εἰς δὲ τὴν Κορυκωβολίαν ἐχρέματο, ἀπὸ τῆς ὀροφῆς τοῦ δωματίου, μέχρι τῆς ὀσφύος τῶν παιζόντων, σφαῖρα πλήρης ἐλαφρῶν ὑλῶν, καὶ ἐπρόκειτο διὰ τοῦστήθους ἢ καὶ διὰ τῶν χειρῶν νὰ τῇ δοθῇ ὅσον οἷόν τε μείζων κίνησις. — Παρὰ δὲ τοῖς Ῥωμαίοις ὑπῆρχον καὶ σφαιρισταὶ οἵτινες εἶχον τὴν δεξιότητα πολλὰς σφαίρας νὰ ῥίπτωσιν ἐνταυτῷ διὰ πολλῶν τοῦ σώματος μελῶν (Pilarius Quinch, V, 7, 11)· ἄλλο δὲ παρ' αὐτοῖς ἐν χρήσει ἦν μεγάλη τις σφαῖρα (pfollis, Mart, XV, 47) ἢ κύστις (φούσκα), πλήρης ἀέρος, ἣν ἐκτύπων διὰ τοῦ βραχίονος, φέροντες εἶδος χειρίδος, καὶ οὕτω τὴν ἐσφενδόνιζον ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸν ἄλλον. — Ὁ κότταβος ἐπαίζετο συνήθως μετὰ τὰς ἑστιάσεις (ἴδ.).

Παιδαγωγία. Ὡς πρὸς πᾶσαν τὴν ἠθικὴν καὶ κοινωνικὴν ἀνάπτυξιν, οὕτω καὶ ὡς πρὸς τὴν μόρφωσιν τῆς νεολαίας ὑφίστατο σπουδαία διαφορὰ μεταξὺ τῶν δύο κυριωτέρων φυλῶν τῆς Ἑλλάδος, τῶν Δωριέων, οὓς ὑπερτάτως ἀντεπροσώπευεν ἡ Σπάρτη, καὶ τῶν λοιπῶν Ἑλλήνων, ὧν, ὡς πρὸς τὸν πολιτισμὸν, προίσταντο αἱ Ἀθῆναι. Καὶ ἀπέβλεπον μὲν πᾶσαι αἱ Ἑλληνικαὶ πολιτεῖαι εἰς τὴν διάπλασιν ἀγαθῶν πολιτῶν· ἀλλ' ὑπὸ μὲν τὸν αὐστηρὸν τῆς Σπάρτης ὀργανισμὸν ἀνελάμβανε τοῦτο αὐτὴ ἡ πόλις, ὑπὸ δὲ τὸν ἀνετώτερον τῶν Ἀθηναίων παρεχωρεῖτο πλείων ἐλευθερία εἰς τὴν παιδαγωγίαν, τοῖς πολίταις ἐπαφιεμένων νὰ διαμορφῶσι τὰ τέκνα των ἀξίως ἀνδρῶν ἐλευθέρων καὶ ὀφειλόντων νὰ καταστῶσί ποτε εἰς τὴν πατρίδα των χρήσιμοι (Ἰδ. Λόγου Περικλέους παρὰ Θουκ. Β, 35). — Α. Περὶ τῆς παιδαγωγίας κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους, τοὺς ἡρωϊκοὺς χρόνους, μόναι μαρτυρίαι ὑπάρχουσιν αἱ τοῦ Ὁμήρου, καὶ αὗται περὶ μόνων τῶν ἐπισήμων τάξεων, τῶν ἀνάκτων καὶ ἀμέσων συγγενῶν αὐτῶν, διότι ὁ λοιπὸς λαὸς τότε, εἰ καὶ μὴ στερούμενος πολιτικῶν δικαιωμάτων, ἐστερεῖτο ὅμως μορφώσεως καὶ πολιτισμοῦ. Τὴν πρώτην ἀγωγὴν ἐλάμβανε τὸ παιδίον παρὰ τῆς τροφοῦ καὶ παρὰ τῆς μητρός. Ἂν εἷς μόνος ὑπῆρχεν υἱός, ἢ μία μόνη θυγάτηρ, τοῖς ἐδίδετο συνήθως καὶ σύντροφος, ὡς ὁ Φοῖνιξ καὶ ὁ Πάτροκλος εἰς

τὸν Ἀχιλλέα, ὁ Εὔμαιος εἰς τὴν Κτημένην. Ἀνάγνωσις καὶ γραφή, καὶ ἂν ὑπῆρχε τότε, δὲν ἐδιδάσκετο γενικῶς· ἀλλ' αἱ νεάνιδες ἐμάνθανον νὰ ὑφαίνωσι καὶ νὰ νήθωσιν, οἱ δὲ νέοι βεβαίως ἐμορφοῦντο εἰς ἀγώνων γυμνάσια(Ἴδ. Ὁμ. Ἰλ.Ψ',206). Ὁ τοῦ παιδαγωγοῦ ἐπὶ νῶν ἡρωϊκῶν χρόνων κυριώτερος παραστάτης ἐστὶν ὁ Χείρων, ὁ τὸν Ἰάσωνα ἀναθρέψας καὶ τὸν Ἀχιλλέα καὶ ἄλλους νέους ἥρωας. Τοῖς ἐδίδασκε δὲ τὴν θήραν, τὴν ὁπλασκίαν, τὴν ἰατρικὴν, τὴν φαρμακευτικὴν, τὴν μουσικὴν, ὀργανικὴν καὶ φωνητικὴν, τὴν μαντικὴν, τὴν δικαιοσύνην, καὶ τοὺς ἀνέτρεφεν εἰς σέβας πρὸς τοῦ ὅρκου τὴν ἱερότητα, εἰς εὐλάβειαν πρὸς τοὺς θεοὺς, καὶ εἰς φόβον τῆς ὀργῆς αὐτῶν. — Ἐπὶ δὲ τῶν ἱστορικῶν χρόνων ἡ παιδαγωγία, εἰ καὶ πανταχοῦ ἐκ τούτων τῶν ἀρχῶν ὁρμηθεῖσα, ἀνεπτύχθη ὅμως διαφόρως κατὰ φυλὰς, οὕτως ὥστε, ἐν ᾧ ἐν Σπάρτῃ συνανετρέφοντο ὑπὸ τῆς πόλεως παῖδες καὶ κοράσια, ἐν Ἀθήναις ταῦτα ἔμενον κατ' οἶκον ὑπὸ τὴν ἀποκλειστικὴν τῆς μητρὸς ἐπαγρύπνησιν, καὶ ἐδιδάσκοντο σχεδὸν ἀνεξαιρέτως μόνον τὰς οἰκιακὰς ἐργασίας· καὶ τῶν παίδων δ' ἡ ἀγωγὴ ἦν ὅλως ἰδιωτικὴ, ἡ δὲ πόλις οὐδὲ σχολεῖα τοῖς ἵδρυεν, οὐδὲ διδασκάλους τοῖς ἔδιδεν, οὐδ' ἦσαν αἱ παλαῖστραι καὶ τὰ γυμνάσια καταστήματα προσδιωρισμένα διὰ τὰ παιδία καὶ μόνα. Ἰδιωτικὴ δ'οὖσα ἡ διδασκαλία, περιελάμβανε τὴν γυμναστικὴν, τὴν μουσικὴν καὶ τὴν γραμματικήν. Οἱ ἄποροι ἔπεμπον πρωΐμως τὰ τέκνα των εἰς βιοποριστικὰς ἐργασίας, οἱ δὲ λοιποὶ ἐξηκολούθουν διδασκόμενοι μέχρι τῆς ἐφηβικῆς ἡλικίας· ὅτε δὲ μετὰ ταῦτα ἀνεπτύχθησαν καὶ ἐπιστημονικαὶ γνώσεις, πολλοὶ ἠκολούθουν τῶν σοφιστῶν καὶ τῶν ῥητόρων τὰς διδαχὰς καὶ εἰς πολὺ μᾶλλον προβεβηκυίαν ἡλικίαν, διότι ἐπρέσβευον ὅτι παρὰ τοῦ ἀξιοῦντος νὰ πράξῃ καὶ διευθύνῃ τὰ τῆς πολιτείας, ἀπῃτεῖτο ἐπιμελὴς προπαρασκευὴ καὶ πνεύματος ὡριμότης, ἀπεδοκιμάζετο δ' ἡ εἰς τὰ δημόσια πρόωρος ἀνάμιξις τῶν πείρας ἐστερημένων, καὶ καλῶς ἀνατεθραμμένοι νεανίαι δὲν ἐνεφανίζοντο εἰς τὰς ἀγορὰς καὶ εἰς τὰ δικαστήρια. —Β) Ἐν Ἀθήναις τὸ νεογνὸν βρέφος ἀφ' οὗ τὸ πρῶτον ἐλούετο, ἐνειλίσσετο ἔπειτα εἰς σπάργανα, τῇ δὲ πέμπτῃ, ἑβδόμῃ ἢ δεκάτῃ ἡμέρᾳ ἀπὸ τῆς γεννήσεώς του εἰσήγετο ἐπισήμως εἰς τὴν οἰκογένειαν διὰ τῆς πανηγύρεως τῶν Ἀμφιδρομίων (ἴδ.). Αἱ εὔποροι μητέρες σπανίως ἐγαλακτούχουν αἱ ἴδιαι τὰ παιδία των. Αἱ τιτθαὶ ἢ τιθῆναι (παραμάναι) ἦσαν τὸ πλεῖστον δοῦλαι, ἐνίοτε ὅμως καὶ πτωχαὶ Ἀθηναῖαι, ἢ καὶ Λακεδαιμόνιαι, αἵτινες μάλιστα ἐπροτιμῶντο. Μετὰ ταῦτα δὲ παρεδίδετο τὸ παιδίον εἰς τὴν τροφὸν, ἥτις τὸ ἔφερεν εἰς τὰς ἀγκάλας της καὶ τὸ ἀπεκοίμιζε, διότι τὰ εὐκίνητα κλινίδια, τὰ λίκνα (αἱ κούνιαι) ἐξώρας μόνον ἐφευρέθησαν. Αὗται δὲ εἶχον καὶ κόρας καὶ ἄλλα παιγνίδια πρὸς διασκέδασίν του, καὶ πολλάκις ἔδιδον συμβουλὰς, ἄλλοτε δὲ καὶ ἔδαιρον ἢ ἐφόβιζον τὰ βρέφη διὰ παντοίων μορμολυκείων καὶ βρεκίλων (βουρκολάκων), (ἴδ. Ἔμπουσα), ἢ καὶ διὰ διηγήσεων μύθων ἤρχιζον τὴν πρώτην πνευματικὴν αὐτῶν μόρφωσιν. — Ἀπὸ δὲ τοῦ ἕκτου ἔτους μέχρι τῆς ἥβης ἐνεπιστεύοντο τὰ παιδία εἰς τὸν παιδαγωγὸν, ὅστις ἦν τὸ πλεῖστον δοῦλος, καὶ συνεχέστατα οὐχὶ ἐκ τῶν λίαν μεμορφωμένων. Ἦν δὲ κυρίως τὸ ἔργον του νὰ συνοδεύῃ πανταχοῦ τὸ παιδίον, καὶ μάλιστα εἰς τὸ σχολεῖον καὶ τὴν παλαίστραν, ὧν αὐτὸς οὐχὶ διδάσκαλος, ἀλλὰ μόνον τὴν ἠθικὴν ἀνατροφὴν ἐπιτηρῶν καὶ καθοδηγῶν. Τὸ γράμματα διδάσκειν ἦν ἔργον τοῦ γραμματιστοῦ, διδάσκοντες τὴν ἀνάγνωσιν, τὴν γραφὴν, καὶ τὴν τῆς προφορᾶς καθαρότητα. Τὰ σχολεῖα ἦσαν καταστήματα ἰδιωτικὰ, καὶ ὑπὸ τῆς πόλεως ἡ ἐκπαίδευσις οὐδόλως ἢ κατ' ἐλάχιστον ἐπετηρεῖτο, ἐξ οὗ καὶ, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς ἐλευθέρως πεπαιδευμένους, οἱ πενέστεροι ἐπεδίδοντο ἐνωρὶς εἰς βιομηχανι-

κὰς ἐργασίας, καὶ ἐνίοτε, εἰ καὶ τοῦτο σπανίως, ἀπηντῶντο καὶ παιδία οὐδεμιᾶς μεταση χόντα ἐκπαιδεύσεως· μόνον δὲ τὴν ἀστυνομικὴν ἐπιτήρησιν ἐπὶ τῶν παιδαγωγείων ἐπεφυλάττετο ἡ πολιτεία. Μικρᾶς δ' ὑπολήψεως ἀπελάμβανον συνήθως οἱ γραμματοδιδάσκαλοι, διότι, ἐκτὸς σπανίων ἐξαιρέσεων, οἱ πλεῖστοι, ἄνευ πολλῶν γνώσεων ἐπεδίδοντο εἰς τὸ ἔργον των μόνον χάριν τοῦ μισθοῦ, ὅστις ἐλάχιστος ἦν καὶ αὐτὸς, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀνάλογος πρὸς τὴν πεποίθησιν ἣν ἕκαστος ἐνέπνεε περὶ τῆς ἱκανότητός του. Ἡ διδασκαλία διήρκει ἀπὸ τῆς αὐγῆς μέχρι τῆς δείλης· νόμος δὲ (Αἰσχ. κ. Τιμαρχ. σ. 35) ὥριζεν ὅτι οὐδὲν γραματοδιδασκαλεῖον ἢ γυμνάσιον ἔπρεπε ν' ἀνοίγηται πρὸ τῆς ἀνατολῆς, ἢ νὰ μένῃ ἀνοικτὸν μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου. Μετὰ τῆς ἀναγνώσεως δὲ καὶ τῆς γραφῆς συνεδιδάσκετο ἐν τοῖς διδασκαλείοις καὶ ἡ ἀριθμητική.—Μετὰ δὲ τὴν στοιχειώδη ταύτην διδασκαλίαν προέβαινεν ὁ γραμματικὸς εἰς ἄλλην ἀνωτέραν, τὴν τῆς ἀναγνώσεως, ἀπαγγελίας καὶ ἀποστηθίσεως ποιητῶν, εἴτε ἠθικολόγων, εἴτε μυθολόγων, ἀλλὰ πρὸ πάντων τοῦ Ὁμήρου, ὃν ματαίως ἠθέλησαν ν'ἀποβάλωσι τῶν σχολείων, οἱ προσάπτοντες αὐτῷ θεωρίας ἀνευλαβεῖς πρὸς τοὺς θεούς. Ἔμεινε δ' ὁ Ὅμηρος διαρκῶς ἡ πηγὴ καὶ τὸ κέντρον τῆς διανοητικῆς μορφώσεως τῶν Ἑλλήνων. Ὅσα τῶν παιδίων δὲν ἠδύναντο νὰ προμηθευθῶσι βιβλία, τούτου ἐμάνθανον ἐκ στήθους ἐκτεταμένα χωρία, καὶ ἀπὸ τοῦ Ὁμήρου μετέπειτα μετέβαινον εἰς τοὺς ἄλλους ποιητάς.—Περὶ δὲ τὸ 13ον ἔτος τῆς ἡλικίας, εἰς τὴν γραμματικὴν προσετίθετο ἡ μουσικὴ ἐκπαίδευσις, οὐ μόνον πρὸς τέρψιν, ἀλλ' ὡς ἔλεγεν ὁ Ἀριστοτέλης, καὶ «πρὸς τὸ καλῶς σχολάζειν», ἤτοι ὅπως κατὰ τὰς ὥρας τῆς ἀργίας καὶ ἰδίως τὰς τῶν ἑορτῶν, ἔχωσι καὶ τότε εὐγενῆ τινα καὶ ὠφέλιμον ἐνασχόλησιν· καὶ ἡ ἠθικὴ τῆς μουσικῆς σπουδαιότης ἐξετιμᾶτο παρὰ τοῖς Ἕλλησι πολὺ μᾶλλον ἢ παρὰ τοῖς νεωτέροις. Τὰ κυριώτερα τῶν μουσικῶν ὀργάνων ἦσαν ἐν Ἀθήναις ἡ κιθάρα καὶ ἡ λύρα· ὁ δ' αὐλὸς ὀλιγώτερον ἐξετιμᾶτο, διότι δὲν ἠδύνατο νὰ συνοδεύηται ὑπὸ ᾄσματος, καὶ ἐθεωρεῖτο ὡς συνταράττων πως τὴν ψυχικὴν ἠρεμίαν. Ἡ δὲ ζωγραφικὴ μόνον ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ δ' αἰῶνος π. Χ. εἰσήχθη εἰς τὰ σχολεῖα ὡς ἀντικείμενον γενικῆς διδασκαλίας. Τὰ μαθηματικὰ δ' ἐδιδάσκοντο εἰς τοὺς νεανίας καὶ εἰς τοὺς ἄνδρας ὑπὸ τῶν φιλοσόφων καὶ τῶν σοφιστῶν, καὶ ὡς γενικὸν παιδαγωγίας ἀντικείμενον ἤρξαντο θεωρούμενα ἤδη ἀπὸ τοῦ ε' αἰῶνος π. Χ.—Σπουδαῖον μέρος τῆς ἐκπαιδεύσεως ἦν καὶ ἡ γυμναστική, ἣν ἐδιδάσκοντο ἐν τοῖς γυμνασίοις καὶ ταῖς παλαίστραις οἱ παῖδες βεβαίως οὐχὶ πρὸ τοῦ ἑβδόμου ἔτους τῆς ἡλικίας, καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν τὰς ἐλαφροτέρας, τὰς ταῖς παιδικαῖς γυμνάσεσι μᾶλλον ἀναλογούσας ἀσκήσεις τοῦ σφαιρίζειν, τοῦ δρόμου, τοῦ ἅλματος, καὶ εἶτα βαθμηδὸν καὶ τὰς δυσχερεστέρας, τὰς τῆς πάλης, τῆς πυγμῆς καὶ τοῦ παγκρατίου. Μετὰ τούτων δὲ συνείχοντο καὶ ἡ κολυμβητικὴ καὶ ἡ ὀρχηστική. Οἱ ἔφηβοι, εἰς τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν παρασκευαζόμενοι, ἐδιδάσκοντο τὴν ὁπλασκίαν καὶ τὴν ἱππευτικήν. Τῆς γυμναστικῆς τὴν διδασκαλίαν διηύθυνον οἱ παιδοτρίβαι· οἱ ἀλεῖπται ἦσαν οἱ δι' ἐλαίου ἀλείφοντες τοὺς παλαιστὰς καὶ τὴν ὑγιεινὴν δίαιταν ἐπιτηροῦντες, καὶ οἱ σωφρονισταὶ οἱ ἐπιμελούμενοι τῆς εὐταξίας, τῆς κοσμιότητος καὶ αἰδοῦς, εἰς ἣν μεγάλη ἐδίδετο προσοχή.—Συνεπλήρουν δὲ τὴν πνευματικὴν παιδαγωγίαν οἱ σοφισταὶ, οἷοι ἦσαν ὁ Γοργίας, ὁ Πρωταγόρας καὶ ἄλλοι, καὶ οἱ ῥήτορες, ὡς ὁ Ἰσοκράτης, διδάσκοντες ἰδίως τὴν φιλοσοφίαν, τὴν πολιτικὴν τέχνην καὶ τὴν ῥητορικήν. Ἀλλ' ἡ ἀνωτάτη αὕτη διδασκαλία εἰς πλουσίους μόνον ἦν προσιτὴ, διότι τὰ δι'αὐτὴν δίδακτρα ὑπερέβαινον τὰς δυνάμεις τῶν ἄλλων. Οὕτως ὁ Ἰσοκράτης καὶ ὁ Ἀρίστιππος ἐλάμβανον ἀνὰ 1000 δραχμὰς παρ'ἑκά-

στου μαθητοῦ, ὁ δὲ Πρωταγόρας ὡς καὶ 100 μνᾶς (10,000 δραχμάς), καὶ ἀπητοῦντο αὐστηρῶς τὰ δίδακτρα ταῦτα, καὶ ἐλαμβάνοντο ἄνευ συγκαταβάσεως. Ἀλλὰ τῶν σοφιστῶν τὰ σχολεῖα ἤνθουν κυρίως μετὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον, ὅτε, χαλαρωθέντων τῶν ἀρχαίων ἠθῶν, ἠλαττώθη καὶ ἡ αὐστηρότης περὶ τὴν παιδαγωγίαν, καὶ ἐκδιαίτησις, καὶ προπέτεια ἀντικατέστησαν τὴν ἀρχαίαν μετριοφροσύνην καὶ τὸν σεβασμὸν πρὸς τὴν ἡλικίαν. Τὴν ἠθικὴν ταύτην κατάπτωσιν πικρῶς κατακρίνει ὁ Ἀριστοφάνης. Ἀλλὰ τῆς ὑψηλοτέρας ταύτης παιδεύσεως ἡ ἀνάγκη παρέστη ἀφ' ὅτου παραλυθεῖσα ἐξέλιπεν ἡ ἀφέλεια τῶν παλαιῶν σχέσεων, ἡ πνευματικὴ ἀνάπτυξις εἰς πολλὰ διεκλαδώθη, καὶ ἡ ἱκανότης καὶ ἐμπειρία ἣν ὁ πολίτης ἠρύετο ἐκ τῶν ἰδιωτικῶν περιπετειῶν τοῦ πρακτικοῦ βίου καὶ ἐκ τῆς μετοχῆς εἰς τὴν τῶν δημοσίων διευθέτησιν δὲν ἐξήρκει πλέον, ἄνευ καὶ θεωρητικῆς ἀναπτύξεως, πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν εὐρυνθέντων καὶ περιπλεχθέντων συμφερόντων τῆς ἀνωτέρας πολιτικῆς. — Τῶν δὲ γυναικῶν ἡ ἐκπαίδευσις ἦν οἰκιακή, καὶ ταύτης κυρίως ἐπεμελοῦντο αἱ μητέρες καὶ αἱ τροφοί, ἐξ οὗ τὸ σπουδαῖον ἐλάττωμα τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας, ὅτι ἡ διανοητικὴ τῶν γυναικῶν ἀνάπτυξις σχεδὸν πάντοτε συνέχεται μετ' ἠθικῆς ἐκδιαιτήσεως, καὶ ἀπαντᾶται μάλιστα παρὰ μόναις ἑταίραις. Ἡ οἰκογένεια ἦν ἡ ἕδρα τῆς κοσμιότητος καὶ σωφροσύνης, οὐχὶ ὅμως καὶ τῆς διανοητικῆς καλλιεργείας, ἥτις, τούτου ἕνεκεν, οὐχὶ πάντοτε ὅσον ἔδει καλοὺς ἔφερε τοὺς καρπούς. — Ἐν Σπάρτῃ δὲ, τῷ κυριωτέρῳ κέντρῳ τῆς δωρικῆς διαίτης, ἡ παιδαγωγία ἔτεινε πρὸ πάντων εἰς τὸ νὰ διαπλάττῃ τὸν ἰδιώτην εἰς μέλος καὶ ὑπηρέτην τοῦ δημοσίου· οἰκογενειακὸς δὲ βίος δὲν ὑπῆρχε σχεδὸν παντάπασιν. Ἀμέσως μετὰ τὴν γέννησιν τοῦ βρέφους ἀπεφάσιζον οἱ προεστῶτες τῆς φυλῆς περὶ τῆς ζωῆς αὐτοῦ, καὶ ἂν μὲν ἦν ἀσθενικὸν ἢ δύσμορφον, ἐρρίπτετο εἰς τοὺς ἀποθέτας, τοῦ Ταϋγέτου τὸ βάραθρον· ἂν δ' ἐκρίνετο ζωῆς ἄξιον, ἔμενε μέχρι τοῦ ἑβδόμου ἔτους τῆς ἡλικίας εἰς τὴν οἰκογένειαν. Ἔκτοτε δ' ἀνῆκεν ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἀνετρέφετο δημοσίως. Ἀντικείμενα δὲ τῆς ἐκπαιδεύσεως αὐτοῦ ἦσαν ἡ γυμναστικὴ, πρὸς σκληραγωγίαν καὶ αὔξησιν τῶν σωματικῶν δυνάμεων, καὶ κατὰ δεύτερον λόγον μόνον τ' ἀφορῶντα τὴν πνευματικὴν καλλιέργειαν, ὡς ἡ ἀνάγνωσις, ἡ γραφὴ (διὰ πολλοὺς, οὐχὶ δι' ὅλους), ἡ γνῶσις τοῦ Ὁμήρου, ἥτις καὶ ἐν Σπάρτῃ ἐπεδιώκετο, καὶ ἡ μουσική· ἀλλὰ ταῦτα πάντα ἀφελῶς, καὶ μετ' ἀποφυγῆς παντὸς νεωτερισμοῦ. Ἡ πλήρης αὕτη ἀγωγὴ ἐδίδετο εἰς τοὺς πολίτας, εἰς τοὺς Μώθακας (ἴδ. Εἵλωτες), καὶ ἴσως μετά τινων περιορισμῶν καὶ εἰς τοὺς νόθους (πολίτας). — Ἀπὸ τοῦ ἑβδόμου δ' ἔτους ἐλέγοντο τὰ παιδία μέτυλλα, καὶ ἀπὸ τοῦ δωδεκάτου ἤρχιζεν αὐστηροτέρα καὶ σκληροτέρα δίαιτα. Τὰ παιδία ἔφερον ἔκτοτε ἓν ἐπίβλημα μόνον, ἄνευ χιτῶνος καὶ ἄνευ πεδίλων, καὶ ἐστεροῦντο πασῶν τῶν τοῦ βίου ἀνέσεων. Κατετάττοντο δ' ἕκαστον εἰς μίαν βοῦαν παίδων, ἥτις ὑποδιηρεῖτο εἰς ἴλας. Περὶ τὸ 16ον ἔτος ἐκαλοῦντο σιδεῦναι, καὶ οἱ πρεσβύτεροι τούτων μελλείρινες. Οἱ δὲ πρὸ δύο ἐτῶν τὴν παιδικὴν ἡλικίαν ὑπερβάντες, ἐλέγοντο εἴρινες, καὶ ἐξ αὐτῶν ἐξελέγοντο οἱ ἐπιστάται τῶν ἰλῶν τῶν παίδων. Τὴν ὑπερτάτην διεύθυνσιν τῆς παιδαγωγίας εἶχον ὁ παιδονόμος, ἔχων καὶ μαστιγοφόρους πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἐπιβαλλομένων ποινῶν, καὶ 5 βίδυοι, ἐπιβλέποντες καὶ διευθύνοντες τὰς γυμναστικὰς ἀσκήσεις καὶ τὰς σταδιοδρομίας. Μέρος δ' ἐπίσημον τῶν γυμνοπαιδιῶν ἦν καὶ ἡ ὀρχηστική. Πρὸς ἐνάσκησιν δὲ τῆς ἐπιδεξιότητος καὶ πρὸς ἐπίτασιν τῆς σκληραγωγίας ἦν καθιερωμένη καὶ ἡ κρυπτεία (ἴδ.), ὡς καὶ ἡ ἄδεια τοῦ κλέπτειν τὰς ζωοτροφίας ἐκ μερῶν ἔνθα πρὸς τοῦτο ἐναπετίθεντο ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν πορειῶν. Ὡς δ' οἱ παῖ-

δες, οὕτως, ὅλως ἀντιθέτως ἢ εἰς τὰς Ἀθήνας, ἐνησκοῦντο καὶ τὰ κοράσια εἰς τὴν γυμναστικήν, ἀλλ' εἰς μέρη ἰδιαίτερα· ὅθεν προήρχετο καὶ ὁ σχεδὸν ἀνδρικὸς χαρακτὴρ καί τις τραχύτης περὶ τοὺς τρόπους τῶν Σπαρτιατίδων. Πρὸς τῇ γυμναστικῇ δ' ἐδιδάσκετο ταῖς παρθένοις καὶ ἡ μουσική, ἀλλὰ πάντοτε κατὰ τὸν αὐτὸν νόμον τῆς ἀφελείας καὶ τῆς ἀποφυγῆς τῶν καινοτομιῶν. Ἡ τετράχορδος φόρμιγξ ἦν καὶ ἔμενε τὸ κύριον αὐτῶν ὄργανον, τὸ συνοδεῦον τοὺς χορούς καὶ τοὺς παιᾶνάς των. Εἰ δὲ καὶ ἡ παίδευσις εἰς τὰ γράμματα κυρίως περιωρίζετο, ἀλλ' ὅμως ἀμόρφωτοι δὲν ἦσαν οἱ Σπαρτιᾶται· διότι ἡ συνδιαίτησις πρὸς σκοπὸν μεγαλεπήβολον συμπράξεως πολιτικῆς ἀνέπτυσσε παρ' αὐτοῖς πνεύματος ὀξύτητα καὶ ἐπιτηδειότητα, ἥτις ἐπεφαίνετο ἐν τῇ περιφήμῳ αὐτῶν βραχυλογίᾳ, τῇ ἐν ὀλίγαις λέξεσι πολλὴν ἐγκλειούσῃ ἔννοιαν. Ὅτι δ' ἐπίσημοι ἄνδρες ἤξυρον μετ' ὀξυδερκείας καὶ ἀγχινοίας νὰ διαβλέπωσι τὰς πολιτικὰς περιπετείας, ἀποδεικνύουσι καὶ αὐτὴ ἡ ἱστορία καὶ αἱ δημηγορίαι ἃς ὁ Θουκυδίδης ἀποδίδωσιν εἰς τῆς Σπάρτης τοὺς πολιτικοὺς ἄνδρας καὶ τοὺς στρατηγούς. — Ἡ πολιτικὴ παρακμὴ τῶν Ἑλλήνων δὲν ἐπέφερε πανταχοῦ τὰ αὐτὰ ὡς πρὸς τὴν παιδαγωγίαν ἀποτελέσματα. Καὶ ἐν γένει μὲν ἠλαττώθη αὐτῆς ἡ πρωτοτυπία καὶ ζωηρότης, ἀλλ' ἐκταθεῖσα αὕτη, ἐγένετο συστηματικωτέρα. Αἱ ἐπιστῆμαι διεκρίθησαν, συμφώνως πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν αὐτῶν· καὶ εἰς τὰ κέντρα τῆς παιδείας, τὰς Ἀθήνας, τὴν Ἀλεξάνδρειαν, τὴν Ῥόδον, τὴν Ταρσὸν, ἀνεπτύχθη ἡ ἐγκύκλιος παιδεία, περιλαμβάνουσα τὴν γραμματικὴν, τὴν ῥητορικὴν, τὴν φιλοσοφίαν ἢ διαλεκτικὴν, τὴν ἀριθμητικὴν, τὴν μουσικὴν, τὴν γεωμετρίαν μετὰ τῆς γεωγραφίας, καὶ τὴν ἀστρονομίαν. Οὕτως ἡ Ἑλληνικὴ παίδευσις ἐξηκολούθησεν ἐπικρατοῦσα καὶ ἐπιβαλλομένη καὶ πολὺ ἀφ' οὗ ἀπεσβέσθη ὁ Ἑλληνικὸς πολιτικὸς βίος, καὶ αὐτοὶ οἱ νικηταὶ Ῥωμαῖοι ἐβιάζοντο, καίτοι δυσανασχετοῦντες πρὸς τοῦτο, νὰ δανείζωνται παρὰ τοῦ ἡττηθέντος καὶ παντοίως συντριβέντος λαοῦ πᾶσαν τήν τε ἐξωτερικὴν καὶ ἐσωτερικὴν αὐτοῦ μόρφωσιν. — Τῶν Ῥωμαίων τὸ πνεῦμα ἔτεινε πρὸς τὸ πρακτικώτερον. Γεωπόνοι μάλιστα ὄντες, ἀπέβλεπον πρὸς τὴν κτῆσιν, ἄρα καὶ πρὸς τὴν κατάκτησιν, καὶ πρὸς τὸ δίκαιον τὸ ἐξασφαλίζον αὐτήν. Προσέτι δὲ καὶ ἡ γυνὴ ἐπεῖχε παρ' αὐτοῖς σπουδαιοτέραν θέσιν ἐν τῇ κοινωνίᾳ καὶ ἐν τῇ οἰκογενείᾳ, ἐν ᾗ ὑπερτάτου σεβασμοῦ ἀπελάμβανεν ἡ mater familiae, καὶ ἦν ἐκείνη ἡ πρώτη παιδαγωγοῦσα καὶ υἱοὺς καὶ θυγατέρας. Τὸ νεογνὸν ἐφέρετο ἀμέσως πρὸ τοῦ πατρὸς, ὅστις εἰς σύμβολον ἀναγνωρίσεως τὸ ἐκράτει οὕτως, ὥστε νὰ ἐγγίσῃ τὴν γῆν διὰ τῶν ποδῶν· καὶ διὰ μὲν τὸν υἱὸν τῇ 9ῃ, διὰ δὲ τὴν θυγατέρα τῇ 8ῃ ἡμέρᾳ μετὰ τὴν γέννησιν, ἐτελεῖτο καθάρσιον θυσία κατ' οἶκον, καὶ τοῖς ἐδίδετο τὸ ὄνομα. Εἶτα δ' ἐνεγράφετο τὸ παιδίον εἰς τὸ ληξιαρχικὸν βιβλίον ἐν τῷ ναῷ τῆς Λουκίνας, κατατιθεμένου καὶ ἑνὸς νομίσματος. Μέχρι τῆς ἐνηλικιότητος τῶν υἱῶν ὁ πατὴρ εἶχε πᾶσαν ἐξουσίαν ἐπ' αὐτῶν, καὶ τὴν τῆς ζωῆς καὶ θανάτου, καὶ μετὰ ταῦτα ἔτι, καὶ δημοσίαν λειτουργίαν ἂν ὁ υἱὸς ἐξήσκει, ἡ πατρικὴ ἐξουσία ὑπερίσχυεν ἐπ' αὐτοῦ τῆς τοῦ δημοσίου. Βρέφη ἐξετίθεντο ἐν Ῥώμῃ πολλάκις, τὰ δύσμορφα, εἰς τὴν ἀγορὰν, παρὰ τῇ λεγομένῃ στήλῃ τοῦ γάλατος (lactaria), διότι εἰς τὴν εὐσπλαγχνίαν τῶν παρερχομένων ἐναπέκειτο νὰ δίδωσιν αὐτοῖς γάλα. Ἐπὶ τῆς δημοκρατίας ἡ πρώτη ἀγωγὴ ἐναπέκειτο τῇ ἐπαγρυπνήσει τῆς μητρὸς ἥτις ἐμερίμνα κακαὶ καὶ ἀπρεπεῖς ἐκφράσεις τῶν δούλων νὰ μὴ διαφθείρωσι τὰ παιδία, καὶ ὅπως ταῦτα ἀνατρέφωνται εἰς ἠθῶν αὐστηρότητα. Κατὰ τὸ τέλος δὲ τοῦ 15, ἢ ἴσως πρὶν τοῦ 16 ἔτους, ἐνεδύοντο (τῇ 17ῃ Μαρτίου) τὸν ἀνδρικὸν χιτῶνα (toga virilis), κείροντες καὶ τὴν κόμην των, καὶ ἐνεγράφοντο εἰς τὰ βιβλία τῶν

νεανιῶν (libros juniorum). Εἶτα δ' εἵπετο ἐν ἔτος δοκιμασίας, μεθ' ὃ, κατὰ τὸ 17ον ἔτος, ὁ νέος Ῥωμαῖος κατετάττετο εἰς τὸν στρατόν. Τότε δ' ἔπαυε καὶ ἡ ὑπηρεσία τῶν παιδαγωγῶν, οἵτινες ἦσαν δοῦλοι, καὶ μόνον αἱ πλούσιαι οἰκογένειαι εἶχον τοιούτους κατὰ ζῆλον τῶν Ἑλλήνων, μικρὰν τρέφουσαι πρὸς αὐτοὺς ἐμπιστοσύνην. Ἀλλ' ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων τὸ ἔθος ἐξετάθη, καὶ οἱ παιδαγωγοὶ οὐ μόνον συνώδευον τὰ παιδία εἰς τὰ σχολεῖα, εἰς δημόσια μέρη, εἰς τὰ θέατρα, ἔνθα ὁ Αὔγουστος καὶ θέσεις δι' αὐτοὺς προσδιώρισε πλησίον τῶν τροφίμων των, ἀλλὰ καὶ μέρος τῆς διδασκαλίας ἀνελάμβανον. Τὸ πρῶτον σχολεῖον ἱδρύθη ὑπό τινος Σπ. Καρβιλίου μεταξὺ τοῦ πρώτου καὶ δευτέρου Καρχηδονικοῦ πολέμου. Τὰ δίδακτρα κατεβάλλοντο μηνιαίως, πλὴν ἀπὸ Ἰουλίου μέχρις Ὀκτωβρίου, ὅτε διεκόπτοντο, ὡς καὶ ἡ διδασκαλία· ἡ δὲ στοιχειώδης διδασκαλία περιελάμβανε τὴν ἀνάγνωσιν, τὴν γραφὴν καὶ ἀριθμητικήν, δι' ἣν κατόπιν προσετέθη εἷς ἴδιος ἀριθμητικὸς (calculator) διὰ τοὺς μείζονας παῖδας. Ἀπὸ δὲ τοῦ δευτέρου Καρχηδονικοῦ πολέμου προσετέθη εἷς γραμματικὸς (grammaticus), ἐξηγῶν τοὺς Ἕλληνας καὶ Λατίνους ποιητὰς καὶ λογογράφους. Κατὰ τὸν τελευταῖον δ' αἰῶνα τῆς δημοκρατίας συνέστησαν τὰ ῥητορικὰ σχολεῖα, δι' ὧν βαθμηδὸν ἡ παιδαγωγία ὑπεχώρησεν εἰς τὴν καθαρὰν διδασκαλίαν. Κράτης ὁ ἐκ Μαλλοῦ τῆς Κιλικίας ἦν ὁ πρῶτος Ἑλληνιστὶ ὁμιλῶν γραμματοδιδάσκαλος ἐν Ῥώμῃ· τὴν ῥητορικὴν δ' ἐδίδαξε μετ' αὐτὸν λατινιστὶ ὁ Πλόττος, Γάλλος, καὶ εἶχε πολλοὺς ἀκροατάς, εἰ καὶ πλείονες ἐπροτίμων τὴν ἑλληνικὴν διδασκαλίαν. Μετὰ τῆς ῥητορικῆς δὲ συνείχετο καὶ ἡ φιλοσοφία. Τὰ σχολεῖα ὅμως ταῦτα ἐξώκειλαν εἰς καταγώγια κακοηθείας, καὶ τῷ 161 π. Χ. ἀπηγορεύθη εἰς τοὺς φιλοσόφους καὶ ῥήτορας ἡ ἐν τῇ χώρᾳ διαμονή. Ἀλλ' ὀλίγον μετὰ ταῦτα ἀπαντῶνται ὁ Καρνεάδης, ὁ Κριτόλαος, ὁ Διογένης, διδάσκοντες ἐν Ῥώμῃ ἐπιτυχῶς κατὰ διάφορα συστήματα φιλοσοφικά, ὥστε φαίνεται ὅτι οὐχὶ τὴν χρῆσιν ἀλλὰ τὴν κατάχρησιν κατεδίωξεν ἐκείνη ἡ ἀπαγόρευσις, καὶ οὐχὶ τὴν διδασκαλίαν τῆς φιλοσοφίας, ἀλλὰ τὴν ἐκδιαίτησιν εἰς ἣν αὕτη ὡς πρόφασις μόνον ἐχρησίμευεν. Ἕλληνες ῥήτορες ἐπρέσβευον καὶ διέδιδον προπετῶς παντοίας ἀρχὰς ἀνατρεπτικάς, καθ' ὧν αὐστηρῶς ἐξανίστατο ὁ Κάτων, ὡς κινδυνωδεστάτων, καὶ ἐπέμεινε ν' ἀπαγορευθῇ ἡ εἰς αὐτοὺς προσέλευσις τῶν νέων Ῥωμαίων, οἵτινες μόνον εἰς τὸν νόμον ὤφειλον νὰ ὑπακούωσι καὶ εἰς τὰς ἀρχάς. Τῷ 92 π.Χ. ἐξεδόθη ψήφισμα αὐστηρὰς αὐτῶν ἀποδοκιμασίας ὑπὸ τῶν Κηνσόρων Αἰνοβάρβου καὶ Κράσσου. Ἀλλ ὁ Καῖσαρ ἔδειξεν ἀνοχὴν πρὸς αὐτούς, καὶ παρέσχεν αὐτοῖς, ὡς καὶ εἰς τοὺς ἰατρούς, οἵτινες ἦσαν τέως δοῦλοι, καὶ εἰς τῶν ἐλευθερίων τεχνῶν τοὺς διδασκάλους, τὴν πολιτογράφησιν, καὶ οὕτως ἔπαυσε πᾶσα κατ' αὐτῶν καταδίωξις, ἐν ᾧ κατὰ τῶν φιλοσόφων ἐξηκολούθησεν αὕτη πολλάκις, καὶ ἐπὶ Οὐεσπασιανοῦ (τῷ 74 μ. Χ.), καὶ ἐπὶ Δομιτιανοῦ (τῷ 94) κτλ. Ὁ Αὔγουστος ἔδωκεν εἰς τοὺς ἐγγόνους του διδάσκαλον τὸν Γραμματικὸν Οὐέρριον Φλάκκον, ὅστις ἐπροκάλει διαγωνισμοὺς μεταξὺ τῶν μαθητῶν του, καὶ τοὺς μᾶλλον ἐπιτυγχάνοντας ἐβράβευε διὰ δώρων σπανίων βιβλίων. Ὁ Αὔγουστος τῷ ἔδωκεν ὡς κατάστημα σχολείου τὴν οἰκίαν τοῦ Κατιλίνα ἐπὶ τοῦ Παλατίνου λόφου, καὶ ἐτήσιον μισθὸν 100,000 σεστερτίων (περίπου 22,000 δραχμῶν). Μεγάλη δὲ πρόοδος ὑπῆρξε διὰ τοὺς Ῥωμαίους, ὅτε ὁ Κικέρων πρῶτος ἐπεχείρησε λατινιστὶ νὰ διαπραγματευθῇ ζητήματα φιλοσοφικά· διότι αἱ ἔντεχνοι καὶ ἀξιόλογοι ἐκθέσεις του περὶ τῶν ὑψηλοτάτων τὴν ἀνθρωπίνην ὕπαρξιν ἀφορώντων ἀντικειμένων, εἰ καὶ μὴ ἐντελῶς λύουσαι τὰς περὶ αὐτῶν ἀπορίας, ἀλλ' εἵλκυον ἰσχυρῶς τὴν προσοχὴν καὶ τὸ ἐνδιαφέρον πάντων τῶν διὰ παιδαγωγίας μεμορφωμένων καὶ τὸν νοῦν ἠσκη-

μένων ἐχόντων Ῥωμαίων (ἴδ. καὶ Σ χ ο λ ε ῖ α).

Παιδαγωγὸς, ἴδ. Π α ι δ α γ ω γ ί α.

Παιδάρετος, υἱὸς Λέοντος, στρατηγοῦ Λακεδαιμονίου (Θουκ. Η, 33). Καὶ Παιδάρητος (Πλούτ. Λυκ.).

Παιδεραστία, ἡ ἀγάπη πρὸς τοὺς παῖδας, ἐπικρατοῦσα εἰς τὰ δωρικὰ ἤθη, καὶ ἐπιβαλλομένη ὑπὸ τῶν νόμων τῆς Κρήτης καὶ τῶν τοῦ Λυκούργου, πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς διὰ τῶν ἀνδρῶν παιδεύσεως καὶ μορφώσεως τῶν παιδίων. Πᾶν παιδίον ἀμέμπτου διαγωγῆς ὤφειλε νὰ τρέφῃ ἀγάπην πρὸς ἕνα ἄνδρα ἔντιμον, ἵνα ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν αὐτοῦ ἀνατρέφηται εἰς ἀρετὴν καὶ εἰς τῶν καθηκόντων του τὴν ἐκτέλεσιν· ὡς καὶ ἕκαστος ἀνὴρ εἶχε καθῆκον νὰ ἐκλέγῃ ἓν παιδίον πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον. Καὶ ὁ μὲν ἀνὴρ ὁ θεωρούμενος ὡς ἐραστὴς ἐλέγετο ε ἰ σ π ν ή λ α ς (δηλαδὴ ὁ ἐμπνέων εἰς τὸ παιδίον τὰ ὀρθὰ φρονήματα), ὁ δὲ παῖς, ὁ ἐρώμενος ἐλέγετο ἀ ί τ α ς, πιθανῶς ὁ ἐννοῶν, παραδεχόμενος τὰ διδόμενα αὐτῷ διδάγματα. Κατὰ κανόνα ἐξέλεγεν ὁ εἰσπνήλας τὸν αἴταν· ἐνίοτε ὅμως συνέβαινε καὶ τὸ ἐναντίον, ὁ παῖς νὰ ἐκλέγῃ τὸν ἄνδρα εἰς ὃν ἀφωσιοῦτο. Ἦν δ' ἡ σχέσις αὕτη συμπαθὴς δεσμὸς ἐγκάρδιος, ὑπὸ τῆς κοινωνίας ἐντελῶς ἀναγνωριζόμενος. Ἐν πᾶσιν ἦν ὁ ἀνὴρ τὸ πρότυπον καὶ ὁ ὑπογραμμὸς διὰ τὸν νεανίαν, εἰς τὴν μάχην τὸν εἶχε παρὰ τὸ πλευρὸν αὐτοῦ, εἰς τὴν ἀγορὰν τοῦ λαοῦ τὸν ἀντεπροσώπευε, καὶ ἡ ἀμοιβαία πίστις καὶ ἀγάπη ἐδείκνυτο πολλάκις μέχρι θανάτου. Ἐν Κρήτῃ, ἥτις ἐνίοτε λέγεται ἡ μήτηρ τῆς παιδεραστίας, ἦν ὕβρις διὰ τὸν παῖδα τὸ νὰ στερῆται φ ι λ ή τ ο ρ ο ς, ὡς ἐκεῖ ἐλέγετο ὁ ἐραστής· ὁ δ' ἐρώμενος παῖς ἐλέγετο κ λ ε ι ν ὸ ς (ὁ ἐπαινετὸς). Ὡς δ' αἱ νύμφαι ἐν Σπάρτῃ, οὕτως ἐν Κρήτῃ οἱ παῖδες ἡρπάζοντο. Τοῦτο προηγγέλλετο εἰς τοὺς οἰκείους τοῦ παιδὸς πρὸ τριῶν ἡμερῶν· οὗτοι δὲ τότε μόνον σπουδαίως ἀνθίσταντο, ὅτε ὁ φιλήτωρ ἐκρίνετο ἀνὴρ ἀνάξιος τῆς ἐμπιστοσύνης των. Μετὰ δύο δὲ μῆνας, οὓς συνήθως κατέτριβον εἰς τὴν θήραν, ὁ παῖς, πλούσια λαβὼν δῶρα, ἀπεδίδετο εἰς τὴν ἐλευθερίαν. Ἂν δὲ τότε ἠσθάνετο κλίσιν πρὸς τὸν ἁρπάσαντα αὐτὸν, ἐγίνετο συμπολεμιστὴς αὐτοῦ, καὶ ἐν ταῖς μάχαις παρετάττετο παραπλεύρως αὐτῷ. Ἐντεῦθεν δὲ προέκυπτε σχέσις εὐγενὴς καὶ συμπαθεστάτη, ἧς πολλαὶ καὶ συγκινητικώταται ἐδίδοντο ἀποδείξεις. Ἀλλὰ, πλὴν τῶν διανοητικῶν πλεονεκτημάτων, ἡ ἀγάπη αὕτη ἐστηρίζετο καὶ εἰς φυσικὰ προτερήματα, τὴν νεότητα, τὸ κάλλος, τὴν ἀρτίαν τοῦ σώματος μόρφωσιν. Πᾶσαν δ' οἵαν δήποτε κατάχρησιν τῆς φιλικῆς ταύτης σχέσεως ἠδύνατο ὁ ἐρώμενος νὰ καταδιώξῃ ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων, καὶ ὁ ἔνοχος ἐτιμωρεῖτο δι' ἀτιμίας, ἐξορίας ἢ καὶ θανάτου. Ἐπὶ τῶν λαμπρῶν ἡμερῶν τῆς τῶν Θηβῶν ἱστορίας ὑπῆρχε φαίνεται καὶ ἐκεῖ ἀνάλογός τις δεσμὸς, ὅστις ἦν ἡ βάσις τῶν πολιτικῶν ἑταιρειῶν, καὶ οὗ ἔνδοξον ἀπόδειξιν δίδωσιν ὁ ἡρωϊκὸς ὑπὲρ ἀλλήλων θάνατος τῶν 300 τοῦ ἱεροῦ λόχου ἐν Χαιρωνείᾳ. Παρ' Ὁμήρῳ δ' ἴχνη μόνον καὶ ἀσθενῆ προανακρούσματα τοιούτων φιλικῶν δεσμῶν καὶ τοιαύτης ἀδελφώσεως ἐν τοῖς ὅπλοις διαφαίνονται μεταξὺ τῶν Ἀχαιῶν. Πρωϊμώτατα ὅμως οἱ λυρικοὶ ποιηταὶ ἐνετέρποντο ψάλλοντες ἐν π α ι δ ι κ ο ῖ ς ὕ μ ν ο ι ς τὸν τοιοῦτον ἁγνὸν ἔρωτα πρὸς τοὺς νέους. — Οἱ Λυδοὶ δὲ, φαίνεται, πρῶτοι ἐξηγχείρισαν τὴν τοιαύτην ἁγνὴν σχέσιν εἰς ἔγκλημα, ὃ κατ' ἀρχὰς αὐστηρῶς ἀπέκρουον καὶ ἀπηνῶς ἐτιμώρουν οἱ Ἕλληνες. Παρ' αὐτοῖς ὁ τοιοῦτον αἶσχος ἐξυπηρετῶν ἀπεκλείετο δημοσίων τιμῶν καὶ ἀρχῶν καὶ τῆς προσόδου εἰς τοὺς ναοὺς καὶ τὰς τελετάς. Καὶ ἐν τῇ πρώτῃ μὲν ἀρχαιότητι τοιοῦτον ἔγκλημα ἦν σπανιωτάτη ἐξαίρεσις· ἀλλὰ μετὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν μακεδονικῶν χρόνων, εἰσέφρησεν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἡ μυσαρὰ ἐξαχρείωσις (τ ὰ π α ι δ ι κ ά). Ἡ αἰσχρότης δ' αὕτη ἐπεκράτει καὶ ἐπὶ Ῥωμαίων, μάλιστα ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων. Ὁ δ' ἁγνὸς

καὶ εὐγενὴς ἐκεῖνος ἔρως τῶν Δωριέων ἦν αὐτοῖς ἐντελῶς ξένος.

Παιδονόμοι, οἱ ἡγούμενοι τῶν βουῶν (ἴδ.) ἐν Σπάρτῃ, ἐκ τῶν ἐπισημοτέρων ἀνδρῶν· οἱ προϊστάμενοι δὲ τῶν συσσιτίων ἐν Κρήτῃ, πρὸς ἐπιτήρησιν τῶν παρακαθημένων παιδίων (Ἡσύχ. — Στρβ. Ι, 403. — Ἡρκλ. Ποντιθ. — Νικ. Δμλκ. 158. — Cic. Tusc. II 14).

Παιδοτρίβης, ἴδ. Γυμνάσιον. Παιδαγωγία.

Παιήων, ἴδ. Παιάν.

Παιονία, Παίονες, ἴδ. Μακεδονία. Θράκη.

Παιονικὴ, εὐρὺ πεδίον ἐν Ἀνθεμοῦντι πλησίον τῶν Σταγείρων. (Ἡρδ. Ζ, 125).

Παιόνιος, 1) ἀρχιτέκτων Μιλήσιος, κατὰ Ὀλ. 80, συνῳκοδόμησε μετὰ τοῦ Δάφνιδος τὸ ἐν Μιλήτῳ Διδυμαῖον, ἀρχαιότατον ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, κατασκαφέντα ἐν Ὀλ. 71 (496 π. Χ.). — 2) Γλύπτης ἐκ Μένδης τῆς Θράκης, τῆς ἐπὶ τοῦ Ἕβρου ἰωνικῆς ἀποικίας, συνεργάτης τοῦ Ἀλκαμένους, κατεσκεύασεν, ἐν Ὀλ. 86 (435 π. Χ.), τὸ σύμπλεγμα τοῦ ἐμπροσθίου (ἀνατολικοῦ) ἀετοῦ τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ ναοῦ τοῦ Διός, παριστῶν τὰ πρόσωπα τῆς πάλης τοῦ Πέλοπος πρὸς τὸν Οἰνόμαον (Παυσ. Ε, 20, 6), ἥτις ἐν ταῖς προσφάτοις ἀνασκαφαῖς ἀνευρέθη σχεδὸν ὁλόκληρος. Καὶ Νίκης ἄγαλμα εἰργάσθη ὁ αὐτὸς, ὃ οἱ ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων εἰς Ναύπακτον μετοικισθέντες Μεσσήνιοι εἰς Ὀλυμπίαν ἀνέθηκαν (Παυσ. Αὐτ. 1), ἐπίσης καὶ αὐτὸ ἐκεῖ ἀνευρεθὲν, καὶ ἐξόχου ὂν ὡραιότητος.

Παιόπλαι, λαός τις Παιόνων, κατοικῶν ἐπὶ τοῦ Παγγαίου ὄρους, τοῦ μεταξὺ Μακεδονίας καὶ Θράκης (Ἡρδ. Ζ, 113).

Παῖος (ἡ), πόλις τῆς Ἀρκαδίας παρὰ τὸν ποταμὸν Λάδωνα, πλησίον τῆς Κονδυλίας (Ἡρδ, 6, 127). Κατὰ Παυσανίαν (Η, 23), Πάος.

Παισέκαι, λαὸς Περσικὸς, μεταξὺ Ὤξου καὶ Ἰαξάρτου (Ἡρδ. Γ, 92).

Παισὸς, καὶ Ἀπαισὸς παρ' Ὁμήρῳ, πόλις τῆς Μυσίας ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ, μεταξὺ Λαμψάκου καὶ Παρίου, ἔρημος ἐπὶ Στράβωνος (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 612. — Ἡρδ.).

Παῖτοι, λαὸς οἰκῶν ἐν τῇ Παιτικῇ τῆς Θράκης παρὰ τῷ Ἕβρῳ (Ἡρδ. Ζ, 110. — Ἀρστφ. Ἐκκλ. 979. — Ἀρρ. Α, 11, 1).

Παίων, 1) υἱὸς τοῦ Ἐνδυμίωνος, ἐξ Ἠλιδος ἐλθὼν εἰς Μακεδονίαν. Ἐπώνυμος αὐτοῦ ἦν ἡ Παιονία (Παυσ. Ε. 1). — 2) Υἱὸς τοῦ Ἀντιλόχου, καθ' ὃν ἐκλήθησαν οἱ ἐν Ἀθήναις Παιονίδαι (Παυσ. Β, 18),

Πακάτη, ἴδ. Παγκάστη.

Πάκορος, 1) βασιλεὺς τῶν Πάρθων ἐκ τῶν Ἀρσακιδῶν, υἱὸς τοῦ Ὀρόδου, πρεσβύτερος ἀδελφὸς τοῦ Φραάτου, γεννηθεὶς τῷ 98 π. Χ., ἀρίστης τυχὼν ἀγωγῆς, ἔμπειρος τῆς Ἑλληνικῆς φιλολογίας, καὶ διὰ παντοίων προτερημάτων πεπροικισμένος. Ἦν ἐπικίνδυνος ἐχθρὸς τῶν Ῥωμαίων. Ζῶντος ἔτι τοῦ πατρός του, εἶχεν ἀνακηρυχθῆ τοῦ θρόνου διάδοχος. Ὅτε δ' ὁ πατήρ του συνεμάχησε μετὰ τοῦ Ὀκταβίου κατὰ τοῦ Ἀντωνίου, προέβη αὐτὸς διὰ τῆς Συρίας μέχρι τῆς Ἰωνίας· ἀλλὰ μετὰ ταῦτα ὁ Π. Οὐεντίδιος Βάσσος τῷ ἀφῄρεσε πάλιν πάσας τὰς κατακτήσεις του. Ἐν νέᾳ ἐκστρατείᾳ προέβη, τῷ 39 π. Χ. μέχρι τῆς Μεσογείου· τὸ ἑπόμενον ἔτος ὅμως διὰ δόλου ἐνικήθη ὑπὸ τοῦ Βάσσου, καὶ μετ' ὀλίγον ἀπέθανε (Πλούτ. Ἀντ. Λ). Καθ' Ὁράτιον (III, 6, 9), οἱ Ῥωμαῖοι ἦσαν ἀτυχεῖς εἰς τοὺς κατ' αὐτοῦ πολέμους, διότι τοὺς ἐπεχείρησαν μὴ συμβουλευθέντες τοὺς θεούς. — 2) Υἱὸς τοῦ Πάρθου βασιλέως Βονάκου, ἀποθανόντος τῷ 50 μ. Χ.· ὁ μέσος ἐκ τριῶν ἀδελφῶν. Εἰς αὐτὸν ἐδόθη ἡ Μηδία. Καίτοι δὲ διαφωνήσας πρὸς τὸν νεώτερον ἀδελφόν του Τιριδάτην, βασιλέα τῆς Ἀρμενίας, ὑπεστήριξεν ὅμως αὐτὸν ὅτε οἱ Ῥωμαῖοι προσέβαλον καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν τοῦ κράτους του (Tac. Ann. XIV, 26).

Μετὰ ταῦτα δὲ, προσδληθεὶς ὑπὸ τῶν Σκυθῶν Ἀλάνων, ἔφυγεν εἰς τὰ ὄρη.

Πάκτυες, λαὸς Ἰνδικὸς, οἰκῶν τὴν Πακτυϊκὴν εἰς τὰ βορειοδυτικὰ τῆς Ἰνδικῆς, ἐπὶ τοῦ Ἰνδοῦ, πρὸς τ' ἀνατολικὰ τοῦ Ἀφγανιστὰν (Ἡρδ. Γ, 93. 102. Δ, 44. Ζ, 75) καὶ νῦν ἔτι Πουκτοὺν καλούμενος. Μνημονεύεται ὡς ἐνδεδυμένος αἰγῶν δέρματα, καὶ ἔχων ἰδιόσχημα τόξα καὶ ἐγχειρίδια.

Πακτύη, πόλις τῆς Θρᾳκικῆς Χερσονήσου κατὰ τὴν Προποντίδα, ἔνθα ἀπῆλθεν ὁ Ἀλκιβιάδης τῷ 408 π. Χ., ὅτε οἱ Ἀθηναῖοι τῷ ἀφήρεσαν ἐκ νέου τὴν ἀρχηγίαν (Ἡρδ. ΣΤ, 36. — Διόδ. ΙΓ, 74. — C. Nep. Alc. VII). Νῦν Ἅγιος Γεώργιος.

Πακτύης, 1) Λυδὸς εἰς ὃν ὁ Κῦρος, ὅτε ἐνίκησε τὸν Κροῖσον, ἐνεπιστεύθη τὴν φύλαξιν τοῦ θησαυροῦ αὐτοῦ· ἀλλ' ὅτε ὁ Κῦρος ἀπῆλθε, διήγειρεν ὁ Πακτύης στάσιν κατὰ τοῦ διοικητοῦ Ταβάλου, καὶ ὅτε Περσικὸς στρατὸς ἐστάλη κατ' αὐτοῦ, ἔφυγεν εἰς Κύμην, καὶ ἐκεῖθεν εἰς Λέσβον, καὶ ἔπειτα εἰς Χίον, εἰς τὸ ἱερὸν τῆς πολιούχου Ἀθηνᾶς. Ἀλλ' οἱ Χῖοι, δωροδοκηθέντες, τὸν ἀπέσπασαν ἐκεῖθεν ἱεροσύλως καὶ τὸν παρέδωσαν εἰς τοὺς Πέρσας (Ἡρδ. Α, 153). — 2) Ὄρος τῆς Ἰωνίας ὑπὲρ τὴν Μαγνησίαν (Στρβ.).

Πακτωλὸς, μικρὸς ποταμὸς πηγάζων ἐκ τοῦ Τμώλου τῆς Λυδίας, ῥέων πρὸ τῶν Σάρδεων καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἕρμον. Κατὰ τοὺς ἀρχαίους περιεῖχε πολὺν χρυσὸν εἰς τὴν ἄμμον του, δι' ὃ καὶ χρυσορρόας ἐλέγετο, καὶ ὑπετίθετο ὅτι ἐκεῖθεν ἦσαν καὶ τὰ μεγάλα πλούτη τοῦ Κροίσου (Ἡρδ. Ε, 103. — Ξνφ. Κυρπ. ΣΤ, 2, 11. — Στρβ. ΙΒ, 554. — Virg. Æ, X, 142. — Hor. Epd. VX 20. — Ov. Met. VI, XI, 85). Μεταγενεστέρως ὅμως ὀλίγα ἔσωζεν ἴχνη χρυσοῦ· καὶ νῦν Σαραβὰτ καλούμενος, μόλις ἔχει 10 ποδῶν πλάτος καὶ ἑνὸς βάθος.

Πάκτων, πλοιάριον οὗ τὰ μέρη ἐχωρίζοντο πρὸς τὴν διὰ ξηρᾶς διαμετακόμισιν (Στρβ. ΙΣΤ, Σελ. 1173).

Παλαιάπολις, ἴδ. Νεάπολις.

Παλαιγάμβριον, πόλις τῆς Αἰολίδος ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ (Ξνφ. Ἑλλ. Γ, 1, 6).

Παλαιμόνιος, υἱὸς τοῦ Ἡφαίστου, ἢ Λέρνου, ἐξ Ὠλένου τῆς Αἰτωλίας, Ἀργοναύτης, χωλὸς τοὺς δύο πόδας (Ἀπολδ. Ῥόδ. Α, 202).

Παλαίμων, ἤτοι ὁ παλαιστὴς, 1) ὁ πρὶν Μελικέρτης, υἱὸς τοῦ Ἀθάμαντος (ἴδ.) καὶ τῆς Ἰνοῦς, εἰς τὴν θάλασσαν κρημνισθεὶς μετὰ τῆς μητρός του. Τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐκβρασθὲν εἰς τὸν ἰσθμὸν τῆς Κορίνθου, ἐτάφη ἐκεῖ ὑπὸ τοῦ Σισύφου, καὶ εἰς τιμὴν αὐτοῦ ἱδρύθησαν τὰ Ἴσθμια, ὅτε καὶ ἐπωνομάσθη Παλαίμων, λατρευόμενος ὡς θαλάσσιος θεὸς ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων. Οἱ δὲ Ῥωμαῖοι τὸν ἑταύτιζον μετὰ τοῦ παρ' αὐτοῖς Πορτούμνου (Εὐρπ. Ἰφ. Ταυρ. 261. — Παυσ, Α. Β, 2). — 2) Ἀργοναύτης, υἱὸς τοῦ Ἡφαίστου, τοῦ Αἰτωλοῦ ἢ τοῦ Λέρνου. — 3) Υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Αὐτονόης. — 4) Υἱὸς τοῦ Πριάμου. — 5) Ἐπωνύμιον τοῦ Ἡρακλέους.

Παλαίπαφος, πόλις τῆς Πάφου (ἴδ.).

Πάλαιρος, ἐπὶ νομισμάτων δὲ Πάλειρος, πόλις παραθαλασσία τῆς Ἀκαρνανίας παρὰ τῇ Λευκάδι. Ὁ Θουκυδίδης (Β, 30) μνημονεύει τῶν κατοίκων αὐτῆς, ἧς καὶ ἱκανὰ ἐρείπια σώζονται (Στρβ. Ι, 450, 459).

Παλαιστὴ, ἡ βορειοτάτη παραθαλάσσιος πόλις τῆς Χαονίας ἐν Ἠπείρῳ (Caes. B. C. III, 6. App. B. C. II, 54).

Παλαιστίνη, ἣν κατ' ἀρχὰς ὁ τόπος τῶν Φιλισταίων, τὸ νοτιοδυτικὸν μέρος τῆς Χαναὰν, ἥτις ἐν τῇ Παλαιᾷ γραφῇ ἦν ἡ μεταξὺ τοῦ Ἰορδάνου καὶ τῆς Μεσογείου χώρα· ἀλλὰ μετὰ ταῦτα ὠνομάσθη οὕτω πᾶσα ἡ ἔκτασις ἡ ἀπὸ τοῦ Λιβάνου μέχρι τῆς Χερσονήσου τοῦ Σιναΐ. Ἰουδαία δ' ἐκλήθη μόνον

μετὰ τὴν ἐν Βαβυλῶνι αἰχμαλωσίαν, διότι τῶν φυλῶν προῆρχεν ἡ τοῦ Ἰούδα. Ὁ δὲ Πτολεμαῖος τὴν ὀνομάζει Παλαιστίνην Ἰουδαίαν. Τὰ ὅρια αὐτῆς ἦσαν πρὸς δυσμὰς ἡ Μεσόγειος, καὶ μᾶλλον πρὸς βορρᾶν ἡ Φοινίκη. βορείως δ' ἐπίσης ἡ Φοινίκη μετὰ τῆς Συρίας (ὁ Λίβανος καὶ ὁ Ἀντιλίβανος)· πρὸς ἀνατολὰς ἡ συρικὴ ἔρημος, ἰδίως ἡ χώρα τῶν Ἀμμωνιτῶν· καὶ πρὸς νότον ἡ Ἀραβία, ἰδίως ἡ χώρα τῶν Ἀμαληκιτῶν, τῶν Ἐδωμιτῶν καὶ τῶν Μωαβιτῶν. Ὁ Δαυὶδ ὑπέταξε καὶ τὴν Συρίαν· τοῦ Σολομῶντος τὸ κράτος ἐξετείνετο ἐκ Θαψάκου ἐπὶ τοῦ Εὐφράτου μέχρι τῆς Γάζης καὶ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης. Τὸ μεῖζον μῆκος ἐκ βορρᾶ πρὸς νότον ἦν 35-40 μιλίων, τὸ δὲ μεῖζον πλάτος περὶ τὰ 20, ἡ δ' ἐπιφάνεια περίπου 500 τετραγ. μιλίων. Ἐκ τῶν δύο σειρῶν τοῦ Λιβάνου εἰς τὰ βόρεια τῆς χώρας ἐξετείνοντο διὰ τῆς χώρας διακλαδώσεις ὑπὸ παντοῖα ὀνόματα, Ναφθαλί, Κάρμηλος, Γιλβοὰ, Θαβὼρ, Εὐφραὶμ, Ἐβὰλ, Γαριζὶμ, Ἰούδα, μετὰ τῶν λόφων τῆς Ἱερουσαλὴμ, Σιὼν, κτλ. Πέραν δὲ τοῦ Ἰορδάνου ὑψοῦντο ὁ Ἕρμων καὶ τὸ Ἀβαρίμ. Ὁ πρώτιστος ποταμὸς τῆς χώρας ἦν ὁ Ἰορδάνης (νῦν παρ' Ὀθωμανοῖς Σχεριὰτὲλ Κεβὲρ), προρρέων διὰ διαφόρων πηγῶν ἐκ τοῦ Ἀντιλιβάνου καὶ ἐκ τοῦ Ἕρμωνος. Διαρρέει δὲ διὰ πολλῶν λιμνῶν, τῆς Μερὸμ ἢ Σαμαχωνίτιδος (Τουρκ. ἐλ Χουλὲ), τῆς Γεννησαρὲθ ἢ Τιβεριάδος, ἥτις καὶ Γαλιλαία θάλασσα ἐλέγετο (Τουρκ. Βαρὲλ Ταβαριέ)· ἐκρέει δ' εἰς τὴν νεκρὰν θάλασσαν ἢ Ἀσφαλτίτιδα λίμνην, ἥτις, 11 μίλια μακρὰ, 3 μίλια εὐρεῖα, κεῖται εἰς ὕψος 394 μέτρων ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς Μεσογείου, καὶ ἀντικατέστησε τὴν ποτὲ κοιλάδα Σιττίμ. Οἱ ἐκ δυσμῶν ὁμόρροες τοῦ Ἰορδάνου εἰσὶν ὁ Κερίθ· ὁ Κέδρων (Τουρκ. Βαδὶ ἐλ Ῥαὲβ), ῥέων εἰς τὴν νεκρὰν θάλασσαν· ἐξ ἀνατολῶν δ' ὁ Ἱερομίαξ (τουρκ. Σχερὶ ἀθὲλ Μανδούρ)· ὁ Ἰαβὸκ (τουρκ. Ζέρκα)· ὁ Ἄρνων (τουκρ. Βαϊδὶ Μοδσχὲ 6), ἐκβάλλων εἰς τὴν Νεκρὰν θάλασσαν Ἐν τῇ περιωρισμένῃ αὐτῆς ἐκτάσει ἐγκλείει ἡ Παλαιστίνη ἐν μικροῖς σχεδὸν πάσας τὰς μορφώσεις τῆς γῆς, καὶ ὁμοίως καὶ πάντα τὰ κλίματα, ἀπὸ τῆς τροπικῆς θερμότητος εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ Ἰορδάνου καὶ τὴν λίμνην Γενιζαρὲθ, μέχρι τοῦ δριμέος ψύχους εἰς τὰς κορυφὰς τοῦ Λιβάνου. Καὶ τὰ προϊόντα ἐπίσης εἰσὶν ἀνάλογα, ἀπὸ τῶν φυσμέεων εἰς τὰ ὑπερβόρεια, μέχρι τῶν φοινίκων καὶ ἄλλων καρπῶν οὓς αἱ νότιαι ζῶναι παράγουσιν. Εὔφοροι πεδιάδες, ἄμπελοι, ἐλαιῶνες, μεταξουργεῖα, εἰσὶ πηγαὶ πλούτου διὰ τὸν τόπον· τὰ δάση παράγουσι κέδρους, κυπαρίσσους, δρῦς καὶ φοίνικας, καὶ ἡ Νεκρὰ Θάλασσα ἅλας. Αἱ ἀκρίδες ὅμως ἦσαν μία τῶν ἐπιτοπίων πληγῶν. Κατ' ἀρχὰς ᾤκουν τὴν χώραν οἱ Χαναανῖται, οἵτινες, κατὰ τὴν Γραφὴν, ἐξωλοθρεύθησαν ἢ κατὰ μέρος ὑπετάγησαν ὑπὸ τῶν ἐκ τῆς Αἰγύπτου ἐπελθόντων Ἰσραηλιτῶν. Ἐκ τῶν δώδεκα φυλῶν, τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ Ἰορδάνου κατεῖχον ἐκ βορρᾶ πρὸς νότον ἡ Ναφθαλὶ, Ἀσχὲρ, Ζαβουλὼν, Ἰσαοχὰρ, ἡ ἡμίσεια Μανασσῆ, Ἐφραὶμ, Βενιαμὶν, Δὰν, Ἰούδα, Σιμεών. Ἡ δὲ Γὰδ, καὶ ἡ ἡμίσεια Μανασσῆ, ἦσαν εἰς τοῦ ποταμοῦ τ' ἀνατολικά. Μετὰ τὸν Σολομῶντα ἡ χώρα διῃρέθη εἰς τὰ δύο κράτη, τὸ τοῦ Ἰσραὴλ καὶ τὸ τοῦ Ἰούδα. Ἐπὶ Χριστοῦ ἦσαν ἐντεῦθεν τοῦ Ἰορδάνου ἡ Ἰουδαία, ἡ Σαμάρεια, ἡ Γαλιλαία· ἐκεῖθεν δὲ, ἡ Περαία. Αἱ ἐπισημότατα πόλεις τῆς Ἰουδαίας ἦσαν, ἡ πρωτεύουσα τὰ Ἱεροσόλυμα, ἡ Ἰεριχὼ, ἡ Ἔβρων, ὁ Ἔμμαος, ἡ Λύδδα, ἡ Καισάρεια, ἕδρα τοῦ Ῥωμαίου διοικητοῦ, ἡ Βερσέβα, ἡ Βηθλεὲμ, ἡ Ἀριμάθεια· εἰς τὴν παραλίαν δὲ, ἡ Ἰόππη, ἡ Ἄζωτος, ἡ Ἀσκαλὼν, ἡ Γάζα. Ἐν Σαμαρείᾳ δ' ἦσαν ἡ Σαμάρεια (Σχομερὸν), ἡ Ἰεσραὴλ, ἡ Σιχὲμ, ἡ Σιλὼν. Ἐν Γαλιλαίᾳ δὲ, ἡ Δὰν, ἡ Καπερναοὺμ, ἡ Τιβεριὰς, ἡ Ναζαρὲθ, ἡ Μεγίδδων, ἡ Κανά. Εἰς τὴν Πε-

Ραίαν τέλος, ἡ Καισάρεια Πανεὰς, τὰ Γάδαρα, ἡ Βόσρα, τὰ Γέρασα, ἡ Ῥαββὰθ Ἀμμὼν, ἡ Ἔσβων κλ. — Τὰ σπουδαιότερα δ' ὑπὸ τῆς ἱστορίας ἐκεῖ μνημονευόμενα συμβάντα εἰσὶν, ἡ ἔλευσις τοῦ Ἀβραὰμ εἰς τὴν Χαναὰν περὶ τὰ 2000 π. Χ.· ἡ ἐκδρομὴ τῶν Ἰσραηλιτῶν εἰς Αἴγυπτον, 1800· ἡ ἐπάνοδος ὑπὸ τὸν Μωϋσέα καὶ ἡ νομοθεσία αὐτοῦ, 1500· ἡ κατακυρίευσις τῆς Χαναὰν ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ (τοῦ Ναυῆ), 1460· Θεοκρατικὸς ὀργανισμός· Βασιλεία ἐπὶ Σαοὺλ, 1100· ἀκμὴ αὐτῆς ἐπὶ Δαβὶδ καὶ Σολομῶντος· χωρισμὸς εἰς δύο βασίλεια, τὸ τοῦ Ἰούδα καὶ τὸ τοῦ Ἰσραὴλ, 975. Ἐξ αὐτῶν τὸ δεύτερος κατεστράφη ὑπὸ τῶν Ἀσσυρίων τῷ 722, τὸ πρῶτον ὑπὸ τῶν Βαβυλωνίων τῷ 586· ἀποκατάστασις τοῦ Ἰουδαϊκοῦ κράτους ὑπὸ περσικὴν κυριαρχίαν, 536· ἐπικράτησις τῶν ἐξ Αἰγύπτου Πτολεμαίων, 238 - 176· ἀπελευθέρωσις διὰ τῶν Μακκαβαίων, 167· κατάκτησις τῶν Ῥωμαίων, 63, ὑφ' οὓς ἐξηκολούθουν κυβερνῶντες βασιλεῖς τῆς δυναστείας τῶν Ἰδουμαίων μέχρις 70 μ. Χ.· καταστροφὴ τῆς Ἱερουσαλὴμ ὑπὸ Τίτου, 70, ὅτε ἡ Ἰουδαία μετὰ τῆς Συρίας γίνεται Ῥωμαϊκὴ ἐπαρχία (Στρβ. ΙΣΤ, 760. — Plin. V, 13).

Παλαιστινὸς, υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος, βασιλεὺς τῶν Θρᾳκῶν, ὅστις ἡττηθεὶς ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν του, ἐρρίφθη εἰς τὸν Στρυμόνα ποταμὸν καὶ ἐπνίγη, ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἔφερε πρὶν οὗτος ὁ ποταμὸς (Πλούτρχ.).

Παλαίστρα, ἴδ. Πάλη. Γυμνάσιον.

Παλαίτυρος, ἴδ. Τύρος.

Παλαίφατος, 1) ἐξ Ἀβύδου, φίλος τοῦ Ἀριστοτέλους, ἱστοριογράφος, ἔγραψε Κυπριακὰ, Δηλιακὰ, Ἀττικὰ, Ἀραβικὰ, ἴσως καὶ Τρωϊκὰ, εἰς 9 βιβλία τοὐλάχιστον (Συλλογὴ ἀποσπασμ. Müller, Fragm. Istr. Grec. II, σελ. 338). — 2) Αἰγύπτιος ἢ Ἀθηναῖος γραμματικός. Ὁ τίτλος τοῦ συγγράμματος αὐτοῦ ἦν «Αἰγυπτιακὴ θεολογία, μυθικῶν βιβλίων α'. λύσεις τῶν μυθικῶς εἰρημένων· ὑποθέσεις εἰς Σιμωνίδην». Καὶ ἑτέρου δὲ, «ἱστορία ἰδία». Τούτου, ἢ τοῦ προμνημονευθέντος ὁμωνύμου αὐτοῦ σύγγραμμα ἦν καὶ τὸ ἐπιγραφόμενον «περὶ ἀπίστων», περισωθὲν μὲν, ἀλλ' οὐχὶ ὁλόκληρον, οὐδὲ κατὰ τὴν ἀρχικὴν αὐτοῦ σύνταξιν, ἀλλὰ μετὰ πλείστων παρεμβολῶν. Περιέχει δ' αὐτὸ ἀφελῶς, καὶ οὐχὶ δι' ὕφους ἐπιτετηδευμένου, τὰς ἀλληγορικὰς ἢ ἱστορικὰς ἐξηγήσεις πλείστων μύθων, καὶ ἦν ἄλλοτε σύνηθες διδακτικὸν βιβλίον εἰς τὰ σχολεῖα.

Παλαμήδης, υἱὸς τοῦ Ναυπλίου καὶ τῆς Κλυμένης, θυγατρὸς τοῦ Ἀτρέως ἢ τοῦ Κατρέως ἢ τῆς Ἡσιόνης, ἀδελφὸς τοῦ Οἴακος, ἥρως ἐπὶ τῶν Τρωϊκῶν, φημιζόμενος ἐπὶ συνέσει καὶ νοημοσύνῃ. Τὸν Ὀδυσσέα, μὴ θέλοντα νὰ συνεκστρατεύσῃ εἰς Τροίαν, καὶ ἐν Ἰθάκῃ προσποιηθέντα τὸν παράφρονα, ἀπεκάλυψε διὰ πανουργίας, καὶ τὸν ἐβίασε νὰ μετάσχῃ τοῦ κοινοῦ ἐπιχειρήματος. Τούτου ἕνεκα, κατὰ τὰς μεταγενεστέρας παραδόσεις (Hygin. Fab. 105. — Ov. Met. XIII, 56. — Σχλ. Εὐρπ. Ὀρστ. 432), μισῶν αὐτὸν ὁ Ὀδυσσεὺς, καὶ κατ' αὐτοῦ μετὰ τῶν φθονούντων αὐτὸν Διομήδους καὶ Ἀγαμέμνονος συμπράξας, ἔκρυψεν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ Παλαμήδου χρυσὸν καὶ πλαστὴν ἐπιστολὴν τοῦ Πριάμου, καὶ τὸν ἐσυκοφάντησεν ὡς δωροδοκηθέντα, δι' ὃ καὶ τὸ πλῆθος ἐξαναστὰν τὸν ἐλιθοβόλησεν. Ἀποθνήσκων δ' ὁ Παλαμήδης ἀνεφώνησεν: «Ὦ ἀλήθεια, σὲ ἐλεεινολογῶ, διότι καὶ πρὸ ἐμοῦ σὺ ἀπέθανες». Κατ' ἄλλους μύθους τὸν ἔπνιξαν ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ ὁ Διομήδης ἐπὶ ἁλιείας, ἢ τὸν κατεβίβασαν εἰς φρέαρ ἐν ᾧ ἔλεγον ὅτι ἐκρύπτετο θησαυρὸς, καὶ ἐκεῖ τὸν κατελιθοβόλησαν. Εἰς αὐτὸν οἱ τραγικοὶ καὶ οἱ σοφισταὶ ἀπέδιδον τὴν εὕρεσιν τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων ζ, π, φ, χ, (Εὐριπ. Ἰφγ. Αὐλ. 195. — Ἀπλλδ. Γ, 243), καὶ προσέτι τῶν μέτρων καὶ σταθμῶν, τῶν πεττῶν καὶ τῶν κύβων, τῶν στρατιωτικῶν παρατάξεων, τῶν

φάρων, κτλ. Καὶ ποιητὴς δὲ, καὶ ἀστρονόμος καὶ ἰατρὸς ἐλέγετο περιφανὴς, τῶν συγγραμμάτων του δῆθεν καταστραφέντων ἐθελοκάκως ὑπὸ τῶν ἀπογόνων τοῦ Ἀγαμέμνονος (Σουίδ.). Εἶχε δ' ἐν Αἰολίᾳ, τῆς Λέσβου ἀπέναντι, ἱερὸν καὶ ἀνδριάντα. Ὡς δ' ἡ Ἀργολικὴ πόλις τοῦ Ναυπλίου ἦν ἐπώνυμος τοῦ πατρός του, εἶχε βεβαίως ἐν τῇ ἀρχαιότητι καὶ ἡ ἄκρα αὐτῆς τὸ ὄνομα αὐτοῦ Παλαμήδιον, ὃ διετήρησε μέχρι τοῦδε διὰ τῶν αἰώνων. Κατ' αὐτὸν ὁ φιλόσοφος Ζήνων ὁ Ἐλεάτης (ἴδ.) ἐπωνομάζετο Παλαμήδης ὁ Ἐλεάτης (Πλτ. Φαῖδρ. 261).

Παλάνδας, ἰνδικὸς ποταμὸς πέραν τοῦ Γάγγου (Πτολ.). Νῦν Φάλαο.

Πάλαντα, πόλις μεσόγειος τῆς νήσου Κύρνου (Κορσικῆς) (Πτολ. Ε, 2). Νῦν Βαλάγνη.

Παλάτιον, εἷς τῶν ἑπτὰ λόφων ἐφ' ὧν ἦν ἱδρυμένη ἡ Ῥώμη, ὁ φέρων τὸ ὑπ' Αὐγούστου οἰκοδομηθὲν αὐτοκρατορικὸν ἀνάκτορον, παλάτιον ἐξ αὐτοῦ κληθέν. Κατὰ Στράβωνα Παλλάντιος λόφος. Ἐλέγετο δ' ἐπώνυμος τῆς πόλεως Παλλαντίου, ἣν ὁ Εὔανδρος ἵδρυσεν, ἀποικήσας ἐν τῇ ἐν Ἀρκαδίᾳ πόλεως Παλλαντίου.

Παλευτὴς, τὸ πτηνὸν ὃ καθειργμένον εἰς τὸν κλωβὸν, εἶλκε διὰ τοῦ κελαδήματός του ἄλλα πτηνὰ εἰς τοὺς ἱξούς. Ὁ νῦν κράκτης.

Πάλη, πάλαισμα, παλαισμοσύνη (Ὁμ. Ἰλ. Ψ, 701.—Ὀδ. Θ, 103. 126), εἷς ἐκ τῶν ἀρχαίων γυμνικῶν ἀγώνων. Τούτων, ἑπομένως καὶ τῆς πάλης, προΐστατο ὁ Ἑρμῆς, καὶ μία τῶν θυγατέρων αὐτοῦ ὀνομάζεται Παλαίστρα (Ἀπλλδ. Β, 4, 9). Ἄλλοι δὲ λέγουσιν εἰσαγαγόντας τὴν πάλην εἰς τοὺς ἀγῶνας τὸν Ἀνταῖον καὶ τὸν Κερκύωνα (Πλάτ. Νομ. Ζ, 796), τὸν Ἀθηναῖον Φόρβαντα ἢ τὸν Θησέα (Παυσ. Α, 44, 1.—Σχλ. Πινδ. Νομ. 49). Ἔξοχος παλαιστὴς ἐλέγετο ὁ Ἡρακλῆς, καὶ ἡ ἄσκησις αὕτη ἐπεκράτει ἐπὶ Ὁμηρικῶν χρόνων (Ὁμ. Ἀνωτ.—Ἡσδ. Ἀσπ. 302). Ἐπάλαιον δὲ τότε περίζωμα μόνον φέροντες περὶ τὴν ὀσφὺν (Ὁμ. Ἰλ. Ψ, 700)· ἀπὸ δὲ

Ἀνάγλυφον ἐν Ῥώμῃ.

τῆς 15ης Ὀλυμπιάδος ἐντελῶς γυμνοὶ (Θουκ. Α, 6, καὶ Σχλ.—Διονύσ. Ζ. 72.—Παυσ.), ἀφ' ὅτου καὶ ἐπεκράτησε, κατ' ἀρχὰς παρὰ τοῖς Κρησὶ καὶ τοῖς Λακεδαιμονίοις (Πλάτ. Πολιτ. Ε, 452.—Θουκ. Ἀνωτ.), καὶ εἶτα γενικῶς, νὰ χρίωνται καὶ ἐπιπάσσωνται κόνει τὸ σῶμα. Τὰ τῆς πάλης ἐκανονίζοντο διὰ νόμου (Πλούτ. Νομ. Η, 834.—Λουκ. Ἀναχ. Α, 21. — Αἰλ. π. ἱ. ΙΑ. 1. — Cic. Or. LVXIII). Οὕτως ἀπηγορεύετο μὲν τὸ νὰ κτυπῶσιν, ἀλλ' ἐπετρέπετο τὸ νὰ ὠθῶσιν ἀλλήλους· οἱ παλαισταὶ (Πλούτ. Συμπ. Β, 5.—Λουκ. Ἀρχ. Α, 24), καὶ ὁ Πλούταρχος (Συμπ. Β, 4) ἀποκαλεῖ τὴν πάλην «τεχνικώτατον καὶ περιεργότατον τῶν ἀθλημά-

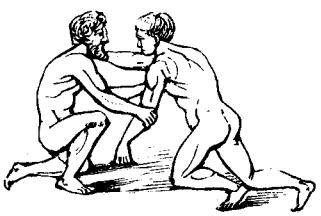

Χειρόγρ. Βιργιλίου.

των». Οὐ μόνον δ' εἰς τὴν μετὰ δυνάμεως τέχνης καὶ δόλου ὑπερίσχυσιν κατὰ τοῦ ἀντιπάλου, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν ὅσης οἷόν τε πλείστης σωματικῆς εὐκαμψίας καὶ χάριτος ἀπέβλεπε συγχρόνως ὁ ἀθλητής. Ἐπὶ Ὁμήρου ἡ πάλη φαίνεται ὅτι ἦτο μόνον ὀρθὴ (ὀρθία, ὀρθοστάδην παλαίειν)· ἀλλ' εἶτα ἐπεκράτησε καὶ ἡ ἀλίνδησις ἢ κύλισις, καθ' ἣν ὁ ἀγὼν ἐξηκολούθει καὶ κατὰ γῆς, μέχριςοῦ ὁ καταρ-

ριφθεὶς, καὶ μὴ δυνάμενος πλέον νὰ ἐγερθῇ, ὡμολόγει ἑαυτὸν ἡττημένον, ἢ ἐγερθεὶς ἐξηκολούθει τὸν ἀγῶνα, καὶ τοῦτο μόνον τρὶς (Πλτ. Νμ. Ζ, 296.—Λουκ. Λεξιφ. ε'. — C. Nep. Epam. II). Ἡ κονίστρα ἔνθα ἐπάλαιον ἐστρώννυτο δι' ἄμμου· τρυφηλοὶ δέ τινες ἐπέθετον καὶ τάπητας (Ξνφ. Ἀνδ. Δ, 8, 26.—Λουκ. Ἀνχ. δ'—Ἀθήν. ΙΒ, 539). Τῇ 37ῃ Ὀλυμπιάδι εἰσήχθη εἰς τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας, καὶ μετὰ ταῦτα καὶ εἰς τὰ ἐν Ἀθήναις Ἐλευσίνια καὶ Θήσεια, καὶ πάλη παίδων (Παυσ. Γ, 11, 6. Ε, 8, 3.—Πινδ. Ὀλυμπ. Η, 68.—Πλούτ. Συμπ. Β, 5.—Gell. XV, 20). Ἐπισημότατος παλαιστὴς ἦν Μίλων ὁ Κροτωνιάτης (Ἡρδ. Γ, 137. — Στρβ. ΣΤ, 262. — Διόδ. ΙΒ, 9). Πλὴν δὲ τῶν γυμνασίων, ἔνθα ἐτελοῦντο καὶ οἱ ἀγῶνες τῆς πάλης, ὑπῆρχον καὶ ἰδιαίτεραι Παλαῖστραι, ὡς ἐν Ἀθήναις ἡ τοῦ Ταυρέου (Πλτ. Χαρμ. ἀρχῇ), ἐν αἷς φαίνεται ὅτι ἐδιδάσκοντο καὶ ἠσκοῦντο οἱ παλαισταί.

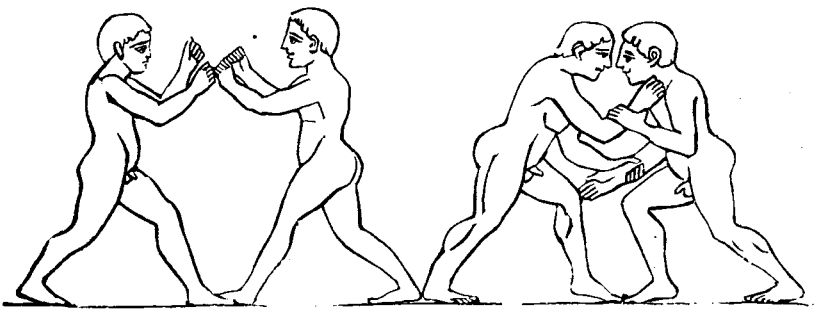

Πάλη, μία τῶν τεσσάρων πόλεων τῆς νήσου Κεφαλληνίας, ἐπώνυμος Παλέως (Πηλέως), υἱοῦ τοῦ Κεφάλου, ἐπὶ ὑψώματος κειμένη ἀπέναντι τῆς Ζακύνθου, εἰς τὸ στενώτατον μέρος τῆς νήσου. Οἱ κάτοικοι Παλεῖς (Ἡρδ. Θ, 28.—Θουκ. Α, 27. 30.—Στρβ. Ι. 455). Τὸ νῦν Ληξοῦρι κεῖται πλησίον αὐτῆς.

Πάλης, ἴδ. Παλίλια.

Παλίβοθρα, ἴδ. Παλίμβοθρα.

Παλιγκάπηλος, Παλίμπωλος ὁ μεταπράτης, ὁ ἐκ καπήλου (μεταπράτου) ἀγοράζων πρὸς μεταπώλησιν.

Παλίκη, πόλις τῆς Σικελίας ἐπὶ τῆς θειούχου ἱερᾶς λίμνης τῶν Παλικῶν (Διόδ. —Στφ. Βυζ.).

Παλικοί, ἐγχώριοι δαίμονες τῶν Σικελῶν, παῖδες τοῦ Διὸς καὶ τῆς νύμφης Θαλίας, θυγατρὸς τοῦ Ἡφαίστου καὶ τῆς Αἴτνης, εἶχον ναὸν καὶ μαντεῖον πλησίον τῆς πόλεως Παλίκης

Παλίλια, ποιμενικὴ ἑορτὴ παρὰ Ῥωμαίοις, πανηγυριζομένη τῇ 21 Ἀπριλίου, καθ' ἣν ἐπεκαλεῖτο ἡ θεότης Πάλης εἰς βοήθειαν καὶ κάθαρσιν, ἐπήδων δὲ τὰ ποίμνια, καὶ τρὶς καὶ αὐτοὶ οἱ ποιμένες ὑπὲρ πυρὰν ἀχύρων. Πάλης δὲ λέγεται ὑπό τινων τῶν Ῥωμαίων συγγραφέων θεὰ, ἀναλογοῦσα πρὸς τὴν Ἑστίαν, ἢ τὴν θεῶν μητέρα, ὑπ' ἄλλων δὲ λέγεται θεὰ, συνεχομένη μετὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Παλατίου λόφου, οἰκουμένου ἐν ἀπωτάτῃ ἀρχαιότητι ὑπὸ ποιμένων (Ovid. Fart. IV. 721.—Tibull. II, 5, 87 —Propert. IV, 4, 73).

Παλίμψηστον, χειρόγραφον ὃ ἐπιμελῶς ἀπέπλυνον, ἵνα γράψωσιν ἐπ' αὐτοῦ νέον κείμενον (Λατινιστὶ codex rescriptus). Τοῦτο ἐγίνετο καὶ ἐπὶ τῆς ἀρχαιότητος. Κατὰ δὲ τὸν μεσαίωνα ἐπέγραφον πολλάκις κείμενα ἐκκλησιαστικὰ, ἰδίως τὰ χρήσιμα διὰ τὰ σχολεῖα, ἐπὶ μεμβρανῶν ἐφ' ὧν ὠχριάσασαι εἶχον σχεδὸν ἐξαλειφθῆ αἱ γραφαὶ ἀρχαίων κλασικῶν συγγραμμάτων. Τεχνηταὶ δ' ἔκτοτε ἐφευρέθησαν διασκευαὶ, δι' ὧν τὰ ἀρχαῖα γράμματα ἀναφαίνονται ζωηρότερα, καὶ οὕτως ἀνευρέθησαν τινὰ ἀπολεσθέντα

κείμενα, ὡς τοῦ Κικέρωνος de re publica τοῦ Φρόντωνος orationes et epistolae, τοῦ Γαΐου institutiones κλ.

Παλινδικία, ἴδ. Δίκη.

Παλίνουρον, ἀκρωτήριον τῆς Λευκανίας ἐν τῇ κάτω Ἰταλίᾳ, ὅπου ἐλέγετο πνιγεὶς Παλίνουρος, ὁ κυβερνήτης τῆς νηὸς τοῦ Αἰνείου (Στρβ.). Νῦν Ἀκρ. Παλέμιδον.

Παλινῳδία, κατ' ἀρχὰς ᾠδή τις ἀναιροῦσα τὰ ἐν ἄλλῃ προγενεστέρᾳ. Ἐλέγετο ὅτι ὁ Στησίχορος (ἴδ.), ποιήσας ᾠδὴν κατὰ τῆς Ἑλένης, ἐτιμωρήθη διὰ τυφλότητος· δι' ὃ γράψας ἑτέραν ὡς ἐκείνης ἀναίρεσιν, παλινῳδίαν, ἀνέβλεψεν αὖθις. Μετὰ ταῦτα ἐπεκράτησεν ἡ λέξις ἐπὶ πάσης ἀναιρέσεως τῶν πρὶν γεγραμμένων.

Παλλαδᾶς, γραμματικὸς καὶ ἐπιγραμματογράφος ἐκ Χαλκίδος ἢ ἐξ Ἀλεξανδρείας, οὗ σώζονται διάφορα ἐπιγράμματα ἐν τῇ Ἀνθολογίᾳ.

Παλλάδιον, 1) πανάρχαιον ξόανον τῆς Ἀθηνᾶς, εἰς ὃ ἀπεδίδετο ἡ ἰδιότης τοῦ νὰ προφυλάττῃ παντὸς κακοῦ τὴν πόλιν ἐν ᾗ ἵδρυτο. Ἵδρυτο δ' ἐν τῇ ἀκροπόλει τῆς Τροίας, τρίπηχυ τὸ ὕψος, ἀρχαϊκῶς κεκλεισμένους ἔχον τοὺς πόδας, καὶ εἶχεν ἐν μὲν τῇ δεξιᾷ προτεταμένον δόρυ, εἰς δὲ τὴν ἀριστερὰν, ἀσπίδα, ἢ ἠλακάτην καὶ ἄτρακτον, τὰ σύμβολα ἢ τῆς πολεμικῆς ἐπιτυχίας ἢ τῆς ἐν εἰρήνῃ προόδου καὶ εὐημερίας. Ὁ Ζεὺς ἐξ οὐρανοῦ τὸ ἔρριψε πρὸς τὸν Ἶλον, ὅτε ἵδρυσε τὸ Ἴλιον, ὡς ἐχέγγυον τῆς εὐτυχίας τῆς νέας πόλεως· ἐπρέσβευον δέ τινες ὅτι κατεσκεύασεν αὐτὸ ἡ Ἀθηνᾶ, εἰς ἐνθύμησιν τῆς ἀγαπητῆς αὐτῇ Παλλάδος, ἣν λέγουσι θυγατέρα τοῦ Τρίτωνος, καὶ ἣν ἐξ ἀπροσεξίας ἐφόνευσε. Κατ' ἄλλους δὲ, ἔλαβεν αὐτὸ ὁ Δάρδανος παρὰ τοῦ Διὸς, ἢ ἦτο ἀφιέρωμα τῆς Ἠλέκτρας. Τὸ ἥρπασαν δ' ἐκ Τρωάδος ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ ὁ Διομήδης, διότι ἡ πόλις δὲν ἦν δυνατὸν νὰ ἐκπολιορκηθῇ ἐν ὅσῳ ἐνέκλειεν αὐτὸ, καὶ ὁ Διομήδης τὸ ἔφερεν εἰς τὸ Ἄργος, Κατὰ τὰς ἀττικὰς διηγήσεις, Δημοφῶν, ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀττικῆς, ἐκέρδησε τὸ ἄγαλμα παρὰ τοῦ Διομήδους· κατ' ἄλλας δὲ παραδόσεις ὑπῆρχον ἐν Τρωάδι δύο Παλλάδια, ἃ ἡ Χρύση εἶχε φέρει ὡς προῖκα εἰς τὸν Δάρδανον, καὶ τὸ μὲν ἓν ἥρπασεν ὁ Ὀδυσσεὺς, τὸ δ' ἄλλο ἔφερεν ὁ Αἰνείας εἰς Ἰταλίαν, κατατεθὲν εἰς Ῥώμην, ἢ Λαβίνιον, ἢ Λουκερίαν κτλ. (Ov. Fast VI, 421). Καὶ εἰς ἄλλας δὲ πόλεις ὑπῆρχον Παλλάδια, καὶ τοιαῦτα, ἀρχαϊκὰ ἢ ὄρθια, ἔνοπλα ἀπαντῶνται πολλάκις ἐν ἀναγλύφοις.

Παλλάδιος, ἰατρὸς ἐξ Ἀλεξανδρείας, μεταγενέστερος τοῦ Γαληνοῦ, γράψας ἑρμηνείας εἴς τινα τῶν τοῦ Ἱπποκράτους (Fabr. III, 68).

Παλλακὴ καὶ **παλλακὶς,** γυνὴ μετ' ἀνδρὸς συνοικοῦσα, οὐχὶ ἐν κοινωνίᾳ νομίμου γάμου, ἀλλὰ μᾶλλον ἐν εἴδει θεραπαινίδος· ὥστε καὶ πᾶσα βία ἐπ' αὐτῆς αὐστηρότατα ἐτιμωρεῖτο· ξένον δ' ἐπ' αὐτοφώρῳ μετ' αὐτῆς τυχὸν συλλαμβανόμενον ἐδικαιοῦτο ὁ ἀνὴρ καὶ νὰ θανατώσῃ (Δμσθ. κ. Νεαίρ. 1886.—Λυσ. π. Ἐρατσθ. φ, Σφ. 95).

Παλλακόπας, διῶρυξ τοῦ Εὐφράτου, ἀρχρμένη 800 στάδια μεσημβρινῶς τῆς Βαβυλῶνος καὶ λήγουσα εἰς τὰ ὑπ' αὐτοῦ σχηματιζόμενα ἕλη πρὸς τοῖς ὁρίοις τῆς Ἀραβίας (Ἀρρ. Ε, 21, 1).

Παλλαντία, 1) θυγάτηρ τοῦ Εὐάνδρου ταφεῖσα εἰς τὸν κατ' αὐτὴν δῆθεν κληθέντα Παλλάντιον ἢ Παλάτιον λόφον ἐν Ῥώμῃ.—2) Ἐπίσημος πόλις τῶν Βακκίων ἐν Ἱσπανίᾳ ἐπὶ ὁμόρρου τινὸς τοῦ Δουρίου (Στρβ. Γ, 162.—App Hist. LV, 80).

Παλλάντιον, ἀρχαιοτάτη πόλις τῆς Ἀρκαδίας, πρὸς ὑσμὰς τῆς Τεγέας, ὅθεν ἐπιστεύετο ὅτι ὁ Εὔανδρος ἐπῴκισε τὴν Ἰταλίαν (Liv. I, 5.—Just. XLIII, 1). Ἐν μετέπειτα χρόνοις, ὅτε οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἔκτισαν τὴν Μεγαλόπολιν, τότε ἐξέπεσε καὶ ἠρημώθη. Εἰς τὴν θέσιν δ' αὐτῆς ἵδρυται ἡ νῦν Τρίπολις (Ξνφ. Ἑλλ, Z, 5, 5.—Παυσ. Η, 3, 1. ΜΓ, 1. —Liv. XLV, 28).

Πάλλας, 1) υἱὸς τοῦ Κρίου καὶ τῆς Εὐρυβίας, εἷς τῶν Τιτάνων, ἀδελφὸς τοῦ Ἀστραίου καὶ τοῦ Πέρσου, ἔσχεν ἐκ τῆς Στυγὸς τέκνα τὸν Ζῆλον, τὴν Νίκην, τὸ Κράτος καὶ τὴν Βίαν (Ἡσίοδ. Θεογ. 375. 383). — 2) Υἱὸς τοῦ Μεγαμήδου, πατὴρ τῆς Σελήνης (Ὅμ. Ὕμν. εἰς Ἑρμ. 100. — 3) Εἷς τῶν Γιγάντων. — 4) Ἶδ. Εὔανδρος. — 5) Υἱὸς τοῦ Πανδίωνος, ἀδελφὸς τοῦ Αἰγέως, γενάρχης τῆς ἐπισήμου γενεᾶς τῶν Παλλαντιδῶν ἐν Ἀθήναις, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Θησέως (Ἀπολλδ. Γ, 15, 9). — 6) Δοῦλος καὶ εἶτα ἀπελεύθερος Ἀντωνίας, τῆς μητρὸς τοῦ Κλαυδίου, ὅστις τῷ ἐνεπιστεύθη τὴν διοίκησιν τῶν οἰκονομικῶν τῆς Ῥώμης, καὶ ἐπείσθη ὑπ' αὐτοῦ μετὰ τὸν θάνατον τῆς Μεσσαλίνης νὰ νυμφευθῇ τὴν Ἀγριππίναν, καὶ παραγκωνίσας τὸν υἱόν του Βρεττανικὸν, νὰ υἱοθετήσῃ τὸν Νέρωνα. Καὶ ἡ δουλικὴ δὲ γερουσία τῷ ἐπεδαψίλευσε τιμὰς καὶ πλούτη. Ἐπὶ Νέρωνος ἀπεβλήθη τῆς ἐπισήμου του θέσεως καὶ ἔζη ἰδιωτεύων· τῷ δὲ 50 μ. Χ. ἐφονεύθη, εἰσηγήσει, ὡς φαίνεται, τοῦ Νέρωνος, ἐποφθαλμιῶντος εἰς τοὺς θησαυρούς του (Tac. Ann. XII, 53, XIII, 14, XIV, 65. — Suet. Vit. II. — Juv. I, 108).

Παλλὰς Ἀθήνη (Ἀθηνᾶ), ἡ ἄνευ μητρὸς θυγάτηρ τοῦ Διὸς, ἐξ οὗ καὶ ὁ ἐριμοπάτρη (κόρη πατρὸς ἰσχυροῦ) ἐπιλέγεται ὑπὸ τῶν ποιητῶν (Ὅμ. Ὀδ. Α, 101)· καθ' Ἡσίοδον δὲ (Θεογ. 886. Ἶδ. καὶ Ὅμ. Ὕμν. εἰς Ἀθην. 58) γεννηθεῖσα ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ Διὸς, ὅστις κατὰ συμβουλὴν τῆς Γαίας, εἶχε καταπίει τὴν πρώτην του σύζυγον Μῆτιν (τὴν φρόνησιν). Μεταγενεστέρως ἐλέγετο ὅτι ὁ Ἥφαιστος, κατά τινας ὁ Προμηθεὺς, ἔσχισε διὰ τοῦ πελέκεως τὴν κεφαλὴν τοῦ Διὸς καὶ ἐξεπήδησεν ἡ Ἀθηνᾶ ἔνοπλος καὶ ἐν νεαρᾷ ῥώμῃ (Πίνδ. Ὀλ. Ζ, 35). Διὰ τοῦτο ἡ Ἀθηνᾶ ἦν ἡ παράστασις τῆς φρονήσεως τοῦ Διὸς, ἐν γένει θεὰ τῆς φρονήσεως καὶ τῆς δυνάμεως. Καθ' ὃ δὲ ἀμήτωρ καὶ ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ Διὸς προελθοῦσα, εἶχε τὸν χαρακτῆρα σχεδὸν ἀνδρικῶς ἐμβριθῆ, καὶ ἦν μεταξὺ τῶν θεαινῶν ἡ αὐστηρῶς καὶ κυρίως παρθένος. Ἦν δὲ καὶ τῶν πόλεων καὶ πολιτειῶν, ἔν τε πολέμῳ καὶ ἐν εἰρήνῃ, ἡ συνετὴ καὶ ἰσχυρὰ ἰθύντρια καὶ προστάτις, καὶ ἐπιδέξιος πρὸς πᾶσαν εἴτε ἀνδρικὴν εἴτε γυναικείαν ἐργασίαν. Οὕτως ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ αὐτὴ πρὸ πάντων ἐστὶν ἡ φίλη καὶ βοηθὸς τοῦ Ὀδυσσέως καὶ τοῦ οἴκου του, τῆς φιλεργοῦ Πηνελόπης, καὶ τοῦ ἔμφρονος Τηλεμάχου. Δι' αὐτῆς ἐπαλινόστησε τέλος ὁ Ὀδυσσεύς· αὐτὴ ἐνεφύσησεν εἰς τὸν Τηλέμαχον θάρρος καὶ ἀνδρείαν, καὶ ἐβοήθησε πατέρα καὶ υἱὸν εἰς τὴν δυσχερῆ πάλην κατὰ τῶν μνηστήρων. Ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ ὁμοφωνεῖ πάντοτε μετὰ τοῦ Διὸς, ὅστις ἀγαπᾷ αὐτὴν ὡς ἰδιότροπον θυγατέρα, οὖσαν τὴν προσωποποίησιν τοῦ ἰδίου του πνεύματος. Ἀλλ' ἀλλαχοῦ, ὡς ἔχουσα ἰδίαν ἀτομικότητα, ἀντιτάττεται ἐνίοτε καὶ πολεμίως αὐτῷ. Οὕτως ἐν τῇ ἀντιθέσει ταύτῃ κατὰ τοῦ Διὸς ἐμφανίζεται οὐ σπανίως ἐν τῇ Ἰλιάδι, καὶ ὁ Ζεὺς ἐν τῇ πρὸς αὐτὴν ἀγάπῃ του, τῇ ἐπιτρέπει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὴν νίκην (Ὅμ. Ἰλ. Θ, 29. Χ, 183). — Ὡς πολιοῦχος ἡ Ἀθηνᾶ προστατεύει πᾶν τὸ συντελοῦν εἰς τὴν τοῦ λαοῦ εὐτυχίαν, τὴν γεωργίαν, τὴν βιομηχανίαν. Ὡς γόνιμον ἔχουσα τὴν φρένα, ὠφέλιμα ἐφεῦρε πολλὰ, τὸ ἄροτρον, τῶν ἵππων τοὺς χαλινοὺς, τὴν διφρηλασίαν, τὴν ναυτιλίαν, τὸ ἔναυσμα τοῦ πυρὸς κτλ., καὶ ἀσκεῖ καὶ διδάσκει πᾶσαν γυναικείαν ἐργασίαν, ὡς Ἐργάνη, καὶ ἦν ἐν γένει θεὰ πάσης σοφίας καὶ ἐπιστήμης. Προΐσταται δὲ καὶ τοῦ δικαίου καὶ τοῦ νομίμου, τῶν δικαστηρίων, πολιτικῶν ἀγορῶν καὶ βουλευτηρίων, ὡς βουλαία καὶ ἀγοραία. Ὡς τὰ πάντα δὲ διορῶσα καὶ ἐπινοοῦσα, λέγεται ὀξυδερκὴς καὶ παριστᾶται γλαυκῶπις. Ἔστι δὲ τῶν πόλεων προστάτις καὶ κατὰ τῶν ἐχθρῶν, ἡ θεότης οὖσα τῆς ἔμφρονος καὶ τακτικῆς πολεμικῆς τέχνης, ἐν ᾧ ὁ Ἄρης ἦν ὁ τῶν αἱματηρῶν καὶ ἀγρίων πολέμων. Τὰ τείχη, αἱ ἀκροπόλεις, οἱ

λιμένες ἦσαν ὑπὸ τὴν προστασίαν της. Ἐντεῦθεν τὰ ἐπίθετα αὐτῆς Ἀλαλκομενηΐς (ἡ βοηθὸς κατὰ τοῦ κινδύνου), Πολιοῦχος, Πολιὰς, Ἀκραία, Ἀκρία, Πυλαῖτις, Κλειδοῦχος, Πρόμαχος, Λαοσόος, Ἀτρυτώνη (ἡ ἀδάμαστος), Νίκη, Ἀγελεία (ἡ τῶν στρατιωτικῶν σωμάτων), Ληΐτις καὶ Λαφρία (ἡ τῶν λαφύρων), Προμαχόρμα (ἡ προμαχοῦσα τῶν ὁρμων καὶ λιμένων). Ὡς θεὰ πολεμικὴ ἐφεῦρε καὶ τὴν σάλπιγγα καὶ τὸν αὐλὸν, δι' ὃ καὶ Σάλπιγξ ἐνιαχοῦ προσελέγετο. Τὸ τὰς πόλεις σῶζον ἄγαλμα αὐτῆς ἦν τὸ Παλλάδιον (ἴδ.), ὃ εἰς πολλὰς πόλεις ὑπῆρχεν. Ἐπελέγετο δὲ καὶ Ὑγίεια καὶ Παιωνία, ὡς θεὰ ἀπὸ νόσων σώζουσα, καὶ ἐν γένει Σώτειρα. Οὕτως ἐλατρεύετο ἐπὶ Ὁμήρου καὶ μετ' αὐτὸν ἐν πάσῃ τῇ Ἑλλάδι. Ἐν δὲ τοῖς προομηρικοῖς χρόνοις, ἦν, ὡς αἱ πλεῖσται θεότητες, θεοποίησις φυσικῆς δυνάμεως, καὶ αἱ ἀρχαιόταται ἕδραι τῆς λατρείας αὐτῆς ἦσαν ἡ Θεσσαλία, αἱ Ἀθῆναι καὶ ἡ Βοιωτία, ἐνταῦθα δὲ μάλιστα ἡ λίμνη Κωπαΐς, ἔνθα ὁ ποταμὸς Τρίτων εἰσβάλλει εἰς αὐτὴν, καὶ ἔνθα ἐλέγετο ὅτι τὸ πάλαι ἔκειτο πόλις τις καταποντισθεῖσα, ἥτις Ἀθῆναι ἐκαλεῖτο. Ἐκεῖθεν δ' εἶχε τὰ ἐπίθετα τριτὼ, τριτωνὶς, τριτογένεια, τριτογενής. Καὶ πανταχοῦ ὅπου ὑπῆρχε τὸ ὄνομα Τρίτων, ἦν καὶ τῆς Ἀθηνᾶς ἡ λατρεία, ὡς καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Λιβύῃ κατὰ τὴν Τριτωνίδα λίμνην (Ἡρδ. Δ, 180), ἔνθα Μινύαι ἐκόμισαν αὐτὴν ἐξ Ἑλλάδος, καὶ οὐχὶ τὸ ἐναντίον, ὡς ἐπιστεύθη ὑπό τινων. Εἰς τὴν Τριτωνίδα λίμνην συνείχετο ἡ Ἀθηνᾶ μετὰ τοῦ Ποσειδῶνος, ὅστις ἐκεῖ καὶ πατὴρ αὐτῆς ἐλέγετο, καὶ ἐν γένει εἰς πολλὰ τῆς Ἑλλάδος μέρη ἀπαντᾶται συνηνωμένη ἡ λατρεία τῶν δύο θεῶν, καὶ ἡ σχέσις τῆς Ἀθηνᾶς μετὰ τῶν Τριτώνων. Ἡ ἀττικὴ χώρα κυρίως ἐθεωρεῖτο ὡς κτῆμα τῆς Ἀθηνᾶς, καὶ πᾶς ὁ ἰδιωτικὸς καὶ δημόσιος βίος, ἡ τῆς γῆς καλλιέργεια, αἱ πολιτικαὶ διατάξεις, ἡ μυθολογία τῆς χώρας πᾶσα, στενὴν εἶχον μετ' αὐτῆς τὴν συνάφειαν. Ἡ πόλις (ἀκρόπολις) ἐθεωρεῖτο ὡς ἡ κατοικία αὐτῆς· ἦν ἡ προστάτις τῆς γεωργίας καὶ τῆς ἐλαιοτροφίας· πρώτη ἐχαλίνωσεν ἵππους (δι' ὃ καὶ Ἱππία προσέτι ἐπεκαλεῖτο), καὶ ἐδίδαξε τὸ βόας ζευγνύειν· εἰσήγαγε νόμους καὶ τάξιν· ἵδρυσε τὸν Ἄρειον Πάγον, καὶ προΐστατο (ὡς Φρατρία) ταῖς φρατρίαις καὶ ταῖς φυλαῖς, αἵτινες ἦσαν ὁ πρῶτος καὶ θεμέλιος ὀργανισμὸς τοῦ ἀττικοῦ λαοῦ. Πρὸς τιμὴν αὐτῆς ἐτελοῦντο αἱ ἐπισημότεραι τῶν ἑορτῶν, ὡς τὰ μεγάλα καὶ μικρὰ Παναθήναια, τὰ

Ἐν Ῥώμῃ, εἰς Ἀλβανικὴν ἔπαυλιν.

Ἐρρηφόρια. Ἐξ Ἀθηνῶν δ' ἐξετάθη τῆς Ἀθηνᾶς ἡ λατρεία εἰς τὴν Ἰωνίαν, εἰς δὲ τὴν Αἰολίδα τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἦλθε πιθανῶς ἐκ Βοιωτίας. Ἐπεκράτει δὲ καὶ πολλα-

χοῦ τῆς Πελοποννήσου, ἐν Ἀργολίδι, Ἀχαΐᾳ, Λακεδαίμονι, κτλ. Ἀλλὰ παρὰ τοῖς Πελοποννησίοις Δωριεῦσιν ἐπεκράτει πρὸ πάντων ὁ πολεμικὸς τῶν θεῶν χαρακτὴρ, καὶ οἱ Σπαρτιᾶται, ὅτε ἐκστρατεύοντες ὑπερέβαινον τῆς χώρας τὰ ὅρια, ἔθυον τὰ διαβατήρια καὶ εἰς αὐτὴν, ὁμοῦ μετὰ τοῦ Διὸς τοῦ Ἀγήτορος· καὶ συνεδέετο προσέτι μετὰ τῶν νέων καὶ ἡρωϊκῶν Διοσκούρων. Ὡς πολιοῦχος, εἶχεν ἐν Σπάρτῃ ναὸν οὗ ἐπεστρω-

Ἐν Μουσείῳ τῶν Παρισίων.

μένοι διὰ χαλκῶν ἐλασμάτων ἦσαν οἱ τοῖχοι, κατὰ τὸν ἀρχαιότατον τρόπον τῆς ἀρχιτεκτονικῆς, ἐξ οὗ καὶ Χαλκίοικος ἐκεῖ ὠνομάζετο, καὶ χαλκοῦν ἦν αὐτῆς τὸ ἄγαλμα. Ἐν Κορίνθῳ ἐπελέγετο Ἑλλωτὶς ἢ Ἑλλωτία, καὶ ἐτελεῖτο αὐτῇ ἐκεῖ ἑορτὴ τὰ Ἑλλώτια μετ' ἀγῶνος λαμπαδουχίας. Εἶχε δὲ καὶ διάφορα ἄλλα ἐπωνύμια πολλαχοῦ, ὡς Ἀγραύλη ἢ Ἄγραυλος (ἡ ἐν τοῖς ἀγροῖς)· Ἀλέα· Ὄγκα ἐν Θήβαις· Προναία καὶ Πρόνοια ἐν Δελφοῖς, Τελχινία, ἐν Βοιωτίᾳ· Ἀσία, ἐν Λακεδαίμονι, κατὰ τὴν ὁμώνυμον πόλιν· Ἰλιὰς ἐν Ἰλίῳ· Ἰτωνὶς ἢ Ἰτωνία, ἐκ τῆς πόλεως Ἴτωνος τῆς Θεσσαλίας· Ἀχαΐα καὶ Παναχαιὶς ἐν Ἀχαΐᾳ. — Τὸ περιφημότατον τῆς Ἀθηνᾶς ἄγαλμα ἦν τὸ ἐν τῷ Παρθενῶνι ἐν Ἀθήναις τῆς Παλλάδος ἢ τῆς Παρθένου, ἀριστούργημα τοῦ Φειδίου (ἴδ. Ἀττικὴ. Φειδίας). Ὁ κυριώτερος χαρακτηρισμὸς εἰς τὰς καλλιτεχνικὰς τῆς θεᾶς παραστάσεις ἐστὶν ἥρεμος ἐμβρίθεια, πνεύματος διαύγεια καὶ δύναμις. Ἡ κεφαλὴ καὶ τὸ βλέμμα ἐλαφρῶς κλίνουσι πρὸς τὴν γῆν, ὡς ἐκ σκέψεως, τὸ μέτωπον ἐστὶν αἴθριον καὶ καθαρὸν, τὰ χείλη σοβαρῶς κεκλεισμένα, τὸ πρόσωπον δ' ἀναλόγως μικρὸν, καὶ ἡ κόμη ἀνεπιτηδεύτως χωριζομένη ἐπὶ τοῦ μετώπου, πίπτει ἐλευθέρα ὀπίσω εἰς τὸν τράχηλον καὶ τοὺς ὤμους. Τὸ ὅλον σῶμα ἐν γένει ἔχει τι τὸ ἀνδρικὸν μᾶλλον ἢ τὸ γυναικεῖως τρυφερόν. Ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔφερε τὸ κράνος, ἐπὶ τοῦ στήθους τὴν αἰγίδα (ἴδ.), ἔχουσαν ὄφεις πέριξ, καὶ κεφαλὴν Γοργόνος ἐν τῷ μέσῳ. Πλὴν δὲ τούτων ἄλλα σύμβολα αὐτῆς εἰσὶν ἡ στρογγύλη ἀσπὶς, μετὰ κεφαλῆς Μεδούσης, ἢ παραστάσεων γιγαντομαχίας ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτῆς, τὸ δόρυ, ἡ γλαυξ, ἡ ἐλαία, ὁ ὄφις, ὁ ἀλέκτωρ. — Παρὰ Ῥωμαίοις δὲ ἡ Παλλὰς Ἀθηνᾶ ἐκαλεῖτο Minerva, παράγωγον τοῦ minervare ἐκ τοῦ mens (ὁ νοῦς). Συνελατρεύετο δ' ἐπὶ τοῦ Καπιτωλίου μετὰ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἥρας, ὑπὸ τὰς εἰρηνικὰς μᾶλλον αὐτῆς ἰδιότητας, ὡς τις Ἐργάνη, προστάτις τῶν τεχνητῶν, τῶν ἰατρῶν (medica), διδασκάλων, καλλιτεχνῶν, ποιητῶν, μάλιστα τῶν μουσικῶν, καὶ πασῶν τῶν γυναικείων ἐργασιῶν. Ἡ κυριωτέρα αὐτῆς ἑορτὴ, ἀπὸ τῆς 19ης Μαρτίου ἀρχομένη, ἦν πενταήμερος (Quinquatria καλουμένη), καὶ ἐτελεῖτο μάλιστα ὑπὸ τῶν βιομηχάνων καὶ τεχνητῶν, καὶ τῆς νεολαίας τῶν σχολείων, ὅτε καὶ οἱ μαθηταὶ ἀπέτινον τοῖς διδασκάλοις τὰ δίδακτρα. Κατ' αὐτὴν, καὶ εἰς ἄλλην μικρὰν ὁμώνυμον τριήμερον ἑορτὴν τῆς 13 Ἰουνίου, καθιεροῦντο αἱ σάλπιγγες, αἵτινες, ὡς καὶ ἡ συντεχνία τῶν σαλπιγκτῶν, ἦσαν ἐν Ῥώμῃ ἰδίως ὑπὸ τὴν προστασίαν της. Ἀλλὰ καὶ ὡς πολεμικὴ θεὰ προσέτι ἐλατρεύετο, πιθανῶς καθ'

Ἑλληνικὴν ἐπιρροὴν, δι' ὃ καὶ οἱ ὁπλομάχοι ἀγωνισταὶ διετέλουν ὑπὸ τὴν προστασίαν αὐτῆς.

Παλλατὶς, ἡ τῇ Παλλάδι ἀνήκουσα. Παλλατίδες πέτραι μέρος τοῦ ὄρους Κρείου πλησίον τοῦ Ἄργους (Καλλμ. εἰς Παλλδ. 42).

Παλλήνη, 1) Χερσόνησος τῆς Μακεδονίας, μεταξὺ τοῦ Θερμαϊκοῦ καὶ τοῦ Τορωναίου κόλπου, ἡ καὶ Φλέγρα λεγομένη. Ἐπ' αὐτῆς ἔθετον οἱ ποιηταὶ τὴν μάχην τῶν Γιγάντων κατὰ τῶν θεῶν (Ἡρδ. Ζ, 123. — Θουκ. Δ, 120). Ὁμώνυμος δ' αὐτῇ ἦν καὶ ὁ ἰσθμὸς δι' οὗ συνείχετο μετὰ τῆς στερεᾶς (Θουκ.). — Εἶχε δὲ καὶ πόλιν τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος (Στρ. Βυζ.), νῦν Κασσάνδραν. — 2) Κώμη καὶ δῆμος τῆς Ἀττικῆς, μεταξὺ Ὑμηττοῦ καὶ Πεντελικοῦ, ἐπὶ τῆς εἰς Μαραθῶνα ἀγούσης ὁδοῦ (Ἡρδ. Α, 62. — Πλούτ. Θησ. ΙΓ.), ἔνθα καὶ νῦν ἔτι ἀπὸ τοῦ Ὑμηττοῦ καταρρέον ῥυάκιον Παλλάνα καλεῖται.

Πάλμυρα, ἡ ἐν τῇ παλαιᾷ Γραφῇ Ταδμὸρ (Α. Βασιλ. 9, 18), ἡ φοινικόπολις, ἐκτίσθη ἐν ἀρχαιοτάτοις χρόνοις ὑπὸ Σολομῶντος, τοῦ βασιλέως τῶν Ἰουδαίων, ὡς ἐμπορικὸς σταθμὸς ἐν τῇ συρικῇ ἐρήμῳ, ἐπὶ Ὀάσιος, μεταξὺ Ἀντιλιβάνου καὶ τοῦ Εὐφράτου. Ὡς ἐκ τῆς θέσεως δ' αὐτῆς πολλὰ ὑπέστη ἐπὶ Ῥωμαίων, ὑπό τε τούτων καὶ τῶν Πάρθων κατὰ τοὺς μεταξὺ τῶν δύο πολέμους· μέχρι τῶν χρόνων τῶν Ῥωμαίων αὐτοκρατόρων ἔθαλλε διὰ τοῦ ἐμπορίου, καθ' ὃ χρησιμεύουσα εἰς τὴν κοινωνίαν μεταξὺ δύσεως καὶ ἀνατολῆς· ἀλλ' εἰς ἀνωτέραν περιωπὴν ἦλθη μόνον κατὰ τὴν γ' ἑκατονταετηρίδα μ.Χ. ὅτε, ἐπὶ τῶν τότε περιπλοκῶν τοῦ Ῥωμαϊκοῦ κράτους, ὁ Ὀδενάτος (261 μ. Χ.) κατεκόσμησε τὴν πόλιν ταύτην, καὶ ἤγειρεν αὐτὴν εἰς πρωτεύουσαν τοῦ νέου κράτους, ὃ ἵδρυσε καὶ ὃ, μετὰ θάνατον αὐτοῦ, ἡ χήρα του Ζηνοβία ἐξέτεινε καὶ ἐπὶ τῆς δυτικῆς Ἀσίας καὶ ἐπὶ τῆς Αἰγύπτου. Ἀλλ' ἐπὶ μακρὸν δὲν διήρκεσε τὸ νεοσύστατον τοῦτο κράτος, καὶ τῷ 273 ἀνέτρεψεν αὐτὸ ὁ αὐτοκράτωρ Αὐρηλιανός. Ἡ πόλις, λεηλατηθεῖσα, σχεδὸν ἐντελῶς κατεστράφη· καὶ ἀνωρθώθη μὲν αὖθις ὑπὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ, ἀλλ' εἰ καὶ ἔμεινε σπουδαῖον φρούριον τῶν μεθορίων, δὲν ἀνέλαβεν ὅμως πλέον. Τὴν σήμερον, ὑπ' Ἀράβων κατοικουμένη ἡ θέσις ἐκείνη, διετήρησε τὸ ἀρχικὸν αὐτῆς ὄνομα Τεδμὸρ, καὶ τῷ 1691 ἀνεκαλύφθησαν ἐκεῖ θαυμάσια ἐρείπια ἀρχαίων στοῶν καὶ ναῶν, ἐν ἄλλοις μεγάλου ναοῦ τοῦ Ἡλίου, τοῦ μάλιστα ἐν Παλμύρᾳ λατρευομένου, μαρτυροῦντα περὶ τῆς ἀρχαίας αὐτῆς εὐπορίας καὶ λαμπρότητος.

Πάλμυς, Τρὼς ἐκ τῶν ἐπισήμων, υἱὸς Ἱπποτίωνος (Ὁμ. Ἰλ. Ν, 792).

Πάλτος, πόλις τῆς Κασιώτιδος ἐν Συρίᾳ (Στρβ. ΙΕ). Σώζονται αὐτῆς τὸ ὄνομα καὶ ἐρείπια.

Παμβοιώτια, πανήγυρις ἐν Βοιωτίᾳ, εἰς τιμὴν τῆς Ἰτωνίας Ἀθηνᾶς, παρὰ τῇ Κορωνείᾳ, συνδεδεμένη, ὡς οἱ μεγάλοι ἀγῶνες ἐν Ἑλλάδι, μετ' ἐκεχειρίας (Στρβ. Θ, 411. — Παυσ. Θ, 34, 1. — Πολύβ. Δ, 3. Θ. 34).

Παμβῶτις λίμνη, ἐν Ἠπείρῳ. Εἰς τὰς ὄχθας αὐτῆς, παρὰ τῇ Δωδώνῃ, ἐλέγετο οἰκήσας ὁ Νεοπτόλεμος, υἱὸς τοῦ Ἀχιλλέως μετὰ τῶν Θεσσαλῶν ὀπαδῶν του. Νῦν λίμνη τῶν Ἰωαννίνων.

Πάμισος, 1) νότιος ὁμόρρους τοῦ Πηνειοῦ ἐν Θεσσαλίᾳ (Ἡρδ. Ζ, 129). Ν. Λαπάρδα. — 2) Ποταμὸς ἐν Μεσσηνίᾳ, πηγάζων ἐκ τῶν συνόρων τῆς Ἀρκαδίας, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Μεσσηνιακὸν κόλπον (Στρβ.). — 3) Μικρὸς ποταμὸς τῆς Λακωνίας, ὁρίζων αὐτὴν πρὸς τὴν Μεσσηνίαν, καὶ ἐκβάλλων παρὰ τοῖς Λεύκτροις (Στρβ. Η, 361). — 4) Ποτάμιον τῆς Ἤλιδος πρὸς τῇ Πύλῳ.

Παμμάχιον, ἐν τοῖς Ῥωμαϊκοῖς χρόνοις ἄλλη λέξις διὰ τὸ παγκράτιον. Ἰδ. (Hyg. Fab. 273).

Παμμένης, νέος εὐγενὴς Θηβαῖος ἐπὶ Ἐπαμεινωνδου, φαίνεται μετασχὼν εἰς τὴν σύστασιν τοῦ Ἱεροῦ Λόχου (Πλούτ. Πελοπ. ΙΗ), ἐπέμφθη δὲ μετὰ τὴν ἐν Λεύκτροις μάχην εἰς Ἀρκαδίαν μετὰ 1000 ἀνδρῶν, ἵνα βοηθήσῃ εἰς τὴν ἵδρυσιν τῆς Μεγαλοπόλεως. Εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διέμενεν, ὅτε ἦν νέος, ὁ Φίλιππος ὁ Μακεδὼν (Πλούτ. Πελπ. ΚΣΤ). Ὅτε δ' ἐκ δευτέρου εἰσέβαλον οἱ Θηβαῖοι εἰς τὴν Πελοπόννησον, ἐκυρίευσεν ὁ Παμμένης τὸν λιμένα τῆς Σικυῶνος, καὶ μνημονεύεται ὡς εἰσβαλὼν καὶ εἰς τὴν Φωκίδα. Καθ' ὅσον δὲ γνωστόν, ἦν ὁ μόνος ἐπίσημος Θηβαῖος, ὁ ἐπιζήσας εἰς τὴν μάχην τῆς Μαντινείας. Ἐπέμφθη δὲ καὶ ἐκ δευτέρου εἰς Μεγαλόπολιν, καὶ τῷ 353 π.Χ. ἔφερεν ἐπικουρίαν 5000 ἀνδρῶν εἰς τὸν ἐξωσθέντα σατράπην Ἀρτάβαζον, ἐνίκησε δὶς τοὺς στρατοὺς τοῦ μεγάλου Βασιλέως καὶ ἐκτήσατο μεγάλην φήμην πολεμικὴν (Διόδ. ΙΔ, 34).

Παμπανὶς, μικρὰ πόλις τῆς ἄνω Αἰγύπτου, δυτικῶς τῆς Τεντύρας κειμένη.

Παμφάης, 1) Ἀργεῖος, περὶ οὗ ἐλέγετο ὅτι ὑπεδέξατο εἰς τὴν οἰκίαν του τοὺς Διοσκούρους (Πίνδ.). — 2) Κάτοικος τῆς Πριήνης ἐν Ἰωνίᾳ, πέμψας δῶρον εἰς τὸν Δαρεῖον ἅμαξαν μεστὴν ἀργύρου (Αἰλ. Π. Ἱ. Δ. 27).

Παμφία, πόλις τῆς Αἰτωλίας, κειμένη κατὰ τὸ ἀνατολικὸν χεῖλος τῆς Τριχωνίδος λίμνης (Πολϐ. Ε, 7).

Πάμφιλος, 1) Εἷς τῶν ὑπὸ τῶν Δαναΐδων φονευθέντων υἱῶν τοῦ Αἰγύπτου (Hygn. Fab. CLXX). — 2) Στρατηγὸς Ἀθηναῖος, σταλεὶς τῷ 389 κατὰ τῆς ἀποστάσης καὶ ὑπὸ τῆς Σπάρτης ὑποστηριζομένης Αἰγίνης, ἐπολιόρκησε τὴν νῆσον, ἀλλ' ὁ στόλος ἀπεδιώχθη, καὶ μόνον μετὰ 5 μῆνας ἐλήφθη ὀπίσω ὁ ἐκεῖ ἀποϐὰς στρατὸς (Ξνφ. Ἑλλ. Ε, 1, 1). Ἴσως δ' ἐστὶν αὐτὸς ὁ περὶ τοὺς αὐτοὺς χρόνους διὰ κατάχρησιν δημοσίων χρημάτων καταδικασθεὶς Πάμφιλος (Ἀρστφ. Πλοῦτ. 114, καὶ Σχλ.), καθ' ὅσον εἰς τὴν περίστασιν ταύτην ἠδύνατο νὰ προκύψῃ κατ' αὐτοῦ δωροδοκίας ὑπόνοια. — 3) Μαθητὴς τοῦ Πλάτωνος καὶ διδάσκαλος τοῦ Ἐπικούρου. — 4) Ζωγράφος ἐξ Ἀμφιπόλεως, μαθητὴς τοῦ Εὐπόμπου, διδάσκαλος τοῦ Ἀπελλοῦ, περὶ τὸ 360 π.Χ. σχολὴν ζωγραφικῆς ἱδρύσας ἐν Σικυῶνι. Κατὰ τὸν χαρακτῆρα τῆς Πελοποννησιακῆς σχολῆς, ἧς ἀνώτατος ἀντιπρόσωπος ἦν ὁ Πολύκλειτος, ἀπέϐλεπε κυρίως εἰς τὴν ἀκρίϐειαν τῶν ἀναλογιῶν, καὶ ἀπῄτει τούτου ἕνεκα παρὰ τῶν μαθητῶν του τὴν σπουδὴν τῆς γεωμετρίας. Ἐνήργησε δὲ καὶ ἐπέτυχε τὴν

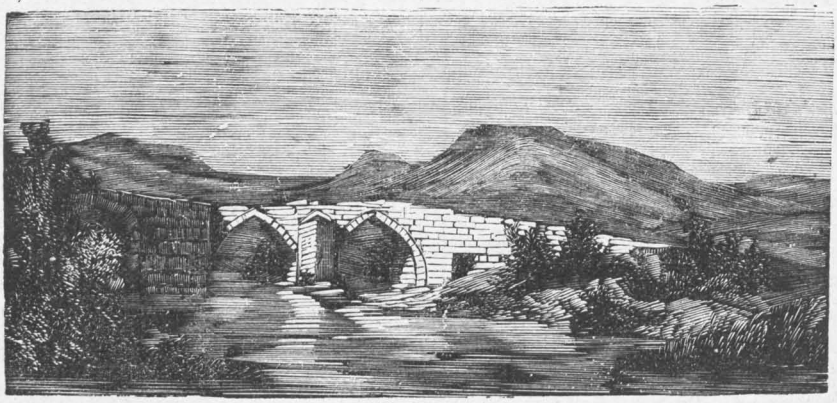

Ἴδ. Πάμισος.

Πάμμιλος, Μεγαρεὺς, κτίστης τῆς Σελινοῦντος ἐν Σικελίᾳ (Θουκ. ΣΤ, 4).

Πάμμων, 1) υἱὸς τοῦ Πριάμου καὶ τῆς Ἑκάϐης (Ὁμ. Ἰλ. Ω, 250). — 2) Πολίτης τις τῆς νήσου Σκύρου (Ἡρδ.).

εἰσαγωγὴν τῆς ζωγραφικῆς εἰς τὰ σχολεῖα, καὶ ἵνα, ἐξευγενιζομένη, παύσῃ οὖσα βιομηχανία χειρωνακτικὴ, τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς ἀσκήσεως αὐτῆς εἰς τοὺς δούλους. Ἐδίδασκε δ' αὐτὴν ἐπὶ μισθῷ, ἐν τάλαντον λαμβάνων διὰ διδασκαλίαν δώδεκα ἐτῶν. Μνημονεύονται δ' αὐτοῦ δύο εἰκόνες, ἡ ἐν Φλιοῦντι νίκη τῶν Ἀθηναίων, ἐν Ὀλ. 103, γ', καὶ Ὀδυσσεὺς ἐπὶ σχεδίας (Plin. XXXV, 36, 8). Καὶ συνέγραψε δ' οὗτος περὶ ζωγραφικῆς καὶ περὶ ζωγράφων.

Παμφυλία, ἀρχαιότατα Μόψου ἑστία, ἣν κατ' ἀρχὰς ἡ στενὴ καὶ μᾶλλον ἄκαρπος παράλιος ταινία γῆς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἡ μεταξὺ Κιλικίας καὶ Λυκίας, χωριζομένη ἀπὸ ταύτης μὲν διὰ τοῦ ὄρους Κλίμακος, ἀπ' ἐκείνης δὲ διὰ τοῦ ποταμοῦ Μέλανος. Τὸ βόρειον αὐτῆς ὅριον ἦν ἡ Πισιδία μετὰ τοῦ ὄρους Ταύρου, πρὸς νότον δ' ἐξετείνετο τὸ Παμφύλιον πέλαγος. Τὸ κυριώτερον αὐτῆς ἀκρωτήριον ἐκαλεῖτο Λευκοθεῖον ἢ Λεύκολλα (ἐκτὸς ἂν τοῦτο ἦν τὸ ἀπέναντι ἀκρωτήριον τῆς Κύπρου), παρὰ τῇ πόλει Σίδῃ. Πρὸς ἀνατολὰς ποταμοὶ αὐτῆς ἦσαν ὁ Καταρράκτης, ὅστις δὶς ὑπὸ τὴν γῆν βυθιζόμενος, ἐκβάλλει τέλος ἀνατολικῶς τῆς Ἀτταλείας (Νῦν Δουδενσού). Ὁ Κέστρος (ν. Ἀκσού)· ὁ Εὐρυμέδων (ἴδ.) (ν. Κέπρου σού)· ὁ Μέλας (ν. Μιναυγὰτ σού). Οἱ κάτοικοι Πάμφυλοι ἦσαν μέρος μὲν αὐτόχθονες, μέρος δὲ Κίλικες καὶ Ἕλληνες, καὶ μέχρις Ἀντιόχου εἶχον τὰς αὐτὰς περιπετείας μετὰ τῶν γειτόνων των. Εἶτα δ' ἐξηρτήθη ἡ Παμφυλία ἐκ τοῦ Περγαμηνοῦ κράτους, καὶ βραδύτερον μετ' αὐτοῦ ὑπετάγη εἰς τὴν Ῥώμην. Οἱ κάτοικοι ἦσαν ἐπιδεδομένοι εἰς τὴν ναυτιλίαν, καὶ προσέτι καὶ εἰς τὴν πειρατείαν. Πόλεις δ' ἦσαν αἱ κυριώτεραι, ἡ λιμένα ἔχουσα Κόρυκος, πιθανῶς αὐτὴ ἡ εἶτα κληθεῖσα Ἀττάλεια· ἡ Πέργη ἐπὶ τοῦ Κέστρου μετὰ περιφήμου ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος. Εἰς αὐτὴν ἀπέβη ὁ Ἀπόστολος Παῦλος· ἡ Ἄσπενδος ἐπὶ τοῦ Εὐρυμέδοντος, εἰς ἀπότομον ὄρος, πλουσίους ἔχουσα ἐλαιῶνας· τὸ Σύλλειον ἐπὶ ὄρους εἰς 40 σταδίων ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς θαλάσσης, καὶ ὀχυρόν· ἡ Σίδη, ἀποικία αἰολικὴ, μετὰ καλοῦ λιμένος. Εἰς αὐτὴν ἐλατρεύετο ἡ Ἀθηνᾶ, καὶ ἐτελοῦντο ἀγῶνες Ὀλυμπιακοί· τὰ Κίβυρα, κ. ἄ. (Στρβ. ΙΔ, 667.—Met. I, 14).

Παμφυλικὸν, μέρος τῆς πόλεως τοῦ Ἄργους, κατὰ τὴν Παμφυλίδα φυλὴν κληθὲν (Πλούτ. π. γυν. ἀρ. τμ. Ζ, 11). Ἴδ. Πάμφυλοι.

Παμφύλιον πέλαγος, ὁ μέγας κόλπος νοτίως τῆς Παμφυλίας, Κιλικίας καὶ Λυκίας (Στρβ. Β, 121. 125. — Liv. XXVII. 23.)

Πάμφυλοι, 1) οἱ κάτοικοι τῆς Παμφυλίας. — 2) Φυλή τις δωρικὴ ἐν Πελοποννήσῳ, ἐπώνυμος τοῦ υἱοῦ τοῦ Αἰγιμιοῦ (Ἡρδ. Ε, 68). Ἴδ. Φυλή.

Πάμφυλος, υἱὸς τοῦ Αἰγιμιοῦ, βασιλέως τῶν Δωριέων ἐπὶ τοῦ ὄρους Πίνδου, συνεκστρατεύσας μετὰ τῶν Ἡρακλειδῶν εἰς Πελοπόννησον, καὶ τὸ ὄνομά του δοὺς εἰς μίαν τῶν δωρικῶν φυλῶν (Πίνδ. Πυθ. Α. 12. —Ἀπλλδ. Γ, 8, 3).

Πάμφως, πανάρχαιος λεγόμενος ποιητὴς Ἀθηναῖος, ταττόμενος μετὰ τοῦ Ὀρφέως, τοῦ Λίνου καὶ τοῦ Μουσαίου ὡς γράψας ὕμνους διὰ τὰ Ἐλευσίνια καὶ τὰ Διονύσια. Ὁ Παυσανίας λέγει αὐτὸν νεώτερον τοῦ Ὠλῆνος καὶ ἀρχαιότερον τοῦ Ὁμήρου, καὶ ὅτι τοὺς πλείστους τῶν ὕμνων αὐτοῦ ἔγραψε διὰ τοὺς Ἀθηναίους, εἰς τὴν Δήμητραν, τὴν Ἄρτεμιν, τὸν Ποσειδῶνα, τὰς Χάριτας, καὶ τὸν ἀρχαιότατον Οἰτόλινον (ἴδ.) διὰ τὸν τάφον τοῦ Λίνου. Κατὰ Φιλόστρατον δ' ἔγραψε καὶ ὕμνον εἰς Δία, ὃν ἀπεμιμήθη ὁ Ὅμηρος.

Πὰν, υἱὸς τοῦ Ἑρμοῦ καὶ μιᾶς ἐκ τῶν θυγατέρων τοῦ Δρύοπος (Ὁμ. Ὕμν. ΙΘ, 34), ἢ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἀρκαδικῆς νύμφης Καλλιστοῦς, ἢ τοῦ Διὸς (ἢ Ἑρμοῦ) καὶ

τῆς Πηνελόπης (Ἡρδ. Γ, 145), ἐγεννήθη ἐπὶ τοῦ Λυκαίου ὄρους τῆς Ἀρκαδίας, καὶ ἀνετράφη ὑπὸ τῶν Ἀρκαδικῶν νυμφῶν (Παυσ. Η, 30). Θεὸς τῶν ἐν Ἀρκαδίᾳ δρυμῶν καὶ τῶν ποιμένων, οὗ καὶ τὸ ὄνομα ἴσως ἐστὶ παράγωγον τοῦ πάω (βόσκω), ὢν ἐκ γενετῆς κεραὸς, τραγόπους, γενειῶν, σιμὸς, δασὺς καὶ ἔχων οὐρὰν, ὥστε καὶ ἡ μήτηρ του ἔντρομος τὸν ἐγκατέλιπεν· ἀλλ' ὁ Ἑρμῆς λαβὼν αὐτὸν, τὸν ἔφερεν εἰς τὸν Ὄλυμπον, ἔνθα πάντες οἱ θεοὶ, ἐξ οὗ δῆθεν καὶ Πὰν ὠνομάσθη, ἐχάρησαν ἐπὶ τῇ θέᾳ τοῦ παραδόξου βρέφους (Ὁμ, Ὕμν. ΙΘ, 47). Εἰς ὄρη καὶ εἰς δάση διαιτώμενος ἔκτοτε, περιάγει εἰς τὰς βοσκὰς, περιποιεῖται καὶ εὐλογεῖ τὰ ποίμνια, ὡς νόμιος, ἐπιμελεῖται τῶν τῆς θήρας ὡς ἀγραῖος, προστατεύει τὴν μελισσουργίαν καὶ τὴν ἁλιείαν, περιφέρεται μετὰ τῶν νυμφῶν, ἐπιδίδεται μετ' αὐτῶν εἰς εὐθύμους ὀρχήσεις, καὶ παίζει αὐταῖς τὴν σύριγγα, μουσικὸν ὄργανον τῆς ἐφευρέσεώς του. Ὡς θεὸς ὅμως τὴν ἐρημίαν φιλῶν, ἐμβάλλει καὶ φόβον μέγαν (τὸν πανικὸν), δι' ὃ καὶ ἡ φοβερά του φωνὴ ἐθεωρεῖτο ὡς στρατοὺς τρέπουσα εἰς φυγὴν, καὶ «ὦ Πάνες!» ἐξεφωνεῖτο ἐπὶ θεάματός τινος φοβεροῦ ἢ ἀπροσδοκήτου (Ἀριστφ. Ἐκκλ.1001). Οἱ Ἀθηναῖοι ἐπίστευον ὅτι τοὺς ἐβοήθησεν εἰς τὴν μάχην τοῦ Μαραθῶνος, δι' ὃ καὶ ἔκτοτε ἦν αὐτῷ ἐν Ἀθήναις ἱερὸν ἓν τῶν ὑπὸ τὴν βορειοδυτικὴν γωνίαν τῆς Ἀκροπόλεως σπηλαίων, ὡς καὶ ἕτερον εἰς τὸν Πάρνηθα, ὑπὸ τὴν Φυλὴν, ἔνθα καὶ ἀνάγλυφα εὑρέθησαν ἀναθήματα· καὶ ἐν Μαραθῶνι εἰς σπήλαιον, καὶ ἐν Σαλαμῖνι ἱδρύθησαν αὐτοῦ ἀγάλματα. Ἐλάτρευον δ' αὐτὸν οἱ Ἀθηναῖοι δι' ἐτησίας λαμπαδοφορίας (Ἡρδ. ΣΤ, 105). Ὡς δὲ καὶ ἕτεροι θεοὶ τῶν δασῶν, οὕτως ἦν καὶ ὁ Πὰν ἔμπειρος εἰς τὴν μαντικὴν, καὶ εἰς αὐτὸν ἀπεδίδετο μάλιστα ὅτι ἐδίδαξε τὸν Ἀπόλλωνα. Ὡς πρὸς τὴν σύριγγα δὲ, ἐπλάσθη ὁ μῦθος, ὅτι ἦν νύμφη αὐτὴ, ἣν ὁ Πὰν ἐπεδίωξε μέχρι τοῦ Λάδωνος ποταμοῦ ἐν Μεσσηνίᾳ· ἐκεῖ δ' αὕτη ὅτι βοηθείᾳ τῶν θεῶν μετεμορφώθη εἰς καλάμους, ἐξ ὧν ὁ Πὰν κατεσκεύασε τοὺς σωλῆνας τῆς σύριγγος (Ον. Met. I, 691). Ἐνίοτε ὅμως παριστᾶται καὶ ἄλλο τι παίζων μουσικὸν ὄργανον. Καὶ τὴν Ἠχὼ δ' ἠγάπησε, καὶ ἐξ αὐτῆς ἔσχεν υἱὸν τὸν Ἴυγκα. Ὡς φίλος δὲ τῆς κωμῳδίας καὶ τοῦ χοροῦ, ἠγάπα καὶ τὴν Χάριν Πειθώ.—Ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις, παρεξηγήσει τοῦ ὀνόματος, ἐθεώρησάν τινες τὸν θεὸν τῶν ἀρκαδικῶν δασῶν ὡς σύμβολον τοῦ παντὸς, καὶ ἡ σύριγξ αὐτοῦ ἠνίττετο δῆθεν τὴν τῶν πάντων ἁρμονίαν. Καθ' ὃ θεὸς τῶν νομῶν, ἐθεωρεῖτο ὡς ἀπαδὸς καὶ τοῦ Διονύσου, εὔθυμος, εἰς ὀρχήσεις ἐπιδιδόμενος, τὰς νύμφας ἐρωτευόμενος. Καὶ πρὸς αὔξησιν τῆς συνοδείας τοῦ Βάκχου ἐπενοήθησαν κατόπιν πολλοὶ Πάνες, καὶ μικροὶ Πανίσκοι. Ἱεραὶ ἦσαν αὐτῷ ἡ πίτυς, ἡ δρῦς· εἰς θυσίαν δὲ τῷ προσεφέροντο ἀγελάδες, κριοὶ, πρόβατα, γάλα, μέλι, γλεῦκος. Ἐκ τῶν τόπων δὲ ἔνθα κυρίως ἐλατρεύετο, ἐπωνομάζετο Λυκαῖος, Τεγαιεὺς, Μαινάλιος. Ἐν Ἀρκαδίᾳ εἶχε τὰ πλεῖστα ἱερὰ, προσέτι δὲ καὶ ἐν Τροιζῆνι, Σικυῶνι, Ὠρωπῷ. Κατὰ δὲ τοὺς Ῥωμαίους ὁ Faunus καὶ ὁ Ianus παρ' αὐτοῖς ἦν ὁ αὐτὸς τῷ Πανί. Ἐν Αἰγύπτῳ δ' ὁ τραγόμορφος Μένδις ἐξελαμβάνετο ὡς ὁ Ἑλληνικὸς Πὰν, δι' ὃ καὶ ἡ πόλις Χέμμις, εἰς ἣν ἐκεῖνος ἐλατρεύετο, μετεφράζετο Πανόπολις (Ἡρδ. Β, 46. 115. Στρ. Βυζ.).

Χαλκοῦν ἀνάγλ. ἐκ Πομπηΐας.

Παναθήναια, ἡ ἐπισημοτάτη τῶν ἐν Ἀθήναις ἑορτῶν εἰς τιμὴν τῆς πολιούχου ἢ πολιάδος Ἀθηνᾶς. Ἡ πρώτη αὐτῆς σύστασις, ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἀθήναια, ἀπεδίδετο εἰς τὸν Ἐριχθόνιον (Ἀρπκρ.—Παρ. Χρον.)· εἶτα δ' ὁ Θησεὺς, ὅτε εἰς ἓν συνέδεσε τοὺς πρὶν ἀπ' ἀλλήλων κεχωρισμένους δήμους τῆς Ἀττικῆς, καὶ τὰς Ἀθήνας συνῴκισεν, ἀπε-

ἀπεκάλεσεν αὐτὰ Παναθήναια, ὡς ὑπὸ πάντων τῶν Ἀθηναίων εἰς ἓν συνημμένων πανηγυριζόμενα (Παυσ. Η, 2, 1. — Πλούτ. Θησ. 24. — Ἀπλλδ. Γ. 14, 6. — Σουίδ. λ. — Hgin. Astron. II 13). Εἰς τοῦ συνοικισμοῦ δὲ τὴν μνήμην ἐσύστησεν ὁ Πεισίστρατος ἑορτὴν τὰ συνοίκια ἢ συνοικέσια, τελουμένην τὴν 16ην ἑκατομβαιῶνος ἐτησίως. Ἦσαν δὲ τὰ Παναθήναια δύο κατηγοριῶν, τὰ μεγάλα Παναθήναια, ἢ ἁπλῶς Παναθήναια λεγόμενα, καὶ τὰ μικρά. Ταῦτα ἦσαν ἐτήσια, ὡς ὑπὸ τῶν ἀρχαίων μαρτυρεῖται, οὐχὶ τριετηρικά, ὡς λέγει μόνος ὁ Λιβάνιος, πιθανῶς ἀντὶ νὰ εἰπῇ ὅτι ἐπανελαμβάνοντο ἐπὶ τρία ἔτη, καὶ τὸ τέταρτον διεκόπτοντο διότι ἀντικαθίσταντο ὑπὸ τῶν μεγάλων (Ὑπθσ. Δμσθ. κ. Μηδ.). Ἐτελοῦντο δὲ μετὰ τὰ Βενδίδια (20 Θαργηλ. Ἰούν.) (Πρόκλ. εἰς Πλάτ. Τίμ. Σλ. 26), πρὸ τῆς 20ης τοῦ ἑκατομβαιῶνος (Ἰούλ. Αὔγ.) (Δμσθ. κ. Τιμκρ. Σλ. 808). Τὰ δὲ Μεγάλα Παναθήναια ἦσαν τετραετηρικά, τελούμενα κατὰ τὸ τρίτον ἔτος ἑκάστης Ὀλυμπιάδος, τὰς τελευταίας ἡμέρας τοῦ Ἑκατομβαιῶνος. Ἡ κυριωτέρα αὐτῶν ἑορτὴ συνίστατο εἰς τὴν πομπὴν μεθ' ἧς νέος πέπλος κροκωτὸς καὶ κατάστικτος, ὃν ὕφαινον ἐπὶ ἐννέα μῆνας παρθένοι ἐκ τῶν ἐπισημοτάτων, δύο ἐρρηφόροι τὸ πρῶτον, καὶ εἶτα αἱ ἐργαστίναι (ἴδ.), ἀνεβιβάζετο εἰς τὴν ἀκρόπολιν καὶ προσεφέρετο τῇ θεᾷ, ἀντικαθιστῶν τὸν ἀρχαῖον. Ἡ πομπὴ παρεσκευάζετο ἐν τῷ ἔξω Κεραμεικῷ, εἰσήρχετο διὰ τοῦ Διπύλου, ὁ πέπλος ἀνηρτᾶτο, ἵνα τοῖς πᾶσι γίνηται ὁρατὸς, ὡς ἱστίον, εἰς πλοῖον διὰ τροχῶν καὶ μηχανισμοῦ ἐπὶ τῆς ξηρᾶς διὰ κωπίων δῆθεν (χιλίᾳ κώπῃ. Φιλόστρ. εἰς Ἡρώδ. Ε, 550) κινούμενον, ὃ ἦν δεδεμένον καὶ ὡς ἠγκυροβολημένον εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον. Ἐκεῖθεν τὴν ναῦν παραλαμβάνοντες οἱ ἐπιφανέστεροι τῶν πολιτῶν, θαλλοφόροι, ἤτοι κλάδους ἐλαίας διὰ χειρῶν ἔχοντες, ἄλλοι κανηφόροι, ἐπὶ τῶν κεφαλῶν φέροντες τῶν θυσιῶν τὰ κανᾶ, οἱ νεώτεροι ἔφιπποι, αἱ γυναῖκες καὶ κόραι τῶν ἐλευθέρων φέρουσαι τὰς εἰς τὴν τελετὴν ἀναγκαίας ὑδρίας καὶ σκάφας (ὑδριαφόροι, σκαφηφόροι, καὶ παρακολουθούμεναι ὑπὸ τῶν γυναικῶν τῶν μετοίκων, αἵτινες ἔφερον δι' αὐτὰς τὰ σκιάδια καὶ τοὺς δίφρους (σκιαδηφόροι, διφροφόροι), πᾶς ὁ πομπεύων λαὸς διέτρεχε τὴν πόλιν ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς μέχρι τοῦ Ἐλευσινίου, περὶ τὴν νῦν Μητρόπολιν, ἐστρέφετο εἶτα πρὸς δυσμὰς ὑπὸ τοὺς βορείους πρόποδας τῆς Ἀκροπόλεως, κατέλειπεν αὖθις τὴν ναῦν εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον ὅθεν τὴν εἶχε λάβει, καὶ ἀνερχόμενος εἰς τὴν ἀκρόπολιν, παρέδιδε τὸν πέπλον εἰς τὸν ἱερέα τῆς Ἀθηνᾶς. Τὴν πομπὴν ταύτην παριστῶσι τὰ ἀνάγλυφα τῆς ζωοφόρου τοῦ

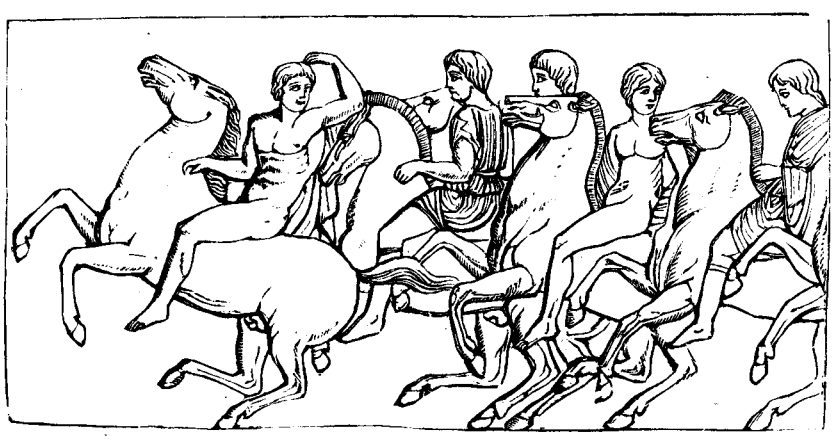

Παρθενῶνος, ἧς σώζεται μέγα μέρος. Κατὰ δὲ τὰς πρὸ τῆς πομπῆς καὶ μετ' αὐτὴν ἡμέρας ἐτελοῦντο γυμνικοὶ ἀγῶνες, οὓς ἐκανόνισε μάλιστα ὁ Πεισίστρατος ἐπὶ Ἱπποκλείδου ἄρχοντος (565 π. Χ.). Ἐπὶ Σόλωνος προσετέθησαν καὶ ῥαψωδῶν ἀγῶνες, ψαλλόντων ἔπη ὁμηρικά, καὶ οὗτοι ἀνεπτύχθησαν καὶ ἐξετάθησαν ὑπὸ Περικλέους (446 π. Χ.) εἰς μουσικοὺς ἀγῶνας ᾠδῆς, αὐλοῦ καὶ κιθάρας ἐν τῷ Ὠδείῳ (Πλούτ. Περ. ΙΓ). Καὶ

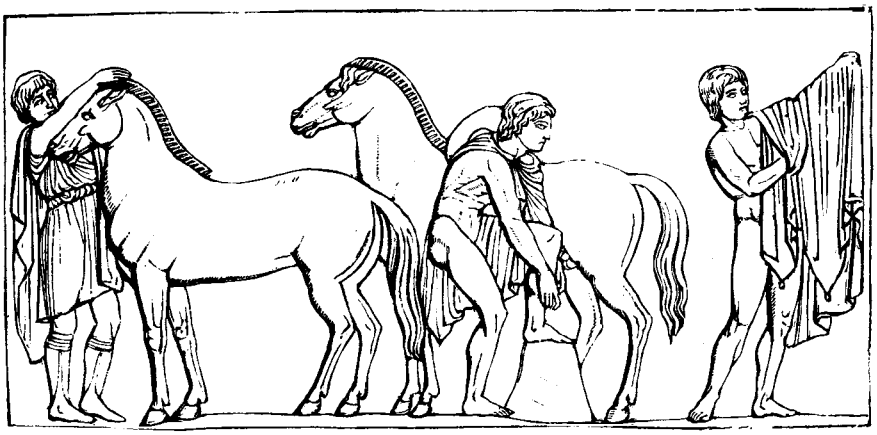

κύκλιοι δὲ χοροὶ ἐψάλλοντο, καὶ ὀρχήσεις ἐτελοῦντο καὶ λαμπαδηδρομίαι, καὶ ἀγῶνες ναυτικοὶ τῶν τριήρεων. Ἡ δὲ πᾶσα ἑορτὴ διήρκει ἀπὸ τῆς 21 ἢ 24 μέχρι τῆς 29 τοῦ Ἑκατομβαιῶνος. Ἐξελέγοντο δὲ 10 ἀθλοθέται, εἷς ἐκ φυλῆς ἑκάστης, καὶ τὸ ἆθλον ἦν, διὰ τοὺς γυμνικοὺς κἂν ἀγῶνας, στέφανος ἐκ κλάδου τῆς ἱερᾶς ἐλαίας, καὶ πήλινος ἀμφορεὺς ἐλαίου ἐκ τοῦ αὐτοῦ δένδρου (Πινδ. Νεμ. Ι. 34). Μετὰ δὲ τοὺς ἀγῶνας ἐπεράτου τὴν ἑορτὴν θυσία ἑκατόμβης καὶ γενικὴ ἑστίασις.—Καὶ ἀλλαχοῦ δ' ἐτελοῦντο Παναθήναια, οἷον ἐν Μαγνησίᾳ, εἰσαχθέντα ὑπὸ Θεμιστοκλέους, ἐν Τέῳ, ἐν Ῥόδῳ.

Πάναινος, Ἀθηναῖος, ἀδελφὸς τοῦ Φειδίου, ζωγράφος ἐπίσημος, μετὰ τοῦ Πολυγνώτου καὶ Μίκωνος ἐν τῇ Ποικίλῃ Στοᾷ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην παραστήσας, καὶ ἐν τῷ ναῷ τοῦ Διὸς ἐν Ὀλυμπίᾳ διάφορα ἀξιόλογα ἔργα ἐκτελέσας (Παυσ. Ἑλλ.--Pl.).

Παναῖοι, λαὸς τῆς Θράκης περὶ τὴν Ἀμφίπολιν (Θουκ. Β, 101).

Παναίτιος, 1) Τήνιος, υἱὸς Σωσιμένους, τριήραρχος, αὐτομολήσας πρὸς τοὺς Ἕλληνας κατὰ τὴν ναυμαχίαν τῆς Σαλαμῖνος (Ἡρδ. Η, 82). — 2) υἱὸς Νικαγόρου, Ῥόδιος, γεννηθεὶς περὶ τὰ 180 π. Χ., σπουδάσας ἐν Ἀθήναις τὴν φιλοσοφίαν ὑπὸ Διογένην τον Βαβυλώνιον καὶ τὸν μαθητὴν αὐτοῦ Ἀντίπατρον τὸν ἐκ Ταρσοῦ. Εἶτα δὲ, μεταβὰς εἰς Ῥώμην, ἐσχετίσθη μετὰ Λαιλίου καὶ τοῦ νεωτέρου Ἀφρικανοῦ, καὶ συνώδευσε τοῦτον εἰς τὴν πρεσβείαν αὐτοῦ διὰ τῆς Ἀσίας εἰς Αἴγυπτον πρὸς Πτολεμαῖον τὸν Φύσκωνα τῷ 143 π. Χ. Ἐδίδαξε δ' ἐν Ῥώμῃ τὴν Στωϊκὴν φιλοσοφίαν, καὶ μεγάλως συνετέλεσεν εἰς αὐτῆς τὴν διάδοσιν, πολλοὺς ἀξίους μαθητὰς ἀναδείξας (Cic. d. Or. III, 21, 23. Tusc. IV, 2. Ofl. II, 2). Εἶτα δ' ἐπανελθὼν εἰς Ἀθήνας, διεδέχθη τὸν διδάσκαλόν του Ἀντίπατρον εἰς τὴν διεύθυνσιν τῆς Στωϊκῆς σχολῆς, καὶ μαθητὰς ἔσχε τὸν Ἀπολλόδωρον ἐκ Νύσης τῆς Καρίας, τὸν Μνήσαρχον, Ἑκάτωνα τὸν Ῥόδιον, τὸν ἐξ Ἀπαμείας τῆς Συρίας Ποσειδώνιον. Ἀπεβίωσε δ' ἐν βαθεῖ γήρατι εἰς Ἀθήνας, καὶ ἐκεῖ διετηρήθη εἰς μνήμην του ἑταιρία ὁμοτραπέζων, καλουμένη Παναιτιαστῶν. Ἔγραψε «Περὶ αἱρέσεων, περὶ προνοίας, περὶ εὐθυμίας» (Cic. Fin. IV, 9)· τὸ δὲ κυριώ-

τερον σύγγραμμά του ἦν τὸ «περὶ καθήκοντος» εἰς βιβλία τρία, καὶ τοῦτο, ὡς λίαν δημοτικόν, ἐλαβεν ὁ Κικέρων ὡς ὑπόδειγμα τῶν δύο πρώτων βιβλίων τοῦ de officiis συγγράμματός του (Cic. Off. II, 17. III, 2. Ad. Att. XVI, 11). Σώζονται δ' ἐλάχιστα τῶν ἔργων αὐτοῦ ἀποσπάσματα. Καὶ εἰς μὲν τὰς γενικὰς ἀρχὰς τῆς σχολῆς ἐνέμεινε πάντοτε· ἀλλ' οὐ σπανίως ἐμετρίαζε τῶν δογμάτων αὐτῆς τὴν αὐστηρότητα, μᾶλλον προσεγγίζων τοῖς περιπατητικοῖς. Καὶ ὡς πρὸς τὴν μαντικὴν ἔτι ἔτρεφε δισταγμούς· τὸ δὲ περὶ καθηκόντων σύγγραμμά του ἦν ὡρισμένον μόνον διὰ τοὺς εἰς σοφίαν προκόπτοντας. Ὡς ἕνα δὲ τῶν ἀξιολογωτέρων διδασκάλων τῆς στωϊκῆς διδασκαλίας θεωρεῖ αὐτὸν ὁ Κικέρων (Διογ. Λ.—Πλούτρ.).—3) Μαθηματικὸς, γράψας «περὶ τῶν κατὰ γεωμετρίαν καὶ μουσικὴν λόγων καὶ διαστημάτων».—4) Τύραννος τῶν Λεοντίνων ἐν Σικελίᾳ.

Παναιτωλικὸν, ἡ γενικὴ τῶν Αἰτωλῶν συνέλευσις, συνερχομένη ἅπαξ κατ' ἔτος, τὸ φθινόπωρον, ἐν Θέρμαις, ἢ ἐνίοτε καὶ ἐν Ναυπάκτῳ. Σκοπὸς κύριος αὐτῆς ἦν ἐν τοῖς ἔπειτα χρόνοις ἡ ἀντίστασις εἰς τὴν Μακεδονίαν. Εἷς τῶν στρατηγῶν τῆς χώρας ἐξελέγετο αὐτῆς πρόεδρος· ἡ δὲ ἔναρξις αὐτῆς ἐτελεῖτο ἐπισήμως καὶ μετ' ἀγώνων (Θουκ. Γ, 94-102.—Πολύβ. Β, 2).

Πανάκεια, θυγάτηρ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, συλλατρευομένη μετ' αὐτοῦ ἐν Ὡρωπῷ (Ἀρσφ. Πλοῦτ. 702.—Παυσ. Α, 34).

Πάνακρα, ὄρος τῆς Κρήτης, μετὰ τῆς Ἴδης συνεχόμενον (Καλλιμ. εἰς Δ. 1. 50).

Πάνακτον, φρούριον μεταξὺ Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας, πολλάκις μεταβὰν ἀπὸ τῆς μιᾶς εἰς τὴν ἄλλην, καὶ τέλος μεῖναν εἰς τὴν Ἀττικὴν (Θουκ. Ε, 3. 42). Λείψανον αὐτοῦ ἐστὶ πύργος σωζόμενος ὑπὲρ τὸ χωρίον Σάλεσι.

Πανάρετος, φιλόσοφος Ἀκαδημαϊκὸς, μαθητὴς τοῦ Ἀρκεσιλάου (Αἰλ.).

Παναχαιοὶ, καθ' Ὅμηρον (Ἰλ. Β, 404. Η, 73. 159) πάντες ὁμοῦ οἱ Ἕλληνες, οἱ πανέλληνες.—Μετὰ ταῦτα Παναχαιὶς ἦν πᾶσα ἡ Ἀχαΐα, ὅθεν καὶ ἐπίθετον ἐκεῖ τῆς Ἀθηνᾶς (Παυσ. Ζ, 20), ὡς καὶ Παναχαία, τῆς Δήμητρος ἐν Αἰγίῳ τῆς Ἀχαΐας.

Πανδάρεος, 1) Ἐφέσιος, ζῶν ἐν τοῖς ἀγροῖς, ᾧ ἡ Δήμητρα ἔδωκε τὸ δῶρον νὰ τρώγῃ ὅσον θέλει χωρὶς νὰ ἐνοχλῆται. Θυγάτηρ αὐτοῦ ἦν ἡ Ἀηδὼν, γυνὴ τοῦ Πολυτέχνου (Ἀντ. Λιβ. 11).—2) Μιλήσιος, υἱὸς τοῦ Μέροπος, κλέψας ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ Διὸς ἐν Κρήτῃ χρυσοῦν κύνα, καὶ δοὺς αὐτὸν τῷ Ταντάλῳ εἰς φύλαξιν. Ὅτε ὅμως ὁ Ζεὺς ἐζήτησε τὴν ἀπόδοσιν αὐτοῦ, ἔφυγεν εἰς Ἀθήνας καὶ ἐκεῖθεν εἰς Σικελίαν, ἔνθα ἀπέθανε μετὰ τῆς γυναικός του Ἁρμοθέας. Ἡ μία τῶν θυγατέρων του, κατὰ σύγχυσιν μετὰ τῆς προμνημονευθείσης, ὠνομάζετο Ἀηδὼν (ἴδ.). Περὶ δὲ τῶν δύο ἄλλων Μερόπης καὶ Κλεοδώρας, ἢ Καμείρας καὶ Κλυτίας, διηγεῖται ὁ Ὅμηρος, ὅτι ἐν μικρᾷ ἡλικίᾳ μείνασαι ὀρφαναὶ, ἐπροστατεύθησαν ὑπὸ τῆς Ἀφροδίτης, τῆς Ἥρας, τῆς Ἀρτέμιδος καὶ τῆς Ἀθηνᾶς, καὶ ἔλαβον ὡς δωρεὰν τὴν καλλονὴν καὶ τὴν ἱκανότητα εἰς τὰς τέχνας. Ὅτε ὅμως ἡ Ἀφροδίτη, κατ' ἐντολὴν τοῦ Διὸς, ἦλθε νὰ ταῖς ἀναγγείλῃ εὐτυχῆ γάμον, ἀνήρπασαν αὐτὰς αἱ Ἅρπυιαι, καὶ τὰς παρέδωκαν δούλας εἰς τὰς Ἐριννύας (Ὁμ. Ὀδ. Υ, 66).

Πάνδαρος, 1) Υἱὸς τοῦ Λυκάονος, ἀρχηγὸς τῶν ἐν Ζελείᾳ Λυκίων εἰς τὸν Τρωϊκὸν πόλεμόν, τοξότης ἐπιδεξιώτατος, εἰς ὃν αὐτὸς ὁ Ἀπόλλων εἶχε δωρήσει τὸ τόξον του. Πληγώσας τὸν Μενέλαον, παρεκώλυσε τὴν εἰρήνην ἥτις ἐπρόκειτο νὰ κλεισθῇ. Μετὰ ταῦτα δ' ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Διομήδους (Ὁμ. Ἰλ, Β, 824. Δ, 88. Ε, 290).—2) Υἱὸς τοῦ Ἀλκάνορος, δίδυμος ἀδελφὸς τοῦ Βιτύου, σύντροφος τοῦ Αἰνείου, φονευθεὶς ὑπὸ Τούρνου (Virg. Æ. IX, 672. 755).

Πανδαταρία, νῆσος τοῦ Τυρρηνικοῦ πελάγους, ἀπέναντι τῆς Καμπανίας. Ν. Βανδοτιένα. Εἰς αὐτὴν κυρίως ἐξωρίζοντο αἱ γυναῖκες τῶν αὐτοκρατορικῶν οἰκογενειῶν τῶν Ῥωμαίων (Στρβ. Ε, 233.—Suet. Tib. LIII. —Tac. Ann. I, 53 XIV, 63).

Πανδέλετος, συκοφάντης τις ἐν Ἀθήναις (Ἀρστφ. Νφ. 920).

Πάνδημος, ἐπίθετον τῆς Ἀφροδίτης, κατ' ἀντίθεσιν τῆς Οὐρανίας (Πλτ. Συμσ. 185). Ἐν Ἀθήναις εἶχε ναὸν ἐν τῇ ἀγορᾷ, οὗ ἡ ἵδρυσις ἀπεδίδετο εἰς τὸν Θησέα, ὅτε συνῴκισε τοὺς δήμους τῆς Ἀττικῆς εἰς τὴν πόλιν (Παυσ. Α, 2. 2), Ἐλατρεύθη δ' ὑπὸ τὸ αὐτὸ ὄνομα καὶ ἐν Θήβαις (Παυσ. Ο, 16).

Πάνδια, ἑορτὴ ἐν Ἀθήναις ἀρχαιοτάτη, πιθανῶς τῷ Διΐ τελουμένη ὑπὸ πάντων τῶν Ἀθηναίων, ὡς τὰ Παναθήναια τῇ Ἀθηνᾷ. Ἀπεδίδετο δὲ, ἕνεκα τοῦ ὑνόματος, ἡ εἰσαγωγὴ τῆς ἑορτῆς ταύτης εἰς τὸν πανάρχαιον βασιλέα τῶν Ἀθηνῶν Πανδίονα, ἢ κατ' ἄλλους (Μ. Ἐτυμ. λ. — Φωτ. λ.) εἰς τὴν Πανδίην. Ἡ ἐποχὴ τῆς αὐτῶν τελέσεως ἦν εὐθὺς μετὰ τὰ Διονύσια (Δμσθ. κ. Μειδ. Σλ. 517).

Πανδίη, θυγάτηρ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Σελήνης (Ὁμ. Ὕμν. ΛΒ, 15).

Πανδιονὶς, φυλή, μία τῶν δέκα ἀττικῶν, κληθεῖσα κατὰ τὸν βασιλέα Πανδίονα.

Πανδίων, 1) ὁ πρῶτος, ἐν Ἀθήναις, υἱὸς τοῦ Ἐριχθονίου, βασιλεύσας περὶ τὰ 1463 π. Χ. ἐπὶ 40 ἔτη, πατὴρ τοῦ διαδεχθέντος αὐτὸν Ἐρεχθέως, τῆς Πρόκνης καὶ τῆς Φιλομήλης. Ἐπ' αὐτοῦ ἐπιστεύοντο ἐπισκεφθέντες τὴν Ἀττικὴν ὁ Διόνυσος καὶ ἡ Δήμητρα, καὶ εἰσαγαγόντες τὴν ἀμπελουργίαν καὶ τὴν γεωργίαν. Κατὰ τοῦ Λαβδάκου, βασιλέως τῶν Βοιωτῶν, ἐκάλεσεν εἰς ἐπικουρίαν τὸν Θρᾷκα βασιλέα Τηρέα, εἰς ὃν ἔδωκεν εἰς γυναῖκα τὴν θυγατέρα του Πρόκνην.—2) Υἱὸς τοῦ Κέκροπος καὶ τῆς Μητιαδούσης, δεύτερος τοῦ ὀνόματος βασιλεὺς τῶν Ἀθηνῶν, ὑπὸ τῶν Μητιονιδῶν ἐκδιωχθεὶς εἰς Μέγαρα, ἔνθα ἐνυμφεύθη τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως Πύλαντος, καὶ διεδέχθη αὐτόν. Ἦν πατὴρ τοῦ Αἰγέως, τοῦ Πάλλαντος, τοῦ Νίσου, τοῦ Λύκου καὶ τοῦ Οἰνέως· καὶ αὐτοῦ ἠρῷον καὶ ὁ τάφος ἐδείκνυντο ἐν Μεγάροις. Ἐν Ἀθήναις δ' ἵδρυτο ἀνδριὰς αὐτῷ πρὸς τοῖς τῶν Ἐπωνύμων, καὶ ἄλλος ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως. Μετὰ θάνατον αὐτοῦ οἱ υἱοί του (Πανδιονίδαι), ἐπανελθόντες εἰς Ἀθήνας, ἐξέβαλον τοὺς Μητιονίδας, καὶ ὁ μὲν Αἰγεὺς ἔλαβε τὴν ὑπερτάτην ἐξουσίαν, ὁ Λύκος τὴν ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς, ὁ Πάλλας τὴν ἐπὶ τῆς νοτίας ἀκτῆς τῆς Ἀττικῆς, καὶ ὁ Νίσος τὴν ἐπὶ τῆς Μεγαρίδος (Παυσ. Α, 5, 3. Ι, 10, 1).

Πανδοκεῖον, ξενοδοκεῖον, καταγώγιον, τὰ ξενοδοχεῖα πρὸς κατάλυσιν ξένων, τὸ πρῶτον σπάνια ἐν Ἑλλάδι, ὅτε οἱ ἀλλοδαποὶ παρὰ τοῖς φίλοις (ξένοις) αὐτῶν κατέλυον. Ἀλλὰ μετὰ ταῦτα αἱ μεγάλαι πανηγύρεις, ἡ αὔξησις τῆς ἐμπορικῆς συγκοινωνίας, κατέστησαν αὐτὰ ἄφευκτα εἰς τὰ μεγάλα κέντρα τοῦ πληθυσμοῦ καὶ τὰς εἰς αὐτὰ ἀγούσας ὁδούς, καὶ οἱ πρέσβεις εἰς τοιαῦτα πολλάκις κατέλυον, καθ' ὃ μὴ ἔχοντες φίλους παρ' οἷς νὰ γίνωσι δεκτοὶ (Αἰσχν. π. Πρπρσβ. 273). Εἰς τὴν θέσιν τῶν Πλαταιῶν, ἀφ' οὗ τὰς κατέστρεψαν, ἀνήγειραν οἱ Σπαρτιᾶται μέγα τοιοῦτο Πανδοκεῖον ἢ καταγώγιον (Θουκ. Γ, 63).

Πανδοσία. 1) πόλις τῆς Θεσπρωτίας ἐν Ἠπείρῳ ἐπὶ τοῦ Ἀχέροντος, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος εἰς Ἀλέξανδρον, τὸν βασιλέα τῶν Μολοσσῶν (Δημ. Ἀλ. Liv. VIII, 28.—Just. XII, 2). — 2) Πόλις ὀχυρὰ τῶν Βρουτίων εἰς τὰ μεθόρια τῆς

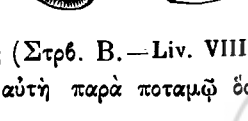

Λευκανίας (Στρβ. Β.—Liv. VIII, 24), κειμένη καὶ αὐτὴ παρὰ ποταμῷ ὅστις ἐπίσης

ἐκαλεῖτο Ἀχέρων, ἀποικία τῶν Κροτωνιατῶν. Εἰς ταύτην ἐφονεύθη ὁ βασιλεὺς τῆς Ἠπείρου Ἀλέξανδρος. Κατὰ Πλούταρχον (Πύρρ.) ἔκειτο μεταξὺ Ἡρακλείας καὶ τοῦ ποταμοῦ Στίριδος. Νῦν Ἀγγλώνα.

Πανδοῦρα, μουσικὸν ὄργανον, κατὰ μὲν Ἡσύχιον, ἡ σύριγξ τοῦ Πανός· ἀλλ' ὀρθότερον, ὡς φαίνεται, κατὰ Πολυδεύκην (Δ, 60), ἐντατὸν ὄργανον τρίχορδον.

Πάνδροσος, θυγάτηρ τοῦ βασιλέως τῶν Ἀθηνῶν Κέκροπος, ἀδελφὴ τῆς Ἔρσης καὶ τῆς Ἀγραύλου. Ὁ Ἑρμῆς ἔσχεν ἐξ αὐτῆς τὸν Κήρυκα. Φιλτάτη τῇ Ἀθηνᾷ, συνελατρεύετο μετ' αὐτῆς ἐν τῷ ναῷ τῷ Ἐρεχθείῳ, καὶ Πανδρόσιον ἰδίως ἐλέγετο ἡ δυτικὴ αὐτοῦ διαίρεσις, ἐν ᾗ φαίνεται ὅτι ἔθαλλε καὶ ἡ ἱερὰ ἐλαία. (Πολυδ. Η, 9. — Παυσ. Α, 27. — Rang. üb. d. Erechth.).

Πανδώρα, ἡ πρώτη γυνὴ ἦν, κατά τινας μύθους, διέταξε τὸν Ἥφαιστον νὰ πλάσῃ, καὶ ἔπεμψεν εἰς τὴν γῆν ὁ Ζεύς, πρὸς τιμωρίαν τῶν ἀνθρώπων δεχθέντων τὸ πῦρ ὃ εἶχε κλέψει ὁ Προμηθεὺς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. Καὶ ἡ μὲν Ἀφροδίτη ἔδωκεν αὐτῇ ἐξαίρετον κάλλος, ἡ δ' Ἀθηνᾶ τὴν εἰς τὰς τέχνας ἐπιδεξιότητα, αἱ Ὧραι πᾶν θέλγητρον καὶ πᾶσαν χάριν. Τῇ ἐδόθη ὅμως συγχρόνως νὰ φέρῃ καὶ κιβώτιον πάντων τῶν κακῶν περιεκτικόν. Οὕτως ἐφωδιασμένην τὴν ἔπεμψεν ὁ Ζεὺς διὰ τοῦ Ἑρμοῦ πρὸς τὸν Ἐπιμηθέα, ὅστις, παρὰ τὰς συμβουλὰς τοῦ ἀδελφοῦ του Προμηθέως, τὴν ἐνυμφεύθη, καὶ τότε, ἐκ τῆς κύστεως ἀνοιχθείσης ἐξώρμησαν πάντα τὰ δεινὰ ὅσα ἔκτοτε βασανίζουσι τὸ ἀνθρώπινον γένος (Ἡσδ. Θεογ. 571. Ἔργ. κ. Ἡμ. 81. — Ἀπλλδ. Α. 7, 2). — Ἄλλως, σύντροφος τῆς Ἑκάτης καὶ τῶν Ἐριννύων, σιδηροῦν τὸ σῶμα ἔχουσα, καὶ βασάνους ἐπιβάλλουσα τοῖς ἀνθρώποις (Ὀρφ. Ἀργ. 973).

Πάνδωρος, υἱὸς τοῦ Ἐρεχθέως, βασιλέως τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς Διογενείας, ἀδελφὸς Πανδίωνος τοῦ Β (Ἀπλλδ. Γ, 15, 1).

Πανεῖα (δείματα), ἡ πανικοὶ φόβοι (ἴδ. Πὰν), οἱ αἰφνιδίως καὶ ἀναιτίως ἐμπίπτοντες εἰς πλήθη, ἐκ τοῦ Πανός, ὡς ὀπαδοῦ τοῦ Διονύσου, ἐμβαλόντος εἰς τούτους τοὺς Ἰνδοὺς διὰ τῆς ἠχήσεως τῶν μουσικῶν ὀργάνων ἃ εἶχεν ἐξεύρει (Λουκ. Βακχ. 4), ἢ τοὺς Πέρσας ἐν Μαραθῶνι (Ἡρδ. ΣΤ, 105).

Πανελλήνιος, ἐπίθετον ὑφ' ὃ ὁ Ζεὺς ἀρχαιότατα ἐλατρεύετο ἐν Δωδώνῃ· καὶ ἐν Αἰγίνῃ δ' ὑπῆρχε βωμὸς αὐτοῦ, ἱδρυθείς, ὡς ἐλέγετο, ὑπὸ τοῦ Αἰακοῦ τῷ Διΐ, ὡς σώσαντι τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ ἀνομβρίας, ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὑψηλοῦ ὄρους τῆς νήσου, ὅπερ καὶ αὐτὸ ἐξ αὐτοῦ Πανελλήνιον ἐκλήθη (Ἡρδ. Θ, 7. — Πίνδ. Νεμ. Ε, 10. — Παυσ. Β, 30, 4). Καὶ ἐν Ἀθήναις εἰς τὸν Πανελλήνιον Δία ᾠκοδομήθη ὁ ἀνατολικὸς ὑπὸ τὴν Ἀκρόπολιν ὑπὸ τοῦ Πεισιστράτου θεμελιωθεὶς, ὑπὸ Ἀδριανοῦ δὲ περατωθεὶς μέγας ναός, οὗ λείψανα ἀξιόλογα σώζονται. Εἰς τὸ ἐν Αἰγίνῃ δ' ἱερὸν ἐτελεῖτο καὶ ἑορτὴ τὰ Πανελλήνια.

Πανηγυρικὸς, λόγος ὃν εἰς πανηγύρεις ἐπρόφερον ῥήτορες, φιλοτιμούμενοι δι' εὐγλωττίας, ἐντέχνου ἀπαγγελίας καὶ ἐνδιαφερούσης ὑποθέσεως νὰ ἐλκύσωσι τὴν κοινὴν ἐπευφημίαν. Ὡς ἀντικείμενον δὲ τοῦ λόγου των ἐλάμβανον ἢ τὴν ἑορτὴν αὐτὴν, ἢ τὸν τελοῦντα αὐτὴν λαὸν, τὰς ἀρετὰς καὶ τὰ κατορθώματα αὐτοῦ ἐξαίροντες, καὶ τὸν πατριωτισμόν του ἐκκαίοντες (Quinct. II, 10, 14). Μεταγενεστέρως δ' ἤρξαντο καὶ ὑπὲρ ἀτόμων προφέροντες τὰς αὐτὰς δημηγορίας, ἀποβάσας ὅλως ἐπαινετικάς. Τοιοῦτοι ἦσαν ὁ Ὀλυμπιακὸς καὶ Πυθικὸς τοῦ Γοργίου, ὁ Ὀλυμπιακὸς καὶ οἱ Πανηγυρικοὶ τοῦ Λυσίου, ὁ Πανηγυρικὸς τοῦ Ἰσοκράτους, ὁ Παναθηναϊκὸς τοῦ Ἀριστείδου. — Τοὺς ἑλληνικοὺς πανηγυρικοὺς ἐμιμήθησαν καὶ οἱ Ῥωμαῖοι. Ὁ ἀξιολογώτερος αὐτῶν ἦν ὁ Πλινίου τοῦ νεωτέρου εἰς τὸν αὐτοκράτορα Τραϊανὸν, ἔχων καὶ οὐ μικρὰν ἱστορικὴν ἀξίαν. Μεταγενεστέρως δ' ἐξέπεσαν εἰς ταπεινὴν κολα-

κείαν καὶ ἐπαίνων ὑπερβολὰς, οἷοί εἰσιν οἱ μετὰ 200 περίπου ἔτη ὑπὸ Εὐμηνίου καὶ ἄλλων συνταχθέντες καὶ τοὺς αὐτοκράτορας ἐξυμνοῦντες κατ' ἐντολὴν τῶν Γαλατικῶν πόλεων.

Πανήγυρις, συνάθροισις τοῦ λαοῦ ἰδίως πρὸς τέλεσιν μεγάλων θρησκευτικῶν τελετῶν, ἃς καὶ γυμνικοὶ ἀγῶνες συνήθως συνώδευον, καὶ εἰς κοινὸν ἐπήκοον ἀναγνώσεις λόγων τῶν πανηγυρικῶν, ὅτε καὶ κίνησις ἦν πολλὴ ἀγοραπωλησιῶν, καὶ ἐνίοτε καὶ πολιτικά τινα ζητήματα ἐρρυθμίζοντο ἐπὶ τῇ περιστάσει τῆς συναθροίσεως. Τοιαῦται μεγάλαι συνώδευον τὰς ἑορτὰς τῶν πρωτίστων θεοτήτων ἑκάστης χώρας, ὡς τὰ Παναθήναια ἐν Ἀττικῇ, τὰ Κάρνεια ἐν Λακεδαίμονι. Ἐν Σπάρτῃ εἰς ἐπισήμους πανηγύρεις ὑπῆρχον καὶ Πανηγυριάρχαι.

Πάνθεια, 1) ἡ ὡραιοτάτη σύζυγος τοῦ Πέρσου ἡγεμόνος Ἀβραδάτου (Ξνφ. Κυρπ.). —2) Ἡ δευτέρα σύζυγος τοῦ αὐτοκράτορος Μάρκου Ἀντωνίου, τοῦ φιλοσόφου (Λουκ.).

Πάνθεον, ἐν Ῥώμῃ ναὸς πᾶσι τοῖς θεοῖς ἀφιερωμένος, στρογγύλος, μετὰ προστάσεως, καὶ ἐπὶ τοῦ τοίχου ἔξωθεν δύο ἀπαλλήλων σειρῶν ἡμικιόνων ῥωμαϊκοῦ ρυθμοῦ, σωζόμενος ἔτι, καὶ σήμερον χρησιμεύων ὡς ἐκκλησία.

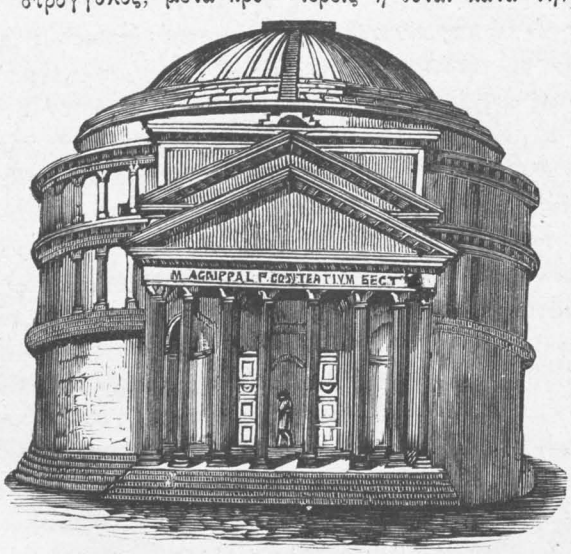

Πάνθεον.

Πανθήρης, δίκτυον, δι' οὗ ἐθηρεύετο οὐχὶ εἰδικῶς ἓν, ἀλλὰ πᾶν εἶδος ἄγρας.

Πανθιαλαῖοι, ἀρχαία φυλὴ γεωργικὴ ἐν Περσίᾳ (Ἡρδ. Α, 125).

Πάνθοος, (Πάνθους), υἱὸς τοῦ Ὀρθύα, νέος ἱερεὺς τοῦ ἐν Δελφοῖς Ἀπόλλωνος, καλλονῆς σπανίας, δι' ἣν ἁρπάσας ἐκόμισεν αὐτὸν εἰς Τροίαν ὁ υἱὸς τοῦ Ἀντήνορος, ὁ δὲ Πρίαμος ἐγκατέστησεν αὐτὸν αὖθις ἱερέα τοῦ ἐκεῖ Ἀπόλλωνος. Υἱοὶ δ' αὐτοῦ ἦσαν ὁ Πολυδάμας, ὁ Ὑπερήνωρ καὶ ὁ Εὔφορβος (Ὁμ. Ἰλ. Γ, 146. Ξ, 150. Ρ, 9. 24. 40. 81. — Λουκν. Ἀλεκ. 27. — Arg. II, 319).

Πανίσκος, μικρὸς Πάν, εἰς παιδικὴν ἡλικίαν, ἐκ τῶν ὀπαδῶν τοῦ Διονύσου. Ἴδ. Πάν.

Πανίτης, Μεσσήνιος, ὁ συμβουλεύσας τοὺς Σπαρτιάτας περὶ ἐκλογῆς βασιλέως μεταξὺ τῶν δύο διδύμων τοῦ Ἀριστοδήμου υἱῶν, τοῦ Εὐρυσθένους καὶ τοῦ Προκλέους (Ἡρδ. ΣΤ, 52).

Πανιώνιον, ἱερὸν ἄλσος μετὰ ναοῦ τοῦ Ἑλικωνίου Ποσειδῶνος ἐπὶ τῆς ἐν Ἰονίᾳ ἄκρας τῆς Μυκάλης, ἔνθα συνήρχετο τὸ συνέδριον τῶν πληρεξουσίων τῶν 12 Ἰωνικῶν πόλεων, καὶ ἐτελεῖτο ἀπὸ τοῦ ἔτους πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν Ὀλυμπιάδων ὡς εἰκάζεται, ἡ κοινὴ τῶν Ἰώνων πανήγυρις, τὰ Πανιώνια, μετὰ γυμνικῶν ἀγώνων. Οἱ ἱερεῖς ἢ θύται κατὰ τὴν πανήγυριν ταύτην ἐξελέγοντο ἐκ τῶν πολιτῶν τῆς Πριήνης, εἰς ἧς τὴν περιοχὴν ὁ ναὸς ἀνῆκε, καὶ ἐλέγοντο βασιλεῖς (Ἡρδ. Α, 148. — Στρβ. Η, 384. — Διόδ. ΙΕ, 49). — Καὶ ἐν Σμύρνῃ δὲ μνημονεύονται τελούμενα μικρὰ Πανιώνια.

Παννονία, χώρα βορειανατολικῶς τῆς Ἰταλίας ἀπὸ τοῦ Νωρικοῦ μέχρι τοῦ Δουνάβεως ἐκτεινομένη (Πτλμ. Β, 15. 16), ἔνθα νῦν ἡ Στυρία, ἄνω Αὐστρία, κάτω Οὐγ-

γαρία καὶ μέρος τῆς Βοσνίας. Ὁ λαὸς, Ἰλλυρικῆς, ἴσως ἐν μέρει καὶ Κελτικῆς καταγωγῆς, ἦν μάχιμος. Ἐπὶ Αὐγούστου (33π. Χ.) ὑπετάγησαν τοῖς Ῥωμαίοις· ἀλλὰ μετὰ 40 ἔτη συναπεστάτησαν μετὰ τῶν λοιπῶν Ἰλλυριῶν, καὶ μόνον μετὰ τριετῆ γενναίαν ἀντίστασιν κατεκτήθησαν ὑπὸ τοῦ Τιβερίου, καὶ διηρέθησαν εἰς δύο ἐπαρχίας, τὴν ἄνω πρὸς δυσμὰς, καὶ τὴν κάτω Παννονίαν, πρὸς ἀνατολὰς (Pl. III, 25, 28).

Παννυχὶς, 1) ἡ διανυκτέρευσις (ὁλονυκτία), ἑορτὴ τελουμένη κατὰ πᾶν τὸ διάστημα τῆς νυκτός. « Παννυχίδα στήσων » (Ἡρδ. Δ, 76. 2.—Σφκλ. Ἑλ. 92).— 2) Ὄνομα ἑταίρας (Λουκ.).

520, P, 307. Ὀδ. Μ, 581), τῇ Φωκίδι ἀνήκουσα, ἐπὶ τοῦ Κηφισσοῦ δὲ κειμένη, κατὰ τὰ μεθόρια τῆς Βοιωτίας, 20 μόνον στάδια πρὸς νότον τῆς Χαιρωνείας. Μετωνομάσθη δὲ μετὰ ταῦτα Φανοτεύς (Στρβ. Θ, 429). Σπουδαία διὰ τὴν γειτνίασιν αὐτῆς εἰς τὴν Βοιωτίαν, ἐπυρπολήθη ὑπὸ τοῦ στρατοῦ τοῦ Ξέρξου (Ἡρδ. Η, 35). Ὁ Θουκυδίδης μνημονεύει αὐτῆς μετὰ τῆς ἐξ αὐτῆς ἐξαρτωμένης περιχώρου (Δ, 74, 39). Ἐπὶ τοῦ Φωκικοῦ πολέμου μεγάλας ὑπέστη καταστροφάς· ἀναλαβοῦσα δὲ πάλιν, κατηδαφίσθη τὸ 86 π. Χ. ὑπὸ Ταξίλου, τοῦ στρατηγοῦ τοῦ Μιθριδάτου (Πλούτ. Σύλλ. ΙΣΤ.). Ὁ Παυσανίας δ' εὗρε καλύβας μόνον τινὰς, ὧν οἱ

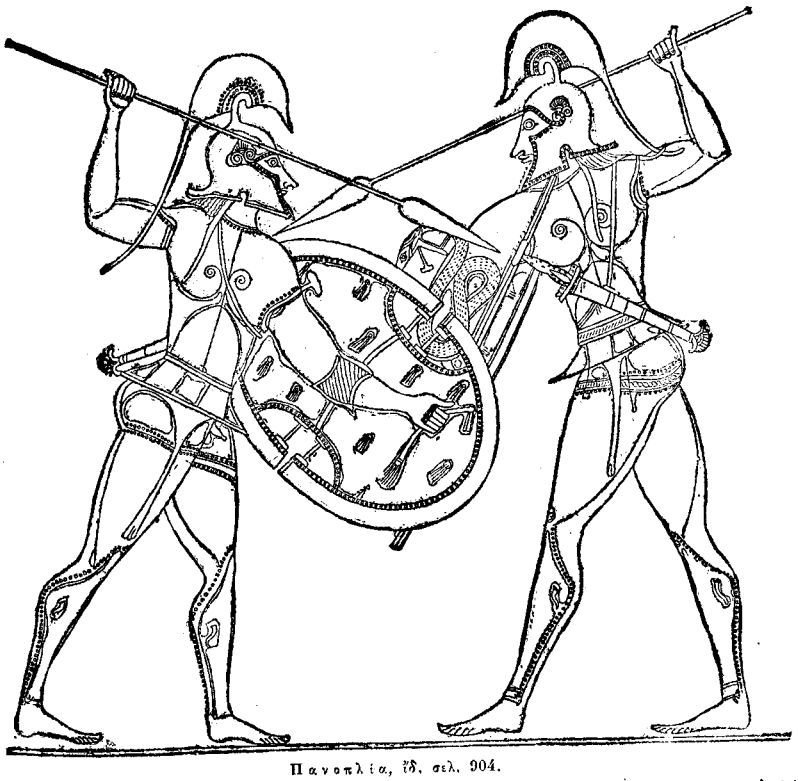

Πανοπλία, ἴδ. σελ. 904.

Πανομφαῖος, ἐπίθετον τοῦ Διὸς, ὡς ἀρχηγοῦ καὶ πηγῆς πάσης ὁμφῆς, προρρήσεως καὶ μαντείας (Ὁμ. Ἰλ. Θ, 250).

Πανοπίας ἢ **Πανοπεὺς,** πόλις ἀρχαιοτάτη, ἐπίσημος ἐπὶ Ὁμήρου (Ἰλ. Β. κάτοικοι διεξεδίκουν τῆς πόλεως τὰ δίκαια καὶ τὸ ὄνομα Πανοπεῖς φέροντες (Ι, 4, 1).

Πανοπεὺς, υἱὸς τοῦ Φώκου καὶ τῆς Ἀστεροπείας, πατὴρ τοῦ Ἐπειοῦ, εἷς τῶν θηρευτῶν τοῦ Καλυδωνίου κάπρου, καὶ τῶν

ὀπαδῶν τοῦ Ἀμφιτρύωνος κατὰ τῶν Τηλεβόων (Ἀπολλ. Β, 4, 7).

Πανόπη, μία τῶν θυγατέρων τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος (Ὁμ. Ἰλ. Σ, 49.— Ἡσίοδ. Θεογ. 250). — 2) Θυγάτηρ τοῦ Θεσπίου, μήτηρ τῆς Θρεψίππης ἐκ τοῦ Ἡρακλέους (Ἀπλλδ. Β, 7, 8).

Πανοπλία, πᾶσα ὁμοῦ ἡ στρατιωτικὴ ἐνδυμασία τοῦ βαρέως ὡπλισμένου μαχητοῦ, ὁ θώραξ, ἡ ἀσπὶς, τὸ κράνος, αἱ περικνημίδες, τὰ ἃ ἔφερεν ὅπλα (Ἴδ.) προσβολῆς, οἷον ξίφος, ἀκόντιον κτλ.

Πανόπολις, ἀρχαιοτάτη πόλις τῆς ἄνω Αἰγύπτου κατὰ τὰ βόρεια αὐτῆς ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ χείλους τοῦ Νείλου, πρωτεύουσα νομοῦ, πιθανῶς ἡ ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων Χέμφις λεγομένη. Κατῳκεῖτο ἰδίως ὑπὸ λιθοξόων καὶ ὑφαντῶν, εἶχε λαμπρὸν ναὸν τοῦ Περσέως, καὶ ἦν ἡ πατρὶς Νόννου τοῦ ποιητοῦ. (Ἡρδ. Β, 91. 145. — Στρβ. ΙΕ, 813). Νῦν Ἀχμύμ.

Πανόπτης, ἐπίθετον τοῦ Ἄργου, ὡς ἔχοντος ἑκατὸν ὀφθαλμούς.

Πάνορμος, 1) ἀρχαιοτάτη καὶ ἐπίσημος πόλις κατὰ τὰ δυτικὰ τῆς βορείας ἀκτῆς τῆς Σικελίας, παρὰ τῷ ποταμῷ Ὀρήθῳ, κατ' ἀρχὰς κτίσμα Φοινίκων (Θουκ. ΣΤ, 2. — Πολϐ. Α, 38). Εἶτα περιῆλθεν εἰς τὴν κυριαρχίαν τῶν Καρχηδονίων, καὶ οἱ Ρωμαῖοι κατακτήσαντες αὐτὴν τῷ 254 π. Χ., τῇ ἔδωκαν ἀτέλειαν, καὶ τὴν ἀνε-

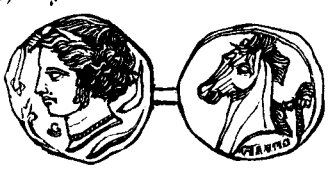

γνώρισαν μετὰ ταῦτα ὡς ἀποικίαν. Νῦν Παλέρμον.—2) Ἐπίσημος λιμὴν κατὰ τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν τῆς Ἀττικῆς πρὸς ταῖς Πρασιαῖς. Νῦν Πόρτο-Ῥάφτι. — 3) Λιμὴν εἰς τὸ ἀκρωτήριον Ῥίον ἐν Ἀχαΐᾳ (Θουκ. Β, 86). Νῦν Τεκιέ.— 4) Μέγας λιμὴν ἐν Ἠπείρῳ, νοτίως τοῦ Ὁρικοῦ (Στρβ. Ζ, 324). Νῦν Παλέριγκο.—5) Πόλις μετὰ λιμένος παρὰ τῇ Ἐφέσῳ (Ἡρδ. Α, 157).— 6) Πόλις ἐν Σάμῳ (Liv. XXXVII, 10).— Καὶ ἄλλαι εὐλίμενοι πόλεις ἐν Κρήτῃ, Χαλκιδικῇ, τῇ ἐν Λιβύῃ Μαρμαρικῇ.

Πανὸς ὄρος, τῷ ἐν Μαραθῶνι τῆς Ἀττικῆς, ἔχον Πανὸς ἱερὸν (Παυσ.) Ἴδ. Π ά ν.

Πανὸς πόλις, καὶ **Πανῶν πόλις,** (Στρβ.). Ἡ αὐτὴ καὶ Π α ν ό π ο λ ι ς (Ἴδ.).

Παντάγνωτος, ἀδελφὸς τοῦ Πολυκράτους, τυράννου τῶν Σαμίων (Ἡρδ.).

Παντακίας, ποταμὸς τῆς Σικελίας, ῥέων μεταξὺ Συρακουσῶν καὶ Μεγάρων (Θουκ. ΣΤ, 4).

Πανταλέων, 1) ἀνεδείχθη τῷ 644, π. Χ. τύρρανος τῆς Πίσης ἐν τῇ Ἠλείᾳ, καὶ ἀφῄρεσεν ἀπὸ τῶν Ἠλείων τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας. Ἦρχε δ' αὐθαιρέτως καὶ βιαίως· οἱ δὲ υἱοί του Δαμοφὼν καὶ Πύρρος ἐξηκολούθησαν τὸν κατὰ τῆς Ἤλιδος πόλεμον, ἀλλ' ἀνεπιτυχῶς. Τῷ 570 δὲ, βοηθείᾳ τῆς Σπάρτης, κατέστρεψαν οἱ Ἠλεῖοι τὴν Πίσαν, καὶ τὴν κατέστησαν ὑποχείριον (Παυσ. ΣΤ, 21, 22).—2) Υἱὸς Ἀλυάττου τοῦ βασιλέως τῶν Λυδῶν καὶ ἀδελφὸς τοῦ Κροίσου (Ἡρδ. Α, 92).

Παντάρης, πατὴρ τοῦ Ἱπποκράτους, τυράννου τῶν Γελώων ἐν Σικελίᾳ. (Ἡρδ.).

Παντεύς, Σπαρτιάτης, φίλος Κλεομένους τοῦ Γ', διεκρίθη ἐπὶ τῆς ἁλώσεως τῆς Μεγαλοπόλεως, τῷ 221 π. Χ., μετὰ δὲ τὴν ἐν Σελασίᾳ μάχην συνώδευσε τὸν βασιλέα εἰς Αἴγυπτον, καὶ ὅτε ἀπέτυχεν ἡ προσπάθεια τῆς ἐξεγέρσεως τῶν κατοίκων τῆς Ἀλεξανδρείας, ηὐτοκτόνησεν, ὡς τελευταῖος τοῦ Κλεομένους ἑταῖρος. Μετ' ἴσης δὲ γενναιότητος ὑπέστη μικρὸν μετ' αὐτὸν τὸν θάνατον καὶ ἡ νέα καὶ ὡραία του σύζυγος (Πλουτ. Κλεομ. ΚΓ, ΛΖ, ΛΗ).

Παντικάπαιον, πόλις ἐν τῇ Ταυ-

ρικῇ χερσοννήσῳ κατὰ τὴν ἔξοδον τῆς Μαιώτιδος ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Παντικάπου (Ἡρδ. Δ, 54. ΣΤ, 18), εἰς λόφον κειμένη μετ' ἀκροπόλεως ἐπὶ τῆς κορυφῆς καὶ ἀξιολόγου

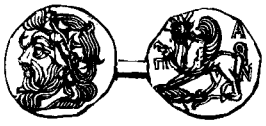

λιμένος, περὶ τὰ 530 π. Χ. ὑπὸ Μιλησίων ἱδρυθεῖσα, δραστηρίως ἐμπορευομένη μετὰ τῆς Ἑλλάδος, καὶ τῆς Ἑλληνικῆς ἡγεμονίας τοῦ Βοσπόρου πρωτεύουσα μέχρις οὗ ὑπέκυψεν εἰς τὸν Μιθριδάτην (Στρβ. Ζ, 309. 475), Νῦν Κέρτς.

Παντέμαθος, λαὸς τῆς Ἀσίας, ὑποτελὴς τοῖς Πέρσαις, οἰκῶν πρὸς τῷ Ὤξῳ ποταμῷ (Ἡρδ. Γ, 92).

Παντομάντειρα, ἐπίθετον τῶν Μοιρῶν, αἵτινες τὰ πάντα ἐμάντευον (Ὁμ. Ὕμν. Ἑρμ. 549. — Ὑσύχ. λ.

Παντίτης, ὁ μόνος ἐκ τῶν τριακοσίων Σπαρτιατῶν τῶν μετὰ τοῦ Λεωνίδου ἐκ τῆς ἐν Θερμοπύλαις μάχης διασωθεὶς (Ἡρδ. Ζ, 232).

Παντόμιμος. Ἡ παντομιμικὴ παράστασις ἐπὶ τῆς σκηνῆς, καθ' ἣν ὁ ἠθοποιὸς, οὐχὶ διὰ τῆς φωνῆς ἀλλὰ διὰ τῶν σχημάτων μόνον, παρίστησιν ὅ,τι θέλει νὰ ἐκφράσῃ· ἐστὶ μία τῶν βαθμίδων τῆς ἐκπτώσεως τοῦ ἀρχαίου δράματος, παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις πρώτοις, ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Αὐγούστου εἰσαχθεῖσα, ἀλλὰ μάλιστα ὑφ' Ἑλλήνων, ὡς δεξιωτέρων, ἀσκουμένη. Ὁ ἐξοχώτατος τότε τραγικὸς Παντόμιμος ἦν τις Πυλάδης καλούμενος, ὁ δὲ κωμικὸς Βαθύλλος. Καὶ ὁ μὲν Αὔγουστος καὶ ὁ Τιβέριος, φοβούμενοι τὰς συνεπείας τῆς τοιαύτης ἐξαχρειώσεως τῆς τέχνης, ἠθέλησαν νὰ τὴν περιστείλωσιν· ἀλλ' ὁ Νέρων τόσον δι' αὐτὴν εἶχεν ἐνθουσιασμὸν, ὥστε καὶ αὐτὸς ὡς παντόμιμος ἀνέβη εἰς τὴν σκηνὴν (Juet. Oct. XLV. Ner. XXVI. — Tac. Adn. X. 24, 25. — Plin. Paneg. 46). Ὁ Λουκιανὸς (π. Ὀρχ. 64. 81) περιγράφει σκηνάς τινας παντομιμικάς. Πλὴν τῶν δύο δὲ προμνησθέντων, περίφημοι παντόμιμοι μνημονεύονται καὶ ὁ Ὕλας ἐπὶ Αὐγούστου, ὁ Π. Μνηστὴρ ἐπὶ Καλιγούλα, ὁ Πάρις ἐπὶ Νέρωνος, ὁ Λατῖνος ἐπὶ Δομιτιανοῦ. Ἀναφέρονται δ' ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων ὁ Ἀμβρόνιος Σίλων καὶ ὁ Λουκανὸς, γράφοντες ὑποθέσεις διὰ παντομίμας. Τινὲς ἐκλαμβάνουσιν ὅτι οἱ ὀρχησταὶ καὶ αἱ ὀρχηστίδες εἰς τὰς χαριεστάτας τοιχογραφίας τῆς Πομπηΐας παριστῶσι παντομίμους· ἀλλὰ τοῦτο φαίνεται τόσῳ ὀλιγώτερον πιθανὸν, καθ' ὅσον ὁ παντόμιμος εἰκάζεται, κατὰ Ῥωμαϊκὰς μαρτυρίας, ὅτι ἦν κυρίως εἷς, ἐκφράζων διὰ σχημάτων ὅ,τι συγχρόνως ἔψαλλεν εἷς χορός.

Παντοπώλης, ὁ πωλητὴς παντοίων μικρῶν εἰδῶν λειανικῶς, ὁ μεταπράτης, βακάλης (Πλτ. Πολτ. Α. — Δ. Κάσσ. 53. — Αἰν. Τακ. 30).

Πανύασις, ἐπικὸς ποιητὴς ἐξ Ἁλικαρνασσοῦ (κατ' ἄλλους ἐκ Σάμου), ζῶν κατὰ τὸ 468 π. Χ., θεῖος ἢ τοὐλάχιστον συγγενὴς τοῦ Ἡροδότου, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ τυράννου Λυγδάμιδος. Ποιήματα αὐτοῦ μνημονεύονται «ἡ Ἡράκλεια», ἔπος εἰς 14 ῥαψῳδίας, καὶ τὰ Ἰωνικὰ, εἰς μέτρον ἐλεγειακὸν, περιγράφοντα τὰ κατὰ τὴν ἐποικεσίαν τῶν Ἰώνων. Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς αὐτοῦ, εἰς τὴν ἐπικὴν ποίησιν ὀλίγη κλίσις ὑπῆρχε, δι' ὃ καὶ ὀλίγην εὗρε συμπάθειαν παρὰ τοῖς συγχρόνοις του· ἀλλ' οἱ μεταγενέστεροι κριτικοὶ τὸν συμπεριέλαβον εἰς τὸν «ἐπικὸν κανόνα», καὶ τὸν κατέταξαν ἀναλόγως τῆς ἐκτιμήσεως αὐτῶν, ἄλλοτε μὲν ἀμέσως μετὰ τὸν Ὅμηρον, ἄλλοτε δὲ μετὰ τὸν Ἡσίοδον καὶ Ἀντίμαχον. Ἐθεωρεῖτο δ' ὡς συνενῶν ἐν ἑαυτῷ τὰ ποιητικὰ προτερήματα τῶν δύο τούτων, καὶ κατὰ μὲν τὴν ἐκλογὴν καὶ τὴν χρῆσιν τῆς ὕλης ἐλέγετο τὸν Ἡσίοδον, κατὰ δὲ τὴν ἔντεχνον αὐτῆς διαρρύθμισιν τὸν Ἀντίμαχον ὑπερβάς (Quinct. X, 1, 54). Ἐλάχιστα αὐτοῦ σωζόμενα ἀποσπάσματα (συλλεγέντα ὑπὸ Tzschirmer 1842 καὶ Kinkel, Ep. Gr. Fragm.

I. I. σ. 253) διαπρέπουσιν ἐπ' εὐφωνίᾳ, χάριτι, καὶ κάλλει τῆς φράσεως, καὶ τῶν λέξεων ἐκλογῇ (Ἀθήν. Β, 2.—Ἀπολλδ. Α, 5, 2.—Παυσ. I. 8).

Πάνυσος, ποταμὸς τῆς κάτω Μοισίας ἐν Εὐρώπῃ (Πτλμ.).

Παξαμᾶς, παξαμάδιον, παρὰ Βυζαντινοῖς τὸ παξιμάδιον (ὁ δίπυρος) (Σουίδ.).

Παξοί, δύο μικραὶ νῆσοι τοῦ Ἰονίου πελάγους μεταξὺ Κερκύρας καὶ Λευκάδος, ὁ Παξὸς καὶ Ἀντίπαξος (Πολ6. Β, 10.—Δ. Κάσσ. Ν, 12.—Plin. IV, 12, 52).

Παπαῖος, ἐπώνυμον τοῦ Διὸς παρὰ Βιθυνοῖς καὶ Σκύθαις (Ἡρδ. Δ, 80).

Παπειρήνη, νῆσος τοῦ Ἀραβικοῦ κόλπου, ἀπέναντι τῆς Αἰγύπτου (Πτλμ. Δ, 6).

Πάππος, φιλόσοφος Ἀλεξανδρινὸς ἐπὶ Θεοδοσίου τοῦ πρεσβυτέρου, 379-393 μ. Χ. γράψας «χωρογραφίαν οἰκουμενικήν», σχόλια εἰς τοῦ Πτολεμαίου τὴν «μεγάλην σύνταξιν», περὶ τῶν ποταμῶν τῆς Λυδίας, ὀνειροκριτικά, καὶ μαθηματικὰς συναγωγάς, ἐξαχθείσας ἐκ διαφόρων μαθηματικῶν συγγραμμάτων, καὶ σπουδαίας διὰ τὴν ἐπιστήμην. Τούτων σώζονται ὀκτὼ βιβλία.

Πάπρημος, πόλις τοῦ Δέλτα τῆς Αἰγύπτου, κατὰ τὰ δυτικὰ αὐτοῦ, πρωτεύουσα τοῦ Παπρημίτου νομοῦ, ἴσως ἡ παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις Χοὶς (Ἡρδ. Α, 59. 63. 71).

Πάπυρος, ἴδ. βίβλος.

Παράβασις, ἴδ. Κωμῳδία.

Παραβάτης, καὶ παραιβάτης, ὁ εἰς τὸ ἅρμα παρὰ τῷ ἡνιόχῳ ἱστάμενος πολεμιστής.

Παράβολον, (Ἀρσττ.), ἢ Παραβόλιον (Πολδ. Η, 63), ἡ προκαταβαλλομένη χρηματικὴ ποσότης ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος δικαστικὴν ἀπόφασιν ἐπ' ἐφέσει εἰς ἀνώτερον δικαστήριον.

Παράβυστον, δικαστήριον ἐν Ἀθήναις, «ἐν ἀφανεῖ τῆς πόλεως» (Παυσ. Α, 28), ἔνθα οἱ «ἔνδεκα» ἐδίκαζον.

Παραγγέλλοντες, ἐν Ἀθήναις οἱ ἐπιδιώκοντες ἐκλογὴν εἰς ἀρχήν τινα (Πλούτ. —Διον. Ἁλικ.).

Παραγγέλσεις, ἐν Σπάρτῃ αἱ ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ μεγαλοφώνως διδόμεναι διαταγαί, αἵτινες ὁμοίως διεβιβάζοντο μέχρι τῶν στρατιωτῶν.

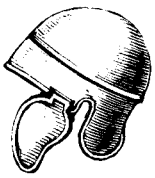

Παραγναθίς, τὸ μέρος τῆς περικεφαλαίας τὸ καλύπτον τὴν γνάθον ἢ παρειάν (Στρβ. Δ, 326).

Παραγραφή, ἔνστασις προδικαστική, περὶ τοῦ μὴ εἰσαγωγίμου τῆς δίκης, εἴτε ἕνεκα τῆς παρελεύσεως τοῦ νομίμου χρόνου (προθεσμία), εἴτε ἕνεκα τῆς μὴ δικαιοδοσίας τοῦ δικαστηρίου, κτλ. (Πολτ. Η, 59. — Δμσθ. ὑπ' Φορμ. 952. 953. — Ἰσκρ. Ἀρχίδ. 26. — Πλτ. π. Νομ. ΙΒ, 954).

Παραγωγή, ὁ ἐξελιγμὸς ἢ ἡ μεταβολὴ τῆς στρατιωτικῆς παρατάξεως.

Παράδεισος, μεγάλη, κατάφυτος, διαρρεομένη καὶ περιτετειχισμένη ἔκτασις ἢ κῆπος περὶ τὰς ἀγροικίας τῶν Ἀσιανῶν, καὶ ἰδίως τῶν Περσῶν βασιλέων καὶ μεγιστάνων, ἔνθα καὶ ζῷα πρὸς θήραν διητῶντο. Κατὰ Πολυδεύκην (Θ, 13.—Φωτ. λ. Φαρδαιθί), τὸ ὄνομα ἦν Περσικόν, κατ' ἄλλους Σανσκριτικόν, δηλοῦν τὴν ξένην, πρόσκτητον γῆν (Ξνφ. Κυρ. π. Α, 3, 14. 4, 5. Ἑλλν. Δ, 1, 14. Ἀ6. Β, 7. Οἰκον. Δ, 13. 21).

Παρὰ δόρυ, στροφὴ τοῦ στρατιώτου, ἡ πρὸς τὰ δεξιὰ, ὡς παρ' ἀσπίδα ἢ πρὸς τ' ἀριστερά.

Παραζώνιον, ξιφίδιον ἐξαρτώμενον ἀπὸ τοῦ ἀριστεροῦ μέρους τῆς ζώνης, καὶ μάλιστα ἐν τοῖς Ῥωμαϊκοῖς χρόνοις παρὰ τοῖς ἀξιωματικοῖς τοῦ στρατοῦ ἀντικα-

θιστῶν τὸ ξίφος, εἰς ἔνδειξιν μᾶλλον τοῦ ἀξιώματος αὐτῶν ἢ εἰς χρῆσιν.

Παραιβάτης, 1) Ἰδ. Παραβάτης. —2) Ἕλλην φιλόσοφος τῆς νεωτέρας Κυρηναϊκῆς σχολῆς, τῆς ὑπὸ τοῦ Ἀντιπάτρου ἱδρυθείσης. —3) Σπαρτιάτης ἐλθὼν εἰς Σικελίαν μετὰ τοῦ Δωριέως, καὶ θανατωθεὶς ἐν μάχῃ κατὰ τῶν Ἐγεσταίων (Ἡρδ Ε, 46).

Παραίβιος, Θρᾷξ, κόψας ἱερὰν δρῦν, κατεδικάσθη ὑπὸ τῆς προστατευούσης αὐτὴν Ἁμαδρυάδος εἰς αἰωνίαν πεῖναν, μέχρις οὗ, κατὰ συμβουλὴν τοῦ φίλου του Φινέως, βασιλέως τῆς Θράκης, ἤγειρεν αὐτῇ βωμὸν (Ἀπλλν. Ῥ. Β, 458 καὶ Σχλ.).

Παραιτακηνή, ἐπαρχία τῆς Μηδίας εὔφορος καὶ χαρίεσσα, πρὸς τὰ βόρεια, συνορεύουσα μετὰ τῆς Περσίας. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς Παραιτακηνοὶ (Παραιτάκαι, παρὰ Ἀρριαν.) ἦσαν τὸ πλεῖστον νομάδες (Ἡρδ. Α, 101 Στρβ. — Πτλμ.).

Παραιτόνιον ἢ Ἄμμωνέα, πόλις ἐπίσημος, ὀχυρὰ καὶ εὐλίμενος τῆς Μαρμαρικῆς παρὰ τοῖς Αἰγυπτιακοῖς μεθορίοις, ἔχουσα 40 σταδίων περιφέρειαν, ἕδρα τῆς λατρείας τῆς Ἴσιδος. Ἐκεῖ κατέφυγον ὁ Ἀντώνιος καὶ ἡ Κλεοπάτρα μετὰ τὴν ἐν Ἀκτίῳ ναυμαχίαν. Ἐκπεσοῦσαν μετὰ ταῦτα, τὴν ἀνήγειρε πάλιν ὁ Ἰουστινιανὸς (Στρβ. ΙΖ, 799). Διετήρησε δὲ πάντοτε τὸ ὄνομά της, καὶ ἐσχάτως, τῷ 1820, κατεστράφη ὑπὸ πλημμύρας.

Παρακαταβολή, ἐν Ἀθήναις ἡ ποσότης ἣν ὤφειλε νὰ καταβάλῃ πρὸ τῆς δίκης ὁ διεκδικῶν κληρονομικὰ ἢ δημευθέντα κτήματα (Δμσθ. κ. Μηρτ. 1051), οὖσα, ἐπὶ κληρονομίας ἴση τῷ δεκάτῳ ἐπὶ δὲ δημευθέντων, τῷ πέμπτῳ τῆς ἀξίας τῶν ἀμφισβητουμένων κτημάτων, πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν κληρονόμων καὶ τοῦ δημοσίου κατὰ παραλόγων ἀξιώσεων, διότι ἡττηθεὶς ὁ ἐνάγων, ἐστερεῖτο τῆς παρακαταβολῆς (Πολδ. Η, 39. — Ἁρπ. 232. — Σουίδ. λ. Ἐνεπίσκημμα).

Παρακαταθήκη. Οἱ πλούσιοι πολλάκις παρακατέθετον τὰ χρήματα αὐτῶν πρὸς φύλαξιν ἢ εἰς θησαυροὺς ναῶν, ὡς τοῦ ἐν Δελφοῖς, τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ, ἢ εἰς τραπεζίτας· καὶ δίκη παρακαταθήκης ἐκινεῖτο κατὰ τοῦ ἀρνουμένου τὴν ἀπόδοσιν τοῦ εἰς αὐτὸν παρακατατεθέντος (Ἰσοκρ. Τραπεζ. — Πολυδ. ΣΤ, 154).

Παρακατάστασις. Ταὐτὸ τῷ παράστασις. Ἰδ.

Παρακυπαρίσσιοι, Ἀχαιοὶ οἱ παρὰ τῇ Κυπαρισσίᾳ (Στρβ. Δ, 3).

Παραλάται, ἔθνος Σκυθικόν, οἱ παρ' Ἡροδότῳ (Δ, 6) βασίλειοι λεγόμενοι Σκύθαι, ὡς ὑποτίθεται.

Παραλία. Ἐπὶ Πεισιστράτου ἡ Ἀττικὴ πᾶσα διηρεῖτο εἰς τρία μέρη, καὶ ὁ λαὸς αὐτῆς εἰς τρεῖς πολιτικὰς μερίδας, τὴν Διακρίαν (τοὺς Διακρίους), ἤτοι τὴν ὀρεινὴν χώραν, τὸ Πεδίον (τοὺς Πεδιεῖς) δηλ. τὴν περὶ τὰς Ἀθήνας πεδιάδα, καὶ τὴν Παραλίαν (τοὺς Παράλους), δηλ. τὴν νοτίαν ἀκτήν, ἀπὸ τῶν Αἰξωνίδων Ἁλῶν μέχρι τῶν Πρασιῶν (Θουκ. Β, 58. Γ, 92).

Πάραλος, 1) Ἰδ. Παραλία. —2) Χώρα παραθαλασσία τῆς Μελίδος ἐν Θεσσαλίᾳ, ἧς οἱ κάτοικοι Παράλιοι ἐλέγοντο (Θουκ. Γ, 92). —3) Πάραλος, ἐν ἐπιγραφαῖς καὶ Παραλία, τριήρης ὡρισμένη κυρίως εἰς θεωρίας (ἴδ.), καὶ ἄλλας ἱερὰς ἐνίοτε καὶ δημοσίας κατεπειγούσας ἀποστολάς, τὸ ὄνομα δ' ἔχουσα ἐκ τοῦ ὅτι ἦν συνήθως ἡγκυροβολημένη εἰς τὴν Παραλίαν χώραν παρὰ τῷ Σουνίῳ. Εἰς αὐτὴν δ' ἔπειτα προσετέθη καὶ ἄλλη δευτέρα τριήρης, ὁμοίους ὑπηρετοῦσα σκοποὺς, καὶ Σαλαμινία λεγομένη, διότι ἐστάθμευεν ἐν Σαλαμῖνι, ἢ Θεωρὶς ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας της, ἢ καὶ Δηλιὰς διότι ἔφερε τὰς Θεωρίας εἰς Δῆλον. Εἰς μετὰ ταῦτα δὲ χρόνους προσετέθησαν αὐταῖς καὶ ἄλλαι, ἡ Δηλιάς, καὶ εἶτα ἡ Ἀμμωνίς, ἡ Ἀντιγονίς, ἡ Δημητριάς. Οἱ ἐπιβάται τῆς Παράλου ἐλέγοντο πάραλοι καὶ αὐτοὶ ἢ Παραλῖται, ἦσαν πολῖται Ἀθηναῖοι,

καὶ ὁ Θουκυδίδης (Η, 72) τοὺς λέγει λίαν δημοκρατικῶς διατεθειμένους.

Παρανοίας γραφή, ἡ κινουμένη ὑπὸ κληρονόμων ἢ συγγενῶν κατὰ τοῦ, ὡς ἐκ τῆς διανοητικῆς αὐτοῦ καταστάσεως ἀνικάνου θεωρουμένου νὰ διευθύνῃ τὰ τῆς περιουσίας του. Ἀποδειχθείσης τῆς κατηγορίας, παρεδίδετο ἡ περιουσία εἰς τοὺς κληρονόμους, βεβαίως ὑπὸ ἐπιτροπείαν, ἂν οὗτοι ἦσαν ἀνήλικοι (Αἰσχ. κ. Κτησ. 39.—Ἀρστφ. Νεφ. 814.—Ξνφ. Ἀπμν. Α, 2, 49. — Σουίδ. λ.). Λέγεται ὅτι κατὰ τοῦ Σοφοκλέους ἐκίνησε τοιαύτην δίκην ὁ υἱός του Ἰοφῶν, καθ' ὃ δῆθεν εἰς τὰ τέλη τοῦ βίου του παραφρονήσαντος διότι ἀδιαλείπτως ἐπεδίδετο εἰς τὴν ποίησιν· ἀλλ' ὅτε ὁ Σοφοκλῆς, ἀναγνοὺς ἐνώπιον τῶν δικαστῶν (οὐχὶ τῶν φρατόρων, ὡς ἀνακριβῶς λέγει ὁ ἀνώνυμος βιογράφος του) τὸν ἐν Κολωνῷ Οἰδίπουν του, ἀπέδειξε τοῦ πνεύματός του τὴν ἀκμαιότητα καὶ ἐνίκησε (Ἀρστφ. Βάτρ. 78. Εἰρ. 6. 7.— Cic. de senect. VII.—Πολδ. Η, 89).

Παρανόμων γραφή, ἡ κατὰ τοῦ πολίτου τοῦ προτείνοντος τὴν παραδοχὴν νέου νόμου ἢ ψηφίσματος ἀντιβαίνοντος εἰς τὸ δημόσιον συμφέρον ἢ εἰς τὰ περὶ νομοθετήσεως ὡρισμένα· οὕτω φέρ' εἰπεῖν, ἂν ἀντέβαινεν εἰς κείμενον νόμον μὴ προακυρωθέντα, ἂν ἐπροτείνετο διὰ τὸ νέον μέτρον δύναμις ὀπισθενεργὸς, ἂν ἐστηρίζετο ἐπὶ ψευδῶν διδομένων, ἂν ἐπρότεινε τὴν ἀνάκλησιν ἐξορίστων, ἢ ἄφεσιν ἀτιμίας. Ἄνευ ψηφίσεως ἑξακισχιλίων πολιτῶν, ἢ οἷον δήποτε ἐπρότεινε μέτρον ὃ ὁ κατήγορος ἐθεώρει ὡς ἐπιβλαβὲς ἢ ὡς ἄχρηστον. Προσέτι δὲ, ἂν, παρὰ τὰ παραδεδεγμένα, ἐπροτείνετο οὐχὶ εἰς τοὺς νομοθέτας, ἀλλὰ κατ' εὐθεῖαν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ δήμου, ἢ εἰσήγετο ἀπροβούλευτον, ἢ χωρὶς νὰ προαναγραφῇ παρὰ τοῖς ἐπωνύμοις, ἢ οὐχὶ κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἔτους. Ἡ γραφὴ αὕτη ἐθεωρεῖτο σπουδαιοτάτη διὰ τὴν πολιτείαν (Διογ. κ. Τιμοκρ. 348), καθόσον διὰ τῆς τιμωρίας τοῦ προτείνοντος ἐπρολάμβανε καὶ παρεκώλυε τὰς παρανόμους καὶ ἐπιβλαβεῖς προτάσεις πρὶν ἢ ὑποβληθῶσιν εἰς τὴν πανίσχυρον αὐθαιρεσίαν τοῦ δήμου. Ἀλλὰ καὶ μεταξὺ συζητουμένης ἢ καὶ ἤδη κυρωθείσης προτάσεώς τινος, μέχρις ὅλου ἔτους, ἡ γραφὴ παρανόμων διέκοπτεν αὐτῆς τὴν ἐνέργειαν. Ὤμνυε δ' ὁ ἐνάγων τὴν ὑπωμοσίαν, ἤτοι τὴν ὑποχρέωσιν, ἂν ἐνικᾶτο, νὰ ὑποβληθῇ εἰς πάσας τὰς νομικὰς συνεπείας, ὥριζε τὴν ποινὴν ἧς ἐνόμιζε τὸν ἐναγόμενον ἄξιον, χρηματικὸν πρόστιμον (Δμσθ. κ. Μειδ. 573), κάθειρξιν, καὶ ἐνίοτε ὡς καὶ θάνατον. Ἂν ἡ καταγγελία ἐνίκα, ἔπαυεν ἡ συζήτησις τοῦ προταθέντος μέτρου, ἢ καὶ ὡς νόμος ἂν εἶχεν ἤδη κυρωθῇ, κατηργεῖτο. Ὁ δὲ τρὶς παρανόμων ἁλοὺς, ἤτοι καταδικασθεὶς ὡς παράνομα προτείνας καὶ ἐπιβλαβῆ, περιέπιπτεν εἰς ἀτιμίαν, καὶ οὐδέποτε ἠδύνατο πλέον ἄλλην νὰ ὑποβάλῃ πρότασιν (Αἰσχ. κ. Κτησφ.—Δμσθ. κ. Ἀνδροτ. κ. Ἀρστκρ. κ. Τιμκρ.—Λυσ. κ. Πολιούχου).

Παράνυμφος, ἴδ. Γάμος.

Παραπέτασμα, καταπέτασμα ἢ αὐλαία. Εἰς τὰς ἀρχαίας οἰκίας ὑπῆρχον παραπετάσματα εἴς τε τὴν αὐλαίαν πύλην πρὸς συγκάλυψιν αὐτῆς ὅταν ἠνοίγοντο τὰ θυρώματα, καὶ εἰς τὰς ἐσωτερικὰς θύρας συνεχέστατα, ὡς εἰς τὰς παρ' ἡμῖν οἰκίας καὶ εἰς τὴν εἰκόνα, παριστῶσαν τὴν εἴσοδον τῆς οἰκίας τῆς Διδοῦς, κατὰ τὸ χειρόγραφον τοῦ Βιργιλίου, ἢ καὶ εἰς δίχα διαίρεσιν μεγάλης τινὸς αἰθούσης (Πλτ. Πολτ. 294. — Θφρ. Χρητ. Ε. — Ἀθν. Ε, 1, 6. — Πλδ. Δ, 122.—Συνέσ. Ἐπστ. Δ. — Μτθ. ΚΖ, 51.— Suet. Claud. X. —Juv. IV, 228). Καὶ ἐν τοῖς ναοῖς δὲ πολλάκις παραπετάσματα ἐκάλυπτον πολύτιμα ἀγάλματα τῶν θεῶν, ἀνασυρόμενα ὅτε ἐπρόκειτο τὸ ἄγαλμα ν' ἀποκαλυφθῇ (allevare vellum. Sen. Ep. LXXX.—Aplj. Med. X. σλ. 127). Οὕτως ἀνείλκετο

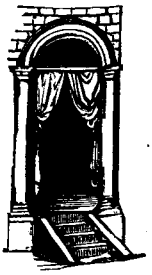

τὸ τῆς Ἐφεσίας Ἀρτέμιδος· τὸ ὑπὸ τοῦ Ἀντιόχου ὅμως τῷ ἐν Ὀλυμπίᾳ Διὶ προσενεχθὲν πολυτελέστατον παραπέτασμα ἐχαλᾶτο εἰς τὴν γῆν (Παυσ. Ε, 12), ἴσως κατὰ νεωτερισμόν. Ἐν ἀρχαιοτάτοις χρόνοις καὶ ἁπλοῖ κίονες, ὡς ἡ ἐν Σικυῶνι Ἄρτεμις (Παυσ. Β, 9), ὁ ἐν Θήβαις Διόνυσος (Κλημ. Στρωμ. Α, 348), ὅτε ἵσταντο θεότητας ἀντιπροσωπεύοντες καὶ ὡς ἱεροὶ θεωρούμενοι, ἐκαλύπτοντο βεβαίως ὑπὸ τοιούτων παραπετασμάτων, ἃ ἀνελισσόμενα, καὶ διὰ μιᾶς πόρπης ἢ διὰ περισσοτέρων ἀναδεόμενα, ἔδωσαν κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τὸν πρῶτον τύπον τοῦ Ἰωνικοῦ κιονοκράνου. Ἴδ. Κίων.

Παραποτάμιοι, πόλις ἀρχαία καὶ ὀχυρὰ τῆς Φωκίδος, ἐπὶ τοῦ Κηφισοῦ ποταμοῦ εἰς τὰ βορειοδυτικὰ τοῦ Ὀρχομενοῦ (Ἡρδ. Η, 33. — Στράβ.).

Παραπρεσβείας γραφή, ἡ ἐναντίον πρέσβεως μὴ ἀκριβῶς ἐκτελέσαντος τὰ καθήκοντά του, ἐξ ἀμελείας, ἀπερισκεψίας, δωροδοκίας ἢ προδοσίας, ὡς εἰς τοιαύτην περιστρέφεται ὁ κατὰ τοῦ Αἰσχίνου περὶ παραπρεσβείας λόγος τοῦ Δημοσθένους, καὶ ἡ ἐκείνου ἀπολογία. Οἱ πρέσβεις συνήθως ἐξελέγοντο ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας τοῦ δήμου, καὶ ὅταν δὲν τοῖς ἐδίδοντο ῥηταὶ ὁδηγίαι, ἐλέγοντο αὐτοκράτορες. Ἐπανιόντες δὲ ὤφειλον νὰ δίδωσιν εἰς τὴν βουλὴν καὶ τὸν δῆμον λόγον τῶν πεπραγμένων (ἀπαγγέλλειν τὴν πρεσβείαν), ἔτι δὲ καὶ παρὰ λογισταῖς, τῶν χρημάτων ἃ τυχὸν διεχειρίσθησαν. Ἦν δ' ὁ ἀγὼν τιμητός, ἤτοι ὁ ἐνάγων ὥριζε τὸ πρόστιμον εἰς ὃ ὁ κατηγορούμενος ἔπρεπε νὰ ἐπιβληθῇ ἂν ἡ ἐνοχή του ἀνεγνωρίζετο. Μόνον δὲ δι' ἐκουσίας φυγῆς ἠδύνατο ν' ἀποφύγῃ τὰς ἄλλας ποινάς. (Δμσθ. π. Ιρπρσβ. Κ. κ. Κτησφ. 62. — Θουκ. Ε, 45).

Παρασάγγης, λέξις Περσικὴ (περσιστὶ νῦν ἔτι φερσὲγ, ἀραβιστὶ φαρσάχχ), δηλοῦσα, ὡς φαίνεται, λίθον ὁρίου ἢ ὁρόλιθον. Καθ' Ἡρόδοτον (Β, 6, Ε, 53. ΣΤ, 42) ὁ παρασάγγης ἦν ἴσος πρὸς ἡμισυνσχοῖνον, οὗ τὸ μῆκος ἦν 60 σταδίων Ἑλληνικῶν, καὶ τοῦτο περίπου τὸ μῆκος ἀποδίδωσιν αὐτῷ καὶ ὁ Ξενοφῶν, λέγων (Ἀνψ. Β, 2, 6) «παρασάγγαι πέντε καὶ τριάκοντα καὶ πεντακόσιοι, στάδιοι πεντήκοντα καὶ ἑξακισχίλιοι καὶ μύριοι», ὅπερ ὁρίζει εἰς 32 στάδια σχεδὸν ἕκαστον παρασάγγην. Ἀλλ' ὁ Στράβων λέγει (ΙΑ, 518) ἀμφίβολον τὸ μῆκος τοῦ παρασάγγου, κατὰ τοὺς μὲν 60, κατ' ἄλλους 40 ἢ 30 σταδίων, ὁ Πλίνιος (VI, 21), ὅτι καὶ κατ' αὐτοὺς τοὺς Πέρσας ἦν διάφορον, ὁ δὲ Ἀγαθίας (Β, 21) ὅτι ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του (550 μ. Χ.) εἶχε μειωθῇ εἰς 21 στάδια· ὥστε φαίνεται ὅτι κυρίως ἦν ἡ μεταξὺ δύο ὁδοδεικτικῶν στηλῶν ἀπόστασις, κατὰ καιροὺς μεταβαλλομένη.

Παράσημον, ἢ ἐπίσημον, γλυπτική τις παράστασις τιθεμένη εἰς τὴν πρώραν τῶν πλοίων, καὶ καθ' ἣν συνήθως καὶ

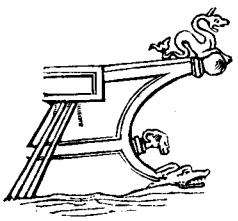

τὸ ὄνομα ἐδίδετο. Τὸ ἐν τῇ εἰκόνι ἐστὶ πρίστις (θαλάσσιον τέρας), καθ' ὃ καὶ ἡ ναῦς ἡ φέρουσα αὐτὸ Πρίστις ἐλέγετο (χειρόγρ. Βιργιλ. Æ, V, 116).

Παράσιτος, ὁ ἐπιζητῶν νὰ σιτῆται παρ' ἄλλοις. Κατ' ἀρχὰς «τὸ ὄνομα πάλαι μὲν ἦν σεμνὸν καὶ ἱερὸν» (Ἀθήν. ΣΤ, 234), δηλοῦν τοὺς αἱρουμένους ὡς βοηθοὺς ἱερέων καὶ τῶν ἀνωτάτων ἀρχόντων εἰς τῶν καθηκόντων αὐτῶν τὴν ἐκτέλεσιν, ἰδίως, ὡς φαίνεται, τοὺς ἐπιμελουμένους τῶν παρασιτίων ἀποθηκῶν, εἰς ἃς κατετίθεντο τὰ τοῖς ναοῖς προσφερόμενα γεννήματα καὶ ἄλλα σιτία, τῶν δημοσίων σιτεύσεων κτλ. ὥστε καὶ «παρασιτεῖν» ἐλέγετο ἐν τοῖς νόμοις τοῦ Σόλωνος τὸ

ἐστιᾷν ξένους πρέσβεις (Ἀθν. ΣΤ, 235). Ἐλάμβανον δ' οἱ παράσιτοι οὗτοι τὸ τρίτον τῶν θυομένων ἱερείων, καὶ ἑκτέα κριθῶν. Οὐχ ἧττον ἡ ὑπηρεσία αὕτη ἐθεωρεῖτο ὡς ὀχληρά, οὐδέ τις δὶς εἰς αὐτὴν ὑπεβάλλετο. Διέμενε δ' ἡ διάταξις, ὡς ὁ μαθητὴς τοῦ Ἀριστοτέλους Κλέαρχος, κατ' Ἀθήναιον μαρτυρεῖ καὶ μέχρι τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ. — Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ὅμως τῆς μέσης καὶ νέας ἀττικῆς κωμῳδίας, τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ Ἀλέξιδος ἐν Σικελίᾳ καὶ ὑπὸ τοῦ Διφίλου (ἴδ.), τὸ ὄνομα ἀπεδόθη εἰς τοὺς διὰ χαμερπῶν τρόπων καὶ κολακειῶν ἐπιζητοῦντας νὰ προσκαλῶνται καὶ παρακάθηνται εἰς ξένας τραπέζας, οἷος περιγράφεται ὁ Φίλιππος παρὰ Ξενοφῶντι (Συμπ.), καὶ οἵτινες εἰς παντοίας ταπεινώσεις ὑπεβάλλοντο, ἀντικείμενα σαρκασμῶν προθύμως ἐγίνοντο, καὶ ἔπαιζον τοὺς γελωτοποιούς. Ἰδίως δ' ἐπεκράτησαν οἱ παράσιτοι ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων, ὅτε καὶ ὁ ἰδιωτικὸς πλοῦτος ἦν μείζων, καὶ αἱ ἑστιάσεις πολυτελέστεραι. Τοιούτους περιγράφουσι συνεχῶς οἱ κωμικοὶ ποιηταὶ Πλαῦτος καὶ Τερέντιος. Ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων ὁ παράσιτος, ὡς πρόσωπον συντελοῦν εἰς τὴν εὐθυμίαν, σχεδὸν οὐδέποτε ἔλειπεν ἀπὸ τῶν τραπεζῶν τῶν πλουσίων (Λουκ. Παράσ. 58). Οἱ δὲ τῶν αὐτοκρατόρων ἰδίως ἦσαν γελωτοποιοί, πολλάκις ὑπὸ τὸ πρόσχημα τοῦτο ἀληθείας λέγοντες, αἵτινες ἐκρίνοντο ἄξιαι καὶ νὰ διατηρῶνται καὶ ἀπομνημονεύωνται ὑπὸ τὰ ὀνόματα ἀπομνημονεύματα, ἀποφθέγματα, γελοῖα.

Παρασκήνια, ἴδ. Θέατρον.

Παραστὰς, τὰ ἑκατέρωθεν τῆς θύρας καθέτως προέχοντα ἢ εἰς τὸ τέλος τοῦ τοίχου κατὰ τὰς γωνίας, ἢ τοῦ τοίχου, μέρη. Ὁ δ' ἐν παραστάσιναὸς ἦν ὁ μὴ ἔχων πρὸ τῆς εἰσόδου αὐτοῦ προστύλιον, ἀλλὰ μόνον δύο κίονας μεταξὺ τῶν προεκτεινομένων δύο παραστάδων τοῦ τοίχου.

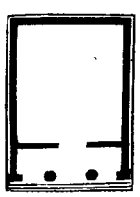

Παράστασις, ἐν Ἀθήναις, μία δραχμὴ καταβαλλομένη ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος καὶ μία ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου, ὅταν ἐκ κοινῆς συναινέσεως ὑπέβαλλον τὴν δίκην των εἰς τοὺς αἱρετοὺς διαιτητάς. Ὁμοίως καὶ ἡ ἐν τοῖς γραφαῖς ἐνάγοντες μόνον, πιθανῶς ἐπίσης μία δραχμή.

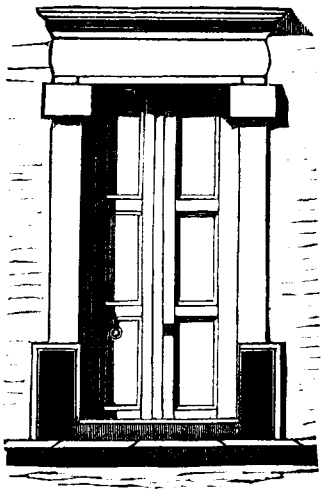

Ἴδ. Παραστάς.

Παραστάται τῶν Ἕνδεκα, ἐλέγοντο ἐν Ἀθήναις οἱ πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ποινῶν ὑπηρετοῦντες αὐτοῖς δεσμοφύλακες, δήμιοι, βασανισταὶ κτλ. (Bekk. Ἀνέκδ. σλ. 236, 32).

Παρασωπία, μικρά τις χώρα παρὰ τῇ Ἀσωπῷ τῆς Βοιωτίας καὶ Παρασώπιοι οἱ κάτοικοι αὐτῆς (Στρβ.).

Παρασωπιὰς, μέρος τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ Φθιώτιδος, πρὸς τῷ Ἀσωπῷ ποταμῷ, βορείως τῆς Λιλαίας (Στρβ.).

Παράταξις, ἴδ. Τάξις.

Παρατέλτρια, δούλη ἔργον ἔχουσα νὰ τίλλῃ (χνουδίζῃ) τὸ σῶμα τῆς κυρίας της. Ὑπῆρχον καὶ ἄνδρες τὸ αὐτὸ ἐπάγγελμα ἔχοντες εἰς τοὺς λουτρῶνας (Φιλόστρ. καὶ Κραιν. παρ' Ἀθην. Σλ. 638).

Παραυαία, χώρα παρὰ τὸν Ἄῦαν ποταμὸν ἐν Θεσπρωτίᾳ τῆς Ἠπείρου (Ἀρρν. Ἀνβ. Α, 7, 1). Οἱ κάτοικοι Παραυαῖοι (Θουκ. Β, 80).

Παράφερνα, ἴδ. Προίξ.

Παραχελωΐτις, ἴδ. Ἀχελῶος

Παραχύτης, ἴδ. Βαλανεῖον.

Παρέγγραπτοι, ἴδ. Δῆμος.

Πάρεδρος. Ἕκαστος τῶν τριῶν πρώτων ἐκ τῶν ἐννέα ἀρχόντων τῶν Ἀθηνῶν ἠδύνατο νὰ προσλάβῃ, ἵνα τὸν βοηθῶσι, καὶ ἀνὰ δύο παρέδρους τῆς ἐκλογῆς του, πολλάκις συγγενεῖς ἢ οἰκείους του, οἵτινες ὅμως προϋφίσταντο τὴν νενομισμένην δοκιμασίαν πρὸ τῆς βουλῆς καὶ τοῦ δικαστηρίου, καὶ ὑπέκειντο εἰς εὐθύνας ὡς καὶ οἱ ἄρχοντες (Δμσθ. κ. Νεαίρ. 1363. Θεοκ. 1332 Κ. Μενδ. 572). Πολλάκις δὲ ἦσαν καὶ ἱκανώτεροι καὶ ἐμπειρότεροι τῶν ἀρχόντων, ὄντων κληρωτῶν (Δμσθ. κ. Νεαίρ. 1372). Ἐνίοτε προσελάμβανον παρέδρους καὶ οἱ θεσμοθέται (Δμσθ. κ. Θεοκ. 1330), καὶ οἱ 10 εὔθυνοι.

Πάρεια, νύμφη, μήτηρ τοῦ Εὐρυμέδοντος, Νεφαλίωνος, Χρύσου καὶ Φιλολάου, ἐκ τοῦ Μίνωος (Ἀπλλδ. Γ', 1, 2).

Παρεισάδης, Παρισάδης ἢ Παραισάδης, τύραννος τῆς Ταυρικῆς Χερσονήσου (Δμσθ. Φορμ. 904. — Διόδ. — Στρβ.).

Παρεισγραφή, ἡ διὰ δόλου ἐγγραφὴ ξένου εἰς δῆμον τινά, καθ' ἣς ἐκινεῖτο ἡ ξενίας γραφή. Ἠδύναντο δὲ καὶ διὰ διαψηφίσεως ν' ἀποβάλωσιν οἱ δημόται πάντα ὃν ἐθεώρουν ὡς ξένον, ἀλλ' εἰς αὐτὸν ἐπεφυλάττετο ἡ προσφυγὴ εἰς τὰ δικαστήρια (Αἰσχ. π. Πρπρσβ. 38, 51).

Παῆορος, παράσειρος ἢ σειραφόρος ἐλέγετο ὁ ἵππος ὁ πλὴν τῶν δύο ζυγίων ἢ μεσαίων εἰς τὰς ἁμάξας δεξιῶς προσέτι διὰ σχοινίων ζευγνύμενος. Εἰς δὲ τὰ τέθριππα προσετίθεντο ἀνὰ εἷς ἑκατέρωθεν, καὶ ὁ πρὸς δεξιά, δεξιόσειρος καλούμενος, ἦν ὁ ἰσχυρώτερος, διότι εἰς τὰς σταδιοδρομίας οὗτος εἶχε τὸν πλεῖστον δρόμον νὰ διανύσῃ (Ὁμ. Ἰλ. Β, 471. 474).

Παρθηνοί, λαὸς τῆς ἐν Μακεδονίᾳ Ἰλλυρίας, πρὸς τοῖς ὁρίοις τῆς Δαλματίας (Πολβ. — Στρβ. — Στφ. Βυζ.).

Παρθενία, 1) ἀρχαῖον ὄνομα τῆς Σάμου, ἐκ Παρθενίας γυναικὸς τοῦ Σάμου (Ἀπλλν. Ῥόδ. Α, 188. — Καλλμ. εἰς Δηλ. 49. — Στρβ.). — 2) Ἐπίθετον τῆς Ἥρας, ἐκ τοῦ Παρθενίου ὄρους τῆς Ἀρκαδίας (Πινδ.).

Παρθένια, ἴδ. Λυρικὴ ποίησις.

Παρθενίαι. Ἐπὶ τοῦ 19 ἔτη διαρκέσαντος Μεσσηνιακοῦ πολέμου, οἱ Σπαρτιᾶται ἔπεμψαν, μετὰ δεκαετίαν, ὀπίσω τινὰς τῶν συνεκστρατευόντων νέων, καὶ οἱ ἐκ τούτων γεννηθέντες, ὡς μὴ ἐκ νομίμων γάμων, ἐκλήθησαν Παρθενίαι. Οἱ Σπαρτιᾶται δ' ἠρνήθησαν αὐτοῖς ἔπειτα τὰ ἴσα τοῖς πολίταις δικαιώματα, δι' ὃ οὗτοι διενοήθησαν ν' ἀποστατήσωσιν· ἀλλὰ φωραθέντες, ἀπῆλθον εἰς τὴν νοτίαν Ἰταλίαν ὑπὸ τὸν Φάληθον, ἡνώθησαν μετὰ τῶν ἐκεῖ Ἀχαιῶν, καὶ ἔκτισαν τὸν Τάραντα τῷ 707 π.Χ. (Ἔφορ. ἐν Στρβ. ΣΤ, 279). Κατ' ἄλλους (Ἀντίοχ. Αὐτ. 278), ἦσαν υἱοὶ τῶν μὴ εἰς τὸν Μεσσηνιακὸν πόλεμον συνεκστρατευσάντων Σπαρτιατῶν, οἵτινες ἰὰ τοῦτο κατετάχθησαν μετὰ τῶν Εἱλώτων, οἱ γάμοι αὐτῶν ἐθεωρήθησαν ὡς ἄκυροι, καὶ οἱ υἱοί των ὡς ἄτιμοι· ἢ κατ' ἔτι ἄλλους (Ἡσύχ.) ἦσαν υἱοὶ Σπαρτιατῶν καὶ θεραπαινίδων.

Παρθενίας, ποταμὸς τῆς Ἠλιδος ἐν Πελοποννήσῳ, παρραρέων τὴν πόλιν Ἀρσίνην (Στρβ.).

Παρθένιον, 1) Πόλις τῆς Μυσίας ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ, νοτίως κειμένη τῆς Περγάμου καὶ πρὸς τῇ Ἀπολλωνίᾳ (Ξνφ. Ἀνβ. Ζ, 8, 15. 21). — 2) Πόλις καὶ ἀκρωτήριον τῆς Ταυρικῆς Χερσονήσου, κατὰ τὸ στενώτερον τοῦ Κιμμερίου Βοσπόρου, ναὸν ἔχουσα τῆς Ἀρτέμιδος, εἰς ἣν οἱ ἐγχώριοι προσέφερον εἰς θυσίαν τοὺς ξένους. — 3) Ὄρος μεταξὺ Ἀργολίδος καὶ Ἀρκαδίας, διατηροῦν τὸ ἀρχαῖόν του ὄνομα. Ἐνταῦθα ἦν ἱερὸν τοῦ Πανός, ἐπιφανέντος εἰς Φειδιππίδην τὸν Ἀθηναῖον πρὸ τῆς ἐν Μαραθῶνι μάχης (Ἡρδ. ΣΤ, 105).

Παρθένιος, 1) ποταμὸς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, πηγάζων ἐκ τοῦ ὄρους Ὀλγάσσυος, χωρίζων τὴν Παφλαγονίαν ἀπὸ τῆς Βιθυνίας, καὶ εἰς τὸν Εὔξεινον ἐκβάλλων δυτικῶς τῆς Ἀμάστρυος. Εἶχε δὲ τὸ ὄνομα ἐκ τοῦ ὅτι εἰς αὐτὸν ἐλέγετο λουομένη ἡ Ἄρτεμις (Ὁμ. Ἰλ. Β, 854. — Ἡσίοδ. Θεογ. 344. — Ἡρδ. Β, 104. — Ξνφ. Ἀνδ. Ε, 6, 9. ΣΤ, 2, 1. — Στρβ. ΙΒ, 542). — 2) Υἱὸς Ἡρακλείδου καὶ Εὐδώρας ἐκ Νικαίας τῆς Βιθυνίας. ἐκομίσθη ἐπὶ τοῦ Μιθριδατικοῦ πολέμου ὡς αἰχμάλωτος εἰς Ῥώμην· ἀπελευθερωθεὶς δὲ, διέτριψεν ἐπί τινα χρόνον εἰς Νεάπολιν, ἔνθα ἐδίδαξε τῷ Βιργιλίῳ τὰ Ἑλληνικά· ἐν Ῥώμῃ δὲ μετὰ ταῦτα ηὐνοήθη ὑπὸ τοῦ Τιβερίου (Suet. Tib. LXX) καὶ συνέδεσε φιλίαν μετὰ τοῦ ἐλεγειακοῦ ποιητοῦ Κ. Γάλλου. Ὁ Σουίδας τὸν λέγει «ἐλεγειοποιὸν καὶ μέτρων διαφόρων ποιητὴν», καὶ ἐλεγεῖα ἐνδεικνύουσιν οἱ τίτλοι τῶν ὑπὸ τὸ ὄνομα αὐτοῦ μνημονευομένων συγγραμμάτων, ὡς Ἀρήτης (τῆς συζύγου του) ἐπικήδειον, εἰς 3 βιβλία· ἐπικήδειον εἰς Αὐξίθεμιν καὶ ἄλλο εἰς Ἀρχελαΐδα· Ἀφροδίτη· Βίας· Δῆλος· Κρηναγόρας· Λευκάδιοι· Ἀνθίππη· Ἴφικλος· Ἡρακλῆς· Προπεμπτικὸν, καὶ ἄλλο τι ποίημα, ὃ λέγεται μιμηθεὶς ὁ Βιργίλιος ἐν τῷ Moretum. Τῷ ἀποδίδονται δὲ καὶ Μεταμορφώσεις, ἀλλ' οὐχὶ μετὰ βεβαιότητος. Περιεσώθη δ' ὑπὸ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἓν σύγγραμμα ἐπιγραφόμενον ἐρωτικὰ ἢ περὶ ἐρωτικῶν παθημάτων. περιέχον 36 διηγήσεις εἰς τὸ πεζὸν ἐρώτων δυστυχῶς ἀποβάντων, δι' οὗ ἤθελε νὰ χορηγήσῃ τῷ Κορνηλίῳ Γάλλῳ ὕλην δι' ἐπικὰ καὶ ἐλεγειακὰ διηγήματα. Ἐπειδὴ δ' ἀκριβῶς μνημονεύει πάντοτε τῶν πηγῶν ἐξ ὧν ἀρύεται, διὰ τοῦτο τὰ ἔργα αὐτοῦ εἰσὶ πολύτιμος συμβουλὴ διὰ τὴν γνῶσιν τῶν Ἀλεξανδρινῶν ποιητῶν καὶ γραμματικῶν, καὶ περιέχουσι πολλοῦ λόγου ἄξια ἐκείνων ἀποσπάσματα. Μετ' αὐτῶν καταταττόμενος ὡς εἷς τῶν νεωτάτων, σύμφωνος δὲ πρὸς αὐτῶν τὸ πνεῦμα, ἀναζητεῖ τοὺς ἀπωτάτους τῶν μύθων, παρέχοντας αὐτῷ ἀφορμὴν εἰς πολυμαθείας ἐπίδειξιν. — 3) Παρθένισς Γραμματικὸς ἦν, κατὰ Σουίδαν, μαθητὴς τοῦ Διονυσίου τοῦ ἐξ Ἀλεξανδρείας· ἔζη ἑπομένως ἐν τῇ α' ἑκατονταετηρίδι μ. Χ. Ὁ Ἀθήναιος μνημονεύει πολλάκις συγγράμματος αὐτοῦ ἐπιγραφομένου Περὶ τῶν παρὰ τοῖς ποιηταῖς λέξεων ζητούμενα. — 4) Ἐπικὸν ποιητὴν τοῦ ὀνόματος τούτου ἐκ Χίου ἀναφέρει ὁ Σουίδας, λέγων αὐτὸν ἀπόγονον τοῦ Ὁμήρου, καὶ προσθέτει ὅτι ἐπελέγετο Χάος, κατὰ λογοπαίγνιον πάντως, καὶ ἴσως διὰ τὸ συγκεχυμένον καὶ ἀσαφὲς τοῦ ὕφους του. — 5) Αὐλικὸς καὶ εὐνοούμενος τοῦ αὐτοκράτορος Δομιτιανοῦ, ἀλλὰ συμμετασχὼν τῆς συνωμοσίας ἥτις ἐπέφερε τὸν θάνατον τοῦ αὐτοκράτορος (Suet. Dom. XVI). Συνετέλεσεν εἰς τοῦ Νέρωνος τὸν ἐνθρονισμὸν, ἀλλ' ἐφονεύθη ὑπ' αὐτοῦ ὅτε συνέβη ἐπανάστασις τῶν στρατιωτῶν πρὸς τιμωρίαν τῶν φονέων τοῦ Δομιτιανοῦ (Extn. VIII, 1).

Παρθένοι, αἱ θυγατέρες τοῦ Ἐρεχθέως, αἱ τοῦ Ὑακίνθου καὶ αἱ τοῦ Λέω, αἵτινες, παρθένοι ἔτι, προσέφερον ἑαυτὰς ἑκουσίως εἰς θυσίαν ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῆς πατρίδος (Δημοσθ. Ἐπιτάφ. — Σουίδ.).

Παρθενοπαῖος, 1) Υἱὸς τοῦ Ἄρεως ἢ τοῦ Μελανίωνος, ἢ τοῦ Μελεάγρου καὶ τῆς Ἀταλάντης, ἐξ Ἀρκαδίας, εἷς τῶν ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας, φονευθεὶς ὑπὸ Περικλυμένου (Ἀπλλδ. Γ, 6, 3. 7). Ἐκ τῆς νύμφης Κλυμένης ἔσχεν υἱὸν τὸν μετὰ τῶν Ἐπιγόνων εἰς Θήβας ἐκστρατεύσαντα Πρόμαχον (ἢ Στρατόλαον, Θησιμένην, Τλησιμένην). — 2) Υἱὸς τοῦ Ταλαοῦ καὶ τῆς Λυσιμάχης, ἀδελφὸς τοῦ Ἀδράστου, συνεχῶς συγχεόμενος μετὰ τοῦ ἀνωτέρω (Ἀπολλδ. Α, 9, 13).

Παρθενόπη, 1) ἔγγονος τοῦ Ἀρκάδος, θυγάτηρ τοῦ Στυμφάλου, μήτηρ τοῦ Εὐήρους ἐκ τοῦ Ἡρακλέους (Θαυσ. Η, 4. — Ἀπολλδ. Β, 7, 8). — 2) Θυγάτηρ τοῦ

Ἀγκαίου, μήτηρ τοῦ Λυκομήδους ἐκ τοῦ Ἀπόλλωνος (Παυσ. Δ, 7).

Παρθένος, 1) Ἐπίθετον τῆς Ἀθηνᾶς, ὑπ' αὐτὸ λατρευομένης ἐν τῷ Παρθενῶνι ἐν Ἀθήναις. —2) Θυγάτηρ τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Χρυσοθέμιδος, ἀπὸ τοῦ πατρός της εἰς τὸν οὐρανὸν μετὰ τῶν ἀστέρων ταχθεῖσα.

Παρθενὼν, ὁ περίφημος, καὶ ὑπὲρ πάντας τοὺς ναοὺς τῆς ἀρχαιότητος ὡραῖος καὶ πολυτελὴς ναὸς τῆς Παρθένου Ἀθηνᾶς, ὁ πρωτοβουλίᾳ τοῦ Περικλέους εἰς τὴν Ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν μετὰ τὴν πυρπόλησιν ὑπὸ τῶν Περσῶν τοῦ ἀρχαίου ναοῦ τῆς Παλλάδος, ἐπιμελείᾳ τοῦ Φειδίου ἀνεγερθεὶς ὑπὸ τῶν ἀρχιτεκτόνων Ἰκτίνου καὶ Καλλικράτους κατὰ τὴν 86 Ὀλυμπ. (434 π. Χ.). Κατὰ τὸ μεγαλοπρεπὲς σωζόμενον αὐτοῦ ἐρείπιον, εἶχεν ὁ ναός, κατὰ τὸν στερεοβάτην, μῆκος μὲν 228′, πλάτος δὲ 101′, καὶ ἐπὶ 3 βαθμίδων ὑψούμενος, ἦν ὅλος ἐκ πεντελικοῦ μαρμάρου ᾠκοδομημένος, ὀκτάστυλος περίπτερος, δωρίου ρυθμοῦ, ἔχων κίονας 5 1/2′ διαμέτρου, μετὰ διπλῆς στοᾶς εἰς τὰς μικρὰς πλευράς, (Β. Β)· ὕψος δ' εἶχε 66′ ἀπὸ τοῦ στερεοβάτου. Ὁ ὅλος σηκὸς διῃρεῖτο εἰς δύο μέρη, ὧν τὸ ἀνατολικὸν τὴν εἴσοδον ἔχον ἐξ ἀνατολῶν, ἐλέγετο ἰδίως Ἑ κ α τ ό μ π ε δ ο ν (Γ), διότι τὸ ἐμβαδὸν αὐτοῦ εἶχε μῆκος περίπου 100′. Ἐνταῦθα, κατὰ τὸ δυτικὸν αὐτοῦ πέρας (α), ἐπὶ μεγίστου βάθρου, 10′ ὑψηλοῦ· καὶ ἐν γλυφαῖς παριστῶντος τὴν παρὰ τοῖς θεοῖς εἰσαγωγὴν τῆς Πανδώρας (Παυσ. Α, 24. —Θεμιστ, Λογ. ΚΕ. — Pl. XXVI, 4, 4), ἵστατο τὸ ἐξαισιώτατον τῶν ἀριστουργημάτων τοῦ Φειδίου, τὸ χρυσελεφάντινον ἄγαλμα τῆς θεᾶς, ἐκ πολυτίμων λίθων ἔχον τοὺς ὀφθαλμούς (Πλτ. Ἱππ. Μείζ. σλ. 290), καὶ 39′ ὑψηλὸν ὑπὲρ τὴν βάσιν (Pl. XXXVI, 44). Τὸ μέρος τοῦτο τοῦ ναοῦ, ἐλέγετο κυρίως Π α ρ θ ε ν ὼ ν, καὶ ἐχωρίζετο διὰ κιγκλίδων ἀπὸ τοῦ ἄλλου Ἑκατομπέδου. Εἶχε δὲ τὸ Ἑκατόμπεδον εἰς ἀπόστασιν 12′ ἀπὸ τῶν τοίχων ἐσωτερικὴν στοὰν 16 μι-

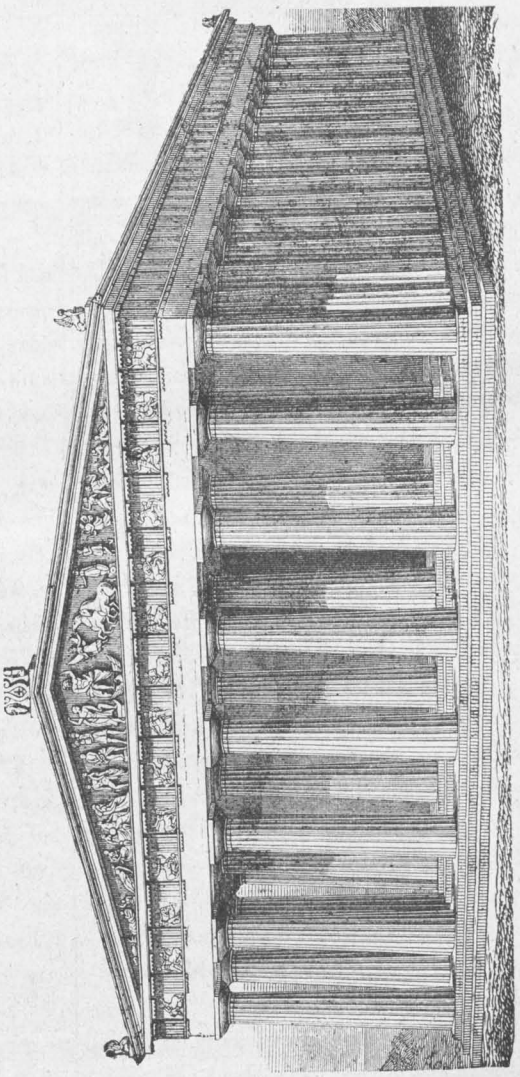

κρῶν δωρίων κιόνων, ἐχόντων μόνον 3′ τὴν διάμετρον, ἐπομένως μὴ ἀνιόντων μέχρι τῆς ὀροφῆς, καὶ φερόντων πιθανῶς ὑψηλὴν πάροδον καὶ δευτέραν στοὰν ἴσως κιόνων ἰωνικῶν. Ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ταύτης στοᾶς, καὶ ἐπὶ τοῦ ἀγάλματος, παρ' ᾧ ἴσως ἵσταντο δύο

παραστάδες ἢ μεγάλοι κίονες ὡς τοὺς ἐξωτερικούς, ἐξετείνετο στέγη, ἡ καὶ τὰ ἔξω περιστύλια καλύπτουσα· τὸ δὲ λοιπὸν ἐμβαδὸν, μετὰ ταῦτα ἐπυρπολήθη. Ἐχρησίμευε δ' ὁ ὀπισθόδομος ὡς θησαυροφυλάκιον τοῦ ναοῦ, καὶ ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις ἠθικῆς πα-

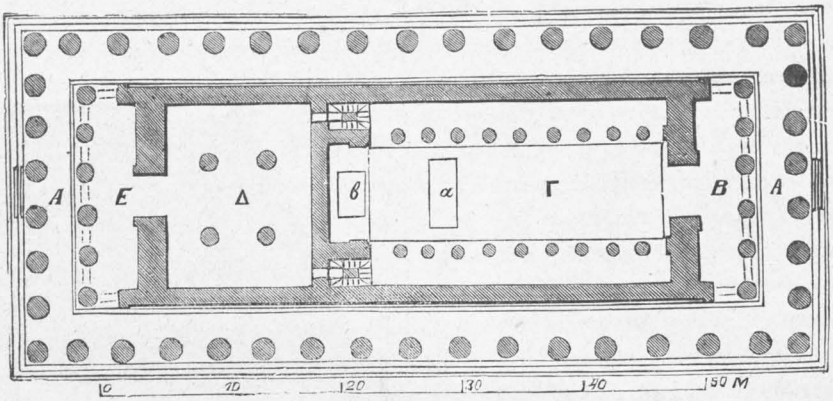

ἀπὸ τοῦ ἀγάλματος μέχρι τοῦ προνάου καὶ τῆς εἰσόδου, ἔμενεν ὕπαιθρον. Ἡ ἀνατολικὴ δὲ διαίρεσις τὴν μεγάλην αὐτῆς εἴσοδον ἔχουσα πρὸς δυσμὰς (Ε), κοινωνοῦσα δὲ μετὰ τοῦ Παρθενῶνος πιθανῶς διὰ δύο πυλιδίων παρὰ τοὺς τοίχους τοῦ σηκοῦ, ὡς ἔκ τινων ἰχνῶν εἰκάζεται, ἦν ὁ ὀπισθόδομος (Α), 43' 10' μῆκος ἔχων, ὑπόστεγος ὅλος, τῆς στέγης οὔσης ξυλίνης, ὡς ἀποδείκνυται ἐκ τοῦ ὅτι

ραικμῆς ἔδωκαν αὐτὸν οἱ Ἀθηναῖοι εἰς κατοικίαν Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ, ὃν ἐκήρυττον ἀδελφὸν τῆς Ἀθηνᾶς (Πλουτ. Δημτρ.

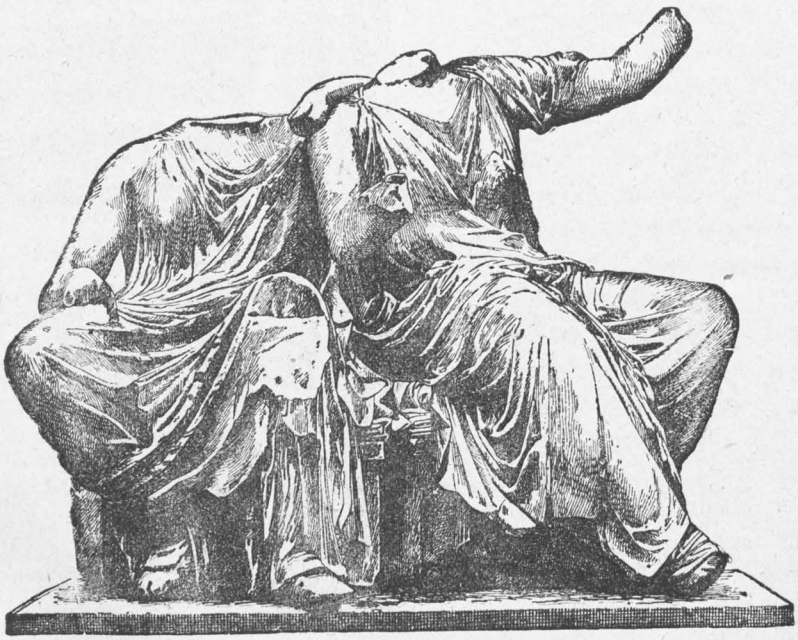

ΚΓ). Διεκοσμεῖτο δ' ἐξωτερικῶς ὁ ναὸς δι' ἀπαραμίλλων γλυφῶν, αἵτινες κατὰ τὰς μετόπας ἀναγλύφως παρίστων γιγαντομαχίας καὶ ἄλλας μυθολογικὰς σκηνάς, κατὰ τὴν ἐπὶ τοῦ τοίχου τοῦ σηκοῦ καὶ τῶν ἑκατέρωθεν προστάσεων τῶν μικρῶν πλευρῶν (ΑΑ) ζωοφόρον,

τὴν πομπὴν τῶν Παναθηναίων, εἰς δὲ τοὺς ἀετοὺς, διὰ περιαιρετῶν ἀγαλμάτων διαστάσεων ὑπερφυσικῶν, πρὸς ἀνατολὰς τὴν γέννησιν καὶ

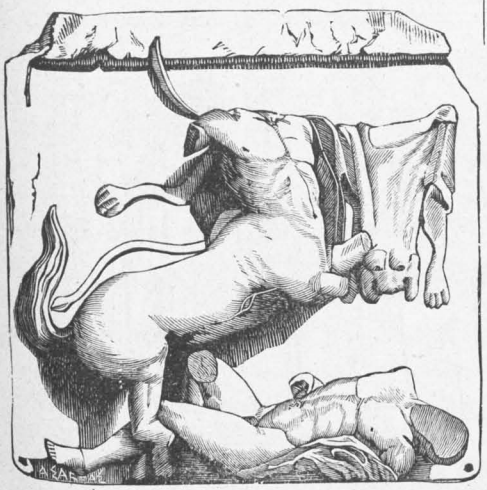

Μετόπη.

Ἐκ τῶν ἀετῶν.

εἰς τὸν Ὄλυμπον παρουσίασιν τῆς Ἀθηνᾶς, πρὸς δυσμὰς δὲ τὴν περὶ τῆς κυριαρχίας τῆς Ἀττικῆς ἔριν τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τοῦ Ποσειδῶνος. Πάντα ταῦτα τὰ ἔργα ἦσαν τῆς σχολῆς τοῦ Φειδίου, καί τινα τῶν μεγίστων καὶ τῶν ἀρίστων ἴσως τῆς γλυφίδος αὐτοῦ. Πολλὰ ἐξ αὐτῶν κατεστράφησαν, ἐκ δὲ τῶν διασωθέντων τινὰ μὲν διατηροῦνται ἐν Ἀθήναις, ἄλλα δ' εἶχον τῷ 1811 ἀποκομισθῇ εἰς τὸ Βρεττανικὸν Μουσεῖον ὑπὸ τοῦ Λ. Ἔλγινος, τότε πρέσβεως τῆς Ἀγγλίας ἐν Κωνσταντινουπόλει. Τῇ ε' ἑκατονταετηρίδι μ.Χ. ὁ ναὸς τῆς Παρθένου Ἀθηνᾶς μετεποιήθη εἰς ἐκκλησίαν τῆς Παρθένου Μαρίας, καὶ οἱ τοῖχοι αὐτοῦ ἐκαλύφθησαν ἔνδον ὑπὸ χριστιανικῶν γραφῶν, ὧν τινες ἔτι σώζονται· μετεσκευάσθη δὲ καὶ τὸ ἐσωτερικὸν πρὸς τὴν νέαν χρῆσιν αὐτοῦ, τῆς πρὸν στοᾶς ἀντικαταστάσης δι' ἄλλης ἐξ 22 κιόνων κορινθιακῶν, μετ' ἄλλης ἀνωτέρας ἐξ 23, καὶ ἀνοιχθείσης μεγάλης μεσαίας πύλης μεταξὺ τοῦ πρὸν ἑκατομπέδου καὶ τοῦ ὀπισθοδόμου. Τῷ δὲ 1019 μ. Χ. ἐλθὼν εἰς Ἀθήνας ὁ

Τῆς Ζωοφόρου.

Αὐτοκράτωρ Βασίλειος, προσέθηκε νέα κοσμήματα εἰς τὴν μεγαλοπρεπῆ ἐκκλησίαν (Κεδρ.). Μετὰ τὴν ἐν ἔτει 1456 ἅλωσιν τῶν Ἀθηνῶν ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν, ἡ ἐκκλησία μετεποιήθη εἰς προσκυνητήριον τοῦ Μωάμεθ, καὶ τότε εἰς τὴν νοτιοδυτικὴν αὐτοῦ γωνίαν προσετέθη ὁ σωζόμενος πύργος μεθ' ἑλικο-

ειδοῦς ἀναβάθρας. Τῷ δὲ 1682 (τῇ 23 Σεπτεμβρίου), ὅτε ὁ Ἐνετὸς Μοροζίνης ἐπολιόρκει τὴν Ἀκρόπολιν, οἱ Τοῦρκοι εἶχον προσωρινῶς προσδιορίσει τὸν ναὸν εἰς

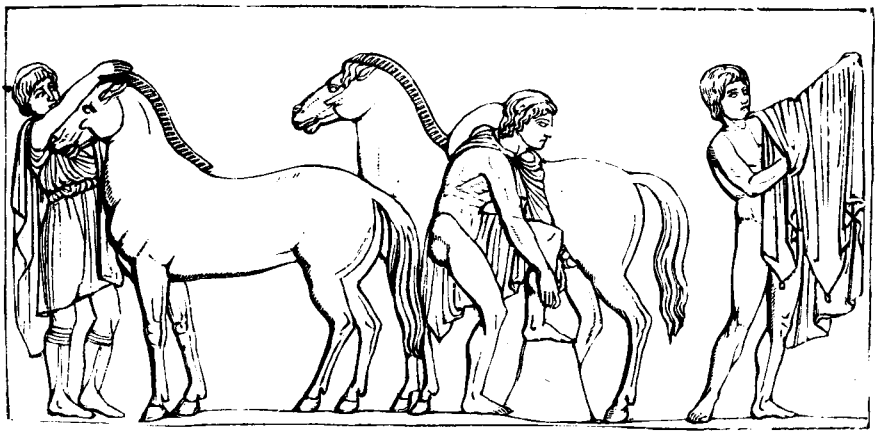

Ἐκ τῆς Ζωοφόρου.

πυριταποθήκην· ἐνσκήψασα δ' εἰς αὐτὸν βόμβα ἦν ἐσφενδόνισεν ὁ ἐν τῷ ἐνετικῷ στρατῷ ὑπηρετῶν Σουηδὸς στρατηγὸς Κοινιγσμὰρκ, ἐπέφερε φοβερὰν ἔκρηξιν, καταρρίψασαν τὸν Παρθενῶνα εἰς ἐρείπια. Ἐντὸς δ' αὐτοῦ ἤγειραν οἱ Ὀθωμανοὶ μικρὸν προσκυνητήριον, ἐπ' ἐσχάτων καταρριφθὲν ὑπὸ τρικυμίας.

Παρθία, καὶ Παρθυαία, Παρθυηνή, χώρα τῆς Ἀσίας νοτιοδυτικῶς τῶν Κασπίων πυλῶν, συνορεύουσα μετὰ τῆς πρὸς βορρᾶν Ὑρκανίας, ἧς κατ' ἀρχὰς ἀπετέλει πιθανῶς μέρος (Ἡρδ. Γ, 93), πρὸς ἀνατολὰς μετὰ τῆς Ἀριανῆς καὶ Μαργιανῆς, πρὸς νότον μετὰ τῆς ἐρήμου τῆς Καραμανίας, πρὸς δυσμὰς μετὰ τῆς Μηδίας· ἦν κατὰ τὸ πλεῖστον

Ἐκ τῆς Ζωοφόρου.

τὸ νῦν Κορασάν. Οἱ Πάρθοι, κυρίως λαὸς νομαδικός, ὑπέκειντο τὸ πρῶτον τοῖς Ἀσσυρίοις εἶτα, μετ' αὐτῶν, τοῖς Μήδοις καὶ τοῖς Πέρσαις· εἶτα δ' ὑπετάγησαν τῷ Ἀλεξάνδρῳ (Πλούτ. Ἀλξ. ΜΕ. — Ἀρρ. ΣΤ, 29. — Just. XII, 3, 1). Ἐπὶ τῶν Διαδόχων συνετάχθησαν κατ' ἀρχὰς μετὰ τοῦ Εὐμένους, κατόπιν μετὰ τοῦ Ἀντιγόνου καὶ τέλος ὑπέκυψαν τῷ Σελεύκῳ, ὅστις καὶ πόλεις ἵδρυσε παρ' αὐτοῖς. Τῷ δὲ 256 π. Χ., ὑπὸ ἀρχηγὸν τὸν Ἀρσάκην, ἀπετέλεσαν ἴδιον κράτος, ταχέως αὐξηθὲν ὑπὸ ἡγεμόνας τοὺς

Ἀρσακίδας εἰς δύναμιν καὶ εἰς ἔκτασιν, ἰδίως πρὸς ἀνατολάς, μέχρις αὐτοῦ τοῦ Ἰνδοῦ. Οἱ Πάρθοι ἦσαν φιλοπόλεμοι, ἔξοχοι ἱππεῖς, καὶ ἡ τακτικὴ αὐτῶν συνίστατο εἰς τὸ νὰ ὁρμῶσιν ἔφιπποι, καὶ, ἅμα τοξεύσαντες, νὰ φεύγωσι δρομαῖοι· ἀλλ' εἶχον τὴν δεξιότητα καὶ φεύγοντες νὰ στρέφωνται καὶ νὰ τοξεύωσι πάλιν ἐπιτυχέστατα, ὥστε καὶ παροιμιακῶς τοῦτο ἐλέγετο. Ἡ θρησκεία αὐτῶν ἦν λατρεία τοῦ Ἡλίου καὶ τῶν ἀστέρων, δι' ὃ καὶ συμπάθειαν καὶ ὑποστήριξιν εὗρον παρὰ τοῖς μάγοις. Ὅτε δ' ηὐξήθησαν, διῃρεῖτο ἡ Παρθία εἰς πέντε μεγάλας ἐπαρχίας, τὴν Κομισηνήν, τὴν Παρθυηνήν, τὴν Χωροανὴν ἢ Χωρηνήν, τὴν Ἀρτικηνὴν καὶ τὴν Ταβιηνήν. Ἐκ τῶν ἐπισημοτέρων δὲ πόλεων αὐτῶν πρὸς τὰ δυτικὰ ἦσαν αἱ Ῥαγαί, τὰ Ἐκβάτανα, ἡ Σελεύκεια καὶ ἡ παρ' αὐτῇ Κτησιφών. Τὸν Ἀρσάκην διεδέχθη τῷ 253 π. Χ. ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Τιριδάτης (Ἀρσάκης Β), ἀποθανὼν τῷ 216. Ἐπίσημος δ' ἀνεδείχθη καὶ Μιθριδάτης ὁ Α (Ἀρσάκης Δ, 144—136), ὁ μάλιστα τὸ κράτος αὐτοῦ εὐρύνας, πολεμήσας κατὰ Δημητρίου τοῦ βασιλέως τῆς Συρίας, ἰσχυρῶς δ' ἀποκλίνων πρὸς τὸν Ἑλληνισμόν. Ὁ υἱὸς αὐτοῦ, Φραάρτης Β (Ἀρσάκης Ζ) (130 π. Χ.), ἐπολέμησε κατὰ τῶν ἡγεμόνων τῆς Συρίας, Ἀρμενίας καὶ Βακτρίας, ὡς καὶ οἱ διάδοχοι αὐτοῦ. Ὁ δὲ μέγας Μιθριδάτης Β (Ἀρσάκης Θ), ἐξέτεινε πρὸ πάντων καὶ ὕψωσε τὸ τὸ κράτος του (Just. XXXVIII, 3). Ἐπωφεληθέντες δὲ μετ' ὀλίγον ἐμφυλίους διαιρέσεις ἐπελθούσας εἰς τὴν χώραν, ἀφῄρεσαν Ἰνδοσκυθικοὶ λαοὶ διάφορα τῶν ἀνατολικῶν αὐτῆς μερῶν. Ἤρξαντο δὲ τότε καὶ οἱ μετὰ τῶν Ῥωμαίων πόλεμοι, ὅτε Φραάρτης ὁ Γ (Ἀρσάκης ΙΒ), ἤγειρεν ἀξιώσεις ἐπὶ τῆς μέχρι τοῦ Εὐφράτου χώρας, καὶ ὁ Ὀρώδης (Ἀρσάκης ΙΔ) κατέστρεψε τὸν Ῥωμαϊκὸν στρατὸν ἐν Καρραῖς (Virg. Æ, VII, 606.—Ov. Fast. VI, 480. — Hor. Od. III, 5, 4). εἶτα ὅμως, τῷ 37 π.Χ. ἠττήθη ὑπὸ τοῦ Βεντιδίου (Cic. ad. Fam. II, 10, 17. Caes. B. G. III, 31 —Suet. Cæs. XLIV. — Just. XLII, 4, 5). Ἀλλὰ Φραάρτης ὁ Δ κατενίκησε τὸν Ἀντώνιον (36 π. Χ.), καὶ μόνον 16 ἔτη μετὰ ταῦτα τὸν ἐβίασεν ὁ Αὔγουστος ν' ἀποδώσῃ τὰς κυριευθείσας σημαίας. Ἔκτοτε ἡ Παρθία ἤρξατο παρακμάζουσα καὶ ὑπὸ φατριῶν σπαραττομένη. Ἀρτάβανος ὁ Γ' ἐκινήθη κατὰ τοῦ Τιβερίου, ἀλλ' ἐκδιωχθεὶς τοῦ θρόνου του, κατέφυγεν εἰς τοὺς πρὸς ἀνατολὰς βαρβάρους, καὶ βοηθείᾳ τούτων ἀνεκτήσατο τὴν ἀρχήν, καὶ ἀπέθανε τῷ 44 μ. Χ. Οἱ Ῥωμαῖοι ὑπέθαλπον τὰς διαιρέσεις. Βολογέσης ὁ Α, κατ' ἀρχὰς ἐχθρικῶς, κινηθεὶς κατὰ τοῦ Νέρωνος, συνωμολόγησεν εἶτα εἰρήνην, διαρκέσασαν μέχρι τοῦ Οὐεσπασιανοῦ (Tac. Hist. II, 82. Ann. XVI, 23). Περὶ τὰ 115 δὲ, Χοσρόης ὁ Α ἐκηρύχθη, ἕνεκα τῆς Ἀρμενίας, πολέμιος τῷ Τραϊανῷ, καὶ τότε ἡ πρωτεύουσα αὐτοῦ Κτησιφὼν κατελήφθη ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων. Βολογέσης ὁ Γ ἐπολέμησε κατὰ Μάρκου Αὐρηλίου, τὸ πρῶτον ἐπιτυχῶς, ἀλλ' ἔπειτα ἠττήθη ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ αὐτοῦ Κασσίου. Καὶ ὁ Σεπτίμιος Σεβῆρος (τῷ 208) κατετρόπωσε τοὺς Πάρθους, θελήσαντας νὰ ὑποστηρίξωσιν ἃς εἰς τὸν Ῥωμαϊκὸν θρόνον ἤγειρεν ἀξιώσεις ὁ Πεσκήνιος Νίγερ, καὶ ἐκυρίευσε τὸν Κτησιφῶντα. Ἐξηκολούθει δ' ὁ πόλεμος κατ' αὐτῶν καὶ ἐπὶ τοῦ Καρακάλλα, καὶ τῷ 219, ἡττηθέντες ὑπὸ Ἀρταξέρξου Α, τοῦ ἱδρυτοῦ τοῦ κράτους τῆς Νέας Περσίας, ὑπέκυψαν τέλος εἰς αὐτὴν τῷ 226 μ. Χ.

Παρθενοὶ καὶ **Παρθενοί**, λαὸς Ἰλλυρικὸς πρὸς τῷ Δυρραχίῳ (Πολυβ. Β, II, 11.—Liv. XXIX, 12, XXXIII, 34. XLIV, 30.—Cic. Pis. XL.). Ἡ πρωτεύουσα αὐτοῦ Πάρθος, ἀνατολικῶς τῆς Ἐπιδάμνου.

Πάρια μάρμαρα, ἐπιγραφὴ ἐπὶ μαρμάρου ἐν Πάρῳ εὑρεθεῖσα τῷ 1627, ἡγοράσθη ὑπὸ τοῦ Ἄγγλου Λόρδου Θωμᾶ Ἀρουνδέλου (Arundel.), ὅθεν καὶ Ἀρουνδέλιον μάρμαρον ἐπωνομάσθη, καὶ εἰς

Λονδῖνον μετακομισθεῖσα, κατετέθη εἰς τὸν κῆπον αὐτοῦ, εἶτα ἀπωλέσθη ἐπὶ τῶν ἐμφυλίων ταραχῶν, καὶ τὸ ἥμισυ αὐτῆς εἶχεν ἐντειχισθῇ εἰς ἑστίαν τῆς οἰκίας· τὸ δ' ἕτερον, ὅτε ἀνευρέθη σπουδαίως βεβλαμμένον, προσηνέχθη ὑπὸ τοῦ ἐγγόνου τοῦ Λόρδου Ἀρουνδέλου, τοῦ Ἐρρίκου Ὀθάρδου Ἀρουνδέλου, τῷ 1667, εἰς τὸ πανεπιστήμιον τῆς Ὀξωνίας, ἔνθα εἰσέτι φυλάττεται, γνωστὸν ἤδη ἐπίσης καὶ διὰ τῆς ἐπωνυμίας Ὀ ξ ω - ν ί ο υ μ α ρ μ ά ρ ο υ. Ἔχει δ' ὁ λίθος πλάτος μὲν 2′ 1″, μῆκος δὲ, πρὸς μὲν τὰ δεξιὰ 3′ 7″, πρὸς δὲ τ'ἀριστερὰ, ὡς ὢν τεθλασμένος, 2′ 11″, καὶ περιέχει 93 στίχους, οὐχὶ πάντας ἀρτίως διατηρουμένους, εἰς γλῶσσαν ἀττικοϊωνικήν. Ἐστὶ δὲ πίναξ χρονολογικὸς τῶν κυριωτέρων συμβάντων τῆς πολιτικῆς καὶ φιλολογικῆς ἱστορίας τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ Κέκροπος μέχρι τοῦ ἐν Ἀθήναις ἐπωνύμου ἄρχοντος Διογνήτου, (τοῦ ἐν Πάρῳ ἄρχοντος Ἀστυάνακτος ἢ Εὐρυάνακτος), τῷ 264. Τὸ σωζόμενον μέρος φθάνει μόνον μέχρι 354 π. Χ. ἀλλ' εὐτυχῶς τὸ ὅλον εἶχεν ἤδη ἀντιγραφῇ ὑπὸ Ι. Σελδώνου τῷ 1628, πρὶν ἢ ἀκρωτηριασθῇ, δι' ὃ γινώσκεται σχεδὸν πᾶσα ἡ ἐπιγραφή. Πολλὰ σπουδαῖα συμβάντα, ὀνόματα καὶ χρονολογίαι ἐλλείπουσιν, ὡς τοῦ πλοῦ τῶν Ἀργοναυτῶν, τῶν Μεσσηνιακῶν πολέμων, τοῦ Πελοποννησιακοῦ, τὰ ὀνόματα τοῦ Λυκούργου, τοῦ Πινδάρου, ἐξ οὗ ὑπετέθη ὅτι ἡ ἀναγραφὴ αὕτη ἐγένετο ὑπὸ ἰδιώτου εἰς ἰδίαν αὐτοῦ χρῆσιν (ἴδ. Πολέ. Ε, 33), καὶ ἰδίως δι' ἀπομνημονεύσεις φιλολογικάς. Αἱ χρονολογίαι δὲν ὁρίζονται κατ' Ὀλυμπιάδας, ἀλλὰ κατ' Ἀθηναίους βασιλεῖς καὶ ἄρχοντας. Ἡ γνησιότης τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης εἰς οὐδεμίαν ὑπόκειται ἀμφιβολίαν.

Παρικάνιοι, 1) Σκῦθαι κατοικοῦντες πρὸς τῇ Κολχικῇ, καὶ τοῖς Πέρσαις ὑποκείμενοι (Ἡρδ. Ζ, 60). — 2) Κάτοικοι ἐν Περσίᾳ τῆς πόλεως Παρικάνης, ὁμόρου τῇ Μηδίᾳ (Ἡρδ. Γ, 92. Ζ, 88.— Στφ. Βυζ.).

Πάριον, πόλις τῆς Μυσίας ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ, ἐπὶ τῆς Προποντίδος, κτίσμα Μιλησίων, μεταξὺ Λαμψάκου καὶ Ἀδραστείας κειμένη, μετ' ἀρίστου λιμένος· ἐπὶ Αὐγούστου Ῥωμαϊκὴ ἀποικία. Νῦν Καμάραι. Ἐν

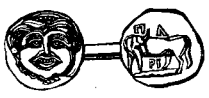

αὐτῇ μνημονεύει ὁ Στράβων (ΙΓ, 388) ὅτι ὑπῆρχε γένος τι καλούμενον ὀ φ ι ο γ ε ν ε ῖ ς, οὗ τὰ μέλη εἶχον τὴν ἰδιότητα νὰ θεραπεύωσι διὰ τῆς ἁπλῆς ἁφῆς τὸ δῆγμα τῶν ὄφεων (Ἡρδ. Ε, 117.—Ξνφ. Ἀνδ. Ζ, 2,7).

Πάρις, ὁ καὶ Ἀ λ έ ξ α ν δ ρ ο ς, δεύτερος υἱὸς τοῦ Πριάμου καὶ τῆς Ἑκάβης, ἥτις ἐπὶ τοῦ τοκετοῦ ὠνειρεύθη ὅτι ἔτεκε πυρκαϊάν. Ἐπειδὴ δὲ τοῦτο ἠρμηνεύθη ὡς δηλοῦν ὅτι τὸ γεννώμενον παιδίον ἔμελλε νὰ ἐπιφέρῃ τῇ πατρίδος του τὴν καταστροφὴν, ἔδωκεν αὐτό, ἅμα γεννηθὲν, ὁ Πρίαμος εἰς ποιμένα τινὰ, Ἀγέλων καλούμενον, ἵνα ἐκθέσῃ αὐτὸ εἰς τὸ ὄρος Ἴδην. Ἐκεῖ ἄρκτος τὸ ἀνέλαβε καὶ τὸ ἐγαλακτούχει· ὁ δὲ ποιμὴν, εὑρὼν αὐτὸ καλῶς ἔχον μετὰ πέντε ἡμέρας, τὸ ἔφερεν εἰς τὴν καλύβην του, τὸ συνανέθρεψε μετὰ τοῦ υἱοῦ του, καὶ τὸ ἐκάλεσε Πάριν. Ἀνδρεῖος δὲ καὶ ἀτρόμητος γενόμενος νεανίας, ὑπερηγωνίζετο γενναίως τῶν ποιμνίων καὶ τῶν ποιμένων, δι' ὃ ἐπωνομάσθη ὑπ' αὐτῶν Ἀ λ έ ξ α ν δ ρ ο ς (ὁ ἀλέκων, βοηθῶν τοὺς ἄνδρας). Ἐπὶ τῆς Ἴδης ἐνυμφεύθη τὴν νέαν μάντιδα Ο ἰ ν ώ ν η ν, θυγατέρα τοῦ ποταμοῦ Κεβρῆνος. Ἐπὶ τοῦ γάμου τοῦ Πηλέως, αἱ τρεῖς θεαὶ, Ἥρα, Ἀθηνᾶ καὶ Ἀφροδίτη, ἐρίσασαι πρὸς ἀλλήλας εἰς τίνα ἀνῆκε τὸ μῆλον ὃ ἡ Ἔρις κακοβούλως εἶχε ῥίψει μεταξὺ των μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς «Ἡ καλὴ λαβέτω», ὡδηγήθησαν, διαταγῇ τοῦ Διὸς, ὑπὸ τοῦ Ἑρμοῦ εἰς τὸν Γάργαρον, μέρος τῆς Ἴδης, καὶ ἐκεῖ ἀνέθηκαν τὴν ἀπόφασιν εἰς τὸν μετὰ τῶν ποιμένων ἔτι διαιτώμενον Πάριν. Ἡ Ἥρα τῷ ὑπεσχέθη ἰσχὺν καὶ πλοῦτον, ἡ Ἀθηνᾶ φρόνησιν καὶ δόξαν,

ἡ δ' Ἀφροδίτη τὴν ὡραιοτάτην τῶν γυναικῶν, καὶ τότε αὐτῇ ἔδωκεν ἐκεῖνος τὸ μῆλον, ἐξ οὗ καὶ αἱ δύο ἄλλαι ἔτρεφον ἄσβεστον ὀργὴν κατὰ τῆς Τρωάδος (Ὁμ. Ἰλ. Ω, 28. — Εὐρπ. Ἰφιγ. Αὐλ. 1289. Τρωάδ. 925. Ἀνδρμ. 284. Ἑλ. 23). Μετ' οὐ πολὺ, ταῦρον ὀδηγῶν εἰς τὸ Ἴλιον πρὸς θυσίαν, ἀνεγνωρίσθη ὑπὸ τῶν γονέων του καὶ ἔμεινε παρ' αὐτοῖς. Πεμφθεὶς δ' εἰς τὴν Ἑλλάδα ἵνα ἀπαιτήσῃ τὴν ἀπόδοσιν Ἡσιόνης, τῆς ἀδελφῆς τοῦ Πριάμου, ἁρπαγείσης ὑπὸ τοῦ Λαομέδοντος, κατέλυσεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ βασιλέως τῆς Σπάρτης Μενελάου, καὶ ἐκεῖθεν, βοηθείᾳ τῆς Ἀφροδίτης, ἥρπασε τὴν

θαυμασίως ὡραίαν γυναῖκα αὐτοῦ Ἑλένην, μετὰ καὶ τῶν δούλων καὶ τῶν θησαυρῶν αὐτῆς, καὶ διὰ τῆς Φοινίκης ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Τρωάδα (Ὁμ. Ἰλ. Ζ, 290. Μεταγενέστεροι δὲ μῦθοι ἔλεγον ὅτι ἡ Ἑλένη οὐδ' ἦλθεν εἰς τὴν Τρωάδα ποτὲ, ἀλλ' ἔμεινεν ἐν Αἰγύπτῳ παρὰ τῷ Πρωτεῖ, ὁ δὲ Ζεὺς, ἢ ἡ Ἥρα ὅτι ἔδωκεν εἰς τὸν Πάριν ψευδὲς μόνον ἴνδαλμα αὐτῆς (Εὐρπ. Ἡλκ. 1280. Ἑλ. 33. 243. 584. — Ἡρδ. Β, 118. 120). Ἡ ἁρπαγὴ αὕτη ἐπέφερε τὸν δεκαετῆ τρωϊκὸν πόλεμον καὶ τῆς Τροίας τὴν καταστροφήν. Ἐπὶ τοῦ πολέμου ὁ Πάρις δι' ἐξόχου ἀνδρείας δὲν διακρίνεται· ἐστὶν ὅμως ἔμπειρος τὰ πολεμικὰ καὶ ἀγαθὸς τοξότης, χαρακτῆρος δ' ἀσταθοῦς, ὁτὲ μὲν τολμηρὸς καὶ τὸν ἀντίπαλον προκαλῶν, ὁτὲ δὲ δειλὸς καὶ ἀδρανὴς, προτιμῶν τὰς γυναῖκας καὶ τὰς κιθάρας παρὰ τῆς μάχης τὰ κατορθώματα. Ἐμισεῖτο δὲ καὶ ὑπὸ τῶν Τρώων ὡς πρωταίτιος τοῦ πολέμου. Ὁ Ὅμηρος ὑμνεῖ τὸ κάλλος του (Ἰλ. Γ, 16. Ζ, 313. 503. Λ, 369. 505. 581). Ἀφ' οὗ δὲ, βοηθείᾳ τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐφόνευσε τὸν Ἀχιλλέα, ἐτρώθη καὶ αὐτὸς μικρὸν πρὸ τῆς ἁλώσεως τῆς Τρωάδος, ὑπὸ τοῦ Φιλοκτήτου διὰ τοῦ δηλητηριώδους βέλους τοῦ Ἡρακλέους (Σφκλ. Φιλκτ. 1476), καὶ ἔσπευσε τότε εἰς τὴν Ἴδην, πρὸς τὴν σύζυγόν του Οἰνώνην, ἥτις μάτην εἶχε προσπαθήσει νὰ τὸν ἀποτρέψῃ ν' ἀπέλθῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἥτις δ' εἶχεν ὑποσχεθῇ, καὶ μόνη ἠδύνατο, νὰ τὸν θεραπεύσῃ. Ἀλλὰ τότε, παρωργισμένη διὰ τὴν ἀπιστίαν του, τῷ ἠρνήθη πᾶσαν βοήθειαν, καὶ οὕτω ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Τρωάδα, καὶ ἀπέθανεν· ἡ δ' Οἰνώνη, μεταμεληθεῖσα καὶ σπεύσασα κατόπιν του, ἔφθασε μετὰ τὸν θάνατόν του, καὶ ἐν ἀπελπισίᾳ ἀπηγχονίσθη. Ἐκ τῆς Ἑλένης ἔσχεν υἱοὺς τὸν Βούνικον, Κόρυθον, Ἀγαυὸν, Ἰδαῖον, καὶ μίαν θυγατέρα, Ἑλένην. Λέγεται, δ' ὑπ' ἄλλων ὁ Κόρυθος τῆς Οἰνώνης υἱός. Ἐν τῇ τέχνῃ παριστᾶται ὁ Πάρις ὡς ὡραῖος, ἀγένειος νεανίας, φρυγικὸν πῖλον φορῶν.

Παρίσιοι, λαὸς μέγας τῆς Λουγδονικῆς Γαλλίας, παρὰ τῷ Σηκουάνᾳ ποταμῷ οἰκῶν, καὶ μητρόπολιν ἔχων τὴν Λουκοτεκίαν, τὴν κατ' αὐτὸν νῦν Παρίσια καλουμένην.

Πάρμα, ἐν Ἰταλίᾳ, πόλις τῶν Βοιῶν,

μεταξὺ Πλακεντίας καὶ Μυτίνης, ἀπὸ τοῦ 183π.Χ. Ῥωμαϊκὴ ἀποικία (Liv. XXXIX, 55).

Παρμενίδης, ἐξ ἐπιφανοῦς καὶ πλουσίας οἰκογενείας τῆς Ἐλαίας, περὶ τὰ 500 π. Χ., μαθητὴς Ξενοφάνους, κατά τινας ἀκροασάμενος καὶ τοῦ Ἀναξιμάνδρου, ἀπῆλθεν, ὡς εἰκάζεται, μετὰ τοῦ νεωτέρου αὐτοῦ ἀδελφοῦ Ζήνωνος εἰς Ἀθήνας, καὶ ἐγνωρίσθη μετὰ τοῦ Σωκράτους ὅστις ἐν τῷ διαλόγῳ τοῦ Πλάτωνος τῷ ἐπιγραφομένῳ Παρμενίδης εἰσάγεται συνδιαλεγόμενος μετ' αὐτοῦ, καὶ λέγων αὐτὸν καθ' Ὅμηρον «αἰδοῖόν τε ἅμα δεινόν τε». Ἡ εἰς Ἀθήνας ὁδοιπορία του ἐκείνη ἐγένετο πιθανῶς περὶ τὰ 458 π. Χ. Ἀλλ' οὐδὲ περὶ αὐτῆς οὐδὲ περὶ τῶν ἄλλων τοῦ βίου του περιπετειῶν ἐστί τι περαιτέρω βεβαίως γνωστόν. Εἰς τὴν πατρίδα του μεγάλως ἐξετιμᾶτο, καὶ ἔδωκεν αὐτῇ νόμους σοφοὺς, συντελέσαντας εἰς τὴν εὐημερίαν της, καὶ διὰ τῆς αὐστηρότητος τῶν ἠθῶν του ἐθεωρεῖτο ὡς ζῶν παράδειγμα παρ' αὐτῇ. Τὰς φιλοσοφικὰς αὐτοῦ θεωρίας ἔγραψεν ἐμμέτρως, καὶ ἀποσπάσματα αὐτῶν διετηρήθησαν παρὰ Σήξτῳ τῷ Ἐμπειρικῷ καὶ Σιμπλικίῳ. Τὸ πρῶτον καὶ μέγιστον αὐτῶν ἐστὶν εἰσαγωγὴ ἔπους δακτυλικοῦ «περὶ φύσεως», πολὺ ἔχον τὸ ὕψος· τὸ δ' ἐπίλοιπον φαίνεται ὅτι ἦν ἀφελέστερον καὶ οὐχὶ ἐπίσης ποιητικῶς κεκοσμημένον (Cic. Acad. Pr. XXIII, 74). Διέκρινε δὲ δύο διαφόρους ἐπιστήμας, τὴν τῆς σκέψεως ἢ τῆς ἀληθείας, καὶ τὴν τῆς ἀνθρωπίνης γνώμης. Αἰσθάνεσθαι καὶ νοεῖν ἓν κατ' αὐτὸν τὸ αὐτὸ, καὶ ἐκ συνδυασμοῦ τούτων ἐπρέσβευεν ὅτι ἐπήγαζεν ἡ μνήμη καὶ ἡ λήθη. Πρὸ πάντων ἐνέκυπτεν εἰς τὴν ἀντίθεσιν τοῦ εἶναι καὶ μὴ εἶναι, καὶ ὡς ἀνάγκην ἀνεγνώριζε ν' ἀνήκῃ τὸ λέγειν καὶ τὸ νοεῖν εἰς τὸ εἶναι, διότι τὸ ὄν, ἦν, τὸ δὲ μηδὲν οὐκ ἦν. Πλὴν δὲ τοῦ ἑνὸς ὄντος οὐδὲν ἦν, καὶ τοῦτο οὐδὲ παρήχθη ποτὲ, οὐδὲ παρέρχεται, ἀλλ' ἐστὶν ἀδιαίρετον, αὐτοσυντήρητον καὶ ἄλλου μὴ δεόμενον. Ὁ κόσμος τῶν φαινομένων ἐστὶν ἀνεπίδεκτος ἐπιγνώσεως· μόνον δὲ τὸ περὶ τοῦ ὄντος νοεῖν περιλαμβάνει ἀλήθειαν, τὸ δὲ ὂν τὸ εἰς νόησιν μὴ ὑποπίπτον δὲν δύναται ν' ἀναγνωρισθῇ. «Ταὐτὸν ἐστὶ νοεῖν τε καὶ οὐνεκέν ἐστι νόημα· οὐ γὰρ ἄνευ τοῦ ἐόντος, ἐν ᾧ πεφατισμένον ἐστὶν, εὑρήσεις τὸ νοεῖν· οὐδὲν γὰρ ἢ ἐστὶν ἢ ἔσται ἄλλο παρὰ τὸ τοῦ ἐόντος». Ἠκολούθησαν δὲ καὶ ἀνέπτυξαν τὰς ἀρχὰς ταύτας ὁ Ζήνων καὶ οἱ ἄλλοι Ἐλεᾶται. Αὐτοῦ ὡς καὶ τῶν ἄλλων Ἐλεατῶν τ' ἀποσπάσματα συλλέξας ἐξέδωκεν ὁ Βράνδης (Comment. Eleat. 1813), καὶ μετ' ἐκεῖνον καὶ ἄλλοι.

Παρμενίσκος. 1) φιλόσοφος Πυθαγόρειος ἐκ Μεταποντίου. — 2) Γραμματικὸς, ἐξηγητὴς τοῦ Ὁμήρου, τῶν τραγικῶν καὶ τοῦ Ἀράτου, μνημονευόμενος μετὰ τοῦ γραμματικοῦ Ἀριστοφάνους καὶ τοῦ Ἀριστάρχου, πιθανῶς δὲ τούτου σύγχρονος καὶ μαθητής.

Παρμενίων, 1) Μακεδὼν, ἐξ εὐγενοῦς καταγωγῆς, στρατηγὸς διακεκριμένος ἤδη ἐπὶ Φιλίππου, ὅτε τῷ 356 π. Χ. ἐνίκησε τοὺς Ἰλλυριούς, τῷ 347 ἐπολιόρκησε τὴν Ἅλων ἐν Φθιώτιδι, διεπραγματεύθη περὶ εἰρήνης μετὰ τῶν Ἀθηναίων, καὶ τῷ 342 ἐπέμφθη εἰς Εὔβοιαν, ἵνα ὑπερασπίσῃ ἐκεῖ τὰ μακεδονικὰ συμφέροντα. Τῷ δὲ 337 ἐπέμφθη μετὰ τοῦ Ἀττάλου καὶ τοῦ Ἀμύντου εἰς τὴν Ἀσίαν ἵνα προπαρασκευάσῃ τὴν κατὰ τῶν Περσῶν ἐκστρατείαν, ἀπελευθερῶν τὰς Ἑλληνικὰς πόλεις (Just. IX, 5). Κατὰ τὴν μετάβασιν δὲ τοῦ Ἀλεξάνδρου εἰς τὴν Ἀσίαν, ἦν αὐτὸς ἀρχηγὸς τῆς πεζικῆς τῶν Μακεδόνων δυνάμεως, ὁ δὲ υἱός του Φιλώτας τοῦ ἱππικοῦ. Κατ' ἀρχὰς ἐξέφρασε γνώμην κατὰ τῆς μάχης τῆς ἐν Γρανικῷ· εἶτα δὲ, κατακτήσας τὴν Φρυγίαν, ἦλθεν αὖθις πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον ἐν Γρανικῷ. Εἰς μετριοπάθειαν δὲ πάντοτε καὶ εἰς περίσκεψιν παραινῶν, ἐσυμβούλευσε τὸν Ἀλέξανδρον νὰ δυσπιστῇ πρὸς τὸν ἰατρόν του Φίλιππον, καὶ τὸν προέτρεπε νὰ δεχθῇ τὰς περὶ εἰρήνης προτάσεις τῶν Περσῶν (Πλουτ. Ἀλξ. ΚΘ. ΛΒ). Ἐν Ἀρβήλοις ἐσυμβούλευσε τὴν νυ-

κτερινὴν προσβολὴν, καὶ ἐν τῇ μάχῃ ὁδηγῶν τὸ ἀριστερὸν κέρας, φαίνεται ὅτι δὲν ἀνταπεκρίθη ἐντελῶς εἰς τὰς προσδοκίας τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὅστις τῷ προσέφερε μὲν τὴν πλουσίαν οἰκίαν τοῦ Βαγόα, ἀλλὰ δὲν τὸν συμπεριέλαβεν εἰς τὴν περαιτέρω πορείαν του, ἀφεὶς αὐτὸν διοικητὴν τῶν Ἐκβατάνων (Πλούτ. Ἀλξ. ΛΓ). Καίτοι κατακρίνων τὸν υἱόν του Φιλώταν ὡς ὑπεροψίαν καὶ ὀλίγον σεβασμὸν δεικνύντα πρὸς τὸν βασιλέα, οὐχ ἧττον φαίνεται ὅτι συνεμερίζετο τῶν πλείστων ἐπισήμων Μακεδόνων τὴν δυσαρέσκειαν κατὰ τῆς διαγωγῆς τοῦ Ἀλεξάνδρου. Θανατώσας ἐπομένως ὁ Ἀλέξανδρος τὸν Φιλώταν, ἐνόμισεν ὅτι δὲν ἠδύνατο ἔκτοτε νὰ ἐμπιστεύηται πλέον εἰς τὸν πατέρα, καὶ διενήργησε καὶ αὐτοῦ τὴν δολοφονίαν (Πλουτ. Ἀλξ. Μ.—Just. XII, 5). —2) Ἕλλην ἐπιγραμματογράφος ἐκ Μακεδονίας, οὗ τινὰ τῶν ἐπιγραμμάτων περιλαμβάνονται εἰς τὴν Ἀνθολογίαν. Ἔζη δὲ πιθανῶς ἐπ' Αὐγούστου.—3) Ἀρχιτέκτων ὑπὸ τὸν Ἀλέξανδρον εἰς τὴν κτίσιν τῆς Ἀλεξανδρείας ἐργασθείς, καὶ ὅστις ἐλέγετο οἰκοδομήσας τὸ Σεράπειον.

Παρμένων, 1) Ἕλλην ἰαμβογράφος. Ἐκ τῶν ποιημάτων αὐτοῦ σώζεται ἓν ἀπόσπασμα (Ἔκδ. Meinecke, Poet. Choliamb. σ. 145).—2) Ῥόδιος, γράψας «μαγειρικὴν διδασκαλίαν». — 3) Γραμματικὸς, συγγράψας «περὶ διαλέκτων».

Πάρμη, μικρὰ στρογγύλη ἐλαφρὰ

ἀσπὶς ἐκ σιδηροῦ ἐλάσματος, διαμέτρου τριῶν περίπου ποδῶν, ἣν ἔφερον πολλάκις οἱ ἱππεῖς, ἐνίοτε δὲ καὶ οἱ ψιλοὶ τῶν πεζῶν, καὶ παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις καὶ οἱ ἐν ταῖς παλαίστραις ἀγωνιζόμενοι (Πολ6. — Varro ap. Non.—Liv. II, 20. XXXI. 35).

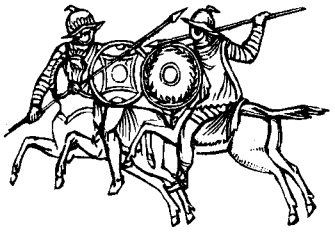

Πάρμυς, θυγάτηρ τοῦ Σμέρδιος, γυνὴ Δαρείου, τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν (Ἡρδ. Δ, 88).

Παρνασσὸς καὶ Παρνασὸς, τὸ ὄρος τὸ ἀπὸ τῆς Οἴτης διὰ τῆς Δωρίδος καὶ Φωκίδος ἐκτεινόμενον, καὶ μεταξὺ Κίρρας καὶ Ἀντικίρρας ὑπὸ τὸ ὄνομα Κίρφις (νῦν Στίβα, πρὸς τῷ Διστόμῳ) εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον ἀπολῆγον. Ἦν καθιερωμένον τῷ Ἀπόλλωνι, ταῖς Μούσαις καὶ τῷ Διονύσῳ, καὶ παρὰ τοῖς ποιηταῖς ἐλέγετο ὁ «γῆς ὀμφαλὸς» (Πινδ. Πυθ. Δ, 74. ΣΤ, 3). Ἰδιαιτέρως ὅμως Παρνασσὸς ἐλέγετο τὸ ὑψηλότερον μέρος τοῦ ὄρους (2460 μέτρα ὑψηλὸν), τὸ ἔχον τὰς δύο κορυφὰς, τὴν Τιθορέαν (Ἡρδ. Η. 32) κατὰ τὰ βορειοδυτικὰ, κατὰ δὲ τὰ νοτιοανατολικὰ τὴν Λυκώρειαν, ἧς τὸ ὄνομα διατηρεῖται παρὰ τῷ λαῷ (Λιάκουρα), εἰς πᾶν τὸ ὄρος ἐκτεινόμενον. Ἕνεκα αὐτῶν ἐλέγετο πολλάκις τὸ ὄρος καὶ δικέφαλον, δικόρυφον ἢ δικόρυμβον (Λουκ. — Ov. Met. I, 3, 6. II, 221). Ὑπὸ τὴν τελευταίαν ἦσαν οἱ Δελφοὶ μετὰ τῆς πηγῆς Κασταλίας καὶ τοῦ Κωρυκίου ἄντρου. Ὑπὲρ τοὺς Δελφοὺς 228 μέτρα, 572 δὲ ὑπὲρ τὴν θάλασσαν, ὑψοῦντο αἱ Φαιδριάδες πέτραι, ἀφ' ὧν κατεκρημνίζοντο οἱ ἱερόσυλοι καὶ οἱ βλάσφημοι. Ὑπὸ τὰς κορυφὰς τοῦ ὄρους, τὸ πλεῖστον χιονοσκεπεῖς, ἐξετείνοντο δάση ἐλάτων, καὶ πρὸς τοῖς Δελφοῖς δάφναι, μύρτοι καὶ ἐλαῖαι. Ἡ Κασταλία ἐκρέει ἐκ σχάσματος σχιστοῦ ἐν τοῖς κρημνοῖς, πλησιέστατα τῶν Δελφῶν, μεταξὺ δύο κρημνῶν, τῆς Ναυ-

πλίας καὶ Ὑαμπίας (Ἡρδ. Η, 39), ἅς τινες μετ' αὐτῶν τῶν κορυφῶν τοῦ ὄρους συγχέουσι. Τὸν κυρίως δὲ Παρνασσὸν διαιρεῖ ἀπὸ τοῦ πρὸς νότον Κίρφεως στενὴ καὶ βαθεῖα κοιλὰς, δι' ἧς ῥέει ὁ Πλεῖστος, καὶ

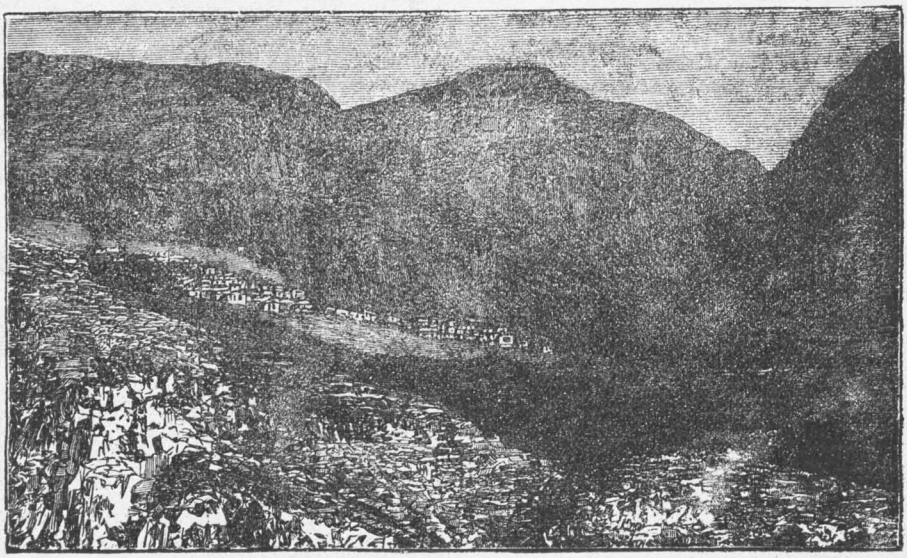

παρ' αὐτὸν ἔφερεν ἡ ὁδὸς πρὸς τὴν Δαυλίδα καὶ τὴν Στίριδα. Ἀνατολικῶς δὲ ἡ ἐκ Δελφῶν στενωπὸς, ἔνθα ἐδιχάζετο πρὸς βορρᾶν εἰς τὴν Φωκίδα καὶ πρὸς ἀνατολὰς εἰς τὴν Βοιωτίαν, ἐλέγετο σχιστὴ ὁδὸς, καὶ ἐκεῖ ἀπαντήσας ἐφόνευσεν ὁ Οἰδίπους τὸν πατέρα του Λάϊον, χωρὶς νὰ τὸν γνωρίζῃ (Σφκλ. Οἰδ. Τ, 716. 800.—Παυσ. Θ, 3, 3. 1, 5, 2).

Πάρνης (ὁ. Γεν. — ηθος), ὄρος τῆς Ἀττικῆς, πρὸς τὰ βορειοδυτικὰ, μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς Βοιωτίας ἐκτεινόμενον, καὶ συνεχόμενον μετὰ τοῦ Κιθαιρῶνος κατὰ τὴν Ῥαμνοῦντα. Ἡ κορυφὴ αὐτοῦ ἤρετο μέχρι 1410 μέτρ. ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης. Ἦν δ' ὄρος δασῶδες καὶ πλούσιον εἰς θήραν. Πρὸς δυσμὰς καὶ τὴν Βοιωτίαν ἔφερεν ἐπ' αὐτοῦ στενωπὸς ὠχυρωμένη παρὰ τοῖς ἀρχαίοις διὰ τειχίων, ὧν λείψανα σώζονται. Εἰς τὴν κορυφὴν αὐτοῦ ἵστατο χαλκοῦν ἄγαλμα τοῦ Παρθενίου Διὸς, καὶ εἰς ἑτέραν βορειοτέραν, Ἅρμα καλουμένην, βωμὸς τοῦ Σημαλείου Διὸς, οὕτω κληθέντος διότι ἡ θέσις ἐκείνη ἐξελαμβάνετο, καθ' ὅσον ἦν συννεφώδης ἡ αἰθρία, ὡς τὰς μεταβολὰς τῆς ἀτμοσφαίρας προμηνύουσα (Νῦν παρὰ τῷ λαῷ Ὀζιάς). (Ἀρστφ. Νφλ. 320. —Στρβ. Θ. 404. — Παυσ, Α, 32, 1. — Λκν. Ἰκαρμνπ. 97. — Στφ. Βυζ. — Μ. Ἐτυμ.).

Παρνησσὸς, ὄρος τῆς Μηδίας, ὑφ' ὃ κατῴκουν οἱ Βάκτριοι (Δνσ. Περιηγ. Ζ, 3, 7).

Παρνόπιος, ἐπίθετον τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Ἀθήναις, ἔνθα ὁ Φειδίας εἰργάσθη χαλκοῦν αὐτοῦ ἄγαλμα (Παυσ. Α, 24).

Πάρνων, ὄρος πρὸς μεσημβρίαν τοῦ Παρθενίου ἐν Πελοποννήσῳ, διαιροῦν τὴν Λακωνικὴν ἀπὸ τῆς Θυρεάτιδος καὶ τῆς Τεγεάτιδος, ὕψος δ' ἔχον περὶ τὰ δισχίλια μέτρα (Νῦν Μαλεβό). Ἐκτείνει δὲ πρὸς νότον εἰς τὴν θάλασσαν τὸ ἀκρωτήριον Μαλέαν.

Πάροδος, ἴδ. Θέατρον. Χορός.

Παροιμίαι. Αἱ παροιμίαι, ἡ σπου-

δαῖον ἢ ἀστεῖον ἔχουσαι χαρακτῆρα, εἰσὶν ἡ ἀφελὴς ἔκφρασις τῆς τοῦ λαοῦ σοφίας, εἰς τὸν πρακτικὸν βίον ἐφαρμοζόμεναι. Τοιαῦτα ἦσαν ἐν Ἑλλάδι καὶ τὰ γνωμικὰ τῶν ἑπτὰ σοφῶν. Πρῶτος εἰς ἴδιον σύγγραμμα συλλέξας Ἑλληνικὰς παροιμίας ἦν ὁ Ἀριστοτέλης, καὶ τοῦτο ἐξηκολούθησαν καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ Θεόφραστος καὶ Κλέαρχος, καὶ ἕτεροι, ὧν ὅμως πάντων τὰ συγγράμματα ἀπωλέσθησαν. Σώζονται ὅμως ἐπιτομαὶ αὐτῶν ὑπὸ μεταγενεστέρων, τοῦ Ζηνοδότου ἢ Ζηνοβίου ἐπὶ Ἀδριανοῦ (555 παροιμίαι), τοῦ Διογενιανοῦ, τῆς αὐτῆς ἐποχῆς (775 παροιμ.), τοῦ Ἀποστολίου τῷ 453, (2027 παροιμ.), καὶ ἐξ αὐτῶν, καὶ πάσης τῆς Ἑλληνικῆς φιλολογίας ἠρανίσατο καὶ ἐξέδωκεν ὁ Ἔρασμος 4000 παροιμίας (adagiones), ἢ μᾶλλον γνώμας πιθανῶς ἐκ παροιμιῶν εἰλημμένας. Κατὰ τὴν τάσιν αὐτῶν δύνανται εἰς διαφόρους κατηγορίας νὰ ὑπαχθῶσιν. Οὕτως ὡς ἐν παραδείγματι ἐπὶ τῶν ἀναφερομένων εἰς τὰς σχέσεις τῶν ἀνθρώπων πρὸς τὰς θεότητας· «Θεοῦ δῶρον ἐστὶν εὐτυχεῖν βροτούς». — «Θεῶν ἐν γούνασιν», ὁμηρικόν. — «Θεοῦ θέλοντος κἂν ἐπὶ ῥιπὸς πλέοις». — «Θεῷ μάχεσθαι δεινόν». — «ἔπου Θεῷ», ἰσοδύναμον, κατὰ Πλούταρχον, τῷ «νῷ πείθου». Ἐπὶ κανόνων τοῦ βίου, «γνῶθι σαυτόν». — «Μηδὲν ἄγαν». — «Πᾶν μέτρον ἄριστον», χαρακτηρίζον ἰδίως τὴν τάσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ. — «Τὴν μέσην ναίειν» ἢ «ἡ μέση ὁδὸς ἀρίστη». — «Ἂν μὴ κρέα παρῇ, στερκτέον τῷ ταρίχῳ». — «Ἀνάγκῃ οὐδὲ θεοὶ μάχονται». — «Μὴ παροιχομένοισι κακοῖς τρύχου νέον ἦτορ». — Καὶ τὰ πρακτικώτερα: «Λίαν φιλῶν σεαυτὸν, οὐκ ἄξιος φίλου». — «Δεῖ φιλεῖν ὥσπερ μισήσοντα καὶ μισεῖν ὥσπερ φιλήσοντα». — «Ἄφρον τοῦ πρὸς κρείσσονας ἀντιφέρεσθαι». — «Ἀρχὴν ἴασθαι λώϊον ἢ εἰς τελευτήν», ἤτοι θεράπευε εἰς τὴν ἀρχὴν, ὄχι εἰς τὸ τέλος. — «Κύκλος τὰ ἀνθρώπινα». — «Τίκτει κόρος ὕβριν». — «Μοῖραν θεῶν οὕπως ἐστὶν ἀλέασθαι». — «Ὃν τύχη μέλανα γράψῃ, τοῦτον πᾶς ὁ χρόνος οὐ δύναται λευκάναι». — «Ὁ πήλὸς ἂν μὴ δαρῇ, κέραμος οὐ γίνεται»· καὶ ταύτῃ συγγενής, «ὁ μὴ δαρεὶς ἄνθρωπος οὐ παιδεύεται». — «Ὃν οὐ τύπτει λόγος, τύπτει ῥάβδος»· καὶ ταύτης εὐγενεστέρα μετατροπὴ, «Ὃν οὐ τύπτει λόγος, τοῦτον οὐδὲ ῥάβδος». — «Κοινὰ τὰ τῶν φίλων». — «Ἀγαθοὶ ἐριδάκρυες ἄνδρες». — Ὡς πρὸς τὸ ἐρωτικὸν αἴσθημα: «Ὅ,τι καλὸν φίλον ἀεί». — «Γυναικὸς ὄμμα τοῖς ἀκμάζουσι βέλος». — «Οὐδεὶς ἐραστὴς ὅστις οὐκ ἀεὶ φιλεῖ»· καὶ ἐπὶ τὸ χλευαστικώτερον· «Ἀφροδίτης ὅρκος οὐκ ἐμποίνιμος». — «Τοὺς ἐν ἔρωτι ὅρκους μὴ δύνειν οὔατ' εἰς ἀθανάτων». — Περὶ φιλίας ὁμοίων· «Ὅμοιον ὁμοίῳ φίλον». — «Ἀεὶ κολοιὸς ποτὶ κολοιὸν ἰζάνει». — «Τέττιξ τέττιγι φίλος, μύρμακι μύρμαξ». — «Ἔγνω δὲ φῶρ τε φῶρα καὶ λύκος λύκον». — Ἐπὶ ἀνεφίκτων ἐπιχειρήσεων· «Θάλασσαν ἀντλεῖς». — «Δικτύῳ ἄνεμον θηρᾷς». — «Κατὰ πετρῶν σπείρεις». — «Ἀνέμους γεωργεῖς». — «Λίθον ἔψεις». — «Εἰς οὐρανὸν τοξεύεις». — «Ἱματίῳ τὸ πῦρ περιστέλλειν». — «Ἐκ ψάμμου σχοινίον πλέκειν». — «Πρίν κεν λύκος ὄϊν ὑμεναιοῖ». — «Πρότερον χελώνη παραδραμεῖται δασύποδα». — Παροιμίαι τινὲς ἠρύοντο ἐκ φυσικῶν γνώσεων ἢ προλήψεων, ὡς «Βάτραχος ἐκ Σερίφου», ἐπὶ ἀποστομωθέντος, διότι ὑπετίθετο ὅτι οἱ βάτραχοι ἦσαν ἄφωνοι ἐν Σερίφῳ. — «Γέρανοι λίθους καταπεπωκυῖαι», ἐπ' ἀνθρώπων προνοητικῶν, διότι ἐπιστεύετο ὅτι οἱ γέρανοι, εἰς μακρὰν ἀπερχόμενοι πτῆσιν, κατέπινον λίθους, ἵνα ῥίπτοντες αὐτοὺς ὅταν ἐπέτων ὑψηλὰ, μανθάνωσιν ἂν διήρχοντο θάλασσαν, ἢ ξηρὰν ἐφ' ἧς ν' ἀναπαυθῶσι. — «Πτωχότερος κίγκλου» (ἢ «λεβηρίδος»), διότι ἐνομίζετο ὅτι τὰ πτηνὰ ταῦτα φωλεὰς δὲν εἶχον. — «Ἀντιπελαργεῖν», ἦν ἀγαθὸν ἀντ' ἀγαθοῦ ἀποδιδόναι, ὡς οἱ πελαργοὶ τρέφουσι γέροντας τοὺς πατέρας των». — «Ἐξετρίβετο πεύκης τρόπον» (ἢ πεύκης δίκην), ὁ καταστραφεὶς ἀνεπιστρεπτεί, ὡς ἡ πεύκη,

ἥτις κοπεῖσα δὲν ἀνεφύετο. — Ἄλλαι παροιμίαι ἐστηρίζοντο εἰς πιστευομένους μύθους, παραδόσεις ἢ ἱστορικὰ συμβάντα. Οὕτω «Ψάφωνος ὄρνιθες» ἦσαν οἱ ἐπ' ἀμοιβῇ ἐπαίνους τινὸς κηρύττοντες, ὡς ἐπιστεύετο ὅτι Ψάφων τις ἐν Λυβίᾳ ἐδίδασκεν ὄρνιθας (πιθανῶς ψιττακούς), πετῶντες νὰ λέγωσι «Μέγας θεὸς Ψάφων», καὶ οὕτως ἐλατρεύθη ὑπὸ τοῦ λαοῦ. — «Λευκώνης ζηλοτυπία», ἡ ὑπερβολικὴ, ὡς ἡ τῆς Λευκώνης, ἥτις παραμονεύσασα ἐν τοῖς θάμνοις τὸν ἄνδρα της Κυάνιππον, ὃν ἐζήλευεν, ἐσπαράχθη ὑπὸ τῶν κυνῶν αὐτοῦ. — Περὶ ἀνθρώπου εὐήθους ἐλέγετο «ἠλιθιώτερος Κοροίβου», ἀνθρώπου τοσοῦτον ἠλιθίου κατὰ τοὺς Τρωϊκοὺς χρόνους, ὥστε παρήρχετο τὸν καιρόν του μετρῶν τὰ κύματα τῆς θαλάσσης — Ὁμοίως «Βοῦθος περιφοιτᾷ». Ἦν δὲ ὁ Βοῦθος ἀθλητὴς ἠλίθιος. — «Ἀεί τις ἐν Κύδωνος» ἠνίττετο μεγάλην φιλοξενίαν, διότι ὁ Κύδων ἦν φιλοξενώτατός τις Κορίνθιος. — «Βούνας δικάζει» ἐλέγετο ἐπὶ παρατεινομένης δίκης, διότι ὁ διαφοράν δικάσας μεταξὺ Ἠλείων καὶ Καλυδονίων Βούνας (ἢ Βουλίας) ἀνέβαλε τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀποφάσεως μέχρι τοῦ θανάτου του. — «Ἀκεσίας ἰάσατο» δηλοῖ τὴν ἐπὶ τὰ χείρω πρόοδον τῆς ἀσθενείας, διότι ὁ Ἀκεσίας ἦν ἀνίκανος ἰατρὸς, ὃν κωμῳδεῖ καὶ ὁ Ἀριστοφάνης. — Εἰς τὸν χαρακτῆρα τῶν Ἀθηναίων ἀναφέρονται αἱ παροιμίαι «Ἀττικὸν βλέπος», τὸ θρασὺ καὶ ἀναιδές. — «Ἀττικὸς ὑπέχει τὴν χεῖρα κ' ἀποθνήσκων», ἐπὶ φιλοχρηματίᾳ· — ἀλλὰ «ἀττικὴ πίστις»· «ἀττικὸς μάρτυς», πρὸς ἔπαινον καὶ ἀναγνώρισιν τοῦ ἀξιοπίστου· ἐνῷ ἐξ ἐναντίας — «Θρᾷκες ὅρκια οὐκ ἐπίστανται». — «Δεινοὶ πλέκειν τὰς μηχανὰς Αἰγύπτιοι». — «Πρὸς Κρῆτα κρητίζεις», ἤτοι ψεύδεσαι πρὸς ψεύστην, ἐκ τοῦ «Κρῆτες ἀεὶ ψεῦσται», — Περὶ τῶν Βοιωτῶν, ὡς εὐήθων θεωρουμένων. ἐλέγετο «Ὑς Βοιωτία», «Βοιωτικὸν οὖς», «Βοιωτικὸς νοῦς». — Περὶ ἀμούσου ἐλέγετο «Ἀμουσότερος Λειβηθρίων» (ἔθνους θρᾳκικοῦ, φονεύσαντος τὸν Ὀρφέα). — Περὶ ἀγροίκου καὶ ἀνοήτου, «Κέσκον οἰκεῖ» (πόλιν τῆς Κιλικίας). — Ἡ ἀγριότης τῶν ἠθῶν ἐλέγετο «Κιλίκιος ὄλεθρος», καὶ «Κιλικίους» ἔλεγον οἱ Ἀθηναῖοι τὰς ἀπανθρώπους ποινάς. — Κυρίως ἱστορικαὶ εἰσὶ φέρ' εἰπεῖν ὡς ἡ «εἰς τὸ δέον», περὶ ἀναλώσεως μὴ δικαιολογουμένης, ὡς ἐχαρακτήρισεν ὁ Περικλῆς εἰς τὸν ἀπολογισμόν του, τὴν δαπάνην 10 ταλάντων, δεκτὴν γενομένην (Πλούτ. Πρκλ.). — «Ἡ τέθνηκεν ἢ διδάσκει γράμματα», ἐπὶ ἀπόντων, ὧν ἠγνοεῖτο ἡ διαμονὴ, κατὰ τοὺς ἐν Σικελίᾳ αἰχμαλώτους Ἀθηναίους, ὧν οἱ ἐπιζήσαντες ἔζων ἐκ διδασκαλίας. — «Ὁ Καρπάθιος τὸν λαγὼν», διὰ τὸν ἐξ ἰδίου σφάλματος περιελθόντα εἰς δύσκολον θέσιν, ὡς οἱ Καρπάθιοι, οἵτινες κομίσαντες λαγοὺς εἰς τὴν στερουμένην αὐτῶν νῆσόν των, εἶδον μετ' ὀλίγον καταστρεφόμενα ὑπ' αὐτῶν, ὑπερμέτρως αὐξηθέντων, πάντα τὰ προϊόντα των. — «Ἀληθέστερα τῶν ἐπὶ Σάγρας», προῆλθεν ἐκ τοῦ ὅτι εἰς τὴν Σπάρτην, ἀπαντήσασαν εἰρωνικῶς εἰς τοὺς Λοκροὺς, ζητήσαντας βοήθειαν κατὰ Κρότωνος, ὅτι θὰ τοῖς πέμψῃ βοηθοὺς τοὺς Διοσκούρους, διεδόθη, ἄγνωστον πῶς καὶ πόθεν, ἡ φήμη ὅτι ἐνίκησαν οἱ Λοκροί. Καὶ τῷ ὄντι μετ' ὀλίγον ἐλθόντες ἄγγελοι ἐδήλωσαν ὅτι ἀληθῶς ἐνίκησαν ἐν Σάγρᾳ. — «Ἄξιος τῆς ἐν Ἄργει ἀσπίδος» ἦν μέγας ἔπαινος, διότι ἐν Ἄργει εἰς τοὺς εὐγενεστέρους νεανίας ἐδίδετο ἀσπὶς διὰ τὰς ἐτησίας μεγάλας πομπάς. — «Ἀράβιος αὐλητὴς» ἦν ὁ ἀκαταπαύστως ὁμιλῶν. — Περὶ ὀχληροῦ αὐλητοῦ ἐρρέθη «Δραχμῆς μὲν αὐλεῖ, τεττάρων δὲ παύεται». — «Κόθορνος», ἐκλήθη ὁ Θηραμένης διὰ τὸ ἀποδιδόμενον αὐτῷ ἀγχίστροφον τῆς πολιτικῆς ἐνεργείας, ὡς ὁ κόθορνος ἐφηρμόζετο εἰς ἑκάτερον τῶν ποδῶν. — «Τὰ τρία τῶν εἰς θάνατον» ἐδήλου τὸν βέβαιον θάνατον, διότι τοῖς εἰς θανατικὴν ποινὴν καταδεδικασμένοις ἐπετρέπετο τρία τινὰ νὰ εἴπωσι μετὰ πάσης παρρησίας, μεθ' ὃ τοῖς

ἔδενον τὸ στόμα. — «Εὔδοντι κύρτος αἱρεῖ» ἔλεγον διὰ τὸν ἀνελπίστως τι ἐπιτυγχάνοντα (Κύρτος ἦν τὸ μικρὸν ἀγγεῖον δι' οὗ ἐρρίπτοντο οἱ κύβοι). — «Ἢ τρεῖς ἐξ ἢ τρεῖς κύβοι» ἐσήμαινον ἢ ὅλα νὰ κερδήσω ἢ ὅλα νὰ χάσω, διότι «τρεῖς ἐξ» ἦν ἡ μείζων τῶν κύβων βολή, «τρεῖς κύβοι» δὲ ἡ ἐλάσσων. — «Ἀττικὸς εἰς λιμένα» ἠνίττετο τὸν ἀκινδύνως μεγαλαυχοῦντα.

Παροπάμισος ἢ Παροπάνισος, ὁ καὶ Ἰνδικὸς Καύκασος λεγόμενος (νῦν Ἰνδοῦ—Κούς), τὸ κυριώτερον ὄρος τῆς κεντρικῆς Ἀσίας (Ἀρρ. Ε, 3, 3. 8, 3). Αἱ κορυφαὶ αὐτοῦ ὑψοῦνται μέχρις 7000 μέτρ. καὶ ἐξ αὐτοῦ πηγάζουσιν ὁ Ὦξος καὶ ὁ Ἰνδός. Οἱ περίοικοι αὐτοῦ ἐλέγοντο Παροπαμισάδες. Διὰ τῆς χώρας αὐτῶν (τῆς νῦν Καβουλίας) διήρχετο ἡ ἐμπορικὴ ὁδὸς δι' ἧς ἐκοινώνει ἡ Περσία μετὰ τῆς Ἰνδικῆς (Ἀρρ. Δ, 22, 4. Ε, 3, 2. ΣΤ, 26, 1).

Πάρος, νῆσος, μία τῶν μεγαλητέρων ἐκ τῶν Κυκλάδων, κειμένη μεταξὺ Νάξου, Ὀλιάρου, Δήλου καὶ Ἴου, ἐπιφάνειαν ἔχουσα 5 τετραγ. μιλίων περίπου. Ἡ πρωτεύουσα αὐτῆς (νῦν Παροικία) ἦν πατρὶς τοῦ ἰαμβογράφου Ἀρχιλόχου (Hor. Ep. I, 1.7 23). Εἶχε δὲ καὶ ποτάμιον καλούμενον Ἀσωπὸν καὶ πηγάζον ἐκ τοῦ ὄρους Μαρπίσσης, οὗ περίφημα ἦσαν τὰ λευκὰ καὶ διὰ τὴν γλυπτικὴν πολύτιμα μάρμαρα (Hor. Od. I, 19, 6). Τὸ πρῶτον κατῳκήθη ὑπὸ Κρητῶν καὶ Ἀρκάδων, εἶτα δ' ὑπ' Ἰώνων· ἀνεπτύχθη δὲ

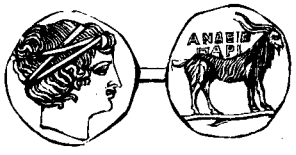

ταχέως ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε αὐτὴ ἔπεμψεν ἀποικίας εἰς Θάσον (Θουκ. Λ, 104), Πάρον, Φάρον ἐν τῇ Προποντίδι (Στρβ. Ι, 487). Ἐπὶ τῆς ἐπαναστάσεως τῶν Ἰώνων διετέλει ἡ Πάρος ὑπὸ τὴν Νάξον (Ἡρδ. ΣΤ. 31)· εἶτα δὲ πάλιν ἀνεξάρτητος μείνασα, ἀντέστη εἰς τὸν Μιλτιάδην, θελήσαντα νὰ τὴν τιμωρήσῃ ὡς συνταχθεῖσαν μετὰ τῶν Περσῶν (Ἡρδ. ΣΤ, 131. — Nep. Milt. VII)· κατόπιν δ' ἐγένετο φόρου ὑποτελὴς τῶν Ἀθηναίων, ἀλλὰ μετὰ Ὀλ. 86 (436 π. Χ.), διότι δὲν μνημονεύεται ἐν τοῖς μέχρι τοῦ ἔτους ἐκείνου καταλόγοις τῶν φορολογουμένων (Rang. Ant. Hell. I. N. 131. — 248. σελ. 310). Κατὰ τὴν διατίμησιν τῶν 425 π. Χ. ὁ ἐπιβληθεὶς αὐτῇ φόρος ἦν 30 ταλάντων (180,000 δραχμῶν) ἐτησίως, ὅπερ ἀποδεικνύει τὴν εὐπορίαν αὐτῆς. Ἀξιόλογον ἐν αὐτῇ εὑρεθὲν μνημεῖον τῆς ἀρχαιότητος ἐστὶ τὸ Πάριον ἢ Ἀρουνδέλιον μάρμαρον (ἴδ.).

Πάροχος, 1) ἴδ. Γάμος. — 2) Ὁ παρὰ τῷ ἡνιόχῳ ὀχούμενος, ἢ συνεπιβάτης τοῦ δίφρου. — 3) Ὁ ὑπὸ τοῦ δημοσίου ἐπιτετραμμένος ἵνα παρέχῃ τοῖς ὁδοιπόροις, ἢ τοῖς στρατιώταις, πρὸ πάντων τοῖς πρέσβεσι καὶ ἄλλοις ἐπισήμοις ξένοις, κατάλυμα, τροφήν, κτλ. Ἐπίσημος ξενοδόχος, μάλιστα ἐπὶ Ῥωμαίων.

Παροψὶς, μικρὸν πινάκιον ἐφ' οὗ εἰς τὰς τραπέζας παρετίθετο ἔδεσμά τι ἰδίως ἐκ τῶν παρέργων, οὐχὶ πρὸς τροφὴν καὶ χορτασμόν· καὶ αὐτὸ τὸ ἔδεσμα (Ξνφ. Κυρ. π. Α, 3, 4. — Ἀθήν. Θ, 367. — Πολδ. ΣΤ, 56. — Ἡσύχ.).

Παρρασία, ἐπὶ Ὁμήρου (Ἰλ. Β. 608) πόλις ἐν Ἀρκαδίᾳ, εἶτα δὲ χώρα αὐτόθι εἰς τῆς Ἀρκαδίας τὰ νότια, περιλαμβάνουσα 8 πόλεις, ὧν γνωστοτάτη ἦν ἡ Λυκόσουρα (Θουκ. Ε, 33. — Ξνφ. Ἑλλ. Ζ, 1, 28. — Στρβ. Η, 388. — Παυσ. Α, 27, 4). Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν Μαντινέων, εἶτα δ' ἀπεδόθη αὐτῇ ἡ ἀνεξαρτησία ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων (Θουκ. Ε, 33).

Παρράσιος, 1) Ἐπίθετον τοῦ Ἀπόλλωνος ἐκ τῆς Ἀρκαδικῆς πόλεως (Παυσ. Η, 38). — 2) Υἱὸς τοῦ Λυκάονος, κτίστης τῆς πόλεως ἐκείνης (Αὐτ.). — 3) Εἷς τῶν

περιφημοτάτων ζωγράφων τῆς Ἑλλάδος, υἱὸς Εὐήνορος, Ἐφέσιος, τοῦ Ζεύξιδος σύγχρονος καὶ ἀντίζηλος, κατά τινας καὶ τοῦ Φειδίου σύγχρονος, βεβαίως δ' ἀκμάσας ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, 400 — 380 π.Χ. Καλλιτέχνης παραγωγικώτατος εἰς παραστάσεις θεῶν καὶ ἡρώων, προήγαγε κατὰ Πλίνιον (XXV, 36, 5) εἰς ἐντέλειαν τὸ διάγραμμα τῶν μελῶν, τὴν ἔκφρασιν τοῦ στόματος, τὴν χάριν τῆς κόμης, καὶ τὴν ἐν γένει τῶν παραστάσεων συμμετρίαν, ὥστε καὶ ὡς νομοθέτης τῆς τέχνης ἐξετιμᾶτο. Ἐλέγετο δὲ ὅτι διὰ τὴν περὶ ταῦτα ἐπιμέλειαν καὶ ἀκρίβειαν, ἄριστα ἐπετύγχανεν εἰς τὴν τῆς φύσεως μίμησιν, ὥστε μνημονεύεται ὅτι ἐν διαγωνισμῷ πρὸς τὸν Ζεῦξιν, οὗτος μὲν δι' εἰκόνος παριστώσης κάλαθον σταφυλῶν, ἡπάτησε τὰ πτηνὰ καταπετώμενα νὰ κεντήσωσιν αὐτὰς· ἀλλ' ὁ Παρράσιος, παραπέτασμα γράψας, ἠπάτησεν αὐτὸν τὸν Ζεῦξιν, εἰπόντα αὐτῷ ν' ἀποσύρῃ τὸ παραπέτασμα καὶ δείξῃ καὶ αὐτὸς τὴν εἰκόνα του (Pl. XXXV, 36, 4). Ἐκ τῶν Θεῶν τὸν Ἑρμῆν ἔγραψε κατ' ἴδιον ἑαυτοῦ ὁμοίωμα (Θμστ. ΙΔ), τὸν δ' Ἡρακλῆν ἔλεγεν ὅτι ὡς εἶδεν αὐτὸν κατ' ὄναρ (Ἀθν. ΙΒ, 5, 3. 7.— Πλ. Αὐτ.). Ἦσαν δὲ τὰ ἔργα αὐτοῦ τοσοῦτον περίφημα, ὥστε πολλὰ, ἐνίοτε καὶ φαντασιώδη, περὶ αὐτῶν λέγονται καὶ ἐν ἀνεκδότοις καὶ ἐν ἐπιγράμμασιν. Οὕτως ἐλέγετο ὅτι ἵνα παραστήσῃ τὸν Προμηθέα σπαραττόμενον ὑπὸ τοῦ γυπὸς, ἔλαβε παρὰ τοῦ Φιλίππου αἰχμάλωτον Ὀλύνθιον καὶ τὸν ἐφόνευσεν ἐν βασάνοις (Senec. Controv. V, 10). Ἀλλ' ἐπὶ Φιλίππου καὶ τῆς ἁλώσεως τῆς Ὀλύνθου (Ὀλ. 108, 6) ὁ σύγχρονος τοῦ Φειδίου Παρράσιος δὲν ἦν δυνατὸν νὰ ζῇ. Τὸν περὶ τῶν ὅπλων ἀγῶνα τοῦ Αἴαντος γράψας ἐν διαγωνισμῷ πρὸς τὸν Τιμάνθην, ἠττήθη, ὅτε καὶ εἶπεν ὅτι ἐλυπεῖτο οὐχὶ δι' ἑαυτὸν, ἀλλὰ διὰ τὸν Αἴαντα καὶ δεύτερον ἠττηθέντα (Αἰλ. Π. Ἱ. ΙΒ, 11.— Ἀθν. ΙΒ, 513.— Πλ. Αὐτ.). Ἀπόδειξις τῆς ἱκανότητος αὐτοῦ περὶ τὴν παράστασιν τοῦ ἤθους μνημονεύεται ἡ εἰκὼν τοῦ Δήμου τῶν Ἀθηναίων, ἐκφράζουσα παντοίους καὶ τοὺς ἀλλήλοις μᾶλλον ἀντιθέτους χαρακτῆρας. Ἦν δ' ὁ καλλιτέχνης οὗτος πλήρης κόμπου καὶ στόμφου, ἐκαυχᾶτο, ἕνεκα τοῦ ὀνόματός του, ὅτι κατήγετο ἐκ τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐπεγράφετο ἐπὶ τῶν εἰκόνων του ἁβροδίαιτος, ὅ τις παρῳδῶν μετέγραψεν εἰς ῥαβδοδίαιτος, αἰνιττόμενος τὴν ῥάβδον ἧς ὁ ζωγράφος ποιεῖται χρῆσιν· καὶ διϊσχυρίζετο ὅτι εὗρε τῆς τέχνης τὰ «ἔσχατα τέρματα», καὶ ὅτι ἦν ὁ τὰ «πρῶτα φέρων» ἐν αὐτῇ (Παυσ. Θ, 38. — Ἀθήν. ΙΒ, 543. ΙΕ, 687.—Pl. XXXV, 36, 5).

Παρυάδρης, ὄρος τῆς Ἀσίας, ἀπὸ τοῦ Φάσιδος, κατὰ τὰ Μόσχια ὄρη, πρὸς τὰ νοτιοδυτικὰ ἐκτεινόμενον, περιβάλλει τὸν Πόντον πρὸς ἀνατολὰς, καὶ ὁρίζει τὴν Ἀρμενίαν πρὸς τὴν Καππαδοκίαν (Στρβ. ΙΑ, 497. 527.—Pl. V, 27, 27 κλπ.).

Παρύσατις, θυγάτηρ Ἀρταξέρξου τοῦ μακρόχειρος, βασιλέως τῆς Περσίας, νυμφευθεῖσα τὸν ἀδελφὸν αὐτῆς Δαρεῖον τὸν Ὦχον, ἐξ οὗ ἔσχε δύο υἱοὺς, τὸν Ἀρταξέρξην (τὸν Μνήμονα) καὶ τὸν Κῦρον, ὃν μᾶλλον ἀγαπῶσα, ὑπεστήριξε κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του εἰς τὴν ἐπανάστασιν καθ' ἣν ἐβοήθησαν αὐτὸν, ἀλλ' ἀνεπιτυχῶς, καὶ οἱ Ἕλληνες, ἐν οἷς καὶ ὁ Ξενοφῶν. Ἡ Παρύσατις ἐδηλητηρίασε τὴν Στάτειραν, γυναῖκα τοῦ Ἀρταξέρξου, καὶ ἔπεισε τὸν Ἀρταξέρξην νὰ θανατώσῃ τὸν Ἀρταφέρνην, ὃν αὐτὴ ἐμίσει, διότι ἦν ὁ πρῶτος καταγγείλας τὰς στασιαστικὰς προθέσεις τοῦ Κύρου (Πλούτ. Ἀρτξ.).

Παρυφὴ, ἡ εἰς τὸ ἄκρον ὑφάσματος ἐνυφαινομένη ἄλλου χρώματος, ἢ ποικιλόχρους ταινία, πρὸς κόσμησιν τῶν ἄκρων τῶν τε γυναικείων καὶ τῶν ἀνδρικῶν ἐνδυμά-

των: Ἐν Ἑλλάδι ἦν λίαν ἐν χρήσει, ὡς δεικνύουσι παμπληθεῖς ἐπὶ τῶν ἀγγείων γραφαί, οἷα καὶ ἡ ἀπέναντι, καὶ προσέτι καὶ τὰ ἴχνη χρωμάτων διατηροῦντα ἀγάλματα, οἷα τὰ ἐν Ἀθήναις εὑρεθέντα ἀρχαϊκά.

Παρῳδία, ἡ μεταποίησις στίχων ἐκ τῶν γνωστοτέρων καὶ διασημοτέρων ποιημάτων, δι' ἀλλαγῶν τινων περὶ τὰς λέξεις, οὕτως ὥστε τὸ ἐπίσημον καὶ ὑψηλὸν τῆς ποιήσεως νὰ μεταβάλληται εἰς ἀστεῖον καὶ κωμικόν. Συνήθως τὰ δημοτικώτερα καὶ ὑψηλότερα χωρία τῶν ὁμηρικῶν ἐπῶν παρῳδοῦντο οὕτως εἰς μικρολόγους καὶ χυδαίας συνθέσεις. Τὸ ἀρχαιότατον γνωστὸν παράδειγμα ποιήσεως τοιαύτης εἰς παρῳδίαν προσεγγιζούσης ἐστὶ τεμάχιον τοῦ Ἀππίου ἐν Ἀθηναίῳ σωζόμενον (Γ, 125), καὶ εἰς ἐλεγειακὸν μέτρον μεταπεποιημένον. Ἀλλ' ὁ κυρίως ποιητὴς παρῳδιῶν ἐστὶν ὁ Ἱππῶναξ, ὅστις φαίνεται ὅτι καὶ ὅλας καὶ αὐτοτελεῖς παρῳδίας ἐποίησεν. Ἡ μετὰ τῶν ὁμηρικῶν ἔργων καταταττομένη Βατραχομυομαχία, ἐγράφη πιθανώτατα κατὰ τὴν ε' π. Χ. ἑκατονταετηρίδα, οὐδόλως δ' ἔχει τὴν σατυρικὴν τάσιν τοῦ Ἀππίου καὶ τοῦ Ἱππώνακτος. Ἡ ἀττικὴ κωμῳδία ὑπέβαλλε συνεχέστατα τὰ διάφορα εἴδει τῆς ποιήσεως εἰς τὴν παρῳδίαν. Οὕτως ἐν Ἀριστοφάνει πλεῖσται εὐφυέσταται ἀπαντῶνται παρῳδίαι στίχων τοῦ Εὐριπίδου, τοῦ Αἰσχύλου, τῶν Διθυραμβογράφων, κτλ. Ἐν Ῥώμῃ τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ποιήσεως σπανίως ἀπαντᾶται.

Πάρωπος, πόλις τῆς Σικελίας, νοτίως κειμένη τοῦ Πανόρμου, θέατρον θριάμβου τοῦ Ἀμίλκα κατὰ τῶν Ῥωμαίων (Πολ. Α, 24, 3).

Παρωρεᾶται, οἱ ἀρχαιότατοι κάτοικοι τῶν νοτίων τῆς Ἤλιδος, μεταξὺ τῶν ποταμῶν Ἀλφειοῦ καὶ Νέδας, ἐκ τῶν ἀρκαδικῶν ὀρέων ἐκεῖ μεταβάντες, ἐκδιωχθέντες δ' ὑπὸ τῶν Μινυῶν, ὅτε τούτους οἱ Σπαρτιᾶται ἐξέβαλον (Ἡρ. Δ, 148. — Στρ. Η, 336. — Στφ. Βυζ.).

Ὁ ἐν Παρσαγάδαις τάφος τοῦ Κύρου (Σελ. 928.).

Παρώρεια, 1) χώρα μικρὰ τῆς Ἠπείρου πρὸς τῇ Μακεδονίᾳ κατὰ τὸ ὄρος Στύμφην· ἴσως ἡ Παραναία ἐν Στράβωνι. Ὁ Λίβιος (XXXIX, 27. XLII, 51) θέτει τὴν αὐτὴν βεβαίως ἐν Θρᾴκῃ πρὸς τῇ Μακεδονίᾳ. Οἱ κάτοικοι Παρωραῖοι. — 2)

Πόλις κατὰ τὰ νότια τῆς Ἀρκαδίας, ἐγκαταλειφθεῖσα ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τῆς Μεγαλοπόλεως.

Παρωτὶς, καὶ οὖς τῷ ὑπερθύρῳ, τὸ ἑκατέρωθεν τοῦ ὑπερθύρου προέχον κόσμημα εἰς μεγάλας καὶ πολυτελεῖς οἰκοδομάς, ὡς εἰς τὴν θύραν τῆς λαμπρᾶς βορειοδυτικῆς προστάσεως τοῦ Ἐρεχθείου.

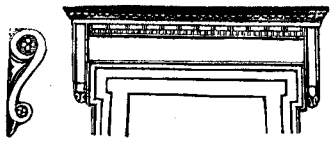

Πασαργάδαι (αἱ), ἢ Πασαργάδα, δηλοῦν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ γλώσσῃ τῶν Περσῶν τὸ στρατόπεδον ἢ τὸν θησαυρὸν, ἣν ἡ ἀρχαιοτάτη πρωτεύουσα τῆς Περσίας, ἐκτίσθη, ὡς ἐλέγετο, ὑπὸ τοῦ Κύρου εἰς ἀνάμνησιν τῆς νίκης του κατὰ τῶν Μήδων καὶ τοῦ Ἀστυάγους, ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Κύρου, ἐν τῇ Κοίλῃ Περσίᾳ, κατὰ τὰ μεθόρια τῆς Καρμανίας, νοτίως ἢ κατ' ἄλλους βορειονατολικῶς τῆς αὐτὴν διαδεχθείσης Περσεπόλεως. καὶ διετήρει ἐντὸς ὡραίου παραδείσου ἔτι σωζόμενον ἐπίσημον τάφον τοῦ ἱδρυτοῦ αὐτῆς (Στρβ. ΙΕ, 730.—Curt. V, 6, 10). Ἴδ.σελ. 927. Κατῳκεῖτο δ' ὑπὸ τῶν εὐγενεστέρων τῆς Περσίας οἰκογενειῶν, αἵτινες τὸ αὐτὸ ἔφερον ὄνομα, καὶ εἰς ἃς ἀνάγονται οἱ Ἀχαιμανίδαι (Ἡρδ.Α, 125. Διον. Περιηγ. 1069).

Πασίας, τοκιστής τις ἐν Ἀθήναις. (Ἀρστφ. Νφλ. 21.

Πασιθέα, 1) μία τῶν Χαρίτων ἐρωμένη τοῦ Ὕπνου (Ὁμ. Ἰλ. Ξ, 268). —2) Θυγάτηρ τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος (Ἡσδ. Θγν. 247).— 3) Μία τῶν Νηϊάδων, γυνὴ τοῦ Ἐριχθονίου, βασιλέως τῆς Ἀττικῆς, μήτηρ Πανδίωνος τοῦ πρώτου (Ἀπλλδ. Γ, 14, 6). Κατ' ἄλλους Πραξιθέα.

Πασιθόη, θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος (Ἡσδ. Θγν. 35, 2).

Πασικλῆς, 1) φίλος καὶ ὀπαδὸς Πινδάρου. τοῦ τυράννου τῆς Ἐφέσου (Αἰλιαν. Π. Ἱ.). — 2) Ἀθηναῖος, πατὴρ τοῦ Φιλίστου (Ἡρδ. Θ, 11).

Πασικράτης, ἡγεμὼν τῶν Σόλων ἐν Κύπρῳ, ὑπετάγη εἰς τὸν Μέγαν Ἀλέξανδρον, καὶ ἀνθημιλλᾶτο πρὸς Νικοκρέοντα, τὸν ἡγεμόνα τῆς ἐν Κύπρῳ Σαλαμῖνος διὰ τὴν λαμπρότητα τῆς ὑποδοχῆς τοῦ κατακτητοῦ ἐπιστρέφοντος ἐξ Αἰγύπτου (Πλουτ. Ἀλέξ. ΚΘ.).

Πασιππίδας, στρατηγὸς τῶν Λακεδαιμονίων (Ξνφ.).

Πασιτέλης, γλύπτης Ἕλλην, κατὰ τὴν α' ἑκατονταετηρίδα π. Χ. ἐν Ῥώμῃ ἀξιολόγους ἀπομιμήσεις τῶν ἑλληνικῶν γλυφῶν ἐργαζόμενος (ἴδ. Γλυπτικὴ).

Πασιτελίδης, υἱὸς τοῦ Ἡγησάνδρου, στραγηγὸς τῆς Σπάρτης ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ἐπέμφθη ἁρμοστὴς εἰς Τορώνην, καὶ περιῆλθεν εἰς αἰχμαλωσίαν τῶν Ἀθηναίων ὅτε ἐκυρίευσαν τὴν πόλιν ἐκείνην (Θουκ. Δ, 132. Ε, 3).

Πασιτίγρις, καὶ Πασιτίγρης, ποταμὸς τῆς Σοσιανῆς ἐν Περσίᾳ, εἰσέρρεεν εἰς τὸν Εὔλαιον καὶ μετ' αὐτοῦ εἰς τὸν Περσικὸν κόλπον (Ἀρριαν. Πτλμ.).

Πασιφάη, θυγάτηρ τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς Περσηίδος, γυνὴ τοῦ Μίνωος καὶ μήτηρ τοῦ Ἀνδρόγεω, τῆς Ἀριάδνης, τῆς Φαίδρας, τοῦ Κατρέως, Γλαύκου, Δευκαλίωνος καὶ τοῦ Μινωταύρου (Ἀπλλδ. Γ, Ι, 2, 7, 4. — Διόδ. Δ, 79.).

Πασίων, 1) μέτοικος ἐν Ἀθήναις, ἀργυραμοιβὸς ἐπίσημος καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα διὰ τὰς ἀρετὰς καὶ τὸ ἔντιμον τοῦ χαρακτῆρός του, δι' ὃ καὶ ἐπολιτογραφήθη ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων· ἀπέθανε δὲ τῷ 370 π. Χ.—2) Μεγαρεὺς, στρατηγὸς, εἷς τῶν μετὰ τοῦ Κύρου κατὰ τοῦ Ἀρταξέρξου ἐκστρατευσάντων (Ξνφ. Ἀνβ.).

Πασσάδαι, Ἰνδοὶ οἰκοῦντες πέραν τοῦ Γάγγου μεταξὺ τῶν ὀρέων Ἰμάρου καὶ Βοσπόρου (Πτλμ.).

Πάσσαλον, μικρὰ πόλις τῆς Θηβαί-

δος ἐν Αἰγύπτῳ, μεταξὺ Ἀνταιουπολεως καὶ Πανοπόλεως (Πτλμ. Δ, 5.)

Πάσσαλος, ξύλον ἔχον ὀξεῖαν τὴν μίαν ἄκραν ἵνα ἐμπήγνυται ἢ εἰς τὸν τοῖχον πρὸς ἀνάρτησιν ἐνδυμάτων, ὅπλων, μουσικῶν ὀργάνων (Ὅμ. Ἰλ. Ω, 268), ἢ εἰς τὴν γῆν πρὸς πρόσδεσιν ἵππων (Ἡρδ. Δ, 72).

Πασσαρών, μεγάλη πόλις τῆς Ἠπείρου, ἔνθα ἐστέφοντο αὐτῆς οἱ βασιλεῖς, κατὰ τὴν ἐπαρχίαν τῆς Μολοσσίδος. Εἰς τοὺς Ῥωμαίους ὑπετάγη τῷ 169 π. Χ. (Πλούτ. Πύρρ. Ε. — Liv. XL, 26, 32).

Παστὰς, ἴδ. Γάμος.

Παστοφόροι, ἱερεῖς τινες, μάλιστα Αἰγύπτιοι, οἵτινες περιέφερον θεῶν ἀγαλμάτια ἐντὸς παστῶν, ἤτοι φορητῶν ναΐσκων, ἵσταντο συνεχῶς ἐν ταῖς ὁδοῖς, καὶ γονατίζοντες ἀπεκάλυπτον αὐτὰ εἰς κοινὴν προσκύνησιν, καὶ ἐλάμβανον διὰ τοῦτο ἐλέη χρηματικὰ (Διόδ. Α, 29. — Κλημ. Ἀλεξ. Γ.2.2. — Pl. H. N. VIII, 71. — Apul. Met. IX, 250. 260. 262).

Παταγεῖον, ἐν γένει καρφίον ἢ κομβίον. ἰδίως δὲ κόσμημα πορφυροῦν ἢ χρυσοῦν ὃ αἱ πλούσιαι γυναῖκες ἔφερον εἰς τὴν ζώνην κατὰ τοὺς Ῥωμαϊκοὺς χρόνους.

Πάταικοι ἢ **Παταῖκοι,** θεότητες Φοινικικαί, ὧν τὸ ὄνομα ἐδήλου, ὡς φαίνεται, «προστάτιδες θεότητες», καὶ ὧν τὰ ἀγάλματα, ναννώδη ἔχοντα τὴν μορφήν, ἔθετον οἱ Φοίνικες εἰς τὴν πρῴραν ἢ τὴν πρύμνην τῶν πλοίων των (Ἡρδ. Γ, 37).

Παταῖκὸς, Σικελὸς, πατὴρ τοῦ Αἰνησιδήμου (Ἡρδ. Ζ, 154).

Πάτταλα (τὰ), καὶ Παττάλη, ἢ Παττα λικὴ (χώρα), νῆσος σχηματιζομένη ὑπὸ δύο βραχιόνων τοῦ Ἰνδοῦ, ὥστε καὶ Νῆσος καὶ Δέλτα ἐκαλεῖτο, λίαν εὔφορος, καὶ ὁμώνυμον ἔχουσα πόλιν (Ἀρριαν. ΣΤ, 17. — Στρβ. — Διον. Περ. 1095. — Στφ. Βυζ.).

Παταούϊον, πόλις ἐπίσημος, ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανικὴ τῆς ἄνω Ἰταλίας εἰς τὴν χώραν τῶν Βενέτων. Ἐλέγετο κτίσμα τοῦ Ἀντήνορος, ἐλθόντος ἐκ Τροίας. Ἦτο δὲ καὶ στρατιωτικῶς ἰσχυρὰ, δυναμένη νὰ παρατάξῃ περὶ τοὺς 20,000 μαχητάς. Ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων αὐτοκρατόρων ἦν μετὰ τὴν Ῥώμην ἡ πλουσιωτέρα πόλις τῆς ἄνω Ἰταλίας, καὶ κατέστη Ῥωμαϊκὴ ἀποικία. Οἱ Λογγοβάρδοι τὴν ἐλεηλάτησαν. Ἐν αὐτῇ ἐγεννήθη ὁ ἱστοριογράφος Τ. Λίβιος. Νῦν Πάδουα.

Πάταρα, ἐπίσημος πόλις τῆς Λυκίας ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ, ἐπὶ ἀκρωτηρίου εἰς ἀπόστασιν 60 σταδίων ἀνατολικῶς τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ξάνθου. Εἶχε γνωστότατον ναὸν καὶ μαντεῖον Ἀπόλλωνος τοῦ Παταρέως, χρησμοδοτοῦν μόνον κατὰ τοὺς ἓξ μῆνας τοῦ χειμῶνος (Ἀρριαν. Α, 24, 1. — Στρβ. ΙΔ, 666. — Hor. Od. XIV, 64. — Liv. XXXVII, 15, 17). Ἐρείπια αὐτῆς σώζονται ἐν θέσει Φουρνάς.

Πάταρος, υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Λυκίας, θυγατρὸς τοῦ Ξάνθου, καθ' ὃν δῆθεν ὠνομάσθη ἡ πόλις Πάταρα (Στφ. Βυζ.).

Πατὴρ πατρίδος, τίτλος ὅστις ἐν Ῥώμῃ τὸ πρῶτον τῷ Κικέρωνι ἀπονεμηθείς, ἐδίδετο μετὰ ταῦτα ἀνεξαιρέτως εἰς πάντας τοὺς αὐτοκράτορας· ἀλλὰ τινὲς ἠρνοῦντο νὰ τὸν δεχθῶσιν, ὡς ὁ Τιβέριος (Tac. An. XI, 25).

Πατησιάδης, ἔφορός τις ἐν Σπάρτῃ (Ξνφ. Ἑλλ. Β. 3).

Πατεξάνθης, ἀδελφὸς τοῦ Ψευδοσμέρδιος, Πέρσης μάγος (Ἡρδ. Γ, 61).

Πατεράμφης, Πέρσης, ἡνίοχος τοῦ Ξέρξου (Ἡρδ. Ζ, 40).

Πάτμος, μία τῶν Σποράδων, πρὸς

νότον τῆς Σάμου, παρὰ τῇ ἀκτῇ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, μετὰ λιμένος καὶ πόλεως ὁμωνύμου εἰς τὴν ἀνατολικὴν αὐτῆς παραλίαν (Θουκ. Γ, 53.—Στρβ. Ι, 488.— Plin. Δ, 12, 23). Σώζεται δ' ἔτι τὸ σπήλαιον ἐν ᾧ διητᾶτο ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὅτε ἔγραψε τὰς ἀποκαλύψεις του.

Πάτουμνος, πόλις τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ Ἀραβικοῦ λεγομένου νομοῦ, ἡ κατὰ τοὺς Ἑβδομήκοντα «Ἡ ρ ώ ω ν π ό λ ι ς» (Ἡρδ. Β, 153). Νῦν Βελβείς.

Πάτρα, πολλαχοῦ, ὡς ἐν Αἰγίνῃ, ἐν Κορίνθῳ, παρὰ τοῖς Ἴωσι τῆς Ἀσίας, τὸ γένος, ἡ ὑποδιαίρεσις τῆς φρατρίας ἢ ὠβῆς.

Πάτραι, πόλις τῆς Πελοποννήσου, ἐπὶ τῆς εἰσόδου εἰς τὸν πορθμὸν τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου καὶ ἐπὶ τοῦ Μιλιχίου ποταμίου κειμένη, κατ' ἀρχὰς ὑπὸ Ἰώνων κατοικηθεῖσα καὶ καλουμένη Ἀ ρ ό η, εἶτα δ' ὑπό τινος ἐγχωρίου ἥρωος, Π α τ ρ έ ω ς δηθεν κα-

λουμένου, ὀχυρωθεῖσα, διὰ περιοίκων εἰς μεγάλην πόλιν συνοικισθεῖσα, καὶ τὸ ὄνομα Πάτραι λαβοῦσα. Ἐπὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων ἦν μία τῶν πόλεων τῆς Ἀχαϊκῆς δωδεκαπόλεως, ἐμπορικωτάτη ἕνεκα τῆς θέσεώς της, καὶ ἀρχαιότατον ὁρμητήριον τῶν Πελοποννησίων κατὰ τῶν Αἰτωλῶν (Θουκ. Β, 83. Ε, 58.—Πλουτ. Ἀλκ. ΙΕ.). Ὅτε ὁ Πύρρος ἐξεστράτευσεν εἰς Ἰταλίαν, συνεμάχησαν τότε αἱ Πάτραι μετὰ τριῶν ἄλλων Ἀχαϊκῶν πόλεων, τῶν Φερῶν, τῆς Δύμης καὶ τῆς Τριταίας, πρὸς ἀντίστασιν κατὰ τῶν μακεδονικῶν ἐπιχειρήσεων, καὶ αὕτη ἦν ἡ πρώτη ἀφετηρία τοῦ μετέπειτα συγκροτηθέντος ἀχαϊκοῦ δεσμοῦ. Μετὰ ταῦτα δέ, ὅτε ἐπὶ τῶν πολέμων τοῦ δεσμοῦ τούτου πρὸς τὴν Ῥώμην, φεύγοντες μετὰ τὴν ἐν Σκαρφείᾳ ἥτταν πάντες οἱ Πατραῖοι, ἐξωλοθρεύθησαν ὑπὸ τοῦ Μετέλλου, τότε καὶ οἱ ἐναπομείναντες ἐγκατέλιπον τὴν πόλιν οἱ πλεῖστοι καὶ διεσπάρησαν (Πολβ. Μ, 3, 6). Οὐχ ἧττον ὅμως, ἕνεκα τοῦ λιμένος αὐτῶν καὶ τῆς εἰς αὐτὸν προσορμίσεως τῶν στόλων, ἀνέλαβον μετέπειτα πάλιν αἱ Πάτραι μέχρι τινὸς (Πολβ. Δ, 6. Ε, 2. 3. 28. — Liv. XXXVI, 21). Ὁ δ' Αὔγουστος ἐκήρυξεν αὐτὴν Ῥωμαϊκὴν ἀποικίαν ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Colonia Augusta Aroé Patrensis, καὶ πολλὰς τῇ ἐπεδαψίλευσεν εὐεργεσίας, ἐξ ὧν αὖθις ἀνέθαλεν εἰς ὑλικήν τινα ἀκμήν.

Πατροκλεία, παρ' ἀρχαίοις κριτικοῖς ἡ ῥαψῳδία Π τῆς Ἰλιάδος, καθ' ὃ πραγματευομένη τὸν θάνατον τοῦ Πατρόκλου (Αἰλ. Π. Ἱ. ΙΓ, 14).

Πατροκλείδης, δημαγωγὸς ἐν Ἀθήναις, ὃν ὁ Ἀριστοφάνης (Ὄρν. 790) περιγράφει ὡς κακοήθη καὶ φαυλόβιον.

Πατροκλῆς, 1) Ἀθηναῖος πλούσιος ἀλλὰ φιλάργυρος, δι' ὃ ἐπέβαλεν εἰς ἑαυτὸν τὴν δίαιταν τῶν Σπαρτιατῶν (Ἀρστφ. Πλουτ. 84). — 2) Υἱὸς ἀδελφοῦ τοῦ Σωκράτους (Πλάτ. Εὐθυδ.).—3) Φίλος ἐπιστήθιος Σελεύκου, τοῦ βασιλέως τῆς Συρίας, καὶ ναύαρχος αὐτοῦ κατὰ τὴν Κασπίαν. Ἀνὴρ δ' ὢν συνετὸς καὶ φιλομαθής, ἐσπούδασε τὰ κατὰ τὰς χώρας ὅσαι ὑπείγοντο εἰς τὴν δικαιοδοσίαν του, καὶ ἔγραψε σπουδαῖα περὶ αὐτῶν συγγράμματα (Πλούτ. Δημτρ. ΜΖ.—Στρβ. Β, 63.—Παυσ.).

Πάτροκλος, 1) Υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ Πυρίππης, τῆς θυγατρὸς τοῦ Θεσπίου (Ἀπλλδ. Β, 7, 8). — 2) Υἱὸς τοῦ Μεσιτίου καὶ τῆς Φιλομήλης ἢ Σθενέλης, γεννηθεὶς ἐν Ὀποῦντι τῆς Λοκρίδος. Φονεύσας

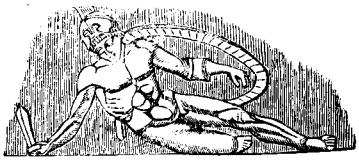

εἰς ἀγῶνά τινα τὸν υἱὸν τοῦ Ἀμφιδάμαντος, ἔφυγεν εἰς Φθίαν πρὸς τὸν Πηλέα, καὶ διὰ στενῆς φιλίας συνδεθεὶς μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐ-

τοῦ Ἀχιλλέως, παρηκολούθησε τοῦτον εἰς τὴν Τρωάδα, ἔνθα διεκρίθη ἐν τοῖς πρώτοις δι' ἀνδρείας καὶ γενναιότητος, πολλοὺς φονεύσας τῶν ἐπισήμων Τρώων. Ὅτε δ' ἐπὶ τῆς μήνιος τοῦ Ἀχιλλέως, ἐνδυθεὶς τὰ ὅπλα αὐτοῦ, κατῆλθεν εἰς τὴν μάχην, ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Ἕκτορος, καὶ εἰς μνήμην αὐτοῦ μεγάλους τελέσας ἀγῶνας ὁ Ἀχιλλεύς, ἀπεφάσισε τότε πρῶτον, ἀποσχὼν τῆς ὀργῆς του κατὰ τοῦ Ἀγαμέμνονος, νὰ μετάσχῃ καὶ αὐτὸς τῶν μαχῶν (Ὁμ. Ἰλ. Π. Ψ, 84. — Ἀπλλδ. Γ, 13, 8).

Πατρόκλου νῆσος, νησίδιον ἀπέναντι τοῦ Σουνίου, ἀκρωτηρίου τῆς Ἀττικῆς (Παυσ.). Νῦν Γαϊδουρονῆσι.

Πατρονόμος, ἀρχή τις ἐν Σπάρτῃ, τὸ πρῶτον μνημονευομένη ἐπὶ Κλεομένους, ὅστις, ἀντικατέστησεν αὐτὴν ἀντὶ τῶν Ἐφόρων καὶ τῶν Γερουσιαστῶν οὓς κατήργησεν (Παυσ. Γ, 11, 2). Ἐν μετέπειτα δὲ χρόνοις, καὶ μετὰ τὴν ἐκ νέου ἐγκατάστασιν τῶν Ἐφόρων καὶ τῆς Γερουσίας, ἐξηκολούθησεν ἡ τῶν Πατρονόμων ἀρχὴ, ἰσχυρὰ μάλιστα καὶ ἐπίσημος, διότι κατ' ἐπιγραφὴν, πατρονόμος ἦν ὁ τοῦ ἔτους ἐπώνυμος.

Πατροῦχος, ἐν Σπάρτῃ καὶ Κρήτῃ ἡ ἐπίκληρος κόρη, ἡ ἀδελφὸν μὴ ἔχουσα καὶ διὰ τοῦτο τὸν πατέρα κληρονομοῦσα.

Πατρώ, θυγάτηρ τοῦ Θεσπίου, μήτηρ τοῦ Ἀρχεμάχου ἐκ τοῦ Ἡρακλέους (Ἀπολλδ. Β, 7, 8).

Πατρῷοι θεοὶ, οἱ τῶν προπατόρων, οἱ ἀνέκαθεν ἔν τινι χώρᾳ λατρευόμενοι, ὡς ὁ Ἀπόλλων ἐν Ἀθήναις, ἡ Ἄρτεμις ἐν Σικυῶνι, κτλ.

Πάτταλα, χώρα Παταληνὴ, τὸ διὰ δύο βραχιόνων τοῦ Ἰνδοῦ κατὰ τὰς ἐκβολὰς αὐτοῦ σχηματιζόμενον Δέλτα. Ὑπῆρχεν ἐπ' αὐτοῦ καὶ ὁμώνυμος πόλις· οἱ δὲ κάτοικοι ἐλέγοντο Πατταλεῖς. Τὸ ὄνομα δηλοῖ εἰς τὴν Ἰνδικὴν τὸν κάτω κόσμον, τὸν Ἅδην (Ἀρρ. Ε, 4, 1).

Παῦλος, 1) Αἰγινίτης, ἰατρὸς διάσημοθ, συγγράψας περὶ ἰατρικῆς βιβλία ἑπτά. —2) Ὁ Ἀπόστολος. —3) Ἀστρονόμος, ζῶν περὶ τὰ 375 μ. Χ., διάφορα συγγράψας, ἐξ ὧν σώζεται ἡ «εἰσαγωγὴ εἰς τὰ ἀποτελέσματα», ἤτοι πραγματεία περὶ τῆς δυνάμεως καὶ τῆς ἐνεργείας τῶν ἀστέρων (Σουίδ. — Fabric. Bibl. IV, 139). — Πολλοὶ ἐπίσημοι Ῥωμαῖοι ἔφερον τοῦτο τὸ ὄνομα. Ἐξ αὐτῶν οἱ μάλιστα εἰς τὰ Ἑλληνικὰ ἐπιδράσαντες, 4) Αἰμύλιος Π. κατεναυμάχησε τὸν Δημήτριον καὶ τοὺς Ἰλλυριοὺς ἐν τῇ Ἀδριατικῇ· εἶτα δ' ἔπεσεν ἐν τῇ ἐν Καναῖς μάχῃ κατὰ τῶν Καρχηδονίων. —5) Ὁ υἱὸς αὐτοῦ Αἰμ. Παῦλος, ὁ ἐπικληθεὶς Μακεδονικός. Ἀφ' οὗ κατετρόπωσε τοὺς πειρατὰς τῆς Λιγουρίας, ἑξηκοντούτης περίπου ἐξεστράτευσε κατὰ Περσέως, τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας, καὶ ἐν αἱματηρᾷ μάχῃ εἰς Πύδναν, τῇ 22 Ἰουνίου 168 π. Χ. (Liv. XLIV, 40), κατετρόπωσεν αὐτὸν, βιασθέντα νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Μακεδονίαν· ὁ δὲ Αἰμύλιος Παῦλος διέτρεξε τότε τὴν Ἑλλάδα, ἐτιμώρησεν αὐστηρῶς τοὺς ὀπαδοὺς τῶν ἐχθρῶν του ἐν Ἠπείρῳ, κατὰ διαταγὴν τῆς συγκλήτου, λεηλατήσας 70 πόλεις· ἀλλὰ πλὴν τούτων ὠργάνωσε τὸν τόπον διὰ συνετῶν νόμων καὶ πολιτικῶν διατάξεων, καὶ ἔδωκεν ἑορτὰς πολυτελεστάτας (Liv. XV, 29), ἀπήγαγεν ὅμως καὶ πλουσιώτατα λάφυρα. Ἦν λίαν ἔμπειρος τῆς Ἑλληνικῆς, καὶ διακρινόμενος ἐπὶ εὐγλωττίᾳ (Cic. Brat. XX). Ἀπέθανε δὲ τῷ 160 π. Χ.

Παυσανίας, 1) Σπαρτιάτης, υἱὸς τοῦ Κλεομβρότου, ἀδελφὸς τοῦ βασιλέως Λεωνίδου, μεθ' οὗ τὸν ἡρωϊκὸν θάνατον ἐν Θερμοπύλαις, διετέλεσεν ἐπίτροπος τοῦ ἀνηλίκου υἱοῦ αὐτοῦ Πλειστάρχου. Τῷ 479 π. Χ. στρατηγῶν 5000 Σπαρτιατῶν, 5000 Λακεδαιμονίων καὶ 35,000 εἱλώτων, ἐξεστράτευσε κατὰ τῶν ἐκ νέου εἰσβαλόντων Περσῶν, καὶ ἐπὶ τοῦ ἰσθμοῦ συμπαραλαβὼν καὶ τοὺς ἄλλους Πελοποννησίους, παρὰ τῇ Σαλαμῖνι

δὲ καὶ τοὺς Ἀθηναίους, ἐστρατοπέδευσεν, ἐπὶ κεφαλῆς 38,700 ὁπλιτῶν καὶ 69,500 ψιλῶν, εἰς τοῦ Κιθαιρῶνος τοὺς πρόποδας (Ἡρδ. Θ, 10.—Πλούτ. Ἀρστδ. ΙΑ). Μετὰ παντοίας δὲ περιπετείας συνεκροτήθη ἡ μάχη εἰς Πλαταιὰς, καθ' ἣν ἔπεσεν ὁ Μαρδόνιος καὶ κατεστράφη ὁ Περσικὸς στρατὸς, κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ 479. Οἱ συναγωνισάμενοι ἤρξαντο ἐρίζοντες περὶ τῶν ἀριστείων· ἀλλ' ὁ Παυσανίας ἐπανέφερε τὴν σύμπνοιαν, ἀποδοὺς αὐτὰ εἰς τοὺς Πλαταιεῖς. Διανεμηθέντων δὲ τῶν λαφύρων, καὶ ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης συνομολογηθείσης συμμαχίας καὶ ἐπιμαχίας τῶν Ἑλληνικῶν πόλεων (Θουκ. Β, 71. Γ, 68), ἐστράφη ὁ Παυσανίας κατὰ τῶν Θηβῶν, καὶ ἐβίασεν αὐτὰς νὰ ἐκδῶσι πρὸς τιμωρίαν τοὺς εἰσηγητὰς τῆς μετὰ τῶν Περσῶν συμμαχίας. Τὸ δ' ἑπόμενον ἔτος ἐξέπλευσε μετὰ τοῦ κοινοῦ τῶν Ἑλλήνων στόλου, ἵνα ἐκδιώξῃ ἐντελῶς τοὺς Πέρσας, ὑπέταξε τὴν Κύπρον (Θουκ. Α, 94), καὶ μετὰ μακρὰν πολιορκίαν τὸ Βυζάντιον, ὃ κατέστησεν ἕδραν ἰδιαιτέρας ἡγεμονίας (Just. IX, 1, 2. 15). Ἀλλ' ἐκεῖ ἐγνώρισε τὴν Περσικὴν πολυτέλειαν καὶ μεγαλοπρέπειαν, καὶ ἔκτοτε, τοῦ πολέμου ἀφιστάμενος, ἤρξατο ζῶν τοσοῦτον ἐπιδεικτικῶς, παρὰ τὰ Ἑλληνικὰ ἤθη, καὶ εἰς βιαιοπραγίας ἐπιδιδόμενος, ὥστε κοινὴν ἐξήγειρε δυσαρέσκειαν, καὶ οἱ σύμμαχοι ἀπέκλιναν πρὸς τῶν Ἀθηναίων τὴν ἡγεμονίαν (Ἡρδ. Η, 3. — Πλουτ. Ἀρστ. ΚΓ). Δι' αἰχμαλώτων ἐκ τοῦ Περσικοῦ στρατοῦ, οἷος ἦν ὁ ἐξόριστος Ἐρετριεὺς Γογγύλος, καὶ διὰ τοῦ Ἀρταβάζου ἦλθεν εἰς σχέσεις μετὰ τοῦ Ξέρξου· ἀνακληθεὶς δὲ, ἵνα ἀπολογηθῇ ἐπὶ διαφόρων κατ' αὐτοῦ κατηγοριῶν, διῆλθε διὰ τῆς Θράκης ὡς τις σατράπης Ἀσιανὸς, καὶ ἔφερε τότε ὀπίσω εἰς Σπάρτην καὶ τὰ ὀστᾶ τοῦ Λεωνίδου, πιθανῶς κατὰ τὸ ἔτος 172 (Παυσ. Γ, 14. 1. — Just. IX, 1.—Θουκ. Α, 128). Καὶ ἐτιμωρήθη μὲν διά τινας προσωπικὰς ὕβρεις, ἀλλ' ἠθωώθη ὡς πρὸς τὴν γενικὴν κατηγορίαν· ἀρχηγία στρατοῦ ὅμως πλέον δὲν τῷ ἐνεπιστεύθη. Οὐχ ἧττον μετά τινα χρόνον ἐπέστρεψεν εἰς Βυζάντιον, ἵνα ἐκεῖθεν ἐξακολουθήσῃ τὰς διαπραγματεύσεις μετὰ τοῦ τῶν Περσῶν βασιλέως. Ἐκβληθεὶς δ' ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, ἀπῆλθεν εἰς Κλεωνὰς ἐν τῇ Τρωϊκῇ, καὶ ἐκεῖ κήρυξ φέρων τῶν Ἐφόρων σκυτάλην, τὸν ἀνεκάλεσεν αὖθις εἰς Σπάρτην. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν τὸν ἐφυλάκισαν, εἶτα δὲ πάλιν τὸν ἀφῆκαν ἐλεύθερον, εἰ καὶ εἶχον βεβαίας ἐνδείξεις προδοτικῶν σχεδίων αὐτοῦ, καὶ προσπαθειῶν πρὸς ὑποκίνησιν τῶν Εἱλώτων εἰς στάσιν. Ὅτε δὲ τέλος κατώρθωσαν διά τινος πρῴην ἐμπεπιστευμένου αὐτοῦ, ἀνθρώπου τινὸς ἐξ Ἀργίλου, νὰ λάβωσιν ἐξ αὐτοῦ τοῦ στόματος τοῦ Παυσανίου ἀποδείξεις τῆς ἐνοχῆς του, καὶ ἠθέλησαν νὰ τὸν συλλάβωσιν, ἔφυγεν ὁ Παυσανίας εἰς τὸν ναὸν τῆς Χαλκιοίκου Ἀθηνᾶς, καὶ τότε οἱ Σπαρτιᾶται ἀποστεγάσαντες τὸν ναὸν, ἵνα μὴ βεβηλωθῇ, καὶ τὰς θύρας τειχίσαντες, τοῦ πρώτου λίθου τεθέντος, ὡς ἐλέγετο, ὑπ' αὐτῆς τῆς μητρὸς τοῦ προδότου, τὸν ἀφῆκαν ἐκεῖ ν' ἀποθάνῃ τῆς πείνης, τῷ 467. Ὁ χρησμὸς ὅμως διέταξε μετὰ ταῦτα ἱλασμοὺς διὰ τὴν βιαιοπραγίαν ταύτην. Τὰ περὶ τῆς συνωμοσίας ταύτης μετὰ τῶν Περσῶν στηρίζονται ἰδίως ἐπὶ τῆς μαρτυρίας τοῦ Θουκυδίδου, καθ' ὃν ἐσχεδίαζεν ὁ Παυσανίας ν' ἀνατρέψῃ δι' αὐτῆς τὴν ἀριστοκρατίαν τῆς Σπάρτης, καὶ νὰ προβῇ εἰς πάσης τῆς Ἑλλάδος τὴν καθυπόταξιν. Ἀλλ' ἄλλοι ἐκ τῶν ἀρχαίων (Ἡρδ. Ε. 32.—Ἀρστ. Πολ. Ε, 1. ΣΤ. 7, 13) ἀφίνουσι ταῦτα ἐν ἀμφιβόλῳ, ἀμφισβητηθέντα ὑπὸ νεωτέρων ἱστορικῶν (Niebur. Kortüm.) οἵτινες ἐθεώρησαν αὐτὰ ὡς τῶν Ἐφόρων ἐφευρέσεις καὶ διαβολάς.—2) Ἔγγονος τοῦ ἀνωτέρω, ἔτι ἀνήλικος ἐνθρονισθείς, ἀντὶ τοῦ ἐξορίστου πατρός του Πλειστοάνακτος (444-426 π. Χ), ὃν καὶ διεδέχθη θανόντα (408-394). Ἐπὶ τοῦ ἀγῶνος τοῦ Θρασυβούλου κατὰ τῶν Τριάκοντα, ἐπέμφθη εἰς Ἀθήνας πρὸς ὑποστήριξιν τούτων, καὶ ἐνίκησε μὲν

τοὺς περὶ τὸν Θρασύβουλον ἐν Πειραιεῖ, ἀλλὰ συνήνεσεν εἰς τὴν ἐπανόρθωσιν τῆς δημοκρατίας, εἴτε ἐκ ζηλοτυπίας πρὸς τὸν Λύσανδρον, εἴτε ἐξ ἀρχῶν φιλελευθέρων ὁρμώμενος (Ξενφ. Ἑλλ. Β, 4, 29). Καὶ τότε κατηγορηθη μὲν ἀλλ' ἀπελύθη (Παυσ. Γ, 5, 2), κατηγορήθη δ' αὖθις τῷ 394, ὡς παραμελήσας τὰ τῆς πατρίδος συμφέροντα καὶ ὡς αἴτιος γενόμενος τῆς ἥττης καὶ τοῦ θανάτου τοῦ Λυσάνδρου διότι ἐβράδυνε νὰ σπεύσῃ εἰς βοήθειάν του ἐν Ἀλιάρτῳ (Πλουτ. Λυσδρ. ΚΗ. — Ξενφ. Ἑλλ. Γ, 5, 17. — Just. VI, 4), καὶ ἐσώθη μόνον διὰ φυγῆς εἰς Τεγέαν, ἔνθα καὶ ἀπέθανε τῷ 385. — 3) Εἷς ἀντίπαλος Περδίκκου τοῦ Β ἐν Μακεδονίᾳ, τῷ 450 π. Χ. (Θουκ. Α, 61). — 4) Ὁ προκάτοχος Ἀμύντου τοῦ Β, (αὐτόθι) τῷ 394-393. — 5) Ὁ πιθανῶς ἐκ τῆς αὐτῆς οἰκογενείας τὸν μακεδονικὸν θρόνον καταλαβὼν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀμύντου, καὶ ὑπὸ τοῦ Φιλίππου ἐκβληθείς. — 6) Ὁ φονεὺς Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος, οὗ ἦν σωματοφύλαξ. Ὡρμήθη δὲ πιθανῶς εἰς τὴν βασιλοκτονίαν ἐκ λόγων ἀτομικῆς ἐκδικήσεως· ἀλλὰ πιθανὸν φαίνεται ὅτι καὶ ἐπίσημοι Μακεδόνες, ἴσως καὶ αὐτὴ ἡ Ὀλυμπιάς, δὲν ἦσαν ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ ἐγκλήματος. Ἐτράπη δ' εἰς φυγήν, ἀλλὰ συλληφθεὶς ἐσταυρώθη (Πλούτ. Ἀλέξ. Θ. — Just. IX, 6). — 7) Ὁ **Περιηγητής**, κατά τινας Καππαδόκης, ἀλλὰ πιθανώτερον Λυδὸς τὴν καταγωγήν, ζῶν ἐπὶ Ἀδριανοῦ καὶ τῶν Ἀντωνίνων. Αὐτοῦ σώζεται ἡ «**Περιήγησις τῆς Ἑλλάδος**», εἰς βιβλία δέκα, ἐν Ῥώμῃ συγγραφεῖσα, καὶ περιλαμβάνουσα τὰς περιηγήσεις αὐτοῦ εἰς τὴν Ἀττικὴν καὶ Μεγαρίδα, τὴν Κορινθίαν καὶ Σικυωνίαν, τὴν Φλιοῦντα, τὴν Ἀργολίδα, τὴν Αἴγιναν καὶ τὰς περὶ αὐτὴν νήσους, τὴν Λακωνίαν, τὴν Μεσσηνίαν, τὴν Ἦλιδα (εἰς 2 βιβλία), τὴν Ἀχαΐαν, τὴν Ἀρκαδίαν, τὴν Βοιωτίαν, τὴν Φωκίδα μετὰ τῆς Ὀζολαίας Λοκρίδος. Τὰ διάφορα μέρη τοῦ συγγράμματος τούτου ἐγράφησαν εἰς ἀπεχούσας ἀπ' ἀλλήλων ἐποχάς, ὅτε ὁ περιηγητὴς ἐπεσκέπτετο ἕκαστον τῶν μερῶν ἃ περιέγραφεν, οὐχὶ δὲ μετὰ τὸ τέλος τῆς ὅλης περιηγήσεως· Κυρίως δὲ περιστρέφονται αἱ ἀφηγήσεις αὐτοῦ εἰς τὰ θρησκευτικὰ καὶ καλλιτεχνικὰ περίεργα ἑκαστης χώρας, ἀλλὰ καὶ μετά τινων πολλάκις, ἐν δευτέρῳ μέρει τιθεμένων, γεωγραφικῶν, ἱστορικῶν, ἢ καὶ φυσικοϊστορικῶν σημειώσεων. Ἔστιν ὅτε ἀναφέρει καὶ ἄλλων χωρῶν ὁμοια περίεργα, πρὸς ἀντιπαράθεσιν. Ὑπὸ περιηγητοῦ καὶ διὰ περιηγητὰς συντεταγμένον, ἀπαριθμεῖ τὰ κυριώτερα θρησκευτικὰ ἢ ἄλλα μνημεῖα, καὶ αἱ γεωγραφικαὶ καὶ ἱστορικαὶ εἰδήσεις προστίθενται, οὐχὶ καθ' ὡρισμένον τι σχέδιον, ἀλλὰ μόνον πρὸς διασάφησιν ἐκείνων, καὶ ἐνίοτε οὐχὶ λίαν συναφῶς. Καὶ ἡ καλλιτεχνικὴ δ' ἔποψις τῶν μνημείων ἐστὶ συμπλήρωμα μόνον τῆς θρησκευτικῆς, ἥτις ἐστὶν ὁ πρωτεύων αὐτοῦ σκοπός. Ὡς δὲ πρὸς τὸ ἀξιόπιστον τῶν περιγραφῶν καὶ τῶν μαρτυριῶν του ἀναμφισβήτητος ἐστὶν αὐτοῦ ἡ ἀγαθὴ προαίρεσις καὶ ἡ φιλαλήθεια· ἀλλ' αἱ ἐντυπώσεις ἐπενεργοῦσιν ἰσχυρῶς ἐπ' αὐτοῦ, ὅθεν προκύπτουσιν οὐ σπανίως ἱστορικαὶ ἀντιφάσεις καὶ κρίσεις οὐχὶ πάντοτε ἀσφαλεῖς. Ἐν εὐσεβείᾳ τοῖς μύθοις πιστεύων, ἀφηγεῖται αὐτοὺς ὡς πραγματικὴν ἱστορίαν· ἂν δέ ποτε ἀμφιβάλλῃ περὶ τῆς ἀληθείας τινὸς παραδόσεως, ὑποδεικνύει ὅτι τὰ διηγούμενα κατ' ἄλλους ἐκτίθησιν. Ἡ γλῶσσά του δὲν διακρίνεται δι' ἀκριβείας, οὐδ' ἔστι πάντοτε ἐκφραστικὴ, ζωηρὰ, εὐγενὴς καὶ εὐάρεστος. Πολλάκις μεταχειρίζεται δημώδεις ἐκφράσεις, καὶ σπανίως τὰς λέξεις ἢ τὰς εἰκόνας τὰς ἀκριβῶς τὴν ἰδέαν ὁριζούσας. Καὶ ἡ ἐξεργασία δὲ τοῦ ὅλου συγγράμματος στερεῖται ἰσορρύθμου ἑνότητος, μάλιστα ἐν τοῖς πρώτοις βιβλίοις, τοῖς ἀφορῶσι τὴν Ἀττικὴν, ἐν ᾧ ἐν τοῖς λοιποῖς παρατηρεῖται μείζων εὐχέρεια καὶ εὐκαμψία περὶ τὴν ἔκθεσιν. — 8) Ἐκ Καισαρείας τῆς Καππαδοκίας, σοφιστὴς τῆς δ' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ., μαθητὴς Ἡρώ-

δου τοῦ Ἀττικοῦ, καὶ διδάξας τὴν ῥητορικὴν πρῶτον ἐν Ἀθήναις, ἔπειτα δ' ἐν Ῥώμῃ. Ἔγραψε Περὶ συντάξεως, καὶ Προβλήματα.—9) Ἐκ Δαμασκοῦ, γράψας σύγγραμμα περὶ Συρίας, συγκείμενον τοὐλάχιστον ἐκ βιβλίων ἓξ, καὶ οὐ ἀποσπάσματα σώζονται (Συλλ. Müller, Frgm. Hist. Gr. IV).—10) Ἐκ Λακεδαίμονος, ἱστορικὸς ἐποχῆς ἀγνώστου, ἔγραψε Περὶ Ἑλλησπόντου, Ἑλληνικά, κλπ. — 11) Ὁ ἐπιλεγόμενος Ἡρακλειτιστής, σχολιαστὴς τοῦ φιλοσόφου Ἡρακλείτου.—12) Χαλκουργὸς ἐξ Ἀπολλωνίας, σύγχρονος τῶν μαθητῶν τοῦ Πολυκλείτου (περὶ 300 π. Χ.), μετ' Ἀντιφάνους τοῦ Ἀργείου, τοῦ Σικυωνίου Δαιδάλου καὶ τοῦ Ἀρκάδος Σαμόλα ποιήσας Ἀπόλλωνα, Νίκην καὶ Ἥρωας Τεγεάτας, πιθανῶς διὰ τὴν νίκην τῶν Τεγεατῶν ἐν Ὀλ. 102, δ'. (Διόδ. ΙΕ, 62.—Παυσ. Ι, 9,6).—13)Ζωγράφος(Ἀθήν. ΙΓ. Σλ. 567). Ἴσως Παυσίας ἴδ.

Παυσίας, υἱὸς Βριήτου, Σικυώνιος, ζωγράφος ἐπίσημος, μαθητὴς τοῦ Παμφίλου, ἀκμάσας ἐπὶ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος, ἰδίως διαπρέψας ἐν τῇ ἐγκαυστικῇ (Pl. XXXV, 40. XL, 24). Ἐζωγράφει κατὰ προτίμησιν εἰκόνας παιδίων, καὶ ἐν γένει μικρὰ πινάκια, καὶ ἔφερεν εἰς ἐντέλειαν τὴν ζωγραφίαν τῶν φατνωμάτων τῶν οἰκοδομῶν. Κατακρινόμενος ὡς βραδυγράφος ἐζωγράφησεν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ παῖδα, ὅστις θαυμασθεὶς ἐπωνομάσθη ἡμερήσιος. Ἐνέκυψε δ' ἐπιμελέστατα καὶ περὶ τὴν δίοψιν, ὥστε καὶ πρῶτος ἐν μεγάλῃ εἰκόνι ἔγραψεν ἀντωπὸν μέγαν ταῦρον λίαν θαυμασθέντα (Plin. XXXV, 40). Μνημονεύονται δὲ καὶ διάφορα παραδείγματα τῆς χάριτος αὐτοῦ περὶ τὴν τέχνην. Φαίνεται ὅμως ὅτι ἐξέπιπτε καὶ εἰς ἀσέμνους παραστάσεις (Front. Epist. σελ. 170), δι' ὃ καὶ ὑποτίθεται ὅτι ἐστὶν ὁ αὐτὸς τῷ Παυσανίᾳ, οὗ ὡς ἄσεμνα γράφοντος μνημονεύει ὁ Πολέμων ἐν Ἀθηναίῳ (ΙΓ, σ. 567).

Παυσίλυπον, ὡραιοτάτη ἔπαυλις ἐν Καμπανίᾳ παρὰ τῇ Νεαπόλει, ἣν ὁ Πολλίων ἐδωρήσατο τῷ Αὐγούστῳ (Στρβ. Ε. 246.—Senec. Ep. 57). Νῦν μετετέθη τὸ ὄνομα εἰς σπήλαιον ὃ ἠνέωξεν ὁ Ἀγρίππας εἰς λόφον τινὰ παρὰ τῇ Νεαπόλει, καὶ εἰς τὴν εἴσοδον αὐτοῦ δείκνυται ὑποτιθέμενος τάφος τοῦ Βιργιλίου.

Παύσειρις, υἱὸς τοῦ Ἀμυρταίου, βασιλέως τῆς Αἰγύπτου (Ἡρδ. Γ, 15).

Παύσων, Ἀθηναῖος ζωγράφος, ζῶν μετὰ τὴν ἅλωσιν τῶν Ἀθηνῶν ὑπὸ τῆς Σπάρτης, (397-377 π.Χ.), ἀφιστάμενος ἀπὸ τῆς θεωρίας τοῦ καλοῦ, τ' ἀντικείμενα χείρονα ἢ κατὰ φύσιν παριστῶν, καὶ εἰς μικρολόγα τεχνάσματα ἐνδιατρίβων. Ὁ Ἀριστοτέλης ἀποτρέπει τῆς αὐτοῦ μιμήσεως. Ὁ δὲ Ἀριστοφάνης χλευάζει αὐτὸν (Ἀρστ. Ποιητ. Β. Ἀρστφ. Πλτ. 602. Ἀχρν. 854. Θσμφ. 949.—Σχλ.).

Παφλαγονία, χώρα τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, εἰς τ' ἀνατολικὰ κειμένη τῆς Βιθυνίας, πρὸς ἣν ὥριζεν αὐτὴν ὁ ποταμὸς Παρθένιος. Πρὸς νότον ἐχώριζεν αὐτὴν τὸ ὄρος Ὀρμίνιον ἀπὸ τῆς Γαλατίας, πρὸς ἀνατολὰς ὁ ποταμὸς Ἅλυς ἀπὸ τοῦ Πόντου, πρὸς βορρᾶν δὲ κατέληγεν εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντον, καὶ ἡ παραθαλασσία αὐτῆς ἐξετείνετο ἐπὶ 40 μίλια. Τὰ μεσημβρινὰ αὐτῆς εἰσὶ μᾶλλον ὀρεινά· αἱ δὲ βόρειοι πεδιάδες οὐχ ἧττον εὔκαρποι ἢ πᾶσαι αἱ λοιπαὶ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Τὸ ὄρος Ὄλγασσος (ὁ) ἐκτείνεται ἀπὸ τοῦ Ἅλυος νοτιοδυτικῶς πρὸς τὸ Ὀρμίνιον, καὶ μετ' αὐτοῦ συνέχονται ὁ Σκορόβας, ὅστις ἐπὶ Μιθριδάτου ἦν τὸ ὅριον τοῦ Ποντικοῦ βασιλείου πρὸς τὴν Βιθυνίαν, καὶ ὁ σύνδενδρος Κίτωρος μετὰ τῆς ὁμωνύμου παραλίας πόλεως. Ἀκρωτήρια δ' αὐτῆς ἦσαν ὁ Κόρομβις καὶ ὁ Σύρτας ἢ Λεπτὴ (ἄκρα), ἡ μᾶλλον εἰς τὸν Εὔξεινον προέχουσα ἄκρα τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Ποταμίσκοι ῥέοντες διὰ τῆς χώρας, ὁ Σέσαμος ἢ Ἄμαστρις, ὁ Ὀχοπβάνας, ὁ Ζάλεκος, ἄσημοι πάντες, πηγάζοντες οὐ μακρὰν τῆς ἀκτῆς.

Ἐν τῷ ἐσωτερικῷ μεγαλήτερος ἦν ὁ Ἀμνίας, ὁμόρρους τοῦ Ἅλυος, παρ' ᾧ ὁ Μιθριδάτης ἐνίκησε τῷ 89 π. Χ. τὸν Νικομήδην, τὸν ἐκ Βιθυνίας, ὁ δὲ Πομπήϊος ἵδρυσε πόλιν αὐτῷ ὁμώνυμον. — Οἱ Παφλαγόνες ἦσαν ἤδη ἐπὶ Ὁμήρου γνωστοὶ (Ἰλ. Α, 851), συρικῆς δὲ καταγωγῆς (Ἡρδ. Β, 104), καὶ διεκρίνοντο ὡς πολεμισταὶ, μάλιστα δ' ὡς ἱππεῖς. Κατὰ τὰ ἄλλα ὅμως ἐθεωροῦντο ὡς ἄνθρωποι τραχεῖς, ἀφυεῖς καὶ προληπτικοί. Κατ' ἀρχὰς ἦσαν αὐτόνομοι, ἔπειτα δ' ὑπέταξεν αὐτοὺς ὁ Κροῖσος (Ἡρδ. Α, 28), καὶ ἡ θέσις των αὕτη δὲν μετεβλήθη ἐπὶ τῶν μακεδονικῶν χρόνων, διότι ὁ Ἀλέξανδρος δὲν διῆλθε διὰ τῆς χώρας αὐτῶν. Ἐπὶ μικρὸν μόνον ὑπέκυψαν εἰς τὸν Εὐμένην (Just. XXXVII, 1)· ἀλλὰ τέλος ὁ Μιθριδάτης τοὺς καθυπέταξε, καὶ μέρος τῆς χώρας παρεχώρησεν εἰς τὸν γείτονά του, τὸν Νικομήδην, τὸν ἡγεμόνα τῆς Βιθυνίας. Ἐπὶ Ῥωμαίων εἶχε κατ' ἀρχὰς ἡ Παφλαγονία ἡγεμόνας φόρου ὑποτελεῖς· εἶτα δὲ κατέστη μέρος τῆς ἐπαρχίας Γαλατίας. — Ἐκ τῶν παραθαλασσίων αὐτῆς πόλεων μνείας ἄξιαι εἰσὶν, ἐκ δυσμῶν αἱ Ἑλληνικαὶ ἀποικίαι Σέσαμος ἢ Ἀμαστρις, οἱ Ἐρυθινοὶ, ἡ Κρόμνα, ἡ Κύτορος, ἡ Αἰγίαλος, ἡ Σινώπη, πλουσία πόλις ἐμπορικὴ, πατρὶς τοῦ Μιθριδάτου ΣΤ, καὶ τοῦ κυνικοῦ φιλοσόφου Διογένους· ἡ Κάρουσα· ἐν δὲ τῷ ἐσωτερικῷ, διαιρουμένῳ εἰς ἐννέα τμήματα, ἡ Πομπηϊόπολις, καὶ ἡ Γάγρα, ἡ μετονομασθεῖσα εἶτα Γερμανικόπολις, διατηροῦσα δ' ἔτι τὸ πρῶτόν της ὄνομα (Στρβ. ΙΒ, 544. 562. κλπ.).

Πάφος, πόλις εἰς τὰ δυτικὰ τῆς νήσου Κύπρου, εἰς 10 σταδίων ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἐπὶ λόφου κειμένη, κατὰ τὸ ἀκρωτήριον Ζεφύριον καὶ τὰς ἐκβολὰς τοῦ ποταμοῦ Βοκάρου (ἔνθα σήμερον τὸ χωρίον Κουκλία), ἦν φοινικικὴ ἀποικία, καὶ ἐκεῖ τῆς θαλάσσης ἀναδῦσα ἡ Ἀφροδίτη, εἶχε τῆς ἐκλογῆς της τὴν διαμονὴν, ἐξ οὗ καὶ Παφία ἐπεκαλεῖτο, καὶ ναὸν πλουσιώτατον, οὗ ὁ ἱερεὺς ἐξήσκει ἀνωτέραν ἐξουσίαν ἐπὶ πάσης τῆς νήσου, καὶ ἐν αὐτῷ εἶχε καὶ μαντεῖον (Ὁμ. Ὀδ. Η, 362. — Hor. Od. I, 30, 1· III, 28, 14. — Tac. Hist. II, 3). Μεταγενεστέρως δ' ἐκτίσθη, εἰς ἀπόστασιν 60 σταδίων, ἢ 3 ὡρῶν ἀπὸ τῆς θαλάσσης, ἄλλη νέα Πάφος, ἥτις ἔκτοτε καὶ κυρίως Πάφος ἐλέγετο, ἐνῷ ἡ παλαιὰ ἐκαλεῖτο Παλαίπαφος. Ὑπὸ σεισμῶν δὲ πολλάκις βλαπτομένη αὕτη, ἐπὶ Αὐγούστου κατέπεσεν ἐντελῶς, ἀλλ' ἀνῳκοδομήθη πάλιν, μετονομασθεῖσα Σεβαστὴ, χωρὶς ὅμως ν' ἀπολέσῃ καὶ τὸ παλαιὸν ὄνομά της. Ἡ δὲ (νέα) Πάφος ἦν πόλις λίαν ἐμπορικὴ, καὶ εἶχε πολλοὺς ναοὺς καὶ αὐτή. Σώζονται δ' ἀμφοτέρων ἐρείπια καὶ μάλιστα τῶν ναῶν αὐτῶν.

Πάχης, στρατηγὸς Ἀθηναῖος, ἐκπεμφθεὶς κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ 438 π. Χ. κατὰ τῆς Μιτυλήνης, ἥτις εἶχεν ἀποστατήσει, ἐπολιόρκησε τὴν πόλιν, καὶ τὴν ἐβίασε νὰ παραδοθῇ ἄνευ ὅρων. Εἶτα δὲ περιέπλευσε τὴν παραθαλασσίαν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας πρὸς ἀντίκρουσιν τοῦ Σπαρτιατικοῦ στόλου, ἐκυρίευσε τὸ Νότιον διὰ δόλου, καὶ εἰς τὴν Λέσβον ἐπανελθὼν, ἔπεμψεν εἰς Ἀθήνας πολλοὺς αἰχμαλώτους ἐκεῖθεν, μὴ ἐκτελέσας τὴν δοθεῖσαν αὐτῷ διαταγὴν τοῦ νὰ φονεύσῃ πάντας τοὺς Μιτυληναίους, ἥτις καὶ ἠκυρώθη (Θουκ. Γ, 27). Κατόπιν δ' εὐθύνας δίδων τῆς στρατηγίας του εἰς τὸ δικαστήριον, καὶ κινδυνεύων νὰ καταδικασθῇ, ἔσυρε τὸ ξίφος του καὶ ηὐτοκτόνησε πρὸ τῶν δικαστῶν.

Παχναροῦνις (ἡ), πόλις ἐν Αἰγύπτῳ, παραθαλασσία, πρὸς δυσμὰς κειμένη τῆς Μένδητος, πρωτεύουσα τοῦ Σεβεννυτικοῦ νομοῦ (Ἱεροκλ.).

Πάχυνος (ὁ, καὶ ἡ), τὸ νοτιανατολικὸν ἀκρωτήριον τῆς Σικελίας, μία τῶν τριῶν γωνιῶν τῆς τριγώνου νήσου (Τρινακρίας) (Ov. Met. XIII, 725). Νῦν Πάσσαρον. Ἔχει δὲ παρακείμενον καλὸν ὅρμον, ὅστις λιμὴν Παχύνου ἐλέγετο (Cic. Varr. V, 34), νῦν Πάλον.

Παώτης, ἐν Σπάρτῃ ὁ μὴ πρωτότοκος, ἑπομένως μὴ κληρονομῶν, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ κληρονόμου ἀδελφοῦ του τρεφόμενος (Ἡσύχ.).

Πέδη, 1) δεσμὸς τῶν ποδῶν, καὶ ἡ παγὶς ἣν ἐπὶ τῆς θήρας ἔστηνον τοῖς θηρίοις. — 2) Γύμνασμά τι τῶν ἵππων, ἵνα στρέφωνται πρὸς δεξιὰ ἢ ἀριστερὰ (Ξνφ. Ἱππ. Γ. 5. Ζ, 13. 14).

Πεδιαῖοι, Πεδιάσιοι ἢ Πεδιεῖς, οἱ κάτοικοι τοῦ δυτικοῦ πεδίου τῆς Ἀττικῆς, ἐπὶ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων, ὅτε ἡ ὅλη χώρα διῃρεῖτο εἰς Πεδίον, μετὰ τῆς Ἀκτῆς, Διακρίας καὶ Παραλίας (Θουκ.Β, 55). Ἴδ. Πολιτικὴ διαίρεσις.

Πεδιαῖος, μικρὸς ποταμὸς τῆς Κύπρου, ἐκβάλλων νοτιοδυτικῶς τῆς πόλεως Σαλαμῖνος.

Πεδιάς, κατὰ τοὺς μύθους θυγάτηρ τοῦ Μίνωος καὶ τῆς Λακεδαίμονος, σύζυγος Κραναοῦ, τοῦ βασιλέως τῆς Ἀττικῆς, καὶ μήτηρ τῆς Κρανάης, Κραναίχμης καὶ Ἀτθίδος, προσωποποίησις, ἐννοεῖται, τῆς ἐν τῇ Ἀττικῇ πεδιάδος, τῆς βορειοδυτικῶς τῶν Ἀθηνῶν ἐκτεινομένης (Ἀπλλδ. Γ, 14, 5).

Πεδιεύς, πόλις ἐν Φωκίδι, ἐπὶ τοῦ Κηφισοῦ, μεταξὺ Νέωνος καὶ Τριτανίας (Ἡρδ. Η, 33).

Πέδιλα (τὰ), πᾶν εἶδος ὑποδημάτων (Ἡρδ. Ζ, 67. 75), ἰδίως ὅμως τὰ ἁπλούστερα συνιστάμενα εἰς πέλμα μόνον προσδεόμενον εἰς τὸν πόδα (τσαροῦχι). Τὰ τοῦ Ἑρμοῦ, ὡς ἀγγέλου καὶ ὑπηρέτου τῶν θεῶν, εἶχον, ὡς καὶ ὁ πῖλος αὐτοῦ, πτερά, φέροντα αὐτὸν διὰ τῶν ἀέρων (Ὁμ. Ἰλ. Ω, 341. Ὀδ. Α, 97. Ε, 45).

Πεζέταιροι, παρὰ Μακεδόσιν ἐκλεκτὸν σῶμα πεζῶν σωματοφυλάκων τοῦ βασιλέως (Δμσθ. Ὀλνθ. Β. — Φώτ.). Κατά τινας (Οὐλπ. εἰς Δμσθ.αὐτθ.) οὗτοι ἦσαν πεζοί, ἔχοντες τὸν ἕτερον πόδα μόνον ὡπλισμένον, ὅπερ μόνον ἀποδεικνύει τὴν προφορὰν τοῦ αι ὡς ε ὅτε τοῦτο ἐγράφετο.

Πειθαγόρας, τύραννος τῆς πόλεως Σελινοῦντος ἐν Σικελίᾳ (Ἡρδ. Ε, 46).

Πειθαρχία. Ἡ στρατιωτικὴ πειθαρχία συνείχετο παρὰ τοῖς Ἕλλησι μετὰ τοῦ πολιτεύματος καὶ μετὰ τοῦ χαρακτῆρος ἑκάστου λαοῦ. Ὁ Σπαρτιάτης ἦν ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ τὸ πρότυπον τῆς τάξεως καὶ τῆς νομιμότητος, ὥστε ἰδίως ἐπιβαλλομένη πειθαρχία κατὰ τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν ἦν περιττὴ δι' αὐτόν. Οἱ δύο βασιλεῖς ἦσαν πανίσχυροι αὐτοκράτορες (Ἀριστ. Πολτ. Γ, 9, 2), ἀλλ' ἐξ ἀρχαίων ἤδη χρόνων ἐν τῇ ἐξασκήσει τῆς ἐξουσίας των ὑπὸ τῶν ἐφόρων ἐπιτηρούμενοι (Ξνφ. Λακ. πολ. 13. — Nep. Pans. III)· ἐπὶ ἀνηλικότητος δὲ βασιλέως ἀντικαθίστα αὐτὸν ὁ ἐπίτροπος αὐτοῦ. Ἀφ' ὅτου δὲ, μικρὸν πρὸ τῶν Περσικῶν, ὁ Δημάρατος, ἐκστρατεύων κατὰ τῶν Ἀθηνῶν, ἤρισεν ἐκ ζηλοτυπίας πρὸς τὸν ἕτερον βασιλέα, τὸν Κλεομένην, ἐπεκράτησε νὰ ἐκστρατεύῃ μόνον ὁ εἷς. Ὁ πόλεμος ἦν διὰ τοὺς Σπαρτιάτας ἡ ἔνδειξις τῆς ἀγωγῆς, καὶ ἐξακολούθησις τῆς ἐν τῇ πολιτείᾳ διαίτης αὐτῶν· ἡ μάχη καὶ ὁ ἐν αὐτῇ θάνατος ἦν τιμὴ καὶ χαρά. Διὰ τοῦτο ἐκοσμοῦντο κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς μάχης ὡς πρὸς ἑορτήν, καὶ τὴν νίκην ἐξελάμβανον ὥς τι αὐτοῖς ὀφειλόμενον. — Τούτοις ἀντίθεσιν ἀπετέλει παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις τὸ εὐκίνητον τοῦ ἰωνικοῦ χαρακτῆρος. Τούτων ἡ ἐπιδέξιος ζωηρότης ἐπωφελεῖτο ἐκ πάσης στιγμῆς καὶ παντὸς συμβάντος τῆς μάχης πρὸς ἐπίτευξιν τῆς νίκης διὰ προσβολῶν αἰφνιδίων, ἐν ᾧ οἱ Σπαρτιᾶται, εἰς τὴν ἄκαμπτον τάξιν ἐκ χαρακτῆρος δεδεσμευμένοι, δὲν ἐπετρέπετο οὐδὲ κατ' ἐλάχιστον ν' ἀποστῶσιν αὐτῆς. Οὕτω φέρ' εἰπεῖν ὁ στρατηγὸς Ἰσάδας, εἰ καὶ νικήσας, κατεδικάσθη ὑπὸ τῶν Ἐφόρων εἰς 1000 δραχμῶν πρόστιμον, διότι κατῆλθεν εἰς τὴν μάχην μὴ φέρων τὴν πλήρη στρατιωτικὴν πανοπλίαν ἣν ἡ

στρατιωτικὴ τάξις ἀπήτει (Πλούτ. Ἀγησ. Λ. — Ξνφ. Λ. ΙΙ. Θ, 5). Καὶ παρ' Ἀθηναίοις ὁ ὑπὲρ πατρίδος θάνατος ἐθεωρεῖτο ὡς ἔνδοξος· ἀλλὰ περὶ αὐτοῦ ἐξεφώνουν λόγους ἐπιταφίους καὶ ὕμνους ἐποίουν, ἐν ᾧ οἱ Σπαρτιᾶται ἐθεώρουν αὐτὸν μόνον ὡς ἐκπλήρωσιν καθήκοντος. Αὐστηρὰ πειθαρχία δυσκόλως ἠδύνατο ν' ἀπαιτηθῇ παρὰ τοῦ Ἀθηναίου πολίτου, ἐμπνεομένου ὑπὸ τοῦ αἰσθήματος τῆς ἀτομικῆς ἐλευθερίας, καὶ ἐπὶ τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ ἀξίᾳ καὶ τοῖς πολιτικοῖς αὐτοῦ δικαιώμασι μέγα φρονοῦντος· ὥστε καὶ ὁ Θουκυδίδης λέγει αὐτοῖς (Ζ, 14). «Χαλεπαὶ γὰρ αἱ ὑμέτεραι φύσεις ἄρξαι». Τοῦτο δ' ἐφαίνετο πρὸ πάντων μετὰ συμβᾶσαν ἧτταν, ὅτε πᾶσα πειθαρχία παρελύετο. Τὸ στοιχεῖον ὅμως τοῦτο τῆς διαλύσεως πάσης τάξεως στρατιωτικῆς ἠλάττου καὶ ἐξουδετέρου ἀφ' ἑτέρου ἡ γενικὴ συναίσθησις τοῦ καθήκοντος, ὁ πατριωτισμὸς, καὶ ἡ προσδοκία ἄλλων ὠφελημάτων, οἷον λαφύρων, τιμῆς καὶ δόξης, ἀνδριάντων καὶ κληρουχιῶν, ὡς καὶ οἱ ὁρισμοὶ ποινῶν διὰ μὴ ἔντιμον διαγωγὴν ἐπὶ τοῦ πολέμου, ἃς ἠδύναντο νὰ ἐπιβάλλωσι τὰ ὑπὸ τῶν στρατηγῶν προεδρευόμενα δικαστήρια, ἢ καὶ ὁ στρατηγὸς αὐτὸς, ὁσάκις ἦν αὐτοκράτωρ, ἀλλ' αὗται δυνάμεναι νὰ ἐφεσιβληθῶσιν ἐνώπιον τοῦ δήμου ὅτε ἔπαυεν ἡ δικαιοδοσία τοῦ στρατηγοῦ. — Ἐπὶ δὲ Μακεδόνων ἐπεκράτησε τὸ σύστημα τῶν μισθωτῶν, παρ' οἷς ἡ πειθαρχία ἦν κατὰ μέρος μὲν λίαν αὐστηρὰ, κατὰ μέρος δὲ χαλαρά. Οἱ κυρίως Μακεδόνες στρατιῶται, καί τοι λίαν ὑποκείμενοι εἰς τὴν πειθαρχίαν, ἐκέκτηντο ὅμως δικαιώματά τινα καὶ προνόμια, ἃ οὐδ' αὐτὸς ὁ Ἀλέξανδρος ἠδύνατο νὰ παραγνωρίσῃ. — Παρὰ δὲ Ῥωμαίοις ἡ αὐστηρὰ πειθαρχία ἦν τὸ θεμέλιον τοῦ μεγαλείου αὐτῶν. Ἂν ἐπὶ χίλια ἔτη ἐδέσποσε τοῦ τότε κόσμου ἡ Ῥώμη, ὤφειλε τοῦτο εἰς τὴν ἀπόλυτον εἰς τοὺς ἀνωτέρους ὑποταγήν. Τοῦτο δ' ἀποδοτέον οὐχὶ εἰς ἠθικήν τινα ἀρχὴν, ἀλλ' εἰς τὸ ὅτι ὁ πατριωτισμὸς καὶ ἡ τάξις ἐνίσχυον τὸ αἴσθημα τῆς τιμῆς τοῦ στρατιώτου, καὶ τόσῳ μᾶλλον ὅσῳ δυσχερέστεραι ἦσαν αἱ περιστάσεις. Καὶ παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις καὶ παρὰ τοῖς Σπαρτιάταις ὁ ἐν τῷ στρατοπέδῳ βίος ἦν ἐξακολούθησις τοῦ ἐν τῇ πόλει, καὶ ἐνταῦθα μάλιστα ἐπιβλητικώτερον, καθ' ὅσον ὁ στρατηγὸς εἶχε κατὰ τῶν παραβατῶν ἐξουσίαν ζωῆς ἢ θανάτου (Cic. Leg. III, 3). Παραδείγματα οὐ σπάνια ὑπῆρξαν πατρὸς ὅστις ὡς στρατηγὸς κατεδίκασεν εἰς θάνατον τὸν υἱόν του (Liv. VIII, 7. 30. — Val. Max. II, 17). Μετὰ τὴν ἐπελθοῦσαν παραλυσίαν ἐπὶ τῆς δημοκρατίας, ὁ Αὔγουστος, ἵνα ἐπαναφέρῃ την πειθαρχίαν, καὶ κωλύσῃ τὰς παρεκτροπὰς ἃς εἰς τὸν μόνιμον στρατὸν ἐπέφερεν ἡ ἀργία, ἐπέβαλεν αὐτῷ δημόσια ἔργα ὁδοποιίας, κατασκευῆς ὑδραγωγείων, οἰκοδομῆς ἀμφιθεάτρων κτλ. (Tac. Ann. XI, 18. XV, 35). Προσέτι δ' ἐπέβαλε καὶ τὴν ὁπλασκίαν καὶ τὴν γυμναστικὴν, ἣν ἐδίδασκον οἱ ἀρχαιότεροι στρατιῶται ἐπὶ διπλασίῳ σιτηρεσίῳ (Cic. Tusc II, 16). Τὰ στρατόπεδα ἐτείχιζον ἐμπρὸς καὶ ὀπίσω οἱ στρατιῶται, κατὰ δὲ τὰ πλευρὰ οἱ σύμμαχοι, εἶτα πάντες ὡρκίζοντο ὅτι οὐδὲν θὰ κλέπτωσιν, ὅ,τι δ' εὑρίσκουσι θὰ τὸ ἀποδίδωσι τῷ ἰδιοκτήτῃ αὐτοῦ ἢ τοῖς ἀξιωματικοῖς (Πολ6. ΣΤ, 33). Ἦσαν δὲ, κατὰ τὴν περιγραφὴν τοῦ Πολυβίου, κανονικῶς ὡρισμένα τὰ σώματα τῆς φρουρᾶς καὶ λοιπῆς ὑπηρεσίας τῶν στρατοπέδων, κατά τε τὴν ἡμέραν καὶ τὴν νύκτα, ὅτε διεδέχοντο ἄλληλα κατὰ τρεῖς ὥρας ὁριζομένας διὰ κλεψύδρας· ἐκτὸς δὲ τοῦ στρατοπέδου ἐφρούρουν διὰ νυκτὸς πρὸ ἑκάστης πύλης ἀνὰ εἷς λόχος πεζῶν, εἷς ἱππέων καὶ προσέτι ψιλοί. Τὸ σύνθημα ἐδίδετο ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ εἰς τοὺς ἀνωτέρους, καὶ ὑπ' αὐτῶν εἰς τοὺς κατωτέρους ἀρχηγοὺς σωμάτων, μετὰ πινακίων περιεχόντων τὰ ἀρχικὰ αὐτοῦ γράμματα, καὶ τὰ πινάκια ταῦτα ὑπὸ πάντων τούτων ὑπογραφέντα, ἐπανήρχοντο εἰς τὸν στρατηγόν. Ἐπὶ Πολυβίου ἀνὰ 4 ἱππεῖς ἐξ ἑκάστης λεγεῶνος ἐπεθεώρουν τοὺς

φρουροὺς καὶ λοιποὺς ἐν ὑπηρεσίᾳ. Διὰ τοὺς παραβάτας προσήγοντο μάρτυρες, καὶ αὐστηρόταται ἦσαν αἱ τιμωρίαι. Ἐπὶ Αὐγούστου ὅμως ἀφῃρέθη τοῖς στρατηγοῖς τὸ δικαίωμα τοῦ ἐπιβάλλειν θάνατον εἰς ἀνωτέρους ἀξιωματικούς (Δ. Κάσσ. NB, 22. — Suet. Tib XXX). Κατὰ τὰς δύο πρώτας χριστιανικὰς ἑκατονταετηρίδας ἐδόθη εἰς ἑκάστην λεγεῶνα καὶ εἷς στρτοπεδάρχης (praefectus castrorum), ὁ ἐπιμελούμενος ἐν γένει τῆς σταθμεύσεως αὐτῆς (ἐπικαταλυματίας). Διὰ παράβασιν πειθαρχίας κατεγινώσκετο θάνατος, ἢ ὁ καταρραβδισμός, καθ' ὃν ὁ ἀρχηγὸς ἔθιγε διὰ ῥάβδου τὸν καταδικασθέντα, οἱ δὲ στρατιῶται ἐπέπιπτον κατ' αὐτοῦ διὰ ῥάβδων καὶ λίθων μέχρις οὗ πολλάκις ἐξέπνεεν. Αὕτη ἦν ἡ ποινὴ τῶν τὴν φρουρὰν παραμελησάντων, κλεπτῶν ἐν τῷ στρατοπέδῳ, ψευδομαρτύρων, λιποτακτῶν, οἵοι ἦσαν καὶ οἱ ἐξ ἀδείας μὴ ἐγκαίρως ἐπανερχόμενοι, καὶ οἱ ἀπουσιάζοντες ὅταν ἤχει ἡ σάλπιγξ. Παρ' Ἕλλησι δὲ ὁ λιποτάκτης κατεδικάζετο ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, πρὸς ὄνειδος, νὰ κάθηται εἰς τὴν ἀγορὰν γυναικεῖα φορέματα ἐνδεδυμένος. — Ἂν ὅλον σῶμα ὑπέπιπτεν εἰς τοιαύτην ποινήν, σπανίως ἐπεβάλλετο αὕτη εἰς πάντας, ὡς ἐγένετο εἰς ὁλόκληρον λεγεῶνα κατὰ τὸ Ῥήγιον, εἰς τὸν κατὰ τοῦ Πύρρου πόλεμον (271 π. Χ.)· ἀλλὰ τὸ σῶμα ἐδεκατίζετο μόνον· ἐπὶ δὲ τῶν αὐτοκρατόρων, ἐπὶ τὸ ἠπιώτερον κατεδικάζετο μόνον εἷς στρατιώτης ἐπὶ 20 ἢ καὶ ἐπὶ 100· οἱ ἀξιωματικοὶ ὅμως ἐστιγματίζοντο καὶ ἀπεκεφαλίζοντο. Ἐπεβάλλοντο δὲ καὶ δι' ἐλάσσονας παραβάσεις ἐλαφρότεραι ποιναί, ὡς προσωρινὴ στέρησις τῶν ὅπλων, ὑποβιβασμὸς ἀπὸ τοῦ ἱππικοῦ εἰς τὸ πεζικόν, ἀπὸ τούτου εἰς τοὺς ψιλούς, ἐλάττωσις τοῦ μισθοῦ, χορηγία ἄρτου κατωτέρας ποιότητος, ἢ καὶ ἀποβολή, πολλάκις καὶ εἰς ὅλα σώματα ἐπιβαλλομένη.

Πειθέας, δημαγωγὸς ἐν Κορίνθῳ (Θουκ. Γ, 70).

Πειθώ, 1) θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος (Ἡσδ. Θεογ. 309). — 2) Προσωποποίησις τῆς πειστικῆς δυνάμεως, ὀπαδὸς τῆς Ἀφροδίτης καὶ τῶν Χαρίτων, καὶ προσέτι καὶ τοῦ διὰ τῆς εὐγλωττίας του πείθοντος Ἑρμοῦ. Ἐν Σικυῶνι εἶχε ναὸν ἐν τῇ ἀγορᾷ· προσέτι καὶ ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν Ἄργει (Αἰσχλ. Ἱκέτ. 539. — Ἡρδ. Η, 111). Ἦν δὲ καὶ ἐπίθετον θεαινῶν τὸ ὄνομα, ὡς τῆς Ἀφροδίτης καὶ τῆς Ἀρτέμιδος. Καὶ μίαν δὲ τῶν Χαρίτων καλεῖ Πειθὼ ὁ Ἑρμιάναξ. Οἱ Ῥωμαῖοι εἶχον καὶ αὐτοὶ θεὰν, ἥτις κατὰ μετάφρασιν ἐκαλεῖτο Suada, Suadela (Hor. Ep. I, 6, 38. — Cic. Brut. XV, 59).

Πειραιεύς, ὁ λιμὴν τῶν Ἀθηνῶν, 40 στάδια ἀπέχων αὐτῶν, οὕτω δὲ καλούμενος, εἴτε διότι ἔκειτο πέραν τῶν ἑλῶν ἄτινα ἐχώριζον αὐτὸν ἀπὸ τῶν Ἀθηνῶν, εἴτε διότι ἀρχαιότατα, ἕνεκα τῶν ἑλῶν τούτων, εἰς αὐτὸν διὰ θαλάσσης ἐπεραιοῦντο ἐκ τοῦ Φαλήρου, ὅστις ἦν κατ' ἀρχὰς ὁ λιμὴν τῆς πόλεως. Πρὸς τὰ ἕξω, νοτιοδυτικῶς, ἐπερατοῦτο εἰς δύο ἀκρωτήρια τὸν Ἄλκιμον, δεξιῶς τῷ εἰσπλέοντι, καὶ τὴν Ἑτιώνειαν, ἀριστερῶς. Ἐνέκλειε δὲ καὶ δύο μικροὺς κόλπους ἢ λιμενίσκους, τὸν Κάνθαρον πρὸς τὰ δεξιὰ, καὶ τὸν Κωφὸν λιμένα πρὸς τ' ἀριστερὰ ἐν τῷ μυχῷ. Πειραιεὺς δ' ὠνομάζετο καὶ πᾶν τὸ πρὸς νότον καὶ ἀνατολὰς τοῦ λιμένος προέχον ὀρεινὸν ἀκρωτήριον, ἔχον εἰς τὰ νοτιανατολικὰ αὐτοῦ καὶ ἕτερον λιμένα, τὴν Ζέαν, ἔτι δ' ἀνατολικώτερον, ἕτερον λιμενίσκον, τὴν Μουνυχίαν, μεθ' ὑπερκειμένου ὁμωνύμου λόφου. Εἰς τὰ βορειανατολικὰ τοῦ μεγάλου λιμένος ἔκειτο ἡ πόλις, Πειραιεὺς καὶ αὐτὴ καλουμένη, καὶ ῥυμοτομηθεῖσα κατὰ σχέδιον τοῦ ἐπὶ Περικλέους περιφήμου ἀρχιτέκτονος Ἱπποδάμου. Μεταξὺ τῶν ναῶν τῆς πόλεως ἐπισημότερον ἦν τὸ Ἀφροδίσιον, ἀνεγερθὲν ὑπὸ Κόνωνος μετὰ τὴν ἐν Εὐρυμέδοντι ναυμαχίαν. Οἱ Πειραιεῖς ἀπετέλουν δῆμον ἀνήκοντα εἰς τὴν Ἱπποθωοντίδα φυλήν. Ἦν δ' ὁ λιμὴν, ἀφ'

ὅτου ἀντικατέστησε τὸν Φαληρικόν, εἷς τῶν ἐμπορικωτέρων τῆς Ἑλλάδος, καὶ προσέτι πολεμικός, ἔχων νεωσοίκους τῶν τριήρεων εἰς τὸν Κάνθαρον, τὴν Ζέαν καὶ τὴν Μουνυχίαν. Μετὰ τῶν Ἀθηνῶν συνέδεσεν ὀχυρωματικῶς τοὺς λιμένας ὁ Κίμων διὰ δύο μακρῶν τειχῶν, τὸ μὲν περατούμενον εἰς τὸν Πειραιᾶ, τὸ δυτικὸν μέρος τοῦ πορθμοῦ αὐτοῦ, τὸ δὲ εἰς τὸ Φάληρον. Εἶτα δ' ὁ Περικλῆς ἔκτισε μεταξὺ τῶν δύο τὸ Διὰ μέσου τεῖχος ὀνομασθέν, καὶ ἀπολῆγον εἰς

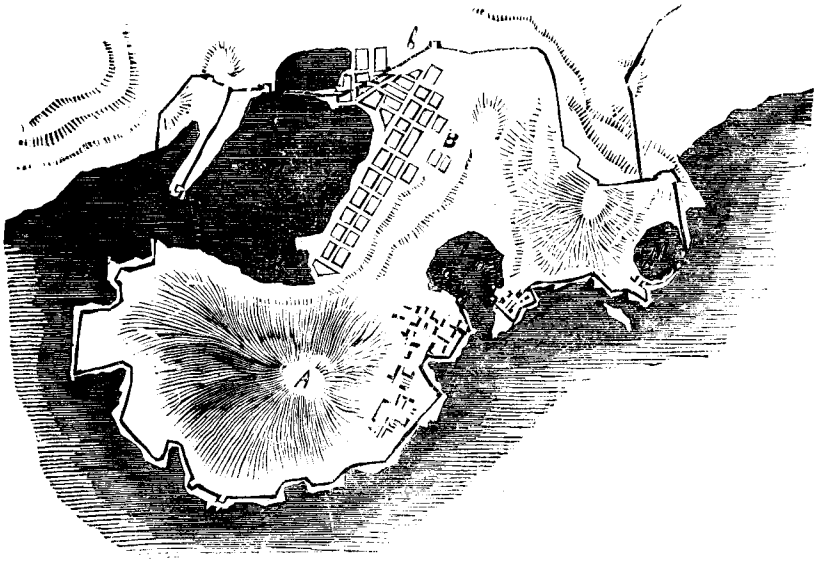

τ' ἀνατολικὰ τοῦ Πειραϊκοῦ πορθμοῦ (Θουκ. Β, 13. — Διόδ. ΙΓ. — Παυσ. Α). Ἐπὶ τουρκοκρατίας ὁ Πειραιεὺς ἐλέγετο Δράκος, διὰ ἀρχαῖον λίθινον λέοντα ἱδρυμένον κατὰ τὴν εἴσοδον καὶ φέροντα μεταγενεστέραν Ῥουνικὴν ἐπιγραφήν, ὅστις δὲ μετετέθη εἰς Βενετίαν.

Πειραϊκή, 1) ἡ περὶ τὸν Ὠρωπὸν τῆς Βοιωτίας χώρα (Θουκ. Β, 23. Γ, 91), διότι εἰς αὐτὴν ἐπεραιοῦντο ἐκ τῆς ἀντιπέραν. Κατ' ἄλλους δ' ἦν λελανθασμένη γραφὴ ἀντὶ Γραϊκὴ (Στφ. Βυζ.), διότι Γραῖα ἦν τὸ παλαιὸν ὄνομα τῆς Τανάγρας, καὶ χωρίον παρὰ τῷ Ὠρωπῷ (Ὁμ. Ἰλ. Β, 498.) — 2) Πειραϊκαὶ πύλαι ἐν Ἀθήναις, αἱ εἰς ἃς ἀπέληγεν ἡ ἀπὸ Πειραιῶς ὁδὸς (Ἐπὶ Τούρκων Π. τοῦ Δράκου).

Πειραϊκός, ζωγράφος, πιθανῶς ἐπὶ Ἀλεξανδρινῶν, γράφων μικροῦ λόγου ἄξια ἀντικείμενα, ὡς ὄνους, ὀψώνια, κουρεῖον κτλ. καὶ διὰ τοῦτο ῥυπαρογράφος κληθείς (Plin. XXXV, 37), ἴσως χλευαστικῶς, ἢ κατὰ λᾶθος, ἀντὶ ῥωπογράφος.

Πείραιον, λιμὴν τῆς Κορίνθου μετὰ φρουρίου ἐπὶ τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου (Ξνφ. Ἑλλ. Δ, 5, 3).

Πειραιὸς, ἔρημος λιμὴν τῆς Κορινθίας ἐν τῷ Σαρωνικῷ κόλπῳ, πρὸς τῇ Ἐπιδαυρίᾳ (Θουκ. Η, 10).

Πείρανθος, υἱὸς τοῦ Ἄργου καὶ τῆς Εὐάδνης, σύζυγος τῆς Καλιρρόης, πατὴρ τοῦ Ἀριστορίδου καὶ Τριόπα (Ἀπλλδ. Β, 1, 2. — Σχλ. Εὐρπ. Ὀρστ. 932).

Πειρασία, πόλις τῆς Μαγνησίας ἐν Θεσσαλίᾳ, ἐπὶ τοῦ Φιλληΐου ὄρους (Στφ. Βυζ.).

Πείρασος, υἱὸς Ἄργου ἐκ Τίρυνθος, γλύπτης, κατασκευάσας τὸ ἀρχαιότατον ξόανον τῆς Ἀργείας Ἥρας «ἐξ ἀχράδος» (Παυσ. Β, 17).

Πειραταί. Ἡ πειρατεία ἠσκεῖτο ἐν τῷ Αἰγαίῳ ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων (Ἰώδ, ΚΕ. 3. — Εὐρπ. Ἑκδ. 933). Αἱ δὲ

κατοικίαι τῶν πειρατῶν, οἱ λιμένες ὅθεν ὡρμῶντο, ἐλέγοντο πειρατήρια (Ἡρδ. Η),

Λάπιθος ἐκ Βυτ. ἀετώμ. Ὀλυμπίας.

Τὰ κυριώτερα τούτων ἦσαν ἐν Ἰλλυρίᾳ, Κιλικίᾳ, Ἰσαυρίᾳ. Οἱ συλλαμβανόμενοι ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων πειραταὶ ἀπεκεφαλίζοντο ἢ ἐσταυροῦντο (Cic. Verr. V, 27).

Πειρὴν, 1) πατὴρ τῆς Ἰοῦς (Ἀπλλδ. Β, 1, 2). Κατ' ἄλλους ὁ Ἴναχος. — 2) Υἱὸς τοῦ Γλαύκου, ἀδελφὸς τοῦ Βελλεροφόντου (Ἀπλλδ. Δ, 3, 1).

Πειρήνη, 1) κρήνη πηγάζουσα ἐκ τοῦ Ἀκροκορίνθου, ἐπώνυμος θυγατρὸς τοῦ Ἀχελῴου ἢ Ἀσωποῦ, μεταμορφωθείσης εἰς κρήνην ὅτε ἡ Ἄρτεμις ἐξ ἀπροσεξίας ἐφόνευσε τὸν ἐκ τοῦ Ποσειδῶνος υἱὸν αὐτῆς Κεγχρίαν. Τὸ ὕδωρ αὐτῆς ἦν διαυγέστατον καὶ ψυχρότατον, καὶ δι' ὑπογείων ὑπονόμων ἐφέρετο εἰς τὴν πόλιν τῆς Κορίνθου (Plin. IV 4, 5). Παρ' αὐτῇ ὁ Βελλεροφόντης εὗρε τὸν ὑπόπτερον ἵππον Πήγασον (Εὐρπ. Μήδ. 69. — Ἡρδ. — Ἀθήν. Β, 6). Κατ' αὐτὴν καὶ ὁ Ἀκροκόρινθος ἐνίοτε Πειρήνη ἐλέγετο (Πινδ. Ὀλ. ΙΓ, 86). — 2) Μία τῶν Δαναΐδων, φονεύσασα τὸν μνηστῆρα αὐτῆς Ἀγαπτόλεμον (Ἀπλλδ. Β, 1, 4).

Πειρίθοος ἢ Πειρίθους, υἱὸς τοῦ Διὸς ἢ τοῦ Ἰξίωνος καὶ τῆς Δίας, θυγατρὸς τοῦ Δηϊονέως, βασιλεὺς τῶν Λαπίθων ἐν Λαρίσῃ τῆς Θεσσαλίας (Ὁμ. Ἰλ. Β, 741. Ρ, 317. — Παυσ. Ε, 10. — Ἀπολλδ. Α, 8. 2). Μετέσχε καὶ αὐτὸς τῆς θήρας τοῦ Καλυδωνίου κάπρου. Εἰσβαλὼν δ' εἰς τὴν Ἀττικήν, καὶ συναντηθεὶς μετὰ τοῦ Θησέως,

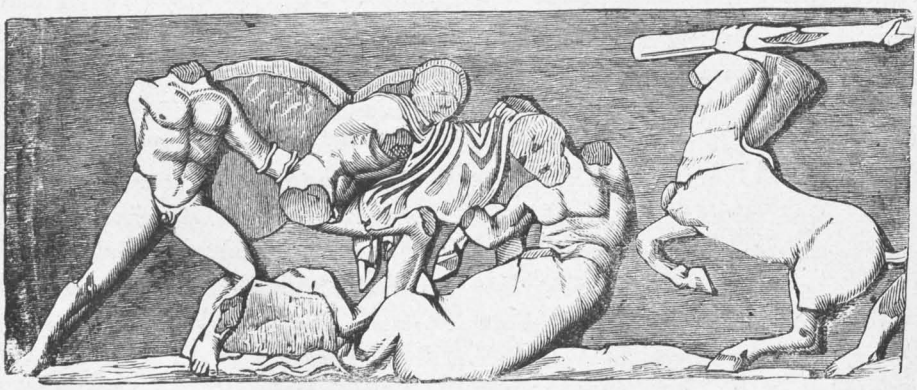

τοσοῦτον ἐθαύμασεν αὐτὸν, ὥστε διὰ στενωτάτης φιλίας μετ' αὐτοῦ συνεδέθη. Νυμφευόμενος Ἱπποδάμειαν, τὴν κόρην τοῦ Λαπίθου

Ἄτρακος, προσεκάλεσεν εἰς τοὺς γάμους του τοὺς ἐπισημοτέρους τῶν τότε νέων ἡρώων. Ἐπειδὴ δ' ἐκεῖ, μεθυσθέντες οἱ Κέν-

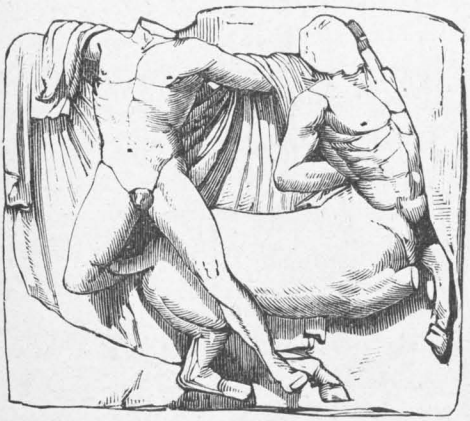

ταυροι, ἐπέπεσαν κατὰ τῶν παρισταμένων γυναικῶν, καὶ εἷς ἐξ αὐτῶν, ὁ Εὐρυτίων, ἠθέλησε ν' ἁρπάσῃ τὴν νύμφην, προέκυψε φοβερὰ καὶ φονικὴ συμπλοκὴ μεταξὺ Κενταύρων καὶ Λαπίθων, ἡ Κενταυρομαχία, ἥτις κατέστη προσφιλὲς τῆς γλυπτικῆς ἀντικείμενον. Ὁ Πειρίθους μετέπειτα ἐβοήθησε τὸν Θησέα εἰς τὴν ἁρπαγὴν τῆς Ἑλένης. Διανοηθεὶς δὲ καὶ αὐτὸς ν' ἁρπάσῃ τὴν Περσεφόνην, συνωδεύθη εἰς τὸν Ἅδην ὑπὸ τοῦ Θησέως· ἀλλ' ἀμφότεροι, συλληφθέντες προσεδέθησαν εἰς βράχον, ὅθεν κατόπιν ὁ Ἡρακλῆς ἠλευθέρωσε τὸν Θησέα. Ἦν δ' ὁ Πειρίθους καὶ πατὴρ τοῦ Πολυποίτου (Ὁμ. Ἰλ. Α, 263. Β, 540. Η. 318. Ὀδ. Λ, 640. Φ, 295. — Ov. Met. XII, 210).

Πείροος, υἱὸς τοῦ Ἰμβρίσσου, ἐξ Αἴνου τῆς Θρᾴκης, κομίσας Θρᾷκας ἐπικούρους εἰς τοὺς Τρῷας, καὶ φονευθεὶς ὑπὸ Θόαντος (Ὁμ. Ἰλ. Β, 844. Υ, 484).

Πεῖρος, ὁ μέγιστος τῶν ποταμῶν τῆς Ἀχαΐας ἐν Πελοποννήσῳ, πηγάζων ἐξ Ἀρκαδίας ἐκβάλλων δ' εἰς τὴν θάλασσαν πρὸς τῇ πόλει Ὠλένῳ (Ἡρδ. Α, 145. — Στρβ. Η).

Πειροῦσται, λαὸς Ἰλλυρικὸς (Στρβ.).

Πείσανδρος, 1) υἱὸς τοῦ Μαιμάλου, ἡγεμὼν τῶν Μυρμιδόνων, ὀπαδὸς τοῦ Ἀχιλλέως (Ὁμ. Ἰλ. Π, 293). — 2) Υἱὸς Ἀντιμάχου ἐκ Τροίας, ἐν τῇ μάχῃ φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος (Ὁμ. Ἰλ. Λ, 122). — 3) Υἱὸς τοῦ Πολύκτορος, εἷς τῶν μνηστήρων τῆς Πηνελόπης (Ὁμ. Ὀδ. Σ, 399. Κ, 268). — 4) Ἀθηναῖος ἀρχηγὸς τῆς στάσεως τῶν Υ', τῷ 412 π. Χ. — 5) Δημαγωγὸς ἐν Ἀθήναις, ὑπερόπτης καὶ δωροδόκος κατ' Ἀριστοφάνην (Εἰρ. 204. Ὀρν. 1559). — 6) Ἐκ Καμείρου, πόλεως τῆς Ῥόδου, ἐπικὸς ποιητής, περὶ τὰ 648 π. Χ. ἢ ὀλίγον βραδύτερον ἀκμάσας, καὶ ὑπὸ Ἀλεξανδρινῶν ἐν τῷ κανόνι ἀμέσως μετὰ τὸν Ὅμηρον καὶ τὸν Ἡσίοδον ταττόμενος. Ἔγραψεν «Ἡράκλειαν», πιθανῶς τοὺς ιϐ' ἄθλους περιέχουσαν, ἐν ᾗ ὁ Ἡρακλῆς περιεγράφετο κατὰ θηρίων καὶ γιγάντων οὐχὶ διὰ τῶν συνήθων ὅπλων τῶν ἡρώων ἀγωνιζόμενος, ἀλλὰ μόνον διὰ τοῦ ῥοπάλου, καὶ ὡς ἀμυντικὸν ὅπλον ἔχων τὴν λεοντῆν ὡς ἔκτοτε παρίστα αὐτὸν ἡ τέχνη, οἷον ἐστὶ τὸ ἄγαλμα τοῦ Γλύκωνος, τὸ Φαρνέσιον λεγόμενον. Ἐλάχιστα ἀποσπάσματα αὐτοῦ σώζονται (Συλλ. Kin-

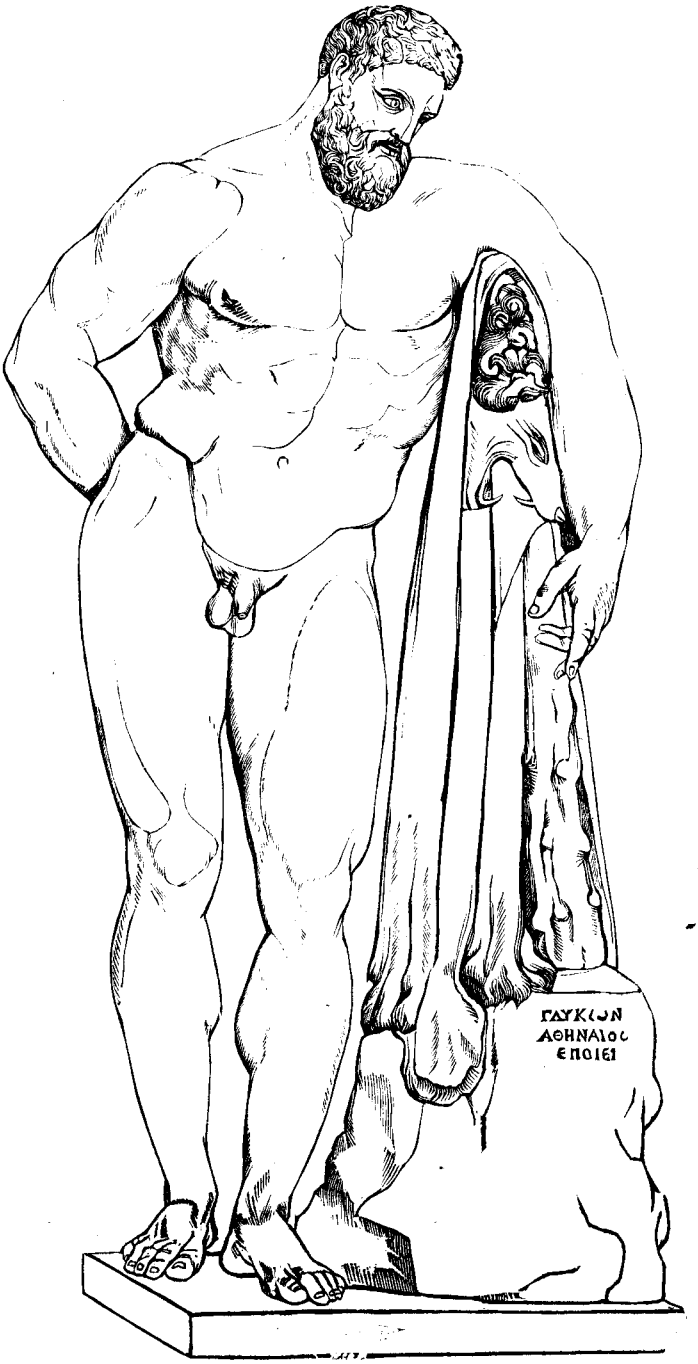

Ὁ Φαρνέσιος ἐν Νεαπόλει.

ket, Ep. Greec. fragm. 1) (Θεόκρ.—Παυσ. Ε, 37.—Ἀπλλδ. Α, 8, 5),—7) Ἐκ Λαράνδων τῆς Λυκαονίας, ἐπικὸς ποιητὴς καὶ αὐτὸς ἐπὶ Ἀλεξάνδρου Σεβήρου. Τῷ 222—235 μ. Χ. γράψας κυκλικὸν ποίημα «Ἡρωϊκὰς Θεογαμίας» ἐπιγραφόμενον, δηλαδὴ πιθανῶς περὶ τῶν ἡρώων ὅσοι θεὰς ἐνυμφεύθησαν (Στφ. Βυζ.).

Πεισιάναξ, Ἀθηναῖος, γαμβρὸς τοῦ Κίμωνος, οἰκοδομήσας ἐν τῇ ἀγορᾷ τῶν Ἀθηνῶν τὴν κατ' αὐτὸν Πεισιανάκτιον κληθεῖσαν στοάν, ἥτις μετωνομάσθη Ποικίλη ὅτε ὁ Κίμων κατεκόσμησεν αὐτὴν διὰ ζωγραφιῶν.

Πεισίστρατος, 1) ὁ νεώτατος τῶν υἱῶν τοῦ Νέστορος καὶ τῆς Ἀναξιβίας, ὑποδεχθεὶς τὸν Τηλέμαχον ἐν Πύλῳ, καὶ ὁδηγήσας αὐτὸν εἰς Σπάρτην πρὸς τὸν Μενέλαον (Ὁμ. Ὀδ. Γ, 481. — Ἀπλλδ. Α, 9. 4).—2) Υἱὸς τοῦ Ἱπποκράτους, τύραννος τῶν Ἀθηνῶν, ἐκ τοῦ ἐπισήμου οἴκου τῶν Φιλαϊδῶν καταγόμενος, μητρόθεν δὲ τοῦ Σόλωνος συγγενής, οὗ ἦν κατὰ 30 ἔτη νεώτερος. Πλὴν δὲ τῶν πλεονεκτημάτων τῆς καταγωγῆς καὶ τοῦ πατρικοῦ πλούτου, εἶχε καὶ ἀτομικὰ ἄλλα, τῆς νοημοσύνης, καὶ εὐγλωττίας ἐξόχου. Ταχέως ὅμως ἀνεπτύχθη ἐν αὐτῷ τάσις καὶ διάθεσις φίλαρχος. Ἐπὶ τῆς νεότητός του ἐτάραττον τὰς Ἀθήναις αἱ περιπέτειαι αἵτινες προὐκάλεσαν τὴν νομοθεσίαν τοῦ Σόλωνος. Ὅτε δὲ τῷ 571 π.Χ. ὁ Σόλων ἀπῆλθε τῶν Ἀθηνῶν, λαβὼν τὴν δι' ὅρκου ὑπόσχεσιν τῆς ἐπὶ 10 ἔτη τηρήσεως τῶν νόμων του, τότε πρῶτον προῆλθεν ὁ Πεισίστρατος δημοσίως, καὶ ὅτε ἐξερράγησαν αἱ διχόνοιαι μεταξὺ τῶν φατριῶν, ἐτέθη ἐπὶ κεφαλῆς τῶν Διακρίων, ὅτε ἀρχηγὸς τῶν Πεδιαίων (τῶν εὐγενῶν) ἀνεδείχθη ὁ Λυκοῦργος, υἱὸς τοῦ Ἀριστολαΐδου, τῶν δὲ Παραλίων ὁ Ἀλκμαιονίδης Μεγακλῆς (ἴδ.) Μέχρις ὅμως τῆς τοῦ Σόλωνος ἐπιστροφῆς ἔμειναν τὰ πάντα ἀμετάβολα. Ἀλλ' ἐπὶ τῆς ἀπουσίας του ἐσβέσθη ἡ ἐπιρροή του, καὶ εἰς τὴν εὔνοιαν τοῦ λαοῦ διεδέχθη αὐτὸν ὁ Πεισίστρατος, κατορθώσας διὰ φρονήσεως, ἐλευθεριότητος καὶ εὐπροσηγορίας νὰ ἐξασφαλίσῃ ἑαυτῷ τὴν θέσιν ταύτην. Ἀθορύβως ἰσχυρὰν ἑαυτῷ οἰκειωθεὶς μερίδα, οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἀπετράπη ἀπὸ τοῦ σκοποῦ ὃν ἐπεδίωκε, καὶ ἐπιδεξίως ἐξελέξατο τὸν χρόνον τῆς ἐνεργείας, ὅτε αἱ περιστάσεις τῷ ἐφάνησαν εὔνοες, καὶ ἤξευρεν ὅτι ἰσχυρὰ ὑπῆρχεν ἡ εἰς αὐτὸν πεποίθησις. Ὅπως δ' ἐξεγείρῃ ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὸ κοινὸν πνεῦμα, παρουσιάσθη εἰς τὴν ἀγορὰν αἱματόφυρτος αὐτὸς καὶ οἱ ἵπποι του, καὶ ὑπὸ τραυμάτων κεκαλυμμένος, ὡς ὑπὸ τῶν ἀντιπάλων του προσβληθείς, καὶ παρεκάλεσε τὸν λαὸν νὰ τὸν προστατεύσῃ· ὁ δὲ λαός, μὴ προσέχων εἰς τὰς συμβουλὰς τοῦ Σόλωνος, ἐξηπατήθη καὶ τῷ ἔδωκε σωματοφυλακὴν 50 ἀνδρῶν κορυνηφόρων (ἤτοι ῥοπαλοφόρων), καὶ χωρῶν καὶ ὑπὲρ αὐτὰς τὰς ἀξιώσεις του, προσέτι καὶ τὴν ἄδειαν τοῦ ν' αὐξήσῃ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν κατὰ βούλησιν. Οὕτω κατέλαβε τὴν Ἀκρόπολιν, καὶ τότε εὐθὺς καὶ τὴν τυραννίαν, τῷ 560 π. Χ. (Πλούτ. Σολ. ΚΘ. — Ἡρδ. Α, 59). Ὁ Σόλων ἀπεσύρθη τῶν δημοσίων, μὴ δυνηθέντος ἢ μὴ θελήσαντος τοῦ Πεισιστράτου νὰ τὸν ἐμποδίσῃ, οἱ δὲ Ἀλκμαιονίδαι ἐγκατέλιπον τὴν πόλιν, διατηροῦντες ὅμως πάντοτε μυστικὰς σχέσεις μετὰ τῆς φατρίας τοῦ Λυκούργου, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ ν' ἀνατρέψωτι τὸν Πεισίστρατον. Καὶ ὁ σκοπὸς των τῷ ὄντι ἐπέτυχεν. Ὁ Πεισίστρατος ἠναγκάσθη νὰ φύγῃ, καὶ νὰ μείνῃ 5 ἔτη ἐξόριστος, δημευθέντων καὶ τῶν κτημάτων του. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον διεφώνησαν αἱ δύο φατρίαι, καὶ ὁ Μεγακλῆς, βλέπων ἑαυτὸν ἐλαττούμενον, προσῆλθεν αὖθις πρὸς τὸν Πεισίστρατον, καὶ τῷ προσέφερε νὰ τὸν βοηθήσῃ ὅπως ἐπαναλάβῃ τὴν τυραννίδα, ἂν συνήνει νὰ νυμφευθῇ τὴν θυγατέρα του Κοισύραν. Οὕτως εἰσήλασεν αὖθις ὡς τύραννος ὑπερηφάνως καὶ πανηγυρικῶς εἰς τὴν πόλιν, ἔχων παρ' ἑαυτῷ ὡραίαν καὶ νέαν Ἀθηναίαν, τὴν Φύην, παριστῶσαν τὴν Ἀθηνᾶν (Ἡρδ. Α, 60), καὶ νυμφευθεῖσαν μετὰ ταῦτα τὸν υἱόν του Ἵππαρχον. Ἐπὶ τῷ λόγῳ δὲ δῆθεν ὅτι ἡ νέα του σύζυγος, ἥτις ἔμενεν ἄτεκνος, παρὲπονεῖτο ὡς περιφρονουμένη ὑπὸ τοῦ Πεισιστράτου, ὅλως ἀφοσιωμένου εἰς τοὺς ἐκ τοῦ πρώτου γάμου υἱούς του, ὁ Μεγακλῆς ἤρξατο αὖθις ἀντιπράττων κατ' αὐτοῦ, καὶ ὁ Πεισίστρατος ἠναγκάσθη νὰ ὑποχωρήσῃ ἐκ νέου, καὶ ἔμει-

νεν ἐννέα ὅλα ἔτη (μέχρι 552) φυγὰς ἐν Ἐρετρίᾳ. Ἀλλὰ τέλος κατώρθωσε καὶ ἐκ δευτέρου, βοηθείᾳ τῶν Θηβαίων, τῶν Ἀργείων καὶ τοῦ Ναξίου Λυγδάμιδος, νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ἀρχήν, ἀποβὰς εἰς Μαραθῶνα, καὶ νικήσας ἐν Παλλήνῃ τὴν κατ' αὐτοῦ ἐκπεμφθεῖσαν δύναμιν. Οὕτως ἐντὸς 33 ἐτῶν, μέχρι τοῦ θανάτου του, συμβάντος τῷ 527, διετέλεσε 16 μὲν ἔτη ἐξόριστος, 17 δὲ τύραννος. Ἐπὶ τῆς τρίτης ταύτης περιόδου τῆς ἀρχῆς του ἐδείχθη πως αὐστηρότερος ἢ κατὰ τὰς ἄλλας δύο, καὶ μέρος τῶν προσόδων ἃς ἐπορίζετο ἐκ τῶν Λαυριακῶν ἀργυρείων μετεχειρίζετο εἰς αὔξησιν τῆς μισθωτῆς του φρουρᾶς· καὶ παρὰ τῶν ἐπισημοτέρων οἰκογενειῶν ὁμήρους λαβών, ἔπεμψεν αὐτοὺς εἰς Νάξον. ἦν κυριεύσας εἶχε παραδώσει εἰς τὸν Λύγδαμιν· ἐνίσχυσε δὲ τὴν ἐξουσίαν του καὶ διὰ κατακτήσεως τοῦ κατὰ τὴν Τρωάδα Σιγείου, τοῦ ἀνήκοντος εἰς τὴν Μιτυλήνην. Οὐχ ἧττον ὅμως εἶχεν ἡ διοίκησις αὐτοῦ χαρακτῆρα πρᾷον καὶ διαλλακτικόν, προσέτι δὲ φιλόνομον καὶ προνοητικὸν ὑπὲρ τοῦ δημοσίου συμφέροντος. Τὸ Σολώνιον πολίτευμα παρέμεινεν ἐν τοῖς κυριωτέροις ἐν ἰσχύϊ, ἐκτὸς ὅτι ἀπ' αὐτοῦ καὶ μόνου ἐξηρτᾶτο πᾶσα ἡ τῶν δημοσίων διεύθυνσις. Τοῖς πλουσίοις ἐπέβαλε φόρον μόνον τὸ εἰκοστὸν (5 %) τῆς κτηματικῆς αὐτῶν προσόδου· ὑπὲρ δὲ τῶν πτωχῶν ἐξαιρέτως ἐμερίμνα, καὶ παρεῖχεν αὐτοῖς πόρους ὑπάρξεως διὰ τῆς ἀνεγέρσεως λαμπρῶν οἰκοδομημάτων καὶ τῆς καλλιεργείας τῶν σιτοφόρων πεδίων καὶ τῶν ἐλαιώνων. Ἐμερίμνα δὲ μετὰ πλείστου ζήλου καὶ ὑπὲρ τῆς τέχνης καὶ τῆς ἐπιστήμης. Πρῶτος ἤρξατο τῆς οἰκοδομῆς τοῦ Ὀλυμπιείου, τοῦ Πυθίου, τοῦ Λυκείου, διεσκεύασε τὴν πηγὴν Καλλιρρόην εἰς τὴν ὡραίαν Ἐννεάκρουνον, συνέστησε βιβλιοθήκην, καὶ ἀθάνατον ἐκτήσατο δόξαν συλλέξας, βοηθείᾳ καὶ τοῦ Ὀνομακρίτου καὶ ἄλλων, καὶ μετὰ τῶν καταλλήλων διορθώσεων συναρμολογήσας τὰ ὁμηρικὰ κείμενα. — Οἱ δ' ἐκ τοῦ πρώτου γάμου υἱοί του ἦσαν ὁ Ἱππίας, ὅστις καὶ ὡς πρεσβύτερος, τὸν διεδέχθη εἰς τὴν ἀρχήν, ὁ Ἵππαρχος καὶ ὁ Θεσσαλός. Ἐνυμφεύθη δὲ καὶ ἐκ τρίτου, τὴν Ἀργείαν Τιμώνασσαν, καὶ ἔσχεν ἐξ αὐτῆς υἱόν, Τιμοφῶντα.

Πεῖσος, υἱὸς τοῦ Ἀφαρέως καὶ τῆς Κρήνης, ἀδελφὸς τοῦ Λυγκέως (Ἀπλλδ. Γ, 10, 3).

Πείσων, εἷς τῶν Τριάκοντα τυράννων ἐν Ἀθήναις (Ξνφ. Ἑλλ.).

Πελάνορ, τὸ σπαρτιατικὸν νόμισμα, ἐκ σιδήρου εἰς ὄξος σβεστοῦ, ὥστε εἰς οὐδὲν ἕτερον ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ. Ἦν δὲ κυκλωτερὲς καὶ μέγα, εἰς σχῆμα πλακοῦντος, ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα (Ἡσύχ.). Εἶχε δὲ βάρος μὲν μνᾶς (100 δρ.) (αἰγιναίας) ἀξίαν δὲ 4 χαλκῶν ἢ 1)2 ὀβολοῦ (Πλάτ. Λακ. ἀπφθ. σλ. 220). Δέκα μναῖ ἀπήτουν ὅλον ζεῦγος ἵνα τὰς σύρῃ, καὶ ὁλόκληρον ἀποθήκην εἰς ἐναπόθεσιν (Πλούτ. Λυκ. Θ).

Πελαγόνες, λαὸς Πελασγικῆς καταγωγῆς, ἐν Μακεδονίᾳ οἰκῶν, καὶ κατ' ἀρχὰς ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ Ἀξιοῦ (Ὁμ. Ἰλ. Φ, 154). Μεταγενεστέρως δὲ μετέβησαν δυτικώτερον πρὸς τὸν Ἐριγῶνα, καὶ ἔκτοτε ἡ περὶ αὐτὸν χώρα ἐκλήθη Πελαγονία. Ἐκεῖ δὲ ἐγένοντο γείτονες τῶν Λυγκαστίων. Καὶ ἡ ἐκεῖ δὲ πρωτεύουσα ἐπίσης Πελαγονία ἐκλήθη· τὰ νῦν Βιτώλια, ἢ Μοναστήριον. Μνημονεύει δ' ὁ Λίβιος (XLII, 53. XLIV, 2. XLV, 29.) καὶ Πλαγονικῆς Τριπόλεως, ἣν ἀπετέλουν αἱ πόλεις Ἄζορον, Πύθιον καὶ Δολίχη, κείμεναι νοτιώτερον, δυτικῶς τοῦ Ὀλύμπου, εἰς τὴν ἄνω κοιλάδα τοῦ Τιταρησίου.

Πελάγων, 1) ἐκ Πύλου, ὀπαδὸς τοῦ Νέστορος (Υἱὸς τοῦ Ἀρχιδάμαντος ἐκ Φωκίδος. Ἐκ τῆς ἀγέλης αὐτοῦ ἦν ἡ δάμαλις ἣν ἠκολούθησεν ὁ Κάδμος ἵνα κτίσῃ τὴν πόλιν τῶν Θηβῶν (Παυσ. Θ, 12. — Ἀπλλδ. Γ, 3, 1). — 4) Υἱὸς τοῦ Ἀσωποῦ καὶ τῆς Μερόπης (Ἀπολλδ. Γ, 12, 6).

Πελάργη, θυγάτηρ τοῦ Ποτνέως,

γυνὴ τοῦ Ἰσθμίου, εἰς ἣν ἀπεδίδετο ἡ εἰσαγωγὴ τῶν μυστηρίων τῶν Καβείρων, δι' ὃ καὶ, κατὰ χρησμὸν δελφικὸν, ἐτιμᾶτο διὰ θυσιῶν (Παυσ. Θ, 25).

Πελαργοί. Τοὺς ἀρχαίους Πελασγοὺς οὕτω μετέπλασε κωμικῶς ὁ Ἀριστοφάνης ἐν ταῖς Ὄρνεσί του (832), καί τινες (Στρβ.) ἐξέλαβον τοῦτο ὡς σπουδαίαν μεταλλαγὴν τοῦ ὀνόματος.

Πελασγία, ἐπίθετον, ὡς ὑπὸ Πελασγῶν οἰκουμένη, 1) πᾶσα ἡ Ἑλλὰς (Ἡρδ. Β, 56).—2) Ἰδίως ἡ Πελοπόννησος (Εὐρπ. Ἰφγ. Αὐλ. 1475), ἢ μόνον ἐξαιρέσει τοῦ Ἄργους (Εὐρπ. Ὀρθ. 958) ἢ προσέτι καὶ τῆς Ἀρκαδίας (Καλλμ.).—3) Ἀρχαιότατα ἡ νῆσος Λέσβος (Στρβ.).

Πελασγικὸν, 1) Μέρος ἀργὸν, ἀκατοίκητον καὶ ἀγεώργητον, ὑπὸ τοὺς βορείους πρόποδας τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν (Θουκ. Β, 17.—Στρβ.).—2) Πελασγικὸν τεῖχος ἢ κυκλώπιον ἐλέγετο τὸ εἶδος τῆς ἀρχαιοτάτης εἰς τοὺς Πελασγοὺς ἢ εἰς τοὺς Κύκλωπας ἀποδιδομένης τειχοδομίας, καθ' ἣν οἱ λίθοι συνηρμολογοῦντο ἐν πολυγωνίῳ σχήματι, οἱ κυκλώπιοι δὲ καὶ διὰ παρενθέσεως μικροτέρων λιθαρίων, ὡς εἰσὶ τὰ ἐν Τίρυνθι (1), τὸ δ' ἕτερον εἶδος (2) ὡς ἐν Μυκήναις.—3) Πελασγικὸν, τεῖχος, ἰδίως τὸ βόρειον τῆς Ἀκροπόλεως, τὸ ὑπὲρ τὸ Πελασγικὸν, ὃ ἐλέγοντο κτίσαντες πρῶτοι οἱ ἐν Ἀθήναις ἀρχαιότατα οἰκοῦντες Πελασγοὶ (Θουκ. αὐτ.). — 4) Πελασγικὰ πεδία, ἐν Θεσσαλίᾳ, τὰ ἐκτεινόμενα ἀπὸ τῆς νοτίου ὑπωρείας τῆς Οἴτης μέχρι τῆς πόλεως Φερῶν (Στρβ.).

1.

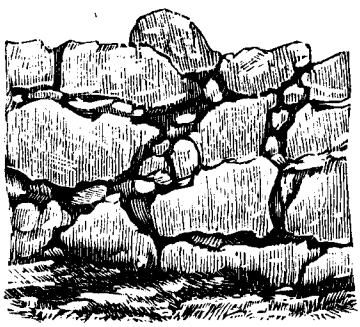

2.

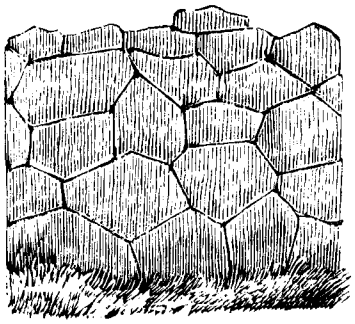

Πελασγιῶτις, ἐπαρχία νοτιανατολικὴ καὶ ὀρεινὴ τῆς Θεσσαλίας, μεταξὺ τοῦ Ὀλύμπου, τοῦ Αἰγαίου πελάγους, τῆς Φθιώτιδος καὶ τῆς Ἑστιαιώτιδος, ἀρχαιότατα κατοικουμένη ὑπὸ Πελασγῶν (Ἀπολλδ. Β, 4.—Στρβ.), ὧν τὸ ὄνομα διετήρησε.

Πελασγοὶ, πανάρχαιος ἐν Ἑλλάδι φυλὴ, ἐνιαχοῦ μὲν, οἷον ἐν Ἀρκαδίᾳ, ὡς αὐτόχθων καὶ γηγενὴς θεωρουμένη (Ἄσιος ἐν Παυσ. Η. 1), ἀλλαχοῦ δὲ ὡς ἐκ βορρᾶ ἢ ὡς ἐκ νότου ἐπιδραμοῦσα, καὶ ὑπό τινων (Ἡρδ. Α. 57. 58. — Ἑκατ. ἐν Στρβ. Ζ, 7, 1. — Σχλ. Ἀπλλν. Ῥόδ. Α, 580) ὡς βαρβάρου ἐκλαμβανομένη καταγωγῆς. Ἀλλὰ κατὰ τὰς γενικωτέρας καὶ μᾶλλον ἀξιοπίστους μαρτυρίας, ἦσαν, φαίνεται, ἀρχαιότατοι Ἕλληνες, ἐν μεταναστεύσεσιν ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον, καὶ ἐκεῖθεν ἄλλοτε πάλιν πρὸς βορρᾶν μεταβαίνοντες. Ἕλληνας λέγει αὐτοὺς καὶ ὁ Αἰσχύλος (Ἱκέτ. 90) καὶ ὁ Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασσεὺς (Α, 19). Ὁ δὲ Στράβων (ΙΔ, 4, 26) λέγει τοὺς Αἰολεῖς καὶ τοὺς Δωριεῖς τῆς αὐτῆς φυλῆς, ἐν ᾧ ὁ Ἡρόδοτος διακρίνει τοὺς Αἰολεῖς ἀπὸ τῶν Δωριέων, ἐκείνους μὲν λέγων Πελασγοὺς, Ἕλληνας δὲ τούτους, τοὺς ὑπὸ πάντων καὶ ὑφ' ἑαυτῶν ὡς κυρίως Πελασγοὺς θεωρουμένους. Καὶ τοὺς Ἴωνας δὲ καλεῖ ὁ Ἡρόδοτος Πελασγικὸν γένος (Α, 56.—Ζ, 94). Οἱ

δ' Ἀχαιοὶ ἦσαν ὑποδιαίρεσις τῶν Αἰτωλῶν, ἄρα Πελασγοὶ καὶ αὐτοί. Ὥστε Πελασγοὶ ἦσαν οἱ πανάρχαιοι Ἕλληνες, ὧν τὰ ἴχνη ἀπαντῶντες πανταχοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ οἱ μεταγενέστεροι, ἐξέλαβον αὐτοὺς ὡς ἐπήλυδας «ἐπιπολάσαντας κατὰ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα» (Θουκ. Α, 3). Ἀρχαιότατα ἐλέγοντο κατοικοῦντες Πελασγοὶ τὴν Ἤπειρον καὶ Θεσσαλίαν (Ὁμ. Ἰλ. Β, 681. Π, 234.—Καλλιμ. εἰς Δηλ. 284). Παρὰ τῇ Τρωάδι ᾤκησαν τὴν Λάρισσαν, ὅθεν ἦλθον ἐπίκουροι τῶν Τρώων (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 480. Κ. 429). Μνημονεύονται δὲ καὶ ἐν Κρήτῃ (Ὁμ. Ὀδ. Τ, 177). Ἐν Ἀρκαδίᾳ ἀνεγνωρίζοντο ὡς ἰθαγενεῖς. Καὶ εἰς Ἰταλίαν μετέβησαν (Διον. Ἁλικ. Α.—Σχλ. Ἀπλλν Ῥόδ. Γ, 1089).

Πελασγὸς, ὁ μυθικὸς γενάρχης τῶν Πελασγῶν. 1) Αὐτόχθων Ἀρκὰς, ἢ υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Νιόβης, πατὴρ τοῦ Λυκάονος (Ἀπλλδ. Β, 1, 1).—2) Υἱὸς τοῦ Ἀρέστορος, ἔγγονος τοῦ Ἰάσου, κτίστης τῆς ἐν Ἀρκαδίᾳ Παρρασίας, τὴν κατασκευὴν οἴκων καὶ τὸν ἄλλον πολιτισμὸν εἰς τὴν χώραν εἰσαγαγὼν (Στφ. Βυζ.).—3) Υἱὸς τοῦ Τριόπα ἢ τοῦ Ἀγήνορος, ἢ τοῦ Φορονέως, ἱδρυτὴς τοῦ Ἄργους ἐν Πελοποννήσῳ, ἔνθα καὶ ὁ τάφος αὐτοῦ ἐδείκνυτο· ὑπεδέξατο ἐν Ἄργει τὴν πλανωμένην Δήμητραν, καὶ εἰσαγαγὼν προήγαγε τὴν γεωργίαν. — 4) ὁ ἱδρυτὴς τοῦ Θεσσαλικοῦ Ἄργους, τοῦ Πελασγικοῦ, υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος ἢ τοῦ Αἵμονος καὶ τῆς Λαρίσσης, ἀδελφὸς δὲ τοῦ Ἀχαιοῦ καὶ τοῦ Φθίου, ἢ κατ' ἄλλους, πατὴρ τοῦ Ἄμμωνος, καὶ πάππος τοῦ Θεσσαλοῦ.—5) Ἴδ. Γελάνωρ.

Πελάται, οἱ ἕνεκα πενίας ἄλλους δουλεύοντες ἐλεύθεροι, κατὰ διάκρισιν πρὸς τοὺς δούλους πενέστας καὶ εἵλωτας (Ἀρστ. παρὰ Φωτ. ἐν λ. — Τίμ. Λεξ. Πλατ. ἐν λ.). Οἱ Ἰλλυριεῖς Ἀρδιαῖοι εἶχον 300,000 προσπελάτας (Ἀθν. Ι, 443), οὓς ὁ Θεόπομπος (Αὐτ. ΣΤ, 271) παραβάλλει πρὸς τοὺς Εἵλωτας· καὶ ὁ Πλούταρχος (Ἀγ. ΣΤ) καταχρηστικῶς πελάτας λέγει τοὺς Εἵλωτας.

Πελεθρόνιον, πόλις Θεσσαλικὴ, κατά τινα Πελεθρόνιον, βασιλέα τῶν Λαπίθων (Hygin. Fab. 274).

Πελειάδες, αἱ περιστεραί. Οὕτως ἐλέγοντο αἱ μάντιδες τοῦ Δωδωναίου μαντείου τοῦ Διὸς, ὡς βαρβαρόφωνοι δηθεν (Σφκλ. Τραχ. 172.—Νονν. Διον. Γ, 286.—Ἡρδ. Β, 57).

Πελλεκῖνος ἐν τῇ ἀρχιτεκτονικῇ, συναρμογὴ ξύλων τοιαύτη, ὥστε ἡ ὀπὴ τοῦ ἑνὸς καὶ ἡ τομὴ τοῦ εἰς αὐτὸ εἰσβιαζομένου νὰ ἔχωσι σχῆμα πελέκεως, ἤτοι τραπεζοειδῶς εὐρύτερον εἰς τὴν μίαν πλευρὰν ἢ εἰς τὴν ἀντιπέραν (Vitr. IV, 7, 4. X, 11, 8).

Πέλεκυς, τὸ ξυλουργικὸν ἐργαλεῖον, οὗ καὶ ὡς ὅπλου ἐγίνετο χρῆσις, μάλιστα παρὰ Ῥωμαίοις, παρ' οὗ κυρίως αὐτὸ ἔφερον οἱ

εἰς τοὺς ἄρχοντας προπορευόμενοι φρουροὶ, οἱ πελεκηφόροι ἢ ῥαβδοῦχοι λεγόμενοι

(lictores), καὶ πέλεκυν ἔχοντες ἐντὸς τῆς δέσμης ῥάβδων ἣν ἐκράτουν ἐπ' ὤμου.

Πελία ἢ **Πυλία,** θυγάτηρ τοῦ Μεγαρέως Πύλαντος, γυνὴ τοῦ Πανδίωνος, βασιλέως τῶν Ἀθηνῶν (Ἀπλλδ. Γ. 15, 5).

Πελειάδες, (Εὐρπ. Μήδ. 9) ἴδ. Πελίας.

Πελίας, υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος, ἢ τοῦ Κρηθέως καὶ τῆς Τυροῦς, θυγατρὸς τοῦ Σαλμονέως, ἐκδιώξας τοὺς ἀδελφούς του Νηλέα, Αἴσονα, Φέρην καὶ Ἀμυθάονα, καὶ καταλαβὼν αὐτὸς τὸν θρόνον τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ Ἰωλκοῦ (Ὁμ. Ὀδ. Λ, 234.—Ἀπλλδ. Α, 9, 9). Νυμφευθεὶς Ἀναξιβίαν, τὴν θυγατέρα τοῦ Βίαντος, ἔσχεν ἐξ αὐτῆς τέκνα τὸν Ἄκαστον, τὴν Πεισιδίκην, τὴν Πελοπίαν, τὴν Ἱπποθόην καὶ τὴν Ἄλκηστιν, τὰς **Πελιάδας** κληθείσας. Τοῦ ἀδελφοῦ του Αἴσονος τὸν υἱὸν φοβούμενος, ἐξέπεμψεν αὐτὸν εἰς τὴν Κολχίδα ἵνα ἁρπάσῃ τὸ χρυσοῦν δέρας. Παρὰ τὰς προσδοκίας του δ' ἐπιτυχὼν ὁ Ἰάσων καὶ ἐπανελθών, ἔπεισε διὰ τῆς Μηδείας τὰς θυγατέρας τοῦ Πελίου αὐταὶ αἱ ἴδιαι νὰ καταμελίσωσι τὸν πατέρα των, ἐπὶ τῇ δοθείσῃ αὐταῖς ἐλπίδι ὅτι οὕτω θ' ἀνεβίου νεώτερος. Μετὰ τὸν θάνατόν του ὅμως τὸν διεδέχθη ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἄκαστος, καὶ ἐξεδίωξε τὸν Ἰάσονα καὶ τὴν Μήδειαν (Διόδ. Δ, 51). Ἴδ. Ἀργοναῦται.

Πελίκη, μεγάλη, βαθεῖα, συνήθως ξυλίνη λεκάνη, ὡς ποδονιπτήρ.

Πελιναῖον ἢ **Πελληναῖον,** ὄρος ὑψηλὸν τῆς Χίου, ἔχον λατομεῖον μαρμάρου καὶ ἐπίσημον ναὸν τοῦ Διὸς (Διον. Περ. 535).

Πέλιννα ἢ **Πελιννᾶον,** πόλις ὀχυρὰ ἐπὶ τοῦ Πηνειοῦ ποταμοῦ, ἐν τῇ Ἑστιαιώτιδι τῆς Θεσσαλίας ἀνατολικῶς τῆς Τρίκκης (Πινδ. Πύθ. Ι, 50.—Ἀρρ. Α, 7. —Στρβ. Θ, 437.—Στφ. Βυζ.).

Πέλλα, 1) ἀρχαία πόλις ἐν τῇ Βοττιαίᾳ τῆς Μακεδονίας, ἐπὶ τοῦ Λουδίου ποταμοῦ, εἰς ἀπόστασιν 120 σταδίων ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν αὐτοῦ (Ἡρδ. Η, 124). Νῦν ἐρείπια εἰς Πίλαν. Εἰς αὐτὴν γεννηθεὶς Φίλιππος ὁ Μακεδὼν, κατέστησεν αὐτὴν πρωτεύουσαν, καὶ ἔκτοτε ἡ πόλις προώδευεν ἀνθοῦσα καὶ συνεχῶς μνημονεύεται (Liv. XLIV, 46).—2) Ἡ νοτιωτάτη πόλις τῆς Περαίας

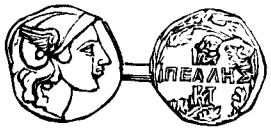

ἐν Παλαιστίνῃ, κυριευθεῖσα ὑπ' Ἀντιόχου τοῦ μεγάλου, καταστραφεῖσα δὲ μετέπειτα ὑπ' Ἀλεξάνδρου τοῦ Ἰανναίου, διότι οἱ κάτοικοι αὐτῆς, ἄποικοι ἐκ Μακεδονίας, ἠρνοῦντο νὰ δεχθῶσι τὴν Ἰουδαϊκὴν θρησκείαν, ὑπὸ Πομπηΐου δ' αὖθις παλινορθωθεῖσα, καὶ εἶτα Ἀπάμεια μετονομασθεῖσα (Στρβ.).

Πέλλην, υἱὸς τοῦ Φόρβαντος καὶ ἔγγονος τοῦ Τριόπα, καθ' ὃν ὠνομάσθη ἡ ἐν Ἀχαΐᾳ Πελλήνη (Παυσ. Ζ, 28).

Πελληναῖον, ἴδ. Πελιναῖον.

Πελλήνη (Πελλάνα), ἡ ἀνατολικωτέρα τῶν δώδεκα ἀχαϊκῶν πόλεων, ἐπὶ ὑψηλοῦ λόφου, ὠχυρωμένη εἰς 60 σταδίων ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς θαλάσσης, καὶ λιμένα ἔχουσα ὅστις Ἀριστοναῦται (κατά τινα ὑπόθεσιν Ἀργοναῦται) ἐκαλεῖτο (Ἡρδ. Α, 145). Ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου οἱ κάτοικοι αὐτῆς συνεμάχουν μετὰ τῶν Λακεδαιμονίων (Θουκ. Β, 9. Η, 3). Ἐπὶ τοῦ Κορινθιακοῦ πολέμου διεκρίθη ἰδίως ὁ Παλληνεὺς Πρόμαχος· ἐπὶ δὲ τῶν ἀχαϊκῶν καὶ αἰτωλικῶν πολέμων παντοίως ἐβλάβη ἡ πόλις προσβληθεῖσα καὶ κυριευθεῖσα (Στρβ. Η, 385). Ἡ θέσις ἔνθα σώζονται ἐρείπια αὐτῆς, καλεῖται νῦν Ζούγρα.

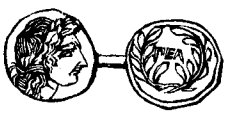

Πέλλης, πατὴρ τοῦ Ὑπηρεσίου, πάππος τοῦ Ἀστερίου καὶ τοῦ Ἀμφίωνος, ὁ κτίστης τῆς Ἀχαϊκῆς πόλεως Πελλήνης (Ἀπλν. Ῥόδ. Α, 177).

Πελλόπεια, μία τῶν θυγατέρων τοῦ Πελίου, βασιλέως τῆς Ἰωλκοῦ (Ἀπλλν. Ῥόδ. Α, 326).

Πελοπία, 1) μήτηρ τοῦ Κύκνου ἐκ τοῦ Ἄρεως (Ἀπλλδ. Β, 7, 7).—2) Θυγάτηρ τοῦ Ἀμφίωνος καὶ τῆς Νιόβης, κατατοξευθεῖσα καὶ αὐτὴ μετὰ τῶν ἀδελφῶν της (Ἀπλλδ. Β, 5, 9). — 3) Μήτηρ τοῦ Αἰγίσθου ἐκ τοῦ Θυέστου, αὐτοκτονήσασα ὅτε ἀνεκάλυψεν ὅτι ὁ Θυέστης ἦν πατήρ της (Αἰλ. Π. Ἱ. ΙΒ. 42).

Πελοπίδας, υἱὸς Ἱπποκλέους, ἐξ ἐπισήμου καὶ πλουσίας οἰκογενείας τῶν Θηβῶν, στενὸς φίλος τοῦ Ἐπαμεινώνδου. Χαρακτῆρος εὐγενοῦς καὶ ὑπὸ αἰσθημάτων πατριωτικῶν ἐμπνεόμενος, ἔφυγε μετὰ περίπου 400 ὁμοφρόνων του εἰς Ἀθήνας, ὅτε, τῷ 382 π. Χ., βοηθείᾳ τῶν Σπαρτιατῶν ἐπεκράτησαν ἐν Θήβαις οἱ ὀλιγάρχαι. Καίτοι εἷς τῶν νεωτέρων, ἀνέλαβεν ὅμως τὴν ἀρχηγίαν τῶν πατριωτῶν ὅτε ὁ Ἀνδροκλείδας ἀπέθανε, καὶ ἀφ' οὗ διενηργήθη καὶ ὡρίμασεν ἐν Θήβαις ἡ συνωμοσία, μετὰ 12 ἐκ τῶν φυγάδων, εἰσῆλθε διὰ τῆς Θρίας κρυφίως εἰς τὴν πόλιν, βοηθείᾳ τῶν ἐκεῖ ὁμοφρόνων του ἐφόνευσε τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν ὀλιγαρχῶν, ὅτε καὶ αὐτὸς ἐπληγώθη, ἀλλ' ἀποκατέστησεν αὖθις τὴν δημοκρατίαν, κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ 379 (Πλούτ. Πελοπ. Η. — Ξνφ. Ἑλλην. Ε, 4). Μετὰ τοῦ Χάρωνος καὶ τοῦ Μέλλωνος ἐξελέγη τότε Βοιωτάρχης, καὶ ἔκτοτε ἀνὰ πᾶν ἔτος τῷ ἀνετίθετο μία τῶν ἀνωτάτων ἀρχῶν τῆς πόλεως. Ὑποκινήσας τὸν Σπαρτιάτην Σφοδρίαν νὰ εἰσβάλῃ εἰς τὴν Ἀττικὴν καὶ νὰ καταλάβῃ τὸν Πειραιᾶ, διέθεσε διὰ τούτου τοὺς Ἀθηναίους κατὰ τῆς Σπάρτης καὶ ἐκέρδησεν αὐτοὺς ὑπὲρ τῆς πατρίδος του· εἶτα δ' ἐπεχείρησε νὰ συνάψῃ πάσας τὰς Βοιωτικὰς πόλεις εἰς κοινὴν συμπολιτείαν, καὶ μεγάλην ἐκέρδησε νίκην ἐν Τεγύρᾳ κατὰ δύο σπαρτιατικῶν μορῶν, αἵτινες ἐπέστρεφον ἐκ Λοκρίδος κατὰ τὸ ἔτος 376 ἢ 375 (Πλούτ. Πελοπ. ΙΣΤ.). Ὠργάνωσε δὲ καὶ τὸν ἱερὸν λόχον 300 νέων ἀνδρείων, ὁμοσάντων νὰ συναποθάνωσιν ὑπὲρ τῆς πατρίδος, καὶ μετ' αὐτῶν ἐνίκησεν αὖθις ἐν Λεύκτροις (371)· εἶτα δὲ (370 — 369) εἰσέβαλε μετὰ τοῦ Ἐπαμεινώνδου εἰς τὴν Πελοπόννησον· εἰς τὴν ἐπιστροφήν του δὲ κατηγορήθη ὅτι διέμεινεν εἰς τὴν βοιωταρχίαν τέσσαρας μῆνας ὑπὲρ τὸν νόμιμον χρόνον, ἀλλ' ἠθωώθη ἐντίμως, διότι εἰς τοῦτο εἶχε βιασθῆ ἐκ τῆς ἐκπληρώσεως τῶν ἐνδόξων στρατιωτικῶν καθηκόντων του. Μετὰ ταῦτα δὲ (369) ἐστράφη πρὸς τὰ βόρεια, καὶ ὅτε οἱ Θεσσαλοὶ ἐζήτησαν τὴν βοήθειαν τῶν Βοιωτῶν κατ' Ἀλεξάνδρου τοῦ Φεραίου, εἰσέβαλεν ἐκεῖ μετὰ στρατιᾶς καὶ ἐβίασε τὸν Ἀλέξανδρον εἰς συμβιβασμόν, ἐξασφαλίζοντα βεβαίως εἰς τὰς πόλεις τὴν αὐτονομίαν. Λαβὼν δὲ τὴν ἐντολὴν νὰ δικάσῃ ἐν Μακεδονίᾳ μεταξὺ Ἀλεξάνδρου καὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Φιλίππου, ἀπεφάνθη ὑπὲρ τοῦ πρώτου, καὶ παρέλαβε τὸν Φίλιππον ὡς ὅμηρον μεθ' ἑαυτοῦ. Ἀλλ' ἐπὶ πολὺ δὲν ἔμειναν τὰ πράγματα ὡς τὰ ἐκανόνισε, διότι τὸν Μακεδόνα Ἀλέξανδρον ἐφόνευσε Πτολεμαῖος ὁ ἐξ Ἀλόρου, καὶ αἱ Θέσσαλικαὶ πόλεις ἐπιέζοντο αὖθις. Ὁ Πελοπίδας τούτου ἕνεκα ἐπέστρεψεν αὖθις εἰς τὴν Μακεδονίαν· ἀλλ' ἐγκαταλειφθεὶς ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν του, ἠναγκάσθη νὰ συγκατατεθῇ εἰς συμβιβασμὸν καθ' ὃν τὸ κράτος διενεμήθη μεταξὺ τοῦ Πτολεμαίου καὶ τοῦ Περδίκκα (368). Κατόπιν πεμφθεὶς μετὰ τοῦ Ἰσμηνίου πρέσβυς εἰς Θεσσαλίαν, συνελήφθη καὶ ἐφυλακίσθη ὑπὸ τοῦ τυράννου παρὰ τὰ δίκαια τῶν ἐθνῶν· ἀλλ' ἐπελθούσης ἐπικουρίας ἐκ Βοιωτίας, ἀπεδόθη πάλιν εἰς τὴν ἐλευθερίαν. Ἀμέσως δὲ μετὰ ταῦτα ἐπέμφθη πρέσβυς εἰς Σοῦσα, καὶ ἔτυχε λίαν ἐντίμου ὑποδοχῆς· ἀλλ' οἱ ὅροι ἐφ' ὧν ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν ἠξίου νὰ στηρίξῃ τὴν εἰρήνην ἀπέτυχον, εἰ καὶ ἔκτοτε ἔπαυσεν ἡ εἰρήνη τοῦ Ἀνταλκίδου κανονίζουσα τὰς Ἑλληνικὰς σχέσεις (Ξενφ. Ἑλλ. Ζ, 1). Τῷ 364 ἐξεστράτευσεν ἐκ τρίτου εἰς

βοήθειαν τῶν Θεσσαλῶν· ἀλλὰ τότε ἡλιακὴ ἔκλειψις (τῇ 13 Ἰουνίου 364) ἐγένετο αἰτία τὸ πλεῖστον τοῦ στρατοῦ νὰ μείνῃ ὀπίσω, καὶ μετὰ μόνον 300 ἱππέων προέβη, πεποιθὼς εἰς τὴν σύγχυσιν καὶ ἀνωμαλίαν τῶν τοῦ τυράννου πραγμάτων. Κατὰ τὰς Κυνὸς Κεφαλὰς προσέβαλε τὴν πολὺ ἀνωτέραν ἐκείνου δύναμιν. Ἀλλ' ἐν ᾧ ὥρμα ἀκατασχέτως κατὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἐφονεύθη ὑπὸ τῆς σωματοφυλακῆς αὐτοῦ. Οἱ Θηβαῖοι οὐχ ἧττον ἔτι μᾶλλον εἰς τὴν θέαν ταύτην ἐξερεθισθέντες, ἐνίκησαν κατὰ κράτος (Πλουτ. Πελ. ΛΑ κλ. — Διόδ. ΙΕ, 80). Ἔκτοτε ὅμως ἔπαυσαν πλέον τὰς πρὸς βορρᾶν ἐπιχειρήσεις των.

Πελοπόννησος, ἡ πρὸς μεσημβρίαν προέχουσα μεγάλη Χερσόνησος τῆς Ἑλλάδος, ἡ μετὰ τῆς λοιπῆς χώρας διὰ τοῦ σήμερον τεμνομένου Κορινθιακοῦ Ἰσθμοῦ συνεχομένη, καὶ ὁριζομένη βορείως μὲν ὑπὸ τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου, ἀνατολικῶς δ' ὑπὸ τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου καὶ τοῦ Αἰγαίου πελάγους, νοτίως ὑπὸ τούτου, καὶ δυτικῶς ὑπὸ τοῦ Αἰγαίου καὶ τοῦ Ἰονίου πελάγους· εἶχε, κατὰ Πολύβιον, περιφέρειαν 4,000 σταδίων. Αἱ ἀρχαῖαι αὐτῆς ἐπωνυμίαι ἦσαν Αἰγιάλεια, Ἀπία, Ἰναχία, Πελασγία, Ἄργος. Πελοπόννησος ἐκλήθη κατὰ Πέλοπα, υἱὸν τοῦ Ταντάλου, ὅστις, ἐλέγετο, τρεῖς γενεὰς πρὸ τῶν Τρωϊκῶν, ἐλθὼν ἐνταῦθα μετ' ἀποίκων, καὶ εἰς τῆς χώρας τὴν ἀνάπτυξιν συντελέσας (Ἡρδ. Η, 73. — Θουκ. Ε. — Πολύβ.). Ἡ ὅλη Χερσόνησος ἔχει σχῆμα φύλλου πλατάνου, μετὰ βαθέων κόλπων, τοῦ Ἀργολικοῦ πρὸς τὰ νοτιανατολικά, μεταξὺ τῆς Ἑρμιονίδος καὶ τῆς Λακωνίας, τοῦ Λακωνικοῦ, μεταξὺ τῶν ἀκρωτηρίων Μαλέα καὶ Ταινάρου, τοῦ Μεσσηνιακοῦ ἀπὸ τούτου τοῦ ἀκρωτηρίου μέχρι τοῦ Ἀκρίτα, καὶ πρὸς δυσμὰς τοῦ Κυπαρισσίου, πρὸς βορρᾶν δὲ τοῦ Κορινθιακοῦ, ἀρχομένου ἀπὸ τῶν ἀκρωτηρίων Ῥίου καὶ Ἀντιρρίου τῆς Λοκρίδος καὶ περατουμένου εἰς τὸν ἰσθμόν. Πᾶσα ἡ Πελοπόννησος διῃρεῖτο εἰς τὰς ἀπ' ἀλλήλων ἀνεξαρτήτους πολιτείας, ἐν ἀρχαιοτάτοις χρόνοις ἐνιαχοῦ ὑποδιαιρουμένας καὶ εἰς μικρὰ βασίλεια, τὴν Κορινθίαν, τὴν Ἀργολίδα, Λακωνίαν, Μεσσηνίαν, Ἀρκαδίαν, Ἦλιδα, Ἀχαΐαν, Σικυωνίαν, καὶ ὡς ἀρχαιότατοι αὐτῆς κάτοικοι ἐθεωροῦντο οἱ αὐτόχθονες (προσέληνοι, ἴσως προέλληνες) Πελασγοὶ Ἀρκάδες, «ἄνδρες βαλανηφάγοι», καὶ οἱ Καύκωνες Λέλεγες (Ἡρδ. Η, 73. — Ἑκατ. ἐν Στρβ.), οἷς προσετέθησαν οἱ Δαναοί, λεγόμενοι ὅτι ἦλθον μετὰ τοῦ Δαναοῦ ἐξ Αἰγύπτου, οἱ Ἀχαιοί, καὶ εἶτα οἱ Δωριεῖς καὶ οἱ Αἰτωλοί, ἐκ τῆς στερεᾶς Ἑλλάδος ἐπιδραμόντες. Ἐν γένει ἐστὶ χώρα ὀρεινή, μάλιστα κατὰ τὸ κέντρον, ἐν Ἀρκαδίᾳ. Ἦσαν δὲ τὰ κυριώτερα αὐτῆς ὄρη ἡ Κυλλήνη, τὰ Ἀροάνια, ὅθεν ἐπήγαζεν ἡ Στὺξ, τὸ Παναχαϊκὸν, ὁ Ἐρύμανθος, τὸ Παρθένιον, ὁ Ταΰγετος, τὰ Νόμια. Ποταμῶν δ' οἱ ἐπισημότατοι ὁ Ἀλφειὸς, ὁ Εὐρώτας, ὁ Ἴναχος. Εἶχε δὲ καὶ δύο λίμνας, τὴν Στύμφαλον καὶ τὸν Φενεὸν, ἐκρεούσας διὰ καταβοθρῶν εἰς τὴν θάλασσαν. Τῶν δὲ παμπληθῶν πόλεων αὐτῆς αἱ ἐνδοξότεραι ἦσαν ἡ Κόρινθος, ἀρχαιότατα αἱ Μυκῆναι καὶ ἡ Τίρυνς, τὸ Ἄργος, ἡ Ἐπίδαυρος, ἡ Σπάρτη, ἡ Πύλος, αἱ Πάτραι, τὸ Αἴγιον, ἡ Μαντίνεια, ἡ Μεγαλόπολις, κτλ. (ἴδ. Ἑλλάς). — Ἐν τῷ Μεσαίωνι, ὑπὸ τῶν Φράγκων ἰδίως, ἡ Πελοπόννησος ἐκλήθη Μωρέας.

Πελοποννησιακὸς πόλεμος, (431—404 π. Χ.), ὑπῆρξεν οὐχὶ τυχαίων περιπετειῶν προϊὸν, ἀλλὰ τῆς ἀναπτύξεως τῶν ἀπ' ἀλλήλων ἀνεξαρτήτων ἑλληνικῶν φυλῶν καὶ πολιτειῶν· διότι, μετὰ τοὺς Περσικοὺς πολέμους, καθ' οὓς ὁ κοινὸς κίνδυνος εἶχεν εἰς ἓν συνασπίσει σχεδὸν πάντας τοὺς Ἕλληνας, ἀνεφάνη πάλιν ἀντίθεσις μεταξὺ Ἰώνων καὶ Δωριέων, καὶ ἐπέφερε ῥήξεις μεταξὺ τῶν κυριωτέρων αὐτῶν πόλεων, μετα-

ξὺ τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς Σπάρτης. Ἐπὶ τῆς διοικήσεως τοῦ Περικλέους ἐπεδίωκον αἱ Ἀθῆναι τὴν ἡγεμονίαν ἐπὶ τῶν ναυτικῶν πόλεων· αἱ δ' ἀνυπότακτοι, ἐν αἷς μάλιστα ἡ Κόρινθος, ἀπέβλεπον ζηλοτύπως καὶ ἀνησύχως εἰς τὴν ὑπέροχον θέσιν τῶν Ἀθηνῶν (Θουκ. Α, 44), καὶ, πρὸς διατήρησιν τῆς ἀνεξαρτησίας των, κατήρτισαν δωρικὴν συμμαχίαν περὶ τὴν Σπάρτην, ἥτις ὅμως δὲν ἦν ἐπιχειρηματικὴ ὅσον ἀπῄτουν τὰ συμφέροντα τοῦ δεσμοῦ. — Ἡ πρώτη δ' ἄμεσος τοῦ πολέμου ἀφορμὴ ἐδόθη μακρόθεν. Ἐν Ἐπιδάμνῳ ὁ λαὸς, τῷ 436 π. Χ., ἐξεδίωξε τοὺς ἀριστοκράτας, οἵτινες, ἐπικουρίᾳ τῶν γειτόνων Ταυλαντίων, ἐπετέθησαν κατὰ τῆς πόλεως. Τότε οἱ Ἐπιδάμνιοι ἐζήτησαν βοήθειαν παρὰ τῶν Κερκυραίων, ὧν ἦσαν ἄποικοι, καὶ ἀποτυχόντες ἐκεῖ, ἐστράφησαν πρὸς τὴν Κόρινθον, ἥτις καὶ ἐξέπεμψε στόλον· ἀλλ' οἱ Κερκυραῖοι ἀντεξέπλευσαν κατὰ τοῦ στόλου τούτου, κατεναυμάχησαν αὐτὸν πρὸ τοῦ Ἀκτίου, καὶ αὐθημερὸν ἐκυρίευσαν καὶ τὴν Ἐπίδαμνον (435, ἢ κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ 434) (Θουκ. Α, 34—31). Τὸ ἐπιὸν δ' ἔτος ἐξωπλίσθη αὖθις ἡ Κόρινθος, μείζονα ἀριθμὸν δωρικῶν πόλεων περὶ αὐτὴν συνασπίσασα, ἡ δὲ Κέρκυρα τότε ἀπετάθη εἰς τοὺς Ἀθηναίους, οἵτινες, μετὰ μακρὰς συζητήσεις, παρεδέχθησαν τὴν μετὰ τῶν Κερκυραίων ἐπιμαχίαν. Ὅτε λοιπὸν ὁ Κορινθιακὸς στόλος ἐκ νέου προςέβαλε τὸν Κερκυραϊκὸν, ἔσπευσεν εἰς βοήθειαν τούτου ἐκπεμφθεὶς ὁ τῶν Ἀθηναίων, καὶ οἱ Κορίνθιοι ἠναγκάσθησαν νὰ μείνωσιν ἄπρακτοι εἰς τὰς νήσους τὰ Σύβοτα (Θουκ. Α, 56 κλ. — Πλούτ. Περ. ΚΘ). Συνεκλήθη δὲ τότε καὶ σύνοδος τοῦ δεσμοῦ ἐν Σπάρτῃ, ἐν ᾗ κατηγορίαι ἀπηγγέλθησαν κατὰ τῶν Ἀθηνῶν, καὶ εἰς ἣν καὶ Μεγαρεῖς παρουσιάσθησαν κατὰ τῶν Ἀθηναίων παραπονούμενοι, καὶ οἱ Αἰγινῆται μυστικοὺς ἔπεμψαν ἀποστόλους (Θουκ. Α, 118). Καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς τῆς Σπάρτης Ἀρχίδαμος ἐσυμβούλευσε περίσκεψιν, καὶ ἀποχὴν ἐπισπεύσεως· ἀλλ' οὐχ ἧττον ἀπεφασίσθη νὰ προταθῶσιν εἰς τὰς Ἀθήνας οἱ ἑπόμενοι ὅροι· «ἡ ἀπόδοσις τῆς ἀνεξαρτησίας εἰς τὴν Αἴγιναν καὶ εἰς τὴν Ποτίδαιαν καὶ ἡ ἀκύρωσις τῶν ψηφισμάτων κατὰ τῶν Μεγάρων, καὶ προσέτι ἡ ἀπόδοσις τῆς ἐλευθερίας εἰς πάσας τὰς Ἑλληνικὰς πόλεις·» ἐν περιπτώσει δὲ μὴ παραδοχῆς τῶν ὅρων τούτων ἡ κήρυξις τοῦ πολέμου. Κατὰ προτροπὴν τοῦ Περικλέους ἀπεπέμφθησαν οἱ τὰς προτάσεις ταύτας φέροντες πρέσβεις, καὶ οὕτως ἀπεφασίσθη ὁ πόλεμος, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔτους 431 (Θουκ. Α, 140—145). Πρώτη περίοδος. Ὁ Ἀρχιδάμειος πόλεμος (431-421). Αἱ Ἀθῆναι εἶχον μεθ' ἑαυτῶν συνησπισμένας πολλὰς πόλεις ὑποτελεῖς, ἃς, κατὰ ποιητικὴν πάντως ὑπερβολὴν, χιλίας λέγει ὁ Ἀριστοφάνης (Σφ. 707), καί τινας πιστὰς συμμάχους ἀνεξαρτήτους, ὡς τὴν Χίον, τὴν Λέσβον, τὰς Πλαταιὰς, τὴν Ναύπακτον· προσέτι καί τινας συμμάχους ἧττον βεβαίους, ὡς τὸν Μακεδόνα Περδίκκαν, τὸν Θρᾷκα Σιτάλκην, τὴν Κέρκυραν, κλ., καὶ ἠδύναντο νὰ παρατάξωσι περίπου 30,000 ὁπλίτας καὶ 300 τριήρεις· εἶχον δ' ἐν τῇ Ἀκροπόλει κατατεθειμένα 6000 τάλαντα, καὶ τὰ ἐτήσια εἰσοδήματα συνεποσοῦντο εἰς 1000 τάλαντα. Οἱ φόρου ὑποτελεῖς ὅμως σύμμαχοι, καθ' ὃ βαρέως πιεζόμενοι, δὲν ἠδύναντο νὰ θεωρῶνται ὡς ἀσφαλεῖς. Περὶ δὲ τὴν Σπάρτην συνηνοῦτο εἰς ἐλευθέραν συμμαχίαν σχεδὸν πᾶσα ἡ Πελοπόννησος, καὶ τὰ Μέγαρα, ἡ Βοιωτία, ἡ Λοκρὶς, ἡ Φωκὶς, καὶ ἡ συμμαχία ἠδύνατο νὰ παρατάξῃ 60,000 ὁπλίτας, οὐχὶ πάντας ἐξ ἴσου ἀξιομάχους, καὶ ἐστερεῖτο ἐπαρκοῦς στόλου καὶ ἐπαρκῶν πόρων χρηματικῶν, ὃ ἐγνώριζε, καὶ ἐφ' ᾧ κυρίως ἐστηρίζετο ὁ Περικλῆς. — Τὸ πρῶτον κίνημα τοῦ πολέμου ἐγένετο ὑπὸ τῶν Θηβαίων, ὅτε κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ 431 ἐπεχείρησαν διὰ νυκτὸς τὴν ἀνεπιτυχῆ προσβολὴν κατὰ τῶν Πλαταιῶν (Θουκ. Β, 2). Ἔκτοτε ὁ βασιλεὺς Ἀρχίδαμος εἰσέβαλεν εἰς τὴν

Ἀττικήν, λεηλασίας φέρων καὶ καταστροφάς, καὶ ἐπὶ δέκα ἔτη ἐπανελάμβανε τὰς εἰσδρομὰς ταύτας κατ' ἔτος, πλὴν τοῦ γ'. καὶ τοῦ ε'. Τοῦτο ἦν τὸ ἀσθενὲς μέρος τῶν Ἀθηναίων, οἵτινες, καίτοι ὀχυρώσαντες τινὰ μέρη τῆς χώρας, ἀπεσύρθησαν ὅμως παντοχόθεν εἰς τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν· ἀλλὰ διὰ τοῦ στόλου ἐλεηλάτουν καὶ αὐτοὶ τὰς ἀκτὰς τῆς Πελοποννήσου, ἐξεδίωξαν τοὺς Αἰγινήτας, φυγόντας εἰς Θυρέαν τῆς Λακωνίας, καὶ κατεχληρούχησαν τὴν νῆσον εἰς Ἀθηναίους. Ἀπεφάσισαν δὲ συγχρόνως πάντα τὰ δημόσια εἰσοδήματα νὰ δαπανήσωσιν εἰς τὸν πόλεμον, πλὴν μόνον 1000 ταλάντων, ἃ νὰ φυλάξωσι δι' ἐκτάκτους ἀνάγκας. Κατὰ τὸ τέλος δὲ τοῦ πρώτου ἔτους ἀπήγγειλεν ὁ Περικλῆς τὸν ἐπιτάφιον λόγον τῶν ἐπὶ τοῦ πολέμου πεσόντων (Θουκ. Β, 10). Τῷ 430 ἡ μεγάλη συσσώρευσις ἐν Ἀθήναις ἐπέφερε τὸν ὀλέθριον λοιμόν, ὃν φοβηθέντες καὶ αὐτοὶ οἱ Σπαρτιᾶται, ἐπέστρεψαν ἐκ τῆς ἐπιδρομῆς αὐτῶν. Καὶ οἱ Ἀθηναῖοι δ' ἔπεμψαν πρεσβείαν ἵνα προτείνῃ εἰρήνην· ἀλλ' οἱ Σπαρτιᾶται, ἀρξάμενοι διαπραγματεύσεων μετὰ τῶν Περσῶν, ἀπέκρουσαν αὐτήν, καὶ τότε ὁ Περικλῆς διὰ τοῦ λόγου καὶ τοῦ παραδείγματος ἐνεθάρρυνε τὸν λαὸν (Θουκ. Β, 46-70). Ἐν ἀρχῇ τοῦ 429 παρεδόθη ἡ Ποτίδαια, οἱ Σπαρτιᾶται ἐξεστράτευσαν κατὰ τῶν Πλαταιῶν, ὁ Ἀθηναῖος Φορμίων ἐνίκησεν εἰς τὰς δυτικὰς θαλάσσας· ἀλλ' ἡ πληγὴ τοῦ λοιμοῦ ἐξηκολούθει ἐπινεμομένη τὰς Ἀθήνας, τοὺς ἀρίστους τῶν πολιτῶν ἀναρπάζουσα, καὶ τέλος καὶ αὐτὸν τὸν Περικλῆν, ὅστις ἦν τῆς πόλεως ὁ νοῦς καὶ ἡ δύναμις (Θουκ. Δ, 87.—Πλούτ. Περ. ΛΘ.—Διόδ. ΙΒ, 58). Μετ' αὐτὸν ἕπεται γενεὰ παρακμάσασα, ἣν διηύθυνον ἀρχηγοὶ κοῦφοι καὶ ἰδιοτελεῖς, τὸ πρῶτον ὁ Εὐκράτης καὶ Λυσικλῆς, καὶ μετ' αὐτοὺς ὁ δημαγωγὸς Κλέων, καθ' οὗ σπανίως ὑπερίσχυεν ὁ Νικίας, ἀρχηγὸς τῆς μερίδος τῶν μᾶλλον εὐπορούντων καὶ μετριοπαθεστέρων (Θουκ. Β, 70—100). Συμφοραὶ ἐπέρχονται ἐπὶ τῶν Ἀθηνῶν· ἐν ἄλλοις ἀφίσταται αὐτῶν ἡ Λέσβος, πλὴν τῆς πόλεως Μηθύμνης· καὶ πρὸς νέους ὁπλισμούς, ἀναγκάζονται τῷ 428 αἱ Ἀθῆναι ν' αὐξήσωσι τὰς ἀπὸ τῶν κτημάτων ἀποφορὰς καὶ τοὺς συμμαχικοὺς φόρους (Θουκ. Γ, 1-19). Τῷ 427 ἐβίασεν ὁ Πάχης τὴν Μυτιλήνην νὰ παραδοθῇ εἰς τῶν Ἀθηνῶν τὴν διάκρισιν, καὶ ὁ Κλέων προὐκάλεσε ψήφισμα σφαγῆς κατὰ τῶν πολιτῶν αὐτῆς, ὅ, καίτοι μετριασθὲν ὑπὸ τοῦ Διοδότου, ἐπέφερε τὴν εἰς θάνατον καταδίκην 1000 πολιτῶν, τὴν ὑποταγὴν τῶν λοιπῶν ὡς ὑπηκόων ὑποτελῶν, καὶ τῆς αὐτῶν γῆς τὴν κατακληρούχησιν. Οὐχ ἧττον βαρβάρως προσηνέχθησαν καὶ οἱ Θηβαῖοι καὶ Σπαρτιᾶται κατὰ τῆς τέλος κυριευθείσης πόλεως τῶν Πλαταιῶν· ἐν δὲ Κερκύρᾳ ἀγρίως ἀντεμάχοντο (427—424) δημοκράται καὶ ἀριστοκράται. Ἐκ Σικελίας δὲ πρέσβεως ἐλθόντος τοῦ Λεοντίνου Γοργίου ἵνα ζητήσῃ τὴν ὑπὲρ τῶν ἰωνικῶν τῆς νήσου πόλεων καὶ τῶν τῆς νοτίας Ἰταλίας προστασίαν τῶν Ἀθηνῶν, ἔπεμψαν οἱ Ἀθηναῖοι ἐκεῖ στόλον ὑπὸ ναυάρχους τὸν Λάχην καὶ Χαροιάδην, οἵτινες κατέλαβον τὸ Ῥήγιον, τῷ 427, καὶ κατεῖχον αὐτὸ ἐπὶ πολλὰ ἔτη (Θουκ. Γ. 20-86. — Διόδ. ΙΒ, 48). Σεισμοὶ σφοδρότατοι ἐπελθόντες, παρεκώλυσαν τὰς εἰσβολὰς τῶν Σπαρτιατῶν. Ἐξεπέμφθη δὲ μετὰ στόλου ἐξ Ἀθηνῶν ὁ στρατηγὸς Δημοσθένης πρὸς τὰς δυτικὰς θαλάσσας, καὶ ἠττήθη μὲν ἐν Αἰγιτίῳ ὑπὸ τῶν Αἰτωλῶν, ἀλλ' ἀπήλλαξεν ἀποκλεισμοῦ τὴν ἀπειλουμένην Ναύπακτον, καὶ ἐν Ὀλπαῖς τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου κατεναυμάχησε τοὺς ὑπὸ τὸν Εὐρύλοχον Ἀμβρακιώτας καὶ Πελοποννησίους, τῷ 426 (Θουκ. Γ, 87-114). Τὸ ἐπιὸν δ' ἔτος ὁ αὐτὸς, μὴ ἐνδοὺς εἰς τὰς ἀντιπαρατηρήσεις τῶν συστρατήγων του, ἐν ᾧ ἔπλεε πρὸς τὴν Σικελίαν καὶ πρὸς τὴν Κέρκυραν, ὑπὸ νηνεμίας ἀναχαιτισθείς, κατέλαβε τὴν Πύλον καὶ τὴν ὠχύρωσε. Συνορῶντες δ' οἱ Σπαρτιᾶται τὸ δι' αὐτοὺς κιν-

δυνῶδες τῆς θέσεως, προσέβαλον αὐτὴν διὰ ξηρᾶς καὶ θαλάσσης, ἀλλ' ἡττηθέντες, ἐνεκλείσθησαν εἰς τὴν νῆσον Σφακτηρίαν. Καὶ ἐγένοντο μὲν προτάσεις εἰρήνης πρὸς ἀπελευθέρωσιν αὐτῶν, ἀλλὰ ταύτας ἐματαίωσαν αἱ ἐνέργειαι τοῦ Κλέωνος, καὶ μετὰ μακροχρόνιον ἀποκλεισμὸν ᾐχμαλώτευσεν αὐτὸς καὶ ὁ Δημοσθένης τοὺς ἔτι ἐπιζῶντας ἐκεῖ 292 Σπαρτιάτας. Καὶ τότε παρημέλησαν πάλιν αἱ Ἀθῆναι τὴν κατάλληλον πρὸς εἰρήνην στιγμήν. Ἐν Κερκύρᾳ δὲ δι' αἰσχρᾶς προδοσίας συλληφθέντες οἱ ὀλιγάρχαι, ἀπεσφάγησαν, τῷ 424 (Θουκ. Δ, 1-48. — Πλούτ. Νικ. Ζ. Η). Ὁ Νικίας, κυριεύσας τὰ Κύθηρα καὶ τὴν Θυρέαν, ἐπροσπάθησε, διὰ προσβολῆς τῶν Μεγάρων καὶ τῆς Βοιωτίας, νὰ διασπάσῃ τὴν Δωρικὴν συμμαχίαν· ἀλλ' ὁ Βρασίδας ἐματαίωσε τὴν κατὰ τῶν Μεγάρων ἐπιχείρησιν, καὶ ἐν Βοιωτίᾳ ἠττήθησαν οἱ Ἀθηναῖοι εἰς τὸ Δήλιον. Τέλος συνιδόντες οἱ Σπαρτιᾶται ὅτι διὰ τῶν ἐπιδρομῶν τῆς Ἀττικῆς μικρὰ κατορθοῦσι, μετέβαλον σχέδιον, καὶ ἐννοήσαντες τὸ τρωτὸν μέρος τῶν Ἀθηνῶν, ἐξέπεμψαν τὸν ἀνδρεῖον Βρασίδαν μετὰ στρατοῦ εἰς Θράκην, ἵνα ὑποσχεθῇ εἰς τοὺς ἐκεῖ Ἕλληνας τὴν ἐλευθερίαν. Οὕτω κατέλαβεν οὗτος πολλὰς τῶν ἐκεῖ πόλεων· τὸ Ἠϊὸν ὅμως ἔσωσεν ὁ Θουκυδίδης, τῷ 423 (Θουκ. Δ, 54-116). Ἐν τούτοις ἡ Σπάρτη, στάσιν τῶν Εἱλώτων φοβουμένη, καὶ ὑπὲρ τῶν ἐν Ἀθήναις αἰχμαλώτων αὐτῆς μεριμνῶσα, συνωμολόγησεν ἀνακωχὴν, καὶ μόνον ἐν Θράκῃ ἐξηκολούθει ὁ πόλεμος (Θουκ. Δ, 122), Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ, πεσόντων ἐν τῇ μάχῃ τῆς Ἀμφιπόλεως (422) ἀφ' ἑνὸς τοῦ Κλέωνος, ἀφ' ἑτέρου τοῦ νικηφόρου Βρασίδα (Θουκ. Ε, 6-10), συνωμολογήθη μεταξὺ Νικίου καὶ Πλειστοάνακτος ἡ κληθεῖσα Νικίειος εἰρήνη (τῇ 91 Ἀπριλίου, 421), ὑπὸ ὅρον ἀποδόσεως πασῶν τῶν ἀμοιβαίων κατακτήσεων καὶ πάντων τῶν αἰχμαλώτων. Περὶ δὲ τῶν Ἀθηναίων συμμάχων ἐπέβαλεν ἡ Σπάρτη τὸν ὅρον τοῦ ν' ἀποτίνωσι μόνον τὸν ὑπὸ τοῦ Ἀριστείδου ἐπιβληθέντα φόρον, ἄλλως δὲ νὰ ὦσιν ἐλεύθεροι (Θουκ. Ε, 18).

Δευτέρα περίοδος, ἐπὶ τῆς ὑποτιθεμένης εἰρήνης (421-413). Ἡ εἰρήνη ἐπέφερε τὴν διάλυσιν τῆς δωρικῆς συμμαχίας· προὐκήρυξε δὲ νέαν τοιαύτην τὸ Ἄργος, εἰς ἣν προσῆλθον ἡ Μαντίνεια, ἡ Κόρινθος καὶ ἡ Ἦλις (Θουκ. Ε, 27-29). Ἀλλὰ μεταξὺ Σπάρτης καὶ Ἀθηνῶν ἐξηκολούθει ψυχρότης, καὶ οἱ ὅροι τῆς συνθήκης ἀκριβῶς δὲν ἐξεπληρώθησαν. Ἐν τούτοις ἐπιρροὴν εἶχεν ἀποκτήσει ὁ Ἀλκιβιάδης, καὶ ἐπροσπάθησε νὰ ἑλκύσῃ πρὸς τὰς Ἀθήνας τὸ Ἄργος μετὰ τῆς Ἦλιδος καὶ τῆς Μαντινείας· ἡ Κόρινθος ὅμως ἀπέσχε τοιούτων διαπραγματεύσεων, καὶ ἡ Βοιωτία ἀπέβλεπεν εἰς ἰδίαν ἀνεξαρτησίαν. Τῷ 418, σπουδαία μάχη συνεκροτήθη ἐν Μαντινείᾳ μεταξὺ Σπάρτης καὶ τῶν Ἀρκάδων συμμάχων αὐτῆς ἀφ' ἑνὸς, καὶ Ἄργους, Μαντινείας καὶ Ἀθηνῶν ἀφ' ἑτέρου. Καὶ ἐνίκησαν μὲν οἱ Σπαρτιᾶται, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ κωλύσωσι τὸν δεσμὸν μεταξὺ Ἄργους καὶ Ἀθηνῶν. Συνεῖδον ὅμως ταχέως οἱ Πελοποννήσιοι ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι δὲν ἐπεδίωκον αὐτῶν τὴν ἐλευθερίαν, καὶ ἡ δωρικὴ συμμαχία κατηρτίσθη ἐκ νέου, ματαιωθέντων τῶν ἐπὶ τῆς Πελοποννήσου σχεδίων τῶν Ἀθηνῶν. Τὸ δ' Ἄργος, ἀποκαταστάσης αὖθις τῆς δημοκρατίας, ἐπανέκαμψεν ἐκ νέου πρὸς τὰς Ἀθήνας· αὗται δὲ τῷ 416 κυριεύσασαι διὰ τοῦ Ἀλκιβιάδου τὴν νῆσον Μῆλον, προσηνέχθησαν ὠμότατα πρὸς αὐτὴν (Θουκ. Ε. 43, κλ. 105). Μικρὸν μετὰ ταῦτα συνέλαβον οἱ ἐν Ἀθήναις πολιτευόμενοι μέγα ἀλλὰ φαντασιῶδες σχέδιον, νὰ καταστρέψωσιν ἐμμέσως τὴν Σπάρτην κατακτῶντες τὴν Σικελίαν καὶ τὴν νότιον Ἰταλίαν. Κληθέντες ὑπὸ τῶν Ἐγεσταίων εἰς βοήθειαν κατὰ τῶν Σπαρτιατῶν καὶ Συρακουσίων, ἔπεμψαν τῷ 415 εἰς Σικελίαν στόλον 134 τριήρεων καὶ πολυάριθμον στρατὸν ὑπὸ τὸν Ἀλκιβιάδην, τὸν Νικίαν καὶ τὸν Λάμαχον (ἴδ. Ἀλκιβιάδης)· καὶ ἐκυ-

ρίευσαν μὲν τὴν Κατάνην, καὶ ὁ Νικίας ἐνίκησε πρὸ τῶν τειχῶν τῶν Συρακουσῶν, καὶ σχεδὸν ἔφερε τὴν πόλιν εἰς τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ παραδοθῇ, ὅτε, ἐκ Σπάρτης πεμπόμενος, ἐνεφανίσθη ὁ Γύλιππος (ἴδ.) μετὰ πλοίων κορινθιακῶν πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἀπειλουμένης πόλεως, καὶ τότε σχεδὸν πᾶσαι αἱ Ἑλληνικαὶ πόλεις τῆς Σικελίας ἐκηρύχθησαν ὑπὲρ τῶν Συρακουσῶν. Εἰς τὸν Νικίαν ἐπέμφθη ἐπικουρία ὑπὸ τὸν Εὐρυμέδοντα καὶ τὸν Δημοσθένην· ἀλλ' αὐτὴ δὲν ἤρκει πλέον. Ὁ ἀττικὸς στόλος ἡττηθείς, ἐνεκλείσθη εἰς τὸν λιμένα, ἡ δὲ ναυτικὴ δύναμις, ἐπιχειρήσασα ὑποχώρησιν διὰ ξηρᾶς, ἠχμαλωτίσθη, ὁ Νικίας καὶ ὁ Δημοσθένης ἐθανατώθησαν, οἱ δ' αἰχμάλωτοι ἐρρίφθησαν εἰς τὰ λατομεῖα, ἢ ἀπήχθησαν δοῦλοι. Ἡ ἥττα ἦν ἐντελής· τὸ ἄνθος τῆς ἀττικῆς νεολαίας εἶχε πέσει, καὶ ἡ πόλις ἠναγκάσθη νὰ καταφύγῃ εἰς ἔκνομα μέσα ἵνα πορισθῇ νέους πολίτας. Κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ 413 ἔφθασεν ἡ λυπηρὰ ἀγγελία εἰς Ἀθήνας· ἀλλὰ πρὸ τούτου ἤδη, ἀπὸ τοῦ ἔαρος, εἶχεν ἐκραγῇ ἐκ νέου ἐν Ἑλλάδι ὁ πόλεμος (Θουκ. ΣΤ, 8 κλ. Ζ, 1 κλ.). Τῷ 417 ἀττικαὶ τριήρεις εἶχον ἤδη λεηλατήσει λακωνικὰς παραλίας· οἱ δὲ Σπαρτιᾶται, συμβουλῇ τοῦ εἰς αὐτοὺς καταφυγόντος Ἀλκιβιάδου, κατέλαβον, κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ 413, καὶ ὠχύρωσαν τὴν Δεκέλειαν (Θουκ. ΣΤ, 93, Ζ, 19), καὶ οὕτως ἤρξατο ἡ τρίτη περίοδος τοῦ πολέμου, ὁ Δεκελικὸς κληθεὶς πόλεμος (413—404). Οἱ Σπαρτιᾶται, ἀποσπάσαντες τοὺς Πέρσας ἀπὸ τῆς συμμαχίας τῶν Ἀθηναίων, ἐσυνθηκολόγησαν μετὰ τοῦ Τισσαφέρνους. Οἱ δ' Ἀθηναῖοι, ὕψος φρονήματος δείξαντες κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην, περιώρισαν τοὺς δημοκρατικοὺς θεσμοὺς (ἴδ. Πρόβουλοι), μετεχειρίσθησαν τὰ ἐναπολειπόμενα αὐτοῖς 1000 τάλαντα εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ πολέμου, καὶ ἐνίκησαν τὸν στόλον τῶν Δωριέων. Καὶ ὁ Ἀλκιβιάδης, ἀναγκασθεὶς νὰ μακρυνθῇ τῆς Σπάρτης, ἀπῆλθε πρὸς τὸν Τισσαφέρνην, καὶ ἀπέτρεψεν αὐτὸν ἰσχυρᾶς ὑποστηρίξεως τῶν Σπαρτιατῶν· συνέδεσε δ' ἐνταυτῷ σχέσεις μετὰ τῶν ἀρχηγῶν τοῦ ἐν Σάμῳ στόλου τῶν Ἀθηναίων, τῷ 411 (Θουκ. Η, 1-58). Ἐν Ἀθήναις, ὑπερισχύσασαι αἱ ὀλιγαρχικαὶ ἑταιρίαι, ἐγκατέστησαν ὀλιγαρχικὴν βουλήν, τοὺς Τετρακοσίους, καταργηθεῖσαν ὅμως μετὰ μικρὸν, διότι ὁ ἐν Σάμῳ στόλος ἐκηρύχθη κατ' αὐτῆς. Ἐν τούτοις ἀνεκλήθη ὁ Ἀλκιβιάδης, καὶ αὐτῷ, μετὰ τοῦ Θρασυβούλου καὶ τοῦ Θρασύλλου, ἀνετέθη ἡ ὑπερτάτη ἀρχή. Καὶ τὴν μὲν Εὔβοιαν ἀπώλεσαν οἱ Ἀθηναῖοι, ἀλλ' ἐνίκησαν παρὰ τῇ Ἀβύδῳ (Θουκ. Η 81—109), καὶ τῷ 410 κατέστρεψαν τὸν ὑπὸ τοῦ Μινδάρου ναυαρχούμενον στόλον τῶν Πελοποννησίων, πρῶτον πρὸ τῆς Δαρδάνου, καὶ ἔπειτα πρὸ τῆς Κυζίκου (Ξεν. Ἑλλ. Α, 1, 12. — Πλούτ. Ἀλκ. ΚΗ). Ὁ Ξενοφῶν ἀρνεῖται τὸ ὑπ' ἄλλων πιστευόμενον, ὅτι ἐγένοντο τότε εἰρήνης προτάσεις. Οἱ Σπαρτιᾶται ἀνεκτήσαντο πάλιν τὴν Πύλον· ἀλλὰ κατὰ θάλασσαν μᾶλλον ἐπιτυχὴς ὁ Ἀλκιβιάδης, κατέκτησε τὴν Χαλκηδόνα, τὴν Σηλυβρίαν, τὸ Βυζάντιον, δι' ὃ καὶ τῷ 409—408, ἐγένετο δεκτὸς ἐν Ἀθήναις μετὰ μεγάλων τιμῶν, καὶ διωρίσθη ἀρχιστράτηγος μετ' ἐντελοῦς πληρεξουσιότητος (Ξνφ. Ἑλλ. Α, 2 — 4). Τῷ δὲ 407 ἔθεντο οἱ Σπαρτιᾶται ἕνα τῶν ἱκανωτέρων ἀνδρῶν, τὸν ναύαρχον αὐτῶν Λύσανδρον, εἰς τὴν ἀνωτάτην διοίκησιν τῶν στρατιωτικῶν, καὶ τότε ὑπεστηρίχθησαν ἐντονώτερον καὶ ὑπὸ τῶν Περσῶν. Ὁ Ἀλκιβιάδης ἐξέπλευσεν ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ στόλου, ἀλλ' αἱ φατρίαι ἐν Ἀθήναις ἐνήργουν κατ' αὐτοῦ· καὶ ὅτε ἐν ἀπουσίᾳ του ὁ Ἀντίοχος, ναυμαχήσας παρὰ τὴν διαταγήν του, πρὸ τῆς Ἐφέσου, ἡττήθη, τότε, ἵνα ἀποφύγῃ νέους καταδιωγμοὺς καὶ κατηγορίας, ἠναγκάσθη νὰ φύγῃ εἰς Θράκην (Ξνφ. Ἑλλ. Α, 5, 1). Οἱ δέκα νεωστὶ ἐκλεχθέντες στρατηγοὶ ἐνίκησαν τῷ 406 κατὰ τὰς Ἀργινούσας νήσους τὸν διάδοχον τοῦ Λυσάνδρου Καλλικρατίδαν,

ἄνδρα σπαρτιατικῶν ἀρετῶν τῶν ἀρχαίων ἡμερῶν, ὀλίγον ὅμως πλέον χρησίμων κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους. Οἱ Σπαρτιᾶται ἐπρότειναν τότε εἰρήνην, ἀλλ' ἡ πρότασις αὐτῶν ἀπεκρούσθη· ἡ δὲ κουφότης καὶ ἡ ὑπεροψία τοῦ ὑπὸ δημαγωγῶν καὶ συκοφαντῶν ἀγομένου τότε καὶ φερομένου δήμου τῶν Ἀθηναίων σαφῶς καταφαίνεται καὶ ἐκ τῆς εἰς θάνατον καταδίκης τῶν νικησάντων στρατηγῶν, διότι δὲν εἶχον κατορθώσει νὰ περισυλλέξωσι καὶ ἐνταφιάσωσι τοὺς ἐν τῇ τρικυμίᾳ ἐπὶ τῆς ναυμαχίας ναυαγήσαντας (Ξνφ. Ἑλλ. Α, 7, 15). Ὁ Λύσανδρος δὲ, δοθεὶς εἰς τὸν Σπαρτιάτην ναύαρχον Ἄρακον ὡς βοηθὸς (Ἐπιστολεύς), αὐτὸς δ' ἀληθῶς ναυαρχῶν, ἀναδιωργάνωσε τὸν στόλον, ἐκυρίευσε τὴν Λάμψακον καὶ ἄλλας παραλίους πόλεις, καὶ, τέλος ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς κατώρθωσε, κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ 405, νὰ ἐπιπέσῃ εἰς τὸν στόλον τῶν Ἀθηναίων, ἀρνηθέντων ν' ἀκούσωσι τοῦ Ἀλκιβιάδου τὰς συμβουλὰς, καὶ, παρὰ πάσας τὰς προσπαθείας τοῦ Κόνωνος, νὰ καταστρέψῃ αὐτόν. Θανατώσας δὲ τρισχιλίους αἰχμαλώτους, ἔσπευσε μετὰ τοῦ στόλου εἰς Ἀθήνας, ἐν ᾧ ὁ Ἄγις προϋχώρει πρὸς τὴν Δεκέλειαν (Ξνφ. Ἑλλ. Β, 2, 2.—Πλούτ. Λύσ. ΙΔ). Μετὰ τετράμηνον πολιορκίαν ἀνετέθη εἰς τὸν Θηραμένην ἡ περὶ εἰρήνης συνθηκολογία, καὶ τέλος παρεδόθη ἡ πόλις κατὰ Μάρτιον, 404, ὑπὸ ὅρους ἠττον τραχεῖς ἐκείνων οὓς οἱ Κορίνθιοι καὶ οἱ Θηβαῖοι ἤθελον νὰ ἐπιβάλωσι. Τὰ Μακρὰ Τείχη ἔπρεπε νὰ κατεδαφισθῶσιν, αἱ τριήρεις, πλὴν 12, νὰ παραδοθῶσιν, οἱ ἐξόριστοι ὀλιγάρχαι ν' ἀνακληθῶσι, τὸ πολίτευμα νὰ μετατραπῇ, αἱ Ἀθῆναι νὰ στερηθῶσι πασῶν τῶν ἀποικιακῶν κτήσεων, καὶ νὰ ἕπωνται τοῖς Σπαρτιάταις ἐν εἰρήνῃ καὶ ἐν πολέμῳ (Ξνφ. Ἑλλ. Β, 3.—Πλούτ. Λυσ. ΙΕ).

Πελοῦς, νῆσος τοῦ Αἰγαίου, παρὰ τὴ Χίῳ.

Πέλοψ, ἔγγονος τοῦ Διὸς, υἱὸς τοῦ Ταντάλου (ἴδ.), βασιλέως τῆς Σιπύλου ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ, καὶ τῆς Διώνης, θυγατρὸς τοῦ Ἄτλαντος. Παῖδα ἔτι, ὁ πατήρ του τὸν ἐφόνευσε, τὸν κατέταμεν εἰς τεμάχια, τὸν ἐμαγείρευσε καὶ τὸν παρέθηκεν εἰς ἑστίασιν ἣν ἔδιδε τοῖς θεοῖς. Ἀλλ' οἱ θεοὶ διΐδοντες τὸ ἔγκλημα καὶ τὸν δόλον, δὲν ἤγγισαν τὸ ἀπαίσιον ἔδεσμα, πλὴν μόνης τῆς Δήμητρος, ἥτις, εἰς θλῖψιν βεβυθισμένη διὰ τῆς θυγατρός της τὴν ἁρπαγὴν, ἐν ἀπροσεξίᾳ ἔφαγε τὸν ἕνα ὦμον. Κατὰ παραγγελίαν τῶν θεῶν ὁ Ἑρμῆς ἐνέκλεισε καὶ ἔβρασεν εἰς λέβητα τὰ τετμημένα μέλη, καὶ νέα ζωὴ ἐδόθη εἰς αὐτὰ, ὡς καὶ ἡ ἀρχαία μορφὴ, πλὴν ὅτι εἰς τὸν ἐκλιπόντα ὦμον ἀντικατεστήθη ἄλλος ἐλεφάντινος (Πίνδ. Ὀλ. Α, 25.— Virg. G. III, 7.—Ov. Met. VI, 404). Ὡς νεανίας μετέβη ὁ Πέλοψ εἰς Πίσαν τῆς Ἠλείας, ὡς μνηστὴρ τῆς Ἱπποδαμείας, θυγατρὸς τοῦ ἐκεῖ βασιλέως Οἰνομάου (υἱοῦ τοῦ Ἄρεως καὶ τῆς Ἁρπίννης, θυγατρὸς τοῦ Ἀσωποῦ) καὶ τῆς Πλειάδος Στερόπης. Ἐπειδὴ χρησμὸς εἶχε προαγγείλει εἰς τὸν Οἰνόμαον ὅτι θ' ἀπέθνησκεν ὅτε ἡ θυγάτηρ του θὰ ἐνυμφεύετο, διὰ τοῦτο εἶχεν ἐπιβάλει εἰς τοὺς μνηστῆρας τὸν ὅρον διαγωνισμοῦ διφροδρομίας ἀπὸ τῆς Πίσης μέχρι τοῦ βωμοῦ τοῦ Ποσειδῶνος ἐπὶ τοῦ Ἰσθμοῦ, καὶ ὃν τινα κατέφθανε νὰ τὸν φονεύῃ ἐκ τῶν νώτων διὰ τῆς

λόγχης. Οὕτω πολλοὶ νέοι εἶχον ἤδη θανατωθῇ, ὅτε ὁ Πέλοψ, ἀγαπητὸς τῷ Ἱππίῳ Ποσειδῶνι, δωροδοκήσας Μυρτίλον, τὸν ἱπποκόμον τοῦ Οἰνομάου, υἱὸν τοῦ Ἑρμοῦ, τὸν

ἔπεισε ν' ἀφαιρέσῃ τοὺς ἥλους ἀπὸ τῶν τροχῶν τοῦ δίφρου τοῦ Οἰνομάου, καὶ οὕτω τοῦ δίφρου ἀνατραπέντος, ἔπεσεν οὗτος καὶ ἐφονεύθη· ἤ, κατ' ἄλλους, ἡττηθεὶς ὁ Οἰνόμαος, ηὐτοκτόνησε. Κατὰ Πίνδαρον ('Ολ. Α, 87) ἐνίκησεν ὁ Πέλοψ οὐχὶ διὰ δόλου, ἀλλὰ διὰ τῆς ταχύτητος τῶν ἵππων του, οὓς εἶχε λάβει παρὰ τοῦ Ποσειδῶνος. Εἰς τὸν Μυρτίλον εἶχεν ὑποσχεθῆ ὁ Πέλοψ τὸ ἥμισυ τῆς ἐπικρατείας ἣν ἔλαβε μετὰ τῆς Ἱπποδαμείας, ἀλλ' ἵνα ἀποφύγῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑποσχέσεώς του, ἐκρήμνισεν αὐτὸν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ τότε ὁ Μυρτίλος τὸν κατηράσθη, αὐτὸν καὶ τὴν γενεάν του, ἡ δ' ἀρὰ αὕτη καὶ ἡ ὀργὴ τοῦ Ἑρμοῦ μεγάλας ἐπέφερε βλάβας εἰς τοὺς ἀπογόνους τοῦ Πέλοπος. Εἰς τὴν Πίσαν προσέθηκε καὶ τὴν Ὀλυμπίαν, καὶ ἐκεῖ λαμπρῶς ἀναδιωργάνωσε τοὺς ἀγῶνας. Ἀνεδείχθη δὲ ἡγεμὼν ἰσχυρότατος διὰ πάσης τῆς χώρας, ἥτις κατ' αὐτὸν Πελοπόννησος ὠνομάσθη. Ἐν Ὀλυμπίᾳ ἐτιμᾶτο, δι' αἱματηρῶν θυσιῶν ἐπὶ τοῦ τάφου του, ὡς ἥρως καὶ ἱδρυτὴς τῶν ἀγώνων (Πίνδ. Ὀλ. Α, 90). Ἐκ τῆς Ἱπποδαμείας ἔσχεν ὁ Πέλοψ τὸν Ἀτρέα, τὸν Θυέστην, τὸν Δῖον, τὸν Κυνόσουρον, τὸν Κορίνθιον, τὸν Ἱππάλημον, τὸν Ἵππασον, τὸν Κλέωνα, τὸν Ἀργεῖον, τὸν Ἀλκάθοον, τὸν Αἴλιον, τὸν Πιτθέα, τὸν Τροιζῆνα, τὴν Νικίππην καὶ τὴν Λυσιδίκην· ἀλλὰ, κατὰ Πίνδαρον, μόνον ἓξ υἱούς. Ἐκ δὲ τῆς Ἀξιόχης, ἢ Δαναΐδος, ἔσχε τὸν Χρύσιππον, ὃν ἠγάπα ὑπὲρ πάντας τοὺς ἄλλους, δι' ὃ οὗτοι τὸν ἐμίσουν, καὶ ὁ Ἀτρεὺς καὶ ὁ Θυέστης, ὑποκινήσει τῆς Ἱπποδαμείας, τὸν ἐθανάτωσαν. Ὁ Πέλοψ ἐξεδίωξε τότε τοὺς υἱούς του, διασπαρέντας ἀνὰ πᾶσαν τὴν Πελοπόννησον. Ὁ Ἀτρεὺς (ἴδ.) καὶ ὁ Θυέστης ἔφυγον εἰς τὴν Ἀργολίδα. Ὁμοίως καὶ ἡ Ἱπποδάμεια. Μετὰ δὲ τὸν θάνατον αὐτῆς ἔφερεν ὁ Πέλοψ τὰ ὀστᾶ της εἰς τὴν Ὀλυμπίαν.

Πέλται, πόλις ἀρχαία καὶ ἐπίσημος τῆς Φρυγίας, πρὸς τὰ βορειανατολικὰ τῆς Ἀπαμίας. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς Πελτηνοὶ (Ξενφ. Ἀνδ. Α, 2, 10 — Εὐρπ. Δ, 3. — Σάρδ. ΙΒ).

Πέλτη, ἀσπὶς μικρὰ καὶ ἐλαφροτάτη, ἐξ αἰγείου δέρματος συνισταμένη (Τιμ. Λξ. Πλατ. — Σχλ. Πλτ. Νμ. Ζ), τὸ πλεῖστον ἡμισεληνοειδὴς, καὶ ἰδίως ἐν χρήσει παρὰ

τοῖς Θραξί. Παρίστα ἡ τέχνη καὶ τὰς Ἀμαζόνας αὐτὴν τὸ πλεῖστον φερούσας. Ὁ δ' Ἀθηναῖος Ἰφικράτης (460 — 350 π. Χ.) εἰσήγαγε τὸ ἀμυντικὸν τοῦτο ὅπλον καὶ εἰς τὸν Ἑλληνικὸν στρατὸν, ὀργανώσας λόχους τὸν μέσον ἐπέχοντας ὅρον μεταξὺ τῶν ὁπλιτῶν καὶ μεταξὺ τῶν ψιλῶν, καὶ ὧν ὁ ὁπλισμὸς συνέκειτο εἰς ξίφος, ἀκόντιον, καὶ τὴν πέλτην (Ξενφ. Ἑλλ. Δ, Ε, 12).

Πέλωρ, εἷς ἐκ τῶν Σπαρτῶν, τῶν φυέντων ἐκ τῆς γῆς ὅτε ὁ Κάδμος (ἴδ.) ἔσπειρε τοὺς ὀδόντας τοῦ δράκοντος ὃν ἐφόνευσεν ἐν Θήβαις ('Απλλδ. Γ, 4, 1).

Πελωρὶς, (Θουκ. Δ, 25. — Cic. Verr. V, 3), ἡ Πελωριὰς τὸ βορειανατολικὸν ἀκρωτήριον τῆς Σικελίας, βορειανατολικῶς τῆς Μεσσήνης, εἰς τὸν Ἰταλοσικελικὸν πορθμὸν, περὶ οὗ ἐλέγετο ὅτι οὕτως ὠνομάσθη κατὰ τὸν ναύκληρον τοῦ Ἀννίβα,

ὃν οὗτος δῆθεν ἐν ὀργῇ ἐνταῦθα ἐφόνευσε καὶ ἐνεταφίασε. Πιθανῶς ἡ λέξις ἦν ἁπλῶς Ἑλληνικὴ «πελωρία ἄκρα». Ἐπὶ τῆς ἄκρας ὑπῆρχε ναὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ φάρος, ἐξ οὗ καὶ νῦν ἔτι καλεῖναι Capo di Faro (Στρδ. Γ, 171.—Διόδ. Δ, 83).

Πέλωρος, ἰδ. Πελωρίς.

καὶ τῆς Ὀτρήρας, βασιλίσσης τῶν Ἀμαζόνων· ἦλθεν ἐπὶ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου εἰς ἐπικουρίαν τῶν Τρώων καὶ ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως, κατακυριευθέντος ὑπ' ἔρωτος πρὸς τὴν νέαν καὶ ὡραίαν ἡρωΐδα ὅτε εἶδεν αὐτὴν ἐκπνέουσαν(Luint. Smyrn. I. — Iust. II, 4.—Ov. Her. XXI, 118.— Virg. Æ. I.

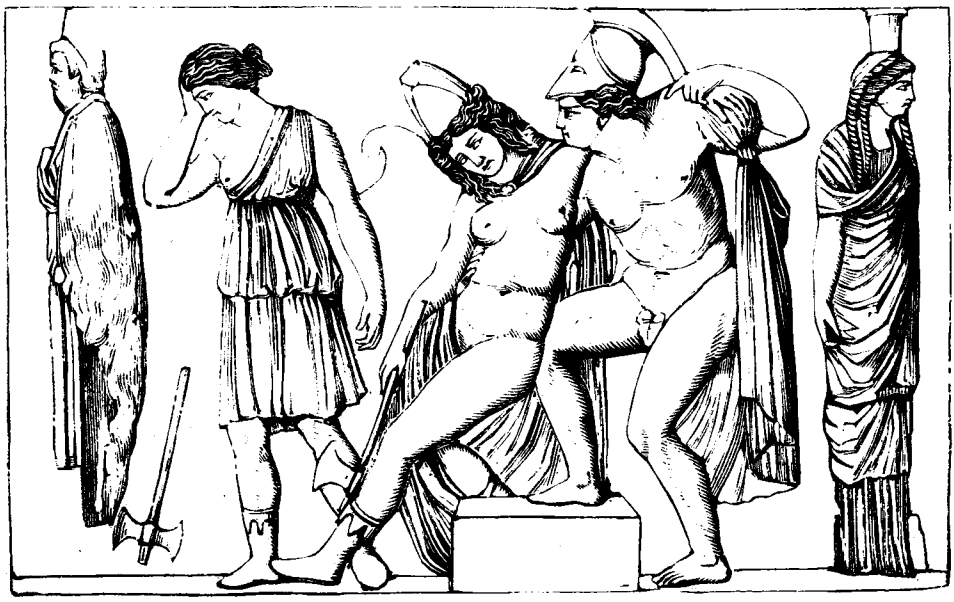

Πενέσται, ἐν Θεσσαλίᾳ, οἱ μετὰ τὴν ὑπὸ ξένων κατάκτησιν τῆς χώρας ἐμπαραμείναντες ὑπὸ ὅρους τινὰς, ὡς οἱ Εἵλωτες ἐν Λακωνίᾳ, ἀρχαῖοι τῆς χώρας κάτοικοι, ὅθεν λέγεται ὅτι τὸ πρῶτον Μενέσται ἐλέγοντο, καὶ εἶτα ἡ λέξις εἰς Πενέσται μετετράπη (Ἀρχίμχ. ἐν Ἀθην. ΣΤ, 264), ἐκ τοῦ πένεσθαι, ἢ τοῦ πονεῖν (ἐργάζεσθαι), διότι οὗτοι ἦσαν οἱ ἐπὶ φόρῳ τοὺς κλήρους τῶν κατακτητῶν ἐργαζόμενοι, καὶ πολλοὶ ἐγίνοντο καὶ ἐκείνων πλουσιώτεροι (Ἰδ. καὶ Θουκ. Α, 12. — Ἡρδ. Ζ, 132). Ἐνίοτε δὲ, ὡς καὶ οἱ Εἵλωτες, συνώδευον τοὺς κυρίους αὐτῶν καὶ εἰς τὸν πόλεμον, καὶ ἐμάχοντο ἔφιπποι (Δημοσθ. κ. Ἀρστγ. 687). Ἐκαλοῦντο δὲ καὶ λάτρεις, καὶ Θεσσαλοκέται.

Πενθεσίλεια, θυγάτηρ τοῦ Ἄρεως καὶ τῆς Ἀμαζόνος Ὀτρήρας, βασιλίσσης τῶν Ἀμαζόνων· ἦλθεν ἐπὶ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου εἰς ἐπικουρίαν τῶν Τρώων καὶ ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως, κατακυριευθέντος ὑπ' ἔρωτος πρὸς τὴν νέαν καὶ ὡραίαν ἡρωΐδα ὅτε εἶδεν αὐτὴν ἐκπνέουσαν(Luint. Smyrn. I. — Iust. II, 4.—Ov. Her. XXI, 118.— Virg. Æ. I. 490). Ἡ εἰκὼν, παριστῶσα τὸν Ἀχιλλέα θέλοντα ν' ἀνεγείρῃ καὶ ὑποστηρίξῃ τὴν τρωθεῖσαν Πενθεσίλειαν, ἐστὶν ἐξ ἀναγλύφου σαρκοφάγου ἐκ Θεσσαλονίκης, ἤδη ἐν τῷ μουσείῳ τῶν Παρισίων.

Πενθεὺς, υἱὸς τοῦ Ἐχίωνος καὶ τῆς Ἀγαύης, θυγατρὸς τοῦ Κάδμου, διάδοχος τοῦ πενθεροῦ του εἰς τὸν θρόνον τῶν Θηβῶν. Ἠθέλησε ν' ἀπαγορεύσῃ εἰς τὰς γυναῖκας τοῦ κράτους του τὴν λατρείαν τοῦ Διονύσου· ἀλλ' ἀπαντήσαντα ποτὲ εἰς τὰ ὄρη θίασον Μαινάδων, ἡ μήτηρ του Ἀγαύη, μετ' αὐτῶν συγκαταριθμουμένη, καὶ ἐν τῇ ἐκβαχεύσει της ἐκλαβοῦσα αὐτὸν ὡς θηρίον ἢ ἔλαφον, τὸν ἐφόνευσε καὶ τὸν κατεσπάραξε μετὰ τῶν ἄλλων Μαινάδων, ἰδίως τῶν ἀδελφῶν της Ἰνοῦς καὶ Αὐτονόης (Εὐρπ. Βάκχ. 1142.—Ov. Met. III, 513).

Πενθίλος, υἱὸς τοῦ Ὀρέστου καὶ Ἑριγόνης, τῆς θυγατρὸς τοῦ Αἰγίσθου, ἐγκαταλείψας τὸν πατρικὸν θρόνον ἐπὶ τῆς εἰσβολῆς τῶν Δωριέων εἰς Πελοπόννησον, καὶ ὁδηγήσας ἀποικίαν Αἰολέων εἰς Θράκην (Στρβ. ΙΓ.—Παυσ. Γ, 18).

Πενία, προσωποποίησις τῆς πτωχίας. Κατ' Ἀριστοφάνην (Πλοῦτ. 415), ἡ ἀντιπρόσωπος κοινωνικῆς τάξεως μέσης, ἀπόρου, ἀλλ' ἰσχυρᾶς καὶ εὐρώστου· κατὰ μῦθον δέ τινα παρὰ Πλάτωνι (Συμπ. σ. 203), ἔτεκε, κατὰ τὴν γενέθλιον ἡμέραν τῆς Ἀφροδίτης, ἐκ τοῦ Πόρου, θεοῦ τῆς εὐπορίας, καὶ υἱοῦ τῆς Μήτιος, τὸν Ἔρωτα. Ἐλέγετο καὶ ἐφευρέτις τῶν τεχνῶν καὶ τῆς βιομηχανίας (Θεόκρ. ΚΑ, 1. — Plaut. Stich. I, 3, 23).

Πενταετηρὶς, τὸ ἥμισυ τῆς ἐννεαετηρίδος (ἴδ.), ἥτις ἦν ἡ ἀρχαιοτάτη χρονολογικὴ μονάς· ἔκτασις χρονικὴ περιλαμβάνουσα τέσσαρα ἔτη, δι' ὃ καὶ τετραετηρὶς προσέτι ἐλέγετο.

Πένταθλον, ἀγὼν οὗ ἡ ἐπίνοια ἀπεδίδετο εἰς τὸν Πηλέα (Σχλ. Πινδ. Νεμ. Ζ, 9), καὶ εἰς ὃν ὁ Περσεὺς ἐλέγετο φονεύσας τὸν Ἀκρίσιον (Ἀπλλδ. Β, 4. 4)· ἀλλ' ἀληθῶς μεταγενεστέρως προστεθὲν, ἐθεωρεῖτο ὡς τὸ πληρέστερον τῶν ἀγωνισμάτων (Ἡρδ. Θ, 33. — Παυσ. Γ, 116). Περιελάμβανε δ' ὁμοῦ τὸ ἅλμα, τὸν δρόμον (στάδιον ἢ δίαυλον), τὸν δίσκον, τὸ ἀκόντιον καὶ τὴν πάλην (Σχλ. Πλτ. Ἀντερ. 135. — Σιμνδ. ἐν Ἀνθλ. Τ. Β. Σ. 626), ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἀσκούμενα, καὶ ὁ εἰς πάντα ἀνεξαιρέτως νικήσας ἦν ὁ νικητής. Εἰσήχθη δ' ὁ σύνθετος οὗτος ἀγὼν εἰς τὰ Ὀλύμπια τῇ 18 Ὀλυμπιάδι. Τῇ 38 Ὀλυμπιάδι ἐτελέσθη ἐν Ὀλυμπίᾳ καὶ πένταθλον παίδων, ἀλλὰ μόνον ἅπαξ (Παυσ. Ε, 911).

Πένταθλος, ὁ πένταθλον ἀγωνιζόμενος, ἢ ὁ εἰς αὐτὸ νικητής.

Πεντακοσιομέδιμνοι, κατὰ τὴν νομοθεσίαν τοῦ Σόλωνος ἡ ἀνωτάτη τάξις τῶν πολιτῶν ἐν Ἀθήναις, ὑπὸ οἰκονομικὴν καὶ φορολογικὴν ἔποψιν, ἡ τῶν τοὐλάχιστον 500 μεδίμνους ξηρῶν, ἢ 500 μετρητὰς ὑγρῶν προϊόντων ἐκ τῶν κτημάτων αὐτῶν καρπουμένων (Πλούτ. Σόλ. ΚΓ.).

Πεντάλεθοι, τὸ παίγνιον οἱ ἀστράγαλοι, διότι διὰ πέντε ἀστραγάλων ἢ λιθαρίων ἐπαίζετο (Πολδ. Θ, 7), ὡς τὸ παρ' ἡμῖν πεντώβολον, ὃ ἴσως ἦν αὐτὸ τὸ πεντα λιθίζειν, καθ' ὅσον εἰς αὐτὰς τὰς βαθμίδας τοῦ Παρθενῶνος εὑρέθησαν κατὰ τὴν ἀνασκαφὴν αὐτοῦ ἐγγεγλυμμένα τοιαῦτα σχήματα πεντωβόλων, βεβαίως κἂν ἀρχαιότερα τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ὁ ναὸς περιῆλθεν εἰς ξένην κυριαρχίαν.

Πεντάπολις. Διάφοροι ὑπῆρχον ἐν τῇ ἀρχαιότητι πενταπόλεις, ἤτοι συστήματα ἐκ πέντε πόλεων πολιτικῶς ἡνωμένων, ὡς 1) ἡ Κυρηναϊκὴ ἐν Λιβύῃ, περιέχουσα τὴν Κυρήνην, τὴν Βερενίκην, τὴν Ἀρσινόην, τὴν Πτολεμαΐδα καὶ τὴν Ἀπολλωνίαν.—2) Ἡ ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ χώρα τῶν Δωριέων, ἧς αἱ πόλεις ἦσαν ἡ Λίνδος, Ἰάλυσος, Κάμιρος, Κὼς, Κνίδος. Πρὶν Ἑξάπολις (Ἡρδ. Α, 144).—3) Ἡ τοῦ Ἰορδάνου ἐν Παλαιστίνῃ, περιέχουσα τὰ Σόδομα, τὰ Γόμορα, τὴν Ἀδαΐμ, τὴν Σεβαΐμ, τὴν Σοὰρ, ἐξ ὧν αἱ τέσσαρες πρῶται ἀπετεφρώθησαν, ἡ δὲ τελευταία διετηρήθη χάριν τοῦ Λώτ.

Πεντάσπαστος, τροχαλία ἔχουσα πέντε κυλίνδρους πρὸς ὕψωσιν βαρέων σωμάτων, ὡς ὑπῆρχε καὶ μικροτέρα, ἡ τρίσπαστος, κατὰ τὴν εἰκόνα.

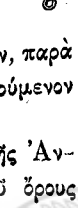

Πεντέλεια, ὄρος ἐν Ἀρκαδίᾳ, ἡ πρὸς νότον ἐπέκτασις τῶν Ἀροανίων ὀρέων, ἐξ οὗ, πρὸς δυσμὰς, πηγάζει ὁ Λάδων. Πρὸς βορρᾶν, παρὰ τῷ Φενεῷ, εἶχε χωρίον ὀχυρὸν, καλούμενον Πεντέλειον.

Πεντέλη, ἐν Ἀττικῇ δῆμος τῆς Ἀντιοχίδος φυλῆς (Στφ. Βυζ.), ἐπὶ τοῦ ὄρους Βρυλησσοῦ, τοῦ κατ' αὐτὸν μετονομασθέν-

τος (Παυσ. Α, 32) καὶ ἔτι καλουμένου Πεντελικοῦ, εἰς τὴν θέσιν τοῦ νῦν μοναστηρίου, οὐ μακρὰν τῶν πλουσίων λατομείων μαρμάρου.

Πεντηκόνταρχος, ὁ πλοίαρχος πεντηκοντόρου (ἴδ.), καὶ ὁ ἀρχηγὸς σώματος πεντήκοντα στρατιωτῶν (Πολβ. Α, 2. — Πολδ. Α, 119. — Ξνφ. — Ἀθην.).

Πεντηκόντορος, ναῦς μακρὰ φορτηγὸς μάλιστα, ἢ ὁλκὰς ἔχουσα πεντήκοντα

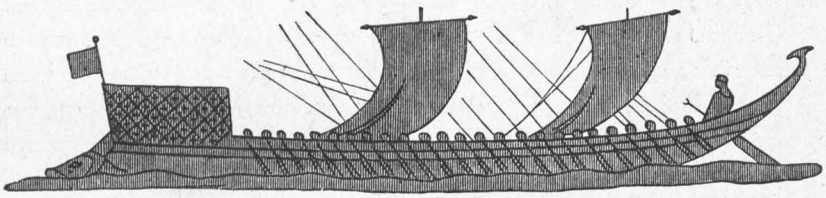

ἐρέτας ἢ κωπηλάτας (Εὐρπ. Ἑλ. 1548).

Πεντηκοστή, φόρος ἐκ 2 %, ἐπιβαλλόμενος ἐν Ἀθήναις εἰς τὰ εἰσαγόμενα καὶ ἐξαγόμενα ἐμπορεύματα, εἰσπραττόμενος δὲ ὑπὸ τῶν πεντηκοντολόγων, οἵτινες καὶ ἀπογραφὴν ἐτήρουν τῶν εἰσπραττομένων. Τὸ καταβάλλειν τὸν φόρον τοῦτον ἐλέγετο πεντηκοστεύεσθαι. Παρὰ τῶν ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειαν τῆς βουλῆς διατελούντων ὠνητῶν ἠγόραζον τὴν πεντηκοστὴν οἱ πλειοδοτοῦντες τελῶναι λεγόμενοι, πολλάκις συνεταιριζόμενοι ὑπὸ ἕνα ἀρχιτελώνην ἢ ἀρχώνην, ὅστις καὶ ἐγγύησιν ὤφειλε νὰ δίδῃ (Δμσθ. κ. Τιμκρ. 713, Κ. Μηδ. 538. κ. Λακρ. 932. π. Φορμ. 909. — Ἀνδκ. π. Μυστ. ΙΖ). Τοῦ δὲ σίτου ἡ πεντηκοστὴ (διότι ἐξαγωγὴ αὐτοῦ δὲν ἐπετρέπετο) ἐξεμισθοῦτο ἰδιαιτέρως (Δμσθ. κ. Νεαίρ. 1353. π. Λάκρ. 941), ὡς ἴσως καὶ ἄλλα τέλη (Αἰσχ. κ. Τμρχ. 16).

Πεντηκοστήρ, ἐν Σπάρτῃ ὁ διοικῶν Πεντηκοστύν, τὸ ἥμισυ τοῦ λόχου, διαιρουμένην εἰς 2 ἐνωμοτίας (Ξνφ. Ἑλλ. ΣΤ, 1, 1).

Πεντήρης, πλοῖον πολεμικὸν, μεῖζον τῆς τριήρους, πέντε ἔχον ἐπαλλήλους σειρὰς κωπῶν, ἐν χρήσει μᾶλλον ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις, καὶ παρὰ Ῥωμαίοις ἰδίως ἐπὶ τοῦ δευτέρου καρχηδονικοῦ πολέμου.

Πεπάρηθος, μία τῶν Κυκλάδων, πρὸς τῇ Θεσσαλίᾳ, ἀνατολικῶς τῆς νήσου Σκιάθου, μετὰ μιᾶς ὁμωνύμου καὶ δύο ἄλλων πόλεων, τῆς Πανόρμου καὶ τῆς Σελινοῦντος, παράγουσα ἄφθονον καὶ ἄριστον οἶνον. Τῷ 342 π. Χ., οἱ Πεπαρήθειοι, προτροπῇ τῶν Ἀθηναίων, προσέβαλον τὴν Ἁλόνησον· τότε δὲ Φίλιππος ὁ Μακεδὼν, πρὸς τιμωρίαν αὐτῶν ἐπιπεσὼν, ἐλεηλάτησε τὴν νῆσόν των (Ὁμ. Ὕμν. Α, 39. — Δμσθ. π. Στφ. 248). Νῦν Σκόπελος.

Πέπλος, ὕφασμα κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον εὐρὺ, ὃ αἱ γυναῖκες κυρίως ἔφερον ὑπὲρ τὴν λοιπὴν ἐνδυμασίαν, συνήθως ὑπὲρ τὸν ἀριστερὸν ὦμον ἐμπορπῶσαι αὐτὸ οὕτως, ὥστε νὰ μένῃ γυμνὸς ὁ δεξιὸς ὦμος μετὰ τοῦ δεξιοῦ βραχίονος (Εὐστθ. εἰς Ὁμ. Ὀδ. Σ, σελ. 1847), μακρὸς δὲ παρὰ ταῖς ἐπισήμοις καὶ εὐπόροις γυναιξὶν, ἃς ἑλκεσιπέπλους καὶ ταυπέπλους λέγει ὁ Ὅμηρος (Ἰλ. Ζ, 442. Ὀδ. Δ, 305). Πέπλον δ' ἔφερον ἐπίσης καὶ αἱ θεαὶ, παντοίων χρωμάτων καὶ καταποίκιλτον, ὡς κροκόπεπλος ἦν ἡ Ἠὼς (Ὁμ. Ἰλ. Θ, 1. Ψ, 227), μελάμπεπλος ἦν ἡ Νὺξ (Εὐρπ. Ἴων, 1150), καὶ παντοίας εἶχε παραστάσεις ἐμπεποικιλμένας ὁ πέπλος ὃν ἐν Ἀθήναις αἱ Ἐργαστίναι ἐξεργάζοντο καὶ κατ' ἔτος νέον προσέφερον εἰς τὴν παρθένον Ἀθηνᾶν (ἴδ. καὶ Εὐρπ. Ἴων.

1141.-1162). Ἐν Ἀσίᾳ καὶ οἱ ἄνδρες μνημονεύονται ὡς πέπλον φέροντες (Αἰσχλ. Πέρσ. 182. 474. 1030. 1064)· ἐνίοτε δὲ καὶ ἐν Ἑλλάδι (Εὐρπ. Ἴων, 1033. — Θεόκρ. Ζ, 17). Παρ' Ὁμήρῳ δ' ἐν γένει πέπλος ἐστὶ καὶ πᾶν ὕφασμα εὐρὺ χρησιμεῦον εἰς οἵαν δήποτε ἐπικάλυψιν, οἷον θρόνων, ἐπίπλων, κτλ. (Ἰλ. Ε, 194. Ὀδ. Η, 96).

Ἐκ ζωοφόρου τοῦ Παρθενῶνος.

Περαία, χώρα κειμένη πέραν ὕδατος, ὡς ἦν ἡ Περαία τῶν Ῥοδίων, ἀκτὴ τῆς Καρίας, 1500 σταδίων ἔκτασιν ἔχουσα, καὶ ἐν ἀρχαίοις ἤδη χρόνοις ὑπὸ τῶν Ῥοδίων καταληφθεῖσα ἀπέναντι τῆς νήσου των (Στρβ. ΙΑ, 490).—2) Ἡ Περαία Τενεδίων, ἀκτὴ τῆς Μυσίας, ἀπέναντι τῆς νήσου Τενέδου, μεταξὺ Σιγείου καὶ Ἀλεξανδρείας Τρωάδος (Στρβ. ΙΓ, 596).—3) Πόλις τῶν Μιτυληναίων, κατὰ τὴν ἀκτὴν τῆς Μυσίας, παρὰ τῷ Ἀδραμυττίῳ (Liv. XXXVII 22).—4) Ἡ πέραν τοῦ Ἰορδάνου Παλαιστίνη, ἰδίως τὸ μεταξὺ Ἰορδάνου πρὸς δυσμὰς, Πήλλας πρὸς βορρᾶν, τῆς Φιλαδελφίας καὶ Πετραίας Ἀραβίας πρὸς ἀνατολὰς, καὶ τῶν Μωαβιτῶν πρὸς νότον.

Περαιθηῖς, μία τῶν κωμῶν τῆς Ἀρκαδίας, ὧν οἱ κάτοικοι μετῴκησαν εἰς Μεγαλόπολιν. Κατὰ Παυσανίαν (Η, 3) Ἀπεραθηίς.

Πέραιθος, υἱὸς τοῦ Λυκάονος, δοὺς τὸ ὄνομα εἰς τὴν κώμην Περαιθηίδα (Παυσ. Η, 3).

Πέρατος, υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Καλχινίας, θυγατρὸς τοῦ Λευκίππου, πατὴρ δὲ τοῦ Πλημναίου, διαδεχθεὶς τὸν Λεύκιππον εἰς τὸν θρόνον τῆς Σικυῶνος (Παυσ. Β, 5).

Περγαμηνὴ (μεμβράνα ἢ διφθέρα), δέρμα προβάτειον, εἰς λεπτὸν ἐξεσμένον, καὶ ἐφ' οὗ ἔγραφον. Καθ' Ἡρόδοτον (Ε) ἡ διφθέρα ἐχρησίμευεν ὡς γραφικὴ ὕλη πρὸ τῆς ἐφευρέσεως τοῦ χάρτου· ἀλλὰ καὶ μετὰ ταύτην ἐξηκολούθησεν οὖσα ἐν χρήσει, καὶ ἐτελειοποιήθη ἰδίως ἐν Περγάμῳ ὑπὸ τῶν Ἀτταλιδῶν. Ἀποδίδεται δ' ἡ ἐκ νέου εἰσαγωγὴ αὐτῆς εἰς τὸν γραμματικὸν Κράτητα τὸν ἐκ Μαλλοῦ.

Πέργαμον, 1) ἴδ. Πέργαμος.—2) Πόλις τῆς Μυσίας, ἐν τῇ χώρᾳ Τευθρασίᾳ παρὰ τῷ ποταμῷ Καΐκῳ εἰς 20 σταδίων ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς θαλάσσης (Ξνφ. Ἀνδ. Ζ, 8, 8.—Στρβ. ΙΓ, 623.—Liv. XXXVII, 18), δεχομένῳ ἐκεῖ καὶ τοὺς ὁμόρρους Σελινοῦντα καὶ Κήτειον, εἰς κλῖμα λαμπρὸν καὶ

θέσιν κατάρρυτον. Ὑπὲρ τὴν πόλιν, εἰς κορυφὴν ἀπότομον, ὑπὲρ τὰ 300 μέτρα ὑψουμένην ὑπὲρ τὴν θάλασσαν, ἔκειτο ἡ Ἀκρόπολις. Οἱ Περγαμηνοὶ ἐθεωροῦντο ἀρκαδικῆς καταγωγῆς. Ἤρξατο δὲ μάλιστα ἀνθοῦσα ἡ πόλις ἐπὶ τῶν διαδόχων τοῦ Λυσιμάχου καὶ τοῦ Φιλεταίρου (283 π. Χ.), τοῦ ἱδρύσαντος ἰδιαίτερον Περγαμηνὸν κράτος,

σπουδαίως εἶτα αὐξηθὲν διὰ τῆς ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων εἰς τὸν Εὐμένην δωρεᾶς πολλῶν χωρῶν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Ὁ Εὐμένης ἐξέτεινε τὴν πόλιν, καὶ συνέλεξεν ἐκεῖ σπουδαίαν βιβλιοθήκην, παρ' ἣ συνέστη καὶ ἰδία γραμματικῶν σχολή, ἱδρυθεῖσα ὑπὸ τοῦ περιφήμου γραμματικοῦ Κράτητος τοῦ ἐκ Μαλ-

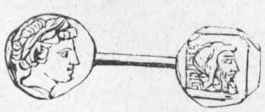

λοῦ (ἴδ.). Πόλις ἀξιόλογος ἔμεινε τὸ Πέργαμον καὶ ἀφ' οὗ τῷ 133, μετὰ τὸν θάνατον Ἀττάλου τοῦ Γ', μετέβη ὑπὸ τὴν Ῥωμην. Οἱ Ἀτταλίδαι εἶχον κατακοσμήσει αὐτὴν διὰ λαμπρῶν μνημείων. Ἰδίως θαυμάσιον ἔργον ἦν μέγιστος βωμὸς ἀνευρεθεὶς ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως, καὶ πέριξ ἔχων εἰς ὑπερ-

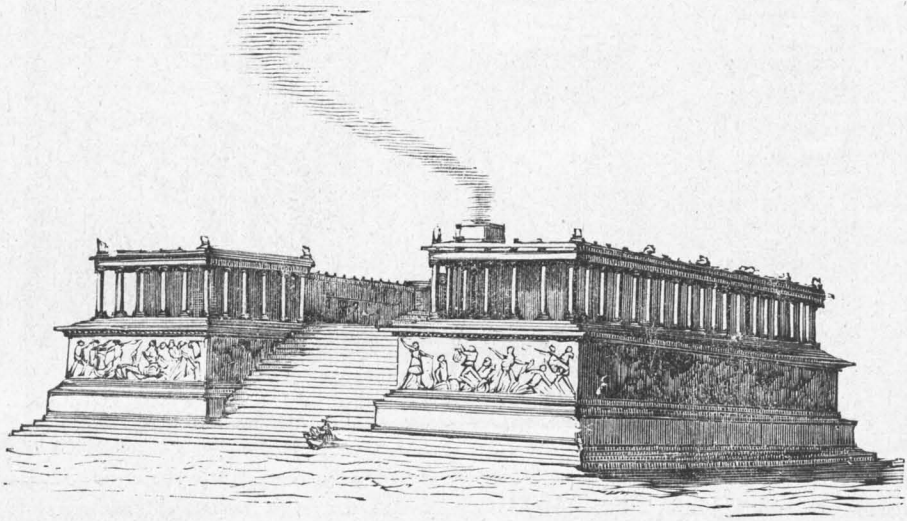

ανδρομήκη ἐξαίρετα ἀγάλματα περιγεγλυμμένην μεγίστην ζωοφόρον, παριστῶσαν Ἀμαζονομαχίαν, καὶ ἀπὸ τοῦ 1875 μετενεχθεῖσαν εἰς τὸ μουσεῖον τοῦ Βερολίνου. Ὑπῆρχε δ' ἐκεῖ καὶ ναὸς τοῦ Αὐγούστου, ῥυθμοῦ Κορινθιακοῦ, καὶ θέατρον, ἀμφιθέατρον, στάδιον, βασιλικὴ στοά, μεγαλοπρεπεῖς τάφοι κωνοειδεῖς. — Τὸ Πέργαμον ἐστὶ μία τῶν 7 ἐκκλησιῶν τῆς Ἀσίας, εἰς ἃς ἡ Ἀποκάλυψις ἀπευθύνεται. Ἐκεῖ δ' ἐγεννήθησαν ὁ Ἀπολλόδωρος, ὁ Γαληνὸς καὶ ὁ Ὀριβάσιος Pl. V, F 30, 33).

Πέργαμος (ἡ), 1) ἀκρόπολις τοῦ Ἰλίου ἐν τῇ Τρωϊκῇ, μετὰ μεγαλοπρεποῦς ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος (Ὁμ. Ἰλ. Δ, 508. Ε, 446). Μεταγενεστέρως Πέργαμον καὶ Πέργαμα (τὰ) (Ἡρδ. Ζ, 43. — Σφκλ. — Εὐριπ. Ἰφγ. Αὐλ. 552). — 2) Φρούριον τῆς Πιερίας ἐν Μακεδονίᾳ, ἐπὶ τοῦ Στρυμονικοῦ κόλπου (Ἡρδ. Ζ, 112). — 3) Πόλις τῆς Κρήτης πρὸς τὰ δυτικὰ καὶ τὴν Κυδωνίαν, ἔνθα ἀπεβίωσεν ὁ νομοθέτης τῆς Σπάρτης Λυκοῦργος (Πλούτ. Λυκ. ΛΒ). — 4) Υἱὸς

τοῦ Πύρρου, υἱοῦ τοῦ Ἀχιλλέως καὶ τῆς Ἀνδρομάχης, ἐξ Ἠπείρου μεταβὰς εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, καὶ οἰκοδομήσας ἐκεῖ τὴν πόλιν Πέργαμον (Παυσ. Α, 11).

Περγασή, δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἀνήκων τῇ Ἐρεχθηίδι φυλῇ. Διηρεῖτο εἰς καθύπερθεν καὶ ὑπένερθεν, καὶ ἔκειτο οὐ μακρὰν τῶν Ἀθηνῶν (Ἀρστφ. Ἱππ. 321).

Πέργασος, πατὴρ τοῦ Δημοκόοντος (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 535).

Πέργη, ἐπίσημος πόλις τῆς Παμφυλίας ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ, κατὰ τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ Κέστρου ποταμοῦ, εἰς ἀπόστασιν 60 σταδίων ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν αὐτοῦ, ὄντος μέχρις αὐτῆς πλωίμου. Τούτου ἕνεκα ἦν καὶ πόλις ἐμπορική. Ἦν πατρὶς τοῦ μεγάλου μαθηματικοῦ Ἀπολλωνίου. Ἐνταῦθα ὁ Ἀπόστολος Πέτρος τὸ πρῶτον ἀπέβη εἰς τὴν Ἀσίαν. Ἔκειτο δὲ πλησίον τῆς πόλεως περίφημος ναὸς τῆς Ἀρτέμιδος (Στρ. ΙΔ, 667). Σώζονται δ' ἐπιφανῆ τοῖς ἀρχαίας πόλεως ἐρείπια εἰς ἀπόστασιν 3 μιλίων βορειοδυτικῶς τῆς Ἀτταλείας.

Περδίκκας. Διάφοροι βασιλεῖς τῆς Μακεδονίας ἔφερον τὸ ὄνομα τοῦτο. 1) Περδίκκας Α, ὁ ἱδρυτὴς τοῦ κράτους, ἐκ τῆς ἀργείας φυλῆς τῶν Τεμενιδῶν καταγόμενος (Ἡρδ. Η, 137-139), μετὰ δύο δ' εἰς Ἰλλυρίαν καταφυγόντων ἀδελφῶν του ἐλθὼν εἰς Μακεδονίαν, καὶ ἐκεῖ ἀναλαβὼν τὴν ἀρχὴν περὶ τὰ 700 π. Χ. Κατ' ἄλλους δὲ, διεδέχθη μόνον τὸν ἱδρυτὴν τοῦ βασιλείου, ὅστις ἐλέγετο Κόρανος (Just. VII, 2).—2) Περδίκκας Β, υἱὸς τοῦ Ἑλληνοφίλου Ἀλεξάνδρου, διαδεχθεὶς αὐτὸν ἀποθανόντα, τῷ 454, κατ' ἀρχὰς μὲν πιθανῶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν του Ἀλκέτα καὶ Φιλίππου, εἶτα δὲ μόνος (436-413). Πολλοὶ τοῦ θρόνου ἀπαιτηταὶ, καὶ αἱ κατὰ τὴν παραλίαν κατακτήσεις τῶν Ἀθηναίων ἐδυσχέραναν τὴν κυβέρνησίν του· ἀλλὰ δι' ἐπιδεξίου καὶ ἀλλοπροσάλλου πρὸς τὰς τὰς φατρίας συμπεριφορᾶς κατώρθωσε νὰ σώσῃ τὴν ἰσχύν του καὶ ἐξασφαλίσῃ αὐτήν. Καὶ διενήργησε μὲν ν' ἀποσπασθῇ ἡ Ποτίδαια ἀπὸ τῶν Ἀθηνῶν, ἀλλ' οὐχ ἧττον ἠναγκάσθη νὰ συνομολογήσῃ συμμαχίαν μετὰ τῶν Ἀθηναίων (Θουκ. Β, 20). Μετ' οὐ πολὺ πάλιν ὅμως κατώρθωσε νὰ τοὺς καταρραδιουργήσῃ, καὶ ν' ἀποσπάσῃ ἀπ' αὐτῶν τὸν Σιτάλκην (Θουκ. Β, 95-100). Τῷ δὲ 424 ἐκηρύχθη ἀναφανδὸν ὑπὲρ τῆς Σπάρτης, καὶ ὑπεστήριξε τὸν Βρασίδαν. Ἀλλὰ καὶ τούτου πιστὸς σύμμαχος δὲν ἐδείχθη, καὶ ἔκτοτε συνεχῶς πάλιν μετέπεσεν ἀπὸ κόμματος εἰς κόμμα (Θουκ. Δ, 78. Ζ, 9). — 3) Περδίκκας Γ', υἱὸς Ἀμύντα Β', πρεσβύτερος ἀδελφὸς τοῦ Φιλίππου, φονεύσας Πτολεμαῖον τὸν Ἀλωρίτην, ἀνέλαβε τὴν κυβέρνησιν 365-360 π. Χ., καὶ ἔπεσε μαχόμενος κατὰ τῶν Ἰλλυριῶν (Just. VII, 5).—4) Εἷς τῶν διαδοχων, ἐκ τῆς Ὀρεστίδος χώρας καταγόμενος, ἀλλὰ συγγενὴς τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας. Διεκρίθη τὸ πρῶτον εἰς τῶν Θηβῶν τὴν κατάκτησιν, παρηκολούθησεν ἔπειτα Ἀλέξανδρον τὸν Μέγανὼς σωματοφύλαξ αὐτοῦ, καὶ συνεπολέμησεν ἐν Γρανικῷ, Ἰσσῷ καὶ Γαυγαμήλοις (Ἀρρ. Α, 14. Β, 8. Γ, 11. ΣΤ, 6)· ἐπὶ δὲ τῆς ἐκστρατείας κατὰ τῶν Ἰνδιῶν διῴκει τμῆμα τῆς φάλαγγος καὶ ἐδείχθη ἀνδρεῖος, ὅλως τῷ Ἀλεξάνδρῳ ἀφωσιωμένος, καὶ ἐν πᾶσι πιστὸς εἰς αὐτόν. Ἀποθνήσκων δ' ὁ Ἀλέξανδρος, τῷ ἔδωκε τὸν δακτύλιόν του, εἰς δεῖγμα τῆς ἐμπιστοσύνης ἣν ἔτρεφε πρὸς αὐτὸν (Just. 1Β, 15.—Curt. Χ, 4). Οἱ διοικηταὶ τοῦ στρατοῦ, συνεννοηθέντες τότε μετὰ τῆς φάλαγγος ἦν ὁ Μελέαγρος καὶ ἄλλοι ἀρχηγοὶ εἶχον ἐξερεθίσει κατὰ τοῦ ἐξ εὐγενῶν συγκειμένου ἱππικοῦ, καὶ ἀποφασίσαντες ν' ἀνακηρυχθῶσι βασιλεῖς ὁ Ἀρριδαῖος, καὶ ὁ εἰσέτι ἀγέννητος υἱὸς τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐκ τῆς Ῥωξάνης, κατέστησαν τὸν Περδίκκαν ἐπιμελητὴν τῆς βασιλείας, καὶ διένειμαν τὰς ἐπαρχίας τοῦ κράτους εἰς τοὺς διαφόρους τοῦ Ἀλεξάνδρου στρατηγούς, ὅπως ὑπ' αὐτῶν διοικῶνται. Τότε δ' ὁ Περδίκκας, τὸν Ἀρ-

ριδαῖον συλλαβών, ἐθανάτωσεν αὐτὸν μετὰ τριακοσίων ὀπαδῶν του, καὶ ἐπροσπάθησε νὰ ἐξασφαλίσῃ ἑαυτῷ πάντα τὰ δικαιώματα ἃ τῷ παρεῖχεν ἡ νέα του θέσις, καὶ ἐγκατέστησε τὸν Σέλευκον ὡς χιλίαρχον. Τὰ μεγάλα σχέδια τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐγκαταλείψας, περιωρίσθη εἰς τὸ νὰ καταπνίξῃ διὰ τοῦ Πύθωνος τὴν ἐπανάστασιν τῶν κατὰ τὴν ἄνω Ἀσίαν Ἑλληνικῶν ἀποικιῶν. Νυμφευθεὶς δὲ Νικαίαν, τὴν θυγατέρα τοῦ Ἀντιπάτρου, πρωτίστην μέριμναν εἶχε νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ὑπερτάτην ἀρχήν του. Ἀλλ' οἱ λοιποὶ ἀρχηγοὶ ἀντέπραττον αὐτῷ, ἀφορῶντες εἰς ἀνεξαρτησίαν. Μόνος ὁ Εὐμένης ἔμεινε πιστὸς εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τὸν οἶκον τοῦ Ἀλεξάνδρου, δι' ὃ καὶ ὁ Περδίκκας διέταξε τὸν Ἀντίγονον νὰ κατακτήσῃ ὑπὲρ τοῦ Εὐμένους τὴν Καππαδοκίαν καὶ τὴν Παφλαγονίαν. Ἀλλ' ὁ Ἀντίγονος παρήκουσε, καὶ ὁ Περδίκκας ἐβιάσθη νὰ ἐπιχειρήσῃ ὁ ἴδιος τὴν κατάκτησιν (Πλουτ. Εὐμ. Γ. — Just. XIII 6). — Προσεκλήθη ἑπομένως ὁ Ἀντίγονος πρὸ μακεδονικοῦ δικαστηρίου διὰ τὴν ἀπείθειάν του, δὲν προσῆλθεν ὅμως ἀλλ' ἔφυγεν εἰς τὴν Εὐρώπην, καὶ ἐκεῖ συνεμάχησε κατὰ τοῦ Περδίκκου μετὰ τοῦ Κρατεροῦ καὶ τοῦ Ἀντιπάτρου, οἷς συνέπραξε καὶ ὁ Πτολεμαῖος. Τότε ὁ Περδίκκας, διαζευχθεὶς τὴν Νικαίαν, ἐνυμφεύθη τὴν Κλεοπάτραν, θυγατέρα τοῦ Φιλίππου, ἥτις ὅμως ἔφθασε μόνον μετὰ τὴν ἐν Ἀσίᾳ καταστροφήν του. Ἀναθεὶς δὲ τὸν ἐν Ἀσίᾳ πόλεμον εἰς τὸν Εὐμένην, αὐτὸς ἐστράφη κατὰ τοῦ Πτολεμαίου, ὅστις εἶχε διὰ συνέσεως καὶ πραότητος ἤδη στερεωθῆ ἐν Αἰγύπτῳ καὶ κερδήσει τὰς συμπαθείας πολλοῦ μέρους τοῦ μακεδονικοῦ στρατοῦ, ἐν ᾧ ἐξ ἐναντίας τοῦ Περδίκκου ἡ ὑπεροψία καὶ ἡ ὑπερβολικὴ αὐστηρότης τὴν δυσαρέσκειαν ἐξήγειρον κατ' αὐτοῦ. Ἐκ Δαμασκοῦ μετέβη μετὰ τῶν δύο συμμάχων του βασιλέων εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἐστρατοπέδευσεν εἰς Ἡλιούσιον. Ἀποτυχὼν δὲ νὰ ἐκβιάσῃ διὰ τῶν ὅπλων τὴν ὑπέρβασιν τοῦ Νείλου, κατώρθωσε μόνον παρὰ τῇ Μέμφιδι νὰ διαβῇ μετὰ μέρους τοῦ στρατοῦ του ἕνα τῶν ἀβαθεστέρων βραχιόνων τοῦ ποταμοῦ· ἀλλ' ἡ ἄμμος μετακινηθεῖσα διὰ τῆς συμπατήσεως, ἐβάθυνε τὴν κοίτην, καὶ ἄνδρες περὶ τοὺς δισχιλίους ἐπνίγησαν. Ἠναγκάσθη ἑπομένως ν' ἀποστῇ τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ ν' ἀποσυρθῇ. Τότε στάσις ἐξερράγη ἐν τῷ στρατῷ, δυσηρεστημένῳ ἐκ τῶν τοσούτων κακοπαθειῶν, καὶ πολλοὶ τῶν ἀρχηγῶν, ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ Πύθωνος, τὸν ἐγκατέλιπον, οἱ δὲ μᾶλλον ἐξηρεθισμένοι εἰσώρμησαν εἰς τὴν σκηνήν του καὶ τὸν ἐφόνευσαν, τῷ 321 (Διόδ. ΙΗ, 36). Ἀφ' οὗ δ' ἐματαιώθησαν καὶ αἱ περὶ κανονισμοῦ τῆς ἀντιβασιλείας διαπραγματεύσεις μετὰ τοῦ Πτολεμαίου, ὁ στρατὸς ἀπεσύρθη ὀπίσω εἰς τὴν Ἀσίαν (Διόδ. ΙΖ, 17. ΙΗ, 4).

Περδίξ, ἀδελφὴ τοῦ Δαιδάλου, μήτηρ τοῦ Τάλω (Ἀπλλδ. Γ, 15, 9). — Ὁ Ὀβίδιος (Met. VIII, 241) συγχέων, ἀποδίδει τὸ ὄνομα εἰς τὸν Τάλων.

Περεγρῖνος Πρωτεύς, κυνικὸς φιλόσοφος τῆς β' μ. Χ. ἑκατονταετηρίδος, ἐκ Παρίου τῆς Μυσίας, κατὰ τοῦ Ἑλλησπόντου τὴν εἴσοδον. Πλάνητα βίον ἄγων, μετέβη καὶ εἰς Παλαιστίνην πρὸς τοὺς Χριστιανούς, καὶ εἰς παντοίους διωγμοὺς ἐξετέθη. Τέλος δ' ἀποκατέστη εἰς Ἀθήνας, ἔνθα καὶ τὸν Αὖλον Γέλλιον, τὸν συγγραφέα τῶν Ἀττικῶν νυκτῶν, εἶχε μεταξὺ τῶν ἀκροατῶν του. Ἵνα δ' ἐφελκύσῃ τὴν κοινὴν προσοχήν, ἢ ἴσως ἐκ ζήλου πρὸς τὰς χριστιανικὰς ἀρχὰς ἃς ἐπρέσβευε, καὶ αἵτινες τότε ἔτι δὲν ἐννοοῦντο ἐν Ἀθήναις, κατεφέρετο κατὰ τοῦ τὰς Ἀθήνας εὐεργετοῦντος καὶ ὑπὸ πάντων ἀγαπωμένου Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ (Aul. Gell. XII, 11). Εἰς τὰ Ὀλύμπια, τῷ 163 μ. Χ., εἴτε ἐν ἐπιδείξει γοητειῶν, εἴτε ἀφρόνως ἐπιδιώκων γενικὸν θαυμασμόν, ἢ ἴσως καὶ ἐξ ἀπελπισίας διὰ τὴν ἐν Ἑλλάδι ἀποτυχίαν τῶν διδαχῶν του, ἐρρίφθη εἰς τὰς φλόγας καὶ κατεκάη. Ὁ σύγχρονός του Λου-

κιανὸς ἔγραψε διάλογον ἐπιγραφόμενον «περὶ τῆς Περεγρίνου τελευτῆς», ἐν ᾧ παριστᾷ αὐτὸν ὡς ψευδοφιλόσοφον, γόητα καὶ δεισιδαίμονα χριστιανόν. Αὐτοῦ λέγεται ὃν ἓν ἔργον φέρον ἐπιγραφὴν «ἐγκώμιον Πρωτέως τοῦ κυνὸς», ἀλλὰ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἀτοπως ἀποδιδόμενον εἰς αὐτόν.

Περεύς, υἱὸς τοῦ Ἐλάτου καὶ τῆς Λαοδίκης, θυγατρὸς τοῦ Κινύρα, ἀδελφὸς τοῦ Στυμφάλου (Παυσ. — Ἀπολλδ. Γ, 9, 1).

Περίακτος, μηχανὴ θεατρική, σχῆμα ἔχουσα πρίσματος τριγωνικοῦ, ἐφ' ἑκάστης δὲ πλευρᾶς ἄλλην ἔχουσα ἐπιγεγραμμένην παράστασιν· ὥστε δύο τοιαῦται ἑκατέρωθεν τῆς σκηνῆς ἑστημέναι, ὅταν ἐστρέφοντο, παρίστων μεταβολὴν τῆς σκηνογραφίας (Πολδ. Α, 126. — Vitr. V, 7). Ἴδ. Θέατρον.

Περίανδρος, 1) Ἡρακλείδης, υἱὸς Κυψέλου, γεννηθεὶς τῷ 668 π. Χ. τύραννος τῆς Κορίνθου, διαδεχθεὶς τὸν πατέρα του τῷ 628, καὶ ἀποθανὼν τῷ 584, εἰς ἡλικίαν ἐτῶν 84, ἀφ' οὗ ἐτυράννησεν ἐπὶ 44 ἔτη, εἰ καὶ ὑπάρχουσι χρονολογικαί τινες ἀντιφάσεις ὡς πρὸς αὐτόν. Εἶχεν, ὡς περιγράφεται, εὐρὺ τὸ πνεῦμα καὶ ὑψηλὴν τὴν διάνοιαν, ἣν ἀνδρεῖος ἐν πολέμοις καὶ συνετὸς ἐν τῇ διοικήσει, ἀλλ' ἐνταυτῷ φίλαρχος, ὑπὲρ τὸ συμφέρον τῆς πόλεως τὸ τῆς ἰδίας ἑαυτοῦ τυραννίδος τιθέμενος, δύσπιστος, καὶ εἰς μέτρα ἐνίοτε ἐκτρεπόμενος οὐχὶ πάντοτε ἴδια ἀνδρὸς μεγαλόφρονος. Φίλος τῶν φώτων καὶ τῶν τεχνῶν, περιγράφεται ὡς πάσης δεισιδαιμονίας ἀπηλλαγμένος, ὀλίγον ὑποκύπτων καὶ οὐχὶ λίαν πειθήνιος εἰς τὸν χαλινὸν τῆς συνειδήσεως, οὐδ' ἐπίσης λίαν εὐαίσθητος εἰς τῆς θρησκείας τὸν χαλινόν. Κατ' ἀρχὰς ἦρξεν ἠπιώτερον τοῦ πατρός του. Εἶτα ὅμως, εἰς τὰς συμβουλὰς Θρασυβούλου τοῦ τυράννου τῆς Μιλήτου πεισθείς, ἠθέλησε ν' ἀπαλλαγῇ τῶν πρώτων ἀνδρῶν ἐν τῇ χώρᾳ, καὶ κατέστη τραχὺς καὶ βίαιος, καὶ ἵνα ἐξαφανίσῃ τὰ ἐπείσακτα δωρικὰ ἤθη καὶ νόμιμα, ἀπηγόρευσε τὰ συσσίτια καὶ ἄλλα τῆς ἀρχαίας ἀγωγῆς. Προσέτι δὲ, παρὰ τὰς δημοκρατικὰς τοῦ πατρός του ἀρχάς, ἐξέβαλε τὸν λαὸν ἐκ τῆς πόλεως· ἀλλ' ἐνομοθέτησεν ἀφ' ἑτέρου διάφορα κατὰ τῆς ἀσωτίας καὶ τῆς πολυτελείας. Ὁ χαρακτήρ του βαθμηδὸν ἐτραχύνθη μέχρις ἐσχάτης ὠμότητος, καὶ παρεδόθη εἰς μέθην, οὐδ' ἔμεινεν ὑγιὴς τὰς φρένας. Πρὸς τὴν σύζυγόν του Μέλισσαν (ἢ Λυσίδην), θυγατέρα Προκλέους

τοῦ τυράννου τῆς Ἐπιδαύρου, προσηνέχθη τραχύτατα, καὶ ἐγένετο αἴτιος τοῦ θανάτου αὐτῆς. Προσκαλέσας δ' εἶτα εἰς τὴν ἑορτὴν τῆς Ἥρας τὰς ἐπισημοτέρας γυναῖκας τῆς Κορίνθου, ἐγύμνωσεν αὐτὰς καὶ κατέκαυσε πρὸς ἐξιλέωσιν τὰ ἐνδύματα καὶ εἴ τι πολύτιμον εἶχον. Περιεστοιχίζετο δ' ὑπὸ 600 σωματοφυλάκων, καὶ εἶχε τριήρεις, ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν θαλασσῶν. Καὶ ἠγάπα μὲν τὰς στρατιωτικὰς ἐπιδείξεις, ἀλλὰ πόλεμον φαίνεται ὅτι διεξήγαγε πρὸς μόνον τὸν πενθερόν του Προκλῆν, ὡς γενόμενος αἴτιος τοῦ θανάτου τῆς θυγατρός του. Ἐκ τῆς Μελίσσης εἶχε δύο υἱούς, τὸν Κύψελον καὶ τὸν Λυκόφρονα. Τούτους καλέσας παρ' ἑαυτῷ ὁ Προκλῆς, καὶ φιλοφρόνως ὑποδεξάμενος, τοῖς ὑπέδειξεν ὅτι ὁ φονεὺς τῆς μητρός των ἦν ὁ πατήρ των αὐτός. Καὶ ὁ μὲν Κύψελος ἦν ἧττον νοήμων· ἀλλ' ὁ Λυκόφρων ἔδωκεν ὀργῆς ζωηρότατα δείγματα, δι' ὃ ὁ Περίανδρος τὸν ἀπέβαλε τῆς οἰκίας, καὶ ἀνεκήρυξεν

αὐστηροτάτην ποινὴν κατὰ παντὸς ὅστις ἤθελε τὸν ὑπεδεχθῇ εἰς τὸν οἶκόν του ἢ τὸν προσομιλήσει. Οὕτως ὑπὸ πάντων ἀπωθούμενος, κατεσκήνου πλάνης ὁ Λυκόφρων καὶ ἐγκαταλελειμμένος εἰς τὰς στοάς. Τοῦτο ἐλύπησε τὸν πατέρα, δι' ὃ, προσελθὼν, τὸν προσεκάλεσε νὰ ἐπανέλθῃ πάλιν πλησίον του, ἀλλ' ἐκεῖνος τῷ ἀπήντησε μόνον ὅτι αὐστηρῶς θὰ τιμωρηθῇ διότι προσωμίλησε τὸν Λυκόφρονα. Ὁ πατὴρ λοιπὸν τὸν ἀπέπεμψεν εἰς Κέρκυραν, ἥτις τότε διετέλει ὑπὸ τὴν Κόρινθον, καὶ ἐκεῖ τὸν ἀφῆκεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη· τὸν δὲ Προκλῆν ἐνίκησε καὶ ἐζώγρησε. Μετὰ ἔτη ὅμως, γέρων ἤδη, καὶ βλέπων ἠρημωμένον τὸν οἶκόν του καὶ ἑαυτὸν διαδόχου ἐστερημένον, ἔπεμψε τὴν θυγατέρα του πρὸς αὐτὸν, ἵνα τὸν πείσῃ νὰ ἐπιστρέψῃ. Ἀλλ' ὁ Λυκόφρων ἠρνήθη νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Κόρινθον ἐν ὅσῳ ἦν ἐκεῖ ὁ φονεὺς τῆς μητρός του. Τότε ἐκήρυξεν ὁ Περίανδρος ὅτι καταλείπει τὸν θρόνον εἰς τὸν Λυκόφρονα, αὐτὸς δ' ἀποσύρεται εἰς τὴν Κέρκυραν. Οἱ Κερκυραῖοι ὅμως, ἐκ φόβου μὴ ἔλθῃ πρὸς αὐτοὺς, ἐδολοφόνησαν τὸν υἱόν. Ἀντεκδικούμενος δ' ὁ Περίανδρος, ἔπεμψε τριακοσίους παῖδας τῶν ἐπισημοτέρων οἴκων τῆς Κερκύρας εἰς Ἀλυάττην, τὸν βασιλέα τῆς Λυδίας, ἵνα κατὰ τὸ ἀνατολικὸν ἔθος ἀποτμηθῶσι. Καὶ τούτους μὲν ἔσωσαν οἱ Σάμιοι καὶ ἀπέδωκαν εἰς τὴν πατρίδα των· ὁ δὲ βασιλεὺς, ὃν ὡς τὸν πλουσιώτατον, σοφώτατον καὶ εὐδαιμονέστατον τῶν Ἑλλήνων ὕμνουν οἱ τότε σύγχρονοι ποιηταὶ, ἀπέθανε καταβεβλημένος ὑπὸ θλίψεως καὶ τύψεων τοῦ συνειδότος, καὶ μόνον ἐπ' ὀλίγα ἔτη διετήρησε μετ' αὐτὸν τὴν ἀρχὴν ὁ ἀνάξιος ἀνεψιός του Ψαμμήτιχος. Ἐπὶ τῶν τελευταίων ἔτι ἡμερῶν τῆς βασιλείας του οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ Μιτυληναῖοι ἐξελέξαντο αὐτὸν ὡς διαιτητὴν ἐπὶ τῆς ἀμφισβητήσεως ἣν εἶχον περὶ τοῦ Σιγείου, καὶ παρεδέχθησαν τὴν ἀπόφασίν του, καθ' ἣν ἑκάτεροι ὤφειλον νὰ διατηρήσωσιν ὅ,τι κατεῖχον. Οἱ Κορίνθιοι ἐπέγραψαν εἰς τὸ μνῆμά του ἐπιτάφιον (Διογ. Λαέρτ. Α, 7), ἐν ᾧ ὕμνουν τὴν σοφίαν αὐτοῦ καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν. — Ὁ Περίανδρος πολλὰ καὶ μεγάλα ἔπραξε πρὸς ἐμψύχωσιν τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς θαλασσοπλοΐας, ἔπεμψεν ἀποικίας, ἠνέωξε διώρυγας, καὶ τὸν ἰσθμὸν τῆς Κορίνθου ἐπεχείρησε νὰ διατάμῃ, ἀλλὰ τέλος ἀπέσχε τοῦ ἔργου. Ἐπροστάτευσε δὲ καὶ τὰ ἔργα τῆς διανοίας καὶ τέχνης, καὶ εἰς ἵδρυσιν μεγαλοπρεπῶν μνημείων ἔχαιρε, θεωρῶν αὐτὰ καὶ ὡς τρόπον τοῦ νὰ προμηθεύῃ ἐργασίαν εἰς τοὺς πτωχοὺς, καὶ νὰ φορολογῇ δὲ τοὺς πλουσίους. (Ἰδ. Ἀριων). Ὑπὸ τῶν ἀρχαίων μνημονεύεται ὡς εἷς τῶν ἑπτὰ σοφῶν, οὐχὶ ὅμως ὑπὸ πάντων. Ὁ Πλάτων (Πρωταγ. 743) οὐδόλως τὸν καταριθμεῖ μετ' αὐτῶν, ἄλλοι δ' ἄλλον ὁμώνυμόν του ἀντ' αὐτοῦ ἐκλαμβάνουσι (Ἰδ. Ἡρόδ. Α, 20. Γ, 48-51. Ε. 92, 6. 7).—2) Τύραννος τῆς Ἀμβρακίας, πιθανῶς σύγχρονος τοῦ Κορινθίου (Αἰλ. π. ἱ. ΙΒ, 35).

Περίαπις, θυγάτηρ τοῦ Φέρητος, μήτηρ τοῦ Πατρόκλου (Ἀπλλδ. Γ, 13, 8).

Περίβοια, 1) θυγάτηρ τοῦ Εὐρυμέδοντος, καὶ ἐκ τοῦ Ποσειδῶνος μήτηρ τοῦ Ναυσιθόου (Ὁμ. Ὀδ. Η,-56. — 2) Θυγάτηρ τοῦ Ἀκεσσαμενοῦ, σύζυγος τοῦ Ἀξιοῦ, μήτηρ τοῦ Πελάγονος, ἡγεμόνος τῶν Παιόνων (Ὁμ. Ἰλ. Φ, 141).—3) Θυγάτηρ Ἱπποδόου, σύζυγος Οἰνέως, μήτηρ τοῦ Τυδέως (Διόδ. Δ, 35.—Ἀπλλδ. Α, 18, 4). — 4) Θυγάτηρ τοῦ Ἀλκαθόου, ἔγγονος τοῦ Πέλοπος, γυνὴ τοῦ Τελαμῶνος, μήτηρ τοῦ Αἴαντος (Παυσ.—Ἀπλλδ. Γ, 12, 7). Παρὰ δὲ Πινδάρῳ καὶ Σοφοκλεῖ καλεῖται Ἐρίβοια, θυγάτηρ Πορθάονος, — 5) Γυνὴ Πολύβου, τοῦ βασιλέως τῆς Κορίνθου, ἡ ἀναθρέψασα τὸν ἀνευρεθέντα Οἰδίποδα, υἱὸν τοῦ Λαΐου (Ἀπλλδ. Γ, 5, 7). — 6) Μία τῶν Ναϊάδων, γυνὴ τοῦ Ἰκαρίου, μήτηρ τοῦ Θόαντος, Ἀλήτου, Δαμασίππου καὶ τῆς Πηνελόπης (Ἀπλλδ. Γ, 10, 6).

Περίβλημα, τὸ ἔνδυμα τῶν ἀνδρῶν

ὃ ἔφερον ὑπὲρ πάντα τὰ ἄλλα, ὡς αἱ γυναῖκες τὸν πέπλον. Ἦν ἐξ ἐρίου, τετράγωνον

1. 2.

ἢ ἐπίμηκες, ἐπιπορπούμενον κατὰ τὸν τράχηλον ἢ ὑπὲρ τὸν ὦμον, καὶ πτυσσόμενον ὑπὲρ τὸ σῶμα, κατὰ τὴν θέλησιν τοῦ φέροντος καὶ τὴν κατάστασιν τῆς ἀτμοσφαίρας, εἴτε 1) ἁπλῶς ἀπὸ τοῦ τραχήλου κρεμάμενον ὑφ' ὅλον τὸ σῶμα, εἴτε 2) ὑπὸ τὴν δεξιὰν μάλην, εἴτε 3) ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ ὤμου εἰς τὸν ἀριστερὸν ῥιπτόμενον.

3.

Περιβραχιόνιον, μέρος τοῦ ὁπλισμοῦ, καλύπτον τὸν βραχίονα ἀπὸ τοῦ ἀγκῶνος μέχρι τῆς χειρὸς, ἐν χρήσει μάλιστα παρὰ τοῖς Πέρσαις (Ξενφ. Κρπ. ΣΤ, 4, 2), εἶτα δὲ καὶ παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις μονομάχοις. Τὸ εἰκονιζόμενον εὑρέθη ἐν Πομπηΐᾳ, καὶ μετ' αὐτοῦ καὶ κρίκοι πρὸς ἀνάδεσιν αὐτοῦ.

Περιγόνη, θυγάτηρ τοῦ λῃστοῦ Σίνιδος, ὃν ἐφόνευσεν ὁ Θησεὺς, ἔσχεν ἐξ αὐτῆς υἱὸν τὸν Ἴαξον, καὶ τὴν ἐνύμφευσεν ἔπειτα μετὰ Δηϊονέως, τοῦ υἱοῦ τοῦ Εὐρύτου (Πλούτ. Θησ. Δ).

Περίδειπνον, δεῖπνον παρατιθέμενον μετὰ τὸν ἐνταφιασμὸν εἰς τοὺς συγγενεῖς τοῦ ἀποθανόντος ἐντὸς τῆς οἰκίας τοῦ ἐγγυτέρου ἐξ αὐτῶν (Δμσθ. π. στφ. 288). Ἡ εἰκὼν, ἀνάγλυφον ἐπιτύμβιον. Τὴν νεκρὰν ἀντιπροσωπεύει ἡ πρὸς ἀριστερὰ καθημένη.

Αἱ ἐπὶ τῆς ἄνω ταινίας γλυφαὶ παριστῶσιν, ὡς κοσμητικὰ αὐτῆς ἀντικείμενα, τὰ συνήθως ἐντιθέμενα εἰς τοὺς τάφους.

Περιδέραιον, τὸ περὶ τὸν λαιμὸν κόσμημα τῶν γυναικῶν.

Περίζωμα, ἡ ὀθόνη ἣν κρεμῶσιν ἀπὸ τῆς ὀσφύος εἰς τὸ ἔμπροσθεν μέρος τοῦ σώ-

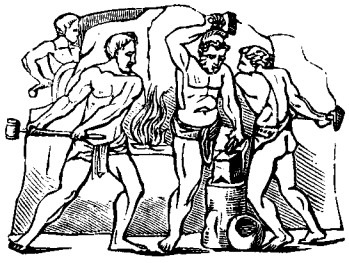

ματος οἱ μάγειροι, οἱ χειρονακτικῶς ἐργαζόμενοι, εἰς προφύλαξιν τῶν ἐνδυμάτων, ἢ ἐμ-

προσθέλλα (Ἀθήν. Z, σ. 290), ὡς φέρουσιν ἐν τῇ εἰκόνι οἱ σιδηρουργοὶ τοῦ Ἡφαίστου.

Περιηγητὴς, ὁ τοὺς ξένους περιάγων καὶ δεικνύων καὶ ἐξηγῶν αὐτοῖς τόπου τινὸς τὰ ἀξιοθέατα, ὁ παρὰ Σικελοῖς Μυσταγωγὸς λεγόμενος, πρὸ πάντων ὅτε ἡρμήνευε τὰ ἐγχώρια ἱερά. Περιηγητὴς δὲ ἦν καὶ αὐτὸς ὁ περιηγούμενος καὶ τὰς παρατηρήσεις αὐτοῦ καταγράφων, ὡς ἦν ὁ Διονύσιος κλπ.

Περιήρης, 1) υἱὸς τοῦ Αἰόλου καὶ τῆς Ἐναρέτης, ἢ τοῦ Κυνόρτα, βασιλέως τῆς Μεσσηνίας, σύζυγος Γοργοφόνης, τῆς θυγατρὸς τοῦ Περσέως, καὶ πατὴρ τοῦ Ἀφαρέως καὶ τοῦ Λευκίππου (Ἀπολλδ. Α, 4, 5).—2) Ἡνίοχος τοῦ Μενοικέως, βασιλέως τῶν Θηβῶν, ὁ τραυματίσας Κλύμενον, τὸν βασιλέα τῆς Ὀγχηστοῦ (Ἀπλλδ. Β, 4, 11).—3) Πατὴρ τοῦ Βώρου (Ὁμ. Ἰλ. Π. 177),—4) Ἐκ Κύμης, κτίστης τῆς πόλεως Ζάγκλης ἐν Σικελίᾳ (Θουκ. ΣΤ, 4).

Περιθοῖδαι, δῆμος ἀττικὸς τῆς Ἀκαμαντίδος φυλῆς, κληθεὶς κατὰ Πειρίθουν, τὸν φίλον τοῦ Θησέως(Λουκ. — Στεφ. Βυζ.).

Περιϊόντες, δικασταὶ ἐν Ἀθήναις κατ' ἔτος 30 κληρούμενοι, ἀπὸ δὲ τῶν Λ΄, «μίσει τοῦ ἀριθμοῦ», 40, περιερχόμενοι εἰς τοὺς δήμους καὶ δικάζοντες τὰς μέχρι 10 δραχμῶν δίκας, καὶ τὰς μικρὰς ποινικὰς (Ἀρστ. Πολιτ. Δ, 13, 2.—Πολυδ.—Δμσθ. Πνταίν. 976).

Περικάρπιον, κόσμημα τῶν γυναικῶν περὶ τὸν καρπὸν τῆς χειρός. Ἴδ. Ψέλλιον.

Περικεφαλαία, ἡ γενικὴ ἐπωνυμία

τοῦ ἀμυντικοῦ ὅπλου τοῦ προστατεύοντος τὴν κεφαλήν. Ἐπὶ τῶν ἡρωϊκῶν χρόνων ἡ λεγομένη αὐλῶπις εἶχεν ὑπὸ τὸ κράνος τὸ καλύπτον τὸ κρανίον προσωπίδα μετὰ δύο ὀπῶν διὰ τοὺς ὀφθαλμούς, ἥτις καταβιβαζομένη ἔκρυπτε πᾶν τὸ πρόσωπον. Ἐπὶ κορυ-

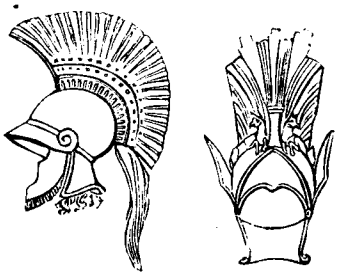

φῆς δὲ τὸ κράνος εἶχε τὸν λεγόμενον κῶνον, εἰς ὃν προσηλοῦτο ὁ λόφος, ὃν ἀπετέλουν ἵππουρις, μία ἢ καὶ πλείονες, μέχρι τριῶν· εἰς τὰ ἐμπρὸς προεῖχε τὸ γεῖσον, καλύπτον τὸ μέτωπον, ἑκατέρωθεν τὰ παραγναθίδια. Τὸ κράνος εἶχε συνήθως γλυπτικόν τι κόσμημα, ὁ ἐκαλεῖτο φαλὸς, καὶ ὅτε εἶχεν ἀνὰ ἓν ἑκατέρωθεν, ἐλέγετο ἀμφίφαλον. Ἀπετέλει δ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὁ φαλὸς μέρος τοῦ λόφου (Ὁμ. Ἰλ. Ν, 132. 614. Π, 216).

Περικλείδας, ὁ ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους πεμφθεὶς ἵνα ζητήσῃ τὴν ἐπικουρίαν κατὰ τῶν Εἱλώτων (Ἀρστφ. Λυσ. 1140.—Θουκ. Δ, 117).

Περικλῆς, Ἀθηναῖος, υἱὸς Ξανθίππου, τοῦ ἐν Μυκάλῃ νικήσαντος, καὶ Ἀγαρίστης, τῆς ἐκ τοῦ γένους τῶν Ἀλκμαιονιδῶν, ἀνετράφη καὶ ἐδιδάχθη ἐν τῇ νεότητί του ὑπὸ Ζήνωνος τοῦ Ἐλεάτου, ὑπὸ τοῦ μουσικοῦ Δάμωνος, ὅστις ἐθεωρεῖτο ὡς ὁ ἐγκρατέστερος τῆς μουσικῆς θεωρίας κατὰ τοὺς τότε καιροὺς, καὶ ὑπὸ τοῦ φιλοσόφου Ἀναξαγόρου, φωτίσαντος τὸ πνεῦμα αὐτοῦ κατὰ τῶν τοῦ ὄχλου δεισιδαιμονιῶν καὶ εἰς τὴν ἀληθῆ τῶν πραγμάτων ἐπίγνωσιν. Διακριθεὶς κατ' ἀρχὰς εἰς διαφόρους ἐκστρατείας, ἐν ἡλικίᾳ ὡριμωτέρᾳ, μετὰ τὴν ἐξορίαν τοῦ Θεμιστοκλέους, καὶ ἀφ' οὗ ὁ Ἀριστείδης ἀπεσύρθη τῶν δημοσίων, ἐστράφη πρὸς τὴν

πολιτικὴν, κατὰ τὸ ἔτος 469 π. Χ. Τότε τῶν Ἀθηνῶν προϊστάμενος ὁ Κίμων, ἠγωνίζετο ν' ἀποτρέψῃ τῶν συμπολιτῶν του τὰς φιλοπολέμους διαθέσεις εἰς πόλεμον κατὰ τῶν Περσῶν, σώζων οὕτω τὴν μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων ὁμόνοιαν, καὶ προλαμβάνων ἀνατροπὰς ἐσωτερικάς. Εἰς τοῦτον ἀντετάχθη ὁ Περικλῆς. Καί τοι δ' ἐκ γενετῆς καὶ ἐκ διαθέσεως ἀριστοκράτης καὶ ὀλίγον ἐντερπόμενος εἰς συνομιλίας μετὰ τῶν δημοτικῶν τάξεων, οὐχ ἧττον ἀντελήφθη τῆς δημοτικῆς μερίδος, καὶ χρηματικὰς χορηγίας εἰς τοὺς δημότας, ὡς τὴν τῆς διωβελίας εἰς τὰ Διονύσια, προτείνας καὶ ἐπιτυχών, καὶ τὴν συμμετοχὴν τῶν ἀπορωτέρων εἰς τὰ δημόσια διενεργήσας, προσεκτήσατο τῶν πολλῶν τὴν ἀγάπην (Πλούτ. Περ. Ζ, κλ.). Συνετάχθη δὲ κατὰ τοῦ Κίμωνος, ὅτε οὗτος, ἐπὶ τῆς κατακτήσεως τῆς Θάσου, κατηγορήθη ὡς δωροδοκηθεὶς ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας (Πλούτ. Κίμ. ΙΔ)· ἀλλ' ἡ ἐπιρροή του ἱδρύθη πρὸ πάντων ὅτε ἡ προτροπὴ τοῦ Κίμωνος, καὶ παρὰ τὰς συμβουλὰς τοῦ Περικλέους, τοῖς Σπαρτιάταις κατὰ τῶν Μεσσηνίων πεμφθεῖσα ἐπικουρία ἐπανέκαμψεν ἄπρακτος ἐπὶ προφάσει μηδαμινῇ (τῷ 461), καὶ διὰ τοῦτο ὁ Κίμων ἐξωστρακίσθη, τῷ 459, καὶ μικρὸν μετὰ ταῦτα, προτάσει τοῦ Ἐφιάλτου, κατηργήθη καὶ ἡ ἀντιδημοκρατικὴ ἰσχὺς τοῦ Ἀρείου Πάγου (Θουκ. Α, 102). Ἔκτοτε, καὶ μέχρι τοῦ θανάτου του, ἔμεινε διευθύνων τὰ τῆς πόλεως, ἰσχυρὸς τὸν λόγον καὶ τὴν ἐνέργειαν. Ὁ Κίμων, μετὰ τὴν ἀνάκλησίν του, ἔστρεψε τὴν ροσοχήν του μᾶλλον πρὸς τὸ ἐξωτερικόν. Ἱκανὸν καὶ ἔμπειρον ὁδηγὸν εἶχεν ἔτι ἡ ἀριστοκρατία τὸν Θουκυδίδην· ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐξωρίσθη τῷ 443. Ὁ δὲ Περικλῆς, συμφώνως πρὸς τὰς διαθέσεις τοῦ δήμου, ἔτεινεν εἰς τὸ νὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς τὴν πατρίδα του τὴν κυριαρχίαν ἐπὶ πάσης τῆς Ἑλλάδος. Εἷς τῶν ἐτησίων στρατηγῶν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκλεγόμενος, ἦν συνήθως ἐπὶ κεφαλῆς πασῶν τῶν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων. Κατ' ἀρχὰς, —ὡς τινὲς παραδέχονται,— μετὰ τὴν 30ετῆ εἰρήνην (Πλούτ. Περ. ΙΖ) ἀπεπειράθη νὰ συνενώσῃ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα ὑπὸ τῶν Ἀθηνῶν τὴν ἡγεμονίαν, ἀλλ' ἀπέτυχε. Τότε ἐνέκυψεν εἰς τὸ νὰ συνδέσῃ διὰ συνθηκῶν καὶ διὰ τῶν δημοκρατικῶν ἀρχῶν ὅ,τι πλείστας Ἑλληνικὰς πόλεις μετὰ τῶν Ἀθηνῶν ἢ εἰς τὸ νὰ ὑποτάξῃ αὐτάς. Ἀλλὰ κατεσπευσμένας καὶ μεμακρυσμένας ἐπιχειρήσεις δὲν ἐνέκρινεν, ὡς τὴν ἐκστρατείαν εἰς Αἴγυπτον (455). Ἅμα ἐπελθούσης τῆς πρὸς τὴν Σπάρτην ῥήξεως, συνωμολογήθη

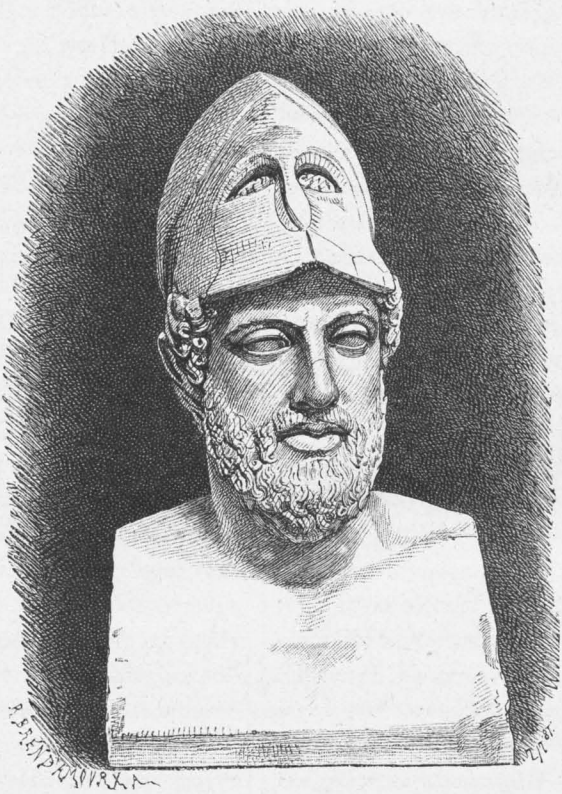

συμμαχία μετὰ τοῦ Ἄργους καὶ τῆς Θεσσαλίας (Θουκ. Α, 102), ἐκυριεύθη ἡ Αἴγινα, καὶ τὰ Μέγαρα προσῆλθον εἰς τὰς Ἀθήνας (Θουκ. Α, 105). Ὁ κατὰ τῆς Σπάρτης πόλεμος εἶχεν ἤδη ἐκραγῇ τῷ 457, ὅτε οἱ Σπαρτιᾶται εἶχον ἐκστρατεύσει ὑπὸ τὸν Νικομήδην κατὰ τῶν εἰς τὴν Δωρίδα εἰσβαλόντων Φωκέων, οἱ δ' Ἀθηναῖοι τοῖς ἀπέκψαν τὴν ἐπιστροφήν. Εἰς τὴν ἐν Τανάγρᾳ μάχην (457) ἐπολέμησεν ὁ Περικλῆς γενναιότατα, ἀλλ' οἱ Ἀθηναῖοι ἠττήθησαν διὰ προδοσίας. Μετὰ ταῦτα ὅμως ὁ πόλεμος ἐξηκολούθησεν ἐπιτυχέστερον δι' αὐτούς. Ἡ Βοιωτία, ἡ Φωκὶς καὶ ἡ Λοκρὶς ἠναγκάσθησαν νὰ προσέλθωσιν εἰς τοὺς Ἀθηναίους, καὶ ὁ Περικλῆς ἐπιτυχῶς ἐξεστράτευσεν εἰς Σικυῶνα, εἰς Ἀκαρνανίαν, καὶ ἴσως κατὰ τὸν αὐτὸν τοῦτον τρόπον καὶ εἰς τὸν Πόντον (Πλούτ. Περ. Κ)· τῷ δὲ 451 διεπράξατο ὁ Κίμων πενταετῆ ἀνακωχήν. Διὰ τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ τῶν συμμάχων των αἱ Ἀθῆναι εἶχον καταστῆ ἡ σπουδαιοτέρα τῶν κατὰ ξηρὰν Ἑλληνικῶν δυνάμεων, ἀλλὰ δὲν διέμειναν εἰς τὴν θέσιν ταύτην ἐπὶ πολύ. Ἐν Θήβαις ἐξανέστησαν οἱ ἐξόριστοι ὀλιγάρχαι μετὰ τῆς φατρίας των κατὰ τῶν δημοκρατῶν καὶ τῆς τῶν Ἀθηναίων κυριαρχίας, καὶ τῷ 447 ὁ Τολμίδης ἐνικήθη κατὰ κράτος καὶ ἐφονεύθη εἰς τὴν ἐν Κορωνείᾳ μάχην, τὴν συγκροτηθεῖσαν ἀπροπαρασκεύως, καὶ παρὰ τὴν γνώμην τοῦ Περικλέους. Τότε ἀπεσπάσθησαν καὶ ἡ Φωκὶς καὶ ἡ Λοκρὶς, καὶ προσέτι καὶ τὰ Μέγαρα καὶ ἡ Εὔβοια· οἱ δὲ Σπαρτιᾶται ἐπέδραμον εἰς τὴν Ἀττικήν. Καὶ κατώρθωσε μὲν ὁ Περικλῆς νὰ πείσῃ διὰ δωροδοκίας τὸν Πλειστοάνακτα καὶ τὸν Κλεανδρίδαν ν' ἀποσυρθῶσι, καὶ ὑπέταξεν ἐκ νέου τὴν Εὔβοιαν· ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου συνωμολογήθησαν κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἔτους 445 σπονδαὶ τριακοντούτεις, καθ' ἃς οἱ Ἀθηναῖοι ὑπεχρεοῦντο ν' ἀποστῶσι πασῶν τῶν ἐν Πελοποννήσῳ κτήσεων αὐτῶν, καὶ ν' ἀφήσωσι τὰ Μέγαρα, τὴν Βοιωτίαν, τὴν Λοκρίδα καὶ τὴν Φωκίδα ἐκτὸς τοῦ δεσμοῦ (Θουκ. Α, 114.—Πλούτ. Περ. ΙΗ). Οὕτως ἀποτυχοῦσαι αἱ Ἀθῆναι εἰς τὸ σχέδιον τοῦ νὰ καταστῶσι δύναμις τῆς στερεᾶς, ἠναγκάσθησαν νὰ στραφῶσι πάλιν πρὸς τὴν θάλασσαν, καὶ ὁ Περικλῆς δὲ κατέβαλε πᾶσαν προσπάθειαν ὅπως συνδέσῃ μετ' αὐτῶν ὅ,τι στενώτερον τὰς ἐπιθαλασσίους πόλεις. Ὑπὸ τὴν διοίκησιν αὐτοῦ ἡ ἡγεμονία ἀπέβη βαθμηδὸν ἀρχή (Θουκ. Α, 97), οἱ ἐλεύθεροι σύμμαχοι ἐγένοντο ὑπήκοοι, καὶ αἱ πολεμικαὶ συνεισφοραὶ αὐτῶν ἐγένοντο φόροι, ὁ Περικλῆς δ' ὑπεστήριζε τὴν ἀρχὴν ὅτι αἱ Ἀθῆναι ὤφειλον βοήθειαν τοῖς συμμάχοις καὶ προστασίαν, καὶ οὗτοι ταῖς Ἀθήναις ὑπακοὴν καὶ φόρον. Ἤδη ἐπὶ Κίμωνος ἀπῃτεῖτο παρ' αὐτῶν νὰ χορηγῶσι μόνον κενὰς τριήρεις καὶ χρήματα, δι' οὗ ἐντελῶς ἀφωπλίσθησαν, πλὴν μόνον τῆς Χίου, τῆς Λέσβου καὶ τῆς Σάμου· τὸ δὲ συμμαχικὸν ταμεῖον, προτάσει τῶν Σαμίων, μετηνέχθη, τῷ 460, ἀπὸ τῆς Δήλου, ἔνθα ἦν κατατεθειμένον, εἰς τὴν Ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν, καὶ ἐθεωρεῖτο ἔκτοτε ὡς ἰδιοκτησία τῶν Ἀθηναίων, ἧς ἐποιοῦντο χρῆσιν καὶ κατὰ τῶν συμμάχων αὐτῶν (Πλούτ. Περ. ΙΒ). Μέχρις ἀρχῆς τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ὅμως ὁ φόρος δὲν ηὐξήθη πολύ. Ἀπὸ τῶν πλείστων συμμαχίδων πόλεων ἀφῃρέθη ἡ δικαστικὴ ἐξουσία, καὶ ἐβιάζοντο νὰ καταφεύγωσιν εἰς τὰ ἐν Ἀθήναις δικαστήρια. Ἔπεμπον δ' εἰς τὰς πόλεις οἱ Ἀθηναῖοι καὶ ἐπιτηρητὰς καὶ μυστικοὺς κατασκόπους, τοὺς ἀπειθοῦντας ἠνάγκαζον διὰ βίας εἰς ὑποταγήν, εἰ καὶ οὐχὶ μετὰ τῆς ὠμότητος ἐκείνης μεθ' ἧς προσηνέχθησαν ἐν μετέπειτα χρόνοις. Τοὺς ἀποστάντας Σαμίους, Εὐβοεῖς, Αἰγινήτας καὶ Ναξίους καθυπέταξεν αὖθις ὁ Περικλῆς, καταναυμαχήσας τὸν στόλον τῆς Σάμου πρὸ τῆς Τραγίας, μικρᾶς νήσου παρὰ τῇ Σάμῳ, καὶ ἐπὶ δύο μῆνας τὴν νῆσον πολιορκήσας (Θουκ. Α, 115). Εἰς ἐξασφάλισιν τῶν ἀβεβαίων καὶ ἀποσκιρτώντων συμ-

μάχων συνετέλουν καὶ αἱ κληρουχίαι, ἐξ ὧν ὠφελοῦντο καὶ τῶν πολιτῶν οἱ ἧττον εὔποροι. Οὕτως ἔπεμψεν ὁ Περικλῆς 2000 κληρούχους εἰς Εὔβοιαν, 1000 εἰς τὴν Χερσόνησον, 500 εἰς τὴν Νάξον, 250 εἰς τὴν Ἄνδρον, 1000 εἰς τὴν Θρᾴκην. Ἐπέμφθησαν δὲ καὶ τῷ 443 ἄποικοι εἰς Θουρίους, καὶ τῷ 437 εἰς Ἀμφίπολιν· ἀλλ' οὗτοι ἦσαν ἄλλαι κατηγορίαι, διότι συνέκειντο ἐκ κατοίκων διαφόρων χωρῶν τῆς Ἑλλάδος (Πλούτ. Περ. ΙΑ). Ἐκ τῶν ἐννέα ἀρχόντων οὐδέποτε διετέλεσεν ὁ Περικλῆς, ἀλλ' ὡς στρατηγὸς, ὡς διευθύνων τὰ τῶν προσόδων καὶ τὰ τῶν δημοσίων οἰκοδομῶν, ἐξήσκει ὑπερτάτην ἐπιρροὴν εἰς τὰς ὑποθέσεις τῆς πόλεως. Εἰς τὰ καθέκαστα ὅμως σπανίως ὁ ἴδιος ἀνεμιγνύετο, καὶ ἐνεπιστεύετο αὐτὰ εἰς τοὺς πολιτικοὺς φίλους του, τὸν Ἐφιάλτην, τὸν Χαρῖνον, τὸν Μένιππον. Διὰ τὴν βαθεῖάν του σύνεσιν ὅμως καὶ τοῦ χαρακτῆρός του τὴν ἀξιοπρέπειαν ἦν πάντοτε ἡ ψυχὴ καὶ ὁ ἀνώτατος ὁδηγὸς τῆς μερίδος εἰς ἣν ἀνῆκεν. Οὐδέποτε ἀνείχετο νὰ τὸν παρασύρωσι τοῦ ὄχλου τὰ πάθη, ἐξ ἐναντίας διὰ πολιτικῆς φρονήσεως διηύθυνεν αὐτὸν χωρὶς νὰ τὸν κολακεύῃ. Γενικῶς δ' ἀνεγνωρίζετο τὸ ἀδωροδόκητον αὐτοῦ, καὶ ἡ ἀκρίβεια καὶ εὐθύτης του περὶ τὴν διαχείρισιν τῶν δημοσίων χρημάτων (Θουκ. Β, 60. 65.—Ἀρστφ. Νεφ. 835). Τὸ σύστημά του ἦν νὰ καταστήσῃ τὰ δημόσια πράγματα προσιτὰ εἰς πάντας τοὺς πολίτας, ζωογονῶν διὰ τούτου καὶ ἐνισχύων τὴν πολιτείαν. Ὑπεκαίων ὅμως τὴν φιλαρχίαν τοῦ πλήθους, καὶ τὰ ὑλικὰ αὐτοῦ συμφέροντα καὶ τὰς ὀρέξεις ἐξυπηρετῶν, δὲν ἠδύνατο ν' ἀγνοῇ ὅτι ἀνέπτυσσε παρ' αὐτῷ δυνάμεις αἵτινες θ' ἀπέβαινον καταστρεπτικαὶ ἅμα ἔπαυον χαλιναγωγούμεναι ὑπ' ἰσχυρᾶς χειρὸς καὶ ὑπὸ φρονήσεως ἐπιβαλλομένης. Πᾶσαι αἱ τοῦ πολιτεύματος διατάξεις μετεβλήθησαν ἐπὶ τὸ δημοκρατικώτερον· τοῦ Ἀρείου Πάγου περιωρίσθη ἡ δικαιοδοσία· ἡ δικαστικὴ ἐξουσία ἀνετέθη κυρίως εἰς τὰ δημοτικὰ δικαστήρια· τὰ δημόσια βάρη ἐπερρίφθησαν διὰ τῶν λειτουργιῶν σχεδὸν ἀποκλειστικῶς εἰς τοὺς πλουσίους· ἀγνοεῖται δ' ἄν, ἢ κατὰ πόσον, εἰς τοὺς ἐπ' αὐτοῦ χρόνους πρέπει ν' ἀποδοθῇ ἡ καθιέρωσις τῆς κληρώσεως ἀντὶ τῆς ἐκλογῆς, ἡ διάταξις τῶν νομοθετῶν, τῶν νομοφυλάκων, τῆς παρανόμων γραφῆς καὶ ἄλλων ἀναλόγων. Ἵνα δὲ καταστήσῃ εἰς πάντα τὸν λαὸν ἐφικτὴν τὴν δημόσιον ὑπηρεσίαν, προὐκάλεσε χρηματικὰς ἀμοιβὰς δι' αὐτὴν, κατ' ἀρχὰς τὸν δικαστικὸν μισθὸν (τριώβολον ἡλιαστικὸν), ἴσως τῷ 459· εἶτα τὸ βουλευτικὸν, τὸν στρατιωτικὸν μισθὸν, καὶ τέλος τὸ θεωρικὸν, διὰ τὴν εἴσοδον εἰς τὸ θέατρον· ἀλλὰ βεβαίως δὲν μαρτυρεῖται ὅτι πάντα ταῦτα εἰσήχθησαν ἐπὶ τῆς διοικήσεως τοῦ Περικλέους. Οὕτω διὰ τῶν μισθῶν καὶ τῶν κληρουχιῶν καὶ τοὺς ἀπορωτέρους εἰς τὸν δημόσιον βίον εἰσαγαγὼν, ἐφρόντισε δι' ἄλλων ἐπιχειρήσεων νὰ θεραπεύσῃ ἀνάγκας τοῦ λαοῦ καὶ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν πόθον αὐτοῦ πρὸς ἀπολαύσεις, δι' ὧν ἐπροσπάθησε νὰ καλλιεργήσῃ τῶν πολλῶν τὴν φιλοκαλίαν, ὡς καὶ τὴν ἐθνικὴν φιλοτιμίαν αὐτῶν. Καὶ πρῶτον μὲν συνεπλήρωσε τὴν ὑπὸ τοῦ Κίμωνος ἀρξαμένην οἰκοδομὴν τῶν μακρῶν τειχῶν, δι' ὧν ὀχυρῶς συνεδέοντο μετὰ τῶν Ἀθηνῶν ὁ Πειραιεὺς καὶ τὸ Φάληρον (457), εἰς τὰ δύο προσθεὶς εἶτα καὶ ἄλλο τρίτον, τὸ διὰ μέσου, ἀντικατεστῆσαν, ὡς λίαν μεμακρυσμένον, τὸ Φαληρικὸν (Θουκ. Α, 89. Πλούτ. Θεμ. ΙΒ). Εἶτα δ' ἐπεμελήθη τῆς κατακοσμήσεως τῆς πόλεως διὰ λαμπρῶν ναῶν, ἱερῶν ἀναθημάτων, καλλιτεχνημάτων καὶ τελετῶν. Ὁ Παρθενὼν, συμπράξει τοῦ Φειδίου, ἐπὶ τοῦ κέντρου τῆς Ἀκροπόλεως, καὶ τὸ Ὠδεῖον ὑπὸ τοὺς νοτιανατολικοὺς πρόποδας αὐτῆς ἐνηγέρθησαν ἀπὸ τῶν ἐτῶν 445-437, τὰ Προπύλαια τῷ 437 - 431. Πᾶσα δ' ἡ πόλις ἀνεδείχθη τότε ἔνδοξον κέντρον τῆς τέχνης καὶ τῆς ἐπιστήμης. — Καὶ ῥήτωρ ἦν διακεκριμένος ὁ Περικλῆς, εἰ καὶ σπανίως ἀνήρχετο εἰς τὸν ἄμβωνα, καὶ συν-

τόμως ὠμίλει. Ὁ Κικέρων (Brut. XII, 28) θεωρεῖ τὴν εὐγλωττίαν του ὡς τὴν πρώτην λόγου ἀξίαν. Μετ' ἀκατασχέτου δυνάμεως ἐχαλιναγώγει τὰ πάθη τοῦ πλήθους· λαμπρὰ δ' αὐτῆς δείγματα ἔχομεν τὰς δύο δημηγορίας αὐτοῦ, τὴν μετὰ τὸν Λαμιακὸν πόλεμον, καὶ τὴν τοῦ πρώτου ἔτους τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου (Θουκ. Α, 140. Β, 35. 60). Πρότυπον ὢν ἀνεπιλήπτου πολιτευομένου, ἐφιλοτιμήθη καὶ ὡς πρὸς τὰ οἰκονομικά, καὶ εἰς τὸν ἰδιωτικὸν βίον νὰ διατελέσῃ πάντοτε ἀξιομίμητον παράδειγμα τοῖς συμπατριώταις του, καὶ μόνον τῶν ἀντιπάλων αὐτοῦ ἡ συκοφαντία καὶ ἡ τάσις πρὸς τὴν τῶν εὐγενεστέρων διαστροφὴν ὑπηγόρευσαν εἴς τινας τῶν κωμικῶν καὶ εἰς ἄλλους τὴν εἰς ἰδιοτελεῖς σκοποὺς ἀπόδοσιν τινῶν τῶν μεγαλειτέρων αὐτοῦ ἐπιχειρημάτων. Ἐν τῇ οἰκιακῇ του διαίτῃ ὅμως δὲν ἐδείχθη μομφῆς ἀνώτερος, διότι, ἀποβαλὼν τὴν σύζυγόν του, ἐξ ἧς εἶχε δύο υἱούς, τὸν Ξάνθιππον καὶ τὸν Πάραλον, παρέλαβε παρ' ἑαυτῷ, καὶ εἶτα ἐνυμφεύθη τὴν ἐκ Μιλήτου Ἀσπασίαν, θαμβωθεὶς ἐκ τῶν διανοητικῶν προτερημάτων αὐτῆς. Ἀπὸ τοῦ 444 πολιτικὸν ἀντίζηλον δὲν εἶχεν ἐν Ἀθήναις, καὶ ἠγωνίζετο παντὶ σθένει εἰς ἐξεύρεσιν τῶν τρόπων πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ ἐπικειμένου πολέμου, τοῦ μέλλοντος ν' ἀποφασίσῃ τῆς Ἑλλάδος τὴν τύχην, ὃν προέβλεπε μέν, ἠγωνίζετο ὅμως κατὰ δύναμιν ν' ἀναβάλῃ, δι' ὃ καὶ, ἐφ' ὅσον προΐστατο τῶν οἰκονομικῶν, ἔπεμπε κατ' ἔτος ἀνὰ 10 τάλαντα εἰς Σπάρτην ἵνα ἀντενεργήσῃ κατὰ τῆς φιλοπολέμου φατρίας. Ὅτε δ' ἐξ Ἐπιδάμνου ἐξερράγη τέλος ὁ πόλεμος, θεωρῶν αὐτὸν ἀναπόφευκτον, συνεβούλευσε ν' ἀποδυθῶσιν εἰς αὐτὸν μετὰ θάρρους (Θουκ. Α, 140). Κατ' ἐκεῖνο ὅμως τοῦ χρόνου ἐπετάθη ἡ κατ' αὐτοῦ ἀντίπραξις τῆς φιλολακωνικῆς ὀλιγαρχικῆς μερίδος, ἥτις μὴ δυναμένη αὐτὸν κατ' εὐθεῖαν, προσέβαλε τῷ 433 ἢ 432, διὰ κατηγοριῶν τοὺς περὶ αὐτὸν, τὸν Ἀναξαγόραν, τὸν Φειδίαν, τὴν Ἀσπασίαν (Πλούτ. Περ. ΛΒ), ὑπὲρ ἧς αὐτὸς ὁ ἴδιος συνηγόρησε μετὰ δακρύων καὶ ἰσχυρᾶς συγκινήσεως. Οὐχ ἧττον δὲ διετήρησε τὴν ὑπέροχον πολιτικὴν θέσιν του, καὶ διῴκησε συνετῶς τὰ τῆς πόλεως κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τοῦ πολέμου, ἡσύχως μὲν ὑπομένων τῶν ἐχθρῶν του τὰς προσβολὰς, εἰς τὸν λαὸν δὲ θάρρος ἐμβάλλων κατὰ τῶν ἐπερχομένων κινδύνων καὶ κακουχιῶν. Ὅτε δὲ μόνον ἐκορυφώθησαν τὰ δεινὰ τοῦ πολέμου μετὰ τοῦ συνεπελθόντος λοιμοῦ, τότε πρῶτον, τῷ 430, ἐτόλμησαν οἱ ἐχθροί του, ὁ Κλέων, ὁ Σιμμίας, ὁ Λακρατίδας, νὰ τὸν προσβάλωσιν ἐπὶ κακῇ διαχειρίσει τῶν δημοσίων χρημάτων, καὶ ἐπέτυχον καταδίκην αὐτοῦ εἰς πρόστιμον (Θουκ. Β, 65). Ἀλλὰ ταχέως πάλιν τῷ ἐπανῆλθε τοῦ λαοῦ ἡ ἐμπιστοσύνη, καὶ ὅτε οἱ δύο γνήσιοι υἱοί του ἀπέθανον, τῷ ἐπετράπη νὰ υἱοθετήσῃ καὶ δεχθῇ εἰς τὴν οἰκίαν καὶ τὴν φρατρίαν του τὸν ἐκ τῆς Ἀσπασίας ὁμώνυμον αὐτῷ (Πλούτ. Περ. ΛΖ). Τὸ προσεχὲς ὅμως ἔτος, καταληφθεὶς καὶ αὐτὸς ὑπὸ τοῦ ὀλετῆρος λοιμοῦ, ἀπεβίωσε.

Περικλυμένη, 1) θυγάτηρ τοῦ Μίνωος, γυνὴ τοῦ Φέρητος, μήτηρ τοῦ Ἀδμήτου (Hyg. Fab. IV). Κατ' ἄλλους Κλυμένη, θυγάτηρ τοῦ Μινύου. — 2) Θυγάτηρ τοῦ Μινύου, γυνὴ τοῦ Φύλακος, μήτηρ τοῦ Ἰφίκλου (Ἀπλλν. Ῥόδ. Α, 230).

Περικλύμενος, 1) υἱὸς τοῦ Νηλέως καὶ τῆς Χλωρίδος, ἀδελφὸς τοῦ Νέστορος, ἀργοναύτης, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους ἐπὶ τῆς καταστροφῆς τῆς Πύλου, εἰ καὶ εἶχε λάβει παρὰ τοῦ Ποσειδῶνος μεγάλην ῥώμην καὶ τὸ δῶρον τῆς μεταμορφώσεως (Ὁμ. Ὀδ. Λ, 288. — Ov. Met. XIII, 556). — 2) Υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Χλωρίδος, θυγατρὸς τοῦ Τειρεσίου, Θηβαῖος, κατὰ τὸν πρῶτον θηβαϊκὸν πόλεμον φονεύσας τὸν Παρθενοπαῖον, καὶ καταδιώξας τὸν Ἀμφιάραον, ὅτε τοῦτον κατέπιεν αἶφνης ἡ γῆ (Εὐρπ. Φοίν. 1157. — Πινδ. Νεμ. Θ, 26).

Περικνημίς, ἔνδυμα πρὸς προφύλαξιν

τῆς κνήμης, σπανίως φερόμενον ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, μᾶλλον δ' ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων, ὑπὸ στρατιωτῶν καὶ θηρευτῶν (Διον. Ἁλικ).

Περικτιόνη, σοφὴ Ἑλληνὶς τῆς Πυθαγορείου σχολῆς, γράψασα, κατ' Ἀριστοτέλην, βιβλίον περὶ σοφίας, οὗ ἀποσπάσματα διετήρησεν ὁ Στοβαῖος.

Περίλαος ἢ Πέριλλος, χαλκοπλάστης ἐξ Ἀκράγαντος. Περὶ αὐτοῦ διηγοῦνται ὅτι ἐπὶ ἀδρᾷ ἀμοιβῇ κατεσκεύασε διὰ τὸν τύραννον Φάλαριν (ἴδ.) ὡς βασανιστήριον, ταῦρον χαλκοῦν, εἰς ὃν ἐγκλειόμενος ἄνθρωπος ἐπυρπολεῖτο διὰ κάτωθεν ἀναπτομένης πυρᾶς, αἱ δὲ κραυγαὶ ἂς ἐξέπεμπεν ἤχουν ὡς τοῦ ταύρου φωνή· ὁ Φάλαρις δὲ αὐτὸν πρῶτον ἐνέκλεισε καὶ ἐφόνευσε κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον (Λουκ. Φαλ. 11. 12.—Plin. XXXIV, 89.—Ov. A. A. I, 653).

Περιμήδη, 1) θυγάτηρ τοῦ Αἰόλου καὶ τῆς Ἐναρέτης, μήτηρ τοῦ Ἱπποδάμαντος καὶ τοῦ Ὀρέστου ἐκ τοῦ Ἀχελῴου (Ἀπλλδ. Α. 7, 3). — 2) Θυγάτηρ τοῦ Εὐρυσθέως, φονευθεῖσα ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων (Ἀπλλδ. Β, 8, 1).—3) Ἀδελφὴ τοῦ Ἀμφιτρύωνος, γυνὴ τοῦ Λικυμνίου, μήτηρ τοῦ Οἰωνοῦ (Ἀπλλδ. Α, 4, 6).—4) Θυγάτηρ τοῦ Οἰνέως, γυνὴ τοῦ Φοίνικος, μήτηρ τῆς Ἀστυπαλαίας καὶ τῆς Εὐρώπης (Παυσ. Η, 4).

Περιμήδης, 1) ἑταῖρος τοῦ Ὀδυσσέως, ἀκολουθήσας αὐτὸν ὅτε κατέβη εἰς τὸν Ἅδην (Ὁμ. Ὀδ. Λ, 23). — 2) Εἷς τῶν εἰς τοὺς γάμους τοῦ Πειρίθου παρευρεθέντων κενταύρων (Ἡσδ. Ἀσπ. 187).

Περιμήλη, 1) θυγάτηρ τοῦ Ἀμυθάονος, μήτηρ τοῦ Ἰξίονος ἐκ τοῦ Ἀντίονος (Διόδ. Δ, 71).—2) Θυγάτηρ τοῦ Ἀδμήτου, γυνὴ τοῦ Ἄργου, μήτηρ τοῦ Μάγνητος, καθ' ὃν ὠνομάσθη ἡ ἐν Θεσσαλίᾳ Μαγνησία (Ἀντ. Λιβ.).

Πέριμος, Τρὼς ἐκ τῶν ἐπισήμων, υἱὸς τοῦ Μέγητος, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Πατρόκλου (Ὁμ. Ἰλ. Π, 695).

Πέρινθος, ἐν Θρᾴκῃ κατὰ τὴν Προποντίδα, Σαμίων εὐπορουσα ἀποικία, ἔχουσα ὁμώνυμον κόλπον εἰς ὄρους πρόποδας. Ἀντέστη γενναίως τῷ 341 π. Χ. κατὰ Φιλίπ-

που τοῦ Μακεδόνος, ὅστις τὴν σπουδαιότητα αὐτῆς ἀναγνωρίσας, ἠθέλησε νὰ τὴν κυριεύσῃ. Ἀπὸ τῆς δ' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ. προσωνομάσθη καὶ Ἡράκλεια (Πλούτ. Φωκ. ΙΔ.—Διόδ. ΙΣΤ, 74).

Περίοικοι, οἱ μετὰ τὴν εἰσβολὴν τῶν Δωριέων ἀρχαῖοι κάτοικοι τῶν χωρῶν ὅσας οὗτοι κατέλαβον, οἷον οἱ Ἀχαιοὶ ἐν Λακωνίᾳ. Ἦσαν δὲ φαίνεται οἱ ἑκουσίως, ἴσως διὰ συνθήκης, ὑποταγέντες εἰς τοὺς εἰσελάσαντας, καὶ οἷς ἐδόθη ἰσονομία τὸ πρῶτον (Ἔφορ. ἐν Στρβ. 364), ἐν ᾧ οἱ ἀντιστάντες καὶ διὰ τῶν ὅπλων κατατροπωθέντες ἦσαν, ὡς φαίνεται, οἱ εἰς Εἵλωτας (ἴδ.) (ἐν Κρήτῃ Μνῷτας, ἐν Ἄργει Ὀρνεάτας, ἐν Θεσσαλίᾳ Πενέστας) ὑποδουλωθέντες. Μετ' οὐ πολὺ ὅμως, εἴτε ἐκ φιλαρχίας τῶν νικητῶν, εἴτε ἔκ τινος παραβόλου ἐπιχειρήσεως πρὸς ἀνεξαρτησίαν τῶν ἡττηθέντων, ἡ σχέσις αὐτῶν ἠλλοιώθη, καὶ οἱ περίοικοι κατέστησαν ὑπήκοοι, καὶ κατῴκουν μὲν καὶ εἰς πόλεις, ἀλλὰ μικρὰς (Ἰσοκρ. Παναθ. σ. 307), καὶ τὰ κτήματα αὐτῶν δὲν τοῖς ἀφῃρέθησαν, ἀλλ' ὑπεβλήθησαν εἰς φορολογίαν (Ἀρστ. Πολ. Β, 4. Ζ, 12)· καὶ ἐστεροῦντο τῶν πλείστων δικαιωμάτων τῆς ἰσοπολιτείας, ὡς τοῦ τῆς μετὰ τῶν Δωριέων ἐπιγαμίας, τῆς ἐκλογῆς εἰς τὰς ἀνωτάτας πολιτικὰς ἀρχάς· ἀλλ' οὐχ ἧττον κατετάττοντο εἰς τὸν στρατὸν (Ἡρδ. Θ, 6), καὶ ὡς καὶ ναύαρχος ἀπαντᾶται περίοικος (Θουκ. Η. 22). Τὴν κτῆσιν ὅμως πληρεστέρων δικαιωμάτων ἐπιδιώκοντες,

ἀναφέρονται ἐνίοτε συνταττόμενοι μετὰ τῶν ἐπαναστατούντων Εἱλώτων ἢ μετὰ τῶν ἐχθρῶν τῆς Σπάρτης (Θουκ. Α, 104 — Ξνφ. Ελλ. Γ, 3, 6). Εἰς χεῖρας τῶν περιοίκων ἦν σχεδὸν ἀποκλειστικῶς καὶ τὸ ἐμπόριον καὶ ἡ τέχνη καὶ ἡ βιομηχανία, διότι τὰ ἤθη τῶν Σπαρτιατῶν ἀπέτρεπον αὐτοὺς τοῦ νὰ ἐπιδίδωνται εἰς ἄλλα πλὴν τῶν στρατιωτικῶν. Ὁ Ῥωμαῖος Κουίντιος Φλαμινῖνος, ἀποσπάσας ἀπὸ τῆς Σπάρτης τοὺς κατὰ τὴν παραλίαν τῆς Λακωνίας περιοίκους, ἔθηκεν αὐτοὺς ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Ἀχαϊκῆς συμμαχίας (Liv. XXXIV, 29, 30. XXXVIII, 31). Ὁ δ' Αὔγουστος 24 πόλεων περιοίκους κατὰ τ' ἀνατολικὰ τῆς Λακωνικῆς ἀπελευθερώσας ἀπὸ τῆς Σπάρτης, κατέστησεν αὐτοὺς αὐτονόμους, κληθέντας Ἐλευθερολάκωνας (Παυσ. Γ, 21).

Περιπατητικός, φιλόσοφος τῆς σχολῆς τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ Θεοφράστου (ἴδ.).

Περιπόλιον, φρούριον τῆς κάτω Ἰταλίας, πλησίον τοῦ Ῥηγίου, ἐπὶ τοῦ Ἄλητος ποταμοῦ (Θουκ. Γ, 99).

Περίπολοι, οἱ νέοι Ἀθηναῖοι, κατὰ τὸ 18 ἔτος τῆς ἡλικίας των εἰς τὸν στρατὸν ταττόμενοι, ὤφειλον μέχρι τοῦ 20 ἔτους νὰ ὑπηρετῶσιν ὡς περίπολοι ἐν τοῖς μέρεσιν, ἤτοι εἰς τὰ ἐντὸς τῆς χώρας, οὐχὶ δ' εἰς ἐκστρατείας εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

Περίπτερος ἦν ἡ οἰκοδομὴ ἡ ἔχουσα καὶ περὶ τὰς τέσσαρας πλευρὰς ἔξωθεν σειρὰν κιόνων, ὡς ἦν ὁ Παρθενών, τὸ Θησεῖον, κτλ. (ἴδ. Ναός).

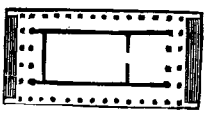

Περιῤῥαντήριον, θαλλὸς δι' οὗ, εἰς ὕδωρ ἐμβαπτομένου, ἐῤῥάντιζον πρὸς θρησκευτικὴν κάθαρσιν τοὺς εἰς τὸν ναὸν ἢ εἰς θυσίαν προσερχομένους (Σωκρ. Σωζόμ. Ἐκκλ. ἱστ.). Ἡ εἰκών, κατὰ νόμισμα ῥωμαϊκόν, παριστᾷ γυναῖκα τέμνουσαν πρὸς τοῦτο θαλλὸν ἐκ δένδρου, ἐν ᾧ ἄλλος ἀρύεται τὸ πρὸς ῥάντισιν ὕδωρ. Ἀντὶ θαλλοῦ μετεχειρίζοντο καὶ ῥάβδους πρὸς τοῦτο παρεσκευασμένας, ὡς ἐν τῇ ἑτέρᾳ εἰκόνι, ἐπίσης

ἐκ νομίσματος. Οὕτω δ' ἐλέγετο καὶ τὸ ἀγγεῖον τὸ περιέχον τὸ πρὸς ῥάντισιν ὕδωρ (Ἡρδ. Α, 51).

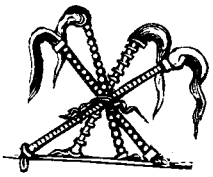

Περισθένης, εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Αἰγύπτου, φονευθεὶς ὑπὸ τῆς γυναικός του, τῆς Δαναΐδος Ἠλέκτρας (Ἀπλλδ. Β, 1, 4).

Περισκελὶς, περισκέλια (τὰ), κατὰ τοὺς λεξικογράφους (Ἡσύχ. Φώτ. Ἐσιδ.), ἔνδυμα κατάσαρκον τοῦ κάτω μέρους τοῦ σώματος, ἀπὸ τοῦ ὀμφαλοῦ μέχρις ἄνω τῶν γονάτων, ἤτοι βραχὺ βρακίον (ἴδ. καὶ Παλ. Γραφ. Ἐξόδ. ΚΗ. 42. ΛΘ, 28. Λευϊτ. ΙΣΤ, 4. — Hieron. Epist. ad Fabiol.) Τοιαῦτα ἔφερον μάλιστα οἱ Ῥωμαῖοι στρατιῶται οἱ πεμπόμενοι εἰς βορείας χώρας, βαθμηδὸν μακρυνθέντα καὶ κάτω τοῦ γόνατος, κατὰ μίμησιν τῶν βαρβαρικῶν, ὡς ἐν τῇ εἰκόνι ἐκ τῆς στήλης τοῦ Τραϊανοῦ. Ἀλλὰ καθ' Ὁράτιον (Ep. I, 17, 56), ἢ μᾶλλον κατὰ τὸν σχολιαστὴν αὐτοῦ, ὑποτίθεται ἡ λέξις δηλοῦσα κόσμημά τι περὶ τὸ σκέλος (περὶ τὴν κνήμην λέγει ὁ σχολιαστής), οἷον ἦν τὸ περιδέραιον περὶ τὸν τράχηλον, τὸ περικάρπιον ἢ βραχιόνιον περὶ τὴν χεῖρα, ἄρα ὡς τὸ τῆς εἰκόνος ἐκ τοιχογραφίας τῆς Πομπηΐας. Ἐκ τοῦ χωρίου τούτου, καὶ ἑτέρου τοῦ Πετρωνίου (Sat. LXVII), ἐν ᾧ γυνὴ

τις χλευάζεται ὡς φέρουσα τὰς περισκελίδας οὕτως ὥστε νὰ φαίνωνται ὑπὸ τὸ ἔνδυμά της,

ἐξήγαγόν τινες τὸ μὴ ὀρθὸν συμπέρασμα ὅτι ἦσαν αὗται κοσμήματα ὑπὲρ τὴν πτέρναν, περὶ τοὺς ἀστραγάλους. (ἴδ. Περισφύριον).

Περιστίαρχοι, ἐν Ἀθήναις δημόσιοι ὑπηρέται οἷς ἦν ἀνατεθειμένον νὰ καθαρίζωσιν, ὡς ἐνομίζετο, τὸν ἀέρα τοῦ θεάτρου, ἐκκλησιῶν καὶ τῶν ἱερῶν, περιφέροντες ὀπτὰ χοιρίδια (Ἀρστφ. Ἐκκλ. 128. — Ἴστρ. Ἀττ. — Ἴστρ. Λξκ. λ. Κάθαρμα).

Περίστρωμα, πολυτελὴς τάπης, μάλιστα ὁ ἐπιστρωννύμενος καὶ περικρεμά-

μενος εἰς τὰς ἐξέδρας τῶν συμποσίων, ἰδίως ἐν Ἀσίᾳ, Αἰγύπτῳ, καὶ Ἰνδίαις (Plaut Pseud. I, 2, 12.—Cic. Plin. II, 27, 67).

Περιστύλιον, ἔκτασις ὑπὸ στύλων (κιόνων) περικυκλουμένη, καὶ οἱ αὐτὴν περι-

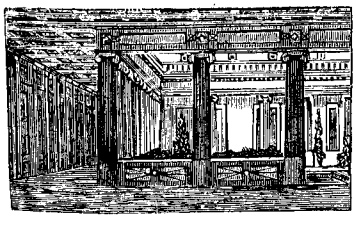

βάλλοντες κίονες· ἰδίως δὲ ἡ ἐντὸς περιβόλου τοιαύτη, ἐν ᾧ ἡ ἐξωτερικὴ στοὰ ἐλέγετο μᾶλλον πτερόν, καὶ τὸ τοιοῦτον ἔχον οἰκοδόμημα περίπτερον. Ἐπὶ τῶν χρόνων τῆς ἀκμῆς τῆς Ῥώμης αἱ μεγάλαι καὶ πλούσιαι οἰκίαι εἶχον συνήθως περιστύλια κατὰ τὰς ἐν τῷ κέντρῳ τοῦ οἴκου ὑπαίθρους καταλειπομένας αὐλάς.

Περισφύριον, κρῖκος μετάλλινος ἢ ἄλλο τι κόσμημα ὃ πολλάκις ἔφερον αἱ γυναῖκες περὶ τὰ σφυρὰ τοῦ ποδὸς (τοὺς ἀστραγά-

λους), ὡς τὰ ψέλια περὶ τὰς χεῖρας. (ἴδ. καὶ Ἡρδ. Δ, 176). Ἡ Ἀριάδνη τῆς εἰκόνος, ἐκ τοιχογραφίας τῆς Πομπηίας, φέρει καὶ ταῦτα καὶ ἐκεῖνα.

Περίφας, 1) αὐτόχθων ἐξ Ἀττικῆς, πρὸ τοῦ Κέκροπος κτίσας ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, ἕνεκα δὲ τῶν ἀρετῶν αὐτοῦ εἰς βασιλέα ἀνακηρυχθεὶς καὶ τιμώμενος ὡς θεός, δι' ὃ ὁ Ζεὺς ἠθέλησε νὰ τὸν καταστρέψῃ, ἀλλ' ἐπὶ τῇ παρακλήσει τοῦ Ἀπόλλωνος τὸν μετεμόρφωσεν εἰς ἀετὸν (Ov. Met. VII, 400).- 2) Εἷς τῶν Λαπίθων (Ov. Met. XII, 449) — 3) Αἰτωλός, υἱὸς τοῦ Ὀγχηστοῦ, ὑπὸ τοῦ Ἄρεως φονευθεὶς πρὸ τοῦ Ἰλίου (Ἰλ. Ε, 342).— 4) Υἱὸς τοῦ Αἰπύτου, κήρυξ τοῦ Αἰνείου (Ὁμ. Ἰλ. Ρ, 323).— 5) Υἱὸς τοῦ Αἰγύπτου, φονευθεὶς ὑπὸ τῆς γυναικός του, τῆς Δαναΐδος Ἀκταίας (Ἀπλλδ, Β, 1, 4).—6) Ἕλλην ἐκ τῶν συμπραξάντων εἰς τὴν ἅλωσιν τῆς Τρωάδος (Virg. Æ. II, 476).

Περιφήτης, 1) ληστὴς περιβόητος, υἱὸς τοῦ Ἡφαίστου καὶ τῆς Ἀντικλείας, διατρίβων περὶ τὴν Ἐπίδαυρον τῆς Πελοποννήσου, καὶ κορυνήτης ἐπικληθείς, διότι διὰ τῆς κορύνης (τοῦ ῥοπάλου) του ἐφόνευε πάντας τοὺς διερχομένους, φονευθεὶς δ' ὑπὸ

τοῦ Θησέως ἀπερχομένου εἰς τὴν Ἀττικὴν πρὸς ζήτησιν τοῦ πατρός του (Παυσ.—Ἀπλλδ. Γ, 16, 1).—2) Ἀπόγονος τοῦ Πέλοπος, υἱὸς τοῦ Κοπρέως ἐκ Μυκηνῶν, πρὸ τῆς Τρωάδος ὑπὸ τοῦ Ἕκτορος φονευθείς (Ὁμ. Ἰλ. Ο, 639).

Πέρκαλος (ἡ), θυγάτηρ τοῦ Χείλωνος, γυνὴ τοῦ Δημαράτου, βασιλέως τῆς Σπάρτης (Ἡρδ. ΣΤ, 65).

Περκώτη, ἀρχαιοτάτη πόλις τῆς Μυσίας ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ, ἐπὶ τοῦ Ἑλλησπόντου, μεταξὺ Λαμψάκου καὶ Ἀβύδου (Ὁμ. Ἰλ. Β, 835. Λ, 229.—Ἡρδ. Ε, 117). Παρὰ μεταγενεστέροις (Ξνφ. Ἑλλ. Α, 1, 26) γράφεται Περκώπη. Ἐπὶ τοῦ Στράβωνος (ΙΓ, 585. 590) δὲν ἐσώζετο· πλησίον δὲ τοῦ Παρίου μνημονεύεται Παλαιπερκώτη.

Περμησός, Περμήσσος ἢ Τερμησσός, ποταμὸς τῆς Βοιωτίας, πηγάζων ἐπὶ τοῦ Ἑλικῶνος, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὴν Κωπαΐδα, βορειανατολικῶς τῆς Ἀλιάρτου (Ἡσδ. Θεογ. Γ. 66.—Στρβ. Θ, 407. Παυσ.).

Περόνη, καρφὶς μακρά, ἐκ χρυσοῦ, ἀργύρου, ἐλέφαντος ἢ χαλκοῦ, ἣν ἐπέρων εἰς τὴν κόμην των αἱ γυναῖκες, ἢ πρὸς στερέωσιν τῶν ἐνδυμάτων. Ἶδ. πόρπη.

Περπέρενα, πολίχνη τῆς Μυσίας, πρὸς νότον τοῦ Ἀδραμιτίου,

Περραιβοί, Περαιβοί, ταυτόσημον, ὡς εἰκάζεται, τῷ Περαῖος, ἰσχυρὸς, φιλοπόλεμος, πολεμικὸς λαὸς, οἰκῶν ἐν τῇ Ἑστιαιώτιδι καὶ τῇ Πελασγιώτιδι τῆς Θεσσαλίας, αἵτινες καὶ κατ' αὐτὸν Περραιβία ἐν μέρει ὠνομάσθησαν (Ὁμ. Ἰλ. Β, 749. — Θουκ. Δ, 78. — Liv. XXXI, 43. XXXIII, 15). Αὐτοῖς ἀνῆκον αἱ πόλεις Κυρέτιαι, Μαλλαία, Φαλάνια, Δολίχη, Ἄζωρος, καὶ τὰ ὀρεινὰ φρούρια Ὀλοοσσών, Κόνδυλος, Γόννος ἐπὶ τοῦ Ὀλύμπου κτλ. (Στρβ. Θ, 440). Μεταγενεστέρως ὡρίζετο ἡ Περραιβία ὑπὸ τῆς Μακεδονίας καὶ τῶν Καμβουνίων ὀρέων, τοῦ Πίνδου καὶ τῆς Ὄσσης πρὸς ἀνατολάς. Οἱ Περραιβοὶ ἀπετέλουν μέρος τοῦ Ἀμφικτυονικοῦ δεσμοῦ (Στρβ. Θ).

Περράνθης, ἀπότομος λόφος τοῦ ὄρους Κρανείας ἐν Ἠπείρῳ. Εἰς αὐτοῦ τὴν βόρειον κλιτὺν ἔκειτο ἡ πόλις Ἀμβρακία, ἡ νῦν Ἄρτα (Liv. XXXVIII, 4).

Περσαῖος, 1) Δημητρίου, ἐκ Κιττίου, κατ' ἀρχὰς δοῦλος τοῦ Ζήνωνος, εἶτα διδαχθεὶς παρ' αὐτῷ, καὶ φιλόσοφος γενόμενος, ἔζη ἐπὶ Ἀντιγόνου τοῦ Γονατᾶ, καὶ ἀπέθανε πιθανῶς τῷ 243 π. Χ. Συνδιητᾶτο δὲ μετ' Ἀράτου, Ἀλεξάνδρου τοῦ Αἰτωλοῦ καὶ ἄλλων πεπαιδευμένων εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Ἀντιγόνου, ὅστις καὶ στρατηγὸν τὸν ἀνέδειξε (Διογ. Λαέρτ. Ζ, 6. 13 κλ. — Πλούτ. Ἄρατ. ΙΗ. ΚΓ.—Cic. N, D, I, 15, 38).—2) Πατὴρ τῆς Ἑκάτης (Ὁμ. Ὕμν. Δήμ. 24).

Περσαίπολις καὶ Περσέπολις, πρωτεύουσα τῆς Περσίας, κειμένη εἰς ἀπόστασιν 20 σταδίων ἀπὸ τοῦ Ἀράξου ποταμοῦ, εἶχεν ἀκρόπολιν τριπλοῦν ἔχουσαν περιτείχισμα, τὸ μὲν 16, τὸ δὲ 48, καὶ τὸ τρίτον 6 πήχεων ὕψος ἔχον. Ἐν αὐτῇ δ' ἦν τῶν βασιλέων τὸ ἀνάκτορον, ὁ θησαυρὸς καὶ οἱ τάφοι. Ὁ Ἀλέξανδρος ἐλεηλάτησε καὶ ἐπυρπόλησε τὴν πόλιν, οὐχὶ ὅμως ἐντελῶς, διότι ἐπὶ τῆς ἐξ Ἰνδιῶν ἐπιστροφῆς του ἦλθε πάλιν εἰς αὐτὴν, καὶ μεταγενέστεροι συγγραφεῖς τὴν ἀναφέρουσιν. Ἐν τῷ μεσαιῶνι ἐκαλεῖτο Ἰσταχὰρ, νῦν δὲ σώζονται ὑπὸ τὸ ὄνομα Ταχτὶ-Τζεμὰδ μεγαλοπρεπῆ αὐτῆς ἐρείπια (Στρβ. ΙΕ, 729.—Ἀρρ. Γ, 8, 10. Ζ, 1, 1.—Curt. V, 7).

Περσέπτολις, ἔγγονος τοῦ Ὀδυσσέως, υἱὸς τοῦ Τηλεμάχου καὶ τῆς Πολυκάστης, θυγατρὸς τοῦ Νέστορος, ἢ τῆς Ναυσικάας, θυγατρὸς τοῦ Ἀλκινόου (Εὐστθ. εἰς Ὁμ. Ὀδ. Π. 120).

Περσεύς, 1) υἱὸς τοῦ Διὸς μεταμορ-

θέντος εἰς χρυσῆν βροχὴν, καὶ τῆς Δανάης, ἔγγονος τοῦ Ἀκρισίου καὶ δισέγγονος τοῦ Ἄβαντος, ἐξ οὗ ὁ καὶ Ἀβαντιάδης ἐπιλέγεται (ἴδ. Ἀκρίσιος). Ὅτε τὴν μητέρα αὐτοῦ ὀδόντα ὡς καὶ τὸν ὀφθαλμὸν αὐτῶν ἀφαιρέσας, τὰς ἐβίασε νὰ τὸν ὁδηγήσωσι πρὸς τὰς Νύμφας, αἵτινες τῷ ἔδωκαν πτερωτὰ πέδιλα, πήραν καὶ τὸν πέτασσον τοῦ Ἅδου τὸν καθι-

εἰς κίστην ἐγκλείσας ἔρριψεν ὁ Ἀκρίσιος εἰς τὴν θάλασσαν, ἐκριφθεῖσαν τὴν κίστην εἰς τὴν ἀκτὴν τῆς νήσου Σερίφου, μιᾶς τῶν Κυκλάδων, περιέσωσεν ἐκ τῶν κυμάτων ὁ Δίκτυς, καὶ ἔφερε πρὸς τὸν ἀδελφόν του Πολυδέκτην, τὸν βασιλέα τῆς νήσου, μετὰ τῆς Δανάης καὶ τοῦ παιδίου της. Ὅτε δ' ἡλικιώθη ὁ Περσεὺς, ὁ Πολυδέκτης, ἵνα μακρύνῃ αὐτὸν τῆς Δανάης, ἣν ἤθελε μόνος νὰ κατέχῃ, ἀνέθετο αὐτῷ νὰ τῷ φέρῃ τὴν κεφαλὴν τῆς Γοργόνος. Τότε δ' ὁ Περσεὺς ὑπὸ τοῦ Ἑρμοῦ καὶ τῆς Ἀθηνᾶς ὑποστηριζόμενος, ἀπῆλθε πρὸς τὰς τρεῖς Γραίας, αἵτινες εἶχον ὁμοῦ ἕνα ὀφθαλμὸν καὶ ἕνα ὀδόντα, καὶ τὸν στῶντα ἀόρατον· παρὰ τοῦ Ἑρμοῦ δ' ἔλαβε δρέπανον, καὶ κάτοπτρον παρὰ τῆς Ἀθηνᾶς. Οὕτως ὡπλισμένος, ἀπῆλθεν εἰς Ταρτησὸν κατὰ τὸν Ὠκεανὸν, καὶ εὗρεν ἐκεῖ κοιμωμένας τὰς Γοργόνας. Ἐπειδὴ δὲ ἡ θέα αὐτῶν ἀπελίθου, εἶδε τὴν Μέδουσαν διὰ τοῦ καθρέπτου τῆς Ἀθηνᾶς, ἵνα μὴ ἀπολιθωθῇ, τὴν ἀπεκεφάλισε διὰ τοῦ δρεπάνου, καὶ τὴν κεφαλὴν ἔθηκεν εἰς τὴν πήραν τῶν Νυμφῶν. Ἐκ τοῦ ἐκρέοντος δ' αἵματος τῆς Μεδούσης ἀνεπήδησεν ὁ ἵππος Πήγασος καὶ ὁ Χρυσάωρ. Καταδιωχθεὶς δ' ὑπὸ τῶν δύο ἄλλων Γοργόνων, ἔφυγεν, ἀφανὴς διὰ τοῦ πετάσσου τοῦ Ἅδου. Ἐλθὼν δ' εἰς τὴν ἀκτὴν τῆς Αἰθιοπίας, ἔσω-

σεν ἐκεῖ ἀπὸ θαλασσίου θηρίου τὴν Ἀνδρομέδαν (ἴδ.), καὶ νυμφευθεὶς αὐτὴν, τὴν ἔφερεν εἰς Σέριφον, ἀφ' οὗ καὶ τὸν Ἄτλαντα εἰς ὄρος μετέβαλεν. Ἐκεῖ δὲ διὰ τῆς κεφαλῆς τῆς Μεδούσης ἀπελίθωσε τὸν Πολυδέκτην, θέλοντα νὰ βιάσῃ εἰς γάμον τὴν μητέρα του, καὶ ἐγκαταστήσας βασιλέα τὸν Δίκτυν, ἐπέστρεψεν εἰς Ἄργος μετὰ τῆς Δανάης καὶ τῆς Ἀριάδνης (ἴδ. Ἀκρίσιος), δοὺς τὸν θρόνον τοῦ Ἄργους εἰς Μεγαπένθην, τὸν υἱὸν τοῦ Προίτου, ἀδελφοῦ τοῦ Ἀκρισίου, λαβὼν δ' εἰς ἀντάλλαγμα τὴν Τίρυνθα, καὶ ἵδρυσε τὴν Μίδειαν καὶ τὰς Μυκήνας. Τὴν κεφαλὴν δὲ τῆς Γοργόνος προσέφερεν εἰς τὴν Ἀθηνᾶν, ἥτις τὴν ἔφερεν ἐπὶ τοῦ θώρακος ἢ ἐπὶ τῆς ἀσπίδος της. Τὸν Ἀκρίσιον δ' ἐφόνευσε κατὰ λάθος εἰς ἀγῶνα, διὰ τοῦ δίσκου. Ἐκ τῆς Ἀνδρομέδης ἔσχεν υἱὸν τὸν Ἀλκαῖον, πατέρα τοῦ Ἀμφιτρύωνος, τὸν Σθένελον, πατέρα τοῦ Εὐρυσθέως, καὶ τὸν Ἠλεῖον, τὸν Μήστορα, τὸν Ἠλεκτρύωνα, πατέρα τῆς Ἀλκμήνης (ἴδ. Ἀμφιτρύων), καὶ θυγατέρα τὴν Γοργοφόνην (Ὁμ. Ἰλ. Ξ, 320. — Ἡσίοδ. Θεογ. 280. — Σοφκλ. Ἀντγ. 944. — Ov. Met. IV, 606). Ὁ Περσεὺς εἶχεν ἡρῷα, ἐν τῷ μεταξὺ Ἄργους καὶ Μυκηνῶν, ἄλλο ἐν Σερίφῳ, ἄλλο ἐν Ἀθήναις, μετὰ βωμοῦ τοῦ Δίκτυος καὶ τῆς Κλυμένης, τῶν σωσάντων αὐτόν. Ὡκειοποιήθησαν δὲ τὸν μῦθον καὶ οἱ Ῥωμαῖοι, καὶ διηγοῦντο ὅτι ἡ Δανάη καὶ ὁ Περσεὺς ἐξεβράσθησαν εἰς τὴν Ἰταλικὴν παραλίαν, καὶ ὅτι ἐκεῖ ὁ βασιλεὺς Πιλοῦμνος ἐνυμφεύθη τὴν Δανάην, καὶ ἵδρυσε τὴν πύλιν Ἀρδέαν. Οὕτως ἔλεγον τὸν ἡγεμόνα τῶν Ῥουτούλων Τοῦρνον, καταγόμενον ἐκ τοῦ Ἀκρισίου (Virg. Æ, VII, 372. 410). — 2) Περσεὺς ἢ Πέρσης, βασιλεὺς τῆς Μακεδονίας, υἱὸς Φιλίππου Γ' γεννηθεὶς τῷ 212 π. Χ. ἐκ μὴ νομίμου συζύγου, ἢ ἐκ δούλης (Liv. XXXIX, 53. Ἰδ. XL, 4), ὑποβολιμαῖος (Πλούτ. Ἀρατ. ΝΔ). Ἤδη ἐπὶ τῆς πρώτης νεότητός του τὸν ἔπεμψεν ὁ πατήρ του, ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν ἀνδρῶν ἐμπείρων, τῷ 201, κατὰ τῶν Ἰλλυριῶν, οἵτινες συνετάττοντο τότε μετὰ τῶν Ῥωμαίων (Liv. XXXI, 29), ἀλλὰ μετὰ ταῦτα συνώδευσε τὸν πατέρα του κατὰ τῶν Αἰτωλῶν, συμμαχοῦντα μετὰ τῶν Ῥωμαίων, ἐν τῷ πολέμῳ αὐτῶν κατὰ τοῦ Ἀντιόχου (Liv. XXXVIII, 5). Ἱρὸς συμβιβασμὸν μετὰ τῆς Ῥώμης ἔπεμψεν ἔπειτα ἐκεῖ ὁ Φίλιππος τὸν ἄλλον υἱόν του Δημήτριον (Liv. XXXIX 27). Διατελέσας καὶ πρὶν ὅμηρος ὁ Περσεὺς ἐν Ῥώμῃ καὶ φίλους τότε ἐκεῖ προσκτησάμενος,

Περσεύς.

κατώρθωσε δι' αὐτῶν νὰ διαθέσῃ τοὺς Ῥωμαίους ὑπὲρ τοῦ πατρός του· ἀλλὰ συγχρόνως διήγειρε διὰ τούτου καὶ διὰ τῆς ἐντίμου ὑποδοχῆς ἣς ἔτυχεν ἐν Ῥώμῃ τὰς ὑπονοίας τοῦ φιλυπόπτου γέροντος καὶ τὸ μῖσος τοῦ Περσέως, βλέποντος ἐν αὐτῷ ἀντίζηλον προτιμώμενον ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, δι' ὃ ἀμφότεροι ἐκ συνεννοήσεως τὸν ἐδολοφόνησαν, τῷ 181 (Liv. XL, 24. Ἰδ. καὶ XXXIX, 35. XL, 5.— Πλάτ. Παῦλ. Αἰμίλ. II). Ἐκ βαθείας δὲ τύψεως συνειδότος, καὶ συνορῶν ἤδη τοῦ Περσέως τὴν φίλαρχον τάσιν, ἀπέθανε καὶ ὁ Φίλιππος τῷ 179, καὶ διεδέχθη αὐτὸν ὁ Περσεύς. Κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς βασιλείας του ἐφήρμοσε μέτρα συνετὰ καὶ ἤπια, ἐν ἄλλοις τὴν τῶν φόρων ἐλάττωσιν. Τὴν Ῥώμην ἐμίσει καὶ ἐβυσσοδόμει πόλεμον κατ' αὐτῆς, ἀλλ' ἵνα ἀκωλύτως παρασκευασθῇ, ἐπεδίωξε κατ' ἀρχὰς καὶ διετήρησεν ἐπί τινα ἔτη φιλίαν καὶ συμμαχίαν. Εἶχε δ' ἤδη καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ προεργασθῇ εἰς τὸν ἐξοπλισμόν, αὐξήσας τὸν στρατὸν καὶ τῆς χώρας τὸν πληθυσμὸν, καὶ πλουσίας ἀποθήκας πληρώσας, καὶ θησαυρὸν παρακαταθείς. Συνεμάχησε δ' ὁ Περσεὺς καὶ μετὰ Γεντίου, τοῦ βασιλέως τῆς Ἰλλυρίας, μετὰ Κότυος, τοῦ ἡγεμόνος τῶν Θρᾳκῶν καὶ μετὰ τῶν Βαστάρνων. Ἐν Αἰτωλίᾳ καὶ Βοιωτίᾳ ἐκέρδησεν ὑπὲρ ἑαυτοῦ μίαν μερίδα, καὶ τὴν Συρίαν ἠθέλησε νὰ προσεταιρισθῇ διὰ συνοικεσίου. Οἱ Ῥωμαῖοι δὲ, ὅτε ἤρχισαν καὶ αὐτοὶ στρατιωτικὰς παρασκευὰς, εἵλκυσαν πρὸς ἑαυτοὺς Εὐμένην, τὸν βασιλέα τῆς Περγάμου, καὶ πολλὰ κράτη τῆς Ἀσίας καὶ Ἀφρικῆς ἔπεισαν εἰς οὐδετερότητα. Ἤρξατο δ' ὁ πόλεμος τῷ 191, ὅτε ὁ ἐμπειροπόλεμος μακεδονικὸς στρατὸς ἐνίκησεν εἰς Συκούριον, παρὰ τῇ Ὄσσῃ ἐν Θεσσαλίᾳ, τοὺς τότε ἔτι ἀγυμνάστους ῥωμαϊκοὺς λεγεῶνας· ἀλλ' ἀντὶ τὴν νίκην του νὰ ἐπωφεληθῇ, ἐζήτησεν εἰρήνην, καὶ ἔλαβε τὴν ὑπερήφανον ἀπάντησιν ὅτι ὤφειλε νὰ παραδοθῇ εἰς τῆς Ῥώμης τὴν διάκρισιν (Liv. XLII, 31). Μετὰ δευτέραν δὲ μάχην ἀμφιβόλου ἐκβάσεως, ἀπεσύρθη ὁ Περσεὺς ὀπίσω εἰς τὴν Μακεδονίαν, οἱ δὲ Ῥωμαῖοι εἰσέβαλον εἰς τὴν Ἑλλάδα, βαρέως αὐτὴν πιέζοντες. Καὶ κατὰ τὸ προσεχὲς ὅμως ἔτος (170) δὲν ἐπέτυχον οἱ Ῥωμαῖοι, ὅτε καὶ τὸν στόλον αὐτῶν κατενίκησε κατὰ τοὺς Ὠρεοὺς τῆς Εὐβοίας (Liv. XLIII, 3), καὶ διὰ τῶν στρατηγῶν αὐτῶν τὴν ἀνικανότητα πολλάκις καὶ κατὰ ξηρὰν τοὺς κατέβαλεν, εἶτα δ' εἰς Θεσσαλίαν εἰσβαλὼν, κατετρόπωσε καὶ τοὺς συμμάχους αὐτῶν Δαρδάνους (Liv. XLIII, 3. XLIV, 18. XLV, 3), καὶ μείζονες θὰ ἦσαν αἱ ἐπιτυχίαι του ἂν ἀπεφάσιζεν ἐλευθεριώτερον νὰ δαπανήσῃ πρὸς αὔξησιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μισθωτῶν του στρατιωτῶν. Τῷ 160, ἀπατήσαντες οἱ Ῥωμαῖοι αὐτὸν, εἰσέβαλον εἰς τὴν Μακεδονίαν, δι' ὃ κατεθορυβήθη οὕτως, ὥστε ὁ Ἀππιανὸς (Μακ. ΙΑ) λέγει αὐτὸν ὑπὸ τῶν θεῶν ἀποτυφλωθέντα. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον, ὅτε ἀπεσύρετο ὁ ῥωμαϊκὸς στρατὸς, τὸν παρηκολούθησε, καὶ ἐνίκησεν αὐτὸν ἐπανειλημμένως ἐν Θεσσαλίᾳ (Liv. XLIV, 1— 13). Ὑπὲρ αὐτοῦ ἐν τούτοις ἐμεσίτευον ἐν Ῥώμῃ θερμῶς ὁ Προυσίας, ὁ Εὐμένης καὶ οἱ σύμμαχοι τῶν Ῥωμαίων Ῥόδιοι (Liv. XLIV, 14. XLV, 3), ὁ δὲ Γέντιος ἐν Ἰλλυρίᾳ ἀναφανδὸν συνέπραττεν αὐτῷ, καὶ οἱ Βαστάρνοι τῷ ἔπεμψαν ἐπικουρίαν, ἥτις ὅμως τῷ ἔμεινεν ἄχρηστος, διότι ἐκ φειδωλίας ἠρνήθη τοῖς στρατιώταις αὐτῶν μισθὸν (Liv. XLIII, II. XLIV, 23). Τῷ 160 ἐπέμφθη κατ' αὐτοῦ ὁ ὕπατος Λ. Αἰμύλιος Παῦλος, ὅστις τὴν πειθαρχίαν καὶ ἐκγύμνασιν εἰς τὸν Ῥωμαϊκὸν στρατὸν ἐπαναγαγὼν, ἀπέκρουσε τὸν Περσέα ὀπίσω εἰς τὴν Μακεδονίαν καὶ τῇ 22 Ἰουνίου (κατὰ τὸ Ἰουλιανὸν ἡμερολόγιον), κατὰ δὲ Λίβιον (XLV, 1), τῇ 4 Σεπτεμβρίου, ἐνίκησεν αὐτὸν ἐν Πύδνᾳ (Just. XXVIII, 1, 1. — Prop. IV, 11, 39). Τότε μετὰ τῆς οἰκογενείας καὶ τῶν θησαυρῶν του ἔφυγεν ὁ Περσεὺς εἰς Σαμοθρᾴκην, καὶ κατέφυγεν εἰς τὸν ναὸν τῶν Διοσκούρων. Ὅτε δ' ἐπῆλθον οἱ Ῥωμαῖοι,

παρεδόθη αὐτοῖς ἀνάνδρως καὶ ἀναξίως τῆς ὑπερηφανείας ἣν ἐπεδείκνυεν ἐν ταῖς ἐπιτυχίαις, καὶ ἔτυχε μὲν ἐντίμου ὑποδοχῆς ὑπὸ τοῦ Ῥωμαίου στρατηγοῦ, ἀλλ' ἐβιάσθη νὰ παρακολουθήσῃ καὶ κοσμήσῃ αὐτοῦ τὸν θρίαμβον· εἶτα δ' ἐνεκλείσθη εἰς εἱρκτὴν ἐν Ἄλβᾳ Δουκεντίᾳ, ἔνθα μετὰ δύο ἔτη ἀπέθανεν, ἀφ' οὗ, μεσιτείᾳ τοῦ νικητοῦ του, ἐμετριάσθη ὁπωσοῦν ἡ κατ' αὐτοῦ αὐστηρότης. Ἡ Μακεδονία ὑπετάγη ἔκτοτε εἰς τὴν Ῥώμην. Αὐτῷ δ' ἐπέζησεν ἐπὶ μακρὸν ὁ νεώτερος τῶν υἱῶν του, Ἀλέξανδρος, καταντήσας νὰ μετέρχηται τὸ ἐπάγγελμα ἁπλοῦ γραφέως ἐν Ἄλβῃ, ἵνα ἀποζῇ (XLV, 42). Ὁ Περσεὺς ἦν ἐν ταῖς μάχαις ἀνδρεῖος, ἐγκρατὴς καὶ ἀφελὴς ἐν τῷ ἰδιωτικῷ βίῳ, καὶ εὐσταθὴς καὶ ἐπίμονος εἰς τὰς πολιτικὰς ἀντιλήψεις του. Ὅτε ὅμως ἤρχετο ἡ τῆς ἐνεργείας στιγμὴ, κατεβάλλοντο αἱ δυνάμεις του, κατελαμβάνετο ὑπὸ δισταγμῶν, καὶ ἦν ἀνίκανος νὰ ἐκτελέσῃ ὅ,τι ἐπὶ ἔτη ὁλόκληρα ἐσχεδίαζεν. Αὕτη ἡ ἔλλειψις τῆς ἐπιμονῆς εἰς τὰς ἀποφάσεις του, καὶ προσέτι ἡ ἀγενής του φιλαργυρία, κατέρριψαν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ θρόνου, καὶ κατεκρήμνισαν τὴν πατρίδα του εἰς δουλείαν, τὴν δ' οἰκογένειάν του εἰς πλήρη ἀφάνειαν (Πολ. ΚΓ. ΚΣΤ. ΚΖ. ΚΘ. Λ).

Περσέφασσα, Περσέφαττα, ἴδ. Περσεφόνη.

Περσεφόνη (καὶ Περσεφόνεια, Περσέφασσα, Φερσέφασσα, Περσέφαττα), θυγάτηρ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Δήμητρος (Ὁμ. Ἰλ. Ξ, 326. Ὀδ. Λ, 217), καὶ Κόρη κατ' ἐξοχὴν ἐπικαλουμένη, ἦν, καθ' Ὅμηρον, ἡ σεβαστὴ τοῦ Ἅδου σύζυγος, ἡ φοβερὰ τῶν σκιῶν κυριάρχις, ἡ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν της ἔχουσα τὰς ψυχὰς τῶν ἀποθανόντων (Ὁμ. Ὀδ. Λ, 213. 226. 385) καὶ τὰ ὑποχθόνια τέρατα (Ὀδ. Λ, 633), καὶ μετὰ τοῦ Ἅδου τὰς ἀρὰς τῶν ἀνθρώπων δεχομένη καὶ ἐκτελοῦσα (Ὁμ. Ἰλ. Ι, 457. 569). Καὶ κατὰ τοὺς μεθ' Ὅμηρον χρόνους ἄρχει ἐν τῷ ᾅδῃ ἡ Περσεφόνη μετὰ τοῦ αὐστηροῦ αὐτῆς συζύγου, ἀλλ' αἱ πρὸς τὴν μητέρα σχέσεις αὐτῆς ἀναδεικνύουσι τὸν χαρακτῆρά της γλυκύτερον. Ὅτε ποτὲ ἡ νεαρὰ Κόρη Περσεφόνη, μακρὰν τῆς μητρός της Δήμητρος συνέλεγε μετὰ τῶν συμπαικτριῶν της ἄνθη εἰς τὰ πεδία τῆς Νύσης (ἢ, κατὰ μεταγενεστέρους, περὶ τὴν Ἔνναν τῆς Σικελίας), ἡρπάγη, συγκαταθέσει τοῦ Διὸς,

ὑπὸ τοῦ Πλούτωνος, ὅστις ἐπὶ τοῦ τεθρίππου αὐτοῦ τὴν ἔφερεν εἰς τὸν Ἅδην. Ἀφ' οὗ δ' ἡ μήτηρ ἐπὶ μακρὸν ματαίως τὴν ἐζήτησε διὰ πάσης τῆς γῆς, τέλος ὁ Ἑρμῆς, ἐπιταγῇ τοῦ Διὸς, ἐκόμισεν αὐτὴν ἐκ τοῦ ᾅδου εἰς τὴν Δήμητραν πάλιν. Πρὶν δ' ἢ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν γῆν, τῇ ἔδωκεν ὁ Πλούτων νὰ φάγῃ ἕνα καρπὸν ῥοιᾶς (τὸ ἔμβλημα τοῦ γάμου), καὶ ὁ Ζεὺς ἀπεφάσισε νὰ μένῃ ἡ Περσεφόνη κατὰ τὰ τρία τέταρτα τοῦ ἔτους ἐπὶ τῆς γῆς παρὰ τῇ μητρί της, κατὰ τὸ ἓν τέταρτον δὲ ὑπὸ τὴν γῆν παρὰ τῷ συζύγῳ της (Ὁμ. Ὕμν. εἰς Δήμ.—Ov Fast. IV, 419.—Met. V, 385). Ἐκαλεῖτο δ' ἡ ἑορτὴ αὐτῆς Κόρεια καὶ Κούρεια. (ἴδ. Πλούτ. Δίων, ΝΣΤ). Τοῦ μύθου τούτου οὐδὲν ὑπάρχει ἴχνος εἰς τοῦ Ὁμήρου τὰ ἔπη. Ἐστὶ δ' ἐν αὐτῷ προφανῶς ἡ Περσεφόνη τὸ σύμβολον τῆς φυτικῆς πλάσεως, καθ' ἣν τὸ σπέρμα ἐνθαπτόμενον, καὶ ἐπὶ τρεῖς μῆνας ὑπὸ γῆν μένον, ἀναφύεται εἶτα θάλλον εἰς τὴν ἐπιφάνειαν. Ἐντεῦθεν καὶ ἐν τοῖς μυστηρίοις τῆς Δήμητρος θεωρεῖται αὕτη ὡς ἔμβλημα αἰνιττόμενον τῆς ψυχῆς τὴν ἀθανασίαν. Ἡ Περσεφόνη τῶν μυστηρίων ἐτέθη εἰς σχέσιν μετὰ τοῦ αὐτοῖς ἐπίσης ἀνήκοντος Ἰάκχου (τοῦ ὕμνου

τῶν μυστηρίων), λεγομένου καὶ αὐτοῦ υἱοῦ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Δήμητρος, ἐπομένως ἀδελφοῦ αὐτῆς, κατ' ἄλλους δὲ μνηστῆρος, ἢ κατ' ἄλλους υἱοῦ αὐτῆς. Παρὰ τοῖς μετέπειτα Ὀρφικοῖς ἐστὶ πανίσχυρος θεότης τῆς φύσεως, ἡ τὰ πάντα παράγουσα καὶ ἐξολοθρεύουσα, ὥστε καὶ μετ' ἄλλων συγχέεται μυστηριωδῶν θεοτήτων, οἷον τῆς Ἑκάτης, τῆς Γαίας, τῆς Ῥέας, τῆς Ἴσιδος. Ὁμοῦ μετὰ τῆς μητρός της εἶχε καὶ τὴν ἐπωνυμίαν Δέσποινα καὶ Μεγάλη Θεά, καὶ πολλαχοῦ συνελατρεύοντο αἱ δύο θεαί, ὡς ἐν Ἐλευσῖνι, ἐν Βοιωτίᾳ, ἐν Σικελίᾳ. Παριστᾶτο δ' ὑπὸ τῆς τέχνης εἴτε ὡς ἡ αὐστηρὰ τοῦ Ἅδου σύζυγος, ἀναλόγως τῇ Ἥρᾳ, ἢ ὡς ἡ Κόρη τῆς Δήμητρος, ἢ ἡ μνηστὴ τοῦ Ἰάκχου, νέον φέρουσα ἱστέμμα κισσοῦ, δαυλοὺς ἔχουσα εἰς τὰς χεῖρας, κλ. — Ἐν Ῥώμῃ οὐχὶ ἀρχαία Ἰταλικὴ θεότης, ἀλλ' ἐξ Ἑλλάδος ἐκεῖ μεταχθεῖσα, εἶχε τὸ Ἑλληνικὸν ὄνομα εἰς Proserpina παραφθαρέν, ὁ δὲ σύζυγος αὐτῆς Πλούτων ἐλέγετο καὶ Dis. Ἔκοπτε δὲ, κατὰ τοὺς Λατίνους ποιητὰς (Virg. Æn. IV, 698), ἴουλον ἐκ τῆς κεφαλῆς τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἀφιέρου αὐτὸν εἰς τὸν θάνατον.

Περσέως σκοπιά, μέρος ἐν Αἰγύπτῳ, ἐν τῷ Βολβινιτικῷ στόματι τοῦ Νείλου (Ἡρδ. Β, 15), κατά τινας εἰς τὸ νῦν ἀκρωτήριον Ἀβουκίρ.

Πέρσης, 1) υἱὸς τοῦ Τιτᾶνος Κρίου καὶ τῆς Εὐρυβοίας, σύζυγος τῆς Ἀστερίας, πατὴρ τῆς Ἑκάτης (Ἡσίοδ. Θεογ. 377. 409). Ἐλέγετο Περσαῖος ὑπό τινων. — 2) Ὁ ἐκ Περσίας (ἴδ.). — 3) Υἱὸς τοῦ Περσέως καὶ τῆς Ἀνδρομέδας, ὁ λεγόμενος γενάρχης τῶν Περσῶν (Ἡρδ. Ζ, 61). — 4) Ἀδελφὸς τοῦ Ἡσιόδου, πρὸς ὃν οὗτος ἔγραψε τὸ ποίημα αὐτοῦ Ἔργα καὶ Ἡμέραι.

Περσία, συνηθέστερον Περσὶς λεγομένη παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, καὶ Περσική, παρὰ τοῖς ἐγχωρίοις Φαρσιστὰν, ἣν τὸ κεντρικὸν καὶ κυριώτερον μέρος τοῦ μετὰ ταῦτα εὐρυνθέντος καὶ ἐπὶ πολὺ ἐκταθέντος περσικοῦ κράτους. Ὅρια εἶχε πρὸς ἀνατολὰς τὴν Καρμανίαν, πρὸς βορρᾶν τὴν Καρμανικὴν ἔρημον, τὴν Μηδίαν καὶ τὴν Παρθίαν, πρὸς δυσμὰς τὴν Σουσιανὴν, καὶ πρὸς νότον τὸν Περσικὸν κόλπον. Διὰ τοῦ πρὸς βορρᾶν ὑψουμένου ὄρουςΠαραχοάθρα ἔφερον πρὸς τὰ βόρεια τῆς Ἀσίας δύο στενωποὶ, ἡ λεγομένη «Μεγάλη κλῖμαξ», καὶ αἱ «Περσίδες πύλαι.» Παρὰ τῷ κόλπῳ δ' ἐγείρεται μεμονωμένον τὸ ὄρος Ὤχος. Ὁ μέγιστος τῶν ποταμῶν τῆς χώρας ἦν ὁ Ἄραξος, ὅστις, μετὰ τοῦ Μήδου συμβάλλων, ἐκρέει εἰς μεγάλην ἁλικήν. Καὶ παρὰ τὴν ἀκτὴν δὲ ῥέουσι πολλὰ ποτάμια, ἐκβάλλοντα εἰς τὸν κόλπον. Τὸ κλῖμα ἐστὶν ἐν μέρει τραχὺ, ἀλλ' οὐχὶ κακὸν διὰ τὴν κτηνοτροφίαν· καὶ ἡ μὲν παραλία ἐστὶν ἀφορήτως θερμὴ, ἀλλὰ τὸ μέσον τῆς χώρας εὔκαρπον, ἰδίως παραγωγὸν οἴνου λίαν ἐκτιμωμένου παρὰ τοῖς ἀρχαίοις. Οἱ κάτοικοι τῆς χώρας, οἱ Πέρσαι, διηροῦντο εἰς τρεῖς κατηγορίας. Οἱ εὐγενεῖς ἦσαν οἱ Πασαργάδαι, ἐξ ὧν ἦν καὶ ἡ βασιλικὴ γενεὰ τῶν Ἀχαιμενιδῶν, οἱ Μάσπιοι καὶ οἱ Μαράφιοι· οἱ Γεωργοὶ διηροῦντο εἰς τοὺς Πανθιαλαίους, τοὺς Δερουσιαίους καὶ τοὺς Γερμανίους· οἱ δὲ Νομάδες εἰς τοὺς Δάους, Μάρδους, Δροπικοὺς καὶ Σαγαρτίους. Προσετέθη δὲ μετὰ ταῦτα τούτοις πᾶσι καὶ ἡ ἐκ Μηδίας φυλὴ τῶν Μάγων (ἴδ.). Ἡ χώρα πᾶσα διηρεῖτο εἰς νομούς· αἱ κυριώτεραι δὲ πόλεις αὐτῆς ἦσαν αἱ Πασαργάδαι (ἴδ.), ἡ Περσέπολις (ἴδ.), αἱ Γαβαὶ, ἡ Ταύκη, νῦν Βενδὲρ-Βουσὶρ (Ἡρδ. Β, 125. — Στρβ. ΙΕ, 727 — Ἀρρ. Ἰνδ. ΛΗ).

Περσικαὶ, εἶδος σανδάλων γυναικείων, ἐν χρήσει καὶ ἐν Ἑλλάδι (Ἀρστφ. Ἐκκλ. 119).

Περσικὸς κόλπος, ὁ ἀπὸ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, μέρους τοῦ Ἰνδικοῦ πελάγους, μεταξὺ Ἀραβίας καὶ Περσίας πρὸς βορρᾶν

εἰσχωρῶν. Ὁ Ἡρόδοτος δὲν μνημονεύει αὐτοῦ παντάπασι· καὶ οἱ μεταγενέστεροι δὲ δὲν εἶχον ἀκριβῆ γνῶσιν τῆς ἐκτάσεως καὶ τοῦ σχήματος αὐτοῦ. Οὕτως ὁ Στράβων τὸν λέγει (ΙΣΤ, 765) σχεδὸν ἐπίσης μέγαν ὡς τὴν Κασπίαν, καὶ εἰς 20,000 στάδια ὁρίζει αὐτοῦ τὴν περίμετρον· ὁ δὲ Πλίνιος λέγει τὸ μῆκος αὐτοῦ 1125 μιλίων, ὃν ἀληθῶς μόνον 140 μιλίων γεωγραφικῶν.

Περσικοὶ πόλεμοι. Ἀφ' οὗ οἱ Πέρσαι, ἐπὶ Κύρου τοῦ μεγάλου, ὑπερίσχυσαν τῶν Μήδων, ἡ ἰσχὺς αὐτῶν ἐξετάθη μεγάλη ἐπὶ πάσης τῆς δυτικῆς Ἀσίας μέχρι τοῦ Ἰνδοῦ, καὶ προσέτι ὡς καὶ ἐπὶ εὐρωπαϊκῶν χωρῶν ἀνατολικῶς τῆς Θεσσαλίας, καὶ ἂν οὐχὶ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν, ἀλλὰ κἂν ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν αὐτῶν διετέλουν καὶ αἱ ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ πολλαὶ Ἑλληνικαὶ ἀποικίαι, αἵτινες ἄλλως ηὐτονομοῦντο, καὶ αἱ πλεῖσται εἶχον ἰδίους τυράννους, ἕκαστον ἰδιαιτέραν γραμμὴν ἀκολουθοῦντα πολιτικήν, πολλάκις, εἴτε ἐκ διαθέσεως εἴτε ἐξ ἀνάγκης, φίλην τῇ Περσίᾳ. Ὅτε ὁ Ἰστιαῖος (Ἡδ.), ὁ τῆς Μιλήτου τύραννος, ἐφρούρησε τοῦ Δουνάβεως τὴν γέφυραν, δι' ἧς ὁ Δαρεῖος ἐπέστρεψεν ἐκ Σκυθίας, ὁ βασιλεὺς ἐξ εὐγνωμοσύνης τῷ ἐδώρησε τὴν Μύρκινον, χώραν τῆς Ἠδωνίδος ἐν Θρᾴκῃ, καὶ προσέτι ξυλείαν πρὸς ναυπηγίαν, καὶ πλούσια μεταλλεῖα. Ἀλλ' οἱ Πέρσαι δὲν ἠγνόουν τὴν πρὸς ἀνεξαρτησίαν τάσιν τῶν Ἑλλήνων, καὶ ὅτι ἐπ' αὐτῆς θὰ προσέκοπτον αἱ προσπάθειαι αὐτῶν πρὸς τὴν πανταχοῦ ἐπέκτασιν τῆς δυνάμεώς των, δι' ὃ καὶ ὑπόπτως τοὺς ἐπετήρουν. Συνεπείᾳ τούτου, παρατηρήσας ὁ σατράπης Μεγάβαζος (Ἡδ.), ὅτε ἐπέμφθη εἰς Πανονίαν, ὑπόπτους, ὡς τῷ ἐφάνησαν, παρασκευὰς τοῦ Ἰστιαίου, κατήγγειλεν αὐτὰς τῷ Δαρείῳ, καὶ οὗτος μετεκαλέσατο τὸν Ἰστιαῖον εἰς Σάρδεις, ὡς δεόμενος δῆθεν τῶν συμβουλῶν αὐτοῦ, καὶ συμπαρέλαβεν αὐτὸν εἰς τὰ Σοῦσα, εἰς τὴν αὐλήν του. Τοῦ Ἰστιαίου γαμβρὸς καὶ ἐπίδοξος διάδοχος ἦν ὁ Ἀρισταγόρας (Ἡδ.), ὅστις ἀποτυχὼν εἰς ἐκστρατείαν ἣν εἶχεν ἐπιχειρήσει κατὰ τῆς Νάξου, ὑπεκίνησε, μυστικῇ συνεννοήσει μετὰ τοῦ πενθεροῦ του, ἐπανάστασιν τῶν Ἰωνικῶν πόλεων τῆς μικρᾶς Ἀσίας κατὰ τῶν Περσῶν, εἰς ἣν ὅμως ἐξ Ἀθηνῶν μόνον καὶ ἐξ Ἐρετρίας ἔλαβε μικρὰν ναυτικὴν ἐπικουρίαν, τῶν Σπαρτιατῶν (Ἡδ. Κλεομένης) ἀρνηθέντων πᾶσαν ἀνάμιξιν. Αἱ Σάρδεις κυριευθεῖσαι, ἀνεφλέχθησαν καὶ ἐπυρπολήθησαν. Εὐθὺς ὅμως μετὰ ταῦτα ἡττήθησαν οἱ Ἴωνες καὶ κατὰ ξηρὰν, καὶ παρὰ τῇ νήσῳ Λάδῃ (Ἡδ.), ἀπέναντι τῆς Μιλήτου, κατὰ θάλασσαν. Τότε κατεστράφη ἡ Μίλητος, καὶ οἱ κάτοικοι αὐτῆς καὶ πολλῶν νήσων μετῳκίσθησαν εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Ἀσίας, εἰς τὴν πόλιν Ἄρυσιν κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Τίγριδος. Διὰ ταύτην τῶν Ἑλλήνων τὴν μετοχὴν εἰς τὴν στάσιν τῆς Ἰωνίας, ὁ Δαρεῖος, προτραπεὶς καὶ ὑπὸ τῆς γυναικός του Ἀτόσσης, ἣν ἔπεισεν ὁ ἰατρὸς Δημοκήδης (Ἡρδ. Γ. 133), ἀπεφάσισε νὰ πολεμήσῃ τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἡ ἐπιχείρησις ἀνετέθη εἰς Μαρδόνιον (Ἡδ.) τὸν σατράπην τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Ἠναγκάσθη ὅμως οὗτος ταχέως νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Ἀσίαν, διότι ὁ στόλος του, ἀφ οὗ ἐκυρίευσε τὴν νῆσον Θάσον, ἐναυάγησεν εἰς τὸν Ἄθω, ὁ δὲ στρατός του, κυριεύσας τὴν Μακεδονίαν, ἠττήθη ἐν Θρᾴκῃ. Ἐνεψύχωσαν ὅμως τὸν Δαρεῖον ὁ πρὸς αὐτὸν ἐξ Ἀθηνῶν καταφυγὼν Ἱππίας, ὁ Πεισιστρατείδης, καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς Σπάρτης Δημάρατος (Ἡδ.), ὃν εἶχον ἐκθρονίσει ὁ Κλεομένης καὶ ὁ Λεωτυχίδας. Ἀπαιτήσας ἐπομένως παρὰ τῶν Ἑλληνικῶν πόλεων νὰ ὑποταγῶσι, καὶ ἰδὼν τὸ διάθεμα τοῦτο ματαιωθέν, ἔπεμψεν ἐκ δευτέρου κατὰ τῆς Ἑλλάδος τὸν στρατόν του ὑπὸ τὸν Δᾶτιν (Ἡδ.) καὶ τὸν Ἀρταφέρνην (Ἡδ.). Ὁ μέγας αὐτῶν στόλος, προσπλεύσας εἰς Εὔβοιαν, καὶ τὴν Ἐρέτριαν κυριεύσας διὰ προδοσίας, ἔπλευσεν ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ Ἱππίου εἰς τὸν Μαραθῶνα, ἔνθα 100,000 Πέρσαι

ἀφ' ἑνὸς, 9,000 δ''Αθηναῖοι καὶ 1000 Πλαταιεῖς ἀφ' ἑτέρου ἀντιπαρετάχθησαν, τῇ 12 Σεπτ. 490 π. Χ. Ἔνδοξος ὑπῆρξεν ὁ θρίαμβος τῶν Ἑλλήνων ὑπὸ τὸν Μιλτιάδην (ἴδ.)· ὁ πατὴρ δὲ τούτου Κίμων διενήργησε τοῦ Ἱππίου τὴν δολοφονίαν. Μετὰ τὴν ἧτταν ταύτην τῶν Περσῶν καθυπέταξαν πάλιν οἱ Ἀθηναῖοι τὰς πλείστας τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου, τὰς ἀπ' αὐτῶν ἐπὶ τοῦ πολέμου ἀποσπασθείσας. Ὁ Δαρεῖος διέταξε νέους ἐξοπλισμοὺς, ἀλλ' ἀπέθανε, τῷ 485, πρὶν ἤ τι αὖθις ἐπιχειρήσῃ. Ὁ διάδοχος αὐτοῦ Ξέρξης ἠναγκάσθη ν' ἀσχοληθῇ πρῶτον εἰς τὴν καθυπόταξιν τῆς ἐν τούτοις ἀποστάσης Αἰγύπτου (483), πρὶν ἤ πεισθῇ εἰς τὰς προτροπὰς τοῦ Μαρδονίου καὶ τῶν Ἑλλήνων φυγάδων, τῶν ὀπαδῶν τῶν Πεισιστρατιδῶν καὶ τῶν Θεσσαλῶν Ἀλευαδῶν. Εἰς συμβούλιον τῶν ἐπισημοτάτων Περσῶν, ὃ συνεκάλεσεν ἐπὶ τούτῳ, ὁ Ἀρτάβανος ἀπέτρεψεν ἐπιμόνως ἀπὸ τοῦ πολέμου (Ἡρδ. Ζ, 8—18). Ἀλλ' ὁ Ξέρξης, ἄλλως ἀποφασίσας, συνέλεξε τὰς δυνάμεις παντὸς τοῦ ἀπεράντου του κράτους, καὶ, κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ 480, ἐκίνησε στρατὸς οἷον μέχρις ἐκείνων ἡ ἀρχαιότης εἰσέτι δὲν εἶχεν ἰδῇ, ἐξ 800,000 πεζῶν, 20,000 ἱππέων ἐκ Σάρδεων· ὁ δὲ στόλος ἐκ 1200 τριήρεων ἀπέπλευσεν ἐκ τῶν λιμένων τῆς Κύμης καὶ τῆς Φωκαίας, καὶ συνηντήθησαν ἐν Ἑλλησπόντῳ, ἔνθα ὁ κατὰ ξηρὰν στρατὸς ἐπὶ 7 ἡμέρας καὶ 7 νύκτας διέβη ἐπὶ τῶν δύο γεφυρῶν ἃς εὗρεν ἐκεῖ ἐκ τῶν προτέρων χρόνων ᾠκοδομημένας. Ἐν τούτοις δὲ συνῆλθον εἰς τὸν Ἰσθμὸν τῆς Κορίνθου καὶ οἱ Ἕλληνες (οἱ συνωμόται ὡς λέγουσιν οἱ ἱστορικοὶ) εἰς σύσκεψιν, καὶ ἐπ' αὐτῶν τὴν ἀνωτάτην ἤσκουν ἐπιρροὴν ὁ Θεμιστοκλῆς καὶ ὁ Τεγεάτης Χίλεος, τὰ πρὸς σωτηρίαν τῆς πατρίδος προτείνοντες. Συνέστη δ' ἐκεῖ δεσμὸς, τεθεὶς, συναινέσει τῶν Ἀθηνῶν, ὑπὸ τὴν ἡγεμονίαν τῆς Σπάρτης. Ὁ Σπαρτιάτης Εὐαίνετος καὶ ὁ Ἀθηναῖος Θεμιστοκλῆς ἀνέλαβον, ἀλλὰ δὲν κατώρθωσαν μετὰ 10,000 ἀνδρῶν νὰ κλείσωσι τὰς τρεῖς κυρίας στενωποὺς τῆς Θεσσαλίας, δι' ὃ οἱ Θεσσαλοὶ ἠναγκάσθησαν νὰ προσχωρήσωσι τοῖς Πέρσαις. Οἱ Κρῆτες, οἱ Κερκυραῖοι, οἱ Ἀργεῖοι, οἱ Συρακούσιοι ἠρνήθησαν νὰ μετάσχωσι τοῦ συνασπισμοῦ, ἢ δὲν ἐχορήγησαν τὴν ὑποσχεθεῖσαν ἐπικουρίαν. Εἰς τὰς βορείους ἀκτὰς τῆς Εὐβοίας ἐπέμφθη πρὸς ἐπιτήρησιν, ὑπὸ τὸν Σπαρτιάτην Εὐρυβιάδην, στόλος ἐκ 271 τριήρεων, ὧν αἱ 127 ἦσαν τῶν Ἀθηναίων, καὶ ἐξ 7 ἐλαφρῶν πλοίων· εἰς τὰς Θερμοπύλας δ' ἐτάχθησαν 5500 ὁπλῖται ὑπὸ τὸν Λεωνίδαν (ἴδ.). Ὅτε ὅμως, δωροδοκηθεὶς ὁ Μαλιεὺς Ἐφιάλτης, ἐπρόδωκε τοὺς συμπατριώτας του, καὶ κατέδειξε τοῖς Πέρσαις στενωπὸν δι' ἧς περιεκύκλωσαν τοὺς Ἕλληνας, τότε διετήρησεν ὁ Λεωνίδας παρ' ἑαυτῷ, μόνον οὓς εἶχε τριακοσίους Σπαρτιάτας, καὶ προσέτι 400 Θηβαίους, οὓς ἤθελε νὰ τιμωρήσῃ διὰ τὰ φιλοπερσικὰ φρονήματα τῆς πατρίδος των. Παρέμειναν δὲ παρ' αὐτῷ ἑκουσίως καὶ 700 Θεσπιεῖς, καὶ τὸ μικρὸν τοῦτο σῶμα ἂν δὲν ἔσωσεν, ἐδόξασε τὴν Ἑλλάδα διὰ τοῦ ἡρωϊκοῦ του θανάτου. Ὁ Περσικὸς στόλος, εἰ καὶ 400 πλοῖα αὐτοῦ εἶχον συντριβῇ ὑπὸ τρικυμίας κατὰ τὸ ἀκρωτήριον Σηπιάδα, ἀπέναντι τῆς Εὐβοίας, εἶχεν ὅμως ἔτι 1207 πλοῖα, καὶ δι' αὐτῶν ἀπέκλεισε τὰς Ἀφέτας κατὰ τὸν Παγασαῖον κόλπον, καταπλεύσας ἐκεῖθεν εἰς Φάληρον. Ὁ δ' Ἑλληνικὸς, ἀφ' οὗ προσῆλθε καὶ ὁ τῶν συμμάχων ἐκ Τροιζῆνος, εἰς Σαλαμῖνα συγκεντρωθεὶς, εἶχε μόνον 366, κατ' ἄλλους 378 πλοῖα, ὧν 200 ἦσαν τῶν Ἀθηνῶν διὰ τοῦτο, περίφοβοι οἱ Πελοποννήσιοι, ἠθέλησαν νὰ ἐγκαταλείψωσι τὴν θέσιν ἐκείνην καὶ ν' ἀποσυρθῶσιν εἰς τὸν Ἰσθμόν. Πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ σφάλματος τούτου κατέφυγεν εἰς τέχνασμα ὁ Θεμιστοκλῆς, καὶ ἔπεισε τοὺς Πέρσας νὰ προσβάλωσι τὸν Ἑλληνικὸν στόλον πρὶν ἡ διαλυθῇ. Ἐθριάβευσαν δ' οἱ Ἕλληνες εἰς τὴν ἔνδοξον ναυμαχίαν (τῇ 20 Σεπτ. 480),

καὶ ὁ ἐχθρικὸς στόλος ἔφυγεν ὅσος δὲν κατεστράφη, τῶν Ἀθηναίων κυρίως προαγωνισαμένων (Ἡρδ. Η, 74.—Αἰσχλ. Περσ. 250 κλ.), καὶ μετὰ πλείστου ζήλου κατεδίωξαν αὐτὸν πρὸ πάντων οἱ Αἰγινῆται. Διὰ νέου δόλου τοῦ Θεμιστοκλέους, πιστεύσας ὁ Ξέρξης ὅτι οἱ Ἕλληνες προὐτίθεντο νὰ διαρρήξωσι τοῦ Ἑλλησπόντου τὴν γέφυραν, ἔσπευσε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Περσίαν, ἀφεὶς στρατὸν 300,000 ἀνδρῶν εἰς Θεσσαλίαν. Τὰ δὲ λείψανα τοῦ στόλου του συνῆλθον πάλιν εἰς Σάμον, περὶ τὰ 300 πλοῖα. Ἡ Ποτίδαια καὶ ἡ Ὄλυνθος ἀπεσπάσθησαν ἀπὸ τῶν Περσῶν, οἵτινες μάτην ἐπροσπάθησαν νὰ κερδήσωσιν αὖθις ὑπὲρ ἑαυτῶν τὴν πρώτην τῶν δύο τούτων πόλεων. Πᾶσα ἡ Ἑλλάς, καὶ ῥητῶς καὶ ἡ Σπάρτη αὐτή, ἀνευφήμησαν τὸν θρίαμβον τοῦ Θεμιστοκλέους ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῆς κοινῆς πατρίδος· ἐκ δὲ τῶν λαφύρων λαμπρὰ δῶρα ἐπέμφθησαν εἰς τὸν Ἀπόλλωνα τῶν Δελφῶν. Κατὰ τὸ ἔαρ ὅμως τοῦ 479 προέβη ἐκ νέου ὁ Μαρδόνιος πρὸς τὸ κέντρον τῆς Ἑλλάδος, ὅτε καὶ πάλιν οἱ Ἀθηναῖοι τὴν πόλιν καταλιπόντες, μετέβησαν εἰς Σαλαμῖνα ἐπὶ τῶν πλοίων των. Τὸν δ' Ἑλλησπόντιον Μουρυχίδην, πεμφθέντα ὑπὸ τοῦ Μαρδονίου πρὸς αὐτοὺς ἵνα τοὺς προσκαλέσῃ νὰ ὑποταγῶσιν, ἀπέπεμψαν, καὶ τὸν Λυκίδην, ὅστις προέτρεψε νὰ ἐνδώσωσιν, ἐλιθοβόλησαν. Οἱ Σπαρτιᾶται, εἰ καὶ τὰ Ὑακίνθια πανηγυρίζοντες, δὲν ἀπετράπησαν ὅμως τῶν πολεμικῶν ἐργασιῶν, ὠχύρωσαν τὸν Ἰσθμὸν, καὶ ἐκεῖθεν μετὰ τῶν συμμάχων πορευθέντες εἰς Ἐλευσῖνα, ἡνώθησαν μετὰ τῶν Ἀθηναίων. Ἐκεῖθεν δὲ, ὑπερβάντες τὸν Κιθαιρῶνα, κατέλαβον τοὺς δυτικοὺς αὐτοῦ πρόποδας, ἀπέναντι τοῦ Μαρδονίου, στρατοπεδεύοντος πέραν τοῦ Ἀσωποῦ. Ἐστρατήγει δὲ τῶν Σπαρτιατῶν καὶ τῶν συμμάχων ὁ Παυσανίας (ἴδ.). Ὁ Μαρδόνιος δὲ ἀπεσύρθη τότε πρὸς τὰ ἐνδότερα τῆς Βοιωτίας, τὸ Θηβαϊκὸν πεδίον θεωρῶν κατάλληλον διὰ τὸ ἱππικόν. Ἐν Πλαταιαῖς συνηντήθησαν οἱ δύο στρατοὶ, οἱ μὲν Πέρσαι εἰς ἀριθμὸν 300,000, μετὰ 50,000 συμμάχων, οἱ δ' Ἕλληνες ἐν ὅλοις ὄντες 110,000, ἐξ ὧν 8,000 ἦσαν Ἀθηναῖοι ὁπλῖται, ὑπὸ τὸν Ἀριστείδην, ὅστις εἶχεν ἐπιστρέψει ὀλίγον πρὸ τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίας. Ἐπὶ δέκα ἡμέρας ἔμενον οἱ ἀντίπαλοι ἀντιπαρατεταγμένοι, συνεχῶς ἀλλάσσοντες θέσεις· τῇ δ' ἑνδεκάτῃ (Σεπτ. 479) συνεπλάκησαν. Ὁ Μαρδόνιος ἡττήθη καὶ ἐφονεύθη, ὡς καὶ τὸ πλεῖστον τοῦ στρατοῦ αὐτοῦ, τὸ πλούσιον Περσικὸν στρατόπεδον ἐλεηλατήθη, καὶ αἱ Θῆβαι ἐπολιορκήθησαν. Πολλοὶ τῶν ἐν αὐτοῖς ἀρχηγῶν τῆς μηδικῆς μερίδος συνελήφθησαν, καὶ, διαταγῇ τοῦ Παυσανίου, ἐθανατώθησαν ἐν Κορίνθῳ. Μόνον δὲ 40,000 Περσῶν ὑπεχώρησαν ἐν τάξει ὑπὸ τὸν Ἀρτάβαζον πρὸς βορρᾶν (Ἡρδ. Η, 1 κλ. — Πλούτ. Ἀριστδ. ΙΑ, κλ.). Κατὰ τὴν αὐτὴν δ' ἡμέραν συνεκροτήθη ναυμαχία εἰς Μυκάλην τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Ὁ Ἑλληνικὸς στόλος, ὑπὸ τὸν βασιλέα τῆς Σπάρτης Λεωτυχίδην καὶ τὸν Ἀθηναῖον Ξάνθιππον, ἐξ 120 τριήρεων, συνῆλθε πρῶτον εἰς Αἴγιναν, εἶτα εἰς Δῆλον· ἐπέκεινα δὲ δὲν ἐτόλμων νὰ πλεύσωσι, καὶ ἐπολιορκοῦντο ἐκεῖ ὑπὸ τῶν Περσῶν. Πεισθέντες ὅμως ὑπὸ τῶν Σαμίων, ἐπετέθησαν, καὶ τότε ἀμέσως ἔφυγον οἱ Πέρσαι πρὸς τῆς Μυκάλης τὸ ἀκρωτήριον, ὑπὸ τὴν προστασίαν 60,000 ἐκεῖ ἀναμενόντων πεζῶν. Οἱ Ἴωνες δ' ἀπέστησαν ἀπ' αὐτῶν, καὶ οἱ Ἕλληνες μεγάλην ἤραντο νίκην (Ἡρδ. Θ, 90), καταστρέψαντες τὸν στόλον καὶ τὸ στρατόπεδον, καὶ ὁ πόλεμος ἀπὸ ἀμυντικοῦ κατέστη προσβλητικὸς ἔκτοτε (ἴδ. Παυσανίας, 1. Κίμων). Τὴν ἐπὶ τοῦ Ἑλλησπόντου γέφυραν εἶχον ἤδη καταστρέψει αἱ τρυκιμίαι· καὶ ὁ μὲν Λεωτυχίδης ἐπέστρεψεν εἰς Σπάρτην μετὰ τῶν ὑπ' αὐτόν· ἀλλ' οἱ Ἀθηναῖοι, συμπαραλαβόντες καὶ τοὺς Ἴωνας, ἐπολιόρκησαν τὴν πόλιν Σηστὸν ἐπὶ τῆς Χερσονήσου, καὶ, ἀποχωρησάντων τῶν Περσῶν, τὴν ἐκυρίευ-

σαν, κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἔτους 478. Ἡ Σάμος, ἡ Χίος, ἡ Λέσβος, καὶ αἱ λοιπαὶ νῆσοι, ἐγένοντο πολιτεῖαι ἐλεύθεραι, καὶ ἀπετέλεσαν συμμαχίαν κατὰ τῶν Περσῶν, ἐξ ἧς οἱ Ἀθηναῖοι, τὸν ἀγῶνα ἐξακολουθήσαντες, οὐ μικρὰ ὠφελήθησαν. — Συγχρόνως δὲ μετὰ τῶν Ἑλληνικῶν τούτων πολέμων πρὸς ἀνατολὰς, ἐπολέμουν καὶ οἱ ἐν Σικελίᾳ Ἕλληνες κατὰ τῶν Καρχηδονίων. Ὁ Συρακούσιος Γέλων ἐνίκησεν ἰσχυρὸν Καρχηδόνιον στρατὸν ἐν Ἱμέρᾳ, κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν τῆς ἐν Σαλαμῖνι μάχης, ὡς καὶ διεδίδετο παρὰ τοῖς ἀρχαίοις (Διόδ. ΙΑ, 20). — Κέντρον τῆς συμμαχίας ὡρίσθη ἡ Δῆλος, ὡς νῆσος ἰωνικὴ, καὶ εἰς τὸν ἐκεῖ ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος κατετέθη τὸ συμμαχικὸν ταμεῖον, περιέχον ἐν ἀρχῇ 460 τάλαντα· πρῶτος δ' Ἑλληνοταμίας ἐξελέγη ὁ Ἀριστείδης, καὶ αἱ Ἀθῆναι ἦσαν ἡ ἡγεμονεύουσα πόλις. Τοῦ Κίμωνος αἱ ἐπιτυχεῖς ἐκστρατεῖαι ἐξέτειναν τὴν συμμαχίαν. Μετὰ τὴν ἅλωσιν τοῦ Ἠίου ἐπὶ τοῦ Στρυμόνος, οἱ Πέρσαι ἐξεβλήθησαν ἐντελῶς τῆς Εὐρώπης, καὶ ὁ συμμαχικὸς στόλος ἦρχε τοῦ Αἰγαίου καὶ ἐπέβλεπεν αὐτὸ αὐστηρῶς. Μετὰ ταῦτα δὲ κατεδίωξεν ὁ Κίμων τοὺς Πέρσας καὶ εἰς τὰς ἰδίας αὐτῶν θαλάσσας, καὶ τοὺς κατενίκησε διὰ ξηρᾶς καὶ διὰ θαλάσσης πρὸς τῷ Εὐρυμέδοντι, κατὰ τὴν παραλίαν τῆς Παμφυλίας, τῷ 469 (Θουκ. Α, 100. — Πλούτ. Κίμ. ΙΒ, 13). Ὑπεστήριξαν δ' οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ σύμμαχοι τὴν κατὰ τῶν Περσῶν ἐπανάστασιν τοῦ Ἰνάρου καὶ ἔπειτα τοῦ Ἀμυρταίου ἐν Αἰγύπτῳ· παρὰ τὴν Μέμφιν ὅμως ὑπέστησαν ἧτταν σπουδαίαν. Ἔληξαν δ' οἱ Περσικοὶ πόλεμοι τῷ 449, ὅτε ὁ Κίμων ἀπέθανεν, ἐκστρατεύων, πρὸ τοῦ Κιτίου ἐν Κύπρῳ. Ἀφ' οὗ δὲ καὶ μετὰ τὸν θάνατόν του ἐνίκησαν οἱ Ἕλληνες εἰς ναυμαχίαν κατὰ τὴν Σαλαμῖνα τῆς Κύπρου (Θουκ. Α, 112. Πλούτ. Κίμ. ΙΗ, 19), ἔπαυσεν ὁ πόλεμος, εἰ καὶ ἀμφισβητεῖται ἂν ὑπεγράφη ὁριστικὴ εἰρήνη, ἡ Κιμώνιος κληθεῖσα (ἴδ. Κίμων). Αἱ Ἀθῆναι ἀπέστησαν πάσης ἀναμίξεως εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ τὴν Κύπρον, οὐδὲν περσικὸν πολεμικὸν εἶχεν ἄδειαν νὰ φανῇ εἰς τὸ Αἰγαῖον, καὶ αἱ ἑλληνικαὶ πόλεις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἔπαυσαν οὖσαι φόρου ὑποτελεῖς εἰς τὰ Σοῦσα. Οἱ ὅροι οὗτοι, καὶ ῥητῶς ἂν δὲν συνωμολογήθησαν, ἦσαν οἱ οὓς ὁ Κίμων ἐπεδίωξε καὶ ἐπέβαλε, καὶ ἐν γένει ὁ Ἑλληνικὸς πολιτισμὸς ἐξησφαλίσθη κατὰ τῆς ἐπιδράσεως τῆς Ἀσιανῆς βαρβαρότητος.

Περσὶς, ἴδ. Περσία.

Περφερεῖς, πέντε θεωροὶ ἐκ τῶν ὑπερβορείων πεμπόμενοι μεθ' ἱερῶν δώρων εἰς τὸν ἐν Δήλῳ ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος (Ἡρδ. Δ, 33. — Ἡσύχ.).

Πεσσινοῦς, πόλις ἀρχαία καὶ ἐπισημοτάτη ἐν Γαλατίᾳ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἐπὶ τῆς νοτίας κλιτύος τοῦ Δινδυμαίου ὄρους κειμένη, ἐπὶ τῶν συνόρων τῆς Μεγάλης Φρυγίας, ἡ κυριωτάτη ἕδρα τῆς λατρείας τῆς Κυβέλης. Ἐν τῷ ναῷ αὐτῆς ὑπῆρχε ξόανον, κατὰ δὲ Λίβιον (XXI. 10, 11) λίθινον ἄγαλμα, ἐξ οὐρανοῦ πεσόν. Οἱ Ῥωμαῖοι ἀπήγαγον αὐτὸ εἰς τὴν Ῥώμην, διότι εἰς τοὺς χρησμοὺς τῆς Σιβύλλης εὗρον ὅτι ἐξ αὐτοῦ ἐξηρτᾶτο τῆς Ῥώμης ἡ τύχη (Στρβ. ΙΒ, 567). Νῦν Βαλα-Ἰσσάρ.

Πέσσιον, πόλις τῆς Εὐρωπαϊκῆς Σαρματίας, εἰς τὴν χώραν τῶν Ἰαζύγων (ἐν Οὐγγαρίᾳ) (Πτλμ. Γ, 7).

Πεσσοὶ, ἴδ. Πεττεία.

Πεταλέα, νῆσος (ἡ, κατὰ Πλίνιον, τέσσαρες νῆσοι) ἔρημος καὶ πετρώδης μεταξὺ Εὐβοίας καὶ Μαραθῶνος. Νῦν ἔτι Πεταλιοί.

Πεταλισμὸς, ὁ ἐξοστρακισμὸς ἐν Συρακούσαις, εἰσαχθεὶς περὶ τὰ μέσα τοῦ ε' αἰῶνος π. Χ., καὶ ἐπ' ὀλίγον μόνον διαρκέσας. Τὰ ὀνόματα τῶν ἐξοριστέων πολιτῶν ἐγράφοντο εἰς πέταλα, φύλλα ἐλαίας, ἐρρίπτοντο εἰς κάλπην καὶ ἠριθμοῦντο. Ἡ δ' ἐξορία ἦν διὰ πολλὰ ἔτη (Διόδ. ΙΑ, 87).

Πετάσματα, ἴδ, Οἶκος.

Πέτασος, κάλυμμα τῆς κεφαλῆς, ἐκ

πιλήματος, στρογγύλον ἄνω, τὰ δ' ἄκρα πέριξ ἔχον προέχοντα, κατὰ βορρᾶν καὶ ἡλίου,

δεόμενον δὲ ἢ ὑπὸ τὸν πώγωνα, ἢ ὀπίσω τῆς κεφαλῆς. Τοιοῦτον ἔφερον πρὸ πάντων οἱ ὁδοιπόροι, καὶ προσέτι καὶ αἱ γυναῖκες, ἰδίως ἐν τῇ τέχνῃ, ἡ Περσεφόνη, ὡς κατ' ἐξοχὴν ὁδοιποροῦσα, καὶ διὰ τὸν αὐτὸν λόγον, ἀλλὰ πτερωτὸν, ὁ Ἑρμῆς. Ὁ Θεσσαλικὸς πέτασος εἶχε τὸν γύρον ἔτι πλατύτερον, καὶ τοιοῦτον ἔφερον μάλιστα οἱ ἱππεῖς, ὡς παριστῶνται καὶ εἰς τὴν ζωφόρον τοῦ Παρθενῶνος. Τοιούτους ἐπίσης καὶ οἱ Σπαρτιᾶται. Οἱ δὲ ψιλοὶ αὐτῶν καὶ εἰς τὸν πόλεμον (Θουκ. Δ, 34. — Πολδ. Α, 149). Πέτασος ἐρριμμένος εἰς τοὺς ὤμους ἦν ἐν τῇ τέχνῃ τὸ ἔμβλημα τοῦ ὁδοιπόρου.

Πέταυρον, ἡ σανὶς ἐφ' ἧς κοιμῶνται αἱ κατοικίδιοι ὄρνεις. Κατ' αὐτὴν ὠνομάζετο, ἰδίως ἐπὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων, καὶ τὸ ἱκρίωμα ἐφ' οὗ παρίσταντο καὶ ἤσκουν τὴν τέχνην των οἱ πεταυρισταὶ λεγόμενοι σχοινοβάται, καὶ ἄλλοι τοιοῦτοι θαυματοποιοὶ (Μανέθ. Δ, 278. — Juv. XIX 265).

Πετεών, κώμη τῆς Βοιωτίας παρὰ τῇ Ἁλιάρτῳ, ἀνατολικῶς τῆς λίμνης Ὑλίκης, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς μεταξὺ Θηβῶν καὶ Ἀνθηδόνος (Ὁμ. Ἰλ. Β, 500. — Στρβ. Θ, 410).

Πετεώς, υἱὸς τοῦ Ὀρνεοῦ, πατὴρ τοῦ Μενεσθέως· ἐξ Ἀθηνῶν ἐκβληθεὶς ὑπὸ τοῦ Αἰγέως, ἵδρυσε τὴν Στίριν ἐν Φωκίδι (Ὁμ. Ἰλ. Β, 552).

Πετηλία, πόλις ἀρχαιοτάτη τῶν Βρεττίων ἐν τῇ κάτω Ἰταλίᾳ, ἧς ἡ ἵδρυσις ἀπεδίδετο τῷ Φιλοκτήτῃ. Ἔκειτο εἰς 3 μιλίων ἀπόστασιν βορείως τῆς Κρότωνος, ἐπὶ λόφου ἀποτόμου. Τοὺς κατοίκους, γενναίως ἀντιστάντας κατὰ τῶν Καρχηδονίων, καὶ τοὺς μὲν φονευθέντας, τοὺς δὲ φυγόντας, ἀντικατέστησεν ὁ Ἀννίβας διὰ Βρεττίων. Ἐπανήγαγον δ' ἔπειτα οἱ Ῥωμαῖοι τοὺς περισωθέντας (Στρβ. ΣΤ, 254. — Πολ6. Ζ, 1, 3. — Liv. XXIII, 30. XXVII, 26). Νῦν ἴσως Στράγγολι.

Πέτρα, 1) ἀρχαία πόλις τῆς Κορινθίας πρὸς τῇ Ἀργολίδι, πατρὶς Ἠετίωνος, τοῦ πατρὸς τοῦ Κυψέλου (Ἡρδ. Ε, 92). — 2) Πολίχνη πλησίον τῆς Ἤλιδος ἐν Πελοποννήσῳ (Παυσ. ΣΤ, 25, 4). — 3) Πόλις ἐν Σικελίᾳ, νῦν Πετραλία καὶ Πετραία.

—4) Πόλις τῶν Μαίδων ἐν Θρᾴκῃ (Liv. XL, 22). — 5) Πόλις παραλία τῆς Ἰλλυρίας (Cæs. B, G, III, 42)—6) Πέτρα Σογδιανή, πόλις ἐπὶ βράχου ἐν τῇ Σογδιανῇ, πρὸς τῷ Ὄξῳ ποταμῷ (Curt. VII, 11). — 7) Πρωτεύουσα τῶν Ἰδουμαίων, εἶτα δὲ τῶν Ναβαταίων, ἐν τῇ Πετραίᾳ Ἀραβίᾳ, πρὸς τ' ἀνατολικὰ τῆς ἐπαρχίας. Νῦν Βαδὶ Μουσά. Νοτίως τῆς Νεκρᾶς θαλάσσης κειμένη ἐν μέσῳ ἀμμώδους ἐρήμου, περιεβάλλετο πέριξ ὑπὸ βραχώδους περιτειχίσματος. Πρὸς αὐτὴν ἔφερε στενωπὸς, ἣν διέρρει ποτάμιον διαυγὲς, διακλαδωθὲν τεχνητῶς εἰς διώρυχας, πρὸς ἄρδευσιν τοῦ πέριξ πεδίου. Ὡς ἐκ τῆς θέσεως αὐτῆς ἡ πόλις αὕτη ἦν κέντρον ἐμπορικῆς διαμετακομίσεως μεταξὺ Συρίας καὶ Ἀραβίας, καὶ τῆς μεγάλης αὐτῆς ἀναπτύξεως ἀποδείξεις σώζονται ἀξιόλογα ἐρείπια, ὀπαὶ εἰς τοὺς βράχους ἀνεσκαμμέναι, αἵτινες ἦσαν τάφοι, ναοὶ καὶ πιθανῶς καὶ κατοικίαι, προσέτι θεάτρων λείψανα καὶ ἄλλων οἰκοδομημάτων, κίονες, ἐπιγραφαὶ, ὧν πολλαὶ καὶ Ἑλληνικαὶ καὶ Λατινικαὶ, καὶ γλυπτικὰ κοσμήματα, οὐχὶ τέχνης πάντοτε ἐντελοῦς (Στρβ. ΙΣΤ, 767. 779).

Πετραία, 1) θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ (Ἡσδ. Θεογ. 357. — 2) Π. Ἀραβία, τὸ μέρος τῆς Ἀραβίας οὗ πρωτεύουσα ἦν ἡ Πέτρα (ἴδ.).

Πετραῖος, 1) Εἷς ἐκ τῶν Κενταύρων, εἰς τοὺς γάμους τοῦ Πειριθόου ὑπ' αὐτοῦ φονευθεὶς (Ἡσδ. Ἀσπ. Ἡρ. 185.— 2) Ἐπίθετον ὑφ' ὃ ἐλατρεύετο ὁ Ποσειδῶν ἐν Θεσσαλίᾳ, ὡς διασχίσας τοὺς βράχους τοὺς κωλύοντας τὸν ῥοῦν τοῦ ποταμοῦ (Πινδ.).

Πετρίγαλα, πόλις Ἰνδικὴ, ἐντεῦθεν τοῦ Γάγγου (Πτολ. Ζ). Νῦν Βεδούρ.

Πετροβόλος, ὁ καταπέλτης (ἴδ.) ὁ τοξεύων λίθους, καὶ οὐχὶ ἀκόντια ἢ βέλη.

Πετροκούριοι, λαὸς Γαλατικὸς τῆς Ἀκουϊτανίας, μεταξὺ τῶν ποταμῶν Λίγηρος καὶ Γαρούμνα (Στρβ. Δ).

Πετρώνιος. Τὸ ὄνομα ἦν ὅλου γένους Ῥωμαϊκοῦ. 1) Ἐπὶ Νέρωνος ἀνθύπατος ἐν Βιθυνίᾳ, ἐπιλεγόμενος καὶ Arbiter, φιλήδονος, φίλος τοῦ αὐτοκράτορος, αὐτοκτόνησας τῷ 66 μ. Χ., διότι διεβλήθη ὡς μετασχὼν τῆς συνωμοσίας τοῦ Πίσωνος. Θεωρεῖται ὡς ὁ συγγραφεὺς τῶν Σατυρικῶν (Satyricôn libri), περιλαμβανόντων βιβλία 20, περισωθέντων ὅμως εἰς περίληψιν μόνον ἐν ἑνὶ βιβλίῳ, ἔργον ἀγχινούστατον, κατὰ μέρος πεζὸν, κατὰ μέρος ἔμμετρον, περιγράφον πολλοὺς τῶν τότε χαρακτήρων, καὶ κατ' αὐτοὺς τὴν γλῶσσαν μεταχειριζόμενον, ὁτὲ μὲν χυδαίαν, ὁτὲ δὲ ὑψηλὴν, ἐπιτετηδευμένον, ἢ μετὰ λέξεων Ἑλληνικῶν ἀναμεμιγμένον, ὡς ὅταν ὁμιλῶσιν ὁ πεπαιδευμένος Ἕλλην Ἐγκόλπιος, ἢ ὁ πεφυσημένος καὶ δοκησίσοφος Ἕλλην ποιητὴς Εὔμολπος. — 2) Π. Πετρ., περὶ 24 π. Χ. διοικητὴς τῆς Αἰγύπτου, ἧς ἠὔξησε τὴν εὐφορίαν, πολλοὺς ὀχετοὺς τοῦ Νείλου δι' αὐτῆς διορύξας. Κυριεύσας Νάπατα, τὴν πρωτεύουσαν τῆς Αἰθιοπίας, ἠνάγκασε, τῷ 21 π. Χ. τὴν βασίλισσαν τῆς χώρας Κανδάκην, νὰ δεχθῇ τὴν εἰρήνην (Στρβ. 12, 819.—Δ. Κασσ. ΝΓ, 57). Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ κατέβαλεν ἐπανάστασιν, καὶ διετέλει εἰς λίαν φιλικὰς σχέσεις μεθ' Ἡρώδου, τοῦ βασιλέως τῆς Ἰουδαίας.—3) Ἐπὶ Τιβερίου, διοικητὴς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, μετέβη, διαταγῇ τοῦ Καλλιγούλα, εἰς Συρίαν, καὶ ἐκεῖ ἀνεδείχθη προστάτης τῶν Ἰουδαίων, ὡς καὶ μετὰ ταῦτα ἐν Ῥώμῃ, ἔνθα διετέλεσεν ἰδιαίτερος φίλος τοῦ Κλαυδίου.

Πεττεία, πεσσοὶ, εἶδος παιδιᾶς, παιγνιδίου, παρὰ τοῖς ἀρχαίοις. Τινὲς συγχέουσιν αὐτὴν μετὰ τῶν κύβων (Εὐστθ. εἰς Ὀδ. Α, σλ. 1397. — Ἡσύχ. λ. Πεττεία). Ἀλλ' αὐτὸς ὁ Ἡσύχιος διακρίνει τὴν πεττείαν, καθ' ἣν κινοῦνται αἱ ψῆφοι ἐπὶ ἄβακος (ἴδ.), τῆς κυβείας, καθ' ἣν ῥίπτονται εἰς αὐτὸν οἱ κύβοι· καὶ ὁ Ἡρόδοτος λέγει ὅτι τοὺς κύβους ἐφεῦρον οἱ Λυδοὶ, οὐχὶ δὲ καὶ τοὺς πεσσούς. Ὁ Πλάτων (Φαῖδ. σ. 274) τὴν πεττείαν λέγει ἐφευρε-

θεῖσαν ὑπὸ Θέφθ, τοῦ Αἰγυπτίου θεοῦ. Ἀλλ' ἐκείνη ἦν μᾶλλον πίναξ ἀστρονομικῶν ὑπολογισμῶν (Σχλ. ἀτ.—Εὐστθ. εἰς Ἰλ. Β). Συνήθως δ' ἀποδίδοται ἡ ἐφεύρεσις αὐτῆς εἰς Παλαμήδην (Εὐρπ. Ἰφγ. Αὐλ. 194. — Ἀλκδμ. εἰς Πλμδ. σ. 74. 77). Ἦτο δὲ γνωστὴ ἐπὶ Ὁμήρου, καὶ δι' αὐτῆς διεσκέδαζον οἱ μνηστῆρες τῆς Πηνελόπης (Ὁμ. Ὀδ. Α, 107). Ὡς εἴδη πεσσῶν ἐθεωροῦντο καὶ ἡ λεγομένη Πηνελόπη (Ἀθήν. Α, 17), ἡ πόλις ἢ πόλεις καὶ ὁ διαγραμμισμὸς ἢ γραμμαὶ (Πλτ. Πολιτ. Δ. σλ. 423. 437.—Ἔρυξ σλ. 395. Πολδ. Α, 84. Εὐστθ. Ἰλ. Ζ.—Πολδ. Θ, 98. 99). Τὴν κυρίως πεττείαν ὅμως ἀπετέλουν ἃ ὁ Σοφοκλῆς καλεῖ «πεντάγραμμα πεσσὰ» (Ναυπλίῳ Πυρκαεῖ, ἐν Ἡσυχ.).— Ταύτης, κατὰ τὴν περιγραφὴν τοῦ Πολυδεύκους (Θ, 97), εὐτυχῶς εὑρέθη τῷ 1845 ἐν Σαλαμῖνι ἡ ἀπέναντι πλὰξ ἢ ἄβαξ ἐντελεστάτης διατηρήσεως (A. R. Rang. Ant. Hell. II, Σλ. 580. 590 Ἀρ. 895). Εἰς τὴν παιδιὰν ταύτην ἔπαιζον ἑκατέρωθεν οἱ ἀνταγωνισταὶ διὰ κινητῶν ψήφων ἐπὶ πέντε γραμμῶν, ὧν ἡ μέση ἐλέγετο ἱερά, καὶ ὁ ἐπ' αὐτῆς πεσσὸς ἐλέγετο βασιλεύς, ὅσον τὸ δυνατὸν ὀλιγώτερον μετακινούμενος, δι' ὃ καὶ τὸ «κινεῖν τὸν ἀφ' ἱερᾶς» εἶχεν ἀποδῆ εἰς παροιμίαν. Ὁ λίθος τῆς Σαλαμῖνος ἔχει ἑνδεκα γραμμάς, αἵτινες ἦσαν ἢ δύο συστήματα, ἕκαστον δι' ἑκάτερον τῶν παικτῶν, ἔχοντα ἐν τῷ μέσῳ τὴν ἱερὰν ἑκάστου γραμμήν, διακρινομένην διὰ σταυροῦ εἰς τὸ μέσον· ἡ δὲ μέση, ἤτοι ἡ ἑκατέρωθεν ἕκτη γραμμή, ἐπίσης διὰ σταυροῦ διακρινομένη, ἦν ἴσως ἡ χωρίζουσα τὰ δύο ἀντίπαλα συστήματα. Ἢ, κατ' ἄλλην ὑπόθεσιν, αἱ γραμμαὶ ἀπετέλουν 3 συστήματα, ἔχοντα τρεῖς ἱερὰς γραμμάς, διάφορα ἴσως κατὰ τὴν ἀξίαν, καὶ οἱ παίζοντες ἠδύναντο κατὰ βούλησιν ἐν ἐξ αὐτῶν νὰ ἐκλέγωσιν, ἔχοντες κοινὰς τὰς 5 γραμμάς, καὶ ἴσως διὰ τῆς ἐγκαρσίου γραμμῆς διαιρούμενοι. Αἱ ἄνω πέντε ἐλάσσονες γραμμαὶ ἦσαν ἴσως ὡρισμέναι διὰ τρίτου παίκτην διαδεχόμενον τὸν ἡττηθέντα, ἢ δι' ὑπολογισμοὺς τοῦ παιγνίου. Οἱ κατὰ τὰς τρεῖς πλευρὰς χαρακτῆρες ἐνέφαινον πι-

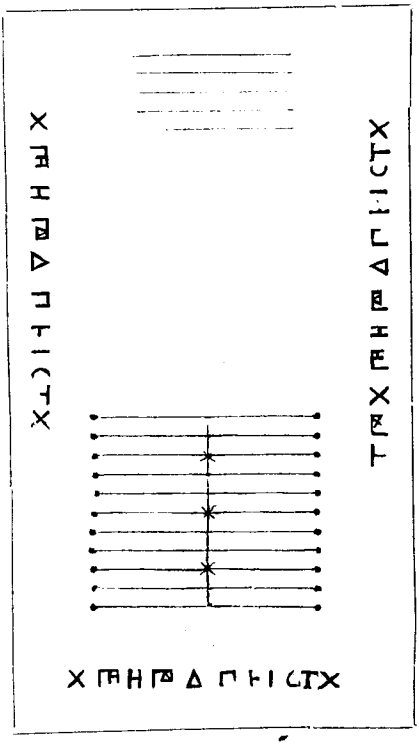

θανῶς τὴν ἀξίαν τοῦ παιγνίου δι' ἑκάστην γραμμήν, ἀπὸ 1000 δραχμῶν, (ἢ, κατὰ τὴν δεξιὰν γραμμὴν καὶ ἀπὸ ταλάντου) μέχρι τριχάλκου καὶ χαλκοῦ (τοῦ ὀγδόου τοῦ ὀβολοῦ). Εἰς τὰς πεττείας πολλάκις οὐ μικραὶ ποσότητες ἐπαίζοντο, ὡς ὁ Ἀρταξέρξης ἔπαιζε μετὰ τῆς μητρός του διὰ 20,000 δαρεικῶν (Πλουτ. Ἀρτξ. ΙΖ). Λίθινοι ἄβακες πεττείας ὑπῆρχον εἰς τὰς πόλεις πολλαχοῦ πρὸς κοινὴν χρῆσιν (Εὐστθ. Ὀδ. Α; Ἰλ. Β), ὡς καὶ ἐν ναοῖς, ὅθεν ὑπετίθετο καὶ τὴν ἐπωνυμίαν λαβοῦσα ἡ Σκιρὰς (ἴδ. Ἀθηνᾶ, διότι σκιράφια ἐλέγοντο τὰ κυβευτήρια (Εὐστθ. Ὀδ. Α, 107. — Ἀρστλ. — Ἀρπκρ. — Σουίδ. — Ἡσύχ. —Στφ.Βυζ. λ. Σκίρος).

Πευκανεῖς, ἢ Πευκαλεῖς ἔθνος ἰνδικὸν παρὰ τὸν Ἰνδὸν ποταμὸν (Διον. Περγ. 1143).

Πεύκελα, πόλις ἰνδική, ἐντεῦθεν τοῦ Γάγγου. Νῦν Πεχλελή. Ἡ πέριξ χώρα Πευκελιῶτις (Ἀρρ. Ἀν. Δ. 22), ἢ Πευκολαΐτις (Στρβ.).

Πευκέστης, στρατηγὸς Ἀλεξάνδρου τοῦ μεγάλου, σώσας τὴν ζωὴν αὐτοῦ ἐν Ἰνδίαις (Πλούτ. Ἀλξ. ΞΓ.—Curt. IX, 5), δι' ὃ εὐγνωμονῶν ὁ βασιλεὺς τὸν ἐγκατέστησε διοικητὴν τῆς Περσίδος, ἔνθα τὰ ἤθη καὶ τὴν ἐνδυμασίαν τῶν ἐγχωρίων παραδεξάμενος, καὶ τὴν γλῶσσαν αὐτῶν ἐκμαθών, εὑρέστησε πολὺ τοὺς Πέρσας, τοὺς Μακεδόνας ὅμως καθ' ἑαυτοῦ διέθετο (Ἀρρ. ΣΤ, 30. Ζ, 6). Καὶ μετὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου τὸν θάνατον διετήρησε τὴν θέσιν του, καὶ συνεπολέμησε μετὰ τοῦ Εὐμένους κατὰ τοῦ Ἀντιγόνου. Εἶχε δ' ἀξιώσεις ἀρχιστρατηγίας, καίτοι μὴ πολὺ διαπρέπων εἰς τὴν πολεμικὴν τέχνην καὶ ἐμπειρίαν, ὥστε καὶ ἐγένετο αἴτιος τῆς ἥττης εἰς Γαδάμαρτα τῆς Μηδίας, τῷ 316 π. Χ. Μετὰ τοῦ Εὐμένους τὴν πτῶσιν προσῆλθεν εἰς τὸν Ἀντίγονον, ὅστις ὅμως τῷ ἀφῆρεσε τὴν διοίκησιν (Πλούτ. Εὐμ. ΙΔ. ΙΣΤ).

Πευκετία, μέρος τῆς Ἀπουλίας, εἰς τὴν ἀνατολικὴν τῆς Ἰταλίας ἀκτήν, ἀπὸ Βαρίου μέχρι Βρουνδουσίου, οὗ αἱ γνωστόσταται πόλεις ἦσαν τὸ Βάριον (νῦν Βάρι), ἡ Ἐγνατία, τὸ Σίλβιον, αἱ Ῥουδιαί, τὸ Βουτοῦντον. Οἱ κάτοικοι, Πευκέτιοι, φαίνεται ὅτι κατήγοντο ἐξ Ἠπείρου, ἢ κατ' ἄλλους ἐξ Ἀρκαδίας. Ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις δὲν μνημονεύονται πλέον (Στρβ. Ε, 211. ΣΤ, 277. 281 κλ.).

Πευκέτιος, υἱὸς Λυκάονος τοῦ βασιλέως τῆς Ἀρκαδίας, μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Οἰνώτρου μετὰ Πελασγῶν κατοικήσας τὴν κάτω Ἰταλίαν (Ἀπλλδ. Γ, 8).

Πεύκη, μεγάλη νῆσος τῆς Κάτω Μοισίας κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Δουνάβεως, μεταξὺ τῶν δύο νοτιωτέρων βραχιόνων αὐτοῦ, ἐπώνυμος τῶν καλυπτόντων αὐτὴν δένδρων, τὸ σχῆμα τριγωνική, πιθανῶς ἡ νῦν νῆσος τοῦ Ἁγ. Γεωργίου, μεταξὺ Ἰσμαΐλιου καὶ Βᾶ. Καὶ τὸ Ἱερὸν στόμα εἰς μίαν τῶν ἐκβολῶν αὐτοῦ ἔφερε τὸ αὐτὸ ὄνομα. Εἶχε δὲ πόλεις ἐν τῇ ἀρχαιότητι, καὶ οἱ κάτοικοι, Πευκινοί, ἦσαν τῆς γερμανικῆς φυλῆς τῶν Βαστάρνων (Στρβ. Ζ, 306. — Ἀπλλν. Ῥόδ.).

Πευσίνιοι, ἢ Σπευσίνιοι, οἱ ἄλλως Σκύθαι λεγόμενοι, ἀστυνομικοὶ μισθωτοὶ φύλακες ἐν Ἀθήναις.

Πεφρηδώ, μία τῶν Γραιῶν ἢ Φορκίδων, ἀδελφῶν τῶν Γοργόνων (Ἡσδ. Θεογ. 270).

Πηγαί, παραθαλασσία πόλις τῆς Μεγαρίδος μετὰ λιμένος (Θουκ. Α, 108). Ἴδ. Παγαί.

Πήγασος, ἵππος πηγῆς, ἵππος πτερωτός, ὃν ὁ Ποσειδῶν ἔσχεν, ὡς καὶ τὸν Χρυσάορα, ἐκ τῆς Μεδούσης, κατὰ τὰς πηγὰς τοῦ Ὠκεανοῦ, καὶ ὅστις ἀνεπήδησεν ἐκ τοῦ αἵματος τῆς Γοργόνος ταύτης ὅτε ὁ Περσεὺς (ἴδ.) τὴν ἀπεκεφάλισεν. Ἀνέπτη δ' ἀμέσως πρὸς τοὺς ἀθανάτους, καὶ παρέμεινε παρὰ τῷ Διΐ, φέρων αὐτοῦ τὰς ἀστραπὰς καὶ τὸν κεραυνὸν (Ἡσδ. Θεογ. 278 κλ. — Ov. Met. IV, 784. 797. IV, 119), ὥστε ἦν ὁ κεραυνοφόρος ἵππος τοῦ Διός. Παρὰ μεταγενεστέροις ἦν ὁ ἵππος τῆς Ἠοῦς, καὶ κατετάχθη καὶ μεταξὺ τῶν ἀστέρων. Συνέλαβε δ' αὐτὸν ὁ Βελλεροφόντης, (ἴδ.) πίνοντα ἐκ τῆς Πειρήνης πηγῆς (Πινδ. Ὀλ. ΙΓ, 63 κλ.), ἢ ἔλαβεν αὐτὸν ἐξημερωθέντα καὶ χαλινωθέντα ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς, ἢ ὑπὸ τοῦ Ποσειδῶνος, καὶ ἐνίκησε δι' αὐτοῦ τὴν Χίμαιραν, τὰς Ἀμαζόνας καὶ τοὺς Σολύμους (Ἡσδ. Θεογ.

Νόμ. Κορίνθου.

Ἀργ. δακτυόλιθον.

325. — Πινδ. Ὀλ. ΙΓ, 86). Ἦν δ' ὁ Πήγασος καὶ τῶν Μουσῶν ἵππος καὶ εἰς τὸν Ἑλικῶνα ἐξ ἑνὸς κτυπήματος τοῦ ποδὸς αὐτοῦ ἐπήγασεν ἡ πηγὴ τῶν Μουσῶν Ἱπποκρήνη. Κατ' Ὀβίδιον (Met. V 256) δὲ, ἐκτύπησε, συμβουλῇ τοῦ Ποσειδῶνος, τὸν Ἑλικῶνα, φερόμενον πρὸς οὐρανὸν ἐξ ἐνθουσιασμοῦ διὰ τὰ ᾄσματα τῶν Μουσῶν, ἐμποδίσας οὕτως αὐτὸν νὰ ἀρθῇ ὑψηλότερον. Ὁμοίως ἐλέγετο ἀναβλύσασα καὶ ἡ Πιερήνη ἐν Κορίνθῳ, καὶ ἄλλη Ἱπποκρήνη ἐν Τροιζηνίᾳ. Τῆς ποιητικῆς δ' ἐξάρσεως ἔμβλημα κατέστη ἐν τοῖς νεωτέροις χρόνοις, συγχισθέντων τῶν μύθων τοῦ Βελλεροφόντου καὶ τῆς Ἱπποκρήνης. Εἰς τοὺς Ἕλληνας δ' ἦν ξένη ἡ ἔποψις αὕτη.

Πῆγμα, πᾶν σανίδωμα, ἰδίως δὲ καὶ αἱ τῶν θυρῶν παραστάδες, καὶ ξύλιναι μηχαναὶ τοῦ θεάτρου, αὐξανόμεναι ἢ σμικρυνόμεναι κατὰ τὴν ἀνάγκην τῆς παραστάσεως (Ἱερών. — Senec. Ep. LXXXVIII. — Phædr. V, 7, 7).

Πηγομαντεία, ἴδ. Μαντεία.

Πήδαιον, μέρος τῆς Τρωάδος, οὗ ἡ θέσις δὲν ὁρίζεται (Εὐστθ. εἰς Ἰλ. Ν, 172).

Πήδαιος, υἱὸς τοῦ Ἀγήνορος καὶ δούλης, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Μέλητος πρὸ τῆς Τρωάδος (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 69).

Πηδάλιον. Κατ' ἀρχὰς τὸ πηδάλιον πρὸς διοίκησιν τοῦ πλοίου ἦν εὐρεῖα μόνον κώπη προσδεομένη ἔξωθεν διὰ ζεύγλης (Εὐρπ. Ἑλ. 1536) ἤτοι δεσμοῦ σχοινίου, ὡς ἐν τῇ εἰκόνι ὑπ' ἀριθ. 1, ληφθείσῃ ἐξ ἀναγλύφου τοῦ κίονος τοῦ Τραϊανοῦ. Εἰς τοῦ πλοίου τὴν πρύμνην ἦσαν, ἀνὰ ἓν ἑκατέρωθεν, ἔχοντα εἰς μὲν τὰ μεγάλα πλοῖα ἕκαστον τὸν πηδαλιοῦχόν του, εἰς δὲ τὰ μικρὰ ἕνα πηδαλιοῦχον ἀμφότερα. Μετὰ ταῦτα δ' ἐβελτιώθη τὸ σύστημα κατὰ τοῦτο, ὅτι τὸ πηδάλιον διήρχετο δι' ὀπῆς τοῦ πλευροῦ τοῦ πλοίου, καὶ τότε εἰς τὴν λαβήν, Α, (Σχ. 2) τοῦ πηδαλίου προσετέθη καὶ ῥάβδος ἐγκάρσιος, Β,

2. 1.

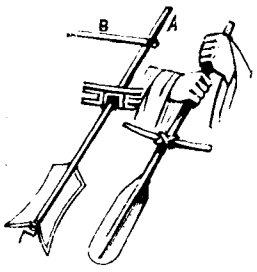

μέρος τοῦ πηδαλίου, τὸ εἰς τὰ κύματα εἰσδι' ἧς ἐγίνετο ἡ πηδαλιουχία. Τὸ δὲ κάτω

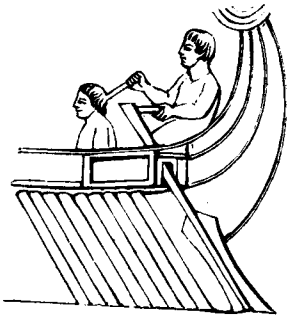

χωροῦν, Γ, ἣν εὐρὺ ἔχον σχῆμα πτεροῦ, καὶ πτερὸν ἐκαλεῖτο.

Πήδασα, πόλις τῶν Λελέγων ἐν Καρίᾳ, μεταξὺ Μιλήτου, Ἁλικαρνασσοῦ, καὶ Στρατονικείας (Ἡρδ. Ε, 121. ΣΤ, 20, Ἡ. 104). Ὑπετάγη ἔπειτα εἰς τοὺς Ἁλικαρνασσεῖς, καὶ ἐπὶ Ῥωμαίων ἐξέλιπε (Στρβ. ΙΓ, 611), καὶ μόνον τὸ ὄνομα διετήρει ἡ θέσις αὐτῆς.

Πήδασον, πολίχνη τῆς Καρίας, εἰς τὴν θέσιν τῆς Μηλασσοῦ (Ἡρδ. Ε, 151. — Στρβ.).

Πήδασος, 1) πόλις Λελέγων ἐν τῇ Τρωϊκῇ, ἐπὶ τοῦ Σατνιόεντος ποταμοῦ, καθέδρα τοῦ βασιλέως Ἄλτου, κυριευθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως (Ὁμ. Ἰλ. Ζ. 34. Υ, 92. Φ. 87)· κατὰ Στράβωνα (ΙΓ, 905), θέ-

σεως ἀγνώστου, κατὰ δὲ Πλίνιον ἡ ἔπειτα Ἀδραμύττιον μετονομασθεῖσα. — 2) Πόλις τῆς Μεσσηνίας (Ὁμ. Ἰλ. Ι, 152), ἡ εἶτα Μεθώνη μετακληθεῖσα (Στρβ.). — 3) Υἱὸς τοῦ Βουκολίωνος, φονευθεὶς εἰς τὴν μάχην ἐν Τρωάδι ὑπὸ Εὐρυάλου (Ὁμ. Ἰλ. Ζ,21).— 4) Εἷς τῶν ἵππων τοῦ Ἀχιλλέως οὓς ἥρπασεν οὗτος παρὰ τοῦ Ἡετίωνος (Ἰλ.Π.152).

Πηλεγών, υἱὸς τοῦ ποταμοῦ Ἀξιοῦ καὶ τῆς νύμφης Περιβοίας, πατὴρ τοῦ Ἀστεροπαίου (Ὁμ. Ἰλ. Φ, 141).

Πηλεύς, υἱὸς τοῦ Αἰακοῦ καὶ τῆς Ἐνδηΐδος, θυγατρὸς τοῦ Χείρωνος. Μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Τελαμῶνος φονεύσας τὸν νεώτερον ἀδελφόν του Φῶκον, ἔφυγεν ἐκ τῆς πατρίδος του Αἰγίνης εἰς Φθίαν τῆς Θεσσαλίας, καὶ καθαρισθεὶς ὑπὸ τοῦ ἐκεῖ βασιλέως Εὐρυτίωνος, ἔλαβεν εἰς γάμον τὴν θυγατέρα αὐτοῦ Ἀντιγόνην, καὶ τὸ ἓν τρίτον τοῦ βασιλείου, εἰς ὃ ἔφερε καὶ Μυρμιδόνας ἐποίκους ἐξ Αἰγίνης (Διόδ. Δ, 72.—Παυσ. Β, 29). Εἰς τὴν θήραν τοῦ Καλυδονίου κάπρου παρευρεθείς, ἐφόνευσεν ἐξ ἀπροσεξίας τὸν πενθερόν του, ἔφυγεν αὖθις καὶ ἐπλανᾶτο ἄνευ σκοποῦ, μέχρις οὗ τὸν ἐκαθάρισε πάλιν ὁ βασιλεὺς Ἄκαστος. Ἀλλὰ μετὰ ταῦτα ἐκινδύνευσε νὰ φονευθῇ ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ Πηλίου ὄρους, συκοφαντηθεὶς ὑπὸ τῆς γυναικὸς τοῦ Ἀκάστου Ἀστυδαμείας. Ἀπῆλθε καὶ εἰς τὴν Κολχίδα μετὰ τῶν Ἀργοναυτῶν, καὶ εἶτα ἔλαβεν εἰς δευτέραν γυναῖκα τὴν Νηρηΐδα Θέτιν, ἥτις μετεμορφοῦτο συνεχῶς ἵνα ἀποφύγῃ τὴν μετὰ θνητοῦ συζυγίαν της, ἀλλ' ἧς ὑπερίσχυσε διὰ συμβουλῶν τοῦ Χείρωνος καὶ ἔσχεν ἐξ αὐτῆς υἱὸν τὸν Ἀχιλλέα, ἀνατρα-

Ἀγγειογραφία.

φέντα ὑπὸ τοῦ πάππου του Χείρωνος. Τέλος δ' ἐπανῆλθεν εἰς Φθίαν, καὶ ἐξηκολούθησεν ἐκεῖ εἰρηνικῶς βασιλεύων, καὶ ἐπαινούμενος διὰ τὸ ἐπιεικὲς τοῦ χαρακτῆρός του ὅσον καὶ διὰ τὴν ἀνδρείαν του (Ὁμ. Ἰλ. Π, 15. 33. Ω, 534.— Ἡσδ. Θεογ. 1006. — Ἀπλλδ. Γ, 12, 6).

Πήλη, νησίδιον κατὰ τὰ παράλια τῆς Ἰωνίας ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ, ἀπέναντι τῶν Κλαζομενῶν (Θουκ. Η, 31).

Πήληκες, χωρίον Ἀττικῆς ἀποτελοῦν τρικωμίαν μετὰ τῶν Κρωπιδῶν καὶ τῶν Εὐπυριδῶν, δῆμος ἀνήκων εἰς τὴν Λεοντίδα φυλὴν (Στφ. Βυζ.).

Πήληξ, ταὐτὸ τῷ Κράνος (ἴδ.).

Πήλιον, ὄρος τῆς Μαγνησίας ἐν Θεσσαλίᾳ, νοτίως τῆς Ὄσσης, μεταξὺ τῆς Βοιβηΐδος λίμνης καὶ τοῦ Παγασαίου κόλπου, εἰς ὃν ἐκτείνει τὰ δύο ἀκρωτήρια, Σηπιάδα καὶ Αἰάντιον. Ἦτο δασῶδες μετ' ὀπωροφόρων ὡραίων κήπων. Ἐκ τῶν δύο αὐτοῦ κορυφῶν ἡ ὑψηλοτάτη ἀνήρχετο εἰς 1630 μέτρα, καὶ ἔφερεν ἱερὸν τοῦ Διός, ἐπιλεγομένου Ἀκταίου. Τὸ Πήλιον, τὴν Ὄσσαν καὶ τὸν Ὄλυμπον ἐπεσώρευσαν οἱ Γίγαντες ἐπ' ἀλλήλων ἵνα ἀναβῶσιν εἰς τὸν οὐρανόν, ὅτε ἐπολέμουν κατὰ τῶν θεῶν. Παρὰ τῇ κορυφῇ δὲ τοῦ ὄρους, ἐφ' οὗ πολλὰ φύονται τὰ θεραπευτικὰ φυτά, εἶχε σπήλαιον ἐν ᾧ κατῴκει ὁ τῆς ἰατρικῆς ἔμπειρος Κένταυρος Χείρων (Ὁμ. Ἰλ. Β, 743. Ὀδ. Λ, 311.— Πινδ. Πυθ. Η, 15.—Στρβ. Θ, 428.—Hor. Od. III, 4, 40). Νῦν Βουνὸν τῆς Ζαγορᾶς.

Πηλούσιον, πόλις τῆς Κάτω Αἰγύπτου, ἐπὶ τοῦ ἀνατολικοῦ, τοῦ κατ' αὐτὴν κληθέντος, νῦν δὲ κατακεχωσμένου στομίου τοῦ Νείλου πρὸς τῇ Ἀραβίᾳ, τῆς θαλάσσης 20 στάδια ἀπέχουσα, μεταξὺ δ'ἑλῶν πηλωδῶν κειμένη, ὅθεν καὶ τὸ ὄνομα ἔλαβε(Στρβ. IZ, 803). Ἐν τῇ Π. Γραφῇ ὀνομάζεται Σίν. Ὡς ἡ κλεὶς τῆς Αἰγύπτου ἐξ Ἀσίας θεωρουμένη, εἶχεν ἰσχυρὰς ὀχυρώσεις (Liv. XLV, 11.—Cæs. B. Afr. XXVII), καὶ ὑπέστη πολλὰς προσβολάς. Ἐνταῦθα ὁ Σεθὼν ἀπέκρουσε τὸν Βαβυλώνιον στρατὸν τοῦ Σαγχερίβου (Ἡρδ. Β, 141), καὶ τῷ 525 π. Χ.

ἐπολέμησεν ὁ Ψαμμήνιτος κατὰ τοῦ Καμβύσου (Ἡρδ. Γ, 10). Τῷ 374 ἐπολιορκήθη ἡ πόλις ὑπὸ τοῦ Φαρναβάζου καὶ τοῦ Ἰφικράτους, καὶ τῷ 309 ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν Περσῶν (Διόδ. ΙΕ, 42, ΙΣΤ, 48). Μετὰ την ἐν Φαρσάλοις ἥτταν ὁ Πομπήϊος ἐνταῦθα ἀπέθανε· μετὰ τὴν ἐν Ἀκτίῳ δὲ ναυμαχίαν ἡ πόλις περιῆλθεν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ Ὀκταβίου (Πλουτ. Ἀντ. ΟΔ).

Πηλώδης λιμὴν, ἐν Ἠπείρῳ, πρὸς τῇ πόλει Βουθρωτῷ (Στρβ.).

Πηνειὸς, 1) Ὁ κυριώτερος ποταμὸς τῆς Θεσσαλίας, πηγάζων ἐκ τοῦ ὄρους Πίνδου, ῥέει τὸ πρῶτον διὰ στενῆς κοιλάδος, στρέφεται καμπύλως πρὸς νότον, καὶ μετὰ ταῦτα πρὸς τὰ βορειανατολικὰ, καὶ διαφόρους ὁμόρρους δεχόμενος, ὧν οἱ κυριώτεροι ἀριστερῶς ὁ Ληθαῖος καὶ ὁ Τιταρήσιος, δεξιῶς ὁ Ἐνιπεὺς, διέρχεται διὰ τοῦ περιφήμου διὰ τὸ κάλλος του στενώματος τῶν Τεμπῶν, μεταξὺ Ὀλύμπου καὶ Ὄσσης, καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸν Θερμαϊκὸν κόλπον. Οἱ ποιηταὶ πολλάκις ἔψαλον τὴν ὡραίαν του θέσιν καὶ τὸ διαυγὲς αὐτοῦ ὕδωρ (Πινδ.Πυθ. I, 56.—Virg. G, IV, 317). — 2) Ποταμὸς τῆς Ἤλιδος ἐκ Πελοποννήσῳ, πηγάζει ἐκ τῶν νοτιοδυτικῶν προπόδων τοῦ ὄρους Ἐρυμάνθου, δέχεται, οὐ μακρὰν τῆς Πύλου, τὸν Λάδωνα, διαρρέει τὴν πόλιν Ἦλιν, καὶ ἐξέβαλλεν ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἀνατολικῶς τοῦ ἀκρωτηρίου. Ἀλλ' αἱ ἐκβολαί του ἐπίπεδοι οὖσαι, προσεχώσθησαν, καὶ μετετέθησαν κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους εἰς τὰ νοτιανατολικὰ τοῦ ἀκρωτηρίου (Στρβ. Η, 338). Νῦν ποταμὸς τῆς Γαστούνης, πρὸς ταῖς πηγαῖς δὲ ποταμὸς τοῦ Δερβενίου.

Πηνέλεως, υἱὸς τοῦ Λείτου, ἢ Ἱππαλαίμου καὶ τῆς Ἀστερόπης, πατὴρ τοῦ Ὀφέλτου. Ἀργοναύτης, μνημονευόμενος καὶ ὡς μνηστὴρ τῆς Ἑλένης, εἷς τῶν ἀρχηγῶν τῶν Βοιωτῶν εἰς τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον, εἰς ὃν ἦλθε μετὰ 50 πλοίων, φονευθεὶς, καθ' Ὅμηρον, ὑπὸ Εὐρυπύλου τοῦ υἱοῦ τοῦ Τηλέφου, κατ' ἄλλους ὑπὸ Πολυδάμαντος, κατὰ τοὺς ἐπικηδείους ἀγῶνας τοῦ Πατρόκλου (Ὁμ. Ἰλ. Β, 494. Ξ, 487. Π, 341. Ρ, 597. — Ἀπλλδ. Α, 9, 16).

Πηνελόπη, θυγάτηρ τοῦ ἐκ Λακεδαίμονος Ἰκαρίου καὶ τῆς Περιβοίας, σύζυγος τοῦ βασιλέως τῆς Ἰθάκης Ὀδυσσέως, καὶ μήτηρ τοῦ Τηλεμάχου. Ἀφ' ὅτου ὁ Ὀδυσσεὺς ἀπῆλθεν εἰς τὴν Τρωάδα, ἐπὶ εἴκοσιν ὅλα ἔτη, σώφρων καὶ αὐτῷ ἀφωσιωμένη, ἀπέκρουσε πάσας τὰς προτάσεις πολυπληθῶν

Ἀνάγλ. Βρετ. Μουσείου.

μνηστήρων ἐκ τῆς νήσου καὶ τῶν πέριξ χωρῶν, οἵτινες τὴν περιεστοίχιζον καὶ τὴν ἐζήτουν εἰς γάμον, διϊσχυριζόμενοι ὅτι ὁ Ὀδυσσεὺς δὲν θὰ ἐπέστρεφε πλέον· καὶ ὅτε οὗτοι ἐγένοντο βιαιότεροι, τοὺς ἐξηπάτα ὅτι θέλει ἐκλέξει ἕνα αὐτῶν ἅμα περατώσῃ ὃν ὕφαινεν ἐπιτάφιον ἱστὸν τοῦ γέροντος Λαέρτου, τοῦ πατρὸς τοῦ Ὀδυσσέως· ἀλλ' ὅσον ὕφαινε τὴν ἡμέραν, τοῦτο διέλυε κρυφίως διὰ νυκτὸς, μέχρις οὗ τέλος ἐπροδόθη ὑπὸ μιᾶς τῶν θεραπαινίδων της. Ἀλλὰ τότε μετ' οὐ πολὺ ἐπανῆλθε καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς, παρέστη εἰς τοὺς μνηστῆρας ὑπὸ σχῆμα ἐπαίτου, καὶ μετὰ τοῦ Τηλεμάχου ἐφόνευσεν αὐτοὺς, καὶ ἀπήλλαξεν ἀπ' αὐτῶν τὴν πιστὴν του σύζυγον (Ἴδ. Ὀδυσσεύς). Ἐξ αὐτῆς λέγεται ὅτι ἔσχεν ἔπειτα καὶ ἄλλον υἱὸν, τὸν Πτολιπόρθην (Παυσ. Η, 12). Τὴν ἁγνὴν καὶ ὡραίαν ταύτην διήγησιν διέφθειραν ἐν μετέπειτα χρόνοις τινὲς τῶν μυθογράφων, ἰδίως οἱ Ῥωμαῖοι, πλάττοντες ὅτι ἡ Πηνελόπη ἔσχεν ἐκ τοῦ Ἑρμοῦ, ἢ ἐκ τῶν μνηστήρων, υἱὸν

τὸν Πᾶνα, ὅτι, διωχθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως, ἀπῆλθεν εἰς Σπάρτην καὶ εἶτα εἰς Μαντίνειαν, καὶ ὅτι ἐνυμφεύθη τὸν Τηλέγονον, υἱὸν τοῦ Ὀδυσσέως καὶ τῆς Κίρκης, φονεύσαντα τὸν πατέρα του (Hyg. Fab. CXXVI. — Ov. Her. I — Cic. N. D. III, 22).

Πήρα, δερμάτινον σακκίον, εἰς ὃ, ἐκ τοῦ ὤμου εἰς τὴν πλευρὰν ἀνηρτημένον, οἱ χωρικοὶ καὶ οἱ ὁδοιπόροι ἔφερον τὰ τρόφιμα αὐτῶν· κατὰ μίμησιν δ' ἐκείνων καὶ οἱ κυνικοὶ φιλόσοφοι (Διογ. Λαέρτ. ΣΤ, 13).

Ἐξ Ἀναγλύφου.

Πήρεια, χώρα τῆς Θεσσαλίας (Ὁμ. Ἰλ. Β, 766. — Εὐστθ. — Στφ. Βυζ.). Κατ' ἄλλους ἡ Πιερία.

Πηρώ, 1) μήτηρ τοῦ Ἀσωποῦ ποταμοῦ ἐκ τοῦ Ποσειδῶνος (Ἀπλλδ. Γ, 12, 6). — 2) Θυγάτηρ τοῦ Νηλέως καὶ τῆς Χλωρίδος, ἐξόχου ὡραιότητος. Ὁ πατὴρ αὐτῆς τὴν ἔδωκεν ὡς ἆθλον εἰς τὸν Μελάμποδα, διότι τῷ ἐκόμισε τὰς βοῦς τοῦ Ἰφίκλου, ἐκεῖνος δὲ τὴν ἐνύμφευσε μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Βίαντος (Ὁμ. Ὀδ. Λ, 267. — Ἀπλλδ. Α, 9, 9).

Πῆχυς, τὸ ἀπὸ τοῦ ἀγκῶνος μέχρι τοῦ καρποῦ τῆς χειρὸς μέρος τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος, καθ' ὃ ἐκανονίσθη καὶ τὸ μέτρον μήκους τὸ φέρον τὸ αὐτὸ ὄνομα, ὃν δὲ τὸ τέταρτον τῆς ὀργυιᾶς, ὀλίγον τι μεῖζον 1 1/2 ἀγγλικοῦ ποδὸς, καὶ διαιρούμενον εἰς 2 σπιθαμὰς, εἰς 6 παλαιστὰς, ἢ εἰς 24 δακτύλους.

Πίγρης, 1) ἐκ Παιονίας, πείσας μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Μιντύου τὸν Δαρεῖον νὰ μετοικίσῃ τοὺς Παίονας ἐξ Εὐρώπης εἰς Ἀσίαν (Ἡρδ. Ε, 12). — 2) Υἱὸς Σελδόμου, ἡγεμὼν τοῦ Καρικοῦ στόλου εἰς τὴν ἐκστρατείαν τῶν Περσῶν κατὰ τῆς Ἑλλάδος (Ἡρδ. Ζ, 98). — 3) Ἐκ Καρίας, διερμηνεὺς Κύρου τοῦ νεωτέρου (Ξνφ. Ἀνδ.).

Πίδοκος, Ἀθηναῖος, πατὴρ τοῦ Δημάρχου (Ξνφ. Ἑλλ. Α, 1, 29).

Πιδύτης, ἐπίσημος Τρὼς ἐκ Περκώτης, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως (Ὁμ. Ἰλ. Ζ, 30).

Πιδωρὸς, μεσόγειος πόλις τῆς Χαλκιδικῆς ἐν Μακεδονίᾳ (Ἡρδ. Ζ, 112).

Πίελος, υἱὸς τοῦ Πύρρου καὶ τῆς Ἀνδρομάχης, ὁ γενάρχης τῶν βασιλέων τῆς Ἠπείρου (Παυσ. Α, 11).

Πίερες, ἀρχαῖος λαὸς Θρᾳκικὸς, οἰκῶν ἐν τῇ Πιερίᾳ, εἶτα δὲ ἐπὶ τοῦ Παγγαίου, πλησίον τῶν Ἀβδήρων (Ἡρδ. Ζ, 112. — Θουκ. Β, 99).

Πιερία, χώρα εἰς τὰ νοτιοδυτικὰ τῆς Μακεδονίας, κατὰ τὰ σύνορα τῆς Θεσσαλίας καὶ τὸν Ὄλυμπον, ἀποτελοῦσα τὴν παραλίαν μεταξὺ Ἁλιάκμονος καὶ Ἀξιοῦ, πατρὶς τοῦ Ὀρφέως, καὶ πρώτη λεγομένη τῶν Μουσῶν κατοικία (Ὁμ. Ἰλ. Ξ, 226. — Ἡσδ. — Εὐρπ. Βάκχ. 387). Ἐκεῖθεν ἐξωσθέντες οἱ Πίερες ὑπὸ τῶν Μακεδόνων τῇ ζ' ἑκατονταετηρίδι, μετέβησαν πρὸς ἀνατολὰς, καὶ κατέλαβον τὰ παρὰ τὸ ὄρος Πάγγαιον πέραν τοῦ Στρυμόνος ποταμοῦ, ἔνθα ἵδρυσαν πόλεις ἐν ἄλλαις τὴν Πέργαμον καὶ τὴν Φάγρην (ἴδ. Πίερες). — 2) Χώρα βορεία καὶ παράλιος τῆς Συρίας, κατὰ τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ Ὀρόντου. — 3) Πόλις τῆς Θεσσαλίας, ἀγνώστου θέσεως, παρὰ τῇ παλαιᾷ Πιερίᾳ (Liv. XXXII, 15. XXXVI, 14).

Περικὸς κόλπος, ὁ ὑπὸ τὸ Πάγγαιον ὄρος, κατὰ τοὺς περὶ αὐτὸν κατοικήσαντας Πίερας (Θουκ. Β, 99).

Πιερίς. Αἱ Μοῦσαι ἐπεκαλοῦντο Πιερίδες ἀπὸ τοῦ ὄρους Πιέρου τῆς Μακεδονίας ἔνθα ὑπετίθεντο κατ' ἀρχὰς λατρευόμεναι· ἢ ἀπὸ τοῦ Μακεδόνος Πιέρου, ὅστις ἐλέγετο πρῶτος εἰσαγαγὼν τὴν λατρείαν αὐτῶν εἰς Θεσπιὰς τῆς Βοιωτίας (Ἡσδ. Θεογ. 53. — Πινδ. Πυθ. ΣΤ, 49. — Παυσ. Θ, 29). Ἴδ. καὶ Πίερος, 3).

Πίερος, 1) ἀρχαῖος αὐτόχθων βασιλεὺς

τῆς Ἡμαθίας ἐν Μακεδονίᾳ, οὗ αἱ νέαι θυγατέρες, ἐρίσασαι πρὸς τὰς Μούσας ὡς πρὸς τὴν ψαλτικήν, μετεμορφώθησαν ὑπ' αὐτῶν εἰς πτηνὰ (Ἀστ. Λυδ. 9. — Ον.). — 2) Υἱὸς τοῦ Μάγνητος ἐκ Θρᾴκης, ἀγαπηθεὶς ὑπὸ τῆς Μούσης Κλειοῦς, καὶ ἐξ αὐτῆς ἔχων υἱὸν τὸν Ὑάκινθον (Ἀπλλδ. A, 3, 3).—3) Μακεδών, ὁ πρῶτος εἰσαγαγὼν τὴν λατρείαν τῶν Μουσῶν εἰς τὰς Θεσπιὰς τῆς Βοιωτίας (Παυσ. Θ, 29).—4) Ὄρος τῆς ἐν Μακεδονίᾳ Πιερίας, πρὸς τῇ βορειοδυτικῇ κλιτύϊ τοῦ Ὀλύμπου, ἱερὸν ταῖς Μούσαις (Θουκ. E, 13). Νῦν Φλάμπουρο. — 5) Ποταμὸς ἐν Ἀχαίᾳ, καὶ Πέτρος λεγόμενος, ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων αὐτοκρατόρων τὸ ὅριον τῶν χωρῶν Πατρῶν καὶ Δύμης (Παυσ. Z, 22, 1) Νῦν Καμενίτσα.

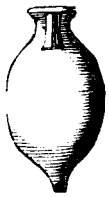

Πιθάκνη, κεράμινος πίθος, πιθάριον μέγα, οὕτως ὥστε καὶ τὰς ὑπογείους κατοικουμένας τρώγλας πιθάκνας λέγει ὁ Ἀριστοφάνης (Ἱππ. 792).

Πιθαύλης, ταὐτὸ τῷ ἀσκαύλης (ἴδ.).

Πιθηκοῦσαι, δύο νησίδια ἀπέναντι τῆς ἀκτῆς τῆς Καμπανίας ἐν Ἰταλίᾳ, Αἰναρία καὶ Προχύτη καλούμενα, καὶ κατοικούμενα ὑπὸ Τυρρηνῶν Χαλκιδέων καὶ ὑπὸ Συρακουσίων (Στρβ.).

Πιθοίγια (τὰ), ἑορτὴ τοῦ Διονύσου ἐν Ἀθήναις, μέρος τῶν Ληναίων ἀποτελοῦσα, καὶ τῇ 11 ἀνθεστηριῶνος πανηγυριζομένη, ὅτε ἠνοίγοντο οἱ πίθοι τοῦ νέου οἴνου.

Πιθολέων, Ῥόδιος ποιητής, ζῶν ἐν Ῥώμῃ, γράφων ἀναμὶξ Ἑλληνιστὶ καὶ Λατινιστὶ (Hor. Sat. I, 10, 22), ἴσως ὁ κατὰ Σουητόνιον (Cæs. LXXV) Πιθόλαος, ὁ γράψας λιβέλλους κατὰ τοῦ Καίσαρος.

Πίθων ἡ Πείθων, ἴδ. Πύθων.

Πικεντίνη, ἐπαρχία τῆς μέσης Ἰταλίας παρὰ τὴν Ἀδριατικήν, μητρόπολιν ἔχουσα τὴν Πικεντίαν, ἀνατολικῶς τοῦ νῦν Σαλέρνου, καὶ ἄλλην ἐπίσημον πόλιν τὴν Ἀγκῶνα. Τοὺς κατοίκους, Πικεντίνους, μετῴκισαν ἐκεῖ οἱ Ῥωμαῖοι ἐκ τῆς μέσης Ἰταλίας (Στρβ. E).

Πῖλος, τὸ οὐχὶ δι' ὑφάνσεως, ἀλλὰ διὰ συμπυκνώσεως ἐρίων κατασκεύασμα πρὸς ἔνδυσιν. Ἡ τέχνη αὕτη, ἡ πίλησις, πιθανῶς προηγηθεῖσα τῆν ὑφαντικῆς, ἦν καὶ ἐπὶ Ἡσιόδου (Ἔργα κ. Ἡμ. 542, 546) καὶ ἐπὶ Ὁμήρου (Ἰλ. K, 265) γνωστή, καὶ τὰ προϊόντα αὐτῆς ἐχρησίμευον κυρίως εἰς κατασκευὴν καλυμμάτων τῆς κεφαλῆς, ἅτινα διὰ τοῦτο μάλιστα πῖλοι ἐλέγοντο, διαφέροντες τοῦ πετάσου (ἴδ.) κατὰ τοῦτο, ὅτι δὲν εἶχον χείλη ἢ γύρον. Οἱ Ἕλληνες σπανίως ἔφερον πῖλον, πλὴν τῶν ἀσθενῶν, τῶν ἐργατῶν, τῶν ἐπαιτῶν, τῶν ναυτῶν, δι' ὃ καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς παρεστήθη, τὸ πρῶτον ὑπὸ Νικομάχου (Plin. HN. XXXVI.22), καὶ μετὰ ταῦτα σχεδὸν πάντοτε ἐν τῇ τέχνῃ φέρων πῖλον· ἐπίσης δὲ καὶ ὁ Ἥφαιστος καὶ ὁ Δαίδαλος ὡς ἐργάται. Ἦσαν δὲ διάφορα τοῦ πίλου τὰ σχήματα· ἐν Ἑλλάδι στρογγύλα, ἐφαρμοζόμενα

Α. Γ. Δ.

ἀκριβῶς εἰς τὴν κεφαλὴν (Α), ἢ ὠοειδῆ, ὡς τοῦ πίλου τοῦ Ὀδυσσέως (Γ)· ὁ Φρύγιος πῖλος ἦν κυρτὸς πρὸς τὰ ἐμπρὸς (Α), ὡς φέρει αὐτὸν ὁ Πάρις· ὁ δὲ Ἀσιανὸς ἦν κυλινδρικῶς ὑψηλὸς (Δ), ἡ Περσικὴ τιάρα. Ὑπῆρχον δὲ καὶ πιλίδια, καλύπτοντα μόνον τὴν κορυφὴν τῆς κεφαλῆς (E). Παρὰ Ῥωμαίοις ὁ ἀπελευθερούμενος δοῦλος ἐκείρετο, καὶ φάντι τῆς κόμης ἔφερε πῖλον (Διόδ. Ἐκλ. πρεσβ. B), ὥστε

E.

«εἰς πῖλον τινὰ καλεῖν» ἐδήλου ὑπόσχεσθαι αὐτῷ τὴν ἐλευθερίαν (Liv. XXIV, 32).

Πέμπλεια (ἡ), ἀρχαία κώμη τῆς Πιερίας ἐν Μακεδονίᾳ, λεγομένη κατοικία τοῦ Ὀρφέως καὶ ἕδρα τῆς λατρείας τῶν Μουσῶν, αἵτινες ἐνταῦθα Πιμπληΐδες ἐπελέγοντο· καὶ ὄρος καὶ κρήνη ὁμώνυμος (Καλλμ. εἰς Δηλ. 7. — Στρβ. — Σχλ. εἰς Ἀπολλν. Ῥόδ. A, 25). Κατὰ μεταγενεστέρους δὲ (Hor. Od. I, 26, 9.—Mart. XII, 11) ἦσαν ταῦτα πάντα εἰς τὸν Ἑλικῶνα ἐν Βοιωτίᾳ.

Πέναξ, πᾶν σκεῦος ἐντελῶς ἐπίπεδον, οἷον σανίδες ναυτικαὶ (Ὁμ. Ὀδ. Μ. 67), ἢ ἡ μαγειρικὴ σανὶς ἐφ' ἧς ἐτέμνοντο ἢ ἐφέροντο εἰς τὴν τράπεζαν τὰ ὄψα καὶ οἱ

Τοιχογρ. Πομπηίας.

Τοιχογρ. ἐν Ῥώμῃ.

καρποί, ἢ τὸ καὶ πινάκιον, πινακίδιον, πινακίσκος λεγόμενον (Ὁμ. Ὀδ. A, 141. Π, 49),

ἐφ' οὗ παρετίθεντο ὄψα εἰς τοὺς συνδαιτημόνας, εἰ καὶ οὐχὶ ὅλως ἐπίπεδον, ἐν τοῖς ἔπειτα χρόνοις, ἀλλ' ἔχον χείλη, ὡς καὶ παρ' ἡμῖν τὰ πινάκια, πολλάκις καὶ ἐκ πολυτίμων καὶ διὰ τῆς τέχνης κατακόσμων μετάλλων· ἢ τῶν λύχνων τὰ ἐπίπεδα καὶ πινακίων σχῆμα ἔχοντα μετάλλινα ἐπιθέματα· ἢ, καὶ κατ' αὐτοὺς τοὺς ὁμηρικοὺς χρόνους, σανίδια, ἐφ' ὧν, πιθανῶς παρεσκευασμένων δι' ἐπιχρίσεως κηροῦ, ἔγραφον διὰ βελόνης, καὶ ἄτινα συμπτυσσόμενα καὶ κλειόμενα («πίναξ πτυκτὸς», Ὁμ. Ἰλ. Ζ. 169) ἐχρησίμευον ὡς ἐπιστολαί· ἢ καὶ αἱ σανίδες ἐφ' ὧν ἐζωγράφουν οἱ καλλιτέχναι, καὶ ἐντεῦθεν καὶ αὐτὴ ἡ εἰκών, καὶ ἄν, ὡς μεταγενεστέρως πολλάκις, ἐζωγραφεῖτο ἐπὶ ὑφάσματος. Ἐντεῦθεν **πινακοθήκη** ἐλέγετο ἐπὶ Ῥωμαίων τὸ μέρος ἔνθα συλλεγόμεναι ἐναπετίθεντο ἐπισήμων ζωγράφων εἰκόνες πρὸς κοινὴν ἐπίσκεψιν, οἵα ἦν ἐν Ἀθήναις ἡ ἐν τοῖς Προπυλαίοις τοῖς Ἀκροπόλεως, κατὰ τὴν βορείαν αὐτῶν πλευρὰν ὑπὸ Παυσανίου (A, 22, 6) ὡς «οἴκημα ἔχον γραφὰς» μνημονευομένη. Διὰ τὴν χρῆσιν ταύτην ἐξελέγοντο πάντοτε ἡ βορεία τῆς οἰκίας πλευρά, πρὸς προφύλαξιν τῶν χρωμάτων τῶν εἰκόνων κατὰ τοῦ ἡλίου. Οἱ ζωγραφικοὶ πίνακες ἐκρεμῶντο εἰς τοὺς τοίχους τῆς πινακοθήκης, ἢ ἐνετειχίζοντο. Πίνακες ἦσαν καὶ ἐλέγοντο καὶ οἱ ἐφ' ὧν ἐγράφοντο γεωγραφικὰ σχεδιάσματα (Ἡρδ. Ε, 49), ἢ ἀριθμητικοὶ ὑπολογισμοί, ὅθεν ὁ Πυθαγόρειος πίναξ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ. Πινάκιον δὲ προσέτι καὶ ὁ εἰς τὴν ἐκλογικὴν κάλπην ῥιπτόμενος χαλκοῦς κλῆρος (Φώτ. λ.).

Πέναρα, ἀρχαία καὶ ἐπίσημος πόλις τῆς Λυκίας, εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Κράγου (Στρβ.—Στφ. Βυζ.).

Πέναρος, μικρὸς ποταμὸς τῆς Κιλικίας ν Μικρᾷ Ἀσίᾳ, ῥέων παρὰ τῇ πόλει Ἰσσῶν.

Πένδαρος, 1) ὁ μέγιστος καὶ ἐξαισιώτερος λυρικὸς ποιητὴς ἐν τῇ ἀρχαιότητι, εὐπατρίδης ἐξ Αἰγιδῶν, γεννηθεὶς τῇ 65ῃ Ὀλ. (522 π. Χ.) ἐν Κυνὸς Κεφαλαῖς τῶν Θηβῶν, ἐκ πατρὸς μὲν Δαϊφάντου, μητρὸς δὲ Κλεοδίκης. Τὴν μουσικὴν ἐδιδάχθη πιθανῶς τὸ πρῶτον ἐν τῇ πατρικῇ οἰκίᾳ, διότι εἰς αὐτὴν πατροπαράδοτος ἦν ἡ τέχνη τοῦ αὐλεῖν· μετέπειτα δ' ἐγυμνάσθη καὶ ἐξεπαιδεύθη ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ περιφήμου μουσικοῦ καὶ ποιητοῦ Λάσου ἐξ Ἑρμιόνης, καὶ ἐν συναναστροφῇ πρὸς τὰς δύο ἐκ Βοιωτίας ἀοιδούς, τὴν

Μύρτιδα καὶ τὴν Κόρινναν, πρὸς ἃς καὶ ἀντηγωνίσθη ἐν τῇ ποιήσει. Τὸν πρῶτόν του ἐπινίκιον ὕμνον (Πύθ. Ι) ἐποίησε τῷ 502, εἰκοσαετὴς ὤν, καὶ ἔψαλεν ἐν αὐτῷ τὸν Θεσσαλὸν παῖδα, τὸν Ἀλευάδην Ἱπποκλέα.

Ἔκτοτε δ' ἐξηκολούθησεν ἄνευ διακοπῆς τὴν ποίησιν ἀσκῶν μέχρι τέλους τοῦ βίου του, ἀποθανών, τῷ 442, ὀγδοηκοντούτης. Ἐπίσημα συμβάντα δὲν περιέχει ἡ βιογραφία του Ἔζη τὸ πλεῖστον εἰς τὴν πόλιν τῆς γεννήσεώς του, καὶ ἀπήρχετο τῶν Θηβῶν μόνον ἵνα παρευρίσκηται εἰς τοὺς ἀγῶνας ἐν Ὀλυμπίᾳ, Δελφοῖς κτλ. ἢ ἵνα ἐπισκέπτηται ἰδίους του φίλους ἐν Ἑλλάδι ἢ Σικελίᾳ, καθ' ὅσον διὰ τὴν πασίγνωστον αὐτοῦ ἀρετὴν καὶ εὐσέβειαν, διὰ τὴν εὐγένειαν καὶ τὸ ὕψος τῆς διανοίας του, ὑπὸ πάντων ἐτιμᾶτο καὶ ἠγαπᾶτο, οὐ μόνον ὑπὸ τῶν συμπολιτῶν του, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ ξένων τυράννων καὶ βασιλέων, καὶ συνεδέετο διὰ φιλίας μετὰ Ἱέρωνος, τοῦ βασιλέως τῶν Συρακουσῶν, καὶ Θήρωνος τοῦ τυράννου τοῦ Ἀκράγαντος, καὶ τῶν ἐν Θεσσαλίᾳ Ἀλευαδῶν. Ὑπερτάτη δὲ τιμὴ ἀπεδόθη αὐτῷ ἐν Δελφοῖς, ἔνθα, διαταγῇ τῆς Πυθίας, ἦν τακτικῶς κεκλημένος εἰς τὰ Θεοξένια, ἤτοι τὸν ἱερὸν δεῖπνον ἐπὶ τῶν Πυθίων, καὶ μετ' αὐτόν, ὡς ἐπιστεύετο, καὶ αὐτοῦ οἱ ἀπόγονοι. Τὰ διασωθέντα ἐκ τῶν ποιημάτων του εἰσί, πλὴν ἀποσπασμάτων παντοίων χορικῶν ᾀσμάτων, ἰκανὸς ἀριθμὸς ἐπινικίων ᾠδῶν, καὶ δὴ 14 Ὀλυμπιακαί, 12 Πυθικαί, 14 Νεμεακαὶ καὶ 7 Ἰσθμικαί, ὑμνοῦσαι τοὺς νικητὰς εἰς τοὺς ἐθνικοὺς ἀγῶνας, ἰδίως εἰς τοὺς τέσσαρας ἐκείνους, τοὺς μείζονας, καὶ ψαλλόμεναι ὑπὸ χοροῦ εἴτε ἐν τῷ τόπῳ τῆς νίκης καὶ ἀμέσως μετ' αὐτήν, εἴτε εἰς τὴν πατρίδα τοῦ νικητοῦ, ὅτε ἐτέλει τὰ ἐπινίκια, διὰ θυσίας, διὰ πομπῆς ἢ δι' ἑστιάσεως. Αἱ ᾠδαὶ αὐταὶ οὐδαμῶς περιστρέφονται εἰς μακρὰς τῆς νίκης περιγραφάς, ἥτις ἐστὶ μὲν ἡ βάσις αὐτῶν, ἀλλ' ἐλαφρῶς μόνον ψαύεται. Γενική τις ἰδέα, ἢ ἐκ τῆς νίκης ἢ ἐκ τῶν περιστάσεων τοῦ νικητοῦ λαμβανομένη, χρησιμεύει ὡς κέντρον τῆς ὅλης συνθέσεως, ἐξ οὗ θεωρεῖται καὶ ἀναπτύσσεται ὁ ὅλος βίος τοῦ νικητοῦ, οὕτως ὥστε ἡ ψαλλομένη νίκη νὰ φαίνηται ὡς τὸ εὐκλεέστατον συμβὰν τοῦ βίου αὐτοῦ, καὶ τὸ λαμπρότατον αὐτοῦ χαρακτηριστικόν. Ἐπὶ πολὺ ἐπεκράτει ἡ θεωρία ὅτι ὁ Πίνδαρος, παρασυρόμενος, ἀφίετο εἰς ἀκανονίστους παρεκτροπὰς τῆς ἐμπνεύσεως. Ἀλλὰ βαθυτέρα μελέτη κατέδειξεν ὅτι τὰ διάφορα μέρη τῶν ᾠδῶν αὐτοῦ μετὰ πλείστης περισκέψεως καὶ τέχνης συναρμολογοῦνται εἰς τὸν τοῦ ὅλου καταρτισμόν. Ἡ δυσχέρεια πρὸς κατάληψιν τῶν ποιημάτων του προέρχεται ἐκ τῆς ἀφθονίας καὶ τῆς ἐντέχνου πλοκῆς τῶν ἰδεῶν, αἵτινες αἰφνιδίως φύονται καὶ μετατρέπονται ἐντὸς τῆς πλουσιωτάτης αὐτοῦ διανοίας, ἀλλ' οὐχ ἧττον μετ' εὐμεθόδου ἀλληλουχίας ἀναπτύσσουσι τὴν θεμελιώδη ἰδέαν, ἀναφερόμεναι καὶ εἰς πολυπληθεστάτας σχέσεις καὶ περιστάσεις αἵτινες εἰσὶν ἡμῖν ἄγνωστοι. Οὐδεὶς λυρικὸς ὑπερέβη τὸν Πίνδαρον ὡς πρὸς τοῦ πνεύματος αὐτοῦ τὴν γονιμότητα καὶ τὴν διαπλαστικὴν δύναμιν, τὸ ἠθικὸν καὶ θρησκευτικὸν βάθος τοῦ αἰσθήματος, τὸ ὕψος τῶν ἰδεῶν καὶ τὴν εὐρύτητα τῶν γενικῶν αὐτοῦ ἀντιλήψεων. Συνετέλει δὲ βεβαίως οὐκ ὀλίγον εἰς τὴν ἐξέγερσιν καὶ τὴν δύναμιν τῆς διανοίας αὐτοῦ καὶ ὁ ἐν γένει μέγας χαρακτὴρ τῶν ἐπ' αὐτοῦ χρόνων·

διότι ἐπὶ τῆς πρώτης νεότητός του ἔζη πρὸ τῶν Περσικῶν, ὅτε ἐπεκράτει ἡ αἰολοδωρικὴ ἀγωγή, εἰς ἣν καὶ αὐτὸς ἐτράφη, καὶ εἰς ἣν τὸ ποιητικὸν αὐτοῦ πνεῦμα ἀνέθαλεν ὡς ἡ ὑπερτάτη αὐτῆς ἔκφρασις· ἐπὶ δὲ τῆς ἀνδρικῆς ἡλικίας του καὶ τῆς ἀκμῆς τῆς ποιητικῆς του δυνάμεως, παρέστη εἰς τὰ ἐνδοξότερα συμβάντα τοῦ ἔθνους του καὶ μετέσχεν αὐτῶν, μάρτυς γενόμενος τοῦ μεγάλου ἱστορικοῦ ἀγῶνος τῆς Ἑλλάδος κατὰ τῶν Περσῶν, τοῦ ἀναπτύξαντος ὅ,τι εὐγενέστερον ὑπῆρχεν ἐν τῷ Ἑλληνισμῷ. Τὸν ποιητὴν τοῦτον καὶ οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον «μεγαλοφωνότατον» (Διον. Ἁλκ.), διότι ἡ γλῶσσα αὐτοῦ ἐστὶν ἀνάλογος πρὸς τὸν πλοῦτον καὶ τὸ ὕψος τῶν ἰδεῶν του, κατάκοσμος δι' εἰκόνων αἵτινες καταπλήττουσιν, ὁτὲ μὲν οὖσαι ὑπερήφανοι, σπουδαῖαι καὶ ὑψηλαί, ὁτὲ δὲ φαιδραὶ, τρυφεραὶ καὶ ἀστεῖαι. Ὁμοίως δὲ καὶ ὁ ῥυθμὸς αὐτοῦ ἔχει πλείστην τὴν ποικιλίαν. Ἡ διάλεκτος αὐτοῦ στηρίζεται κυρίως ἐπὶ τῆς Ὁμηρικῆς, ἀλλὰ καὶ πολλοὺς μιγνύουσα αἰολισμοὺς, καὶ μάλιστα δωρισμούς. — 2) υἱὸς Σκοπελίνου καὶ Μυρτοῦς, πρόγονος, ὡς φαίνεται, τοῦ ποιητοῦ (Σουΐδ.).

Πινδένισσος, πόλις τῆς Κιλικίας εἰς τὸ ὄρος Ἀμανὸν, ἣν ὁ Κικέρων ὡς ἀνθύπατος ἐξεπολιόρκησε (Cic ad Att, V. 20. ad Fam. H, 10. XV. 4).

Πίνδος (ὁ καὶ ἡ), 1) μέγα ὄρος πρὸς νότον χωροῦν καὶ τὴν Ἤπειρον διαιροῦν ἀπὸ τῆς Θεσσαλίας. Αἱ ὑψηλότεραι αὐτοῦ κορυφαὶ ἐγείρονται μέχρι 2500 μέτρων, αἱ δὲ πλευραὶ αὐτοῦ εἰσὶ κατὰ μέρος δασώδεις. Τὸ βορειότερον αὐτοῦ μέρος ἀποτελεῖ ὁ Λάκμων. Ἀπ' αὐτοῦ ἐπήγαζον ὁ Πηνειὸς, ὁ Ἀχελῷος, ὁ Ἄραχθος, διαρρέων τὴν Ἤπειρον, κτλ. Ἦν δὲ τὸ ὄρος ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῶν Μουσῶν (Πινδ. — Ἡρδ. A, 50. Z, 129. — Στρβ. Z, σ. 469 κλ.). — 2) (ὁ) ποταμὸς ἐν τῇ Δωρίδι, τῆς βορείας Ἑλλάδος (Στρβ.). — 3) (ἡ) πόλις τῆς Δωρίδος παρὰ τῷ ὁμωνύμῳ ποταμῷ, καὶ Ἀκύφας καλουμένη (Ἡρδ. H, 43).

Πίνειν, ἴδ. Ἑστίασις.

Πίννα, πόλις τῶν Σαμνιτῶν ἐν τῇ μέσῃ Ἰταλίᾳ, ἐπὶ τῆς Ἀδριατικῆς, εἰς τῶν Ἀπεννίνων τοὺς πρόποδας (Πτολ. Γ, 1).

Πιξώδαρος, βασιλεὺς τῆς Καρίας, ἀδελφὸς τοῦ Ἑκατόμνου καὶ τοῦ Ἰδριέως.

φονεύσας τούτου τὴν χήραν καὶ ἀδελφὴν Ἄδαν, καὶ διαδεχθεὶς αὐτὴν (345-340 π. Χ.) (Διόδ. ΙΣΤ, 74. — Ἀρρ. Ἀν. A, 23, 10).

Πιροῦσται, λαὸς λῃστρικὸς τῆς Ἰλλυρίας, ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ἀτελὴς ἀφεθεὶς διότι προσεχώρησεν εἰς αὐτοὺς (Cæs. B, G. V, 1. — Liv. XLIII, 30. XLV, 26).

Πίρωμις, λέξις αἰγυπτιακὴ, δηλοῦσα τὸν «καλὸν κἀγαθὸν» (Ἡρδ. B, 143).

Πίσα, 1) ἀρχαιοτάτη πόλις τῆς Πισάτιδος, ἐπαρχίας τῆς Ἤλιδος ἐν Πελοποννήσῳ, ὑπὸ τοῦ Πέλοπος κτισθεῖσα. Ἡ πόλις αὕτη ἠμφισβήτει τῇ Ἤλιδι τὴν τιμὴν τῆς προεδρείας τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων, καὶ ἔλαβε ταύτην τῇ 8ῃ Ὀλυμπιάδι, βοηθείᾳ τοῦ Φείδωνος, τυράννου τοῦ Ἄργους, καὶ αὖθις τῇ 34ῃ Ὀλυμπιάδι, ὑπὸ τὸν ἴδιον αὐτῆς βασιλέα Πανταλέοντα. Τῇ δὲ 52ᾳ Ὀλυμπιάδι (572 π. Χ.), οἱ Ἠλεῖοι κυριεύσαντες κατέστρεψαν αὐτὴν, κειμένην πιθανῶς παρὰ τῇ Ὀλυμπίᾳ, ἔνθα ὁ Στράβων ἀναφέρει μόνον πηγὴν καλουμένην Βίσαν. — 2) Πῖσα καὶ Πῖσαι, πόλις ἀρχαιοτάτη καὶ ἐπίσημος τῆς Τυρρηνίας, ἐπὶ τοῦ Ἄρνου ποταμοῦ, μία τῶν πόλεων τῆς Τυρρηνικῆς δωδεκαπόλεως. Ἐλέγετο κτισθεῖσα ὑπὸ τῶν ὀπαδῶν τοῦ Νέστορος, κατοίκων τῆς ἐν Ἤλιδι Πίσης, ἀφικομένων εἰς τὴν Ἰταλικὴν παραλίαν ὅτε ἐπέστρεφον ἐκ Τρωάδος· δι' ὃ καὶ ὑπὸ Ῥωμαίων ποιητῶν Ἀλ-

φεία ἐπικαλεῖται. Τῷ 180 π. Χ. ἐκηρύχθη Ῥωμαϊκὴ ἀποικία. Ὁ λιμὴν αὐτῆς, κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἄρνου, ἦτο ἐκ τῶν ἀρίστων. Εἶχε δὲ πρὸς βορρᾶν καὶ μεταλλικὰς πηγὰς (Στρβ. I, 222).

Πισᾶτις, ἐπαρχία τῆς Ἠλίδος, ἧς πρωτεύουσα ἡ Πῖσα (ἴδ.).

Πισαῦρον, ἀρχαία πόλις τῆς Ὀμβρίας ἐν Ἰταλίᾳ, ἐπὶ ὁμωνύμου ποταμοῦ (Cæs. B. C. I, 11.—Liv. XXXIX, 44.—Cic. ad Fam. XVI, 12). Νῦν Πεσάρον.

Πισιδία, εἶτα καὶ Πισιδικὴ, ἐπαρχία τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἔχουσα πρὸς νότον τὸ ὄρος Ταῦρον καὶ τὴν Παμφυλίαν, ἧς μέρος ἀπετέλει μέχρι τοῦ δ' αἰῶνος π. Χ., πρὸς ἀνατολὰς τὴν Λυκαονίαν, Ἰσαυρίαν, Κιλικίαν, πρὸς βορρᾶν τὴν Φρυγίαν, καὶ πρὸς δυσμὰς ταύτην καὶ τὴν Λυκίαν. Ἡ χώρα, ὀρεινὴ καὶ ἄδενδρος, διασχίζεται ὑπὸ διακλαδώσεων τοῦ Ταύρου, ἰδίως ὑπὸ τοῦ Σαρδημισσοῦ καὶ τῆς Κλίμακος· οἱ τρεῖς δ' αὐτῆς ποταμοί, ὁ Καταρράκτης, ὁ Κέστρος καὶ ὁ Εὐρυμέδων διαρρέουσι καὶ τὴν Παμφυλίαν. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς Πισίδαι, κατὰ πρῶτον ὑπὸ τοῦ Ξενοφῶντος μνημονευόμενοι, ἦσαν λαὸς μάχιμος, λῃστρικὸς, τοῖς Πέρσαις, καὶ αὐτοῖς τοῖς Ῥωμαίοις μὴ εὐκόλως ὑποτασσόμενος, πιθανῶς δὲ συγγενὴς τῶν Ἰσαύρων καὶ Κιλίκων, πρὶν καὶ Σολύμοι καλούμενοι. Αἱ κυριώτεραι αὐτῶν πόλεις ἦσαν ἡ Σαγαλασσὸς μετὰ φρουρίου, νῦν ἐρείπια Ἀγλασοῦν· ἡ Κρέμνα, νῦν Γίρμη· ἡ Πεδνελισσὸς, ἡ Σέλγη, ἐπὶ τοῦ Εὐρυμέδοντος, νῦν Σίρα· ἡ Τερμησσὸς, ἧς ἐρείπια ἐν Ἰστάνῳ, ἐπὶ τοῦ Καταρράκτου (Ξνφ. Ἀπμν. Κυρ. παιδ. — Πολ. E, 73.—Διόδ. ΙΗ', 5.—Στρβ. ΙΒ, 570.—Plin. V, 27, 24).

Πισίνδα, πόλις τῆς Πισιδίας (Πτλμ.), πιθανῶς ἡ παρὰ Στεφάνῳ Βυζαντίῳ Ἴσινδα.

Πισσούθνης, Πέρσης, υἱὸς τοῦ Ὑστάσπου, σατράπης τῆς Λυδίας τῷ 440 π. Χ. ὑπεστήριξε τοὺς ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ἐκ Σάμου ἐξωσθέντας ὀλιγάρχας, καὶ ταῖς Ἀθήναις δυσμενῶς διακείμενος, φαίνεται ὅτι τῷ 427 ἐβοήθησε τὴν Σπάρτην ἐν τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ. Τῷ 414 δὲ, ἐπανέστη κατὰ τοῦ μεγάλου βασιλέως, καὶ συλληφθεὶς ὑπὸ Ἀρταφέρνους, ὅστις τῷ ὑπεσχέθη ἀσφαλῆ τὴν ζωὴν, οὐχ ἧττον διαταγῇ Δαρείου Β, ἐθανατώθη (Θουκ. Γ, 31.—Πλούτ. Περ. ΚΕ).

Πίστιος (Ζεύς). Dius fidius, παρὰ Ῥωμαίοις ὁ τῆς συμμαχικῆς καὶ τῆς συζυγικῆς πίστεως προϊστάμενος. Ὁ αὐτὸς καὶ Sancus, παράστασις τοῦ Οὐρανοῦ. Ἑωρτάζετο ἐν Ἰουνίῳ ἐπὶ τῆς νήσου τοῦ Τιβέριος.

Πίστις θρησκευτική. Ἐν τοῖς ἀρχαιοτάτοις, τοῖς Πελασγικοῖς λεγομένοις χρόνοις, ἦν ἡ θρησκευτικὴ πίστις παρὰ τοῖς Ἕλλησι φυσιολατρική τις, οὐχὶ ὡς θεῖα ὄντα ἐκλαμβάνουσα καὶ τιμῶσα τὰ εἰς τὰς αἰσθήσεις ὑποπίπτοντα προϊόντα τῆς φύσεως, ἀλλ' αἱ εἰς τὴν φύσιν ἐνεργοῦσαι ζῶσαι δυνάμεις ἐπιστεύοντο ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ὡς οὖσαι πνευματικαὶ καὶ θεῖαι ἐπιδράσεις, καὶ ἐπροσωποποιοῦντο. Ὁ ἄνθρωπος ἐπίστευε τοὺς θεοὺς πεπλασμένους κατ' εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ σκεπτομένους καὶ πράττοντας ἀνθρωπίνως, καὶ μετὰ τῆς θερμῆς φαντασίας, ἥτις κατὰ τὸ πρῶτον στάδιον τῆς κοινωνικῆς ἀναπτύξεως ζωηρότατα ἀναπτύσσεται καὶ παρὰ τοῖς ἀτόμοις καὶ παρὰ τοῖς λαοῖς, ἐξελάμβανε πάσας τὰς σχέσεις καὶ πάσας τὰς ἐνεργείας τοῦ περὶ αὐτὸν κόσμου ὡς πράξεις τῶν θεῶν αὐτοῦ. Οὕτως ἔλαβον σύστασιν οἱ πολυπληθεῖς εἰς τὸν Ἑλληνικὸν κόσμον πιστευόμενοι μῦθοι. Ἀλλὰ καθ' ὅσον ὁ λαὸς ἀνεπτύσσετο καὶ ὑψοῦτο ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον εἰς πνευματικώτερον βίον, ἀπεσπῶντο καὶ οἱ τῶν φυσικῶν δυνάμεων παραστάται οὗτοι θεοὶ βαθμηδὸν ἀπὸ τῆς φύσεως, καὶ ἀντεπροσώπευον ἠθικὰς δυνάμεις, ἀπέβαινον ὄντα ἠθικὰ, πνευματικῶς ἀνεξάρτητα, μὴ μόνον τάξιν καὶ νόμον εἰς τὴν φύσιν πλάττοντα καὶ διατηροῦντα, ἀλλὰ καὶ τὸν ἀνθρώπινον βίον

διέθετον καὶ διέταττον. Οὕτως ἡ Δήμητρα, ἡ «Γῆ μήτηρ», ἡ τὰ τῆς γῆς προϊόντα παράγουσα καὶ τὸν σῖτον τοῖς ἀνθρώποις χορηγοῦσα, ἀπέβη βαθμηδὸν, καθ' ὃ εὑρέτρια καὶ προστάτις τῆς γεωργίας, ἡ θεὰ τῶν μονίμων οἰκήσεων, τῶν γάμων, τῆς πολιτείας, ἡ τῆς ἠθικῆς τάξεως ἱδρυτής. Ἡ μετατροπὴ αὕτη τῆς θρησκευτικῆς θεωρίας καὶ πίστεως ἐξετελέσθη διὰ μακρῶν αἰώνων βεβαίως, καὶ συμπίπτει μετὰ τῶν χρόνων καθ' οὓς, μετὰ συνεχεῖς μεταναστεύσεις καὶ συγκρούσεις, τὴν ἀρχαίαν πατριαρχικὴν κατάστασιν τῶν πελασγικῶν ἐποχῶν διεδέχθη πνεῦμα ἡρωϊκῶς φιλοπόλεμον, τὸ γνησίως Ἑλληνικόν. Ἐπὶ τῆς Δωρικῆς εἰσβολῆς ἡ μετατροπὴ αὕτη εἶχε συμπληρωθῇ, καὶ δύναται ἡ ἐποχὴ ἐκείνη νὰ θεωρηθῇ, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν θρησκείαν, ὡς τὸ μεθόριον μεταξὺ τῆς Πελασγικῆς καὶ τῆς Ἑλληνικῆς πίστεως. Παρὰ τῷ Ὁμήρῳ, ὅστις ἵσταται ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς νέας ταύτης Ἑλληνικῆς περιόδου, καὶ ὅστις βεβαίως ὑπὲρ πάντας τοὺς προκατόχους του ἐπενήργησε διὰ τῆς ποιήσεως ἐπὶ τῶν θρησκευτικῶν ἀντιλήψεων, οἱ θεοὶ παρίστανται ἤδη ὡς προσωπικότητες ἐντελῶς διαμεμορφωμέναι, ἠθικῶς ἐλεύθεραι, καὶ ὀλίγα μόνον ἔτι ὑπολείπονται παρά τισι τῶν θεοτήτων ἴχνη τῆς ἀρχαίας συμβολικῆς τῆς φύσεως. Τὰ ὁμηρικὰ ἔπη εἰσὶν ἡ βάσις τῆς Ἑλληνικῆς μορφώσεως ὡς πρὸς πολλὰ καὶ ὡς πρὸς τὴν πίστιν προσέτι. Αἱ περὶ θεῶν ἀντιλήψεις αὐτοῦ εἰσὶν αἱ αὐταὶ αἵτινες ἐπικρατοῦσι διὰ πάσης τῆς κυρίως Ἑλληνικῆς ἐποχῆς, πλὴν μικρῶν τινων ἐνίοτε μεταβολῶν ὡς πρὸς τὸν χαρακτῆρα τινῶν τῶν θεῶν, ἢ ἀρχαίων τινῶν ἰδιαιτέρων δογμάτων, ἅτινα διετηρήθησαν τοπικῶς. Διὰ τοῦ Ὁμήρου καὶ τῶν μετ' αὐτὸν καὶ ἐξ αὐτοῦ ἐξαρτωμένων ποιητῶν, ἐν οἷς πρωτίστην θέσιν κατέχει ὁ Ἡσίοδος, διεμορφώθη διὰ πάσης τῆς Ἑλλάδος γενικὴ καὶ ἐνιαία μυθολογικὴ πίστις, κατ' ἀντίθεσιν τῶν κατὰ τόπους εἰδικῶν θρησκευμάτων· διότι, εἰ καὶ ἡ βάσις τῆς Ἑλληνικῆς θρησκείας ἦν μία καὶ ἡ αὐτὴ, ἀλλ' ἐκ τῆς διαφόρου φυλετικῆς καταγωγῆς, καὶ ἐκ τῆς διαφορᾶς τῶν θέσεων καὶ τῶν τύπων εἶχε προκύψει ἀνέκαθεν μεγάλη ποικιλία θεοτήτων ἀπ' ἀλλήλων διακρινομένων, ὥστε ἄλλος ἀλλαχοῦ θεὸς ἐλατρεύετο ὡς προέχων, καὶ δὲν ὑπῆρχε σύνδεσμος καὶ ἑνότης τῆς πίστεως. Τινὲς ἐξέλαβον ὅτι ἑκασταχοῦ μία μόνη θεότης ἐλατρεύετο κατ' ἀρχὰς, καὶ ὅτι μετὰ ταῦτα ἐπεκτεινόμεναι καὶ ἀλλαχοῦ αἱ λατρεῖαι αὗται ἐπολλαπλασιάσθησαν. Ὁ πολυθεϊσμὸς ἐστὶν ἐξ ἐναντίας ἐν τῇ φύσει τῶν θρησκευμάτων ὅσα ἐκ φυσιολατρικῆς προκύπτουσι πίστεως. Κατ' ἄλλας θεωρίας, οἱ Ἕλληνες ἠρύσθησαν τὴν θρησκείαν αὐτῶν ἔξωθεν, ἐκ τῆς Ἀσίας ἢ τῆς Αἰγύπτου. Ἀλλὰ καὶ οὗτος ὁ διϊσχυρισμὸς ἐστὶν ἐσφαλμένος, διότι δὲν δύναται νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἦν ἀνέκαθεν ἄνευ πίστεως· οὐχ ἧττον βεβαίως σχέσεις ὑπῆρχον ἐν τοῖς ἀρχαιοτάτοις χρόνοις μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν γειτόνων αὐτῶν τῆς Ἀσίας καὶ Ἀφρικῆς, καὶ πιθανώτατα καὶ κοινωνία διαφόρων θρησκευτικῶν δοξασιῶν. Τῷ ὄντι τινὲς τῶν θεοτήτων, ὡς ἡ Ἀφροδίτη φερ' εἰπεῖν, γνωστὸν ἐστὶν ὅτι ἐξ Ἀσίας προῆλθον· ἀλλὰ τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα ἔδωκεν αὐταῖς τὸν τοπικὸν χαρακτῆρα, ὥστε δύνανται νὰ θεωρῶνται καὶ αὗται ὡς οὐχ ἧττον Ἑλληνικαί. Ἐπὶ τῆς παρακμῆς μόνον τῆς Ἑλλάδος αἱ τοιαῦται ξέναι παρείσακτοι λατρεῖαι ἔμενον ἀμετάβολοι. — Ἡ Τιτανομαχία δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἡ μυθικὴ παράστασις τῆς ἀντικαταστάσεως τῶν Ἑλληνικῶν θεοτήτων ἀντὶ τῆς ἀρχαίας πίστεως, τῆς φυσιοκρατικῆς. Ἐπίστευον ὅτι πρὸ τῶν θεῶν οὓς ἐπὶ τῆς ἀκμῆς αὐτῶν ἐλάτρευον, ἦρχον ἄλλοι, ὁ Κρόνος μετὰ τῶν ἀγρίων Τιτάνων, ἀντιπροσώπων τῶν ἀγρίων καὶ ἀκανονίστων δυνάμεων τῆς φύσεως, ἀλλ' ὅτι οὗτοι πολεμήσαντες κατεβλήθησαν ὑπὸ τῶν Ὀλυμπίων, τοῦ Διὸς καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ, τῶν θεῶν τῆς τάξεως, τοῦ δικαίου καὶ τοῦ νομίμου. Νικήσας δὲ, διενεί-

ματο ὁ Ζεὺς τὴν παγκόσμιον ἐξουσίαν μετὰ τῶν ἀδελφῶν του, τοῦ Ποσειδῶνος καὶ Ἅδου ἢ Ἀϊδωνέως, οἱ δὲ Τιτᾶνες ἐδεσμεύθησαν καὶ ἐρρίφθησαν εἰς τὸν Τάρταρον, πλὴν τῶν ὑποταγέντων εἰς τὸν Δία καὶ εἰς τὴν νέαν τάξιν τοῦ κόσμου. Ἐν ταύτῃ τῇ μεταβολῇ τινὲς τῶν φυσικῶν θεοτήτων, αἱ προσδεδεμέναι ἀναγκαίως εἰς τὴν φύσιν, καὶ μὴ δυνάμεναι νὰ μεταβάλωσι τὸν χαρακτῆρα αὐτῶν, ὡς αἱ τῶν ποταμῶν, τῆς θαλάσσης κτλ. ἐμμένουσιν εἰς τὴν ἀρχαίαν αὐτῶν σχέσιν πρὸς τὴν φύσιν· ἀλλὰ καὶ αὗται ὑπόκεινται εἰς ἀνωτέραν τάξιν, εἰς τοῦ Διὸς τὸν νόμον. Καθ' Ὅμηρον ἦν τὸ Ὀλύμπιον τοῦτο πολίτευμα τῶν θεῶν ὠργανισμένον ἐντελῶς καθ' ὁμοίωσιν τῶν τότε ἀνθρωπίνων πολιτευμάτων. Τῶν ὑπεργείων θεῶν προυκάθητο ὡς βασιλεὺς ὁ Ζεύς, ἔχων περὶ ἑαυτὸν τὴν τῶν ὑψίστων θεῶν βουλήν, ἧς τὰ δίκαια ὁ κυριάρχης ἀναγνωρίζει καὶ σέβεται. Μέλη δ' αὐτῆς, πλὴν τοῦ τὰς θαλάσσας κατοικοῦντος Ποσειδῶνος, εἰσὶν οἱ κυρίως Ὀλύμπιοι, οἱ παρὰ τῷ Διὶ ἐν Ὀλύμπῳ οἰκοῦντες θεοί, ὁ Ἀπόλλων, ὁ Ἄρης, ὁ Ἥφαιστος, ὁ Ἑρμῆς, ἡ Ἥρα, ἡ Ἀθηνᾶ, ἡ Ἄρτεμις, ἡ Ἀφροδίτη. Ἐνίοτε δὲ συγκαλεῖ ὁ Ζεὺς καὶ ἀγορὰν (Ὁμ. Ἰλ. Υ', 4 κλ.), ἧς μετέχουσι πάντες οἱ θεοί, καὶ αὐτοὶ οἱ ποτάμιοι, καὶ αἱ νύμφαι τῶν δασῶν καὶ ὀρέων. Οἱ Ὀλύμπιοι θεοὶ μεταγενεστέρως μόνον συνεπληρώθησαν εἰς 12, ἐμπεριληφθείσης καὶ τῆς Ἑστίας καὶ τῆς Δήμητρος, ὡς ὁ Ἔννιος ἀπαριθμεῖ αὐτοὺς διὰ τῶν λατινικῶν αὐτῶν ὀνομάτων. Οἱ δύο δ' ἀδελφοὶ τοῦ Διός, ὁ Ποσειδῶν καὶ ὁ Ἀϊδωνεὺς ἦσαν ἑκάτερος ἐν τῇ ἐπικρατείᾳ αὐτοῦ, πιστὰ ἀπεικονίσματα τοῦ Διός, ἄρχοντες ὁ μὲν εἰς τὰς θαλάσσας, ὁ δὲ ἐν τῷ Ἅδῃ, ὡς ὁ Ζεὺς εἰς τὸν Ὄλυμπον, ἀναγνωρίζοντες ὅμως τὴν ἀνωτέραν ἐξουσίαν τοῦ ἰσχυροτέρου καὶ, καθ' Ὅμηρον, πρεσβυτέρου ἀδελφοῦ. Μετὰ τὴν τριχῇ διαίρεσιν τοῦ παντὸς εἰς τοὺς τρεῖς ἀδελφούς, δύναται καὶ πᾶσα τῶν θεῶν ἡ ὁμὰς εἰς τρία νὰ διαιρεθῇ, 1) εἰς θεοὺς Ὀλυμπίους, τὸ κράτος τοῦ Διός, 2) εἰς θεοὺς θαλασσίους, τὸ κράτος τοῦ Ποσειδῶνος, 3) εἰς θεοὺς καταχθονίους, εἰς ὃν καταριθμητέοι καὶ πάντες οἱ χθόνιοι καὶ τὴν καλλιεργίαν ἐπιμελούμενοι, καθ' ὃ σχέσιν ἔχοντες μετὰ τῶν ὑπὸ τὴν γῆν. Εἰσὶ δ' οὗτοι εἰς ἐντελῆ ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς Ὀλυμπίους, καθ' ὅσον οὗτοι μὲν εἰσὶν οἱ ἐν τῷ φωτὶ, τῇ ζωῇ καὶ τῷ οὐρανῷ διαιτώμενοι, ἐκεῖνοι δ' οἱ ἐν τῷ σκότει, τῷ θανάτῳ καὶ τῇ γῇ, καὶ ἡ ἀντίθετος αὕτη περὶ αὐτῶν πίστις καταδείκνυται καὶ εἰς τὸν χαρακτῆρα τῆς λατρείας αὐτῶν. Αἱ τρεῖς δ' ἐκεῖναι τάξεις τῶν θεῶν δύνανται πάλιν νὰ ὑποδιαιρεθῶσιν εἰς πρωτεύοντας καὶ εἰς δευτερεύοντας, τοὺς ἀντιπροσωπεύοντας συνήθως μέρη τινὰ μόνον τῆς εἰς τοὺς πρωτεύοντας πίστεως, ὡς αἱ Μοῖραι, ἡ Τύχη, ἡ Δίκη, αἱ Ὧραι, εἰσὶ μέρος μόνον τῆς τοῦ Διὸς δικαιοδοσίας. Τὴν αὐτὴν σχέσιν ἔχει ἡ Νίκη πρὸς τὴν Ἀθηνᾶν, ἡ Ἥβη πρὸς πάντας τοὺς θεούς. Ἐνίοτε ὅμως τινὲς τῶν δευτερευουσῶν τούτων θεοτήτων εἰσὶ καὶ καθ' ἑαυτὰς, ἰδίαν δικαιοδοσίαν ἔχουσαι καὶ ἰδίαν λατρείαν, ὡς αἱ Χάριτες καὶ αἱ Ὧραι, ἐνίοτε δὲ προσωποποιήσεις μόνον ἄνευ λατρείας. Ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις ἀπεδόθη ὅμως καὶ εἰς αὐτὰς ἐνιαχοῦ λατρεία τις, κυρίως παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις. Οἱ Ὁμηρικοὶ θεοὶ ἦσαν οἱ γενικῶς ἐν Ἑλλάδι πιστευόμενοι καὶ τιμώμενοι· ἀλλ' ἡ λατρεία ἑκάστου ἦν μείζων ἢ ἐλάσσων κατὰ τόπους καὶ κατὰ φυλὰς, ἀναλόγως τῆς ἑκασταχοῦ ἀρχαιότητος αὐτῆς. Συνήθως μία θεότης ἀπελάμβανεν ἑκασταχοῦ ἰδιαιτέρας καὶ ὑπερτέρας τῶν ἄλλων λατρείας, ὡς ἡ Ἀθηνᾶ ἐν Ἀθήναις, ἡ Ἥρα ἐν Ἄργει, ὁ Ἀπόλλων ἐν Δελφοῖς. — Προϊόντος τοῦ χρόνου, καταληπτὰ ἐγένοντο βαθμηδὸν τὰ ἐλαττώματα περὶ τὴν ἀντίληψιν τῆς δημοτικῆς τῶν Ἑλλήνων θρησκείας, ὅτι εἶχε λίαν ἐξανθρωπισθῇ, εἰς τοὺς ἐξωτερικοὺς τύπους περιορισθῇ, καὶ δὲν ἐπήρκει πλέον ἵνα ἐπιβάλλῃ τὴν πίστιν εἰς τὸν ἐρευνῶντα νοῦν καὶ ἵνα

ἐπαρκῇ εἰς τὰς ἀπαιτήσεις βαθέος θρησκευτικοῦ αἰσθήματος. Διὰ τοῦτο ἐγένετο ἡ θρησκεία ἀντικείμενον προσβολῶν τῆς φιλοσοφίας, ἥτις ἤδη ἀπὸ τοῦ 600 π. Χ. εἶχεν ἀρχίσει ἀναφυομένη εἰς τὰς ἀποικίας. Ἀλλ' ἐν τῇ κυρίως Ἑλλάδι καὶ παρὰ τῷ λαῷ ἐπὶ πολὺ εἰσέτι ἡ φιλοσοφία δὲν ἐκλόνισε τὰς θρησκευτικὰς πεποιθήσεις, καὶ ἐπὶ τῶν Περσικῶν καὶ ἐπὶ τῆς μετ' αὐτὰ ἀκμῆς τῆς Ἑλλάδος μετ' ἀκλονήτου πίστεως ἐλατρεύοντο οἱ ἐθνικοὶ θεοί, καὶ τὴν πίστιν μάλιστα ηὔξησεν ἔτι ἡ τῇ θαυματουργῷ ἐνεργείᾳ τῶν θεῶν ἀποδοθεῖσα σωτηρία ἀπὸ τοῦ κινδύνου τοῦ ξένου ζυγοῦ. Ἀλλ' ἀπὸ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ὅστις ἐγένετο καὶ ἡ ἀφετηρία τῆς πολιτικῆς καταπτώσεως τῆς Ἑλλάδος, ἤρξατο καὶ ἡ θρησκευτικὴ καὶ ἡ ἠθικὴ αὐτῆς παρακμή. Οἱ δισταγμοὶ τῶν φιλοσόφων μετεδόθησαν εἰς τὸν λαόν, παρασύραντες αὐτὸν καὶ εἰς ἀπιστίαν καὶ εἰς περιφρόνησιν τῆς θρησκείας· τὴν δ' ἀπιστίαν συνώδευσεν ἡ συνήθης αὐτῆς σύντροφος, ἡ δεισιδαιμονία, ὑποτρεφομένη κυρίως ὑπὸ τῶν μυστηρίων καὶ τῆς εἰς μυστικισμὸν στηριζομένης αἱρέσεως τῶν Ὀρφικῶν (Ἴδ. Μυστήρια. Μυθολογία). — Ἡ δὲ τῶν Ῥωμαίων πίστις ἦν ἀνέκαθεν συγγενὴς πρὸς τὴν Ἑλληνικήν, δι' ὃ καὶ μετὰ ταῦτα εὐκόλως συνεχωνεύθησαν τὰ δύο θρησκεύματα. Ἡ ἀρχικὴ ταυτότης τοῦ θρησκεύματος ὀφείλεται εἰς τὴν Πελασγικὴν καταγωγὴν τῶν Λατίνων· τοὺς δὲ θρησκευτικοὺς τύπους καὶ τὰ ἔθιμα ἐδανείζοντο καὶ παρὰ τῶν πολλῶν ἐν Ἰταλίᾳ ἀποίκων Ἑλλήνων. Ἀλλὰ τὴν φαντασίαν ἧττον πλουσίαν καὶ δραστηρίαν ἔχοντες οἱ Ῥωμαῖοι, ἦσαν ἧττον τῶν Ἑλλήνων εἰς μύθους ἐφευρετικοί, καὶ διὰ τοῦτο ὀλιγώτερον ἐξηνθρώπιζον τοὺς θεούς των. Πρακτικώτεροι τὸ πνεῦμα ἐν γένει, ἐκαλλιέργουν καὶ τὴν θρησκείαν ὑπὸ πρακτικὴν μᾶλλον ἔποψιν, καὶ οἱ σέβας ἐπιβάλλοντες σπουδαῖοι θεοὶ αὐτῶν ἐτιμῶντο ἐπιμελῶς καὶ εὐσυνειδήτως, μετὰ πάσης ἀκριβείας ὡς πρὸς πάντα τὰ ἔθιμα, τάς τε εὐχὰς καὶ τὰς τελετουργίας. Οἱ προπάτορες τῶν Ῥωμαίων, οἱ πρῶτοι Λατῖνοι, ὡς λαὸς ἀγροτικὸς καὶ ἀφελής, ἐλάτρευον τοὺς θεοὺς τῶν ἀγρῶν (κατ' αὐτοὺς Faunus (ὁ Πάν), Vertumnus, Saturnus, Ops) καὶ τοὺς οἰκιακοὺς (Lares, Penates), καὶ ἑορταὶ αὐτῶν ἐπανηγυρίζοντο καὶ μετὰ ταῦτα διὰ παντὸς μετ' ἀρχαϊκῶν ἐθίμων εἰς τὰς οἰκίας καὶ τοὺς ἀγρούς, τὰ Saturnalia, τὰ Lupercalia, κτλ. Πολιούχων θεῶν ἡ λατρεία εἰσεχώρησε μετέπειτα, καὶ ὑπερίσχυσε κατ' ὀλίγον. Ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῶν ἦν ὁ ἱδρυτὴς τῆς Ῥώμης καὶ ἀνώτατος τῶν Ῥωμαίων προστάτης, ὁ Ζεὺς (Jupiter), παρ' αὐτῷ ὁ ὑπέρτατος πρόμαχος τοῦ κράτους Ἄρης (Mars), πατὴρ τοῦ Ῥωμύλου καὶ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ λαοῦ, καὶ Κυϊρῖνος (Quirinus), ὁ ἀποθεωθεὶς Ῥωμύλος. Συνεπροστάτευε δὲ τὴν Ῥώμην καὶ ἡ τριὰς τοῦ Διός, μετὰ τῆς συζύγου του Ἥρας (Juno), καὶ τῆς θυγατρός του Ἀθηνᾶς (Minerva). Προσέτι δ' ἐτιμᾶτο μεγάλως καὶ ἡ Ἑστία (Vesta), ἡ θεὰ προστάτις τοῦ οἴκου, ἐφ' οὗ ἡ πολιτεία στηρίζεται. Τοῦ θρησκεύματος τούτου, μάλιστα ὅσον ἀπέβλεπε τὴν πολιτικὴν τάξιν, ἱδρυτὴς καὶ ῥυθμιστὴς ἐθεωρεῖτο ὁ βασιλεὺς Νουμᾶς. Ἐπίσης δὲ, εἰ καὶ εἰς κατώτερον βαθμὸν, ἐλατρεύοντο καὶ αἱ θεότητες ἀφηρημένων τινῶν, ἰδίως ἠθικῶν ἰδεῶν, ἡ Ἀρετὴ (Virtus), ἡ Πίστις (Fides), ἡ Εὐσέβεια (Pietas), καὶ πολλάκις ὑφ' οἵου δήποτε ἐθεοποιοῦντο, κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῷ, ἰδέαι, σχέσεις καὶ παντοῖαι περιστάσεις, οἷον ἡ Orbonna, ἡ προφυλάττουσα ἀπὸ ὀρφανείας καὶ ἐν αὐτῇ παραμυθοῦσα· ἡ Fessonia, ἡ βοηθοῦσα ἐν τῷ καμάτῳ· Quias, ἡ Ἡσυχία· Febris, ἡ κατὰ τοῦ πυρετοῦ προστατεύουσα. Μετὰ δὲ τὴν ἀνάμιξιν μετὰ τῶν Ἑλλήνων τῆς κάτω Ἰταλίας, προσέλαβον οἱ Ῥωμαῖοι, πλὴν τῶν τριῶν τούτων κατηγοριῶν τῶν φυσικῶν, πολιτικῶν καὶ ἠθικῶν θεοτήτων, καὶ ἄλλους Ἑλληνικοὺς θεούς. Τὸν μαντικὸν καὶ ἀλεξίκακον Ἀπόλλωνα τῶν Δελφῶν μεταξὺ τῶν πρώ-

των ἀναγνωρίσαντες, ἤγειραν αὐτῷ ἐν Ῥώμῃ ναὸν, τὸ πρῶτον τῷ 432 π. Χ., ὡς τὸν λοιμὸν ἀποτρέποντα· τοῖς Διοσκούροις ἀφιέρωσαν ναὸν τῷ 304 π. Χ.· τοῦ Ἀσκληπιοῦ τὴν λατρείαν παρεδέχθησαν ἐξ Ἐπιδαύρου τῷ 291. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν αἱ λατρεῖαι αὗται, καίτοι ὑπὸ τοῦ δημοσίου ἀναγνωριζόμεναι, ἔμενον ὅμως ἀπὸ τοῦ ἐπισήμου θρησκεύματος ἀποκεχωρισμέναι· ἀλλ' ἀπὸ τοῦ δευτέρου Καρχηδονικοῦ πολέμου ἐπεκράτησεν ἐν Ῥώμῃ, ὡς ἐν τοῖς λοιποῖς, οὕτω καὶ ὡς πρὸς τὸ θρήσκευμα ὁ Ἑλληνισμός. Καὶ παρέμειναν μὲν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὰ ἀρχαῖα Ῥωμαϊκὰ τῶν θεῶν ὀνόματα καὶ τὰ θρησκευτικὰ ἔθιμα, ἀλλὰ τὰς Ῥωμαϊκὰς διεδέχθησαν Ἑλληνικῆς πίστεως ἀντιλήψεις, καὶ εἰς τὴν φιλολογίαν προσέτι, καθ' ὅσον ἀπέβλεπε θρησκείαν καὶ μύθους, ἐδόθη τύπος Ἑλληνικὸς, δυστυχῶς διὰ τὴν Ῥώμην καθ' ἣν ἐποχὴν θρησκεία καὶ ἤθη ἦσαν ἐν παρακμῇ ἤδη εἰς τὴν Ἑλλάδα. Οὕτως εἰσεχώρησεν ἐκεῖθεν εἰς αὐτὴν ἡ ἔλλειψις ἑδραίας πίστεως, ἡ ἐπιπολαιότης, καὶ προσέτι αἱ ἐξ Ἀσίας καὶ Αἰγύπτου ἀπό τινος εἰσχωρήσασαι ξενικαὶ τελεταὶ, μετὰ τῶν δεισιδαιμονιῶν καὶ τῶν πολλάκις ἥκιστα ἠθικῶν ἐθίμων αὐτῶν. Ἠγωνίζετο δὲ μάτην ν' ἀποβάλῃ αὐτὰ τὸ δημόσιον, ὡς ἄτοπα, καὶ ὡς εἰς τὸ ἀρχαῖον ἐγχώριον σύστημα ἀντιστρατευόμενα. Ὁ Αὔγουστος ἠθέλησε, πρὸς ὑποστήριξιν αὐτοῦ, νὰ ἐπαναφέρῃ ἀρχαίας τινὰς ἑορτὰς καὶ θρησκευτικὰ ἔθιμα, τὰ ξένα ἀπαγορεύων καὶ πολυτελεῖς ναοὺς ἀνεγείρων εἰς τὰς ἀνέκαθεν ἐγχωρίους θεότητας. Ἀλλ' οὐδ' αὐτοῦ, οὐδ' ἄλλων μεταγενεστέρων αὐτοκρατόρων προσπάθειαι κατώρθωσαν νὰ παλινορθώσωσι τὴν θρησκευτικὴν πίσιν καὶ τὴν ἠθικὴν ἐν Ῥώμῃ, εἰς τὴν ὁδὸν εἰσελθούσῃ τῆς παρακμῆς.

Πίστρις, ἴδ. Πρίστις.

Πίστυρος, πόλις τῆς Θράκης μεσόγειος ἐπὶ τοῦ Νέστου ποταμοῦ (Ἡρδ. Ζ, 109). Πίστιρος ἢ Βίστιρον (Στφ. Βυζ.). Πίστειρα (Σουίδ.).

Πιστωρία, πόλις τῆς Τυρρηνίας, μεταξὺ Φλωρεντίας καὶ Λούκας, ἔνθα ἡττηθεὶς ἐφονεύθη ὁ Κατιλίνας, τῷ 62 π. Χ. (Sall. Cat. LVII).

Πιτάνη, 1) δωριστὶ Πιτάνα, μία τῶν πέντε κωμῶν τῆς Λακωνικῆς, ἐπὶ τοῦ Εὐρώτα ποταμοῦ, παρὰ τῇ Σπάρτῃ, ἔχουσα ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος (Εὐρπ. Τρῳάδ. 1101. — Καλλμ. εἰς Ἄρτμ. 172. — Παυσ. Γ, 16). Κατ' αὐτὴν ὁ Πιτανάτης λόχος, διακρινόμενος ἐπ' ἀνδρείᾳ, καὶ συνιστάμενος ἐκ 400 στρατιωτῶν. — 2) Θυγάτηρ τοῦ ποταμοῦ Εὐρώτα, μήτηρ τῆς Εὐάδνης ἐκ τοῦ Ποσειδῶνος, δοῦσα τὸ ὄνομα εἰς τὴν Λακωνικὴν κώμην (Πινδ. Ὀλ. ΣΤ, 46). — 3) Πόλις μετὰ λιμένος ἐν Αἰολίδι κατὰ τὴν Μυσίαν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἐπὶ τοῦ Καΐκου ποταμοῦ, πατρὶς τοῦ φιλοσόφου Ἀρκεσίλα (Ἡρδ. Α, **149**. — Στρβ. ΙΓ, 581, 607).

Πιτθεύς, υἱὸς τοῦ Πέλοπος, βασιλεὺς τῆς Τροιζῆνος, θεοσεβὴς καὶ σοφὸς, τῶν χρησμῶν ἑρμηνευτὴς, προσέτι τὴν εὐγλωττίαν διδάσκων, καὶ Ἐπιδαύριός τις σύγγραμμα περὶ αὐτῆς ἐκδοὺς, διϊσχυρίζετο ὅτι ἦν τοῦ Πιτθέως. Ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ Αἴθρα ἦν ἡ μήτηρ τοῦ Θησέως. Τοῦ Πιτθέως τάφος ἐκ λίθου λευκοῦ ἐδείκνυτο ἐν τῇ ἀγορᾷ τῆς Τροιζῆνος (Παυσ. Β, 31. — Ἀπλλδ. Γ, 15, 7).

Πίτθος, δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἀνήκων τῇ Κεκροπίδι φυλῇ (Δμσθ.). Παρά τισιν (Στφ. Βυζ.) Πίθος, ὡς ἐκεῖ τὸ πρῶτον τοῦ πίθου ἐφευρεθέντος (Σχλ. εἰς Ἡσιοδ. Ἔργ. 2).

Πιτθέας, εἷς τῶν ἐφόρων ἐν Σπάρτῃ (Ξνφ. Ἑλλ. Α, 6).

Πιττάκιον, λωρὶς δέρματος, ἐπιτιθεμένη εἰς πληγὰς, ἢ ἐπιρραπτομένη εἰς παλαιὸν φόρεμα· πρὸ πάντων δὲ, ἐπὶ Ῥωμαίων, ἡ ἐφ' ἧς ἐγράφετό τις σημείωσις, καὶ ἰδίως ἐπικολλωμένη εἰς οἴνου φιάλας, καὶ δηλοῦσα τοῦ οἴνου τὴν καταγωγὴν, τὴν ἡλικίαν, κλ. (Διογ. Λαέρτ. εἰς Κράτ. — Petr. Sat. XXXIV. LVI).

Πιττακὸς, εἷς τῶν ἑπτὰ σοφῶν τῆς Ἑλλάδος, ἐν Μυτιλήνῃ τῆς Λέσβου γεννηθεὶς τῷ 648 π. Χ. Ἠλευθέρωσε τὴν πατρίδα του ἀπὸ τῆς τυραννίας τοῦ Μελάγγχρου, βοηθείᾳ τοῦ Ἀλκαίου (ἴδ.). Εἶτα ὅμως διεφώνησε πρὸς αὐτὸν, καὶ ὅτε ὁ Ἀλκαῖος ἐπελθὼν ἐπολιόρκησε τὴν Μυτιλήνην, ὁ Πιττακὸς ἐξελέγη αἰσυμνήτης (Πλούτ. Σόλ. ΙΔ). Διεκρίνετο ἐπὶ μετριοπαθείᾳ καὶ ἀνιδιοτελείᾳ, ἔδωκε σοφοὺς νόμους εἰς τὴν πατρίδα του, καὶ διηύθυνε τὰ κατὰ κατ' αὐτὴν μετὰ πάσης συνέσεως. Ἐν τῷ Σιγειϊκῷ πολέμῳ στρατηγήσας, κατέβαλε δι' ἐπιδεξιότητος Φρύνωνα, τὸν ἀρχηγὸν τῶν Ἀθηναίων, ῥίψας ὑπὲρ τὴν κεφαλήν του δίκτυον ὃ ἔκρυπτεν εἰς τὴν ἀσπίδα του. Τῆς διοικήσεως φαίνεται ἑκουσίως παραιτηθεὶς τῷ 580, καὶ ἀπέθανεν ἰδιωτεύων, κατὰ τοὺς μὲν ὑπὲρ τὰ 90, κατὰ τοὺς δὲ περὶ τὰ 100 ἔτη γενόμενος. Τὸ ἀγαπητὸν αὐτοῦ ἀπόφθεγμα ἦν «Καιρὸν γνῶθι.» Ὁ Κροῖσος τῷ ἔπεμψε πλουσιώτατα δῶρα, ἀλλ' ὁ Πιττακὸς τὰ ἐπέστρεψε, μηνύσας ὅτι ἔχει δὶς πλείονα τῶν ὅσα ἐχρειάζετο. Ἔγραψε βιβλία περὶ νόμων ἀπολεσθέν, ὡς καὶ τὰ ἐλεγεῖά του. Διετηρήθη δὲ μόνον ἓν μικρὸν ποίημα, καὶ ἡ πρὸς τὸν Κροῖσον ἐπιστολή του (Ἀρστ. Πολτ. Β, 9, 9.—Πλάτ. Πρωτγ. σλ. 443 Α. — Στρβ. ΙΓ, 600.—Παυσ. Ι, 24, 1).

Πίτταλος, γνωστὸς ἰατρὸς ἐν Ἀθήναις (Ἀρστφ. Ἀχρν. 1032. Σφ. 1432).

Πιτύα, καὶ **Πιτύσια,** 1) πόλις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἐπὶ τῆς Προποντίδος, μεταξὺ Πριάμου καὶ Παρίου (Ὅμ. Ἰλ. Β, 829.—Στρβ. — Ἀπλλν. Ῥόδ. Α, 933.—2) Νῆσος τῆς Ἀδριατικῆς θαλάσσης (Ἀπλλν. Ῥόδ. Δ, 565).

Πιτύνδα, πόλις τῶν δυτικῶν παραλίων τῆς ἐντεῦθεν τοῦ Γάγγου Ἰνδικῆς (Πτλμ.).

Πιτυοκάμπτης, ὁ ληστὴς Σίνις, ὅστις ἐπὶ τῶν στενωμάτων μεταξὺ Μεγάρων καὶ Κορίνθου συλλαμβάνων τοὺς ὁδοιπόρους, ἔδενε τοὺς δύο πόδας αὐτῶν εἰς τὰς κορυφὰς δύο δένδρων (πιτύων), ἃς ἔκαμπτε διὰ τῶν χειρῶν του, καὶ εἶτα τοὺς ἐσπάραττεν ἀφίνων αὐτὰς ν' ἀνατιναχθῶσι. Τοῦτον τὸν φοβερὸν θάνατον ἐπέβαλε καὶ αὐτῷ ὁ Θησεὺς ὅτε τὸν ἐνίκησε (Παυσ. Α, 37.—Ἀπλλδ. Γ, 16, 2).

Πιτυοῦς, (ὁ), πόλις τῆς Κολχίδος, κατὰ τὸν βορειανατολικὸν μυχὸν τοῦ Εὐξείνου Πόντου (Στρβ.—Plin. VI, 5).

Πιτυοῦσσα ἢ **Πιτύσσα,** 1) Νῆσος μικρὰ τοῦ Ἀργολικοῦ κόλπου πρὸ τῆς Ναυπλίας, νῦν Βούρζι.—2) Ἀρχαῖον ὄνομα τῆς Χίου, τῆς Λαμψάκου καὶ ἄλλων πόλεων (Στρβ.).

Πιτυοῦσαι, δύο νῆσοι πρὸ τῆς νοτιανατολικῆς παραλίας τῆς Ἱσπανίας, εἰς ἀπόστασιν ἡμερησίου πλοῦ ἀπὸ τῆς ξηρᾶς νοτιοδυτικῶς τῶν Βαλεάρων. Ἡ μείζων ἐκαλεῖτο Ἔβουσος (νῦν Ἰβίζα), ἡ ἐλάσσων Ὀφιοῦσσα ἢ Κολουβραρία (νῦν Φορμεντίρα) (Στρβ. Β, 123, Γ, 167.—Διόδ. Ε, 16).

Πίτυς, νύμφη ἣν ὁ Βορέας, ἐκ ζηλοτυπίας διότι ἠγαπήθη ὑπὸ τοῦ Πανὸς, συνέτριψεν εἰς ἕνα βράχον, ὅτε καὶ μετεμορφώθη εἰς τὸ ὁμώνυμον δένδρον (τὴν πεύκην). (Λουκ.).

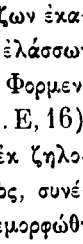

Πλαγγών, κηρόπλαστον ἀγαλμάτιον, παίγνιον τῶν παιδίων. Ἐνίοτε ἀνευρίσκονται ἐν τάφοις ἐκ γῆς ὀπτῆς μετὰ προσθέτων ἄκρων καὶ κινητῶν.

Πλαγκταὶ πέτραι, δύο βραχώδεις νῆσοι ἐν τῇ Μεσογείῳ, παρὰ τῷ Σικελικῷ πορθμῷ (Ὅμ. Ὀδ. Μ, 60. — Ἀπλλ. Δ, 924. — Ἀπλλδ. Α, 9, 25). Ἐκλαμβάνονται ἀντὶ τῶν Λιπάρων.

Πλαγίαυλος, μουσικὸν ὄργανον, κατὰ τοῦτο ὅμοιον πρὸς τὸν σημερινὸν ἡμῶν αὐλὸν (τὸ φλάουτον), ὅτι ἐκρατεῖτο καὶ αὐτὸς πλαγίως, καὶ εἶχε τὴν δι' ἧς ἐφυσᾶτο ὀπὴν εἰς τὴν πλευράν, ἀλλὰ μετὰ μικροῦ σωλῆνος εἰσαγομένου εἰς τὸ στόμα. Ὁ Μίδας ἐλέγετο ἐφευρὼν αὐτὸν, καὶ ἡ τέχνη ἀπέδιδε ν αὐ-

τὸν μάλιστα εἰς τοὺς σατύρους καὶ τοὺς ὀπαδοὺς τοῦ Βάκχου ἐν γένει (Θεόκρ. Κ, 28.—Αἰλν. Ζ, Ἱστ. Β, 17.—Plin. VII, 57).

Πλακία, 1) πόλις τῆς μικρᾶς Μυσίας ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ, ἐπὶ τῆς Προποντίδος, πρὸς ἀνατολὰς τῆς Κυζίκου, πελασγικὴ ἀποικία (Ἡρδ. Α, 57).—2) Θυγάτηρ τοῦ Ἀτρέως, ἡ τοῦ Λευκίππου, γυνὴ τοῦ Ἴλου, βασιλέως τῆς Τρωάδος (Ἀπλλδ. Γ, 12, 3).

Πλάκος (ἡ), ὄρος τῆς Μυσίας ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ, εἰς οὗ τοὺς πρόποδας ὁ Ὅμηρος λέγει (Ἰλ. Ζ. 396. 425) κειμένην τὴν πόλιν Θήβην, πατρίδα τῆς Ἀνδρομάχης. Ἐπὶ δὲ Στράβωνος (ΙΕ, 614) δὲν ὑπῆρχε πλέον.

Πλακοῦς, ἔδεσμα ἐκ ζύμης, πολλάκις μετὰ κρέατος, μετὰ λαχάνων ἢ καὶ μετὰ μέλιτος. Ὁ εἰς τοὺς γάμους (ἴδ.) παρατιθέμενος ἦν ἐκ σησάμου. Ἦν δὲ στρογγύλος τὸ σχῆμα καὶ ἐπίπεδος, ὡς καὶ τὸ ὄνομα ἐμφαίνει (εἶδος πίτας).

Πλανησία, μικρὰ νῆσος πρὸς τῇ Ἱσπανίᾳ, ἀντικρὺ τοῦ ἀκρωτηρίου Διανίου. Εἰς αὐτὴν ἐξώρισεν ὁ Αὔγουστος τὸν ἔγγονόν του Ἀγρίππαν (Tac. Ann. I, 3. 6. II. 39).

Πλανῆται. Ὡς πρὸς τὴν φαινομένην περιοδικὴν κίνησιν τινῶν τῶν οὐρανίων σωμάτων ἀπέναντι τῶν ἑτέρων, τῶν ἀπλανῶν, ὁ Ὅμηρος καὶ ὁ Ἡσίοδος ἀναφέρουσι μόνον τὴν τοῦ Ἑωσφόρου καὶ τὴν τοῦ Ἑσπέρου, ἐκλαμβάνοντες τούτους ὡς δύο διαφόρους ἀστέρας (Ὁμ. Ἰλ. Χ, 317. Ψ, 296. Ὀδ. Ν, 93.—Ἡσδ. Θγ. 381). Κατὰ Φαβορῖνον δὲ, ὁ Παρμενίδης (500 π. Χ.) ἀνεγνώρισε πρῶτος αὐτῶν τὴν ταυτότητα. Ἀληθῶς ὅμως αὕτη ἦν ἤδη γνωστὴ τῷ ἀρχαιοτέρῳ αὐτοῦ Πυθαγόρᾳ. Ὁ Δημόκριτος, ἐπὶ Σωκράτους, ἐγνώριζεν ἤδη πλείονας πλανήτας, καὶ ὁ Εὔδοξος, μαθητὴς τοῦ Πλάτωνος, ἔφερεν ἐξ Αἰγύπτου εἰς τὴν Ἑλλάδα τὴν γνῶσιν πέντε πλανητῶν, ὧν διπλᾶ ἦσαν τὰ ὀνόματα ὡς ἕπεται: Ἑρμῆς ἢ Στίλβων· Ἀφροδίτη ἢ Φωσφόρος· Ἄρης ἢ Πυρόεις· Κρόνος ἢ Φαίνων· Ζεὺς ἢ Φαέθων. Κατόπιν δ' ἐκεῖθεν πάλιν προσετέθησαν καὶ ἕτεροι δύο, ὁ Ἥλιος καὶ ἡ Σελήνη. Ὅτε δ' ἔπειτα οἱ Ῥωμαῖοι ἔλαβον παρὰ τῶν Αἰγυπτίων καὶ τῆς ἑβδομάδος τὴν διαίρεσιν, τότε εἰς τὰς ἡμέρας αὐτῆς ἔδωκαν τῶν πλανητῶν τὰ ὀνόματα. Τὰ ἐμφαίνοντα δ' αὐτοὺς σημεῖα ἦσαν οὐχὶ τὰ ἀρχικὰ γράμματα τῶν ὀνομάτων αὐτῶν, ἀλλὰ συμβολικὰ, καὶ τὸ μὲν τοῦ Κρόνου ἐνέφαινε τὴν ἅρπην, ἢ τὸ δρέπανον τοῦ θεοῦ· τὸ δὲ τοῦ Διὸς τὸν κεραυνὸν, τὸ τοῦ Ἄρεως τὴν λόγχην καὶ ἀσπίδα, τὸ τοῦ Ἡλίου τὸν ἡλιακὸν δίσκον, τὸ τῆς σελήνης τὴν ἡμισέληνον, τὸ τῆς Ἀφροδίτης τὸ κάτοπτρον τῆς θεᾶς, καὶ τὸ τοῦ Ἑρμοῦ τὸ κηρύκιον. Μεγάλην ἐπιρροὴν ἀπέδιδον οἱ ἀρχαῖοι εἰς τοὺς πλανήτας ἐπὶ τῆς γηΐνης ἀτμοσφαίρας (Plin. XI, 39). Τὰ θεῖα δ' ὀνόματα τῶν πλανητῶν, καὶ αἱ ὑποτιθέμεναι μείζονες ἢ ἐλάσσονες ἀποστάσεις τινῶν ἐξ αὐτῶν ἀπὸ τῆς πηγῆς τῆς θερμότητος καὶ τῆς ζωῆς, συνετέλεσαν εἰς τὸν καταρτισμὸν τῶν ἀστρολογικῶν προλήψεων. Ἴδ. Ἀστρονομία. (Πλούτ. π. τ. ἀρσκ. Φιλοσ. Β, 14—16. — Διογ. Λρτ. Η, 14. Θ, 23.—Στοβ. Ἐκλ. μουσ. Α, 21, 1. 25, 1.— Ἀχ. Τάτ. Εἰσαγ. εἰς Ἀρατ. Φαιν. 17.—Γεμιν. Εἰσαγ. καὶ τὰ φαιν. Α.—Λυδὸς, π. μην. Ε.—Cic. d. N. D. II, 20. - Pl. II, 6, 8.—Tac. V, 4.— Macrob. Somn. Scip. IV).

Πλάστιγξ (ἡ) ἴδ. Σταθμός.

Πλαστικὴ, τῶν εἰς τὰς ἀνθρωπίνας ἀνάγκας ὑπηρετικῶν καὶ πανταχοῦ ἐκ τῶν ἀπωτάτων χρόνων ἀσκουμένων χειρωνακτι-

κῶν τεχνῶν, τῆς ξυλουργίας, τῆς λιθουργίας, τῆς κεραμευτικῆς, συμπλήρωμα ἐστὶν ἡ πλαστική, τὴν εἰς καλλιτεχνίαν ἀνάπτυξιν τῆς βαναυσουργίας ἐπιδιώκουσα. Καὶ ἔστι μὲν πανταχοῦ ἔμφυτος ἡ πρὸς αὐτὴν τάσις, ἀλλ' ἡ ἀνάπτυξις αὐτῆς διαφέρει κατὰ τὸν βαθμὸν τοῦ πολιτισμοῦ τῶν ἐθνῶν καὶ τὴν ἑκάστῳ ἔμφυτον τάσιν πρὸς τὴν φιλοκαλίαν, ὥστε καὶ πολλαχοῦ αἱ πρόοδοι αὐτῆς διὰ μιμήσεως μεταδίδονται. Τὸ πρῶτον, προχειρότερον καὶ εὐεξεργαστότερον ἀντικείμενον τῆς ἀνθρωπίνης βιομηχανίας ἦν φυσικῷ τῷ λόγῳ τὸ ξύλον, καὶ περὶ τῆς ἐξεργασίας αὐτοῦ καὶ τῆς κατασκευῆς σκευῶν ἐξ αὐτοῦ (τοῦ πελεκᾶν καὶ τεκταίνειν) συνεχὴς γίνεται λόγος ἐν τοῖς ἀρχαιοτάτοις Ἑλληνικοῖς ποιήμασι(Ὁμ. Ὀδ. Ε, 247). Τὰ ξυλουργήματα δὲ ταῦτα ἤρξαντο βαρθμηδὸν οἱ τεχνῖται νὰ ποικίλλωσι διὰ μεταλλίνων, ἐλεφαντίνων ἢ ἄλλων κοσμημάτων (δαιδάλων), καὶ τῆς τοιαύτης τέχνης, τοῦ πρώτου βήματος τῆς καλλιτεχνίας, προσωποποίησις ἦν ὁ Δαίδαλος (ἴδ.). Τὸ δεύτερον βῆμα προόδου μετὰ τὴν ξυλουργίαν ἦν ἡ μεταλλουργία, ἧς προσωποποίησις ἦν ὁ Ἥφαιστος, ἤτις καὶ εἰς τοῦ ξύλου τὴν ἐπικόσμησιν διὰ τῆς ἐμπαιστικῆς (Ἀθήν. ΙΑ, 288), καὶ διὰ τῆς ἐργασίας τῶν μετάλλων καθ' ἑαυτὰ, εἰς μεγάλην πολυτέλειαν ἀνεπτύχθη. Καὶ ἐκ πηλοῦ δὲ ἤρξαντο ἐν τῇ πρώτῃ ἀρχαιότητι παντοῖα κατασκευαζόμενα ἀγγεῖα καὶ σκεύη, διὰ τῆς πηλοπλαστικῆς ἢ κεραμευτικῆς (Ὁμ. Ἰλ. Σ, 600), ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κοσμουμένης διὰ τῆς γραφικῆς, ἐνίοτε καὶ δι' ἀνεχουσῶν παραστάσεων. — Ἀπὸ τῶν ἁπλῶν κοσμημάτων ἐκ συνδυασμοῦ γραμμῶν, ὡς εἰς τὴν κεραμογραφίαν, ἡ τέχνη προέβη βαθμηδὸν καὶ εἰς παράστασιν διαφόρων ἀντικειμένων, φυτῶν, ζῴων καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ὡς καὶ θεῶν ὑπὸ μορφὴν ἀνθρωπίνην. Κατ' ἀρχὰς, πρὶν ἢ προκύψῃ ἡ τέχνη, τοὺς θεοὺς παρίστων φυσικὰ ἀκατέργαστα ἀντικείμενα, οἷον λίθοι καὶ ξύλινοι κίονες (Παυσ. Β, Γ, 22. Ζ, 22. Θ, 24. 27. 32. Ι, 24. — Κλημ. Στρωμ. Α, 348. Εὐσέβ. Πρ. Εὐαγγ. 8. — Πλουτ. π. Φιλδφ.). Αἱ δ' ἀρχαιότατα κατασκευασθεῖσαι ἐκ ξεστοῦ ξύλου (ξόανα) ἢ ἐκ πηλοῦ ἢ καὶ λίθου ἀνθρώπων ὁμοιώσεις πρὸς παράστασιν

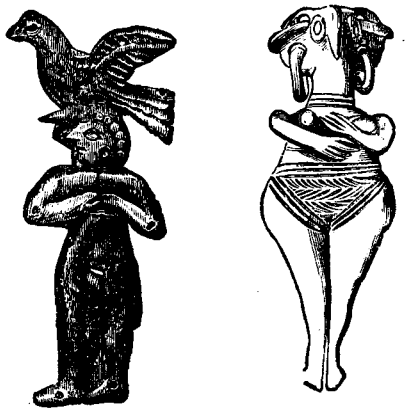

θεῶν, ἦσαν, ὡς ἦν ἐπόμενον εἰς ἔργα τέχνης νηπιαζούσης, ἀτελῆ ἔτι καὶ ἄμορφα, οὐδὲ τὰ μέλη δεόντως διαστέλλοντα, οὐδὲ τοῦ προσώπου ἔκφρασιν ἔχοντα (Διόδ. Δ, 16). Ταῦτα, ἐκπλήττοντα τοὺς μετὰ ταῦτα Ἕλληνας, ἐθεωροῦντο ἐνίοτε ὡς Διῒ πετῆ, ἐξ οὐρανοῦ πεσόντα, ὡς τὸ τῆς Πολιάδος Ἀθηνᾶς ἐν Ἀθήναις(Α. 26. — Διόδ. Ἀποσπ. Β, σλ. 640. — Ἀπλλδ. Γ, 12), ἢ ὡς ἐξ Αἰγύπτου προελθόντα (Παυσ. Α, 42. Β, 19. Δ, 22. Ε, 5), ἐν ᾧ ἐξ ἐναντίας οἱ Αἰγύπτιοι αὐτοὶ ἔλεγον τὰ ἴδια αὐτῶν ἀγάλματα κατὰ τὴν τέχνην τοῦ Δαιδάλου κατασκευαζόμενα (Διόδ. Α, 97). — Τὴν ξυλοτεχνίαν παρηκολούθησε ταχέως ἡ λιθοτεχνία, ἧς τὰ ἔργα ἦσαν κατ' ἀρχὰς ἐπίσης καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν ῥυθμὸν ἀτελῆ, ὡς πλεῖστα παραδείγματα διὰ πάσης τῆς Ἑλληνικῆς ἐποχῆς διατηρηθέντα, ἀνευρέθησαν καὶ σώζονται ἔτι μέχρι τοῦδε. Προϊούσης δὲ τῆς τέχνης ἐξελέγοντο διὰ τὰ ἔργα αὐτῆς οἱ ὡραιότεροι λίθοι, ἰδίως οἱ λευκοὶ, μάρμαρα ἐκ τοῦ μαρμαίρειν, ὧν τὰ κυριώτερα λατομεῖα ἦσαν ἐν Ἑλλάδι τὰ τοῦ Πεντελικοῦ

τῆς Ἀττικῆς καὶ τὰ τῆς Πάρου. Ἐπίσης ἀρχαιότατα ἤρξατο ἐν Ἑλλάδι ἀσκουμένη καὶ ἡ μεταλλουργία ὡς καλλιτεχνία, καὶ ἐπὶ Ὁμήρου ἤδη θεῶν ἀγάλματα κατεσκευάζοντο εἴτε ἐκ ξύλου (Παυσ. Α, 29. Γ, 16), εἴτε ἐκ λίθου ἢ μετάλλου (Ὁμ. Ἰλ Ζ, 303. — Παυσ. Β, 16. 19. 20. Γ, 12. Ζ, 19). Τὰ τοιαῦτα ξόανα καὶ ἄμορφα ἀγάλματα κατὰ θρησκευτικὸν καθῆκον πλυνόμενα, ἐνεδύοντο (Ὁμ. Ἰλ. Ζ, 303. — Παυσ. Δ. 24 ΣΤ, 25. — Ἐνφ. Ἑλλ. Δ, 4, 29), ἐξ οὗ ἐδόθη ἀφορμὴ εἰς τὴν πλαστικήν, ὅτε ἐτελειοποιήθη, πρὸς παράστασιν τῶν καλλιπτύχων ἐνδυμάτων εἰς τὰ ἀγάλματα. Πλὴν δὲ θείων ἀγαλμάτων κατεσκευάζοντο ἐπὶ Ὁμήρου ἤδη καὶ ἀνθρώπινα, πρὸς κόσμησιν τῶν μεγάρων (Ὁμ. Ὀδ. Η, 100), καὶ ἄλλαι παραστάσεις φυσικῶν ἀντικειμένων, ὡς ἡ τοῦ Δουρίου ἵππου ἐν Τρωάδι, ἡ ἔτι σωζομένη τῶν λεόντων εἰς τὴν πύλην τῶν Μυκηνῶν (Παυσ. Β, 16). Καὶ εἰς ἐπικό-

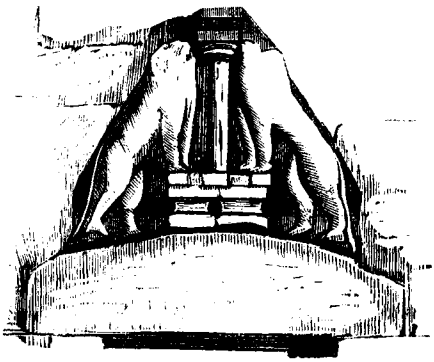

σμησιν δ' ἐπιπέδων ἐπιφανειῶν ἤρξαντο πρωΐμως κατασκευαζόμενα ἀνάγλυφα, ἄτινα, κατὰ τὴν ἐξοχὴν αὐτῶν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας δύνανται νὰ διαιρῶνται εἰς τρεῖς κατηγορίας, τὴν τῶν ἐκτύπων, τὴν τῶν ἡμιτύπων καὶ τῶν προστύπων. Ἦν δ' ἡ ἐργασία αὐτῶν γνωστὴ καὶ ἐπὶ Ἡσιόδου, γράψαντος τὴν «ἀσπίδα Ἡρακλέους», καὶ ἐπὶ Ὁμήρου, περιγράψαντος τὴν τοῦ Ἀχιλλέως (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 478 κλ.). Καὶ τὰ μέταλλα δὲ κατεκοσμοῦντο, εἴτε ἀναγλύφως, δι' ἐγχύσεως εἰς τύπους, εἴτε διὰ τῆς τορευτικῆς, ἤτοι τῆς ἐγχαράξεως δι' ὀξέος ἐργαλείου. — Οἱ ἀρχαιότατοι μνημονευόμενοι καλλιτέχναι τῆς πλαστικῆς εἰσὶν ὁ τῆς χαλκουργίας προϊστάμενος θεὸς Ἥφαιστος· ἡ μεταλλουργικὴ συντεχνία τῶν Τελχίνων ἐν Σικυῶνι, Κύπρῳ, Κρήτῃ, Ῥόδῳ (Διόδ. Α, 55. — Διόδ. ΝΕ, 5. — Στρβ. Δ, 653. Ι, 472. — Κλλμ. Ὕμν. εἰς Ἀπόλλ.)· οἱ Ἰδαῖοι Δάκτυλοι ἐν Κρήτῃ (Στρβ. Ι, 473)· ὁ ἐπὶ Θησέως δῆθεν ἀκμάσας Δαίδαλος, κατά τινας Ἀθηναῖος (Διόδ. Δ, 76-78. — Παυσ. Ζ, 4. Η, 53), κατ' ἄλλους Κρὴς (Εὐστθ. εἰς Ἰλ. Σ, 592. — Auson. Αὐτ. XII), σύμβολον τῆς τέχνης, μάλιστα τῆς ἀρχαϊκῆς (Παυσ. Θ, 3), εἰς ὃν καὶ πολλὰ τῶν ἀρχαιοτάτων ἔργων ἀποδίδονται (Παυσ. Η, 35, 46. Θ, 40. — Ἀρστ. Θαυμ. Ἀκ. 81. — Στφ. Βυζ. λ. Ἠλέκτ.)· οἱ Δαιδαλίδαι, ἐν οἷς ὁ Τάλως, ἀνεψιὸς τοῦ Δαιδάλου (Παυσ. Α, 21). Ὁ δ' Εὔχειρ, λεγόμενος συγγενὴς (Pl. VII, 57), ὁ Ἔνδοιος, συνοδοιπόρος (Παυσ. Α, 20), ὁ Αἰγινήτης Σμίλις, σύγχρονος αὐτοῦ (Παυσ. Ζ, 4), ἦσαν πολλοὺς αἰῶνας μεταγενέστεροι τῆς τῷ Δαιδάλῳ ἀποδιδομένης ἐποχῆς, Δαιδαλίδαι δὲ μόνον διότι εἰργάζοντο κατὰ τὸν ἀρχαϊκὸν ῥυθμόν. Ἐπειὸς λέγεται ὁ κατασκευάσας ἐν Τρωάδι τὸν Δούριον ἵππον, καὶ ξόανον Ἑρμοῦ ἐν Ἄργει (Παυσ. Β, 29. Ζ, 19), καὶ ὁ Πείρασος εἰργάσθη αὐτόθι ξόανον τῆς Ἥρας ἐξ ἀχράδος (Παυσ. Β, 17). — Ἡ εἰσβολὴ τῶν μαχίμων Δωριέων φαίνεται βλάψασα κατ' ἀρχὰς τῆς τέχνης τὴν ἄσκησιν, ἥτις ἐπὶ βραχὺ μόνον ἀνέκυψεν ἐπὶ τῶν Ἀχαιῶν τυράννων, ὅτε καὶ ἀξιολογά τινα μνημονεύονται ἔργα. Τοιοῦτο ἦν ἡ περίφημος λάρναξ τοῦ Κυψέλου (Ὀλυμ. 20, α'), ἐκ κέδρου κατεσκευασμένη, καὶ διὰ χρυσοῦ καὶ ἐλέφαντος κατάκοσμος καὶ παντοίας σκηνὰς παριστῶσα μετ ἐπιγραφῶν κατὰ τὰς πέντε αὐτῆς πλευράς (Ἡρδ. Ε, 92. — Παυσ. Ε, 17). Ἄλλο ἔρ-

γον τῆς αὐτῆς ἐποχῆς ἐξαίσιον ἦν ὁ εἰς Ὀλυμπίαν κατ' Ὀλ. 30-38 ὑπὸ Κυψέλου ἢ Περιάνδρου ἀνατεθεὶς μέγας χρυσοῦς σφυρήλατος ἀνδριὰς (Παυσ. Ε, 214.—Στρβ. Η, 211.—Σχ. Πλτ. Φδρ. σλ. 236.—Σουίδ. λ. Κυψελιδῶν.—Φωτ. Λεξ. σλ. 143). Ὡς πρώτη δὲ πατρὶς τῆς χαλκοχοΐας (Παυσ. Η, 14. Θ, 11), ἡ, ὀρθότερον τῆς χωνεύσεως τοῦ σιδήρου (Παυσ. Γ, 12), ἐθεωρεῖτο ἡ Σάμος, ἀφ' ὅτου, 60 ἔτη μετὰ τὴν δωρικὴν εἰσβολήν, ὁ Ἴων Προκλῆς ἔφυγεν ἐκεῖ ἐκ Τροιζῆνος. Ἦσαν δ' οἱ πρώτιστοι καλλιτέχναι τοῦ ἐργαστηρίου τούτου ὁ Ῥοῖκος καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ Θεόδωρος (Παυσ. Ι, 38. — Ἡρδ. Α, 32. — Pl. XXXIV, 8. XXXV, 5[2]) καὶ Τηλεκλῆς. ἐργασθέντες ὁμοῦ τὸ ἄγαλμα τοῦ ἐν Σάμῳ Ἀπόλλωνος, ὁμὲν τὸ ἥμισυ ἐν Δήλῳ, ὁ δὲ τὸ ἕτερον ἥμισυ ἐν Ἐφέσῳ (Διόδ. Α, 98), ὅπερ χαρακτηρίζει τὴν τότε τέχνην ὡς ἁπλῆν χειρουργίαν, ἐξ ὡρισμένων ἐξαρτωμένην ἀναλογιῶν. Καὶ ἡ ψηφογλυφία δὲ ἢ σφραγιδογλυφία ἠσκεῖτο ἔκτοτε ἤδη, ἐν ᾧ κατ' ἀρχὰς, καὶ εἶτα παρὰ τοῖς πένησιν, ὡς σφραγῖδες ἐχρησίμευον ξύλα θριπόβρωτα ἢ θριπήδεστα (Ἀριστφ. Θεσμφ. 427). Ὁ υἱὸς δὲ τοῦ Τηλέκλους, Θεόδωρος Β, ἔγλυψε τὸν σμαράγδινον δακτύλιον τοῦ Πολυκράτους (Ἡρδ. Γ, 41.—Παυσ. Η, 14). Ἀνάλογος δὲ τῇ τέχνῃ ταύτῃ ἦν καὶ ἡ νομισματογλυφία. Καὶ τὰ μὲν ἀρχαιότερα τῶν νομισμάτων ἦσαν ἐπιμήκεις ὀβελοὶ (ἴδ. Ὀβολός). Πρῶτος δὲ λέγεται κόψας νομίσματα ἐπισεσημασμένα, ἀργυρᾶ, ὁ τύραννος τοῦ Ἄργους Φείδων, ἐν Αἰγίνῃ, 119 ἔτη πρὸ τῆς α' Ὀλυμπιάδος (Στρβ. Η. — Πάρ. μάρμ.), ἢ, ὀρθότερον, μετὰ τὴν ἀρχὴν τῶν Ὀλυμπιάδων (Ἡρδ. ΣΤ, 127). Καθ' Ἡρόδοτον ὅμως (Α, 94), πρῶτοι οἱ Λυδοὶ ἔκοψαν ἄργυρον καὶ χρυσόν. Κατ' ἀρχὰς τὰ νομίσματα ἐπὶ μιᾶς μόνον τῶν ὄψεων εἶχον ἔνσημόν τι ἐντετυπωμένον· ἡ δ' ἄλλη ὄψις αὐτῶν, τὸ ἔμπαλιν, ἐδείκνυε τὰ ἴχνη τῶν ἄκρων τῆς λαβίδος ἐφ' ἧς τὸ νόμισμα στηριζόμενον ἐτυποῦτο, τὸ ἔντυπον λεγόμενον τετράγωνον, ὃ ὅμως καὶ εἰς μεταγενεστέρους χρόνους ἐτυποῦτο τεχνητῶς κατὰ μίμησιν. Οἱ Δωριεῖς δὲ, φύσει ἔχοντες τὸ αἴσθημα τοῦ καλοῦ, ἀνέπτυξαν αὐτὸ ὑπερτάτως ὅτε ἡ εἰς τὰ νότια τῆς Ἑλλάδος κάθοδος αὐτῶν εἰσήγαγε παρ' αὐτοῖς καὶ τὸν πολιτισμὸν, καὶ διέπρεψαν ἐν τῇ καλλιτεχνίᾳ. Τὸ πρῶτον βῆμα ἐπέκεινα τῶν ἀρχαίων ξοάνων ἦσαν τὰ ἀκρόλιθα ἀγάλματα, ξύλινα καὶ αὐτὰ, ἔχοντα δὲ τὰ ἄκρα, τὰ ἐκτὸς τῶν ἐνδυμάτων, κεφαλὴν, χεῖρας, πόδας, λίθινα. Ἤρξαντο δὲ τότε κατασκευαζόμενα χρυσελεφάντινα ἀγάλματα, ὧν ξύλινος ἦν ὁ σκελετὸς ἢ κάναβος. Ἐπ' αὐτοῦ δὲ, διὰ τοῦ σώματος τὰ γυμνὰ, ἐπεκολλᾶτο δι' ἰχθυοκόλλης ὁ ἐλέφας ἐκ πλακῶν, 15-20 ἑκατ., μαλασσομένων καὶ καμπτομένων κατὰ μέθοδον τὴν σήμερον ἄγνωστον, καὶ ὁ χρυσὸς διὰ τὰ ἐνδύματα, ἐξειργάζετο ὡς συνήθως τὰ μέταλλα, εἰς πάχος μιᾶς περίπου γραμμῆς. Ἐπελήφθη δ' ἔκτοτε ἡ τέχνη, πλὴν τῶν θείων, καὶ ἀνθρωπίνων ἀνδριάντων, τιμητικῶν, μάλιστα τῶν ἐν ἀγῶσι νικώντων, καὶ προσέτι πλαστικῶν κοσμημάτων τοῦ ἐξωτερικοῦ τῶν ναῶν, κατὰ τοὺς ἀετοὺς διὰ συμπλεγμάτων ὅλων ἀγαλμάτων, κατὰ τὴν ζωοφόρον, συνήθως διὰ σειρᾶς προστύπων ἀναγλύφων, καὶ κατὰ τὰς μετόπας διὰ μεμονωμένων ἀναγλύφων ἐκτύπων. Καὶ αἱ μὲν θεῖαι παραστάσεις πολλάκις καὶ διὰ θρησκευτικοὺς λόγους ἐνέμενον εἰς τὸν ἀρχαῖον ῥυθμὸν, τὸν σκληρὸν μᾶλλον, νευρώδη καὶ ἀποτεταμένον (Λουκ. Φιλοψ. Θ. — Παυσ. Η, 40.—Tac. N, 54. — Cic. Brut. XVIII, 70)· οἱ ἀνδριάντες ὅμως, μάλιστα οἱ τῶν ἀθλητῶν, ταχέως προήγαγον τὴν τέχνην εἰς τὴν παράστασιν τῆς φυσικῆς ἀληθείας, τοῦ ἀνέτου καὶ τοῦ ὑπερτάτου καλοῦ (Α). Τὰ διάφορα κατὰ τὴν πρώτην ταύτην ἐποχὴν ἀναπτυχθέντα τῆς πλαστικῆς ἐργαστήρια ἦσαν 1) τὸ Κρητικὸν, ἐν ᾧ διέ-

πρεπον οἱ Δαιδαλίδαι, ὑποτιθέμενοι μαθηταὶ ἢ καὶ υἱοὶ τοῦ Δαιδάλου, Δίποινος καὶ Σκύλλις (Παυσ. Β, 15. 42. Γ, 17), αἰῶνας ὅμως μετ' ἐκεῖνον ζήσαντες (Plin. XXXVI, 11), καὶ ἐκ τῶν πρώτων τὸ μάρμαρον ἐργασθέντες· οἱ μαθηταὶ αὐτῶν Ἀγγελίων καὶ Τεκταῖος, οἱ ἐξεργασθέντες ἐν ἄλλοις τὸν Δήλιον Ἀπόλλωνα καὶ Ἄρτεμιν (Παυσ. Β, 32.—Πλούτ. π. μουσ. Γ, σλ. 2081.—Ἀθηγ. προβ. ὑ. Χρ. 114). 2) Τὸ τῆς Χίου, οὗ ἀρχαιότατοι τεχνῖται ἦσαν ὁ ἐν τοῖς πρώτοις τὸν λίθον ἐργασθεὶς Μάλας, περὶ τὰς ἀρχὰς τῶν Ὀλυμπιάδων, ὁ υἱὸς αὐτοῦ Μικκιάδης, καὶ ὁ ἔγγονος Ἀνθερμος ἢ Ἄρχερμος, πρῶτος κατασκευάσας ἀγάλματα, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ Βούπαλος καὶ Ἀθηνις, ὧν τὰ ἔργα ἀπεκόμισεν ὁ Αὔγουστος εἰς Ῥώμην, ἵνα κοσμήσῃ δι' αὐτῶν τοὺς ναούς του (Plin. XXXVI, 5.—Παυσ. Δ, 30). 3) Τὸ τῆς Σπάρτης, προαχθὲν ἐκ τοῦ Κρητικοῦ, διότι τοῦ Διποίνου μαθητὴς ἦν (Ὀλ. 50—60) ὁ Θεοκλῆς, ἔξοχος τορευτὴς (Παυσ. Ε, 17. ΣΤ, 19). Οἱ ἀδελφοὶ Δωρειαλείδας καὶ Μέδων κατεσκεύασαν χρυσελεφάντινα ἀγάλματα ἐν Ὀλυμπίᾳ· ὁ Σκιάδας καὶ ὁ Χάρτας, κατὰ τὴν 60ην Ὀλυμπιάδα (Παυσ. ΣΤ, 4), ὁ Γιτιάδας, ποιητὴς, ἀρχιτέκτων καὶ γλύπτης, ὁ κατασκευάσας ἐν ἄλλοις τῆς Χαλκιοίκου Ἀθηνᾶς τὸν ναὸν καὶ τὸ ἄγαλμα (Παυσ. Γ, 17. 18. Δ, 14)· ὁ ἐκ Μαγνησίας, τῆς Κρητικῆς ἀποικίας, ἐλθὼν πιθανῶς ἐπὶ Κροίσου (Ἡρδ. Α) Βαθυκλῆς, ὁ κατασκευάσας θρόνον κατάκοσμον εἰς τὸν Ἀμυκλαῖον Ἀπόλλωνα, οὗ τὸ ἄγαλμα ἦν κατὰ τὸ πλεῖστον ἀρχαῖος κίων χαλκοῦς (Παυσ. Γ, 18, 19). 4) Τὸ τῆς Αἰγίνης, ἐνῷ διέπρεπεν ὁ Σμίλις, ὡς φαίνεται (Plin. XXXVI, 19.—Παυσ. Ε, 17), περὶ τὴν 50ην Ὀλυμπιάδα· ὁ Κάλων, περὶ Ὀλ. 65—75 (Παυσ. Η, 18)· ὁ Γλαυκίας, ἔξοχος εἰς παράστασιν τῶν χειρονομιῶν (Παυσ. ΣΤ, 10)· πρὸ πάντων δὲ ὁ, ἀρχαϊκὸς μὲν ἔτι τὸν ῥυθμὸν, ἀλλ' ἐξαίρετος τεχνίτης καὶ παραγωγικώτατος Ὀνατᾶς, περὶ Ὀλ. 75, (Παυσ. Ε, 25). Ἀξιόλογα λείψανα τοῦ ἐργαστηρίου τούτου εἰσὶ τὰ τῷ 1811 ἐν Αἰγίνῃ ἀνασκαφέντα ἀγάλματα τῶν ἀετῶν τοῦ ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς, τὰ τὸ Μουσεῖον τοῦ Μονάχου κοσμοῦντα, παριστῶντα δὲ μάχην μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Τρώων, περὶ τὸν νεκρὸν ἴσως τοῦ Πατρόκλου. Ἡ ἐργασία αὐτῶν διατηρεῖ ἔτι τὸν ἀρχαϊκὸν ὑπόσκληρον χαρακτῆρα, ἀλλὰ συγχρόνως πολλὴν δεικνύει τὴν ἐπιμέλειαν περὶ τὴν παράστασιν τοῦ γυμνοῦ, ὡς ἦν ἴδιον τοῖς Δωριεῦσιν, καὶ ὑπολαμβάνονται ὄντα ἔργα τοῦ Κάλωνος. 5) Εἰς τὸ ἐν Σικυῶνι ἐργαστήριον ὁ πρῶτος διαπρέψας ἦν Κυδωνιάτης ἐκ Κρήτης, ὁ Ἀριστοκλῆς. Ὁ υἱὸς αὐτοῦ Κλεοίτας, καὶ τούτου οἱ δύο υἱοὶ Ἀριστοκλῆς Β καὶ Κάναχος, ἐξ Ὀλ. 54—80, εἰργάσθησαν καὶ ἐν Ἀθήναις (Παυσ. ΣΤ, 20). Ἀξιόλογον δὲ δεῖγμα τοῦ ῥυθμοῦ τοῦ ἐργοστασίου καὶ τῆς ἐποχῆς αὐτῶν ἐστὶ τὸ ἐν τῇ Ἀττικῇ εὑρεθὲν ἀνάγλυφον τοῦ Ἀριστοκλέους Β (ἴδ.), τὸ παριστῶν Μαραθωνομάχον, ἀρχαϊκὸν, ἀλλὰ μὴ στερούμενον ἀνέσεως, καὶ ἐμβριθείας περὶ τὴν ἔκφρασιν. Τοῦ δὲ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Κανάχου ἐπισημότατον ἔργον ἦν ὁ Φιλήσιος Ἀπόλλων τῆς Μιλήτου (Παυσ. Ε, 10. Θ, 10), γνωστὸς ἐκ νομίσματος τῆς πόλεως ἐκείνης, καὶ συγγενέστατος τὴν τέχνην πρὸς τὸ ἔργον τοῦ Ἀριστοκλέους. 6) Εἰς τὸ Ἀργολικὸν, εἰργάζετο περὶ Ὀλ. 70, μετὰ τοῦ Ἀριστοκλέους καὶ τοῦ Κανάχου ὁ Ἀγελάδας, διδάσκαλος τοῦ Φειδίου, ἐργασθεὶς καὶ ἐν Ἀθήναις ἄγαλμα Ἡρακλέους. Ἄλλοι δὲ γλύπται ἦσαν ὁ Ἀριστομέδων, ὁ Γλαῦκος καὶ ὁ Διονύσιος (Παυσ. Δ, 33. Ε, 6. 27. ΣΤ, 8. 10—14. Ζ, 24.—Πρβ. Ἀρστφ. Βατρ. 504). 7) Εἰς τὸ ἐν Κορίνθῳ ἐργαστήριον, ἀρχαιότατος γλύπτης μνημονεύεται ὁ Εὔχειρος (Παυσ. ΣΤ, 4), καὶ ἔργον τοῦ ἐργαστηρίου

τούτου, ἀποδεικνύον τὴν συγγένειαν αὐτοῦ πρὸς τὰ σύγχρονα δωρικά, ἐστὶν ὁ ἐν Μονάχῳ διατηρούμενος Ἀπόλλων τῆς Τενέας. Ὁ Ἀμυκλαῖος καὶ ὁ Χίονις ἐποίησαν τὴν ἔριν τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ Ἡρακλέους περὶ τοῦ Τρίποδος (Παυσ. I, 19), ἀρχαϊκὴν, ὡς δεικνύουσι πλεῖσται αὐτῆς ἀπομιμήσεις γλυπτικαὶ καὶ ἐπὶ ἀγγείων. 8) Καὶ εἰς Ἰταλίαν δ' ἐκ Κορίνθου μετέβη ἡ πλαστικὴ διὰ τῶν ὀπαδῶν τοῦ Κυψέλου. Ὁ ἐκ Ῥηγίου Λέαρχος ἢ Κλέαρχος, μαθητὴς τοῦ Διποίνου καὶ Σκύλλιδος, ἀρχαϊκὸς Δαιδαλίδης, εἰργάσθη ἐν Σπάρτῃ Δία χαλκοῦν οὗ τὰ μέρη ἦσαν δι' ἥλων συνηρμοσμένα (Παυσ. Γ, 17, ΣΤ, 4). Μηθητὴς αὐτοῦ ἦν ὁ ἐπίσης Ῥηγῖνος Πυθαγόρας, περὶ Ὀλ. 70, κατὰ Παυσανίαν (ΣΤ, 4) «εἴπερ τις καὶ ἄλλος ἀγαθὸς τὰ εἰς πλαστικὴν,» καὶ ἰδίως τῆς συμμετρίας ἐπιμεληθεὶς (Διογ. Λρτ. Η. Πυθαγ. 25) καὶ τῆς ἀνατομικῆς ἀκριβείας (Pl. XXXIV, 19, 4), ὡς καὶ τῆς ἐκφράσεως τῶν ψυχικῶν κινήσεων, ἥτις ἦν σπουδαῖον βῆμα προόδου πρὸς τῆς τέχνης τὴν τελειότητα. Μετὰ τὸν Πυθαγόραν δὲ, διακοπείσης τῆς ἀμέσου καλλιτεχνικῆς ἐπιρροῆς τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ τῆς Ἰταλίας, ἔπαυσεν ἐκεῖ ἡ πρόοδος, καὶ ἐπῆλθεν ἡ παρακμὴ τῆς πλαστικῆς. 9) Πλὴν τῶν δωρικῶν δὲ, καὶ συμφώνως μετ' ἐκείνων, προώδευσε καὶ ἀνεπτύχθη κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους καὶ τὸ ἀττικὸν ἐργαστήριον, εἰς ὃ ἐλέγετο ἀνήκων αὐτὸς ὁ πατὴρ τῆς τέχνης Δαίδαλος, μνημονεύονται δ' ἐν ἄλλοις ὡς τοὺς τυραννοκτόνους καὶ τὴν Λέαιναν ποιήσαντες (Ὀλ. 70—75) Ἀμφικράτης καὶ Ἀντήνωρ· ὁ καθημένην Πολιάδα Ἀθηνῶν ποιήσας Ἔνδοιος (Ὀλ. 75 — 80), πιθανῶς ἀντίγραφον τοῦ ἀρχαίου ξοάνου (Παυσ. Α, 26. Ζ, 5. Η, 46)· οἱ συνεργαζόμενοι Κρίτιος καὶ Νησιώτης (Ὀλ. 75), κατασκευάσαντες καὶ αὐτοὶ τοὺς τυραννοκτόνους, χαλκοῦς. Μιμήσεις αὐτῶν σώζονται εἰς ἀττικὰ νομίσματα, ἀποδεικνύουσαι ἤδη ἄνεσίν τινα σχετικὴν εἰς τὴν ἐργασίαν, εἰ καὶ ὁ Λουκιανὸς λέγει ἔτι τὰ ἔργα αὐτῶν σκληρὰ καὶ νευρώδη (Φιλοψ. ΙΗ). Πλεῖστα καλλιτεχνήματα τῆς ἀρχαϊκῆς ἐν Ἀθήναις τέχνης ἐσχάτως ἀνευρεθέντα, καὶ ἀνήκοντα, ὡς φαίνεται, εἰς τὸν ὑπὸ τῶν Περσῶν πυρποληθέντα ναὸν τῆς Πολιάδος, ἀποδεικνύουσιν ὅτι ἡ πλαστικὴ παρ' Ἀθηναίοις ἐπεδίωκεν ὀλιγώτερον ἢ παρὰ Δωριεῦσι τὴν παράστασιν τοῦ γυμνοῦ, πολὺ δὲ μᾶλλον τὴν σεμνότητα καὶ εὐπρέπειαν τῆς ἐκφράσεως, καὶ τὴν ἐπιμέλειαν εἰς τῶν ἐνδυμάτων τὴν πτύξιν. — Β) Ἐπὶ τῶν μεγάλων ἡμερῶν τῆς Ἑλληνικῆς ἱστορίας ἀπέβαλεν ἡ πλαστικὴ τὰ ἀρχαϊκὰ αὐτῆς δεσμὰ, καὶ ἀνεπτερώθη εἰς τὴν ἀμίμητον παράστασιν τοῦ ὑπερτάτου καλοῦ. 1) Τὸ κυριώτερον αὐτῆς κέντρον ὑπῆρξεν ἡ πόλις τῶν Ἀθηνῶν, καθ' ὃ οὖσα τότε ἡ ἕδρα τῆς Ἑλληνικῆς δόξης. Ὡς τὴν μετάβασιν ἀντιπροσωπεύων ἀπὸ τῆς ἀρχαϊκῆς τέχνης εἰς αὐτῆς τὴν πλήρη ἀνάπτυξιν, δύναται νὰ θεωρηθῇ ὁ Κάλαμις, οὗ πλεῖστα μνημονεύονται ἔργα μετ' ἐπαίνων (Λουκ. Εἰκ. 6. Διάλ. ἑταιρ. Γ. — Pl. XXXIV, 19. 11), ἀλλ' ἔτι ὡς οὐχὶ ἀπηλλαγμένα τραχύτητος χαρακτηρίζονται (Quinct. XII, 10). Τούτου σύγχρονος περίπου, ἀλλ' ὀλίγον βεβαίως νεώτερος, ἦν ὁ Φειδίας, ὁ τὴν πλαστικὴν εἰς τὸν ὑπέρτατον αὐτῆς κολοφῶνα ἀναγαγὼν, ὁ προτροπῇ τοῦ ἐπιστηθίου φίλου του Περικλέους τὴν γιγαντιαίαν χρυσελεφαντίνην Ἀθηνᾶν ἐν τῷ Παρθενῶνι ποιήσας «οὐδὲν τῶν Ὁμήρου ἐπῶν φαυλοτέραν» (Μάξ. Τυρ. ΙΔ. — Ὁμ. Ἰλ. Ε, 136), ὡς καὶ τὴν χαλκῆν πρόμαχον ἐκτὸς αὐτοῦ, καὶ ἐν Ὀλυμπίᾳ τὸ ἄλλο ἀθάνατον μεγαλούργημα, τὸν χρυσελεφάντινον Δία, ἐπίσης ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου ἐμπνευσθεὶς (Ἰλ. Α, 512. — Macrob. Saturn. V, 13), τὴν τέχνην ἀναβιβάσας εἰς τὴν ἔκφρασιν τῆς ὑψίστης ποιήσεως, καὶ ἔργον παραγαγὼν ἀμίμητον θεωρούμενον ὑπὸ τῆς ἀρχαιότητος (Pl. XXXIV, 8). Πλὴν δ' ἄλλων παμπόλλων ἔργων αὐτοῦ, τῶν πλείστων χρυσελεφαντί-

νων, εἰς τὴν ἔμπνευσιν καὶ ἐπιτήρησιν αὐτοῦ πρέπει ν' ἀποδοθῶσι καὶ τὰ γλυπτικὰ κοσμήματα τοῦ Παρθενῶνος, εἰς οὗ ἐπεστάτει τὴν οἰκοδομὴν, ἴσως δὲ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν γλυφίδα του τινὸ τῶν ἐξαισίων ἀγαλμάτων τῶν μετοπῶν, ὧν τινα σώζονται, ἀνεκτίμητα δείγματα τῆς ἐντελείας κατά τε τὴν ἔκφρασιν καὶ κατὰ τὴν ἐξεργασίαν, μέχρις ἧς ἤλασε κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἡ τέχνη. Ὁ συμμαθητὴς αὐτοῦ Μύρων ἦν ἀρχαϊκώτερος μὲν τοῦ Φειδίου, ἀλλ' ἐπίσης τὸ ἀνώτατον κάλλος ἐπιδιώκων καὶ τὴν συμμετρίαν, καὶ προσέτι ἐφευρετικώτατος (Plin. XXXIV, 19, 3), πλάσας θεοὺς, ἀνθρώπους, ζῷα, παντοῖα τέρατα. Περιφημότατον ἔργον αὐτοῦ ἦν ὁ δισκοβόλος (Quinct II, 13. — Λουκ. Φιλψ. 18), οὗ λίθινον ἀντίγραφον σώζεται. Ὁ Ἀλκαμένης, τὰ δευτερεῖα τοῦ Φειδίου θεωρούμενος ὅτι εἶχε (Παυσ. Ε, 10), ἦν ὁ ἐργασθεὶς τὴν ἐν Κήποις Ἀφροδίτην, καὶ τὴν Κενταυρομαχίαν εἰς τὸ ἀέτωμα τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ ναοῦ. Ὁ Καλλίμαχος, εἰς τὰ καθέκαστα κατατήκων τὴν τέχνην, δι' ὃ καὶ «κατατηξίτεχνος» ἐπεκλήθη· ὁ Πύρρος, ποιήσας παρὰ τοῖς Προπυλαίοις Ὑγείαν Ἀθηνᾶν, ἧς μένει τὸ βάθρον· ὁ Ἀπολλόδωρος, ὁ οὕτω τὴν ἐντέλειαν ἐν τῇ ἐργασίᾳ ἐπιδιώκων, ὥστε δυσαρεστούμενος πρὸς τὰ ἴδια ἑαυτοῦ ἔργα, τὰ συνέτριβε. Καὶ ὁ Σωκράτης ἤσκει ἐν τῇ νεότητί του τὴν γλυπτικὴν, καὶ ἔπλασε τρεῖς Χάριτας ἐνδεδυμένας, στηθείσας εἰς τὰ Προπύλαια. Τοῦ Φειδίου μαθητὴς ἦν ὁ Πάριος Ἀγοράκριτος, οὗ τὰ ἔργα, οἷον ἡ ἐν Ῥαμνοῦντι Νέμεσις, συνεχέοντο μετὰ τῶν τοῦ διδασκάλου του (Παυσ. Α, 3. 33. — Pl. XXXVI, 43). Συνεργάτης τοῦ Φειδείου καὶ Ἀλκαμένους ἦν ὁ τὸν ἕτερον τῶν ἀετῶν ἐν Ὀλυμπίᾳ κοσμήσας Παιόνιος ὁ Θρᾴξ (Παυσ. Ε, 20). Ὁ Στρογγυλίων κατεσκεύασε τὸν Δούριον ἵππον, οὗ ἡ βάσις ἀνευρέθη εἰς τὴν Ἀκρόπολιν. Ὁ Κυδωνιάτης Κρησίλας παρέστησεν ἀγωνιῶντα τραυματίαν τὸν Διϊτρεφῆ, καὶ Ἀμαζόνα τετραυματισμένην, εἰς τοῦ ἄλγους τὴν ἔκφρασιν ἀποβλέπων, ἀλλὰ καὶ Περικλῆν, ἐν ᾧ ἐνεφαίνετο τὸ εὐγενὲς ὕψος τοῦ χαρακτῆρός του. Β) Σύγχρονος δὲ καὶ συμμαθητὴς τοῦ Φειδίου ἦν ὁ Ἀργεῖος Πολύκλειτος, ὁ κορυφαῖος τοῦ Δωρικοῦ ἐργαστηρίου ὅτε εἰς ἐντέλειαν ἀνεπτύχθη. Αἱ δωρικαὶ ἀρεταὶ, γλαφυρότης καὶ συμμετρία, ἦσαν οἱ χαρακτῆρες τῆς τέχνης του (Quinct. XII, 10, 7), ἧς τὸ ἐξόχώτατον ἀριστούργημα ἦν ἡ χρυσελεφαντίνη Ἥρα ἐν τῷ Ἡραίῳ τοῦ Ἄργους. Ὁ Δορυφόρος αὐτοῦ ἐθεωρεῖτο καὶ ἐσπουδάζετο ὡς κανὼν τῶν ἀνθρωπίνων ἀναλογιῶν [Λουκ. π. Ὀρχ. 75. — Γαλ. π. Ἱππκρ. κ. Πλάτ. σλ. 255. — Pl. XXXIV. 19). Γ) Μετὰ τὸν Πελοννησιακὸν δὲ πόλεμον καὶ τὴν πτῶσιν τῶν Ἀθηνῶν, μάλιστα ἐπὶ Μακεδόνων, ἡ ἐκ τῆς ἐμφυλίου διχονοίας ἀρξαμένη παρακμὴ τῆς Ἑλλάδος, ἐπέφερε βαθμηδὸν καὶ τὴν τῆς τέχνης, ἥτις, παύσασα ν' ἀφορᾷ πρὸς τὸ ἰδανικῶς καλὸν, ἤρξατο ἐπιδιώκουσα τὴν παράστασιν τῆς φύσεως ὡς εἰς τὰς αἰσθήσεις ὑπέπιπτεν. Ὁ ἀνδριαντοποιὸς Δημήτριος (Ὀλ. 80—90), ὁ παραστήσας τὸν στρατηγὸν Πέλιχον ἐντελῶς οἷος ἦν, «αὐτανθρώπῳ ὁμοιον,» ἦν «ὑπερβολικὸς ἐν τῇ ἐκφράσει τῆς ἀληθείας» (Quinct. XII, 10), «οὐ θεοποιός τις ἀλλ' ἀνθρωποποιὸς» (Λουκ. Φιλψ. 20). Ἐκ τῆς ὑψηλῆς αὐτῆς πτήσεως ἤρξατο κατερχομένη ἡ τέχνη εἰς τὰ πρὸ ποδῶν, εἰς μίμησιν ἀντὶ τῆς ἐμπνεύσεως. Ἀλλ' οὐχ ἧττον ἐπὶ μακρὸν εἰσέτι ἐξηκολούθησεν ὑπὸ μεγάλων καλλιτεχνῶν ἀσκουμένη. Τοῦ κατ' Ὀλ. 102 ζῶντος Ἀθηναίου Πολυκλέους ἐθαυμάζετο ὁ Ἑρμαφρόδιτος, ὅστις δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἔμβλημα τῆς ἐκχαυνώσεως τῶν χρόνων ἐκείνων (Plin. XXXIV, 19, 20). Οὕτω καὶ ὁ Ἀθηναῖος Λεωχάρης ἐποίησε θαυμαζόμενον ἄγαλμα χαλκοῦν τοῦ Γανυμήδους (ἴδ.) ἁρπαζομένου ὑπὸ τοῦ ἀετοῦ, εἰς πολλὰς ἀπομιμήσεις διατηρηθὲν (Νονν. Διονυσ. ΙΕ, 281. — Ἀνθλγ. Παλ-

ΙΒ, 221). Συνειργάσθησαν δὲ μετὰ τοῦ Λεωχάρους εἰς γλυπτικὴν κόσμησιν τοῦ Μαυσωλείου Σκόπας ὁ Πάριος, ὁ Βρύαξις καὶ ὁ Τιμόθεος καὶ ἄλλοι σύμπλεγμα «ἵππων καὶ ἀνδρῶν ἐς τὸ ἀκριβέστατον εἰκασμένων» (Λουκ. Νεκρ. Διάλ. ΚΔ, 2), ἀνευρεθὲν καὶ εἰς τὸ Βρεττανικὸν Μουσεῖον διατηρούμενον. Καὶ τῶν Μακεδόνων βασιλέων καὶ στρατηγῶν προσέτι ἀνδριάντας εἰργάζοντο. Ὁ δ' ἐπισημότατος τῆς ἐποχῆς γλύπτης ἦν ὁ Ἀθηναῖος Πραξιτέλης, οὗ τὰ ἔργα δύνανται νὰ θεωρηθῶσι τῆς ἀνθρωπίνης καλλονῆς ἡ ἀποθέωσις. Εἰς τῶν θεῶν τὰ ἀγάλ-

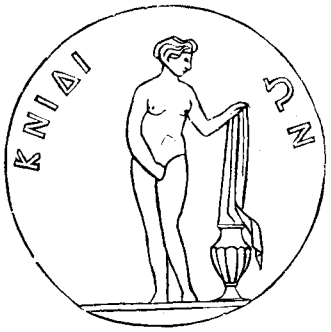

ματα παρίστα ὅ,τι ὡραιότερον ἀπήντα παρὰ τοῖς ἀνθρώποις. Τὰ συγγενέστερα τῇ γλυφίδι του ἦσαν τὰ τοῦ Διονύσου, τὰ τῶν Σατύρων ὧν εἷς ἐλέγετο «περιβόητος» καὶ ὁ Ἔρως «παῖς ἐν ὥρᾳ» (Λουκ. Ἐρωτ. ΙΑ, 17), ὃν ὑπὲρ πάντα τὰ ἔργα του ἐξετίμα (Ἀθήν. ΙΓ, 591. — Παυσ. Α, 20). Αἱ δ' Ἀφροδίται αὐτοῦ ἦσαν ἡ ἀποθέωσις τοῦ κάλλους τῶν ὡραιοτέρων ἑταιρῶν ἐν Ἀθήναις (Ἀθήν. Αὐτ. Παυσ. Α, 74. Θ, 27). Ἡ ἐπισημοτάτη αὐτῶν ἦν ἡ «Κνιδία», γυμνὴ, ἀποδυθεῖσα ἵνα λουσθῇ (Λουκ. Ἐρωτ. ΙΓ. Εἰκ. ΣΤ), ὡς δεικνύουσι καὶ τὰ τῶν Κνιδίων νομίσματα, καὶ ὡς καὶ ἐν ἀγάλμασι διατηροῦνται αὐτῆς μιμήματα. Καὶ οἱ Ἀπόλλωνες αὐτοῦ ἦσαν τὰ ἐντελέστατα δείγματα τῆς ἐφηβικῆς καλλονῆς, ὡς ὁ «σαυροκτόνος» (Pl. XXXIV, 19, 10), οὗ ἐπίσης ὡραῖα ἀντίγραφα σώζονται καὶ λίθινα καὶ χαλκᾶ· οὐχ ἧττον καὶ ὁ ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀναθηναῖος Πραξιτέλης, οὗ τὰ ἔργα δύνανται νὰ θεωρηθῶσι τῆς ἀνθρωπίνης καλλονῆς ἡ ἀποθέωσις. Εἰς τῶν θεῶν τὰ ἀγάλματα παρίστα ὅ,τι ὡραιότερον ἀπήντα παρὰ τοῖς ἀνθρώποις. Τὰ συγγενέστερα τῇ γλυφίδι του ἦσαν τὰ τοῦ Διονύσου, τὰ τῶν Σατύρων ὧν εἷς ἐλέγετο «περιβόητος» καὶ ὁ Ἔρως «παῖς ἐν ὥρᾳ» (Λουκ. Ἐρωτ. ΙΑ, 17), ὃν ὑπὲρ πάντα τὰ ἔργα του ἐξετίμα (Ἀθήν. ΙΓ, 591. — Παυσ. Α, 20). Αἱ δ' Ἀφροδίται αὐτοῦ ἦσαν ἡ ἀποθέωσις τοῦ κάλλους τῶν ὡραιοτέρων ἑταιρῶν ἐν Ἀθήναις (Ἀθήν. Αὐτ. Παυσ. Α, 74. Θ, 27). Ἡ ἐπισημοτάτη αὐτῶν ἦν ἡ «Κνιδία», γυμνὴ, ἀποδυθεῖσα ἵνα λουσθῇ (Λουκ. Ἐρωτ. ΙΓ. Εἰκ. ΣΤ), ὡς δεικνύουσι καὶ τὰ τῶν Κνιδίων νομίσματα, καὶ ὡς καὶ ἐν ἀγάλμασι διατηροῦνται αὐτῆς μιμήματα. Καὶ οἱ Ἀπόλλωνες αὐτοῦ ἦσαν τὰ ἐντελέστατα δείγματα τῆς ἐφηβικῆς καλλονῆς, ὡς ὁ «σαυροκτόνος» (Pl. XXXIV, 19, 10), οὗ ἐπίσης ὡραῖα ἀντίγραφα σώζονται καὶ λίθινα καὶ χαλκᾶ· οὐχ ἧττον καὶ ὁ ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀνασκαφεὶς Ἑρμῆς. Δ) Καὶ ξένων δὲ κέντρον ἦσαν κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον αἱ Ἀθῆναι, κατὰ τὸν ἴδιον ἐργαζομένων ῥυθμὸν, οἷος ἦν φέρ' εἰπεῖν ὁ Ὀλύνθιος Ἡρόδοτος, καὶ αὐτὸς ἑταιρῶν ποιήσας ἀγάλματα (Παυσ. Γ, 18). Τοῦ Παρίου Σκόπα ὀνομαστότατον ἔργον

Σαυροκτόνος.

ἦν ἡ «Χίμαιρα Μαινὰς», καὶ ἀνάλογοι αὐτῇ αἱ Ἐριννύες, οὐχὶ μὲν ἄγριαι καὶ φοβεραὶ (Παυσ. Α, 28), ἀλλ' οὐδὲ παραστάσεις τοῦ ἀπολύτου κάλλους. Ἡ θαλασσία πομπὴ τῆς Θέτιδος (Pl. XXXVI, 4, 7), ἡ «πάνδημος Ἀφροδίτη», τὰ συμπλέγματα «Ἔρωτος, Ἱμέρου καὶ Πόθου» (Παυσ. Α. 43), ὁ καθήμενος, πιθανῶς ὑπὸ τῆς Ἀφροδίτης ἀφωπλισμένος

Ἄρης, ἔπνεον ἡδυπάθειαν μᾶλλον ἢ θεῖον ὕψος· ὁ δὲ «κιθαρῳδὸς Ἀπόλλων» αὐτοῦ, σωζόμενος ἐν μιμήσει ἂν οὐχὶ ἐν πρωτοτύπῳ, ἦν πολυτελῶς ἐνδεδυμένος, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον θηλυπρεπῶς. Ἀριστούργημα δ' ἦ αὐτοῦ ἢ τοῦ Πραξιτέλους ἦν τὸ ἐν θαυμασίᾳ μιμήσει σωζόμενον σύμπλεγμα τῶν Νιοβιδῶν (Pl. XXXIV, 4, 8). Ε) Εἰς τὴν Πελοπόννησον, θριαμβεύσασαν τῶν Ἀθηνῶν, ἐξηκολούθει ἀκμάζον τὸ δωρικὸν ἐργαστήριον, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ ἀπολέσαν τι τῆς ἀρχικῆς αὐστηρότητος καὶ πρὸς τὸ ὑλικώτερον καὶ μᾶλλον ἐπίχαρι ἀποκλίναν. Ὁ Σικυώνιος Λύσιππος περὶ Ὀλ. 110, ἐθεωρεῖτο ὅτι διδάσκαλον ἔλαβε τὴν φύσιν αὐτὴν (Pl. XXXIV, 19, 6), ὁ δ' ἴδιος ἔλεγε, τὸν δορυφόρον, ἤτοι τὰς αὐστηρὰς ἀναλογίας τοῦ Πολυκλείτου (Cic. Brut. LXXXVI), καὶ ἀπέβλεπεν εἰς εὐάρεστον συμμετρίαν μᾶλλον ἢ εἰς τὴν ἔκφρασιν, ἣν ἡ ἀττικὴ σχολὴ ἐπεδίωκε. Διετείνετο δ' ὅτι ἔπλαττε τοὺς ἀνθρώπους οὐχὶ «οἷοι ἦσαν, ἀλλ' οἷοι δόξοιεν ἄν», ὥστε διετήρει εἰσέτι τὴν ἰδανικὴν τάσιν τῆς μεγάλης σχολῆς, κατ' αὐτὴν μεταρρυθμίζων τινὰς τῶν ἀναλογιῶν, τὴν κεφαλὴν φέρ' εἰπεῖν μικρύνων ἵνα αὐξάνῃ τοῦ σώματος τὴν ἐντύπωσιν. Ἐκ τῶν ἐπισημοτάτων αὐτοῦ ἔργων ἦν ὁ Ἡρακλῆς, ὃν πολλαχῶς παρέστησεν, ἀλλὰ πάντοτε οὐχὶ ὡς τὸν ἀκαταμάχητον ἥρωα, ἀλλ' ἀπηυδηκότα, ἀναπαυόμενον, ὑπὸ τοῦ ἔρωτος δαμαζόμενον, ὡς καὶ διάφοροι αὐτοῦ μιμήσεις διατηροῦνται. Μεταξὺ δὲ τῶν ἀνθρωπίνων του ἀνδριάντων, ἀριστουργήματα ἦσαν οἱ τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὃν ἀκριβῶς μὲν ὁμοιότατον εἰς ποικίλας δὲ θέσεις πάντοτε ἔπλασε, θέσεις πνευούσας πάσας μεγαλοπρέπειαν (Πλούτ. Ἀλεξ. Ε. Π. Ἀλξ. ἑρετ. Β, 2). Πολλάκις δὲ τὸν παρέστησε καὶ ἐντὸς μεγάλων στρατιωτικῶν συμπλεγμάτων. Εἰς τὴν εὐγενῆ ταύτην τάσιν τῆς τέχνης, τὴν ἐπιδιώκουσαν μὲν τὴν φυσικὴν ἀλήθειαν, ἀλλ' οὐχὶ διὰ τῆς τῶν κανόνων τοῦ καλοῦ ἀθετήσεως, ἐνέμειναν ἐφ' ἱκανὸν ἔτι καὶ ἄλλοι τοῦ ἐργαστηρίου τούτου καλλιτέχναι, ὡς ὁ Εὐφράνωρ εἰς τὸν Ἰσθμὸν, ὁ Ὑπατόδωρος ἐξ Ἀργολίδος, ὁ Μεσσήνιος Δαμοφῶν. ΣΤ) Καὶ ἐπὶ Μακεδόνων ἐξηκολούθησαν ἐπί τινα χρόνον ἔτι τοῦ Πραξιτέλους, Λυσίππου καὶ τῶν ἄλλων μεγάλων καλλιτεχνῶν οἱ μαθηταὶ ἀκολουθοῦντες ὅσον ἐνῆν ἐκείνων τὰ ἴχνη καὶ τὰς διδασκαλίας, ἀλλ' ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον πρὸς τὴν ὑλικὴν μίμησιν ἀποκλίνοντες. Οἱ υἱοὶ τοῦ Πραξιτέλους Κηφισόδοτος καὶ Τίμαρχος (Pl. XXXIV, 4, 10, 65) ἦσαν ἐξαίρετοι γλύπται, καὶ τοῦ πρώτου «ἔργον εὐγενὲς» λέγεται ἐν «σύμπλεγμα», ἴσως τὸ σωζόμενον τῶν παλαιστῶν. Πιθανῶς δ' εἰργάσθη καὶ εἰς τὸ πλαστικὸν μεγαλούργημα τῶν Περγαμηνῶν μαρμάρων, τὸ ἐν τῷ Μουσείῳ τοῦ Βερολίνου. Τοῦ Λυσίππου ὁ υἱὸς Εὐθυκράτης ἐπεδίωκε τὴν ἀρχαίαν αὐστηρότητα (Pl. XXXIV, 19, 7). Ἀπὸ Ὀλ. 120 ὅμως ἐφυγαδεύθη ἡ πρωτότυπος τέχνη ἀπὸ τῆς ὑπὸ τῶν κατακτητῶν καταπατουμένης Ἑλλάδος, προσωρινὸν καταφύγιον εὑροῦσα εἰς ἡσυχώτερά τινα σημεῖα ἀπόκεντρα. Οὕτως ἐν Ῥόδῳ κατεσκευάσθησαν, πλὴν ἄλλων, καὶ 100 κολοσσοὶ τοῦ Ἡλίου, ὧν τὸν μέγιστον, ἐν τῶν ἑπτὰ θαυμάτων, ἔπλασεν ὁ ἕτερος υἱὸς τοῦ Λυσίππου Χάρης. Ὁ Ἀγήσανδρος καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ Πολύδωρος καὶ Ἀθηνόδωρος ἔπλασαν ἐκ συνεργασίας τὸ ἐν Ῥώμῃ σωζόμενον μονόλιθον μεγαλούργημα τοῦ Λαοκόοντος, ὁ δ' Ἀπολλώνιος καὶ ὁ Τραλλιανὸς Ταυρίσκιος, τὸν ἐπίσης ἀνευρεθέντα Φαρνέσιον ταῦρον (Pl. XXXV, 4, 10). Ἐν Περγάμῳ ὁ Πυρόμαχος (Ὀλ. 125-135) ἔπλασε πρωτοτύπως τὸν Ἀσκληπιὸν, καὶ μετ' ἄλλων συνεργατῶν σύμπλεγμα παριστῶν τὴν νίκην τοῦ Ἀττάλου καὶ Εὐμένους κατὰ τῶν Γαλατῶν (Παυσ. Α, 25. — Πλούτ. Ἀντών. Ξ), ἐξ οὗ οὐχὶ ἀπιθάνως ἀντεγράφησαν ὁ «θνήσκων (ἴδ.) μονομάχος» καὶ τὸ σύμπλεγμα τῶν αὐτοκτονούντων «Ἀρρίας καὶ Παίτου» ἐν Ῥώμῃ. Ὁ Καρχηδό-

νιος ἢ Καλχηδόνιος Βοηθὸς κατεσκεύασε παῖδας χαριεστάτους (Παυσ. Ε, 17), πιθανῶς τὸν σωζόμενον ἐν Ῥώμῃ καὶ τὴν ἄκανθαν ἀποσπῶντα, καὶ τὸν τὸν χῆνα πνίγοντα (Pl. XXXIV, 19, 24), καὶ τὸν Ἀσκληπιὸν παῖδα καὶ αὐτόν. Ὁ Ἀθηναῖος Βρύαξις κατεσκεύασεν ἐν Ἀντιοχείᾳ τὸν «Δαφναῖον Ἀπόλλωνα», κιθαρῳδὸν κατὰ τὸν τοῦ Σκόπα (Λιβάν. Λογ. ΞΑ), οὐ ἀπεικονίσματα σώζονται ἐπὶ νομισμάτων. Ἡ ταπεινὴ κολακεία ἐπολλαπλασίαζεν, ἰδίως ἐπὶ τῶν διαδόχων, ἀπειροκάλους εἰκόνας αὐτῶν ὑπὸ σχῆμα θεῶν, ὅταν ἀρχαιότερα θεῶν ἢ ἄλλα ἀγάλματα δὲν μετέγραφον εἰς τῶν τότε βασιλέων ὀνόματα. Καὶ τὰς δαπανηρὰς τούτων ἑορτὰς ὑπηρέτει ἡ τέχνη τότε μετὰ σπατάλης μᾶλλον ἢ φιλοκαλίας. Τὸν προορισμὸν δ' αὐτῆς λησμονοῦσα ἡ γλυπτικὴ μετέπεσε καὶ εἰς μικρογραφίαν, «χρόνου παρανάλωμα» (Αἰλν π. ἱ. Α, 17), ἐπιδεξιότητα χειρουργικὴν μᾶλλον παρὰ μεγαλοφυΐαν δηλοῦσαν, καὶ ὡς εἰς αὐτὴν ἐπιδιδόμενοι μνημονεύονται ὁ Μιλήσιος Μυρμηκίδης, ὁ Λακεδαιμόνιος Καλλικράτης. Εἷς τινας πόλεις ὅμως ἐξηκολούθησαν παραγόμενα ἔργα τινὰ μνήμης ἄξια, τῶν πόλεων αἱ προσωποποιήσεις ἢ Τύχαι, ὡς ἡ τῶν Ἀθηνῶν ὑπὸ Λύσωνος καὶ Λεωχάρους, ἡ τῆς Σπάρτης ὑπὸ Ἀριστάνδρου (Παυσ. Α, 1. Α3. Β, 16. Γ, 18. — Pl. XXXIV, 12), ἡ ἐξαίρετος καὶ σωζομένη τῆς Ἀντιοχείας (Ἴδ.) ὑπ' Εὐτυχίδου (Παυσ. ΣΤ, 2), καὶ τοῦ αὐτοῦ ὁ Εὐρώτας (Pl. XXXIV, 16, 6). Ζ) Ἀφ' οὗ δ' ἡ Ἑλλὰς ἔκυψεν ὑπὸ τὴν Ῥώμην, μετὰ τῆς ἀνεξαρτησίας αὐτῆς ἐξέλιπε καὶ ὁ καλλιτεχνικὸς βίος, καὶ ἐξαιρετικῶς μόνον παρήγοντο ἔτι σπάνιά τινα ἀπαυγάσματα τῆς ἀρχαίας φιλοτεχνίας. Οὕτως Ἀγασίου τινὸς ἐξ Ἐφέσου σώζεται εἰς τὸ μουσεῖον τῶν Παρισίων ὁ λεγόμενος «Βοργησιανὸς μονομάχος», ἔργον χρόνων Ῥωμαϊκῶν, ἄριστον διὰ τὴν ἐποχήν του, καὶ εἰς σύμπλεγμα ἀνῆκον, ὡς φαίνεται. Πολλοὶ δ' Ἕλληνες ἤδη ἐνέκυπτον καὶ εἰς πολλαπλασιασμὸν, δι' ἀντιγραφῆς ἢ μιμήσεως, ἀρχαιοτέρων ἀριστουργημάτων, ὡς ἡ «Ἀφροδίτη τῶν Μεδίκων», ὑπὸ Κλεομένους τοῦ Ἀπολλοδώρου, ἐστὶ μετάπλασις, ἐπὶ τῶν τελευταίων Μακεδονικῶν χρόνων, τῆς ἀναδυομένης τοῦ Πραξιτέλους (Ὀλ. 140), καὶ ὁ ῥήτωρ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, Κλεομένους Β, ἔχει ἤδη τὸν χαρακτῆρα Ῥωμαϊκόν. Τοῦ Ἀθηναίου Γλαύκωνος σώζεται ὁ Φαρνέσιος Ἡρακλῆς, ἀντίγραφον τοῦ Λυσιππείου. Ὡραῖον ἔργον, πιθανῶς ὅμως καὶ αὐτὸ ἀντίγραφον, ἐστὶν ὁ Βελβεδέρειος λεγόμενος τοξότης Ἀπόλλων, ἴσως κατὰ τὸν τοῦ μεγάλου συμπλέγματος τῶν Νιοβιδῶν, ἐξ οὗ δυνατὸν νὰ ἐλήφθη καὶ ἡ τῶν Γαβιῶν λεγομένη, οὐχ ἧττον ἀξιόλογος τὴν διάπλασιν, Ἄρτεμις. Η) Ἐξ Ἑλλάδος κατ' ἀρχὰς ἡ πλαστικὴ εἰσήχθη εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ κατὰ τὴν Α ἑκατονταετηρίδα π. Χ. ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἑλλάδι εἰργάζοντο κατὰ τὸν Ἑλληνικὸν ῥυθμὸν ὁ Παστιτέλης, ὁ υἱὸς αὐτοῦ Στέφανος καὶ ὁ τούτου υἱὸς Μενέλαος. Πλεῖστα καὶ τὰ ἐξαισιώτατα ἀριστουργήματα μετέφερον οἱ Ῥωμαῖοι παρ' ἑαυτοῖς, συλοῦντες τὴν Ἑλλάδα καὶ τὰς Ἑλληνικὰς πόλεις τῆς Ἰταλίας καὶ Σικελίας. Ἐπειδὴ δὲ ταῦτα ἐπεζήτει ἡ τότε δημοσία καὶ ἰδιωτικὴ πολυτέλεια, ἐπολλαπλασιάζοντο διὰ μιμήσεων κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ἐπιτυχῶν, κυρίως ὑφ' Ἑλλήνων ἐξεργαζομένων, δι' ὧν τὸ πρῶτον καὶ μέχρι τῶν αὐτοκρατόρων, κατεσκευάζοντο καὶ εἴ τινα θεῶν ἀγάλματα ἢ νίκης μνημεῖα ἤγειρον οἱ Ῥωμαῖοι. Τῇ 131ῃ Ὀλυμπιάδι ὅμως μνημονεύεται ἐν Ῥώμῃ μόνος ἐγχώριος μεταλλουργὸς, ὁ Νόβιος Πλαύτιος. Ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν δὲ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ πνεύματος κατέστη ἡ τέχνη ὑλικωτέρα ἔτι καὶ πεζοτέρα ἢ πρίν. Τῆς Ῥωμαϊκῆς ταύτης πλαστικῆς, ἤτοι τῆς ἐπὶ Ῥωμαίων ἀσκουμένης, ὑπάρχουσι καὶ ἐν Ἑλλάδι δείγματα, ὡς τὰς ἀναγλύφους εἰκόνας τῶν Ἀνέμων εἰς τὸν Πύργον Ἀνδρο-

νίκου τοῦ Κυρρήστου ἐν Ἀθήναις, ἀμέσως πρὸ τῶν αὐτοκρατόρων (Varr. d. r rust. II), καὶ αἱ γλυφαὶ στηλῶν ἐπιταφίων. Ἐν Ῥώμῃ δὲ τοιαῦται ὁμοίως, καὶ γλυπτικὰ ἀψίδων καὶ κιόνων κοσμήματα, ὡς τὰ τοῦ κίονος τοῦ Τραϊανοῦ, τὰ τοῦ Ἀδριανοῦ καὶ τῆς ἀψίδος τοῦ Τίτου, πάντα μὲν τὸν κοινὸν χαρακτῆρα συνήθως ἔχοντα τῆς ἐπισωρεύσεως καὶ ὀγκώσεως ἀφ' ὅτου ἔπαυσεν ἐπιζητουμένη καὶ κατορθουμένη ἡ ἐντέλεια καὶ χάρις τοῦ διαγράμματος, καθ' ὅσον δ' ὁ χρόνος προέβαινεν ἀτελέστερα πάντοτε ἀποβαίνοντα. Κατεσκευάζοντο δὲ καὶ πλεῖστα αὐτοκρατόρων ἀγάλματα, τὰ μὲν ἁπλῶς εἰκονικὰ (Suet. XXII), εἴτε ἐφίππων, εἴτε ἐνόπλων, εἴτε φερόντων τὴν συνήθη ἀναβολήν, ὅτε καὶ πολλὰ ἐγλύφοντο τὰ αὐτά, καὶ μόνον ἡ κεφαλὴ ἦν περιαιρετὴ καὶ ἠλλάσσετο· τὰ δὲ ἦσαν ἀποθεώσεις, ὡς ὁ Καλιγούλας ἠθέλησε νὰ ἐπιθέσῃ τὴν ἰδίαν του κεφαλὴν εἰς τὸ ἄγαλμα τοῦ Φειδαϊκοῦ Διός· ἢ παραστάσεις ἐν σχήματι ἡρώων, ὡς τὰ γυμνὰ, δόρυ φέροντα Ἀχίλλεια (Pl. XXXIV, 10). Ὡς καὶ αἱ αὐτοκράτειραι παριστῶντο ὡς θεαί. Ὁ τὸν κολοσσὸν τοῦ Νέρωνος καὶ ἄλλους κολοσσοὺς πλάσας Ζηνόδωρος ἦν Ἕλλην. Συμβολικὰ ὅμως ἀγάλματα 14 ἐθνῶν ἡττηθέντων ὑπὸ Πομπηίου ἔπλασεν ὁ Ῥωμαῖος Κοπώνιος (Πλουτ. Πομπ. ΜΕ). Ὁ μεγαλεπήβολος καὶ φιλόκαλος Ἀδριανὸς, ἐλπίσας νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν τέχνην εἰς τὸ ἀρχαῖον ὕψος τῆς ἰδανικότητος, προὐκάλεσε τὴν κατασκευὴν συμβολικῶν καὶ ἀθλητικῶν ἀγαλμάτων, καὶ ἰδίαν ἀφορμὴν ἔδωκεν εἰς αὐτὰ ὁ θάνατος καὶ ἡ ὑπὸ τῆς κολακείας ἀποθέωσις τοῦ νεαροῦ φίλου τοῦ Ἀδριανοῦ, τοῦ Ἀντινόου. Ἀλλ' οἱ πλεῖστοι τῶν εἰς τὰ ἔργα ταῦτα ἐπιδιδομένων ἦσαν Ἕλληνες. Εἰ δὲ καί τινες, συμφώνως πρὸς τὰς κλίσεις τοῦ αὐτοκράτορος καὶ ἀρχαϊκὰς προσέτι ἀπομιμήσεις ἐπετηδεύοντο, ἡ ἀνόρθωσις ὅμως καθαροῦ ῥυθμοῦ τῆς πλαστικῆς δὲν ἐπετεύχθη, οὐδὲ πᾶσα ἡ τεχνουργικὴ ἐπιμέλεια κατώρθου ν' ἀπαλλάξῃ τὴν τέχνην τοῦ χαρακτηρίζοντος αὐτὴν τοὐντεῦθεν κόμπου μετ' ἰσχνότητος συνδυαζομένου. Ἔτι δὲ μᾶλλον ἐξέπνεεν ἡ τέχνη κατὰ τὴν γ' μ. Χ. ἑκατονταετηρίδα, ὡς ἀποδεικνύουσιν αἱ γλυφαὶ τοῦ κίονος τοῦ Μ. Αὐρηλίου καὶ τῶν ἀψίδων τοῦ Σεπτ. Σεβήρου. Τῶν αὐτοκρατόρων ἔκτοτε κατεσκευάζοντο ἀντὶ ἀνδριάντων προτομαὶ μᾶλλον, ὀσημέραι τὴν ἐργασίαν ξηρότεραι, καὶ πολλάκις διπλαῖ, πατρὸς καὶ υἱοῦ, ἢ συναρχόντων· καὶ τῶν γυναικῶν ἡ κόμωσις παριστᾶτο ὑπερβολικὴ, καὶ ἐνίοτε ἐκ λίθων διαφόρων χρωμάτων, ἢ καὶ περιαιρετή. Αἱ λάρνακες ἢ σαρκοφάγοι τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων εἰσὶ συνήθως κατάγλυφοι· καὶ ἡ μὲν ἐξεργασία αὐτῶν ἐστὶ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον μετρία, κατὰ τοὺς καιροὺς εἰς οὓς ἀνήκουσι, τὸ διάγραμμα ὅμως ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καλὸν, καθ' ὃ συνήθως λαμβανόμενον ἐξ ἀρχαιοτέρων Ἑλληνικῶν συνθέσεων, καὶ οὐ σπανίως παριστῶσιν ἀρχαίους μύθους, εἰς οὓς δίδοται συμβολικὴ σημασία. Καὶ τὰ ἐξ Ἀσίας περὶ τὰ τέλη τοῦ γ' αἰῶνος παρεισαχθέντα θρησκεύματα, ὡς τὰ Μιθραϊκὰ μυστήρια, αἱ τριπλαῖ Ἑκάται, τὰ Πάνθεια ἀγάλματα, ἐγένοντο ἀντικείμενα τῆς τέχνης, χωρὶς ὅμως νὰ συντελέσωσιν εἰς αὐτῆς τὴν ἀνόρθωσιν. Ἐξ ἐναντίας ἡ κατάπτωσις ἦν ἐντελὴς μετὰ τὴν μετάβασιν τῶν αὐτοκρατόρων εἰς Βυζάντιον, ὡς ἀποδεικνύουσιν ὁ ἐν τῷ ἱπποδρομίῳ κίων τοῦ Θεοδοσίου καὶ ἡ ἐκεῖ βάσις τοῦ Αἰγυπτιακοῦ Ὀβελίσκου. Ἔκτοτε δ' ἄρχεται ἡ Βυζαντινὴ τέχνη, ὁ ἔσχατος ὅρος τῆς παρακμῆς τῆς Ἑλληνικῆς. — Τῶν δακτυλιολίθων δὲ, ἐκτύπων ἢ ἐντύπων, ἐξεργαζομένων καὶ ἐπὶ Ῥωμαίων, καὶ τῶν τύπων τῶν νομισμάτων ἡ καλλονὴ ἐξηρτᾶτο ἀπὸ τῆς καταστάσεως τῆς καλλιτεχνίας εἰς τὰς ἐποχὰς τῆς ἐξεργασίας των.

Πλάστιγξ, ἡ γλῶσσα τοῦ ζυγοῦ, τῆς ζυγαρίας, ἡ προσκρεμαμένη ἵνα ἐνδεικνύῃ τὴν ἰσορροπίαν· προσέτι καὶ τὰ πινάκια εἰς ἃ ἐνετίθεντο τὰ σταθμιζόμενα ἀντικείμενα. Ὡς

ἐκ τοῦ μέρους δὲ καὶ τὸ ὅλον, πολλάκις ὁλόκληρος ἡ ζυγαρία.

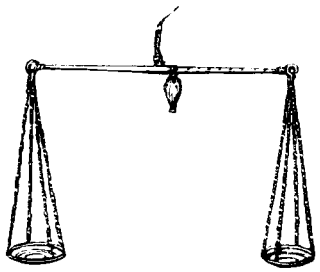

Πλάταια (ἡ)· **Πλαταιαὶ** (αἱ)· παρὰ τοῖς Πεζογράφοις (Ὁμ. Ἰλ. Β, 504. —Ἡρδ. Η, 50 κλ. Θουκ. Α, 5. Γ, 61), πόλις τῆς Βοιωτίας κατὰ τὴν βορείαν κλιτὺν τοῦ Κιθαιρῶνος, οὐ μακρὰν τῶν πηγῶν τοῦ Ἀσωποῦ. Ἐκλήθη δ'ἐκ Πλαταίας, τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἀσωποῦ, ἢ, κατὰ Στράβωνα (Θ, 406), ἐκ πλάτης τῆς κώπης, διότι δῆθεν ἡ Κωπαΐς ποτε μέχρις ἐκεῖ ἐξετείνετο καὶ οἱ Πλαταιεῖς ἦσαν οἱ ἐκ τῆς κώπης ἀποζῶντες. Καίτοι πόλις Βοιωτική, ἦν ὅμως πάντοτε φίλη τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ εἰς τὸν Μαραθῶνα παρέταξε 1000 ἄνδρας (Ἡρδ. ΣΤ, 108). Εἰς δὲ τὴν ἱστορικὴν μάχην, τὴν πρὸ τῶν τειχῶν αὐτῆς κατὰ τοῦ Μαρδονίου, μετέσχε δι' ὁπλιτῶν 600 (Ἡρδ. Θ. 29). Προκλήσει τῶν Θηβαίων ὁ Ξέρξης κατέστρεψε τὴν πόλιν (Ἡρδ. Α, 50.—Θουκ.Γ, 68). Ἐκ νέου δὲ κατεστράφη ὅτε, κατὰ τὸ πέμπτον ἔτος τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου (403 π.Χ.), μετὰ διετῆ ἐπίμονον πολιορκίαν ἐκυρίευσαν αὐτὴν οἱ Θηβαῖοι μετὰ τῶν Σπαρτιατῶν, καὶ τῶν πολιτῶν οἱ μὲν ἐθανατώθησαν, ἄλλοι δ' ἔφυγον εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ ἄλλοι μετῳκίσθησαν εἰς Σινώπην τῆς Χαλκιδικῆς, ἡ δὲ χώρα αὐτῶν ἐξεμισθώθη ὑπὸ τῶν Θηβαίων (Θουκ. Γ, 68). Μετὰ τεσσαράκοντα δ' ἔτη μόνον, κατὰ τὴν Ἀνταλκίδειον εἰρήνην, ἐπετράπη τοῖς υἱοῖς τῶν εἰς Ἀθήνας προσφύγων ν' ἀνοικοδομήσωσι τὴν πόλιν των, ἥτις ὡς διετέλει καὶ τότε πιε-

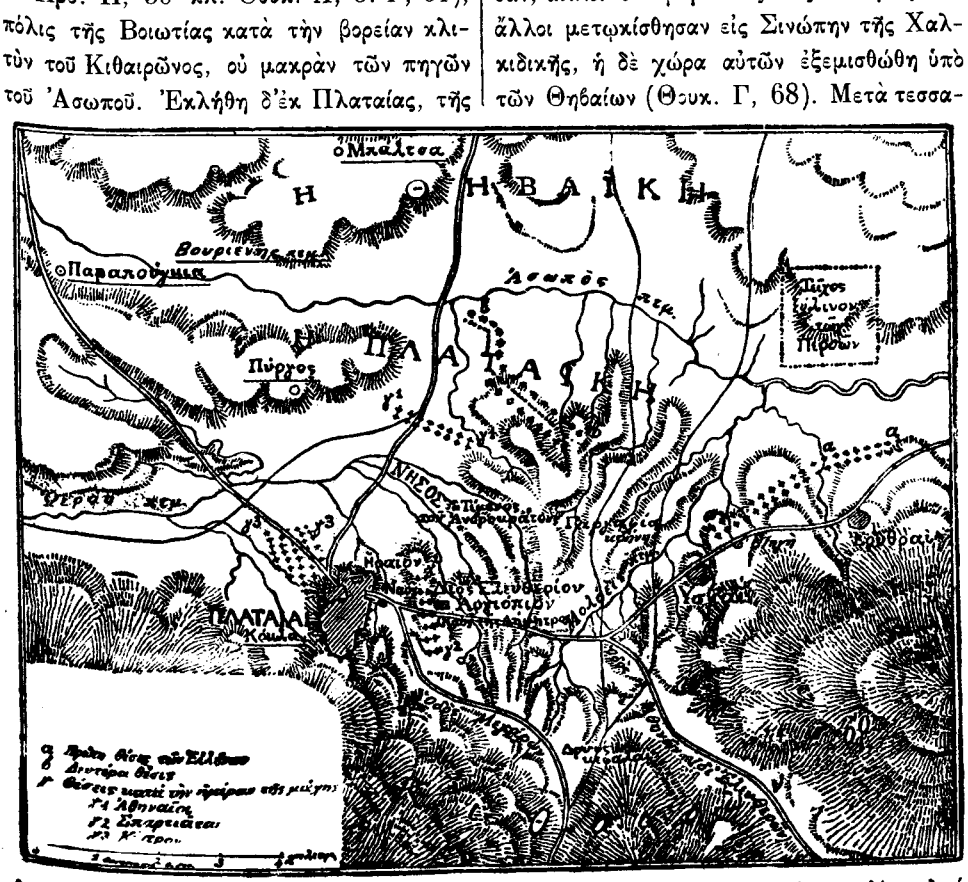

ζομένη ὑπὸ τῆς Σπάρτης. Ὅτε δ' ἐγκατέλιπον οἱ Σπαρτιᾶται τὴν Βοιωτίαν, ἔμεινεν ὑπὸ τὸ κράτος τῶν Θηβῶν, καὶ αὖθις ὑπ' αὐτῶν κατεστράφη, τῷ 576, διότι ἠθέλησε νὰ ἐλευθερωθῇ. βοηθείᾳ τῶν Ἀθηναίων (Διόδ. ΙΕ, 46), ὅτε καὶ ἐκ δευτέρου κατέφυγον εἰς Ἀθήνας οἱ Πλαταιεῖς. Μετὰ τὴν

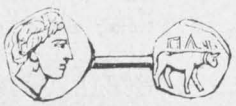

ἐν Χαιρωνείᾳ μάχην τοῖς ἀπεδόθη ἡ χώρα των· ἀλλὰ μετὰ ταῦτα μόνον, βοηθείᾳ τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἀνῳκοδομήθη ἡ πόλις. Οἱ κάτοικοι, ἐπὶ πατραγαθίαις μεγαλαυχοῦντες, κατηγοροῦντο ὡς οἰηματίαι καὶ καυχηματίαι. ἄλλους Ἕλληνας, καὶ παρ' αὐτοῖς βωμὸς, καὶ ἄγαλμα τοῦ Ἐλευθερίου Διός. Προσέτι δὲ καὶ χαλκῆ στήλη, ἐκ τριῶν ὄφεων συγκειμένη, καὶ φέρουσα τρίπουν, καὶ τὰ ἔτι ἀναγινωσκόμενα ὀνόματα τῶν πόλεων ὅσαι μετέσχον τῆς μάχης, σώζεται νῦν ἐν τῷ ἱπποδρομίῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὡς καὶ μία τῶν ἀποκοπεισῶν κεφαλῶν τῶν ὄφεων. Μέχρι δὲ τῆς β' μ.Χ. ἑκατονταετηρίδος ἐτελοῦντο παρὰ τῷ βωμῷ θυσίαι, τῇ 16ῃ τοῦ ἀττικοῦ μηνὸς Μαιμακτηριῶνος, καὶ ἀγῶνες εἰς μνήμην τῆς ἐνδόξου νίκης κατὰ Μαρδονίου (Στρβ. Θ, 412). Τοῦ ἱστορικοῦ ἐκείνου μέρους σώζονται ἐπίσημα ἔτι ἐρείπια. Ἦν δὲ τὸ πεδίον τῆς μάχης ἐκείνης τὸ ἀνατολικῶς καὶ πρὸς βορρᾶν τῆς πόλεως ἐκτεινόμενον, μέ-

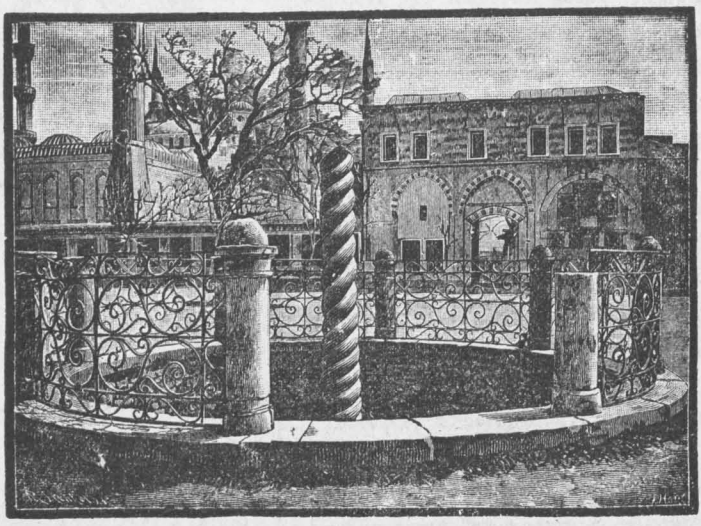

Πρὸ τῆς πόλεως ἦν μέγας ναὸς τῆς Ἥρας· ἀλλὰ τὸ κυριώτερον αὐτῆς ἐγκαλλώπισμα ἦν ὁ μετὰ τὴν ἧτταν τῶν Περσῶν ἐν αὐτῇ ἱδρυθεὶς ναὸς τῆς Ἀθηνᾶς, μετὰ τοιχογραφιῶν τοῦ Πολυγνώτου καὶ κολοσσιαίου ἀγάλματος αὐτοῦ τοῦ Φειδίου. Ἐκτὸς τοῦ ἀνατολικοῦ αὐτῆς τείχους ἦσαν οἱ τάφοι τῶν πεσόντων εἰς τὴν μάχην κατὰ τῶν Περσῶν, εἷς μὲν διὰ τοὺς Ἀθηναίους εἷς διὰ τοὺς Πελοποννησίους, καὶ εἷς κοινὸς διὰ πάντας τοὺς χρι τοῦ Ἀσωποῦ (Ἡρδ. Θ, 13, κλ. — Πλούτ. Ἀρστδ. ΙΑ, κλ.).

Πλαταμώδης, ἀκρωτήριον τῶν δυτικῶν παραλίων τῆς Μεσσηνίας ἐν Πελοποννήσῳ, τὸ αὐτὸ τῇ Κυπαρισσίᾳ (Στρβ.).

Πλατάνιος, ποταμὸς τῆς Βοιωτίας, ἐκ τοῦ ὄρους Πτώου πηγάζων, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Εὐβοϊκὸν πορθμὸν (Παυσ. Θ,23).

Πλατανιστοῦς (ὁ), χωρίον ἐν Ἠλιδι (Στρβ.).

Πλάτανος, τὸ δένδρον, λίαν ἀγαπητὸν καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις διὰ τοὺς μακροὺς κλάδους του καὶ διὰ τὰ πλατέα του φύλλα, ἐξ ὧν εἶχε τὸ ὄνομα, καὶ διὰ τὰς βαθείας σκιάς του, ὥστε καὶ παρὰ Ῥωμαίοις ἦν ἀφιερωμένος τοῖς δαίμοσι (genius) (Ov. Met. X, 95). Πλατάνοις κατεφύτευσεν ὁ Κίμων τὴν ἀγορὰν τῶν Ἀθηνῶν, καὶ πλατανὼν ὑπῆρχεν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τοῦ Πλάτωνος. Οἱ Ῥωμαῖοι ποιηταὶ ἔλεγον τὸ δένδρον στεῖρον (Sterilis), καθ' ὃ ἄκαρπον (Virg. G. II, 40), καὶ caelebs, διότι κλήματα σταφυλῆς δὲν ἀναρριχῶνται εἰς αὐτὸ (Hor. Od. II, 15, 4).

Πλάτανος (ἡ), κώμη τῆς Φοινίκης, κειμένη ἐπὶ τοῦ Ταμύρα ποταμοῦ (Πολ. Ε, 68).

Πλάτεα, νῆσος ἀπέναντι τῆς Κυρηναϊκῆς ἀκτῆς, ἐν Λιβύᾳ, παρὰ τῷ Μενελάῳ λιμένι. Ταύτην κατέλαβον πρώτην οἱ εἰς Λιβύαν, πρὸς ἀποικισμὸν μετὰ τοῦ Βάττου πεμφθέντες Θηραῖοι (Ἡρ. Δ, 153. 165. 169). Νῦν Βόμβα.

Πλάτων, 1) υἱὸς Ἀρίστωνος καὶ Περικτιόνης (ἢ Πρωτόνης), ἐξ εὐπατριδῶν, πατρόθεν ἐκ τοῦ Κόδρου, μητρόθεν ἐκ τοῦ Σόλωνος καταγόμενος, ἐγεννήθη ἐν Ἀθήναις τῷ 429 π. Χ. 4ῃ τοῦ Θαργηλιῶνος, ἤτοι 9 (21) μαΐου, ἡμέραν καθ' ἣν ἐπανηγυρίζοντο τοῦ Ἀπόλλωνος τὰ γενέθλια, δι' ὃ καὶ ἀπ' ἀρχῆς ἤδη ἐθεωρήθη ὡς «υἱὸς τοῦ φωτὸς τοῦ κόσμου», καὶ εἰς «θεῖόν τι» ὡρισμένος. Διηγεῖτο δὲ περὶ αὐτοῦ καὶ ὁ μῦθος διαφόρους ἔκτοτε ἐπινοίας, ὅτι αἱ μέλισσαι ἐπὶ τοῦ Ὑμηττοῦ κατέθηκαν εἰς τὰ χείλη του μέλι, ὅτι κύκνος, ἀπὸ τοῦ βωμοῦ τοῦ Ἔρωτος ἀναπτὰς, κατέπεσεν ἀπηυδημένος εἰς τὸν κόλπον τοῦ Πλάτωνος, καὶ ἐκεῖ τὰς πτέρυγας ἃς εἶχεν ἀπολέσει αἴφνης ἀναλαβών, ἀνέβη πρὸς τοὺς οὐρανούς, αὐτούς καὶ τὴν γῆν καταθέλγων διὰ τῶν μελῳδιῶν του. Κατ' ἀρχὰς ὠνομάσθη κατὰ τὸν πάππον του Ἀρίστων· ἔπειτα ὅμως μετωνομάσθη Πλάτων ὑπὸ τοῦ Σωκράτους, διὰ τὸ πλατύ του στῆθος ἢ μέτωπον, ἢ, κατὰ τοὺς νεοπλατωνικοὺς διὰ τοῦ λόγου του τὴν εὐρύτητα. Ἡ ἐνδοξοτάτη τῆς πατρίδος του ἐποχὴ καθ' ἣν ἔζη καὶ οἱ ἐν παντὶ κλάδῳ διάσημοι καὶ μεγαλόνοες ἄνδρες ἐφ' ὧν ἀνετράφη, ὁ Θουκυδίδης καὶ Ξενοφῶν, ὁ Σοφοκλῆς καὶ ὁ Εὐριπίδης, ὁ Ἀριστοφάνης καὶ ὁ Μένανδρος, ὁ Φειδίας καὶ ὁ Πολύκλειτος, τοῦ

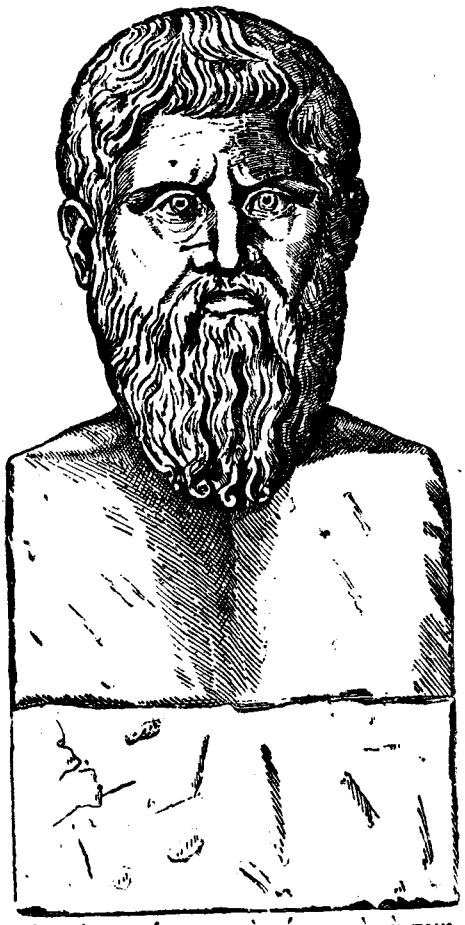

πνεύματός του ἡ ποιητικὴ τάσις καὶ τὰ ποιητικὰ αὐτοῦ ἀναγνώσματα, καὶ ἡ ἐκπαίδευσις αὐτοῦ ὑπὸ τοὺς σοφωτέρους ἄνδρας τῶν μεγάλων ἐκείνων χρόνων, τῷ παρεσκεύασαν εὐρὺ καὶ εὐκλεὲς τοῦ βίου τὸ στάδιον. Νεώτατος ἔτι ἥρξατο ὑπὸ τοῦ Κρατύλου τὰς φιλοσοφικὰς δόξας τοῦ Ἡρακλείτου διδασκόμενος καὶ εἰς αὐτὰς τὰς τοῦ Σωκράτους μυούμενος. Εἰκοσαετὴς δὲ ἦν ὅτε ἐγνωρίσθη μετὰ

τοῦ Σωκράτους, καὶ ἔκτοτε ἔμεινε πάντοτε, ἐπὶ δέκα ἔτη, μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ διδασκάλου του, πιστὸς παρ' αὐτῷ. Ἀλλὰ τὴν θεμελιώδη ἀρχὴν τῆς αἰωνίας τῶν ὅλων κινήσεως ἀδυνατῶν νὰ συμβιβάσῃ μετὰ τῆς ὑπερτάτης ἐπιγνώσεως, ἐστράφη πρὸς τοὺς Ἐλεάτας καὶ τοὺς Ἰωνίους φιλοσόφους, ὧν ἀρχηγοὶ ἐπ' αὐτοῦ ἦσαν, ἀνωτάτης ἀπολαμβάνοντες ὑπολήψεως, ὁ Παρμενίδης καὶ ὁ Ἀναξαγόρας. Ἰδίως τὸν εἵλκυσε τὸ δόγμα τοῦ πρώτου ἐξ αὐτῶν, ὅτι ὑπάρχει διπλῆ ἐπίγνωσις, ἡ δοξαστικὴ, ἥτοι ἡ ἐκ τῶν αἰσθήσεων ἐξαρτωμένη, καὶ ἡ διανοητικὴ, ὧν ἡ μὲν πρώτη στηρίζεται ἐπὶ μόνων πιθανοτήτων, ἡ δὲ δευτέρα δύναται νὰ ἔχῃ ἀξίωσιν βεβαιότητος, ἐγκλείουσα τὸ ἓν ἐν πᾶσι, καὶ τὸ ἐν ἑνὶ πάντα, ἤτοι τὸν Πανθεϊσμὸν, οὗ ἐκτὸς οὐσία οὐδεμία ὑφίσταται. Τὰς ἀρχὰς ταύτας, τὰς τῆς διαιρέσεως τῆς ἐπιγνώσεως καὶ τῆς διαφόρου ἀξίας τῶν δύο κατηγοριῶν αὐτῆς παραδεχθεὶς, ἀπέκρουσε τοῦ Ἡρακλείτου τὰς θεωρίας καὶ τὸ δόγμα περὶ τῆς τῶν ὄντων οὐσίας. Ἐγκύψας εἰς τὰ διδάγματα τοῦ Ἀναξαγόρου, δὲν παρεδέχθη αὐτὰ, καθ' ὅσον οὗτος, ἀντὶ νὰ ἐπαναφέρῃ τὰ στοιχεῖα εἰς τὰς ἀρχικὰς αὐτῶν αἰτίας, ἀπέδιδεν εἰς αὐτὰ τὴν δύναμιν τοῦ νοός. Τὰς θεωρίας πάσας ταύτας ἀνεπαρκεῖς θεωρῶν, ἐπεδόθη μᾶλλον εἰς τὴν πρακτικὴν φιλοσοφίαν, πρὸς ἣν ἐκ τῆς αὐτῆς ἀφορμῆς εἶχε στραφῇ καὶ ὁ Σωκράτης, διὰ τοῦ βίου του λαμπρότατον αὐτῆς ὑπόδειγμα χορηγῶν. Ἐκ τῆς ἐνδομύχου ἀφοσιώσεως τοῦ μαθητοῦ εἰς τὸν διδάσκαλον, καὶ ἐκ τῆς ἐντυπώσεως ἣν εἰς τὴν καρδίαν ἐκείνου παρήγαγεν ὁ μαρτυρικὸς θάνατος ὃν ὁ Σωκράτης ὑπέστη ἕνεκα τῆς διδασκαλίας του, ἐπήγασαν τὰ παντοῖα αὐτοῦ φιλοσοφικὰ συγγράμματα, ἐν οἷς ἐκτίθενται μεμιγμένα, οὕτως ὥστε δὲν δύνανται νὰ διακριθῶσι τὰ δόγματα αὐτοῦ μετὰ τῶν τοῦ διδασκάλου του. Καὶ ἀφοσιώσεως δὲ πρὸς αὐτὸν μεγάλα ἔδωκε δείγματα, ἐπὶ τῆς δίκης τοῦ Σωκράτους προσενεγκὼν νὰ πληρώσῃ τὸ χρηματικὸν πρόστιμον. Μετὰ τὴν καταδίκην δ' αὐτοῦ ἐγκατέλιπεν ἐν θλίψει βαθείᾳ τὰς Ἀθήνας, ὧν ἡ ἀναρχικὴ δημοκρατία τῷ ἦτο προσέτι λίαν ἀσυμπαθὴς, καὶ ἀπῆλθε πρὸς τὸν Εὐκλείδην εἰς Μέγαρα· ἀλλ' ἕνεκα τῆς πρὸς ἐκεῖνον διαφορᾶς του ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν τοῦ Παρμενίδου, δὲν παρέμεινεν ἐπὶ πολὺ εἰς τὴν ἐριστικὴν ἢ Μεγαρικὴν σχολὴν, ἥτις καὶ αὐτὸν τὸν πυρῆνα τοῦ περὶ ἰδεῶν συστήματος αὐτοῦ προσέβαλλεν. Ἐκ πολλοῦ ζήλου πρὸς ἐρεύνας ἐτράπη εἰς ὁδοιπορίας, καὶ εἰς Ἰταλίαν ἀπελθὼν, ἠκροάσθη τοῦ Ταραντίνου Ἀρχύτα καὶ τοῦ Κνιδίου Εὐδόξου, ὧν τὰς Πυθαγορείους διδασκαλίας περὶ μαθηματικῶν, φυσικῆς καὶ ἠθικῆς, ἐντελῶς μετὰ τῶν ἰδίων αὐτοῦ ἀρχῶν συνδυάζων, ἐξέδωκεν εἰς τὰ μεταγενέστερά του συγγράμματα. Ἐκεῖθεν δὲ μετέβη εἰς Κυρήνην, ἵνα ἀκούσῃ τοῦ Θεοδώρου, διδάσκοντος τὰ μαθηματικὰ, καὶ κατόπιν εἰς τὸν τόπον τῶν θαυμάτων καὶ ἰδιοτύπων θεωριῶν, τὴν Αἴγυπτον, ὅθεν δὲν ἠδυνήθη, ὡς προὐτίθετο, νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Ἀθήνας, παρακωλυθεὶς ὑπὸ τῶν ταραχῶν ἃς ἐπέφερον αἱ παρασκευαὶ τῆς ὑπὸ τοῦ Ἀρταξέρξου κατὰ τῆς Αἰγύπτου ἐκστρατείας. Ἐπέστρεψεν ἑπομένως εἰς τὴν Ἰταλίαν, (τὸν Τάραντα. Cic. Fin. V, 29, 87), καὶ ἐν Σικελίᾳ ἐφιλοξενήθη ὑπὸ τοῦ Δίωνος, καὶ εἶτα ἐγένετο δεκτὸς παρὰ Διονύσῳ τῷ πρεσβυτέρῳ. Ἀλλὰ τούτου ἐφείλκυσε τὴν δυσμένειαν διὰ τῆς εἰλικρινείας τῆς γνώσσης του, ὥστε καὶ διὰ θαλάσσης ἀπεπέμφθη ὑπὸ τοῦ τυράννου, ὑποδείξαντος ὅτι ὁ θάνατός του θὰ τὸν εὐηρέστει. Δὲν ἐφονεύθη ὅμως, ἀλλ' ἐπωλήθη ὡς δοῦλος, καὶ εἶτα ἀπηλευθέρωσεν αὐτὸν ὁ ἐκ Κυρήνης Ἀννίκερις, ἢ ὁ Δίων ἐκ Συρακουσῶν. Ἐπέστρεψε δ' εἰς Ἀθήνας τῷ 388, καὶ ἤρξατο διδάσκων πρὸς κοινὴν εὐαρέσκειαν ἐν τῷ ἐκτὸς τῆς πόλεως, πρὸς τῷ Κηφισσῷ, κατὰ τὰ Σεπόλια, κείμενον γυμνάσιον τοῦ ἥρωος Ἀκαδήμου. Ἐκεῖ ἀρχηγὸς ἰδίας σχολῆς ἀναδειχθεὶς, συνέταξε πλεῖστα συγ-

γράμματα κατὰ τὰ ἑπόμενα εἴκοσιν ἔτη. Ὅτε δ' εἰς τὸν θρόνον τῶν Συρακουσῶν ἀνῆλθε Διονύσιος ὁ νεώτερος, ὁ ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν διατελῶν τοῦ γυναικαδέλφου καὶ συμβούλου του Δίωνος, τότε, τῷ 367, ἐκλήθη ἐκ δευτέρου ὁ Πλάτων εἰς τὴν Σικελίαν. Ἀπῆλθε δὲ παραδοὺς τὴν ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ διδασκαλίαν του εἰς Ἡρακλείδην τὸν Ποντικόν, καὶ ἔτυχε λαμπρᾶς ὑποδοχῆς ἐν Σικελίᾳ. Ἀλλ' ὅτε μετ' οὐ πολὺ αὐλικαὶ ῥᾳδιουργίαι ἀνέτρεψαν καὶ ἐμάκρυναν τῆς αὐλῆς τὸν Δίωνα, μετεβλήθη ἡ θέσις τοῦ Πλάτωνος, ἐγκλεισθέντος εἰς στρατῶνα, ἔνθα ἠναγκάζετο νὰ διατρίβῃ μετὰ βαναύσων στρατιωτῶν, καὶ τέλος τῷ ἐπετράπη ν' ἀναχωρήσῃ, ἐπὶ τῇ προθέσει τοῦ νὰ ἐπιστρέψῃ ἅμα ἀνεκαλεῖτο ὁ Δίων. Μεταμεληθέντος δὲ τοῦ τυράννου, ἀνεκλήθη ἐκ τρίτου ὑπὸ ψευδεῖς ὑποσχέσεις, τῷ 361· ἀλλ' αἱ ἐλπίδες αὐτοῦ καὶ τῶν φίλων του ταχέως ἐψεύσθησαν, καὶ μόλις διὰ πλείστων θυσιῶν καὶ δυσχερειῶν ἀπέσπασεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν κινδύνων, τῷ 360, τοῦ Ἀρχύτου ἡ μεσιτεία. Ἑβδομηκοντούτης τότε, ἐπεδόθη ὅλως εἰς τὴν διδασκαλίαν. Ἐπιστεύετο δὲ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ὅτι τότε ἐξειργάσθη νομοθεσίας καὶ πολιτεύματα διὰ τὴν Κυρήνην, τὴν Μεγαλόπολιν, τὰς Θήβας, τὴν Κρήτην καὶ ἄλλας πολιτείας· ἀλλ' ἡ ἀκρίβεια τῆς εἰδήσεως ταύτης ἀμφιβάλλεται, ὡς καὶ πολλοὶ τῶν ἀρχαίων διστάζουσι περὶ τῆς ἀληθείας τῶν τόσων συνεχῶν ἐπανόδων τοῦ Πλάτωνος εἰς Ἰταλίαν, ἃς μόνος ὁ Πλούταρχος διηγεῖται. Ἐπὶ τῶν τελευταίων τούτων ἐτῶν τοῦ βίου του πολλὰ συνέγραψεν, ἰδίως τὸ περὶ νόμων, καὶ ἄλλα ἐσχεδίασεν, ὡς τὸ περὶ πολιτικῶν μεταρρυθμίσεων ἀναλόγων τοῖς χρόνοις. Αἱ σπουδαῖαι καὶ ἀλλεπάλληλοι πολιτικαὶ περιπέτειαι ὧν διετέλεσε μάρτυς, ἀπὸ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου διὰ τῆς βραχείας ἀκμῆς τῶν Θηβῶν μέχρι τῆς ἀρχῆς τῆς μακεδονικῆς ἰσχύος, τῷ ἀπέδειξαν βεβαίως τὸ ἀνεπίτευκτον τοῦ πολιτικοῦ του συστήματος, τοῦ ὡς φαίνεται πρὸς τὰς δωρικὰς ἀρχὰς ἀποκλίνοντος μᾶλλον, καὶ τῷ ἐνέπνευσαν τὸν πόθον πρὸς ἐξεύρεσιν νέας καὶ κρείττονος πολιτικῆς διαρρυθμίσεως. Ἐν ᾧ δὲ τὰ νέα ταῦτα συνέταττε καὶ εἰς τὰ πρότερά του συγγράμματα διορθώσεις ἐπέφερεν, ἀπέθανε τῷ 348, εἰς ἡλικίαν 81 ἐτῶν. — Οἱ μαθηταὶ ἐγκαρδίως τὸν ἠγάπων καὶ τὸν ἐθαύμαζον. Ἐξ αὐτῶν ἦν καὶ ὁ Χαβρίας, καὶ ὁ Φωκίων, καὶ ὁ Δημοσθένης, προσέτι δὲ καὶ γυναῖκες, ὡς φαίνεται, καὶ ἐν γένει ὑπερτάτης εὐλαβείας ἀπελάμβανεν ἐν τῇ ἀρχαιότητι. Ὁ Πάναινος (Cic. Tuss. II, 32) τὸν ἀπεκάλει τὸν Ὅμηρον τῶν φιλοσόφων, ὁ δὲ Κικέρων (N. D. II, 12) «τῶν φιλοσόφων θεὸν», καὶ ὁ Λογγῖνος «θεῖον»· καὶ διέδωκαν οἱ ὀπαδοί του τὴν διδασκαλίαν του εἰς εὐρὺν κύκλον, καὶ ἐπὶ πολὺ διετηρήθη ἡ ὑπ' αὐτοῦ ἱδρυθεῖσα Ἀκαδημία, μετατραπεῖσα μετὰ θάνατόν του εἰς τὴν ἀρχαιοτέραν ἀκαδημίαν τοῦ Σπευσίππου καὶ Ξενοκράτους, τὴν μέσην τοῦ Ἀρκεσιλάου, τὴν νέαν τοῦ Καρνεάδου, αἷς προσετέθησαν καὶ τετάρτη ἡ τοῦ Λαρισαίου Φίλωνος, καὶ πέμπτη, ἡ τοῦ Ἀντιόχου τοῦ ἐξ Ἀσκάλωνος. Ὁ γλύπτης Σιλανίων ἐποίησεν ἀνδριάντα αὐτοῦ, ὃν ἐν ἔπειτα χρόνοις ἔστησεν ὁ Μιθριδάτης εἰς τὴν Ἀκαδημίαν, ταῖς Μούσαις αὐτὸν ἀναθείς. — Ἡ μέθοδος τοῦ Πλάτωνος ἦν ἡ τοῦ Σωκράτους· διαλογική. Διὰ δὲ τοὺς μᾶλλον προκεχωρημένους τῶν μαθητῶν του ἐπροτίμα ἀκροαματικὰς παραδόσεις, ὧν καὶ ἐλαμβάνοντο σημειώσεις, εἰς τὰ ἄγραφα δόγματα, κακῶς ἐκληφθέντα ἐνίοτε ὡς μυστηριώδεις διδασκαλίας τινάς. Ἐξ ἄλλου ὅμως οἱ ὑπ' αὐτοῦ συγγραφέντες διάλογοι εἰσὶν οὐχὶ αἱ ἐν τῇ σχολῇ ἀληθῶς γενόμεναι συνδιαλέξεις, ἀλλὰ δραματικῶς διατεθειμέναι ἐκθέσεις, ἐν αἷς οὕτως ἀντιλαμβάνονται οἱ συνδιαλεγόμενοι τῶν φιλοσοφικῶν ζητημάτων, ὥστε ὁ Πλάτων αὐτὸς οὐδόλως μετέχει τῶν διαλόγων. Ἐν αὐτοῖς αἱ θεωρίαι ἐκτίθενται ἐντέχνως καὶ ἐν ἀλληλουχίᾳ ὀργανικῇ, οὐδὲ κατατέμνεται τὸ φι-

λοσοφικὸν αὐτοῦ σύστημα εἰς βαθμίδας καὶ μέρη ἀπ' ἀλλήλων κεχωρισμένα καὶ ἀνεξάρτητα. Ἐξ ἐναντίας πανταχοῦ ἐν τοῖς διαλόγοις ἐνορᾶται ἡ τάσις πρὸς πλαστικὴν ἑνότητα, οὕτως ὥστε εἰς ἓν σύνολον συναρμολογοῦνται καὶ τὰ μᾶλλον κατὰ τὸ φαινόμενον ἀφεστῶτα καὶ ἀντιφάσκοντα. Οὕτω συμπλέκονται καὶ ἀφῃρημέναι θεωρίαι περὶ τῆς τῶν ἰδεῶν ὑπάρξεως, ὡς μόνης ἀληθοῦς, μετὰ τῆς μαθηματικῆς συνθέσεως τῶν τεσσάρων στοιχείων, καὶ τῆς εἰς τὴν πολιτείαν ἐνσωματώσεως τῆς ψυχολογίας καὶ τῆς ἠθικῆς. Ὁ διαλογικὸς τύπος ἐκλείπει σχεδὸν εἰς τὰ τελευταῖά του συγγράμματα ὑπὸ τὸν πλοῦτον τῶν ἐκτιθεμένων ἰδεῶν, καὶ περιορίζεται συνεχῶς εἰς τὸ ἁπλοῦν Ναὶ ἢ Οὔ. Παντοχοῦ δ' ἐν αὐτοῖς ἐπικρατεῖ διαλεκτικὴ ἀκριβῶς διακρίνουσα, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ τάσις τις ποιητικὴ καὶ μυθικὴ, ἥτις παρασύρει οὐ σπανίως τὸν Πλάτωνα. — Τὸ φιλοσοφικὸν δὲ δόγμα του, ὁρμώμενον ἐκ τῆς περὶ οὐσίας θεωρίας τοῦ Παρμενίδου, ἣν μόνην παραδέχεται ὡς ἐπ' ἀληθείας στηριζομένην, ἄγει αὐτὸν εἰς τὴν σκέψιν ὅτι, καίτοι ἀδιακόπου οὔσης τῆς τῶν πραγμάτων μεταβολῆς, οὐχ ἧττον ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ ψυχῇ ἐνυπάρχουσιν αἰώνιά τινα καὶ ἀμετάβολα «νοήματα»· ἐξ οὗ συμπεραίνει περὶ τῆς ὑπάρξεως αἰωνίων τινῶν, ἁπλῶν καὶ ἑαυτοῖς πάντοτε ὁμοίων τύπων «ὁμοιωμάτων», ἀπεικονιζομένων εἰς τὰ ἐφήμερα ἀντικείμενα. Οὗτοι εἰσὶν αἱ «ἰδέαι», τὰ σχήματα τῆς παγκοσμίου «οὐσίας», οὐδαμῶς συνεχόμεναι μετὰ τοῦ αἰσθητοῦ κόσμου, οὐδ' ἀφῃρημέναι ἀντιλήψεις ὅμως ἀφ' ἑτέρου, ἀλλὰ τὰ «ὄντα, τὰ ὄντως ὄντα», ἐξ ὧν πηγάζουσι πᾶσαι αἱ ἰδέαι τοῦ καλοῦ, τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ ἀληθοῦς. Τὸ πλῆθος αὐτῶν ἐστὶν ἀναρίθμητον, ἡ συνάφεια αὐτῶν ἀκατάληπτος, καὶ συναποτελοῦσιν ἓν ὅλον, ἀλλ' αἱ γενικώτεραι περιλαμβάνουσι πολλὰς μερικωτέρας, ὡς καὶ ἐν τῷ αἰσθητῷ κόσμῳ ὑφίστανται «ἓν καὶ πολλὰ», τὸ γενικὸν τὸ ἐγκλεῖον τὰ μερικά. Αἱ ψυχαὶ τῶν ἀνθρώπων δὲν ἦσαν ἀνέκαθεν καὶ πάντοτε ἐνδεδυμέναι ἐντὸς σώματος ἀσθενοῦς, ἀλλ' ἠδύναντο ν' ἀπολαμβάνωσι τῆς τρυφῆς τῆς αἰωνίας θέας τῶν ἀρχικῶν ἐκείνων εἰκόνων· ἀπ' αὐτῶν ὅμως ἀποστραφεῖσαι, ἐνεκλείσθησαν εἰς τὰ θνητὰ σώματα, ὅθεν ποθοῦσαι στρέφονται πρὸς τὰς εἰκόνας ἐκείνας, καὶ ἡ ἀνάμνησις αὐτῶν ἐστὶ τόσῳ ζωηροτέρα, ὅσῳ ἰσχυρότερός ἐστιν ὁ πνευματικὸς βίος παρ' ἑκάστῳ ἀτόμῳ. Μεταξὺ τῶν ποικίλων («πολλῶν») καὶ αἰωνίων προτύπων ἢ ἀρχικῶν εἰκόνων ὑφίστανται οἱ ἀριθμοί, αἰώνιοι, ἢ ἐπαναλαμβανόμενοι. Ἡ θεμελιώδης αὕτη θεωρία ἐπικρατεῖ διὰ πάσης τῆς φιλοσοφίας του. Διαίρεσιν δὲ ταύτης εἰς Διαλεκτικὴν, Φυσικὴν καὶ Ἠθικὴν φαίνεται διαλογισθεὶς, εἰ καὶ μὴ ἐντελῶς ἐκτελέσας, καθ' ὅσον διέκρινε τοὺς κλάδους τῆς φυσικῆς καὶ ψυχολογίας, τῆς ἠθικῆς καὶ πολιτικῆς, ἀπὸ τῆς διαλεκτικῆς, «τῆς ἐν τοῖς λόγοις σκέψεως», ὑποδείξας τὴν διαφορὰν μεταξὺ τῆς ἀναλυτικῆς μεθόδου καὶ τῆς συνθετικῆς. Ὡς αἰώνια πρεσβεύει τὸ «ἄπειρον», καὶ τὸν «Νοῦν», ἤτοι τὸν Θεὸν καὶ τὴν ὕλην. Αὕτη ῥέπει διηνεκῶς πρὸς τὴν ἀταξίαν καὶ τὸ κακόν· τὸν «κόσμον», ἤτοι τὴν σύμμετρον τάξιν, ἔπλασεν ὁ «νοῦς», εἰς ἓν ὅλον, εἰς μονάδα μίαν, συνδεόμενος μετὰ τοῦ θείου λόγου, τῶν ἰδεῶν καὶ τῆς τοῦ κόσμου ψυχῆς. Τὴν ἀνθρωπίνην ψυχὴν ἔπλασεν ὁ Θεὸς ἐξ ἑαυτοῦ, ἐκ μέρους ἑαυτοῦ, ἀθάνατον, διότι ἡ ψυχὴ ἐστὶ τὸ «αὐτὸ ἑαυτὸ κινοῦν», κατ' ἀντίθεσιν τοῦ θνήσκοντος σώματος. Ἔχει δ' ἡ ψυχὴ δύο «μέρη», δι' ὧν συνδέεται μετὰ τοῦ σώματος, «τὸ λογιστικὸν τῆς ψυχῆς» ἢ τὸν «νοῦν», ἐμφωλεύοντα ἐν τῇ κεφαλῇ, καὶ τὸ «ἀλογιστικὸν», οὗ τὸ μὲν «ἐπιθυμητικὸν» ἕδραν ἔχει τὸ κάτω σῶμα, τὸ δὲ «θυμοειδὲς» ἢ ὁ «θυμὸς» τὸ στῆθος. — Οἱ ἐκδόται τῶν διαφόρων συγγραμμάτων τοῦ Πλάτωνος κατέταξαν αὐτὰ, οἱ μὲν κατὰ τὰς βιογραφικὰς αὐτοῦ χρονολογίας καὶ περιστάσεις, οἱ δὲ κατὰ τὴν φιλοσοφικὴν αὐτῶν σχέσιν, καὶ ἄλλοι πάλιν

κατὰ τὴν ἐξωτερικὴν μορφὴν τῆς συνθέσεως. Ὑπῆρξαν δὲ καὶ οἱ οὐχὶ πάντα, ἀλλὰ μόνον 14 (ὁ Ast) ὡς ἀναμφισβητήτως γνήσια θεωρήσαντες. Ἐν ἀρχαιοτέροις δὲ χρόνοις διήρουν οἱ ἐκδόντες αὐτὰ εἰς «τετραλογίας», ὡς ὁ Θράσυλλος ἤδη ἐν τῇ ἀρχαιότητι, ἢ εἰς «συζυγίας». Ἐπ' ἐσχάτων δὲ διηρέθησαν (ὑπὸ Stallbaum) ἐπὶ τὸ μεθοδικώτερον εἰς τὰς ἑπομένας κατηγορίας: α) Εἰς τὴν πρώτην τάξιν περιέχονται τὰ μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ Σωκράτους γραφέντα, καὶ μικρὸν μετ' αὐτόν· ὁ Λῦσις, ὑπ' ὀλίγων τινῶν ὑποτεθεὶς μὴ γνήσιος· ὁ Λάχης· Ἱππίας ὁ πρεσβύτερος καὶ ὁ νεώτερος· ὁ Ἴων· ὁ Χαρμίδης· ὁ Μένων· ὁ Ἀλκιβιάδης· ὁ Κρατύλος· ὁ Εὐθύδημος· ὁ Πρωταγόρας· ὁ Γοργίας· ὁ Εὐθύφρων, γραφεὶς μεταξὺ τῆς κατηγορίας καὶ τοῦ θανάτου τοῦ Σωκράτους· ἡ μετὰ τὸν θάνατον τούτου συνταχθεῖσα ἀπολογία Σωκράτους· ὁ Κρίτων. β) Εἰς τὴν δευτέραν τάξιν ὅσα ἔγραψεν, ἢ καὶ ἐδημοσίευσεν ἀφ' ὅτου ἀπῆλθεν εἰς ὁδοιπορίας, μέχρι τῆς δευτέρας ἐπισκέψεώς του εἰς Σικελίαν, ἑπομένως καὶ ἐπὶ τῆς ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ διδασκαλίας του. Εἰσὶ δὲ ταῦτα, ὁ Θεαίτητος· ὁ σοφιστής· ὁ πολιτικὸς, οὗ μνημονεύει ἀνωνύμως ὁ Ἀριστοτέλης, καὶ ὅστις καὶ διὰ τοῦτο ὑπό τινων τῶν νεωτέρων ὑπετέθη μὴ γνήσιος· ὁ Παρμενίδης· τὸ συμπόσιον· ὁ Μενέξενος, ἐπίσης ὡς μὴ γνήσιος ἐκληφθείς· ὁ Φαῖδρος· ὁ Φαίδων· ἡ πολιτεία, εἰς 10 βιβλία· ὁ Τίμαιος· ὁ Κριτίας. γ) Εἰς δὲ τὴν τρίτην τάξιν ἐτάχθησαν τὰ κατὰ τὰ ἔσχατα τῆς ζωῆς τοῦ φιλοσόφου συνταχθέντα 12 περὶ νόμων βιβλία, ὧν ἤδη ὁ Ἀριστοτέλης μνημονεύει, ὧν δ' ἡ γνησιότης ἠμφισβητήθη ὑπὸ νεωτέρων. Πλὴν δὲ τούτων, ὡς ἔργα μὴ γνήσια τοῦ Πλάτωνος ἐκλαμβάνονται ὑπὸ τῶν πλείστων κριτικῶν ἡ Ἐπινομὶς, Ἀλκιβιάδης Β', ὁ Θεάγης, οἱ Ἐρασταὶ, ὁ Ἵππαρχος, ὁ Μίνως, ὁ Κλειτοφῶν. Ἀναμφισβητήτως δὲ νόθα ἔργα εἰσὶν ὁ Ἐρυξίας, ἡ Ἀλκυών, ὁ Σίσυφος, ὁ Ἀξίοχος, ὁ Δημόδοκος, οἱ Ὅροι, περὶ ἀρετῆς, περὶ τοῦ δικαίου, οὓς ὁ Boeckh ἐνόμισεν ὅτι δύναται νὰ θεωρήσῃ ὡς τοὺς σκυτικοὺς διαλόγους Σίμωνος τοῦ Σωκρατικοῦ. Φαίνεται ὅμως βέβαιον ἀφ' ἑτέρου ὅτι οὐδὲν τῶν γνησίων συγγραμμάτων τοῦ Πλάτωνος ἀπωλέσθη. — 2) Ἀθηναῖος κωμικὸς ποιητὴς τῆς ἀρχαίας καὶ μέσης κωμῳδίας, ζῶν ἐπὶ Σωκράτους, ἐχθρὸς τοῦ Ἀριστοφάνους, γράψας δὲ 28 κωμῳδίας, αἵτινες πολὺ ἐξετιμῶντο καὶ ἀνεγινώσκοντο. Καὶ οὐδεμία μὲν αὐτῶν διεσώθη, ἀλλὰ πολλὰ ἀποσπάσματα παρὰ διαφόροις συγγραφεῦσι (Συλλ. Meinecke, Com. Greec. Fragm.),

Πλαῦτος, κωμικὸς ποιητὴς Ῥωμαῖος, ἀποθανὼν ἑβδομηκοντούτης τῷ 184 π. Χ., κατ' ἀρχὰς πένης, καὶ παρ' ἀρτοποιῷ μυλωθρὸς, ἤρξατο γράφων 30έτης. Εἴκοσι σωζόμεναι αὐτοῦ λατινικαὶ κωμῳδίαι εἰσὶ πᾶσαι κατὰ θέματα Ἑλληνικά, ἀλλ' ἀπομιμήσεις ἧττον ἀκριβεῖς τῶν τοῦ Τερεντίου.

Πλέθρον (πέλεθρον Ὅμ. Ἰλ. Φ. 407, Ὀδ. Δ. 577), μέτρον ἐπιφανείας ἐκ 10,000 τετραγωνικῶν ποδῶν, οὗ ἑκάστη πλευρὰ ἦν ἑπομένως ποδῶν 100. Ἐπὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν δὲ χρόνων τὸ ὄνομα ἐφηρμόζετο εἰς τὸ ρωμαϊκὸν jugerum, παραλληλεπίπεδον ἔχον 120′ μῆκος καὶ 240′ πλάτος, ἤτοι ἐπιφάνειαν 28,800 τετραγωνικῶν ποδῶν.

Πλειάδες, Πληϊάδες, Πελειάδες, θυγατέρες τοῦ Ἄτλαντος καὶ τῆς Ὠκεανίδος Πληιόνης, ἢ τῆς Αἴθρας, ἀδελφαὶ τῶν Ὑάδων, ὁ ἀστερισμὸς τῶν ναυτιλλομένων, διότι κατὰ τὴν ἀνατολὴν αὐτῶν ἄρχεται ἡ καλὴ, τὴν δὲ δύσιν ἡ κακὴ ἐποχὴ τῆς θαλασσοπλοΐας (Σχολ. Ἀπλλν. Ῥόδ. Γ, 226). Σύγκεινται ἐξ ἑπτὰ ἀστέρων, ὧν οἱ ἓξ εἰσὶν εὐδιάγνωστοι, ὁ δ' ἕβδομος σκοτεινὸς μᾶλλον (Ἰδ. Μερόπη). Ἐκ θλίψεως διὰ τὸν θάνατον τῶν ἀδελφῶν των Ὑάδων, ἢ διὰ τὴν συμφορὰν τοῦ πατρός των, ηὐτοκτόνησαν αἱ ἑπτὰ παρθένοι καὶ κατηριθ-

μήθησαν μετὰ τῶν ἀστέρων· ἢ ἄλλως, ἐπὶ πέντε μῆνας ὑπὸ τοῦ γιγαντιαίου κυνηγοῦ, τοῦ Ὡρίωνος, διωκόμεναι, μετεμορφώθησαν ἐπὶ τῇ παρακλήσει των εἰς πελειάδας (περιστερὰς), καὶ ἔπειτα εἰς ἀστέρας, δι' ὃ καὶ ὁ ἀστὴρ Ὡρίων ἐπὶ πέντε μῆνας φαίνεται ἐπὶ τοῦ ὁρίζοντος πλησίον τῶν Πλειάδων. Ὁ ἀστερισμὸς οὗτος δύναται τῷ ὄντι νὰ θεωρηθῇ ὡς ὁμοιάζων πρὸς σύστημα μακρὰν πετομένων περιστερῶν. Καὶ αἱ κατὰ τὸν Δωδωναῖον μῦθον (Ὁμ. Ὀδ. Μ, 59) εἰς τὸν Δία τὴν ἀμβροσίαν φέρουσαι πέλειαι, ὧν ἀνὰ μίαν φονεύουσι πάντοτε αἱ Πλαγκταὶ ἢ κινηταὶ νῆσοι, ἀποκαθισταμένην ἑκάστοτε πάλιν ὑπὸ τοῦ Διὸς εἰς αὐτὸν τὸν ἀστερισμὸν ἀναφέρονται· δι' ὃ πέλειαι ἐλέγοντο καὶ αἱ ἐκεῖ ἱέρειαι τοῦ Διός, καὶ περιστεραὶ ἦσαν τῆς Δωδώνης αἱ μαντικαὶ ὄρνεις. Τὰ συνηθέστερα ὀνόματα τῶν ἑπτὰ ἀδελφῶν ἢ ἀστέρων ἦσαν Ἠλέκτρα (ἡ λάμπουσα), ἐκ τοῦ Διὸς γεννήσασα τὸν Δάρδανον καὶ τὸν Ἠετίωνα· Μ α ί α, ἡ ἐκ τοῦ Διὸς μήτηρ τοῦ Ἑρμοῦ· Τ α ϋ γ έ τ η, ἐκ τοῦ Διὸς μήτηρ τοῦ Λακεδαίμονος· Ἀ λ κ υ ό ν η (πτηνὸν θαλάσσιον ἐπῳάζον κατὰ τὸ ἔαρ ἐπὶ τῆς τῶν Πλειάδων ἀνατολῆς), ἐκ τοῦ Ποσειδῶνος μήτηρ τοῦ Ὑριέως· Μ ε ρ ό π η (ἡ ἀνθρωπίνη), ἐκ τοῦ Σισύφου μήτηρ τοῦ Γλαύκου· Κ ε λ α ι ν ὼ (ἡ σκοτεινὴ) ἐκ τοῦ Ποσειδῶνος μήτηρ τοῦ Λύκου καὶ Νυκτέως· Σ τ ε ρ ό π η. ἐξ Ἄρεως μήτηρ τοῦ Οἰνομάου. Παρὰ Ῥωμαίοις ἐλέγοντο Vergiliae.

Πλειὰς, οὕτως εἰς τὸν Ἀλεξανδρινὸν κανόνα (ἴδ. Ἀλεξάνδρεια) ἐπικαλεῖται ὁμὰς ἑπτὰ τραγικῶν ποιητῶν, οἵτινες ἔζων ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου. Ἦσαν δὲ οὗτοι ὁ Ὅ μ η ρ ο ς, υἱὸς Ἀνδρομάχου καὶ τῆς ποιητρίας Μ υ ρ ο ῦ ς, γράψας 45 τραγῳδίας· ὁ Σ ω σ ί θ ε ο ς· ὁ Λ υ κ ό φ ρ ω ν· Ἀ λ έ ξ α ν δ ρ ο ς ὁ Αἰτωλός· ὁ Φ ι λ ί σ κ ο ς· ὁ Σ ω σ ι φ ά ν η ς· ὁ Δ ι ο ν υ σ ι ά δ η ς.

Πλεισθένης, υἱὸς τοῦ Ἀτρέως, σύζυγος τῆς Μερόπης, καὶ πατὴρ τοῦ Ἀγαμέμνονος καὶ Μενελάου, οὓς, ἐπειδὴ αὐτὸς ἀπέθανε νέος, ἀνέθρεψεν ὁ πάππος των, κληθέντας διὰ τοῦτο Ἀτρείδας (Αἰσχλ. Ἀγμ. — Ἀπλλδ. Γ, 2, 2).

Πλεισταίνετος, Ἀθηναῖος, ἀδελφὸς Φειδίου, ζωγράφος διάσημος (Πλού·.).

Πλείσταρχος, 1) Σπαρτιάτης, υἱὸς τοῦ ἥρωος τῶν Θερμοπυλῶν Λεωνίδου, ἐπιτροπευθείς, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του, ὑπὸ τοῦ θείου του, τοῦ στρατηγοῦ Παυσανίου (Ἡρδ. Θ, 19). — 2) Πατὴρ Πύρρωνος, τοῦ σκεπτικοῦ φιλοσόφου. — 3) Ἀδελφὸς Κασσάνδρου, τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας.

Πλειστοάναξ ἢ Π λ ε ι σ τ ῶ ν α ξ, Σπαρτιάτης, υἱὸς Παυσανίου τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Λεωνίδου, διεδέχθη, ὡς παῖς ἔτι, εἰς τὸν θρόνον τὸν υἱὸν τούτου Πλείσταρχον (458-408 π. Χ.) (Θουκ. Α, 107). Νέος ὢν εἰσέβαλε, τῷ 445, εἰς τὴν Ἀττικήν· ἐπειδὴ ὅμως, πεισθεὶς ὑπὸ τοῦ Περικλέους, κατηγορήθη μετὰ τοῦ συμβούλου αὐτοῦ Κλεανδρίδου ἐπὶ δωροδοκίᾳ, ὁ μὲν Κλεανδρίδας ἐσώθη διὰ φυγῆς, αὐτὸς δὲ, ὑποβληθεὶς εἰς πρόστιμον, ἐξωρίσθη (Θουκ. Β, 21. Γ, 26. — Πλουτ. Περ. ΚΒ), καὶ μόνον μετὰ 19 ἔτη ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Σπάρτην, ἐπροσπάθησε νὰ καταστείλῃ τὸν πρὸς τὰς Ἀθήνας πόλεμον, καὶ τῷ 421 ἔκλεισε τὴν μετὰ τοῦ Νικίου εἰρήνην (Θουκ. Ε, 16). Ἀπέθανε δὲ τῷ 408.

Πλειστὸς, μικρὸς ποταμὸς τῆς Φωκίδος, ῥέων ὑπὸ τοὺς Δελφοὺς διὰ τῆς πρὸς νότον αὐτῶν χαράδρας, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Κρισαῖον κόλπον (Αἰσχλ. Εὐμ. 27. — Στρβ.)

Πλείστωρος, θεός τις τῶν Θρᾳκῶν εἰς ὃν οὗτοι ἐθυσίασαν τὸν παρ' αὐτοῖς προσφυγόντα Πέρσην Οἰόβαζον (Ἡρδ. Θ, 118).

Πλευρών (ὁ), 1) Υἱὸς τοῦ Αἰτωλοῦ καὶ τῆς Προνόης, ἀδελφὸς τοῦ Καλυδῶνος, ἱδρυτὴς τοῦ βασιλείου τοῦ Πλευρῶνος (Ἀπλδ. Α, 7. 6). — 2) Ἀρχαιοτάτη πόλις τῆς Αἰτωλίας ἐπὶ τοῦ Κύκνου ποταμοῦ, πρωτεύουσα τῶν Κουρήτων, κτισθεῖσα ὑπὸ τοῦ Πλευρῶνος, υἱοῦ τοῦ Αἰτωλοῦ, καὶ ἔχουσα ναὸν

τῆς Ἀθηνᾶς (Ὁμ. Ἰλ. Β, 639.—Θουκ. Γ, 102).

Πληϊόνη, θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ, μήτηρ τῶν Πλειάδων ἐκ τοῦ Ἄτλαντος (Ἀπλλδ.).

Πλῆκτρον, ῥαβδίον, πολλάκις ἐλεφάντινον ἢ χρυσοῦν, δι' οὗ ἔκρουον τὰς χορ-

δὰς τῆς κιθάρας (Ὁμ. Ὕμν. Ἀπλλν. 185). ὡς τὸ ἐν τῇ δεξιᾷ χειρὶ τῆς εἰκόνος τῆς ἐκ τοιχογραφίας Ῥωμαϊκῆς. Τὸ δὲ πρὸ αὐτῆς ἐστὶν αὐτὸ τὸ πλῆκτρον ἐκ τοιχογραφίας τῆς Πομπηΐας.

Πλημμύριον (ἄκρον), ἀκρωτήριον τῆς Σικελίας, πρὸ τῶν Συρακουσῶν καὶ νοτίως αὐτῶν, κλεῖον εἰς στενὸν τὸ στόμιον τοῦ λιμένος αὐτῶν, δι' ὃ καὶ ὠχυρώθη ὑπὸ τοῦ Νικίου (Θουκ. Ζ, 4). Ἴδ. Συρακοῦσαι.

Πλημναῖος, ἔγγονος τοῦ Ποσειδῶνος, υἱὸς τοῦ Περάτου ἐκ Κορίνθου, πατὴρ τοῦ Ὀρθοπόλιος, ὃν ἀνέθρεψεν ἡ Δήμητρα (Παυσ. Β, 5).

Πλήμνη (καὶ Χοινικίς), ἡ ὀπὴ ἢ ὁ σωλὴν τοῦ τροχοῦ, δι' οὗ διέρχεται ὁ ἄξων. Ἡ εἰκών, ἀρχαῖος τροχὸς ἐν μουσείῳ τῆς Βιέννης.

Πλημοχόη, μικρὸν ὑδροχόον ἢ οἰνοχόον ἀγγεῖον, καθ' ὃ ὠνομάζετο ἡ ἑνάτη καὶ τελευταία ἡμέρα τῶν Ἐλευσινίων (ἴδ.), ἕνεκα τῶν διὰ τοῦ ἀγγείου τούτου τελουμένων ἱερῶν σπονδῶν.

Πληξαύρα. 1) Θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος (Ἡσίοδ. Θεογ. 353.—2) Θυγάτηρ τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος Ἀπλλδ.).

Πλήξιππος, 1) υἱὸς τοῦ Θεστίου καὶ τῆς Εὐρυθέμιδος, ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Μελεάγρου κατὰ τὴν θήραν τοῦ Καλυδωνίου κάπρου, διότι τὴν δορὰν αὐτοῦ, φονευθέντος, ἠθέλησε ν' ἁρπάσῃ ἀπὸ τῆς Ἀταλάντης (Ἀπλλδ. Α, 6, 10).—2) Υἱὸς τοῦ Φινέως καὶ τῆς Κλεοπάτρας (Ἀπλλδ. Γ, 15, 3). — 3) Εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Αἰγύπτου. (Hygn. Fab. CLXX).

Πλευθένη, πόλις τῆς κάτω Αἰγύπτου, κατὰ τὴν Μαρεῶτιν λίμνην, μεθ' ὁμωνύμου κόλπου (Ἡρδ. Β, 6.—Στφ. Βυζ.).

Πλίνθος, 1) Ἐκ χώματος κατεσκευάζον πλίνθους πρὸς οἰκοδομὴν οἱ ἀρχαῖοι, καὶ

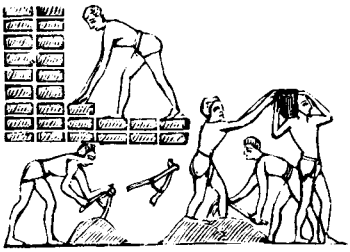

ἰδίως φαίνεται ὅτι ἐπεκράτει ἡ τέχνη καὶ χειρουργία αὕτη ἐν Αἰγύπτῳ (Ἀρστφ. Ὄρν. 1113), ὡς δεικνύει καὶ ἡ εἰκὼν ἐκ τοιχογραφίας τῶν αἰγυπτιακῶν Θηβῶν. Ἐλάμβανον αἱ πλίνθοι ἐντὸς τύπων τὰ κατάλληλα σχήματα καὶ διαστάσεις, τὸ τετράγωνον ἢ τετράπλευρον, ἢ τριγωνικὸν διὰ τὰς γωνίας ὡς τὰ τῆς εἰκόνος ἐκ πρωτοτύπων Ῥωμαϊ-

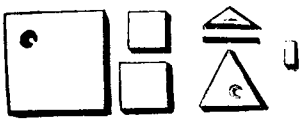

κῶν, καὶ αἱ μέγισται ἐλέγοντο παρὰ Ῥωμαίοις τετράδωροι, ἔχουσαι 16 δακτύλων μῆκος καὶ πλάτος, καὶ 18-20 γραμμῶν πάχος. Αἱ οἰκοδομικαὶ πλίνθοι ἦσαν ἢ ὠμαὶ

ἢ ὀπταὶ (κέραμοι), καὶ αἱ ὀπταὶ παρὰ Ῥωμαίοις εἶχον συνήθως ἐπιτετυπωμένα ἐμβλήματα καὶ ὀνόματα τοῦ πλινθουργοῦ, τοῦ τόπου τῆς κατασκευῆς, κλπ. Ἐν Βαβυλωνίᾳ αἱ πλίνθοι συνεδέοντο δι' ἀσφάλτου, καὶ εὑρέθησαν μυριάδες τοιούτων, ἔχουσαι ἐντετυπωμένας ἐπιγραφὰς γραμμάτων σφηνοειδῶν, αἵτινες εἰσὶν ὁλόκληροι βιβλιοθῆκαι ἱστορικαὶ καὶ γραμματικαί. — 2) Πλίνθος ἀπαντᾶται λεγόμενον παρὰ Βιτρουβίῳ (IV. 7. 3), καὶ τὸ κατώτατον τετράγωνον μέλος τῆς βάσεως τοῦ ἰωνικοῦ ἢ κορινθιακοῦ κίονος (π).

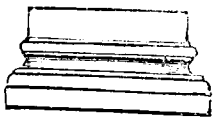

Πλένιος, 1) ὁ ἀρχαιότερος, Ῥωμαῖος γεννηθεὶς τῷ 23 μ. Χ. ἐν Βερόνῃ, ἀνὴρ σοφώτατος, γράψας ἐν ἄλλοις «φυσικὴν ἱστορίαν» (Historia Naturalis) ἐν 37 βιβλίοις, τὸ μόνον περισωθὲν ἔργον του, ὃν ἡ κυριωτέρα καὶ πασῶν πλουσιωτέρα πηγὴ τῆς ἱστορίας τῆς Ἑλληνικῆς καλλιτεχνίας. Τῷ 79 μ. Χ., διοικῶν τὸν Ῥωμαϊκὸν στόλον, καὶ παρὰ τῷ ἀκρωτηρίῳ Μισηνῷ ἰδὼν τὴν φοβερὰν τοῦ Βεσουβίου ἔκρηξιν, τὴν καταστρέψασαν τὴν Πομπηΐαν καὶ τὸ Ἡράκλειον, ἠθέλησε νὰ τὴν σπουδάσῃ ἐκ τοῦ πλησίον, καὶ ἀπέβη εἰς Σταβιὰς, ἔνθα ἀπέθανεν ἀποπνιγεὶς εἰς τὴν τέφραν καὶ εἰς τὴν λάβαν. — 2) Πλ. ὁ νεώτερος, υἱὸς Πλινίας, τῆς ἀδελφῆς τοῦ πρεσβυτέρου Πλινίου, ὑφ' οὗ καὶ υἱοθετήθη, μείνας ὀρφανὸς εἰς τρυφερὰν ἡλικίαν. Ἦν φιλομαθὴς καὶ εἰς τὴν σπουδὴν ἐπιδεδομένος. Δεκατετραετὴς ἔγραψε τραγῳδίαν Ἑλληνιστί. Εἰς ἡλικίαν δὲ δεκαοκτὼ ἐτῶν συνώδευσε τὸν θεῖόν του εἰς Σταβιὰς, καὶ παρέστη εἰς τὸν θάνατόν του, ὃν περιγράφει ἐν μιᾷ τῶν σωζομένων ἐπιστολῶν του. Πλὴν αὐτῶν ἔγραψε καὶ πανηγυρικὸν τοῦ Τραϊανοῦ.

Πλοῖον, ἴδ. Ναῦς. Ἱππαγωγόν. Φορτίς. Προσέτι πλοῖον κοντωτὸν ἐλέγετο τὸ πλοιάριον τὸ ἐπὶ ἀβαθοῦς ὕδατος

διὰ κόντων, οὐχὶ διὰ κωπίων εἰς τὰ ἐμπρὸς ἐλαυνόμενον.

Πλούταρχος, 1) Τύραννος τῆς Ἐρετρίας ἐν Εὐβοίᾳ, ἐπὶ Φωκίωνος καὶ Δημοσθένους, ἐπικαλεσθεὶς τὴν βοήθειαν τῶν Ἀθηναίων κατὰ τοῦ Κλειτάρχου. Ὁ Φωκίων, μεταβὰς εἰς Ἐρέτριαν, τὸν ἐβοήθησε καὶ τὸν ἐγκατέστησεν εἰς τὴν ἀρχήν· ἀλλ' αὐτὸς μετ' ὀλίγον ἀπέστη τῶν Ἀθηναίων, οἵτινες τὸν ἐξέβαλον τότε (Πλούτ. Φωκ. IB, ἐπ. — Δημοσθ. π. Εἰρ. Ε). — 2) Συγγραφεύς, γεννηθεὶς ἐν Χαιρωνείᾳ τῆς Βοιωτίας κατὰ τὴν α' μ. Χ. ἑκατονταετηρίδα. Ἐπί τινα χρόνον ἐσπούδασεν ἐν Ἀθήναις, ἔνθα καὶ ἐνεγράφη πολίτης, εἰς τὴν Λεοντίδα φυλὴν καὶ ὁ ἴδιος ὡς διδασκάλου του μνημονεύει τοῦ Ἀμμωνίου, οὗ ἔγραψε καὶ τὴν βιογραφίαν. Ἐν τῇ νεαρᾷ του ἡλικίᾳ περιηγήθη πολλαχοῦ καὶ διέμεινεν ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἐν Ῥώμῃ, ἔνθα διετέλεσε φίλος τοῦ Κ. Σωσσίου Σενεκίωνος, τοῦ πολλάκις ὑπατεύσαντος ἐπὶ Τραϊανοῦ, καὶ τῷ προσεφώνησε τὰς βιογραφίας καὶ ἄλλα του ἔργα. Καὶ εἰς τὴν αὐλὴν δὲ προσελήφθη, καὶ ἀνέλαβε τὴν διδασκαλίαν τοῦ μέλλοντος αὐτοκράτορος Ἀδριανοῦ. Κατὰ Σουΐδαν τῷ ἀπένειμεν ὁ Τραϊανὸς καὶ τοῦ ὑπάτου τὴν ἀξίαν, καὶ τὰς ἐν Ἰλλυρίᾳ ἀρχὰς διέταξεν αὐτοῦ καὶ ὁδηγίας ν' ἀκολουθῶσιν. Ὁ Ἀδριανὸς εἰς τὴν πόλιν τῆς γεννήσεώς του τὸν ἐγκατέστησεν ἄρχοντα καὶ ἀρχιερέα τοῦ Πυθίου Ἀπόλλωνος. Ἀπεβίωσε δὲ κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς αὐτοκρατορίας τοῦ Ἀδριανοῦ, περὶ τὰ 120 μ. Χ. Ὁ υἱὸς αὐτοῦ Λαμπρίας ἔγραψε σωζόμενον κατάλογον πλήρη τῶν συγγραμμάτων του

«Ἀναγραφὴ τῶν Πλουτάρχου βιβλίων». Τούτων τὰ κυριώτερα εἰσὶ Α) «Οἱ παράλληλοι βίοι, συνταχθέντες ἐπὶ Τραϊανοῦ, καὶ ἐκδοθέντες ἐν Χαιρωνείᾳ, περιέχοντες δὲ τὰς βιογραφίας ἑνὸς ἑκάστοτε τῶν Ἑλλήνων καὶ ἑνὸς συνήθως τῶν Ῥωμαίων μεγάλων ἀνδρῶν κατ' ἀντιπαράθεσιν, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ μετὰ συγκρίσεων. Πάντες οἱ παράλληλοι οὗτοι δὲν σώζονται, ἀλλὰ μόνον οἱ ἑπόμενοι: Τοῦ Θησέως καὶ Ῥωμύλου, τοῦ Λυκούργου καὶ Νουμᾶ Πομπιλίου, τοῦ Σόλωνος καὶ Βαλερίου Ποπλικόλα, τοῦ Θεμιστοκλέους καὶ Καμίλλου, τοῦ Περικλέους καὶ Φαβίου Μαξίμου, τοῦ Ἀλκιβιάδου καὶ Κοριολάνου, τοῦ Τιμολέοντος καὶ Παύλου Αἰμιλίου, τοῦ Πελοπίδα καὶ Μαρκέλλου, τοῦ Ἀριστείδου καὶ Κάτωνος τοῦ πρεσβυτέρου, τοῦ Φιλοποίμενος καὶ Φλαμινίνου, τοῦ Πύρρου καὶ Μαρίου, τοῦ Λυσάνδρου καὶ Σύλλα, τοῦ Κίμωνος καὶ Λουκούλλου, τοῦ Νικίου καὶ Κράσσου, τοῦ Εὐμένους καὶ τοῦ Σερτωρίου, τοῦ Ἀγησιλάου καὶ τοῦ Πομπηΐου, τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ τοῦ Καίσαρος, τοῦ Φωκίωνος καὶ Κάτωνος τοῦ νεωτέρου, τοῦ Ἄγιδος καὶ Κλεομένους καὶ τῶν δύο Γράκχων, τοῦ Δημοσθένους καὶ τοῦ Κικέρωνος, Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ καὶ τοῦ Ἀντωνίου, τοῦ Δίωνος καὶ τοῦ Βρούτου, οἷς προσετέθησαν καὶ αἱ μεμονωμέναι καὶ ἐπιμελέστατα ἐξειργασμέναι βιογραφίαι Ἀρταξέρξου τοῦ Μέμνονος, τοῦ Ἀράτου, τοῦ Γάλβα καὶ τοῦ Ὄθωνος. Εἷς τινας τῶν βιογραφιῶν τούτων ἐλλείπει ἡ «σύγκρισις»· ἄλλαι δέ, ὡς ἡ τοῦ Ἀμμωνίου, καὶ προσέτι τοῦ Ἀριστομένους, τοῦ Ἐπαμεινώνδου, ἴσως καὶ τοῦ Ἀριστοφάνους καὶ τοῦ Μενάνδρου, ἀπωλέσθησαν. Διὰ τῶν βιογραφιῶν τούτων δὲν προὐτίθετο νὰ γράψῃ κυρίως ἱστορίαν, ἀλλὰ μᾶλλον διαγραφὴν τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῶν διαθέσεων τῶν ἀνδρῶν περὶ ὧν πραγματεύεται. Καὶ εἰσὶ μὲν ἐπὶ τὸ πανηγυρικώτερον ἐξειργασμέναι, ἀλλ' οὕτως ὥστε νὰ ἐξαίρωσι τῆς νεολαίας τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν διὰ τοῦ θαυμασμοῦ τῶν ἀρετῶν τῶν ἀρχαίων. Διαφαίνεται δὲ πανταχοῦ ἐν αὐτοῖς τοῦ συγγραφέως ἡ ἀρετή, ἡ εὐσέβεια, ἡ ἀγαθότης, ὁ ἐνθουσιασμὸς δι' ὅ,τι μέγα καὶ εὐγενές, καὶ ἡ ἀκριβὴς φιλαλήθεια, ἣν ἀπέδειξαν καὶ αἱ ὑπὸ τῶν νεωτέρων κριτικῶν γενόμεναι ἔρευναι περὶ τῶν πηγῶν αὐτοῦ. Ἡ γλῶσσα αὐτοῦ ἐστὶν ἡ ἀττική, ἢ μᾶλλον ἡ «κοινή», ἀλλὰ τὸ ὕφος ἀποβαίνει περίπλοκον ἐνίοτε διὰ τὸ μῆκος τῶν περιόδων καὶ διὰ τὴν σώρευσιν τῶν εἰκόνων. Μετάφρασις εἰς τὴν καθομιλουμένην εἶχε γίνει ὑπὸ Γ. Αἰνιᾶνος, ἀλλ' ἀπωλέσθη ἀνέκδοτος. Ἡ ὑπὸ Α. Ῥ. Ῥαγκαβῆ ἐξεδόθη εἰς 10 τόμους. — Β) Τὰ ἠθικὰ ἢ συγγράμματα μικτὰ εἰσὶ συλλογὴ 85 ἀνεξαρτήτων ἀπ' ἀλλήλων πραγματειῶν περὶ παντοίας καὶ ποικιλωτάτης ὕλης, εἰς ἣν δὲν ἐφαρμόζεται πάντοτε ὁ τίτλος τῶν ἠθικῶν. Τινὲς δ' ἐξ αὐτῶν θεωροῦνται ὡς μὴ γνήσιαι. Μεταξὺ τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ τῶν συγγραμμάτων τούτων τινὰ εἰσὶν ὕλης ἀρχαιολογικῆς ἢ φιλολογικῆς, ἄλλαι ἀφορῶσι κοινωνικὰ ἢ πολιτικὰ ζητήματα, δηλώδη ἔχοντα τάσιν. Ὑπάρχουσι καὶ τὰ θρησκευτικὴν περιέχοντα ὕλην, καὶ ἄλλα ἀφορῶντα εἰς τὴν φιλοσοφίαν καὶ τὴν ἱστορίαν αὐτῆς. Εἰς ὅλα τὰ ἔργα του ταῦτα ἐμφαίνεται τοῦ συγγραφέως ὁ πρακτικὸς νοῦς καὶ ἡ ἐπιδίωξις σκοποῦ χρησίμου ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα ἡ φράσις ἐκτείνεται ὑπερβολικῶς, καὶ αἱ περίοδοι, πεπληρωμέναι δι' εἰκόνων καὶ παραθέσεων ἐξ ἀρχαιοτέρων συγγραφέων, ἀποβαίνουσι βαρεῖαι καὶ ἄκομψοι ἢ πεπατημέναι πολλάκις.

Πλοῦτος, (κατ' Ἀριστοφάνην δὲ, Πλοῦτ. 727, καὶ Πλούτων), ἡ προσωποποίησις τῆς εὐπορίας. Ἡ Δήμητρα ἔτεκεν αὐτὸν ἐκ τοῦ Ἰασίωνος ἐπὶ τρὶς ὀργωθέντος ἀκαλλιεργήτου πρὶν ἐδάφους (Ἡσίοδ. Θεογ. 969. Ἴδ. καὶ Ὅμ. Ὀδ. Ε, 125), ὅπερ αἰνίττεται ὅτι ὁ Πλοῦτος ἐστὶ προϊὸν ἐπιμελοῦς καλλιεργείας, γινομένης εὐφόρου καὶ διὰ τῆς βροχῆς (Ἰασίων). Ἐπειδὴ δὲ ἡ εὐπορία

δὲν παρακολουθεῖ πάντοτε τὴν ἀξίαν, διὰ τοῦτο ἐμυθεύθη ὅτι ὁ Ζεὺς ἐτύφλωσε τὸν Πλοῦτον (Ἀρστφ. Πλοῦτ. 90). Ἐν Ἀθήναις ἵδρυτο ἄγαλμα τῆς Εἰρήνης, φερούσης εἰς τὰς ἀγκάλας τὸν Πλοῦτον ὡς βρέφος, ἔργον Κηφισοδότου, τοῦ γυναικαδέλφου τοῦ Κίμωνος (Παυσ. Γ, 19). Ἐν Θήβαις ὁμοίως τῆς Τύχης, ἔργον συγχρόνου γλύπτου, τοῦ Ξενοφῶντος (Παυσ. Θ. 16) καὶ ἐν Θεσπιαῖς τῆς Ἀθηνᾶς Ἐργάνης, ἐχουσῶν αὐτὸν παρ' ἑαυταῖς ὡς παιδίον· καὶ ἐν γένει φαίνεται ὅτι συνήθως παριστᾶτο ὡς παιδίον ἔχον διὰ χειρῶν τὸ κέρας τῆς Ἀμαλθείας.

Πλουτώ, θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος, σύντροφος τῆς Περσεφόνης (Ἡσδ. Θεογ. 355. — Ὁμ. Ὕμ. Δμτρ. 422).

Πλούτων, εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Κρόνου οὓς εἶχε καταπίει ὁ πατήρ των, καὶ εἰς ὃν ὁ Ζεὺς, ὅτε ἐπεκράτησεν, ἔδωκε τὸ βασίλειον τοῦ Ἅδου. Ἐν Ὁμήρῳ καὶ Ἡσιόδῳ λέγεται πάντοτε Ἀΐδας ἢ Ἀϊδωνεύς (ὁ μὴ φαινόμενος). Λέγεται δὲ μετονομασθεὶς ἔπειτα Πλούτων (Εὐριπ. Ἡρκλ. μαιν. 1076), διότι δῆθεν ὑπὸ γῆν κρύπτεται ὁ πλοῦτος (Λουκ. Τιμ. 21). Ἐν Ἐλευσῖνι ἥρπασε τὴν Περσεφόνην τῆς Δήμητρος, καὶ μετ' αὐτῆς ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ παρίσταται ὑπὸ τῆς τέχνης καθήμενος ἐπὶ θρόνου, αὐστηρὸς τὴν ὄψιν, ὡς τῶν νεκρῶν δικαστής. Ἐν Κορωνείᾳ τῆς Βοιωτίας εἶχεν ἀρχαῖον ναὸν, καὶ ἱερὸν ἐν σπηλαίῳ ἐν Ἐλευσῖνι, καὶ ἄλσος ἱερὸν εἰς Πύλον τῆς Μεσσηνίας.

Πλούτων, ὑποτιθέμενος ποταμὸς κατὰ τὰ ἀπώτατα δυτικὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης, ἔνθα κατῴκουν οἱ Ἀριμασποὶ (Αἰσχλ. Προμ. 812).

Πλουτώνειον ἄντρον, 1) ἐν Φρυγίᾳ πρὸς τῇ Ἱεραπόλει, ἀναδίδον θανατηφόρους ἀναθυμιάσεις (Στρβ.). — 2) Ἄντρον ἐν Καμπανίᾳ, παρὰ τῇ λίμνῃ Ἀόρνῳ, ἔνθα ὑπετίθετο ὅτι ὑπῆρχεν ἡ ἐξ Ἰταλίας εἰς Ἅδου κατάβασις (Στρβ.). Νῦν Ἄντρον τοῦ Κυνὸς παρὰ Ἀβέρνῃ.

Πλυνὸς, λιμὴν ἐν Λιβύῃ κατὰ τὰ σύνορα τῶν Ἀδυρμαχιδῶν (Ἡρδ. Δ, 168).

Πλυντήρια, ἑορτὴ τελουμένη ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Θαργηλιῶνος (ἀρχὰς Ἰουνίου) (Πλούτ. Ἀλκιβ. ΛΔ. — Φώτ. Ἀρπκρ. Σουίδ. λ.), μετὰ τὰ Καλλυντήρια, τελούμενα τῇ 19η τοῦ αὐτοῦ μηνὸς πρὸς καθαρισμὸν τοῦ ναοῦ τῆς Πολιάδος Ἀθηνᾶς. Κατὰ δὲ τὰ Πλυντήρια οἱ ἐκ τοῦ γένους τῶν Πραξιεργιδῶν, παραλαμβα-

νοντες τὸ ἀρχαῖον ξόανον τῆς Ἀθηνᾶς ἐν πέπλῳ ἐνειλιγμένον, ἕφερον αὐτὸ μυστηριωδῶς (Πολδ. Η, 141.—Ξνφ. Ἑλλ. Α, 4, 12) εἰς τὸ Φάληρον, καὶ τὸ ἀπέπλυνον εἰς τὴν θάλασσαν, ἐν ᾧ ἐν τῇ πόλει ἔπαυε πᾶσα ἐργασία (Ξνφ.).

Πλωταὶ ν ῆ σ ο ι, ἀρχαιότατα αἱ Στροφάδες, κατοικία τῶν Ἁρπυιῶν (Ἀπλλδ. Ῥόδ. Β, 285).

Πλωτινούπολις, πόλις τῆς Θράκης, κατὰ τὴν ἀριστερὰν ὄχθην τοῦ Ἕβρου ποταμοῦ, παρὰ τοῖς Ὀδρύσαις (Πτλ. Γ, 11).

Πλωτῖνος, ἐκ Λυκοπόλεως τῆς Αἰγύπτου, γεννηθεὶς τῷ 205 μ. Χ., ἐσπούδασεν ἀπὸ τοῦ 30οῦ μέχρι τοῦ 40οῦ ἔτους τῆς ἡλικίας του παρὰ τῷ Ἀμμωνίῳ Σάκκᾳ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, περιηγήθη ἔπειτα εἰς Περσίαν καὶ εἰς Ἰνδίας, καὶ τέλος ἔζησεν ἐπὶ 26 ἔτη ἐν Ῥώμῃ. Ἐκεῖ ἐδίδαξε τὴν νεοπλατωνικὴν φιλοσοφίαν, μίγμα μυστηριωδῶν ἀλληγοριῶν ἑλληνικῶν συστημάτων καὶ ἀνατολικῶν, ἰουδαϊκῶν καὶ χριστιανικῶν θεωριῶν. Ὀπαδοὺς τῷ προσείλκυσαν τὸ ἐνθουσιῶδες τῶν πεποιθήσεών του, καὶ τῶν ἠθῶν του ἡ αὐστηρότης. Ἡ φύσις αὐτοῦ ἦν ὅλως θεωρητική. Ἐπεζήτει τὸν σκοπὸν διὰ τῆς ἑνώσεως μετὰ τοῦ θείου, τῆς διὰ πνευματικῶν ὀφθαλμῶν ἐμβλέψεως εἰς τοῦ ἀνθρώπου τὰ ἔνδον, πρὸς ὃ ἀναγκαίαν ἐπρέσβευε τὴν ἠθικὴν αὐστηρότητα πρὸς ἀνέγερσιν τῆς ψυχῆς ἀπὸ τῆς καταπτώσεως αὐτῆς. Ἐνεδύετο ὡς ἀρχαῖος Πυθαγόρειος, καὶ ἤθελε ν' ἀνοικοδομήσῃ μίαν τῶν ἠρημωμένων ἀρχαίων πόλεων τῆς Καμπανίας, ἵνα ἱδρύσῃ ἐκεῖ πολιτείαν κατὰ τὰς πλατωνικὰς θεωρίας· καὶ ὁ μὲν αὐτοκράτωρ Γαλιηνὸς ἔδωκε τὴν πρὸς τοῦτο ἄδειαν, ἀλλ' οἱ ὑπουργοὶ ἐξεφράσθησαν κατὰ τῆς προτάσεως, ἥτις διὰ τοῦτο ἀπέτυχεν. Ἀπέθανε δ' ὁ Πλωτῖνος εἰς τὴν ἀγροικίαν φίλου τού τινος ἐν Καμπανίᾳ, τῷ 270. Τὰ μετὰ σκοτεινῆς βαθυνοίας συντεταγμένα συγγράμματά του συνηρμολογήθησαν ὑπὸ τοῦ μαθητοῦ καὶ βιογράφου του Πορφυρίου (ἴδ.)

εἰς 6 ἐννεάδας, καὶ διωρθώθησαν. Διαιροῦνται δὲ εἰς 54 διάφορα κατὰ τὰς ἐπιγραφάς, ὡς «Περὶ ἀρετῶν· π. διαλεκτικῆς· π. τοῦ καλοῦ· τίνα καὶ πόθεν τὰ κακά· περὶ τοῦ κόσμου· π. εἱμαρμένης· π. προνοίας· π. ἔρωτος· π. ψυχῆς· πρὸς τοὺς γνωστικούς» κτλ.

Πνιγεὺς, κλίβανος (φοῦρνος) πανταχόθεν κλειστὸς καὶ ἄνωθεν πῶμα κοῖλον ἔχων εἰς ὃν μετὰ τοῦ ὀπτωμένου κλείονται ὡς πνιγόμενοι καὶ οἱ ἄνθρακες (Ἀριστ. Νεφλ. 96).

Πνὺξ, χωρίον ἐν Ἀθήναις ἔνθα συνήρχετο ἡ ἐκκλησία τοῦ δήμου. Κατ' ἀρχὰς θέσις τῶν συνελεύσεων τούτων φαίνεται ὅτι ἦν ἡ ἀγορά· ἀλλ' ἀπὸ Σόλωνος κἂν ἢ ἀπὸ Κλεισθένους μετεβιβάσθη εἰς τὸ ὕψωμα τὸ κατὰ τὰ νοτιοδυτικὰ τῆς πόλεως δυτικῶς μὲν τοῦ Ἀρείου Πάγου, βορείως δὲ τοῦ λόφου τοῦ Μουσείου, τὸ ὄνομα βεβαίως λαβοῦσα ἐκ τοῦ ἐκεῖ συμπυκνουμένου λαοῦ, καθ' ὅσον καὶ ἡ γενικὴ τῆς λέξεως ἐστὶ «Πυκνὸς» καὶ οὐχὶ Πνυκὸς (Θουκ. Η, 97. — Ἡρδν. ἐν Στφ. Βυζ. λ. Πνὺξ κλ.). Τινὲς (Welcker, Πρκτ. Ἀκδ. Βέρολ. 1852) ἠμφισβήτησαν τὴν θέσιν ταύτην τῆς Πνυκὸς, ἀλλὰ ματαίως, ἀφ' οὗ μάλιστα ἐπ' αὐτῆς εὑρέθη στήλη φέρουσα «Ὅρος Πυκνὸς» (Rang. Ant. Hell. II, N. 899). Ἐπὶ τῆς κυρυφῆς τοῦ λόφου τούτου ἦν εἰς τὸν αὐτοφυᾶ βράχον τὸ βῆμα, καὶ «λίθος» λεγόμενον, ἀφ' οὗ ὁ ῥήτωρ ἠγόρευε πρὸς τὸ περιϊστάμενον πλῆθος, καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἦν πρὸς νότον καὶ ἡ θάλασσα ὁρατή. Ἀλλ', ὡς φαίνεται, ὅτε ὁ Θεμιστοκλῆς ὠχύρωσε τὴν πόλιν, παρέτεινεν ὑπὲρ τὴν κορυφὴν τῆς Πνυκὸς, καὶ ἀκριβῶς ὀπίσω τοῦ βήματος, τὸ ἐκ τοῦ Μουσείου κατερχόμενον τεῖχος, οὗ λείψανα σώζονται ἔτι, ἔχοντα τῆς τειχοδομίας τῶν χρόνων ἐκείνων τὸν χαρακτῆρα, καὶ τότε, ἵνα μὴ στερήσῃ τὸν δῆμον τοῦ τόπου τῶν συνελεύσεων, κατεβίβασεν αὐτὸν ὀλίγον πρὸς βορρᾶν καὶ πρὸς τὴν πόλιν, νέον καὶ πολὺ μεγαλοπρεπέστερον βῆμα λαξεύσας ἐν τοῖς βράχοις, ἐκ δὲ τῶν διὰ τὴν κατασκευὴν αὐτοῦ ἀφαιρεθέντων μεγάλων λί-

θων ᾠκοδόμησε, βορείως τοῦ βήματος, τὴν ἔτι ὑπάρχουσαν ἡμικυκλικὴν βάσιν τοῦ εἰς θεατροειδῆ σχηματισθέντος τόπου τῶν συνελεύσεων. Ἡ διάφορος δ' αὕτη θέσις καὶ διεύθυνσις τῶν δύο βημάτων ἔδωκε τοῖς μεταγενεστέροις ἀφορμὴν νὰ εἴπωσιν ὅτι οἱ Τριάκοντα ἀπέτρεψαν ὄπισθεν τὸ βῆμα ἀπὸ τῆς ὄψεως τῆς θαλάσσης ἵνα περιστείλωσι τὰς φιλοδόξους τάσεις τοῦ δήμου (Πλούτ. Θεμιστ. ΙΗ). Παρὰ τῷ νεωτέρῳ βήματι ὑπάρχει ἡ ἐν τῷ βράχῳ λελαξευμένη θέσις, ἐν ᾗ ἦν ἱδρυμένον τὸ ἄγαλμα τοῦ Ἀγοραίου ἢ Ὑπάτου Διὸς, καὶ πλεῖστα διατηροῦνται ἴχνη τῶν λάκκων (Αἰσχ. κ. Τιμάρχ. § 81.— Ἀριστφ. Ἐκκλ. 244. Ἱππ. 799) καὶ οἰκοδομῶν, τῶν ἐκεῖ ἀναφερομένων, ἴσως λειψάνων τῶν κατοικιῶν τῶν φρουρῶν τοῦ μέρους τούτου τοῦ τείχους τοῦ ἄστεος καὶ τῶν μακρῶν τειχῶν.

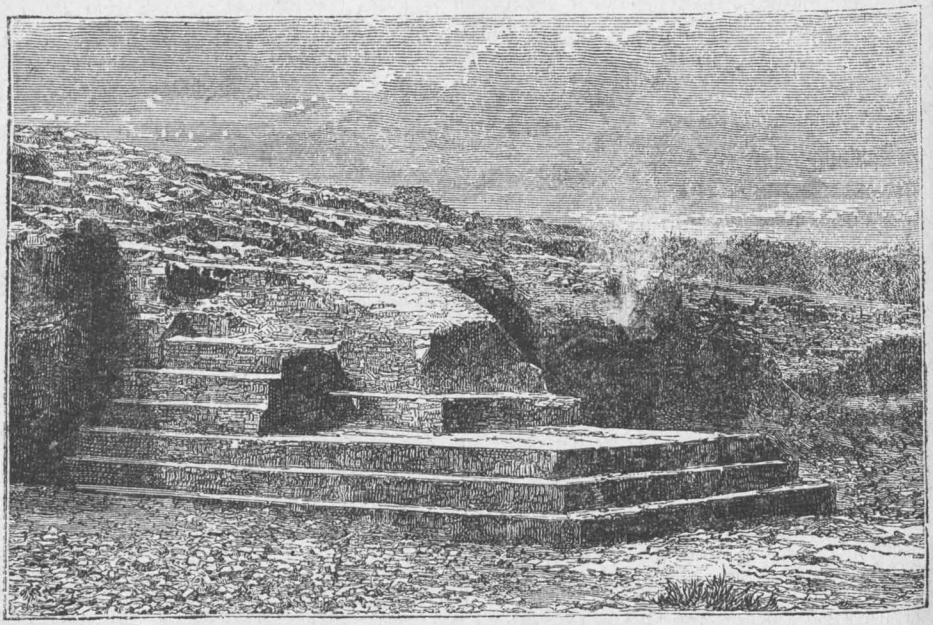

Πνυταγόρας, βασιλεὺς τῆς νήσου Κύπρου (Ἀρριαν.).

Ποδαλείριος, υἱὸς τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ἀδελφὸς τοῦ Μαχάονος, βασιλεὺς τῆς Τρίκκης ἐν Θεσσαλίᾳ, εἷς τῶν μνηστήρων τῆς Ἑλένης, πρὸ τῆς Τροίας ἀνδρεῖος πολεμιστὴς καὶ ἔμπειρος ἰατρὸς (Ὁμ. Ἰλ. Β, 732). Κατὰ μεταγενεστέρους (Παυσ. Δ. — Στφ. Βυζ.), ἐπὶ τῆς ἐπανόδου ἐκ Τροίας εἰς τὴν Καρίαν πλανηθεὶς, ἔκτισεν ἐκεῖ τὰς πόλεις Σύριον καὶ Λύβασσον.

Ποδάργη, μία τῶν Ἁρπυιῶν, μήτηρ, ἐκ τοῦ Ζεφύρου, τῶν ἀθανάτων ἵππων τοῦ Ἀχιλλέως (Ὁμ. Ἰλ. Π. 149).

Πόδαργος, ὄνομα ἑνὸς τῶν ἵππων τοῦ Ἕκτορος. Ὁμοίως τοῦ Μενελάου (Ὁμ. Ἰλ. Θ, 185).

Ποδάρκη, μία τῶν Δαναΐδων (Ἀπλλδ. Β, 1, 4).

Ποδάρκης, 1) τὸ ἀρχαιότερον ὄνομα τοῦ Πριάμου, βασιλέως τῆς Τροίας (Ἀπλλδ. Β, 6, 4). — 2) Υἱὸς τοῦ Ἰφίκλου, ἡγεμὼν τῶν ἐκ Φυλάκης Θεσσαλῶν πρὸ τῆς Τροίας (Ὁμ. Ἰλ. Β, 704).

Πόδειον, ποδεῖον ἢ πόδιον, τὸ ἐνδύον τὸν πόδα μέχρι τῆς κνήμης (ἡ κάλτσα).

Ποδήρης χιτὼν, ὁ κατερχόμενος μέχρι τῶν ποδῶν, δι' ἀμφότερα τὰ φῦλα. Ἰδίως διὰ τοὺς ἄνδρας ἦν ἔνδυμα τῶν Ἀσιανῶν, ὃ παραδεχθέντες ἔφερον καὶ οἱ Ἴωνες τῆς Ἀσίας. Παρ' αὐτῶν εἰσήχθη καὶ παρ' Ἀθηναίοις ἀπὸ Θησέως, καὶ διετηρήθη

μέχρι τῶν χρόνων τοῦ Περικλέους. Εἶχε δὲ τὰς χειρίδας μακρὰς, καὶ εἴτε εὐρείας καὶ ἠνεῳγμένας, εἴτε κατερχομένας στενὰς μέχρι τοῦ καρποῦ. Οἱ Ῥωμαῖοι οὐδέποτε τὸν παραδέχθησαν, θεωροῦντες αὐτὸν ἀνάξιον ἑαυτῶν.

Ἄγαλμα Εὐτέρπης Ἐξ ἀναγλύφου·

Πόδης, υἱὸς τοῦ Ἠετίωνος, ἀνδρεῖος Τρὼς, φίλος τοῦ Ἕκτορος, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Μενελάου εἰς τὴν ὑπὲρ τοῦ νεκροῦ τοῦ Πατρόκλου μάχην (Ὁμ. Ἰλ. Ρ, 575).

Ποδοκάκη, ἴδ. Ποδοστράβη.

Ποδονιπτὴρ ἢ ποδανιπτὴρ, λεκάνη εἰς ἣν ἔπλυνον τοὺς πόδας. Ἡ εἰκὼν ἐκ τοιχογραφίας τῆς Πομπηΐας, παριστώσης

τὸν Ἔρωτα ἑτοιμάζοντα τὸ λουτρὸν τῶν ποδῶν διὰ τὸν Ἄδωνιν. Ἐπὶ ἑλληνικοῦ ἀναγλύφου ἡ γραία τροφὸς πλύνει εἰς ὅμοιον τοὺς πόδας τοῦ Ὀδυσσέως.

Ποδοστράβη, ποδοκάκη ἢ ποδάγρα, τὸ καὶ ἄλλως ξύλον λεγόμενον, μηχάνημα ἐκ ξύλου ἰδίως σμιλακίνου (Πολδ. Ε. 32), ἐν ᾧ ἐνεκλείοντο οἱ πόδες τῶν ἁλυσσοδέτων, ἢ ἐστρεβλοῦντο οἱ τῶν βασανιζομένων, ἢ συνελαμβάνοντο τὰ ἀγρευόμενα ζῷα, προσέτι χρησιμεῦον καὶ ὡς χειρουργικὸν ἐργαλεῖον πρὸς ἐπανόρθωσιν τῶν στρεβλωθέντων ποδῶν (Ἀρπκρ.—Μ. Ἐτυμ.λ.).

Ποδούκη, πόλις μεσόγειος τῆς Ταπροβάνης, νήσου τῆς Ἰνδικῆς (Πτλμ.).

Ποδωκείη. Οὕτω καλεῖ τὸν δρόμον ὁ Σιμωνίδης, χαρακτηρίζων αὐτὸν ὡς μέρος τοῦ Πεντάθλου. Ἴδ. Γυμνάσιον 5.

Ποίας, εἷς τῶν Ἀργοναυτῶν, ἔγγονος τοῦ Ἰφίκλου, υἱὸς τοῦ Φυλάκου, ἢ τοῦ Θαυμάκου, πατὴρ τοῦ Φιλοκτήτου (Πινδ.—Ἀπλλδ. Α. 7, 6).

Ποικίλη στοὰ, ἐν τῇ πόλει τῶν Ἀθηνῶν, εἰς τὴν ἀγορὰν (Αἰσχ. κ. Κτησ. Σ. 136) παρὰ τὸ μέρος ἔνθα ἵστανται οἱ μεγάλοι Ἑρμαῖ ἀνατολικῶς τοῦ λόφου τοῦ Θησείου (Ἴδ. Ῥαγκ. Τοπογρ. Ἀθ. Ἅπαντα ΙΗ, Σλ. 57). Κατ' ἀρχὰς ὠνομάζετο Πεισιανάκτιος, ἐκ τοῦ ἀνεγείραντος αὐτὴν Πεισιάνακτος, τοῦ γαμβροῦ τοῦ Κίμωνος. Τὴν νέαν δ' ἐπωνυμίαν ἔλαβε διότι ἐκοσμήθη διὰ ζωγραφικῶν μεγαλουργημάτων τοῦ Πολυγνώτου, τοῦ Μίκωνος καὶ τοῦ Παναίνου (Παυσ. Α, 15. Ε, 11. — Πλούτ. Κίμ. Δ. —Pl. XXXV, 35). Ἐν αὐτῇ ἐκρέμαντο ἀσπίδες, λάφυρα τῶν ἐπισημοτέρων νικῶν τῶν Ἀθηναίων, καὶ πρὸ τῆς εἰσόδου ἵστατο τὸ ἄγαλμα τοῦ Σόλωνος. Ἐντὸς αὐτῆς ἐδίδασκεν ὁ Ζήνων, ἐξ οὗ καὶ ἡ φιλοσοφία αὐτοῦ Στωϊκὴ ἐπεκλήθη.

Ποιμανδρέα, ἡ μετὰ ταῦτα Τάναγρα μετονομασθεῖσα πόλις ἐν Βοιωτίᾳ (Λκφρ.).

Ποινή. Τὰ ποινικὰ δικαστήρια ἐν Ἀθήναις ἦσαν ὁ Ἄρειος Πάγος διὰ τὰ ἐκ προνοίας φονικὰ, καὶ οἱ ἐφέται, διὰ τὰς λοιπὰς περιστάσεις τοῦ φόνου. Ἐπεβάλλοντο δ' αἱ ποιναὶ ἀναλόγως τοῦ ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου, οὐχὶ ὑπὸ τῶν διαδίκων, γινομένου χαρακτηρισμοῦ τοῦ ἐγκλήματος, καὶ δὲν ἀπεφασίζοντο αὐθαιρέτως ὑπὸ τῶν δικαστῶν, ἀλλ' ἦσαν ῥητῶς ὡρισμέναι ὑπὸ τοῦ νόμου. Ἦσαν δὲ αὗται ὁ θάνατος καὶ ἡ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον μακρὰ φυγὴ, μετὰ ἢ ἄνευ ἀτιμίας καὶ δημεύσεως.

Ποίννηνον, ὄρος, παρέκτασις τῶν Ἄλπεων ἐν τῇ Ἄνω Ἰταλίᾳ (Στρβ.).

Πόλα, πόλις ἀρχαιοτάτη ἐπὶ τῆς Ἀδριατικῆς θαλάσσης, κατὰ τὰ νότια τῆς Ἰστρίας, ἐντὸς κόλπου σχηματιζομένου ὑπὸ ἀκρωτηρίου, δραστηρίας ἐμπορικὰς σχέσεις διατηροῦσα μετὰ τῆς Ἰλλυρίας. Εἰς τὴν

νῦν πόλιν, τὸ αὐτὸ ὄνομα ἔχουσαν, σώζονται ἐπίσημα ἐρείπια ἀμφιθεάτρου, θριαμβευτικῆς ἀψίδος καὶ πολλῶν ναῶν (Στρ. Ε, 216. — Mel. II. 3, 13).

Πολέμαρχος, 1) ἐν Ἀθήναις εἷς τῶν ἐννέα ἀρχόντων, ὁ τῶν στρατιωτικῶν ἐπιμελητής, καὶ κατ' ἀρχὰς τὰς στρατιωτικὰς δίκας εἰσάγων εἰς τὰ δικαστήρια· ἔπειτα δὲ, ἀφ' οὗ, ἀπὸ τῶν Περσικῶν, ηὔξησε τῶν στρατηγῶν ἡ δικαιοδοσία, ὁ πολέμαρχος περιωρίσθη εἰς τ' ἀφορῶντα τὰς σχέσεις τῶν ξένων καὶ εἰς τὴν εἰσαγωγὴν τῶν δικῶν αὐτῶν, διότι κατὰ τὰς παναρχαίους ἰδέας, οἱ ξένοι ἐταυτίζοντο τοῖς ἐχθροῖς (Πλούτ. Σόλ. ΙΗ. — Ἀνδκ. π. Μυστ. 38). Διετήρησε δὲ, φαίνεται, ὁ πολέμαρχος, ὡς πρὸς τὰ στρατιωτικὰ, μόνον τὸ καθῆκον τοῦ μεριμνᾶν περὶ τῆς ταφῆς τῶν ἐν πολέμῳ πεσόντων (Πολδ. Η, 91, — ΛΞ. Ρτρ. 290) καὶ περὶ τῆς ἀνατροφῆς τῶν υἱῶν αὐτῶν (Σχλ. Δημ. ΙΙ, 172). Τὸ δ' ἀρχεῖον αὐτοῦ ἦν εἰς τὸ Λύκειον. — 2) Ἐν Σπάρτῃ ὁ στρατιωτικὸς ἀρχηγὸς τῆς Μόρας, σύμβουλος τοῦ βασιλέως καὶ ὁμόσκηνος αὐτοῦ ἐν ταῖς ἐκστρατείαις (Θουκ. Ε, 12. — Ξνφ. Λακ. Πλτ. ΙΑ, 6. — 3) Οἱ ἀνώτατοι στρατιωτικοὶ ἄρχοντες ἐν Βοιωτίᾳ. — 4) Ἐν τῷ Αἰτωλικῷ δεσμῷ ὁ ὑπέρτατος στρατιωτικὸς ἄρχων ἑκάστης πόλεως (Πολδ. Δ, 18, 2).

Πολεμοκράτης, υἱὸς τοῦ Μαχάονος, ἐπίσημος ἰατρὸς, εἰς ὃν οἱ Θυρεᾶται ἐν Ἀργολίδι ἤγειραν ναὸν καὶ ἀπέδωκαν θείας τιμὰς, διότι τοὺς ἀπήλλαξεν ἐπιδημίας (Παυσ. Β).

Πολέμων, 1) υἱὸς τοῦ Ἀνδρομένους, ὕποπτος γενόμενος ὅτι μετὰ τριῶν ἀδελφῶν του μετέσχε τῆς κατὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου συνωμοσίας τοῦ Φιλώτα, ἐσώθη διὰ φυγῆς· ἀλλ' ἐπανῆλθεν ὅτε ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἀμύντας ἐδικαιολόγησεν ἑαυτὸν καὶ τοὺς λοιποὺς ἀδελφούς. Μετὰ ταῦτα κατετάχθη εἰς τὴν μερίδα τοῦ Περδίκκα, καὶ συνελήφθη μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Ἀττάλου (Ἀρρ. Γ, 27). — 2) Υἱὸς Θηραμένους, Μακεδὼν, ναύαρχος τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐν Αἰγύπτῳ. — 3) Μακεδὼν, υἱὸς Μεγακλέους, ὑπὸ τὸν Ἀλέξανδρον φρούραρχος τοῦ Πηλουσίου (Ἀρρ. Γ. 5). — 4) Πολέμων ὁ Περιηγητής, ἐν Τρωάδι γεννηθεὶς, ἐπολιτογραφήθη εἰς Ἀθήνας ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Ἐπιφανοῦς (200 π. Χ.). Περιηγήθη δὲ πολλαχοῦ πρὸς ἐπίσκεψιν δημοσίων καταστημάτων καὶ μνημείων, συλλογὴν ἐγχωρίων παραδόσεων, περιγραφὴν καλλιτεχνημάτων, ἑρμηνείαν ἐπιγραφῶν, ἃς ἰδίως μετὰ πλείστου ζήλου συνέλεγεν, ἀντέγραφε καὶ ἐξήγει, δι' ὃ καὶ στηλοσκόπος ἐπωνομάσθη. Ἐν ἄλλοις περιέγραψε τὴν Ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν, τὰ Προπύλαια, τὰ μνημεῖα ἐπὶ τῆς πρὸς Ἐλευσῖνα ὁδοῦ, τοὺς Δελφοὺς, τὴν Ὀλυμπίαν, κτλ. Ἀλλ' ἐκ τούτων σώζονται τεμάχια μόνον, 103 ἐν ὅλοις (Συλλ. Preller). Ἀλλαχοῦ ἐπροσπάθησε νὰ ἐπανορθώσῃ καὶ συμπληρώσῃ τὰς γνώμας ἀνδρῶν ἐπισήμων. Ἔγραψε καὶ πολυμαθεστάτας ἐπιστολὰς πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἀφορώσας. Καὶ ἄλλα του δὲ συγγράμματα εἰς ποικίλα περιεστρέφοντο ἀντικείμενα. Οἱ μεταγενέστεροι αὐτοῦ συγγραφεῖς πολλὰ ἠρύσθησαν ἐξ αὐτοῦ, ἰδίως ὁ Ἀθήναιος. — 5) Βασιλεὺς μικροῦ τινος κράτους ἐν τῇ Ποντικῇ, ὃ (Πόντον Πολεμωνιακόν) ἔλαβε παρὰ τοῦ Ἀντωνίου δι' ἃς εἶχεν ἀναδείξει αὐτῷ ὑπηρεσίας. Πολεμήσας δὲ, κατὰ διαταγὴν τοῦ Ἀγρίππα, ἀντίπαλόν τινα ὅτε ἀντεποιεῖτο τὸν θρόνον τοῦ Πόντου, ἔλαβε καὶ τοῦτον, τῷ 37 π. Χ, μετ' οὐ πολὺ καὶ τὴν μικρὰν Ἀρμενίαν, καὶ τέλος, τῷ 14, καὶ τὸ κράτος τοῦ Βοσπόρου· ἀπέθανε δ' ἐν μάχῃ μετὰ ἕτερα 15 ἔτη. Τὸν διεδέχθη δ' ἡ γυνή του Πυθοδωρὶς, μέχρι τοῦ 38 μ. Χ. καὶ ταύτης ὁ υἱὸς Πολέμων Β', ἀνὴρ ἀδρανὴς, ἀναγκασθεὶς ἐπὶ Κλαυδίου ν' ἀποστῇ (τῷ 41 μ. Χ.) πρῶτον τοῦ Βοσπόρου καὶ ἔπειτα καὶ τοῦ Πόντου. Τρία ἐπιγράμματα ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Ἀνθολογίᾳ ἦσαν ἔργα ἑνὸς τῶν δύο τούτων

βασιλέων. — 6) Π. ὁ σοφιστής, ἐκ Λαοδικείας, γεννηθεὶς τῷ 97, ἀποθανὼν τῷ 153 μ. Χ. διέμενεν εἰς τὰ γράμματα ἐπιδιδόμενος, ἐν Σμύρνῃ, καὶ ἐτιμᾶτο ὑπὸ τοῦ Τραϊανοῦ καὶ τῶν διαδόχων αὐτοῦ, μεταβὰς καὶ εἰς τὴν Ῥώμην πολλάκις. Πάσχων ἐκ ποδαλγίας, ἐνεταφιάσθη ζῶν, εἰς ἡλικίαν 56 ἐτῶν. Ἡ εὐγλωττία του ἦν θερμή, καὶ πρὸ πάντων ἐθαυμάζοντο οἱ αὐτοσχέδιοι λόγοι του. Διετηρήθησαν δ' αὐτοῦ δύο ἐπιτάφιοι δημηγορίαι ἐπὶ Μαραθωνομάχων. — 7) Π. Ὁ φυσιογνωμιστής, οὗ σώζεται τὸ «φυσιογνωμικὸν ἐγχειρίδιον» (Franz, script. physiogn. velt.), πιθανῶς τοῦ ἄλλου μεταγενέστερος. — 8) Π. ὁ φιλόσοφος, Ἀθηναῖος, μαθητὴς τοῦ Ξενοκράτους, διδάσκαλος τοῦ Ζήνωνος, ἀπὸ βίου ἐκδεδιητημένου διὰ μιᾶς μετὰ πλείστου ζήλου πρὸς τὴν φιλοσοφίαν στραφεὶς (Hor. Sat. II, 3, 253). — 9) Ἕτερος ὁμώνυμος φιλόσοφος, ἐκείνου νεώτερος. — 10) Εἷς γραμματικὸς ἐξ Ἀλεξανδρείας. — 11) Εἷς ζωγράφος αὐτόθεν (Pl. XXXV, 40, 43).

Πολεμώνιον, πόλις ἐν τῷ Πόντῳ, ἱδρυθεῖσα ὑπὸ τοῦ βασιλέως Πολέμωνος (ἴδ.), μεταξὺ Ἀμίσου καὶ Φαρμακείας, εἰς τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας πόλεως Σίδης. Ἐξ αὐτῆς, διατηρούσης ἔτι τὸ ἀρχαῖον ὄνομα, ἐκαλεῖτο πᾶς ὁ μεσαῖος Πόντος Πολεμωνιακός.

Πολέαγρος, Ἀθηναῖος, ὅστις λέγεται αὐτοκτονήσας διότι ἐχλευάσθη ἀπὸ σκηνῆς ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους (Αἰλ. π. ἱ. Ε, 8).

Πολέαρχος, Ἀθηναῖος διαβόητος ἐπὶ ἀβρότητι βίου καὶ ἡδυπαθείᾳ (Αἰλ. π. ἱ. Η, 4).

Πολιάς, ἐπίθετον τῆς Ἀθηνᾶς, ὡς ἐφόρου τῶν πόλεων. Ὑπ' αὐτὸ ἐλατρεύετο ἐν Ἀθήναις, ἔχουσα ναὸν ἐν τῇ Ἀκροπόλει, τὸ ἄλλως Ἐρεχθεῖον, καὶ ἐν Τροιζῆνι καὶ ἐν Ἐρυθραῖς (Παυσ. Α, 16. Ζ, 5. Η, 47).

Πολιεύς, ἐπίθετον τοῦ Διὸς ὡς προστάτου τῶν πόλεων, πανηγυριζομένου εἰς τὴν ἑορτὴν τὰ Διϊπόλια ἢ Διπόλια.

Πολιορκητής, ἴδ. Δημήτριος.

Πολιορκία. Ἐν τῇ Ἰλιάδι διετηρήθη ἐπὶ τὸ ἀκριβέστατον ἡ παράστασις τῆς ἐπὶ τῶν ἡρωϊκῶν χρόνων πολιορκίας. Οἱ πολιορκοῦντες ἐστρατοπέδευον πρὸ τῆς πόλεως, οἱ δὲ πολιορκούμενοι ἐξήρχοντο ἀπὸ πρωΐας καὶ συνῆπτον μεμονωμένας μάχας μετὰ μείζονος ἢ ἐλάσσονος ἐπιτυχίας, τὸ δ' ἑσπέρας ἀπεσύροντο εἰς τὰ τείχη των πάλιν. Δέκα ὅλα ἔτη ἐκάθητο πᾶς ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς πρὸ τῆς Τροίας, καὶ μόνον διὰ τοῦ στρατηγήματος τοῦ Δουρίου ἵππου κατέκτησεν αὐτὴν τέλος πάντων. Πολιορκητικῆς δὲ τέχνης οὐδ' ἴχνος φαίνεται κατὰ πᾶν τὸ διάστημα. Μέχρι τῶν Περσικῶν, αἱ μείζονες πόλεις τῆς Ἑλλάδος εἶχον μόνον ὀχυρὰς ἀκροπόλεις, ὧν ἡ κατάκτησις κατωρθοῦτο διὰ δόλου, προδοσίας ἢ κατατροπώσεως τῆς φρουρᾶς. Ἀπ' ἐκείνων δὲ τῶν χρόνων περιετείχισαν πρῶτοι οἱ Ἀθηναῖοι τὴν πόλιν των (Nep. Them. VI), καὶ ἔκτοτε, κατὰ τὸ παράδειγμα αὐτῶν, καὶ αἱ ἄλλαι Ἑλληνικαὶ πόλεις, πλὴν τῆς Σπάρτης. Ἐν τοῖς ἔκτοτε ἐπελθοῦσιν ἐμφυλίοις πολέμοις ἔπρεπε λοιπὸν ἡ κατάκτησις τῶν ὀχυρῶν τούτων θέσεων νὰ θεωρῆται ὡς τῆς πρώτης σπουδαιότητος. Ἀλλ' οἱ πολιορκηταὶ ἀπῆρχοντο συνήθως τὸν χειμῶνα εἰς τὰ ἴδια, ἡ δὲ πολιορκητικὴ τέχνη ἦν ἔτι εἰς τὰ σπάργανά της· διὰ τοῦτο τοιαῦται κατακτήσεις ἦσαν σπανιώταται, καὶ αὐτὰς τὰς Ἀθήνας κατέβαλεν ὁ λοιμὸς κυρίως καὶ ἡ προδοσία, οὐχὶ τῶν ἀντιπάλων αὐτῶν ἡ πολεμικὴ ἐμπειρία. Μόνον μικραὶ πόλεις ἠναγκάζοντο ἐνίοτε ὑπὸ τῶν πολιορκούντων νὰ παραδοθῶσιν, ὡς αἱ Πλαταιαὶ ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου (Θουκ. Β, 71. Γ, 20 ἑπ.). Ἐκεῖ δὲ ἤδη βλέπομεν διαφόρους μεθόδους προσβολῆς καὶ ἀμύνης ἐφαρμοζομένας (Θουκ. Β, 76, ἑπ.). Ἀπέναντι τοῦ τείχους τῆς πόλεως οἱ πολιορκηταὶ ἐγείρουσιν ἄλλο τεῖχος, ἵνα ἀπ' αὐτοῦ πολεμῶσιν ἐξ ἴσου ὕψους· οἱ δὲ πολιορκούμενοι ὑποσκάπτουσιν αὐτό, καὶ προσέτι κτίζουσιν ἕτερον τεῖ-

χος ἐνδότερον εἰς τὴν πόλιν των, πρὸς νέαν ἀντίστασιν ἂν τὸ ἔξω ἤθελεν ἁλωθῆ. Προσέτι οἱ Πελοποννήσιοι ἔφερον καὶ μηχανὰς κατὰ τῶν τειχῶν, τοὺς κ ρ ι ο ὺ ς λεγομένους· ἀλλ' οἱ Πλαταιεῖς συνελάμβανον τὰ ἔμβολα τῶν μηχανῶν διὰ σχοινίων, ἢ τὰ ἔθραυον ῥίπτοντες δοκοὺς ἐπ' αὐτά. Προσέτι δ' οἱ πολιορκηταὶ καὶ τὰ ὑδραγωγεῖα ἀναζητοῦντες κατέστρεφον, ἵνα στερῶσιν ὕδατος τὴν πολεμουμένην πόλιν (Θουκ. Στ. 100), καὶ τὰ τείχη τοῦ φρουρίου ὑπώρυττον, ἄνωθεν καλυπτόμενοι ὑπὸ τεχνητῆς στέγης, ἥτις χ ε λ ώ ν η δ ι ο ρ υ κ τ ὶ ς ἐκαλεῖτο. Δημήτριος δ' ὁ Πολιορκητὴς ἐποίησε καὶ μετεχειρίσθη ἐντελεστέραν μηχανὴν πολιορκητικὴν, τὴν ἣν ἐκάλεσεν ἑ λ έ π ο λ ι ν. — Κυρίως ὅμως τὰ τῆς πολιορκίας προήγαγον καὶ ἐτελειοποίησαν οἱ Ῥωμαῖοι. Καὶ αὐτοὶ κατ' ἀρχὰς εἶχον τὸ αὐτὸ μετὰ τοῦ ἀρχαίου τῶν Ἑλλήνων συστήματος, καὶ τὸ πρῶτον τῷ 404 π. Χ., εἰς τὴν πολιορκίαν τῶν Βαίων, ἐπείσθησαν, μετὰ μακρὰν ἀντίστασιν, νὰ διαχειμάσωσι πρὸ τῆς ἀποκεκλεισμένης πόλεως (Liv. V, 1—23), ἀλλ' ὀχυρωθέντες καὶ αὐτοὶ διὰ περιτειχίσματος κατ' ἐξωτερικῶν προσβολῶν τῶν συμμάχων τῶν πολιορκουμένων. Ἔκτοτε καθιερώθη διὰ πάντοτε ἡ τοιαύτη πρόνοια, καὶ ὁ Καῖσαρ ἐπιμελέστατα ἐφήρμοζε τὸ σύστημα τοῦτο, ἀφ' ἑνὸς μὲν κατ' ἐξωτερικῶν προσβολῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ κατὰ τῆς πόλεως δι' ἐπάλξεων καὶ πύργων, καὶ, ἔνθα ἐνεδέχετο, δι' ὑγρᾶς τάφρου ἐνδυναμῶν τοῦ στρατοπέδου τὸ περιτείχισμα (Caes. B. G, VII, 69—75, B. G. III, 43). Ἐναντίον δὲ τούτων τῶν τειχῶν ἔκτιζον ἄλλα οἱ πολιορκούμενοι, ὡς οἱ Συρακούσιοι κατὰ τῶν Ἀθηναίων, καὶ ἐξορμῶντες κατηδάφιζον ἢ ἐπυρπόλουν τὰ ἔργα τῶν πολιορκητῶν. Ἐνίοτε οἱ πολιορκούμενοι, τὴν πόλιν των διὰ τροφίμων καὶ πάντων τῶν ἀναγκαίων ἐπαρκῶς ἐφοδιάσαντες, ἐπροσπάθουν τὴν περιζ χώραν νὰ καταστήσωσιν ἔρημον, καὶ δι' ἐξωτερικῶν συμμάχων νὰ κωλύσωσι τὴν προσέλευσιν πάσης προμηθείας εἰς τοὺς πολιορκητάς. Οὗτοι δὲ, ὅταν μάλιστα ἔβλεπον τὰ πολιορκούμενα τείχη ἢ οὐχὶ λίαν ὑψηλὰ, ἢ πεπαλαιωμένα καὶ οὐχὶ ἱκανῶς στερεὰ, προσέβαλλον ἢ τὰ ἀδύνατα μέρη αὐτῶν, ἢ τὰς πύλας διὰ μοχλῶν, ἢ προσῆγον κλίμακας ἵνα τὰ προσαναβῶσι. Τότε οἱ στρατιῶται ὕψουν τὰς ἀσπίδας ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν, ἀποτελοῦντες τὴν λεγομένην χελώνην, ἵνα προφυλαχθῶσι κατὰ τῶν ἄ-

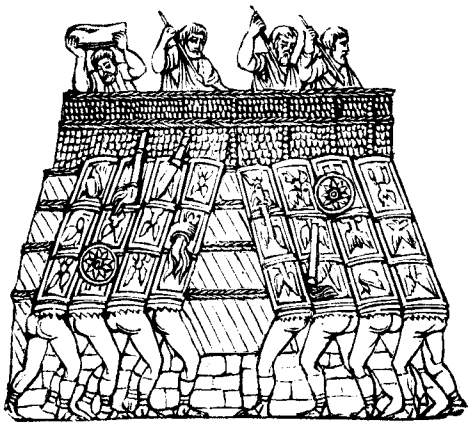

νωθεν ἀκοντίων καὶ βελῶν· ἀλλ' οἱ πολιορκούμενοι κατέρριπτον μεγάλους λίθους καὶ ἄλλα βαρέα σώματα ἵνα τοὺς συντρίψωσι, καὶ κατηκόντιζον τὰς ἀνυπερασπίστους μενούσας πλευράς. Οἱ ἀναβαίνοντες εἰς τὴν ἔφοδον εἴποντο ἀλλήλοις, ἀποτελοῦντες δύο καὶ τρεῖς ἀλλεπαλλήλους χελώνας· ἄνωθεν δ' ἀπωθοῦτο διὰ κόντων καὶ περονῶν καὶ κατεκρημνίζοντο, κάλαθοι πλήρεις λίθων ἐκενοῦντο ἐπ' αὐτῶν, ἢ ἐπεχεῖτο ζέον ὕδωρ ἢ καιομένη πίσσα ἐπ' αὐτούς. Εἰς τὰς μεγάλας καὶ στερεῶς ὀχυρὰς πόλεις ἐζητεῖτο ἡ ῥῆξις τοῦ τείχους διὰ τοῦ κ ρ ι ο ῦ, ἢ ἡ διόρυξις τῶν θεμελίων αὐτοῦ ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς δ ι ο ρ υ κ τ ί δ ο ς χ ε λ ώ ν η ς, ἥτις ἐπὶ τροχῶν προσήγετο πρὸς τὸ τεῖχος, εἶχε δὲ τὴν ὀροφὴν κατιοῦσαν μέχρι τοῦ ἐδάφους, καὶ αὐτὴν, ὡς καὶ τὰς πλευρὰς, κεκαλυμμένας δι' ὑγρῶν δερμάτων, δι' ὧν ἐπροφυλάττετο κατὰ τῶν ἄνωθεν σφεδονιζομένων φλογῶν καὶ βαρέων σωμάτων· ἢ τάφρους (ὑ π ο ρ ύ γ μ α τ α ἢ

μεταλλεῖα ὑπέσκαπτον ἀπὸ τῆς πολιορκητικῆς γραμμῆς μέχρις ὑπὸ τὸ τεῖχος, ὑπεστήριζον αὐτὸ διὰ ξυλίνων κιόνων, καὶ ἀλείψαντες τούτους διὰ πίσσης ἢ ἄλλης εὐφλέκτου ὕλης, τοὺς ἀνῆπτον, καὶ τοὺς ἄφινον νὰ καταπέσωσι μετ' ὀλίγον μόνοι των (Πολ. Ε, 100). Ἐνίοτε τὰς σύριγγας ταύτας ἔφερον μέχρις αὐτῆς τῆς πόλεως, καὶ διὰ νυκτὸς ἐλθόντες δι' αὐτῶν, ἤνοιγον τὰς πύλας ἔσωθεν. Ἅμα δ' οἱ πολιορκούμενοι διεγίνωσκον τὴν πρόθεσιν τῶν πολιορκητῶν, ἰδίως διὰ τῶν σωρευομένων χωμάτων, ἐπροσπάθουν πρὸ παντὸς νὰ ἐννοήσωσι τὴν διεύθυνσιν τῆς διώρυγος· εἰς πολλὰ μέρη παρὰ τὸ τεῖχος, ἢ εἰς τάφρον ἀνορυττομένην ἐντὸς, καὶ αὐτῷ παραλλήλως, βυθίζοντες μετάλλινα πέταλα, ἀσπίδας, κιβώτια, ἀντελαμβάνοντο διὰ τῆς ἀντηχήσεως ποῦ εἰργάζετο ὁ ὑπονομεύς. Τότε δ' ἔπραττον καὶ αὐτοὶ ἐναντίαν ὑπόνομον πρὸς τὰ ἔξω, καὶ ἀπεδίωκον τοὺς ἀπερχομένους ἢ δι' ὑπογείου μάχης, ἢ διὰ καπνοῦ ἢ διὰ σμήνους μελισσῶν ἢ σφηκῶν (Liv. XXIII, 18, XXXVIII, 1). Οἱ πολιορκηταὶ, ἐπειδὴ τὸ τεῖχος ὃ περιψκοδόμουν ἦν εἰς ἀπόστασίν τινα ἕνεκα τῶν ἐκ τῆς πόλεως τοξευμάτων, ἔφερον ἐξ αὐτοῦ πρὸς τὴν πόλιν εὐρέα καὶ ὑψηλὰ χώματα, ἢ ἐνίοτε καὶ ἱκρία, δι' ὧν νὰ φθάνωσιν εἰς ἴσον ὕψος μετὰ τῶν ἀμυνομένων, νὰ ἐκδιώκωσιν αὐτοὺς ἐκ τῶν τειχῶν, νὰ ἐπιβλέπωσι τὰ ἀμυντικὰ ἔργα, καὶ νὰ διευκολύνωσι τὰς προσβολὰς τῶν πλησίον κριῶν. Οἱ πολιορκούμενοι ὅμως ἐκρέμων εἰς τὰς ἐπάλξεις ἱστία καὶ δέρματα, παρακωλύοντα τὴν βλέψιν ἐντὸς τῆς πόλεως, καὶ δεχόμενα καὶ ματαιοῦντα τὰ τοξεύματα, ἢ ἔκαιον ἐπὶ τοῦ τείχους πυρὰς ἐξ ὑλῶν αἴτινες παρῆγον πολὺν καπνὸν, ἢ ηὔξανον, διὰ ξύλων ἢ δι' ἐπιτειχίσεως, τοῦ τείχους τὸ ὕψος. Ἀλλ' ὅτε ὁ πολιορκητὴς ἐπετύγχανε νὰ ὑπερνικήσῃ τὰς ἀντιστάσεις ταύτας, ἵδρυεν εἰς τὸ πέρας τοῦ χώματος τῶν πύργων, τὴν ἑλέπολιν, πολυώροφον, καὶ ὑπερέκειτο οὕτω τοῦ πέριξ τειχίσματος τοῦ φρουρίου. Οἱ πολιορκούμενοι ἐπροσπάθουν τότε νὰ πυρπολήσωσι τοὺς πύργους, εἴτε στρατιώτας διὰ σχοινίων καταβιβάζοντες μέχρι τῶν βάσεων αὐτῶν, εἴτε πυρφόρα βέλη (Ἀρρ. Β, 18, 6) τοξεύοντες διὰ τῆς χειρὸς ἢ διὰ τόξων καὶ ἄλλων μηχανῶν. Τὰ μικρότερα τῶν βελῶν εἶχον τὸ πῦρ μεταξὺ τῆς ράβδου καὶ τῆς αἰχμῆς, ἐντὸς μικρᾶς σιδηρᾶς διατρήτου σφαίρας, καὶ ἡ ἐμπρηστικὴ αὐτῶν ὕλη λέγεται οὖσα τοιαύτη, ὥστε μόνον δι' ἄμμου ἐσβεῖτο (Amm. Marc. XXIII, 4)· τὰ δὲ πολὺ μείζονα εἶχον περὶ τὴν βάσιν τριποδιαίας τὸ μῆκος αἰχμῆς, περιτετυλιγμένα καιόμενα ἔρια, ἐμβεβαμμένα εἰς ἔλαιον, θεῖον, πίσσαν, κτλ., καὶ ἐσφενδονίζοντο δι' ἀσθενῶν μηχανῶν, ἵνα μὴ ὁ ἀὴρ σβῇ τὴν φλόγα ἐπὶ τῆς ῥιπῆς. Τοὺς πύργους ὅμως κατὰ τῶν τοιούτων ἐμπύρων τοξευμάτων ἐνέδυον οἱ προσβάλλοντες δι' ὑγρῶν, εἰς ὅξος ἐμβεβαμμένων δερμάτων, καὶ τότε εἰς τοὺς πολιορκουμένους ἄλλο δὲν ἔμενεν ἢ νὰ ὑπονομεύωσι τὰ χώματα ἵνα μετὰ τῶν πύργων ὁμοῦ καταρρέωσι. — Νέαν ἀνάπτυξιν ἔλαβεν ἡ πολιορκητικὴ ἀπὸ τοῦ 400 π. Χ. Τότε Διονύσιος, ὁ τύραννος τῶν Συρακουσῶν μεγάλας ἐπιχειρήσας παρασκευὰς διὰ τὸν κατὰ τῶν Καρχηδονίων πόλεμον, μετεκαλέσατο πανταχόθεν πάντας τοὺς ἐπισημοτάτους τεχνογνώστας ἵνα νέα ἐφεύρωσι πολεμικὰ μηχανήματα, ἅτινα ἔκτοτε ἤρξαντο βαθμηδὸν ἐφαρμοζόμενα καὶ τελειοποιούμενα, τότε ἐπιθετικὰ καὶ τὰ ἀμυντικὰ, μάλιστα ἐπὶ τῶν μεγάλων τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐκστρατειῶν, συμπληρωθέντα ἔπειτα ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων. Τὰ λιθόκτιστα τείχη ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἀντικατέστησαν τὰ μετὰ παρεντιθεμένου χώματος. Οὕτως ἐκτίζοντο δύο παράλληλοι λίθινοι περίβολοι, εἰς ἀπόστασιν 20′ περίπου ἀπ' ἀλλήλων, καὶ τὸ μεταξὺ ἐπληροῦτο διὰ χώματος. Ἦν δ' ὁ πρὸς τὰ ἔξω ὑψηλότερος τοῦ ἐντὸς, συνήθως 30′ (ὁ τῆς Καρχηδόνος 45′, Ἀππιαν. Η, 95), ὥστε ἡ ἄνω ἐπιφά-

νεια ἦν προσκλινὴς πρὸς τὴν πόλιν καὶ εὔκολος εἰς ἀνάβασιν· εἶχε δὲ πλάτος ἱκανὸν ἵνα παρατάττωνται ἐπ' αὐτῆς οἱ πρόμαχοι καὶ αἱ μηχαναί. Καὶ ἂν δ' ὑπὸ τῶν κριῶν διερρήγνυτο τὸ ἔξω τεῖχος, τὸ ὀπίσω αὐτοῦ χῶμα ἀντεῖχε καὶ παρεκώλυε τὴν ἔφοδον. Τὸ περίγραμμα τοῦ τείχους ἦν γωνιαῖον, πρὸς πολλαχόθεν διασταύρωσιν τῶν τοξευμάτων κατὰ τῶν ἐπιτιθεμένων· εἰς ἀποστάσεις δὲ 150—300′, τὰς τῆς συνήθους βολῆς τοῦ τόξου, ᾠκοδομοῦντο, μάλιστα εἰς τὰς προεχούσας γωνίας, πύργοι λιθόκτιστοι ἰσχυροί, ἱκανοὶ ν' ἀντέχωσιν εἰς τὰς προσβολὰς τῶν κριῶν, καὶ νὰ φέρωσι τὰ μέγιστα βάρη τῶν καταπελτικῶν μηχανῶν. Ἐνιαχοῦ ἀπαντῶνται, ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων μάλιστα χρόνων, καὶ κυκλικοὶ πύργοι· ἀλλὰ τούτους, οὐχ ἧττον καταλλήλους διὰ τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ πρὸ αὐτῶν πεδίου καὶ τῶν παρ' αὐτοῖς μετατειχίων, ἀντικατέστησαν ἐν τοῖς ἔπειτα χρόνοις οἱ γωνιαῖοι, παρὰ ταῖς πύλαις μάλιστα πεντάγωνοι καὶ ἑξάγωνοι, ὡς κατάλληλοι διὰ τὰς πολλὰς τῶν βελῶν διασταυρώσεις. Εἰς τοὐτων τὰ πλευρὰ ἠνοίγοντο θυρίδες διὰ τοὺς τοξότας, καὶ εἶτα κατ' μείζονες διὰ τὰς μηχανὰς, ἔχουσαι ἄνωθεν καλύμματα κατὰ τῶν ἔξωθεν βελῶν. Τὰς πύλας ἐνέδυον ἔξωθεν διὰ σιδηρῶν ἐλασμάτων, εἰς προφύλαξιν κατὰ πυρφόρων βολῶν, καὶ προσέτι τὰς κατέβρεχον ἄνωθεν δι' ὀπῶν· Παρ' αὐταῖς δ' ἠγείροντο ἰσχυροὶ πύργοι, παρὰ τοῖς ἀρχαιοτέροις εἰς πρὸς τὰ δεξιὰ τῷ εἰσιόντι, διότι ἐκεῖνο ἦν τὸ τρωτὸν μέρος τοῦ προσβάλλοντος, τῆς ἀσπίδος καλυπτούσης τὸ ἀριστερόν. Τοιοῦτος ἦν καὶ εἰς τὴν Ἀκρόπολιν, ἡ προέχουσα βάσις τοῦ ναοῦ τῆς Νίκης, καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Τίρινθα. Ἐν ἔπειτα δὲ χρόνοις εἶχον πρὸ τῶν πυλῶν πολλάκις καὶ προτειχίσματα, ἵνα, ἂν μετ' ἔξοδον ἀποτυχοῦσαν κατεδίωκον τοὺς ἐκδραμόντας οἱ πολιορκηταὶ, μὴ δύνωνται νὰ εἰσχωρήσωσιν ὁμοῦ μετ' αὐτῶν εἰς τὴν πόλιν. Διὰ τοῦτο καὶ ὑπὲρ τὴν πύλην ἐκρέματο καταρράκτης, ἤτοι σιδηροῦν τι παραπέτασμα κρεμάμενον ἐξ' ἀλύσεων, ὃ διὰ μιᾶς κατερρίπτετο ἐπὶ τοὺς προσβάλλοντας, καὶ συγχρόνως παρεκώλυε τὴν ὑποχώρησιν τῶν ἤδη εἰς τὴν πόλιν ἐμπεσόντων. Ἵνα δ' ἀμέσως ἀπ' ἀρχῆς παρακωλύωνται καὶ δυσχεραίνωνται αἱ ἐπιχειρήσεις τῶν πολιορκητῶν, οἱ πολιορκούμενοι προλαμβάνοντες ἤγειρον πρὸ τῆς πόλεως χαρακώσεις καὶ προτειχίσματα, περιέχοντα μακρᾶς βολῆς μηχανὰς, καὶ πρεσέτι ἡ περὶ τὰ τείχη τῆς πόλεως ἔκτασις διεσκευάζετο οὕτως, ὥστε παντοίως νὰ κωλύῃ τὴν πρόοδον τῶν πολιορκητῶν, καὶ περιεσκάπτετο τάφρος μετὰ περιφραγμάτων, καὶ, ὁσάκις ἦν δυνατὸν, ἐπληροῦτο ὕδατος ἵνα μὴ εὐκόλως ὑπερβαίνηται οὐδ' ὑποσκάπτηται.—Οἱ πολιορκηταὶ ἔπρεπε καὶ αὐτοὶ νὰ ἔχωσι τρόπους πρὸς κάλυψιν ἑαυτῶν καὶ τῶν μηχανῶν των. Τινὰ τῶν καλυμμάτων τούτων ἦσαν ἁπλῶς εὐθεῖς, γωνιαῖοι ἢ ἡμικυκλικοὶ τεῖχοι ξύλινοι μετὰ κλάδων ἐνειργασμένων, ἐπὶ τριῶν τροχίσκων κινούμενοι,

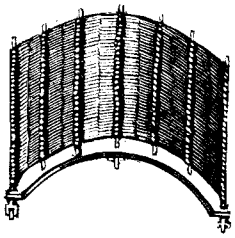

καὶ χρησιμεύοντες εἰς τὸ νὰ προασπίζωσι τοὺς κατατοξεύοντας τοὺς φρουροὺς τῶν ἐπάλξεων. Ἄλλα δ' ἦσαν ὡς ξύλιναι ψιαθόπλεκτοι στοαὶ ἐκ 4-10 στύλων ἐμπηγνυμένων εἰς τὸ ἔδαφος, δι' αὐτὰ παρασκευαζόμενον,

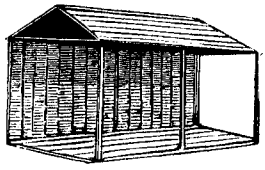

8′ ὕψος, 7′ πλάτος καὶ 16′ μῆκος ἔχοντα, μετὰ ἄλλοτε ἐπιπέδων, ἄλλοτε διπλῶν ὀροφῶν, ἐνίοτε, κατὰ μεταγενεστέρους χρόνους,

μετακινούμενα ἐπὶ κυλίνδρων ἢ καὶ διὰ τροχῶν. Καὶ ταῦτα περιεκαλύπτοντο δι' ὑγρῶν δερμάτων. Τὰ διὰ τὰς ὑπὸ γῆν ἐργασίας, χελῶναι χωστρίδες λεγόμενα, ἦσαν ταπεινὰ καὶ μακρὰ μετ' ὀροφῆς πλινθοκτίστου, πάντοτε διαβρεχομένης καὶ τριγωνικῆς. Ἀπὸ τοῦ ἐμπροσθίου ἀετώματος μέχρι

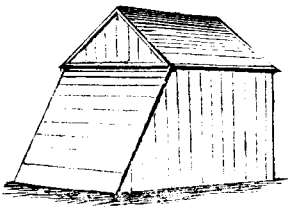

γῆς ἐξετείνετο γωνιαίως θύρωμα προασπίζον κατὰ πάσης ἔμπροσθεν αἰφνιδίας προσβολῆς, χωρὶς νὰ ἐμποδίζῃ τὴν ἐργασίαν. Προυχώρουν δὲ καὶ ταῦτα ἐπὶ κυλίνδρων. Αἱ δὲ κριοφόροι χελῶναι, προωρισμέναι νὰ σκέπωσι τοὺς τὰ τείχη προσβάλλοντας κριοὺς καὶ τοὺς ὑπηρετοῦντας αὐτούς, εἶχον ἰσχυρὰ τὰ πλευρὰ καὶ τὴν ὀροφήν, ἦσαν πρὸς τὰ ἐμπρὸς ἀνοικταὶ ἵνα μὴ παρακωλύωνται τοῦ κριοῦ αἱ κινήσεις, ἄνωθεν δ' αὐτοῦ εἶχον προεξοχήν τινα κατὰ τῶν καταρριπτομένων βελῶν. Ἐνίοτε εἰς τὴν ὀροφὴν αὐτῶν ἐπεκάθητο καὶ πύργος πολυώροφος, ἔχων ὕδατος ἀποθήκην εἰς τὸν κατώτατον ὄροφον πρὸς ἀπόσβεσιν πάσης πυρκαϊᾶς, εἰς δὲ τοὺς ἀνωτέρους, τοξότας ἀντιμαχομένους πρὸς τοὺς ἐπὶ τοῦ φρουρίου. Καὶ τοῦτο τὸ μηχάνημα ἐκινεῖτο ἐπὶ κυλίνδρων· ὅταν δ' ἔφθανεν εἰς τὴν θέσιν του, ἐστερεοῦτο ἔπειτα διὰ κάλων, ἵνα μὴ, ἐπὶ τῶν προσβολῶν, ἡ ὀπισθοχώρησις τοῦ κριοῦ ἐλαττοῖ αὐτοῦ τὴν δύναμιν. Χελῶναι δὲ χωστρίδες ἦσαν αἱ προστατεύουσαι τοὺς πρὸς ἰσοπέδωσιν ἢ πρὸς ὑπόρυξιν σκάπτοντας. — Οἱ πύργοι τῆς προσβολῆς, ἐπειδὴ τὴν οἰκοδομὴν αὐτῶν δὲν ἐπέτρεπον τὰ ὅπλα τῶν πολιορκουμένων, κατεσκευάζοντο ἐντὸς τῶν ὀχυρώσεων τῶν πολιορκητῶν, καὶ προσήγοντο συρόμενοι διὰ σχοινίων (Διόδ. Κ, 48, 91) πολλάκις καὶ διὰ βοῶν, ἐπὶ 4, 6 ἢ καὶ 8 τροχῶν πρὸς τὰ τείχη. Οὗτοι ἦσαν οἱ κινητοὶ πύργοι, καὶ τὸ πρῶτον αὐτῶν πρότυπον ἦν ἡ Ἑλέπολις τοῦ Δημητρίου, ἔργον Ἐπιμάχου (Vitr. X, 16. 4), ἢ Διοκλείδου τοῦ Ἀβδηρίτου (Ἀθήν. Ε, 296)· οἱ δὲ φορητοὶ ἦσαν οἱ εἰς τεμάχια προπαρεσκευασμένα φερόμενοι κατόπιν τῶν στρατῶν, καὶ ἔνθα ἦν ἀνάγκη συντιθέμενοι, καὶ ἕτοιμοι πρὸς προσβολήν. Ἐνίοτε, ἐν ἔπειτα χρόνοις, πρὸς ἐξαπάτησιν τοῦ ἐχθροῦ ὡς πρὸς τὸ ὕψος τοῦ πύργου, ἵδρυον τοιούτους οὐχὶ ὑψηλοὺς ἐπὶ τῶν προχωμάτων, εἶτα δ' αἴφνης προσέθετον καὶ ἄλλους ὀρόφους, ὧν εἶχον τὸ ὑλικὸν ἕτοιμον. Τὸ τῶν κινητῶν πύργων, ἀναλόγως τοῦ ὕψους τοῦ τείχους καθ' οὗ ἐφέροντο ἢ τοῦ ἐδάφους ἐφ' οὗ ἵσταντο, διέφερεν ἀπὸ

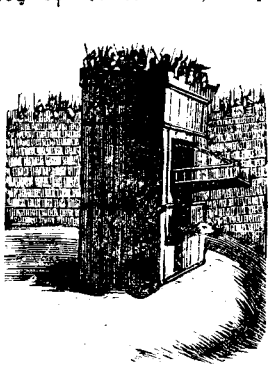

90-180', καὶ ἀπὸ 10-20 στεγῶν ἢ ὀρόφων, κοινωνούντων διὰ κλιμάκων, καὶ ἐχόντων πρὸς τὰ ἔξω καὶ πάροδον 3' πλάτους μετὰ πλαγίας κιγκλίδος. Ἀπὸ τῶν ἀνωτέρων δ' ὀρόφων τοῦ πύργου προέκυπτεν εἰς τὸ ὕψος τοῦ πολιορκουμένου τείχους γέφυρα εἰς σχοινίον κρεμαμένη ἢ ἄνωθεν καταβιβαζομένη, ἡ σαμβύκη ἢ ἐπιβάθρα λεγομένη, ἢ ἐκ τοῦ πύργου ὁριζοντίως πρὸς τὰ ἔξω ὠθουμένη, ἡ ἐξώστρα. Ἂν ὅμως τὸ ὕψος δὲν εἶχε καλῶς ἐκτιμηθῇ, καὶ ἡ γέφυρα ἦν χαμηλοτέρα τοῦ τείχους, τότε ἀπετύγχανε τοῦ σκοποῦ του, ἂν δ' ὑψηλοτέρα, ἠδύνατο εὐκόλως κάτωθεν νὰ πυρποληθῇ. Καὶ ἐκ πλοίων πολιορκούντων φρούρια καὶ ἀνὰ 2 συνδεομένων

κατεβιβάζοντο ἐκ τῶν ἱστῶν εἰς τὰ τείχη ὅμοιαι γέφυραι· οἱ δὲ πολιορκούμενοι ἠγωνίζοντο νὰ συντρίβωσιν αὐτὰς διὰ βαρέων λίθων, ἢ δι' ἁρπάγων κατεκρήμνιζον τοὺς ἐξ αὐτῶν ὁρμῶντας, ἢ τοῖς ἀφήρουν τὰς ἀσπίδας ἵνα τοὺς ἐκθέτωσιν εἰς τὰ βέλη τῶν ἄνευ ἀμύνης, ἢ κατέρριπτον δίκτυα κωλύοντα τὰς κινήσεις των (Διόδ. ΙΖ. 42), ἢ ἐσφενδόνιζον κατ' αὐτῶν διέφλεκτον ἄμμον, ἥτις διὰ τῶν ὀπῶν τῶν ὅπλων διερχομένη δριμυτάτους προυξένει πόνους (Διόδ. ΙΕ, 44, — Curt. IV, 3). Ἐκ τῶν πολιορκητικῶν μηχανῶν οἱ καταπέλται λέγονται ἐφευρέσεως συριακῆς. Τῷ 400 π.Χ., Διονύσιος ὁ τύραννος τῶν Συρακουσῶν, πολεμῶν κατὰ τῶν Καρχηδονίων, συνεκάλεσε παρ' ἑαυτῷ πάντας τοὺς ἐπισήμους τεχνίτας, δοὺς αὐτοῖς ἐντολὴν ὅ,τι πλείστας τοιαύτας μηχανὰς νὰ ἐπινοήσωσι. Πρὸ πάντων δ' ἀνεπτύχθη ἡ πολιορκητικὴ μηχανικὴ ἐπὶ Ἀλεξάνδρου καὶ τῶν Πτολεμαίων ἐν Αἰγύπτῳ, ἐπιστημονικῶς, ὡς ἐφαρμογὴ τῆς μαθηματικῆς ἐξεργασθεῖσα. Κατὰ τῶν πολιορκούντων πλοίων μετεχειρίζοντο οἱ πολιορκούμενοι καὶ τὸν κόρακα ἢ σιδηρᾶν χεῖρα, ἐπίνοιαν τοῦ Ἀρχιμήδου (Πολδ. Η, 8), ἥτις ἦν ἰσχυρὸν ἄγκυστρον κρεμάμενον εἰς σιδηρᾶν ἅλυσιν, καὶ δι' αὐτοῦ, κινουμένου διὰ μηχανῆς συνελάμβανον καὶ ὑψοῦντες ἀνέτρεπον τὸ ὑπὸ τὸ τεῖχος προσωρμισμένον πλοῖον, καὶ τοῦτο ἔτι εὐκολώτερον ἂν τὸ πλοῖον ἦν καὶ διὰ πύργου ἐπιβεβαρημένον. Καὶ εἶδος δὲ γεράνων μετεχειρίζοντο οἱ πολιορκηταί, ἵνα δι' αὐτῶν ὑψῶσι καλάθους κατεχομένους ὑπὸ στρατιωτῶν, οἵτινες κατεσκόπευον τὰ ἐν τῇ πόλει· ἐπίσης δὲ καὶ οἱ πολιορκούμενοι, ἵνα δι' αὐτῶν σφενδονίζωσι βαρέα σώματα ἐπὶ τοὺς πολιορκητὰς καὶ τὰς μηχανάς των.

Πόλιορ οἶνος, εἶδος οἴνου παρὰ ταῖς Συρακούσαις ἐν Σικελίᾳ, ὑποτιθέμενος ἐπώνυμος ἐπιχωρίου τινὸς ἡγεμόνος (Αἰλ. π. ἱ. ΙΒ. 13).

Πόλις (ἡ), κώμη τῆς Ὀζολαίας Λοκρίδος, κατοικουμένη ὑπὸ τῶν Ὑαίων (Θουκ. Γ, 101).

Πολιτεία, ἡ πλήρης ἀπόλαυσις τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων. Ἐν Ἀθήναις ἐχορηγεῖτο ἐνίοτε εἰς ξένους ὡς ἀμοιβὴ μεγάλων ὑπηρεσιῶν εἰς τὴν πόλιν (Δημοσθ. κ. Νεαίρ. 1349), καὶ ἐπὶ τῆς ἀκμῆς τῶν Ἀθηνῶν κατ' ἐξαίρεσιν καὶ δυσκόλως ἀπενέμετο (Ἀρστ. Γ, 1, 3. — Πλτ. Ἀλκ. ΙΗ). Ἐψηφίζετο δ' ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας τοῦ δήμου εἰς δύο ἐπανειλημμένας συνεδριάσεις διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας καὶ μόνον διὰ ψήφων ὑπὲρ τὰς 6000 κατὰ τὴν δευτέραν συνεδρίασιν, ὑποκειμένη καὶ πάλιν ἐπὶ ὅλον ἔτος εἰς τὴν «Παρανόμων γραφήν». Ὁ λαβὼν τὴν πολιτείαν ἐθεωρεῖτο ὡς θετὸς τοῦ δήμου υἱός, καὶ ἐνεγράφετο εἰς φυλὴν τῆς ἐκλογῆς του, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς γένος, καὶ ἠδύνατο νὰ καταλάβῃ πᾶσαν ἀρχὴν πλὴν τῆς τῶν 9 ἀρχόντων, ἥτις πρῶτον εἰς τὰ τέκνα του ἐπετρέπετο. Ἐν μετέπειτα δὲ χρόνοις ἐδαψίλευον οἱ Ἀθηναῖοι ἀφειδῶς τὴν δωρεὰν ταύτην, ἥτις διὰ τοῦτο καὶ ἔπαυσεν ἔχουσα τὴν ἀρχαίαν αὐτῆς ἀξίαν (Δημοσθ. κ. Ἁρπκρ. — Ἀνδκ. π. Ἀποδ. ΚΓ. — Ἰσαῖ. Συμμχ. 268).

Πολιτεύματα. Ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους, τοῦ ὑπερτάτου πολιτικοῦ φιλοσόφου τῆς ἀρχαιότητος, ὁρίζεται (Πολτ. Γ, 5, 1-4) ἡ πολιτεία ὡς προγενεστέρα τοῦ ἀτόμου, καθ' ὃ φύσει κοινωνικοῦ. Ἑπομένως τὸν σκοπὸν τῆς ὑπάρξεώς του ἐν τῇ πολιτείᾳ μόνον δύναται νὰ ἐπιδιώξῃ ὁ ἄνθρωπος, διότι ἡ πολιτεία ἐστὶν ἡ «κοινωνία τῶν ἐλευθέρων», ἡ πολιτεία μόνη ἐστὶν «αὐτάρκης», καὶ παρέχει εἰς τὰ μέλη αὐτῆς αὐτάρκη τὴν ὕπαρξιν. Ὡς ὅμως ἐκ τῆς πολιτείας ἀρύεται ὁ ἄνθρωπος πᾶσαν τὴν νόμιμον καὶ πολιτικὴν αὐτοῦ ὕπαρξιν, οὕτω καὶ εἰς τὴν πολιτείαν ὀφείλει πᾶσαν αὐτῷ ἐπιβαλλομένην θυσίαν, καὶ ἡ πᾶσα αὐτοῦ ἐνέργεια ἀφορᾷ οὐχὶ ἑαυτὸν ὡς σκοπόν, ἀλλὰ τὴν δεομένην αὐτῆς πολιτείαν. Τὴν αὐστηρότητα ὅμως τῆς ἀπολύτου ταύτης κυριαρχίας τῆς πολιτείας ἠλάτ-

του παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἡ ἀρχή, ὅτι ὁ πολίτης ἦν ὄργανον τῆς ἐξουσίας, οὐχὶ τῆς αὐθαιρεσίας αὐτῆς, καὶ ὅτι καὶ αὐτὴ ὑπάγεται εἰς ὅρους μὴ ἐκ τῆς θελήσεως αὐτῆς ἐξαρτωμένους, ἀλλ' αὐτὴν μᾶλλον περιορίζοντας, εἰς τοὺς νόμους (ἴδ. ἄγραφοι νόμοι. Νομοθέτης). Εἰ δὲ καὶ εἰς διαφόρους πολιτείας διάφορος ἐστὶ τῶν νόμων ἡ μονιμότης καὶ τὸ ἀμετάβολον, ἀλλὰ βέβαιον μένει ὅτι ἡ μόνη θέλησις τῆς ἐξουσίας, εἴτε εἰς ἑνὸς μόνου, εἴτε εἰς ὀλίγων, εἴτε εἰς παντὸς τοῦ λαοῦ τὰς χεῖρας ἐναπόκειται αὕτη, δὲν δικαιοῦται ν' ἀνατρέψῃ τὸν νόμον. Εἰ δέ που ἡ ἐξουσία ἀντιποιεῖται τὸ δικαίωμα τοῦτο, ἐκεῖ, κατὰ τὰς Ἑλληνικὰς ἀντιλήψεις, παύει ἡ ἀληθὴς πολιτεία, καὶ ἡ τοιαύτη κατάστασις, ἀδιάφορον τίς κατέχει τὴν ἐξουσίαν, ἐθεωρεῖτο ὡς ἔκνομος πολιτικὴ κατάστασις. — Ἡ ὑπερτάτη ἐξουσία διακλαδεύεται εἰς τὰς διαφόρους αὐτῆς ἐνεργείας, καὶ αἱ διάφοραι ἕδραι καὶ τὰ ὅρια τῶν κλάδων αὐτῆς παράγουσι τὴν διαφορὰν τῶν πολιτευμάτων. Εἰσὶ δ' αἱ κυριώτεραι αὐτῆς ἐνέργειαι ἡ βουλευτική, ἡ διοικητικὴ καὶ ἡ δικαστική. Ἡ κυβέρνησις καθ' ἣν ἡ ὑπερτάτη ἐξουσία, εἰ καὶ ὑπὸ βουλευτικοῦ σώματος περιοριζομένη, ἔγκειται εἰς τὰς χεῖρας ἑνός, ἐστὶν ἡ βασιλεία. Ἡ καταστολὴ δὲ τῆς βασιλείας ὑπὸ τῶν γενῶν τῶν μετεχόντων τῆς βουλευτικῆς ἐξουσίας, φέρει, καὶ ἔφερεν ἐν ἀρχαιοτάτοις χρόνοις πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος, τὴν ἀριστοκρατίαν· ταύτης δὲ καταπιεθείσης, καὶ τῆς ἐξουσίας μεταπεσούσης εἰς τὸ σύνολον τοῦ λαοῦ, προέκυψεν ἡ δημοκρατία. Εἰς τίνα δὲ σχέσιν αἱ τρεῖς ὑποδιαιρέσεις τῆς ἐξουσίας περιῆλθον πρὸς ἀλλήλας κατὰ τοὺς τρεῖς τούτους τύπους τῆς κυβερνήσεως ὡς καὶ κατὰ τὰς διαφόρους μεταρρυθμίσεις αὐτῶν, ἤτοι τὴν τυραννίδα καὶ βασιλείαν, τὴν ὀλιγαρχίαν καὶ τὴν ἀριστοκρατίαν, τὴν ὀχλοκρατίαν καὶ τὴν δημοκρατίαν, δύναται νὰ ἐξηγηθῇ μόνον κατὰ τὴν ἔρευναν ἑκάστης τῶν κατηγοριῶν τούτων τῶν κυβερνήσεων. Ἐν γένει ὅμως οὐδὲν τῶν πολιτευμάτων τούτων σχεδὸν οὐδέποτε ὑφίστατο καθ' ἑαυτὸ ἀμιγῶς ὅλως καὶ καθαρῶς, πολλάκις δ' ἀπαντῶνται μεταβάσεις ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸ ἕτερον, καθ' ὅσον οἵα δήποτε πολιτικὴ ἐξουσία ἀπόλυτος καὶ ἀπεριόριστος, ἐθεωρεῖτο παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ὡς σφαλερά, καὶ ὡς κυβερνήσεως νομίμου παρεκτροπή. — Κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους τῆς Ἑλληνικῆς ἱστορίας ἀπαντᾶται ἐν Ἑλλάδι ἡ βασιλεία· ἡ δὲ κατάχρησις αὐτῆς, ἡ τυραννὶς, ἐστὶ χρόνων μεταγενεστέρων, καὶ ἐμφαίνει οὐχὶ τὴν μετάβασιν ἀπὸ τῆς μοναρχίας εἰς τὴν ἀριστοκρατίαν, ἀλλὰ τὴν τῆς ἀριστοκρατίας εἰς τὴν δημοκρατίαν. — Ἐν τῇ πρώτῃ ἀρχαιότητι ὑπῆρχε πιθανῶς ὁ κατὰ φυλὰς ὀργανισμὸς τοῦ λαοῦ· ἀλλ' οὗτος ἀνήκει εἰς προϊστορικὰς ἐποχάς. Ἡ δ' ἱστορία, ἐπὶ τῶν ἡρωϊκῶν χρόνων, γνωρίζει τὰς πατρικὰς βασιλείας, αἵτινες, ὡς ἐκ τῶν Ὁμηρικῶν ἐπῶν καταφαίνεται, περιελάμβανον τὰ κυριώτερα τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας χαρακτηριστικὰ, κατὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ἔτι τότε ἀφελοῦς κοινωνίας. Οἱ βασιλεῖς ἢ Ἄνακτες ἐθεωροῦντο ὡς ἐκ θεοῦ καταγόμενοι, «δῖοι, ἐκ Διὸς, διογενεῖς, διοτρεφεῖς», δι' ὃ καὶ ἐγνώριζον τὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου, τὰ «ἄγραπτα κἀσφαλῆ θεῶν νόμιμα» (Σφκλ. Ἀντγ. 454). Ταῦτα ἦσαν τὰ ὅρια τῆς δυνάμεώς των, πολὺ ἑπομένως ἤδη τότε ἀπεχούσης ἀπὸ τοῦ ἀσιανοῦ δεσποτισμοῦ, εἰ καὶ κυρίως τὴν δύναμιν αὐτῶν οὐδεμία ἔννομος ἀντίπαλος δύναμις περιώριζεν. Ὁ βασιλεὺς ἦν καὶ δικαστὴς, τὸ σύμβολον τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας, τὸ σκῆπτρον κληρονομήσας παρὰ τοῦ Διὸς, καὶ στρατηγὸς, καὶ ἀνώτερος ἱερεὺς, ἤτοι ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ λαοῦ παρὰ τοῖς θεοῖς. Αἱ εἰσφοραὶ τοῦ λαοῦ ἦσαν ἢ ὡρισμέναι, «ῥητὰ γέρα» (Θουκ. Α, 13), ἢ ἑκούσιαι προσφοραὶ, «δωτῖναι, δῶρα·» καὶ προσέτι ὑπῆρχον καὶ βασιλικὰ κτήματα «τεμένη.» Εἶχε δ' ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του «θεράποντας», ὧν κυριώτεροι ἦσαν οἱ «κήρυκες» (ἴδ. Κήρυξ). Αἱ ἀγοραὶ

ἢ συνελεύσεις τοῦ λαοῦ οὐδεμίαν εἶχον ὡρισμένην δικαιοδοσίαν, καὶ συνήρχοντο κυρίως μόνον ἵνα ἀκούωσι τὰ συζητούμενα καὶ ἀποφασιζόμενα. Συνέπιπτεν ὅμως ἐνίοτε, ἐπὶ ἀδίκων ἢ ὠμῶν ἀποφάσεων τῶν βασιλέων, νὰ ἐκρήγνυται ἡ ἀγανάκτησις τοῦ λαοῦ (Ὁμ. Ὀδ. Π, 424). Μόνον δ' οἱ «γέροντες,» οἱ «ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,» εἶχον τὸ δικαίωμα νὰ δίδωσι συμβουλὰς εἰς τὸν Ἄνακτα.—Μετὰ τὴν κατάπτωσιν δὲ, ἢ τὴν διὰ τοῦ θανάτου ἀπόσβεσιν τῶν βασιλικῶν γενεῶν, μετέβαινε φυσικῶς ἡ ἐξουσία εἰς τοὺς εὐγενεῖς. Ἡ βασιλικὴ ἐξουσία ἐξασθενεῖται ἔκτοτε, κατατέμνεται, ἀποτρέπεται ἀπὸ τῆς νομίμου κληρονομίας, τὸ ὄνομα βασιλεὺς, κατὰ τὸ πλεῖστον ἐκλεῖπον, ἀντικαθιστῶσι τὰ ὀνόματα ἄρχων, πρύτανις· εἰσαγομένης δὲ καὶ τῆς εὐθύνης, συμπληροῦται ἡ εἰς ἀριστοκρατίαν μετατροπὴ, διότι οἱ ἄρχοντες ἦσαν ἔκτοτε οἱ ἐκ τοῦ ὑπερέχοντος γένους δημόσιοι λειτουργοί. Οὕτως ἐν ἄλλοις φέρ' εἰπεῖν ἐξέλιπε καὶ ἐν Ἀθήναις βαθμηδὸν ἡ βασιλεία, καὶ ἀντικατέστησεν αὐτὴν ἡ ἐξουσία τῶν ἀρχόντων, καὶ αὐτὴ ἐξασθενήσασα βαθμηδὸν (ἴδ. Ἀρχή). Ἐπειδὴ ὅμως οἱ εὐγενεῖς, οἱ εὐπατρίδαι, ἦσαν συγχρόνως καὶ οἱ εὐπορώτεροι, καὶ οἱ ἐμπειρότεροι εἰς τὰ στρατιωτικὰ, μάλιστα εἰς τὸ ἱππικὸν, διὰ τοῦτο ἀπετέλει καὶ ἐκεῖ, ὡς πανταχοῦ καὶ πάντοτε, ἡ ἀριστοκρατία στοιχεῖον συμπαγὲς καὶ τὸ πάντων διαρκέστατον, καὶ ὁ πλοῦτος καὶ ἡ στρατιωτικὴ αὐτῆς ἱκανότης τῇ ἐλογίζοντο ὡς ἔξοχος ἱκανότης, ὡς ἀρετή. Οὗτοι ἐθεωροῦντο ὡς οἱ ἄριστοι, οἱ καλοὶ κἀγαθοὶ, οἱ γνώριμοι, κτλ. «Ἡ γὰρ εὐγένεια,» λέγει ὁ Ἀριστοτέλης (Πλτ. Δ, 675) «ἐστὶν ἀρχαῖος πλοῦτος καὶ ἀρετὴ», καὶ ὡς ἐξωτερικαὶ ἰδιότητες ἡ ἀρετὴ καὶ ἡ παιδεία διαδοχικῶς μεταδίδονται ἐν τῇ αὐτῇ γενεᾷ, ἀπὸ προγόνων εἰς ἀπογόνους. Οἱ ἀριστοκράται διετέλουν ἐν ὁμονοίᾳ συνδεδεμένοι, διότι ἀπειλούμενοι κάτωθεν, καὶ ἐνίοτε ὑπό τινων ἄνωθεν προεχόντων, διὰ τῆς ὁμονοίας μόνον ἐσώζοντο, ἀπελάμβανον πάντες ἴσων δικαιωμάτων, καὶ ἀντετάττοντο εἰς τὸ σύνολον τοῦ λαοῦ, ὡς κύριοι τῆς ἀρχῆς, εἴτε ὡς ἴδιον σῶμα, εἴτε ὡς οἱ κορυφαῖοι καὶ ἐπομένως ἀνώτατοι ἄρχοντες τοῦ εἰς ἀρχαίας φυλὰς ὀργανισμοῦ τοῦ λαοῦ, ὡς τοῦτο φαίνεται ὅτι συνέβαινεν ἐν Ἀθήναις (ἴδ. Δράκων, Ναυκραρίαι). Ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ περιπτώσει ἡ κατάστασις τοῦ ἀρχαίου ὀργανισμοῦ καὶ ἡ διάπλασις δήμου ὡς λαοῦ αὐτοτελοῦς ἐνδεικνύει τὴν ἀρχὴν ἤδη τῆς ἀντιθέσεως καὶ τῆς ἐσωτερικῆς πολιτικῆς διαλύσεως. Τότε ἡ ἀριστοκρατία ἀπέβη ἐξουσία βιαία, ὀλιγαρχία, ἔκτοτε ἤρξατο ἡ πάλη πρὸς τὴν δημοκρατίαν, καὶ πολλάκις ἡ φιλοδοξία ἀτόμων τινῶν τῆς ἀριστοκρατίας ἐπέφερε τοῦ δήμου τὸν θρίαμβον. Κινδυνώδης ἦν ἡ θέσις πάντοτε, ὅτε ἡ ἀριστοκρατία δὲν ἦν ἡ ἀπογονία τῶν ἀρχαίων βασιλέων, ἀλλὰ προήρχετο ἐξ ἐπιδρομέων καὶ κατακτητῶν, διότι τότε ἐστηρίζετο μόνον ἐπὶ τῆς πιέσεως τοῦ ἰσχυροτέρου ἐπὶ τοῦ ἀσθενεστέρου. Οἱ νικηταὶ, ὡς ἐν Σπάρτῃ, ἀπετέλουν τὴν κυρίως πόλιν, οἱ ἡττηθέντες, οἱ περίοικοι, ἦσαν φόρου ὑποτελεῖς, τῆς πολιτείας ἀποκλειόμενοι, καὶ κατὰ μέρος δοῦλοι, πιθανῶς ἔνθα οὐχὶ οἰκειοθελῶς παρεδόθησαν, ἀλλ' εἰς τὴν βίαν τῶν ὅπλων ὑπέκυψαν, ὡς οἱ Εἵλωτες ἐν Λακωνίᾳ, οἱ Κλαρῶται ἢ Ἀφαμιῶται ἐν Κρήτῃ, κτλ. (ἴδ. Εἵλωτες). Ἦν δ' ἡ πίεσις μάλιστα ἐπαισθητὴ, διότι ἀρχαῖαι παραδόσεις δὲν τὴν ἐδικαιολόγουν παρὰ τῷ κατακτηθέντι λαῷ. Κινδυνώδης δ' ἦν ἡ ἀντιπολίτευσις τῶν οὕτως ὑποτεταγμένων, ἔνθα ἡ γῆ δὲν ἦν πρόσφορος πρὸς γεωργίαν, καὶ ἔνθα τὸ ἐμπόριον, κωλύον τὴν κατὰ μικρὰς κώμας (κωμηδὸν) ἐγκατάστασιν αὐτῶν, προυκάλει τὸν εἰς μεγάλας, προσφόρως δ' αὐτῷ κειμένας πόλεις συνοικισμόν. Καὶ ὁ Ἀριστοτέλης παρατηρεῖ ἐν γένει ὅτι εὔφορος χώρα, ὁπλίτας καὶ ἱππεῖς χορηγοῦσα εἰς τὴν στρατιὰν, ἐστὶν εὐνουστέρα πρὸς τὴν

ἀριστοκρατίαν, δημοκρατικωτέρα δὲ ἡ ψιλοὺς καὶ ναυτικὸν χορηγοῦσα. — Ἐν τῇ πάλῃ ἥτις ἦρετο μεταξὺ ἀριστοκρατίας καὶ ἀριστοκρατίας, παρενέπιπτε πολλάκις ὡς ὅρος μέσος καὶ σπουδαῖος ἡ τυραννίς, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἀρχαίαν αὐτῆς σημασίαν, οὐχὶ κατὰ τὴν μεταγενεστέραν, τὴν ἐνιαχοῦ ἐκ τῆς παραφθορᾶς προκύψασαν πάσης ἀρχῆς ἠθικῆς καὶ πολιτικῆς. Προέκυπτε δ' ἡ ῥῆξις εἴτε ἐξ ἐπαναστάσεως τοῦ λαοῦ, μὴ ἀνεχομένου τὴν κατάχρησιν τῆς τῶν ὀλίγων ἰσχύος, εἴτε ἐκ διχονοίας τούτων, τῆς μιᾶς μερίδος τὸν δῆμον ἐπικαλουμένης κατὰ τῆς ἀντιπάλου ὡς σύμμαχον. Ὅπως δήποτε πάντοτε ἀπαντᾶται εἰς εὐπατρίδης ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ δήμου ὡς κομματάρχης. Τοῦ δήμου ὁ θρίαμβος ἐπέφερεν ἀμέσως ὑλικὰς ὑπὲρ αὐτοῦ βελτιώσεις, ὡς γῆς ἀναδασμὸν καὶ χρεῶν ἀποκοπήν. Οὕτω καὶ ἐν Ἀθήναις τὸ πρῶτον μέτρον τοῦ Σόλωνος πρὸς εἰσαγωγὴν τῆς νέας αὐτοῦ νομοθεσίας ἦν ἡ σεισάχθεια (ἴδ. Φυλή). Εἰς ταῦτα προσετίθετο πολλάκις, διὰ τοὺς περιοίκους, ἐπιγαμία, καὶ ἰσοπολιτεία (ἴδ. κατωτέρω). Τὰ κυρίως πολιτικὰ δικαιώματα ἦσαν, ἐν γεωργικαῖς μάλιστα χώραις, δευτερεύοντα διὰ τὸν λαὸν, καὶ πολλαχοῦ μεταγενεστέρως μόνον προκαλοῦσι δημαγωγοὶ παρ' αὐτῷ τοῦ πολιτεύεσθαι τὴν ἀξίωσιν. Ἄλλως, μετὰ τὴν θεραπείαν τῶν ὑλικῶν ἐκείνων συμφερόντων, ἔμενεν ἡ ἐξάσκησις τῆς ἐξουσίας εἰς τὰς χεῖρας τῆς ὀλιγαρχίας, ἢ κατώρθου τῆς δημοτικῆς μερίδος ὁ ἀρχηγὸς, ἢ ἄλλος τις φιλόδοξος εὐπατρίδης, νὰ καταλάβῃ διὰ τοῦ δήμου τὴν τυραννίδα. Οὕτω κατὰ τὴν στ' καὶ ζ' π.Χ. ἑκατονταετηρίδα ἀπαντῶνται πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος τύραννοι, συγγενικὰς ἢ παντοίας ἄλλας σχέσεις ἔχοντες πρὸς ἀλλήλους. Ἐν Σάμῳ ἦρχεν ὁ Πολυκράτης, ἐν Σικυῶνι οἱ Ὀρθαγορίδαι, ἐν Κορίνθῳ οἱ Κυψελίδαι, ἐν Ἀθήναις οἱ Πεισιστρατίδαι, κτλ. Περιφρουρούμενοι ὑπὸ δορυφόρων μισθουμένων ὑπὸ τοῦ δημοσίου, ἦρχον τῆς πόλεως αὐθαιρέτως, ἀνευθύνως, κατεπίεζον καὶ ἐξέβαλλον τοὺς πλουσίους, καὶ οὕτω διὰ τῆς βίας κατέστελλον τὰς διὰ τῶν ἐμφυλίων ῥήξεων καταστροφάς. Πολλοὶ τῶν τυράννων τούτων ἐποιοῦντο εὐγενῆ χρῆσιν τῆς ἰσχύος αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ δημοσίου συμφέροντος. Πολλοὶ ἤσκουν καὶ ἐπροστάτευον τὰς ἐπιστήμας, ὡς ὁ Πεισίστρατος, ἢ ἤγειρον πολυτελεῖς οἰκοδομὰς, δι' ὧν ἐχορήγουν ἐργασίαν τοῖς ἀπόροις καὶ ἐπίεζον τοὺς πλουσίους. Ἡ ἀνώμαλος καὶ σχεδὸν ἀγρία κατάστασις ἡ τοὺς ἡρωϊκοὺς χρόνους διαδεξαμένη ἐξέλιπε, καὶ ὑπὸ τὴν εἰρηνικὴν διοίκησιν αὐτῶν νέα ἤρξατο πνευματικὴ καλλιέργεια. Ἡ πολιτικὴ ἀνάπτυξις ἐπήρχετο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οὐχὶ εἰρηνικῶς, ὥστε πολλαχοῦ αἱ πόλεις ἀνέθετον ἐπὶ χρόνον τινὰ τὴν ὑπερτάτην ἐξουσίαν εἰς αἰσυμνήτας (ἴδ.), ἵνα ἐπαναφέρωσι καὶ κανονίσωσι τὴν νόμιμον τάξιν. Προσφυέστατον παράδειγμα τῶν τοιούτων μεταπολιτεύσεων παρέχει ἡ ἱστορία τῶν Ἀθηνῶν. Ἡ κατάπτωσις τοῦ πολιτικοῦ αὐτῶν ὀργανισμοῦ προύκάλεσε τὴν ἀπόπειραν παλινορθώσεως διὰ τῆς μεγάλης αὐστηρότητος τῆς Δρακοντίου νομοθεσίας. Αἱ φυλετικαὶ σχέσεις ἐφ' ὧν ἐστηρίζετο τὸ πολίτευμα εἶχον ἤδη χαλαρωθῆ, καὶ ἵνα μὴ πᾶς ἐκλίπῃ ὀργανικὸς συνδυασμὸς, ἀντικατεστήθησαν αὐταῖς αἱ ἐξ ἀντιθέτου συστήματος ὁρμώμεναι ναυκραρίαι (ἴδ.). Ὁ λαὸς συνερχόμενος, ἤρξατο ἐπεμβαίνων εἰς τὰ δημόσια, καὶ ὁ Κύλων ἠθέλησε νὰ ἐπωφεληθῇ τὴν περίστασιν πρὸς ἐπίτευξιν σκοπῶν φιλοδόξων, ἀλλ' ἀπέτυχεν, ἀποκρουσθεὶς ὑπὸ τῶν Ἀλκμαιωνιδῶν, οἵτινες ἦσαν τότε οἱ τὴν ἰσχυρὰν ἀριστοκρατίαν ἀντιπροσωποῦντες. Ἀλλὰ καὶ ταύτην ἐβίασαν μετ' οὐ πολὺ αἱ ἐπικρατοῦσαι ταραχαὶ νὰ κύψῃ πρὸ τῶν ἀξιώσεων τοῦ λαοῦ, καὶ ν' ἀναθέσῃ εἰς λαοφιλῆ τινα ἐκ τῶν μελῶν της τὴν ἐπιμέλειαν τῆς διὰ νέων νόμων ἐκ νέου ἀποκαταστάσεως τῆς εἰρήνης καὶ τάξεως ἐν τῇ πολιτείᾳ. Ἦν δὲ οὗτος ὁ Σόλων, ὅστις, θέσιν σχεδὸν αἰσυμνήτου λαβὼν, ἐπροοιμία-

σεν εἰς τὸ ἔργον τῆς εἰρηνεύσεως καὶ τοῦ συμβιβασμοῦ διὰ τῆς σεισαχθείας. Διὰ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν τιμημάτων ὑπέσκαψε τὴν βάσιν τῶν φυλετικῶν διαιρέσεων, καὶ προελείανε τὴν ὁδὸν τῆς καθαρᾶς δημοκρατίας. Ἐπὶ κεφαλῆς τῆς δημοτικῆς μερίδος τεθεὶς ὁ Πεισίστρατος, κατώρθωσε διὰ τῶν ὅπλων νὰ καταβάλῃ τὰς ἀντιθέτους μερίδας, καὶ νὰ λάβῃ αὐτὸς εἰς χεῖράς του πᾶσαν τὴν ἐξουσίαν. Ἡ ἐν γένει δὲ μετριοπαθὴς καὶ πραεῖα τυραννὶς αὐτοῦ καὶ τῶν υἱῶν του, καταβαλοῦσα ἐντελῶς τὴν ὀλιγαρχίαν, συνετέλεσεν εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῆς δημοκρατίας, καὶ τὴν πνευματικὴν ἀνάπτυξιν ὑποθάλψασα, ἀνεδείχθη τοῦ λαοῦ παιδαγωγὸς καὶ διδάσκαλος. Οὕτως ἀνεπτύσσετο βαθμηδὸν τὸ δημοκρατικὸν πνεῦμα. Ἀλλ' οἱ πάντοτε εἰσέτι ἰσχυροὶ Ἀλκμαιωνίδαι, οἱ εἰς τὸν Πεισίστρατον, ὡς ἀρχηγὸν τῆς μέσης μερίδος ἀντιταχθέντες, ὠφελήθησαν τότε τῆς περιστάσεως, καὶ ὁ ἀρχηγὸς αὐτῶν Κλεισθένης, βοηθείᾳ τῆς Σπάρτης, ἐκ τῆς ἐξορίας ἐπανελθών, ἀνέλαβε τοῦ δήμου τὴν ἀρχηγίαν, ἐξέβαλε τὸν Ἱππίαν, καὶ ὑπερίσχυσε τῶν ἀντιπάλων του, καίτοι κτησαμένων ὑπὲρ ἑαυτῶν τὴν προστασίαν τῶν Σπαρτιατῶν. Αἱ ἀρχαῖαι φυλαὶ (ἴδ.) κατηργήθησαν, ἀντικαταστᾶσαι διὰ δέκα νέων, τοπικῶν, καὶ τοῦτο ἦν ὁ θρίαμβος τῆς δημοκρατίας. — Ἀλλὰ καὶ αὕτη τῆς ἀναπτύξεως ἡ περίοδος διαφόρους διέτρεξε φάσεις. Ἡ ἰσοπολιτεία, ἡ ἰσηγορία, ἡ ἰσονομία ἦσαν ἡ βάσις τῆς δημοκρατίας. Ἡ ἰσότης ὅμως ἐστὶν οὐχὶ ἀπόλυτος πάντοτε, ἀλλὰ μᾶλλον «κατ' ἀξίαν» πολλάκις, ἤτοι τῶν δικαιωμάτων ἀναλογούντων πρὸς τὰς ὑπηρεσίας. Οὕτω μεγάλη περιουσία ἐπέβαλλε μείζονα καθήκοντα καὶ ἐχορήγει διὰ τοῦτο μείζονα δικαιώματα. Αὕτη ἡ συγκεκερασμένη δημοκρατία δι' ἀρχῶν ὀλιγαρχικῶν ἢ τιμοκρατικῶν, ὅτε τὰ δικαιώματα προσεμετροῦντο πρὸς τὴν περιουσίαν, ἐλέγετο ἰδίως πολιτεία, συγχεομένη πολλάκις μετὰ τῆς τιμοκρατίας. Τοιαύτην εἰσήγαγεν ὁ Σόλων διὰ τῆς νομοθετήσεως τῶν τιμημάτων. Ἡ μετάβασις ὅμως ἐκ τοῦ συστήματος τούτου ἦν εὐχερεστάτη εἰς τὴν ἀπόλυτον δημοκρατίαν, ἐν ᾗ ἐπεκράτει τὸ «ἀριθμῷ ἴσον», ἤτοι ἡ ἰσότης τῶν δικαιωμάτων, ἀσχέτως πρὸς καταγωγὴν, κτῆσιν, καὶ προσωπικὰς ἀρετάς. Τούτου ἕνεκεν ἡ τιμοκρατία ἐστὶν οὐχὶ τοσοῦτο συγγενὴς τῇ ἐπὶ τοσούτων πλεονεκτημάτων στηριζομένῃ ἀριστοκρατίᾳ, ὅσον τῇ δημοκρατίᾳ, καὶ ἀριστοκρατικοὶ θεσμοὶ δὲν μετετρέποντο εἰς τιμοκρατικοὺς ἄνευ κλονισμῶν καὶ ἀναστροπῶν τοῦ ὅλου πολιτικοῦ ὀργανισμοῦ. — Ἡ κυρίως δημοκρατία, ὡς εἰσήγαγεν αὐτὴν ὁ Κλεισθένης, ἀνέπτυξε δ' ὁ Ἀριστείδης ἐν Ἀθήναις, καὶ ἐξέτεινεν ὁ Περικλῆς, ἀπαλλάξας αὐτὴν καὶ τοῦ ἐσχάτου περιορισμοῦ διὰ τῆς μειώσεως τῆς ἐξουσίας τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἔδιδε μὲν εἰς τὴν πόλιν ἀφορμὴν εἰς ἀνάπτυξιν μεγάλης δυνάμεως, προωδοποίησε δὲ τὴν ἀχαλίνωτον τοῦ λαοῦ κυριαρχίαν, ἄγουσαν πρὸς ταχὺν καὶ ἄφευκτον ὄλεθρον, διότι ὁ λαὸς ταχέως παρεῖδεν ὅτι καὶ ἐν τῇ ἀκρατωτέρᾳ δημοκρατίᾳ πρέπει νὰ ἄρχῃ ὁ νόμος, καὶ διὰ δημοτικῶν ψηφισμάτων ἠκύρου τοὺς νόμους, διὰ τῆς ἰσχύος του ἐπίεζε τοὺς πλουσίους δι' ἐπαχθῶν λειτουργιῶν, ἢ τοὺς ὅπως δήποτε ὑπερέχοντας ἐξέβαλλε διὰ τοῦ ὀστρακισμοῦ, καὶ βαθμηδὸν ἡ δημοκρατία ἀπέβη ὀχλοκρατία, ἡ ἐπικράτησις τῶν πενήτων ἐπὶ τῶν εὐπόρων. Τῶν ἀρχόντων ἡ ἐξουσία περιωρίσθη, διότι ὁ λαὸς ἤθελεν αὐτὸς ὅσον τὸ δυνατὸν νὰ διοικῇ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. Τὴν ἐκλογὴν ἀντικατέστησεν ἡ δημοκρατικὴ κλήρωσις, αἱ ἀρχαὶ ἐπολλαπλασιάσθησαν, ἵνα ὅτι πλείονες μετέχωσιν αὐτῶν, ἡ βουλὴ κατεβιβάσθη εἰς δημοτικὴν ἐπιτροπὴν, ἡ διεύθυνσις τῶν δημοσίων μετέβη ἀπὸ τῶν ἀρχόντων εἰς τοὺς ῥήτορας, τὸν ὄχλον περιποιουμένους ἵνα κερδίζωσιν αὐτοῦ τὴν εὔνοιαν, καὶ ἐπιτήδειος δημαγωγὸς ὡς ὁ Κλεών, θεραπεύων τοῦ δήμου τὰ πάθη, ἐξήσκει ἐπὶ τοῦ λαοῦ ἐπιρροὴν οὐχὶ ἐλάσσονα τῆς τοῦ με-

γάλου Περικλέους πρὸ ὀλίγων ἐτῶν. Μὴ ἀρκούσης δὲ τῆς τῶν πλουσίων πιέσεως, προέκυψαν καὶ οἱ συκοφάνται (ἴδ.) εἰς τὰ δικαστήρια, ὑπὸ τοῦ λαοῦ καὶ ταῦτα ἐγκαθιστάμενα, καὶ διὰ δωροδοκίας καὶ μεροληψίας ἐματαίουν τὸ ἔργον τῆς δικαιοσύνης. Κατὰ φυσικὸν λόγον ἡ τοιαύτη ὀλεθρία τάσις ἐπέφερε τὴν ἀντίδρασιν. Οἱ πλούσιοι ἀπετέλεσαν συνωμοτικὰς ἑταρίας, αἵτινες ἐπεδίωκον τῆς Σπάρτης τὴν ὑποστήριξιν ἵνα σκληρῶς ἀντεκδικηθῶσιν. Ἔπεσαν ὅμως καὶ οὗτοι, οἷον οἱ Τριάκοντα, θύματα τοῦ μίσους ὃ ἐξήγειραν τῆς κυβερνήσεως αὐτῶν αἱ ἀποτρόπαιοι καταχρήσεις. Καὶ μετὰ τὴν πτῶσιν δ' αὐτῶν ἐξηκολούθησεν ὀλεθρίως ἐνεργοῦσα ἡ διαφθορά, καὶ οὐδ' αὐτοῦ τοῦ μεγάλου πατριώτου, τοῦ Δημοσθένους, ἡ ἐπιρροὴ κατώρθωσε νὰ ἐξεγείρῃ ἐπὶ πολὺ τὸν ἠθικῶς νεναρκωμένον λαὸν εἰς εὐγενῆ ὑπὲρ πατρίδος ἐνέργειαν. Οὕτως ἐξηκολούθησαν αἱ διάφοροι Ἑλληνικαὶ πολιτεῖαι ὁτὲ μὲν θύματα οὖσαι τυράννων ὠμῶν, ὁτὲ δὲ τῆς τότε πλέον νοσώδους αὐτῶν ἐλευθερίας ἀπολαμβάνουσαι, μέχρις οὗ ὑπέκυψαν εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Μακεδόνος κατακτητοῦ (Ῥαγκ. Πολιτικαὶ ἀρχαιότητες. Ἅπαντα, Τόμ. ΙΕ, ΙΣΤ).

Πολίτης, 1) υἱὸς τοῦ Πριάμου καὶ τῆς Ἑκάβης, ὠκύπους, σώσας τὸν ἀδελφόν του Δηΐφοβον καὶ φονεύσας τὸν Ἐχίον (Ὅμ. Ἰλ. Ν, 339. 533), φονευθεὶς δ' ἐπὶ τῆς ἁλώσεως τοῦ Ἰλίου πρὸ ὀφθαλμῶν τοῦ πατρός του ὑπὸ Πύρρου τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἀχιλλέως (Ὅμ. Ἰλ. Β, 791. Ο, 339). — 2) Εἷς τῶν ὑπὸ τῆς Κίρκης εἰς χοίρους μεταμορφωθέντων ἑταίρων τοῦ Ὀδυσσέως (Ὅμ. Ὀδ. Κ, 224), ἔχων βωμὸν ἐν Τεμέσῃ τῆς κάτω Ἰταλίας (Στρβ.).

Πολιτικὴ οἰκονομία τῶν Ἀθηναίων. Οἰκονομικὴ κατάστασις τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων, ὧν τὰ μὲν τὰ δὲ νὰ καλύπτωσιν, οἷαι ἐκδίδονται σήμερον ὑπὸ τῶν κυβερνήσεων, δὲν συνετάττοντο ποτὲ πιθανῶς οὔτε ἐν Ἀθήναις οὔτε ἐν ἄλλῃ τινὶ Ἑλληνικῇ πολιτείᾳ. Ἀκριβεῖς ὅμως ἀπολογισμοὶ πασῶν τῶν γινομένων δαπανῶν τακτικῶς ἀνεγράφοντο, καὶ ἐκ τῆς ἐρεύνης προέκυπτεν ἡ γνῶσις τῶν δημοσίων ἀναγκῶν ὡς καὶ τῶν πόρων δι' ὧν ἐκαλύπτοντο. Ἂν δὲν ἐξισοῦντο, ἔπρεπεν ἢ αἱ δαπάναι νὰ ἐλαττῶνται . ἢ νέαι πηγαὶ ἐσόδων διὰ τὸ μέλλον νὰ ἐξευρίσκωνται. Διὰ στιγμιαίας ἀνάγκας ἂν ἐξηντλοῦντο τὰ δημόσια ταμιεύματα, ἐπήρχοντο μεγάλαι δυσχέρειαι, παρακωλύουσαι πολλάκις τῆς πόλεως τὴν τακτικὴν λειτουργίαν καὶ τὴν εὐόδωσιν τῶν τὴν τύχην αὐτῆς ἀφορώντων. Τοῦτο οὐ μικρὸν συνετέλεσεν εἰς τῶν Ἀθηνῶν τὴν ἐσωτερικὴν καὶ ἐξωτερικὴν παρακμήν (Ἴδ. A. Boeckh, Staatshaushaltung der Athener). — Δαπάναι. Α) Τακτικαί. 1) Ὁ καταρτισμὸς καὶ ἡ διατήρησις δημοσίων οἰκοδομῶν. Τὸ κεφάλαιον τοῦτο ἦν πολλοῦ λόγου ἄξιον, καθ' ὅσον ἄλλα μὲν ἀπέβλεπον εἰς ἱκανοποίησιν μεγάλων καὶ μεγαλεπηβόλων ἀναγκῶν, ἄλλα δ' εἰς παραγωγὴν μεγαλουργημάτων πάντων τῶν κλάδων τῆς καλλιτεχνίας, ἅτινα ἦσαν τῆς δυνάμεως καὶ τῆς δόξης αὐτῆς ἡ λαμπροτέρα παράστασις. Ἐκ τῶν τῆς πρώτης κατηγορίας ἦσαν οἱ λιμένες, ἡ ναυτικὴ σκευοθήκη, τὰ τείχη τῆς πόλεως καὶ τοῦ Πειραιῶς μετὰ τῶν Μακρῶν τειχῶν· ἐκ τῶν τῆς δευτέρας, οἱ πολυπληθεῖς ναοὶ καὶ ἕτερα ἱερά, αἱ στοαί, τὰ ἀγάλματα, καὶ πρὸ πάντων τῆς Ἀκροπόλεως τ' ἀρχιτεκτονικὰ μεγαλουργήματα. Διὰ μόνα τὰ Προπύλαια ἐδαπανήθησαν 2012 τάλαντα, ἤτοι ὑπὲρ τὰ 13 ἑκατομμύρια δραχμῶν. Τῶν δημοσίων ἔργων ὑπῆρχον ἐγκατεστημένοι ἐπιστάται ἀνατιθέντες τὴν ἐκτέλεσιν τῆς οἰκοδομῆς, ἢ οἵας δήποτε ἐπισκευῆς εἰς ἐργολάβους. ἐργῶνας, ἢ μισθωτὰς λεγομένους. Τοῖς ἐπιστάταις δὲ προσετίθεντο καὶ δημόσιοι ἀρχιτέκτονες, αἱρετοὶ διὰ χειροτονίας· ἡ δὲ κατακύρωσις εἰς τοὺς ἐργολάβους ἐγίνετο διὰ τῶν πωλητῶν. Ἐνίοτε τὸ δημόσιον ἐχορήγει μέρος τοῦ ὑλικοῦ. Αἱ δαπάναι διὰ

τὸ κεφάλαιον τοῦτο ἦσαν φυσικῷ τῷ λόγῳ διάφοροι, κατὰ τὰς ἀνάγκας καὶ τοὺς ὑπάρχοντας πόρους, καὶ, ὅτε αἱ εἰσπράξεις ἦσαν ἀνεπαρκεῖς, συνέδραμε καὶ τὸ δημόσιον ταμεῖον.—2) Δαπάνας προυκάλει καὶ ἡ ἀστυνομία (ἴδ.) τῶν ὁδῶν καὶ τῆς ἀγορᾶς, περιλαμβάνουσα καὶ τῶν ξένων τὴν ἐπιτήρησιν. Εἰς τὴν δημοσίαν ἀσφάλειαν συνετέλει ἐν τοῖς νεωτέροις χρόνοις ἡ 200 τοξότας περιλαμβάνουσα φρουρὰ δούλων δημοσίων, οἵτινες καὶ Σκύθαι ἐλέγοντο, καὶ ὧν οἱ ἀρχηγοὶ ἐλέγοντο τόξαρχοι. Ἡ διὰ τὴν φρουρὰν ταύτην δαπάνη ἦν ἐτησίως 36 ταλάντων περίπου. — 3) Αἱ πανηγύρεις κατ' ἀρχὰς τῇ θρησκείᾳ ὑπηρετικαί, εἶτα δὲ καὶ ὡς θεάματα ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἐπιδιωκόμεναι, ἐγίνοντο μεγίστων δαπανῶν ἀφορμή. Πρὸς κάλυψιν δ' αὐτῶν ἐχρησίμευε τὸ θεωρικόν, ὅπερ ἀπετελεῖτο ἐκ τῶν περισσευμάτων τῶν δημοσίων ἐσόδων, καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν διενέμετο εἰς τὰ στρατιωτικὰ ταμεῖα, ἐπὶ δὲ Περικλέους ὡρίσθη ἵνα διανέμηται εἰς τὸν λαὸν δι' εἰσιτήρια εἰς τὸ θέατρον καὶ τοὺς ἀγῶνας, εἰς ἑστιάσεις καὶ τὰ τοιαῦτα, καὶ συνετέλεσεν εἴπερ τι καὶ ἄλλο εἰς τὴν κατάπτωσιν τοῦ κοινοῦ πνεύματος καὶ εἰς τῶν Ἀθηνῶν τὴν ἐντελῆ παρακμήν. Τοῦ θεωρικοῦ τὴν διαχείρσιιν εἶχον οἱ ἄρχοντες τῶν θεωρικῶν, οἵτινες καὶ ὑπὸ ἄλλας ἀπαντῶνται ἐπωνυμίας. Ὁ δημαγωγὸς Εὔβουλος ἐπρότεινε καὶ ἔλαβε ψήφισμα καθ' ὃ ὅστις ἂν ἐπρότεινε τὴν αὖθις μετατροπὴν τῶν θεωρικῶν εἰς πολεμικὰ νὰ τιμωρῆται διὰ θανάτου. Καὶ τότε μὲν ἔτυχε γενικῆς ἐπιδοκιμασίας· ἀλλὰ τῷ 339 π. Χ. τὸ ψήφισμα ἠκυρώθη προτάσει τοῦ Δημοσθένους. Προσέτι δὲ, εἰς κάλυψιν τῶν δαπανῶν τούτων συνετέλουν καὶ διάφοροι Λειτουργίαι (ἴδ.), ἡ γυμνασιαρχία, ἡ χορηγία καὶ ἄλλαι. Εἶχον δὲ τὴν διαχείρισιν αὐτῶν διάφοροι ἀρχαί, ὡς οἱ ἐπιμεληταί, οἱ ἱεροποιοί, οἱ βοῶναι, καὶ ἄλλοι.—4) Δαπάνην ἐπέφερον καὶ αἱ διάφοροι εἰς τὸν λαὸν διανομαί, διαδόσεις, οἷα ἦν καὶ ἡ γαιῶν διανομή, κληρουχία (ἴδ.), ἡ σίτου διανομή, εἰς ἣν κατηγορίαν κατήντησαν καὶ τὰ θεωρικά.—5) Τὸ βουλευτικὸν, ἤτοι ὁ μισθὸς τῶν βουλευτῶν, συνεποσοῦτο εἰς περίπου 25 τάλαντα ἐτησίως, τὸ δικαστικὸν, ἤτοι μισθὸς τῶν δικαστῶν εἰς 100 τάλαντα πιθανῶς ἢ καὶ πλείονα, τὸ ἐκκλησιαστικὸν, ἤτοι τὸ χορηγούμενον τοῖς παροῦσιν εἰς τὴν ἐκκλησίαν πολίταις, εἰς 30-35 τάλαντα. Οἱ δημόσιοι ῥήτορες ἐλάμβανον, ὁσάκις ἠγόρευον ὑπὲρ τοῦ δημοσίου, ἀνὰ μίαν δραχμήν· οἱ πρέσβεις ἐλάμβανον ὁδοιπορικὰ ἔξοδα, ἐφόδιον ἢ πορεῖον, 3 ἢ 4 δραχμῶν καθ' ἑκάστην ἐπὶ Ἀριστοφάνους· ὅτε δ' ἔφθανον εἰς τὸν τόπον εἰς ὃν ἐπέμποντο, ἔζων ἐκεῖ φιλοξενούμενοι ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως πρὸς ἣν ἐπεδήμουν. Μισθὸν προσέτι ἐλάμβανον καὶ οἱ 10 σωφρονισταὶ καὶ οἱ ἐπίσκοποι, πιθανῶς καὶ οἱ νομοθέται· προσέτι δὲ καὶ πάντες οἱ τῶν ἀρχῶν ὑπηρέται. Τέλος δ' εἰς ταῦτα πρέπει νὰ συγκαταριθμηθῶσι καὶ τὰ χορηγήματα εἰς τοὺς ἀδυνάτους, ἐκ 5-10 ταλάντων.—6) Δαπάνας ἐπέφερον καὶ δημόσιαι ἀμοιβαὶ καὶ διακρίσεις, ὡς ἡ σίτισις ἐν τῷ Πρυτανείῳ, ἡ ἀπονομὴ χρυσοῦ στεφάνου εἰς τὴν βουλὴν, εἰς ἄλλας πόλεις, εἰς ἰδιώτας, ἵδρυσις χαλκῶν ἀνδριάντων, κατ' ἤθη νεωτέρων χρόνων, ὡς ὅτε εἰς Δημήτριον τὸν Φαληρέα ἐντὸς ἑνὸς ἔτους 360 ἀνδριάντες ἐστήθησαν· ἐνίοτε δὲ καὶ χρηματικαὶ ἀμοιβαὶ, οἷαι ἦσαν τὰ μήνυτρα δι' ἀνακάλυψιν κακουργημάτων.—7) Ἡ τακτικὴ δαπάνη διὰ τὸν στρατὸν καὶ τὸν στόλον, περιλαμβάνουσα τὸν ὁπλισμὸν τῶν πτωχῶν καὶ τῶν δούλων, διότι οἱ εὔποροι ὡπλίζοντο ἀφ' ἑαυτῶν· τὰ ἀπαιτούμενα πρὸς τὸν καταρτισμὸν καὶ τὰς πολυαρίθμους ἀνάγκας τοῦ στόλου. Κατὰ νόμον προκληθέντα ὑπὸ τοῦ Θεμιστοκλέους, 20 τριήρεις ἀπῃτεῖτο νὰ ναυπηγῶνται ἀνὰ πᾶν ἔτος· ὁ δ' ὁπλισμὸς αὐτῶν ἦν ἔργον τῶν λειτουργιῶν (ἴδ.). Ἐν καιρῷ εἰρήνης ἐμι-

σθοδοτοῦντο περὶ τοὺς 100 ναύτας, τοὺς τῶν δύο πάντοτε ἐν ἐνεργείᾳ διατελουσῶν τριήρεων, τῆς Παράλου καὶ τῆς Σαλαμινίας, ὡς καὶ οἱ ἱππεῖς, ἢ κἂν τινὲς ἐξ αὐτῶν, οἷς ἐδίδετο σῖτος ἵππιος, ἐπὶ δὲ τοῦ πολέμου πλὴν τούτου καὶ ὁ μισθός. Ἦν δ' οὗτος δι' ἕκαστον ἱππέα καὶ ἐν πολέμῳ καὶ ἐν εἰρήνῃ, ὡς φαίνεται, μία δραχμὴ καθ' ἡμέραν, καὶ διὰ τὸ ὅλον σῶμα ἐτησίως περὶ τὰ 40 τάλαντα. Εἰς ταῦτα δὲ προσετίθετο καὶ ἡ κατάστασις, ἡ πρώτη καταβολὴ διὰ τοῦ ἱππέως τὸν ὁπλισμόν. Ἡ συντήρησις δὲ τῶν πεζῶν καὶ ἐφίππων τοξοτῶν ἀπήτει καὶ αὐτὴ περὶ τὰ 15 τάλαντα.—Κατὰ τὴν ἐλαχίστην λοιπὸν ἐκτίμησιν, αἱ τακτικαὶ δαπάναι πρέπει νὰ συνεποσοῦντο εἰς 400 τάλαντα, ἤτοι 2,400,000 δραχμάς, ἢ μᾶλλον τὸ τριπλάσιον τούτου ἕνεκα τῆς τότε ἀξίας τοῦ ἀργύρου. Πολλάκις ὅμως ἡ ποσότης αὕτη θ' ἀνήρχετο καὶ εἰς 1000 τάλαντα, ἤτοι 6,000,000 δραχμάς (18 ἑκατομμύρια καθ' ἡμᾶς), ποσότητα ἀναλόγως μεγάλην διὰ 500,000 κατοίκων, ἧς ἡ προμήθεια ἐπέφερε τὴν πίεσιν τῶν πλουσίων καὶ τὴν ἐξάντλησιν τοῦ λαοῦ. —Β) Ἐκτάκτους δὲ δαπάνας ἐπέφερον οἱ καιροὶ τῶν πολέμων. Ἦσαν δ' αὐταὶ αἱ ἀπαιτούμεναι διὰ τὸν ἐξοπλισμὸν τῶν ἀπόρων πολιτῶν, αἱ διὰ τὸν καταρτισμὸν τοῦ στόλου, αἱ διὰ τὴν μισθοδοσίαν καὶ τὴν λοιπὴν ἐπιμέλειαν τοῦ στρατοῦ. Εἰ καὶ μόνιμος στρατὸς δὲν ὑπῆρχεν, ἐπέκειντο ὅμως αὐταὶ βαρέως καὶ σχεδὸν διαρκῶς ἐπὶ τοῦ λαοῦ, διότι οἱ πόλεμοι ἦσαν σχεδὸν διαρκεῖς. Ἦν δὲ καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν στρατιωτῶν ὑπερβολικὸς ὡς πρὸς τὸν τῶν πολιτῶν, διότι, μετὰ τοῦ ναυτικοῦ, περιλαμβάνοντος ὅμως καὶ μετοίκους καὶ δούλους, ἀνήρχετο ἐνίοτε εἰς 90 χιλιάδας, καὶ μεγάλη ἦν ἡ δαπάνη τῆς μισθοδοσίας αὐτῶν. Οὕτως ἡ τοῦ μισθοῦ τῶν 90,000 στρατιωτῶν, οὓς οἱ Ἀθηναῖοι ἔπεμψαν εἰς τὸν Σικελικὸν πόλεμον, ὑπελογίσθη εἰς 3600 τάλαντα ἤτοι 21,600,000 δρ. ἢ, κατὰ τὴν νῦν τοῦ ἀργύρου ἀξίαν, περίπου 65,000,000. Πλοῖα δὲ, εἰ καὶ ἐν εἰρήνῃ ἐναυπηγοῦντο, ἀλλὰ βεβαίως πολὺ πλείονα πολέμου ἐπικειμένου, καὶ πολλαὶ ἐπισκευαὶ ἐγίνοντο τότε. Τοῦ ὁπλισμοῦ ὅμως τὰς δαπάνας ἐπρομήθευε κατὰ τὸ πλεῖστον ἡ λειτουργία τῶν τριηραρχιῶν (ἴδ. Λειτουργία).—Εἰς ταῦτα προσθετέαι καὶ αἱ δαπανηραὶ ὀχυρώσεις καὶ κατασκευαὶ πολιορκητικῶν ἔργων καὶ μηχανῶν. Ἡ διετὴς πολιορκία τῆς Ποτιδαίας ἀπήτησε δαπάνην 2000, ἢ κατ' ἄλλους 2400 ταλάντων. — Ἔσοδα. Τῷ 422 π. Χ. ἦσαν ἐν ὅλοις 2,000 τάλαντα, ἤτοι 12,000,000 δραχμῶν, ἢ 36,000,000 κατὰ τὴν νῦν τοῦ ἀργύρου ἀξίαν. Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ὑπῆρχον 6,000 τάλαντα εἰς τὸ ταμεῖον, μετὰ δὲ τὴν εἰρήνην τοῦ Νικίου 7,000. Ἐπὶ δὲ Λυκούργου ἀνήρχοντο αὖθις τὰ ἔσοδα εἰς 1200 τάλαντα. Ἦσαν δὲ τὰ ἑπόμενα: Α) Τὰ τακτικά. Προσωπικὸς φόρος ἦν ἐναντίος εἰς τὰς τῶν Ἀθηναίων ἀρχάς· καὶ ἡ τῆς περιουσίας φορολογία σπανίως ἀπαντᾶται, καὶ μόνον εἰς ἐξαιρετικὰς περιστάσεις. Εἰς 4 κυρίως κατηγορίας δύνανται νὰ διαιρεθῶσιν αἱ πηγαὶ τῶν τακτικῶν ἐσόδων, ἤτοι: 1) τὰ τέλη, οἷς ἀνήκουσιν αἱ εἰσπράξεις ἐκ τῶν δημοσίων κτημάτων, ἐκ τῶν τελωνείων, ἐκ τῶν προσωπικῶν τελῶν καὶ τῶν τῶν ἐπιτηδευμάτων, καθ' ὅσον ὑπῆρχον. Τὰ δημόσια κτήματα, οἷα εἶχον καὶ οἱ δῆμοι καὶ οἱ νοσοι, συνίσταντο ἐκ βοσκῶν, δασῶν, ὧν ἐπεμελοῦντο οἱ ὑλωροί, ἀγρῶν, οἰκιῶν, ἁλικῶν, μεταλλείων, κτλ. Αἱ οἰκίαι αὐτῶν ἐνῳκιάζοντο εἰς ἐργολάβους οἵτινες ἐλέγοντο ναύκληροι, καὶ ὑπενοικίαζον αὐτὰς εἰς ἰδιώτας, ἀπέτινον δὲ τὸ ἐνοίκιον κατὰ πρυτανείας. Τὸ αὐτὸ συνέβαινε καὶ ὡς πρὸς ἄλλα ἀκίνητα. Προσέτι ἐνῳκιάζοντο καὶ τὰ θέατρα. — Τὰ ἐγχώρια μέταλλα (μεταλλεῖα) ἦσαν τοῦ Λαυρίου τὰ ἀργυρεῖα. Ταῦτα ἐξεμισθοῦντο εἰς διαρκὲς ἐνοίκιον εἰς ἰδιώτας, οἵτινες ἠδύναντο νὰ μεταβιβάζωσι τὸ δικαίωμα τοῦ

ἐνοικιαστοῦ διὰ κληρονομίας, δι' ὑπενοικιάσεως ἢ πωλήσεως. Τὴν ἐπιμέλειαν πασῶν τῶν δημοσίων ἐκμισθώσεων εἶχον οἱ πωληταὶ ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῆς Βουλῆς. Πρὸς ἀγορὰν τοῦ δικαιώματος τῆς ἐκμεταλλεύσεως ἀπετίνετο κεφάλαιόν τι, καὶ προσέτι ἐτησίως ὡς τέλος τὸ $^1/_{24}$ τοῦ εἰσοδήματος. Εἰς κληρονομικὰς ἐκμισθώσεις ἐδικαιοῦντο μόνον πολῖται καὶ ἰσοτελεῖς. Πλὴν δ' αὐτῶν, εἶχον ἀποκτήσει αἱ Ἀθῆναι, διὰ τοῦ Κίμωνος, τῷ 463 π. Χ. μεταλλεῖα καὶ ἐν Θράκῃ, ὧν πλουσιώτατα ἦσαν τὰ ἐν Σκαπτῇ Ὕλῃ χρυσωρυχεῖα, ἐκμεταλλευόμενα πιθανῶς ὡς καὶ τὰ ἐν τῇ Ἀττικῇ. Διάφοροι τελῶν κατηγορίαι ἦσαν· ἡ τῶν τῆς ἀγορᾶς (ἴδ. Ἀγορά. Ἀγορανόμοι), ἡ δεκάτη, ἡ εἰκοστή, τὸ ἐλλιμένιον (περὶ ὧν ἴδε τὰ διάφορα ἄρθρα). Περὶ δὲ τῶν τελῶν τῶν ἐπιτηδευμάτων δὲν ὑπάρχουσιν ἀκριβεῖς πληροφορίαι. Οἱ ξένοι (ἴδ.) ὑπέκειντο εἰς τέλος, τὸ καλούμενον μετοίκιον. Μνημονεύεται δὲ προσέτι καὶ τριώβολον ὡς τέλος τῶν δούλων· καὶ εἰς αὐτὸ ὑπέκειντο καὶ οἱ ἀπελεύθεροι, πλὴν τοῦ καταβαλλομένου εἰς τοὺς ἀρχαίους κυρίους των διὰ τὴν προστασίαν αὐτῶν. Οἱ ἐνοικιασταὶ πάντων τούτων τῶν τελῶν ἐλέγοντο τελῶναι, καὶ ὤφειλον ἐπὶ τῆς ἐκμισθώσεως νὰ παρουσιάζωσιν ἐγγυητὰς (ἢ ἐγγύους). Ὅσοι δὲ δὲν ἐπεμελοῦντο αὐτοπροσώπως τῶν εἰσπράξεων, ἀνέθετον αὐτὴν εἰς τοὺς λεγομένους ἐκλογεῖς, ἢ, κατὰ τὴν φύσιν τοῦ τέλους, δεκατολόγους, ἐλλιμενιστάς, κτλ. Ἐνίοτε τὴν ἐνοικίασιν ἀνελάμβανον ἑταιρίαι, καὶ τότε ὁ πρόεδρος αὐτῶν ἐλέγετο ἀρχώνης ἢ τελωνάρχης. Ὤφειλον δὲ καταβάλλειν (τὰς καταβολὰς τοῦ τέλους), καταθεῖναι, διαλύσαι, ἀποδοῦναι, ἤτοι νὰ πληρώνωσι τὰ τέλη, εἰς τὸ Βουλευτήριον, καὶ μάλιστα κατὰ προκαταβολήν. Εἰς τὸν μὴ ἐγκαίρως καταβαλόντα ἐδίδετο προθεσμία μέχρι τῆς ἑπομένης πρυτανείας, καὶ μετ' αὐτὴν ἐδιπλασιάζετο ἡ ὀφειλή. Ἂν δὲ καὶ τότε δὲν ἐγίνετο ἡ ἀπότισις, ἐδημεύετο τοῦ ὀφειλέτου ἡ περιουσία, καὶ προσέτι ἠδύνατο ὁ καθυστερῶν ὀφειλέτης, ἄνευ ἄλλης διαδικασίας, νὰ δεθῇ καὶ φυλακισθῇ. — 2) Τὰ τιμήματα (πρόστιμα), ἅτινα ἦσαν πολλάκις βαρύτατα, καὶ ἐν γένει αἱ δικαστικαὶ καταβολαί, ὡς ἦσαν ἡ παράστασις, τὰ πρυτανεῖα, ἐνίοτε ἡ παρακαταβολὴ (ἴδ. ταῦτα, καὶ Δίκη). — 3) Οἱ φόροι τῶν συμμάχων, εἰσαχθέντες τὸ πρῶτον ὑπὸ Ἀριστείδου τῷ 476 π. Χ., καὶ ὁρισθέντες εἰς 460 τάλαντα, πρὸς σκοπὸν τῆς κοινῆς ἀμύνης, διεχειρίζοντο κατ' ἀρχὰς ὑπὸ πάντων κοινῶς, δι' ἀρχῆς ἥτις ἐκαλεῖτο Ἑλληνοταμίαι, ἑδρευούσης ἐν Δήλῳ. Ἀπὸ δὲ τοῦ 460, ἐνεργείᾳ τοῦ Περικλέους, μετεκομίσθη τὸ συμμαχικὸν ταμεῖον (ἴδ. Συμμαχία) εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ αἱ εἰσπράξεις αὐτοῦ ἐδαπανῶντο εἰς ἀνάγκας τῶν Ἀθηνῶν, ἰδίως εἰς τῆς Ἀκροπόλεως τὸν καλλωπισμόν. Κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου αἱ εἰσπράξεις αὐτοῦ εἶχον ἀναβιβασθῇ εἰς 600 τάλαντα. Ἀλλὰ τῶν συμμάχων ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἐπιβαρυνομένων, προέβη τὸ ταμίευμα μέχρι 1300 ταλάντων. Εἶτα δὲ ἤρξαντο κανονιζόμενοι οἱ φόροι κατὰ πενταετίαν. Μετὰ δὲ τὴν ἀναρχίαν τοῦ ἔτους 377 π. Χ., ὅτε ἀνανεώθη ἡ συμμαχία, ἵνα ἐκλίπῃ τὸ μισητὸν ὄνομα φόρος, μετωνομάσθησαν συντάξεις. Τὸ δέκατον αὐτῶν ἐδίδετο ὡς ἀπαρχὴ εἰς τὸ ταμεῖον τῆς Ἀθηνᾶς. Ἐκομίζοντο δὲ εἰς Ἀθήνας καὶ παρεδίδοντο τοῖς Ἑλλανοταμίαις κατ' ἔτος εἰς τὰ κατὰ τὸ ἔαρ πανηγυριζόμενα Διονύσια. — 4) Αἱ ἐγκύκλιοι (ἤτοι τακτικαὶ) λειτουργίαι (ἃς ἴδε ἐν τῇ λέξει). Εἰσπράξεις εἶχε τὸ δημόσιον καὶ ἐκ τῶν κληρουχιῶν (ἴδ.). — Τὸ ἐκ τῶν περισσευμάτων ταμεῖον τῶν ἱερῶν χρημάτων τῆς Ἀθηνᾶς ἦν κατατεθειμένον ἐν τῷ Ὀπισθοδόμῳ τοῦ Παρθενῶνος. Εἶχον δὲ ναοὶ καὶ ἄλλων θεῶν ταμεῖα, καὶ ταῦτα διεχειρίζοντο 10 ταμίαι, κλη-

ρούμενοι ἐκ τῶν πεντακοσιομεδίμνων. — Β) Ἔκτακτα ἔσοδα ἦσαν αἱ ἔκτακτοι εἰσφοραὶ ἐκ τῶν περιουσιῶν καὶ ἡ ἔκτακτος λειτουργία (ἴδ.), ἡ τριηραρχία. Αἱ πρῶται ἐπεβάλλοντο ἐν ἐξαιρετικαῖς περιστάσεσι πρὸς ἐξοικονόμησιν τῶν δαπανῶν τοῦ πολέμου. Δὲν ἦσαν δὲ τέλος προσωπικὸν, ἀλλ' αὔξησις τῶν κτηματικῶν εἰσφορῶν, δι' ὃ καὶ εἰς τὸν καθυστεροῦντα ἐπεβάλλετο δήμευσις, οὐχὶ δὲ καὶ ἀτιμία ὡς εἰς τοὺς ἄλλους ὀφειλέτας τοῦ δημοσίου. Τὸ πρῶτον παράδειγμα τοιαύτης εἰσφορᾶς, ἐκ 200 ταλάντων, ἀπαντᾶται τῷ 428 π. Χ., ὅτε ἡ πολιορκία τῆς Μυτιλήνης εἶχεν ἐξαντλήσει τοὺς πόρους τῆς πόλεως (Θουκ. Γ, 19). Ἀλλ' ἤδη αἱ κλάσεις εἰς ἃς ὁ Σόλων διῄρεσε τὸν λαὸν εἰς τοῦτον ἀπέβλεπον τὸν σκοπόν. Μετὰ δὲ τὸ 428 ἐπανελήφθη πολλάκις τῆς τοιαύτης εἰσφορᾶς ἡ ἐπιβολή, οὐδ' ἐπετρέπετο ἡ ἀπ' αὐτῆς ἀπαλλαγὴ οἵου δήποτε, οὐδ' αὐτῶν τῶν ὀρφανῶν, ὧν ὅμως αἱ οὐσίαι ἦσαν ἀπηλλαγμέναι τῶν λειτουργιῶν. Ὡς βάσις τῆς ἐπιβολῆς αὐτῶν ἐλαμβάνοντο τὰ Σολώνια τιμήματα τῶν πεντακοσιομεδίμνων, ἱππέων, ζευγιτῶν καὶ θητῶν, τῶν τελευταίων τούτων ὄντων παντάπασιν ἀτελῶν. Ἕκαστος τῶν πρώτων, τὸ εἰσόδημα κεκτημένος ἀνώτερον τῶν 500 μεδίμνων σίτου ἢ 500 δραχμῶν, ἐθεωρεῖτο ἔχων τοὐλάχιστον 6000 δραχμῶν κεφάλαιον· ὁ δ' ἱππεύς, ἐπὶ εἰσοδήματος 300 δραχμῶν, κεφάλαιον δραχμῶν 3000, καὶ ὁ ζευγίτης, ἀπέναντι εἰσοδήματος 150 δραχ. κεφάλαιον δραχμῶν 1800. Τούτων δὲ τῶν ἐκτιμήσεων διέφερον τὰ τιμήματα. Ὁ σκοπὸς ὃν ὁ Σόλων ἐπεδίωκεν ἦν ὁ τῆς βαθμιαίας φορολογίας, εἰς ἣν αἱ μεγαλείτεραι περιουσίαι νὰ ὑποβάλλωνται βαρύτερον τῶν μικροτέρων, ἀφ' ὧν, μετ' ἀφαίρεσιν τῶν πρὸς ζωὴν ἀναγκαίων, ἔμενε περίσσευμα ὀλιγώτερον. Πρὸς ἐπίτευξιν δὲ τούτου δὲν ὥριζεν ἐξ ἑκάστης κλάσεως διάφορα ποσοστὰ ὡς τέλη, ἀλλ' εἰς τὰς κατωτέρας τάξεις μόνον εἰς μέρος τοῦ κεφαλαίου ἐπέβαλλε τέλη, ταῦτα ὅμως ἐξ ἴσου ἐπὶ πάντων τῶν τιμημάτων ἢ φορολογητῶν κεφαλαίων καὶ τῶν τριῶν τάξεων. — Ἐξετίμα δ' ἕκαστος ἑαυτόν· ἀλλὰ καὶ ὑποτίμησις, δηλαδὴ ἀναθεώρησις τῆς τιμήσεως, ἐπετρέπετο. Πρὸς διευκόλυνσιν δὲ τῆς φορολογίας ὑπῆρχε κτηματολόγιον, συμπληρωθὲν εἶτα εἰς πλήρη κατάστασιν τῶν οὐσιῶν. — Μεταβολήν τινα ὑπέστη τὸ σύστημα τοῦτο, τηρουμένης ὅμως τῆς βάσεως τοῦ Σολωνίου ὀργανισμοῦ, ἐπὶ Ναυσινίκου ἄρχοντος, τῷ 377 π. Χ., ὅτε ὡρίσθη διὰ τὴν πρώτην τάξιν, τὴν τῶν πεντακοσιομεδίμνων, τὸ πέμπτον τῆς οὐσίας ὡς τίμημα, ἤτοι ὡς κεφάλαιον φορολογητὸν, εἰς δὲ τὰς κατωτέρας μέρη ἐλάσσονα τῆς περιουσίας. Ὡς τίμημα τοῦ ἔτους ἐκείνου μνημονεύεται ἡ ποσότης 5750 ταλάντων. Ἐστὶ δὲ τοῦτο οὔτε ἡ ὅλη περιουσία τῶν Ἀθηναίων κατὰ τὸν χρόνον ἐκεῖνον, οὔτε ἡ ποσότης τῆς εἰσφορᾶς, ἀλλὰ τὸ μέρος τῆς οὐσίας, ἐξ οὗ ἡ εἰσφορὰ ἐλαμβάνετο, ὥστε ἡ ὅλη περιουσία τῶν κατοίκων πρέπει νὰ ἐκτιμηθῇ εἰς ποσότητα μείζονα τῶν 30,000 ταλάντων = 180 ἑκατομ. τῶν τότε δραχμῶν = 540 ἑκατομμυρίοις τῶν νῦν χρυσῶν. — Διὰ τὴν φορολογίαν ταύτην, ὡς μετέπειτα διὰ τὰς λειτουργίας (ἴδ.), ἐγκατέστησαν συμμορίαι, ἤτοι σύνδεσμοι πολιτῶν ἀνίσων οὐσιῶν, αἵτινες ὤφειλον ἴσα ν' ἀποφέρωσι τέλη. Ἦσαν δ' αὗται 20, διότι ἐν ἑκάστῃ φυλῇ 120 τῶν εὐπόρων ἀπετέλουν 2 συμμορίας. Ἐξ ἑκάστης συμμορίας 15, οἱ πλουσιώτεροι, ὑπεχρεοῦντο εἰς προεισφοράν· καὶ οἱ λοιποὶ δὲ πάντες μὴ ἀτελεῖς πολῖται προσετίθεντο εἰς ἑκάστην τῶν συμμοριῶν, αἵτινες ἐφορολόγουν αὐτοὺς κατὰ τὰς περιουσίας των. Προΐσταντο δὲ τῶν συμμοριῶν ἡγεμόνες, ἐπιμεληταὶ καὶ διαγραφεῖς ἢ ἐπιγραφεῖς, οἱ τὰ τέλη ἑκάστου ὁρίζοντες. Ἐπετρέπετο δὲ καὶ ἡ τῶν οὐσιῶν ἀντίδοσις (Δημοσθ. κ. Ἀφόβ. Β, 841. κ. Μηδ. 540) ἤτοι ἡ ἀνταλλαγὴ ἣν ἐζήτει ὁ διατεινόμενος ὅτι ἐφο-

ρολογεῖτο περισσότερον ἄλλου οὐ τὴν περιουσίαν ἐξετίμα ὡς μεγαλειτέραν. — Ἡ ἀνωτάτη οἰκονομικὴ διαχείρισις ἀνῆκε τῇ Βουλῇ, ὑπευθύνῳ δι' αὐτὴν οὔσῃ, καὶ πρὸ πάντων ἐπιμελουμένῃ τῆς ἐκμισθώσεως πασῶν τῶν τακτικῶν προσόδων. Ὑπ' αὐτὴν δ' ἦσαν οἱ δέκα πωληταί, ἐπιμελούμενοι τῶν ἐνοικιάσεων καὶ πωλήσεων τῶν δημευομένων κτημάτων. Πρόστιμα δ' εἰσεπράττοντο ὑπὸ τῶν πρακτόρων, ὅτε δὲν διωρίζοντο πρὸς τοῦτο, διὰ τὴν σπουδαιότητα τῆς περιστάσεως, ἔκτακτοι ζητηταὶ ἢ συλλογεῖς. Τὸ δὲ ταμεῖον τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τὸ τῶν ἄλλων θεῶν διεῖπον ἀνὰ δέκα (ἐνίοτε ὁμοῦ δέκα) ταμίαι, κληρούμενοι ἐκ τῶν μᾶλλον φορολογουμένων. — Ὁ ἐπισημότερος τῶν ἀρχόντων τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως ἦν ὁ ταμίας ἢ ἐπιμελητὴς τῆς κοινῆς προσόδου, ἢ ὁ ἐπὶ τῆς διοικήσεως, ἐπὶ τετραετίαν αἱρετὸς διὰ χειροτονίας, ὅστις ὑπερτάτως διηύθυνε τῶν δημοσίων προσόδων τὴν χρῆσιν. Οἱ δὲ πορισταὶ ἐφρόντιζον περὶ προμηθείας ἐκτάκτων πόρων. — Τὴν διαχείρισιν τῶν δικαστικῶν χρημάτων, μισθοδοσίαν τῶν δικαστῶν, ἐπιμέλειαν τῆς κτήσεως ἐν τῷ Πρυτανείῳ, εἶχον ἀπὸ Κλεισθένους οἱ Κωλακρέται, πρὶν κωλαγρέται, ὡς οἱ τὰ κῶλα τῶν ἱερείων κατὰ τὰς θυσίας ἀγείροντες. — Πᾶσαι δ' αἱ λοιπαὶ πρόσοδοι περιήρχοντο εἰς τοὺς ἀποδέκτας, οἵτινες παρέδιδον αὐτὰς εἰς τοὺς διαφόρους ταμίας. Ἦσαν δὲ καὶ ἄλλοι τῶν οἰκονομικῶν λειτουργοί, οἱ ἐπιστάται, ἐπιμεληταί, ἐργολάβοι, οἱ ἐπὶ τῶν θεωρικῶν, κτλ.

Πολιτικὴ χώρα, ἐν Λακεδαιμονίᾳ, τὸ μετὰ τὴν εἰσβολὴν τῶν Δωριέων αὐτοῖς ἐπιφυλαχθὲν μέρος τῆς χώρας, διαιρεθὲν εἰς 4500 ἢ 6000 κλήρους, μετὰ δὲ τὸν Μεσσηνιακὸν πόλεμον αὐξηθὲν εἰς 9000.

Πολίχνη, 1) πόλις κατὰ τὰ βορειανατολικὰ τῆς Λακωνίας (Πολδ. Δ, 36). — 2) Πόλις εἰς τὰ βορειοδυτικὰ τῆς Μεσσηνίας, δυτικῶς τῆς Ἀνδανίας. — 3) Χωρίον ἐπὶ τῆς νήσου Χίου (Ἡρδ. ΣΤ, 26) — 4) Μικρὰ πόλις εἰς τὴν Κρήτην, παρὰ τῇ Κυδωνίᾳ (Ἡρδ. Ζ, 170. — Θουκ. Β, 85). — 5) Μικρὰ πόλις ἐν Ἰωνίᾳ παρὰ ταῖς Κλαζομεναῖς (Θουκ. Η, 14, 23). — 6) Χωρίον ἐν Μεγαρίδι (Στρβ.).

Πόλιχος, υἱὸς τοῦ Λυκάονος, βασιλέως τῆς Ἀρκαδίας (Ἀπλλδ. Γ, 8, 1).

Πόλλης, βασιλεὺς τῶν Ὀδομάντων ἐν Θράκῃ (Θουκ. Ε, 6).

Πόλλις, 1) Σπαρτιάτης, τῷ 389 π. Χ. πρέσβυς πεμφθεὶς παρὰ Διονυσίῳ εἰς Συρακούσας, καὶ κατὰ τοῦ Πλάτωνος κακουργήσας, διότι, παραλαβὼν αὐτὸν ἐκεῖθεν, τὸν ἐπώλησε δοῦλον εἰς Αἴγιναν. Μετὰ ταῦτα ἐπὶ τοῦ κατ' Ἀθηνῶν καὶ Θηβῶν πολέμου, ἐναυάρχει τῶν Λακεδαιμονίων, καὶ τῷ 376 ἐνικήθη εἰς τὴν Νάξον ὑπὸ τοῦ Χαβρίου. Ἐφονεύθη δ' ἐπὶ τῆς καταστροφῆς τῆς Ἑλίκης ἐν Ἀχαΐᾳ (Ξεν. Ἑλλ. Δ, 8, 11. — Πλούτ. Δίων Ε). — 2) Ἀργεῖος, πρέσβυς εἰς τὴν Περσίαν πεμφθεὶς (Θουκ. Β, 67). — 3) Τύραννος τῶν Συρακουσῶν, ὑποτιθέμενος Ἀργεῖος τὴν καταγωγήν, ἐπὶ τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου, πρῶτος καλλιεργήσας περὶ τὰς Συρακούσας τὸν κατ' αὐτὸν κληθέντα καὶ περίφημον ἀποβάντα Πόλλιον οἶνον (Ἀθήν. Β, 31. — Αἰλ. π. ἱ. ΙΒ. 31).

Πόλος, 1) σοφιστὴς ἐξ Ἀκράγαντος, μαθητὴς τοῦ Γοργίου, οὗ ὁ Πλάτων ψέγει τὸ ὑπὲρ τὸ δέον ἔντεχνον καὶ κατάκοσμον τοῦ λόγου (Φαῖδρ. Σλ. 267). Ἔγραψε «Τέχνην», ἣν φαίνεται ὅτι ὁ Πλάτων ἐγνώριζεν. Ἀλλ' οὐδ' αὐτῆς οὐδ' ἄλλων αὐτῷ ἀποδιδομένων συγγραμμάτων ἐσώθη τι. — 2) Πυθαγόρειος, γράψας περὶ δικαίου, ἐξ οὗ μικρὸν διετηρήθη ἀπόσπασμα (Στοβ. Ἀγ. ΝΑ). — 3) Τραγικὸς ἠθοποιὸς ἐν Ἀθήναις, τῶν χρόνων τοῦ Δημοσθένους (Πλούτ. Δμ. ΚΗ).

Πόλος. Ἀφ' ὅτου ἐπὶ Θάλητος ἐπεκράτησεν ἡ ἰδέα ὅτι ὁ οὐρανὸς ἦν κοίλη σφαῖρα, στρεφομένη περὶ τὴν γῆν, πόλοι ἐρρέθησαν τὰ ἄκρα τοῦ ἄξονος αὐτῆς, καὶ ἐνίοτε

ἐκ τούτου, παρὰ ποιηταῖς, αὐτὸς ὁ οὐρανὸς (Αἰσχλ. Πρμθ. 427.—Εὐρπ. Ὀρστ. 1685.—Ἀρστφ. Ὀρν. 179.—Ψ. Πλάτ. Ἀξίοχ. 371.—Ἀθήν. Ξ), καὶ μετὰ ταῦτα καὶ τὰ ἐκείνοις ἀντιστοιχοῦντα σημεῖα τῆς γῆς. Κατὰ τὴν κοιλότητα δὲ τοῦ οὐρανοῦ, κοῖλα ἐγένοντο, ἰδίως παρὰ Βαβυλωνίοις (Ἡρδ. Β, 109), καὶ τὰ πρῶτα ἡλιακὰ ὡρολόγια, οἷς ἐπίσης κατ' ἀρχὰς τὸ ὄνομα πόλος διὰ τοῦτο ἐδόθη, καὶ ὁ γνώμων ἐδείκνυε τὰς διαιρέσεις τῆς ἡμέρας διὰ τῆς σκιᾶς του ἐπὶ τῶν γραμμῶν τῶν κεχαραγμένων ἐπὶ τοῦ πόλου.

Πολτυοβρία, ἡ Αἶνος ἐν Θράκῃ (Στρβ.), πόλις τοῦ Πόλτυος, διότι βρία παρὰ Θρᾳξὶν ἐδήλου τὴν πόλιν.

Πόλτυς, υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος, βασιλεὺς τῆς Αἴνου ἐν Θράκῃ, φιλοξενήσας τὸν Ἡρακλέα ἐπιστρέφοντα ἐκ τῆς Τροίας (Ἀπλλδ. Β, 5, 9).

Πολύαινος, 1) ἐκ Μακεδονίας, ἐν Ῥώμῃ οἰκῶν καὶ εἰς τὰ στρατιωτικὰ ἐπιδοθείς, συνέγραψεν ὀκτὼ βιβλία ἐπιγραφόμενα στρατηγήματα ἢ στρατηγηματικά, καὶ ἀνέθηκεν αὐτὰ εἰς τοὺς αὐτοκράτορας Μ. Αὐρήλιον καὶ Λ. Οὐῆρον, ὅτε ἐξεστράτευον κατὰ τῶν Πάρθων, τῷ 162-165 μ. Χ. Ὁ τίτλος ὅμως δὲν ἀνταποκρίνεται ἐντελῶς εἰς τὸ περιεχόμενον τοῦ συγγράμματος, διότι αὐτό, πλὴν τῶν στρατηγημάτων, περιέχει καὶ πλεῖστα παραδείγματα συνέσεως, ὡς καὶ δόλου καὶ πονηρίας ἐν τῷ ἰδιωτικῷ βίῳ καὶ ἐν τῷ πολιτικῷ, μετὰ μεγάλης ἐπιμελείας συλλεγέντα ἐκ πλείστων συγγραφέων, δι' ὃ καὶ ἐστὶ πολυτίμως διδακτικόν, εἰ καὶ δὲν ἐλλείπουσι σφάλματα καὶ παραποιήσεις ἐνίοτε. Τὸ ς' βιβλίον καὶ τὸ η' εἰσὶν ἀτελῆ. Ἔγραψε δὲ καὶ τακτικὴν εἰς 3 βιβλία, καὶ ἄλλα περὶ Θηβῶν καὶ περὶ Μακεδονίας· ἀλλὰ ταῦτα πάντα ἀπωλέσθησαν. (Ἔκδοσις Κοραῆ, 1809).—2) Ἐκ Λαμψάκου μαθηματικός, ἀλλὰ τῇ μαθηματικῇ ἀποταχθεὶς ὡς ψευδεῖ ἐπιστήμῃ, ἀφ' ὅτου ἐγένετο τοῦ Ἐπικούρου φίλος καὶ μαθητὴς (Cic. Acad. II, 33. Fin. I, 6).

Πολυάνθης, Κορίνθιος, διοικῶν τῷ 413 π. Χ. τὸ ναυτικὸν τῆς πατρίδος του, καὶ τοὺς Ἀθηναίους νικήσας ἐν Ἐρινεῷ (Θουκ. Ζ. 34). Μετέπειτα ἐτέθη ἐπὶ κεφαλῆς τῆς δημοκρατικῆς μερίδος ἐν Κορίνθῳ (Ξνφ. Ἑλ. Γ, 5, 1).

Πολυάρχης, ἴσως ὅμως, κατὰ χειρόγραφον, ὀρθότερον Πολυχάρης, εἷς τῶν τριάκοντα τυράννων ἐν Ἀθήναις (Ξνφ. Ἑλλ. Β, 3, 2).

Πολύας, κήρυξ τῶν Ἑλλήνων ἐξ Ἀντικύρας ἐν Θεσσαλίᾳ (Ἡρδ. Η, 21).

Πολυβιάδης, στρατηγὸς Σπαρτιάτης, τῷ 380 π. Χ. κατὰ τῶν Ὀλυνθίων ἐκστρατεύσας, πολλάκις νικήσας, καὶ τέλος βιάσας αὐτοὺς νὰ συνομολογήσωσιν εἰρήνην μετὰ τῆς Σπάρτης (Ξεφ. Ἑλλ. Ε. 3, 20).

Πολύβιος, 1) Ἐκ Μεγαλοπόλεως τῆς Πελοποννήσου, υἱὸς τοῦ στρατηγοῦ Λυκόρτα, τοῦ ἐπιστηθίου φίλου τοῦ Φιλοποίμενος, ἐγεννήθη περὶ τὰ τέλη τῆς γ' π.Χ. ἑκατονταετηρίδος (212-204). Τὰ τῆς νεανικῆς αὐτοῦ ἡλικίας εἰσὶν ὀλίγον γνωστά. Διὰ παντὸς ὅμως τοῦ ἱστορικοῦ αὐτοῦ ἔργου διαφαίνεται ὅτι ἀνεπτύχθη πρακτικῶς, πρὸς ὃ παρεῖχον αὐτῷ πᾶσαν ἀφορμὴν αἱ περιστάσεις ἐφ' ὧν ἔζη, καὶ εἰς ἃς δραστηρίως συνέπραξεν. Εἰς τὴν σχολὴν τοῦ πατρός του καὶ τοῦ Φιλοποίμενος ἐμορφώθη εἰς τὴν στρατηγικὴν καὶ τὴν πολιτικήν, καὶ εἰς ἀμφοτέρους τούτους τοὺς κλάδους ἀσκηθείς, καὶ διὰ τῆς πείρας αὐτῶν πλουτισθείς, ἐπεδόθη εἰς τὴν ἱστοριογραφίαν. Τὴν ἐλευθερίαν καὶ ἀνεξαρτησίαν τοῦ Ἀχαϊκοῦ δεσμοῦ ἐπιδιώκων, συνεβούλευσεν αὐτῷ ἀπόλυτον οὐδετερότητα εἰς τὸν μεταξὺ Ῥώμης καὶ Περσέως πόλεμον, εἰ καὶ μετ' εὐθυκρισίας ἀνεγνώριζεν ὅτι ἐπικίνδυνος θὰ ἦν ἡ ἐξακολούθησις τῆς οὐδετερότητος ἂν ὁ Περσεὺς ἡττᾶτο, καὶ ἡ γνώμη αὕτη ἦν ἡ ὑπερισχύσασα βαθμηδόν. Κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον ἐπροβιβάσθη ὁ Πο-

λύβιος εἰς ἵππαρχον, τὴν ἀνωτάτην στρατιωτικὴν ἀξίαν μετὰ τὴν τοῦ στρατηγοῦ. Ἀλλ' ἐπειδὴ μετὰ τοῦ Περσέως τὴν ἤτταν ὑπερίσχυσε παρὰ τοῖς Ἀχαιοῖς ἡ τὰ τῶν Ῥωμαίων φρονοῦσα μερὶς, παρητήθη ὁ Πολύβιος, καὶ ὡς ὕποπτος τοῖς Ῥωμαίοις, συμπεριελήφθη μετὰ τῶν 1000 ἐπισήμων Ἀχαιῶν οἵτινες τῷ 160 π. Χ. ἐπέμφθησαν ὡς ὅμηροι εἰς Ῥώμην καὶ ἐκρατήθησαν ἐκεῖ ἐπὶ ὅλα 17 ἔτη. Ἐν Ῥώμῃ ἤρξατο νέα ἐποχὴ τῆς ζωῆς αὐτοῦ, καὶ τὸ ῥωμαϊκὸν πολίτευμα οὗ ἔλαβε πεῖραν, ἡ ὑπ' αὐτοῦ ἐπιβαλλομένη τάξις ἀντὶ τῶν φατριαστικῶν διχονοιῶν αἵτινες κατέτρυχον τὴν Ἑλλάδα, αἱ φιλικαὶ σχέσεις ἃς συνέδεσε μετὰ τῶν ἀρίστων ἐκ τῶν Ῥωμαίων τῆς ἐποχῆς του, καὶ αὐτὸς ὁ πρακτικὸς χαρακτήρ του, συνάδων μετὰ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ μᾶλλον ἢ μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ, μετέβαλον ἐντελῶς τὰ πρὸς τὴν Ῥώμην αἰσθήματά του, καὶ τὸν εἵλκυσαν πρὸς αὐτήν. Ἀναλαβὼν τὴν ἀγωγὴν τῶν υἱῶν τοῦ Λ. Αἰμυλίου Παύλου, ἔτυχε φιλικωτάτης ὑποδοχῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ κατέστη φίλος καὶ σύμβουλος Σκιπίωνος τοῦ Αἰμυλιανοῦ. Διὰ τῆς μεσιτείας τούτου ἐπέστρεψε τῷ 150 εἰς τὴν Ἑλλάδα μετὰ τῶν ὀλίγων εἰσέτι ἐπιζώντων ἐκ τῶν χιλίων Ἀχαιῶν. Μετὰ ἓν ἔτος ὅμως συνώδευσε τὸν Σκιπίωνα εἰς τὴν Ἀφρικὴν, καὶ ἐν ᾧ ἐκεῖνος ἐπολιόρκει τὴν Καρχηδόνα, περιέπλευσεν ὁ Πολύβιος τὴν βόρειον καὶ δυτικὴν Ἀφρικὴν, καὶ ἐκ τῆς περιηγήσεως ταύτης ἐπανῆλθε πρὸ τῆς ἁλώσεως ἔτι τῆς Καρχηδόνος, εἰς ἣν λέγεται συντελέσας διὰ τῶν συμβουλῶν του πρὸς τὸν Σκιπίωνα. Ὅτε δ' ἐξερράγη ὁ πόλεμος μεταξὺ Ῥώμης καὶ Ἀχαιῶν, ὁ ἀπολήξας εἰς τὴν ἅλωσιν καὶ καταστροφὴν τῆς Κορίνθου, καὶ εἰς τῆς Ἀχαΐας τὴν ὑποδούλωσιν εἰς Ῥωμαϊκὴν ἐπαρχίαν, ἔσπευσε νὰ ἐπιστρέψῃ ἐκ τῆς Ἀφρικῆς, ἦλθε πρὸ τῆς Κορίνθου μικρὸν μετὰ τὴν ἐξόντωσιν αὐτῆς, καὶ ἐπροσπάθησε πάσῃ δυνάμει νὰ ἐλαττώσῃ τὰς συμφορὰς τῆς πατρίδος του, εἰς ὃ καὶ κατὰ πολὺ συνετέλεσεν, ἀπὸ πολλῶν πόλεων ἀποτρέψας τὴν λεηλασίαν, ἀπὸ πολλῶν κατοίκων τὴν εἰς δουλείαν ἀπαγωγήν· ἔπεισε δὲ καὶ τὸν Μούμμιον ν' ἀποδώσῃ τοὺς ἀνδριάντας τοῦ Ἀράτου καὶ Φιλοποίμενος, οὓς εἶχεν ἤδη ἀποκομίσει. Οἱ Ῥωμαῖοι, τὸν χαρακτῆρα καὶ τὴν ἱκανότητα αὐτοῦ ἐκτιμῶντες, τῷ ἔδωκαν τὴν ἐντολὴν νὰ περιέλθῃ πάσας τὰς πόλεις, νὰ κατευνάσῃ καὶ εἰρηνεύσῃ τὰς ἐν αὐταῖς διαιρέσεις, καὶ νὰ μυήσῃ τοὺς Ἕλληνας εἰς τῶν πραγμάτων τὴν νέαν τάξιν. Ἐξεπλήρωσε δὲ τὸ ἔργον τοῦτο πρὸς εὐχαρίστησιν ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, ὥστε καὶ ἑκατέρωθεν τιμαὶ τῷ ἀπεδόθησαν καὶ τῷ ἱδρύθησαν ἀνδριάντες, περὶ ὧν μαρτυρεῖ καὶ ἡ τῷ 1877 ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀνασκαφεῖσα βάσις ἑνὸς ἐξ αὐτῶν, ὑπὸ τῶν Ἠλείων ἀνεγερθέντος. Ἔκτοτε φαίνεται ἐπιδοθεὶς ὁ Πολύβιος εἰς τὴν συγγραφὴν τῆς ἱστορίας του, πρὸς ὃν σκοπὸν καὶ πολλάκις περιηγεῖτο. Ἀφ' οὗ δ' ἐπεράτωσε τὸ ἔργον τοῦτο, ἀπέθανεν ἐν Ἑλλάδι τῷ 122 εἰς ἡλικίαν 82 ἐτῶν, ἐξ ἵππου πεσών. — Τὸ ἱστορικὸν αὐτοῦ ἔργον διηρεῖτο εἰς 40 βιβλία· ἐξ αὐτῶν δὲ σώζονται τὰ πρῶτα 5 πλήρη, τῶν δὲ λοιπῶν ἀποσπάσματα μόνον. Ὑποτίθεται ὅτι τὸ ὅλον σύγγραμμα ἦν ἱστορία κοινὴ, καθολικὴ, ἤτοι τῆς Ῥωμαϊκῆς οἰκουμένης, ἀρχόμενον ἐκ τῶν 53 ἐτῶν τῆς αὐξήσεως τῆς Ῥωμαϊκῆς δυνάμεως, 220-168 π. Χ., ἤτοι ἀπὸ τοῦ ἐν Ὀλ. 140 συμμαχικοῦ ἐν Ἑλλάδι πολέμου, τοῦ ἐν Κοίλῃ Συρίᾳ τῆς Ἀσίας, καὶ τοῦ Καρχηδονικοῦ ἐν Ἰταλίᾳ (Α, 3), μέχρι τῆς καταπτήσεως τῆς Μακεδονίας (Γ, 1). Ὡς πρόβλημα κυρίως προτίθεται νὰ ὁρίσῃ πῶς, πότε, καὶ διὰ τίνων τρόπων πάντα τὰ γνωστὰ μέρη τῆς γῆς ὑπέκυψαν εἰς τὴν Ῥωμαϊκὴν κοσμοκρατορίαν, ἣν θεωρεῖ ἀπὸ τοῦ 168 ἤδη ἑδραιωθεῖσαν. Τὸ ὅλον διακρίνεται εἰς τρία μέρη. 1) Βιβλία Α-Β, ἡ προπαρασκευὴ, ἤτοι αἱ πρῶται ἀρχαὶ τῆς ῥωμαϊκῆς ἐξουσίας. 2) Βιβλ. Γ-Λ, ἡ κατα-

σκευή, ἤτοι ἡ ἀπό 220 μέχρι 168 ἵδρυσις αὐτῆς. 3) Βιβλ. ΛΑ - Μ, αἱ θεμελιώδεις ἀρχαὶ καθ' ἃς διεχειρίζετο ἡ Ῥώμη τὴν ἐξουσίαν. αἱ κατ' αὐτῆς ἀντιπράξεις, καὶ τῶν ἀντιπράξεων ἡ καταπολέμησις, 168 - 146. Τῶν μερῶν τούτων τὰ προγράμματα διαγράφει αὐτὸς ὁ Πολύβιος, τοῦ μὲν πρώτου ἐν Α, 13, τῶν δὲ δύο ἄλλων ἐν Γ, 2. Μέθοδος τῆς διηγήσεώς του ἐστὶν ἡ συγχρονική, ἀλλὰ μετ' ἐκθέσεως τῶν αἰτίων καὶ τῶν συνεπειῶν ἑκάστης πράξεως, ὥστε ἀποβαίνει εἰς πραγματικὴν ἱστοριογραφίαν, δι' ὃ καὶ αὐτὸς χαρακτηρίζει τὸ σύγγραμμά του ὡς πραγματικὴν ἱστορίαν, ἢ πραγματείαν ἁπλῶς, ὁ εἰσηγητὴς γενόμενος νέου τρόπου συγγραφῆς, δι' οὗ εἰς τοὺς θέλοντας νὰ ἐμβαθύνωσιν εἰς τὰ τῆς πολιτικῆς καὶ τῆς διπλωματίας παρίστησι τὰς «πράξεις τῶν ἐθνῶν καὶ πόλεων καὶ δυναστῶν» καταδεικνύων τὴν αὐτῶν «ἀρχήν, αἰτίαν καὶ πρόφασιν». Γράφει κυρίως διὰ τοὺς συμπατριώτας του, θέλων νὰ καταστήσῃ αὐτοῖς φορητὴν τὴν λυπηρὰν τύχην των· καταδεικνύει δὲ συγχρόνως καὶ αὐτοῖς τῶν Ῥωμαίων τὸ μεγαλεῖον πάσης ὂν ὑπέροχον ἀντιστάσεως. Παρὰ τοῦ ἱστοριογράφου ἀπαιτεῖ πολιτικὴν πεῖραν καὶ τὴν δι' αὐτοψίας γνῶσιν τῶν ἱστορουμένων· ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου ἀναγνωρίζει καὶ τὴν σπουδαιότητα ἀσφαλῶν πηγῶν, ἀκριβῶς ἐλεγχομένων ὑπ' ἐμβριθοῦς κριτικῆς. Αἱ ἐκθέσεις αὐτοῦ εἰσὶν ἀξιόπιστοι βεβαίως, διότι ὁ Πολύβιος ἦν ἀνὴρ πολύπειρος, φιλαλήθης καὶ ὀρθὴν ἔχων τὴν κρίσιν. Ἀλλὰ δὲν πρέπει καὶ νὰ παραβλέπηται ἡ μεγάλη σχέσις ἣν ὁ ἴδιος εἶχε πρὸς τοὺς Σκιπίωνας, καὶ τὸ ὑπὲρ τῆς Ῥώμης ἐνδιαφέρον αὐτοῦ, ἐξ οὗ ἐπήγαζεν ἡ ἰδιαιτέρα του θέσις μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ῥώμης, ἴσως ἐνίοτε μὴ οὖσα ἄνευ ἐπιρροῆς τινος εἰς τὰς ἐκτιμήσεις του. Ἡ γλῶσσα αὐτοῦ δὲν διακρίνεται ἐπ' εὐφωνίᾳ καὶ ἁρμονίᾳ, οὐδ' ἐπὶ χάριτι καὶ ἐλαφρότητι ἐκφράσεως, διὸ καὶ στρατιωτικὸν ἀπεκάλεσάν τινες ἐνίοτε τὸ τραχὺ καὶ μονότονον ὕφος του. — 2) Ἐπίσης Μεγαλοπολίτης, ἀρχηγὸς τῶν Ἀχαιῶν ὑπὸ τὸν Φιλοποίμενα κατὰ τὴν μάχην τῆς Μαντινείας, τῷ 207 π. Χ. (Πολ. ΙΑ, 15). — 3) Ἀπελεύθερος τοῦ Αὐγούστου, ὁ ἀναγνοὺς τὴν διαθήκην αὐτοῦ πρὸ τῆς Βουλῆς (Suet. Oct. CI). — 4) Ἀπελεύθερος τοῦ Κλαυδίου, ἐπιδιδόμενος μετ' αὐτοῦ εἰς σοφὰς σπουδάς, καὶ ἐπιρροὴν ἐξασκῶν (Senec. Consol. ad Polyb.). Ἐθανατώθη διὰ μηχανορραφιῶν τῆς Μεσσαλίνης (Suet. Claud. XXVIII).

Πολύβοια, παρθένος, ἀδελφὴ τοῦ Ὑακίνθου (Παυσ. Γ, 19).

Πόλυβος, 1) ὁ βασιλεὺς τῆς Κορίνθου, οὗ ἡ γυνὴ Περίβοια, ἢ Μερόπη, ἀνέλαβε καὶ ἀνέθρεψε τὸν Οἰδίποδα (ἴδ.) (Σοφ. Οἰδ. Τύρ. 774. — Ἀπλλδ. Β, 5, 7. — 2) Υἱὸς τοῦ Ἀντήνορος ἐκ Τροίας (Ὁμ. Ἰλ. Λ, 59). — 3) Πατὴρ τοῦ Ἀντήνορος, ἑνὸς τῶν μνηστήρων τῆς Πηνελόπης, φονευθεὶς ὑπὸ Εὐμαίου (Ὁμ. Ὀδ. Χ, 243). — 4) Ἐν Θήβαις τῆς Αἰγύπτου, μετὰ τῆς γυναικός του Ἀλκάνδρας φιλοξενήσας τὸν Μενέλαον (Ὁμ. Ὀδ. Δ, 128). — 5) Υἱὸς τοῦ Ἑρμοῦ καὶ τῆς Χθονοφίλης, πατὴρ Λυσιανάσσης γυναικὸς τοῦ Ταλαοῦ, ὃν διεδέχθη ὁ Ἄδραστος εἰς τὸν θρόνον τῆς Σικυῶνος (Παυσ. Β, 6).

Πολυβώτης, εἷς τῶν Γιγάντων, ὃν ὁ Ποσειδῶν ἐν τῇ Γιγαντομαχίᾳ κατεπλάκωσεν ὑπὸ ἓν τμῆμα τῆς νήσου Κῶ (Παυσ. Α, 2, — Στρβ. — Ἀπλλδ. Α, 6, 2).

Πολύγνωτος, ἐκ τῆς νήσου Θάσου, υἱὸς τοῦ ζωγράφου Ἀγλαοφῶντος, ἐν Ἀθήναις οἰκῶν ἐπὶ Κίμωνος ἤδη καὶ ἐπὶ Φειδίου (470-440 π.Χ.). Ζωγράφος, ὃν ὁ Ἀριστοτέλης λέγει «ἀγαθὸν ἠθογράφον» (Ποιητ. ΣΤ, 15), ἤτοι δραματικὸν μᾶλλον εἰς τὰς συνθέσεις του, καθ' ὃ παριστῶντα, ἐξ ἐμπνεύσεως τοῦ Ὁμήρου, τ' ἀντικείμενα «κρείττονα ἢ κατὰ φύσιν» (Αὐτ. Γ, 3). Ἦν δ' ἔξοχος καὶ εἰς τὴν παράστασιν τῆς γυναικείας καλλονῆς, καὶ

εἰς τὴν ζωγραφίαν τῶν διαφανῶν ἢ μᾶλλον τῶν τὸ σχῆμα τοῦ σώματος ἐλεγχόντων ἐνδυμάτων (Λουκ. Εἰκ. Η. — Plin. XXXV,35), καὶ ἐν γένει καλλιτέχνης μεγαλοφυὴς καὶ ἐφευρετικός. Ἐκ τῶν πλείστων μνημονευομένων ἔργων αὐτοῦ τὰ ἐπισημότερα ἦσαν 1) μία τῶν τεσσάρων μεγαλογραφιῶν δι' ὧν ἐκοσμήθη ἡ κατ' αὐτὰς Ποικίλη κληθεῖσα στοὰ τῆς ἐν Ἀθήναις ἀγορᾶς. Ἔγραψε δ' αὐτὴν δωρεὰν, καὶ παρέστησεν ἐν αὐτῇ τὴν δίκην τοῦ Αἴαντος διὰ τὴν ἁρπαγὴν τῆς Κασσάνδρας, καὶ ἐν αὐτῇ, ὡς Λαοδίκην, τὴν ὡραιοτέραν τῶν θυγατέρων τοῦ Πριάμου, (Ὁμ. Ἰλ. Γ, 124), ἔγραψεν Ἐλπινίκην, τὴν ἀδελφὴν τοῦ Κίμωνος, ἣν ἐλέγετο ὅτι ἠγάπα (Πλούτ. Κίμ. Δ. — Παυσ. Α, 15). 2) Ἐν τῇ Πινακοθήκῃ τῶν Προπυλαίων ἦσαν αὐτοῦ διάφοροι εἰκόνες ἐπὶ Παυσανίου (Α,22), τινὲς αὐτῶν ἤδη κατὰ μέρος ἐξηλειμμέναι, δύο δὲ παριστῶσαι Ὀδυσσέα μετὰ Ναυσικάας, καὶ Ἀχιλλέα ἐν Σκύρῳ. 3) Ἴσως αἱ ἐντὸς τοῦ Θησείου τοιχογραφίαι, παριστῶσαι Κενταυρομαχίαν, Ἀμαζονομαχίαν, ἆθλα Θησέως (Ἁρπκρ. λ. Πολύγν. Walckenaer). 4) Ἐν τῷ προνάῳ τῆς Ἀρείας Ἀθηνᾶς ἐν Πλαταιαῖς, ὁ Ὀδυσσεὺς φονεύων τοὺς μνηστῆρας (Παυσ. Θ, 4), ὡς ἀλληγορία τοῦ κατὰ τῶν Περσῶν θριάμβου. 5) Τὸ πάντων ἀξιολογώτατον καὶ ἐνδοξότατον, δύο μέγισται εἰκόνες ἐν τῇ λέσχῃ τῶν Δελφῶν, ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ Νεοπτολέμου, ἀναθήματα τῶν Κνιδίων, παριστῶσαι ἡ μὲν Ἰλίου πέρσιν, ἡ δὲ Νεκυίαν ἢ τὴν εἰς Ἅδου κάθοδον. Εἰς περιγραφὴν καὶ ἐκτίμησιν αὐτῶν ἀφιέρωσεν ὁ Παυσανίας ἑπτὰ ὅλα κεφάλαια (Ε, 25-31). Θαυμάζοντες δὲ τὸν καλλιτέχνην καὶ εὐγνωμονοῦντες αὐτῷ, οἱ Δελφοὶ τῷ ἐδωρήσαντο ξενίαν.

Πολύγονος, υἱὸς τοῦ Πρωτέως υἱοῦ τοῦ Ποσειδῶνος, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους ἐν μονομαχίᾳ (Ἀπλλδ. Β, 5, 9).

Πολυδάμας, 1) υἱὸς τοῦ Πανθόου καὶ τῆς Φρόντιδος, Τρὼς, ἀνδρεῖος μαχητὴς καὶ οἰωνοσκόπος, εὔγλωττος καὶ νουνεχής· οὗ τὰς συμβουλὰς περὶ πολλοῦ ἐποιεῖτο ὁ Ἕκτωρ. Ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Αἴαντος (Ὁμ. Ἰλ. Μ, 60, 196. Π, 535. Σ, 249. Χ, 100). — 2) Ἑταῖρος τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὁ κατὰ διαταγὴν αὐτοῦ τὸν γέροντα Παρμενίωνα θανατώσας (Curt. VII, 2). — 3) Υἱὸς Νικίου ἐκ Σκοτούσσης τῆς Θεσσαλίας, ἰσχυρὸς ἀθλητὴς καὶ ὀλυμπιονίκης, πνίξας λέοντα ἐπὶ τοῦ Ὀλύμπου. Ἐλέγετο δ' ὅτι ἀπέθανε πλακωθεὶς ἐν σπηλαίῳ ὑπὸ ὄρους καταπεσόντος (Πλατ. — Παυσ. Ε, 5. — Λουκ. Συμπ.).

Πολυδάμνα, Αἰγυπτία, γυνὴ τοῦ Θῶνος, δοῦσα τῇ Ἑλένῃ διάφορα θαυματουργὰ φάρμακα (Ὁμ. Ὀδ. Δ, 228).

Πολυδέγμων, ἴδ. Ἅδης.

Πολυδέκτης, 1) Ἐπίθετον τοῦ Ἅδου (ἴδ.). — 2) Υἱὸς τοῦ Μάγνητος καὶ τῆς Ναϊάδος, βασιλεὺς τῆς νήσου Σερίφου, ὅστις ἀγαπήσας τὴν Δανάην ἐκβρασθεῖσαν εἰς τὴν νῆσόν του μετὰ τοῦ βρέφους αὐτῆς Περσέως, ἵνα μακρύνῃ τοῦτον, τὸν ἔπεμψε νὰ φονεύσῃ τὴν Μέδουσαν. Ὁ δὲ Περσεὺς, ἵνα ἀπαλλάξῃ τὴν μητέρα του ἀπὸ τοῦ Πολυδέκτου, ἀπελίθωσεν αὐτὸν διὰ τῆς κεφαλῆς τῆς Μεδούσης καὶ ἀνεβίβασεν εἰς τὸν θρόνον τὸν ἀδελφόν του Δίκτυν (Πίνδ. — Ἀπλλδ. Α, 916). 3) Υἱὸς τοῦ Εὐνόμου, βασιλεὺς τῆς Σπάρτης, πρεσβύτερος ἀδελφὸς τοῦ Λυκούργου, ὅστις μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐπετρόπευσε τὸν ἀνήλικον υἱόν του Χαρίλαον (Παυσ. Θ. 7, 2. — Πλούτ. Λύκ.).

Πολυδεύκης, 1) Ὁ ἕτερος τῶν Διοσκούρων (ἴδ.). — 2) Ἰούλιος Πολυδεύκης, ἐκ Ναυκραρίας τῆς Αἰγύπτου, Ἕλλην ῥήτωρ καὶ λεξικογράφος. Παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος Κομμόδου ἔλαβε θέσιν διδασκάλου τῆς ῥητορικῆς ἐν Ἀθήναις, ἔνθα καὶ διέμεινε μέχρι τοῦ θανάτου του. Εἶχε δὲ περισσοτέραν ἐπιμέλειαν ἢ ἱκανότητα, δι' ὃ καὶ ἐνίοτε χλευάζεται ὑπὸ τοῦ Λουκιανοῦ (Λεξιφάνης, ῥητόρων διδάσκαλος). Ἐκ

τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ σώζεται μόνον τὸ Ὀνομαστικὸν, εἰς βιβλία 10, οὐχὶ δ' ἀλφαβητικῶς, ἀλλὰ καθ' ὕλην διατεταγμένον. Τὸ σύγγραμμα τοῦτο ἀποδεικνύει μὲν πολλάκις ἔλλειψιν κριτικῆς καὶ ἀκριβείας περὶ τὰς γνώσεις, ἀλλ' οὐχ ἧττον ἐστὶ πολύτιμον διὰ τὴν σπουδὴν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ ἀρχαιολογίας. — 3) Εἷς τῶν δούλων Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ (Λουκ).

Πολυδώρα, 1) μία τῶν Ὠκεανίδων, θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος (Ἡσδ. Θεογ. 354). — 2) Θυγάτηρ τοῦ Πηλέως καὶ τῆς Ἀντιγόνης, γυνὴ τοῦ Βώρου, ἐκ δὲ τοῦ Σπερχειοῦ ποταμοῦ μήτηρ Μενεσθέως (Ὅμ. Ἰλ. Π. 175). — 3) Θυγάτηρ τοῦ Μελεάγρου καὶ τῆς Κλεοπάτρας, γυνὴ τοῦ Πρωτεσιλάου, αὐτοκτονήσασα μετὰ τούτου τὸν θάνατον (Παυσ. Δ, 2).

Πολύδωρος, 1) Υἱὸς τοῦ Κάδμου καὶ τῆς Ἁρμονίας, βασιλεὺς τῶν Θηβῶν, σύζυγος τῆς Νυκτηίδος, θυγατρὸς τοῦ Νυκτέως, καὶ πατὴρ τοῦ Λαβδάκου (Ἀπολλδ. Γ, 5, 5). — 2) Ἔκγονος τοῦ Κάδμου, υἱὸς τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ Αὐτονόης καὶ τοῦ Ἀριστταίου (Ἡσδ. Θεογ. 977). 3) Ὁ νεώτατος υἱὸς τοῦ Πριάμου καὶ τῆς Λαοθόης, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως (Ὁμήρου Ἰλ. Υ, 407. Χ, 46). Οἱ δὲ τραγικοὶ ποιηταὶ λέγουσιν αὐτὸν υἱὸν τοῦ Πριάμου καὶ τῆς Ἑκάβης, ὃν ὁ πατήρ του, προβλέπων τῆς Τρωάδος τὴν πτῶσιν, ἔπεμψε μετὰ πολλῶν θησαυρῶν εἰς τὸν φίλον του, τὸν βασιλέα τῆς Θρᾳκικῆς Χερσονήσου Πολυμήστορα ἢ Πολυμνήστορα, οὗτος δὲ, μετὰ τοῦ Ἰλίου τὴν πτῶσιν, τὸν ἐφόνευσεν ἵνα κυριεύσῃ τὸν θησαυρόν. Ἡ δ' Ἑκάβη, ἀφ' οὗ ἡ θυγάτηρ της Πολυξένη ἐθυσιάσθη εἰς τὴν σκιὰν τοῦ Ἀχιλλέως, εὑροῦσα εἰς τὴν ἀκτὴν τῆς Χερσονήσου, ἔνθα οἱ Ἕλληνες τὴν εἶχον φέρει αἰχμάλωτον, τὸ πτῶμα τοῦ υἱοῦ της ὑπὸ τῶν κυμάτων ἔξω ῥιφθὲν, πρὸς ἐκδίκησιν ἐφόνευσε μετὰ τῶν συναιχμαλώτων της Τρωάδων τὰ δύο τέκνα τοῦ Πολυμήστορος, καὶ ἐτύφλωσε καὶ αὐτὸν (Εὐρπ. Ἑκάβη, — Virg Æ. III, 49. — Ov. Met. XIII, 432). Κατ' ἄλλους, ἰδίως παρὰ Ῥωμαίοις, ἡ Ἰλιόνη, θυγάτηρ τοῦ Πριάμου καὶ σύζυγος τοῦ Πολυμήστορος, ἀναλαβοῦσα τὸν εἰς αὐτὴν πεμφθέντα ἀδελφόν της, ἀνέθρεψεν αὐτὸν, λέγουσα ὅτι ἦν ὁ υἱός της Δηΐφιλος ἢ Δηΐπυλος, τὸν δ' υἱόν της ἐκεῖνον παριστῶσα ὡς τὸν Πολύδωρον. Θέλοντες δ' οἱ Ἕλληνες νὰ ἐξολοθρεύσωσι τὴν γενεὰν τοῦ Πριάμου, ἐζήτησαν παρὰ τοῦ Πολυμήστορος νὰ θανατώσῃ τὸν Πολύδωρον, ὑποσχεθέντες αὐτῷ πρὸς ἀνταλλαγὴν θησαυροὺς, καὶ τὴν Ἠλέκτραν ὡς σύζυγον. Συγκατανεύσας δ' ὁ Πολυμήστωρ, ἐφόνευσεν ἐξ ἀγνοίας τὸν ἴδιον υἱόν του. Τοῦτο μαθοῦσα ἡ Ἰλιόνη παρὰ τοῦ Πολυδώρου, ἐτύφλωσε καὶ ἐφόνευσε τὸν σύζυγόν της (Hor. Sat II, 3, 61. — Cic. Acad. II 27. — Tusc. I, 44). 4) Υἱὸς τοῦ Ἱπποκέδοντος, εἷς τῶν Ἐπιγόνων. — 5) Υἱὸς τοῦ Ἀλκαμένους, ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ Ἄγιδος, βασιλεύσας ἐν Σπάρτῃ μετὰ τοῦ Θεοπόμπου ἐπὶ τοῦ πρώτου Μεσσηνιακοῦ πολέμου, τιμώμενος ἐν Σπάρτῃ ἐπὶ ἀρετῇ καὶ ἀνδρίᾳ, φονευθεὶς δ' ὑπὸ Σπαρτιάτου τινὸς ὀνόματι Πολεμάρχου (Ἡρδ. Γ, 204). — 6) Ἀδελφὸς τοῦ Ἰάσονος, τυράννου τῶν Φερῶν ἐν Θεσσαλίᾳ (Ξνφ.).

Πολύευκτος, Ἀθηναῖος, ἐκ τοῦ δήμου Σφηττοῦ, ῥήτωρ πολιτευόμενος, φίλος τοῦ Δημοσθένους, καὶ, ὡς αὐτὸς, τοῖς Μακεδόσιν ἀντιπολιτευόμενος, καὶ περιπλακεὶς καὶ εἰς τοῦ Ἁρπάλου τὴν δίκην. Ἐκ τῶν δημηγοριῶν του σώζονται μόνον μικροῦ λόγου ἄξια λείψανα (Δμσθ. Φιλπ. Γ, 72. — Δείνρχ. ἐν Δμσθ. 100). — 2) Ἐκ τοῦ δήμου τῶν Κυδαντιδῶν ἐν Ἀττικῇ, δημαγωγὸς καὶ συκοφάντης κατὰ Δημοσθένην, ὀπαδὸς τοῦ Εὐβούλου (Δμσθ. Μιδ. σλ. 544)

Πολύζηλος, 1) Ἀδελφὸς Ἱέρωνος, τοῦ τυράννου τῶν Συρακουσῶν (ἴδ. Ἱέρων). — 2) Ῥόδιος, ἱστοριογράφος τῆς πατρίδος του, ἐποχῆς ἀγνώστου. — 3) Ἀττικὸς ποιη-

τῆς τῆς τελευταίας ἐποχῆς τῆς παλαιᾶς κωμῳδίας.

Πολύϊδος καὶ Πολυείδος, 1) διισέγγονος τοῦ Μελάμποδος, ἔγγονος τοῦ Ἄβαντος, υἱὸς τοῦ Κοιράνου καὶ πατὴρ τοῦ Εὐχήνορος, τῆς Ἀστυκρατείας καὶ τῆς Μαντοῦς, ἐπίσημος οἰωνοσκόπος ἐν Κορίνθῳ ἢ ἐν Ἄργει. Κατὰ τὰς συμβουλὰς αὐτοῦ ὁ Βελλεροφόντης ἠδυνήθη νὰ δαμάσῃ τὸν Πήγασον· τὸν δὲ Γλαῦκον, υἱὸν τοῦ Μίνωος, ἑτοιμοθάνατον ἐκ βαρείας νόσου, ἐπανέφερεν εἰς τὴν ζωὴν (Ὁμ. Ἰλ. Ν, 663. — Πινδ. Ὀλ. ΙΓ, 105. — Ἀπλλδ. Γ, 3, 1). — 2) Υἱὸς τοῦ Τρωὸς Εὐρυδάμαντος, ὑπὸ Διομήδους φονευθεὶς (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 148). — 3) Εἷς διθυραμβογράφος. Ἴδ. Διθύραμβος.

Πολυκάστη, θυγάτηρ τοῦ Νέστορος καὶ τῆς Ἀναξιβίας (Ὁμ. Ὀδ. Γ, 464), γυνὴ τοῦ Τηλεμάχου (Ἡσίοδ.).

Πολυκάων, υἱὸς τοῦ Λέλεγος, ἀφήσας τὴν Λακωνίαν εἰς τὸν ἀδελφόν του Μύλον, καὶ πρῶτος ἱδρύσας τὸ κράτος τῆς Μεσσηνίας (Παυσ. Δ, 1).

Πολύκλειτος, 1) ὁ κορυφαῖος τῶν γλυπτῶν τοῦ Πελοποννησιακοῦ ἐργαστηρίου, Σικυώνιος τὴν πατρίδα (Pl. XXXIV, 19, 19), ὑπ' ἄλλων δὲ (Πλάτ. Πρωτ. σλ. 311) Ἀργεῖος λεγόμενος, διότι ἐν Ἄργει κυρίως εἰργάζετο, μαθητὴς τοῦ Ἀγελάδα, συμμαθητὴς τοῦ Φειδίου, πρὸς οὗ τὸν Δία ἀνάλογος καὶ ἀνθαμιλλωμένη ἦν τοῦ Πολυκλείτου ἡ Ἥρα ἐν τῷ Ἀργολικῷ Ἡραίῳ, χρυσελεφάντινος καὶ αὐτή, μεγαλοπρεπῶς εὔθρονος, γυμνοὺς ἔχουσα ἐξ ἐλέφαντος τοὺς βραχίονας, διάδημα περιδεδεμένη ὃ ἐκόσμουν αἱ Χάριτες καὶ αἱ Μοῖραι, βοῶπις, καὶ ὑπερτάτην, ἐμβριθῆ καὶ ἀκμαίας νεότητος ἔχουσα τοῦ προσώπου τὴν καλλονήν (Παυσ. Β, 17. — Μαξ. Τυρ. Διατ. ΙΔ, 6). Ταύτης ὡραῖον ἀντίγραφον θεωρεῖται ἡ ἐν τῇ Λουδοβικίᾳ ἐπαύλει τῆς Ῥώμης διατηρουμένη προτομὴ (ἴδ. καὶ Ἥρα), ὡς καὶ ἡ ἐπὶ νομίσματος, εἰς ἃς ὅμως, ἕνεκα τῶν διαστάσεων, αἱ ἐπὶ τοῦ διαδήματος γλυπτικαὶ παραστάσεις ἀντικατεστάθησαν δι' ἁπλῶν κοσμημάτων. Πιθανῶς δὲ, ὡς ὁ Φειδίας ἐπεμελήθη τῶν γλυπτι-

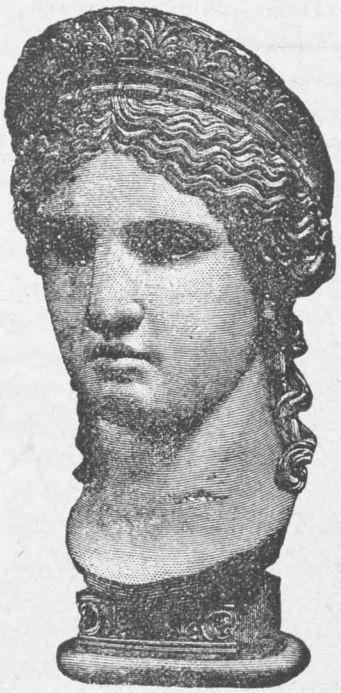

κῶν κοσμημάτων τοῦ Παρθενῶνος, κατὰ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν συνετέλεσε καὶ ὁ Πολύ-

κλειτος εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν τοῦ Ἡραίου, ὧν πολλὰ, τῷ 1855 ἀνασκαφέντα, εἰσὶ κατατεθειμένα εἰς τὸ Μουσεῖον τοῦ Ἄργους. — Καὶ ἐποίησε μὲν καὶ ἄλλα θεῶν ἀγάλματα, οἷον Ἑρμᾶς, Ἡρακλεῖς (Pl. XXXIV, 19, 2. — Cic. d. Or. II, 16)· ἀλλ' ἡ κυρίως εἰδικότης αὐτοῦ ἦν ἡ παράστασις τοῦ νεανικοῦ, οὐχὶ τοῦ θείως ἰδανικοῦ, ἀλλὰ τοῦ ἀπολύτου ἀνθρωπίνου κάλλους, πηγάζοντος ἐκ τῆς ἀκριβεστάτης τῶν μερῶν συμμετρίας· δι' ὃ καὶ ἓν ἔργον αὐτοῦ, ὁ δορυφόρος, ἐπεκλήθη

κανὼν (Γαλην. π. Ἱποκρ. κ. Πλάτ. Ε, σλ. 255. — Λουκ. π. Ὀρχ. 75.— Quinct. XII, 10, 7), ὡς ὑπογραμμὸς χρησιμεύων τοῖς ἐπισημοτάτοις τῶν τότε καὶ μετέπειτα καλλιτεχνῶν (Cic. Brut. 86). Κατ' αὐτὸν ἐποίησε διάφορα ὑπὸ τῶν ἀρχαίων θαυμαζόμενα ἀγάλματα, ὡς τὸν ἀποπτερνίζοντα (Pl. αὐτ.), βεβαίως ἀθλητήν· τὸν ἀποξυόμενον, ὁμοίως, οὗ ἄριστον ἀντίγραφον

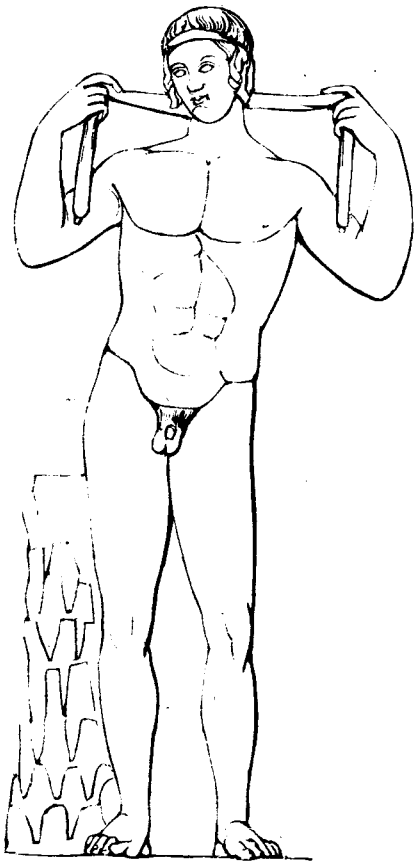

ὑπάρχει ἐν Ῥώμῃ· τοὺς ἀστραγαλίζοντας, πιθανῶς οὓς Ἔρωτα καὶ Γανυμήδην ἀποκαλεῖ ὁ Λουκιανός· τὸν περίφημον χαλκοῦν διαδούμενον, νέον ἀθλητὴν περιδεόμενον τῆς νίκης του τὸ διάδημα, πωληθέντα δὲ, κατὰ Πλίνιον, 100 ταλάντων (= 1,800,000 τῶν νῦν δραχμῶν). Τούτου θαυμάσιον λίθινον ἀντίγραφον εὑρέθη καὶ διατηρεῖται ἐν τῇ Φαρνεσιανῇ ἐπαύλει τῆς Ῥώμης. Εἰς τοῦτο δὲ τὸ εἶδος ἐνίκησε καὶ αὐτὸν τὸν Φειδίαν εἰς διαγωνισμὸν, ἐν Κυζίκῳ, πρὸς διάπλασιν Ἀμαζόνος (Pl. Αὐτ.). —Καὶ ὡς ἀρχιτέκτων δ' ἐφήρμοζε «τὴν ἁρμονίαν καὶ τὸ κάλλος» εἰς ὃ ᾠκοδόμησε θέατρον ἐν Ἐπιδαύρῳ (Παυσ. Β, 27.—Λουκ. Περεγρ. τελ. 9), οὗ σώζονται ἀξιόλογα λείψανα. — 2) Πολύκλειτος ὁ νεώτερος (Παυσ. ΣΤ, 6), μαθητὴς τοῦ Ναυκίδου, πιθανῶς ἀδελφὸς Πολυκλείτου τοῦ πρεσβυτέρου, περὶ τὴν 95ην Ὀλυμπιάδα, ἐργασθεὶς ἀγάλματα καὶ ἀθλητῶν καὶ θεῶν, ἐν ἄλλοις καὶ τὴν παρὰ τῷ Ἀμυκλαίῳ Ἀφροδίτην, ἐκ τῆς δεκάτης τῆς παρ' Αἰγὸς Ποταμοῖς ναυμαχίας (Ηαυσ. Β, 17).

Πολυκλῆς, 1) Ἀθηναῖος, παρὰ Δημοσθένει ὑπὸ τοῦ Ἀπολλοδώρου κατηγορούμενος, διότι, τῷ 362 π. Χ., ἐγένετο αἴτιος ὅπως τὰ βάρη τῆς τριηραρχίας ἐξακολουθήσωσιν ἐπὶ πέντε μῆνας ὑπὲρ τὸν νομίμως ὡρισμένον χρόνον ἐπιβαλλόμενα τῷ Ἀπολλοδώρῳ. — 2) Μακεδὼν στρατηγὸς, φονευθεὶς τῷ 321 π. Χ. ἐν τῷ κατὰ τῶν Αἰτωλῶν πολέμῳ (Διόδ. ΙΗ, 38). — 3) Μακεδὼν, πιστὸς τῇ Εὐρυδίκῃ, φυγὼν τὴν Ὀλυμπιάδα, ἀλλ' ὑπ' αὐτῆς καταδιωχθεὶς καὶ συλληφθεὶς, τῷ 317 π. Χ. (Διόδ. ΙΘ, 11).— 4) Γλύπτης Ἀθηναῖος, περὶ Ὀλ. 102 (363 π. Χ.) ἐργασθεὶς ὡραῖον ἄγαλμα Ἑρμαφροδίτου (Pl. XXXIV, 19, 20) χαρακτηρίζον τὴν τότε ἤδη ἐπὶ τὸ θηλυπρεπέστερον ἔκπτωσιν τῆς καλλιτεχνικῆς φιλοκαλίας. Ἀντίγραφα εἰσὶν ἴσως τινὰ τῶν σωζομένων. Ἐποίησε δὲ καὶ ἀνδριάντα Ἀλκιβιάδου (Διον. Χρσστ. Λ. ΛΖ, Β, σλ. 122). — 5) Ἕτερος γλύπτης τῆς 156ης Ὀλ. (153 π. Χ.) (Παυσ. ΣΤ. 4.—Pl. XXXIV 19).

Πολυκράτης, 1) Σάμιος, υἱὸς Αἰάκου. Περὶ τὰ 530, ἢ κατ' ἄλλους ἤδη τὰ 565 π. Χ. τοὺς ἰσχυροὺς γεωμόρους καταβαλὼν βοηθείᾳ τῶν ἀδελφῶν του Συλοσσῶνος καὶ Πανταγνώτου, ἐμάκρυνεν εἶτα αὐτοὺς,

τὸν μὲν ἐξορίσας, τὸν δὲ φονεύσας, καὶ ἀνεδείχθη τύραννος τῆς πατρίδος του, πολυτελῆ καταρτίσας αὐλὴν, καὶ κατακοσμήσας αὐτὴν ἐπὶ τὸ λυδικώτερον, φιλοξενῶν δὲ καὶ ποιητὰς εἰς αὐτὴν, οἷον τὸν Ἀνακρέοντα. Τὴν νῆσον δὲ πᾶσαν εἰς τὴν ἀπόλυτον θέλησίν του δουλώσας, διὰ σωματοφυλακῆς μισθωτῶν, ναυπηγήσας καὶ στόλον 100 πεντηκοντόρων, κατέστησε τὴν Σάμον δύναμιν ναυτικὴν ἐν τῷ Αἰγαίῳ, ὑπέταξε πολλὰς παρακειμένας νήσους καὶ πόλεις τῆς Ἰωνικῆς παραλίας, καὶ ἐπεζήτησεν ἰσχυρὰς συμμαχίας, ὡς τὴν τοῦ Ἀμάσιδος, βασιλέως τῆς Αἰγύπτου, ὅστις ὅμως τῷ ἠρνήθη, ὡς ἐλέλεγετο, τὴν φιλίαν του, μὴ πιστεύων εἰς τῆς εὐτυχίας του τὴν ἐξακολούθησιν, ὅτε, κατὰ τὰ ἱστορούμενα, ὁ ἴδιος θέλων ν' ἀποφύγῃ τὸν φθόνον τῆς τύχης, ἔρριψεν εἰς τὴν θάλασσαν πολύτιμόν τινα δακτύλιον ὃν ἠγάπα, ἀλλ' ἀλιεὺς μετ' ὀλίγον τῷ ἔφερεν ἰχθὺν, εἰς οὗ τὰ ἐντόσθια ὁ δακτύλιος ἀνευρέθη (Παυσ. Η, 14, 8). Εἶτα δὲ συνεμάχησε μετὰ τοῦ Καμβύσου· ἀλλ' ὁ εἰς βοήθειαν αὐτοῦ πεμφθεὶς στόλος, ἀποστὰς, ἐστράφη ἐναντίον αὐτοῦ. Καίτοι δὲ ἦτταν τὸ πρῶτον ὑποστὰς κατὰ θάλασσαν, ἐνίκησεν ὅμως ἔπειτα καὶ τοὺς ἀποστάντας καὶ τοὺς ὑποστηρίζοντας αὐτοὺς Σπαρτιάτας. Ἀλλ' ἡ θαλασσοκρατορία του κατελύθη διὰ τῶν συμβάντων τούτων. Τῷ δὲ 522, διὰ δόλου, καὶ προφάσει συνεννοήσεως ἐπὶ συμμαχίᾳ εἰς Μαγνησίαν κληθεὶς ὑπὸ τοῦ Πέρσου σατράπου Ὀροίτου, συνελήφθη ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἀπηγχονίσθη εἰς τὸ ὄρος Μυκάλην, κατέναντι τῆς Σάμου. (Ἡρδ. Γ, 39. 54. 120.—Στρβ. ΙΔ, 638. —Cic. Fin. V, 30, 92).—2) Ῥήτωρ Ἀθηναῖος, διδάσκαλος τοῦ Ζωΐλου, ἐν Κύπρῳ ἐπὶ πολὺ διαιτώμενος, γράψας κατηγορίαν Σωκράτους (Αἰλ. π. ἱ. ΙΑ, 10). — 4) Εἷς τῶν δορυφόρων τοῦ Διονυσίου, τυράννου τῶν Συρακουσῶν, μεθ' οὗ οὗτος ἐνύμφευσε τὴν Ἀρήτην, γυναῖκα τοῦ Δίωνος (Αἰλ. π. ἱ. ΙΒ, 47).

Πολύκριτος, 1) υἱὸς Κρίου, Αἰγινήτης, ἀριστεύσας κατὰ τῶν Περσῶν εἰς τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν (Ἡρδτ. Α, 93). —2) Ἐκ Μένδης τῆς Μακεδονικῆς Χερσονήσου Παλλήνης, ἰατρὸς παρὰ τῷ Ἀρταξέρξῃ (Πλούτ. Ἀρτξ. ΚΑ).—3) Ἴσως ὁ αὐτὸς, γράψας ἐν πολλοῖς βιβλίοις μακρὰν ἱστορίαν τῆς Σικελίας, ἧς ἀποσπάσματα μόνον σώζονται (Συλλγ. **Müller, script. hist.** Alex.). — 4) Ἀθηναῖος πεμφθεὶς πρέσβυς εἰς Φίλιππον τὸν βασιλέα τῆς Μακεδονίας (Δμσθ.).

Πολύκτωρ, 1) Υἱὸς τοῦ Αἰγύπτου καὶ τῆς Καλιάνδης (Ἀπλλδ. Β, 1, 4). — 2) Υἱὸς τοῦ Πτερελάου, ὁ μετὰ τοῦ Ἰθάκου καὶ Νηρίτου πρῶτος τὴν Ἰθάκην οἰκίσας, καὶ κρήνην ἐν αὐτῇ ἀνασκάψας (Ὁμ. Ὀδ. Ρ, 207). — 3) Πατὴρ τοῦ Πεισάνδρου, εἷς τῶν ἐν Ἰθάκῃ ἀρίστων (Ὁμ.)

Πολύλαος, υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Εὐρυβίας, θυγατρὸς τοῦ Θεσπίου (Ἀπλλδ. Β, 7, 8).

Πολυμέδων, νόθος υἱὸς τοῦ Πριάμου (Ἀπλλδ. Γ, 12. 5).

Πολυμήγη, θυγάτηρ τοῦ Αὐτολύκου, γυνὴ τοῦ Αἴσονος, μήτηρ τοῦ Ἰάσονος (Ἀπλλδ. Α, 9, 16). Κατ' ἄλλους (Ἄπλλν. Ῥόδ. Α, 233), Ἀλκιμήδη.

Πολυμήλη, 1) θυγάτηρ τοῦ Φύλαντος, ἐκ τοῦ Ἑρμοῦ μήτηρ τοῦ Εὐδώρου, εἶτα δὲ γυνὴ Ἐχεκλέως, υἱοῦ τοῦ Ἄκτορος (Ὅμ. Ἰλ. Π, 179). — 2) Θυγάτηρ τοῦ Πηλέως, γυνὴ τοῦ Μενοιτίου, μήτηρ τοῦ Πατρόκλου (Ἀπλλδ. Γ. 13, 8). Κατ' ἄλλους Φιλομήλη.—3) Θυγάτηρ τοῦ Αἰόλου, ἀγαπηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως ὅτε ἦλθεν εἰς τὴν νῆσον τοῦ πατρός της, εἶτα δὲ νυμφευθεῖσα Διώρην, τὸν ἀδελφόν της (Παρθ.Β).

Πολυμήστωρ, ὁ βασιλεὺς τῆς Θρᾳκικῆς Χερσονήσου εἰς ὃν ὁ Πρίαμος ἔπεμψε τὸν υἱόν του Πολύδωρον (ἴδ.).

Πολύμνηστος, 1) ἐκ Θήρας, πατὴρ τοῦ Βάττου, ὁ κτίστης τῆς Κυρήνης ἐν

Λιβύᾳ (Πινδ. Πυθ. Δ, 105. — Ἡρδ. Δ, 155).—2) Ποιητὴς ἐκ Κολοφῶνος τῆς Ἰωνίας, γράψας ἄσεμνα, πρὸς αὐλὸν ψαλλόμενα ᾄσματα, ἐξ ὧν Πολυμνήστεια ποιεῖν ἐδήλου αἰσχρὰ ᾄσματα γράφειν (Ἀρστφ. Ἱππ. 1287).—3) Πυθαγόρειος φιλόσοφος ἐκ Φλιοῦντος.

Πολύμνεια, θυγάτηρ τοῦ Διὸς καὶ Μνημοσύνης, μία τῶν ἐννέα Μουσῶν, ἔφορος τῆς λυρικῆς ποιήσεως, μήτηρ τοῦ Ὀρφέως ἐκ τοῦ Οἰάγρου (Ἡσδ. Θεογ. 78. — Σχλ. Ἀπλλν. Ῥόδ. Α, 23.—Ἀπλλδ.).

Πόλυμνις, ἐκ Θηβῶν, ὁ πατὴρ τοῦ Ἐπαμεινώνδα. Παρ' αὐτῷ, καίτοι ἐξ ἀφανοῦς οἰκογενείας, διῃτᾶτο ὡς ὁμηρος ὁ Φίλιππος τῆς Μακεδονίας πρὶν ἢ βασιλεύσῃ (Πλούτ.—Ἐπαμ. Α.—Αἰλ. π. ἱ, Γ, 17).

Πολύμιτος, Πέπλοι ἢ ζῶναι πολύμιτοι (Αἰσχλ. Ἱκέτ. 446. — Ἀρριαν. Περπλ. Ἐρθρ. 28), διότι ὑφαίνοντο διὰ πολλῶν μίτων (ὑφαδίων), οὐχὶ δι' ἑνὸς ἁπλοῦ, ὥστε ἢ δι' αὐτῶν διαφόρως διερχομένη κρόκη νὰ σχηματίζῃ διάφορα ποικίλματα.

Πολύμυξος, ὁ λύχνος ὁ ἔχων πολ-

λὰς μύξας (φωτύλια), οἷοι πολλοὶ ἀρχαῖοι εὑρίσκονται.

Πολυνείκης, υἱὸς τοῦ Οἰδίποδος, ἀδελφὸς τοῦ Ἐτεοκλέους ἐν Θήβαις. Ἀμφότεροι ἐφονεύθησαν δι' ἀλληλοκτονίας. Ἴδ. Οἰδίπους. Ἄδραστος.

Πολύνεικος, Λακεδαιμόνιος, πρέσβυς τοῦ στρατηγοῦ Θίμβρωνος (Ξενοφ. Ἀναβ. Ζ, 6).

Πολυνόη, ἴσως ἡ αὐτὴ καὶ Πολυνόμη, θυγάτηρ τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος (Ἡσδ. Θεογ. 258. — Ἀπλλδ. Α, 2, 6).

Πολυξένη, 1) θυγάτηρ τοῦ Πριάμου καὶ τῆς Ἑκάβης, ἣν ὁ Ἀχιλλεὺς ἐζήτησεν εἰς γάμον, ὑποσχεθεὶς νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν εἰρήνην μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Τρώων. Τελουμένου δὲ τοῦ γάμου εἰς τὸν ναὸν τοῦ Θιμβραίου Ἀπόλλωνος, ὁ Πάρις προδοτικῶς κατετόξευσε τὸν Ἀχιλλέα. Ὅτε δ' οἱ Ἕλληνες ἀπήρχοντο γικηφόροι, ἀπάγοντες καὶ τὴν Πολυξένην αἰχμάλωτον, εἰς τὴν ἀκτὴν τῆς Θρᾴκης ἡ σκιὰ τοῦ Ἀχιλλέως ἐπιφανεῖσα ἐζήτησε νὰ τῷ τὴν θυσιάσωσι πρὸς ἐξιλέωσιν, καὶ τότε τὴν ἐθανάτωσεν εἰς τὸν τάφον του ὁ υἱός του Νεοπτόλεμος (Εὐρπ. Ἑκ. 75. — Ἀπλλδ. Γ, 12, 5)· ἢ κατ' ἄλλους (Τζέτζ.), ηὐτοκτόνησεν ἡ ἰδία οἰκειοθελῶς. — 2) Μία τῶν Δαναΐδων (Hygin. Fab. CLXX).

Πολύξενος, 1) Ἡγεμὼν τῆς Ἐλευσῖνος (Ὁμ. Ὕμν. Δημ. 154). — 2) Ἡγεμὼν τῆς Ἤλιδος ἐν Πελοποννήσῳ, παρὰ τῶν υἱῶν τοῦ Πτερελάου τὰς βοῦς τοῦ Ἠλεκτρύωνος λαβών (Ἀπλλδ. Β, 4, 6).—3) Ἔγγονος τοῦ Αὐγείου, υἱὸς τοῦ Ἀγασθένους, ἡγεμὼν τῶν Ἐπειῶν, εἷς τῶν μνηστήρων τῆς Ἑλένης, μετασχὼν τῆς Τρωϊκῆς ἐκστρατείας (Ὁμ. Ἰλ. Β, 623. — Παυσ. Β, 3). — 4) Υἱὸς τοῦ Ἰάσονος καὶ τῆς Μηδείας (Παυσ. Β, 3).—5) Συρακούσιος ἐκ τῶν ἐπισήμων, μεθ' οὗ Διονύσιος ὁ πρεσβύτερος ἐνύμφευσε τὴν ἀδελφήν του ἵνα στηριχθῇ εἰς τὴν ἐξουσίαν του. Ὅτε ἐξερράγη στάσις, συνεβούλευσε τὸν τύραννον νὰ φύγῃ. Τῷ 387 π. Χ. τὸν ἔπεμψεν ὁ Διονύσιος μετὰ στόλου εἰς ἐπικουρίαν τῶν Σπαρτιατῶν. Μετὰ ταῦτα δὲ πρὸς τὸν τύραννον διενεχθεὶς ὁ Πολύξενος, ἀπῆλθε τῶν Συρακουσῶν (Ξνφ. Ἑλλ. Ε, 4.—Διόδ. ΙΔ, 8. 73.—Πλούτ. Δίων ΚΑ).

Πολυξὼ, 1) Νύμφη, γυνὴ τοῦ Δαναοῦ, μήτηρ δώδεκα θυγατέρων (Ἀπλλδ. Β, 1. 4). — 2) Γυνὴ τοῦ Νυκτέως, μήτηρ τῆς Ἀντιόπης (Ἀπλλδ. Γ, 10, 1). — 3)

Φίλη τῆς βασιλίσσης Ὑψιπύλης ἐν τῇ νήσῳ Λήμνῳ, συμβουλεύσασα αὐτῇ νὰ φιλοξενήσῃ τοὺς ἐκεῖθεν διαβαίνοντας Ἀργοναύτας (Ἀπολλν. Ῥόδ. 688).—4) Ἐξ Ἄργους, συγγενὴς τῆς Ἑλένης τοῦ Μενελάου, γυνὴ τοῦ Τληπολέμου, υἱοῦ τοῦ Ἡρακλέους, ὃν συνώδευσε μέχρι Ῥόδου, ἀπερχόμενον εἰς τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον. Κατά τινα δὲ παράδοσιν ἐκδικοῦσα τὸν ἄνδρα της, φονευθέντα ἐν Τροίᾳ, συνέλαβε τὴν Ἑλένην, προσορμισθεῖσαν εἰς Ῥόδον, καὶ τὴν ἐκρέμασεν εἰς δένδρον (Παυσ. Γ, 19. 10).

Πολυπαίδης ἢ Πολυπαίδη, φίλος ἢ φίλη τοῦ ποιητοῦ Θεόγιδος (Θεογν. 25. 57. 79).

Πολυπήμων, ὁ Προκρούστης (ἴδ.) ἐπιλεγόμενος, διαβόητος λῃστὴς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἀπὸ Κορίνθου εἰς Ἐλευσῖνα (Παυσ. Α, 38, 5), ἢ, κατ' ἄλλους (Ἀπλλδ. Γ, 16, 2), σύζυγος τῆς Συλέας, πατὴρ τοῦ αὐτόθι καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον λῃστοῦ Σίνιδος.

Πολυποίτης, 1) υἱὸς τοῦ Πειριθόου, βασιλέως τῶν Λαπίθων ἐν Θεσσαλίᾳ, καὶ τῆς Ἱπποδαμείας, εἷς τῶν μνηστήρων τῆς Ἑλένης, εἰς Τροίαν συνεκστρατεύσας μετὰ 40 πλοίων, καὶ ἐπ' ἀνδρείᾳ διακριθείς. Μετὰ τὸ τέλος τοῦ πολέμου ἀπῆλθεν εἰς Παμφυλίαν, καὶ ἔκτισεν ἐκεῖ τὴν πόλιν Ἄσανδρον (Ὁμ. Ἰλ. Β, 740). — 2) Υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Φθίας, ἐν Αἰτωλίᾳ φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Αἰτωλοῦ (Ἀπλλδ. Α, 7, 6).

Πολυπρέπων, αὐλητὴς περίφημος ἐν Ἀθήναις (Λουκ.).

Πολύπτυχα γραμματεῖα, βιβλιάρια ἔχοντα πολλὰς σελίδας διὰ σημειώσεις, ὀγκωδέστερα τῶν διπτύχων.

Πολυρρηνία, πόλις τῆς Κρήτης ἐπίσημος, ἐπὶ τῶν δυτικῶν παραλίων τῆς νήσου, τὸ ὄνομα ἔχουσα ἐκ τοῦ πλήθους τῶν περὶ αὐτὴν τρεφομένων προβάτων (ῥ ἡ ν) (Στέφ. Βυζ.).

Πολύσπαστον, μηχανὴ ἔχουσα πολλὰς τροχαλίας, δι' ἧς αἴρονται βαρέα σώματα (Ἀπλλδ. Μαθ. Πολ. Σλ. 48).

Πολυσπέρχων, εἷς τῶν ἀρχαιοτάτων στρατηγῶν τοῦ Φιλίππου καὶ Ἀλεξάνδρου τοῦ μεγάλου, ἀνὴρ χαρακτῆρος εὐθέος, παρευρέθη εἰς τὰς μάχας ἐν Ἰσσῷ καὶ ἐν Γαυγαμήλοις (Ἀρρ. Γ, 11), ἐκυβέρνησεν ἐν Βακτρίᾳ, καὶ παρηκολούθησε τὸν Ἀλέξανδρον εἰς Ἰνδίας (Ἀρρ. Ε, 11. ΣΤ, 5). Ἀφ' οὗ δ' ἐπέστρεψεν ὁ Ἀλέξανδρος εἰς Βαβυλῶνα, τῷ 324 π. Χ. καὶ μικρὸν πρὶν ἀποθάνῃ, τὸν διέταξε νὰ ἐπαναφέρῃ τοὺς ἀπομάχους εἰς Μακεδονίαν. Ὅτε δ' ὁ Ἀντίπατρος, μετὰ τοῦ βασιλέως τὸν θάνατον, ἀπεφάσισε νὰ ἐκστρατεύσῃ εἰς τὴν Ἀσίαν, ἀνέθετο εἰς τὸν Πολυσπέρχοντα ἐπὶ τῆς ἀπουσίας του τὴν διοίκησιν τῆς Μακεδονίας, καὶ πρὶν ἢ ἀποθάνῃ τὸν ἐγκατέστησε (τῷ 319 π. Χ.) ἐπίτροπον τοῦ κράτους, διότι, εἰ καὶ γέρων, ἦν γνωστὸς καὶ γενικῶς ἐκτιμώμενος ἐπὶ ἱκανότητι καὶ στρατιωτικῇ ἐμπειρίᾳ (Διοδ. ΙΗ, 48). Ἀλλὰ τότε δὲν ἐδικαίωσεν ἐντελῶς τὰς ἀπ' αὐτοῦ προσδοκίας, μὴ κατορθώσας νὰ διατηρήσῃ τὴν ἡσυχίαν καὶ ἔχων ν' ἀντιμετωπίσῃ, κατ' αὐτοῦ συνδεθέντας, οὐ μόνον τὸν Ἀντίγονον καὶ τὸν Πτολεμαῖον, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τὸν Κάσσανδρον, υἱὸν τοῦ Ἀντιπάτρου, δυσαρεστούμενον κατὰ τοῦ τρόπου καθ' ὃν ὁ Πολυσπέρχων ἐξεπλήρου τὴν ἐντολὴν τοῦ πατρός του. Ἐπειδὴ δ' ἐν Ἑλλάδι ἰδίως ἡ συμμαχία ἐκείνη ἐπροσπάθει νὰ στηριχθῇ ἐπὶ τῶν ἑκασταχοῦ ὀλιγαρχῶν, ἐπεζήτησεν ὁ Πολυσπέρχων τὴν ὑποστήριξιν τῶν δημοτικῶν μερίδων, καὶ προσέλαβεν εἰς τὴν μερίδα του καὶ τὴν βασίλισσαν Ὀλυμπιάδα (Διόδ. ΙΗ, 57. — Πλούτ. Εὐμ. ΙΓ). Ἐκστρατεύσας εἰς τὴν Ἑλλάδα μεθ' ὑπερβαλλούσης στρατιωτικῆς δυνάμεως, ἀπέτυχεν οὐχ ἧττον, καὶ ἠναγκάσθη ν' ἀποσυρθῇ, καὶ οὐδὲ κἂν ἠδυνήθη νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν Μακεδονίαν, διότι ἐκεῖ ὁ Κάσσανδρος τὴν Ὀλυμπιάδα ἀποβαλὼν, κατέλαβεν αὐτὸς τὴν ὑπερτάτην ἐξουσίαν ἐπιτρόπου τοῦ κρά-

τους. Τότε, μετά τινας μάχας, ὧν διάφορος ὑπῆρξεν ἡ ἔκβασις, συνεδέθη μετὰ τοῦ πρὶν ἐχθροῦ του, τοῦ Ἀντιγόνου, καὶ νικήσας τὸν Κάσσανδρον, εἰσβαλόντα εἰς τὴν Πελοπόννησον, τὸν ἐβίασε ν' ἀποσυρθῇ (Διόδ. ΙΗ, 69). Ἀλλὰ μόνον τῷ 317 π. Χ. ἠδυνήθη νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Μακεδονίαν, ὅθεν πάλιν μετὰ ταῦτα ἐφυγαδεύθη, καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐπροσπάθησε νὰ ἱδρύσῃ ἐκεῖ ἀνεξάρτητον κράτος (Διόδ. ΙΘ, 57. 74). Τῷ 310 ὑπερμαχῶν ὑπὲρ Ἡρακλέους, τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἀλεξάνδρου, περιεποιήσατο τὴν ὑποστήριξιν τῶν Αἰτωλῶν, καὶ δι' αὐτῶν προὐχώρησε πρὸς τὴν Μακεδονίαν. Ἀλλ' ὁ πονηρὸς Κάσσανδρος, συμβιβασμὸν προτείνων αὐτῷ, τὸν ἔπεισε νὰ θανατώσῃ τὸν Ἡρακλῆν (Διόδ. Κ, 28. — Just. XV, 2). Διὰ τοῦτο ὅμως, τῆς κοινῆς ὑπολήψεως στερηθείς, ἐγκατελείφθη ὑπὸ τῶν πλείστων, καὶ ἠναγκάσθη, μέχρι τοῦ 303 τοὐλάχιστον, νὰ μείνῃ εἰς τὴν Λοκρίδα ἀποσυρθείς, διότι ὁ Κάσσανδρος μόνον ἐν μέρει ἐξεπλήρωσε τοὺς ὅρους τῆς νέας συνθήκης του. Τοῦ θανάτου του δὲ τὸ ἔτος ἐστὶν ἄγνωστον (Διόδ. Κ, 103).

Πολύστρατος, Ἀθηναῖος, στρατηγῶν μοίρας μισθωτῶν ὑπὸ τὸν Ἰφικράτην (Δημοσθ. κ. Φιλιπ. — Ἀρστφ. Πλ. 173).

Πολυτέμητος, ποταμὸς ἐν Σογδιανῇ τῆς Ἀσίας, βυθιζόμενος εἰς τὴν ἄμμον (Ἀρρ. — Στρβ.).

Πολύτροπος, στρατηγὸς τῶν Λακεδαιμονίων (Ξνφ. Ἑλλ. Ε, 5, 11).

Πολυφείδης, ἔγγονος τοῦ Μελάμποδος, υἱὸς τοῦ Μαντίου, πατὴρ δὲ τοῦ Θεοκλυμένου, μάντις περίφημος καὶ προσφιλὴς τῷ Ἀπόλλωνι (Ὁμ. Ὀδ. Ο, 249).

Πολύφημος, 1) υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς νύμφης Θοώπης (Ὁμ. Ὀδ. Δ, 69) ἢ Εὐρώπης, τῆς θυγατρὸς τοῦ Τιτυοῦ (Ἀπλλν. Ῥόδ. Α, 40). Κύκλωψ μονόφθαλμος καὶ γιγαντιαῖος, ζῶν μετὰ τῶν ἄλλων Κυκλώπων εἰς τὴν νῆσον Τρινακρίαν, ἔνθα, ἵνα μὴ καταφαγωθῇ ὑπ' αὐτοῦ τὸν, ἐμέθυσε καὶ ἐτύφλωσεν ὁ Ὀδυσσεύς (ἴδ.). — 2) Υἱὸς τοῦ Ἐλάτου, ἢ τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Ἱππέας, ἀδελφὸς δὲ τοῦ Καινέως, Λαπίθης ἐκ Λαρίσσης, σύζυγος τῆς Λαονόμης, ἀδελφῆς τοῦ Ἡρακλέους, παρευρέθη εἰς τοὺς γάμους τοῦ Πειριθόου, συνεξέπλευσε μετὰ τῶν Ἀργοναυτῶν, καὶ ὅτε ἐξελθόντα εἰς Μυσίαν εἰς ἀναζήτησιν τοῦ Ὕλα τὸν ἐγκατέλιπον οὗτοι ἐκεῖ, ἔκτισε τὴν πόλιν Κίον, τὴν νῦν Προῦσαν, καὶ ἐφονεύθη ἐν μάχῃ κατὰ τῶν Χαλύβων (Ὁμ. Ἰλ. Α, 264. — Ἀπλλν. Ῥόδ. Α, 1241. — Ἀπλλδ. Α, 9, 16, 19).

Πολυφόντης, 1) Θηβαῖος, υἱὸς τοῦ Αὐτοφόνου, ὑπὸ τοῦ Τηδέως φονευθεὶς ἐν ᾧ ἦν ἐν ἐνέδρᾳ (Ὁμ. Ἰλ. Δ, 395). — 2) Εἷς τῶν Ἡρακλειδῶν, φονεύσας Κρεσφόντην, τὸν βασιλέα τῆς Μεσσηνίας, νυμφευθεὶς τὴν χήραν αὐτοῦ Μερόπην, καὶ κύριος τοῦ κράτους γενόμενος, εἶτα δὲ φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Αἰπύτου (Πολδ. Δ, 22. — Ἀπλλδ. Β, 8, 4). — 3) Ἡνίοχος τοῦ βασιλέως τῶν Θηβῶν Λαΐου, ὃν πρὸς τοῖς Δελφοῖς ἐφόνευσεν ὁ Οἰδίπους (ἴδ.) ὅτε καὶ τὸν πατέρα του ἐξ ἀγνοίας. Λέγεται δ' ὑπό τινων καὶ Πολυφήτης (Ἀπλλδ. Γ, 5, 7).

Πολύφρων, τύραννος τῶν Φερῶν ἐν Θεσσαλίᾳ, ὃν διεδέχθη ὁ ἀδελφὸς ἢ ἀνεψιός του Ἰάσων (Ξνφ. Ἑλλ. ΣΤ, 11).

Πολύχαρμος, ἵππαρχός τις ἐν Σπάρτῃ (Ξνφ. Ἑλλ. Ε, 2, 41).

Πομπή, ἡ πανηγυρικὴ πορεία, κυρίως πρὸς ναὸν, ἢ πρὸς συνόδευσιν ἱερῶν ἀντικειμένων. Ἐν Ἀθήναις ἡ ἐπισημοτάτη ἦν ἡ τῶν Παναθηναίων, ἧς σκοπὸς ἦν νὰ φέρῃ ἐτησίως, κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Παναθηναίων, νέον πέπλον κατασκευαζόμενον διὰ τὸ πανάρχαιον ξόανον τῆς Παλλάδος. Βορείως τοῦ Ἀρείου Πάγου, μεταξὺ τῆς Πειραϊκῆς πύλης καὶ τοῦ Διπύλου, ὑπῆρχε κατάστημα καλούμενον Πομπεῖον (κατὰ τὴν Ἁγίαν Παρασκευὴν), ἐν ᾧ διετηροῦντο τὰ εἰς τὴν πομπὴν ἀναγκαῖα σκεύη. Μετὰ τούτων οἱ πομπεύοντες πεζοὶ, ἱππεῖς, διφρηλάται

παρελάμβανον εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Ἀρείου Πάγου μηχάνημα ἔχον σχῆμα πλοίου κινουμένου κατὰ τὸ φαινόμενον διὰ κωπίων, ἀλλ' ἀληθῶς διὰ κεκρυμμένων τροχῶν, ἐκρέμων εἰς αὐτὸ τὸν πέπλον ὡς ἱστίον, καὶ ἐκ τοῦ Διπύλου ἢ τῶν Θριασίων Πυλῶν (Ἁγία Τριὰς) ἐχώρουν πρὸς τοὺς Ἑρμᾶς (ὧν τρεῖς σώζονται βορείως τῆς Βλασταροῦς), ἔνθα πλῆθος συνήγετο θεατῶν (Ἀθήν. Δ, 168), καὶ διὰ τῆς Ἀγορᾶς διήρχετο τὴν εὐρεῖαν καὶ εὐθεῖαν ὁδὸν ἥτις Δρόμος ἐκαλεῖτο, μέχρι τοῦ Ἐλευσινίου (περὶ τὴν νῦν μητρόπολιν), περὶ τοῦτο δὲ στραφέντες πρὸς τὰ δεξιά, ἐπέστρεφον ὑπὸ τὴν βορείαν πλευρὰν τῆς Ἀκροπόλεως (ὑπὸ τὸ Πελασγικὸν καὶ τὸ Πύθιον, ἢ ἄντρον τοῦ Ἀπόλλωνος), καὶ ἐλθόντες εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον, ἀπέθετον πάλιν ἐκεῖ τὴν ναῦν, τὸν δὲ πέπλον ἀνεβίβαζον εἰς τὴν Ἀκρόπολιν διὰ τῶν χειρῶν. Τῆς πομπῆς ταύτης γλυπτικὴ παράστασις ἐστὶν ἡ κοσμοῦσα τὴν ζωφόρον τοῦ Παρθενῶνος (Φιλόστρ. εἰς Ἡρδ. Ε, σλ. 550. — Ἡλιόδ. Αἰθ. Α, 10.—Ἰμέρ. Γ, 12).

Πομπηΐα ἡ Πομπαία, πόλις ἐν Καμπανίᾳ τῆς Ἰταλίας, πρὸς νότον τῆς

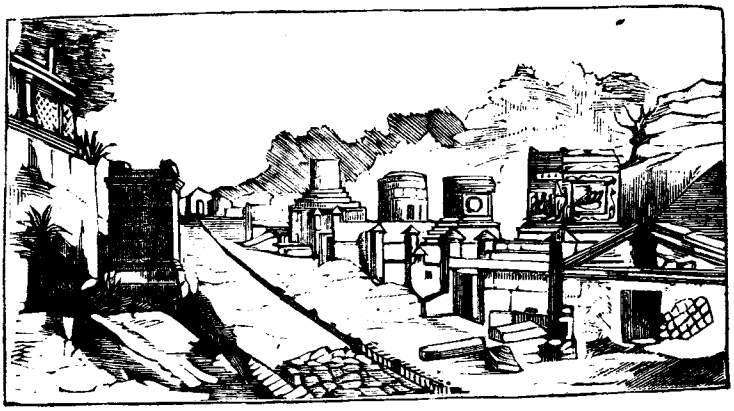

Νεαπόλεως, ὑπὸ τὸν Βεσούβιον, πρὸς ταῖς ἐκβολαῖς τοῦ ποταμοῦ Σάρνου, κατ' ἀρχὰς Ὀσκική, εἶτα Σαμνιτική, τέλος, ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ Σύλλα, Ῥωμαϊκὴ ἀποικία ἢ δῆμος, ἔνθα πλουσίας εἶχον ἐπαύλεις πολλοὶ ἐπίσημοι Ῥωμαῖοι, ἐν ἄλλοις ὁ Κικέρων (ad. Att. I, 17. Ad. Fam. VII, 1), καὶ ὁ Κλαύδιος. Τῇ 5 Φεβρ. 63 μ. Χ. ἐβλάβη μεγάλως ὑπὸ σφοδροτάτου σεισμοῦ· τῇ δὲ 24 Αὐγ. 79, ἐπὶ φοβερᾶς ἐκρήξεως, κατεχώσθη ὅλως, αὐτὴ μὲν ὑπὸ τῆς τέφρας εἰς ὕψος 14' τὸ δ' Ἡράκλειον καὶ αἱ Σταβιαὶ ὑπὸ τῆς λάβας τοῦ ἡφαιστείου (Plin. jun. Ep. VI, 16. 20.— Δ. Κάσσ. ΞΣΤ, 21). Τῶν κατοίκων οἱ πλεῖστοι ἐσώθησαν, οὐχ ἧττον ὅμως μέχρι τοῦ 1878 ἀνευρέθησαν ἐν τοῖς ἐρειπίοις 429 σκελετοί, ἀπεπνίγη δὲ καὶ Πλίνιος ὁ πρεσβύτερος, προσελθὼν νὰ σπουδάσῃ τὸ φαινόμενον. Περὶ τὰ τέλη τῆς ιε' ἑκατονταετηρίδος, καὶ εἶτα τῷ 1689, ἀνεκαλύφθη τυχαίως ἡ ὕπαρξις ἐρειπίων εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο, καὶ ἀπὸ τοῦ 1748 ἤρξατο ἡ ἀνασκαφὴ αὐτῶν, μὴ κωλυομένη, ὡς διὰ τὸ Ἡράκλειον, ὑπὸ πόλεως ἐποικοδομηθείσης. Τὰ δύο πέμπτα τῆς Πομπηΐας ἀνεσκάφησαν ἤδη, καὶ παριστῶσι τὸ καταπληκτικόν, ἐπαγωγὸν καὶ διδακτικώτατον θέαμα πόλεως ἀρχαίας, εὐπρεποῦς, πλουσίας, μετὰ τῶν ὁδῶν καὶ πλατειῶν, τῶν οἴκων, τῶν ναῶν, τῶν δημοσίων αὐτῆς καταστημάτων, ἀφ' ὧν μόνον αἱ ὀροφαὶ καὶ τὰ ξύλινα μέρη τῶν οἰκοδομῶν ἐλλείπουσι, κεκοσμημένης δὲ τὸ πλεῖστον ἐπὶ τὸ Ἑλληνικώτερον, κατὰ τὰ ἐπικρατοῦντα παρὰ τοῖς πλουσίοις Ῥωμαίοις ἤθη καὶ ἔθιμα ἐπὶ τῆς ἀκμῆς αὐτῆς. Πάντα δὲ τὰ ἀπειράριθμα ἐν αὐτῇ εὑρεθέντα σκεύη, καὶ ἄλλα κινητὰ ἀντικείμενα, πολυτιμότα-

τον ἀποτελοῦντα ἐπιστημονικὸν θησαυρόν, μετηνέχθησαν εἰς τὸ Μουσεῖον τῆς Νεαπόλεως. Ἡ πόλις, ὠοειδὲς ἔχουσα σχῆμα, καὶ περιφέρειαν ὑπὲρ τὰ 3800 βήματα, περιεβάλλετο ὑπὸ Κυκλωπείων τειχῶν, 8 πύλας ἐχόντων, ὧν διατηρεῖται ἡ μία, ἡ ἄγουσα

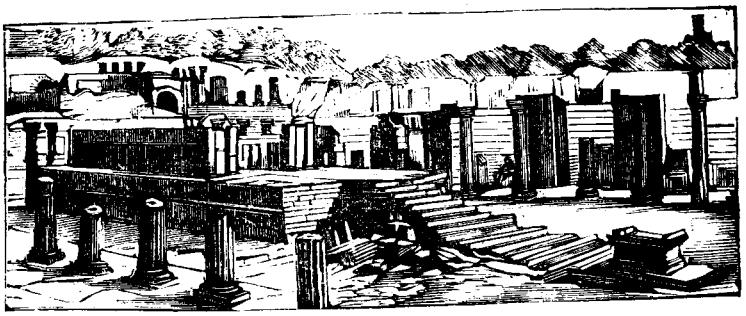

ἐκ τῆς ἐν τῷ προαστείῳ ὁδοῦ τῶν τάφων. Ἀγορὰς εἶχεν ἡ πόλις τέσσαρας, ὧν ἡ μία, ἡ πρὸς τὰ νοτιοδυτικά, περιεκλείετο ὑπὸ στενῶν, πολυτελῶν δημοσίων καταστημάτων, καὶ μεγαλοπρεπῶν ναῶν, ὡς τὸν τοῦ Διὸς, τῆς Ἀφροδίτης, κλπ. Πρὸς τὰ βορειανατολικὰ εὑρέθη τὸ Θέατρον καὶ ἐν Ὠδείον, καὶ πρὸς ἀνατολὰς τὸ 30,000 θεατῶν περιλαμβάνον ἀμφιθέατρον. Πολλαὶ τῶν οἰκιῶν κοσμοῦνται ἔτι δι' ὡραίων τοιχογραφιῶν, γνησίων δειγμάτων τῆς ἀρχαίας τέχνης, μάλιστα τῆς Ἑλληνικῆς, ἧς αἱ πλεῖσται εἰσὶν ἀντίγραφα.

Πομπήϊος (Γν.), ὁ μέγας, ἐν Ῥώμῃ, υἱὸς τοῦ Πομπηίου Στράβωνος, γεννηθεὶς τῷ 106 π. Χ., διακριθεὶς ἐκ πρώτης νεότητος διὰ τῆς ἀνδρείας του. Τὸ ἐπώνυμον μέγας τῷ ἔδωκεν ὁ Σύλλας, ὅτε, εἰκοσιπενταέτης μόλις, διεκρίθη ἐν Αἰγύπτῳ κατὰ τοῦ Μαρίου. Ἐν Ἱσπανίᾳ (τῷ 76) ἐπολέμησε κατὰ τοῦ Σερτορίου. Τῷ 67 κατεπολέμησε καὶ ἐξωλόθρευσε τοὺς πειρατὰς ἐν τῇ Μεσογείῳ τῷ ἑπομένῳ ἔτει δὲ, ἐκστρατεύσας κατὰ τοῦ Μιθριδάτου, τὸν ἐδίωξεν εἰς τὸν Κιμμέριον Βόσπορον, ὑπέταξε τὸν Τιγράνην, βασιλέα τῆς Ἀρμενίας, ἐκυρίευσε τὴν Ἱερουσαλὴμ, καὶ κατέστησε τὴν Συρίαν ῥωμαϊκὴν ἐπαρχίαν. Ἐν Ἰταλίᾳ, τῷ 60 π. Χ., ἀπετέλεσε μετὰ τοῦ Καίσαρος, οὗ ἐνυμφεύθη τὴν ἀδελφὴν Ἰουλίαν, καὶ μετὰ τοῦ πλουσίου Κράσσου, τὴν Τριανδρίαν. Ἀλλ' εἶτα, ἀφ' οὗ τῷ 54, ἡ Ἰουλία ἀπέθανεν, ὁ Πομπήϊος ὑποβλέπων τὸν Καίσαρα, ὅστις ἀπὸ τοῦ 58 ἀνέπτυσσε διὰ θριάμβων ἐν Γαλλίᾳ τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἐπιρροήν του, διεσπάσθη πρὸς αὐτὸν, καὶ ἐξερράγη ὁ ἐμφύλιος πόλεμος, ὁ καταλήξας εἰς τὴν καταστροφὴν τῶν Φαρσάλων (47). Τότε ὁ Πομπήϊος ἔφυγεν εἰς Αἴγυπτον, ὅπου ἀποβιβαζόμενον, ὁ Πτολεμαῖος τὸν ἐδολοφόνασε τῇ 29 Σεπτ. 48, τῷ 58 ἔτει τῆς ἡλικίας του, καὶ τὴν κεφαλήν του ἔφερεν εἰς τὸν Καίσαρα ὅτε μετ' ὀλίγον ἦλθεν εἰς Αἴγυπτον. Ἀλλ' ὁ Καῖσαρ ἀπέστρεψεν ἔνδακρυ βλέμμα, καὶ ἐτιμώρησε τοὺς δολοφόνους διὰ θανάτου (Πλούτ. Πομπ. — — Δ. Κάσσ.).

Πομπηϊούπολις, 1) πόλις μεσόγειος τῆς Παφλαγονίας, κτισθεῖσα ὑπὸ τοῦ Πομπηΐου, εἰς ἀνάμνησιν τῶν κατὰ τοῦ Μιθριδάτου νικῶν του (Λουκ.). Νῦν Τόκια. — 2) Ἡ ἄλλως Σόλοι, πόλις τῆς Κιλικίας (Στρβ.). — 3) Ἡ ἄλλως Πομπεῖον, ἐν Ἱσπανίᾳ, τὸ ὄνομα λαβοῦσα ὑπὸ τῶν υἱῶν τοῦ Πομπηΐου.

Ποντία, 1) Ἐπίθετον τῆς Θέτιδος, τῶν Νηρηίδων, καὶ ἐν Ἑρμιόνῃ τῆς Ἀφροδίτης, ἐχούσης ὑπ' αὐτὸ ναὸν καὶ κολοσσιαῖον ἄγαλμα (Παυσ. Β, 24, 11). — 2) Ἕν, τὸ μέγιστον, νησιδίων τινῶν, ἅτινα Ποντίναι νῆσοι ἐλέγοντο, καὶ ἔκειντο εἰς 250 σταδίων ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς ἀκτῆς τοῦ Λατίου. Ἦν πετρῶδες, ἀλλὰ καλῶς καλ-

λιεργούμενον, καὶ ἐχρησίμευεν ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων ὡς τόπος ἐξορίας (Suet. Tib. LIV. Calig. XVI). Νῦν Πόνζα.

Ποντῖνα (ἡ Πομπτῖνα) ἅλς ἡ ποντῖναι λίμναι, χώρα ἑλώδης κατὰ τὸ Λάτιον, 7 μιλίων μῆκος, καὶ τὸ ὀλιγώτερον 2 μ. πλάτος ἔχουσα, πρὶν διαρρεομένη ὑπὸ τριῶν ποταμῶν, εὐφορωτάτη, καὶ 23 περιέχουσα πόλεις, ὧν ἡ μία Πομπτία ἡ Ποματία ἐλέγετο. Πᾶσαι αἱ τῶν ἀρχαίων προσπάθειαι πρὸς ἀποξήρανσιν αὐτῶν ἀπέτυχον, καὶ μόνον ὁ Καῖσαρ κατώρθωσε νὰ διελάσῃ δι' αὐτῶν ὁδὸν καὶ μίαν κἂν τάφρον, ἔργα καταστραφέντα ἔπειτα καὶ ἀνανεωθέντα μόνον πρὸ μιᾶς ἑκατονταετηρίδος.

Ποντομέδουσα, μία τῶν Νηρηίδων (Ἀπλλδ. Α, 2, 6).

Ποντόνοος, κήρυξ τοῦ βασιλέως τῶν Φαιάκων Ἀλκινόου (Ὁμ. Ὀδ. Θ, 179).

Ποντοπόρεια, μία τῶν Νηρηίδων (Ἡσδ. Θεογ. 256).

Πόντος, ἡ προσωποποίησις τῆς θαλάσσης, υἱὸς τῆς Γῆς ἀφ' ἑαυτῆς (Ἡσδ. Θεογ. 132, 233), ἢ αὐτῆς καὶ τοῦ Αἰθέρος (Hygin.), καὶ ἐξ αὐτῆς πατὴρ τοῦ Νηρέως, τοῦ Φόρκυνος, τῆς Κητοῦς καὶ τῆς Εὐρυβίας.

Πόντος, ἡ βορειανατολικὴ χώρα τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, συνορεύουσα δυτικῶς πρὸς τὴν Παφλαγονίαν καὶ τὸν ποταμὸν Ἅλυν, βορείως πρὸς τὸν Εὔξεινον Πόντον, ἀνατολικῶς πρὸς τὴν Μεγάλην καὶ τὴν Μικρὰν Ἀρμενίαν καὶ τὴν Κολχίδα, κατὰ τὸν Ἀκαμψιν ποταμόν, νοτίως πρὸς τὴν Μικρὰν Ἀρμενίαν, τὴν Καππαδοκίαν καὶ τὴν Γαλατίαν, κατὰ τὰ ὄρη Ἀντίταυρον καὶ Παρνάδρην. Ἔχει δὲ πλάτος, τὸ ἐλάχιστον μὲν 5, τὸ μέγιστον δὲ 25 μιλίων. Πρὸς ἀνατολὰς καὶ πρὸς νότον ἐστὶ τραχεῖα καὶ ὀρεινή, κατὰ δὲ τὰ παράλια καὶ τὰ πρὸς δυσμὰς πεδινὰ αὐτῆς μέρη σιτοφόρος, εὔκαρπος, ἐλαίου παραγωγὸς, πλουσία εἰς θήραν, εἰς ξυλικὴν καὶ ὀρυκτὰ, ἰδίως σίδηρον καὶ χάλυβα ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Χαλύβων, ἔνθα καὶ νῦν ἔτι εἰσὶν ὀρυχεῖα ἐν ἐνεργείᾳ. Τὰ κυριώτερα ὄρη τοῦ Πόντου ἦσαν ὁ Παρεάδρης καὶ ὁ Σκοτδίσης ἢ Σκορδίσκος, συνδέοντα τὸν Ταῦρον μετὰ τοῦ Καυκάσου. Πρὸς βορρᾶν δὲ διεκλαδεύοντο ἐξ αὐτῶν ὁ Λίβρας καὶ ὁ Ὄφλιμος, περιβάλλοντες βορειοδυτικῶς τῆς Ἀμασείας τὴν εὔφορον πεδιάδα Φανάροιαν· κατὰ τὴν παραλίαν δ' ὑψοῦται τὸ ἱερὸν ὄρος, προέχον εἰς τὴν θάλασσαν δυτικῶς τῆς Κορδύλης. Ὁ δὲ Θήχης ἐστὶν ὑψηλὴ κορυφὴ κατὰ τὰ μεθόρια τῶν Μακρόνων, τῆς Τραπεζοῦντος νοτιανατολικῶς. Ἀκρωτήρια δ' αὐτοῦ ἐκ τοῦ δυτικοῦ πέρατος, ἦσαν τὸ Ἡράκλειον (ν. Κάλτα), τὸ Ἰασώνιον, ἡ Βοῶν ἄκρα, τὸ Ζεφύριον, τὰ Κόραλλα, πάντα διατηροῦντα κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον τὰς ἀρχαίας ἐπωνυμίας των. Μεταξὺ δ' αὐτῶν ἔκειντο ὁ κόλπος τῆς Ἀμισοῦ (ν. Σαμπουν), ἀνατολικῶς μέχρι τοῦ Ἰασωνίου, καὶ ὁ τῶν Κοτυώρων (ν. Βουρλοῦ ἢ Βουισοὺ Καλὲ) μέχρι Κυράλλων. Ποταμοὶ δὲ, ἐκ τῶν ἀνατολικῶν ὁ Ἄκαμψις, πιθανῶς ὁ αὐτὸς τῷ Ἁρπάσῳ τοῦ Ξενοφῶντος (Ἀνδ. Δ, 8, 2) (νῦν Ταρούα)· ὁ Ἄψαρος (νῦν Μακρύαλος)· ὁ Ἅρχαβις (ν. Ἀρκάβα)· ὁ Ῥίζος· ὁ Ὕσσος· Τρίπολις· Μελάνθιος· Θερμόδων (ν. Τερμαί)· Ἶρις (ν. Ἰρμὰν), δεχόμενος ἐξ Ἀνατολῶν τὸν Λύκον (νῦν Κελκὲτ ἢ Γερμεῖλ)· ὁ Λύκαντος· ὁ Ἅλυς (νῦν Κισίλ). Οἱ κάτοικοι συνέκειντο ἐκ πολλῶν λαῶν, οἵτινες ἔφερον διάφορα ὀνόματα, οἷον, ἀπὸ τῆς δυτικῆς παραλίας ἀρχόμενοι, Τιβαρηνοὶ, Μοσύνοικοι, Μάκρωνες, Βάχιρες· ἐν δὲ τῇ μεσογαίᾳ, Χάλυβες, Σάννοι, Σάσπειρες. Οἱ ἀρχηγοὶ τῶν ἐθνῶν τούτων ὑπέκειντο ὀνόματι μᾶλλον ἢ πράγματι εἰς τοὺς βασιλεῖς τῆς Περσίας, ἐπί τινα δὲ χρόνον καὶ εἰς τοὺς τῆς Παφλαγονίας. Ἐπὶ Ἀρταξέρξου Ε' κατώρθωσεν ὁ σατράπης αὐτοῦ Ἀριοβαρζάνης νὰ καταρτίσῃ κράτος Ποντικὸν ὁπωσοῦν μέγα, καταστὰν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἰσχυρὸν ἀπὸ τοῦ 185 π. Χ.,

ἰδίως δὲ ἐπὶ Μιθριδάτου ΣΤ, τοῦ Εὐπάτορος, ὑπερβὰν καὶ τὰ ἀρχαῖα κοινὰ τῆς χώρας ὅρια. Ὅτε δὲ, τῷ 65 π. Χ., ἠττήθη οὗτος ὑπὸ τοῦ Πομπηΐου, ἥνωσαν οἱ Ῥωμαῖοι τὸ μέσον μέρος τοῦ κράτους αὐτοῦ μετὰ τῆς Βιθυνίας εἰς μίαν ἐπαρχίαν· τὸ δὲ λοιπὸν αὐτοῦ ἐδωρήσαντο εἰς διαφόρους Ἀσιανοὺς ἡγεμόνας. Τὸ δυτικὸν μέρος, τὸ μεταξὺ τῶν ποταμῶν Ἅλυος καὶ Ἴριδος, ἔλαβεν ὁ τῆς Γαλατίας ἡγεμὼν Δηϊόταρος, δι' ὃ καὶ ὠνομάσθη αὐτὸ Πόντος Γαλατικός· τὸ ἀπὸ Ἴριδος μέχρι Φαρνακίας ἔδωκεν ὁ Ἀντώνιος εἰς τὸν ἔγγονον τοῦ Μιθριδάτου Πολέμωνα, καθ' ὃν καὶ ἡ πρωτεύουσα πόλις Πολεμώνιον ἐκλήθη, καὶ ἡ μικρὰ ἐπικράτεια Πόντος Πολεμωνιακός· τὸ δ' ἀνατολικὸν μέρος, μέχρις Ὑσσοῦ, προσέλαβεν ὁ Ἀρχέλαος ἐκ Καππαδοκίας, κληθὲν Πόντος Καππαδόκιος. Ὁ Νέρων δὲ, τῷ 62 ἢ 63 μ. Χ., κατέστησε τὸν Πόντον Ῥωμαϊκὴν ἐπαρχίαν. Κατὰ τὴν παραλίαν πλεῖσται πόλεις ἦσαν Ἑλληνικαὶ, μάλιστα Μιλήσιαι ἀποικίαι, οἷον ἡ Ἀμισὸς (νῦν Σαμπούν)· ἡ Θερμίκυρα (νῦν Τέρμη)· τὸ Πολεμώνιον (νῦν Βούλεμαν)· ἡ Βοών· τὰ Κοτύωρα (ν. Ὀρδού)· τὸ Ζεφύριον· τὰ Κόραλλα· δύο φέρουσαι τὸ ὄνομα Κερασοῦς, ὧν ἡ δυτικὴ εἶτα ἐκλήθη Φαρνάκεια (νῦν Κερασοῦντα)· ἡ Τραπεζοῦς· Ὑσσός· Ὀφιοῦς· Ἀθῆναι. Ἐν δὲ τῷ ἐσωτερικῷ ἡ Γαζελών· Φαζερών· Ἀμάσεια, πρωτεύουσα τοῦ κράτους ἀναδειχθεῖσα ὑπὸ Μιθριδάτου ΣΤ, ἡ Ζῆλα, διατηροῦσα τὸ ὄνομα· ἡ Γαζιούρα· Κόμανα τὰ Ποντικὰ, πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν Καππαδοκικῶν, ἔχουσα ἐπίσημον ναὸν τῆς Ἀναΐτιδος (Σελήνης) (Στρβ. ΙΒ, 557) (Νῦν Γυμενέα)· Κάβειρα ἢ Νεοκαισάρεια (ν. Νικσὰρ) (Στρβ. ΙΒ 540.—Mela I, 19.—Plin. VI, 3, 4).

Πόντος Εὔξεινος, (ἡ νῦν Μαύρη Θάλασσα), μεταξὺ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, τῆς Κολχίδος, Σαρματίας, Σκυθίας, Μοισίας, Θρᾴκης, περιῳκεῖτο τὸ πρῶτον ὑπὸ ληστρικῶν φυλῶν, δι' ὃ, καὶ διὰ τὸ τρικυμιῶδες αὐτοῦ, ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων Ἄξεινος (Πινδ. Πυθ. Δ. 362), καὶ κατ' εὐφημισμὸν Εὔξεινος λέγετο· καὶ ταύτης τῆς ἐπωνυμίας ἀξιώτερος ἐγένετο ὅτε πολυάριθμοι Ἑλληνικαὶ ἀποικίαι, μάλιστα ἐκ Μιλησίων, ἐξημέρωσαν πολλὰς τῶν περιοικουμένων χωρῶν. Αἱ ἀντιλήψεις τῶν ἀρχαίων περὶ τῆς ἐκτάσεως καὶ τοῦ σχήματος τοῦ πελάγους τούτου ἦσαν λίαν ἀνακριβεῖς. Πρὸ τοῦ Πτολεμαίου τὸν ἔλεγον τὸ σχῆμα ἔχοντα τόξου Σκυθικοῦ, οὗ χορδὴ ἦν ἡ Μικρὰ Ἀσία, ἡ δὲ Ταυρικὴ Χερσόνησος τὸ προέχον μέσον τοῦ τόξου. Ἐφαντάζοντο δ' αὐτὸ διαιρούμενον εἰς δύο μεγάλας λεκάνας διὰ δύο ἀκρωτηρίων, 1500 στάδια ἀπ' ἀλλήλων ἀφισταμένων, ὧν ἓν ἦν τὸ Κριοῦ Μέτωπον ἐν Εὐρώπῃ, ἄλλο ὁ Κάραμβις ἐν Ἀσίᾳ. Πρῶτος δ' ὁ Πτολεμαῖος ἀνεγνώρισεν ὅτι τὰ δυτικὰ τοῦ Πόντου ἐκτείνονται μᾶλλον πρὸς βορρᾶν. Ἐξελαμβάνετο ὅτι κατ' ἀρχὰς ἦν θάλασσα ἐντελῶς κεκλεισμένη, διασχίσασα εἶτα τὸν Βόσπορον καὶ Ἑλλήσποντον καὶ ἐκρεύσασα δι' αὐτῶν, δι' ὃ καὶ ὑπετίθετο ὅτι εἶχε ῥεῦμα μόνον πρὸς δυσμὰς ῥέον, οὐχὶ δὲ καὶ πρὸς ἀνατολάς. Μητέρα δὲ τοῦ Πόντου λέγει ὁ Ἡρόδοτος (Δ, 86), τὴν Μαιῶτιν, λίμνην κατ' αὐτὸν, ἴσην τῷ Πόντῳ, καὶ ῥέουσαν εἰς αὐτόν.

Πόπανον, ἄρτος ἢ πλακοῦς, πλατὺς, λεπτὸς καὶ περιφερὴς (Σχλ, Πλάτ.), εἰς τὰς θυσίας ἰδίως προσφερόμενος (Ἀρσφ. Θσμφ. 235.—Σουΐδ.).

Πορθάων καὶ Πορθεὺς (Ὁμ. Ἰλ. Ξ, 115), υἱὸς τοῦ Ἀγήνορος καὶ τῆς Ἐπικάστης, πατὴρ τοῦ Οἰνέως, Ἀγρίου, Ἀλκαθίου, Μέλανος, βασιλεὺς τῆς Καλυδόνος (Ἀπλλδ. Δ, 7, 7).

Πορθμεῖον, τὸ πλοιάριον πρὸς διάπλουν στενοῦ πορθμοῦ ἢ ποταμοῦ, καὶ τὸ μέρος ἔνθα ἡ διαπόρθμευσις ἐστὶν ἡ εὐκολωτέρα (νῦν πέραμα εἰς ἀμφοτέρας τὰς σημασίας). Τὰ πορθμεῖα δὲ, ὁ διὰ τὴν διαπόρθμευσιν διδόμενος μισθός.

Πορθμὸς, ὡς κύριον ὄνομα τοπικὸν, 1) λιμὴν νοτίως τοῦ Εὐβοϊκοῦ πορθμοῦ, παρὰ τῇ Ἐρετρίᾳ, ἀποτειχισθεὶς ὑπὸ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος τῷ 342 π. Χ. (Δμσθ. Φλπ. Γ, 119. 125.—Στρβ. I, 447).—2) Ὁ Σικελικὸς, ὁ κατὰ τὴν Μεσσήνην, μεταξὺ Ἰταλίας καὶ Σικελίας (Θουκ. Δ, 25).

Πορισταὶ, ἐν Ἀθήναις ἄρχοντες πιθανῶς ἐν δυσκόλοις καιροῖς ἐκτάκτως ἐγκαθιστάμενοι ἵνα σκεφθῶσι περὶ ἐξευρέσεως πόρων (Ἀντφ. π. Χορ. 791. — Λξκ. Ῥητ. 294).

Πόρπαξ (ὁ), ἄλλως καὶ ὀχάνη, λαβὴ ἢ κρίκος εἰς τὸ ἔνδον τῆς ἀσπίδος, ὃν ἐκράτει ὁ ἀσπιδοφόρος διὰ τῆς χειρὸς ἵνα τὴν διευθύνῃ.

Πόρπη, ἡ περόνη ἢ τὸ θηλυκωτήριον δι' οὗ, συνισταμένου ἐκ καρφίδος καὶ κλειδὸς (Ὁμ. Ὀδ. Σ. 293) συνεδέοντο καὶ ἐστερεοῦντο ἐπὶ τοῦ σώματος τὰ ἄκρα τῶν ἐνδυμάτων, μάλιστα τῶν γυναικείων (Ὁμ. Ἰλ.. Σ, 401. Ὕμν. Ἀφρ.

164), ἢ τῶν χλαμύδων ἐπὶ τοῦ ὤμου ἢ τοῦ στήθους, ἢ εἰς σύνδεσμον τῆς ζώνης. Αἱ συνή-

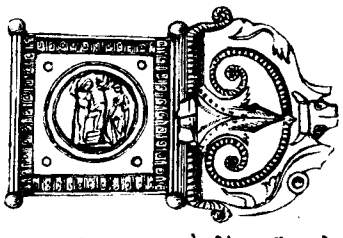

θεις ἦσαν χαλκαῖ, παρὰ δὲ τοῖς πλουσίοις πολλάκις πολυτελεῖς, χρυσαῖ ἢ ἀργυραῖ ὡς ἡ εἰκονιζομένη, εὑρεθεῖσα ἐν Ἡρακλείῳ. Παρὰ Ῥωμαίοις ἐχαρίζοντο τοιαῦται καὶ τοῖς στρατιώταις ὡς ἀμοιβὴ (Liv. XXXIX,31).

Πορφύρα, ὄστρακον ἐξ οὗ οἱ ἀρχαῖοι ἐξῆγον τὸ πορφυροῦν χρῶμα δι' οὗ ἔβαφον τὰς χλαμύδας τῶν βασιλέων καὶ ἄλλων ἐπισήμων μεγιστάνων. Τὴν τέχνην ταύτην ἤσκουν τὸ πρῶτον οἱ Φοίνικες, δι' ὃ καὶ διέπλεον τὰς Ἑλληνικὰς θαλάσσας, ἔνθα ἄφθονα εὑρίσκοντο τὰ ὄστρακα ταῦτα. Ἀλλὰ μετέπειτα ἐξετάθη ἡ τεχνουργία καὶ πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος, καὶ προσέτι καὶ εἰς τὰς Ἀθήνας, ὡς ἀποδεικνύουσι μέγιστοι σωροὶ τοιούτων ὀστράκων καλύπτοντες ἐπὶ τῶν πρώτων ἀνασκαφῶν πολὺ μέρος τῆς νοτιανατολικῆς πλευρᾶς τῆς Ἀκροπόλεως πρὸς τῷ Ἀσκληπιείῳ, ἀποκομισθέντες δ' ἔπειτα ἐκεῖθεν μέχρις ἴχνους.

Πορφύριος, γεννηθεὶς ἐν Τύρῳ τῷ 233 μ. Χ. Τὸ φοινικικὸν αὐτοῦ ὄνομα ἦν Μάλχος (βασιλεύς). Ὅτε δὲ μετέβη εἰς Ἀθήνας, ὁ Λογγῖνος, ὅστις τῷ ἐδίδαξε τὴν γραμματικὴν καὶ τὴν ῥητορικὴν, μετέφρασεν αὐτὸ εἰς Πορφύριος (ὁ τὴν πορφύραν φέρων), καὶ τοῦτο τῷ ἔμεινεν ἔκτοτε. Εἶτα δὲ, τριακοντούτης, μετέβη εἰς Ῥώμην, καὶ μετὰ μεγίστου ζήλου ἐμαθήτευσεν ἐπὶ 6 ἔτη παρὰ τῷ Πλωτίνῳ. Εἰς μελαγχολίαν δ' ἐμπεσὼν, ἴσως ἕνεκα τοῦ ὅτι πολὺ ἐνέκυψεν εἰς τὰς σπουδὰς, ἀπῆλθεν εἰς Σικελίαν πρὸς ἀνακούφισιν, καὶ μετὰ 5 ἔτη ἐπέστρεψεν ἐν πλήρει ὑγείᾳ καὶ τὰς δυνάμεις ἀναλαβών, εἰς τὴν Ῥώμην. Ἐκεῖ, μετὰ τοῦ Πλωτίνου τὸν θάνατον, ἐδίδαξε, κατ' αὐτοῦ τὸ πνεῦμα καὶ σύστημα, τὴν πλατωνικὴν φιλοσοφίαν, ἐξηγῶν τὰ συγγράμματα τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Ἀριστοτέλους, καὶ ἔγραψε καὶ βιογραφίαν τοῦ Πλωτίνου. Τῶν μαθητῶν του ὁ ἐπισημότερος ἦν ὁ Ἰάμβλιχος. Ἐν προβεβηκυίᾳ ἡλικίᾳ ἐνυμφεύθη ἄπορον χήραν, τὴν Μαρκέλλαν, ἑπτὰ τέκνα ἔχουσαν, ἀγαπήσας τὴν ἰσχυρὰν αὐτῆς κλίσιν πρὸς τὴν φιλοσοφίαν· ἀπέθανε δ' ἐν Ῥώμῃ ἑβδομηκοντούτης περί-

που. Ἦν ἀντίπαλος τοῦ Χριστιανισμοῦ· ἀλλ' οὐχ ἧττον ἡ εὐρεῖα παιδεία του εἰς πάντας τοὺς κλάδους, καὶ εἰς τὴν γραμματικήν, τὴν ῥητορικήν, τὴν ἀριθμητικήν, τὴν γεωμετρίαν, τὴν μουσικήν, ἡ φιλοσοφική του βαθύνοια, τῆς γλώσσης του ἡ ἀκρίβεια καὶ τὸ ἔντιμον τοῦ χαρακτῆρος αὐτοῦ ἀναγνωρίζονται καὶ ἐκτιμῶνται καὶ ὑπὸ τῶν ἀντιπάλων αὐτοῦ, τῶν χριστιανῶν συγγραφέων· ἀφ' ἑτέρου ὅμως πρωτοτυπία δὲν δύναται ν' ἀποδοθῇ εἰς τὸ φιλοσοφικὸν αὐτοῦ σύστημα, διότι ἦν αὐτὸ τὸ τοῦ Πλάτωνος, οὐδὲ τὸ ὕφος αὐτοῦ ἐξισοῦτο κατὰ τὴν δύναμιν πρὸς τὸ τοῦ Πλωτίνου. Ἐκ τῶν πολλῶν συγγραμμάτων του τὰ πλεῖστα καὶ σπουδαιότατα ἀπωλέσθησαν· διατηροῦνται δὲ, 1) Πυθαγόρου βίος, οὐχὶ ἐντελῶς διασωθείς· 2) Περὶ Πλωτίνου βίου καὶ τῆς τάξεως τῶν βιβλίων αὐτοῦ· 3) Πρὸς τὰ νοητὰ ἀφορισμός· 4) Περὶ ἀποχῆς τῶν ἐμψύχων (κατὰ τῆς κρεωφαγίας)· 5) Εἰσαγωγή, καὶ κατὰ πεῦσιν καὶ ἀπόκρισιν, δύο ἔργα περὶ τῶν κατηγοριῶν τοῦ Ἀριστοτέλους· 6) Πρὸς Μαρκέλλαν γυναῖκα, τὴν σύζυγόν του· 7) Ζητήματα Ὁμηρικά, καὶ περὶ τοῦ ἐν Ὀδυσσείᾳ τῶν Νυμφῶν ἄντρου, ἐξήγησις ἀλληγορικὴ τοῦ Ὁμηρικοῦ χωρίου Ὀδυσ. Ν. 103-112.

Πορφυρὶς, ἀρχαῖον ὄνομα τῆς πρὸς τῇ Κῷ νήσου τοῦ Αἰγαίου πελάγους, ἥτις ἔπειτα μετωνομάσθη Νίσυρος (Στεφ. Βυζ).

Πορφυρίων, 1) εἷς τῶν Γιγάντων, ὁ διώξας τοὺς ἵππους τοῦ Ἡλίου ἐκ τῆς Ἐρυθείας, φονεύθεὶς δ' ὑπὸ Ἡρακλέους ἐν τῇ Γιγαντομαχίᾳ (Πινδ. Πυθ. Η. 15. — Ἀπλλδ. Α, 6, 2).—2) Πανάρχαιος βασιλεὺς τῆς Ἀττικῆς, πρὸ τοῦ Ἀκταίου, εἰς ὃν ἀπεδίδετο ἡ ἵδρυσις τοῦ ἐν Ἀθήναις ναοῦ τῆς Οὐρανίας Ἀφροδίτης (Παυσ. Α, 14).

Ποσείδειον, 1) πόλις μικρὰ τῆς Ἀσίας, ἐπὶ τῶν συνόρων μεταξὺ Συρίας καὶ Κιλικίας, ἀπέναντι τῆς Κύπρου, κτίσμα τοῦ Ἀμφιλόχου (Ἡρδ. Γ, 91.—Στραβ.). Νῦν Πάσεδα.—2) Ἀκρωτήριον τῆς Βιθυνίας ἐπὶ τῆς Προποντίδος (Πτολ.).

Ποσείδιον, ὄνομα διαφόρων ἀκρωτηρίων, ὡς καθιερωμένων τῷ Ποσειδῶνι, οἷον, 1) τῆς Ἠπείρου, ἀπέναντι τῆς Κερκύρας, πλησίον τοῦ Πηλώδους λιμένος (Στρβ. Ζ, 324).—2) Ἐν Φθιώτιδι τῆς Θεσσαλίας, ἡ δυτικὴ ἄκρα τοῦ Παγασαίου κόλπου (Στρβ. Ζ, 330). Νῦν Σταυρός.—3) Ἐν Λευκανίᾳ, ἡ νοτιανατολικὴ ἄκρα τοῦ κόλπου τῆς Ποσειδωνίας (Στρβ. ΣΤ, 252) Τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος ἀκρωτήρια ὑπῆρχον καὶ εἰς Σάμον, Χίον, Καρίαν, Κιλικίαν.

Ποσειδῶν, (δωριστὶ καὶ Ποτειδᾶν, Ποτιδάων) υἱὸς τοῦ Κρόνου καὶ τῆς Ῥέας, ἀδελφὸς τοῦ Διὸς (Ἡσδ. Θεογ. 455), καθ' Ὅμηρον μὲν ὁ νεώτερος, καθ' Ἡσίοδον δ' ὁ πρεσβύτερος, λαβὼν, μετὰ τῶν Τιτάνων τὴν ἧτταν, ἐπὶ τῆς διανομῆς τῆς παγκοσμίου ἐξουσίας, τὸ ν τῶν θαλασσῶν (Ὁμ. Ἰλ. Ο, 187), ἦν κυανοχαίτης, διὰ τὸ χρῶμα τῶν κυμάτων, γαιήοχος, ὁ περιέχων καὶ συνέχων τὴν γῆν, εὐρυκρείων, πανίσχυρος, ἄναξ, ἐνάλιος, θαλάσσιος, εὐρυθάλασσος, κύριος πασῶν τῶν θαλασσίων θεοτήτων, τὰ δώματα αὐτοῦ ἔχων εἰς τὰ βάθη τῶν θαλασσῶν, ἐν Αἰγαῖς (Ὁμ. Ἰλ. Ν, 21. Ὀδ. Δ, 381). Ἀνεγνωρίζετο δὲ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Διὸς ὡς ὁ «πρεσβύτατος καὶ ἄριστος θεῶν» (Ὁμ. Ὀδ. Ν, 142). Πάντα τὰ θαλάσσια φαινόμενα ἐξ αὐτοῦ ἐκπορεύονται· αὐτὸς πέμπει τὰς τρικυμίας, καὶ φέρει τὴν γαλήνην ὀπίσω. Ὅταν μετὰ τῶν θυμοειδῶν χαλκοπόδων του ἵππων διατρέχῃ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης, ταπεινοῦται αὕτη εἰς ἤρεμον πεδιάδα· ὅταν ὅμως κτυπᾷ ὀργίλως αὐτὴν διὰ τοῦ φοβεροῦ ὅπλου του, τῆς τριαίνης. ἀναπηδῶσι τὰ κύματα μετ' ἀφρῶν, καταποντίζουσι πλοῖα, πλημμυροῦσι γαίας, κατακλύζουσι πόλεις. Ὁ ἐνοσίγαιος, ἐνοσίχθων, κινάκτωρ γαίας, ὁ ἀνατινάσσων τὴν γῆν, σείει αὐτὴν καὶ συντρίβει τοὺς βράχους διὰ τῆς τριαίνης

του. Οὕτως ἐν Θεσσαλίᾳ, ὅτε ὁ Πηνειὸς κατεπλημμύρισε τὴν χώραν, διέσχισεν ὁ θεὸς διὰ τῆς τριαίνης τῶν Τεμπῶν τὴν χαράδραν, καὶ παρέσχεν ἐκροὴν εἰς τὰ ὕδατα· δι' ὃ καὶ

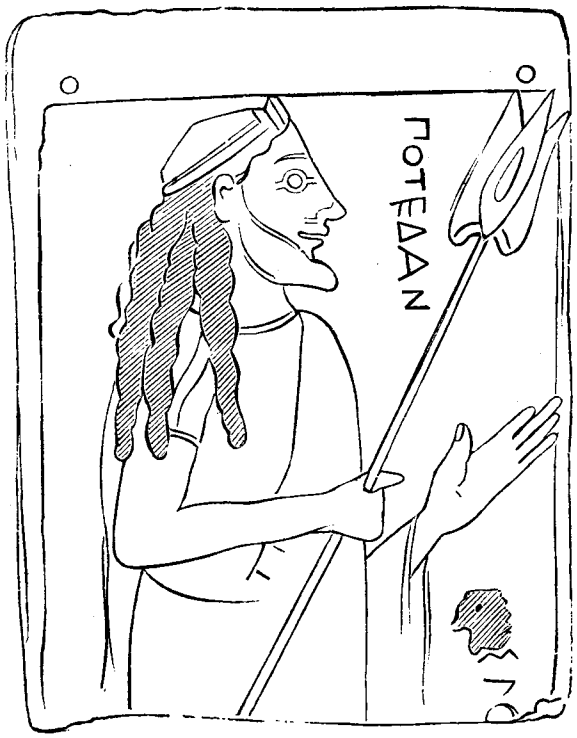

Ἐπ' ἀρχαίου Κορινθιακοῦ πινακίου

παρὰ Θεσσαλοῖς Πετραῖος ἐλέγετο. Ὁρμητικὴ καὶ ἀκάθεκτος, ὡς τὸ στοιχεῖον ἐφ' οὗ ἦρχεν, ἦν καὶ ἡ διάθεσις τοῦ θεοῦ, καὶ ῥᾳδίως κατεδίωκε τοὺς εἰς αὐτὸν ἀσε-

Ἐκ νομίσμ. Δημ. Πολιορκητοῦ.

Ἐμ νομίσμ. Ἁδριανοῦ.

βοῦντας. Οὕτω τὸν Ὀδυσσέα, τυφλώσαντα τὸν υἱόν του Πολύφημον, τὸν Κύκλωπα, περιεπλάνα ἐπὶ τῶν θαλασσῶν, καὶ τὸν ἐμάκρυνε τῆς πατρίδος του, μέχρις οὗ ὁ Ζεύς, ἀφ' οὗ ἐπὶ πολὺ ἐνέδωκεν εἰς τὴν ὀργήν του, ἐπωφεληθείς ποτε τὴν ἀπουσίαν του, μετὰ τῶν ἄλλων θεῶν διενήργησε τὸν νόστον τοῦ δυστυχοῦς ἥρωος (Ὁμ. Ὀδ. Α, 11). Κατὰ τῆς Τροίας ἔτρεφε χόλον διαρκῆ ἀφ' ὅτου ὁ βασιλεὺς Λαομέδων τῷ ἠρνήθη τὴν ἀμοιβὴν ἣν τῷ εἶχεν ὑποσχεθῆ (Hor. Od. III, 3, 22), ὅτε μετὰ τοῦ Ἀπόλλωνος ᾠκοδόμησε τὰ τείχη τῆς πόλεως (Ὁμ. Ἰλ. Η, 452. Φ, 443)· διὰ τοῦτο ἔπεμψε κατὰ τῆς χώρας τέρας θαλάσσιον, εἰς ὃ ὁ Λαομέδων ὤφειλε νὰ ἐκθέσῃ εἰς βορὰν τὴν θυγατέρα του Ἡσιόνην (ἴδ.), καὶ ἐπὶ τῆς πολιορκίας ὑπεστήριζε παντοίως τοὺς Ἕλληνας, καὶ ἐτόλμα ὡς καὶ κατὰ τοῦ Διὸς ἐνίοτε νὰ ταχθῇ, εἰς ὃν ὅμως, ὡς ὑπερτάτως ἄρχοντα καὶ πάντων τῶν θεῶν καὶ αὐτοῦ, καὶ ὡς πρεσβύτερον αὐτοῦ, ὑπέκυπτεν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ ὑπήκουε (Ὁμ. Ἰλ. Α, 400. Ο, 185). — Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Πελασγοῖς ὁ Ποσειδῶν ἦν θεὸς οὐ μόνον τῆς θαλάσσης, ἀλλ' ἐν γένει πάντων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐν τῇ γῇ ὑδάτων, τῶν λιμνῶν, τῶν πηγῶν καὶ τῶν ποταμῶν· διὰ τοῦτο ἦν ὁ τὰ φυτὰ διατρέφων, φ υ τ ά λ μ ι ο ς ἐν Ἑρμιόνῃ, ἐν σχέσει διατελῶν μετὰ τῆς Δήμητρος, τῆς μητρὸς Γῆς, καὶ ἑπομένως ἐλατρεύετο καὶ εἰς μέρη πρὸς τὴν θάλασσαν ἄσχετα. Ἀλλ' ἀφ' ὅτου ἐθεωρεῖτο ὡς ἀποκλειστικῶς θεὸς τῆς θαλάσσης, ἔπαυσε βαθμηδὸν ἡ εἰς τοιαῦτα μέρη λατρεία του, καὶ ἀντικαθίστων αὐτὸν ἄλλοι θεοί. Αὕτη πιθανῶς ἐστιν ἡ σημασία τῶν ἐρίδων ἃς ἡ μυθολογία τῷ ἀποδίδωσι πρὸς ἄλλους θεοὺς διὰ διαφόρων τόπων κυριαρχίαν, καὶ αἱ πολλαὶ τοιούτων ἐναλλαγαί. Οὕτως ἤρισε πρὸς τὴν Ἀθηνᾶν διὰ τὴν ἐπικράτησιν ἐπὶ τῆς

Ἀττικῆς (ἴδ. Κέκροψ) καὶ Τροιζῆνος, μετὰ τῆς Ἥρας διὰ τὴν τῆς Ἀργολίδος· τὴν δ' ἐν Δελφοῖς μερίδα του ἀντήλλαξε μετὰ τοῦ Ἀπόλλωνος ἀντὶ τῆς Καλαυρίας. — Ἦν δὲ καὶ Ἵππιος ὁ Ποσειδῶν, κυρίως διότι τὰ ἐξηγριωμένα κύματα παραβάλλονται μετὰ θυμοειδῶν ἵππων. Ἐλέγετο δὲ αὐτὸς πλάσας τὸν ἵππον, τρεφόμενον εἰς πεδιάδας χλωρὰς καὶ εὐύδρους, καὶ διδάξας τὴν ἱππηλασίαν, δι' ὃ καὶ ἐθεωρεῖτο ὡς προστάτης τῶν ἱππικῶν ἀγώνων, καὶ θυσίαι προσεφέροντο καὶ ἐπικλήσεις ἐγίνοντο αὐτῷ εἰς τὰ ἱπποδρόμια. Συνεχῶς δ' ἀπαντᾶται ὁ Ἵππιος Ποσειδῶν μετὰ τῆς Ἱππίας Ἀθηνᾶς, ἥτις ἐλέγετο ἐφευρέτις τοῦ χαλινοῦ. — Σύζυγος τοῦ Ποσειδῶνος ἦν ἡ Ἀμφιτρίτη· ἀλλ' οὐχὶ ὁ Ὅμηρος, πρῶτος δ' ὁ Ἡσίοδος μνημονεύει αὐτῆς ὡς τοιαύτης, καὶ μητρὸς τοῦ Τρίτωνος (Θεογ. 930). Καὶ ἐξ ἑτέρων δ' ἔσχεν ὁ Ποσειδῶν πολλὰ τέκνα, πρὸ πάντων ἥρωας καὶ κτίστας τῶν πόλεων ἐν αἷς ἰδίως ὁ θεὸς ἐλατρεύετο. Ἦν δὲ πανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος διαδεδομένη ἡ λατρεία αὐτοῦ, μάλιστα εἰς τὰς παραλίας καὶ νήσους, καὶ συνεχεστάτη ἐν Πελοποννήσῳ. Ἐν Αἰγίνῃ εἰς τὰ Ποσειδόνεια ἡ Φρύνη ἐδείχθη γυμνὴ εἰς τοὺς πανηγυρίζοντας, ἀναδυομένη ἐκ τῆς θαλάσσης (Ἀθήν. ΙΓ, 590. — Θεοδώρ. Ἑλλ. Θεραπ. παθ. Ζ). Καθ' Ὅμηρον ἐτιμᾶτο ὁ Ποσειδῶν πρὸ πάντων ἐν Πύλῳ, τῇ πόλει τοῦ ἀπογόνου του Νέστορος (Ὀδ. Λ, 253). Ἐπὶ τοῦ Ἰσθμοῦ τῆς Κορίνθου ἐτελοῦντο αὐτῷ κατὰ τριετίαν τὰ Ἴσθμια. Ἤδη δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ Ὁμήρου μνημονεύεται ἡ ἐν Ὀγχηστῷ τῆς Βοιωτίας πανήγυρίς του (Ἰλ. Β, 506). Ὡς ἐθνικὸν δὲ θεὸν ἐθεώρουν τὸν Ποσειδῶνα οἱ Ἴωνες, καὶ εἰς τὴν βόρειον παραλίαν τῆς Πελοποννήσου, εἰς Αἰγὰς καὶ Ἑλίκην (Ὁμ. Ἰλ. Θ, 203), ἐξηκολούθησε λατρευόμενος, καὶ ἀφ' οὗ οἱ Ἴωνες ἐκεῖθεν μετῴκησαν. Μετηνέχθη δ' ὑπ' αὐτῶν ἡ λατρεία τοῦ Ἑλικωνίου Ποσειδῶνος καὶ εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, καὶ εἰς τὸ ἱερὸν αὐτοῦ ὃ ἵδρυσαν ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Μυκάλης ἐπανηγύριζον τὴν ἐθνικὴν αὐτῶν ἑορτήν, τὰ Πανιώνια (Ἡρδ. Α, 188). Καὶ εἰς τὴν Λιβύην δὲ μνημονεύει λατρείας τοῦ Ποσειδῶνος ὁ Ἡρόδοτος (Β, 5 , Δ, 183), λέγων, ἀλλ' ἐσφαλμένως, ὅτι ἐκεῖθεν αὕτη εἰσήχθη εἰς τὴν Ἑλλάδα. — Ἱερὰ δ' ἦσαν τῷ Ποσειδῶνι, πλὴν τοῦ ἵππου, ὁ δελφίν, καὶ ἐκ τῶν δένδρων ἡ πίτυς, διὰ τὸ βαθὺ αὐτῆς πράσινον χρῶμα, τὸ ὁμοιάζον τῷ τῆς θαλάσσης, καὶ διότι τὸ ξύλον αὐτῆς ἦν χρήσιμον εἰς ναυπηγίαν. Ἐθύοντο δ' αὐτῷ ταῦροι, ἰδίως μέλανες, καὶ προσέτι κριοὶ καὶ κάπροι· ἐν Ἀργολίδι δὲ ἐβυθίζοντο πρὸς τιμήν του ἵπποι κεχαλινωμένοι εἰς τὴν πηγὴν Δείνην. Πολλάκις παριστᾶτο ἐν συνοδείᾳ τῆς Ἀμφιτρίτης καὶ ἄλλων θαλασσίων θεοτήτων, περιστοιχιζομένων ὑπὸ δελφίνων. Καὶ ἔχει μὲν ὑψηλὸν τὸ ἦθος καὶ ἰσχυρόν, συγγενὲς πρὸς τὸ τοῦ Διός, ἀλλὰ τῷ ἐλλείπει ἡ ἤρεμος ἐκείνου μεγαλοπρέπεια· ἔχει δὲ, συμφώνως πρὸς τὸν ἀποδιδόμενον αὐτῷ χαρακτῆρα, ἀνήσυχόν τι ἐν τῇ ἐκφράσει, ὀργίλον καὶ βίαιον. Κατὰ τὸ σῶμα παριστᾶται ἰσχνότε-

ρος τοῦ Διὸς, ἀλλ' ἰσχυρότερον ἔχων τῶν μυώνων τὸ σύστημα· αἱ γραμμαὶ τοῦ προσώπου αὐτοῦ εἰσὶ μᾶλλον γωνιαῖαι, οὐχὶ ὡς

ἐκείνου ἀνειμέναι καὶ καθαραί, ἡ δὲ κόμη μᾶλλον ἀνωρθωμένη καὶ συγκεχυμένη. — Οἱ Ῥωμαῖοι ἐταύτισαν τὸν ἀρχαῖον αὐτῶν θεὸν Neptunus μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ποσειδῶνος, καὶ ὄντες λαὸς ἧττον ναυτικός, τὸν ἐλάτρευον κυριως ὡς Ἵ π π ι ο ν, θεὸν τῶν ἱπποδρομίων.

Ποσειδωνία, πόλις ἐν Λευκανίᾳ εἰς τὰ δυτικὰ τῆς Ἰταλίας, 5 μίλια νοτίως τοῦ Σιλάρου ποταμοῦ κειμένη, ἀποικισθεῖσα ὑπὸ τῶν Συβαριτῶν τῷ 524 π. Χ. Οἱ ἐγχώριοι Λευκανοί, κυριεύσαντες καὶ μεταθέντες αὐτὴν εἰς τὰ ἐνδότερα, διότι ἑστερεῖτο ὕδατος, μετωνόμασαν αὐτὴν Παῖστον. Ἔκτοτε ἀπώλεσε τὴν σημασίαν της, καὶ ἐτησίως ἐτέλει πένθιμον ἑορτὴν εἰς μνήμην τῆς καταπτώσεως

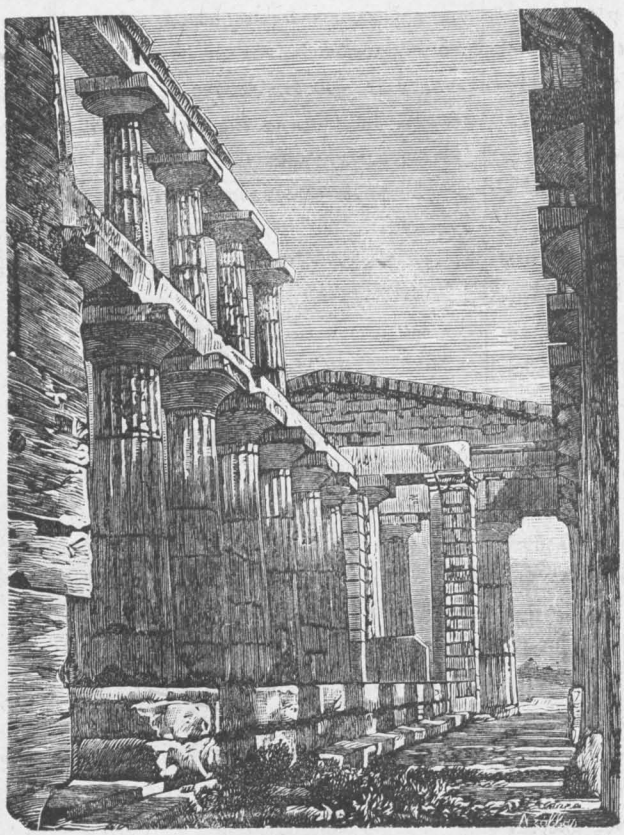

αὐτῆς (Ἀθήν. ΙΔ, 632). Εἰς ἀπόστασιν 50 σταδίων νοτίως αὐτῆς ἔκειτο ὁ ναὸς τῆς Ἀργείας Ἥρας· βορειοδυτικῶς δὲ σώζονται ἀξιολογώτατα ἐρείπια τῶν τειχῶν τῆς ἀρχαίας πόλεως, ἐχόντων μιᾶς ὥρας περιφέρειαν, καὶ περικλειόντων τρεῖς λαμπροὺς ναοὺς δωρίου ρυθμοῦ, καὶ λείψανα τοῦ θεάτρου. Τὰ σπουδαιότατα ταῦτα ἐρείπια εὑρέθησαν τῷ 1750.

Ποσειδωνιάς, μία τῶν τεσσάρων φυλῶν, εἰς ἃς, θεῶν φερούσας ὀνόματα, ἐλέγετο διαιρέσας ὁ Ἐριχθόνιος τὸν λαὸν τῆς Ἀττικῆς (Ἴδ. Φ υ λ ή).

Ποσειδώνιον, ἀκρωτήριον δυτικῶς τῆς Μακεδονικῆς Χερσονήσου Παλλήνης, ὑπὸ τὴν Μένδην (Θουκ. Δ, 129)· κατὰ Λίβιον (XLIV, 11) Π ο σ ε ί δ ι ο ν. Νῦν Ποσείδι ἢ Κασσάνδρεια.

Ποσειδώνιος, 1) εἷς τῶν Σπαρτιατῶν τῶν ἀριστευσάντων εἰς τὴν ἐν Πλαταιαῖς μάχην κατὰ τῶν Περσῶν (Ἡρδ. Θ. 71). — 2) Στωϊκὸς φιλόσοφος ἐξ Ἀλεξανδρείας, μαθητὴς τοῦ Ζήνωνος. — 3) Ὁ Ῥ ό δ ι ο ς ἐπικαλούμενος διὰ τὴν μακρὰν διαμονήν του ἐν Ῥόδῳ, ἀλλ' ἐκ τῆς ἐν Συρίᾳ Ἀπαμείας καταγόμενος, στωϊκὸς φιλόσοφος καὶ αὐτός· περὶ τὸ 135 π. Χ. γεννηθείς, ἦλθε νεώτατος εἰς Ἀθήνας, καὶ ἠκροάσθη ἐκεῖ τοῦ Στωϊκοῦ Παναιτίου, μεθ' οὗ τὸν θάνατον μετέβη εἰς Ἰταλίαν, Ἱσπανίαν καὶ ἄλλας χώρας, καὶ τέλος ἀπῆλθεν εἰς Ῥώμην καὶ διηύθυνεν ἐκεῖ τὴν ὑπὸ τοῦ Παναιτίου ἱδρυθεῖσαν στωϊκὴν σχολήν. Οἱ περιφημότεροι τῶν μαθητῶν του ὑπῆρξαν ὁ Φανίας, ὁ Ἀσκληπιόδωρος καὶ ὁ Ἰάσων. Ἐκεῖ ἠκροάσθη αὐτοῦ καὶ ὁ Κικέρων (Cic. Tusc. II, 25. N. D. I, 3. Fin. I, 2. Fat. III. Ad. Att. II. 1. — Πλούτ. Κικ. 4). Πρὸ πάντων δ' ἐξετίμα αὐτὸν καὶ τὴν μετ' αὐτοῦ συναναστροφὴν ὁ Πομπήϊος (Πλούτ. Πομπ. ΜΒ). Καὶ εἰς τὰ πολιτι-

καὶ δὲ δὲν ἔμεινε ξένος ὁ Ποσειδώνιος, καὶ οἱ συμπολῖται αὐτοῦ, πρύτανιν αὐτὸν ἐκλέξαντες, τὸν ἔπεμψαν πρέσβυν εἰς Ῥώμην. Ἀπεβίωσε δὲ τῷ 51, εἰς ἡλικίαν ἐτῶν 84. Συνέγραψε πλεῖστα καὶ φιλοσοφικὰ καὶ ἱστορικογεωγραφικά, ἐξ ὧν ἓν, «αἱ ἱστορίαι». ἐστὶ τοῦ Πολυβίου ἐξακολούθησις· προσέτι δὲ καὶ μαθηματικὰ καὶ γραμματικά. Ἀλλὰ πάντων ἀποσπάσματα σώζονται μόνον (Συλλ. Müller, Fragm. Hist. Graec. III). — 4) Σοφιστὴς καὶ ἱστοριογράφος ἐξ Ὀλβιοπόλεως, τῆς δ' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ., συνέταξέ τινα ἱστορικὰ καὶ γεωγραφικά, ἀπολεσθέντα. — 5) Ἐφέσιος, χαλκοπλάστης καὶ τορευτὴς τῶν χρόνων τοῦ Πομπηίου (Pl. XXXIII, 12, 55. XXXIV, 8, 19).

Ποσείδιππος (ἡ Ποσείδιππος), 1) ἐκ Κασσάνδρας τῆς Μακεδονίας, εἷς τῶν ἀρίστων ποιητῶν τῆς νέας κωμῳδίας, ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ 280 π. Χ., συνέγραψε περὶ τὰ 40 δράματα. Ἐμιμήθησαν δ' αὐτὸν καὶ οἱ Ῥωμαῖοι μετέπειτα, καὶ φαίνεται ὅτι κωμῳδία τις αὐτοῦ «Δίδυμοι» ἐπιγραφομένη, ἐχρησίμευσε τῷ Πλαύτῳ ὡς πρότυπον τῶν Μεναίχμων του. Ὀλίγα ἀποσπάσματα αὐτοῦ σώζονται ἐκ 17 διαφόρων κωμῳδιῶν, συνεχῶς ἀναφερόμενα εἰς μαγείρων χαρακτηρισμὸν (Συλλ. Meinecke, Fragm. Com. Graic. IV). — 2) Εὐφυὴς ἐπιγραμματογράφος τῶν Ἀλεξανδρινῶν χρόνων, οὗ ἐπιγράμματα σώζονται ἐν τῇ Ἀνθολογίᾳ. Ὑποτίθεται καταγόμενος ἐκ Σικελίας.

Πόταμις, στρατηγὸς τῶν Συρακουσίων (Θουκ. Η, 85. — Ξνφ.).

Ποταμός, ἀττικὸς δῆμος τῆς Λεοντίδος φυλῆς πρὸς τῷ Θωρικῷ, κατὰ τὰ νοτιανατολικὰ τῆς χώρας, βορείως τοῦ Λαυρίου, διῃρεῖτο εἰς Καθύπερθεν καὶ Ὑπένερθεν. Ἐκεῖ ἐλέγετο τεθαμμένος ὁ Ἴων. Κατηγοροῦντο δ' οἱ κάτοικοι αὐτοῦ ἐπ' ἀμεριμνείᾳ κατὰ τὴν χορηγίαν πολιτικῶν δικαιωμάτων εἰς ξένους (Στρβ. Θ, 398. — Παυσ. Α, 31, 3).

Ποτάμων, 1) Εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Αἰγύπτου (Ἀπλλδ. Β, 1, 5). — 2) Ῥήτωρ τις ζήσας 90 ἔτη (Λουκ.).

Ποτήρ, πᾶν ἀγγεῖον ἐξ οὗ πίνομεν (Εὐρπ. Κυκλ. 171), ἔχον διαφόρους ἐπωνυμίας κατὰ τὴν διαφορὰν τοῦ μεγέθους καὶ τοῦ σχήματος. Τὸ μικρὸν καὶ συνηθέστατον ἦν τὸ ποτήριον (Ἡρδ. Ζ, 110. — Ἀρστφ. κλπ.), μετάλλινον, συνηθέστατα περιτετορευμένον, ὅθεν καὶ ποτηριογλύπτης ἐν ποίημα, ἀπολεσθὲν, τοῦ Θεοκρίτου (Σχλ. Θκρ. Β, 2).

Ποτίδαια, πόλις ὀχυρὰ ἐπὶ τοῦ πορθμοῦ τῆς Χερσονήσου Παλλήνης ἐν Μακεδονίᾳ, ἀποικία τῶν Κορινθίων (Θουκ. Α, 56. 63. Δ, 120). Τοῖς Πέρσαις γενναίως ἀντιστᾶσα, ἠναγκάσθη ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου νὰ παραδοθῇ τοῖς Ἀθηναίοις, οἵτινες τοὺς πλείστους τῶν κατοίκων αὐτῆς μετῴκησαν εἰς Ὄλυνθον (Ἡρδ. Ζ, 123. Η, 126. — Θουκ. Α, 56. Β, 58. 70), πέμψαντες ἐκεῖ ἰδίους κληρούχους (Θουκ. Δ, 120). Μετὰ τοῦτο, τῷ 356 π. Χ., κατεστράφη ἡ Ποτίδαια ὑπὸ Φιλίππου Β, τοῦ Μακεδόνος· ἕνεκα ὅμως τῆς ἀξιολόγου αὐτῆς θέσεως ἀποκατέστη αὖθις ὑπὸ Κασσάνδρου ὑπὸ τὸ ὄνομα Κασσάνδρεια (Δμσθ. Φιλπ. Β, σλ. 70), καὶ κατέστη μία τῶν σπουδαιοτάτων πόλεων τῆς Μακεδονίας. Καὶ ἐκ νέου δὲ κατηδαφίσθη ὑπὸ τῶν Οὔνων καὶ ἀνῳκοδομήθη ὑπὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ. Ἔκτοτε δὲ μνεία δὲν γίνεται πλέον αὐτῆς ἐν τῇ ἱστορίᾳ, ἀλλὰ διετήρησε τὸ ὄνομα Κασσάνδρα (Στρβ. Ζ, 330).

Ποτιδανέα, φρούριον κατὰ τὰ νοτιανατολικὰ τῆς Αἰτωλίας πρὸς τῇ Λοκρίδι, ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ Ὑλαίθου ποταμοῦ (Θουκ. Γ, 96. — Liv. XCVIII, 8).

Πότνιαι, (αἱ σεβασταὶ), ἐπίθετον τῆς Δήμητρος καὶ Κόρης, καὶ ἐπίσης ἐπίθετον εὐφημιστικὸν τῶν Ἐριννύων,

Πότνιαι καὶ Ποτνιαὶ, πολίχνη ἐν Βοιωτίᾳ ἐπὶ τοῦ Ἀσωποῦ, 10 στάδια ἀπέχουσα τῶν Θηβῶν, μεταξὺ τούτων καὶ τῶν Πλαταιῶν. Παρ' αὐτῇ, κατὰ τὸ νῦν χωρίον Ταχὺ, πηγάζουσι πολλαὶ ἄφθονοι πηγαὶ, αἱ ἀποτελοῦσαι τὴν Δίρκην. Εἶχον δ' ἐνταῦθα ἱερὸν, ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Ποτνίων, ἡ Δήμητρα καὶ ἡ Κόρη (Εὐριπ. Φοίν. 1124.—Ξνφ. Ἑλλ. 4, 51). Τινὲς ἐξέλαβον αὐτὴν ὡς τοῦ Ὁμήρου (Ἰλ. Β, 505) τὰς Ὑποθήβας· (Παυσ. Θ. 8, 1).

Πόσις, ἴδ. Συμπόσιον.

Ποῦς, 1) ἀλληγορικῶς, ἐκ τοῦ ἀνθρωπίνου ποδὸς, πᾶσα βάσις ἐφ' ἧς τι στηρίζεται, ὡς καὶ τοῦ ὄρους οἱ πρόποδες.—2) Μέτρον μήκους κατὰ μέσον ὅρον τοῦ ἀνθρωπίνου ποδὸς, περιέχον 16 δακτύλους ἢ 4 παλαιστάς. 1 ½ ποῦς ἀπετέλει ἕνα πῆχυν, 6 πόδες μίαν ὀργυιὰν, καὶ 600 πόδες ἓν στάδιον. Ἦν δ' ὁ Ἑλληνικὸς ποῦς μικρὸν μείζων τῶν 3 ὑποδεκαμέτρων (0,308 μ.). Ὁ δὲ Ῥωμαϊκὸς ποῦς ἦν κατά τι μικρότερος (0,29μ.). Κατὰ πρῶτον μνείαν ποιεῖται αὐτοῦ ὡς μέτρου ὁ Ἡρόδοτος (Β, 149.—Ξνφ. Συμπ. ΣΤ, 8). — 3) Ἐν τῇ στιχουργικῇ μετρικῇ ὁ στοιχειώδης ῥυθμικὸς συνδυασμὸς μακρῶν καὶ βραχειῶν συλλαβῶν, διότι διὰ τῆς κρούσεως τοῦ ποδὸς ἐσημειοῦτο ὁ τῶν στίχων ῥυθμὸς (Ἀλλ' ἴδ. καὶ Σχλ. Ἡφαιστ. Ἐγχρ. σλ. 81). Ἐμετροῦντο δ' οἱ

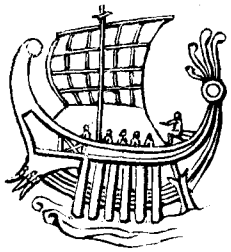

στίχοι εἴτε κατὰ μονοποδίαν, εἴτε κατὰ διποδίαν, τοῦτο ὁσάκις ἐκ τῶν δύο ποδῶν ὁ εἷς ἔπρεπε νὰ ἔχῃ ἀκριβῆ τὸν ῥυθμὸν, εἰς δὲ τὸν ἕτερον ἐπετρέπετο αὐτὸς ἀνετώτερος. —4) Τὸ τὰς κάτω γωνίας τοῦ ἱστίου τῶν πλοίων δένον καὶ διοικοῦν σχοινίον (Ὁμ. Ὀδ. Ε, 260. Κ, 32. Εὐρ. Ἑκ. 930, 1010. Ὀρέστ. 704, καὶ οἱ σχολιασταὶ καὶ ἐξηγηταὶ, ὧν ὅμως τινὲς ἐκλαμβάνουσιν ὅτι ὁ Ὅμηρος πόδα λέγει τὸ πηδάλιον).

Πραγματικοὶ, ἐπὶ Ῥωμαίων οἱ νομομαθεῖς, εἰς οὓς κατέφευγον οἱ ῥήτορες καὶ οἱ δικηγόροι ἵνα παρ' αὐτῶν πληροφορῶνται τὰ καθέκαστα τῶν νόμων καὶ τῆς δικονομίας ἐφ' ὧν εἶχον νὰ στηρίξωσι τὰς ἀγορεύσεις των (Cic. d. Or. I, 59. — Quint. XII, 3, 4).

Πραίνεστος, κατὰ τοὺς Λατίνους υἱὸς τοῦ Λατίνου, ἔγγονος τοῦ Ὀδυσσέως, καθ' ὃν ὠνομάσθη μία ἐν Λατίῳ πόλις (Στεφ. Βυζ.).

Πραίνεστος (ἡ), Πραίνεστον ἢ Πραινεστινῶν πόλις, ἀρχαιοτάτη πόλις ἐν Λατίῳ τῆς Ἰταλίας, λεγομένη ἐπώνυμος ἐγγόνου τοῦ Ὀδυσσέως, 20 μίλια τῆς Ῥώμης ἀπέχουσα πρὸς τὰ νοτιανατολικὰ, ἐπὶ βραχώδους ὑψώματος κειμένη, δι' ὃ κατέφευγον εἰς αὐτὴν οἱ πλούσιοι Ῥωμαῖοι τὸ θέρος ὡς εἰς δροσερὰν κατοικίαν. Εἶχε ναὸν καὶ χρηστήριον τῆς Τύχης (Fortuna), καὶ ἕτερον τῆς Ἥρας (Στρβ. Ε, 328.—Cic. Div. II, 41.—Cat. I, 3.—Suet. Tib. LXIII. Dom. XV). Νῦν Παλαιστρίνα, μετ' ἀρχαίων τειχῶν καὶ ἄλλων ἐρειπίων.

Πραῖσος, πόλις κειμένη εἰς τὰ μεσημβρινὰ τῆς Κρήτης, κατοικουμένη ὑπὸ τῶν

Ἑτεοκρητῶν, καὶ ἔχουσα ναὸν τοῦ Διὸς (Ἡρδ. Ζ, 170.—Στρβ.).

Πραίτωρ, ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων καὶ στρατηγὸς λεγόμενος, ἄρχων παρὰ Ῥωμαίοις, δικαστικὴν ἐξασκῶν ἐξουσίαν, κατ' ἀρχὰς εἷς, συνάρχων τῶν ὑπάτων, εἶτα δύο, ὁ μὲν διὰ τὰς μεταξὺ πολιτῶν δίκας, ὁ δὲ διὰ τὰς μεταξὺ ξένων, ἢ πολιτῶν καὶ ξένων.

Μετὰ ταῦτα δὲ, ἀπὸ τοῦ 237 π. Χ., ἕνεκα τῶν ἐξωτερικῶν κατακτήσεων τῆς Ῥώμης, ἐδιπλασιάσθη πάλιν ὁ ἀριθμὸς τῶν Πραιτόρων, ἐτριπλασιάσθη, καὶ βαθμηδὸν ηὔξησεν εἰς 12, 16 ἢ 18, μειουμένης ἀναλόγως τῆς δικαιοδοσίας των.

Πράκτιος, ποταμὸς τῆς Τρωάδος ἐν Μυσίᾳ, πηγάζων ἐκ τοῦ ὄρους Ἴδης, ῥέων μεταξὺ Λαμψάκου καὶ Ἀβύδου, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἑλλήσποντον (Ὁμ. Ἰλ. Β. 835.—Ἀρρ. Δ. 12, 6). Νῦν Βεργάς.

Πράκτορες, ἐν Ἀθήναις οἱ εἰσπράκτορες τῶν δημοσίων προστίμων, ἃ ἀνεγράφοντο ἐπὶ σανίδος εἰς τὴν Ἀκρόπολιν. «Ἐγγράφειν τοῖς πράκτορσιν ὃ τῷ δημοσίῳ γίγνεται» (Δμσθ. Μαρτ. 1075). Ἂν δ' ὀφειλέτης δὲν κατέθετε τὸ πρόστιμον μέχρι παρελεύσεως τῆς ἐνάτης πρυτανείας, ἐδιπλασιάζετο αὐτὸ, ἐδημεύετο ἡ περιουσία του, καὶ τοῦτο δὲν ἦν πλέον τῶν πρακτόρων καθῆκον (Δμσθ. Πνταίν. 973. Θχρν. 1322. Νεαίρ. 1347.—Αἰσχν. Τίμαρχ. 3).

Πράμνειος οἶνος, (Ὁμ. Ἰλ. Α, 638. Ὀδ. Κ, 235) εἶδος οἴνου μέλανος καὶ στυφοῦ, μὴ ἀρέσκοντος τοῖς Ἀθηναίοις (Ἀριστοφ. Ἱππ. 107), προϊόντος τῶν περιχώρων τῆς Σμύρνης ἢ τῆς Ἐφέσου (Ἀθήν. Α, 24), ἢ τοῦ ὄρους Πράμνης τῆς νήσου Ἰκαρίας (Εὐστθ. εἰς Ὁμ. αὐτθ.), καθ' ὃ καὶ ὠνομάσθη. Κατ' ἄλλους (Ἑρμ. εἰς Αἰλ. π. ἱ. ΙΒ, 31) δ' ἐκαλεῖτο οὕτως ἐκ τοῦ παραμένειν, ὡς ἔχων τὴν ἰδιότητα ἐπὶ πολὺν χρόνον νὰ διατηρῆται.

Πράμνη, ὄρος τῆς νήσου Ἰκαρίας, καθ' ὃ ὑπετίθετο ὀνομασθεὶς ὁ πράμνειος οἶνος (Εὐστθ.).

Πραξαγόρας, 1) ἐπίσημος ἰατρὸς εἷς τὴν νῆσον Κῶ, κατὰ τὸ μέσον τῆς δ' ἑκατονταετηρίδος π. Χ., ἦν τῆς σχολῆς τοῦ Ἱπποκράτους, καὶ διεκρίθη ἰδίως ἐν τῇ ἀνατομίᾳ καὶ τῇ παθολογίᾳ. Τὰ συγγράμματα αὐτοῦ ἀπωλέσθησαν· αἱ δ' ἀρχαὶ καὶ τὸ σύστημά του περιῆλθον εἰς γνῶσιν ἡμῶν μόνον δι' ὅσων μνημονεύουσιν ὁ Γαληνὸς καὶ ὁ Καίλιος Αὐρηλιανός.—2) Πατὴρ τοῦ ποιητοῦ Θεοκρίτου (Θεόκρ. Ἐπ. 22).—3) Ἀθηναῖος ἱστοριογράφος, ζῶν ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου, ἔγραψεν ἱστορίαν Ἀλεξάνδρου τοῦ Μεγάλου, καὶ τῶν βασιλέων τῶν Ἀθηνῶν, καὶ μόνον ὀλίγα αὐτοῦ ἀποσπάσματα σώζονται παρὰ Φωτίῳ (Συλλγ. Müller, Script. Alex. Magn. fragm.).

Πραξέας, γλύπτης Ἀθηναῖος, μαθητὴς τοῦ Καλάμιδος, ἐν Μελίτῃ οἰκῶν, εἰργάσθη εἰς τὴν ζωοφόρον τοῦ Ἐρεχθείου, πρὸ πάντων ἵππους, καθ' ὅσον γνωστὸν (Rang. Ant. Hell. I, σλ. 54, § σλ. 60, § 2), καὶ ἐκόσμησε τοὺς ἀετοὺς τοῦ ἐν Δελφοῖς ναοῦ, δι' ἀγαλμάτων παριστώντων ἀφ' ἑνὸς πιθανῶς τὴν Ἀπόλλωνος γένεσιν (Λητὼ, Ἀπόλλωνα, Ἄρτεμιν, Μούσας, δύοντα ἥλιον), ἀφ' ἑτέρου ἴσως Βάκχου θρίαμβον (Διόνυσον, Θυάδας) (Παυσ. Ι, 19).

Πραξιδάμας, Αἰγινίτης, ὁ πάππος τοῦ Νεμεονίκου Ἀλκιμίδου (Πινδ. Νεμ. ΣΤ, 27).

Πραξιδίκη. Ἐν Ἁλιάρτῳ τῆς Βοιωτίας θεότητες συμβολικαὶ τῶν ἀρετῶν, θυγατέρες τοῦ Σωτῆρος Ὁμονόη, Ἀρετὴ καὶ Πραξιδίκη καλούμεναι. Ταύτης παριστᾶτο μόνη ἡ κεφαλή. Εἶχον δ' ἱερὸν πρὸς τῷ Τιλφουσίῳ ὄρει, ἔνθα καὶ ὅρκοι ἐδίδοντο (Ὀρφ. Ἀργ. 27.—Παυσ. Βοιωτ. ΛΓ).

Πραξιθέα, 1) θυγάτηρ τοῦ Θεσπίου, μήτηρ τοῦ Νήφου ἐκ τοῦ Ἡρακλέους (Ἀπλλδ. Β, 7, 8).—2) Θυγάτηρ Φρασίνου καὶ Διογενείας, γυνὴ τοῦ Ἐρεχθέως, βασιλέως τῶν Ἀθηνῶν (Ἀπλλδ. Γ, 15, 1).—3) Θυγάτηρ τοῦ Λέω (ἴδ.) ἐν Ἀθήναις, θυσιασθεῖσα μετὰ τῶν ἀδελφῶν της ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῆς πατρίδος της (Αἰλ. π. ἱ. ΙΒ, 28).

Πραξίλεως, ἐξ Ἁλικαρνασσοῦ, πατὴρ τοῦ Ξεναγόρου, σατράπου τῆς Κιλικίας (Ἡρδ. Θ, 107).

Πραξίλλα, ποιήτρια, γράψασα ποιήματα ἐκ τῶν λεγομένων σκολιῶν (Ἀρστφ.).

Πραξῖνος, πλοίαρχος νηὸς Τροιζηνίας, τῆς πρώτης κυριευθείσης ὑπὸ τῶν Περσῶν κατὰ τὴν ἐπιδρομὴν αὐτῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα (Ἡρδ. Ζ, 180).

Πρᾶξις, ἐπίθετον ὑφ' ὃ ἡ Ἀφροδίτη εἶχε ναὸν ἐν Μεγάροις μετὰ παναρχαίου ἐλεφαντίνου ἀγάλματος (Παυσ. Α, 43).

Πραξιτέλης, Ἀθηναῖος, Εἰρεσίδης τὸν δῆμον (Pl. XXXVI, 24.—Boeckh, C. J. G. N. 1604), κατ' ἄλλους δὲ Κνίδιος (Κεδρ. Χρον. Σλ. 322), Πάριος (Peprt. III, 17, 16) ἢ Ἄνδριος (Ἀνθλ. Π, Σλ. 40), ἦν ἀνεψιὸς τοῦ Φωκίωνος καὶ πιθανῶς υἱὸς τοῦ Κηφισοδότου· γλύπτης διάσημος, ὁ ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Ἀλεξάνδρου κορυφαῖος τῶν καλλιτεχνῶν, καὶ ὑπὲρ πάντας τοὺς ἀρχαίους μάλιστα εἰς τὴν γλυφὴν διαπρέψας τοῦ λίθου (Pl. XXXIV, 19, 10), ὃν καὶ διὰ λεπτῶν πολλάκις ἐπεκόσμει χρωμάτων (Pl. XXXV, 40, 28). Τὰ ἔργα αὐτοῦ ἦσαν ἡ ἐξαίσιος παράστασις τῆς ἀνθρωπίνης νεανικῆς καλλονῆς, οὐχὶ παθαινομένης, ἀλλ' ἠρέμου καὶ ἑαυτὴν μόνον ἐνδεικνυούσης, τῶν τῆς Φειδαϊκῆς δὲ σχολῆς κατὰ τοῦτο ἐλαττούμενα, ὅτι δὲν ἠξίουν ν' ἀναπτερώσωσι τὴν τέχνην μέχρι τοῦ ἰδανικοῦ τῆς θείας μεγαλειότητος. Θεῶν ἀγάλματα πολλὰ μνημονεύεται πλάσας, οἷον τὰ τῶν δώδεκα θεῶν ἐν Μεγάροις (Παυσ. Α, 40), Κρόνον καὶ Ῥέαν ἐν Πλαταιαῖς (Παυσ. Θ. 2), Ἥραν αὐτόθι καὶ ἐν Μαντινείᾳ (Παυσ. Η, 9), ἁρπαγὴν Περσεφόνης, χαλκῆν (Pl. XXXIV, 19, 10). Συγγενέστεραι πρὸς τὴν τάσιν αὐτοῦ ἦσαν αἱ μορφαὶ τοῦ Διονύσου, τοῦ Ἀπόλλωνος, τῆς Ἀφροδίτης καὶ τοῦ Ἔρωτος, ἐν αἷς ἠδύνατο νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν ἐντελεστάτην τοῦ κάλλους παράστασιν. Διόνυσος αὐτοῦ μνημονεύεται ἐν Ἤλιδι (Παυσ. ΣΤ, 26.—Καλλίστρ. Εἰκ. Η), καὶ ἄλλοι ἐν συμπλέγμασι μετὰ σατύρων (Pl. XXXIV, 19, 10)· εἷς δὲ Σάτυρος αὐτοῦ ἐλέγετο παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Περιβόητος (Παυσ. Α, 20. — Ἀθήν. ΙΓ, 591), καὶ ἦν πιθανώτατα ὁ οὗ ὑπὲρ τὰ τριάκοντα διατηροῦνται ἐν τοῖς διαφόροις μουσείοις ἀντίγραφα, δεικνύοντα πῶς ἐξῆρεν ὁ Πραξιτέλης καὶ τὰς ἀγενεστέρας

μορφὰς εἰς φαιδρὸν καὶ ἐξαίσιον κάλλος. Ἑρμῆν αὐτοῦ φέροντα Διόνυσον βρέφος εἶδεν ὁ Παυσανίας (Ε, 17) ἐν Ἤλιδι, καὶ τὸ ἀριστούργημα τοῦτο ἐπὶ τόπου ἐσχάτως ἀνασκαφὲν, ἐστὶ ζῶσα ἀπόδειξις τῆς ἀπαραμίλλου καλλιτεχνίας τοῦ Πραξιτέλους, καὶ τὸ πολυτιμότερον τεχνικὸν ἐγκαλλώπισμα τῆς Ἑλλάδος. Αἱ Ἀφροδίται αὐτοῦ ἦσαν ἡ σχε-

δὸν ἀποθέωσις τοῦ κάλλους τῶν ἑταιρῶν, τοῦ ἐπικρατοῦντος ἤδη τότε εἰς τὴν ἠθικῶς ἐκπεσοῦσαν κοινωνίαν· ἡ πασῶν δ' ἐπισημοτάτη ἦν ἡ Κνιδία ἐπικληθεῖσα, διότι οἱ Κνίδιοι ἠγόρασαν αὐτήν, ἀναδυομένη, ἐντελῶς γυμνή, ἀπαράμιλλος τὴν καλλονὴν καὶ τὴν χάριν (Λουκ. Ἔρωτ. ΙΓ. Εἰκ. ΣΤ), οὐχὶ δ' ἐστερημένη σεμνότητος, εἰ καὶ ἦν ἀπεικόνισμα τῆς ἑταίρας Κρατίνης, ἢ μᾶλλον τῆς Φρύνης (Κλ. Ἀλέξ. Προτρ. σλ. 16. — Ἀρνό. κ, Ἐθν. ΣΤ, 13. — Ἀθήν. ΙΓ, 591) ἧς καὶ ἄλλους ἐποίησεν ἀνδριάντας· ἕνα μάλιστα ἐξαίσιον τὴν ἔκφρασιν, κλαυσίγελων ἐπικληθέντα ὑπὸ τῶν ἀρχαίων, διότι παρίστα αὐτὴν συγχρόνως κλαίουσαν καὶ γελῶσαν (Ἀθήν. Αὐτ. — Pl. XXXIV, 19, 10). Τῆς Κνιδίας παράστασις φαίνεται ἐπὶ Ῥωμαϊκοῦ νομίσματος, καὶ αὐτῆς ἀντί-

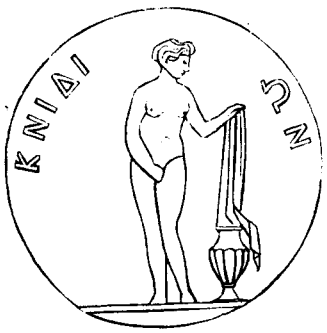

γραφον, ὀλίγον μεταπλασθέν, ἐστὶν ἡ ἐν Ῥώμῃ Μεδικία λεγομένη. Ἄλλην δὲ, ἐνδεδυμένην Ἀφροδίτην τοῦ Πραξιτέλους, ἠγόρασαν οἱ Κῶοι, προτιμήσαντες ὡς σεμνοτέραν αὐτήν. Τῆς αὐτῆς κατηγορίας μετὰ τῆς Ἀφροδίτης ἦσαν καὶ οἱ Ἔρωτες αὐτοῦ, οὓς παρίστα, οὐχὶ, ὡς οἱ μετὰ ταῦτα, πτερωτὰ βρέφη, ἀλλὰ νεανίας προσήβους (Λουκ. Ἔρωτ. ΙΑ, 17), τῆς ἡλικίας καθ' ἣν τὸ πρῶτον ὑποφώσκει τὸ τρυφερὸν ἐκεῖνο αἴσθημα. Ὁ περιφημότερος ἦν ὁ ἐκ πεντελικοῦ λίθου μετὰ πτερύγων χρυσῶν (Λουκ. αὐτ. — Ἰουλιαν. Β. Σλ. 54), περὶ οὗ διηγοῦντο (Παυσ. Ε, 4. — Ἀθήν. ΙΓ, 591) ὅτι ἡ Φρύνη, ἐπιτραπεῖσα νὰ ἐκλέξῃ ὃ ἤθελε τῶν ἔργων τοῦ καλλιτέχνου, ἐτεχνάσθη νὰ τῷ ἀγγελθῇ δι' ὑπηρέτου ὅτι ἐπυρπολεῖτο τὸ ἐργαστήριόν του. «Ἂν μόνον σωθῶσιν ὁ Ἔρως μου καὶ ὁ Σάτυρος!» ἀνέκραξεν ὁ Πραξιτέλης· καὶ οὕτω

φωτισθεῖσα, ἔλαβεν αὐτὸν, καὶ τὸν ἀνέθηκεν εἰς τὰς Θεσπιάς. Ὁ Ἔρως τοῦ Βουρβωνικοῦ μουσείου ἐν Νεαπόλει ἐκρίθη, διὰ τὴν καλλονήν του, ἄξιος ν' ἀποδοθῇ εἰς τὴν γλυφίδα τοῦ Πραξιτέλους. — Ἀντικείμενον ἁρμόδιον τῇ γλυφίδι του ἦν προσέτι κατ' ἐξαίρετον λόγον καὶ ὁ Ἀπόλλων, ὃν ἔπλαττε νεανίαν καλλονῆς τρυφερᾶς καὶ σχεδὸν παρθενικῆς. Ὁ περιφημότερος τῶν Ἀπολλώνων αὐτοῦ ἦν ὁ χαλκοῦς, ὁ ἐπικαλούμενος Σαυροκτόνος, διότι παριστᾶτο ἐνεδρεύων προσερπούσῃ σαύρᾳ (Plin. XXXIV, 19, 10). Ἴδ. σελ. 1070. Τούτου σώζονται ἀπομιμήσεις πολλαὶ, καὶ μία τῶν ἀρίστων ἐστὶν ἡ τοῦ Μουσείου τῶν Παρισίων.

Πραξιφάνης, φιλόσοφος περιπατητικὸς Μυτιληναῖος ἢ Ῥόδιος, ζῶν τῷ 322 π. Χ., μαθητὴς τοῦ Θεοφράστου, ἱδρυτὴς

ἔπειτα ἰδίας σχολῆς, εἰς ἣν λέγεται μαθητεύσας καὶ ὁ Ἐπίκουρος. Πρὸ πάντων ἠσχολεῖτο εἰς μελέτας γραμματικὰς, καὶ λέγεται μετὰ τοῦ Ἀριστοτέλους συνδιαπλάσας τὴν γραμματικήν. Τὰ συγγράμματα αὐτοῦ ἀπωλέσθησαν· ἐπεγράφετο δὲ ἓν ἐξ αὐτῶν «περὶ ποιητῶν», ἄλλο «περὶ ποιημάτων».

Πρᾶς (ἡ, τῆς Πραντὸς), πόλις τῆς Περραιβίας ἐν Θεσσαλίᾳ (Ξενφ. Ἑλλ. Δ, 3.—Στφ. Βυζ.).

Ἶδ. ἐν Πραξιτέλει Σαυροκτόνος.

Πρασιαί, 1) ἀττικὸς δῆμος τῆς Πανδιονίδος φυλῆς, ἔχων λιμένα καὶ ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος ἐξ οὗ ἀπήρχετο ἡ θεωρία διὰ τὴν Δῆλον, καὶ προσέτι τάφον τοῦ Ἐρυσίχθονος, υἱοῦ τοῦ Κέκροπος (Παυσ. Α, 31, 2). Νῦν Πόρτο-Ράφτι. Τὸ δ' εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ λιμένος νησίδιον λέγεται Πρασονήσι.

Πρασιὰς λίμνη, ἡ καὶ Κερκινῖτις, ἐν Μακεδονίᾳ, ἀνωτέρω τῆς Ἀμφιπόλεως. Αὐτὴν διαρρέει ὁ Στρυμὼν ποταμὸς (Ἡρδ, Η, 25, 1. ΙΑ, 3). Νῦν Τακίνον.

Πράσιοι, ἰσχυρὸς λαὸς παρὰ τῷ Γάγγῃ. Ἡ πρωτεύουσα αὐτῶν ἐλέγετο Παλίβοθρα παρὰ τοῖς Ἕλλησι, Παταλύπατρα παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς. Κατὰ τὰ 300 π. Χ. λέγονται παρατάξαντες κατὰ τοῦ Σελεύκου βασιλέως τῆς Συρίας, ὑπὸ τὸν ἴδιον ἑαυτῶν βασιλέα Σανδράκοττον, στρατὸν 4-600,000 ὁπλιτῶν καὶ 9,000 ἐλεφάντων (Curt. IX, 2, 3.—Plin. VI, 18, 21),

Πρᾶσις, ἡ ἀγορὰ, ἐν ἄλλοις καὶ τῶν δούλων. Δοῦλος δυσαρεστούμενος κατὰ τοῦ κυρίου του, ἠδύνατο ἐν Ἀθήναις, ἐρχόμενος καὶ καθήμενος παρὰ τῷ Θησείῳ, «πρᾶσιν αἰτεῖν», ἤτοι νὰ ζητῇ ν' ἀγορασθῇ ὑπ' ἄλλου δεσπότου. Ἦν δ' ἡ συνήθης τιμὴ ἀγορᾶς δούλου 2-5 μνῶν (200-500 δραχμῶν), ὡς ἡ τῆς ἡμιόνου. Δι' ἐξαιρετικὰ ὅμως προτερήματα ἐτιμῶντο ἐνίοτε πολὺ περισσότερον, ὡς ὁ Νικίας λέγεται ἀγοράσας ἀντὶ τα-λάντου (6,000) δρ., δοῦλον ὃν ἔταξεν ἐπιστάτην τῶν ἀργυρείων του.

Πράσον, ἀκρωτήριον εἰς τὰ νοτιανατολικὰ τῆς Ἀφρικῆς (Πτλμ. Α, 9). Νῦν Ῥάδον.

Πρατίνας υἱὸς Πυρρωνίδου, ἐκ Φλιοῦντος τῆς Σικυωνίας, δι' ὃ καὶ Φλιάσιος ἐπελέγετο· εἷς τῶν ἀρχαιοτάτων τραγικῶν ποιητῶν. Ὅτε ποτὲ, ἐν Ὀλ. 70, διηγωνίζετο πρὸς τὸν Αἰσχύλον καὶ τὸν Χοιρίλον περὶ τοῦ βραβείου, ἔπεσαν τὰ ἱκρία ἤτοι ἡ ξυλίνη σκηνὴ, ἣν ὁ Θέσπις πρῶτος εἶχεν ἱδρύσει, καὶ τοῦτο ἐν ἄλλοις ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς οἰκοδομὴν τοῦ πρώτου λιθίνου θεάτρου ἐν Ἀθήναις. Κατὰ Σουίδαν ἔγραψε κατ' ἀρχὰς σατυρικὰ δράματα· δηλαδὴ τοὺς ἐν τῇ πατρίδι του συνήθεις σατυρικοὺς χορούς

ἐδραματοποίησε, καὶ τὰ δράματα αὐτοῦ ἦσαν τὸν ἀριθμὸν τοὐλάχιστον 32. Ἔγραψε δὲ καὶ ὑπορχήματα (ἴδ. Λυρικὴ ποίησις), ὧν τινὰ σώζονται ἀποσπάσματα (Συλλ. Bergk, Poet. lyr. graec.).

Πρείγιστος ἢ Πράγιστος ἐν Σπάρτῃ, ὁ πρεσβύτερος πρόεδρος τῆς γερουσίας.

Πρεπέρινθος, νῆσος μικρὰ τοῦ Αἰγαίου πελάγους, μεταξὺ Μήλου καὶ Σίφνου (Στρβ.).

Πρέπις, Ἀθηναῖός τις ἀβροδίαιτος, ἐμπαιζόμενος ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους (Ἀχρν. 843).

Πρέσβυς, ὁ γέρων. Ἐν Σπάρτῃ ὁ ἀρχαιότερος, ὁ πρόεδρος τινῶν ἀρχῶν, ὡς τῶν ἀγορανόμων (Ἐπιγρ. Boeckh, C. J. N. 1241-1277). Γενικῶς ὅμως, μάλιστα παρὰ τοῖς ποιηταῖς (Αἰσχλ. Ἱκέτ. 741. — Ἀριστφ. Ἀχρν. 93), ἐν ᾧ παρὰ τοῖς λογογράφοις μᾶλλον πρεσβευτής, ὁ πρὸς ξένην κυβέρνησιν πεμπόμενος ἐπὶ σκοπῷ πολιτικῶν διαπραγματεύσεων. Ἐν Ἀθήναις οἱ πρέσβεις ἐλάμβανον, πλὴν τῶν ἐφοδίων, καὶ ἀνὰ δύο δραχμὰς ἕκαστος τὴν ἡμέραν κατ' Ἀριστοφάνην (Ἀχρν. 66), καὶ ὑπέκειντο εἰς εὐθύνας διὰ τὴν ἀκρίβειαν τῆς ἐκπληρώσεως τῶν καθηκόντων των (Δμσθ. π. Πρπρσβ. 367). Ἐν Σπάρτῃ δ' ἀπέστελλον αὐτοὺς οἱ βασιλεῖς, οἱ ἔχοντες τὴν ἐπιμέλειαν τῶν ἐξωτερικῶν σχέσεων, ἢ πολλάκις καὶ αὐτοὶ ὡς πρέσβεις ἀπῆρχοντο (Ἀρστ. Πλτ. Β, 6, 20). Ἀλλὰ μεταγενεστέρως τὸ δικαίωμα τῆς ἐκλογῆς αὐτῶν ᾠκειοποιήθησαν οἱ Ἔφοροι, λαμβάνοντες πολλάκις αὐτοὺς ἐκ τῶν ἀντιπάλων τῶν βασιλέων (Ξνφ. Ἑλλ. ΣΤ, 5. 4. Ἀγσλ. Β, 25).

Πρέσβων, υἱὸς τοῦ Φρίξου καὶ τῆς Χαλκιόπης, ἐκ Κολχίδος εἰς Βοιωτίαν ἐπανελθών, καὶ ἐπανακτησάμενος τὸν πατρικὸν θρόνον (Παυσ. Βοιωτ. 34).

Πρηξάσπης, Πέρσης εὐνοούμενος τοῦ βασιλέως Καμβύσου, καθ' οὗ τὴν ἐντολὴν ἐθανάτωσε τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Σμέρδιν, ὃν ὑπέβλεπεν ὡς ὕποπτον ὁ Καμβύσης. Μετὰ τοῦτον τὸν θάνατον ἠρνήθη τὴν πρᾶξιν· ἀλλ' ὑπὸ τοῦ Μάγου τοῦ διαδεχθέντος τὸν θρόνον βιασθείς, ἀνέβη εἰς ὑψηλὸν πύργον καὶ ἐκεῖθεν δημοσίως ὁμολογήσας τὸ ἔγκλημα, κατερρίφθη καὶ ηὐθανέτησε. Μετὰ ταύτης ὅμως τῆς διηγήσεως τοῦ Ἡροδότου (Γ, 30, 34, 66, 75) δὲν συμφωνεῖ ἡ τοῦ Κτησίου.

Πρίαμος, υἱὸς τοῦ Λαομέδοντος καὶ τῆς Στρυμοῦς, βασιλεὺς τῆς Τρωάδος. Κατ' ἀρχὰς Ποδάρκης καλούμενος, μετωνομάσθη Πρίαμος, διότι ἡ ἀδελφή του Ἡσιόνη τὸν ἐξηγόρασεν ἀπὸ τῆς δουλείας τοῦ Ἡρακλέους (ἴδ.). Ἐπὶ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου, ὃν προυκάλεσεν ὁ υἱός του Πάρις, ἦν ἤδη γέρων, ὥστε δὲν κατήρχετο εἰς τὰς μάχας (Ὁμ. Ἰλ. Π, 487, 500). Ἅπαξ δὲ μόνον κατῆλθε μεταξὺ τῶν μαχομένων ἵνα διαπραγματευθῇ τὰ περὶ μονομαχίας μεταξὺ τοῦ Πάριδος καὶ τοῦ Μενελάου (Ὁμ. Ἰλ. Γ, 250). Ὅτε ἐφονεύθη ὁ Ἕκτωρ, μετέβη, ὁδηγούμενος ὑπὸ τοῦ Ἑρμοῦ, εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ Ἀχιλλέως, ἵνα ἱκετεύσῃ αὐτὸν νὰ τῷ ἀποδώσῃ τοῦ υἱοῦ του τὸ σῶμα (Ὁμ. Ἰλ. Ω, 470). Πρὸ τῶν Τρωϊκῶν μνημονεύει ὁ Ὅμηρος (Ἰλ. Γ, 184) ἐκστρατείας τοῦ Πριάμου κατὰ τῶν Ἀμαζόνων καὶ ὑπὲρ τῶν Φρυγῶν. Περὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ οὐδὲν λέγει ὁ ποιητής. Κατ' ἄλλους δέ, ὅτε οἱ Ἕλληνες εἰσέβαλλον εἰς τὴν πόλιν, ὡπλίσθη ὁ Πρίαμος ἵνα ἀντιστῇ καὶ πέσῃ πολεμῶν· ἀλλ' ἡ σύζυγός του Ἑκάβη τὸν ἔπεισε νὰ καταφύγῃ μετ' αὐτῆς καὶ τῶν θυγατέρων των ὡς ἱκέτης εἰς τὸν βωμὸν τοῦ Ἑρκείου Διός. Ἐκεῖ ὁ Νεοπτόλεμος ἐφόνευσε πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του τὸν υἱόν του Πολίτην. Ἐν ἀπελπισίᾳ ὁ γέρων ἐσφενδόνισε κατ' αὐτοῦ δι' ἀσθενοῦς βραχίονος τὸ ἀκόντιόν του, καὶ ἐκεῖ ὑπ' αὐτοῦ κατεσφάγη (Εὐριπ. Τρωάδ. 17. — Virg. Æ, II, 512). Ἡ σύζυγός του Ἑκάβη ἦν θυγάτηρ τοῦ Φρυγὸς Δύμαντος (Ὁμ. Ἰλ. Π, 716. Χ, 234), ἢ τοῦ Κισσέως ἢ τοῦ

Σαγγαρίου. Πρώτην γυναῖκα εἶχε τὴν Ἀρίσβην, θυγατέρα τοῦ Μέροπος, καὶ ἐξ αὐτῆς υἱὸν τὸν Αἴσακον. Ταύτην ὅμως παρεχώρησεν εἰς τὸν Ἕκτορα. Ἡ Ἑκάβη ὠνειρεύθη ὅτι ἔφερεν εἰς τὸν κόλπον της καίουσαν δᾷδα, καὶ τοῦτο ἐπηλήθευσε διὰ τῶν δεινῶν ἃ ἐπέφερεν εἰς τὴν πατρίδα του ὁ υἱός της Πάρις (Virg. Æ, VII, 319. X, 784). Μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Τρωάδος ἀπεκομίσθη ὡς αἰχμάλωτος ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως. Ἐν Θράκῃ τυφλώσασα τὸν Πολυμήστορα (ἴδ. Πολύδωρος), μετεμορφώθη εἰς κύνα, καὶ ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν· ὁ δὲ τάφος αὐτῆς (Κυνὸς σῆμα), ἦν σημεῖον ὁδηγοῦν τοὺς ναυτιλλομένους (Εὐρπ. Ἑκ. 1228. — Ov. Met. XIII, 423). — Ὁ Πρίαμος εἶχε 50 υἱοὺς ὧν οἱ 19 ἦσαν τῆς Ἑκάβης (Ὁμ. Ἰλ. Ω, 495), καὶ εἶχεν ἐπίσης καὶ θυγατέρας πολλάς. Ὁ πρεσβύτερος καὶ διασημότατος τῶν υἱῶν τοῦ Πριάμου καὶ τῆς Ἑκάβης ἦν ὁ Ἕκτωρ, ἡνίοχον ἔχων τὸν ἑτερομήτριον ἀδελφόν του Κεβριόνην (Ὁμ. Ἰλ. Θ, 318· Λ, 521. Π, 736)· ὁ δεύτερος ἦν ὁ Πάρις μεθ' ὃν εἵποντο Κρέουσα, ἡ σύζυγος τοῦ Αἰνείου· Λαοδίκη, γυνὴ τοῦ Ἑλικάωνος (Ὁμ. Ἰλ. Γ, 123)· ἡ Πολυξένη (ἴδ. Ἀχιλλεύς)· ἡ Κασσάνδρα (ἴδ.)· ὁ Δηίφοβος (ἴδ.)· ὁ Ἕλενος οἰωνοσκόπος καὶ μάντις (Ὁμ. Ἰλ. Ζ, 76. Η, 44), ὁ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων αἰχμαλωτευθείς, ἢ ἑκουσίως εἰς αὐτοὺς μεταβάς, καὶ αὐτοῖς προειπὼν ὅτι ἡ Τρωὰς μόνον βοηθείᾳ τοῦ Νεοπτολέμου καὶ Φιλοκτήτου θὰ ἐκυριεύετο. Τὸν Νεοπτόλεμον παρηκολούθησεν εἰς τὴν Ἤπειρον, ἔλαβε, μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ, μέρος τῆς χώρας εἰς κληρονομίαν, καὶ ἐνυμφεύθη τὴν Ἀνδρομάχην (Σοφκλ. Φιλκτ. 390. 601. — Virg. Æ, III, 294. Ov. Met. XIII, 99. 723, XV, 438)· ὁ Τρωΐλος (Ὁμ. Ἰλ. Ω, 257), εἷς τῶν νεωτέρων, φονευθεὶς ὑπὸ Ἀχιλλέως, ἢ αἰχμαλωτευθεὶς καὶ ἀποπνιγεὶς ὑπ' αὐτοῦ, ἢ φυγὼν πρὸ τοῦ Ἀχιλλέως εἰς τὸν ναὸν τοῦ Θυμβραίου Ἀπόλλωνος, ἔνθα ὁ Ἀχιλλεὺς τὸν ἀπέσφαξεν εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν εἰς ἣν ἔπειτα καὶ αὐτὸς ἐφονεύθη (Virg. Æ, I, 474. — Hor. Od. II, 9, 16. — Cic. Tusc. I, 39)· ὁ Πολίτης (ἴδ.).

Πρίαμος, ἢ ἴσως μᾶλλον Πρίαπος, πόλις τῆς Τρωϊκῆς χώρας (Ἀρρ. Ἀνβασ. Α, 12).

Πριάπεια, ποιημάτια εἰς Πρίαπον ἀστεῖα, καὶ τὸ πλεῖστον ἄσεμνα, οἷα μόνον λατινικά τινα (87) σώζονται, τοῦ Κατούλλου, Τιβούλλου καὶ ἄλλων.

Πρίαπος, υἱὸς τῆς Ἀφροδίτης, ἢ Χιόνης, ἢ Ναΐδος, καὶ τοῦ Διονύσου, ἢ Ἑρμοῦ, ἢ Πανός, ἢ Ἀδώνιδος, ἢ Σατύρου, θεὸς τῆς γονιμότητος, προσέτι καὶ τῶν ἀγρῶν καὶ τῶν ποιμνίων, καὶ τὴν εὐφορίαν προστατεύων τῶν κήπων καὶ τῶν ἀμπέλων, καὶ τὸν πολλαπλασιασμὸν τῶν ἰχθύων καὶ τῶν σίμβλων τῶν μελισσῶν. Ὁ Ὅμηρος καὶ οἱ ἀρχαιότεροι ποιηταὶ οὐδεμίαν ποιοῦνται μνείαν αὐτοῦ. Ἐν μετέπειτα χρόνοις τὰ ἀγάλματα αὐτοῦ, φέροντα καρποὺς εἰς τὸν κόλπον, ἢ συνήθως ὄντα τετράγωνοι Ἑρμαῖ ἐν ἀσέμνοις συμβόλοις, ἱδρύοντο εἰς ἀμπέλους καὶ κήπους. Θυσίαι δὲ προσεφέροντο εἰς αὐτὸν αἱ ἀπαρχαὶ τῶν προϊόντων τῆς γῆς, καὶ προσέτι γάλα, μέλι, κριοί, ὄνοι, κλπ. Κυρίως ἐτιμᾶτο ἐν Λαμψάκῳ τῆς Μυσίας ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ, καὶ ἐκεῖθεν ἡ λατρεία του ἐξετάθη ἐπὶ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα (Στρβ. ΙΓ. 587).

Πρίαπος, πόλις τῆς Μυσίας ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ ἐπὶ τῆς Προποντίδος, οἰκισθεῖσα ὑπὸ Μιλησίων, κυριωτέρα ἕδρα τῆς λατρείας τοῦ Πριάπου (Θουκ. Η, 107. — Στρβ).

Πρίασος, υἱὸς τοῦ Καινέως, ἀδελφὸς τοῦ Φώκου, εἷς τῶν Ἀργοναυτῶν (Hgin. Fab. XIV).

Πριήνη, πόλις ἐν Καρίᾳ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, κατέναντι τῆς Σάμου κειμένη, ἐπὶ τοῦ ποταμίου Γαίσου ἢ Γαίσωνος, εἰς τὴν παραλίαν τοῦ λατμίου κόλπου· ἀλλ' εἶτα, διὰ τοῦ Μαιάνδρου τῆς ἀκτῆς προσχωσθείσης, ἔμεινεν εἰς 40 σταδίων ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς

θαλάσσης, εἰς τὴν ἀπότομον πλευρὰν τοῦ ὄρους Μυκάλης. Ἡ Πριήνη, μία τῶν πόλεων τοῦ Ἰωνικοῦ δεσμοῦ, εἶχε στόλον, καὶ ἦν πατρὶς τοῦ φιλοσόφου Βίαντος (Ἡρδ. ΣΤ, 6. — Θουκ. Α, 115. — Ξνφ. Ἑλλ. Γ, 2, 17. Δ, 8, 17. — Στρβ. ΙΒ, 551. 577). Νῦν Σαμνοῦν.

Πριμικήριος, ἦν ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Κωνσταντίνου ὁ δεύτερος τῶν αὐλικῶν ἀξιωματικῶν, ὁ καὶ τὸν πρῶτον, κωλυόμενον, ἀντικαθιστῶν. Τὸ ὄνομα εἶχεν ἐκ τῆς τότε ἐκκλησιαστικῆς ἐθιμοταξίας, ὡς ὁ πρῶτος τὸ κηρίον κρατῶν.

Πριόλας, υἱὸς τοῦ Δασκύλου, ἀδελφὸς τοῦ Λύκου, συνοδεύσας τὸν Ἡρακλέα ὅτε ἐπολέμησε τοὺς ἐν Βιθυνίᾳ Βεβρυκας (Ἀπλλν. Ῥόδ. Β, 782).

Πρίστις, ἡ, εἶδος κήτους (Ἀρστ. Ζω. ἱστ. ΣΤ, 12), εἰς ὃ πολλάκις τερατώδης ἀποδίδοται μορφὴ (Flor. III, 5, 16. — Plin. IX, 2), κεφαλὴ ὄφεως, λαιμὸς καὶ

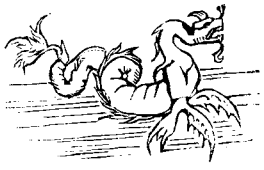

στῆθος ἵππου, μεγάλαι δὲ ὡς πόδες αἱ πτέρυγες (Virg. Æn. III, 427). Οὕτως οἱ πρῶτοι χριστιανοὶ εἰκονογράφοι παρίστων τὸ κῆτος τοῦ Ἰωνᾶ. Καὶ πλοῖον δέ τι ἔφερεν αὐτὸ τὸ ὄνομα, ἢ διὰ τὰς διαστάσεις του, ἢ διότι τοῦτο τὸ ἔμβλημα ἔφερεν εἰς τὴν πρῴραν.

Πρίφερνον, πόλις τοῦ Λατίου ἐν Ἰταλίᾳ, ἄριστον οἶνον παράγουσα (Στρβ. Α). Νῦν Πίπερνον.

Πρέων, χωρίον παρὰ τῇ Καρχηδόνι ἐν Ἀφρικῇ (Πολ.).

Πρέων, τὸ πριόνιον, ἐργαλεῖον ἀρχαιότατα γνωστὸν ἐν τῇ ξυλουργικῇ, καὶ οὗ ἡ εὕρεσις ἀπεδίδετο εἰς τὸν Δαίδαλον, ἢ μᾶλλον εἰς τὸν ἀνεψιὸν αὐτοῦ Τάλων, σιαγόνα ὄφεως εὑρέντα, καὶ αὐτὴν ἐν σιδήρῳ ἀπομιμηθέντα (Διόδ. Δ, 76. — Ἀπλλδ. Γ, 16). Ὁ διὰ τοῦ πρίονος ἐργαζόμενος ἐλέγετο

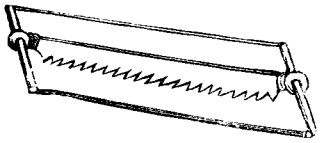

πρίστις ἢ πριστὴρ, καὶ συνήθως, κατὰ τὰς σωζομένας εἰκόνας, ἀνὰ δύο διεχειρίζοντο ἕνα πρίονα.

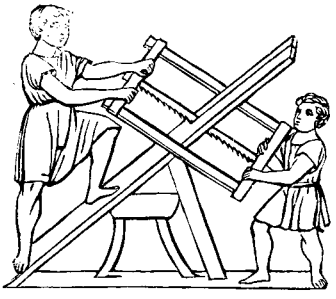

Πρωώνοτον ὄρος καὶ ἀκρωτήριον, τῆς Πετραίας Ἀραβίας εἰς τὰ νότια αὐτῆς παράλια κατὰ τὸν Σαχαλιτικὸν κόλπον (Πτολ. Ε, 17. ΣΤ, 7).

Προαγωγεῖς. Κατὰ προαγωγέων, προκαλούντων εἰς ἀκολασίαν αὐστηρὰς ἐπέβαλλον ποινὰς οἱ νόμοι τοῦ Σόλωνος. Ὁ ἐλάχιστος αὐτῶν ὅρος, ἴσως δι' ἑταίρας μόνον, ἦν πρόστιμον δραχμῶν εἴκοσι (Πλούτ. Σόλ. ΚΓ), ἄλλως, κατὰ τοῦ διὰ τοῦ αἰσχροῦ αὐτῶν ἐπαγγέλματος διαφθείροντος τὰ ἤθη τῶν ἐλευθέρων ἐκινεῖτο γραφὴ προαγωγῆς, καὶ ἐπεβάλλοντο μέγιστα ἐπιτίμια (Αἰσχν. κ. Τιμάρχ. 3, 26), μέχρι καὶ θανάτου (Δεινάρχ. κ. Δμσθ. 93). Τοιαύτη γραφὴ λέγεται εἰσαχθεῖσα καὶ κατὰ τῆς Ἀσπασίας (Ἀρστφ. Ἀχρν. 527. — Πλούτ. Πρκλ. ΛΒ).

Προβασκάνιον, φυλακτήριον προσδεόμενον εἰς τὸν τράχηλον τῶν παιδίων, ἢ δακτύλιος μετ' ἐπικεχαραγμένων σημείων, ἢ ἄλλο τι τοιοῦτο, σκοπὸν ἔχον νὰ προφυλάττῃ ἀπὸ βασκανίας.

Προβάλινθος, μία τῶν πόλεων τῆς Μαραθωνικῆς τετραπόλεως, δῆμος ἀνήκων εἰς τὴν Πανδιονίδα φυλήν. Ὁ δημότης Προβαλίσιος (Στρβ.). Νῦν Βρανά.

Προβολή, ἐν Ἀθήναις ἐλέγετο ἡ ὑπὸ ἰδιώτου αἴτησις ἀδείας τοῦ δήμου ἵνα ἐγκαλέσῃ τινὰ δικαστικῶς («προβάλλεσθαί τινα») δι' ἔγκλημα ἀφορῶν τὸ δημόσιον συμφέρον, ὡς τὸν δημόσιον λειτουργὸν διὰ μὴ καλὴν ἐκτέλεσιν τοῦ καθήκοντος, τὸν συκοφάντην, τὸν κατακρατοῦντα δημόσια κτήματα, τὸν πρὸς τὰ ἱερὰ ἀσεβοῦντα. Ἂν ὁ δῆμος ἀπεχειροτόνει, ἀπηλλάττετο ὁ κατηγορούμενος, ἂν κατεχειροτόνει, παρεπέμπετο εἰς τὸ δικαστήριον, καὶ ἦν ὁ ἀγὼν τιμητὸς, ἤτοι ὁ ἐνάγων ὥριζε τὴν ζημίαν εἰς ἣν ἀπήτει νὰ ὑποβληθῇ ὁ κατηγορούμενος, δι' αὐτὸν δὲ, τὸν ἐγκαλοῦντα, ἦν ἀζήμιος, διότι δὲν ἐνδιέφερεν αὐτὸν, ἀλλὰ τὸ συμφέρον τοῦ δήμου (Bekk. Anecd. σλ. 288. —Δμσθ. κ. Μειδ.).

Πρόβούλευμα, ἐν Ἀθήναις πᾶσα πρότασις δεκτὴ γενομένη παρὰ τῆς βουλῆς πρὶν ἢ εἰσαχθῇ εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ δήμου. Καὶ ἄνευ μὲν τῆς κυρώσεως τῆς ἐκκλησίας τὸ προβούλευμα οὐδεμίαν εἶχεν ἰσχύν, πλὴν εἴς τινας περιστάσεις, ἐπὶ μόνον τὸ ἔτος καθ' ὃ ἐψηφίσθη· ἄνευ δὲ προβουλεύματος οὐδὲν ἐπετρέπετο νὰ νομοθετηθῇ ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας, ἑπομένως οὐδὲν νομοσχέδιον «ἀπροβούλευτον» νὰ εἰσαχθῇ εἰς αὐτήν.

Πρόβουλοι, 1) οἱ ἄνδρες ἐμπιστοσύνης οἵτινες εἰς σπουδαίας περιστάσεις ἐξελέγοντο ἵνα σκεφθῶσι περὶ τῶν κοινῶν Ἑλληνικῶν συμφερόντων, ἢ συσκεφθῶσι μετὰ τοῦ δήμου τὰ καθέκαστα τῶν αὐτὸν ἀφορώντων (Ἡρδ Ζ, 172). Οὕτω μετὰ τὴν ἐν Σικελίᾳ καταστροφὴν τῶν Ἀθηναίων, τῷ 413 π. Χ., ἐξελέγησαν, τῷ 411, δέκα ἄνδρες πρεσβύτεροι ἐκ τῶν ἀριστοκρατῶν ἵνα προβουλεύσωσι περὶ τῶν πραγμάτων (Θουκ. Η, 1), καὶ οὗτοι προωδοποίησαν τὴν διὰ τῶν 400 ἐπάνοδον τῆς ἀριστοκρατίας, ὅτε τοῖς ἐδόθησαν καὶ εἴκοσιν ἄλλοι πάρεδροι, καὶ οἱ τριάκοντα ὁμοῦ ἐκλήθησαν συγγραφεῖς (Θουκ. Β, 67.—Ἀρπ. σλ, 278. — 2) Οἱ ὑπὸ τῶν Ἰωνικῶν πόλεων εἰς τὸ Πανιώνιον πεμπόμενοι πληρεξούσιοι.

Προγάμεια, ἴδ. Προτέλεια.

Προγεύστης, παρὰ τοῖς Πέρσαις καὶ ἄλλοις Ἀσιανοῖς δοῦλος, καθῆκον ἔχων νὰ γεύηται τῶν ἐδεσμάτων πρὸ τοῦ κυρίου του, ἰδίως τοῦ βασιλέως, εἰς ἀπόδειξιν ὅτι δὲν ἔχουσι δηλητήριον (Ξνφ. Κυρ. Π. Α, 3). Τὸ ἔθος ἐπεκράτησεν εἶτα καὶ ἐν Ῥώμῃ.

Προγυμνάσματα, ἐλέγοντο αἱ προπαρασκευαὶ τῶν ἀθλητῶν, ἵνα ἀξίως καταβῶσιν εἰς τοὺς ἀγῶνας, καὶ διὰ τὰ Ὀλύμπια μάλιστα ἤρχοντο πρὸς τοῦτο εἰς τὴν Ἦλιδα τριάκοντα ἡμέρας πρὸ τοῦ ἀγῶνος. Οὕτως ἀπεκάλουν καὶ οἱ ῥήτορες τὰ ῥητορικὰ αὐτῶν γυμνάσματα, καὶ εἰσαγωγὰς, δι' ὧν συνώδευον τὴν θεωρίαν τῆς τέχνης των, οἷα ἐν ἄλλοις ἔγραψαν ὁ Ἑρμογένης (ἴδ.), ὁ Ἀφθόνιος (ἴδ.), ὅστις καὶ μελέτας προσέθηκεν ἐν εἴδει παραδειγμάτων, καὶ ὁμοίως ὁ Θέων, ὁ Δοξοπάτηρ καὶ ἄλλοι.

Προδικασία, Πρόδικος δίκη, Ἴδ. Δίκη.

Πρόδικος, ἐν Σπάρτῃ ὁ ἐπίτροπος ἀνηλίκου βασιλέως, καὶ ἐν ὀνόματι αὐτοῦ τὸν στρατὸν διοικῶν· ὁμοίως καὶ οἱ ἐκτελεσταὶ τῶν ἀποφάσεων τῶν βασιλέων ὡς πρὸς τὰς κληρονομικὰς σχέσεις (Ἡρδ. ΣΤ, 57).

Πρόδικος, ἐξ Ἰουλίδος τῆς νήσου Κέω, σοφιστὴς σύγχρονος τοῦ Σωκράτους, ἐπέμφθη ἐν τῇ νεότητί του διὰ πολιτικὰς τῆς πατρίδος του ὑποθέσεις εἰς Ἀθήνας, καὶ ἐκεῖ ἡ εὐφράδειά του εἵλκυσε τὴν προσοχὴν καὶ ἐκίνησε τὸν γενικὸν θαυμασμὸν, δι' ὃ καὶ ἀπεφάσισε νὰ ἐπιδοθῇ εἰς τὴν διδασκαλίαν τῆς ῥητορείας ἐπὶ μισθῷ. Φαίνεται δ' ὅτι ἔκτοτε ἀποκατέστη μονίμως ἐν Ἀθήναις, ἔνθα καὶ ἐσχετίσθη μετὰ τῶν ἐπισημοτέρων ἐκ τῶν συγχρόνων του, τοῦ Σωκράτους, Ξε-

νοφῶντος, Δάμωνος, Κριτίου, Θουκυδίδου, Θηραμένους, Εὐριπίδου, Ἰσοκράτους. Τινὲς αὐτῶν λέγονται μαθηταί του, καὶ ἀναμφισβήτητος ἐστὶν ἡ ἐπιρροὴ ἣν ἐξήσκει διὰ τῆς κοινωνίας καὶ τῆς διδασκαλίας του. Ὁ Πλάτων μνημονεύει αὐτοῦ μετὰ θαυμασμοῦ ἀλλὰ περὶ τῶν λόγων τοῦ Προδίκου οὐδὲν γνωρίζομεν ἀκριβές, οὐδὲ σώζονται αὐτῶν ἀποσπάσματα· ἑνὸς δὲ μόνου διετήρησεν ὁ Ξενοφῶν (Ἀπμν. Β, 1, 21) τὴν περίληψιν, ἐξαιρέτου διά τε τὴν ἠθικὴν τάσιν καὶ διὰ τὸ ἐπίχαρι τῆς ἀλληγορίας αὐτοῦ, καθ' ἣν εἰς τὸν Ἡρακλέα, κατὰ τὴν διακλάδωσιν τῆς ὁδοῦ, προσέρχονται, ὡς δύο γυναῖκες, ἡ κακία καὶ ἡ ἀρετή, καὶ προσπαθοῦσιν ἑκάστη νὰ τὸν ἑλκύσῃ πρὸς ἑαυτήν. Καὶ ὁ Πλάτων μνημονεύει ἄλλων του πραγματειῶν, εἰς ἃς ἐνδείκνυται ὁμοία τάσις τοῦ πνεύματος. Ἐπίθετα τῷ ἀπεδίδοντο «ὁ δεινὸς, ὁ σοφὸς», καὶ παροιμιακῶς ἐλέγετο διά τινα ἐπαινούμενον ἐπὶ μεγάλῃ σοφίᾳ «σοφώτερος Προδίκου». Τὸ ὕφος αὐτοῦ μαρτυρεῖται ὡς ὡραῖον, κατάκοσμον, ἀλλ' οὐχὶ πεφυσημένον, μετ' ἀκριβείας καὶ πλούτου γοητεῦον τοὺς ἀκούοντας, εἰ καὶ ἡ φωνὴ τοῦ ῥήτορος ἦν ὀπωσοῦν τραχεῖα ἐκ φύσεως.

Προδομία, ἡ Ἥρα ἐν Σικυῶνι, εἰς τὸν ναὸν ὃν ἤγειρεν αὐτῇ ὁ υἱὸς τοῦ Τημένου (Παυσ. Β, 11).

Πρόδομος, ἴδ. Ναός. Οἶκος.

Προδοσία, ἦν πᾶσα ἐκ προθέσεως καὶ ἰδιοτελείας ἐνέργεια κατὰ τοῦ κοινοῦ συμφέροντος καὶ κατὰ τῶν νενομισμένων, οἷον ἡ μετ' ἐχθρῶν μυστικὴ συνεννόησις, ἡ ἄνευ ἀνωτέρας ἀνάγκης παράδοσις φρουρίου, στόλου, στρατοῦ, ἡ ἐπιβολὴ εἰς τυραννίδα, εἰς παράνομον κατάλυσιν τοῦ πολιτεύματος, ἡ ἐπὶ σκοπῷ καταπάτησις τῶν πρὸς ἀσφάλειαν διατεταγμένων κτλ. (Δμσθ. π. Στφ. 238, 242. π. Στφ. τριηρρχ. 1220. π. Λπτ. 481. 487, π. πρπρσβ. 433. — Λυσ. κ. Ἀγορ. 130. — Λκργ. κ. Λκρ. 150 κλ.). Φυσικῷ τῷ λόγῳ δὲ οἱ πολιτευόμενοι καὶ οἱ ῥήτορες συνεχῶς ἐδράττοντο καὶ πάσης προφάσεως ἵνα κατηγορῶσιν ἐπὶ προδοσίᾳ τοὺς ἀντιπάλους των (Ἀρστφ. Ἱππ. 236. 475. 862. Σφκ. 483. 953). Ἡ ἐπ' αὐτῇ εἰς δίκην εἰσαγωγὴ ἐν Ἀθήναις ἐγίνετο δι' εἰσαγγελίας, ἤτοι καταμηνύσεως εἰς τὸν δῆμον, ὅστις αὐτὸς ἀνελάμβανε τὴν δίκην ὡς κατήγορος, καὶ ἡγεμόνες (ἴδ.) τοῦ δικαστηρίου ἦσαν οἱ Θεσμοθέται. Αἱ δὲ ποιναὶ τῶν ἐνόχων ἀποδειχθέντων ἦσαν θάνατος, ἀπαγόρευσις τοῦ ἐν τῇ χώρᾳ ἐνταφιασμοῦ, κατεδάφισις τῆς οἰκίας, δήμευσις τῶν κτημάτων, στηλίτευσις τοῦ ὀνόματος καὶ τοῦ κακουργήματος τοῦ προδότου, ἀτιμία ἀτομικὴ ἢ καὶ εἰς τοὺς ἀπογόνους μεταβαίνουσα.

Πρόδρομοι, ἄνεμοι βορειανατολικοὶ πνέοντες ἐν Ἑλλάδι ἐπὶ ὀκτὼ ἡμέρας πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ Σιρίου, οἱ πρῶτοι ἐτησίαι.

Πρόεδρος, ἐν Ἀθήναις ὁ ἐπὶ μίαν ἡμέραν προεδρεύων ἑκάστης τῶν μὴ πρωτευουσῶν φυλῶν, κληρούμενος ὑπὸ τοῦ Ἐπιστάτου. Ἴδ. Βουλή.

Προεισφορά. Ὅτε ἐν Ὀλ. 105, γ (358 π. Χ.) ὁ ἀττικὸς δῆμος ὠργανώθη εἰς συμμορίας, πρὸς σκοπὸν ἰδίως τῆς ναυτικῆς φορολογίας, οἱ πλουσιώτεροι ἑκάστης συμμορίας, οἱ ἐπιμεληταὶ ἢ ἡγεμόνες τῶν συμμοριῶν, προκατέβαλλον τοὺς ὀφειλομένους ὑφ' ἑκάστης φόρους, καὶ εἰσέπραττον εἶτα αὐτοὺς παρὰ τῶν μελῶν. Αὗται ἦσαν αἱ προεισφοραί. Αὗται ἔδιδον ἀφορμὴν ἐνίοτε εἰς δίκας προεισφορᾶς (Δμσθ. π. Πντν. 977. Φαινπ. 1046. Πλκλ. 1208), κατὰ τῶν μὴ ἀποτινόντων τὰ ὑπὲρ αὐτῶν προκαταβληθέντα. Ὑπήγοντο δὲ αἱ δίκαι αὗται, ὡς πᾶσαι αἱ περὶ φόρων, εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν στρατηγῶν.

Πρόερνα (ἡ), πόλις τῆς Φθιώτιδος ἐν Θεσσαλίᾳ, μεταξὺ Φερῶν καὶ Θαυμακίας (Στρβ.-Στφ. Βυζ.).

Προηρόσια (τὰ) ἢ προηροσίαι (αἱ), τελετὴ ἢ θυσία τέλουμένη πρὸ τῆς

ἀρώσεως τῶν ἀγρῶν, διὰ τὴν ἐπιτυχίαν αὐτῆς, Προηροσία (ἡ), καὶ ἐπίθετον τῆς Δήμητρος, εἰς τὰς τελετὰς ταύτας ἐπικαλουμένης· καὶ ἐν γένει προηρόσιοι θεοὶ (Πλούτρχ.).

Πρόθεσις, ἴδ. κηδεία.

Προθεσμία δικαστικὴ, μεθ' ἣν δὲν ἐπετρέπετο ἡ καταδίωξις ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων (Δμσθ. ὑπ. Φορμ. 952-3. — Ἰσκρ. Ἀρχδμ. § 26), ὑπῆρχε διὰ χρέη καὶ δι' ἐπιτροπείας πενταετὴς (Δμσθ. ὑπ. Φρμ. 952. πρ. Ναυσ. καὶ Ξεν. 993)· δι' ἐγγυήσεις ἐτησία (Δμσθ. πρ. Ἀπατούρ. 901)· ὁμοίως καὶ διὰ γραφὴν παρανόμων (Ὑποθ. Δμσθ. κ. Λεπτ. 453), δι' ἣν ὁ προτείνας νόμον ἔμενεν ἀκαταδίωκτος μετὰ παρέλευσιν ἔτους ἀφ' οὗ ἡ πρότασις αὐτοῦ ἐψηφίζετο. Διὰ τοὺς καταστρέφοντας ἱερὰς ἐλαίας καὶ διὰ τὰ μεγάλα ἐγκλήματα προθεσμία δὲν ὑπῆρχε (Λυσ. κ. Ἀγοράτ. 161). Καὶ διὰ τὰς εὐθύνας τῶν ἀρχόντων ὑπῆρχε προθεσμία (Πολδ. Η, 45), ἀλλ' ἀγνοεῖται πόση.

Προθοήνωρ, Ἀρειλύκου υἱὸς, ἡγεμὼν Θηβαῖος πρὸ τῆς Τροίας (Ὁμ. Ἰλ. Β, 495. Ξ, 450).

Πρόθοος, 1) υἱὸς Ἀγρίου (Ἀπλλδ. Α, 8, 6).—2) υἱὸς Τευθρηδόνος, Μάγνης, πρὸ τῆς Τροίας (Ὁμ. Ἰλ. Β, 756). — 3) Υἱὸς τοῦ Λυκάονος (Ἀπλλδ. Γ, 8, 1).

Πρόθυρον καὶ πρόθυρα (τὰ), τὸ πρὸ τῆς ἐξωτερικῆς θύρας τῆς οἰκίας μέρος (Ὁμ. Ἰλ. Λ, 777. Σ. 496), κυρίως δὲ τὸ

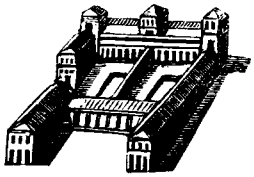

πρὸ τῆς θύρας ταύτης προαύλιον (Ὀδύσσ. Α, 103. Τ, 355. Φ, 299). Ἐν τοῖς ἔπειτα, τοῖς Ῥωμαϊκοῖς μάλιστα, χρόνοις, αἱ πολυτελεῖς οἰκίαι ἐξέτεινον τὰς πλαγίας πλευράς των ἑκατέρωθεν αὐτοῦ.

Προῖξ, Ἐπὶ τῶν ἡρωϊκῶν χρόνων ὁ ἀνὴρ ὁ θέλων νὰ νυμφευθῇ ἔδιδε δῶρα (ἔεδνα) (Ὁμ. Ἰλ. Λ, 244. Π, 178. 190). ἃ τῷ ἀπεδίδοντο ἂν ἡ γυνὴ ἀπεδείκνυτο ἐγκλημα τήσασα (Ὁμ. Ὀδ. Θ, 318)· καὶ εἰς τὰς κόρας δ' ἐδίδετο προῖξ, φερνὴ, (Ἰλ. Ι, 147.—Αἰσχν. π. Πρπρσδ. 33), ὥστε καὶ «πολύδωροι ἄλοχοι» λέγονταί τινες αὐτῶν παρ' Ὁμήρῳ (Ἰλ. Ζ, 394. — Ω. 294)· καὶ αὐταὶ βεβαίως ταῖς ἀπεδίδοντο ἂν ἤθελον ἀποπεμφθῇ παραλόγως (Ὁμ. Ὀδ. Β, 132). — Ὁ νόμος τοῦ Σόλωνος ἀπήτει νὰ φέρῃ ἡ νύμφη ὡς μόνην προῖκα τρία ἱμάτια καὶ τινα μόνον σκεύη μικροῦ λόγου ἄξια (Πλούτ. Σόλ. Κ)· ὁ δὲ Λυκοῦργος ἀπηγόρευσεν ἐντελῶς τὴν προῖκα, δοτίνην παρὰ Δωριεῦσι (Πλούτ. Λυκ. ΙΔ)· ἀλλ' οἱ νόμοι οὗτοι περιέπεσαν μετὰ ταῦτα εἰς ἀχρηστίαν, καὶ αἱ ἐπίκληροι νύμφαι ἦσαν πολλάκις πλουσιώταται, ὥστε ἐπὶ Ἀριστοτέλους (Πολιτ. Β, 6, 30) ἐν Λακωνίᾳ τὰ δύο πέμπτα τῆς ὅλης χώρας αὐταῖς ἀνῆκον, καὶ ἐν Ἀθήναις ὁ Δημοσθένης (κ. Στφ. Α, 1112, 1124) μνημονεύει προικῶν 5 ταλάντων (30 χιλ. δραχμῶν, ἤτοι τῶν νῦν 90,000), καὶ ἡ τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἱππονίκου ἦν διπλασία. Ἡ πόλις δ' ἐπροίκισε τὰς θυγατέρας τοῦ Ἀριστείδου, πρὸς 30 μνᾶς, 3000 (νῦν 9000) δραχμὰς ἑκάστην (Πλούτ. Ἀρστ. ΚΖ). Καὶ μεταγενέστερος νόμος μάλιστα (Δμσθ. πρ. Μακάρτ. 1068) ἐπέβαλλεν εἰς τὸν ὀφείλοντα ἀλλὰ μὴ θέλοντα νὰ νυμφευθῇ πτωχὴν ἐπίκληρον, νὰ προικίζῃ αὐτὴν, ὁ μὲν πεντακοσιομέδιμνος διὰ 500 δραχμῶν, ὁ δ' ἱππεὺς διὰ 300, καὶ ὁ ζευγίτης διὰ 150. Ἐξησφαλίζετο δ' ἡ προῖξ ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς δι' ἀποτιμήματος, ἤτοι ὑποθήκης κτηματικῆς ἢ ἄλλου ἐνεχύρου (Ἀρπκρ. εἰς Δμσθ. π. Ὀνήτ. 866.—Πολδ. Η, 142). Ἀπεδίδετο δὲ εἰς τοὺς εἰκείους τῆς γυναικὸς, ἂν αὐτὴ ἀπέθνησκεν ἄτεκνος, ἢ ἂν ἀπεπέμπετο ἄνευ λόγου. Ἐκινεῖτο δὲ «δίκη προικὸς καὶ σίτου» ὑπὸ τοῦ κυρίου εἴτε χήρας

κατὰ τῶν κληρονόμων τοῦ ἀνδρὸς (Ἰσ. Πυρ. κλ. ΜΕ), εἴτε γυναικὸς ἀδίκως ἀποπεμφθείσης, ἂν κατεκρατεῖτο ἡ προίξ της, καὶ ἡ προικὸς δίκη ἦν ἔμμηνος (Πολδ. Η, 63, 101), ἔπρεπε δηλαδὴ νὰ διεξαχθῇ ἐντὸς τοῦ μηνός.

Προιτίδες, 1) αἱ θυγατέρες τοῦ Προίτου Λυσίππη, Ἰφινόη καὶ Ἰφιάνασσα. Παραφρονήσασαι ἐξ ὀργῆς τῆς Ἥρας ἢς ἐκαυχῶντο ὅτι ἦσαν ὡραιότεραι, ἢ τοῦ Διονύσου, ὡς περιφρονήσασαι τὴν λατρείαν αὐτοῦ, περιέτρεχον τὴν Πελοπόννησον, νομίζουσαι ὅτι ἦσαν δαμάλεις, καὶ ἐνέβαλλον εἰς μανίαν παιδοκτονίας τὰς γυναῖκας τῆς Ἀργολίδος, μέχρις οὗ ὁ μάντις Μελάμπους, θεραπεύσας δύο ἐξ αὐτῶν, ἐνυμφεύθη τὴν Ἰφιάνασσαν (Ἀπλλδ. Β, 2), ὁ δ' ἀδελφὸς αὐτοῦ Βίας τὴν Λυσίππην, τῆς Ἰφινόης θανούσης ἐν Σικυῶνι, καὶ ἔλαβον παρὰ τοῦ Προίτου καὶ τὰ δύο τρίτα τῆς χώρας, εἰς ἀμοιβὴν τῆς σωτηρίας τῶν ἀδελφῶν του (Ἡρδ. Θ, 34).—2) Αἱ ἀνατολικαὶ πύλαι τῶν Θηβῶν, διότι παρ' αὐταῖς κατῴκησεν ὁ Προῖτος φεύγων ἐκ τῆς Ἀργολίδος (Αἰσχ. Ἑπτ. ἐπ. Θήβ. 379. —Παυσ. Θ, 12).

Προῖτος, υἱὸς τοῦ Ἄβαντος, βασιλέως τοῦ Ἄργους καὶ τῆς Ὠκαλίας, δίδυμος ἀδελφὸς τοῦ Ἀκρισίου, πρὸς ὃν ἐρίσας διὰ τοῦ θρόνου τὴν διαδοχὴν, ἐξεβλήθη, καὶ ἀπῆλθε πρῶτον εἰς Θήβας, εἶτα δὲ πρὸς Ἰοβάτην τὸν βασιλέα τῆς Λυκίας. Τούτου δὲ νυμφευθεὶς τὴν θυγατέρα Ἀντειαν (ἢ Σθενέβοιαν), ἐπανῆλθεν ἐκεῖθεν μετ' ἐπικουρίας, καὶ διένειμε τὴν ἀρχὴν μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του, αὐτῷ μὲν ἀφεὶς τὸ Ἄργος, ὁ ἴδιος δὲ λαβὼν τὴν Τίρυνθα, ἧς μέρος παρεχώρησε τῷ Μελάμποδι (ἴδ. Προιτίδες) (Παυσ. Β, 16, 72, 35, 7). Εἷς τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἐκαλεῖτο Μεγαπένθης. Τὸν Βελλεροφόντην, διαβληθέντα αὐτῷ ὑπὸ τῆς γυναικός του, ἔπεμψε μετ' ἐπιστολῆς πρὸς τὸν Ἰοβάτην, παραγγελλόμενον νὰ τὸν θανατώσῃ (ἴδ. Βελλεροφόντης).

Προκλῆς, 1) υἱὸς Ἀριστοδήμου καὶ Ἀργείας, εἷς τῶν ἐπὶ τῆς καθόδου τῶν Δωριέων εἰς τὴν Πελοπόννησον εἰσβαλόντων Ἡρακλειδῶν, ἐβασίλευσεν ἐν Σπάρτῃ μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Εὐρυσθένους, ὅθεν οἱ δύο τὴν Σπάρτην ἔκτοτε διοικοῦντες βασιλεῖς (Ἡρδ. ΣΤ. 52. Η, 131).—2) Ἀπόγονος τοῦ ἐξωσθέντος βασιλέως τῆς Σπάρτης Δημαράτου, ἄρχων ἐπὶ μικρᾶς τινος χώρας τῆς Ἀσίας (Ξνφ. Ἑλλ. Γ, 1, 6).—3) Ἡγεμὼν τῆς Ἐπιδαύρου, οὗ τὴν θυγατέρα ἐνυμφεύθη ὁ τύραννος τῆς Κορίνθου Περίανδρος (Ἡρδ. Γ. 50). — 4) Εἷς τῶν Ἀθηναίων στρατηγῶν ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου (Θουκ. Γ, 50).

Πρόκλησις, ἡ ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου ἔγγραφος ἢ καὶ προφορικὴ ἀπαίτησις τοῦ διαδίκου ὅπως ὁ ἀντίδικος λάβῃ ὅρκον, ἢ ὑποβάλῃ τὸν δοῦλόν του εἰς βάσανον, ἢ ἐμφανίσῃ ἀντικείμενα δυνάμενα νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς ἀπόδειξιν (Δμσθ. κ. Στφ. 1106. — Πρ. Παντάσν. 978).

Πρόκλος, ὁ ἐπικαλούμενος Διάδοχος, περίπυστος νεοπλατωνικὸς, γεννηθεὶς ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ 412 μ. Χ. ἐκ γονέων καταγομένων ἐκ Λυκίας, ἐσπούδασε τὴν φιλοσοφίαν ὑπὸ τὸν Ἀριστοτελικὸν Ὁλυμπιόδωρον, καὶ τὴν μαθηματικὴν ὑπὸ τὸν Ἥρωνα· εἶτα δὲ, μεταβὰς εἰς Ἀθήνας, ἠκροάσατο ἐκεῖ τῶν δύο μεγίστων Πλατωνικῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, τοῦ Συριανοῦ καὶ τοῦ Ἀθηναίου Πλουτάρχου. Ὡς τούτου διάδοχος, ἐξ οὗ εἶχε καὶ τὸ ἐπώνυμον, ἐδίδαξεν ἐν Ἀθήναις τὴν Πλατωνικὴν φιλοσοφίαν μέχρι τοῦ θανάτου του. Ζῶν βίον ἐγκρατῆ καὶ ἀσκητικῶς αὐστηρὸν, ἐδαπάνα τὴν πᾶσαν περιουσίαν του εἰς ἀγαθοεργίας ἃς ἤξευρε νοημόνως νὰ ὁρίζῃ καὶ νὰ ἐκλέγῃ. Ἦν ἀνὴρ ὡραῖος, εὐγενοῦς μορφῆς καὶ ἀξιοπρεποῦς, ἀντίπαλος δὲ τοῦ Χριστιανισμοῦ· καὶ ἐν ὅσῳ οὗτος ἐπεδίωκε τὴν ὑποστήριξιν τῆς κοσμικῆς ἐξουσίας, ἐπὶ τοσοῦτον ὁ Πρόκλος ἠγωνίζετο νὰ διατηρῇ παρὰ τῷ λαῷ τὴν προσήλωσιν εἰς

τὴν εἰδωλολατρείαν διὰ τῆς αὐστηρᾶς τηρήσεως ἀρχαίων καὶ πρὸ πολλοῦ ἐκλιπόντων ἐθίμων, καὶ ν' ἀναζωογονῇ αὐτὴν διὰ τῶν φιλοσοφικῶν του θεωριῶν. Ἀπεβίωσε δὲ τῷ 485, εἰς ἡλικίαν ἐτῶν 73. — Συγγράμματα συνέταξε παντοῖα καὶ περὶ πάσης ὕλης. Ἐκ τῶν ποιητικῶν αὐτοῦ συνθέσεων σώζονται δύο ἐπιγράμματα καὶ ἓξ ὕμνοι εἰς γλῶσσαν ῥέουσαν καὶ καθαράν, κατὰ πολὺ ἀνώτεροι τῶν ὀρφικῶν, οἵτινες εἰσὶ μεταγενέστεροι πιθανῶς. Ἐκ τῶν ἀστρονομικῶν δὲ καὶ μαθηματικῶν ἔργων του διατηροῦνται α) ἐπιτομὴ τῶν κυριωτέρων συστημάτων τοῦ Ἱππάρχου, τοῦ Ἀριστάρχου, τοῦ Κλαυδίου Πτολεμαίου κ. ἄ. β) Τὸ σύγγραμμα τὸ ἐπικαλούμενον σφαῖρα, καὶ πραγματευόμενον περὶ τῶν οὐρανίων κύκλων. γ) Παράφρασις εἰς τὴν Πτολεμαίου τετράβιβλον. δ) Σχόλια εἰς Εὐκλείδην, οὐχὶ ἐντελῶς πλήρη. Σύγγραμμα ἕτερον αὐτοῦ «περὶ ἀποτελεσμάτων (de effectibus) τῶν ἡλιακῶν καὶ σεληνιακῶν ἐκλείψεων» ἐστὶ μόνον ἐν λατινικῇ μεταφράσει μέχρι τοῦδε γνωστόν. Μεταξὺ δὲ τῶν γραμματικῶν ἔργων του ἐκ τῶν ἐπισημοτέρων εἰσί· α) Σχόλια εἰς Ἡσιόδου Ἔργα καὶ Ἡμέρας, οὐχὶ ἐντελῶς πλήρη· β) Τὸ ὑπὸ τοῦ Σουΐδα μνημονευόμενον «περὶ χρηστομαθείας», οὗ «ἐκλογὰς» ἐγνώριζεν ὁ Φώτιος, καὶ τὰ ὑπὸ τούτου ἐξ αὐτῶν δημοσιευόμενα ἀποσπάσματα εἰσὶν αἱ κυριώτεραι ἡμῶν πηγαὶ πρὸς γνῶσιν τῶν Κυκλικῶν. Τινὲς τῶν νεωτέρων κριτικῶν (ὁ Βαλέσιος καὶ ὁ Βέλκερ) ἐκλαμβάνουσιν ὅμως τὸν συντάκτην τῆς χρηστομαθείας ὡς ἄλλον, πολὺ ἀρχαιότερόν τινα Πρόκλον, φρονοῦντες ὅτι ὁ Κύκλος εἶχε πιθανῶς ἀπολεσθῇ πολὺ πρὸ αὐτοῦ. Τὰ φιλοσοφικὰ δὲ συγγράμματά του εἰσὶ τινὰ μὲν σχόλια καὶ παραφράσεις Πλατωνικῶν διαλόγων (εἰς Τίμαιον, Ἀλκιβιάδην πρῶτον, Παρμενίδην), ἄλλα δὲ πραγματεῖαι αὐτοτελεῖς φιλοσοφικῶν τινων κλάδων καὶ ζητημάτων. Ἡ γλῶσσα τοῦ Πρόκλου ἐστὶ καθαρά, σαφής, καὶ κλασικωτέρα, ἢ ἡ τῶν πλείστων συγγρόνων του· ἐνίοτε ὅμως ἐπιδιώκει τὴν σαφήνειαν δι' ὑπερβολικῆς καὶ οὐχὶ ἀναγκαίας πολυλογίας (Ἔκδ. V. Cousin, 1820-5).

Προκοιτῶν, τὸ πρὸ τοῦ κοιτῶνος δωμάτιον. Ἡ λέξις ἦν κυρίως ἐν χρήσει κατὰ τοὺς Ῥωμαϊκοὺς χρόνους (Pl. Ep. II, 17, 10, 23.—Varr. R. R. II, Pl.).

Προκόμιον, τὸ ἐμπρός, τὸ εἰς τὸ μέτωπον πίπτον μέρος τῆς κόμης, ὃ ἐνίοτε, καὶ κατ' ἐποχῶν τινων συρμὸν, ἐπεζητεῖτο

ὡς ἐξαίρετον κόσμημα, καὶ πολλάκις κυρίως παρὰ βαρβάροις, προσετίθεντο καὶ ξένα «περίθετα» (Ἀθήν. Β, σλ. 523), καὶ οἱ Πέρσαι φαίνεται ὅτι ἀπήτουν νὰ τοῖς πέμπωσιν οἱ Λυδοὶ τὰς πρὸς κατασκευὴν αὐτῶν χρησίμους τρίχας (Ἀρστ. Οἰκον. Β, 34). — Οὕτω δ' ἐλέγετο καὶ τὸ εἰς τὸ μέτωπον τοῦ ἵππου καταβιβαζόμενον μέρος τῆς χαίτης αὐτοῦ (Ξνφ. Ἱππ.).

Πρόκνη, θυγάτηρ τοῦ Πανδίωνος, δευτέρου βασιλέως τῆς Ἀττικῆς. Πρὸς ἀγρίαν ἐκδίκησιν κατὰ τοῦ ἀνδρός της Τηρέως, ἐξυβρίσαντος τὴν ἀδελφήν της Φιλομήλαν, ἔσφαξε καὶ παρέθηκεν αὐτῷ εἰς τὴν τράπεζαν τὸ παιδίον των Ἴτυν· μετεμορφώθη δ' εἶτα εἰς χελιδόνα, ἡ δ' ἀδελφή της εἰς ἀηδόνα, καὶ ὁ Τηρεὺς εἰς ἔποπα (Θουκ. Β, 29. — Ἀνακρ. ΙΒ).

Προκόννησος καὶ Προικόννησος, νῆσος ἱκανῶς μεγάλη τῆς Προποντίδος, νοτιοδυτικῶς τῆς Δολιωνίδος Χερσονήσου καὶ τῆς Κυζίκου, παράγουσα ἐξαίρετον οἶνον καὶ ἀξιόλογα λευκὰ μάρμαρα, ὅθεν καὶ

αὐτῆς καὶ τῆς Προποντίδος τὸ μεταγενέστερον ὄνομα Μαρμαρᾶς. Οἱ πρῶτοι αὐτῆς κάτοικοι ἦσαν Μιλήσιοι (Ἡρδ. Δ, 14. — Στρβ. ΙΓ, 588. — Pl. V, 32, 44).

Προκόπιος, ἐκ Καισαρείας τῆς Φοινίκης, σοφιστὴς καὶ συγγραφεύς, ἐν Κωνσταντινουπόλει ζῶν τῷ στ' αἰῶνι μ. Χ. Τῷ 526 τὸν συμπαρέλαβεν εἰς τὸν Περσικὸν πόλεμον ὁ Βελισάριος, ὃν καὶ εἰς τὰς ἑπομένας ἐκστρατείας παρηκολούθησε σχεδὸν πάντοτε ὡς γραμματεὺς καὶ μυστικοσύμβουλος. Μετὰ ταῦτα διωρίσθη γερουσιαστής, καὶ πολιτικὸς διοικητὴς τῆς πρωτευούσης. Ἀλλὰ τῷ 562, συνεπείᾳ συνωμοσίας, ἐξεβλήθη τοῦ ἀξιώματός του, καὶ μετ' οὐ πολὺ ἀπέθανεν αἰφνιδίως. — Ἦν δὲ εἷς τῶν ἀξιολογωτέρων ἱστοριογράφων τῆς ἐποχῆς του, γλῶσσαν μεταχειριζόμενος ζωηράν, κεκοσμημένην, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ ἀφελῆ. Ἔγραψε δὲ α) εἰς βιβλία 8 ἱστορίαν τῶν ἐπὶ τοῦ Ἰουστινιανοῦ πολέμων πρὸς Πέρσας, Βανδάλους καὶ Ὀστρογόθους. β) «Περὶ κτισμάτων, πανηγυρικὸν τοῦ Ἰουστινιανοῦ, ἀπαριθμοῦντα καὶ πάντα τὰ δημόσια καταστήματα τὰ ὑπὸ τὸν αὐτοκράτορα τοῦτον πανταχοῦ τοῦ κράτους ἐκ δημοσίων χρημάτων ἀνεγερθέντα. γ) Ἀνέκδοτα, οὕτως ἐπιγραφέντα, διότι ἕνεκα τοῦ περιεχομένου αὐτῶν ἐξεδόθησαν μόνον μετὰ τὸν θάνατον τοῦ συγγραφέως. Ὑπό τινων τῶν νεωτέρων ἠμφισβητήθη, ἀλλ' ἄνευ λόγου, ὅτι ὁ Προκόπιος ἦν τοῦ ἔργου τούτου ὁ συγγραφεύς. Ἐν αὐτῷ ἐκχέει τὴν σφοδρὰν αὐτοῦ ἀγανάκτησιν κατὰ τῶν τότε τὰ δημόσια διεπόντων μετὰ πικρίας ὑπερακοντιζούσης πᾶν μέτρον εὐγενοῦς εὐπρεπείας, καὶ μὴ φειδομένης ὑπερβολῶν. Ἀλλὰ καὶ οὕτως ὁ λίβελλος οὗτος ἐστὶ διδακτικὸς καὶ περίεργος διὰ τὰ καθέκαστα τῆς ἱστορίας ἐκείνων τῶν χρόνων.

Πρόκρις, 1) θυγάτηρ τοῦ Θεσπίου, ἐκ τοῦ Ἡρακλέους μήτηρ τοῦ Ἀντιλέοντος καὶ τοῦ Ἱππέως (Ἀπλλδ. Β. 3, 8). — 2) Θυγάτηρ Ἐρεχθέως, βασιλέως τῶν Ἀθηνῶν, φονευθεῖσα εἰς τὴν θήραν κατὰ λάθος ὑπὸ τοῦ ἀνδρός της Κεφάλου, ἐκλαβόντος αὐτὴν ἀντὶ κεκρυμμένου θηρίου (Ἀπλλδ. Γ, 15, 2).

Προκρούστης, εἷς τῶν κακούργων τῶν φονευθέντων ὑπὸ τοῦ Θησέως ἐπὶ τῆς πρώτης μεταβάσεώς του ἐξ Ἐρμιόνης εἰς Ἀθήνας. Ἄλλως Πολυπήμων ἢ Δαμάστης καλούμενος, διέμενεν ἐπὶ τοῦ ὄρους Κορυδαλοῦ (ὑπὲρ τὸ Δαφνίον), καὶ ἐκεῖ συλλαμβάνων τοὺς διαβαίνοντας, ἥπλου αὐτοὺς εἰς κλίνην, καὶ τοὺς μὲν βραχυτέρους αὐτῆς ἐξήρθρου, τοὺς δὲ μακροτέρους ἠκρωτηρίαζεν ἵνα τοῖς δώσῃ ἴσον μῆκος πρὸς αὐτήν. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον τὸν ἐθανάτωσεν ὁ Θησεύς (Πλούτ. Θησ. ΙΑ). Ἦν δὲ πατὴρ τοῦ ἑτέρου λῃστοῦ, τοῦ Σίννιδος (Παυσ. Α, 38).

Πρόλοχος, εἷς τῶν Λαπίθων οἵτινες ἐπολέμησαν πρὸς τοὺς Κενταύρους εἰς τοὺς γάμους τοῦ Πειριθόου (Ἡσδ. Ἀσπ. 180).

Προμετρητής, ἐν Ἀθήναις, ὁ ὑπὸ τοὺς μετρονόμους τὰ φορολογητέα σιτηρὰ ἐν τῇ ἀγορᾷ καταμετρῶν (Ἀρπκρ.).

Προμετωπίδιον, ἔλασμα χαλκοῦν τιθέμενον εἰς τὰ μέτωπα τῶν ἵππων πρὸς κόσμησιν, μᾶλλον δὲ πρὸς ἀσφάλειαν εἰς τὰς μάχας (Ἡρδ. Ζ, 70. — Ξνφ. Ἀνβ. Α, 8. 7).

Πρόμαχος, υἱὸς τοῦ Παρθενοπαίου, (ἴδ.) εἷς τῶν ἐπιγόνων, φονευθεὶς πρὸ τῶν Θηβῶν (Ἀπλλδ. Γ, 7, 2). — 2) Υἱὸς τοῦ Αἴσωνος, ὃν μετὰ τοῦ πατρός του, νήπιον ἔτι, ἐφόνευσεν ὁ Πελίας, ἀφ' οὗ ἐξέπεμψε τὸν ἀδελφόν του Ἰάσωνα εἰς ἀναζήτησιν τοῦ χρυσοῦ δέρατος (Ἀπλλδ. Α, 9, 27). — 3) Υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Φηγίας, ἀδελφὸς τοῦ Ἐχέφρονος (Παυσ. Η, 24). — 4) Υἱὸς τοῦ Βοιωτοῦ Ἀλεγήνορος, πρὸ τῆς Τροίας (Ὁμ. Ἰλ. Ξ, 475). — 5) Ἐπίθετον τῆς Ἀθηνᾶς (Σχλ. Δμσθ. κ. Ἀνδρτ. σλ. 597), ἧς περίφημον χαλκοῦν ἄγαλμα ἐποίησεν ὁ Φειδίας ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως, μεταξὺ τῶν Προπυλαίων καὶ τοῦ Παρθενῶνος, ἐκ τῶν ἀποτεταμιευμένων Περσικῶν τοῦ Μα-

ραθῶνος λαφύρων, ἐπὶ βάθρου, οὗ ἡ θέσις φαίνεται ἔτι. Ἦν δὲ πρὸς τὴν εἴσοδον ἐστραμμένη τὴν ἀσπίδα ἀνέχουσα, ὡς ἂν ἤθελε ν' ἀποκρούσῃ τοὺς ἐπερχομένους ἐχθροὺς, καὶ τοσοῦτο ὑψηλὴ, ὥστε τὸν λόφον καὶ τὴν αἰχμὴν αὐτῆς ἔβλεπον ὑπὲρ τὸν Παρθενῶνα οἱ ἐκ τοῦ Σουνίου προσπλέοντες. Εἰς δὲ τὴν ἀσπίδα αὐτῆς ἐπετόρευσε, πιθανῶς μετὰ ταῦτα, ὁ γλύπτης Μῦς τὴν Γιγαντομαχίαν (Ἡρδ. Ε, 77.—Δμσθ. Πρπρσθ. § 272.—Παυσ. Α, 20. Η, 34, 18.—Ζώσιμ. Ε, 6). —Ἀπεδίδετο δὲ καὶ εἰς τὸν Ἑρμῆν ἐν Ταν́αγρᾳ καὶ εἰς τὸν Ἡρακλῆν ἐν Θήβαις τὸ ἐπίθετον Πρόμαχος (Παυσ. Θ. 11, 22).

Προμένεια, ἡ ἀρχαιοτάτη τῶν ἱερειῶν τοῦ Διὸς ἐν Δωδώνῃ (Ἡρδ. Β, 55).

Προμηθεὺς, υἱὸς τοῦ Ἰαπετοῦ (ἴδ.) καὶ τῆς Κλυμένης (κατ' ἄλλους τῆς Ἀσίας ἢ τῆς Θέμιδος), εἷς τῶν Τιτάνων, ἀδελφὸς τοῦ Ἄτλαντος, τοῦ Μενοιτίου, τοῦ Ἐπιμηθέως. Ἐκεῖνος μὲν ἦν, ὡς τὸ ὄνομά του ἐδήλου, ὁ προνοῶν, ὁ πρὸ τῆς πράξεως σκεπτόμενος, ὡς Ἐπιμηθεὺς ἦν ὁ μὴ σκεπτόμενος ἐν καιρῷ, ἀλλὰ κατόπιν τῆς πράξεως. Ὁ Ἡσίοδος διηγεῖται (Θεογ. 520-586) ὅτι ὅτε, μετὰ τὴν ἧτταν τῶν Τιτάνων οἱ θεοὶ

ἐν Μηκώνῃ (τῇ Σικυῶνι), προϊσταμένου τοῦ Διὸς, ἐκανόνιζον τὰς ἀποδοτέας αὐτοῖς θυσίας ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, ὁ Προμηθεὺς, τοὺς ἀνθρώπους ἀντιπροσωπεύων, διῄρεσε πονηρῶς τὸν σφαγέντα μέγαν βοῦν εἰς δύο, καὶ ἀφ' ἑνὸς μὲν ἔθηκε τὰς σάρκας, τὰ ἔγκατα καὶ τὸ λίπος, ἐγκλείσας αὐτὰ εἰς τὴν γαστέρα τοῦ δέρματος, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὰ ὀστᾶ, περικαλύψας αὐτὰ διὰ λίπους λευκοῦ, καὶ ἔδωκεν εἰς τὸν Δία νὰ ἐκλέξῃ· ὁ δὲ ἔλαβε τὰ ὀστᾶ. Τοιαύτην δίδει ἐξήγησιν εἰς τὸ ἔθος τοῦ νὰ προσφέρωνται ταῦτα τὰ μέλη εἰς θυσίαν, ἐν ᾧ ἡ ἀληθὴς αἰτία ἦν ὅτι οἱ ἱερεῖς ἐφύλαττον τὰ βρώσιμα δι' ἑαυτούς. Παροργισθεὶς διὰ τὸν δόλον ὁ Ζεὺς, ἀφῄρεσε τὸ πῦρ ἀπὸ τῆς γῆς· ἀλλ' ὁ Προμηθεὺς τὸ ἔκλεψε πάλιν ἐντὸς κοίλου νάρθηκος ἐκ τοῦ Ὀλύμπου καὶ τὸ ἔφερεν ὀπίσω εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Τότε δ' ὁ Ζεὺς ἔτι μᾶλλον χολωθεὶς, ἐπενόησε κακόν τι κατὰ τῶν ἀνθρώπων, καὶ διαταγῇ αὐτοῦ ὁ Ἥφαιστος ἔπλασεν ἐκ γῆς ὁμοίωμα παρθένου περικαλλοῦς, ἣν κατακοσμηθεῖσαν ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς, ἔπεμψεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους πρὸς μεγίστην των βλάβην. Τὸν Προμηθέα δ' ἐδέσμευσεν εἰς κίονα, καὶ ἔπεμψεν ἀετὸν νὰ τῷ τρώγῃ καθ' ἑνάστην τὸ ἦπαρ, ἀναγεννώμενον ἀνὰ πᾶσαν νύκτα, μέχρις οὗ τὸν ἠλευθέρωσεν ὁ Ἡρακλῆς, φονεύσας τὸν γύπα, ἀδείᾳ τοῦ Διὸς, θελήσαντος νὰ δοξασθῇ διὰ τούτου ὁ υἱός του. Καὶ ἐν τοῖς Ἔργοις καὶ Ἡμέραις (στ. 48 ἑπ.) διηγεῖται τὸν αὐτὸν μῦθον ὁ ποιητὴς κατά τι διάφορον. Ὁ Ἥφαιστος ἐκ γῆς καὶ ὕδατος ἔπλασε παρθένου μορφὴν ὡραιοτάτην, ταῖς θεαῖς ὁμοίαν, τῇ ἔδωκεν ἀνθρωπίνην φωνὴν καὶ δύναμιν· ἡ Ἀθηνᾶ τὴν ἐδίδαξε τὰ γυναικεῖα ἔργα· ἡ Ἀφροδίτη τῇ ἐχάρισε τὴν χάριν, καὶ τὴν τέχνην τοῦ ἐπιμελεῖσθαι τοῦ σώματος· ὁ δ' Ἑρμῆς εὐτολμίαν καὶ πονηρίαν· καὶ ὠνομάσθη αὕτη Πανδώρα, διότι παρὰ πάντων τῶν θεῶν ἔλαβε δῶρα. Τότε ὁ Ἑρμῆς τὴν ἔφερε πρὸς τὸν Ἐπιμηθέα, ὅστις, παρὰ τὰς συμβουλὰς τοῦ ἀδελφοῦ του, τὴν ἐδέχθη, καὶ τότε ἐξερράγησαν πάντα τὰ κακὰ κατὰ τῶν ἀνθρώπων ἐκ πίθου οὗ τὸ πῶμα ἤγειρεν ἡ Πανδώρα· εἰς αὐτοῦ δὲ τὸν πυθμένα μόνη ἔμεινενἡ ἐλπὶς ὅτε πάλιν ἔκλεισεν ἐπιθεὶς τὸ πῶμα. Ἐν τῷ μύθῳ τούτῳ τοῦ Ἡσιόδου ὁ Προμηθεὺς ἀντιπροσωπεύει τὸ σκεπτόμενον ἀνθρώπινον πνεῦμα, τὸ εἰσάγον, μετὰ τῆς χρήσεως τοῦ πυρὸς, τὸν πολιτισμὸν καὶ τὰ κακὰ πάντα ὅσα παρομαρτοῦσιν εἰς

τὴν κοινωνίαν τὴν μακρυνομένην ἀπὸ τῆς φυσικῆς καταστάσεως τὴν εἰρήνην καὶ τὴν ἀφέλειαν. Διὰ τῆς γυναικὸς ἐνέσκηψε τὸ μέγιστον τῶν κακῶν εἰς τὸν κόσμον, ὁ θάνατος, διότι ὁ πολλαπλασιασμὸς τοῦ ἀνθρωπίνου γένους καθίστησι τὴν εἰς ἀθανασίαν παράτασιν τῆς ζωῆς ἑνὸς ἑκάστου ἐντελῶς ἀδύνατον. Ὁ Προμηθεύς, ὁ τὰ τῷ ἀνθρώπῳ διαγεγραμμένα ὅρια ὑπερπηδῶν, καὶ ἀξιῶν ν' ἀνταγωνισθῇ πρὸς τοὺς θεούς, καὶ ἀρνούμενος αὐτοῖς τὴν τιμὴν ἣν τοῖς ὤφειλεν, ἔπρεπε νὰ δεσμευθῇ ὑπὸ τοῦ Διὸς καὶ νὰ βασανισθῇ, μέχρις οὗ ὁ Ἡρακλῆς, ὁ ἄνθρωπος ὅστις δι' ἀγώνων καὶ δι' ὑποταγῆς εἰς τὴν θείαν θέλησιν τὴν ἀθανασίαν ἀπέκτησεν, ἐφόνευσε τὸν σπαράττοντα αὐτὸν ἀετόν, καὶ τὸν ἀπήλλαξε τῶν βασάνων του. Τὴν παράδοσιν ταύτην τοῦ Προμηθέως ἦν ὁ Ἡσίοδος ἐξέφερε σκοτεινῶς πως καὶ συγκεχυμένως, ἔλαβεν ὁ Αἰσχύλος ὡς ὑπόθεσιν τριλογίας, ἧς τὸ πρῶτον δρᾶμα ἀφώρα τὸν τὸ πῦρ ἐξ οὐρανοῦ κομίζοντα, τὸ δεύτερον, καὶ μόνον σωζόμενον, τὸν δεσμώτην Προμηθέα, καὶ τὸ τρίτον τὸν ἀπελευθερούμενον, καὶ ἀνέπτυξεν αὐτὴν εἰς μεγαλοφυεῖς διαστάσεις. Κατ' αὐτὸν, εἰς τὸν κατὰ τὸν Τιτάνων πόλεμον ὁ Προμηθεὺς, συμβουλῇ τῆς μητρός του Θέμιδος, ἐτάχθη μετὰ τοῦ Διός. Μετὰ τὴν νίκην του δὲ ὁ Ζεὺς ἠθέλησεν, ἵνα νέαν εἰσαγάγῃ τάξιν πραγμάτων, νὰ ἐξολοθρεύσῃ τὸ κτηνῶδες καὶ τραχὺ γένος τῶν ἀνθρώπων, καὶ νὰ πλάσῃ ἕτερον, κρεῖττον αὐτοῦ. Ὁ Προμηθεὺς ὅμως, φίλος πάντοτε τῶν ἀνθρώπων, ἀντέστη, ἔκλεψεν ἀπὸ τοῦ Ἡφαίστου καὶ ἔφερεν αὐτοῖς τὸ πῦρ, καὶ τοὺς ἀνέπτυξεν εἰς ὑψηλοτέραν διάπλασιν, διάφορα διδάξας αὐτοῖς, ὡς τὴν ἀρχιτεκτονικὴν, τὴν ἀστρονομίαν, τὴν γραφὴν, τοὺς ἀριθμοὺς, τὴν ναυτιλίαν, τὴν μαντικὴν, τὴν ἰατρικὴν, κτλ. Τότε ὁ Ζεὺς ἐπέτρεψε μὲν τὴν περαιτέρω ὕπαρξιν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, τὸν Προμηθέα ὅμως πρὸς τιμωρίαν διότι ἀντέστη αὐτῷ, προσκαθήλωσε διὰ τοῦ Ἡφαίστου καὶ τῶν ὑπηρετῶν αὐτοῦ, τοῦ Κράτους καὶ τῆς Βίας, εἰς βράχον τῆς ἀγρίας Σκυθικῆς χώρας. Ἐκεῖ προσελθόντες ὁ Ὠκεανὸς καὶ αἱ Ὠκεανίδες, τὸν προτρέπουσι νὰ ὑποταγῇ εἰς τὴν ὑπερτάτην τοῦ Διὸς ἐξουσίαν. Ἀλλ' ὁ Προμηθεὺς διαδηλοῖ αὐτοῖς ὅτι αὐτὸς μόνος δύναται, γνωστοποιῶν ἓν μυστήριον ὃ ἠξεύρει, νὰ σώσῃ τὸν Δία ἀπὸ κινδύνου ἀνατροπῆς τῆς ἐξουσίας του. Ἤξευρε δὲ ὅτι ὁ Ζεὺς ἐκ θεᾶς τινος (τῆς Θέτιδος) θὰ ἀπέκτα υἱὸν ὅστις θὰ τὸν ἐξεθρόνιζεν. Ἵνα μάθῃ τὸ μυστήριον τοῦτο, πέμπει τότε ὁ Ζεὺς τὸν Ἑρμῆν πρὸς τὸν Προμηθέα· ἀλλ' οὗτος ἀρνεῖται νὰ τὸ εἰπῇ, πρὶν ἢ ὁ Ζεὺς τὸν λύσῃ ἀπὸ τοῦ βράχου καὶ τὸν ἱκανοποιήσῃ διὰ τὸ ἐπιβληθὲν αὐτῷ ὄνειδος. Τότε σφενδονίζει ὁ Ζεὺς κατ' αὐτοῦ κεραυνὸν, ὅστις μετὰ τοῦ βράχου τὸν κρημνίζει εἰς τὴν ἄβυσσον. Ἐνταῦθα λήγει ἡ τραγῳδία. Ἡ δὲ τῆς ἑπομένης, τῆς ἀφορώσης τὴν ἐλευθέρωσιν τοῦ Προμηθέως, ὑπόθεσις ἦν τοιαύτη. Μετὰ χρόνον μακρὸν ἐπανέρχεται αὖθις ὁ Προμηθεὺς εἰς τὸ φῶς τῆς ἡμέρας καὶ εἰς τὸν βράχον του, ἔνθα ὁ ἀετὸς ἐξακολουθεῖ καθ' ἑκάστην σπαράττων τὸ ἦπάρ του, μέχρις ὁ Κένταυρος Χείρων, δεινῶς πάσχων ἐξ ἀθεραπεύτου πληγῆς ἣν τῷ ἐπέφερε δηλητηριῶδες βέλος τοῦ Ἡρακλέους, παραιτεῖται οἰκειοθελῶς τῆς ἀθανασίας καὶ ἀποφασίζει δι' αὐτὸν ν' ἀποθάνῃ. Τότε, ἀδείᾳ τοῦ Διὸς, κατατοξεύει ὁ Ἡρακλῆς τὸν ἀετὸν καὶ λύει τὸν Προμηθέα, οὗτος δὲ, πρὶν ἢ λυθῇ, λέγει τὸ μυστήριον ὃ ἐγνώριζεν. Εἰς πᾶσαν ταύτην τὴν ποιητικὴν ἀντίληψιν, τῷ ὑψίστῳ καὶ πανσόφῳ κοσμοκράτορι, τῷ Διΐ, ἀνθίσταται ὡς ἀνυπότακτος καὶ προκλητικὸς προστάτης τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ὁ Προμηθεὺς, τὴν κοσμικήν του σοφίαν ἀντιτάττων τῇ ὑπερτάτῃ σοφίᾳ. Τὰ ἀγαθὰ ἃ δαψιλεύει τοῖς ἀνθρώποις, θεωρῶν αὐτὰ ὡς τὰ μέγιστα, εἰσὶ μόνον γῆϊνα, τὴν γῆϊνον ἀφορῶντα εὐημερίαν, τὰ δὲ ὕψιστα, τὰ ἠθικὰ ἀγαθὰ, τὰ ὑπὸ τοῦ Διὸς δαψιλευόμενα, εἰσὶν αὐτῷ ἄγνωστα, οὐδὲ δύναται νὰ χορηγήσῃ αὐτά.

Θαρρῶν ἐπὶ τῇ κοινῇ συνέσει καὶ δυνάμει τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος, ἀρνεῖται νὰ ὑποταγῇ εἰς τὴν πανίσχυρον θείαν δύναμιν τοῦ Διός, καὶ ὑποβάλλεται τούτου ἕνεκεν εἰς βασάνους, μέχρις οὗ ἀποστῇ τῆς προπετοῦς ἀντιστάσεως. — Κατ' ἄλλους δὲ μύθους ἔπλασεν ὁ Προμηθεὺς τοὺς ἀνθρώπους ἐκ γῆς ἢ ἐκ γῆς καὶ ὕδατος, εἴτε ἀμέσως ἐξ ἀρχῆς (Ov. Met. I, 81), εἴτε μετὰ τῆς Ἀθηνᾶς, κατόπιν τοῦ κατακλυσμοῦ τοῦ Δευκαλίωνος. Ἦν δ' υἱός του ὁ Δευκαλίων, ἔχων μητέρα τὴν Ἡσιόνην, ἢ τὴν Ἀξιοθέαν, ἢ τὴν Πανδώραν, ἢ τὴν Κλυμένην. Ὁ δ' Ἡρόδοτος σύζυγον τοῦ Προμηθέως καλεῖ (Δ, 45) τὴν Ἀσίαν. Συνεβούλευσε δ' ὁ Προμηθεὺς τῷ Δευκαλίωνι, πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ, ἵνα σωθῇ αὐτοῦ, νὰ ναυπηγήσῃ πλοῖον. Ἐν Ἀθήναις ὁ Προμηθεὺς συνελατρεύετο μετὰ τῆς Ἀθηνᾶς, μεθ' ἧς πολλαχῶς συνδέεται, ὡς καὶ μετὰ τοῦ Ἡφαίστου. Εἶχε δ' ἱερὸν ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ, ἔνθα ἐτελοῦντο τὰ Προμήθεια μετὰ λαμπαδοφορίας.

Πρόμηθος, υἱὸς τοῦ Κόδρου, βασιλέως τῶν Ἀθηνῶν, κτίσας μετὰ τοῦ Δαμασίχθονος τὴν ἐν Φρυγίᾳ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας πόλιν Κολοφῶνα (Παυσ.).

Πρόμοχθοι, εἰς τοὺς Δωρίους ναοὺς τὰ εἰς τὴν κατωτέραν προκλινῆ ἐπιφάνειαν τοῦ γείσου προέχοντα τετράγωνα σταγώνων, ἐκ 18 ἕκαστον.

Προναία, ἐπίθετον ὑφ' ὃ ἡ Ἀθηνᾶ εἶχεν ἱερὸν πρὸ τοῦ ἐν Δελφοῖς ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος (Αἰσχ. Εὐμ. 21. — Ἡρδ.).

Πρόναος, 1) τὸ πρὸ τοῦ κυρίως σηκοῦ τοῦ ναοῦ κατὰ τὴν εἴσοδον περίστυλον μέρος αὐτοῦ (ἴδ. ναός). — 2) Ἐπίθετον θεῶν ὧν τὰ ἀγάλματα ἵσταντο καὶ ἀπελάμβανον λατρείας πρὸ τῆς εἰσόδου ναοῦ τινος ἄλλης θεότητος, οἷον τοῦ Ἑρμοῦ ἐν Θήβαις πρὸ τοῦ ναοῦ τοῦ Ἰσμηνίου Ἀπόλλωνος.

Πρόννος, πολίχνη ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς παραλίας τῆς Κεφαλληνίας (Θουκ. Β, 30. — Πολβ. — Στρβ.).

Προνόη, 1) Θυγάτηρ τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος (Ἡσδ. Θγν. 261). — 2) Θυγάτηρ τοῦ Φόρβαντος, γυνὴ τοῦ Αἰτωλοῦ, μήτηρ τοῦ Πλευρῶνος καὶ Καλυδῶνος (Ἀπλλδ. Α, 7).

Πρόνοος, 1) υἱὸς τοῦ Φηγέως ἐκ Ψωφίδος, φονεύσας τὸν Ἀλκμαίωνα καὶ φονευθεὶς ὑπὸ τῶν υἱῶν αὐτοῦ (Ἀπλλδ. Γ, 7, 6). — 2) Τρὼς ἐκ τῶν ἐπισήμων, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Πατρόκλου (Ὁμ. Ἰλ. Π, 399).

Προξενέα. Πρόξενος. Ἰδ. Ξένος.

Προξενίδης, 1) Εὔπορος Ἀθηναῖος καὶ κομπάζων ἐπὶ τῷ πλούτῳ του, δι' ὃ Κομπαστὸς ἐπελέγετο κατ' Ἀριστοφάνην (Σφ. 342). — 2) Ἀγωνοδίκης ἐν Ἤλιδι (Ξνφ.).

Πρόξενος. 1) Ὁ Βοιώτιος, μαθητὴς τοῦ Γοργίου καὶ φίλος τοῦ Ξενοφῶντος, συνεκστρατεύσας μετ' αὐτοῦ καὶ μετὰ τῶν μυρίων. Ἐπὶ τῆς ἐπιστροφῆς δὲ συλληφθεὶς ἐφυλακίσθη ὑπὸ τοῦ Τισσαφέρνους, καὶ, παραδοθεὶς τῷ Ἀρταξέρξει, ἐθανατώθη ὑπ' αὐτοῦ (Ξνφ. Ἀνβ. Α, 1, 11. Β, 6, 16, ἔνθα εἰκάζεται καὶ ὁ χαρακτὴρ του. Γ, 1, 4. Ε, 3, 5). — 2) Τεγεάτης, ἀρχηγός, μετὰ τοῦ Καλλιβίου, τῆς ἀντισπαρτιατικῆς μερίδος (Ξνφ. Ἑλλ. ΣΤ, 5, 6), δραστηρίως ἐνήργησεν ὑπὲρ τοῦ συνοικισμοῦ τῆς Μεγαλοπόλεως, ἀλλὰ δὲν ἐπέζησε νὰ ἰδῇ αὐτόν, φονευθεὶς ἐν ἐμφυλίῳ ῥήξει εἰς τὴν πατρίδα του (Παυσ. Η, 27, 2). — 3) Ἀρχηγὸς τοῦ σώματος τῶν Θηβαίων τοῦ πεμφθέντος εἰς βοήθειαν τῶν Ἀμφισσέων κατὰ τοῦ Φιλίππου, τῷ 339 π. Χ., ὃν διὰ δόλου ἐνίκησεν ὁ στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων Χάρης (Πολυαιν. Στρατ. Δ, 2. 8). — 4) Εἷς Πελληνεὺς (Ξνφ. Ἑλλ. Ζ, 2, 16). — 5) Ἀθηναῖος ἐξ Ἀφίδνης, στρατηγὸς κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος τοῦ ἱεροῦ πολέμου, 347 π.Χ. (Αἰσχ. πρπρσβ. 37).

Πρόπλασμα, τὸ ἐκ πηλοῦ κατασκεύασμα, ἵνα χρησιμεύῃ ὡς πρότυπον πλαστικῶν ἔργων. Πολλάκις, διὰ τὰ συμπλέγματα, ἐγίνετο ἕκαστον πρόπλασμα ἰδίως, καὶ

εἶτα συνετίθεντο, ὅπως κρίνῃ ὁ καλλιτέχνης περὶ τοῦ καταλλήλου αὐτῶν συνδυασμοῦ (Cic. ad. Att. XII, 43.—Pl. XXXV, 4).

Προπνιγεῖον, οὕτως ἐλέγετο τὸ πρὸ τοῦ κλιβάνου (φούρνου) οἰκοδόμημα, δι' οὗ

εἰσήγετο ἡ καύσιμος ὕλη, ὡς ἐν τῇ εἰκόνι κλιβάνου χρόνων Ῥωμαϊκῶν, ἀνασκαφέντος ἐν Νορθαμπτῶνι τῆς Ἀγγλίας (Vitr. V, 10, 2).

Προπύλαια, ὁ τῆς εἰσόδου τοῦ ἔξω περιβόλου τῶν ναῶν ἢ ἱερῶν τεμενῶν ἀρχιτεκτονικὸς κόσμος. Τὰ ἐπισημότερα καὶ λαμπρότερα τῶν ἐν Ἑλλάδι ἦσαν τὰ τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν, ἥτις, ὅτε αὐτὰ ἐκτίσθησαν, ἐθεωρεῖτο πᾶσα ὡς χῶρος ἱερὸς τοῖς

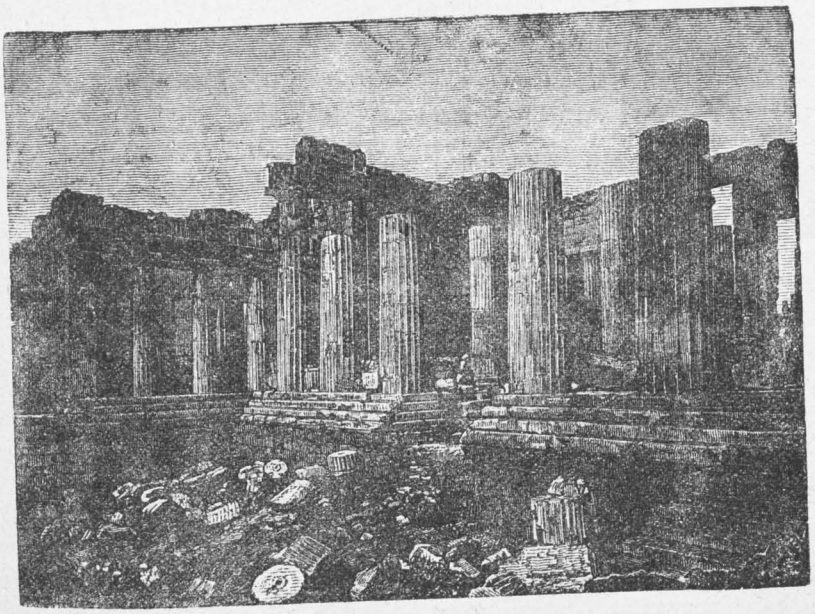

Προποντίδες, παρθένοι ἐν Ἀμαθοῦντι, αἵτινες ἀρνηθεῖσαι τὴν θεότητα τῆς Ἀφροδίτης, μετεμορφώθησαν πρὸς ποινὴν εἰς λίθους (Ov. Met. X, 221).

Προποντὶς, τὸ μικρὸν πέλαγος ὃ συνδέει πρὸς ἀνατολὰς ὁ Θρᾳκικὸς Βόσπορος μετὰ τοῦ Εὐξείνου πόντου, πρὸς δυσμὰς ὁ Ἑλλήσποντος μετὰ τοῦ Αἰγαίου. Ὁ Ἡρόδοτος ὁρίζει εἰς 1400 στάδια τὸ μῆκος, εἰς 500 τὸ πλάτος αὐτῆς, καὶ αἱ διαστάσεις αὗται εἰσὶ σχεδὸν ἀκριβεῖς. Εἰς τὴν νοτίαν παραλίαν ἔχει τὸν Κυάνιον κόλπον (τῆς Προύσης), καὶ τὸν Ἀστακίνιον. Ἐπὶ τῆς θαλάσσης ἔκειντο Ἑλληνικαὶ πόλεις ἐπίσημοι, ὡς ἡ Ἡράκλεια, ἡ Πέρινθος, τὸ Βυζάντιον, ἡ Κύζικος, παρὰ τῇ ἀκτῇ δὲ νῆσοι ἡ Ὀφιοῦσα, ἡ Ἐλαφόνησος, ἡ Προκόννησος, ἡ Βίσβυκος, κτλ. (Στρβ. Β, 124. ΙΒ, 541. 574).

θεοῖς. Πρὶν, τὸ φρούριον ἐκλείετο ὑπ' ἐννέα πυλῶν, ὡς ὑπετέθη, συνεχῶν, πλησίον ἀλλήλων, πᾶν τὸ πλάτος τῆς πρὸς δυσμὰς ἀνόδου ἀποκλειουσῶν, ἂν τὸ μνημονευόμενον Ἐννεάπυλον τὸ Πελασγικὸν (Bekk. Anecd. σλ. 419, 29) δὲν ἐδήλου ἴσως πᾶν

τὸ τεῖχος τοῦ φρουρίου ἢ κἂν τὸ βορειοδυτικὸν αὐτοῦ ἥμισυ, συμπεριλαμβάνον μετὰ τῶν πυλῶν τῆς δυτικῆς εἰσόδου καὶ ἄλλας πρὸς βορρᾶν εἰς τὴν πόλιν καθόδους. Τὴν ἀρχαίαν ἐκείνην εἴσοδον, εἴτε κατεδαφισθεῖσαν ὑπὸ τῶν Περσῶν, εἴτε πρὸς καλλιτεχνικώτερον καὶ τῷ ἱερῷ χαρακτῆρι τῆς Ἀκροπόλεως μᾶλλον ἀνταποκρινόμενον ἐξωραϊσμὸν, ἀνῳκοδόμησεν ὁ Περικλῆς ὅτε ἤγειρε τὸν Παρθενῶνα, ἀμέσως μετ' αὐτὸν, μετὰ τοσοῦτον θαυμαστῆς μεγαλοπρεπείας (Δημοσθ. π. Συντξ. ΙΒ. — Ἅρπκ. — Φλστρ. Β, Ἀπλλν. Τυαν. Β, 5), ὥστε ὁ Ἐπαμεινώνδας ἔλεγεν ὅτι θέλει νὰ μεταφέρῃ εἰς Θήβας αὐτὰ, αἰνιττόμενος τὴν δόξαν τῶν Ἀθηνῶν (Δημοσθ. Πρπρσβ. 32). Ἀνήγειρε δ' αὐτὰ ἀρχιτέκτων ὁ Μνησικλῆς, ἀπὸ Ὀλ. 85, δ — 87, α (432-437 π. Χ.), δαπάνῃ 2012 ταλάντων

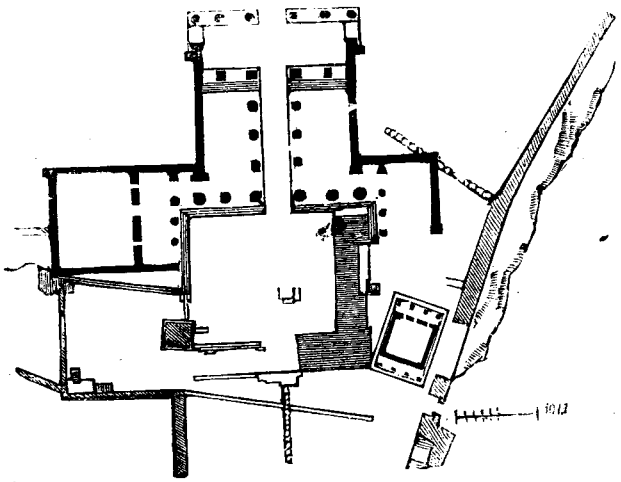

(10,072,000 τῶν τότε = 30,316,000 τῶν νῦν δραχμῶν (Ἅρπκ. λ. Προπύλαια). Ἡ διεύθυνσις αὐτῶν ἐστράφη ὀλίγον μᾶλλον πρὸς νότον, ὡς φαίνεται ἐκ μικροῦ μέρους σωζομένου τοῦ ἀρχαίου περιβόλου. Ἡ πρὸς δυσμὰς μόνη κυρίως βατὴ ἄνοδος τῆς Ἀκροπόλεως εἶχε πλάτος 168'. Ἐξ αὐτῶν τοὺς 58' ἐν τῷ μέσῳ ἔκλειε τοῖχος ἐκ λίθου πεντελησίου ἔχων 5 πύλας, ὧν ἡ μείζων ἦν ἡ μεσαία, ἀνὰ δύο δὲ μειούμεναι ἑκατέρωθεν. Καὶ ἔξωθεν μὲν, κατὰ πέντε βαθμίδας κατώτερον, ἐξετείνετο τοῦ αὐτοῦ πλάτους λιθόστρωτον ἐπίπεδον, κοσμούμενον εἰς τὰ ἐμπρὸς (πρὸς δυσμὰς) ὑπὸ στοᾶς 6 δωρίων κιόνων, ὧν οἱ δύο μέσοι ἔχουσι σχεδὸν διπλασίαν τὴν ἀπ' ἀλλήλων ἀπόστασιν, διότι δι' αὐτῶν ἦν ἡ κυρίως εἴσοδος. Ἀπὸ τῶν δύο δὲ τούτων μεσαιτάτων ἔφερε πρὸς τὴν μεγάλην πύλην ἄλλη στοὰ ἐγκάρσιος, ἐπίσης ἑξάστυλος, ἀλλ' ἰωνική. Ὀπίσω δὲ τῶν πυλῶν, πρὸς ἀνατολὰς, εἰς ἀπόστασιν 18' ἐξετείνετο παραλλήλως τῷ τοίχῳ πάλιν στοὰ δώριος ἑξάστυλος, ἐν πᾶσι τῇ προσθίᾳ ὁμοία· καὶ πᾶν τὸ οἰκοδόμημα ἦν ὑπ' ὀροφὴν, ἧς τινὲς τῶν λιθίνων δοκῶν, ὀγκωδέσταται, ἔχουσι μῆκος 22'. Παρὰ τῇ ἐξωτερικῇ δὲ, τῇ δυτικῇ, πλευρᾷ προέχουσιν ὀρθογωνίως δύο πτέρυγες κοσμούμεναι ἑκατέρα κατὰ τὰ ἐμπρὸς διὰ τριῶν δωρίων κιόνων ταπεινοτέρων καὶ ἰσχνοτέρων τῶν τῆς στοᾶς, μετὰ ζώνης τριγλύφων, ἄνευ ἀετωμάτων. Ἐκ τῶν πλευρῶν τούτων ἡ μὲν ἀριστερὰ (τῷ εἰσιόντι) ἦ βορεία, ἔχει ὀπίσω τῶν κιόνων κεχωρισμένον εὐρύχωρον δωμάτιον, εἰς ὃ, εἰς πινακοθήκην χρησιμεῦον, διετηροῦντο μεγαλογραφίαι τοῦ Πολυγνώτου καὶ ἄλλων ἐπισήμων καλλιτεχνῶν («οἴκημα ἔχον γραφὰς» Παυσ. Α, 22)· ἡ δὲ δεξιὰ ἦ νοτία, πολὺ στενωτέρα, καὶ πρὸς δυσμὰς ἀναπεπτα-

μένη. ἐνέκλειε πιθανῶς τὸν Προπύλαιον ἢ «ἀμύητον» Ἑρμῆν, ἴσως καὶ τὰς τρεῖς Χάριτας τοῦ Σωκράτους, καὶ ἐμπρὸς αὐτῆς ἐξετείνετο ὁ ἀρχαῖος προμαχών, ὁ εἰς πάντα τὰ ἀρχαῖα φρούρια τὰ δεξιὰ τῆς εἰσόδου ὀχυρῶν, καὶ ἐχρησίμευε τότε εἰς ἐξαίσιον βάθρον τοῦ ναοῦ τῆς Ἀπτέρου Νίκης. Ἐπὶ Ῥωμαίων δὲ, τῷ 27 π. Χ. (Ἰδ. Ῥαγκ. Ἅπαντ. Τ. IH, σλ. 105), ἐκτίσθη μεγάλη ἐκ λευκοῦ λίθου ἀναβάθρα, ἰσοπλατὴς τοῖς προπυλαίοις, ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ λόφου φέρουσα εἰς αὐτὰ, καὶ ἧς, μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν Ἀθηνῶν, ἀνευρέθη καὶ ἀνῳκοδομήθη τὸ νότιον μέρος. — Οἱ Φράγκοι δοῦκες ἐγκατέστησαν εἰς τὸ «οἴκημα τῶν γραφῶν» τὸ ἀρχεῖον αὐτῶν, εἰς δὲ τὴν νοτίαν πλευρὰν ἔκτισαν πύργον εἰς φρυκτόριον τηλεγραφικὸν, ἀποκομισθὲν ἐπ' ἐσχάτων φιλοτίμῳ δαπάνῃ τοῦ κ. Σχλιεμάννου. Οἱ τοῦ λαοῦ ἡμιμαθεῖς ὠνόμαζον ἐν τῷ μεσαίωνι τὰ Προπύλαια παλάτιον τοῦ Θεμιστοκλέους, καὶ εἶτα Ὁπλοστάσιον τοῦ Λυκούργου. Οἱ δ' Ὀθωμανοὶ, μετὰ τὴν ἅλωσιν τῶν Ἀθηνῶν, τῷ 1455, μετεχειρίσθησαν αὐτὰ εἰς ὁπλοθήκην καὶ πυριταποθήκην, μέχρι τοῦ 1636, ὅτε ἐνσκήψας κεραυνὸς καθ' ἣν ὥραν, ὡς μνημονεύεται, ὁ φρούραρχος τῆς Ἀκροπόλεως ἡτοιμάζετο νὰ καταπυροβολήσῃ τοὺς εἰς τὸ ἐκκλησίδιον τοῦ ἁγίου Δημητρίου (τοῦ Βομβαρδάρη) πανηγυρίζοντας Χριστιανοὺς, κατέστρεψεν αὐτά. Ἀλλ' ὁ θριγγὸς τῆς δυτικῆς αὐτῶν στοᾶς ἐσώζετο ἔτι τῷ 1687 (Fanelli, Athene Atticæ). Εἶτα δ' οἱ Ὀθωμανοὶ, ἐξακολουθήσαντες τὸ ἔργον τῆς καταστροφῆς, καὶ ἐπιτειχίσαντες καὶ ἐπιθολώσαντες αὐτὰ, τὰ μετέβαλον εἰς κανονοστάσια μεθ' ὑπογείων ἀποθηκῶν, καὶ ἡ Ἑλληνικὴ κυβέρνησις τέλος τὰ ἀνέσκαψε διατηρήσασα ὅ,τι αὐτῶν ἐσώζετο.

Προσάκτιος, ποταμὸς τῆς Μεγάλης Μυσίας παρὰ τῇ Λαμψάκῳ (Ἀρρ. Ἀνβ. Α, 12) ἴσως ὁ ἄλλως Πράκτιος (Ὁμ. Ἰλ. Β, 835).

Προσγναθίδιον, λαιμοδέτης σκοπὸν ἔχων νὰ προφυλάττῃ ἰδίως τὰς γνάθους, τὸ κάτω μέρος τοῦ προσώπου· οὐχὶ συνήθως μέρος τῆς ἀναβολῆς, ἀλλ' ἰδίως ἐν χρήσει ἀσθενῶν, κτλ. Εἶτα δ' ἐπὶ Ῥωμαίων φαίνεται ὅτι εἰσήχθη γενικῶς εἰς τὰ στρατεύματα τὰ πολεμοῦντα ἐν βορείαις χώραις, διότι ἐμφανίζεται ἀνεξαιρέτως εἰς πάσας τὰς παραστάσεις τῶν στρατιωτῶν τοῦ Τραϊανοῦ, τοῦ Μάρκου Αὐρηλίου καὶ τοῦ Σ. Σεβήρου, ἀλλ' ἁπλῶς περὶ τὸν τράχηλον περιδεδεμένον (Hor. Sat. II, 3, 255.—Quinct. XI, 3, 144).

Προσέλληνοι, οἱ ἀρχαιότεροι τῆς σελήνης, οἱ πρὸ τῆς σελήνης ὑπάρχοντες. Οὕτως ἀπεκάλουν καὶ ἐθεώρουν ἑαυτοὺς οἱ αὐτόχθονες Ἀρκάδες, οἵτινες ὡς ἀρχαιότατα ἐν ἀγρίᾳ διαίτῃ τὴν Ἀρκαδίαν οἰκοῦντες περιγράφονται (Παυσ. Η, 1). Ὑπετέθη ὅμως καὶ ὅτι ἡ λέξις ἐδήλου κατ' ἀρχὰς κυρίως «προέλληνες» (διότι πολλάκις ἐναλλάσσεται τὸ σ καὶ ἡ δασεῖα), ὡς πρὸ τῶν Ἑλλήνων (Δωριέων) τὴν χώραν οἰκοῦντες (Daecrlzin).

Προσκεφάλαιον, τὸ μέρος τῶν στρωμάτων ἐφ' οὗ κλίνομεν τὴν κεφαλὴν (τὸ πρὸς τῇ κεφαλῇ) εἰς τὴν κλίνην (Ἀρστφ. Πλουτ.). Ἐγίνοντο δ' αὐτοῦ καὶ ἄλλαι χρήσεις, ὡς ὅτε ἐκάθηντο ἐπὶ προσκεφαλαίων εἰς τὰς ἑστιάσεις, εἰς τὰ θέατρα καὶ εἰς τοὺς δίφρους (Πλτ. Πολ. Α).

Προσκήνιον, εἰς τὰ ἀρχαῖα θέατρα (ἴδ.), ἀπέναντι τῶν θεατῶν, καθημένων εἰς

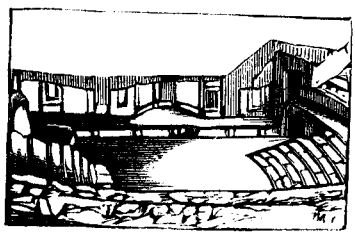

τὸ Κοῖλον, πέριξ τῆς ἡμικυκλικῆς ὀρχήστρας, παρετείνετο, ὡς διάμετρος ἢ χορδὴ αὐτῆς, ἡ σκηνὴ, πόδας τινὰς ὑπὲρ αὐτὴν

ὑψουμένη, καὶ ἐπὶ ταύτης παρίσταντο οἱ ὑποκριταί, ἐν ᾧ ὁ χορός, ἐν ὅσῳ χορὸς εἰσήγετο εἰς τὰ Ἑλληνικὰ δράματα, ἵστατο καὶ ἔψαλλεν ἐν τῇ ὀρχήστρᾳ. Ὁ ἐμπρόσθιος τῆς σκηνῆς τοῖχος, ἐφ' οὗ αὐτή, ἢ μᾶλλον τὸ ἐμπρόσθιον αὐτῆς μέρος, τὸ ἐκ σανίδων συνιστάμενον λογεῖον, ἐστηρίζετο, ἦν τὸ προσκήνιον, ὡς φαίνεται καθ' ὅλον αὐτοῦ τὸ μῆκος εἰς τὴν εἰκόνα τὴν παριστῶσαν τὸ ἐρείπιον τοῦ θεάτρου τῆς Πομπηίας. Ὀπίσω αὐτοῦ ἦσαν τὰ ὑποσκήνια, τὰ ὑπὸ τὴν σκηνὴν ὑπόγεια διὰ τὰς μηχανάς, κτλ. Πολλάκις δ' αὐτὸ ἦν κατάκοσμον διὰ γλυφῶν, ὡς εὑρέθη εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις Διονυσιακὸν θέατρον. — Κατά τινας δ' αὐτὸ τὸ λογεῖον τῆς σκηνῆς, τὸ πρὸς τὴν ὀρχήστραν ἄκρον, οὕτως ἐλέγετο, ἢ καὶ τὸ πρὸ τῆς σκηνῆς, εἰς τὸ ἄκρον καὶ πρὸς ἀπόκρυψιν αὐτῆς αἰρόμενον παραπέτασμα (Σουίδ.).

Πρόσκλησις, ἴδ. Δίκη.

Προσκλύστιος, ἐπίθετον τοῦ Ποσειδῶνος ἐν τῷ ναῷ ὃς ἐκτίσθη αὐτῷ ἐν Ἀργολίδι ὅτε κατέκλυσε τὴν χώραν (Παυσ. Β, 2).

Προσκύνησις, ἡ ἀποδιδομένη ἔνδειξις βαθέος σεβασμοῦ ἐκ τοῦ κύω (φιλῶ), ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ κύων, διότι οἱ μὲν βάρβαροι, οἱ Πέρσαι καὶ οἱ Αἰγύπτιοι προσεκύνουν θεοὺς καὶ βασιλεῖς γονυπετοῦντες καὶ εἰς τὴν γῆν, ὡς τετράποδες κύνες, κλίνοντες (Ἡρδ.

Ζ, 136. Η, 118), οἱ δὲ Ἕλληνες, μόνον ἐλαφρῶς τὸ γόνυ καὶ τὸ σῶμα κλίνοντες, τὴν χεῖρα φιλοῦντες καὶ δι' αὐτῆς εἶτα ἐγγίζοντες τὸ ἀντικείμενον τῆς λατρείας των (Ἡρδ. Α, 134).

Πρόσοδοι, ἴδ. Πολιτικὴ οἰκονομία.

Πρόσπαλτα (τὰ), δῆμος ἀττικὸς τῆς Ἀκαμαντίδος φυλῆς. Νῦν κατά τινας Σπάτα, κατ' ἄλλους Πρινάρι.

Πρόσταξις, ἐν Ἀθήναις τὸ ψήφισμα τὸ ὁρίζον τὸν βαθμὸν τῆς ἐπιβαλλομένης ποινῆς τῆς ἀτιμίας, ὅταν αὕτη ἦν μερικὴ καὶ οὐχὶ ἀπόλυτος, ὡς οἱ ἐπὶ τῶν Λ' μείναντες ἐν Ἀθήναις στρατιῶται ὑπεβλήθησαν, μετὰ τούτων τὴν πτῶσιν, διὰ προστάξεως, εἰς τὸ μὴ ἐκλέγεσθαι ἐν τῇ βουλῇ (Ἀνδκ. Π. Μυστ. 73).

Προστὰς, πρόδωμα, προαύλιον. Ἴδ. Πρόθυρον.

Προστασία, ἐπίθετον ὑφ' ὃ ἐλατρεύετο ἡ Δήμητρα μετὰ τῆς Κόρης εἰς ναὸν καὶ ἄλσος μεταξὺ Ἄργους καὶ Σικυῶνος (Παυσ. Β, 11).

Προστατήριος ἢ **Προστάσιος,** ὁ Ἀπόλλων ὑπὸ τὸ ἐπίθετον τοῦτο λατρευόμενος ἐν μικρῷ τινι ναῷ ἐν τῇ Ἀττικῇ (Παυσ. Α, 44).

Προστάτης, 1) Ἐν Ἀθήναις ὁ ἀπελεύθερος καὶ ὁ μέτοικος δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ παρουσιασθῇ αὐτοπροσώπως εἰς τὸ δικαστήριον, ἢ νὰ ἔλθῃ ὁ ἴδιος εἰς οἱανδήποτε σχέσιν μετὰ τοῦ δημοσίου, ἀλλ' ἔπρεπε πρὸς τοῦτο νὰ ἐκλέγῃ πολίτην τινά, ὅστις ἐλέγετο ὁ προστάτης αὐτοῦ, ὅστις καὶ ἐφρόντιζε καὶ ἠγγυᾶτο περὶ τῶν δημοσίων ὀφλημάτων αὐτοῦ. Ὁ χαρακτὴρ δὲ τοῦ προστάτου ἐθεωρεῖτο ὡς τὸ μέτρον τῆς ἐκτιμήσεως τοῦ ἐκλεξαμένου αὐτὸν (Ἀρστφ. Εἰρ. 683. — Λυσ. κ. Φιλον. Θ. — Ἰσκρ. π. Εἰρ. ΙΕ). — 2) Ἐν Σπάρτῃ προστάται ἦσαν οἱ κατώτεροι διοικηταὶ (ὑπαξιωματικοὶ) τῶν τμημάτων τῆς ἐνωμοτίας.

Προστίμημα, ἐν τῇ ἀττικῇ δικονομίᾳ, ἡ ἐπιβάρυνσις τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπιβαλλομένης ποινῆς, ἐπιτρεπομένη μόνον ὅταν, ἕνεκα τοῦ μεγέθους τοῦ ἐγκλήματος, διὰ ψηφίσματος δίδεται ἄδεια εἰς τὸν βουλόμενον

νὰ προτείνῃ τοιαύτην εἰς τὸ δικαστήριον (Δημοσθ. κ. Τριηρ. 733).

Πρόστιμον, ἐν Ἀθήναις ἡ ὑπὸ τῶν δικαστηρίων ἐπιβαλλομένη οὐχὶ ἀποζημίωσις, ἀλλὰ ποινή, ὑπὸ μὲν τῆς βουλῆς οὐχὶ ἀνωτέρα τῶν 500 δραχμῶν, ὑπὸ τῶν δικαστικῶν ἀρχῶν ὅμως καὶ πολλῶν ταλάντων, ὅτε καὶ ἀτιμίαν συνεπέφερε (Αἰσχ. κ. Κτησιφ. — Λυσ. κ. Φιλοκρ. κλ.).

Πρόστοον, ἡ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ καὶ Ρωμαϊκῇ οἰκίᾳ ἐσωτερικὴ στοὰ τῆς αὐλῆς τοῦ ἀνδρωνίτου (Πλάτ. Πρωταγ.). (ἴδ. Οἶκος).

Πρόστυλος, ναὸς (ἴδ.) κοσμούμενος

ἐξωτερικῶς διὰ σειρᾶς κιόνων μόνον κατὰ τὴν πλευρὰν τῆς εἰσόδου, τὴν ἀνατολικήν.

Πρόστυπον, ἀνάγλυφον ἐπίπεδον, κατ' ἀντίθεσιν τοῦ ἐκτύπου, ἀναγλύφου προέχοντος (Ἀθήν. Ε, 30).

Προσύμνα, 1) θυγάτηρ τοῦ ποταμοῦ Ἀστερίωνος, τροφὸς τῆς Ἥρας (Παυσ. Β, 17), πιθανῶς προσωποποίησις τῶν εἰς τὴν Ἥραν ὕμνων. — 2) Κατ' αὐτὴν κληθεῖσα πόλις τῆς Ἀργολίδος, ἔρημος ἐπὶ Στράβωνος, διότι οἱ κάτοικοι εἶχον μετοικήσει εἰς Ἄργος (Στρβ. — Παυσ.).

Πρόσχιον, πόλις Αἰτωλικὴ κατὰ τὴν νοτιοδυτικὴν πλευρὰν τοῦ ὄρους Ἀρακύνθου (Θουκ. Γ, 102), κειμένη, κατὰ Στράβωνα (Ι, 451), περίπου εἰς τὴν θέσιν τῆς Ὁμηρικῆς Πυλήνης (Ὁμ. Ἰλ. Β, 639).

Προσωπῖτις, νῆσος τῆς κάτω Αἰγύπτου, κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Νείλου, μεταξὺ τοῦ Σεβεννυτικοῦ καὶ τοῦ Κανωπίου στομίου καὶ τῆς διώρυχος τῶν Φαρῶν. Περιεῖχε πόλεις τὴν Ἀφροδιτόπολιν, Νικόπολιν, κλ. (Ἡρδ. Β, 165. — Θουκ. Α, 109).

Πρόσωπον ἢ προσωπεῖον, τὸ τεχνητὸν, ξύλινον καὶ κεχρωματισμένον, ὃ ἔφερον οἱ ὑποκριταὶ εἰς τὸ θέατρον. Πρῶτος εἰσαγαγὼν τὴν χρῆσιν αὐτοῦ λέγεται ὁ Χοιρίλος, ὑπ' ἄλλων ὁ Θέσπις ἢ καὶ ὁ Αἰσχύλος (Hort. ad Pis. 278), παραχθεὶς εἰς τοῦτο ἐκ τῆς ἀνάγκης τοῦ νὰ δώσῃ εἰς ἕκαστον τῶν ὑποκριτῶν τὸν ἀνήκοντα αὐτῷ τύπον, ὃν καὶ ἡ ἀτεχνία τῶν πλείστων ἐξ αὐτῶν, συνήθως μὴ ὄντων ἐξ ἐπαγγέλματος ἠθοποιῶν, καὶ αἱ μεγάλαι τῶν θεάτρων διαστάσεις καθίστων

χωρὶς αὐτοῦ δυσδιάκριτον. Γυναικεῖα προσωπεῖα εἰσήγαγε, κατὰ Σουίδαν, πρῶτος ὁ Φρύνιχος (Ἐν λ.). Τίς δὲ καὶ ὁ εἰς τὴν κωμῳδίαν προσωπεῖα πρῶτος δεχθεὶς ἀγνοεῖται (Ἀρστ. Ποιητ. Β, 22). Τὰ πλεῖστα τῶν προσωπείων ἐκάλυπτον οὐ μόνον τὸ πρόσωπον, ἀλλὰ καὶ πᾶσαν τὴν κεφαλὴν διὰ κόμης, κτλ. Διεκρίνοντο δὲ τὰ προσωπεῖα κατὰ τὸ φῦλον ὃ παρίστων (διότι καὶ τὰ γυ-

ναικεῖα πρόσωπα ἄνδρες ὑπεκρίνοντο), κατὰ τὴν ἡλικίαν, κατά τινας γνωστοὺς τύπους θεῶν ἢ ἡρώων, καὶ κατὰ τοὺς τῶν διαφόρων κοινωνικῶν τάξεων. Γενικῶς πάντα τὰ προσωπεῖα εἶχον εὐρέως διεσταλμένον τὸ στόμα, ἵνα μὴ καταπνίγηται ἡ φωνὴ τοῦ ὑποκριτοῦ· ἐξηροῦντο δὲ μόνα τὰ τῶν βωδῶν

προσώπων. Τραγικῶν προσώπων τύποι ὑπῆρχον, κατὰ Πολυδεύκην (Δ, 133), 25, ἤτοι γερόντων 6, νεανιῶν 7, γυναικῶν 9, δούλων 3, πάντα ἰδίως χαρακτηριζόμενα, οἷον ἀπεικονίσεων, ὡς φέρ' εἰπεῖν τοῦ Κλέωνος ἐν τοῖς Ἱππεῦσι τοῦ Ἀριστοφάνους καὶ τῶν ὁμοιώσεων ζῴων, κλπ. οἷοι οἱ βάτραχοι, αἱ σφῆκες, αἱ ὄρνιθες, εἰς τοὺς χορεὺς τοῦ αὐ-

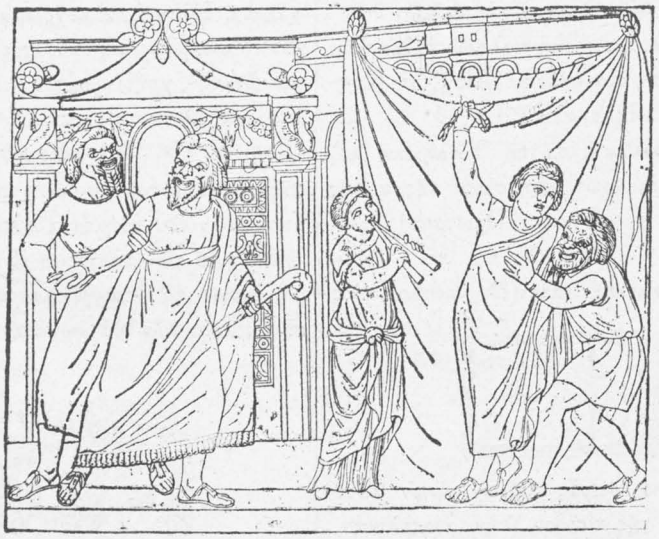

ξυρίας (ἐσχατόγηρος), λευκὸς (γέρων), ξανθὸς (νέος), κτλ. πλὴν τῶν εἰδικῶν, διὰ μυθολογικὰ πρόσωπα καὶ τὰ τοιαῦτα. Ὁ δὲ χορὸς τῶν τραγῳδιῶν παρουσιάζετο

ἄνευ προσωπείων. — Τὰ κωμικὰ δὲ πρόσωπα ὑπερβολικὰ καὶ μᾶλλον γελοιογραφικά, λέγει ὁ Πολυδεύκης τεσσαράκοντα τριῶν τύπων ἢ κατηγοριῶν, πλὴν τῶν ἀτομικῶν τοῦ ποιητοῦ. Τὰ δὲ τῶν Σατυρικῶν δραμάτων πρόσωπα παρίστων κυρίως Σατύρους καὶ Σιληνοὺς κατὰ διαφόρους ἐκφράσεις καὶ ἡλικίας. Αἱ πλεῖσται τῶν εἰκόνων ἐλήφθησαν ἐκ θεατρικῶν τοιχογραφιῶν τῆς Πομπηίας. — Εἰς τὰς ἐν Μυκήναις ὑπὸ τοῦ κ. Σχλιέμαν γενομένας ἀνασκαφὰς τοῦ τάφου τοῦ Ἀγαμέμνονος εὑρέθησαν μεταξὺ ἄλλων πολυτίμων προϊστορικῶν ἀντικειμένων καὶ περιεργότατα χρυσᾶ προσωπεῖα, καλύπτοντα τὸ πρόσωπον τινῶν ἐκ τῶν νεκρῶν, ἀναλόγως πρὸς τὸ αἰγυπτιακὸν καὶ φοινικικὸν ἔθιμον, εἰς δὲ τὴν Ἑλλάδα μοναδικόν.

Προτέλεια (τὰ), θυσία προηγουμένη ἱερᾶς τινος τελετῆς, ἰδίως δὲ τῆς τοῦ γάμου (Πλάτ. Νομ. ΣΤ.), ἡ καὶ προγάμια λεγομένη, καθ' ἣν ἡ νύμφη ἤγετο εἰς τὸν ναὸν μίαν πρὸ τοῦ γάμου ἡμέραν (Ἡσύχ.).

Προτομή, κατ' ἀρχὰς τὸ πρόσωπον τοῦ ζῴου, ἀπὸ τοῦ μετώπου καὶ κατωτέρω (Πολδ. Β, 49). Εἶτα δὲ, μάλιστα ἐν τοῖς Ῥωμαϊκοῖς χρόνοις, ἐκλήθη οὕτως ἡ γλυ-

πτικὴ παράστασις μόνου τοῦ ἄνω μέρους τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος, «μέχρι τοῦ ὀμφαλοῦ» λέγει ὁ Πολυδεύκης (Β, 47), ἀλλ' ἀληθῶς καὶ ἔτι βραχυτέρου. Ἐν τοῖς κλασικοῖς χρόνοις τοιαῦται προτομαὶ δὲν κατεσκευάζοντο ἐκτὸς τῶν Ἑρμῶν, οἷς κεφαλὴ ἐπετίθετο ἐπὶ τετραγώνου στήλης. Οἱ Ῥωμαῖοι ὅμως κατεσκεύαζον καὶ διετήρουν κηροπλάστους προτομὰς τῶν προπατόρων ἐντὸς ναϊδίων εἰς τὸ ἐπιφανέστερον μέρος τῆς οἰκίας (Πολλ. ΣΤ, 53.—Pl XXXV, 3). Ἐκεῖθεν ἐπεκράτησε καὶ ἡ τῶν λιθίνων προτομῶν κατασκευὴ ὧν τινας ἐνίοτε καὶ δικεφάλους παρίστων.

Πρότονοι (οἱ), τὸ ἰσχυρὸν σχοινίον δι' οὗ εἰς τὰς νῆας τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων ὁ ἱστὸς ἀπὸ τῆς κορυφῆς αὐτοῦ ἐδέετο καὶ ἐστερεοῦτο εἰς τὴν πρύμνην καὶ εἰς τὴν πρῴραν, καὶ δι' οὗ, ὅταν ἐχαλᾶτο, κατεβιβάζετο (Ὁμ. Ἰλ. Α, 434. Ὀδυσ. Β, 425. —Αἰσχλ. Ἀγ. 906.—Εὐρπ. Ἑκ. 114). Ἐν δ' ἔπειτα χρόνοις τὸ σχοινίον, δι' οὗ ἐκινεῖτο, συνεστέλλετο ἢ ἐξετείνετο τὸ ἱστίον.

Προτρυγαία (ἡ), ἑορτὴ πρὸ τοῦ τρύγους, ἀγομένη τῷ Προτρύγῳ Διονύσῳ καὶ τῷ Ποσειδῶνι ἐν Τύρῳ (Ἀχιλλ. Ττ. Β. —Αἰλ. Π. Ἱ. Γ, 41.—Ἡσύχ. ἐν λ.).

Πρότυπον, τύπος κοῖλος ἐκ ξύλου ἢ ἐκ γῆς ὀπτῆς, δι' οὗ ἐνειργασμένον ἀνάγλυφον ἀπετυποῦτο εἰς πολλὰ ἀντίτυπα ἐκ πηλοῦ.

Προυσίας, 1) Υἱὸς Ζήλου, βασιλεὺς τῆς Βιθυνίας, νεώτατος διαδεχθεὶς τὸν πατέρα του τῷ 236 π. Χ. Τὴν χώραν του, πιε-

ζομένην πρὸ πάντων ὑπὸ τῶν Γαλατῶν, ἀπήλλαξεν αὐτῶν εἰς νικηφόρους μάχας περὶ τὸ 213, καὶ διὰ τῆς δραστηριότητος καὶ συνέσεώς του ηὔξησε τὴν σπουδαιότητα τῆς μικρᾶς του ἐπικρατείας (Πολλ. Δ, 50. Ε. 90. 111. Η, 17), καὶ ἐπικουρίᾳ Φιλίππου Β, τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας, ἐκυρίευσε τὴν Ἡράκλειαν καὶ τὰς αὐτῇ ὑποκειμένας πόλεις. Κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ πολέμου μεταξὺ Ῥωμης καὶ Ἀντιόχου, τοῦ ἡγεμόνος τῆς Συρίας (190), συνετάχθη ἐξ ἀνάγκης μετὰ τῆς Ῥώμης. Ἀλλ' οὐδεμίαν ἔσχεν ἐκ τούτου ὠφέλειαν (Πολλ. ΚΑ, 9. ΚΒ, 27. — Liv. XXXVII, 25), δι' ὃ καὶ, ἀντεκδικούμενος ἐδέχθη παρ' ἑαυτῷ τὸν Ἀννίβαν φυγόντα. Ἀπέθανε δὲ τῷ 186 (Just. XXXII, 4.—Nep. Hann. X). Κατ' αὐτὸν ἐκλήθη ἡ πόλις Προῦσα ἄνω τῆς Κίου. — 2) Προυσίας Β, υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ πρώτου, ἡγεμὼν ἄνευ ἠθικῆς δυνάμεως καὶ δραστηριότητος, τὸν Ἀννίβαν ἐκδοὺς ἐκ φόβου τῶν Ῥω-

μαίων, κατὰ τὰ νεύματα τῆς Ῥώμης δουλικῶς κυβερνήσας, καὶ τὴν βασιλικὴν ἐξουσίαν διὰ τῆς δειλίας του ἀτιμάσας (Πολλ. ΚΔ, 1. 3. ΚΘ, 3. Λ, 16. ΛΒ. 35). Τῷ 148 π. Χ. ἐδολοφονήθη ὑπὸ τοῦ υἱοῦ του Νικοδήμου (Πλλ. ΛΖ, 2.—Just. XXXIV, 4.—Λουκ.).

Προυσιὰς, πόλις τῆς Βιθυνίας, πρὸς τῷ Ὀλύμπῳ, ἐπὶ τοῦ Ὑπίου ποταμοῦ κατὰ τὴν Κέων, ἥτις ἦν πιθανῶς ὁ λιμὴν αὐτῆς, καταστραφεὶς ὑπὸ Φιλίππου, τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας. Ἐκτίσθη δ' ὑπὸ τοῦ βασιλέως Προυσίου Α' (Στρβ.—Στφ. Βυζ.). Νῦν Προῦσα.

Προφήτης, παρὰ τοῖς ἀρχαίοις οὐχὶ ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ τὰ μέλλοντα προλέγων, ἀλλ' ὁ ἑρμηνεύων τοὺς χρησμοὺς τῶν θεῶν (Πλάτ. Τίμ. σλ. 392).

Προχειροτονία, ἡ ἐν τῇ βουλῇ χειροτονία προβουλεύματος πρὶν ἢ ὑποβληθῇ εἰς χειροτονίαν τοῦ δήμου (Φώτ.).

Προχοΐς (ἡ), μικρὸς πρόχους. Ἀλλὰ συνήθως μικρὸν ἀγγεῖον λεμβοειδὲς (ἀμίς), ῥητῶς ἀποκλειόμενον ἀπὸ τῶν συμποσίων (Ξνφ. Κυρπ. Η, 8, 10.—Ἡσύχ.).

Πρόχοος, πρόχους (ὁ), ἡ προχύτης, ἡ λάγηνος ἐν ᾗ ἔφερον τὸ ὕδωρ διὰ τὴν ἀπόνιψιν τῶν χειρῶν εἰς τὰς τραπέζας, πολλάκις καὶ ἐκ πολυτίμων μετάλλων (Ὁμ. Ἰλ. Ω, 334. Ὀδ. Α, 116).

Προχύται, ἴδ. Οὐλοχύται.

Προχύτη, νῆσος τῆς ἀκτῆς τῆς Καμπανίας, μεταξὺ τοῦ Μισηνοῦ ἀκρωτηρίου, οὗ ἀπέχει 30 στάδια καὶ τῆς νήσου Πιθηκούσης, ἀφ' ἧς ἐνομίζετο ὅτι δι' ἐκρήξεως ἀπεσπάσθη (Στρβ. Β, 123. Ε, 247. — Pl. II, 88).

Προχύτης, ἴδ. Πρόχοος.

Πρυμνεύς, εἷς τῶν ἐπισήμων Φαιάκων (Ὁμ. Ὀδ. Θ, 112).

Πρύμνη, εἰ καὶ ἐνίοτε παρ' Ὁμήρῳ (Ἰλ. Η, 383. Ο, 704) πᾶσα ἡ ναῦς, ἀλλὰ συνήθως καὶ κυρίως τὸ ὄπισθεν μέρος αὐτῆς. Αἱ δὲ φράσεις «ἐπὶ πρύμναν κρούεσθαι», «πρύμναν ἀνακρούεσθαι» (Ἡρδ. Η, 84.—Φώτ.) σημαίνουσι τὸ ὀπισθοδρομεῖν ἄνευ στροφῆς, τῆς πρύμνης ὡς πρῴρας χρησιμευούσης.

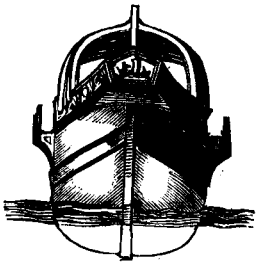

Πρυμνησία (ἡ), πόλις τῆς μεγάλης Φρυγίας ἐν Ἀσίᾳ (Στφ. Βυζ.).

Πρυμνήσια (τὰ), τὰ σχοινία δι' ὧν τὸ πλοῖον ἐκ τῆς πρύμνης προσεδέετο εἰς τὴν ξηράν (Ὁμ. Ἰλ. Α, 436 — Ὀδσ. Β, 418), τὰ αὐτὰ καὶ ἀπόγεια· ὥστε «πρυμνήσια λύειν» ἦν ταὐτὸ τῷ ἀποπλέειν.

Πρυμνώ, θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος (Ἡσδ. Θεογ. 350).

Πρυτανεία, ἡ ἐν Ἀθήναις ἐπὶ τὸ ἐν δέκατον τοῦ ἔτους διεύθυνσις τῆς βουλῆς ὑπὸ μιᾶς τῶν δέκα φυλῶν, διὰ 50, εἶτα 60, κληρωτῶν μελῶν αὐτῆς, ἅτινα κατὰ τὸ διάστημα ἐκεῖνο ἐλέγοντο Πρυτάνεις. Ἐπρυτάνευε δ' ἐν τῷ ἔτει ἑκάστη φυλὴ οὐχὶ κατὰ σειρὰν μόνιμον, ἀλλὰ κατὰ τάξιν ἣν ἐπίσης ὁ κλῆρος ὑπεδείκνυε· δι' ὃ καὶ εἰς τὰ ψηφίσματα, ἔνθα αἱ πρυτανεῖαι εἰς ὁρισμὸν τῆς χρονολογίας μνημονεύονται, γράφεται «ἐπὶ τῆς δεῖνος (Ἀκαμαντίδος, Ἱπποθοοντίδος κτλ.) πρυτανείας, πρώτης, δευτέρας κτλ. πρυτανευούσης. Δὲν ἦσαν δὲ πᾶσαι αἱ πρυτανεῖαι ἴσης διαρκείας, ὅπερ ἄνευ κλάσματος τῆς ἡμέρας ἦν ἀδύνατον, ἀλλ', ὡς φαίνεται (Rang. Ant. Hell. I, σλ. 393), κατὰ τὰ κοινὰ ἔτη αἱ πρῶται τρεῖς διήρκουν ἀνὰ 35 ἡμέρας, αἱ λοιπαὶ ἐναλλὰξ ἀνὰ 36 καὶ 35· εἰς δὲ τὰ ἔτη τὰ ἔχοντα 355 ἡμέρας, ἡ ἕκτη εἶχεν ἡμέρας 37· εἰς τὰ ἐμβόλιμα δέ, αἵ πρῶται τρεῖς εἶχον ἀνὰ 38 ἡμέρας καὶ αἱ λοιπαὶ ἐναλλὰξ ἀνὰ 39 καὶ 38. Καθ' ἑκάστην, ἐκ τῶν 50 πρυτάνεων ἐκληροῦτο εἷς, ὁ ἐπιστάτης, προεδρεύων τῶν συνεδριάσεων τῆς βουλῆς καὶ τῆς ἐκκλησίας τοῦ δήμου· αὐτὸς δ' ἐκλήρου καὶ ἐξ ἑκάστης τῶν ἄλλων φυλῶν ἀνὰ ἕνα βουλευτὴν λεγόμενον Πρόεδρον (Πολυδ. Η, 96), καὶ μεταγενεστέρως, ὑπερισχύοντος τοῦ δημοτικοῦ πνεύματος, τὴν κυρίως προεδρείαν καὶ διεύθυνσιν τῶν δημοσίων κατέλαβον, ἀντὶ τοῦ ἐπιστάτου, οἱ ἐννέα οὗτοι πρόεδροι, κληροῦντες καὶ αὐτοὶ ἕνα ἑαυτῶν πρόεδρον, ὅστις ἐλέγετο ἐπιψηφίζων πρόεδρος (Εὐστθ. Ὀδ. Ρ, 455). Ἐπὶ Δημοσθένους δ' ἐνομοθετήθη νὰ προεδρεύῃ τῆς ἐκκλησίας ἑκάστοτε μία τῶν μὴ πρυτανευουσῶν φυλῶν (Αἰσχ. κ. Τμρχ. 14).

Ἐπὶ Ἀδριανοῦ, προστεθείσης εἰς τὰς 12 καὶ μιᾶς ἄλλης φυλῆς, τῆς Ἀδριανίδος, καὶ τῆς βουλῆς συγκειμένης πάλιν ἐκ 500 μελῶν, 6 φυλαὶ ἔδιδον ἀνὰ 39 πρυτάνεις, 6 ἀνὰ 38 καὶ μία 37, οἷς, πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἀρτίου ἀριθμοῦ, εἰς 38, προσετίθετο ἡ Ἀθηνᾶ (Böckh, C. 3. Ἀρ. 189). Διέμενον δ' οἱ πρυτάνεις ἐν διαρκεῖ συνεδριάσει δι' ὅλης τῆς ἡμέρας, καὶ ἐν ἀνάγκῃ καὶ διὰ νυκτὸς (Ἀνδκδ. π. Μυστ. 45), καὶ συνηστιῶντο δημοσίᾳ δαπάνῃ (Δμσθ. Πρπρσβ. 400.—Πλούτ. Κίμ. Α). Ἐκληροῦτο δὲ καὶ εἰς γραμματεὺς κατὰ πρυτανείαν, ἀλλ' οὐχὶ ἐκ τῶν Πρυτάνεων λαμβανόμενος.

Πρυτανεῖα, τὰ ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων καταβαλλόμενα εἰς πολιτικὰς δίκας, καὶ ὄντα 3 δρ. δι' ἀμφισβητούμενον κεφάλαιον 100—1000 δρ., 30 ἀπὸ 1000—10,000 (Πολδ. Α, 38), διδόμενα δὲ μετὰ τὴν δίκην τοῖς δικασταῖς ὡς μισθός.

Πρυτανεῖον, τὸ ἀρχεῖον πάσης Ἑλληνικῆς πόλεως. Ἐν Ἀθήναις ἔκειτο ὑπὸ τοὺς βορείους πρόποδας τῆς Ἀκροπόλεως πρὸς τῇ Ἀγορᾷ (Παυσ. Α, 18), ἐγκλεῖον ἄγαλμα τῆς Ἑστίας καὶ τῆς Εἰρήνης, πιθανῶς δὲ καὶ τὸν ἄσβεστον λύχνον ἐξ οὗ ἐλάμβανον πῦρ οἱ ἀποικιζόμενοι (Ἀθν. Ε, 187. — Στρβ. Θ, 416. — Πολδ. Α, 7). Ἦσαν δ' ἐν αὐτῷ ἀνηρτημένοι καὶ οἱ νόμοι τοῦ Σόλωνος. Ἐκεῖ προσέτι ἐσιτοῦντο, δημοσίᾳ δαπάνῃ, πλὴν τῶν Πρυτάνεων καὶ τῶν ἀεισίτων, ἤτοι τῶν δημοσίων ὑπηρετῶν τῆς βουλῆς καὶ τοῦ δήμου, οἱ ξένοι πρέσβεις, καὶ ἐκεῖνοι ὅσοις διὰ ψηφίσματος πρὸς τιμὴν ἐδίδετο σίτισις (τὸ δικαίωμα τῆς ἐκεῖ ἑστιάσεως). Ἐν τῷ Πρυτανείῳ ἤδρευον καὶ οἱ Ἐφέται, ὅταν ἐδίκαζον τὰ ὄργανα φόνου γενόμενα ἄψυχα ἀντικείμενα, ἃ καὶ ἐξεβάλλοντο τῶν ὁρίων ὡς βέβηλα (Δμσθ. κ. Ἀριστφ. Σλ. 645.—Παυσ. Ζ, 11, 2).

Πρύτανες, γενικῶς ὁ πρόεδρος σωματείου. Πλὴν τοῦ μέλους τῆς πρυτανείας (ἴδ.), ἐκαλεῖτο οὕτως ἐν Ἀθήναις καὶ ὁ πρόεδρος τῶν ναυκράρων (ἴδ.) (Ἡρδ. Ε, 71), καὶ ὁ τῶν δέκα πωλητῶν (ἴδ.) (Πολδ. Η, 99.—Ἁρπκρ.). — Ἐν Κορίνθῳ δὲ, ἐν ἀρχαιοτάτοις χρόνοις (700 π. Χ.), Πρύτανις ἐλέγετο ὁ ἐτησίως ἐκλεγόμενος ἐκ τῆς ἀριστοκρατικῆς τάξεως τῶν Βακχιαδῶν, καὶ βασιλέως ἐξασκῶν ἐξουσίαν (Διόδ.).

Πρύτανες, 1) Εἷς τῶν ἐπισήμων Λυκίων, τῶν συμμαχούντων μετὰ τῶν Τρώων (Ὁμ. Ἰλ. Κ, 678).—2) Υἱὸς Εὐρυφῶντος, ἔκγονος τοῦ Προκλέους, βασιλεὺς τῆς Σπάρτης (Ἡρδ. Β, 131.—Παυσ. Γ, 7). — 3) Μικρὸς ποταμὸς τῆς ἐν Ἀσίᾳ χώρας τοῦ Πόντου, πρὸς τῇ θαλάσσῃ ῥέων, ἀνατολικῶς τῆς Τραπεζοῦντος. Ὁ Πτολεμαῖος καλεῖ αὐτὸν Ἄρκαδιν.

Πρώναξ, υἱὸς τοῦ Ταλαοῦ καὶ τῆς Λυσιμάχης, πατὴρ τοῦ Λυκούργου. Οἱ ἐν Νεμέᾳ ἀγῶνες ἐλέγοντο ὑπό τινων εἰς τιμὴν αὐτοῦ συστηθέντες (Αἰλ. Π. Ἱ. Δ. 5. —Ἀπλλδ. Α, 9, 13).

Πρώνησος, ἴδ. Πρόννοι.

Πρῷρα, τὸ ἐμπρόσθιον μέρος τοῦ

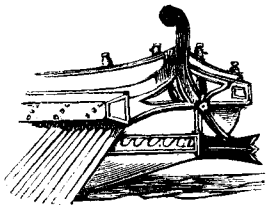

πλοίου, ἔχουσα συνήθως τὸ ἔνσημον, καὶ εἰς τὰ πολεμικὰ πλοῖα τὸ ἔμβολον.

Πρῳράτης ἢ Πρῳρεύς, ὁ εἰς τὴν πρῷραν τοῦ πλοίου ἱστάμενος ναύτης, καὶ

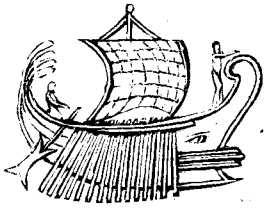

ἐκεῖθεν διὰ σχημάτων τῆς χειρὸς τὸν πηδαλιοῦχον εἰς τὴν πρύμνην καθοδηγῶν, «διά-

κονος», ἤτοι ὑπάλληλος τοῦ κυβερνήτου (Ξνφ. Οἰκον. Η, 14.—Πλούτ. Ἀγησ. ΙΕ).

Πρωρεύς, εἷς τῶν ἐπισήμων Φαιάκων, ἔχων ὄνομα ναυτικόν, ὡς οἱ πλεῖστοι τῶν Φαιάκων παρ' Ὁμήρῳ (Ὁμ. Ὀδ. Θ, 113).

Πρωταγόρας, εἷς τῶν περιφημοτάτων σοφιστῶν, ἐξ Ἀβδήρων, ὀλίγον ἀρχαιότερος τοῦ Γοργίου καὶ τοῦ Προδίκου, ζήσας κατὰ τὰ ἔτη 480-410 π. Χ. Περὶ τῆς μορφώσεως καὶ τῆς διδασκαλίας του σπάνιαι εἰσὶν αἱ πληροφορίαι. Ὑπό τινων λέγεται μαθητὴς τοῦ Δημοκρίτου· ἀλλὰ τοῦτο πιθανῶς δὲν ἔχεται ἀκριβείας, ἢ ὑπάρχει τις ἐναλλαγὴ ὀνομάτων, διότι ὁ Πρωταγόρας ἦν περὶ τὰ 20 ἔτη πρεσβύτερος τοῦ Δημοκρίτου. Βέβαιον μόνον φαίνεται ὅτι εἶχεν ἐπιμελῶς σπουδάσει καὶ ἐγνώριζε τὰ δόγματα τοῦ Ἡρακλείτου καὶ τῶν ἀρχαίων Ἐλεατῶν. Πρὶν δ' ἢ ἐπιδοθῇ ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν φιλοσοφίαν, κατεγίνετο εἰς τὴν γραμματικὴν καὶ τὴν ὀρθοέπειαν (Πλάτ Φαῖδρ. 267). Εἶτα δ' ἐνέκυψε καὶ εἰς διαφόρους τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεων, καὶ οὕτως ἀνεδείχθη εἷς τῶν μᾶλλον πεπαιδευμένων σοφιστῶν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος. Κατ' ἀρχὰς αὐτὸς ἑαυτὸν ἀπεκάλει σοφιστήν, καὶ ἐλάμβανεν 100 μνᾶς (10,000 τῶν τότε, 30,000 τῶν νῦν δραχμῶν) ὡς δίδακτρα. Μεγάλως ἐξετιμᾶτο ὑπὸ τοῦ Περικλέους, καὶ ὑπ' αὐτοῦ ἐπέμφθη μετὰ μετοίκων εἰς Θουρίους, ἵνα ἀναθεωρήσῃ τὴν νομοθεσίαν τῆς πόλεως ἐκείνης, καὶ μεταρρυθμίσῃ αὐτὴν κατὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ἐποχῆς. Ὁ Πλάτων καὶ ἄλλοι σύγχρονοι συγγραφεῖς μνημονεύουσί τινων τῶν διδαγμάτων αὐτοῦ, ἅτινα ἐξ αὐτῶν γνωρίζομεν. Ἐδίδασκε φερ' εἰπεῖν ὅτι πάντα εἰσὶν ὅσα καὶ οἷα εἰς ἕκαστον ἄνθρωπον φαίνονται. Ὑπέσχετο δὲ καὶ νὰ διδάσκῃ πῶς «τὸν ἥττω λόγον κρείττω ποιεῖν», ἤτοι πῶς τὸ ἀσθενὲς καὶ κακὸν νὰ δύναταί τις νὰ μετατρέπῃ εἰς ἰσχυρὸν καὶ εἰς ἀγαθὸν, ἐννοῶν πιθανῶς τὰ ἐπὶ σοφισμάτων στηριζόμενα ἐπιχειρήματα, δι' ὧν μετεπλάττετο ἡ ἀλήθεια. Συνεπῶς πρὸς τὴν διδασκαλίαν ταύτην καὶ πρὸς ἣν ἐπρέσβευεν ἀρχὴν «δύο λόγους εἶναι περὶ παντὸς πράγματος ἀντικειμένους ἀλλήλοις», ἔγραψε «λόγους ἐριστικοὺς» καὶ «τέχνην ἐριστικῶν», καὶ τὰς τὸ αὐτὸ ἀντικείμενον ἀφορώσας «θέσεις». Ἐν συγγράμματι «περὶ θεῶν» ἔγραφεν ὅτι ἀγνοεῖ ἂν ὑπάρχωσι θεοὶ ἢ ἂν δὲν ὑπάρχωσιν, ἢ ὁποῖοι εἰσί. Διὰ τοῦτο ἐν Ἀθήναις ἐθεωρήθη ὡς ἄθεος, ἐξωρίσθη τῆς πόλεως, καὶ τὰ συγγράμματά του ἐπυρπολήθησαν. Ἔφυγε δ' ἐπὶ μικροῦ ἀκατίου, καὶ ἐρρέθη ὅτι ναυαγήσας ἐπνίγη. Ὑπὸ τοῦ Κικέρωνος (Brut. XII. 45) μνημονεύονται αὐτοῦ οἱ «κοινοὶ τόποι» (loci communes). Κυριωτέρα δὲ πηγὴ περὶ τῶν θεωριῶν του ἐστὶν ὁ Πρωταγόρας τοῦ Πλάτωνος (Ἴδ. καὶ Πλάτ. Θεαίτ. τλ. 152 156. 160.— Cic. Acad. XLVI, 142. N. D. I. 2, 12, 29).

Πρωτέας, 1) Ναύαρχος τῶν Ἀθηναίων (Θουκ. Α, 45). — 2) Ἀδελφὸς τοῦ Κλείτου, υἱὸς Λανίκης ἢ Ἑλλανίκης, σύντροφος καὶ συμπαίκτης Ἀλεξάνδρου τοῦ μεγάλου, διαβόητος οἰνοπότης (Αἰλ. Π. Ἱ. ΙΒ, 25.—Ἀθήν.).

Πρωτείρηνες ἢ πρωτεῖραι, ἐν Σπάρτῃ οἱ ὑπερβάντες τὴν ἡλικίαν τῶν εἰρήνων (Ἴδ.), οἱ εἰκοσαετεῖς νέοι (αὐτ. λεξ.).

Πρωτεσίλαος, υἱὸς τοῦ Ἰφίκλου καὶ τῆς Ἀστυόχης ἢ Διομηδείας, ἔγγονος τοῦ Αἰολίδου Φυλάκου, βασιλεὺς τῆς Φυλάκης ἐν Θεσσαλίᾳ. Πρῶτος πάντων τῶν Ἑλλήνων ἐξεπήδησεν εἰς τὴν Τρωϊκὴν γῆν (Ὁμ. Β, 695), ἀλλὰ καὶ πρῶτος, ὑπὸ τοῦ Ἕκτορος, ἐφονεύθη (Ov. Met. XII, 67), μεθ' ὃ διεδέχθη αὐτὸν εἰς τὴν στρατηγίαν τῶν Θεσσαλῶν ὁ ἀδελφός του Ποδάρκης. Εἶχε νυμφευθῇ Λαοδάμειαν τὴν θυγατέρα τοῦ Ἀκάστου, ἢ Πολυδώραν, τὴν θυγατέρα τοῦ Μελεάγρου, καὶ τοσαύτη ἦν ἡ ἀμοιβαία ἀγάπη τῶν δύο συζύγων, ὥστε ὅτε ὁ Πρωτεσίλαος ἀπέθανεν, εἰσακούσαντες αὐτὸν οἱ θεοί, τῷ

ἐπέτρεψαν νὰ ἐπανέλθῃ ἐπὶ τρεῖς ὥρας εἰς τὴν ὠήν· ὅτε δ' ἐκ δευτέρου ἀπέθανε, τότε συναπέθανε καὶ ἡ γυνή του. Ὁ τάφος αὐτοῦ ἐδείκνυτο ἐν Ἐλεοῦντι τῆς Θρᾳκικῆς Χερσονήσου, ἔνθα εἶχε καὶ ναὸν πλούσιον, ὡς καὶ ἐν Φυλάκῃ εἶχεν ἱερόν, ἔνθα ἐτελοῦντο αὐτῷ καὶ νεκρικοὶ ἀγῶνες (Ἡρδ. Ζ, 33. Θ, 116. 120. — Pl. XVI, 99).

Πρωτεύς, θαλάσσιος δαίμων, τῷ Ποσειδῶνι ὑποκείμενος, κεκτημένος τὴν δύναμιν τοῦ μαντεύειν καὶ μεταβάλλειν μορφὴν κατὰ θέλησιν. Συνήθως διέτριβεν εἰς Φάρον, τὴν αἰγυπτιακὴν νῆσον, ὁδηγῶν τῆς Ἀμφιτρίτης τὰ θαλάσσια ποίμνια. Ἐν ᾧ ποτε μετ' αὐτῶν περὶ μεσημβρίαν ἀνεπαύετο εἰς τὴν ἀκτὴν ὑπὸ σκιὰν βράχου, ὁ Μενέλαος ἐπὶ τῶν πλανήσεων κατὰ τὴν ἐκ Τροίας ἐπιστροφήν του εἰς τὴν Φάρον ῥιφθείς, ἀπήντησε τὴν Εἰδοθέαν, θυγατέρα τοῦ Πρωτέως, καὶ, κατὰ συμβουλὴν αὐτῆς, κοιμώμενον τὸν Πρωτέα καταλαβών, τὸν ἐβίασε, καίτοι παντοίας μεταβάλλοντα μορφάς, νὰ τῷ μαντεύσῃ πῶς εἶχε νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν πατρίδα του (Ὁμ. Ὀδ. Δ, 351). Κατὰ μεταγενεστέρας ἑρμηνείας τοῦ μύθου, ἦν ὁ Πρωτεὺς βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου ἐν Φάρῳ, Κῆτος καλούμενος, υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ σύζυγος τῆς Ψαμάθης (τῆς θαλασσίας ἄμμου), πατὴρ δὲ τοῦ Πολυγόνου ἢ (Τμώλου), τοῦ Τηλεγόνου, τοῦ Θεοκλυμένου καὶ τῆς Θεονόης (Εὐρπ. Ἑλ. 9. 13). Κατ' Εὐριπίδην δὲ (Αὐτ.), τὸν μὲν Πάριν παρηκολούθει ἴνδαλμα τῆς Ἑλένης, ἡ δ' ἀληθὴς Ἑλένη, ὅτε ἡρπάγη, ἐκομίσθη ὑπὸ τοῦ Ἑρμοῦ πρὸς τὸν Πρωτέα, καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὸν σύζυγόν της μόνον μετὰ τὴν ἐπάνοδον αὐτοῦ ἀπὸ τῆς Τρωάδος (Ἡρδ. Β, 112. 118). Ἐξ Αἰγύπου δ' ἐπιστεύετο μεταβὰς ὁ Πρωτεὺς εἰς τὴν Θρᾴκην, ἔνθα ἐνυμφεύθη τὴν Τορώνην. Ἀλλὰ τοὺς υἱούς του Τμῶλον καὶ Τηλέγονον, ἕνεκα τῆς βιαίας κατὰ τῶν ξένων διαγωγῆς των, ἐθανάτωσεν ὁ Ἡρακλῆς, κατόπιν δὲ ὁ Πρωτεύς, παρακαλέσας τὸν Ποσειδῶνα, μετηνέχθη πάλιν ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὴν Αἴγυπτον.

Πρώτη, 1) νῆσος ἀπέναντι τῆς δυτικῆς ἀκτῆς τῆς Μεσσηνίας, οὐ μακρὰν τῆς Πύλου, πρὸς βορρᾶν (Θουκ. Δ, 13). Νῦν Πρόδανον. — 2) Ἡ τὸ αὐτὸ ὄνομα ἔτι φέρουσα νῆσος τῆς Προποντίδος, παρὰ τῷ Βυζαντίῳ (Στφ. Βυζ.).

Πρωτογένεια, 1) θυγάτηρ τοῦ Δευκαλίωνος καὶ τῆς Πύρρας, ἐκ τοῦ Διὸς μήτηρ τοῦ Ὀποῦντος καὶ τοῦ Αἰθλίου (Πινδ. Ὀλ. Θ, 62. — Ἀπλλδ. Α, 7, 2). — 2) Θυγάτηρ τοῦ Καλυδῶνος, ἐκ τοῦ Ἄρεως δὲ μήτηρ τοῦ Ὀξύλου (Ἀπλλδ. Α, 7 7).

Πρωτογένης, περίφημος ζωγράφος ἐπὶ Ἀλεξάνδρου καὶ τῶν πρώτων χρόνων τῶν διαδόχων, ἐκ Ξάνθου, ἢ μᾶλλον ἐκ Καύνου τῆς Λυκίας, ἐν Ῥόδῳ ἐγκατεστημένος (Παυσ. Α, 3. — Πλούτ. Δμτρ. ΚΒ. — Pl. XXXV, 36. 20. — Σουίδ. — Κνστν. Πρφργν. π. Θεμάτ. ΙΔ). Κατήγετο ἐκ μικρᾶς καὶ πτωχῆς οἰκογενείας καὶ ἦν ἐργατικώτατος, εἰς τὴν τελειότητα τῶν ἔργων του ἐπιμένων, δι' ὃ καὶ αὐτὰ ἦσαν ὀλίγα, καὶ ἐθεωροῦντο ἔχοντα χαρακτῆρα κατάπονον. Εἰς τὴν κυρίως καλλιτεχνίαν λέγεται ἐξώρας ἐπιδοθείς, ἐν τοῖς πρώτοις δὲ χρόνοις ζωγραφῶν ἢ χρωματίζων πλοῖα. Ἀφορμὴ τῆς τοιαύτης ὑποθέσεως, ἢ ἴσως μαρτυρία αὐτῆς ἦν ὅτ ἐν τῷ οἰκήματι τῷ βορειοδυτικῷ τῶν Προπυλαίων τῶν Ἀθηνῶν διετηροῦντο ἔργα αὐτοῦ ἡ «Πάραλος» καὶ ἡ «Ἀμμωνιάς», αἱ δύο ἱεραὶ τριήρεις τῶν Ἀθηναίων, εἴτε εἰς δύο εἰκόνας, εἴτε εἰς μίαν ὁμοῦ, καὶ, ὡς ὑπό τινων τῶν νεωτέρων ὑπετέθη (Sillig. Catl. Artifc.), παριστῶσαι εἰς σύμπλεγμα συμβολικὰ πρόσωπα, αἰνιττόμενα τὰ δύο πλοῖα. Διηγοῦνται ὅτι ὁ Ἀπελλῆς, ἐλθών ποτε εἰς Ῥόδον, τὸν ἐπεσκέφθη, καὶ μὴ ἐντυχὼν αὐτῷ κατ' οἶκον, ἐχάραξεν, ἀντὶ τοῦ ὀνόματός του, λεπτοτάτην γραμμὴν ἐπὶ πίνακος. Ἰδὼν δ' αὐτὴν ὁ Πρωτογένης, τὴν ἐδιχοτόμησε κατὰ μῆκος δι' ἄλλου χρώματος· ὃ ἰδὼν αὖθις ὁ

Ἀπελλῆς, ἔσυρεν ἐν αὐτῇ ἄλλην ἔτι λεπτοτέραν, ὅτε ὁ Πρωτογένης ἀνεγνώρισεν ὅτι τοῦτο δὲν ἠδύνατο νὰ ᾖ ἄλλου ἔργον πλὴν τοῦ Ἀπελλοῦ. Ὁ δ' Ἀπελλῆς ἐπ' αὐτοῦ τέως παραγνωριζομένου εἵλκυσε τὸν γενικὸν θαυμασμὸν, ἀγοράσας 50 ταλάντων ὅσα εἶχεν ἔργα, καὶ εἰπὼν ὅτι θέλει νὰ τὰ πωλήσῃ ὡς ἴδια ἑαυτοῦ. Τὸ περιφημότερον τῶν ἔργων αὐτοῦ ἦν ὁ νέος Ῥόδιος ἥρως Ἰάλυσος, ὃν παρέστησε θηρεύοντα, καὶ λέγεται ὅτι μὴ ἐπιτυγχάνων κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν του εἰς τὴν παράστασιν τοῦ ἀφροῦ εἰς τὸ στόμα τοῦ τρέχοντος κυνὸς, ἔρριψεν ἀγανακτῶν τὸν σπόγγον εἰς τὸν πίνακα, καὶ ἡ τύχη κατώρθωσεν ὅ,τι ἡ τέχνη δὲν ἠδυνήθη. Εἰς τὴν εἰκόνα ταύτην εἰργάσθη ἐννέα ἢ ἕνδεκα ὅλα ἔτη, διὰ τετραπλῆς ἐπιθέσεως χρωμάτων, καὶ εἰς αὐτὴν ὁ Ἀπελλῆς κατέκρινε μόνον τῆς τέχνης τὴν ὑπερβολήν. Ὅτε δ' ὁ Δημήτριος ὁ Πολιορκητὴς ἐπολέμει τὴν Ῥόδον, δὲν ἠθέλησε νὰ τὴν πυρπολήσῃ ἵνα μὴ καταστραφῇ τὸ μέγα ἀριστούργημα τοῦτο. Ἐπ' αὐτῆς δὲ ταύτης τῆς πολιορκίας ἐξηκολούθησεν ὁ Πρωτογένης ζωγραφῶν ἡσύχως τὸν ἀναπαυόμενον Σάτυρόντου, διότι, ἔλεγεν, εἶχε τὴν πεποίθησιν ὅτι ὁ Δημήτριος ἐπολέμει τοὺς Ῥοδίους, οὐχὶ τὴν τέχνην. Γράψας δ' ἐπὶ δένδρου τῆς εἰκόνος ταύτης πέρδικα, ὅτε εἶδεν ὅτι οἱ Ῥόδιοι ἐθαύμαζον αὐτὴν μᾶλλον ἢ τὸν Σάτυρον, τὴν ἐξήλειψεν (Στρβ. ΙΔ, 652). Ὁ Πετρώνιος τὸν λέγει (LXXXIV) μέχρι φρίκης ἀκριβῆ τῆς φύσεως μιμητήν. Συνέγραψε δὲ καὶ περὶ γραφικῆς καὶ περὶ σχημάτων (Σουΐδ.).

Πρῶτος λόγος, ἴδ. Ὕδωρ.

Πρωτόμαχος, στρατηγὸς Ἀθηναῖος (Ξνφ. Ἑλλ.).

Πρωτομέδεια, θυγάτηρ τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος (Ἡσδ. Θγν. 249).

Πρωτομέδουσα, ἡ Ποντομέδουσα, θυγάτηρ Νηρέως καὶ Δωρίδος (Ἀπλλδ. Α, 2, 6).

Πρωτοστάτης, εἰς τὰς παρατάξεις ὁ στρατιώτης ὁ ἐμπρὸς ἄλλου ἱστάμενος, ὅστις ἐλέγετο αὐτοῦ ἐπιστάτης.

Πρωτὼ, θυγάτηρ Νηρέως καὶ Δωρίδος (Ὁμ. Ἰλ. Σ, 43. — Ἡσδ. Θγν. 248).

Πταρμὸς, τὸ πτέρνισμα, λέξις πεποιημένη, ὑπὸ μὲν τοῦ Ἱπποκράτους (Ἀφορ.) καὶ τοῦ Γαληνοῦ (Ὑπμν.) φυσιολογικῶς ἐξηγουμένη, ἐν γένει ὅμως παρὰ τῶν ἀρχαίων, ὡς καὶ σήμερον παρὰ πλείστοις καὶ παντοχοῦ, δεισιδαιμόνως θεωρουμένη ὡς οἰωνὸς, ὥστε καὶ ἔξις ἢ μᾶλλον καθῆκον ἦν νὰ λέγωσι ζῆθι ἢ Ζεῦ σῶσον, ὅταν τις πταρῇ (Ἀνθολ. Ἐπιγρ. Β, Κεφ. ΙΓ, 11), ὡς σήμερον λέγομεν «Ὑγεία σας», καὶ προσεκύνουν τῷ θεῷ (Ξνφ. Ἀνδ. Γ, 2, 5), καὶ αὐτῷ τῷ παρνυμένῳ (Εὐστθ. εἰς Ὁμ. Ρ). Καὶ ὁ πταρμὸς ἐλογίζετο καὶ αὐτὸς ὢν θεὸς, ἢ κἂν χρησμὸς τοῦ θεοῦ (Ἀρσττ. Προβλ. ΛΓ, 7. 11). Λίαν πρωΐ, καὶ λίαν ἡχηρὸς, ἐθεωρεῖτο ὡς κακῶν ἄγγελος, ἐξ ἐναντίας ὡς καλῶν τὴν μεσημβρίαν. Ἐξ ἀριστερῶν ἀκουόμενος, ἐξελαμβάνετο ὡς ἀποτρέπον σημεῖον, ἐκ δεξιῶν δὲ ὡς προτρέπον καὶ ἐνθαρρύνον. Καὶ παρ' αὐτοῖς τοῖς θεοῖς ἐθεωρεῖτο ὡς ἐκδηλῶν ἔγκρισιν.

Πτελέα, 1) ἀττικὸς δῆμος τῆς Οἰνηΐδος φυλῆς, ἀγνώστου θέσεως. — 2) Τὸ ἀρχαῖον ὄνομα τῆς πόλεως Ἐφέσου ἐν Ἀσίᾳ (Διον. Περιηγ. 820. — Στφ. Βυζ.). — 3) Τόπος οἰνοφόρος κατὰ τοὺς μὲν ἐν Ἰωνίᾳ, κατὰ τοὺς δὲ εἰς τὴν νῆσον Κῶ, ὅθεν ἦν ὀνομαστὸς ὁ Πτελεατικὸς οἶνος (Θεόκρ. Εἰδ. Ζ, 63).

Πτελεὸν, 1) πόλις ἐν τῇ Θεσσαλικῇ Φθιώτιδι, μετὰ λιμένος εἰς τὸ νοτιοδυτικὸν πέρας τοῦ Παγασαίου κόλπου (Ὁμ. Ἰλ. Β, 697). Κατεστράφη ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων τῷ 171 π. Χ. (Liv. XLII, 67). Διατηρεῖ τὸ ἀρχαῖον ὄνομα. — 2) Πόλις τῆς Ἤλιδος, ἐν Τριφυλίᾳ, ἄποικος τῆς Θεσσαλικῆς (Ὁμ. Ἰλ. Β, 394. — Θουκ. Α, 18. — Εὐστθ.). Ἐπὶ Στράβωνος δὲν ὑπῆρχε πλέον. — 3) Πόλις παρὰ τῇ Καρδίᾳ ἐν Θρᾴκῃ (Δμσθ.

Ἄλον. 39).—4) Φρούριον ἐν Ἰωνίᾳ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, παρὰ ταῖς Ἐρυθραῖς (Θουκ. Η, 24, 31, 5.—Στφ. Βυζ.—5) Πόλις τῆς Λακωνίας (Θουκ. 8. Ε, 18).

Πτελέων, ὁ διὰ προσφορᾶς ἑνὸς χρυσοῦ στεφάνου τὸν ἔρωτα τῆς Προκρίδος εἰς ἑαυτὸν περιποιήσας (Ἀπλλδ. Γ, 15, 1).

Πτερίλαος, υἱὸς Ταφίου τοῦ βασιλέως τῆς νήσου Τάφου. Ὁ Ποσειδῶν τῷ ἐδώρησε χρυσῆν τρίχα δι' ἧς διέμενεν ἀθάνατος καὶ ἀήττητος. Ἡ θυγάτηρ δ' αὐτοῦ Κομαιθὼ, ἐρασθεῖσα τοῦ Ἀμφιτρύωνος (ἴδ.) ὅστις ἐπολέμει τὴν Τάφον, ἀπέσπασε τὴν τρίχα, καὶ ἐπέφερε τὸν θάνατον τοῦ πατρός της καὶ τὴν καταστροφὴν τῆς πατρίδος της. Καὶ ἐξ δὲ υἱοὶ αὐτοῦ ἔπεσαν πολεμοῦντες κατὰ τοῦ Ἀμφιτρύωνος (Ἀπλλδ. Β, 4, 5).

Πτερία, πρωτεύουσα ἐπαρχίας ἐν Καππαδοκίᾳ (Ἡρδ. Α, 76), κατὰ δὲ Στέφανον τὸν Βυζάντιον ἐν Μηδίᾳ.

Πτερνιστήρ, ὀξὺ ἔμβολον εἰς τὴν πτέρναν τοῦ ἱππέως ἁρμοζόμενον, ἵνα δι' αὐτοῦ κεντᾷ τὸν ἵππον, κατὰ τὴν εἰκόνα, ἐκ πρωτοτύπου εὑρεθέντος ἐν Ἡρακλείῳ. Πρὸς τοῦτο προσεδέοντο ἱμάντες περὶ τὰ σφυρὰ,

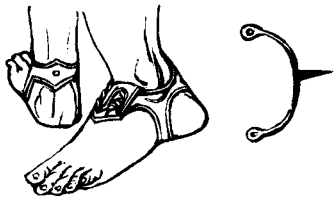

ὡς ἐν τῇ εἰκόνι, ἐξ ἀγάλματος Ἀμαζόνος (ἐν τῷ Βατικανῷ), παριστώσῃ τὸν δεσμὸν πλαγίως καὶ ὄπισθεν. Φαίνεται δ' ἐκ τοῦ ἀγάλματος τούτου ὅτι μόνον ἕνα πτερνιστῆρα ἔφερον οἱ ἱππεῖς κατὰ τὸν ἀριστερὸν πόδα (Virg. Æn. VI, 882.—Plaut. As. III, 3, 118).

Πτερόν, 1) ἡ περὶ οἰκοδόμημά τι, κυρίως ναὸν, ἐξωτερικὴ σειρὰ κιόνων, ἐξ οὗ περίπτερος ναὸς, ὁ πέριξ καὶ τῶν τεσσάρων πλευρῶν του διὰ κιόνων κοσμούμενος. — 2) Πλευρὰ προέχουσα οἰκοδομήματος, εἰ καὶ ἄνευ κιόνων.—3) Βραχὺ ἐπίβλημα ἔχον τὰ ἄκρα ὀξέα (Πλούταρχ.).

Πτερόπους, ἐπίθετον τοῦ Ἑρμοῦ, κατ' ἀρχὰς μὲν διὰ τὴν ταχύτητα τῶν πο-

δῶν του, εἶτα δὲ, διότι, ὡς ἐξ αὐτῆς, παριστᾶτο πτερὰ ἔχων εἰς τοὺς πόδας.

Πτέρυγες, κατ' ἀναλογίαν τῶν πτερύγων τῶν πτηνῶν ἐν γένει αἱ δύο ἀντίθετοι προέχουσαι ἄκραι οἰκοδομῶν ἢ οἵου δήποτε εἰς μῆκος ἐκτεινομένου ἀντικειμένου· οὕτω φέρ' εἰπεῖν καὶ τοῦ παρατεταγμένου στρατοῦ. Ἰδίως δὲ τεχνικῶς αἱ δύο κοπίδες ξίφους

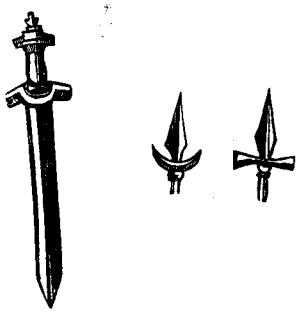

ἑκατέρωθεν ὀξέος, καὶ αἱ ὑπὸ τὴν αἰχμὴν τῆς λόγχης ἐνίοτε προέχουσαι κοπτεραὶ ἐξο-

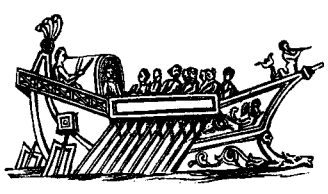

χαί. Καὶ τοῦ πηδαλίου ἡ κάτω ἑκατέρωθεν εὐρεῖα σανίς.

Πτέρωμα, ταὐτὸ τῷ πτερὸν (ἴδ.) ὑπὸ ἀρχιτεκτονικὴν σημασίαν.

Πτερωτὸν ἀγγεῖον ἐλέγετο ἡ κύλιξ ἢ κοτύλη, ἡ ὦτα ἔχουσα ἑκατέρωθεν.

Πτοιόδωρος, Κορίνθιος, πατὴρ τοῦ Θεσσαλοῦ, ἰσθμιονίκης (Πινδ. Ὀλ. ΙΓ. 39).

Πτολεμαῖος, (**Α**) Ἐν Μακεδονίᾳ. 1) ὁ γαμβρὸς Ἀμύντου Β, τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας, διενεχθεὶς μετὰ τοῦ πενθεροῦ του τὸν θάνατον πρὸς Ἀλέξανδρον Β. Οἱ Θηβαῖοι, ὑπὸ τὸν Πελοπίδαν, διήλλαξαν αὐτούς· μετ' οὐ πολὺ ὅμως, ὡς ἐπίτροπος τοῦ Περδίκκου Γ' κατέλαβεν ὁ Πτολεμαῖος τὴν ἐξουσίαν· ἀλλὰ μετὰ 3 ἔτη τῷ ἀφῄρεσαν ταύτην, καὶ ὁμοῦ καὶ τὴν ζωήν, τῷ 365 π. Χ. (Πλούτ. Πλπ. ΚΣΤ. Διόδ. ΙΕ, 71. — Just. VII, 4). — 2) Υἱὸς τοῦ Φιλίππου, παρῆν εἰς τὴν ἐν Γρανικῷ μάχην, καὶ ὑπέταξεν ἔπειτα τὴν Καρίαν. — 3) Υἱὸς τοῦ Σελεύκου, ἔπεσε μαχόμενος ἐν Ἰσσῷ. — 4) Ἀνεψιὸς τοῦ Ἀντιγόνου, ὑπεστήριξεν αὐτὸν ἐν Ἀσίᾳ καὶ ἐν Ἑλλάδι ἐπιτυχέστατα ἀπὸ 319 -312 π. Χ., ἀλλ' ἀπιστήσας μετὰ ταῦτα, συνέδεσε σχέσεις μετὰ τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ Πτολεμαίου, ὅστις καὶ τὸν ἐθηλητηρίασε τῷ 309. — 5) Εἷς ἐκ τῶν κατὰ Φιλίππου Γ' ἐπαναστάντων ἵνα καταβάλωσι τὸν Ἄρατον, θανατωθεὶς δὲ μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῆς συνωμοσίας. — **Β**) Ἐν Θράκῃ, υἱὸς τοῦ Λυσιμάχου, ἐπολέμησε κατὰ Πτολεμαίου τοῦ Κεραυνοῦ, ἀντιποιούμενος τὴν ἐπὶ Θράκης καὶ Μακεδονίας ὑπερ-τάτην ἀρχήν (Just. XXIV, 2). — **Γ**) Ἐν Ἠπείρῳ· 1) Υἱὸς τοῦ Πύρρου, ἀνέλαβεν, ἐπὶ τῆς ἀπουσίας τοῦ πατρός του εἰς Ἰταλίαν, τὴν διοίκησιν τοῦ κράτους, κατεναυμάχησε τοὺς Κερκυραίους, κυριεύσας τὴν νῆσον, τῷ 274 π. Χ., ἐνίκησε τὸν Ἀντίγονον Γονατᾶν, καὶ τῷ 272, συνεκστρατεύσας μετὰ τοῦ πατρός του εἰς Πελοπόννησον, ἐφονεύθη ἐκεῖ (Just. XVIII, I. XXV, 4). — 2) Ὁ τούτου ἀνεψιὸς ἐπὶ βραχὺ κυβερνήσας τὴν Ἤπειρον, ἔπεσεν ἐν μάχῃ. — **Δ**) Ἐν Αἰγύπτῳ. 1) Πτολεμαῖος Α, Σωτήρ, υἱὸς τοῦ Λάγου, ἀσήμου καταγωγῆς, εἷς τῶν ἐνδοξοτέρων καὶ εὐτυχεστέρων στρατηγῶν Ἀλεξάνδρου τοῦ Μεγάλου. Ἡ εἰς αὐτὸν ἀφοσίωσίς του τὸν ἐξέθηκεν εἰς τὴν καταδίωξιν τοῦ Φιλίππου. Ἀλλὰ μετὰ τοῦτον τὸν θάνατον ὁ Ἀλέξανδρος τὸν κατέταξεν εἰς τὴν σωματοφυλακήν του. Εἰς τὴν ἐν Ἰσσῷ μάχην συνεπολέμησε, καὶ ἔκτοτε διεκρίθη εἰς πᾶσαν περίστασιν, νικήσας τὸν Βῆσσον, ὑποτάξας τὴν ὀρεινὴν χώραν Σογδιανήν, ἐνδόξως πολεμήσας ἐν Ἰνδίᾳ κατὰ τοῦ Πώρου, καὶ μετέπειτα κατὰ τῶν Κοσσαίων, καὶ ὑπὸ πάντων ἀγαπώμενος, ἐξετιμᾶτο ἰδίως ὑπὸ τοῦ βασιλέως διὰ τὴν σύνεσιν, τὴν ἡμερότητα τοῦ χαρακτῆρος καὶ τὴν πολιτικὴν αὐτοῦ ἱκανότητα, καὶ διὰ πλείστων ἀντημείφθη τιμῶν. Μετὰ τὸν πρόωρον δὲ θάνατον τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὁ ἐμβριθὴς στρατηγός, ὅστις βασιλικὴν ἐφαίνετο μᾶλλον ἔχων τὴν φύσιν, ἐκηρύχθη τὸ πρῶτον κατὰ τῶν παιδίων τοῦ κατακτητοῦ, τῶν γεννηθέντων ἐκ Περσίδων μητέρων· ἀλλὰ μετὰ ταῦτα ἐνέδωκε, καὶ διεπράξατο τὴν διανομὴν τῶν κατακτήσεων, ἐπιφυλαξάμενος εἰς ἑαυτὸν τὴν πλουσίαν καὶ διὰ τὴν θέσιν αὐτῆς ἐξαίρετον Αἴγυπτον, ταχέως τὴν ἀγάπην τῶν κατοίκων αὐτῆς δ:' ἔμφρονος διοικήσεως προσκτησάμενός, καὶ πολυπληθεῖς ἀποίκους Ἕλληνας προσελκύσας. Ἐνισχύθη δὲ προσκατακτήσας καὶ τὴν Κυρήνην, καὶ συνεδέθη μετὰ τοῦ Ἀντιπάτρου. Τὸ σῶμα τοῦ Ἀλεξάνδρου, μετακομιζόμενον εἰς Μακεδονίαν, κατέλαβε καὶ ἔφερεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν, διότι συνετέλει τοῦτο εἰς τὴν αὔξησιν τῆς ἰσχύος του· τῷ δὲ 321 π. Χ. ἀπέκρουσε δραστηρίως καὶ ἐπιτυχῶς τὴν ἐπίθεσιν τοῦ Περδίκκου. Οὐκ ὀλίγον δὲ συνετέλεσεν εἰς τὴν ἐνίσχυσίν του ἡ εὐλάβεια ἣν ἐπεδείξατο πρὸς τῶν Αἰγυπτίων τὰ ἔθιμα,

τὰ μνημεῖα καὶ τὰς θρησκευτικὰς διατάξεις. Ἔστρεψε δ' ἰδίως τὴν προσοχήν του καὶ εἰς τὴν ὁμόρον Συρίαν, κατέλαβεν αὐτὴν, καὶ εἴλκυσε καὶ ἐκεῖθεν πολλοὺς κατοίκους, μάλιστα Ἰουδαίους. Εἶτα δ' ὑπεστήριξε διὰ στόλου τὸν συγγενῆ του Κάσσανδρον, καὶ συνεμάχησε μετὰ τοῦ Ἀντιγόνου, Σελεύκου καὶ ἄλλων κατὰ τοῦ Εὐμένους, ὅστις ἐπὶ πολλὰ ἔτη αὐτοῖς ἀντιταχθείς, ἐφονεύθη τέλος τῷ 316. Ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ ἀπεσπάσθη τοῦ πανισχύρου Ἀντιγόνου, καὶ ἤδη τῷ 315 ἐπολέμει πρὸς αὐτὸν, καὶ κατέκτησε μὲν τὴν Κύπρον, ἀλλ' ἀπώλεσε τὴν Συρίαν καὶ τὴν Φοινίκην. Τῷ 313 κατέστειλε πολλὰς ἐπαναστάσεις, τῷ 312 κατενίκησεν ἐν Γάζῃ Δημήτριον, τὸν υἱὸν τοῦ Ἀντιγόνου, ἀνεκτήσατο τὴν Φοινίκην· ἀλλ' ὅτε ἐπῆλθεν ὁ Ἀντίγονος, ἠναγκάσθη ν' ἀποσυρθῇ εἰς τὴν Αἴγυπτον. Μικρὸν ὅμως μετὰ ταῦτα συνωμολογήθη εἰρήνη μεταξὺ τῶν στρατηγῶν, ἀλλὰ βραχεῖα καὶ αὕτη, ὥστε τῷ 309 ἤρξατο ὁ πόλεμος πάλιν. Καὶ ὁ μὲν Δημήτριος ἐνίκησε τοὺς Αἰγυπτίους ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ· ἀλλ' ὁ Πτολεμαῖος μεγάλας εἶχεν ἐπιτυχίας εἰς τὰς Ἑλληνικὰς νήσους, καὶ ὑπέταξε τὰς ἀσιανὰς παραλίας, μέχρις οὗ, ἡττηθεὶς ἐν Κύπρῳ τῷ 306, ἠναγκάσθη νὰ ἐπανακάμψῃ εἰς Αἴγυπτον. Τότε ὁ Ἀντίγονος περιεβλήθη τὸν τίτλον τοῦ βασιλέως, καὶ εὐθὺς ὅ,τε Πτολεμαῖος καὶ οἱ ἄλλοι στρατηγοὶ ἔσπευσαν ν' ἀκολουθήσωσι τὸ παράδειγμά του. Ἀλλ' ὅτε ὁ Ἀντίγονος εἰσέβαλεν εἰς τὴν Αἴγυπτον, τῷ 305, ὁ Πτολεμαῖος τὸν ἀπέκρουσε γενναίως καὶ ἐπιτυχῶς, καὶ προσέτι ἠλευθέρωσε τοὺς ὑπὸ τοῦ Δημητρίου πιεζομένους Ῥοδίους, ἐξ οὗ καὶ πρὸς τιμὴν ἐπωνομάσθη Σωτήρ. Ἔπειτα δὲ, συλλαβόντες ὁ Ἀντίγονος καὶ ὁ Δημήτριος τὸν φιλόδοξον σκοπὸν τοῦ νὰ πολεμήσωσι τὸν Κάσσανδρον ἐν Μακεδονίᾳ, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ἱδρύσεως μακεδονικῆς παντοκρατορίας, ἀνενέωσαν αὖθις τὴν συμμαχίαν μετὰ τοῦ Πτολεμαίου, τοῦ Σελεύκου καὶ τοῦ Κασσάνδρου· ἀλλ' ὁ Ἀντίγονος ἠττήθη ἐν Ἰσσῷ καὶ ἐφονεύθη τῷ 301. Τὸ συμβὰν τοῦτο ἐγένετο νέων συνδυασμῶν ἀφορμή. Κατ' ἀρχὰς ἐδιχονόησαν ὁ Πτολεμαῖος καὶ ὁ Σέλευκος, ὅστις ἦν ὁ πάντων ἰσχυρότερος εἰς κτῆσιν χωρῶν, ἀλλὰ ταχέως διηλλάγησαν πάλιν, καὶ αὐτοῖς προσετέθη καὶ αὐτὸς ὁ Δημήτριος, μνηστευθεὶς μίαν τῶν θυγατέρων τοῦ Πτολεμαίου. Ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ, ἐκ φιλοδοξίας κινούμενος, ἀπεσπάσθη καὶ ἐτράπη, τῷ 298, κατὰ τοῦ μέλλοντος πενθεροῦ του, καὶ τότε ὁ Πτολεμαῖος, ὁ Σέλευκος καὶ ὁ Λυσίμαχος συνεδέθησαν κατ' αὐτοῦ, καὶ νικήσας ἠχμαλώτευσεν αὐτὸν ὁ Σέλευκος. Ἦν δὲ, ὡς ἐν πολέμῳ, οὕτω καὶ ἐν εἰρήνῃ μέγας ὁ Πτολεμαῖος, καὶ σοφὸς ἐδείχθη εἰς τοῦ κράτους του τὴν διοίκησιν. Τὴν δύναμίν του ἐστήριζον ἰσχυρὸς στόλος καὶ πολυάριθμος καὶ γεγυμνασμένος στρατὸς μισθωτῶν. Ἔδραν δὲ κυρίαν εἶχε τὴν Ἀλεξάνδρειαν, τοῦ Ἀλεξάνδρου τὸ ἵδρυμα, ἀνθοῦσαν διὰ τοῦ θαλασσίου ἐμπορίου, καὶ κατεκόσμησεν αὐτὴν διὰ λαμπρῶν οἰκοδομημάτων. Τὴν Ἑλληνικὴν εὐφυΐαν μετὰ τῆς σοβαρότητος τοῦ πνεύματος τῶν λαῶν οὓς ἐκυβέρνα συνδέων, ἐδείκνυτο εὐμενὴς πρὸς τοὺς ἐγχωρίους καὶ εὐλαβὴς πρὸς αὐτῶν τὸ θρήσκευμα, προσπαθῶν συγχρόνως νὰ ἐκτείνῃ τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν καὶ τὸν πολιτισμὸν δι' ἱδρύσεως ἑλληνικῶν πόλεων. Εἰ δὲ καὶ ὑπερεῖχε πάντοτε κατὰ τὸν ἀριθμὸν ὁ Αἰγυπτιακὸς πληθυσμὸς, ἀλλ' εἰς τὴν χώραν ἐπέβαλλε μᾶλλον τὴν σφραγῖδα αὐτοῦ ὁ Ἑλληνισμὸς, διὰ καλλιεργείας προσέτι καὶ τῆς Ἑλληνικῆς φιλολογίας, ἧς παράδειγμα πρῶτος ἔδιδεν ὁ βασιλεὺς, καὶ ὡς συγγραφεὺς ἀσχολούμενος. Τὸ περίφημον Ἀλεξανδρινὸν Μουσεῖον καὶ τὴν πρώτην μεγάλην βιβλιοθήκην ἵδρυσεν ἐκεῖ κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους τῆς βασιλείας του. Εἰς τὸν αὐτὸν δὲ χρόνον περίπου πρέπει νὰ ταχθῇ καὶ τῶν Ἑβδομήκοντα ἡ μετάφρασις. Οἱ κυριώτατοι ποιηταὶ καὶ συγγραφεῖς τῶν χρόνων ἐκείνων διέτριβον ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ὡς ὁ Κῷος Φιλήτας, ὁ Ζηνό-

δοτος, ὁ Ἑκαταῖος, ὁ Εὐκλείδης. Ὡς δὲ τὴν παιδείαν καὶ τὴν φιλολογίαν, οὕτως ἐξετίμα καὶ ἐπροστάτευεν ὁ συνετὸς βασιλεὺς καὶ τὴν καλλιτεχνίαν, ἥτις καὶ ἐξ εὐγνωμοσύνης τὸν ἐτίμησε διὰ παντοίων της ἔργων. Ἀπεβίωσε δὲ τῷ 283, κατὰ τὸ 84ον ἔτος τῆς ἡλικίας του, ὑπὸ τῶν συγχρόνων του θαυμαζόμενος, καὶ δοξαζόμενος διὰ τῶν αἰώνων καὶ διεδέχθη αὐτὸν ὁ ἐκ τῆς τετάρτης συζύγου του Βερενίκης ἀγαπητότατος υἱός του. — 2) Πτολεμαῖος Β, ὁ Φιλάδελφος, γεννηθεὶς τῷ 309 π. Χ. εἰς τὴν νῆσον

Κῶ, ἐπὶ ἐκστρατείας τοῦ πατρός του. Ἐμαθήτευσε δὲ παρὰ τῷ γραμματικῷ Ζηνοδότῳ καὶ τῷ ποιητῇ Φιλήτᾳ, καὶ ὑπὸ τοῦ ἔμφρονος πατρός του ἐδιδάχθη τὰ τῆς πολιτικῆς καὶ τῆς ὑπηρεσίας, καὶ διὰ τῆς ἐμβριθοῦς ἀγωγῆς του χρηστὰς ἐλπίδας ἐνέπνευσεν εἰς τὸ ὑπήκοόν του ἀπὸ τῆς πρώτης ἀναβάσεώς του εἰς τὸν θρόνον. Δὲν ἦν ὅμως ἀπηλλαγμένος τῶν ἐλαττωμάτων φιληδονίας καὶ ἀσωτίας, κορυφωθέντων ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον παρὰ τοῖς διαδόχοις του. Πρὸς τὸν ἀγαπητὸν τοῦ πατρός του Δημήτριον τὸν Φαληρέα προσηνέχθη μετ' ἀγενοῦς τραχύτητος. Εἰς ἀρχαῖον καὶ ἀπηρχαιωμένον Ἑλληνικὸν ἔθος στηριχθείς, ἐνυμφεύθη τὴν ἰδίαν ἀδελφήν του Ἀρσινόην, ἀποβαλὼν τὴν νόμιμον σύζυγόν του, ἄλλην Ἀρσινόην, θυγατέρα τοῦ ἐν Θρᾴκῃ Λυσιμάχου, καὶ διὰ τοῦτο μᾶλλον βεβαίως ἐκλήθη Φιλάδελφος ἢ διὰ τὴν πρὸς τὸν πρεσβύτερον ἀδελφόν του συμπεριφοράν, ἥτις ἦν ἥκιστα ἀδελφική. Ἐν Κυρήνῃ ἦρχεν ὁ ἑτεροθαλὴς ἀδελφός του Μάγας. Πρὸς τοῦτον ἐπολέμησεν· ἀλλ' ὁ πόλεμος οὐδὲν ἔσχεν ὁριστικὸν ἀποτέλεσμα, καὶ ὁ Μάγας παρέμεινεν εἰς τὴν θέσιν του. Εἶτα δὲ προσέβαλε τὴν Συρίαν, ἵνα διατηρήσῃ τὴν κυριότητα ἐπὶ τῆς Κοίλης Συρίας, Φοινίκης καὶ Παλαιστίνης. Διὰ νέου πολέμου ἐν ἔτεσι 258-248 κατέλαβε τὰς Ἀσιανὰς παραλίας καὶ ἵδρυσε πολλὰς πόλεις ἐκεῖ. Θελήσας δὲ νὰ ἐπιβληθῇ καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Μακεδονίαν, ἐκυρίευσε τὰς Κυκλάδας νήσους, ἀλλ' ἠττήθη ὑπὸ τοῦ Ἀντιγόνου ἐν ναυμαχίᾳ κατὰ τὴν Κῶ, καὶ ἐν γένει τὰ κατὰ τῆς Ἑλλάδος σχέδια αὐτοῦ δὲν ἐπέτυχον. Τότε συνῆψε σχέσεις μετὰ τῆς Ῥώμης, αἵτινες ἔμελλον νὰ ἐπιφέρωσιν ὄλεθρον εἰς τοὺς διαδόχους του. Καὶ ὑπὸ ἐμπορικὴν δὲ ἔποψιν ἀπέβλεψεν οὐ μόνον εἰς τὴν Συρίαν, τὴν Ἑλλάδα, τὴν Ἰταλίαν, καὶ μάλιστα τὰς Συρακούσας, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Αἰθιοπίαν, καὶ ἔστρεψε τὴν προσοχὴν τῶν ὑπηκόων του καὶ πρὸς τὴν προσοδοφόρον ταύτην χώραν (Θεόκρ. ΙΕ), ἣν καὶ ὁ ἴδιος ἐπεσκέφθη. Ἐξέπεμψε δ' ἀποστολὴν καὶ εἰς τὰς Ἰνδίας, καὶ ἐξ ἐνδιαφέροντος ὑπὲρ τῆς φυσικῆς ἱστορίας διέταξεν ἐπιστημονικὰς καὶ ἐμπορικὰς ἐρεύνας εἰς τὰς ἀπωτάτας νοτίας χώρας (Διόδ. Α, 37. Γ, 38. 42. — Pl. VI, 17). Ἀνεδείχθη δὲ προστάτης καὶ τῶν τεχνῶν καὶ τῆς φιλολογίας, ἰδίως τῆς ποιήσεως, δι' ἣς ἐφαίδρυνε πολλάκις τὴν κατηφῆ καὶ μελαγχολικὴν του διάθεσιν. Γενναίας ἀμοιβὰς ἔδιδεν εἰς τοὺς ἐπισημοτέρους τῶν ποιητῶν, ὡς τὸν Καλλίμαχον, τὸν Φιλήταν καὶ ἄλλους, καὶ ἐπροστάτευε τὸ Μουσεῖον, ηὔξησε τὴν ἤδη πλουσιωτάτην βιβλιοθήκην, πολλὰ προσωνούμενος χειρόγραφα καὶ ἐκλεκτὰ ἀντίγραφα, κατεκόσμησε τὴν Ἀλεξάνδρειαν διὰ πολυτελῶν ἀνακτόρων, ναῶν καὶ ἄλλων μνημείων, καὶ ἐξέτεινε μεγάλως τὰς ἐμπορικὰς σχέσεις τῆς χώρας. Κατὰ τὰ τελευταῖά του ἔτη τὸν κατέβαλον αἱ θλίψεις ἐπὶ τῷ θανάτῳ τῆς ἀδελφῆς καὶ συζύγου του Ἀρσινόης καὶ τῆς θυγατρὸς Βερενίκης, ἣν, πρὸς δυστυχίαν της, εἶχε νυμφεύσει μετ' Ἀντιόχου τοῦ Β' τῆς Συρίας, καὶ διάφορα σωματικὰ πάθη, συνέπειαι τῶν ἀσωτιῶν του, καὶ ἀπέθανε κατὰ τὸ

ἔτος 246.—3) Διεδέχθη δ' αὐτὸν Πτολεμαῖος Γ, ὁ Εὐεργέτης, ὅστις ἅμα ἀνα-

βὰς εἰς τὸν θρόνον, ἐπεχείρησε πόλεμον κατὰ τῆς Συρίας καὶ διεξήγαγεν αὐτὸν δραστηρίως καὶ ἐπιτυχῶς, κατακτήσας τὴν παράλιον Ἀσίαν καὶ τὰς χώρας τοῦ Εὐφράτου, μέχρις Ἰνδοῦ προελάσας, καὶ μετὰ πλουσίων λαφύρων, ἐν ἔτει 243 π. Χ., εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐπιστρέψας (Διόδ. Α, 46. 47. 55.—Just. ΚΖ, 1). Εὐεργέτης δ' ἐπωνομάσθη ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων εὐγνωμονούντων διότι ἔφερεν ὀπίσω τὰ ἀγάλματα τῶν θεῶν των, ἃ τοῖς εἶχον ἄλλοτε ἁρπάσει οἱ Πέρσαι, καὶ πολυπληθῆ μνημεῖα ἵσταντο ἐπὶ πολὺ μαρτυροῦντα περὶ τῶν θριάμβων του. Ἀπ' αὐτῶν τὸν ἀνεκάλεσεν εἰς τὴν Αἴγυπτον στάσις ἐκεῖ ἐκραγεῖσα, ἣν ὅμως ταχέως κατέβαλε. Τῷ 239 συνωμολογήθη εἰρήνη, ἐξασφαλίσασα αὐτῷ τὴν Συρίαν καὶ πολλὰς τῶν Ἑλληνίδων πόλεων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Ἤδη δὲ ἀπὸ τοῦ 243 εἶχεν ἐκλεγῇ, προτάσει τοῦ Ἀράτου, ἀρχιστράτηγος τῶν Ἀχαιῶν, ἐξ οὗ προέκυψαν πόλεμοι μετὰ τῆς Μακεδονίας καὶ Ἀντιγόνου τοῦ Δώσοντος, ὅστις κατέλαβε τὰς ἐν Καρίᾳ αἰγυπτιακὰς πόλεις. Ὅτε δ' ὁ Ἄρατος ἀπώλεσε τὴν ἐπιρροήν του, καὶ ὁ Κλεομένης ἐκ Σπάρτης ἀνέλαβε τὸν κατὰ τῆς Μακεδονίας ἀγῶνα, τότε ὑπεστήριξεν αὐτὸν κατ' ἀρχὰς ὁ Πτολεμαῖος, ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ τὸν ἐγκατέλιπε τῷ 221, συνδιαλλαγεὶς μετ' Ἀντιγόνου τοῦ Δώσοντος. Φυγάδα ὅμως τὸν Κλεομένην ὑπεδέχθη φιλοφρόνως ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, καὶ τόσον ὑπ' αὐτοῦ κατεθέλχθη, ὥστε ἀπεφάσισε νὰ τὸν ὑποστηρίξῃ, καὶ νὰ τὸν πέμψῃ μετὰ στρατοῦ εἰς τὴν Ἑλλάδα· ἀλλ' ὁ θάνατος τὸν ἐκώλυσεν. Ἐν Αἰθιοπίᾳ καὶ Ἀραβίᾳ ἵδρυσεν ὁ Εὐεργέτης πολυαρίθμους ἀποικίας, δι' ὧν ἠύξησε τὰς ἐμπορικὰς σχέσεις καὶ συγκοινωνίας, ἐπομένως καὶ τὰ ἔσοδα τῆς Αἰγύπτου. Ἀλλὰ πρὸς τοῦτο οὐ σπανίως κατέφευγε καὶ εἰς μέτρα αὐστηρὰ καὶ καταθλιπτικά. Οὕτω κατώρθου μέγαν στόλον νὰ διατηρῇ καὶ στρατὸν ἰσχυρόν, καὶ τὰς τέχνας καὶ ἐπιστήμας νὰ προστατεύῃ ὡς οἱ προκάτοχοί του, καὶ ἀποστολὰς γεωγραφικὰς καὶ φυσικοϊστορικὰς νὰ διενεργῇ. Τῆς ἰδιαιτέρας δ' εὐνοίας αὐτοῦ ἀπελάμβανον ὁ Ἐρατοσθένης, ὁ Ἀπολλώνιος, Φύλαρχος ὁ ἱστορικός, καὶ ἄλλοι πεπαιδευμένοι καὶ ποιηταί. Διὰ πολυτίμων προσθηκῶν ἐπλούτισε τὴν βιβλιοθήκην. Εὐλαβῶς δ' ἐφείδετο καὶ τῶν θρησκευτικῶν διατάξεων καὶ ἐθίμων τῶν Αἰγυπτίων. Τοὺς Ἰουδαίους ἠὐνόει ἰδίως, καὶ ἀπένειμεν αὐτοῖς τὴν Ἑλληνικὴν πολιτείαν, καὶ πρὸς μέγα ὄφελος τοῦ ταμείου, ἀλλὰ πρὸς μεγάλην δυσαρέσκειαν τοῦ λαοῦ του, εἰς Ἰουδαῖον, τὸν Ἰώσηπον, ἐξεμίσθωσε τὰς εἰσπράξεις τοῦ δημοσίου ταμείου. Ἀπεβίωσε δὲ τῷ 221. Οὗτος ἦν τῶν ἀγαθῶν Πτολεμαίων ὁ ἔσχατος.—4) Ὁ υἱὸς αὐτοῦ Πτολεμαῖος Δ, Φιλοπάτωρ ἢ Τρύφων,

ἀμέσως ἀρχόμενος ἐμάκρυνε τοὺς ἐγγυτέρους συγγενεῖς, διέταξε τὸν φόνον τοῦ Σπαρτιάτου Κλεομένους ἐν ἔτει 220 π. Χ. (Just. XXVIII, 4), καὶ ἔκτοτε παρεδόθη ἀκαθέκτως εἰς τὰς τρυφάς. Παιδείας δὲν ἐστερεῖτο· ἐξ ἐναντίας ἔγραψεν ὁ ἴδιος τραγῳδίαν ἐπιγραφομένην «Ἄδωνις», ἐτίμα τὸν Ὅμηρον, ἤγειρε ναούς· ἀλλ' ἡ πνευματική του νωθρότης τὸν παρήγαγεν εἰς οἰνοποσίαν καὶ εἰς παντοίας ἄλλας ἀσωτίας. Τὴν κυβέρνησιν δ'

ἐν τούτοις κατέλιπεν εἰς ἀνθρώπους ἀναξίους, πρὸ πάντων εἰς χεῖρας τοῦ Ἀγαθοκλέους καὶ τοῦ Σωσιβίου. Τὴν ἀδράνειαν αὐτοῦ ἐπωφεληθεὶς ὁ Ἀντίοχος ἐκ Συρίας, προσέβαλε τὴν Κοίλην Συρίαν, ἀλλ' ἀπέτυχε κατ' ἀρχάς, ἐπανέλαβε δὲ τὴν ἐπιχείρησιν τῷ 219, καὶ μόνον τῷ 217 κατώρθωσεν ὁ Πτολεμαῖος δι' Ἑλλήνων καὶ ἄλλων μισθωτῶν νὰ νικήσῃ ἐπίσημον νίκην ἐν Ῥαφίᾳ τῆς Παλαιστίνης, μεθ' ἣν ἀνακωχὴ ἐξησφάλισεν αὐτῷ τὴν κτῆσιν τῶν παρακειμένων χωρῶν τῆς Συρίας. Μετὰ τοῦτο δὲ κατέβαλε μετ' ὠμότητος στάσιν ἣν προὐκάλεσεν ἐν Αἰγύπτῳ ἡ αὐθαίρετός του κυβέρνησις. Ἡ ἀπάνθρωπος ὅμως καταδρομή του κατὰ τῶν Ἰουδαίων, οὓς εἶχον προστατεύσει οἱ προκάτοχοί του, ἐβοήθησε τὸν Ἀντίγονον νὰ τῷ ἀποσπάσῃ τὴν Παλαιστίνην, τῷ 204. —5) Ὁ υἱὸς καὶ διάδοχος αὐτοῦ, Πτολεμαῖος Ε', ὁ Ἐπιφανής, ἦν τετραέτης μόνον ἐπὶ

τοῦ θανάτου τοῦ πατρός του, συστήσαντος αὐτὸν εἰς τῶν Ῥωμαίων τὴν προστασίαν. Τὸν ὑπουργὸν Σωσίβιον ἐθανάτωσεν ὁ λαὸς ἐξηγριωμένος, καὶ πλήρης ἀλλαγὴ ὑπουργῶν καὶ ἐπιτρόπων παρέδωκε τὴν ἐξουσίαν εἰς Ἀριστομένην τὸν Ἀκαρνᾶνα, ὅστις ἐκυβέρνησεν ἠπίως, καὶ κατ' ἀρχὰς θερμῶς ἠγαπᾶτο ὑπὸ τοῦ νεαροῦ βασιλέως, ἔπειτα ὅμως, διαταγῇ αὐτοῦ, ἐδηλητηριάσθη, ἀντικαταστὰς ὑπὸ Πολυκράτους, ὅστις, συμπράξει καὶ τοῦ ἱκανοῦ Ἀριστονίκου, ἐκυβέρνα τὸν ἀσθενῆ καὶ θελήσεως στερούμενον βασιλέα. Ἀποσπασθεῖσα τῆς Αἰγύπτου, ἡ Φοινίκη τῷ 199 π. Χ. προσετέθη εἰς τὴν Συρίαν· καὶ ἄλλας θὰ ὑφίστατο ζημίας ὁ Ἐπιφανής, ἂν οἱ Ῥωμαῖοι δὲν τὸν ἐβοήθουν. Στάσις ἐξερράγη ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ἐπὶ μακρὸν χρόνον διήρκεσε, κατασταλεῖσα μόνον τῷ 196. Ἐνυμφεύθη δ' ὁ νέος βασιλεὺς Κλεοπάτραν, τὴν θυγατέρα Ἀντιόχου τοῦ μεγάλου· ἀλλ' οὐχ ἧττον συνεδέθη μετὰ τῶν Αἰτωλῶν κατὰ τούτου συμπραττούσης καὶ τῆς Κλεοπάτρας ἐξ ἀφοσιώσεως εἰς τὴν νέαν πατρίδα της. Διέθεσε δ' ὑπὲρ ἑαυτοῦ τοὺς Αἰγυπτίους ἱερεῖς διὰ δώρων καὶ ἀποκοπῆς φόρων, κατηύνασε πολλὰς ἐπαναστάσεις διὰ σκληροτάτων ποινῶν, παρεσκεύασε πόλεμον κατὰ τῆς Συρίας, συνεμάχησε μετὰ τῶν Ἀχαιῶν, καὶ ἀπέθανε τῷ 180 (Πολ. ΚΕ, 7).—6) Αὐτὸν διεδέχθη ἑξαετὴς ὁ υἱὸς του Πτολεμαῖος ΣΤ', ὁ Φιλομήτωρ, ὑπὸ τὴν ἐπιτροπείαν τῆς μη-

τρός του διατελῶν. Ἡ Παλαιστίνη καὶ ἡ Φοινίκη ἐπανῆλθον τότε πάλιν εἰς τὴν Συρίαν· ὅτε δ' ἡ μήτηρ ἀπέθανεν, εὐνοῦχοι κατέλαβον τὴν ἀρχήν, καὶ κατεπίεζον τὸ κράτος, ἤδη ἐντελῶς παραλελυμένον. Ὁ βασιλεὺς τῆς Συρίας, Ἀντίοχος ὁ Δ' εἰσέβαλε τότε εἰς τὴν Αἴγυπτον· ἀλλ' ὅτε ἠθέλησε νὰ λάβῃ τὸ στέμμα ὁ ἴδιος, ἐξεδιώχθη ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων τῷ 170 π. Χ., καὶ εἰς τὸν Φιλομήτορα ἐδόθη συνάρχων ὁ νεώτερος ἀδελφός του, Εὐεργέτης Β' ἢ Φύσκων. Ὁ Ἀντίοχος εἰσέβαλεν ἐκ δευτέρου, καὶ εἰς μέγαν κίνδυνον περιῆλθε τότε ἡ χώρα, ἀφ' οὗ ἔσωσεν αὐτὴν ἡ παρέμβασις τοῦ Ῥωμαίου πρέσβεως Ποπιλλίου Λαίθα τῷ 168 (Liv. XLV, 11). Ἐπῆλθον δὲ καὶ διενέξεις μεταξὺ τῶν δύο βασιλευόντων ἀδελφῶν, ὧν ὁ πρεσβύτερος ἦν ἔκδοτος εἰς ἀσωτίας ἀλλὰ πράου οὐχὶ ὅμως ἀσθενοῦς χαρακτῆρος, ὁ δὲ νεώτερος ἦν ὠμός, καὶ αἱ διαφωνίαι αὐτῶν παρέλυον ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον τὰ πράγματα ἐν Αἰγύπτῳ. Ὁ Φιλομήτωρ ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ του ἀποδιωχθείς, κατέφυγεν εἰς Ῥώμην·

ἐγκατέστη πάλιν εἰς τὸν θρόνον του ὑπὸ τῆς βουλῆς, τῷ 157, καὶ ἐσυγχώρησε τὸν ἀδελφόν του. Οἱ Ῥωμαῖοι δὲ, ἵνα ἐξασθενῶσι τὴν Αἴγυπτον, ὑπέτρεφον τὰς διαφωνίας μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν· καὶ εἰς τὴν περίστασιν ταύτην ὁ Φιλομήτωρ δι' εὐθυκρισίας καὶ διαγωγῆς εὐσταθοῦς, ἔσωσεν ἀπέναντι τῶν Ῥωμαίων τὴν ἀξιοπρέπειαν τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας του. Πολεμῶν ἐν Συρίᾳ τῷ 144, ἔπεσεν ἐν μάχῃ πρὸ τῆς Ἀντιοχείας. Καὶ ἐπ' αὐτοῦ δὲ πολλοὶ πεπαιδευμένοι ἤκμασαν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ὡς ὁ ποιητὴς Μόσχος, ὁ γραμματικὸς Ἀρίσταρχος.—7)Διεδέχθη δ' αὐτὸν ὁ ἀδελφός του Πτολεμαῖος Ζ, Εὐεργέτης Β' ὁ καὶ Φύσκων, θανατώσας τὸν υἱὸν τοῦ ἀδελφοῦ του, καὶ τὴν Ἀλεξάνδρειαν καταπλημμυρήσας τοῦ αἵματος τῶν ὑπηκόων του, οἵτινες τὸν ἐμίσουν διὰ τὴν ὠμότητα καὶ τὴν ἀκολασίαν του. Πρὸ τῆς κοινῆς ἀγανακτήσεως ἠναγκάσθη νὰ φύγῃ εἰς Κύπρον· ἀλλὰ καὶ πάλιν ἐπανελθὼν ἐτιμώρησε διὰ θανάτου τοὺς ἀντιπάλους του. Αἱ λόγιαι σπουδαὶ ὅμως δὲν τῷ ἦσαν ξέναι, καὶ πρὸ πάντων ἠσχολεῖτο περὶ διορθώσεις τοῦ Ὁμήρου, καὶ συλλογὰς τῶν ἀξιομνημονεύτων εἰδήσεων περὶ ἀγνωστοτέρων λαῶν καὶ τόπων. Ἀπέθανε δὲ μετὰ 27 ἐτῶν βασιλείαν, τῷ 117 π. Χ.—8). Αὐτὸν κατ'ἐντολήν του διεδέχθη ἡ γυνή του Κλεοπάτρα, ἥτις συμπαρέλαβε κατ' ἀρχὰς ὡς σύναρχον τὸν πρεσβύτερον αὐτοῦ υἱὸν, Πτολεμαῖον τὸν Η' ἢ Σωτῆρα Λάθυρον· μετ' οὐ πολὺ ὅμως ἀποβαλοῦσα αὐτὸν, ἀνεβίβασεν εἰς τὸν θρόνον 9) Πτολεμαῖον τὸν Θ' ἢ Ἀλέξανδρον Α', τὸν ἀδελφὸν ἐκείνου· ἀλλ' ἀπαιτήσει τοῦ λαοῦ ἠναγκάσθη νὰ μετακαλέσῃ πάλιν τὸν Λάθυρον, καὶ συνεβασίλευσε μετ' αὐτοῦ 10 ἔτη ἐν ὁμονοίᾳ. Τότε ὅμως τὸν ἠνάγκασεν ἐκ νέου νὰ φύγῃ, πρῶτον μὲν εἰς Κύπρον, εἶτα δ' εἰς Συρίαν, ὅθεν, ὁπλισθεὶς, ἐξεστράτευσε κατὰ τῆς μητρός του. Ὁ ἕτερος υἱός της, Ἀλέξανδρος, ἵνα σώσῃ τὴν ζωήν του, ἐγκατέλιπε τότε τὴν φιλόδοξόν του μητέρα, καὶ συνετέλεσεν εἰς τὴν καταστροφήν της, οἱ δ' ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἀνεκάλεσαν καὶ ἐδέχθησαν τὸν Λάθυρον. Στάσιν δ' ἐκραγεῖσαν ἐν Θήβαις κατώρθωσε νὰ καταβάλῃ αὐτός. Οἱ Ῥωμαῖοι, τῷ 88 π. Χ., ἀπήτησαν παρ' αὐτοῦ νὰ ἔλθῃ διὰ τοῦ στόλου του εἰς ἐπικουρίαν αὐτῶν κατὰ τοῦ Μιθριδάτου, ἀλλὰ δὲν συνήνεσεν. Ἀπέθανε δὲ τῷ 81, καὶ τὸν διεδέχθη ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ Βερενίκη, ἥτις, ἐνεργείαις τοῦ Σύλλα, εἶχε νυμφευθῇ τὸν ἑτερομήτριον αὐτοῦ υἱόν, 10) Πτολεμαῖον Γ' ἢ Ἀλέξανδρον Β' ἐπικληθέντα, ὅστις εἶχεν ἀνατραφῇ εἰς τὴν νῆσον Κῶ. Ἀλλὰ μικρὸν μετὰ τὸν γάμον ἐθανατώθη ὑπ' αὐτοῦ, καὶ αὐτὸν δ' ἐφόνευσεν ἐξαγριωθεὶς ὁ λαὸς τῆς Ἀλεξανδρείας. Κατέλαβον δ' ἔπειτα τὸν θρόνον τινὲς οὐχὶ γνήσιοι ἀπόγονοι τοῦ μετ' Ἀλεξάνδρου Β' ἀποσβεσθέντος γένους τῶν Πτολεμαίων, καὶ πρῶτος 11) Πτολεμαῖος ΙΑ, ὁ νόθος, ὁ πατὴρ τῆς περιφήμου Κλεοπάτρας, ὁ ἄλλως ἐπικληθεὶς Αὐλητὴς διὰ τὴν κλίσιν αὐτοῦ πρὸς τὸ αὐ-

λεῖν. Μισούμενος ὑπὸ τῶν ὑπηκόων του, ἦν ἁπλοῦν ὄργανον τῆς πολιτικῆς τῶν Ῥωμαίων, οἵτινες ἐξεμεταλλεύοντο καὶ ἐξήντλουν τὴν Αἴγυπτον, ὡς καὶ ὁ ἴδιος ἔπραττεν

Ἐπαναστάσεις ἐπῆλθον ἐπάλληλοι, ἃς μετὰ δυσκολίας κατέστελλεν. Ἡ πρόθεσις τῶν Ῥωμαίων τοῦ νὰ κατακτήσωσι τὴν Αἴγυπτον καθίστατο ὁσημέραι προφανεστέρα. Τὴν Κύπρον ἥρπασαν (τῷ 58 π. Χ.) ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Αὐλητοῦ ὅστις ἦρχεν αὐτῆς, καὶ ηὐτοκτόνησεν ἐξ ἀπελπισίας. Τοῦτο ἐξηρέθισε τὸν λαὸν τῆς Αἰγύπτου κατὰ τῆς Ῥώμης· ἀλλ' ὁ ἄνανδρος Αὐλητὴς, ἀρνηθεὶς νὰ τεθῇ ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ κινήματος, ἐδραπέτευσε, καὶ ὁ λαὸς ἐνεθρόνισε τὴν θυγατέρα του Βερενίκην. Μετὰ τρία ἔτη ὅμως ὁ Αὐλητὴς ἐγκατέστη πάλιν διὰ τοῦ Ῥωμαίου ἀνθυπάτου Γαβινίου, καὶ ὁ ἀπαίσιος τύραννος ἐθανάτωσε τὴν θυγατέρα του, τῷ 55. Ἀπέθανε δὲ καὶ ὁ ἴδιος, τῷ 52 π. Χ. Διεδέχθησαν δ' αὐτὸν ἡ νεωτέρα θυγάτηρ του, ἡ περίφημος Κλεοπάτρα, καὶ οἱ υἱοί του 12) Πτολεμαῖος ὁ ΙΒ', καὶ 13) Πτολεμαῖος ὁ ΙΓ' (Στρβ. ΙΖ, 795).—14) Πτολεμαῖος ὁ ἐπικληθεὶς Κεραυνὸς, ὁ πρεσβύτερος υἱὸς Πτολεμαίου τοῦ Α' καὶ τῆς Εὐρυδίκης, τῆς ἀποβληθείσης συζύγου του, πρὸς τὸν πατέρα ἕνεκα τούτου διχογνωμῶν, εἶχε φύγει εἰς Θράκην, πρὸς τὸν Λυσίμαχον. Ἐκεῖ ἐφόνευσε, τῷ 280 π. Χ., τὸν Σέλευκον ἐκστρατεύοντα εἰς Μακεδονίαν, καίτοι ὑποσχεθέντα νὰ τὸν βοηθήσῃ ν' ἀναλάβῃ τὴν ἀρχὴν τῆς Αἰγύπτου μετὰ τοῦ πατρός του τὸν θάνατον, προσεποιήσατο τὴν εὔνοιαν τοῦ στρατοῦ τοῦ δολοφονηθέντος διὰ τῆς μεγίστης του δραστηριότητος, δι' ἣν καὶ ἐπωνομάσθη Κεραυνὸς, κατέκτησε διὰ τῆς δυνάμεως ταύτης τὴν Μακεδονίαν, ἣν διετήρησε, φονεύσας τοὺς ἀντιπάλους του· μετὰ ἓν ἔτος δὲ, ἔπεσεν ἐν μάχῃ κατὰ τῶν εἰσβαλόντων εἰς τὴν Μακεδονίαν Γαλατῶν (Just. XVII, 2. XXIV, 48).—15) Πτολεμαῖος Φιλάδελφος υἱὸς τῆς Κλεοπάτρας καὶ τοῦ Ἀντωνίου, ἔλαβε παρὰ τοῦ πατρός του τὴν Συρίαν καὶ τὴν δυτικὴν Μικρὰν Ἀσίαν, καὶ μετὰ τὴν πτῶσιν τοῦ Ἀντωνίου ἐσυγχωρήθη ὑπὸ τοῦ Ὀκταβίου. — **Ε**) Ἄλλοι Πτολεμαῖοι ἦσαν 1) Πτολεμαῖος ὁ Μενναῖος, Σύρος, πολεμήσας κατ' Ἀρήτα, βασιλέως τῶν Ναβαταίων ἐν τῇ ἀνατολικῇ Ἀραβίᾳ, εἰς λῃστείας δ' ἐπιδοθεὶς δι' ἃς ἠθέλησε νὰ τὸν τιμωρήσῃ ὁ Πομπήϊος, ἀλλὰ τὸν ἐσυγχώρησεν ἀντὶ χρημάτων ἃ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ.—2) Ὁ βασιλεὺς τῆς Μαυριτανίας, υἱὸς Ἰούβα Β' καὶ Κλεοπάτρας, τῆς ἐξ Ἀντωνίου θυγατρὸς Κλεοπάτρας τῆς Αἰγυπτίας. Ἐπαναστάντας τοὺς Μαυριτανοὺς κατέβαλεν ἑνωθεὶς μετὰ τῶν Ῥωμαίων, δι' ὃ καὶ πολλῶν ἔτυχε τιμῶν, καὶ, προσκλήσει τοῦ Καλιγούλα, ἀπῆλθεν εἰς Ῥώμην· ἀλλ' ὁ αὐτοκράτωρ, δυσπιστήσας πρὸς αὐτὸν, διότι εἵλκυσε τὴν προσοχὴν τοῦ λαοῦ, τὸν ἐφόνευσε (Δ. Κάσσ. ΝΓ, 26. ΝΘ, 25.—Πλούτ. Ἀντ. ΠΖ. — Tac. Ann. IV, 23, 28. — Suet. Cat. XXVI, XXXV) Οὗτος ἐπροίκισε τὰς Ἀθήνας διὰ Γυμνασίου μετὰ βιβλιοθήκης, καὶ τῷ ἀνηγέρθη ἐκεῖ ἀνδριάς. Ἴδ. Πτολεμεῖον.—**ΣΤ**) Συγγραφεῖς, 1) Ὁ υἱὸς τοῦ Ἀγησάρχου ἐκ Μεγαλοπόλεως, πιθανῶς σύγχρονος Πτολεμαίου τοῦ Φιλοπάτορος, οὗ καὶ τὴν ἱστορίαν ἔγραψεν εἰς 3 βιβλία. Σώζονται δ' αὐτῆς ἀποσπάσματα (Συλλογ. Müller, Fragm. Hist. graec. III).—2) Ἐκ Μένδης ἐπὶ τοῦ τοῦ Δέλτα τοῦ Νείλου, ἱερεὺς, γράψας ἱστορίαν τῆς Αἰγύπτου ὑπὸ τὸν τίτλον «Χρόνοι», ἧς συνεχῶς μνημονεύουσιν οἱ χριστιανοὶ συγγραφεῖς. — 3) Ὁ ἐπιλεγόμενος Χέννος, Ἀλεξανδρεὺς, γραμματικὸς ζήσας ἐπὶ Νέρωνος μέχρι Νερούα, συνέγραψε πλὴν ἄλλων καὶ «περὶ τῆς εἰς πολυμαθίαν καινῆς ἱστορίας», εἰς βιβλία 7, ἧς ἀποσπάσματα διετήρησεν ὁ Φώτιος, διαφόρου ὕλης μυθολογικῆς ἢ ἱστορικῆς.—4) Ὁ ἐπικαλούμενος Μαραθὼν, σοφιστὴς τῆς 6' μ. Χ ἑκατονταετηρίδος, γράψας λόγους ἐπιδεικτικοὺς, ἐν οἷς πρὸ πάντων ἐμνημόνευε τῶν Μαραθωνομάχων, καὶ οὓς ἀπήγγελλεν ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν μεταβαίνων. Ἀπέθανε δ' εἰς γῆρας βαθύ.—5) ὁ ἐπικληθεὶς Ἐπιθέτης, γραμματικὸς τῆς σχολῆς τοῦ Ἀρι-

στάρχου, ἔγραψε «περὶ τῶν παρ' Ὁμήρῳ πλανηθέντων», καὶ σχόλια εἰς Ὀδύσσειαν. — 6) Ὁ ἐπικληθεὶς Πινδαρίων, υἱὸς Ὀρσάνδρου, γραμματικὸς καὶ αὐτός, τῆς ἰδίας σχολῆς τοῦ Ἀριστάρχου, γράψας «ὁμηρικὰ ὑποδείγματα». — 7) Γραμματικὸς Ἀλεξανδρεύς, λεγόμενος ὑπ' ἄλλων πατήρ, ὑπ' ἄλλων υἱὸς τοῦ Ἀριστονίκου, ἐδίδαξεν ἐν Ῥώμῃ, καὶ μνημονεύεται ὡς ἐκδοὺς τὰ ἑπόμενα· «Τὰ ὁμοίως εἰρημένα τοῖς τραγικοῖς»· «περὶ Ὁμήρου» βιβλία 50· «τὰ περὶ Μουσῶν καὶ Νηρηίδων» κτλ. Ἀλλὰ πάντα ἀπωλέσθησαν. — 8) Πτολεμαῖος ὁ Κλαύδιος, ἐπίσημος γεωγράφος, μαθηματικὸς καὶ ἀστρονόμος, καταγόμενος πιθανῶς ἐκ τῆς Πτολεμαΐδος τῆς Ἄνω Αἰγύπτου, ζῶν ἐπὶ Ἀντωνίου τοῦ εὐσεβοῦς. Ἐν Σεραπείῳ τῆς Ἀλεξανδρείας διαμένων, ἐπεδίδετο ἐκεῖ εἰς τὰς ἀστρονομικάς του παρατηρήσεις, καὶ συνέταξε πολυάριθμα συγγράμματα, δι' ὃ καὶ ὁ Σουίδας Ἀλεξανδρινὸν αὐτὸν ἀποκαλεῖ. Αἱ μαθηματικαὶ γνώσεις του ἦσαν πολύτιμοι βάσεις τῶν ἀστρονομικῶν καὶ γεωγραφικῶν μελετῶν του, καὶ ἐθεωρήθη ὡς ὁ ἀναμορφωτὴς τῶν δύο τούτων ἐπιστημῶν (ἴδ. Γεωγραφία. Μαθηματικὴ Γεωγραφία). Τὰ ἑπόμενα συγγράμματα αὐτοῦ διατηροῦνται· α) «Γεωγραφικὴ ἀφήγησις» εἰς βιβλία 8, ὑπὸ τῶν Ἀράβων εἰς τὴν γλῶσσαν αὐτῶν μεταφρασθεῖσα, καὶ κυρίως τὰ τῆς μαθηματικῆς γεωγραφίας πραγματευομένη. Τῶν γνώσεων ἃς ἔχομεν τῆς ἀρχαίας γεωγραφίας ἐστὶν ἡ κυριωτάτη πηγή· στηρίζεται δὲ πρὸ πάντων ἐπὶ τῆς γεωμετρίας, καὶ ἐν αὐτῇ ἐπικρατεῖ ἡ ἀπαρίθμησις τῶν ὀνομάτων καὶ ἀριθμῶν· β) «Μεγάλη σύνταξις τῆς ἀστρονομίας», βιβλία 13, τὸ πρώτιστον τῶν ἀστρονομικῶν αὐτοῦ συγγραμμάτων, περιέχον τὴν διδασκαλίαν τῆς κινήσεως τῶν ἀστέρων καὶ πάσης τῆς οὐρανίας σφαίρας. Τὸ σύστημα αὐτοῦ, τὴν γῆν παραδεχόμενον ὡς κέντρον τοῦ παντός, γενικῶς ἐπεδοκιμάσθη, καὶ σώζονται τὰ διευκρινίζοντα αὐτὸ σχόλια τοῦ Πάππου καὶ τοῦ Θέωνος. Τὸ σύγγραμμα δὲ τοῦτο κατὰ πρῶτον ἐγένετο γνωστὸν διὰ ἀραβικῆς μεταφράσεως, ἥτις λέγεται Ἀλμαγέστ. — γ) «Τετράβιβλος σύνταξις μαθηματικὴ», περὶ ἀστρολογικὰ περιστρεφομένη· δ) «Καρπὸς», τὸ συμπέρασμα τῶν συγγραμμάτων του, περιέχον 100 ἀστρολογικὰ θέματα, δι' ὃ καὶ λατινιστὶ centiloquium ὠνομάσθη. ε) «Φράσεις ἀπλανῶν ἀστέρων καὶ συναγωγὴ ἐπισημασιῶν», πίναξ τῆς ἀνατολῆς καὶ δύσεως τῶν ἀστέρων μετὰ παρατηρήσεων ἀτμοσφαιρικῶν. Ἡ γνησιότης αὐτοῦ ἐτέθη ὑπό τινων εἰς ἀμφιβολίαν. στ) «Ὑποθέσεις καὶ πλανωμένων ἀρχαί». ζ) Περὶ ἀναλήμματος», τὰ ἡλιακὰ ὡρολόγια ἀφορῶν· η) «Ἁπλωσις ἐπιφανείας σφαίρας», ὑπάρχον μόνον εἰς λατινικὴν μετάφρασιν «Planisphaerium», ἐξ ἀραβικῆς μεταφράσεως· θ) «Ἁρμονικὰ» εἰς βιβλία 3, πολλοῦ λόγου ἄξιον σύγγραμμα περὶ μουσικῆς. — ι) Περὶ κριτηρίου καὶ ἡγεμονικοῦ» φιλοσοφικὸν καὶ ψυχολογικόν· ια) «Κανὼν βασιλειῶν», πίναξ χρονολογικὸς τῶν βασιλέων διαφόρων χωρῶν, ἀπὸ τοῦ Ναβονασσὰρ μέχρις Ἀντωνίνου τοῦ Εὐσεβοῦς, ἐπὶ βάσει χρονολογίας αἰγυπτιακῆς.

Πτολεμαΐς, 1) πόλις τῆς Φοινίκης, Ἄννη πρὶν καλουμένη, παραθαλασσία, 32 μίλια πρὸς νότον τῆς Τύρου ἀπέχουσα, ἀπὸ Κλαυδίου δὲ Ῥωμαϊκὴ ἀποικία, ἐπίσημος ἕνεκα τῆς θέσεως καὶ τοῦ ἐμπορίου της, ἡ ἐν τῷ Μεσαίωνι καὶ ἐπὶ τῶν Σταυροφόρων γνωστοτάτη ὡς «Ἅγιος Ἰωάννης τῆς Ἄκρας» (S. Jean d' Acre) (Στρβ. ΙΣΤ, 758). — 2) Πόλις τῆς Ἄνω Αἰγύπτου ἐν τῇ Θηβαΐδι, κατὰ τὴν δυτικὴν ὄχθην τοῦ Νείλου, ἐπιλεγομένη Ἑρμείου, μετὰ τῆς Μέμφιδος ὑπὸ τοῦ Στράβωνος κατὰ τὸ μέγεθος παραβαλλομένη, πιθανῶς ἡ πατρὶς τοῦ περιφήμου γεωγράφου Κλ. Πτολεμαίου (νῦν ἐρείπια εἰς Μερσιὲ) (Στρβ. ΙΖ. — Πτολ. Δ, 5). — 3) ἡ ἐπιλεγομένη «Θηρῶν», κατὰ τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν τῆς Αἰθιοπίας. — 4) Μία τῶν πόλεων τῆς Κυρηναϊκῆς Πενται-

πόλεως ἐν Λιβύᾳ, πρὸς τῷ λιμένι τῆς Βάρκης.—5) Πόλις τῆς μεσαίας Αἰγύπτου ἐν τῷ νομῷ Ἀρσινόης, ἐπὶ τοῦ Νείλου. — 6) Οὕτως οἱ Ἀθηναῖοι τὴν πρὶν Ἀντιγονίδα κληθεῖσαν φυλὴν αὐτῶν μετωνόμασαν περὶ Ὀλ. 140 κατὰ Πτολεμαῖον τὸν Εὐεργέτην (Καλλμ. Ἐπ. ΙΑ.—Στφ. Βυζ.—Πλ6. Ε. 106).

Πτολεμεῖον, γυμνάσιον ἐν Ἀθήναις ἐντὸς τοῦ Κεραμεικοῦ, παρὰ τῇ ἀγορᾷ, περιέχον καὶ βιβλιοθήκην καὶ ἄγαλμα Πτολεμαίου τοῦ Ἰόβα, εἰς ἣν θέσιν νῦν κατέχει ἡ ἐκκλησία τῆς Φανερωμένης (Παυσ. Α, 17, 1.—Borckh, C. J. Ἀρ. 360. — Ῥαγκ. Ἀπαν. Τ. ΙΗ, Σελ. 58).

Πτολιπόρθης, υἱὸς τοῦ Ὀδυσσέως, γεννηθεὶς μετὰ τὴν ἐκ Τροίας ἐπιστροφήν του (Παυσ. Η, 12). Κατ' ἄλλους υἱὸς τοῦ Τηλεμάχου καὶ τῆς Ναυσικάας, θυγατρὸς τοῦ Ἀλκινόου, βασιλέως τῶν Φαιάκων (Δικτ.).

Πτύον, τὸ πτυάριον, ἔχον εἰς μακρὸν καὶ ἐλαφρὸν ξύλον σίδηρον ἡμικυκλικῶς προέχον, δι' οὗ ἀνεσκάλευον τὴν ἤδη ἐσκαμμένην γῆν, ὡς ἡ ἀπέναντι εἰκὼν νεκροθάπτου ἐξ ἀρχαίας τοιχογραφίας χριστιανικῶν χρό-

νων, καὶ ὡς ἡ ἄλλη, λικμητὴν σίτου εἰς τ' ἀλώνια παριστῶσα.

Πτυχέα (ἡ) νησίδιον μεταξὺ Κερκύρας καὶ Ἠπείρου, μετὰ φρουρίου ἄλλοτε, εἰς ὀχύρωσιν τοῦ βορειοτέρου τῶν τριῶν λιμένων τῆς νήσου (Θουκ. Δ, 46). Νῦν Βίδον.

Πτῶον, ὄρος τῆς Βοιωτίας, τρεῖς ἔχον κορυφὰς, καὶ ἀπὸ τῆς νοτιανατολικῆς ὄχθης τῆς Κωπαίδος νοτίως πρὸς τὸ παράλιον ἐκτεινόμενον· ἱερὸν τῷ Ἀπόλλωνι (Ἡρδ. Η, 135. — Στρβ. Θ, 413). Νῦν Σκορπονέρι

Πτῶος, 1) υἱὸς τοῦ Ἀθάμαντος καὶ τῆς Θεμιστοῦς (Ἀπλλδ. Α, 9, 2). — 2) Υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Εὐίππης, καθ' ὃν ἐκλήθη τὸ ὄρος Πτῶον. — 3) Ἐπίθετον τοῦ Ἀπόλλωνος, λατρευομένου ἐπὶ τοῦ ὄρους Πτώου.

Πτωχός, ἐκ τοῦ πτὼξ, ὁ ἐπαίτης ἤδη παρ' Ὁμήρῳ. «Πτωχῷ λευγαλέῳ ἐναλίγγιος» (Ὀδ. Π. 273. Ρ, 18. 202. Ω. 157.—Ἡστ. Ἔργ. 26·—καὶ Ἡρδ. Γ 14). Καὶ ὁ Ξενοφῶν (Ἀνδ. Α, 2, 29) λέγει «προσαιτεῖν ὥσπερ τοὺς πτωχούς». Ὁ δ' Ἀριστοφάνης (Πλοῦτ. 552) διακρίνει οὕτω τὸν πτωχὸν τοῦ πένητος. «Πτωχοῦ μὲν γὰρ βίος... ζῆν ἐστὶ μηδὲν ἔχοντα· τοῦ δὲ πένητος ζῆν φειδόμενον καὶ τοῖς ἔργοις προέχοντα· περιγένηται δ' αὐτῷ μηδὲν μὴ μέντοι μηδ' ἐπιλείπειν». Εἰς τοιχογραφίαν τοῦ Ἡρακλείου παριστᾶται πτωχὸς τυφλὸς, ὑπὸ κυνὸς ὁδηγούμενος, εἰς ὃν νέα γυνὴ δίδει ἐλεημοσύνην.

Πυανέψια, ἑορτὴ ἀγομένη τῇ 7 τοῦ μηνὸς πυανεψιῶνος (περὶ τὰ τέλη Ὀκτωβρίου) εἰς τὸν Ἀπόλλωνα, τὸν τῆς γῆς μακρυνόμενον ἥλιον, εἰς τὴν Σικράδα Ἀθηνᾶν

(Πλουτ. Θησ. ΚΒ) καὶ ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ Κίμωνος, ὡς νομίζεται, εἰς τὸν Βάκχον προσέτι, ὅτε, ἐξαντληθέντων τῶν χλωρῶν καρπῶν τῆς γῆς, ἤρχιζον ἐψηνόμενα τὰ πύανα, ἤτοι τὰ ὄσπρια καὶ οἱ κύαμοι. Ἐπιστεύετο ἱδρυθεῖσα ὑπὸ τοῦ Θησέως ὅτε ἐπανῆλθεν ἐκ Κρήτης. Κατὰ τὴν ἑορτὴν ταύτην παῖδες περιέφερον ἀπὸ οἰκίας εἰς οἰκίαν τὴν λεγομένην Εἰρεσιώνην, κλάδον ἐλαίας μετὰ καρπῶν τοῦ φθινοπώρου ἐν ἐρίοις τετυλιγμένον, καὶ ἔψαλλον ᾆσμα «εἰρεσιώνην» καλούμενον καὶ αὐτό. Ἓν τούτων σώζεται, εἰς τὸν Ὅμηρον ἀποδιδόμενον, καὶ οὕτως ἔχον (Πλούτ. αὐτ.). «Εἰρεσιώνη σῦκα φέρει καὶ πίονας ἄρτους καὶ μέλι ἐν κοτύλῃ καὶ ἔλαιον ἀναψήσασθαι καὶ κύλικ' εὔζωρον, ὡς ἂν μεθύουσα καθεύδῃ» (Ἰδ. καὶ Κλημ. Ἀλξ. Στρμ. Δ, 474.—Εὐστθ. εἰς Ἰλ. Μ, Σλ. 1283.—Σουΐδ. ἐν λ.—Ἀλλὰ καὶ Μ. Ἐτμ.). Καὶ νέαν εἰρεσιώνην ἐκρέμων τότε πάντες εἰς τὰς θύρας των. Ἐπειδὴ δὲ τοὺς ψάλλοντας τὴν εἰρεσιώνην ἐφιλοδώρουν οἱ οἰκοδεσπόται, ἔλαβεν ἡ λέξις τὴν σημασίαν καὶ ἐπαιτικοῦ ᾄσματος.

Πύγελα ἢ **Φύγελα**, μικρὰ πόλις παρὰ τῇ Ἐφέσῳ ἐν Λυδίᾳ τῆς Ἰωνίας, ἥτις ἐλέγετο ὑπὸ Ἀγαμέμνονος ἱδρυθεῖσα, καὶ εἶχε ναὸν τῆς Μουνυχίας Ἀρτέμιδος (Ξνφ. Ἑλλ. Α, 2, 2.—Στρβ. ΙΔ, 639.).

Πυγμαῖοι, λαὸς νάννων (πυγμῆς ἐχόντων ἀνάστημα), ὅστις ἐμυθεύετο οἰκῶν περὶ τὰς ἀκτὰς τοῦ νοτίου Ὠκεανοῦ, καὶ πολεμῶν κατὰ τῶν γεράνων ὅτε οὗτοι ἀνὰ πᾶν φθινόπωρον ἐπέτων πρὸς αὐτῶν τὰ κλίματα (Ὁμ. Ἰλ. Γ, 2). Μεταγενεστέρως τοὺς ἔθετον πρὸς ταῖς πηγαῖς τοῦ Νείλου, δι' ὃ καὶ ὑπετέθη ὅτι ὁ κατὰ τῶν γεράνων πόλεμος ᾐνίττετο συμβολικῶς τὴν πλημμύραν καὶ τὴν πτῶσιν τοῦ ποταμοῦ (Ἀρστ. Ζω. ἱστορ. Η, 18.—Pl. VI, 35. VII, 2). Ὁ Ἑκαταῖος τοὺς ἔλεγεν ἔθνος γεωργικόν, ἀποδιῶκον τοὺς γερανοὺς ὡς βλάπτοντας τοὺς ἀγρούς· ὁ δὲ Κτησίας μετέθετεν αὐτοὺς εἰς τὰς Ἰνδίας, τὸν τόπον πάντων τῶν θαυμάτων, καὶ ἄλλοι πρὸς βορρᾶν καὶ τὴν Θούλην (Pl. IV, 18. —Just. XIII, 167), ἢ καὶ εἰς τὴν Καρίαν (Pl. V, 29)· ὁ δ' Ἀπολλόδωρος ἠρνεῖτο παντάπασιν αὐτῶν τὴν ὕπαρξιν. Ἡ τέχνη πολλάκις ἐπὶ τὸ κωμικώτερον ἀντέταττε τοὺς πυγμαίους εἰς τὸν Ἡρακλῆν· τινὲς δ' ἀπέδιδον τὰ περὶ αὐτῶν εἰς τὸν πόλεμον τῶν βατράχων καὶ τῶν γεράνων (Ἰδ. Ov. Fast. VI, 176. Met. VI, 90). Σύγχρονοι ὅμως περιηγηταὶ εὗρον ἐν Ἀφρικῇ, εἰς τὴν χώραν Ἄκκαν, πρὸς τῷ Ἰσημερινῷ, λαὸν ναννώδη, ὅστις ἴσως αὐτὸς ἦν ὁ τῶν Πυγμαίων τῆς ἀρχαιότητος.

Πυγμαλέων, 1) Υἱὸς τοῦ Βήλου, ἀδελφὸς τῆς Διδοῦς, βασιλεὺς τῆς Τύρου, κατὰ Βιργίλιον.—2) Βασιλεὺς τῆς Κύπρου, πατὴρ τῆς Μεθάρμης, μητρὸς τοῦ Ἀδώνιδος. Κατ' Ὀβίδιον (Met. X, 243.—Ἀπλλδ. Γ, 14, 3), καλλιτεχνήσας ἰδίαις χερσὶν ἄγαλμα νεάνιδος (Ἀφροδίτης), τόσον περικαλλὲς εὗρε τὸ ἔργον του, ὥστε ἠράσθη αὐτοῦ. Ἡ Ἀφροδίτη, ἐπὶ παρακλήσει του, ἔδωκε ζωὴν εἰς τὸ ἄγαλμα, καὶ ὁ Πυγμαλίων, νυμφευθεὶς αὐτό, ἀπέκτησεν ἐξ αὐτοῦ υἱὸν τὸν Πάφον.

Πυγμάχος ἢ **Πύκτης**, ὁ εἰς τὸ ἀγώνισμα τὸ καλούμενον πυγμὴν ἢ πυγμαχίαν ἐπιδιδόμενος, καθ' ὃ οἱ ἀντίπαλοι ἐκτυπῶντο διὰ τῆς πυγμῆς (τοῦ γρόνθου), συνήθως ὡπλισμένης δι' ἱμάντων μετὰ στρογγύλων μολυβδίνων ἢ χαλκῶν ἥλων (Ἰδ. Πύξ).

Πύδνος, ποταμὸς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἐκρέων εἰς τὸν Ἑλλήσποντον παρὰ τῇ Ἀβύδῳ (Θουκ. Η, 106).

Πύδνα (ἡ), πόλις ἐν τῇ Μακεδονικῇ Πιερίᾳ, μεταξὺ Μεθώνης καὶ Δίου, εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Ὀλόκρου, πρὸς τῷ θερμαϊκῷ κόλπῳ ὑφ' Ἑλλήνων κτισθεῖσα, εἰς τοὺς Μακεδόνας δὲ βασιλεῖς ὑποκειμένη (Θουκ. Α. 61. 137). Ὁ Φίλιππος ὁ Μα-

κεδὼν τὴν ηὔξησε, τὴν ἐκαλλώπισε καὶ ὠχύρωσε. Τῷ 168 π. Χ. παρ' αὐτῇ νικήσας ὁ Λ. Αἰμύλιος Παῦλος τὸν Περσέα, ὑπέταξε πᾶσαν τὴν Μακεδονίαν (Πλούτ. Αἰμ. Παῦλ. ΙΣΤ. — Liv. XLV, 42). Κατὰ Στράβωνα (Z, 330), ἡ ἔκτοτε παρακμάσασα πόλις μετωνομάσθη ἔπειτα Κίτρον, ὅθεν τὸ νῦν ὄνομα Κατερίνα· κατὰ δὲ Στέφανον τὸν Βυζάντιον καὶ Μελᾶν, ἐλέγετο πρὶν καὶ Κύδνα.

Πυελὶς, εἰς δακτύλιον τὸ κενὸν ὃ ἀφίεται εἰς ἔνθεσιν τοῦ δακτυλιολίθου. Τὸ αὐτὸ καὶ σφενδόνη.

Πυθάγγελος, 1) τραγικὸς ποιητὴς ἐν Ἀθήναις, ὡς μικροῦ λόγου ἄξιος κωμῳδούμενος ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους (Βάτρ. 87). —2) Ἐπίσημος Βοιωτὸς (Θουκ. Β, 2).

Πυθαγόρας 1) ὁ περίφημος φιλόσοφος, οὗ ἡ βιογραφία πρωϊμώτατα συνανεμίγη μετὰ μυθευμάτων οὕτως, ὥστε δύσκολός ἐστιν ἡ ἑκατέρων διάκρισις. Πιθανώτατα κατήγετο ἐκ Σάμου, ἔνθα ἐγεννήθη μεταξὺ 580 καὶ 568 π. Χ. Διδάσκαλοι αὐτοῦ λέγονται ὁ Θαλῆς, ὁ Βίας, ὁ Ἀναξίμανδρος· προσέτι καὶ ὁ Φερεκύδης. Μετὰ ταῦτα μνημονεύονται αἱ ὁδοιπορίαι αὐτοῦ καὶ ἰδίως ἡ εἰς Αἴγυπτον (Ἡρδ. Β, 81. 123). Οἱ Νεοπλατωνικοὶ τὸν λέγουσιν ἀρυσθέντα τὴν σοφίαν του ἐκ τῆς λατρείας καὶ τῶν μυστηριῳδῶν διδασκαλιῶν τῆς Ἀσίας. Τῷ 40ῳ ἔτει τῆς ἡλικίας του λέγεται μεταβὰς εἰς Ἰταλίαν, καὶ διατρίψας ἐν Κρότωνι, ἔνθα ἵδρυσεν ἑταιρίαν, τὰς σοφάς του διδασκαλίας, ἰδίως τὰς μαθηματικὰς καὶ μουσικὰς θεωρίας του, ἐπὶ ζωῆς του ἔτι εἰς πάσας τὰς κυριωτέρας πόλεις τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος διαδίδουσαν. Μεταγενέστερα, ἰδίως νεοπλατωνικὰ διηγήματα, παντοῖα θαυμάσια ἐμπλέκουσιν εἰς τὰ τῶν πρώτων ἐτῶν τῆς ζωῆς του, τὴν καταγωγήν, τὴν μετὰ θεῶν κοινωνίαν του, τὰς ἐνθυμήσεις αὐτοῦ περὶ τῆς ἰδίας προγενεστέρας ὑπάρξεως. Καὶ ὁ δεσμός, ἡ ἑταιρία ἣν ἵδρυσεν, ἡ τῶν Πυθαγορείων, εἶχε κατ' αὐτοὺς ὀργανισμὸν μυστηριώδη κατὰ τὰ ἔθιμα καὶ τὰς τελετάς. Οὕτω τὰ μέλη αὐτῆς ἐγίνοντο δεκτὰ μετ' αὐστηρὰν διετῆ μέχρι πενταετοῦς δοκιμασίαν εἰς ἀπόλυτον σιωπήν. Διηροῦντο δ' εἰς ἐξωτερικοὺς ἢ ἀκουσματικοὺς καὶ ἐσωτερικοὺς ἢ μαθηματικούς, Σεβαστικούς. Οἱ κυρίως Πυθαγόρειοι ἔζων ἐν κοινοκτημοσύνῃ, κατ' αὐστηρὰς διατάξεις, ἕνεκα τοῦ δόγματος τῆς μετεμψυχώσεως ἀπέχοντες κρεωφαγίας καὶ κυάμων, ὡς ἔντομα περιεχόντων· δὲν ἐπετρέπετο νὰ ἐνταφιάζωνται ἐριοῦχα ὑφάσματα φέροντες, κτλ. Φαίνεται τοὐλάχιστον βέβαιον ὅτι ὁ δεσμὸς οὗτος ἐπεδίωκεν ἠθικοθρησκευτικὴν μεταρρύθμισιν τοῦ Ἑλληνικοῦ βίου, καὶ πρὸς τῆς δωρικῆς ἀριστοκρατίας τὴν πολιτικὴν ἀποκλίνων, ἀπέκτησε μεγάλην ἐπιρροήν. Περὶ τοῦ τέλους τοῦ Πυθαγόρου διάφορα ἐλέγοντο. Κατά τινας ἀπώλετο μετὰ 300 τῶν ὀπαδῶν του ἐπὶ ἐπαναστάσεως τῆς δημοκρατικῆς μερίδος ἐν Κρότωνι· κατ' ἄλλους ἔφυγεν εἰς Μεταπόντιον, καὶ ἐκεῖ ἀπέθανεν ὀγδοηκοντούτης ἢ ἐνενηκοντούτης. Ἐπὶ πολὺ δ' ἐπεκράτησεν ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἑλλάδι ἡ ἐπιρροὴ καὶ ἡ διδασκαλία τοῦ Πυθαγόρου, καὶ ἐν τέλει ὑπὸ τὸν Ἀρχύταν ἐν Τάραντι. Μαθήτριαν καὶ σύζυγόν του λέγουσιν οἱ μεταγενέστεροι τὴν Θεανώ· τὴν θυγατέρα του καλοῦσι Δαμὼ καὶ τὸν υἱόν του Τηλαύγην. Ἀλλ' ἡ ἀκρίβεια τούτων τῶν πληροφοριῶν ἀμφιβάλλεται. Ἐπίσημοι Πυθαγόρειοι ἦσαν ὁ Ἐμπεδοκλῆς, ὁ Φιλόλαος, ὁ Κλεινίας, ὁ Εὔρυτος καὶ ὁ Ἀρχύτας ἐπὶ Πλάτωνος. Τὰ μόνα βέβαια λείψανα συγγραμμάτων τοῦ Πυθαγόρου εἰσὶ τοῦ Φιλολάου τὰ ἀποσπάσματα. Ὁ δὲ «ἱερὸς λόγος», τὰ «χρυσᾶ ἔπη», εἰσὶν 71 ἑξάμετροι, ξηροί, ἀσυνάρτητοι, ἁπλῶς συνερραμμένοι, καὶ οὐ-

δὲν προτέρημα τύπου καὶ σχήματος ἔχοντες· κρίνονται δ' ὡς βεβαίως μὴ γνήσιοι. Τοσαῦτα δὲ καὶ ποικίλα περὶ τοῦ μεγάλου φιλοσόφου καὶ αἱρεσιάρχου ἐπενόουν καὶ διηγοῦντο οἱ μεταγενέστεροι, ὥστε δύσκολος ἐστὶν ἡ κρίσις περὶ τοῦ τίνα ἦσαν τὰ ἀληθῆ αὐτοῦ δόγματα. Ἀλλ' ὡς βέβαιον θεωρεῖται ὅτι δὲν εἶχεν ἤδη ἐξεύρει τὰς κοσμικὰς θεωρίας ἃς ἐδημοσίευσεν ὁ Φιλόλαος. Τὸ σφαιροειδὲς σχῆμα τῆς γῆς δὲν ἐδίδασκεν· ἐξ ἐναντίας φαίνεται βέβαιον ὅτι συμφώνως πρὸς τὰ δόγματα τῶν φυσιοδιφῶν τῆς Ἰωνικῆς σχολῆς, ἐξελάμβανε καὶ ὁ Πυθαγόρας τὴν γῆν ὡς δίσκον κείμενον ἐν τῷ μέσῳ τοῦ παντὸς, ὄντος σφαιροειδοῦς. Γεωκεντρικὸν ἦν αὐτοῦ τὸ σύστημα. Αἱ ἑπτὰ σφαῖραι τῶν πλανητῶν, κινούμεναι ἀδιακόπως περὶ τὴν γῆν, ἀπετέλουν ἁρμονίαν, ἧς δὲν μετεῖχεν ἡ γῆ, ἀκίνητος μένουσα ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν· ἑπομένως οὐχὶ ἀληθής ἐστιν ὁ τὸ πάλαι πολλάκις ἐπαναληφθεὶς διϊσχυρισμὸς ὅτι ἡλιοκεντρικὸν ἦν αὐτοῦ τὸ σύστημα, παραδεχομένου τὴν γῆν περὶ τὸν ἥλιον στρεφομένην, καὶ ὀρθῶς δὲν κατεδικάσθη τὸ Κοπερνίκειον δίδαγμα ὑπὸ τῆς παπικῆς ἀπαγορεύσεως τῆς 6 Μαρτ. 1616 ὡς «ψευδὲς Πυθαγόρειον δόγμα» (falsa doctrina Pythagorica). Ἡ κυριωτέρα πηγὴ πρὸς γνῶσιν τῆς Πυθαγορείου φιλοσοφίας εἰσὶ τὰ συγγράμματα καὶ τ' ἀποσπάσματα τοῦ Ἀριστοτέλους. Τὸ κυριώτερόν του ἀξίωμα ἦν «Τὸ πᾶν ἀριθμὸς», ὅτι δηλαδὴ τὰ πάντα οὐ μόνον κατ' ἀριθμοὺς εἰσὶ κατατεταγμένα, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ, ἐν τῇ οὐσίᾳ αὐτῶν, ἐξ ἀριθμῶν σύγκεινται. Μέρη δὲ τῶν ἀριθμῶν εἰσὶ τὸ «ἄρτιον» καὶ τὸ «περιττὸν», τὸ «ἄπειρον» καὶ τὰ «περαίνοντα», (τὸ πέρας)· ὥστε ἐν γένει οἱ ὀπαδοὶ αὐτοῦ παρεδέχοντο ἕνα, πανταχοῦ ὑφιστάμενον, δυασμόν· ἀλλ' ἔπειτα ἐξέτειναν αὐτὸν εἰς σχῆμα πληρέστερον, εἰς τὴν «ἱερὰν δεκάδα», προσθέντες εἰς τὰς δύο ἐκείνας διπλᾶς ἀντιλήψεις προσέτι καὶ τὰς ἑπομένας ὀκτὼ, «τὴν μονάδα καὶ πλειότητα», «τὸ δεξιὸν καὶ ἀριστερὸν», τὸ «ἄρρεν καὶ θῆλυ», τὸ «ἀκίνητον καὶ τὸ κινητὸν», τὸ «εὐθὺ καὶ κυρτὸν», τὸ «φῶς καὶ τὸ σκότος», τὸ «ἀγαθὸν καὶ κακὸν», τὸ «τετράγωνον καὶ τὸ ἑπίμηκες». Ὁ ἀριθμὸς ἐστὶν ἁρμονία, ὡς μονὰς τῶν ἀντιθέτων, ὅθεν καὶ ὁ διϊσχυρισμὸς ὅτι τὰ πάντα εἰσὶν ἁρμονία, σύνδεσμος ἀντιθέτων διὰ μέτρου καὶ ἀριθμοῦ. Ἐφήρμοσαν δ' οἱ Πυθαγόρειοι τὸ περὶ ἀριθμῶν σύστημά των εἰς τὴν σύνολον τοῦ κόσμου κατασκευὴν, δεκαδικῶς ὁρίζοντες τὸν ἀριθμὸν καὶ τὰς ἀποστάσεις τῶν οὐρανίων σωμάτων. Εἰς τὸ μεσαίτατον τοῦ σφαιροειδοῦς τοῦ κόσμου συστήματος ἐξελάμβανον τὸ κεντρικὸν πῦρ, τὴν πρωτίστην ἕδραν τῆς τὸ πᾶν διαρρεούσης θείας ζωογόνου δυνάμεως. Ἡ γήϊνος ζωὴ ὀλιγώτερον τοὺς ἀπησχόλει. Διὰ τῶν πέντε κανονικῶν σωμάτων, τῆς πυραμίδος, τοῦ ὀκταέδρου, τοῦ εἰκοσαέδρου, τοῦ κύβου καὶ τοῦ δωδεκαέδρου, ἐπεδείκνυον τὸν καθορισμὸν τῶν στοιχείων, πυρὸς, ὕδατος, ἀέρος, γῆς καὶ αἰθέρος. Καὶ διὰ τὴν ψυχὴν, προσέτι καὶ διὰ τοὺς διαφόρους βαθμοὺς τῆς ἐπὶ τῆς γῆς ζωῆς εἶχον ἐπινοήσει ἐκφράσεις μαθηματικάς. Αἱ ψυχαὶ, θείας οὖσαι καταγωγῆς, κατεβιβάσθησαν καὶ εἰσήχθησαν εἰς τὰ σώματα ἐπὶ ποινῇ· ἡ δὲ μετεμψύχωσις ἐστὶν αὐτῶν ἐξαγνισμὸς, καὶ ἡ ἐν τῷ Ταρτάρῳ τιμωρία ἐπιφυλάττεται εἰς τοὺς ἁμαρτωλοὺς τοὺς θεραπείας ἀνεπιδέκτους. Ἡ θεία δικαιοσύνη ἀπαιτεῖ διὰ πᾶν ἔγκλημα ἀνάλογον ποινὴν, καὶ μετὰ τῆς δοξασίας ταύτης συνδέεται ἡ πίστις εἰς τοὺς δαίμονας καὶ ἡ ἐπ' αὐτῆς στηριζομένη ἠθική. Ὡς πρὸς τὰ καθέκαστα ὅμως, οἱ σωζόμενοι ἀφορισμοὶ εἰσὶ λίαν γενικοὶ ὥστε νὰ διευκρινίζωσι καὶ αὐτά. Ἐν τοῖς μαθηματικοῖς ὁ Πυθαγόρας εὗρε τὸ πολύτιμον θεώρημα τὸ διατηρῆσαν τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ὅτι «ἐν ὀρθογωνίῳ τριγώνῳ τὸ τετράγωνον τῆς ὑποτεινούσης ἐστὶν ἴσον πρὸς τὸ κεφάλαιον τῶν τετραγώνων τῶν δύο καθέτων», καὶ ἐκ τούτου «Πυθαγόρειοι ἀριθμοὶ» λέγονται οἱ εἰς τὸ θεώρημα τοῦτο ἀνταποκρινόμενοι, οἷον 3, 4. 5, διότι $3^2+4^2=5^2$.

— Ἀφ' οὗ ἐπὶ 200 — 300 ἔτη τὸ πυθαγόρειον φιλοσοφικὸν σύστημα εἶχε λησμονηθῆ, ἀνεβίωσε πάλιν μίαν π. Χ. ἑκατονταετηρίδα. Εἰσὶ δ' οἱ γνωστότατοι τῶν νεοπυθαγορείων Ἀπολλώνιος ὁ Τυανεὺς ἐκ Καππαδοκίας, Νικόμαχος ὁ ἐκ Γεράσων ἐν Ἀραβίᾳ, Μοδεράτος ὁ ἐκ Γαδείρων, κλ. — 2) **Πυθαγόρας** ὁ Ζακύνθιος, μουσικός, ὁ πρῶτος τὸ πυθαγόρειον «Αὐτὸς ἔφα» παροιμιακῶς μεταχειρισθείς (Cic N. D. I, 5.—Quint. XI, 1, 27).—3) Ναύαρχος Λακεδαιμόνιος(Ξνφ. Ἀνβ. Α, 4, 2).—4) Εἷς τῶν ἐν Μιλήτῳ προϊχόντων (Ἡρδ. Ε, 126). — 5) **Πυθαγόρας** ἐκ Ῥηγίου τῆς Ἰταλίας, ἐπισημότατος γλύπτης, μαθητὴς τοῦ Ῥηγίνου Κλεάρχου, μαθητοῦ τοῦ Κορινθίου Εὐχείρου. Ὑπὸ Πλινίου (XXXIV, 19) τάττεται εἰς τὴν 87ην Ὀλυμπιάδα (430 π. Χ.)· ἀλλὰ φαίνεται ὅτι ἦν ἀρχαιότερος, διότι ἔγλυψεν ἀνδριάντας Ὀλυμπιονικῶν τῆς 75, 74 καὶ 73 Ὀλυμπιάδος (485 π. Χ.). Καὶ ὁ μὲν Παυσανίας γενικῶς λέγει (ΣΤ, 4) περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἦν «εἴπερ τις καὶ ἄλλος ἀγαθὸς τὰ ἐς πλαστικήν», καὶ χαρακτηρίζει ἓν τῶν ἔργων αὐτοῦ (ΣΤ, 18) ὡς «θέας ἐς τὰ μάλιστα ἄξιον»· ὁ δὲ Διογένης ὁ Λαέρτιος (Η, Πυθαγ. 25) τὸν ἐπαινεῖ ὡς «πρῶτον δοκοῦντα ῥυθμοῦ καὶ συμμετρίας ἐστοχάσθαι», καὶ, κατὰ Πλίνιον (XXXIV, 19, 4) «πρῶτος παρέστησεν ἐπιμελέστατα φλέβας, νεῦρα καὶ κόμην», ὅπερ ἦν σπουδαία μετέβασις ἀπὸ τῆς σκληρᾶς ἔτι ἀρχαϊκῆς τέχνης, οἵα ἦν ἡ τῆς συγχρόνου αἰγινιτικῆς, εἰς τὴν ἀνετωτέραν τῆς φύσεως μίμησιν. Καὶ μέχρι τῆς ἐκφράσεως δὲ προήγαγε τὴν τέχνην, παραστήσας, κατὰ Πλίνιον, τραυματίαν χωλὸν (ἴσως Φιλοκτήτην), «εἰς οὗ τὰς πληγὰς ἐξεφράζετο ὁ τοῦ ἄλγους βαθμός». Ὡς τούτου παραστάσεις ἐξελήφθησαν δύο σωζόμενοι δακτυλιόλιθοι. Εἰργάζετο δ' ὁ Πυθαγόρας οὐ μόνον εἰς λίθον, ἀλλὰ καὶ εἰς χαλκόν, ἐκτὸς πλείστων ἀθλητῶν, προσέτι καὶ θεῶν, καὶ ἄλλα ἀγάλματα μυθικὰ ἢ ἱστορικά, ὡς τὸν ἐν Θήβαις κιθαρῳδὸν Ἀπόλλωνα, οὐχὶ κατ' ἀρχαϊκὴν σκληρότητα, ἀλλὰ βαθύκολπον, διότι κρύψας τις,ἐπὶ τῆς εἰσβολῆς τοῦ Ἀλεξάνδρου, τὸ χρυσίον του εἰς τὸν κόλπον τοῦ ἀγάλματος, ἀνεῦρεν εἶτα αὐτό, ἐξ οὗ καὶ ὁ Ἀπόλλων οὗτος ἐπωνομάσθη Δίκαιος (Pl.). Μνημονεύεται δ' αὐτοῦ καὶ Περσεὺς ὁ Γοργοφόνος (Δ. Χρυσόστ. ΛΖ), καὶ Εὐρώπη ἐπὶ τοῦ Ταύρου, καὶ ἀλληλοκτονία τῶν υἱῶν τοῦ Οἰδίποδος (Tatian. C. Gr. 51).

Πυθέας, 1) Δημαγωγὸς καὶ ῥήτωρ ἐν Ἀθήναις ἐπὶ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος, ἀντίπαλος τοῦ Δημοσθένους, ὅστις ἐν τῇ γ' αὐτοῦ ἐπιστολῇ τὸν χαρακτηρίζει ὡς ξένον, διὰ μὴ λίαν ἐντίμων ἐνεργειῶν πλοῦτον, ὑπόληψιν καὶ τὴν πολιτείαν κτησάμενον. Οἱ λόγοι του, εἰ καὶ μᾶλλον βάναυσοι, ἤρεσκον ὅμως εἰς τοὺς πολλοὺς διὰ τῆς φυσικῆς εὐφυΐας των (Πλούτ. Φωκ. ΚΑ). Ἐπὶ τοῦ Λαμιακοῦ πολέμου ἀποδιωχθείς, ἠναγκάσθη νὰ φύγῃ πρὸς τὸν Ἀντίπατρον (Πλούτ. Δημοσθ. Η. Κ). Κατ' αὐτοῦ ἔγραψε δύο λόγους ὁ ῥήτωρ Δείναρχος. — 2) Ἐκ Μασσαλίας, ζῶν ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Ἀριστοτέλους, τολμηρὸς θαλασσοπόρος καὶ ἐπίσημος γεωγράφος, περιπλεύσας τὰς ἀκτὰς τῆς δυτικῆς καὶ βορείας Εὐρώπης, ἐκ Γαδείρων μέχρι Θούλης (ἴδ.), καὶ τὰς ἀνακαλύψεις του δημοσιεύσας εἰς ἓν σύγγραμμα ἢ εἰς περισσότερα. Αἱ παράδοξοι καὶ σχεδὸν ἀπίστευτοι διηγήσεις του ἐξέπληξαν τοὺς συγχρόνους του, καὶ παρά τισιν ἐξ αὐτῶν προσέκρουσαν εἰς ἀπόλυτον δυσπιστίαν. Μνημονεύονται αὐτοῦ «τὰ περὶ Ὠκεανοῦ», «γῆς περίοδος», καὶ εἷς «περίπλους». Ἐν τῷ πρώτῳ τῶν συγγραμμάτων τούτων ἐπραγματεύθη καὶ ζητήματα ἀστρονομικῆς γεωγραφίας, καὶ περιέλαβε παρατηρήσεις ὧν τὴν σπουδαιότητα ὁμολογεῖ καὶ ὁ Ἵππαρχος. Πρῶτος ὁ Πυθέας ὥρισεν ἀκριβέστερον τὴν θέσιν τοῦ πόλου ὡς πρὸς τοὺς ἐγγυτέρους ἀστέρας, καὶ πρῶτος Ἕλλην αὐτὸς ἐξετέλεσε καταμέτρησιν τοῦ ὕψους τοῦ ἡλίου, παρατηρήσας εἰς τὴν πόλιν

τῆς γεννήσεώς του τὴν ἀναλογίαν τοῦ γνώμονος πρὸς τὸ μῆκος τῆς σκιᾶς αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς θερινῆς τροπῆς. Ὅτι ἐγνώριζε τὸ ἀληθὲς σχῆμα τῆς γῆς ἐστὶ μᾶλλον ἢ πιθανόν, οὐχὶ δὲ βέβαιον καὶ ὅτι κατεμέτρησε καὶ ὥρισε τὴν περιφέρειαν αὐτῆς (Συλγ. Ἀποσπ. Schmeckel 1848). — 3) υἱὸς Λάμπωνος, ἐξ Αἰγίνης, παγκρατιαστὴς νικήσας εἰς τὰ Νέμεα (Πινδ. Νεμ. Ε).

Πύθερμος, Φωκαεύς, ὑπὸ τῶν ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ Ἑλλήνων εἰς τὴν Σπάρτην ὡς πρέσβυς πεμφθείς, ἵνα ἐπικαλεσθῇ τὴν ἐπικουρίαν αὐτῆς κατὰ Κύρου τοῦ μεγάλου (Ἡρδ. Α, 152)

Πυθεύς, 1) ἐπίθετον τοῦ Ἀπόλλωνος (Θουκ. Ε, 53). — 2) Εἷς τῶν ἀρχιτεκτόνων τοῦ Μαυσωλείου (Vitr. VI. Praef 12). Ἄλλως καὶ Πυθόδωρος.

Πυθὴν, ναύαρχος Κορίνθιος ἐπὶ τῆς κατὰ τῶν Ἀθηναίων ἐκστρατείας ἐν Σικελίᾳ (Θουκ. ΣΤ, 104).

Πύθης, 1) υἱὸς Ἰσχονόου, εἷς τῶν ἐν τῷ Περσικῷ πολέμῳ διαπρεψάντων Αἰγινητῶν (Ἡρδ. Θ, 75). — 2) Πατὴρ τοῦ Νυμφοδώρου ἐξ Ἀβδήρων (Ἡρδ. Ζ, 137. — Θουκ. Β, 22).

Πυθία, ἡ χρησμοδότις ἱέρεια τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Δελφοῖς (ἴδ.).

Πύθια, μία τῶν μεγάλων ἐθνικῶν ἑορτῶν τῆς Ἑλλάδος, πρὸς τιμὴν τοῦ Πυθίου Ἀπόλλωνος, ἐπανηγυρίζετο παρὰ τοῖς Δελφοῖς ἐπὶ τοῦ Κρισσαίου πεδίου, παντὸς τῷ θεῷ ἱεροῦ, καὶ, κατὰ χρησμὸν, ὀφείλοντος νὰ μένῃ ἀκαλλιεργήτου. Ἐκεῖ ἦν ὁ ἱππόδρομος, τὸ 100 ′ μακρὸν στάδιον, καὶ τὸ θέατρον. Κατὰ τὴν παράδοσιν ἐγκατέστησε τὸν ἀγῶνα ὁ Ἀπόλλων, ἀφ' οὗ ἐφόνευσε τὸν ὄφιν Πύθωνα, κατ' ἀρχὰς ἀγῶνα μουσικὸν, ἀνταποκρινόμενον εἰς τὸν χαρακτῆρα τοῦ μουσηγέτου καὶ κιθαρῳδοῦ θεοῦ, καὶ καθ' ὃν οἱ ἀγωνιζόμενοι ἔψαλλον ὕμνον εἰς τὸν νικηφόρον θεόν. Ἡ δ' ἱστορικὴ ἐποχὴ ἄρχεται κατὰ τὸ 586 π. Χ., ὅτε, μετὰ τὸ τέλος τοῦ Κρισσαϊκοῦ πολέμου, ἀνεδέχθησαν τὴν ἐπιμέλειαν τῶν ἀγώνων οἱ Ἀμφικτύονες, καὶ ἐπανηγύρισαν τὸ πρῶτον τὴν α′ Πυθιάδα. Τότε ὁ μουσικὸς ἀγὼν ἐξετάθη εἰς κιθαρῳδοὺς, αὐλῳδοὺς καὶ αὐλητάς· προσετέθησαν δὲ τούτοις, κατὰ παράδειγμα τῶν Ὀλυμπίων, καὶ γυμνικοὶ ἀγῶνες καὶ ἱππικοὶ, καὶ ὁ ἀγὼν, ὅστις ἦν τέως χρηματίτης, ἤτοι ὁ νικητὴς ἐλάμβανεν ὡς ἆθλον χρήματα, ἐγένετο ἀπὸ τῆς β′ πυθιάδος στεφανίτης, ἤτοι ἐδίδετο αὐτῷ στέφανος ἐκ δάφνης, ἢ ἐνίοτε καὶ μῆλα (Λουκ. Ἀναχρ. Θ). Ὡς δ' εἰς τὰ Ὀλύμπια, οὕτω καὶ ἐνταῦθα βαθμηδὸν ηὔξανον καὶ ἐποικίλλοντο τὰ εἴδη τῶν ἀγώνων. Ἐπανηγυρίζοντο δὲ τὰ Πύθια κατὰ τὸ γ′ ἔτος ἑκάστης Ὀλυμπιάδος (ὥστε ἦσαν πενταετηρικὰ καὶ αὐτὰ), κατὰ τὰ μέσα Αὐγούστου, ἢ τὸ πρῶτον ἥμισυ τοῦ μηνὸς Μεταγειτνιῶνος, ὅστις ἐν Δελφοῖς ἐκαλεῖτο Βουκάτιος. Περὶ τῆς ἐποχῆς δὲ ταύτης καὶ ἐν γένει τῶν Δελφικῶν μηνῶν, ἴδε τὰς πολυπληθεῖς σωζομένας Δελφικὰς ἐπιγραφὰς ἐν Rang. Ant. Hell. II, Σελ. 303 κλ. Ἀγωνοθέται ἦσαν κατ' ἀρχὰς οἱ κάτοικοι τῶν Δελφῶν, ἀπὸ δὲ τοῦ 586 οἱ Ἀμφικτύονες. Οἱ θεαταὶ ἦσαν πολυπληθέστατοι πάντοτε, διότι ἐπρόκειτο περὶ τοῦ μεγάλου χρησμοδότου θεοῦ. Πιθανῶς δ' ἔπαυσαν τὰ Πύθια ὅτε καὶ τὰ Ὀλύμπια, περὶ τὰ 394 μ. Χ. Πλὴν δὲ τῶν μεγάλων τούτων Πυθίων, πολλαὶ πόλεις ἑώρταζον καὶ μικρὰ Πύθια. Ἐξ ἐπιγραφῶν 24 τοιαῦται εἰσὶ γνωσταὶ, πρὸ πάντων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας.

Πυθιὰς, 1) χρονολογικὸν διάστημα, πενταετηρὶς, ἀπὸ γ′ εἰς γ′ ἔτος Ὀλυμπιακὸν, καθ' ὃ ἐτελοῦντο τὰ Πύθια. — 2) Πυθιὰς ὁδὸς, ἡ ἐκ Δελφῶν πρὸς τὰ Τέμπη ἄγουσα, καὶ εἰς ἣν οἱ Δελφοὶ ἀνὰ πᾶσαν ἐνεαετηρίδα ἔπεμπον θεωρίαν ἐξ εὐγενῶν παίδων, ἵνα προσφέρωσι θυσίαν εἰς τὸν ἐκεῖ ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος (Λίλ. π. ἱ. Γ, 1).

Πύθιος ἢ Πείθιος, λακωνιστί. Ἐν Σπάρτῃ ἕκαστος τῶν βασιλέων εἶχε τὸ δι-

καίωμα νὰ ἐκλέγῃ ἀνὰ δύο ἄνδρας ἐξ ἐκείνων οὓς τὰ μάλιστα ἐτίμα, τοὺς καλουμένους Πυθίους, διότι ἐπέμποντο εἰς Δελφοὺς ἵνα φέρωσι τοὺς τὴν διοίκησιν ἀφορῶντας χρησμοὺς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ μετὰ τοῦ βασιλέως, οὗ ἦσαν ὁμόσκηνοι, καὶ ὁμοτράπεζοι, ἀνεγίνωσκον καὶ ἐξήγουν αὐτοὺς (Ἡρδ. Στ. 571.—Ξνφ. Λ. Ἱππ. ΙΕ, 5. — Φώτ. λ.), ὅπερ μεγάλως ἐνίσχυε τῶν βασιλέων τὴν ἐπιρροήν.

Πύθιον, 1) πόλις τῆς Θεσσαλίας (Πλούτ.).—2) Ὁ ἐν Δελφοῖς ναὸς τοῦ Ἀπόλλωνος.

Πυθιονίκη, ἑταίρα ἐν Ἑλλάδι, ἧς ἠράσθη ὁ Ἅρπαλος καὶ ἐνυμφεύθη αὐτὴν ἐν Βαβυλῶνι, θυγατέρα ἐξ αὐτῆς ἀποκτήσας. Μετὰ δὲ τὸν θάνατον αὐτῆς, ἤγειρεν αὐτῇ μνημεῖον λαμπρὸν ἐν Βαβυλῶνι, καὶ ἕτερον θέας ἄξιον ἐκτὸς τῶν Ἀθηνῶν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς πρὸς τὸ Ἀφροδίσιον κατὰ τὸ Δαφνίον (Παυσ. Α, 37.—Ἀθν. ΙΓ. Σλ. 594). Τοῦ μνημείου τούτου ἐρείπια σώζονται, καὶ περίεργα ἀγάλματα εὑρέθησαν καὶ μετεκομίσθησαν εἰς τὸ μουσεῖον τῶν Ἀθηνῶν.

Πύθιος, υἱὸς τοῦ Ἄτυος, ἐκ Κελαινῶν τῆς Λυδίας, μέγιστον ἔχων πλοῦτον, ὃν ἐλέγετο ἐκ μεταλλείων κτησάμενος. Ὅτε ὁ Ξέρξης ἐξεστράτευσε κατὰ τῆς Ἑλλάδος, ὑπεδέξατο αὐτὸν καὶ πάντα τὸν στρατόν του, καὶ προσέφερεν εἰς τὸν βασιλέα δῶρον 2,000 ταλάντων. Ἀλλ' ὅτε παρεκάλεσε ν' ἀπαλλαγῇ τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας ὁ εἷς τῶν υἱῶν του, ὁ βάρβαρος βασιλεὺς διέταξε καὶ κατέσφαξαν τοῦτον (Ἡρδ. Ζ, 21. 38. — Sen. de ir. III, 17).

Πυθογένης, Σικελὸς, ἀδελφὸς τοῦ βασιλέως τῆς Ζάγκλης, τοῦ καλουμένου Σκύθου (Ἡρδ. ΣΤ, 23).

Πυθόδημος, (Ἀρριαν. Ἀνά. Α, 1) ἢ Πυθόδωρος (Διόδ. ΙΣΤ, 91), ἐπώνυμος ἄρχων τῶν Ἀθηνῶν κατ' Ὀλ. 111 γ'.

Πυθόδωρος, 1) υἱὸς Ἰσολόχου, μαθητὴς τοῦ Ζήνωνος, πολιτευόμενος καὶ στρατηγός. Ὅτε δὲ διεδέχθη τὸν Λάχην ἐν Σικελίᾳ ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, τῷ 425 π. Χ., τῷ προσήφθη ἀνικανότης (Θουκ. Γ, 115. Δ, 2). Μετὰ τῶν Ἀθηναίων τὴν ὑποχώρησιν ἐν Σικελίᾳ, κατηγορήθη μετὰ τῶν συστρατήγων του, καὶ ἐξωρίσθη (Θουκ. Δ, 65). Ἀλλὰ τῷ 414 ἀπαντᾶται αὖθις εἷς Ἀθηναῖος ἀρχηγὸς τοῦ ὀνόματος τούτου εἰς τὰ Λακωνικὰ παράλια (Θουκ. ΣΤ, 105).—2) Ἴδ. Πυθεύς.—3) Δύο τὸ αὐτὸ ὄνομα φέροντες γλύπται, ἐργασθέντες κατὰ τὴν α' μ. Χ. ἑκατονταετηρίδα εἰς τὴν δι' ἀγαλμάτων κατακόσμησιν τῶν ἀνακτόρων ἐπὶ τοῦ ἐν Ῥώμῃ Παλατίνου.

Πυθοκλείδης, ἐκ Κέας, σοφιστὴς, εἰς τὸν Περικλέα διδάξας τὴν μουσικὴν (Πλάτ. Πρωτ. Σλ. 316).

Πυθοκλῆς 1) Ἀθηναῖος, πατὴρ τοῦ Φαίδρου (Πλάτ. Φαῖδρ. Σλ. 244.—2) Υἱὸς τοῦ Πυθοδώρου, ῥήτωρ Ἀθηναῖος, τὰ τῶν Μακεδόνων φρονῶν, εἰς θάνατον καταδικασθεὶς μετὰ τοῦ Φωκίωνος (Πλούτ. Φωκ. Α. Ε').

Πυθόπολις, 1) Πόλις τῆς Καρίας, ἡ ἄλλως Νύσα καλουμένη (Στφ. Βυζ.).—2) Πόλις τῆς Μυσίας (Πλούτ. Θησ.) ἢ τῆς Βιθυνίας (Στφ. Βυζ.).

Πυθὼ, κατ' ἀρχὰς ἡ χώρα ἔνθα ἔκειτο τὸ μαντεῖον τοῦ Ἀπόλλωνος (Ὅμ. Ὕμν. Ἀπλλ. 372) εἶτα δὲ καὶ ἡ ἐκεῖ κτισθεῖσα πόλις, ὅτε Δελφοὶ ἐλέγοντο οἱ κάτοικοι (Ἡρδ. Α, 57). Ἡ παραγωγὴ δὲ τῆς λέξεως ἐκ τοῦ πύθεσθαι (σήπεσθαι), διὰ τὸν σαπέντα ὄφιν τὸν φονευθέντα ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος (Ὅμ. αὐτ.), ἢ ἀπὸ τοῦ Πυθέσθαι (ἐρωτᾶν), εἰ καὶ διάφορος ἡ προσῳδία τοῦ υ· ἴσως δὲ μᾶλλον ἐξ ἀμφοτέρων, σηπομένων πιθανῶς ὑδάτων τῆς Κασταλίας ἢ ἄλλων ἐν ταῖς χαράδραις, καὶ τῆς λέξεως δούσης ἀφορμὴν εἰς τὸν μῦθον τοῦ Πύθωνος, καὶ, διὰ τὴν σχεδὸν ταὐτωνυμίαν, εἰς τὴν ὕπαρξιν τοῦ μαντείου.

Πύθων, 1) φοβερὸς ὄφις ἢ δράκων,

υἱὸς τῆς Γῆς, γεννηθεὶς ἐκ τοῦ ἐναπολειφθέντος ὕδατος μετὰ τὸν κατακλυσμὸν τοῦ Δευκαλίωνος, καὶ Δελφίνης καλούμενος, ('Απλλδ. Α, 4, 1), πολλὰς ἐπιφέρων καταστροφὰς εἰς τὴν πρὸς νότον τοῦ Παρνασσοῦ χώραν, φονευθεὶς δ' ὑπὸ τοῦ 'Απόλλωνος, οὗ, κληθέντος ἐκ τούτου Πυθίου, ἱδρύθη ἐκεῖ ὁ ναὸς καὶ τὸ μαντεῖον. — 2) Πύθων ἢ Πίθων ἢ Πείθων, υἱὸς τοῦ Κρατεροῦ, εἷς τῶν σωματοφυλάκων τοῦ 'Αλεξάνδρου ('Αρρ. ΣΤ, 28, 4), ἔλαβεν ἐπὶ τῆς διανομῆς τοῦ κράτους μεταξὺ τῶν διαδόχων, τὴν Μικρὰν Μηδίαν, καὶ ἐπέμφθη ὑπὸ τοῦ Περδίκκου κατὰ τῶν ἐν ταῖς ἄνω σατραπείαις ἀνυποτάκτων 'Ελλήνων. 'Επροσπάθησεν ὅμως δι' ὑποσχέσεων νὰ ἑλκύσῃ αὐτοὺς ὑπὲρ ἑαυτοῦ· ἀλλὰ μυστικῇ διαταγῇ τοῦ Περδίκκου οἱ Μακεδόνες ἐπέπεσαν ἐπ' αὐτοὺς καὶ τοὺς κατέσφαξαν. Αὐτὸς δὲ πανταχοῦ ἐδείχθη στρατηγὸς ἀνδρεῖος καὶ εὔτολμος (Διόδ. ΙΖ, 3). Μετὰ τοῦτο παρηκολούθησε μὲν τὸν Περδίκκαν εἰς Αἴγυπτον, ἀλλ' ἦν εἷς ἐκ τῶν διενεργησάντων τὴν κατ' αὐτοῦ στάσιν, ἥτις καὶ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐπέφερε. Προτάσει τοῦ Πτολεμαίου, ἐξελέγη μετὰ τοῦ 'Αρριδαίου ἐπίτροπος τοῦ κράτους· ἀλλὰ μὴ δυνηθέντες ἀμφότεροι νὰ διατηρηθῶσιν εἰς τὴν θέσιν ταύτην, τὴν παρέδωκαν σχεδὸν ἀμέσως, τῷ 321, εἰς τὸν 'Αντίπατρον (Διόδ. ΙΗ, 36. 39). Αὐξήσας τὴν σατραπείαν του, ἐζήτησε νὰ ἱδρύσῃ ἴδιον κράτος εἰς τὰς ἀνατολικὰς χώρας· ἀλλ' ἠναγκάσθη κατὰ τὰ ἔτη 317 καὶ 316, νὰ τραπῇ εἰς πόλεμον κατὰ τοῦ Εὐμένους, συμμαχῶν μετὰ τοῦ Σελεύκου καὶ 'Αντιγόνου (Διόδ. ΙΘ, 18-20). Μετὰ τὴν ἧτταν δὲ καὶ τὸν θάνατον τοῦ Εὐμένους, διεχείμασεν ὁ 'Αντίγονος μετὰ τοῦ στρατοῦ του εἰς Μηδίαν. Τότε ἐπροσπάθησεν ὁ Πύθων νὰ κερδήσῃ ὑπὲρ ἑαυτοῦ δι' ὑποσχέσεων τὸν στρατόν· ἀλλὰ προσκληθεὶς ὑπὸ τοῦ 'Αντιγόνου πρὸς συνέντευξιν εἰς τὸ στρατόπεδόν του ἐδολοφονήθη (Διόδ. ΙΘ, 46). — 2) Υἱὸς 'Αγήνορος, διοικητὴς τοῦ πεζικοῦ σώματος τῶν νέων εὐπατριδῶν κατὰ τὴν εἰς Ἰνδίας ἐκστρατείαν τοῦ 'Αλεξάνδρου, ἔμεινεν ἐκεῖ ὡς διοικητής, καὶ κατεπολέμησε τὸν Μουσικανόν, τῷ 325 π. Χ. Καὶ ἐπὶ τῶν δύο δὲ διανομῶν τοῦ κράτους, τῷ 323 καὶ 321, μνημονεύεται ὡς διοικητὴς τῶν Ἰνδικῶν ἐπαρχιῶν. Μετὰ δὲ τὴν φυγὴν τοῦ Σελεύκου, τῷ ἔδωκεν ὁ 'Αντίγονος τὴν Βαβυλῶνα, καὶ φαίνεται ὅτι παρηκολούθησε τοῦτον εἰς τὰς ἐκστρατείας του, διότι, ὅτε ὁ Σέλευκος ἐπέστρεψεν εἰς Βαβυλῶνα, μνεία αὐτοῦ δὲν γίνεται πλέον. Ὑπό τινων ἐρρέθη ὅτι ἔπεσεν ἐν Γάζᾳ, εἰς τὴν μάχην ὑπὸ Δημήτριον τὸν Πολιορκητήν, ἐν ἔτει 312 ('Αρρ. ΣΤ, 6, 15. — Διόδ. ΙΘ, 56. 80. 85. — Curt. IX, 8). Ἐνίοτε συγχέουσι τινὲς τῶν ἀρχαίων τοὺς δύο ὁμωνύμους (Just. XIII, 4).

Πυθώναξ, πολίτης τῆς Ζελείας ἐν Μικρᾷ 'Ασίᾳ (Δμσθ. Φλππ. Γ).

Πυλαγόρας, ἡ ἑτέρα τῶν κατηγοριῶν τῶν ἐν Δελφοῖς 'Αμφικτυόνων, ἑκάστου λαοῦ ἀνήκοντος εἰς τὸν δεσμὸν πέμποντος ἀνὰ ἕνα μὲν κληρωτὸν Ἱερομνήμονα, ὅσους δ' ἤθελεν αἱρετοὺς Πυλαγόρας ἢ καὶ ἀγορατροὺς λεγομένους, πιθανῶς τοὺς τὰς προτάσεις διὰ λόγου ὑποστηρίζοντας, ἔχοντας δὲ πάντας ὁμοῦ μίαν ψῆφον. Ἴδ. 'Αμφικτύονες καὶ Ῥαγχ. Ἀπ. Τ. ΙΕ, Σλ. 42 κλ.

Πυλάδης, 1) υἱὸς Στροφίου, τοῦ βασιλέως τῆς Φωκίδος, καὶ τῆς ἀδελφῆς τοῦ 'Αγαμέμνονος 'Αναξιβοίας, ἢ τῆς 'Αστυόχης. Ἐγένετο στενὸς φίλος τοῦ 'Ορέστου, πεμφθέντος εἰς τὴν Φωκίδα ὅτε ὁ Αἴγισθος ἐφόνευσε τὸν 'Αγαμέμνονα. Ἐν Ταυρίδι, ὅτε συλληφθεὶς ὁ 'Ορέστης ἔμελλε νὰ φονευθῇ ὑπὸ τοῦ Θόαντος, προσέφερεν ὁ Πυλάδης ἑαυτὸν ἑκουσίως εἰς θάνατον. Μετὰ τὴν ἐπιστροφήν του εἰς Λακεδαίμονα, ἐνυμφεύθη τὴν Ἠλέκτραν, ἀδελφὴν τοῦ 'Ορέστου, καὶ ἔσχεν υἱοὺς τὸν Μέδοντα καὶ τὸν Στρόφιον (Πινδ. Πυθ. ΙΑ, 13. — Εὐρπ. 'Ορστ. 764. — Σφκλ. Ἠλέκτρ. Σχλ.). —

2) Τραπεζίτης Ἀθηναῖος (Δημοσθ. κ. Ἀφόβ.). — 3) Περίφημος δραματικὸς ὑποκριτής, ἐκ Κιλικίας, ἐπὶ Καίσαρος ἐν Ῥόδῳ διαμένων, καὶ ἐπινοητὴς λεγόμενος τῆς παντομιμικῆς (Ἀνθλ.).

Πύλαι, ἐνγένει πᾶσα στενὴ διάβασις μεταξὺ ἀποτόμων ὀρέων. Αἱ κυριώτεραι μνημονευόμεναι εἰσὶ 1) αἱ Θερμοπύλαι (ἴδ.), μεταξὺ ὄρους καὶ θαλάσσης, ἄγουσαι ἐκ Θεσσαλίας εἰς Λοκρίδα. — 2) Αἱ Βαβυλώνιαι πύλαι, στενωπὸς διὰ τῶν ὀρέων τῶν λεγομένων τειχῶν τῆς Μηδίας, ἄγουσα ἐκ τῆς Μεσοποταμίας εἰς τὴν Βαβυλωνίαν, 20′ πλάτος ἔχουσα, καὶ διερχομένη παρὰ τὴν πόλιν Κουνάξαν (Ξνφ. Ἀνδ. Α, 5. 5). — 3) Πύλαι τῆς Κιλικίας, ταύτην μετὰ τῆς Καππαδοκίας συνδέουσαι διὰ τοῦ ὄρους Ταύρου, μεταξὺ τῶν ποταμῶν Λάμου καὶ Κύδνου, καὶ ἐκτεινόμεναι εἰς μῆκος πέντε μιλίων γεωγραφικῶν (Ξνφ. Ἀνδ. Α, 2, 23. — Ἀρρ. Ἀνδ. Β, 4), — 4) Πύλαι Σύριαι, ἢ τῆς Συρίας καὶ Κιλικίας, αἱ συνδέουσαι τὰς δύο ταύτας χώρας· ἦσαν δύο δίοδοι, ἡ μὲν, αἱ κυρίως Σύριαι πύλαι, παραθαλασσία, μεταξὺ τοῦ Ἰσσικοῦ κόλπου· ἡ τοῦ Ἀμανοῦ ὄρους, διαρρεομένη ὑπὸ τοῦ Κέρσου ποταμοῦ, ἔφερεν ἀπὸ Κιλικίας εἰς Ἀσσυρίαν· ἡ δὲ, αἱ καὶ Ἀμανικαὶ λεγόμεναι πύλαι, διὰ τοῦ Ἀμανοῦ ἦγεν εἰς τὴν Ἀρκτῴαν Συρίαν, καὶ τὸ πεδίον τὸ διαρρεόμενον ὑπὸ τοῦ Πινάρου. Διὰ τῶν πρώτων διέβη ὁ Κῦρος ἐκστρατεύων κατὰ τοῦ Ξέρξου (Ξνφ. Ἀνδ. Α, 4, 4. 5. — Ἀρρ. Ἀνδ. Β, 3, 1)· τὴν δευτέραν διέβη ὁ Δαρεῖος, πορευόμενος εἰς Ἰσσοὺς ἔνθα ἡττήθη ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου (Ἀρρ. Ἀνδ. Β, 7, 1). — 5) Αἱ Κάσπιαι πύλαι, νοτίως τῆς Κασπίας θαλάσσης, δι' ἀποτομωτάτων ὀρέων, 8 σταδίων μῆκος ἔχουσαι (Ἀρριαν. Ἀνδ. Γ, 29).

Πυλαία (ἡ), οὕτως ἐλέγετο ἡ σύνοδος τῶν Ἀμφικτυόνων, διότι ἐν ἀρχαιοτέροις χρόνοις συνήρχετο πρὸς ταῖς Θερμοπύλαις, ἐν Ἀνθήλῃ, κώμῃ τῆς Φωκίδος ἐπὶ τοῦ Ἀσωποῦ, δὶς τοῦ ἔτους, κατ' ἔαρ καὶ φθινόπωρον (Ἡρδ. Ζ, 213), εἶτα δὲ, καίτοι διατηρηθέντος τοῦ ὀνόματος, κατὰ τὰς ἀνάγκας, ἐνίοτε δὲ ἐν Δελφοῖς, ὡς ἀπέδειξαν εὑρεθεῖσαι ἐπιγραφαὶ (Boerch. C. J. I, Σλ. 808).

Πυλαιμάχος, ἐπίθετον τῆς Ἀθηνᾶς, ὡς προμαχομένης τῶν Προπυλαίων τῶν Ἀθηνῶν (Ἀρστφ. Ἱππ. 1172).

Πυλαιμένης, βασιλεὺς τῆς Παφλαγονίας, ἐπίκουρος τῶν Τρώων, φονευθεὶς πρὸ τῆς Τροίας ὑπὸ Μενελάου (Ὁμ. Ἰλ. Β, 831. Ε, 576). Πολὺ μετὰ ταῦτα ἐν τῇ Ἰλιάδι (Ν, 643) ὁ Πυλαιμένης μνημονεύεται αὖθις ὡς συνοδεύων τὴν κηδείαν τοῦ υἱοῦ του Ἀρπαλίωνος, φονευθέντος ὑπὸ τοῦ Μηρυόνου. Τοῦτο τινὲς προτείνουσιν ὡς ἐπιχείρημα καὶ ἀπόδειξιν ὅτι ἡ Ἰλιὰς συνέστη ἐκ τεμαχίων ἀπ' ἀλλήλων ἀνεξαρτήτων. Ἄλλοι δὲ παραδέχονται δύο Πυλαιμένας.

Πύλαιος, υἱὸς τοῦ Λήθου, ἡγεμὼν τῶν Πελασγῶν, σύμμαχος τῶν Τρώων (Ὁμ. Ἰλ. Β, 842).

Πυλαῖτης, ἐπίθετον τῆς Ἀθηνᾶς, κατὰ Τζέτζην (εἰς Λκφρ. 356) διὰ τὰ ἐπὶ τῶν πυλῶν τῶν πόλεων τιθέμενα ἀγάλματα αὐτῆς. Πιθανῶς συνώνυμον τοῦ Πυλαιμάχος, πρόμαχος τῶν πυλῶν.

Πυλάργη, μία τῶν Δαναΐδων, φονεύσασα τὸν μνηστῆρα αὐτῆς Ἴδμονα (Ἀπλλδ. Β, 1, 4).

Πυλάργης, 1) Τρὼς ἐκ τῶν ἐπισήμων, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Πατρόκλου (Ὁμ. Ἰλ. Π, 696). — 2) Ἐπίθετον τοῦ Πλούτωνος, ἀναφερόμενον εἰς τὰς πύλας τοῦ Ἅδου (Ἴδ. Ἅδης).

Πύλας, υἱὸς τοῦ Κτήσωνος, ἔκγονος τοῦ Λέλεγος, βασιλεὺς τῶν Μεγάρων, νυμφεύσας τὴν θυγατέρα του Πελίαν μετὰ Παν-δίονος, τοῦ βασιλέως τῶν Ἀθηνῶν, εἰς ὃν καὶ παρέδωκε τὸ βασίλειον τῆς Μεγαρίδος, ὅτε φονεύσας Βίαντα, τὸν ἀδελφὸν τοῦ ἰδίου

πατρὸς, ἔφυγε μετ' ἀποικίας εἰς Μεσσηνίαν τῆς Πελοποννήσου, καὶ ἔκτισεν ἐκεῖ τὴν Πύλον (Παυσ. Α, 5, 3. — Ἀπλλδ. Γ, 15, 5).

Πυλάων, υἱὸς τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Χλωρίδος, φονευθεὶς μετὰ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους (Ἀπλλδ. Α, 9, 9).

Πύλη, ἡ κυριωτέρα εἴσοδος παντὸς μεγάλου οἰκοδομήματος, οἷον ναῶν, ἢ περιβόλου, καὶ ἰδίως ἡ τῶν πόλεων, ὅτε καὶ πληθυντικῶς λέγεται «αἱ πύλαι», εἴτε ἕνεκα τῶν διπλῶν κλισιάδων ἢ θυρωμάτων, εἴτε διότι πλείονες τῆς μιᾶς ἵσταντο παρ' ἀλλήλαις, τρεῖς, τῆς μέσης δι' ἱππεῖς καὶ ἁμάξας, τῶν πλαγίων, μικροτέρων, παραπυλίδων λεγομένων (Ἡλιόδ. Η, 394), διὰ τοὺς πέζούς. Εἰς τὰ Προπύλαια τῶν Ἀθηνῶν εἰσὶ πέντε. Τῆς μέσης τὸ ὑπέρθυρον ἔχει μῆκος 47'.

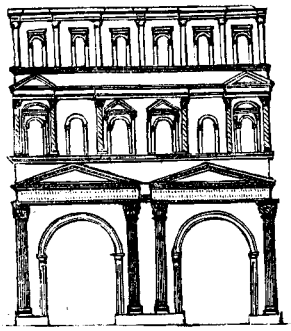

Τῆς πύλης τῆς Πομπηΐας ἐν Ἰταλίᾳ, κτισθείσης πρὸς σκοπὸν ὀχυρωματικὸν, σώζονται ἐντελῶς τὰ ἴχνη, καθ' ἃ ἡ πύλη ἀπετέλει ὁλόκληρον οἰκοδόμημα. Τὸ πρὸς τὰ ἔξω μέρος αὐτοῦ ΒΒ ἐκλείετο μόνον διὰ καταρράκτου ἄνωθεν καθιεμένου, κατ' ἴχνη σωζόμενα εἰς ΓΓ, ἡ δὲ πύλη ὑπῆρχε πρὸς τὴν πόλιν, κατ' ἐπίσης σωζόμενα ἴχνη, εἰς ΔΔ. Οἱ ἑκατέρωθεν διάδρομοι εἶχον παραπυλίδας Β, Β καὶ Ε, Ε, καὶ ἄνω οἰκοδομὰς ὑποστέγους, ἐξ ὧν ἡ φρουρὰ ἠδύνατο νὰ ὑπερασπίζῃ τὴν κατὰ τὸ μέσον ὕπαιθρον κεντρικὴν ὁδὸν Α, τὴν πρὸς τὴν πύλην ἄγουσαν, ἂν ἔξωθεν εἶχε καταστραφῇ ὁ καταρράκτης. Παρὰ ταῖς πύλαις τῶν φρουρίων, δεξιῶς τῷ εἰσιόντι ἠγείρετο σχεδὸν πάντοτε προέχων πύργος ὑπερασπίσεως· ἐν αὐτῷ δὲ

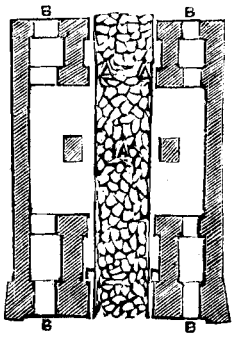

ἢ ὀπίσω αὐτοῦ, ἐντὸς τοῦ φρουρίου διέμενον οἱ πυλωροὶ, ἢ φύλακες τῶν πυλῶν, ὧν τὸ οἴκημα πυλῶνα λέγει ὁ Πολύβιος (Η, 20, 23, 24). Ἐνίοτε, ὡς ἐν τῇ σωζομένῃ εἰσόδῳ τῆς Βερόνης ἐν Ἰταλίᾳ, εἰσὶ δύο αἱ πύλαι, μία διὰ τὴν εἴσοδον καὶ μία διὰ τὴν ἔξοδον, ἔχουσαι ἄνωθεν πολυτελῶς ᾠκοδομημένας θυρίδας διὰ τὴν ὑπεράσπισιν. Ἔνθα παραπυλίδες δὲν ὑπῆρχον, ἠνοίγετο εἰς μίαν τῶν κλισιάδων ἡ καλουμένη ῥινοπύλη, ἣν ὁ πυλωρὸς ἤνοιγεν ἐν ἀνάγκῃ ὅτε αἱ πύλαι ἦσαν κλεισταί. Αἱ δὲ κλισιάδες (τὰ κινητὰ πτερὰ τῶν πυλῶν) ἐκλείοντο δι' ὀγκωδῶν ξυλίνων μοχλῶν, οὓς σιδηροῦς κύλινδρος, ὁ βάλανος, εἰσαγόμενος εἰς ὀπὴν τοῦ μοχλοῦ λεγομένην βαλανοδόκην, καὶ μόνον διὰ τῆς βαλανάγρας ἀποσπώμενος, ἐστερέου εἰς τὴν κλισιάδα (Θουκ. Β, 4. Δ, 111. — Ἀρστφ. Σφ. 200. Ὀρν. 1159. — Πολϐ. Η, 23. 24. — Αἰν. τακτ. 18. 19). — Παρὰ Πέρσαις πύλαι ἦσαν τὰ προπύλαια εἰς ἃ ἐπετρέπετο τοῖς ὑπηκόοις καὶ τοῖς ξένοις νὰ προσέρχωνται πρὸς τὸν μέγαν βασιλέα (Ξενοφ.), ὅθεν καὶ παρέμεινε παρὰ τοῖς Ὀθωμανοῖς ἡ ἐπωνυμία δηλοῦσα τ' ἀνάκτορα.

Πυλήνη, τὸ ἀρχαῖον ὄνομα τῆς πόλεως Προσχίου ἐν Αἰτωλίᾳ (Ὁμ. Ἰλ. Β, 639. — Στρϐ.).

Πυλὶς, ἴδ. Πύλη.

Πύλος (ὁ καὶ ἡ). Τὸ ὄνομα τοῦτο εἶχον τρεῖς διάφοροι πόλεις τῶν δυτικῶν τῆς Πελοποννήσου· ὅθεν τὸ τοῦ Ἀριστοφάνους (Ἱππ. 1059). «Ἔστι Πύλος πρὸ Πύλου. Πύλος μέν γε ἔστι καὶ ἄλλη». 1) Πόλις κατὰ τὰ βόρεια τῆς Ἠλείας πρὸς τῷ ποταμῷ Πηνειῷ, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς μεταξὺ Ὀλυμπίας καὶ Ἤλιδος. Καὶ ἐπίσημος μὲν αὕτη δὲν ἦν ὡς πόλις, ἀλλὰ στρατηγικῶς σπουδαία, καθ' ὃ ὑπερκειμένη τῆς ὁδοῦ ἥτις ἦγεν εἰς Ἀρκαδίαν ἐξ Ἤλιδος, διερχομένη διὰ τῆς κοιλάδος τοῦ παρ' αὐτὴν τὴν Πύλον εἰς τὸν Πηνειὸν ἐκβάλλοντος Λάδωνος (Ξνφ. Ἑλλ. Ζ, 4, 16. 26.—Στρβ. Η, 339). — 2) Πύλος ὁ Τριφυλιακὸς ἢ Λεπρεατικός, ἐν Τριφυλίᾳ, παρὰ τῷ Μαμάῳ ποταμῷ, κατὰ τὴν νῦν Πισκίνην. Οἱ Λεπρεᾶται ἐν ἀρχαίοις χρόνοις καταστρέψαντες καὶ ἐρημώσαντες τὴν πόλιν, μετῴκισαν τοὺς κατοίκους αὐτῆς εἰς Λέπρεον (Στρβ. Η, 337, 344, κλ.).—3) Πόλις κατὰ τὰ δυτικονότια τῆς Μεσσηνίας, ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Κορυφασίου, ὑπερκειμένη ὡραιοτάτου λιμένος, ὃν ἐκάλυπτεν ἡ πρὸ αὐτοῦ ἐκτεινομένη νῆσος Σφακτηρία (ἐν μεσαιῶνι Ναβαρῖνον). Οἱ

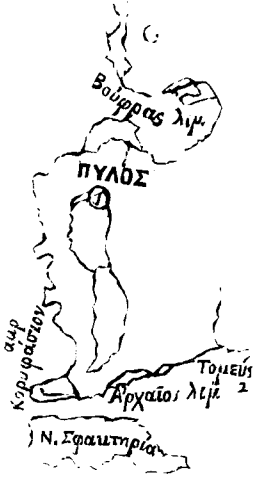

Ἀθηναῖοι κατέλαβον, τῷ 425 π. Χ., τὴν σπουδαίαν, ἀλλὰ πρὸ πολλοῦ ἔρημον θέσιν ταύτην, καὶ παρέμειναν ἐν αὐτῇ ἐπὶ 15 ἔτη, εἰ καὶ εἷς τῶν ὅρων τῆς συνθήκης τοῦ 412 ἦν ἡ ἀπόδοσις αὐτῆς (Θουκ. Δ, 3, κλ. Ε, 35). Διέμεινε δ' ἔκτοτε καὶ μετὰ ταῦτα σπουδαία ἡ πόλις (Liv. XXVII, 30). Εἰς τὴν βόρειον κλιτὺν τοῦ ὄρους τῆς αὐτῆς Ἀκροπόλεως ὑπάρχει βαθὺ σπήλαιον ἔχον σταλακτίτας, καὶ ὑπὸ τοῦ λαοῦ νῦν Βοϊδοκοιλιὰ καλούμενον, αὐτὸ ἐνεῖνο εἰς ὃ, κατὰ τὸν ἀρχαῖον ἐπιχώριον μῦθον, ὁ Ἑρμῆς ἔκρυψε κλέψας τοὺς βόας τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ ἔσφαξέ τινας ἐξ αὐτῶν (Ὁμ. Ὕμν. Ἑρμ. 105 κλ. 399 κλ.).—Μιᾶς τῶν ὁμωνύμων τούτων πόλεων μνημονεύει ὁ Ὅμηρος (Ἰλ. Β, 77. Ι, 153. Ν, 671). ὡς κατοικίας τοῦ Νέστορος πρὸς τῷ Ἀλφειῷ. Καὶ ὁ μὲν Στράβων (Η, 336. 339. 350) ἐκλαμβάνει ὡς τοιαύτην τὴν Τριφυλιακήν· ἀλλ' ὁ Φερεκύδης, ὁ Ἑλλάνικος, ὁ Παυσανίας (Δ, 38. Ἀλλὰ καὶ ΣΤ, 22), τὴν Μεσσηνιακήν.

Πύξ. Ἐπειδὴ ἡ πυγμαχία ἢ πυγμοσύνη ἐστὶ τὸ στοιχειωδέστατον εἶδος τῆς μάχης, καὶ ὅπλα ἔτι ὅτε δὲν ὑπῆρχον, διὰ τοῦτο ἀρχαιότατα καὶ θεοὶ καὶ ἥρωες λέγονται ἐπιδιδόμενοι εἰς αὐτό, ὡς ὁ Ἀπόλλων, ὁ Ἡρακλῆς, ὁ Πολυδεύκης, ὁ Τυδεύς, ὁ Θησεύς, λεγόμενος ἐπινοητὴς αὐτοῦ (Σχλ. εἰς Πινδ. Νεμ. Ε, 89), καὶ ἐν γένει οἱ Ὁμηρικοὶ ἥρωες (Ὁμ. Ἰλ. Ψ, 691. Ὀδ. Θ. 103.—Παυσ. Ε, 7, 4. 8, 2.—Θεόκρ. ΚΔ, 113.—Ἀπλλδ. Γ, 6, 4). Εἰς τὰ Ὀλύμπια εἰσήχθη τῇ 23ῃ Ὀλυμπιάδι, παίδων δὲ τῇ 37ῃ (Παυσ, Ε, 8, 3). Ἦν δ' ἡ τῶν παίδων εἰσηγμένη καὶ ἐν τοῖς Ἰσθμίοις καὶ ἐν τοῖς Νεμέοις. Οἱ πύκται κατ' ἀρχὰς ἠγωνίζοντο γυμνοί, ἱμάντας μόνον περιδέοντες περὶ τὴν πυγμήν (Ὁμ. Ἰλ. Ψ, 683. — Virg. Aen. V, 421). Τὸ πρόβλημα τῶν ἀγωνιστῶν ἦν νὰ πλήττωσι τὸν ἀντίπαλον, κυρίως εἰς τὴν κεφαλήν, ἀλγεινοτάτας καὶ πολλάκις ἐπικινδύνους πληγὰς ἐπιφέροντες, κυρίως διὰ τῆς δεξιᾶς, καὶ νὰ προφυλάττωνται ἀπὸ τῶν πληγῶν ἐκείνων, κυρίως διὰ τῆς ἀρι-

στερᾶς· καὶ ἡ μεγίστη ἐπιδεξιότης συνίστατο εἰς τὸ ν' ἀμύνωνται κατὰ τοῦ ἀντιπάλου μέχρις ἐντελοῦς ἀπαυδήσεως αὐτοῦ, χωρὶς νὰ

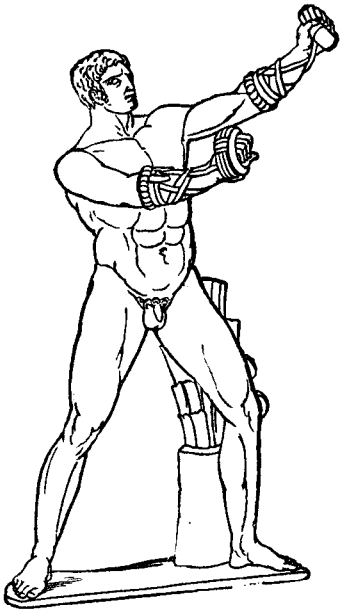

τὸν προσβάλλωσι (Δίων Χρυσόστ. Μελαγκ. Β' λόγ. 29. — Εὐστθ. εἰς Ἰλδ. Σλ. 1322. Ἰωάν. Χρυστ. Ὁμιλ. Ζ, 1. — Πλούτ. Συμποσ. Β, 5. — Παυσ. ΣΤ, 12, 3). Τὰ ὦτα, ὡς μᾶλλον ἐκτεθειμένα, ἐκάλυπτον διὰ τῶν καλουμένων χαλκῶν ἀμφωτίδων (Πολδ. Β, 82), ἴσως εἰς τὰ γυμνάσια μόνον, ἢ οἱ παῖδες· οἱ δ' ἐξ ἐπαγγέλματος Πύκται τὰ περιέκοπτον (Πλάτ. Γοργ. Σλ. 516, Πρτγ. 342). Ἐνίοτε αἱ πληγαὶ ἀπέβαινον καὶ θανατηφόροι, ἀλλ' ἂν τις ἐκ προθέσεως ἐφόνευε τὸν ἀντίπαλον, ἐτιμωρεῖτο αὐστηρότατα (Παυσ. Η, 10, 3. ΣΤ, 9, 17). Νὰ συμπλέκωνται οἱ πύκται καὶ ὑποσκελιζόμενοι νὰ ῥίπτωνται κατὰ γῆς δὲν ἦν ἐπιτετραμμένον (Λουκ. Αὐχρσ. 3. — Πλούτ. Συμπόσ. Β, 4). Κλίμαξ ἐλέγετο ἡ πυγμὴ ὅταν ἀμφότεροι οἱ πυγμάχοι ἵσταντο ἀπέναντι ἀλλήλων ἀκινητοῦντες τὸ σῶμα, καὶ μόνον διὰ τῶν χειρῶν, ἄνευ ἰμάντων ἐμάχοντο (Παυσ. Η, 40, 3. — Εὐστθ. Ἰλ. Ψ', 1324). Ἔπαυε δ' ὁ ἀγὼν μόνον ὅταν θάνατος τῶν ἀγωνιζομένων, εἴτε ἐκ καμάτου, εἴτε δι' ἃς ἔλαβε πληγάς, ἠναγκάζετο νὰ ὁμολογήσῃ ἑκατὸν ἡττημένον (ἀπαγορεύειν) ὑψῶν τὴν μίαν χεῖρα (Πλουτ. Λυκοῦργ. ΙΘ. — Παυσ. ΣΤ, 19, 1). Τὴν πυγμαχίαν ἐθεώρουν οἱ ἀρχαῖοι ὡς ὠφέλιμον γύμνασμα, καὶ ἐνίοτε καὶ θεραπευτικὸν (Λουκ. Ἀνχρσ. Γ. — Πλούτρχ. Κατ. πρεσβ. Κ. — Ἀρετ. π. θεραπ. ὀξ. καὶ χρονικ. παθ. Α, 2). Εἰς τὸ ἀγώνισμα τοῦτο διέπρεπον μάλιστα οἱ Σάμιοι. Ἐν Σπάρτῃ ὅμως ἀπηγορεύετο (Πλούτ. Λυκ. ΙΘ. — Παυσ. ΣΤ, 1, 4).

Πύξα, μικρὰ πόλις ἐπὶ τῆς νήσου Κῶ (Θεόκρ. ΣΤ, 130).

Πυξὶς, μικρὰ λάρναξ, τὸ πρῶτον κατασκευαζομένη ἐκ ξύλου πύξου, τοῦ εὐχερεστάτου παρὰ τοῖς ἀρχαίοις διὰ τὴν στερεότητα καὶ τὸ εὐκατέργαστον αὐτοῦ, ὅθεν καὶ τὸ ὄνομα, εἶτα δὲ καὶ ἐκ πολυτιμοτέρων ὑλῶν, ἐλέφαντος, ἀργύρου, χρυσοῦ, συνήθως ἐπιμήκης τετράγωνος ἀσφαλῶς κλειομένη, τῶν

ἄκρων τοῦ καλύμματος εἰσχωρούντων εἰς τὰ πλευρὰ (Plin. IX, 12). Εἰς τὰς πλουσίας γυναῖκας ἐχρησίμευεν αὕτη πρὸς φύλαξιν τῶν πολυτίμων αὐτῶν κοσμημάτων. Πολλάκις κατεκοσμεῖτο ἔξωθεν διὰ τορευμάτων καὶ γλυφῶν, ὡς ἦν ἡ λάρναξ τοῦ Κυψέλου (ἔδ.), καὶ ὡς ἡ πολυτίμοις λίθοις κεκοσμημένη, εἰς ἣν ὁ Νέρων ἐγκλείσας ἀνέθηκεν εἰς τὴν Ἀφροδίτην τὸν πώγωνά του ὅτε τὸ πρῶτον ἔκειρεν αὐτὸν (Suet. Ner. XII).

Πυξοῦς, πόλις τῆς Λευκανίας ἐν τῇ κάτω Ἰταλίᾳ, ἀποικία τῆς ἐν Σικελίᾳ Μεσσήνης (Στρβ. ΣΤ). Παρὰ Λατίνοις Buxentum. νῦν Πυλέκαστρον.

Πυρὰ (ἡ), τὰ σεσωρευμένα ξύλα ἐφ'

ὧν κατετίθετο τὸ σῶμα τοῦ νεκροῦ εἰς ἀποτέφρωσιν. Συνήθως ἐδίδετο αὐτοῖς σχῆμα πυραμιδοειδὲς, ὡς τὸ τῆς εἰκόνος, παριστῶν τὴν πυρὰν τοῦ Πατρόκλου, ἐκ τοῦ ἀναγλύφου τοῦ

καλουμένου «Ἰλιακὸς πίναξ». Ἐνίοτε παρεσκευάζετο πολυτελῶς, ὡς αἰνίττεται ἡ ἄλλη εἰκὼν, παριστῶσα τὴν πυρὰν τῆς Διδοῦς, καὶ ληφθεῖσα ἐκ τοῦ ἐν τῷ Βατικανῷ χειρογράφου τοῦ Βιργιλίου. Παραβόλως δὲ πολυτελὴς

μνημονεύεται ἡ τοῦ Ἡφαιστίωνος (Διόδ. ΙΒ, 115.—Πλούτ. Ἀλέξ. ΟΒ), ὑπὸ Δεινοκράτους κατασκευασθεῖσα ὡς τετράγωνος πυραμὶς, σταδιαίαν ἔχουσα τῆς βάσεως τὴν πλευρὰν καὶ ὕψος 130 πήχεων, τριακοντάδομος. Ἕκαστος αὐτῆς δόμος εἶχε κορμοὺς φοινίκων εἰς ὀροφὴν, καὶ κοσμήματα ἄλλοι ἄλλα, ὁ μὲν πρώρας χρυσᾶς, ἄλλοι δᾷδας, ἄλλοι ἀετοὺς, ἄλλοι ζῷα, ἄλλοι ὅπλα, κτλ. Εἰς τὸ ἐφήμερον δὲ καὶ διὰ τὰς φλόγας προωρισμένον τοῦτο οἰκοδόμημα ἐδαπανήθησαν 12 χιλιάδες τάλαντα (=72,000,000 τῶν τότε ἢ 216,000,000 τῶν νῦν δραχμῶν) Ὁμοίως ματαιοφρόνως πολυδάπανος ἦν καὶ ἡ ὑπὸ Τιμαίου διὰ τὸν νεκρὸν Διονυσίου τοῦ πρεσβυτέρου κατασκευασθεῖσα πυρά. (Ἀθήν. Ε, 306).

Πυράγρα, ἡ λαβὴ δι' ἧς οἱ σιδηρουργοὶ, τὸ διάφλεκτον μέταλλον ἐκ τοῦ πυρὸς

λαμβάνοντες, ἐκράτουν αὐτὸ ἐπὶ τοῦ ἄκμονος, ὡς παριστῶνται πολλάκις ὁ Ἥφαιστος

καὶ οἱ ἐργάται αὐτοῦ ἐν ἀναγλύφοις ποιούμενοι χρῆσιν αὐτοῦ.

Πυραίχμης, στρατηγὸς τῶν Παιόνων, ἐξ Ἀμυδόνος εἰς βοήθειαν τῶν Τρώων ἐλθὼν, καὶ φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Πατρόκλου (Ὁμ. Ἰλ. Β, 848).

Πυρετικὸς, ζωγράφος. Ὀρθότερον Πειραϊκός. Ἴδ.

Πυράκμων, εἷς τῶν Κυκλώπων. Ἴδ.

Πυραμὶς, οἰκοδομήματα αἰγυπτιακὰ, κολοσσιαῖα, πολλάκις κατά τινας καλούμενα οὕτω κατ' ἀραβικὴν λέξιν, δηλοῦσαν «φρέαρ νεκρῶν», κατ' ἄλλους κατὰ τὴν αἰγυπτιακὴν «Πουρομὰ», δηλοῦσαν «τάφους βασιλέων», ἢ «πηρὰμ», σημαίνουσαν τὸ ὑψηλόν· ἴσως ὅμως, ὀρθότερον ὅλων τούτων, ἐκλήθησαν οὕτως ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, σημαίνουσαι τὸ «μικρὸν πλακούντιον», κατ' ἀντίφρασιν, ὡς καὶ οἱ ὀβελίσκοι. Ἐκ μεγάλων λίθων ᾠκοδομημέναι, ἔχουσι τὴν βάσιν ὀρθογώνιον, καθ' ἣν αἱ δύο ἀντιστοιχοῦσαι πλευραὶ εἰσὶν ἴσαι πρὸς ἀλλήλας· λήγουσι δὲ, κατὰ διάφορον κλίσιν, πρὸς τὰ ἄνω εἰς κορυφὴν ὀξεῖαν. Ἀντιστοιχοῦσι δ' αἱ 4 πλευραὶ ἀκριβῶς εἰς τὰ 4 σημεῖα τοῦ οὐρανοῦ. Εἰς 12 διάφορα μέρη τῆς Αἰγύπτου, δυτικῶς τοῦ Νείλου, ὑπάρχουσι συστήματα τοιούτων πυραμίδων. Αἱ ἐπισημότεραι εἰσὶν ἐν Γιζὲ ἀπέναντι τοῦ Καΐρου· ἐν Σαχάρᾳ· ἐν Μεϊδούν· ἐν Δασχέρ. Διάφοροι ἐξηνέχθησαν εἰκασίαι ὑπ' ἀρχαίων καὶ νεωτέρων περὶ τοῦ

σκοποῦ καὶ τοῦ προορισμοῦ τῶν πυραμίδων. Κατά τινας ἦσαν ἱερά, κατὰ Πλάτωνα ἀστεροσκοπεῖα, κατ' ἄλλους συμβολικαὶ παραστάσεις τῆς ἀθανασίας· ἄλλοι πάλιν τὰς εἶπον ὕδατος μεγάλας δεξαμενὰς ἢ σίτου ἀποθήκας. Σήμερον ὅμως ἐστὶν ἀναμφισβητήτως ἀποδεδειγμένον ὅτι εἰσὶ τάφοι βασιλέων καὶ ἡγεμόνων. Εἰς τὰ ὀρεινὰ μέρη, περὶ τὰς Θήβας, οἱ τάφοι ἐσκάπτοντο εἰς τὸ ὄρος, καθιστάμενον οὕτω τὸ μέγα μνημεῖον τῶν ἐπισήμων νεκρῶν. Εἰς τὴν κάτω Αἴγυπτον ὅμως, ἐπὶ τῆς ἐπιπέδου καὶ σχεδὸν κινητῆς ἄμμου, ἀνηγείροντο διὰ τοὺς βασιλεῖς καὶ τοὺς συγγενεῖς αὐτῶν τοιαῦτα οὕτως εἰπεῖν κτιστὰ ὄρη. Ἐν Γιζὲ σώζεται κατὰ μέγα μέρος ὅλον νεκροταφεῖον, περιέχον καὶ ἐλάσσονας τάφους καὶ πυραμίδας, ὧν ἡ μεγίστη σωζομένη ἐστὶν ἡ ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου (B, 124-125) λεγομένη τοῦ Χέοπος (Χουφίου), βασιλέως, κατὰ τὰς ἐπιγραφάς, τῆς δ' δυναστείας, ἥτις ὑποτίθεται ἄρξασα 4000 ἔτη π.Χ. Κατ' αὐτὸν ἦν τετράγωνος, καὶ ἕκαστον κῶλον (πλευρὰ) ἦν ὀκτάπλεθρον, ἤτοι 800′ μήκους κατὰ τὴν βάσιν (ἀληθῶς 728×699), καὶ ἴσον ὕψος (σωζόμενον μόνον εἰς 448′), οὖσα κεκαλυμμένη ἔξωθεν ὑπὸ λίθων ξεστῶν ἑκάστου ἔχοντος μῆκος 30′ τὸ ἐλάχιστον. Λέγει δ' ὅτι ᾠκοδομήθη ἐντὸς 20 ἐτῶν ὑπὸ 100,000 ἐργατῶν πλὴν τῶν ταμόντων καὶ μετακομισάντων τοὺς λίθους. Κατὰ Στράβωνα δὲ (IZ, 449) εἶχεν εἰς ὑψηλὴν θέσιν ἐν τῷ μέσῳ μιᾶς τῶν πλευρῶν, λίθον ἐξαιρέσιμον, φέροντα εἰς τὴν θήκην. Καὶ τοῦ μὲν ἐπικαλύμματος οὐδὲν μέρος σώζεται οὐδ' εἰς αὐτήν, οὐδ' εἰς οὐδεμίαν ἄλλην πλὴν μιᾶς κατὰ τὴν κορυφήν· τὰς λοιπὰς δ' ἐγύμνωσαν οἱ Ἄραβες πρὸς σκοποὺς οἰκοδομικούς. Τοῦ δὲ περιαιρετοῦ λίθου κατὰ τύχην εὑρεθέντος καὶ ἀφαιρεθέντος, ἀνεκακύφθη εἰς ὕψος 45′ πάροδος φέρουσα πρὸς τὸ κέντρον τῆς πυραμίδος, καὶ διασχιζομένη εἰς δύο, εἰς ἀνωτέραν ἄγουσαν πρὸς δωμάτιον περιέχον τὴν λάρνακα τοῦ βασιλέως, συληθεῖσαν τῷ η' αἰῶνι μ.Χ. ὑπὸ Καλίφου τινός, καὶ εἰς κατωτέραν, ἄγουσαν πρὸς ἕτερον δωμάτιον, ὑποτεθὲν ὡρισμένον διὰ τὴν βασίλισσαν, ἴσως ὅμως ἀληθῶς μικρὸν ἱερὸν εἰς τὸν τάφον ἀνῆκον. Ἐκ

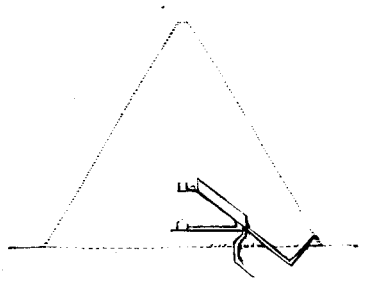

τοῦ σημείου τῆς διαιρέσεως τῶν παρόδων τούτων φρέαρ βαθὺ φέρει ὑπὸ τοῦ Νείλου τὴν ἐπιφάνειαν. Παρ' αὐτῇ σώζονται καὶ δύο ἄλλαι μέγισται πυραμίδες, ὡς τάφοι τῶν διαδόχων τοῦ Χέοπος, Χεφρὴν (Χαφρὲ) καὶ Μυκερίνου (Μενκερὲ), οὗ καὶ τὸ σῶμα ἐν αὐτῇ ἀνευρέθη. Ὑπάρχουσι δὲ περὶ τὰς μεγάλας καὶ πλεῖσται μικραὶ πυραμίδες, ὁσημέραι καταστρεφόμεναι καὶ συλούμεναι, καὶ πολλοί, κατὰ τὰς αὐτὰς θέσεις, μέγιστοι σωζόμενοι τάφοι λίαν πιθανῶς ἦσαν, εἰ οὐχὶ πάντες, πολλοὶ ὅμως, κεκαλυμμένοι ἐπίσης ὑπὸ πυραμίδων αἵτινες ἐξηφανίσθησαν. Τινὲς ἐξ αὐτῶν εἶχον ἐξωτερικῶς ἢ ἐσωτερικῶς ἱερογλυφικὰς ἐπιγραφάς, καὶ γλυπτικὰ κοσμήματα (Ἡρδ. B, 148). Ὑπῆρχον δέ τινες, ὡς ἡ τοῦ Δεσχοὺρ, κεράμιναι καὶ ἐπίλιθοι. Ὑπάρχουσι δὲ καὶ εἰς τὴν Ἄνω Νουβίαν, 43 εἰς Γουρκὰβ, 80 δὲ εἰς Ἀσσοὺρ, μὴ ἔχουσαι ὕψος ὑπὲρ τοὺς 80′, καί τινες τοιαῦται καὶ εἰς τὴν κάτω Αἴγυπτον. — Καὶ ἐν Ἑλλάδι ἀπαντῶνται σπάνιαι πυραμίδες, πιθανῶς ἐξ Αἰγύπτου ἀρχαιότατα τοῦ σχήματος προελθόντος, ὡς ἐν Κεγχρεαῖς μεταξὺ Ἄργους καὶ Τεγέας· ἄλλη μεταξὺ Ἄργους καὶ Ἐπιδαύρου.

Πύραμος, 1) Κατ' Ὀβίδιον (Met. IV, 55), νέος Βαβυλώνιος, ἐραστὴς τῆς Θίσβης (ἴδ.). — 2) Ἐπίσημος ποταμὸς τῆς Κιλικίας ἐκ τῆς ἐν Καππαδοκίᾳ Κατασνίας πηγάζων,

ρέει διὰ στενῆς χαράδρας τοῦ Ταύρου, καὶ ἐκβάλλει πρὸς τῇ Μαλλῷ εἰς τὴν θάλασσαν. Τὸ πλάτος εἶχε σταδιαῖον κατὰ πάντα τὸν ῥοῦν αὐτοῦ (Ξνφ. Ἀνδ. Α, 4, 1. —Στρβ. ΙΒ, 536.—Ἀρρ. Β, 5, 8).

Πύρασος, πόλις τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ Φθιώτιδος, ἥτις εἶχεν ἱερὸν τῆς Δήμητρος (Ὁμ. Ἰλ. Β, 695), δὲν ὑπῆρχε δὲ πλέον ἐπὶ Στράβωνος (Θ, 435). Εἶχε δ' ὄνομασθῆ ἐκ τῶν πέριξ σιτοφόρων πεδίων.

Πύργοι, 1) ἡ καὶ Πύργος, πόλις νοτία τῆς Τριφυλίας ἐν Ἤλιδι, παρὰ τοῖς μεθορίοις τοῖς Μεσσηνίας, ἀποικία τῶν Μινυῶν (Ἡρδ. Δ, 148.—Πολβ. Δ, 77.—Στρβ. Η, 348.—Liv. XXVII, 32). Διατηρεῖ τὸ ἀρχαῖον ὄνομα.—2) Πόλις πλουσία κατὰ τὸν λιμένα τῆς Καίρης ἐν Τυρρηνίᾳ, λεηλατηθεῖσα ὑπὸ Διονυσίου τοῦ Συρακουσίου. Νῦν Ἀγ. Στιβέρου, διατηροῦσα ἐρείπια κυκλωπείων τειχῶν, ναοῦ τῆς Εἰλειθυίας κλπ. (Στρβ. Ε, 225.—Cic. de Or. II, 71.—Liv. XXXVI, 3.—Suet. Ner. V).

Πύργος, εἰς τὰς ὀχυρώσεις τὸ προέχον μέρος τοῦ τείχους, κυρίως κατὰ τὰς γωνίας καὶ τὰς πύλας, εἰς ταύτας δὲ εἴτε ἑκατέρωθεν, εἴτε κἂν πρὸς τὰ δεξιὰ τῷ εἰσιόντι, ἵνα ἐκεῖθεν οἱ φρουροὶ προσβάλλωσι τοὺς ἐπιτιθεμένους κατὰ τὸ πλευρὸν τὸ μὴ καλυπτόμενον ὑπὸ τῆς ἀσπίδος. Ἀλλὰ καὶ τὰ μακρότερα καὶ εὐθυτενῆ μέρη τοῦ τείχους ὠχυροῦντο, ὅπου ἡ θέσις τὸ ἀπήτει, διὰ πύργων μὴ πολὺ ἀπεχόντων ἀπ' ἀλλήλων, ὥστε νὰ

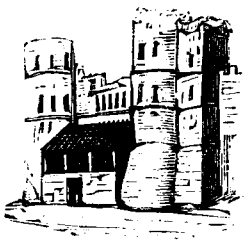

Σωζόμενον τεῖχος τῆς Ῥώμης.

διασταυρῶνται τῶν ἐχθρῶν τὰ βέλη. Ἦσαν δ' οἱ πύργοι ἢ τετράγωνοι ἢ στρογγύλοι, καὶ εἶχον ἐπάλξεις καὶ θυρίδας διὰ τοὺς ὑπερασπιστάς.—Πύργοι δὲ καὶ κινητοὶ ἐπεφέροντο

Ἐξ ἀναγλύφου.

κατὰ τῶν τειχῶν πολιορκουμένων πόλεων ἐπὶ τροχῶν (ἴδ. πολιορκία).—Καὶ πυργωταὶ δὲ νῆες ὑπῆρχον ἤδη ἐξ ἀρχαίων χρόνων. Τοιαύτας εἶχε, καθ' Ἡρόδοτον, ἤδη ὁ Κῦρος. Ἐπὶ τῶν διαδόχων δὲ τοῦ Ἀλεξάνδρου ὁ Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς ἀνέπτυξεν ἔτι μᾶλλον τὴν χρῆσιν αὐτῶν, ὅτε δύο πλοῖα ὁμοῦ ἐχρησίμευον ὡς ἑνὸς πύργου στηρίγματα. Καὶ ὁ Μάρκελλος ἐποιήσατο χρῆσιν τοιούτων πρὸ τῶν Συρακουσῶν (Liv. XXIV, 34). Καὶ ὁ Καῖσαρ μνημονεύει τοιούτου πλοίου (Β. G. III, 40), καὶ προσέτι καὶ ὅλου στόλου πυργωτῶν πλοίων κατὰ τῶν πολὺ ὑψηλοτέρων πύργων τῶν Βενέτων (Β. G. III, 14). Ὁ Σέρβιος (ἐν Virg. Æ. VIII. 693) ἀποδίδωσιν εἰς τὸν Ἀγρίππαν τὴν χρῆσιν τοιούτων πύργων, ἀλλ' ἐννοεῖ ἁπλῶς μόνον τὴν ἐπινόησιν τῆς προσθήκης αὐτῶν εἰς οἷον δήποτε πλοῖον ὅτε παρουσιάζετο ἡ ἀνάγκη, ἐν ᾧ πρὶν τὰ πυργωτὰ πλοῖα τοιαῦτα ἐναυπηγοῦντο. Ἐκ τοῦ ὕψους τῶν πύργων σφενδονιζόμενα ὅπλα ἡ βάρη, καθίσταντο πολὺ βλαπτικώτερα (Tac. Ann. XV, 9). Εἰς τὰς ἐπάλξεις αὐτῶν ἵσταντο οἱ τοξόται. Ἐδίδετο δ' εἰς

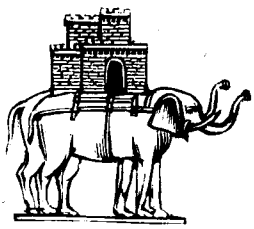

Ἐκ δακτυλιολίθου.

τοὺς πύργους τοῦ αὐτοῦ στόλου ἓν καὶ τὸ αὐτὸ χρῶμα, ἵνα εὐκόλως διακρίνωνται (Ἀπ.).

Ὁμοίως δὲ πύργοι προσηλοῦντο καὶ εἰς τὰ νῶτα τῶν ἐλεφάντων, ἐξ ὅτου ἐγένετο χρῆσις τῶν θηρίων τούτων (Liv XXXVII, 40).

Πυργοτέλης, σφραγιδογλύφος τῶν χρόνων τοῦ Ἀλεξάνδρου, τοσοῦτον ἐπίσημος, ὥστε εἰς αὐτὸν μόνον ἐπέτρεπεν ὁ κατακτητὴς νὰ ἐργάζηται εἰκόνας αὐτοῦ ἐπὶ σφραγίδων καὶ δακτυλιολίθων (Pl.XXXVII, 4).

Πυρετὸς, ποταμὸς τῆς Σκυθίας, ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἴστρον. Παρὰ τοῖς Σκύθαις Πόρατα (Ἡρδ. Δ, 48). Νῦν Προῦτος.

Πυρηναία, ἡ Ἀφροδίτη, εἶχεν ὑπὸ τὸ ἐπίθετον τοῦτο ναὸν ἐπὶ τοῦ νοτιανατολικῶς τῶν Πυρηναίων Ἀφροδισίου ἀκρωτηρίου ἐν Ἱσπανίᾳ τῇ Ταρακωνικῇ (Στρβ. — Liv. XXXIV, 8).

Πυρήνη ἢ Πυρηναῖα ὄρη, τὸ ὑψιστον ὄρος τὸ ἀπὸ τῆς Μεσογείου εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανὸν ἐκτεινόμενον, καὶ διαιροῦν τὴν Ἱσπανίαν ἀπὸ τῆς Γαλλίας, ἤδη ἀμυδρῶς γνωστὸν καὶ εἰς τὸν Ἡρόδοτον, μνημονεύοντα (Β, 23) πόλεως ἥτις ἐκαλεῖτο Πυρήνη καὶ παρ' ἣ λέγει τὸν Ἴστρον πηγάζοντα. Πρὸς τὴν Γαλλίαν ἀπότομον, ἔχει πρὸς Ἱσπανίαν ὁμαλωτέρας τὰς κλίσεις, καλυπτόμενον ὑπὸ μεγάλων δασῶν καὶ πυκνῶν, καὶ διατεμνόμενον ὑπὸ ὡραίων κοιλάδων, ὧν δὲ εἰς μέταλλα πλούσιον. Ἡ πρὸς δυσμὰς παρέκτασις αὐτοῦ ἐκαλεῖτο ἐπὶ Ῥωμαίων Ἄλμα Οὐασκόνων, καὶ γνωσταὶ ἦσαν τότε τρεῖς ὁδοὶ φέρουσαι ὑπὲρ τὴν σειρὰν τῶν ὀρέων, τὴν κατὰ τὰς Καράσας (νῦν Γάρις) πρὸς τῇ Κανταβριγικῇ θαλάσσῃ, ἥτις καὶ νῦν ἔτι ἐστὶ βατή· τὴν μέσην, ἐκ Καισαραυγούστης εἰς Βενεχάρνον (νῦν Barège)· τὴν νοτίαν, τὴν ἐν τῇ ἀρχαιότητι καὶ τὴν σήμερον συνηθεστέραν, παρὰ τῇ παραλίᾳ τῆς Μεσογείου κατὰ τὴν Ἰουγκαρίαν. Τὸ ὅλον τῶν Πυρηναίων μῆκος ἦν 3,000 σταδίων κατὰ Διόδωρον (Ε, 35.—Πολδ. Γ, 34, 35).

Πυρήνη, 1) νύμφη, μήτηρ τοῦ Κύκνου ἐκ τοῦ Ἄρεως (Ἀπλλδ. Β, 5, 11). — 2) Θυγάτηρ τοῦ Βέρβυκος, ἐρωμένη τοῦ Ἡρακλέους, τεθαμμένη παρὰ τὰ κατ' αὐτὴν ὀνομασθέντα Πυρηναῖα ὄρη (Νατ.).

Πυριατήριον ἢ πυρίαμα, τὸ καὶ ἄλλως Λακωνικὸν λεγόμενον, μέρος ἡμικυκλικὸν τοῦ βαλανείου ἢ λουτρῶνος, τὸ ἰσχυρῶς θερμαινόμενον δι' ὑποκαύστου καὶ διὰ

κοίλων τοίχων, δι' ὧν ἡ θερμότης διήρχετο, ἔχον κατὰ τὸ μέσον δεξαμενὴν ἐξ ἧς ὁ λουόμενος περιεχεῖτο διὰ θερμοῦ ὕδατος, καὶ εἰς τὴν ὀροφὴν στρογγύλον ὀπαῖον (φεγγίτην), κλειόμενον κατὰ θέλησιν διὰ μεταλλίνου δίσκου ἐξ ἀλύσσεων κρεμαμένου, ὡς φαίνεται εἰς τὸ ἔτι σωζόμενον βαλανεῖον τῆς Πομπηίας. Εἰς τὰ ἐν αὐτοῖς λουτρὰ, τὰ πυριάματα λεγόμενα, καὶ εἰς τὴν ἐν τῷ Εὐρώτᾳ ψυχρολουσίαν περιωρίζοντο οἱ Σπαρτιᾶται (Ξεν. Ἑλλ. Ε, 4, 28. — Πλούτ. Ἀλκδ. ΚΓ), ἀποφεύγοντες τὰ τοῖς ἄλλοις Ἕλλησι προσφιλῆ χλιαρὰ λουτρά.

Πυριλάμπης, Ἀθηναῖος, θεῖος τοῦ Χαρμίδου, πεμφθεὶς πρέσβυς εἰς Περσίαν, καὶ διὰ τὸ κάλλος του φημιζόμενος (Ἀρστφ. Σφ. 98.—Πλτ.).

Πυρίπνοος, εἷς τῶν Γιγάντων, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους (Πτολ. Ἡρ. Β).

Πυρίππη, θυγάτηρ τοῦ Θεσπίου, μήτηρ τοῦ Πατρόκλου ἐκ τοῦ Ἡρακλέους (Ἀπλλδ. Β, 7, 8).

Πυριφλεγέθων, ἢ καὶ Φλεγέθων, ὁ περιβάλλων τὸν Τάρταρον ὑποχθόνιος ποταμός. Ἰδ. Ἅδης.

Πυρομαντεία, ἴδ. μαντεία.

Πύρρα, 1) Θυγάτηρ τοῦ Ἐπιμηθέως καὶ τῆς Πανδώρας, γυνὴ τοῦ Δευκαλίωνος (ἴδ.).—2) Πόλις μετὰ λιμένος εἰς τὰ νοτιοδυτικὰ τῆς νήσου Λέσβου, πρὸς τῷ κατ' αὐτὴν κληθέντι Πυρραϊκῷ Εὐρίπῳ (Θουκ. Γ, 18. 25. 35. Η, 23.—Στρβ. ΙΓ, 616). Νῦν Καλονή, μετ'ἐρειπίων.—3) Ἀκρωτήριον τῆς Φθιώτιδος ἐν Θεσσαλίᾳ κατὰ τὸν Παγασαῖον κόλπον. Πρὸ αὐτοῦ δύο νησίδια ἐκαλοῦντο Πύρρα καὶ Δεκαλίων.

Πύρανδρος, συκοφάντης ἐν Ἀθήναις, χλευαζόμενος ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους (Ἱππ. 901).

Πυρρίχη, ὄρχησις πρὸς αὐλὸν στρατιωτικὴ ἢ ἔνοπλος, ἧς ἐπινοηταὶ ἐλέγοντο οἱ Κουρῆται, ὧν ἐπίσης ὑπῆρχε μία ἐπώνυμος ὄρχησις. Ἄλλοι λέγουσιν αὐτῆς ἐπινοητὴν τὸν Κάστορα, ἢ τοὺς Διοσκούρους, ἄλλοι τὸν Διόνυσον, ἢ καὶ τὴν Ἀθηνᾶν. Ἐκ τῶν μυθικῶν δὲ περὶ αὐτῆς παραδόσεων προκύπτει ὅτι πιθανώτατα προῆλθεν αὕτη ἐκ Κρήτης ἢ ἐκ Σπάρτης. Ὁ Πλάτων (Νομ. Ζ. Σλ. 815, Α) περιγράφει αὐτὴν ὡς μιμικὴν πολεμικὴν ὄρχησιν, καθ' ἣν διὰ τῶν κινήσεων τοῦ σώματος, κατεδεικνύετο ὁ τρόπος τῆς ἐν μάχαις ἐπιθέσεως καὶ τῆς ἀποφυγῆς τῶν ἐχθρικῶν προσβολῶν· ὁ δ' Ἀθήναιος (ΙΔ, 629) λέγει τὴν Πυρρίχην παρὰ Σπαρτιάταις «προγύμνασμα τοῦ πολέμου». Πολλὰ σώζονται ἀνάγλυφα κατὰ διαφόρους κινήσεις παριστῶντα τοὺς ὀρχουμένους, ἐνόπλους πάντοτε, καὶ τακτικῷ, νῦν μὲν βιαίῳ, νῦν δ' ἡσύχῳ βήματι κατ' ἀλλήλων χωροῦντας. Ἐν Σπάρτῃ ἦν ἡ πυρρίχη ἐν τῶν πρωτίστων μερῶν τῶν γυμνοπαιδιῶν· ὠρχοῦντο δ' αὐτὴν καὶ ἐν Ἀθήναις οἱ ἔφηβοι εἰς τὰ μεγάλα καὶ εἰς τὰ μικρὰ Παναθήναια, καὶ ἡ παρασκευὴ καὶ ὁ καταρτισμὸς αὐτῆς ἦν μία τῶν λειτουργιῶν τῆς χορηγίας. Ὁ Ξενοφῶν (Ἀνδ. Ε, 9, 5) περιγράφει καὶ ὀρχήστριαν χορεύουσαν τὴν πυρρίχην. Καὶ ἐν Ἀσίᾳ δ' ὑπῆρχεν ἡ ὄρχησις αὕτη· καὶ ἐν Ῥώμῃ προσέτι ἐμιμοῦντο αὐτὴν παῖδες ἐπὶ Καλιγούλα, Νέρωνος καὶ τῶν μετέπειτα αὐτοκρατόρων, καὶ παρελήφθη μετὰ ταῦτα εἰς τὰ γυμνάσματα (Suet. Caes. XXXIX Ner. XII). Ἐν Ἑλλάδι δὲ ἀπέβη ἔπειτα σκηνικὴ ὄρχησις, παριστῶσα τοῦ Διονύσου τὰς τύχας καὶ τὰ κατορθώματα.

Πύρρος. 1) Υἱὸς τοῦ Ἀχιλλέως. Ἴδ. Νεοπτόλεμος. — 2) Βασιλεὺς τῆς Ἠπείρου, υἱὸς Αἰακίδου καὶ Φθίας ἐξ Αἰακοῦ

καὶ Ἀχιλλέως ἀξιῶν ὅτι κατήγετο, καὶ ἰδίως ἐκ τοῦ υἱοῦ τούτου, τοῦ Νεοπτολέμου, ἐκ μητρὸς δ' Ἡρακλείδης. Ὅτε ὁ πατήρ του ἐξώσθη τοῦ θρόνου, διετὴς αὐτὸς μόλις ἐσώθη ὑπὸ πιστῶν ὑπηρετῶν, καὶ μετὰ πίστεως καὶ ἀγάπης ἀνέλαβε καὶ ἀνέθρεψεν αὐτὸν Γλαυκίας, ὁ ἡγεμὼν τῶν Ἰλλυριῶν Ταυλαντίων. Ἀφ' οὗ δ' ὁ πατήρ του ἀπέθανε, τῷ 313 π. Χ., ἡ Ἤπειρος περιῆλθεν εἰς ἄλλας χεῖρας, καὶ μόνον τῷ 307 κατώρθωσεν ὁ Γλαυκίας ν' ἀποδώσῃ εἰς τὸν ἤδη πρόση-

βον Πύρρον τὴν πατρικήν του κληρονομίαν (Just. XVII, 3). Μετὰ 5 ἔτη πάλιν ὅμως, ἐν ᾧ ἀπουσίαζεν οὗτος εἰς ἐπίσκεψιν παρὰ τῷ Γλαυκίᾳ, ἐπαναστάντες οἱ Μολοσσοί, τὸν ἐξέβαλον, καὶ τότε ἀπελθὼν πρὸς Δημήτριον τὸν Πολιορκητήν, ἐπολέμησεν ὑπ' αὐτὸν ἀνδρείως ἐν Ὑψῷ, τῷ 301 (Πλούτ.

Πύρρ. Δ), καὶ μετὰ τὴν μάχην μετέβη εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν. Ἐκεῖ δ' ἐνυμφεύθη προγονήν τινα τοῦ Πτολεμαίου, καὶ λαβὼν παρ' αὐτοῦ χρήματα καὶ στρατὸν, ἐπέστρεψε τῷ 296 εἰς Ἤπειρον, ἐλα- ε παρὰ τοῦ κατακρατοῦντος τὴν ἐξουσίαν Νεοπτολέμου μέρος τοῦ κράτους ὀπίσω, καὶ εἶτα, μετὰ τὸν βίαιον αὐτοῦ θάνατον (295), πᾶσαν τὴν ἐπικράτειαν. Κατόπιν δὲ, προσπαθήσας νὰ ἐκτείνῃ τὴν ἀρχήν του καὶ εἰς τὰς παρακειμένας χώρας, περιῆλθεν εἰς πόλεμον πρὸς τὸν Δημήτριον, γενόμενον βασιλέα τῆς Μακεδονίας, καὶ μετ' ἀμφιρρόπους τύχας ἐνίκησεν ἕνα τῶν στρατηγῶν αὐτοῦ (Πλούτ. Πύρρ. Ζ), καὶ ὑπὸ τῶν συμπατριωτῶν του ἐπωνομάσθη «ἀετός»· εἰς δὲ τοὺς Μακεδόνας ἡ ἀνδρεία του, ἡ διάπυρος τόλμη του, τὸ φιλοπόλεμον καὶ ἐπιχειρηματικὸν αὐτοῦ, καὶ αὐτὴ ἡ μορφή του, ἀνεπόλουν τὸν μέγαν Ἀλέξανδρον (Πλούτ. Πυρρ. Η, Ι. Δμτρ. ΜΑ). Εἶτα ἀνεκτήσατο ὁ Πύρρος πάλιν τὴν ἀπὸ τῆς Ἠπείρου ἀποσπασθεῖσαν Κέρκυραν, καὶ εἰσήλασεν εἰς τὴν Μακεδονίαν· ἀλλ' ἐκεῖ ἐνικήθη, καὶ συνήνεσεν εἰς εἰρήνην, ἥτις ὅμως ὀλίγον διήρκεσε, διότι ὁ Πτολεμαῖος, ὁ Σέλευκος καὶ ὁ Λυσίμαχος, τὸ ἀνήσυχον καὶ πάντοτε εἰς νέας ἐπιχειρήσεις τεῖνον πνεῦμα τοῦ Δημητρίου φοβούμενοι, συνεμάχησαν κατ' αὐτοῦ, καὶ συμπεριέλαβον καὶ τὸν Πύρρον εἰς τὸν δεσμόν των. Τότε εἰσέβαλεν οὗτος εἰς τὴν Μακεδονίαν, κατέλαβεν αὐτὴν, τοῦ Δημητρίου ὁ στρατὸς ἠτομόλησε πρὸς αὐτὸν, καὶ οἱ Μακεδόνες τῷ προσήνεγκον τὸ στέμμα τοῦ ἐξ ἰδίας ἀπρονοησίας ἐκβληθέντος βασιλέως των, τῷ 287 π. Χ. (Πλούτ. Πύρρ. ΙΑ.—Just. XVI, 2). Ἀλλ' ὁ Λυσίμαχος ἐπελθὼν τὸν ἀπέκρουσεν ἐκ νέου, μόλις κατορθώσαντα νὰ διατηρηθῇ ἐν Ἠπείρῳ. Δὲν συνεφώνει ὅμως πρὸς τὸν χαρακτῆρά του ἡ ἀπραξία εἰς ἣν ὡς βασιλεὺς τῆς Ἠπείρου ἦν καταδεδικασμένος, καὶ προθύμως ἐδέχθη τῷ 281 τὴν πρότασιν τῶν Ταραντίνων τοῦ νὰ βοηθήσῃ αὐτοὺς κατὰ τῶν Ῥωμαίων, ἐλπίζων νὰ εὕρῃ ἐν Ἰταλίᾳ ἀποζημίωσιν διὰ τὴν ἀπολεσθεῖσαν Μακεδονίαν, καὶ νὰ κατορθώσῃ ὅ,τι πρὸ 40 ἐτῶν ματαίως εἶχεν ἐπιχειρήσει ὁ συγγενής του Ἀλέξανδρος, καὶ προσέτι, πιστεύων ὅτι ὡς ἀπόγονος τοῦ Ἀχιλλέως καὶ τῶν Αἰακιδῶν, εἶχεν ἐντολὴν νὰ πολεμήσῃ τοὺς ἀπογόνους τῶν Τρώων (Πλούτ. Πύρρ. ΙΓ. — Παυσ.

ΙΒ, 1. — Just. XVIII, 1). Συμμάχους δ' ἔχων καὶ βοηθοὺς τὸν Πτολεμαῖον Κεραυνὸν, ὅστις ἠξίου ν' ἀνακτήσῃ τὴν Μακεδονίαν, τὸν Ἀντίγονον τὸν Γονατᾶν καὶ τὸν Ἀντίοχον, ἀπέπλευσε κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ 280 μετὰ πλειόνων τῶν 25,000 ἀνδρῶν καὶ 20 ἐλεφάντων, καὶ βιαίαν ὑποστὰς τρικυμίαν, προσωρμίσθη τέλος εἰς Τάραντα, ἔνθα εἶχεν ἀφιχθῆ πρὸ αὐτοῦ ὁ ὑπουργός του Κινέας μετὰ 3000 Ἠπειρωτῶν. Βαθμηδὸν ἀνέπτυξε πολλὴν αὐστηρότητα κατὰ τῶν ἐκτεθηλυμένων Ταραντίνων, οἵτινες προσεκάλουν ἄλλους νὰ πολεμήσωσιν ὑπὲρ αὐτῶν, αὐτοὶ δὲ δὲν ἤθελον νὰ κινδυνεύσωσιν εἰς τὸν ἀγῶνα, ἐβίασε τοὺς στρατευσίμους τῶν νέων νὰ καταταχθῶσιν εἰς τὸν στρατὸν, καὶ μετὰ παντοίας διαπραγματεύσεις πρὸς τὴν Ῥώμην, αἵτινες ἀπέτυχον, ἐξεστράτευσε τέλος (Πλούτ. Πύρρ. ΙΣΤ.—Ζωναρ. Η, 2), καὶ ἐνίκησε τοὺς Ῥωμαίους κατὰ τὴν Ἡράκλειαν ἐπὶ τοῦ Σίριος, ἰδίως διὰ τῶν ἐλεφάντων του. Ἀλλὰ καὶ αὐτοῦ αἱ ζημίαι δὲν ἦσαν μικραὶ, καὶ συνέλαβε περὶ τῆς ἀνδρείας καὶ τῆς πειθαρχίας τῶν Ῥωμαίων ἄλλας ἰδέας ἢ ἃς εἶχεν ἐρχόμενος. Εἰς τοὺς νεκροὺς αὐτῶν ἀπεθαύμαζε τὰς ἐντίμους πληγὰς ἃς ἔφερον εἰς τὰ ἐμπρὸς τοῦ σώματος, διέταξε τὴν κήδευσιν αὐτῶν μετὰ πάσης εὐλαβείας καὶ ἐξεπλάγη μεγάλως ὅτε οἱ αἰχμάλωτοι ἠρνήθησαν νὰ ταχθῶσιν εἰς τὸν στρατόν του ὅτε τοῦτο τοῖς ἐπροτάθη (Διον. Ἀλ. ΙΗ, 1.—Πολ6.ΙΗ. 11.— Flor. I, 18). Πλῆθος ὅμως Σαμνιτῶν, καὶ Λευκανῶν συνέρρευσαν ὑπὸ τὰς σημαίας του μετὰ τὴν νίκην, καὶ εἰς ἐπίμετρον προσῆλθον καὶ αἱ Ἑλληνικαὶ πόλεις τῆς κάτω Ἰταλίας. Τότε ὁ Πύρρος ἐκινήθη πρὸς τὴν Καμπανίαν καὶ κατὰ τῆς Ῥώμης· ἀλλ' ἰδὼν τὴν ἐχθρικὴν κατ' αὐτοῦ διάθεσιν τῶν πόλεων τοῦ Λατίου καὶ τὰς μεγάλας πολεμικὰς τῆς Ῥώμης παρασκευὰς, ἀπεσύρθη καὶ ἔπεμψεν εἰς Ῥώμην τὸν εὔγλωττον Κινέαν, ἵνα προβῇ εἰς διαπραγματεύσεις. Καίτοι δ' ἱκανώτατος στρατηγὸς, δὲν κατώρθωσεν ὅμως εἰς τὴν περίστασιν ταύτην νὰ ὠφεληθῇ ἐκ τῆς νίκης ἣν ἤρατο, ὅπως ἐπιφέρῃ ὁριστικὸν θρίαμβον. Οὔτε τὴν ὀργανιστικὴν ἐπιτηδειότητα, οὔτε τὴν πολιτικὴν ἱκανότητα εἶχε τοῦ Ἀλεξάνδρου, εἰς οὗ τὰ ἴχνη ἐφίετο νὰ βαδίσῃ ἱδρύων κράτος Ἑλληνοϊταλικόν. Τούτου ἕνεκεν ἔμενον αἱ ἐπιχειρήσεις του ἡμιτελεῖς, καὶ ἐπροσπάθει νὰ κερδήσῃ διὰ τῆς εὐγλωττίας τῶν πρέσβεών του ὅ,τι δὲν κατώρθου διὰ τῶν ὅπλων. Τοῦ Κινέου ἡ ἀποστολὴ ἀπέτυχεν· αἱ προτάσεις αὐτοῦ ἀπεκρούσθησαν ὑπὸ τῆς βουλῆς τῶν Ῥωμαίων, τῆς συνελεύσεως ταύτης τῶν «βασιλέων», ὡς ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ἐχαρακτηρίσθη, καὶ ἐπίσης ἐματαιώθη ἡ ἀπόπειρα τοῦ νὰ κερδήσῃ ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὸν Ῥωμαῖον στρατηγὸν Φαβρίκιον. Ἡ ὑπερήφανος, καὶ ἔκτοτε εἰς πᾶσαν περίστασιν ἐπαναληφθεῖσα ἀπάντησις τῶν Ῥωμαίων, ὅτι «ἡ Ῥώμη δὲν διαπραγματεύεται ἐν ὅσῳ ξένος στρατὸς διαμένει ἐπὶ Ἰταλικοῦ ἐδάφους», καθίστα ἀναπόφευκτον τὴν διὰ τῶν ὅπλων ἀπόφασιν. Ὁ Πύρρος ἐνίκησε μετὰ τοῦτο καὶ αὖθις, τῷ 279, περὶ τὸ Ἀούσκουλον τῆς Ἀπουλίας. Ἀλλὰ κατανοήσας ὅτι οἱ Ἰταλοὶ οὓς ἐστρατολόγει οὐδαμῶς ἐπήρκουν πρὸς ἀντικατάστασιν τῶν ἀνδρείων συντρόφων του οὓς ἀπώλεσεν ἐν ταῖς μάχαις, σύνοιδεν ὅτι δὲν εἶχε τὰς ἀπαιτουμένας δυνάμεις ἵνα καταβάλῃ τοὺς Ῥωμαίους. Αἱ νίκαι του κατ' οὐδὲν συνετέλεσαν εἰς τὴν εὐόδωσιν τῶν πολιτικῶν του σχεδίων· διὰ τοῦτο πρὸς ἄλλα ἀπεφάσισε νὰ στραφῇ, καὶ ἀποκρούσας τὰς παρακλήσεις τῶν Ταραντίνων, ἀφῆκε φρουρὰν μόνον παρ' αὐτοῖς καὶ εἴς τινας ἄλλας πόλεις, καὶ ἄλλως ἀφεὶς αὐτοὺς εἰς τὴν τύχην των, ἐτράπη εἰς τὴν Σικελίαν, πρὸς βοήθειαν τῶν Συρακουσίων, ἀπειλουμένων ὑπὸ τῶν Καρχηδονίων, οἵτινες εἶχον συμμαχήσει κατ' αὐτοῦ μετὰ τῆς Ῥώμης, χορηγήσαντες αὐτῇ τοῦ ἰδίου στόλου τὴν ὑποστήριξιν (Πλούτ. Πύρρ. ΚΒ. — Πολ6. Γ, 26.—Just. XVIII, 2). Παραιτηθεὶς λοι-

πὸν τῆς Ἰταλίας, ἤλπισε νὰ ἐφαρμόσῃ τὰ σχέδιά του εἰς τὴν Σικελίαν, καίτοι ὢν συγγενὴς τοῦ Ἀγαθοκλέους. Ἐν Κατάνῃ καὶ εἰς ἄλλας πόλεις τῆς νήσου ἐνθουσιωδῶς δεκτὸς γενόμενος, ἐβίασε τοὺς Καρχηδονίους νὰ λύσωσι τὴν πολιορκίαν τῶν Συρακουσῶν, καὶ νὰ περιορισθῶσιν εἰς μόνην τὴν κτῆσιν τοῦ Λιλυβαίου κατὰ τὴν δυτικὴν ἄκραν τῆς νήσου (Πλούτ. αὐτ.—Διον. Ἁλκ. ΙΘ, 6). Ἐνισχύσας δὲ τὸν στρατόν του πολλαχόθεν, ἠρνήθη τὴν εἰρήνην ἣν οἱ Καρχηδόνιοι ἐπρότειναν ἐπὶ τῷ ὅρῳ τοῦ νὰ διατηρήσωσι τὸ Λιλυβαῖον, σπουδαιότατον χωρίον δι' αὐτούς, διότι ἠδύναντο πάντοτε νὰ ἔχωσιν αὐτὸ ὡς ὁρμητήριον ὅτε ποτὲ ἤθελον εὑρεθῆ εἰς εὐνουστέρας περιστάσεις. Ὡπλισεν ἑπομένως στόλον ἵνα ἀποκλείσῃ τὸ ὀχυρὸν φρούριον ὡς διὰ ξηρᾶς οὕτω καὶ διὰ θαλάσσης. Τὴν προσβολὴν ὅμως αὐτοῦ ἀπέκρουσαν οἱ Καρχηδόνιοι, καὶ ἡ ἐπιτυχία αὐτῶν αὕτη τοσαύτην ἐντύπωσιν ἀπετέλεσεν εἰς τοὺς ἀσταθεῖς Σικελοὺς, ὥστε ἐτράπησαν πρὸς τοὺς Καρχηδονίους οὓς τέως ἐμίσουν (Πλούτ. Πύρρ. ΚΓ. —Διον. Ἁλ. ΙΘ, 7). Ὁ Πύρρος ἀπεφάσισε τότε νὰ προσβάλῃ τοὺς ἐχθροὺς εἰς αὐτὴν αὐτῶν τὴν πατρίδα, καὶ ἔπλευσε κατὰ τῆς Καρχηδόνος. Ἀλλὰ τότε οἱ Σικελοὶ, δυσηρεστημένοι καὶ διὰ τὴν αὐστηρότητα εἰς ἣν εἶχεν ἀναγκασθῆ νὰ καταφύγῃ κατ' αὐτῶν, ἐπανέστησαν ἐπὶ τῆς ἀπουσίας του, καὶ πολλαὶ πόλεις ἠνώθησαν μετὰ τῶν Καρχηδονίων. Καὶ ἐνίκησε μὲν ὁ Πύρρος, ἀλλ' οὐχ ἧττον κατενόησεν ὅτι ἡ ἐξουσία του ἐπὶ στερεῶν βάσεων δὲν ἐστηρίζετο (Πλούτ. αὐτ.), καὶ μὴ ὢν ἐκ τῶν ἀκαταγωνίστων ἐκείνων χαρακτήρων, τῶν πρὸ οὐδενὸς ὑποχωρούντων κωλύματος, ἐγκατέλιπεν αὐθις τὴν νέαν του ἐπιχείρησιν πρὶν φέρῃ αὐτὴν εἰς πέρας, οὐδὲ σταθερὸν καὶ συνεπὲς ἔχων ἐνεργείας σχέδιον, ἐγκατέλιπε τὴν Σικελίαν ἵνα ἐπιστρέψῃ εἰς βοήθειαν τῶν κινδυνευόντων καὶ ἐκ νέου ἐπικαλεσαμένων αὐτὸν Ταραντίνων, τῷ 276 (Just. XXIII, 3). Ὁ στόλος αὐτοῦ, προσβληθεὶς ὑπὸ τῶν Καρχηδονίων, ὑπέφερε σπουδαίας ζημίας· οὐχ ἧττον, ἀποβὰς εἰς Λοκροὺς, ἔφθασεν εἰς Τάραντα, ἐνεδυνάμωσε τὸ στράτευμά του, καὶ ἐκινήθη κατὰ τοῦ Ῥωμαίου ὑπάτου Μ. Κουρίου Δεντάτου, ἐστρατοπεδευμένου εἰς Βενεβέντον. Οἱ Ῥωμαῖοι εἶχον ἐν τούτοις γυμνασθῆ νὰ μὴ φοβῶνται καὶ ν' ἀποφεύγωσι τοὺς ἐλέφαντας· καὶ ἡ τῷ 275 συγκροτηθεῖσα αἱματηρὰ μάχη ἀπέβη ὅλως κατὰ τοῦ Πύρρου, μόλις κατορθώσαντος νὰ διαφύγῃ τὴν σφαγὴν μετ' ὀλίγων ἱππέων. Ἀπετάθη τότε εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ εἰς τὴν Μακεδονίαν, ζητῶν ἐπικουρίαν, ἀλλὰ μὴ τυχὼν αὐτῆς καὶ ματαιωθεῖσας βλέπων τὰς ἐλπίδας καὶ τὰς προθέσεις του, συνέλεξε τὰ λείψανα τοῦ στρατοῦ του, καὶ, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔτους 274 ἐπέστρεψεν εἰς Ἤπειρον (Πλούτ. Πύρ. ΚΣΤ. — Just. XXV, 3)· εἰς Τάραντα δ' ἀφῆκε φρουρὰν ὑπὸ φρούραρχον τὸν Μίλωνα, ὅστις καὶ αὐτὸς ἐβιάσθη νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν πόλιν τῷ 272. Ἐπανελθὼν δ' εἰς τὸ κράτος του, δὲν ἔμεινεν ἠρεμῶν ἐν αὐτῷ, ἀλλ' ἐξ ὀργῆς κατὰ τοῦ Ἀντιγόνου ὅστις τῷ ἠρνήθη βοήθειαν, καὶ ἐκ φιλοδοξίας, ἐξεστράτευσεν εὐθὺς κατ' αὐτοῦ καὶ τῷ ἀπέσπασε μέρος τῆς Μακεδονίας. Δὲν τῷ ἤρκεσεν ὅμως ἡ κατάκτησις αὕτη, καὶ πρὶν ἢ μεριμνήσῃ περὶ τῆς ἐξασφαλίσεως καὶ τοῦ ὀργανισμοῦ αὐτῆς, μετ' ἀμεθόδου ἁπλοτητος καὶ ἄνευ ὡρισμένου πολιτικοῦ σχεδίου ἐστράφη εὐθὺς μετὰ ταῦτα πρὸς τὴν Πελοπόννησον, δεχθεὶς τὴν πρόσκλησιν τοῦ Κλεομένους, ὅστις ἤθελε νὰ προσβάλῃ τὴν πατρίδα του Σπάρτην (Πλουτ. Πυρ. ΚΖ.—Παυσ. Α, 13). Ἀλλ' ἀντὶ νὰ ἐπιπέσῃ καὶ καταλάβῃ ἐξ ἐφόδου τὴν περίφημον πόλιν, ἐβράδυνεν ἀδεξίως, καὶ οἱ Σπαρτιᾶται, καλῶς παρασκευασθέντες, ἀντέστησαν ἀνδρειότατα, καὶ τὸν ἠνάγκασαν ν' ἀποσυρθῇ. Ἀπερχόμενος δὲ, ἀπήντησε τὸν Ἀντίγονον ἐν τῇ Ἀργολίδι, καὶ ἠθέλησε νὰ καταλάβῃ τὸ Ἄργος· ἀλλ' ἀντετάχθησαν αὐτῷ οἱ Μακεδόνες καὶ οἱ ἐπελθόντες Σπαρ-

τιᾶται, καὶ αἱματηρὰ μάχη συνεκροτήθη ἐντὸς τῶν ὁδῶν τῆς πόλεως. Ὁ Πύρρος, τραυματισθεὶς ὑφ' ἑνὸς Ἀργείου, ὥρμησεν ἵνα φονεύσῃ αὐτὸν, ὅτε ἡ μήτηρ τοῦ ἀπειλουμένου, ἐκ τοῦ δώματος τῆς οἰκίας της, ὅθεν ἐπέβλεπε τὴν συμπλοκὴν, ἐσφενδόνησε κέραμον κατὰ τοῦ Πύρρου, ὅστις καταπεσὼν, ἐφονεύθη ὑφ' ἑνὸς τῶν στρατιωτῶν τοῦ Ἀντιγόνου. Οὕτως ἀπώλεσε κράτος καὶ βίον τῷ 272 ὁ ἀνὴρ οὗτος, ὅστις θὰ συγκατηριθμεῖτο μετὰ τῶν μεγάλων τῆς ἀρχαιότητος, ἂν ἴσην τῇ ἀνδρείᾳ καὶ τῇ φιλοδοξίᾳ του εἶχε τὴν πολιτικὴν σύνεσιν (Πλούτ. Πυρρ. ΛΑ.—Just. XXV, 5.—Παυσ. Α, 13, 9). Ὁ Ἀντίγονος ἀπέδωκε τιμὰς εἰς τὸν νεκρὸν αὐτοῦ. Μνημονεύεται δὲ ὅτι καὶ πολλὰ συνέγραψεν ὁ Πύρρος περὶ τέχνης πολεμικῆς (Πλούτ. Πυρρ. Η.—Liv. XXXV, 14. —Cic. ad fam. Θ. 25).—3) Γλύπτης Ἀθηναῖος ἐπὶ Περικλέους, ποιήσας τὸ ἐν τῇ Ἀκροπόλει χαλκοῦν ἄγαλμα τῆς Ἀθηνᾶς Ὑγιείας κατ' ἐπιγραφὴν (Rang. Ant. Hell I, ἀρ. 43), κατὰ μαρτυρίαν καὶ τοῦ Πλινίου (XXXIV, 19, 16, 20. — Ῥαγκ. Ἀπ. ΙΓ, Ἱστ. Καλλ. Α, σλ. 313. — 4) Λέσβιος ποιητὴς ᾀσματογράφος, σύγχρονος τοῦ Θεοκρίτου (Θεόκρ. Δ, 31).

Πύρρου χάραξ, ὀχυρὰ θέσις ἐν Μολοσσίδι τῆς Ἠπείρου, ἔνθα εἶχε στρατοπεδεύσει ὁ Πύρρος ποτὲ (Πολ6. Ε, 19. — Liv. XXXV, 27).

Πύρρων, 1) ἐξ Ἤλιδος, υἱὸς τοῦ Πλειστάρχου, ὁ ἱδρυτὴς τῆς σκεπτικῆς σχολῆς ἐπὶ Ἀριστοτέλους. Κατ' ἀρχὰς λέγεται ὅτι ἦν ζωγράφος· ἀλλὰ μετὰ ταῦτα ἤκουσε τὰς παραδόσεις διαφόρων ἐπισήμων φιλοσόφων, καὶ αὐτὸς ἐγνώρισε τοὺς γυμνοσοφιστὰς ἐν Ἰνδίαις καὶ τοὺς μάγους. Λίαν δὲ τιμώμενος ὑπὸ τῶν συμπολιτῶν του ἀρχιερεὺς παρ' αὐτῶν ἐκλεχθεὶς, καὶ ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων πολιτογραφηθεὶς, ἔζησε μέχρις ἡλικίας ἐννενήκοντα ἐτῶν, ὅτε ἐρρέθη ὑπό τινων ὅτι ἐθανατώθη ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου, διότι ἐζήτησε τὸν θάνατον ἑνὸς Πέρσου σατράπου. Σύγγραμμα οὐδὲν κατέτέλιπεν, ἀλλ' ἀνέθηκεν εἰς τοὺς μαθητάς του Τίμωνα, Αἰνεσίδημον, Νουμήνιον, Ναυσιφάνην καὶ ἄλλους νὰ καταγράψωσι τὰ διδάγματά του, ὥστε αἱ ἀρχαὶ τοῦ συστήματος αὐτοῦ ἐξάγονται μόνον ἐκ μεμακρυσμένων ὑποδείξεων. Ἐξ αὐτῶν καταφαίνεται ὅτι τὴν ἀρετὴν ἐθεώρει ὡς πρώτιστον καὶ κυριώτατον σκοπὸν πρὸς ὃν πρέπει νὰ τείνῃ ἡ ἀνθρωπίνη ἐνέργεια. Ὡς ἀνέφικτον δ' ἐξελάμβανε τὴν ἐπίγνωσιν τῶν ὄντων κατὰ τὴν ἀληθῆ αὐτῶν ὑπόστασιν, καὶ ἐπομένως καὶ τὴν τῆς ἀληθείας, ἣν οὔτε αἱ αἰσθήσεις οὔτε αἱ γνῶμαι ἡμῶν κυροῦσιν. Ἡ ἀρχὴ αὕτη κλονίζει βεβαίως καὶ τὰς ἠθικὰς βάσεις οὐχ ἧττον· ἀλλὰ τὴν ἐφήρμοζε κυρίως εἰς τὰς ἐπιστημονικὰς ἐρεύνας. Οἱ ὀπαδοὶ τοῦ συστήματος αὐτοῦ ἐκαλοῦντο Πυρρώνιστα ι, ἀπορητικοὶ, σκεπτικοὶ, ζητητικοὶ, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς δογματικούς. Εἰς τὸν Ἀλέξανδρον λέγεται γράψας ποίημα, δι' ὃ δαψιλέστατα ἀντημείφθη. — 2) Πυθαγόρειος φιλόσοφος ἐκ Μεταποντίου.

Πυρφόρος, ἱερεὺς τοῦ Ἄρεως ἐν Σπάρτῃ, φέρων πρὸ τοῦ στρατοῦ ἄσβεστον τὸ πῦρ ὃ ἐλάμβανε παρὰ τοῦ βασιλέως ἐκ τῆς ἐν Σπάρτῃ πρὸ τῆς ἐκστρατείας ἀγομένης θυσίας τῷ Διὶ τῷ ἀγήτορι, καὶ ἐπὶ τῆς τελευταίας ἐξόδου ἐκ τῶν ὁρίων, τῷ Διὶ καὶ τῇ Ἀθηνᾷ.

Πύτνα, λόφος τοῦ ὄρους Ἴδης ἐν Κρήτῃ, ἐφ' οὗ ἔκειτο ἡ πόλις Ἱεράπυτνα (Στρβ.).

Πώγων, λιμὴν τῆς Τροιζῆνος ἐν Ἀργολίδι, ἐκ τοῦ σχήματος οὕτω κληθεὶς (Ἡρδ. Η, 42.—Στρβ.).

Πώγων, τὸ γένειον, ἐτρέφετο παρὰ τοῖς ἀρχαίοις μετ' ἐπιμελείας, καὶ «πώγων βαθὺς καὶ δασὺς» ἦν ἀνδρικότητος καὶ ἀνδρείας ἔνδειξις. Οἱ φιλόσοφοι ἔτρεφον αὐτὸν πάντοτε, καὶ ὑπὸ τοῦ Περσίου (Sat. IV, 1) λέγεται ὁ Σωκράτης magister barbatus. Καὶ ἐπὶ Ὀ-

μήρου οἱ μὴ ὅλως νεαροὶ ἥρωες ἦσαν πωγωνοφόροι, ὡς ὁ Ἀγαμέμνων, ὁ Αἴας, ὁ Μενέλαος, ὁ Ὀδυσσεὺς (Ἰλ. Χ, 71. Ω, 516. Ὀδυσσ. Π, 176), καὶ οἱ ἐπίσης μὴ ὅλως νεαροὶ θεοὶ παριστῶνται ὑπὸ τῆς τέχνης βαθυχαῖται καὶ βαθυπώγωνες, ὡς ὁ Ζεύς, ὁ Ποσειδῶν, ὁ Πλούτων. Ἐπὶ Ἀλεξάνδρου ἐπεκράτησε τὸ πρῶτον ἡ ἕξις νὰ κείρωνται (Χρύσιππος παρ' Ἀθην. ΙΓ, 565), ἴσως κατὰ μίμησιν τοῦ νέου βασιλέως, καὶ ὁ πρῶτος ὅστις ἀπέκοψε τὸν πώγωνά του ἔλαβε τὸ ἐπωνύμιον κόρσης. Κατὰ Πλούταρχον δὲ (Θησ. Ε), αὐτὸς ὁ Ἀλέξανδρος διέταξε νὰ κείρωσιν οἱ πολεμισταὶ τὸν πώγωνα, διότι ἦν αὐτὸς «προχειροτάτη λαβὴ» εἰς τοὺς ἀντιπάλους. Εἰς Ῥώμην οἱ πρῶτοι κουρεῖς ἐφάνησαν τῷ 300 π. Χ. (Varr. L. II. 11. — Plin. VII, 52), καὶ ἐκείροντο ἕκτοτε οἱ Ῥωμαῖοι. Ἀπὸ τῆς α' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ.

οἱ νέοι διετήρουν τὸν πώγωνα (barbatuli) μέχρι τοῦ 21 ἔτους τῆς ἡλικίας των. Ἀπὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ καὶ αὐτοὶ οἱ φιλόσοφοι παριστῶνται εἰς τὰς εἰκόνας ἀγένειοι, εἰ καὶ αὐτοὶ ὑπὲρ πάντας τοὺς ἄλλους ἐπέμενον εἰς τὸ ἀρχαῖον ἔθος, ὅθεν καὶ ἡ παροιμία, «πωγωνοτροφία φιλόσοφον οὐ ποιεῖ», «καὶ ἐκ πώγωνος σοφὸς» ἐλέγετο ὁ ψευδοφιλόσοφος (Gell. IX, 2. — Quint. XI, 1). Ἦν δὲ παρὰ τοῖς ἀρχαιοτέροις Ἕλλησι τὸ κείρεσθαι σημεῖον πένθους, ἐν ᾧ τὸ ἐναντίον παρὰ Ῥωμαίοις, τὸ τρέφειν πώγωνα. Ὁ Ἀδριανὸς ἔφερε πώγωνα ἵνα καλύψῃ ἃ εἶχεν ἐκφύματα ἐπὶ τοῦ προσώπου, καὶ ἔκτοτε πάλιν ἐπεκράτησεν ὁ συρμός.

Πωληταί, ἐν Ἀθήναις δέκα τὸν ἀριθμὸν, ἀνὰ εἷς ἐκ φυλῆς ἑκάστης, ἐκλέγοντες ἐξ ἑαυτῶν πρόεδρον ὅστις ἐλέγετο πρύτανις (Πλδ. Η, 99. — Ἀρπκρ. ἐξ Ἀρστ.), συνεδρίαζον ἐν τῷ πωλητηρίῳ, καὶ εἶχον τὴν ἐπιμέλειαν τῆς πωλήσεως τῶν δημευμάτων, ἃ ἐλάμβανον παρὰ τῶν Ἕνδεκα, καὶ τῆς μισθώσεως τῶν φόρων καὶ τῶν δημοσίων κτημάτων, οὐχὶ ὅμως καὶ τῶν δημοτικῶν οὐδὲ τῶν ἱερῶν, ἐκμισθουμένων ὑπὸ τῶν προϊσταμένων αὐτῶν.

Πῶλος, 1) σοφιστὴς ἐξ Ἀκράγαντος τῆς Σικελίας, μαθητὴς τοῦ Λικυμνίου, ὁπαδὸς τοῦ Γοργίου, ἐπινοητὴς διαφόρων τετεχνευμένων καὶ ἐπιτετηδευμένων σοφιστικῶν φράσεων, εἰς οὐδὲν χρησίμων, μόνον δὲ τοὺς ἀκροατὰς εἰς ἔκπληξιν ἀγουσῶν, καὶ πολλάκις μνημονευόμενος ὑπὸ Πλάτωνος (Φαῖδρ. Σλ. 276. Γοργ. 448). — 2) Περίφημος δραματικὸς ὑποκριτὴς ἐπὶ Δημοσθένους ἐν Ἀθήναις (Λουκ.). — 3) Λακεδαιμόνιός τις οὗ μνημονεύει ὁ Ξενοφῶν.

Πῶμα, τὸ ἄνωθεν καλύπτον τὰ ἀγγεῖα, ὡς τὸ ἐν τῇ ἀπέναντι τοιχογραφίᾳ ἐν Πομπηΐᾳ.

Πωμέτιον, πόλις τῆς Ἰταλίας εἰς τὴν χώραν τοῦ Λατίου (Στρβ. — Διον. Ἁλικ. Δ, 6). Λατιν. Suerra Pometia.

Πῶρος, βασιλεὺς τῶν μεταξὺ Ὑδάσπου καὶ Ἀκεσίνου Ἰνδιῶν, ἡγεμὼν ἐξόχου διανοίας καὶ μεγαλοπρεποῦς παραστάσεως. Ὁ Ἀλέξανδρος, νικήσας αὐτὸν, τὸν ἀφῆκε πάλιν κύριον τῆς ἐπικρατείας του, προσαυξήσας ἔτι αὐτήν. Ἔμεινε δ' αὐτῆς κυριάρχης, μέχρις οὗ ἐδολοφόνησεν αὐτὸν προδοτικῶς ὁ ἐν Ἰνδίᾳ διαμείνας ἐπίτροπος τοῦ Ἀλεξάνδρου Εὔδημος (Ἀρρ. Ε, 18. 19. — Πλούτ. Ἀλέξ. Ξ. — Curt. VIII, 14). Ἀλλὰ νεώτεροι ἱστορικοὶ (ὁ Γερμανὸς Δρόϊσεν) διϊσχυρίζονται ὅτι ὁ ὑπὸ τοῦ Εὐδήμου φονευθεὶς Πῶρος ἦν ὁ ἀνεψιὸς τοῦ ἀρχαιοτέρου Πώρου.

Ρ

Ῥᾶ, ποταμὸς τῆς ἐν Ἀσίᾳ Σαρματίας, δύο ἔχων πηγὰς ἐν τῇ χώρᾳ τῶν ὑπερβορείων (τὰς νῦν Κάμαν καὶ Βόλγαν), μετὰ παντοίας δὲ στροφὰς εἰς τὴν Κασπίαν θάλασσαν ἐκβάλλων. Ὁ νῦν Βόλγας.

Ῥαβδάθμονα, παρ' Εὐσεβίῳ Ῥαβὰθ Μωὰβ, ἡ εἶτα Ἀρεόπολις κληθεῖσα (Πτλ.), πόλις τῶν Μωαβιτῶν ἐν τῇ Πετραίᾳ Ἀραβίᾳ, νοτίως τῆς Ἐσσεβόνος (Στφ. Βυζάντιος).

Ῥαβδίον, 1) ἡ μικρὰ σιδηρᾶ ῥάβδος δι' ἧς οἱ ζωγράφοι, εἰς τὴν ἐγκαυστικὴν, προσεκόλλων τὸν κεχρωματισμένον κηρὸν εἰς τὴν εἰκόνα (Κλέαρχ. ἐν Ἀθην. ΙΕ, 35), ἢ ἐν γένει καὶ ἡ γραφὶς, δι' ὃ καὶ παρ' Ἀθηναίῳ (ΙΕ' 687) ῥαβδοδίαιτος ὁ Παρράσιος, ἀντὶ ἀβροδίαιτος. Ἡ εἰκὼν ἐξ ἀναγλύφου παριστῶντος γυναῖκα προσφέρουσαν τοιοῦτο ῥαβδίον εἰς ζωγράφον. —2) Ἡ ῥάβδος ἐξ ἧς κρέμαται ἡ ὁρμιὰ τοῦ ἁλιέως (Ἀρσττ. Ζ. ἱστ. Θ, 25, 3).

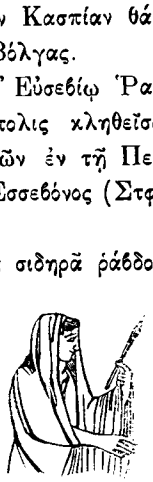

Ῥαβδοῦχος, 1) Ἐν Ἀθήναις ἦσαν πέντε ἐπιμεληταὶ τῆς εὐταξίας ἐν τοῖς θεάτροις (Ἀρστφ. Εἰρ. 733. — Σχλ. Πλάτ. Πρωταγ.). — 2) Δημόσιος ὑπηρέτης ἐν Ῥώμῃ, ὅστις, συνοδεύων ἄρχοντά τινα, εἶχε διὰ χειρῶν δέμα ῥάβδων ἵνα κολάζῃ τοὺς ἀτακτοῦντας, καὶ προσέτι κτυπᾷ τοὺς κα-

κούργους πρὸ τῆς ἐκτελέσεως τῆς καταδίκης των. Εἰς τὰς ῥάβδους δὲ, ἐκτὸς τῆς Ῥώμης, προσετίθετο καὶ πέλεκυς. Ἀλλ' ἀπὸ τῆς ὑπατείας τοῦ Πουπλικόλα εἰς μόνον τὸν δικτάτορα ἐπετρέπετο νὰ προπέμπηται ὑπὸ ῥαβδούχων πελεκυφόρων (Liv. II, 18), καὶ μετὰ ταῦτα εἰς τοὺς ὑπάτους καὶ στρατηγοὺς (Liv. XXIV, 9.—Cic. Planc. XLI). Ὅταν ἄρχων τις ἀπήντα καθ' ὁδὸν ἄλλον ἀνώτερον, οἱ ῥαβδοῦχοι αὐτοῦ κατεβίβαζον τὰς ῥάβδους ἀπὸ τοῦ ἀριστεροῦ ὤμου εἰς ὃν τὰς ἔφερον, μέχρις οὗ παρέλθῃ ἐκεῖνος. Πρὸ τοῦ δικτάτορος ἐπορεύοντο 24 ῥαβδοῦχοι, 12 πρὸ τοῦ ὑπάτου, τοῦ χιλιάρχου καὶ τοῦ μέλους τῆς δεκαρχίας, 6 πρὸ τοῦ στρατηγοῦ, εἷς πρὸ μιᾶς Ἑστιάδος.

Ῥαβδώσεις, τὰ κάθετα κοῖλα διαξέσματα τῶν κιόνων ἄνωθεν μέχρι κάτω, σκοπὸν ἔχοντα νὰ καλλύνωσιν αὐτοὺς διὰ τῆς ποικιλίας τοῦ φωτὸς καὶ τῆς σκιᾶς. Εἰς τοὺς δωρίους κίονας αἱ παράλληλοι ῥαβδώσεις ἀπαντῶνται καὶ τέμνονται εἰς ὀξείας γωνίας· εἰς δὲ τοὺς ἰωνικοὺς καὶ τοὺς κορινθιακοὺς εἰς

ἐπιπέδους ἐπιφανείας. Συνήθως ὁ ἀριθμὸς τῶν διαξεσμάτων, ἄτινα καὶ στρίγγες ἐλέγοντο, ἦν 20 εἰς ἕκαστον κίονα, παρὰ τοῖς ἀρχαιοτέροις ὅμως ἐνίοτε καὶ μόνον 16.

Ῥάβεννα ἡ Ῥαούεννα (ἡ), καὶ Ῥαβενὸς (η) (Διον. Ἁλικ.), νῦν Ῥαβέννα, πόλις τῆς βορείας Ἰταλίας ἐν τῇ ἐντὸς τοῦ Πάδου Γαλλίᾳ, ἓν μίλιον τῆς Ἀδριατικῆς θαλάσσης ἀπέχουσα. ὀχυρὰ δὲ ὡς ἐκ τῆς θέσεως αὐτῆς ἐν μέσῳ ἑλῶν. Ἐλέγετο ἱδρυθεῖσα ὑπὸ Θεσσαλῶν ἀποίκων (Στρβ. Ε, 213), καὶ δὲν εἶχε σημασίαν μεγάλην μέχρις οὗ ὁ Αὔγουστος ἔκτισε μέγαν λιμένα εἰς τὴν προσεχῆ παραλίαν, ὁρίσας νὰ διαμένῃ ἐκεῖ μέρος τοῦ Ῥωμαϊκοῦ στόλου. Ἔκτοτε ἡ πόλις ἤνθησε καὶ ηὐξήθη. Ἰσχυρῶς δ' ὀχυρωθεῖσα, ἐθεωρεῖτο ὡς τῆς Ἰταλίας δυσάλωτος προμαχών. Διεσχίζετο δὲ, πρὸς ἀπαγωγὴν τῶν ἑλωδῶν ὑδάτων, ὑπὸ πολυπληθῶν διορύγων, ὅπως ἦν σχεδὸν ἡ Βενετία τῆς ἐποχῆς τῶν αὐτοκρατόρων. Ἐν αὐτῇ ὑπῆρχεν ἐπίσημος σχολὴ πολεμιστῶν. Ἐκεῖ ἀνετράφη ὁ ἀρχαῖος τῆς Γερμανίας ἥρως Ἀρμίνιος. Οἱ αὐτοκράτορες ἀπὸ Ὀνωρίου ἐξελέγοντο αὐτὴν ὡς καθέδραν, καὶ ὁ μέγας Θεωδόριχος, μετὰ τοῦ Ὀδοάκρου τὴν πτῶσιν, κατέστησεν αὐτὴν πρωτεύουσαν τῆς νέας ἐπικρατείας του. Ἀπὸ δὲ τοῦ 559 ἐγένετο ἡ καθέδρα τῆς Ἑλληνικῆς ἐξαρχίας (Tac Ann. IV, 5.—Suet. Oct. XLIX).

Ῥαγαὶ, ἀρχαία πόλις τῆς ἀνατολικῆς Μηδίας, πλησίον τῆς Ἡρακλείας, εἰς ἀπόστασιν σταδίων 500 ἀπὸ τῶν Κασπίων πυλῶν, μία τῶν ἐπισημοτάτων καὶ μεγίστων τῆς ἔνδον Ἀσίας, κατεστράφη τῇ ιϐ' μ. Χ. ἑκατονταετηρίδι ὑπὸ τῶν Ταρτάρων. Αἱ ἐξ ἀρχαιοτάτου σεισμοῦ προελθοῦσαι πολλαὶ τοῦ ἐδάφους ῥαγάδες ἔδωκαν αὐτῇ τὸ ὄνομα (Ἀρρ. Ἀνϐ. Γ, 20, 2. — Στρβ. Α, 60).

Ῥάγεια καὶ Ῥάγα, πόλις τῆς Μηδίας, πλησίον τῶν Ῥαγῶν, κτισθεῖσα ὑπὸ Σελεύκου τοῦ Νικάτορος, ὑπὸ τὸ ὄνομα Εὐρωπός· εἶτα δὲ ὑπὸ τῶν Πάρθων καὶ Ἀρσακία λεγομένη (Στρβ.).

Ῥαγιανὴ, ἡ παρὰ ταῖς Κασπίαις πύλαις ἐπαρχία τῆς μεγάλης Μηδίας, ἡ τὰς Ῥαγὰς πρωτεύουσαν ἔχουσα, ἐξόχως εὔφορος καὶ τερπνὴ (Στρβ. Α, 60).

Ῥαδάμανθυς, υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Εὐρώπης, ἀδελφὸς τοῦ Μίνωος καὶ τοῦ Σαρπηδόνος (Ὁμ. Ἰλ. Ξ, 322). Ἀποϐληθεὶς ἐκ Κρήτης ὑπὸ τοῦ Μίνωος, μετέϐη εἰς τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου πελάγους, ἐϐασίλευσεν ἐκεῖ μετὰ πολλῆς πραότητος καὶ δικαιοσύνης, καὶ εἰσήγαγε νόμους σοφούς. Ἡ δικαστικὴ αὐτοῦ νομοθεσία, τὸ Ῥαδαμάνθυον δίκαιον, ἐθεωρεῖτο ὡς ἐπικρατοῦσα ἐν Κρήτῃ καὶ ἐθαυμάζετο (Ἀρστ. Ἠθ. Νικομ. Ε, 3). Ἐκεῖθεν δὲ μεταϐὰς εἰς Βοιωτίαν, ἐνυμφεύθη Ἀλκμήνην, τὴν μητέρα τοῦ Ἡρακλέους, καὶ ἀφ' οὗ ἀπέθανεν, ἐγκατέστη ἐν Ἅιδου κριτὴς μετὰ τοῦ Μίνωος καὶ τοῦ Αἰακοῦ, τὴν δικαιοδοσίαν ἔχων ἐπὶ τῶν ψυχῶν τῶν ἐν Ἀσίᾳ ἀποθνησκόντων (Πλάτ. Μίν. — Ἀπλλδ. Γ, 1, 2). Κατ' ἄλλους δὲ, ἐνυμφεύθη τὴν Ἀλκμήνην μετὰ θάνατον εἰς τὰ Ἠλύσια. «Ξανθὸν» καὶ «ἀντίθεον» λέγει αὐτὸν ὁ Ὅμηρος (Ὀδ. Δ, 564), ὁ δὲ Πίνδαρος «δικαιότατον ἄνδρα, καὶ πάσης κολακείας ἐχθρὸν» Ἰδ. καὶ Ὁμ. Ὀδ. Η. 323.

Ῥάδιος, υἱὸς τοῦ Νηλέως καὶ τῆς Χλωρίδος, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους (Ἀπλλδ. Α. 9, 9).

Ῥαθένης, Πέρσης ὑποστράτηγος τοῦ Φαρναϐάζου ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ (Ξνφ. Ἀνϐ. ΣΤ, 5).

Ῥαιδεστὸν (τὸ), πόλις ἐν Θράκῃ, ἡ πρὶν Βισάνθη, ἐπὶ τῆς Προποντίδος (Πτολ.). Νῦν Ῥαιδεστός (ἡ).

Ῥαιστὴρ, ῥαιστηροκοπία (Φίλων Βυζ. π. τ. ἑπτὰ θαυμ. Δ, σλ. 14) Ἴδ. Σφυρηλασία.

Ῥαιτία, ἡ δυτικωτέρα τῶν ὑπὸ τὸν Δούναϐιν χωρῶν, συνώρευε βορείως πρὸς τὴν

Οὐϊνδελικίαν, ἐνωθεῖσαν εἶτα, μετὰ τὴν α' μ. Χ. ἑκατονταετηρίδα, μετὰ τῆς Ῥαιτίας· δυτικῶς πρὸς τὴν χώραν τῶν Ἑλβετῶν ἐν Γαλλίᾳ· νοτίως πρὸς τὰς Ἄλπεις καὶ τὴν ὑπὲρ αὐτὰς Γαλλίαν· ἀνατολικῶς πρὸς τὸ Νορικὸν καὶ τοὺς Βενέτους, ἑπομένως τὸ Τιρόλιον, μέρος ὂν τῆς Γερμανίας καὶ μέρος τῆς Λομβαρδίας. Τὴν χώραν διέσχιζεν ὁ Ῥαιτικὸς λεγόμενος κλάδος τῶν Ἄλπεων. Ἐπίσημοι ποταμοὶ αὐτῆς ἦσαν ὁ Αἶνος (νῦν Ἴννος), ὁρίζων αὐτὴν πρὸς ἀνατολάς· ὁ Ἄθεσις (νῦν Adige, Etsch)· οἱ ἐκ τῶν Ἄλπεων προσρέοντες ὁμόρροι τοῦ Πάδου Τίκινος, Ἄδδος, Σάριος, Ὄλλιος, Μίγγιος, κλπ. Ὁ τόπος ἦν προσφορώτερος εἰς κτηνοτροφίαν παρὰ εἰς γεωργίαν, ἀλλὰ παρῆγεν ἄριστον οἶνον.—Οἱ δὲ κάτοικοι, οἱ Ῥαιτοί, ἐκαλοῦντο οὕτω, κατά τινας τῶν νεωτέρων, ὡς ὀρεινοί, ἐκ τῆς Κελτικῆς λέξεως Ῥοὰτ, δηλούσης τὸ ὄρος· κατὰ τὴν κοινοτέραν δὲ γνώμην τῶν ἀρχαίων (Liv. V, 33.—Plin. III, 24), ἦσαν Τυρρηνοὶ ἐξ Ἰταλίας, πιθανῶς οἱ ἐκεῖθεν ἐκδιωχθέντες ὑπὸ τῶν Γάλλων ὅτε εἰσέβαλον εἰς τὴν Ἰταλίαν, συναναμιγέντες πως μετ' ἐγχωρίων Κελτῶν, καὶ ἐπικρατήσαντες αὐτῶν, λαὸς ληστρικὸς, θηριώδης ἀπέναντι τῶν ξένων, συγκείμενος δ' ἐκ πολλῶν φυλῶν, ἐν αἷς διεκρίνοντο οἱ Τριδέντιοι (παρὰ τῇ νῦν Τρέντῃ)· οἱ Εὐγάνιοι (μεταξὺ Παταβίου καὶ Βερόνης), οὐχὶ Κελτικῆς καταγωγῆς· οἱ Καμοῦνοι· οἱ Τριουμπιλῖνοι, κλπ. Πόλεις εἶχον ὀλίγας· ἦν δ' ἡ ἐπισημοτέρα αὐτῶν τὸ Τρίδεντον (νῦν Τρέντη). Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἦσαν ἡ Κουρία· Κλαβέννα· Βαούζανον (νῦν Βότσεν) κτλ. Ἐπὶ Αὐγούστου ἡ χώρα ἐγένετο Ῥωμαϊκὴ ἐπαρχία (Στρβ. Δ, 206. — Πτολ. Β, 12. — Δίων Κάσσ. ΝΔ, 22).

Ῥακώτης ἡ Ῥακῶτις, ἀρχαία πόλις τῆς κάτω Αἰγύπτου, ἔνθα ἱδρύθη μετὰ ταῦτα ἡ Ἀλεξάνδρεια (Στρβ. ΙΖ, 792. 802. — Tac. Hist. IV, 84). Ταύτης, κατὰ τοῦ Δεινοκράτους τὸ σχέδιον, ἀπετέλει τὸ κάτω μέρος, διὰ τῆς μεγάλης ὁδοῦ ἀπὸ τῆς λοιπῆς πόλεως διαιρούμενον, καὶ περιεῖχεν ἐν τῇ Ἀκροπόλει τὸ μέγιστον Σεραπεῖον.

Ῥαμβακία, πόλις τῆς χώρας τῶν Ὡριτῶν ἐν Γεδρωσίᾳ τῆς Ἰνδικῆς, οὐ μακρὰν τῆς παραλίας καὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἰνδοῦ, ἀποικισθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου (Ἀρρ. ΣΤ, 21, 4).

Ῥαμνοῦς (ὁ καὶ ἡ), δῆμος τῆς Ἀττικῆς, τῇ Αἰαντίδι φυλῇ ἀνήκων (δημότης Ῥαμνούσιος), μετὰ κώμης εἰς τὰ βορειανατολικὰ τῆς Ἀττικῆς, 60 στάδια ἀπεχούσης τοῦ Μαραθῶνος, πατρὶς τοῦ Ἀντιφῶντος. Περιεῖχε δὲ περίφημον ναὸν τῆς Νεμέσεως (Παυσ. Α, 33), οὗ ἀξιολογώτατα ἐρείπια σώζονται εἰς θέσιν τὴν νῦν Γυφτόκαστρον ἢ Ὀβριόκαστρον καλουμένην, εἰς κορυφὴν λόφου 300′ ὑψηλοῦ, μακρόθεν τὴν θάλασσαν ἐπιβλέποντος. Ἐκεῖ ὁ περίβολος τοῦ φρουρίου, ὅστις ὁλόκληρος σχεδὸν σώζεται, καὶ πρὸ πάντων τὸ περὶ τὴν πύλην μέρος συνδέεται διὰ τοίχου μετ' ἄλλων ἐρειπίων κειμένων ὑπὸ τὴν κορυφὴν τοῦ λόφου ἀνατολικῶς. Εἰσὶ δὲ ταῦτα ἐπιφανῆ λείψανα μικροῦ ναοῦ ἐν παραστάσιν, οὗ οἱ τοῖχοι ἦσαν πολυγωνίου κατασκευῆς, καὶ περὶ οὗ ἐπιγραφὴ ἐκεῖ σωζομένη μαρτυρεῖ ὅτι ἦν ναὸς τῆς Θέμιδος· μετ' αὐτοῦ δὲ συνέχεται, ἢ μᾶλλον διατέμνει αὐτὸν, ἕτερος μείζων ναὸς (ἔχων διαστάσεις 71×33′), ἑξάστυλος καὶ παραλληλογράμμου τοιχοδομίας, οὗ σώζονται καὶ πολλὰ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, φατνώματα φέροντα ἴχνη χρυσοῦ καὶ χρωμάτων, αἱ βάσεις τῶν κιόνων πᾶσαι ἐν χώρᾳ, καί τινες τῶν κιόνων αὐτῶν, ἔχοντες ραβδώσεις ἢ διαξέσματα μόνον ἄνω καὶ κάτω, πιθανῶς ὡς μὴ συντελεσθέντες. Ἀνηγέρθη δ' οὗτος βεβαίως μετὰ τὰ Περσικὰ, καὶ εἰς ἀνάμνησιν τῆς κατὰ τῶν Περσῶν ἐκδικήσεως, εἰς ἐπέκτασιν, ἢ μᾶλλον εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀρχαιοτέρου καὶ μικροτέρου τῆς συγγενοῦς θεότητος Θέμιδος, καταστραφέντος ἴσως ὑπὸ

τῶν Περσῶν. Εἰς τὸν ναὸν δὲ τοῦτον ἱδρύθη περίφημον ἄγαλμα τῆς Νεμέσεως, Ῥαμνουσίας θεᾶς κληθείσης, κολοσσὸς ἐκ Παρίου λίθου δεκάπηχυς, ὃν ὁ Παυσανίας (Α, 33), καὶ ἄλλοι τῶν μεταγενεστέρων (Ἡσυχ. λ. Ῥαμνουσία. — Πομπ. Μελ. II, 3. — Solin. IV, 7), ἀποδίδουσι τῷ Φειδίᾳ· διηγεῖται δ' ὁ Παυσανίας ὅτι ὁ λίθος αὐτοῦ ἦν Πάριος, διότι μέγα τμῆμα μαρμάρου, ὃ εἶχον κομίσει οἱ Πέρσαι ἐκ τῶν νήσων ὅπως λαξεύσωσιν ἐξ αὐτοῦ τὸ τρόπαιόν των, ἐγκαταλειφθὲν ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, μετεχειρίσθησαν εἶτα οἱ Ἀθηναῖοι ἵνα ἐξ αὐτοῦ κατασκευάσωσι τὸ ἄγαλμα τῆς ἀνταποδότιδος θεᾶς. Ὁ Στράβων (Θ, σλ. 396) λέγει αὐτὸ ἔργον τοῦ Διοδότου· κατὰ δὲ Πλίνιον (XXXVI, 43) κατεσκεύασεν αὐτὸ ὁ Πάριος Ἀγοράκριτος, μαθητὴς τοῦ Φειδίου, συναγωνισθεὶς μετὰ τοῦ Ἀλκαμένους εἰς ποίησιν τῆς ἐν Κήποις Ἀφροδίτης· καὶ ἡττήθη μέν, ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ ἔργον αὐτοῦ ἐκρίθη οὐχ ἧττον ἐξαίσιον, καθιερώθη εἰς Ῥαμοῦντα ὡς Νέμεσις, ἐξ ἧς διηγήσεως, καὶ ἂν μὴ ἀληθὴς ὑποτεθῇ, συμπεραίνεται ὅτι τὸ ἔργον τοῦτο, ἀντάξιον τῶν Φειδιακῶν, συνέδεε τὴν χάριν τῆς Ἀφροδίτης μετὰ τῆς αὐστηρότητος τῆς Νεμέσεως. Τινὲς (Σουΐδ. λ. Ῥαμν. Νέμ. — Τζέτ. Ἰλ. Β) διϊσχυρίζονται ὅτι εἰργάσθη μὲν αὐτὸ ὁ Φειδίας, ἀλλὰ τὸ ἐχάρισεν εἰς τὸν Ἀγοράκριτον. Ἀλλ' ὁ Ζηνόβιος (Ἡσύχ. λ. Ῥαμνουσὼ) ῥητῶς λέγει ὅτι ἐπὶ κλάδου μηλέας, ἣν τὸ ἄγαλμα εἶχεν ἐν τῇ ἀριστερᾷ, ἦν ἐπιγεγραμμένον· «Ἀγοράκριτος Πάριος ἐποίησε»· ἐν δὲ τῇ δεξιᾷ, κατὰ Παυσανίαν, εἶχε φιάλην, ἐφ' ἧς ἦσαν ἐπειργασμένοι Αἰθίοπες, εἰς τὴν κεφαλὴν ἔφερε στέμμα κεκοσμημένον διὰ Νικῶν καὶ ἐλάφων, καὶ ἐπὶ τοῦ βάθρου ἦσαν ἐπιγεγλυμμένοι ὁ Τυνδάρεως μετὰ τῶν παίδων αὐτοῦ, ἡ Ἑλένη καὶ οἱ Ἀτρεῖδαι. Μέρος τῶν πτυχῶν τοῦ ἀγάλματος ἀνευρεθὲν, διατηρεῖται εἰς τὸ Βρεττανικὸν Μουσεῖον.

Ῥαμσῆς, ὁ μέγας, βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου. Μεταξὺ πολλῶν βασιλέων τῆς ιη καὶ ιθ' θηβαϊκῆς δυναστείας, ἥτις ἤγειρε τὴν Αἴγυπτον εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς δυνάμεως καὶ δόξης αὐτῆς, ἀπὸ 1443 μέχρι 1326 π. Χ., φημίζεται πρὸ πάντων εἷς, ὃν οἱ Ἕλληνες Σέσωστριν (τινὲς Σέσωσιν), ὁ δὲ Τάκιτος (Ann. II, 60), ὡς καὶ αἱ ἐπιγραφαί, καλοῦσι Ῥαμσῆν ἢ Ῥαμεσοῦ (Ῥάμεσιν), ἄρξαντα κατὰ τὰ ἔτη 1283-1217. Εἰς αὐτὸν ἀποδίδουσι πάσας τὰς κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους γενομένας ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων κατακτήσεις εἰς τὴν ἔξω Ἀσίαν, εἰς τὴν Νουβίαν κτλ. καὶ τὰς μεγίστας ἐν Θήβαις καὶ Νουβίᾳ οἰκοδομάς, τὰ ἔργα πρὸς προφύλαξιν κατὰ τῶν πλημμυρῶν, καὶ τὴν ὀχύρωσιν τῆς χώρας διὰ τείχους ἐκ Πηλουσίου εἰς Ἡλιούπολιν (Ἡρδ. Β, 102. — Διόδ. Α, 53. — Στρβ. ΙΕ, 687).

Ῥαμφίας, Σπαρτιάτης, πρέσβυς πεμφθεὶς εἰς Ἀθήνας πρὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου· εἶτα, ἐν ἔτει 422 π. Χ., πεμφθεὶς στρατηγὸς εἰς Θεσσαλίαν (Θουκ. Α, 139. Ε, 12).

Ῥαμψίνιτος, υἱὸς τοῦ Πρωτέως, μυθικὸς βαθύπλουτος βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου. Περὶ τῆς κλοπῆς τοῦ θησαυροῦ αὐτοῦ διηγεῖται ὁ Ἡρόδοτος (Β, 121) ὅμοια πρὸς τὰ μηθευόμενα περὶ τοῦ θησαυροῦ τοῦ Τροφωνίου καὶ Ἀγαμήδους (ἴδ. Ἀγαμήδης). Προσέτι ἀφηγεῖται ὁ αὐτὸς συγγραφεὺς (Β, 122), ὅτι ὁ Ῥαμψίνιτος κατέβη ζῶν εἰς τὸν Ἅδην, ἔπαιζε κύβους μετὰ τῆς Δήμητρος, καὶ ἄλλοτε μὲν νικῶν ἄλλοτε δὲ νικώμενος, ἔλαβε τέλος παρὰ τῆς θεᾶς εἰς δῶρον χρυσοῦν ὕφασμα, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὸν ἄνω κόσμον. Συμφώνως πρὸν τὸν μῦθον τοῦτον ἐτέλουν οἱ Αἰγύπτιοι τὴν ἐπομένην ἑορτήν. Οἱ ἱερεῖς ὕφαινον ἐπὶ μίαν ἡμέραν ἓν ἔνδυμα, καὶ τοῦτο ἔφερεν εἷς ἐξ αὐτῶν, δεδεμένους ἔχων τοὺς ὀφθαλμούς, πρὸς τὸν ναὸν τῆς Δήμητρος, εἰς ὃν εἰσήγετο καὶ ἐξ οὗ ἐξήγετο ὑπὸ δύο λύκων. Αἱ πρῶται πηγαὶ τῶν μύθων τούτων εἶχον σχέσιν πρὸς τὴν γεωργίαν, ὡς

ἐξηγοῦνται ὑπὸ τῶν μεταφορὰς πανταχοῦ ἐνορώντων. Ὁ πλούσιος θησαυρὸς ἦν κατ' αὐτοὺς ὁ πλούσιος κόλπος τῆς γῆς, ἐξ οὗ λαμβάνονται καὶ ἀφαιροῦνται τὰ προϊόντα αὐτῆς· ἡ κυβεία μετὰ τῆς Δήμητρος δηλοῖ τὴν ἐναλλὰξ εὐφορίαν ἢ ἀφορίαν· τὸ χρυσοῦν ὕφασμα ἐμφαίνει τὴν ἄρωσιν, καθ' ἣν αἱ αὖλακες αἱ δεχόμεναι τὴν σπορὰν παριστῶσιν ὡς εἰκόνα ὑφαντικήν. Ἡ εἰς Ἅιδου κατάβασις καὶ ἐκεῖθεν ἐπάνοδος ἐξηγήθησαν ὡς ἡ ὑπὸ τὴν γῆν σπορὰ καὶ ἡ ἀναβλάστησις τοῦ σπέρματος, καὶ κατ' ἐπέκτασιν τῆς τοιαύτης ἀντιλήψεως, ὡς ἡ ἐναλλαγὴ τοῦ σκότους καὶ τοῦ φωτὸς, καὶ ἡ διαδοχὴ τοῦ χειμῶνος καὶ τοῦ θέρους· δι' ὃ δὴθεν καὶ ὁ Ῥαμψίνιτος, καθ' Ἡρόδοτον, ἵδρυσεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἡφαίστου ἢ Φθᾶ δύο κολοσσοὺς, τὸν μὲν πρὸς νότον ἀφορῶντα, τὸν τοῦ θέρους, πάροχον ἀγαθῶν, τὸν δὲ τοῦ χειμῶνος, δυσμενῆ. Καὶ μετὰ τούτων τῶν ἰδεῶν συνέδεον οἱ Αἰγύπτιοι καὶ τὰς περὶ διαδοχῆς ζωῆς καὶ θανάτου, περὶ μεταστάσεως τῶν ψυχῶν. — Ἀλλ' ἀπ' ἐναντίας πασῶν τούτων τῶν περινενοημένων ὑποθέσεων αἱ νεώτεραι ἀνακαλύψεις ἀπέδειξαν ὅτι ὁ Ῥαμψίνιτος ἦτο ἀληθῶς ἱστορικὸν πρόσωπον.

Ῥάπτα (ἡ), πόλις ἐν Λιβύῃ τῆς Ἀφρικῆς, ἐπὶ ἀκρωτηρίου ὃ ἐκαλεῖτο ῥαπτὸν ἄκρον (Πτολ. Α, 9).

Ῥάπφα, πόλις τῆς Ἰνδικῆς, πέραν τοῦ Γάγγου, εἰς τὴν χώραν τῶν Ταγγάνων (Πτολεμ.).

Ῥάριον πεδίον, τὸ δυτικὸν μέρος τῆς μεταξὺ τῆς Ἐλευσῖνος καὶ τῶν Ἀθηνῶν, ἢ μᾶλλον τοῦ Κορυδαλοῦ, ἐκτεινομένης πεδιάδος, ἧς τὸ ἀνατολικὸν ἥμισυ ἐκαλεῖτο Θριάσιον. Εἰς τὸ Ῥάριον ἐπίστευον οἱ Ἐλευσίνιοι ὅτι τὸν πρῶτον σῖτον ἔσπειρεν αὐτὴ ἡ Δημήτηρ, ἥτις διὰ τοῦτο καὶ Ῥαριὰς παρ' αὐτοῖς ἐλέγετο. Τὸ δ' ἔσχατον τοῦ πεδίου τούτου μέρος, τὸ πρὸς τὴν Μεγαρίδα, ἐθεωρεῖτο ὡς «γῆ ἱερὰ», καὶ ἐλέγετο οὕτω, προσέτι καὶ «ὀργὰς», οὐδ' ἐπετρέπετο ἡ αὐτοῦ καλλιέργεια (Παυσ. Α, 38, 6).

Ῥᾶρος, υἱὸς τοῦ Κραναοῦ, ἢ, κατ' ἄλλους, τοῦ Κελεοῦ, καὶ πατὴρ τοῦ Τριπτολέμου ἐν Ἐλευσῖνι (Παυσ. Α. 14, 2). Κατ' αὐτὸν ἐκλήθη τὸ Ῥάριον πεδίον (ἴδ.).

Ῥατίατον, πόλις παραθαλάσσιος τῆς χώρας τῶν Πικτόνων ἐν τῇ Ἀκουϊτανικῇ Γαλλίᾳ (Πτολ. Β, 7).

Ῥατόμαγος, πρωτεύουσα τῶν Βελλοκασῶν παρὰ τῷ Σηκουάνᾳ ἐν Γαλλίᾳ. Τὸ νῦν Ῥουάν.

Ῥαυρικοί, λαὸς τῆς Κελτικῆς Γαλλίας, βορείως τῶν Ἑλβετίων οἰκῶν, μεταξὺ αὐτῶν, τῶν Σηκουανῶν καὶ τοῦ Ῥήνου, ἐκ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἀὰρ μέχρι τῆς Βασιλείας ἐκτεινόμενος. 23,000 ἐξ αὐτῶν συνώδευσαν τὸν Καίσαρα εἰς τὴν ἐκστρατείαν του (Caer. B. G. I. 5. 29. 7. 75). Ἐκ τῶν πόλεων αὐτῶν ὡς ἐπίσημος μνημονεύεται ἡ Αὐγούστα, ἀνατολικῶς τῆς Βασιλείας.

Ῥάφεια ἢ Ῥαφία, πόλις παράλιος τῆς Παλαιστίνης, νοτιοδυτικῶς κειμένη τῆς Γάζης μετὰ λιμένος. Νῦν ἔτι Ῥίφα. Ἐκεῖ ἐπὶ αἱματηρᾶς μάχης ἐφονεύθη Ἀντίοχος ὁ μέγας, τῷ 216 π. Χ. (Πολ. Ε, 80. — Στρ. ΙΣΤ, 759. — Liv. XXXV, 13).

Ῥαφὶς, ἀκέστρα ἢ βελόνη, τὸ ἐργαλεῖον δι' οὗ ἔρραπτον, ἢ οἱ σκυτοτόμοι ἐτρύπων τὸ δέρμα πρὸς συρραφήν.

Ἐν Πομπηίᾳ εὑρέθη ἀγγεῖον περιέχον τοιαύτας ῥαφίδας ἢ βελόνας. Τὸ μῆκος αὐτῶν ἐστὶ περίπου 3 ὑφεκατομμέτρων.

Ῥαψῳδοί, ἀοιδοὶ ἀπαγγέλλοντες κατὰ τὸν ὑπᾳσματικὸν τρόπον ἔπη εἴτε ἴδια εἴτε ξένα. Προῆλθε δὲ βεβαίως ἡ ἐπωνυμία των ἐκ τοῦ ὅτι συνήθως συνέρραπτον διάφορα ποιητικὰ τεμάχια ἃ εἶχον διὰ μνήμης, ἵνα ἀποτελῶσιν ἓν σύνολον κατὰ τὴν ἀπαγγελίαν. Δὲν συνώδευε δὲ μουσικὴ τὴν ἀπαγγελίαν ταύτην, οὐδ ἦν ἄφευκτος δι' αὐτὰ ὁ ἐξά-

μετρος, ἀλλὰ μόνον στίχοι ἔχοντες πάντες τὸ αὐτὸ μέτρον, ὡς ἐρραψῳδοῦντο τοῦ Ἀρχιλόχου καὶ τοῦ Σιμωνίδου οἱ ἴαμβοι. Οἱ ἀρχαιότεροι τῶν ῥαψῳδῶν ἰδίως ἠσχολοῦντο εἰς τὸ νὰ συρράπτωσι καὶ ψάλλωσι τὰ ὁμηρικὰ ἔπη (Ἰδ. Ὅμηρος). Κατ' ἀρχὰς ἦσαν πολυάριθμοι καὶ ἐτιμῶντο ἰδίως· ἀλλὰ μετὰ ταῦτα βαθμηδὸν, ἴσως καθ' ὅσον ἐγίνετο κοινοτέρα ἡ γνῶσις τοῦ Ὁμήρου δι' ἀντιγράφων καὶ ἐν τοῖς σχολείοις, ἔπαυσαν εἰς τὸν αὐτὸν βαθμὸν ἑλκύοντες τὴν κοινὴν προσοχὴν (Πλάτ. Ἴων, 530 C. κλ. — Ξνφ. Ἀπμν. Δ, 2, 10. Συμπσ. Γ, 6). Ἔφερον ἐπίσημον ἀναβολὴν, ἐν τοῖς ἔπειτα χρόνοις ἐρυθρὰν διὰ τὴν Ἰλιάδα, πορφυρᾶν διὰ τὴν Ὀδύσσειαν, καὶ εἶχον ῥάβδον εἰς τὰς χεῖρας, δι' ὅ τινες ἠθέλησαν νὰ παραγάγωσιν, ἐσφαλμένως, ἐκ τούτου τὴν ἐπωνυμίαν αὐτῶν, ὡς δῆθεν μετὰ ῥάβδου ᾀδόντων. Μετὰ ταῦτα εἰς τὴν ἀπαγγελίαν προσετέθη μέχρι τινὸς καὶ ἡ μίμησις, ὥστε ἡ ραψῳδικὴ ἀπέβη μέρος τῆς ὑποκριτικῆς.

Ῥέα (ποιητ. καὶ Ῥεία), θυγάτηρ τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς, ἀδελφὴ τοῦ Ὠκεανοῦ, Κώου, Κρείου, Ὑπερίωνος, Ἰαπετοῦ, Κρόνου, Θείας, Θέμιδος καὶ Μνημοσύνης, σύζυγος δὲ τοῦ Κρόνου, ἣν ἡ Μεγάλη Θεὰ, ἡ Μήτηρ τῶν Ὀλυμπίων, τοῦ Διὸς, τοῦ Ἀΐδωνέως, τοῦ Πλούτωνος, τοῦ Ποσειδῶνος, τῆς Ἑστίας, τῆς Δήμητρος καὶ τῆς Ἥρας, καὶ μόνον ὡς τοιαύτη μνημονεύεται παρ' Ὁμήρῳ (Ἰλ. Ξ, 203. Ο, 187) καὶ παρ' Ἡσιόδῳ (Θεογ. 453). Ὡς ἀνήκουσα δ' εἰς τὴν πρὸ τοῦ Διὸς ἐποχὴν, δὲν ἀπελάμβανεν ἐν Ἑλλάδι ἐξαιρέτου λατρείας, ἀλλὰ πάντοτε μόνον ὡς μήτηρ τῶν τέκνων της. Τὸν Δία ἐγέννησεν ἐν Κρήτῃ, ἐπὶ τοῦ ὄρους Δίκτης, ἢ ἐπὶ τῆς Ἴδης, ἤ, καθ' Ἡσίοδον ἐν Λυκτῷ, καὶ ἀπέκρυψεν αὐτὸν ἐκ τῶν καταδρομῶν τοῦ Κρόνου (ἴδ. Ζεὺς). Διὰ τοῦτο ἐν Κρήτῃ εἶχεν ἓν τῶν ἀρχαιοτέρων της ἱερῶν. Ἐπειδὴ δ' ἐνταῦθα ἀρχαιότατα συνηντήθησαν καὶ συνεμίγησαν ἑλληνικὰ θρησκεύματα μετ' ἀσιατικῶν, διὰ τοῦτο καὶ ἡ τῶν Ἑλλήνων πολύτεκνος μήτηρ θεῶν συνεταυτίσθη μετὰ τῆς ἀσιάτιδος Κυβήβης τῆς «μεγάλης μητρὸς,» καὶ ἐπωνομάσθη «Κυβέλη,» ἥτις πολλαχοῦ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας μετ' ὀργίων ἐλατρεύετο. Οὕτω μετεποιήθη ἐντελῶς εἰς τὴν ἀντίληψιν ταύτην, θεότης γενομένη μυστηριωδῶς παραγωγὸς καὶ ζωοδότις τῆς φύσεως, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ἀσιατικὴν ἔχουσα τὴν λατρείαν διὰ πάσης τῆς Ἑλλάδος. Βαθμηδὸν δὲ συνεδυάσθη καὶ μετ' ἄλλων συγγενῶν θεοτήτων, οἷον μετὰ τῆς Γαίας Δήμητρος (Εὐριπ. Ἑλ. 1304), μετὰ τῆς Θρᾳκικῆς Κότυος ἢ Βένδιδος, καὶ μετ' αὐτῆς τῆς αἰγυπτίας Ἴσιδος. — Ἡ ἀσιατικὴ Κυβέλη ἐλατρεύετο κυρίως ἐν τῇ Γαλατίᾳ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, καὶ ἰδίως εἰς τὴν πόλιν Πεσσινοῦντα, ὅπου ὑπῆρχεν ἀρχαιότατον αὐτῆς ἱερὸν, περιέχον τὸ οὐρανοπετὲς ξόανον τῆς θεᾶς. Ὠνομάζετο δ' ἐνταῦθα Ἄγδιστις ἢ Ἄγδιστις, ἔκ τινος δῆθεν γιγαντιαίου ἑρμαφροδίτου, οὕτω καλουμένου, ὅστις ἠθέλησε νὰ τῇ ἁφαιρέσῃ τὸν ἀγαπητὸν αὐτῆς ἱερέα καὶ ἐραστὴν Ἄτυν (ἢ Ἄττιν ἢ Ἄττην), υἱὸν τῆς Νάνας, θυγατρὸς τοῦ ποταμοῦ Σαγγαρίου. Ὁ Ἄττυς οὗτος, κατὰ τὸν Ὀβίδιον (Fast. IV, 221) ἐθανατώθη κατὰ σκληρότατον τρόπον, καὶ ἀνὰ πᾶν ἔτος εἰς μνήμην τοῦ θανάτου του ἐπανηγυρίζοντο εἰς αὐτὸν καὶ τὴν Κυβέλην ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας τελεταὶ, καθ' ἃς μετὰ μανιώδους μουσικῆς ἐπεδίδοντο οἱ ἑορτάζοντες εἰς ἐνδείξεις ἢ πένθους ἢ χαρᾶς ἀπεριορίστου, καὶ αἱματηρῶς ἠκροτηριάζοντο. Ἀλλαχοῦ τὸν Ἄτυν ἀντικαθίστα ὁ μετὰ τοῦ Διονύσου ταυτιζόμενος Σαβάζιος. Οἱ ἀποτετμημένοι ἱερεῖς ἐλέγοντο Γάλλοι, καὶ ἐξήσκουν ἐξουσίαν τινὰ ἐπὶ τοῦ τόπου. Ἐκτὸς τῆς πόλεως, ὑπὲρ τὸν ναὸν, ὑψοῦτο τὸ ὄρος Δίνδυμον, ἐξ οὗ καὶ ἡ θεὰ τῆς Πεσσινοῦντος εἶχε τὸ ἐπίθετον Δινδυμήνη. Ἐν Φρυγίᾳ ἐλατρεύετο θορυβωδῶς ἡ θεὰ, καὶ τὸ ἅρμα αὐτῆς προεπέμ-

πετο ὑπὸ τῶν ἱερέων, οἵτινες ἐλέγοντο Κορύβαντες, καὶ ὑπὸ πλήθους ἀνδρῶν φερόντων τὸ αὐτὸ ὄνομα, καὶ μετ' ἀγρίων κραυγῶν, ὀρχήσεων ὀργιαστικῶν καὶ θορυβώδους μουσικῆς σαλπίγγων, κεράτων, αὐλῶν καὶ κυμβάλων, παρακολουθούντων τὴν θεὰν διὰ δασῶν καὶ ὀρέων. Ἐν Τρωάδι ἐτιμᾶτο ὡς Ἰδαία μήτηρ ἐπὶ τοῦ ὄρους Ἴδης, καὶ οἱ ὀπαδοὶ αὐτῆς ἦσαν οἱ Ἰδαῖοι Δάκτυλοι (ἴδ.). Ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ ὑπῆρχον καὶ ἄλλα ἐπίσημα μέρη τῆς λατρείας αὐτῆς, ὡς ἡ Κύζικος, τὸ ὄρος Σίπυλον, αἱ Σάρδεις (Ἡρ. Ε, 102), τὰ Κόμανα ἐν Πόντῳ· ἐν δὲ τῇ Καταονίᾳ τῆς Καππαδοκίας ἐτιμᾶτο ὡς Ἐνυώ. Ἐν Ἑλλάδι δὲ, ἐν Κρήτῃ, τῇ κυριωτέρᾳ χώρᾳ τῆς λατρείας αὐτῆς, οἱ ἀκόλουθοι τῆς θεᾶς ἦσαν οἱ Κουρῆται, οἵτινες μετὰ ταῦτα συνεχέοντο μετὰ τῶν Ἀσιανῶν Κορυβάντων. Ἐκεῖ ἐπιστεύετο ὅτι ἡ θεὰ εἶχε παραδώσει αὐτοῖς τὸν υἱόν της, τὸν Δία, ἵνα τὸν φυλάξωσι καὶ τὸν τρέφωσι· καὶ ἵνα μὴ ὁ Κρόνος ἀκούῃ τὰς κραυγὰς τοῦ ἐν τῷ σπηλαίῳ τῆς Ἴδης κεκρυμμένου βρέφους, ἐθορύβουν ἐκτὸς διὰ τῶν ὅπλων, κτυπῶντες τὰς ἀσπίδας διὰ τῶν δοράτων. Κουρῆται ἐπομένως ἐλέγοντο οἱ ἱερεῖς τῆς Ῥέας καὶ τοῦ Ἰδαίου Διὸς, καὶ εἰς τιμὴν αὐτῆς καὶ τοῦ υἱοῦ της ὠρχοῦντο τὴν θορυβώδη πολεμικὴν ὄρχησιν, τὴν πυρρίχην ἢ πρύλιν, ἐπ' ἐκείνης ἐπαναλαμβάνοντες τῶν ὅπλων τὰς κρούσεις. Μέρη τῆς Ἑλλάδος ἄλλα ἔνθα ἐτιμᾶτο ἡ θεὰ Κυβέλη ἦσαν τὰ κυριώτερα αἱ Θῆβαι, ἔνθα ὁ Πίνδαρος ἤγειρεν αὐτῇ ἱερόν· αἱ Ἀθῆναι· ἡ Ἀρκαδία· ἡ Ἦλις· ἡ Σπάρτη. Εἰς τὴν Θρᾴκην ἐπίσης ἐν ἀρχαίοις χρόνοις εἰσήχθη ἡ λατρεία τῆς Ῥέας, παρεισαχθέντος καὶ Διονυσιακοῦ στοιχείου εἰς τὰς τελετὰς τῆς ἀσιανῆς θεότητος. Εἰς Ῥώμην δ' εἰσέφρησεν ἐπὶ Ἀννίβα, τῷ 204 π. Χ., ὅτε λαβόντες οἱ Ῥωμαῖοι ἐκ Πεσσινοῦντος τὴν εἰκόνα τῆς θεᾶς, ἄξεστον λίθον οὖσαν, ἔκτισαν αὐτῇ ναὸν εἰς τὸ Παλατῖνον ὄρος (Liv. XXIX, 11. 14. — Ov. Fast. IV, 265). Ἡ ἑορτὴ αὐτῆς, τὰ Μεγαλήσια (διότι ἦν ἡ Μεγάλη Μήτηρ) ἐτελεῖτο ἡμέρας τινὰς πρὸ τῶν Κερεαλίων (cerealia), καὶ ὡς αὐτὰ, ἀλλ' ὑπὸ τῶν γυναικῶν τῶν πατρικίων, οὐχὶ δὲ τῶν τοῦ λαοῦ, ὡς τὰ Κερεάλια. Ἀλλ' οἱ ἀσιατικοὶ ὀργιασμοὶ ἔμειναν πάντοτε ξένοι τοῖς Ῥωμαίοις, καὶ διὰ τοῦτο ἐλάμβανον εἰς τὴν περίστασιν ταύτην Γάλλους ἐκ Φρυγίας ὡς ἱερεῖς, οἵτινες μετὰ θορυβώδους φρυγικῆς μουσικῆς διατρέχοντες τὰς ὁδοὺς τῆς Ῥώμης, ἐπεδίδοντο καὶ εἰς ἐπαιτείαν ἐν ὀνόματι τῆς θεᾶς των. Ἐπὶ τῶν Ἀντωνίνων εἰσήχθη ἐν Ῥώμῃ καὶ ἡ ταυροβολία (ταύρων θυσία), μετὰ θυσιῶν καὶ κριῶν καὶ αἰγῶν εἰς τὴν Κυβέλην καὶ τὸν Ἄτυν, καθ' ἃς ὁ ἱερεὺς ἔβαφε τὸ ἔνδυμά του εἰς τοῦ θυομένου ταύρου τὸ αἷμα. Ἦσαν δ' ἀπομίμησις τοῦ χριστιανικοῦ βαπτίσματος, καὶ ἠνίττοντο τὴν ἀναγέννησιν. Καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲ περιεφέροντο τῆς Κυβέλης ἐπαῖται ἱερεῖς, οἱ μητραγύρται, διάφορα θαυμασιουργοῦντες, ἀλλὰ μόνον αἱ κατώταται τάξεις ἔδιδον προσοχὴν εἰς αὐτούς. — Ἡ Ῥέα Κυβέλη εἶχε πλεῖστα ἐπίθετα, κυρίως ἐκ τῶν μερῶν ἔνθα ἐλατρεύετο. Ἐν Κρήτῃ ἐπελέγετο Πανδώρα, προσέτι εἶχε τὴν ἐπωνυμίαν Φρυγία θεὰ, θεὰ Ἰδαία, Κυμαία, Πεσσινουντία, Σιπυληνὴ, Βερεκυνθία (Virg. Æ, VII, 784. IX, 82). — Ἱερὰ δ' ἦσαν τῇ θεᾷ ὁ λέων, καὶ λέοντες σύρουσι τὴν ἅμαξαν τῆς τὰ ὄρη διαπορευομένης θεᾶς, καὶ ἐπὶ λέοντος πολλάκις ὀχεῖται· καὶ δένδρα ἱερὰ αὐτῆς ἦσαν ἡ δρῦς καὶ ἡ πίτυς. — Συνήθως παριστᾶται εὔθρονος ὡς βασιλὶς, μετὰ στέμματος τείχη πόλεως παριστῶντος ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, καὶ μετὰ καλύμματος ὑπὸ τὸ στέμμα ἐξερχομένου. Ἑκατέρωθεν δὲ τοῦ θρόνου αὐτῆς ἑκάθητο ἀνὰ εἷς λέων. Τὸ πρότυπον τοῦ διαγράμματος τούτου ἔδωκε πρῶτος ὁ Φειδίας Ἐν τῷ Ἡραίῳ δὲ τῶν Πλαταιῶν ὁ Πραξιτέλης ἔπλασε Ῥέαν εἰς τὸν Κρόνον τὸν λίθον προσφέρουσαν (Παυσ. Θ, 2).

Ῥέα Σιλβία, ἡ μήτηρ τῶν ἱδρυτῶν τῆς Ῥώμης Ῥέμου καὶ Ῥωμύλου, ἡ ἄλλως καὶ Ἰλία καλουμένη (Πλούτ. Ῥωμύλ. Γ. — Liv. I, 3.—Just. XLIII, 2). Κατὰ τοὺς δεχομένους τὴν ἵδρυσιν τῆς Ῥώμης μικρὸν μετὰ τὴν ἄφιξιν τοῦ Αἰνείου εἰς Ἰταλίαν, ἦν θυγάτηρ τοῦ Αἰνείου, καὶ ἔφερε μόνον τὸ ὄνομα Ἰλία, ὥστε κατ' αὐτοὺς ἔγγονος τοῦ Αἰνείου ἦν ὁ Ῥωμύλος. Κατὰ δὲ τὴν μεταγενεστέραν καὶ ἐπικρατεστέραν παράδοσιν ἦν θυγάτηρ τοῦ ἐκ τοῦ Αἰνείου καταγομένου βασιλέως τῶν Ἀλβανῶν Νουμίτορος, ὃν ἐξέβαλε τοῦ θρόνου ὁ ἀδελφός του Ἀμούλιος. Ἵνα στερήσῃ δὲ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ ἐλπίδος ἀπογονίας, κατέστησεν αὐτὴν ὁ Ἀμούλιος Ἑστιάδα· ἀλλ' οὐχ ἧττον αὐτὴ ἔσχεν ἐκ τοῦ Ἄρεως τὸν Ῥωμύλον καὶ Ῥέμον, δι' ὃ καὶ ἐφυλακίσθη ὑπὸ τοῦ Ἀμουλίου καὶ ἐφονεύθη, ἢ, κατ' ἄλλους, μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἀπεφυλακίσθη. Παρά τισι τῶν ποιητῶν λέγεται ὅτι ἐρρίφθη εἰς τὸν Τίβεριν, ἐσώθη ὅμως ὑπὸ τοῦ ποταμίου θεοῦ, ὅστις τὴν συνεζεύχθη (Hor. Od. I, 2, 17.—Ov. Fast. II, 598. III, 1). Κατά τινας ἦν οὐχὶ ἐπώνυμος τῆς μητρὸς τῶν θεῶν, ἀλλὰ τὸ ὄνομα αὐτῆς ἦν τὸ λατινικὸν Rea, δηλοῦν τὴν κακὴν, τὴν ἔνοχον.

Ῥέας κόλπος, (Αἰσχλ. Προμ.) κατά τινας ὁ μυχὸς τοῦ Ἀδρίου (Ἡσύχ.) κατ' ἄλλους ὁ Ἀμβρακικός.

Ῥεάτιον ἢ Ῥέατος, πόλις πανάρχαιος Πελασγικὴ ἢ τῶν αὐτοχθόνων κατὰ τὴν μέσην Ἰταλίαν ἐπὶ τῆς λίμνης Βελίνου κατὰ τὴν Σελερίαν ὁδὸν, εἶτα ὑπὸ τῶν Σαβίνων κατακτηθεῖσα, καὶ κέντρον τῶν συνόδων αὐτῶν, εἶτα πόλις Ῥωμαϊκὴ, πατρὶς τοῦ Τερεντίου Οὐάρωνος. Ἡ λαμπρὰ περίχωρος εἶχε ναὸν καὶ τεχνητὸν καταρράκτην (Στρβ.—Cic.—Suet. 8.—Liv.—Tac.). Νῦν Ῥιέτι.

Ῥεῖθρον, λιμὴν τῆς ἀνατολικῆς ἀκτῆς τῆς νήσου Ἰθάκης, βορειῶς τῆς πόλεως (Ὁμ. Ὀδ, Α, 186).

Ῥειτός, μικρὰ ἑλώδης λίμνη ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἀπ' Ἀθηνῶν εἰς Ἐλευσῖνα, ὑπὸ τὸν Αἰγάλεων, κατὰ τὸ παραθαλάσσιον, ἀλμυρὰ, καὶ ἐκρέουσα εἰς τὴν θάλασσαν. Ἐνομίζετο ὑπογείως τρεφομένη ὑπὸ τῆς Εὐβοϊκῆς θαλάσσης, καὶ ἱερὰ τῇ Δήμητρᾳ καὶ ἐχρησίμευεν εἰς θρησκευτικὰς καθάρσεις. Τοὺς δ' ἰχθῦς αὐτῆς δὲν ἐτόλμων νὰ φάγωσιν ἄλλοι πλὴν τῶν ἱερέων τοῦ Ἐλευσινίου (Θουκ. Β, 39.—Παυσ. Α, 18).

Ῥειτός, ῥύαξ παρὰ τῇ κώμῃ Σολυγίᾳ ἐν τῇ Κορινθίᾳ (Θουκ. Δ, 38).

Ῥῆβας, ποταμὸς τῆς Βιθυνίας εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, ἐκβάλλων εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντον (Ἀπλλδ. Ῥόδ. Β, 349). Νῦν Ῥήβα.

Ῥηγέα, 1) Πόλις ἐπίσημος τῆς νήσου Ἱέρνης (Ἰρλανδίας) ἐπὶ τοῦ Βιδούα ποταμοῦ (Πτολ. Β, 2). Ἴσως ἔνθα ἡ νῦν Omagh. — 2) Ῥηγία ἑτέρα, πόλις ἐπὶ τῆς αὐτῆς νήσου, πρὸς νότον τῆς πρώτης (Πτλμ. αὐτ.), ἔνθα ἡ νῦν Drumahare.

Ῥηγίλλη, λίμνη μικρὰ ἐν Λατίῳ τῆς Ἰταλίας, ἀνατολικῶς τῆς Ῥώμης, μεταξὺ Γαβιῶν καὶ Λαβικοῦ. Κατά τινας ἡ νῦν λίμνη della cava· πιθανώτερον ἡ ἀπεξηραμένη κοιλὰς τοῦ Ἰσιδώρου. Γνωστὴ διὰ τὴν μάχην κατὰ τῶν Λατίνων τῷ 496 π.Χ. (Διον. Ἁλικ. ΣΤ, 3.—Liv. II, 19. III, 20.—Cic. Div. II, 2).

Ῥήγιλλος (ἡ), πόλις ἐν Ἰταλίᾳ, κατὰ τὴν χώραν τῶν Σαβίνων, ἐπὶ τοῦ Τιβέριος ποταμοῦ (Διον Ἁλκ. Ε. — Στρβ.). Νῦν Ῥεγέλλη,

Ῥήγινον, πόλις ἐν Οὐϊνδελικίᾳ τῆς Γερμανίας, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Δουνάβεως, κτίσμα τῶν Ῥωμαίων. Ἡ νῦν Ῥατισβόνα ἢ Ῥεγενσβούργ.

Ῥήγιον, ἐπίσημος πόλις τῆς μεσημβρινῆς Ἰταλίας, κατὰ τὴν ἀκτὴν τῶν Βρεττίων, ἐπὶ τοῦ Σικελικοῦ πορθμοῦ (Ἡρδ. Α, 170), κτισθεῖσα περὶ τὸ 725 π.Χ. ὑπὸ Χαλκιδέων ἐξ Εὐβοίας καὶ Μεσσηνίων ἐκ Πελο-

πονννήσου, οὓς ὠδήγει ὁ ἐκ Ζάγκλης Ἀντίμνηστος. Κατ' ἀρχὰς, καὶ ἐπὶ πολὺ, ὑπερίσχυον οἱ Μεσσήνιοι ἄποικοι, καὶ ἐξ αὐτῶν ἐλαμβάνετο ὁ ἄρχων τῆς πόλεως, μέχρι τοῦ 461 π. Χ., ὅτε ἐξώσθησαν οἱ υἱοὶ τοῦ τελευταίου ἄρχοντος Ἀναξίλα(Διόδ. ΙΑ, 76). Χαρώνδας, ὁ ἐκ Κατάνης τῆς Σικελίας, μαθητὴς τοῦ Πυθαγόρου, ἔδωκεν αὐτῇ νόμους σοφούς. Ἡ θέσις τῆς πόλεως, προσφορωτάτη εἰς τὸ ἐμπόριον, συνετέλεσεν εἰς αὐτῆς τὴν ταχεῖαν αὔξησιν. Διὰ τοῦτο προσέβαλεν αὐτὴν τῷ 387 π. Χ. Διονύσιος ὁ Α, καὶ μετὰ ἐνδεκάμηνον πολιορκίαν τὴν ἐκυρίευσεν(Πολβ. Α, 6). Ἔκτοτε δὲ οὐδέποτε πλέον ἀνέθαλεν αὐτὴ εἰς τὴν ἀρχαίαν ἀκμήν της. Τῷ 279, ἡ ἐκ Καμπανῶν συγκειμένη Ῥωμαϊκὴ φρουρὰ τῆς πόλεως, ἐπιπεσοῦσα ἐλεηλάτησε καὶ κατέσφαξε τοὺς πολίτας, μέχρις οὗ οἱ Ῥωμαῖοι κατέβαλον καὶ ἐτιμώρησαν τοὺς στασιαστὰς (Πολβ. Α, 6 κλ. Γ, 26, 6). Τοσοῦτον δ' ἠλάττωσαν τὸν ἀριθμὸν τῶν πολιτῶν σεισμοὶ καὶ οἱ Ῥωμαϊκοὶ ἐμφύλιοι πόλεμοι, ὥστε ὁ Αὔγουστος ἀνεπλήρωσεν αὐτοὺς δι' ἐκλεκτῶν στρατιωτῶν τοῦ ναυτικοῦ. Ὀλίγον βορειότερον τῆς πόλεως ἔκειτο ἡ Ῥηγίνων στηλὶς, ἢ τὸ Ῥήγιον ἀκρωτήριον, ἀποτελοῦν τὸν πορθμὸν τῆς Μεσσήνης. Εἶχε δὲ τὸ ὄνομα ἐκ τοῦ ὅτι ἐκεῖ διὰ σεισμῶν ἐρράγη ὁ πορθμὸς καὶ ἐχωρίσθη ἡ Σικελία τῆς Ἰταλίας (Στρβ. ΣΤ. 257). Διατηρεῖ τὸ ἀρχαῖον ὄνομα Regium.

Ῥηγοῦλος (Ἀττίλιος), ὕπατος τῆς Ῥώμης καὶ ναύαρχος, καταπολεμήσας καὶ νικήσας τὸν στόλον τῶν Καρχηδονίων ἐπὶ τοῦ πρώτου Καρχηδονικοῦ πολέμου, καὶ περὶ τὰς 240 πόλεις αὐτῶν κυριεύσας ἐν Ἀφρικῇ καὶ Σικελίᾳ· ἀλλὰ πρὸ τῆς Καρχηδόνος,εἰς ἣν ἦλθεν ἐπίκουρος μετὰ μισθωτῶν Ἑλλήνων ὁ Σπαρτιάτης Ξάνθιππος, ἡττηθεὶς κατὰ κράτος ἐν μάχῃ εἰς ἣν ἔπεσαν περὶ τοὺς τρισμυρίους Ῥωμαίους, συλληφθεὶς ὑπὸ τοῦ Ξανθίππου μετ' ἄλλων 500,παρεδόθη τοῖς Καρχηδονίοις οἵτινες ἐφόνευσαν αὐτὸν μετὰ βασάνων (Πολβ.—Διόδ.).

Ῥήδονες, λαὸς ἐπίσημος τῆς Ἀρμορικῆς ἐν τῇ δυτικῇ Γαλλίᾳ, πρωτεύουσαν ἔχων τὴν Κονδάτην (νῦν Rennes) (Cæs. B, G. II, 34).

Ῥῆμοι, ἰσχυρὸς λαὸς τῆς Βελγικῆς. οὗ ἐπίσημοι πόλεις ἦσαν τὸ Δουροκόρτορον (νῦν Reims) μετὰ πολλῶν ἀρχαίων ἐρειπίων, καὶ οἱ Δουροκαταλαννοὶ (νῦν Chalons ἐπὶ Μάρνης) (Στρβ. Δ, 194).

Ῥήνεια καὶ Ῥήναια, Ῥηναῖα, Ῥηνία, Ῥήνη, Ῥηνέη· πρὶν δὲ, κατά τινας, Ὀρτυγία λεγομένη, νησίδιον τοῦ Αἰγαίου, διὰ στενοῦ βραχίονος τῆς θαλάσσης διαιρουμένη ἀπὸ τῆς Δήλου. Εἰς αὐτὴν ἐθάπτοντο οἱ ἐν Δήλῳ ἀποθνήσκοντες,διότι εἰς τὴν ἱερὰν νῆσον οὐδενὶ ἐπετρέπετο ὁ ἐνταφιασμὸς (Ὁμ. Ὕμν. Ἀπόλλ. 44.—Θουκ. Α, 12.—Ἡρδ. Θεόκρ. Εἰδ. ΙΖ, 70.—Στρβ.—Πλάτ.—Ἀθήν.—Παυσ.)

Ῥῆνος, μέγας ποταμὸς, τὸ ἀρχαῖον ὅριον μεταξὺ Γαλλίας καὶ Γερμανίας. Περὶ τῶν πηγῶν αὐτοῦ διάφορα ἐφρόνουν οἱ ἀρχαῖοι. Κατὰ Καίσαρα (B, G, IV, 10) ἦσαν αὗται ἐπὶ τῶν Λεποντικῶν Ἄλπεων· κατὰ Στράβωνα (Δ), ἐπὶ τοῦ ὑψηλοῦ ὄρους Ἀδούλα (ἁγίου Γοθάρδου)· κατὰ Τάκιτον (Germ. I) ἐπὶ τῶν Ῥαιτικῶν Ἄλπεων. Διαρρέων τὸ πρῶτον πρὸς δυσμὰς τὴν λίμνην Βένετον ἢ Βριγαντίνην (νῦν Bodensea), ἐστρέφετο εἶτα πρὸς ἄρκτον, καὶ ἐδέχετο πλείστους ὁμόρρους, ἀριστερῶς τὸν Μοσέλλαν καὶ Μόσαν, δεξιῶς τὸν Νίκερον, Μοῖνον καὶ Λουππίαν, ὡς καὶ πλείστους ἄλλους μικροτέρους. Κατὰ Καίσαρα (B. G. IV, 10) λαοὶ παρὰ ταῖς ὄχθαις αὐτοῦ κατοικοῦντες ἦσαν ἐν Γαλλίᾳ, πρὸς ἀνατολὰς, οἱ Ῥαιτοὶ, οἱ Οὐϊνδελίκοι, οἱ Φρίσιοι. Πρὶν εἰσβάλῃ εἰς τὴν Βαταυϊκὴν χῶραν, διεσχίζετο ὁ Ῥῆνος εἰς δύο βραχίονας, δι' ὃ καὶ δίκερως ἐλέγετο (Rhenus bicornis. Virg. Æ. VIII, 724). Ἐξ αὐτῶν ὁ δυτικὸς, ὁ Βάκαλος ἢ Βά-

χαλις (νῦν Waal), μετὰ τοῦ Μαὰς ἑνούμενος, ἀπετέλει τὴν νῆσον τῶν Βαταβῶν. Κατὰ τὸν Καίσαρα (B. G. IV, 10) ἐξέρρει διὰ πολλῶν στομίων εἰς τὴν θάλασσαν. Ἀλλὰ τὸ ἀνακριβὲς τῆς πληροφορίας ταύτης ἀναγνωρίζουσιν ἤδη οἱ ἀρχαῖοι (Στρβ. Δ, 193). Ὁ δ' ἀνατολικὸς βραχίων διετήρει τοῦ Ῥήνου τὸ ὄνομα. Ὁ Δροῦσος ἐχάραξε τῷ 10 καὶ 9 π. Χ. διώρυγας κατὰ τὰ λίμνας καὶ τέλματα περιέχοντα ἐκεῖνα μέρη, ἵνα διευκολύνῃ τὴν εἰς τὴν θάλασσαν κάθοδον, καὶ τότε γίνεται λόγος περὶ τριῶν στομίων τοῦ ποταμοῦ (Tac. Ann. I, 60. 63. 70. II, 6. XIII, 54. Germ. XXXIV)· εἶτα δὲ πάλιν μνημονεύονται μόνον δύο. Ὁ Καῖσαρ ἦν ὁ πρῶτος Ῥωμαῖος ὁ τὸν Ῥῆνον μετὰ στρατοῦ ὑπερβάς, ἀγνοεῖται ἀκριβῶς εἰς τί μέρος.

Ῥηξήνωρ, 1) υἱὸς τοῦ Ναυσιθόου, ἀδελφὸς τοῦ βασιλέως τῶν Φαιάκων Ἀλκινόου, νέος ἀποθανών (Ὁμ. Ὀδ. Ζ, 63). —2) Πατὴρ τῆς Χαλκιόπης, γυναικὸς τοῦ Αἰγέως (Ἀπλλδ. Γ, 15, 6).

Ῥῆσος, 1) ποταμὸς τῆς Τρωϊκῆς χώρας εἰσβάλλων εἰς τὸν Γράνικον (Ὁμ. Ἰλ. Μ, 20), υἱὸς τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος (Ἡσδ. Θεογ. 340).—2 Υἱὸς τοῦ Ἠϊονέως (Ὁμ. Ἰλ. Κ, 435), ἢ τοῦ Στρυμόνος καὶ τῆς Μούσης Καλλιόπης ἢ Εὐτέρπης, βασιλεὺς τῶν Θρᾳκῶν. Ἐλθὼν εἰς Τρωάδα ὡς σύμμαχος τοῦ Πριάμου, ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ λαμπροὺς, καταλεύκους ἵππους, ἐξ ὧν ἐξηρτᾶτο ἡ τύχη τῆς Τρωάδος, διότι ἂν ἔτρωγον χόρτον Τρωϊκὸν, καὶ ἐποτίζοντο ἐκ τοῦ Ξάνθου, ἡ πόλις ἀπέβαινεν ἀνάλωτος. Διὰ τοῦτο ἀμέσως κατὰ τὴν πρώτην ἐσπέραν τῆς ἀφίξεως αὐτοῦ, ἐπέπεσαν εἰς τὴν σκηνήν του ὁ Διομήδης καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς, καὶ ὁ μὲν ἐφόνευσεν αὐτὸν μετὰ 12 ἄλλων Θρᾳκῶν, ὁ δὲ Ὀδυσσεὺς ἥρπασε τοὺς ἵππους (Ὁμ. Ἰλ. Κ, 434 ἑπ. — Εὐριπ. Ῥῆσ.— Virg. Æ, I, 469).

Ῥητορικὴ, ἡ τέχνη τοῦ δημοσίως ὁμιλεῖν ἐξησκεῖτο καὶ διεπλάσθη ἐν Ἑλλάδι, καὶ μάλιστα ἐν Ἀθήναις. Σοφισταὶ διεσκεύασαν καὶ συνέταξαν κανόνας πλήρους θεωρίας αὐτῆς. Πᾶς πολίτης μὴ εἰς ἀτιμίαν ὑποπεσὼν εἶχε τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ὁμιλῇ πρὸ τοῦ δήμου καὶ νὰ προτείνῃ τὰ δοκοῦντα αὐτῷ χρήσιμα· ἀλλ' ἐπεδίδοντο εἰς τοῦτο κυρίως οἱ ἐπιδιώκοντες πολιτικὴν ἐπιρροὴν καὶ τιμάς. Σχολεῖα δὲ ῥητορικῆς ὑπῆρχον, πλὴν ἐν Ἀθήναις, καὶ εἴς τινας πόλεις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, καὶ μάλιστα ἐν Ῥόδῳ. Οἱ ἐν αὐτοῖς γραφόμενοι «ἐπιδεικτικοὶ λόγοι» ἦσαν μᾶλλον γυμνάσματα καὶ ἀποδείξεις τῆς περὶ τὸ ὕφος, τὴν ἔκθεσιν τῶν ἰδεῶν καὶ τὴν ἀπαγγελίαν ἱκανότητος τοῦ συντάκτου αὐτῶν, ὡς ἐπίδειξις ἦν ἐν γένει καὶ ἡ ἐνώπιον ὁμηγύρεων εἰς πανηγύρεις, ἀνάγνωσις ἱστορικῶν συγγραμμάτων ἢ ποιημάτων εἰς τὴν κοινὴν ἐκτίμησιν ὑποβαλλομένων, καὶ πρὸς ταχυτέραν καὶ εὐρυτέραν τῶν συγγραμμάτων διάδοσιν. Ἐπὶ τῶν μεγάλων ἡμερῶν τῶν Ἀθηνῶν, οἱ μεγάλοι ῥήτορες, ὡς ὁ Δημοσθένης καὶ οἱ δέκα λεγόμενοι ῥήτορες συνέταττον κυρίως λόγους πολιτικοὺς (συμβουλευτικοὺς) καὶ δικανικούς. Εἰς δὲ τοὺς ἐπιδεικτικοὺς, ἐπικρατήσαντας μετὰ ταῦτα καὶ περιλαμβάνοντας καὶ τοὺς πανηγυρικοὺς, πρῶτοι καὶ μάλιστα ἐπεδόθησαν καὶ μεγάλως ηὐδοκίμησαν, ὁ Ἰσοκράτης καὶ ὁ Θεόπομπος, ὧν τὰ ἔργα ὡς πρότυπα τοῦ εἴδους τούτου ἐθεωροῦντο. Εἰς τὴν Ῥώμην δ' εἰσήχθη ἡ ῥητορικὴ μόνον μετὰ τὸ 155 π.Χ. διὰ τῆς τότε ἐκεῖ πεμφθείσης πρεσβείας ἐξ Ἀθηναίων, τοῦ περιπατητικοῦ Κριτολάου, τοῦ Στωϊκοῦ Διογένους καὶ τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ Καρνεάδου (Cic. d. Or. II, 37, 156. Tusc. IV, 3, 5). Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἐθεωρήθησαν οἱ Ἕλληνες ῥήτορες ὡς ἐπικίνδυνοί τινες καὶ ἐξωρίσθησαν τῆς πόλεως. Ἀλλ' ἡ τέχνη, γνωστὴ ἅπαξ γενομένη, δὲν ἦν δυνατὸν νὰ ἐμποδισθῇ, ἀλλὰ προϋχώρησε καὶ ἀνεπτύχθη, καὶ ἐπίσημοι Ῥωμαῖοι ἀπήρχοντο εἰς Ἀθήνας καὶ εἰς Ἀσίαν, ἵνα δι-

δάσκωνται αὐτὴν μεθοδικῶς, καὶ ἐν τῇ Ῥώμῃ αὐτῇ· ὁ πρῶτος δὲ γράψας δημηγορίας κατὰ κανόνας ἦν ἐν αὐτοῖς ὁ Σέρβιος Σουλπίκιος Γάλβας, ὕπατος ἀνεδείχθη τῷ 144 π.Χ., καὶ σπουδαῖος ῥήτωρ ὁ νεώτερος Γράκχος διά τε τῆς φυσικῆς εὐφυίας του καὶ διὰ τῆς τέχνης. Ἐγυμνάζοντο δὲ προσέτι οἱ Ῥωμαῖοι καὶ εἰς τὴν ἀπαγγελίαν ὑπ' ἰδίους διδασκάλους, οἵτινες declamatores ἐλέγοντο, καὶ declamationes ἐκαλοῦντο τὰ ῥητορικὰ γυμνάσματα, οἷα σώζονται τοῦ Κουϊγκτιλιανοῦ καὶ τοῦ Σενέκα. Ῥήτορες δὲ (Rhetores) ἐλέγοντο παρ' αὐτοῖς οὐχί, ὡς ἐν Ἑλλάδι, οἱ δημοσίως ἀγορεύοντες, οἱ oratores, ἀλλ' οἱ διδάσκαλοι τῆς ῥητορικῆς. Ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων ὅμως, ὅτε δημόσιαι ἀγορεύσεις ἦσαν ἐξαίρεσις μόνον, ἐγίνετο καὶ ἐν Ῥώμῃ ἐπ' ἀμφοτέρων χρῆσις τῆς λέξεως, καὶ μετὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους καὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησι ῥήτορες, οἵτινες τότε καὶ σοφισταὶ ὠνομάζοντο, ἦσαν οἱ παρὰ τοῖς δικαστηρίοις ἀγορεύοντες ἢ τὴν τέχνην τοῦ λόγου διδάσκοντες. Κατὰ τὸ πλεῖστον δ' εἰς τὰ ῥητορικὰ γυμνάσματα ἐλαμβάνοντο θέματα ὑποθετικά, πολιτικὰ ἢ νομικὰ ἀντικείμενα πραγματευόμενα (Quint. II, 10, 12. IV, 2, 29). Τὰς ἀρίστας περὶ ῥητορικῆς πραγματείας συνέταξεν ὁ Ἀριστοτέλης, Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασσεύς, ὁ Ἀφθόνιος, ὁ Ἑρμογένης, ὁ Σώπατρος, ὁ Δημήτριος, ὁ Ἀριστείδης, κλ. Παρὰ δὲ Ῥωμαίοις τὴν πρώτην θέσιν κατέχουσι τὰ ἔργα τοῦ Κικέρωνος de inventione, de oratore, Brutus καὶ orator.

Ῥῆτραι, οὕτως ἐλέγοντο ἐν Σπάρτῃ τοῦ Λυκούργου οἱ νόμοι, ὡς δῆθεν ὑπὸ τοῦ ἐν Δελφοῖς χρηστηρίου ῥηθέντες καὶ ἀγράφως μεταδοθέντες (Πλουτ. Β. Λυκ. ΣΤ, ΙΓ), καθ' ὃ πυθόχρηστοι (Ξνφ. Λακ. Πολ. Γ), ἢ ἄγραφοι καὶ μία τῶν ῥητρῶν τούτων ἦν τὸ νὰ μὴ ὦσι γεγραμμένοι οἱ νόμοι. Ἦσαν δ' οὗτοι, ὡς φαίνεται, τρεῖς κατ' ἀρχὰς εἰς οὓς προσετέθη καὶ τέταρτος, ὁ τὸ πολίτευμα κανονίσας (Πλούτ. Λυκ. ΙΓ. Ἀγησίλ. ΚΣΤ). Συντεταγμέναι δ' ἦσαν αἱ ῥῆτραι αὗται χρησμῶν δίκην, συντόμως καὶ ἀποφθεγματικῶς· ἀλλὰ κατ' Ὀλυμπιάδα 26 (673 π. Χ.) ἐστιχούργησεν αὐτοὺς ὁ Τέρπανδρος (Κλήμ. Ἀλεξ.) κατὰ τὸ παράδειγμα τῆς Κρήτης, ἵνα ὦσι μᾶλλον εὐμνημόνευτοι. Ἐν γένει δὲ ῥήτρα ἐλέγετο ἐν τοῖς ἀρχαιοτάτοις χρόνοις καὶ πᾶσα ῥητὴ σύμβασις (Ἀπολλών. Λεξ. Ὁμ. ἐν λ.), καί τις συνθήκη Ἠλιακὴ ἐξ Ὀλ. 40-ς0, ῥήτρα (Ῥάτρα) λέγεται ἐν σωζομένῃ ἐπιγραφῇ Borckh. C. J. Ἀρ. 11).

Ῥιανός, ἐκ Κρήτης, ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Εὐεργέτου (276-195 π. Χ.), τὸ πρῶτον δοῦλος καὶ φύλαξ γυμναστηρίου, ἐσπούδασεν ἔπειτα, συμμαθητεύσας μετὰ τοῦ Ἐρατοσθένους, καὶ ἀνεδείχθη γραμματικὸς καὶ ἐποποιός. Ἐκ τῶν ἐπῶν αὐτοῦ μνημονεύονται ἡ «Ἡράκλεια», τὰ «Ἀχαϊκὰ», τὰ «Θεσσαλικὰ», καὶ πρὸ πάντων τὰ «Μεσσηνιακὰ» εἰς 6 βιβλία, ψάλλοντα τοὺς δύο Μεσσηνιακοὺς πολέμους. Ἐξ αὐτῶν δὲ κυρίως ἠρύσθη ὁ Παυσανίας, ὅστις ἐστὶ δι' ἡμᾶς ἡ κυριωτέρα πηγὴ τῶν εἰδήσεων περὶ τῶν πολέμων ἐκείνων. Σώζεται αὐτοῦ μακρὸν τεμάχιον, καὶ προσέτι 11 ἐπιγράμματα ἐν τῇ Ἀνθολογίᾳ. Αἱ ποιήσεις του ἔχουσι τὸν τύπον τῶν Ἀλεξανδρινῶν. Ὡς γραμματικὸς συνέταξεν ἔκδοσιν τῶν Ὁμηρικῶν ποιημάτων.

Ῥίγμος, υἱὸς τοῦ Πείρου, ἡγεμὼν τῆς Θρᾴκης, εἰς βοήθειαν τῶν Τρώων ἐλθὼν (Ὁμ. Ἰλ. Υ, 485).

Ῥιζάγρα, ἐργαλεῖον δι' οὗ οἱ χει-

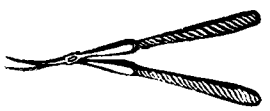

ρουργοὶ ἐξῆγον τὰς ῥίζας τῶν ὀδόντων, τὰ βέλη ἐκ τῶν σαρκῶν, κτλ. (Cels. VII, 12). Ὡς τοιοῦτο ἐξελήφθη μετὰ πιθανότητος τὸ

εἰκονιζόμενον, εὑρεθὲν ἐν Πομπηΐᾳ μετ' ἄλλων χειρουργικῶν.

Ῥιζάνα, πόλις παραθαλασσία τῆς ἐν Ἀσίᾳ Γεδρωσίας (Πτολ.).

Ῥιζοῦς, 1) πόλις τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ Μαγνησίας (Στρβ.). — 2) Πόλις λιμένα ἔχουσα ἐν Πόντῳ τῆς Ἀσίας. Νῦν Ῥιζέχ.

Ῥίζων, πόλις ὀχυρὰ τῆς Δαλματίας, ἐπὶ ὁμωνύμου κόλπου ἢ καὶ ποταμοῦ (Πολ. Β, 11.—Στρβ. Ζ, 316.—Liv. XLV, 26). Νῦν Ῥιζάνον ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Κατάρου.

Ῥίνθων, ἐκ Συρακουσῶν ἢ ἐκ Τάραντος, υἱὸς ἀγγειοπλάστου, ἐπὶ τῶν χρόνων Πτολεμαίου τοῦ Λάγου (320-305 π.Χ.), ἐφεῦρε τὸ εἶδος τοῦ δράματος τὸ κληθὲν «Ἱλαροτραγῳδίαν». Ἔγραψε δὲ 38 τοιαῦτα δράματα, λαβὼν τὰς ὑποθέσεις ἐκ τῶν Ἀθηναίων τραγικῶν, καὶ ἀναμίξας αὐτὰς ἐπὶ τὸ κωμικώτερον, διότι ἀγνοεῖται ὁ τρόπος καθ' ὃν εἰργάζετο. Τὸ πιθανώτερον φαίνεται ὅτι ἐλάμβανε μὲν τὰς διηγήσεις καὶ τὴν ἐξωτερικὴν διάπλασιν τῶν τραγικῶν, ἀλλὰ παρῳδῶν αὐτούς, ἐδανείζετο τὰς σκηνὰς καὶ τοὺς διαλόγους ἐκ τοῦ συνήθους βίου, καὶ κατήρτιζεν οὕτω προϊὸν τῆς φαντασίας μικτὸν ἐκ γελοίου καὶ σοβαροῦ. Ὀλίγα λείψανα αὐτοῦ σώζονται ἐν οἷς διαφαίνεται φαιδρότης πνεύματος καὶ ἀγχίνοια. Ἐν τῶν δραμάτων αὐτοῦ ἦν ὁ Ἀμφιτρύων, ὅστις νομίζεται ὅτι ἐχρησίμευσεν ὡς ὑπόδειγμα εἰς τὸν τοῦ Πλαύτου. Οἱ ὀλίγοι διατηρούμενοι αὐτοῦ στίχοι εἰσὶν ἰαμβικοὶ τρίμετροι (Ἀθήν. Γ, 27), καὶ τρεῖς τίτλοι δραμάτων σώζονται, μυθολογικοὶ (Στέφ. Βυζ. Σουΐδ.).

Ῥινοκόλουρα (τὰ) ἢ Ῥινοκωλοῦρα (ἡ), πόλις ἐπὶ ἀμμώδους παραλίας τῆς Μεσογείου, ὁτὲ μὲν εἰς τὴν Αἴγυπτον, ὁτὲ δ' εἰς τὴν Συρίαν ἀποδιδομένη, καθ' ὃ κατὰ τὰ μεθόρια ἀμφοτέρων κειμένη, σπουδαιοτάτη θέσις διὰ τὸ μετὰ τῆς Ἀραβίας ἐμπόριον (Στρβ XVI, 741. 759.—Liv. XLV, 11). Νῦν Κασρ ἐλ Ἀρίς.

Ῥίον τὸ (Ἀχαϊκὸν), ἀκρωτήριον τῆς Ἀχαΐας, μεθ' οὗ τὸ ἀπέναντι κείμενον Ἀντίρριον, ἢ Ῥίον τὸ Μολυκρικὸν, ἀπετέλει τὸ στόμιον τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου. Ἡ ἀπ' ἀλλήλων ἀπόστασις τῶν δύο ἀκρωτηρίων ἐλέγετο 7 σταδίων, κατὰ δὲ Πλίνιον 1 ῥωμαϊκοῦ μιλίου. Ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου ἵδρυτο ναὸς τοῦ Ποσειδῶνος. Εἰς τὸν πορθμὸν δὲ τοῦτον ἐδόθη ἡ ἱστορικὴ ναυμαχία τῶν 429 π. Χ. (Θουκ. Β, 87. Ε, 52. —Στρβ. Η, 335.—Παυσ. Ζ, 22. 10),

Ῥιπαῖα (ἡ Ῥίπαια) ὄρη, ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ὑποτιθεμένη σειρὰ ὑψηλῶν ὀρέων κατὰ τὰ βορειότατα τῆς γῆς (Σφκλ. Οἰδ. Κολ. 1247.—Virg. G. I, 240), ὅθεν ἔπνεον «ῥιπαὶ αἰθρηγενέος βορέαο» (Ὁμ. Ἰλ. Ὀλ. 171). Τινὲς τῶν νεωτέρων θέλουσι τὴν παραγωγὴν ἐκ τοῦ ταρταρικοῦ δῆθεν ῥιφαὲτ (ὑψηλόν). Πέραν αὐτῶν κατῴκουν οἱ Ὑπερβόρειοι (Διον. Περιηγ. 315.—Στρβ.). Ὁ Αἰσχύλος τίθησιν εἰς αὐτὰ τὰς ἀγνώστους τότε πηγὰς τοῦ Ἴστρου. Οἱ μεταγενέστεροι γεωγράφοι ἔδιδον τὸ ὄνομα εἰς τὰ δυτικώτερα τῶν Οὐραλίων.

Ῥίπη, πόλις ἀρχαία τῆς Ἀρκαδίας, πλησίον τῆς Στρατίας (Ὁμ. Ἰλ. Β, 606).

Ῥιπὶς, ὑποκορ. Ῥιπίδιον, ἀνεμιστήριον («τὴν ἐσχάραν μοι δεῦρο καὶ τὴν ῥιπίδα» Ἀριστφ. Ἀχρν. 669. 888). Παρέλαβον δ' οἱ Ἕλληνες παρὰ τῶν βαρβάρων τὴν χρῆσιν τοῦ ῥιπιδίου καὶ ὡς ἀνεμιστηρίου διὰ τοὺς ἀνθρώπους (Εὐρ. Ὀρστ. 1408-1412), οὐχὶ ἀνοιγοκλειομένου ὡς τὰ νῦν, ἀλλὰ τεταμένου, καὶ συγκειμένου ἢ ἐκ λευκοῦ ὑφάσματος ἐντὸς κρίκου μετὰ λαβίδος, ἢ ἐκ πτερῶν

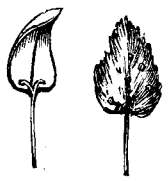

ταῶνος (Propert. II, 15), ἢ ἐκ φύλλου λεπτοῦ, ὡς ἁπαντῶνται τὰ ἐν τῇ εἰκόνι παριστώμενα ἐν τοιχογραφίαις τῆς Πομπηΐας κα

τῶν Σταβιῶν· καὶ ταῦτα συνήθως ἔφερον παρὰ ταῖς κυρίαις θεραπαινίδες, ὡραῖοι παῖδες ἢ εὐνοῦχοι (Εὐρπ. αὐτ. — Στράτων, ἐπίγρ.

ΚΒ), ὡς ἐν τῇ εἰκόνι ἐκ τοιχογραφίας ἐν Πομπηίᾳ, Ἔρως εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ἀριάδνης, θλιβόμενος διὰ τὴν ἐγκατάλειψιν αὐτῆς. Παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις δ' ἐποιοῦντο χρῆσιν αὐτῶν καὶ ἄνδρες προσέτι, ὡς ὁ Αὔγουστος εἶχε δοῦλον ῥιπίζοντα αὐτὸν ὅταν ἐκοιμᾶτο (Suet Aug. LXXXII.—Terent. III, 5, 45-54). Ὑπῆρχον δὲ καὶ ῥιπίδες μυιοσόβοι, τὰ κυρίως μυαστήρια πρὸς ἐκδίωξιν τῶν μυιῶν (Μένανδ. Σελ. 175. — Αἰλ. π. ἰ. ΙΕ, 14).

Ῥίσκος, κιβώτιον κατεσκευασμένον ἐκ καλάμων ἢ ἐλαφρῶν ῥάβδων διὰ δέρματος ἐπικεκαλυμμένων (τὸ σεπέτι), χρησιμεῦον εἰς φύλαξιν ἀργυρωμάτων (Φώτ. λ.), ἀλλ' ἐν γένει καὶ εἰς ἐναπόθεσιν ἄλλων ἀντικειμένων, ὡς ἄρτων κτλ. (Πολδ. Ι, 31. 137).

Ῥίψασπις, ὁ ἐκ δειλίας φεύγων εἰς τὴν μάχην. Ἐν Σπάρτῃ ἐτιμωρεῖτο διὰ θανάτου.

Ῥοδανός, ὁ κυριώτερος ποταμὸς τῆς ἀρχαίας Γαλλίας, ἔχει τὰς πηγάς του εἰς τὰς Πεννινίας Ἄλπεις, ῥέων πρὸς δυσμὰς εἰς τὴν Λαμάνιον λίμνην, καὶ εἶτα νοτίως διὰ τοῦ Λουγδούνου (Λυὼν), δέχεται ἐξ ἀριστερῶν τὸν Ἰσάραν (Isère) καὶ Δρυεντίαν (Durance), δεξιῶς τὸν Ἄραρα (Saone), καὶ ἐκβάλλει εἰς τὴν Τυρρηνικὴν θάλασσαν ἀπέναντι τῆς Σαρδηνίας (Liv. XXI, 26). Ἔχων τὸν ῥοῦν ὁρμητικόν, μετέβαλλε πολλάκις τὴν κοίτην κατὰ τὰς ἐκβολάς· διὰ τοῦτο οἱ ἀρχαῖοι ἄλλοι ἄλλον ἀριθμὸν στομίων, 1, 2, 3, ὡς καὶ 7, τῷ ἀπέδιδον. Κατὰ δὲ τὸ ἀνατολικώτερον τούτων ἀναφέρουσι (Πλούτ. Μάρ. ΙΕ. — Στρβ. Δ, 183) καὶ τὰς «Μαριανὰς φόσσας», διώρυγας ἃς ὁ Μάριος ἀνέσκαψεν ἐπὶ τοῦ Κιμβρικοῦ πολέμου. Ἐπὶ πολὺ ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν του πλωτὸς, ἐχώριζεν ὁ Ῥοδανὸς τὴν Γαλλίαν, ὡς Ῥωμαϊκὴν ἐπαρχίαν, ἀπὸ τῆς Ἑλβετίας (Στρβ. Δ, 183. 189. 190).

Ῥόδεια, θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος, ὀπαδὸς τῆς Περσεφόνης (Ὁμ. Ὕμν. Δημ. 451. — Ἡσδ. Θεογ. 351).

Ῥόδη, 1) θυγάτηρ τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Ἀμφιτρίτης, γυνὴ τοῦ Ἡλίου καὶ μήτηρ τοῦ Φαέθοντος, τῆς Λαμπετίας, τῆς Αἴγλης καὶ τῆς Φαεθούσης (Ἀπλλ. Α, 4, 4). — 2) Μία τῶν Δαναΐδων (Ἀπλλδ. Β, 1, 4). — 3) Λιμὴν Ἑλληνικὸς εἰς τὴν χώραν τῶν Ἰνδιγητῶν κατὰ τὴν Ταρρακωνικὴν Ἱσπανίαν (Liv. XXXIV, 8). Νῦν Ῥόζας.

Ῥοδία, μία τῶν Δαναΐδων (Ἀπλλδ. Α, 1, 4).

Ῥόδιος, ποταμὸς ἐν Μυσίᾳ κατὰ τὴν Τρωάδα, πηγάζει ἐκ τῆς Ἴδης, καὶ δεχόμενος τὸν Σελήεντα ὡς ὁμόρρουν, ἐκβάλλει εἰς τὸν Ἑλλήσποντον, μεταξὺ Ἀβύδου καὶ Δαρδάνου (Ὁμ. Ἰλ. Μ, 20. Υ, 215. — Ἡσδ. Θγν. 311. — Στρβ. ΙΒ. 554. ΙΓ, 595). Πιθανῶς ὁ νῦν ποταμὸς τῶν Δαρδανελλίων, ὅστις ἕλη διερχόμενος ἐκβάλλει εἰς τὴν θάλασσαν διὰ πολλῶν στομίων.

Ῥόδον, ἄνθος παρὰ τοῖς ἀρχαίοις λίαν ἀγαπητὸν διὰ τὸ χρῶμα καὶ τὸ ἄρωμα αὐτοῦ. Χρῆσις αὐτοῦ ἐγίνετο εἰς κόσμησιν τῶν τραπεζῶν εἰς τὰς ἑστιάσεις, καὶ εἰς στεφάνωσιν κατ' αὐτάς· καὶ εἰς τοὺς τάφους προσέτι ἐπετίθετο, εἰς ἔνδειξιν ἀγάπης καὶ ἐνθυμήσεως. Ῥοδοδάκτυλος λέγεται ἡ αὐγὴ παρ' Ὁμήρῳ διὰ τὰ ῥόδινα χρώματά της. Καθ'

Ἡρόδοτον (Η, 138) ἐν Μακεδονίᾳ ἔθαλλον αὐτοφυῶς ἐξαίσια ῥόδα ἑξηκοντάφυλλα.

Ῥοδόπη, ὄρος τῆς Θρᾴκης, εἰς τὰ δυτικὰ τῆς χώρας, ἀνατολικῶς τοῦ Νέστου ποταμοῦ εἰς ὕψος αἰρόμενον 2,300 μέτρων, καὶ ἐκ βορρᾶ μέχρι τοῦ Εὐξείνου ἐκτεινόμενον. Ἦν τὸ ἐπισημότερον ὄρος τῆς Θρᾴκης καὶ Βάκχαι διέτρεχον αὐτὸ κατὰ πάσας τὰς διευθύνσεις (Ἡρδ. ΣΤ, 49. — Θουκ. Β, 96. — Στρϐ. Ζ, 319. — Πολύϐ. — Hor. Od. III, 25, 12), Νῦν βουνὸν τοῦ Δεσπότου.

Ῥόδος, πρὶν ἄλλως καὶ Ὀφιοῦσαι, Σταδία, Ἀστερία, Τριναχρία, Κορυμβία, Μακαρία, καλουμένη, νῆσος ἔχουσα ἐπιφάνειαν 21 μέτρ. τετραγ. ἀπὸ τῆς ἀκτῆς τῆς Καρίας διαιρουμένη διὰ πορθμοῦ ἔχοντος ἐξ μιλίων πλάτος. Διατέμνεται ὑπὸ ὄρους, οὗ τὸ ὕψιστον μέρος ἐλέγετο Ἀταβύριος. Ἡ παραλία ἦν εὐλίμενος, εἶχε τὸ κλῖμα τερπνὸν καὶ ὑγιεινόν, τὸν οὐρανὸν αἴθριον καὶ, κατὰ Πλίνιον (II, 87. — Suet. Tib. XI) ἡμέρα δὲν παρήρχετο χωρὶς νὰ φανῇ ὁ ἥλιος εἰς αὐτήν. Κατ' ἀρχὰς λέγεται ὅτι τὰ πεδία αὐτῆς κατείχοντο ὑπὸ λιμνῶν καὶ βάλτων, καὶ κατεκαλύπτοντο ὑπ' ἐντόμων φαρμακερῶν, ὅτι δ' ἐκαθάρισεν αὐτὰ ὁ Φόρβας, ἐλθὼν μετ' ἀποίκων Λαπίθων (Διόδ. Δ, 71. Ε, 58). Ἀφθόνως παρῆγε μάρμαρον, κρητίδα, ξυλικὴν πρὸς ναυπηγίαν, οἶνον, σῦκα μελανὰ καὶ καλοὺς ἰχθῦς (ἅλοπας). Ἦν δὲ πᾶσα ἡ νῆσος ἱερὰ τῷ Ἡλίῳ, ὅστις συνελατρεύετο ἐνταῦθα μετὰ τῆς θυγατρός του Ἠλεκτρυόνης. Ἐτιμᾶτο δ' ἐν αὐτῇ καὶ ὁ Ἀταβύριος Ζεύς, καὶ οἱ ἥρωες Ἡρακλῆς καὶ Τληπτόλεμος. Ἡ νῆσος ἐν τοῖς μυθικοῖς χρόνοις ἐλέγετο ἐκ τῶν κυμάτων προκύψασα, μετὰ κατοίκων τῶν Τελχίνων, ἀφ' ὧν καὶ Τελχινία προσέτι ἐλέγετο, καὶ οἵτινες ἐλέγοντο ὄντες οἱ ἐπινοηταὶ τῆς χρήσεως τῶν μετάλλων καὶ τῆς ἀστρολογίας. Κατ' ἄλλους δὲ, μετῴκησαν εἰς αὐτὴν οἱ Τελχῖνες ἐκ Κρήτης. Μετ' αὐτοὺς ἀρχαιότατοι κάτοικοι λέγονται οἱ Ἡλιάδαι, ἴσως ἄλλη μόνον ἐπωνυμία αὐτῶν. Μνημονεύονται δὲ καὶ Φοίνικες εἰς τὴν νῆσον ἐλθόντες. Μετὰ δὲ τὴν κάθοδον τῶν Ἡρακλειδῶν ἦλθον Δωριεῖς εἰς αὐτὴν ἐκ Μεγάρων, ἢ ἐκ τῶν ἐξ Ἄργους εἰς Κρήτην μεταβάντων μετὰ τοῦ Ἀλθαιμένους. Κατ' ἀρχαιοτέρας δὲ παραδόσεις ἦλθεν εἰς τὴν νῆσον ὁ Ἡρακλείδης Τληπτόλεμος, καὶ αὐτὸς ἵδρυσε, πρὸ τῶν Τρωϊκῶν, τὰς τρεῖς πόλεις Λίνδον, Ἰαλυσὸν καὶ Κάμειρον (Ὅμ, Ἰλ. Β, 653). — Αἱ πλεῖσται τῶν δωρικῶν πόλεων κατὰ τὰς περικειμένας νήσους καὶ παραλίας φαίνονται τῶν Ῥοδίων ἱδρύματα οὖσαι, καὶ ἀπετέλουν μετὰ τῆς Ῥόδου πολιτικὴν συμπολιτείαν, τὴν «δωρικὴν ἑξάπολιν» λεγομένην, κέντρον ἔχουσαν τὸν ναὸν τοῦ Τριοπίου Ἀπόλλωνος (Ἡρδ. Α, 144). Δραστηρίως δ' εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν ναυτιλίαν ἐπιδεδομένοι οἱ Ῥόδιοι, ἐξέτειναν τὰς ἀποικίας των μακρὰν πρὸς δυσμάς, καὶ μία τῶν ἐπισημοτέρων ἐξ αὐτῶν ἦν ἡ τῷ 690 π. Χ. ὑπὸ τοῦ Ἀντιφήμου ἱδρυθεῖσα ἐν Γέλᾳ (Ἡρδ. Ζ, 153). Ἐν αὐτῇ δὲ τῇ νήσῳ προεῖχεν ἐπὶ δυνάμει ἡ οἰκογένεια τῶν Ἐρατιδῶν, ἧς μέλος ἦν ὁ Διαγόρας. Ἐπὶ τῶν Περσικῶν πολέμων συνέπραξεν ἡ Ῥόδος μετὰ τῆς ὑπερεχούσης μερίδος, καὶ ἐνέμεινεν ἔκτοτε εἰς τὴν συμμαχίαν τῶν Ἀθηναίων. Τῷ 411 π. Χ. οἱ ἀριστοκράται ἐπαναστάντες ἐπεκαλέσθησαν τὸν Πελοποννησιακὸν στόλον εἰς βοήθειάν των· ὁ εὐγενὴς δὲ Δωριεὺς, υἱὸς τοῦ Διαγόρου, ὃν οἱ Ἀθηναῖοι εἶχον ἐξορίσει, ἀνακληθεὶς, κατέστειλε τὴν στάσιν, καὶ μετὰ τοῦτο διεπράξατο τὸν συνοικισμὸν τῶν τριῶν πόλεων εἰς μίαν, τὴν Ῥόδον, ἣν ἔκτισεν ἀμφιθεατροειδῆ, ὑπὲρ ὡραῖον λιμένα, κατὰ τὸ βορειανατολικὸν πέρας τῆς νήσου. Μετ' ὀλίγον ὅμως πάλιν ἐξερράγησαν συγκρούσεις μεταξὺ τῶν ἀριστοκρατῶν καὶ τοῦ δήμου, οὗ ἡ ἀρχὴ εἶχεν ἐκτραχηλισθῆ εἰς ἐσχάτην δημαγωγίαν, πάσης παρανομίας ἔνοχον γινομένην (Ξνφ. Ἑλλ. Δ, 8, 20). Ἀποκατέστη ὅμως πάλιν μετὰ ταῦτα νόμιμος καὶ ἔμφρων δημο-

κρατία, διὰ μετριοπαθείας καὶ ἀξιοπρεπείας εἰς δύναμιν ἐκ νέου ἀναπτυχθεῖσα, καὶ ἔκτοτε ἐπέστρεψεν αὖθις ἡ Ῥόδος εἰς τὴν συμμαχίαν τῶν Ἀθηναίων. Τῷ 358-356 ὅμως, ἐπειδὴ οἱ Ἀθηναῖοι παρέβησαν ὑπερπηδήσαντες τοὺς ὅρους τῆς συμβάσεως, ἀπέστησαν πάλιν οἱ Ῥόδιοι ἀπ' αὐτῶν, καὶ τότε, βοηθείᾳ τῶν Καρῶν ἡγεμόνων, ἐπεκράτησεν ἐν τῇ νήσῳ ἰσχυρὰ ὀλιγαρχία (Δμσθ. π. Ῥοδ. ὀλ.), καὶ μετ' οὐ πολὺ ὑπέκυψεν ἡ νῆσος εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Ἰδριέως, δυνάστου τῆς Ἁλικαρνασσοῦ. Ἐπὶ Ἀλεξάνδρου κατελήφθη ὑπὸ φρουρᾶς μακεδονικῆς, ἣν μετὰ τὸν θάνατον ἐκείνου ἐξέβαλε, καὶ ἀνεκτήσατο τὴν ἐλευθερίαν της, ἀναπτυχθεῖσα τότε καὶ εἰς τὴν ὑπερτάτην ἀκμήν. Κατὰ Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ ἀντέστησαν γενναίως οἱ Ῥόδιοι τῷ 304 π. Χ., κατέλαβον μέρη τῶν Καρικῶν παραλίων, ὑπεστήριξαν τὰς ἑλληνικὰς πόλεις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας εἰς ὑπεράσπισιν τῆς ἐλευθερίας των, ἀλλὰ μείναντες οὐδέτεροι μεταξὺ τῶν τότε διαμαχομένων ἰσχυρῶν διαδόχων, ἠγωνίζοντο εἰς ἀποκατάστασιν φιλικῶν συναλλαγῶν μετ' αὐτῶν, καὶ ἔθεντο πρῶτοι τὰς βάσεις διεθνοῦς θαλασσίου καὶ ἐμπορικοῦ δικαίου. Τῷ 224 π. Χ. σφοδρὸς σεισμὸς μεγάλην ἔφερεν εἰς τὴν πόλιν βλάβην, καὶ τὸν περίφημον ἐν αὐτῇ κολοσσὸν τοῦ Ἀπόλλωνος (ἴδ. Χάρης) καταρρίψας. Τότε δὲ καὶ ἡγεμόνες καὶ πόλεις πολλαὶ τῇ ἔπεμψαν δωρεὰς πρὸς ἐπανόρθωσιν τῆς ζημίας ταύτης. Μετὰ τῶν Ῥωμαίων συμμαχοῦντες, ἐπολέμησαν οἱ Ῥόδιοι κατὰ τοῦ Ἀντιόχου καὶ τοῦ Προυσίου, καὶ ἔλαβον ὡς ἀμοιβὴν τὴν κυριαρχίαν ἐπὶ τῆς Καρίας καὶ τῆς Λυδίας. Ἀπώλεσαν ὅμως τὰς ἐπαρχίας ταύτας, ὡς καὶ πολλὰ τῶν ἐμπορικῶν αὐτῶν προνομίων ὅτε, ἐπὶ τῇ ἰδίᾳ αὐτῶν δυνάμει ἐναβρυνόμενοι, καὶ τὰ ὅρια αὐτῆς παραγνωρίζοντες, ἔπεμψαν εἰς Ῥώμην πρέσβυν θελήσαντα ἐπιτακτικῶς νὰ ἐπιβάλῃ τὰς ἀξιώσεις των (Liv. XLIV, 14). Κατὰ Μιθριδάτου ἐπιτυχῶς ἀντέστησαν, ἀλλ' οἱ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Καίσαρος ἐπελθόντες ἐμφύλιοι πόλεμοι ἐπέφερον τὴν παρακμὴν αὐτῶν. Τὴν ἀνεξαρτησίαν ὅμως διετήρησαν ἔτι ἐπί τινα χρόνον, πολλάκις ἀφαιρουμένην καὶ πάλιν ἀποδιδομένην αὐτοῖς, μέχρις οὗ τέλος ὁ Οὐεσπασιανὸς ἐντελῶς τοὺς ὑπέταξε (Suet. Vesp. VIII). — Ἡ Ῥόδος ἐπιμελῶς ἐκαλλιέργησε καὶ τὴν τέχνην καὶ τὴν ἐπιστήμην. Ὅτε ὁ Αἰσχίνης ἐξωρίσθη ἐξ Ἀθηνῶν, ἵδρυσεν ἐκεῖ σχολὴν ῥητορικῆς, διαμείνασαν ἐν ἀκμῇ πολὺν χρόνον ἔτι καὶ μετὰ τῆς νήσου τὴν πολιτικὴν παρακμὴν (Cic. Brut. XIII). Εἶχε δ' ἡ Ῥοδία ῥητορικὴ τι τὸ ὀγκῶδες καὶ ἐπὶ τὸ ἀσιατικώτερον ἐπιδεικτικόν. Ποιηταὶ διέπρεψαν ἐν αὐτῇ Ἀπολλώνιος ὁ Ῥόδιος καὶ Ἀπολλώνιος ὁ Μόλλων (ἴδ. Ἀπολλώνιος). Δραστηρίως δ' ἠσκεῖτο ἐν Ῥόδῳ καὶ ἡ γλυπτική, ἐκ Σικυῶνος ἐκεῖ μεταβᾶσα, καὶ ἐπίσημον ἔχουσα καλλιτέχνην τὸν Λίνδιον Χάρητα, τὸν ἐργασθέντα τὸν Κολοσσὸν, καὶ ἐν ἄλλοις τὸν Ἡγήσανδρον, Πολύδωρον καὶ Ἀθηνόδωρον, τοὺς ποιήσαντας τὸ σύμπλεγμα τοῦ Λαοκόοντος, καὶ τὸν Ἀπολλώνιον καὶ Ταυρίσκον ἐκ Τράλλεων, γλύπτας τοῦ Φαρνεσίου λεγομένου ταύρου (Στρβ. ΙΔ, 652). Διὰ τῶν ἔργων τῶν καλλιτεχνῶν τῆς σχολῆς ταύτης οὕτω κατεκοσμήθη ἡ πόλις, ὥστε ὁ Ἀριστείδης ὁ σοφιστὴς ἔγραφε δύο αἰῶνας μετὰ τὴν πτῶσιν αὐτῆς, ὅτι ἐπὶ τῆς ἀκμῆς της ἦν «ὀχυρὰ ὡς φρούριον καὶ κατάκοσμος ὡς βασιλικὸς οἶκος». Ὁ περίφημος κολοσσὸς τοῦ Ἡλίου ἦν οὐχὶ ὁ μόνος, ἀλλ' ὑπῆρχον ἑκατὸν εἰς τὴν πόλιν (Σχλ. Λουκ. Ἰκαρμνπ. 12), καὶ ὁ πορθήσας αὐτὴν Κάσσιος τῷ 38 π. Χ. ἀπεκόμισε τρισχίλια ἀγάλματα καὶ θησαυροὺς 50 ἑκατομμυρίων.

Ῥοδουντέα, φρούριον ἐπὶ τοῦ ὄρους Οἴτης εἰς τὴν Φθιώτιδα (Στρβ.).

Ῥοδῶπις, 1) ἀρχαία ἑταίρα ἐκ Θράκης, δούλη τοῦ ἐν Σάμῳ Ἰάδμονος, πωληθεῖσα εἰς Αἴγυπτον ἐπὶ τοῦ βασιλέως Ἀμάσιδος καὶ ὑπὸ τοῦ Χαράξου ἀπελευθερωθεῖσα.

Περὶ αὐτῆς διηγοῦντο ὅτι τοσοῦτον πλοῦτον συνεκομίσατο, ὥστε ἰδίᾳ δαπάνῃ ἤγειρε μίαν τῶν πυραμίδων (Ἡρδ. Β, 134).—2) Ἄλλη ἑταίρα (Ῥοδόπη, κατὰ Λουκ. Ὀρχ. Β), ἣν ἐνυμφεύθη ὁ βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου Ψαμμήτιχος (Αἰλ. π. ἰ. ΙΓ, 33).

Ῥοῖκος, 1) Κένταυρος, ὅστις μετὰ τοῦ ἄλλου Κενταύρου, τοῦ Ὑλαίου, ἐπιτεθεὶς ἐν Ἀρκαδίᾳ κατὰ τῆς Ἀταλάντης, ἐφονεύθη τοξευθεὶς ὑπ' αὐτῆς (Ἀπλλδ. Γ, 9, 2).—2) Υἱὸς Φιλέου, Σάμιος καλλιτέχνης, ἀκμάζων περὶ τὰ 580 π. Χ. Μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Θεοδώρου ᾠκοδόμησε τὸ ἐν Σάμῳ Ἡραῖον, ὅπερ ἦν, καθ' Ἡρόδοτον (Γ, 60), «νηὸς μέγιστος πάντων νηῶν τῶν ἡμεῖς ἴδμεν», δωρίου ῥυθμοῦ (Vitr. VII, praef.). Αὐτὸν λέγει ὁ Παυσανίας (I, 38) καὶ ἄγαλμα τῆς Νυκτὸς κατασκευάσαντα, χαλκοῦν βεβαίως, διότι παραβάλλει αὐτὸ πρὸς τὸ τῆς ἐν Ἀμφίσσῃ χαλκῆς Ἀθηνᾶς καὶ λέγει αὐτὸ κατὰ τὴν τέχνην ἀρχαϊκώτερον ἐκείνης, καίτοι ὑποτιθεμένης ὅτι ἐκομίσθη ἐκ Τροίας. Ὁ δὲ Πλίνιος (XXXV, 152) μνημονεύει αὐτοῦ καὶ ὡς ἐργασθέντος καὶ εἰς τὸν ἐν Λήμνῳ Λαβύρινθον.

Ῥοιμετάλκης, βασιλεὺς τῆς Θράκης ἐπὶ Αὐγούστου, συμπολεμήσας μετ' αὐτοῦ κατὰ τοῦ Ἀντωνίου, καὶ πάντοτε διαπρέψας ὡς σύμμαχος τῶν Ῥωμαίων. Ἐπολιτογραφήθη δὲ καὶ ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, καὶ διετέλεσεν ἐπώνυμος ἄρχων τῶν Ἀθηνῶν κατὰ τὸ ἔτος 27 π. Χ. (Ὀλ. 173, δ').

Ῥοίτειον (ἢ Ῥοίτιον) ἄκρον, πετρώδης ἀκτὴ μετὰ διαφόρων προεξοχῶν ἐν τῇ Τρωϊκῇ ἐπὶ τοῦ Ἑλλησπόντου. Ἐφ' ἑνὸς τῶν λόφων ἔκειτο καὶ κώμη ὁμώνυμος, καὶ ἐκεῖ πλησίον ἦν καὶ τὸ Αἰάντειον, ὁ τάφος Αἴαντος τοῦ Τελαμωνίου (Ἡρδ. Ζ. 43. — Στρβ. ΙΓ, 595).

Ῥοῖτος, 1) Κένταυρος παρὰ τοῖς Λατίνοις ποιηταῖς, ἴσως ὁ αὐτὸς τῷ Ῥοίκῳ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, εἰς τὸν γάμον τοῦ Πειρίθου ἐτραυματίσθη ὑπὸ τοῦ Δρύαντος καὶ ἔφυγε (Virg. G. II, 456.—Ov. Met. XII, 30).—2) Γίγας ὑπὸ τοῦ Βάκχου φονευθεὶς (Hor. Od II, 19, 28). Ὁ αὐτὸς καὶ Εὔρυτος.—3) Ὀπαδὸς τοῦ Φινέως, ὑπὸ τοῦ Περσέως φονευθεὶς (Ov Met. V, 38).—4) Βασιλεὺς τῶν Μαρρουβίων ἐν Ἰταλίᾳ, οὗ ὁ υἱὸς Ἀγχέμολος ἔφυγεν ἀπ' αὐτοῦ πρὸς Δαῦνον, τὸν πατέρα τοῦ Τούρνου, διότι εἶχε τολμήσει νὰ ἐπιτεθῇ κατὰ τῆς μητρυιᾶς του Κασπερίας (Virg. Æ, X, 388).

Ῥόμβος, πᾶν σῶμα ἔχον τὸ σχῆμα δύο ἴσων κώνων ἐκ τῶν βάσεων συνεχομένων. Ἐκ τούτου παίγνιόν τι τῶν παιδίων, παιόμενον καὶ ταχέως στρεφόμενον (τὸ σφιντιρλόνι) καὶ οὗ καὶ οἱ γόητες ἐποιοῦντο χρῆσιν, κατὰ τὸν ἦχον πρὸ πάντων ὃν παρῆγε μαντεύοντες (Ἐτυμ. λεξ. ῥόμβοι. — Εὐστθ. εἰς Ὀδ. Α, σλ. 1387.—Σχλ. Ἀπλλν. Ῥόδ. 1139. —Θεόκρ. εἰς Φαρμ.).

Ῥομφαία, ἡ καὶ Ῥομβαία, εὐρεῖα καὶ μεγάλη μάχαιρα ἐν χρήσει παρὰ τοῖς Θραξὶ, καθ' Ἡσύχιον, ὅστις ὅμως προστίθησιν «ἢ ἀκόντιον»· ἀλλὰ τοῦτο δὲν φαίνεται ἀκριβὲς, κατὰ τὴν ἐν τοῖς χριστιανικοῖς κἂν χρόνοις γινομένην χρῆσιν τῆς λέξεως. Κατὰ δὲ Πλούταρχον (Αἰμύλ. ΙΗ), χαρακτηρίζεται ὡς «ῥομφαία βορωσίδηρος», ἣν ἔφερον διὰ χειρὸς, στηρίζοντες αὐτὴν εἰς τὸν δεξιὸν ὦμον.

Ῥόπαλον, ξύλον ἔχον ὀγκώδη καὶ

βαρεῖαν τὴν μίαν ἄκραν, καὶ χρησιμεῦον ὡς στοιχειῶδες ὅπλον εἰς τοὺς ἀρχαιοτάτους χρό-

νους. Ὁ ῥοπαλοφόρος ἔτυπτε κρατῶν αὐτὸ ἀπὸ τῆς κάτω ἄκρας, τῆς λεπτοτέρας. Ὁ

Ὅμηρος λέγει (Ὀδ. Λ, 575) «ῥόπαλον παγχάλκεον», ἴσως ἔχον ἥλους χαλκοῦς. Ἦτο δὲ τὸ κυρίως ὅπλον καὶ τὸ σύμβολον τοῦ Ἡρακλέους. Τινὲς δὲ τῶν ἀρχαίων φιλοσόφων ἐπετηδεύοντο, ἀντὶ εἰς ῥάβδον, εἰς ῥόπαλον νὰ στηρίζωνται (Sidon. Epist. IX, 9. 11. Carm. XV, 197). Ἡ εἰκὼν ἐκ ψήφου γλυπτῆς, παρίστησι τὸν Δημόκριτον.

Ῥόπτρον, ὅ,τι καὶ τὸ ῥόπαλον, πᾶν τὸ χρησιμεῦον εἰς κτύπημα. Ὁ Εὐριπίδης λέγει «δίκης ῥόπτρον». Προσέτι τὸ εἰς τὴν θύραν κρουόμενον ἵνα ἀνοίγηται. «Νῦν μὲν εἰσὶ θυρωροὶ, πάλαι δὲ ῥόπτρα κρουόμενα πρὸς ταῖς θύραις» (Πλούτ. π. Πολυπραγμ.).

Εἶχον δὲ σχῆμα ἢ κρίκων ἁπλῶν, ἢ καὶ ἄλλο τι πλουσιώτερον, ὡς τὸ τῆς εἰκόνος, ἔκ τινος θύρας τῆς Πομπηΐας. Ῥόπτρον ἐλέγετο καὶ τὸ ξύλον δι' οὗ ἐκρούετο τὸ τύμπανον, ἔχον, κατὰ πρωτότυπον διατηρούμενον ἐν τῷ μουσείῳ τοῦ Βερολίνου, ἀφ' ἑνὸς λαβὴν διὰ τὸν τυμπανιστὴν, ἀφ' ἑτέρου κομβίον, ὃ ἐκαλύπτετο διὰ δέρματος, ἵνα κτυπᾷ τὸ ἐπὶ τοῦ χαλκοῦ τυμπάνου διὰ σχοινίου ἑκατέρωθεν τεταμένον δέρμα, κατὰ τὸ ἐνταῦθα παριστάμενον καὶ ἐν Θήβαις τῆς Αἰγύπτου εὑρεθὲν πρωτότυπον. Τὸ ὄνομα ῥόπτρον ἔφερε τέλος καὶ ξενικὸν φρυγικὸν καὶ αἰγυπτιακόν τι μουσικὸν τυμπανοειδὲς ὄργανον θορυβῶδες, οὗ χρῆσιν ἐποιοῦντο οἱ Κορύβαντες εἰς τῆς Ῥέας τὰ ὄργια (Ἀπλλν. Α, 1139). Ἓν ἐπίγραμμα τὰ λέγει «χάλκεια ἰαχήματα»·

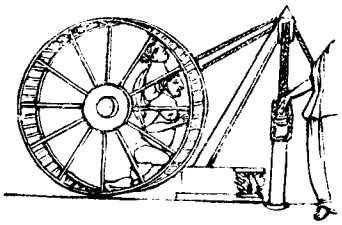

ὁ δὲ Πλούταρχος (ἐν Κράσ.) λέγει «ῥόπτρα βυρσοπαγῆ καὶ κοῖλα περιτείναντας ἠχείοις χαλκείοις, ἅμα πολλαχόθεν ἐπιδοποῦσι»· καὶ καθ' Ἡλιόδωρον (Θ, Σλ. 343) εἶχον οἱ Αἰθίοπες αὐτὰ μετὰ τῶν τυμπάνων καὶ ὡς μουσικὰ ὄργανα εἰς τὰς μάχας (καὶ Prudent adv. gymm. II, 527)· ὁμοίως δὲ καὶ οἱ Πάρθοι (Πλούτ. Κράσσ. ΚΓ)· ὥστε πιθανώτατα εἰσὶ τὸ ὑπὸ τοῦ Ἰσιδώρου (Orig. III, 21, 24) περιγραφόμενον ὄργανον, ξύλινον ἢ χαλκοῦν, μετὰ δέρματος ἑκατέρωθεν, κρεμάμενον ἐκ τοῦ λαιμοῦ, καὶ εἰς τὰ δύο ἄκρα κτυπώμενον ὡς τὸ τῆς εἰκόνος, ληφθείσης ἐκ τοιχογραφίας αἰγυπτιακῆς.

Ῥουβίκων, μικρὸς μεθόριος ποταμὸς μεταξὺ τῆς κυρίως Ἰταλίας (Ὀμβρικῆς καὶ τῆς ἐντεῦθεν τῶν Ἄλπεων Γαλλίας, εἰς τὴν Ἀδριατικὴν θάλασσαν ἐκβάλλων. Ὅτε δὲ ὁ Καῖσαρ ἐκ Γαλλίας προερχόμενος, ὑπερέβη αὐτὸν, ἵνα εἰσέλθῃ εἰς τὴν Ἰταλίαν (Στρβ. —Cic. Phit. VI, 3.—Suet. Cæs. XXXI), τοῦτο ἐθεωρήθη ὡς διάβημα σπουδαῖον, ὥστε «ὑπερβαίνειν τὸν Ῥουβίκωνα» ἀπέβη παροιμιακὸν, «ὡς ῥίπτειν τὸν κύβον».

Ῥουβρίκατος, 1) Ποταμὸς τῆς Νουμιδίας, πηγάζων ἐκ τοῦ ὄρους Θάμβης καὶ ἐκβάλλων ἀνατολικῶς τοῦ Ἱππῶνος. Νῦν Σεβάς.—2) Ποταμὸς τῶν βορειανατολικῶν τῆς Ταρρακωνικῆς Ἱσπανίας, ἐκβάλλει παρὰ τῇ πόλει Βερκίνῳ (P. Mel. II, 615).

Ῥούβων, ποταμὸς ῥέων πρὸς τὰ βόρεια παράλια τῆς Εὐρωπαϊκῆς Σαρματίας (Πτολμ. Γ, 5). Νῦν Δυία.

Ῥουδία, πόλις ἐν Ἀπουλίᾳ τῆς κάτω Ἰταλίας, μεταξὺ Βρενδισίου καὶ Βενουσίας, πατρὶς τοῦ ποιητοῦ Ἐννίου, ὁστις λέγεται Καλαβρὸς ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων (Hor. Od. IV, 8, 20), διότι ἡ χώρα αὕτη μεταγενεστέρως ἀπετέλει μέρος τῆς Καλαβρίας.

Ῥοῦς, πόλις τῆς Μεγαρίδος, οὐ μακρὰν τῶν Μεγάρων πρὸς ἄρκτον κειμένη, ἐπώνυμος δὲ ἡ ῥοῆς ὕδατος ἐκεῖθεν διερχομένης, ἢ τοῦ φυτοῦ τοῦ Ῥοῦς καλουμένου καὶ ὡς καρύκευμα χρησιμεύοντος (Διοσκορ. Α, 148). Εἶχε ναοὺς καὶ τάφους ἡρώων (Πλούτ. Θησ. ΚΖ.—Παυσ. Α, 41, 2).

Ῥουσέλλας, πόλις Τυρρηνικὴ, κατ' ἀρχὰς οὐχὶ ἄσημος. μία τῶν τῆς δωδεκαπόλεως, ἐν Ἰταλίᾳ, ἀνατολικῶς τῆς Πρελίας λίμνης ἐπὶ τῆς Αὐρηλίας ὁδοῦ εἰς κορυφὴν λόφου κειμένη. Ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων κυριευθεῖσα καὶ ἀποικισθεῖσα, ἀπώλεσε τὴν παλαιὰν αὐτῆς σπουδαιότητα (Liv. X, O, 37, XXVIII, 45). Σώζονται δὲ μέχρι τοῦδε κατὰ τὸ χωρίον Μοσκόνα, τὰ τείχη αὐτῆς, πολυγωνίου ῥυθμοῦ, ἔχοντα 10.000' περιφέρειαν.

Ῥουσκένων, ποταμὸς τῆς Ναρβωνίτιδος Γαλλίας, ἐκ τῶν Πυρηναίων πηγάζων, πρὸς ἀνατολὰς ῥέων καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Γαλλικὸν κόλπον. Ὠνομάζετο δὲ καὶ Τέλις, ὅθεν ἡ νῦν ἐπωνυμία αὐτοῦ Τέτ. Εἰς τὰς ὄχθας αὐτοῦ ἔκειτο πόλις τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος, νῦν πύργος Ῥουσσιλλὼν (Στρβ. Δ 182.—Liv. XXI, 24).

Ῥουτηνοί, λαὸς γαλλικὸς, οἰκῶν μέρος ἐν Ἀκουϊτανίᾳ, μέρος ἐν Προβιγκίᾳ. Ἡ πρωτεύουσα αὐτοῦ ἦν τὸ Σεγοδοῦνον (Στρβ. Δ, 191. — Caes. B. G. I, 45. VI, 75).

Ῥούτουλοι, ἀρχαῖος ἰταλικὸς λαὸς, οἰκῶν τὴν εἶτα Λάτιον κληθεῖσαν χώραν, καὶ πρωτεύουσαν ἔχων τὴν Ἀρδίαν. Ἀφ' οὗ δ' ὑπετάγη ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, ἐξέλιπε τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἱστορίας (Στρβ. Ε, 228. 231. — Virg. Æn. VII. 409. 794. X, 108, κλ—Liv. I, 57)

Ῥοῦφος, περίφημος ἰατρὸς Ἐφέσιος· κατά τινας (Τζέτζ.) ἰατρὸς τῆς Κλεοπάτρας ἐν Αἰγύπτῳ, κατ' ἄλλους (Σουίδ.) ζῶν ἐπὶ Τραϊανοῦ, συνέγραψε διάφορα, ἐξ ὧν σώζονται «Περὶ τῶν ἐν κύστει καὶ νεφροῖς παθῶν. Περὶ φαρμάκων καθαρτικῶν. Περὶ ὀνομασίας τῶν τοῦ ἀνθρώπου μορίων».

Ῥυθμὸς, ἐν γένει πᾶς ἁρμονικὸς συνδυασμὸς διαστάσεων, ἐξ οὗ παράγονται εὐάρεστοι τῶν αἰσθήσεων ἐντυπώσεις. Διαστάσεις δὲ εἰσὶν αἱ τοῦ τόπου καὶ αἱ τοῦ χρόνου. Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν πρώτων προκύπτει τὸ καλὸν εἰς δύο τέχνας, τὴν γλυπτικὴν, καὶ ἔτι μᾶλλον τὸ κοσμητικὸν μέρος τῆς ἀρχιτεκτονικῆς, διότι ἐπὶ τοῦ καλοῦ ἐν τῇ γλυπτικῇ ἐπενεργοῦσι κατὰ πρῶτον λόγον ἄλλα στοιχεῖα, ἡ μίμησις, ἡ ἔκφρασις, κτλ.—Α) Ἐπὶ τῆς κλασικῆς Ἑλληνικῆς ἐποχῆς διὰ τῶν μεγάλων καλλιτεχνῶν τρεῖς ἐπεκράτησαν καὶ ἀνεπτύχθησαν ἀρχιτεκτονικοὶ ῥυθμοί, πρὸ πάντων κατὰ τὴν οἰκοδομὴν τῶν ναῶν, οἵτινες ἦσαν τότε τὸ ἐπισημότερον ἀντικείμενον τῆς ἀρχιτεκτονικῆς ὡς καλλιτεχνίας. Ἦσαν δ' οἱ ῥυθμοὶ οὗτοι ὁ Δώριος, ὁ Ἰώνιος καὶ ὁ Κορίνθιος. 1) Ἐκ τούτων ἀρχαιότερος καὶ ἀφελέστερος

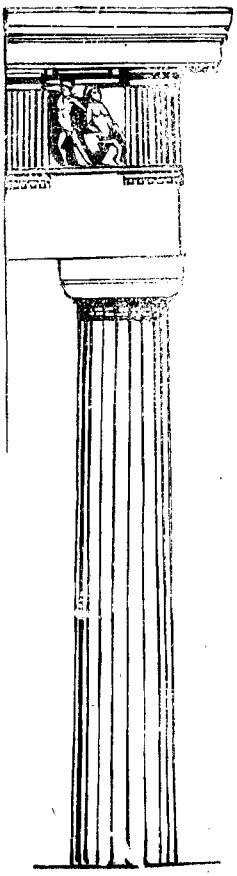

ἦν ὁ δώριος, προκύψας ἐξ ἀπομιμήσεως τῆς ξυλοδομίας, καὶ πᾶν τὸ κάλλος αὐτοῦ ἀρυόμενος ἐκ τῆς συμμετρίας. Οἱ κίονες ἦσαν στρογγύλοι, ἔχοντες ὕψος συνήθως ἑξαπλάσιον τῆς διαμέτρου τῆς βάσεως, πρὸς τὰ ἄνω ἰσχνότεροι κατὰ τὸ 1/6 τοῦ διαμέτρου, κατὰ δὲ τὸ ἥμισυ τοῦ ὕψους αὐτῶν ἔχοντες μικρὰν ἐξόγκωσιν. Ἐβαινον κατ' εὐθεῖαν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς οἰκοδομῆς, καὶ πέριξ εἶχον ἄνωθεν μέχρι κάτω κοίλας ραβδώσεις, συνήθως 20, διατεμνούσας ἀλλήλας εἰς ὀξεῖαν γωνίαν. Τὸ δὲ κιονόκρανον συνίστατο ἐκ πλίνθου τετραγωνικῆς, ἐπικαθημένης ἐπὶ στρογγύλου οἰδήματος τοῦ λεγομένου Ἐχίνου, κοσμουμένου διὰ 3-5 γραμμῶν παραλλήλων τῇ βάσει του, τῶν καλουμένων ἱμάντων. Ἐπὶ τῶν κιόνων ἐκάθητο τὸ ἐπιστύλιον, σειρὰ μαρμαρίνων δοκῶν, ἃς πρὸς τὰ ἄνω ἐκόσμει ἐπίπεδος ἐξοχή, τὸ κυμάτιον, καὶ ὑπ' αὐτὸ εἰς ἴσας ἀποστάσεις μικραὶ ἄλλαι ὁμοιαι ἐξοχαί, οἱ κανόνες, μετὰ συνήθως 6 σταγόνων ὑπ' αὐτάς, αἰνιττομένων δῆθεν τῆς βροχῆς τὰς σταγόνας. Ἐπὶ τοῦ περιστυλίου ἐπεκάθητο ἡ ζώνη (ἢ διάζωμα), συγκειμένη ἐκ τῶν τριγλύφων, αἵτινες διὰ τριῶν καθέτων ἐντομῶν κοσμούμεναι, ἐκάθηντο ὑπὲρ τὰς σταγόνας, εἰς παράστασιν τῶν ὀροφιαίων δοκῶν, καὶ ἐκ τῶν μεταξὺ τῶν τριγλύφων μετοπῶν, πλακῶν ἃς εἰς τοὺς μεγάλους ναοὺς ἐκόσμουν ἀνάγλυφα. Ὑπὲρ τὴν ζώνην προεῖχε τὸ γεῖσον, παριστῶν τὴν προέκτασιν τῶν ὀροφιαίων δοκῶν, καὶ ἔχον τὴν κάτω ἐπιφάνειαν προκλινῆ καὶ πᾶσαν κοσμουμένην ὑπὸ σταγόνων, διαιρουμένων εἰς τὰς λεγομένας προμόχθους, ὧν ἑκάστη εἶχε 3 σειρὰς σταγόνων, ἀνὰ 6 ἑκάστην. Ἐπὶ δὲ τοῦ γείσου ἐπεκάθητο ἡ ὑδρορρόη. Ὁ δὲ τοῖχος ὀπίσω τῶν κιόνων ἔλῆγεν ἄνω εἰς κυμάτιον, καὶ εἰς τοὺς μεγάλους ναοὺς εἶχε πολλάκις ὑπ' αὐτό, περὶ πᾶν τὸ οἰκοδόμημα ἢ κἂν κατὰ τὰς δύο μικρὰς πλευράς, σειρὰν ἀναγλύφων, τὴν ζωοφόρον. Τέλος οἱ ἀετοί, ἤτοι τὰ δύο τρίγωνα τ' ἀποτελούμενα ὑπὸ τῆς ὀροφῆς ὑπὲρ τὰς δύο μικρὰς πλευράς, ἐκοσμοῦντο εἰς τοὺς μεγάλους κἂν ναοὺς διὰ γλυπτικῶν συμπλεγμάτων. Ἀπὸ τοῦ τοίχου δὲ εἰς τὸ περιστύλιον, ὀπίσω τῶν τριγλύφων, ἢ εἰς μεγάλους ναοὺς ὑπὲρ αὐτά, ἐξετείνοντο ἐγκαρσίως αἱ δοκοὶ τοῦ ὀρόφου, καὶ μεταξὺ αὐτῶν ἦσαν τὰ μικρά, καὶ δι' ἀστέρων ἢ ἄλλων γλυφῶν ἢ γραφῶν κεκοσμημένα φατνώματα.—2) Κατὰ δὲ τὸν Ἰωνικὸν ῥυθμὸν, μᾶλλον κατάκοσμον τοῦ δωρίου, οἱ κίονες ἦσαν λεπτότεροι, ἔχον-

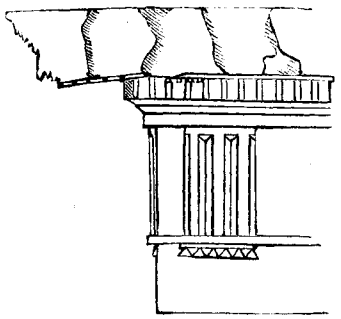

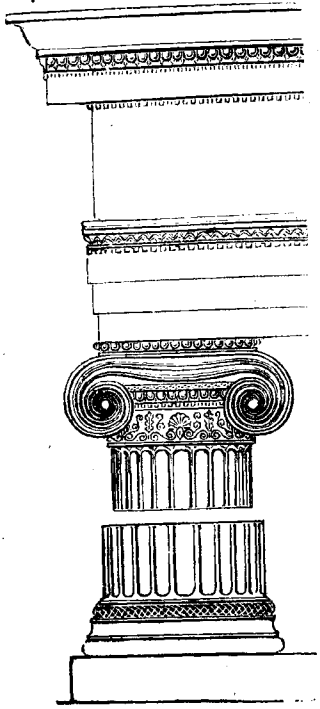

τες τὸ ὕψος 8πλάσιον τῆς κάτω διαμέτρου, τὰ διαξέσματα μὴ ἀλλήλως διατέμνοντα,

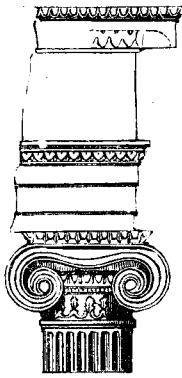

ἀλλ' ἀπολήγοντα εἰς ἐπιπέδους ἐπιφανείας, βαίνοντες δὲ εἰς βάσεις. Τὸ κιονόκρανον δ' τους πλευρὰς, προσκεφάλαια δὲ κατὰ τὰς δύο πλαγίας, ὡς παριστῶντα κάλυμμά τι ἀνειλιγμένον καὶ ἑκατέρωθεν ἀναδεδεμένον. Τὰ δ' ἐπιστύλια ἐκοσμοῦντο διὰ τριῶν ὁριζοντίων ἐντομῶν (τῶν ταινιῶν), καὶ ἐπὶ τῶν ἐπιστυλίων δὲν ὑπῆρχον μετόπαι καὶ τρίγλυφα, ἀλλ' ἡ ζωοφόρος. Τὸ δὲ προέχον γεῖσον κάτωθεν ἔχει κοίλην τὴν ἐπιφάνειαν, συνήθως μετ' ὀδόντων. — 3) Ὁ δὲ Κορινθιακὸς ῥυθμὸς ἦν μόνον ἀνάπτυξις καὶ ἐπικόσμησις τοῦ Ἰωνικοῦ. Τὸ κιονόκρανον διέπλασεν ὁ Καλλίμαχος (ἴδ.) περὶ τὸ 430 π. Χ. ὡς κάλαθον περιβαλλόμενον ὑπὸ φύλλων ἀκάνθης. Ἐπιμηκεστέρας δ' ἀναλογίας ἔλαβον οἱ κίονες, αὐτοῦ ὥστε ὁ Βιτρούβιος (IV, 4, 8) τοὺς

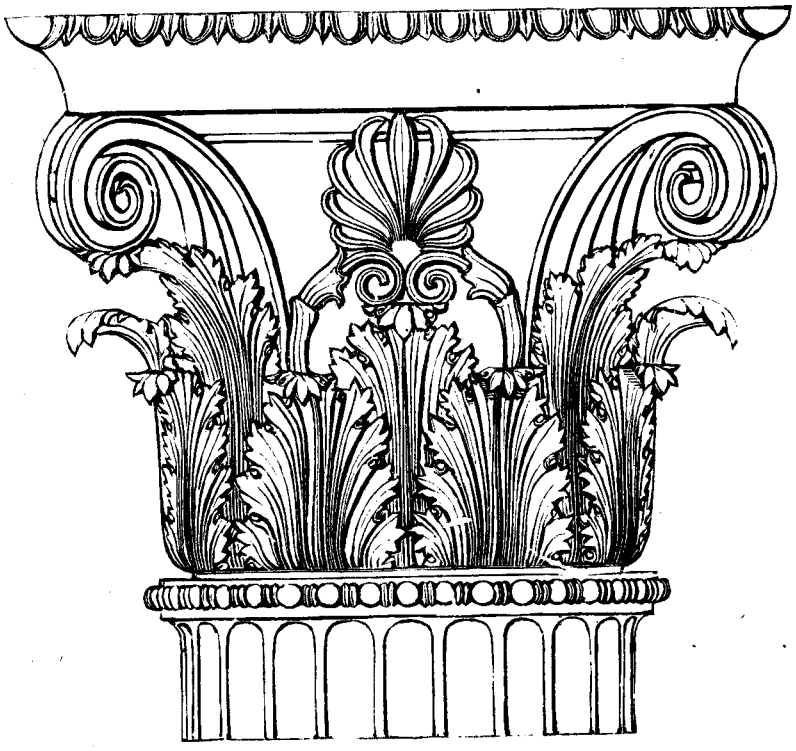

αὐτῶν εἶχε τὸν ἐχῖνον κοσμούμενον δι' ὠῶν πολλάκις, τὰς δὲ ταινίας δι' ἀστραγάλων, καὶ ὑπὲρ τὸν ἐχῖνον ἕλικας μὲν περιστρεφομένας κατὰ τὰς δύο ἀντιθέ- παραβάλλει πρὸς σῶμα παρθενικόν. Κατὰ τὰ λοιπὰ ἦν ὁ ῥυθμὸς οὗτος ὁ αὐτὸς τῷ Ἰωνικῷ. — Β. Ὡς πρὸς τὸν χρόνον δὲ, ὁ ῥυθμὸς ἐστὶν ἡ βάσις τῆς μουσικῆς καὶ τῆς στι-

χουργίας, καὶ οἱ ἀρχαῖοι ῥήτορες ἀπέβλεπον εἰς αὐτὸν καὶ διὰ τὰς πεζὰς αὐτῶν συνθέσεις ἃς ἐπεμελοῦντο νὰ συντάττωσιν οὐχὶ ἀπηλλαγμένας εὐρυθμίας, εἰ καὶ ἀνετωτέρας. Εἰς τὸν συνδυασμὸν δὲ τοῦ ῥυθμοῦ τοῦ τόπου καὶ χρόνου ὑπήγετο ἡ ὀρχηστική.

Ῥυκάνη, τὸ ἐργαλεῖον τῶν ξυλουργῶν, δι' οὗ ροκανίζουσι καὶ ὁμαλύνουσι τὰ ξύλα, διὰ τοῦ ἐν τῇ ῥυκάνῃ σιδήρου, ὃ ἐκαλεῖτο ξίφη (Ἡσύχ.λ. Ῥυκάνη). Ἡ εἰκὼν παρίστησι τὸ ἐργαλεῖον τοῦτο μετὰ λαβῆς ἄνω διὰ τὸν ἐργάτην, καὶ δύο ὀπῶν, ὅθεν νὰ ἐξέρχωνται τὰ ροκανίδια.

Ῥῦμα, σχοινίον πρὸς ὁλκὴν, πρὸ πάντων διὰ τὰ πλοῖα, τὸ παλαμάριον (Πολύβ. Α, 26. Γ, 46). Προσέτι (μεταφορικῶς) καὶ ἡ χορδὴ τοῦ τόξου (Αἰσχ. Πέρσ. 145).

Ῥύμμος, ποταμὸς τῆς ἐν Ἀσίᾳ Σκυθίας, ἐκβάλλων εἰς τὴν Κασπίαν θάλασσαν (Πτλμ.).

Ῥυμός, τὸ τῆς ἁμάξης προέχον ξύλον, εἰς ὃ, τῷ ἄξονι συνδεδεμένον, ἐζεύγνυντο οἱ ἵπποι (Ὁμ. Ἰλ, Ε, 729. Ζ, 40. Ω' 271).

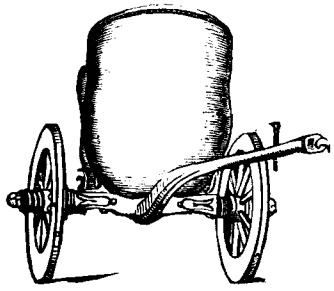

Χαλκοῦν πρωτότυπον ἐν Βατικανῷ.

Ῥυμοτομία. Ὁ Ὅμηρος ἐπαινεῖ πολλὰς τῶν ἐπ' αὐτοῦ πόλεων ὡς «εὐρυαγυίους» καὶ ὡς «εὐκτίμενα πτολίεθρα». Ἀλλ' ἐπίσης εὐκόλως δὲν ηὐχαριστοῦντο, φαίνεται, καὶ οἱ μεταγενέστεροι. Ὁ Ἀριστοτέλης λέγει (Πολιτ. Ζ, 10) «δυσεξόδους» τὰς κατὰ τὸν ἀρχαῖον τρόπον ᾠκοδομημένας πόλεις· ὁ δὲ Δικαίαρχος (Σλ. 485) τὰς Ἀθήνας «κακῶς ἐρρυμοτομημένας, διὰ τὴν ἀρχαιότητα». Κατὰ Παυσανίαν δὲ (ΣΤ, 24), αἱ ἀγοραὶ αὐτῶν εἶχον «στοὰς ἀπ' ἀλλήλων διεστώσας, καὶ ἀγυιὰς δι' αὐτῶν». Ἐπὶ τῶν κλασικῶν χρόνων ἐδίδετο ἰδία προσοχὴ εἰς τὴν ῥυμοτομίαν, καὶ ὁ Ἀριστοτέλης (Πολιτ. Ζ, 10) «εὐτόμους» καλεῖ τότε πολλὰς τῶν πόλεων. Αἱ Ὄρνιθες τοῦ Ἀριστοφάνους (Στ. 995 κλπ.) καλοῦσι τὸν Μέτωνα ἵνα σοφῶς ῥυμοτομήσῃ τὴν Νεφελοκοκκυγίαν των. Περὶ τὰ 450 π. Χ. ὁ Ἱπποδάμος (ἴδ.) «ὅστις τὴν τῶν πόλεων διαίρεσιν εὗρε» (Σχλ. Ἀριστφ. Ἱππ. 327). ἐρρυμοτόμησε τὸν Πειραιᾶ, μετὰ τῆς ἐν αὐτῷ Ἱπποδαμείου ἀγορᾶς, ὡς φαίνεται, ἐπὶ Θεμιστοκλέους, καὶ σώζονται ἴχνη τῆς ῥυμοτομίας αὐτοῦ. Ἐπίσης ἐξετέλεσε τοὺς Θουρίους ἐν Ἰταλίᾳ διὰ τεσσάρων εὐρυτάτων ὁδῶν κατὰ μῆκος καὶ διὰ τριῶν κατὰ πλάτος (Διόδ. Ι. Β, 10)· καὶ κατὰ σχέδιον αὐτῆς ἀνῳκοδομήθη καὶ ἡ Ῥόδος περὶ τὰ 480 π. Χ. (Στρβ. ΙΕ, 554). Τῆς δ' Ἀλεξανδρείας τὸ λαμπρὸν σχέδιον, ὅπερ ἔκτοτε ἐθεωρήθη ὡς τὸ πρότυπον πασῶν τῶν πόλεων (Amm. Marc.), ἔδωκεν ἐπὶ Ἀλεξάνδρου ὁ Δεινοκράτης, διαταμὼν αὐτὴν δι' εὐρυχώρων ὁδῶν, εἰς ἃς ἔδωκε διεύθυνσιν τοιαύτην, ὥστε νὰ διαπνέωνται ὑπὸ τῶν ἐτησίων, καὶ ὧν δύο διασταυρούμεναι ἦσαν πλεθριαῖαι τὸ πλάτος. Ἡ μεγίστη δ' αὐτῶν ἐξετείνετο ἐπὶ 40 στάδια ἀπὸ πύλης εἰς πύλην, καὶ τὸ ὅλον σχέδιον, παρέβαλλον οἱ ἀρχαῖοι πρὸς φάλαγγα μακεδονικὴν (Στρβ. ΙΔ, 641. — Διόδ. ΙΖ, 58. — Ἀχιλλ. Τάτ. Ἐρωτ. ΣΤ, 10). — Τῆς δ' Ἀντιοχείας τὸ σχέδιον ἔδωκεν ἐπὶ Σελεύκου ὁ Ξεναῖος.

Ῥύνδακος καὶ Ῥυνδακός, ποταμὸς ἐν Φρυγίᾳ, πηγάζων ἀπὸ τοῦ ἐκεῖσε Ὀλύμπου, ῥέων διὰ τῆς λίμνης Ἀπολλωνίας καὶ ἐκβάλλων εἰς τὴν Προποντίδα, τὸ ὅριον ἀποτελῶν μεταξὺ Μυσίας καὶ Βιθυνίων (Στρβ. ΙΒ, 576). Παρ' αὐτῷ ἐνίκησε τῷ 73 π. Χ. ὁ Λούκουλλος τὸν στρατὸν

τοῦ Μιθριδάτου (Πλούτ. Λούκ. ΙΑ). Νῦν Λουπάδ, καὶ κατωτέρω ἀφ' οὗ ἐνωθῇ μετὰ τοῦ Μακέστου (ν. Σουσουρλῆ), καλεῖται Μικαλίτσα.

Ῥυπαρογράφος, ἴδ. Ῥ ω π ο γ ρ ά φ ο ς.

Ῥύπες (αἱ), μία τῶν ἀρχαίων πόλεων τῆς ἀχαϊκῆς συμπολιτείας, μεταξὺ Πατρῶν καὶ Αἰγίου (Ἡρδ. Α, 145), ὀπίσω τοῦ Ῥίου ἀκρωτηρίου· περιελάμβανεν εἰς τὴν ἀπ' αὐτῆς ἐξαρτωμένην περιοχὴν καὶ τὸ Λεῦκτρον καὶ τὸν Ἐρινεὸν (Θουκ. Ζ, 34). Καὶ ὡς ἐκ τῆς θέσεως αὐτῆς, μὴ οὖσης λίαν προσφόρου, καὶ ἐκ σεισμῶν καταπεσοῦσα, κατεστράφη ἐπὶ Αὐγούστου, καὶ οἱ κάτοικοι αὐτῆς μετῳκίσθησαν εἰς Πάτρας. Ἐπὶ Στράβωνος ἦν ἐντελῶς ἔρημος (Στρβ. Η, 387, — Παυσαν. Ι, 479).

Ῥύπος (ἡ), ὁ κηρὸς δι' οὗ ἐσφράγιζον (Ἀρστφ. Λυσιστρ. 1133 — Διογ. Λρτ. Λ, 4,59)· κατεσκευάζετο ἐκ τιτάνου καὶ κόλλης, μετὰ τὴν σφράγισιν ξηραινόμενος (Λουκ. Ἀλεξ. 21).

Ῥυταγωγεύς, τὸ ἁπλοῦν σχοινίον δι'

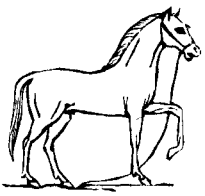

Ἐκ δακτυλιολίθου.

οὗ ἤγετο ἢ ἐσύρετο ὁ ἵππος· οὐχὶ ὁ χαλινὸς (Ξεν. Ἱππ. Ζ, 1).

Ῥυτήρ. Ῥ υ τ ῆ ρ ε ς, οἱ ἱμάντες τοῦ

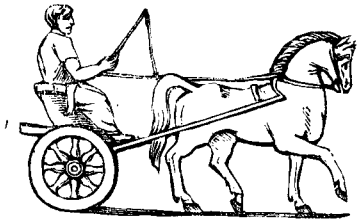

Ἀνάγλυφον.

εἰς ἅμαξαν ἐζευγμένου ἵππου (Ὅμ. Ἰλ. Π. 470, 475. — Ἀρρ. Ἰνδ. ΙΣΤ). Εἶτά δὲ ἐν γένει οἱ χαλινοί· καὶ διὰ τοὺς ἱππεῖς ἰδίως οἱ ἄνευ τῶν σιδήρων, ὥστε δι' ἱππέα «ἀπὸ ῥυτῆρος τρέχειν», τὸ τρέχειν μετὰ πάσης ταχύτητος, ἀχαλινώτως (Σοφκλ. Οἰδ. Κολ. 900).

Ῥύτιον, πόλις τῆς Κρήτης κατὰ τὰ νότια τῆς νήσου, συγχωνευθεῖσα εἶτα μετὰ τῶν Γορτυνίων, οἵτινες ἦρχον αὐτῆς (Ὅμ. Ἰλ. Β, 648. — Στρβ. Ι, 479).

Ῥύτισμον καὶ Ῥ υ τ ή, τὸ ῥάκος τὸ ἐπιρραπτόμενον εἰς ἐσχισμένα ἐνδύματα (Φώτ.),

Ῥυτὸν κ έ ρ α ς (ὡς καὶ ἐκαλεῖτο) βοὸς, ὡς ἀγγεῖον, εἶτα δ' ἀγγεῖον σχῆμα κέρατος ἔχον, πολλάκις καὶ παντοίως κεκοσμημένον.

Εἰς τὸ ὀξὺ κάτω μέρος εἶχεν ὀπὴν, ἐξ ἧς ὁ πίνων, οὐχὶ ἐρρόφα τὸν οἶνον, ἀλλ' ἄφινεν αὐτὸν νὰ ῥέῃ ἐξ ἀποστάσεώς τινος εἰς τὸ στόμα. Ὁ Δημοσθένης (κ. Μειδ. 565) μνημονεύει τοιούτου ῥυτοῦ, καὶ περιέργως ὁ Ἀθήναιος, καίτοι λόγον ποιούμενος τοῦ χωρίου τούτου, ἀποδίδωσι τὴν κατασκευὴν τοῦ τοιούτου ἀγγείου εἰς τοὺς χρόνους Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου (ΙΑ, 497). Ἴσως μέχρις ἐκείνου ἐγίνετο χρῆσις ἀληθῶν κεράτων, ἔκτοτε δὲ κατεσκευάσθησαν ἀγγεῖα κεράμινα καὶ μετάλλινα ἔχοντα τὸ σχῆμα αὐτῶν. Πολλὰ τοιαῦτα πολλαχοῦ εὑρέθησαν, μάλιστα ἐν Πομπηΐᾳ.

Ῥώμη, ἡ πρωτεύουσα τοῦ Ῥωμαϊκοῦ κράτους, κειμένη ἐν Λατίῳ ἐπὶ τῶν δύο ὀχθῶν, πρὸ πάντων τῆς δυτικῆς τοῦ Τιβέριος, κατωτέρω τῆς εἰς αὐτὸν εἰσροῆς τοῦ Ἀνίου. Ἡ χώρα ἐστὶ λοφώδης, αἱ δὲ μεταξὺ τῶν λόφων κοιλάδες, ἔχουσαι τέλματα

ἦσαν νοσηραί, μέχρις οὗ διὰ διωρύγων καὶ διὰ τῶν οἰκοδομῶν τὰ τέλματα ἀπεξηράνθησαν, εἰ καὶ οὐδὲ τότε ἀπέλειπον ἐνίοτε πλήμμυραι τοῦ ποταμοῦ (Liv. XXXV, 9. XXXVIII, 26. — Tac. Ann. I. 76. — Hor. Od. I, 2, 13 — A. P. 63). Ὑπὸ τὴν ἔποψιν δὲ τῆς συγκοινωνίας μεταξὺ τῆς μεσογείου χώρας καὶ τῆς θαλάσσης ἦν ἡ θέσις ἐξαίρετος (Cic. R. P. II. 3. — Liv. V, 54.) — Ἡ ὄψις τῆς πόλεως ἦν διάφορος ἐπὶ τῶν βασιλέων, ἐπὶ τῆς δημοκρατίας καὶ ἐπὶ τῶν Αὐτοκρατόρων. — A) Ἡ Ῥώμη ἐπὶ τῶν βασιλέων ἐπιστεύετο ἱδρυθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ῥωμύλου τῷ 753 π. Χ. εἰς τὸν Παλατῖνον λόφον (Mons Palatinus) ἢ τὸ Παλάτιον. Ἐκεῖ ἦν ἡ τετράγωνος λεγομένη Ῥώμη (Roma Quadrata), ὁ κόσμος τοῦ Πομοιρίου ἢ ἱερᾶς συνοικίας τοῦ Ῥωμύλου. Ἡ βορειοδυτικὴ πλευρὰ τοῦ Παλατίου ἐκαλεῖτο Γερμάλον, ἔνθα οἱ Δίδυμοι ἀδελφοὶ ὑπὸ τῆς λυκαίνης ἐγαλακτουχήθησαν ἐν τῷ Λουπερκόλῳ, ἔχοντ καὶ σπήλαιον ἱερὸν τῷ Πανί, καὶ συκῆν ἱεράν. Ὁ Τίτος Τάτιος κατῴκισε Σαβίνους βορειοδυτικῶς τοῦ Παλατίνου, εἰς τὸν Καπιτωλῖνον λόφον, ὡς καὶ εἰς τὸν τότε βορειανατολικῶς κείμενον, τὸν Κυρινάλιον. Συνέδεσε δ' ἀμφοτέρους τὸ ἐπ' αὐτοὺς ἐπεκταθὲν Πομοίριον, ὡς θέσις τῶν οἰωνοσκόπων ὡρίσθη ἡ κορυφὴ τοῦ Καπιτωλίου (Tac. Ann. XII 24), μεταξὺ δ' αὐτοῦ καὶ τοῦ Παλατίνου ἐτέθη τὸ Κομίτιον, καὶ ἡ ἀπὸ τοῦ Καπιτωλίου νοτιανατολικῶς ἄγουσα ἱερὰ ὁδὸς (sacra via). Ἐπὶ Τούλλου Ὁστιλίου προσετέθη ἡ Ὁστιλία Κουρία, ὅπου εἶτα ἦν ἡ τῆς Ῥώμης ἀγορὰ (Liv. I. 30). Μετ' οὐ πολὺ κατεκαλύφθησαν ὑπὸ οἰκοδομῶν καὶ ἡ Βελία ἢ Βελίαι, λόφος βορειανατολικῶς ὑψούμενος τοῦ Παλατίου, καὶ νοτιανατολικῶς τοῦ αὐτοῦ καὶ ὁ λόφος Καίλιος, κατοικηθεὶς ὑπὸ Τυρρηνῶν καὶ Ἀλβανῶν. Τὸν Ἀβεντῖνον λόφον, νοτιοδυτικῶς τοῦ Παλατίνου καὶ Καιλίου καὶ τὰς μεταξὺ κειμένας κοιλάδας κατέλαβον μετοικισθέντες κάτοικοι λατινικῶν πόλεων κατακτηθεισῶν ὑπὸ τοῦ βασιλέως Ἄγκου Μαρκίου, ὅστις καὶ τὸν Τίβεριν ἐγεφύρωσε (Pons sublicius) καὶ τὸν Ἰανίκουλον ὠχύρωσε

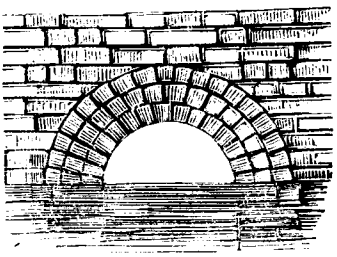

πέραν τοῦ ποταμοῦ, καὶ τὴν Ὀστίαν ἵδρυσε κατὰ τὰς ἐκβολὰς αὐτοῦ (Liv. I, 33). Αἱ σπουδαιότεραι δὲ πρόοδοι τοῦ συνοικισμοῦ καὶ τοῦ συνδέσμου τῶν τόσον ἀπ' ἀλλήλων κεχωρισμένων μερῶν τῆς πόλεως ἐγένοντο ἐπὶ Ταρκυνίου Πρίσκου καὶ Σερβίου Τουλλίου, καὶ ὁ πρῶτος αὐτῶν διὰ τῆς μεγαλοφυοῦς ἀνασκαφῆς τῶν ἀμαρῶν (cloacae), ὧν ἡ μεγάλη (Cloaca maxima) σώζεται, ἔχουσα 14' πλάτος, ἀπεξήρανε τὰ βαλτώδη μέρη μεταξὺ τοῦ Καπιτωλίου καὶ τοῦ Παλατίου, εἶτα τὴν Ῥωμαϊκὴν ἀγορὰν, τὴν βοαρίαν ἀγορὰν καὶ τὸ Βελάθρον, καὶ παρέδωκεν αὐτὰ τῇ καλλιεργείᾳ· ἐπὶ τοῦ Καπιτωλίνου δὲ λόφου ἔκτισε τὸ Καπιτώλιον, δηλαδὴ τὸν ναὸν τοῦ Διός, τῆς Ἥρας καὶ τῆς Ἀθηνᾶς, τὸ μέγα ἱπποδρόμιον (Circus Maximus) μεταξὺ Παλατίνου καὶ Ἀβεντίνου, καὶ ἦρξατο καὶ τῆς οἰκοδομῆς περιτειχίσματος. Ὁ δὲ Σέρβιος Τούλλιος προσέθηκε τὸν Οὐϊμινάλιον λόφον (Collis Viminalis), νοτιανατολικῶς τοῦ Κυριναλίου, ἀφ' οὗ διήρει αὐτὸν ἡ Κουρινία κοιλὰς (Vallis Quirini), καὶ τὸν Ἐσκυλῖνον (Mons Esquilinus) νοτιανατολικῶς τοῦ Οὐϊμιναρίου. Καὶ τὸ μὲν πρὸς τὸν Οὐϊμινάλιον ἐστραμμένον μέρος ὠνομάζετο λόφος Κόππιος (ὁ ἐντεῦθεν), τὸ δὲ πρὸς τὴν κορυφὴν τοῦ Κυριναλίου, λόφος Ὄππιος (ὁ ἀντιπέραν)· ἡ δ' ἐσχάτη προεκβολὴ ἐλέγετο Καρίναι. Πᾶν δὲ τὸ οὖ-

τω περικεκλεισμένον μέρος ἐκαλεῖτο Σουβούρα (Liv. I, 44), καὶ ταχέως ὑπὸ πολλοῦ πληθυσμοῦ συνῳκίσθη. Ὁ δ' ἀρξάμενος τειχεισμὸς συνετελέσθη, ἐστερεώθη, καὶ ἐμπεριέλαβε καὶ ἀκατοίκητα μέρη. Μόνον δ' ὁ τελευταῖος τῶν βασιλέων ἠδυνήθη νὰ περατώσῃ τινὰ τῶν ὧν ἤρξαντο οἱ προκάτοχοι αὐτοῦ, ἰδίως τοὺς ναοὺς καὶ τὰς ἀμάρας. Οὕτω συνέστη ἡ ἑπτάλοφος Ῥώμη (R. septicollis). — Ὁ Ἄγκος Μάρκιος εἶχε θέσει εἰς τὴν πλευρὰν τοῦ Καπιτωλίου βράχου, γωνιαίως ἀπέναντι τῆς προεχούσης ἄκρας τοῦ Παλατίνου λόφου, τὴν δημοσίαν Μαμερτίνην, εἱρκτὴν (Carcer Mamertinus) ἧς τὸ ὑπόγειον μέρος ἦν ἀπαισίως φοβερὸν, ὑπὲρ ὑποχθόνιον πηγὴν ἐσκαμμένον, καὶ ἀνευρεθὲν ἐν ἀνασκαφαῖς. Εἰς αὐτὸ ἐνετάφησαν οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Κατιλίνα. Κατὰ τὴν νοτίαν πλευρὰν τῆς ἀγορᾶς παρετείνοντο στοαὶ δι' ἐμπορικὰ πρατήρια καὶ ὅμοιαι αὐταῖς ᾠκοδομήθησαν ἔπειτα καὶ εἰς τὴν βόρειον πλευράν, καὶ ἐκαλοῦντο τὰ μὲν «ὑπὸ τὰς παλαιὰς», τὰ δὲ «ὑπὸ τὰς νέας» (στοὰς) (sub veteribus, — sub novis). Καὶ τὰ μὲν τείχη τοῦ Σερβίου Τουλλίου ἐνέκλειον καὶ τοὺς ἑπτὰ λόφους καὶ προσέτι καὶ τὸ Ἰανίκουλον· ἀλλὰ τὸ Πομοίριον, δηλαδὴ τὸ ἱερὸν τῆς πόλεως μέρος, περιελάμβανε μόνον τοὺς 5 λόφους, τὸν Κυρινάλιον, τὸν Οὐϊμινάλιον, τὸν Ἐσκυλίνιον, τὸν Παλατῖνον καὶ τὸν Καίλιον, καὶ τὸ μέρος τοῦτο διῃρεῖτο εἰς 4 τμήματα ἢ ρεγιόνας τῆς πόλεως. Διὰ τοῦτο ἐπὶ τῶν βασιλέων ἡ πόλις διῃρεῖτο εἰς τὰ ἑπόμενα μέρη· 1) εἰς τὸ τῶν τεσσάρων ρεγιόνων, αἱ θέσεις ἦσαν, α) ἡ regio Σουβουράνα· β) ἡ Παλατίνη· γ) ἡ Ἐσκυλίνη· δ) ἡ Κολλίνη· 2) τὸ Καπιτώλιον ὄρος, τὸ κοινὸν ἱερόν· 3) τὸ Ἀβεντῖνον· 4) τὸ Ἰανίκουλον. Ἡ πόλις τοῦ Ῥωμύλου, — ἡ τετράγωνος Ῥώμη (Roma quadrata), — εἶχε 3 πύλας, τὴν Μουγονίαν, ἄγουσαν πρὸς τὴν Βελίαν· τὴν Ῥωμανοῦλαν Π, πρὸς δυσμὰς εἰς τὸ Βεράβρον, παρεμπιπτούσης τῆς Ἱερᾶς Ὁδοῦ· τὴν Τριγωνίαν Π., πρὸς νότον. Τῶν δὲ τειχῶν τοῦ Σερβίου αἱ πύλαι δὲν γινώσκονται ἀκριβῶς. Αἱ ἐπισημότεραι εἰσὶν ἡ Καρμενταλία, εὐθὺς νοτίως τοῦ Καπιτωλίου· ἡ Τριλεμίνα, εἰς τὸ Ἀβεντῖνον, πρὸς τὸν ποταμόν. Μεταξὺ τῶν δύο ἦτο ἡ Σουβλικία γέφυρα (Sublicius). Εἰς τὸν Καίλιον ἦν ἡ κυριωτέρα πύλη, ἡ Καίπενα, ἥτις ἔφερεν εἰς τὴν Ἀππίαν ἢ Λατίνην ὁδόν. Πρὸς ἀνατολὰς, τὴν πόλιν εὐπρόσιτον οὖσαν, ἐπροστάτευεν ὁ agger Servii Tulii et Tarquinii, ἔχων πρὸς νότον τὴν Ἐσκυλίνην πύλην (Esquilina) πρὸς τὴν Πραινεστίνην καὶ Λαβικανίαν ὁδὸν, πρὸς δὲ βορρᾶν τὴν Κολλίναν (Collina) πύλην, πρὸς τὴν Νομεντανίαν ὁδόν. Ὑπῆρχον δὲ καὶ ἄλλαι πύλαι, ἀλλὰ μικρᾶς σημασίας. Ἡ θριαμβευτικὴ πύλη (porta triumphalis) ἔκειτο οὐχὶ εἰς τὰ τείχη, ἀλλ' ἐκτὸς αὐτῶν, εἰς τὸ πεδίον τοῦ Ἄρεως, ὅπου διερρυθμίζοντο αἱ πομπαὶ τῶν θριάμβων. Μεταξὺ τῶν ὁδῶν ἀξιομνημόνευτός ἐστιν ἡ Clivus Virbius ἐπὶ τῆς κλιτύος τοῦ Κεσπίου ὄρους, ἧς ἡ πρὸς δυσμὰς ἐξακολούθησις κατὰ τὸν Vicus Cyprius ἦν τὸ θέατρον τοῦ ἐγκλήματος τῆς γυναικὸς Ταρκυίνου τοῦ Σουπέρβου κατὰ τοῦ πατρός της Σερβίου Τουλλίου, καὶ διὰ τοῦτο ἐκαλεῖτο (Vicus Sceleratus. — Β) Ἡ Ῥώμη ἐπὶ τῆς Δημοκρατίας. Ἀφ' οὗ, τῷ 390 π.Χ., ἡ Ῥώμη ἐπυρπολήθη ὑπὸ τῶν Γάλλων, ἀνῳκοδομήθη ἔπειτα ὀπωσοῦν καλλιτέρα, ἀλλὰ καὶ πάλιν λίαν ἀνώμαλος, μόνον δὲ μετὰ τὸν δεύτερον Καρχηδονικὸν πόλεμον ἀπέκτησεν εὐρυχωροτέρας καὶ ὡραιοτέρας οἰκοδομάς· ἀλλ' ὁ κυρίως καθωραϊσμὸς αὐτῆς ἤξατο μετὰ τὴν ὑποδούλωσιν τῆς Ἑλλάδος, τῷ 146 π. Χ. Τότε καὶ ἐκτὸς τῶν τειχῶν προσετέθησαν νέαι συνοικίαι, βαθμηδὸν λαμπρότεραι ἀναδειχθεῖσαι τῆς ἀρχαίας πόλεως, καὶ ματαιώσασαι τοῦ Σερβίου τὰ τείχη, πρὸ πάντων δὲ πρὸ τῶν πυλῶν, δι' ὧν λίαν ζωηρὰ ἦν ἡ συγκοινωνία, οἷον ἡ πρὸς

τὸ πεδίον τοῦ Ἄρεως πρὸς νότον, κατὰ τὴν Καπέναν πύλην καὶ πρὸς τὸν Τίβεριν. ἄλλη δὲ πέραν τοῦ ποταμοῦ, ἐφ' οὗ πολλαὶ κατεσκευάσθησαν γέφυραι διὰ τὰς πλουσίας συνοικίας ὑπὸ τὸ Ἰανίκουλον. Ἀντεφιλοτιμοῦντο δὲ τότε καὶ οἱ Αἰδίλοι καὶ οἱ Κήνσορες δι' ἱδρυσιν κοινωφελῶν οἰκοδομῶν, ὡς ὁ Μ. Πόρκιος Κάτων, τῷ 184 π.Χ. Καὶ ἐν γένει ἔκτοτε ἡ ἀρχιτεκτονικὴ τοσούτῳ μεγαλοπρεπῶς ἀνεπτύχθη ἐν Ῥώμῃ, ὥστε ὁ Στράβων ἀναγνωρίζει αὐτὴν ὡς ὑπερβᾶσαν τὴν ἐν πάσαις ταῖς πόλεσι τῆς Ἑλλάδος. Ἀνηγέρθησαν δ' αἱ πολυτελέσταται τῶν οἰκοδομῶν εἰς τὴν ἀγοράν, εἰς τὸ Καπιτώλιον καὶ εἰς τὸ πεδίον τοῦ Ἄρεως. Μικρὰν διακοπὴν ἐπέφερον οἱ ἐμφύλιοι πόλεμοι· ἀλλ' αἱ ἐπὶ τῶν Αὐτοκρατόρων πυρκαϊαὶ κατέστρεψαν τὰ πλεῖστα μνημεῖα τῆς δημοκρατικῆς ἐποχῆς. Οὐχ ἧττον σπουδαία διὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἐστὶν ἡ ἔρευνα τῆς ἀγορᾶς καὶ ἡ τοῦ Καπιτωλίου. Ἡ ἀγορὰ (Forum) ἦν τὸ κέντρον τῆς ἀστικῆς καὶ τῆς πολιτικῆς ἐνεργείας. Ἔκειτο δὲ μεταξὺ τοῦ Καπιτωλίου καὶ τοῦ Παλατίνου, ἢ ἀκριβέστερον τῆς Οὐελίας, ἀφ' ἧς κατερχομένη ἡ ἱερὰ ὁδὸς, ἔφερε πρὸς τὸ Καπιτώλιον. Σήμερον ἡ ἀρχαία ἀγορὰ ἐστὶ τόπος ἔρημος μετ' ἐρειπίων, καὶ ἐπὶ πολὺ ἐκαλεῖτο «ἀγελαδότοπος» (Campo Vaccino), διότι οἱ χωρικοὶ ἐκ τῶν ἀγρῶν ἐρχόμενοι, ἐκεῖ ἔφερον τὰ ζῷά των. Ἀλλ' ἐπ' ἐσχάτων, πρωτοβουλίᾳ τοῦ αὐτοκράτορος Ναπολέοντος Γ', καὶ ἀφ' οὗ ἡ Ῥώμη πάλιν ἀνεδείχθη τῆς Ἰταλίας πρωτεύουσα, ἐγένοντο καὶ ἐξηκολούθησαν ἐκεῖ σπουδαῖαι ἀνασκαφαί, ὑπὸ τὴν διεύθυσιν τὸ πρῶτον τοῦ Πέτρου Ῥόσα, ἀφιχθεῖσαι μέχρι τοῦ ἀρχαίου ἐδάφους, εἰς βάθος 9 μέτρων. Ἡ ἀγορὰ ἦν ἐπίμηκες τετράπλευρον, ἔχον μῆκος 630', πλάτος δὲ, ὑπὸ μὲν τὸ Καπιτώλιον 196, κατὰ δὲ τὸ ἄλλο πέρας 110', καὶ διεύθυνσιν ἐκ τῶν βορειοδυτικῶν πρὸς τὰ νοτιανατολικά. Κατ' ἀρχὰς ἦν ὡρισμένη εἰς ἀγοραπωλησίας· εἶτα δ' ὡρίσθη κυρίως διὰ τὸν δημόσιον βίον καὶ τὰς πολιτικὰς συνεντεύξεις, ἐξαιρουμένων τῶν ἐργαστηρίων εἰς τὰς ἀρχαίας στοὰς (Sub veteribus). Διῃρεῖτο δ' εἰς δύο τμήματα, τὸ δυτικὸν, τὴν κυρίως ἀγοράν, καὶ τὸ ἀνατολικὸν, τὸ Comitium, ἤτοι τὸ διὰ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ δήμου· εἰς δὲ τὸ μεταξὺ τῶν δύο μεθόριον ἦν τὸ βῆμα τοῦ ῥήτορος, ἡ τῶν ἀρχαίων ἐμβόλων (rostra vetera) τετράγωνος βάσις, περιτετειχισμένη καὶ περίφρακτος, κοσμουμένη διὰ τῶν ἐμβόλων τῶν πλοίων ἃ εἶχον κυριεύσει οἱ Ῥωμαῖοι ἐπὶ τῶν Ἀντιατῶν. Κατ' ἀρχὰς ὁ ῥήτωρ ἵστατο ἐστραμμένος πρὸς τὸ κομίτιον (τὴν συνέλευσιν τοῦ δήμου)· εἶτα ὅμως μετεβλήθη ἡ θέσις του αὕτη. Ἐν τῷ μέσῳ τῆς κυρίας ἀγορᾶς ἦν τὸ φρέαρ (Puteal), τὸ καὶ Λάκος Κούρτιος (Lacus Curtius) λεγόμενον, κατὰ τὴν περὶ τοῦ Κουρτίου παράδοσιν. Παρ' αὐτῷ δ' ἦν ἡ ἱερὰ συκῆ, μία ἐλαία καὶ ἓν κλῆμα ἀμπέλου, σύμβολα τῆς γεωργίας. Ἵστατο δ' ἐκεῖ καὶ ἄγαλμα τοῦ Μαρσύου, ὡς ἔμβλημα τῆς ποινικῆς ἐξουσίας. Καὶ ἡ στήλη τῶν ἐμβόλων (Colonna rostrata), ἱδρυθεῖσα πρὸς τιμὴν τοῦ Κ. Δουϊλίου, καὶ

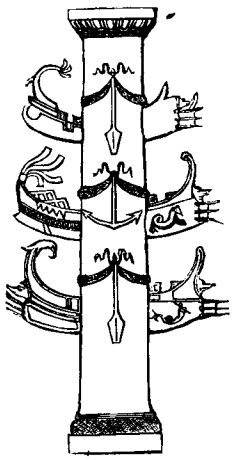

ἔφιπποι καὶ ἄλλοι τιμητικοὶ ἀνδριάντες ἐκόσμουν τὴν ἀγοράν. Κατὰ τὰς πλευρὰς ἦσαν τετειχισμέναι ἐξέδραι, εἰς δικαστήρια χρησιμεύουσαι. Τὸ τοῦ Πραίτορος τῆς πό-

λεως ἦν πρὸς τὸ ἀνατολικὸν πέρας τοῦ Κομιτίου. Τὴν βόρειον πλευρὰν τῆς ἀγορᾶς, ἀριστερῶς τοῦ Καπιτωλίου, ὥριζεν ἡ ἱερὰ ὁδός. Ἐνταῦθα, ἀφεστῶσαι ἀπ' ἀλλήλων, ἔκειντο αἱ τρεῖς ἀψίδες τῆς ἀγορᾶς, ἡ janus summus πρὸς τῇ Οὐελίᾳ, ἡ Janus imus κατὰ τὸ Καπιτώλιον, καὶ ἡ Janus medius (ἡ ἀνωτάτη, ἡ κατωτάτη καὶ ἡ μέση τοῦ Ἰανοῦ, διότι εἶχον καὶ τοῦ δικεφάλου θεοῦ ἀγάλματα). Ἡ τελευταία τῶν τριῶν, ἦν ἡ σπουδαιοτέρα τῶν τριῶν, διότι ἦν ἡ θέσις τῶν ἀργυραμοιβῶν. Ἐπὶ τῆς ἱερᾶς ὁδοῦ ἔκειντο δημόσια οἰκοδομήματα, ἐν τῷ μέσῳ ἡ Ὁστιλία Κουρία, ἔνθα ἤδρευον οἱ συγκλητικοί, καὶ εἰς ἣν ἔφερεν ὑψηλὴ ἀναβάθρα ἐκ τοῦ Κομιτίου, κειμένου καὶ αὐτοῦ ὑψηλότερον τῆς ἀγορᾶς (Liv. I, 36. V, 7). Πλησίον αὐτοῦ ἦν τὸ Συγκλητικὸν (Senatus), ἔνθα διέμενον οἱ συγκλητικοὶ πρὸ τῆς συνεδριάσεως, καὶ τὸ Ἡφαίστειον (Vulcanus), καὶ εἰς ναὸς τῆς Ὁμονοίας· ἔπειτα ἡ Βασιλικὴ (Basilica) Ὀπιμία, καὶ ἡ Γραικόστασις, ἀνοικτὴ στοά, ἔνθα οἱ Ἕλληνες, καὶ ἐν γένει οἱ ξένοι πρέσβεις συνήρχοντο, καὶ περιέμενον τὴν παρουσίασίν των εἰς τὴν σύγκλητον. Ἀπέναντι δὲ τῶν οἰκοδομῶν τούτων, εἰς τὴν νοτιανατολικὴν γωνίαν, ἔκειτο ἡ Ῥηγία (Regia), ἡ ἐπίσημος κατοικία τοῦ μεγάλου ἀρχιερέως (Pontifex maximus), καὶ πλησίον αὐτῆς, πρὸς δυσμάς, ὁ ναὸς τῆς Ἑστίας (Vesta), ἧς ὁ βωμὸς μετὰ τοῦ ἀσβέστου πυρὸς ἦν ἐντὸς στρογγύλης οἰκοδομῆς ἐν τῷ μέσῳ αὐτοῦ. Τούτου πλησίον ἦν ὁ λάκκος τῆς Τουτούρνης (νύμφης) (Lacus Tuturnus), πηγὴ περιτετειχισμένη, καὶ παρὰ ταύτῃ ὁ μετὰ τὴν ἐν Ῥηγίλλῳ μάχην ἱδρυθεὶς ναὸς τοῦ Κάστορος, ἔνθα ἐνίοτε καὶ ἡ σύγκλητος συνεδρίαζε. Πρὸ τῶν καταστημάτων τούτων ἔκειντο αἱ στοαὶ τῶν ἀρχαίων ἐργαστηρίων. Καθ' ὅσον δ' ηὔξανεν ὁ πληθυσμὸς καὶ ἡ ἀνάπτυξις τοῦ δημοσίου βίου ἐν τῇ πόλει, ἐγίνετο ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἐπαισθητὴ ἡ μικρὰ ἔκτασις τῆς ἀγορᾶς. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ εὐσέβεια ἀπέτρεπε τοὺς Ῥωμαίους τοῦ νὰ μεταβάλλωσιν εὐρύνοντες χωρία καθιερωμένα, συμπροσέλαβον τὰς λεγομένας βασιλικὰς, στοὰς ἀναπεπταμένας, κατ' ἀρχὰς προωρισμένας διὰ τὰς ἐμπορικὰς συναλλαγὰς, εἶτα δὲ, ὅτε ἡ αὔξησις τῆς πόλεως ἀπήτησε τὴν πολλαχοῦ διανομὴν τῶν πωλητηρίων, δοθείσας ἰδίως εἰς τὰ δικαστήρια διὰ τὰς συνεδριάσεις των. Ἡ ἀρχαιοτάτη, Πορκία (Porcia) βασιλικὴ καλουμένη, καὶ ὑπὸ Κάτωνος τοῦ πρεσβυτέρου κτισθεῖσα τῷ 184 π. Χ., ἦν παρὰ τῇ Ὁστιλίᾳ Κουρίᾳ· δυτικώτερον δ' αὐτῆς ἦν ἡ Αἰμιλία (Basilica Aemilia), οἰκοδομηθεῖσα ὑπὸ Αἰμιλίου Λεπίδου καὶ Μ. Φουλβίου Νοβιλίορος τῷ 180 π.Χ., παρὰ τὸ Ἀργιλέτον καλούμενον τμῆμα τῆς πόλεως. Πρὸ αὐτοῦ ἠγείρετο ὁ ἀρχαῖος ναὸς τοῦ Ἰανοῦ. Βορείως δὲ τῶν δύο βασιλικῶν ἐξετείνετο τὸ τμῆμα τῆς πόλεως Lautumius, μετὰ τοῦ ἰχθυοπωλείου (forum piscatorium). Κατὰ τὸ ἕτερον δὲ πλευρὸν τῆς ἀγορᾶς, πρὸς τῷ ναῷ τοῦ Κάστορος, ἔκειτο ἡ βασιλικὴ Σεμπρωνία· πλησίον δὲ τῆς Γραικοστάσεως, ἡ Ὀπιμία βασιλική. — Τὸ δὲ Καπιτώλιον, λόφος ἐπιμήκης, ἔχων δύο κορυφὰς ἀνιούσας κατὰ τὰ δύο ἄκρα, ἔφερεν ἐπὶ τῆς βορείας τὸν ναὸν τῆς Ὁμονοίας καὶ τῆς Ἥρας Μονέτας (προστάτιδος τῶν νομισμάτων). Ὠνομάζετο δὲ πᾶς ὁ λόφος Ἀκρόπολις (Arx), καὶ ἐκεῖ ἦν καὶ τὸ οἰωνοσκοπεῖον (Auguraculum), ὁ ἱερὸς λίθος, ἀφ' οὗ ὁ ἱερεὺς ἐπεσκόπει τοὺς οἰωνούς. Ἐπὶ τῆς Arx, εἰς ὕψος 15 ′ ἵσταται νῦν ἡ ἐκκλησία τῆς Παναγίας (Santa Maria in Ara Celi). Ἡ νοτία δὲ κορυφὴ τοῦ λόφου, ὀλίγον ἀποκλίνουσα πρὸς δυσμάς, καὶ φέρουσα νῦν τὸ μέγαρον Caffarelli, ἦν τὸ κυρίως Καπιτώλιον. Ὅτε ὁ Ταρκύνιος Πρίσκος, θέλων νὰ οἰκοδομήσῃ ἐκεῖ ναὸν εἰς τὸν Δία, ἐζήτησε νὰ πείσῃ τοὺς ἤδη ἐκεῖ ἱερὰ κεκτημένους θεοὺς νὰ ὑποχωρήσωσιν, πάντες ἐνέδωκαν, πλὴν δύο μόνον, τοῦ Terminus,

θεοῦ τῶν ὁρίων, καὶ τῆς Juventas, θεᾶς τῆς νεότητος. Αὗται αἱ θεότητες δὲν ἠθέλησαν νὰ ἐγκαταλείψωσι τὰ μέρη ἔνθα ἐλατρεύοντο. Τοῦ Διὸς ὁ ναὸς οὐδόλως ἦν πολυτελής, ἀλλὰ συνέκειτο ἐκ τριῶν σηκῶν, ὧν ὁ μέσος ἦν ἀφιερωμένος τῷ Διΐ, ὁ δεξιὸς τῇ Ἀθηνᾷ, ὁ δ' ἀριστερὸς τῇ Ἥρᾳ. Αἱ δύο αὗται θεαὶ ἦσαν ὄρθιαι, ὁ δὲ Ζεὺς, ἐξ ἐρυθροῦ πηλοῦ κατεσκευασμένος, ἐκάθητο εἰς θρόνον. Εἰς μεταγενεστέρους χρόνους ἐπλάσθη τὸ ἄγαλμα ἐκ μετάλλου, ὁ δὲ θρόνος χρυσελεφάντινος, καὶ ὁ Τραϊανὸς τέλος διέταξε καὶ τοῦ θεοῦ τὴν κατασκευὴν ἐκ χρυσοῦ. Βαθμηδὸν δὲ προσετέθησαν καὶ πολυάριθμα ἀναθήματα. Ἐκεῖ ἵστατο καὶ χρυσῆ Νίκη (Victoria), καὶ ἄγαλμα τοῦ Διὸς αὐτοκράτορος (Imperator). Τὸν ἕνα τῶν ἀετῶν τοῦ ναοῦ ἐκόσμει πήλινον τέθριππον, τὸν ἕτερον τέθριππον χαλκοῦν μετ' ἀγάλματος τοῦ Διός. Ἀκριβῶς δὲ δὲν γινώσκεται ἡ θέσις τῶν ἄλλων ναῶν ὅσοι ἦσαν ἐπὶ τοῦ Καπιτωλίου, τοῦ ναοῦ τοῦ Διὸς τοῦ βροντῶντος (Tonnans), τῆς Τιμῆς (Honor), τῆς ἀρετῆς (Virtus), τῆς ἰσχύος (Ops), τῆς Ἀφροδίτης. Ἐκεῖ ἦτο καὶ τὸ βουλευτήριον τῶν Καλαβρῶν (Curia Calabra), ἐξ ἧς κατὰ τὰς καλένδας ἑκάστου μηνὸς ἐδηλοῦτο ἡ θέσις ἑκάστης ἡμέρας. Πρὸ τοῦ ναοῦ ἐξετείνετο τὸ Καπιτώλιον πεδίον (Area Capitolina), χρησιμεῦον ἐνίοτε εἰς συναθροίσεις τοῦ λαοῦ, διʼ ὃ ὑπῆρχεν ἐκεῖ καὶ ἓν βῆμα ῥήτορος καὶ ἓν senaculum. Ἡ μεσημβρινὴ, πρὸ πάντων ὅμως ἡ δυτικὴ ἀπότομος πλευρὰ ἐκαλεῖτο ταρπήϊος λίθος (Saxum Tarpeium, ἢ Rupes Tarpeia). — Ἡ ἀπὸ τῆς ἄκρας τοῦ Καπιτωλίου εἰς τὴν ἄκραν τῆς Ἀκροπόλεως (Arx) ἄγουσα ὁδὸς ἐδιχοτόμει τὸ μεταξὺ αὐτῶν κείμενον ταπεινότερον μέρος τοῦ λόφου, καὶ πρὸς μὲν δυσμὰς ἔκειτο ὁ ναὸς Vejovis, μετ' ἀσύλου μεταξὺ δύο ἱερῶν τεμενῶν· εἰς δὲ τὸ πρὸς τὴν ἀγορὰν ἐστραμμένον ἦν τὸ Aerarium καὶ τὸ Tabularium (τὸ δημόσιον ἀρχεῖον), καὶ δεξιῶς αὐτοῦ ὁ ναὸς τοῦ Κρόνου (Saturnus), ἀριστερῶς διὰ τῆς Ὁμονοίας (Concordia) καθιερωθεὶς ὑπὸ τοῦ Καμίλλου μετὰ τὴν παῦσιν τοῦ ἐμφυλίου πολέμου. Ἀριστερῶς δὲ τῷ κατιόντι εἰς τὴν ἀγορὰν ἔκειντο αἱ Γεμόνιαι κλίμακες (Scalae Gemoniae), διʼ ὧν κατεσύροντο τὰ πτώματα τῶν θανατωθέντων κακούργων, καὶ ἡ ποινικὴ εἱρκτὴ (Carcer Tullianus). Ἀπὸ τῆς Ἱερᾶς ὁδοῦ, ἐν τῇ ἀγορᾷ, ἀριστερῶς κατὰ τοὺς πρόποδας τοῦ Καπιτωλίου, παρετείνετο ἡ μόνη ἀμαξιτὴ ὁδὸς ἡ ἄγουσα ἄνω εἰς τὸν λόφον (clivus Capitolinus), ἡ ἱερὰ (Sacer) μετὰ τῶν Centum Gradus, Ἰδίως ἡ ἀγορὰ ὑπέστη ἐπὶ Καίσαρος μεγάλας μεταβολάς. Τῷ 52 π. Χ., ἐπὶ τῆς κηδείας τοῦ Κλαυδίου, ἐπυρπολήθη ἡ Ὁστιλία Κουρία, καὶ εἰς τὴν θέσιν αὐτῆς ἀνήγειρεν ὁ Καῖσαρ τὸν ναὸν τῆς Εὐδαιμονίας (Felicitas) τὴν Ἰουλίαν Κουρίαν οἰκοδομήσας μεταξὺ τῶν ναῶν τῆς Ἑστίας καὶ τοῦ Κάστορος· ἀπεπεράτωσε δ' αὐτὴν ὁ Αὔγουστος. Καὶ τὸ ἀρχαῖον βῆμα τῶν ῥητόρων μετέθηκεν ὁ Καῖσαρ ἐκεῖθεν εἰς τὸ μέσον τῆς νοτίας πλευρᾶς τῆς ἀγορᾶς, κατὰ τὴν στοὰν τῶν ἀρχαίων (sub veteribus), μετὰ τῶν ἀγαλμάτων τοῦ Σύλλα, τοῦ Πομπηίου καὶ τοῦ ἰδίου ἑαυτοῦ. Εἰς τὴν θέσιν τοῦ δικαστηρίου τοῦ Πραίτορος, κατὰ τὸ ἀνατολικὸν μέρος τοῦ Κομιτίου, ᾠκοδομήθη μετὰ θάνατον τοῦ Καίσαρος ναὸς τοῦ θείου Ἰουλίου (Divus Iulius), μετὰ λαμπρᾶς ἐξωτερικῆς ἀναβάθρας. Ἡ Γραικόστασις, πυρποληθεῖσα καὶ αὐτὴ, ἀνῳκοδομήθη δυτικῶς τῆς Σεμπρωνίας Βασιλικῆς, ἥτις μετωνομάσθη Βασιλικὴ Ἰουλία, πρὸς τιμὴν καὶ αὐτὴ τοῦ Καίσαρος. Κατηδαφίσθησαν δὲ καὶ αἱ ἀρχαῖαι στοαὶ sub veteribus, ἵνα μὴ ἀποκρύπτωσι τὰ νεώτερα ὡραῖα οἰκοδομήματα. Γ) Ἡ Ῥώμη ἐπὶ τῶν Αὐτοκρατόρων. Νέα ἐποχὴ καθωραϊσμοῦ τῆς Ῥώμης ἤρξατο μετὰ τῶν Αὐτοκρατόρων, καὶ ἤδη ὁ Αὔγουστος μεγάλως εἰς αὐτὴν συνετέλεσε. Τὴν ὅλην πόλιν, μεγάλως ἤδη αὐξηθεῖσαν, διῄρεσεν εἰς 14 τμή-

ματα (Regiones), καὶ ἐκαυχᾶτο λέγων ὅτι «πηλόκτιστον αὐτὴν εὗρων, τὴν κατέλιπε μαρμαρόκτιστον.» Ἀνευρέθησαν δὲ τεμάχια μαρμάρου ἐφ' οὗ ἦν κεχαραγμένον τὸ σχέδιον τῆς ἀρχικῆς ἐπισήμου διαιρέσεως τῆς Ῥώμης εἰς Ῥεγιῶνας. Ἔχουσι δὲ τὰ σωζόμενα μέρη ἔκτασιν 300 τετραγωνικῶν μέτρων περίπου, καὶ 188 μικρὰ ἀλλ' οὐχ ἧττον πολύτιμα τεμάχια τῶν μαρμάρων τούκων εὑρέθησαν πάλιν κατὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος. Ἐπὶ Νέρωνος συνέβη τῷ 64 μ. Χ. μεγάλη πυρκαϊά, καθ' ἣν 3 τμήματα ἐντελῶς ἐπυρπολήθησαν, μόνον δὲ 4 ἔμειναν ἐντελῶς ἄθικτα. Μετ' αὐτὴν δ' αὐτὸς, καὶ κατόπιν ὁ Δομιτιανὸς, ὁ Τραϊανὸς, ὁ Σεπτίμιος Σεβῆρος, ὁ Καρακάλλας, ὁ Διοκλητιανὸς καὶ ὁ Κωνσταντῖνος ὁ Μέγας πολὺ συνετέλεσαν εἰς τὸν καλλωπισμόν της. Ὁ Αὐρηλιανὸς, τῷ 271 μ. Χ., περιετείχισε καὶ τὰ 14 τμήματα δι' ἑνὸς περιβόλου, οὗ τὸ μῆκος ἦν κατὰ Βοπίσκον, 50 ῥωμαϊκῶν μιλίων, κατὰ δὲ νέας καταμετρήσεις μόνον 21, ὅστις δ' ἐπερατώθη ἐπὶ τοῦ Πρόβου. Περιέκλειε δὲ τὸ τεῖχος πρὸς δυσμὰς τὸ Ἰανίκουλον, τὸ πεδίον τοῦ Ἄρεως πρὸς βορρᾶν, τὸν Πίγκιον (Pincius ἢ Collis Hortulorum) βορείως τοῦ Κυριναλίου. Ἐκτὸς δ' ἔμεινε μόνον ὁ βορειοδυτικῶς τοῦ Ἰανικούλου, πέραν τοῦ Τιβέριος κείμενος, καὶ τότε ἤδη καλλιεργούμενος Βατικανός. Γέφυραι ἐπὶ τοῦ Τιβέριος ἦσαν αἱ ἑξῆς 7 ἐκ βορρᾶ πρὸς νότον. Ἡ λεγομένη Pons Aelius* (νῦν γέφυρα τοῦ Ἀγγέλου)· ὁ Neroninus ἢ Vaticanus· ὁ Aurelius* ἢ Antoninus· ὁ Fabricius* καὶ ὁ Cestius*, φέρουσαι εἰς τὴν νῆσον τοῦ Τιβέριος· Aemilius* ἢ Senatorius ὁ Sublicius ὁ Probi. Πρὸσέτι δὲ, βορείως τῆς πόλεως, ὁ P. Triumphalis καὶ ὁ Mulvius* ἢ Milvius (νῦν Molla). Ἡ νῆσος τοῦ Τιβέριος ἐλέγετο ὅτι συνέστη ἐπὶ τῆς ἐξώσεως τῶν βασιλέων, ὅτε τὰ σπαρτὰ τῶν ἀγρῶν τῶν Ταρκυνίων θερισθέντα ἐρρίφθησαν εἰς τὸν ποταμὸν, καὶ συσσωρευθέντα ἐστερεώθησαν. Ἐπὶ τοῦ μεσαίωνος ὠνομάζετο, ἄγνωστον πόθεν καὶ διατί, νῆσος Λυκαονία, νῦν δὲ λέγεται τοῦ Ἁγίου Βαρθολομαίου, οὗ ἡ ἐκκλησία διεδέχθη ἀρχαῖον ναὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ, οἰκοδομηθέντα τῷ 291 π. Χ., συνεπείᾳ ἐπισκηψάσης ἐπιδημίας. Καὶ ἤδη δὲ, ὁσάκις ταπεινοῦται ὁ ποταμὸς, εἰς τὰ θεμέλια τῆς ἐκκλησίας ἔρχεται εἰς τὸ προφανὲς λίθος μετ' ἀναγλύφου, παριστῶντος τὸν Ἀσκληπιὸν (Liv. Ep. XI. — Suet. Claud. XXV.—Ov. Met. XV, 739). Ἦσαν δ' ἐπὶ τῆς νήσου καὶ ναὸς τοῦ Διὸς, οἰκοδομηθεὶς τῷ 196 π. Χ., καὶ ἄλλος τοῦ Φαύνου, οἰκοδ. 195 π. Χ. Αἱ πύλαι δὲ τοῦ Αὐρηλιανοῦ τείχους ἦσαν πρὸς βορρᾶν, ἡ Fla-

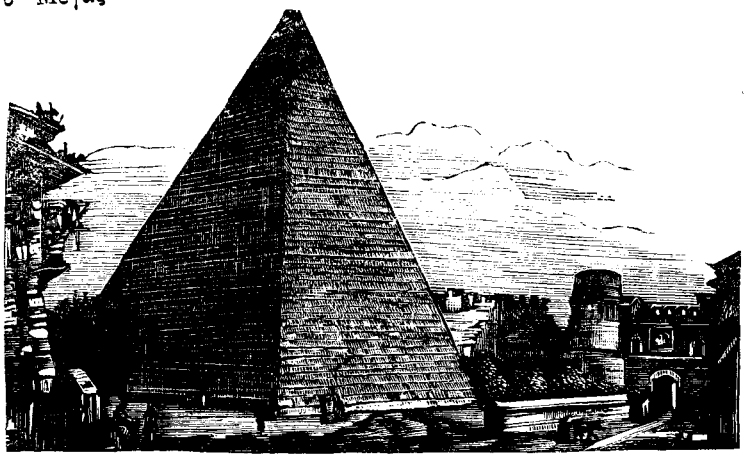

Τάφος τοῦ Κεστίου. Σλ. 1154 α.

ΣΗΜ. Τῶν ἐχόντων ἀστερίσκον διατηροῦνται λείψανα.

minia· Pinciana· Salaria·· Nomentana. Πρὸς Ἀνατολάς, Tiburtina*· Praenestina*. Πρὸς νότον, Asinaria·· Metronia· Latina· Appia· Ostiensis·, παρ' ἣ ὁ τάφος ἢ ἡ πυραμὶς τοῦ Κεστίου (Cestius), στρατηγοῦ τινος φονευθέντος τῷ 43 π. Χ. Ἡ οἰκοδομὴ αὐτῆς διήρκεσε 333 ἡμέρας (Cic. Flac. XIII. ad Att. V). Διατηρεῖ δὲ ἴχνη γραφῶν. Πρὸς δυσμάς, Portuensis· Aurelia·· Septimiana. Ἵστανται δὲ τὰ σημερινὰ τείχη σχεδὸν εἰς τὴν θέσιν τῶν Αὐρηλιανῶν. — Τὰ ἐπισημότερα τῶν οἰκοδομημάτων, κατὰ τὴν θέσιν αὐτῶν εἰς τὰ 14 τμήματα ἦσαν τὰ ἑπόμενα· 1) Ἡ Porta Capena, πύλη εἰς τὸ τεῖχος τοῦ Σερβίου Τουλλίου, πρὸς νότον, ἔχουσα ἑκατέρωθεν τὴν Ἀππίαν καὶ τὴν Λατίνην ὁδόν. Εἰς ὀλίγην ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς Ἀππίας πύλης ἔκειτο ἡ θριαμβευτικὴ ἀψὶς τοῦ Δρούσου*, καὶ ἐπέκεινα ἡ τοῦ Τραϊανοῦ καὶ ἡ τοῦ Οὐήρου· μεταξὺ δὲ πολλῶν ἄλλων τάφων καὶ ὁ τῶν Σκιπιόνων*, περαιτέρω δ' οἱ ναοὶ τοῦ Ἄρεως, τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τῶν Καμοίνων. Πλησιέστατα δ' ἐκεῖ ἦν ἡ κοιλὰς τῆς Ἐγερίας, καὶ πρὸς τὸ ἄλλο μέρος, πλησιέστατα τῆς πύλης Καπένης, οἱ ὑπὸ τοῦ Μαρκέλλου οἰκοδομηθέντες, μετὰ δὲ τὴν ἐπὶ Νέρωνος πυρκαϊὰν ὑπὸ Οὐεσπασιανοῦ ἐπισκευασθέντες ναοὶ τῆς Τιμῆς καὶ τῆς Ἀρετῆς. 2) Caelimontium, βορειανατολικῶς τοῦ προρρηθέντος, περιλαμβάνον τὸν λόφον Mons Caelius καὶ τοὺς ἀνατολικοὺς αὐτοῦ πρόποδας. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἔκειντο τὰ Castra peregrina, στρατόπεδον διὰ ξένους ἐπικουρικοὺς στρατοὺς, καὶ πλησίον εἶχε ναὸν ὁ Ζεὺς Redux. Ἀνατολικώτερον ἦν ἡ ἀγορὰ τοῦ σίτου καὶ τῶν ὀσπρίων, Macellum magnum, καὶ τὸ πεδίον τοῦ Ἄρεως (campus Martius) διὰ στρατιωτικὰ γυμνάσια, ἔνθα καὶ κατὰ μάρτιον ἐτελοῦντο θεάματα ἱππασίας (Equiria). Παρ' αὐτῷ ἦν ὁ Domus Lateranorum*, ἰδιοκτησία κατ' ἀρχὰς τῆς οἰκογενείας τῶν Πλαυτίων Λατερανῶν, μετατραπεὶς εἶτα ὑπὸ Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου εἰς ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου ἐν Λατεράνῳ. Εἰς τὸ βόρειον τοῦ Καιλίου ἔκειτο ὁ Ludus Gladius, χῶρος προωρισμένος εἰς τοὺς ἀγῶνας τῶν μονομάχων. Ὑπῆρχε δὲ καὶ μέγας ναὸς τοῦ Divus Gladius, ἀλλ' ἡ θέσις αὐτοῦ δὲν δύναται ἀκριβῶς νὰ ὁρισθῇ. Ἐν τῷ τμήματι τούτῳ ἦσαν καὶ πολλῶν πλουσίων οἰκίαι, ὡς ὁ τῶν γονέων τοῦ Μάρκου Αὐρηλίου. 3) Τμῆμα τῆς Ἴσιδος καὶ τοῦ Σεράπιδος. Μέρος αὐτοῦ ἐλέγετο πρὶν Carinae, πρὸς βορρᾶν καὶ τὰ βορειανατολικὰ τοῦ ἀνωτέρω, ἔνθα τὸ Φλάβιον ἀμφιθέατρον τοῦ Οὐεσπασιανοῦ, τὸ νῦν Κολοσσαῖον λεγόμενον, οἰκοδομηθὲν ἐπὶ τῶν θεμελίων τοῦ χρυσοῦ οἴκου τοῦ Νέρωνος. Μέχρι τῆς ς' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ. ἐτελοῦντο ἐνταῦθα θηριομαχίαι. Ὀπίσω αὐτοῦ βορειότερον ἦσαν οἱ μέγιστοι Λουτρῶνες τοῦ Τίτου* καὶ οἱ τοῦ Τραϊανοῦ*, καὶ τούτων ἀνατολικῶς οἱ ναοὶ τῆς Ἴσιδος καὶ τοῦ Σεράπιδος. 4) Ἱερὰ ὁδὸς (Via sacra) ἢ Ναὸς τῆς Εἰρήνης (T. Pacis), δυτικῶς τοῦ τμήματος 3. Τὸ ἀνατολικὸν αὐτοῦ μέρος ἐλέγετο Carinae, καὶ περιεῖχεν οἰκίας πλουσίων· ἡ δ' ἀπ' αὐτοῦ διὰ τοῦ Vicus sceleratus χωριζομένη Subura ἦν κατοικία βιομηχάνων. Νοτιοδυτικῶς τὸ τμῆμα τοῦτο ἐξετείνετο μέχρι τῆς ἀγορᾶς, ἧς τὸ βορειανατολικὸν πέρας ἀπέληγεν εἰς τὸν ναὸν τῶν Ἑφεστίων (Penates), τοῦ Ἀντωνίνου* καὶ τῆς Φαυστίνης καὶ τὰς οἰκοδομὰς τῆς ἀγορᾶς. Προσέτι ἔκειντο ἐντὸς τοῦ τμήματος τούτου ἡ ἀψὶς τοῦ Τίτου* κατὰ τὴν πρὸς ἀνατολὰς ἐξακολούθησιν τῆς ἱερᾶς ὁδοῦ· ὁ ναὸς τῆς Ἀφροδίτης καὶ Ῥώμης*, ἡ Βασιλικὴ τοῦ Κωνσταντίνου*· ὁ ναὸς τῆς Εἰρήνης, οὗ πυρποληθέντος, ἡ θέσις ὠνομάσθη ἀγορὰ τοῦ Οὐεσπασιανοῦ· προσέτι οἱ ναοὶ τῆς Γῆς (Tellus)· τοῦ Διὸς Στατῆρος. Ἡ ἀγορὰ τοῦ Νερούα (Forum Nervae ἢ Transitorium), μετὰ ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς καὶ κολοσσιαίου Ἰανοῦ τε-

τραπρσώπου (Janns quadrifrons) ἔφερε πρὸς τὸ δυτικῶς κείμενον 8ον τμῆμα. 5) Esquiliae ἢ Reg. Esquillna, βορείως τοῦ τμήματος 3, καὶ βορειανατολικῶς τοῦ 4, ἦν τμῆμα εὐρύτατον, περιλαμβάνον σχεδὸν ὅλον τὸν Esquilinus καὶ τὸν Viminalis. Ἐνταῦθα ἔκειντο οἱ Παλατῖνοι κῆποι καὶ οἱ τοῦ Μαικήνα. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Κεσπίου λόφου ἔκειτο ὁ ναὸς τῆς Λουκίνης Ἥρας (Juno Lucina), ἡ ἀγορὰ τῆς Λιβίας* (Macellum Liviae), ἡ θριαμβευτικὴ ἀψὶς τοῦ Γαλλιηνοῦ*, τρόπαιον τοῦ Μαρίου, ναὸς τῶν Νυμφῶν, ἱδρυθεὶς ὑπὸ Ἀλεξάνδρου Σεβήρου, ἡ ἀψὶς τοῦ Γορδιανοῦ· εἰς δὲ τὴν ἀνατολικὴν γωνίαν, ἓν ἀμφιθέατρον* (Amphitheatrum castrensa). 6) Reg. Alta Semita, βορείως τῆς 5, ἐγκλείουσα τὸ Κυρινάλιον (Quirinalis). Ἐκεῖ ὑπῆρχεν ὁ στρατὼν τῶν πραιτωριανῶν* (Castre praetoria), προέχων ἐκ τῶν τειχῶν, καὶ χρησιμεύων ἐνίοτε καὶ ὡς εἰρκτή, ὡς ἐχρησίμευσε διὰ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Κυριναλίου καὶ τοῦ Βιμιναλίου ἔκειντο οἱ μεγάλοι λουτρῶνες (Therma) τοῦ Διοκλητιανοῦ, καὶ νοτιώτερον αἱ τοῦ Κωνσταντίνου· προσέτι ὁ ναὸς τῆς Ἀνθοῦς* (Flora), τοῦ Κουϊρίνου, τῆς Ὑγιείας (Salus), ὁ τάφος τῶν Φλαβίων καὶ οἱ κῆποι τοῦ Σαλλουστίου. Βορείως ἐν τῇ γωνίᾳ τοῦ ἀρχαίου τείχους τοῦ Σερβίου ἦν τὸ πεδίον Campus sceleratus, ἔνθα αἱ τὸ καθῆκον τῆς αἰδημοσύνης παραβιάσασαι Ἑστιάδες ἐθάπτοντο ζῶσαι. 7) Τμῆμα τῆς Εὐρείας ὁδοῦ (Via lata), δυτικῶς τοῦ 6, περιεῖχε τοὺς κήπους τοῦ Πομπηΐου καὶ τοῦ Λουκούλλου, καὶ τῶν χοίρων τὴν ἀγορὰν (Forum suarium), μεταξὺ τοῦ Κυριναλίου καὶ τοῦ Πιγκίου. Ἐπὶ τῆς κλιτύος τοῦ Κυριναλίου ἔκειτο ὁ ναὸς τοῦ Ἡλίου (Sol), καὶ τούτου πλησίον τὸ πεδίον τοῦ Ἀγρίππα (Campus Agrippae), πλατεῖα περιεχομένη ὑπὸ στοῶν, καὶ ἐπὶ τοὺς πρόποδας τὸ πρόπυλον τῶν ἐν ἄλλῳ τμήματι κειμένων λουτρώνων τοῦ Κωνσταντίνου. Ἱρὸς νότον, συνώρευε πρὸς τὸ Τμ. 8, περιλαμβάνον τὴν Ῥωμαϊκὴν ἀγορὰν (Forum Romanurm) τὸ ἐπισημότερον μέρος τῆς πόλεως, ἐγκλεῖον τὸν Καπιτωλῖνον λόφον καὶ τὴν κοιλάδα μέχρι τοῦ Παλατίνου. Πλὴν τῶν προμνημονευθέντων οἰκοδομημάτων τῆς ἀγορᾶς, ἵστατο, πλησίον τῆς Γραικοστάσεως, πρὸς τὸ Καπιτώλιον, ὁ ναὸς τοῦ Οὐεσπασιανοῦ καὶ τοῦ Τίτου*· πρὸ αὐτοῦ δὲ, εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Καπιτωλίου, ἡ στήλη Rostra Flavia, παρ' ἣ τὸ χρυσοῦν μιλιάριον τοῦ Αὐγούστου, μέγιστος λίθος, μετ' ἐπιχρύσων χαλκῶν πετάλων, ἐφ' οὗ ἐμετροῦντο αἱ ἀποστάσεις τῶν διαφόρων μερῶν τοῦ Ῥωμαϊκοῦ κράτους. Περαιτέρω ἦν ἡ τετράστυλος ἀψὶς τοῦ Σεπτιμίου Σεβήρου (ἴδ. Στυλοβάτης), καὶ εἰς τ' ἀνατολικὰ τοῦ Καπιτωλίου τὸ Argiletum, ἡ Curia τοῦ Δομητιανοῦ, ἡ Ἀργεναρία Βασιλικὴ*, καὶ ἔτι ἀνατολικώτερον ἡ Ἰουλία ἢ τοῦ Καίσαρος ἀγορὰ (Forum Iulium ἢ Caesaris) μετὰ τοῦ ναοῦ τῆς Γενετείρας Ἀφροδίτης* (Venus Genetrix)· ἡ λαμπρὰ ἀγορὰ τοῦ Αὐγούστου μετὰ τοῦ ναοῦ τοῦ Ἄρεως* (Mars Ultor)· ἡ ἀψὶς τοῦ Δρούσου καὶ Γερμανικοῦ· ἡ ἀγορὰ τοῦ Τραϊανοῦ μετὰ τῆς Οὐλπίας Βασιλικῆς* (τῆς βιβλιοθήκης), καὶ τοῦ ναοῦ καὶ τῆς στήλης τοῦ Τραϊανοῦ*. Τὸ ὅλον περιελάμβανε πέντε μέρη κυρίως· α) τὸ atrium Fori cum area, ἦτο ἀπέραντον καὶ πολυτελέστατον πρόπυλον, περίστυλον κατὰ τὰς 4 πλευράς, καὶ κατὰ τὸ μέσον ἔχον τὸ ἄγαλμα ἐφίππου τοῦ Τραϊανοῦ. Ἐκατέρωθεν δὲ τοῦ προπύλου τούτου ἐξετείνετο ἡμικυκλικὴ, ἐσωτερικῶς ἐπίσης ὑπόστυλος στοὰ, ἥτις ἔφερεν εἰς πολυπληθῆ δωμάτια. Μετὰ τὸ μέγιστον δὲ τοῦτο πρόπυλον εἵπετο β) ἡ Οὐλπία Βασιλικὴ, ἥτις ἦν πασῶν ἡ μεγίστη καὶ μεγαλοπρεπεστάτη. Τὸ μετέπειτα ἦν γ) ἀνοικτὸν πεδίον, ἐν ᾧ ἵστατο ἡ μεγίστη, 117' ὑψηλὴ στήλη τοῦ Τραϊανοῦ*, ἔχουσα ἐν ἀπειραρίθμοις ἀναγλύφοις ἐπειργασμένους τοὺς πολέμους τοῦ Αὐτοκρά-

τορος κατὰ τοῦ Δεκεβάλου. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς δ' αὐτῆς ἵστατο ἀνδριὰς τοῦ Τραϊανοῦ, ὃν ἀντικαθίστησι νῦν ἄγαλμα τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου. Εἰς ἑκάτερα τὰ πλευρὰ ἔκειτο δ) ἡ Οὐλπία βιβλιοθήκη, διαιρουμένη εἰς βιβλιοθήκην Ἑλληνικὴν καὶ Λατινικήν. Τέλος εἵπετο ε) ἡ πέμπτη διαίρεσις, τὸ τέμενος τοῦ ναοῦ, ἀπέραντος στοὰ ὑπόστυλος, εἰς ἧς τὸ κέντρον ὁ Ἀδριανὸς ἤγειρε ναόν. Εἰς τὸ Καπιτώλιον ἐπυρπολήθη, ἐπὶ τῶν ἐμφυλίων ταραχῶν τοῦ Σύλλα, ὁ ναὸς τοῦ Διὸς (Jupiter O. M.)· καὶ ἀνῳκοδομήθη ἔπειτα πάλιν. Ἐκάη δὲ καὶ ἐκ δευτέρου ἐπὶ τοῦ πολέμου μεταξὺ Βιτελλίου καὶ Φλαβίου Σαβίνου, τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Οὐεσπασιανοῦ, καὶ πάλιν ἀνιδρύθη ὑπὸ Οὐεσπασιανοῦ. 9) Reg. Circus Flaminius, τὸ μέγιστον τῶν τμημάτων, περιελάμβανε τὸ πεδίον τοῦ Ἄρεως (Campus Martius), καὶ μέρος τοῦ Πιγκίου, κατὰ τὰ βορειανατολικὰ παρὰ τῷ 8, κατὰ τὰ δυτικὰ παρὰ τῷ 7. Ἐπὶ πολλὰ ἔτη συνήρχοντο εἰς τὸ εὐρὺ τοῦτο πεδίον ἐκκλησίαι τοῦ λαοῦ καὶ ἐτελοῦντο ἀγῶνες ἀθλητικοί. Ὠκοδομήθη δὲ κατὰ πρῶτον τὸ μέρος τὸ πλησιέστερον τῷ Καπιτωλίῳ, πρὸς οὗ τοὺς δυτικοὺς πρόποδας ἀνηγέρθη ὑπὸ τοῦ Αὐγούστου τὸ Θέατρον τοῦ Μαρκέλλου*, εἰς μνήμην τοῦ προώρως ἀποθανόντος γαμβροῦ του, ὃν ἐγκαρδίως ἠγάπα. Ἦν δὲ προωρισμένον μόνον διὰ δραματικὰς παραστάσεις, καὶ περιελάμβανεν 20,000 θεατῶν. Οὐ μακρὰν δ' αὐτοῦ ἦν ναὸς τοῦ Ἀπόλλωνος, ἡ στοὰ τοῦ Μετέλλου καὶ τὸ Θέατρον τοῦ Βάλβου*, μετὰ τῆς τιμητικῆς στήλης τοῦ Τιβερίου. Ἐπὶ Τίτου, μεγάλη πυρκαϊὰ πολλὰ καταστρέψασα τοῦ τμήματος τούτου, ἀπετέφρωσε καὶ τὸ θέατρον. Πρὸς τῇ θριαμβευτικῇ πύλῃ ἦσαν τοῦ Πομπηίου τὸ θέατρον* μετὰ τῶν στοῶν, ἡ πρώτη μόνιμος δραματικὴ σκηνή, ἔχουσα εὐρυχωρίαν διὰ 40,000 θεατῶν. Ἐμπρὸς αὐτοῦ ἦν ὁ ναὸς τῆς Καλλινίκου Ἀφροδίτης (Venus Victrix), δι' οὗ κυρίως εἰσήρχοντο εἰς τὸ θέατρον, καὶ ἐκεῖ πλησίον ἡ πολλάκις εἰς τὰς συνεδριάσεις τῆς συγκλήτου χρησιμεύουσα Curia Pompeii, ἔνθα ἐφονεύθη ὁ Καῖσαρ· δεξιῶς δὲ, πρὸς ἀνατολὰς ταύτης, τὸ Φλαμίνιον ἱπποδρόμιον (Cicus Flaminius) οἰκοδομηθὲν τῷ 221 π. Χ. Κατ' αὐτὸ ἐπωνόμασεν ὁ Αὔγουστος τὸ ὅλον τμῆμα. Μετὰ τον β' καρχηδονικὸν πόλεμον ἐτελοῦντο ἐνταῦθα καὶ ἀθλητικοὶ ἀγῶνες. Παρ' αὐτῷ δ' ἵσταντο, σχέσιν ἔχοντες μετὰ τοῦ προσδιορισμοῦ αὐτοῦ, οἱ ναοὶ τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Ἐνυοῦς (Bellona), καὶ ἡ Villa publica, χρησιμεύουσα εἰς διαμονὴν ἀρχόντων ἐπὶ συνελεύσεων τοῦ λαοῦ καὶ στρατολογιῶν. Βορείως δ' αὐτῆς ἔκειντο ἀπὸ τοῦ 139 π. Χ. τὰ Septa Julia, ἔνθα συνεζητοῦντο τὰ φορολογικὰ, καὶ ὧν τὰ κατ' ἀρχὰς ξύλινα ὅρια (Septa, τὸ ξύλον ἐν Ἀθήναις) ἤρξατο ὁ Καῖσαρ ἀντικαθιστῶν διὰ λιθίνων. Δυτικῶς αὐτῶν ἦν τὸ Diribitorium, μεγίστη ὑπόστεγος αἴθουσα, ἧς ἡ στέγη, ἕνεκα τῶν μεγάλων αὐτῆς διαστάσεων, ἐθεωρεῖτο ὡς ἀριστούργημα τῆς τέχνης. Κατ' ἀρχὰς συνεδρίαζον ἐνταῦθα οἱ ψηφολέκται, εἶτα δ' ἐχρησίμευσε πρὸς ἄλλους σκοποὺς, μέχρις οὗ ἐπὶ Τίτου ἐπυρπολήθη. Ἐπέκεινα τοῦ Θεάτρου τοῦ Πομπηίου, πρὸς δυσμὰς καὶ βορρᾶν, ἦσαν οἱ λουτρῶνες τοῦ Ἀγρίππα*, μετὰ τοῦ Πανθέου*, πᾶσι τοῖς θεοῖς καθιερωμένου, καὶ εἰς ἐκκλησίαν νῦν χρησιμεύοντος.

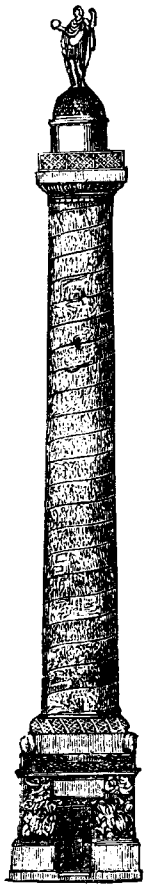

Στήλη Τραϊανοῦ.

Παρ' αὐτῷ ἦσαν οἱ ναοὶ τῆς Ἴσιδος καὶ τοῦ Σεράπιδος· ἡ στοὰ τῆς Εὐρώπης, Βασιλικὴ τοῦ Ποσειδῶνος, καὶ ναὸς τῆς Ἀθηνᾶς, οἰκοδομηθεὶς ὑπὸ τοῦ Πομπηΐου. Δυτικῶς δὲ τοῦ Πανθέου ἦσαν οἱ μεγάλοι λουτρῶνες τοῦ Νέρωνος*, καὶ οὗτοι εἰς γυμναστικοὺς ἀγῶνας χρησιμεύοντες, καὶ εἶτα ὑπὸ Ἀλεξάνδρου Σεβήρου μετασκευασθέντες, δι' ὃ καὶ Thermae Alexandrinae μετωνομάσθησαν. Αὐτοῖς πλησίον ἦν τὸ Στάδιον τοῦ Δομητιανοῦ*, καὶ ἓν Ὠδεῖον προωρισμένον διὰ μουσικὰς παραστάσεις. Παρὰ τῷ ποταμῷ δ' ἦν τὸ Ἀμφιθέατρον τοῦ Στατιλίου ἢ Ταύρου*, καὶ ἐπέκεινα τὸ ναυπηγεῖον Navalia, καὶ τὸ Μαυσωλεῖον τοῦ Αὐγούστου* μετὰ τεμένους καὶ δύο ὀβελίσκων. Ὅλως δὲ πρὸς βορρᾶν, δεξιῶς, παρὰ τῇ Φλαμινίᾳ πύλῃ, ἦν ὁ τάφος τοῦ Νέρωνος καὶ παρ' αὐτῷ οἱ κῆποι τοῦ Δομητιανοῦ. Ἡ δ' ἀπὸ τῆς πύλης νοτιανατολικῶς ἄγουσα ὁδός, ἡ εὐρεῖα ὁδὸς (Via lata), διήρχετο διὰ τῆς ἀψίδος τοῦ Μ. Αὐρηλίου Ἀντωνίου, οὗ ὁ ναὸς καὶ ἡ στήλη ἦσαν νοτιώτερον, παρὰ τῷ πεδίῳ τοῦ Ἀγρίππα (Campus Agrippae). Παρὰ δὲ τῇ ἀψίδι τοῦ Ἀντωνίου ἔστησεν ὁ Αὔγουστος κολοσσιαῖον Ὀβελίσκον καὶ ἡλιοδείκτην (Solarium). — 10) Τμῆμα Παλάτιον (Palatium), νοτιανατολικῶς τοῦ 9, χωριζόμενον δ' αὐτοῦ διὰ τοῦ 8, περιελάμβανε τὴν Παλατίνην ἀγοράν. Ἐπὶ τὴν βορειανατολικὴν δὲ γωνίαν, ἀπέναντι τοῦ Φλαβιανοῦ ἀμφιθεάτρου, εἰς τὴν ἱερὰν ὁδὸν,

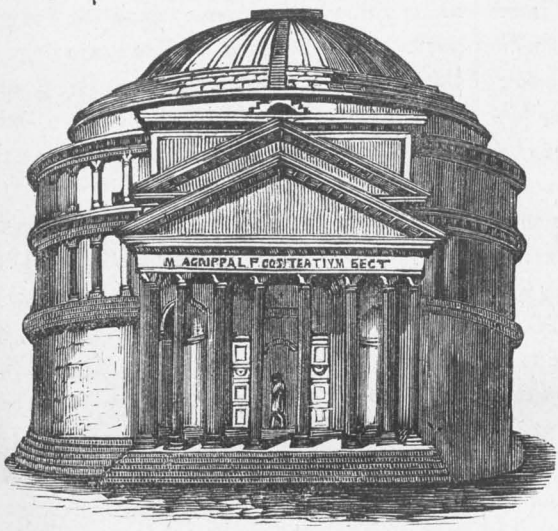

Πάνθεον. Σελ. 1156. 6.

ἔκειτο ἡ θριαμβευτικὴ ἄψις τοῦ Κωνσταντίνου, καὶ ἐκεῖ, πρὸς τὴν ἀγορὰν ἐστραμμένον, τὸ ναΐδιον τῶν Ἀγαθοδαιμόνων (Lares), τὸ ἀναβρυτήριον ἱδρῶσα νήσσα (Meta sudans), καὶ ὁ κολοσσὸς τοῦ Νέρωνος, ὅστις ὅμως ἀνῆκε μᾶλλον εἰς τὸ τμῆμα 3. Ἐπὶ τῆς κλιτύος κατὰ τὸν Καίλιον ἦσαν αἱ Curiae veteres καὶ ὁ ναὸς τῆς Μεγάλης μητρὸς (Magna Mater), εἰς δὲ τὴν νοτιανατολικὴν ἄκραν τὸ Ἑπταζώνιον* (septizonium) τοῦ Σεβήρου, οἰκοδόμημα ὑψηλόν, ἔχον ἴσως 7 ὀρόφους, ἢ κἂν 7 προεξοχὰς εἰς ζώνας· ἴσως δὲ μέρος αὐτοῦ παριστᾷ τὸ ἑπόμενον διάφραγμα, ἐξ ἀρχαίων εἰκόνων ληφθέν. Τὸ τμῆμα τοῦτο

περιεῖχε πλεῖστα λαμπρὰ μέγαρα, συνενωθέντα μετὰ ταῦτα πάντα εἰς ἓν μέγιστον αὐτοκρατορικὸν ἀνάκτορον, καταλαβὸν πᾶσαν τὴν ἔκτασιν. Καὶ πρῶτον μὲν πρὸς τὸ Γερμάλον (τὸ βορειοδυτικὸν μέρος τοῦ Παλατίνου λόφου) εἰς τὴν νέαν καὶ εἰς τὴν ἱερὰν ὁδὸν, ἦν τὸ μέγαρον τοῦ Αὐγούστου* οὗ ἐμπρὸς ὁ ναὸς τοῦ Παλατίνου Ἀπόλλωνος· εἶτα τὸ μέγαρον τοῦ Τιβερίου, τοῦ Νέρωνος, τοῦ Δομητιανοῦ· μεταξὺ δὲ τῶν δύο τούτων εἰς ναὸς τῆς Νίκης. Αὐ-

τόθι ἦσαν πρὶν καὶ ὁ οἶκος τοῦ Κικέρωνος, τοῦ Λουκούλλου, καὶ ἄλλων ἐπισήμων ἀνδρῶν. — 11) Τμῆμα τοῦ μεγάλου ἱπποδρομίου (Circus Maximus), νοτίως τοῦ 10, περιελάμβανε τὴν κοιλάδα μεταξὺ τοῦ Παλατίνου καὶ τοῦ Ἀβεντίνου, καὶ τὸ Velabrum πρὸς τῷ ποταμῷ. Ἐνταῦθα ἔκειτο καὶ ἡ ἀγορὰ τῶν ὀσπρίων (Forum olitorium) μετὰ τῶν ναῶν τῆς Εὐσεβείας, Ἐλπίδος, καὶ τῆς Ἥρας (Juno Sospita)· εἰς δὲ τὴν γωνίαν τοῦ Παλατίνου ἦν ἡ βοῶν ἀγορὰ (Forum boarium), ἔνθα εἶχε στηθῆ ὁ ἐξ Αἰγίνης εἰς Ῥώμην κομισθεὶς χαλκοῦς ταῦρος. Ἦσαν δὲ περὶ τὴν πλατεῖαν αὐτῆς πολλὰ ἱερά, ὡς ὁ ναὸς τῆς Τύχης* (Fortuna), ἀρχαῖος, ἐπὶ Σερβίου Τουλλίου κτισθείς, ὁ τοῦ Καλλινίκου Ἡρακλέους* (Hercules Victor), καὶ ὁ μέγας αὐτοῦ βωμός, ὁ τῆς Mater Matuta κτλ. Ἐκεῖ ἦν καὶ ὁ Arcus Argentariorum, ἔνθα πιθανῶς ἐπωλοῦντο ἀργυρώματα καὶ χρυσώματα· ἰδίως δὲ τὸ μέγα ἱππόδρομον (Circus maximus), ὑπὸ Σερβίου Τουλλίου σχεδιασθὲν μεταξὺ τῶν δύο λόφων. Μετέπειτα δ' ἐξετάθη, καὶ περιεκλείσθη διὰ τῶν λεγομένων Carceres, αἵτινες ἐνεδείκνυον καὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ δρόμου, ὡς τὸ τέλος αὐτοῦ ἐδείκνυεν αὖλαξ λευκὴ, ἢ δι' ἀσβέστου πεπληρωμένη, ἡ caIx ἢ creta. Εἰς τὴν νοτίαν δὲ πλευρὰν ἔκειντο οἱ ναοὶ τοῦ Ἑρμοῦ*, τῆς Δήμητρος καὶ τῆς Κόρης (Eeres, Libera). — 12) Δημόσιον Ἰχθυοτροφεῖον (piscina publica) νοτίως τοῦ 11 μεταξὺ τοῦ Circus Flaminius καὶ τῆς Porta ostiensis, ἓν τῶν ἐλαχίστων, ἀλλὰ καὶ τῶν πυκνότερον οἰκουμένων τμημάτων, διότι δημόσια οἰκοδομήματα ἦσαν ὀλίγα ἐν αὐτῷ. Ἀξιομνημόνευτοι εἰσὶ μόνον οἱ λουτρῶνες τοῦ Ἀντωνίνου, ὑπὸ τοῦ Καρακάλλα κατασκευασθέντες, καὶ εἰς ναὸς τῆς Ἀγαθῆς Θεᾶς (Bona Dea). — 13) Αὐεντῖνον (Aventinus), ἐνέκλειε τὸν ὁμώνυμον λόφον, βορειοδυτικῶς τοῦ 12, εἰς οὗ τὸ μεθόριον, καὶ παρὰ τῇ Ὀστιαίᾳ πύλῃ (Porta Ostiensis), ἔκειτο ἡ πυραμὶς ἢ ὁ τάφος τοῦ Κεστίου* (Cestius). Ἡ κορυφὴ τοῦ λόφου κατείχετο ὑπὸ τῶν ναῶν τῆς Ἀρτέμιδος, τῆς Σελήνης (Luna), τῆς βασιλίδος Ἥρας (Juno Regina), τῆς Ἐλευθερίας (Libertas). Ἐνταῦθα δ' ἦσαν καὶ τὰ δημόσια βαλανεῖα (balnea Surae)· εἰς τὸ τμῆμα δὲ τοῦτο ἦν καὶ ἡ θέσις καθ' ἣν ἀπεβιβάζοντο τὰ ἐμπορεύματα τῶν πλοίων ὅσα ἀνέπλεον τὸν Τίβεριν. Ἐκεῖ μεταξὺ τῶν ἀποθηκῶν τῶν ξυλεμπόρων ἦν ἡ Αἰμιλία στοὰ (porticus Aemilia), καὶ εἰς μικρὰν ἀπόστασιν τὸ ἐμπόριον* (Emporium), ὡραία

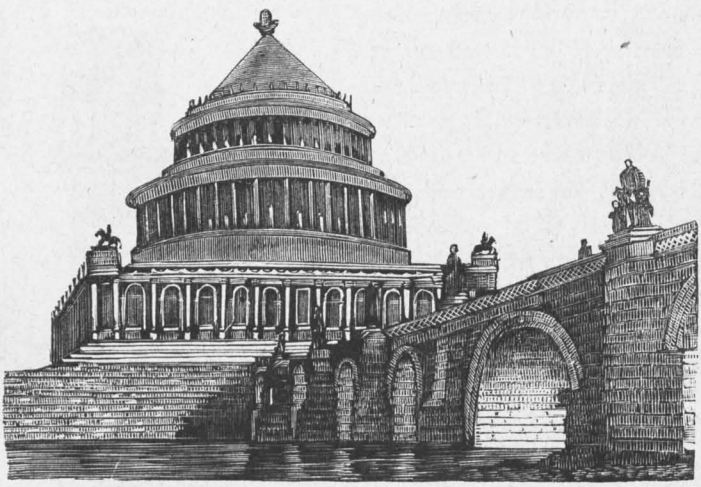

Μαυσωλεῖον Ἀδριανοῦ Σελ. 1159, 6'.

πλακόστρωτος προκυμαία διὰ τὰς ἐκφορτώσεις, ἐφ' ἧς ἦν καὶ μεγάλη ἀποθήκη τῶν ἐμπορευμάτων (Horrea Crabiana καὶ Aniciana).—14) Τὸ ὑπὲρ τὸν Τίβεριν τμῆμα (Reg. Trans Tiberim), τὸ μόνον ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης κείμενον. Ἐκεῖ ἦσαν οἱ κῆποι τοῦ Καίσαρος, ἐν οἷς ὁ Αὔγουστος ἔκτισε τὴν Ναυμαχίαν (Naumachia), μεγίστην

Θεὰ Ῥώμη. Σελ. 1160, α'.

δεξαμενὴν διὰ ναυτικοὺς ἀγῶνας. Κυρίως δὲ κατῳκεῖτο τὸ τμῆμα τοῦτο ὑπὸ ἐργατῶν, βαφέων, βυρσοδεψῶν, ναυτῶν, ξυλουργῶν, κτλ. —Ἀπέναντι τοῦ πεδίου τοῦ Ἄρεως, ἀλλ' ἐκτὸς τῶν τειχῶν, καὶ εἰς οὐδὲν τῶν τμημάτων ἀνῆκον, ἦν τὸ Βατικανὸν πεδίον (Campus Vaticanus). Ἐκεῖ ἦσαν καὶ τοῦ Ἀγρίππα οἱ κῆποι, οὓς ὁ Νέρων ἐκληρονόμησε, καὶ προσέτι τὸ ἱπποδρόμιον τοῦ Νέρωνος, ἔνθα οὗτος ἐπανηγύριζε τοὺς θριάμβους του, καὶ ἐντὸς αὐτοῦ ἐξετέλεσε τὰς θηριώδεις ποινὰς κατὰ τῶν Χριστιανῶν εἰς οὓς προσήφθη τῆς Ῥώμης ἡ πυρπόλησις. — Εἰς τὴν Αἰλίαν γέφυραν (Pons Aelius) ἔκειτο ἡ Moles ἢ τὸ Μαυσωλεῖον τοῦ Ἀδριανοῦ*, νῦν φρούριον τοῦ Ἀγγέλου. Μεταξὺ τούτου καὶ τοῦ ἱπποδρομίου τοῦ Νέρωνος παρατείνονται νῦν τὰ μέγιστα Παπικὰ οἰκήματα, τὰ συνεχόμενα μετὰ τῶν μεγάρων τοῦ Βατικανοῦ καὶ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Πέτρου. — Αἱ ὁδοὶ δὲ τῆς Ῥώμης ἦσαν ἢ πλατεῖαι (viae), ἤτοι μεγάλαι καὶ εὐρεῖαι κεντρικαὶ ὁδοί, ὡς ἡ ἱερὰ ὁδὸς (V. Sacra) ἐν τῷ 4 τμήματι, καὶ ἡ πλατεῖα ὁδὸς (V.lata), ἐν τῷ 7· ἡ νέα ὁδὸς (V. nova), ἐν τῷ 11· ἡ ὑψηλὴ στενωπὸς (alta Semita), ἐν τῷ 11· ἢ ἦσαν ἄνοδοι (Clivi) εἰς τοὺς λόφους, λιθόστρωτοι, ὡς ἡ Καπιτωλίνη (Τμ. 8)· ἡ δημοσία (publicus) (11)· ἡ τοῦ Σκαύρου (2)· ἡ Virbius (5)· ἢ ἦσαν μικραί, δευτερεύουσαι πάροδοι (vici), ὡς ἡ V. Jugarius (8), Tuscus (8), Cyprius καὶ sceleratus (4). Αἱ διασταυρώσεις τῶν ὁδῶν ἐλέγοντο compita. Προσοχῆς ἄξια ἦσαν καὶ τὰ ὑδραγωγεῖα (aquaeductus). — Ὡς προσωποποίησιν κοσμοκράτορος πόλεως ἐλάτρευσαν τὴν Ῥώμην καὶ τῇ ἀνήγειρον ναοὺς πρῶτοι οἱ Ἕλληνες, καὶ μάλιστα οἱ ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ, καὶ ἡ Σμύρνη ἐκαυχᾶτο ὅτι αὐτὴ πρώτη

ἀνήγειρε ναὸν εἰς τὴν Ῥώμην τῷ 195 π.Χ. (Tac. Ann. IV, 56. — Ἰδ. Liv. XLIII, 6). Ἀπὸ τοῦ πολέμου κατὰ τοῦ Περσέως ηὔξανεν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἡ ἐν Ἀσίᾳ θεοποίησις τῆς Ῥώμης. Ἀπὸ δὲ Αὐγούστου ἱδρύθησαν ἐν Ἑλλάδι τῇ θεᾷ Ῥώμῃ. μετὰ τοῦ θείου Ἰουλίου (Divus Julius) ἢ τοῦ Αὐγούστου, ἑορταὶ καὶ ἀγῶνες, ἀγάλματα καὶ ναοί, ὡς ἑνὸς τοιούτου ναοῦ θεᾶς Ῥώμης ἐπὶ Αὐγούστου σώζονται λείψανα ἐν τῇ Ἀκροπόλει τῶν Ἀθηνῶν, ἀνατολικῶς τοῦ Παρθενῶνος. Ἡ εἰκὼν τῆς Ῥώμης ἐπὶ τῶν Ἀσιατικῶν νομισμάτων παρίστατο ὡς Τύχη τῆς Ῥώμης, φέρουσα στέμμα ἐκ τειχῶν, καὶ εἰς τὴν χεῖρα κέρας τῆς Ἀμαλθείας καὶ ἄλλα σύμβολα εὐτυχίας, ἢ λόγχην, κτλ. Ἐν δ' αὐτῇ τῇ Ῥώμῃ, κυρίως ἐπὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν νομισμάτων, παριστᾶτο πάντοτε ὡς ἡρωὶς πολεμικὴ, τῇ Ἀθηνᾷ, ἢ Ἀμαζόνι ἐμφερὴς, ὀρθία, εἰς ἀσπίδα στηριζομένη, ἢ ἐπὶ ὅπλων καθημένη, καὶ τὴν Νίκην ἔχουσα εἰς τὴν χεῖρα ἢ ἐπὶ τῶν ὤμων, κτλ. Ἐπὶ Ἀδριανοῦ ἱδρύθη αὐτῇ, ὁμοῦ μετὰ τῆς Ἀφροδίτης, λαμπρὸς ἐν Ῥώμῃ ναός.

Ῥῶμος (Remus), ἀδελφὸς τοῦ Ῥωμύλου δίδυμος, φονευθεὶς ὑπ' αὐτοῦ ἀμέσως μετὰ τῆς Ῥώμης τὴν ἵδρυσιν, εἶτα δ' ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ὡς ἥρως τιμώμενος, καὶ ναὸν ἔχων ἐν Ῥώμῃ (Αἰλ.—Στρβ.).

Ῥωμυλία, πόλις τῶν Σαμνιτῶν ἐν τῇ μέσῃ Ἰταλίᾳ, καταστραφεῖσα ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ἐπὶ τοῦ τρίτου Σαμνιτικοῦ πολέμου (Στφ. Βυζ.—Liv. X, 47).

Ῥωμύλος, 1) υἱὸς τῆς Ῥέας Σιλβίας καὶ ἔγγονος τοῦ Νουμήτορος, ἱδρυτὴς καὶ πρῶτος βασιλεὺς τῆς Ῥώμης, τῷ 753-716 π. Χ. Κατὰ τὴν παράδοσιν, διέταξεν ὁ βασιλεὺς Ἀμούλιος νὰ ῥιφθῶσιν εἰς τὸν Τίβεριν τὰ ἐκ τοῦ Ἄρεως γεννηθέντα δίδυμα τέκνα τῆς Ἰλίας, θυγατρὸς τοῦ πρώην βασιλέως Νουμήτορος. Τότε φέροντες οἱ ὑπηρέται τὰ παιδία ἐκ τῆς Ἄλβης εἰς τὸν ποταμὸν, καὶ εὑρόντες αὐτὸν πλημμυρήσαντα, ἔρριψαν τὸ λίκνον εἰς τὸ ἐκχειλίσαν ὕδωρ κατὰ τὴν ὄχθην. Ὅτε δὲ τὸ ὕδωρ ἀπεσύρθη, τὸ λίκνον προσέκρουσεν εἰς λίθον, ἀνετράπη, καὶ τὰ παιδία ἔπεσαν εἰς τὴν ἰλύν. Ὡς δ'

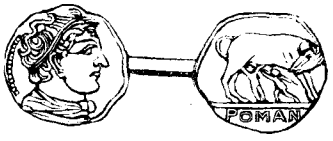

ἐφώναξαν κλαίοντα, τὰ ἤκουσε καὶ ἦλθεν εἰς αὐτὰ λύκαινα ἐκ τοῦ ὄρους, τοῖς ἔδωκε τὸν μαστὸν, καὶ τὰ ἐκαθάρισε λείχουσα αὐτά. Ταύτην τὴν παράστασιν ἔχουσι συνήθως ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις τὰ νομίσματα τῆς Ῥώμης εἰς τὸ ἔμπαλιν. Καὶ εἷς δρυοκολάπτης προσέτι ἐφύλαττε τὰ βρέφη καὶ τοῖς ἔφερε τροφήν. Ταῦτα ἰδὼν εἷς τῶν ποιμένων, προσεκάλεσε καὶ τοὺς συντρόφους του, καὶ πάντες ὁμοῦ ἔφερον τὰ παιδία εἰς τὸν βασιλικὸν ἀρχισυβώτην, τὸν Φαυστύλον, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ Ἀρέα Λαυρεντία τὰ ἀνέθρεψεν, ὀνομάσασα αὐτὰ Ῥῶμον καὶ Ῥωμύλον. Ηὔξησαν δὲ μεταξὺ τῶν ποιμένων καὶ ἐγένοντο εὔρωστοι νεανίαι. Ἤρισαν δέ ποτε πρὸς τοὺς ποιμένας τοῦ Νουμήτορος, οἵτινες συλλαβόντες τὸν Ῥῶμον, ἐκόμισαν αὐτὸν πρὸ τοῦ κυρίου των. Κατὰ διαταγὴν δ' αὐτοῦ προσήνεγκον καὶ τὸν Φαυστύλον μετὰ τοῦ Ῥωμύλου, καὶ τότε ὁ Νουμήτωρ, ἔκ τε τῶν χαρακτήρων τῶν προσώπων αὐτῶν καὶ ἐκ τῶν διηγήσεων αἵτινες τῷ ἐγένοντο, ἀνεγνώρισεν ἐν αὐτοῖς τοὺς ἐγγόνους του. Μικρὸν μετὰ ταῦτα ἐθανάτωσαν αὐτοὶ τὸν Ἀμούλιον καὶ ἐνεθρόνισαν πάλιν τὸν πάππον των· καὶ τότε αὐτὸς τοῖς ἐπέτρεψε νὰ κτίσωσι πόλιν εἰς τὸ μέρος ἔνθα εἶχον ἐκτεθῆ. Ἑκάτερος τῶν ἀδελφῶν εἶχεν ὀπαδούς, ὁ Ῥωμύλος τοὺς Κουϊγκτυλίους, ὁ Ῥῶμος τοὺς Φαβίους. Οἱ πρῶτοι, πολυπληθέστεροι ὄντες, ἐπρομήθευσαν εἰς τὸν Ῥωμύλον τὴν τιμὴν αὐτὸς νὰ κτίσῃ τὴν πόλιν. Ἐπειδὴ δ' ὁ Ῥῶμος, χλευάζων τὰς μικρὰς διαστάσεις τῶν τειχῶν ἃ κατεσπευσμένως ἠγείροντο, ἐπήδησε περιφρονητικῶς

ὑπὲρ αὐτὰ, ὁ Ῥωμύλος ἐν ἀγανακτήσει τὸν ἐθανάτωσε, καθαρθεὶς εἶτα εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν Λεμουρίων. Οἱ περίοικοι ὅμως δὲν ἤθελον ν' ἀναγνωρίσωσι τῆς νεοϊδρύτου πόλεως τὰ δικαιώματα καὶ νὰ τῇ χορηγήσωσι τὴν ἐπιγαμίαν. Ἀλλ' ὁ Ῥωμύλος κατέκτησεν αὐτὰ διὰ τῆς βίας, καὶ διὰ τῆς ἁρπαγῆς τῶν Σαβίνων κατὰ τὴν πανήγυριν τοῦ Ποσειδῶνος. Ἄκρων, ὁ βασιλεὺς τῆς Καινίνης, ἠθέλησε νὰ ἐκδικήσῃ τὸ τόλμημα, ἀλλ' ἡττήθη, καὶ τὰ λάφυρα αὐτοῦ ἀνετέθησαν τῷ Φερετρίῳ Διΐ. Νικήσας καὶ εἰς Ἀντέμνας καὶ εἰς Κρουστομέριον, ἐνικήθη τέλος ὑπὸ τοῦ Τίτου Τατίου, καὶ ἡ ἀκρόπολις τοῦ Καπιτωλίου ἐπροδόθη εἰς τὸν ἐχθρόν. Ἀλλὰ παρεμβᾶσαι αἱ ἁρπαγεῖσαι Σαβίναι, συνεφιλίωσαν τοὺς ἀντιπάλους, οἵτινες καὶ συνεβασίλευσαν. Μετὰ τὸν θάνατον δὲ τοῦ Τίτου Τατίου, ἦρξε πάλιν μόνος ὁ Ῥωμύλος. Καὶ ἐξηκολούθησε μὲν ἐπιτυχεῖς πολέμους κατὰ τῶν περιοίκων φυλῶν, ἀλλ' ἐπὶ στρατιωτικῆς ἐπιθεωρήσεως εἰς τὸ πεδίον τοῦ Ἄρεως, ἐκλείψεως ἐπελθούσης, αἴφνης ἐγένετο ἀφανὴς, καὶ κατὰ τὸν συγκλητικὸν Ἰούλιον Πρόκουλον ἀνελήφθη εἰς τοὺς οὐρανοὺς, καὶ ἔπρεπε νὰ λατρεύηται ὡς θεὸς Κυϊρῖνος. — 2) Ὁ τελευταῖος Ῥωμαῖος αὐτοκράτωρ, ὁ καὶ Αὐγουστύλος λεγόμενος, υἱὸς Ὀρέστου τινὸς ἐκ Πανονίας. Ὁ πατὴρ ἦν ὀπαδὸς τοῦ Ἀττίλα, ὑπ' αὐτοῦ εἰς Κωνσταντινούπολιν πεμφθεὶς ὡς πρεσβευτὴς, ὑπηρετήσας εἶτα ἐν Ἰταλίᾳ τοὺς αὐτοκράτορας. Πατρίκιος ἀναγορευθεὶς ἐστρατήγησε τῷ 475 μ. Χ. ἐν Γαλλίᾳ, καὶ εἶτα ἐλθὼν εἰς Ῥώμην, ἀναγόρευσεν αὐτοκράτορα τὸν 16ετῆ υἱόν του Ῥωμύλον, καὶ ἐκυβέρνα ἐν ὀνόματι αὐτοῦ. Ἀλλὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος ἀμέσως ἀνέτρεψεν ὁ Ῥήγιος Ὀδόακρος τὸ ἀσθενὲς Ῥωμαϊκὸν κράτος, ἀντικατέστησεν αὐτῷ Ἰταλικὴν βασιλείαν, καὶ εἰς τὸν νέον Ῥωμύλον ἀφῆκε ζωὴν καὶ ἐλευθερίαν, καὶ τῷ ἐχορήγησε καὶ ἐπαρχῆ σύνταξιν, ζῶντι ἐν Καμπανίᾳ (Προκόπ. ἐν Π. Α, 1. — Jord. R. Get. XV, κλ.).

Ῥωξάνη, θυγάτηρ τοῦ Ὀξυάρτου, ἡγεμόνος τῆς Βακτρίας, ἡχμαλωτίσθη ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐν τῷ ὀρεινῷ φρουρίῳ ἐν ᾧ ἠμύνετο ὁ πατήρ της, καὶ ὑπὸ τῆς ἐξαιρέτου αὐτῆς καλλονῆς θελχθεὶς, τὴν ἐνυμφεύθη ὁ κατακτητής. Μετὰ δὲ τὸν θάνατον αὐτοῦ, περιῆλθεν εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Κασσάνδρου, ὅστις διέταξε τὴν δολοφονίαν αὐτῆς καὶ τοῦ υἱοῦ της Ἀλεξάνδρου τοῦ Αἰγέως, τῷ 311 π. Χ. (Ἀρρ. Δ, 6, 15. — Στρβ. ΙΛ, 517).

Ῥωξολανοὶ, ἰσχυρὸς Σαρματικὸς λαὸς, κατὰ τὴν Μαιώτιδα, μεταξὺ τῶν ποταμῶν Βορυσθένους καὶ Τανάϊδος. Ἦσαν δὲ τοσοῦτον πολυάριθμοι καὶ ἰσχυροὶ, ὥστε κατὰ τοῦ Μιθριδάτου παρέταξαν στρατὸν ἐκ 50,000 ἀνδρῶν. Μετὰ ταῦτα ἦσαν τόσον ἐπικίνδυνοι εἰς τὰς παραδουναβίους Ῥωμαϊκὰς ἐπαρχίας, ὥστε ὁ Ἀδριανὸς εἶχε συγκατανεύσει νὰ τοῖς πληρώνῃ ἐτήσιον φόρον. Ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις ὅμως ἀπαντῶνται συναριθμούμενοι μετὰ τῶν ἐπικουρικῶν στρατευμάτων τῶν Ῥωμαίων. Πρὸ πάντων δ' ἰσχυρὸν ἦν τὸ ἱππικὸν αὐτῶν (Στρβ. Ζ, 306. 312. — Tac. Hist. I, 79).

Ῥωπογραφία, ἡ διὰ τῆς ζωγραφίας παράστασις ἀντικειμένων ῥωπικῶν ἤτοι εὐτελῶν, ἐκ τοῦ οἰκιακοῦ ἢ ἀγροτικοῦ βίου (Cic. Ep. ad. Att. XV, 16. — Ἀνθολγ. Παλατ. ΚΣ, 355). Αἱ τοιαῦται εἰκόνες ἐπικρατήσασαι ἐπὶ τῆς παρακμῆς, ὅτε ἡ καλλιτεχνία ἀπετράπη ἀπὸ τῶν μεγάλων ἐμπνεύσεων τῆς μυθολογίας καὶ τῆς ἱστορίας, καὶ σύγχρονοι καὶ ἀνάλογοι τοῖς εἰδυλλίοις ἐν τῇ ποιήσει, ἦσαν αἱ καὶ ἐν τῇ νέᾳ τέχνῃ δι' ἀναλόγου λέξεως Genre ἐπικαλούμεναι. Ἐλέγοντο δὲ καὶ ξένια, διότι προσεφέροντο ὡς φιλικὰ δῶρα (Vitr. VII, 7, 4). Κατὰ Πλίνιον (XXXV, 37), εἷς ζωγράφος, ὁ Πειραϊκὸς, ἐπωνομάσθη ῥυπαρογράφος, διότι ἔγραψεν ἐργαστήριον κουρέως, ὄνους, ὀψώνια, κτλ. Πιθανὸν ὅμως φαίνεται ὅτι χλευαστικῶς τὴν λέξιν ῥω-

πογράφος μετεποίησαν οἱ σύγχρονοί του εἰς ρυπαρογράφος, καὶ ἔτι πιθανώτερον, ὅτι ἡ λέξις ἐστὶ λᾶθος ἀντιγραφῆς παρὰ τῷ Πλινίῳ.

Σ

Σάβα (ἡ), ἢ Σάβαι (αἱ), πλουσία πρωτεύουσα τῶν Σαβαίων ἐν τῇ Εὐδαίμονι Ἀραβίᾳ, ἐπὶ ὄρους ὑψηλοῦ καὶ συνδένδρου. Μέχρις αὐτῆς προέβη ὁ Ῥωμαῖος Αἴλιος Γάλλος καὶ τὴν κατέστρεψεν. Ἔκτοτε τὸ μέρος ἐλέγετο Μαρίαβα (ἤτοι πρωτεύουσα), καὶ τὰ ἐρείπια αὐτῆς λέγονται Μαρέβ. Ἀλλὰ παρ' αὐτοῖς ὑπάρχει καὶ πόλις καλουμένη Σαάδα (Διόδ. Σικ. Γ, 46. — Στρβ. ΙΣΤ, 768. 778).

Σαβάζιος, δαίμων Φρύγιος, υἱὸς λεγόμενος τῆς Κυβέλης, οὗ ἡ μυστηριώδης λατρεία ἐξ Ἀσίας μετέβη καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἔνθα καὶ ὑπετίθετο σύμβολον ἡ τῆς Σελήνης ἢ τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ Ἡλίου, καὶ ἰδίως ἐπανηγυρίζετο ὑπὸ γυναικῶν. Γενικώτερον ὅμως ἐξελαμβάνετο ὡς ὢν αὐτὸς ὁ ἐξ Ἀσίας προελθὼν Διόνυσος. Ἰδ., ὡς καὶ Ῥέα καὶ Κυβέλη (Ἀρστφ. Σφ. 9. Λυσστρ. 389).

Σαβαῖοι, ἐπίσημος λαος τῆς Εὐδαίμονος Ἀραβίας, τὰ νοτιοδυτικὰ τῆς χώρας οἰκῶν, τὴν γῆν καθ' ἣν τὸ βάλσαμον φύεται, τὴν νῦν Ὑεμένην. Δραστηρίως ἐμπορευόμενοι τὰ προϊόντα τῆς χώρας των, ὑπελαμβάνοντο ὡς ὁ εὐδαιμονέστατος λαὸς τῆς γῆς, καὶ ἐλέγετο ὅτι πάντα παρ' αὐτοῖς ἐκοσμοῦντο διὰ πολυτίμων λίθων, ἀργύρου, χρυσοῦ καὶ ἐλέφαντος. Εἰς τὸν βασιλέα οὐδέποτε ἐπετρέπετο νὰ ἐξέρχηται τῶν ἀνακτόρων· ἡ δὲ βασιλικὴ ἀξία δὲν ἦν κληρονομική, ἀλλὰ μετέβαινεν εἰς ἐκεῖνον ἐκ τῶν υἱῶν τῶν ἐπισήμων οἰκογενειῶν, ὅστις πρῶτος ἐγεννήθη μετὰ τὸν ἐκθρονισμὸν τοῦ ὃν διεδέχετο. Οἱ ἀρχαῖοι διϊσχυρίζονται ὅτι τόσον ἰσχυρὰ ἦν ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ ἡ τῶν ἀρωμάτων ὀσμή, ὥστε οἱ κάτοικοι, ἵνα προφυλάττωνται κατ' αὐτῆς, ἦσαν ἠναγκασμένοι νὰ καπνίζωνται δι' ἀσφάλτου. Ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἐστὶ βεβαίως μία τῶν ὑπερβολῶν ὅσας περὶ αὐτῶν διηγοῦνται (Διόδ. Γ, 38, 46. — Στρβ, ΙΣΤ, 768. 778. — Ἰδ. καὶ Hor. Od. I 29, 3).

Σαβάκτης, δαίμων κακόβουλος, ἐκ τοῦ εἴδους τῶν κοβάλων, συντρίβων ἐν τοῖς οἴκοις τὰς χύτρας (Ὁμ. Ἐπ. ΙΔ).

Σαβάκων ἢ Σαβακῶς, βασιλεὺς τῶν Αἰθιόπων, ἐκυρίευσε τὴν ἐν Αἰγύπτῳ Μερόην· ἀλλὰ βασιλεύσας ἐκεῖ ἐπὶ 50 ἔτη, τὴν ἐγκατέλιπε πάλιν ἕνεκα ὀνείρου ὃ εἶδε. Λέγεται ὅτι εἰς τὴν θανατικὴν ποινὴν ἀντικατέστησεν ἐπίπονα δημόσια ἔργα. Καθ' Ἡρόδοτον ἤκμαζε περὶ τὰ 1000 π.Χ. Ἀλλ' ἂν, ὡς εἰκάζεται, ἐστὶν ὁ αὐτὸς μετὰ τοῦ Σῶ τῆς Γραφῆς (ἐν Β. Βασιλ. ΙΖ, 4), τότε ἔζη ἐπὶ τοῦ Ὡσέα παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις, ἤτοι περὶ τὰ 720 π. Χ.

Σάβανον, χειρόμακτρον ἢ ὀθόνη δι' ἧς ἀπεμάττοντο, μάλιστα εἰς τοὺς λουτρῶνας (Κλήμ. Ἀλεξ. Παιδ. Β, 3). Εἶτα ἐπεκράτησεν ἐπὶ μόνων τῶν περικαλυμμάτων τῶν νεκρῶν.

Σαβάρα, πόλις Ἰνδικὴ πέραν τοῦ Γάγγου, ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ἀκτῆς τοῦ Βεγγαλικοῦ κόλπου (Πτλμ. Ζ, 2).

Σαβάραι, Ἰνδοὶ δυτικῶς οἰκοῦντες τοῦ Γάγγου. Εἰς τὴν χώραν αὐτῶν ἐλέγετο ὅτι εὑρίσκοντο πολλοὶ ἀδάμαντες. Πόλεις αὐτῶν μνημονεύονται τὸ Τοσάπιον καὶ τὰ Καρικάρδαμα (Πτλμ.).

Σαβάτη, πόλις τῆς Τυρρηνίας, μεταξὺ Ῥώμης καὶ Κόπης, ἐπὶ τῆς βορειανατολικῆς ὄχθης τῆς Σαβατικῆς λίμνης (ν. Bracciano).

Σαβατινοί, λαὸς τῆς Καμπανίας, ἐπὶ τοῦ Σαβάτου ποταμοῦ, τοῦ ἐκβάλλοντος εἰς τὸν Κάλορα, ὅστις καὶ αὐτὸς χύνεται εἰς τὸν Βολτοῦρνον (Liv. XXVI, 33, 34).

Σαβῖνοι, λαὸς Ἰνδογερμανικῆς καταγωγῆς, ἀνέκαθεν τὴν Ἰταλίαν οἰκῶν. Ἐξ αὐτοῦ κατήγοντο καὶ οἱ Λατῖνοι καὶ οἱ Σαυνῖται μετὰ τῶν συγγενῶν αὐτοῖς λαῶν. Ἀρχαιοτάτη κατοικία αὐτῶν ἦσαν αἱ ὑψηλόταται τῶν Ἀπεννίνων κοιλάδες, τῆς Σαβίνης κειμένης εἰς τὰ βορειοδυτικὰ τοῦ Λατίου. Ἐκεῖθεν μετέβησαν μέχρι τοῦ Τιβέριος καὶ τοῦ Ἀνίου, πρὸς δὲ τὰ νοτιανατολικά, μέχρι τοῦ Λίριος, ἔνθα ᾤκει ἡ ἀπ' αὐτῶν καταγομένη φυλὴ τῶν Ἑρνίκων. Καὶ πολλαὶ δ' ἄλλαι μικραὶ φυλαί, ὡς οἱ Μαρσοί, οἱ Μαρρουκίνιοι, οἱ Παιλιγκοί, οἱ Οὐεστῖνοι, ἀποτελοῦντες τὴν φυλὴν τῶν Σαβελλῶν, κατήγοντο ἐκ τῶν Σαβίνων ἐπίσης. Ἀλλ' οἱ κυρίως Σαβῖνοι ἐξετάθησαν ἀπὸ τοῦ ἔτους 450 π. Χ. ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Σαυνῖται ἢ Samnitae ἐπὶ τῶν Ὄσκων, κατακτῶντες τὴν μεσημβρινὴν Ἰταλίαν, καὶ ἐκεῖ παρεδέχθησαν τὴν ὀσκικὴν γλῶσσαν καὶ συνεδέθησαν μετὰ τῶν ἐγχωρίων, οἵτινες ἐπίσης μετὰ ταῦτα ἔλαβον τὸ ὄνομα τῶν Σαβελλῶν. Διὰ τοῦτο τὸ ὄνομα τοῦτο δίδεται σήμερον ὑπὸ τῶν ἱστορικῶν ὀρθότερον εἰς πάντα τὸν λαὸν ἐκεῖνον ἢ τὸ τῶν Σαβίνων. Καίτοι δὲ πολλάκις ἀπὸ τόπου εἰς τόπον μεταβάντες καὶ μετ' ἄλλων φυλῶν συγχωνευθέντες, διετήρησαν ὅμως πάντοτε οἱ Σαβῖνοι τινὰ τῶν γενικῶν χαρακτηριστικῶν αὐτῶν. Ἦσαν λαὸς γεωργικὸς συγχρόνως καὶ πολεμικός, ἔχων βαθὺ τὸ θρησκευτικὸν αἴσθημα καὶ ἀφελῆ τὴν δίαιταν. Ἀρχηγὸν ἐξέλεγον μόνον ἐν ἐκστρατείαις· διὰ τοῦτο ἡ ἔλλειψις κυβερνητικῆς ἑνότητος παρ' αὐτοῖς παρεῖχεν εἰς τοὺς Ῥωμαίους μεγάλην ὑπεροχήν. Ἐπὶ Ῥωμύλου ἤδη, μετὰ τὴν ἁρπαγὴν τῶν Σαβίνων γυναικῶν, μέρος τοῦ λαοῦ αὐτῶν εἶχε συνδεθῇ μετὰ τῆς Ῥώμης. Οἱ λοιποί, ἥττον μάχιμοι ἢ οἱ Σαβέλλοι καὶ οἱ Σαμνῖται, ἐξηκολούθησαν μὲν τὸν πόλεμον, ἀλλὰ τῷ 448 π. Χ. ἡττήθησαν, καὶ τῷ 290 ὁ Κούριος Δεντάτος ὑπέταξεν αὐτοὺς εἰς τὴν Ῥώμην, δεχθεῖσαν αὐτοὺς ὡς πολίτας, ἀλλ' ἄνευ ψήφου. Συνεδέθησαν δὲ μετὰ τῆς Ῥώμης καὶ αἱ λοιπαὶ Σαβελλικαὶ φυλαί, ἀποστᾶσαι κατὰ τὸν συμμαχικὸν πόλεμον, 91 — 88 π. Χ. καὶ τότε ὑποταγεῖσαι ἐπολιτογραφήθησαν. Μόνοι δ' οἱ Σαμνῖται ἐξηκολούθησαν τὸν πόλεμον ἐπιμόνως, μέχρις οὗ ὁ Σύλλας, μετὰ 24 θριάμβους, τῷ 82 π. Χ. τοὺς κατετρόπωσεν ὑπὲρ τῆς Ῥώμης, καὶ τὰ χωρία αὐτῶν, ἐρημωθέντα, παρεδόθησαν εἰς Ῥωμαίους ἀπελευθέρους· ὥστε ἐπὶ Στράβωνος (E, 249) τὸ ὄνομα τῶν Σαμνιτῶν ἢ Σαυνιτῶν καὶ τὸ τῶν Σαβίνων δὲν ἠκούετο σχεδὸν πλέον.

Σάβειρα ἢ **Σάβειρα** (τὰ), κώμη τῆς Καππαδοκίας ἐν Ἀσίᾳ, πρωτεύουσα τῆς περὶ αὐτὰ ἐπαρχίας, μνημονευομένη ὑπὸ μόνου τοῦ Στράβωνος.

Σάβις, ἀριστερὸς ὁμόρους τῆς Μόσης, ποταμοῦ τῶν Ἀμβιανῶν ἐν Γαλλίᾳ, κατὰ τὴν Βελγικὴν (Caes. B. G. II, 16. 18). Νῦν Σάμβρη.

Σαβράτα, ἀποικία Φοινικικὴ ἐν τῇ Σύρτει, 49 Ῥωμ. μίλια δυτικῶς τῆς Οἴης (Νῦν Τριπόλεως) κειμένη, ἀπετέλει μετὰ ταύτης καὶ τῆς μεγάλης Λεπτίδος, τὴν Τρίπολιν, Τριπολιτικὸν τμῆμα (Regio Tripolitana) (Suet. Vesp. III).

Σαβρίνα, ποταμὸς ἐκρέων εἰς τὰ δυτικὰ τῆς Βρετανίας (Tac. Ann. XII, 31). Νῦν Σαβέρν.

Σαβύλινθος, στρατηγὸς Μολοσσὸς (Θουκ. B, 80).

Σάβυλλος, ὁ ἐν Γέλᾳ τῆς Σικελίας φονεύσας τὸν τύραννον Κλέανδρον (Ἡρδ. Z, 154).

Σαγαλασσὸς, ἐπίσημος πόλις τῆς

Πισιδίας, πρὸς νότον τῆς Ἀπαμείας ἡμέρας ὁδὸν ἀπέχουσα. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἐθεωροῦντο ὡς οἱ ἀνδρειότατοι τῶν Πισιδῶν. Ἐρείπια αὐτῆς σώζονται ἐπὶ κλιτύος ὄρους, διατηροῦντα τὸ ἀρχαῖον ὄνομα, διεφθαρμένον εἰς Ἀγλασὸν (Στρβ. ΙΒ, 569. — Ἀρρ. Ἀνβ. Α, 28.—Liv. XXXVIII, 15).

Σαγάπολα (τὰ), ὄρη μετὰ τοῦ Ἄτλαντος συνεχόμενα, ἐν Γαιτουλίᾳ τῆς Ἀφρικῆς (Πτλμ.).

Σαγάρτιοι, λαὸς νομαδικὸς κατοικῶν ἐν Περσίᾳ (Ἡρδ. Α, 125), ἢ ἐν Μηδίᾳ εἰς τὰ Ζάγρια στενὰ (Πτλμ.).

Σάγγαλα (τὰ), πόλις τῶν Καθαίων κατὰ τὰ βόρεια τῆς Ἰνδίας (Ἀρριαν.) καὶ Εὐθυμίδεια κληθεῖσα.

Σαγγάριος, ὁ μετὰ τὸν Ἅλυν ἐπισημότατος ποταμὸς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἐκ τοῦ ὄρους Δινδύμου, παρὰ τῇ κώμῃ Σαγγίᾳ πηγάζων, πρὸς τῇ Γαλατίᾳ, ῥέων τὸ πρῶτον βορείως, εἶτα δυτικῶς πρὸς τὴν Προῦσαν· ἐχρησίμευεν ὡς ὅριον πρὸς τὴν Βιθυνίαν, καὶ εἶτα ῥέων βορείως, ἐκβάλλει εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντον (Ὁμ. Ἰλ. Γ, 187. Π, 719. — Στρβ. ΙΒ, 543). Καὶ νῦν ἔτι Σακαρία.

Σαγήνη, μέγα πλέγμα τῶν ἁλιέων, ἀπὸ τῆς θαλάσσης εἰς τὴν ξηρὰν συρόμενον, δι' οὗ πολλοὶ ἰχθῦς ὁμοῦ συλλαμβάνονται. Ὁ νῦν γρίπος (Πλούτ. Συμπ. Η.—Ἡσύχ. λ. Φώτ. λ.).

Σάγμα, τὸ σα(γ)μάριον τῶν φορτηγῶν ζώων. Ἡ εἰκὼν δεικνύει τὸ σχῆμα αὐτοῦ εἰς τοιχογραφίαν τῆς Πομπηΐας. Εἰς δὲ τὴν

στήλην τοῦ Τραϊανοῦ ἐν Ῥώμῃ παριστῶνται τοιαῦτα ἐπὶ ζώων, φέροντα τὰ φορτία στηριζόμενα εἰς τὰ προέχοντα ξύλα.

Σάγος (τὸ), ἐκ τοῦ σάττω (συμπυκνῶ), εἶδος ὑφάσματος χονδροῦ ἐξ ἐρίου συμπεπυκνωμένου, τὸ καὶ νῦν σαγάκι. Οὕτως ὠνομάζετο καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ κατασκευαζόμενον ἐπίβλημα διὰ τοὺς ὁδοιπόρους καὶ τοὺς στρα-

τιώτας, παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις μάλιστα, οἵτινες καὶ τὸ Ἑλληνικὸν ὄνομα διετήρησαν. Ἦν δ' ἁπλοῦν ἐπίμηκες τεμάχιον τοῦ ὑφάσματος, ὃ ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ καὶ ὡς στρῶμα ἢ ὡς ἐφάπλωμα, πορπούμενον δ' εἰς τοὺς ὤμους ὡς φόρεμα (Πολβ.).

Σαγουντέα, 1) πόλις εἰς τὰ δυτικὰ τῆς Βαιτικῆς Ἱσπανίας, νοτίως τῆς Βαίτιδος (Liv. XXXVI, 19). Νῦν Τιγόνζα.—2) Πόλις τῆς Ταρρακωνικῆς Ἱσπανίας, εἰς τὸ ὄρος Σοκάριον (App. B. G. I. 110). Νῦν Σιγουένζα.

Σάγουντον, πόλις τῆς Ταρρακωνικῆς Ἱσπανίας, ἐπὶ τοῦ Παλλαντία ποταμοῦ (νῦν τὸ αὐτὸ ὄνομα), βορείως κειμένη τῆς

Βαλεντίας, εἰς ἀπόστασιν 7 σταδίων ἀπὸ τῆς ἀνατολικῆς παραλίας, ἵδρυμα Ἑλλήνων ἐκ Ζακύνθου, οἷς προσετέθησαν ἔπειτα Ῥούτουλοι ἐξ Ἀρδέας, ἐπίσημος διὰ τὴν εὐφορίαν τῆς περιχώρου, καὶ διὰ τὸ κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν ἐκτεταμένον αὐτῆς ἐμπόριον (Στρβ. Γ, 159). Ἐπὶ τῆς μεταξὺ Ῥωμαίων καὶ

Καρχηδονίων συνομολογηθείσης εἰρήνης, ἡ Ῥώμη ἐπροστάτευσεν αὐτῆς τὰ συμφέροντα (Πολ6. Γ. 30). Εἶτα δὲ, προσβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἀννίβα, πιθανῶς κατ' Ἰούνιον τοῦ 218 π. Χ., μεθ' ἡρωϊκὴν ἀντίστασιν ἐκυριεύθη καὶ σχεδὸν κατεστράφη (Liv. XXI, 6-15), ὅπερ ἐπέφερε τὸν δεύτερον Καρχηδονικὸν πόλεμον. Ἐπ' αὐτοῦ ἀπηλευθέρωσαν οἱ Ῥωμαῖοι τὸ Σάγουντον ἀπὸ τῶν Φοινίκων, καὶ εἰς τὴν πρώτην του λαμπρότητα αὐτὸ ἀποκαταστήσαντες, τὸ ἀνεγνώρισαν Ῥωμαϊκὴν ἐπαρχίαν (Liv. XXIV, 42. XXVIII, 39). Γνωστὰ ἦσαν ἐκ τῶν προϊόντων τῆς ἐκεῖ γῆς τὰ σῦκα, τῆς δὲ τέχνης τῶν κατοίκων, αἱ κατάκοσμοι φιάλαι. Ἐρείπια τῆς πόλεως σώζονται εἰς θέσιν καλουμένην Μουρβιέδρον ἐπισήμως δὲ Σάγουντον.

Σάγρος, ποταμὸς κατὰ τὴν παραλίαν τῶν Βρουττίων ἐν Ἰταλίᾳ, ἐκβάλλων εἰς τὸ Ἰόνιον πέλαγος μεταξὺ Λοκρῶν καὶ Καυλῶνος, περίφημος διὰ τὴν παρ' αὐτῷ παροιμιακὴν καταστᾶσαν μάχην, καθ' ἣν 120,000 Κροτωνιᾶται ἐνικήθησαν κατὰ κράτος ὑπὸ 10,000 Λοκρῶν (Στρβ. ΣΤ, 261. — Cic. N. D. II, 2. III, 5. — Just. XX, 3).

Σάγρος, ποταμὸς τῆς μέσης Ἰταλίας, ῥέων μεταξὺ τῆς χώρας τῶν Φρεντανῶν καὶ τῶν Πελίγνων (Στρβ. Ε, 242). Διατηρεῖ τὸ ἀρχαῖον ὄνομα.

Σαγύλιον, φρούριον ὀχυρὸν τοῦ Πόντου ἐν Ἀσίᾳ, νοτίως τῆς Ἀμασείας, κατεδαφισθὲν κατὰ διαταγὴν τοῦ Πομπηΐου.

Σαγχωνιάθων, νομιζόμενος φοῖνιξ ἐκ Βηρυτοῦ, καὶ λεγόμενος ὅτι ἔζη ἐπὶ Σεμιράμιδος, κατ' ἄλλους ἐπὶ τῶν Τρωϊκῶν. Εἰς αὐτὸν ἀποδίδοται συγγραφὴ ἱστορίας τῆς Φοινίκης, ἣν ὁ ἐκ Βύβλου Φίλων μετέφρασεν εἰς τὴν ἑλληνικὴν, εἰς 8 ἢ 9 βιβλία (Ἀθήν. Γ. τέλ. — Σουίδ.). Ἀποσπάσματα τοῦ συγγράμματος τούτου, περιεχόμενα ἐν τῷ Εὐσεβίῳ (Εὐ. Προπ. Α, 6. 7) καὶ Πορφυρίῳ, ἐμφαίνουσιν ἀσιατικὴν τὴν καταγωγὴν, ἀλλ' ἀρχαιόθεν ἤδη ὑπετέθησαν ὡς ἐπίνοιαι καὶ παραποιήσεις τοῦ Φίλωνος, ἐν ᾧ κατ' ἄλλους εἰσὶν ἀρχαῖαι παραδόσεις, εἰς ἃς ὁ Φίλων τινὰ προσέθηκε καὶ μετέβαλε (Συλλ. ἀποσπ. ὑπὸ I. C. Orelli). Τινὲς τῶν νεωτέρων κριτικῶν ὑπέλαβον ὅτι τὸ ὄνομα δηλοῖ «συλλογὴν θρησκευτικῶν παραδόσεων», καὶ ὅτι ὁ Φίλων παρεδέχθη αὐτὸ ὡς συγγραφέως ἵνα δώσῃ περισσοτέραν βαρύτητα εἰς τὸ σύγγραμμά του, ὃ καὶ οὕτω θὰ ἦν πολύτιμον ἂν διετηρεῖτο. Νεώτεραι ἔρευναι ἀπέδειξαν ὅτι Σάγχων ἦν ὄνομα ἑνὸς τῶν θεῶν τῶν Φοινίκων. Πρὸ ἐτῶν εἶχε διαδοθῇ ὅτι χειρόγραφον τοῦ Σαγχωνιάθωνος εἶχεν εὑρεθῇ ἐν μοναστηρίῳ τινὶ τῆς Πορτογαλλίας καὶ μετεφράσθη γερμανιστὶ (Vagenfeld, 1836). ἀλλ' ἀπεδείχθη ὅτι τοῦτο ἦτο ἀπάτη.

Σάδα, πόλις Ἰνδικὴ εἰς τὰ ἀνατολικὰ τοῦ Βεγγαλικοῦ κόλπου (Πτλμ.) Ν. Ἀρακάν.

Σάδοκος, υἱὸς Σιτάλκου, τοῦ βασιλέως τῶν Θρᾳκῶν, διεπραγματεύθη συμμαχίαν μεταξὺ τοῦ πατρός του καὶ τῶν Ἀθηναίων, καὶ ὡς ἀμοιβὴν ἐδωρήσάντο οὗτοι αὐτῷ πολιτείαν, τῷ 481 π. Χ. Ὅτε δὲ τὸ ἑπόμενον ἔτος οἱ Κορίνθιοι ἠθέλησαν νὰ διαλύσωσι τὴν συμμαχίαν ταύτην, ὁ Σάδοκος παρέδωκε τοὺς πρέσβεις αὐτῶν εἰς τοὺς Ἀθηναίους (Θουκ. Β, 29. 67).

Σαδυάττας, υἱὸς τοῦ Ἄρδυος, βασιλέως τῆς Λυδίας, ἐξέβαλε, περὶ 628—616 π. Χ. τοὺς Κιμμερίους, ἐξεστράτευσε κατὰ τῶν Κυαξάρου, βασιλέως τῶν Μήδων, καὶ, τῷ 623 ἐκίνησε πόλεμον κατὰ τῆς Μιλήτου, ὃν ἐπεράτωσε μόνον ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀλυάττης (Ἡρδ. Α, 16).

Σαδήνη, ὄρος ὑψηλὸν τῆς Αἰολίδος ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ. ὑπὲρ τὴν πόλιν Κύμην (Ὁμ. Ἐπ. Ι. — Ἡρδ.).

Σάϊοι, ἀρχαῖοι Θρᾷκες κατοικοῦντες ἐν Σαμοθρᾴκῃ καὶ παρὰ τὴν πόλιν Ἄβδηρα (Ἀρστφ. Εἰρ. 1296). Κατὰ δὲ Στράβωνα ἐκαλοῦντο Σίντιες καὶ Σαπαῖοι.

Σάϊς, ἐπίσημος πόλις εἰς τὸ Δέλτα

τῆς κάτω Αἰγύπτου, βορείως τῆς Ναυκράτιδος κειμένη, πρωτεύουσα τοῦ Σαίτου νομοῦ, κατοικία τῶν ἀρχαίων Φαραώ, ὧν καὶ ταφεῖον εἶχεν, ὡς καὶ ἕνα μέγαν καὶ λαμπρὸν ναὸν τῆς Νηΐθ (τῆς Αἰγυπτιακῆς Ἀθηνᾶς), περιλαμβάνοντα καὶ τὸν τάφον τοῦ Ὀσίριδος (Ἡρδ. Β, 169. — Στρβ. ΙΖ, 802). Ἀφίδρυμα τοῦ ναοῦ τούτου, ἀφιερωμένον εἰς τὴν Ἀθηνᾶν Σάϊν, ὑπῆρχε καὶ ἐν Ἀργολίδι (Παυσ. Β, 36). Εἰς τὴν μεγάλην τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ ναοῦ πανήγυριν μετὰ λυχναψιῶν συνέρρεε πᾶς ὁ λαὸς (Ἡρδ. Β, 59.62) Νῦν Σὰ (ἐλ-Ἀγάρ.

Σαιταβίς, 1) Ποταμὸς τῆς Ταρρακωνίας ἐν Ἱσπανίᾳ, πιθανῶς ὁ νῦν Ἀλκόϊ. — 2) Πόλις Ταρρακωνικὴ ἐν Ἱσπανίᾳ, τῇ Ῥώμῃ ὑποκειμένη, γνωστὴ διὰ τὰ λινᾶ αὐτῆς ὑφάσματα (Στρβ. Γ, 160. — Catull. XII, 14, XX, 41).

Σακάδας, Ἀργεῖος, λυρικὸς ἢ ἐλεγειακὸς ποιητὴς καὶ κιθαριστής, ζήσας περὶ τὴν 48 Ὀλυμπιάδα (περὶ 580 π. Χ.), καὶ τρὶς εἰς τὰ Πύθια νικήσας. Κατ' αὐτὸν λέγεται ἐπικληθὲν ἓν μουσικὸν ὄργανον σακάδιον. Ἐκ δὲ τῶν ποιημάτων του οὐδὲν σώζεται (Πλούτ).

Σάκαι. Τοῦτο τὸ κοινὸν ὄνομα ἀπέδιδον οἱ Πέρσαι εἰς πάντας τοὺς Σκύθας (Ἡρδ. Δ, 6. Ζ, 64). Ἀλλ' οἱ Ἕλληνες καὶ Ῥωμαῖοι ἐγνώριζον ὑπ' αὐτὸ λαὸν νομαδικὸν καὶ δασόβιον (Πτολ.), κατοικοῦντα πέραν τῆς Κασπίας, μεταξὺ τῆς Σογδιανῆς καὶ τῶν ὀρέων Ἰμάου καὶ Παροπαμίσου, κατὰ τὴν νῦν μικρὰν Βουχαρίαν καὶ τοὺς Κιργίσους. Εἶχον ἰδίους βασιλεῖς, εἰ καὶ ἐπί τινα χρόνον τοῖς Πέρσαις ὑποτελεῖς, ἦσαν ἐπιδέξιοι ἱππεῖς καὶ τοξόται, καὶ καλῶς ὡπλισμένοι (Ἡρδ. Ε, 113. Θ. 71, — Ξνφ. Κύρ. Ε, 3,22 — Ἀρρ. Γ, 8, Η, Η, 4. Ζ, 10, 5. — Στρβ. ΙΑ, 511).

Σάκας. 1) Τὸ ἐπίθετον τοῦτο ἀποδίδωσιν ὁ Ἀριστοφάνης εἰς τὸν τραγικὸν ποιητὴν Ἀκέστορα, ὡς δῆθεν ὄντα βαρβάρου καταγωγῆς (Ὄρν. 31). — 2) Δοῦλος καὶ οἰνοχόος τοῦ Ἀστυάγους, βασιλέως τῶν Μήδων (Ξφν. Κυρ. π. Α, 4).

Σακασηνή, ἐπαρχία τῆς Ἀρμενίας, κατὰ τὰς πηγὰς τοῦ Ἀράξου ποταμοῦ, κατ' ἀρχὰς κατοικουμένη ὑπὸ Σακῶν, οὓς ἐξέβαλεν εἶτα ὁ Κῦρος (Στρβ. ΙΑ). Πιθανῶς ἡ αὐτὴ τῇ Σακηνῇ παρὰ Πτολ. Οἱ μετὰ ταῦτα κάτοικοι αὐτῆς ἦσαν ἴσως οἱ ὑπὸ τοῦ Ἀρριανοῦ (Ἀνβ. Γ, 8. 7) μνημονευόμενοι Σακεσίναι.

Σακατία, πόλις τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας ἐπὶ τοῦ Ἀραβικοῦ κόλπου (Πτλμ.).

Σακκίον, μικρὸν σακκούλιον, ἰδίως εἰς ὃ ἐμβάλλονται νομίσματα (Ξεφ. Ἀνβ. Δ, 5, 36), ὡς τὸ τῆς εἰκόνος ἐκ τοιχογραφίας ἐν Πομπηΐᾳ. Παρὰ τῷ σακκίῳ εἰσὶ καὶ νομίσματα σεσωρευμένα.

Σακκοπήρα, τὸ ὁδοιπορικὸν δισάκκιον.

Σάκκος καὶ σάκος (μάλιστα ἀττικῶς) (Ἀριστ. Ἀχρν. 822. Λυσ. 1211). Ἰδίως χονδρὸν ὕφασμα, ἐξ ἐρίων, πολλαχῶς χρήσιμον, οἷον α) εἰς κατασκευὴν ἐνδυμάτων μᾶλλον χονδροειδῶν· ὥστε καὶ ὁ Πλούταρχος διηγεῖται ὅτι οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐφόρευσάν τινα σακκοφόρον, «διότι παρυφὴν εἰς τὸν σάκκον ἐνέβαλεν.» Ἐντεῦθεν καὶ ὁ σάκκος, τὸ ἔνδυμα τῶν ἱερέων, καὶ ἡ παρ' ἡμῖν σακκορράφα· β) εἰς διήθησιν ὑγρῶν, οἷον οἴνου κτλ. πρὸς καθαρισμόν, ἐξ οὗ καὶ «οἶνος σεσακκισμένος» ἐλέγετο ὁ οὕτω καθαρισθεὶς (Φώτ.)· γ) θυλάκιον, ὃ καὶ παρ' ἡμῖν σάκκος, πρὸς μεταφορὰν σίτου, ἀλεύ-

ρων καὶ ἄλλων ἀντικειμένων, ὡς ὁ ἐν τῇ εἰκόνι ἐκ τῆς στήλης τοῦ Τραϊανοῦ στρατιώτης ὁ κομίζων μέρος τοῦ εἰς τὸν λόχον του ἀπονεμηθέντος σίτου.

Σάκος, ἡ ἀρχαιοτάτη ἀσπὶς συγκειμένη ἐκ πλέγματος ῥάβδων, ἐφ' ὧν ἦσαν τεταμένα δέρματα ἀκατέργαστα, ἓν ἢ πολλὰ ὡς τὸ «τετραθέλιμνον» (Ὁμ. Ἰλ. Ο, 479), μέχρις 7. Μεταξὺ δὲ τῶν δερμάτων εἶχον χαλκᾶ ἐλάσματα· «χάλκεον, ἑπταβόειον . . . ἐπὶ δ' ὄγδοον ἤλασε χαλκὸν» (Ὁμ. Ἰλ. Η, 219—222).

Σάκων, 1) ἐκ Ζάγκλης τῆς Σικελίας, ἱδρυτὴς τῆς πόλεως Ἱμέρας (Θουκ. ΣΤ,5), — 2) Ἰδ. Σουάνοι.

Σαλαγασσὸς, ἡ, ταὐτὸ τῷ Σαγαλασσός. Ἴδ.

Σαλαγκών, ποταμὸς τῆς Ἰλλυρίας (Ἀπολλδ. Ῥόδ. Δ. 337). Νῦν Σάλας.

Σαλαμινέα, τριήρης χρησιμεύουσα εἰς δημοσίαν ὑπηρεσίαν ἐν Ἀθήναις, ὡς καὶ ἡ Πάραλος (ἴδ.). (Θουκ. Γ, 33. — Ἀρστφ. Ὄρν. 147).

Σαλαμίς. 1) Νῆσος τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου, ἐπώνυμος τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἀσωποῦ, ἐκτεινομένη δυτικῶς τοῦ Πειραιῶς πρὸ τοῦ Ἐλευσινίου πεδίου καὶ τῆς Μεγαρίδος, ἀφ' ὧν στενὸς πορθμὸς τὴν χωρίζει. Ἀρχαιότερον ἐκαλεῖτο Πιτυοῦσα καὶ Κεχρεία. Κατὰ Στράβωνα ἡ περίμετρος αὐτῆς ἦν 70-80 σταδίων. Οἱ πρῶτοι αὐτῆς κάτοικοι ἦσαν ἐξ Αἰγίνης, ὅθεν ἦλθεν εἰς αὐτὴν Τελαμὼν ὁ υἱὸς τοῦ Αἰακοῦ, φεύγων μετὰ τὸν ἀκούσιον φόνον τοῦ ἀδελφοῦ του Φώκου, καὶ ἐβασίλευσεν. Ὁ υἱός του Αἴας συνεξεστράτευσε μετὰ τῶν λοιπῶν Ἑλλήνων εἰς τὴν Τρωάδα, δέκα φέρων τριήρεις. Περὶ τὴν 40ην Ὀλυμπιάδα (620 π. Χ.), τῶν

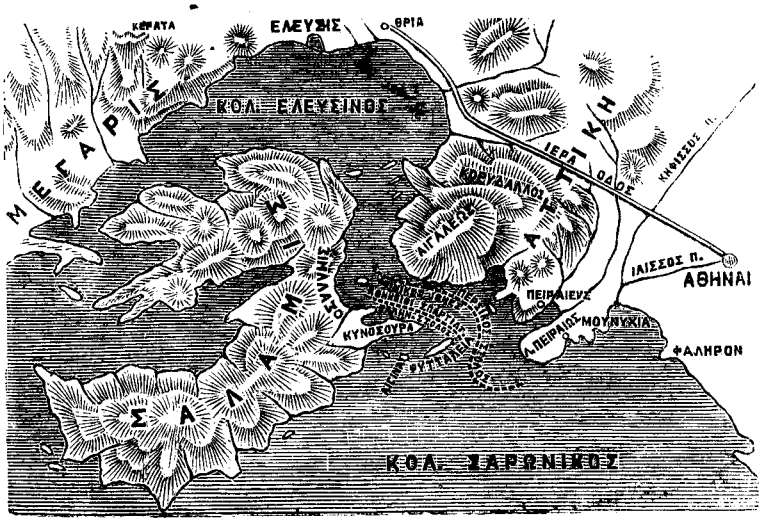

Σάλαιθος. 1) Ἐκ Κρότωνος τῆς Κάτω Ἰταλίας, δοὺς τῇ πατρίδι του νόμους λίαν αὐστηροὺς (Λουκ.). — 2) Λακεδαιμόνιός τις παρὰ Θουκυδίδῃ (Γ, 25).

Σαλακέα, πόλις παραθαλάσσιος τῆς ἐν Ἱσπανίᾳ Λυσιτανίας (Στρβ.).

Σαλαμβώ, ἡ Ἀφροδίτη παρὰ τοῖς Βαβυλωνίοις, θρηνοῦσα τὸν Ἄδωνιν (Ἡσύχ. — Lampr. Heliog. VII).

Μεγαρέων καταλαβόντων τὴν νῆσον, οἱ Ἀθηναῖοι, προτροπῇ τοῦ Σόλωνος τὴν ἀφῄρεσαν ἀπ' αὐτῶν καὶ τὴν προσήρτησαν εἰς τὴν Ἀττικήν. Κατ' ἀρχὰς ἡ πόλις ἔκειτο εἰς τὴν νοτίαν παραλίαν, εἶτα μετῳκίσθη εἰς τὴν βορειανατολικὴν (τὰ Ἀμπελάκια). Κατὰ τὴν ἀνατολικὴν γωνίαν προεῖχε τὸ ἀκρωτήριον Κυνόσουρα, οὕτω κληθὲν ἐκ τοῦ ἐκεῖ ταφέντος κυνὸς τοῦ Θεμιστοκλέους, ἀποτε-

λοῦν, ἀπέναντι τῆς Ἀττικῆς, τὸ ἀνατολικὸν στόμιον τοῦ πορθμοῦ· ἐκτὸς δ' αὐτοῦ κεῖται ἡ μικρὰ νῆσος Ψυττάλεια (Λειψοκουτάλα), πλάτος ἔχουσα 200 - 300 μέτρων. Εἰς τοῦτο τὸ μέρος τοῦ πορθμοῦ ἐστάθμευεν ὁ Ἑλληνικὸς στόλος ὅτε ἐπῆλθεν ὁ Ξέρξης· Ἐπειδὴ δ' οἱ λοιποὶ Ἕλληνες, συμβουλῇ τοῦ Σπαρτιάτου Εὐρυβιάδου, ἀπεφάσισαν νὰ ἐγκαταλείψωσι τὴν θέσιν καὶ ν' ἀπέλθωσιν ἕκαστος πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν ἰδίων πατρίδων, ὁ Θεμιστοκλῆς, συνορῶν τὸν κίνδυνον τοῦ διασπασμοῦ καὶ τῆς ἐγκαταλείψεως τῆς διὰ τὸν σχετικῶς μικρὸν Ἑλληνικὸν στόλον ἐπικαίρου ἐκείνης θέσεως, κατέφυγεν εἰς τὸ στρατήγημα τοῦ νὰ καταγγείλῃ εἰς τὸν Ξέρξην τὴν πρόθεσιν τῆς φυγῆς τῶν Ἑλλήνων. Οὕτω κυκλωθέντες οὗτοι, ἠναγκάσθησαν νὰ ναυμαχήσωσι, καὶ δι' ἡρωϊκῆς ἀνδρείας κατενίκησαν τοὺς Πέρσας, στερουμένους ἐκεῖ εὐρυχωρίας διὰ τὰς κινήσεις τῶν πλοίων των. Εἰς τὴν περίδοξον ταύτην ναυμαχίαν τῆς Σαλαμῖνος προσῆλθε καὶ ὁ ἐξόριστος Ἀριστείδης, καταλαβὼν τὴν Ψυττάλειαν. Εἰς τὴν Κυνόσουραν δὲ ἐστήθη τοῦ Θεμιστοκλέους τὸ τρόπαιον. Ὁ δὲ Ξέρξης ἐπέβλεπε τὴν μάχην καθήμενος εἰς τὰ Κ ε ρ α τ α (ἴδ.). — Ἐπὶ Κασσάνδρου οἱ Σαλαμίνιοι παρεδόθησαν, τῷ 318, εἰς τοὺς Μακεδόνας· τῷ δὲ 232 οἱ Ἀθηναῖοι διὰ τοῦ Ἀράτου

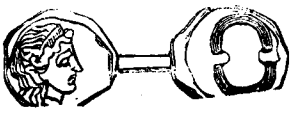

ἀνεκτήσαντο πάλιν τὴν νῆσον καὶ τὴν ἐτιμώρησαν διὰ τὴν λιποταξίαν της (Ἡρδ. Η, 4, 50. — Διόδ. ΙΔ, 98. ΙΣΤ, 42). — 2) Πόλις ἐν Κύπρῳ μεγάλη, ὀχυρὰ καὶ ἐπίσημος, ἐν τῷ μέσῳ κειμένη τῆς ἀνατολικῆς παραλίας, ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Πεδιαίου. Ἐπιστεύετο ἱδρυθεῖσα ὑπὸ Τεύκρου, τοῦ υἱοῦ τοῦ Τελαμῶνος, ὅστις καὶ τῇ ἔδωκε τῆς πατρικῆς αὐτοῦ πόλεως καὶ νήσου τὸ ὄνομα (Hor. Od. I, 7, 29. — Tac. Ann. III, 62). Σεισμὸς ἀνέτρεψε κατὰ τὸ πλεῖστον τὴν πόλιν ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου, ὅστις τὴν ἀνοικοδόμησε πάλιν, καὶ μετωνόμασεν αὐτὴν Κωνσταντίαν. Ὁ λιμὴν αὐτῆς ἦν εὐρύχωρος, δυνάμενος νὰ ἐγκλείσῃ στόλον ὁλόκληρον (Στρβ. ΙΔ, 682. — Διόδ. Κ, 21).

Σαλαμὶς, θυγάτηρ τοῦ Ἀσωποῦ καὶ ἐκ τοῦ Ποσειδῶνος μήτηρ τοῦ Κεχρέως (Ἀπλλδ. Γ. 11, 9), κατ' ἄλλους (Παυσ. Α, 55) μήτηρ τοῦ Ἀσωποῦ, δοῦσα τὸ ὄνομα αὐτῆς εἰς τὴν πρὸς τῇ Ἀττικῇ νῆσον.

Σαλαπία, ἀρχαιοτάτη πόλις τῆς Δαυνίας ἐν Ἀπουλίᾳ, ὑπὲρ τὰς Κάννας βορειοδυτικῶς κειμένη. Ἡ ἵδρυσις αὐτῆς ἀποδίδοται εἰς τὸν Διομήδην, ἢ, κατ' ἄλλην παράδοσιν, εἰς τὸν Ῥόδιον Ἐλπίαν. Ἐπὶ τῶν Καρχηδονικῶν πολέμων, μετὰ τὴν ἐν Κάνναις μάχην, παρεδόθη εἰς τὸν Ἀννίβαν· ἀλλὰ μετὰ ταῦτα παρεδόθη καὶ παρέδωκε καὶ τὴν

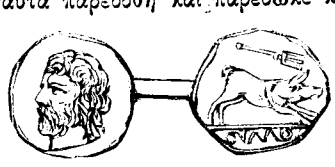

καρχηδονικὴν φρουρὰν εἰς τοὺς Ῥωμαίους (Liv. XXIV, 20). Ἐπὶ τοῦ συμμαχικοῦ πολέμου κατεπυρπολήθη (App. B. C. I, 52), καὶ ἔκτοτε παρέμεινε τόσῳ μᾶλλον ἄσημος, καθ' ὅσον ἡ θέσις αὐτῆς ἐν μέσῳ τελμάτων τὴν καθίστα νοσηρὰν, ἀναγκάσασα καὶ τοὺς πολίτας νὰ τὴν ἐγκαταλείψωσι παντελῶς ἐπί τινα χρόνον (Cic. Leg. Agr. II. 27). Παρ' αὐτῇ ἔκειτο μεγάλη λίμνη ὁμώνυμος αὐτῇ. Ἥνωσε δ' αὐτὴν ὁ Μ. Ὀστίλιος διὰ διώρυγος μετὰ τῆς Ἀδριατικῆς, καὶ τὴν κατέστησεν οὕτω λιμένα τῆς πόλεως (Στρβ. ΣΤ, 284). Νῦν χωρίον Σάλιον, μετ' ἐρειπίων.

Σάλας. 1) Πόλις τῆς μεγάλης Ἀρμενίας, μεταξὺ τοῦ Ἀράξου παταμοῦ καὶ τοῦ Εὐφράτου (Πτολμ. Ε, 12). — 2) Πόλις τῆς Μαυριτανίας ἐν Ἀφρικῇ, ἐπὶ ὁμωνύμου ποταμοῦ. Ὑπῆρχε δ' ἐκεῖ καὶ ἕτερος ποταμὸς τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος, καὶ ἀμφότεροι ἐξέβαλλον εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανὸν, ὁ μὲν βορειώς, ὁ δὲ νοτίως τοῦ ὄρους Ἄτλαντος

(Πτολμ.). — 3) Ποταμὸς τῆς Σαξωνίας ἐν Γερμανίᾳ, εἰς τὴν Ἔλβαν εἰσβάλλων. Νῦν Σάαλι. Μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Ῥήνου ἐφονεύθη ὁ Δροῦσος (Στρβ. Ζ, 291.— Δ. Κασ. ΝΕ, 1).—4) Ἕτερον ποταμὸν ἐν Φραγκωνίᾳ δὲν ὀνομάζει μὲν ὁ Τάκιτος, ἀλλὰ τὸν ἀποκαλεῖ ἁλατοῦχον (salı fecundum.). Καὶ ὁ ποταμὸς οὗτος λέγεται Σαάλε σήμερον, ὥστε φαίνεται ὅτι ἦν ἐπίσης Σ ά λ α ς παρὰ τοῖς ἀρχαίοις. — 5) Ποταμὸς τῆς Βαλτικῆς ἐν Ἱσπανίᾳ μεταξὺ Μαλάκας καὶ Βαρβεσούλας. —6) Πόλις αὐτόθι μεταξὺ Σερίας καὶ Νερτοβρίγας.—7) Καὶ ἐν Πανονίᾳ καὶ ἐν Φρυγίᾳ ἦσαν πόλεις τοῦ ὀνόματος τούτου.

Σαλαβάκχα, καὶ Σ α λ α β α κ χ ὼ, ὄνομα ἑταίρας ἐν Ἀθήναις (Ἀρστφ. Ἱππ. 265. Θεσμφρ. 805).

Σαλασσοὶ, φυλὴ κελτολυγουρικὴ κατὰ τὸν Δουρίαν ποταμὸν εἰς τὴν πέραν τοῦ Πάδου Γαλλίαν. Τόσον ἀνδρείως καὶ ἐπιμόνως ἀντέστη ἐντὸς τῶν ὀρέων της κατὰ τῶν Ῥωμαίων, ὥστε ὁ Αὔγουστος μέχρι τέλους διόλου τὴν ἐξωλόθρευσε, τοὺς μὲν τῶν κατοίκων αὐτῆς πωλήσας ὡς δούλους, τοὺς δὲ ἀλλαχοῦ διασκορπίσας καὶ μετοικίσας. Ἦσαν δὲ παρ' αὐτοῖς καὶ πλεῖστα χρυσωρυχεῖα (Στρβ. Δ, 203. 208. — Liv. XXI, XXVII. Epit. LIII). Ἡ κυριωτέρα πόλις τῆς χώρας ἦν μετὰ ταῦτα ἡ Αὐγούστα Π ρ α ι τ ο ρ ί α (Plin. III, 17, 20). Νῦν Ἀόστα.

Σαλγανεὺς, χωρίον ὀχυρὸν ἐν Βοιωτίᾳ ἐπὶ τοῦ Εὐρίπου, νοτιανατολικῶς τῆς Ἀνθηδόνος, ἐπὶ παραθαλασσίου ὑψώματος κατὰ τὴν βόρειον κλιτὺν τοῦ Μασσαπίου ὄρους (Στρβ. Θ, 400. 403. — Liv. XXXV, 37. 51).

Σάλδας, μεγάλη πόλις τῆς Μαυριτανίας, ἡ ἀνατολικὴ μεθόριος πόλις τῆς ἐπικρατείας τοῦ Βάκχου καὶ τοῦ Ἰούβα, ὑπὸ τοῦ Αὐγούστου ὡς Ῥωμαϊκὴ ἀποικία ἀνεγερθεῖσα (Στρβ. ΙΖ, 831).

Σαλεντῖνοι, λαὸς οἰκῶν κατὰ τὰ νότια τῆς Καλαβρίας, περὶ τὸ Ἰαπύγιον ἀκρωτήριον, ὅπερ καὶ Σαλεντίνων ἄκρα ἐλέγετο (Cic. Rosc. Am. XLVI). Ἡ ἐπὶ τούτων νίκη (266 π.Χ.) συνεπλήρωσε τὴν εἰς τὴν Ῥώμην καθυπόταξιν πάσης τῆς Ἰταλίας (Στρβ. ΣΤ, 277, 281).

Σάλαρνον, πόλις κατὰ τὰ νότια τῆς Καμπανίας, ἔχουσα ἀκρόπολιν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ λόφου, εἰς οὗ τοὺς πρόποδας ἔκειτο. Τῷ 194 π. Χ. ἐγένετο Ῥωμαϊκὴ ἀποικία, εἶτα δ' ἐξέπεσε, καὶ μόνον κατὰ τὴν 8ην ἑκατονταετηρίδα μ. Χ. ἔφθασε πάλιν εἰς ἀκμὴν (Στρβ. Ε, 251. — Liv. XXXI, 29. XXXIV, 45.—Hor. Ep. I, 15, 1). Νῦν Σαλέρνον.

Σάλη, πόλις τῆς Θρᾴκης παραθαλασσία, ἀντικρυ τῆς Σαμοθρᾴκης εἰς ἣν ἀνῆκε (Ἡρδ. Ζ, 60).

Σαλῆναι, τὸ λατινικὸν ὄνομα τῶν ἁ λ ι κ ῶ ν. Κατ' αὐτὸ ὠνομάζοντο τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων διάφοροι πόλεις, ἕνεκα τῆς θέσεως αὐτῶν πλησίον ἁλικῶν, ἐξ ὧν ἐξήγετο ἅλας εἴτε ὀρυκτὸν, εἴτε ἐξ ἁλατούχων ὑδάτων, ὡς, μεταξὺ ἄλλων 1) ἡ ἐν τῇ παλαιᾷ Δακίᾳ, ἧς ἐρείπια σώζονται (Πτολ. Γ, 8). Νῦν Τόρδα. — 2) ἡ ἐν Ἀπουλίᾳ, παρὰ τῇ Σαλαπίᾳ λίμνῃ. Νῦν Σαλίνα (Torre della Salina). —3) ἡ ἐν Πικένῳ, ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Σαύνου (ἴσως Σαλίνου). Νῦν Σαλίνο, κτλ.

Σάλιοι, λαὸς Φραγκικὸς, ὑπό τινων ὡς οἱ γενάρχαι τῶν Φράγκων θεωρούμενοι, τὸ πρῶτον δ' ἀπαντώμενοι εἰς τὴν νῆσον τῶν Βαταυῶν κατὰ τὴν πόλιν Τοξανδρίαν, ἔνθα κατετροπώθησαν ὑπὸ τοῦ Ἰουλιανοῦ. Βραδύτερον ἀπαντῶνται παρὰ τοῖς Χαμαίοις, πρὸς τῷ ποταμῷ Μαάς.

Σαλμακὶς, ἡ ὠχυρωμένη ἄκρα ὑπὲρ τὴν πόλιν τῆς Ἁλικαρνασσοῦ ἐν Καρίᾳ (Ἀρριαν.), καὶ κρήνη ἥτις ἐκεῖθεν ἐπήγαζε, καὶ ἧς τὸ ὕδωρ ἐλέγετο ὅτι ἐξεθήλυνε τοὺς πίνοντας αὐτό. Ἐκ τούτου ὁ μῦθος ὅτι νύμφη τις τοῦ ὀνόματος τούτου ἠνώθη, ἐγκρίσει τῶν θεῶν, εἰς ἓν σῶμα μετὰ τοῦ Ἑρμαφροδίτου. (Ἴδ. Ovid. Met. IV, 397).

Σαλμανασάρης, βασιλεὺς τῆς Ἀσ-

συρίας. Μετὰ τὴν ἐξάντλησιν τῆς δυναστείας τοῦ Νίνου ἡ τῶν Δερκεταδῶν, μεθ' ἣν καὶ ἐξάντλησις τοῦ κράτους ἐπῆλθε, νέα δυναστεία, ἡ τῆς Νέας Ἀσσυρίας, κατέλαβε τὴν ἀρχήν, καὶ ἔστρεψε πᾶσαν τὴν προσοχὴν καὶ τὰς ἐνεργείας της πρὸς δυσμάς, ὑποτάξασα τὴν Συρίαν καὶ φόρον ἐπιβαλοῦσα εἰς τὴν Ἰουδαίαν. Τῆς δυναστείας ταύτης ὁ ἐπισημότερος βασιλεὺς ἦν, κατὰ τοὺς Ἰουδαίους, ὁ Σαλμανασάρης, κατὰ τὰ 639-713 π. Χ. Ἐπὶ τῶν μνημείων τῆς Νινευὶ ἀπαντᾶται τῶν χρόνων ἐκείνων βασιλεὺς ὑπὸ τὸ ὄνομα Σαργίνας, καὶ ὑπό τινων μὲν ὑπετέθη ὅτι ἦν αὐτὸς ὁ Σαλμανασάρης, ὑπ' ἄλλων δὲ ὅτι ἦν αὐτοῦ ὁ διάδοχος. Οὗτος ὑπέταξε τὰς πόλεις τῆς Φοινίκης, πλὴν τῆς Τύρου, ἔνθα καὶ ὁ στόλος αὐτοῦ ἐνικήθη. Τότε δὲ τῶν Ἰουδαίων, οὓς ὑπεστήριζε καὶ ἡ Αἴγυπτος, ἀρνηθέντων τὸν φόρον, κατετρόπωσεν αὐτοὺς καὶ διέλυσε τὸ βασίλειόν των, τῷ 719, πλείστους τῶν κατοίκων εἰς Ἀσσυρίαν μεταγαγών. Κατόπιν αὐτοῦ ὁ Σαγχεριβ (713-695) κατεπίεσε τὴν Ἰουδαίαν, καὶ ἐπεχείρησε τὴν κατάκτησιν τῆς Αἰγύπτου. Ἀλλὰ πρὸ τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ κατὰ τὸ Πηλούσιον κατενικήθη (Ἡρδ. Β, 141), καὶ ἐπιστρέψας ἐφονεύθη ὑπὸ τῶν υἱῶν του. Τότε ἡ Μηδία ἀπέστη, ἡ Βαβυλὼν μετὰ βίας διετηρήθη· εἰς τὴν ἐντελῆ παρακμὴν ἐπί τινα χρόνον ἔτι ἀντηγωνίσθη ὁ υἱός του Ἀσαραδδὼν (693-675)· μετὰ τὸν θάνατον δὲ καὶ τούτου, ἡ πτῶσις, ἀπειλοῦσα ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον, ἐπῆλθε τέλος ὅτε, τῷ 606 ἡ Νινευὶ ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν Χαλδαίων καὶ Μήδων (Ἴδ. Σαρδανάπαλος).

Σαλμαντικὴ, πιθανῶς ἡ αὐτὴ τῇ παρὰ Τ. Λιβίῳ (XXI, 5) Ἑλμαστικῇ λεγομένη, πόλις τῆς Λυσιτανίας ἐν Ἱσπανίᾳ, κατὰ τὰ ἀνατολικὰ αὐτῆς μεθόρια. Νῦν Σαλαμάγκα.

Σαλμυδησσὸς, καὶ Ἁλμυδησσὸς (ἐκ τοῦ Ἅλς), πᾶσα ἡ θρακικὴ παραλία ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου, ἀπὸ τῆς Θυνιάδος ἄκρας μέχρι τοῦ Θρακικοῦ Βοσπόρου, μετὰ πόλεως ὁμωνύμου, ἥτις ὑποτίθεται οὖσα ἡ νῦν Μήδεια. Πᾶσα ἡ ἀκτὴ ἦν ἀμμώδης καὶ ἀλίμενος (Ξνφ. Ἀνδ. Ζ, 5, 8. 12. Ἑλλ. Δ, 93. — Στρβ. Ζ, 319), καὶ οἱ κάτοικοι ἐληλάτουν τοὺς συνεχῶς ἐκεῖ ναυαγοῦντας, ἐξ οὗ κυρίως καὶ τὸ ἐπίθετον Ἄξενος, καὶ κατ' εὐφημισμὸν Εὔξεινος εἰς τὸν Πόντον ἐδόθη. Ὁ Αἰσχύλος ἤδη τὴν Θερμώδοντα ἐν τῷ Πόντῳ λέγει (Προμ. 725) «ἐχθρόξενον ναύταισι» (ἴδ. καὶ Σοφ. Ἀντ. 969).

Σαλμωνεὺς, υἱὸς τοῦ Αἰόλου (ἴδ.) καὶ τῆς Εὐαρέτης, ἀδελφὸς τοῦ Σισύφου, σύζυγος τῆς Ἀλκιδίκης, εἶτα τῆς Σιδηροῦς καὶ ἐκ τῆς πρώτης πατὴρ τῆς Τυροῦς (Ἀπλδ. Α, 7, 2). Ἐκ Θεσσαλίας μεταβὰς εἰς τὴν Ἦλιδα, ἵδρυσεν ἐκεῖ τὴν Σαλμώνην. Ὁ Ὅμηρος (Ὀδ. Λ, 236) λέγει αὐτὸν «ἀμύμονα ἥρωα». Μόνον δὲ μεταγενέστεροι (Virg. Æ, VI, 585. — Ἀπλδ. Α, 9, 7), διηγοῦνται περὶ ἀσεβείας αὐτοῦ, ὅτι ἐπαρθεὶς ἐπὶ τῇ δυνάμει του, ἠξίου ὅτι ἦν ἴσος καὶ ὅμοιος τῷ Διΐ, καὶ ἐμιμεῖτο τὰς βροντὰς καὶ τοὺς κεραυνοὺς σείων δέρματα καὶ δᾷδας, ἢ ἁρματοδρομῶν ἐπὶ σιδηρῶν ἐλασμάτων, μέχρις οὗ ὁ Ζεὺς, κεραυνώσας αὐτὸν, τὸν ἔρριψεν εἰς τὸν Τάρταρον. Ὁ Σοφοκλῆς ἔγραψεν ἐπώνυμον αὐτοῦ τραγῳδίαν, περὶ ἧς οὐδὲν πλέον γινώσκεται.

Σαλμώνη, ἡ ἐν τῇ Πισάτιδι τῆς Ἤλιδος πόλις ἣν ἵδρυσεν ὁ Σαλμωνεύς, πρὸς ταῖς πηγαῖς τοῦ Ἐνιπέως, καὶ κρήνη ἥτις ἐπίσης Σαλμώνη ἐλέγετο, παρὰ τῇ Ἡρακλείᾳ (Στρβ. Η, 356).

Σαλμώνιον, ἀκρωτήριον τῆς νήσου Κρήτης, τὸ ἀνατολικώτερον (Στρβ. Β, 106. Ι, 472. 474. — Πτλμ.). Νῦν Ἀκρ. Σαλμέα ἢ Σίδηρον.

Σάλπη, γυνὴ ἐκ Λέσβου, γράψασα περὶ γυναικείων ἀσθενειῶν σύγγραμμα ἀπολεσθὲν (Plin. XXVIII, 4, 6).

Σάλπιγξ. ὄργανον μουσικὸν, κυρίως

μετάλλινον, συνιστάμενον εἰς κωλῆνα βαθμηδὸν εὐρυνόμενον καὶ ἀπολήγοντα εἰς πλατὺ στόμα ἐν σχήματι κώδωνος, ὀξεῖς ἐκπέμπον τόνους, καὶ χρήσιμον εἰς τὸν στρατὸν, εἰς τὰς τελετὰς καὶ εἰς τὰς κηδείας. Γνωστὸν ἤδη ἐπὶ Ὁμήρου «Ὅτε τ' ἴαχε σάλπιγξ» (Ἰλ. Σ, 219, Φ, 388). Ἐφευρέτις αὐτῆς ἐλέγετο ἡ Ἀθηνᾶ, δι' ὃ καὶ ὡς Ἀθηνᾶ Σάλπιγξ ἐλατρεύετο ἐν Ἄργει (Παυσ. Β, 21). Γενικώτερον δ' ἐθεωρεῖτο ὡς στρατιωτικὸν ὄργανον τῶν Τυρρηνῶν, εἰς οὓς πρώτη ἔδωκεν αὐτὸ ἡ Ἀθηνᾶ, ἢ εὗρεν αὐτὸ ὁ Τυρρηνὸς βασιλεὺς Μαλεὺς, ὁ υἱὸς Ἡρακλέους καὶ Ὀμφάλης, ἢ ἄλλος βασιλεὺς τῆς Τυρρηνίας, ὁ Πισαῖος (Hyg. Fab. 274. — Plin. VII, 57. — Φωτ.), ὥστε καὶ τὸ ἐπίθετον Τυρρηνικὴ συνήθως ἀποδίδοται τῇ σάλπιγγι ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ποιητῶν (Αἰσχ. Εὐμ. 567. — Σφκλ. Αἴ, 17. — Εὐρπ. Φοιν. 1370. Ἡρκλ. 830). Σχολιαστὴς (εἰς Ὁμ. Ἰλ. Σ, 210) ποιεῖται μνείαν σαλπίγγων ἐξ διαφόρων εἰδῶν ἢ σχημάτων, ἐν αἷς καὶ ἡ στρογγύλη, ἰδίως Αἰγυπτιακὴ, ὑπὸ τοῦ Ὀσίριδος ἐφευρεθεῖσα, ἡ καὶ ἄλλως κέρας λεγομένη, ἐν Αἰγύπτῳ δὲ Χνοῦη, καὶ ἐν χρήσει μεταγενεστέρως παρὰ τῷ στρατῷ τῶν Ῥωμαίων μάλιστα. Διεκρίνοντο δ' αὐτῶν αἱ Κελτικαὶ, αἱ Γαλατικαὶ, αἱ Παφλαγονικαὶ καὶ αἱ Μηδικαί.

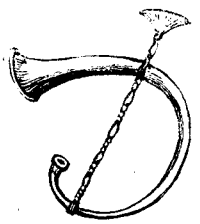

Σάλυες ἢ **Σάλυοι**, ἡ ἰσχυροτάτη τῶν λιγουρικῶν φυλῶν, μετὰ κελτικῶν στοιχείων συμμεμιγμένη, κατῴκει μεταξὺ τοῦ Ῥοδανοῦ καὶ τῶν παραλίων Ἄλπεων. Ἡ Μασσαλία καὶ ἄλλαι ἐπίσημοι πόλεις ἔκειντο ἐν τῇ περιοχῇ αὐτῆς, εἰς διαφόρους λαοὺς διαιρουμένης. Τῷ 123 π. Χ. κατετρόπωσεν αὐτοὺς ὁ Γ. Σέξτιος καὶ τοὺς ὑπέταξεν εἰς τοὺς Ῥωμαίους, ἱδρύσαντας ἐκεῖ τὴν πόλιν ἥτις ἐκλήθη Ἄκουα Σεξτία (Στρβ. Δ, 178. 180. — Liv. XXXI, 10).

Σαλύνθιος, βασιλεὺς τῶν ἐν Ἀκαρνανίᾳ Ἀγραίων (Θουκ. Γ, 111).

Σάλων (ἡ) ἢ Σαλῶναι, πόλις ἐπίσημος, πρωτεύουσα τῆς Δαλματίας, καὶ διὰ τοὺς Ῥωμαίους σπουδαιοτάτη ἕνεκα τῆς στρατηγικῆς αὐτῆς θέσεως καὶ ἕνεκα τοῦ ἐξαιρέτου λιμένος της. Τὰ προάστεια αὐτῆς ἔφθανον μέχρι τῆς στενωποῦ τῶν ὀρέων (νῦν Κλεισούρας), δι' ἧς ὑπῆρχεν ἡ μόνη πρὸς αὐτὴν πρόσβασις ἐκ τῆς ξηρᾶς. Εἰς τὴν πόλιν ταύτην ἐγεννήθη ὁ αὐτοκράτωρ Διοκλητιανὸς, τῷ 284 μ. Χ., καὶ ἐκεῖ ἀποσυρθεὶς ἀπέστη τῆς ἀρχῆς, ἔκτισεν εἰς ἀπόστασιν 3 μιλίων πρὸς νότον τὴν πολυτελῆ ἔπαυλίν του, ἧς σώζονται πλεῖστα καὶ λαμπρότατα λείψανα οἴκων, ναῶν, στοῶν περιπτέρων, ὧν τὰ πλούσια κοσμήματα ἐλέγχουσιν ἤδη τῆς τέχνης τὴν παρακμήν. Ὅτε δ' ἡ πόλις κατεστράφη

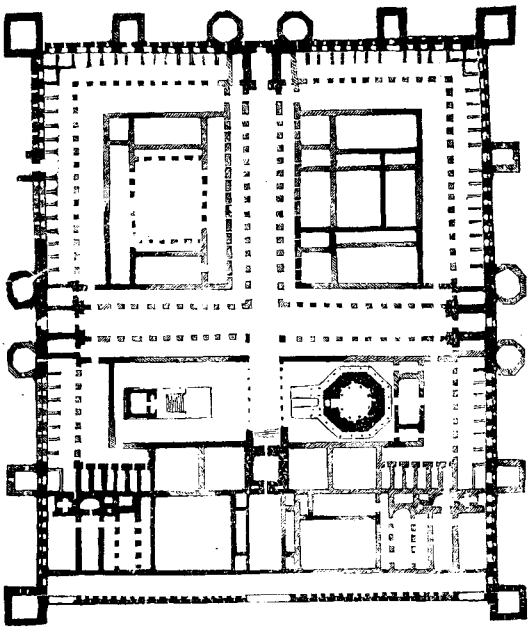

ὑπὸ τῶν Γότθων, μετῴκησαν οἱ κάτοικοι εἰς τὸ ὀλίγον ἀπέχον Σπαλάτρον (Στρβ. Ζ, 315. — Εὐτρ. Θ, 27, 10. — Caes. B. G. III, 8, 9).

Σαμόλας, γλύπτης Ἀρκὰς, συνεργασθεὶς μετὰ τοῦ Ἀργείου Ἀντιφάνους, μαθητοῦ τοῦ Πολυκλείτου, σύμπλεγμα «Ἀπόλλωνος, Νίκης καὶ ἡρώων Τεγεατῶν» εἰς ἀπομνημόνευσιν τῆς νίκης τῶν Τεγεατῶν κατὰ τῶν Λακεδαιμονίων ἐν Ὀλ. 102, δ' (Παυσ. ΣΤ, 12).

Σαμάρεια, (ἑβραϊστὶ Shomron), μία τῶν πρωτίστων πόλεων τῆς Παλαιστίνης, ἐπὶ λόφου πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Ἰορδάνου κτισθεῖσα ὑπὸ Ὄμρι, τοῦ βασιλέως τοῦ Ἰσραὴλ, τῷ 922 π. Χ., εἰς πρωτεύουσαν τοῦ κράτους, καὶ ἦν ἡ κυριωτέρα ἕδρα τῆς εἰδωλολατρείας εἰς ἣν αἱ 10 φυλαὶ ἦσαν ἐπιδεδομέναι. Ὁ Σαλμανασάρης, βασιλεὺς τῆς Ἀσσυρίας, τὴν ἐκυρίευσε περὶ τὰ 720 π. Χ., ἀπεκόμισε τοὺς κατοίκους αἰχμαλωτεύσας αὐτοὺς, καὶ τοὺς ἀντικατέστησε δι' ἄλλων τῆς ἔνδον Ἀσίας. Ὅτε οἱ Ἰουδαῖοι ἐπέστρεψαν ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας τῆς Βαβυλῶνος, ὅσοι τῶν Σαμαριτῶν ἐπίστευον εἰς τὸν Ἰεχωβὰν, ἠθέλησαν νὰ τοὺς βοηθήσωσιν εἰς τὴν ἀνοικοδομὴν τοῦ ναοῦ τῆς Ἱερουσαλήμ· ἀλλ' οἱ Ἰουδαῖοι δὲν ἠθέλησαν νὰ δεχθῶσι τὴν βοήθειαν, καὶ ἐκεῖθεν προέκυψε τὸ διαρκὲς καὶ ἄσπονδον μῖσος μεταξὺ Ἰουδαίων καὶ Σαμαριτῶν. Ἐπὶ τῶν ἡγεμόνων τῆς Συρίας καὶ τῶν Μακκαβαίων, ἡ Σαμάρεια ἦν ἐπαρχία ἐκτεινομένη ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας πρὸς βορρᾶν μέχρι τῆς Ἰουδαίας πρὸς νότον. Ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης, διορθώσας καὶ ἐπισκευάσας τὴν πόλιν, τὴν μετωνόμασε Σεβαστήν, κατὰ τὸν Αὔγουστον, εἰς ὃν ἦν ἀφωσιωμένος. Κατὰ δὲ τὴν δ' ἑκατονταετηρίδα μ. Χ. εἶχε πάλιν ἐκπέσει ἡ πόλις εἰς παρακμὴν ἐντελῆ (Jos. Ant. VIII, 7).

Σαμαρειάνη, πόλις τῆς Ὑρκανίας ἐν Ἀσίᾳ, εἰς τὰ παράλια τῆς Κασπίας (Στρβ. ΙΔ).

Σαμαροβρίουα, (σημαῖνον Σαμαρογέφυρα), ἦν ἡ πρωτεύουσα τῶν Ἀμβιανῶν ἐν Γαλλίᾳ τῇ Βελγικῇ, κατὰ τὸν ποταμὸν Σαμάραν (νῦν Σόμμιον) (Caes. B. G. V, 24, 46. 53. — Cic. Ad. fam. VII, 11. 12. 16). Νῦν Ἀμιέν.

Σαμβύκη, 1) ὄργανον μουσικὸν, εἶδος κιθάρας, ξενικῆς καταγωγῆς. Τινὲς ὑπέθεσαν ὅτι ὠνομάσθη κατὰ τὸν Ἴβυκον, εὑρόντα ἢ μεταρρυθμίσαντα αὐτὴν (Ἀθν. Δ, 128. — Σουίδ. λ. Ἰβύκινον)· ἀλλ' ὀρθότερον φαίνονται λέγοντες οἱ θεωροῦντες αὐτὴν βάρβαρον (Στρβ. Ι, 471), καὶ ὡς τὴν ἑβραϊκὴν Σαβεκὰ (Δανιὴλ, Γ, 5. 7, 10). Ἦν δὲ εἶδος τριγώνου, μείζονος ἢ ἐλάσσονος, ἔχοντος πολλὰς χορδὰς, διαφόρους κατὰ τὸ μῆκος, ἑπομένως καὶ κατὰ τὸν τόνον ὃν παρῆγον, ὁμοίον πως πρὸς τὴν σημερινὴν ἅρπαν, ἐν χρήσει μάλιστα ἐν Συρίᾳ καὶ

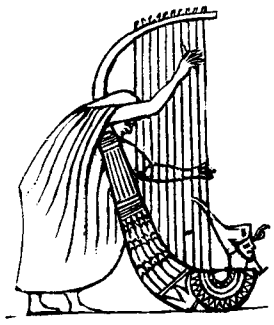

Φοινίκῃ, καὶ προσέτι καὶ ἐν Αἰγύπτῳ. Τὸ πρῶτον ἔπαιζον αὐτὴν γυναῖκες, αἱ Σαμβυκίστριαι (Ἀθήν. Δ, 128), εἴτε ὀρθαὶ παρὰ τὸ ὄργανον, ὃν ἐπίσης ὑψηλὸν ὡς αὐτὰ, ἢ καὶ ὑψηλότερον, ἢ ἐπὶ τῶν γονάτων καθήμεναι. Ἐπὶ δὲ τῶν Ῥωμαίων αὐτοκρατόρων, τὸ ὄργανον, κοινότερον γενόμενον, ἐπαίζετο καὶ ὑπ' ἀνδρῶν (Pers. V, 95. — Spart. Hadr. 26). — 2) Μηχανὴ πολιορκητικὴ ἐπινοηθεῖσα ὑπὸ Ἡρακλείδου τοῦ Ταραντινοῦ, κλῖμαξ διὰ σχοι-

γίων καὶ τροχαλιῶν αἰρομένη εἴτε ἀπὸ πλοίων εἴτε ἀπὸ τῶν φερουσῶν αὐτὴν ἁμαξῶν καὶ προσαγομένη τῷ πολιορκουμένῳ τείχει. Εἶχε δὲ τὸ ὄνομα διότι, ὅτε ἡρτᾶτο ἐκ τῶν σχοινίων, ὡμοίαζέ πως πρὸς τὸμουσικὸν ὄργανον(Πολύβ. Η, 5. ΙΓ, 4.—Ἀθήν. ΙΔ, 34.—Πολύαιν. Στρτγ.).

Σάμη ἡ Σάμος, ἀρχαῖον ὄνομα τῆς νήσου Κεφαλληνίας (ἴδ.), καὶ μιᾶς τῶν 4 πόλεων ἐπ' αὐτῆς, κειμένης εἰς τὰ ἀνατολικὰ, ἀπέναντι τῆς Ἰθάκης, κυριευθείσης δὲ καὶ καταστραφείσης ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων τῷ 189 π. Χ. (Ὅμ. Ὀδ. Α, 249. Β, 634. Ὕμν. Ἀπλλ. 429. — Θουκ. Β, 30. — Στρβ.).

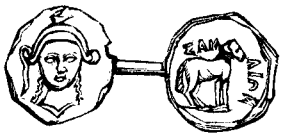

Σαμία, 1) θυγάτηρ τοῦ Μαιάνδρου, γυνὴ τοῦ Ἀγκαίου, μήτηρ Περιλάου, Σάμου καὶ Ἀλιθέρσου (Παυσ. Ζ, 4).—2) ἡ Σάμος πόλις ἀρχαία τῆς Τριφυλίας ἐν Ἤλιδι ἐπὶ λόφου ὑψηλοῦ (Παυσ. Ε, 6. — Στρβ.).

Σαμικὸν, φρούριον τῆς Ἤλιδος ἐν Πελοποννήσῳ, κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἀνίγρου ποταμοῦ, ἔχουσα ἐπίσημον ναὸν τοῦ Σαμίου ἢ Σαμικοῦ Ποσειδῶνος, οὗ ἐρείπια σώζονται κατὰ τὸ νῦν Νεόκαστρον (Πολβ. Δ, 17, 81.—Παυσ. Ε, 6).

Σάμινθος, πόλις ἐν Πελοποννήσῳ, ὑπὸ Θουκυδίδου μνημονευομένη (Ε, 58), ἄλλως ἄγνωστος.

Σαμισηνὴ, ἐπαρχία τῆς Γαλατίας, ἀπέναντι τῆς Βιθυνίας.

Σαμνῖται, παρ' Ἕλλησι μᾶλλον Σαυνῖται, λαὸς ἀρχαῖος τῆς μέσης Ἰταλίας. Ἴδ. Σαβῖνοι.

Σαμοθράκη, ὑπὸ ποιητῶν καὶ Σάμος Θρηϊκίη λεγομένη, νῆσος τοῦ Αἰγαίου πελάγους, 7 1)2 μίλια ἀπέχουσα τῆς παραλίας τῆς Θρᾴκης, ἀπέναντι δὲ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἕβρου κειμένη. Τὸ ἐν αὐτῇ 1600μ. ὑψηλὸν ὄρος ἐκαλεῖτο Σάμος ἢ Σαώκη. Οἱ κάτοικοι ἦσαν κατά τινας αὐτόχθονες, κατὰ τὸν Ἡρόδοτον (Β, 51) Πελασγοί, κατ' ἄλλους Δάρδανοι, Ἀρκάδες ἢ Τρῶες. Τὸ ὄνομα, ὀφειλόμενον βεβαίως εἰς

τὸ ὑψηλὸν αὐτῆς ὄρος, ἄλλοι ἄλλως ἐξηγοῦσιν, οἱ μὲν ὡς προερχόμενον ἐξ ἀποικίας Σαμίων ἐλθόντων ἐκεῖ μετὰ Θρᾳκῶν, οἱ δὲ ἐκ τοῦ ὅτι ἡ βασιλὶς τῶν Ἀμαζόνων Μυρίνη, ἐπὶ τῆς ἐκστρατείας της ἐλθοῦσα καὶ εἰς τὴν νῆσον ταύτην, καθιέρωσεν αὐτὴν εἰς τὴν μητέρα τῶν θεῶν, λέγοντες ὅτι τὸ ὄνομα

ἐδήλου ἱερὰ νῆσος. Ἰδίως ἐφημίζετο ἡ Σαμοθρᾴκη διὰ τὴν ἐν αὐτῇ μυστικὴν λατρείαν τῶν χθονίων θεῶν, τῶν καλουμένων Καβείρων, ὧν τὰ μυστήρια ἐξετιμῶντο ἐξ ἴσου τοῖς Ἐλευσινίοις, καὶ ὁ Φίλιππος ὁ Μακεδὼν, καὶ ἡ Ὀλυμπιὰς, καί τινες τῶν Πτολεμαίων ἐμυήθησαν εἰς αὐτὰ (Πλούτ. Ἀλέξ. Β.—Curt. VIII. 3, 26). Πολιτικὴν σπουδαιότητα ἡ νῆσος δὲν εἶχεν. Εἰς τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν ἦσαν οἱ Σαμοθρᾷκες τεταγμένοι μετὰ τῶν Περσῶν (Ἡρδ. Η, 90). Ὑπέκειντο δὲ τότε αὐτοῖς ἐπὶ τῆς στερεᾶς τῆς Θρᾴκης ἡ Σάλη (Ἡρδ. Ζ, 59), τὸ Σήρρειον, ἡ Μεσαμβρία (Ἡρδ. Ζ, 108), τὰ Τέμπυρα. Ἐπὶ Σύλλα πειραταὶ ἐλεηλάτησαν τὴν νῆσον καὶ τὸν ἐξ ἀναθημάτων πλούσιον ναὸν αὐτῆς (Πλούτ. Μαρκ. Λ. Πομπ. ΚΔ). Πολλοῦ λόγου ἄξια ἀρχαῖα λείψανα σώζονται ἐν χώρᾳ τοῦ Ἀρσινοείου, ὡραίου στρογγύλου ναοῦ ἐκ λίθου λευκοῦ, ὃν ἡ Ἀρσινόη καθιέρωσε Πτολεμαίῳ τῷ Λάγῳ, καὶ τοῦ Δωρίου ναοῦ τῶν θεοτήτων τῆς Σαμοθρᾴκης. Ἄγαλμα δὲ Νίκης ἐξαισίου ὡραιότητος ἀπεκομίσθη ἐκεῖθεν εἰς τὸ μουσεῖον τοῦ Βερολίνου.

Σάμορνα, ἀρχαῖον ὄνομα τῆς Ἐφέσου.

Σάμος (ἡ), 1) νῆσος ἀπέναντι τῆς Λυδίας, ἀπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Μυκάλης διὰ πορθμοῦ ἑπτασταδίου χωριζομένη. Τοῦ ἀκρωτηρίου τούτου ἐξακολούθησις, ὄρος «Ἄμπελος» καλούμενον, διασχίζει τὴν νῆσον. Ἡ περίμετρος αὐτῆς ἐστὶν 600 σταδίων, περιβαλλομένη ὑπὸ φοβερῶν σκοπέλων, ὡς ὑπὸ φυσικοῦ περιφράγματος. Φυσικὸν λιμένα ἔχει εἰς τὰ βορειοδυτικὰ, εἰς δὲ τὰ νοτιοδυτικὰ ἔχει ὅρμον, ὅστις ἄλλοτε ἐκλείετο διὰ κτιστῆς προκυμαίας. Ἡ γῆ τῆς νήσου ἦν εὐφορωτάτη, οὐχὶ ὁμως καὶ τοσοῦτον οἰνοφόρος ὅσον φαίνεται ἐνδεικνῦον τοῦ ὄρους αὐτῆς τὸ ὄνομα. Ἀξιόλογα ἦσαν αὐτῆς τὰ κεραμευτικὰ προϊόντα, καὶ ὁ καλούμενος Σάμιος λίθος, οὗ χρῆσις ἐγίνετο πρὸς στίλβωσιν. Κυριώτατα ἐκεῖ ἐλατρεύετο ἡ Ἥρα, εἰς ἣν μεγαλοπρεπέστατα ἐτελοῦντο τὰ Ἡραῖα καὶ τὰ Τάνεια, καὶ ἧς ὁ ναὸς, ἔχων βωμὸν ἐκ τῆς τέφρας τῶν ἱερείων, μεγάλου ἀπελάμβανε σεβασμοῦ ἔτι καὶ ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων (Cic. Verr. II, 1, 19). Τὸ μόνον σπουδαῖον μέρος τῆς νήσου ἦν αὐτὴ ἡ πόλις, κειμένη εἰς τὴν νοτίαν ἀκτὴν, ἔχουσα ἰσχυρὰ ὀχυρώματα, καὶ ἀκρόπολιν καλουμένην Ἀστυπάλαιαν. Εἶχε δ' ἀξιολόγους οἰκοδομὰς

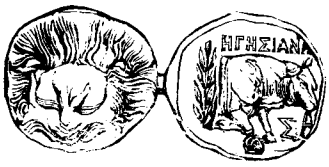

περὶ τὸν λιμένα, καὶ πολυαρίθμους καὶ πολυτελεῖς ναούς.—Κατ' ἀρχὰς ἦσαν οἱ πρῶτοι γνωστοὶ κάτοικοι Λέλεγες ἐκ τῶν ἀπογόνων τοῦ Αἰακοῦ· εἶτα, ὑπὸ τὸν Ἐπιδαύριον Προκλῆν, ἐπῆλθον Ἴωνες, καὶ ἀνέπτυξαν ἐκεῖ τὸ ἐμπόριον, τὴν ναυτιλίαν καὶ τὴν βιομηχανίαν (Ἡρδ. Δ, 152). Κατὰ πρῶτον ἐναυπήγησαν τριήρεις οἱ Σάμιοι τῷ 704 π. Χ. (Θουκ. Α, 13). Τὸν βασιλέα αὐτῶν Δημοτελῆ φονευθέντα, διεδέχθησαν οἱ Γεώμοροι τῆς νήσου ὑπὸ τὴν Περσικὴν κυριαρχίαν, διατελοῦντες ὅμως εἰς διαρκῆ διχόνοιαν πρὸς τὸν δῆμον, μέχρις οὗ ὁ Πολυκράτης ἀνεδείχθη τύραννος περὶ τὸ 550 π.Χ., ὅστις ἐξέτεινε τὴν δύναμίν του καὶ ἐπὶ τῶν Κυκλάδων, καὶ μεγάλα καὶ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων θαυμαζόμενα ἔργα (τὰ Πολυκράτεια), ἰδίως μάλιστα τὸ ἀνευρεθὲν μέγιστον ὑδραγωγεῖον, ἐξετέλεσεν ἐν τῇ νήσῳ (Ἡρδ. Γ, 60. — Ἀρστ. Πολτ. Ε, 19). Μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ περιέπεσεν ἡ νῆσος εἰς φοβερὰν ἀναρχίαν, μέχρις οὗ εἰς τὸν ἀδελφόν του Συλοσῶντα ἀνέθηκε τὴν ἀρχὴν ὁ Δαρεῖος ὁ Ὑστάσπης (Ἡρδ. Γ, 129). Τῆς Ἰωνικῆς ἐπαναστάσεως μετέσχον καὶ οἱ Σάμιοι· ἀλλ' εἰς τὴν ναυμαχίαν τῆς νήσου Λάδης, ἀπέναντι τῆς Μιλήτου, ἠυτομόλησαν πρὸς τὸν ἐχθρὸν, παρασυρθέντες ὑπὸ Αἰακοῦ,

τοῦ υἱοῦ τοῦ Συλοσῶντος· ἀλλὰ πολλοὶ ἐφυγαδεύθησαν ἐκ τῆς νήσου (Ἡρδ. ΣΤ, 8)· οὗτοι δ' ἦσαν βεβαίως οἱ ἐπὶ τῶν Περσικῶν, τῷ 479 π. Χ., τὸν Ἑλληνικὸν στόλον εἰς τὰ παράλια τῆς μικρᾶς Ἀσίας ἐπικαλεσάμενοι πρὸς καταπολέμησιν τῶν Περσῶν (Ἡρδ. Η, 132. Θ, 91). Συμμαχήσαντες τοῖς Ἀθηναίοις, διετήρησαν οἱ Σάμιοι τὴν ἀνεξαρτησίαν των μέχρι τοῦ 441 π. Χ., ὅτε εἰς ἔριν αὐτῶν πρὸς τὴν Μίλητον περὶ κτήσεως τῆς πόλεως Πριήνης ἐπιτακτικῶς ἐπενέβησαν αἱ Ἀθῆναι, ἡ Σάμος δ' ἀντεποιήθη τὴν ἀνεξαρτησίαν της, καὶ ἐπολέμησε γενναίως ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ φιλοσόφου Μελίσπου, καὶ εἰς ναυμαχίαν ἐνίκησεν. Ἀλλὰ τέλος ὑπερίσχυσεν αὐτῆς τῶν Ἀθηναίων ἡ ὑπερτέρα δύναμις καὶ τοῦ Περικλέους ἡ στρατηγικὴ ἱκανότης, καὶ βαρύτερα ἐπεβλήθησαν αὐτῇ τὰ δεσμὰ τῆς ἐξαρτήσεως, καὶ μέρος τῆς χώρας αὐτῆς κατενεμήθη εἰς Ἀθηναίους κληρούχους (Θουκ. Α, 115. — Πλούτ. Περ. ΚΣΤ). Οἱ γεώμοροι ὅμως ἔμενον ἐπικρατοῦντες πάντοτε μέχρις οὗ τῷ 411, ἐπιχειρήσαντες νὰ ἐγκαταστήσωσι τὴν ὀλιγαρχίαν, ἐξεβλήθησαν πάσης εἰς τὴν κυβέρνησιν μετοχῆς, καὶ ἀντικατέστησεν αὐτοὺς ἡ πλήρης δημοκρατία (Θουκ. Η, 21, 73). Ὀλίγον δ' ἀφ' οὗ ἐκυρίευσε τὰς Ἀθήνας ὁ Λύσανδρος, καθυπέταξε καὶ τὴν Σάμον (Ξενφ. Ἑλλ. Β, 3, 6), ἐξέβαλε τοὺς Ἀθηναίους κληρούχους, καὶ ἐγκατέστησεν ἀρχὴν ἐκ τῶν ἀρχαίων φυγάδων ὀλιγαρχῶν (Πλουτ. Λυσ. ΙΔ). Χρόνον τινὰ μετέπειτα, τῷ 365, ἐβίασεν ὁ Τιμόθεος τὴν νῆσον νὰ προστεθῇ αὖθις εἰς τῶν Ἀθηναίων τὴν ναυτικὴν συμμαχίαν· ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ πάλιν οἱ Ἀθηναῖοι, ὑπερπηδῶντες τὰ ὅρια, ἔπεμψαν ὀπίσω τοὺς κληρούχους. Μετὰ τὸν Λαμιακὸν πόλεμον ἡ νῆσος ἀπεδόθη αὖθις εἰς τοὺς Ἴωνας, μέχρις οὗ ὁ Πολυσπέρχων ἐκ νέου τὴν ἀπέδωκεν εἰς τοὺς Ἀθηναίους. Ὁ Μιθριδατικὸς καὶ ὁ Πειρατικὸς πόλεμος μεγάλως τὴν ἔβλαψαν, καὶ ἡ πόλις ἐξέπεσεν εἰς μικρὰν καὶ ἄσημον, διατηροῦσα ὅμως πάντοτε τὸ πρόσχημα τῆς ἐλευθερίας. — Οὐ μικὸν συνετέλεσεν ἡ Σάμος εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Ἑλληνικῆς ἐπιστήμης καὶ τέχνης. Εἰς τοὺς καλλιτέχνας τῆς Σάμου, ἐν οἷς μνημονεύονται κατ' Ὀλ. 40-65 ὁ Ῥοῖκος Φιλίου καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ Θεόδωρος καὶ Τηλεκλῆς (ἴδ.), ἀποδίδοται ἡ εὕρεσις τῆς χύσεως τοῦ σιδήρου καὶ τῆς τελειοποιήσεως τῆς χαλκοπλαστικῆς (Παυσ. Γ, 12. Η, 14. Θ, 11). Ἐκεῖ ἐγεννήθησαν καὶ ὁ ποιητὴς τῶν κυκλίων Κρεώφιλος, καὶ ὁ φιλόσοφος Πυθαγόρας, καὶ ὁ ἐποποιὸς Χοιρίλος, καὶ ἐκεῖ, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Πολυκράτους ἔζη ὁ Ἀνακρέων (Στρβ. ΙΔ, 637). — 2) Πόλις τῆς Τριφυλίας. Ἴδ. Μάκιστον.

Σαμόσατα, πρωτεύουσα τῆς Κομμαγηνῆς ἐν Συρίᾳ, πόλις ὀχυρὰ, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Εὐφράτου κειμένη καὶ ἀκρόπολιν ἔχουσα. Τὸ πάλαι καθέδρα τῶν

ἐγχωρίων βασιλέων, ἐπὶ Ῥωμαίων ἦν τόπος σταθμεύσεως μιᾶς τῶν λεγεώνων. Εἰς αὐτὴν ἐγεννήθη ὁ Λουκιανὸς (Στρβ. ΙΔ, 664. ΙΣΤ, 749). Ἱκανὰ λείψανα τῆς πόλεως διατηροῦνται εἰς τὴν θέσιν Σαμσάτ.

Σαμφόρας καὶ Κοππατίας, ἦσαν δύο γένη ἵππων κατ' ἐξοχὴν ἐκτιμώμενα, καὶ τὸ ὄνομα ἔχοντα ἐκ τῶν σημείων τῶν ἐπικεκαυμένων εἰς τὸν γλουτὸν αὐτῶν, τοῦ Σὰν (Μ, τοῦ σίγμα) καὶ Κόππα (Ϙ, τοῦ Κάππα) (Ἀριστφ. Νεφ. 23, 122). Ὑπῆρχον δὲ καὶ ἄλλα τοιαῦτα καυστήρια ἢ χαράγματα, ἐνδεικνύοντα διάφορα γένη τῶν ἵππων, καὶ ἐρρέθη ὅτι ἐκ τοιούτου προέκυψε καὶ τοῦ Βουκεφάλου τὸ ὄνομα. Ἐν γένει δ' ἦν μεγάλη ἡ κλίσις τῶν νέων Ἑλλή-

νων πρὸς τὴν ἱπποτροφίαν, καὶ εἰς ἀσωτίαν παρέσυρε τοὺς πλουσίους νέους ἡ ἱππομανία (αἱ «μανιακαὶ ἱππώνειαι»). — Καὶ πρὸς τοὺς καλοὺς κύνας εἶχον οὐχ ἧττον μεγάλην κλίσιν, πρὸ πάντων οἱ εἰς τὴν θήραν ἐπιδιδόμενοι. Οἱ περιφημότεροι κῦνες ἦσαν οἱ λακωνικοὶ (λαγωνικοί), οἱ μολοσσοὶ καὶ οἱ ἐκ Θρᾴκης. Ἀγαπητὰ δὲ εἰς τὰς οἰκογενείας ἦσαν τὰ ἐκ Μελίτης (Μελιταῖα) κυνάρια.

Σαναχάριβος, βασιλεὺς τῶν Ἀσσυρίων καὶ Ἀράβων, περὶ 750 π. Χ. κατὰ Σέθου τοῦ βασιλέως τῆς Αἰγύπτου πολεμήσας (Ἡρδ. Α, 141).

Σάνδακος, υἱὸς τοῦ Ἀστυνόου, ἀπόγονος τοῦ Τιθωνοῦ, πατὴρ τοῦ Κινύρα, ὅστις ἐλθὼν ἐκ Συρίας, ἔκτισεν ἐν Κιλικίᾳ τὴν πόλιν Καλένδεριν (Ἀπλλδ. Γ, 14, 3).

Σανδάλιον, ὀχυρὸν φρούριον τῆς Πισιδίας ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ, κείμενον μεταξὺ Σαγαλασσοῦ καὶ Κρημνῶν (Στρϐ. ΙΒ. — Στφ. Βυζ.).

Σάνδαλον, τὰ σάνδαλα, καὶ σανδάλιον, ξυλίνη ὑπόδεσις, ξύλινον πέλμα, δι' ἱμάντων δενόμενον ὑπὸ τὸ νπόδα (Ὁμ. Ὕμν. Ἑρμ. 79. 83. 139).

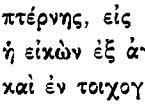

Ἐν μετέπειτα χρόνοις καὶ ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐν Ῥώμῃ, πρόχειρος ὑπόδεσις γυναικεία, πιθανῶς ἡ ἄνευ πτέρνης, εἰς τὰ ἐμπρὸς δὲ κατάκοσμος, ὡς ἡ εἰκὼν ἐξ ἀγάλματος γυναικείου, καὶ ὁμοία καὶ ἐν τοιχογραφίαις τῆς Πομπηίας.

Σανδρακότης, βασιλεὺς τῶν Ἰνδιῶν, μετὰ τοῦ Πώρου ὑπέταξε τὰς ἐπὶ τοῦ Ἰνδοῦ Ἑλληνικὰς ἀποικίας, καὶ εἶτα ἐνικήθη ὑπὸ τοῦ Σελεύκου (Ἀππ. Συρ. ΙΕ).

Σάνδιος λόφος, πλησίον τῆς πόλεως Μυοῦντος ἐν Ἰωνίᾳ (Θουκ. Γ. 19).

Σάνδων, 1) πατὴρ τοῦ φιλοσόφου Ἀθηνοδώρου (Λουκ.). — 2) Ἥρως Ἀσσύριος, ὃν οἱ Ἕλληνες ἐθεώρουν ὡς τὸν Ἡρακλῆν.

Σανδώης, υἱὸς Θαμασίου ἐκ Κύμης τῆς Αἰολίδος ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ (Ἡρδ. Ζ, 194).

Σάνη, 1) Πόλις τῆς χερσονήσου Παλλήνης ἐπὶ τοῦ Θερμαϊκοῦ κόλπου, μεταξὺ Μένδης καὶ Ποτιδαίας (Ἡρδ. Ζ, 123), ἀποικία τῶν Ἀνδρίων (Θουκ. Δ, 109. Ε, 118). — 2) Πόλις τῆς μακεδονικῆς Ἀκτῆς, κατὰ τὸ στενώτατον τῆς χερσονήσου τοῦ Ἄθωνος, ἔνθα ὁ Ξέρξης ἠνέωξε διώρυγα πρὸς διάπλουν τοῦ στόλου του (Ἡρδ. Ζ, 22).

Σανὶς, ἐν γένει τὸ σανίδιον, καὶ πᾶν σανίδωμα. Ἰδίως 1) τὸ πτέρωμα τὸ κλεῖον τὴν θύραν, ἤδη παρ' Ὁμήρῳ «πύλῃσιν ἐπι-

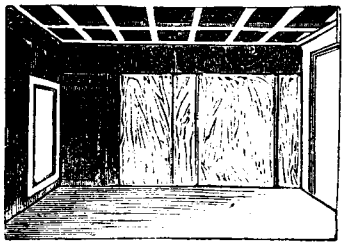

κεκλιμένας σανίδας» (Ὁμ. Ἰλ. Ν, 455. 461. 121. Ἰδ. καὶ Ζ, 128. Ν, 43. Φ, 535). — 2) Ἡ σανὶς ἐφ' ἧς ἐν Ἀθήναις ἐπεγράφοντο καὶ ἐξετίθεντο εἰς κοινὴν γνῶσιν αἱ καταγγελίαι. — 3) Σανὶς ἐπικεχρισμένη διὰ κηροῦ, ἐφ' ἧς ὁ δικαστὴς ἦγε διὰ τοῦ ὄνυχος ἢ δι' ἐγκεντρίδος τὴν «μακρὰν» ἢ «βραχεῖαν» γραμμὴν, εἰς ἔνδειξιν ὅτι ἐπιϐάλλει τὴν μεγίστην ἢ μικροτάτην ποινήν. Ἐλέγετο καὶ τιμητικὸν πινάκιον. — 4) Ἡ καὶ ξύλον λεγομένη, εἰς ἣν πρὸς τιμωρίαν προσεδοῦντο οἱ κατάδικοι (Ἀρστφ. Θεσμοφ. 931, 940).

Σαννέων, δραματικὸς ποιητὴς καὶ χοροδιδάσκαλος ἐν Ἀθήναις (Δμσθ. κ. Μειδ. 533).

Σάννοι, ὀρεινοὶ νομάδες ἐν Πόντῳ τῆς Ἀσίας νοτίως τοῦ Φάσιδος ποταμοῦ κατοικοῦντες, τῆς τὰ βόρεια παράλια τοῦ Εὐξείνου Πόντου κατεχούσης φυλῆς, «Σάννοι μὲν ἡνίοχοι» λεγόμενοι ὑπὸ Πλινίου, Μάκρωνες δὲ ὑπὸ Ξενοφῶντος (Ἀνϐ. Ε. 8).

Σαννορίων, κωμικὸς ποιητὴς Ἀθηναῖος τῆς παλαιᾶς κωμῳδίας, χλευαζόμενος

ἐπὶ μεγάλῃ ἰσχνότητι (Αἰλ. π. ἰ. Ι. 6. — Σουίδ.). Ἴσως κατ' αὐτὸν καὶ τὸ γενικῶς ὑπὸ τῶν κωμικῶν ἀποδιδόμενον ἐπίθετον εἰς πάντα ἐμπαιζόμενον ὡς μωρὸν καὶ κοῦφον (Αἰλ. Αὐτ. ΙΓ. 15).

Σαντάλαι, ῥαβδία ἃ οἱ Σπαρτιᾶται εἶχον συνήθως ἀνὰ χεῖρας, ἀπηγορεύετο δ' αὐτοῖς νὰ φέρωσι καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν (Ἀρστφ. Ὄρν. 1283. Ἐκκλ. 74. — Πλούτ. Λουκ. ΙΑ).

Σάντονες, Σάντωνες ἢ Σάντωνοι, λαὸς πολυάνθρωπος καὶ ἰσχυρὸς ἐν τῇ Ἀκουϊτανικῇ Γαλλίᾳ, πρὸς ταῖς ἐκβολαῖς τοῦ Γαρούμνα ποταμοῦ εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν, πρωτεύουσαν ἔχων τὸ Μεδιόλανον (Caes. B. G. I, 10. III, 11, VII, 77).

Σάξονες, λαὸς εὐρωπαϊκὸς, πρῶτον ἐν τῇ γ' ἑκατονταετηρίδι μ. Χ. εἰς τὴν ἱστορίαν προκύπτων. Ὁ Τάκιτος τάττει αὐτοὺς μετὰ τῶν Κίμβρων. Ὑποτίθενται δὲ τὸ ὄνομα ἔχοντες ἢ ἀπὸ τῆς λέξεως Sax δηλούσης εἶδος μαχαίρας, ἢ ἀπὸ τοῦ Seax (οἴκησις, χθών), ὡς αὐτόχθονες, ἢ τῇ γῇ προσηλωμένοι, ἐν ᾧ οἱ Φράγκοι ἦσαν οἱ ἐλεύθεροι, οἱ νομάδες. Εἶτα ἀπετέλεσαν ἰσχυρὸν δεσμόν.

Σαοκόρας, ποταμὸς τῆς Μεσοποταμίας (Πτολ. Ε, 18).

Σάος ἢ **Σάους,** 1) δεξιὸς ὁμόρρους τοῦ Δανουβίου, ἐκ τῶν Καρνίων Ἄλπεων πηγάζων, καὶ ἀποτελῶν τὸ ὅριον μεταξὺ Νωρικοῦ καὶ Ἰταλίας, κατωτέρω δὲ μεταξὺ Ἰλλυρίας καὶ Παννονίας (Στρβ. Δ, 207. Ζ, 314. — Plin. III, 18, 29). Νῦν Σαύας. — 2) Ποταμὸς κατὰ τὴν παραλίαν τῆς Μαυριτανίας. Νῦν Βὲδ-Ἀράς.

Σάπαι ἢ **Σαπαῖοι,** λαὸς θρᾳκικὸς, κατοικῶν μεταξὺ τῆς λίμνης Βιστωνίδος καὶ τῆς θαλάσσης, κατὰ τὸ ὄρος Πάγγαιον, πλησίον τῶν Ἀβδήρων. Θεωροῦνται ὡς οἱ αὐτοὶ πρὸς τοὺς πρὶν λεγομένους Σαίους ἢ Σίντιας. Κατ' αὐτοὺς ἐκαλεῖτο ἡ Σαπαία στενωπὸς ὑπὲρ τὸ ὄρος (Ἡρδ. Ζ, 110. — Στρβ. Ι, 457. ΙΒ, 549).

Σάπρα, βαλτώδης τις τόπος ἐν Μυσίᾳ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας (Στρβ.).

Σαπφὼ (κατὰ διαλέκτους καὶ Ψάπρω καὶ Ψάπφα) ἡ μεγίστη Ἑλληνὶς ποιήτρια, ἐγεννήθη ἐν Μυτιλήνῃ τῆς Λέσβου, ἢ ἐν Ἐρέσῳ τῆς αὐτῆς νήσου, καὶ ἔζη μεταξὺ 622 καὶ 568 π. Χ. Τὰ τῆς βιογραφίας αὐτῆς εἰσὶν ὀλίγον γνωστά. Ἦν νενυμφευμένη μετὰ πλουσίου Ἀνδρίου, ἐξ οὗ ἔσχε θυγατέρα καλουμένην Κλῃΐδα. Ἐπί τινα χρόνον, φυγὰς ἐκ Λέσβου, διέμεινεν ἐν Σικελίᾳ· εἶτα δὲ πάλιν ἐν Μυτιλήνῃ, τὴν μουσικὴν καὶ τὴν ποίησιν διδάσκουσα εἰς πολλὰς φίλας αὐτῆς νεάνιδας. Ὡς μαρτυροῦσιν αἱ ἀρχαὶ ἃς κηρύττει εἰς τὰς ποιήσεις της καὶ οἱ ἀξιοπιστότεροι τῶν ἀρχαίων, ἦν ἔντιμος γυνὴ, καθαρῶν καὶ αὐστηρῶν ἠθῶν. Ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα δὲ χρόνοις διάφορα περὶ αὐτῆς ἐμυθεύθησαν, τὴν ὑπόληψιν καὶ τὰς σχέσεις αὐτῆς πρὸς τὰς νέας φίλας της διαβάλλοντα· ἐν ἄλλοις ἐπλάσθη τότε ὅτι περιπαθῶς καὶ μανιωδῶς ἠγάπα νέον τινὰ Φάωνα καλούμενον, καὶ ὅτι μὴ ἀνταγαπωμένη καὶ ἐγκαταλειφθεῖσα, ἐρρίφθη ἐξ ἀπελπισίας εἰς τὴν θάλασσαν ἐκ τῶν κρημνῶν τῆς Λευκάδος. Αἱ τοιαῦται συκοφαντίαι προῆλθον κυρίως ἐκ τῶν Ἀθηναίων κωμικῶν ποιητῶν, καὶ ἐστηρίζοντο ἐπὶ τῶν ποιημάτων της, ψαλλόντων πρὸ πάντων τὸν ἔρωτα. Ἐξ αὐτῶν τὰ ἐπισημότερα ἦσαν οἱ Ἐπιθαλάμιοι. Ἔγραψε δὲ καὶ Ὕμνους εἰς τοὺς θεοὺς, κατὰ τὸν Σουίδαν, προσέτι ἐπιγράμματα, ἐλεγεῖα καὶ ἰάμβους. Τρία ἐπιγράμματα σώζονται ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς Σαπφοῦς, ἀλλ' ἀμφιβάλλεται ἡ αὐτῶν γνησιότης. Τὰ λυρικὰ δ' αὐτῆς ποιήματα ἦσαν γεγραμμένα εἰς αἰολικὴν διάλεκτον, καὶ εἰς στροφὰς αἵτινες σαπφικαὶ καθιερώθη νὰ λέγωνται, εἰ καὶ οὐχὶ ὑπ' αὐτῆς τὸ πρῶτον ἐπινοηθεῖσαι. Σώζονται δ' ἐξ αὐτῶν μόνον δύο ᾠδαὶ καί τινα ἀποσπάσματα, ἀρκοῦντα καὶ αὐτὰ ἵνα κυρώσωσι τὰς ἀποδιδομένας αὐτῇ ἐξόχους ἰδιότητας, τὸ βάθος καὶ τὴν δύναμιν τοῦ αἰσθήματος, τὴν τρυφερότητα καὶ τὴν χάριν, ὡς καὶ τὴν μεγίστην ἀφέλειαν καὶ εἰλικρίνειαν μεθ' ὧν ἐκφράζει

τὰς μυχιαιτάτας τῆς καρδίας της συγκινήσεις, τὴν ἀνθηρὰν καὶ εὔηχον γλῶσσαν καὶ τὴν γλυκεῖαν ἁρμονίαν τῆς στιχουργίας. Ἐκ τῶν Ῥωμαίων ποιητῶν ὁ Κάτυλλος ἐποίησε κατὰ μίμησιν αὐτῆς. (Τῶν ἀποσπασμάτων αὐτῆς συλλογή: Bergk Poet. lyr. Graec.). Οἱ Ἀθηναῖοι εἶχον ἐν τῷ πρυτανείῳ αὐτῶν ἀνατεθειμένον ἄγαλμα τῆς Σαπφοῦς, ἔργον τοῦ Σελανίωνος ἐπὶ Ἀλεξάνδρου, ὑπὸ τοῦ Κικέρωνος ἐπαινούμενον (Cic. in Verr. IV, 57).

Σάπων, λέξις καταγωγῆς γερμανοκελτικῆς, ἐμφαίνουσα σμίγμα χρήσιμον οὐχὶ πρὸς πλύσιν, ὡς μετέπειτα, ἀλλὰ μᾶλλον πρὸς βαφὴν τῆς μελαίνης κόμης ἐπὶ τὸ ἀνοικτότερον. Χρῆσιν πολλὴν ἐποιοῦντο αὐτοῦ αἱ γυναῖκες καὶ οἱ κομψευόμενοι ἐν Ῥώμῃ. προμηθευόμενοι αὐτὸν ἐκ Γερμανίας καὶ ἐκ Γαλλίας (Plin. XXVIII, 51.—Mart. VIII, 33. 20. XIV, 26).

Σαράβαλλα ἢ **Σαράβαρα,** περικνημίδες τῶν ἀσιανῶν ἐθνῶν, Μήδων, Πάρθων κτλ. πίπτουσαι πλατεῖαι μέχρι τῶν ἀστραγάλων (Isid. Orig. XIX, 23. — Tertull. d. Pall. IV). Τὰ νῦν Σαλβάρια.

Σαράγγαι, ἔθνος Ἰνδικὸν, οἱ καὶ Δράγγαι, περὶ τὸν Ἄκην ποταμὸν, τοῖς Πέρσαις ὑποτελὲς (Ἡρδ. Γ, 93. Ζ, 67. —Ἀρρ. Ἀνά. Ἀνά. Γ, 25).

Σάρακα (τὰ), πόλις μεσόγαιος τῆς Εὐδαίμονος Ἀραβίας (Πτολ.).

Σαράκη, πόλις τῆς Κολχίδος ἐν Ἀσίᾳ (Στρβ.).

Σαρακηνοί, λαὸς νομαδικὸς καὶ λῃστρικὸς τῆς Εὐδαίμονος Ἀραβίας (Πτολμ. —Ammian. XIV,4, 8), ἐκταθεὶς καὶ ἐπὶ τῆς Ἀσσυρίας μέχρι τῶν τῆς Αἰγύπτου καταρρακτῶν. Ἐνίοτε καὶ ὡς μισθωτοὶ μετὰ τῶν Ῥωμαίων συνεκστρατεύοντες.

Σάραμβος, οἰνοπώλης ἐν Ἀθήναις (Πλάτ. Γοργ.).

Σαραπανὰ (τὰ), φρούριον ὀχυρὸν καὶ δυσάλωτον ἐπὶ στενῆς διόδου τῶν ὀρέων μεταξὺ Κολχίδος καὶ Ἰβηρίας (Στρβ.).

Σαραπεῖον, ναὸς τοῦ Σαράπιδος ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ εἶτα ἐνιαχοῦ καὶ ἐν Ἑλλάδι.

Σάραπις, παρὰ Ῥωμαίοις Σέραπις, αἰγύπτιος θεὸς τῶν ψυχῶν τῶν ἀποθανόντων. Ὡς ἔχοντα ἰσχὺν ἐπὶ ἀσθενείας καὶ θανάτου, ἐπεκαλοῦντο αὐτὸν πρὸς θεραπείαν, καὶ τὸν ἐταύτιζον ἐν Ἑλλάδι κατὰ τοὺς μετέπειτα χρόνους μετὰ τοῦ Ἀσκληπιοῦ. Προήρχετο δ' ἡ λατρεία αὐτοῦ ἐκ Σινώπης, καὶ εἰς Αἴγυπτον εἰσήγαγεν αὐτὴν Πτολεμαῖος ὁ Α'. ἐν Ἀλεξανδρείᾳ στήσας τὸ ἄγαλμα τοῦ θεοῦ (Tac. Hist. IV, 83), κατασκευασθὲν ἐκ πολυτίμων ὑλῶν μετὰ μελαίνης ἐπιχρίσεως, ὑπὸ τοῦ Ἀθηναίου Βρυάξιδος (Κλημ. Πρτρ. ΙΔ), ἢ ὑπὸ Παρμενίωνος (S. Valent. d. reg. Alex· I, 34)· ἔκτοτε δ' εἰσήχθη καὶ εἰς Ἑλλάδα καὶ Ῥώμην, εἰ καὶ ἡ Ῥωμαϊκὴ σύγκλητος ἠθέλησε νὰ τὴν ἀποκλείσῃ. Παριστᾶτο δ' ὑπὸ τὴν αὐτὴν μορφὴν ὑφ' ἣν καὶ ὁ Πλούτων.

Σάραπτα, πόλις Φοινικικὴ, μεταξὺ Σιδῶνος καὶ Τύρου, περίφημος διὰ τὸν οἶνόν της (Pl. V, 19, 17). Νῦν Σαραφένδ.

Σαργεὺς, στρατηγὸς Σικυώνιος (Θουκ. I, 19).

Σαρδανάπαλος, (ὁ αὐτὸς καὶ Κονοσκογκόληρος), ἐκλαμβάνεται συνήθως, κατὰ τὸν Κτησίαν, ὡς ὁ τελευταῖος βασιλεὺς τοῦ λεγομένου ἀρχαίου Ἀσσυριακοῦ κράτους, καταστραφέντος τῇ θ' ἑκατονταετηρίδι, ἢ περὶ τὰ 750 π. Χ. ὑπὸ τοῦ Μήδου Ἀρβάκου καὶ τοῦ Βαβυλωνίου Βιλέονος. Ἀλλὰ νῦν ἐστὶ γνωστὸν ὅτι τότε ἔτι δὲν ἀνετράπη τὸ κράτος τοῦ Νίνου. Φαίνεται ἐπομένως ὅτι εἰς τὴν ἀρχαιοτέραν ταύτην ἐποχὴν μετετέθησαν αἱ μεταγενέστεραι περιστάσεις καὶ τὸ ὄνομα τοῦ προτελευταίου βασιλέως τῆς Ἀσσυρίας, ἐφ' ἧς, περὶ τὰ 647-625 ἤρξατο τοῦ κράτους ἡ παρακμὴ, ἡ δὲ παντελὴς πτῶσις αὐτοῦ ἐπῆλθε μόνον ἐπὶ τοῦ ἑπομένου βασιλέως Σαρακὼς, ὅτε ὁ Ναβοπολασὰρ καὶ ὁ Καμβύσης τῷ 600 π. Χ., κατέστρεψαν τὴν Νινευΐ. Καὶ ὁ τότε τελευταῖος ἡγεμὼν μνημονεύεται ὑπὸ τὸ ὄνομα Σαρδανάπαλος, φονευθεὶς μετ' ἀν-

δρείαν ἀντίστασιν. Ἀνεξαρτήτως δὲ ταύτης τῆς ὅλως ἱστορικῆς περιπετείας, τὸ ὄνομα Σαρδανάπαλος ἐστὶ προσωποποίησις ἐντελῶς μυθικὴ, εἰς ἣν ὑποφαίνεται ὁ θεὸς Σαύδων ἢ Σάρδων, ὁ πρὸς κάθαρσιν ἑαυτὸν πυρπολήσας, τὴν συνένωσιν τῶν δύο φύλων καὶ τὴν ἀνωτάτην τῆς φύσεως δύναμιν παριστῶν. Ἀποτυποῦνται δ' εἰς αὐτὸν καὶ πολλὰ τῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων τῆς τῶν Ἀσιατικῶν ἀνακτόρων διαίτης καὶ παριστᾶται ὡς ὁ συνενῶν ἐν ἑαυτῷ τοῦ μεγιστᾶνος τὴν ἡδυπάθειαν καὶ τοῦ ἥρωος τὴν ἀνδρείαν, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ πρότυπον ὁ ἡ Σεμίραμις παριστᾷ (Λουκ. Νεκρ. Διαλ. Β.—Ov. 12, 312).

Σάρδεις (αἱ), ἡ Σάρδις, ἀρχαία πλουσιωτάτη πρωτεύουσα τῆς Λυδίας, ἧς μνημονεύει πρῶτος ὁ Αἰσχύλος (Πέρσ. 45. — Ἡρδ. Α, 84), ἕδρα τῶν βασιλέων καὶ μετὰ ταῦτα τῶν Περσῶν σατραπῶν καὶ τῶν Σελευκιδῶν. Ἔκειτο εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Πακτωλοῦ κατὰ τὴν βόρειον τοῦ Τμώλου κλιτύν. Πολλάκις ὑπέφερεν ἐκ πυρκαϊῶν, διότι εἶχεν ἐλαφρὰς καὶ ἀχυροσκεπεῖς τὰς οἰκίας.

Οὕτως ἐπυρπολήθη ὑπὸ τῶν Κιμμερίων (Στρδ. Α, 61. ΙΓ, 627), ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων (Ἡρδ. Ε, 100) καὶ ὑπὸ Ἀντιόχου τοῦ Μεγάλου (Πολδ. Ζ, 15), καὶ τέλος τῷ 1402 μ. Χ. κατεστράφη ὑπὸ τοῦ Ταμερλάνου. Οἱ Ῥωμαῖοι ἐπροστάτευον τὴν πόλιν ταύτην, καὶ ἵδρυσαν ἐν αὐτῇ δικαστήριον οὗ ἡ δικαιοδοσία ἐξετείνετο ἐπὶ πᾶσαν τὴν Λυδίαν. Ἐπὶ Τιβερίου δὲ μέγας σεισμὸς κατέρριψε τὰς πλείστας τῶν οἰκιῶν αὐτῆς (Στρδ. ΙΓ, 627.—Tac. Ann. II, 47). Ἡ ἀκρόπολις αὐτῆς ἦν λίαν ὀχυρὰ, καὶ ἐκεῖ ἐφυλάττετο καὶ τὸ ταμεῖον. Ἄξια μνείας ἔργα ἐν αὐτῇ ἦσαν ὁ ναὸς τῆς Κυβέλης (Ἡρδ. Ε, 112), καὶ ὁ τάφος τοῦ Ἀλυάττου, πατρὸς τοῦ Κροίσου, ἔχων 3800′ περίμετρον (Ἡρδ. Α, 198) καὶ εἰσέτι σωζόμενος.

Σαρδὼ ἡ **Σαρδὼν,** ἡ παρὰ Λατίνοις καὶ νῦν Σαρδινία, ἡ μετὰ τὴν Σικελίαν μεγίστη τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου πελάγους, ἣν οἱ ἀρχαῖοι ὡς ἔτι μείζονα ἐξελάμβανον (Ἡρδ. Ε, 106), ἄλλοι ἄλλως τὴν περίμετρον αὐτοῖς ὁρίζοντες, ὁ Στράβων (Ε, 223) εἰς 4000 στάδια, ὁ Πλίνιος (III, 7; 13) εἰς περίπου 565 μίλια. Ἐκ βορρᾶ πρὸς νότον διασχίζεται ὑπὸ σειρᾶς ὀρέων, ἄτινα ἐλέγοντο τὰ μαινόμενα ὄρη (montes insani. Liv, XXX, 39), νῦν δὲ δὲν ἔχουσι κοινὸν ὄνομα, ἀλλὰ τὸ βορειοδυτικὸν αὐτῶν καλεῖται Μόντε σάντο καὶ Μόντε Μόνε. Τούτων πολλαὶ προεκβολαὶ παρατείνονται πρὸς τὴν θάλασσαν, ἀποτελοῦσαι ἀκρωτήρια, οἷον τὸ ἀκρωτήριον τῆς Ἄρκτου (Ursi) βορειανατολικῶς, πρὸς τὸν πορθμὸν τῆς Τάφρου, τὸν χωρίζοντα τὴν Σαρδὼ ἀπὸ τῆς Κορσικῆς· δυτικώτερον αὐτοῦ τὸ Ἐρρεβάκτιον (νῦν Reparata), τὸ βορειοδυτικὸν Τορδιτανὸν (ν. Φαλκόνα). Ἡ νοτία ἄκρα ἐλέγετο Χερσόνησος (ν. Ταυλάδα). Ποταμοὺς εἶχε μικροὺς, μᾶλλον ῥύακας. Οἱ ἐπισημότεροι ἦσαν ὁ Τέρμος (καὶ νῦν), ὁ Καίδρις (ὁμ.), καὶ ὁ Θύρσος (νῦν Ὀριστάνος). Ἡ χώρα ἦν νοσηρὰ, ἀλλ' εὔφορος καὶ σιτοφόρος, καὶ πλουσία εἰς καρποὺς τῶν μεσημβρινῶν κλιμάτων (Cic. d. Imp. Pomp. XII), εἶχε πρόβατα, ὁμοιάζοντα ἐν πολλοῖς τὰς αἶγας, ἄλας, θεῖον, ἄργυρον, σίδηρον, μεταλλικὰ ὕδατα· καὶ ἡ ἁλιεία, ἡ τῶν θύνων μάλιστα, ἦτο, ὡς διατηρεῖται, πλουσιωτάτη ἐκεῖ. Τὸ μέλι τῆς νήσου εἶχέ τι τὸ ὑπόπικρον, δι' ὃ καὶ ὁ Ὁράτιος (A. P. 376): Amarior melle. Sardo. Ἐν τῶν ἐκεῖ φυτῶν ἐνομίζετο ἔχον τὴν ἰδιότητα νὰ διαστρέφῃ τοῦ γελῶντος τὸ στόμα (Virg. E, VII, 41), ὅθεν ἴσως ὁ Σαρδώνιος γέλως (Cic. ad Fam. VII,

25). — Οἱ κάτοικοι Σαρδόνιοι ἢ Σαρδῶοι, προῆλθον κατά τινας ἐξ Ἀφρικῆς τὸ πρῶτον κατ' ἄλλους ἦσαν μίγμα Τυρρηνῶν, Ἑλλήνων, Φοινίκων, Ἰβήρων, οἷς μετὰ τοὺς Καρχηδονικοὺς πολέμους προσετέθησαν καὶ Ῥωμαῖοι ἄποικοι (Ἰδ. Ἡρδ. A, 170. — Just. XVIII, 7). Πρῶτος Ἕλλην ἐλέγετο ἐλθὼν ὁ ἑταῖρος τοῦ Ἡρακλέους Ἰόλαος, καὶ συνοικήσας μετὰ τῶν Τυρρηνῶν εἰς τὰ Ἰολάϊα χωρία (Παυσ. A, 17). Ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα χρόνοις διηροῦντο εἰς διαφόρους φυλάς, καὶ ἐθεωροῦντο ὡς ἄπιστοι τὸν χαρακτῆρα, κακεντρεχεῖς καὶ ὀκνηροί, ὥστε

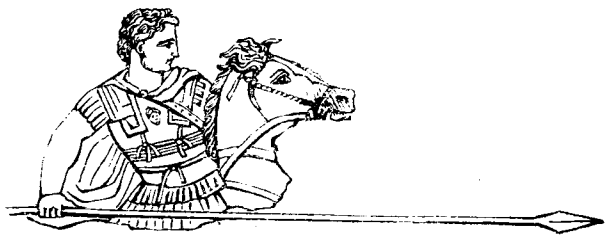

καὶ ὡς δοῦλοι παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις δὲν εἶχον καλὴν φήμην (Liv. XVI, 26. — Hor. sat. I, 3, 3). Διῆγον βίον τραχύν, ἐνεδύοντο δέρματα, ἐπεδίδοντο εἰς τὴν κτηνοτροφίαν μᾶλλον ἢ εἰς τὴν γεωργίαν· διαμείναντες δὲ μέχρι τοῦ 239 π. Χ. ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῶν Καρχηδονίων, ἀπέστησαν ἔκτοτε καὶ ὑπερήσπισαν ἀνδρείως καὶ ἐπιμόνως τὴν ἀνεξαρτησίαν των κατ' αὐτῶν καὶ κατὰ τῶν Ῥωμαίων (Liv. XXIII, 40. XLI, 21.—Tac. Ann. II, 85), οἵτινες μόνον τῶν ἀκτῶν κατώρθωσαν νὰ ἄρξωσι. Τῷ δὲ 450 μ. Χ. κατέλαβον τὴν νῆσον οἱ Βάνδαλοι. Αἱ ἐπισημότεραι τῶν πόλεων, αἵτινες ὅμως οὐδ' αὐταὶ εἰς μεγάλην ἀκμὴν ποτὲ ἀνεπτύχθησαν, ἦσαν, πρὸς νότον ἡ Κάραλις (νῦν Κάλιαρι), ἐπὶ ὁμωνύμου κόλπου· οἱ Σοῦλκοι ἐπὶ νησιδίου πρὸ τῆς νοτιοδυτικῆς παραλίας· κατὰ τὰ βόρεια ἡ Ὀλβία· ἐν δὲ τῇ μεσογείῳ ἡ Νόρα, ν. ἅγ. Ἐφέσιος (Στρβ. E, 224. — Mel. II, 7, 16). — Εἰς τὸν Δαίδαλον ἀπεδίδετο ὅτι ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ ἀνήγειρε μεγάλα οἰκοδομήματα, μετακληθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἰολάου, ἐν οἷς καὶ θόλους καθ' Ἑλληνικὸν ῥυθμὸν (Ἀρστ. π. Θαυμ. ἐκ. 104) οἵτινες εἰσὶν οἱ ἐκεῖ ἀνευρεθέντες Νουραγοὶ (Ἰδ.), οἰκοδομήματα ἀνάλογα πρὸς τοὺς ἐν Μυκήναις καὶ ἀλλαχοῦ θησαυρούς.

Σαρδῷον ἢ **Σαρδώνιον πέλαγος,** ἡ τὴν νῆσον Σαρδὼ περιβάλλουσα θάλασσα, ἥτις ἐθεωρεῖτο ὡς τὸ βαθύτερον μέρος τῆς μεσογείου (Ἡρδ. Z, 166. — Στρβ. B, 266).

Σάρισσα, λόγχη μακεδονικὴ ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην μακρὰ (Πολβ. IH, 12) «πηχῶν δεκατεσσάρων» (Ἀρρ. Τακτ. σ. 15.), ὅπλον ἰδίως τῆς πεζῆς φάλαγγος (Liv. IX, 19). Τοιαύτην φέρει εἰς τὴν δεξιὰν ὁ Ἀλέξανδρος ἔφιππος κατὰ τὴν ἐν Ἰσσῷ μάχην, ἣν παριστᾷ μέγα ψηφόθετον δάπεδον ἐν Πομπηΐᾳ.

Σαρκοφάγος, 1) λίθος τιτανώδης (Θεόφρ. π. πυρ.), ὅστις ἀνεσκάπτετο ἢ ἐλιθοτομεῖτο κατὰ τὴν Ἄσσον ἐν Μυσίᾳ πρὸς τῇ Τρωάδι, καὶ εἶχεν ἰδιότητα καυστικήν, ἐπιταχύνουσαν τὴν φθορὰν τῶν νεκρῶν σωμάτων, δι' ὃ καὶ αὐτὸν ἐξέλεγον πρὸς κατασκευὴν τῶν ἐνταφίων λαρνάκων (Pl. II, 98. XXXVI, 17). Τοιαῦται λάρνακες εὑρίσκονται ἔτι πολλαὶ ἐν Ἄσσῳ — 2) Ἐκεῖθεν ἐπεκράτησεν ἡ ἐπωνυμία σαρκοφάγος ἐν γένει διὰ τὰς λάρνακας τῶν νεκρῶν, ὧν χρῆσις ἤρξατο κυρίως γινομένη ἐν Ἑλλάδι κατὰ τοὺς μεταγενεστέρους χρόνους, ἀφ' ὅτου ἤρξατο καὶ πρὸ τῆς διαδόσεως τοῦ χριστιανισμοῦ, εἰς τὴν κοινὴν πίστιν ἐπικρατοῦσα ἡ δοξασία περὶ τῆς τῶν νεκρῶν ἀναστάσεως. Ἔκτοτε ἔπαυσεν, ἢ πολὺ ἠλαττώθη τὸ ἔθιμον τῆς πυρπολήσεως τῶν σωμάτων καὶ τῆς εἰς κάλπην ἐναποθέσεως τῆς τέφρας, καὶ ἐπροτιμήθη ἡ διατήρησις τῶν νεκρῶν ἐντὸς πλινθοκτίστων ἢ λιθοκτίστων τάφων, ἢ ἐντὸς λιθίνων λαρνάκων, κατὰ μίμησιν τῶν Τυρρηνικῶν ἢ μᾶλλον τῶν αἰγυπτιακῶν. Καὶ αἱ

μὲν Τυρρηνικαὶ ἦσαν μικραί τινες λίθιναι κύστεις, περιλαμβάνουσαι καὶ αὐταὶ μόνον τὴν κάλπην, καὶ ἔχουσαι ἐπὶ τοῦ καλύμματος ἐπειργασμένον κατακείμενον καὶ ὑπεγειρόμενον ἀγαλμάτιον τοῦ ἀποθανόντος. Αἱ αἰγυπτιακαὶ δὲ ἐνέκλειον ὁλόκληρον τὸ νεκρὸν

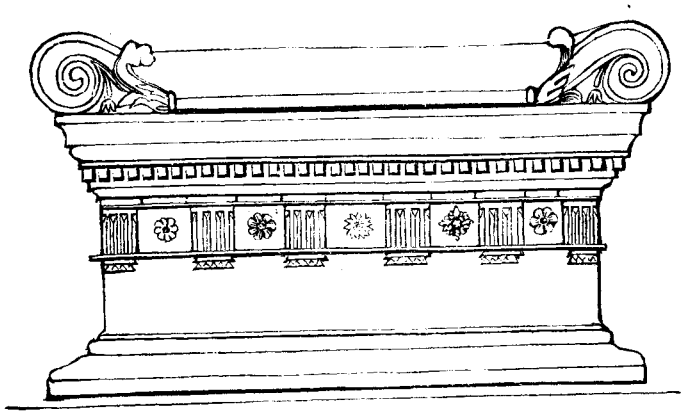

σῶμα, οὕτω συνεσκευασμένον, ὥστε ἐπὶ μήκιστον νὰ διατηρηθῇ, ὡς καὶ τῷ ὄντι ὀσημέραι ἀπό τινος ἀνοιγόμεναι τοιαῦται, φέρουσιν εἰς τὸ προφανὲς σώματα ἡγεμόνων ἢ ἱερέων πρὸ τριάκοντα καὶ ἐπέκεινα αἰώνων ταφέντα, καὶ ἐντελῶς διατηρούμενα ὡς κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν τοῦ ἐνταφιασμοῦ των. Αἱ λάρνακες ἢ σαρκοφάγοι αὐτῶν εἰσὶν ἐκ τιτανολίθου ἢ ἐκ μαρμάρου, καὶ κοσμοῦνται συνήθως ἐκτὸς καὶ ἐντὸς διὰ γλυφῶν θρησκευτικῶν ἢ δι' ἱερογλύφων. Ἀπαντῶνται καί τινες, ἢ βασιλέων ἢ ἀρχιερέων, ἔτι πολυτελέστεροι, ἐξ ἐρυθροῦ γρανίτου ἢ ὑπομέλανος. Ἐντὸς δ' αὐτῶν ἐτίθεντο αἱ μ ο ύ μ ι α ι, ἤτοι τὰ σώματα τεταριχευμένα, ἐπιμελέστατα καὶ στερεώτατα ἄνωθεν μέχρι κάτω ἐπιδεδεμένα εἰς ταινίας ὑφασμάτων, καὶ ἐντεθειμένα εἰς θήκας ξυλίνας, εἰς ἃς ἐδίδετο τοῦ σώματος ἡ γενικὴ μορφὴ καὶ διάστασις. Ἔξωθεν δ' ἐπιχριόμεναι αἱ θῆκαι αὗται διὰ γύψου, κατεκοσμοῦντο, ὡς καὶ ἐντὸς, πολλάκις διὰ γραφικῶν παραστάσεων καὶ ἐπιγραφῶν· ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν ἦν ἀναγεγλυμμένον καὶ κεχρωματισμένον πρόσωπον, οὐχὶ ἡ εἰκὼν τοῦ νεκροῦ, ἀλλὰ τοῦ Ὀσίριδος ἢ τῆς Ἴσιδος, πρὸς δήλωσιν τοῦ φύλου τοῦ νεκροῦ. Ἐσχάτως ὅμως εὑρέθησαν μούμιαι τῆς Ἀλεξανδρινῆς ἐποχῆς καὶ ἴσως ἐγκλείουσαι Ἕλληνας, ἐφ' ὧν ἦσαν, κατὰ τὸ πρόσωπον ἐπιτεθειμέναι ἐξαίρετοι προσωπογραφίαι αὐτῶν τῶν νεκρῶν, ὡς φαίνεται, ἐπὶ ὑφασμάτων εἰργασμέναι, ἴσως ἔργα Ἑλλήνων ζωγράφων. Αἱ λοιπαὶ δὲ τῆς θήκης ζωγραφίαι παρίστων τὰς νεκρικὰς τελετὰς, ἢ τὰς τῶν μεγάλων ὑποχθονίων θεῶν. Ἡ πλείστη δὲ τῶν χρωμάτων ποικιλία καὶ πολυτέλεια ἐστὶν ἡ περὶ τὸν τράχηλον. Ἐντὸς δὲ τῶν θηκῶν τούτων πολλάκις εὑρίσκονται καὶ εἰς ἱερογλυφικοὺς, συνηθέστερον ὅμως εἰς ἱερογραφικοὺς χαρακτῆρας γεγραμμέναι περγαμηναί. Πολλάκις δ' ἡ θήκη ἐγκλείεται καὶ εἰς δευτέραν ἢ καὶ εἰς τρίτην ἐπίσης δι' ἱερογλύφων καὶ ζωγραφιῶν κοσμουμένας. — Ἐν Ἑλλάδι δ' ἀρχαιότερον, καὶ ὁσάκις δὲν ἐκαίοντο τὰ σώματα ἀλλ' ἐθάπτοντο, ἐτίθεντο συνήθως ἐπ' αὐτῶν πλάκες ὀρθαὶ, φέρουσαι τοῦ θανόντος τὸ ὄνομα, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀνάγλυφόν τι, παριστῶν, ἢ συμβολικῶς αἰνιττόμενον τοῦ ἀποθανόντος τὸν ἀποχαιρετισμόν. Ἀπὸ δὲ τῆς στενωτέρας συναφείας μετὰ τῆς Αἰγύπτου, ἐπὶ τῶν διαδόχων, καὶ ἐπὶ τῆς σχέσεως μετὰ τῆς Ῥώμης, αἱ λάρνακες αἱ λεγόμεναι σ α ρ κ ο φ ά γ ο ι, γενόμεναι κοινότεραι, πολλάκις ἐκοσμοῦντο εἰς τὰ πλευρὰ δι'

ἀναγλύφων στεφάνων, ἢ βουκράνων, ὡς συμβόλου ἐλευσινιακοῦ, καὶ αἱ πλουσιώτεραι διὰ παντοίων ἀναγεγλυμμένων συμπλεγμάτων συμβολικῶν ἢ μυθολογικῶν, κυρίως ἐκ τῶν μύθων τοῦ Διονύσου, τοῦ Προμηθέως, ἢ παριστώντων μάχας, θριάμβους, ἢ θήρας σκηνάς. Τινὲς δ' εἰσὶ καὶ ἀρχαιοτέρων ἐπισήμων σωμάτων ἀντίγραφα καὶ, οὐ σπανίως, καὶ τῆς παραστάσεως τοῦ προσώπου τοῦ ἀποθανόντος. Πρὸς τοῦτο μάλιστα οἱ κατασκευασταὶ αὐτῶν οὐ σπανίως, συμπληρώσαντες τὴν ἄλλην γλυφὴν, ἄφινον τὸ πρόσωπον ἀκατέργαστον, ἵνα δώσωσιν αὐτῷ τὴν ἀπαιτουμένην ὁμοιότητα ὅτε ἡ λάρναξ ἤθελε πωληθῇ, καὶ οὐ σπανίως εὑρίσκονται ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς τοιοῦτοι σαρκοφάγοι μετὰ μὴ ἐξειργασμένου τοῦ προσώπου τοῦ ἐνταφιασθέντος. Καὶ τῶν Ἑλληνικῶν σαρκοφάγων οὐκ ὀλίγοι ἔχουσιν ἐπὶ τοῦ καλύμματος παράστασιν αὐτοῦ τοῦ νεκροῦ, ἀλλ' ἐκτάδην κειμένου, οὐχὶ ὑπεγειρομένου ὡς οἱ Τυρρηνικοί.

Σαρματία, ἐπὶ τῶν ἀρχαίων, κατὰ τοὺς Ῥωμαϊκοὺς χρόνους μέρος τῆς Ἀρκτῴας Εὐρώπης, ὑπὲρ τὰ Καρπάθια ὄρη, καὶ τὸν ποταμὸν Τύραν (Δνεῖστρον), ἀπὸ τοῦ Οὐϊστούλα ποταμοῦ μέχρι τοῦ Τανάϊδος, καὶ μέρος τῆς ὑπὲρ τὸν Καύκασον Ἀσίας, ἀπὸ τοῦ Τανάϊδος μέχρι τοῦ Ῥᾶ ἢ Βόλγα ποταμοῦ. 1) Ἡ «ἐν Εὐρώπῃ Σαρματία» (Πτλμ. Γ, 5) ὑπετίθετο χωροῦσα πρὸς βορρᾶν μέχρι τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ ἀγνώστων χωρῶν, καὶ ὄρη εἶχε τὴν Πεύκην, τὴν Ἀμαδόκην (νῦν ὄρη τοῦ Σαρκόβου καὶ Κιέβου), τὸ Ἄλευνον ἢ Ἄλανον, τὸ Βωθινὸν (νῦν Βαλδάϊ), τὰ Βενεδίκια καὶ τὰ Ῥιπαῖα ὄρη, τὰ ἀποτελοῦντα, κατὰ τῶν Ἑλλήνων τὴν γνώμην, τὸ ἔσχατον γνωστὸν τῆς γῆς ὅριον πρὸς βορρᾶν, δι' ὃ καὶ ὅσῳ μᾶλλον ἐξετείνοντο αἱ γεωγραφικαὶ γνώσεις, κατὰ τοσοῦτο καὶ αὐτὰ μετετίθεντο ἀρκτικώτερον. Κατὰ τὸν Πτολεμαῖον ἡ θέσις αὐτῶν ἦν νοτιώτερον καὶ πρὸς δυσμὰς τῆς νῦν θέσεως τῆς Μόσχας. Ἐκ δὲ τῶν πολυαρίθμων (Ἡρδ. Δ, 47. 82) αὐτῆς ποταμῶν, εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντον ἐξέβαλλον ὁ Βορυσθένης (Δνεῖπρος), μετὰ τοῦ Ὑπάνιος (Βοὺγ) καὶ τοῦ Τύρα (Δνείστρου)· εἰς τὴν Μαιώτιδα λίμνην ὁ Τάναϊς (Δὸν) μετὰ τῶν ὁμόρρων αὐτῷ, οἷοι ἦσαν ὁ Πόριτος (Κάλμιος), ὁ Λύκος (Βέρδας) κτλ. εἰς δὲ τὸν Σαρματικὸν Ὠκεανὸν ὁ Βιστούλας, ὁ Γάτταλος (νῦν Πρέγκλι), ὁ Χρόνος (Νιέμεν), ὁ Ῥύβων (Δύνα). Οἱ κάτοικοι τὸ πρῶτον Σαυρομάται, Συρμάται, ἔπειτα καὶ Σαρμάται, μνημονεύονται ἤδη ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου ὡς ἀπόγονοι τῶν Ἀμαζόνων, αἵτινες ἠττήθησαν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων παρὰ τῷ Θερμώδοντι ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ καὶ τῶν παρὰ τῇ Μαιώτιδι Σκυθῶν πρὸς οὓς κατέφυγον (Ἡρδ. Δ. 21. 110). Διῃροῦντο δ' εἰς διαφόρους φυλάς, αἵτινες ἦσαν οἱ Οὐενέδαι καὶ Οὐενέδαι Βύσοι ἐκ τοῦ Οὐϊστούλα μέχρι τοῦ Μεμέλου· οἱ Πευκινοί, Βαστάρναι, Ἰάζυγες, Ῥοξολάνοι δυτικῶς τῆς Μαιώτιδος· οἱ Ἀλαῦνοι ἢ Ἀλάνοι ἐν τῷ ἐσωτερικῷ. Μεταξὺ δὲ τῶν μεγάλων τούτων λαῶν διῃτῶντο καὶ πολλοὶ ἐλάσσονες, ὡς οἱ Γόθωνες, οἱ Φίννοι, οἱ Βουργουνδιῶνες κτλ. Πλὴν τῶν νοτίων μερῶν ἦν ἡ λοιπὴ χώρα ψυχρὰ καὶ τραχεῖα, ἀκατάλληλος διὰ τὴν γεωργίαν, λίαν πρόσφορος ὅμως διὰ τὴν κτηνοτροφίαν. — 2) Ἡ δὲ «ἐν Ἀσίᾳ Σαρματία», καὶ αὐτὴ μέχρι τῶν ἀγνώστων γαιῶν πρὸς ἄρκτον χωροῦσα, εἶχε ποταμοὺς ἐκβάλλοντας εἰς τὴν θάλασσαν νοτιανατολικῶς τοῦ Τανάϊδος τὸν Μαράβιον, τὸν Θεοφάνιον, τὸν Ἀττικίτην καὶ τὸν Βάρδανον (Κουβάν). Ὁ δὲ Ῥᾶ ἔρρεεν εἰς τὴν Κασπίαν. Τὰ κυριώτερα ὄρη ἦσαν τὰ Ἱππικὰ καὶ τὰ Κεραύνια, τὰ Ἡνιόχια καὶ ὁ Κόραξ. Κατὰ τὰς πηγὰς τοῦ Βόλγα κατῴκουν οἱ Βασιλισκᾶται, οἱ Μοδάκαι, οἱ Ἱπποφάγοι· οἱ δὲ Ζακάται καὶ οἱ Σουρδένοι εἰς τὴν δυτικὴν ὄχθην τοῦ Βόλγα.

Σαρματικαὶ πύλαι, στενὴ δίοδος

τοῦ Καυκάσου, ἡ μόνη πρόσοδος ἐκ τῆς Σαρματίας εἰς τὴν Ἰβηρίαν, καὶ Καυκάσιαι πύλαι ἐπίσης καλουμένη (Plin. IV, 12. 13), ἀλλὰ τῶν Κασπίων πυλῶν διάφοροι (Surt. Neo. XIX.—Tac. Hist. I, 6).

Σαρματικὸς Ὠκεανός, θάλασσα πρὸς βορρᾶν τῆς Εὐρώπης (Tac. Geum. XLV). Ποιηταὶ δὲ (Ov. ex. Pont. IV, 11. 38) ἀποδίδουσι τὴν ἐπωνυμίαν ταύτην καὶ εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντον.

Σάρνος, ποταμὸς τῆς Καμπανίας, ἐξέβαλλεν εἰς τὸν Πουτεολάνιον κόλπον, πλησίον τῆς Πομπηίας. Παρ' αὐτῷ ᾤκουν οἱ Σαρράσται. Νῦν Σάρνος, λαβὼν ὁμως ἄλλην διεύθυνσιν ἀπὸ τῆς ἐκρήξεως τοῦ Βεσουβίου κατὰ τὰ 79 μ. Χ. (Virg. Æ, VII, 738, Στρβ. Ε. 247).

Σάρος (ὁ), μέγας ποταμὸς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἐκ τοῦ Ταύρου πηγάζων, καὶ, κατωτέρω, διαρρέων τὴν Κιλικίαν, ἐκβάλλει νοτιανατολικῶς τῆς Ταρσοῦ, ἔχων ἐκεῖ πλάτος 3 πλέθρων (306) (Ξεν. Ἀνά. Α, 4, 1.—Στρβ. ΙΒ, 535.—Liv. XXXIII, 41). Νῦν, πρὸς ταῖς πηγαῖς Σάρις, πρὸς ταῖς ἐκβολαῖς Σιούν.

Σαρπηδονία ἄκρα, ἀκρωτήριον τῆς Θράκης, μεταξὺ τῶν ἐκβολῶν τῶν ποταμῶν Μέλονος καὶ Ἐργίνου, ἀπέναντι τῆς νήσου Ἴμβρου (Στρβ. Ε, 327). Νῦν Κάπο-Γραῖκο.

Σαρπηδόνιον χῶμα, ἀκρωτήριον τῆς Τραχείας Κιλικίας ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ, ἔνθα ἐλέγετο ὧν ὁ τάφος τοῦ Σαρπηδόνος, καὶ πόλις Σαρπηδὼν (Αἰσχλ. Μέτ. 882. — Στρβ.—Σκύλ.).

Σαρπηδών, 2) Υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Εὐρώπης, ἀδελφὸς τοῦ Μίνωος καὶ τοῦ Ῥαδαμάνθυος. Πρὸς τὸν Μίνωα ἐρίσας, ἀπῆλθε πρὸς τον Κίλικα, καὶ ἐβοήθησεν αὐτὸν κατὰ τῶν Λυκίων, μεθ' ὃ καὶ βασιλεὺς τῶν Λυκίων ἀνηγορεύθη. Ὁ Ζεὺς τῷ ἐπέτρεψε νὰ ζήσῃ τρεῖς ἡλικίας ἀνθρώπων (Ἡρ. Α, 173.—Ἀπλλδ. Γ. 1, 2). — 2) Υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Λαοδαμείας, κατά τινας Εὐάνδρου καὶ Δηϊδαμείας, ἔγγονος τοῦ ἀρχαίου Σαρπηδόνος μεθ' οὗ ἐνίοτε συγχέεται, ἀπόγονος τοῦ Βελλεροφόντου, ἐξάδελφος δὲ τοῦ Γλαύκου, ἡγεμὼν τῶν Λυκίων, ἀνδρείως μετὰ τῶν Τρώων συμπολεμήσας, καὶ φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Πατρόκλου (Ὁμ. Ἰλ. Β, 876. Ε, 479. Ζ, 199. Μ, 292. Π, 480), Διέταξε δὲ ὁ Ζεὺς εἰς τὸν Ὕπνον καὶ εἰς τὸν Θάνατον νὰ μεταφέρωσι τὸν νεκρὸν τοῦ Σαρπηδόνος εἰς Λυκίαν, ἔνθα μετὰ τιμῶν ἐκηδεύθη.—3) Υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος, ἀδελφὸς τοῦ Πόλτυος ἐν Θρᾴκῃ, ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους θανατωθεὶς (Ἀπλλδ. Β, 5, 9).

Σαρράσται, λαὸς οἰκῶν παρὰ τὸν Σάρνον (ἴδ.).

Σάρσινα, πόλις ἐν Ὀμβρικῇ τῆς Ἰταλίας ἐπὶ τοῦ Κάπιος ποταμοῦ, πατρὶς τοῦ Λατίνου κωμῳδοποιοῦ Πλαύτου (Στρβ. Ε, 227).

Σάρθη, πόλις τῆς Μακεδονίας ἐπὶ τοῦ Σιγγιτικοῦ κόλπου, κατὰ τὴν νοτίαν ἄκραν τῆς Χερσονήσου Σιθωνίας (Ἡρδ. Ζ, 126). Νῦν Σμοία.

Σαρυένη, πόλις εἰς τὰ βόρεια τῆς Καππαδοκίας, ἐπὶ τοῦ ὄρους Ἀργαίου (Πτλμ.).

Σάρωθρον, ξύλον εἰς οὗ τὸ πέρας εἰσὶν ἐπιδεδεμένα φρύγανα πρὸς καθαρισμὸν

τοῦ ἐδάφους, παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἀπαραλλάκτως ὡς καὶ νῦν· καὶ παρ' αὐτοῖς τοῖς Αἰγυπτίοις, ὡς ἡ εἰκὼν ἐκ ζωγραφίας τάφου αἰγυπτιακοῦ.

Σάρων, 1) ἀρχαῖος βασιλεὺς τῆς Τροιζῆνος ἐν Πελοποννήσῳ, ἀνεγείρας λαμπρὸν ναὸν τῇ Ἀρτέμιδι, πεσὼν δ' εἰς τὴν θάλασ-

σαν καὶ πνιγεὶς ἐν ᾧ ἐθήρευεν ἔλαφον, ἐξ οὗ ὁ κόλπος ἐκλήθη Σαρωνικὸς (Παυσ. Β, 309, 7).—2) Ῥύαξ ἐν Τροιζηνίᾳ.

Σαρωνικὸς κόλπος, τὸ μεταξὺ τῶν παραλίων τῆς Ἀττικῆς, τῆς Μεγαρίδος, τῆς Κορινθίας, τῆς Ἐπιδαυρίας καὶ τῆς Τροιζηνίας κείμενον μέρος τοῦ Αἰγαίου πελάγους, ἐπώνυμος τοῦ βασιλέως ἢ τοῦ ῥύακος Σάρωνος (ἴδ.), ἢ ἐκ τῆς λέξεως σαρωνὶς δηλούσης τὴν «διὰ παλαιότητα κεχηνυίαν δρῦν» (Ἡσύχ.—Καλλίμ. εἰς Δία, 22. — Παρθ. ΙΑ), περικλείει τὴν Αἴγιναν καὶ τὴν Σαλαμῖνα, μετ' ἄλλων μικρῶν νήσων (Αἰσχλ. Ἀγμ. 291.—Στρβ. Η, 345. 369).

Σάσπειρες, λαὸς Σκυθικὸς μεταξὺ Κολχίδος καὶ Μηδείας, ὅπλα ἔχων οἷα τὰ τῶν Κολχῶν (Ἡρδ. Α, 2. 104. Γ, 97. Δ, 40. Ζ, 79).

Σασσανίδαι, βασιλεῖς τῶν Νεοπερσῶν. Ἀφ' οὗ εἰς τοὺς κατὰ τῶν Ῥωμαίων ἀγῶνας ἐξηντλήθησαν αἱ δυνάμεις τῶν Πάρθων, τότε ἐξερράγη ἐπανάστασις εἰς τὴν κυρίως Περσίαν, ἣν ὑπεξέκαιον πάντοτε αἱ ἀναμνήσεις τοῦ ἀρχαίου αὐτῆς μεγαλείου. Ὁ Ἀρδσὶν Βαβεκὰν, ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν Μάγων Σασσὰν, ἥτις ἠξίου ὅτι κατήγετο ἐκ τοῦ ἀρχαίου βασιλικοῦ οἴκου τῶν Περσῶν, λαβὼν τὸ ὄνομα Ἀρταξέρξης, ἐτέθη τῷ 226 μ. Χ. ἐπὶ κεφαλῆς τῆς κατὰ τῶν Πάρθων ἐξεγέρσεως, κατενίκησε, συνέλαβε καὶ ἐθανάτωσε τὸν βασιλέα αὐτῶν Ἀρτάβαν, καὶ ἐξησφάλισε τὴν Παρθικὴν βασιλείαν, ἀναγορευθεὶς αὐτὸς βασιλεὺς βασιλέων. Ἐν Ἀρμενίᾳ καὶ ἐν Βακτρίᾳ μόνον ἐξηκολούθησαν ἔτι ἄρχουσαι γραμμαὶ τῶν Ἀρσακιδῶν· ἀλλὰ καὶ τὰ ἄλλα μέρη τοῦ κράτους ὑπετάγησαν μόνον μετὰ μακροὺς πολέμους. Ἔκτοτε ἰσχυρὰ ἀνεπτύχθη τάσις πρὸς ἀπομάκρυνσιν παντὸς τοῦ ξενικοῦ καὶ τὴν αὖθις ἀποκατάστασιν τῶν ἐθνικῶν ἀρχαίων περσικῶν διατάξεων, ἠθῶν καὶ ἐθίμων, ἀναζωογονηθείσης καὶ τῆς ἀρχαίας θρησκείας τοῦ Ζωροάστρου. Πρὸς τοῦτο συνεκλήθησαν εἰς γενικὴν συνέλευσιν πάντες οἱ Μάγοι, οἱ ἐν τῷ νεοπερσικῷ βασιλείῳ ἰσχυρὰν ἀποτελοῦντες τάξιν εὐπατριδῶν, καὶ αὐτοὶ ἀνίδρυσαν τὸ ἀρχαῖον θρήσκευμα. Καὶ εἰς τοὺς Ῥωμαίους δ' ἀπέβησαν οἱ Σασσανίδαι οὐχ ἧττον ἐπικίνδυνοι γείτονες ἢ ὅ,τι ἦσαν οἱ Ἀρσακίδαι. Ἤδη ὁ Ἀλέξανδρος Σεβῆρος ἠναγκάσθη νὰ πολεμήσῃ κατ' αὐτῶν, εἶτα τῷ 260, ὁ Οὐαλεριανὸς κατὰ Σαπόρου Α', περὶ τὰ 300 ὁ Γαλέριος κατὰ τοῦ Ναρσοῦ, περὶ τὰ 360 ὁ Κωνσταντῖνος καὶ ὁ Ἰουλιανὸς κατὰ Σαπόρου Β'· τῷ δὲ 651 κατέλυσαν οἱ Ἄραβες τὸ κράτος τῶν Σασσανιδῶν, θανατωθέντος τοῦ βασιλέως Ἐσδεγάρδου Β' (Δίων Κάσσ. Π, 3. — Ἀγαθ. Β, 26,— Amm. Marc. VVIII, 6).

Σασὼ ἢ **Σάσων** (ἡ), μικρὰ καὶ κρημνώδης νῆσος Ἑλληνικὴ, κατὰ τὴν Ἤπειρον ἀπέναντι κειμένη τοῦ Ἀκροκεραυνίου ἀκρωτηρίου, καὶ ἴσως ποτὲ μετ' αὐτοῦ συνεχομένη, πειρατῶν ὁρμητήριον (Πολθ. Ε, 110). Διατηρεῖ τὸ ἀρχαῖον ὄνομα.

Σάταλα, πόλις ὀχυρὰ τῆς μικρᾶς Ἀρμενίας ἐν βαθείᾳ κοιλάδι (Δ. Κάσσ.).

Σατάσπης, Πέρσης Ἀχαιμενίδης, προσβαλὼν τὴν θυγατέρα τοῦ Ζωπύρου, καὶ ὑπὸ τοῦ Ξέρξου πρὸς τιμωρίαν διαταχθεὶς νὰ περιπλεύσῃ πᾶσαν τὴν Λιβύαν, ἀπὸ Αἰγύπτου μέχρι τοῦ Ἀραβίου κόλπου, ὃ μὴ δυνηθεὶς νὰ ἐκτελέσῃ, ἀνεσκολοπίσθη (Ἡρδ. Δ, 43).

Σατάφαρα, πόλις τῆς μεγάλης Ἀρμενίας μεταξὺ Εὐφράτου καὶ Ἀράξου (Πτολμ. Ε, 13).

Σατικόλα, πόλις καὶ ὄρος τοῦ Σαμνίου, ἐπὶ τῶν μεθορίων τῆς Καμπανίας, ἀπὸ τοῦ 313 π. Χ. ῥωμαϊκὴ ἀποικία (Liv. VII, 32. IX, 21. XXIII, 14. XVVII, 10.—Virg. Æ, VII, 729).

Σατίνη, ἅμαξα διὰ μάχας (Ὁμ. Ὕμν. Ἀφρδ. Δ, 15.—Εὐρπ. Ἑλ. 1327), ἢ καὶ φορτηγός.

Σατνιόας, ποτάμιον πηγάζον ἐκ τοῦ ὄρους τῆς Ἴδης τῆς Τρωϊκῆς, ἔρρεε πρὸς

δυσμὰς καὶ ἐξέβαλλεν εἰς τὴν θάλασσαν μεταξὺ Ἀμαξιτοῦ καὶ Λαρίσσης (Ὁμ. Ἰλ. Ζ, 34. Ξ, 445.—Στρβ. Γ', 609). Νῦν Τούσλα.

Σατράπης, ἐκ τῆς ἀρχαίας περσικῆς λέξεως Σοιτραπάϊτι, δηλούσης κύριον ἐπαρχίας. Οὗτος ἦν ὁ τίτλος τῶν διοικητῶν τῶν μεγάλων ἐπαρχιακῶν διαιρέσεων τοῦ Περσικοῦ κράτους, οἵτινες πολλάκις ἐξουσίαν εἶχον ἀντιβασιλέως. Οἱ Ῥωμαῖοι συγγραφεῖς μετέφραζον τὴν λέξιν διὰ τοῦ praefectus (Nep. Dat. II.—Just. V, 1) ἢ Praetor (Cic. Fin. V, 30).

Ἐν τῶν ἐμβλημάτων αὐτῶν ἦν ἡ ὀρθὴ τιάρα, ὡς ἐν τῇ εἰκόνι ἐξ ἀναγλύφου τῆς Περσεπόλεως.

Σάτραι (οἱ), λαὸς θρᾳκικὸς, ἐπὶ τοῦ ὄρους Παγγαίου διαιτώμενος, μεταξὺ Νέστου καὶ Στρυμῶνος, ἀνδρεῖος καὶ φιλελεύθερος. Παρ' αὐτοῖς ὑπῆρχε χρηστήριον τοῦ Διονύσου, οὗ προίσταντο οἱ Βησσοὶ (Ἡρδ. Ζ, 110).

Σατταγύδαι, λαὸς, πιθανῶς Ἰνδικὸς, παρὰ τῇ Σογδιανῇ, χώρᾳ τῆς Μεγάλης Ἀσίας (Ἡρδ. Γ, 91).

Σάτυρα. Τὰ ἀρχαιότερα εἰς διονυσιακὰς καὶ σατυρικὰς πομπὰς ψαλλόμενα εὔθυμα ᾄσματα ἐλέγοντο σάτυραι, ἐξ οὗ καὶ σατυρικοὶ ἐπήγασαν διθύραμβοι, καὶ σατυρικὴ ἦν πᾶσα ποίησις τῶν ὁρίων τῆς ἐμβριθείας παρεκβαίνουσα καὶ εἰς χλευασμοὺς καὶ εἰρωνίας ἐκτραχηλιζομένη. Τοὺς σατυρικοὺς διθυράμβους λέγεται πρῶτος ποιήσας ἢ κανονίσας ὁ Ἀρίων· καὶ ἐν Φλιοῦντι τῆς Σικυωνίας συνέστησαν, ἵνα ψάλλωσι τοὺς διθυράμβους ἐκείνους, χοροὶ, οἷς καὶ σάτυροι προσετέθησαν. Ὁ ἐκεῖθεν δὲ καταγόμενος τραγικὸς ποιητὴς Πρατίνας, ὅστις περὶ Ὀλ. 70 (500 π. Χ.) εἰς Ἀθήνας ἐλθὼν, ἀντηγωνίσατο πρὸς τὸν Αἰσχύλον καὶ τὸν Χοιρίλον, ἐπενόησε τοὺς χοροὺς ἐκείνους τῆς πατρίδος του νὰ διαμορφώσῃ εἰς δρᾶμα σατυρικὸν, ὃ ἔκτοτε προσετέθη εἰς τὰς τραγικὰς τριλογίας ὡς τέταρτον, μετὰ τῆς ὑποθέσεως ἐκείνων σχετιζόμενον, πιθανῶς ἵνα φαιδρύνῃ κατὰ τὸ τέλος τὰς φρένας τῶν θεατῶν μετὰ τὰς αὐστηρὰς τῶν τριῶν τραγῳδιῶν ἐντυπώσεις. Ἴσως δὲ τὸν ἐνέπνευσεν εἰς τοῦτο καί τις δυσαρέσκεια τοῦ λαοῦ ὅτι ἐν τῇ ἀναπτύξει τοῦ δράματος ὑπὸ τῶν ποιητῶν ἀπὸ Θέσπιδος «οὐδὲν πρὸς Διόνυσον» ἐτελεῖτο ἢ ᾄδετο, ἐν ᾧ, ὡς ἐκ τῆς καταγωγῆς των, Διονυσιακαὶ ὤφειλον νὰ ὦσιν αἱ τελεταί. Ὡς ποιηταὶ σατυρικῶν δραμάτων, εἴτε ἐν τριλογίαις εἴτε καὶ ἀνεξαρτήτως αὐτῶν, μνημονεύονται ὁ Φρύνιχος, ὁ Ἀριστίας, ὁ Χοιρίλος, ὁ Αἰσχύλος, ὁ Σοφοκλῆς, ὁ Εὐριπίδης, ὁ Ἰοφῶν, Ἀχαιὸς ὁ Ἐρετριεύς, Ἴων ὁ Χῖος, ὁ Ξενοκλῆς, Ἀστυδάμας ὁ νεώτερος, ὁ Χαιρέμων, ὁ Τιμησίθεος. Ἐκ πάντων δὲ τῶν ἔργων αὐτῶν ἓν καὶ μόνον σατυρικὸν δρᾶμα διετηρήθη ἀκέραιον, ὁ Κύκλωψ τοῦ Εὐριπίδου. Πλὴν δ' αὐτοῦ τίτλοι μόνον τινὲς καὶ ἀσήμαντα ἀποσπάσματα, ὥστε ἡ περὶ τοῦ εἴδους τούτου κρίσις καὶ ἐκτίμησις δὲν δύναται νὰ ᾖ πλήρης καὶ βεβαία, ἀλλ' ἀόριστος μόνον καὶ μονομερής. Ἐν γένει φαίνεται ὅτι τὸ δρᾶμα εἶχε τραγῳδίας χρωματισμὸν, ἀλλὰ τὰ πρόσωπα, μετατιθέμενα εἰς δασώδεις ἐρήμους, περιεκυκλοῦντο ὑπὸ Σατύρων, τῶν ὀπαδῶν τοῦ Διονύσου. Ὁ διὰ παντὸς τοῦ δράματος εἰς τὴν ὀρχήστραν διαμένων τῶν Σατύρων χορὸς μετεῖχε τῆς δράσεως μόνον διὰ τῶν συμπαθειῶν ἢ ἀντιπαθειῶν ἃς, ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ πανηγυριζομένου θεοῦ, ἐξέφραζε πρὸς αὐτῆς τὰ διάφορα μέρη ἢ πρόσωπα. Τὰ δὲ δρῶντα πρόσωπα, οἱ ἥρωες οἱ ἐν τῇ πράξει παρεμβαίνοντες μεταξὺ θεῶν καὶ ἀνθρώπων, δὲν παριστῶντο ὡς πρόσωπα κωμικὰ καὶ γελοῖα, ἀλλὰ διετήρουν ὃν εἶχον χαρακτῆρα καὶ ἐν τῇ τραγῳδίᾳ, ἐλαττουμένης μόνον κατά τι

τῆς σοβαρότητος καὶ ἀξιοπρεπείας αὐτῶν, καὶ κατεβιβάζοντο ὁπωσοῦν μέχρι τοῦ Σιληνοῦ καὶ τῶν Σατύρων, ἁπαντῶντες ἐνίοτε εἰς τὰ ἀποτετολμημένα σκώμματα αὐτῶν δι' ἀναλόγων ἐκφράσεων. Κυρίως λοιπὸν εἰς τοὺς χοροὺς συνίστατο τὸ ἀστεῖον μέρος τοῦ σατυρικοῦ τῶν τριλογιῶν παραρτήματος. Πολλῶν τῶν σατυρικῶν δραμάτων, ὅσα μάλιστα ἦσαν καθ' ἑαυτὰ καὶ οὐχὶ συμπληρώματα τῶν τραγῳδιῶν, ἦσαν καὶ αἱ ὑποθέσεις φαιδραί, ὡς ἦσαν οἱ διονυσιακοὶ μῦθοι καὶ αἱ ἐρωτικαὶ διηγήσεις τῶν θεῶν καὶ ἡρώων, καὶ πολλαὶ μυθώδεις παραδόσεις ἐγχώριαι ἢ ξέναι. Διαφέρουσι δὲ τὰ σατυρικὰ δράματα ἀπὸ τῶν κωμῳδιῶν μάλιστα διὰ τῆς ἀφελείας αὐτῶν, ὅτι οὐδὲν ἔχουσι τὸ ὑπονοούμενον, οὐδὲν πρόσωπον χλευαστικῶς αἰνίττονται, καὶ ἁπλῶς λέγουσι τὰ πράγματα καθὼς βλέπουσιν αὐτὰ καὶ αἰσθάνονται, οὐδὲ ἐπιδιώκουσι, καθὼς ἡ κωμῳδία, τὴν εἰς τὸ ἀστεῖον τῶν πάντων διαστροφὴν ἐπὶ τῷ τελικῷ σκοπῷ τοῦ νὰ διδάσκωσι καὶ νὰ βελτιῶσιν. Οἱ χοροὶ τῶν σατυρικῶν δραμάτων οὐδὲν ἐκφράζουσι πάθος, οὐδεμίαν μετοχὴν εἰς τὴν θέσιν τῶν προσώπων, διότι οἱ Σάτυροι εἰσὶν ἄσχετοι πρὸς αὐτά. Διὰ τοῦ χοροῦ δὲν ἐπενεργεῖ τὸ δρᾶμα ἐπὶ τοῦ θεατοῦ, ἀλλὰ μόνον βλέπει ὁ θεατὴς πῶς ἀντιλαμβάνονται τοῦ δράματος οἱ Σάτυροι. Μετὰ τῶν τραγικῶν χορῶν συμφωνοῦμεν ἐν γένει πάντοτε, συμμεριζόμενοι αὐτῶν τὰς ἐντυπώσεις καὶ τὰ αἰσθήματα· οἱ σατυρικοὶ δὲν δύνανται ν' ἀντιποιηθῶσι τοιαύτην συμπάθειαν. Περὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ σχήματος τοῦ σατυρικοῦ χοροῦ ὀλίγα γνωρίζομεν, οὐδ' ὑπάρχει ὁριστικὴ μαρτυρία περὶ τοῦ ἀριθμοῦ κἂν τῶν προσώπων. Πιθανὸν ὅμως φαίνεται ὅτι ἦσαν αὐτὰ ἰσάριθμα πρὸς τὰ τῶν τραγικῶν χορῶν, δηλαδὴ 15. Τὸ ἔνδυμα τῶν Σατύρων καὶ τοῦ Σιληνοῦ ἦν τὸ συνήθως αὐτοῖς ἀποδιδόμενον. Πλὴν περιβλήματος ἐκ δέρματος τράγου, ἦσαν γυμνοὶ κατὰ τὰ ἄλλα οἱ Σάτυροι. Καὶ ἐλάφου ἢ πάνθηρος δέρμα ἔρριπτον ἐνίοτε εἰς τοὺς ὤμους των. Ἵνα δὲ μᾶλλον ὁμοιάζωσι τοῖς τράγοις, εἶχον οἱ χορευταὶ ὡρθωμένην τὴν κόμην (Hor. A. P. 220), ἦσαν ἄσχημοι, οἰνόφλυγες, ἄσεμνοι, προπετεῖς καὶ αὐθάδεις, εἰς πηδήματα πάντοτε χαίροντες, δειλοὶ δὲ ὅσον οἱ ἥρωες ἦσαν ἀνδρεῖοι, ἄπιστοι, ἄνευ ἠθικῶν ἀρχῶν, καὶ ἐν γένει χαμερπεῖς καὶ αἰσχροὶ (Ἰδ. Εὐριπ, Κύκλ. 268. 271). Ἡ ὄρχησις τοῦ σατυρικοῦ δράματος ἐλέγετο σίκιννις, ἐξοῦ καὶ οἱ Σάτυροι σικιννισταί. Ἦτο δὲ ταχυτάτη, ὁρμητικὴ, ἀστεία, ἄνευ παθητικῆς ἐκφράσεως. Ἰδ. Τετραλογία, Ἰδ. Θέατρον. Ὡς πρὸς τὴν στιχουργίαν τοῦ σατυρικοῦ δράματος οἱ ποιηταὶ ἐπέτρεπον ἑαυτοῖς ἐλευθερίας ἃς δὲν ἀνείχετο ἡ σοβαρὰ τῆς τραγῳδίας ποίησις· ἀλλ', ὡς φαίνεται, τοῦτο μόνον εἰς τὰ πρόσωπα τῶν σατύρων καὶ τοῦ Σιληνοῦ (Συλλγ. ἀποσπ. σατυρικῶν δραμάτων, πλὴν Αἰσχύλου, Σοφοκλέους καὶ Εὐριπίδου, Friebel, 1837). — Καὶ οἱ Ῥωμαῖοι δὲ παρέλαβον τὴν σάτυραν, εἰ καί τινες ἤθελον νὰ παραγάγωσι τὴν λέξιν παρ' αὐτοῖς ἐκ τοῦ satira ἢ satura (πινάκιον ἐφ' οὗ προσεφέροντο ἀπαρχαὶ εἰς τὴν Δήμητραν). Καὶ ἐκεῖ ἐψάλλοντο ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο εὔθυμα ᾄσματα, ἄτινα μετέπειτα παρήγαγον τὴν κυρίως σάτυραν, ποιητικὴν ἀφήγησιν διδακτικὴν, τὴν μετὰ χλεύης καὶ εἰρωνείας ἐπίκρισιν ἠθῶν, ἰδιωτικῆς ἢ πολιτικῆς διαγωγῆς, φιλολογικῆς ἐνεργείας, ἐν ᾗ ἐξόχως διέπρεψαν ὁ Ὁράτιος καὶ ὁ Ἰουβενάλιος. Οἱ εἰς τὴν κωμῳδίαν διαπρέψαντες Λατῖνοι σατυρικὰ δράματα δὲν φαίνεται νὰ εἶχον, διότι οὔτε τριλογίας εἶχον, οὔτε εἰς τὰ δράματά των εἰσῆγον χορούς.

Σατύριον (Στφ. Βυζ.) ἢ Σατύρεον (Στρβ. ΣΤ, 279), παρὰ Λατίνοις Saturum (Serv. εἰς Virg. G. II, 197 καὶ IV, 335), πόλις καὶ χώρα παρὰ τῷ Τάραντι μετ' ἐξαιρέτου ἱπποφορβείου, δι' ὃ καὶ λίαν ἐξετιμᾶτο παρὰ Ῥωμαίοις ὁ Satureianus caballus· (νῦν Torre di Saturo).

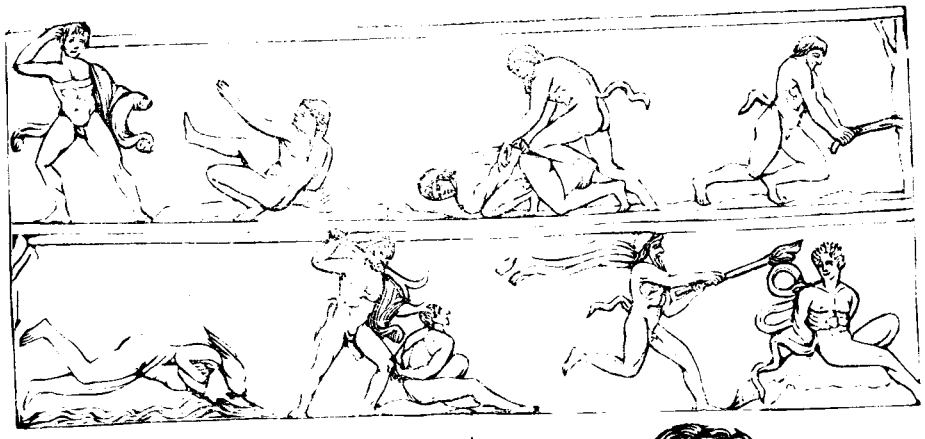

Σατυρίων, μῶμος καὶ γελωτοποιός τις παρὰ Λουκιανῷ

Σάτυροι, μυθευόμενός τις λαὸς κατὰ τὰ ἐνδότερα τῆς Ἀφρικῆς, πλὴν τοῦ προσώπου οὐδὲν ἕτερον ἀνθρώπινον ἔχων, ἄρα πιθανῶς εἶδός τι πιθήκων (Mel. I. 4, 4.—Plin V, 8, 30).

Σάτυροι, οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Διονύσου καὶ ἀντιπρόσωποι τῆς αὐτῷ ἀποδιδομένης κτηνώδους εὐθυμίας. Ἡ μορφὴ αὐτῶν ἐστὶ κυρίως ἡ τοῦ τράγου ἐξανθρωπισθεῖσα. Ἔχουσι σιμὴν καὶ ἄνω ἐστραμμένην τὴν ῥῖνα, τὴν κόμην δασεῖαν, ὦτα ὀξέα καὶ ὅμοια πρὸς τὰ τῶν αἰγῶν, ὄγκους (φήρεα) ἐνίοτε εἰς τὸν τράχηλον, καὶ μικρὰν οὐρὰν αἰγὸς, ἢ ἵππουριν εἰς τὰ ὀπίσθια. Ὁ Ὅμηρος οὐδαμοῦ μνημονεύει τῶν Σατύρων· ὁ δὲ Ἡσίοδος (Ἀσπ. ΙΓ) τοὺς λέγει «γένος οὐτιδανῶν Σατύρων καὶ ἀμηχανοεργῶν». Ὀκνηροὶ, οὐδεμίαν ἔχοντες ἐργατικὴν τάσιν ἢ ἱκανότητα, ἠγάπων μόνον ὀρχήσεις καὶ παίγνια, καὶ ἐνετέρποντο εἰς οἰνοποσίαν, εἰς ἔρωτας καὶ εἰς μουσικήν. Μετὰ τῶν Νυμφῶν περιφέρονται καὶ χορεύουσιν εἰς τὰ δάση, καὶ καταδιώκουσιν αὐτὰς δι' ἐπιμόνων ἐρωτικῶν ἀπαιτήσεων. Καὶ αὐτῶν, ὡς καὶ πασῶν τῶν ἄλλων μυστικῶν τῆς φύσεως θεοτήτων ἡ αἰφνιδία ἐμφάνισις εἰς τῶν δασῶν τὰς ἐρήμους ἐπλήρου φόβου τοὺς ἀνθρώπους. Τὰ σύμβολα αὐτῶν ἦσαν ὁ θύρσος, οἱ αὐλοὶ, αἱ σύριγγες καὶ ἄλλα ὄργανα μουσικὰ, οἵνου ἀσκοὶ

Σάτυρος Καπιτωλίου.

καὶ ἐκπώματα. Ὑπῆρχον δὲ καὶ μικροὶ (παῖδες) σάτυροι, λεγόμενοι σατυρίσκοι. Ἡ τέχνη παρίστα συνήθως αὐτοὺς ἐν θορυβώδει ὁμίλῳ ὀπαδῶν τοῦ Βάκχου, εἰς ληνοὺς πατοῦντας τὰς σταφυλὰς, μετὰ Νυμφῶν ὀρχουμένους, ἢ ὄργανα παίζοντας μουσικὰ, ἢ καὶ ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ θεοῦ αὐτῶν πολεμοῦντας κατὰ τῶν Τυρρηνῶν. Ἐνίοτε παριστῶντο (ὡς καὶ ὁ Πᾶν), κερασφόροι καὶ αἰγόποδες. Ἐπὶ τῆς ἀκμῆς δ' αὐτῆς ἡ καλλιτεχνία ἐξηυγένισε καὶ τὴν μορφὴν τῶν Σατύρων ἐπὶ τὸ ἰδανικώτερον παριστῶσα αὐτοὺς ὡς ὡραίους νεανίας, ἀλλ' ἐλαφράν τινα ἔκφρασιν ὑλικῆς ἡδυπαθείας ἔχοντας εἰς τὸ προσωπον, καὶ ὑπὸ τὴν κόμην ἐνίοτε δεικνύοντας ἴχνη κεράτων μόλις ὑποφαινόμενα. Πιθανῶς τοιοῦτος ἦν ἐν Ἀθήναις τοῦ Μύρωνος ὁ «Σάτυρος ὁ θαυμάζων τοὺς αὐλοὺς» (Plin. XXXIV, 12, 3), καὶ βεβαίως ὁ τοῦ Πραξιτέλους χαλκοῦς, «περιβόητος» ἐπικαλούμενος παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, ὁ ἐν ναΐσκῳ κατὰ τὴν ὁδὸν τῶν Τριπόδων ἀνατεθειμένος (Παυσ. Α, 20. — Ἀθήν. ΙΓ, 591), ἂν, ὡς γενικῶς πιστεύεται, ἀντίγραφον αὐτοῦ ἐστὶν ὁ ἀνευρεθεὶς, λίθινος, καὶ διατηρούμενος ἐν τῷ Μουσείῳ τοῦ Καπιτωλίου.

Σάτυρος, 1) Ἐκ τοῦ ἀττικοῦ δήμου Κηφισίας, μέλος τοῦ ὀλιγαρχικοῦ κόμματος τῆς βουλῆς ἐπὶ τῆς ἐν Αἰγὸς Ποταμοῖς μάχης, ἐπιρροὴν ἐξασκῶν, ἀναιδὴς καὶ προπετής. Μετὰ τὴν θανάτωσιν τοῦ Θηραμένους φαίνεται ὅτι ἐγκατετάχθη εἰς τοὺς Τριάκοντα (Ξνφ. Ἑλλ. Β, 3, 54). — 2) Σάτυρος Α' βασιλεὺς τοῦ Βοσπόρου, ἀπὸ 407 - 393 π. Χ., ἐν φιλικαῖς σχέσεσι πρὸς τοὺς Ἀθηναίους διατελῶν, ἐφονεύθη εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Θεοδοσιάδος (Διόδ. ΙΔ, 93. — Δμσθ. Λεπτ. Ε, 33). — 3) Σάτυρος Β' εἷς τῶν διαδόχων τοῦ προτέρου, ἐπὶ μικρὸν βασιλεύσας, ἔπεσε τῷ 310 πολεμῶν κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του (Διόδ. Κ, 22). — 4) Ἄλλος ὁμώνυμος, τῆς αὐτῆς γενεᾶς, δὲν ἐβασίλευσεν. — 5) Ἕλλην ποιητὴς, οὗ πολλὰ ἐπιγράμματα σώζονται ἐν τῇ ἀνθολογίᾳ· ἀλλ' ὑπάρχουσι λόγοι πείσαντες τοὺς κριτικοὺς ν' ἀποδώσωσιν αὐτὰ εἰς δύο διαφόρους ἐπιγραμματογράφους. — 6) Υἱὸς Θεόγνιδος, Μαραθώνιος, ἐπίσημος τραγικὸς ποιητὴς, σχετικὸς καὶ διδάσκαλος τοῦ Δημοσθένους (Δμσθ. Πρπρσβ. Σλ. 407). — 7) Κωμικὸς ποιητὴς παρὰ Πλουτάρχῳ. — 8) Ἕλλην ἰατρὸς, διδάσκαλος τοῦ Γαληνοῦ, γράψας σχόλια εἰς Ἱπποκράτην. — 9) Φιλόσοφος περιπατητικὸς, τῆς β' ἑκατονταετηρίδος π. Χ., διάφορα ἐκδοὺς συγγράμματα, ἐν ἄλλοις ἓν, κατ' Ἀθήναιον, «Περὶ χαρακτήρων» ἐπιγραφόμενον, ἴσως τὸ αὐτὸ καὶ «βίοι», πολιτικὰς καὶ ἐπιστημονικὰς περιέχον βιογραφίας διαφόρων ἐπισήμων ἀνδρῶν, ὡς τοῦ Πυθαγόρου, τοῦ Σοφοκλέους, τοῦ Ἀλκιβιάδου καὶ ἄλλων.

Σατύρων νῆσοι, τρεῖς νῆσοι ἀπέναντι τῆς πέραν τοῦ Γάγγου Ἰνδικῆς παραλίας, πλῆθος ἔχουσαι πιθήκων μακροκέρκων (Πτολμ.).

Σαύλιος, ἀρχαῖος Σκύθης βασιλεὺς, κατατοξεύσας τὸν σοφὸν Ἀνάχαρσιν (Ἡρδ. Δ, 76).

Σαύνιον, ἀκόντιόν τι βαρβαρικὸν, κατὰ τὸ τῶν Σαυνίων ἐν Ἰταλίᾳ (Διοδ. ΙΔ, 27). Τοιοῦτο ἦν ἐν χρήσει καὶ παρὰ τοῖς Πέρσαις ἱππεῦσι (Στρβ. ΙΕ), μετεχειρίζοντο δ' ἔπειτα καὶ οἱ ψιλοὶ τοῦ πεζικοῦ τῶν Ῥωμαίων (Festus).

Σαυνῖται, Ἰδ. Σαμνῖται, Σαβῖνοι.

Σαύρας, Λακεδαιμόνιος, εἰργάσθη μετὰ τοῦ συμπολίτου αὐτοῦ Βατράχου εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν κιόνων τοῦ ὑπὸ Μετέλλου ἐν Ῥώμῃ ἐν ἔτει 245 π.Χ. ἀνεγερθέντος ναοῦ τοῦ Διὸς Στάτορος, καὶ ἐπεχάραξαν ἀμφότεροι τὰ σύμβολά των (σαύραν καὶ βάτραχον) εἰς τῶν κιόνων τὰς βάσεις (Pl. XXXVI, 42).

Σαυρίας, Σάμιος, ἐλέγετο πρῶτος εὑρέτης τῆς ἰχνογραφίας, περιχαράξας διὰ γραμμῆς τὴν σκιὰν τοῦ ἵππου του (Ἀθηναγ. Πρσβ. εἰς Χριστ. Σλ. 59).

Σαυροκτόνος, ἓν τῶν γλυπτικῶν ἀριστουργημάτων τοῦ Πραξιτέλους, χαλκοῦς Ἀπόλλων (ἴδ.) «ἐνεδρεύων προσερπούσῃ σαύρᾳ» (Plin. XXXIV, 19, 10).

Σαυρομάται, ἴδ. Σαρματία.

Σαυρωτήρ, ὁ σιδηροῦς ὀξὺς ποὺς τῆς λόγχης, δι' οὗ τὸ ὅπλον ἐνεπήγνυτο εἰς τὴν γῆν, καὶ ὅστις, ἂν ἐθραύετο ἡ αἰχμή, ἐχρησίμευεν ἔτι ὡς ὅπλον προσβολῆς (Ὁμ. Ἰλ. Κ, 153, καὶ Σχλ. Ἡρδ. Ζ. 41). Οἱ Ῥωμαῖοι μόνον μεταγενεστέρως προσέθηκαν τὸν σαυρωτῆρα εἰς τὸ ὄπλον των, κατὰ μίμησιν τῶν Ἑλλήνων (Πολβ. ΣΤ, 25).

Σαὼ (ἡ), θυγάτηρ τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος (Ἡσδ. Θεογ. 243).

Σαών, 1) υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ νύμφης τινός, ἢ τοῦ Ἑρμοῦ, πρῶτος οἰκιστὴς καὶ νομοθέτης τῆς Σαμοθρᾴκης, ἧς τοὺς κατοίκους διῄρεσεν εἰς 5 φυλὰς ἐπωνύμους τῶν υἱῶν του (Διόδ. 5. 47).—2) Κάτοικός τις τῆς πόλεως Ἀκάνθου (Καλλιμ.).

Σεβάστεια, πόλις τοῦ Πόντου, οὐ μακρὰν τῶν πηγῶν τοῦ Ἅλυος. Κατ' ἀρχὰς ἦν κώμη, ἣν ὁ Πομπήϊος ηὔξησεν εἰς πόλιν, καλέσας αὐτὴν Μεγαλόπολιν (Στρβ. ΙΒ, 560). Εἶτα δ' ἐκταθεῖσα ἔτι μᾶλλον, καὶ σπουδαιότητα προσκτησαμένη, ἐπεκλήθη Σεβάστεια ἢ καὶ Σεβαστούπολις, ὡς καὶ πολλαὶ ἄλλαι πόλεις μετὰ τὸν Αὔγουστον, καὶ ἀνεδείχθη πρωτεύουσα Ἀρμενίας τῆς πρώτης. Ἐρείπια αὐτῆς σώζονται εἰς τὴν θέσιν Σίβας.

Σεβαστή, πόλις ἐπὶ τῆς νήσου Ἐλεούσης, τῆς παρακειμένης τῇ παραλίᾳ τῆς Κιλικίας. Ἱδρύθη δὲ καὶ ἐπωνομάσθη πρὸς τιμὴν τοῦ Αὐγούστου ὑπὸ Ἀρχελάου, τοῦ βασιλέως τῆς Καππαδοκίας, εἰς ὃν οἱ Ῥωμαῖοι εἶχον δώσει τὴν ἐξουσίαν καὶ ἐπὶ τῆς τραχείας Κιλικίας (Στρβ. ΙΔ, 671). — Ὑπῆρχον καὶ ἄλλαι ὁμώνυμοι πόλεις ἐν Φρυγίᾳ, καὶ ἡ Σαμάρεια τῆς Παλαιστίνης, μετακληθεῖσα ὑπὸ Ἡρώδου τοῦ μεγάλου.

Σεβαστός, τὸ ἑλληνικὸν ἐπώνυμον τοῦ Ὀκταβίου, μετάφρασις τοῦ Ῥωμαϊκοῦ Αὔγουστος.

Σέβεθος, μικρὸς ποταμὸς τῆς Καμπανίας, πηγάζων ἄνωθεν τῆς Νόλλας καὶ τῆς Ἀβέλλας, ῥέει περὶ τὸν Βεσούβιον καὶ ἐκβάλλει εἰς τὴν θάλασσαν ἀνατολικῶς τῆς Νεαπόλεως (Virg. Æ, VII, 734). Νῦν Maddalena.

Σεβέννυτος, πόλις εἰς τὸ Δέλτα τῆς Κάτω Αἰγύπτου, νομοῦ πρωτεύουσα, ἐπὶ τοῦ κατ' αὐτὴν καλουμένου βραχίονος τοῦ Νείλου κειμένη, ἣν κατ' ἀρχὰς οὐκ ὀλίγον ἐπί-

σημος, μετὰ ταῦτα δ' ἐξέπεσε (Ἡρδ. Β, 166. — Στρ. ΙΖ, 802. — Plin. V, 9, 9. XIII, 11, 21).

Σεβῆρος, 1. 2.) Ὁ Σεπτίμιος, καὶ ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ Ἀλέξανδρος, δύο αὐτοκράτορες τῆς Ῥώμης. — 3) Ἐν Ῥώμῃ ἀρχιτέκτων, οἰκοδομήσας μετὰ τοῦ Κέλερος τὸν περίφημον χρυσοῦν οἶκον τοῦ Νέρωνος (Tacit. XV, 42).

Σεβρίον, χωρίον ἐν Λακωνίᾳ κληθὲν κατά τινα ἥρωα Σ ε β ρ ὸ ν, υἱὸν τοῦ Ἱπποκόοντος, ἔχοντα ἐκεῖ βωμὸν (Παυσ. Λακ. 15).

Σαγέστα, ἡ πρὶν παρ' Ἕλλησιν Ἔγεστα ἢ Αἴγεστα, πόλις τῆς Σικελίας οὐχὶ πολὺ ἀπέχουσα τῆς βορείας παραλίας, μεταξὺ Πανόρμου καὶ Δρεπάνου, κατὰ τὴν κοινοτέραν παράδοσιν κτίσμα τοῦ Αἰνείου (Virg. Æ. V, 718. 755. Cic. Verr IV, 33). Ὁ δὲ Στράβων τὴν λέγει ἱδρυθεῖσαν ὑφ' Ἑλλήνων, τῶν ὀπαδῶν τοῦ Φιλοκτήτου. Διετέλει δ' εἰς συνεχεῖς πολέμους πρὸς τὴν γειτνιάζουσαν Σελινοῦντα, καὶ τοῦτο ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὴν ἀτυχῆ ἐκστρατείαν τῶν Ἀθηναίων (Θουκ. ΣΤ. 6. Ζ, 57). Ὅτε ὁ Ἀ-

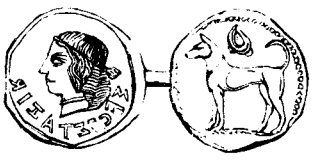

γαθοκλῆς τὴν ἐκυρίευσε, μετωνομάσθη ἐπ' ὀλίγον Δικαιόπολις. Οἱ Ῥωμαῖοι, ἕνεκα τῆς ἀποδιδομένης αὐτῇ καταγωγῆς της, τὴν ἐθεώρουν ὡς πόλιν συγγενῆ. Ὁ λιμὴν αὐτῆς (νῦν Καστελλαμάρε) ἦν ἐμπορικώτατος. Ὑπῆρχον δὲ καὶ θερμαὶ πηγαὶ οὐ μακράν. Ἐρείπια τινὰ αὐτῆς σώζονται, καὶ μάλιστα λείψανα θεάτρου. Ὑπῆρχον δὲ καὶ ἄλλαι δύο πόλεις τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος ἐν Ἰταλίᾳ, ἡ μία ἐν Λιγουρίᾳ, ἡ ἄλλη ἐν Καρνίᾳ.

Σεγούσιον, πόλις τῆς ἀρκτῴας Ἰταλίας, πρωτεύουσα ὁμωνύμου χώρας, μεταξὺ τῶν ποταμῶν Λιγάριδος καὶ Ῥοδάνου, καθέδρα τοῦ βασιλέως Κοττίου, εἶτα Ῥωμαϊκὴ ἀποικία (Πτλμ. Β, 8. Γ, 1. — Στρ. Δ. — Διον. Κασσ. Ξ, 14. — Amm. Merc. XV, 10).

Σειληνὸς ἢ **Σιληνὸς,** υἱὸς Νύμφης ἐκ τοῦ Ἑρμοῦ ἢ τοῦ Πανός, βασιλεὺς τῆς Νίσης ἐν Λιβύᾳ, παιδαγωγὸς καὶ διδάσκαλος, καὶ πάντοτε ὀπαδὸς τοῦ Βάκχου (Διόδ. Γ, 72). Κατ' ἄλλους υἱὸς τῆς Γῆς, πατὴρ Ἀστραίου, Μόρου καὶ Ληναίου, ὑπὸ τῶν μεταγενεστέρως συγχεόμενος μετὰ τῶν Σατύρων καὶ μετ' αὐτοῦ τοῦ Διονύσου (Νονν. Διον. ΚΘ, 260). Παριστᾶτο δ' ὡς γέρων Σάτυρος, πάντοτε μεθύων, ἱλαρὸς καὶ εὔθυμος, φαλακρὸς, σιμὸς, παχὺς ὡς οἴνου ἀσκὸς, ὃν καὶ συνήθως ἔχει πλησίον του, ἐποχούμενος ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δ' ἐπὶ ὄνου, διότι οἱ πόδες του δὲν τὸν φέρουσιν. Ἐτέρπετο δὲ, πλὴν τοῦ οἴνου, καὶ εἰς τὴν μουσικὴν καὶ τὰ ᾄσματα. Ἐνίοτε δὲ πάλιν ἐθεωρεῖτο ὡς σοφὸς, περιφρονητὴς τῶν ἐπιγείων ἀγαθῶν, δι' ὃ καὶ ὁ Σωκράτης παρεβάλλετο πρὸς αὐτὸν (Ξεν. Συμπ. Ε, 7. — Πλούτ. Συμπ. ΛΒ), καὶ μαντικὴ τῷ ἀπεδίδετο ἔμπνευσις. Ὅτε τὸν εὕρισκον ἐν μέθῃ κοιμώμενον, τὸν ἔδενον εἰς ἀλύσεις ἀνθέων καὶ τὸν ἐβίαζον νὰ μαντεύσῃ καὶ νὰ ψάλῃ (Virg. E, VI, 19. — Ov. Met. XI, 91). Ἐν ᾧ ἠκολούθει τὸν Βάκχον εἰς τὴν Ἀσίαν, ἔπεσεν ἐκ τοῦ ὄνου ἐκ μέθης, καὶ εὑρόντες αὐτὸν ποιμένες κοιμώμενον, τὸν ἔφερον πρὸς τὸν Μίδαν, ὅστις τὸν ἐξαπέστειλε πάλιν εἰς τὸν Διόνυσον (Ἡρδ. Ζ, 26. — Αἰλ. π. ἱ. Γ, 18). Τὰ σύμβολα αὐτοῦ ἦσαν, πλὴν τοῦ ἀσκοῦ καὶ τοῦ ὄνου, ὁ θύρσος, ὁ κάνθαρος (τὸ ποτήριον), στέμμα κισσοῦ, ἐνίοτε καὶ ὁ πάνθηρ. Ναὸν εἶχεν εἰς τὴν Ἦλιδα, καὶ ἐν αὐτῷ παριστᾶτο ἡ μέθη προσφέρουσα αὐτῷ τὸ ποτήριον. Οἱ μεταγενέστεροι, ἐπὶ Ῥωμαίων μάλιστα, παρεδέχοντο πολλοὺς Πᾶνας (καὶ Φαύνους), καὶ οὕτω καὶ πολλοὺς Σειληνούς, ταυτίζοντες αὐτοὺς μετὰ τῶν Σατύρων, καὶ ὡς πατέρα αὐτῶν γέροντά τινα Σειληνὸν, ὃν ἔλεγον Παππόσειληνὸν, καὶ ὅστις παρι-

στᾶτος ἔτι κτηνωδέστερος τῶν λοιπῶν, πολλάκις δὲ κομῶν. Ἡ ἀκμὴ δὲ τῆς τέχνης καὶ τοῦ Σειληνοῦ ἐξευγενίσασα τὴν μορφήν, παρίστησιν αὐτὸν ἐν ὡρίμῳ ἡλικίᾳ καὶ ὡραίᾳ σώματος ἀναπτύξει, ὡς τροφὸν τοῦ Διονύσου, ὃν φέρει βρέφος εἰς τὰς ἀγκάλας του, θάλπων αὐ-

τὸν μετὰ πατρικῆς μερίμνης, ὡς εἰς τὸ ἐξαίσιον ἄγαλμα τὸ ἐν τῷ Μουσείῳ τῶν Παρισίων.

Σειραφόρος καὶ σειράσφορος, ἵπ-

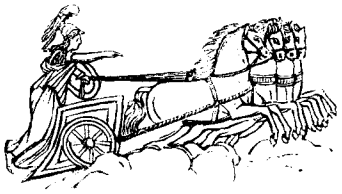

πος, ὁ εἰς δίφρον ζευγνύμενος, πλὴν τῶν δύο ζυγίων, ἕτερος τρίτος, πλαγίως αὐτῶν. Οὗτος ἐδέετο διὰ σχοινίου, ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα (Αἰσχλ. Ἀγμ. 851. 1649. — Isidor. Orig. XVIII, 35). Ὅτε δ' ἐζεύγνυτο ἀνὰ εἷς πρόσθετος ἵππος ἑκατέρωθεν, εἰς τὸ τέθριππον, ὁ πρὸς δεξιὰ ἐλέγετο δεξιόσειρος, ὁ δ' ἄλλος λαιόσειρος.

Σειρῆνες, θυγατέρες τοῦ Ἀχελῴου ποταμοῦ καὶ τῆς Μούσης Μελπομένης, ἢ τῆς Τερψιχόρης (Ἀπλλν. Ῥόδ. Δ, 805. — Ἀπλλδ. Α, 3, 4), ἢ θυγατέρες τῆς Γῆς (Εὐρπ. Ἑκ, 169). Ὑπό τινων (Hygin., Fab. CXLI) λέγεται ὅτι ὀπαδοὶ οὖσαι τῆς Περσεφόνης, ἐπειδὴ δὲν ἐβοήθησαν αὐτὴν ὅτε ἡρπάγη ὑπὸ τοῦ Πλούτωνος, ἡ Δήμητρα τὰς μετεμόρφωσεν εἰς πτηνὰ θαλάσσια, ἔχοντα παρθένων πρόσωπα, ἀλλὰ τὰς ἐπροίκισε συγχρόνως διὰ θελκτικωτάτης φωνῆς, δι' ἧς ψάλλουσαι εἵλκυον τοὺς παραπλέοντας τὴν νῆσον ἣν ᾤκουν πρὸ τῆς νοτίας Ἰταλίας, μεταξὺ τῆς Σκύλλης καὶ τῆς νήσου τῆς Κίρκης, ἢ κατ' ἄλλους τὸ Πέλωρον ἀκρωτήριον τῆς Σικελίας, καὶ ῥιπτομένους εἰς τὴν θάλασσαν, ἢ ναυαγοῦντας εἰς τοὺς σκοπέλους αὐτῶν, τοὺς κατέτρωγον, καὶ πέριξ αὐτῶν, τὰ ἀνθηρὰ πεδία ἃ κατώκουν κατεκαλύπτοντο ὑπὸ σωροῦ ὀστέων τῶν θυμάτων των. Ὁ Ὅμηρος τὰς λέγει δύο (Ὀδ. Μ, 56). Οἱ μεταγενέστεροι παραδέχονται τρεῖς, Παρθενόπην, Λήγειαν καὶ Λευκωπίαν (Λκφρ. 653. — Εὐστθ. εἰς Ὀδύσσ. αὐτόθι), ἢ καὶ τέσσαρας ὑπὸ τὰ ὀνόματα Μόλπη, Ἀγλαοφήμη, Λίγεια καὶ Θελξιέπεια. Ὅτε ὁ Ὀδυσσεὺς διῆλθε πλησίον τοῦ μέρους ἔνθα αἱ Σειρῆνες διέτριβον, παρὰ τῆς Κίρκης μαθὼν τὸν κίνδυνον, ἔφραξε διὰ κηροῦ τὰ ὦτα τῶν ὀπαδῶν του καὶ αὐτὸς προσεδέθη εἰς ἱστὸν, ἵνα ἀπολαύσῃ τῆς ἡδονῆς τοῦ νὰ τὰς ἀκούσῃ, χωρὶς τοῦ κινδύνου τοῦ νὰ ῥιφθῇ εἰς τὰ κύματα καὶ γίνῃ θῦμά των. Ἦν δ' ὁ δεύτερος ὅστις τὰς διέφευγε, διότι καὶ ἐπὶ τοῦ πλοῦ τῶν Ἀργοναυτῶν ὁ Ὀρφεὺς διὰ τῆς λύρας του ἀπέτρεψεν ἀπ' αὐτῶν τὴν προσοχὴν τῶν συμπλωτήρων του (Ἀπλλδ. Ῥόδ. Δ, 904. — Ὀρφ. Ἀργ. 1251). Ἐπειδὴ δὲ ταῖς ἦν

προωρισμένον ν' ἀποθάνωσιν ὅτε πλοῖον ἤθελε διέλθει ποτὲ πρὸς τῆς κατοικίας των χωρὶς νὰ κατορθώσωσι νὰ τὸ ἑλκύσωσι διὰ τῶν ᾀσμάτων των, διὰ τοῦτο, ῥιφθεῖσαι εἰς τὴν θάλασσαν, ἐπνίγησαν (Ὁμ. Ὀδ. Μ. 39-46. 173). Ἡ τέχνη παρίστησιν αὐτὰς ὁτὲ μὲν ὡς ὄρνεις ἀνθρωποπροσώπους, ὁτὲ δὲ ὡς ἐχούσας πόδας πτηνῶν, ἢ ὑπὸ μακρὸν χιτῶνα καλυπτούσας τοὺς πόδας των. Ἐπεγλύφοντο δὲ πολλάκις ἐπὶ λίθων ἐπιταφίων, ἐμφαίνουσαι τὸν ἐπικήδειον θρῆνον· καὶ ἐνίοτε, ὡς ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ Σοφοκλέους, τοῦ Ἰσοκράτους, εἰς ἐμβλήματα τοῦ θελγήτρου τῆς ποιήσεως καὶ τῆς ῥητορείας. Ἴσως τὸ ὄνομα παράγωγον ἐκ τοῦ σειρὸς (ὁ θερεινὸς καύσων), διὰ τοὺς εἰς τοὺς θαλασσοπλοοῦντας παραγομένους ἐξ αὐτοῦ κινδύνους ἐν ἡσύχῳ θαλάσσῃ.

Σειρηνοῦσαι, κατὰ τοὺς Λατίνους Σειρήνωνσκόπελοι ἢ λίθοι, 3 νησίδια ἀκατοίκητα πρὸ τοῦ Μισηνοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Καμπανίας, κατοικία τῶν Σειρήνων, ἢ εἰς ἃς αἱ Σειρῆνες μετεμορφώθησαν ὅτε ἐπνίγησαν (Στρβ.) κατὰ τὰς παραδόσεις (Virg. Æ, V, 862). Νῦν Βικόζα, Ἅγ. Πέτρος, Γολέττα.

Σείριος, ἴδ. Ἀστερισμοί.

Σειρομάστης, εἶδος ἀκοντίου ἢ λόγχης ἀγκιστρωτῆς, δι' ἧς ἠρεύνων καὶ τὸ ἔδαφος ἂν δὲν εἶχε τάφρους ἐνεσκαμμένους ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ (Ἰώσηπ. Πλ. Ἰουδ. Ζ, 2, 2).

Καὶ ὅμοιον ἐργαλεῖον δι' οὗ οἱ τελῶναι ἠρεύνων τὰ φορτία, μή τι κρύπτωσιν ἀπηγορευμένον.

Σεισάχθεια, τὸ πρῶτον τοῦ Σόλωνος νομοθέτημα, οὐχί, ὡς ὑπό τινων τῶν ἀρχαίων ἐξελήφθη, ἀποκοπὴ τῶν χρεῶν, ἣν ἄντικρυς ἀπέκρουον αὐτοὶ οἱ Σολώνιοι νόμοι (Δημοσθ. κ. Τιμρχ. 746), ἀλλὰ μόνον ἀνακούφισις τῶν πρὶν ὑπὸ τῶν τοκογλύφων καταπιεζομένων ὀφειλετῶν. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐσμίκρυνε τὴν ἀργυρᾶν δραχμὴν κατὰ τὸ $^1/_4$ καὶ ὀλίγον τι πλέον, ὥστε 100 νέαι δραχμαὶ περιεῖχον ὅσον ἄργυρον 72 $^1/_2$ παλαιαί, συγκανονίσας ἐπίσης μονίμως καὶ τὰ μέτρα καὶ σταθμὰ (Ἀνδ. Μυστ. 83), ὥστε ἠλάττωσεν ἐπὶ τοσοῦτο τὰ χρέη τῶν πενήτων, δι' ὃ καὶ ἐλέγετο ἐξαλείψας τὰς ἐπὶ τῶν γαιῶν ὑποθήκας, διότι διηυκόλυνε τὴν τῶν χρεῶν ἐξόφλησιν (Πλούτ. Σόλ.)· ἀφῆκεν ὅμως ἐλεύθερον τοῦ τόκου τὸν προσδιορισμόν· ἀπηγόρευσε δὲ καὶ τὸ βάρβαρον ἔθος τοῦ «ἐπὶ τοῖς σώμασι δανείζεσθαι», δηλαδὴ τοῦ παρέχειν τῷ δανειστῇ δικαίωμα ἐπὶ τοῦ σώματος τοῦ μὴ ἀποτίσαντος ὀφειλέτου· καὶ τέλος ἐκήρυξεν ἐπιτίμους τοὺς πρὶν διὰ χρέος ἢ οἵαν δήποτε ἄλλην αἰτίαν, πλὴν φόνου καὶ ἐπιβολῆς εἰς τυραννίδα, εἰς ἀτιμίαν καταδικασθέντας.

Σεῖστρον, μουσικὸν ὄργανον παρ' Αἰγυπτίοις, συγκείμενον ἐκ μεταλλίνων ῥάβδων ἐνειρμένων εἰς μετάλλινον κυκλοτερὲς

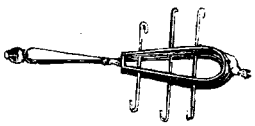

περιθώριον, καὶ ἠχοῦν ὅτε ἐσείετο διὰ τῆς χειρός. Ἰδίως ἐν χρήσει εἰς τὰς τελετὰς τῆς Ἴσιδος (Πλούτ. π. Ἴσ. ΞΔ).

Σέλγη, ἐπίσημος πόλις τῆς Πισιδίας, ἐπὶ τῶν νοτίων προπόδων τοῦ Ταύρου, ἔνθα οἱ ποταμοὶ Εὐρυμέδων καὶ Κέστρος ἐκβάλλουσιν εἰς τὸ Παμφυλικὸν πέλαγος. Εἰς τὴν ἀκρόπολιν αὐτῆς Κεσσέδιον ἔκειτο ναὸς

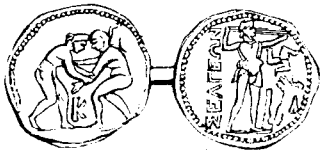

τῆς Ἥρας. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς Σελγεῖς ἦσαν ἀνδρεῖοι, καὶ ἐθεωροῦντο ἄποικοι τῶν Σπαρτιατῶν. Ἐπὶ τῆς ἀκμῆς των ἔπεμπον 20,000 στρατιωτῶν εἰς τὰς μάχας, καὶ διε-

τήρησαν διαρκῶς τὴν ἀνεξαρτησίαν των (Στρβ. ΙΒ, 570. — Πολ. Ε, 76, 2). Λαμπρὰ αὐτῆς ἐρείπια σώζονται εἰς Βουδζύκ.

Σελεύκεια, ὄνομα διαφόρων πόλεων ἃς ὁ Σέλευκος ἵδρυσε. 1) ἐπὶ τοῦ Τίγριδος, ἔνθα διῶρυξ τοῦ Εὐφράτου εἰς αὐτὸν ἀπολήγει. Ἡ θέσις αὕτη, ἐπίτηδες ἐκλεχθεῖσα διότι συνεδέετο μετὰ τῶν σπουδαιοτάτων τῶν τότε ἐμπορικῶν ὁδῶν, προήγαγε τὴν πόλιν εἰς μεγάλην ἀκμήν. Ἡ Σελεύκεια, οἰκοδομηθεῖσα κατὰ σχῆμα ἀετοῦ τανυσιπτέρου, ἦν περιτετειχισμένη, καὶ τοσοῦτον ἰσχυρά, ὥστε εἰς τοὺς Πάρθους ἀντέστη ἐπὶ ἑπτὰ ὅλα ἔτη. Ὁ πληθυσμὸς ἦν μικτὸς ἐξ Ἑλληνομακεδόνων, Ἰουδαίων καὶ Βαβυλωνίων, καὶ ἐπὶ Τίτου συνεποσοῦτο εἰς 600,000 κατοίκους. Ὡς τὸ ἐμπόριον, οὕτως ἠσκεῖτο ἐν Σελευκείᾳ δραστηριώτατα καὶ ἡ τέχνη καὶ ἐπιστήμη. Τῷ 119 μ. Χ., στάσεως ἐκραγείσης, ἀπετέφρωσεν αὐτὴν κατὰ μέρος ὁ Τραϊανός· πληρέστερον δὲ κατεστράφη τῷ 162 ὑπὸ Λ. Οὐήρου ἐπὶ τοῦ Παρθικοῦ πολέμου. Μετὰ ταῦτα ἀνέκυψε πάλιν ἐπ' ὀλίγον, καὶ εἶτα ἐντελῶς κατέπεσε (Στρβ. ΙΣΤ, 738). — 2) Σελεύκεια Πιερία ἡ παραθαλασσία, ἐν Συρίᾳ, εἰς ἀπόστασιν ἑνὸς μιλίου βορείως τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ὀρόντου. Ἐπὶ τῆς νοτίας προεκβολῆς τοῦ Πιερίου ὄρους ὀχυρώτατα κειμένη, εἶχε καὶ λιμένα λίαν εὐρύχωρον καὶ διὰ τὸ ἐμπόριόν της προσφορώτατον. Εἰς τὴν νῦν καλουμένην Κάψην σώζονται πολλὰ αὐτῆς ἐρείπια, μάλιστα τῆς προκυμαίας τοῦ λιμένος, καὶ ὅλη νεκρόπολις εἰς τοὺς βράχους λελαξευμένη. — 3) Σελεύκεια πρὸς Βήλῳ, ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Βήλου, δυτικῶς τῆς Ἀπαμείας ἐν Συρίᾳ, ἴσως εἰς τὴν θέσιν τοῦ νῦν φρουρίου Σεϊούν. — 4) Σ. παρὰ τῇ λίμνῃ Σαμαχωνίτιδι, κατὰ τὰ βόρεια τῆς Παλαιστίνης. — 5) Σ. ἡ σιδηρᾶ, κατὰ τὰ βόρεια μεθόρια τῆς Πισιδίας, πιθανῶς πλησίον σιδηρωρυχείων. — 6) Σ. ἡ ἐν Παμφυλίᾳ, μεταξὺ τῆς Σί

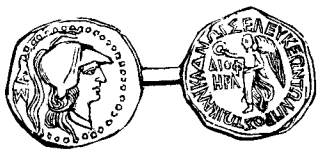

δης καὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Εὐρυμέδοντος. — 7) Σ. τραχεῖα, ἡ κατὰ τὸν Καλύκαδνον, εἰς τὴν τραχεῖαν Κιλικίαν, ἦτο ἐπίσημος ἱκανῶς, πατρὶς τοῦ συγγραφέως Ἀθηναίου καὶ τοῦ περιπατητικοῦ Ξενάρχου. Διατηρεῖ τὸ ἀρχαῖον ὄνομα, καὶ παρ' αὐτῇ, εἰς τὸν ποταμὸν Σελέκ, ἐπνίγη ὁ Φρειδερῖκος Βαρβαρόσας τῷ 1196 μ.Χ. — 8) Μεγάλη πόλις εἰς τὴν Μαργιανὴν, ἐπαρχίαν τῆς Περσίας. Κατ' ἀρχὰς ἐκτίσθη εἰς ὡραιοτάτην θέσιν ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου, λαβοῦσα τὸ ὄνομα Ἀλεξάνδρεια, εἶτα μετωνομάσθη Ἀντιόχεια Μαργιανὴ, καὶ κατεστράφη ὑπὸ τῶν βαρβάρων, καὶ κατόπιν ἀνῳκοδομήθη αὖθις ὑπὸ Ἀντιόχου, τοῦ υἱοῦ Σελεύκου Α'. Ἐνταῦθα ἐκρατοῦντο καθειργμένοι οἱ ἐπὶ τῆς ἥττης τοῦ Κράσσου αἰχμαλωτισθέντες Ῥωμαῖοι.

Σελευκὶς, χώρα τῆς Συρίας εὔφορος καὶ πλουσία, καὶ Τετράπολις λεγομένη, διότι περιεῖχε τὰς τέσσαρας πόλεις Σελεύκειαν, Ἀντιόχειαν, Λαοδίκειαν καὶ Ἀπάμειαν (Στρβ. ΙΣΤ. 749).

Σελευκόβηλος, πόλις τῆς Συρίας, ἡ αὐτὴ τῇ Σελευκείᾳ πρὸς Βήλῳ. Ἴδ. Σελεύκεια 3 (Στφ. Βυζ.).

Σέλευκος, 1, Νικάτωρ, ὁ νικητὴς, υἱὸς τοῦ Ἀντιόχου καὶ τῆς Λαοδίκης, γεννηθεὶς τῷ 357 ἢ 356 π. Χ. (Just. XVII, 1, 10), ἢ τῷ 353 (App. Syr. LVIII), εἷς τῶν φαλαγγαρχῶν Ἀλεξάνδρου τοῦ Μεγάλου. Τριακονταετὴς ὤν, διεκρίθη ἐν Ἰνδίαις·

κυρίως ὅμως διέπρεψεν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον μετὰ τὸν θάνατον τοῦ κατακτητοῦ. Κατ' ἀρχὰς ὁ Περδίκκας τῷ ἐνεπιστεύθη τὴν ἱππαρχίαν τῶν ἑταίρων. Εἶτα δέ, ὅτε τῷ 321 ἐγένετο ἐν Τριπαραδείσῳ ἡ δευτέρα διανομὴ τῶν ἐπαρχιῶν, τῷ ἀπενεμήθη ἡ τῆς Βαβυλῶνος, καὶ ἔκτοτε ἄρχεται τῆς φήμης αὐτοῦ ἡ περίοδος. Ἐν ᾧ ὁ Εὐμένης ὑπερεμάχει ὑπὲρ τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας, ὁ Σέλευκος, τῷ 318, ἐστερέου τὴν ἐξουσίαν του, καὶ τῷ 317 ἔλαβε παρὰ τοῦ Ἀντιγόνου τὴν Σουσιανήν, ἣν ὅμως ἀπώλεσεν αὖθις τῷ 316, ὅτε ὁ Εὐμένης ἡττήθη (Διόδ. ΙΘ, 12). Ὅτε κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος ὁ Ἀντίγονος εἰσεχώρησε περαιτέρω εἰς τὰς ἀνατολικὰς χώρας, τὸν ὑπεδέχθη ὁ Σέλευκος εἰς τὴν πρωτεύουσάν του καὶ βασιλικῶς τὸν ἐφιλοξένησεν, ἀλλ' ἠρνήθη νὰ τῷ δώσῃ λόγον τῶν εἰσπράξεών του, καὶ ἕνεκα τούτου εἰς διάστασιν ἐλθὼν πρὸς αὐτόν, ἰσχυρότερον ὄντα, ἔφυγεν εἰς Αἴγυπτον, πρὸς τὸν Πτολεμαῖον, καὶ συνέδεσε μετ' αὐτοῦ φιλίαν καὶ συμμαχίαν (Διόδ. ΙΘ, 55). Μετὰ τὴν ἐν Γάζῃ δὲ νίκην, τῷ 312, ἐτόλμησε νὰ ἐπιστρέψῃ, εἰ καὶ μετ' ὀλίγου στρατοῦ, ἐκυρίευσεν αὖθις τὴν Βαβυλῶνα, ἐνίκησε Νικάνορα, τοῦ Ἀντιγόνου τὸν στρατηγόν, καθυπέταξεν ἄνευ δυσκολίας αὖθις τὴν Σουσιανὴν καὶ τὴν Μηδίαν, καὶ προσεποιήσατο τὴν ἀγάπην τῶν ἐγκατοίκων διὰ τῆς φιλανθρώπου καὶ φιλολάου διαγωγῆς του (Διόδ. ΙΘ, 80. 90. — Πλούτ. Δμτρ. Ε). Ἔκτοτε ἄρχεται ἡ κατὰ Σελευκίδας χρονολογία (Aera Seleucidarum), ἀπὸ τῆς 1ης Ὀκτ. 312 π. Χ. Νέαν δὲ δόξαν καὶ τὸ ὄνομα Νικάτωρ περιεποιήσατο εἰς ἑαυτὸν διὰ τῶν πολέμων τῶν ἑπομένων πέντε ἐτῶν, ἐφ' ὧν νικηφόρως ἀντέσχε κατὰ τοῦ Ἀντιγόνου, καὶ ὑπέταξε πᾶσαν τὴν Ἄνω Ἀσίαν, καὶ ὅτε πολεμῶν κατὰ τοῦ Ἰνδοῦ βασιλέως Σανδρακόττου, ὅστις εἶχεν ὑποτάξει τὰς κατὰ τὸν Ἰνδὸν Ἑλληνικὰς ἀποικίας, προέβη μέχρι τοῦ Γάγγου, τῷ 305, περαιτέρω ἢ ὁ Ἀλέξανδρος (Ἀππ. Συρ. ΙΕ). Μετὰ τῶν Ἀσιανῶν συνδιαιτώμενος, πρῶτος πάντων τῶν διαδόχων ἔλαβε τὸν τίτλον βασιλέως, ἀποκτήσας ὅ,τι οἱ Χαλδαῖοι τῷ εἶχον προφητεύσει, λαμπρὸν στέμμα βασιλικὸν καὶ ἰσχυρὸν κρά-

τος. Ἀλλὰ συγχρόνως ἀνεδείχθη καὶ ἄξιος τῶν πλεονεκτημάτων τούτων. Συμμαχῶν μετὰ τοῦ Πτολεμαίου καὶ τοῦ Λυσιμάχου κατὰ τοῦ φιλάρχου Ἀντιγόνου, εἰς τὴν ἐν Ἰψῷ μάχην, τῷ 301, ἐνίκησε διὰ τῶν πολυαρίθμων του ἐλεφάντων, καὶ προσέθηκεν εἰς τὴν ἐπικράτειάν του τὴν Συρίαν, τὴν Μεσοποταμίαν, τὴν Ἀρμενίαν καὶ τὴν νότιον Μικρὰν Ἀσίαν (Πλούτ. Δμτρ. ΚΗ. — Just. XV, 4). Μετὰ ταῦτα συνεδέθη μετὰ Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ, νυμφευθεὶς τὴν Στρατονίκην· ἀλλ' ἐπειδὴ φιλοδόξως οὗτος ἐπωφθαλμίασεν εἰς τὰς κτήσεις τοῦ Σελεύκου, συνελήφθη ὑπ' αὐτοῦ, καὶ κατεκρατήθη μέχρι τοῦ θανάτου του. Μετὰ ταῦτα δέ, ὅτε διχόνοια εἰσεχώρησε καὶ εἰς τὸν οἶκον τοῦ Λυσιμάχου, τότε ἦλθεν εἰς πόλεμον καὶ πρὸς αὐτὸν, καὶ νικήσας εἰς Κύρου πεδίον, προσέθηκε καὶ τὴν ἐμπρὸς Ἀσίαν εἰς τὸ συριακὸν κράτος. Οὕτως ἦρχεν ὁ Σέλευκος ἀπὸ τοῦ Ἰνδοῦ μέχρι τῆς Μεσογείου, ἐπὶ τοῦ μείζονος μέρους τῶν κατακτήσεων τοῦ Ἀλεξάνδρου. Τὴν εὐρεῖαν δὲ ταύτην ἐπικράτειαν διῄρεσεν εἰς 72 σατραπείας, αἵτινες κατὰ τὸ πλεῖστον ἐξελληνίσθησαν καὶ Ἑλληνικὰ ἔφερον ὀνόματα. Ἀλλὰ τὸ διοικητικὸν αὐτοῦ σύστημα, ὃ ἠκολούθησαν καὶ πάντες οἱ διάδοχοί του, ἔθετο τὴν πρώτην βάσιν τῆς μέχρι τέλους ἐπελθούσης παρακμῆς. Συνίστατο δὲ τοῦτο εἰς τὸ ὅτι οὐδεμίαν παρεδέχετο συγχώνευσιν μετὰ τοῦ ἐγχωρίου στοιχείου, ὡς ὁ Ἀλέξανδρος, ἀλλ' ἤθελε τὴν ἀπόλυτον τῶν βαρβάρων ὑποταγὴν εἰς τοὺς Ἕλληνας (Ἀππ

Συρ. ΝΖ), οἵτινες ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον πολυπληθεῖς μετῳκίζοντο εἰς Ἀσίαν, καὶ ἰδίως κατῴκουν τὰς πολλὰς μέχρι τῶν ἀπωτάτων τῆς Ἀσίας νεοϊδρύτους πόλεις. Εἰς τὴν αὐλὴν ἐπεκράτουν ἀποκλειστικῶς ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα καὶ ὁ Ἑλληνικὸς πολιτισμός. Προσέτι δὲ καὶ ὁ στρατός, ἐφ' οὗ καὶ ὁ Σελευκος καὶ οἱ ἀπόγονοι αὐτοῦ ἐστηρίζοντο, ἦν καθαρῶς καὶ μόνον Ἑλληνικός, καὶ δι' αὐτοῦ ἐπιέζοντο ἐκ τῶν ὑποτεταγμένων οἱ πολεμικώτεροι καὶ μᾶλλον εἰς ἀντίστασιν διατεθειμένοι λαοί, ἀντὶ νὰ χορηγηθῶσιν αὐτοῖς ἴσα δικαιώματα πρὸς τοὺς νικητάς. Ὁ Ἑλληνισμὸς καὶ ὁ πολιτισμὸς ἐξετάθησαν οὕτω μέχρι τῶν ἀπωτάτων ὀχθῶν τοῦ Ἰνδοῦ, καὶ διετηρήθη ἐκεῖ, εἰ καὶ ὑπὸ ἧττον εὐνους περιστάσεις, μέχρι τῶν χρόνων τῶν Καλιφῶν (Amm. Marc. XIV, 8). Μέγα μέρος τούτου ὀφείλεται εἰς τὸν Σέλευκον, ὑπὲρ τοῦ σκοποῦ τούτου ἐπιμόνως ἀγωνισθέντα· ἀλλὰ τοῦτο δὲν κατωρθώθη κατ' ἴσον βαθμὸν πανταχοῦ τοῦ μεγάλου του κράτους. Ἀπὸ τῆς ἐπὶ τοῦ Τίγριδος Σελευκείας μετέθεσεν ὁ βασιλεὺς τὴν πρωτεύουσάν του εἰς τὴν Ἀντιόχειαν ἐπὶ τοῦ Ὀρόντου, καὶ ἐκ τούτου τὸ κράτος ἀπεβη ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον συριακὸν, ἀποξενούμενον τὰς ἀνατολικὰς ἐπαρχίας. Τούτων τὴν διοίκησιν εἶχεν ἐμπιστευθῆ εἰς τὸν υἱόν του Ἀντίοχον, εἰς ὃν παρεχώρησε καὶ τὴν νεαρὰν αὐτοῦ σύζυγον Στρατονίκην, γνωρίσας τὸν ἔρωτα ὅστις συνέδεε τοὺς δύο νέους, καὶ ἐννοήσας ὅτι εἶχεν ἄδικον νὰ νυμφευθῇ νεάνιδα μὴ ἀνάλογον πρὸς τὴν ἡλικίαν του. Τῷ δὲ 281, ὢν ἡλικίας ἐτῶν 73 ἢ 77, ἀφῆκε τῷ υἱῷ του τὰς ἡνίας τοῦ κράτους, καὶ ἀπῆλθε νὰ ὑποτάξῃ τὴν Μακεδονίαν, ἣν ἀπὸ τῆς νεότητός του δὲν εἶχε πλέον ἰδεῖ. Ἀλλὰ μόλις φθάσας εἰς τὴν πατρίδα του, ἐδολοφονήθη, τῷ 281, ὑπὸ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ προστατευομένου Πτολεμαίου τοῦ Κεραυνοῦ (Just. XVII, 2). Οἱ ἀρχαῖοι φημίζουσι τὸν Σέλευκον ὡς τὸν βασιλικώτατον τῶν στρατηγῶν τοῦ Ἀλεξάνδρου. Ἦν δ' οὐ μόνον μέγας καὶ ἔμφρων στρατηγὸς, ἀλλὰ καὶ πολιτικὸς ἀνὴρ διάσημος. Καὶ τὴν τέχνην δὲ ἠγάπα καὶ τὴν ἐπιστήμην, καὶ τὰ ποιήματα τοῦ Ἡσιόδου εἶχε πάντοτε παρ' ἑαυτῷ. Τὴν χώραν τῶν θαυμάτων, τὰς Ἰνδίας, εἰς ἃς πρῶτοι εἰσεχώρησαν ὁ Ἀλέξανδρος καὶ αὐτὸς, κατέστησε γνωστὰς εἰς τοὺς Ἕλληνας, καὶ ἐνετείλατο εἰς τὸν πιστὸν αὐτῷ Μεγασθένην καὶ εἰς τὸν ναύαρχον Πατροκλῆν νὰ περιέλθωσι καὶ ἐρευνήσωσι τὰς χώρας τοῦ Γάγγου ὑπὸ τὴν ἔποψιν τοῦ ἐμπορίου, τῆς γεωγραφίας καὶ τῆς φυσικῆς ἱστορίας. — 2) Σέλευκος Β' ὁ Καλλίνικος, 246-225 π. Χ., ἦν ἐκτεθειμένος εἰς ἀδιακόπους πολέμους πρὸς ὑπεράσπισιν τοῦ ἤδη ἐξασθενήσαντος κράτους τῶν γονέων του (Πολ6. Β, 71). Πτολεμαῖος ὁ Εὐεργέτης, ἵνα ἐκδικήσῃ τὴν ἀδελφήν του Βερενίκην (Ἰδ. Ἀντίοχος Β'), εἰσεχώρησε, τῷ 239, ὡς κατακτητὴς εἰς τὰ Σοῦσα, καὶ κατασχὼν διετήρησε τὴν Φοινίκην, τὴν Παλαιστίνην, τὴν Κοίλην Συρίαν· ὁ δ' ἀδελφὸς τοῦ Σελεύκου, Ἀντίοχος ὁ Ἱέραξ, ὁ ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ βασιλέα ἑαυτὸν ἀναγορεύσας, ἐνικήθη μόνον μετὰ πολέμους πολυετεῖς. Αἱ ἀνατολικαὶ ἐπαρχίαι ἀπωλέσθησαν ἐντελῶς, ἀποσπασθέντος ἐν Βακτρίᾳ τοῦ διοικητοῦ Θεοδότου, τοῦ δὲ Ἀρσάκου ἱδρύσαντος ἐπὶ τοῦ πολέμου μετὰ τῆς Αἰγύπτου, ἴδιον κράτος ἐν τῇ Παρθικῇ, στερεωθὲν ἀφ' ὅτου, τῷ 238, ἐνικήθη ὁ Σέλευκος. Ἐκ τῶν περιπλοκῶν τούτων ὠφελούμενος ὁ Ἄτταλος, ἐνίσχυσε καὶ ἐξέτεινε τῆς Περγάμου τὴν ἐπικράτειαν. Ὁ Σέλευκος, τῷ 225, ἡττηθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀττάλου, καὶ φεύγων, ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ ἵππου καὶ ἐφονεύθη (Just. XLII, 3). — 3) Σέ-

λευκος Γ', ὁ Κεραυνὸς, 225-224 π.Χ., ἐδολοφονήθη ὅτε ἐξεστράτευε κατὰ τοῦ βα-

σιλέως Ἀττάλου. — 4) Σέλευκος Δ', ὁ Φιλοπάτωρ, 187-176 π. Χ., ἐκυβέρνησεν εἰρηνικῶς ἐξ ἀδυναμίας, ἐν ἐξαρτήσει

ἀπὸ τῆς Ῥώμης, ἀποτίνων αὐτῇ τὸν φόρον ὃν εἶχεν ἐπιβάλει εἰς τὸν πατέρα του (Liv. XLII, 6). — 5) Σέλευκος Ε', υἱὸς Δημητρίου τοῦ Νικάτορος, τῷ 125 π. Χ., ἐθα-

νατώθη ὑπὸ τῆς ἰδίας μητρός του Κλεοπάτρας, τῷ 123. — 6) Σέλευκος ὁ ΣΤ', ὁ Ἐπιφανὴς, υἱὸς Ἀντιόχου Η, 95-93 π.Χ. ἐπολέμησε κατὰ τοῦ πρὸς πατρὸς θείου του, ᾧ εἶχεν ἀφαιρέσει τὸ ἀνῆκον αὐτῷ μέρος τῆς ἐξουσίας, καὶ πρὸς τοὺς ἀδελφούς του οἷς ἠμφισβήτει τὴν ἀρχὴν, καὶ ἀπέθανεν ὑποστὰς ἧτταν εἰς τὴν Μόψου Ἐστίαν ἐν Κιλικίᾳ (Ἀππ. Συρ. ΞΘ). Οἱ δ' ἀδελφοὶ καὶ ἐξάδελφοί του ἐξηκολούθησαν τὴν ἀλληλομαχίαν, μέχρις οὗ οἱ Σύριοι, ἀπαυδήσαντες ἐκ τούτων τῶν μικροφιλοδόξων διχονοιῶν, ἐπεκαλέσαντο, τῷ 83 π. Χ., τὸν Τιγράνην νὰ περισυλλέξῃ τὰ λείψανα τοῦ κράτους τῶν Σελευκιδῶν. — 7) Γραμματικὸς Ἀλεξανδρινὸς, περὶ τὰ 100 π. Χ. ἀκμάζων, κατ' ἄλλους δὲ σύγχρονος τοῦ Τιβερίου ἔγραψε, σχόλια εἰς Ἡσίοδον, Ἀριστοφάνην καὶ τοὺς τραγικοὺς, πρὸ πάντων δ' εἰς τὸν Ὅμηρον, ἀρυόμενος ἐκ τῶν ἀρίστων χειρογράφων, καὶ ἀπεδόθη αὐτῷ διὰ ταῦτα τὸ ἐπωνύμιον Ὁμηρικός. Καὶ βίοι ἐπίσης τινῶν ἀποδίδονται αὐτῷ.

Σελήνη ἡ **Μήνη** (Λατ. Luna), ἡ θεὰ τῆς σελήνης, θυγάτηρ τοῦ Ὑπερίωνος καὶ τῆς Θείας (Ἡσδ. Θγν. 371), ἀδελφὴ τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς Ἠοῦς, Τιτᾶνις, καὶ Φοίβη καθ' ὁμοίαν ἀδελφὴ τοῦ Φοίβου (Virg. Æ. X, 216). Ἐν Ὁμήρῳ δὲν μνημονεύεται ὡς θεά· ὁμηρικὸς δὲ ὕμνος (Γ εἰς Ερμ. 99) τὴν ἀποκαλεῖ θυγατέρα τῆς Παλλάδος· ὁ δ' εἰς Σελήνην ὁμηρικὸς ὕμνος τὴν παριστᾷ ὡς καλὴν λευκώλενον θεὰν, μικρὰ πτερὰ ἔχουσαν καὶ χρυσοῦν διάδημα, ὀχουμένην ἐπὶ ἅρματος εἰς τὸν οὐρανὸν, ἵνα φέρῃ τοῖς ἀνθρώποις τὸ εὐμενὲς φῶς αὐτῆς. Κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸν ἀδελφόν της Ἥλιον, ὅστις ἐξορμᾷ ἐν τεθρίππῳ μετὰ θαμβοῦντος φωτὸς, ἦν αὐτὴ πραεῖα καὶ μετριόφρων ἐμφάνισις, καὶ εἰς τὸν δίφρον αὐτῆς εἰσὶν ἐζευγμένοι ἵπποι λευκοὶ, ἢ ἡμίονοι, ἢ ἐλαφοι, ὧν τὰ κέρατα εἰσὶ τῆς ἡμισελήνου τὸ ἔμβλημα. Ἐν Ἥλιδι εἶχεν ἄγαλμα κεραφόρον. Μετέπειτα συνεχέετο μετὰ τῆς Ἀρτέμιδος, τῆς Ἑκάτης καὶ τῆς Περσεφόνης. Ἐν τῇ τέχνῃ δὲ διακρίνεται τῆς Ἀρτέμιδος μόνον διὰ στρογγυλοτέρου προσώπου, πληρεστέρας ἀναβολῆς καὶ καλύμματος τοξοειδῶς αἰρομένου ὑπὲρ τὴν κεφαλήν της. Ἂν ὡς θεὰ τῆς σελήνης ἐλατρεύετο ἐπὶ τῶν κλασικῶν χρόνων ἐν Ἑλλάδι, ἀμφιβάλλεται· ἐν Ῥώμῃ ὅμως εἶχε ναὸν ἐπὶ τοῦ Αὐεντίνου λόφου (Liv. XL, 2. Ov. Fast. III, 884), ἐπὶ τοῦ Καπιτωλίου, καὶ ὑπὸ τὸ ἐπίθετον Noctiluca εἰς τὸν Παλατῖνον λόφον. Καὶ ἐν τῇ Ἀττικῇ δὲ, εἰς Κηφισίαν, σώζεται εἰς μικρὸν παρεκκλήσιον, ἱδρυθὲν προφανῶς ἐπὶ βάσεων ἀρχαίου ναϊδίου, μικρὸς ἐντετειχισμένος βωμὸς, φέρων τὴν ἐπιγραφὴν «Σελήνης», ἐκ τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων, ἴσως ἀνάθημα τοῦ Ἡρώδου

τοῦ Ἀττικοῦ. Κατ' ἀττικὴν παράδοσιν, ἡ Σελήνη ἔσχεν ἐκ τοῦ Διὸς θυγατέρα τὴν Πάνδειαν (Ὁμ. Ὕμν. 32), ὅπερ ἐδήλου ὅτι μεθ' ὡρισμένον ἀριθμὸν σεληνῶν ἢ μηνῶν ἐπανήρχετο ἡ ἀττικὴ ἑορτὴ τῶν Πανδίων. Κατὰ τὴν αὐτὴν ἀντίληψιν ἔτεκε 50 θυγατέρας τῷ Ἐνδυμίωνι (ἴδ.), καὶ τῷ Διΐ τὴν Νέμεσιν.

Σελήνης λιμήν, ἐν τῇ Τυρρηνικῇ τῆς Ἰταλίας (Στρβ.). Νῦν Luna.

Σελήνεος, πατὴρ τοῦ Εὐήνου (Ὁμ. Ἰλ. Η, 693).

Σέλινον, φυτὸν ἐξ οὗ ἐπλέκοντο οἱ στέφανοι τῶν Ἰσθμιονικῶν καὶ τῶν Νεμεονικῶν. Ἐναπετίθετο δὲ καὶ ἐπὶ τῶν φορείων τῶν νεκρῶν, καὶ σελίνῳ ἐστεφανοῦντο οἱ κηδείαν παρακολουθοῦντες· ὥστε ἡ παροιμιακὴ ἔκφρασις «σελίνου δεῖται», ἐλέγετο ἐπὶ ἀσθενοῦς μὴ παρέχοντος ἐλπίδα ἀναρρώσεως.

Σελινοῦς (ὁ) (ποταμὸς ἢ πόλις ἔνθα παράγονται σέλινα). 1) ποταμὸς τῆς Τριφυλίας πρὸς τῇ Σκιλλοῦντι, ἐκβάλλει δυτικῶς τῆς Ὀλυμπίας εἰς τὸν Ἀλφειὸν (Ξνφ. Ἀνδ. Ε, 3, 8).—2) Ποταμὸς τῆς Ἀχαΐας, πηγάζων ἐκ τοῦ Ἐρυμάνθου, καὶ ἐκβάλλων μεταξὺ Αἰγίου καὶ Ἑλίκης (Στρβ. Η, 387).

Νῦν ποτ. τῆς Βοστίτσας. — 3) Παραποτάμιον τοῦ Καΐκου ἐν Μυσίᾳ, ἐκβάλλει πλησίον τῆς πόλεως Περγάμου.—4) Ἐπίσημος πόλις τῆς Σικελίας, ἐπὶ βράχου εἰς τὴν θάλασσαν προέχοντος μεταξὺ δύο βαθέων κόλπων, κατὰ τὰ νότια τῆς νήσου, εἰς εὐλίμενον παραλίαν, τῷ 628 π. Χ. κατοικηθεῖσα ὑπὸ Δωριέων, Μεγαρέων ἐποίκων. Τέσσαρας αὐτὴ ἔχουσα λιμένας, κατέστη λίαν ἐμπορικὴ, καὶ ἰδίως διετέλει εἰς σχέσεις μετὰ τῆς Καρχηδόνος. Λίαν δ' ἀναπτυχθεῖσα, προσεβλήθη καὶ κυριευθεῖσα τῷ 490 π. Χ. ἐλεηλατήθη καὶ σχεδὸν κατεστράφη ὑπὸ τῶν Καρχηδονίων (Διόδ. ΙΓ, 56)· ἀλλὰ κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἀνέκυψε πάλιν, καὶ ἐπὶ 160 ἔτη ἐξηκολούθησεν ὑπάρχουσα ὑπὸ τοὺς Καρχηδονίους ὡς πόλις μετρίας περιωπῆς. Τῷ δὲ 249 π. Χ. ἐξωλοθρεύθη ἐντελῶς, καὶ οἱ κάτοικοι αὐτῆς μετῳκίσθησαν εἰς τὸ Λιλύβαιον. Ἐπειδὴ ὅμως καὶ τῷ 827 μ. Χ. μνημονεύεται καὶ αὖθις καταστραφεῖσα ὑπὸ τῶν Σαρακηνῶν, ἀποδεικνύει τοῦτο ὅτι εἶχε καὶ πάλιν κατοικηθῇ. Ἡ περίχωρος ἦν λίαν σιτοφόρος, ἔχουσα καὶ γῆν κρητίδα, καὶ ἄλλην ἥτις ἦν ἐν χρήσει ὡς φάρμακον θεραπευτικόν. Πλησίον αὐτῆς ἔρρεον καὶ ἁλατώδεις πηγαί, τὰ σελινούντια ὕδατα, εἶτα ὑπὸ τῶν Λατίνων aquae labodae ἢ labodes λεγόμενα. Περὶ τῶν ἀρχαιοτέρων χρόνων τῆς πόλεως ἴδ. Ἡρδ. Ε, 46. — Θουκ. ΣΤ, 6. 2, 57. Η. 26. Σώζονται δὲ σπουδαιότατα αὐτῆς λείψανα, ἐν οἷς ἀξιολογώτατοι εἰσὶν ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως τρεῖς ναοὶ μέγιστοι, ἀρχαϊκοῦ δωρίου ρυθμοῦ. Ὁ τοῦ Διὸς ὀκτάστυλος, ἔχει μῆκος 161 ποδῶν, πλάτος δὲ 79'· καὶ ἄλλοι τρεῖς μεταγενέστεροι ἐν τῇ κάτω πόλει, διατη-

ροῦνται δὲ καὶ μετόπαι παναρχαίας καὶ ὅλως ἰδιορρύθμου τέχνης.—5) Παράλιος πόλις τῆς Κιλικίας ἐπὶ ἀποτόμου βράχου κειμένη. Εἰς

αὐτὴν ἀπέθανεν ἐξ ἀποπληξίας ὁ Τραϊανὸς (Στρβ. ΙΔ, 682). Νῦν Σελίνδι.

Σελλασία, ὀχυρὰ πόλις εἰς τὰ βόρεια τῆς Λακεδαιμονίας, ἐπὶ τοῦ Οἴνου, ἀριστεροῦ ὁμόρρου τοῦ Εὐρώτα, ἔνθα συναντῶνται αἱ ὁδοὶ ἐκ Τεγέας καὶ Ἄργους. Τῷ 222 π. Χ. ἡ ἐπίσημος μάχη ἣν ἐνταῦθα ἀπώλεσεν ὁ βασιλεὺς τῆς Σπάρτης Κλεομένης Γ' κατ' Ἀντιγόνου τοῦ Δώσονος, ἐπέφερε τῆς πόλεως τὴν καταστροφήν, καὶ τῆς Σπάρτης τὴν πτῶσιν. Ἐρείπια αὐτῆς ἐσώζοντο ἐπὶ Παυσανίου (Πολ. Β, 65. — Πλούτ. Κλεομ. ΚΖ. Φλπμ. ΣΤ).

Σελλίες, 1) ὁ ἀριστερὸς ὁμόρρους τοῦ Πηνειοῦ ἐν Ἤλιδι, ὅστις καὶ Λάδων ἐλέγετο. Ἐπήγαζε δ' ἐκ τοῦ ὄρους Φόλου, καὶ εἰς τὰς ὄχθας αὐτοῦ ἔκειτο ἡ ὁμηρικὴ Ἔφυρα (Ἰλ. Β, 659. — Στρβ. Η, 339). — 2) Ποταμὸς τῆς Σικυωνίας. — 3) Δυτικὸς ὁμόρρους τοῦ Ῥοδίου ἐν Τρωάδι, κατὰ τὴν Ἀρίσβην (Ὁμ. Ἰλ. Β, 658. 839).

Σελλοί, οἱ αὐτοὶ καὶ Ἕλλοι (Πίνδ.), κατὰ τὴν ἐνιαχοῦ τραχεῖαν προφορὰν τῆς δασείας ὡς σ, οἷον ἓξ=sex, κτλ., πιθανῶς ἡ ῥίζα τοῦ ὀνόματος Ἕλληνες. Ἐν τῇ ὁμηρικῇ ἤδη ἐποχῇ ἦσαν μόνον γνωστοὶ ὡς ὀρεσίβιοί τινες, γυμνόποδες, κατὰ γῆς κοιμώμενοι, πανάρχαιοι ἱερεῖς τοῦ Διὸς ἐν Δωδώνῃ, οὓς καὶ τὸ ἱερὸν πρῶτοι ἐλέγοντο ἱδρύσαντες, ἀπόγονοι δὲ τῶν Πελασγῶν (Ὁμ. Ἰλ. Π, 234. — Σφκλ. Τραχ. 1169. — Στρβ.).

Σέλλος, Ἀθηναῖος, ὁ υἱὸς τοῦ Αἰσχίνου, ὡς ἀλαζὼν καὶ κομπαστὴς ἐμπαιζόμενος (Ἀρστφ. Σφ. 342).

Σέλμα, σανίδωμα, καὶ ἰδίως αἱ σανίδες ἐφ' ὧν ἐντὸς τῶν πλοίων ἐκάθηντο οἱ κωπηλατοῦντες (Λυκόφρ. 1216. — Ἡσύχ. — Εὐστθ.).

Σεμέλη, θυγάτηρ Κάδμου, τοῦ βασιλέως τῶν Θηβῶν καὶ Ἁρμονίας, ἧς ἠράσθη ὁ Ζεύς. Ζηλοτυπήσασα δ' ἡ Ἥρα, παρέστη αὐτῇ ὑπὸ τὴν μορφὴν τῆς τροφοῦ αὐτῆς Βερόης, καὶ τὴν προέτρεψε νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ Διὸς νὰ προσέλθῃ αὐτῇ μετὰ τῆς αὐτῆς μεγαλειότητος καὶ λαμπρότητος, ὡς ὅτε προσήρχετο εἰς τὴν Ἥραν. Εἰς τοῦτο ἀντέστη τὸ πρῶτον, ἐνέδωκεν ὅμως μετὰ ταῦτα ὁ Ζεύς. Ἀλλ' ἡ Σεμέλη, ὅτε τὸν εἶδε φοβερὸν καὶ κεραυνοφόρον, ἀπέθανεν ἐκ τρόμου. Λαβὼν δ' ὁ Ζεὺς τὸ εἰσέτι ἀγέννητον βρέφος της, ἔσχισε τὴν κνήμην του καὶ τὸ ἐνέρραψεν εἰς αὐτήν, καὶ ὅτε ἐγεννήθη τὸ ὠνόμασε Διόνυσον. Τὴν δὲ Σεμέλην ἔφερε μετὰ ταῦτα ὁ υἱός της εἰς τὸν Ὄλυμπον, μετακληθεῖσαν Θυόνην (Ὁμ. Ἰλ. Ξ, 323. — Ἀπλλδ. Γ, 4, 2. — Παυσ. Β, 31. — Hyg. Fab. 167. 179).

Σεμίραμις, ἴδ. Νίνος.

Σεμιραμόκερτα, χωρίον τῆς Ἁρμενίας, τὸ νῦν Βὰν, ἔνθα πλεῖστα εἰσὶν ἐρείπια ῥυθμοῦ περσικοῦ, ὡς τὰ τῆς Περσεπόλεως, καὶ ἐπιγραφαὶ τῆς σφηνοειδοῦς γραφῆς, ἐν αἷς ἀναγινώσκεται τοῦ Ξέρξου τὸ ὄνομα. Φαίνεται δ' ὅτι οἱ Πέρσαι εἶχον εὕρει ἐνταῦθα καὶ ἕτερα ἐρείπια πολὺ ἀρχαιότερα, διότι Ἀρμένιοι συγγραφεῖς μνημονεύουσιν ἀγαλμάτων, κιόνων, σπηλαίων, ὧν οὐδὲν πλέον σώζεται.

Σεμναὶ θεαί, ἐν Ἀθήναις, κατ' εὐφημίαν αἱ Ἐριννύες (ἴδ.). (Ἀρστφ. Θεσμφ. 224).

Σέμνονες ἢ **Σέμνωνες,** ὁ ἰσχυρό-

τατος Γερμανικὸς λαὸς τῆς Σουηβικῆς φυλῆς, μεταξὺ τῶν ποταμῶν Ὄδερ καὶ Ἔλβης, ἀπὸ τοῦ ὄρους τῶν Γιγάντων ἐκτεινομένης ἀπὸ τῆς ἐπὶ Ὄδερ Φραγκοφούρτης μέχρι Ποτσδάμης. Εἰς ἓν τῶν ἱερῶν αὐτῆς τεμενῶν συνήρχοντο αἱ συνελεύσεις τῶν ἀντιπροσώπων τῶν Σουήβων (Στρβ. Ζ, 200. — Tac. Germ. XXXIX. Ann. II, 45).

Σένονες ἢ **Σήνωνες,** μέγας λαὸς τῆς Λουγδουνικῆς Γαλλίας, περὶ τὸν Σηκουάναν οἰκοῦντες, νοτίως τῶν Παρισίων, κατὰ τὴν νῦν Καμπανίαν (Cæs. B. G. V, 54. VI, 2. 3. VII, 68). Μέρος αὐτῶν μετέβη περὶ τὰ 400 π. Χ. εἰς τὴν ἄνω Ἰταλίαν (Liv. V, 35), μεταξὺ Ἀγκῶνος καὶ Ῥαβέννης. Ἀπὸ τοῦ 390 π. Χ. περιεπλάκησαν εἰς μακρὸν πόλεμον πρὸς τοὺς Ῥωμαίους, καὶ τῷ 283 κατενικήθησαν ὑπὸ τοῦ Δολαβέλλα καὶ ἐξηφανίσθησαν (Πολβ. Β, 20).

Σέξτος, 1) ἐκ Χαιρωνείας, ἀνεψιὸς τοῦ Πλουτάρχου, φιλόσοφος στωϊκὸς, εἷς τῶν διδασκάλων τοῦ Μάρκου Αὐρηλίου καὶ Ἀντωνίου τοῦ Εὐσεβοῦς. Ἔγραψε διαφόρους πραγματείας ἠθικὰς καὶ φιλοσοφικάς. — 2) Ὁ ἐμπειρικὸς, ἰατρὸς Ἕλλην, σύγχρονος τοῦ Γαληνοῦ, ἔζη μετὰ τὴν ἀρχὴν τῆς γ' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ. Σώζονται δὲ δύο συγγράμματα αὐτοῦ περὶ στωϊκῆς φιλοσοφίας. Ἰδ. Στωϊκοί.

Σεπτιζώνιον, ἑπταζώνιον, οἰκοδόμημα μνημονευόμενον ἐν Ῥώμῃ ὡς ἀνεγερθὲν εἰς τὰ νότια τοῦ Παλατίνου λόφου ὑπὸ τοῦ Σεπτιμίου Σεβήρου, ἢ εἰς τάφον αὐτοῦ, δι' ὃ καὶ κατὰ τὸ ὄνομα τοῦ αὐτοκράτορος ἔλαβε τὸ σχῆμα καὶ τὴν ἐπωνυμίαν. Κατ' αὐτὴν φαίνεται ὅτι ἀπετελεῖτο ἐξ ἑπτὰ ὀρόφων· καὶ γραφική τις παράστασις πυργοειδοῦς οἰκοδομῆς, μὴ μειουμένης εἰς πυραμίδα, καὶ ἐχούσης ἀλλεπαλλήλους τρεῖς κιόνων σειρὰς τοῦτο πιθανῶς αἰνίττεται τὸ μνημεῖον, κατεδαφισθὲν κατὰ τὸν ιστ' αἰῶνα μ. Χ. ὑπὸ τοῦ Πάπα Σίξτου τοῦ πέμπτου. Ἰδ. Ῥώμη.

Σεραπίων, 1) Ἕλλην τραγῳδοποιὸς, οὐ στίχους τινὰς διετήρησεν ὁ Στοβαῖος. — 2) Στωϊκὸς φιλόσοφος ἐξ Ἱεραπόλεως (Sen. Ep. XL, 2). — 3) Ἰατρὸς ἐξ Ἀλεξανδρείας, ἱδρυτὴς τῆς ἐμπειρικῆς ἰατρικῆς σχολῆς. — 4) Γεωγράφος ἐξ Ἀντιοχείας, πιθανῶς σύγχρονος τῷ Ἐρατοσθένει (Cic. Att. II, ad 4, 1. VI, 1). — 5) Ῥήτωρ Ἀλεξανδρινὸς τῆς 6 ἑκατονταετηρίδος μ. Χ., οὗ, ὡς καί τινων ῥητορικῶν ἔργων αὐτοῦ, μνημονεύει ὁ Σουίδας. — 6) Ζωγράφος Ἕλλην, τοὺς ἐν Ῥώμῃ τοίχους τῶν ἀρχαίων στοῶν (sub veteribus. Ἰδ. Ῥώμη) κοσμήσας διὰ τοπιογραφιῶν (Pl. XXXV. 113).

Σερβωνὶς λίμνη, ἴδ. Σιρβωνίς.

Σερδικὴ ἢ **Σαρδικὴ,** πόλις τὸ πρῶτον τῇ Θρᾴκῃ καταλογιζομένη, ἀπὸ δὲ τῆς γ' ἑκατονταετηρίδος μ.Χ. τῇ Κάτω Δακίᾳ, εἶτα δὲ πρωτεύουσα τῆς Ἄνω Μοισίας, εἰς χώραν εὔφορον κειμένη, κατὰ τὰς πηγὰς τοῦ Οἴσκου ποταμοῦ, μεταξὺ Ναίσσου καὶ Φιλιππουπόλεως. Εἶχε δὲ τὸ ὄνομα ἐκ τοῦ Θρᾳκικοῦ γένους τῶν Σέρδων. Μετὰ ταῦτα τῇ προσετέθη καὶ ἡ ἐπωνυμία Οὐλπία. Παρ' αὐτῇ ἐγεννήθη ὁ αὐτοκράτωρ Μαξιμιλιανός. Ὑπὸ τοῦ Ἀττίλα καταστραφεῖσα, ἀνῳκοδομήθη πάλιν ὑπὸ τὸ ὄνομα Τρωδίτσα. Σώζονται δ' αὐτῆς ἐρείπια πλησίον τῆς Σοφίας.

Σέριφος, μία τῶν Κυκλάδων, μεταξὺ Κύθνου καὶ Σίφνου, μῆκος ἔχουσα τριῶν περίπου ὡρῶν καὶ ἴσον πλάτος, οὐχὶ λίαν σιτοφόρος, ἀλλὰ σιδηροῦχον καὶ μαγνήτην παράγουσα. Εἶχε δὲ καὶ πόλιν τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος, καὶ λιμένα. Ἐκεῖ κατὰ τὸν μῦθον ἐξεβράσθη ὑπὸ τῆς θαλάσσης ἡ κίστις εἰς ἣν ὁ Ἀκρίσιος εἶχεν ἐγκλείσει τὴν Δανάην μετὰ τοῦ Περσέως, καὶ μετὰ ταῦτα ὁ Περσεὺς ἀπελίθωσε τοὺς κατοίκους διὰ τῆς κεφαλῆς τῆς Γοργόνος (Πινδ. Πυθ. Ι, 46. — Ἀπλλδ. Β, 4, 1. — Στρβ. Ι, 487). Οἱ ἀρχαιότατοι τῆς νήσου κάτοικοι ἦσαν, ὡς φαίνεται, Θεσσαλοὶ Αἰολεῖς· εἶτα δὲ προσῆλθον καὶ Ἴωνες ἄποικοι ἐξ Ἀθηνῶν (Ἡρδ. Η, 48). Ἐπὶ τοῦ Περσικοῦ πολέμου ἠρνήθησαν

τὸν φόρον οἱ Σερίφιοι, ὡς καὶ οἱ Σίφνιοι καὶ οἱ Μήλιοι (Ἡρδ, Η, 46). Ἦσαν δ' ἐν γένει χλευασμοῦ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀντικείμενον, καθ' ὃ ἄσημοι καὶ πενόμενοι (Πλούτ Θεμ. ΙΗ.—Cic. Cat. M. III. N. D. I, 31). Τοῖς Ῥωμαίοις ἐχρησίμευεν ἡ νῆσος ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα χρόνοις ὡς τόπος ἐξορίας (Tac. Ann. II, 85. IV, 21). Ὁ Ἀριστοτέλης ποιεῖται μνείαν ἐν αὐτῇ, ὡς περιέργου προϊόντος ἧς φύσεως, βωδῶν βατράχων.

Σερμύλη, πόλις κειμένη ἐπὶ τῆς Χαλκιδικῆς Χερσονήσου Σιθωσίας, κατὰ τὸν Τωρωναϊκὸν κόλπον, πιθανῶς καταστραφεῖσα ἀπὸ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος (Ἡρδ. Ζ, 122).

Σέρρειον, ἀκρωτήριον καὶ ὀχύρωμα (Σέρρειον τεῖχος) ἐν Θρᾴκῃ, ἀπέναντι τῆς Σαμοθρᾴκης (Ἡρδ. Ζ, 59. — Liv. XXXI, 16).

Σέσωστρις, ἀρχαιότατος βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου, εἷς τῶν μετ' ἄλλων τινῶν ὑπὸ τοῦ Μανέθωνος διὰ τοῦ κοινοῦ ὀνόματος Ῥάμεσις ἢ Ῥαμσῆς καλουμένων, εἰκάζεται βασιλεύσας ἀπὸ τοῦ 1416-1357 π. Χ., καὶ ὑπάρξας ὁ γ' βασιλεὺς τῆς 19ης δυναστείας. Κατὰ τοὺς μὲν υἱὸς τοῦ Ἀμενώφιος, κατὰ τοὺς δὲ υἱὸς τοῦ Σέτι καὶ πατὴρ τοῦ Μενεφθᾶ, μνημονεύεται ὡς μέγας κατακτητής, ὑποτάξας τὴν Αἰθιοπίαν, μέγα μέρος τῆς Ἀσίας, τὴν Θρᾴκην, τὴν Κύπρον, πολλὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου. Ὅτε δ' ἐπανῆλθεν εἰς Αἴγυπτον μετ' ἀπειραρίθμων λαφύρων καὶ αἰχμαλώτων, λέγεται ἀνεγείρας δι' αὐτῶν πολλὰ θαυμάσια οἰκοδομήματα διὰ πάσης τῆς χώρας, ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Νείγου μέχρι τῆς Νουβίας, τινὰ σωζόμενα ἔτι. Εἰς αὐτὸν ἀποδίδεται καὶ ἡ εἰς 36 νομοὺς διαίρεσις τῆς Αἰγύπτου, καὶ ἡ διανομὴ καὶ προικοδότησις τῆς καλλιεργησίμου γῆς εἰς πάντας τοὺς κατοίκους (Ἡρδ. Β, 102-111. Διόδ. Α, 53-59. — Στρβ. ΙΕ. — Αἰλ. π. ἱστ. ΙΒ, 4).

Σενάλκης, στρατηγὸς τῶν Περσῶν, κατ' Αἰσχύλον (Πέρσ. 969).

Σεύθης, 1) βασιλεὺς τῶν Ὀδρυσῶν ἐν Θρᾴκῃ, διαδεχθεὶς μετὰ τὰ 424 π. Χ., τὸν θεῖόν του Σιτάλκην, ὃν συνώδευε πρὶν εἰς τὰς μετὰ τῶν Μακεδόνων ἐκστρατείας του (Θουκ. Β, 97).—2) Εἷς τῶν διαδόχων τοῦ ἀνωτέρω, ἐκτείνας τὸ κράτος του ἀπὸ τοῦ Εὐξείνου Πόντου μέχρι τοῦ Ἄθωνος, καὶ βοηθητικὸς δειχθεὶς πρὸς τὸν Ξενοφῶντα ὅτε ἐπέστρεφεν ἐκ τῆς εἰς τὴν Περσίαν ἐκστρατείας (Ξνφ. Ἀνδ. Ζ. 2, 32).

Σηγόβριγα, 1) πρωτεύουσα τῶν Κελτιβήρων ἐν Ἱσπανίᾳ, νοτιοδυτικῶς τῆς Καισαρίας Αὐγούστης. Σώζονται εἰσέτι ἐρείπια αὐτῆς ἐν τῇ χώρᾳ τῆς Πεναισκοίτης (Στρβ. Γ. 162. — Pl. III, 3, 4. XXXV, 22, 45). —2) Πόλις τῶν Ἐδετανῶν εἰς τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν τῆς Ἱσπανίας. Νῦν Σαγόρβα.

Σηκοάνας ἢ **Σηκουανὰς,** ποταμὸς τῆς Γαλλίας, ὁ διαρρέων τὴν Λουτετίαν (Παρισίους), κατὰ τοὺς ἀρχαίους, ἐσφαλμένως, ἐκ τῶν Ἄλπεων πηγάζων, δεξιῶς δεχόμενος τὸν Λατρόναν (ν. Μάρνην), τὸν Ἰσάραν ἢ Ἐσίαν (νῦν Oise) καὶ τὸν Ἀξόναν (νῦν Aisne), ἀριστερῶς τὸν Ἰκαῦνον (νῦν Ὑόννην), καὶ ἐκρέων παρὰ τὰ Κάστρα Κωστάντια, ἀπέναντι τῆς Βρεττανίας, εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανὸν (Στρβ. Δ, 192. — Caes. B. G. I, 1).

Σηκουανοί, ἰσχυρὸς Κελτικὸς λαὸς ἐν τῇ Βελγικῇ Γαλλίᾳ, κατῴκουν μεταξὺ τῶν Ἰσραίων ὀρέων καὶ τοῦ Ῥοδανοῦ. Ὁ Ἄραρ (νῦν Σαόνη) καὶ ὁ Δούβις διέρρεον τὴν χώραν αὐτῶν, καὶ ἀπὸ τῶν βορειοδυτικῶν αὐτῆς ἐπήγαζεν ὁ Σηκουάνας. Πρωτεύουσα δ' αὐτοῦ ἦν τὸ Βεσόντιον (ν. Βεζανσών). Εἶχον δ' ἰδίους βασιλεῖς, καὶ συνεμάχουν μετὰ τῶν Γερμανῶν (Στρβ. Δ, 192. —Gaes.B. Cr. I, 3, 31).

Σηκὸς, τὸ μέρος τοῦ ναοῦ τὸ περιβαλλόμενον ὑπὸ τῶν τοίχων, ἐντὸς καὶ ὀπίσω τῶν παραστυλίων, περικλεῖον δὲ τὰ ἀγάλματα τῶν θεῶν οἷς οἱ ναοὶ ἦσαν ἀφιερωμένοι.

Ὡς οἱ οἶκοι, οὕτω καὶ οἱ σηκοὶ τῶν ναῶν δὲν εἶχον παράθυρα, τὸ δὲ φῶς ἐλάμβανον, οἱ μὲν μείζονες, ὡς ὁ Παρθενών, ὄντες ἄνωθεν

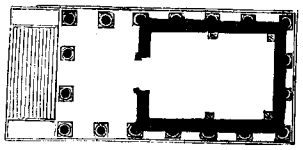

ὕπαιθροι, οἱ δὲ ἐλάσσονες, ὡς τὸ Ἐρέχθειον, ἔχοντες εἰς τὴν ὀροφὴν ὀπαῖα (φεγγίτας). Διηροῦντο δ' οἱ σηκοὶ εἰς τοὺς μείζονας ναοὺς πολλάκις εἰς τρία, εἰς πρόναον, εἰς ὀπισθόδομον, καὶ εἰς τὸν κυρίως ναόν (ὡς ἦν ἐν Παρθενῶνι τὸ ἑκατόμπεδον).

Σήκωμα, τὸ ἀντίσταθμον, τὸ εἰς τὴν πλάστιγγα, ἢ μᾶλλον εἰς τὸ καντάριον, προσκρεμώμενον βάρος πρὸς ἰσοσταθμίαν. Πολλὰ τοιαῦτα εὑρέθησαν ἐν Πομπηΐᾳ, διαφόρως κεκαλλιτεχνημένα.

Σηλυμβρία καὶ **Σηλυβρία,** ἐπίσημος πόλις τῆς Θράκης κατὰ τὴν Προποντίδα, ἀνατολικῶς κειμένη τῆς Ἡρακλείας Περίνθου, 42 δὲ μίλια ἀπὸ τοῦ Βυζαντίου ἀπέχουσα, ἀποικία τῶν Μεγαρέων. Ὁ ἱδρυτὴς ἐκαλεῖτο Σέλυς, ἐξ οὗ τὸ ὄνομα, διότι βρία παρὰ Θρᾳξὶ ἐσήμαινε τὴν πόλιν (Στρβ. Z, 301). Πολλοὺς ὑποστᾶσα πολέμους κατὰ τῶν περιοίκων Θρᾳκῶν καὶ κατὰ τῶν Μακεδόνων, ὑπέκυψε τέλος εἰς τὸν Φίλιππον, καὶ ἐξέπεσεν ἔπειτα (Ξνφ. Ἀνδ. Z, 2, 15. ΚΕ, 5, 17. — Ἑλλ. A, 1, 21. — Ἡρδ. ΣΤ, 33).

Σημαία, ὕφασμα περὶ κόντον κρεμάμενον, ἢ ἄλλο τι σημεῖον περὶ ὃ συνεσπειροῦτο ἕκαστον τμῆμα στρατοῦ, ἢ ὃ ἔφερεν ἑκάστη ναῦς ὡς ἴδιον γνώρισμα. Φαίνεται ὅτι πρὸ τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων εἰς τὸν Ἑλληνικὸν στρατὸν δὲν ὑπῆρχεν, ἀλλὰ μόνον σημεῖόν τι ἦρετο, συνήθως φοινικὶς, ἢ ὕφασμα ἐρυθρὸν, πρὸς δήλωσιν τῆς ἀρχῆς τῆς μάχης, εἴς τε τὸν κατὰ ξηρὰν στρατὸν καὶ εἰς τὸν στόλον (Θουκ. A, 49. — Πολύαιν. A, 48, 2. Γ, 9, 27. — Corn. Nep. XI, 21, 2). — Οἱ δὲ Ῥωμαῖοι πάντοτε μετεχειρίζοντο σημαίας εἰς τὸν στρατὸν, καὶ δὴ διαφόρων εἰδῶν. Αἱ τῶν λόχων (cohortes) (Cic. Cat. II, 6. — Tac. H. II, 29. Ann. I, 18) ἦσαν κόντοι, ὧν τὸ ἄνω μέρος ἔφερε μετάλλινα κυκλικὰ καὶ μηνοειδῆ ἐλάσματα, μετὰ διαφόρων ἐμβλημάτων, διακρινόντων τοὺς λόχους, καὶ τοῦτο ἔφερεν ὁ σημαιοφόρος διὰ τῶν δύο χειρῶν εἰς τὸν ὦμον. Ἡ δὲ τοῦ συντάγμα-

τος (λεγεῶνος) εἶχε μόνον ἀετὸν ἐπὶ τῆς κορυφῆς. Ἡ τοῦ ἱππικοῦ δὲ εἶχεν εἰς τοῦ

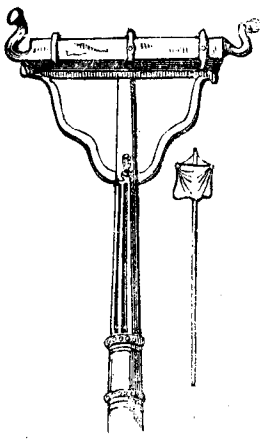

κόντου τὴν ἄνω ἄκραν ξύλον ἐγκάρσιον, ἀφ' οὗ ἐκρέματο βραχὺ τετράγωνον ὕφασμα. Ἡ εἰκὼν τοῦ κόντου ἐστὶ κατὰ μετάλλινον εὐ-

δεθὲν πρωτότυπον. Ὁ δ' ἱππεὺς παρίσταται ἐπιγεγλυμμένος ἐπὶ τῆς στήλης τοῦ Ἀντωνίνου. — Ἡ Περσικὴ σημαία ἦν χρυσοῦς ἀετὸς μετὰ τεταμένων τῶν πτερῶν ἐπὶ δόρατος (Ξνφ. Κ. πδ. Ζ, 1, 4. Ἀνδ. Α, 10,

12). Αἱ τῶν Αἰγυπτίων παρίστων ἱερὰ ζῷα πρὸ πάντων (Διόδ. Α, 86), ἀλλὰ καὶ ἄλλα βασιλικὰ ἐμβλήματα. Σημαίας εἶχεν ὁμοίως καὶ ὁ στρατὸς τῶν Ἰουδαίων (Ἡσαΐ. ΙΓ, 2. — Ἀσμ. ᾀσμ. ΣΤ, 4).

Σήματα, ἴδ. ἄστρα.

Σημεῖον, τὸ ἐπί οἱου δήποτε ἀντικειμένου ἐπιτιθέμενον ἔμβλημα, πρὸς διάκρισιν. Ἐπὶ τῶν ἀσπίδων εγίνετο χρῆσις τούτων ἀπὸ τῶν ἀπωτάτων ἤδη χρόνων, καὶ πολλῶν ὁμηρικῶν ἡρώων ἀσπίδες λέγονται τοιαῦτα φέρουσαι· καὶ τὰ θαυμάσια τορεύματα τῆς ἀσπίδος τοῦ Ἀχιλλέως καθ' Ὅμηρον, καὶ τῆς τοῦ Ἡρακλέους καθ' Ἡσίοδον, εἰς ταύτην ὑπάγονται τὴν κατηγορίαν. Ὁμοίως δὲ παντοίως περιγράφονται καὶ τὰ τῶν ἀσπίδων τῶν Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας (Αἰσχλ. Ἑπτ. ἐπ, Θ, 383. — 641. — Εὐριπ. Φοίν. 1125-1156. — Ἀπλλδ. Γ, 6. 1)· καὶ ἐν τοῖς ἱστορικοῖς χρόνοις οἱ στρατιῶται τινῶν πόλεων ἔφερον τὸ ἀρχικὸν γράμμα αὐτῶν ὡς σημεῖον τῆς ἀσπίδος, οἷον Λ οἱ Λακεδαιμόνιοι. Ἡ πρώτη ἐφεύρεσις τῶν τοιούτων σημείων ἀπεδίδετο εἰς τοὺς Κᾶρας (Ἡρδ. Α, 171)· καὶ ἡ ἐναλλαγὴ αὐτῶν ἐπὶ τῶν ἀσπίδων πολλάκις ἐχρησίμευεν ὡς στρατήγημα (Παυσ. Δ, 38, 3. — Virg. Æ, II, 380-392). Καὶ αἱ πέλεις δὲ πολλάκις εἶχον ἴδιον σημεῖον ἑκάστη, ἐπιχαραττόμενον καὶ εἰς τὰ δημόσια ἔγγραφα (Ἀντγν. Καρύς. ΙΕ)· καὶ ἐπίσης καὶ δημόσιά τινα καταστήματα, ὡς τὴν εἰκόνα τοῦ Ἑρμοῦ τὰ γυμνάσια. Καὶ τὰ πλοῖα διεκρίνοντο διὰ σημείων ἐπιγεγλυμμένων εἰς τὰς πρῴρας αὐτῶν, καὶ κατ' αὐτὰ καὶ ὠνομάζοντο. Αἱ νῆες τῶν Σαμίων εἶχον «καπρίους τὰς πρῴρας» (Ἡρδ. Γ. 59), ἤτοι κάπρου προτομὰς ὡς σημεῖα. Λύκιον πλοῖον εἶχε λέοντα εἰς τὴν πρῷραν (Πλούτ. π. Γυν. ἀρ.). Τὰ σημεῖα τῶν Φοινικικῶν νηῶν ἦσαν παράδοξα ναννώδη ἀγάλματα θεῶν, καὶ ἐλέγοντο πάταικοι (Ἡρδ. Γ, 37). Συνήθως δὲ τῶν ἐν ναυμαχίᾳ ἡττηθέντων πλοίων τὰ σημεῖα, ἢ ἐμβλήματα, καὶ τὰ ἄφλαστα, ἀφαιρούμενα ὑπὸ τοῦ νικητοῦ, ἀνετίθεντο εἰς ναόν τινα (Πλούτ. Θμστκλ.).

Σημανθηνὰ ὄρη, ἐν Ἀσίᾳ ἐκτεινόμενα ἀνατολικῶς, εἰς τὰ μεθόρια τῆς Σινικῆς (Πτολ. Ζ, 3).

Σῆνα καὶ **Σηνογαλλία,** πόλις ἐν τῇ Ὁμβρικῇ τῆς Ἰταλίας, κτισθεῖσα ὑπὸ τῶν Γάλλων ὅτε εἰσέδυσαν εἰς τὴν χώραν ἐκείνην (Στρβ.). Νῦν Σηνιγάλλια.

Σήνωνες, ἴδ. Σένωνες.

Σήπεια (ἡ), χωρίον τῆς Ἀργολίδος μεταξὺ Τίρυνθος καὶ Ναυπλίας (Ἡρόδοτ. ΣΤ, 77).

Σηπέα (ἡ), ὄρος τῆς Ἀρκαδίας περὶ τὴν Στύμφαλον. Ἐπ' αὐτοῦ ἦν ὁ τάφος τοῦ Αἰπύτου (Παυσ. Η, 16).

Σηπιὰς (ἡ), ἀκρωτήριον καὶ ἡ περιξ χώρα τῆς Μαγνησίας, τὸ νοτιώτατον τῆς Θεσσαλίας (Ἡρδ. Ζ, 183. — Ἀπλλδ. Ῥόδ. Α, 582), μετὰ πολίχνης ἐνωθείσης εἶτα μετὰ τῆς Δημητριάδος (Στρβ.).

Σῆρα, μητρόπολις τῆς Σηριακῆς (νῦν Κίνας) εἰς τὰ πέρατα τῆς Ἀσίας, λίαν ἐμπορικὴ (Πτλμ.). Νῦν ἴσως ἡ Σιγγὰν-φού.

Σηρική, ἧς οἱ κάτοικοι Σῆρες καὶ Σῖναι, οἱ Κινέζοι. Αἱ περὶ τοῦ παναρχαίου τούτου λαοῦ εἰδήσεις ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἐστη-

ρίζοντο ἐπὶ πληροφοριῶν σπανιωτάτων τινῶν ἐμπόρων, οἵτινες εἶχον κατορθώσει διὰ πλείστων δυσκολιῶν ν' ἀφιχθῶσι μέχρις ἐκείνων. Τούτου ἕνεκα ἦσαν ἀτελέσταται. Ἡ Σηρικὴ χώρα, οὕτω καλουμένη ἐκ τοῦ μεταξοσκώληκος ὅστις σὴρ λέγεται, συνώρευε δυτικῶς πρὸς τὴν ἐντὸς τοῦ Ἰμάου Σκυθίαν, βορείως πρὸς χώρας ἀγνώστους, ἀνατολικῶς πρὸς τὸν τόπον τῶν Σινῶν, καὶ νοτίως πρὸς τὰς Ἰνδίας, ἐπομένως περιελάμβανε τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς μικρᾶς Βουχαρίας καὶ τὸ βορειοδυτικὸν τῆς Κίνας. Εἰς τὰ βόρεια αὐτῆς ὅρια παρετείνοντο τὰ ὄρη Ἄννιβοι καὶ οἱ Αὐξάκιοι (τὰ νῦν Ἀλτάϊ)· ἐν τῷ μέσῳ τὰ Ἀσμιραίϊα ὄρη (μέρος τῶν Δαυρίων ὀρέων), πρὸς νότον τὰ Κάσια ὄρη (νῦν Χάρα). Ποταμοὺς ἐγνώριζον οἱ ἀρχαῖοι τὸν Οἰχάρδην (ἴσως τὸν νῦν Σελέγκαν), καὶ τὸν Βαύτην ἢ Βαύτυσον (νῦν Χόαγγ-Χό). Τὸ κυριώτερον ἢ γνωστότερον προϊὸν τῆς χώρας ἦν ἡ μέταξα, τὸ σηρικὸν, κατὰ λέξιν ἐγχώριον, καθ' ἣν φαίνεται ὅτι οἱ ξένοι ἔμποροι ἐκάλεσαν καὶ τὴν χώραν καὶ τὸ ἔθνος, καὶ τὴν πρωτεύουσαν ἔτι Σῆραν. Περιγράφονται δ' οἱ Σῆρες ὡς λαὸς πρᾶος, ἀγαθὸς, φιλήσυχος, τὴν εὐζωΐαν ἐπιδιώκων, ἀπομονούμενος δὲ, καὶ τὴν συγκοινωνίαν μετ' ἄλλων λαῶν ἀποφεύγων. Ἡ πρωτεύουσα Σῆρα νομίζεται ὅτι ἦν τὸ νῦν Πεκῖνον.—Ἡ δὲ χώρα τῶν Σινῶν εἶχε πρὸς βορρᾶν, ἔνθα ὁ Ἀμμιανὸς ἤδη μνημονεύει τοῦ Κινεζικοῦ τείχους, καὶ ἐν μέρει πρὸς δυσμὰς, τὴν Σηρικὴν, πρὸς ἀνατολὰς τὸν ἀνατολικὸν Ὠκεανὸν, πρὸς δὲ νότον καὶ τὸ ἐπίλοιπον τῶν δυτικῶν ὁρίων, τὴν πέραν τοῦ Γάγγου Ἰνδικὴν, ὥστε περιελάμβανε τὰ δυτικὰ τῆς Κίνας καὶ τὸ ἀπώτατον τῶν Ἰνδιῶν. Ἡ ἀνατολικὴ ἀκτὴ τῆς χώρας ἀπετελεῖτο, κατὰ Πτολεμαῖον, ἐκ τριῶν μεγάλων κόλπων, τοῦ κόλπου Σινῶν (τῆς νῦν Καντῶνος ἢ Μακάου), τοῦ θηριώδους κόλπου (τοῦ Τογκίνου ἢ Ἀνὰμ), καὶ τοῦ μεγάλου κόλπου (τοῦ Σιάμ). Ποταμὸς μνημονεύεται ὁ Ἄμβαστος (νῦν Καμβόζα). Οἱ Σῖνες καὶ οἱ Σῆρες διεκλαδεύοντο εἰς διαφόρους λαοὺς, οὓς ὀνομάζει ὁ Πτολεμαῖος.

Σηρικόν, ἡ μέταξα. Ἡ διὰ τοῦ ἐμπορίου ἐκ τῶν ἐνδοτέρων τῆς Ἀσίας, ἰδίως ἐκ Κίνας (Σηρικῆς), εἰσαγωγὴ τῆς μετάξης καὶ μεταξουργίας εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐστὶν ἀρχαιοτέρα τοῦ Ἀλεξάνδρου, διότι ὁ Ἀριστοτέλης περιγράφει τὰ κατ' αὐτὴν ἀκριβέστατα (Π. Ζ. Ἱστ. Ε, 17, 6), λέγων ὅτι πρώτη ἐξειργάσθη αὐτὴν ἡ Παμφίλη, θυγάτηρ τοῦ Πλάτεω ἐν Κῷ, ἔνθα φαίνεται ὅτι κατὰ πρῶτον ἐκομίσθησαν καὶ οἱ μεταξοσκώληκες, ἢ μᾶλλον ἴσως τὸ νῆμα τῆς μετάξης, καὶ ἡ τέχνη ἐν τῇ νήσῳ ἐκείνῃ μάλιστα ἐξηκολούθησεν ἀσκουμένη, δι' ὃ καὶ κατὰ τοὺς πρώτους αὐτοκρατορικοὺς χρόνους ἔτι εὐφήμως μνημονεύεται ἡ Κῴα ἐσθὴς (Tibull. II, 4. — Propert. I, 2. II, 1. IV, 2. VI. 5. — Horat. Carm. IV, 13, 13. Sat. I, 2, 101). Οἱ ἀγνοοῦντες ὅμως τί εἶχε, τοσοῦτον χρόνον πρὶν, διδάξει ὁ Ἀριστοτέλης, ἐξελάμβανον κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν τὴν μέταξαν ὡς φυτικὸν προϊὸν (Virg. G, II, 121.—Senec. Hippol 386.—Petron. 119 κλ.). Ἐθεωρεῖτο δ' ἡ χρῆσις αὐτῆς ὡς μεγίστη καὶ λίαν ἐπιζήτητος πολυτέλεια καὶ τρυφὴ, δι' ὃ καὶ ὁ Τιβέριος ἀπηγόρευσεν «ἐσθῆτι σηρικῇ μηδένα ἄνδρα χρῆσθαι» (Σουίδ. λ. Τιβέριος. — Δ. Κάσσ. ΝΖ, 15. — Tac. Ann. II, 33). Καὶ ἄλλοι τῶν ἑπομένων αὐτοκρατόρων ἔδειξαν τὴν αὐτὴν αὐστηρότητα, ἐν ᾧ ὁ Καλλιγούλας ἐξ ἐναντίας ἔδιδεν οὐ μόνον τὴν ἄδειαν ἀλλὰ καὶ τὸ παράδειγμα τῆς ἀγορᾶς καὶ ἀσώτου χρήσεως πολυτελεστάτων χρυσοϋφῶν καὶ πολυποικίλτων σηρικῶν ὑφασμάτων ἐξ Ἀσίας κομιζομένων (Δ. Κάσσ. ΝΘ, 12. —Ἰωσηπ. Ἰουδ. πολ. Ζ, 5, 4. — Suet. Calig. LII . Ἀλλ' ὁ Ἀντωνῖνος, τοῦ δημοσίου θησαυροῦ ἐξαντληθέντος, ἐπώλησεν αὐτὰ δημοσίᾳ ἐν τῇ ἀγορᾷ τοῦ Τραϊανοῦ. Πλὴν τῶν χριστιανῶν δὲ συγγραφέων, καὶ αὐτὸς ὁ Πλούταρχος (Γαρ. παραγγ. ΜΗ) συμβου-

λεύει τὰς ἔμφρονας γυναῖκας ν' ἀπέχωσι τοιαύτης σπατάλης. Ἐπωλοῦντο δὲ σηρικὰ καλῶς ἐξειργασμένα ἀντὶ ἰσοστάθμου χρυσοῦ· καὶ ὁ Μ. Αὐρήλιος ἀπηγόρευσε τῇ γυναικί του νὰ φέρῃ τοιοῦτον ἔνδυμα. Τὸ ὁλοκλήρως ἐκ νήματος σηρικοῦ κατειργασμένον ὕφασμα ἐλέγετο ὁλοσηρικὸν, τὸ δὲ μετὰ λινοῦ νήματος μεμιγμένον ὑποσηρικόν. Γενικώτερον δ' ἤρξατο ἡ μεταξουργία διαδιδομένη ἐν Εὐρώπῃ ἀπὸ τῆς δ' ἑκατονταετηρίδος μ.Χ. ὅτε μοναχοὶ ἐκόμισαν ἐκ Σηρίνδης (τῆς Σηρικῆς, Κίνας) ἐν νάρθηκι μεταξοσκώληκας, καὶ ἐδίδαξαν τὴν ἐπιμέλειαν καὶ ἐκκόλαψιν αὐτῶν (Προκπ. Γοτθ. Πολ. Δ, 17.—Ἐνρχ. Χρν. ΙΔ, Σλ, 69. — Γλυκ. Χρν. Δ, Σλ. 209). Ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τοὺς Βυζαντινοὺς αὐτοκράτορας εἰς μεγάλους περιορισμοὺς ὑπεβλήθη ἡ σκωληκοτροφία καὶ μεταξουργία (Προκόπ. Ἱστορ. Ἀρκν. 25). Τῇ δὲ ιϐ' ἑκατονταετηρίδι μετεδόθη ἡ τέχνη ἐξ Ἑλλάδος εἰς Σικελίαν καὶ ἐκεῖθεν εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην.

Σήσαμος (ἡ), Ἑλληνικὴ πόλις τῆς Παφλαγονίας ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ (Ὁμ. Ἰλ. Β, 852.—Ἀπλλν. Ῥόδ. Β, 941), εἶτα δ' αὕτη καὶ ἡ Ἀμαστρις συνηνώθησαν εἰς πόλιν μίαν, ἧς ἡ ἀκρόπολις ἐλέγετο Σήσαμος (Στρϐ.),

Σηστὸς, πόλις τῆς Θρᾴκης, κατὰ τὸ στενώτατον τοῦ πορθμοῦ τοῦ Ἑλλησπόντου, κατέναντι τῆς ἐν Μυσίᾳ πόλεως Ἀϐύδου. Τὸ πλάτος τῆς θαλάσσης λέγεται ἐνταῦθα ἑπτασταδιον (Ἡρδ. Ζ, 34), καὶ ἐστὶν ἡ συνήθης θέσις τοῦ διάπλου. Παρ' αὐτῇ ἐγεφύρωσεν ὁ Ξέρξης τὸν Ἑλλήσποντον. Ἐνταῦθα δὲ καὶ οἱ ποιηταὶ (Μουσαῖος, 8. — Ov. Her. XVIII. XIX) πλάττουσι τὴν διήγησιν τῶν ἐρώτων τῆς Ἡροῦς καὶ τοῦ Λεάνδρου. Ἀποικίαν εἰς τὴν πόλιν ταύτην ἔπεμψαν οἱ Ἀθηναῖοι (ἴδ. Ἡρδ. Δ, 142. Θ, 133. — Θουκ. Α, 89. Η, 62.—Ξνφ. Ἑλλ. Α, 1, 7. — Στρϐ. ΙΓ, 581. 584).

Σητία καὶ **Σήτιον.** Πόλεις τοῦ ὀνόματος τούτου ὑπῆρχον καὶ ἐν τῇ Βαιτικῇ καὶ ἐν τῇ Ταρρακωνικῇ Ἱσπανίᾳ. Ἐπισημοτέρα δὲ ἦν ἡ ἐν Λατίῳ, ἥτις ἐπηνείτο διὰ τὸν οἶνόν της· ἀπέσπασαν δ' αὐτὴν οἱ Ῥωμαῖοι ἀπὸ τοῦ Οὐολσκικοῦ δεσμοῦ, καὶ εἶτα κατέκλεισαν ἐν αὐτῇ τοὺς Καρχηδονίους αἰχμαλώτους (Liv. VI, 30. VII, 42. XXVI, 8. XXVII, 9. XXXII, 26). Νῦν Σέσση, μετ' ἐρειπίων ἀρχαίων τειχῶν.

Σήτιον ὄρος, ἀκρωτήριον εἰς τὴν μεσημϐρινὴν ἀκτὴν τῆς Ναρϐωνικῆς Γαλλίας. Πρὸ αὐτοῦ ἦν ἡ νῆσος Βλάσκων (νῦν Βρέσκων). (Στρϐ. Δ, 181)

Σθενέϐοια, θυγάτηρ Ἰοϐάτου, βασιλέως τῆς Λυκίας, ἡ Ἀμφιάνακτος, γυνὴ τοῦ Προίτου, συκοφαντήσασα τὸν Βελλεροφόντην παρὰ τῷ ἀνδρί της, εἶτα δὲ μεταμεληθεῖσα καὶ αὐτοκτονήσασα (Ἀπλλδ. Β, 2, 1. Γ, 9, 1.—Ἶδ. καὶ Ἀρστφ. Βάτρ, 1043). Παρ' Ὁμήρῳ ἡ αὐτὴ Ἄντεια.

Σθενολαΐδας, μέλος τῆς ἐν Σπάρτῃ Γερουσίας κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου (Θουκ. Α, 85).

Σθενέλαος, υἱὸς τοῦ Ἰθαιμένους, φονευθεὶς ἐν Τροίᾳ ὑπὸ τοῦ Πατρόκλου (Ὁμ. Ἰλ. Π, 586).

Σθενέλη, 1) Μία τῶν Δαναΐδων (Ἀπολλδ. Β, 1, 5).—2) Θυγάτηρ Ἀκάστου, καὶ κατά τινας γυνὴ τοῦ Μενοιτίου καὶ μήτηρ τοῦ Πατρόκλου (Ἀπλλδ. Γ, 12, 8).

Σθένελος, 1) Υἱὸς τοῦ Αἰγύπτου, ἀνὴρ τῆς Δαναΐδος Σθενέλης (Ἀπλλδ. Β, 1, 5). — 2) Υἱὸς τοῦ Καπανέως καὶ τῆς Εὐάδνης, συνεκστρατεύσας μετὰ τῶν Ἐπιγόνων κατὰ τῶν Θηϐῶν (Ἀπλλδ. Γ, 7, 3), καὶ τὸν Διομήδην εἰς Τροίαν ἀκολουθήσας (Ὁμ. Ἰλ. Β, 564).—3) Υἱὸς τοῦ Περσέως καὶ τῆς Ἀνδρομέδας, σύζυγος Νικίππης, τῆς θυγατρὸς τοῦ Πέλοπος, ἐκϐαλὼν τὸν Ἀμφιτρύονα ἐκ τῆς Τίρυνθος, καὶ καταλαϐὼν τὴν βασιλείαν τῶν Μυκηνῶν (Ὁμ. Ἰλ, Τ, 116.—Ἀπλλδ. Β, 4, 5, 6).—4) Εἷς ἐκ τῶν υἱῶν τοῦ Μέλαντος, τῶν φονευθέντων

ὑπὸ τοῦ Τυδέως (Ἀπλλδ. Α, 8, 5). — 5) Υἱὸς τοῦ Ἀνδρόγεω, συνοδεύσας τὸν Ἡρακλέα εἰς τὴν κατὰ τῶν Ἀμαζόνων ἐκστρατείαν, καὶ παρ' αὐτοῦ εἰς ἀμοιβὴν τὴν νῆσον Θάσον λαβών (Ἀπλλδ. Β, 5, 9). Κατὰ δὲ Ἀπολλώνιον Ῥόδιον (Β, 911), υἱὸς τοῦ Ἄκτορος. — 6) Δραματικὸς ὑποκριτὴς ἐν Ἀθήναις (Ἀρστφ. Σφκ. 1304).

Σθένεια, ἑορτὴ τελουμένη ἐτησίως ὑπὸ τῶν Ἀργείων ἐν Ἑρμιόνῃ, πρὸς τοῦ Σθενίου Διὸς τὸν βωμόν, ὅστις ἦν μέγας λίθος (Ἡσύχ. λ. Σθένια). Καὶ ὁ μὲν Πλούταρχος λέγει (π. Μουσ. ΚΣΤ) ὅτι τὴν πανήγυριν, εἰς ἣν ἐποιοῦντο χρῆσιν τοῦ αὐλοῦ ἵδρυσε κατ' ἀρχὰς ὁ Δαναός. Κατὰ δὲ Παυσανίαν (Β. 32. Ζ, 34, 9), ἐγκατέστησεν αὐτὴν ὁ Θησεύς, εὐγνωμονῶν τῷ Διὶ δι' ὃ τῷ ἔδωκε σθένος ἵνα ἐγείρῃ τὸν λίθον ὑφ' ὃν ἔκειντο τὰ γνωρίσματα τοῦ πατρός του Αἰγέως, καὶ αὐτὸς ἵδρυσε καὶ τὸν βωμὸν τῷ θεῷ, πιθανῶς καθιερώσας, κατὰ τὴν πεποίθησιν τῶν μεταγενεστέρων, αὐτὸν ἐκεῖνον τὸν μέγαν λίθον ὃν εἶχε μετακινήσει.

Σθένις, Ὀλύνθιος, σύγχρονος τοῦ Πραξιτέλους, εἰργάζετο ἐν Ἀθήναις, ὅθεν οἱ Ῥωμαῖοι ἀφήρεσαν μετὰ ταῦτα καὶ μετήγαγον εἰς Ῥώμην, εἰς τὸν ναὸν τῆς Ὁμονοίας, τὰ ὑπ' αὐτοῦ καλλιτεχνηθέντα ἀγάλματα τοῦ Διὸς, τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τῆς Δήμητρος. Ἐπηνοῦντο δ' αὐτοῦ καὶ τὸ σύμπλεγμα γυναικῶν θυουσῶν, προσευχομένων καὶ κλαιουσῶν (Παυσ. ΣΤ, 16, 17), καὶ πρὸ πάντων τὸ εἰς Σινώπην στηθὲν ἄγαλμα τοῦ ἱδρυτοῦ τῆς πόλεως Αὐτολύκου. Καὶ μετὰ τοῦ Λεωχάρους δὲ συνειργάσθη ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν σύμπλεγμα τῆς οἰκογενείας τοῦ Πασιτέλους (Rang. Ant. hell. II, Ἀρ. 1102).

Σθηνὼ καὶ **Σθενὼ,** μία τῶν Γοργόνων (Ἡσδ. Θεογν. 276. — Ἀπλλδ.).

Σίβυλλα. Τὸ ὄνομα τοῦτο ἔφερον διάφοροι θεόπνευστοι προφήτιδες, εἰς διαφόρους ἐποχὰς καὶ εἰς διάφορα μέρη ἀποδιδόμεναι, κατ' ἀβεβαίους καὶ μὴ συμφωνούσας μαρτυρίας τῶν ἀρχαίων. Ὁ Πλάτων μνημονεύει μιᾶς Σιβύλλης μόνον, ὁ δ' Ἀριστοφάνης, ὁ Ἀριστοτέλης, πολλῶν· ἐπὶ τοῦ Οὐάρρωνος δέκα ἦσαν γνωσταί. Τὸ ὄνομα παρήγετο κατὰ Πλάτωνα (Φαῖδρ. Σλ. 244. — καὶ Varr.) ἐκ τοῦ Σιὸς (Διὸς) βουλή. Νεώτεροι γλωσσολόγοι τὸ θέλουσι παράγωγον ἐξ ἀσιατικῶν διαλέκτων. Κατ' Εὐστάθιον, ἡ πρώτη οὕτω κληθεῖσα ἦν θυγάτηρ τοῦ Δαρδάνου καὶ τῆς Νησοῦς. Ὁ Πλούταρχος (Πυθικ.) λέγει τὴν πρώτην Σίβυλλαν Λίβυσσαν, θυγατέρα τοῦ Διὸς καὶ τῆς Λαμίας, θυγατρὸς τοῦ Ποσειδῶνος, μαντεύουσαν ἐπὶ βράχου ἐν Δελφοῖς. Ἡ δευτέρα καὶ ἐπισημοτάτη ἦν ἡ Ἐρυθραία Ἡρωφίλη, εἰς ἣν διάφοροι πόλεις ἀποδίδονται ὡς πατρίς. Αὐτὴ δὲ καλεῖ ἑαυτὴν Ἡρωφίλην καὶ Ἄρτεμιν, ἀδελφὴν, θυγατέρα, ἢ σύζυγον τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ ἐλέγετο ζήσασα πρὸ τῶν Τρωϊκῶν. Ἦν δ' ἡ αὐτὴ μετὰ τῆς Σαρδηνίας, Τρωϊκῆς, Σαμίας, Δελφικῆς καὶ Κυμαίας Σιβύλλης, καὶ φέρει καὶ τὰ ὀνόματα Δημὼ, Δημοφίλη, Δηϊφόβη, Ἀμάλθεια. Ὡς πᾶσαι αἱ Σίβυλλαι, μόνιμον μὴ ἔχουσα τὴν διαμονὴν, ἐλέγετο ἐκ Τρωάδος μεταβᾶσα εἰς Κλάρον πρὸς τῇ Κολοφῶνι, εἶτα εἰς Σάμον, Δῆλον, Δελφοὺς, καὶ εἶτα πάλιν ἐπιστρέψασα εἰς τὸν ναὸν τοῦ Σμινθεως Ἀπόλλωνος εἰς Τρωάδα. Ἐκ Κύμης δὲ ἢ ἐξ Ἐρυθρῶν ἐλέγετο προσέτι ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ἀπελθοῦσα εἰς Κύμην τὴν Ἰταλικὴν, ἔνθα ἐπροφήτευσε τῷ Αἰνείᾳ πρὸ τῆς εἰς Ἅιδου καταβάσεώς του (Virg. Æ, VI, 10. — Ov. Met. XIV, 104). Ἐθεωρεῖτο δὲ ὡς φθᾶσα εἰς βαθύτατον γῆρας (Ov. Met. XIV. 130. Fast. IV, 835), δι' ὃ καὶ οἱ Ῥωμαῖοι εἰς ἑορτήν τινα (τῆς Anna Perenna) ηὔχοντο ἀλλήλοις τῆς Σιβύλλης τὴν ἡλικίαν (Ov. Fast. III, 534). Αὐτῆς ἐλέγοντο οὖσαι προφητεῖαι τινὲς εἰς στίχους Ἑλληνικοὺς, οὓς Ταρκύνιος ὁ Σούπερβος ἠγόρασε παρ' ἀγνώστου γραίας ἀντὶ μεγίστης χρηματικῆς ποσότητος. Αἱ Ἑλληνικαὶ Σίβυλλαι ἦσαν εἰς

ἄμεσον σχέσιν μετὰ τοῦ μαντικοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ ἐπιστεύοντο διατρίβουσαι κυρίως ἔνθα κατ' ἀρχαίαν πίστιν ὑπῆρχε χρηστήριον τοῦ θεοῦ· ἀφ' ὅτου ὅμως οἱ χρησμοὶ ἐκανονίσθησαν, αἱ Σίβυλλαι ἐξέλιπον. Ἐπροφήτευον δὲ ἄνευ ἐξωτερικῶν ἐρεθισμῶν, καὶ μόνον ὑπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ θεοῦ ἐμπνεόμεναι, ἢ περιήρχοντο εἰς ἔκστασιν πίνουσαι ἐκ τοῦ ἱεροῦ ὕδατος. Ῥωμαϊκαὶ δὲ Σίβυλλαι ὑπῆρχον, πλὴν τῆς Κυμαίας, ἡ Καρμεντὶς (ἴδ. Εὔανδρος), αἱ querquetulanae virae (κουερκουετούλιαι παρθένοι), ἡ Μεφίτις καὶ ἡ Τιβουρτίνη. Οἱ ἀρχαῖοι ἀναφέρουσι καὶ Ἑβραίαν τινὰ Σίβυλλαν π. Χ., ἥτις Σάββα ἢ Σαμβέθη ἐκαλεῖτο, καὶ ἐταυτίζετο μετά τινος Χαλδαϊκῆς, καὶ ἄλλης αἰγυπτιακῆς. — Χ ρ η σ μ ο ὶ Σ ι β υ λ λ ι α κ ο ὶ σώζονται εἰς 12 βιβλία, διαφόρων ὄντες ἐποχῶν καὶ διάφοροι κατὰ τὸ περιεχόμενον, μίγμα ποικίλων ἐπόψεων, χριστιανικῶν, ἰουδαϊκῶν, εἰδωλολατρικῶν, κατὰ τὸ πλεῖστον ὑπὸ σχῆμα προφητειῶν ἱστορήματα περιέχοντες, ἢ προρρήσεις ἀφορώσας ναοὺς, πόλεις, λαοὺς καὶ ἐπικρατείας, μετὰ συναναμεμιγμένων ἠθικῶν ἀποφθεγμάτων καὶ παραγγελμάτων καὶ ποιητικῶν ἀπεικονίσεων.

Σιβύνη (ἡ) καὶ **Σ ί β υ η ς** (ὁ) καὶ **Σ ί β υ ν ο ς**, προσέτι καὶ **Σ ί γ υ ν ο ς**, εἶδος δόρατος, ὡς φαίνεται ὁλοσιδήρου, εὐρεῖαν ἔχοντος τὴν αἰχμὴν (Ὀππιαν. Κυνγ. Α, 152), ἐν χρήσει εἰς θήραν ἀγρίων ζώων. Καθ' Ἡρόδοτον (Ε. 9), λέξις Κυπρία· κατ' ἄλλους (Στρβ. Σουΐδ. Ἀππ.) Μακεδονικὴ, Θρᾳκικὴ ἢ Σκυθική.

Σιβύρτιος, εἷς τῶν στρατηγῶν τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἐγκαταστὰς ὡς διοικητὴς τῆς Ἀραχωσίας καὶ Γεδρωσίας, καὶ διατηρήσας τὰς ἐπαρχίας ταύτας καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ κατακτητοῦ. Κατ' ἀρχὰς ἠνώθη μετὰ τοῦ Εὐμένους. Εἶτα δὲ μετασχὼν κρυφίας κατὰ τούτου συνωμοσίας, καὶ φωραθεὶς, ἠναγκάσθη νὰ φύγῃ. Μετὰ τὸν θάνατον ὅμως τοῦ Εὐμένους πολλὴν τῷ ἐπέδειξεν εὐγνωμοσύνην ὁ Ἀντίγονος (Διόδ. ΙΘ, 68. — Ἀρρ. Ε, 6. ΣΤ, 27).

Σίγανα, πόλις τῆς Ἀραχωσίας ἐν Ἀσίᾳ (Πτολ. ΣΤ, 20).

Σίγγος (ὁ), πόλις τῆς Μακεδονίας ἐπὶ κόλπου ὅστις Σ ι γ γ α ϊ κ ὸ ς ἐλέγετο (Ἡρδ. Ζ, 122).

Σίγειον, ἀκρωτήριον τῆς Τρωϊκῆς χώρας, τὸ βορειοδυτικώτερον τῆς Ἀσίας, κατὰ τὴν εἴσοδον τοῦ Ἑλλησπόντου, ἀπέναντι τῆς πόλεως Ἐλεούσης, κειμένης ἐπὶ τῆς νοτίας ἄκρος τῆς Θρᾳκικῆς Χερσονήσου (Νῦν τουρκ. Γενισέρ). Ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου ἦν καὶ ὁμώνυμος πόλις μετὰ λιμένος, καταστραφεῖσα μετὰ τὴν ἐξαφάνισιν τοῦ Περσικοῦ κράτους. Εἶχε δὲ καὶ φρούριον Ἀχίλλειον καλούμενον, διότι ἐθεωρεῖτο ὅτι παρ' αὐτῷ ἦν ὁ τάφος τοῦ Ἀχιλλέως. Ἐν ἀρχαίοις χρόνοις ἔδωκεν ἀφορμὴν πολέμου μεταξὺ Πεισιστράτου καὶ Πιττακοῦ (Ἡρδ. Ε, 65. 94). Ἐκεῖ δὲ κατῴκησαν καὶ ὅτε ἐξώσθησαν ἐξ Ἀθηνῶν

οἱ Πεισιστρατίδαι. Πρὸ τῆς ἐκκλησίας ἑνὸς τῶν χωρίων τοῦ ἀκρωτηρίου τούτου εὑρέθη σπουδαιοτάτη ἀρχαία ἐπιγραφή, βουστροφηδὸν γεγραμμένη ἐπὶ ἀκεφάλου τετραγώνου Ἑρμοῦ, καὶ ὑπὸ τοῦ Ἔλγινος μετηνέχθη εἰς τὸ Βρεττανικὸν Μουσεῖον.

Σέγμα, ἐν τοῖς Ῥωμαϊκοῖς χρόνοις, διὰ τὸ τότε ἐν χρήσει σχῆμα τοῦ γράμματος C, ἐλέγοντο οὕτω διάφορα ἡμικυκλικά, ὡς ἡ ὀρχήστρα τοῦ θεάτρου (Φωτ.), καὶ ἕδρα ἡμικυκλικὴ περὶ στρογγύλην τράπεζαν.

Σέγμαντες (ὁ), ποταμὸς τῆς Ἀκουϊτανίας ἐν Λυκαονίᾳ.

Σεγνία, 1) Πόλις τοῦ Λατίου ἐν Ἰταλίᾳ, εἰς τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τοῦ ὄρους τῶν Οὐόλσκων, κτισθεῖσα ὑπὸ Ταρκυνίου τοῦ Σουπέρβου, ἔχουσα ναὸν Διὸς Οὐρίου, παράγουσα οἶνον ἰαματικόν, ἐξαίρετα ἀπίδια, καὶ εἶδός τι πηλοῦ χρήσιμον εἰς στρῶσιν τῶν ὁδῶν (Opus Sigminum) (Στρβ. Ε, 237.—Liv. I, 55. II, 21. VIII, 3). Νῦν Σέγνο, διατηρουμένου τοῦ ναοῦ τοῦ Διὸς, καὶ μεταβληθέντος εἰς ἐκκλησίαν. Σώζονται αὐτῆς καὶ Οὐόσκιά τινα ἐρείπια.—2) Ὄρος τῆς Μεγάλης Φρυγίας, ὑπὲρ τὴν πόλιν Ἀπάμειαν Κιβωτὸν (Plin. V, 29, 29).

Σέγρεον, ἀκρωτήριον τῆς νήσου Λέσβου (Στρβ.), διατηροῦν τὸ ἀρχαῖον ὄνομα.

Σεγύνναι ἢ **Σέγυννοι,** λαὸς κατὰ τοὺς μὲν ἐν Ἀσίᾳ, κατὰ τοὺς δὲ ἐν Εὐρώπῃ πρὸς τῷ Ἴστρῳ οἰκῶν. Καθ' Ἡρόδοτον (Ε, 9) ἔλεγον οἱ ἴδιοι ὅτι κατήγοντο ἐκ τῶν Μήδων, καὶ εἶχον μηδικὰ ἤθη καὶ ἔθιμα. Εἶχον ἵππους μικροὺς, δασεῖς, καὶ μόνον πρὸς ζεῦξιν καταλλήλους· ἡ δὲ γυνὴ, ἡ ἀναδεικνυμένη ἀρίστη τῶν ἁμαξηλατῶν, ἐδικαιοῦτο νὰ ἐκλέξῃ ὃν ἤθελε σύζυγον (Στρβ. ΙΑ, 520). Τινὲς ἀναγνωρίζουσιν ἐν αὐτοῖς τὰ πρῶτα ἴχνη τῶν ἀθιγγάνων, ὡς καὶ τὸ ὄνομα φαίνεται συμφωνοῦν.

Σέδη, 1) Πόλις μετὰ λιμένος ἐπὶ τοῦ ἀνατολικοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Λακωνίας, νοτίως Ἐπιδαύρου τῆς Λιμηρᾶς, ἐπώνυμος τῆς θυγατρὸς τοῦ Δαναοῦ· εἶχε παρακμάσει ἤδη ἐν ἀρχαίοις χρόνοις (Παυσ. Γ, 22. 11). — 2) Πόλις τῆς Παμφυλίας, ἀποικία Κύμης τῆς

Αἰολικῆς, ἕδρα ἐπίσημος λατρείας τῆς Ἀθηνᾶς (Στρβ. ΙΔ, 664.—Liv. XXXV, 13. XXXVII, 23). Νῦν Παλαιὰ Ἀδάλια.—3) Πόλις τῆς ἐπαρχίας τοῦ Πόντου, μετακληθεῖσα Πολεμώνιον (Στρβ.). — 4) Γυνὴ τοῦ Ὡρίωνος, κρημνισθεῖσα εἰς τὸν Τάρταρον ὑπὸ τῆς Ἥρας, διότι ἐκαυχήθη ὅτι ἦτο ὡραιοτέρα της (Ἀπλλδ. Α, 4, 3). — 5) Θυγάτηρ τοῦ Δαναοῦ, καθ' ἣν ὠνομάσθη ἡ ἀνωτέρω πόλις τῆς Λακωνίας (Παυσ. Γ. 22).

Σιδηνὴ, 1) ἡ περὶ τὴν Σίδην τοῦ Πόντου (ἀνωτ. 3) χώρα. — 2) Πόλις τῆς Τρωϊκῆς χώρας (Στρβ.),

Σιδηρὼ, γυνὴ τοῦ Σαλμωνέως, μητρυιὰ τῆς Τυροῦς (Απλλδ. Α, 9, 8).

Σίδηκες, λαός τις τῆς μεγάλης Μηδίας (Πτλμ.).

Σιδικινοὶ, αὐσωνικὸς λαὸς ἐν Καμπανίᾳ τῆς Ἰταλίας, περὶ τὸ ὄρος Μασσικὸν καὶ τὰ μεθόρια τοῦ Σαμείου, πρωτεύουσαν ἔχων τὴν τὸ ἀρχαῖον ὄνομα διατηροῦσαν Τέανον (Στρβ.— Cic. Phil. II, 41. — Liv. VII, 29. VIII, 2. XV.—Virg. Æ, VII, 727).

Σιδοῦς, φρούριον τῆς Μεγαρίδος, πρὸς τοῖς ὁρίοις τῆς Κορινθίας, κατὰ τὸν λιμένα τῶν Κεγχρεῶν, μεταξὺ Κρομμυῶνος καὶ τοῦ Ἰσθμοῦ. Παρῆγεν ἐξαίρετα μῆλα (Ξνφ. Ἑλλ. Δ, 4, 13. Ε, 19).

Σίδουσα, κώμη ἐν Λυδίᾳ, ἀνήκουσα ταῖς Ἐρυθραῖς τῆς Ἰωνίας (Θουκ. Η, 24).

Σίδυμα (κατ' ἄλλους Δίδυμα), πόλις τῆς Λυκίας ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ (Στέφαν. Βυζάντ.).

Σιδὼν, ἀρχαιοτάτη πόλις τῆς Φοινίκης, παράλιος, ἐντὸς κοιλάδος μόλις μιλίου

πλάτος ἐχούσης, εἰς 5 μιλίων ἀπόστασιν βορείως κειμένη τῆς Τύρου, ἥτις ἀπ' αὐτῆς ἀπῳκίσθη. Εἶχε δύο ἀξιολόγους καὶ καλῶς ὠχυρωμένους λιμένας. Κατέστρεψε δ' αὐτὴν Ἀρταξέρξης ὁ Ὦχος, βασιλεὺς τῆς Περσίας, καὶ ἔκτοτε ἔμεινε πάσῃ προσβολῇ ἀνάπεπταμένη (Ἀρρ. Β, 15, 6). Ἐπὶ Ὁμήρου ἤδη (Ἰλ. Ζ, 290. Ὀδ. Ο, 115, 424) ἦν ἐμπορικωτάτη, ἐξέπεμπεν ἀποικίας, καὶ ἤσκει ἐξαιρέτως κλάδους τινὰς τῆς καλλιτεχνίας, ἰδίως τῆς μεταλλουργίας καὶ τορευτικῆς. Οὕτως ὁ Ὅμηρος (Ἰλ. Ψ, 740) ἐπαινεῖ μετὰ θαυμασμοῦ τὸν εἰς αὐτὴν κατασκευασθέντα κρατῆρα, ἔχοντα ἓξ μέτρων χωρητικότητα, καὶ ὅστις «κάλλει ἐνίκα πᾶσαν ἐπ' αἶαν πολλόν». Τὰ πλοῖα αὐτῶν ἦσαν ἐκ τῶν ἀρίστων διὰ τὴν θαλασσοπλοΐαν (Ἡρδ. Ζ, 89. 86). Ὡς πᾶσαι αἱ Φοινικικαὶ πρωτεύουσαι, εἶχε καὶ αὐτὴ διαδοχικοὺς βασιλεῖς, γενομένσυς ὅμως ἐν μετέπειτα χρόνοις φόρου ὑποτελεῖς εἰς τοὺς Πέρσας καὶ Μακεδόνας. Ἐρείπια αὐτῆς σώζονται παρὰ τῇ νῦν Σαϊδᾷ, κειμένῃ ὀλίγον τι δυτικώτερον (Στρβ. ΙΣΤ, 756).

Σίθων, υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Ὄσσης, βασιλεὺς τῆς Θρᾳκικῆς Χερσονήσου, ἢ τῶν Ὀδσμάντων, ἐκ τῆς νύμφης Μενδείδος πατὴρ τῆς Παλλήνης, συζύγου τοῦ Κλείτου, διαδεχθέντος τὸν Σίθωνα (Τζέτζ. εἰς Λυκόφρ. 583).

Σιθωνέα, τὸ μέσον ἀκρωτήριον τῆς Χαλκιδικῆς Χερσονήσου ἐν Μακεδονίᾳ, ἔχον ὄρη οὐχὶ ὑψηλὰ καὶ ἀρίστους λιμένας. Μεταξὺ τοῦ Τορωναίου καὶ τοῦ Σιγγιτικοῦ κόλπου κειμένη, περιεῖχε τὰς πόλεις Σερμύλην, Τορώνην, Γαληψόν καὶ Σιγγὸν (Ἡρδ. Ζ, 123).

Σικανέα, ἀρχαῖον ὄνομα τῆς Σικελίας. Ἴδ. Σικανοί. Καὶ χώρα τις ἰδία ἐν τῇ νήσῳ περὶ τὸν Ἀκράγαντα (Ὁμ. Ὀδ. Ω, 307. — Ἡρδ. 170. — Θουκ. ΣΤ, 9).

Σικανοί, οἱ ἀρχαῖοι κάτοικοι τῆς Σικελίας (Θουκ. ΣΤ, 2), ἐξ Ἰβηρίας τῆς Ἰσπανίας ἐλθόντες ὅτε ἐδιώχθησαν ἐκεῖθεν ὑπὸ τῶν Λιγύων.

Σικανός, 1) Ποταμὸς τῆς Ἰβηρίας, ἀφικνούμενος, κατὰ Θουκυδίδην (ΣΤ, 2), μέχρι τοῦ Ῥοδανοῦ. Ἴσως ὁ Σηκουάνας. — 2) Υἱὸς τοῦ Ἐξηκέστου, Συρακούσιος στρατηγὸς ἐπὶ τῆς ἐκστρατείας τῶν Ἀθηναίων, διῴκει τὸ ἓν κέρας τοῦ στόλου, καὶ ἐζήτησε μάτην νὰ κυριεύσῃ τὸν Ἀκράγαντα (Θουκ. ΣΤ, 73. Ζ, 46. 50. 70).

Σικελία, πρὶν Σικανία, καὶ ἕνεκα τοῦ τριγωνικοῦ αὐτῆς σχήματος καὶ τῶν τριῶν ἀκρωτηρίων Τριναχρία (Hor. Sat. II, 6, 55), κατά τινας ἡ Ὁμηρικὴ Θρινακία. Ἦν ἡ μεγίστη καὶ ἐπισημοτάτη νῆσος τῆς Μεσογείου, νοτιοδυτικῶς κειμένη τῆς

Κάτω Ἰταλίας, ἀφ' ἧς χωρίζεται διὰ τοῦ Σικελικοῦ πορθμοῦ, ἔχοντος εἰς τὸ στενώτερον αὐτοῦ μέρος πλάτος μόνον 12 σταδίων, καὶ εἴτε διὰ σεισμῶν ἀποχωρισθεῖσα ἀπὸ τῆς στερεᾶς, εἴτε παρ' αὐτὴν ἀνακύψασα δι' ἡφαιστείου ἐνεργείας. Μῆκος δ' ἔχων ὁ πορθμὸς 4 γεωγραφικῶν μιλίων, εὑρύνεται μέχρι 2 μιλίων. Περὶ τοῦ μεγέθους τῆς νήσου ἄλλοι ἄλλα ἐφρόνουν. Κατὰ τὸν Ἔφορον ἀπῄτει ὁ περίπλους αὐτῆς 5 ἡμερονύκτια· κατὰ Θουκυδίκην (ΣΤ, 1), 8 ἡμέρας. Ὁ Ποσειδώνιος, ἐν Στράβωνι (ΣΤ, 266), τῇ ἀποδίδωσι περίμετρον 4,400 σταδίων (550 μιλίων), ὁ δὲ Πλίνιος (III, 8, 14) 618 μιλίων. Ἡ περὶ τὴν νῆσον θάλασσα, τοὐλάχιστον ἡ πρὸς βορρᾶν καὶ ἀνατολάς, ἐλέγετο Σικελικὸν πέλαγος, ἀφικνούμενον καὶ μέχρι τῆς Κρήτης, ὃν δὲ κατὰ Πλίνιον μέρος μόνον τοῦ Ἰονικοῦ πελάγους. Ἡ νῆσος ἐστὶν ἐν γένει ὀρεινή· τὸ δὲ κυριώτερον τῶν ὀρέων αὐτῆς ἐκαλεῖτο τὰ Νεβρώδη ὄρη, ἐξακολούθησις ὂν τῶν Ἀπεννίνων πρὸς

νότον καὶ πρὸς δυσμάς. Παρὰ τῇ ἀνατολικῇ παραλίᾳ τῆς νήσου κεῖται τὸ ὄρος Αἴτνη, 3310 μέτρα ὑψηλόν· εἰς δὲ τὸ δυτικὸν πέρας ὁ Ἔρυξ (ν. Ἅγ. Ἰουλιανός)· εἰς τὸ νότιον τὰ Ἡραῖα ὄρη (νῦν Σόροι). Ἄλλα ὀρέων ὀνόματα εἰσὶν ὁ Νεπτούνιος (Ποσειδώνιος) πρὸς τῇ Μεσσήνῃ, ὁ Μάρων, ὁ Κράτας, οἱ Δίδυμοι λόφοι (Gemelli colles) πρὸς τὸ μεσαίτατον τῆς νήσου. Ἀκρωτήρια δὲ ἦσαν πρὸς ἀνατολάς, τὸ Πέλωρον (νῦν Φάρον), ἐπίπεδον, εἰς τὴν βορειανατολικὴν γωνίαν· τὸ Δρέπανον (πιθανῶς τὸ νῦν τοῦ ἁγίου Ἀλεξίου)· τὸ Ἀργεννον (νῦν Τραορμίνα ἢ τοῦ ἁγ. Ἀγγέλου)· τὸ Πλημμύριον, νοτίως πρὸς ταῖς Συρακούσαις (νῦν ἄκρα τοῦ Γίγαντος)· ἡ νοτιανατολικὴ ἄκρα τὸ Πάχυνον (νῦν Πασσάρον). Εἰς δὲ τὴν νοτιοδυτικὴν ἄκραν τὸ Ὀδύσσειον (νῦν τῆς Κίρκης)· ἡ Βούκρα (νῦν Βούτερα)· τὸ πρὸς δυσμὰς Λιλύβαιον (νῦν Μαρσάλε)· εἰς δὲ τὴν βορείαν παραλίαν, τὸ Αἰγίθαλλον (νῦν ἁγ. Θεοδώρου)· τὸ Φαλάκριον (νῦν Ῥασοκούλμιον). Οἱ ποταμοὶ εἰσὶ μικροί, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἔαρ πολλάκις ὁρμητικοὶ ἐκχειλίζουσιν· εἰς τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν ὁ Ἀκεσίνης (ν. Ἀλκαντάρας), ἐξέβαλλε μεταξὺ Ταυρομενίου καὶ Νάξου· ὁ Σύμαιθος (ν. Γιαρέτας) ἐξέβαλλεν ὀλίγον βορειανατολικῶς τῶν Λεοντίνων· ὁ Ἄναπος (νῦν ὁμοίως), κατὰ τὰς Συρακούσας· ὁ Ἕλωρος (ν. Τέλλαρο), παρὰ τῇ ὁμωνύμῳ πόλει. Κατὰ τὰ νοτιοδυτικά, ἡ Γέλα (ν. Ὀλίβα), ἡ Ἱμέρα (ν. Σάλυο), μεταξὺ Γέλα καὶ Ἀκράγαντος· ὁ Ἅλυκος (ν. Πλάτανοι) παρὰ τῇ Μινώᾳ Ἡρακλείᾳ· ὁ Ὕψας (ν. Βελίκη), παρὰ Σελινοῦντι. Εἰς τὴν βόρειον πλευρὰν ἔρρεε καὶ ὁ ἄλλος ποταμὸς Ἱμέρα (ν. ἅγ. Λεονάρδος)· ὁ Κριμισσός. Λίμνας δὲ εἶχε τὴν Λυσιμέλειαν (ν. Παντανέλλαν), ὑπὸ τοῦ Ἀνάπου ποταμοῦ σχηματιζομένην παρὰ ταῖς Συρακούσαις· τὴν Συρακώ, αὐτόθι· τὴν Καμαρίνην, παρὰ τῇ ὁμωνύμῳ πόλει (ν. ὁμοίως)· τὴν Πέργον (Lacus Pergos. ν. Πέργουσα ἢ Λαργιτέλλον), νοτιοδυτικῶς τῆς Ἔννης· τὴν Παλικῶν λίμνην (ν. ὁμ.), λίμνην ἡφαιστειογενῆ, ἔνθα ἡ πόλις Μόναι· Πηγαὶ μνείας ἄξιαι ἦσαν ἡ Ἀρέθουσα πρὸς ταῖς Συρακούσαις καὶ ἡ Κυάνα (ν. ὁμ. ἢ Πίυμα), ἐπίσης ἐκεῖ πλησίον. — Γενικῶς ἀνεγνωρίζετο ἡ ἔκτακτος εὐφορία τῆς νήσου, ἥτις ἐθεωρεῖτο ὡς ἡ σιταποθήκη τῆς Ἰταλίας (Στρ. ΣΤ, 273. — Cic. Verr. II, 2. d. Imp. Pomp. XII. — Liv. XXVI, 40). Τούτου ἕνεκεν ἦν ἱερὰ τῇ Δήμητρι, καὶ ἐθεωρεῖτο ὡς ἡ ἀγαπητὴ αὐτῆς κατοικία. Σήμερον παραμεληθείσης τῆς καλλιεργείας, παρήκμασε κατὰ τοῦτο πολὺ ἡ νῆσος. Τῶν νοτίων μερῶν τὰ προϊόντα ἔχουσι σχέσιν πρὸς τὰ τῆς Ἀφρικῆς, εἰς τὰ λοιπὰ δὲ μέρη πρὸς τὰ τῆς Ἰταλίας, καὶ πολλάκις μνημονεύονται παρὰ τῶν ἀρχαίων σῖτοι, καρποὶ μεσημβρινοί, φοίνικες καὶ ἐξαίρετοι οἶνοι. — Τοὺς Κύκλωπας καὶ Λαιστρυγόνας τοῦ Ὁμήρου οἱ μὴ ἔχοντες ποῦ ἀλλαχοῦ νὰ θέσωσιν, ἔθετον εἰς τὴν Σικελίαν. Ὡς ἀρχαιοτάτους δὲ κατοίκους αὐτῆς γινώσκει ἡ ἱστορία τοὺς ἐξ Ἰταλίας ἐνταῦθα κατελθόντας Σικανούς (Θουκ. ΣΤ, 2) ἢ Σικελούς (Θουκ. ΣΤ, 1. — Siculi. Cic. Verr. II, 2). Ἀμφότερα τὰ ὀνόματα εἰσὶν ἓν καὶ τὸ αὐτό, εἰ καὶ φαίνεται διπλῆ κάθοδος ὑποτιθεμένη. Οἱ δ' εἰς Σικελίαν ἀποικήσαντες Ἕλληνες ἐλέγοντο Σικελιῶται. Εἰς τοὺς Σικανοὺς καὶ Σικελοὺς προσετέθησαν κατὰ τὰς παραδόσεις εἰς τὴν δυτικὴν παραλίαν Κρῆτες καὶ Ἔλυμοι, οἵτινες ἐξελαμβάνοντο ὡς ἄποικοι Τρῶες (Virg.), ἴσως καὶ μετ' αὐτῶν συγχωνευθέντες Λιγούριοι. Τοῦ ἐμπορίου ἕνεκεν ἐγκατέστησαν εἰς τὰ βόρεια καὶ τὰ βορειοδυτικὰ τῆς νήσου προσέτι καὶ Φοίνικες, οἵτινες ὅμως πολὺ περιωρίσθησαν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, εἰς τὴν Νάξῳ ἀπὸ τοῦ 736 π. Χ. ἤδη ἐγκαταστάντων (Ἰδ. Θουκ. ΣΤ, 3). Πλεῖσται ἑλληνικαὶ ἀποικίαι ἀπ' ἀρχαιοτάτων χρόνων κατέλαβον τὴν νῆσον, ἐκπέμψασαι ἔπειτα καὶ αὐταὶ ἄλλας ἀποικίας

εἰς διάφορα μέρη τῆς νήσου. Ὑπὸ τῶν Συρακουσῶν ἀπῳκίσθη ἡ Ἔννα καὶ ἱδρύθησαν αἱ Ἄκραι. Ἀποικίαι αὐτῶν ἦσαν καὶ ἡ Καμάρινα καὶ αἱ Καμέναι. Ὁ Ἀκράγας ἀπῳκίσθη τῷ 581 ἐκ τῆς Γέλας, διαμφισβητήσας ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα χρόνοις τὰ πρωτεῖα τῆς δυνάμεως καὶ τοῦ πλούτου εἰς τὰς Συρακούσας. Οἱ ἐν Σικελίᾳ Μεγαρεῖς ᾤκησαν τὴν Σελινοῦντα· καὶ αἱ Χαλκιδικαὶ πόλεις μετέσχον τῆς ἐποικήσεως τῆς Σικελίας· οὕτως ἐκ τῆς Ζάγκλης προέκυψεν ἡ Ἱμέρα. Αἱ τῶν φατριῶν διχόνοιαι περὶ τὰ τέλη τῆς στ' καὶ ἀρχὰς τῆς ε' ἑκατονταετηριδος π. Χ. ἔφερον καρπὸν τὴν τυραννίδα, δι' ἧς μεγάλως προήχθησαν εἰς πολιτικὴν δύναμιν ἡ Γέλα καὶ ὁ Ἀκράγας· ὁ Γέλων δὲ σύνοιδεν ὅτι αἱ Συρακοῦσαι ἔπρεπε νὰ καταστῶσι τὸ κέντρον καὶ ἡ πρωτεύουσα τῆς Σικελίας συνησπισμένης, καὶ αἱ κατὰ τῶν Καρχηδονίων νίκαι περὶ τὰ 480 π. Χ. ἐπέφερον ταύτην τὴν ἡγεμονίαν. Παρηκολούθησε δ' αὐτὸν εἰς τὴν αὐτὴν τάσιν καὶ ὁ διάδοχος αὐτοῦ Ἱέρων 478-467. Ἡ ἀποβολὴ δὲ τῶν τυράννων ἐπέφερεν αὖθις τὴν δημοκρατίαν καὶ τοὺς κομματικοὺς σπαραγμοὺς, ἐξασθενήσαντας τὰς πόλεις, καὶ νῦν μὲν κατελάμβανον τὴν ἐξουσίαν οἱ ὀλιγάρχαι, νῦν δ' ὑπερίσχυεν ἡ ὀχλοκρατία. Τούτου ἕνεκα καὶ οἱ κατὰ τῶν Καρχηδονίων πόλεμοι περὶ τὸ τέλος τῆς ε' ἑκατονταετηρίδος κακὴν εἶχον ἔκβασιν. Ἐν ἔτει 397 π. Χ. ἐπανελήφθη ὁ πόλεμος, καὶ τότε ἐπί τινα χρόνον ὑπερίσχυσαν πάλιν οἱ Ἕλληνες, περιορίσαντες τοὺς Καρχηδονίους τῷ 392, εἰς τὰ βόρεια αὐτῶν καταγώγια, ὁ δὲ Διονύσιος ἐξησφάλισε τὴν ἐξουσίαν του ἐν Συρακούσαις. Καὶ τοῦ Τιμολέοντος δὲ καὶ τοῦ Ἀγαθοκλέους αἱ νίκαι παρεκώλυσαν τὰς προόδους τῶν Φοινίκων. Ἀλλὰ τέλος, κατὰ τὸν πρῶτον Καρχηδονικὸν πόλεμον, οἱ Ῥωμαῖοι κατέλαβον τὴν νῆσον, καὶ αὐτὴν πρώτην κατέστησαν Ῥωμαϊκὴν ἐ π α ρ χ ί α ν. Οὕτω δὲ τότε εἰς τοὺς Σικελοὺς καὶ τοὺς Ἕλληνας κατοίκους προσετέθησαν καὶ Ῥωμαῖοι.—Εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς ἐπιστήμης καὶ τέχνης μετὰ πλείστου ζήλου συνέπραξαν καὶ οἱ Ἕλληνες τῆς Σικελίας. Ἐξ αὐτῶν εἰσὶν οἱ ποιηταὶ Στησίχορος, Ἐπίχαρμος, Θεόκριτος, Μόσχος καὶ ἄλλοι· οἱ ἱστοριογράφοι Φίλιστος, Τίμαιος, Διόδωρος· οἱ φιλόσοφοι Ἐμπεδοκλῆς καὶ Δικαίαρχος· ὁ ῥήτωρ Γοργίας· ὁ μαθηματικὸς Ἀρχιμήδης κλ. Ὡς πρὸς τὴν τέχνην δὲ, αὐτὸς ὁ Δαίδαλος ἤδη ἐμνημονεύετο ὡς μεγαλουργήσας ἐκεῖ τὴν Κ ο λ υ μ β ή θ ρ α ν, διώρυγα δι' ἧς ὁ Ἀλαβὼν ποταμὸς ἐξερεύγετο εἰς τὴν θάλασσαν.

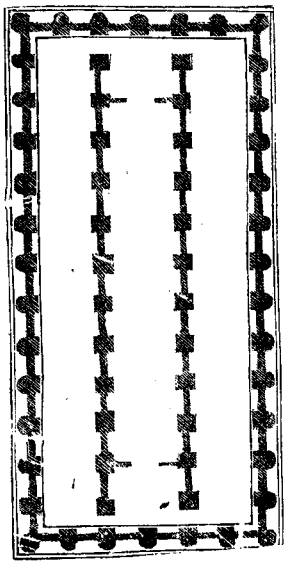

καὶ ὡς πόλεις κρεμάσας ἐπὶ κρημνῶν (Διόδ. Δ, 78. — Παυσ. Η, 46.—Solin. XI). Ἐν Ἀκράγαντι σώζονται καταπληκτικὰ λείψανα καὶ ἀρχιτεκτονικὰ καὶ γλυπτικὰ τοῦ μεγίστου ναοῦ τοῦ Διὸς, ὅστις παρεκκλίνει τοῦ ἐν Ἑλλάδι συνήθους ῥυθμοῦ, καὶ τὴν ὀροφὴν εἶχεν ἐπὶ γιγάντων στηριζομένην, οὓς δὲ μετὰ θαυμασμοῦ μνημονεύουσιν οἱ ἀρχαῖοι (Διόδ. ΙΓ, 82). Καὶ ἐν Σελινοῦντι σώζονται ἀξιόλογα λείψανα τῶν ἐν τῇ Ἀκροπόλει μνημονευομένων ναῶν (Θουκ. ΣΤ, 20), καὶ ἄλλων ἐν τῇ κάτω πόλει. Ὅτι δ' ὡραῖα ἀγάλματα θεῶν ἐκέκτηντο εἰς τοὺς ναούς των ἀποδεικνύει ἐν ἄλλοις, καὶ τὸ ὅτι ὅτε ὁ Φάβιος Μάξιμος ἐκυρίευσε τὸν Τάραντα (τῷ 207

π. Χ.), εἰς τοὺς ὀπαδοὺς τοὺς θελήσαντας ν' ἀποκομίσωσι τὰ ἀγάλματα, εἶπεν εὐφυῶς καὶ γενναιοψύχως, «Ἀπολίπωμεν τοὺς θεοὺς τοῖς Ταραντίνοις κεχολωμένους» (Πλούτ. Φ. Μ. ΙΒ). Αἱ ἐπισημότεραι τῆς νήσου πόλεις, ἐπὶ Στράβωνος ἤδη αἱ μὲν κατεστραμμέναι, αἱ δὲ παρακμάσασαι, ἦσαν (Ἴδ. τὴν λέξιν δι' ἑκάστην τῶν κυριωτέρων) εἰς τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν, ἡ Ζάγκλη, εἶτα, καὶ νῦν Μεσσήνη (δωρ. Μεσσάνα)· ἡ Νάξος, παρ' ἣ κατόπιν ἐκτίσθη καὶ τὸ Ταυρομένιον (ν. Ταορμίνο)· ἡ Κατάνη (νῦν Κατανία)· οἱ Λεοντῖνοι (καὶ νῦν) τὰ Μέγαρα (ἐκλιπόντα)· αἱ Συρακοῦσαι· εἰς δὲ τὴν νοτιοδυτικὴν παραλίαν ἡ Καμάρινα, ἧς σώζεται μέρος τοῦ φρουρίου ἐν ἐρειπίοις· ἡ Γέλα, ἐρείπια αὐτῆς· ὁ Ἀκράγας (ν. Ἀγριγέντη)· ἡ Ἡράκλεια Μινώα (ἐρείπια εἰς πύργον τοῦ Κάμπο Βιάγκου)· ἡ Σελινοῦς (ν. Καστελβετράνο, ἐρείπια). Εἰς τὴν δυτικὴν παραλίαν, τὸ Λιλύβαιον (ν. Μαρσάλα)· ὁ Ἔρυξ· τὸ Δρέπανον (ν. ὁμ.). Εἰς τὴν βορείαν παραλίαν, ἡ Σαγέστα· ἡ Πάνορμος (ν. Παλέρμον)· ἡ Ἰμέρα, μετονομασθεῖσα εἶτα Θέρμαι (ν. Τέρμινι)· αἱ Μύλαι (ν. Μιλάτσον)· Ὕβλα ἡ μείζων (ν. Πατέρνον)· Ἔννα (ν. Κάστρον Ἰωάννου)· τὸ Ἀγύριον (ν. Ἀργυρόν)· τὸ Ἄδρανον (ν. Ἀδερνόν)· ὁ Ἄσσωρος (ν. ὁμ.). καὶ ἄλλαι (Στρβ. ΣΤ, 265).

Σικελίδης, ὄνομα ποιητοῦ Σαμίου (Θεόκρ. Ζ, 1).

Σίκιννις (ἡ), ὄρχησίς τις σατυρική,

εἰς τοὺς χοροὺς τῶν σατυρικῶν δραμάτων εἰσηγμένη, ὑπερβολικὴ εἰς τὰς κινήσεις της καὶ καθ' ἣν οἱ ὀρχούμενοι καὶ ἅλλον συγχρόνως αὐτοὶ καὶ ἐκιθάριζον, ἐπώνυμος τοῦ ἐφευρέτου αὐτῆς Σικίννου, ἢ νύμφης τινὸς τῆς Κυβέλης, ἥτις Σικιννὶς ἐκαλεῖτο (Ἀρστφ. Νεφ. 540. Σχλ. — Λουκ. π. Ὀρχ. Πολδ. Δ, 99. — Κλμ. Ἀλξ. Παιδ. Γ, 4). Ἴσως πιθανώτερον ἀπομίμησις βαρβάρων τινῶν χορῶν τῶν Σιγίννων (ἴδ.).

Σίκιννος, δοῦλος καὶ παιδαγωγὸς τοῦ Θεμιστοκλέους, ὑπ' αὐτοῦ καὶ πρὸς τὸν Ξέρξην πεμφθεὶς (Ἡρδ. Η. 75).

Σίκινος (ἡ), μία τῶν Κυκλάδων νήσων μεταξὺ Ἴου καὶ Φολεγάνδρου, ἔχουσα καὶ πόλιν ὁμώνυμον· πλουσία εἰς παραγωγὴν οἴνου, δι' ὃ καὶ Οἰνόη πρὶν ἐκαλεῖτο. Τὸ δὲ ὄνομα Σίκινος εἶχε κατά τινα μῦθον τοῦ Θόαντος. Ἐπὶ τῶν Περσικῶν προσῆλθε τῷ Ξέρξῃ, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα κατετάχθη μετὰ τῶν ὑποτελῶν συμμάχων τῶν Ἀθηναίων. Μένουσιν ἐπ' αὐτῆς ἀρχαῖα ἐρείπια, ἰδίως ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος, μετασκευασθέντος εἰς ἐκκλησίαν (Στρβ. Ι, 84).

Σίκκα (Ἀφροδισία. S. Veneris), πόλις ἐπίσημος τῆς Νουμιδίας ἐν Ἀφρικῇ, ἐπὶ λόφου παρὰ τῷ ποταμῷ Βαγράδᾳ, κτίσμα Φοινίκων μετὰ ναοῦ τῆς Ἀστάρτης· εἶτα ρωμαϊκὴ ἀποικία (Πολβ. Α, 66. 67. — Sall. Jug. LVI).

Σίκερις, ἀριστερὸς ὁμόρρους τοῦ Ἰβήρου ἐν Ταρρακωνίᾳ τῆς Ἱσπανίας, τῇ Ἰλέρδᾳ παραρρέων, καὶ παρὰ τῇ Ὀκτωγέσᾳ ἐκβάλλων (Δ. Κάσσ. ΜΑ, 20. — Cæs. B. C. I, 49. 61).

Σικύα, ὁ ἐπιμήκης κολοκυνθοειδὴς καρπός, τὸ ἀγγούριον, καὶ κατ' αὐτόν, ὡς ἐκ τοῦ σχήματος, τὸ χειρουργικὸν ἐργαλεῖον πρὸς ἀφαίρεσιν τοῦ κακοῦ αἵματος (ἡ βεντούζα), εἰς ὃ ὅμως μετὰ ταῦτα καὶ ἄλλο σχῆμα ἐδόθη, κατὰ τὸ πρωτότυπον τῆς εἰκόνος ἐκ τοῦ Βατικανοῦ.

Σικυωνία, (κατὰ παραγωγὴν δηλοῖ ἀγγουρότοπον). Εἰς τοὺς μυθώδεις χρόνους

ὠνομάζετο καὶ Μυκώνη, Αἰγιάλεια. Τελχινία. Ἦν δ' ἡ χώρα ἡ βορειοτέρα τῆς Πελοποννήσου, ὁρια ἔχουσα πρὸς βορρᾶν τὸν κορινθιακὸν κόλπον, πρὸς δυσμὰς τὴν Ἀχαίαν καὶ Ἀρκαδίαν, πρὸς ἀνατολὰς τὴν Κορινθίαν, πρὸς νότον τὰς Κλεωνὰς καὶ τὴν Φλιασίαν. Ἡ ἔκτασις αὐτῆς ἦν περίπου 5 τετραγωνικῶν μιλίων. Τὸ ἔδαφος αὐτῆς ἐςὶν ὀρεινόν. Πρὸς τὰ νοτιοδυτικὰ ἡ Κυλλήνη (νῦν Ζύρια) αἴρεται ἡμικυκλικῶς εἰς ὕψος 2400 μέτρων, τὸ πλεῖστον χιονοσκεπής, καὶ ὑπὸ σεισμῶν παντοίως κατεσπαραγμένη. Ἀνατολικώτερον κεῖται ὁ Ἀπέαυρος ἢ Ἀπέλαυρος (Γαυρίας ὄρος), 1400 μ. ὑψηλός. Αἱ προεκβολαὶ δὲ τῶν ὀρέων τούτων ἀφικνοῦνται μέχρι πλησίον τῆς θαλάσσης, ἀπ' αὐτῆς μόνον δι' ἑνὸς εὐφόρου πεδίου (τῆς νῦν Βόχας) διαιρούμεναι. Ὁ ποταμὸς Σῦς ἢ Σύθας (νῦν τοῦ Ξυλοκάστρου) ἦν τὸ ὅριον πρὸς τὴν Ἀχαίαν· ἡ Νεμέα (νῦν Κουτσομάλι), τὸ πρὸς τὴν Κορινθίαν· μεταξὺ δὲ τῶν δύο ῥέει ὁ Ἀσωπὸς (ἁγ. Γεωργίου) καὶ ὁ Ἐλισσῶν, καὶ οἱ ποταμοὶ οὗτοι παχεῖαν γῆν ἐκ τῶν ὀρέων καταβιβάζοντες. αὐξάνουσι τῆς πεδιάδος τὴν εὐφορίαν. Τὸ κλίμα ἐστὶν ἔτι εὐκραέστερον καὶ ὑγιεινότερον ἢ εἰς τὴν παρακειμένην Κόρινθον, καὶ σίτου καὶ ἐλαίου ἀφθονίαν παρῆγεν ἡ πεδιάς, τὰ δὲ ὄρη πολλὴν ξυλείαν· δι' ὃ καὶ ἱκανῶς πυκνὸς ἦν ὁ πληθυσμὸς 40-50 χιλιάδων κατοίκων. Ἡ πρωτεύουσα, Σικυών, ἐπὶ νομισμάτων δ' ἐνίοτε καὶ Σεκυών, ἐλέγετο πρὶν Αἰγιαλοὶ, καὶ μετωνομάσθη δῆθεν κατὰ Σικυῶνα, υἱὸν τοῦ Μαραθῶνος, ἢ Μετίωνος, ἢ Ἐρεχθέως, ἢ Πέλοπος, σύζυγον δὲ τῆς Ζευξίππης, θυγατρὸς τοῦ Λαομέδοντος, μέθ' οὗ ἐπολέμησε κατὰ τῶν Ἀχαιῶν. Ἐπὶ τουρκοκρατίας ἐκαλεῖτο Βασιλικά. Μεταξὺ τοῦ Ἀσωποῦ καὶ τοῦ Ἐλισσῶνος κειμένη, ἀπετέλει ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν τὸ κέντρον τῆς χώρας, καὶ εἶχεν 20-25 χιλιάδας κατοίκων. Ἡ ἀρχαία πόλις ἔκειτο μέρος μὲν ἐν τῇ πεδιάδι, εἰς ἀπόστασιν 12 σταδίων ἀπὸ τῆς θαλάσσης, μέρος δ' ὑπὲρ αὐτὴν, εἰς ὕψωμα κλιμακηδὸν αἰρόμενον. Ὁ Δημήτριος ὁ Πολιορκητὴς, κύριος γενόμενος τῆς πόλεως, ἤτις καὶ ἐπί τινα χρόνον Δημητριὰς ὠνομάσθη, ἠνάγκασε τοὺς κατοίκους νὰ ἐγκαταλείψωσι τὰς κάτω συνοικίας καὶ ν' ἀποσυρθῶσι πάντες πρὸς τὰ ἄνω. Τῆς τακτικῶς δὲ ῥυμοτομηθείσης νέας ταύτης πόλεως σώζονται ἐπίσημα ἐρείπια (Στρβ. Η, 352. — Παυσ. Β, 7). — Ἡ Σικυὼν ἦν ἐπίσημος ἕδρα τῆς τέχνης, ἣν ἔλαβεν ἐκ Κρήτης, τεχνιτῶν Τελχίνων ἐκεῖθεν ἐλθόντων, ἐξ ὧν καὶ τὸ ἀρχαῖον ὄνομα Τελχινία ἔλαβεν ἡ χώρα. Ἐπίσημοι γλύπται διέπρεψαν ἐν αὐτῇ, ὡς ὁ Ἀριστοκλῆς, ὁ Κάναχος, κατά τινας καὶ ὁ Πολύκλειτος, ὁ Λύσιππος κτλ., καὶ ἤνθει ἡ τέχνη μέχρι καὶ ἐπὶ Ἀράτου (Πλούτ. Ἀράτ. ΙΓ), ἔν τε τῇ γραφικῇ καὶ ἐν τῇ γλυπτικῇ, καὶ χαλκωρυχεῖα ὑπῆρχον ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ Ἀσωποῦ. Ἕνεκα τούτων πάντων τῶν πλεονεκτημάτων της, καὶ τῆς ὡραίας, ὑγιοῦς καὶ ὀχυρᾶς θέσεώς της, ἐλέγετο παρὰ τοῖς ἀρχαίοις οὖσα ἡ Σικυὼν τέρψις ἐν εἰρήνῃ καὶ προστασία ἐν πολέμῳ. Νοτίως αὐτῆς ἔκειτο ἡ Τιτάνη, ἔχουσα ναὸν Ἀσκληπιοῦ· ἀνατολικῶς· ἡ Γόνουσσα. Αἱ Δειραὶ, ἡ Ἐπιείκια καὶ ἡ Θυάμια ἦσαν φρούρια ὧν ἡ θέσις ἀγνοεῖται. — Οἱ ἀρχαιότατοι τῆς χώρας κάτοικοι λέγονται Ἴωνες, μεθ' οὓς ἐπῆλθον Ἀχαιοὶ καὶ εἶτα Δωριεῖς, οἵτινες ὑπὸ τὸν ἡγεμόνα αὐτῶν Φάλκην ἐπιπεσόντες, κατέλαβον τὴν πόλιν διὰ νυκτός. Προέχουσαν θέσιν ἐν τῇ ἱστορίᾳ οὐδέποτε εἶχεν ἡ Σικυὼν, ἀλλὰ συνέπραττε πάντοτε μετὰ τοῦ Ἄργους ἢ μετὰ τῆς Σπάρτης. Οὕτως ἐπὶ τοῦ πρώτου Μεσσηνιακοῦ πολέμου συνηγωνίσθη μετὰ τοῦ Ἄργους ὑπὲρ τῶν Μεσσηνίων· ἐπὶ δὲ τοῦ δευτέρου Μεσσηνιακοῦ πολέμου ἐγκατέστη παρὰ τοῖς Σι-

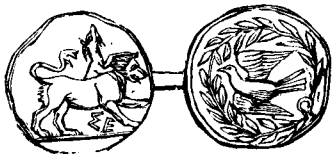

κυωνίοις ἡ πραεῖα τῶν Ὀρθαγοριδῶν τυραννὶς (Ἡρδ. ΣΤ, 126), ἐν ᾗ διέπρεψεν ὁ τελευταῖος ἐν αὐτῇ, ὁ Κλεισθένης, πενθερὸς τοῦ ἐν Ἀθήναις Μεγακλέους (Ἡρδ. ΣΤ, 126-131), περὶ τὰ 576 π. Χ. Ἐπὶ τῶν Περσικῶν, οἱ Σικυώνιοι παρέταξαν 12 καὶ εἶτα 15 πλοῖα εἰς τὸν Ἑλληνικὸν στόλον (Ἡρδ. Η, 1. 43)· ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, μετὰ τῶν Σπαρτιατῶν τεταγμένοι, παρέσχον ἐπίσης αὐτοῖς πλοῖα (Θουκ. Β, 9. 80. 83), καὶ ἄλλως μετέσχον αὐτοῦ (Θουκ. Δ, 70, 101. Ε, 52). Ὅτε ὅμως, ἐπικρατήσασα ἡ δημοκρατικὴ μερὶς, ἀπεστράφη ἀπὸ τῆς Σπάρτης, τότε ὑπέταξαν οἱ Σπαρτιᾶται τὴν πόλιν, καὶ τὴν ἐβίασαν νὰ μετάσχῃ τῆς Σικελικῆς ἐκστρατείας (Θουκ. Ε, 82. Ζ. 58). Μεταγενεστέρως ἀπαντῶνται πάλιν τύραννοι ἐν Σικυῶνι. Ἐπὶ τοῦ Λαμιακοῦ πολέμου συνησπίσθησαν καὶ οἱ Σικυώνιοι μετὰ τῶν λοιπῶν Ἑλλήνων κατὰ τῶν Μακεδόνων. Ὅτε δὲ μετὰ ταῦτα ὁ Πτολεμαῖος, καὶ κατόπιν ὁ Δημήτριος ὁ Πολιορκητὴς κατέλαβε τὴν Σικυῶνα (τῷ 303 π. Χ.), ἐπανῆλθε πάλιν σειρὰ τυράννων, ἀφ' ὧν μόνον τῷ 251 ὁ Ἄρατος ἀπήλλαξεν αὐτὴν, καὶ ἐπανέφερε τὴν τάξιν. Παντοίας ὅμως δυσχερείας ἐπέφερεν αὖθις ἡ προσάρτησις τῶν Σικυωνίων εἰς τὸν Ἀχαϊκὸν δεσμὸν, αἵτινες ἐξηκολούθησαν καὶ ἐπὶ τῶν Μακεδονορρωμαϊκῶν χρόνων. Μετὰ τὴν καταστροφὴν δὲ τῆς Κορίνθου ἔπεσε καὶ ἡ Σικυὼν, καὶ σπανίως μνημονεύεται ἔκτοτε.

Σίλα, 1) δάσος τῶν Βρουττίων μέχρι τοῦ Σικελικοῦ πορθμοῦ παρατεινόμενον, καὶ μέχρι τοῦδε διὰ τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος, ἢ καὶ Ἀσπρομόντε καλούμενον, πρὸ πάντων ρητίνης παραγωγὸν (Στρβ. ΣΤ, 261. — Cic. Brut. XXII, 85).—2) Πόλις τῆς Ἰταλίας εἰς τὴν Ἀδριατικὴν (Πολ. ΛΔ, 11).

Σιλανέων, γλύπτης Ἀθηναῖος διάσημος, ἀκμάσας περὶ τὴν 110 Ὀλυμπιάδα (340 π. Χ.), ἐργασθεὶς ἐν ἄλλοις· ἀνδριάντα τοῦ Πλάτωνος (Διογ. Λαέρτ. Γ, 25), ἱδρυθέντα εἶτα ὑπὸ Μιθριδάτου εἰς τὴν Ἀκαδημίαν, Ὀλυμπιονίκας, ἥρωας ὡς τὸν Ἀχιλλέα καὶ Θησέα (Πλούτ. Θησ. Δ)· τὴν ὑπὸ τοῦ Κικέρωνος (Verr. IV, 57) ἐπαινουμένην Κορίνναν· τὴν θνήσκουσαν Ἰοκάστην, εἰς ἧς τὸ πρόσωπον ἐγκατέμιξεν ἄργυρον τῷ χαλκῷ πρὸς ἔκφρασιν τῆς ὠχρότητος (Α. Tat. LII). Τὸ δὲ περιφημότατον τῶν ἔργων του ἦν ὁ ἀνδριὰς τοῦ Ἀπολλοδώρου, τοῦ «μαινομένου» ἐπικληθέντος, ὃν παρέστησεν ὅτι, ἐν ἀγανακτήσει κατὰ τῶν ἰδίων ἔργων, ἔθραυεν αὐτὰ, καὶ περὶ οὗ λέγει ὁ Πλίνιος (XXXIV, 19, 21) ὅτι ἦν «οὐχὶ χαλκοῦς ἄνθρωπος, ἀλλ' αὐτὸ τὸ ἄγαλμα τῆς ὀργῆς».

Σιλανὸς, 1) Ἕλλην ἱστοριογράφος παρὰ Στράβωνι.—2) Μάντις Ἀμβρακιώτης ἐν τῇ ἐκστρατείᾳ Κύρου τοῦ νεωτέρου κατὰ τοῦ Ἀρταξέρξου (Ξνφ. Ἀν6. Α, 7, 18).

Σίλαρος, 1) Ποταμὸς καὶ κώμη τῆς ἐντεῦθεν τῶν Ἄλπεων Γαλλίας. Καὶ ὁ μὲν ποταμὸς ἔχει ἔτι τὸ ἀρχαῖον ὄνομα, ἡ δὲ κώμη λέγεται φρούριον τοῦ ἁγ. Πέτρου. — 2) Ποταμὸς χωρίζων τὴν Λευκανίαν ἀπὸ τῆς Καμπανίας, ἐκρέων ἐκ τῶν Ἀπεννίνων, δεχόμενος ἀριστερῶς τὸν Τανάγραν (νῦν Νέγρον), καὶ τὸν Κέλορα (ν. ὁμοίως), καὶ ἐκβάλλων βορείως τῆς Ποσειδωνίας εἰς τὴν θάλασσαν. Ἐλέγετο τὸ ὕδωρ αὐτοῦ ἀπολιθοῦν τὰ φυτά. Παρ' αὐτῷ ἠττήθη ὁ Σπάρτακος τῷ 71 π. Χ. (Ἀππ. Α, 118. — Virg. G. III, 146). (Νῦν ὁμοίως).

Σιληνὸς, ἴδ. Σειληνός.

Σίλες, ὁ ἐπισημότερος τῶν ποταμῶν τῆς Βενετικῆς, ἐξέβαλλεν εἰς τὴν Ἀδριατικὴν θάλασσαν κατὰ τὸ Ἄλτινον (Plin. III, 8, 22). Νῦν Σίλ.

Σίλλοι, ἴδιον εἶδος τῆς Ἑλληνικῆς ποιήσεως, σατυρικοῦ ἢ χλευαστικοῦ ἐμπεριεχομένου, σχέσιν καὶ συγγένειαν ὕφους, οὐχὶ ὅμως καὶ ἱστορικὴν συνάφειαν ἔχον μετὰ τῶν Ἰάμβων τοῦ Ἀρχιλόχου καὶ ἄλλων. Τίμων ὁ Φλιούσιος ἔγραψε τῷ 280 π. Χ. τρία σίλλων βιβλία, ἐξ ὧν ὀλίγα λείψανα

σώζονται, ἐλέγχοντα ὀξύνοιαν καὶ πνεῦμα παρατηρητικὸν, ἀλλ' ἔχοντα καί τι τὸ ὀξὺ, ἀπότομον καὶ δυσάρεστον.

Σιλούϊος (Silvius), κατὰ Διονύσιον (Α, 30), υἱὸς τοῦ Αἰνείου καὶ τῆς Λαυινίας, ἑτερομήτριος ἀδελφὸς τοῦ Ἀσκανίου, λαβὼν μετὰ τοῦτου τὸν θάνατον τὴν ἐξουσίαν ἐπὶ τῆς Ἄλβης, τῆς ὑπερτάτης ἱερωσύνης ἀπονεμηθείσης εἰς Ἰοῦλον, τὸν υἱὸν τοῦ Ἀσκανίου, Ἀπ' αὐτοῦ κατήγετο τὸ γένος τῶν Σιλβίων, βασιλέων τῆς Ἄλβης.—Κατὰ Λίβιον δὲ (I, 3) ἦν τοῦ Ἀσκανίου υἱός.

Σίλυρες, ἰσχυρὸς καὶ φιλοπόλεμος λαὸς τῶν νοτιοδυτικῶν μερῶν τῆς Βρεττανίας, οὗ αἱ ἐπισημότεροι πόλεις ἦσαν ἡ Ἴσκα καὶ ἡ Βέντα. Καὶ ὑπετάγησαν μὲν ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, ἀλλ' ἔμειναν πάντοτε ἀπειλητικοὶ, καὶ κατὰ τῶν Σαξόνων ἐπὶ μακρὸν ὑπερήσπισαν τὴν ἀνεξαρτησίαν των (Tac. Ann. XII, 2, 31).

Σιμαίθα, 1) ὄνομα ἑταίρας ἐκ Μεγάρων (Ἀρστφ. Ἀχρν. 524). — 2) Σικελιῶτις γυνὴ παρὰ Θεοκρίτῳ (Β, 101).

Σίμβλος (ὁ), ἡ Σίμβλη (ἡ), τὸ μελίσσιον, τὸ κοφίνιον εἰς ὃ αἱ μέλισσαι παράγουσι τὸ μέλι των (Ἡσδ. Θεογ. 598), ἦν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ὅμοιον τοῖς παρ' ἡμῖν, ἐκ κλαδίων πλεκτῶν, ἢ ἐκ τεμαχίων φελλοῦ συνηρμοσμένων (Virg. Georg. IV, 33.—Columella XI, 6, 1). Ἐνίοτε δὲ μετεχειρίζοντο οἱ Ῥωμαῖοι καὶ χαλκᾶ ἀγγεῖα κατάτρυτα, ἃ διήρουν ἐσωτερικῶς διὰ σανίδων εἰς διαφόρους ἐπαλλήλους δόμους.

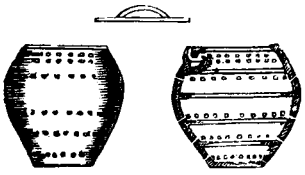

Σιμέας, Εὐπαλάμου υἱὸς, γλύπτης τῆς ἀρχαίας σχολῆς, ἐκ κοινοῦ λίθου ἐργασθεὶς Διόνυσον, ἐπικαλούμενον Μόριχον.

Σιμέχη, 1) δούλη, μήτηρ τοῦ Ἀρχελάου, βασιλέως τῆς Μακεδονίας (Αἰλ. π. ἱ. ΙΒ, 43).—2) Ὄνομα ἑταίρας παρὰ Λουκιανῷ (Διάλ. Δ).

Σιμμίας, 1) Θηβαῖος, φίλος καὶ ἀκροατὴς τοῦ Σωκράτους, πολλάκις ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος μνημονευόμενος. Περὶ αὐτοῦ λέγεται ὅτι διέτριψεν ἐπί τινα χρόνον ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ὅτι ἐξέδωκεν 23 διαλόγους (Διογ. Λρτ. Β, 124). — 2) Συρακούσιος, ὀπαδὸς τῆς μεγαρικῆς σχολῆς (Διογ. Λρτ. Β, 113). —3) Πατὴρ τοῦ στρατηγοῦ Πολυσπέρχοντος. —4) Υἱὸς τοῦ Ἀνδρομένους, διοικητὴς τῆς φάλαγγος ἐπὶ Ἀλεξάνδρου τοῦ μεγάλου, περιεπλάκη μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του εἰς τὴν δίκην τοῦ Φιλώτα (Ἀρρ. Γ, 11).—5) Ῥόδιος, ἢ Βυζάντιος γραμματικὸς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ περὶ τὰ 300 π.Χ. ἐποίησεν «Ἐρωτοπαίγνια» εἰς 4 βιβλία, ἤτοι ἐρωτικὰ εὔθυμα ἐλεγεῖα. Μόνον δέ τινα ἐπιγράμματα αὐτοῦ διατηροῦνται ἐν τῇ Ἀνθολογίᾳ.

Σιμόεις, 1) μικρὸς ποταμὸς εἰς τὸ Τρωϊκὸν πεδίον, ἐκ τῆς Ἴδης πηγάζων (Ὁμ. Ἰλ. Μ, 23), καὶ ὑπὸ τὸ Ἴλιον μετὰ τοῦ Σκαμάνδρου ἑνούμενος (Ἰλ. Ε, 774), νῦν Βουνάρβασι· κατ' ἄλλους δὲ ὁ παράλληλος τῷ Σκαμάνδρῳ αὖλαξ (Καλιφατλῆ Ἀσμὰκ), ὅστις τὸ θέρος μένει ξηρὸς, καὶ ἡ εἰς αὐτὸν ἐκρέουσα πηγὴ Δυμβρέκ. Ἄλλοι δὲ πάλιν ἐκλαμβάνουσι τὴν Δυμβρὲκ ὡς αὐτὸν τὸν Σκάμανδρον, τὸν δὲ εἰς αὐτὴν ἐκβάλλοντα Ἐρέγκιοϊ, ὡς τὸν Σιμόεντα, ὅστις ἐλέγετο ἔχων καθαρὸν ὕδωρ. — 2) Κατὰ τὸν Στράβωνα (ΙΓ, 608), εἷς ποταμὸς παρὰ τῇ Σεγέστῃ ἐν Σικελίᾳ ἐκαλεῖτο ἐπίσης Σιμόεις, καὶ κατὰ Βιργίλιον (Æ, III, 303), εἷς ἐπίσης ἐν Ἠπείρῳ.

Σιμοείσιος, υἱὸς Ἀνθεμίωνος, εἷς τῶν ἐπισήμων Τρώων, φονευθεὶς ἐν τῇ μάχῃ ὑπὸ Αἴαντος (Ὁμ. Ἰλ. Δ, 474).

Σῖμος, Σικελὸς, ὁ κτίστης τῆς πόλεως Ἱμέρας ἐν Σικελίᾳ (Θουκ. ΣΓ. 5).

Σιμπλίκιος, ἐκ Κιλικίας, φιλόσοφος

ἐκλεκτικὸς, μαθητὴς τοῦ Ἀμμωνίου, ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ ζήσας ἐφ' ἱκανὸν εἰς Ἀθήνας, συνέγραψε πολυμαθῆ καὶ ἀκριβέστατα ὑπομνήματα εἴς τινα τῶν ἔργων τοῦ Ἀριστοτέλους, καὶ εἰς τοῦ Ἐπικτήτου τὸ Ἐγχειρίδιον.

Σίμυλος, 1) ὑποκριτὴς ἐν Ἀθήναις ἐκ τῶν μὴ ἐπαινουμένων (Δμσθ.).—2) Κόλαξ ἐν Ἀθήναις (Λουκ. Θε. Διάλ. Β. Τοξ. ΙΘ).

Σίμων, 1) Ἀθηναῖος, βυρσοδέψης, εἶτα μαθητὴς τοῦ Σωκράτους, γράψας 33 σωκρατικοὺς διαλόγους μὴ σωζομένους (Διογ. Λρτ. Β).—2) Ἀθηναῖος, ἵππαρχος, συγγράψας περὶ ἱππικῆς. Περὶ τῆς ἀκριβολογίας αὐτοῦ μνημονεύει ὁ Ξενοφῶν (π. Ἱππ.), ὅτι ἐν τῷ συγγράμματί του ἐσημείωσε σφάλμα τι ὃ εὗρεν εἰς ἕνα τῶν ὀφθαλμῶν ἑνὸς τῶν ἵππων εἰς εἰκόνα τοῦ Μίκωνος. Ἀνδριάντα τοῦ Σίμωνος τούτου ἐποίησεν ὁ Ἀλωπεκῆθεν γλύπτης Δημήτριος (Pl. XXXIV, 19,15. — Φιλόστρ. 18). —3) Σοφιστὴς Ἀθηναῖος, ἐλεγχόμενος ἐπὶ ἀπιστίᾳ καὶ ἐπιορκίᾳ (Ἀρσφ. Νεφ. 348). — 4) Πλούσιός τις σκυτοτόμος.

Σιμωνίδης, 1) ἐκ Κέω, εἷς τῶν ἀρχαιοτάτων καὶ ἐπισημοτάτων λυρικῶν ποιητῶν τῆς Ἑλλάδος, γεννηθεὶς τῷ 559 π.Χ. ἐν Ἰουλίδι τῆς Κέω, καὶ ἐνενηκοντούτης ἀποθανὼν τῷ 469 ἐν Συρακούσαις ἢ ἐν Ἀκράγαντι. Τῆς βιογραφίας του ὀλίγα εἰσὶ γνωστὰ, μόνον ὅτι νέος καταλιπὼν τὴν πατρίδα του, διέτριψεν εἰς διάφορα μέρη τῆς Ἑλλάδος. Ὑπὸ τοῦ Πεισιστρατίδου Ἱππάρχου εἰς Ἀθήνας κληθεὶς, ἐγνωρίσθη ἐκεῖ μετὰ τῶν ποιητῶν Ἀνακρέοντος καὶ Λάσου· μετὰ δὲ τοῦ Ἱππάρχου τὸν θάνατον ἀπῆλθεν εἰς Θεσσαλίαν, εἰς τὴν αὐλὴν τῶν Ἀλευαδῶν καὶ τῶν Σκοπαδῶν (Πλάτ. Πρτγρ.σλ. 339. — Cic. d. Or. II, 86), καὶ μετὰ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην ἦν πάλιν ἐν Ἀθήναις, ἔνθα ἐβραβεύθη εἰς διαγωνισμὸν οὗ τὸ ἀντικείμενον ἦν ᾠδὴ ὑπὲρ τῶν πεσόντων Μαραθωνομάχων, καὶ εἰς ὃν συνηγωνίσθη καὶ ὁ Αἰσχύλος. Ἐπὶ δὲ τῶν δέκα τελευταίων ἐτῶν τοῦ βίου του διέμεινε, μετὰ καὶ ἄλλων πολλῶν ποιητῶν, ἐν Συρακούσαις, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Ἱέρωνος, καὶ ἴσως ἐνίοτε καὶ ἐν Ἀκράγαντι, εἰς τὴν τοῦ Θήρωνος. Ὁ Σιμωνίδης ἐποίει ἐπὶ τῆς ἐνδοξοτέρας ἐποχῆς τῆς Ἑλλάδος, καὶ εἰς τὴν ἀκμὴν αὐτῆς ἦν ἡ φήμη του ἐπὶ τῶν θριάμβων κατὰ τῶν Περσῶν. Οἱ ἐνδοξότεροι τῶν τότε ἀνδρῶν, ὁ Θεμιστοκλῆς, ὁ Παυσανίας, ἦσαν ἐκ τῶν φίλων του. Τινὲς τῷ προσάπτουσιν ὅτι ἐπεδίωκε τὴν εὔνοιαν τῶν ἰσχυρῶν καὶ πλουσίων, καὶ ὅτι τὴν Μοῦσάν του καθίστη πολλάκις ὑπηρετικὴν κτήσεως τιμῶν καὶ πλούτου. Ἀναμφισβήτητον ὅμως ἐστὶν ὅτι ἦν εἷς τῶν παραγωγικωτέρων λυρικῶν, καὶ ἐν γένει τῶν γονιμωτέρων ποιητῶν τῆς Ἑλλάδος. Τὴν ποίησιν τῶν ἐπιγραμμάτων αὐτὸς καὶ ἐφεῦρε καὶ εἰς τελειότητα ἔφερε. Πολλὰ ἐξ αὐτῶν σώζονται καὶ εἰσὶν ἀμίμητα διά τε τὴν ὀξύτητα τῆς ἐννοίας καὶ διὰ τὸ ὕψος καὶ τὴν ἀφέλειαν ἐν ταὐτῷ τῆς ἐκφράσεως. Εἰς πολλὰ ἐξ αὐτῶν φημίζει τὴν ἀνδρείαν καὶ τὸν ἡρωϊσμὸν τῶν Περσομάχων. Ἔξοχος ἦν καὶ ἐν τοῖς ἐλεγείοις, κατὰ τὰς μαρτυρίας τῶν ἐκθειαζόντων τὴν τρυφερότητα τούτων, καὶ τὴν χάριν. Ἀλλὰ τῶν ἐλεγείων αὐτοῦ, τῶν χορικῶν του ποιήσεων, καὶ ἐπινικίων, ὕμνων, Διθυράμβων, Παρθενίων, ὑπορχημάτων καὶ θρήνων, διετηρήθησαν ἀσυνάρτητα ἀποσπάσματα μόνον. Ὡς πρὸς τὰ χορικὰ ἠλαττοῦτο βεβαίως τοῦ Πινδάρου κατὰ τὸ ποιητικὸν ὕψος, καὶ κατὰ τῶν ἰδεῶν τὴν βαθεῖαν ἐμβρίθειαν· ἀλλ' ἐξαίσιος ἦν ἡ ἐπιμέλεια καὶ ἡ χάρις αὐτοῦ περὶ τὴν ἔκφρασιν τῶν ἐμπνεύσεων, καὶ ἡ μεγίστη τοῦ πνεύματος αὐτοῦ δεξιότης καὶ ποικιλία. Ἀποδίδοται δ' αὐτῷ καὶ ἡ ἐφεύρεσις τῆς μνημονικῆς (Cic. d. Or. II, 71, 86. — Quinct. XI, 2, 11). Ὡς δ' ὁ ἴδιος λέγει εἰς ἓν τῶν ἐπιγραμμάτων του, καίτοι ὀγδοηκοντούτης, εἶχεν ἔτι ἀκμαίαν τὴν μνήμην του (Συλλγ. Bergk. Poet. Iyr. Grec.).—2) Ἐξ Ἀμοργοῦ, ἰαμ-

βογράφος καὶ ἐλεγειακὸς ποιητής, σύγχρονος τοῦ Ἀρχιλόχου (Ἀρστφ. Νεφ. 1358). —3) Στρατηγὸς Ἀθηναῖος (Θουκ.).

Σῖναι, οἱ κάτοικοι τῶν νοτίων τῆς Κίνας μερῶν. Ἶδ. Σηρική.

Σίνδαρος, ποταμὸς τῆς Κιλικίας. Ὁ αὐτὸς καὶ Σάρος (Εὐστθ. εἰς Διον. Περιηγ.).

Σίνδα (τὰ), 1) πόλις ἐν Πισιδίᾳ, κατὰ τὸν ποταμὸν Κάλαυριν, βορείως τῶν Κιβήρων (Στρβ. ΙΒ, 570). — 2) Πόλις τῆς ἐν Ἀσίᾳ Σαρματίας, ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου (Πτλμ. — Liv. XXXV, 13). — 3) Πόλις ἐν τῇ Ἰνδικῇ (Liv. XXXVIII, 15).

Σινδοὶ ἢ **Σίνδοι,** 1) Λαὸς τῆς ἐν Ἀσίᾳ Σαρματίας, κατὰ τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν τοῦ Εὐξείνου Πόντου, εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Καυκάσου (Ἡρδ. Δ, 38), νοτίως τῆς Ὑπάνιδος (ν. Κουβὰν), καὶ ἀπέναντι τῆς Ταυρικῆς Χερσονήσου, πόλιν ἔχων τὰ Σίνδα· ἐγένετο εἶτα ὑποτελὴς εἰς τοὺς βασιλεῖς τοῦ Βοσπόρου (Ἡρδ. Δ, 85. — Στρβ. ΙΑ, 492). —2) Λαὸς τῆς Εὐρωπαϊκῆς Σαρματίας, κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἴστρου (Ἀπλλν. Ῥόδ. Δ, 322). Ἴσως οἱ Σουδανοὶ παρὰ Πτολεμαίῳ. —3) Λαὸς κατὰ τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν τῆς πέραν τοῦ Γάγγου Ἰνδικῆς, ἔχων καὶ αὐτὸς πόλιν Σίνδα.

Σινδόμανα, πόλις ἰνδική (Ἀρρ. Ἀνδ. ΣΤ. 16). Ἴσως ἡ νῦν Σκινδή.

Σίνδος, πόλις τῆς Μυγδονίας ἐν Μακεδονίᾳ, κατὰ τὸν Θερμαϊκὸν κόλπον, εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ ποταμοῦ Ἐχεδώρου (Ἡρδ. Ζ, 123).

Σινδών, λεπτὸν λινὸν, εἶτα καὶ βαμβακερὸν (βυστίνη) ὕφασμα ἐκ τῆς Ἰνδικῆς ἢ Σινδικῆς, ὅθεν τὸ ὄνομα, χρησιμεῦον εἰς κατασκευὴν ἐλαφρῶν, θερινῶν χιτώνων (Ἡρδ. Α. 200. Β, 86. 95. Ζ, 81).

Σίνις καὶ **Σίννυς,** υἱὸς Πολυπήμονος καὶ Συλίας, κακοῦργος λῃστὴς διαβόητος, περὶ τὸν Ἰσθμὸν τῆς Κορίνθου ἢ κατὰ τὰς Σκιρωνείας πέτρας οἰκῶν, τοὺς ὁδοιπόρους συλλαμβάνων καὶ ἐκ τῶν ποδῶν αὐτοὺς εἰς τὰς κορυφὰς προσδέων δύο πιτύων ἃς ἔκαμπτε διὰ τῶν χειρῶν καὶ εἶτα ἄφινε ν' ἀνατιναχθῶσιν, ὥστε κατεσπάρατε τὰ θύματά του. Ὁ Θησεὺς συλλαβὼν αὐτὸν, τὸν ἐφόνευσε κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον (Παυσ. Α, 37. — Ἀπλλδ. Γ, 16, 2).

Σινόεσσα, πόλις Ἑλληνικὴ καὶ λιμὴν τοῦ Λατίου ἐν Ἰταλίᾳ πρὸς τῇ Καμπανίᾳ. Εἶτα κατέστη ρωμαϊκὴ ἀποικία (Πολύβ. — Σενούεσσα παρὰ Στράβωνι). Νῦν Rocca di Mandragone.

Σινόη, νύμφη, τροφὸς τοῦ Πανὸς, ὅστις κατ' αὐτὴν εἶχε παρὰ τῇ Μεγαλοπόλει τῆς Ἀρκαδίας ἄγαλμα ὑπὸ τὸ ἐπίθετον Σινόεις (Παυσ. Η, 30).

Σίντιες, ἀρχαῖοι κάτοικοι τῶν νήσων Λήμνου καὶ Σαμοθράκης, λῃστρικῶς διαιτώμενοι (Ὁμ. Ἰλ. Δ, 594).

Σιντική, χώρα τῆς Μακεδονίας ἣν ᾤκουν οἱ Θρᾷκες Σίντοι, ἀνατολικῶς τῆς Κρεστωνίας καὶ βορείως τῆς Βισαλτίας, μέχρι τοῦ Στρυμόνος καὶ τῆς λίμνης Πρασιάδος. Πόλιν εἶχον Ἡράκλειαν τὴν Σιντικὴν (Θουκ. Β, 98. — Liv. XLII, 51. XLV. 29). Ὁ Στράβων (Ζ, 331) ταυτίζει τοὺς Σίντους τούτους μετὰ τῶν παρ' Ὁμήρῳ (Ἰλ. Α, 594) Σιντίων τῆς Σαμοθράκης καὶ Λήμνου.

Σινώπη, ἀποικία τῶν Μιλησίων ἐπὶ Χερσονήσου τοῦ Εὐξείνου Πόντου κατὰ τὴν ἀκτὴν τῆς Παφλαγονίας, εἰς 700 σταδίων ἀπόστασιν ἀνατολικῶς ἀπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου Καράμβιδος. Ἐπῳκίσθη δὲ τὸ πρῶτον πρὸ

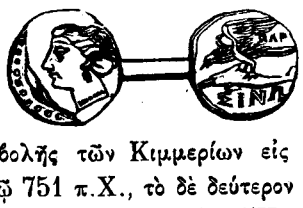

τῆς εἰσβολῆς τῶν Κιμμερίων εἰς τὴν Ἀσίαν, τῷ 751 π.Χ., τὸ δὲ δεύτερον τῷ 632, ἀφ' οὗ ὑπ' αὐτῶν κατεστράφη (Ἡρδ. Δ, 12). Ἀρίστην ἔχουσα θέσιν, ἀνεπτύχθη ταχέως, καὶ ἐγένετο ἐμπορικωτάτη, ἐκτείνασα τὴν ἀπ' αὐτῆς ἐξαρτωμένην χώραν μέχρι τοῦ

Ἄλυος, καὶ ἐκπέμψασα καὶ αὐτὴ ἀποικίας. Ἐνταῦθα γεννηθεὶς καὶ τραφεὶς Μιθριδάτης ὁ Ϛ', ὁ Εὐπάτωρ, ἀνέδειξεν αὐτὴν πρωτεύουσαν τοῦ Πόντου· ἐπὶ τοῦ Μιθριδατικοῦ πολέμου ὅμως ἐκυρίευσε καὶ ἐλεηλάτησεν αὐτὴν ὁ Λούκουλλος (Πλούτ. Λούκ. ΚΓ), ἀλλὰ μετὰ ταῦτα τῇ ἀπέδωκε τὴν ἐλευθερίαν της πάλιν. Τῷ δὲ 45 π. Χ. ἐπέμφθη εἰς αὐτὴν Ῥωμαϊκὴ ἀποικία. Δύο λιμένας ἔχουσα, ἦν ἐπὶ Στράβωνος ἔτι μεγάλη καὶ σπουδαία. Ἐξ αὐτῆς ἦσαν ὁ Διογένης ὁ κυνικὸς καὶ ὁ κωμικὸς Δίφιλος (Στρβ. ΙΒ, 545).

Σιποῦς, πόλις τῆς Ἀπουλίας ἐν Ἰταλίᾳ ἐπὶ τῆς Ἀδριατικῆς, Ῥωμαϊκὴ ἀποικία (Στρβ.). Νῦν Σιπόντον.

Σίπυλος, 1) ὄρος ἐν Λυδίᾳ, κλάδος τοῦ Τμώλου, βορειοδυτικῶς χωρῶν παρὰ τῷ Ἕρμῳ ποταμῷ πρὸς τὴν Μαγνησίαν, καὶ πολλάκις σχεδὸν καθέτως ἀπὸ τῶν ὀχθῶν τοῦ ποταμοῦ ἀνατεινόμενος εἰς ὕψος 300'. Τὰ χάσματα αὐτοῦ ἀποδεικνύουσιν ἡφαιστείους σπαραγμούς, οὓς μαρτυρεῖ καὶ ἡ ἐκ σεισμοῦ κατακρήμνισις τῆς ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ κειμένης ἀρχαίας πρωτευούσης τῆς χώρας, ἥτις Μαιωνία καὶ Ταντα̈λὶς ἐλέγετο, καὶ ἣν ἀντικατέστησεν ἡ λίμνη Αἴλα (Ὅμ, Ἰλ. Ω, 615.—Στρβ. ΙΒ, 579). Ἴδ. Νιόβη.

Σίραιον, γλεῦκος (μοῦστος) ἐψημένον καὶ προστιθέμενον εἰς τὸν οἶνον ἵνα τῷ δίδῃ δύναμιν (Ἀρστφ. Σφ. 878).

Σιρβωνὶς, (ἢ Σιρβωνίδες), λίμνη ἐν τῇ κάτω Αἰγύπτῳ, ἐκτεινομένη ἀνατολικῶς τῆς Γέρρας μέχρι τῆς Ῥινοκολύρας, εἰς 200 σταδίων ἔκτασιν, παραλλήλως τῇ Μεσογείῳ θαλάσσῃ, μεθ' ἧς καὶ ἡνοῦτο δι' ἑνὸς ἐκρήγματος. Ἦτο βαθεῖα καὶ ἀσφαλτοῦχος. Προσχωματωθέντος δὲ τοῦ ἐκρήγματος, ἀπεξηράνθη σχεδὸν διόλου ἡ λίμνη (Ἡρδ. Β, 6.—Διόδ. Α, 30). Νῦν Σαβχὰτ Βαρδουΐλ.

Σίριος, ἴδ. Ἀστερισμοί.

Σῖρις, 1) Ὁ Νεῖλος παρὰ τοῖς Αἰθίοψι (Διον. Περιηγ. 233). — 2) Ποταμὸς τῆς Λευκανίας, εἰς οὗ τὰς ἐκβολὰς εἰς τὸν Ταραντῖνον κόλπον ἀπὸ τοῦ 700 π.Χ. ἔκειτο ὁμώνυμος πόλις Ἑλληνικὴ (νῦν Torre di Senna). Μεταξὺ 540 καὶ 510 π. Χ. κατεστράφη αὕτη ὑπὸ τοῦ συνδέσμου τῶν ἐκεῖ Ἀχαϊκῶν πόλεων· ἀλλὰ μετὰ τὴν παρ' αὐτῇ ἵδρυσιν τῆς Ἡρακλείας ἀνῳκοδομήθη αὖθις, ἔμεινεν ὅμως ἔκτοτε πλέον μόνον ἐπίνειον. Πλησίον τοῦ Σίριος (ν. Σίννων) ἐνίκησε τὸ πρῶτον τοὺς Ῥωμαίους ὁ Πύρρος (Στρβ. ΣΤ. 264. — Πλούτ. Πύρρ. ΙΣΤ). — 3) Πόλις τῆς Παιονίας ἐν Θρᾴκῃ (Ἡρδ. Η, 115), ἧς οἱ κάτοικοι καὶ ὡς Σιροπαίονες μνημονεύονται (Ἡρδ. Ε, 15). Νῦν Σέραι.

Σίρμιον, ἀρχαία πόλις τῆς κάτω Παννονίας, παρὰ τῷ Σάνῳ κτισθεῖσα ὑπὸ τῶν Ταυρίσκων. Ἐπὶ τῶν Δακικῶν πολέμων ἦν οὐ μικρᾶς σπουδαιότητος, καθ' ὃ ἡ κυριωτέρα τῶν Ῥωμαίων στρατιωτικὴ ἀποθήκη. Εἶχε δὲ καὶ μεγάλα ἐργοστάσια ὅπλων, καὶ ἦν προσέτι ἡ κυριωτέρα ἕδρα τοῦ ναυάρχου τοῦ πρώτου στόλου ὃν οἱ Σλαῦοι ἐναυπήγησαν ἐπὶ τοῦ Δουνάβεως. Ἐκεῖ ἐγεννήθη ὁ αὐτοκράτωρ Πρόβος (Ἡρδ. Ζ, 2. — Vopisc. Prob. III). Νῦν Μιτροβίτσα, μετὰ πλείστων ἐρειπίων.

Σιροπαίονες, ἴδ. Σῖρις.

Σίρωμος, υἱὸς τοῦ Εὐέλθωνος, βασιλεὺς τῆς Κύπρου (Ἡρδ. Ε, 104).

Σισαμάκης, Πέρσης στρατηγὸς (Ἡρδ. Ε, 25).

Σισαπών, ἐπίσημος πόλις τῆς Βαττικῆς Ἱσπανίας, βορείως τῆς Κορδούης, γνωστὴ διὰ τὰ ἀργυρεῖα αὐτῆς καὶ τὰ κινναβάριος ὀρυχεῖα (Στρβ. Γ, 142. — Cic. Phil. II, 19). Νῦν Ἀλμαδέν.

Σισάρνης, Πέρσης, δικαστής, ὃν ὡς παρανόμως δικάσαντα, διέταξεν ὁ βασιλεὺς Καμβύσης νὰ ἐκδάρωσι ζῶντα καὶ τὸ δέρμα αὐτοῦ ἐκτείνας ἐπὶ τῆς δικαστικῆς ἕδρας, ἐκάθισεν ἐπ' αὐτῆς ὡς νέον δικαστὴν τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ὀτάνην (Ἡρδ. Ε, 25).

(ΑΡΧ. ΛΕΞ. Α. Ρ. ΡΑΓΚΑΒΗ ΤΟΜ. Β΄.)

Σισέννης, Σκύθης, φίλος τοῦ Τοξάριδος (Λουκ. Τοξ.).

Σισκέα (ἡ αὐτὴ καὶ Σεγέστα, Σεγεστική), πόλις ἐν τοῖς νοτιανατολικοῖς τῆς ἄνω Παννονίας, ἐπὶ νήσου ἀποτελουμένης ὑπὸ τῶν ποταμῶν Σαύου, Κολάπιδος καὶ Ὄδρα μεταξὺ τῆς Αἰμόνης καὶ τοῦ Σιρμίου, ὀχυρωτάτη καὶ ἐμπορικωτάτη, τὸ κέντρον καὶ ὁρμητήριον πασῶν τῶν ἐπιχειρήσεων τοῦ Αὐγούστου καὶ Τιβερίου κατὰ τῆς Παννονίας καὶ τῆς Ἰλλυρίας. Ἦν δὲ καὶ σταθμὸς τοῦ στόλου ἐπὶ τοῦ Σαύου (Δ. Κάσσ. ΜΘ, 37.—Στρβ. Ζ, 314). Νῦν Σισέκη, μετὰ πολλῶν ἀρχαίων ἐρειπίων.

Σισύγαμβις, μήτηρ Δαρείου τοῦ Κοδομανοῦ, ἠχμαλωτίσθη ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐν τῇ κατὰ τὴν Ἰσσὸν μάχῃ, καὶ ἔτυχεν ὑπ' αὐτοῦ μεγάλων περιποιήσεων. Ὅτε δ' ἔμαθε τοῦ Ἀλεξάνδρου τὸν θάνατον, ηὐτοκτόνησεν ἀποσχοῦσα τροφῆς (Διόδ. ΙΖ, 67.—Curt. I, 5).

Σισύρα, δέρμα, κυρίως αἴγειον, τριχωτὸν (γούνα), χρησιμεῦον καὶ ὡς ἐπίστρωμα εἰς τὰς κλίνας (Ἀρστφ. Νεφ. 10. Σφῆκ. 737. 113. Βάτρ. 1507. καὶ Σχλ.) καὶ ὡς ἐπίβλημα τοῖς ἐκ τοῦ λαοῦ ἐν χειμῶνι. Ἐπίσης δὲ καὶ ὕφασμα μάλλινον χονδρὸν, τριχωτὸν (Ἡσύχ.—Πολδ. Ι, 64. Ζ, 61. 69).

Σίσυφος, υἱὸς τοῦ Αἰόλου καὶ τῆς Ἐναρέτης, σύζυγος τῆς Πληϊάδος Μερόπης, πατὴρ δὲ τοῦ Γλαύκου καὶ πάππος τοῦ Βελλεροφόντου, κτίστης καὶ βασιλεὺς τῆς Ἐφύρας (Κορίνθου). Ἀνέκαθεν ἡ Κόρινθος ἐθεωρεῖτο ὡς θέσις τῇ ναυτιλίᾳ καὶ τῷ ἐμπορίῳ προσφορωτάτη καὶ ἐπικερδὴς, διὰ τοῦτο καὶ παρ' Ὁμήρῳ ὁ ἱδρυτὴς αὐτῆς Σίσυφος μνημονεύεται ὡς φιλοκερδής τις, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ ὑπούλως ἐπιτήδειος (ὥστε καὶ τὸ ὄνομα ἐκ τοῦ σοφὸς ὑπετέθη παραγόμενον), καὶ ἐν γένει κακὸς τὸν χαρακτῆρα (Ὁμ. Ἰλ. Ζ, 153.—Ἡσδ. Θεογ. 752.—Ov. Her. XII, 204. — Hor. Sat. II, 3, 21). Τούτου ἕνεκα καὶ κατεδικάσθη εἰς τὸν Ἅδην νὰ κυλίῃ πάντοτε εἰς ὑψηλὸν ὄρος βράχον, ὅστις ἔπιπτεν ὀπίσω πρὶν ἢ φθάσῃ εἰς τὴν κορυφὴν (Ὁμ. Οδ. Λ, 593.—Virg. G. III, 39, — Ov. Met. IV, 459.—Cic. Tusc. I, 5). Καὶ ὁ μὲν Ὅμηρος οὐδὲν λέγει περὶ τῆς ἀμέσου αἰτίας τῆς ποινῆς ταύτης· οἱ δὲ μεταγενέστεροι διαφόρους διηγοῦνται παραδόσεις, ὅτι ἐπρόδωκε σχέδια τῶν θεῶν· ὅτι ἐπετέθη ληστρικῶς καθ' ὁδοιπόρων· ὅτι τὸν Δία, ἁρπάσαντα τὴν Αἴγιναν, κατήγγειλεν εἰς τὸν πατέρα αὐτῆς Ἀσωπὸν, κτλ. Κατ' ἄλλους, ὅτε ὁ Ζεὺς, ἵνα τὸν τιμωρήσῃ ἔπεμψε τὸν Θάνατον νὰ τὸν φέρῃ εἰς τὸν Ἅδην, ὁ Σίσυφος ὑπούλως συλλαβὼν ἐδέσμευσε τὸν Θάνατον, ὥστε ἔκτοτε οὐδεὶς πλέον ἀπέθνησκε, μέχρις οὗ ἐπελθὼν ὁ Ἄρης, ἔλυσε τὰ δεσμὰ τοῦ Θανάτου. Ἄλλοι δὲ πάλιν διηγοῦνται ὅτι εἶχε ζητήσει παρὰ τῆς γυναικός του νὰ μὴ τὸν ἐνταφιάσῃ ὅταν ἀποθάνῃ, καὶ ἔπειτα παρεκάλεσε τὸν Πλούτωνα νὰ τῷ ἐπιτρέψῃ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν γῆν ἵνα τὴν τιμωρήσῃ ὡς παρακούσασαν· ἀνελθὼν δὲ, δὲν ἤθελε πλέον νὰ καταβῇ, μέχρις οὗ ὁ Ἑρμῆς ἐλθὼν τὸν κατήγαγε, δι' ὃ καὶ ἐτιμωρήθη. Ὁ τάφος τοῦ Σισύφου ἦν ἐπὶ τοῦ Ἰσθμοῦ, ἔνθα εἶχεν ἱδρύσει καὶ τὰ Ἴσθμια, εἰς τιμὴν τοῦ Μελικέρτου (Ἰδ. Ἀθάμας), οὗ τὸν νεκρὸν εἶχεν εὕρει εἰς τοῦ κόλπου τὰ κύματα.

Σιτάκη, πόλις πολυάνθρωπος τῆς Βαβυλωνίας, εἰς ἀπόστασιν 15 σταδίων κειμένη ἀπὸ τῆς ἐκβολῆς τοῦ Φύσκου εἰς τὸν Τίγριν, οὗ πολὺ ἀπέχουσα τοῦ μηδικοῦ τείχους (Ξεν. Ἀνά. Β, 4, 13). Περὶ τὸ νῦν ἀρχαῖον (ἐσκὶ) Βαγδάτ. Ἡ περίχωρος ἐκαλεῖτο Σιτακηνή.

Σιτηρέσιον, τὸ ἐπιμίσθιον ὃ ἐλάμβανον πρὸς διατροφὴν αὐτῶν οἱ Ἀθηναῖοι στρατιῶται ἐπὶ πολέμου, ὁ μὲν πεζὸς ἁπλοῦς στρατιώτης καθ' ἑκάστην, πλὴν τῶν 2 ὀβολῶν, ἢ καὶ περισσοτέρων ἐνίοτε, τοῦ μισθοῦ, ἄλλους τόσους ὡς σιτηρέσιον, ὁ λοχαγὸς πιθανῶς τὸ διπλοῦν, ὁ στρατηγὸς δὲ τὸ τετραπλοῦν.

Σίτησις, ἐν Ἀθήναις ἡ δημοσίᾳ δαπάνη καὶ εἰς δημόσιον κατάστημα, τὸ πρυτανεῖον, ἤτοι τὴν ἐν αὐτῷ Θόλον ἢ Σκιάδα, τροφοδοσία τῶν Πρυτάνεων καὶ ἄλλων δημοσίων λειτουργῶν, ὧν ἡ ὑπηρεσία ἀπήτει τὴν διαρκῆ αὐτῶν παρουσίαν διὰ πάσης τῆς ἡμέρας ἢ καὶ τῆς νυκτός. Οὗτοι ἐλέγοντο καὶ ἀείσιτοι. Εἰς τὸ Πρυτανεῖον δ' ἐκαλοῦντο εἰς σίτησιν («ἐπὶ ξένια») καὶ οἱ ξένοι πρέσβεις, κήρυκες, ἢ καὶ ἰθαγενεῖς πολῖται πρὸς τιμὴν δι' ἔκτακτόν τινα ὑπηρεσίαν. Εἷς τινας δὲ καὶ ἰσόβιος ἐψηφίζετο τοιαύτη ἀμοιβή, καὶ προσέτι καὶ εἰς τοὺς ἀπογόνους αὐτῶν μεταβαίνουσα. Ἐπὶ τῆς ἀκμῆς τῶν Ἀθηνῶν ἡ τοιαύτη διάκρισις μεγάλως ἐξετιμᾶτο· ἀλλὰ μετὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον ἐξέπεσε πολὺ καὶ αὐτῆς ἡ ἀξία. Πλὴν δὲ τοῦ Πρυτανείου ἐχορηγεῖτο σίτησις προσέτι καὶ εἰς τὸ Θεσμοθέσιον.

Σῖτος. Ἡ Ἀττικὴ λεπτόγαιος οὖσα καὶ ὀλίγον σιτοφόρος, ἀλλὰ πολυανθρωποτέρα παντὸς ἄλλου μέρους τῆς Ἑλλάδος, ἠναγκάζετο καὶ ἔξωθεν διὰ τοῦ ἐμπορίου νὰ πορίζηται σῖτον, περίπου ἓν ἑκατομμύριον μεδίμνων κατ' ἔτος, παράγουσα αὐτὴ 2,000,000. Ἰδίως δ' ἐγίνετο ἡ εἰσαγωγὴ ἐκ τοῦ Εὐξείνου Πόντου, καὶ μάλιστα ἐκ τῆς Θρακικῆς Χερσονήσου· ἐν μέρει ὅμως καὶ ἐξ Εὐβοίας, ἐκ Ῥόδου καὶ Κύπρου, ἐκ Σικελίας καὶ ἐξ Αἰγύπτου καὶ Λιβύας. Πρὸς ἀσφαλῆ τοῦ σίτου εἰσαγωγήν, μάλιστα ἐν καιρῷ πολέμου, δημόσιαι τριήρεις «παρέπεμπον τὸν σῖτον», ἤτοι συνώδευον τὰς σιταγωγοὺς ὁλκάδας (Δμσθ. Π. Στφ. 250. 251. Π. Ὀλ. κλ. 1211)· καὶ κατὰ τοῦ ἐν Αἰγίνῃ ναυλοχοῦντος Πόλλιδος τοῦ Λακεδαιμονίου ἐναυμάχησαν οἱ Ἀθηναῖοι ὑπὸ τὸν Χαβρίαν, ἵνα διευκολύνωσι τὸν εἰς Πειραιᾶ κατάπλουν τῶν εἰς Γεραιστὸν τῆς Εὐβοίας ἀφιχθέντων σιταγωγῶν (Ξνφ. Ἑλλ. Ε, 4, 61)· καὶ ὁ Φίλιππος δὲ προσέβαλε τὸ Βυζάντιον ἵνα ᾖ κύριος τῆς τῶν Ἀθηναίων σιτοπομπείας (Δμσθ. π. Στφ. 254. 307. 326). Ἀπηγορεύετο δ' αὐστηρῶς ἐν Ἀθήναις ἡ τοῦ σίτου ἐξαγωγή, οὐδ' ἐπετρέπετο τοῖς Ἀθηναίοις ἢ μετοίκοις «σιταγωγεῖν ἄλλοσε ἢ Ἀθήναζε», ἐπὶ ποινῇ θανάτου (Δμσθ. π. Φορμ. 918.—Λκργ. κ. Λκρ. 151). Τὰ 2)3 τοῦ εἰς Πειραιᾶ κομιζομένου σίτου ἔπρεπε νὰ πέμπωνται πρὸς πώλησιν εἰς Ἀθήνας. Ναυτοδάνεια ἐπετρέποντο μόνον ἐπὶ τῷ ὄρῳ τὸ πλοῖον ἐπιστρέφον νὰ φέρῃ καὶ σῖτον ὡς μέρος τοῦ φορτίου, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τοῦ συμβολαίου, καὶ μὴ ἀποδόσεως τοῦ δανείου (Δμσθ. π. Λακρ. 94). Εἰς κερδοσκοπικῶς αὐξάνοντας τὰς τιμὰς τοῦ σίτου ἐπεβάλλετο θάνατος, οὐδ' ἐπετρέπετο τῷ πωλοῦντι κέρδος πλέον τοῦ ὀβολοῦ κατὰ μέδιμνον, οὐδὲ τῷ ὠνουμένῳ ἀγορὰ ὑπὲρ ὡρισμένην ποσότητα, 50 φορμοὺς ἤτοι μεδίμνους ἑκάστοτε (Λυσ. κ. Σιτοπωλ. — Δμσθ. κ. Διον. σλ. 1285). Καὶ ὅμως μετὰ πάσας ταύτας τὰς προφυλάξεις δὲν ἀπεφεύγετο πάντοτε ἡ σιτοδεία, καὶ ὡς εὐεργέται τῆς πόλεως ἐξετιμῶντο οἱ σῖτον αὐτῇ προσφέροντες, ὡς ἦσαν ἐν ἄλλοις Λεύκων ὁ βασιλεὺς τοῦ Βοσπόρου, ὃν διὰ ψηφίσματος ἀτελείας ἀντήμειψεν ἡ πόλις (Δμσθ. π. Απτ. 167. —Ἰσοκρ. Τρπζ. 376), καὶ ὁ μεταγενέστερος αὐτοῦ διάδοχος Σπάρτακος, ὁ βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου Ψαμμήτιχος, τῷ 525 π. Χ., ὁ Δημήτριος, τῷ 303 π. Χ. καὶ ἐπὶ Ῥωμαίων εἶτα ὁ Ἀττικός.

Σίτου δίκη, ἡ κινουμένη ὑπὸ ἀποβληθείσης γυναικὸς πρὸς ἀπαίτησιν ἀποδόσεως τῆς προικὸς αὐτῆς, ἢ ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἀποτίσεως τόκου 1 ὀβολοῦ ἐπὶ τοῖς ἐννέα («ἐπὶ ἐννέα ὀβολοῖς τοκοφορεῖν»). Ἐδικάζετο δ' ἐνώπιον τοῦ Ἐπωνύμου ἄρχοντος ἐν τῷ ᾠδείῳ, καὶ ἦν ἔμμηνος, ὡς κατεπείγουσα διὰ τῆς γυναικὸς τὴν συντήρησιν.

Σιτοφύλακες, ἀρχὴ ἐν Ἀθήναις κληρωτή, κατ' ἀρχὰς ἐκ τριῶν συγκειμένη, εἶτα δ' ἐκ δεκαπέντε πιθανῶς ἀτόμων, πέντε διὰ τὸν Πειραιᾶ καὶ δέκα διὰ τὰς Ἀθήνας, ἐπετήρουν τὴν ἐκτέλεσιν τῶν νόμων περὶ σίτου (Ἴδ.), καὶ πρὸ πάντων εἶχον τὴν καταγραφὴν

τοῦ κομιζομένου καὶ εἰς τὴν ἄνω πόλιν πεμπομένου σίτου.

Σιτὼ, ἡ Δήμητρα παρὰ Συρακουσίοις (Αἰλ. π. ἰ. Α, 27).

Σιτῶναι, ἐπιτροπὴ ἐκ τριῶν ἀρχόντων (Λυσ. κ. σιτοπ. 8), οὐχὶ κληρωτῶν, ἀλλὰ χειροτονητῶν (Δημοσθ. π. Στφ. 310)· ἐπομένως θέσις ἐμπιστοσύνης, καὶ, ὡς φαίνεται, ἐκτάκτως καὶ ἐν σπουδαίαις περιστάσεσι διδομένη, ὅτε κατεπειγόντως ἀπῃτεῖτο ἐξαιρετικὴ προμήθεια σίτου. Εἷς αὐτῶν ἐξελέγη, μετὰ τὴν ἐν Χαιρωνείᾳ μάχην, καὶ ὁ Δημοσθένης.

Σίφαι ἢ **Τίφα,** χωρίον ἐν Βοιωτίᾳ, κατὰ τὴν νότιον παραλίαν, πλησίον τῆς Κρεουσίδος, ἐπινείου τῶν Θεσπιῶν, εἶχε ναὸν τοῦ Ἡρακλέους, παρ' ᾧ ἐτησίως ἀγῶνες ἐπαναγυρίζοντο. Ἐνταῦθα ἐλέγετο γεννηθεὶς Τίφυς, ὁ ναύκληρος τῆς Ἀργοῦς, καὶ ἐνταῦθα προσωρμίσθη ἡ Ἀργὼ μετὰ τὴν ἐκ Κολχίδος ἐπιστροφὴν (Θουκ. Δ, 76. — Παυσ. Θ, 32,3).

Σίφνος, μία τῶν Κυκλάδων νήσων, νοτιανατολικῶς τῆς Σερίφου κειμένη, ἔκτασιν δ' ἔχουσα περίπου 1 1)2 μιλίων τετραγωνικῶν. Ἦν πλουσία εἰς μεταλλωρυχεῖα, ἐξ ὧν πλοῦτον οἱ κάτοικοι ἐπορίζοντο· ἐκ τῆς δεκάτης δὲ τῶν προσόδων αὐτῆς ἤγειραν ἐν Δελφοῖς θησαυρὸν (Ἡρδ. Γ. 57). Ὅτε δέ ποτε ἠμέλησαν νὰ πέμψωσι τῷ θεῷ τὰς τακτικὰς αὐτῶν προσφοράς, ἐπῆλθεν εἰς τὴν

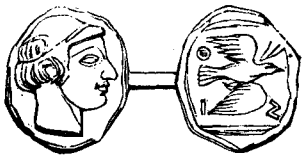

νῆσον πλήμμυρα κατακλύσασα τὰ παραθαλάσσια μεταλλεῖα. Ἀλλ' οὐδὲ τότε περιῆλθεν εἰς πτωχείαν ἡ Σίφνος, καὶ εἰς τὰς Ἀθήνας, ὡς σύμμαχος φόρου ὑποτελὴς, ἀπέτινε κατ' ἔτος 3600 δραχμάς. Ὁμοῦ δὲ μετὰ τῶν Δηλίων καὶ τῶν Σεριφίων ἠρνήθησαν τὸν φόρον εἰς τὸν Ξέρξην (Ἡρδ. Η, 46. 48). Καὶ ὡς κεραμεῖς δὲ διεκρίνοντο οἱ Σίφνιοι. Ἡ πόλις, τῇ νήσῳ ὁμώνυμος, ἔκειτο ἐπὶ ἀποτόμου ἀκρωτηρίου πρὸς ἀνατολὰς, καὶ ἐκοσμεῖτο ὑπὸ ὡραίων οἰκοδομῶν. Ἄλλαι δὲ πόλεις τῆς νήσου ἦσαν ἡ Μινώα καὶ ἡ Ἀπολλωνία.

Σίφων, σωλὴν χρησιμεύων εἰς μετάγγισιν ὑγρῶν, διὰ τῆς ἀφαιρέσεως τοῦ ἐν αὐτῷ ἀέρος, ὡς εἰς τὰς ἀντλίας (Πολδ. ΣΤ, 2. Ι, 20. — Cic. d. Fin. II, 8). Ἡ λέξις ἐκλαμβάνεται αἰγυπτιακὴ ἐκ τοῦ σιφ (πίνειν), καὶ

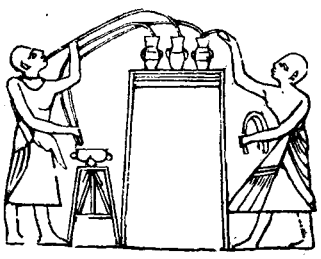

ἀρχαιοτάτη ἦν ἐν Αἰγύπτῳ ἡ τῶν σιφώνων, χρῆσις, ὡς φαίνεται καὶ ἐκ τῆς εἰκόνος ἐκ Θηβαϊκῆς τοιχογραφίας, καθ' ἣν ὁ μὲν τῶν δύο ἀνδρῶν, ὁ πρὸς δεξιὰ, φαίνεται πληρῶν διά τινος ὑγροῦ τρία εἰς ὕψος ἱστάμενα ἀγγεῖα, ὁ δὲ πρὸς ἀριστερὰ, διὰ σωλήνων οὓς διὰ τοῦ στόματος καθιστᾷ κενοὺς, μεταγγίζει εἰς αὐτοὺς προσέτι καὶ τὸ ὑγρὸν ὃ περιέχει τὸ μέγα πρὸ αὐτοῦ ἀγγεῖον. Ἡ χρῆσις καὶ εἰς μηχανὰς ἐφαρμογὴ τοῦ σίφωνος διεδόθη εἶτα καὶ κατέστη γενικὴ ἐν Ἑλλάδι καὶ Ῥώμῃ (Ἥρων, πνευματ. Σλ. 180. — Ἀλεξ. Ἀφρδ.). Ἡ ἐκ τοιχογραφίας τῆς Πομπηΐας εἰκὼν παριστᾷ δύο σίφωνας ἐκ τῶν δύο

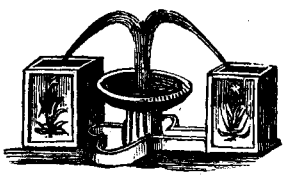

πλαγίων δοχείων ἐκχέοντας καὶ ἐνοῦντας τὸ ὕδωρ αὐτῶν εἰς τὴν μέσην δεξαμενήν. Οἱ δὲ τὴν κατασκευὴν τῶν πνευματικῶν ἀντλιῶν μαθηματικῶς ἐξεργασθέντες καὶ μηχανικῶς τελειοποιήσαντες, ἦσαν ὁ ἐπὶ τῆς 6' π. Χ.

ἑκατονταετηρίδος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ζῶν Κτησίβιος (ἴδ.) καὶ ὁ μαθητὴς αὐτοῦ Ἥρων (ἴδ.). Μηχανὴ κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα παρὰ τῷ Κάστρῳ Νόβῳ (Civita vecchia) τῆς Ἰταλίας εὑρεθεῖσα, ἀνταποκρίνεται σχεδὸν ἐντελῶς πρὸς τὸν σίφωνα τοῦ Κτησιβίου, ὡς περιγράφει αὐτὸν ὁ Ἥρων εἰς τὰ σωζόμενα αὐτοῦ συγγράμματα. Κατὰ τὴν δημοσιευομένην εἰκόνα αὐτῆς ΑΑ εἰσὶ κατὰ Ἥρωνα αἱ δύο πυξίδες, ἤτοι δύο κύλινδροι εἰς οὓς ἐναλλὰξ ἀναβαίνουσι καὶ καταβαίνουσιν οἱ ἔμβολοι Β, εἰς τὰ ἄκρα τῶν φερόντων αὐ-

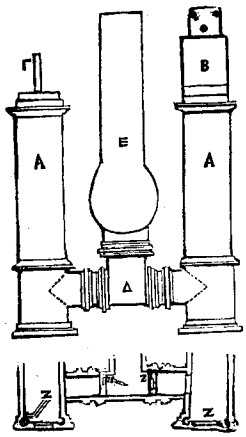

τοὺς κανονίων Γ. Ὁ δ' ὁριζόντιος σωλὴν Δ συνδέει τὰς δύο πυξίδας, καὶ ἐν τῷ μέσῳ αὐτοῦ ὑψοῦται ὁ Ε, ἕτερος σωλὴν ὄρθιος. Ἐν δὲ τῇ ὑπὸ τὴν εἰκόνα κατατομῇ ΖΖΖΖ εἰσὶ τέσσαρα ἀσσάρια ἢ κινητοὶ δίσκοι, ἀνοιγόμενοι καὶ κλειόμενοι, δύο εἰς τὸν πυθμένα τῶν δύο πυξίδων, καὶ ἐκ τῶν ἄλλων ἀνὰ εἷς ἑκατέρωθεν τοῦ ὁριζοντίου σωλῆνος, ἔνθα κοινωνεῖ μετὰ τῶν πυξίδων. Ἡ μηχανὴ ἐτίθετο εἰς τὴν δεξαμενὴν οὕτω καθέτως, ὥστε τὰ κάτω ἄκρα τῶν πυξίδων νὰ ἐμβάπτωνται εἰς τὸ ὕδωρ. Ὅτε δ' ἐκινοῦντο οἱ δύο ἔμβολοι ἀντιθέτως, δηλαδὴ τοῦ μὲν ἀνιόντος ὅτε ὁ ἄλλος κατέβαινεν, ὁ ἀνιὼν ἀπετέλει τὸ κενὸν ἐν τῇ πυξίδι, καὶ τότε τὸ εἰς τὸν πυθμένα αὐτοῦ ἀσσάριον ἀφ' ἑαυτοῦ ἠνοίγετο, καὶ ἑπομένως δι' αὐτοῦ εἰσέρρει εἰς τὴν πυξίδα τὸ ὕδωρ κάτωθεν, ἐνῷ ὁ ἔμβολος τῆς ἄλλης πυξίδος κατιὼν ἔκλειε τὸ ἀσσάριον αὐτῆς, καὶ ὤθει τὸ ὕδωρ ὃ αὐτὴ περιεῖχεν εἰς τὸν ὁριζόντιον σωλῆνα, καὶ τὸ ὕδωρ τοῦτο εἰσρέον ἤνοιγε τὸ ἀσσάριον τὸ ἐνηρμοσμένον εἰς τὴν αὐτὴν πλευρὰν τοῦ ὀρθίου σωλῆνος καὶ ἔκλειε τὴν ἀντιπέραν, ὥστε μὴ δυνάμενον νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν ἄλλην πυξίδα, ἠναγκάζετο ν' ἀναβῇ εἰς τὸν ὄρθιον σωλῆνα (Ε), ὡς τὸ αὐτὸ συνέβαινε καὶ ἐπὶ τῆς ἑτέρας πυξίδος, ὅτε εἰς αὐτὴν κατέβαινεν ὁ ἔμβολος. Εἴς τι δὲ σημεῖον τοῦ ὀρθίου σωλῆνος ὑπῆρχέ τις ὀπὴ (κρσυνὸς), δι' ἧς τὸ ὕδωρ ἐξέρρει πρὸς κοινὴν χρῆσιν, καὶ ἥτις εἰς τὴν εἰκόνα δὲν φαίνεται, διότι τὸ ἄνω μέρος τῆς μηχανῆς, ἥτις βεβαίως περιεῖχε τὸν κρουνόν, δὲν ἀνευρέθη.

Σκαία, θυγάτηρ τοῦ Δαναοῦ καὶ τῆς Εὐρώπης (Ἀπλλδ. Β, 1, 4).

Σκαιαὶ πύλαι, ἡ πρὸς δυσμὰς τῆς πόλεως κειμένη πύλη τοῦ Ἰλίου (Ὁμ. Ἰλ.).

Σκάϊος, εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Ἱπποκόοντος, διώξας ἐκ τῆς Σπάρτης τὸν Τυνδάρεων καὶ τὸν Ἰκαρίωνα, καὶ εἶτα φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους (Ἡρδ. Ε, 60.—Ἀπλλδ. Γ, 10, 5). Εἰς τὸν ναὸν δὲ τοῦ Ἰσμηνίου Ἀπόλλωνος ἀνέθηκεν οὗτος τρίποδα μετ' ἐπιγραφῆς διὰ «Καδμείων γραμμάτων».

Σκαλμὸς, πάσσαλος εἰς τὰ ἐντὸς τῆς πλευρᾶς τοῦ πλοίου, εἰς ὃν ἡ κώπη ἦν προσδεδεμένη (Ὁμ. Ἰλ. Γ, 42. — Εὐρπ. Ἰφ. Ταυρ. 1347). Ἡ εἰκὼν ἐκ πλοίου μεσαιω-

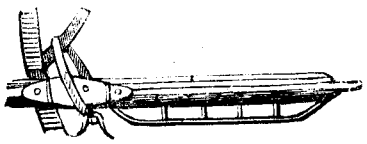

νικοῦ, διότι ἐν ἀρχαίοις μνημείοις οὐδέποτε φαίνεται παριστώμενον τὸ ἔνδον τοῦ πλοίου.

Σκαμάνδριον πεδίον, ἐν Τρωάδι, τὸ ἐκτεινόμενον μεταξὺ τῶν ποταμῶν Σκαμάνδρου καὶ Σιμόεντος, ἔνθα συνεχροτοῦντο

αἱ μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Τρώων μάχαι (Ὁμ. Ἰλ. Β, 465).

Σκαμάνδριος, 1) υἱὸς τοῦ Ἕκτορος, ὁ Ἀστυάναξ, τὸ ἐπωνύμιον τοῦτο λαβὼν παρὰ τοῦ πατρός του καθ' Ὅμηρον (Ἰλ. Ζ, 402), ἢ παρὰ τῶν Τρωάδων γυναικῶν, κατὰ Πλάτωνα (Κρατύλ. Σλ. 392). — 2) Υἱὸς τοῦ Στροφίου, εἷς τῶν ἐπισήμων Τρώων (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 49).

Σκάμανδρος, 1) ποταμὸς τοῦ Τρωϊκοῦ πεδίου, ὅστις ἕνεκα τοῦ χρώματος τοῦ ὕδατός του καὶ Ξ ά ν θ ο ς ἐπίσης ἐλέγετο (Ὁμ. Ἰλ. Ζ, 4. Υ, 74. Φ, 8). Καὶ αὐτὰ τὰ ἔρια τῶν ποτιζομένων ἐξ αὐτοῦ ποιμνίων ἐλάμβανον τὸ ξανθὸν χρῶμα (Ἀρστ. Ζ. Ἱ. Γ, 12). Κατὰ τὸν Ὅμηρον (Ἰλ. Χ, 147) εἶχε δύο πηγάς, μίαν ψυχρὰν καὶ μίαν θερμὴν, εἰς τῆς Ἴδης τοὺς πρόποδας, κατὰ δὲ Στράβωνα (ΙΓ, 602), ἡ δευτέρα εἶχεν ἀποξηρανθῆ, ἡ δὲ κυρίως πηγὴ ἔκειτο ὑψηλῶς ἐπὶ τοῦ ὄρους Ἴδης, ἐκ τοῦ ὄρους Κοτύλου. Εἰς αὐτὸν δὲ βορείως τοῦ Ἰλίου εἰσέρρεεν ὁ Στρύμων, καὶ ἀμφότεροι ὁμοῦ ἐξέβαλλον παρὰ τῷ Σιμείῳ ἀκρωτηρίῳ (τῷ νῦν Κοὺμ Καλέ). Οἱ ἀρχαῖοι τὸν Σκάμανδρον ἔλεγον τὸν κυριώτερον ποταμὸν, καὶ οὗτος ἐστὶν ὁ νῦν Παλαισκαμανδρία ἢ Μενδερὲς (κατὰ τὸ ἀρχαῖον ὄνομα παραφθαρὲν εἰς τουρκικὸν), ὁ ἀνατολικὸς ποταμός· ὁ δὲ δυτικὸς (ὁ νῦν Βουνάρ^ασι) ἐστὶν ὁ Σιμόεις (ἀλλ' ἴδ. Σιμόεις). Ὁ Σκάμανδρος εἰς τρία σημεῖα περιρρέει τὸν βράχον τῆς Περγάμου, δι' ὃ καὶ τὸ ἐπίθετον Σκαμανδρίου (ἴδ.) ἐδόθη εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Ἕκτορος, τὸν Ἀστυάνακτα (Ἰλ. ΣΤ, 402. — Ἡρδ. Ε, 65. — Αἰσχλ Ἀγ. 508). Ὡς θεὸς ὁ Σκάμανδρος, υἱὸς τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος, ἦν ἐκ τῆς νύμφης Ἰδαίας πατὴρ τοῦ Τεύκρου, τῆς Καλιρρόης καὶ τῆς Στρυμοῦς (Ἡσδ. Θεογ. 345. — Ἀπολλδ. Γ, 12, 1). — 2) Ποταμὸς τῆς Σικελίας, παρὰ τῇ Σεγέστῃ ἐκβάλλων εἰς τὴν θάλασσαν (Διόδ. Κ, 71. — Στρβ. ΙΓ, 608).

Σκαμανδρώνυμος, Λέσβιος, ὁ πατὴρ τῆς Σαπφοῦς (Ἡρδ. Β, 135).

Σκαμβωνίδαι, δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἀνήκων εἰς τὴν Λεοντίδα φυλὴν, κείμενος δὲ ἐντὸς τῶν Ἀθηνῶν, νοτιοδυτικῶς τοῦ Θησείου κατ' ἐπιγραφὰς (Bœckh. C. J. n. 70. — Rang. Ant. Hell. I, Ἀρ. 56. 57). Ἐξ αὐτοῦ κατήγετο ὁ Ἀλκιβιάδης (Στφ. Βυζ.).

Σκάμμα, εἰς τοὺς γυμνικοὺς ἀγῶνας τὸ μέρος τοῦ ἐδάφους τὸ περιεσκαμμένον διὰ μικρᾶς τάφρου, ἣν δὲν ἐπετρέπετο τοῖς παλαισταῖς νὰ ὑπερπηδήσωσιν· ὁ δὲ αὐτὴν ὑπερβὰς ἐθεωρεῖτο ὡς ἡττηθεὶς (Πολδ. Μ, 55).

Διὰ τοῦτο εἰς τὰ ἀρχαῖα ἀνάγλυφα τὰ παριστῶντα παλαιστὰς, δύο σύμβολα εἰσὶ πολλάκις παρ' αὐτοῖς κεχαραγμένα, ἡ σ κ α λ ὶ ς, μικρὰ ἀξίνη ὡς ἔμβλημα τοῦ σκάμματος, καὶ πήρα ἄμμου, αἰνιττομένη τὴν ἐπικεχυμένην εἰς τὸ ἐντὸς τοῦ σκάμματος ἔδαφος.

Σκάνδεια, πόλις τῆς νήσου Κυθήρων, μετὰ λιμένος, 10 στάδια βορειανατολικῶς τῆς πρωτευούσης αὐτῆς κειμένη (Ὁμ. Ἰλ. Κ. 268. — Θουκ.).

Σκάνδεια ἢ Σ κ α ν δ ι ν α υ ί α, νῆσος κατὰ τοὺς ἀρχαίους (Πτολ. Β, 11. — Πομπ. Μαλ. — Pl. IX, 13, 27), κατὰ τὰ ὑπερβόρεια τῆς Εὐρώπης, ὅ,τι ἐγνώριζον τῆς Σουηδίας καὶ Νορβηγίας.

Σκαπτὴ ὕλη, πόλις εἰς τ' ἀνατολικὰ τῆς Μακεδονίας ἐπὶ τοῦ ὄρους Περγάμου κειμένη, μεταξὺ τῶν ποταμῶν Στρυμόνος καὶ Νέστου, τῆς νήσου Θάσου ἀπέναντι. Εἶχε χρυσωρυχεῖα, ἃ ἐξεμεταλλεύοντο οἱ Θάσιοι, εἰσπράττοντες 80 τάλαντα κατ' ἔτος (Ἡρδ. ΣΤ, 46). Μετὰ ταῦτα δὲ κατέλαβον οἱ Ἀθηναῖοι αὐτά. Ἐνταῦθα ἐλέγετο νυμφευθεὶς,

τὴν ἱστορίαν αὐτοῦ συγγράψας καὶ δολοφονηθεὶς ὁ Θουκυδίδης (Πλούτ. Κίμ. Δ). Οἱ Ῥωμαῖοι ἐπρόφερον Σκαπτυπήλη Βυζ. — (Στφ. Luer.).

Σκάρδον ὄρος, κατὰ τὰ μεθόρια τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς Μοισίας ἐν Ἰλλυρίᾳ, ἡ ἀνατολικὴ παρέκτασις τῶν Βέβικῶν ὀρέων (Πολβ. ΚΗ, 8).

Σκάρδων, μητρόπολις τῆς Λιβουρνίας ἐν Ἰλλυρίᾳ (Στραβ.).

Σκάρφεια καὶ **Σκάρφη** (Ὁμ. Ἰλ. Β, 532), πόλις τῶν Ἐπικνημιδίων Λοκρῶν, 10 στάδια ἀπέχουσα τῆς ἀκτῆς, καὶ λιμένα ἔχουσα εἰς τοῦ Βοαγρίου τὰς ἐκβολὰς, κατεστράφη ὑπὸ σεισμοῦ τῷ 427 π.Χ. καὶ ἀνῳκοδομήθη ἔπειτα πάλιν. Παρ' αὐτὴν ἠνεῦντο αἱ πρὸς τὰς Θερμοπύλας ἄγουσαι. Πλήμμυρα δὲ τέλος ἐξηφάνισε τὴν πόλιν, ἧς ὀλίγα σώζονται λείψανα (Στρβ. Θ, 426. — Παυσ. Ζ, 15, 3. — Liv. XXXIII, 3).

Σκάρφη, κατὰ Στράβωνα πόλις Βοιωτικὴ, ἡ παρ' Ὁμήρῳ Ἐτεωνός.

Σκαφὰ, παρὰ Σικελοῖς τὸ σκάμμα.

Σκάφη, 1) ὡς καὶ νῦν τὸ κοῖλον ἐξ ἑνὸς ξύλου ἐσκαμμένον σκεῦος διὰ τὴν πλύ-

σιν τῶν ὑφασμάτων, κτλ. — 2) Ἐνίοτε τὸ λίκνον, ἡ κούνια τῶν βρεφῶν (Ἀθήν. ΙΓ, 85). — 3) Λέμβος ἦν περιέκλειον τὰ μεγάλα

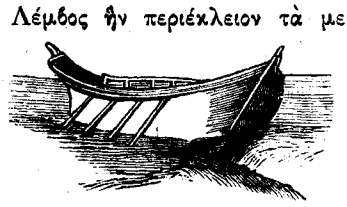

πλοῖα καὶ κατεβίβαζον εἰς τὴν θάλασσαν πρὸς χρῆσιν τῶν ναυτῶν αὐτῶν (Cæs. B. G. III, 24. — Cic. Im. II, 79. — Petr. Sat. 101).

Σκαφηφορία, ἡ ἐν Ἀθήναις τοῖς μετοίκοις ἐπιβαλλομένη ὑπηρεσία τοῦ φέρειν εἰς τὴν πομπὴν τῶν Παναθηναίων σκάφας πλήρεις διαφόρων ταῖς θυσίαις ἀναγκαίων ἀντικειμένων, δι' ὃ καὶ ἐλέγοντο τότε σκαφηφόροι (Ἀθήν. Η, 335. — Ἀρπκρ. — Ἡσύχ.).

Σκάφος (τὸ), πᾶν σκάψιμον (Ἡσδ. Ἔρ. Ε, 74)· πᾶν κοίλωμα (Ἀνάλ. Γ, σλ. 186), πρὸ πάντων τοῦ κοίλου τὸ πλήρωμα, ὅθεν καὶ αὐτὸ τοῦ πλοίου τὸ σῶμα, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰ παραρτήματα, ἱστοὺς, κώπας, κτλ. (Αἰσχ. Πέρσ. 415. — Θουκ. Α, 50. — Πολδ. Α. 92. 113)· καὶ ἐκ τούτου παρὰ ποιηταῖς αὐτὸ τὸ πλοῖον. Σκάφος ἐνίοτε καὶ ἡ σκαπάνη.

Σκέλλιος, Ἀθηναῖος, πατὴρ τοῦ στρατηγοῦ Ἀριστοκρίτου (Ἀρστφ. Ἀχρν. 126. — Θουκ. Η 89).

Σκέπαρνον (τὸ) καὶ ὁ σκέπαρνος, τὸ σύνηθες σκερπάνιον, ἓν τῶν ὑπὸ τοῦ Δαι-

δάλου ἐφευρεθέντων ξυλουργικῶν ἐργαλείων (Pl. VII, 97), «εὔξουν» (Ὁμ. Ὀδ. Ε, 257. Ι, 391)· ἐνίοτε ἔχον δύο κοπίδας «ἀμφίξοον» (Λεπιδ. Ἐπιγρ.).

Σκεπτικοὶ, ἐλέγοντο ἐν γένει οἱ φιλόσοφοι οἱ μὴ ὡρισμένως περὶ τῶν ζητημάτων ἀποφαινόμενοι, ἀλλὰ διστακτικῶς, καὶ ὡς ὑπὸ σκέψιν. Ἰδίως ὅμως ἐδίδετο ἡ ἐπωνυμία αὕτη εἰς τοὺς φιλοσόφους τῆς ἀλεξανδρινῆς περιόδου τοῦ Ἠλείου Πύρρωνος, οἵτινες εἶχον μὲν ἰδίας πεποιθήσεις, ἀλλὰ δὲν παρεδέχοντο τὴν ὕπαρξιν γενικῶν ἀληθειῶν. Τοὺς δισταγμοὺς τοῦ Παρμενίδου, τοῦ Ζήνωνος, τοῦ Ἡρακλείτου, τοῦ Δημοκρίτου, τοῦ Ἐμπεδοκλέους, τοῦ Ἀναξαγόρου, ὡς πρὸς τὴν ἀλήθειαν τῶν ἀντιλήψεων τῶν αἰσθητη-

ρίων ἐπρότεινον οἱ μεταγενέστεροι ἐκεῖνοι σκεπτικοὶ ὡς προηγούμενον καὶ ὡς ἁφορμὴν τῆς σκέψεως δι' αὐτούς· ἀλλ' οὐδ' οἱ σοφισταὶ δικαιοῦνται ἐντελῶς νὰ καλῶνται σκεπτικοί, καθ' ὅσον, εἰ καὶ ἀπατηλὰς κηρύττουσι τὰς ἀντιλήψεις τῶν αἰσθητηρίων, ἀλλ' ὡς πλήρη ἀλήθειαν παραδέχονται τοῦ νοὸς τὴν ἀντίληψιν. Ἐπὶ τῶν δοξασιῶν τοῦ Πύρρωνος, τοῦ πρώτου ἀληθῶς σκεπτικοῦ, φαίνεται ὅτι μεγάλην ἐξήσκησαν ἐπιρροὴν αἱ διδασκαλίαι τοῦ Δημοκρίτου καὶ τοῦ Ἀναξαγόρου. Ὁ ἴδιος δὲν συνέγραψεν, αἱ δ' ἀρχαὶ αὐτοῦ διεδόθησαν διὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ἐξ ὧν ὁ Τίμων ὁ Φλιάσιος ἦν ὁ γνωστότερος τῶν συγχρόνων, καὶ ποιητὴς πολυγράφος. Εἰς αὐτὸν ἀποδίδονται 60 τραγῳδίαι καὶ 30 κωμῳδίαι καὶ 3 βιβλία σίλλων (ἴδ.), ἐν οἷς πικρῶς ἐχλεύαζε πάντας τοὺς φιλοσόφους, πλὴν μόνου τοῦ διδασκάλου του. Ἡ φιλοσοφία τοῦ Πύρρωνος, ἣν αὐτὸς ἐντελῶς παρεδέχθη, ἐστηρίζετο ἐπὶ δύο ἀξιωμάτων· α) ὅτι οὐδεμία γνῶσις ἦν δυνατὴ ἐξ ἀντικειμένου, καὶ ὅτι διὰ τοῦτο 6) ἡ ἀληθὴς σοφία συνίστατο εἰς πρακτικήν τινα διαγωγήν, στηριζομένην ἐπὶ ἐντελοῦς ἀδιαφορίας πρὸς πάντα τὰ ἐξωτερικῶς φαινόμενα. Ἐκ τῆς τοιαύτης θεωρίας, εἰς ἣν ἀνταποκρίνεται τὸ μηδὲν θαυμάζειν (nil admirare) τοῦ Ὁρατίου (Ep. I, 6), ἐπωφελεῖτο, κατ' αὐτὸν, ὁ βίος τὴν ἀκλόνητον ψυχικὴν ἠρεμίαν, ἥτις ἦν αὐτὴ ἡ εὐδαιμονία. Τοὺς κυρίως Πυρρωνίους ἀντικατέστησε, φαίνεται, ἐπὶ Κικέρωνος ἡ νεωτέρα Ἀκαδημία· ἐπὶ δὲ τῶν πρώτων ἀρχῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ ἀνεβίωσε πιθανῶς πάλιν ἡ Σκέψις τῶν ἀρχαιοτέρων χρόνων. Εἷς τῶν πρώτων καὶ γνωστοτέρων σκεπτικῶν ἦν ὁ Αἰνεσίδημος (ἴδ.)· ὀλίγον δὲ μεταγενέστεροι ἦσαν ὁ Ζεύξιππος, ὁ Ζεῦξις, ὁ Ἀντίοχος, ὁ Μηνόδοτος, ὁ Θεόδας, ὁ Ἡρώδοτος, ὁ Σῆξτος καὶ ὁ Σατούρνιος, ἐξ ὧν ἐπισημότερος ἦν ὁ Σῆξτος, ἰατρὸς, ἐπικληθείς, ὡς ἐκ τῶν ἀρχῶν του, Ἐμπειρικὸς, καὶ ζήσας κατὰ τὰ 200-250 μ. Χ. Ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ ὡς ἐπισημότερον διακρίνεται τὸ κατὰ τῶν δογματικῶν (adversus mathematicos). Καὶ οἱ νεώτεροι οὗτοι σκεπτικοὶ ἐκήρυττον ἀνέφικτον πᾶσαν ἐξ ἀντικειμένου ἀντίληψιν, καὶ εἰς θεωρητικὰ ζητήματα οὐδέποτε ἀπεφαίνοντο· ὡρισμένως, ἐπολέμουν δὲ ἐντόνως τὰς ἀρχαίας καὶ νεωτέρας φιλοσοφικὰς σχολὰς, μάλιστα τὴν τῶν Στωϊκῶν, καὶ ἐζήτουν δι' ὡρισμένων τρόπων (ὡς τοὺς ἔλεγον) ἀποδείξεων νὰ καταπολεμήσωσι τὸ ἐφικτὸν οἵας δήποτε γνώσεως.

Σκευοθήκη, πᾶσα σκευῶν ἀποθήκη, ἰδίως δὲ ἡ τῶν τοῦ πολεμικοῦ ναυτικοῦ. Τοιαύτην μεγίστην καὶ λαμπροτάτην ᾠκοδόμησεν ἐν Πειραιεῖ πρὸς τῷ Κανθάρῳ, πλησίον τοῦ νῦν τελωνείου, διὰ χιλίας ναῦς, ὁ Φίλων περὶ τὰ 300 π. Χ.. ἄλλως καὶ ὁπλοθήκην λεγομένην (Στρβ. Σλ. 395. — Ἀππ. Μιθρ. MA. — Vitr. VII, Praef. — Cic. d. Or. I, 11. — Pl. VII, 37), πλὴν ἂν ἡ σκευοθήκη ἦν μέρος τῆς Ὁπλοθήκης. Λείψανα δ' ἀρχιτεκτονικὰ αὐτῆς καὶ πολύτιμοι ἐπιγραφαὶ περιέχουσαι τῶν σκευῶν διδακτικωτάτους καταλόγους, εὑρέθησαν πρὸ ἐτῶν εἰς τὴν ἀρχαίαν αὐτῶν θέσιν, καὶ ἐξεδόθησαν ἐν Γερμανίᾳ (Boeckh, Seew. d. Athener).

Σκευοφόρος, εἰς τὰ στρατεύματα ὁ ὑπηρέτης ὁ τὸν βαρέως ὡπλισμένον ὁπλίτην παρακολουθῶν καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ φέρων.

Σκέφρος, υἱὸς τοῦ Τεγεάτου, μυθικὸν πρόσωπον συνεχόμενον μετὰ τῆς λατρείας τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Ἀρκαδίᾳ. Ὁ Ἀπόλλων καὶ ἡ Ἄρτεμις, κατὰ τοὺς Ἀρκάδας, περιήρχοντο τὴν γῆν τιμωροῦντες ἐκείνους ὅσοι ἠρνήθησαν ἄσυλον εἰς τὴν μητέρα των Λητὼ, ὅτε, ἔγγυος οὖσα, κατεδιώκετο ὑπὸ τῆς Ἥρας. Τότε Λειμῶν, τοῦ Σκέφρου ὁ ἀδελφὸς, ὑποπτεύσας ὅτι διεβλήθη εἰς τοὺς θεοὺς ὑπ' αὐτοῦ, τὸν ἐφόνευσε, καὶ ἔκτοτε οἱ Ἀρκάδες ἔψαλλον θρήνους εἰς αὐτοῦ τὸν θάνατον, ὅτε, κατ' ἐντολὴν τοῦ Δελφικοῦ μαν-

τείου, ἐπαννηγύριζον τὴν ἑορτὴν τοῦ Ἀγυιέως Ἀπόλλωνος (Παυσ. II, 53).

Σκηνή, ἴδ. Θέατρον.

Σκηνῖται, καλοῦνται πολλάκις παρὰ Στράβωνι οἱ νομαδικοὶ καὶ ὑπὸ σκηνὰς οἰκοῦντες λαοὶ τῆς ἐρήμου Ἀραβίας.

Σκηνογραφία, ἡ ζωγραφία ἡ κοσμοῦσα τὴν σκηνὴν τοῦ θεάτρου, καὶ πᾶσα ἄλλη κατὰ τὸ αὐτὸ σύστημα γραφομένη, ἵνα μακρόθεν ποιῇ τὴν δέουσαν ἐντύπωσιν (Vitr. I, 2, 3). Ἴδ. Ἀγάθαρχος.

Σκῆπτρον, ἐκ τοῦ σκήπτειν, τοῦ στηρίζειν, ἐν γένει μακρὸν ξύλον ἐφ' οὗ τις

στηρίζεται περιπατῶν, εἴτε ὁδοιπόρος εἴτε ἐπαίτης (Ὁμ. Ἰλ. Σ, 416. Ὀδ. Ν. 437. Ξ, 31. Ρ. 199. Σ, 103.—Ἡρδ. Α, 195. Ζ, 52). Κυρίως ὅμως ὃ ἐκράτει τις ὡς σύμβολον ἐξουσίας, καὶ μάλιστα τῆς ὑπερτάτης,

ὁ βασιλεὺς (συνεχέστατα παρ' Ὁμήρῳ. — Ἀρστφ. Ὄρν. 510. κλ.) ὅθεν καὶ «σκηπτοῦχας βασιλεὺς» (Ὁμ. Ἰλ. Α, 279 κλ.)· διὰ τοῦτο καὶ ὁ βασιλεὺς τῶν θεῶν ὁ Ζεὺς (Πινδ.)

ὃν ὁ Φειδίας ἐν ἄλλοις παρέστησεν ἐν Ὀλυμπίᾳ ἔχοντα σκῆπτρον διηνθισμένον διὰ παντοίων μετάλλων, μετὰ χρυσοῦ ἀετοῦ ἐπικαθημένου. Καὶ ἄλλοι δὲ ἄρχοντες ἔφερον πολλάκις εἰς ἔνδειξιν τῆς διοικητικῆς ἢ δικαστικῆς αὐτῶν ἐξουσίας διὰ χειρῶν ῥάβδον, ἥτις καὶ σκῆπτρον ἐλέγετο. Ὁμοίως δὲ καὶ ἱερεῖς καὶ κήρυκες (Ἰλ. Α, 15.—Ὀδ. Λ, 91). Καὶ εἰς ξένους δὲ πρέσβεις, ὅτε ἐπαρουσιάζοντο ἵνα ὁμιλήσωσιν, ἔδιδεν, ἐπὶ τῶν ὁμηρικῶν χρόνων, σκῆπτρον ὁ κήρυξ (Ὁμ. Ἰλ. Ψ, 508. Ὀδ. Β, 37). Προσέτι καὶ ἡ ῥάβδος ἣν εἶχεν ὁ ῥαψῳδὸς εἰς τὰς χεῖρας, ὅταν ἀπήγγελλεν ἔπη, λέγεται σκῆπτρον ὑπὸ τοῦ Ἡσιόδου (Θεογ. 30). Καὶ παρὰ τοῖς Πέρσαις προσέτι,

καὶ ἔπειτα παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις, ἦν ἐπίσης τὸ σκῆπτρον ἔμβλημα τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας.

Σκῆψις, πόλις Τρωϊκὴ ἐν τῇ Ἴδῃ, νοτιανατολικῶς τοῦ Ἰλίου (Ξνφ. Ἑλλ. Γ, 1.—Στρβ. ΙΓ). Νῦν Παλαιοσκῆψις (Ἐσκὶ Σουψέ).

Σκιά, χωρίον τῆς Ἀρκαδίας, εἰς ἀπόστασιν 13 σταδίων ἀπὸ τῆς Μεγαλοπόλεως. Ἐκεῖ ὁ τύραννος Ἀριστόδημος ἔκτισε ναὸν

τῇ Ἀρτέμιδι, ἥτις ἐξ αὐτοῦ ἐλέγετο Σκιαδῖτις (Παυσ. Η, 35).

Σκιάδας, Λακεδαιμόνιος γλύπτης τῆς 60ης Ὀλ, (540 π. Χ.), μετὰ τοῦ συμπατριώτου του Χάρτα διδάσκαλος τοῦ Κορινθίου Εὐχείρου (Παυσ. ΣΤ, 4).

Σκιάδιον, καὶ σκιαδίσκη, ὃ ἐκράτουν αἱ Ἑλληνίδες πρὸς προφύλαξιν κατὰ τοῦ ἡλίου, ὁμοιον τῇ ἡμετέρᾳ ὀμβρέλλᾳ (κατὰ τοῦ ὄμβρου), ἀνοιγόμενον καὶ κλειόμενον (Ἀρστφ. Ὄρν. 1493. Ἱππ. 1348). Εἰς τὴν Παναθηναϊκὴν πομπὴν ἔφερον τὰ σκιάδια αἱ κόραι τῶν μετοίκων κατόπιν τῶν πομπευουσῶν πολιτίδων, καὶ ἴσως, ὅτε ἐγίνετο χρῆσις αὐτῶν, ἔφερον αὐτὰ αἱ δοῦλαι ὑπὲρ τὰς κυρίας των. Ἐν δὲ μετέπειτα χρόνοις

ἐπεκράτησαν οἱ ψιαθόπλεκτοι πίλοι, οἵτινες καὶ θολίαι ἢ πέτασσοι ἐλέγοντο (Θεόκρ. ΙΕ. 39).

Σκιαθήρας ἢ **Σκιάθηρον,** ὡρολόγιον ἡλιακὸν, καθ' ὃ μεταλλίνη ῥάβδος δεικνύει τὴν ἐποχὴν τῆς ἡμέρας διὰ τῆς σκιᾶς ἣν ῥίπτει εἰς γραμμὰς ὑπολελογισμένων μήκους καὶ θέσεως. Τὸ ἀξιολογώτερον καὶ ἐπισημότερον τῶν σωζομένων ὡρολογίων τούτων ἐστὶ τὸ τοῦ Ἀνδρονίκου τοῦ Κυρρήστου πρὸς τῇ ἀγορᾷ τῶν Ἀθηνῶν.

Σκίαθος, νῆσος τοῦ Αἰγαίου, πρὸς βορρᾶν τῆς Εὐβοίας, καὶ πρὸς ἀνατολὰς, εἰς μικρὰν ἀπόστασιν τῆς μαγνησιακῆς παραλίας τῆς Θεσσαλίας (Ἡρδ. Ζ, 179. 188), ἔχουσα καὶ ὁμώνυμον πόλιν, οἰκηθεῖσά τὸ πρῶτον ὑπὸ Πελασγῶν ἐκ Θρᾴκης, εἶτα ἐκ τῆς Χαλκιδικῆς. Ἐπὶ τῶν Περσικῶν πολέμων πολλαὶ συνεκροτήθησαν παρ' αὐτῇ ναυμαχίαι (Ἡρδ. Ζ, 179. Η, 7). Εἶτα δὲ συνεμάχησεν ἡ νῆσος μετὰ τῶν Ἀθηνῶν, φέρουσα 200 δραχμῶν ἐτήσιον φόρον καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς τῶν Ἀθηναίων ἡγεμονίας (Liv. XXXI, 28, 45). Ἐπὶ τοῦ Μιθριδατικοῦ πολέμου ἦν πειρατῶν ὁρμητήριον. Ὁ Ἀντώνιος ἐδωρήσατο τὴν νῆσον τοῖς Ἀθηναίοις, οἵτινες τὴν κατεῖχον ἔτι καὶ ἐπὶ Ἀδριανοῦ. Ἐπὶ Σεπτιμίου Σεβήρου ὅμως φαίνεται ὅτι ἦν αὖθις αὐτόνομος. Τῆς νήσου ὁ οἶνος ἐξετιμᾶτο πολὺ, ὡς καὶ ὁ ἐκεῖ ἁλιευόμενος ἰχθὺς, ὁ κεστρεὺς λεγόμενος (Ἀθν. Ι, 4. 30).

Σκιάποδες, μυθευόμενος λαὸς τῆς Λιβύας, περὶ οὗ διηγοῦντο ὅτι εἶχε τοιούτους καὶ τόσῳ μεγάλους τοὺς πόδας, ὥστε τοὺς μετεχειρίζετο καὶ ὡς σκιάδια κατὰ τοῦ ἡλίου (Ἀρστφ. Ὄρν. 1652).

Σκιὰς, οἰκοδόμημα ἐν Σπάρτῃ, εἰς ὃ συνεκαλοῦντο ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις αἱ ἐκκλησίαι τοῦ λαοῦ, αἵτινες πρὶν συνήρχοντο ἐν ὑπαίθρῳ, «μεταξὺ Βαβύκας καὶ Κνακίωνος». Ἐκτίσθη δ' ὑπὸ Θεοδώρου τοῦ Ῥοίκου, περὶ τὰ 600 π. Χ. στρογγύλον καὶ θολοειδὲς, ἄρα κατὰ τὸν τρόπον τῶν ἀρχαίων θησαυρῶν (Παυσ. Γ, 12, 8.—Μγ. Ἐτμ. λ. Σκιάς). Καὶ ἐν Ἀθήναις δὲ, παρὰ τῷ βουλευτηρίῳ, ὑπῆρχεν ὅμοιον, δι' ὃ καὶ Θόλος τὸ αὐτὸ ἐλέγετο, ἔνθα ἐγίνοντο αἱ τῶν Πρυτάνεων θυσίαι καὶ ἑστιάσεις (Σουΐδ. λ. Σκιάς. —Παυσ. Α. 5, 1.—Πολδ. Α, 8, 15. —Ἁρπκρ. λ. Θόλος).

Σκίδρος, πόλις τῆς Ἰταλίας, πλησίον, ὡς φαίνεται, τῆς Σιβάριδος (Ἡρδ. ΣΤ, 21).

Σκιλλοῦς, πόλις τῆς Τριφυλίας ἐν Ἤλιδι τῆς Πελοποννήσου, ἐπὶ τοῦ ῥύακος Σελινοῦντος, ὁμόρρου τοῦ Ἀλφειοῦ. Ὅτε ὁ Πύρρος ὑπεστήριζε τοὺς Πισάτας κατὰ τῶν Ἠλείων, οἱ Σκιλλούντιοι συνετάχθησαν μετ' αὐτοῦ, ἀλλ' ἠττήθησαν. Μεταγενεστέρως

ἀπέσπασαν οἱ Λακεδαιμόνιοι τὴν Σκιλλοῦντα ἀπὸ τῆς Ἤλιδος, καὶ εἰς τὰ περίχωρα αὐτῆς ἐδωρήσαντο ἀγροικίαν εἰς τὸν ἐκ τῶν Ἀθηνῶν ἐξορισθέντα Ξενοφῶντα. Ἐνταῦθα οὗτος διεβίωσε τὰς τελευταίας ἡμέρας του, καὶ ἤγειρε καὶ ἱερὸν τῇ Ἀρτέμιδι, μικρὰν ἀπομίμησιν τοῦ Ἐφεσίου ναοῦ. Περιγράφει δὲ τὴν ἐκεῖσε διαμονήν του ὁ ἴδιος (Ξνφ. Ἀνδ. Ε, 3, 7. Ἑλλ. ΣΤ, 5, 2).

Σκίμπους ἢ **ἀσκάντης**, ὁ αὐτὸς καὶ **κράβατος**, πτωχικὴ κλίνη, οἵα ἦν ἡ τοῦ Σωκράτους, ὀλίγον τι καλλιτέρα τῆς **χαμεύνης** (ἴδ. **Κλίνη**).

Σκιοθηρικὸν, ἴδ. **Σκιαθήρας**.

Σκιπίων. Τῆς μεγάλης καὶ ἐπισήμου γενεᾶς τῶν Σκιπιώνων ἐν Ῥώμῃ δύο ἐξόχως διεκρίθησαν καὶ ἀνεδείχθησαν ἔνδοξοι, ὁ Π. Κορνήλιος Σκιπίων, ὁ ἐπὶ τοῦ δευτέρου καρχηδονικοῦ πολέμου, κατὰ τὰ ἔτη 210-206 π. Χ. τοὺς Καρχηδονίους ὑπὸ τὸν Ἀννίβαν κατατροπώσας, δι' ὃ καὶ ἐκλήθη **Ἀφρικανός**. Τῷ 193 ἐπέμφθη ὡς εἷς τῶν Πρέσβεων εἰς Ἔφεσον πρὸς τὸν Ἀντίοχον παρ' ᾧ εἶχε καταφύγει ὁ Ἀντίοχος. Ὁ ἕτερος ἦν ὁ Π. Κορνήλιος Αἰμιλιανὸς, υἱὸς τοῦ Αἰμιλίου Παύλου, υἱοθετηθεὶς ὑπὸ τῶν Σκιπιώνων, ὅστις νέος μετὰ τοῦ πατρός του εἰς τὴν Ἑλλάδα διατρίψας, καὶ εἰς Πύδναν πολεμήσας τῷ 168 π. Χ., συνεδέθη διὰ φιλίας μετὰ τοῦ Πολυβίου καὶ ἄλλων πεπαιδευμένων, ἐπεδόθη ὁ ἴδιος εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς φιλολογίας, καὶ ἐπὶ τοῦ τρίτου καρχηδονικοῦ πολέμου, τῷ 146 π.Χ., ἐκυρίευσε καὶ κατηδάφισε τὴν Καρχηδόνα. Τῷ δὲ 132 φαίνεται ὅτι ἐδολοφονήθη ὑπὸ πολιτικῶν του ἐχθρῶν.

Σκίρα, Ἴδ. **Σκιροφόρια**.

Σκιράς, 1) ἐπίθετον ὑφ' ὃ ἡ Ἀθηνᾶ εἶχε ναὸν ἐκτὸς τῶν Ἀθηνῶν (Ἡρδ. ΣΤ, 94), ἐπώνυμον ἢ τοῦ χειμάρου Σκίρου παρ' ᾧ ἔκειτο (Παυσ. Α, 36, 3), ἢ μάντεώς τινος **Σκίρου** (Πλούτ. Θησ. 12)· ἢ κατά τινας (Φιλός. Ἀτθ. Β) ἐκ τοῦ **σκίρου** (κρητίδος), ἐξ οὗ ὁ Θησεὺς, ἐκ Κρήτης ἐπανελθών, ἤγειρεν ἄγαλμα τῇ Ἀθηνᾷ.

Σκιρῖται, λόχος ἐν τῷ Λακωνικῷ στρατῷ, ἐπώνυμος τῆς πρὶν Ἀρκαδικῆς Σκιρίτιδος χώρας, πιθανῶς ἐκ τῆς ἐπαρχίας ἐκείνης προερχόμενος, καὶ μετὰ τὴν ὑποταγὴν αὐτῆς ἴσως ἐπὶ συνθήκῃ, διὰ τὴν ἔκτακτον ἀνδρείαν των ἐξαιρετικὴν θέσιν εἰς τὸν Σπαρτιατικὸν στρατὸν κατέχοντες. Ἦσαν 600 τὸν ἀριθμὸν πεζοὶ, ἴσως ψιλοὶ, καὶ ἐτάττοντο εἰς τὰς κινδυνωδεστέρας θέσεις, προπορευόμενοι ἐν πορείαις, τὰς πτέρυγας τῶν στρατοπέδων ἐξασφαλίζοντες, καὶ ἐν μάχαις εἰς τὸ ἀριστερὸν κέρας ὑπὸ τὸν βασιλέα παραταττόμενοι, καὶ τὰς κινδυνωδεστέρας ἐφόδους ἐπιχειροῦντες (Ξνφ. Λακ. Πολ. ΙΓ, 1. Ἑλλ. Ε, 1, 2. Κυρ. πδ. Δ, 2, 11.—Θουκ. Ε, 67).

Σκιρῖτις (ἡ), χώρα ὀρεινὴ καὶ τραχεῖα κατὰ τὰ βορειοδυτικὰ τῆς Λακωνικῆς, πρὸς τῇ Παρρασίᾳ καὶ τῇ Μαιναλίᾳ τῆς Ἀρκαδίας, εἰς ἣν ἴσως καὶ τὸ πρῶτον ἀνῆκε, δι' ὃ καὶ εἰς αὐτὴν ἐπανῆλθεν ἐπὶ Ἐπαμεινώνδου (Ξνφ. Ἑλλ. Ε, 2, 24-4, 52. ΣΤ, 4, 21). Τὸ μόνον αὐτῆς χωρίον οὗ τὸ ὄνομα μνημονεύεται ἐστὶ τὸ, ἴσως ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων κτισθὲν, φρούριον **Οἶον**, 2 ὥρας βορείως ἀπέχον τῆς Σελλασίας (Θουκ. Ε, 33. 67. 68.—Ξνφ. καὶ ΣΤ, 5, 24. Ζ, 4, 21.—Διόδ. ΙΕ, 32).

Σκίρος, 1) ῥυάκιον ἢ χείμαρρος, ἐκτὸς ῥέων τῶν Ἀθηνῶν πρὸς δυσμὰς, παρ' ᾧ ἐστρατοπέδευσαν οἱ κατὰ τῶν Ἀθηνῶν ἐπελθόντες Ἐλευσίνιοι (Ξνφ. Ἑλλ. Β, 4, 30, 34. — Ἁρπκρ, λ. Ἀλίπεδον). Παρ' αὐτῷ ἵδρυτο ὁ ναὸς τῆς Σκιράδος Ἀθηνᾶς, ἢ τὸ ἱερὸν τοῦ Σκίρου (Πλούτ. Θησ. ΙΖ).—2) Τὸ πρὸς δυσμὰς ἔσχατον μέρος τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν, ἔνθα συνώρευον ὁ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς Κεραμεικὸς, πρὸς τῷ χειμάρρῳ Σκίρῳ, ἔνθα κατῴκουν αἱ ἐκδεδιητημέναι γυναῖκες (Ἀλκφρ, Γ, 8, 25.—Στφ. Βυζ.).—3) Μάντις ἐκ Δωδώνης εἰς Ἀθήνας ἐλθὼν καὶ ἐκεῖ φονευθεὶς ἐπὶ Ἐρεχθέως (Παυσ. Α, 36, 3), δι' ὃ καὶ

κατὰ Πλούταρχον, ἀνηγέρθη αὐτῷ πρὸς ἐξιλέωσιν ἱερὸν, τὸ ὑπ' ἄλλων τῆς Σκιράδος Ἀθηνᾶς λεγόμενον. — 4) Μάντις Σαλαμίνιος, ὁ τὴν Σαλαμῖνα συνοικήσας, καὶ εἰς ὃν ἐπίσης ἀποδίδοται ἡ ἵδρυσις τοῦ ναοῦ τῆς Σκιράδος Ἀθηνᾶς (Φιλόχρ. Ἀτθ. Β).

Σκῖρος, λατύπη, γύψος, κρητίς· ἐξ οὗ καὶ σκιρῖται ἐλέγοντο τὰ γύψινα ἀγάλματα, καὶ σκιρωτὴ ὁδὸς ἡ ἐκ λίθων καὶ πηλοῦ συμπεπηγμένου κατεσκευασμένη (macadam)—(Γράφεται, παντοίως· σκῖρρος, σκεῖρος, σκῦρος, κλ.).

Σκιροφόρια, ἑορτὴ ἐν Ἀθήναις, τελουμένη τῇ 12 τοῦ σκιροφοριῶνος μηνὸς (τέλος Ἰουνίου) (Ἀρστφ. Ἐκκλ. 18, 59), καθ' ἣν ἡ ἀρχαία φυλὴ τῶν Ἐτεοβουταδῶν, συνοδεύουσα τὴν ἱέρειαν τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τοὺς ἱερεῖς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τοῦ Ἡλίου, ἔφερεν ἐκ τῆς Ἀκροπόλεως εἰς τὴν πρὸς τῷ Φαληρικῷ Σκιράδα Ἀθηνᾶν λευκὸν σκιάδιον, σκῖρον λεγόμενον, εἰς ἔμβλημα βεβαίως τῆς θερμότητος τῆς ὥρας τοῦ ἔτους, ἀπαιτούσης τὴν χρῆσιν τοῦ σκιαδίου (Φώτ. λ.). Καὶ κατά τινας μὲν ἡ ἑορτὴ ὠνομάσθη ἐκ τοῦ σκιαδίου, κατ' ἄλλους δὲ τοῦτο ἐκ τῆς ἑορτῆς. Ἔφερε δ' ἡ πομπὴ ἐνταυτῷ καὶ τὸ Διοσκώειον δέρμα (κώδιον) κριοῦ θυσιασθέντος τῷ Διὶ τῷ Μειλιχίῳ εἰς πρόληψιν τῶν κινδύνων οὓς ἠδύνατο νὰ ἐπιφέρῃ ἡ ἐαρινὴ θερμότης. Ἐλέγοντο δὲ καὶ σκίρα τὰ σκιροφόρια κατά τινας τῶν ἀρχαίων (Φώτ.), ἀλλὰ τινὲς ἐκλαμβάνουσιν ἐκείνα τούτων διάφορα, καὶ μέρος τῶν Θεσμοφορίων.

Σκίρτος, ποταμὸς τῆς Μεσοποταμίας, 25 ἔχων πηγὰς, παραρρέων τὴν Ἔδεσσαν, καὶ ἐκρέων ἐκ δυσμῶν εἰς τὸν Χαβόραν. Τὸ νῦν αὐτοῦ ὄνομα Δαΐσὰν δηλοῖ εἰς τὰς ἀσιατικὰς γλώσσας ὅ,τι καὶ τὸ ἀρχαῖον εἰς τὴν Ἑλληνικὴν, τὸν σκιρτῶντα, ἐκπηδῶντα (Ζωναρ.).

Σκιρτώνιον, πόλις ἐν τῇ νοτίᾳ Ἀρκαδίᾳ, μία ἐξ ἐκείνων ὧν οἱ κάτοικοι, ὅτε ἐκτίσθη ἡ Μεγαλόπολις, μετέβησαν εἰς αὐτὴν (Παυσ. Η, 27, 4).

Σκίρων καὶ **Σκείρων,** 1) Ὁ μεταξὺ Κορινθίας καὶ Μεγαρίδος παραμονεύων μέγας κακοῦργος, ὅστις τοὺς ἐκεῖθεν διαβαίνοντας ὁδοιπόρους συλλαμβάνων, τοὺς ἐβίαζεν εἰς τὸ χεῖλος φοβεροῦ κρημνοῦ νὰ τῷ πλύνωσιν εἰς λεκάνην τοὺς πόδας, καὶ εἶτα λακτίζων αὐτοὺς διὰ τοῦ ποδὸς, τοὺς ἔρριπτεν εἰς τὴν θάλασσαν, μέχρις οὗ διελθὼν ἐκεῖθεν καὶ ὁ Θησεὺς, τὸν ἐφόνευσε κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον (Εὐρπ. Ἱππλ. 1198.—Πλούτ. Θησ. Ι). — 2) Υἱὸς τοῦ Πύλαντος, δισέγγονος τοῦ Λέλεγος, νυμφευθεὶς θυγατέρα τοῦ Πανδίωνος, δι' ὃ καὶ διημφισβήτησε πρὸς Νέσον, τὸν υἱὸν αὐτοῦ, τὸν θρόνον τῶν Μεγάρων. Ὁ Αἰακὸς, κληθεὶς νὰ δικάσῃ μεταξὺ τῶν δύο, ἀπεφάνθη ὑπὲρ τοῦ Νέσου, δοὺς εἰς αὐτὸν τὴν κυβέρνησιν, εἰς δὲ τὸν Σκίρωνα τὴν ἐν πολέμῳ διεύθυνσιν. Κατ' ἄλλους ἦν σύζυγος Χαρικλοῦς, τῆς θυγατρὸς τοῦ Κυχρέως, καὶ πατὴρ Ἐνδηίδος, τῆς συζύγου τοῦ Αἰακοῦ (Παυσ. Α, 39, 5. — Πλούτ. Θησ. Ι).

Σκιρωνίδες ἢ **Σκιράδες** πέτραι, οἱ εἰς τὸ Γεράνιον ὄρος, τὸ ἀπὸ τῆς Μεγαρίδος πρὸς τὸν Ἰσθμὸν τῆς Κορίνθου παρατεινόμενον, κατὰ τὴν νοτίαν αὐτοῦ πλευρὰν εἰς τὴν θάλασσαν ἀποτόμως κατιόντες κρημνοὶ, δι' ὧν διήρχετο ἡ στενὴ καὶ δύσβατος Σκιρωνὶς ὁδὸς (νῦν Κακὴ Σκάλα), τὸ θέατρον, ὡς ἐπιστεύετο, πολλῶν κατορθωμάτων τοῦ Θησέως ἐπὶ τῶν κατεχόντων αὐτὴν κακούργων, δι' ὃ καὶ ἐναγεῖς πέτραι προσέτι ἐλέγοντο. Ὁ Ὀβίδιος (Met. II. 145) ὡς καὶ λέγει τὰς πέτρας ἀπολίθωσιν τῶν ὀστῶν τοῦ Σκίρωνος (ἔδ.). Ἐκ μιᾶς αὐτῶν, τῆς Μολουρίδος πέτρας, κατεκρημνίσθη εἰς τὴν θάλασσαν ἡ Ἰνὼ μετὰ τοῦ παιδίου της Μελικέρτου, καταδιωκομένη ὑπὸ Ἀθάμαντος, τοῦ βασιλέως τῶν Θηβῶν (Ἡρδ. Η, 71.—Στρβ. Θ, 391. 393). Βατὴν τὴν ὁδὴν εἰς πεζοὺς λέγεται καταστήσας αὐτὸς ὁ Σκίρων πρῶτος· ὁ δ' Ἀδριανὸς ηὔρυνεν αὐτὴν διὰ δύο ἁμάξας, καὶ μέρη τῆς

ὁδοποιίας αὐτοῦ εἰσὶν εἰσέτι ἐκεῖ εἴς τινα μέρη καταφανῆ.

Σκιρωνίδης, στρατηγὸς Ἀθηναῖος ἐν τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ, ἐπολέμησεν ὁμοῦ μετὰ τῶν Ἀργείων ἐν Μιλήτῳ, τῷ 412 π. Χ., κατὰ τῶν Μιλησίων καὶ τῶν Πελοποννησίων. Καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι προέβησαν νικηταὶ μέχρι τῶν τειχῶν τῆς Μιλήτου· ἐπειδὴ ὅμως οἱ Ἀργεῖοι ἠττήθησαν, κατηγγέλθη ὑπὸ τοῦ Πεισάνδρου, καὶ ἐστερήθη τῆς ἀρχηγίας του (Θουκ. Η, 25. 54).

Σκίτων, Ἀθηναῖος καταδικασθεὶς ἐπὶ φαυλότητι καὶ παρανόμῳ διαγωγῇ (Δημοσθ. κ. Μειδ. 573).

Σκιώνη, ἡ κυριωτέρα πόλις τῆς ἐν Μακεδονίᾳ Χερσονήσου Παλλήνης, εἰς τὴν δυτικὴν αὐτῆς παραλίαν, ἀνατολικῶς τοῦ ἀκρωτηρίου Ποσειδίου. Ἐλέγετο δὲ ἱδρυθεῖσα ὑπὸ Ἀχαιῶν ἐκ Πελλήνης ἐπὶ τῆς ἐκ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου ἐπιστροφῆς των, καὶ ἦτο πόλις λίαν ἐμπορικὴ (Θουκ. Δ, 120. 133. Ε, 32.—Ἡρδ. Ζ, 123. Η, 125. — Στρβ. Ζ, 330).

Σκόδρα, ἐπίσημος πόλις τῆς Δαλματίας, πρωτεύουσα τῶν βασιλέων τῆς Ἰλλυρίας, εἶτα Ῥωμαϊκὴ ἐπαρχία (Πτολ. Β, 17.—Liv. XLIII, 20).

Σκορδίσκη (Στρβ. ΙΑ), ἢ Σκορδίσκος (Πτολ. Ε), συνέχεια τοῦ ὄρους Παρυάδρου ἐν Ἀσίᾳ, πρὸς νότον χωροῦσα διὰ τῆς Ἀρμενίας καὶ Καππαδοκίας, μέχρι Κιλικίας, ἔνθα συναντωμένη μετὰ τοῦ Ταύρου ἀποτελεῖ τὸ ὑψηλὸν ὄρος Ἀντίταυρον.

Σκόλιον, σκολιὰ μέλη, εἶδος ποιήσεων ἰδιαίτερον, εἰς τὰς ἑστιάσεις μάλιστα ᾀδομένων. Τινὲς (Πρόκλ. παρ. Φωτ. 983.—Ἐτυμ.) λέγουσι τὸ ὄνομα προελθὸν ἐκ τῶν οὐχὶ πάντοτε λίαν εὐπρεπῶν καὶ αὐστηρῶν συνθέσεων αἵτινες ἐν μέθῃ ἤδοντο καὶ ἐν εὐθυμίᾳ. Ἀλλ' ἡ ἑρμηνεία αὕτη οὐδόλως συνάδει μετὰ τοῦ χαρακτῆρος τῶν σωζομένων καὶ τῶν μνημονευομένων σκολίων. Κατ' ἄλλους ἐπωνομάσθησαν οὕτω κατὰ τὸν συνήθη μετρικὸν ἢ μουσικὸν ῥυθμὸν αὐτῶν. Ἡ δ' ἐπικρατεστέρα γνώμη ἦν (Πλούτ. Προβλ. συμποσ. Α) ὅτι τὸ ὄνομα δηλοῖ τὴν μὴ συνεχῆ τάξιν τῶν ᾀδόντων, διότι ἀφ' οὗ πάντες ἀπὸ κοινοῦ ἔψαλλον, ἔπειτα ἤρχιζεν εἷς μόνος, ὁ ἐμπειρότερος, καὶ εἶτα οὗτος ἔδιδεν ὃν ἐκράτει κλάδον δάφνης ἢ μυρσίνης, ὡς πρόσκλησιν εἰς ἐξακολούθησιν, οὐχὶ εἰς τὸν ἀμέσως ἑπόμενον, ἀλλ' εἰς ὃν αὐτὸς ἔκρινεν ἄριστον, καὶ οὕτω καθεξῆς ἐκεῖνος εἰς ἄλλον, ὥστε οἱ ᾀδοντες διεδέχοντο ἀλλήλους οὐχὶ κατ' εὐθεῖαν, ἀλλὰ σκολιῶς (Ἀθήν. ΙΑ, 694). Τὰ σκολιὰ ταῦτα ᾄσματα περιεῖχον ἢ ἁπλᾶ διδάγματα τοῦ πρακτικοῦ βίου, εἴτε σπουδαῖα εἴτε φαιδρά, ἢ εὐφυῆ, εὐτράπελα ἀποφθέγματα, ἐπικλήσεις θεῶν, κτλ. Ἰδίως ἀνέπτυξαν τὸ Σκόλιον οἱ Αἰολεῖς ποιηταί, ὧν ὁ τρόπος ἦν συγγεν�ὴς πρὸς αὐτό· ἔξοχοι δ' εἰς τὸ εἶδος τοῦτο μνημονεύονται ὁ Ἀλκαῖος, ἡ Σαπφώ, ὁ Ἀνακρέων, ἡ Πραξίλλα. Τὰ τοῦ Πινδάρου σκόλια ἦσαν κατὰ χορικὸν τρόπον ἐντέχνως ἐξειργασμένα. Τῶν πλείστων νῦν διατηρουμένων ἠγνόουν οἱ μεταγενέστεροι τοὺς ποιητάς, ἴσως διότι ἦσαν συνήθως αὐτοσχεδιάσματα τῆς στιγμῆς ἐν εὐθύμοις συναναστροφαῖς. Ἰδίως δ' εὐφορώτατον κέντρον παραγωγῆς τῶν σκολίων ἦσαν αἱ Ἀθῆναι, ὅπου, ὡς εἰς οὐδὲν ἄλλο μέρος τῆς Ἑλλάδος, ηὐδοκίμει καὶ ἠγαπᾶτο ἡ εὐθυμία. Περίφημον ἦν τοῦ Καλλιστράτου τὸ σκόλιον εἰς τὸν Ἁρμόδιον καὶ τὸν Ἀριστογείτονα («Ἐν μύρτου κλαδὶ»), ὅπερ καὶ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων «Ἁρμοδίου μέλος» ἐλέγετο (Ἀθν. ΙΕ, 695) (Συλλογὴ Bergk. poet. Lyr. graec.).

Σκόλλις (ἡ), ἢ τὸ Σκόλλιον. Ὄρος κρημνῶδες, μεταξὺ Ἀχαΐας καὶ Ἤλιδος, ἡ δυτικὴ τοῦ Ἐρυμάνθου παρέκτασις, τὸ παρ' Ὁμήρῳ (Ἰλ. Β, 617) Ὠλενία πέτρα λεγόμενον (Στρβ. Η, 341. 387).

Σκολοπόεις, ποταμὸς ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ μεταξὺ Πριήνης καὶ Μυκάλης ῥέων (Ἡρδ. Θ, 96).

Σκόλοτοι, ὄνομα ὃ ἔφερεν ἔθνος τι,

Σκυθικὸν κατά τινα τῶν βασιλέων αὐτοῦ (Ἡρδ. Δ, 6).

Σκόμιον, ὄρος τῆς Μακεδονίας, ἀνατολικῶς τοῦ Σκάρδωνος πρὸς βορρᾶν, καὶ τὸν Αἶμον χωροῦν [Θουκ. Β, 96].

Σκοπάδαι, γένος δικαστῶν ἐν Κρανῶνι τῆς Θεσσαλίας. Ἤδη τῷ 600 π. Χ. μνημονεύεται εἷς Σκοπάδης, ὁ Διακτορίδης, εἷς τῶν μνηστήρων Ἀγαρίστης, τῆς θυγατρὸς τοῦ Σικυωνίου Κλεισθένους (Ἡρδ ΣΤ.127). Ἕτερος Σκοπάδης ὀλίγον μετὰ τὰ 600 π. Χ. ἦν περίφημος διὰ τὰ πλούτη του, καὶ ὡς φιλοξενήσας τὸν Σιμωνίδην, γράψαντα ποίημα εἰς αὐτόν. Οὗτος, ὅτε ἐν συμποσίῳ κατεκρημνίσθη ἡ στέγη τῆς αἰθούσης ἐσώθη ἐκ θαύματος [Quinet. XI, 2. 15]. Μνημονεύεται δὲ καὶ ὡς τῶν περιοίκων τοὺς φόρους νομοθετήσας. — Ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ζῶν εἷς Σκοπάδης, συνεδέθη διὰ φιλίας μετὰ Κύρου τοῦ νεωτέρου, καὶ εἰς τὸν Σωκράτην ἐπρότεινε καταφύγιον. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, τῷ 405 π. Χ., μετεβλήθησαν αἱ περιστάσεις ἐν Θεσσαλίᾳ διὰ τῆς νίκης τοῦ Φεραίου Λυκόφρονος. Ὁ δῆμος ἐν Φεραῖς φρονιματισθείς, ἐξανέστη καὶ ἀνέτρεψε τοὺς δυνάστας τούτους (Ξνφ. Ἑλλ. ΣΤ, 1, 19.— Πλούτ. Κίμ. Ι.—Cic. d. Or. II, 86).

Σκόπας, Πάριος, περίφημος ἀγαλματοποιὸς καὶ ἀρχιτέκτων, πιθανῶς υἱὸς τοῦ γλύπτου Ἀριστάνδρου (Bœckh. C. J. Ἀρ. 2356), ἀκμάζων περὶ τὰ 380 π. Χ. ἐπὶ Πραξιτέλους, καὶ ἐπιδιώκων, ὡς οὗτος, τὸ ὑπέρτατον κάλλος, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ τὴν ἔκφρασιν πάθους, ἄνευ συνταράξεως τῆς περὶ τὴν μορφὴν ἁρμονίας· διὸ καὶ κατὰ συνέπειαν ἔχαιρεν εἰς παραστάσεις διονυσιακάς, ὡς τὴν τῆς Χιμαιροφόνου (ἐρίφιον φονευούσης) Βάκχης (Κλλστρ. Ἔκφρ. ἀγλμ. Β), περίφημον παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, καὶ ὑπὸ σωζομένων ἐπιγραμμάτων ἐκθειαζομένην. Ἄριστον δ' αὐτῆς ἀπομίμημα φαίνεται σωζόμενον ἐν τῷ Μουσείῳ τῆς Ῥώμης. Ταύτης ἀνάλογοι ἦσαν καὶ δύο αὐτοῦ Ἐριννύες ἐν Ἀθήναις (Κλ. Ἀλξνδρ. Πρτρπτ. ΙΒ), βεβαίως αἱ περὶ ὧν λέγει ὁ Παυσανίας Α, 28 ὅτι «οὐδὲν εἶχον τὸ φοβερόν»· καὶ ἴσως κατ' αὐτὸν ἐποιήθησαν καὶ αἱ κεφαλαὶ τῆς Μεδούσης, ὧν τινες σώζονται (ὡς εἷς τοῦ Μονάχου τὴν γλυπτοθήκην), αὐστηρὸν ἔχουσαι κάλλος, ἀλλ' «οὐδὲν φοβερόν». Τῆς αὐτῆς κατηγορίας ἦν καὶ τὸ σύμπλεγμα αὐ-

τοῦ τὸ παριστῶν τὴν Θέτιν φέρουσαν τὰ ὅπλα εἰς τὸν Ἀχιλλέα, καὶ προπεμπομένην ὑπὸ παντοίων θαλασσίων θεοτήτων καὶ τεράτων, πιθανῶς εἰς κόσμον ἀετώματος ναοῦ τινος, μετὰ ταῦτα ὑπὸ Δομιτίου εἰς Ῥώμην μετενεχθέν, εἰς κόσμησιν τοῦ ναοῦ ὃν αὐτὸς τῷ Ποσειδῶνι ἀνήγειρε, θαυμαστικῶς δὲ μνημονευόμενον ὑπὸ τοῦ Πλινίου (XXXVI, 4, 7). Εἰς αὐτὸν, καὶ ἐν Σαμοθράκῃ ἐργασθέντα, ἀπεδόθη, σχεδὸν μετὰ βεβαιότητος, ἡ ἐκεῖ εὑρεθεῖσα, καὶ ἤδη τὸ Μουσεῖον τῶν Παρισίων κοσμοῦσα Νίκη ὑπόπτερος σπανίας καλλονῆς, ἐπὶ πρῴρας πλοίου βαίνουσα, πιθανῶς ἱδρυθεῖσα εἰς τὸ ἱερὸν τῶν Κυβείρων ὑπὸ Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ, νικήσαντος τὸν στόλον τοῦ Πτολεμαίου πρὸ τῆς Κύπρου τῷ 306 π. Χ. Νομίσματα τοῦ Δημητρίου φέρουσιν αὐτῆς τὸ ὁμοίωμα. Ὁ θεὸς ὁ ὑπὲρ πάντας τὴν ἤθους ἔκφρασιν μετὰ τῆς ὑπερτάτης καλλονῆς συνδυάζων ἦν ὁ Ἀπόλλων, ἐμπνεόμενος ὑπὸ τῆς ποιήσεως καὶ τῆς μουσικῆς· διὰ τοῦτο ἐξαίσιον ἀριστούργημα παρήγαγεν ὁ Σκόπας, παραστήσας κιθαρῳδὸν Ἀπόλλωνα, ποδήρη χιτῶνα ἐνδεδυμένον καὶ τὴν κιθάραν διὰ χειρῶν ἔχοντα, τοσοῦτον δ' ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἐκτιμώμενον, ὥστε ὁ Αὔγουστος ἀνήγειρεν ἐπίτηδες ναὸν εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἐν Ἀκτίῳ νίκης του, ἵνα θέσῃ ἐν αὐτῷ τὸν Ἀπόλλωνα τοῦτον, μετὰ τῆς Λητοῦς τοῦ Πραξιτέλους καὶ τῆς Δήμητρος τοῦ Τιμοθέου (Proprt. II, 31, 15). Ἐν τῷ Βατικανῷ Μουσείῳ διατηρεῖται ἐξαίσιον ἄγαλμα, κατὰ τοῦτο πεποιημένον ἄνευ τῆς ἐλαχίστης ἀμφιβολίας, ὡς ἀποδεικνύουσι καὶ τὰ ἐπὶ Αὐγούστου νομίσματα, ἔχοντα αὐτὸ ἐπιτετυπωμένον. Ἀλλ' ὡς ἐκ τῶν θεῶν ὁ Ἀπόλλων, ἦν βεβαίως ἐκ τῶν θεαινῶν ἡ Ἀφροδίτη, ἡ ὑπερτάτη καλλονή, ἡ τὰς ἰσχυροτάτας προκαλοῦσα ψυχικὰς συγκινήσεις, ἡ προσφορωτάτη τῇ γλυφίδι τοῦ Σκόπα, καὶ τῷ ὄντι μνημονεύεται αὐτοῦ ἡ χαλκῆ πάνδημος Ἀφροδίτη ἐν Ἤλιδι, τὸ σύμπλεγμα Ἀφροδίτης, Πόθου καὶ Φαέθοντος ἐν Σαμοθράκῃ, καὶ τὸ τοῦ Ἔρωτος, Ἱμέρου καὶ Πόθου ἐν Ἀφροδισίῳ τῶν Μεγάρων (Plin. XXXVI, 4, 7.—Παυσ. Δ, 43), καὶ μάλιστα τὸ εἰς ναὸν ἐν τῷ Φλαμινίῳ ἱπποδρομίῳ τῆς Ῥώμης μετακομισθέν, τὸ πρῶτον ποτὲ ποιηθὲν γυμνὸν ἄγαλμα τῆς θεᾶς, ὃ ὁ Πλίνιος θεωρεῖ ὡς τὸ πολυτιμότατον καλλιτεχνικὸν τῆς Ῥώμης ἐγκόσμημα. Ἀπίθανον δὲν φαίνεται (Ῥαγκ. Ἅπαντα, Τμ. ΙΓ, Ἱστ. Καλλιτεχν. Α, 389), ὅτι ἦν αὐτὴ ἡ περίφημος Μηλία Ἀφροδίτη, ἧ πρωτότυπον αὐτῆς, καὶ ἀπετέλει σύμπλεγμα μετὰ τοῦ ἐν τῷ αὐτῷ ναῷ διατηρουμένου γυμνοῦ καὶ καθημένου Ἄρεως τοῦ αὐτοῦ τεχνίτου, ὅστις καὶ σώζεται ἐν τῇ Λουδοβικίᾳ ἐπαύλει τῆς Ῥώμης. Περὶ ἑνὸς ἀριστουργήματος, τοῦ συμπλέγματος τῶν Νιοβιδῶν, ἠμφισβητεῖτο παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἂν ἦν ἔργον τοῦ Σκόπα, ἢ τοῦ Πραξιτέλους (Pl. XXXVI, 4, 8). Τοῦτο παριστῶν τὴν ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Ἀρτέμιδος κατατόξευσιν τῶν τέκνων τῆς Νιόβης, καυχηθείσης ὅτι ἦν καλλιτεκνοτέρα τῆς Λητοῦς, ἐκόσμει ἐπίσης ἐν ἔπειτα χρόνοις ναὸν ἱδρυθέντα ἐν Ῥώμῃ (Δ. Κάσσ. ΜΘ, 2.—Pl. XIII, 11), καὶ δὴ τὸ ἀέτωμα αὐτοῦ, ὡς φαίνεται, διότι τὰ πλεῖστα τῶν ἀποτελούντων αὐτὸ ἀγαλμάτων, εἴτε ἐν πρωτοτύποις εἴτε ἐν ἀντιγράφοις ἀνευρέθησαν ἐν ἀνασκαφαῖς, φαίνονται ὅτι τοιαύτην εἶχον τὴν διάθεσιν. Εἰσὶ δὲ 13 τ' ἀνευρεθέντα, πλὴν τινῶν ἐπαναλήψεων, καὶ εἰσὶ κατατεθειμένα εἰς τὸ μουσεῖον τῆς Φλωρεντίας. Πάντα ὁμοῦ ἦσαν τοὐλάχιστον 16. Ἡ Νιόβη ἐν τῇ ἀγκάλῃ της ἐγκλείουσα τὴν νεωτέραν τῶν θυγατέρων της, ἐστὶ σχεδὸν ἡ ὑπὸ τῆς θλίψεως ἀπολιθουμένη, ὡς ὁ μῦθος διηγεῖται περὶ αὐτῆς. Ὁ τὸν νεώτατον τῶν υἱῶν διὰ τοῦ ἰδίου σώματος θέλων νὰ καλύψῃ παιδαγωγὸς ἐστὶ περιπαθεστάτη παράστασις, καὶ ἀμίμητος ὁ νέος Νιοβίδης ὁ θέλων νὰ σώσῃ τὴν ἀδελφήν του, ὡς καὶ ἡ ἀντιστοίχως παριστωμένη κόρη, ἡ προσπαθοῦσα νὰ σώσῃ τὸν ἀδελφόν της, ἥτις παράστασις καὶ

ἐπὶ δακτυλιολίθου εὑρέθη ἀντιγεγραμμένη. Καὶ τὸ μὲν κάλλος τῶν παραστάσεων ἀντιθέατρον τοῦ Διονύσου. Συνειργάσθη δ' ὁ Σκόπας μετὰ πολλῶν ἄλλων τῶν ἐπισημοτάτων

στοιχεῖ πρὸς τὴν τέχνην ἀμφοτέρων τῶν μεγάλων καλλιτεχνῶν εἰς οὓς τὸ ἔργον ἀποδίδοται· ἀλλὰ τὸ πάθος τῆς γλυπτικῆς ταύτης τραγῳδίας φαίνεται μᾶλλον δικαιολογοῦν τὴν ὑπὲρ τοῦ Σκόπα ὑπόθεσιν. Ὅμοιον σύμπλεγμα, ἴσως ἀντίγραφον ἢ ἐπιτομὴ τούτου, ὑπῆρχεν ἐν Ἀθήναις ἐπὶ Παυσανίου (Α, 21) εἰς τὸ σπήλαιον τὸ ὑπὲρ τὸ

συγχρόνων του γλυπτῶν, ἴσως καὶ μετ' αὐτοῦ τοῦ Πραξιτέλους (Vitr. VII, Praef. 12) εἰς τὴν 411 ποδῶν μῆκος ἔχουσαν ζωοφόρον τοῦ ἐν Ἁλικαρνασσῷ Μαυσωλείου, ἀναλαβὼν πᾶσαν τὴν βορείαν πλευράν. Ἡ δ' ὅλη ζωοφόρος, παρίστα πομπὴν ἱππέων τεχνικώτατα ἐξειργασμένην (Λουκιανοῦ Νεκρικ. Διάλογ. ΚΔ, 2).

Σκόπελος, νῆσος μικρὰ τοῦ Αἰγαίου πελάγους, βορειώς τῆς Εὐβοίας καὶ τῆς Σκιάθου, οὐ μακρὰν τῆς Θεσσαλικῆς παραλίας (Ἡρδ.). Καὶ ἄλλα δὲ πετρώδη ἐρημονήσια ἔφερον πολλαχοῦ τὸ κύριον ὄνομα Σκόπελος, ὡς ἐν τῇ Προποντίδι, πρὸς τῇ Ἰωνίᾳ, εἰς τὸ Ἰόνιον πέλαγος, μεταξὺ Ζακύνθου καὶ Κεφαλληνίας, κτλ.

Σκοπιά, ὑψηλή τις θέσις, ἢ καὶ ἐπ' αὐτῆς ἱδρυόμενος πύργος πρὸς ἐπισκόπησιν τῆς παρακειμένης χώρας ἢ τῆς θαλάσσης,

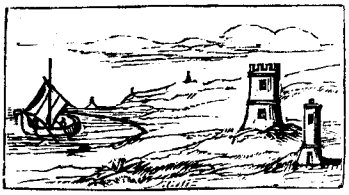

ἐπὶ σκοπῷ στρατιωτικῆς ἀμύνης μάλιστα (Ἡρδ. Β, 15). Ἡ εἰκών, ἐκ τοιχογραφίας τῆς Πομπηίας, παριστᾷ ἀκτὴν ἔχουσαν πέντε σκοπιὰς ἐπὶ πέντε διαφόρων λόφων.

Σκορδίσκος, καὶ Σκοτδίσης καὶ Σκυδίσης, ὄρος ἐν τῷ Πόντῳ τῆς Καππαδοκίας, νοτιοδυτικὸς κλάδος τοῦ Παριάδρου, συνεχόμενος νοτίως μετὰ τοῦ Ἀντιταύρου (Στρβ. ΙΑ, 497. ΙΒ, 548).

Σκορπίος, μηχανή τις πολεμική, εἶδος μικροῦ καταπέλτου δι' ἕνα ἄνθρωπον πρὸς ἐκτόξευσιν πολλῶν βελῶν ἐνταυτῷ καὶ μολυβδίνων σφαιρῶν, τὸ ὄνομα, ὡς θανατηφόρος, ἔχουσα ἐκ τοῦ δηλητηριώδους ζωϋφίου (Ammian. XXIII, 4).

Σκοτία, εἰς τὴν βάσιν τοῦ Ἰωνικοῦ

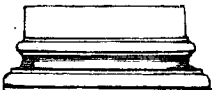

κίονος ἡ κοίλη ἐσοχή, ἡ μεταξὺ δύο τῶν σπειρῶν, αἵτινες ἦσαν τὰ ὑπὲρ καὶ ὑπ' αὐτὴν ἡμικυκλικῶς προέχοντα μέρη. Ἡ σκοτία ἐλέγετο καὶ τροχίλος.

Σκότιοι, ἐν Κρήτῃ οἱ πρόσηβοι, διότι μέχρι τοῦ 17ου ἔτους τῆς ἡλικίας των ὤφειλον ν' ἀνατρέφωνται, οὐχὶ δημοσίως, ὡς ἐν Σπάρτῃ, ἀλλὰ κατάκλειστοι ἐντὸς τῆς πατρικῆς οἰκίας (Ἀθν. ΣΤ, 263).

Σκοτίτας, δᾶσος ἐν Λακωνίᾳ, κατὰ τὰ μεθόρια τῆς Τεγεάτιδος καὶ τῆς Θυρεάτιδος χώρας, ἔχον ναὸν τοῦ Σκοτίτα Διὸς (Πολβ. ΙΣΤ, 37.—Παυσ. Γ, 10, 6).

Σκοτοῦσσα, 1) ἐπίσημος πόλις τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ Πελασγιώτιδος, κατὰ τὰς πηγὰς τοῦ Ὀγχηστοῦ ποταμοῦ, εἰς τὴν βορειοδυτικὴν κλιτὺν τοῦ μικροῦ Χαλκηδονίου, νοτίως καὶ οὐχὶ μακρὰν τῶν λόφων τῶν καλουμένων Κυνὸς Κεφαλαί. Ἐνταῦθα τῷ 365 π. Χ., κατενίκησεν ὁ Πελοπίδας Ἀλέξανδρον τὸν Φεραῖον, ὅστις πέντε ἔτη μετὰ ταῦτα, ἐν μέσῃ ἀνακωχῇ, ἐπέπεσε κατὰ τῆς πόλεως, ἔσφαξε τοὺς ἄνδρας, καὶ ἀνδραποδίσας ἐπώλησε τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παιδία (Διόδ. ΙΕ, 75.—Παυσ. ΣΤ, 5. 2). Ἐκεῖ δὲ καὶ ὁ Φλαμινῖνος, τῷ 197 π. Χ., μεγάλην ἤρατο νίκην κατὰ Φιλίππου Γ' τοῦ Μακεδόνος (Πολβ. ΙΗ, 3.—Πλούτ. Φλαμ. Ζ. — Liv. XXXVI, 4).—2) Πόλις ἐν τῇ Σιντικῇ τῆς Μακεδονίας, ἐπὶ τοῦ Στρυμόνος.

Σκουλτάννας, νότιος ὁμόρρους τοῦ Πάδου, ἐκ τῶν Ἀπεννίνων πηγάζων (Στρβ. Ε, 218.—Liv. XLI, 12. 18), νῦν ὁμώνυμος, πρὸς τὰ κάτω δὲ Πανάρος.

Σκύθαι, 1) Ἴδ. Σκυθία. — 2) Ἐν Ἀθήναις ἀστυνομικοὶ ὑπηρέται, βεβαίως ἔμμισθοι, ὡπλισμένοι διὰ τόξων κυρίως, δι' ὃ καὶ Τοξόται ἐλέγοντο, Σκύθαι δὲ (Ἀρστφ. Ἀχρν. 54), ἐκ τοῦ ὅτι κατ' ἀρχάς, ἴσως δὲ ἐν μέρει καὶ πάντοτε, ἐκ Σκυθίας προήρχοντο. Εἶτα ὅμως προσελαμβάνοντο καὶ Θρᾷκες καὶ ἄλλοι βάρβαροι, καὶ ἦσαν ἀμέσως μὲν μετὰ τὰ Μηδικὰ 300 τὸν ἀριθμόν, εἶτα δ' ηὐξήθησαν μέχρι 1200. Κατὰ τὸν πρῶτον ὀργανίσαντα τὸ σῶμα τοῦτο φαίνεται ὅτι

(ΑΡΧ. ΛΕΞ. Α. Ρ. ΡΑΓΚΑΒΗ ΤΟΜ. Β΄)

ἐλέγοντο καὶ Πευσίνιοι ἢ Σπευσίνιοι.

Σκύθης, 1) υἱὸς τῆς Ἐχίδνης καὶ τοῦ Ἡρακλέους, ἐλθόντος εἰς τὰς ὑπερβορείους ἐρήμους· γενάρχης τοῦ ἔθνους τῶν Σκυθῶν (Ἡρδ. Δ, 8-10)· ἢ υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ μιᾶς τῶν ἐκεῖ αὐτοχθόνων κορῶν (Διόδ. Β, 43). — 2) Βασιλεὺς τῶν Ζαγκλαίων ἐν Σικελίᾳ. Διωχθεὶς ὑπὸ Ἱπποκράτους, τοῦ τυράννου τῆς Γέλας, κατέφυγεν εἰς Περσίαν παρὰ τῷ Δαρείῳ, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ μέχρι τοῦ ἐσχάτου γήρως καὶ τοῦ θανάτου του (Ἡρδ. ΣΤ, 23. — Αἰλ. π. ἰ.). — 3) Λακεδαιμόνιός τις (Ξνφ.).

Σκυθία. Πρὸ τοῦ Ἡροδότου ἐλλιπέσταται ἦσαν αἱ γνώσεις περὶ Σκυθίας· ἀλλ' εἰς τὸ Δ βιβλίον αὐτοῦ ἀπαντῶνται εἰδήσεις ὧν πολλαὶ ἀντιστοιχοῦσι πρὸς τῆς Ῥωσίας τὴν νέαν γεωγραφίαν. Τὸ μεσημβρινὸν ὅριον τῆς Σκυθίας ἐστὶ κατ' αὐτὸν ὁ κατώτερος ῥοῦς τοῦ Ἴστρου, καὶ ἡ χώρα τῶν Ἀγαθύρσων (ἡ Ἑπτάπολις, Siebenbürgen)· πρὸς βορρᾶν δὲ αἱ χῶραι τῶν Νεύρων, τῶν Ἀνδροφάγων, τῶν Μελαγχλαίνων, καὶ ἡ ἄγνωστος ἔρημος (περίπου οἱ νομοὶ Μόϊλεϋ, Τσερνιγόϐ, Ὀρέλ, Κούρσκ)· πρὸς ἀνατολὰς ὁ Τάναϊς καὶ ἡ Μαιῶτις· πρὸς νότον ὁ Εὔξεινος Πόντος. Ἑπομένως πᾶσα ἡ μεσημβρινὴ Ῥωσία, μέχρι τῆς Βολυνίας καὶ Ποδολίας, μέχρι τῆς Ῥωμανίας, καὶ μέχρι τῆς Κριμαίας καὶ τοῦ Δόν. Οἱ μεταγενέστεροι συγγραφεῖς δὲν περιορίζουσι τὴν Σκυθίαν εἰς τὰ καὶ ἀνατολὰς, εἰς πᾶσαν τὴν νῦν Σιβηρίαν. Ὁ Μελᾶς μέρος τῆς ἀρχαίας Σκυθίας καλεῖ Σαρματίαν, ὁ δὲ Πτολεμαῖος ἀσιατικὴν μόνην Σκυθίαν γνωρίζει. — Κατὰ τὸν Ἡρόδοτον, πρὸς νότον ἔκειτο τὸ ὄρος Ταῦρος. Μνημονεύει δὲ καὶ ἄλλου ὃ δὲν ὀνομάζει· ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ λέγει μεταλλοῦχον, πρέπει νὰ ἦν αὐτὰ τὰ Οὐράλια. Ποταμοὺς δὲ λέγει τὸν Ἴστρον μετὰ τῶν ὁμόρρων, οὓς ὀνομάζει Τριάραντον (ἴσως τὸν Σειρέτην), Ἄραρον, Νάπαριν, Ὀρδησσὸν, Ἔρασον (τὸν μετὰ ταῦτα Παράταν, καὶ νῦν Προῦτον), Τύραν (τὸν εἶτα Δάναστριν, νῦν Δνεῖστρον), Ὕπανιν (νῦν Βοὺγ), Βορυσθένην (εἶτα Δάναπριν, νῦν Δνεῖπρον) μετὰ τοῦ Παντικάπου, Ὑπάκυριν (νῦν Δόνετς). Ὁ τῶν μεθορίων ποταμὸς ἦν ὁ Τάναϊς (νῦν Δὸν) μετὰ τοῦ Ὕργιος. Λόγον δὲ ποιεῖται ὁ Ἡρόδοτος καὶ πολλῶν λιμνῶν. Εἰς τοῦ Πόντου τὴν παραλίαν λέγει ὅτι ὑπῆρχε μέγα δάσος (Ὑλαία), δι' οὗ ὁ Παντικάπης ἔρρεεν εἰς τὸν Βορυσθένην. Τὸ κλῖμα ἦν ψυχρὸν καὶ μακροὶ οἱ χειμῶνες. Πλὴν τοῦ σίτου παρῆγεν ἡ χώρα καὶ ἄριστον ἀλλ' ὑπόπικρον χόρτον. Ἵππους εἶχε ταχεῖς ἀλλ' οὐχὶ ὡραίους, καὶ βόας ἄνευ κεράτων. — Οἱ κάτοικοι, Τουρανικῆς, βεβαίως οὐχὶ Ἀρίας καταγωγῆς, ἐκαλοῦντο κατ' ἀρχὰς Σκύλοτοι, ὑπὸ τῶν Περσῶν Σάκαι, οἱ Ἕλληνες δὲ τοὺς ἀπεκάλεσαν Σκύθας, ἴσως ἐξελληνίσαντες τὸ ἔτι ἐν Σιβηρίᾳ ὑφιστάμενον ὄνομα

ὡρισμένα ταῦτα ὅρια, ἀλλὰ κατ' αὐτοὺς ᾤκουν οἱ Σκύθαι καὶ πολὺ ἐπέκεινα πρὸς ἄρκτον Tschuden. Διεκρίνοντο δ' ἐν αὐτοῖς αἱ ἑπόμεναι φυλαί· α) Καλλιπίδαι, βορειώς

τῆς Ὀλβίας καὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ὑπάνιος (νῦν Βούγ)· δ) Ἀμαζόνες. βορείως τῶν Καλλιπιδῶν· γ) Σκύθαι ἀροτῆρες, κατὰ τὴν Ποδολίαν· δ) Βορυσθενῖται ἢ Σκύθαι γεωργοί, ἐπέκεινα τοῦ Βορυσθένους· ε) Σκύθαι νομάδες· ς) Σκύθαι βασιλήϊοι, ἡ πολυανθρωποτάτη, ἀνδρειοτάτη καὶ πρωτίστη τῶν σκυθικῶν φυλῶν, θεωροῦσα τὰς λοιπὰς ὡς δούλας αὐτῆ. Μνημονεύονται δὲ καὶ ἄλλα φυλῶν ὀνόματα, ὡς Ἀλάνοι, κτλ. Κατὰ τὴν μόρφωσιν καὶ τὰ ἤθη περιγράφονται μὲν ὡς γενναῖοι καὶ φιλοπόλεμοι, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ ὡς τραχεῖς καὶ ἀδιαμόρφωτοι. Ὁ σοφὸς Ἀνάχαρσις καὶ ὁ βασιλεὺς Σκύλης, θελήσαντες νὰ εἰσαγάγωσι παρ' αὐτοῖς τὸν Ἑλληνικὸν ἐξευγενισμόν, ἐθανατώθησαν διὰ τοῦτο. Πόλεις καὶ φρούρια δὲν εἶχον οἱ Σκύθαι (Ἡρδ. Δ, 46)· καὶ ἦσαν ἀμαξόβιοι, δηλαδὴ εἶχον κινητὰς τὰς κατοικίας των, τὰς ἁμάξας, ὡς καὶ μέχρι τοῦδε ὁ λαὸς ὁ διαιτώμενος εἰς τὰς ἀπεράντους πεδιάδας ἐκεῖ, τὰς καλουμένας Στέπια. Πάντων τῶν Σκυθῶν ἦρχεν εἷς βασιλεύς, πολυάριθμον ἔχων αὐλὴν (Ἡρδ. Α, 103. Δ, 67. 68). Ἡ χώρα πᾶσα διηρεῖτο εἰς ἐπαρχίας, ὧν ἑκάστη εἶχε μίαν θέσιν πρὸς σύνοδον τοῦ λαοῦ καὶ ἓν ἱερὸν τοῦ πολέμου. Ἡ θρησκεία αὐτῶν ἦν ἄξεστος πολυθεΐα. Ἀπὸ τῆς 7ης ἑκατονταετηρίδος π. Χ., ὅτε ὁ Κυαξάρης ἦρχεν ἐν Μηδίᾳ, ἐξετάθησαν οἱ Σκύθαι, πιθανῶς εἰς 3 σώματα διηρημένοι, εἰς τὰ βορειανατολικὰ τῆς Εὐρώπης, καὶ καταβαλόντες, ἢ ἐκδιώξαντες τοὺς κατὰ τὸν Πόντον Κιμμερίους, παρηκολούθησαν αὐτοὺς (632) καὶ εἰς τὴν Ἀσίαν, ἧς μέγα μέρος κατέλαβον· μετὰ 28 δὲ ἔτη ἐξεδίωξεν αὐτοὺς πάλιν ὁ Κυαξάρης. Ἵνα δὲ τιμωρήσῃ αὐτοὺς διὰ τὴν εἰσβολὴν των εἰς τὴν Μηδίαν, ἐξεστράτευσε κατ' αὐτῶν ὁ Δαρεῖος τῷ 514, καὶ εἰσεχώρησε μὲν βαθέως εἰς τὸν τόπον αὐτῶν, ἀλλὰ φεύγοντας τοὺς Σκύθας δὲν ἠδυνήθη νὰ φέρῃ εἰς μάχην, ὥστε ἠναγκάσθη ν' ἀποσυρθῇ ἄπρακτος. Ἔκτοτε ἐπὶ αἰῶνας αὐτοὶ οὐδαμῶς σχεδὸν πλέον ἀκούονται, οὐδ' εἰς στενωτέρας ἔρχονται σχέσεις μετὰ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν Ῥωμαίων. Κατὰ πρῶτον δ' ἀπαντῶμεν Μιθριδάτην τὸν μέγαν πολεμοῦντα τοὺς Σκύθας, καὶ ἐκδιώξαντα αὐτοὺς ἐκ τῆς Ταυρικῆς Χερσονήσου. Μετὰ ταῦτα ἐγνώρισαν αὐτοὺς καὶ οἱ Ῥωμαῖοι, πρὸ πάντων ἀφ' ὅτου ὁ Τραϊανὸς ἐκυρίευσε τὴν Δακίαν. Ἔκτοτε ὅμως ἐκλείπει αἴφνης ἐκ νέου τὸ ὄνομα τῶν Σκυθῶν, καὶ μνημονεύονται μόνον οἱ Σαρμάται (ἴδ.), ὧν τὴν χώραν ἀκριβῶς περιγράφει ὁ Πτολεμαῖος. Φαίνονται δ' ὄντες αὐτοὶ λαὸς συγγενὴς τοῖς Σκύθαις καὶ ἀνατολικῶς τούτων οἰκῶν, ἀνατρέψας δὲ, μικρὸν μετὰ τὸν Ἀλέξανδρον, τὸ κράτος τῶν Σκυθῶν, καὶ εἰς τὴν χώραν αὐτῶν ἐγκαταστάς. Ἔκτοτε πᾶν τὸ ἀνατολικὸν ἐπίπεδον μέρος τῆς Εὐρώπης καλεῖται Σαρματία, τὸ δ' ἄλλο ὄνομα, Σκυθία, εἰς τὴν Ἀσίαν μεταβάν, ἐκτείνεται ἀπὸ τῆς ἀσιατικῆς Σαρματίας πρὸς δυσμὰς (Μαιώτιδος καὶ Ῥᾶ), καὶ ἀπ' ἀγνώστων χωρῶν πρὸς ἄρκτον, μέχρι τῆς Σηρικῆς πρὸς ἀνατολὰς καὶ τῆς Ἰνδικῆς πρὸς μεσημβρίαν, ἤτοι τοῦ ποταμοῦ Ὤξου καὶ τῶν ὀρέων Ἰμάου καὶ τῶν Ἡμωδῶν. Πᾶσαν τὴν χώραν ταύτην διαιρεῖ ὁ Πτολεμαῖος εἰς δύο τμήματα, εἰς τὴν ἐντὸς καὶ τὴν ἐκτὸς τοῦ Ἰμάου Σκυθίαν, ἤτοι δυτικῶς καὶ ἀνατολικῶς τοῦ ὄρους ἐκείνου, εἰς ὃ οἱ ἀρχαῖοι μεγίστην ἀπέδιδον ἔκτασιν πρὸς βορρᾶν. Ὄρη ὑπῆρχον κατὰ τὸν γεωγράφον πρὸς τὰ βορειοδυτικὰ, τὰ Ἀλανικὰ, Ῥωμικὰ, Ταπουρικὰ, μέρος τῶν Οὐραλίων· πρὸς ἀνατολὰς τὰ Ἀννιβικὰ καὶ Αὐξάθια (νῦν Ἀλτάϊ), πρὸς νότον τὰ Ὠξικὰ καὶ Σογδιανὰ (νῦν Ἄκδαγ καὶ Καραδάγ). Ποταμοὶ δὲ κατ' αὐτὸν ἐξέβαλλον εἰς τὴν βόρειον θάλασσαν ὁ Παροπάμισος (πιθανῶς ὁ νῦν Ὄβις)· ὁ Ῥύμνος (νῦν Οὔζεν)· ὁ Δαΐξ (νῦν Ἰαΐα ἢ Οὐράλ). Ὁ δ' Ἰαξάρτης (νῦν Σὶρ Δάρια, ἢ Σιὼν) καὶ ὁ Ὤξος (νῦν Ἀμν Δάρια, ἢ Γιὼν) ἐξέβαλλον εἰς τὴν Κασπίαν θάλασσαν. Λαοὶ δὲ μνημονεύονται

ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐντὸς τοῦ Ἰμάου Σκυθίαν οἱ Ῥυμμοί, οἱ Ἀόρσαι, Ἀριάκαι, Μασσαγέται, Σάκαι, Ἀργιππαῖοι, Θυσσαγέται· ἐν δὲ τῇ ἐκτὸς τοῦ Ἰμάου Σκυθίᾳ, ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον, οἱ Ἀριμασποί, οἱ Αὐπακῖται, οἱ Ἰσσηδόνες, ὀνόματα οὕτω μεταποιηθέντα ἐκ τῆς Κινεζικῆς ῥίζης των, ἂν ἐκεῖθεν προέρχωνται, ὥστε ἐστὶν ἀδύνατον αὐτὴ ν' ἀναγνωρισθῇ.

Σκυθινοί, λαὸς τῆς Ἀσίας, κατοικῶν παρὰ τὰ δυτικὰ σύνορα τῆς Ἀρμενίας, μεταξὺ τῶν ποταμῶν Ἀρπάσου καὶ Ἀψάρου καὶ τοῦ ὄρους τῶν Χαλυβῶν. Διὰ τῆς χώρας αὐτῶν διώδευσαν ἐπὶ 4 ἡμέρας τοῦ Ξενοφῶντος οἱ Μύριοι (Ξνφ. Ἀνδ. Δ, 7, 18. — Διόδ. ΙΑ, 29).

Σκυθῖνος ἢ **Σκύθιος,** Ἕλλην ποιητὴς ἀγνώστου ἐποχῆς ἐκ Σκυθοπόλεως τῆς Παλαιστίνης, οὗ δύο ἐπιγράμματα σώζονται ἐν τῇ Ἀνθολογίᾳ.

Σκυθόπολις, πόλις ἐν Γαλιλαίᾳ τῆς Παλαιστίνης, ἥτις ὑποτίθεται ὅτι ἐκτίσθη ὑπὸ τῶν Σκυθῶν ὅτε, τὸ πρῶτον εἰς τὴν Ἀσίαν εἰσβαλόντες, ἐλέγοντο προχωρήσαντες μέχρις Αἰγύπτου, προστεθέντων εἰς αὐτὴν μετὰ ταῦτα καὶ πολλῶν ἐκ τῶν ἰθαγενῶν περιοίκων. Διερρέετο ὑπὸ τοῦ Ἰορδάνου, καὶ ἀπεῖχεν 600 στάδια τῆς Ἱερουσαλήμ. Ἑβραϊστὶ ἐλέγετο Βουϊτ-Σὰν (νῦν Βαισάν). (Στρβ.).

Σκυλάκη, πόλις μικρὰ καὶ παράλιος Πελασγικὴ ἐν Μυσίᾳ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἀνατολικῶς τῆς Κυζίκου (Ἡρδ. Α, 57) (νῦν Σικί).

Σκυλάκιον, πόλις τῆς κάτω Ἰταλίας, ἐπὶ τῆς χώρας τῶν Βρεττίων, πρὶν Σκυλλήτιον καλουμένη. Ἐλέγετο κτῆμα τῶν Ἀθηναίων. Κατ' ἀρχὰς τῇ Κρότωνι ἀνήκουσα, ἐδόθη ὑπὸ Διονυσίου τοῖς Λοκροῖς. Πρὸ αὐτῆς ὁ Σκολλητικὸς κόλπος (Στρβ. ΣΤ, 260). Διατηρεῖ τὸ ἀρχαῖον ὄνομα.

Σκύλαξ, ἐκ Καρυάνδων τῆς Καρίας, εἷς ἐκ τῶν ὑπὸ Δαρείου τοῦ Ὑστάσπου ἐν ἔτεσι 521-485 π. Χ. ἐκπεμφθέντων ἵνα ἐξερευνήσωσι τὰ παράλια τῆς Ἀσίας ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἰνδοῦ μέχρι τοῦ μυχοῦ τοῦ Ἀραβικοῦ κόλπου (Ἡρδ. Δ, 44). — Ὁ Σουΐδας μνημονεύει ὁμωνύμου τινὸς μαθηματικοῦ καὶ μουσικοῦ, ἐπίσης ἐκ Καρυάνδων, καὶ ἀποδίδωσιν αὐτῷ τὰ ἑπόμενα συγγράμματα· «Περίπλους τῶν ἐντὸς τοῦ Ἡρακλέους στηλῶν. Τὰ κατὰ τὸν Ἡρακλείδην, τὸν Μυλασσῶν βασιλέα. Γῆς περίοδος. Ἀντιγραφὴ πρὸς τὴν Πολυβίου ἱστορίαν». Ὁ Σουΐδας προφανῶς συγχέει ἐνταῦθα διαφόρους, διότι τὸ δεύτερον καὶ τὸ τέταρτον σύγγραμμα εἰσὶν ἔργα πολὺ μεταγενεστέρου Σκύλακος, πιθανῶς τοῦ Ἁλικαρνασσέως ἀσρονόμου, ὅστις ἦν σύγχρονος τοῦ Παναιτίου (Cic. Div. II, 42)· τὰ δὲ λοιπὰ ἦσαν ἔργα γεωγράφου. Ἴσως λοιπὸν νὰ ὑπῆρξε καὶ τρίτος ἄλλος Σκύλαξ, ἐπίσης ἐκ Καρυάνδων, ἐποχῆς δ' ἀγνώστου, ἀλλὰ προγενέστερος τοῦ Ἀριστοτέλους, γράψας Περίπλουν τῆς ἐντὸς καὶ ἐκτὸς θαλάσσης. Ἔτι δὲ μᾶλλον περιπλέκει τὸ ζήτημα ἡ διατήρησις συγγράμματος ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν περίπλους τῆς οἰκουμένης, ἀποδιδόμενον ἐπίσης εἰς Σκύλακα Καρυανδέα, καὶ περιγράφον πλοῦν ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς βορείας Στήλης τοῦ Ἡρακλέους, τὸ πρῶτον· κατὰ τὰς Εὐρωπαϊκὰς παραλίας τῆς Μεσογείου, διὰ τοῦ Ἑλλησπόντου καὶ τοῦ Βοσπόρου περὶ τὸν Εὔξεινον Πόντον, καὶ εἶτα πάλιν διὰ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ ὀπίσω κατὰ τὰς ἀσιατικὰς ἀκτάς, κατόπιν κατὰ τὰς ἀφρικανικὰς μέχρι τῆς μεσημβρινῆς Στήλης τοῦ Ἡρακλέους, καὶ ἐκτὸς αὐτῆς μέχρι Κάρνης, μετά τινων πληροφοριῶν καὶ περὶ τοῦ μεγέθους καὶ τῆς ἀποστάσεως τῶν ἐπισημοτέρων νήσων. Διάφοροι εἰσὶν αἱ ὑποθέσεις περὶ ταύτης τῆς συγγραφῆς, καὶ μία τῶν πιθανωτέρων φαίνεται, ὅτι κατὰ τὸ σημερινὸν αὐτῆς σχῆμα ἐστὶ συρραφή τις γεωγραφικῶν γνώσεων περὶ τῶν παραλίων τῆς Μεσογείου, συναρμολογηθεῖσα ἐπὶ τῶν Βυζαντινῶν χρόνων πρὸς χρῆσιν τῶν σχολείων.

Κατ' ἄλλους ἐστὶν ἐξ ἐναντίας ἔργον πρωτότυπον περιηγητοῦ τινος τῶν ἐτῶν 400-360 π. Χ., πολλαχοῦ ὅμως συντμηθὲν καὶ διαφθαρὲν ὑπὸ τῶν ἀντιγραφέων.

Σκύλης, υἱὸς τοῦ Ἀριαπείθους, βασιλεὺς τῶν Σκυθῶν, τὸν Ἑλληνικὸν πολιτισμὸν ἐπιδιώκων καὶ τὴν δίαιταν τῶν Ἑλλήνων θελήσας νὰ μιμηθῇ, δι' ὃ ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ του Ὀκταμπάδου (Ἡρδ. Δ. 78).

Σκύλλα, 1) θυγάτηρ τῆς νύμφης Κραταΐδος ἢ Κραταΐδος, τέρας φρικτῶς ὠρυόμενον, δωδεκάπουν, ἓξ ἔχον μακροὺς λαιμοὺς καὶ φάρυγγας, μετὰ τριπλῆς σειρᾶς ὀδόντων εἰς ἕκαστον στόμα. Ἐφώλευεν ἐντὸς σκοτεινοῦ σπηλαίου, κειμένου ἐντὸς ὑψηλοῦ ἀπροσίτου σκοπέλου, ἐκ τῶν κυμάτων ἀνιόντος, καὶ τὴν κορυφὴν κρύπτοντος εἰς σκοτεινὰ σύννεφα. Κατέναντι δὲ, εἰς τόξου βολὴν, ἔκειτο ταπεινότερος βράχος, καὶ ὑπὸ μεγίστην συκῆν ἐπ' αὐτοῦ φυομένην ἔμενεν ἡ ἀγρία Χάρυβδις, ἥτις τρὶς τῆς ἡμέρας διὰ τοῦ φοβεροῦ στόματός της ἐρρόφα τὰ πέριξ ὕδατα, καὶ τρὶς τὰ ἐξέμει. Ὅτε ὁ Ὀδυσσεὺς διέπλευσε μεταξὺ τῶν δύο, ἔντρομοι οἱ ἑταῖροι εἰς τὴν θέαν τῆς Χαρύβδεως, ἐπλησίασαν ὀλὺ εἰς τὴν Σκύλλαν χωρὶς νὰ προσέξωσι, καὶ αὐτὴ συλλαβοῦσα κατέφαγεν ἐξ αὐτῶν ἓξ (Ὁμ. Ὀδ. ΙΒ, 73, 235).—Τὴν θέσιν τῆς κατοικίας τῶν δύο τούτων τεράτων δὲν λέγει ὁ Ὅμηρος. Οἱ μεταγενέστεροι παρεδέχοντο τὸν Σικελικὸν πορθμὸν, τὴν Σκύλλαν τιθέμενοι εἰς τὴν Ἰταλικὴν ἀκτὴν, καὶ λέγοντες αὐτὴν θυγατέρα τοῦ Φόρκυνος ἢ τοῦ Φόρβαντος καὶ τῆς Ἑκάτης Κραταΐδος (Ὁμ. Ὀδ. Μ, 125, χωρὶς ὡς μεταγενεστέρα προσθήκη θεωρούμενον), ἢ τῆς Λαμίας, τοῦ Τρίτωνος, τοῦ Ποσειδῶνος, κτλ. Τῇ ἀπέδιδον δὲ καὶ τρεῖς ἢ ἓξ κεφαλὰς διαφόρων θηρίων, καὶ κατὰ τοῦ Ὀβιδίου τὰς ὑπερβολικὰς ἐπινοήσεις (Met. III, 732), πρὶν οὖσα ὡραία θαλασσία νύμφη εἶτα ὑπὸ τῆς Ἀμφιτρίτης ζηλοτυπούσης, ἢ ὑπὸ τῆς Κίρκης μετεμορφώθη οὕτως, ὥστε ἄνω μὲν ἔμενε καλὴ παρθένος, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ὀσφύος ἀπέληγεν εἰς οὐρὰν ἰχθύος ὑπὸ φοβερῶν κεφαλῶν κυνῶν περιβαλλομένην. Ἂν καὶ τὴν Χάρυβδιν, ὁμοίως τῇ Σκύλλῃ, ὡς τέρας ἐξελάμβανεν ὁ Ὅμηρος, δὲν ἤξευρον οἱ ἀρχαῖοι. Βραδύτερον τὴν εἶπον θυγατέρα τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Γῆς, γυναῖκα βορόν, ἁρπάσασαν βόας τοῦ Ἡρακλέους, καὶ διὰ τοῦτο εἰς τὴν θάλασσαν ὑπὸ τοῦ Διὸς κατακεραυνωθεῖσαν. — 2) Θυγάτηρ τοῦ Νίσου (ἴδ.), βασιλέως τῶν Μεγάρων, ἐρασθεῖσα τοῦ Μίνωος, πολιορκοῦντος τὰ Μέγαρα, δι' ὃ καὶ ἀπέκοψεν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τοῦ πατρός της τὴν χρυσῆν τρίχα ἐξ ἧς ἐξηρτᾶτο ἡ δύναμίς του, καὶ οὕτω παρέδωκεν αὐτὸν καὶ τὴν πατρίδα της εἰς τὸν ἐχθρόν. Ἀλλ' ὁ Μίνως, ἀπερχόμενος, ἐκρέμασεν αὐτὴν ὀπίσω τῆς πρύμνης του, καὶ τὴν ἀφῆκε νὰ πνιγῇ εἰς τὰ κύματα (Αἰσχλ.—Πίνδ. Πύθ. Θ, 160. — Πανυ. Α, 39.—Ἀπλλδ. Γ, 4. 8).

Σκύλλαιον ἄκρον καὶ **Σκύλλα,** τὸ τελευταῖον, νοτιοδυτικὸν ἀκρωτήριον τῆς Ἰταλίας, κατὰ τοὺς Βρεττίους, ἀπέναντι τῆς Σικελίας, ὑψηλὸς, κρημνώδης, εἰς τὴν θάλασσαν ἀποτόμως κατιὼν βράχος, ἔνθα ἡ φαντασία τῶν ἀρχαίων ἔθετε τοὺς μεγίστους κινδύνους διὰ τοὺς θαλασσοπόρους, ὡς καὶ διὰ τὸν δῆθεν ἐκεῖ διαπλεύσαντα Ὀδυσσέα (Ὁμ. Ὀδ. Μ, 73, 227, 245. — Ov. Met. XIII, 732.—Virg. Æ. III, 426), ὡς καὶ ἀπέναντι αὐτῆς ἔθετον τὴν οὐδαμῶς ὑπάρχουσαν Χάρυβδιν (Ὁμ. Ὀδ. Μ, 101).—2) Σκύλλαιον, πόλις ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου ἀκρωτηρίου, μεταξὺ Μεδάμης καὶ Ῥηγίου, ἔνθα ὁ Ῥήγιος Ἀναξίλλας ὠχύρωσε λιμένα κατὰ τῶν πειρατῶν. Ἐρείπια τοῦ φρουρίου σώζονται ἐπὶ τοῦ χωρίου τοῦ διατηρήσαντος τὸ ἀρχαῖον ὄνομα (Sciglio) (Στρβ. ΣΤ, 257).—3) Ἀνατολικὸν ἀκρωτήριον τῆς Πελοποννήσου, κατὰ τὴν Τροιζηνίαν, ἀποτελοῦν τὸ δυτικὸν πέρας τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου, οὗ τὸ Σούνιον ἐστὶ τὸ ἀνατολικὸν (Θουκ. Ε, 53.—Στρβ. Η, 368. 373). Καὶ νῦν Σκύλλ.

Σκυλλέης, Σικυώνιος δύτης, θαυμασθεὶς ὅτε, διαφυγὼν τοὺς Πέρσας, ἦλθεν εἰς τοὺς ἐν Ἀρτεμισίῳ Ἕλληνας, κολυμβήσας ὀγδοήκοντα σταδίων ἀπόστασιν (Ἡρδ. Η, 8).

Σκύλλις, γλύπτης ἐκ Κνωσσοῦ τῆς Κρήτης, ἀδελφὸς τοῦ συνεργάτου αὐτοῦ Διποίνου. Κατὰ Παυσανίαν (Β, 15. Γ, 17) ἦσαν ἀμφότεροι μαθηταὶ, ἢ καὶ υἱοὶ, τοῦ Δαιδάλου, οὕτω βεβαίως λεγόμενοι καθ' ὃ Δαιδαλίδαι, ἤτοι τῷ ἐργαστηρίῳ τοῦ Δαιδάλου, τῷ ἀρχαϊκῷ ἀνήκοντες. Ἀληθῶς δ' ἤκμαζον ἐπὶ Κύρου, πρὸ τῆς 50ης Ὀλυμπιάδος(580 π. Χ.) (Plin. XXXVI, 11). Κατὰ Πλίνιον οἱ δύο ἀδελφοὶ ἦσαν οἱ πρῶτοι εὐδοκιμήσαντες εἰς τὴν γλυφὴν τοῦ μαρμάρου, καὶ διάφορα μνημονεύονται ἔργα αὐτῶν, ὡς ἐν Ἀθήναις ἄγαλμα Ἀρτέμιδος Μουνυχίας, ἐν Τίρυνθι Ἡρακλέους (Κλημ. Ἀλξ. Πρτρπτ. 14), ἐν Κλεωναῖς Ἀθηνᾶς (Παυσ. Β, 13). Εἰς Σικυῶνα εἰργάσθησαν Ἀπόλλωνα, Ἄρτεμιν, Ἀθηνᾶν καὶ Ἡρακλῆν, ἴσως τὴν περὶ τοῦ τρίποδος ἔριν· ἐπειδὴ δὲ οἱ κάτοικοι τοῖς ἠρνοῦντο τὴν προσυμφωνηθεῖσαν τιμὴν, ἀπῆλθον εἰς Αἰτωλίαν, καὶ οἱ θεοὶ ἔπεμψαν εἰς τὴν πόλιν λιμὸν καὶ ἀφορίαν, μέχρις οὗ οἱ Σικυώνιοι ἀνεκαλέσαντο καὶ ἀντήμειψαν αὐτούς. Τῶν αὐτῶν θεῶν τὰ ἀγάλματα, εἰ οὐχὶ τὰ αὐτά, χαλκᾶ καὶ ἐπίχρυσα, εὗρεν ὁ Κῦρος ἐν τοῖς λαφύροις ἃ ἔλαβε παρὰ τοῦ Κροίσου, ἐν Ὀλ. 58, γ' (546 π. Χ.). Ἐν Ἄργει εἰργάσθησαν Διοσκούρους ἐξ ἐβένου ἐλεφαντοκολλήτους (Παυσ. Β, 22), ὅπερ ἦν τῆς χρυσελεφαντίνης τέχνης ἡ προοδοποίητις. Ἡ δὲ μαρτυρία τοῦ Κεδρηνοῦ (Χρον. Σλ. 322, 13), ὅτι κατεσκεύασαν Ἀθηνᾶν ἐκ σμαράγδου τετραπηχιαίαν, ὅτι αὐτὴν ἔπεμψεν ὁ Σεσωστρις δῶρον τῷ ἐν Λίνδῳ τυράννῳ Κλεοβούλῳ, καὶ ὅτι τὸ ἄγαλμα διετηρεῖτο ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐστὶ κυκεὼν ἀναχρονισμῶν, πάσης στερούμενος πιθανότητος.

Σκύμνος, 1) Χῖος γεωγράφος, ἀγνώστου ἐποχῆς, ὑποτιθέμενος δὲ τῆς β' π. Χ. ἑκατονταετηρίδος ἔγραψε «Περιήγησιν» ἥτις φαίνεται ὅτι διηρεῖτο εἰς τρία μέρη, κατὰ τὰ μέρη τῆς γῆς, Εὐρώπην, Ἀσίαν καὶ Λιβύαν, εἰς βιβλία ὑποδιαιρουμένην. Εἰς τὸν αὐτὸν ἀπεδόθη, ἀλλ' ἄνευ τινὸς ἀποδείξεως, καὶ τις εἰς κωμικοὺς ἰάμβους συντεταγμένη περιήγησις, κατὰ τὸν τρόπον τοῦ Ἀθηναίου Ἀπολλοδώρου, περιγραφὴ τῶν Εὐρωπαϊκῶν παραλίων ἀπὸ τῶν Ἡρακλείων στηλῶν μέχρι τῆς ἐν Πόντῳ Ἀπολλωνίας, τῷ Νικομήδῃ, βασιλεῖ τῆς Βιθυνίας ἀνατεθειμένη, περισωθεῖσα, καὶ φιλολογικῆς μὲν ἀξίας στερουμένη, ἀλλ' οὐχὶ καὶ σπουδαιότητος ὡς πρὸς τὸ περιεχόμενον. — 2) Γλύπτης ἀγνώστου πατρίδος, ἐν Ἀθήναις ἐπὶ Φειδίου ἐργαζόμενος (Pl XXXIV, 2).

Σκυρία δίκη. Εἰς τὰ ἀττικὰ δικαστήρια ἂν ὁ εἷς τῶν διαδίκων, λαβὼν τὴν νόμιμον πρόσκλησιν, δὲν ἐνεφανίζετο ἢ εἰς τὴν ἀνάκρισιν ἢ εἰς τὴν δικάσιμον ἡμέραν, ἡ δίκη ἀπεφασίζετο κατ' αὐτοῦ ἐρήμην, ἐκτὸς ἂν ἔφερε δικαιολόγημα τῆς ἀπουσίας του ἀποχρῶν, οἷον ἀσθενείας, ἢ ἀπουσίας. Οἱ κωμικοὶ λοιπὸν ἐχλεύαζον τοὺς διὰ τοιούτων προφάσεων θέλοντας ν' ἀναβάλωσι τὴν περαίωσιν δίκης τινός, ὅτε ἐπροφασίζοντο ἀπουσίαν εἰς Σκῦρον, Ἴμβρον, Λῆμνον, καὶ τὰς ἐπὶ τοιαύταις προφάσεσιν ἐπὶ μακρὸν παρατεινομένας δίκας ἐπεκράτησε νὰ καλῶσι χλευαστικῶς σκυρίας δίκας (Πολ. Η, 81).

Σκυρμιάδαι, λαὸς Θρᾳκικὸς κατὰ τὰ παράλια τοῦ Εὐξείνου Πόντου (Ἡρδ. Δ, 93).

Σκῦρος, νῆσος τοῦ Αἰγαίου πελάγους, μία τῶν βορείων Σποράδων, ἀνατολικῶς τῆς Εὐβοίας κειμένη, ἔχει περίπου 4 τετραγωνικῶν μιλίων ἐπιφάνειαν, καὶ παρῆγεν ἀξιόλογον εἶδος μαρμάρου, γνωστοῦ ὡς σκύριος λίθος. Ἦν δὲ καὶ αἰγοτρόφος, καὶ εἶχε καὶ ποταμὸν καλούμενον Κηφισὸν, καὶ πόλιν ὁμώνυμον τῇ νήσῳ κατὰ τὰ βόρεια αὐτῆς. Ἀρχαιότατα κατῳκεῖτο ὑπὸ Πελασγῶν, Δολόπων καὶ Καρῶν (Θουκ. Α, 98). Ἐπιστεύετο ὅτι ἡ Θέτις, γνωρίζουσα ὅτι ὁ υἱός της Ἀ-

χιλλεὺς θὰ εὕρισκεν εἰς τὴν Τρωάδα τὸν θάνατον, ἵνα μὴ τὸν συμπαραλάβωσιν οἱ Ἕλληνες εἰς τὴν ἐκστρατείαν, τὸν ἔκρυψεν ἐκεῖ ὑπὸ γυναικεῖα φορέματα εἰς τὸν γυναικωνίτην τοῦ ἀδελφοῦ της Λυκομήδους, βασιλέως τῆς νήσου, ἔνθα καὶ ἐκ Δηϊδαμείας, τῆς θυγατρὸς τοῦ Λυκομήδους, ἔσχεν υἱὸν τὸν Πύρρον ἢ Νεοπτόλεμον (Ὁμ. Ἰλ. Τ, 326. Ὀδ. Λ, 508). Κατ' ἄλλην διήγησιν (Ὁμ. Ἰλ. Ι, 688), ὁ Ἀχιλλεὺς κατέκτησε τὴν Σκῦρον. Αὕτη ἡ παράδοσις συνδέεται μετὰ τῆς Ἀττικῆς, καθ' ἣν ὁ Θησεύς, ἐκ τῶν Ἀθηνῶν ἐκβληθείς, ἦλθεν εἰς Σκῦρον, καὶ ἐκεῖ ἐδολοφονήθη ὑπὸ τοῦ Λυκομήδους (Πλουτ. Θησ. ΛΕ). Τότε ἔπεμψεν ἐκεῖ ὁ Πηλεὺς τὸν Ἀχιλλέα, ὅστις ἐκδικήσας τὸν φόνον, ἐνυμφεύθη καὶ τὴν Δηϊδάμειαν. Τῇ δὲ Ὀλ. 77, δ' (469 π. Χ.), κατὰ χρησμὸν ὁ Κίμων ἐξεστράτευσεν εἰς Σκῦρον, ἐκυρίευσεν αὐτὴν, καὶ κομίσας εἰς Ἀθήνας τὰ ὀστᾶ τοῦ Θησέως, κατέθετο αὐτὰ εἰς τὸ Θησεῖον, ὃ πρὸς τοῦτο ἀνήγειρε (Πλούτ. Θησ. ΛΣΤ. Κίμ. Η. — Θουκ. Α, 98). Ἔκτοτε ἡ Σκῦρος, ἡ Λῆμνος καὶ ἡ Ἴμβρος ἐθεωροῦντο ὡς κτήσεις τῶν Ἀθηναίων, ἐξασφαλισθεῖσαι αὐτοῖς κατὰ τὴν ἀνταλκίδειον εἰρήνην (Ξεν. Ἑλλ. Δ, 8, 15. Ε, 1, 31). Μόνον ἐπὶ Μακεδόνων ἐξέπεσε τῶν Ἀθηνῶν (Στρβ. IX, 437), καὶ ἀπεδόθη αὐτοῖς πάλιν ἐπὶ Ῥωμαίων (Liv. XXXIII, 30).

Σκυτάλη, ξύλον σχιστὸν, ἰδίως ἐν Σπάρτῃ στρογγύλον ῥαβδίον χρησιμεῦον εἰς τοὺς Ἐφόρους διὰ κρυπτογραφικὴν ἀλληλογραφίαν μετὰ τῶν ἀπόντων βασιλέων ἢ στρατηγῶν. Περὶ τὴν ῥάβδον ἑλίσσοντες ἱμάντα λευκὸν, ἔγραφον ἐπ' αὐτοῦ κατὰ μῆκος τὴν ἐπιστολήν των, καὶ εἶτα ἀνελίξαντες ἔπεμπον τὸν ἱμάντα. Ὁ δὲ λαμβάνων, ἔχων καὶ αὐτὸς σκυτάλην ἀκριβῶς τῶν αὐτῶν διαστάσεων, τὸν περιείλισσεν εἰς αὐτὴν, καὶ ἠδύνατο ν' ἀναγνώσῃ τὸ γραφέν. Ἐλέγετο δὲ σκυτάλη καὶ ἡ ἐπιστολὴ καὶ ἡ δι' αὐτῆς διδομένη διαταγὴ (Πλούτ. Ἀγησ. Ι. ΙΕ. — Θουκ. Α, 131. — Σουίδ. ἐν λ. C. Nep. Paus. III).

Σκυτοτόμος, ὁ δέρματα τέμνων καὶ κατεργαζόμενος, ἰδίως ὁ ὑποδηματοποιός. Συνήθως ἐκαθητο ἐργαζόμενος, καὶ ἐποιεῖτο χρῆσιν πρὸς τομὴν τοῦ δέρματος διαφόρων ἐρ-

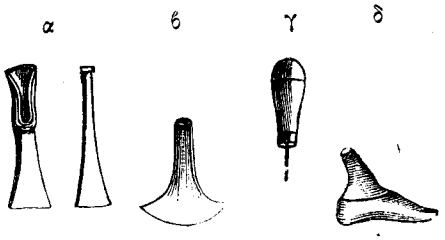

γαλείων, τῆς σμίλης ἢ σμιλίου (α) διὰ τὴν κατ' εὐθεῖαν τομὴν, τοῦ τομέως ἢ περιτομέως (β) διὰ τὴν στρογγύλην. Διατρήσας δὲ τὸ δέρμα διὰ τοῦ ὀπέως. ὀπητίου ἢ κεντητηρίου (γ), διεῖρε διὰ τῶν ὀπῶν δερμάτινον λωρίον πρὸς συρραφὴν, καὶ εἶτα, ἰδίως κατὰ τοὺς Ῥωμαϊκοὺς χρόνους, αἱ ὑποδέσεις ἐτίθεντο περὶ τὸν καλάπουν, καλόπουν ἢ τὸ καλοπόδιον, ἐλειαίνοντο καὶ ἐχρωματίζοντο.

Σκύφος (ὁ καὶ τὸ) ἔκπωμα, ποτήριον δι' οἶνον, εὐρὺ, ἐν χρήσει εἰς τὰ συμπόσια, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον παρὰ τῷ λαῷ· ἦτο ξύλι-

νον, ἐκ κεράμου, ὡς τὸ τῆς εἰκόνος. Μνημονεύεται ὅμως καὶ ἀργυροῦν. Τὸ κοινὸν σκοῦφος προέρχεται προφανῶς ἐκ τοῦ ἀναλόγου σχήματος.

Σκῶλος, 1) ἀρχαία κώμη τῆς Βοιωτίας, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Ἀσωποῦ, καὶ ἐπὶ τοῦ Κιθαιρῶνος, εἰς ἀπότομον καὶ δύσβατον θέσιν κειμένη, ὅθεν προέκυψεν ἡ παροιμία· «εἰς Σκῶλον μήτ' αὐτὸς ἴμεν, μήτ' ἄλλῳ ἕπεσθαι». Ἐκεῖ κατὰ τὸν μῦθον ἐσπάραξαν αἱ Μαινάδες τὸν Πενθέα (Ὁμ. Ἰλ. Β, 47. 496. — Στρβ. Θ, 408). — 2) Κώμη τῆς Μακεδονίας παρὰ τῇ

Ὀλύνθῳ (Θουκ. Ε, 18. — Σρτδ. Θ, 408).

Σκώπασις, βασιλεὺς τῶν Σκυθῶν, ὁ ἀντιταχθεὶς εἰς Δαρεῖον τὸν Ὑστάσπου (Ἡρδ. Δ. 120).

Σμάραγος, δαίμων τις θορυβώδης, ἡ προσωποποίησις τοῦ πατάγου (Ὁμ. Ἐπ. ΙΔ, 9).

Σμερδέας, περικαλλὴς νεανίας, ἀγαπητὸς τῷ Πολυκράτει, τυράννῳ τῆς Σάμου, οὗ συνεχῶς ποιεῖται μνείαν ὁ Ἀνακρέων ἐν ταῖς ᾠδαῖς του (Σιμων. Ἐπιγρ. ΝΕ. — Αἰλ. π. ἰ. Θ, 4).

Σμέρδις, ἀδελφὸς τοῦ Καμβύσου, ὑπ' ἄλλων ἄλλως καλούμενος, ὑπὸ μὲν τοῦ Κτησίου Τ α ν υ ο ξ ά ρ κ η ς, εἰς Περσικὰς δ' ἐπιγραφὰς Β ά ρ τ ι α, ἐκίνησε, διὰ τὴν εὐρωστίαν του καὶ ἄλλα του πλεονεκτήματα, τὸν φθόνον τοῦ ἀδελφοῦ του, ὅστις τὸν ἀπέπεμψεν ἐξ Αἰγύπτου, καὶ εἶτα κατ' ὄναρ ἰδὼν ὅτι μέγα μέλλον τῷ ἐπεφυλάττετο, τὸν ἐθανάτωσε πιθανῶς διὰ τοῦ Πρεξάσπου, τοῦ εἰς αὐτὸν ἀφωσιωμένου (Ἡρδ. Γ, 30). Ἀλλ' ἔτι ἐπὶ τῆς ἀπουσίας τοῦ Καμβύσου, εἷς μάγος (ἱερεὺς) ἐκ Μηδίας, ὅστις ὑπὸ διάφορα μνημονεύεται ὀνόματα, τὸ ὀρθότερον δὲ, ὡς φαίνεται, ὑπὸ Ἰουστίνου (Ι, 9) «Κομήτης», διότι καὶ Περσικαὶ ἐπιγραφαὶ «Κ ο υ μ ά τ α» τὸν λέγουσιν, ὁμοιάζων πολὺ τὸν δολοφονηθέντα Σμέρδιν, κατέλαβε τὴν ἐξουσίαν μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του, καὶ παρέμεινεν εἰς αὐτὴν 7 ἔτι μῆνας ἀφ' οὗ ὁ Καμβύσης ἐπανελθὼν ἐξ Αἰγύπτου ἀπέθανε. Τέλος δ' ἀμφότεροι οἱ ἀδελφοὶ ἐφονεύθησαν ὑπὸ τῶν 7 ἡγεμόνων τῆς Περσίας (Ἡρδ. Γ, 61).

Σμερδομένης, Πέρσης στρατηγὸς, ἀδελφὸς Δαρείου τοῦ Ὑστάσπου (Ἡρδ. Ζ, 82).

Σμηνών, ἐλέγετο ἡ θέσις ἔνθα ἦσαν κατατεθειμέναι αἱ κυψέλαι τῶν μελισσῶν.

Σμίκρης, στρατηγὸς τῶν Ἀρκάδων (Ἐνφ. Ἀνδ. ΣΤ, 3, 4).

Σμικύθης, εἷς τῶν μικρῶν δυναστῶν ἐν Θράκῃ (Ἀρστφ. Ἱππ. 969).

Σμίλα, πόλις τῆς Μακεδονίας ἐπὶ τοῦ Θερμαϊκοῦ κόλπου παρὰ τῇ Θεσσαλονίκῃ (Ἡρδ. Ζ, 123).

Σμίλη, ἡ γλυφὶς, τὸ ἐργαλεῖον δι' οὗ οἱ λιθοξόοι καὶ οἱ τορευταὶ ἐξειργάζοντο τὰς γλυφὰς ἐπὶ λίθου ἢ μετάλλου, κτυπῶντες αὐτὴν διὰ σφύρας, ὡς ἐν τῇ εἰκόνι ἐκ γλυ-

πτῆς ψήφου εὑρεθείσης ἐν Πομπηΐᾳ. Τὸ δὲ ὑποκοριστικὸν, σ μ ι λ ί ο ν, ἐδίδετο κυρίως εἰς ὅμοιόν τι χειρουργικὸν ἐργαλεῖον, περικόπτον τὰς πληγάς.

Σμίλες, υἱὸς Εὐκλείδου, ἀρχαιότατος γλύπτης Αἰγινήτης, πιθανῶς κατὰ μέγιστον μέρος ἐμβληματικὴ προσωποποίησις τῆς ἀρχαϊκῆς αἰγινητικῆς ἀγαλματοποιΐας, ὡς καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐμφαίνει. Ἐλέγετο σύγχρονος τοῦ Δαιδάλου (Παυσ. Ζ, 4), ὅπερ ἐσήμαινε μόνον ὅτι ἦν Δαιδαλίδης, δηλαδὴ κατὰ τὸν πανάρχαιον ῥυθμὸν ἐργαζόμενος· διότι συγχρόνως λέγεται ἐλθὼν εἰς Σάμον ἐπὶ Προκλέους, 26 ἔτη πρὸ τῆς πρώτης Ὀλυμπιάδος, ἤτοι 3 ἑκατονταετηρίδας μετὰ τὸν Δαίδαλον, καὶ κατασκευάσας ἐκεῖ τὸ τῆς Ἥρας ἄγαλμα (Κλμ. Ἀλξ. Πρπτρ. Σλ. 13. — Ἀθνγ. πρσβ. ὑ. Χρστ. ΙΔ, Σλ. 61. — Εὐσβ. π. Εὐαγγ. Γ, 8), τὸ ξόανον βεβαίως οὐ παραστάσεις σώζονται ἐπὶ σαμιακῶν νομισμάτων· καὶ τῇ 50ῃ Ὀλυμπιάδι,

ἤτοι μετὰ ἔτι δύο αἰῶνας καὶ ἐπέκεινα, συνεργαζόμενος μετὰ τοῦ Ῥοίκου καὶ Θεοδώρου εἰς τὸν ἐν Λήμνῳ λαβύρινθον (Plin. XXXVI, 19).

Σμινδυρίδης, ἐκ Συβάρων, υἱὸς Ἱπποκράτους, πλούσιος, καὶ τοσοῦτον ἁβροδιαίτος, ὥστε ἐλέγετο περὶ αὐτοῦ ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ κοιμηθῇ ἂν ἓν τῶν φύλλων ῥόδων ἐφ' ὧν κατεκλίνετο εἶχε διπλωθῇ· εἷς τῶν μνηστήρων τῆς Ἀγαρίστης, θυγατρὸς τοῦ Κλεισθένους, βασιλέως τῆς Σικυῶνος (Ἡρδ. ΣΤ, 127.—Αἰλ. π, ἱ. Θ, 24).

Σμινθεύς, ἐπίθετον τοῦ Ἀπόλλωνος (Ὁμ. Ἰλ. Α, 39), διότι, κατὰ τὴν κοινοτέραν παράδοσιν, ἐφόνευσε τοὺς μυ(σ μ ί ν θ ο υ ς κατὰ τοὺς Κρήτας καὶ τοὺς ποιητὰς) τοὺς καταστρέφοντας τοὺς ἀγροὺς καὶ τὰς ἀμπέλους τῆς Τρωϊκῆς χώρας, καὶ ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο εἶχε ναοὺς ἐν Χρύσῃ τῆς Τρωϊκῆς, Τενέδῳ, Λίνδῳ, Ἀμαξιτῷ τῆς Αἰολίδος, Κρήτῃ, Ῥόδῳ, ἔνθα καὶ Σμίνθια ἑορτάζοντο. Εἰς δὲ τὸν τῆς Χρύσης ναὸν μεταγενεστέρως, ἐπὶ Πραξιτέλους, ὁ γλύπτης Σκόπας ἐποίησεν ἄγαλμα τοῦ θεοῦ πατοῦντος ποντικὸν (Στρβ. ΙΓ, 604). Κατ' ἄλλην παράδοσιν, Τεῦκροι ἐκ Κρήτης, ὑπ' ἀρχηγὸν τὸν Σκάμανδρον ἀπελθόντες, εἶχον λάβει χρησμὸν ἐκεῖ νὰ ἐγκατασταθῶσιν ἔνθα ἤθελον ἐνοχληθῇ ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων. Ὅτε λοιπὸν προσωρμίσθησαν εἰς τὴν Τρωϊκὴν γῆν, τὴν πρώτην νύκτα οἱ μῦς τῶν ἀγρῶν κατέφαγον τὰς ἀσπίδας των καὶ τῶν τόξων των τὰς χορδάς, καὶ οὕτω τὸν χρησμὸν ἀναγνωρίσαντες πληρωθέντα, ἐκεῖ ἀποκατέστησαν. Κατ' ἄλλους δὲ πάλιν ἦν ὁ Σμινθεὺς ἐπώνυμος Τρωϊκῆς πόλεως καλουμένης Σ μ ί ν θ η ς (Στρβ. ΙΓ, 604. 605, 623).

Σμινύη, ἐργαλεῖον γεωργικὸν (Πλτ.

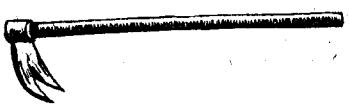

Πολτ. Β. 426), εἶδος δικέλλης, πρὸς ἀνασκάλευσιν τῶν γαιῶν, θραῦσιν τῶν βώλων κτλ. (Ἀρστφ. Νφ. 1486. 150. Ὀρν. 602. Εἰρ. 546). Ἡ εἰκὼν ἐκ συμπλέγματος ψήφου γλυπτῆς παριστώσης τὸν Κρόνον ὡς γεωργὸν, εἰς τὴν ἑορτὴν τὰ Κρόνια.

Σμύρνα, καὶ Μ ύ ρ ρ α, θυγάτηρ τοῦ Θείαντος (Γ, 14, 4), κατ' Ἀπολλόδωρον καὶ Ὀβίδιον (ΙΙ, 3. 8), κατ' ἄλλους τοῦ Κινύρου, καταδιωχθεῖσα ὑπὸ τοῦ πατρός της ἀγνοήσαντος αὐτὴν, καὶ ὑπὸ τῆς Ἀφροδίτης εἰς μυρσίνην μεταμορφωθεῖσα· μήτηρ δὲ τοῦ Ἀδώνιδος (Πινδ. Πυθ. Β, 15. Tac. Hist. II, 3).

Σμύρνη, μία τῶν ἀρχαιοτάτων καὶ περιφημοτάτων πόλεων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἱδρύθη ἐν ἀρχαιοτάτοις χρόνοις ἐπὶ Θησέως ὑπ' Αἰολέων ἐκ Κύμης, εἰς τὸν μυχὸν τοῦ κόλπου τῆς Λυδίας, τὸν κατ' αὐτὴν Σ μ υ ρ ν α ῖ ο ν κ ό λ π ο ν κληθέντα, ἔνθα ῥέει τὸ ποτάμιον Μέλης (Ὁμ. Ὕμν.). Καὶ ἀρχαιότατα μὲν ἀνῆκεν εἰς τὸν αἰολικὸν δεσμόν· τῷ δὲ 688 π. Χ. κατελήφθη διὰ προδοσίας ὑπὸ τῶν Ἰώνων, καὶ ἐγένετο ἡ 13η πόλις τοῦ

Ἰωνικοῦ δεσμοῦ (Ἡρδ. Α, 149). Μετὰ τοῦτο κατεστράφη ὑπ' Ἀλυάττου, τοῦ βασιλέως τῆς Λυδίας, καὶ ἔμεινεν ἔρημος περὶ τὰ 400 ἔτη (Ἡρδ. Α, 149). Μετὰ δὲ τοῦ Ἀλεξάνδρου τὸν θάνατον ἀνῳκοδόμησεν αὐτὴν ὁ Ἀντίγονος 20 στάδια νοτιώτερον τῆς ἀρχαίας αὐτῆς θέσεως, πρὸς τῷ ὄρει Πάγῳ, ἔνθα σήμερον κεῖται. Κοσμηθεῖσα δ' εἶτα καὶ ὑπὸ τοῦ Λυσιμάχου, ἀνεδείχθη μία τῶν καλλίστων καὶ πολυτελεστάτων πόλεων, καὶ ἐξηκολούθει ἀνθοῦσα ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων, ὅτε καὶ κέντρον ἐγένετο δικαστικῆς ἐξουσίας. Κατὰ τὰ ἔτη 178-180 μ. Χ. ἐβλάβη μεγάλως ὑπὸ σεισμῶν, καὶ ἐπεσκευάσθη πάλιν

ὑπὸ τοῦ Μ. Αὐρηλίου. Ἡ Σμύρνη ἐκαυχᾶτο ὅτι ἦν πατρὶς τοῦ Ὁμήρου, καὶ εἶχεν ἄγαλμα αὐτοῦ ἐντὸς πολυτελοῦς ἱεροῦ ὃ ἐκαλεῖτο Ὁμήρειον. Περίφημον δὲ εἶχε προσέτι καὶ ναὸν τῆς Κυβέλης (Στρβ. ΙΔ, 646). (Ἰδ. Μυλωνᾶς, de Smyrnaeorum rebus gestis, 1866).

Σόανες, ἔθνος ἰσχυρὸν τῆς Κολχίδος πρὸς τῷ Εὐξείνῳ Πόντῳ κατὰ τὴν νῦν Γεωργίαν, ἔχον ἴδιον βασιλέα (Στρβ. — Plin.).

Σοάνης, ποταμὸς κατὰ τὴν χώραν τῶν Σοάνων ἐν τῇ Κολχικῇ (Πτλμ. Ε, 9).

Σόβη, τὸ τριχωτὸν κάτω μέρος τῆς οὐρᾶς τοῦ ἵππου, δι' οὗ οὗτος ἀποσοβεῖ ἀπὸ τοῦ σώματός του τὰς μυίας, καὶ ἐκ τούτου καὶ ἡ ἱππουρις ἡ κοσμοῦσα τὴν περικεφαλαίαν, καὶ πᾶν αὐτῇ ὅμοιον ἢ ἀνάλογον μυιαστήριον (Ἱππιατρ. — Σουίδ.).

Σογδιανὴ ἢ **Σουγδιανή,** κατὰ τὴν παλαιὰν Περσικὴν Σούγαδα ἢ Σούγδα, χώρα ἐκ τῶν βορείων Ἀριανῶν τῆς Περσίας, μεταξὺ τῶν ποταμῶν Ὄξου καὶ Ἰαξάρτου, ἡ νῦν Βουχάρα. Καὶ ἐν τῷ μεσαιῶνι ἔτι ἐλέγετο Σὸγδ (ἤτοι ἡ καθαρά). Ὄρη αὐτῆς ἦσαν τὰ Ὠξικὰ καὶ τὰ Σογδικὰ (Ἀλ Βότομ. ἢ Μέλανα ὄρη, Καραδάγ), κατὰ τὸ μέσον τῆς χώρας. Ποταμοὺς εἶχε, πλὴν τοῦ Ὄξου καὶ τοῦ Ἰαξάρτου, προσέτι τὸν Δῆμον ἢ Δύμεν (Μαργινὰν) καὶ τὸν Πολυτίμητον (Κεραφσάν). — Οἱ Σάγδοι ἢ Σογδιανοὶ ἦσαν λαὸς τραχὺς, τοῖς Βακτρίοις ὅμοιος, διάφορα μικρὰ ἔθνη περιλαμβάνων, τοὺς Πάσκας, Δρυβάκτας, Ὀξυδράγκας, Ἰατίους, Ταχώρους, Μαρδιανοὺς, Κανδήρους, Ὀξιανούς, κλπ. Μνείας δ' ἄξιαι ἦσαν ἐκ τῶν πόλεων ἡ ἀρχαία πρωτεύουσα Μαρακάνδα (νῦν Σαμαρκάνδα). ἡ Ἀλεξάνδρεια Ἐσχάτη, ἡ Τριβάκτρα, ἡ Ναυκάτα, καὶ οὐ μακρὰν ταύτης «τὸ Βραγχιδῶν ἄστυ», αἱ Σάβαι, ἡ Μαργινία (Στρβ. ΙΑ, 516. — Πλίν. ΣΤ, 16, 18).

Σογδοί, 1) Ἰδ. Σογδιανή. — 2) Ἔθνος Ἰνδικὸν, οἰκοῦν εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ (Ἀρριαν. Ἀνδ. ΣΤ, 15).

Σόδομα, πόλις τῆς Ἰουδαίας (Στρβ.), ἡ κατακεραυνωθεῖσα.

Σόηβοι καὶ **Σουήβοι,** ἔθνος Γερμανικὸν, μέγιστον κατὰ Στράβωνα (Ζ), ἀπὸ τοῦ Ῥήνου μέχρι τοῦ Ὄλβιος, καὶ πέραν αὐτοῦ, ἐκτεινόμενον (Δίων Κάσσ. ΝΔ, 1 — Tac. Germ. II, 45).

Σόλλιον, πόλις τῆς Ἀκαρνανίας, τοῖς Κορινθίοις ἀνήκουσα (Θουκ. Β, 30. — Στφ. Βυζάντιος).

Σολόεις, μακρὸν καὶ κατάφυτον ἄκρωτήριον κατὰ τὴν δυτικὴν παραλίαν τῆς Μαυριτανίας, ἔχον καὶ βωμὸν τοῦ Ποσειδῶνος (Ἡρδ. Β, 32, Δ, 43). Πιθανῶς τὸ νῦν Καντίν.

Σόλοι, 1) Ἀξιόλογος πόλις τῆς Κιλικίας, μεταξὺ τῶν ποταμῶν Λάμου καὶ Πυράμου, ἀποικία τῶν Ἀργείων καὶ τῶν Λυδῶν ἐκ Ῥόδου, θάλλουσα καὶ πλουσιωτάτη. Ὁ Τιγράνης καταστρέψας αὐτὴν, μετῴκησε τοὺς κατοίκους εἰς Τιγρανόκερτα· ἀλλ' ὁ Πομπήϊος τὴν ἀνήγειρε πάλιν, καὶ ἐνῴκισεν εἰς αὐτὴν τοὺς ἐναπολειφθέντας τῶν πειρα-

τῶν. Ἔκτοτε δὲ καὶ ἡ πόλις Πομπηϊούπολις μετωνομάσθη, καὶ τῆς νέας ταύτης πόλεως σώζονται οὐκ ὀλίγα λείψανα εἰς τὴν θέσιν τὴν ὑπὸ τῶν Τούρκων Μεσετλὺ καλουμένην. Εἰς Σόλους ἐγεννήθησαν ὁ Στωϊκὸς Χρύσιππος, ὁ κωμικὸς Φιλήμων, ὁ μαθηματικὸς καὶ ἀστρονόμος Ἄρατος. Αἱ διαφθοραὶ τῆς γλώσσης οἵαν μετεχειρίζοντο οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως ταύτης ἕνεκα τῆς ἀναμίξεως αὐτῶν μετὰ βαρβάρων καὶ μετὰ πειρατῶν, ἐπεκράτησε νὰ λέγωνται σολοικι-

σμοὶ (Στρβ. ΙΔ, 669, 671. — Πλούτ. Πομπ. ΚΗ). Κατ' ἄλλους ὅμως πατρὶς τῆς λέξεως ταύτης ἐστὶν ἡ — 2) εἰς τὰ δυτικὰ τῆς βορείας παραλίας τῆς Κύπρου κειμένη πόλις μετὰ λιμένος, κτισθεῖσα, κατὰ Πλούταρχον (Σύλ. ΚΣΤ), ὑπ' ἐγχωρίου ἡγεμόνος, προτροπῇ τοῦ Σόλωνος [ἴδ. καὶ Ἡρδ. Ε, 118], ἣ οὖσα ἀττικὴ ἀποικία. Ἐρείπια αὐτῆς σώζονται εἰς Παλαιοχώραν κατὰ τὴν Λεύκαν.

Σολοῦς, ὀχυρὰ πόλις κατὰ τὴν βόρειον παραλίαν τῆς Σικελίας, μεταξὺ Πανόρμου καὶ Θέρμων, ἔχουσα λιμένα καλόν,

εἰς ἑνὸς μιλίου ἀπόστασιν ἀνατολικῶς τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἐλευθέρου (Θουκ. ΣΤ, 2. — Cic. Ver. III, 43). Τὰ ἐρείπια αὐτῆς νῦν Σολάντον.

Σολύγεια, κώμη ἐπὶ τοῦ Σολυγείου λόφου ἐν Κορινθίᾳ, νοτίως τῶν Κεγχρειῶν, εἰς 60 σταδίων ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς Κορίνθου (Θουκ. Δ. 42), κατὰ τὸ νῦν Γαλατάκι.

Σόλυμοι, ἀρχαῖοι κάτοικοι τῆς Λυδίας καὶ Πισιδίας κατὰ τὸ ὄρος Ταῦρον, οἱ καὶ Μύλιοι (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 184. Ὀδ. Λ. 283. — Ἡρδ. Α, 173. — Στρβ.).

Σόλων, ὁ περίφημος νομοθέτης τῶν Ἀθηναίων, υἱὸς Ἐξηκεστίδου, Κοδρίδης τὴν καταγωγήν, ἐκ τοῦ ἀρχαίου βασιλικοῦ γένους, γεννηθεὶς μεταξὺ 430 καὶ 440 π. Χ. Δι' ὁδοιποριῶν καὶ πρωΐμου συμμετοχῆς εἰς τὰ δημόσια, ἀνεπτύχθη ταχέως, καὶ πρῶτον εἵλκυσε τὴν κοινὴν προσοχὴν ἐπ' αὐτοῦ ἡ συμμετοχή του εἰς τὴν καθυπόταξιν τῆς Σαλαμῖνος, ὅτε καὶ ἐλεγεῖον ἐπὶ τούτῳ συνέταξεν. Ἡ περίστασις αὕτη διεκοσμήθη εἶτα ἐπὶ τὸ μυθικώτερον, καὶ ἐπ' αὐτῆς ἐστηρίχθησαν αἱ κατὰ τῶν Κρισσαίων ἐπιχειρήσεις, πρὸς τιμωρίαν αὐτῶν ὡς παρανομούντων κατὰ τοῦ ἱεροῦ τῶν Δελφῶν, αἵτινες ἔδωκαν τὴν πρώτην ἀφορμὴν τῆς ἐπεμβάσεως τῶν Ἀθηναίων εἰς τὰς γενικὰς τῆς Ἑλλάδος σχέσεις. Ἀλλ' ἀθάνατον δόξαν τῷ περιεποίησε τὸ μέγα ἔργον τῆς νομοθεσίας αὐτοῦ. Οἱ μέχρις ὠμότητος αὐστηροὶ νόμοι τοῦ Δράκοντος δὲν εἶχον κατορθώσει νὰ ἐπαναφέρωσι τὴν πρὸ πολλοῦ ἀπειλουμένην ἀσφάλειαν καὶ τάξιν, καὶ τὸ πολιτικὸν οἰκοδόμημα τοῦ Θησέως, ἡ συγκέντρωσις τοῦ λαοῦ τῆς Ἀττικῆς, ἐκινδύνευε νὰ καταρρεύσῃ, διότι οἱ μὲν Πεδιαῖοι (οἱ κάτοικοι τῶν εὐφόρων πεδίων), ἤθελον τὴν ἵδρυσιν ὀλιγαρχίας, ἐν ᾗ αὐτοὶ θὰ προεῖχον, οἱ δὲ Παράλιοι ἤθελον μικτὸν πολίτευμα, οἱ δ' Ὑπεράκριοι, οἱ πενόμενοι καὶ κατάχρεοι τῶν ὀρέων κάτοικοι, ἀπῄτουν ἄκρατον τὴν δημοκρατίαν. Ἔτι δὲ χείρονα κατέστησε τῶν πραγμάτων τὴν θέσιν ἡ εἰς τυραννίδα ἐπιβολὴ τοῦ Κύλωνος, καὶ τὸ ἐπελθὸν εἰς τὴν πόλιν ἄγος διὰ τὴν ὑπὸ τῶν Ἀλκμαιονιδῶν ἀσεβῆ θανάτωσιν τῶν ὀπαδῶν αὐτοῦ. Προσκληθεὶς δὲ, ἦλθεν ἐκ Κρήτης ὁ Ἐπιμενίδης, καὶ ἐξιλέωσε τοὺς θεοὺς διὰ καθαρτηρίων τελετῶν. Ὁ Σόλων, ἐπίσημος διὰ τὴν καταγωγὴν του, ἐξόχως μορφωθεὶς καὶ διδαχθεὶς εἰς τὰς ἐμπορικὰς του περιοδείας, τῆς γενικῆς ἀπολαμβάνων ἐμπιστοσύνης διὰ τὸ φιλοδίκαιον καὶ τὸ μετριοπαθὲς τοῦ χαρακτῆρός του, ἠδύνατο ὑπὲρ πάντα ἄλλον ν' ἀρθῇ εἰς τὴν τυραννίδα· ἀλλ' ἐπροτίμησε, πρῶτος ἄρχων αἱρεθεὶς τῷ 594 π. Χ., ν' ἀναλάβῃ καὶ ἐξακολουθήσῃ ἐπὶ τὰ ἑπόμενα ἔτη τὸ ἔργον τοῦ νομοθέτου καὶ συμβιβαστοῦ. Τὸ πρῶτόν του καὶ θεμελιῶδες ἔργον, ἐφ' οὗ ἐστηρίχθη ἡ συμφιλίωσις τῶν διεστώτων κομμάτων καὶ διηυκολύνθη τῆς νομοθεσίας του ἡ στερέωσις, ὑπῆξεν ἡ σεισάχθεια (ἴδ.), οὐχὶ ἀποκοπὴ ἀλλὰ μετριασμὸς τῶν χρεῶν τῶν πτωχῶν πρὸς τοὺς πλουσίους· μετ' αὐτῆς δὲ κατηργήθη καὶ ἡ τοῖς ὀφειλέταις ἐπιβεβλημένη ἀτιμία, καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ δανείζεσθαι ἐπὶ προσωπικῇ κρατήσει (ἐπὶ τοῖς σώμασι). Μετὰ ταῦτα δὲ τὰ προκαταρκτικὰ καὶ προεισαγωγικὰ μέτρα,

ἐκανόνισε τῶν πολιτῶν τὰ δικαιώματα καὶ καθήκοντα κατὰ τὰ εἰσοδήματα αὐτῶν ἐκ τῆς γῆς, ὥστε ἡ «ἔγκτησις» κατέστη ἡ βάσις τῆς πολιτικῆς ἐπιρροῆς. Οὕτω κατέρριψε τοὺς φραγμοὺς τῆς ἀρχαίας ἀριστοκρατίας, εἰς τὴν καταγωγὴν ἀντικαταστήσας τὴν κτῆσιν. Διήρεσε λοιπὸν πάντας τοὺς πολίτας εἰς 4 φορολογικὰς φυλάς, κατ' ἃς ὡρίζετο καὶ ἡ ὑποχρέωσις τοῦ στρατεύεσθαι, καὶ τὸ ὅπλον εἰς ὃ ἕκαστος κατετάττετο, ὡς προσέτι καὶ ἡ «λειτουργία» ἣν ὤφειλε (ἴδ. Πολιτ. οἰκονομία). Φαίνεται ὅμως ὅτι εἰς τὰς κατωτέρας, τὰς πτωχοτέρας τάξεις, οὐχὶ πᾶσα ἡ περιουσία, ἀλλὰ μόνον μέρος αὐτῆς («τίμημα») ἐφορολογεῖτο. Καὶ ἡ μὲν πρώτη τάξις ἐφορολογεῖτο ἐπὶ τοῦ ὅλου (1 ταλ.), ἡ δευτέρα ἐπὶ $^5/_6$ (3000 δρ.), ἡ τρίτη ἐπὶ $^5/_9$ (1000 δρ.), καὶ ἡ τετάρτη ἔμενεν ἀφορολόγητος. Ἀνάλογα ὅμως ἦσαν καὶ τὰ πολιτικὰ δικαιώματα· καὶ ἡ μὲν κατωτάτη τάξις ἦν πάσης ἀρχῆς ἀποκεκλεισμένη, ἡ πρώτη δὲ μόνη ἐδικαιοῦτο εἰς τὰ ἀξιώματα τῶν ἐννέα ἀρχόντων καὶ τῶν γερουσιαστῶν. Διὰ τῶν νομοθετημάτων τούτων παρέμειναν εἰς τὰς ἀρχὰς οἱ κατέχοντες αὐτὰς καὶ οἱ πλουσιώτεροι, ἀλλὰ τ' ἀποκλειστικὰ ὅρια κατερρίφθησαν, καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ἀξιωμάτων κατέστησαν καὶ εἰς κατωτέρας τάξεις προσιτά. Προσέτι ἀνεγνωρίσθη τοῖς Ἀθηναίοις ἡ ἐλευθέρα ἰδιοκτησία τῶν γαιῶν καὶ τῆς λοιπῆς περιουσίας αὐτῶν, μὴ περιοριζομένη ὑπὸ δικαιωμάτων οἰκογενειακῶν, ἡ δὲ πατρικὴ ἐξουσία περιωρίσθη. Ἐπίσης ἐκανονίσθησαν τὰ δικαιώματα καὶ καθήκοντα τῶν μετοίκων· καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς δούλους ἐξετάθη ἡ προστασία τοῦ νόμου. Ὠργάνισε δ' ὁ νόμος καὶ τὴν δικαιοδοσίαν τῶν διαφόρων πολιτικῶν ἐξουσιῶν. Ἡ δικαστικὴ αὐθαιρεσία τῶν ἀρχῶν περιωρίσθη διὰ νόμων διαρρυθμιζόντων πάσας τὰς σχέσεις τοῦ τε δημοσίου καὶ τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου, τῶν γεγραμμένων ἐπὶ τῶν ἀξόνων (ἴδ.). Καταγγελίαι καὶ ἐφέσεις ἐπετρέποντο εἰς τὴν πάντας τοὺς πολίτας περιλαμβάνουσαν ἐκκλησίαν τοῦ δήμου, ἧς ἐπιτροπὴ ἐκ πολιτῶν 6000. Ἡ λιαία, εἶχε τὴν ὑπερτάτην δικαστικὴν δικαιοδοσίαν, καὶ ἐλάμβανε τῶν ἀρχῶν τὰς εὐθύνας. Τὴν ἀνωτάτην διοικητικὴν ἐξουσίαν εἶχε βουλή, ἧς ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν ὡρίσθη εἰς 400 ὑπὸ τοῦ Σόλωνος, ἐξ 100 ἐξ ἑκάστης ἰωνικῆς φυλῆς. Αὕτη ἀνενεοῦτο κατ' ἔτος, καὶ ἐξήσκει τὰ τῆς κυβερνήσεως διὰ τῶν ὑποδιαιρέσεων αὐτῆς, τῶν Πρυτανειῶν. Ἡ τοιαύτη νομοθεσία περιεῖχεν ἐν ἑαυτῇ καὶ τὰ σπέρματα εὐρυτέρας ἀναπτύξεως, ἐντὸς τοῦ κύκλου τῆς νομιμότητος ἐλευθέρως εἰς τὸ μέλλον ἐπιφυλαττομένης. Ἂν ὅμως ἤδη ἔκτοτε, πρὸς ἀναθεώρησιν, ἐγκατέστησε καὶ τοὺς μετὰ ταῦτα ἀπαντωμένους νομοθέτας, ἐστὶν ἀμφίβολον. Δὲν περιωρίσθη ὅμως ὁ Σόλων μόνον εἰς τὴν ἐγκατάστασιν ταύτην τῆς νομίμου τάξεως, ἀλλ' ἤθελεν ἵνα καὶ πάντες οἱ πολῖται ζωηρῶς ὑπὲρ τοῦ δημοσίου συμφέροντος ἐνδιαφέρωνται, καὶ νομίμως ὑπὲρ αὐτοῦ ἐνεργῶσιν, ἀναπτυσσομένων καὶ ἐξευγενιζομένων καὶ τῶν διανοητικῶν αὐτῶν δυνάμεων, ὡς ἀποδεικνύουσιν αἱ διατάξεις αἱ ἀπαγορεύουσαι εἰς πάντα πολίτην τὴν οὐδετερότητα ἐπὶ ἐσωτερικῶν διενέξεων, προσέτι αἱ κανονίζουσαι τὰ τῆς ἐκπαιδεύσεως, στηριζομένης ἐπὶ τῆς εὐσεβείας, αἱ ἐπιβάλλουσαι τὴν μελέτην καὶ ἀκριβῆ ἀπαγγελίαν τῶν Ὁμηρικῶν ἐπῶν, αἱ ἀπαγορεύουσαι τὰς παραστάσεις τῶν τραγῳδιῶν τοῦ Θέσπιδος, αἵτινες τότε ἦσαν νεωτερισμοί, κτλ. — Ἀλλ' ἡ τοιαύτη νομοθεσία τοῦ Σόλωνος, ἕνεκα αὐτῆς ταύτης τῆς μετριοπαθείας της, δὲν ἐπέφερεν ἀμέσως τὸ ἐπιδιωκόμενον ἀποτέλεσμα τῆς ἀποκαταστάσεως καὶ διατηρήσεως τῆς ὁμοφροσύνης καὶ τῆς ἡσυχίας. Ἵνα λοιπὸν δώσῃ καιρὸν εἰς τὸν ἀναβρασμὸν ὅπως πραϋνθῇ, ἀπῆλθε μακρὰν ἐφ' ἱκανὸν χρόνον, καὶ ἐπὶ τῆς ἀπουσίας του ἀνεφλέχθησαν πάλιν αἱ ἔριδες τῶν φατριῶν, καὶ, ὅταν ἐπέστρεψεν, εὗρε τὸν Πεισίστρατον χωροῦντα ἤδη πρὸς τὴν τυραννίδα. Εἰς τὸ βαθὺ γῆρας του πεποιθώς, ἠθέλησε γενναίως ν' ἀντιταχθῇ αὐτῷ, ἀλλ' ἀπέτυχεν.

Οὐχ ἧττον ὅμως οἱ πλεῖστοι τῶν νόμων του ἔμειναν ἐν ἰσχύϊ. Ἀπέθανε δὲ τῷ 559 ἐν Ἀθήναις, ἢ κατ' ἄλλους ἐν Κύπρῳ, ἔνθα ἐξήσκει ἔντιμον ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ βασιλέως Κυπράνορος. Τὰ τελευταῖα συμβάντα τῆς ζωῆς αὐτοῦ εἰσὶν ἀμφιβαλλόμενα, καὶ κοσμοῦνται διὰ μυθωδῶν διηγήσεων. Εἰς αὐτὰς νομίζουσίν τινες ὅτι πρέπει νὰ συγκατατάξωσι καὶ τὴν ἐπίσκεψίν του παρὰ Κροίσῳ τῷ βασιλεῖ τῆς Λυδίας, εἰς ὃν, ἐπιδεικνύοντα τὸν πλοῦτόν του καὶ καυχώμενον ἐπ' αὐτῷ, εἶπε «μηδένα πρὸ τοῦ τέλους μακάριζε», τοῦτο δ' ἐνθυμηθεὶς ὁ Κροῖσος ὅτε συλληφθεὶς ὑπὸ τοῦ Κύρου ἀπήγετο εἰς καταδίκην, ἀνεφώνησεν· «Ὦ Σόλων, Σόλων». Ἀκούσας δὲ τοῦτο ὁ Κῦρος, καὶ ἐρωτήσας αὐτὸν καὶ μαθὼν τί ἐσήμαινε, τῷ ἐχάρισε τὴν ζωήν. Ταῦτα προσκρούουσι πρὸς χρονολογικὰς δυσκολίας. — Ἦν δ' ὁ Σόλων οὐ μόνον πολιτικὸς ἀνήρ, ἀλλὰ καὶ ἐν γένει ἀνὴρ ὑπερτέρας καὶ ἐξόχως ἀνεπτυγμένης διανοίας, δι' ὃ καὶ ἐν γένει ἐξετιμᾶτο, καὶ διάφοροι ὑπάρχουσι διηγήσεις, ἱστορικοῦ ὅμως κύρους στερούμεναι, περὶ τῶν σχέσεων αὐτοῦ μετὰ τῶν λοιπῶν, τῶν ἑπτὰ σοφῶν λεγομένων. Τὸ γνωμικὸν «μηδὲν ἄγαν» ἦν ἡ ἔκφρασις τῆς πρακτικῆς του φιλοσοφίας. Εἰς αὐτὸν ἀποδίδοται καὶ τὸ «Γνῶθι σαυτὸν», ὑπ' ἄλλων ὅμως εἰς τὸν Χείλωνα. — Καὶ ὡς ποιητὴς δὲ μνημονεύεται διαπρέψας. Ἐποίησεν ἐλεγεῖα, ὡς λέγεται, εἰς 5000 στίχους, ἐκ ποιημάτιων συγκείμενα, ἅτινα διαφόρους ἔχοντα τίτλους, εἰς μίαν συλλογὴν ἦσαν συνδεδεμένα. Τὸ συνηθέστερον μνημονευόμενον ἐξ αὐτῶν ἦν τὸ πατριωτικὸν ἐλεγεῖον «ἡ Σαλαμίς». Διατηροῦνται δὲ πολλὰ ἀποσπάσματα εἴτε εἰς ἐλεγειακὸν ῥυθμόν, εἴτε εἰς ῥέοντας τροχαϊκοὺς τετραμέτρους καὶ εἰς ἰάμβους, καὶ τὰ πλεῖστα εἰσὶ βραχέα γνωμικά, πολιτικῆς, θεωρητικῆς ἢ φιλοσοφικῆς ἐννοίας, βεβαίως ἐκ μακροτέρων συνθέσεων περισωθέντα. Κυροῦσι δὲ καὶ ταῦτα τὴν γνωστὴν αὐτοῦ εὐγένειαν τῶν φρονημάτων, πνευματικὴν ἀνάπτυξιν καὶ βαθεῖαν πεῖραν περὶ τῶν ἐν τῷ βίῳ σχέσεων (Συλλογ. Rergk, Poet. lyr. Graec.).

Σοός, βασιλεὺς τῆς Σπάρτης, υἱὸς Ἀριστοδήμου καὶ πατὴρ τοῦ Εὐρυπῶντος (Πλούτ. Παυσ. Α, 7).

Σόρων, δάσος κατὰ τὰ βόρεια τῆς Ἀρκαδίας πρὸς τῇ Κλείτορι, πλῆρες κάπρων, ἄρκτων καὶ χελωνῶν (Παυσ. Η, 23, 8).

Σουάνοι καὶ **Σάκωνες,** λαὸς τῆς Ἀσιατικῆς Σαρματίας παρὰ τῇ Ἀλβανίᾳ (Πτλ. Ε, 9).

Σουέσσα, ἡ πρωτεύουσα τῶν Οὐόλσκων ἐν Λατίῳ τῆς Ἰταλίας (Στρβ.).

Σουεσσούλουλα, πόλις μεσόγειος τῆς Καμπανίας ἐν τῇ κάτω Ἰταλίᾳ (Στρβ.). Νῦν Σέσσολα.

Σουηβοί, λίαν ἀρχαῖος καὶ πολυπληθὴς Γερμανικὸς λαὸς ἀδεβαίων οἰκήσεων. Ἐν τέλει περιωρίσθη πέραν τοῦ Δουνάβεως πρὸς τ' ἀνατολικά.

Σουΐδας, Ἕλλην γραμματικὸς, ἀγνώστου πατρίδος καὶ ἐποχῆς, πιθανῶς τῆς 10ης ἢ 11ης ἑκατονταετηρίδος μ. Χ., γράψας λεξικὸν ἑλληνικῶν ἰδιωτισμῶν καὶ παροιμιῶν, ἰδίως ἐκ σχολιαστῶν καὶ γραμματικῶν ἐρανισθέν, οὐχὶ μετὰ πολλῆς κρίσεως πάντοτε, ἀλλὰ πολυτίμους καὶ σπανίας πολλάκις περιέχον εἰδήσεις.

Σουλχοὶ καὶ **Σολκοί,** πόλις ἐπίσημος τῆς Σαρδηνίας, εἰς τὰ νότια αὐτῆς, ἀποικία τῶν Καρχηδονίων (Στρβ.).

Σουνιάρατος, ὁ ἐπὶ τοῦ Σουνίου εὐχὰς δεχόμενος, ἐπίθετον τοῦ Ποσειδῶνος, λατρευομένου εἰς τὸ Σούνιον (Ἀρστφ. Ἱππ. 560) καὶ ἔχοντος ναὸν ἐν αὐτῷ.

Σούνιον, τὸ νοτιανατολικὸν ἀκρωτήριον τῆς Ἀττικῆς, μεταξὺ τῶν δήμων Θωρικοῦ καὶ Ἀναφλύστου, μεθ' ὁμωνύμου κώμης, ἀποτελούσης δῆμον, εἰς τοὺς ἀνατολικοὺς αὐτοῦ πρόποδας, καὶ μετὰ λιμένος. Ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου ἵστανται ἔτι ἐν χώρᾳ ὡραῖοι τι-

νὲς κίονες τοῦ περιφήμου ἐκεῖ ἱδρυμένου δωρικοῦ ναοῦ τῆς Σουνιάδος Ἀθηνᾶς (ἐξ ὧν ἡ ἄκρα μέχρι πρὸ μικροῦ Κάβο-Κολόναις ἐκαλεῖτο), καὶ λείψανα τοῦ εἰς τὸν ναὸν ἄγοντος δωρικοῦ προπύλου. Ἐν δὲ τῇ κώμῃ ἐκειτο ὁ ναὸς τοῦ Ποσειδῶνος (Ὁμ. Ὀδ. Γ. 278.—Παυσ. Α, 1, 2.—Στρβ.).

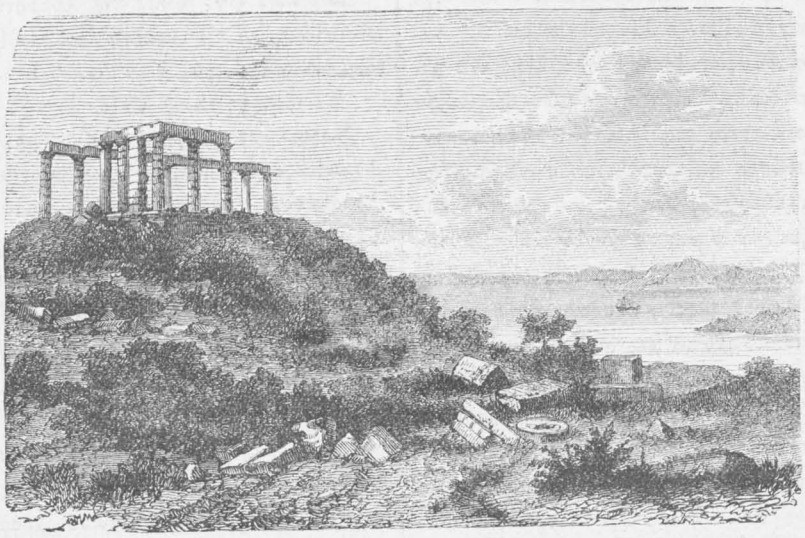

Σοῦρα (τὰ), πόλις τῆς Συρίας, οὐ μακρὰν τῆς πόλεως Ζηνοβίας, παρὰ τῷ Εὐφράτῃ (Λουκ. Ἱστορ. Συγγρ. 29.—Πολμ. Νῦν Ἰαβάρ).

Σουρῆνος, παρὰ τοῖς Πάρθοις ὁ μετὰ τὸν βασιλέα ἀνώτατος ἄρχων, ὁ στέφων τὸν ἐνθρονιζόμενον διάδοχον (Tac. Ann. VI, 42).

Σούριον, πόλις μεσόγειος τῆς ἐν Ἀσίᾳ Ἰβηρίας, ἐπὶ τοῦ Φάσιδος (Πτλμ. Ε, 10).

Σοῦσα, πρωτεύουσα τῆς Περσικῆς ἐπαρχίας Σουσιανῆς, τῷ Αἰσχύλῳ γνωστὴ (Πέρσ. 117), ἣν ἡ χειμερινὴ κατοικία τῶν Περσῶν βασιλέων ἕνεκα τοῦ θερμοῦ αὐτῆς κλίματος. Ἔκειτο δ' ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Κισσίᾳ, μεταξὺ τοῦ Χοάσπου καὶ Εὐλαίου, καὶ εἶχε τὸ ὄνομα ἐκ τῶν παρ' αὐτῇ φυομένων πολλῶν κρίνων (σουσάν). Ἦν πόλις τετράγωνος, 120 σταδίων περιφέρειαν ἔχουσα, ἀτείχιστος, ἀλλὰ μετ' ἀκροπόλεως «τῶν Μεμνονίων» (Ἡρδ. Ε, 55), ἥτις περιεῖχε τὰ ἀνάκτορα καὶ τὸν βασιλικὸν θησαυρόν. Κατά τινας πᾶσα ἡ πόλις ἦν ᾠκοδομημένη μόνον ἐκ κεράμων καὶ ἀσφάλτου. Ἐν Σούσοις ἐτέλεσαν ὁ Ἀλέξανδρος καὶ οἱ στρατηγοὶ αὐτοῦ τοὺς γάμους των μετὰ Περσίδων (Στρβ. ΙΕ, 728). Καὶ νῦν Σιούς. Ἀπὸ τοῦ 1850 ἀνασκαφαὶ ἀνεκάλυψαν ἀξιόλογα ἐρείπια.

Σουσαρίων, υἱὸς Φιλίνου, ἐκ τῆς κώμης Τριποδίσκου ἐν Μεγαρίδι, μεταβὰς εἰς τὴν Ἀττικήν, συνέταξε πρῶτος κωμικὸν δρᾶμα ἔμμετρον διὰ τὰ Διονύσια, τῷ 570 π.Χ. πιθανῶς εἰς τῶν Διονυσιακῶν χορῶν τοὺς φαιδροτέρους πρόσωπα διαλεγόμενα παρεμβαλών, ὡς ἔπραξεν ὁ Θέσπις διὰ τὴν τραγῳδίαν.

Σούσης, στρατηγός τις τῶν Περσῶν, κατ' Αἰσχύλον (Περσ. 954).

Σουσιανή, Σουσὶς, Σουσιὰς, μία τῶν μεγάλων ἐπαρχιῶν τῆς Περσίας, πρὶν Κισσία καλουμένη (νῦν Χουσιστὰν, τὸ αὐτὸ ὄνομα κατὰ διαφόρους προφοράς). Μέχρι τῆς ζ' ἑκατονταετηρίδος π. Χ. ἦν πρωτεύουσα βασιλείου αὐθυπάρκτου· εἶτα δ' ὑπέκυψε τῇ Περσίᾳ, καὶ ἦν μεγάλη πεδιὰς συνεχομένη μετὰ τῆς Βαβυλωνίας, ἀπὸ τῶν λοιπῶν δὲ περικειμένων χωρῶν δι' ὑψηλῶν

κεχωρισμένη ὀρέων. Καὶ πρὸς μὲν ἀνατολὰς συνώρευε μετὰ τῆς Περσίας, πρὸς νότον δὲ κατήρχετο μέχρι τοῦ Περσικοῦ κόλπου, πρὸς δυσμὰς εἶχε τὴν Μεσοποταμίαν καὶ τὴν Ἀσσυρίαν, ἀφ' ὧν ὁ Τίγρις καὶ ὄρη διήρουν αὐτὴν, καὶ πρὸς βορρᾶν τὴν Μηδίαν. Τὰ νοτιώτερα αὐτῆς μέρη ἦσαν πολὺ θερμότερα ἢ αἱ λοιπαὶ ἀκταὶ τοῦ Περσικοῦ κόλπου, καθ' ὃ ἐκτεθειμένα εἰς τοὺς θερμοὺς νοτίους καὶ δυτικοὺς ἀνέμους. Τὰ βορειότερα ἦσαν εὐκραέστερα, τὰ δ' ὀρεινὰ ψυχρὰ καὶ τραχέα. Ἐνιαχοῦ ἦν ἑλώδης ἡ παραλία· ἄλλως ἦν τόπος εὔφορος, καὶ σίτου καὶ οἴνου παραγωγός. Καὶ πηγὰς εἶχε νάφθης προσέτι. Τὸ κατὰ τὰ βόρεια ὄρια ἐκτεινόμενον ὄρος ἐκαλεῖτο Χάρβανος καὶ Καμβαλιδὸς (νῦν ἀμφότερα τὰ μέρη ὁμοῦ Ἐλβένδ)· τὸ πρὸς ἀνατολὰς ἦν ὁ Παραχοάτρας, περιλαμβάνων καὶ τὰς Σκιάδας πέτρας ἢ πύλας (τὴν νῦν στενωπὸν Κελὰ Σεβίδ) κατὰ τὸν ἄνω ῥοῦν τοῦ Τάβ.—Οἱ ποταμοὶ ἐξέβαλλον πάντες εἰς τὸν Τίγριν, καὶ μετ' αὐτοῦ εἰς τὸν Περσικὸν κόλπον. Ἦσαν δὲ ὁ Ὀροάτις (νῦν Ζόρα), ὁ Εὐλαῖος (ν. Καροὺν) καὶ ὁ Χοάσπης (νῦν Κερκά).—Οἱ κάτοικοι, Σουσιανοὶ ἢ Σούσιοι, ἦσαν Συριακῆς φυλῆς, καὶ εἰς μὲν τὰς πεδιάδας ἐπεδίδοντο εἰρηνικῶς εἰς τὴν γεωργίαν, ἐντὸς δὲ τῶν ὀρέων ἦσαν ληστρικῶν καὶ ἀγρίων ἠθῶν, ὥστε καὶ παρ' αὐτῶν τῶν βασιλέων τῆς Περσίας, μεταβαινόντων εἰς Σοῦσα ἐκ Περσεπόλεως, ἀπήτουν λύτρα. Γνωστὰ εἰσὶ τὰ ἑπόμενα ὀνόματα κωμῶν καὶ λαῶν τῆς Σουσιανῆς, ὧν τινα καταχρηστικῶς ἀποδίδονται εἰς πᾶσαν τὴν χώραν. Οὔξιοι ἐν τῇ Οὐξιανῇ, κατὰ τὰ ὄρη πρὸς ἀνατολάς· οἱ Μεσσαβάται ἐν τῇ Μεσσαβατινῇ πρὸς βορρᾶν· οἱ Κοσσαῖοι ἐν τῇ Κοσσαίᾳ πρὸς τὰ βορειοδυτικά· καὶ προσέτι οἱ Ἐλυμαῖοι, οἱ Κίσσιοι, αἱ κῶμαι Χαρακηνὴ καὶ Μελετηνή. Πόλεις δ' αἱ ἐπισημόταται ἦσαν τὰ Σοῦσα (ἴδ.), ἡ Σελεύκεια, τὰ Ἄζαρα, ἡ Ἀγινὶς, ἡ Βαδάκη (Στρβ. ΙΕ, 727).

Σουσισκάνης, στρατηγὸς τῶν Αἰγυπτίων ἐν τῷ Περσικῷ στρατῷ (Αἰσχλ. Πρσ. 14).

Σούτριον, πόλις τῆς Τυρρηνίας, ἀπὸ τοῦ 383 π. Χ. Ῥωμαϊκὴ ἀποικία (Πλούτ. Κάμ. ΛΕ,—Στρβ. Ε, 226. — Liv. VI, 3. IX, 32. 35. X, 14. XXVII, 9).

Σοφαίνετος, ἐκ Στυμφάλου τῆς Ἀρκαδίας, εἷς τῶν Ἑλλήνων τῶν κατὰ τοῦ Ἀρταξέρξου ἐκστρατευσάντων μετὰ Κύρου τοῦ νεωτέρου· ἐστρατήγει 1000 Ἀρκάδων, καὶ μνημονεύεται συνεχῶς ὑπὸ τοῦ Ξενοφῶντος (Ἀνδ. Α, 1. 11. Β, 53, 5, 37 κτλ.). Πιθανῶς ὁ αὐτὸς τῷ ὑπὸ τὸ αὐτὸ ὄνομα γράψαντι «Κύρου ἀνάβασιν».

Σοφηνή, χώρα τῆς μεγάλης Ἀρμενίας ἐπὶ τοῦ Εὐφράτου, χωρίζοντος αὐτὴν ἀπὸ τῆς μικρᾶς Ἀρμενίας καὶ τῆς χώρας Μελιτηνῆς, ἔχουσα δὲ πόλιν τὰ Ἀρσαμόσατα ἐπὶ τῆς στενωποῦ τῆς ἀγούσης ὑπὲρ τὸν Ταῦρον (Στρβ. ΙΑ, 521, 527, 532. — Πλούτ. Λούκουλ. ΚΔ).

Σοφισταὶ, κυρίως καὶ κατ' ἀρχὰς ταὐτόσημον τῷ σοφοὶ, οἱ περὶ τὴν σοφίαν ἀσχολούμενοι· ἐπὶ Σωκράτους δὲ ἡ τάξις τῶν φιλοσόφων οἵτινες οὐχὶ ἐν ἐλευθέραις συνδιαλέξεσι καὶ περιστάσεσι τυγχάνοντες τὰς ἰδίας αὐτῶν φιλοσοφικὰς ἰδέας ἀφηγοῦντο, ἀλλ' ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν περιϊόντες, ἐπὶ μισθῷ τὴν φιλοσοφίαν ἐδίδασκον. Οἱ ἀρχαῖοι ἐθεώρουν τοὺς σοφιστὰς ὡς ἐν μέρει εἰδικὸν ἐπιδιώκοντας σκοπὸν, τὸν τῆς ἀργυρολογίας διὰ πωλήσεως ὑποτιθεμένης καὶ οὐχὶ ἀπροκαταλήπτου σοφίας. Ὁ γενικὸς ὅμως αὐτῶν χαρακτὴρ ἦν, ὅτι τὴν φιλοσοφίαν δὲν ἐφήρμοζον, ὡς ἄλλοτε, εἰς τὴν ἔρευναν τῆς ἀληθείας καθ' ἑαυτὴν, ἀλλ' ἐδίδασκον αὐτὴν ὡς ὑπηρετικὴν τοῦ πρακτικοῦ βίου καὶ τῆς γενικῆς μορφώσεως καὶ τῆς τοῦ πνεύματος ἀναπτύξεως. Ἠξίουν ὅτι ἦσαν τῆς ἀρετῆς διδάσκαλοι, καὶ ἰδίως ἐπηγγέλλοντο τὴν διδασκαλίαν τῆς πολιτικῆς καὶ τῆς ῥητορείας. Οὕτω διέτρεχον τὰς Ἑλληνικὰς πόλεις, καὶ ἡ νεο-

λαία αὐτῶν, οἱ ἐκλεκτότεροι τῶν νέων καὶ οἱ τὰ πλεῖστα ὑποσχόμενοι (ὡς ὁ Περικλῆς, ὁ Σωκράτης, ὁ Εὐριπίδης) ἔσπευδον εἰς αὐτῶν τὴν ἀκρόασιν. Ἀλλὰ παρὰ τοῖς ὀπαδοῖς καὶ φίλοις τῆς ἀρχαίας παιδείας καὶ ἐθνικῆς μορφώσεως, οἷος ἦν φέρ' εἰπεῖν ὁ Ἀριστοφάνης, ἀπήντων πολλοὺς τοὺς ἀντιλέγοντας, καὶ αὐτοῖς ἀντετάχθη ὁ Σωκράτης καὶ ἡ σχολὴ αὐτοῦ. Πρὸ πάντων ἐπιφαίνονται ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Περικλέους, τῆς ἐποχῆς ἐκείνης τῆς πνευματικῆς καὶ πολιτικῆς μετατροπῆς, καθ' οὓς αἱ Ἀθῆναι ἀπὸ τῆς αὐστηρότητος τῶν ἀρχαίων ἠθῶν μετέπεσαν εἰς τὴν κουφότητα καὶ τὴν κατάχρησιν τῆς ἐλευθερίας τὴν χαρακτηρίζουσαν τὴν ἐποχὴν τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου. Ὡς ὁ πρῶτος τῶν σοφιστῶν μνημονεύεται ὁ ἐξ Ἀβδήρων **Πρωταγόρας**· μετ' αὐτὸν ὁ ἐπισημότερος ἦν ὁ Λεοντῖνος **Γοργίας**. Σύγχρονοι δὲ τούτοις ἦσαν ὁ **Ἱππίας** ἐξ Ἤλιδος καὶ ὁ **Πρόδικος** ἐκ Κέω. Εἰς τὴν ἑπομένην γενεὰν κατατάσσονται ὁ Εὐθύδημος, ὁ Διονυσόδωρος, ὃν ὁ Πλάτων κρίνει ὡς πύκτην γελωτοποιόν, ὁ Πόλος, μαθητὴς τοῦ Γοργίου, ὁ Θρασύμαχος καί τινες ἄλλοι. — Οἱ σοφισταὶ δὲν ἐνέκυπτον εἰς τὰς θεωρητικὰς ἐπιστήμας ὡς τοιαύτας, ἀλλὰ τὰς γνώσεις των μετεχειρίζοντο μόνον πρὸς γενικὴν διαμόρφωσιν, καὶ ὡς ἀντικείμενον λόγων ἐπιδεικτικῶν, καὶ ἐπὶ σκεπτικισμοῦ πρὸ πάντων ἐστηρίζοντο αἱ θεωρίαι αὐτῶν. Ἡ μὴ παραδοχὴ τῆς ἐξ ἀντικειμένου ἀληθείας ἐκλόνιζε τὴν πίστιν αὐτῶν εἰς τοὺς ἠθικοὺς νόμους καὶ εἰς τὴν θεότητα, καὶ ἀπέβλεπον εἰς τὸ νὰ διδάσκωσι τὴν τέχνην τοῦ λέγειν μᾶλλον ἢ τοῦ σκέπτεσθαι. Οὕτως ἀπέβαινον οἱ σοφισταὶ διδάσκαλοι μάλιστα τῆς ῥητορικῆς, καὶ πολλοὶ αὐτῶν τῷ ὄντι εἰς ταύτην τὴν εἰδικότητα ἐπεδίδοντο, ῥητορικὰ διδάσκοντες τεχνάσματα, καὶ ὡς ὑπέρτατον θρίαμβον θεωροῦντες τὸ νὰ κατορθῶσι νὰ ῥητορεύωσιν ἐπίσης πειστικῶς ὑπὲρ καὶ κατὰ ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου. Ὅσῳ δὲ μᾶλλον ἐπεδίωκεν ἡ σοφιστικὴ τὴν διεύθυνσιν ταύτην, τόσῳ ἀσκοπωτέρα καὶ κουφοτέρα ἀπέβαινε, καὶ μόνον σκοπὸν ἔχουσα τὸν χρηματισμόν. Καὶ οἱ μὲν σοφισταὶ τῆς πρώτης ἐποχῆς, ὡς ὁ Πρωταγόρας, ὁ Γοργίας καὶ οἱ λοιποί, καίτοι μονομερεῖς πρεσβεύοντες καὶ κινδυνώδεις ἀρχάς, ἐξυπηρέτησαν ὅμως μέχρι τινὸς τήν τε διανοητικὴν διαμόρφωσιν καὶ τὴν καλλιέργειαν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, καὶ συνετέλεσαν εἰς τὴν ἐπ' αὐτῶν κοινωνικὴν ζωογόνησιν· ἀλλ' οἱ ἄμεσοι αὐτῶν διάδοχοι καταδεικνύουσιν ἤδη βαθεῖαν καὶ ἐπιστημονικὴν καὶ ἠθικὴν κατάπτωσιν. Τὰ ἀποσπάσματα καὶ ῥητορικὰ γυμνάσματα τῶν τοιούτων σοφιστῶν ἐδίδοντο συνήθως μετὰ τῶν συλλογῶν τῶν ἀττικῶν ῥητόρων. (Τὰ φιλοσοφικὰ αὐτῶν ἀποσπάσματα παρὰ Mullach, fragm. philos. graec. II).

Σοφοκλῆς, 1) ὁ μέγας τραγῳδοποιός, Ἀθηναῖος, ἐκ τοῦ δήμου Κολωνοῦ, γεννηθεὶς τῷ 497 (κατά τινας, ἧττον πιθανῶς, τῷ 495) π. Χ. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐκαλεῖτο Σώφιλος ἢ μᾶλλον Σώφιλλος, καὶ ἦν εὔπορος, ἔχων πλὴν ἄλλων ἰδιοκτησιῶν καὶ ὁπλοποιεῖον, εἰς ὃ δοῦλοι εἰργάζοντο. Εἰς τὸν υἱόν του ἔδωκεν ἐπιμελῆ ἀγωγὴν, καὶ εἰς τὰς γυμναστικὰς τέχνας καὶ εἰς τὴν μουσικὴν, ἣν τὸν ἐδίδαξεν ὁ διάσημος μουσικὸς Λάμπρος. Δεκαεπταέτης ὁ Σοφοκλῆς, ἦν εἷς τῶν ἐφήβων οἵτινες δι' ὕμνων καὶ ὀρχήσεων ἐπανηγύρισαν τὴν νίκην τῆς Σαλαμῖνος, ἧς ὁ Αἰσχύλος μετέσχεν ὡς εἷς τῶν ἀγωνιστῶν, καὶ ἧς ἡ ἡμέρα ἐλέγετο καὶ ἡ τοῦ Εὐριπίδου γενέθλιος, εἰ καὶ ἀληθῶς φαίνεται ὅτι οὗτος ἐγεννήθη ἤδη τῷ 485 π. Χ. Περὶ τῆς βιογραφίας καὶ τῆς περαιτέρω μορφώσεως τοῦ Σοφοκλέους μέχρις οὗ ἀνεδείχθη ποιητὴς οὐδὲν γνωρίζομεν. Εἷς τῶν μεταγενεστέρων γραμματικῶν λέγει ἐν ἐπιτόμῳ βιογραφίᾳ του ὅτι, ἐχρημάτισε μαθητὴς τοῦ Αἰσχύλου· ἀλλὰ διὰ τούτου θέλει βεβαίως νὰ εἰπῇ μόνον ὅτι καθ' ὃ μεταγενέστερος, ἠκολούθησε τὴν ὁδὸν ἣν ἐκεῖνος εἶχε διανοίξει εἰς τὴν δραματικὴν ποίησιν. Ἐξ ἐναντίας δὲ φαίνεται ὅτι 28ἔτης

ὁ Σοφοκλῆς, ἀντηγωνίσθη πρὸς τὸν Αἰσχύλον διὰ τῆς πρώτης διδασκαλίας ἡ δραματικῆς του συνθέσεως, καὶ κατὰ τὴν παράστασιν ὅτι ἐνίκησεν αὐτόν, δι' ὃ ἐλέγετο ὅτι βαθέως δυσθυμῶν ὁ Αἰσχύλος, ἀπῆλθεν εἰς Σικελίαν (Πλούτ. Κίμ. Ν). Ὡς ἐν τῶν δραμάτων τῆς διδασκαλίας ταύτης ἀναφέρεται ὁ Τριπτόλεμος, τραγῳδία ἀπολεσθεῖσα. Ἀλλὰ πᾶσα ἡ διήγησις αὕτη προσκρούει εἰς τοιαύτας ἀντιφάσεις χρονολογικὰς, ὥστε δὲν φαίνεται ἱστορικὴν ὑπόστασιν ἔχουσα. Παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις ὁ Σοφοκλῆς βεβαίως μεγάλως ἐξετιμᾶτο καὶ ἠγαπᾶτο, καὶ ἡ ποίησις αὐτοῦ ἐθεωρεῖτο ὡς ἡ καθαρωτέρα καὶ ὡραιοτέρα ἔκφρασις τῆς τῶν Ἀθηναίων μορφώσεως. Ἀπόδειξις τούτου καὶ τὸ ὅτι κατὰ τὸ 54ον ἔτος τῆς ἡλικίας του (Ὀλ. 84 γ'), ἀμέσως, ὡς ἐρρέθη, μετὰ τὴν παράστασιν τῆς Ἀντιγόνης, συνεξελέγη μετὰ τοῦ Περικλέους στρατηγὸς διὰ τὸ προσεχὲς ἔτος, καὶ μετά τινα ἔτη (κατά τινας πρό τινων ἐτῶν) καὶ πρόεδρος τῶν Ἑλληνοταμιῶν. Καὶ αἱ μετέπειτα δὲ περιστάσεις τοῦ βίου του εἰσὶν ὀλίγον γνωσταί· τὸ μόνον δι' ὃ μνημονεύεται ἐξ ἐκείνης τῆς ἐποχῆς ἐστὶν ὅτι ἠράσθη τῆς ἑταίρας Θεωρίδος, ἧς ὁ υἱὸς Ἀρίστων ἔσχεν υἱὸν Σοφοκλέα καὶ αὐτὸν κληθέντα, ἐπίσης διὰ συγγραφῆς δραμάτων γνωστὸν γενόμενον, πρὸ πάντων ὅμως δοξασθέντα διὰ τῆς παραστάσεως τῶν τραγῳδιῶν τοῦ μεγάλου Σοφοκλέους. Ἐλέγετο δ' ὅτι οὗτος ἠγάπα τὸν νέον ἐκεῖνον Σοφοκλῆν πολὺ περισσότερον παρὰ τὸν ἴδιον αὐτοῦ υἱὸν Ἰοφῶντα, ὅστις καὶ αὐτὸς ἦν ἐπίσης, ἀλλ' ἧττον ἐπιτυχὴς, ποιητὴς δραμάτων. Διὰ τοῦτο ἱστορεῖται ὅτι ὁ Ἰοφῶν, ἐπὶ κληρονομικαῖς ἀξιώσεσιν ἐκίνησε πρὸ τῶν φρατόρων δίκην κατὰ τοῦ πατρός του, ἀποδιδοὺς αὐτῷ πνεύματος ἐξασθένησιν, ἀνικανότητα πρὸς διευθέτησιν τῶν οἰκογενειακῶν ὑποθέσεων, καὶ ἀπαιτῶν τὴν ἀπόδοσιν τῆς περιουσίας του· ἀλλ' ὁ Σοφοκλῆς ἀνέγνω πρὸ τῶν κριτῶν τὸν ἐπὶ Κολωνῷ Οἰδίπουν του, ἢ κἂν τὸν ἐν αὐτῷ χορὸν τὸν ἀφορῶντα τὰς Ἀθήνας, καὶ τότε οὐ μόνον ἀπελύθη τῆς κατηγορίας. ἀλλὰ καὶ τιμὰς ἀπέδωκαν αὐτῷ οἱ δικασταί. Ταῦτα διηγοῦνται πολλοί, ἐν οἷς καὶ ὁ Κικέρων (Mai VII)· τινὲς ὅμως ἀμφιβάλλουσι περὶ τῆς ἀληθείας τοῦ ἀνεκδότου, καὶ ἀποδίδουσιν αὐτῷ εἰς ἐπίνοιαν κωμικοῦ τινος, θελήσαντος ἀπὸ σκοποῦ νὰ εἰρωνευθῇ τοῦ Ἰοφῶντος τὸν ψυχρὸν καὶ ἰδιοτελῆ χαρακτῆρα. Ὁ Σοφοκλῆς ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 91 ἐτῶν μικρὸν πρὸ τοῦ τέλους τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου καὶ ὀλίγον μετὰ τοῦ Εὐριπίδου τὸν θάνατον, κατὰ Ὀλ. 93, γ', τῷ 406 ἢ κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ 405 π. Χ. Καὶ περὶ τοῦ τρόπου δὲ τοῦ θανάτου του διάφορα λέγονται. Κατά τινας, λίαν ἀπιθάνως, ἀπεβίωσεν ἐκ χαρᾶς διά τινα δραματικὸν θρίαμβόν του· κατ' ἄλλους, μεταξὺ δημοσίως ἀναγινώσκων τὴν Ἀντιγόνην, καὶ πάλιν κατ' ἄλλους ἐπνίγη ὑπὸ ῥαγὸς σταφυλῆς. Οἱ Ἀθηναῖοι μετὰ τὸν θάνατόν του τῷ ἀπέδωκαν λατρείαν ἥρωος. Ἐπὶ τῇ πίστει, ἴσως διὰ τὸ μακροχρόνιον τοῦ βίου του, ὅτι εἶχε φιλοξενήσει τὸν Ἀσκληπιὸν, τῷ ἤγειραν ἱερὸν εἰς ὃ ἐτιμᾶτο ὑπὸ τὸ ὄνομα Δεξίων, καὶ ἐψήφισαν νὰ τελῶσιν αὐτῷ θυσίαν κατ' ἔτος. Καὶ περὶ τῆς κηδείας αὐτοῦ ἐλέγοντο ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις μῦθοι προσκρούοντες εἰς τὴν χρονολογίαν. Ἐπὶ τοῦ τάφου του ἐπεγλύφη Σειρὴν ἢ χελιδὼν, εἰς ἔμβλημα τῆς ποιητικῆς αὐτοῦ ἀρετῆς· ὁ δ' υἱός του Ἰοφῶν ἐλέγετο ἱδρύσας αὐτῷ ἀνδριάντα. Μετὰ ταῦτα δ' ὁ ῥήτωρ Λυκοῦργος ἐνήργησε τὴν δημοσίᾳ δαπάνῃ ἐν τῷ θεάτρῳ ἵδρυσιν τῶν ἀγαλμάτων τῶν τριῶν μεγάλων τραγικῶν, τοῦ Αἰσχύλου, τοῦ Σοφοκλέους καὶ τοῦ Εὐριπίδου, καὶ προσέτι τὴν ἐπιμελῆ ἀντιγραφὴν καὶ δημοσίαν συντήρησιν τῶν ἔργων αὐτῶν. Σώζονται δὲ δύο προτομαὶ τοῦ ποιητοῦ, καὶ ἐξαίρετος αὐτοῦ ἀνδριὰς, ἴσως ὁ ἐν τῷ θεάτρῳ ἢ ἐκείνου ἀντίγραφον. Καὶ ἐν τῇ ἀνθολογίᾳ δὲ διατηροῦνται ἐπιγράμματα εἰς αὐτόν. Ὁ Σοφοκλῆς θεωρεῖται, καὶ οὕτω καὶ

παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἐξετιμᾶτο, ὡς ὁ τὴν ἀττικὴν τραγῳδίαν τελειοποιήσας. Αἱ περὶ αὐτοῦ κρίσεις τῶν ἀρχαίων ἐκφράζουσι θαυμασμὸν καὶ τιμήν, καὶ ἐπεκράτει ἡ παράδοσις ὅτι αἱ τραγῳδίαι του συνεχέστατα (εἰκοσάκις ἢ καὶ τετράκις καὶ εἰκοσάκις) ἔλαβον τὸ πρῶτον βραβεῖον, ἐνίοτε τὸ δεύτερον, ποτὲ ὅμως τὸ τρίτον. Ἡ ποίησις αὐτοῦ ἐστὶν

ἀπήχησις τοῦ ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ τέχνῃ καὶ ἐν τῷ βίῳ ἐν γένει ἀναπτυχθέντος αἰσθήματος, καθ' ὃ ἡ εὐγενὴς χάρις καὶ ἡ ἐντέλεια ἀντικατέστησαν τὴν ἀρχαίαν ἔντονον μὲν, ἀλλὰ τραχεῖαν συμμετρίαν. Τὴν πρόοδον τῆς τέχνης αὐτῆς ἀπὸ τῆς τοῦ Αἰσχύλου χαρακτηρίζει πρὸ πάντων ἡ ὀργανικὴ ἀνάπτυξις τῆς δραματικῆς πράξεως, καθαρῶς καὶ ὡρισμένως προφαινομένων τῶν ἐσωτερικῶν ἐλατηρίων τῶν ἐνεργούντων προσώπων, ἐξ οὗ καὶ ἐπιτυχέστατος ἐστὶν εἰς τῶν δρώντων ἀτόμων τὸν χαρακτηρισμόν. Ἡ διάθεσις τοῦ δράματος ἦν ἐπικὴ παρ' Αἰσχύλῳ, ὅστις εἰς τοὺς ἀρχαϊκοὺς χαρακτῆρας ἐνέμενε, μὴ νομίζων ἀναγκαῖον νὰ δικαιολογῇ αὐτοὺς καὶ νὰ τοὺς διαγράφῃ ἀκριβολογῶν, καὶ τὰ ἐλαττήρια, τὰς συγκρούσεις καὶ τὰς ἀντιθέσεις αὐτῶν διαγράφων. Ὁ Σοφοκλῆς ἐξ ἐναντίας ἀνέπτυσσε τὸ ἀληθὲς δρᾶμα, τῶν δρώντων τοὺς ἀτομικοὺς χαρακτῆρας, ταχέως συγκρουομένων καὶ συμπλεκομένων τῶν αἰσθημάτων αὐτῶν πρὸς τὸν σκοπὸν δράσεως. Πρὸς τοιαύτην δὲ πλοκὴν συντελεστικωτάτη, ἀναπόφευκτος μάλιστα ἦν ἡ μετοχὴ πλειόνων τῶν δύο προσώπων εἰς τὴν δρᾶσιν, δι' ὃ καὶ ὁ Σοφοκλῆς προσέθηκε πρῶτος καὶ ἄλλο τρίτον, ἀναδειχθεὶς διὰ τούτου, ὡς πρὸς τὴν παράστασιν τῶν χαρακτήρων, πολὺ ἐντελέστερος τοῦ Αἰσχύλου. Παρ' αὐτῷ ἁπαντῶνται ἀτομικότητες ἀκριβῶς διαγεγραμμέναι, ἃς αἱ ἀντιθέσεις ἔτι καταφανεστέρας ἀναδεικνύουσιν, ὡς φέρ' εἰπεῖν ἡ Χρυσόθεμις παρὰ τῇ Ἠλέκτρᾳ, ἡ Ἰσμήνη παρὰ τῇ Ἀντιγόνῃ, αἱ διὰ τῆς γλυκύτητος τῆς γυναικείας αὐτῶν διαθέσεως ἔτι δραστηριώτερον ἀναδεικνύουσαι τῶν ἄλλων τὸν χαρακτῆρα. Τοῦτο δὲ δυνατὸν μόνον ἦν μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τριταγωνιστοῦ εἰς τὴν σκηνήν. Ὡς πρὸς τὴν ἰδεώδη ἀντίληψιν, συμφωνοῦσιν οἱ χαρακτῆρες παρὰ τῷ Σοφοκλεῖ τοῖς παρὰ τῷ Αἰσχύλῳ, ἐν ᾧ, ὡς γνωστὸν, ὁ Εὐριπίδης, ὡς πρὸς τοῦτο, ἀφίσταται ἀπ' ἀμφοτέρων. Ἔχουσιν ὅμως οἱ τοῦ Σοφοκλέους

καὶ ἀτομικόν τινα τύπον, ὃν ἐκ τῆς πείρας ἀρύεται· καὶ εἰσὶ μὲν εἰσέτι κατὰ τὸ πλεῖστον σύμβολα τῆς ἀντιλήψεως τῆς ἀρετῆς, ἄνευ ἰδίας καὶ ἀτομικῆς ἐσωτερικῆς διαπλάσεως, οὐχ ἧττον ὅμως διακρίνονται διὰ ποικίλων ἐπιδεξίως διαγραφομένων λεπτομερειῶν, καὶ αἱ ἐξ αὐτῶν ἀπορρέουσαι ἀντιθέσεις πρὸς ἀλλήλας παρέχουσιν αὐταῖς ζωὴν καὶ συντελοῦσιν εἰς τὴν ἀτομικὴν αὐτῶν ἀπεικόνισιν. Καὶ ἡ πρᾶξις δ' εἰς τὰ δράματα αὐτοῦ ἔχει τεχνικωτέραν τὴν πλοκήν, καὶ τὴν καταστροφὴν ἐπιμελέστερον, ἢ εἰς πάσας τοῦ Αἰσχύλου τὰς τραγῳδίας, καὶ οὕτω διὰ παντοίων περιπετειῶν παρασκευαζομένην, ὥστε νὰ μετριάζηται αὐτῆς τὸ φοβερὸν καὶ ἀπαίσιον. Τὸν χορὸν ἀπέσπασεν ὁ Σοφοκλῆς ἀπὸ τῆς δραματικῆς ἐνεργείας, καὶ μεταξὺ τῶν ἀντιθέτων περιπετειῶν παρενέβαλεν αὐτὸν ἀμερόληπτον, ὥστε παρίσταται ὡς ἀφῃρημένη τις εἰκὼν τοῦ λαοῦ καὶ τῶν γενικῶν πεποιθήσεων, αἵτινες διατηροῦσι τὴν ἀνεξαρτησίαν τῶν σκέψεων αὐτῶν ἐν τῷ μέσῳ τῶν συγκρουομένων παθῶν καὶ συμφερόντων. Εἰς τὴν γλῶσσαν καὶ τὴν ἔκφρασιν τοῦ Σοφοκλέους ἐπιπνέει λεπτότης καὶ χάρις, καθ' ὅσον ἀπέφυγε τὸ βαρὺ καὶ σκοτεινὸν τῆς φράσεως τοῦ Αἰσχύλου, καὶ ἀκριβέστερον ὁρίζων τὴν ἐσωτερικὴν προσάλληλον σχέσιν τῶν ἰδεῶν, καὶ ὀξύτερον τῆς ἀπ' ἀλλήλων ἐξαρτήσεως αὐτῶν ἀντιλαμβανόμενος καταδεικνύει αὐτὰς σαφέστερον διὰ συντακτικῆς ἀκριβείας. Ὁ Σουΐδας διϊσχυρίζεται ὅτι ἐνεωτέρισε περὶ τοὺς δραματικοὺς ἀγῶνας, εἰσαγαγὼν δῆθεν τὸ «δρᾶμα πρὸς δρᾶμα ἀγωνίζεσθαι ἀλλὰ μὴ τετραλογίαν.». Περὶ τούτου ἴδ. Τετραλογία. Ὁ Σοφοκλῆς ἦν εἷς τῶν παραγωγικωτέρων τραγικῶν ποιητῶν τῆς Ἑλλάδος. Κατ' ἀξιοπίστους εἰδήσεις ἔγραψεν 123 ἢ καὶ 130 δράματα, καὶ ἐξ αὐτῶν ἀσφαλῶς γνωστοὶ εἰσὶν οἱ τίτλοι 70-72 τραγῳδιῶν καὶ 18 σατυρικῶν δραμάτων. Πλὴν δὲ τούτων μνημονεύονται καὶ ἐλάσσονά τινα ποιήματα, οἷον παιᾶνες, καὶ ἑνὸς παιᾶνος εἰς τὸν Ἀσκληπιὸν εὑρέθη κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἀπόσπασμα ἐν τινι ἐπιγραφῇ ἐν Ἀθήναις· προσέτι δὲ καὶ πεζή τις πραγματεία περὶ χοροῦ, κατὰ τοῦ Θέσπιδος καὶ Χοιρίλου. Διετηρήθησαν ὅμως μόνον ἑπτὰ ἀκέραιαι τραγῳδίαι αὐτοῦ, ἡ Ἀντιγόνη, ὁ Οἰδίπους τύραννος, ἡ Ἠλέκτρα, αἱ Τραχίνιαι, ὁ Αἴας, ὁ Φιλοκτήτης, ὁ Οἰδίπους ἐπὶ Κολωνῷ, καὶ ἱκανὰ τῶν λοιπῶν ἀποσπάσματα (Συλλ. Nauck, Trag. Graec. Frgm.). Τὰς ὑποθέσεις τῶν τραγῳδιῶν του ἐλάμβανε κυρίως ἐκ τοῦ ἐπικοῦ κύκλου, τῶν μύθων τοῦ Ἄργους, τῶν ἡρωϊκῶν παραδόσεων, ἰδίως τῶν Ἀργοναυτικῶν· ἐκ πατριωτικοῦ δὲ ζήλου ἐξεμεταλλεύθη ἐνίοτε καὶ τὰς ἀττικὰς παραδόσεις. Δύο μόνον ἐκ τῶν δραμάτων του γνωρίζομεν ἀκριβῶς τὸν χρόνον τῆς παραστάσεως, τῆς Ἀντιγόνης, Ὀλ. 84, γ' (442 π. Χ.), καὶ τοῦ Φιλοκτήτου, Ὀλ. 92. γ' (410 π. Χ.). Τὸ ἄριστον τῶν χειρογράφων τοῦ ποιητοῦ, εἰ καὶ αὐτὸ πλῆρες σφαλμάτων, ἐστὶ τὸ ἐν Φλωρεντίᾳ (Laurentianus A) τῆς ι' ἢ ια' ἑκατονταετηρίδος. — 2) Στρατηγὸς Ἀθηναῖος, τῷ 425 π. Χ. ἀρχηγὸς τοῦ ἀττικοῦ στόλου μετὰ τοῦ Εὐρυμέδοντος, συνετέλεσεν ἐν Κερκύρᾳ εἰς τὴν ὑπερίσχυσιν τῆς δημοκρατικῆς μερίδος (Θουκ. Δ, 3. 46). Κατόπιν ἐξωρίσθη τῶν Ἀθηνῶν (Θουκ. Δ. 65. — Διόδ. ΙΒ, 54).

Σπάδα, πόλις τῆς Περσίας, καθ' ἣν σπάδοι ἐλέγοντο οἱ εὐνοῦχοι (Στέφ. Βυζάντ.).

Σπάθη. ξύλινόν τι ἐργαλεῖον μακρὸν

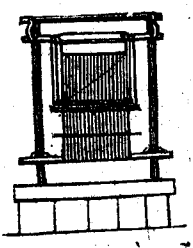

καὶ πλατὺ δι' οὗ, ὅτε παρὰ τοῖς ἀρχαιοτέροις ὁ ὑφαντικὸς ἱστὸς ἦν ὄρθιος, ὡς ἐν τῇ εἰ-

κόνι (α), ἐκτυπᾶτο καὶ ἐπυκνοῦτο τὸ ὕφασμα, καὶ ἐχρησίμευε πρὸς τοῦτο ἡ κτεὶς εἰς τοὺς ὁριζοντίους ἱστούς· ὥστε καὶ σ π α θ η τ ὰ ἐλέγοντο τὰ οὕτω κατασκευασθέντα ὑφάσματα (Ἡσύχ. — Senec. Epist. XC). Τὸ σχῆμα δὲ ἦν πιθανῶς ὡς τὸ τῆς εἰκόνος (6), ἐν

6

χρήσει ἔτι ὂν παρά τισι λαοῖς, παρ' οἷς ὅλως ἀρχαϊκὴ τυγχάνει ἔτι ἡ τέχνη τοῦ ὑφαίνειν.

Σπαλάθρα (ἡ), πόλις τῆς Μαγνησίας ἐν Θεσσαλίᾳ (Στέφ. Βυζ.).

Σπάλατον, χωρίον τῆς Δαλματίας ἐπὶ ἀκρωτηρίου, πλησίον τῶν Σαλόνων. Παρ' αὐτῷ ἦν πολυτελεστάτη ἔπαυλις τοῦ Διοκλητιανοῦ, ἔνθα τοῦ θρόνου πραιτηθείς, ἐγκατεβίωσεν ὁ αὐτοκράτωρ. Σώζονται δ' αὐτῆς ἀξιολογώτατα λείψατα (Eutrop. IX, 27, 6). Νῦν Σπαλάτρον.

Σπαράδοκος, πατὴρ τοῦ Σεύθου, βασιλέως τῆς Θράκης (Θουκ. Β, 101). Κατ' ἄλλους Σ π ά ρ δ α κ ο ς.

Σπάργανον, τὸ ῥάκος ἢ ὕφασμα εἰς ὃ ἐτύλισσον τὸ ἀρτιγέννητον βρέφος, διάφορον πολλάκις κατὰ τὴν κοινωνικὴν τάξιν τῆς οἰκογενείας. Οὕτως ἐνίοτε λευκὸν διὰ χρυσῆς ταινίας περιελισσόμενον (Ὁμ. Ὕμν. Ἀπλλν. 121), ἢ πορφυροῦν διὰ πόρπης συνδεόμενον (Πινδ. Πύθ. Δ, 114)· παρὰ πτωχοῖς ἁπλαῖ ταινίαι (Κατὰ Λουκ. Β, 7, 12. — Ἰεζεκ. ΣΤ, 4. — Ἰδ. Ὁμ. Ὕμν. Ἑρμ. 151.306. — Εὐριπδ. Ἴων, 32. — Αἰλ. π. ἱ. Β, 7. — Ἀπλλδ. Γ, 10, 2. — Δίων. Χρσστ. ΣΤ, 203). Ἡ Ἥρα εἰς σπάργανον ἐτύλιξε τὸν λίθον ὃν ὁ Κρόνος κατέπιεν ἀντὶ τοῦ Διὸς (Ἡσδ. Θεογ. 485). Οἱ δὲ Σπαρτιᾶται δὲν ἐσπαργάνουν τὰ βρέφη, ἵνα ἀφίνωσιν αὐτοῖς ἐλευθέραν τὴν ἀνάπτυξιν τῶν μελῶν (Πλούτ. Λυκ. ΣΤ).

Σπαργαπίσης, υἱὸς τῆς βασιλίσσης τῶν Ἀσσυρίων Τομύριος (Ἡρδ. Α, 212).

Σπάρτακος, Θρᾷξ, τὸ πρῶτον στρατιώτης, εἶτα ληστής. Συλληφθεὶς, ὡρίσθη εἰς μονομάχον· ἀλλ' ἐκ Καπούης ἐδραπέτευσεν ἐκ τῆς σχολῆς τῆς ξιφασκίας τοῦ Λεντούλου μετὰ 80 συγκαταδίκων του παντοίων ἐθνῶν, καὶ κατέφυγε, τῷ 73 π. Χ. εἰς τὸ ὄρος Βεσούβιον, καὶ ἐκεῖ συνεκέντρωσε περὶ αὐτὸν μέγαν ἄλλον ἀριθμὸν φυγάδων μονομάχων καὶ δούλων, ὑπὸ δύο προδραπετεύσαντας δούλους, τὸν Οἰνόμαον, καὶ τὸν Κέλτην Κρίξον. Νικήσας τὸν κατ' αὐτοῦ πεμφθέντα στρατὸν, συνεκέντρωσε καὶ ὠργάνωσε περὶ τοὺς 70,000 δούλους, καὶ νικήσας τὸν Ῥωμαῖον στρατηγὸν Κ. Θοράνιον, ἐκυρίευσε καὶ ἐλεηλάτησε πόλεις τῆς Καμπανίας καὶ Λευκανίας, καὶ οἱ ἀπελεύθεροι δοῦλοι κατεκυρίευσαν σχεδὸν πᾶσαν τὴν νοτίαν Ἰταλίαν. Ἡ Ῥώμη ἐξέπεμψε κατ' αὐτῶν τοὺς δύο ὑπάτους τοῦ ἔτους 72, τὸν Γέλ. Ποπλικόλαν καὶ τὸν Λέντ. Κλοδανόν· καὶ ὁ μὲν Σπάρτακος ἤθελε νὰ κινηθῇ κατὰ τῆς βορείας Ἰταλίας· ἀλλ' ὁ Κρίξος (τοῦ Οἰνομάου φονευθέντος ἤδη εἰς μάχην) ἐχωρίσθη αὐτοῦ καὶ κατενικήθη. Ἀπ' ἐναντίας ὁ Σπάρτακος ἐνίκησε τοὺς δύο ὑπάτους, μετέβη εἰς τὴν βόρειον Ἰταλίαν, ἐνίκησε καὶ ἐκεῖ ἐν Μουτίνᾳ, καὶ παρὰ τὴν θέλησίν του, ἀλλ' ὑπὸ τῶν ὀπαδῶν του βιαζόμενος, οἵτινες συνεποσοῦντο ἤδη εἰς 120,000 ἄνδρας, ὠπισθοδρόμησε, καὶ ἔφθασε πρὸ τῆς Ῥώμης, ἣν ὅμως δὲν προσέβαλεν· ἐβιάσθη δ' ὑπὸ τοῦ Κράσσου νὰ ὀπισθοδρομήσῃ πρὸς τοὺς Βρουττίους, καὶ ἐπιχειρήσας νὰ μεταβῇ εἰς Σικελίαν, ἀπέτυχεν, ὁ δὲ στρατός του σχεδὸν πᾶς κατεστράφη τῷ 71 π. Χ. Καὶ αὖθις ἐνίκησε τὴν ῥωμαϊκὴν ἐμπροσθοφυλακὴν ἐν Πετηλίᾳ· ἀλλ' οἱ στρατιῶταί του τὸν ἐβίασαν νὰ τοὺς φέρῃ εἰς Ἀπουλίαν, ἔνθα γενναίως ἀγωνισθεὶς, ἔπεσε μετὰ τῶν ἀνδρειοτάτων ἐκ τῶν συντρόφων του (Πλούτ. Κράσ. ΙΑ. Πομπ. ΚΑ. — App. B. C. I, 116. — Cic. d. imp. Pomp. XI).

Σπάρτη, 1) Τὰ τ ο π ο γ ρ α φ ι κὰ

μετὰ τοῦ χάρτου ἴδ. ἐν λέξει Λ α κ ω ν ί α. —2) Τὸ ἱ σ τ ο ρ ι κ ό ν. Ἡ Λακωνία ᾠκεῖτο κατ' ἀρχὰς ὑπὸ Λελέγων· μετὰ ταῦτα δ' ἐπῆλθον Ἀχαιοὶ ἐκ βασιλικοῦ τινος γένους συγγενοῦς πρὸς τοὺς Περσείδας, καὶ τούτους ἀντικατέστησαν ἔπειτα Πελοπίδαι. Ὅτε ἡ Πελοπόννησος ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν Δωριέων, τὸ ἧττον εὔφορον καὶ ἀσημότερον μέρος αὐτῆς ἐκληρώθη δι' ἀπάτης εἰς τοὺς ἀνηλίκους υἱοὺς τοῦ Ἀριστοδήμου, τὸν Εὐρυσθένην καὶ τὸν Προκλῆν, καὶ ἀπόγονοι αὐτῶν ἦσαν αἱ ἔκτοτε συμβασιλεύουσαι οἰκογένειαι τῶν Ἀγαδῶν, ἐπωνύμων Ἄγιδος, τοῦ υἱοῦ τοῦ Εὐρυσθένους, καὶ τῶν Εὐρυποντιδῶν, ἀπογόνων Εὐρυπῶντος, τοῦ ἐγγόνου τοῦ Προκλέους. Πρωτεύουσα δὲ τῆς χώρας ἐγένετο ἡ Σπάρτη, κειμένη παρὰ ταῖς ἀρχαίαις Ἀμύκλαις, αἵτινες, ὡς πᾶσαι αἱ ἄλλαι Ἀχαϊκαὶ πόλεις, ἀπώλεσαν τὰ παλαιὰ δικαιώματά των. Πλὴν δὲ τῶν ἐπικρατούντων Δωριέων, τῶν Σπαρτιατῶν, οἱ κάτοικοι ἦσαν προσέτι οἱ π ε ρ ί ο ι κ ο ι, ἀρχαῖοι Ἀχαιοί, οἷς ἀφέθη ἡ προσωπικὴ ἐλευθερία καὶ ἡ ἰδιοκτησία, οὐχὶ ὅμως καὶ τὰ πολιτικὰ δικαιώματα, καὶ τέλος οἱ εἰς δούλων θέσιν περιελθόντες Εἵ λ ω τ ε ς, πιθανῶς διότι οὗτοι ἐνόπλως ἀντιστάντες ὑπεδουλώθησαν, ἐν ᾧ οἱ ἄλλοι ἐπὶ τῆς κατακτήσεως εἶχον ἴσως ὑποκύψει ἐπὶ ῥητοῖς. Ἐπὶ πολὺν χρόνον ἡ Σπάρτη δὲν διέπρεπε μεταξὺ τῶν δωρικῶν πολιτειῶν· καὶ ἐξωτερικῶς μὲν ἐπολέμει μετὰ τῶν ἀρκαδικῶν καὶ ἀργολικῶν πόλεων, ἐσωτερικῶς δ' ἐξηκολούθουν αἱ πρὸς τοὺς βασιλεῖς ἔριδες τῆς δωρικῆς ἀριστοκρατίας. Ἐπὶ Λυκούργου δὲ τὸ πρῶτον, καὶ ἀπ' αὐτοῦ, ἡ πόλις ἀνέθαλεν. Ἡ νομοθεσία αὐτοῦ ἦν ἡ ἀπόρροια καὶ ἡ διαρρύθμισις τῶν δωρικῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων, καὶ διὰ τοῦτο ἡ Σπάρτη ἀνεδείχθη ἔκτοτε ἡ πρωτίστη τοῦ δωρισμοῦ ἀντιπρόσωπος, οὗ αἱ κυριώτεραι καὶ ἀξιολογώτεραι ἰδιότητες ἦσαν ἡ ἐμβρίθεια τοῦ χαρακτῆρος, ἡ τὴν ἔντονον ἐνέργειαν προκαλοῦσα, ὁ σεβασμὸς τῶν νενομισμένων, καὶ ἡ τῶν πατρίων ἠθῶν καὶ τῆς ἀρχαίας διαίτης ἐπίμονος διατήρησις. Ἐπὶ τῆς τοιαύτης ἀναβιώσεως τοῦ ἐθνικοῦ πνεύματος πρὸ παντὸς κατετρόπωσαν οἱ Σπαρτιᾶται, ὑπὸ τοὺς βασιλεῖς Χαρίλαον, Τέλεκλον, Ἀλκαμένην, πάντα τὰ ἐναπολειφθέντα λείψανα τῶν ἀρχαίων Ἀχαιῶν· εἶτα δὲ περιεπλάκησαν εἰς πολέμους πρὸς τοὺς γείτονας καὶ συγγενεῖς αὐτῶν Μεσσηνίους, ἴσως τῆς πρώτης ἀφορμῆς δοθείσης ἐξ ἀμοιβαίων ἀντιποιήσεων ἐπὶ τῆς μεθορίου γραμμῆς. Μετὰ δύο δὲ πολέμους (743-738 καὶ 685-668 π. Χ.), ἡττήθησαν οἱ Μεσσήνιοι, ἀφῃρέθησαν αἱ κτήσεις αὐτῶν, καὶ περιῆλθον εἰς Εἱλώτων κατάστασιν. Ἀλλ' ὅτι καὶ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ δὲν ἐπεκράτει εἰρήνη κατὰ τοὺς χρόνους τούτους ἀποδεικνύει ὁ βίαιος θάνατος τοῦ βασιλέως Πολυδώρου, ὁ ὀργανισμὸς τῆς ἐφορείας εἰς περιορισμὸν τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας, καὶ ἡ ἀποβολὴ τῶν Παρθενιῶν, οἵτινες, ἴσως κατ' ἀλήθειαν γένους μικτοῦ ἐκ Δωριέων καὶ Ἀχαιῶν, ἀπελθόντες τῷ 707 π. Χ., ἵδρυσαν τὸν Τάραντα. Μετὰ μακροὺς δ' ἀγῶνας καὶ δυσχερεῖς, περὶ τὰ 660 π. Χ. ἐνίκησε τέλος ἡ Σπάρτη τοὺς Ἀρκάδας ὁριστικῶς ἐν Τεγέᾳ, ἠνάγκασεν αὐτοὺς ν' ἀναγνωρίσωσι τὴν ὑπεροχήν της, καὶ διὰ συνθήκης ἀναγραφείσης εἰς στήλην ἐπὶ τοῦ Ἀλφειοῦ τοὺς καθυπέβαλεν εἰς συμμαχίαν καὶ ἐπιμαχίαν. Ἔκτοτε καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων λαῶν ἀνεγνωρίσθη ἡ Σπάρτη ὡς «τῆς Ἑλλάδος προστάτις» (Ἡρδ, Α, 66, 69), καὶ τὴν θέσιν αὐτῶν ταύτην ἐκύρωσαν οἱ Σπαρτιᾶται ἀναλαβόντες τὴν ἀνατροπὴν τῶν ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τῆς ζ' ἑκατονταετηρίδος π.Χ. ἐγκαταστάντων τυράννων (Ἡρδ. Ε, 92.—Θουκ. Α, 18). Οὕτω συνέπραξαν εἰς τὴν ἔξωσιν τῶν Κυψελιδῶν ἐκ Κορίνθου καὶ τῶν Πεισιστρατιδῶν ἐξ Ἀθηνῶν, ἠλευθέρωσαν τῶν δυναστῶν αὐτῶν τὴν Σικυῶνα, τὴν Φωκίδα καὶ πολλὰς τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου, καὶ ἐπολέμησαν τὸν ἰσχυρὸν Πολυκράτην τῆς Σάμου. Οὕτω δὲ καὶ εἰς πάσας τὰς πό-

λεις προσεκτήσαντο ὁπαδοὺς ἰσχυροὺς καὶ εὐγνώμονας. Τὸ Ἄργος ἠμφισβήτησεν ἐπὶ μήκιστον τὴν ὑπεροχὴν εἰς τὴν Σπάρτην· ἀλλὰ τῷ 550 π. Χ. ἐκυρίευσαν οἱ Σπαρτιᾶται, μετὰ μακρὸν ἀγῶνα, τὴν μεθόριον χώραν Κυνουρίαν καὶ τὴν πόλιν Θυρέαν, τῷ δὲ 520 κατενίκησεν ὁ βασιλεὺς Κλεομένης τοὺς Ἀργείους πρὸς τῇ Τίρυνθι. Ἔκτοτε τὸ Ἄργος ἀπέσχε πασῶν τῶν ἐπιχειρήσεων ὧν ἡ Σπάρτη προεῖχε. Κατ' ἀρχὰς φαίνονται οἱ Σπαρτιᾶται μετὰ τῆς Ἤλιδος, εἶτα μετὰ τῆς Τεγέας συμμαχίαν συνομολογήσαντες, καὶ βαθμηδὸν προσηρτήσαντο ἑαυτοῖς διὰ συμμαχιῶν καὶ τὰς λοιπὰς πόλεις τῆς Πελοποννήσου. Ἐχορήγουν δ' αὗται αἱ συμμαχίαι εἰς τὴν Σπάρτην τὴν ἀρχηγίαν ἐν πολέμῳ, ἐν εἰρήνῃ δὲ τὴν πρωτοκαθεδρίαν ἐν συμβουλίοις καὶ συνελεύσεσιν, οὐδαμῶς παραβλάπτουσαι τῶν πόλεων τὴν ἀνεξαρτησίαν, ῥητῶς μάλιστα μνημονεύουσαι τῆς διατηρήσεως τῆς τῶν συμμάχων αὐτονομίας (Θουκ. Ε, 74). Οὐδὲ φόρον δ' ἀπέτινον εἰς τὴν Σπάρτην αἱ πόλεις αὗται, οὐδὲ μόνιμον εἶχον συμμαχικὸν συμβούλιον, ἀλλ' ἐδικαιοῦτο ἡ Σπάρτη, ὁσάκις ἀνάγκη παρουσιάζετο, «παρακαλεῖν» αὐτοὺς παρ' ἑαυτῇ. Ἐπέκεινα τῆς Πελοποννήσου νὰ ἐκτείνῃ τὴν δύναμιν αὐτῆς ταύτην ἡ Σπάρτη οὐδόλως προὐτίθετο (Ἡρδ. ΣΤ, 108). Ἀλλ' ὁ κοινὸς κίνδυνος ἐπὶ τῶν Περσικῶν ἥνωσε πάσας τὰς πόλεις, πλὴν τοῦ Ἄργους, ὑπὸ τὴν Σπάρτην, καὶ τότε ἐδόξασαν αὐτὴν τὰ 300 θύματα αὐτῆς ἐν Θερμοπύλαις, καὶ ὁ ἐκεῖ ἡρωϊκῶς πεσὼν βασιλεὺς αὐτῆς Λεωνίδας, οὗ κενοτάφιον ἀνηγέρθη ἐν Σπάρτῃ, νομιζόμενον ὅτι ἔτι σώζεται. Ἀλλὰ μετὰ τοῦ πρώτου κινδύνου τὴν ἀποσόβησιν, συνεῖδον οἱ Σπαρτιᾶται ὅτι δὲν ἠδύναντο αὐτοὶ νὰ ἐξακολουθήσωσι τὸν πόλεμον μακρὰν τῆς Ἑλλάδος κατὰ τῶν Περσῶν· καὶ ἰδόντες τὴν τιμὴν τῆς πόλεως ἀμαυρωθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Παυσανίου καὶ τοῦ Λεωτυχίδου, συγκατένευσαν εἰς τὸ ν' ἀναλάβωσιν αἱ Ἀθῆναι, ἀπὸ τοῦ 476 ἢ 472 π. Χ., τὴν διεύθυνσιν τοῦ πολέμου, καὶ περιωρίσθησαν αὐτοὶ εἰς τὴν

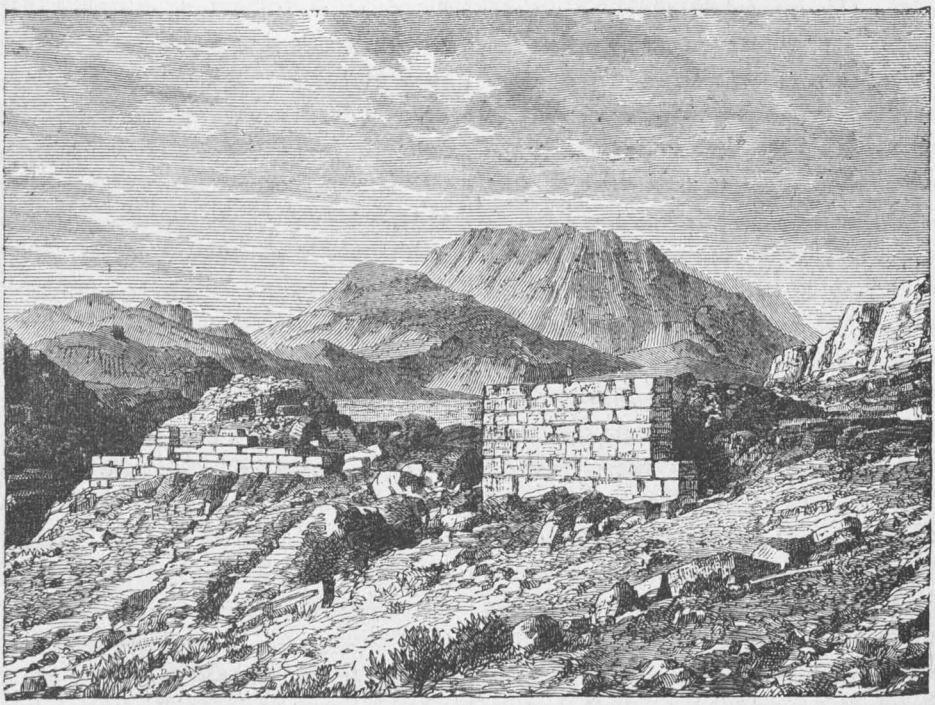

Πελοπόννησον. Οὐχ ἧττον ὅμως ἔκτοτε ἤρξαντο ζηλοτυπίας ἐρεθισμοὶ μεταξὺ Σπάρτης καὶ Ἀθηνῶν. Μετὰ τὴν συμφορὰν ἣν ἐπέφερε τῇ Σπάρτῃ μέγας σεισμός, καὶ τὴν ἐπανάστασιν τῶν Εἱλώτων καὶ Μεσσηνίων, ἐπῆλθε ῥῆξις τῷ 461, καὶ τῷ 457 σπαρτιατικὸς στρατὸς προῆλθεν εἰς τὴν ἔξω Ἑλλάδα, ἐπὶ προφάσει μὲν τοῦ νὰ ὑπερασπίσῃ τὴν Δωρίδα κατὰ τῶν Φωκέων, ἀληθῶς ὅμως ἵνα παρακωλύσῃ τῶν Ἀθηναίων τὴν πρόοδον. Καὶ διὰ δύο μὲν ἀνακωχῶν, τοῦ 451 καὶ 445, παρεκωλύθη πρὸς ὥραν ἡ σύγκρουσις. Ἀλλ' ἐπειδὴ αἱ Ἀθῆναι ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἐξέτεινον τὴν ὑπεροχήν των, δὲν εἶχεν ἔτι λήξει ἡ τελευταία ἀνακωχή, ὅτε, τῷ 431 π. Χ., ἐξερράγη ὁ ὁριστικὸς ἀγών, ὁ Πελοποννησιακὸς πόλεμος, ὁ τὴν δύναμιν τῶν Ἀθηνῶν καταστρέψας, καὶ τὴν ἡγεμονίαν αὖθις ἀποδοὺς εἰς τὴν Σπάρτην. Κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ὅμως, ἰδίως διὰ τοῦ Λυσάνδρου καὶ τοῦ Ἐπιτάδου ἀνετράπησαν αἱ τέως ἀκλόνητοι βάσεις τοῦ Λυκουργείου πολιτεύματος. Ἐκ τῆς ἐπιθυμίας τῶν περιοίκων πρὸς κάρπωσιν ὁμοίων δικαιωμάτων μετὰ τῶν πολιτῶν, προέκυψε τῷ 397 π. Χ. ἡ στάσις τοῦ Κινάδωνος. Ταύτης δ' ἀποτυχούσης, ἐπροσπάθησεν ὁ Ἀγησίλαος τὴν ἐν τῇ Ἑλλάδι ἤδη στερεωθεῖσαν δύναμιν τῆς Σπάρτης νὰ ἐκτείνῃ καὶ εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, καὶ ἐπολέμησεν ἐπιτυχῶς κατὰ τῶν Περσῶν, μέχρις οὗ οἱ Πέρσαι διὰ χρημάτων διήγειραν τὸν Κορινθιακὸν πόλεμον, τῷ 395 π. Χ. Μετὰ πολλὰς ἀποτυχίας, ἰδίως μετὰ τὴν ἧτταν εἰς τὴν ναυμαχίαν τῆς Κνίδου (394), ἡ Σπάρτη, ἵνα ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν της τοὺς καρποὺς τοῦ πολέμου, παρέδωκε διὰ τῆς εἰρήνης τοῦ Ἀνταλκίδου, εἰς τὸν Μέγαν βασιλέα πάσας τὰς Ἑλληνικὰς πόλεις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἀνέθετο αὐτῷ τὴν ὁριστικὴν ἀπόφασιν ἐπὶ τῶν ἑλληνικῶν ὑποθέσεων, καὶ οὕτως, ἐπὶ προφάσει τῆς ἀπελευθερώσεως πάντων τῶν Ἑλλήνων, ἐξησφάλισεν ἑαυτῇ, διὰ τῆς Περσικῆς συμμαχίας, τὴν ὑπεροχὴν ἐν Ἑλλάδι. Μόναι αἱ Θῆβαι δὲν ὑπέκυψαν εἰς τοὺς ὅρους τούτους, καὶ ἀφήρεσαν ἀπὸ τῆς Σπάρτης τοὺς καρποὺς τῆς ἐπονειδίστου εἰρήνης. Αἱ δ' Ἀθῆναι, ἀφ' οὗ ἐν Νάξῳ ἐνίκησαν (τῷ 376), νέαν συνέδεσαν συμμαχίαν, καὶ ἡ Σπάρτη τῷ 372 ἐπισήμως ἀπέστη τῆς ἡγεμονίας. Ἔτι δὲ δεινότερα ἔπαθε διὰ τῆς ἐξακολουθήσεως τοῦ Θηβαϊκοῦ πολέμου, ὅτε ὁ ἐχθρὸς οὐ μόνον πρὸ τῆς πόλεως, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ἀγορὰν αὐτῆς εἰσήλασε. Καὶ ἠναγκάσθη μὲν ταχέως ν' ἀποσυρθῇ ὁ Ἐπαμεινώνδας, ἀλλ' οὐχ ἧττον καιρίαν ἐπέφερε πληγὴν εἰς τῆς Σπάρτης τὴν δύναμιν, ἀνακαλέσας, τῷ 369, τοὺς Μεσσηνίους εἰς τὴν πατρίδα των, καὶ ἱδρύσας τὴν Μεγαλόπολιν. Τῷ 365 ἠναγκάσθησαν οἱ Σπαρτιᾶται νὰ ἐπιτρέψωσι τοῖς συμμάχοις των νὰ συνομολογήσωσι καθ' ἑαυτοὺς εἰρήνην μετὰ τῶν Θηβαίων. Ἔκτοτε προέβαινεν ἄνευ διακοπῆς ἥ τε ἐσωτερικὴ καὶ ἡ ἐξωτερικὴ παρακμή. Οἱ πολῖται ἐπτώχυνον, ἦσαν ἐκ χρεῶν καταβεβαρημένοι, καὶ οἱ νόμοι τοῦ Λυκούργου ἔμενον τύποι ἁπλοῖ. Συμμαχοῦντες μετὰ τῶν Φωκέων, ἔπεμψαν αὐτοῖς οἱ Σπαρτιᾶται βοήθειαν, χωρὶς ὅμως δραστηρίως νὰ τοὺς ὑποστηρίξωσιν· ἀλλὰ τοῦτο ἠρέθισε τὸν Φίλιππον, ἣ ἔδωκεν αὐτῷ πρόφασιν, καὶ τῷ 344 εἰσέβαλεν εἰς τὴν Πελοπόννησον, καὶ ἐπεκύρωσε τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Μεσσηνίας, τοῦ Ἄργους καὶ τῆς Ἀρκαδίας (Just. IX, 5). Ἀπόντος τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐκ Μακεδονίας, ἐπροσπάθησεν ὁ βασιλεὺς Ἄγις ὁ Β', καὶ ὑπὸ τοῦ Δαρείου διὰ χρημάτων ὑποστηριζόμενος, ν' ἀνατρέψῃ τὴν Μακεδονικὴν ἐξουσίαν, καὶ ἐλευθερώσῃ ἀπ' αὐτῆς τὴν Ἑλλάδα· ἀλλὰ τῷ 330 ἐνικήθη καὶ ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Ἀντιπάτρου εἰς τὴν Μεγαλόπολιν. Τὸ ὅτι δὲ κατ' ὀλίγον ἐξέλιπεν ἢ ἠλαττώθη καὶ τὸ πολεμικὸν πνεῦμα, ἀποδεικνύει καὶ ἡ διὰ τειχῶν ὀχύρωσις τῆς πόλεως κατὰ τῶν προσβολῶν τοῦ Δημητρίου (296) καὶ Πύρρου (272). Ἄγις ὁ Γ' (242) ἀπεπειράθη, καταστρέψας τὰ βιβλία

τῶν ὀφειλῶν, νὰ ἐπιχειρήσῃ ἀναδασμὸν τῶν γαιῶν, καὶ ν' αὐξήσῃ δι' ἐγγραφῶν τὸν ἀριθμὸν τῶν πολιτῶν, ἐλαττωθέντα εἰς μόνους 700. Ἀλλὰ τὴν πρόθεσίν του ἐματαίωσε τῶν πλουσίων ἡ ἰδιοτέλεια· μόνον δὲ τῷ 226 ἐπέτυχεν εἰς πραγματοποίησιν αὐτῆς Κλεομένης ὁ Γ', τὴν ἐφορείαν ἐξολοθρεύσας. Τότε ἐφάνη νέα ἀκμὴ ἐποχὴ ἀνατέλλουσα διὰ τὴν Σπάρτην, καὶ ὁ Κλεομένης ἦν ἤδη οὐ μακρὰν τοῦ ν' ἀναλάβῃ αὖθις τὴν ἡγεμονίαν ἐπὶ τῆς Πελοποννήσου, ὅτε συμμαχία τῶν Ἀχαιῶν μετὰ τῶν Μακεδόνων ἔφερεν Ἀντίγονον τὸν Δώσοντα εἰς τὴν Πελοπόννησον, καὶ ἡ ἐν Σελλασίᾳ ἧττα (224), καὶ ὁ θάνατος τοῦ Κλεομένους ἐν Αἰγύπτῳ ἐπέφεραν τὸ τέλος τοῦ κράτους τῶν Ἡρακλειδῶν. Ὁ Ἀντίγονος ἀφῆκε γενναιοψύχως τοῖς Σπαρτιάταις τὴν ἀνεξαρτησίαν, ἀλλὰ μετ' ἀσήμους βασιλεῖς, τὸν Λυκοῦργον, τὸν Χείλωνα, ἀνεδείχθησαν οἱ ἀποτρόπαιοι τύραννοι Μαχανίδας (211-207) καὶ Νάβις (206-192), οἵτινες ὑπέκυψαν τῷ Φ:λοποίμενι, προσδέσαντι τὴν Σπάρτην εἰς τὸν Ἀχαϊκὸν δεσμόν· τῷ 189 ὅμως, ἐπαναστᾶσαν, αὐστηρῶς τὴν ἐτιμώρησε, καὶ τὰς Λυκουργείους διατάξεις ἀντικατέστησε δι' Ἀχαϊκῶν. Οἱ πιεζόμενοι ἀπετάθησαν τότε πρὸς τοὺς Ῥωμαίους, οἵτινες ἐπὶ πολὺ ἐθεράπευον τὰς ἀμοιβαίας ταύτας συγκρούσεις, μέχρις οὗ, τῷ 146 π.Χ., εὗρον τὴν Ἑλλάδα ὥριμον πρὸς καθυπόταξιν· τοῖς Σπαρτιάταις ὅμως ἐπετράπη καὶ τότε μερίς τις τῆς ἐλευθερίας, ὅση ἦν δυνατὸν ν' ἀπονεμηθῇ εἰς Ἕλληνας ὑπὸ τοὺς Ῥωμαίους, καὶ οὗτοι ἦσαν οἱ ἐλευθερολάκωνες. Διατάξεις δὲ τῆς νομοθεσίας τοῦ Λυκούργου ἔμειναν ἐν ἰσχύϊ καὶ μέχρι τῆς ε' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ. — 3) Πολίτευμα. Οἱ Σπαρτιᾶται καὶ οἱ Κρῆτες ἦσαν ἀμφότεροι Δωριεῖς, καὶ οὗτοι τὸ πλεῖστον ἐκείνων ἄποικοι, ὥστε ἐπόμενον ἦν αἱ πολιτικαὶ αὐτῶν διατάξεις νὰ ὁμοιάζωσιν, ὅθεν καὶ ἡ παράδοσις ὅτι ὁ Λυκοῦργος πολλὰς ῥήτρας αὐτοῦ ἐδανείσθη ἐκ Κρήτης. Τινὲς δὲ τῶν νέων ἱστορικῶν, οἱ πάντα ἐξ Ἀσίας κατάγοντες, ἠθέλησαν ν' ἀναγνωρίσωσιν ἐν πολλοῖς φοινικικὴν τὴν πηγήν. Ὁ πληθυσμὸς τῆς ὅλης Λακωνίας διῃρεῖτο εἰς τρεῖς τάξεις, α) τοὺς νικητὰς Σπαρτιάτας, τοὺς κυρίως ἐλευθέρους καὶ πλήρεις πολίτας· β) τοὺς ἀτομικῆς ἐλευθερίας ἀπολαύοντας περιοίκους· γ) τοὺς ὑποδουλωθέντας Εἵλωτας (ἴδ. καὶ Ἐκκλησία). Βαθμηδὸν δὲ προέκυψε καὶ παρὰ τοῖς Σπαρτιάταις ἡ διαφορὰ μεταξὺ Ὁμοίων καὶ ὑπομειόνων (ἴδ. Ὅμοιοι). Σκοπὸς τῆς Λυκουργείου νομοθεσίας ἦν κυρίως νὰ δεσμεύῃ τοὺς πολίτας εἰς τὴν πολιτείαν, νὰ παρασκευάζῃ αὐτοὺς ἐξόχως πολεμικούς, καὶ νὰ δυσχεραίνῃ ὅσον ἐνῆν τὴν μετατροπὴν τῶν ἀρχαίων νομίμων. Διὰ τοῦτο διῃρέθη πᾶσα ἡ χώρα εἰς κλήρους ἴσους, ἀδιαιρέτους καὶ ἀναπαλλοτριώτους 6,000 ἢ 4,500 διὰ τοὺς Σπαρτιάτας, αὐξηθέντας εἰς 9,000 μετὰ τὴν πρόσληψιν καὶ τῆς Μεσσηνίας, 30,000 δὲ, ἐλάσσονας τὴν ἔκτασιν, διὰ τοὺς περιοίκους. Προσέτι ἐκανονίσθη ἡ ἀπὸ κοινοῦ ἀγωγή, τὰ συσσίτια, ἡ ἀπαγόρευσις τῶν ἀποδημιῶν, ἡ ξενηλασία, ὁ περιορισμὸς τῆς ἐλευθερίας ὡς πρὸς τὴν ἀτομικὴν ἐνέργειαν, μόνον τοῖς περιοίκοις φέρ' εἰπεῖν ἐπιτρεπομένου νὰ μετέρχωνται ἐμπόριον καὶ βιομηχανίαν, ἡ σχεδὸν ἀπαγόρευσις τῆς χρήσεως τοῦ νομίσματος, ἡ ὑπόκυψις τοῦ πολίτου εἰς τὴν ἀρχήν, τοῦ νεωτέρου εἰς τὸν πρεσβύτερον, ἣν διηυκόλυνεν ἡ προσδοκία ὅτι διὰ τῆς τοιαύτης ἀπολύτου ὑποταγῆς ἀπέκτα ὁ πολίτης τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιβάλληταί ποτε καὶ αὐτὸς ὁμοίως, ἡ γενικὴ περιφρόνησις τῆς ἀνανδρείας, καὶ ἐπίσης καὶ τῆς ἀγαμίας, διότι παρὰ παντὸς πολίτου ἐδικαιοῦτο ἡ πατρὶς ν' ἀπαιτῇ τὴν διατήρησιν καὶ αὔξησιν τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῆς. Τὸ πολίτευμα ἦν συμμιγὲς ἐκ μοναρχικῶν, ἀριστοκρατικῶν καὶ δημοτικῶν τύπων. Καὶ τὸ μὲν μοναρχικὸν ἀξίωμα διεῖπον δύο βασιλεῖς διαδοχικοί, τιμῶν ἀπολαύοντες οἵων ἐπὶ τῶν ἡρωϊκῶν χρόνων, καὶ ἀνωτέρων τῆς ἰσχύος αὐτῶν.

Τὸ κυριώτερον αὐτῶν δικαίωμα ἦν τὸ τῆς στρατηγίας ἐν πολέμῳ, ἣν ὅμως ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις περιώριζον οἱ προσαρτώμενοι αὐτοῖς Ἔφοροι (ἴδ.). Τὸ δ' ἀριστοκρατικὸν στοιχεῖον ἀντεπροσώπευεν ἡ γερουσία (ἴδ.), ἥτις ἐπὶ πολὺ ἦν ἡ ἰσχυρωτάτη τῶν ἐν Σπάρτῃ ἀρχῶν. Ἡ δὲ δημοκρατία ἤδρευεν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ (ἴδ.), κυριωτέρους ἀντιπροσώπους ἔχουσα τοὺς Ἐφόρους, ὧν ἡ ἰσχὺς καὶ ἐπιρροὴ, μετὰ τῆς ἐπικρατήσεως τῶν δημοτικῶν τάσεων συναναπτυσσομένη, ἐπίεζε μέχρι τέλους καὶ τοὺς βασιλεῖς καὶ τὴν γερουσίαν (ἴδ. Ἔφοροι). — Ὡς πρὸς τοὺς μετοίκους ἴδ. Εἵλωτας· ὡς πρὸς τὴν κατὰ φυλὴν διαίρεσιν καὶ τὴν τῆς χώρας διανομὴν ἴδ. Φυλή. Περὶ δὲ τῶν στρατιωτικῶν διατάξεων ἴδ. Στρατός.

Σπαρτιᾶτις. Ὡς οἱ νέοι ἀνετρέφοντο ἵνα γίνωσιν ἄνδρες ρωμαλέοι καὶ ἱκανοὶ νὰ

ὑπηρετῶσι τὴν πατρίδα, οὕτω καὶ αἱ νέαι ἐλάμβανον ἀνάλογον ἀγωγὴν, ἵνα γίνωνται ζωσίμων καὶ ἰσχυ ῶν παιδίων μητέρες καὶ τροφοὶ τῶν μελλόντων προμάχων τῆς πόλεως. Πρὸς τοῦτο ἠσκοῦντο καὶ αὗται σωματικῶς, καὶ κῶραι, πῶπαι, πάλλακες καλούμεναι (Θεόκρ. Γ, 23. — Τιμ. ἐν Πορφυρ. Πυθ. Ν, 21), καὶ εἰς ἀγέλας ὡς οἱ νέοι διηρημέναι, εἶχον ἴδια γυμνάσια (Νικ. Δμσκ. Παραδ. ἐθ. Λκδ.), ἔνθα ἠγωνίζοντο γυμναὶ, ὡς ἐλέγετο, πιθανώτερον ὅμως ἐλαφρῶς ἐνδεδυμέναι, εἰς πάλην, εἰς δίσκον καὶ εἰς ἀκόντιον (Πλούτ. Λυκ. ΙΔ. Λακ. Ἀπφγ. ΣΤ, 848), οὐχὶ, ὡς ἐπιστεύθη, παρουσίᾳ τῶν νέων, διότι ἐν Σπάρτῃ ἀπηγορεύετο ἐν γένει ἡ παρουσία ἀργῶν θεατῶν εἰς τὰ γυμνάσια. Μετὰ τῶν νέων δὲ συνηντῶντο ἐλευθέρως καὶ συνανεστρέφοντο κατὰ τὰς πομπὰς καὶ τὰς δημοσίας ὀρχήσεις. Μόνον δ' ἐπὶ Ἀλεξάνδρου, ὅτε τὰ ἤθη ἐξέκλινον τῆς ἀρχαίας αὐτῶν καθαρότητος, λέγει ὁ Ἀριστοτέλης (Πολ. Β, 6, 3) περὶ τῶν Σπαρτιατῶν ὅτι «ζῶσιν ἀκολάστως πρὸς πᾶσαν ἀκολασίαν καὶ τρυφῶσι».

Σπαρτῖνος, ὡραῖός τις Μῆδος παρὰ Λουκιανῷ (Ἰχρμνπ.).

Σπαρτιοχαῖται. Οὕτως ἐλέγοντο οἱ ἔφηβοι Σπαρτιᾶται, οἵτινες, κατὰ τὸν νόμον, ὤφειλον νὰ τρέφωσι κόμην ἐπὶ τῶν ὤμων ἐσπαρμένην, ἵνα διακρίνωνται τῶν περιοίκων καὶ δούλων, ἐνῷ τὰ παιδία, μέχρι τοῦ 12ου ἔτους, ὤφειλον νὰ κείρωνται ἐν χρῷ (Πλουτ. Λυκ. ΙΣΤ. — Ἠθικ. Νκμχ. Δ, 7).

Σπαρτοί. Κατὰ τὸν μῦθον, ἐλθὼν ὁ Κάδμος ἐκ Φοινίκης εἰς Βοιωτίαν, ἐφόνευσεν ἐκεῖ δράκοντα λυμαινόμενον τὴν χώραν, καὶ ἐκ τῶν ὀδόντων αὐτοῦ οὓς ἔσπειρεν, ἐφύησαν ἄνδρες ἔνοπλοι, οἵτινες Σπαρτοὶ ἐκλήθησαν· ἅμα δὲ φυέντες, ἐπέπεσαν ἀγρίως κατ' ἀλλήλων καὶ ἀλληλοκτόνησαν· ζῶντες δ' ἔμειναν μόνον πέντε, ὁ Ἐχίων, ὁ Οὐδαῖος. ὁ Χθόνιος, ὁ Ὑπερήνωρ καὶ ὁ Πέλωρ. Μετ' αὐτῶν ὁ Κάδμος ἔκτισε τὰς Θήβας (Πινδ. Πυθ. Θ, 145. — Ἀπλλδ. Γ, 4, 1). Καὶ ἐν μεταγενεστέροις δὲ χρόνοις ἐσώζετο ἐν Θήβαις τὸ ἀρχαιότατον τοῦτο ἀριστοκρατικὸν γένος τῶν Σπαρτῶν, οἷα δήποτε καὶ ἂν ἦν ἡ ἱστορική του καταγωγή· ἐπὶ Παυσανίου ὅμως κἂν (Η, 11) οὐδεμίαν εἶχε πολιτικὴν ἐπιρροήν.

Σπάρτοκος, (ἐσφαλμένως Σπάρ-

τακος), ὄνομα ὁλοκλήρου γενεᾶς βασιλέων τοῦ Βοσπόρου ἐν Πόντῳ, ἐν φιλικαῖς σχέσεσι διατελεσάντων μετὰ τῶν Ἀθηναίων, πρὸ πάντων τοῦ γενάρχου (438-431 π.Χ.), καὶ τοῦ προτελευταίου τῆς γενεᾶς (304-284 π. Χ.) (Διόδ. ΙΒ, 31. Κ, 100).

Σπάρτωλος, πόλις τῆς Χαλκιδικῆς Χερσονήσου ἐν Μακεδονίᾳ, βορείως τῆς Ὀλύνθου (Θουκ. Β, 79.—Ξνφ. Ἑλλ. Ε, 3, 6.—Στφ. Βυζ.).

Σπάρτων, υἱὸς τοῦ Φορωνέως, πατὴρ τοῦ Μυκηνέως, κτίστου τῶν Μυκηνῶν (Παυσ. Β, 16).

Σπασίνης, βασιλεὺς ἐν τῇ πόλει Χάρσης ἐπὶ τοῦ Ἀραβικοῦ κόλπου (Στφ. Βυζ.) Κατ' ἄλλους (Πτλμ.) Πασίνης ἢ (Λουκ. Μακρόβ. 16) Ὑσπασίνης.

Σπαύτα, λίμνη ἁλατοῦχος ἐν τῇ Ἀτροπατηνῇ, χώρᾳ τῆς Μηδίας (Στρό. ΙΑ).

Σπεῖρα, τὸ προέχον μέρος τῆς βάσεως

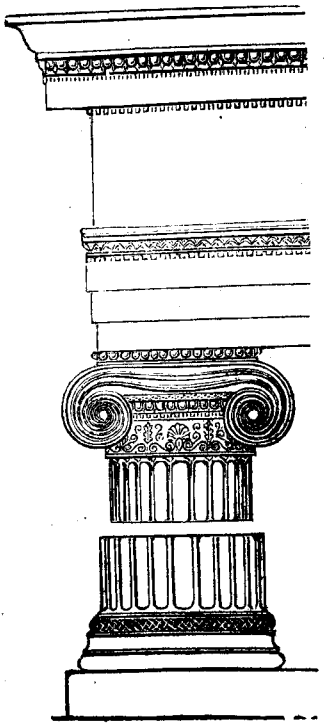

τοῦ Ἰωνικοῦ καὶ κορινθιακοῦ κίονος, συγκείμενον ἐκ κύκλων ἐξεχόντων καὶ εἰσεχόντων.

Σπειώ, μία τῶν Νηρηίδων, θυγάτηρ Νηρέως καὶ Δωρίδος (Ὁμ. Ἰλ. Σ, 43. — Ἀπλλδ.).

Σπερθίης, υἱὸς Ἀνερίστου, Σπαρτιάτης ἐπίσημος, ἑκουσίως ἑαυτὸν προσαγαγὼν, ἵνα μετὰ τοῦ Βούλιδος (ἴδ.) πεμφθῇ εἰς τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν καὶ θυσιασθῇ ὑπὲρ τῆς πατρίδος του (Ἡρδ. Ζ, 134.—Θεόκρ. Εἰδ. ΙΕ, 98.—Λουκ. Δημ. Ἐγκ. 32).

Σπερχειός, εἷς τῶν μεγάλων θεσσαλικῶν ποταμῶν (νῦν Ἑλλάδα ἢ Ἀλαμάνα) πηγάζων ἐκ τοῦ Τυμφρηστοῦ, καὶ ἐκρέων πρὸς ἀνατολὰς εἰς τὸν Μαλιακὸν κόλπον κατὰ τὰς Θερμοπύλας, ἀφ' οὗ δεχθῇ τὰ ποτάμια Ἴναχον (ν. Βιστρίτσαν), Δύραντα (ν. Γοῦργον), Μέλανα (νῦν Μαυρονέρι), Ἀσωπὸν (ν. Καρβουναριάν). Ἐκ τῆς συναντήσεως τῶν ῥευμάτων αὐτοῦ καὶ τῶν θαλασσίων προέκυψαν προσχώσεις μεγάλως ἀλλοιώσασαι τὸ ἀρχαῖον στενὸν τῶν Θερμοπυλῶν(ἴδ.) (Ὁμ. Ἰλ. Π, 174. — Ἡρδ. Ζ, 198. 228. — Liv. XXXVI, 14. XXXVII, 4). Σπερχεία, πόλις, μνημονεύεται παρὰ Λιβίῳ (XXXII, 13), ἴσως κειμένη πρὸς ταῖς πηγαῖς τοῦ ποταμοῦ.

Σπευσίνιοι, ἐν Ἀθήναις οἱ δοῦλοι οἱ καὶ Σκύθαι λεγόμενοι (ἴδ.).

Σπεύσιππος, Ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ Εὐρυμέδοντος καὶ τῆς Ποτώνης, ἀδελφῆς τοῦ Πλάτωνος, ἐγεννήθη τῷ 395 π. Χ. Τὴν ἀνατροφὴν αὐτοῦ ἀνέλαβεν ὁ Πλάτων· φαίνεται δὲ φοιτήσας καὶ εἰς τὸ σχολεῖον τοῦ Ἰσοκράτους. Μετὰ τῶν Πυθαγορείων ὑποτίθεται σχετισθεὶς ὅτε συνώδευσε τὸν θεῖόν του εἰς τὴν τρίτην αὐτοῦ ὁδοιπορίαν εἰς Σικελίαν, καὶ ἔκτοτε ἐνετέρπετο πολὺ εἰς τὴν σπουδὴν τῶν συστημάτων αὐτῶν. Μνημονεύεται αὐτοῦ ἀλληλογραφία μετὰ Διονυσίου τοῦ τυράννου τῶν Συρακουσῶν, καὶ μετὰ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος. Τοῦ Πλάτωνος ἦν βεβαίως βοηθὸς καὶ στήριγμα κατὰ τὸ γῆρας αὐτοῦ· μετὰ τὸν θάνατόν του τὸν διεδέχθη εἰς τὴν Ἀκαδημίαν, ἀλλ' ἕνεκα σωματικῆς ἀσθε-

νείας ἐπὶ μικρὸν ἐδίδαξε μόνον, καὶ ἀφῆκε τῷ Ξενοκράτει τὴν διδασκαλικὴν ἕδραν του τῷ 339· τῷ δὲ 334 ηὐτοκτόνησεν ἐκ μελαγχολίας. Ὁ Διογένης Λαέρτιος περιγράφει τὸν Σπεύσιππον ὡς χαρακτῆρος ὀξυθύμου καὶ ἐμπαθοῦς, ἄλλοι τὸν λέγουσιν ἀβροδίαιτον καὶ ἐκδεδιητημένον (Αἰλ. π. ἱ. Γ, 319. — Διογ. Λ). Τὰ συγγράμματα ἃ κατέλιπεν ἦσαν πολυάριθμα. Ὁ Ἀριστοτέλης ἠγόρασεν αὐτὰ τριῶν ταλάντων· μνημονεύονται δὲ ὡς ὑπομνήματα καὶ ὡς διάλογοι, οἷον· Περὶ ἡδονῆς· περὶ δικαίου· περὶ ψυχῆς· περὶ φιλίας, κτλ. Ἄλλων τίτλοι ἦσαν Φιλόσοφος· Κέφαλος· Κλειτόμαχος ἢ Λυσίας· Πολίτης· Μαθηματικὸς, κτλ. Ἐν τῇ Ἀνθολογίᾳ σώζεται δίστιχον τοῦ Σπευσίππου εἰς Πλάτωνα.

Σπιθαμή, μέτρον μήκους, τα 3)4 τοῦ ποδός.

Σπιθριδάτης, Πέρσης, 1) στρατηγὸς τοῦ Φαρναβάζου (Ξνφ. Ἑλλ. Γ, 4, 10). —2) Σατράπης τῆς Λυδίας καὶ Ἰωνίας ὑπὸ Δαρεῖον τὸν Κοδομανὸν, ἐφονεύθη εἰς τὴν ἐν Γρανικῷ μάχην ὑπὸ τοῦ Κλείτου καθ' ἣν στιγμὴν ἔμελλε νὰ πλήξῃ ὄπισθεν τὸν Ἀλέξανδρον (Πλούτ. Ἀλξ. ΙΣΤ. — Ἀρρ. Α, 16, 8).

Σπίνθαρος, 1) ἐκ Τάραντος, φιλόσοφος Πυθαγόρειος, πατὴρ καὶ διδάσκαλος τοῦ Ἀριστοξένου (Διογ. Λαέρτ. Β, 5). —2) Ποιητὴς τραγικὸς ἐξ Ἡρακλείας, οὗ μνημονεύεται δρᾶμα ἡ Σεμέλη. — 3) Ξένος, ἐκ Φρυγίας, πολιτογραφηθεὶς Ἀθηναῖος (Ἀρστφ. Ὄρν. 753).

Σπλαγχνοσκόπος, ἢ ἡπατοσκόπος, ἱερεὺς τὰ σπλάγχνα τῶν θυμάτων ἐρευνῶν, ἵνα τὸ μέλλον μαντεύῃ. «Αἱ ἐπὶ τῶν σπλάγχνων μορφαὶ καὶ ποιότητες προδηλοῦσιν ἀνθρώποις τὸ μέλλον» (Πλούτ. Πυθ. Χρηστ.).

Σπλήνιον, ἐπίδεσμός τις ἐξ ὑφάσματος ἢ λεπτοῦ δέρματος μετ' ἀλοιφῆς, εἶδος ἐμπλάστρου ἐπιτιθεμένου εἰς τὰς οὐλάς.

Σπολήτιον, 1) πόλις τῆς Βαιτικῆς Ἱσπανίας, κατὰ τὴν ἀριστερὰν ὄχθην τοῦ Ἄνα ποταμοῦ (Πτολ. Β, 4). — 2) Πόλις ἐπίσημος τῆς Ὀμβρικῆς ἐν Ἰταλίᾳ ἀπὸ τοῦ 242 π.Χ. Ῥωμαϊκὴ ἀποικία, ὑπὸ τῶν Γότθων ἐπὶ Σύλλα πολλὰ παθοῦσα (Στρβ. ΣΤ, 237). Νῦν Σπολέτον.

Σπονδή, ἐλέγετο ἡ πρᾶξις τοῦ εἰς ἐπίκλησιν τῶν θεῶν ἐκχέοντος τὸ ὕδωρ ἐκ τοῦ ποτηρίου· τοῦτο δ' ἐγίνετο κατὰ τὰς θυσίας, ὅτε πολλάκις προσεψάλλοντο καὶ ᾠδαὶ, ἐν αἷς ὁ κατ' αὐτὰς ἐπικληθεὶς σπονδεῖος,

ὡς ὁ ἐπισημότερος καὶ βαρύτερος τῶν μετρικῶν ποδῶν ἐπεκράτει (Ἀρτεμίδ. Α, 53. — Πολύδ.), καὶ συνώδευε δι' αὐλοῦ ὁ Σπονδαύλης. Καὶ οἱ ἑστιώμενοι δὲ ἔσπενδον πρὶν πίωσιν ἢ ἀφ' οὗ ἔπινον, τὰς πρώτας ἢ τὰς τελευταίας σταγόνας (Ξνφ. Κυρπ. Γ, 3, 19. Ε, 4, 1. — Ἑλλ. Δ, 7, 4). Καὶ ὅτε δ' ἐσυνθηκολόγουν, διὰ σπονδῶν ἐκύρουν τὰς συμφωνίας, ὥστε καὶ σπονδαὶ αὗται ἐν γένει ἐλέγοντο (Ὁμ. Ἰλ. Β, 340. Δ, 159 κτλ. — Εὐρπ. Κύκλ. 467. — Ξνφ. Ἀνδ. Α, 9, 9. κτλ.). Ἴδ. καὶ Θυσία. Ἐκεχειρία.

Σπόνδυλος, μικρὸς κύλινδρος, ὡς φέρ' εἰπεῖν οἱ ἐξ ὧν ἀποτελεῖται τὸ νωτιαῖον

ὀστοῦν καὶ τὸ σφονδύλιον τῆς ἀτράκτου. Ἐντεῦθεν ἐν τῇ ἀρχιτεκτονικῇ ἕκαστον τῶν μονολίθων κυλινδρικῶν τμημάτων τῶν ἀποτελούντων τὸ σῶμα τοῦ κίονος (Ἀθήν. Α, 206).

Σποράδες, αἱ νῆσοι αἱ διεσπαρμέναι εἰς τὸ Αἰγαῖον, τὸ Κρητικὸν καὶ τὸ Καρπάθιον πέλαγος, κυρίως αἱ πρὸς τῇ ἀκτῇ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, κατ' ἀντίθεσιν τῶν Κυκλάδων, αἵτινες περιεκύκλουν τὴν ἱερὰν Δῆλον.

Σπόργιλος, 1) δῆμος τῆς Ἀττικῆς (Στφ. Βυζ.). — 2) Κουρεὺς ἐν Ἀθήναις (Ἀρστφ. Ὄρν. 301).

Σπουδάρχαι, σπουδαρχιῶντες ἢ **παραγγέλλοντες** (Διον. Ἁλκ. — Πλούτ.) παρ' Ἀττικοῖς, οἱ κοινῶς ἀρχαιρεσιάζοντες λεγόμενοι, ὅσοι εἰς δημοσίας ἐκλογὰς ἀρχῶν ἑαυτοὺς ἐπρότεινον, ἢ ὑπὸ τῶν ῥητόρων ἐπροτείνοντο (Δημοσθ. κ. Μειδ. 7.—Αἰσχ. Πρπρσβ. 6)· καὶ ἡ λέξις ἠνίττετο συνήθως τάσιν φιλόδοξον.

Σπυρὶς, τὸ ἁλιευτικὸν κοφίνιον (Ἡρδ. Ε, 16)· προσέτι δὲ καὶ κόφινος πλεκτὸς, εἰς

ὃν ἔφερον τὰ ἐδέσματα. Ἐλέγετο δὲ «ἀπὸ σπυρίδος δεῖπνον», ὅτε τις παρ' ἄλλῳ ἐδείπνει, ἀλλὰ φέρων μεθ' ἑαυτοῦ (ἐν σπυρίδι) τὰ φαγητά του (Ἀθήν. Η, 365.—Ἡσύχ.).

Σταβίαι, πόλις τῆς Καμπανίας ἐν Ἰταλίᾳ, πρὸς τῇ θαλάσσῃ πλησίον τῆς Πομπηΐας, μεθ' ἣς κατεχώσθη ὑπὸ τῆς λάβας τοῦ Βεσουβίου τῷ 79 μ. Χ., ἀφ' οὗ εἶχε σχεδὸν καταστραφῇ ὑπὸ τοῦ Σύλλα ἐπὶ τοῦ συμμαχικοῦ πολέμου (Ov. Met. XV, 711.—Plin. XXXI, 2, 5. XXXII, 2, 8. Ep. VI, 16, 12). Νῦν ἐπ' αὐτῶν τὸ φρούριον Καστελλαμάρ.

Στάγειρος (ἡ). ἢ Στάγειρα (τὰ, ἡ), πόλις τῆς Χαλκιδικῆς Χερσονήσου ἐν Μακεδονίᾳ, μεταξὺ τοῦ Στρυμονικοῦ κόλπου καὶ τῆς λίμνης Βόλβης, ἀποικία Ἀνδρίων (Ἡρδ. Ζ, 115.—Θουκ. Δ, 88). ἔνδοξος δὲ πρὸ πάντων ὡς πατρὶς τοῦ Ἀριστοτέλους, ὅστις καὶ Σταγειρίτης ἐπιλέγεται. Οὗτος δὲ καὶ διεπράξατο τὴν ἀνοικοδομὴν τῆς πόλεως, κατεδαφισθείσης ὑπὸ τοῦ Φιλίππου (Πλουτ. Ἀλέξ. Ζ). Νῦν ἐρείπια εἰς Ὀλυμπιάδα ἢ Λιβάνοβα.

Στάδιον, 1) Μέτρον μήκους, 600 Ἑλληνικῶν ποδῶν, 625 δὲ ῥωμαϊκῶν (= 125 βήματα, ἢ 100 ὀργυιὰς, ἢ 6 πλέθρα), (Ἡρδ. Β, 149). Ἓν Ῥωμαϊκὸν μίλιον=8 στάδια (Στρβ. Ζ, 497)· ἓν δὲ γερμανικὸν γεωγραφικὸν μίλιον ἐστὶ=41 ^{2})$_{3}$ στάδ. καὶ τὸ χιλιόμετρον σχεδὸν=στάδ. 5 ^{3})$_{4}$. — 2) Τὸ εἰς τοὺς ἀγῶνας παρεσκευασμένον μέρος διὰ τοὺς πεζοὺς δρομεῖς, σταδιοδρόμους ἢ καὶ σταδιεῖς λεγομένους, εἴτε μέρος τοῦ γυμνασίου ἀποτελοῦν, εἴτε ἐκείνου κεχωρισμένον. Τὸ σχῆμα αὐτοῦ ἦν ἐπίμηκες, καὶ τὸ μῆκος αὐτοῦ ἑνὸς σταδίου, ἢ 600 ποδῶν. Καὶ ἡ μὲν μία τῶν μικρῶν πλευρῶν, ἐξ ἧς ἦν ἡ εἴσοδος (Α), καὶ ὅθεν ἐξώρμων οἱ σταδιοδρόμοι ἐλέγετο διαφόρως, γραμμή, ἄφεσις, ὕσπληγξ, βαλβίς· ἡ δ' ἑτέρα, ἐκυρτοῦτο εἰς ἡμικύκλιον (Β), σφενδόνη

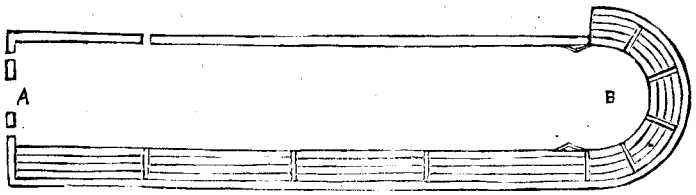

λεγόμενον, καὶ μὴ καταλογιζόμενον εἰς τοῦ σταδίου τὸ μῆκος. Αἱ δὲ μακραὶ πλευραὶ ἐστηρίζοντο συνήθως, εἰ οὐχὶ ἀμφότεραι, ὡς

ἐν στενῇ κοιλάδι, τοὐλάχιστον ἡμία, εἰς λόφου κλιτὺν, καὶ τὴν ἄλλην ἀπετέλει τεχνιτὸς λόφος· ἀμφότεραι δὲ, ὡς καὶ τὸ ἡμικύκλιον τῆς σφενδόνης, ἐπεστρωμέναι δι' ἐδωλίων, ἐχρησίμευον εἰς τοὺς θεατάς. Εἰς τὴν δεξιὰν πλευρὰν ἵσταντο συνήθως τρεῖς κίονες, ὁ εἰς εἰς τὴν ἀρχὴν, φέρων ἐπιγραφὴν ΑΡΙΣΤΕΥΕ, ὁ ἄλλος κατὰ τὴν μέσην, μετ' ἐπιγραφῆς ΣΠΕΥΔΕ, καὶ ὁ τρίτος εἰς τὸ πέρας, ἔνθα ἐνήρχετο ἡ σφενδόνη, μετ ἐπιγραφῆς ΚΑΜΨΟΝ. Αὕτη δὲν ἀπετείνετο εἰς τὸν ἁπλῶς στάδιον τρέχοντα, διότι αὐτοῦ ὁ ἀγὼν ἐπερατοῦτο εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο, ἀλλ' εἰς τὸν τρέχοντα δίαυλον, ὅστις ὤφειλε νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ἄφεσιν, καὶ εἰς τὸν δολιχοδρόμον, ὅστις διαφόρως εἶχε νὰ διατρέξῃ τὸ στάδιον 6, 7, 8, 12, 20 ἢ καὶ 24κις. — Τὸ στάδιον τῶν Ἀθηνῶν, τὸ Παναθηναϊκὸν λεγόμενον, διότι ἐκεῖ ἐτελοῦντο οἱ ἀγῶνες κατὰ τὰ Παναθήναια, ἦν χωρίον κείμενον, ὡς φαίνεται, μεταξύ που Ἀθηνῶν καὶ Φαλήρου. Ἐκεῖθεν ὅμως μετέφερεν αὐτὸ περὶ Ὀλ. 100 ὁ ῥήτωρ καὶ εὐεργέτης τοῦ δήμου Λυκοῦργος (Ψ', Πλούτ. Β. ἱ. ῥητ. Λυκοῦργ.) πλησίον τῆς πόλεως, καὶ ἐστήριξεν αὐτὸ ἔνθα καὶ νῦν ἔτι ὑφίσταται, εἰς τοὺς λόφους κατὰ τὰς Ἄγρας, πέραν τοῦ Ἰλισσοῦ· καὶ ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων αὐτοκρατόρων Ἡρώδης ὁ Ἀττικὸς ἐπέστρωσεν αὐτὸ διὰ μαρμαρίνων βαθμίδων, εἰς ἃς θαυμαστικῶς λέγει ὁ Παυσανίας ὅτι «κατηνάλωσε τὸ πολὺ τῆς λιθοτομίας τῆς Πεντέλης». Καὶ ἡ μὲν λιθόστρωσις αὕτη ἐξέλιπε· σώζονται δ' ἔτι λείψανα τοῦ ναοῦ τῆς Τύχης ὃν ἤγειρεν ὁ Ἡρώδης ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῆς νοτίας πλευρᾶς (Φιλόστρ. Ἡρώδης. Ε), καὶ τοῦ τάφου αὐτοῦ τοῦ Ἡρώδου ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῆς βορείας.

Σταθμὸς, 1) τὸ κατάλυμα (Ὁμ. Ἰλ. Β, 470. Ρ, 110. — Σφκλ. Οἰδ. Τύρ. 1139)· μάλιστα κατάλυμα τῶν ὁδοιπόρων (Ἡσδ. Θ, 294. — Ἡρδ. Β, 152. ΣΤ, 119. — Ξνφ. Ἀνδ. Α, 8, 1)· οὐχὶ δὲ ὁδοιπορικὸν μέτρον ἀποστάσεως, ὡς τινὲς ὑπέλαβον. — 2) Τὸ αὐτὸ καὶ πλάστιγξ, ἐργαλεῖον πρὸς ὁρισμὸν τοῦ βάρους, ἡ ζυγαρία, συγκείμενον ἐκ

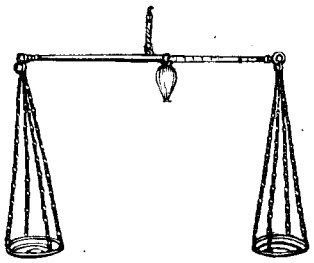

μεταλλίνης ῥάβδου εἰς ἧς τὰ ἄκρα κρέμανται αἱ δύο πλάστιγγες εἰς ἃς τίθενται τὰ ζυγιζόμενα (Ἀρστφ. Βάτρ. — Ἡρδ. Β, 65), καὶ ἐνίοτε ἔχει καὶ τὸ λεγόμενον σήκωμα, τὸ ἐπιφέρον τὴν ἰσοσταθμίαν, ὡς ἐν τῇ εἰκόνι. — 3) Καὶ οἱ σταθμοὶ καὶ τὰ σταθμὰ, τὰ εἰς τὴν πλάστιγγα ἐντιθέμενα βάρη, ὧν πολλὰ, συνήθως μολύβδινα, εὑρίσκονται ἐν ἀνασκαφαῖς ἔχοντα τὴν ὁλκὴν αὐτῶν ἐπιγεγραμμένην. Περὶ αὐτῶν ἴδε τοὺς μετρικοὺς πίνακας Ἑλληνικοὺς καὶ Ῥωμαϊκούς. — 4)

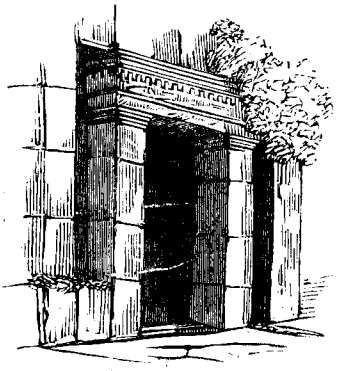

Σταθμὸς, εἰς τὴν θύραν οἱ δύο πλάγιοι στύλοι ἐφ' ὧν στηρίζεται τὸ ὑπέρθυρον.

Σταλὶς, πάσσαλος ἄνω δίκρανος, δι' οὗ

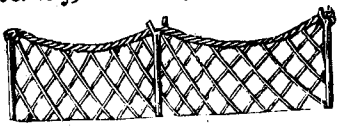

στήνονται τὰ θηρευτικὰ δίκτυα (Ξνφ. Κυνηγ. Β, 8. ΣΤ, 7. — Ὀππιαν. κυνηγ. Α, 150. 157).

Στάμνος, ὀγκώδες ἀγγεῖον, συνήθως κεράμινον, εἰς ὃ καὶ τὸν οἶνον ἐναπέθετον,

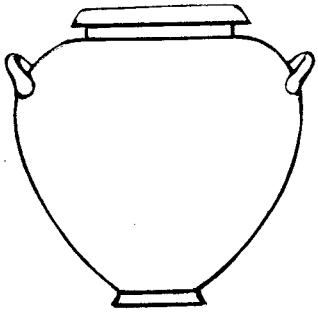

ὅπερ καὶ κατασταμνίζειν ἐλέγετο (Ἀρστφ. Πλοῦτ. 545. — Ἀθήν. Α. 29. ΙΑ, 499. Ἡσύχ.). Τὸ νῦν σταμνίον.

Στάρτοι, παρὰ τοῖς Κρησὶν αἱ φυλαὶ εἰς ἃς ὁ λαὸς διῃρεῖτο, ἀντὶ στρατὸς (Ἡσύχ. — Ἐπιγρ. Ῥαγκ. Ἅπαντα, Τ. ΙΣΤ, Σλ. 127. Ant. Hell. II, N 2477).

Στασάνωρ, ἐκ Σόλων τῆς Κύπρου, εἷς τῶν παρ' Ἀλεξάνδρῳ εὐπατριδῶν νέων, ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τῷ 329 π. Χ. τὴν διοίκησιν τῆς Ἀριανῆς, καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ κατακτητοῦ ἀντ' αὐτῆς τὴν Βακτρίαν καὶ Σογδιανήν, τῷ 321. Συμπράττων δὲ μετὰ τοῦ Εὐμένους, ἀντέστη, καὶ ἀφ' οὗ οὗτος ἀπέθανεν, ἐπιτυχῶς κατὰ τοῦ Ἀντιγόνου (Ἀρρ. Γ, 29. ΣΤ. 27. Διόδ. ΙΘ, 68).

Στασῖνος, Κύπριος ποιητής, γράψας Κύπρια ἔπη (Ἀθήν.). Ἶδ. Ἔπος.

Στάτειρα, 1) σύζυγος Ἀρταξέρξου Β, τοῦ Μνήμονος, ἐδηλητηριάσθη ὑπὸ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Παρυσάτιδος, ἥτις ἐμίσει καὶ ἐφόνευε αὐτήν (Πλούτ. Ἀρτ. ΙΗ). — 2) Σύζυγος Δαρείου τοῦ Κοδομανοῦ, συλληφθεῖσα αἰχμάλωτος εἰς τὴν ἐν Ἰσσῷ μάχην, ἀπέθανε μετ' ὀλίγον (Πλούτ. Ἀλξ. Λ). — 3) Θυγάτηρ Δαρείου τοῦ Κοδομανοῦ. Ἐξ Ἰνδιῶν ὁ Ἀλέξανδρος ἐπιστρέψας, ἐνυμφεύθη αὐτήν. Μετὰ τὸν θάνατον ὅμως αὐτοῦ τὴν ἐφόνευσεν ἡ Ῥωξάνη ἐν συνεννοήσει μετὰ τοῦ Περδίκκου (Πλούτ. Ἀλέξ. Ο. ΟΖ. — Just. XII, 10).

Στατὴρ, 1) νόμισμα χρυσοῦν (Ἶδ. νομισματική). Πρῶτος λέγεται ὁ Λυδὸς Κροῖσος κόψας στατῆρας χρυσοῦς, καὶ εἶτα ὁ Δαρεῖος ἐξ ἀγνοτέρου χρυσοῦ διατάξας τὴν κατασκευὴν αὐτῶν, ὅτε καὶ ὠνομάσθησαν δαρεικοὶ (Ἡρδ. Ζ, 28). Ὅμοιοι δ' ἐκόπησαν καὶ ἐν Ἀθήναις καὶ εἰς πολλὰς Ἑλληνικὰς πόλεις, οἷοι εἰσὶν οἱ ἔτι σωζόμενοι Λαμψακηνοί, τῶν Φωκέων, τοῦ Φιλίππου καὶ Ἀλεξάνδρου κτλ., βάρος μὲν ἔχοντες περίπου 2 ἀττικῶν δραχμῶν, ἀξίαν δὲ συνήθη 20. Ὑπῆρχον δὲ καὶ διπλοῖ στατῆρες, καὶ διάφορα κλάσματα τῶν ἁπλῶν, ἀλλὰ πολὺ αὐτῶν σπανιώτερα. Ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις δὲ, —ἄγνωστον ἂν καὶ ἐν προτέροις, — ἀργυροῦς στατὴρ ἐλέγετο τὸ τετράδραχμον. — 2) Στατὴρ ἐλέγετο καὶ ἡ μεταγενεστέρως ἐφευρεθεῖσα ζυγαρία μετὰ μιᾶς πλάστιγγος καὶ σηκώματος, τὸ καντάριον, ἧς κυ-

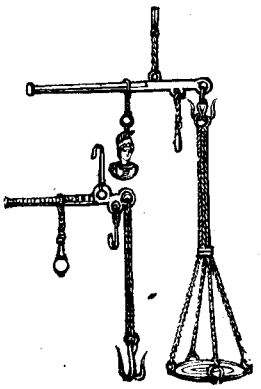

ρίως ἐγίνετο χρῆσις κατὰ τοὺς Ῥωμαϊκοὺς χρόνους (Statera).

Σταυρὸς, ποινὴ οὐχὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, ἀλλὰ παρὰ μόνοις τοῖς Ῥωμαίοις ἐν χρήσει, τὸ πρῶτον μόνον κατὰ δούλων, εἶτα δὲ καὶ κατὰ ξένων καὶ πολιτῶν διά τινας κατηγορίας ἐγκλημάτων, ὡς λῃστείας, πειρατίας, δολοφονίας, ἐγκλήματος καθοσιώσεως. Πάλος ἵστατο ὀρθὸς εἰς τὸ μέρος τῆς καταδίκης, ὁ δὲ κατάδικος, μαστιζόμενος, καὶ δοκὸν φέρων ἐπὶ τῶν ὤμων (patibelium), ἀνηρτᾶτο εἰς τὸν σταυρὸν, καὶ εἰς αὐτὸν μὲν ἐδένοντο οἱ πόδες του, αἱ δὲ χεῖρες εἰς τὴν ἐγκαρσίως προσηλωμένην δοκόν.

Στάφυλος, υἱὸς τοῦ Διονύσου (ἢ κατὰ Πλούταρχον, τοῦ Θησέως) καὶ τῆς Ἀριάδνης, Ἀργοναύτης, σύζυγος τῆς Χρυσοθέμιδος, καὶ πατὴρ, κατὰ τοὺς λατινικοὺς μύθους, τῆς Ῥοιοῦς, Μολπαδίας καὶ Παρθένου (Διόδ. Ε, 62). Περὶ τῆς πρώτης Ἰδ. Ἄνιος. Αἱ ἄλλαι δύο, καθῆκον ἔχουσαι ν' ἀγρυπνῶσιν ἐπὶ τοῦ οἴνου τοῦ πατρός των, ἀπεκοιμήθησαν, ὅτε ἐπελθόντες χοῖροι, ἀνέτρεψαν καὶ ἔχυσαν τὸν οἶνον. Ἔντρομοι ἐκεῖναι, ἔφυγον, καὶ ἐρρίφθησαν ἀπὸ κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν· ἀλλ' ὁ Ἀπόλλων τὰς ἔσωσε, καὶ τὴν μὲν Παρθένον μετέφερεν εἰς Βούβαστον τῆς Χερσονήσου, ἔνθα ἱερὸν τῇ ἱδρύθη, τὴν δὲ Μολπαδίαν ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἡμιθέας, εἰς Κάσταβον τῆς Χερσονήσου, καὶ ἐκεῖ ἐτιμᾶτο ὡς θεὰ τῆς Ὑγείας, καὶ αἱ εἰς αὐτὴν σπονδαὶ ἦσαν οὐχὶ ἐξ οἴνου, ἀλλ' ἐξ ὑδρομέλιτος.

Στέγαστρον, ἔνδυμα περικαλύπτον καὶ προφυλάττον· καὶ φορεῖον ἄνωθεν ἐστεγασμένον· καὶ πᾶσα ἀποθήκη εἰς ἣν ἀντικείμενα κατατίθενται πρὸς προφύλαξιν (Πλούτ. Κράσ. Γ.-Αἰσχλ. Χοηφ. 193.-Ἀθήν. 449).

Στειρία, δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἀνήκων τῇ Πανδιονίδι φυλῇ, πιθανῶς πρὸς τὴν Βράονταν.

Στεῖρις, πόλις τῆς Φωκίδος, νοτιανατολικῶς τῆς Ἀμβρυσσοῦ, ἀποικία τοῦ δήμου Στειρίας τῶν Ἀθηναίων. Εἶχε ναοὺς τοῦ Ἀσκληπιοῦ καὶ τῆς Δήμητρος. Κατεστράφη δ' ἐπὶ τοῦ δευτέρου φωκικοῦ πολέμου, καὶ ἔπειτα πάλιν ἀνῳκοδομήθη (Παυσ. Ι. 35, 9).

Στέμμα, πλεκτὸν ἐκ φύλλων, ἀνθέων, καρπῶν, ποικιλοχρόων ἐρίων καὶ ταινιῶν. Ἡ κατασκευὴ τῶν στεμμάτων ἦν βιομηχανία ἀσχολοῦσα ἐν Ἀθήναις ἰδίως τὰς γυναῖκας, αἵτινες στεφανοπλόκοι ἐλέγοντο, καὶ ἴδιον μέρος ἐν τῇ ἀγορᾷ εἶχον τὸ στεφανοπλόκιον (Ἀριστφ. Θσμφρ. 455—Θφρ. Φτ. Ἱστ. ΣΤ. 8, 1). (Ἡ εἰκὼν κατ' ἀρχαίαν ζωγραφίαν, ἔμβλημα στεφανοπλόκων). Ἦν δ' ἡ χρῆσις τῶν στεμμάτων ἱερά, ὡς ὅτε οἱ θύται ἀνήρτων αὐτὰ εἰς τὴν θύραν τοῦ ναοῦ, ἢ ἐστέφοντο καὶ ἔστεφον καὶ τὰ θύματα, δι' ὃ καὶ κατὰ

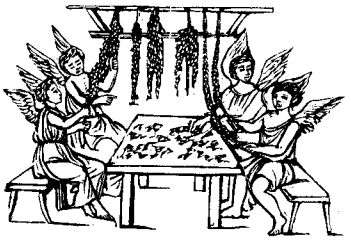

τὰ δύο ἄκρα εἶχον ταινίας, ἵνα περιδέωνται εἰς τὴν κεφαλήν· ἢ ἐφέροντο ἀνὰ χεῖρας τῶν ἱκετῶν, ἰδίως ἐξ ἐλαίας, ὡς ὁ Χρύσης, ἱερεὺς τοῦ Ἀπόλλωνος, φέρει τοιαῦτα περὶ τὸ

χρυσοῦν ἱερατικὸν σκῆπτρόν του (Ὁμ. Ἰλ. Α, 14), καὶ πολλάκις κατετίθεντο εἰς τὰ γόνατα τῶν εἰς οὓς ἡ ἱκεσία ἀπετείνετο. Καὶ οἱ κήρυκες δὲ, οἱ πεμπόμενοι εἰς ἐχθρικὸν στρατόπεδον, ἔφερον εἰς τὰς χεῖρας στέμμα, ἢ κλάδον περιειλιγμένον διὰ λευκῆς ταινίας ἢ ἐρίου λευκοῦ, ὡς σημεῖον εἰρήνης. Παρὰ δὲ Ῥωμαίοις εἰς τὰς προτομὰς τῶν προγόνων, ἃς εἶχε σχεδὸν πᾶς ἐπίσημος οἶκος, παρεκρεμῶντο στέμματα ἐπερραμμένα εἰς λευκὴν ταινίαν, ἔχουσαν ἐπιγεγραμμένην τὴν γενεαλογίαν. (Plin. XXXV, 2.—Ep. XIV—Juv. VIII, 1—Suet. Ner. XXXVII. Galb II).

Στεντορὶς λίμνη, ἐν Θράκῃ, παρὰ τῇ πόλει Αἶνῳ, ὑπὸ τοῦ Ἕβρου ποταμοῦ σχηματιζομένη, καὶ εἰς τὴν θάλασσαν ἐκροὴν ἔχουσα (Ἡρδ. Ζ, 58).

Στέντωρ, Ἕλλην πρὸ τῆς Τρωάδος, οὗ ἡ φωνὴ ἦν ἴση πρὸς τὴν φωνὴν ἑκατὸν

ἀνδρῶν, καὶ ὅστις ἐπενόησε καὶ τὴν διὰ κοχλίου κραυγὴν (Ὅμ. Ἰλ. Ε, 785). Ἐλέγετο Θρᾳξ, ἢ Ἀρκὰς, ἀποθανὼν ὅτε ἠθέλησε νὰ συναγωνισθῇ μετὰ τοῦ Ἑρμοῦ ὡς πρὸς τὴν μεγαλοφωνίαν.

Στενύκλαρος, πόλις τῆς Μεσσηνίας ἐν Πελοποννήσῳ, ἀρχαία πρωτεύουσα αὐτῆς, καταστραφεῖσα ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων ἐπὶ τοῦ πρώτου Μεσσηνιακοῦ πολέμου (Ἡρδ. Θ. 6, Στρβ.—Παυσ.).

Στερνόφθαλμοι, λαὸς μυθικὸς, κατ' Αἰσχύλον, ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸ στῆθος (Στρβ.).

Στέρνωψ, ἐξ Αἰτωλίας, υἱὸς Μέλανος, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Τυδέως (Ἀπλλδ. Α, 8,5).

Στερόπη, 1) Μία τῶν Πληϊάδων. Ἴδ. ἀστερισμοί. — 2) Θυγάτηρ τοῦ Ἀκάστου (Ἀπλλδ. Γ, 13).—3) Θυγάτηρ τοῦ Πλευρῶνος καὶ τῆς Ξανθίππης (Ἀπλλδ. Α, 7, 7).—4) Θυγάτηρ τοῦ Κηφέως, βασιλέως τῆς Τεγέας, (Ἀερόπη παρὰ Παυσ.). Ἀρνηθέντος τοῦ Κηφέως νὰ συνεκστρατεύσῃ εἰς Λακεδαίμονα μετὰ τοῦ Ἡρακλέους, διότι ἐφοβεῖτο τὴν ἐπιδρομὴν τῶν Ἀργείων, ἔδωκεν ὁ Ἡρακλῆς εἰς τὴν Στερόπην μίαν τρίχα τῆς Γοργόνος, ἣν τῷ εἶχε δώσει ἡ Ἀθηνᾶ ἐντὸς κάλπης, καὶ ἤρκει τρὶς ταύτην νὰ σείῃ ὑπὲρ τὰ τείχη ἵνα τρέπωνται οἱ ἐχθροὶ εἰς φυγήν. Τότε παρακολουθήσας ὁ Κηφεὺς τὸν Ἡρακλῆν εἰς τὴν Λακωνίαν, ἐφονεύθη ἐκεῖ (Ἀπλλδ. Β, 7,3).—5) Θυγάτηρ τοῦ Πορθάονος, ἡ ἐκ τοῦ Ἀχελῴου μήτηρ τῶν Σειρήνων (Ἀπλλδ. Α, 7, 10).

Στερόπης, εἷς τῶν Κυκλώπων (Ἴδ.).

Στεφάνη, πόλις τῆς Παφλαγονίας μετὰ λιμένος (Σκύλ.), νῦν Στέφανον.

Στέφανος, 1) υἱὸς τοῦ Θουκυδίδου, Ἀθηναῖος. — 2) Υἱὸς τοῦ Μενεκλέους, ἐξ Ἀχαρνῶν, δήμου τῆς Ἀττικῆς, καθ' οὗ ὁ Δημοσθένης δὶς ὡμίλησε, τὸν 45 καὶ τὸν 46 λόγον του.—3) Υἱὸς Ἀντιφάνους, Ἀθηναῖος, ποιητὴς τῆς νέας κωμῳδίας, ἐν τῇ κωμῳδίᾳ Φιλολάκων χλευάζων τοὺς Ἀθηναίους ὡς πηθικίζοντας τὰ ἔθιμα καὶ τοὺς τρόπους τῶν Λακώνων (Ἀθν. ΙΑ, 469).—4) Γραμματικὸς, ἐκδότης σχολίων εἰς τὴν τοῦ Ἀριστοτέλους ῥητορικὴν καὶ ἠθικὴν, ζῶν κατὰ τοὺς Βυζαντινοὺς χρόνους.—5) Νομικὸς, συνεργασθεὶς μετὰ τοῦ Τριβωνιανοῦ εἰς τὸν καταρτισμὸν τῶν Πανδεκτῶν, καὶ Ἑλληνιστὶ αὐτοὺς παραφράσας.—6) ὁ Βυζάντιος, ὁ τελευταῖος μεταξὺ τῶν Ἀλεξανδρινῶν μαθηματικῶν καὶ ἀστρονόμων καταριθμούμενος, ἐδίδασκεν ἀπὸ τοῦ 610 μ. Χ., ἐπὶ Ἡρακλείου, ἐν Βυζαντίῳ· συνέγραψε δὲ ἐγχειρίδιον ἀστρονομίας, εἰσέτι ἀνέκδοτον, καὶ προσέτι γεωγραφικὸν μέγα σύγγραμμα, πιθανῶς ἐν σχήματι λεξικοῦ, Ἐθνικὰ ἐπιγραφόμενον, καὶ ἐν 60 βιβλίοις ἐκ παντοίων συγγραμμάτων συνηρμοσμένον. Ἐπίτομον καὶ πτωχὸν αὐτοῦ ἀπόσπασμα, τὸ σωζόμενον, συνέταξεν ὁ γραμματικὸς Ἑρμόλαος.

Στέφανος, ὡς τὸ στέμμα, συμπλοκὴ ἀνθέων φυσικῶν ἢ τεχνητῶν, φερόμενος ἐπὶ τιμῇ ἢ πρὸς κόσμησιν κυρίως ἐπὶ τῆς κεφαλῆς. Ὑπῆρχον δὲ παντοῖα εἴδη στεφάνων, διακρινόμενα κατά τε τὰ συστατικὰ καὶ κατὰ τὸ σχῆμα αὐτῶν. Πρὸ πάντων προσφιλὴς ἦν τοῖς Ἕλλησιν εἰς κατασκευὴν στεφάνων ἡ μύρτος, εἰς ἣν ἐνέπλεκον πολλάκις καὶ ἄλλα ἄνθη, ἴα, ῥόδα, ὑακίνθους κτλ.(α), ὥστε καὶ τὸ μέρος τῆς ἀγορᾶς ἔνθα ἐπώλουν αἱ στεφανοπλόκοι (ἴδ. στέμμα), καὶ αἱ μυρ-

α β

ρίναι προσέτι ἐλέγετο. Ἄλλοτε ἐπλέκοντο οἱ πρὸς κόσμησιν ὡρισμένοι στέφανοι καὶ ἐκ μόνων ἀνθέων συνηρμοσμένων, ἄνευ κλάδων (β). Ἕφερον δὲ στεφάνους οἱ Ἕλληνες εἰς πάσας τὰς οἰκογενειακὰς ἑορτὰς ἐπὶ γάμων,

ἐπὶ γεννήσεως παιδίων, καὶ ἂν τὸ παιδίον ᾖ ἀρσενικὸν, ἐκρεμᾶτο ἐλαίας στέφανος εἰς τὴν θύραν. Τοὺς νεκροὺς ἔστεφον διὰ κισσοῦ. Καὶ εἰς τὰς ἑορτὰς δὲ καὶ εἰς τὰς θυσίας ἐστεφανοῦντο. Καὶ εἰς τὰς ἑστιάσεις ἔφερον στεφάνους ἢ περὶ τὰς κεφαλὰς, ἢ καὶ περὶ τὸν τράχηλον καὶ τὸ στῆθος, ὅτε οἱ στέφανοι ἐκαλοῦντο καὶ ὑποθυμιάδες (Ἀθν. ΙΕ, 674. — Πλούτ. Συμπ. 2).(γ). Προσέτι δ' ἦν ἐν Ἀθήναις ὁ στέφανος καὶ ἀξίας σημεῖον διακριτικόν. Οὕτω μύρτου στέφανον ἔφερον ἐπὶ τῆς ἐκπληρώσεως τῶν καθηκόντων των οἱ ἄρχοντες, οἱ βουλευταὶ, οἱ ῥήτορες εἰς τὰς ἐκκλησίας τοῦ δήμου. Χρυσοῦς στέφανος διαφόρου ἀξίας, ὁριζομένης ἐν τῷ ψηφίσματι, ἐδίδετο ὑπὸ τῆς πόλεως, πρὸς τιμὴν καὶ ἀμοιβὴν μεγάλων ὑπηρεσιῶν εἰς ἰδιώτας ἢ

γ

γνώρισιν καλῆς ἐκπληρώσεως τῶν καθηκόντων της, εἰς τοὺς νικητὰς τῶν διαφόρων ἀγώνων ἐδίδοντο διάφοροι στέφανοι, ἐξ ἀγριελαίας εἰς τοὺς Ὀλυμπιονίκας, ἐκ σελίνου εἰς τοὺς Ἰσθμιονίκας. — Ἐπὶ Ῥωμαίων ὁ θριαμβευτικὸς στέφανος (δ) ἐκ κλάδου δάφνης, εἶτα καὶ χρυσοῦς, ἐφέρετο ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ τοῦ θριαμβευτικῶς εἰσελαύνοντος εἰς τὴν Ῥώμην μετ' ἐπίσημόν τινα νίκην. Ἀλλ' ἐπὶ τῶν Αὐτοκρατόρων ὁ θρίαμβος τὸ πλεῖστον ἀνῆκεν εἰς τὸν Αὐτοκράτορα, ὅστις εἰσήλαυνεν ἐφ' ἁμάξης, δημοσίου ὑπηρέτου κρατοῦντος τὸν στέφανον ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ (ε), ὡς τοῦτο πράττει ἡ νίκη συμβολικῶς εἰς τὴν εἰκόνα, ληφθεῖσαν ἐκ τῆς ἀψίδος τοῦ Τίτου, καὶ παριστῶσαν αὐτὸν μετὰ

ε

τὴν ἅλωσιν τῆς Ἱερουσαλήμ. Εἰς στρατηγοὺς δὲ τότε ἐχορηγεῖτο μόνον ὁ ἐλάττων

δ

καὶ ξένας πόλεις. Μέχρι τέλους ὅμως ἐκ καταχρήσεως ἡ τοιαύτη ἀπονομὴ στεφάνου περιωρίσθη μόνον εἰς τὴν χορηγίαν τῆς διὰ τὴν στεφάνωσιν ψηφιζομένης ποσότητος. Καὶ εἰς τὴν βουλὴν δὲ πολλάκις ἐδίδετο στέφανος ὑπὸ τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν εἰς ἀνάγκην καλῆς ἐκπληρώσεως τῶν καθηκόντων της. Ἐπὶ τῶν Ἀντωνίνων ἐδίδοντο στέφανοι εἰς τοὺς ἀγωνοθέτας τῶν ἀγώνων τῶν Παναθηναίων καὶ τῶν Ἐλευσινίων

Liv. III, 10). Ὁ στέφανος τούτου ἦτο ἐκ μύρτου. Εἰς στρατιώτην σώσαντα ἄλλου ζωὴν ἐδίδετο ὁ πολιτικὸς στέφανος (corona Civila μετ' ἐπιγραφῆς ob civem, διὰ τὴν σωτηρίαν πολίτου) ἐκ δρυὸς (ζ). Ὁ πυργωτὸς στέφανος (muralis) ἐδίδετο χρυ-

ζ

η

σοῦς εἰς τὸν πρῶτον προσαναβάντα τὰ τείχη πολιορκουμένης πόλεως (η). Ὁ ναυτικὸς (navalis), ἐκ μιμήσεως χρυσῶν ἐμβόλων εἰς τὸν πρῶτον εἰσορμήσαντα εἰς ἐχθρικὸν πλοῖον (θ). Ὁ δὲ ἀκτινωτὸς στέφανος (Cor. radiata), ἔμβλημα τῶν θεῶν, ἐφέρε-

θ

ι

το χρυσοῦς ὑπὸ μόνων τῶν αὐτοκρατόρων ὅτε ταπεινόφρων κολακεία τοὺς ἀπεθέου (ι).

Στῆλαι, 1) λίθιναι, τετράπλευροι, εἰς ἃς, κατ' ἐπίσημον ἀπόφασιν, ἐνεχαράττοντο καὶ ἐξετίθεντο εἰς κοινὴν ἐπίγνωσιν τὰ ψη-

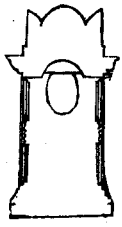

φίσματα καὶ ἄλλαι δημόσιαι πράξεις· ὁμοίως δ' ἱστῶντο καὶ αἱ περιέχουσαι ἀποφάσεις καταδικαστικὰς κατ' ἀπόντων, ὅπερ ἐλέγετο στηλιτεύειν, καὶ ἦν ἐπίτασις τῆς ποινῆς ('Ανδκ. π. Μυστ. 78). Καὶ ἐπὶ τῶν τάφων δ' ἐτίθεντο στῆλαι τετράπλευροι ἢ στρογγύλαι, ἐπιταφίους ἔχουσαι ἐπιγραφὰς ἢ γλυπτικὰς παραστάσεις. — 2) Στ. Ἡρακλέους. Ἴδ. Ἡρακλῆς.—3) Στ. Ἰνδικαί, ὅρη μέχρις ὧν ἔφθασεν ὁ Διόνυσος ὅτε ἐξεστράτευσε κατὰ τῶν Ἰνδιῶν (Διον. Περ. Στ. 2, 3.—Στρβ).

Στῆριγξ (ἡ) ἢ στήριγμα, δίκρανον ξύλον εἰς ὃ ἐστήριζον τὸν ρυμὸν τῆς ἁμά-

ξης, ὅτε δὲν ἦτο ἐζευγμένη, ἵνα μὴ πίπτῃ εἰς τὸ ἔδαφος (Πλούτ. προβλ. Ῥωμ.).

Στησαγόρας, 1) συγγενὴς Μιλτιάδου τοῦ πρεσβυτέρου, πατὴρ τοῦ ἀρχαίου Κίμωνος, ἦρξε μετὰ τὸν θάνατον ἐκείνου ἐν Χερσονήσῳ, καὶ ἐδολοφονήθη ἐκεῖ τῷ 515 π. Χ. ('Ηρδ. ΣΤ, 38).— 2) Υἱὸς Κίμωνος τοῦ πρεσβυτέρου, ἀδελφὸς τοῦ μεγάλου Μιλτιάδου, διαδεχθεὶς αὐτὸν εἰς τὴν ἐν τῇ Χερσονήσῳ τῆς Θρᾴκης ἀρχὴν ('Ηρδ. ΣΤ, 38).—3) Σάμιός τις (Θουκ. Α, 116).

Στησικλῆς, ναύαρχος τῶν 'Αθηναίων (Ξενοφ.).

Στησίλαος, 1) υἱὸς Θρασύλου, 'Αθηναῖος, στρατηγὸς εἰς τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην ('Ηρδ. ΣΤ, 114).—2) Διδάσκαλος τῆς ἀθλητικῆς (Πλάτ.).

Στησίμβροτος, σοφιστὴς ἐκ Θάσου, ζῶν ἐν 'Αθήναις ἐπὶ Κίμωνος καὶ Περικλέους, ἠσχολήθη πρὸ πάντων περὶ τὴν ἑρμηνείαν τῶν ὁμηρικῶν ἐπῶν. Συνέγραψε δὲ καὶ περὶ τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου τοῦ Θεμιστοκλέους, τοῦ Θουκυδίδου καὶ τοῦ Περικλέους, ὀλιγώτερον, ὡς εἰκάζεται, ἵνα ἐξάρῃ τῶν ἀνδρῶν τούτων τὰς ἀρετάς, ἢ ἵνα παντοῖα συλ-

λέξῃ περὶ αὐτῶν ἀνέκδοτα. Φαίνεται ὅμως ὅτι οἱ μεταγενέστερει, καὶ αὐτὸς ὁ Θουκυδίδης, πολλὰ παρ' αὐτοῦ ἠρύσθησαν (Πλούτ. Θεμ. Β, ΚΔ. Κίμ. Δ, ΙΔ. ΙΣΤ. Περ. Η, Ι, ΙΓ. ΚΣΤ. ΛΣΤ.). Ὀλίγα διεσώθησαν αὐτοῦ ἀποσπάσματα (Συλλ. Müller, Fragm. Hist. Graec. II).

Στησίχορος, ἐξ Ἱμέρας τῆς Σικελίας, περίφημος λυρικὸς ποιητής, ἀκμάσας 630-550 π. Χ., σύγχρονος, ἀλλὰ κατά τι νεώτερος τοῦ Ἀλκμᾶνος. Ἡ οἰκογένεια αὐτοῦ κατήγετο ἐκ Ματαύρου, τῆς Λοκρικῆς ἀποικίας ἐν τῇ νοτίᾳ Ἰταλίᾳ. Λέγεται ὅτι κυρίως τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἦν Τίσσας, ἐπεκλήθη δὲ Στησίχορος διότι ὠργάνιζε καὶ ἐγύμναζε τοὺς χορούς, ἥτις ἐπιμέλεια παρέμεινεν ἔπειτα καὶ εἰς τοὺς ἀπογόνους του ἐν Ἱμέρᾳ, ὡς φαίνεται, διότι μνημονεύονται δύο ἔτι ὁμώνυμοι αὐτῷ νεώτεροι ἐν Ἱμέρᾳ, ὁ μὲν περὶ τὰ 485, ὁ δὲ περὶ τὰ 370 π. Χ. Αἱ βιογραφικαὶ εἰδήσεις περὶ τοῦ πρώτου Στησιχόρου ἔχουσι κατὰ μέρος τι τὸ μυθικόν. Οὕτω διηγοῦνται ὅτι διηγηθεὶς εἰς τοὺς συμπατριώτας του μῦθον τινὰ περὶ ἵππου καὶ ἐλάφου, κατέστησεν αὐτοὺς προσεκτικοὺς εἰς τὰ φιλόδοξα σχέδια τοῦ τυράννου Φαλάριδος (Ἀρστ. Ῥητ. Β, 20). Εἷς ἐν τῶν ποιημάτων του κατηγορήσας τὴν Ἑλένην ὡς παραίτιον τῶν παθημάτων τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου, ἐτυφλώθη ὑπ' αὐτῆς, ἥτις καθ' ὕπνον ἐμφανισθεῖσα αὐτῷ, τῷ προσῆψε τὴν συκοφαντίαν. Τότε συνέταξε καὶ ἔψαλε παλινῳδίαν, ἐν ᾗ διηγεῖτο ὅτι εἴδωλον μόνον τῆς Ἑλένης ἡρπάγη εἰς τὴν Τρωάδα (ὅθεν καὶ ὁ Εὐριπίδης ἐδανείσθη τὴν ὑπόθεσιν τῆς ὡραίας τραγῳδίας του Ἑλένης), καὶ τότε τῷ ἀπεδόθη ἡ ὅρασις. Κατὰ Σουίδαν, τὸν ἐφόνευσε λῃστής τις Ἰκάνωρ καλούλενος. Εἶχε δὲ τάφον ἐν Κατάνῃ, πρὸ τῶν Στησιχορίων πυλῶν, καὶ ἕτερον ἐν Ἱμέρᾳ. Ἡ χορικὴ τοῦ Στησιχόρου ποίησις ἦν ἔτι συγγενὴς πρὸς τὴν ἐποποιΐαν, καὶ ἐξέλεγε κυρίως μυθικὰς καὶ ἐπικὰς ὑποθέσεις (Ἆθλα ἐπὶ Πελίᾳ, Ἰλίου Πέρσις, Ὀρέστεια, Σκύλλα, Ἐριφύλη, κτλ.), πολλὰ ὅμως ἐν αὐτοῖς καὶ μεταβάλλων συμφώνως πρὸς τοὺς λυρικοὺς αὐτοῦ σκοπούς. Καὶ τῶν στίχων αὐτοῦ τὸ μέτρον ἦν ἐν σχέσει προς τὸν ἑξάμετρον, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ πρὸς τὴν ἐπικὴν διάλεκτον, εἰς ἣν ὀλίγους ἀνεμίγνυε δωρισμούς. Εἰς τὴν τέχνην δὲ τῆς χορικῆς διαπλάσεως ἐπενήργησε σπουδαίως ὁ Στησίχορος, αὐτὸς πρῶτος ἐπινοήσας καὶ προσθεὶς εἰς τὴν στροφὴν καὶ ἀντιστροφήν, τὴν ἐπῳδόν. Ὁ μέγας οὗτος ποιητὴς τῆς Σικελίας ἀνεγινώσκετο πολὺ καὶ ἐθαυμάζετο ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα, καὶ εἰς τὰς Ἀθήνας, μελῳδὸς Ὁμήρου ἐπικληθείς. Σώζονται δὲ τῶν ποιημάτων αὐτοῦ μόνον ἀποσπάσματά τινα (Ἀποσπ. Bergk, poet. lyr. graec).

Στίβος, ἡ πεπατημένη ὁδός, καὶ τὰ ὁρατὰ ἴχνη τῶν ποδῶν, ὅθεν παρ' ἡμῖν τὰ στιβάλια διὰ τὰ ὑποδήματα. Προσέτι στίβος καὶ στίβη ἡ ἐκ χόρτων καὶ κλάδων κλίνη, χαμεύνη.

Στίγμα, κέντημα εἰς τὸ σῶμα δι' ἐργαλείου τοῦ στιγέως γινόμενον, καὶ ἀνεξάλειπτον μένον (πλὴν διὰ τῆς ἐνεργείας τοῦ χόρτου τοῦ λεγομένου βατραχίου, Διοσκορ. Β, 205). Ἐν τῇ ἀρχαιότητι τινὰ τῶν βαρβάρων ἐθνῶν κατεστίζοντο, ὡς οἱ ἄγριοι σήμερον, ἢ παρ' ἄλλοις τοιαῦτα στίγματα ἐθεωροῦντο ὡς δείγματα εὐγενείας (Ἡρδ. Ε, 6. — Ξνφ. Ἀνδ. Ε, 4, 32. — Λουκ. π. Συρ. θεοῦ, 59. — Δίων Χρστ. ΙΑ, 3). Ἐν Ἑλλάδι δὲ τὸ στίγμα ἐπεβάλλετο εἰς ἀτιμίαν καὶ τιμωρίαν, ὡς οἱ Σάμιοι ἐπέστιξαν γλαῦκα εἰς τὸ μέτωπον τῶν Ἀθηναίων οὓς ἔλαβον αἰχμαλώτους (Πλούτ. Περ. ΚΣΤ), καὶ οἱ Συρακούσιοι ἵππον (Πλούτ. Νικ. ΚΘ). Ἐστίζοντο δὲ πρὸ πάντων οἱ δοῦλοι, ὅσοι ἐδραπέτευον, ἢ συνελαμβάνοντο κλέπτοντες, ἢ ἄλλο τι κακουργοῦντες (Φωκυλ. παρ' Ἡσυχ.) καὶ οἱ τοιοῦτοι στιγματίαι ἔφερον ἐσαεὶ ἐπὶ τοῦ μετώπου τὸ σημεῖον τῆς ἰδίας αὐτῶν καταδίκης. Ἐπὶ Ῥωμαίων ἔπειτα κατέστιζον ἐνίοτε καὶ τὰς χεῖρας καὶ τὰ

ὦτα, ἄλλοτε καὶ ὅλον τὸ πρόσωπον τῶν τιμωρουμένων. Προσέτι δ' ἔστιζον εἰς τὸν βραχίονα καὶ τοὺς στρατευσίμους, καὶ τοὺς ἐν δημοσίοις ἐργοστασίοις ἐργαζομένους. — Εἰρωνικῶς ἐκ παραβολῆς ἐπεκράτησε στίγμα νὰ λέγηται καὶ ἡ στήλη ἡ τεθειμένη εἰς τὰς γαίας πρὸς ἔνδειξιν ὅτι ἦσαν ἐνυπόθηκοι, δι' ὃ καὶ στιγματίαν ἔλεγεν ὁ Κρατῖνος τὸν Καλλίαν, ὡς κατάχρεων (Σχολ. Λουκ.).

Στίλβη, θυγάτηρ τοῦ Θησέως καὶ τῆς νύμφης Κρεούσης, ἐκ τοῦ Ἀπόλλωνος μήτηρ τοῦ Λαπίθου καὶ Κενταύρου (Διόδ. Δ, 71).

Στιλβίδης, ἐπίσημος μάντις Ἀθηναῖος (Ἀρστφ. Εἰρ. 2031).

Στιλίχων, κατήγετο βεβαίως ἐξ ἑνὸς τῶν Βανδάλων τῶν ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου εἰς τὸ Βυζαντινὸν κράτος προσελθόντων, καὶ ἐγεννήθη κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τῷ 359 μ. Χ. Παρὰ τῇ αὐλῇ δ' ἀνατραφεὶς καὶ διαμορφωθείς, νέος κατετάχθη εἰς τὸν στρατὸν, καὶ ὑπὸ τὸν μέγαν Θεοδόσιον προῆλθεν εἰς μεγάλα ἀξιώματα, καὶ ἐνυμφεύθη, τῷ 388, Σερέναν, τὴν ἀνεψιὰν τοῦ αὐτοκράτορος· ὁ δ' ἑπόμενος αὐτοκράτωρ, ὁ Ὀνώριος, ἐνυμφεύθη τὴν πρεσβυτέραν θυγατέρα τοῦ Στιλίχωνος, Μαρίαν, καὶ μετὰ τὸν θάνατον αὐτῆς, τὴν νεωτέραν. Προσέτι δ' ὁ Θεοδόσιος υἱοθέτησε τὴν σύζυγον τοῦ Στιλίχωνος, καὶ ἐπὶ τοῦ θανάτου του, τῷ 395 μ. Χ., τῷ ἀνέθηκε τὴν ἐπιτροπείαν τοῦ πείρας στερουμένου Ὀνωρίου. Τότε ὁ Στιλίχων κατὰ πρῶτον ἐξησφάλισε τὰ σύνορα κατ' εἰσβολῶν τῶν Γερμανῶν, καὶ εἶτα πρὸς δυσμὰς μεταβὰς, ἐθανάτωσε διὰ τοῦ Γότθου Γαίνα τὸν Ῥουφῖνον, τὸν ἀνάξιον καὶ πανοῦργον ἐπίτροπον τοῦ Ἀρκαδίου, πρωτοτόκου ἀδελφοῦ τοῦ Ὀνωρίου. Εἶτα δ' ἐκινήθη κατὰ Ἀλαρίχου, τοῦ βασιλέως τῶν Γότθων, ὅστις εἶχεν ἐπιπέσει ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος καὶ κατακλύσει αὐτὴν, πρῶτονμὲν κατὰ τὸν Πίνδον εἰς Ἤπειρον, εἶτα δ' εἰς τὴν Πελοπόννησον· ἀλλ' ἀπέτυχεν ἕνεκα τῆς προδοσίας τοῦ ὑπουργοῦ Εὐτροπίου, ἀνακαλέσαντος τὰ πεμφθέντα αὐτῷ ἐπικουρικὰ στρατεύματα. Ἐκ τούτου ὠφεληθεὶς διέφυγεν ὁ Ἀλάριχος, ὃν ὁ Στιλίχων εἶχεν ἐγκλείσει εἰς τὰ ὄρη τῆς Ἀρκαδίας (Claud. B. G. 547. De IV. Cons. Hon. 478). Τῷ 398 κατέστειλε τὴν ἐπανάστασιν τῶν Μαύρων ὑπὸ τὸν Γίλδον. Τῷ 400 δὲ μέγαν ἀνέλαβεν ἀγῶνα, ὅτε ὁ Ἀλάριχος, καὶ σχεδὸν ἐνταυτῷ καὶ ὁ Ῥαδαγάϊς μετὰ πλήθους βαρβάρων, εἰσήλασαν εἰς τὴν Ἰταλίαν. Δι' ἐπανειλημμένων μαχῶν ἐπροσπάθει ὁ Ἀλάριχος νὰ εἰσβάλῃ εἰς τὴν Ῥώμην· ἀλλ' ἠττήθη ἐπανειλημμένως εἰς τὴν Πολλεντίαν καὶ εἰς τὴν Βερόναν (τῷ 402)· ὁ δὲ Ῥαδαγάϊς, καταστρατηγηθείς, περιεκυκλώθη εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ Ἄρνου, καὶ ἀπωλέσθη μετὰ πολυαρίθμου σώματος βαρβάρων. Ὁ δὲ Στιλίχων, ὁ τοσαῦτα πράξας ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ κράτους, οὐχ ἧττον ἔπεσε θῦμα ἀγνωμοσύνης, καὶ αὐλικῶν ῥαδιουργιῶν, καὶ τῇ 23 αὐγούστου τοῦ ἔτους 408, ἐθανατώθη ἐν Ῥαβέννῃ ἐντὸς τῶν ἀνακτόρων τοῦ γαμβροῦ του, κατὰ διαταγὴν αὐτοῦ.

Στίλπων, Μεγαρεὺς, μαθητὴς τοῦ Εὐκλείδου, εἷς τῶν ἐπισημοτέρων φιλοσόφων τῆς Μεγαρικῆς σχολῆς, διδάσκαλος τοῦ Ζήνωνος, ἀκμάσας περὶ τὰ 300 π. Χ. Ἐθεωρεῖτο ὡς ἄθεος, οὐδεμίαν παραδεχόμενος γενικὴν καὶ ἀφηρημένην ἰδέαν, καὶ ἐλέγετο γράψας 9, ἢ κατ' ἄλλους 20 διαλόγους, ἐξ ὧν οὐδὲν ἐσώθη (Διογ. Λαέρτ. Β, 120).

Στίχιος, στρατηγὸς Ἀθηναῖος πρὸ τῆς Τρωάδος, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἕκτορος (Ὁμ. Ἰλ. Ν, 195).

Στίχος, ὄνομα δούλου, ὃ φέρει μία τῶν κωμῳδιῶν τοῦ Πλαύτου.

Στλεγγὶς, ἐργαλεῖον δι' οὗ οἱ παλαισταὶ εἰς τὸ τέλος τοῦ ἀγῶνος ἀπεξύοντο, ἤτοι ἀπέματτον, μετὰ τοῦ ἱδρῶτος καὶ τὸ ἔλαιον δι' οὗ ἐχρίοντο, καὶ τὴν κόνιν δι' ἧς ἐπεπάσσοντο πρὸ τῆς πάλης. Τὸ ἐργαλεῖον

τοῦτο εἶχε λαβίδα, καὶ τὸ κάτω μέρος στρογγύλον καὶ κοῖλον, καὶ ἦν ἐκ καλάμου, ἢ ἐξ ὀστοῦ ἢ ἐκ μετάλλου, ὡς πολλὰ τοιαῦτα εὑρέθησαν ἐν Ἑλλάδι. Τοῦ Πολυκλείτου καὶ τοῦ Λυσίππου ἀριστουργήματα ἦσαν τοιαῦται παραστάσεις ἀποξυομένων, καὶ τοῦ ἑνὸς ἢ τοῦ

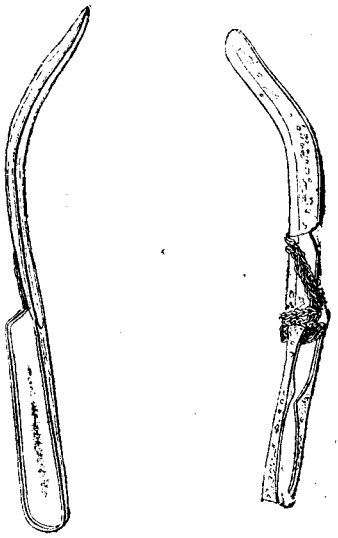

ἄλλου ἔργου ἀπομίμημα ὑπάρχει εἰς τὸ μουσεῖον τῆς Ῥώμης, καὶ ἄλλο μικρὸν εἰς τὸ μουσεῖον τῶν Ἀθηνῶν.

Στοά, κιονοστοιχία, οἵα ὑπῆρχεν ἐντὸς τῶν ναῶν καὶ πέριξ αὐτῶν, ὁμοίως δὲ πολλάκις καὶ περὶ τὰ οἰκόπεδα τῶν πλουσίων, τὰ γυμνάσια, τὰς ἀγορὰς τῶν πόλεων. Ὡκοδομοῦντο δὲ καὶ καθ' ἑαυτάς, ὑπόστεγοι, τῆς στέγης βαινούσης ἀφ' ἑνὸς ἐπὶ σειρᾶς κιόνων, ἀφ' ἑτέρου ἐπὶ τοίχου, ὃν πολλάκις κατεκόσμουν εἰκόνες, ἢ ὅστις ἦν κατάγραφος. Οὕτως ἐν Ἀθήναις ἡ παρὰ τῇ Ἀγορᾷ Πεισιανάκτιος λεγομένη Στοά, ὡς ὑπὸ Πεισιάνακτος οἰκοδομηθεῖσα τοῦ γαμβροῦ τοῦ Κίμωνος, μετωνομάσθη Ποικίλη, ὅτε, προτροπῇ τοῦ Κίμωνος, ὁ τοῖχος αὐτῆς κατεκοσμήθη ὑπὸ τεσσάρων περιφήμων μεγαλογραφιῶν, ὧν τὴν μίαν ἔγραψεν ὁ Πολύγνωτος, παραστήσας τὴν δίκην τοῦ Αἴαντος, τὰς δὲ λοιπὰς ὁ Μίκων, καὶ πιθανῶς καὶ ὁ Πάναινος (Πλούτ. Κίμ. Δ. — Παυσ. Α, 15. Ε. 11. — Διογ. Λρτ. Ζ, 5. — Pl. XXXV, 35). Ἐχρησίμευον δ' αἱ στοαὶ ὡς τόπος διαίτης, συνεντευκτήρια καὶ περίπαπτοι τῶν πολιτῶν ἐν ταῖς θερμαῖς ὥραις τῆς ἡμέρας, εἰς τὰς κακοκαιρίας, εἰς ἐμπορικὰς ἐνεργείας καὶ συναλλαγάς, ὡς ἦσαν αἱ τῆς ἀγορᾶς τῶν Ἀθηνῶν, ὡς ἡ παρ' αὐτῇ μακρά, καὶ αἱ 5 τῆς παραλίας τοῦ Πειραιῶς, ὧν ἡ μία ἐπίσης μακρὰ ἐλέγετο (Παυσ. Α, 1, 2). Τινὲς δὲ τῶν στοῶν ἐχρησίμευον καὶ εἰς δημοσίας συνεδριάσεις, ὡς εἰς τὰς τοῦ ἄρχοντος βασιλέως ἐν Ἀθήναις ἡ Βασίλειος (Δημοσθ. κ. Ἀρστγ. 376), κειμένη ἐν τῇ ἀγορᾷ κατὰ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ προφήτου Ἠλία (Ῥαγκ. Τοπογρ. Ἀθν. Ἅπαντ. Τμ. ΙΗ. Σλ. 47). Αὕτη φαίνεται ὅτι ἦν διπλῆ, καὶ αἱ δύο παράλληλοι αὐτῆς κιονοστοιχίαι εἶχον πρὸς τὰ ἔνδον τοὺς κίονας καὶ ἠνοῦντο διὰ μικρᾶς πλευρᾶς ἡμικυκλικῆς, ἢ κατὰ τὸ μέσον καμπτομένης εἰς ἀψίδα, ἀναγκαίαν διὰ τὴν ἕδραν τῶν δικαστῶν, ἐν ᾧ ἡ ἀπέναντι μικρὰ πλευρὰ ἦν πιθανῶς ἀνοικτή. Τοῦτο κἂν τὸ σχῆμα, μετ' αὐτοῦ τοῦ ὀνόματος βασιλική, ἔλαβον ἔπειτα οἱ

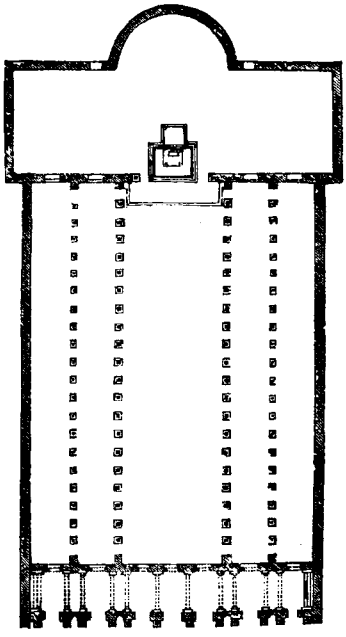

Ῥωμαῖοι ἀπὸ τῆς στοᾶς ταύτης, καὶ πρώτην τοιαύτην ἀνήγειρεν ἐν Ῥώμῃ, τῷ 184 π. Χ, ὁ Μ. Π. Κάτων, καὶ πολλαὶ ἄλλαι κατ'αὐτὴν ἐκτίσθησαν ἔπειτα, πολλάκις πολυτελέσταται, καὶ ἔχουσαι ὑπὲρ τὴν κάτω καὶ ἄλλην ἀνωτέραν μικροτέρων κιόνων σειράν, κατὰ μίμησιν τῶν ὑπαίθρων Ἑλληνικῶν ναῶν. Τὸν αὐτὸν τοῦτον ῥυθμὸν διεδέχθησαν μετὰ ταῦτα αἱ μεγάλαι χριστιανικαὶ ἐκκλησίαι, αἵτινες καὶ βασιλικαὶ ἐξηκολούθησαν διὰ τοῦτο ἐπιλεγόμεναι. — Ἴδ. Στωϊκοί.

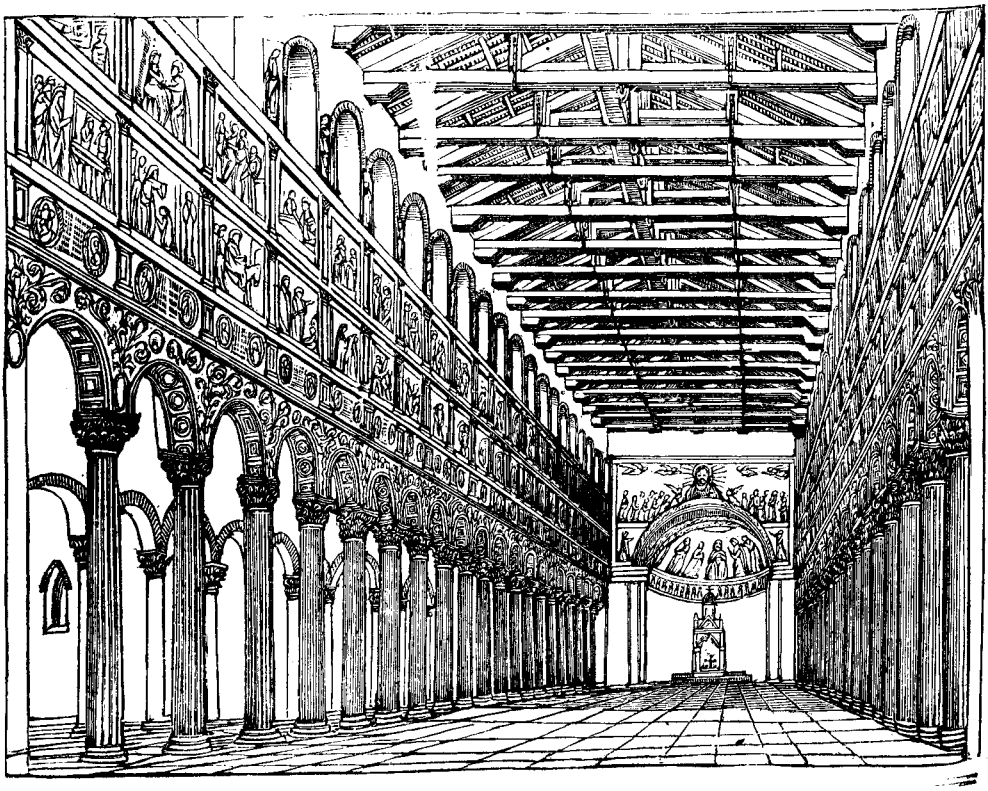

Στοβαῖος, ἐκ Στοβῶν τῆς Μακεδονίας, ἔζη, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, μεταξὺ 450 καὶ 500 μ. Χ. Πολυμαθὴς καὶ πλεῖστα ἀναγνούς, κατέγραφεν ἀποσπάσματα καὶ σημειώσεις εἰς χρῆσιν τοῦ υἱοῦ του Σεπτιμίου. Τὸ πρῶτον βιβλίον αὐτῶν περιεῖχεν, εἰς 50 κεφάλαια, ἀποσπάσματα ἐκ τῆς φυσικῆς· τὸ δεύτερον 46, τὸ τρίτον 42, τὸ τέταρτον 58 κεφάλαια, ὕλης λογικῆς καὶ ἠθικῆς. Ἡ ἀρχὴ τοῦ ἔργου τούτου ἐλλείπει, καὶ ἐκ τοῦ δ' βιβλίου σώζονται μόνον τὰ 9 πρῶτα κεφάλαια. Τὰ χειρόγραφα διακρίνουσι τὸ ὅλον εἰς δύο διάφορα συγγράμματα, ὧν τὸ πρῶτον διαιρεῖται εἰς δύο βιβλία, καὶ ἐπιγράφεται «φυσικαί, διαλεκτικαὶ καὶ ἠθικαὶ ἐκλογαί», τὸ δὲ ἄλλο περιλαμβάνει «ἀνθολόγιον». Ἕκαστον κεφάλαιον φέρει ἰδίαν ἐπιγραφήν, οἷον «περὶ ἀρετῆς, περὶ κακίας» κτλ. Τ'ἀποσπάσματα ἐλήφθησαν ἐκ περισσοτέρων ἢ 500 ἑλληνικῶν συγγραμμάτων. Ἡ ἀξία τῆς συλλογῆς ταύτης συνίσταται κυρίως εἰς τὰ τεμάχια ἀρχαίων συγγραφέων, ἰδίως τραγικῶν ποιητῶν, ὧν ὅμως πλεῖστα ἐξηφανίσθησαν. Τὸ δ' Ἀνθολόγιον περιέχει πρὸ πάντων γνωμικά.

Στόβοι, ἡ ἐπισημοτέρα πόλις τῆς Παιονίας ἐν Μακεδονίᾳ, ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Ἐριγῶνος, κατεστράφη ὑπὸ τῶν Γότθων τὸ ἔτος 4 μ. Χ. (Στρβ. Η, 389. — Liv. XXXIII,

19. XXXIX, 59. XL, 21). Ἐρείπια αὐτῆς σώζονται ἐν Γράδσκῳ).

Στοιχάδες νῆσοι, νοτίως τῆς Γαλλίας, ἀνατολικῶς τῆς Μασσαλίας, κατεχόμεναι ὑπὸ τῶν κατοίκων αὐτῆς (Στρβ. Δ, 184.—Mel. II, 7, 20). Αἱ νῦν Ὑέραι.

Στοιχεῖον, ῥάβδος ὀρθὴ πηγνυμένη, καὶ ἰδίως ἡ ὡς ὡροδείκτης, ἐξ οὗ καὶ αἱ ἐκφράσεις «τετράπουν τὸ στοιχεῖον, πεντάπουν τὸ στοιχεῖον». ἐδήλουν τὸ μῆκος τῆς σκιᾶς τῆς τοιαύτης ῥάβδου, τὸ τὴν ὥραν τῆς ἡμέρας ἐμφαῖνον (ἴδ. ὡρολόγιον).

Στοῖχος, ἡ σειρά, καὶ ἰδίως ἡ κατὰ βάθος γραμμὴ τῶν στρατιωτῶν, ἱσταμένων τῶν μὲν ὀπίσω τῶν δὲ, ἐν ᾧ ἡ τῶν παρ' ἀλλήλοις ἱσταμένων ἐλέγετο τάξις ἢ ζυγὰ (Αἰλ. Τακτ. Ε, 1. — Ξνφ. Ἀγησ. Α, 25).

Στόμιον ἢ **στομίον,** τὸ μέρος τοῦ χαλινοῦ τὸ εἰσαγόμενον εἰς τὸ στόμα τοῦ ἵππου (Αἰσχλ. Προμ. 278. — Σφκλ. Τραχ. 1261.—Ἡρδ. Δ, 72).

Στόραξ, ποτάμιον τῶν Οὐόλσκων ἐν τῇ μέσῃ Ἰταλίᾳ (Στρβ.).

Στράβαξ, 1) Ἀθηναῖος, ὑποστράτηγος τοῦ Ἰφικράτους ἐπὶ τοῦ Κορινθιακοῦ πολέμου (Δμσθ. Λεπτ. Σλ. 482.—2) Γλύπτης Ἀθηναῖος, κατ' ἐπιγραφήν.

Στράβων, συγγραφεὺς καὶ γεωγράφος ἐπίσημος, ἐξ εὐπόρου Ἑλληνικῆς οἰκογενείας τοῦ Πόντου, πρὸς μητρὸς συγγενὴς τῶν ἐκεῖ βασιλέων. Ἐγεννήθη τῷ 46 π.Χ. ἐν Ἀμασείᾳ τοῦ Πόντου, καὶ ἀπέθανε τῷ 24 μ.Χ. Κατ' ἀρχὰς ἐξεπαιδεύθη ὑπὸ τοῦ γραμματικοῦ Τυραννίωνος ἐξ Ἀμισοῦ, ὑπὸ Ἀριστοδήμου τοῦ ἐκ Νύσης καὶ Ξενάρχου τοῦ ἐκ Σελευκείας, καὶ ἐδιδάχθη τὴν Ἀριστοτελικὴν καὶ εἶτα τὴν Στωϊκὴν φιλοσοφίαν· εἶτα δ' ἐπεδόθη εἰς ἱστορικὰς σπουδὰς, καὶ μάλιστα εἰς γεωγραφικὰς, δι' ἃς καὶ μεγάλας ἐπεχείρησεν ὁδοιπορίας, παρατείνας αὐτὰς πρὸς δυσμὰς μέχρι Σαρδηνίας, πρὸς νότον μέχρι τῶν ὁρίων τῆς Αἰθιοπίας. Τὴν Μικρὰν Ἀσίαν καὶ τὴν Ἑλλάδα περιέτρεξε κατὰ διαφόρους διευθύνσεις· τῷ δὲ 29 π. Χ. ἦλθεν εἰς Ἰταλίαν καὶ διέμεινεν ἐν Ῥώμῃ ἐπὶ πολύ. Τῷ 24 διέτρεχε μετὰ τοῦ Α. Γάλλου τὴν Αἴγυπτον μέχρι τῶν νοτιωτέρων αὐτῆς.—Τὸ γεωγραφικὸν αὐτοῦ σύγγραμμα, ἐν βιβλίοις ΙΖ, ἀποτελεῖ νέαν ἐποχὴν εἰς τὰς γνώσεις τῆς ἀρχαίας γεωγραφίας. Ἐν τῷ συγγράμματι τούτῳ ὁ Στράβων ἐπωφελήθη μετὰ κριτικῆς ἐμβριθείας τὰ ὑπὸ τῶν προκατόχων αὐτοῦ γραφέντα, ἰδίως ὑπὸ τοῦ Ἐρατοσθένους, δι' ὃ καὶ ἐκ τοῦ συγγράμματος τούτου προκύπτει μετ' ἀκριβείας τίς ἦν ἡ τότε κατάστασις τῶν γεωγραφικῶν γνώσεων, καὶ αὐτὸ, ὡς καὶ τὸ τοῦ Πτολεμαίου, εἰσὶν αἱ κυρίως πηγαὶ τῆς ἀρχαίας γεωγραφίας. Τὰ μικρὰ καὶ τὰ ὀλίγου λόγου ἄξια παρορᾷ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὁ Στράβων, ἵνα δύνηται τόσῳ μᾶλλον νὰ ἐγκύπτῃ εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν μεγάλων καὶ τῶν σπουδαίων, ἐν ἄλλοις καὶ τῶν ἠθῶν, τῆς ἱστορίας, τῶν πολιτευμάτων, κτλ. Ἰδίως δ' ἀποβλέπει πάντοτε εἰς τὰ ὁμηρικὰ ἔπη.—Ἐκ τῶν ΙΖ βιβλίων, ἅτινα περιεσώθησαν, ἀλλ' οὐχὶ πάντοτε πλήρη καὶ ἄνευ κενῶν, τὰ δύο πρῶτα εἰσὶν εἰσαγωγὴ ἐν γένει περὶ γεωγραφίας, περὶ τῶν σφαλμάτων τοῦ Ἐρατοσθένους καὶ περὶ τῆς μαθηματικῆς γεωγραφίας· τὰ 3-10 πραγματεύονται περὶ Εὐρώπης ἤτοι Ἰβηρίας 3, Γαλλίας 4, Ἰταλίας 5-6, βορρᾶ καὶ ἀνατολῶν 7, Ἑλλάδος 8, 9 καὶ 10·15, 16 περὶ Ἀσίας· 17 περὶ Ἀφρικῆς.—Κατὰ τὸν Στράβωνα ὁ οὐρανὸς στρέφεται ἐξ ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς περὶ τὴν γῆν, ἠρεμοῦσαν· διὰ τοῦτο ἐπ' αὐτῆς παραδέχεται διαγραφομένας γραμμάς τινας, τὸν Ἰσημερινὸν, τοὺς δύο τροπικοὺς, τοὺς δύο πολικοὺς κύκλους, διαιρούσας τὴν γῆν εἰς 5 ζώνας. Ὁ ἰσημερινὸς διαιρεῖ τὴν διακεκαυμένην ζώνην καὶ πᾶσαν τὴν γῆν εἰς δύο ἴσα μέρη. Τὸ κατοικούμενον τῆς γῆς ἐστὶ νῆσος περιῤῥεομένη, ἔχουσα 70,000 σταδίων μῆκος, 29,300 σταδίων πλάτος. Διὰ τοῦ συγγραφέως τούτου οὐκ ὀλίγον ἐξετάθη ἡ

γνῶσις τῶν βορείων καὶ δυτικῶν μερῶν τῆς Εὐρώπης. Ἐπειδὴ ὅμως περιορίζεται εἰς τὰ σπουδαιότερα καὶ τὰ μᾶλλον ἐνδιαφέροντα, διὰ τοῦτο τοπογραφικὰς εἰδήσεις ἔχει ὀλιγωτέρας τοῦ Πτολεμαίου. Ὁ δὲ μέγας Ὠκεανὸς, ὁ περιβάλλων τὴν οἰκουμένην γῆν, ἀποτελεῖ κατ' αὐτὸν τέσσαρας μεγάλους κόλπους, τὴν Μεσόγειον, τὴν ἀραβικὴν, τὸν περσικὸν κόλπον, καὶ τὴν Κασπίαν, ἣν συνδέει μετὰ τῆς βορείας θαλάσσης. Ἀξιόλογος αὐτοῦ ἔκδοσις ἐστὶν ἡ τοῦ Κοραῆ. — Συνέταξε δὲ προσέτι ὁ Στράβων καὶ ἱστορικὸν σύγγραμμα· «Ὑπομνήματα ἱστορικὰ». εἰς 6 βιβλία τοὐλάχιστον, ἐξακολούθησιν τοῦ Πολυβίου, οὗ μόνον ὀλίγα ἀποσπάσματα διατηροῦνται (Συλλ. Müller, Fragm. Hist. Graec. III).

Στρατεία, ἐν γένει ἡ ἐκστρατεία. Στρατεία δ' ἐν τοῖς ἐπωνύμοις ἐλέγετο ἐν Ἀθήναις ἡ μὴ πάνδημος, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἔτος τῶν ἐπωνύμων ἀρχόντων στρατολογία τῶν νέων, τῶν μὴ ἤδη προεκστρατευσάντων (Ἀρκπρ. λέξ. Ἀρστλ.). Στρατεία δ' ἐν τοῖς μέρεσι ἐνέφαινε τὴν εἰς φύλαξιν ὀχυρῶν μερῶν τῆς χώρας, καὶ οὐχὶ εἰς ἐκστρατείαν ἐκτὸς αὐτῆς, ὑπηρεσίαν τῶν κατὰ πρῶτον εἰς τὸν στρατὸν ταττομένων ἐφήβων (Αἰσχ. π. Πρπρσδ. (330) 49).

Στρατηγία, (ἤτοι στρατηγικὴ περιφέρεια) ἑβδόμη τοῦ Ῥωμαϊκοῦ κράτους ἐτιτλοφορήθη ἡ Ἑλλὰς, ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Ἀχαΐας, ἐπὶ Αὐγούστου· αἱ δ' Ἀθῆναι καὶ ὀλίγισταί τινες ἄλλαι πόλεις μόνον διετήρησαν τότε σκιάν τινα ἀνεξαρτησίας.

Στρατήγιον, ἐν Ἀθήναις, τὸ ἀρχεῖον εἰς ὃ συνήρχοντο οἱ στρατηγοὶ πρὸς διεκπεραίωσιν τῶν ἀνατεθειμένων αὐτοῖς ὑποθέσεων, πρὸς ἐκδίκασιν τῶν δικῶν τῆς δικαιοδοσίας των καὶ πρὸς ἐστίασιν (Δμσθ. ν. Βοιωτ. 992).

Στρατηγίς. Ἡ ναυαρχὶς, ἤτοι τὸ πλοῖον ἐφ' οὗ ἔπλεεν ὁ ναύαρχος, ἐλέγετο καὶ στρατηγὶς παρ' Ἀθηναίοις, διότι ναύαρχος παρ' αὐτοῖς ἦν αὐτὸς ὁ συνεκπλέων στρατηγὸς, καὶ εἰς αὐτὸν ἐναπέκειτο νὰ ἐκλέξῃ ἐκ τοῦ στόλου ὃ ἤθελε πλοῖον, καὶ ὃ ἐθεώρει ὡς τὸ ἄριστον καὶ ταχύτατον (Δμσθ. πρ. Πολκλ. 222, 28. — Λυσ. π. Ἀπλλ. δρδκ. 6. — Αἰσχ. κ. Κτησφ. 13).

Στρατηγός. Ἐν Ἀθήναις οἱ στρατηγοὶ ἦσαν οὐχὶ κληρωτοὶ, ἀλλὰ χειροτονητοὶ, διότι τὸ ἀξίωμα τοῦτο ἀπῄτει γνώσεις καὶ ἐμπειρίαν. Ἐξελέγοντο δὲ δέκα κατ' ἔτος, ἕκαστος ἐξ ἑκάστης φυλῆς (Πλούτ. Κίμ. Η), εἶτα δ' ἴσως, ἄνευ τῆς διακρίσεως ταύτης, ἐξ ἁπάντων (Πολδ. Γ, 87), καὶ ὁ αὐτὸς ἠδύνατο πολλακις νὰ ἐκλεχθῇ (Πλούτ. Φωκ. Η. — Δμσθ. Προοιμ. ΝΕ, 1464). Ἐπροτιμᾶτο δ' ὁ νενυμφευμένος, νόμιμα τέκνα ἔχων καὶ κτῆσιν γῆς ἐν Ἀττικῇ (Δείναρχ. κ. Δμ. 71). Κατ' ἀρχὰς συνεξεστράτευον καὶ οἱ δέκα· εἶτα τρεῖς μόνοι, οἱ δύο ὡς σύμβουλοι τοῦ ἀρχιστρατήγου, καὶ τέλος, ἀφ' ἧς ἐποχῆς ἐμίσθουν ξένους στρατιώτας, μόνον εἷς, τῶν λοιπῶν μενόντων οἴκαδε, καὶ ἀσχολουμένων εἰς ἐπιδείξεις καὶ παρατάξεις (Δμσθ. Φιλ. Α, 47). Εἶχον δ' οὗτοι, ἰδίως εἷς ἐξ αὐτῶν, ὁ «ἐπὶ τῇ διοικήσει», τὴν ἐπιμέλειαν τῆς στρατολογίας, ὅτε πολλαὶ μομφαὶ γίνονται κατ' αὐτῶν ἐπὶ φιλοπροσωπίᾳ (Ἀρστφ. Εἰρ. 1178. Ἱππ. 1383. — Λυσ. Ὑπ. στρατ. Δ'), καὶ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν στρατιωτικῶν λειτουργιῶν, εἰσφορῶν καὶ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν ταύταις συνεχομένων δικῶν (Δμσθ. Λαερτ. 940). Τέλος δ' εἶχον καὶ τὴν ἐπαγρύπνησιν ἐπὶ τῆς ἀσφαλείας τῆς χώρας, κατὰ τμήματα αὐτοῖς κατανενεμημένης (Πλούτ. Φωκ. ΛΒ). Ἐδικαιοῦντο δὲ νὰ συγκαλῶσι καὶ τὴν βουλὴν ὅταν τὸ ἔκρινον ἀναγκαῖον. Εἰς ναυτικὰς δ' ἐκστρατείας οἱ στρατηγοὶ ἦσαν συγχρόνως καὶ ναύαρχοι. Ἦν δ' ἡ θέσις τοῦ στρατηγοῦ ἡ ἐνδοξοτάτη ἐν τῇ πόλει, ὥστε καὶ διὰ τὰ τέκνα προσέτι καύχημα ἦν καὶ ὡσεὶ εὐγένεια νὰ κατάγωνται «ἐκ πατρὸς ἐστατηγηκότος» (Δμσθ. κ. Φρμ. 922). Ὁ μισθὸς τοῦ στρατηγοῦ ἐν ἐκστρατείᾳ ἦν τετραπλάσιος τοῦ μισθοῦ τοῦ ἁπλοῦ ὁπλίτου,

όντος, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, πρὸ τῆς Ποτιδαίας, 2 δραχμῶν καθ' ἑκάστην διὰ τὸν ὁπλίτην μετὰ τοῦ ὑπηρέτου του (Θουκ. Γ, 17). — Ὁ Ῥωμαῖος στρατηγὸς ἐλέγετο Πραίτωρ.

Στρατέα, πόλις τῆς Ἀρκαδίας, μὴ ὑπάρχουσα πλέον ἐπὶ Στράβωνος (Ὁμ. Ἰλ. Β, 606. — Στφ. Βυζ.).

Στρατέας, υἱὸς τοῦ Νέστορος καὶ τῆς Ἀναξιβίας (Ὁμ. Ὀδ. Γ, 413).

Στρατοβάτης, υἱὸς τοῦ Ἠλεκτρύωνος καὶ τῆς Ἀναξοῦς, θυγατρὸς τοῦ Ἀλκαίου (Ἀπλλδ. Β, 4, 5).

Στρατοκλῆς, 1) Κρὴς, ἀρχηγὸς τῶν σφενδονητῶν ἐν τῷ στρατῷ Κύρου τοῦ νεωτέρου κατὰ τοῦ Ἀρτοξέρξου (Ξνφ. Ἀνδ. Δ, 2, 29). — 2) Ἐξ Ἀμφιπόλεως, προὐκάλεσε τοὺς Ἀθηναίους νὰ καταλάβωσι τὴν πατρίδα του, ἀπειλουμένην ὑπὸ τοῦ Φιλίππου, ἀλλὰ δὲν εἰσηκούσθη, καὶ ἐξωρίσθη ὑπὸ τοῦ Φιλίππου, κυριεύσαντος τὴν πόλιν (Δμσθ Ὀλνθ. Α, 11). — 3) Στρατηγὸς Ἀθηναῖος κατὰ τῶν Μακεδόνων (Αἰσχ. Κτησ. 44). — 4) Ἀθηναῖος ῥήτωρ καὶ ἱστορικὸς, φίλος τοῦ ῥήτορος Λυκούργου, ἐχθρικῶς δὲ διακείμενος πρὸς τὸν Δημοσθένην.

Στρατολογία. Ἐν Ἀθήναις ἡ στρατολογία, ἐν τακτικῇ καταστάσει, ἐγίνετο, ἐγγραφομένων κατ' ἔτος εἰς καταλόγου. τῶν νέων τῶν ἀφικομένων εἰς στρατεύσιμον ἡλικίαν, ἤτοι τῶν ἐφήβων, ἢ τῆς ἀρχῆς τῶν 18 ἐτῶν. Προκειμένου δὲ περὶ ἐκστρατείας, ἐλάμβανον οἱ στρατηγοὶ ἐκ τῶν καταλόγων τούτων κατὰ προτίμησιν τοὺς μὴ προεστρατευκότας (ἴδ. στρατεία καὶ στρατός). Οἱ δὲ Σπαρτιᾶται ἦσαν πάντες ἔμφρουροι, ἤτοι στρατεύσιμοι, ἀπὸ τοῦ 20οῦ μέχρι τοῦ 60οῦ ἔτους τῆς ἡλικίας των.

Στρατονίκεια, 1) πόλις τῆς Καρίας, ἀνατολικῶς κειμένη τῶν Μυλάσων, οὐ μακρὰν τοῦ Μαρσύου ποταμοῦ. Ἵδρυσε δ' αὐτὴν Ἀντίοχος ὁ Σωτὴρ πρὸς τιμὴν τῆς συζύγου του, ἧς καὶ τὸ ὄνομα τῇ ἔδωκεν. Ἐν αὐτῇ ἔκειτο ὁ ναὸς τοῦ Διὸς, παρ' ᾧ συνήρχετο ὁ δεσμὸς τῶν Καρῶν (Στρβ. ΙΔ, 660. — Liv. XXXIII, 18). Νῦν ἐρείπια εἰς Ἐσκὶ Ἰσάρ. — 2) Πόλις ἐπὶ τοῦ ὄρους Ταύρου τῆς Μικρᾶς Ἀσίας (Στρβ. — Στφ. Βυζ.).

Στρατονίκη, 1) Θυγάτηρ τοῦ Πλευρῶνος καὶ τῆς Ξανθίππης (Ἀπλλδ. Α. 7, 7). — 2) Θυγάτηρ τοῦ Θεσπίου, μήτηρ τοῦ Ἀτρόμου ἐκ τοῦ Ἡρακλέους (Ἀπλλδ. Β, 7. 8). — 3) Ἀδελφὴ τοῦ Περδίκκου, γυνὴ Σεύθου, τοῦ βασιλέως τῶν Θρᾳκῶν (Θουκ. Β, 101). — 4) Θυγάτηρ Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ, δευτέρα γυνὴ Σελεύκου τοῦ Νικάτορος, βασιλέως τῆς Συρίας, ὅστις ἐννοήσας τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἀντίοχον τὸν Σωτῆρα κατεχόμενον ὑπὸ σφοδροῦ ἔρωτος πρὸς αὐτὴν καὶ βαρέως ἐξ αὐτοῦ ἀσθενήσαντα, τὴν παρεχώρησεν αὐτῷ οἰκειοθελῶς (Λουκ. π. Συρ. Θ. 17). — 5) Πόλις τῆς Μακεδονίας (Πτλμ.). Νῦν Φραγκόκαστρον.

Στρατόνικος, 1) Ἀθηναῖος, κιθαρῳδὸς ἐπίσημος, καὶ ποιητὴς ἀγχινούστατος, πολλὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος περιελθὼν καὶ πολλοὺς ἔχων μαθητὰς, δυσαρεστήσας δὲ διά τινος σατυρικοῦ ποιήματός του Νικοκλῆν, τὸν τύραννον τῆς Κύπρου, ὅστις τὸν ἐθανάτωσε (Ἀθήν. Η, 9, κλ. — Αἰλ. π. ἱ. ΙΔ, 14). — 2) Κυζικηνὸς, γλύπτης καὶ τορευτὴς, περὶ τὰ 270 π. Χ. φιλοσόφων ποιήσας ἀγάλματα, καὶ εἰς τῶν συνεργασθέντων εἰς τὸ σύμπλεγμα τὸ παριστῶν τὴν κατὰ τῶν Γαλατῶν νίκην Ἀττάλου τοῦ Α'. Τοῦ συμπλέγματος τούτου ἀντίγραφον πεμφθὲν εἰς Ἀθήνας ὑπὸ τοῦ υἱοῦ τοῦ νικητοῦ, Ἀττάλου τοῦ Β', ἐτέθη εἰς τὸ νότιον τεῖχος τῆς Ἀκροπόλεως, ὑπὲρ τοῦ Διονύσου τὸ θέατρον (Παυσ. Α, 25. — Ἀθήν. ΙΑ, 702. — Pl. XXXIV, 19, 24, 26).

Στρατόπεδα, μέρη τῆς κάτω Αἰγύπτου, πλησίον τῆς Βουβάστεως, παραχωρηθέντα εἰς τοὺς Ἕλληνας ὑπὸ τοῦ φιλέλληνος βασιλέως τῆς Αἰγύπτου Ψαμμητίχου, ἵνα εἰς αὐτὰ ἐγκαταστηθῶσιν (Ἡρδ. Β, 154).

Στράτος (ἡ), 1) Ἡ μεγίστη καὶ ὀχυρωτάτη πόλις τῆς Ἀκαρνανίας (Θουκ. Β, 80.—Ξνφ. Ἑλλ. Δ, 6, 4), κειμένη μεσογείως, εἰς ἀπόστασιν 10 σταδίων ἀπὸ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Ἀχελῳου, ἐπὶ τῆς Ἀκαρνανικῆς πεδιάδος. Ἐκεῖ συνήρχετο συνήθως τὸ «κεινὸν τῶν Ἀκαρνάνων», δηλαδὴ οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν διαφόρων πόλεων τῆς Ἀκαρνανίας. Ἐπειδὴ ἡ θέσις ἦν σπουδαία, προσβαλόντες αὐτὴν ἐκυρίευσαν οἱ Αἰτωλοί, δι' ὃ καὶ ὁ Λίβιος (XLIII 21) τὴν λέγει τὴν ὀχυρωτέραν πόλιν τῆς Αἰτωλίας. Ἐρείπια αὐτῆς ἀξιόλογα σώζονται εἰς τὴν θέσιν Πόρτα, παρὰ τῇ Λεπενοῦ. — 2) Πόλις Ἀρκαδικὴ πρὸς δυσμὰς κειμένη, κατὰ τὴν πόλιν Θέλπουσσαν, καθ' ἃς ἡμφισβήτει αὐτὴν ἡ Ἦλις. Ἐκλαμβάνεται ὡς ἡ ὁμηρικὴ Στρατίη (Ἰλ. Β, 606.—Πολβ. Δ, 73).—3) Πόλις τῆς Ἀχαΐας, συγχωνευθεῖσα εἶτα μετὰ 5 ἄλλων πόλεων εἰς τὴν Δύμην (Στρβ. Η, 387).

Στρατός. Ἐπὶ τῶν ἡρωϊκῶν χρόνων δὲν ὑπῆρχε παρὰ τοῖς Ἕλλησι στρατὸς κυρίως κατὰ τὰς τακτικὰς ἀξιώσεις ὠργανισμένος. Ἡ ἀτομικὴ ἀνδρεία ἦν τότε τὸ πρὸ πάντων ἀπαιτούμενον, καὶ αἱ στρατηγικαὶ κινήσεις ἢ τῶν ἀρχηγῶν ἡ ἐπέμβασις μικρὸν συνετέλουν εἰς τῆς μάχης τὴν ἔκβασιν. Ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα χρόνοις ὁ στρατιωτικὸς ὀργανισμὸς ἦν ἀντανάκλασις καὶ συνέπεια τῆς πολιτικῆς αὐτῶν ῥυθμίσεως, δι' ὃ καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ στρατεύεσθαι ἐθεώρουν ὡς μετὰ τοῦ δικαιώματος τοῦ πολίτου συνδεδεμένον, καὶ μάλιστα τοῖς εὐπορωτέροις ἀνῆκον, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ ὡς καθῆκον αὐτῶν. Ἐπόμενον ἦν ἄρα, ὁσάκις μετεβάλλοντο αἱ τοῦ λαοῦ διαιρέσεις, νὰ συμμεταβάλλωνται καὶ αἱ τοῦ στρατοῦ. Περὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ ὀργανισμοῦ πάντων τῶν ἐλασσόνων λαῶν τῆς Ἑλλάδος ὀλίγαι λεπτομέρειαι εἰσὶ γνωσταί· ἀλλὰ κατὰ πᾶσαν πίθανότητα αἱ στρατιωτικαὶ αὐτῶν δυνάμεις ἦσαν ὠργανωμέναι κατὰ τὸν ὑπογραμμὸν τῶν δύο μεγάλων ἱστορικῶν λαῶν, τῶν Σπαρτιατῶν καὶ τῶν Ἀθηναίων. Α'. Ἐν Σπάρτῃ ὁ καταρτισμὸς τοῦ στρατοῦ ἐξηρτᾶτο ἐκ τῆς ἀναλογίας τοῦ πληθυσμοῦ τῶν τριῶν τάξεων τῶν κατοίκων, ἤτοι τῶν Σπαρτιατῶν, τῶν Περιοίκων καὶ τῶν Εἱλώτων. Οἱ πρῶτοι, οἱ ἐν Σπάρτῃ ἄρχοντες, διηροῦντο εἰς 5 κώμας, ὧν ἑκάστη ἐχορήγει ἕνα λόχον. Ἡ δύναμις δ' ἑκάστου τούτων ἦν ἀόριστος, ἐξαρτωμένη οὐ μόνον ἐκ τοῦ πληθυσμοῦ ἑκάστης τῶν κωμῶν, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἑκάστοτε ἐκπεμπομένων εἰς ἐκστρατείαν, καὶ ὡρίζετο ὑπὸ τῶν ἐφόρων, ὥστε ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν λόχων δὲν ἠδύνατο ὁ ἐχθρὸς νὰ ὑπολογίσῃ τὴν δύναμιν τοῦ στρατοῦ. Οἱ Σπαρτιᾶται ἦσαν στρατεύσιμοι ἀπὸ τοῦ 20ου μέχρι τοῦ 60ου ἔτους τῆς ἡλικίας των. Οὐδαμοῦ δὲ μαρτυρεῖται ὅτι, ὡς οἱ ἔφηβοι ἐν Ἀθήναις, οὕτω καὶ οἱ εἴρηνες ἐν Σπάρτῃ (μελλείρηνες, πρωτείρηνες, οἱ 18-20 ἐτῶν), ἐξετέλουν ἐσωτερικήν τινα στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, ἀλλὰ φαίνεται μᾶλλον ὅτι ἐξηκολούθουν τὰς ἐπιπόνους ἀσκήσεις των. Πόσοι ἦσαν ἐν γένει οἱ μάχιμοι Σπαρτιᾶται δὲν λέγεται. Ἐν Πλαταιαῖς εἶχον παραταχθῆ 5000. Πάντες ὑπηρέτουν ὡς ὁπλῖται πεζοί, καὶ αὐτοὶ οἱ λεγόμενοι ἱππεῖς, οἵτινες ἦσαν 300 ἐκλεκτοί (Ἡρδ. Α, 67. Ζ, 205. Η, 124), ἡ τοῦ βασιλέως σωματοφυλακή. Οἱ περίοικοι, οἱ μὴ Δωριεῖς ἀρχαῖοι κάτοικοι τῆς χώρας ἐκτὸς τῆς Σπάρτης, ὑπηρέτουν καὶ αὐτοὶ ὡς ὁπλῖται, ἀλλ' εἰς ἰδιαίτερα σώματα· εἰ δὲ καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἦν πολὺ μείζων τῶν Σπαρτιατῶν, ἀλλ' οὐδέποτε ἐξεστράτευον ἐκείνων πολυπληθέστεροι. Ἐν Πλαταιαῖς ἦσαν ἐπίσης 5000 (Διόδ. ΙΑ, 4). Οἱ δ' Εἵλωτες εἵποντο τοῖς Σπαρτιάταις ὡς θεράποντες καὶ ὑπασπισταί, οὐχὶ ὡς μέρος τοῦ στρατοῦ, ἀλλ' εἰς τὴν ἀτομικὴν ὑπηρεσίαν τῶν κυρίων των. Εἰς δυσκόλους ὅμως περιστάσεις ἐνίοτε ὥπλιζον καὶ αὐτοὺς, ἢ κἂν μέρος αὐτῶν, ὡς μαχίμους ψιλούς, ἀλλ' οὐχὶ ὡς ἴδιον σῶμα, οἷοι ἦσαν οἱ ψιλοὶ ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις, κατ' ἀν-

τίθεσιν πρὸς τοὺς ὁπλίτας. Εἰς τὴν μάχην τῶν Πλαταιῶν παρῆσαν 35,000 εἵλωτες, ἀνὰ 7 δι' ἕκαστον Σπαρτιάτην (Ἡρδ. Θ, 28. 30). Συνήθως δὲ, ὅτε γίνεται λόγος περὶ τῆς δυνάμεως τοῦ σπαρτιατικοῦ στρατοῦ, οἱ εἵλωτες οὗτοι δὲν μνημονεύονται. Οὐχ ἧττον παρετάττοντο πολλάκις ὀπίσω τῆς φάλαγγος, καὶ ηὔξανον οὕτω τὴν δύναμιν τῆς ἐπιθέσεως αὐτῆς. Τὰ λοιπὰ δὲ στρατιωτικὰ καθήκοντα αὐτῶν ἦσαν νὰ φονεύωσι τοὺς ἐχθροὺς οἵτινες ἔπιπτον τετραυματισμένοι ὑπὸ τῆς προϊούσης φάλαγγος, δι' ὃ ἦσαν καὶ ἐλέγοντο κορυνηφόροι (ῥοπαλοφόροι), καὶ προσέτι νὰ σώζωσιν ἐκ τῆς μάχης τραυματισθέντας τοὺς ἰδίους αὐτῶν κυρίους, καὶ ὑπὸ ταύτην τὴν ἔποψιν ἐκαλοῦντο ἀρυκτῆρες (σωτῆρες). Ὅτε δὲ, τῷ 465 π. Χ., καταστρεπτικὸς σεισμὸς ἐν Σπάρτῃ ἠλάττωσε τῶν ἀριθμὸν τῶν πολιτῶν καὶ συγχρόνως ἐξερράγη ὁ τρίτος μεσσηνιακὸς πόλεμος (465 -455 π. Χ.), τότε γενικὴ στρατιωτικὴ μεταρρύθμισις ἀπέβη ἀναγκαιοτάτη. Ἡ καθυπόταξις τῶν ἐπαναστατῶν ἐνδιέφερε τοὺς περιοίκους οὐχ ἧττον ἢ τοὺς Σπαρτιάτας. Ἐπειδὴ δὲ οὗτοι ἔμειναν ὀλιγάριθμοι, προφανὴς ἀπέβαινεν ἡ ἀνάγκη νὰ συγχωνευθῶσι μετὰ τῶν περιοίκων εἰς ἓν σῶμα ὁπλιτῶν. Ἐπομένως εἰς τοὺς 5 λόχους τοὺς ἀντιστοιχοῦντας εἰς τὰς 5 κώμας τῶν γνησίων πολιτῶν ἀντικατέστησαν 6 στρατιωτικαὶ μόραι, ἐγκλείουσαι καὶ τοὺς περιοίκους, καὶ ἑκάστη μόρα ὑποδιηρέθη εἰς 4 λόχους, 8 πεντηκοστύας καὶ 16 ἐνωμοτίας, οἱ ἀρχηγοὶ ἦσαν ὁ πολέμαρχος, οἱ λοχαγοὶ, οἱ πεντηκοστῆρες, οἱ ἐνωμοτάρχαι. Ἀλλ' ὁ στρατὸς οὗτος οὐδέποτε ὁλόκληρος ἐξεστράτευεν, ἀλλὰ, κατὰ τὰς ἀνάγκας, ὁ πρῶτος, ἢ οἱ δύο πρῶτοι λόχοι ἑκάστης μόρας, ὁ δὲ τρίτος (περιέχων τοὺς πρεσβυτέρους), καὶ ὁ τέταρτος (τοὺς νεωτέρους), συνήθως ἔμενον ὑπερμαχοῦντες τῆς πόλεως. Πρὸς δὲ ταύταις ταῖς 6 μόραις ἔμενον ἔτι καὶ οἱ προμνημονευθέντες ἱππεῖς, καὶ προσέτι οἱ Σκιρῖται, κάτοικοι τῶν τραχέων βράχων τῆς Μάνης, ἔπεμπον ἐν σῶμα, περὶ οὗ μόνον ἠξεύρομεν ὅτι ἦν ψιλὸν πεζικὸν (Θουκ. Ε, 67. — Ξνφ. Ἑλλ. Ε, 4, 52)· οἱ δ' Εἵλωτες, ἐκλείπουσι παντάπασιν ἀπὸ τοῦ σπαρτιατικοῦ στρατοῦ μετὰ τὸν τρίτον μεσσηνιακὸν πόλεμον (455 π. Χ.). Ἱππικὸν ἐπὶ πολὺ ἡ Σπάρτη δὲν εἶχεν, ὡς καὶ πᾶσα ἡ Ἑλλὰς ἐν τοῖς ἀρχαιοτέροις χρόνοις. Ἂν ἱππεῖς ὑπῆρχον ἐν Θεσσαλίᾳ ὡς ἱπποτρόφῳ χώρᾳ, ἐν τῇ λοιπῇ Ἑλλάδι ἐξελαμβάνοντο ὡς μυθικὰ ὄντα, ὡς Κένταυροι. Μόνον δὲ περὶ τὸ τέλος τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου γίνεται μνεία ἐφίππων Σπαρτιατῶν ὡς νέου τινὸς στοιχείου εἰς τὸν στρατὸν αὐτῶν (Ξνφ. Ἑλλ. Δ, 5, 11. Λκ. Πολ. ΙΑ, 2). Ἔκτοτε δὲ, εἰς τὰς μόρας τῶν ὁπλιτῶν προσετέθη καὶ μία μόρα ἱππέων, 400 τὸ πρῶτον (Θουκ. Δ, 55. Ε, 67), αὐξηθέντων εἰς 600 (Ξνφ. Ἑλλ. Δ, 2, 16), διοικουμένη ὑφ' ἑνὸς ἱππάρμοστοῦ (Ξνφ. Ἑλλ. ΣΤ, 4, 10), καὶ διαιρουμένη εἰς οὐλαμοὺς, ὧν ἕκαστος συνέκειτο ἐκ 50 ἵππων, πιθανῶς 12 κατὰ μέτωπον καὶ 4 κατὰ βάθος. Τῶν ἵππων ὅμως καὶ τότε δὲν ἐπέβαινον οἱ πλούσιοι καὶ ἐπιφανεῖς, ἀλλ' ἀνεβίβαζον εἰς αὐτοὺς τοὺς ἀδυνατωτέρους τῶν στρατιωτῶν, δι' ὃ καὶ ὁ Ξενοφῶν λέγει πονηρότατον τῆς Σπάρτης τὸ ἱππικόν. Ὅτε, μετὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον, στρατὸς ἐπέμπετο μακρὰν ἐκτὸς τῆς χώρας, ἡ σύνθεσις αὐτοῦ ἦν τότε ἄλλη· συνέκειτο ἐκ περιοίκων, νεοδαμωδῶν, μωθάκων καὶ εἱλώτων, καὶ μόνον 80 Σπαρτιᾶται παρηκολούθουν τὸν στρατηγὸν ἢ βασιλέα ὡς σύμβουλοι αὐτοῦ. Ὁ τοιοῦτος δὲ στρατὸς ἐνεδυναμοῦτο στρατολογῶν παρὰ τοῖς συμμάχοις. — Ἐν Ἀθήναις, κατὰ τὴν Σολώνιον νομοθεσίαν, ἐκ τῶν διασήμων τελῶν ἢ τιμημάτων εἰς ἃ διῃρεῖτο ὁ ἀττικὸς λαὸς, τὰ τρία πρῶτα μόνον ἐστρατολογοῦντο ὡς ὁπλῖται, καὶ ἐξ αὐτῶν οἱ ἱππεῖς ἦσαν τὸ δεύτερον τίμημα, καὶ οὗτοι ὅμως ὡς ὁπλῖται μᾶλλον ὑπηρετοῦντες. Ἡ δὲ τετάρτη τάξις, οἱ

θῆτες, κατετάττοντο, δημοσίᾳ δαπάνῃ, εἰς τὸ ναυτικὸν, ἢ ὡς ψιλοὶ (τοξόται) εἰς τὸν στρατόν. Ἀφ' ὅτου δ' ὁ Κλεισθένης (τῷ 510 π. Χ.) διῄρεσε τὸν ἀττικὸν λαὸν εἰς 10 φυλὰς, ἔκτοτε ἑκάστη ἐχορήγει εἰς τὸν στρατὸν ἀνὰ μίαν φυλὴν διαιρουμένην εἰς 5 ναυκραρίας, καὶ ἔχουσαν ἕνα στρατηγόν. Καὶ οἱ 10 στρατηγοὶ δὲ συνεκστρατεύοντες, διεδέχοντο ἀλλήλους εἰς τὴν ἀρχιστρατηγίαν ἕκαστος ἀνὰ μίαν ἡμέραν. Πᾶς Ἀθηναῖος ἦν στρατεύσιμος ἀπὸ τοῦ 18ου ἔτους τῆς ἡλικίας του μέχρι συμπληρώσεως τοῦ 60ου· ἀλλ' οἱ ἀπὸ τοῦ 18-20, ἔφηβοι, ὑπηρέτουν ἐντὸς τῆς χώρας ὡς περίπολοι, φύλακες τῆς χώρας, καὶ φρουροὶ τῶν μερῶν κατὰ τὰ μεθόρια ἅτινα εἶχον ὀχυρωθῇ ἀπὸ τῶν Περσικῶν. Ὑπηρέτουν δ' ὡς ψιλοὶ, καὶ μόνον κατ' ἐξαίρεσιν ἐπέμποντο πέραν τῶν ὁρίων (Θουκ. Δ, 67). Καὶ ἐν γένει δ' ἐν Ἀθήναις, ὡς καὶ ἐν Σπάρτῃ μόνον ἀριθμός τις, κατὰ τὰς ἀνάγκας ὁριζόμενος, ἐξ ἑκάστης φυλῆς ἐξεπέμπετο ἐκτὸς τῆς χώρας, καὶ τὸ σῶμα τοῦτο, ἐξ ὅσων δήποτε καὶ ἂν συνέκειτο, ἐλέγετο πάντοτε φυλὴ ἢ τάξις. Οἱ δ' ἐναπολειπόμενοι ἀπετέλουν τὴν φρουρὰν τῆς πόλεως, ἣν ἐνίσχυον πολλάκις καὶ οἱ μέτοικοι, ἤτοι οἱ ἐγκατεστημένοι ξένοι. Ἱππεῖς δὲ οὐδ' οἱ Ἀθηναῖοι εἶχον κατ' ἀρχὰς, ἢ τοὐλάχιστον ἐλαχίστους, μόλις 100, καὶ εἰς τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην οὐδένα. Ἀλλὰ μετὰ τοὺς Περσικοὺς πολέμους ἤρξαντο ἔχοντες πρῶτον 300, εἶτα 600 ἱππεῖς, καὶ κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ἤδη 1200, οἷς προσετίθεντο καὶ οἱ δοῦλοι (ἴδ.) ἱπποτοξόται. Ἐν γένει ὅμως παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἡ ἀναλογία τῶν ἱππέων πρὸς τοὺς πεζοὺς ἦν ὡς 1 : 10, καὶ μικρὰ ἦν ἡ στρατηγικὴ σπουδαιότης αὐτῶν, ἰδίως χρησίμων εἰς τὴν καταδίωξιν τῶν φευγόντων. Ἐτάττοντο δὲ παρὰ τὰς δύο πτέρυγας τοῦ στρατοῦ, ὑπὸ δύο ἱππάρχους. — Οἱ τύραννοι οἱ γινώσκοντες ὅτι δὲν ἠδύναντο νὰ ἐμπιστεύωνται εἰς τὴν πρὸς αὐτοὺς ἀφοσίωσιν καὶ τὸν ὑπὲρ αὐτῶν ἐνθουσιασμὸν τῶν πολιτῶν, κατέφευγον εἰς ξένους μισθωτοὺς στρατιώτας, καὶ οἱ τοιοῦτοι ἦσαν κυρίως Ἀρκάδες καὶ Κᾶρες. Αἱ ἐλεύθεραι πόλεις ὅμως σπανίως καὶ μικρὰν ἐποιοῦντο χρῆσιν αὐτῶν (Ἡρδ. Α, 77. 13. 163. Γ, 4, 11). Ἱκανῶς μέγας στρατὸς μισθωτῶν Ἑλλήνων κατηρτίσθη τὸ πρῶτον ἐκ 13,000, ἀνδρῶν, τῶν συνεργείᾳ τῆς Σπάρτης μετὰ Κύρου τοῦ νεωτέρου ἐκστρατευσάντων κατὰ τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν Ἀρταξέρξου, καὶ μετὰ τοῦ Κύρου τὴν πτῶσιν ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Ξενοφῶντος, τῷ 400 π. Χ. ἐπανελθόντων. Οὗτοι κατετάχθησαν τότε ἀμέσως εἰς τὸν Σπαρτιατικὸν στρατὸν, ὅστις ὑπὸ τὸν Ἀγησίλαον ἐπέμφθη ἵνα ὑποστηρίξῃ τὴν ἐξανάστασιν τῶν ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ Ἑλληνίδων πόλεων κατὰ τῆς Περσικῆς ἐξουσίας. Οὗτοι κατὰ πρῶτον ἀπετέλεσαν νέον στοιχεῖον τῶν στρατιωτικῶν τῆς Ἑλλάδος δυνάμεων. Οἱ πρὶν ἐνίοτε προσλαμβανόμενοι μισθωτοὶ ἦσαν κυρίως ψιλοί τινες ἢ τοξόται· ἀπὸ τῆς ἐποχῆς δ' ἐκείνης κατετάττοντο εἰς αὐτὸ τὸ σῶμα τοῦ στρατοῦ ὡς ὁπλῖται. Καὶ εἰς μὲν τὰς κυρίως Ἑλληνικὰς πολιτείας ἐμισθοῦντο ἔτι οἱ στρατιῶται μόνον κατὰ τὴν διάρκειαν καὶ διὰ τὰς ἀνάγκας ὑφισταμένου πολέμου· ἀλλ' οἱ τῶν βορείων μερῶν ἡγεμόνες, ὡς φέρ' εἰπεῖν ὁ Ἰάσων ἐκ Φερῶν, ἤρξαντο ἔκτοτε ἤδη μονίμους ἔχοντες στρατοὺς μισθωτοὺς, καὶ τοὺς πρὶν ἐγχωρίους στρατηγοὺς καὶ πολεμάρχους ἀντικατέστησαν στρατηγοὶ μισθοφόροι, οἷοι ἦσαν ὁ Ἰφικράτης, ὁ Χαβρίας, κτλ. Ὅσῳ δὲ περιφημότεροι ἦσαν οὗτοι, καὶ ὅσῳ πλείονα χρήματα τοῖς ἐχορήγουν αἱ μισθοῦσαι αὐτοὺς πόλεις, τόσῳ μείζων ἦν ἡ ὑπὸ τὰς σημαίας αὐτῶν συρροή. Ἐκαλοῦντο δὲ καὶ αὐτοὶ στρατηγοὶ, καὶ ἐξέπεμπον τοὺς λοχαγούς των, οἵτινες ἐστρατολόγουν λόχους ἐξ 100 ἀνδρῶν διαφόρων ὅπλων, οἵτινες αὐτοὶ ἐξ ἰδίων ὡπλίζοντο, δι' ὃ καὶ ὁ μισθὸς αὐτῶν καὶ τὸ σιτηρέσιον (ἢ σῖτος) ἦσαν οὐχὶ μικρὰ, διὰ

τοὺς ἱππεῖς φυσικῷ τῷ λόγῳ περισσότερα ἢ διὰ τοὺς πεζούς. Πλὴν δὲ τῶν ὁπλιτῶν ὑπῆρχον καὶ ψιλοὶ μισθωτοί, ἀκοντισταί, τοξόται, σφενδονῆται, οἵτινες καὶ γυμνῆται ἢ γυμνοὶ ἐλέγοντο, διότι δὲν εἶχον ἀσπίδα. Ὁ Ἰφικράτης ὠργάνωσε καὶ ἄλλο διάφορον αὐτῶν σῶμα, τοὺς πελταστάς, ἐλαφροὺς πεζοὺς στρατιώτας, τὸν μέσον ὅρον ἐπέχοντας μεταξὺ τῶν ψιλῶν καὶ τῶν ὁπλιτῶν, τούτων διαφόρους καθ' ὅσον τὰ μὲν ἀμυντικὰ αὐτῶν ὅπλα ἦσαν ἐλαφρότερα, τὰ δὲ πρὸς προσβολὴν μακρότερα. — Γ'. Μακεδόνες. Εἰς τὴν ἐν Χαιρωνείᾳ μάχην εἰς 50,000 Ἕλληνας πεζοὺς καί τινας ἱππεῖς ὁ Φίλιππος ἀντέτταξε 30,000 πεζοὺς καὶ 2,000 ἱππεῖς· ὁ δ' Ἀλέξανδρος ἤρξατο τὸ Περσικὸν κράτος ἀνατρέπων μετὰ 30,000 πεζῶν καὶ 4,500 ἱππέων· εἰς δὲ τὴν Μακεδονίαν, ὑπὸ τὸν Ἀντίπατρον ἔμειναν 12,000 πεζοὶ καὶ 1500 ἱππεῖς. Ὅτε δ' εἰσέβαλεν εἰς τὴν Ἰνδικὴν ὁ Ἀλέξανδρος, εἶχε στρατὸν 160,000 ἀνδρῶν, ἐξ ὧν 40,000 ἦσαν Μακεδόνες καὶ 120.000 Ἀσιᾶται. Κατὰ τὰς τρεῖς ταύτας διαφόρους ἐποχὰς διάφορος ἦν καὶ ἡ διάπλασις τοῦ μακεδονικοῦ στρατοῦ. Τὸ κέντρον τῆς δυνάμεως αὐτοῦ ἀπετέλει ἡ φάλαγξ τῶν ὁπλιτῶν, συγκειμένη ἐκ Μακεδόνων ἐλευθέρων οὐχὶ εὐπατριδῶν. Ἦν δὲ παράταξις πυκνή, 16 ἀνδρῶν βάθος ἔχουσα, δυσδιάσπαστος, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον δυσκίνητος, ὅση καὶ ἂν ἦν τῶν κινήσεων ἡ ἀκρίβεια καὶ ἡ γύμνασις εἰς αὐτάς. Αἱ 5 πρῶται γραμμαὶ ἔτεινον κατὰ τῶν ἐχθρῶν 16 ποδιαῖα ἀκόντια, τὰς λεγομένας σαρίσσας, τὰ δὲ τῶν ὄπισθεν ἱσταμένων ἐστηρίζοντο ἐπὶ τῶν ὤμων τῶν πρὸ αὐτῶν. Ἐνίοτε ἡ φάλαγξ εἶχε καὶ μόνον 12 ἀνδρῶν βάθος. Συνέκειτο δὲ συνήθως ἐκ 4,000 ἀνδρῶν· ἐνίοτε ὅμως εἶχεν ἄλλως ὁ ἀριθμός, διότι ἐξηρτᾶτο ἐκ τοῦ πληθυσμοῦ τῶν 6 μακεδονικῶν ἐπαρχιῶν, ὧν ἑκάστη ἔπεμπε μίαν τάξιν, ἢ μέρος εἰς τὴν φάλαγγα, ἥτις καὶ αὐτὴ διὰ τοῦτο πᾶσα ἐπίσης καὶ Τάξις ἐλέγετο. Περιεῖχε δὲ 4 χιλιαρχίας, κατὰ βάθος τεταγμένας, τὴν μίαν ὀπίσω τῆς ἄλλης· ἑκάστη δὲ χιλιαρχία διῃρεῖτο εἰς 4 συντάγματα, καὶ ἕκαστον σύνταγμα εἰς 4 τετραρχίας. Ἐλαφρότερος ἦν ὁ ὁπλισμὸς καὶ εὐκολώτεραι αἱ κινήσεις τῶν ὑπασπιστῶν, οἵτινες ὅμως διέφερον τῶν ψιλῶν. Ὁ ὁπλισμὸς αὐτῶν δὲν μνημονεύεται ἀκριβῶς· ἐπειδὴ ὅμως ὁ προορισμὸς αὐτῶν ἦν νὰ προσβάλλωσιν ὁρμητικῶς καὶ ταχέως, πιθανῶς ἀντὶ τῆς σαρίσσης εἶχον μακρὸν ξίφος. Ἦσαν δὲ καὶ αὐτοὶ σῶμα μόνιμον, καὶ διὰ τοῦτο καλῶς γεγυμνασμένον. Ἐν πολέμῳ φαίνεται ὅτι ἠριθμοῦντο μέχρι 6,000, καὶ ἀπετέλουν τὴν ἐν τῷ στρατοπέδῳ βασιλικὴν φρουράν. Πλὴν δὲ τούτων τῶν στρατευμάτων τῆς πρώτης μακεδονικῆς ἐποχῆς, ἤτοι τῶν 6 τάξεων τῶν πεζῶν ὁπλιτῶν καὶ τῶν 6,000 ἐλαφροτέρων πεζῶν, τῶν ὑπασπιστῶν, ἀπαντᾶται ἐπὶ τῶν πρώτων χρόνων τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ ἓν σῶμα 2,000 ἀνδρῶν, διαιρουμένων εἰς ἀγριανοὺς ἀκοντιστάς, καὶ εἰς Μακεδόνας τοξότας. Τοῦ ἱππικοῦ τὴν σπουδαιότητα ἀναγνωρίσας ὁ Φίλιππος, συνέδεσε σχέσεις μετὰ τῆς Θεσσαλίας, καὶ εἰσήγαγεν ἐκεῖθεν καλητέρους ἵππους, καὶ ἱππεῖς προσέλαβεν ἐκ τῶν διαφόρων φυλῶν. Οὗτοι ἀπετέλουν τοὺς σαρισσοφόρους, ἤτοι 1000 ἱππεῖς ἐλαφροὺς, εἰς 8 ἴλας διαιρουμένους. Οἱ δὲ Μακεδόνες ἀπετέλουν τὸ βαρὺ ἱππικὸν, ἐκ 3,000 ἀνδρῶν, εἰς 15 ἴλας διῃρημένον. Μία δὲ ἴλη, ἡ 16η, ἡ βασιλικὴ ἴλη λεγομένη, ἢ τὸ ἄγημα, ἀπετέλει τὴν βασιλικὴν φρουράν. Ἡ ἐπὶ Φιλίππου διάταξις καὶ διαίρεσις αὕτη τοῦ Μακεδονικοῦ στρατοῦ, ἔμεινεν ἐπικρατοῦσα καὶ ἐπὶ Ἀλεξάνδρου, ὅτε ἐξεστράτευσε κατὰ τῆς Περσίας. Εἶτα δὲ προσετέθησαν καὶ οἱ στρατοὶ τῶν συμμάχων Ἑλληνίδων πόλεων, πεζοί τε καὶ ἱππεῖς (Διόδ. III, 57), καὶ οἱ μισθοφόροι ὁπλῖται. Διήρεσε δ' ὁ Ἀλέξανδρος πᾶσαν ἴλην τοῦ ἱππικοῦ εἰς δύο λόχους, καὶ ὅλον τὸ σῶμα εἰς δύο χιλιαρ-

χίας· ἀλλ' ἡ διάταξις αὕτη ἐπ' ὀλίγον μόνον διήρκεσεν. Ὅτε δὲ, μετὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ Περσικοῦ βασιλείου, εἶχε μείζονα ἀνάγκην ψιλῶν σωμάτων πρὸς κοταδίωξιν δραστηρίαν τῶν εἰσέτι ἀνθισταμένων, καὶ προσέτι καὶ τοὺς ἀσιανοὺς ἐξίσωσεν ὡς ὑπηκόους του μετὰ πάντων τῶν ἐξ Εὐρώπης συμμάχων του, καὶ πρὸ πάντων ἀπέβλεπεν εἰς τὸ ν' ἀποσβέσῃ τὸ αἴσθημα τῶν ἐθνικῶν διακρίσεων, τότε διάφοροι μεταρρυθμίσεις εἰς τὸν ὀργανισμὸν τοῦ στρατοῦ κατέστησαν ἀναγκαῖαι, ἐκταθεῖσαι καὶ εἰς αὐτὰς τὰς ἐπωνυμίας τῶν μεγάλων διαιρέσεων. Εἰς τοὺς βασιλικοὺς σωματοφύλακας προσετέθησαν καὶ οἱ ἀργυράσπιδες, οὕτω καλούμενοι ἐκ τῶν πλουσίως ἐξειγασμένων ἀσπίδων των. Ηὔξησε δὲ μεγάλως καὶ ἡ σκευοφορὰ, διότι τὸ πλῆθος τῶν λαφύρων ἐπέφερε μείζονα ἄνεσιν εἰς τοῦ στρατιώτου τὴν δίαιταν, ἕνεκα δὲ τῶν πολυετῶν ἐκστρατειῶν, καὶ γυναῖκες καὶ παιδία παρηκολούθουν τὸ στράτευμα. Ἐξ Ἰνδιῶν δὲ προσέλαβεν ὁ Μακεδονικὸς στρατὸς καὶ τὴν χρῆσιν τῶν ἐλεφάντων (ἴδ. ἐλέφας). Καὶ τῶν πολεμικῶν δὲ μηχανῶν, τῶν καταπελτῶν ὧν εὑρέται οἱ Σύροι ἐλέγοντο, καὶ ἄλλων βαρέων ὅπλων χρησίμων εἰς μάχας, ἐτελειοποιήθη ἡ κατασκευὴ ἀφ' ὅτου ἐπὶ Ἀλεξάνδρου, διὰ τῆς ἐπιμιξίας μετὰ τῶν Ἀσιανῶν λαῶν ἀνεπτύχθη καὶ ἐξετάθη ἡ γνῶσις τῆς μηχανικῆς. Μᾶλλον ὅμως ἐπὶ Ῥωμαίων ἐγίνετο, ἐκτὸς τῶν πολιορκιῶν, καὶ εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης χρῆσις τῶν ἐλαφροτέρων ἐξ αὐτῶν, ὡς τῶν βαρέων τόξων, τῶν λεγομένων γαστραφετῶν, τῶν ὀνάγρων καὶ σκορπίων ἢ μικρῶν καὶ φορητῶν βαλλιστῶν, ὡς ἔλεγον τότε τοὺς καταπέλτας, καὶ ἑκάστη λεγεὼν (ἐκ 4200-6000 ἀνδρῶν) εἶχε καὶ 55 ἐλαφροὺς τοιούτους καταπέλτας, ὧν ἕκαστος ὑπηρετεῖτο ὑπὸ 11 ἀνδρῶν καὶ ἐσύρετο ὑπὸ ἡμιόνων, καὶ ἀνὰ 10 ὀνάγρους, συρομένους ὑπὸ βοῶν. Τοῦτο ἦν τῶν ἀρχαίων τὸ πυροβολικόν.

Στράττις, 1) Τύραννος τῆς Χίου ἐπὶ Δαρείου καὶ Ξέρξου (Ἡρδ. Δ, 138. Η, 132). —2) Ποιητὴς τῆς ἀρχαίας ἀττικῆς κωμῳδίας, ἀκμάσας περὶ Ὀλ. 92-99 (410-380 π. Χ.). Ἔγραψε 16 κωμῳδίας, καὶ τῶν 15 ἀναφέρει ὁ Σουΐδας τὰς ἐπιγραφάς. Σώζονται δὲ καί τινα αὐτοῦ ἀποσπάσματα (Συλλ. Meinecke, Fragm. Com. Græ. 1).—3) Ὀλύνθιος, ἱστοριογράφος, ἔγραψε 5 βιβλία «περὶ Ἀλεξάνδρου» (Ἀποσπ. Müller, Fragm. script. Alex. M).

Στράτων, ὄνομα Φοινίκων ἡγεμόνων πολλάκις ἐπανερχόμενον, ἐξ οὗ ὑπετέθη ὅτι ἴσως ἦν ταὐτὸ τῷ Ἄσταρτος, ἐξελληνισθέν. 1) Τύριος, ἐπὶ ἐπαναστάσεως τῶν δούλων ἐν Τύρῳ ὑπὸ πιστοῦ δούλου σωθεὶς, καὶ εἶτα εἰς ἡγεμόνα ἐκλεχθείς. Τὸ γένος αὐτοῦ διετηρεῖτο μέχρις Ἀλεξάνδρου, ὅστις ἐφείσθη αὐτοῦ, καὶ τὸ ἐγκατέστησεν αὖθις εἰς τὴν βασιλείαν (Just. XVIII, 3).—2) Υἱὸς Προστράτου, παρέδωκεν εἰς τὸν μέγαν Ἀλέξανδρον τὴν Ἄραδον (ἢ Σιδῶνα), καὶ ἄλλας πόλεις τῆς Φοινίκης (Curt. N, 1).—3) Βασιλεὺς τῆς Σιδῶνος τρυφηλὸς καὶ ἐκδεδιητημένος, φονευθεὶς ὑπὸ τῆς γυναικός του (Αἰλ. π. ἰ. Ζ, 2).—4) Ἐκ Λαμψάκου, μαθητὴς τοῦ Θεοφράστου, διαδεχθεὶς αὐτὸν εἰς τὴν διεύθυσιν τῆς περιπατητικῆς σχολῆς, εἰς ἣν διέμεινεν ἐπὶ 18 ἔτη, μέχρι τοῦ θανάτου του. Λέγεται ὅτι ἦν προσέτι καὶ διδάσκαλος Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου. Ἦν δὲ πολυμαθέστατος, ὀξύνους καὶ ἀνεξάρτητον ἔχων τὴν κρίσιν. Ἔγραψε πάμπολλα περὶ πάντων τῶν ἀντικειμένων τῆς φιλοσοφίας, καὶ ἰδίως περὶ φυσικῶν, δι' ὃ καὶ ὁ φυσικὸς ἐπελέγετο (Διογ. Λρτ. Ε, 58).

Στράτωνος πύργος, πόλις τῆς Παλαιστίνης, Καισάρεια εἶτα κληθεῖσα (Στρβ.).

Στρεπτὸς, ὅρμος ἐκ περιεστραμμένου χρυσοῦ ἐλάσματος ἢ χρυσῆς ἁλύσσου, κόσμος περιδέραιος, «περιαυχένιος» (Ἡρδ. Γ, 20. Θ, 80.—Ξνφ. Κρπδ. Α, 3, 2, Β, 4, 5).

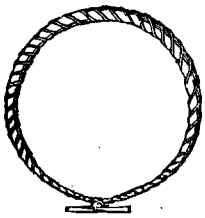

Στρέψα, πόλις τῆς Μακεδονίας, πρὸς τοῖς συνόροις τῆς Θρᾴκης (Αἰσχν. — Στέφ. Βυζάντιος).

Στρεψιάδης, 1) Ἰσθμιονίκης, ὑμνούμενος ὑπὸ τοῦ Πινδάρου (Ἰσθμ. Ζ). — 2) Κωμικὸν πρόσωπον, ὑποτιθέμενος μαθητὴς τοῦ Σωκράτους ἐν ταῖς Νεφέλαις τοῦ Ἀριστοφάνους.

Στρογγύλη ναῦς, ἡ φορτηγὸς καὶ μὴ πολεμικὴ, πρὸς μετακομιδὴν ἐμπορευμάτων ἢ ἐφοδίων τοῦ στόλου, τὸ ἐμβαδὸν ἔχου-

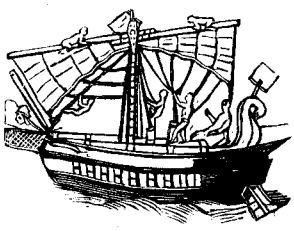

σα εὐρὺ καὶ στρογγύλον, ἄνευ ἐμβόλου καὶ οὐχὶ κωπηλατουμένη ἀλλ' ἱστιοφόρος.

Στρογγύλη, 1) τὸ ἀρχαῖον ὄνομα τῆς Νάξου (Διόδ. Ε, 50). — 2) Νῆσος στρογγύλον σχῆμα ἔχουσα καὶ ἠφαίστειον ἔδαφος, παρὰ τῇ Σικελίᾳ. Ἐμυθεύετο οὖσα κατοικία τοῦ Αἰόλου (Θουκ. Α, 105). Νῦν Στρόμβολι.

Στρογγυλίων, γλύπτης τῆς μεταξὺ Περικλέους καὶ Ἀλεξάνδρου ἐποχῆς, πιθανῶς Ἀθηναῖος, τοὐλάχιστον ἐν Ἀθήναις τὸ πλεῖστον ἐργαζόμενος (Plin. XXXIV,19,21), οὗ δύο ἔργα μετ' ἐπαίνων ἀναφέρει ὁ Πλίνιος. Τὸ ἓν ἦν παῖς ὡραῖος, ὅστις καὶ Φιλίππιος ἐν μετέπειτα χρόνοις ἐπεκλήθη, διότι ἰδίως τὸν ἠγάπα καὶ τὸν ἐθαύμαζεν, ἴσως καὶ τὸν εἶχε παρ' ἑαυτῷ, ὁ ἐν Φιλίπποις φονευθεὶς Βροῦτος· τὸ δ' ἕτερον ἦν Ἀμαζὼν, ἐπικληθεῖσα Εὔκνημος, πιθανῶς μία ἐξ ἐκείνων αἵτινες διηγωνίσθησαν ἐν Ἐφέσῳ. Ὁ δὲ Παυσανίας ἀναφέρει αὐτοῦ Ἄρτεμιν Σώτειραν ἐν Μεγάροις, ἐν Ἑλικῶνι τρεῖς Μούσας, τοῦ Ὀλυμπιοσθένους καὶ Κηφισοδότου ἐργασθέντων τὰς λοιπὰς Μούσας ἐν συνεργασίᾳ μετ' ἄλλων, καὶ τὸν λέγει ἔξοχον εἰς παραστάσεις ἵππων καὶ ταύρων (Α, 40. Θ, 30). Πολύτιμος ἐπιγραφὴ εὑρέθη εἰς τὴν Ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν, φέρουσα «Χαιρέδημος Εὐαγγέλου ἐκ Κοίλης ἀνέθηκε. Στρογγυλίων ἐποίησε». Σχολιαστὴς δὲ τοῦ Ἀριστοφάνους (Ὄρν. 1128) μαρτυρεῖ (χωρὶς νὰ μνημονεύσῃ τοῦ καλλιτέχνου), ὅτι τὸ ἀνάθημα τοῦτο ἦν ὁ χαλκοῦς Δούριος ἵππος μετὰ τῶν ἐξ αὐτοῦ προκυπτόντων μαχητῶν, οὗ μνημονεύει καὶ ὁ Παυσανίας (Α, 23).

Στροῖβος, Ἀθηναῖος, πατὴρ τοῦ Λεωκράτους (Θουκ. Α, 105).

Στρομβιχίδης, υἱὸς Διοτίμου, ναύαρχος Ἀθηναῖος (Θουκ. Η,15, — Ξνφ. Ἑλλ.).

Στρόμβιχος, Ἀθηναῖος, πατὴρ τοῦ Διοτίμου, πάππος τοῦ Στρομβιχίδου (Θουκ. Α, 45).

Στρόμβος, ὁ στρογγύλος λίθος εἰς τὸ κάτω τῆς ἀτράκτου, τὸ καὶ σπονδύλιον. Τοιοῦτοι λίθοι πάμπολλοι εὑρέθησαν εἰς τὰς ἀνασκαφὰς τοῦ κ. Σχλιεμάννου καὶ ἄλλων εἰς πόλεις τῶν ἀρχαϊκῶν χρόνων, ὅτε φαίνεται ὅτι ἡ ἄτρακτος ἦν μία τῶν σπουδαιοτέρων ἐνασχολήσεων καὶ τὸ ἐγκαύχημα τῶν εὐγενεστέρων γυναικῶν.

Στρουθέας, παράσιτος διακωμῳδούμενος (Λουκ.).

Στρούχατοι, ἀρχαῖος λαὸς τῆς Μηδίας (Ἡρδ, Α, 101).

Στροφάδες, δύο μικραὶ νῆσοι τοῦ Ἰονίου πελάγους εἰς 6 μιλίων ἀπόστασιν νοτίως τῆς Ζακύνθου, πρὸς τῇ ἀκτῇ τῆς Πε-

λοποννήσου κείμεναι, καὶ τοῖς Μεσσηνίοις καὶ τοῖς Κυπαρισσίοις ἀνήκουσαι, καὶ ἀμπελόφυτοι. Ἐκαλοῦντο δὲ πρὶν Πλωταί, ἴσως διότι ἡ περὶ αὐτὰς θάλασσα ἐστὶν ἤδη βαθεῖα καὶ πλεύσιμος, ἀλλὰ, κατὰ τὸν μῦθον, διότι αὐταὶ ἔπλεον ἐπὶ τῶν ὑδάτων, οὖσαι κατὰ Βιργίλιον κατοικία τῶν Ἁρπυιῶν, ἀφ' ὅτου οἱ υἱοὶ τοῦ Βορέως Κάλαϊς καὶ Ζήτης, διώξαντες τὰς Ἁρπυίας, ὅτε ἔφθασαν μέχρι τῶν νήσων τούτων, ἐστράφησαν, παραιτηθέντες τῆς διώξεως, δι' ὃ καὶ Στροφάδες ἐκλήθησαν (Στρβ. Η, 359. — Ἀπλλδ. Α, 9, 21. — Vitr. Æ, III, 210). Νῦν Στρίφαλι.

Στροφαῖος, ἐπίθετον τοῦ Ἑρμοῦ, ὡς ἐφόρου τῶν στρεφομένων (ἀνοιγοκλειομένων) θυρῶν (Ἡσύχ.).

Στροφεύς, ὡς πᾶν τὸ εἰς στροφὴν συντελοῦν· οὕτω κυρίως τὸ σύνηθες μηχάνημα πρὸς στροφὴν τῶν θυρῶν. Συνέκειτο δὲ τοῦτο, κατὰ θύραν σωζομένην ἐν Ῥώμῃ, τὴν τοῦ ναοῦ τοῦ Ῥέμου, νῦν ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου Θεοδώρου, ἐκ μεταλλίνου ἐμβόλου, καλουμέ-

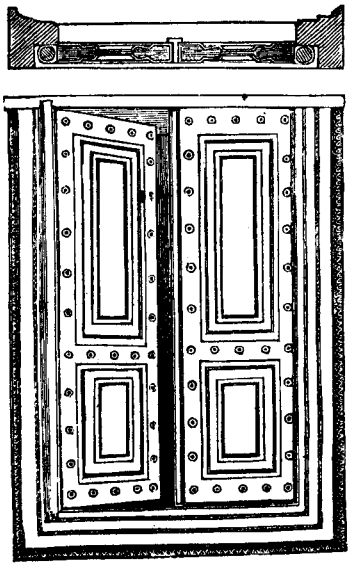

νου στρόφιξ, ἄνω καὶ κάτω τοῦ θυρώματος πρὸς τῷ τοίχῳ, εἰσερχομένου εἰς κοίλωμα, ὅπερ τοῦτο ἐκαλεῖτο στροφεύς, καὶ ἦν ἐπίσης μετάλλινον, ἵνα μὴ φθείρηται ἐκ τῆς τριβῆς, εἰς τὸ ἀνώφλιον καὶ εἰς τὸ κατώφλιον, ὡς δεικνύουσιν αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἑτέρας

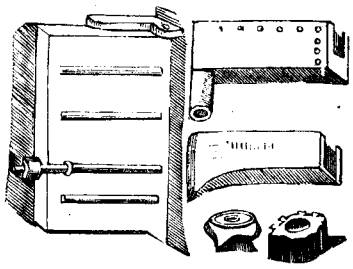

εἰκόνος ἐκ θύρας αἰγυπτιακῆς, διατηρούμεναι εἰς τὸ Βρεττανικὸν Μουσεῖον.

Στρόφιγξ, ἴδ. Στροφεύς.

Στροφίη, κρήνη ἐν Βοιωτίᾳ παρὰ ταῖς Θήβαις (Καλλμ. εἰς Δηλ. 76).

Στρόφιον, ὕφασμα συνεστραμμένον, καὶ ὑπὸ τῶν γυναικῶν ἐνίοτε ὑπὸ τὰ στήθη φερόμενον, ὥστε καὶ στηθόδεσμον, καὶ περιμαστίδιον ζῶσμα ἐλέγετο (Ἀρστφ. Θεσμφ. 146. Σχλ. — Ἡσχ. — Φωτ.)· ἢ ἐφέρετο ὑπὸ τῶν ἱερέων εἰς τὴν κεφαλὴν (Πλούτ. Ἀρστ. ΝΓ).

Στρόφιος, 1) Εἷς τῶν ἐπισήμων Τρώων, πατὴρ τοῦ Σκαμάνδρου (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 49). — 2) Υἱὸς τοῦ Κρίσσου, βασιλεὺς τῆς Φωκίδος, ἀνὴρ Ἀναξιδίας, τῆς ἀδελφῆς τοῦ Ἀγαμέμνονος, εἰς ὃν ἐπέμφθη ὁ Ὀρέστης ὅτε ἐσώθη ἀπὸ τοῦ Αἰγίσθου (Πινδ. Πυθ. ΙΑ, 54. — Εὐρπ. Ἰφ. Ταυρ. 60). — 3) Ἔγγονος τοῦ ἀνωτέρω, υἱὸς Πυλάδου καὶ Ἠλέκτρας (Παυσ. Β, 16).

Στρύμη, πόλις τῆς Θρᾴκης ἐπὶ τοῦ Λάσσου ποταμοῦ, τοῖς Θασίοις ἀνήκουσα (Ἡρδ. Ζ, 103. — Δμσθ.).

Στρυμόδωρος, Ἀθηναῖός τις ἐκ τοῦ δήμου τῶν Ἀχαρνῶν (Ἀρστφ. Ἀχαρ. 275).

Στρυμονέας, βόρειος ἄνεμος, ἐν Θρᾴκῃ οὕτω καλούμενος καθ' ὃ πνέων ἐκ τοῦ Στρυμῶνος ποταμοῦ (Ἡρδ. Η, 118).

Στρυμώ, θυγάτηρ τοῦ Σκαμάνδρου, γυνὴ τοῦ Λαομέδοντος (Ἀπολλδ. Ζ, 12, 3).

Στρυμών, ποταμὸς τῆς Μακεδονίας,

μέχρι Φιλίππου τὸ ἀνατολικὸν αὐτῆς ὅριον, πηγάζων ἐκ τοῦ ὄρους Σκομίου ἐν Παιονίᾳ (Θουκ. Β, 96), διαρρέει τὴν Πρασιάδα ἢ Κερκινίτιν λίμνην, καὶ ἐκβάλλει, νοτίως τῆς Ἀμφιπόλεως, εἰς τὸν κόλπον, ὅστις καὶ αὐτὸς Στρυμωνικὸς ὀνομάζεται. Οἱ ἀρχαῖοι μνημονεύουσι συνεχῶς αὐτοῦ ἕνεκα τῆς θέσεως τῆς Ἀμφιπόλεως (Ἡσδ. Θεογ. 379. — Ἡρδ. — Ἀπλλδ. Β, 5, 10). Νῦν Ἰσκάρ. — Ὡς ποτάμιος θεὸς, ὁ Στρυμὼν ἐλέγετο υἱὸς τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος, ἐκ τῆς Εὐτέρπης πατὴρ τοῦ Ῥήσσου, καὶ ἐκ τῆς Εὐάδνης πατὴρ τῆς Νεαίρας.

Στρωματόδεσμος, εἶτα καὶ **στρωματεύς**, τὸ κιβώτιον ἢ δέμα τῶν στρωμάτων καὶ καλυμμάτων, ἃ οἱ δοῦλοι ἐπὶ ὄδειπορίῶν ἔφερον, παρακολουθοῦντες τοὺς κυρίους των.

Στρωμνὴ, ἐν γένει μὲν πᾶν τὸ ἐπιστρωννύμενον κάλυμμα, κυρίως τὸ ἐν τῇ κλίνῃ στρῶμα, πληρούμενον ἐκ χόρτων ἢ ἀχύ-

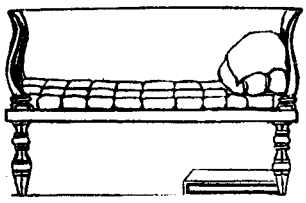

ρων παρὰ τοῖς πένησιν, ἐξ ἐρίων συνήθως, ἐκ πτερῶν παρὰ τοῖς ἁβροδιαίτοις.

Στυβέρα, πόλις τῆς Μακεδονίας, μεταξὺ τῶν ποταμῶν Ἀξιοῦ καὶ Ἐριγόνος (Πολύβ.)· Στύμβαρα (Στρβ.).

Στύγνη, μία τῶν Δαναΐδων, φονεύσασα τὸν μνηστῆρα αὐτῆς Πολύκτορα (Ἀπλλδ. Β, 1. 4).

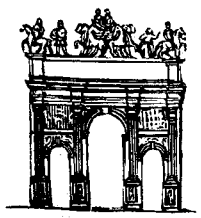

Στυλὶς καὶ **στηλὶς**, τὸ κατὰ τὴν πρύμνην τοῦ πλοίου, τὸ φέρον τὰ ἄφλαστα (Πολδ.).

Στυλοβάτης, ὑψηλὴ βάσις, εἰς ἣν ἐπικάθηται κίων μετὰ τῆς βάσεως αὐτοῦ (Πολδ.), ἰδίως ἐν χρήσει παρὰ Ῥωμαίοις, ἢ καὶ ὅλη σειρὰ κιόνων, ὅτε μᾶλλον θωρακεῖον λέγεται.

Στυλοπινάκιον, πίναξ γλυφὰς περιέχων ὡς αἱ μετόπαι, ἐντετμημένας ἐντὸς τοῦ πάχους τῶν κιόνων, νεωτερισμὸς ὃν πρῶτος εἰσήγαγεν Ἄτταλος ὁ Β', τῷ 156 π. Χ. εἰς ὃν ᾠκοδόμησεν ἐν Κυζίκῳ ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος. Τὸ παράδειγμα ὅμως μιμητὰς δὲν εὗρε πολλούς.

Στυμφαλὶς καὶ **Στυμφαλία,** λίμνη τῆς Ἀρκαδίας, ὑπὸ τὸ ὄρος καὶ παρὰ τὴν πόλιν Στύμφαλον, ἐτρέφετο ὑπὸ κρήνης καὶ μικροῦ ποταμίου, καὶ ἐπληροῦτο ἀφθόνου ὕδατος ὁσάκις δι' αὐτομάτου προσχώσεως ἐκλείοντο αἱ ὑπόγειοι καταβόθραι, αἵτινες ἔτρεφον τὸν Ἐρασῖνον, ῥέοντα πρὸς τὸ Ἄργος (Ἡρδ. ΣΤ, 66. — Παυσ. Η, 22. — Στρβ.). Ὁ δὲ Ἀδριανὸς κατεσκεύασεν ὑδραγωγεῖον, οὗ ἴχνη ἔτι σώζονται ἐν τῇ λίμνῃ, φέρον τὸ ὕδωρ αὐτῆς εἰς Κόρινθον. Ἐνταῦθα ἐμυθεύετο ὁ Ἡρακλῆς ἐκτελέσας ἕνα τῶν ἄθλων αὐτοῦ, τὴν ἐξολόθρευσιν τῶν Στυμφαλίδων ὀρνίθων, αἵτινες ἐν τῇ λίμνῃ ταύτῃ διαιτώμεναι, σαρκοβόροι, σιδηρᾶς πτέρυγας ἔχουσαι, κατελυμαίνοντο τὴν πέριξ χώραν· ἀπηντήθησαν δὲ καὶ ὑπὸ τῶν Ἀργοναυτῶν ἐν τῷ Εὐξείνῳ Πόντῳ (Ἀπλλν. Ῥόδ. Β, 1058. Σχλ. — Παυσ. Η, 22. — Ἀπλλδ. Β, 5, 6).

Στύμφαλος, 1) Ὄρος τῆς Ἀρκαδίας συνεχόμενον μετὰ τῆς Κυλλήνης, καὶ κείμενον παρὰ τῇ Στυμφαλίδι λίμνῃ (Στρβ.). — 2) Ποτάμιον ἐκ τοῦ ὄρους Στυμφάλου εἰς τὴν Στυμφαλίδα λίμνην ἐκρέον (Πολύβ. — Στρβ.). — 3) Πόλις ἀρχαία κατὰ τὰ νοτια-

νατολικὰ τῆς Ἀρκαδίας ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου ὄρους καὶ παρὰ τῇ Στυμφαλίδι λίμνῃ (Ὁμ·

Ἰλ. Β, 608. — Ξνφ. — Στρβ. — Στφ. Βυζ.). Εἶχε ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος μετ' ἀρχαιοτάτου ἐπιχρύσου ξοάνου (Παυσ. Η, 23).

Στύμφαλος, 1) υἱὸς Ἔλάου καὶ Λαοδίκης, βασιλεὺς τῆς Ἀρκαδίας, πολεμηθεὶς καὶ δολοφονηθεὶς ὑπὸ Πέλοπος. Τέκνα αὐτοῦ ἦσαν ὁ Ἀγαμήδης, ὁ Γόρτυς καὶ ἡ Παρθενόπη (Παυσ. Η, 4. — Ἀπλλδ. Γ, 9, 1). — 2) Εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Λυκάονος, βασιλεὺς τῆς Ἀρκαδίας, καὶ φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Διὸς (Ἀπλλδ. Γ, 8, 1).

Στύμφη, ἡ Τύμφη, ἴσως ὀρθότερον, ὄρος μεταξὺ Μακεδονίας καὶ Ἠπείρου (Στρβ.).

Στὺξ, 1) (νῦν Μαυρονέρι) πηγὴ ἐν Ἀρκαδίᾳ, ἐξ ὑψηλοτάτου καθέτου κρημνοῦ τῶν Ἀροανίων ὀρέων ἀποσταλάζουσα, καὶ εἶτα. κατὰ τὴν ἀρχαίαν πόλιν Νώνακριν χείμαρρον ἀποτελοῦσα, εἰσρέοντα εἰς τὸν ποταμὸν Κρᾶθιν (νῦν Ἀκράταν). Διὰ τὸ δυσπρόσιτον αὐτῆς καὶ τοῦ ὕδατος τὴν ψυχρότητα, ἐπεκράτει ἡ πρόληψις ὅτι δηλητηριῶδες ἦν τὸ ὕδωρ τοῦτο, καὶ ἔθραυε πᾶν ἀγγεῖον εἰς ὃ συνελέγετο, ἐκτὸς ἂν ἦν κατεσκευασμένον ἐξ ὄνυχος ὄνου. Ἐν ἀρχαιατάτοις ἤδη χρόνοις ὁμώνυμος αὐτῇ ἐλέγετο καὶ μετ' αὐτῆς συνεχομένη ἐθεωρεῖτο ὑποχθόνιος πηγὴ περιβάλλουσα πάντα τὸν τάρταρον, ἣ κατ' ἄλλους βαλτώδης λίμνη ἐν τῷ ταρτάρῳ, φοβερὰ καὶ αὐτοῖς τοῖς θεοῖς, οἵτινες εἰς τὸ ὕδωρ τῆς Στυγὸς ὤμνυον τὸν ὑπέρτατον αὐτῶν ὅρκον (Ὅμ. Ὀδ. Ε, 185. Ἰλ. Β, 755. — Ἡσδ. Θεογ. 806. — Ἡρδ. ΣΤ, 74. — Παυσ.). — 2) Θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τυθῆος, ἧς τέκνα, ἐκ τοῦ Πάλλαντος, ἦσαν ὁ Ζῆλος, τὸ Κράτος, ἡ Νίκη καὶ ἡ Βία (Ἡσδ. Θγν. 861. — Ἀπλλδ Α, 212). Εἶχε δ' ἴδια βασίλεια ἐν Ἅιδου, ἐξ ὧν ἐπήγαζε τὸ ὕδωρ τῆς Στυγός.

Στύρα (τὰ), πόλις εἰς τὰ νοτιοδυτικὰ τῆς Εὐβοίας, οὐ μακρὰν τῆς Καρύστου. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς, Δρύοπες τὴν καταγωγήν, ἐπολέμησαν κατὰ τῶν Περσῶν καὶ ἐν Σαλαμῖνι, καὶ ἐν Ἀρτεμισίῳ, καὶ ἐν Πλαταιαῖς. Μετέπειτα εἰς τὰς Ἀθήνας ἀπέτινον 1200 δρ. συμμαχικὸν φόρον. Ἐπὶ τοῦ Λαμιακοῦ πολέμου κατεστράφησαν τὰ Στύρα· εἶτα δὲ πάλιν ἀνῳκοδομήθησαν, τῇ Ἐρετρίᾳ προσαρτηθέντα (Ἡρδ. Η. 1, 46. Θ, 28. — Θουκ. Ζ, 57. — Στρβ. 446. — Παυσ. Δ, 34, 11). Καὶ νῦν Στύρα ἢ Στοῦρα.

Στύραξ, ταὐτὸ τὸ σαυρωτὴρ, τὸ κάτω μέρος τοῦ ξύλου τῆς λόγχης, καὶ τὸ σίδηρον δι' οὗ περικαλύπτεται ἵνα ἐμπήγνυται εἰς τὴν γῆν.

Στωϊκοί, ἢ οἱ ἐκ τῆς στοᾶς φιλόσοφοι, ἐκαλοῦντο οἱ ὀπαδοὶ τοῦ φιλοσοφικοῦ συστήματος ὃ ἐδίδασκεν ἐν τῇ ποικίλῃ στοᾷ (ἴδ. Στοὰ) Ζήνων ὁ ἐκ Κιτίου. Ἡ τάσις τῆς σχολῆς ταύτης ἦν κυρίως πρακτική. Καὶ προσέθηκαν μὲν καὶ οἱ μεταγενέστεροι στωϊκοὶ παντοῖα εἰς τὴν φιλοσοφίαν τοῦ Ζήνωνος, ἀλλ' οἱ κυριώτεροι χαρακτῆρες τοῦ ὅλου συστήματος ἐξ ἐκείνου πηγάζουσι. Πρὸς πλήρη δ' ἀνάπτυξιν καὶ συμπλήρωσιν αὐτῆς συνετέλεσε μάλιστα ὁ Χρύσιππος, ὁ ἐκ Σόλων τῆς Κιλικίας, οὗ τὰ συγγράμματα εἰσὶν ἡ κυριωτέρα πηγὴ ἐξ ἧς ἠρύσθησαν ὅσοι διετήρησαν ἀποσπάσματα τῆς στωϊκῆς φιλοσοφίας, ὡς Σῆξτος ὁ ἐμπειρικὸς, ὁ Στοβαῖος, ὁ Πλούταρχος, ὁ Κικέρων καὶ ὁ Σενέκας. Οἱ Στωϊκοὶ δὲν ἠξίουν νέα θεωρήματα νὰ προαγάγωσιν, ἀλλὰ μᾶλλον νὰ χρησιμοποιήσωσι πρὸς σκοπὸν πρακτικὸν τὰ προϋπάρχοντα ἐν ἀρχαιοτέροις συστήμασι, καὶ πρὸ πάντων ἠρύοντο ἐκ τῆς ἠθικῆς τοῦ Σωκράτους. Ὁ κυριώτερος χαρακτὴρ τῆς φιλοσοφίας αὐτῶν ἐστὶν ὁ ἠθικὸς ἡρωϊσμὸς, χωρῶν πολλάκις μέχρις ἀπολύτου αὐστηρότητος. Διήρουν δ' αὐτὴν, κατὰ τὸν Ξενοκράτην, εἰς α) διαλεκτικὴν (λογικὴν καὶ ῥητορικήν)· β) φυσικὴν (ψυχολογίαν καὶ θεολογίαν)· γ) ἠθικὴν, περιλαμβάνουσαν καὶ τὴν πολιτικήν. Ἡ διαλεκτικὴ περιελάμβανε παρ' αὐτοῖς καὶ τὴν ποιητικὴν καὶ τὴν μουσικήν· ἡ λογικὴ ἦν ἐπιστήμη τῆς πρώ-

της ἀνάγκης, καθ' ὅσον ἀπ' αὐτῆς ἐξηρτᾶτο κατὰ τὸ πλεῖστον καὶ τὸ ὀρθῶς σκέπτεσθαι καὶ τὸ καλῶς λέγειν. Ἦν δ' ἀτόρροια θεωρίας ἀντιλήψεων, ἣν φαίνεται προπαρασκευάσας ὁ Χρύσιππος διὰ διδασκαλίας καταττούσης τας ἀντιλήψεις. Ἐν τῇ φυσικῇ καὶ τῇ φυσιολογίᾳ παρεδέχοντο ὅτι σῶμα ἦν πᾶν τὸ ὑπάρχον, ἐνεργοῦν καὶ πάσχον. Τὰ σώματα εἰσὶ τὰ μὲν πυκνὰ τὰ δὲ ἀραιά. Ἀντίληψις δέ, τύπος καὶ χρόνος εἰσὶν ἀσώματα ὄντα. Πρὸ παντὸς δ' ὑπάρχουσι δύο ἀρχαί· α) ἡ παθητικὴ, καὶ προορισμοῦ στερουμένη ὕλη· 2) ἡ ἐνεργητικὴ, ὁ θεὸς, ἀφ' οὗ ἀπορρέει πᾶσα ἐνέργεια, πᾶν σχῆμα, καὶ πᾶν τὸ σκόπιμον ἐν τῷ κόσμῳ. Ὁ θεὸς ἐστὶ πῦρ ζῶν, οὐχὶ τὸ σύνηθες, ἀλλὰ τὸ καὶ αἰθὴρ καλούμενον, τὸ κατὰ λογικοὺς νόμους τὰ πάντα παράγον, διαμορφοῦν καὶ διαῤῥέον, τὸ γενικὸν λογικὸν τὸ ἐπὶ τῆς φύσεως ἐνεργοῦν, ὁ γενικὸς νόμος τῆς φύσεως. Τούτου ἕνεκεν ἐστὶν ἐν τῷ κόσμῳ καὶ οὐχὶ ἐκτὸς τοῦ κόσμου. Ἀλλ' ὡς διὰ τοῦ πυρὸς παρήχθη ὁ κόσμος, οὕτω διὰ τοῦ πυρὸς καὶ θὰ καταστραφῇ. Ὑπῆρχον ὅμως καὶ Στωϊκοὶ μὴ παραδεχόμενοι τὴν θεωρίαν τῆς τοῦ κόσμου τελικῆς πυρπολήσεως. Κατὰ τὴν ψυχολογίαν τῶν Στωϊκῶν, ἡ ψυχὴ, ἢ ἡ ζωτικὴ δύναμις τοῦ ἀνθρώπου, ἐστὶν ἔμπυρος ἀὴρ, μέρος τῆς θεότητος, ἀλλ' ἐφήμερον. Συνίσταται δ' ἐξ ὀκτὼ δυνάμεων, ὧν ἡ ἀνωτάτη καὶ τῶν ἄλλων κρατοῦσα ἐστὶν ὁ νοῦς· ἐξ αὐτῆς δὲ παράγονται αἱ λοιπαὶ, αἱ 5 αἰσθήσεις, ἡ δύναμις τοῦ ὁμιλεῖν καὶ τοῦ παράγειν. Ἐκ τῆς δυνάμεως τοῦ νοὸς προκύπτουσι καὶ τὰ πάθη, ὁ φόβος, ἡ ἐπιθυμία, αἱ τῶν αἰσθήσεων ὁρμαὶ, ἡ λύπη, ἡ χαρά. Ἡ ἠθικὴ τῶν στωϊκῶν ἤθελεν ἀκριβέστερον τῶν πρὸ αὐτῶν ν' ἀναπτύξῃ τὰς ἰδιότητας τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, τοῦ ἀνθρωπίνου νοὸς καὶ τῆς ἐλευθερίας, καὶ νὰ συνδυάσῃ αὐτὰς μετὰ τῆς φύσεως. Ὁ θεὸς ἦν αὐτοῖς ὁ ὑπέρτατος νομοθετῶν νοῦς, καὶ ὁ νόμος τῆς φύσεως ἦν ὁ θεῖος νόμος. Τὸ ὑπέρτατον ἀξίωμα τῆς ἠθικῆς αὐτῶν ἐνεργείας ἦν, νὰ ζῶσι συμφώνως πρὸς τὴν φύσιν. Οὗτος ἦν ὁ ὑπέρτατος σκοπὸς ὃν ὁ ἄνθρωπος ὤφειλε νὰ ἐπιδιώκῃ διὰ τοῦ βίου. Ὅσας καὶ ἂν εἶχεν ἐλλείψεις ἡ στωϊκὴ ἠθικὴ, εἶχεν ὅμως καὶ μεγάλα πλεονεκτήματα, εὐγενῆ σπέρματα ἀξιολόγων ἀρχῶν καὶ διδασκαλιῶν. Οἱ στωϊκοὶ ἀνέπτυξαν πάντοτε ἀκατάβλητον γενναιότητα ἐν ταῖς δυσχερεστέραις περιστάσεσι τοῦ βίου, καὶ ἰδίως ἀπέναντι τοῦ δεσποτισμοῦ. Τούτου ἕνεκα καὶ παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις, περὶ τὰ τέλη τῆς Ῥωμαϊκῆς δημοκρατίας καὶ ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων, εὗρεν ἡ φιλοσοφία αὕτη πολλοὺς φίλους καὶ ὀπαδοὺς, ὡς τὸν Κάτωνα. τὸν Κικέρωνα, τὸν Σενέκαν καὶ ἄλλους. Ὁ εὐγενέστατος καὶ πιστότατος τῶν φίλων τοῦ συστήματος τούτου ἦν ὁ αὐτοκράτωρ Μάρκος Αὐρήλιος Ἀντωνῖνος, ὅστις καὶ φιλόσοφος ἐπεκλήθη. Τὸ πρῶτον ἐγνώρισαν τὴν στωϊκὴν φιλοσοφίαν οἱ Ῥωμαῖοι τῷ 155 π.Χ. διὰ Διονυσίου τοῦ ἐκ Βαβυλῶνος, μαθητοῦ τοῦ Χρυσίππου, εἰς Ῥώμην ἐλθόντος ὡς μέλους τῆς περιφήμου πρεσβείας μετὰ τοῦ περιπατητικοῦ Κριτολάου καὶ τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ Καρνεάδου. Μικρὸν μετ' αὐτὸν ἦλθεν ὁ Παναίτιος, φίλος Σκιπίωνος τοῦ νεωτέρου, τοῦ Ἀφρικανοῦ, ὡς καὶ τοῦ Λαιλίου, καὶ μετ' αὐτὸν ὁ Ποσειδώνιος, ὁ Ἀθηνόδωρος καὶ Ἀντίπατρος ὁ Τύριος. Οἱ Ῥωμαῖοι ὅσοι ἐπεδόθησαν εἰς τὴν στωϊκὴν φιλοσοφίαν δὲν ἦσαν κυρίως φιλόσοφοι, ἀλλὰ μόνον ὡς ἐρασιτέχναι ἐσπούδαζον αὐτὴν, καὶ ἤθελον νὰ ὠφεληθῶσιν ἐξ αὐτῆς πρὸς τελειοποίησιν τῆς ῥωμαϊκῆς νομοθεσίας· οὐδὲ περιωρίζοντο ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ σύστημα τοῦτο, ἀλλ' ἐσπούδαζον καὶ ἄλλα, ὡς τοῦτο ἔπραττεν ὁ Κικέρων. Ἀνεδείχθησαν δὲ καὶ παρ' αὐτοῖς ἐπίσημοι στωϊκοὶ, ὁ Σενέκας, ὁ Λουκανὸς, ὁ Κορνοῦτος, ὁ Πέρσιος, ὁ Θρασέας Παῖτος, ὁ αὐτοκράτωρ Ἀντωνῖνος. Ἕλληνες δὲ στωϊκοὶ μεταγενέστεροι ἦσαν ὁ Ἐπίκτητος, ὁ Ἀρριανὸς, ὁ Σῄξτος ἐκ Χαιρωνείας.

Συάγριος, υἱὸς τοῦ Αἰγιδίου. Μετὰ

τούτου τὸν θάνατον, τῷ 484 μ. Χ., αὐτὸς διοικητὴς ἀναδειχθεὶς τῶν ἐν Γαλλίᾳ ῥωμαϊκῶν κτήσεων, ἐπροστάτευσεν αὐτὰς, βοηθείᾳ τοῦ Χιλδερίχου, τοῦ βασιλέως τῶν Φράγκων, κατὰ τῶν ἄλλων εἰσβαλόντων Φράγκων. Ἀλλ' ὁ βασιλεὺς αὐτῶν Χλοδεβῖκος τὸν κατενίκησε τῷ 486. Φυγὼν δ' ὁ Συάγριος παρὰ Ἀλαρίχῳ Β', τῷ βασιλεῖ τῶν Βισιγότθων, παρεδόθη ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸν Χλοδεβῖκον, ὅστις τὸν ἐθανάτωσε, καὶ οὕτως ἔληξεν ἡ ἐπὶ τῆς Γαλλίας ὑπεροχὴ τῆς Ῥώμης.

Σύαγρος, 1) ἀρχαιότατος ποιητὴς Ἕλλην, σύγχρονος τοῦ Ὀρφέως καὶ τοῦ Μουσαίου, πρὸ τοῦ Ὁμήρου ἤδη λεγόμενος ὅτι ἐποίησε τὰ Τρωϊκὰ (Αἰλ. π. ἱ, ΙΔ, 21. —2) Λακεδαιμόνιος, πεμφθεὶς ὑπὸ τῆς Σπάρτης πρέσβυς εἰς Σικελίαν, ἵνα προκαλέσῃ Γέλωνα τὸν τύραννον τὸν Συρακουσῶν νὰ προστεθῇ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν συμμαχίαν κατὰ τῶν Περσῶν (Ἡρδ. Ζ. 153).

Συάδρας, Λακεδαιμόνιος, γλύπτης ἀρχαιότατος, περὶ τὰ 530 π. Χ., μετὰ τοῦ συμπατριώτου αὐτοῦ Χάρτα διδάσκαλος τοῦ Ἀργείου Εὐχείρου (Παυσ. ΣΤ, 4).

Σύβαρις, τέρας φοβερὸν καὶ ἀνθρωποφάγον, κατοικοῦν ἐν σπηλαίῳ τοῦ Παρνασσοῦ, θανατωθὲν ὑπὸ Εὐρυβάτου. Κατ' αὐτὸ ἐμυθεύετο ὀνομασθεῖσα πηγή τις ἐν Ἀχαΐᾳ, καθ' ἣν ἐκλήθη ἡ ἐν Ἰταλίᾳ πόλις (Αὐτ. Λιθ. Η).

Σύβαρις, περίφημος πόλις τῆς Λευκανίας ἐν Ἰταλίᾳ, πρὸς τὰ μεθόρια τῶν Βρουττίων, ἐποίκων Ἀχαιῶν καὶ Τροιζηνίων, τῷ 720 π. Χ. ἱδρυθεῖσα, καὶ κληθεῖσα καθ' ὁμώνυμον ἐν Ἀχαΐᾳ πηγὴν (Στρβ. Η, 386). Ἔκειτο δὲ μεταξὺ τοῦ ποταμοῦ Κράθιος καὶ τοῦ ὁμόρρου αὐτοῦ, ὅστις ἐπίσης Σύβαρις ἐκαλεῖτο ἔνθα σήμερον τὸ χωρίον Πολινάρε. Δραστηριώτατον ἀσκοῦσα ἐμπόριον, ἰδίως μετὰ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἀνεπτύχθη μεγάλως καὶ ἀφίκετο εἰς ἀκμὴν καὶ δύναμιν (Ἡρδ. ΣΤ, 21), ὥστε εἶχε περὶ τὰς 100,000 κατοίκων, ἦρχε δὲ 25 πόλεων, καὶ κατὰ Κρότωνος, ἠδυνήθη νὰ παρατάξῃ 300,000 ἀνδρῶν. Ἀλλ' ἕνεκα τῆς μεγάλης αὐτῶν εὐπορίας

ἐξώκειλαν οἱ Συβαρῖται εἰς βίον ἡδυπαθῆ, παροιμιακὸν καταστάντα, Τῷ 510 π. Χ. ἐν πολέμῳ κατὰ τῶν Κροτωνιατῶν ἡ πόλις αὐτῶν κατηδαφίσθη ἐκ θεμελίων (Διόδ. ΙΒ, 9) τῷ δὲ 443 π. Χ., οἱ ἀπόγονοι τῶν φυγάδων ἐκ τῶν κατοίκων, μετ' Ἀθηναίων μετοίκων, οἷς προσετέθη καὶ ὁ ἱστορικὸς Ἡρόδοτος, ἐγκατέστησαν πρὸς τῇ παρακειμένῃ ἀρχαίᾳ πόλει Θουρίων ἢ Θουρίας καὶ αὐτῇ ταχέως ἀναπτυχθείσῃ ὑπὸ τοὺς δημοκρατικοὺς νόμους οὓς ἔδωκεν αὐτῇ ὁ Χαρώνδας (Θουκ. Ζ, 33). Ἐπὶ τοῦ δευτέρου Καρχηδονικοῦ πολέμου, τῷ 204 π. Χ., ὁ Ἀννίβας, λεηλατήσας τὴν πόλιν, μετέφερε μέρος τῶν κατοίκων εἰς Κρότωνα, καὶ τῷ 194 π. Χ. ἔπεμψαν ἐκεῖ οἱ Ῥωμαῖοι ἀποικίαν, ὑπὸ τὸ ἐπὶ βραχὺ μόνον διατηρηθὲν ὄνομα Κόπιαι. Ἡ πόλις ἦν ὀχυρὰ, καὶ ἀντέστη εἰς πολιορκίαν τοῦ Πομπηίου· εἶτα δὲ κατέστη πόλις Ῥωμαϊκή. Πότε ἐντελῶς κατεστράφη ἀγνοεῖται, ὡς καὶ ἡ ἀκριβὴς αὐτῆς θέσις (Στρβ. ΣΤ, 263).

Σύβηρος ἢ **Σίβηρος** κατὰ Πλίνιον (XXXVII, 35) ποταμὸς, ἄλλως ἄγνωστος ἐν Ἀττικῇ, ἔνθα ἔθεν εὑρίσκοντο πολύτιμοι λίθοι.

Σύβοτα (τὰ), μικρὸν χωρίον κατὰ τὰ νότια τῆς Ἠπείρου, κατωτέρω τῶν ἐκβολῶν τοῦ Θυάμιδος, μετὰ νησιδίων, ἀπέναντι τῆς Λευκίμνης, ἀκρωτηρίου τῆς Κερκύρας. Ἐκεῖ συνεκροτήθη τῷ 433 π. Χ. ἡ ναυμαχία μεταξὺ Κερκυραίων καὶ Κορινθίων, ἥτις ὑπῆρξεν ὡς τὸ προοίμιον τοῦ Πελοποννησιακοῦ

πολέμου (Θουκ. Α, 47. 50. 52. 54. Γ, 76. — Στρβ. Ζ, 324).

Συβρίδαι, δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἀνήκων εἰς τὴν Ἐρεχθηίδα φυλήν.

Συγγραφεῖς, ἐν Ἀθήναις ἐλέγοντο οἱ εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ δήμου προτάσεις, ἐγγράφως μάλιστα, ὑποβάλλοντες, καὶ διὰ συζητήσεως αὐτὰς ὑποστηρίζοντες, καὶ ὧν τὸ ὄνομα, ἐγκριθείσης τῆς προτάσεως, ἐνεγράφετο εἰς τὸ ψήφισμα ὑπὸ τὸν τύπον «ὁ δεῖνα εἶπε» (Ἀριστοφ. Ἀχαρν. 1162. — Δημοσθ. π. Στεφ. 285). Ὑπὸ τοῦτον δὲ τὸν τίτλον καὶ τῷ 397 π. Χ., μετὰ τὸ Σικελικὸν πάθημα, προτάσει τοῦ Πεισάνδρου, ἐξελέξαντο δέκα ἄνδρας, οἷς προσέθηκαν ἔπειτα καὶ ἄλλους 20, ἵνα προτείνωσι τὴν ἐπὶ τὸ ἀριστοκρατικώτερον μετατροπὴν τοῦ ἀττικοῦ πολιτεύματος (Θουκ. Β, 67. — Ἰσοκρ. Ἀρειοπ. 58. — Σουίδ. λ. πρόβουλοι).

Συγγραφή, τὸ ἔγγραφον συμβόλαιον (Πολδ. Η, 140), περιλαμβάνον τοὺς ὅρους τῆς συμφωνίας μετὰ πασῶν τῶν λεπτομερειῶν αὐτῆς, τὰς ὑπογραφὰς ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, τὰ ὀνόματα τῶν μαρτύρων, κτλ. (Δημοσθ. πρ. διακριτ. 926). Ἐγράφετο δὲ συνήθως ἐν διπτύχῳ, διπλῷ πινακίῳ, ὃ κλειόμενον ἐσφραγίζετο καὶ κατετίθετο παρὰ τρίτῳ, συνήθως παρὰ τραπεζίτῃ, τῇ κοινῇ συναινέσει τῶν συμβαλλομένων (Ἰσοκρ. Τραπ. 362. — Δημοσθ. Π. Ἀπατ. 604. 903. Κ. Διονσδ. 1283). «Ἐκδιδόναι ἀνδριάντα κατὰ συγγραφὴν» (Δημοσθ. Π. στεφ. 268), δηλοῖ παραγγέλλειν κατασκευὴν ἀνδριάντος ἐπὶ ῥητοῖς ὅροις ὕλης, διαστάσεων, χρόνου, τιμῆς, κτλ. Ἡ συγγραφὴ ὅμως ἦν οὐχὶ ἀπολύτως ἀπαραίτητος διὰ τὸ κῦρος συμφωνίας, διότι δι' αὐτὸ ἤρκει ἡ παρουσία μαρτύρων (Δημοσθ. Φαινιπ. 1042, κλ.)· ἀλλ' ἐν τῷ ἐμπορίῳ ἐκρίνετο ἀναγκαία (Δημοσθ. πρ. Ζηνόθ. 882).

Συγκρητισμός, ὁ συνασπισμὸς εἰς συμπολιτείαν τῶν ἀπ' ἀλλήλων ἄλλως ἀνεξαρτήτων πόλεων τῆς Κρήτης (Στρβ. Ι, 739. — Ἀθν. Δ, 143. - Πλούτ. π. ἀδ. φιλ. 19. - Ἐτ. Μ.).

Συγκύπται (οἱ), ἐν τῇ ἀρχιτεκτονικῇ, δοκοὶ αἵτινες συνενούμεναι πρὸς τὰ κάτω, διίστανται γωνιαίως πρὸς τὰ ἄνω, ἵνα στηρίξωσι

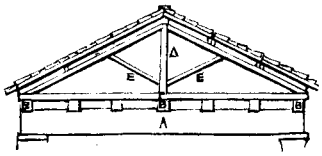

προσκλινεῖς ἐπιφανείας, οἷον τὴν στέγην, ὡς ἐν τῇ εἰκόνι ΕΕ.

Συέννεσις, δηλοῦν «εὐγενὴς ἡγεμών», ἦν κοινὸν ὄνομα τῶν ἡγεμόνων τῆς Κιλικίας, καὶ ὅτε ἔτι ἦσαν ὑπὸ τὴν Περσικὴν κυριαρχίαν (Αἰσχλ. Πέρσ. 320. Ἡρδ. Α, 74. Ε, 118. Ζ, 98. — Ξνφ. Ἀνδ. Α, 2, 12. κλπ.).

Συήνη, πόλις τῆς Αἰγύπτου, νοτίως ἐπὶ τῶν συνόρων τῆς Αἰθιοπίας κειμένη (Ἡρδ. Β, 30), κατὰ τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ μικροῦ καταῤῥάκτου τοῦ Νείλου, ἐπὶ Χερσονήσου ἐχούσης 1000 ῥωμαϊκῶν βημάτων περίμετρον (Pl. V, 9, 12). Οἱ ἀρχαῖοι γεωγράφοι δι' αὐτῆς ἦγον μίαν τῶν πρωτίστων παραλλήλων αὐτῶν. Ἐπειδὴ ἔκειτο ἀκριβῶς ὑπὸ τὸν τροπικὸν τοῦ καρκίνου, ἐμνημονεύετο ὡς περίεργόν τι τῆς χώρας ταύτης ὅτι ἐκεῖ ὁ ἥλιος ἐπὶ τοῦ θερινοῦ ἡλιοστασίου σκιὰν δὲν ἔῤῥιπτε, καὶ ὅτι ὑπῆρχεν ἐκεῖ φρέαρ εἰς τὸν πυθμένα, κατὰ τὴν μεσημβρίαν τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ὁ ἥλιος κατωπτρίζετο. Παρὰ τῇ πόλει ταύτῃ ἐξωρύττετο περίφημος πυῤῥοποίκιλος λίθος, ὁ **Συηνίτης.** Σώζεται δ' ἐν αὐτῇ (νῦν Ἀσουὰν), μετ' ἄλλων ἐρειπίων καὶ μικρὸς ναὸς αἰγυπτιακὸς, πιθανῶς ἀρχαῖον Τυφώνιον. Ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων ἐστάθμευεν ἐκεῖ ἰσχυρὰ Ῥωμαϊκὴ φρουρὰ (Στρβ. ΙΖ, 797. 817. — Plin. XXXVI, 8, 13).

Σύθας, ποταμὸς τῆς Ἀχαΐας, μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς Σικυωνίας (Παυσ. Β, 34).

Συκῆ, φρούριον ὀχυρὸν ἐν Σικελίᾳ παρὰ ταῖς Συρακούσαις (Θουκ. ΣΤ, 98. — Στέφ. Βυζάντιος).

Συκίτης, ἐπίθετον τοῦ Βάκχου παρὰ Λακεδαιμονίοις, ὡς πρώτου καλλιεργήσαντος τὴν συκῆν (Ἀθήν. Γ, 5).

Συκούριον, πόλις Θεσσαλικὴ κατὰ τὴν Πελασγιώτιδα, ὑπὸ τὸ ὄρος Οἴτην (Πολύβ. ΛΒ, 8). Νῦν Σίγουρον.

Συκοφάντης. Περὶ τῆς παραγωγῆς τῆς λέξεως ἄλλοι ἄλλα λέγουσι. Κατὰ Πλούταρχον (Σόλ. ΛΔ) ἐδήλου ἐν τοῖς πρώτοις χρόνοις τὸν φαίνοντα (καταγγέλλοντα) τὴν ἀπηγορευμένην δῆθεν τῶν σύκων ἐξαγωγήν· κατ' Ἀθήναιον (Γ, 61) ἐκ τῶν καταγγελλόντων τοὺς κλέπτας τῶν σύκων· κατὰ δὲ Φιλόμνηστον, ἐκ τῶν προκαλούντων ἐπιβολὴν προστίμων, ἅτινα ἐν τοῖς πρώτοις χρόνοις εἰκάζει ὄντα σῦκα, οἶνον καὶ ἔλαιον. Μετὰ ταῦτα, ὅτε ηὔξησεν ἡ πρὸς τὰς δίκας τάσις τῶν Ἀθηναίων, ὡς συκοφάντης ἐχαρακτηρίζετο ὁ πρὸ τοῦ δήμου ἢ τῶν δικαστηρίων ἄλλον καταγγέλλων, πρὸ πάντων ὡς κατὰ τοῦ δημοσίου παρανομήσαντα ἢ ἐγκλημα τήσαντα, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ βλάψῃ ἢ ἀργυρολογήσῃ αὐτὸν, ἢ περιποιήσῃ ἑαυτῷ τοῦ δήμου τὴν εὔνοιαν. Ἡ τέχνη αὕτη τοῦ τοὺς ἄλλους βλάπτειν ἐνομίζετο παρὰ τοῖς ἀρχαίοις «ἁπάσας ὑπερβάλλειν τὰς πονηρίας» (Ἰσοκρ. π. ἀντδ. σ. 312)· δι' ὃ καὶ αὐστηρόταται αὐτῇ ἐπεβάλλοντο ποιναί. Ἡ δίκη ἦν τιμητή, ἤτοι τὸ δικαστήριον ἐξετίμα, κατὰ τὴν καταγγελίαν, τὸ μέγεθος τῆς ἐπιβλητέας ποινῆς, ἥτις ἠδύνατο νὰ προβῇ καὶ μέχρι θανάτου. Ἀλλὰ καθ' ὅσον παρήκμαζε καὶ ἐξηχρειοῦτο τὸ δημόσιον πνεῦμα ἐν Ἀθήναις, ἐξετείνετο καὶ τὸ κακὸν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον. Κατηγγέλλετο δ' ἡ συκοφαντία εἴτε διὰ προβολῆς, δηλαδὴ, ἂν ἀπέβλεπεν ἐκτέλεσιν δημοσίων καθηκόντων, δι' αἰτήσεως τῆς ἀδείας τοῦ δήμου πρὸς καταδίωξιν εἰς τὰ δικαστήρια, εἴτε δι' εἰσαγγελίας, ὅτε προὐκαλεῖτο ὁ δῆμος αὐτὸς νὰ δικάσῃ, εἴτε διὰ τῶν λοιπῶν δικαστικῶν τύπων, τῆς γραφῆς, ἐνδείξεως, ἀπαγωγῆς, φάσεως, καὶ τὴν ἡγεμονίαν τῆς δίκης εἶχον οἱ θεσμοθέται. Ὁ κατ' Ἀριστογείτονος λόγος τοῦ Δημοσθένους παρίστησι πλήρη εἰκόνα τοιαύτης δίκης συκοφαντίας.

Σύλαι (αἱ), ἢ Σύλα (τὰ), ἡ σύλληψις ἢ λεία ξένων πλοίων, ἐμπορευμάτων καὶ ἀτόμων ἥτις ἐπετρέπετο εἰς πλοῖα ἐπὶ πολέμου, ἢ ἐνίοτε καὶ ἐν εἰρήνῃ διά τι ἀδίκημα ἀποδιδόμενον εἰς τὴν πόλιν καθ' ἣς αἱ σύλαι ἐδίδοντο. Δίκη ἠδύνατο νὰ κινηθῇ περὶ τοῦ ἂν ἡ σύλληψις ἦν νόμιμος, σύμφωνος πρὸς τὰ ψηφισθέντα, ἢ παράνομος, ὅτε τὰ δημευθέντα, κατὰ τὰς περιστάσεις, ἢ ἀπεδίδοντο ἢ διενέμοντο τοῖς πολίταις (Δημοσθ. π. Λακρ. 927. 931. κ. Νικομ. 185. κ. Τιμκρ. 703. — Θουκ. Ε, 115. — Ἁρπκρ. λ.).

Συλέα, θυγάτηρ τοῦ Κορίνθου, γυνὴ τοῦ Πολυπήμονος, Υἱὸς αὐτῆς ἦν ὁ ληστὴς Σίνις (Ἀπλλδ. Γ, 15).

Συλέος πεδίον, ἐν Μακεδονίᾳ, περὶ τὸν Στρυμονικὸν κόλπον, μεταξὺ τῶν πόλεων Ἀργίλου καὶ Σταγείρων (Ἡρδ. Γ, 115).

Συλεύς, 1) υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος, βασιλεὺς τῆς Αὐλίδος, ὑποβάλλων τοὺς ἐκεῖ ἐπιδημοῦντας ξένους εἰς τὸ νὰ ἐργάζωνται τὰς ἀμπέλους του. Ἐθανατώθη ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους (Ἀπολλδ. Β, 6, 3).

Σύλλας (Κορνήλιος), Ῥωμαῖος, ἐξ ἀπόρου οἰκογενείας, τῷ 138 π. Χ. γεννηθείς, ἐπιστήμων, καὶ λίαν ἐγκρατὴς τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ φιλολογίας. Κατ' ἀρχὰς εἰς βίον τρυφηλὸν καὶ ἐκδεδιητημένον ἐπιδοθείς, ὑπηρέτησε τὸ πρῶτον εἰς τὸν στρατὸν ὑπὸ τὸν Μάριον ἐν Ἀφρικῇ καὶ εἶτα κατὰ τῶν Τευτόνων (τῷ 104), εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη ἐξόχως διακριθείς. Τῷ 92, διοικητὴς ὢν τῆς Κιλικίας, ἤρξατο τοῦ πολέμου κατὰ Μιθριδάτου. Ἀλλὰ τοῦ Μαρίου θελήσαντος νὰ καταλάβῃ τὴν θέσιν του, ἐπανῆλθεν εἰς Ῥώμην, ἐξεδίωξεν αὐτὸν εἰς τὴν Ἀφρικὴν, καὶ εἶτα ἐλθὼν εἰς Ἀθήνας, ἃς κατεῖχεν ὁ στρατηγὸς τοῦ Μιθριδράτου Ἀρχέλαος, ἐπολιόρκησε καὶ ἐκυρίευσεν αὐ-

τὰς (τῷ 87 π. Χ.) μετὰ μεγάλας σφαγάς, ὅτε τὸ αἷμα προρρέον ἐκ τῆς ἀγορᾶς, κατεπλημμύρισε τὸν Κεραμεικόν. Τὸ ἑπιὸν ἔτος ἐνίκησε τὸν Ἀρχέλαον ἐν Χαιρωνείᾳ, καὶ τῷ 85 ἐν Ὀρχομενῷ, ὅτε καὶ ὁ ἴδιος ἐρρίφθη μεταξὺ τῶν ἐχθρῶν ἵνα ἐμψυχώσῃ τοὺς στρατιώτας του, καὶ διεχείμασεν ἐν Θεσσαλίᾳ. Τῷ 84 συνωμολόγησεν ἀνακωχὴν μετὰ τοῦ Ἀρχελάου, λαβόντος ἐπὶ τούτῳ ἐντολὴν τοῦ Μιθριδράτου. Ἐν τούτοις ὁ Μάριος ἐπανελθὼν, εἶχε κυριεύσει καὶ ἀγρίως καταδυναστεύσει τὴν Ῥώμην. Αὐτὸν δὲ φυγόντα καὶ ἀποθανόντα διεδέχθη ἐμφύλιος πόλεμος· ὅτε ἐπιστρέψας εἰς Ἰταλίαν ὁ Σύλλας, μετὰ πεισματώδεις πόλεμους, εἰσῆλθεν εἰς Ῥώμην νικητὴς τῷ 82 π. Χ., ἀνεκηρύχθη δικτάτωρ καὶ προσηνέχθη πολὺ θηριωδέστερον ἔτι τοῦ Μαρίου κατὰ τῶν ἀντιπάλων του. Μετὰ διετῆ δὲ φοβερὰν τρομοκρατίαν, ἀφ' οὗ καὶ διὰ νέων νόμων τὴν Ῥώμην μετερρύθμισεν ἐπὶ τὸ ἀριστοκρατικώτερον, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 79 παρητήθη τῆς ἀρχῆς, καὶ ἀπεσύρθη εἰς τὸν ἰδιωτικὸν βίον, ὅτε συνέγραψεν ἑλληνιστὶ τὰ «ὑπομνήματά του», συμπληρωθέντα ὑπὸ τοῦ Κορνηλίου Ἐπικάδου, καὶ ὧν πολλὴν χρῆσιν ἐποιήσατο ὁ Πλούταρχος. Καὶ τὰ συγγράμματα τοῦ Ἀριστοτέλους συνέλεξε καὶ ἐκόμισεν ὁ Σύλλας εἰς Ῥώμην. Ἀπέθανε δ' ἐξ αἱμορραγίας ἐν ἔτει 78 π.Χ. (Πλούτ. Σύλλ.).

Σύλλειον, πόλις ὀχυρὰ καὶ παραθαλασσία τῆς Παμφυλίας ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ, μεταξὺ Πέργης καὶ Ἀσπένδου (Στρβ. — Αἰλιαν.).

Συλλὶς, νύμφη, μήτηρ τοῦ Ζευξίππου ἐκ τοῦ Ἀπόλλωνος (Παυσ. Β, 6).

Συλλογεῖς, ἀρχή τις προσωρινῶς ἐν Ἀθήναις ἐγκαταστᾶσα, πιθανῶς μετὰ τὴν ἀποβολὴν τῶν Τριάκοντα, πρὸς καταγραφὴν τῆς περιουσίας τῶν ὀλιγαρχικῶν (Ἀνκδ. Bekker 304). Κατ' ἐπιγραφὴν (Boeckh, C. J. n. 99. 157) φαίνεται ὅτι ἐκ τῶν δημευθεισῶν οὐσιῶν αὐτοὶ κατέβαλον καὶ τὴν δαπάνην δι' ἱερὰν τελετὴν εἰς τὸν Δία καὶ εἰς τὴν Ἀθηνᾶν.

Συλοσῶν, νεώτερος ἀδελφὸς τοῦ Πολυκράτους, συνετυράννησε κατ' ἀρχὰς μετ' αὐτοῦ τῆς Σάμου, ἀπῆλθε δ' εἶτα εἰς Αἴγυπτον. Ὁ Δαρεῖος τὸν ἐγκατέστησεν αὖθις εἰς τὴν ἀρχὴν, τῷ 520 π. Χ., εἰς ἣν λέγεται ὅτι ἐδείχθη ὠμότατος (Ἡρδ. Γ, 139. — Στρβ. ΙΔ. 638).

Σύμαιθος, ποταμὸς τῆς Σικελίας, ἐκ τῆς Αἴτνης πηγάζων, ἔρρεε μεταξὺ Κατάνης καὶ Λεοντίνων. Ἐπ' αὐτοῦ ἔκειτο ἡ πόλις Κεντάρισα (Θουκ. ΣΤ, 55. — Στρβ. ΣΤ, 272. — Virg. Æ, IX, 584. — Ov. Met. XIII, 730 Fast. IV, 472).

Σύμβολον, 1) σημεῖον πρὸς οἱανδήποτε γνώρισιν ἢ πιστοποίησιν, οἷον τὸ ἐπὶ σφραγίδων ἢ δακτυλιολίθων, πινακίδων ἢ γραμματεῖον χρησιμεῦον ὡς εἰσιτήριον τοῖς βουλευταῖς, τοῖς δικασταῖς κτλ. εἰς τὰ δημόσια αὐτῶν ἐντευκτήρια ἐν Ἀθήναις, ὁμοίως καὶ τοῖς ξένοις ὡς διαβατήριον (Ἀρστφ. Ὄρν. 1209, 1214 σχλ.)· προσέτι τὸ διδόμενον μεταξὺ δύο ἀμοιβαίας σχέσεις ἐχόντων ἢ ξενίαν, ἢ ἀγοραπωλησίας, πρὸς ἀναγνώρισιν. Συνίστατο δὲ τὸ τοιοῦτο ἢ εἰς νόμισμα ἢ εἰς ξύλον τι δίχα τετμημένον, οὗ τὰ μέρη συναρμοζόμενα ἀπεδείκνυον τὴν ταὐτότητα, ὡς ἐσχάτως ἔτι παρὰ τοῖς ἡμετέροις ἀρτοπώλαις καὶ ἄλλοις προμηθευταῖς ἐπεκράτει ἡ τσέτουλα (Πλάτ. Συμπ. — Πολδ. ΣΤ). — 2) Πᾶν ὑλικὸν σημεῖον ἰδέαν τινὰ αἰνιττόμενον, ὡς ἡ δάφνη ἐστὶ σύμβολον τῆς δόξης, τῆς νίκης, κλπ. — 3) Ἡ ἐμπορικὴ συνθήκη, ἐξ οὗ «αἱ ἀπὸ συμβόλων δίκαι», αἱ μεταξὺ τῶν πολιτῶν καὶ ξένων διεξαγόμεναι συμφώνως πρὸς τοὺς ὅρους τῆς τοιαύτης συνθήκης (Ἀρπκρτ. — Ἀνδοκ. κ. Ἀλκδ. 18). Εἷς δὲ τῶν ὅρων τούτων ἦν, αἱ ἐκ τῶν δικῶν τούτων ἐφέσεις νὰ γίνωνται εἰς ἄλλην τρίτην ἀμερόληπτον πόλιν. Ἐπὶ τῆς παντοδυναμίας των δ' οἱ Ἀθηναῖοι καταχρηστικῶς ἀπὸ συμβόλων δίκας ἐκάλουν καὶ τὰς

τῶν συμμάχων αὐτῶν, οὓς ἐβίαζον, οὐ μόνον τὰς μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν Ἀθηναίων μικτὰς, ἀλλὰ καὶ αὐτὰς τὰς μεταξὺ μόνων τῶν πολιτῶν αὐτῶν δίκας νὰ ὑποβάλλωσιν εἰς τὰ ἀττικὰ δικαστήρια (Ἀντφ. π. Ἡρδ. φόν. — Ξνφ. Ἱππ. Ἀθ. Α, 14-18).

Συμβόλαιον, ἡ μεταξὺ ἀτόμων συναλλαγή. Αἱ ἐκ τῆς ἀθετήσεως αὐτῶν πηγάζουσαι δίκαι, «συμβολαίων δίκαι», ὑπέκειντο ἐν Ἀθήναις εἰς τὰ ἡλιαστικὰ δικαστήρια, ἐν δὲ Σπάρτῃ ἐδικάζοντο ὑπὸ τῶν Ἐφόρων, οὐχὶ ὡς εἰσαγωγέων καὶ οὐχὶ ἐν σώματι, ὡς φαίνεται, ἀλλ' ἑκάστη ὑφ' ἑκάστου. Ἀγνοεῖται δὲ πῶς αὐτοῖς διενέμοντο (Πλούτ. Λακ. Ἀπφθ. Η, 207. — Ἀριστ. Πολτ. Γ, 1, 7).

Συμβολή, 1) συνάντησις, σύγκρουσις, ὥστε συμβολὴ δύο ὁδῶν (Ξενφ. Ἑλλ. Ζ, 1, 8), δύο στρατευμάτων. — 2) Συνεισφορά, ὥστε «τὰ ἀπὸ συμβολῆς συμπόσια, εἰς ἃ ἕκαστος συνδαιτυμὼν καταβάλλει τὴν ἰδίαν δαπάνην (Ξνφ. Συμπ. Α, 16. — Ἀθν. Ζ). Ἴδ. ἑστίασις.

Σύμβουλοι, ἐν Σπάρτῃ, δέκα συνεκπεμπόμενοι μετὰ τῶν βασιλέων εἰς τὰς ἐκστρατείας, ἐπίτηδες ἐκλεγόμενοι, ἵνα συμβουλεύωσι καὶ ἴσως καὶ ἐπιτηρῶσιν αὐτούς (Θουκ. Β, 85. Γ, 69. Ε, 63).

Σύμη, νῆσος παρὰ τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ, ἐμπρὸς εἰς τὸ ἀκρωτήριον Κυνόσσημα τῆς Καρίας, μεταξὺ Κνίδου καὶ Ῥόδου, μεθ' ὁμωνύμου πόλεως, καὶ 8 λιμένων. Τὸ ὄνομα ἔλαβεν ἐκ θυγατρός τινος τοῦ Ὑαλυσοῦ, πρὶν Μεταποντὶς καὶ Αἴγλη καλουμένη. Νηρεύς, ὁ βασιλεὺς τῆς νήσου, συνεισέφερεν εἰς τὴν κατὰ τῆς Τροίας ἐκστρατείαν 3 πλοῖα (Ὁμ. Ἰλ. Β, 671). Οἱ Κᾶρες κατέλαβον μετὰ ταῦτα τὴν νῆσον, ἀλλὰ τὴν ἐγκατέλιπον ἕνεκεν ἐπελθούσης ξηρασίας· ἔκτοτε δὲ τὴν κατῴκησαν ὁριστικῶς Δωριεῖς (Στρβ. ΙΔ, 656. — Διόδ. Ε, 52).

Συμμαχία, 1) ὁ σύνδεσμος διαφόρων Ἑλληνικῶν πόλεων πρὸς κοινὴν ἄμυναν καὶ ἐπίθεσιν, συνήθως μιᾶς τῶν συμμαχίδων προϊσταμένης (ἴδ. ἡγεμονίς). Ἡ ἀρχαιοτέρα τῶν τοιούτων συμμαχιῶν ἦν ἡ Πελοποννησιακὴ, ἧς τὴν ἡγεμονίαν εἶχε τὸ Ἄργος (Ἡρδ. Α, 1). Ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ προέκυψεν ἡ Σπάρτη, καὶ ἀνεδείχθη διὰ παντὸς ἰσχυροτέρα τοῦ Ἄργους διὰ τῆς παρὰ τῇ Τύρινθι νίκης (περὶ 524 π. Χ.) (ἴδ. Ἄργος. Κλεομένης 1), εἰ καὶ ἐξηκολούθησε καὶ μετὰ ταῦτα ἡ διάστασις τῶν δύο πόλεων. Τὴν Σπαρτιατικὴν συμμαχίαν ἀπετέλουν ἡ Κόρινθος, ὡς ἡ πρωτίστη τῆς συμμαχίας σύμβουλος, ἡ Σικυών, ἡ Αἴγινα, τὰ Μέγαρα, ἡ Ἐπίδαυρος, ἡ Τροιζὴν, ἡ Ἑρμιόνη, ἡ Ἀρκαδία (τῆς Τεγέας καταλαμβανούσης τὴν ἐπίτιμον θέσιν εἰς τὰς μάχας, τὴν τοῦ ἀριστεροῦ κέρατος), ἡ Φλιοῦς, ἡ Ἦλις. Ἐπὶ τῶν Περσικῶν καὶ αἱ Ἀθῆναι οἰκειοθελῶς, καὶ πᾶσα ἡ Ἑλλὰς ἐδέχθησαν τὴν ἡγεμονίαν της. Ἀλλ' ἡ δραστηριότης τῶν Ἀθηναίων καὶ ἡ φρόνησις τοῦ Θεμιστοκλέους, τοῦ Ἀριστείδου, τοῦ Κίμωνος, ἀνέδειξαν κατὰ θάλασσαν ὑπερόχους τὰς Ἀθήνας, συνδεθείσας μετὰ τῶν νήσων καὶ τῶν Ἑλληνίδων πόλεων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, αἱ δὲ προσπάθειαι τῶν Σπαρτιατῶν ὅπως διατηρήσωσι καὶ κατὰ θάλασσαν τὴν ἡγεμονίαν, ἀπέτυχον. Ὅτε δὲ περιεφρόνησαν τοὺς εἰς Ἰθώμην πεμφθέντας εἰς ἐπικουρίαν αὐτῶν Ἀθηναίους, τότε ἐπῆλθε ῥῆξις μεταξὺ τῶν δύο πόλεων, καὶ ἔκτοτε αἱ Ἀθῆναι, συμμαχήσασαι καὶ μετὰ τοῦ Ἄργους, ἀπέκτησαν καὶ κατὰ ξηρὰν δύναμιν σχεδὸν ἰσόπαλον πρὸς τὴν τῆς Σπάρτης. Αἱ Θῆβαι, καταπροδοῦσαι τὴν Ἑλλάδα ἐπὶ τῶν Περσικῶν, ἀπώλεσαν τὴν ἐπὶ τῆς Βοιωτίας ὑπεροχὴν αὐτῶν. Κατὰ δὲ τὴν εἰρήνην τοῦ 445 π. Χ., αἱ Ἀθῆναι καὶ ἡ Σπάρτη ἀνεγνώρισαν ἐπισήμως ἑκάστη τῆς ἑτέρας τὴν ἡγεμονίαν. Οἱ Ἀθηναῖοι παρὰ τῶν συμμάχων των, τῶν πλείστων νησιωτῶν, ἀπῄτησαν, ἀντὶ στρατιωτῶν, φόρον χρημάτων καὶ κενὰς τριήρεις, εἰς ὃ οἱ ἀπειροπόλεμοι ἐκεῖνοι προθύμως συνῄνεσαν, πλήρη

μάλιστα ἐμπιστοσύνην ἔχοντες εἰς τοῦ Ἀριστείδου τὸν δίκαιον χαρακτῆρα. Κατετέθη δὲ κατ' ἀρχὰς τὸ συμμαχικὸν ταμεῖον εἰς τὸν ἐν Δήλῳ ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος· ἀπὸ δὲ τοῦ 460 π. Χ. ὁ Περικλῆς μετέφερεν αὐτὸ εἰς Ἀθήνας. Ἀντ' αὐτοῦ δ' ἀνέλαβον αἱ Ἀθῆναι νὰ ὑπερμαχῶσι τῶν συμμάχων, οὓς οὕτως εἶχον ἀόπλους εἰς αὐτὰς παραδεδομένους. Οἱ διέποντες τὸν κοινὸν τοῦτον θησαυρὸν ἦσαν Ἀθηναῖοι Ἑλληνοταμίαι. Ὁ ἐκ τῆς ἀντιζηλίας τῶν δύο προεχουσῶν πόλεων προκύψας, καὶ πᾶσάν τὴν Ἑλλάδα συμπαρασύρας Πελοποννησιακὸς πόλεμος ἐπέφερε τὸ τέλος τῆς ἡγεμονίας τῶν Ἀθηνῶν. Ἡ Σπάρτη ὑπερίσχυσεν, αἱ δὲ Θῆβαι προσεκτήσαντο τὴν ἐπὶ τῆς Βοιωτίας ἡγεμονίαν. Ἐξωσθέντων τῶν Τριάκοντα διὰ τοῦ Θρασυβούλου, ἀπηλλάγησαν αἱ Ἀθῆναι τῆς ἀμέσου ἐπικυριαρχίας τῆς Σπάρτης, καὶ ὁ Κόνων ἐν Κνίδῳ νικήσας, ἀποκατέστησε πάλιν τὴν ναυτικὴν ὑπεροχὴν τῶν Ἀθηνῶν· ἀλλὰ τοῦ Κορινθιακοῦ πολέμου τοὺς καρποὺς συνεκομίσαντο ἡ Σπάρτη καὶ οἱ Πέρσαι διὰ τῆς εἰρήνης τοῦ Ἀνταλκίδου. Ἡ Σπάρτη ἐν ὑπεροψίᾳ κατέλαβε τὰς Θήβας διὰ προδοτικῆς ἐπιθέσεως· ἀλλὰ τοῦτο ἐπέφερε καὶ τὴν πτῶσίν της. Αἱ Ἀθῆναι συνέδεσαν τῷ 377 π. Χ. νέαν συμμαχίαν, καὶ τέλος ἡ Σπάρτη ἀνεγνώρισεν ἐπισήμως τὴν κατὰ θάλασσαν ἡγεμονίαν τῶν Ἀθηνῶν· τὴν τῆς Σπάρτης δ' ἐξηφάνισαν ἐντελῶς αἱ ἐν Λεύκτροις καὶ Μαντινείᾳ μάχαι, καὶ τῆς Μεσσηνίας ἡ παλινόρθωσις· ὁ δὲ θάνατος τοῦ Ἐπαμεινώνδου ἐν Μαντινείᾳ (362 π. Χ.) ἠλάττωσε καὶ τῶν Θηβῶν τὴν ἐπιρροήν, καὶ περιώρισε καὶ αὐτῶν τὴν ἐν Βοιωτίᾳ ἡγεμονίαν. Καὶ αὖθις ἀνέκυψαν ἐπ' ὀλίγον αἱ Ἀθῆναι ὡς κέντρον δυνάμεως ἐν Ἑλλάδι, μέχρις οὗ (τῷ 338) ἡ ἐν Χαιρωνείᾳ μάχη κατέστρεψε τῆς Ἑλλάδος τὴν ἀνεξαρτησίαν, καὶ ἡ ἡγεμονία μετέβη εἰς τὴν Μακεδονίαν, ὑφ' ἧς τὴν ἐπιρροὴν διετέλεσαν καὶ ἡ Θεσσαλικὴ, καὶ ἡ Αἰτωλικὴ, καὶ ἡ Ἀχαϊκὴ συμπολιτεία μέχρι τῆς εἰς τὴν Ῥώμην ὑποδουλώσεως. — 2) Ἐπίθετον ἀποδοθὲν εἰς τὴν Ἀφροδίτην ὑπὸ τῶν Μαντινέων, ἐγειράντων αὐτῇ ναὸν ἐν Μαντινείᾳ μετὰ τὴν ἐν Ἀκτίῳ καταναυμάχησιν τοῦ Ἀντωνίου (Παυσ. Η, 9).

Συμμορίαι. Ἐν Ἀθήναις, μετὰ τὴν ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς ναυμαχίαν κατὰ τὸ 316 π. Χ., νέος εἰσήχθη φορολογικὸς ὀργανισμὸς πρὸς καταρτισμὸν τοῦ ναυτικοῦ, καθ' ὃν ἑκάστη τῶν 10 φυλῶν ἐπρότεινεν 120 τῶν εὐπορωτέρων αὐτῆς ἀνδρῶν, 25-40 ἐτῶν ἡλικίας, καὶ εἰς τοὺς 1200 ἀνετέθη ἡ ὑποχρέωσις τῶν τριηραρχιῶν, καὶ τοῦ παρέχειν τριήρη εἰς τὸ δημόσιον. Διηροῦντο δ' αὐτοὶ εἰς 20 συμμορίας, ἐξ ἀνδρῶν 60 ἑκάστην, διατελοῦσαν ὑπὸ ἕνα ἐπιμελητήν. Ἑκάστη δὲ συμμορία ὑποδιηρεῖτο εἰς συντελείας, ἀριθμοῦ ἀναλόγου τῇ περιουσίᾳ τῶν μελῶν αὐτῆς, οὐχὶ δ' ἐλάσσονος τῶν 16, καὶ ἑκάστη συντέλεια ὤφειλε νὰ παρέχῃ ἀνὰ μίαν τριήρη, ὥστε ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν νὰ μὴ ᾖ κατώτερος τῶν 240 (Δμσθ. Π. Στφ. 261. Κ. Εὐεργ. κ. Μνησθ. 1145. — Οὐλπ. εἰς Δμσθ. κ. Μειδ. 188).

Συμπολιτεία, ἡ ἕνωσις ἀνεξαρτήτων πόλεων πρὸς κοινὴν ἐνέργειαν (ἴδ. Συμμαχία).

Σύμπλεγμα. Οὕτως ὀνομάζει ὁ Πλίνιος (XXXVI, 4, 10) γλυπτικὰς ἐρωτικὰς παραστάσεις, καὶ προσέτι ἔργον τι τοῦ Κηφισοδώρου, υἱοῦ τοῦ Πραξιτέλους, θαυμαζόμενον ἐν Περγάμῳ, καὶ ἐν ᾧ λέγει ὅτι οἱ δάκτυλοι εἰσχωροῦσιν εἰς τὴν σάρκα μᾶλλον ἢ εἰς τὸ μάρμαρον (Αὐτ. 6). Τινὲς ἐκλαμβάνουσι τοῦτο ὡς τοὺς περιφήμους παλαιστὰς τοὺς διατηρουμένους εἰς τὸ μουσεῖον τῆς Φλωρεντίας.

Συμπληγάδες, 1) Ἴδ. Ἀργοναῦται. — 2) Ἴδ. Κυάνεαι νῆσοι.

Συμπόσιον, ἑστίασις ἑορτάσιμος, εἰς ἣν προσκλήσεις ἐγίνοντο πρὸ πάντων διὰ τὸν πότον, ὅστις ἦν κατὰ τὸ τέλος τῆς ἑστιάσεως, διότι οἱ Ἕλληνες συνήθιζον ἐσθίοντες

νὰ μὴ πίνωσιν, ἀλλὰ μόνον εἰς τὸ τέλος τοῦ δείπνου. Ἔπινον δὲ οἶνον, καὶ ἤδη ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων, ὅτε κατὰ Πλάτωνα (Νομ. Β, 363) ὁ Μουσαῖος ἔλεγεν ἀμοιβὴν τῶν δικαίων μετὰ θάνατον, αἰώνιον μέθην. Ἔπινον δὲ τὸν οἶνον οὐχὶ ἄκρατον, ὡς οἱ βάρβαροι (Πλάτ. Νομ. 637), καὶ εἰς θάνατον κατεδίκαζον οἱ νόμοι τοῦ Ζαλεύκου τὸν ἀσθενῆ τὸν ἄνευ τῆς ἐντολῆς τοῦ ἰατροῦ ἄκρατον πιόντα (Αἰλ. Π. Ἱ. Β, 37). Ὁ Κλεομένης ἐλέγετο μανεὶς καθ' ὃ ἀκρατοποτήτης (Ἡρδ. ΣΤ, 84)· καὶ οἶνον λέγοντες οἱ Ἕλληνες ἐνόουν τὸ κρᾶμα (Πλούτ. Γμλ. πργγλμ. 20), τὸ κρασί. Αἱ ἀναλογίαι τῆς κράσεως τοῦ ὕδατος πρὸς τὸν οἶνον ἦσαν 3 : 1 ἢ 2 : 1 ἢ ἐνίοτε καὶ 3 : 2 (Ἡσδ. Ἔργ. 596. — Πλουτ. Συμπ. Γ, 9. — Ἀθήν. Ι, 426. — Εὐστθ. εἰς Ὀδύσ. 1, 209). Ἐγίνετο δ' ἡ κρᾶσις ἐντὸς ἀγγείων καλουμένων κρατήρων, καὶ ἐνίοτε ψυκτήρων, ὅτε ἐν τῷ μέσῳ εἶχον χιόνα ἢ πάγον πρὸς ψύξιν. Ἐνίοτε δ' ἐνέχεον καὶ ἀρώματα (Ἀθήν. ΛΑ, 33), ὅτε τὸ κρᾶμα ἐλέγετο τρίμμα (Πολδ. ΣΤ, 18)· εἶτα δὲ μετηγγίζετο εἰς τὰ παντοίου εἴδους ποτήρια) κύλικας, φιάλας, καρχήσια, κανθάρους, ῥυτά). Οἱ συμπόται, εἰς τὰς κλίνας κατακείμενοι πρὸ τῶν τραπεζῶν, εἶχον τὰς κεφαλὰς ἐστεφανωμένας· οἱ δὲ προχέοντες αὐτοῖς ἦσαν συνήθως νέοι δοῦλοι. Εἷς δὲ τῶν συμποτῶν ἐξελέγετο συμποσίαρχος (καὶ βασιλεὺς τιτλοφορούμενος), καὶ οὗτος ὥριζε τὰ καθέκαστα (Πλάτ. Νόμ. Α, 641). Μετεβιβάζετο δὲ τὸ ποτήριον ἀπὸ τοῦ ἀριστεροῦ εἰς τὸν δεξιῶς καθήμενον συμπότην, ἢ εἰς ἐκεῖνον ὑπὲρ οὗ προέπιε (Πλάτ. Πολ. Δ, 420). Τὰ συμπόσια ἔδιδον ἀφορμὴν οὐ μόνον εἰς τερπνὰς, ἀλλὰ καὶ εἰς σπουδαίας συνδιαλέξεις (Πλάτ. Ξνφ. Συμπό-

σιον). Παρῆσαν δ' εἰς τὰ μείζονα ἐξ αὐτῶν καὶ κιθαρῳδοὶ, αὐλητρίδες καὶ ὀρχηστρίδες. Καὶ διάφορα δὲ λογοπαίγνια ἐπρότεινον, καὶ εἰς διαφόρους παιδιὰς ἐπεδίδοντο οἱ συμπόται, ὧν αἱ κυριώτεραι ἦσαν ὁ κότταβος, ὁ ἀστραγαλισμὸς, ἡ κυβεία, ἡ πεττεία, ὁ χαλκισμὸς (Πολδ. Θ, 118). Ἴδ. Ἑστίασις. Οἱ Ῥωμαῖοι εἶχον καὶ ἐπιτάφια συμπόσια, ἀπαγορευθέντα, ἕνεκα τῆς καταχρήσεως αὐτῶν, ὑπὸ τῆς δεκανδρίας (Cic. Legg. II 24. 60).

Συμφορεῖς, παρὰ Σπαρτιάταις οἱ μετὰ τῶν πολεμάρχων ὡς ὑπασπισταὶ ἢ σύμβουλοι αὐτῶν ἐκπεμπόμενοι (Ξνφ. Ἑλλ. Δ, 4, 14).

Συμφωνιακοί, παρὰ Ῥωμαίοις δοῦ-

λοι ἐν πλουσίαις οἰκίαις, ὧν ἔργον ἦν νὰ ψάλλωσι πρὸς τέρψιν τῶν κυρίων των. Ἡ ψαλμῳδία αὐτῶν ἐκαλεῖτο ἀκρόαμα (Cic. Mil. IX. — Suet. Oct. LXXIV. — Plin. Ep. VI, 31).

Συναρχίαι, κατὰ Πολύβ. (Ἐκλ. 114) ἐν Ἀχαΐᾳ συνέλευσίς τις, ἐν ἀπορρήτῳ, τῶν ἀρχῶν, ἴσως τῶν δημιουργῶν μετὰ τῆς βουλῆς κτλ. πρὸς συζήτησιν τῶν ἐξωτερικῶν σχέσεων,

Σύνδειπνον. Ταὐτὸ τῷ συμπόσιον. Ἰδ. Ἑστίασις.

Σύνδικος, 1) ὁ ἐν δίκῃ βοηθός, ὁ συνήγορος (Αἰσχύλ. Εὐμν. 748 — Δημοθ. κ, Ἀρστκρ. 689. Πρ. Ζνθ. 885. Στρ. 274), ὁμοίως καὶ ὁ συνηγορῶν ὑπὲρ διατηρήσεως ὑφισταμένου νόμου. — 2) Σύνδικοι, ἀρχὴ ἐν Πειραιεῖ ἐγκαταστᾶσα μετὰ τὴν ἔξωσιν τῶν Λ′ ἵνα μεριμνᾷ καὶ δικάζῃ περὶ ἀποδόσεως τῶν ἀδίκως δημευθέντων καὶ περὶ τῶν ἔτι τότε δημευομένων κτημάτων (Ἀρπκρ.). — 3) Ἐν Σπάρτῃ ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις ἀρχὴ (ἡ μεγάλη συνδικία) παντοίας ἔχουσα ἐπιμελείας, ἢ τὰς ἀρχὰς εἰς ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων αὐτῶν βοηθοῦσα· ὑπῆρχον δὲ τότε σύνδικοι ἐπὶ τὰ ἤθη, ἐπὶ τοὺς νόμους, σύνδικος θεοῦ Λυκούργου. Ἐξάγονται δὲ ταῦτα ἐξ ἐπιγραφῶν ἐποχῶν μεταγενεστέρων (Boeckh, C. I. G. n. 1242. 1256 κτλ.).

Σύνεδροι, ἐν γένει οἱ εἰς συνέδριον συγκαθήμενοι. Ἐλέγοντο δ' ἰδίως οὕτω καὶ οἱ τρεῖς ὁμοῦ ἄρχοντες τῶν Αἰτωλῶν, ὁ στρατηγὸς, ὁ ἵππαρχος καὶ ὁ γραμματεὺς (Bœckh, C. J. G, n. 2382. 3064), ὡς καί τις ἀρχή, πιθανῶς τοπική, ἀχαϊκῶν πόλεων, ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων (Αὐτ. n. 1543).

Συνήγορος, ταὐτὸ σύνδικος (ἴδ.).

Σύνθεσις, παρὰ Ῥωμαίοις ἐλέγετο ἡ ἀποθήκη τῶν ἐνδιμάτων, καὶ προσέτι ἓν ἔνδυμα οὗ ἀγνοεῖται τὸ εἶδος, ὃ δ' ἕφερον μόνον εἰς τὰ συμπόσια, καὶ εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν Κρονίων (Saturnalia).

Συνθῆκαι, ἦσαν οὐχὶ μόνον αἱ δημόσιαι καὶ διεθνεῖς, ἀλλὰ καὶ πᾶσαι μεταξὺ ἀτόμων γραπταὶ καὶ ἐπίσημοι συμφωνίαι. Ταύτας ἀπέβλεπον αἱ «συνθηκῶν παραβάσεως δίκαι» (ἴδ. Δίκαι).

Σύνθημα, πᾶσα ἀμοιβαία συμφωνία, καὶ ὁ λόγος ὁ διδόμενος εἰς τοὺς στρατιώτας ἵνα γνωρίζωσιν ἀλλήλους. Ὁ Κῦρος ἔδωκεν εἰς τοὺς ἰδικούς του «Ζεὺς σύμμαχος καὶ ἡγεμών». «Ζεὺς σωτὴρ καὶ νίκη». «Ζεὺς σωτὴρ καὶ Ἡρακλῆς ἡγεμών» (Ξνφ. Κρπδ. Γ, 3, 26. Ζ, 1, 10. Ἀνβ. Α, 8, 11. ΣΤ. 5, 15). Καθ' Ἡρόδοτον (Θ, 98) σύνθημα ἐδόθη «Ἥβη».

Σύνναδα (τὰ), πόλις κατὰ τὰ βόρεια τῆς Φρυγίας πρὸς τῇ Γαλατίᾳ. Τὰ πλησίον αὐτῆς ὄρη παρῆγον περίφημον μάρμαρον, «συννάδιον λίθον» ἢ καὶ «δοκίμιον» καλούμενον ἐξ ἑτέρου παρακειμένου χωρίου Δοκιμίας, λευκὸν μετ' ἐρυθρῶν φλεβῶν ὡς κηλίδων (Στρβ. ΙΒ, 577. — Cic. ap. fam. XV, 4. — Liv. XLV, 34).

Συννόων, γλύπτης Αἰγινίτης, μαθητὴς τοῦ Ἀθηναίου Ἀριστοκλέους περὶ τὰ 495 π. Χ. (Παυσ. ΣΤ, 9).

Σύνοδοι ἐλέγοντο αἱ ἐν Αἰγίῳ τριήμεροι συνελεύσεις τῶν μελῶν τοῦ Ἀχαϊκοῦ δεσμοῦ ἐκ πασῶν τῶν πόλεων, πάντων τῶν ὑπὲρ τὰ 30 ἔτη γεγονότων, συνερχομένων αὐτοκλήτως ἐντὸς ἄλσους Ὁμαρίου καλουμένου, καὶ τῷ Ὁμαρίῳ Διὶ ἱεροῦ, δὶς τοῦ ἔτους, κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔαρος καὶ κατὰ τὸ τέλος τοῦ φθινοπώρου (Πολβ. Δ, 14, 1, 37. 1. Ε, 1, 7. ΛΗ, 4, 5. — Στρβ. Η, 7, 3, 5. — Παυσ. Ζ, 24, 1, 2). Ἔκτακτοι δὲ σύνοδοι συνεκαλοῦντο προσέτι καὶ εἰς ἄλλας πόλεις ὑπὸ τῶν ἀρχῶν (Πολβ. Ε, 1. Εἰλ. ΜΖ. ΚΘ, 9, 6).

Συνοικέα, οἰκία ἐν ᾗ πολλοὶ κατοικοῦσιν ἐπ' ἐνοικίῳ (Αἰσχν. κ. Τιμάρχ. 17). Τοιαῦται πρὸς ἐνοικίασιν οἰκίαι ᾠκοδομοῦντο ἐν Ἀθήναις (Ξνφ. Οἰκν. Γ, 1) πρὸς ἐνοικίασιν τοῖς μετοίκοις, ὡς μὴ ἐγκεκτημένοις,

ἀριθμουμένοις δὲ εἰς 45,000 περίπου, καὶ τοῖς ξένοις ἐμπόροις. Ἡ τιμὴ τῶν ἐνοικιάσεων ἀγνοεῖται. πλὴν ὅτι ἦν μείζων ἐν Ἀθήναις ἢ ἀλλαχοῦ τῆς Ἀττικῆς. Μνημονεύονται δ' ὑπὸ τοῦ Ἰσαίου δύο οἰκίαι ἀποφέρουσαι 8 1)2 ο)ο τόκον. Αἱ συνοικίαι ἐξεμισθοῦντο συνήθως κατὰ τὸ θέρος, καὶ τὸ ἐνοίκιον κατεβάλλετο κατὰ μῆνα. Ὑπῆρχον δὲ καὶ οἱ καλούμενοι ναύκληροι ἢ σταθμοῦχοι, οἱ ἐνοικιάζοντες τοιαύτας συνοικίας πρὸς ὑπενοικίασιν (Ἰσαῖ. ὑπ. Φιλοκτμν. κλ. 58).

Συνοίκια, ἑορτὴ συσταθεῖσα ὑπὸ Θησέως ἐν Ἀθήναις, ὅτε συνῴκησεν ἐκεῖ τὰς 11 πόλεις τῆς Ἀττικῆς (Θουκ. Β. 15.—Στφ. Βυζ. λ. Ἀττικῆ). Ἐτελεῖτο τῇ 16 ἑκατομβαιῶνος, δι' ἀναιμάκτου θυσίας τῇ Εἰρήνῃ (Σχλ. Ἀριτφ. Εἰρ. 1019).

Σύνταγμα, ἴδ. Στρατός.

Συντάξεις. Τὸ ὄνομα τοῦτο ἐδόθη ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, ἀντὶ τοῦ ἀρχαίου μισητοῦ καταστάντος ὀνόματος φόρου, εἰς τὴν μετρίαν καταβολὴν εἰς ἣν ὑπέβαλον τὰ μέλη τῆς κατὰ τὸ ἔτος 376 συστάσης νέας συμμαχίας ὑπὸ τὸ ὄνομα συνεδρίου (Αἰσχν. Πρπρσβ. 201.—Γιόδ. ΙΕ, 28).

Συντέλεια, 1) ἡ ἀπὸ κοινοῦ φορολογία, ὡς ἡ πάντων τῶν Βοιωτῶν ὑπὸ τοὺς Θηβαίους ἐπὶ Ἐπαμεινώνδα (Διόδ. ΙΕ, 38), καὶ ὁ τῶν Ἀρκάδων δασμὸς κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν (Διόδ. ΙΕ, 59).—2) Ἐν Αθήναις ἡ ὑποδιαίρεσις τῆς ναυτικῆς φορολογικῆς μονάδος, τῆς συμμορίας (ἴδ.).

Συντελεῖς, οἱ περίοικοι τῆς Λακωνίας, ὡς φόρου ὑποτελεῖς (Ἔφορ. ἐν Στρβ.).

Συνωμοσία. ἴδ. Ἑταιρίαι.

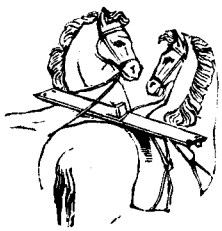

Σύνωρις, ζεῦγος ἵππων συνεζευγμένων (Ξνφ. Ἑλλ. Α, 2, 1)· καὶ ὡς ἐκ τούτου καὶ ὁ δίφρος ὁ ὑπὸ δύο ἵππων συρόμενος εἴτε εἰς τὰς μάχας εἴτε εἰς τὰ ἱπποδρόμια, ὥστε καὶ «ξυνωρίδι νικᾶν» (Πλατ.).

Συρακοῦσαι καὶ Συράκουσαι, ἡ μεγίστη καὶ πλουσιωτάτη πόλις τῆς Σικελίας, ὁ εἷς ὀφθαλμὸς τῆς νήσου καλουμένη. διότι ὁ ἕτερος ἦν ὁ Ἀκράγας. Κεῖται ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς παραλίας, κατὰ τὸν ποταμὸν Ἄναπον, πλησίον τοῦ τέλματος Λυσιμελείας (νῦν λίμνης Σιράκου). Ἱδρύθη δὲ τῷ 735 π.Χ. ὑπὸ Κορινθίων, οὓς ὡδήγει ὁ Ἀρχίας. Τὸ πρῶτον κατέλαβον τὴν τῇ ἀκτῇ παρακειμένην μικρὰν νῆσον Ὀρτυγίαν, ἥτις φαίνεται οὖσα τέως φοινικικὴ ἀποικία. Ἀλλὰ ταχέως ἐξετάθη ἡ πόλις καὶ περιέλαβε τέσσαρα, ἤ, μετὰ τῶν Ἐπιπολῶν, 5 μέρη, συμπεριτειχισθέντα. Ἦσαν δὲ ταῦτα, α) ἡ νῆσος Ὀρτυγία, πολλάκις καὶ μόνον Νᾶσος (Θουκ. ΣΤ, 3) λεγομένης, ἡ ἀρχικὴ ἵδρυσις, μετὰ πηγῆς τῆς Ἀρεθούσης, ναῶν τῆς Ἀρτέμιδος καὶ τῆς Ἀθηνᾶς, τοῦ μεγάρου τοῦ Ἱέρωνος, εἰς ὃ εἶτα ᾤκουν οἱ Ῥωμαῖοι στρατηγοί, καὶ ὀχυρᾶς ἀκροπόλεως, ἣν ὁ Τιμολέων κατηδάφισε. Στενὸς πορθμὸς διήρει αὐτὴν ἀπὸ τῆς ξηρᾶς, μεθ' ἧς ἐκοινώνει τὸ πρῶτον διὰ χώματος, εἶτα διὰ γεφύρας (Cic. Verr. IV, 53)· β) ἡ Ἀχραδινή, βορειώτερον τῆς νήσου, ἡ ὑψηλὴ καὶ ἀπότομος ἀνατολικὴ ἀκτὴ μέχρι πλησίον τοῦ Τρωγίλου λιμένος (νῦν Μαγγίσι), τετραπλασία τῆς Νάσου, καὶ ἰσχυρῶς ὠχυρωμένη (Liv. XXIV, 21. XXS, 24. 33). Εἶχε δὲ καὶ ἀγοράν, καὶ πρυτανεῖον, καὶ δικαστήρια, κτλ. Προσέτι ναὸν τοῦ Ὀλυμπίου Διός, θέατρον, καὶ τὰς μεγάλας κατακόμβας. γ) Ἡ Τύχη, ἀνατολικῶς τοῦ βορείου

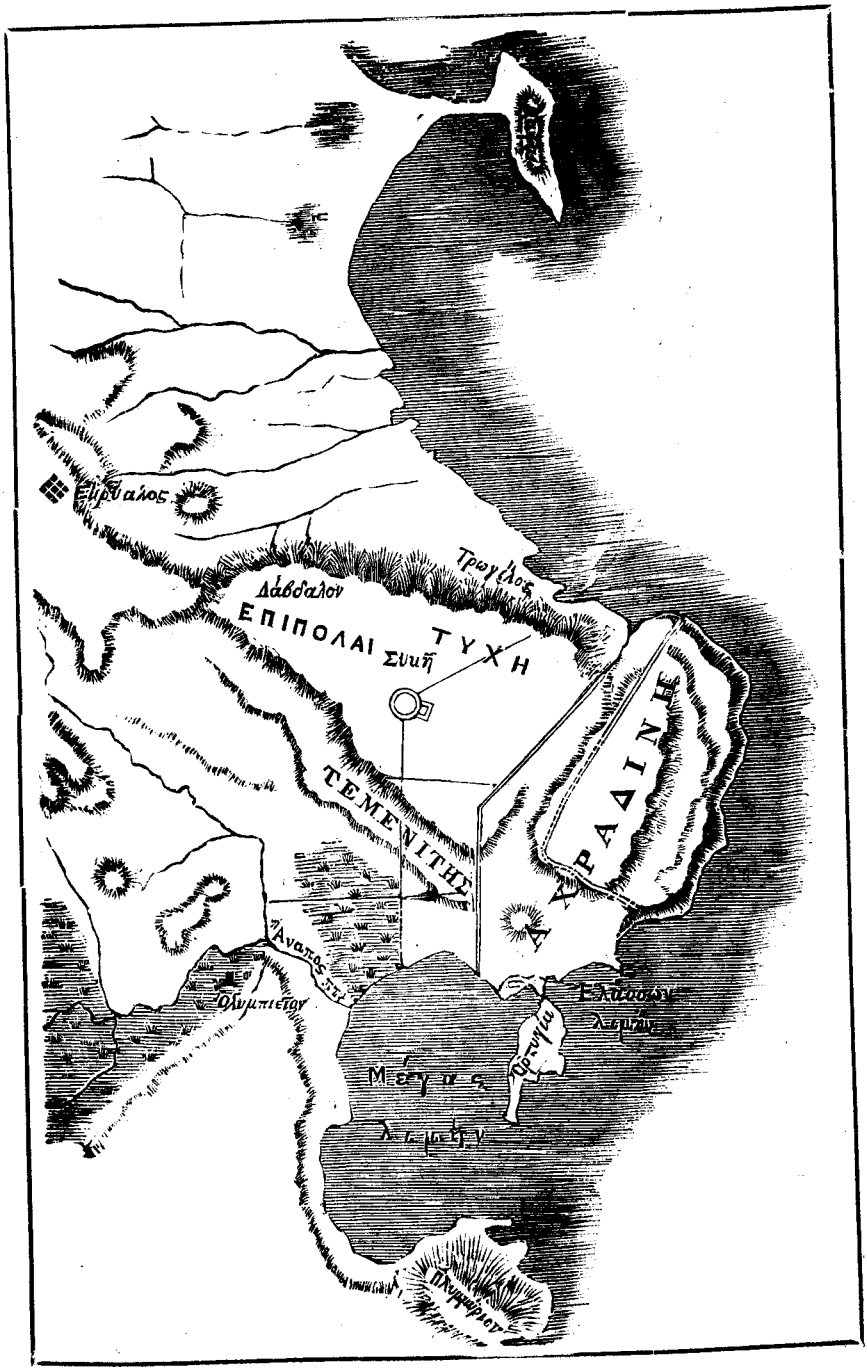

ΧΑΡΤΗΣ
ΣΥΡΑΚΟΥΣΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΧΩΡΩΝ

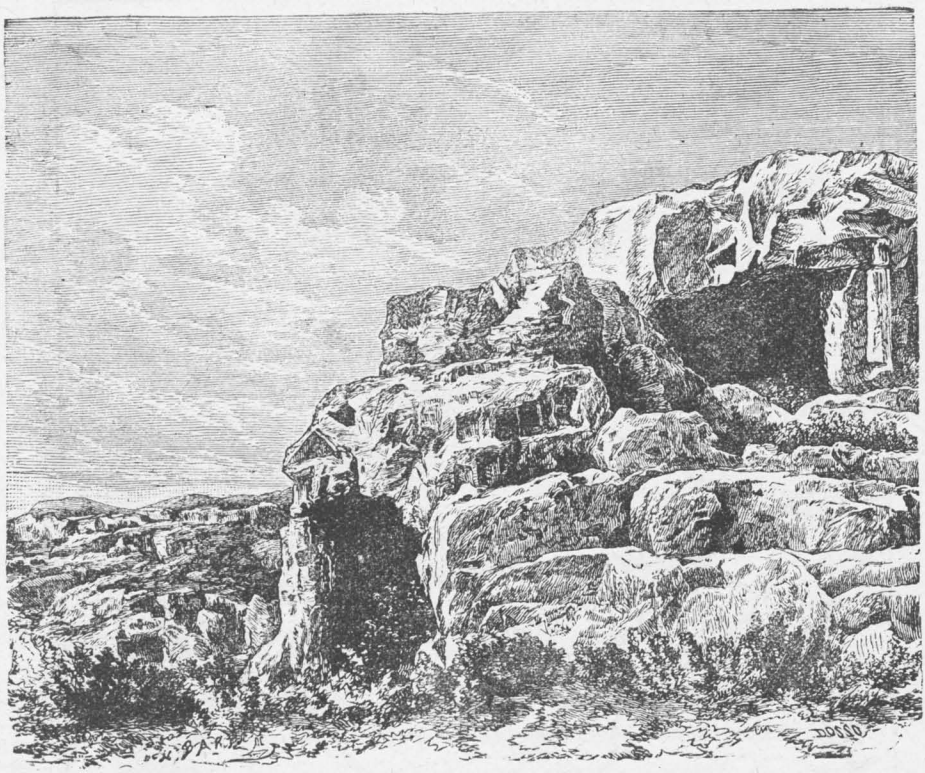

Ὁ τάφος τοῦ Ἀρχιμήδους.

μέρους τῆς Ἀχραδινῆς, ἣν ἐπώνυμος τοῦ ναοῦ τῆς Τύχης ὃν ἐνέκλειε, καὶ τὸ πολυανθρωπότερον μέρος τῆς πόλεως, περιέχον καὶ γυμνάσιον (Cic. Verr. IV, 53). δ) Νέα πόλις, πρὶν καλουμένη Τεμενῖτις (Θουκ. ΣΤ, 76, 100), νοτίως τῆς Τύχης, δυτικῶς δὲ τῆς Ἀχραδινῆς, ἔχουσα τὸ μέγιστον τῶν θεάτρων πάσης τῆς Σικελίας (Cic. Verr. IV, 53), καὶ μετὰ ναοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Τεμενίτου καὶ πολλῶν ἄλλων. ε) Ἐπιπολαί, ὑψηλὸς λόφος πρὸς δυσμὰς τῆς Τύχης καὶ Νεαπόλεως, ὑπερεῖχεν αὐτῶν καὶ τῶν λοιπῶν μερῶν, καὶ κατ' ἀρχὰς διηρεῖτο αὐτῶν διὰ τείχους, ὃ φαίνεται ὅτι ὁ Διονύσιος ὁ πρεσβύτερος κατηδάφισε. Τούτου ὁ τειχισμὸς κατέστησε τὰς Συρακούσας μίαν τῶν ὀχυροτάτων πόλεων. Αἱ Ἐπιπολαὶ περιεῖχον καὶ τὸν ἰδίως τετειχισμένον λόφον Εὐρύαλον, καὶ δυτικῶς, ἐκτὸς τῶν τειχῶν, τὸ φρούριον Λάβδαλον (Θουκ. ΣΤ, 97. Ζ, 3). Ἡ περίμετρος αὕτη τῶν Συρακουσῶν ἦν 180

σταδίων (4 1)2 γεωγρ. μιλίων), ὑπερβαίνουσα καὶ αὐτὴν τὴν τῆς Ῥώμης. Δυτικῶς

τῆς Ὀρτυγίας ἦν ὁ μέγας λιμὴν (καὶ νῦν οὕτω, porto maggiore καλούμενος), ἔχων

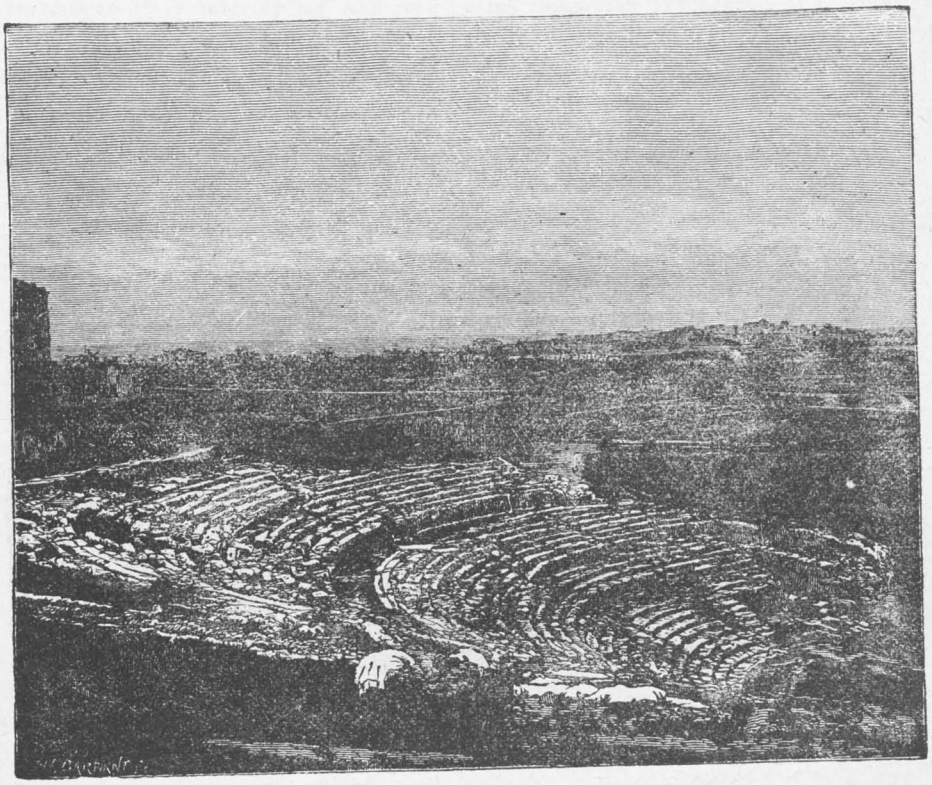

Τὰ ἐρείπια τοῦ ἀμφιθεάτρου τῶν Συρακουσῶν.

80 σταδίων περιφέρειαν, καὶ δι' ἀλύσσου τὸ πάλαι κλειόμενος (Θουκ. Ζ, 4, 23)· ὁ δ' ἐ λ ά σ σ ω ν λ ι μ ὴ ν, βορειοδυτικῶς

τῆς Ὀρτυγίας, ἐλέγετο Λ ά κ κ ι ο ς ἢ marmereus, εἶχε πέριξ τὰ νεώρια καὶ ναυπηγεῖα, καὶ ἠδύνατο ὅλους στόλους νὰ περιλάβῃ. Δυτικῶς τῆς πόλεως ἦν τὸ μέγα ὑδραγωγεῖον, ὃ ἀπέκοψαν οἱ Ἀθηναῖοι (Θουκ. ΣΤ, 100)· νοτίως δὲ, παρὰ τὴν πηγὴν Κυανῆν, τὸ Ὀ λ υ μ π ι ε ῖ ο ν, μέγας ναὸς τοῦ Διὸς, καὶ τὸ ἐπίνειον Δ ά σ κ ω ν. — Ἡ ἱστορία τῶν Συρακουσῶν ἐστὶ σχεδὸν ἡ τῆς νήσου πάσης. Κατ' ἀρχὰς ἐπικρατὴς ἦν ἐκεῖ ἡ ἀριστοκρατία· εἶτα δ' ἐπεκράτησαν τύραννοι ὡς ὁ Γέλων καὶ ὁ Ἱέρων (ἴδ.). Τούτους διεδέχθη ἡ δημοκρατία, ὅτε ἤρξατο τῆς πόλεως ἡ παρακμή. Διετέλει δὲ δημοκρατουμένη, ὅτε, ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ἐπῆλθον κατ' αὐτῆς οἱ Ἀθηναῖοι. Μετὰ τὴν ἧτταν καὶ ἀποχώρησιν αὐτῶν ἐπανέφερον τὴν τυραννίδα οἱ δύο Διονύσιοι, μέχρις οὗ, τῷ 343 π. Χ., ὁ Τιμολέων ἐλθὼν ἀπήλλαξε τὴν πόλιν τοῦ ζυγοῦ αὐτῶν. Μετ' οὐ πολὺ ὅμως ὑπέπεσεν αὖθις εἰς τὸν ζυγὸν τοῦ Ἀγαθοκλέους, τοῦ Ἱκέτα, Ἱέρωνος τοῦ Β'· τῷ δὲ 212 π. Χ. ἐπολιορκήθη ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ὑπὸ τὸν Μάρκελλον, καὶ ἀντέστη ἐπὶ μακρὸν γενναίως, βοηθείᾳ καὶ τῶν μεγαλοφυῶν μηχανικῶν ἐφευρέσεων τοῦ Ἀρχιμήδου, οὗ ὁ τάφος ἔτι δείκνυται· ἀλλὰ μέχρι τέλους ἐκυριεύθη, καὶ παρήκμασεν ἔκτοτε, καίτοι πέμψαντος τοῦ Αὐγούστου ἐκεῖ Ῥωμαϊκὴν

ἀποικίαν. Τὰς Συρακούσας περιγράφει καὶ ὁ Κικέρων (Verr. IV, 53—ἴδ. Στρβ. ΣΤ, 269). Ἡ δὲ νῦν πόλις περιλαμβάνει μόνον τὴν νῆσον Ὀρτυγίαν.

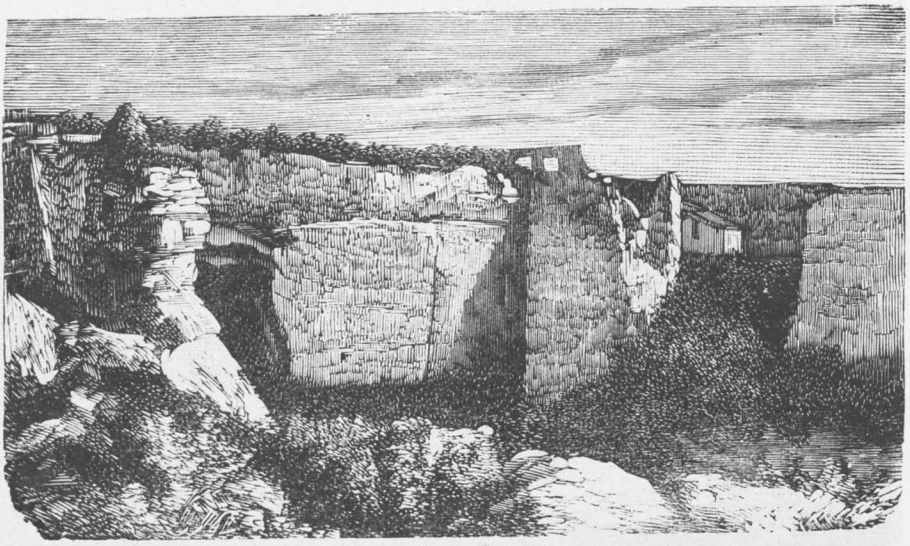

Τὰ λατομεῖα τῶν Συρακουσῶν.

Σύργες, ποταμὸς τῆς εὐρωπαϊκῆς Σαρματίας, ἐκβάλλων εἰς τὴν Μαιώτιδα (Ἡρδ. Δ, 57. 123). Νῦν Δινέζ.

Συρία, ἐν τῇ παλαιᾷ γραφῇ Ἀράμ, περιελάμβανεν, εἰς τὴν γενικωτέραν αὐτῆς σημασίαν, καὶ τὴν Παλαιστίνην, καὶ τὴν Ἀσσυρίαν, καὶ τὴν Μεσοποταμίαν, κτλ. Κατὰ στενωτέραν δὲ σημασίαν, ἀφ' ὅτου τῷ 64 π. Χ. περιελήφθη εἰς τὸ Ῥωμαϊκὸν κράτος, εἶχεν ὅριον πρὸς δυσμὰς τὴν Παλαιστίνην, τὴν Φοινίκην, τὴν Μεσόγειον θάλασσαν καὶ τὴν Κιλικίαν· πρὸς βορρᾶν τὴν Καππαδοκίαν· πρὸς ἀνατολὰς τὴν Μεσοποταμίαν (τὸν Εὐφράτην) καὶ τὴν Ἀραβίαν· πρὸς νότον δὲ τὴν Φοινίκην. Περιελάμβανεν ἑπομένως τὸ νῦν παρὰ τοῖς Ὀθωμανοῖς Σοριστὰν (Συρίαν), ἢ τὴν Χαλέππαν, τὸ βόρειον μέρος τῆς Δαμασκοῦ καὶ τὸ ἀνατολικὸν τοῦ Ταραβλοῦς. Ἡ χώρα ἐστὶν ὀρεινὴ καὶ ἀνώμαλος, δὲν ἐλλείπουσιν ὅμως ἀπ' αὐτῆς καὶ ὡραῖαι πεδιάδες. Τὸ βόρειον μέρος ἦν εὔυδρον καὶ εὔφορον· τὸ νότιον εἶχε τὸν χαρακτῆρα ὁμοιότερον πρὸς τὸν τῆς ἀραβικῆς ἐρήμου, ἀλλ' ὡς φαίνεται, ἐν τῇ ἀρχαιότητι εἰς μικρότερον βαθμὸν ἢ σήμερον, διότι τότε καὶ ἐπέκεινα τῆς Παλμύρας ὑπῆρχον ἀνθοῦσαι πόλεις, ὧν καὶ τὰ ἴχνη ἐξηφάνισεν ἡ ἄμμος σήμερον. Αὕτη ἔτρεφε λέοντας, πάνθηρας, βουβάλους, καμήλους, ποίμνια, καὶ παρῆγε σῖτον, ὀρύζιον, οἶνον, σῦκα, φοίνικας, παντοίους καρποὺς, ξυλικὴν καὶ πρὸς ναυπηγίαν χρήσιμον, κυπαρίττους, μυροβαλάνους καὶ ἄλλα ἀρώματα, δι' ὧν κατεσκευάζετο βάλσαμον. Τῆς βιομηχανίας δ' αὐτῆς τὰ κυριώτερα προϊόντα ἦσαν ἔλαιον καὶ μῦρα. — Τὰ ὄρη τῆς χώρας ἦσαν ὁ Λίβανος ἢ τὸ Λίβανον, οὗ αἱ κορυφαὶ ἀνέρχονται εἰς 3060μ, ἀποτελῶν τὸ πρὸς τὴν Φοινίκην ὅριον· ὁ Ἀντιλίβανος μετὰ τοῦ Ἕρμωνος (παρὰ Τούρκοις Σεὶκ), ὁ Κάσιος (νῦν Ἄκρα), καὶ ἡ Πιερία (νῦν Μοῦσα). Ἀκρωτήρια δὲ ὁ Ῥωσσικὸς σκόπελος (νῦν Τοτόσα ἢ Σκύλος)· ἡ Λευκὴ Ἀκτὴ πρὸς τῇ Λαοδικείᾳ. Ἐκ τῶν ποταμῶν ἐπίσημοι ἦσαν πρὸ πάντων ὁ Ὀρόντης (νῦν Ἀασὶ) καὶ ὁ Μαρσύας· ἐλάσσονες δὲ ὁ Χάλος (νῦν Κοβάϊα), καὶ οἱ ὁμόρροες τοῦ Εὐφράτου Καππαδὸξ (νῦν Καρασοὺ, μέλας)· ὁ Μαρσύας (νῦν Μαρσυφάν)· ὁ Σίγγας (νῦν Σίνδζα)· ὁ Δαρέδαξ· προσέτι ἡ Λίτα (νῦν

Λιτάνι), μεταξὺ Λιβάνου καὶ Ἀντιλιβάνου· ὁ Χρυσορρόας (νῦν Βαρράδι), ῥέων διὰ τῆς ἐρήμου.—Οἱ κάτοικοι, Σύριοι ἢ Σύροι καλούμενοι, ἢ καὶ Σύροι μέλανες καὶ Ἀραμαῖοι, κατ' ἀντιδιαστολὴν τῶν Λευκῶν Σύρων τῆς Καππαδοκίας, ἀπετέλουν μετὰ τῶν Ἀσσυρίων, τῶν Μεσοποταμίων κλπ. ἰδιαιτέραν σημιτικὴν φυλήν, τὴν τῶν Ἀραμαίων. Κατ' ἀρχὰς συνέκειτο ἡ Συρία ἐκ πολλῶν μικρῶν, μετ' ἀλλήλων εἰς συμμαχίαν συνδεδεμένων πολιτειῶν· ἀπὸ τοῦ 738 π. Χ. ἀπετέλεσεν ἴδιον κράτος, τὸ Συριακόν· ἀπὸ τοῦ 637 π.Χ. ὑπέκυψεν εἰς τὴν Μηδικὴν κυριαρχίαν, ἀπετέλεσεν ἐπὶ Κύρου μέρος τοῦ Περσικοῦ κράτους, καὶ ἀπὸ τοῦ 331 π. Χ. τοῦ Μακεδονικοῦ. Ἐπὶ τῆς διασπάσεως δ' αὐτοῦ περιῆλθε πρῶτον εἰς τὸν Ἀντίγονον, εἶτα τῷ 301 π. Χ. εἰς Σέλευκον τὸν Νικάτορα, ἐφ' οὗ ἔφθασε διὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ εἰς τὴν ὑπερτάτην αὐτῆς ἀνάπτυξιν (ἴδ. Σέλευκος). Τὸ νοτιώτερον δὲ μέρος αὐτῆς, ἡ Κοίλη Συρία, πολλάκις ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων, καὶ, ἕνεκα τῆς διὰ τὴν ναυπηγίαν ἀξιολόγου ξυλείας τοῦ Λιβάνου, πολλάκις ἦν τὸ μῆλον τῆς ἔριδος μεταξὺ Λαγιδῶν καὶ Σελευκιδῶν. Ὅτε δὲ, τῷ 189 π. Χ. οἱ Ῥωμαῖοι περιέστειλαν τὸ μέγα κράτος τῶν Σελευκιδῶν, ἀφῆκαν αὐτοῖς τὴν Συρίαν. Τῷ δὲ 79 π. Χ. ὑπέταξεν αὐτὴν ὁ Τιγράνης, καὶ μετὰ τὴν ἧτταν αὐτοῦ καὶ τοῦ Μιθριδάτου ὑπὸ τοῦ Πομπηΐου, ὑπέκυψε, πλὴν τῆς Κομμαγηνῆς, εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ τῷ 64 π. Χ. ὠργανίσθη εἰς Ῥωμαϊκὴν ἐπαρχίαν. Ἐπὶ Αὐγούστου ἤρξατο αὖθις ἀναλαμβάνουσα. Πολλὰ δὲ καὶ πρότερον ἤδη ὑποστᾶσα δι' εἰσβολῶν τῶν Πάρθων, ἐπὶ τῶν Βυζαντινῶν παρήκμασεν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον, μέχρις οὗ ἐγένετο ἕρμαιον τέλος τῶν Σαρακηνῶν. —Πᾶσα ἡ χώρα διῃρεῖτο δίχα, εἰς Ἄνω Συρίαν καὶ εἰς Κοίλην Συρίαν, ἤτοι τὴν νοτίαν μεταξὺ Λιβάνου καὶ Ἀντιλιβάνου. Ἡ Ἄνω Συρία περιελάμβανε τὰς ἑπομένας χώρας· α) τὴν Κομμαγηνὴν, πρὸς βορρᾶν, μεταξὺ τοῦ ὄρους Ἀμανοῦ καὶ τῶν ποταμῶν Εὐφράτου καὶ Μαρσύου, πόλεις ἔχουσαν τὰ Σαμόσατα, πατρίδα τοῦ Λουκιανοῦ· τὴν Πέρρην· τὴν Γερμανίκειαν· τὴν Ἀντιόχειαν πρὸς τῷ Ταύρῳ.—β) τὴν Κυρρηστικὴν, νοτιανατολικῶς τοῦ Εὐφράτου, ἔχουσαν τὸ Ζεῦγμα· τὴν Ἱεράπολιν· τὴν Κύρραν.—γ) τὴν Πιερίαν, δυτικῶς τῆς προηγουμένης, μετὰ πόλεων τῆς Ἀλεξανδρείας ἐπὶ τοῦ κόλπου τοῦ Ἰσσοῦ (ν. Ἀλεξανδρέττα)· Μυριάνδρου· Ῥώσσου· Σελευκείας Πιερίας, ἥτις ἦν τῆς χώρας τὸ κυριώτερον φρούριον.—δ) τὴν Σελευκίδα, νοτίως τῆς Πιερίας, κατὰ τὴν παραλίαν, κυρίως μέρος τῆς Πιερίας, καὶ περίχωρον τῆς πόλεως Σελευκείας.—ε) τὴν Χαλκιδικὴν, νοτιανατολικῶς τῆς προλαβούσης, πόλιν ἔχουσαν τὴν Χαλκίδα.—στ) τὴν Χαλιβωνίτιδα, ἀνατολικῶς μέχρι τοῦ Εὐφράτου χωροῦσαν. Πόλεις αὐτῆς ἦσαν ἡ Χαλυβὼν (νῦν Χαλέπιον)· ἡ Σύρα· ἡ Θάψακος.—ζ) τὴν Παλμυρηνὴν, νοτίως μέχρι τῆς ἐρήμου, μετὰ πόλεως τῆς Παλμύρας.—η) τὴν Λαοδικηνὴν, δυτικῶς τῆς Παλμυρηνῆς, μετὰ πόλεως τῆς Λαοδικείας ἐπὶ τοῦ Λιβάνου.—θ) τὴν Ἀπαμηνὴν, βορείως τῆς προηγουμένης. Πόλεις αὐτῆς ἡ Ἀπάμεια· Ἐπιφάνεια· Ἔμεσα.—ι) τὴν Κασσιώτιδα, βορειοδυτικῶς, ἧς πόλεις ἡ Ἀντιόχεια ἐπὶ Δάφνης ἢ ἐπὶ τοῦ Ὀρόντου· ἡ Λαοδίκεια πρὸς τῇ θαλάσσῃ· τὰ Γάβαλα.—Ἡ δὲ Κοίλη Συρία περιεῖχε τὰς πόλεις Ὀκορούραν (Νῦν Καρὰκ), ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀπὸ Ἐμέσης εἰς Δαμασκόν· Ἡλιούπολιν (νῦν Βααλβὲκ), καὶ Δαμασκὸν (Στρβ. ΙΣΤ, 749 κλπ. — Mela I, 11).

Συρία θεὰ, ἡ ἄλλως Ἀτάργατις καλουμένη, ἴσως ἡ αὐτὴ καὶ Δερκετὼ, ἐν Συρίᾳ λατρευομένη, ἀναλογοῦσα δὲ πρὸς τὴν Κυβέλην τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, καὶ τὴν Ἑλ-

ληνικὴν Ἥραν. Ἡ Στρατονίκη, γυνὴ τοῦ Ἀντιόχου, βασιλέως τῆς Συρίας, ἤγειρεν αὐτῇ ὁμοῦ καὶ τῷ Βήλῳ περὶ Ὀλ. 123 ἐν Ἱεραπόλει ναὸν πολυτελέστατον, χρυσᾶς ἔχοντα τὰς πύλας καὶ τὸν ὄροφον (Λουκ. Συρ. Θ. 31). Οἱ ἱερεῖς αὐτῆς διέτρεχον τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Ἰταλίαν ὡς θαυματοποιοὶ καὶ ἐπαΐται.

Σύριαι πύλαι, ὁδὸς τρισταδιαία, μεταξὺ τοῦ ὄρους Χαμανοῦ καὶ τοῦ κόλπου Ἰσσοῦ, ἔφερεν ἐκ Κιλικίας εἰς Συρίαν, καὶ ἦν τοσοῦτο στενή, ὥστε μόλις διήρχετο δι' αὐτῆς στρατὸς στιχηδόν (Ξνθ. Ἀνθ. Α, 4, 4. — Ἀρρ. Β, 8. — Στρβ. ΙΔ, 676). Νῦν Βεϊλάν.

Σύριγξ, 1) μουσικὸν ὄργανον συγκείμενον ἐξ ἑπτὰ ἀνίσων ἀλλήλοις, καὶ διὰ κηροῦ συγκεκολλημένων καλάμων, οὕτως ὥστε ἄνω μὲν εὐθεῖαι, κάτω δὲ, ἀεὶ ἐλαττούμεναι, λοξὴν ἀποτελοῦσι γραμμὴν, κατὰ τοὺς ἀρχαίους ἐφεύρεσις τοῦ Πανός. Ὁ Ὀβίδιος (Met. I, 691) πλάττει ὅτι νύμφη αὕτη ἐν Ἀρκαδίᾳ, θυγάτηρ τοῦ Λάδωνος, φεύγουσα τὰς ἐπιθέσεις τοῦ Πανὸς, μετεμορφώθη ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν της εἰς καλάμους, αἵτινες ἀπετέλουν μελῳδίαν ὅτε ὁ ἄνεμος τὰς προσέβαλλεν· ὁ δὲ Πᾶν, κόψας ἐξ αὐτῶν, κατεσκεύασε τὸ τῇ νύμφῃ ὁμώνυμον ὄργανον. Αὐτῆς μνείαν ποιοῦνται καὶ ὁ Ὅμηρος (Ἰλ. Ι, 13) καὶ ὁ Ἡσίοδος (Ἀσπ. Ἡρ. 278). Τελειοποιουμένη μετὰ ταῦτα, προσέλαβε πλείονας σωλῆνας, καὶ ἐξηκολούθησεν οὖσα καὶ ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις τὸ μουσικὸν ὄργανον τῶν ποιμένων παρὰ τοῖς Ἕλλησι καὶ παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις, ὡς διατηρεῖται ἔτι πολλαχοῦ παρ' ἡμῖν. Κατά τινας ὁ Ἑρμῆς ἐπενόησε πρῶτον αὐτὴν ἐξ ἑνὸς σωλῆνος, εἶτα ὁ Σειληνὸς ἐκ πολλῶν, καὶ διὰ κηροῦ συνέδεσεν αὐτοὺς ὁ Μαρσύας. Εἰς τοῦ Θεοκρίτου τὸ Ἐπίγρ. Β, 3 τινὲς ἐννοοῦσι σύριγγα τρεῖς σωλῆνας ἔχουσαν· ἀλλὰ μᾶλλον φαίνεται ὅτι πρόκειται ἐκεῖ περὶ τριῶν διακεκριμένων αὐλῶν· ἐξ ἐννέα σωλήνων μνημονεύει σύριγγα ἐν Εἰδ. Η, 18· ἡ δὲ 7 σωλῆνας ἔχουσα ἦν ἡ ἐντελεστέρα. Παρ' αὐτῷ ἔχει προσέτι ὁ Δάφνις (Εἰδ. Α, 129) σύριγγα κηροκόλλητον, περὶ τὰ χείλη ἐλικτὴν καὶ εἰς αὐτὰ ἐφαρμοζομένην. Ὁ δ' Ὀβίδιος (Met. XIII, 784) εἰς τὸν Πολύφημον ἀποδίδωσι, πᾶν ὅριον ὑπερβαίνων, σύριγγα ἑκατὸν σωλήνων. Οἱ ποιμένες κατεσκεύαζον αὐτὴν οἱ ἴδιοι, καὶ ἀπῃτεῖτο τέχνη καὶ ἐπιτηδειότης πρὸς τὸ καλῶς δι' αὐτῆς συρίζειν. Οἱ Λυδοὶ μετεχειρίζοντο τὴν σύριγγα καὶ εἰς τὸν στρατὸν (Ἡρδ. Α, 17). — 2) Ὑπόγειοι δίοδοι, πολλάκις παρὰ τὰ τείχη τῶν φρουρίων, πρὸς ἄμυναν, καὶ ἐν Τύρινθι (ἔνθ.) μετὰ θυρίδων πρὸς τὰ ἔξω ἀνοιγομένων. Τοιαῦται καὶ αἱ περιέχουσαι τοὺς τάφους τῶν Αἰγυπτίων βασιλέων.

Σύρμα, ἔνδυμα οὗ ἡ ὀπισθία ἄκρα σύρεται κατὰ γῆς (γαλλ. traine), ὅθεν αἱ Τρωάδες «ἑλκεσίπεπλοι» (Ὁμ. Ἰλ. Ζ, 442)· ἰδίως δὲ τὸ ἐνδύον τὰς ἐπισήμους γυναῖκας ἐν ταῖς τραγῳδίαις (Πολδ Ζ, 67).

Σῦρος, (νῦν καὶ Σύρα), μία τῶν Κυκλάδων, παρ' Ὁμήρῳ (Ἰδ. Ο, 403) Συρίη λεγομένη, ἐπιφάνειαν ἔχουσα περίπου 20 μιλίων, δύο δὲ πόλεις, κατὰ τὴν ἀνατολικὴν καὶ τὴν δυτικὴν ὄχθην· μέλος τῆς ἀρχαίας ἀττικῆς συμμαχίας, καὶ πολιτικὸν ὀργανισμὸν ἔχουσα ὅμοιον πρὸς τὸν τῶν Ἀθηνῶν. Ὁ Ὅμηρος μνημονεύει αὐτῆς ὡς χώρας σιτοφόρου καὶ οἰνοφόρου, καὶ πλουσίας εἰς ποίμνια, ὅπερ ὀλίγον ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν σημερινὴν φυσικὴν κατάστασιν αὐτῆς, ἀνθούσης κυρίως μόνον διὰ τοῦ διεθνοῦς ἐμπορίου. Ἦν δὲ γνωστὸν καὶ τὸ κίτρινον χῶμα ὃ παρῆγον τὰ ὄρη της (Στρβ. Ι. 487. — Plin. XXXIII, 12. 158).

Συροφοίνικες, ἴδ. Συρία.

Σύρρεντον, πόλις τῆς Καμπανίας ἐν Ἰταλίᾳ (Στρβ.). Νῦν Σορρέντον.

Σύρτις, μεγάλη καὶ μικρά, δύο μεγάλοι καὶ βαθεῖς κόλποι τῆς Λιβυκῆς θαλάσσης κατὰ τὴν βόρειον ἀκτὴν τῆς Ἀφρικῆς, κινδυνωδέσταται τοῖς θαλασσοπόροις διότι ἔχουσιν ἀβαθῆ τὸν πυθμένα καὶ ῥεύματα. Τινὲς θέλουσι τὴν λέξιν παραγομένην οὐχὶ ἐκ τοῦ σύρω, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ σερτ, δηλοῦντος τὴν ἔρημον. Ἡ μεγάλη ἀνατολικὴ Σύρτις, ἐλέγετο καὶ Ψύλλιος κόλπος (ν. Σίδρα), καὶ ἐξετείνετο ἐκ τοῦ Βορείου ἀκρωτηρίου, μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου Κεφαλαί, πρὸς δυσμάς· ἡ δὲ μικρά, καὶ Κερκινίτης κόλπος (ν. Κάβης), εἶχε πρὸς ἀνατολὰς τὸ Βραχῶδες ἀκρωτήριον. Αἱ ἀκταὶ ἦσαν ἀμμώδεις καὶ δυσπρόσιτοι, καὶ πολλάκις ἄνθρωποι καὶ πλοῖα ἐθάπτοντο διὰ τοῦ ἀνέμου ὑπὸ τὴν ἄμμον καὶ κατεστρέφοντο (Ἡρδ. Γ, 25. 26. Δ, 173. — Στρβ. ΙΖ, 838. — Sal. Jug. LXXVIII. LXXIX). Καὶ ὡς περιγράφονται ὑπὸ τῶν ἀρχαίων, οὕτως εἰσὶ καὶ μέχρι σήμερον.

Συσκήνιον, ταὐτὸ τῷ συσσίτιον (Ξενφ. Πολ. Λακ. Ε, 1). Ἴδ.

Συσσίτια, αἱ κοιναὶ ἑστιάσεις παρὰ Δωριεῦσι, παρὰ Λάκωσι δὲ λεγόμενα φειδίτια ἢ φιδίτια, κατὰ λέξιν ἧς ἀμφισβητεῖται ἡ παραγωγή, ὑπό τινων μὲν ἐκλαμβανομένη ἐκ τῆς ἐπικρατούσης εἰς αὐτὰ (ἢ ἐκ τῆς ὑπὸ τῶν ξένων προσαπτομένης αὐτοῖς) φειδοῦς καὶ λιτότητος, ὑπ' ἄλλων, ἐκ τῆς ἐδωδῆς, οἷον ἐδίτια, ἔχουσα τὸ δίγαμμα F ἐπὶ τῆς ἀρχῆς (Πλούτ. Λυκ. 1Β). ἢ ἐκ τοῦ ἵζω (κάθημαι), ὁμοίως· ἢ ἀντὶ τοῦ φιλίτια. Αἱ συνεστιάσεις ἦσαν ἐν γένει εἷς τῶν χαρακτήρων τῶν ἀρχαίων ἑλληνικῶν ἠθῶν, ὡς παρ' Ὁμήρῳ συνειστιῶντο οἱ ἄνακτες. Ἐπειδὴ δ' οἱ Δωριεῖς ἦσαν πάντες ἄνακτες ἀπέναντι τῶν περιοίκων, ἐπεκράτησαν παρ' αὐτοῖς, μάλιστα παρὰ Κρησὶ καὶ Σπαρτιάταις μονίμως, ὥστε καὶ ἀπέβησαν εἰς κοινωνικὴν καὶ πολιτικὴν διάταξιν. Ἐν Σπάρτῃ ἕκαστος πολίτης συνεισέφερε κατὰ μῆνα 11)2 μέδιμνον ἀλφίτων, 11-12 (κατ' ἄλλους 8) χόας οἴνου, 5 μνᾶς τυροῦ, καὶ προσέτι καὶ 15 ὀβολοὺς αἰγιναίους, διὰ κρέας (Ἀθήν. Δ, 141). Προσέτι δὲ, ὡς ἐπάϊκλον ἤτοι ἐπιδόρπιον (διότι αἴκλον ἦν τὸ δεῖπνον), σύκων ἡμίμναιον (Πλούτ. Λυκ. ΙΒ) ἢ πλακοῦντας, προϊόντα τῆς θήρας, καὶ διὰ τὰ παιδία τὰς καμματίδας, πλακοῦντας ἐψημένους εἰς φύλλα δάφνης. Ἐν Κρήτῃ δὲ διηροῦντο τὰ εἰσοδήματα τὰ δημοσίων κτημάτων καὶ οἱ παρὰ τῶν περιοίκων φόροι δίχα, καὶ τὸ μὲν ἥμισυ ἐχρησίμευεν εἰς τὴν λατρείαν τῶν θεῶν καὶ τὰς κυβερνητικὰς ἀνάγκας, τὸ δ' ἕτερον ἥμισυ διενέμετο εἰς τοὺς πολίτας, καὶ ἕκαστος, ἐκ τούτων, καὶ τῶν ἰδίων εἰσοδημάτων, ἔφερε τὴν ἰδίαν μερίδα εἰς τὴν ἑταιρίαν εἰς ἣν ἀνῆκε. Σκοπὸς δὲ ταύτης τῆς συνδιαιτήσεως ἦν κυρίως ἡ ἰσότης τῆς διαίτης πάντων, πτωχῶν καὶ πλουσίων, καὶ προσέτι ἡ κοινωνικὴ φαιδρότης καὶ εὐθυμία εἰς τὰς ἑστιάσεις, ἡ ἐξασφαλιζομένη διὰ τοῦ ὅτι οὐδεὶς ἦν δεκτὸς ὡς ὁμοτράπεζος ἄνευ τῆς τῶν συσκήνων ψηφοφορίας (Πλούτ. Λυκ. ΙΗ). Συνεδείπνουν δὲ μόνον οἱ ἄνδρες, δι' ὃ καὶ τὰ συσσίτια παρ' αὐτοῖς ἐκαλοῦντο ἀνδρεῖα· οἱ δὲ παῖδες ἔτρωγον εἰς ἄλλας τραπέζας κατ' ἀγέλας. Ἡ δὲ μέθη αὐστηρῶς ἀπηγορεύετο ὑπὸ νόμου τοῦ Μίνωος (Ψ. Πλάτ. Μίν.). Τὰ ἐδέσματα εἰς τὰ δωρικὰ ταῦτα συσσίτια ἦσαν ἁπλᾶ καὶ θρεπτικά. Ἐν τῶν ἐντρυφημάτων τῶν Σπαρτιατῶν, οὐχὶ ὅμως καὶ ὑπὸ τῶν ξένων ἐπίσης, ὡς φαίνεται, ἐκτιμώμενον, ἦν ὁ περίφημος μέλας ζωμός, ἡ καλουμένη αἱματία (Πολδ.), ἐξ αἵματος προφανῶς κατασκευαζόμενος. Οἱ Κρῆτες εἱστιῶντο καθήμενοι, κατὰ τὸ ἀρχαῖον ὁμηρικὸν ἔθος· ὁμοίως δὲ καὶ οἱ Σπαρτιᾶται τὸ πρῶτον· ἀλλὰ μετὰ ταῦτα, ἐπὶ Ἀλκμᾶνος ἤδη, προσκεκλίνοντο, εἰς ἁπλᾶς ὅμως ἕδρας, οὐχὶ εἰς στρώματα, μέχρι πολὺ μεταγενεστέρων χρόνων (Ἀθήν. Δ, 142. — Πλούτ. Λυκ. Β. — Σουΐδ. λ. Φιδίτια). Καὶ ἐν μὲν Κρήτῃ πάντες ἔπινον ἀπὸ κοινοῦ κρατῆρος, ἐν Σπάρτῃ δ' ἕκαστος εἶχε τὴν ἰδίαν

κύλικα. Ἀπέφευγον δὲ καὶ οὗτοι ἐπίσης τὸ «εἰς μέθην πίνειν». — Ἰδιαίτερον δὲ εἶδος ἑστιάσεως ἐν Σπάρτῃ ἐκαλεῖτο κοπὶς, καὶ φαίνεται ὅτι ἦν ἡ παρατιθεμένη εἴτε ὑπὸ ἰδιώτου, εἴτε ὑπὸ τῆς πόλεως, εἰς ξένους. Συνήθως δ' ἐδίδετο αὕτη ἐκτὸς τῆς πόλεως (Ἀθήν. Δ, 138-141).

Συστάται (οἱ), αἱ πρὸς τὰ ἄνω συνενούμεναι δοκοὶ τῆς ὀροφῆς (ἴδ. Συγκύπτης).

Σύστυλος, αἱ κιονοστοιχίαι τῶν ναῶν καὶ ἄλλων μεγάλων οἰκοδομημάτων διεκρίνοντο κατὰ τὴν ἀπ' ἀλλήλων ἀπόστασιν τῶν κιόνων, καὶ ἐκαλοῦντο α) πυκνόστυλοι ἂν ἀπεῖχον κατὰ 1 1)2 διάμετρον τῆς βάσεως τῶν κιόνων· β) σύστυλοι, ἂν κατὰ 2· γ) εὔστυλοι, ἂν κατὰ 2 1)4· δ) διάστυλοι, ἂν κατὰ 3· καὶ ε) ἀραιόστυλοι, ἂν κατὰ 4.

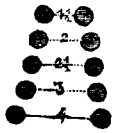

Σφαγία, ἴδ. Σφακτηρία.

Σφαῖρα, τὸ παίγνιον τοῦτο, οὗ τὴν ἐφεύρεσιν νομίζει ὁ Ἡρόδοτος ἀναγκαῖον ν' ἀναφέρῃ εἰς τοὺς Λυδούς (Α. 94), ἐπαίζετο ἤδη ἐπὶ Ὁμήρου (Ὀδ. Ζ, 100. Θ, 370) ὑπὸ τῶν θυγατέρων τῶν Φαιάκων, πρὸς μουσικὴν, καὶ ὑπὸ ἐπιδεξίων σφαιριστῶν παρ' Ἀλκινόῳ, μετ' ὀρχήσεως. Ὁ μέγας Ἀλέξανδρος εἶχε συσφαιριστὴν τὸν Καρύστιον Ἀριστόνικον, εἰς ὃν οἱ Ἀθηναῖοι ἤγειραν ἀνδριάντα (Ἀθήν. Α, 19. — Σουΐδ. λ. ὄρχησις). Ἐν Σπάρτῃ δ' οἱ ἐκ τῆς ἐφηβικῆς ἡλικίας ἐξερχόμενοι ἐλέγοντο σφαιρεῖς (Παυσ. Γ, 14). Σφαιριστήρια ὑπῆρχον εἰς ὅλα τὰ γυμνάσια, καὶ, ἐν τοῖς Ῥωμαϊκοῖς χρόνοις, καὶ εἰς τὰ βαλανεῖα. Οἱ μεταγενέστεροι συγγραφεῖς ἀπαριθμοῦσι πέντε εἴδη τῆς σφαιριστικῆς, ἃ ἀποκαλοῦσι, α) οὐρανίαν, καθ' ἣν ἔρριπτέ τις τὴν σφαῖραν πρὸς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἄλλοι ἐπροσπάθουν νὰ τὴν ἁρπάσωσι πρὶν ἡ πέσῃ κατὰ γῆς· β) ἐπίσκυρον, λίαν ἀγαπητὴν τοῖς Σπαρτιάταις (Παυσ. Γ, 14), παιζομένην ὑπὸ πολλῶν διηρημένων εἰς δύο σώματα, δι' ὧν ἔφερον διὰ μέσου γραμμὴν, τὴν σκύρον καλουμένην· γ) Φαινίνδα, καθ' ἣν εἰς ἄλλον ἐπροσποιοῦντο ὅτι θὰ ῥίψωσι τὴν σφαῖραν καὶ εἰς ἄλλον τὴν ἔρριπτον· δ) ἁρπαστὸν, πιθανῶς καθ' ἣν ἕκαστος ἐπροσπάθει αὐτὸς ν' ἁρπάσῃ τὴν ῥιφθεῖσαν σφαῖραν· ε) ἀπόρραξιν, τὸ ῥίπτειν πάλιν πολλάκις διὰ τῆς χειρὸς κατὰ γῆς τὴν ἀναπηδῶσαν σφαῖραν (Πολυδ. Θ, 105). Κατὰ Πλάτωνα (Θεαίτ. 146) ἔν τινι τῶν παιγνίων, ἐν τῇ Οὐρανίᾳ κατὰ Πολυδεύκην (Θ, 106), ὁ μὲν ἡττώμενος ἐλέγετο ὄνος, ὁ δὲ νικῶν βασιλεύς. Καὶ

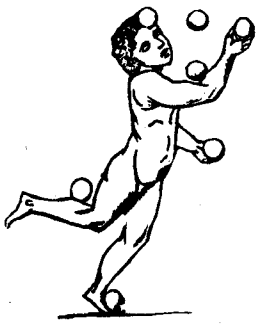

δι' ὅλου δὲ τοῦ σώματος οἱ ἐπιδεξιώτεροι, μάλιστα ἐπὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων, κατώρθουν νὰ σφενδονίζωσι τὰς σφαίρας.

Σφαιρεῖς, οἱ νέοι Σπαρτιᾶται, ὅτε ἀπὸ τῆς τῶν πρωτείρων ἡλικίας μετέβαινον εἰς τὴν τῶν ἀνδρῶν (Παυσ. Γ, 14), διότι τότε, φαίνεται, ἠσκοῦντο εἰς τὴν ἐν Σπάρτῃ λίαν ἀγαπητὴν ἄσκησιν τῆς σφαίρας

Σφαιρία, νησίδιον ἀπέναντι τῆς ἀργολικῆς παραλίας (Παυσ.).

Σφαῖρος (ὁ), 1) ἱπποκόμος τοῦ Πέλοπος (Παυσ.). — 2) Φιλόσοφος στωϊκὸς ἐκ τοῦ Βοσπόρου, μαθητὴς τοῦ Ζήνωνος, διδάξας τὴν φιλοσοφίαν εἰς Λακεδαίμονα (Διογ. Λαέρτ. Ζ, 178).

Σφαιρωτήρ, ὁ σκύτινος ἱμὰς ὁ περι-

δέων τὰ ὑποδήματα, καθ' ὃ κυκλικῶς δεόμενος. Κατ' ἄλλους σφυρωτήρ, ὡς δεόμενος περὶ τὰ σφυρά.

Σφακτηρία ἡ Σφαγία, νησίδιον μῆκος ἔχον 15 σταδίων, δασῶδες δὲ, καὶ παρατεινόμενον πρὸ τοῦ λιμένος τῆς Πύλου ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νοτον, περίφημον διὰ τὴν ἐν αὐτῷ πολιορκίαν τῶν 420 Σπαρτιατῶν ὑπὸ τοῦ Δημοσθένους καὶ Κλέωνος, ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, τῷ 425 π.Χ. (Θουκ. Δ, 8). Ἴδ. Μεσσηνία. Πύλος.

Σφάλτης, ἐπίθετον τοῦ Βάκχου, αἰνιττόμενον τοὺς ἐκ μέθης σφαλλομένους κατὰ τὸν μῦθον δὲ προελθὸν ἐκ τῆς πληγῆς ἣν ἔλαβεν ὁ Τήλεφος πεσὼν εἰς σταφυλὴν (Τζέτζ. εἰς Λυκόφρ. 206).

Σφενδάλη, πόλις μεθόριος τῆς Ἀττικῆς πρὸς τῇ Βοιωτίᾳ, μεταξὺ Δεκελείας καὶ Τανάγρας, ἐπὶ τῆς βορείας κλιτύος τοῦ Πάρνηθος (Ἡρδ. Θ, 15. — Λυκ. κ. Λεωκρ. 24).

Σφενδόνη, 1) ὅπλον προσβολῆς ὃ ἔφερον πολλάκις οἱ ψιλοὶ στρατιῶται (σφενδονῆται), συνίστατο ἐκ τεμαχίου δέρματος κρεμαμένου ἐκ δύο ἢ τριῶν ἱμάντων, ἢ τριχίνων σχοινίων, καὶ εἰς ὃ ἐντιθέμενος λίθος ἢ τμῆμα μολύβδου, βιαίως περιεστρέφετο καὶ ἐσφενδονίζετο κατὰ τοῦ ἐχθροῦ. Ἐπὶ Ὁμήρου οὐδεμία γίνεται μνεία τοῦ ὅπλου τούτου, καὶ ἡ λέξις ἅπαξ ἀπαντωμένη (Ἰλ. Ν, 599) σημαίνει ἁπλῶς τὸν ἱμάντα. Ὁ δ' Αἰσχύλος γνωρίζει τὰς σφενδόνας (Ἀγμ. 1010), καὶ ἐπὶ τῶν μηδικῶν ἦσαν ἤδη ἐν χρήσει παρὰ τοῖς Ἕλλησι. Καὶ ὁ Γέλων ἐκ Συρακουσῶν ὑπεσχέθη νὰ πέμψῃ δισχιλίους σφενδονήτας κατὰ τοῦ Ξέρξου (Ἡρδ. Ζ, 158). Κατ' ἀρχὰς οἱ Ἀκαρνᾶνες ἐκ πάντων τῶν Ἑλλήνων ἦσαν οἱ ἄριστοι σφενδονῆται (Θουκ. Β, 81)· εἶτα δ' οἱ Ἀχαιοὶ, καὶ μάλιστα οἱ Πατρεῖς, οἱ Αἰγιεῖς καὶ οἱ Δυμαῖοι (Liv. XXXVIII, 29), καὶ ἐκ τῶν ξένων ὡς ἐμπειρότατοι καὶ μᾶλλον ἐξησκημένοι μνημονεύονται οἱ κάτοικοι τῶν Βαλεαρίδων νήσων (Στρβ. Γ, 168). — Αἱ βολίδες τῆς σφενδόνης, ὅταν ἦσαν μολύβδιναι, εἶχον συνήθως σχῆμα καὶ μέγεθος μεγάλου ἀμυγδάλου, καὶ προσέτι πολλάκις ἐπιτετυπωμένον ἐπίσημόν τι, ὡς κεραυνὸν, ἢ καὶ λέξιν τινὰ ὡς ΔΕΞΑΙ. Τοιαῦται δ' εὑρέθησαν πολλαὶ πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος, καὶ μάλιστα εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης τοῦ Μαραθῶνος. — 2) Τὸ κοῖλον μέρος τοῦ δακτυλιδίου, εἰς ὃ ἐνετίθετο ὁ δακτυλιόλιθος.

Σφήκεια, ἀρχαῖον ὄνομα τῆς νήσου Κύπρου (Λκφρ. 474).

Σφῆλος, Ἀθηναῖος, υἱὸς Βουκόλου. Ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἴασος συναπῆλθε μετὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων εἰς Τροίαν (Ὁμ. Ἰλ. Ο, 338).

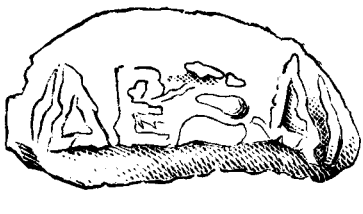

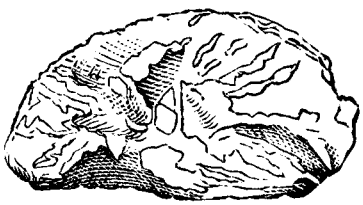

Σφηττὸς (ἡ), μία τῶν ἀρχαίων δώδεκα πόλεων τῶν Ἀθηνῶν, εἰς τὰ μεσόγαια κειμένη, κατὰ τὸ νῦν χωρίον Σπάτα, ἔνθα καὶ λόγου ἄξιοι ἀρχαιότατοι τάφοι εὑρέθησαν, μαρτυροῦντες ὑπὲρ τῆς θέσεως ταύτης.

Σφίγγιον, ὄρος, ταὐτὸ τῷ Φίκειον ἴδ.

Σφιγκτὴρ, χρυσοῦν ψέλλιον (βραχιόλιον) ἐλαστικὸν, περισφιγγόμενον ἀφ' ἑαυτοῦ περὶ τὸν βραχίονα, ἄνευ πόρπης ἢ δεσμοῦ.

Σφὶγξ (ἡ). (ἡ σφίγγουσα, πνίγουσα),

κατὰ Βοιωτικὴν διάλεκτον Φὶξ (Ἡσίοδ. Θεογ. 326), τέρας, λέων πτερωτὸς, ἔχων στῆθος καὶ κεφαλὴν παρθένου, ἢ σῶμα κυνὸς, οὐρὰν ὄφεως, καὶ φωνὴν ἀνθρωπίνην. Καθεσθὲν ἐπὶ βράχου πρὸ τῶν Θηβῶν, ἐπέφερε μεγάλα δεινὰ εἰς τὴν πόλιν, διότι εἰς πάντα τὸν διερχόμενον ἔθετε τὸ αἴνιγμα «τί ἐστι τὸ ἔχον φωνὴν, καὶ τὸ μὲν πρωῒ ὂν τετράπουν, τὴν μεσημβρίαν δίπουν, τρίπουν δὲ τὸ ἑσπέρας;» καὶ ἐφόνευε πάντα τὸν ἀδυνατοῦντα νὰ λύσῃ αὐτὸ, καὶ ἐν ἄλλοις ἐφόνευσε καὶ Αἵμωνα, τὸν υἱὸν καὶ διάδοχον τοῦ τότε βασιλέως Κρέοντος. Οἱ Θηβαῖοι τότε καὶ ὁ Κρέων προεκήρυξαν ὡς ἀμοιβὴν εἰς τὸν λύτην τὴν βασιλείαν τῆς πόλεως καὶ τὴν χεῖρα τῆς χηρευσάσης γυναικὸς τοῦ Λαΐου Ἰοκάστης. Τότε ἐπελθὼν ὁ Οἰδίπους, ἔλυσε

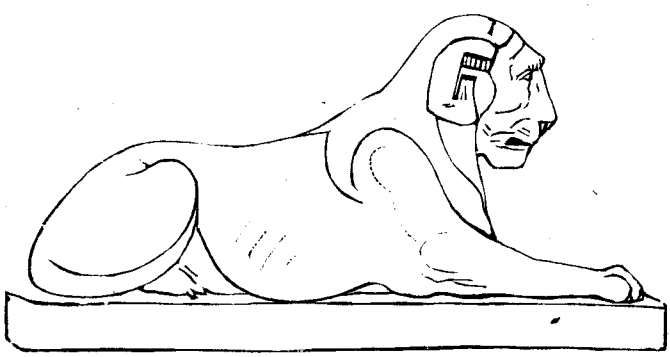

τὸ αἴνιγμα, εὑρὼν ὅτι τὸ προτεινόμενον ἦτο ὁ ἄ ν θ ρ ω π ο ς· καὶ ἡ Σφὶξ κρημνισθεῖσα ἐκ τοῦ βράχου της, ἐθανατώθη (Σφκλ. Οἰδ. 130.—Ἀπολλδ. Γ, 5, 8. — Σχλ. Εὐρπ. Φοίν.—Σχλ. Λκφρ. 7). Ἐμυθολογεῖτο δ' ἡ Σφὶγξ θυγάτηρ τῆς Ἐχίδνης καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς Ὄρθρου, ἢ τοῦ Τυφῶνος, ἢ καὶ τοῦ βασιλέως Λαΐου (Παυσ. Θ, 28), πεμφθεῖσα ἐξ Αἰθιοπίας ὑπὸ τῆς Ἥρας, ὀργιζομένης διότι περιεφρονήθη παρὰ τοῖς Θηβαίοις, ἢ ὑπὸ τοῦ Ἄρεως, διὰ τὸν ὑπὸ τοῦ Κάδμου φόνον τοῦ αὐτῷ ἀνήκοντος δράκοντος. Πιθανῶς ἦν κατ' ἀρχὰς τὸ ἔμβλημα λοιμοῦ τινος μαστίζοντος τὴν Βοιωτίαν ἕνεκα τῶν τελμάτων τοῦ Φενεοῦ. Ἡ πρώτη ὅμως ἰδέα τῆς παραστάσεως προῆλθεν ἐξ Αἰγύπτου, ἔνθα ἐπεκράτει ἐν τῇ τέχνῃ ἡ σύνθεσις μορφῶν ἀνθρώπων καὶ ζώων, καὶ ἡ Σφὶγξ εἶχεν ἄπτερον σῶμα λέοντος, μετὰ στήθους καὶ κεφαλῆς ἀνδρὸς, δι' ὃ καὶ ἀ ν δ ρ ό σ φ ι ξ καλεῖται ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου (Β, 175), λέγοντος ὅτι ἦν σύμβολον τῆς σοφίας καὶ τῆς ἀνδρείας. Τοιαύτη κολοσσιαία σώζεται οὐ μακρὰν τῆς μεγάλης πυραμίδος τοῦ Χέοπος, μονόλιθος, ἐκ τοῦ βράχου λελαξευμένη, καθημένη μετὰ προτεταμένων τῶν ἐμπροσθίων ποδῶν, 172′ μῆκος ἔχουσα, ὕψος δὲ 62′, καὶ τῆς κεφαλῆς τὴν περίμετρον 81′. Πολλαὶ δὲ 4-12′ μῆκος ἔχουσαι εὑρίσκονται κατὰ σειρὰν καὶ ἑκατέρωθεν τῶν δρόμων τῶν ἀγόντων εἰς τὴν εἴσοδον τῶν ναῶν.

Σφοδρίας, 1) Σπαρτιάτης, στρατηγὸς, κατεχόντων τὰς Θεσπιὰς ἐν ἔτει 378 π.Χ. καὶ ἐκεῖθεν πολλάκις, ἀλλὰ ματαίως, ἀποπειραθεὶς νὰ καταλάβῃ τὸν Πειραιᾶ (Ξνφ. Ἑλλ. Ε, 4, 20. — Πλούτ. Πελοπ. ΙΔ. Ἀγησ. ΚΔ).—2) Κυνικὸς φιλόσοφος, οὗ μνημονεύεται σύγγραμμα ἐπιγραφόμενον «Τέχνη ἐρωτική».

Σφραγὶς. Ἕκαστος ἐλεύθερος Ἀθηναῖος, ἐκ τῶν μὴ ὅλως ἀπόρων, ἔφερε παρ' ἑαυτῷ σφραγίδα, διότι μεγάλη ἦν ἡ χρῆσις αὐτῆς πρὸς σφράγισιν ταμείων (Ἀρστφ. Θσμφρ. 414), συμβολαίων, ἐπιστολῶν (Θουκ. Α, 32). Καὶ ἐν μὲν τοῖς πρώτοις χρόνοις, καὶ εἶτα παρὰ τοῖς πτωχοῖς, ἐχρησίμευον ὡς τοιαῦται ξ ύ λ α θ ρ ι π ό β ρ υ τ α ἢ θ ρ ι π η-

δεστα (Ἀριστφ. Θσμφρ. 427), διότι αἱ ἐν αὐτοῖς κατὰ τύχην γινόμεναι τρῦπαι ὑπὸ τῶν σκωλήκων, δὲν παρεποιοῦντο. Εἶτα δ' ἤρξατο ἡ τέχνη ἐπιχαράττουσα αὐτὰς ἐπὶ μετάλλου ἢ λίθου, καὶ συνήθως ἐτίθεντο εἰς δακτυλίους, φερομένους εἰς τὸν παράμεσον δάκτυλον· καὶ τοσοῦτον ἦν γενικὴ ἡ χρῆσις αὐτῶν, ὥστε καὶ ἕκαστος τῶν μυρίων τῶν συναναβάντων μετὰ τοῦ Ξενοφῶντος εἶχε τὴν ἰδίαν σφραγῖδα (Ξνφ. Ἀνβ. 4, 7, 26). Πρὸς ἀποφυγὴν δὲ δολιότητος καὶ καταχρήσεως σολώνιος νόμος ἀπηγόρευε «δακτυλιογλύφῳ μὴ ἐξεῖναι σφραγῖδα φυλάττειν τοῦ πραθέντος δακτυλίου» (Διογ. Λρτ. Α, 57). Οἱ δακτύλιοι τῶν πτωχοτέρων ἦσαν σιδηροῖ, ἀξίας τριῶν ὀβολῶν (Ἀρστφ. Θσμφ. 425), οἱ δὲ πολυτελέστεροι κατεσκευάζοντο ἐξ ἀργύρου ἢ χρυσοῦ, καὶ τέλος καὶ ἐπὶ πολυτίμων λίθων ἢ ψήφων, ὄνυχος, σμαράγδου, κτλ., οἵτινες ἐνηρμόζοντο εἰς τὸ κοίλωμα τοῦ δακτυλίου τὸ λεγόμενον σφενδόνην (ἔνθ.)· οἱ δὲ μὴ ἔχοντες τοιαύτην ψῆφον ἐλέγοντο ἄψηφοι. Οἱ κομψευόμενοι ἐν Ἀθήναις ἔφερον πολυτίμους, καὶ ἐνίοτε καὶ πολλοὺς δακτυλίους, καὶ τούτους χλευάζει ὁ Ἀριστοφάνης διὰ τοῦ ἐπιθέτου «σφραγιδονυχ[ἀ]ργυροκομῆται» (Νεφ. 332), καὶ ὁ Δημοσθένης καὶ ὁ Ἀριστοτέλης μνημονεύονται μὴ ὄντες τῆς τοιαύτης ἀδυναμίας ἀπηλλαγμένοι. Ἡ σφραγιδογλυφία κατέστη ἐπὶ τῆς ἀκμῆς τῆς Ἑλλάδος ἐπίσημος κλάδος τῆς καλλιτεχνίας, καὶ πολλὰ ἀνευρίσκονται αὐτῆς ἀριστουργήματα. Περὶ τῆς σφραγίδος τοῦ Σαμίου Πολυκράτους ἐπεκράτει παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἡ δόξα, ὅτι ὁ τύραννος τοσοῦτον ἠγάπα αὐτήν, ὥστε, ἵνα ἐξιλεώσῃ τὴν ἀείποτε εὔνουν αὐτῷ τύχην, ἔρριψε τὸν δακτύλιον εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ μεγάλως ἐφοβήθη ὅταν ἀνεῦρεν αὐτὸν πάλιν ἐν τοῖς ἐντοσθίοις ἁλιευθέντος ἰχθύος. Ὁ Πλίνιος (XXXII, 2, 4) λέγει τῷ ὄντι ὅτι ἦν σαρδόνυξ ἄγλυφος, ἀλλὰ προστίθησιν ὅτι ἀμφιβάλλει ἂν ὁ ἐν Ῥώμῃ εἰς τὸν ναὸν τῆς Ὁμονοίας διατηρούμενος ἦν ἀληθῶς ὁ τοῦ Πολυκράτους (ἔνθ. ψ ἤφοι). Ἡ σφράγισις ἐγίνετο εἰς εἶδος κηροῦ ὅστις ἐλέγετο ῥύπος (ἔνθ.).

Σφυρηλασία. Σφύρα ἢ ῥαιστὴρ ἦν τὸ ὄργανον δι' οὗ οἱ μεταλλουργοὶ κυρίως ἐκτύπων τὸ διάπυρον μέταλλον ἐπὶ τοῦ ἄκμονος, καὶ σφυρηλασία ἡ τέχνη τοῦ ἐλαύνειν ἤτοι κατεργάζεσθαι αὐτό.

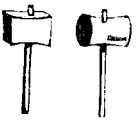

Ὑπῆρχον δὲ μεγάλαι σφῦραι, ἃς κατέφερον διὰ τῶν δύο χειρῶν, διὰ τὴν προκαταρκτικὴν

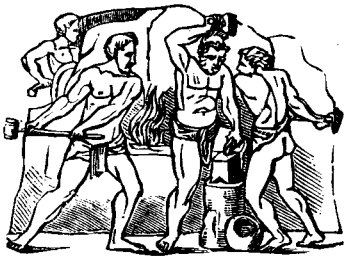

ἐργασίαν, ὡς ἐν τῇ εἰκόνι, ληφθείσῃ ἐξ Ἑλληνικοῦ ἀναγλύφου, φέρουσιν αὐτὰς οἱ ἐν τῷ ἐργοστασίῳ τοῦ Ἡφαίστου τὸν κεραυνὸν κατα-

σκευάζοντες. Μικρὰ δὲ σφυρία ἐφέροντο εἰς μίαν χεῖρα διὰ τὰς λεπτοτέρας ἐργασίας, ὡς ἐν τῇ εἰκόνι τῇ ἐξ ἀγγειογραφίας. Κατ' ἀρχὰς τὰ χαλκουργήματα κατεσκευάζοντο διὰ σφυρηλασίας μᾶλλον ἢ διὰ χύσεως, ἦσαν ἔκκρουστα καὶ συνηνοῦντο δι' ἥλων· καὶ τοιοῦτος λέγεται ὢν καὶ ὁ κολοσσὸς τῆς Ῥόδου, «σφυρήλατος κολοσσὸς» (Θεόκρ. ΚΒ', 47) ῥαιστηροκοπία (Φιλ.Βζ. π. τ. ζ' θαυμ. 14), ἔχων 70 πήχεων ὕψος·

Μετεχειρίζοντο δὲ τὴν σφύραν μετὰ τῆς σμίλης καὶ οἱ λιθοξόοι.

Σφυρόμαχος, Ἀθηναῖος, προκαλέσας ψήφισμα καθ' ὃ ἐν τῷ θεάτρῳ αἱ ἑταῖραι ἔπρεπε νὰ κάθηνται κεχωρισμέναι ἀπὸ τῶν πολιτίδων (Ἀρστφ. Ἐκκλ. 212.

Σχεδία, πᾶν τὸ αὐτοσχεδίως κατασκευαζόμενον, οἷον γέφυρα προσωρινή, κτλ. Κυρίως ὅμως δοκοὶ συνδεδεμέναι οὕτως, ὥστε

νὰ χρησιμεύωσιν ὡς προσωρινὸν πλοῖον. Ἐνίοτε ἐγίνοντο τοιαῦται καὶ ἐκ δέρματος (Ξνφ. Β, 4, 28), καὶ «σχεδίαι διφθερῶν» πολλάκις ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ.

Σχεδίος, 1) υἱὸς τοῦ Ἰφίτου, ἐκ Πανοπέως, ἡγεμὼν τῶν Φωκέων, πρὸ τῆς Τροίας φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἕκτορος (Ὁμ. Ἰλ. Β, 517. Ρ, 306)· ὁ δὲ νεκρὸς αὐτοῦ ἀπεκομίσθη εἰς Ἀντίκυρα ἐν Φωκίδι. — 2) Υἱὸς τοῦ Περιμήδους, Φωκεὺς καὶ οὗτος, ἐπίσης ὑπὸ τοῦ Ἕκτορος φονευθεὶς (Ὁμ. Ἰλ. Ο. 515).

Σχερία, ἡ νῆσος τῶν Φαιάκων, βορείως τῆς Ἰθάκης κειμένη, καὶ μὴ ἀπέχουσα τῆς χώρας τῶν Θεσπρωτῶν. Πάντες οἱ ἀρχαῖοι ἀναγνωρίζουσιν ἐν αὐτῇ τὴν Κέρκυραν (Θουκ. Α, 25. Γ, 70). Αἱ τῶν μεταγενεστέρων προσπάθειαι πρὸς συναρμολόγησιν τῶν ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου λεγομένων μετὰ τῶν γεωγραφικῶν περὶ αὐτῆς γνώσεων προσέκρουσαν πρὸς πολλὰς δυσκολίας. Καθ' Ὅμηρον εἶχεν ἡ νῆσος μίαν μόνον πόλιν μετὰ δύο καλῶν λιμένων· ἦν δ' εὔφορος, καὶ μάλιστα ὁ κῆπος τοῦ βασιλέως Ἀλκινόου περιεῖχεν ἐξαίρετα καρποφόρα δένδρα. Εἰς τὴν νῆσον ταύτην καὶ τοὺς κατοίκους αὐτῆς, τοὺς Φαίακας, ἀφίχθη ὁ Ὀδυσσεὺς ἐπὶ τῶν πλανήσεων αὐτοῦ. Οἱ Φαίακες ἦσαν θεοφιλεῖς, ὑπὸ πάντων τῶν ἀγαθῶν πεπροικισμένοι, εὐκίνητοι, ὠκεῖς, εὔστροφοι, ὡς ἦσαν καὶ τὰ πλοῖά των, λίαν ἔμπειροι τῆς γυμναστικῆς καὶ τῆς ὀρχηστικῆς. Κατὰ τὸν ποιητήν, ᾤκουν πρὶν ἐν Ὑπερείᾳ, πλησίον τῶν Κυκλώπων. Ἐπειδὴ ὅμως παρηνοχλοῦντο ὑπ' αὐτῶν, τοὺς ἔφερεν ὁ ἰσόθεος Ναυσίθοος, γόνος τοῦ Ποσειδῶνος, εἰς τὴν νῆσον Σχερίαν, ἔνθα ἔκτισε πόλιν, καὶ ναοὺς τοῖς θεοῖς, καὶ τὴν χώραν διένειμε μεταξὺ τῶν ὀπαδῶν αὐτοῦ. Μετὰ τὸν θάνατον δ' αὐτοῦ ἦρξεν ὁ υἱός του, ὁ σοφὸς Ἀλκίνοος, ἐφ' οὗ ὁ Ὀδυσσεύς, μετὰ τὰς μακράς του πλανήσεις, ἐρρίφθη ὡς γυμνὸς ναυαγὸς εἰς τὴν παραλίαν τῆς νήσου. Κατῴκει δ' ὁ ἡγεμὼν τῆς νήσου εἰς λαμπρὸν μέγαρον, εἰς ὃ συνήρχοντο καὶ οἱ ἐπισημότεροι τῶν Φαιάκων πρὸς ἑστίασιν. Ἡ κατοικία αὐτοῦ περιγράφεται τοσοῦτον πολυτελής, ὥστε προφανῶς τοῦτο ἀποδεικνύει ὅτι ὁ Ὅμηρος ἀπέβλεπεν εἰς λαὸν πλουτήσαντα ἐκ τῆς ναυτιλίας καὶ τοῦ ἐμπορίου. Ἡ ναυτιλία ἐστὶν ἡ κυριωτέρα αὐτῶν ἐνασχόλησις· πάντα τὰ ὀνόματα αὐτῶν εἰσὶ ναυτικά· εἰσὶν οἱ ταχυπορώτατοι ναῦται, καὶ τοῦ Ποσειδῶνος ἀγαπητοί. Τὸ πολίτευμα τῆς μικρᾶς, ἀπομεμονωμένης ταύτης πολιτείας ἔχει χαρακτῆρα ἀριστοκρατικόν. Ὁ Ἀλκίνοος ἔφερε τὸν τίτλον βασιλέως· περὶ αὐτὸν δ' οἱ «ἡγήτορες» ἀπετέλουν βουλήν, ἀλλὰ μᾶλλον ὡς φίλοι τοῦ βασιλέως, εἰς τὰς εὐχὰς αὐτοῦ προθύμως ἐνδίδοντες, καὶ παρ' αὐτῷ μένοντες εἰς ἑστιάσεις καὶ πόσεις. Καὶ εἰς τὸν Ὀδυσσέα πᾶσα ἀπεδόθη φιλοξενία. Μετὰ συμπαθεστάτην

ὑποδοχὴν καὶ δεξίωσιν ἐπέμφθη ἐπὶ πλοίου μετὰ ναυτῶν Φαιάκων, καὶ ἀφίχθη εὐτυχῶς ὀπίσω εἰς τὴν πατρίδα του. Ἡ θρησκεία τῶν Φαιακων ἐστὶν αὐτὴ ἡ τῶν Ἑλλήνων. Ὁ Ζεὺς, ὁ Ποσειδῶν, ἡ Ἀθηνᾶ τοῦ Ὁμήρου εἰσὶ καὶ αὐτῶν αἱ ὑπέρταται θεότητες, καὶ παρ' αὐτοῖς ἐπίσης πιστεύονται οἱ παρὰ πᾶσι τοῖς Ἕλλησι μῦθοι. Πλὴν δὲ τῆς ναυτιλίας, καὶ παντοίους ἀσκοῦσι κλάδους βιομηχανίας· πάντα τὰ τῇ ναυτιλίᾳ χρήσιμα σκεύη αὐτοὶ κατασκευάζουσιν. Αἱ γυναῖκες αὐτῶν ἀσκοῦσιν ἐπιδεξιώτατα πάσας τὰς γυναικείας τέχνας, τὸ νήθειν, ὑφαίνειν, πολυτελῆ κατασκευάζειν ἐνδύματα. Οὕτως ἐν γένει παριστῶνται οἱ Φαίακες ὑπὸ τῆς ποιήσεως, ἄρα ὡς λαὸς φαιδρὸς, φίλος τῆς εὐζωΐας, ἀλλὰ μέτριος εἰς τὰς ἀπολαύσεις του, καὶ παντὸς καλοῦ καὶ εὐαρέστου φίλος λαὸς (ἴδ. Ὅμ. Ὀδ. Ζ, Η, Θ). Καὶ τοπογραφικοὶ δέ τινες χαρακτῆρες συνηγοροῦσιν ὑπὲρ τῆς ταὐτότητος τῆς νήσου τῶν Φαιάκων μετὰ τῆς Κερκύρας, ὡς ἡ ταὐτότης τοῦ νησιδίου ἐν τῷ νῦν κόλπῳ Κανόνι μετὰ τοῦ ἀπολιθωθέντος πλοίου τοῦ Ὀδυσσέως.

Σχιστὴ ὁδὸς, στενωπὸς ἐκ Δελφῶν διὰ τοῦ Παρνασσοῦ τριχῇ διακλαδευομένη καὶ ἄγουσα εἰς Δαυλίδα, εἰς Λεβάδειαν καὶ εἰς Στιρίδα, δι' ὃ καὶ αἱ τρεῖς Κέλευθοι ἐπίσης ἐλέγετο. Δι' αὐτῆς ἔπεμπον ἐτησίως οἱ Ἀθηναῖοι τὰς ἱερὰς αὐτῶν προσφορὰς εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος. Εἰς τὸ σημεῖον τῆς ἑνώσεως ἐπιστεύετο ὅτι συνήντησε καὶ ἐφόνευσεν ὁ Οἰδίπους τὸν Λάϊον, καὶ ἐκεῖ ἐδείκνυτο τούτου ὁ τάφος (Σοφοκλ. Οἰδ. Τυρ. 733. 1411.—Εὐρπ. Φοίν. 38.—Παυσ. I, 5, 3).

Σχιστὸς χιτὼν, ὁ βραχὺς, ὃν ἐφόρουν αἱ Σπαρτιάτιδες εἰς τὰ γυμνάσιά των, ἄνευ χειρίδων, μόνον διὰ πόρπης συνεχόμενος εἰς τοὺς ὤμους, ἄνευ ζώνης, ἐρραμμένος ἀπὸ τῆς μάλης μόνον μέχρι τῆς ὀσφύος, ἐκεῖθεν δὲ κατὰ θέλησιν πορπούμενος, ὡς πολλάκις παριστᾶται ἡ Ἄρτεμις.

Σχοινεὺς, υἱὸς τοῦ Ἀθάμαντος καὶ τῆς Θεμιστοῦς, πατὴρ Ἀταλάντης, ἄλλης τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἰάσου, βασιλέως τῆς Ἀρκαδίας (Ἀπλλδ. Α, 8, 2. Γ, 9, 2).

Σχοινίον μεμιλτωμένον, ὃ ἐκ μίλτου, ἢ ἐξ ἐρυθροῦ χρώματος ὑγρὸν, εἶχον εἰς χεῖράς των, κατὰ τοὺς ἀρχαιοτέρους κἂν χρόνους, οἱ καλοῦντες εἰς τὴν συνέλευσιν τῆς ἐκκλησίας, καὶ διέτρεχον οὕτω τὰς Ἀθήνας τείνοντες αὐτὸ καθ' ὅλον τῆς ὁδοῦ τὸ πλάτος, ὥστε εἰς τὸν μὴ σπεύδοντα ἔνθα τὸν ἐκάλει τὸ δημόσιον καθῆκον, τὸ σχοινίον, ἐγγίζον αὐτὸν, ἐπέβαλλε τὸ στίγμα τῆς ὀκνηρίας (Σχλ. Ἀρστφ. Ἀχρν. 22.—Πολδ.Η, 184).

Σχοινοβάτης, ἡ τέχνη τῆς σχοινοβασίας ἣν οὐ μόνον γνωστὴ παρὰ τοῖς ἀρ-

χαίοις (Ἱππαρ. Διαιτ. ὑγ. Γ, 2), ἀλλ' ἠσκεῖτο καὶ μετ' ἐντελείας, ὡς δεικνύουσι τοιχογραφίαι ἐν Ἡρακλείῳ, ἐξ ὧν ἡ μία ἡ τῆς εἰκόνος.

Σχοῖνος (ὁ καὶ ἡ), 1) πλὴν τοῦ γνωστοῦ φυτοῦ καὶ τὸ σχοινίον δι' οὗ κατεμέτρουν τοὺς ἀγροὺς (Ἡρδ. Α, 66).—2) Κατὰ τὸ σχοινίον τοῦτο σχοῖνον ὠνόμασαν οἱ Ἕλληνες καὶ μέτρον μήκους τι αἰγυπτιακὸν καὶ περσικὸν, ἀλλὰ μὴ ἀποδίδοντες αὐτῷ πανταχοῦ ἴσον μῆκος (Στρβ. ΙΖ, 803)· καὶ ὁ μὲν Ἡρόδοτος λέγει αὐτὸ (Β, 6, 9) 60 σταδίων, ὁ Ἐρατοσθένης 40, ἄλλοι 32 ἢ καὶ 30 (Plin. V, 9. XII, 14). — 3) Πόλις τῆς Βοιωτίας, ἐπώνυμος τοῦ Σχοινέως, ὀλίγον ἀπέχουσα τῶν Θηβῶν, ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Σχοι-

νοῦντος (Ὁμ. Ἰλ. Β, 497. — Στρβ. Θ, 408).

Σχοινοῦς, 1) λιμὴν τῆς Κορινθίας ἐν τῷ Ἰσθμῷ κατὰ τὸν Σαρωνικὸν κόλπον, βορείως τῶν Κεγχρεῶν (Στρβ. Η, 369). Νῦν Καλαμάκι.—2) Κώμη κατὰ τὰ μέσα τῆς Ἀρκαδίας, πρὸς τῷ Μεθυδρίῳ (Παυσ. Η, 35, 10).—3) Ποτάμιον τῆς Βοιωτίας, ἀνατολικῶς τῆς λίμνης Ἑλίκης. Ἴδ Σχοῖνος 3).

Σχολεῖον. Ἡ πρώτη ἐκπαίδευσις τῶν παίδων παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἐδίδετο κυρίως κατ' οἶκον. Ἐν τοῖς ἀρχαιοτέροις χρόνοις ὅμως μᾶλλον ἢ ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα ἦν ἀντικείμενον δημοσίας ἐπιμελείας. Διαφορὰ ὡς πρὸς τοῦτο ὑπῆρχε μεταξὺ τῶν δωρικῶν καὶ τῶν ἰωνικῶν πόλεων, ὡς καὶ μεταξὺ τῶν ἐποχῶν πρὸ τοῦ Σωκράτους καὶ μετ' αὐτόν. Ἡ διανοητικὴ διαμόρφωσις τῶν Σπαρτιατῶν περιωρίζετο εἰς τὴν ἐκμάθησιν τῆς μουσικῆς καθ' ἑαυτήν, καὶ εἰς τὴν ἐνάσκησιν τοῦ νοὸς καὶ τῆς κρίσεως. Ὀλίγοι ἤξευρον ν' ἀναγινώσκωσι καὶ νὰ γράφωσιν. Ἐν Ἀθήναις ἐξ ἐναντίας ἡ διδασκαλία ἀπέβλεπεν εἰς τὴν ποικιλίαν τῶν ἀντικειμένων, καὶ ἀπήτει πολλοὺς διδασκάλους, ὧν ἕκαστος εἶχε τὴν ἰδίαν αὐτοῦ εἰδικότητα. Τὰ παιδία, κατὰ Διονύσιον τὸν Ἁλικαρνασσέα, ἐμάνθανον «συλλαβίζειν», καὶ διὰ τῆς μεθόδου ταύτης ἐδιδάσκοντο τὸ ἀναγινώσκειν καὶ γράφειν. Εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ὕψουν ἢ κατεβίβαζον τὴν φωνὴν ἀναλόγως τοῦ τόνου, καὶ ἄν τοῦτο ἐγίνετο ὑπὸ πολλῶν ὁμοῦ, ἦν συγχρόνως ἓν εἶδος μουσικῆς προγυμνάσεως. Πολλὴ ἀξία ἀπεδίδετο εἰς τὸ ἀποστήθισμα, καὶ μάλιστα τῶν Ὁμηρικῶν ἐπῶν, παρ' αὐτοῖς προσέτι τοῖς Σπαρτιάταις· διότι ὁ Ὅμηρος ἐθεωρεῖτο ἐν πάσῃ τῇ Ἑλλάδι ὡς πρότυπον τῆς σοφίας, ὥστε ἡ γνῶσις αὐτοῦ ἐξετιμᾶτο ὑπὲρ τὴν γνῶσιν τῶν πατρίων νόμων. Καὶ αὐτὴ δὲ ἡ φιλοσοφία ἐξετίμα καὶ συνίστα τὴν ἐπιρροὴν τῆς ποιήσεως ἐπὶ τῆς ἀγωγῆς. Διὰ τὰ ὡριμωτέρας ἡλικίας παιδία ἐγίνετο, φαίνεται, χρῆσις τῶν Αἰσωπείων μύθων, διὰ δὲ τοὺς νεανίας, ὧν ἡ διάθεσις καὶ ὁ νοῦς ἀπῃτεῖτο νὰ ἐξαρθῇ στρατιωτικῶς, ἐγίνετο χρῆσις τῶν ποιημάτων τοῦ Σιμωνίδου. Ὅτε δ' ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ἐπῆλθε τοῦ Ἑλληνικοῦ βίου ἡ μεγάλη ἀλλοίωσις, τότε τὴν κοινὴν εὔνοιαν κατέκτησεν ὁ πρὸς φιλελευθέρους ἀρχὰς ἀποκλίνων καὶ πολλὴν γνωμικῶν χρῆσιν ποιούμενος Εὐριπίδης. Πλὴν δὲ τῶν γραμμάτων ἐδιδάσκετο καὶ ἡ γραφικὴ (ζωγραφική), ἀλλὰ μόνον ἀπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους κατέστη κλάδος τῆς ἀγωγῆς. Μετὰ δὲ τὴν μουσικὴν κατὰ τὴν εὐρυτέραν αὐτῆς σημασίαν (ἴδ. Μουσική) εἵπετο ἡ Γυμναστική (ἴδ.), καὶ δι' ἀμφοτέρους τούτους τοὺς κλάδους κατεβάλλοντο δίδακτρα, εἴτε ὑπὸ τῆς φυλῆς, κοινῶς διδασκομένης τῆς νεολαίας αὐτῆς, εἴτε ὑπὸ τῶν ἰδιωτῶν, καὶ ἀπετίνοντο κατὰ τὴν δευτέραν ἡμέραν τῶν Ἀνθεστηρίων, ἐν τῷ Ἀνθεστηριῶνι μηνί, ὅτε ἦσαν αἱ πλεῖσται ἑορταί, καὶ ἐπομένως καὶ αἱ διακοπαὶ τῶν σπουδῶν. Εἰς μετέπειτα χρόνους μόνον ἐμισθώθησαν ὑπὸ τοῦ δημοσίου καὶ διδάσκαλοι τῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς ῥητορικῆς· μέχρις ἐκείνου δὲ μεγάλα ἦσαν τὰ δίδακτρα διὰ τοὺς κλάδους τούτους. Ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ἠνεῴχθησαν τὰ σχολεῖα τῶν σοφιστῶν καὶ ῥητόρων, καὶ ἤσκησαν μεγάλην ἐπιρροὴν εἰς τὴν τάσιν τῆς ἀναπτύξεως τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος, καὶ προσέτι καὶ αὐτῆς τῆς ἠθικῆς τοῦ ἔθνους διαπλάσεως, διότι ἔκτοτε ἡ πνευματικὴ διαμόρφωσις πᾶσα ἔλαβε μᾶλλον τυπικὸν χαρακτῆρα· καὶ οὐδ' ὁ χρηματισμὸς ἔμεινεν εἰς αὐτὸν ξένος, καθ' ὅσον, ἀφ' οὗ ὁ Πρωταγόρας ἤρξατο πρῶτος λαμβάνων διὰ τὴν ὅλην διδασκαλίαν 100 μνᾶς, ἤτοι 10,000 τῶν τότε δραχμῶν, οἱ μετ' αὐτὸν ἀπῄτουν μεγάλους μισθούς. Τινὲς ὅμως ἐξηκολούθησαν ἔντιμον ποιοῦντες ἐξαίρεσιν, ὡς ὁ Ἰσοκράτης ἀπαιτῶν μόνον 10 μνᾶς. Σχολὴ δὲ καὶ σχολεῖον, ἤτοι ἀνάπαυσιν ἀπὸ τῆς βιωτικῆς τύρβης πρὸς ἐπίδοσιν εἰς τὰ γράμματα, ἐκλήθη τὸ ἐκπαι-

δευτήριον μόνον ἐν μεταγενεστέροις, τοῖς Ῥωμαϊκοῖς χρόνοις. Ἡ Ἑλληνικὴ μετὰ ταῦτα ἐδιδάσκετο καὶ εἰς τὴν Ῥώμην ὡς ἓν τῶν ἀναποφεύκτων ἀντικειμένων τῆς ἀνατροφῆς, καὶ ἐν ἄλλοις οἱ ποιηταὶ Λίβιος Ἀνδρόνικος καὶ Ἔννιος ἐξήγουν τοὺς Ἕλληνας ποιητάς, διότι ἡ ἰδία αὐτῶν φιλολογία ὀλίγα παρεῖχεν αὐτοῖς σπουδῆς ἀντικείμενα.

Σχόλιον, κριτική τις ἢ τὸ κείμενον σαφηνίζουσα σημείωσις εἰς ἀρχαῖα χειρόγραφα, τὸ πλεῖστον ἐξηγημένη ἐξ ἄλλων μεγαλητέρων συγγραμμάτων. Ἐπειδὴ δὲ αὐταὶ ἐγίνοντο μάλιστα οὐχὶ διὰ τὸ δημόσιον, ἀλλὰ πρὸς ἀτομικὴν χρῆσιν τοῦ ἰδιοκτήτου τοῦ χειρογράφου, διὰ τοῦτο πολλάκις ηὐξάνοντο ἢ μετεβάλλοντο ὑπ' ἄλλων μεταγενεστέρων ἰδιοκτητῶν. Τὸ πρῶτον χρῆται τῇ λέξει ταύτῃ ὁ Κικέρων (ad. Att. XVI, 7). Πρῶτος δὲ μνημονεύεται σχολιαστὴς ὁ Δίδυμος ἐπὶ Αὐγούστου, καὶ ηὔξησεν ὁ κλάδος οὗτος ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον κατὰ τοὺς ἑπομένους αἰῶνας, καθ' ὅσον οἱ εἰς μελέτας ἐπιδιδόμενοι, ἀντὶ ν' ἀναγινώσκωσι τὰ μεγάλα ἐξηγητικὰ καὶ κριτικὰ συγγράμματα τῶν Ἀλεξανδρινῶν, περιωρίζοντο εἰς μόνα τὰ τοιαῦτα ἀπ' αὐτῶν ἀποσπάσματα. Ἡ σύνταξις σχολίων ἐξηκολούθησε μέχρι τῆς ιε' ἑκατονταετηρίδος. Εἰσὶ δ' οἱ πλεῖστοι τῶν Ἑλλήνων σχολιαστῶν σχεδὸν ἄγνωστοι, καὶ πάντες σχεδὸν ἀνήκουσι τοῖς μεταγενεστέροις χρόνοις, τοῖς Βυζαντινοῖς. Τὰ σπουδαιότατα καὶ ἐπισημότατα τῶν σχολίων εἰσὶ τὰ εἰς Ὅμηρον, Ἡσίοδον, Πίνδαρον, Σοφοκλῆν, Ἀριστοφάνην, Ἀπολλώνιον τὸν Ῥόδιον, Ἄρατον, Νίκανδρον καὶ Θεόκριτον. Ἥττονος δὲ σημασίας εἰσὶ τὰ εἰς Αἰσχύλον, Εὐριπίδην, τὴν Ἀνθολογίαν, τὸν Καλλίμαχον, τὸν Πλάτωνα, τὸν Θουκυδίδην, τὸν Δημοσθένην καὶ τὸν Αἰσχίνην. Πρόβλημα δὲ σπουδαῖον πρόκειται τῇ κριτικῇ, νὰ διακρίνῃ χρονολογικῶς καὶ κατ' ἀξίαν τὰ διάφορα μέρη τ' ἀποτελοῦντα τὰ σχόλια.

Σωγένης, Θεαρίωνος, Αἰγινίτης, νικήσας πένταθλον ἐν παισὶν εἰς τὰ Νέμεα (Πίνδ Νέμ. Ζ, 41).

Σωκλῆς, 1) υἱὸς τοῦ Λυκάονος, βασιλεὺς τῆς Ἀρκαδίας (Ἀπλλδ. Γ, 8, 1). — 2) Ἀθηναῖος, Ἀλωπεκῆσι (εἰς τοὺς Ἀγγελοκήπους) οἰκῶν, γλύπτης, εἷς τῶν ἐξεργασθέντων τὴν ζωοφόρον τοῦ Ἐρεχθείου (Rang. Ant. Hell. n. 57).

Σῶκος, υἱὸς Ἱππάσου, εἷς τῶν ἐπισήμων Τρώων (Ὅμ. Ἰλ. Δ, 477).

Σωκράτης, 1) Ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ λιθοξόου Σωφρονίσκου καὶ τῆς Φαιναρέτης, ἐκ τοῦ δήμου Ἀλωπεκῆς, γεννηθεὶς τῷ 469 π. Χ. Περὶ τοῦ τὴν πρώτην θέσιν μεταξὺ τῶν σοφῶν καταλαβόντος τούτου ἀνδρὸς ὀλίγαι καὶ οὐχὶ πᾶσαι βέβαιαι βιογραφικαὶ σημειώσεις ὑπάρχουσι. Κατ' ἀρχὰς λέγεται καὶ αὐτὸς ἀσκήσας τὴν γλυπτικὴν, καὶ εἰς αὐτοῦ τὴν σμίλην ἀπεδίδοντο, εἰ καὶ οὐχὶ μετὰ βεβαιότητος, τρεῖς ἐνδεδυμέναι Χάριτες, αἵτινες ἐκόσμουν τὰ Προπύλαια τῆς Ἀκροπόλεως. Οἱ ἐχθροί του τὸν διέβαλλον ὅτι ἐπὶ τῆς νεότητός του ὑπηρέτει ὡς δοῦλος καὶ εἰς ἄλλας ἐπεδίδετο ἀγεννεῖς ἐργασίας. Περὶ τῶν διδισκάλων του ἄλλος ἄλλα

ἀναφέρει· τὸ βέβαιον ὅμως συμπέρασμα ἐκ πασῶν τῶν μαρτυριῶν ἐξάγεται, ὅτι ἐπροσπάθησε νὰ ὠφεληθῇ πρὸς πνευματικήν του ἀνάπτυξιν ἐκ τῆς σχέσεως καὶ ἀκροάσεως

πάντων τῶν ἐν Ἀθήναις τότε βιούντων πεπαιδευμένων ἀνδρῶν, ἐκ τῆς ἀναγνώσεως καὶ μελέτης τῶν φιλοσόφων καὶ ποιητῶν, καὶ γνωστὸν ἐστὶν ὅτι ἦν ἐγκρατέστατος τῆς γεωμετρίας. Ἐν δὲ τῇ μᾶλλον προβεβηκυίᾳ του ἡλικίᾳ φαίνεται ὁ Σωκράτης πρότυπον εὐσεβείας, ἐγκρατείας, σκληραγωγίας, ἀφοσιώσεως εἰς τοὺς φίλους καὶ εἰς τὰς πεποιθήσεις του, πατριωτισμοῦ, σταθερότητος χαρακτῆρος. Αὗται δὲ πᾶσαι αἱ ἠθικαὶ ἀρεταὶ ἐξηγόραζον βεβαίως ἀπέναντι τῶν συγχρόνων του τὴν ἔλλειψιν ὡραιότητος, τὴν ἀσχημίαν μᾶλλον τῆς μορφῆς του, ἣν ἄλλως τε ὁ ἴδιος εὐφυέστατα περιγράφει. Ἔζη ἐν πτωχείᾳ, ἀλλ' ἄνευ ἀναγκῶν. Τῆς συζύγου του Ξανθίππης ἡ βιαιότης τοῦ χαρακτῆρος κατέστη παροιμιακή· ἀλλ' ὑπέμενεν αὐτὴν μετὰ ψυχικῆς ἡσυχίας, εἰ καὶ περιγράφεται ὡς μὴ διατελέσας ὁ ἴδιος πάντοτε λίαν ἀφωσιωμένος σύζυγος. Πρὸς πολιτικὴν ἐνέργειαν οὐδεμίαν εἶχε κλίσιν, ἄλλους ὅμως παρήνει νὰ ἐπιδίδωνται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς πόλεως, καταπολεμῶν τινῶν τὸν ἰδιοτελῆ κοσμοπολιτισμόν· αὐτὸς δ' ὡς πολίτης ἐξεπλήρωσε πάντοτε τὸ πρὸς τὴν πατρίδα καθῆκον ἔν τε πολέμῳ καὶ ἐν εἰρήνῃ. Οὕτως ἐπολέμησεν ἐν Ποτιδαίᾳ, ἐν Δηλίῳ, ἐν Ἀμφιπόλει, καὶ μόνον ἀντέστη εἰς τὸ μέγα ἀδίκημα κατὰ τὴν δίκην περὶ Ἀργινουσῶν, ὡς καὶ εἰς τοὺς Τριάκοντα. Ὡς ἴδιον ὅμως ἑαυτοῦ πρόβλημα ἐθεώρει τὴν διαμόρφωσιν τῶν ἀνθρώπων, ἠθικήν τε καὶ ἐπιστημονικήν. Ἦν δὲ, ὡς πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ὑπερτάτου τούτου καθήκοντος, ἐντελῶς ἀνιδιοτελής, διδάσκων ἀπολύτως ἀμισθί, ὁ ἀνώτατος καὶ ἐντελέστατος τύπος τοῦ Ἕλληνος. Ἦν μέτριος εἰς τὰς ἀνάγκας του, οὐχὶ δὲ καὶ ἀσκητικός. Ἡ σχέσις του πρὸς τοὺς νέους, ἣν μεταγενέστεροι μόνον κακοβούλως ἐσυκοφάντησαν, ἔφερε τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἑλληνικοῦ σεμνοῦ ἔρωτος πρὸς τοὺς παῖδας· ἡ δὲ κρίσις αὐτοῦ περὶ ἐλευθερωτέρας σχέσεως μεταξὺ τῶν δύο φύλων ἀνταποκρίνεται ἐντελῶς πρὸς τὸν ἑλληνικὸν τρόπον τοῦ σκέπτεσθαι. Ὡς ἀνωτάτην ἠθικὴν ἐθεώρει τὴν εὐπείθειαν εἰς τοὺς νόμους τῆς πόλεως, καὶ ἐσέβετο τοὺς ὑπὸ τοῦ λαοῦ λατρευομένους θεούς. Ἰδίαν περίεργον πίστιν εἶχεν εἰς δ α ι μ ό ν ι ό ν τι, εἶδος ἐνδομύχου χρησμοῦ, ἀποτρέποντος αὐτὸν ἀπὸ τοῦ πονηροῦ καὶ προτρέποντος εἰς τὸ ἀγαθόν. Τὰς γνώμας καὶ διδασκαλίας του δὲν συνέγραψεν ὁ Σωκράτης, καὶ γινώσκομεν αὐτὰς μόνον ἐκ τοῦ Πλάτωνος, τοῦ Δημοφῶντος καὶ κατὰ μέρος καὶ ἐκ τοῦ Ἀριστοτέλους. Ὁ Ξενοφῶν δὲ φαίνεται ὢν ὁ ἀπεικονίσας αὐτὸν πιστότερον. Ἡ βάσις τῆς Σωκρατικῆς φιλοσοφίας ἐστὶν ἡ ἐπιδίωξις τῆς γνώσεως τοῦ νοητοῦ, ἤτοι ἡ ἀρχὴ ὅτι πᾶσα κρίσις καὶ πρᾶξις πρέπει νὰ ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἀκριβοῦς καταλήψεως τῶν πραγμάτων. Ἡ φιλοσοφία αὐτοῦ περιορίζεται εἰς τὴν ἠθικήν, καὶ ἐκτείνεται μόνον εἰς τὰς μετὰ ταύτης συνεχομένας φυσικοφιλοσοφικὰς καὶ θεολογικὰς συζητήσεις. Καὶ εἰς αὐτὴν δὲ τὴν ἠθικὴν ὀλίγας μόνον θεμελιώδεις ἀρχὰς ὁρίζει φιλοσοφικῶς· ἡ γενικὴ δὲ ἀρχή του ἐστὶν ὅτι πᾶσα ἀρετὴ συνίσταται ἐν τῇ γνώσει, καὶ ὅτι ἡ ἠθικὴ ἄγνοια ἐστὶ τὸ μέγιστον τῶν σφαλμάτων. Πρόφανὲς ἐστὶν ὅτι οὐ μόνον διὰ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς φιλοσοφικῆς ἐνεργείας, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον διὰ τοῦ τρόπου αὐτῆς, διὰ τοῦ ζήλου μεθ' οὗ ἐπεδίδετο εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν ἀνθρώπων καὶ ἀπεκάλυπτε τὸ ψεῦδος τῶν ὑποτιθεμένων γνώσεων, ὁ Σωκράτης· πολλοὺς διέθετε καθ' ἑαυτοῦ. Αἱ Νεφέλαι τοῦ Ἀριστοφάνους, αἱ τῷ 424 π. Χ. τὸ πρῶτον διδαχθεῖσαι, εἰσὶν ἡ ἀπόδειξις πόσον ἐνωρὶς (ὅτε ἦτο μόλις 45 ἐτῶν) εἶχεν ἐξεγείρει καθ ἑαυτοῦ μερίδα ἀντίπαλον. Μετὰ εἰκοσιτέσσαρα δὲ ἔτη ἔκτοτε ἐγένετο θῦμα τοῦ μίσους τῶν ἀντιπάλων του. Ὁ ποιητὴς Μέλητος, καὶ μετ' αὐτοῦ ὁ πολιτευόμενος Ἄνυτος καὶ ὁ ῥήτωρ Λύκων τὸν κατηγόρησαν ὡς ἀποστάτην κατὰ τῆς ἐθνικῆς θρησκείας καὶ νέους θεοὺς εἰσά-

γοντα, καὶ ὡς τὴν νεολαίαν διαφθείροντα εἰς ἀπείθειαν πρὸς τοὺς γονεῖς καὶ τοὺς νόμους, καὶ τῷ 399 εἰς θάνατον καταδικασθείς, ἠρνήθη νὰ φύγῃ, ὡς φίλοι τῷ ἐπρότειναν εἰς τοῦτο νὰ τὸν βοηθήσωσι, καὶ ἔπιε τὸ κώνειον μετ' ἀπαραδειγματίστου ἡρεμίας καὶ φαιδρότητος, ἣν ὁ Πλάτων καὶ ὁ Ξενοφῶν μετ' ἐξόχου καλλονῆς περιέγραψαν. Ἡ αἰτία τῆς καταδίκης του ἦν τὸ μῖσος καὶ ἡ καταδίωξις τῶν σοφιστῶν καὶ τῶν δημοκρατικῶν, φοβουμένων αὐτὸν ὡς τὸν κινδυνωδέστερον ἀντίπαλον τῶν ἀτόπων αὐτῶν ἀξιώσεων, ἀλλ' ὑπέκρυπτον τοὺς λόγους τῆς ἐμπαθείας αὐτῶν ὑπὸ προφάσεις (ρησκείας καὶ ἠθικῆς, καὶ ἐπ' ἐσχάτων ἔτι εὑρέθησαν κριτικοὶ ζητήσαντες ν' ἀμφισβητήσωσι τὴν ἀθωότητα τοῦ Σωκράτους, εἰς ὃν ἓν μόνον δύναται νὰ προσαφθῇ, τιμῶν μᾶλλον ἢ καταδικάζον αὐτόν, ὅτι ἡ εὐθύτης τοῦ νοός του καὶ ἡ χρηστότης καὶ εὐγένεια τῆς καρδίας του εἶχον ὑπερβῆ τὰ ὅρια τῆς ἐποχῆς αὐτοῦ, καὶ ἀριχθῆ σχεδὸν μέχρι πρὸ τῆς μεγάλης μεταρρυθμίσεως ἥτις ἐπεφυλάττετο εἰς τὸν χριστιανισμόν. — 2) Σωκράτης ὁ Σωσικράτης, Ἀργεῖος, ἀγνώστου ἐποχῆς, γράψας «Περιήγησιν Ἀργοῦς.» καὶ ἄλλο τι μυθικὸν σύγγραμμα «Πρὸς Εἰδόθεον.» — 3) Κῶος, γράψας «Ἐπικλήσεις θεῶν», εἰς 12 βιβλία τοὐλάχιστον. — 4) Ῥόδιος, γράψας ἱστορίαν τῶν ἐμφυλίων πολέμων τῶν Ῥωμαίων (Συλλ. Müll. Fragm. hist. Graec. IV). Κατ' ἄλλους Σωσικράτης. — 5) Ναύαρχος Ἀθηναῖος ἐν τῷ πελοποννησιακῷ πολέμῳ (Θουκ. Β, 23). — 6) Εἷς τῶν Ἑλλήνων στρατηγῶν εἰς τὴν τοῦ Κύρου ἀνάβασιν (Ξνφ. Ἀνβ. Β, 6).

Σωλὴν, ὁ στρογγύλος καὶ κοῖλος, ἐκ κεράμου ἢ μολύβδου, ἑκατέρωθεν ἀνοικτός, δι' οὗ τὸ ὕδωρ διοχετεύεται. «Ὥσπερ οἱ κεραμεοῖ σωλῆνες. οὐδὲν ἀναλαμβάνοντες εἰς ἑαυτούς, ἀλλ' ἕκαστος εἰς ἕτερον ἐξ ἑαυτοῦ μετιεὶς» (Πλούτρ. π. φιλοπλουτ.). Πρὸ πάντων δ' ἐγίνετο χρῆσις αὐτῶ παρὰ Ῥωμαίοις, οἵτινες μεγάλως ἐπεμελοῦντο τῶν ὑδραγωγείων· καὶ εὑρίσκονται οὐ μόνον ἐν

Ἰταλίᾳ, ἀλλὰ καὶ ἐν Ἑλλάδι τοιοῦτοι σωλῆνες λατινικὰς φέροντες ἐπιγραφὰς τῶν οἰκοδομησάντων τὸ ὑδραγωγεῖον. Ἐν Ἰταλίᾳ δ' εἰς τὴν ἔπαυλιν τοῦ Ἀντωνίνου εὑρέθη καὶ εἷς ἀργυροῦς. Ὑπῆρχον δὲ καὶ σωλῆνες ξύλινοι, ἢ κτιστοί, ὑπὲρ γῆν, πρὸς διοχέτευσιν τοῦ ὕδατος καὶ πότισιν τῶν ποιμνίων, ὡς ἐν τῇ εἰκόνι, ληφθείσῃ ἐκ χειρογράφου τινὸς τοῦ Βιργιλίου ἐν τῷ Βατικανῷ.

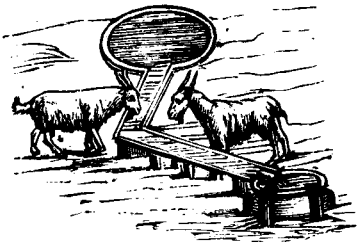

Σώπατρος, 1) Ἐξ Ἰταλίας, φλυακογράφος, ἤτοι ἐκδότης ἀστείων δραματίων, ζῶν ἐπὶ Ἀλεξάνδρου τοῦ μεγάλου καὶ ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου. Τῶν δραμάτων αὐτοῦ μόνον ἐπιγραφαί τινες διεσώθησαν, καὶ ἐλάχιστα ἀποσπάσματα, ἐξ ὧν καταφαίνεται ὅτι ἔγραφε τὸ πλεῖστον εἰς τριμέτρους ἰαμβικούς, καὶ εἰς ὕφος λεπτὸν καὶ ἐπιμελές. — 2) Ἐξ Ἀπαμείας τῆς Συρίας, φιλόσοφος τῆς δ' μ. Χ. ἑκατονταετηρίδος, μαθητὴς τοῦ Ἰαμβλίχου, εἰς θάνατον κατδικασθεὶς ὑπὸ τοῦ Κωνσταντίνου ὡς ὀπαδὸς τῆς πολυθείας. — 3) Ῥήτωρ ἐξ Ἀπαμείας ἢ Ἀλεξανδρείας, τῇ στ' ἑκατονταετηρίδι μ. Χ. ἐν Ἀθήναις διδάσκων. Ἐκ τῶν ἔργων αὐτοῦ διετηρήθησαν σχόλια εἰς τὰς στάσεις τοῦ Ἑρμογένους. — 4) Ἐπίσης ἐξ Ἀπαμείας, ῥήτωρ τῇ στ' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ., ἴσως ὁ αὐτὸς τῷ 3. Αὐτοῦ διετηρήθησάν τινα ἔργα (Walz. Rhet. Gr. Τμ. IV. V. VIII).

Σώπολις, 1) υἱὸς Ἑρμοδώρου, στρατηγὸς τῶν ἱππέων Ἀλεξάνδρου τοῦ μεγάλου (Ἀρρ.). — 2) Ἰατρὸς (Λουκ.). — 3) Ἕλλην ζωγράφος ἐν Ῥώμῃ. «ἀνθρωπογράφος» ἐπικληθείς, ὡς ἔξοχος προσωπογράφος. Πᾶσαι αἱ πινακοθῆκαι τῆς Ῥώμης εἶχον εἰκόνας αὐτοῦ, καὶ μαθηταὶ αὐτοῦ μνημονεύονται (Pl. XXXV 14. 43—Cic. ad Ap. IV.6).

Σῶρα, πόλις τῶν Οὐόλσκων ἐν Λατίῳ, εἰς τὸν Λίριν ποταμόν, βορείως τοῦ Ἀρπίνου, μετ' ὀχυρᾶς ἀκροπόλεως, ἧς ἐρείπια σώζονται παρὰ τῇ ταυτωνύμῳ πόλει. Συμμαχήσασαν μετὰ τῶν Σαμνιτῶν, ἐκυρίευσαν καὶ ἀπώκισαν αὐτὴν οἱ Ῥωμαῖοι. Ἐφόνευσαν δὲ τοὺς ἀποίκους οἱ κάτοικοι, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα ἐπέμφθησαν καὶ ἄλλοι (Στρβ. Ε, 238.— Liv. VII, 28. IX, 25. X, 1).

Σωσάνδρα, κατά τινας ἐπίθετον τῆς Ἀθηνᾶς, κατ' ἄλλους ὀρχήστριά τις ἐν Ἀθήναις, γνωστὴ μόνον ἐξ ἀξιολόγου τινὸς ἀγάλματος, ἔργου τοῦ Καλάμιδος, γλύπτου συγχρόνου τοῦ Φειδίου, κατ' ὀλίγον μόνον αὐτοῦ πρεσβυτέρου. Ὁ Λουκιανὸς (Εἰκ. ΣΤ. Διάλ. Ἑταιρ. Γ) ἐξαίρει αὐτοῦ τὴν χάριν, τὴν εὐρυθμίαν καὶ τὴν λεπτότητα τῆς ἐκφράσεως.

Σωσθένης, 1) Ἡγεμὼν τοῦ ἱππικοῦ τῶν Περσῶν ἐπὶ Ξέρξου, κατ' Αἰσχύλ (Πέρσ. 32).—2) Ἐπίσημος Μακεδών, ἀναγκάσας τῷ 280 π. Χ. τὸν ἀδρανῆ βασιλέα Ἀντίγονον τὸν Γονατᾶν νὰ παραιτηθῇ, ἀπέκρουσε τοὺς λῃστρικῶς εἰσβαλόντας Γαλάτας, καὶ τὸν τίτλον βασιλέως ὅστις τῷ προσηνέχθη ἀποποιηθείς, ἔμεινεν ὡς στρατηγὸς ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως. Τῷ δὲ 279, ἐπὶ νέας εἰσβολῆς τῶν Γαλατῶν ὑπὸ τὸν Βρέννον, ἔπεσε φονευθείς (Just. XXIV, 5).

Σωσίας, 1) Συρακούσιος, εἷς τῶν ἀρχηγῶν τῶν μετὰ τοῦ Κύρου καὶ τοῦ Ξενοφῶντος ἀναβάντων μισθωτῶν Ἑλλήνων (Ξνφ. Ἀνά. Α, 2, 19). — 2) Υἱὸς Φιλοκλέους, Ἀθηναῖος (Ἀρστφ. Σφ. 78). — 3) Φιλόσοφος ἄθεος (Αἰλ. Π. Ἱ. Β, 31).

Σωσίβιος, 1) ὑπουργὸς Πτολεμαίου τοῦ Εὐεργέτου ἐν Αἰγύπτῳ. Κατὰ προτροπὴν αὐτοῦ ἐφόνευσεν ὁ Πτολεμαῖος ὁ Φιλοπάτωρ τὸν πρὸς αὐτὸν προσφυγόντα βασιλέα τῆς Σπάρτης Κλεομένην· εἶτα δ' ἠπειλήθη ὑπὸ τοῦ λαοῦ, ἐξαναστάντος κατ' αὐτοῦ(Ἀθήν.). —2) Τραγικὸς ποιητής, κατά τινας ὁ αὐτὸς τῷ Σωσιθέῳ. — 3) Λακεδαιμόνιος γραμματικός, γράψας «Λύσεις» τινάς. (Σουίδ.)

Σωσιγένης, ἐξ Ἀλεξανδρείας τῆς Αἰγύπτου, σχολιάσας τὴν « περὶ οὐρανοῦ » πραγματείαν τοῦ Ἀριστοτέλους, ἔμπειρος μαθηματικός, προσεκλήθη ὑπὸ τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος νὰ συνεργασθῇ εἰς τὴν βελτίωσιν τοῦ ἡμερολογίου, καὶ ἔγραψε «περὶ ὄψεως,» καὶ «περὶ τῶν ἀνελιττουσῶν» (Δ. Κάσσ. ΜΓ', 26).

Σωσίθεος, Ποιητὴς τραγικός, ἐξ Ἀλεξανδρείας Τρωάδος, ζῶν περὶ τὸ 280 π. Χ., μετέβη εἰς Ἀθήνας, καὶ εἶτα εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἐν Αἰγύπτῳ, ἔνθα ἀνεδείχθη εἷς τῆς ἀλεξανδρινῆς ποιητικῆς κληθείσης Πλειάδος, ἀνταγωνιζόμενος πρὸς τὸν τραγικὸν Ὅμηρον. Ἐν τῇ Ἀνθολογίᾳ σώζεται ὑπὸ Διοσκουρίδου γεγραμμένος ἐπιτάφιος αὐτοῦ, ἐν ᾧ ὑμνεῖται ὡς παλινορθωτὴς τοῦ σατυρικοῦ δράματος· καὶ ἑνὸς τοιούτου διετηρήθη ἱκανῶς μακρὸν ἀπόσπασμα, ἐπιγραφόμενον«Δάφνις ἢ Λυτιέρπης»(Nauck, Trag. Graec. Fragm.). Τινὲς ἐκλαμβάνουσιν ὅτι ἦν ὁ αὐτὸς μετὰ τοῦ Σωσιβίου.

Σωσικλῆς, 1) τραγικὸς ποιητὴς ἐκ Συρακουσῶν, ἐπὶ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος, γράψας 73 τραγῳδίας. — 2) Πρέσβυς τῶν Κορινθίων παρὰ τοῖς Λακεδαιμονίοις (Ἡρδ. Ε, 92).—3) Γλύπτης, ἴσως τῶν ρωμαϊκῶν χρόνων, οὗ, κατ' ἐπιγραφὴν, ἔργον πλείστου λόγου ἄξιον ἐστὶν ἡ ἐν τῷ Καπιτωλίῳ μουσείῳ διατηρουμένη τετραυματισμένη Ἀμαζών, ἀντίγραφον βεβαίως τῆς τοῦ Κυδωνιάτου Κρησίλου, ἥτις ἐν τῷ κατὰ τὴν Ἔφεσον διαγωνισμῷ τρίτη ἐβραβεύθη μετὰ τὴν τοῦ Πολυγνώτου καὶ τοῦ Φειδίου (Plin. XXXIV,

19). Τοῦ ἐξαιρέτου τούτου ἀγάλματος μόνον οἱ βραχίονες εἰσὶ νέοι.

Σωσικράτης, 1) Ποιητὴς τῆς νέας ἀττικῆς κωμῳδίας. Ἐπιγραφαὶ δύο κωμῳδιῶν αὐτοῦ διετηρήθησαν μόνον. — 2) Ῥόδιος, ἔγραψε, περὶ τὴν α' ἑκατονταετηρίδα μ. Χ. «διαδοχὰς» τῶν φιλοσοφικῶν σχολῶν, καὶ τοῦ ἔργου τούτου συνεχέστατα ποιεῖται μνείαν Διογένης ὁ Λαέρτιος. Αὐτοῦ ἐκλαμβάνεται ἔργον ἡ ὑπ' ἄλλων εἰς Σωκράτην τινὰ ἀποδιδομένη ἱστορία τῶν ἐμφυλίων πολέμων τῶν Ῥωμαίων. — 3) Ῥήτωρ ἀγνώστου ἐποχῆς, οὗ διατηροῦνται τινὰ ἀποσπάσματα. — 4) (Ἴδ. καὶ Σωκράτης 2).

Σώσελος, Λακεδαιμόνιος διδάσκαλος, ὀπαδὸς καὶ ἱστοριογράφος τοῦ Ἀννίβα. Τὸν βίον αὐτοῦ ἔγραψεν εἰς 7 βιβλία, κατὰ Πολύβιον ὅμως (Γ, 20) οὐχὶ ὅσον ἔδει ἀμεροληπτως καὶ ἀξιοπρεπῶς (Nep. Hann. XIII).

Σωσίπατρος, ποιητὴς τῆς μέσης καὶ νεωτέρας κωμῳδίας. Μέγα ἀπόσπασμα σώζεται τῆς κωμῳδίας αὐτοῦ τῆς ἐπιγραφομένης «καταψευδόμενος» (Meinecke, Com. Graec. Frgm. IV).

Σωσίστρατος, 1) Εὐδοξεὺς τῆς μερίδος Φιλίππου, τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας (Δημοθ. π. στφ. σλ. 324). — 2) Συρακούσιος, ἀντίπαλος τοῦ Ἀγαθοκλέους, ἀρχηγὸς τῆς ὀλιγαρχικῆς μερίδος μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Τιμολέοντος. Ἐξορισθεὶς ἐγκατεβίωσεν εἰς Ἀκράγαντα (Διόδ. ΙΘ, 70). — 3) Τύραννος ἐν Ἀκράγαντι, αἴτιος γενόμενος τῆς παρεμβάσεως τῶν Καρχηδονίων εἰς τὰ τῆς Σικελίας ὅτε ἠθέλησε νὰ ἐκδιώξῃ τὸν Θυνίωνα ἐκ Συρακουσῶν (ἴδ. Ἱκέτας). Κατὰ τῶν Καρχηδονίων δ' ἐπῆλθεν ὁ Πύρρος, θανατώσας τὸν Θυνίωνα ὡς προδότην· ὁ δὲ Σωσίστρατος ἐσώθη διὰ τῆς φυγῆς (Πλούτ. Πυρρ. ΚΓ).

Σῶσος, ἐκ Περγάμου, κατ' Ὀλ. 124-161 (280-130 π. Χ.), καλλιτέχνης πρὸ πάντων διάσημος εἰς σύνθεσιν ψηφοθετημάτων, πρῶτος ἐπινοήσας τὸν «ἀσάρωτον οἶκον» λεγόμενον, ἤτοι τὸ ἔδαφος ἑστιατορίου, ἐφ' οὗ διὰ συνθέσεως ψήφων παριστῶντο διεσπαρμένα καὶ κάτω ἐρριμμένα λείψανα δείπνου, ἐν ἄλλοις καὶ περιστεραὶ εἰς χεῖλος ἀγγείου καθήμεναι καὶ πίνουσαι ἐξ αὐτοῦ. (Plin. XXXVI, 20). Τούτου τοῦ οἴκου, ἢ μερῶν αὐτοῦ, πολλὰ πολλαχοῦ ἀνευρέθησαν ὁμοιώματα.

Σῶστρα, ἀμοιβὴ διδομένη διὰ σωτηρίαν ζωῆς, ἰδίως δὲ ὁ μισθὸς τοῦ ἰατροῦ (Πολδ.

ΣΤ, 186). Προσέτι καὶ ἡ ἐπὶ σωτηρίᾳ τελουμένη εὐχαριστήριος θυσία (Ἡρδ. Α, 118).

Σώστρατος, 1) Πειρατὴς, κυριεύσας τὴν νῆσον Ἀλόννησον, ἥτις ἀνῆκε τοῖς Ἀθηναίοις, ἐξωσθεὶς δὲ εἶτα καὶ αὐτὸς ὑπὸ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος. — 2) Υἱὸς τοῦ Ἀμύντου ἐκ Στυμφαίας, συνομόσας μετὰ τοῦ Ἑρμολάου κατὰ τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου. — 3) Πατὴρ τοῦ Ἀγησία ἐκ Συρακουσῶν. (Πινδ. Ὀλ. Ε, 9). — 4) Υἱὸς τοῦ Λαομέδοντος ἐξ Αἰγίνης, μέγαν πλοῦτον διὰ τοῦ ἐμπορίου κτησάμενος (Ἡρδ. Δ, 152). — 5) Ἀθηναῖος ἐκδεδιητημένος, ὃν Σωστράτην καλεῖ ὁ Ἀριστοφάνης (Νφλ. 672). — 6) Βοιωτός, θηριομάχος, ἐπικληθεὶς Ἡρακλῆς, ἐπὶ Λουκιανοῦ (Δημ. Α). — 7) Περίφημος παγκρατιαστὴς, νικήσας πολλάκις εἰς πάντας τοὺς ἀγῶνας, καὶ οὐ ἀνδριὰς ἵστατο ἐν Ὀλυμπίᾳ (Παυσ. Ἠλ. 4). — 8) Διαβόητός τις λῃστὴς (Λουκ.). — 9) Κνίδιος ἀρχιτέκτων, οἰκοδομήσας τὸν μέγιστον φανὸν εἰς τὴν νῆσον Φάρον (Λουκ.). — 10) Πιθανῶς ἐκ Χίου, γλύπτης, ζῶν περὶ τὰ 300 π. Χ., μαθητὴς τῶν Σικυωνίων καλλιτεχνῶν, ἐποίησεν ἀξίαν λόγου χαλκῆν Ἀθηνᾶν ἐν Ἀλιφήρᾳ τῆς Ἀρκαδίας (Παυσ. ΣΤ. 2. Α, 26). — 11) Ὄνομα συγγραφέων, ἀγνώστων ἄλλως, οἷς διάφορα συγγράμματα ἀποδίδονται, κυρίως τὰ ἑπόμενα· «Περὶ ζῴων» ἢ «περὶ φύσεως ζῴων»· «περὶ ἄρκτων»· «περὶ θλητῶν ἢ δακετῶν»· «μυθικῆς ἱστορίας συναγωγή»· «κυνηγετικά»· «Τυρρηνικά»· «Περὶ ποταμῶν»· «Θρᾳκικά».

Σωτάδης, 1) Ἀθηναῖος, ποιητὴς τῆς μέσης κωμῳδίας. Αἱ ἐπιγραφαὶ δύο δραμάτων αὐτοῦ εἰσὶ γνωσταί. — 2) Ἐκ Μαρωνείας τῆς Θρᾴκης, ὁ πρῶτος γράψας ἄσεμνα ποιήματα, ἅτινα «λόγος κιναιδολόγος» ἐλέγοντο, καὶ κατ' αὐτὸν Σωτάδεια ὠνομάσθησαν. Ἡ ὕλη αὐτῶν ἐλαμβάνετο τὸ πλεῖστον ἐκ τῆς μυθολογίας, τὸ ὕφος ἦν ἀναιδὲς, πρὸς ἀπαγγελίαν ἁπλῶς συντεταγμένον, καὶ ὁ ῥυθμὸς, τὸ πλεῖστον ἐξ ἰωνικῶν ἀπ' ἐλάσσονος, ἐπίτηδες χωλὸς καὶ στερούμενος εὐγενείας. Ἔζη ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου, ὅστις ἐλέγετο ὅτι πρὸς τιμωρίαν διότι ἐσατύρισε τὸν γάμον αὐτοῦ μετὰ τῆς ἀδελφῆς του, τὸν ἐνέκλεισεν εἰς μολύβδινον κιβώτιον καὶ τὸν ἔρριψεν εἰς τὴν θάλασσαν (Ἀθήν. ΙΔ, 620).

Σωτὴρ ἢ **Σαώτης,** ἐπίθετον πάντων τῶν θεῶν οἵτινες σώζουσι τὰς πόλεις ἢ τῶν ἀνθρώπων τὴν ζωὴν καὶ ὑγείαν, ὡς τοῦ Διὸς, εἰς ὃν μετὰ τὴν ἐστίασιν ἀφιεροῦτο τὸ πρῶτον ποτήριον, τοῦ Ποσειδῶνος, ὡς προφυλάττοντος ἐκ τρικυμίαις, τῶν Διοσκούρων διὰ τὸν αὐτὸν λόγον, τοῦ Διονύσου ὡς ἰατροῦ, τοῦ Ἀσκληπιοῦ, τοῦ Ἡρακλέους, τοῦ Ἀπόλλωνος, κλ. — Σώτειρα ἦν ἐπίσης ἡ ἐπίκλησις πολλῶν θεαινῶν, ὡς ἦν ἡ Ἥρα, ἡ Ἀθηνᾶ, ἡ Περσεφόνη, ἡ Ἑκάτη, ἡ Ἄρτεμις. Ἐν Πειραιεῖ ὑπῆρχε κοινὸν ἱερὸν (Παυσ. Α, 8) ἢ ναὸς (Pl. XXXIV, 8) τοῦ Διὸς Σωτῆρος καὶ τῆς Ἀθηνᾶς Σωτείρας, πιθανῶς διὰ τοὺς ἐκ τῶν κινδύνων τῆς θαλάσσης σωζομένους.

Σωτιάται, λαὸς τῆς Ἀκουϊτανικῆς Γαλατίας παρὰ τῇ Ναρβωνικῇ, ὁροδίαιτοι καὶ ἱππεῖς ἐπιδέξιοι (Caes. B, G. III, 20).

Σωτίων, 1) φιλόσοφος περιπατητικὸς ἐξ Ἀλεξανδρείας, τῆς α' χριστιανικῆς ἑκατονταετηρίδος, διδάσκαλος τοῦ Σενέκα, ἐκδοὺς συλλογὴν ἣν ἐπέγραψε «Κέρας Ἀμαλθείας», καὶ ἥτις φαίνεται ὅτι περιεῖχε μυθικὰς εἰδήσεις περὶ Ἰνδικῆς. — 2) Ἄλλος Ἀλεξανδρινὸς φιλόσοφος τῆς 6' μ. Χ. ἑκατονταετηρίδος, ἔγραψεν ἔργον οὗ πολλὴ ἐγίνετο χρῆσις, καὶ οὗ περίληψις διασώζεται ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Διαδοχαὶ« (τῶν φιλοσόφων), ἂν δὲν συγχέηται μετὰ τοῦ συγγράμματος τοῦ Σωσικράτους (ἴδ.). Προσέτι αὐτοῦ μνημονεύονται καὶ τὰ ἑπόμενα συγγράμματα· «Διόκλειοι ἔλεγχοι», καὶ «περὶ τῶν Τίμωνος σίλλων».

Σωφάνης, Ἀθηναῖος, ἐκ τοῦ δήμου

Δεκελείας, ἀριστεύσας ἐν Πλαταιαῖς κατὰ τῶν Περσῶν (Ἡρδ. Θ, 73).

Σωφηνὴ, χώρα τῆς μεγάλης Ἀρμενίας, χωριζομένη ἀπὸ τῆς μικρᾶς Ἀρμενίας καὶ τῆς Μελιτηνῆς διὰ τοῦ Εὐφράτου. Εἶχε δὲ πόλιν Ἀρσαμόσατα, καὶ στενωπὸν ἄγουσαν ὑπὲρ τὸν Ταῦρον (Στρβ. ΙΑ, 521, 527, 532.—Πλούτ. Λουκουλ. ΚΔ).

Σώφιλος, 1) ἐκ Σικυῶνος ἢ ἐκ Θηβῶν, ποιητὴς τῆς μέσης κωμῳδίας, τῶν περὶ τὰ 340 π. Χ. Ὁ Σουΐδας καὶ ὁ Ἀθήναιος μνημονεύουσι τινῶν τῶν δραμάτων αὐτοῦ.—2) Πατὴρ τοῦ ῥήτορος Ἀντιφῶντος. — 3) Πατὴρ τοῦ τραγικοῦ ποιητοῦ Σοφοκλέους. Ἀλλ' ἴσως οὗτος ὀρθότερον γράφεται Σόφιλος.

Σωφρονίσκος, Ἀθηναῖος ἐξ Ἀλωπεκῆς, λιθοξόος ἢ γλύπτης, πατὴρ τοῦ φιλοσόφου Σωκράτους (Διογ. Λαέρτ. Β, Ἀρχ. — Val. Max. III. 4).

Σωφρονισταί, 1) εἰς τὰ γυμνάσια τῶν νέων ἐν Ἀθήναις δέκα ὑπὸ τοῦ δήμου, ἢ ὑπὸ τῆς βουλῆς τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὡς τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ἠθῶν ἐχούσης, ἐτησίως διὰ χειροτονίας ἐκλεγόμενοι ἐπιμεληταί, οἵτινες καὶ ἐπιμεληταὶ τῶν ἐφήβων ἐλέγοντο, καὶ δραχμὴν ὡς μισθὸν ἐλάμβανον (Αἰσχ. Ἀξχ. 8.—Δμσθ. πρπρσβ. 109. —Δειν. κ. Φλαλ. 4, 4.—Φωτ. λ.). Ὑπ' αὐτοὺς ἦσαν οἱ κοσμηταί.—2) Ἐν Σπάρτῃ ὁμοίως Σωφρονισταὶ ἢ σωφρονιστῆρες τῶν ἐφήβων (Μέγ. Ἐτυμ.), ὑπό τινων ἐκληφθέντες ὡς οἱ αὐτοὶ τοῖς ὑπὸ τὸν παιδονόμον μαστιγοφόροις.

Σώφρων, υἱὸς Ἀγαθοκλέους, ἐκ Συρακουσῶν, μιμογράφος, σύγχρονος τοῦ Εὐριπίδου, γράψας εἰς δωρικὴν διάλεκτον μίμους (ἴδ.), ἀνδρείους καὶ γυναικείους, οὓς ἐλέγετο ὅτι ὁ Πλάτων ἀνεγίνωσκε μετὰ πλείστης εὐχαριστήσεως (Ἀθήν.).

Σῶχοι, πόλις τῆς Κομμαγηνῆς ἐν Συρίᾳ (Ἀρρ. Ἀνδ. Β, 6, 1).

Τ

Τάβαι, 1) πόλις μεσόγειος τῆς Σικελίας (νῦν Τάβι).—2) Πόλις τῆς Καρίας, ἐπὶ τοῦ ὄρους τοῦ ὁρίζοντος αὐτὴν πρὸς τὴν Φρυγίαν (Στρβ. ΙΒ, 570. — Liv. XXVIII, 13). Νῦν Δάβης.—3) Κώμη τῆς Κιλικίας. —4) Κώμη τῆς Περσίδος, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἐξ Ἐκβατάνων εἰς Περσέπολιν, κατὰ τὴν βόρειον κλιτὺν τοῦ ὄρους Παραχοάθρα. Ἐκεῖ ἀπέθανεν Ἀντίοχος ὁ Ἐπιφανής, ἐκστρατεύων πρὸς τὴν ἄνω Ἀσίαν (Πολβ.— Στφ. Βυζ.—Curt. V, 13).

Τάβαλος, Πέρσης, σατράπης τῶν Σάρδεων (Ἡρδ. Α, 153).

Τάβασσοι, ἔθνος ἰνδικὸν μέγα καὶ ἰσχυρὸν περὶ τὸ ὄρος Σορδόνυχα (Πτλμ.), κατὰ τὴν νῦν Νεπώλ.

Ταβέαι, πόλις τῆς Ἀσίας, ἐν τῇ μεγάλῃ Φρυγίᾳ (Στρβ.).

Ταβεανὴ, νῆσος τοῦ Περσικοῦ κόλπου, κατὰ τὰ παράλια τῆς Περσίδος (Πτλμ.).

Ταβεηνὴ, ἡ πρὸς μεσημβρίαν τῆς Παρθίας ἐν Ἀσίᾳ κειμένη χώρα (Πτλμ. ΣΤ, 5).

Ταγαὶ, πόλις τῆς Παρθίας, ἐν τῇ Κομισηνῇ, κατὰ τὰ σύνορα τῆς Ὑρκανίας (Πολβ. Ι. 26).

Τάγαρα, πόλις τῆς Ἰνδικῆς, λίαν ἐμπορικὴ ἐν τῇ ἀρχαιότητι (Πτλμ.).

Τάγης, 1) Ὑποστράτηγος τοῦ Τισαφέρνους ἐν Ἀσίᾳ. Ὑποτίθεται ὀρθοτέρα ἡ γραφὴ Στάγης (Θουκ. Η 16). — 2) Ὁ τοῖς Ἑτρούσκοις (τοῖς ἐν Ἰταλίᾳ Τυρρηνοῖς)

διδάξας τὴν μαντικὴν, κατὰ τοὺς ἐκεῖ μύθους ἔγγονος τοῦ Διὸς, υἱὸς διογενοῦς τινος πνεύματος (Genius Jovialis). Ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Ταρκυνίων γεωργὸς ἀρῶν τὴν γῆν, εἶδεν αἴφνης, ὅτε βαθεῖαν ἔσχισεν αὖλακα, ἐξελθόντα παῖδα ὅστις γέροντος εἶχε φρόνησιν. Ὅτε δ' ἀνεκραύγασε, καὶ συνῆλθον περὶ αὐτὸν πάντες οἱ Ἐτροῦσκοι, τότε ὁ Τάγης ἐδίδαξεν αὐτοῖς τοὺς οἰωνοὺς καὶ εὐθὺς κατόπιν ἀπέθανε. Τὰ διδάγματα αὐτοῦ ἐγράφησαν, καὶ διετηροῦντο ἐν τοῖς μαντικοῖς βιβλίοις τῶν Ἐτρούσκων (Cic. Div. II, 23.—Ov.Met. XV, 558).

Τάγος, μέγας ποταμὸς τῆς Ἱσπανίας, πηγάζων ἐκ τῆς χώρας τῶν Κελτιβήρων μεταξὺ τῶν ὀρέων Ὀροσπίδα καὶ Ἰδουβέδα, ῥέει σχεδὸν κατ' εὐθεῖαν πρὸς δυσμὰς, καὶ ἦν κατὰ τοὺς ἀρχαίους ἀφθόνως χρυσορρόας, ἀλλὰ σήμερον ὀλίγον διατηρεῖ τοῦτο τὸ χαρακτηριστικὸν (Ov. Met. II, 251.—Iuv. III, 55, XIV, 291). Μετὰ τὰς ἐκβολὰς ἔχει περίπου 20 σταδίων πλάτος, καὶ ἐστὶ δεκτικὸς τῶν μεγίστων πλοίων. Ἐκ τῶν ὁμόρρων αὐτῷ μνημονεύεται ὑπὸ τῶν ἀρχαίων (Πλούτ. Σερτ. IZ) μόνος ὁ Ῥαγόνιος, ῥέων ἀνατολικῶς τῆς Μαδρίτης. Νῦν Ταγούνας ἢ Ἐναρὲς (Στρβ. Ε, 151).

Ταγός. Ἐπὶ τῆς ἀκμῆς τῆς Θεσσαλίας ἐκαλεῖτο οὕτως ὁ ἀνώτατος ἀρχηγὸς πάσης τῆς χώρας (Ξενφ. Ἑλλ. ΣΤ, 1, 4), ὃν Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασσεὺς Ἄ ρ χ ὸ ν λέγει (Ε, 74), ὁ δὲ Ἡρόδοτος (Ε, 63) βασιλέα· ἀλλ' ἡ ἀρχὴ αὕτη δὲν ἦτο διαδοχικὴ, καὶ ὅσαι πρὸς τοῦτο ἐγένοντο ἀπόπειραι ἀπέτυχον πάντοτε. Ἐν μεταγενεστέροις δὲ χρόνοις Τ α γ ὸ ς λέγεται, ἐν ἐπιγραφαῖς τοὐλάχιστον (Boeckh, C. J. Ἀρ. 1770), ὁ ἄρχων ἢ διοικητὴς ἑκάστης θεσσαλικῆς πόλεως.

Ταίναρον, τὸ νοτιώτατον ἀκρωτήριον τῆς Πελοποννήσου, ἐν Λακωνίᾳ, ἐφ' οὗ ἔκειτο ἀτείχιστος κώμη, πιθανῶς Ταίναρον καὶ αὐτὴ καλουμένη, καὶ ἱερὸν Ποσειδῶνος τοῦ Ἀσφαλίου, ὃ ἦν καὶ ἄσυλον (Θουκ. Α, 128. 133.—Nep. Paus. IV). Ἑκατέρωθεν αὐτοῦ ἔκειντο οἱ λιμένες Ἀχίλλειος καὶ Ψάμαθος. Ἐκεῖ ὑπῆρχε καὶ σπήλαιον δι' οὗ ὁ Ἡρακλῆς ἐλέγετο ἀναβιβάσας τὸν Κέρβερον ἐκ τοῦ Ἅδου, καὶ ἐκεῖ ἐπιστεύετο ὅτι προσωρμίσθη ὁ Ἀρίων ἐπὶ τοῦ δελφῖνός του (Ἡρδ. Α, 23. 25).

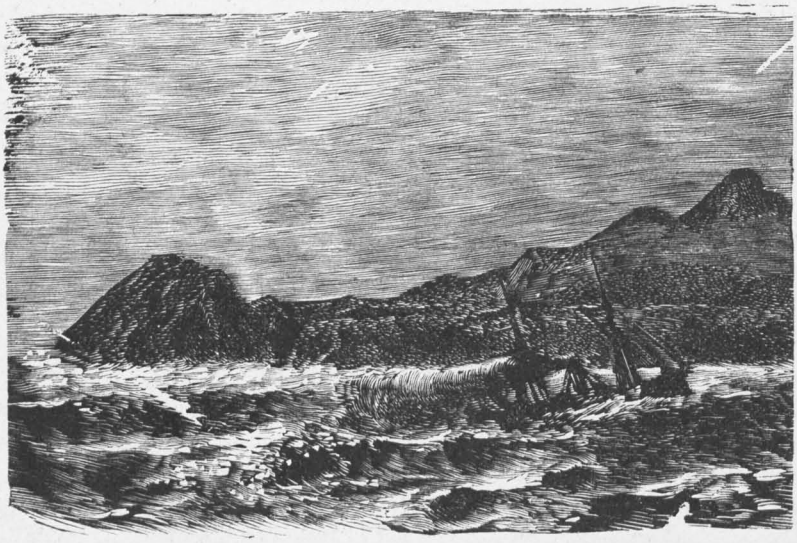

Ταίναρος, υἱὸς τοῦ Ἐλάτου καὶ τῆς Εὐρυμέδης, θυγατρὸς τοῦ Δαμασύκλου, καθ' ὃν ἐλέγετο ὅτι ὠνομάσθη τὸ ἀκρωτήριον (Σχλ. Ἀπλλδ. Ῥδ. Ἀργ. Α, 102).

Ταινέα, δέμα στενὸν καὶ ἐπίμηκες (κορδέλλα) πρὸς παντοίαν χρῆσιν. Ἰδίως

ἔδενον εἰς τὸ ἄκρον τῶν στεφάνων ταινίας αἵτινες ἐκρέμαντο ὀπίσω τῆς κεφαλῆς· ἄλλαι ταινίαι ἐχρησίμευον εἰς τὰς κόρας, αἵτινες ἔδενον αὐτὰς ὑπὸ τὸ στῆθος ἐπὶ τοῦ δέρματος.

Ἄλλαι περιέδεον τὰς κόμας τῶν γυναικῶν. Καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ νικηταὶ ἔφερον αὐτὰς ὡς στέφανον εἰς τὴν κεφαλήν.

Τάκιτος (Κορνήλιος), ὁ πρώτιστος ἱστοριογράφος τῆς Ῥώμης, ζῶν ἐπὶ Οὐεσπασιανοῦ, Τίτου καὶ Δομιτιανοῦ, γαμβρὸς τοῦ Ἀγρικόλα, εἰς τὰ ὕπατα ἀξιώματα ἐν Ῥώμῃ ἀναχθείς. Πολυμαθέστατος, καὶ εὐσυνειδήτως ἀκριβής, ἔγραψε διάφορα ἱστορικὰ συγγράμματα, ἐξ ὧν σώζονται βιβλία τινὰ τῆς ἱστορίας τῶν αὐτοκρατόρων, ἡ βιογραφία τοῦ Ἀγρικόλα, καὶ ἡ περιγραφὴ τῆς χώρας καὶ τῶν ἠθῶν τῶν Γερμανῶν.

Ταλαβρόκη, πόλις τῆς Ὑρκανίας ἐν Ἀσίᾳ (Στρβ.).

Τάλαντον, 1) κυρίως ὁ σταθμὸς δι' οὗ ἐζύγιζον, ἡ πλάστιγξ (Ὁμ. Ἰλ. Θ, 69)· ἐκ τούτου δὲ καὶ τὸ σταθμιζόμενον, τὸ σταθμὸν (Ὁμ. Θ, 393) ἢ τὰ σταθμά. Εἰς τὰ Ὁμηρικὰ ἔπη γίνεται μόνον λόγος περὶ ταλάντου χρυσοῦ, καὶ εἰς τοὺς γυμνικοὺς ἀγῶνας κατὰ τὴν κηδείαν τοῦ Πατρόκλου ἦν τὸ ἆθλον τῆς νίκης δύο χρυσᾶ τάλαντα (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 507). Ὁ Πολυδεύκης (Δ, 9) ἐκτιμᾷ τὸ τάλαντον ἐκεῖνο τριῶν χρυσῶν σταθήρων ἀττικῶν. Ἐν Ἡροδότῳ (Ζ, 28) κατὰ πρῶτον γίνεται λόγος περὶ ταλάντου ἀργυροῦ· εἶτα δ' ἀπέβη τὸ τάλαντον ἀπολύτως μέτρον βάρους, ἴσον πρὸς 52 λίτρας γαλλικὰς (=33 ὀκάδας καὶ 355 $^{5}/_{9}$ δράμ.). Ἀλλ' εἰ καὶ τὸ αὐτὸ ὄνομα ἐδίδετο εἰς τὴν μονάδα τοῦ σταθμοῦ, κατὰ τόπους ὅμως τὸ βάρος αὐτοῦ μεγάλως διέφερεν· οὕτω τὸ Συριακὸν ἢ Πτολεμαϊκὸν ἦν μόνον 13 λιτρῶν 10 οὐγγιῶν· τὸ αἰγυπτιακὸν καὶ τὸ ῥόδιον διπλάσιον τούτου, ἢ 1 $^{1}/_{6}$ τοῦ ἀττικοῦ· τὸ δὲ Κορινθιακὸν, ἢ μέγα ἀττικὸν, ἦν 1 $^{1}/_{2}$ τοῦ κοινοῦ ἀττικοῦ, 1 $^{1}/_{7}$ τοῦ Βαβυλωνικοῦ, καὶ 4 $^{4}/_{5}$ τοῦ Συριακοῦ. Πρῶτον δὲ παρ' Ἡροδότῳ ἀπαντᾶται ὡς σταθμὸς ἐν χρήσει τοῦ ἐμπορίου (Β, 180. ΣΤ. 97). — 2) Ἡ λέξις ἐχρησίμευε καὶ εἰς παράστασιν ποσότητος νομισματικῆς, καὶ αὐτῆς ὁρισθείσης κατ' ἀρχὰς κατὰ τὸν σταθμὸν, καὶ διὰ τοῦτο οὐχ ἧττον διαφόρου κατὰ τόπους καὶ χρόνους. Τὸ εὐχρηστότερον πάντων ἦν τὸ Ἀττικὸν, παραδεδεγμένον καὶ ἐν Κορίνθῳ, Θεσσαλίᾳ, Σικελίᾳ, Τάραντι, Μακεδονίᾳ ἀπὸ Ἀλεξάνδρου, ἀξίας 60 μνῶν ἢ 6000 τῶν τότε δραχμῶν· ἐν ᾧ τὸ αἰγιναῖον, σύμφωνον πρὸς τὸ ἀρχαῖον βαβυλώνιον, περιελάμβανεν 100 μνᾶς, ἤτοι 10,000 δραχμὰς, ἔχον πρὸς τὸ ἀττικὸν ὡς 5 : 3· τὸ δὲ Εὐβοϊκὸν ἦν τὸ ἥμισυ τοῦ αἰγινητικοῦ, ἔχον πρὸς τὸ ἀττικὸν ὡς 5 : 6. Καὶ ἐν μετέπειτα χρόνοις εἰσήχθησαν καὶ χαλκᾶ τάλαντα. Τοῦ ἀργύρου ἡ ἀξία ἐξετιμᾶτο εἰς τὸ ὑποδεκαπλάσιον τοῦ χρυσοῦ, τοῦ δὲ χαλκοῦ εἰς τὸ ὑποδεκαπλάσιον τοῦ ἀργύρου, ὥστε 100 χαλκᾶ τάλαντα θὰ ἐξισοῦντο πρὸς 15 ἀργυρᾶ καὶ πρὸς ἓν χρυσοῦν. Ὁσάκις δὲ γίνεται χρῆσις τῆς λέξεως ἄνευ ὁρισμοῦ τοῦ μετάλλου, ἐννοεῖται τὸ ἀργυροῦν.

Ταλαὸς, υἱὸς τοῦ Βίαντος καὶ τῆς Πη-

ροῦς, βασιλεὺς τοῦ Ἄργους, σύζυγος Λυσιμάχης, τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἄβαντος ἢ Λυσιανάσσης, τῆς θυγατρὸς τοῦ Πολύβου. (Παυσ. Β, 6, 6), καὶ πατὴρ τοῦ Ἀδράστου, Παρθενοπαίου, Πρώνακτος, Μηκιστίου καὶ Ἐριφύλης,[1] εἷς τῶν Ἀργοναυτῶν, οὗ ὁ τάφος ἐδείκνυτο ἐν Ἄργει (Παυσ. Β, 21, 2. — Ἀπλλν. Ῥόδ. Α, 118. — Ἀπλλδ. Α, 9, 13).

Ταλαρία, πόλις τῆς Σικελίας, οὐ μακρὰν τῶν Συρακουσῶν.

Τάλαρος (ὁ), πλεκτὸν κοφίνιον, ἰδίως τῶν ὑφαντριῶν (ταλασιουργῶν, κατ' αὐτὸν), διὰ τὰ ἔριά των (Ἡσύχ. — Ὁμ. Ὀδ. Δ,

131)· ὁμοίως δὲ καὶ τὸ τῶν τυροποιῶν, δι' οὗ ὁ ὀρρὸς ἀπέρρεε, καὶ ὁ τῶν τρυγητῶν διὰ τὰς σταφυλάς (Ὁμ. Ὀδ, Ι, 247. Ἰλ. Σ, 562),

Ταλετὸν, πόλις τῆς Λακωνίας, ὑψηλῶς ἐπὶ τοῦ Ταϋγέτου, ἔχουσα ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος (Παυσ. Γ, 20).

Ταλθύβιος, Σπαρτιάτης, κῆρυξ τοῦ Ἀγαμέμνονος πρὸ τῆς Τροίας, ὡς ἥρως ἐν Σπάρτῃ τιμώμενος, ᾧ καὶ θυσία προσήγετο ἐτησίως (Ὁμ, Ἰλ. Α, 320.—Παυσ. Ἀχ. 28). Οἱ δ' ἀπόγονοι αὐτοῦ Ταλθυβιάδαι, οἱ τὸ τῶν ἱερῶν κηρύκων ἐπαγγελμα κληρονομικῶς ἐξασκοῦντες, ἦσαν οἱ μόνοι τῶν ἀρχαίων κατοίκων τῆς Σπάρτης οἷς ἐκ σεβασμοῦ ἀπενεμήθη ἰσοπολιτεία μετὰ τῶν κατακτητῶν Δωριέων (Ἡρδ. Ζ, 134).

Τάλως (Διόδ. Δ, 76.—Ἀππιαν. Ἀλ. 42.—Ἀπολλδ. Γ, 15), ἢ Κάλως (Παυσ. Α, 21, 6), ἢ καὶ Πέρδιξ, υἱὸς τῆς Πέρδικος. ἀδελφῆς τοῦ Δαιδάλου, ἐδιδάχθη ὑπ' αὐτοῦ, ὡς πρώτου εὑρέτου, τὴν ἀγαλματοποιΐαν· ἀλλὰ διάφορα ἐργαλεῖα καὶ αὐτὸς ἐφευρὼν, ὡς τὸν πρίονα, τὸν κεραμευτικὸν τροχὸν κτλ., ἐφθονήθη ὑπὸ τοῦ θείου του, ὅστις τὸν κατεκρήμνισεν ἀπὸ τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν καὶ τὸν ἐφόνευσεν, αὐτὸς εἰς Κρήτην φυγών. Ὁ δὲ τάφος τοῦ Τάλω ἐδείκνυτο ἔτι ἐπὶ Παυσανίου εἰς τῆς ἀκροπόλεως τοὺς νοτιοδυτικοὺς πρόποδας.—2) Γίγας χαλκοῦς, ἔχων μίαν φλέβα αἵματος ἀπὸ τῆς κορυφῆς μέχρι τοῦ ποδὸς, ἔνθα ὑπὸ τοῦ ὄνυχος ἐκλείετο, κατασκευασθεὶς δὲ ὑπὸ τοῦ Ἡφαίστου, καὶ ὑπ' αὐτοῦ ἢ τοῦ Διὸς δωρηθεὶς ἐν Κρήτῃ τῷ Μίνωϊ ἢ τῇ Εὐρώπῃ, προφανῶς ἀρχαϊκή τις νύξις τῆς χαλκουργικῆς τέχνης, ἧς πατρὶς καὶ ἡ Κρήτη ἐλέγετο, καθ' ὅσον καὶ αἱ παραδόσεις τοῦ Δαιδάλου μετὰ τῶν τῆς Κρήτης συνείχοντο. Ὁ δὲ γίγας καθῆκον εἶχε νὰ ἐπαγρυπνῇ ἐπὶ τῆς Κρήτης πρὸς ἀπόκρουσιν ξένων ἐπιδρομέων, καὶ πρὸς τοῦτο τρὶς καθ' ἡμέραν περιέτρεχε πᾶν τὸ τῆς νήσου παράλιον κατὰ Πλάτωνα (Μίν. σλ. 320) ἂν δ' ἀπήντα ξένον, τὸν ἐνηγκαλίζετο, ἀνεφλέγετο καὶ οὕτω τὸν ἐφόνευεν. Ὅτε δ' ἦλθον οἱ Ἀργοναῦται εἰς Κρήτην, ἡ Μήδεια τὸν ἐμέθυσεν, ἢ τὸν κατέστησε παράφρονα, καὶ τὸν ἐφόνευσεν, ἀφαιρέσασα τοῦ ποδὸς του τὸν ὄνυχα, ἢ ὁ Ποίας τὸν κατετόξευσεν εἰς τὴν πτέρναν (Ἀπλλδ. ΑΑ. 267. — Ἀπλλν. Ῥόδ. Δ, 1638. — Ὀρφ. Ἀργ. 1348).—3) Υἱὸς τοῦ Κρήτου, ἑταῖρος τοῦ Ῥαδαμάνθυος (Παυσ. Η, 53).—4) Υἱὸς τοῦ Οἰνοπίονος (Παυσ. Ζ, 4).

Ταμεριακοὶ, λαὸς Κελτικὸς τῆς Τυρρηνικῆς Ἱσπανίας (Πτλμ.).

Τάμαρος (ὁ), ποταμὸς τῶν νοτίων τῆς Βρεττανίας (Πτλμ.). Νῦν Τάμαρ.

Ταμασὸς, πόλις τῆς Κύπρου, κατὰ τὸ μέσον τῆς νήσου κειμένη, βορειοδυτικῶς τοῦ Ὀλύμπου, καὶ ἔχουσα παρακείμενα μεγάλα χαλκωρυχεῖα. Ταμέσα, ὑφ' Ὁ-

μήρου μνημονευομένη (Ὀδ. Α, 184) ἐστὶ πιθανῶς αὕτη ἡ πόλις καὶ οὐχί, ὡς ὑπό τινων ὑπετέθη, ἡ παρὰ Βρουττίοις Τέμεσα (Στρβ. ΙΔ, 684).

Τάμεσα (ἡ), ποταμὸς κατὰ τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν τῆς Βρεττανίας, ἐφ' οὗ ἔκειτο καὶ κεῖται τὸ Λονδίνιον (Δ. Κάσσ. —Πτλμ. Β, 3. Ἰαμησὰ, ἐσφαλμένη γραφή).

Ταμίαι, οἱ ἔχοντες τὴν παρακαταθήκην καὶ τὴν διαχείρισιν τῶν δημοσίων χρημάτων. Ἐν Ἀθήναις ἡ ἀρχαιοτάτη ταμιακὴ ἀρχὴ ἦν ἡ τῶν κωλακρετῶν, τῶν ἐν τοῖς ἀπωτάτοις χρόνοις τὴν ἐπιμέλειαν ἐχόντων τοῦ ἀγείρειν καὶ εἰς τοὺς δημότας διανέμειν τὰ κῶλα τῶν ἱερείων εἰς τὰς θυσίας, εἶτα δ' εἰς πολιτικὴν ἀναπτυχθέντων ἀρχήν. Ἀλλ' ὁ Κλεισθένης, περὶ τὰ 510 π. Χ., ἀφεὶς αὐτοῖς μόνον τὴν χορήγησιν τοῦ δικαστικοῦ μισθοῦ καὶ τῶν πρὸς τὴν ἐν τῷ Πρυτανείῳ σίτισιν (Ἀρστφ. Σφ. 693. 723. Ὄρν. 1540, καὶ Σχλ.), ἐγκατέστησε τοὺς ἀποδέκτας, οἵτινες τὰ εἰσοδήματα εἰσπράττοντες, κατένεμον αὐτὰ εἰς τοὺς ταμίας τῶν διαφόρων ἀρχῶν. Ἐπὶ τῆς ἡγεμονίας τῶν Ἀθηνῶν ἐγκατέστη εἷς γενικὸς ταμίας τῆς γενικῆς διοικήσεως (Αἰσχ. π. Πρπρσβ. 43, —Πολδ.), ἢ καὶ ταμίας τοῦ δήμου, ἢ ἐπιμελητὴς τῶν κοινῶν προσόδων (Πλουτ. Ἀρστδ. Δ) λεγόμενος, χειροτονητὸς ὑπὸ τοῦ δήμου ἐπὶ τέσσαρα ἔτη (μίαν πενταετηρίδα), ἀλλὰ δυνάμενος καὶ ἐκ νέου νὰ ἐκλεχθῇ, ὡς ἐξελέγη καὶ ὁ Ἀριστείδης. Ἀλλ' ἐπὶ Λυκούργου οἱ ἀντίπαλοι αὐτοῦ κατώρθωσαν νὰ ψηφισθῇ διὰ νόμου ἡ μὴ ἀνανέωσις τῆς ἀρχῆς (Πλούτ. Β, Ι. Ῥητ. ΙΒ). Οὐχ ἧττον ὅμως κατωρθώθη, ἐπ' ἀγαθῷ τῶν Ἀθηνῶν, νὰ διευθύνῃ τὸ ταμεῖον ὁ Λυκοῦργος, πιθανῶς ἐμμέσως διὰ φίλων του, ἐπὶ τρεῖς ὅλας πενταετηρίδας. Μετὰ ταῦτα δὲ, ἐπὶ Μακεδόνων, τὴν θέσιν ταύτην κατεῖχεν οὐχὶ πλέον εἷς, ἀλλ' ἐπιτροπὴ, οἱ ἐπὶ τῇ διοικήσει. Ἰδιαιτέρους δὲ ταμίας εἶχον καὶ διάφοροι ἀρχαὶ, ὅσαι εἶχον ἀνεξάρτητον διαχείρισιν, ἐκλέγουσαι αὐτοὺς αἱ ἴδιαι, πλὴν τοῦ τῆς Παράλου, χειροτονουμένου ὑπὸ τοῦ δήμου (Δμσθ. κ. Μειδ. 570), διότι τῆς ἱερᾶς ἐκείνης τριήρους τριήραρχος ἐθεωρεῖτο ὁ δῆμος. Ἐπειδὴ δὲ, ἐν καιρῷ πολέμου, τὰ περισσεύματα τῶν δημοσίων καὶ τῶν ἱερῶν χρημάτων προσδιωρίζοντο εἰς χρῆσιν στρατιωτικὴν, ἐξελέγετο μετ' Εὐκλείδην (400 π. Χ.) καὶ εἷς ταμίας τῶν στρατιωτικῶν (Πλούτ. Β. Ι. Ῥητ. Λυκοῦργ.). Ὁμοίως δ' εἶχον ἰδιαιτέρους ταμίας καὶ αἱ φυλαὶ καὶ οἱ δῆμοι διὰ τὰς αὐτοῖς ἀνηκούσας εἰσπράξεις. Τὴν διαχείρισιν τῶν φόρων τῆς ἀττικῆς συμμαχίας εἶχον ἀπὸ τοῦ ἔτους 467, ὅτε ἤρξατο ἡ κατάθεσις αὐτῶν ἐν Δήλῳ, οἱ Ἑλληνοταμίαι, ἐπιτροπὴ, πιθανῶς ἐκ δέκα καὶ ἐξ Ἀθηναίων συγκειμένη. Ὅτε δὲ, τῷ 456, ὁ Περικλῆς μετέφερε τὸ συμμαχικὸν ταμεῖον εἰς Ἀθήνας, κατέθηκε μὲν αὐτὸ εἰς τὸν ὀπισθόδομον τοῦ Παρθενῶνος, ἀλλ' οἱ Ἑλληνοταμίαι ἐξηκολούθησαν ὑφιστάμενοι μέχρι τῆς ἀναρχίας, ὅτε ἔπαυσαν καὶ οἱ φόροι. Ταμίας δὲ ἰδιαιτέρους εἶχον καὶ τὰ ἱερὰ, διά τε τὰς εἰσπράξεις καὶ διὰ τὰ πολύτιμα αὐτοῖς ἀνήκοντα σκεύη καὶ ἀφιερώματα, μάλιστα δ' ὁ Παρθενὼν, ἀπὸ τοῦ 437, ὅτε καθιερώθη, εἶχε δέκα ταμίας τῶν ἱερῶν χρημάτων τῆς Ἀθηνᾶς, οἷς ἀνῆκε καὶ ἡ δεκάτη τῶν δημεύσεων. Ἄλλους δὲ τόσους εἶχον πάντες ὁμοῦ οἱ ναοὶ τῶν ἄλλων θεῶν, ἔχοντες καὶ τῶν δημεύσεων τὴν πεντηκοστήν. Ἦσαν δ' οἱ ταμίαι κληρωτοὶ, ἐκ τῶν πεντακοσιομεδίμνων (Πολδ. Η, 97). Τὸ ταμεῖον τῆς Ἀθηνᾶς ἦν ἐν τῷ ὀπισθοδόμῳ τοῦ Παρθενῶνος, καὶ τῷ 415 π.Χ. κατετέθη ἐκεῖ καὶ τὸ τῶν ἄλλων θεῶν. Μετὰ δὲ τὴν ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς ναυμαχίαν, ἀπὸ τοῦ 401 π. Χ., φαίνεται ὅτι ἔμεινε μόνον μία ἐπιτροπὴ, κληθεῖσα Ταμίαι τῶν ἱερῶν χρημάτων τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τῶν ἄλλων θεῶν (Ἰδ. Rang. Ant. Hell. II, ἀρ. 843b. Ἀρχ. Ἐφ. 114). Ἐν δὲ Σπάρτῃ, ἔνθα εἰς τοὺς

κλασικοὺς χρόνους μικρὰ ἐγίνετο χρῆσις χρημάτων, ταμίαι μνημονεύονται ἰδίως μόνον ἐπὶ Ῥωμαίων.

Ταμῶναι ἢ Τάμωναι, πόλις τῆς Εὐβοίας πρὸς τῇ Ἐρετρίᾳ, ἔνθα ὁ Φωκίων ἐνίκησε τὸν Ἐρετριέα Καλλίαν, τῷ 350 π. Χ. (Πλούτ. Φωκ. ΙΒ. — Αἰσχ. π. πρπρσβ. 169). Ἡ πόλις εἶχε ναὸν τοῦ Ταμωναίου Διός, καὶ ἕτερον τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐν ᾧ ἐτελοῦντο ἀγῶνες, τὰ Ταμωναῖα (Ἡρδ. ΣΤ, 101). Νῦν, ὡς ὑποτίθεται, Ἀλιβέρι.

Ταμωράκη, ἀκρωτήριον τῆς βορείας παραλίας τοῦ Εὐξείνου πόντου, κατὰ τὸν Καρκινητικὸν κόλπον τῆς Εὐρωπαϊκῆς Σαρματίας (Στρβ.).

Ταμύρας, ποταμὸς τῆς Φοινίκης, μεταξὺ Σιδῶνος καὶ Βηρυτοῦ (Στρβ.). Νῦν Ταμέρ.

Ταμὼς, Αἰγύπτιος ἐκ Μέμφιδος, διοικητὴς τῆς Ἰωνίας ὑπὸ τὸν σατράπην Τισσαφέρνην, εἶτα ἡγεμὼν τοῦ στόλου Κύρου τοῦ νεωτέρου, τῷ 401 π. Χ., μεθ' οὗ τὴν ἧτταν ἐθανατώθη ἐν Αἰγύπτῳ (Ξνφ. Ἀνδ. Α, 4 2. — Διόδ. ΙΔ, 35).

Τάναγρα, ἡ παρ' Ὁμήρῳ Γραῖα (Παυσ. Θ, 20), ἐπίσημος πόλις τῆς Βοιωτίας

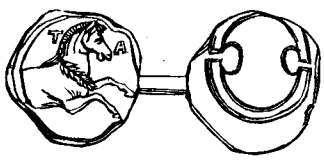

πρὸς τ' ἀνατολικά, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Ἀσωποῦ ποταμοῦ, ἔνθα σχεδὸν εἰσρέει εἰς αὐτὸν ὁ ῥύαξ Θερμώδων (νῦν Λάρις), εἰς ἀπότομον ὕψος κειμένη, καὶ πολλάκις ἀναμεμιγμένη εἰς τοὺς πολέμους μεταξὺ Ἀθηνῶν καὶ Θηβῶν. Αὕτη παρῆγε τὸν ἄριστον οἶνον πάσης τῆς Βοιωτίας. Οἱ κάτοικοι εἶχον πολλὴν εἰς τὸ ἐμπόριον κλίσιν καὶ ἐμπειρίαν, ἦσαν πλούσιοι, καὶ ἔρρεπον πρὸς τὴν πολυτέλειαν (Θουκ. Α, 108). Ἐξετείνετο δ' ἐν μεταγεστέροις χρόνοις ἡ περίχωρος αὐτῆς ἀπὸ τῶν ὁρίων τῆς Ἀττικῆς ἐπὶ πᾶσαν τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν μέχρι τοῦ Εὐρίπου (Στρβ. Θ, 403. 409. — Παυσ. Θ, 22, 1). Ἡ Τάναγρα ἦν πατρὶς τῆς περιφήμου ποιητρίας Κορίννης, ἧς καὶ ἄγαλμα ὑπῆρχεν ἔν τινι τῶν ἐκεῖ γυμνασίων (Ἡρδ. Θ, 15). Ἐπ' ἐσχάτων ἀνασκαφέντος τοῦ νεκροταφείου τῆς πόλεως ταύτης, εὑρέθησαν ἐν τοῖς τάφοις εἰς μέγα πλῆθος κόραι κεραμουργεῖς διαφόρων σχημάτων, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐξόχου κάλλους, ὧν συλλογαὶ ἀποτελοῦσι σήμερον τὸ ἐγκόσμημα τῶν πλείστων τῆς Εὐρώπης μουσείων. Ὡς παράδειγμα ἡ ἀπέναντι εἰκών.

Τάναγρα, θυγάτηρ τοῦ Ἀσωποῦ καὶ Μεθώνης, καὶ Γραῖα καλουμένη διότι ἔζησεν ἐπὶ μακρὸν γῆρας, δοῦσα τὸ ὄνομα αὐτῆς εἰς τὴν πόλιν (Διόδ. Δ. 74).

Τάναϊς, 1) μέγας ποταμὸς κατὰ τὰ βορειανατολικὰ τῆς γῆς, θεωρούμενος ὡς ὁ ὁρίζων τὴν Ἀσίαν ἀπὸ τῆς Εὐρώπης. Περὶ τῶν πηγῶν αὐτοῦ διάφορα ἐπρέσβευον οἱ ἀρχαῖοι. Καθ' Ἡρόδοτον (Δ, 67) ἐπήγαζεν ἐκ μεγάλης λίμνης, κατ' ἄλλους ἐκ τοῦ Καυκάσου ἢ ἐκ τῶν Ῥιπέων ὀρέων (Πτλμ.). Ἐδέχετο δὲ τὸν Ὕργιν ἢ Σύργιν (Ἡρδ. Δ, 58), ἐξέβαλλεν εἰς τὴν βόρειον γωνίαν τῆς Μαιώτιδος λίμνης διὰ δύο μεγάλων βραχιόνων, εἰς ὧν τὸν ἀνατολικὸν ἔκειτο ἡ πόλις Τάναϊς, κτίσμα τῶν κατοίκων τοῦ Βοσπόρου (Στρβ. ΙΑ, 492), πόλις ἀνθοῦσα, διάφορα ἐγχώρια προϊόντα καὶ δούλους ἐμπορευομένη, ὑπὸ Σκυθῶν δὲ περιοικουμένη. Πολέμων, ὁ βασιλεὺς τοῦ Βοσπόρου κυριεύσας αὐτήν, τὴν κατηδάφισεν. Ὁ ποταμὸς ἐστὶν ὁ νῦν Δόν. — 2) Ἕτερον ὄνομα τοῦ Ἰαξάρτου. Ἴδ. (Ἀρρ. Ἀνβ. Γ, 38).

Τάνητον, ἢ **Τάννητος κώμη,** ἐν τῇ ἄνω Ἰταλίᾳ, μεταξὺ Πάρμης καὶ Μουτίνης (Πολβ. Γ, 40. — Πτλμ. — Liv. XXI, 25. XXX, 19).

Τάνις, πόλις τῆς κάτω Αἰγύπτου, ἀνατολικῶς τοῦ Δέλτα κειμένη, πλησίον τῆς Τανίτιδος λίμνης καὶ τοῦ Τανιτικοῦ στομίου τοῦ Νείλου, ἐν τῇ παλαιᾷ Γραφῇ Ζοάν, ἕδρα ἀρχαίας δυναστείας τῶν Φαραῶ, ἔνθα, κατὰ τὴν παράδοσιν, ἀνετράφη ὁ Μωϋσῆς ὑπὸ τῆς βασιλόπαιδος (Ἡρδ. Β, 66. — Στρβ. ΙΖ, 802). Νῦν Σᾶν ἢ Σεμνάχ. Σώζεται παρ' αὐτῇ δρόμος αἰγυπτιακῶν κιόνων ἐκ πυρροποικίλου.

Τάνος ἢ **Τάναος,** ποταμὸς τῆς Πελοποννήσου, ἐκ τοῦ Πάρνωνος πηγάζων, ἔρρεε μεταξὺ Ἀργολίδος καὶ Λακωνίας, κατὰ τὴν Θυρεᾶτιν ἢ Κυνουρίαν, ἣν ὥριζε πρὸς τὴν Ἀργολίδα, καὶ ἐξέβαλλεν εἰς τὸν Θυρεατικὸν κόλπον (Παυσ. Β, 38). Νῦν Λουκοῦ.

Τάνταλος, 1) υἱὸς τοῦ Διὸς, ἢ τοῦ Τμώλου καὶ τῆς Πλουτοῦς (Σχλ. Εὐριπ. Ὀρ. 5), βαθύπλουτος βασιλεὺς τῆς Παφλαγονίας ἐν Ἀσίᾳ, κατ' ἄλλους τῆς Φρυγίας, ἢ καὶ τῆς Λυδίας, καθέδραν ἔχων τὴν Σίπυλον (κατά τινας Ἄργος, Κόρινθον) (Πινδ. Ὀλ. Α, 60), ἐκ τῆς Εὐρυανάσσης, ἢ τῆς Πληϊάδος Ταϋγέτης, ἢ τῆς Ὑάδος Διώνης ἔσχεν υἱοὺς τὸν Πέλοπα καὶ Βροτέαν, καὶ θυγατέρα τὴν Νιόβην. Ἀγαπώμενος ὑπὸ τοῦ Διὸς καὶ τῶν ἄλλων θεῶν, προσεκλήθη πολλάκις εἰς αὐτῶν τὴν τράπεζαν· ἀλλ' ὁ θνητὸς δὲν ἀντέσχεν εἰς τὸ μέγεθος τῆς τιμῆς ταύτης, καὶ, ἐπαρθείς, ἀνωσιούργησε πρὸς τοὺς θεούς, κατὰ τὸν κοινότερον μῦθον κατατεμὼν τὸν ἴδιον αὐτοῦ υἱὸν Πέλοπα, καὶ παραθεὶς αὐτὸν τοῖς θεοῖς εἰς βρῶσιν (ἴδ. Πέλοψ), κατ' ἄλλους ὑποκλέψας καὶ προδοὺς τοῖς ἀνθρώποις τὰ μυστήρια τοῦ Διός, ἢ ἀφαιρέσας ἐκ τῆς θείας τραπέζης καὶ καταγαγὼν εἰς τὴν γῆν τὸ νέκταρ καὶ τὴν ἀμβροσίαν, ἢ μὴ ἀποδοὺς εἰς τὸν Πανδάρεων τὸν κύνα ὃν ἔλαβε παρ' αὐτοῦ καὶ ἐπιόρκως ὀμόσας ὅτι δὲν τὸν ἔλαβε. Καθ' Ὅμηρον (Ὀδ. Λ, 582) αἰωνία πεῖνα καὶ δίψα ἦν αὐτοῦ ἡ ποινή. Ἐντὸς ὡραίας λίμνης μέχρι τοῦ τραχήλου ἱστάμενος καὶ ὑπὸ λαμπρὰ καρποφόρα δένδρα, ἂν μὲν ἔκλινεν ὅπως πίῃ, τὸ ὕδωρ ἐνέδιδε καὶ ἐμακρύνετο, ἂν δ' ἐξέτεινε τὴν χεῖρα ἵνα λάβῃ καρπὸν, οἱ κλάδοι τοῦ δένδρου ὑψοῦντο εἰς τὸν ἀέρα. Ἄλλοι δέ, ἀντὶ τῆς βασάνου ταύτης, πάσης ἐλλείψεως ἐν μέσῳ τῆς ἀφθονίας, ἄλλην λέγουσι τὴν ποινήν του, ὅτι μέγας βράχος ἀείποτε ἐπεκρέματο ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του ἢ καὶ εἰς τοὺς ἀέρας. Κατά τινας τῶν παραδόσεων αἱ ποιναὶ αὗται τῷ ἐπεβλήθησαν οὐχὶ ἐν ᾅδου, ἀλλ' ἐπὶ γῆς. Ἡ γενεὰ τοῦ Ταντάλου, αἱ Ταντα̈λίδαι, διετήρησαν τοῦ προγόνου αὐτῶν τὰ ἄγρια πάθη καὶ διηώνισαν τὰ ἐγκλήματα. Ἡ καταστροφὴ δὲ τοῦ κράτους αὐτοῦ αἰνίττεται, ὡς φαίνεται, οὐ μόνον ἱστορικὰς παραδόσεις, ἀλλὰ καὶ φυσικὰς πε-

ριπετείας, οἷον ἡφαιστείους ἀνατροπάς. Παρεμιακαὶ ἦσαν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις αἱ ἐκφράσεις «Ταντάλου τάλαντα, χρήματα, πλοῦτος.» «Ταντάλου δίψα». «Ταντάλειαι δίκαι.» —2) Υἱὸς τοῦ Θυέστου, ὑπὸ τοῦ Ἀτρέως σφαγείς (ἴδ. Ἀτρεύς).—3) Υἱὸς τοῦ Βροτίου, ἢ τοῦ Θυέστου, πρὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος ἀνὴρ τῆς Κλυταιμνήστρας, ὑπὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος φονευθείς, καὶ εἰς τὸ Ἄργος ταφείς (Εὐριπ. Ἰφ. Αὐλ. 1137).—4) Υἱὸς τοῦ Ἀμφίωνος καὶ τῆς Νιόβης, εἷς τῶν κατατοξευθέντων ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος (Ἀπλλδ. Γ, 5, 6).

Ταξέανα (ἡ), νῆσος τοῦ Περσικοῦ κόλπου, πρὸ τῆς παραλίας τῆς Σουσιανῆς (Πτλμ. ΣΤ, 3).

Ταξίαρχος. Ἐν Ἀττικῇ ἑκάστη φυλὴ ὑπὸ στρατιωτικὴν ἔποψιν ὑπεδιῃρεῖτο εἰς τάξεις· πασῶν δὲ τῶν τάξεων τῆς φυλῆς ὁμοῦ προΐστατο εἷς ταξίαρχος, κατ' ἔτος ἐκλεγόμενος διὰ χειροτονίας. Ἑκάστης δὲ τάξεως προΐστατο εἷς Εὐταξίας (Αἰσχ. Πρπρσβ. 49).

Τάξελα (τὰ), καθέδρα τοῦ Ἰνδοῦ βασιλέως Ταξίλα, πόλις ἐπίσημος καὶ πλουσία, μεταξὺ τοῦ Ἰνδοῦ καὶ τοῦ Ὑδάσπου ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς διασχιζούσης τὸ Πενταπόταμον (Ἀρρ. Ε, 3, 6, Ζ, 2, 2).

Ταξέλας, κοινὸν ὄνομα πολλῶν βασιλέων τοῦ Πενταποτάμου ἐν τῇ Ἰνδικῇ. Εἷς ἐξ αὐτῶν, προσελθὼν εἰς τὸν μέγαν Ἀλέξανδρον, συνεπολέμησε μετ' αὐτοῦ κατὰ τοῦ Πώρου (Ἀρρ.).

Τάξις, ἐν ταῖς μάχαις. Οἱ Ἕλληνες ἐν ταῖς ναυμαχίαις δὲν εἶχον ὡρισμένην παράταξιν, ἀλλ' ὡδηγοῦντο ἐκ τῶν περιστάσεων. Ἐν τοῖς ἀρχαιοτέροις χρόνοις ἦν ἡ θαλασσία τακτικὴ ὅλως ἁπλῆ καὶ ἄτεχνος. Τὰ πλοῖα παρέτατταν εἰς μακρὰς γραμμὰς ἀπέναντι ἀλλήλων, ἐπροσπάθουν ὅσον τάχιον νὰ ἔλθωσιν εἰς χεῖρας, καὶ τότε ἐμάχοντο ὡς ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, ὡς ὀλίγον ἔτι πρὸ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου οἱ Κερκυραῖοι καὶ οἱ Κορίνθιοι κατὰ τὴν ἐν Συβότοις ναυμαχίαν (Θουκ. Α, 49). Ἡ τακτικὴ ἣν οἱ Ἀθηναῖοι ἐκαλλιέργησαν πρὸ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ἀπέβλεπεν εἰς τὸ νὰ διατρυπῶσι τὰ ἐχθρικὰ πλοῖα δι' ἐπιτηδείων κινήσεων, ἢ νὰ καθιστῶσιν αὐτὰ χωλὰ, θραύοντες τὰς κώπας των. Ἡ διὰ τοῦ ἐμβόλου προσβολὴ ἦν τριπλῆ· εἴτε πρῴρας κατὰ πρῴρας, ὅπερ ἦν ἀδέξιος κίνησις, εἴτε τοῦ ἐμβόλου κατὰ μέσην τὴν πλευρὰν τοῦ ἐχθρικοῦ πλοίου, εἴτε διὰ περίπλου κατὰ τὰ νῶτα, ἢ τὴν πρῴραν. Ἓν τῶν σπουδαιοτάτων κινημάτων ἦν τὸ διεκπλεῖν, διέκπλουν ποιεῖσθαι, ἤτοι πλέοντες ταχέως διὰ τῶν γραμμῶν τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου, ἐπροσπάθουν, ἐπὶ τοῦ διάπλου, νὰ θραύσωσι τὰς κώπας τοῦ πλησιεστέρου πλοίου, καὶ εἰ δυνατὸν, δι' ἐπιδεξίου στροφῆς, καὶ νὰ τῷ διατρύσωσι τὴν πλευράν. Κύριος δὲ σκοπὸς τῶν διαπλεόντων ἦν νὰ φέρωσι πολλὰ πλοῖα εἰς τοῦ ἐχθροῦ τὰ νῶτα. Πρὸς ἀπόκρουσιν τούτου ὤφειλε τὸ προσβαλλόμενον πλοῖον ν' ἀντιστραφῇ ταχέως καὶ ἐπιτηδείως, ἢ καὶ ἀπ' ἀρχῆς φροντὶς ἐγίνετο ὀπίσω τῆς πρώτης τῶν πλοίων γραμμῆς ἐπιτάττειν, ἤτοι νὰ παρατάττηται καὶ δευτέρα. Τὸ περιπλεῖν ἐπεζήτει τὴν περικύκλωσιν τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου· πρὸς ἄμυναν δὲ παρετείνοντο ἐπὶ πλεῖστον ἑκατέρωθεν αἱ πτέρυγες. Κατ' ἀμφοτέρων δὲ, τοῦ τε διάπλου καὶ τοῦ περίπλου, ἐγίνετο πολλάκις χρῆσις τῆς κυκλικῆς παρατάξεως (ἴδ. ναυμαχία).—Κατὰ ξηρὰν δ' ἐν γένει ἦν ἡ συνηθεστάτη τῶν Ἑλλήνων παράταξις ἡ εὐθεῖα τῆς φάλαγγος κατὰ μέτωπον. Ἐπὶ πάσης τῆς ἀρχαίας ἐποχῆς τῆς Ἑλληνικῆς ἱστορίας, μέχρι τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ἐπεκράτει ἡ τακτικὴ τῶν Δωριέων ὁπλιτῶν, ἥτις μάλιστα ἐπὶ τῶν Περσικῶν ἐθριάμβευσεν. Οἱ ψιλοὶ Εἵλωτες ἐν τῷ Σπαρτιατικῷ στρατῷ ἦσαν ἁπλῶς οἱ φέροντες τὰ ὅπλα τῶν κυρίων αὐτῶν καὶ οἱ ὑπηρέται των, ὀπίσω τῶν ὁπλιτῶν ἱστάμενοι ἐν ταῖς μάχαις, σφενδόνας μόνον καὶ ἀκόντια μεταχειριζόμενοι, καὶ ἔργον ἔχοντες ν' ἀποκομίζωσι τοὺς τραυ-

ματίας. Τὴν αὐτὴν χρῆσιν ἐποιοῦντο τῶν δούλων αὐτῶν καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, οἵτινες ὅμως εἶχον καὶ ἐκ πολιτῶν ψιλὸν πεζικόν, τοὺς τοξότας. Στρατιωτικοὺς ἐξελιγμοὺς κατὰ διαταγὰς ἐγνώριζον μόνον οἱ ὁπλῖται, καὶ εἰς τούτων τὴν τακτικὴν ἐνηβρύνετο ὑπερηφάνως ὁ Ἕλλην ὡς εἰς δεῖγμα ὑπεροχῆς αὐτοῦ ὑπὲρ τοὺς βαρβάρους. Τὰ διάφορα σώματα τῶν ὁπλιτῶν παρετάττοντο ἐκ δεξιῶν πρὸς τ' ἀριστερὰ κατὰ φυλάς, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὑπ' ἀρχηγοὺς ὑπ' αὐτῶν τούτων ἐκλεγομένους, κατὰ μέτωπον, βάθος δὲ καὶ μέχρις 8 ἀνδρῶν. Ἡ γραμμὴ τοῦ στρατοῦ κατελάμβανε παράλληλον θέσιν πρὸς τὴν τοῦ ἐχθροῦ, καὶ ἐν κεκλεισμέναις τάξεσι, μεμετρημένῳ τὸ πλεῖστον βήματι, μετὰ μουσικῆς ἢ ᾀσμάτων ἐχώρει κατ' αὐτοῦ. Ἡ μάχη ἦν ἁπλῶς συμπλοκὴ διὰ μαχαιρῶν ἢ δοράτων. Τὸ κυριώτερον πρόβλημα ἦν νὰ μένωσι πυκνῶς συνησπισμένοι, ἵνα μὴ ἀποκοπὲν ἓν τμῆμα, προσβληθῇ κατὰ πλευράν, καὶ συγχρόνως νὰ προχωρῶσι. Τούτου ἕνεκα ἦσαν αἱ δύο πτέρυγες αἱ ἔντιμοι θέσεις. Οὕτως ἐν Πλαταιαῖς τὸ μὲν δεξιὸν κέρας ἀνῆκε τοῖς τότε προεξάρχουσι Σπαρτιάταις· ὑπὲρ τῆς καταλήψεως ὅμως τοῦ ἀριστεροῦ ἐφιλονείκησαν οἱ Ἀθηναῖοι πρὸς τοὺς Τεγεάτας, καὶ ὑπερίσχυσαν τέλος οἱ Ἀθηναῖοι. Ὁσάκις δὲ συνέπιπτε κέντρον καὶ ἑκατέρα τῶν πτερύγων ν' ἀνήκωσιν εἰς διαφόρους λαούς, ἐδιοικοῦντο καὶ ἐπολέμουν σχεδὸν ἀνεξαρτήτως ἀλλήλων, ὥστε πολλάκις τὸ ἓν μέρος ἐνίκα ἐν ᾧ ἐνικᾶτο τὸ ἕτερον, τῆς νίκης δὲ τὴν τιμὴν εἶχεν ὅστις μέχρι τέλους ἔμενε κατέχων τὸ πεδίον τῆς μάχης. Ὁ Πελοποννησιακὸς πόλεμος, ὅστις πλείστας ἔσχε περιπετείας, ἀπέδειξε τὴν χρησιμότητα τῶν ψιλῶν οὐ μόνον ἐπὶ τετμημένου ἐδάφους ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἐπιπέδου, ὅταν ἡ μάχη κατὰ σχέδιον διεξήγετο. Ἀλλὰ κατὰ πρῶτον κυρίως ἐπὶ τῆς καθόδου τῶν μυρίων ἐγκατελείφθη τῆς φάλαγγος τὸ μόνιμον καὶ ἀμετάβολον σχῆμα, καθ' ὅσον ἐδιδάχθησαν α) νὰ ῥυθμίζωσι τὴν τάξιν τῶν ὁπλιτῶν κατὰ τὸ ἔδαφος, καὶ οὐχὶ νὰ ζητῶσιν ἔδαφος εἰς τὴν τάξιν τῆς φάλαγγος πρόσφορον· β) νὰ συνδέωσι παντοίως μετὰ τῶν ὁπλιτῶν τοὺς ψιλοὺς, ἤτοι τοὺς σφενδονήτας, τοξότας, πελταστὰς, ἀκοντιστὰς κτλ. πρὸς ἀψιμαχίας, πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν πτερύγων, πρὸς προσβολὴν ὁμοῦ μετὰ τῶν ὁπλιτῶν. Κατὰ τοὺς αὐτοὺς ἐκείνους χρόνους, ἕνεκα διαφόρων περιστάσεων, ἤρξατο εἰσαγομένη καὶ ἡ χρῆσις τῶν μισθωτῶν. Ὁ πρῶτος ἐπίσημος μισθωτὸς στρατηγὸς ὑπῆρξεν Ἰφικράτης ὁ Ἀθηναῖος, εἰσαγαγὼν ὁπλισμὸν εὐθυνώτερον, ἐλαφρότερον καὶ εὐκινητότερον. Ὁ Ἐπαμεινώνδας ἐπενόησε τὸ σύστημα τῆς σφηνοειδοῦς καὶ λοξῆς παρατάξεως. Ἐπὶ τούτου ἦν ἡ δεξιὰ πτέρυξ ἡ θέσις τῆς τιμῆς, ἔνθα ἵστατο τὸ ἰσχυρότατον τοῦ στρατοῦ· δι' ὃ ἑκατέρωθεν τὸ δεξιὸν τῷ ἀριστερῷ ἀντιταττόμενον τοῦ ἐχθροῦ, ἐνίκα καὶ κατεδίωκε τοὺς φυγάδας· οἱ δὲ πρῶτοι αὖθις κατορθοῦντες νὰ συνασπισθῶσιν, ἠδύναντο, ἐπιπίπτοντες ἐπὶ τὰς ἤδη διεσπαρμένως ἀποχωρούσας τάξεις τῶν διωκτῶν, νὰ ἐκβάλωσιν αὐτοὺς τοῦ πεδίου τῆς μάχης. Ὁ Ἐπαμεινώνδας παρεδέχθη νέαν τακτικὴν ὑπὸ τῆς πείρας ὁδηγηθείς. Εἰς τὸ δεξιὸν κέρας τῶν Λακεδαιμονίων ἀντέταξε τὴν κυριωτέραν του δύναμιν, παρατάξας αὐτὴν εἰς τὴν ἀριστερὰν πτέρυγα, καὶ τὴν νίκην ἐκεῖ ἐπεδίωκε. Πρὸς τοῦτο παρέταττε τοὺς ὁπλίτας εἰς μεῖζον βάθος, 50 ἀνδρῶν, μὴ αὐξάνων τοῦ προσώπου τὸ πλάτος, καὶ κέντρον τῆς προσβολῆς αὐτοῦ ἐλάμβανε τὸ μέσον τῆς δεξιᾶς πτέρυγος τοῦ ἐχθροῦ· συγχρόνως δὲ τὸ κέντρον καὶ τὸ δεξιὸν κέρας αὐτοῦ δὲν ἐμάχοντο, ἀλλὰ μακρὰν ὀλίγον τοῦ ἐχθροῦ μένοντα, ἐπροσπάθουν μόνον νὰ διατηρῶσι τὴν γραμμὴν τῆς παρατάξεως, καὶ νὰ κωλύωσι τοὺς ἀντιτεταγμένους τοῦ νὰ φέρωσι σπουδαίαν ἐπικουρίαν εἰς τὸ ἀπειλούμενον αὐτῶν κέρας. Εἰς παρακώλυσιν τῆς ὑπερφαλαγγίσεως τῆς ἀριστερᾶς αὐτοῦ πτέρυγος συνετέλει πρῶτον αὐτὸ τὸ βάθος αὐτῆς, καὶ

προσέτι καὶ ὁ ἐκ 300 ἀνδρῶν συγκείμενος ἱερὸς λόχος τοῦ Πελοπίδα, ὅστις ἐκ τῶν οὐραγῶν τῆς φάλαγγος πρὸς τ' ἀριστερὰ προερχόμενος, ἠπείλει τοῦ ἐχθρικοῦ δεξιοῦ κέρατος τὰ πλάγια καὶ τὰ ὀπίσθια. Αὕτη ἦν ἡ λοξὴ φάλαγξ τοῦ Ἐπαμεινώνδα. Δι' αὐτῆς, ἐν ᾧ εἶχε μείζονας πιθανότητας νίκης κατὰ τοῦ ἐπερχομένου ἐχθροῦ, ἀπέφευγε καὶ τὸν κίνδυνον τοῦ νὰ προσβληθῇ ἐν τούτοις κατὰ τὸ κέντρον ἢ τὸ ἄλλο πλευρόν. Νικήσασα δὲ ἡ πτέρυξ, ἠδύνατο εἶτα εὐκόλως νὰ προσβάλῃ ἀλληλοδιαδόχως τὰ λοιπὰ ἐχθρικὰ σώματα. Καὶ ἀντέταξε μὲν ὁ νέος Ἀλέξανδρος, ὑπὸ τὸν πατέρα του Φίλιππον, ὅ,τι ἠδυνήθη εἰς τὴν τακτικὴν ταύτην, καταστρέψας καὶ τῶν Θηβαίων τὸν ἱερὸν λόχον, ἀλλ' οἱ δύο οὗτοι βασιλεῖς ἦσαν οἱ τὸ σύστημα τοῦ Ἐπαμεινώνδα μάλιστα διαδόντες. Ἐπὶ Ἀλεξάνδρου ἡ τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ παράταξις δὲν σύγκειται πλέον ἐκ τριῶν μερῶν, ἀλλ' ἐκ μόνον δύο, τοῦ προσβλητικοῦ καὶ τοῦ ἀμυντικοῦ, τοῦ πρώτου κατὰ τὴν δεξιάν, τοῦ δευτέρου κατὰ τὴν ἀριστερὰν πτέρυγα. Ἵσταντο δὲ παρατεταγμένοι ἐκ δεξιῶν πρὸς τ' ἀριστερὰ α) οἱ ψιλοὶ Ἀγριᾶνες καὶ τοξόται· β) οἱ Μακεδόνες ἱππόται· γ) οἱ ὑπασπισταί· δ) οἱ πεζοὶ ὁπλῖται· ε) οἱ ἱππεῖς τῶν συμμάχων· στ) τὸ θεσσαλικὸν ἱππικόν. Κατά τινας τῶν νεωτέρων δὲν ἦν ἡ φάλαγξ τῶν ὁπλιτῶν τὸ κέντρον τῆς πτέρυγος καὶ τὸ κυριώτερον τῆς προσβολῆς ὄργανον. Οἱ ψιλοὶ ἐκ τῶν πεζῶν ἤρχιζον τὴν μάχην, προβαίνοντες ἐμπρὸς τῆς γραμμῆς καὶ τοξεύοντες καὶ ἀκοντίζοντες κατὰ τῶν ἐχθρῶν. Εἶτα δὲ ὥρμα ὁ Ἀλέξανδρος μετὰ τῶν Μακεδόνων ἱππotῶν, οἷς προσετίθεντο καὶ οἱ ὑπασπισταί· Εἵποντο δ' ἔπειτα οἱ ὁπλῖται κατὰ τάξεις, ἵνα διατηρῆται ἀδιάσπαστος ἡ γραμμή, καὶ οὕτως ἀπετελεῖτο ἡ λοξὴ παράταξις. Ἡ φάλαγξ τῶν σαρισσοφόρων ὠργανώθη ὡς τὸ κέντρον τῆς παρατάξεως μετὰ ταῦτα μόνον, ἐν Μακεδονίᾳ, ὡς εἰς τὴν ἐν Κυνὸς Κεφαλαῖς μάχην. Οἱ διάδοχοι δὲ διήρεσαν πάλιν τὴν παράταξιν εἰς τρία ἀπ' ἀλλήλων μεμονωμένα μέρη. Αἱ δύο ἑκατέρωθεν πτέρυγες κατείχοντο ὑφ' ἱππικοῦ, τὸ δὲ κέντρον ἐξ ὁπλιτῶν διαφόρων, περιλαμβανόντων καὶ τοξότας καὶ ἐλέφαντας. Τὸ πεζικὸν σχεδὸν οὐδὲν ἔπραττεν· ἦν δὲ τῶν δύο πτερύγων τοῦ ἱππικοῦ ἡ μὲν διὰ τὴν προσβολήν, ἡ δὲ διὰ τὴν ἄμυναν.

Τάοχοι, λαὸς ἀσιανὸς, οἰκῶν μεταξὺ Εὐξείνου Πόντου καὶ Ἀρμενίας, πρὸς τῷ Φάσιδι ποταμῷ παρὰ τὸν Ἀράξην (Ξνφ. Ἀνδ. Δ, 4). Νῦν Ταοχοσιάροι.

Τάπης καὶ **Τάπις** καὶ **δάπις**. Τὴν ὕφανσιν ταπήτων λέγονται (Ἀθήν. Β, 48) οἱ Πέρσαι πρῶτοι ἐπινοήσαντες. Ἀλλ' ἦσαν ἤδη ἐπὶ Ὁμήρου τοῖς Ἕλλησι γνωστοὶ καὶ ἐν χρήσει, ἐκ μαλακοῦ ἐρίου πλεκόμενοι (Ὁμ. Ἰλ. Π, 224. Ὀδ. Δ, 124), καὶ ἑτερόμαλλοι μὲν ἂν εἶχον ἔρια ἐκ τοῦ ἑνὸς μέρους μόνον, ἀμφίμαλλοι δὲ, ἀμφιτάπητες, ἂν ἐξ ἀμφοτέρων (Ἀθν. Ε, 197). Ἦσαν δὲ πολλάκις καὶ παντοίων χρωμάτων, καὶ ἀλουργεῖς, ἢ ἔχοντες εἰκόνας ἐνυφασμένας, ὡς ὁ Κάτουλλος (Argon. 47—220) περιγράφει ἕνα παριστῶντα τὸν μῦθον τοῦ Θησέως καὶ τῆς Ἀριάδνης. Ἐχρησίμευον δὲ ἢ εἰς ἀνάκλισιν καὶ στρωμνὴν (Ὁμ. Ἰλ. Κ, 156.—Ἀνακρ. Η, 1, 2.—Θεόκρ. ΙΕ, 125), ἢ εἰς στρῶσιν τῶν δαπέδων, τῶν τοίχων καὶ τῶν ὁδῶν ἐνίοτε (Αἰσχλ. Ἀγαμ. 879 — 936. — Ἀθν.

Δ, 131. ΙΒ, 514), ἢ εἰς στρῶσιν τῶν θρόνων (Ὁμ. Ἰλ. Α, 240. Ὀδυσ. Ε, 150),

ἢ καὶ εἰς πολυτελῆ καὶ κατάγραφα ἐφίππια (Virg. Æ, VII, 277).

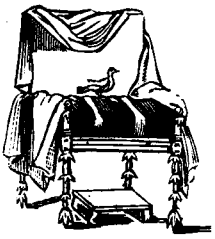

Ταπροβάνη, ἐν μετὰ ταῦτα χρόνοις Σιμούνδου ἡ Σαλίκη λεγομένη, σανσκριτιστὶ δὲ Σινάλα Δουίπα, ἤτοι Λεόντων νῆσος, ἡ νῦν Σεϋλών, μεγάλη νῆσος πρὸ τῆς νοτίας ἄκρας τῆς πρὸς δυσμὰς Ἰνδικῆς, ἀφ' ἧς χωρίζεται διὰ πορθμοῦ ἔχοντος, κατὰ Στράβωνα, πλάτος ὑπὲρ τὰ 3,000 στάδια. Πρὸς βορρᾶν εἶχε τὰ Γάλισα ὄρη, πρὸς νότον τὰ Μαλέα ὄρη, νῦν κορυφὴν τοῦ Ἀδάμ, καὶ ἀκρωτήρια τὸ Βόρειον, νῦν Πεδρὸς, καὶ τὸ Κηταῖον. Οἱ ποταμοὶ δ' αὐτῆς ἐλέγοντο Φᾶσις (νῦν Ἀβερὶν), Γάγγης (νῦν Μαχαβέλλε Γάγγα), Βαρακὴς (νῦν Παράπα-Ὑάλλε) κλ. Τὰ κυριώτερα προϊόντα τῆς χώρας ἦσαν μέταλλα, πολύτιμοι λίθοι, μαργαρῖται, ζάχαρις, ὀρύζιον, καὶ εἰς τούτων τὸ ἐμπόριον ἐπεδίδοντο οἱ κάτοικοι, εἰς διαφόρους λαοὺς διαιρούμενοι. Μεταξὺ τῶν πόλεων αἱ ἐπισημότεραι ἦσαν τὸ Ἀνουρόγραμμον (νῦν Ἀνουραδαπούρα, καταστραφεῖσα) καὶ τὸ Μαάγραμμον (νῦν Μαγάμα). Κατὰ παραδόσεις ἦν ἐν ἀπωτάτῃ ἀρχαιότητι ἡ νῆσος πολὺ μεγαλητέρα, ἰδίως πρὸς νότον ἐκτεινομένη. Τοῦ λαοῦ προΐστατο βασιλεὺς, οὗ ἡ ἐξουσία ἦν λίαν περιωρισμένη. Τὸ νῦν κυριώτερον προϊὸν, τὸ κίνναμον (κανέλλαν) οἱ ἀρχαῖοι φαίνεται ὅτι δὲν ἐγνώριζον. Ἡ νῆσος τὸ πρῶτον ἐγένετο γνωστὴ διὰ τοῦ Ὀνησικρίτου καὶ τῶν ἀπεσταλμένων τοῦ Σελεύκου εἰς Πολίβοθρα. Ἐπὶ αὐτοκράτορος Κλαυδίου πρέσβεις αὐτῆς ἦλθο εἰς Ῥώμην (Στρβ. ΙΕ, 690.—Plin. XI, 22, 24).

Τάπυροι, ἡ Τάπουροι, 1) Μέγας νομαδικὸς λαὸς τῆς Μηδίας εἰς τὰ ὄρη τὰ μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς Παρθίας κατὰ τὰς ὄχθας τῆς Κασπίας θαλάσσης (Ἀρρ. Γ, 3, 4. 11, 4. κλ.—Στρβ. ΙΔ, 514. 520).—2) ἡ Τάπυρροι, λαὸς τῆς Ὑρκανίας (Στρβ.—Ἀρρ.—Στρ. Βυζ. Διον. Περιηγ. 733).

Ταραντῖνος κόλπος, ἐν Ἰταλίᾳ μέγας κόλπος μεταξὺ Βρουττίων, Λευκασίας καὶ Καλαβρίας, τὸ ὄνομα ἔχων ἐκ τῆς πόλεως Τάραντος, ἐκτεινόμενος δ' ἐπὶ 700 στάδια ἀπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου Ἰαπυγίου πρὸς ἀνατολὰς μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου Λακυνίου πρὸς δυσμάς.

Ταράξιππος. Ἐν Ὀλυμπίᾳ ὑπῆρχεν εἰς τὸ ἱπποδρόμιον στρογγύλος βωμὸς, ὅστις ἐκαλεῖτο Ταράξιππος, διότι οἱ ἵπποι, ὅτε διήρχοντο πρὸ αὐτοῦ, ἐταράττοντο· ἀπεδίδετο δὲ τοῦτο εἰς πνεῦμα ἑνὸς τῶν ἐκεῖ τεθαμμένων, ταράττον αὐτοὺς, τοῦ Μυρτίλλου, ἢ τοῦ Οἰνομάου, τοῦ Ἀλκάθου, τοῦ Ὠλενίου κλ. Λέγει δ' ὁ Παυσανίας ὅτι Ταράξιππος ἦν ἐπίθετον τοῦ Ἱππίου Ποσειδῶνος. Ἐπὶ τοῦ Ἰσθμοῦ δὲ Ταράξιππος ἦν Γλαῦκος, ὁ υἱὸς τοῦ Σισύφου.

Τάρας (ὁ καὶ ἡ), 1) πόλις τῆς κάτω Ἰταλίας ἐπὶ κόλπου αὐτῇ ὁμωνύμου, ἐν χώρᾳ ὡραίᾳ καὶ εὐφορωτάτῃ (Hor. Sat. I. 6, 105. Ep. I, 16, II), νοτίως τοῦ ὄρους Αὐλῶνος καὶ δυτικῶς τῶν ἐκβολῶν τοῦ Γαλησοῦ. Κατά τινα παράδοσιν ἱδρύθη ὑπὸ Τάραντος, υἱοῦ τοῦ Ποσειδῶνος, καὶ πολιοῦχος αὐτῆς ἦν ὁ Ποσειδῶν (Hor. Od. I, 28, 29). Γενικώτερον ὅμως ἐξελαμβάνετο ὅτι ἵδρυσεν αὐτὴν ὁ Φάλανθος μετὰ νέων Σπαρτιατῶν, τῶν Παρθενιῶν, τῷ 707 π. Χ. Πόλις ἐμπορικὴ πλουσία καὶ βιομηχανικὴ, ἡ Τάρας ὑπερεῖχε πασῶν τῶν ἐν Ἰταλίᾳ Ἑλληνικῶν κατά τε τὴν διὰ ξηρᾶς καὶ κατὰ τὴν ναυτικὴν δύναμιν, διαπρέπουσα ἐν τέχνῃ καὶ ἐπιστήμῃ, καὶ τὴν Πυθαγόρειον φιλοσοφίαν καλλιεργήσασα. Ἐπὶ μακρὸν ἀντέστη εἰς τὴν Ῥώμην καὶ διετήρησε τὴν ἀνεξαρτησίαν της· ἀλλ' ὑπέκυψε τέλος τῷ 272 π. Χ. μετὰ τὴν ἐπάνοδον τοῦ Πύρρου εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Κατὰ τὸν 6' καρχηδονικὸν πόλεμον ἐκυρίευσεν ὁ Ἀννίβας τὴν Τάραντα, ἀλλ' ἡ ἀκρόπολις ἔμεινεν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Ῥωμαίων (Liv. XXIV, 45—47)· ὅτε δ' ἐκ νέου κατέκτησαν οἱ Ῥωμαῖοι τὴν πόλιν τῷ 209, ἐπώλησαν 30,000 κατοίκους ὡς δούλους (Liv. XXXII, 16). Τῷ 123 ἐπέμφθη ἐκεῖ ῥωμαϊκὴ ἀποικία ὑπὸ τὸ ὄνομα ἀποικίας Ποσειδωνίας (colonia Neptunia), καὶ ἔκτοτε ἡ πόλις ἀνέλαβε πάλιν. Ἕνεκα δὲ τῆς καταλλήλου της θέσεως διὰ τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν ναυτιλίαν, ἐπλούτησεν αὖθις, καὶ ἐπεδόθη εἰς βίον φιλήδονον μετὰ πάσης τῆς ἀβρότητος τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, ὥστε κατέστη ἔκτοτε πρότυπον ἀσωτείας εἰς τοὺς Ῥωμαίους, οὐχὶ ὅμως πλέων μέρος ἐπίφοβον ἐν πολέμῳ (Hor. Sat. II, 4, 24. Ep. I, 7, 45). Ἡ πόλις ἦν ᾠκοδομημένη ἐπὶ ἀκρωτηρίου· εἰς αὐτοῦ δὲ τὴν βορειοδυτικὴν ἄκραν, κατὰ τὴν εἴσοδον τοῦ λιμένος, ἔκειτο ἡ Ἀκρόπολις, κεχωρισμένη ἀπὸ τῆς πόλεως, περιτετειχισμένη καὶ περιτεταφρωμένη (Liv. XXV, II)· συνεδέετο δὲ διὰ γεφύρας ἡ ἄκρα μετὰ τῆς στερεᾶς πρὸς δυσμάς. Τὸ κυριώτερον μέρος τῆς πόλεως, ἐπὶ τοῦ νοτιοδυτικοῦ κείμενον τοῦ ἰσθμοῦ, περιεῖχε τὴν ἀγοράν, τὸ θέατρον, τὸ μουσεῖον, καὶ εὐρεῖαν ὁδὸν, διασχίζουσαν πάντα τὸν ἰσθμὸν (Liv. XXV, II). Ἑτέρα πρωτίστη ὁδὸς ἦν ἡ βαθεῖα, πρὸς ἀνατολὰς τῆς εὐρείας (Στρβ. ΣΤ. 277. — Liv. XXVII, 15). Ὁ διάσημος γλύπτης Λύσιππος εἶχε κοσμήσει τὴν πόλιν ταύτην διὰ δύο ἐξαιρέτων ἀριστουργημάτων του, χαλκοῦ Ἡρακλέους, ἀποκομισθέντος εἰς Ῥώμην, ἐκεῖθεν εἰς Βυζάντιον, καὶ ἐκεῖ χωνευθέντος εἰς χαλκὸν ὑπὸ τῶν σταυροφόρων τῷ 1202, καὶ κολοσσοῦ τοῦ Διὸς ἐν τῇ ἀγορᾷ, 40 πήχεων ὕψος ἔχοντος, τοιαύτην δ' ἰσοσταθμίαν, ὥστε ἐκινεῖτο διὰ τῆς χειρὸς, χωρὶς ἡ σφοδροτέρα θύελλα νὰ δύναται νὰ τὸν ἀνατρέψῃ. Καὶ νῦν Τάραντα (Ἡρδ. Α, 24.—Θουκ. ΣΤ, 104.—Πολβ.—Διον. Περιηγ. 375).—2) Ποταμὸς τῆς κάτω Ἰταλίας, ῥέων παρὰ τῇ πόλει Τάραντι (Παυσ.).

Ταργίταος, υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ μιᾶς τῶν θυγατέρων τοῦ Βορυσθένους, γενάρχης τῶν Σκυθῶν, ὡς ἐδοξάζετο (Ἡρδ. Δ, 5).

Ταριχεῖα, πόλις ἐπίσημος τῆς Γαλιλαίας ἐν Παλαιστίνῃ, ὀχυρὰ, ἐπὶ ὕψους, οὐ μακρὰν τῆς θέσεως ὅθεν ὁ Ἰορδάνης ἐκρέει ἐκ τῆς Τιβεριάδος, φημιζομένη δι' ἃ εἶχεν ἰχθύων ταριχεῖα (Στρβ.—Στφ. Βυζ.—Suet. Tit. IV).

Ταριχεῖαι (αἱ), ἐν Αἰγύπτῳ τὰ μέρη ἔνθα ἐταρίχευον τοὺς νεκροὺς καὶ τὰ ἱερὰ ζῷα, καὶ ἀπέθετον τὰ ταριχευθέντα σώματα (μομίας). Οὕτως ὑπῆρχον αἱ Πηλουσιαναὶ (Ἡρδ. Β. 15), νῦν Ἰαρμὰ, καὶ αἱ παρὰ τῷ Κανωβικῷ (Ἡρδ. Β, 113), νῦν Μέδεα.

Ταρκυνέα, πόλις ἐπίσημος τῆς Τυρρηνίας ἐν Ἰταλίᾳ, ὑφ' Ἑλλήνων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἱδρυθεῖσα, εἶτα δὲ γενομένη ῥωμαϊκὴ ἐπαρχία (Στρβ.).

Ταρκύνιος, 1) υἱὸς Δημαράτου Κορινθίου, παρὰ τοῖς ἐν Ἰταλίᾳ ἐκ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας προελθοῦσι Τυρρηνοῖς νυμφευθέντος. Ὁ πρεσβύτερος υἱὸς αὐτοῦ, Λουκούμων, εἰς Ῥώμην ἐλθὼν, καὶ ἐπίτροπος τῶν τέκνων τοῦ βασιλέως Ἄγκου Μαρτίου ἐκλεχθεὶς, ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτῶν ὁ ἴδιος, ὑπὸ τὸ ἐθνικὸν αὐτοῦ ὄνομα Ταρκύνιος, ἀντικατεστῆσαν τὸ κύριον, καὶ ἐν τῇ ἱστορίᾳ ἐπιλέγεται ὁ πρότερος (Priscus) ἀφ' ὅτου ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον καὶ ἄλλος αὐτῷ ὁμώνυμος. Καλλωπίσας τὴν Ῥώμην, νικήσας τοὺς Σαβίνους, ἐφονεύθη τέλος τῷ 578 π. Χ. ὑπὸ τῶν ὀπαδῶν τῶν ἐξωσθέντων τέκνων τοῦ προκατόχου του· ἀλλὰ διεδέχθη αὐτὸν ἕτερος Τυρρηνὸς, ὁ Σέρβιος Τούλλιος (Διον. Ἁλικ. Γ, 46.—Liv. I, 34. 46).—2) Υἱὸς τοῦ ἀνωτέρω, γαμβρὸς τοῦ βασιλέως Σερβίου Τουλλίου, ὃν ἐθανάτωσε τῷ 534 π.Χ. Κυβερνήσας δ' ἐπὶ 24 ἔτη τυραννικῶς, ὅθεν καὶ ἀλαζὼν (superbus) ἐπεκλήθη, συνεπλήρωσε τὴν ὑπὸ τοῦ πατρός του ἀρξαμένην οἰκοδομὴν τοῦ ναοῦ τοῦ Καπιτωλίου Διὸς,

καὶ τέλος, τῷ 510, ἐξώσθη ὑπὸ τοῦ λαοῦ, παρορμηθέντος ὑπὸ τοῦ Βρούτου, καὶ διεδέχθη αὐτὸν ἡ ἐτησία ὑπατεία· αὐτὸς δὲ μετὰ ματαίας ἀποπείρας ἀνακτήσεως τοῦ θρόνου, ἀπέθανε μακρὰν τῆς Ῥώμης, τῷ 496 π.Χ.

Τάρνη, ἀρχαία πόλις τῆς Μηδίας ἐπὶ τοῦ ὄρους Τμώλου, ἡ εἶτα Σάρδεις μετακληθεῖσα (Ὁμ. Ἰλ, Ε, 44)

Ταρπηΐα ἄκρα, εἰς κρημνὸς τοῦ Καπιτωλίου ἐν Ῥώμῃ, ὅθεν ἐπὶ Ῥωμύλου, τῷ 741 π. Χ. κατεκρημνίσθησαν ὁ Ταρπήϊος καὶ ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ Ταρπηία, ὡς προδόντες τὸ Καπιτώλιον εἰς τοὺς Σαβίνους (Πλούτ. Ῥωμλ. ΙΖ.—Liv. I, 11).

Τάρπητες, λαὸς σκυθικὸς παρὰ τῇ Μαιώτιδι λίμνῃ (Στρβ.).

Ταρρακίνα, πρὶν Ἀγξοὺρ, πόλις τῶν Οὐόλσκων ἐν Λατίῳ τῆς Ἰταλίας (Στφ. Βυζ.).

Ταρρακὼν, ἀρχαία Ἰβηρικὴ πόλις εἰς τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν τῆς Ἱσπανίας μεταξὺ τοῦ Ἰβήρου ὄρους καὶ τῶν Πυρηναίων κατὰ τὸν ποταμὸν Τούλκαν, μετὰ παλαιᾶς ἀκροπόλεως. Οἱ Σκιπίωνες ὠχύρωσαν τὴν πόλιν εἰς στρατιωτικὸν ὁρμητήριον. Ὁ λιμὴν αὐτῆς ἦν ὀλίγον χρήσιμος. Ὁ Αὔγουστος, ἀσθενῶν, ἐπὶ πολὺ διέτριψεν ἐν αὐτῇ, καὶ τὴν κατεκόσμησε δι' οἰκοδομῶν, δι' ὃ καὶ ἐπὶ ζωῆς του οἱ κάτοικοι τῷ ἵδρυσαν βωμὸν καὶ μετὰ θάνατόν του ναὸν (Στρβ. Γ, 159. —Tac. Ann. I, 78.—Liv. XXI, 61). Ἡ νῦν πόλις διατηρεῖ τὸ αὐτὸ ὄνομα καί τινα ἐρείπια.

Ταρσήϊον, πόλις τῆς Βαιτικῆς Ἱσπανίας πλησίον τῶν Ἡρακλείων στηλῶν (Πολβ. Γ, 34—Στφ. Βυζ.).

Ταρσὸς, 1) πλεκτὸς κάλαθος εἰς ὃν

ἀπετίθεντο οἱ νωποὶ καρποὶ ἢ ὁ τυρὸς πρὸς ἀποξήρανσιν καὶ διήθησιν (Ὁμ. Ὀδ. Ι, 213. —Ἡρδ. Α, 179). — 2) Τὸ κάτω πλατὺ μέρος τῆς κώπης (Ἡρδ. Η, 12), ἐξ οὗ καὶ αὐτὴ ἡ κώπη, καὶ πᾶσα ἡ σειρὰ τῶν κωπῶν

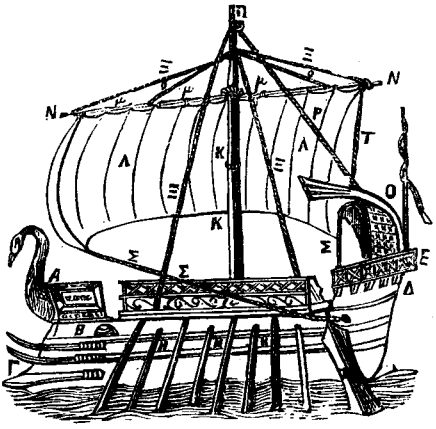

(Πολβ. ΙΣΤ, 3). — 3) Τὸ κάτω, τῆς γῆς ἐπιβαῖνον, μέρος τῶν ποδῶν (Ὁμ. Ἰλ. Α.

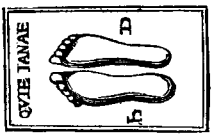

377. 388. — Ἡρδ. Θ. 37).—4) Ἡ σειρὰ τῶν ὀδόντων, ἰδίως τοῦ πρίονος (Ὀππ.).

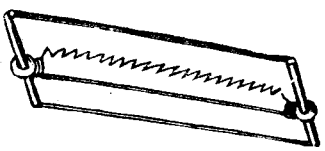

Ταρσὸς καὶ Ταρσοί, ἡ ἀρχαία τῆς Κιλικίας πρωτεύουσα ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Κύδνου, πολυάνθρωπος καὶ πλουσία (Ξνφ. Ἀνβ. Α, 2, 23). Ἐλέγετο κτισθεῖσα ὑπὸ τοῦ Σαρδαναπάλου, εἶχε μεγάλην σχολὴν ἐπίσημον καὶ ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων, καὶ ἦν πατρὶς δύο στωϊκῶν φιλοσόφων, Ἀθηνοδώρων, καὶ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου. Ὑπὸ τῶν Ἰσαύρων καὶ τῶν δυτικῶν βαρβάρων πολλὰ ὑπέφερεν· ἦν δὲ λίαν ἀφωσιωμένη τῷ Ἰουλίῳ Καίσαρι, καὶ Ἰουλιόπολις ἐπί τινα χρόνον ἐκλήθη, εἶτα

ἀναλαβοῦσα καὶ ἔτι διατηροῦσα τὸ ἀρχαῖον αὐτῆς ὄνομα (Στρβ. ΙΔ, 673).

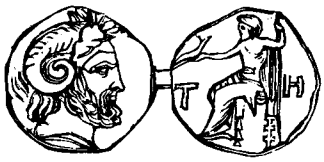

Τάρταρος, τὸ βαθύτατον μέρος τοῦ Ἅδου, ἀπέχον τῆς γῆς ὅσον αὐτὴ ἀπέχει τοῦ οὐρανοῦ. Ἐκεῖ κατερρίφθησαν οἱ Ἑκατόγχειρες, οἱ Κύκλωπες, καὶ μετ' αὐτοὺς οἱ Τιτᾶνες, καὶ ἐκεῖ εἰς αἰωνίους βασάνους καταδικάζονται οἱ ἄδικοι καὶ κακοῦργοι (Ὁμ. Ἰλ. Θ, 13-14. Ὕμν. εἰς Ἀπόλλ. 336. Ἑρμ. 256. 374.—Ἡσδ. Ἀσπ. 259. — Πλάτ. Φαιδ. 60. Γοργ. 165). Ὡς προσωποποίησις δ' ὁ Τάρταρος ἐλέγετο καὶ ἀρχαιότατος θεὸς (Ἡσδ. Θεογ. 822), ἐκ τῆς Γῆς πατὴρ τοῦ Τυφῶνος. Ἶδ. Ἅδης.

Ταρτησσὸς (ὁ καὶ ἡ), ἡ ὑπὸ τὸ ὄνομα Θαρωχὶς μνημονευομένη ἐν τῇ παλαιᾷ Γραφῇ, ὡς ἀπώτατα πρὸς δυσμὰς κειμένη χώρα ἐμπορικὴ, πρὸς ἣν οἱ Φοίνικες ἔπλεον ἐπὶ μεγάλων πλοίων. Παρ' Ἕλλησιν ἐμυθολογεῖτο ὅτι ἦν ἡ ἀπωτάτη χώρα πρὸς δυσμὰς, κατοικουμένη ὑπὸ Γιγάντων, Γραιῶν, Γοργόνων, Ἐρινυῶν καὶ ἄλλων τεράτων, ὧν ἓν ἦν καὶ τὸ θαλάσσιον τέρας ἡ Ταρτησία μύραινα, ἐκ τῆς Ἐχίδνης καταστρεπτικούς τινας ὄφεις γεννήσασα, οἵτινες ἐξωλόθρευον τοὺς ἰχθῦς (Ἀρστφ. Βάτρ. 475). Εἶχε δὲ καὶ κατάβασιν εἰς τὸν Ἅδην (Στρβ. Β, 148. 151). Κατὰ πεζοτέρας δὲ καὶ θετικωτέρας πληροφορίας, ἣν ἐν Ἰβηρίᾳ (Ἱσπανίᾳ), ἐπὶ νήσου μεταξὺ τῶν δύο στομίων τοῦ Βαίτιος, τοῦ πρὶν καὶ αὐτοῦ Ταρτησσοῦ λεγομένου ποταμοῦ (νῦν Γουαδαλκουϊβίρ), μεθ' ὁμωνύμου πόλεως κτισθείσης ὑπὸ Φοινίκων, καὶ κέντρου γενομένης τοῦ ἐμπορίου αὐτῶν μεταξὺ Ἱσπανίας, Ἀφρικῆς καὶ τῶν πρὸς ἕω χωρῶν. Κατὰ τὰ μέσα τῆς ζ' π. Χ. ἑκατονταετηρίδος Σάμιοι ἐκεῖ πλανηθέντες, ἐπέστρεψαν μετὰ πλουσίας λείας εἰς τὴν πατρίδα των (Ἡρδ. Δ, 152)· μετὰ ἕτερα δὲ 100 ἔτη ἐπεσκέφθησαν αὐτὴν Ἕλληνες ἐκ Φωκαίας, καὶ ἔτυχον φιλικωτάτης δεξιώσεως παρὰ τῷ ἡγεμόνι τῆς χώρας Ἀργανθονίῳ, περιφήμῳ ἐν τῇ ἀρχαιότητι διὰ τὴν μακροβιότητα αὐτοῦ. Πότε κατεστράφη ἡ πλουσία αὕτη πόλις ἀγνοεῖται· ἀλλ' ἐπὶ Στράβωνος δὲν ὑπῆρχε πλέον.

Τάρφη, πόλις τῶν Ἐπικνημιδίων Λοκρῶν, κατὰ τὸ ὄρος Κνῆμιν, εἰς χώραν δασώδη (Ὁμ. Ἰλ. Β, 533). Ὁ Στράβων (Θ, 425) λέγει ὅτι ἦν αὐτὴ ἡ εἶτα κληθεῖσα Φαρύγαι· ἀλλὰ τοῦτο φαίνεται ἐσφαλμένον, καὶ Φαρύγαι ἦσαν μᾶλλον ἡ Νάρυκη, ἡ πατρὶς Αἴαντος τοῦ Λοκροῦ (Διόδ. ΙΔ, 82. ΙΣΤ, 38).

Ταρχὼν, ἀδελφὸς τοῦ Τυρρηνοῦ (Στφ. Βυζ.), προφανῶς εἷς καὶ ὁ αὐτὸς, καὶ οὐδεὶς ἄλλος ἢ ὁ Ταρκύνιος, κατὰ διαφορὰς τῆς προφορᾶς.

Ταασοὶ, λαός τις τῆς Περσίδος (Διον. Περγ. 1069).

Τατιανὸς, ὁ ἐπιλεγόμενος Σύρος, ἐξ Ἀσσυρίας, εἷς τῶν Γνωστικῶν φιλοσόφων, ἀπολογητὴς τοῦ Χριστιανισμοῦ, ζῶν κατὰ τὸ δεύτερον ἥμισυ τῆς β' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ. Τὴν Ἑλληνικὴν φιλοσοφίαν μὴ κρίνων ἐπαρκῆ, καὶ κατὰ τῆς μὴ ἠθικῆς τάσεως τῆς μυθολογίας ἐξανιστάμενος, προσῆλθεν εἰς τὸν Χριστιανισμόν. Ἐν Ῥώμῃ συνέζησεν ἐπί τινα χρόνον μετὰ τοῦ μάρτυρος Ἰουστίνου, ὃν ἐσέβετο καὶ παρ' ᾧ ἴσως καὶ ἐδιδάχθη, καὶ μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἤρξατο ὁ ἴδιος διδάσκων τὸν χριστιανισμὸν καὶ ὑπερμαχῶν τῶν δογμάτων αὐτοῦ. Εἶτα δ' ἀπῆλθεν αὖθις εἰς τὴν Ἀνατολὴν, ἔνθα ἀπαντᾶται ὡς ἀρχηγὸς γνωστικοασκητικῆς τινος αἱρέσεως, ἥτις ἐλέγετο τῶν Τατιανῶν, καὶ διεκρίνετο δι' αὐστηρᾶς ἀποχῆς τοῦ γάμου, τοῦ οἴνου, βρωμάτων τινῶν καὶ τῶν τοιούτων. Ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ τὸ σπουδαιότατον ἐστὶ «ὁ πρὸς Ἕλληνας λόγος», ἐπιθετικὸς μᾶλ-

λον ἢ ἀπολογητικὸς, καὶ μετὰ πολλῆς βιαιότητος γεγραμμένος. Περίεργον δ' ἐστὶ καὶ ἕτερον ἔργον αὐτοῦ, «τὸ διὰ τεσσάρων», ἀφορῶν τὴν ἁρμονίαν τῶν τεσσάρων εὐαγγελίων» ἀλλ' ἀγνοεῖται ἂν ὁ Τατιανὸς συνέταξε τοῦτο ἐξ ἀρχῆς, ἢ ἂν ἠρανίσθη μόνον ἐξ ἀρχαιοτέρου συγγράμματος. Τούτου διάφοροι εἰσὶ δύο «Ἁρμονίαι τοῦ Εὐαγγελίου», εὑρεθεῖσαι ἐν τῷ μεσαιῶνι, αἵτινες συνήθως ἐπίσης τῷ Τατιανῷ ἀποδίδονται.

Τάττα, λίμνη ἁλατοῦχος τῆς Λυκαονίας ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ, μεσημβρινῶς τῆς Γαλατίας. κρυσταλλοῦσα τὰ εἰς αὐτὴν ἐμβαπτόμενα (Στρβ. ΙΒ).

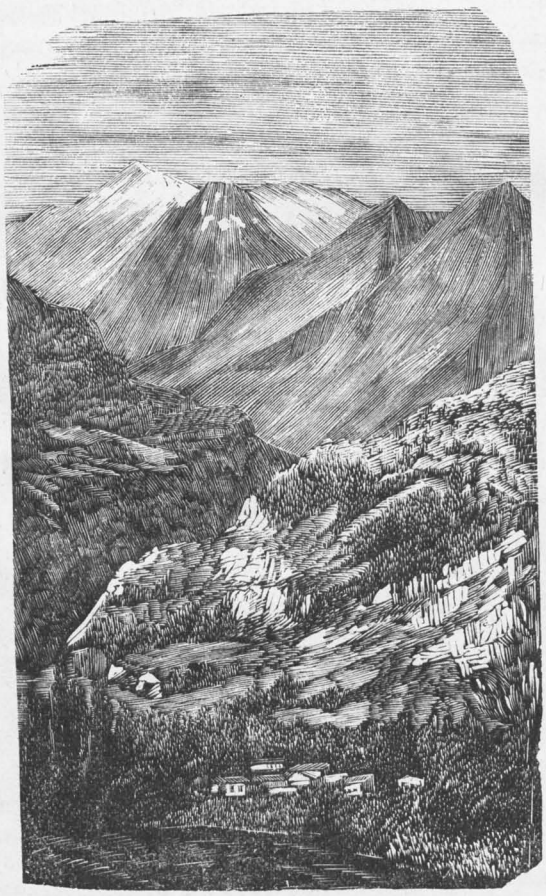

Ταϋγέτη, θυγάτηρ τοῦ Ἄτλαντος καὶ τῆς Πληϊόνης, τῆς ἐκ τοῦ Διὸς μητρὸς τοῦ Λακεδαίμονος (Πινδ. Ὀλ. Γ, 52. — Ἀπλλδ. Γ, 10, 1), συγκαταριθμουμένη καὶ αὐτὴ μετὰ τῶν Πληϊάδων.

Ταΰγετος, μέγα ὄρος τῆς Λακωνίας, διὰ σειρᾶς ὑψηλῶν κορυφῶν ἐκ τῆς Ἀρκαδίας κατιὸν, καὶ παρατεινόμενον εἰς τὸ μᾶλλον πρὸς νότον προέχον ἀκρωτήριον τῆς Πελοποννήσου, τὸ Ταίναρον. Ἡ ὑψίστη αὐτοῦ κορυφὴ ἐκαλεῖτο Τ ά λ η τ ο ν, ἔνθα ἐπιστεύετο ὅτι ὑπῆρχον φωλεαὶ θηρίων (Ὁμ. Ὀδ. Ζ, 103. — Ἡρδ. Δ, 146. — Λουκ. Ἰκαρομέν. 19. — Στρβ.). Νῦν καὶ Πεντεδάκτυλον.

Ταυλάντιοι, λαὸς τῆς Ἰλλυρίας, οἰκῶν περὶ τὴν Ἐπίδαμνον, κατ' ἀρχὰς λίαν ἰσχυρὸς, εἶτα ἐκπεσών.

Ταυρέου παλαίστρα ἐν Ἀθήναις, εἰς τὴν ὄχθην, τὴν ἀριστερὰν πιθανῶς, τοῦ Ἰλισσοῦ, καταντικρὺ τοῦ τῆς Βασίλης ἱεροῦ (Πλατ. Χαρμ. σλ. 153), οὐχὶ «Βασιλικῆς» (Ἰδ. Ῥαγκ. Τοπογρ. Ἀθην. Ἅπαντα, Τμ. ΙΗ, Σελ. 154). Ἡ θέσις τοῦ ἱεροῦ τῆς Βασίλης ἐστὶ γνωστὴ ἐξ ἐπιγραφῆς ἐκεῖ εὑρεθείσης.

Ταυρικὴ, 1) χώρα, ἡ μεταξὺ τῆς Μαιώτιδος λίμνης καὶ τοῦ Κερκινικοῦ κόλπου, περιλαμβάνουσα τὴν μεγάλην Ταυρικὴν Χερσόνησον, νῦν Κριμαίαν, καὶ τὸν πρὸς βορρᾶν αὐτῆς Ἀχίλλειον κόλπον (Ἡρδ. Δ, 99. — Εὐρπ. Ἰφιγ. Ταυρ. 85). — 2) Ἐπίθετον τῆς ἐκεῖθεν κομισθείσης Ἀρτέμιδος. Ἰδ. Ἄ ρ τ ε μ ι ς. Ταῦροι.

Ταυρινοὶ ἢ Τ α υ ρ ῖ ν ο ι, λαὸς μάχιμος Λιγουρικὸς ἢ Κ ε λ τ ι κ ὸ ς ἐν Ἰταλίᾳ, νοτίως τῶν Ἄ λ π ε ω ν οἰκῶν, πρὸς ταῖς πηγαῖς τοῦ Πάδου, πρωτεύουσαν ἔχων τὴν Ταυρεσίαν, εἶτα Augusta Taurinorum, νῦν Τουρῖνον (Πολβ. Γ, 6. — Στρβ. Δ, 204. 209.

— Ἀππ. — Liv. XXI, 38. — Tac. Hist. II, 66).

Ταύριοι ἀγῶνες, ἐν Ῥώμῃ ὑπὸ Ταρκυνίου τοῦ Ἀλαζόνος ἐγκαταστάντες, κατὰ μίμησιν τῶν Ταραντίνων ἀγώνων, μετὰ μεγάλην ἐπιδημίαν, εἰς τὰς ὑποχθονίους θεότητας, τὸν Πλούτωνα καὶ τὴν Περσεφόνην, καὶ προσέτι εἰς τὸν Δία καὶ τὴν Ἥραν, καὶ μετὰ ταῦτα καὶ εἰς τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὴν Ἄρτεμιν ἀφιερωθέντες. Ἡ θυσία ἐτελεῖτο διὰ νυκτὸς πρὸ τῆς Καρμενταλίας πύλης.

Ταυρίσκος, ἀγαλματοποιὸς, γεννηθεὶς εἰς Τράλλεις τῆς Λυκίας, ἐποίησεν, ὁμοῦ μετὰ τοῦ συγγενοῦς αὐτοῦ Ἀπολλωνίου, λαμπρὸν σύμπλεγμα παριστῶν τοὺς υἱοὺς τῆς

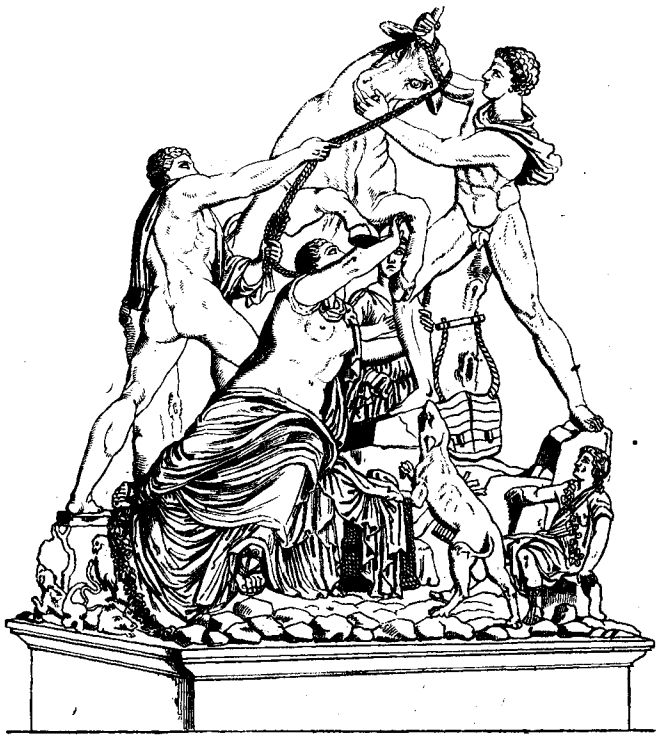

Ἀντιόπης προσδέσαντας εἰς ἀγρίου ταύρου κέρατα, πρὸς ἐκδίκησιν τῆς μητρός των, τὴν ἀπάνθρωπον μητρυιὰν αὐτῶν Δίρκην (Plin. XXXV, 4, 10. — Ἰδ. Ἀπλλδ. Γ, 5), κατ' ἀπολεσθεῖσαν τραγῳδίαν τοῦ Εὐριπίδου. Τὸ καὶ ἐν τῇ ἀρχαιότητι περίφημον τοῦτο ἔργον, ἀνευρέθη περὶ τὰ 1240 μ. Χ. ἐν Ῥώμῃ εἰς τοὺς λουτρῶνας τοῦ Καρακάλλα, καὶ εἰς τὰ ἠκρωτηριασμένα μέρη ἐπισκευασθὲν, διατηρεῖται ἐν τῷ Βουρβωνικῷ Μουσείῳ. Κατὰ τὸν ῥυθμὸν καὶ τὴν τέχνην ἐστὶ συγγενέστατον πρὸς τὸ ἀριστούργημα τοῦ Λαοκόοντος, καὶ βεβαίως ἐκείνου σύγχρονον, τῶν ἀμέσως μετὰ τὸν Ἀλέξανδρον χρόνων, ὅτε ἤκμαζεν ἡ Λυδία σχολή.

Ταυροβόλια, ἴδ. Ῥέα.

Ταυροβόλος, 1) ἐπίθετον τῆς Ἀθηνᾶς ἐν τῇ νήσῳ Ἄνδρῳ (Σχλ. Ἀριστφ. Λυσστρ. 443. — Σουίδ. λ.). — 2) Ἐπίθετον τῆς Ἀρτέμιδος, ἴσως μᾶλλον Ταυροπόλος.

Ταῦροι, οἱ κάτοικοι τῆς Ταυρικῆς χερσονήσου, λαὸς τραχὺς καὶ ἄγριος, ζῶν ἐκπολέμου, λῃστείας καὶ πειρατείας, καὶ κυβερνώμενος ὑπὸ βασιλέως (Ἡρδ. Δ, 99. 102. — Tac. Ann. XII, 16, 29). Ἦσαν διάφοροι τῶν Σκυθῶν καὶ ὑπετέθησαν λείψανα τῶν προϊστορικῶν ἐγχωρίων Κιμμερίων. Οἱ βο-

ρειότεροι ἐξ αὐτῶν ἦσαν νομάδες, οἱ δὲ νοτιώτεροι ὀπωσοῦν ἡμερώτεροι γεωργοί. Εἰς τὴν θεότητα αὐτῶν Ὀρσιλόχην, ἣν οἱ Ἕλληνες ἑταύτιζον μετὰ τῆς Ἀρτέμιδος, ἔφερον ἀνθρωποθυσίας τῶν ναυαγῶν καὶ πάντων τῶν εἰς χεῖρας αὐτῶν περιερχομένων ξένων. Ταύτης ἐπλάσθη ὅτι ἱέρεια ἐγένετο Ἰφιγένεια, ἡ θυγάτηρ τοῦ Ἀγαμέμνονος, ὅτε ὁ Ὀρέστης ἀπεκόμισε τὸ ἄγαλμα (Ἡρδ. Δ. 103). Μετὰ τοῦ βασιλέως ἀποθνήσκοντος ἐλέγοντο συνθάπτοντες καὶ τοὺς πλησιεστέρους αὐτοῦ φίλους (Στρβ. Ζ, 308).

Ταυροκέφαλος ἐλέγετο ἐνίοτε ὁ Διόνυσος, παριστώμενος μετὰ κεράτων ταύρου ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ὡς υἱὸς τοῦ Διὸς Ἄμμωνος, καὶ ὡς διδάξας τὸ ζευγνύειν τοὺς βόας (Διόδ. Γ, 64. 73).

Ταυρομένιον, ἐπίσημος πόλις εἰς τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν τῆς Σικελίας, ἐπὶ τραχέος ὄρους, τοῦ Ταύρου, ἱδρυθεῖσα ὑπὸ Σικελῶν τῷ 396 π. Χ., ηὔξησε μετὰ ταῦτα καὶ ἀνεπτύχθη μέχρις ὅτου ἐδέχθη τοὺς τῷ 358 μετὰ τοῦ Ἀνδρομάχου, πατρὸς τοῦ ἱστοριογράφου Τιμαίου, ἐλθόντας Ναξίους. Ἐπὶ τοῦ δουλικοῦ πολέμου καὶ τοῦ πολέμου τοῦ Πομπηΐου καὶ Ὀκταβίου ἐβλάβη ζημιωθὲν τὸ Ταυρομένιον, ἀλλ' ἐπὶ Κικέρωνος (Verr. V, 22) ἐθεωρεῖτο ὡς σύμμαχος πόλις. Εἶτα δ' ἐξέπεσεν εἰς ὅλως δευτερεύουσαν θέσιν. Νῦν Ταορμίνα, διατηρεῖ μεγιστον ἀρχαῖον θέατρον, δεκτικὸν 30-40,000 θεατῶν, κατὰ μέρος ἐν τῷ βράχῳ λελαξευμένον.

Ταυροπόλιον, ναὸς τῆς Ἀρτέμιδος εἰς τὴν νῆσον Ἰκαρίαν (Στρβ.).

Ταυρόπολις, υἱὸς τοῦ Βάκχου καὶ τῆς Ἀριάδνης (Σχλ. Ἀπλλδ. Ῥόδ. Γ, 996).

Ταυροπόλος, Ταυριώνη ἢ Ταυρώ, ἐπίθετον τῆς Ἀρτέμιδος, ὡς κομισθείσης ἐκ τῆς Ταυρικῆς, ἢ, κατ' ἄλλους, διότι ταῦροι ἐθύοντο εἰς αὐτὴν, ἢ διότι ἐφόνευσε τὸ ταύρου μορφὴν ἔχον τέρας, ὃ ἔπεμψεν ὁ Ποσειδῶν ἵνα σπαράξῃ τὸν Ἱππόλυτον (Σφκλ. Αἴ. 172. — Σουΐδ. λ.).

Ταῦρος, 1) πιθανῶς κατὰ τὴν Σιμιτικὴν λέξιν Τοῦρ, δηλοῦσαν ὄρος· ἡ ὀρέων σειρὰ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Ἱεροῦ ἢ Χελιδονίου ἀκρωτηρίου ἐν Λυκίᾳ, χωρεῖ πρὸς ἄρκτον, μεταξὺ Πισιδίας καὶ Ἰσαυρίας, μέχρι τῶν ὁρίων τῆς Λυκαονίας καὶ Κιλικίας, καὶ ἐκεῖ διχάζεται εἰς α) τὸν βόρειον Ἀντίταυρον, ὅστις διασχίζει τὴν Καππαδοκίαν ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἀργαῖος, τὴν Ἀρμενίαν ὑπὸ τὸ ὄνομα Καπότης, χωρῶν πρὸς τὸν Καύκασον, μεθ' οὗ συνδέεται διὰ τῶν Μουχείων ὀρέων· β) τὸν νότιον καλούμενον ἔτι Ταῦρον, ἀποτελοῦντα ἐν Κιλικίᾳ τὰς Κιλικίας πύλας, καὶ τὸν Ἀμανὸν ὡς κλάδον πρὸς νότον ἐκπέμπων, ἐκτείνεται διὰ τῆς Καππαδοκίας πρὸς τὴν Ἀρμενίαν, ὑπὸ τοῦ Εὐφράτου διατεμνόμενος, καὶ ἐκεῖ ἐκπέμπει πρὸς νότον τὸν Μάσιον. Εἰς τὴν λίμνην Ἀρπίσσαν παύει τοῦ Ταύρου τὸ ὄνομα. Τὸ ἀπέραντον τοῦτο ὄρος καλύπτουσι δάση μέχρι τῆς κορυφῆς του (Στρβ. ΙΑ, 520). — 2) Ἀκρωτήριον τῆς Σικελίας ἐφ' οὗ ἔκειτο ἡ πόλις Ταυρομένιον. Νῦν Κρόσα. — 3) Υἱὸς τοῦ Νηλέως καὶ τῆς Χλωρίδος, φονευθεὶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν του ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους (Ἀπλλδ. Α, 9, 9). — 4) ὁ ἄλλως Τάλως (ἴδ.), ὁ μυθικὸς φύλαξ τῆς νήσου Κρήτης. — 5) Ἴδ. Ἀστερισμός.

Ταυροσθένης, Αἰγινήτης Ὀλυμπιονίκης (Αἰλ. π. ἰ. Θ, 2).

Ταυροσκύθαι, Σκύθαι κατοικοῦντες εἰς τὴν Ταυρικὴν (Ἀρριαν.).

Ταυροφάγος, ἐπίθετον τοῦ Διονύσου, διότι ἐθύετο αὐτῷ ταῦρος· κατ' ἄλλους (Σουΐδ.) διότι εἰς τοὺς ποιητὰς τοὺς νικῶντας ἐν τοῖς Διονυσίοις τὸ διδόμενον βραβεῖον ἦν ταῦρος. Οὕτω καλεῖ τὸν ποιητὴν Κρατῖνον ὁ Ἀριστοφάνης (Βάτρ. 357).

Ταύχειρα, πόλις παραλία τῆς Κυρηναϊκῆς, δυτικῶς τῆς Πτολεμαΐδος. Ἐν αὐτῇ ἐλατρεύετο ἡ Κυβέλη. Μετεκλήθη ἔπει-

(ΑΡΧ. ΛΕΞ. Α. Ρ. ΡΑΓΚΑΒΗ ΤΟΜ. Β΄.)

τα Ἀρσινόη (Ἡρδ. Δ, 171. — Στρβ. ΙΖ, 836). Καὶ νῦν Τεύνηρα.

Ταφιαννὸς, ὄρος τῆς Λοκρίδος καὶ Αἰτωλίας, ἐξακολούθησις τῆς Οἴτης καὶ τοῦ Κόρακος, ἀπολῆγον εἰς ὑψηλὴν κορυφὴν μεταξὺ Καλυδῶνος καὶ Μακυνίας, κατὰ τὴν παραλίαν. Νῦν Κλόκοβα. Θειοῦχοι πηγαί, καὶ σήμερον ἔτι δυσόσμους ἐκπέμπουσαι ἀναθυμιάσεις, παρήγαγον παρὰ τοῖς ἀρχαίοις τὸν μῦθον ὅτι ἐκεῖ ἦσαν τεθαμμένοι ὁ Νέσσος καὶ οἱ λοιποὶ Κένταυροι (Στρβ.).

Τάφιοι, λαὸς θαλασσοπόρος καὶ πειρατικός, καὶ Τηλεβόαι καλούμενος, κατοικῶν τὴν παραλίαν τῆς Ἀκαρνανίας, καὶ ἐν τῷ πορθμῷ τῷ μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς Λευκάδος μόλις 1)2 ὥρας πλάτος ἔχοντι, ἐπὶ νήσων, αἵτινες καὶ αὐταὶ Ταφίων νῆσοι ἢ Τηλεβοΐδες νῆσοι ἐλέγοντο, ἡ δὲ μεγίστη αὐτῶν Τάφος (ἡ) ἐκαλεῖτο. Ἐπὶ Στράβωνος Ταφιοῦς. Νῦν Μέγα νησί. Ἐκεῖ ἐβασίλευεν ὁ Μέντης, καθ' Ὅμηρον (Ὀδ. Α, 417.—Στρβ. Ι, 459).

Τάφος. Ὡς ὑπέρτατον εὐλαβείας καθῆκον ἐθεωρεῖτο παρὰ τοῖς Ἕλλησι τὸ νὰ τιμῶσι μετὰ θάνατον τοὺς οἰκείους καὶ φίλους καὶ τοὺς σεβασμοῦ ἀξίους ἄνδρας διὰ πομπώδους κηδείας καὶ τάφων, ὅσον οἱ πόροι αὐτοῖς ἐπέτρεπον, πολυτελῶν (Ὅμ. Ὀδ. Λ, 72), καὶ παρήγορος ἦν παρὰ τοῖς θνήσκουσιν ἡ πεποίθησις ὅτι θ' ἀπελάμβανον ταύτης τῆς διακρίσεως. Ἐπὶ τῶν ἡρωϊκῶν χρόνων ὁ ἐνταφιασμὸς ἐτελεῖτο ἐν τοῖς κυριωτέροις ὡς ἔπεται. Τοῦ νεκροῦ οἱ συγγενεῖς ἢ ἐγγύτατοι φίλοι ἔκλειον τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὸ στόμα, ἔπλυνον τὸ σῶμα, ἐκάλυπτον αὐτὸ διὰ μύρων, καὶ ἐντὸς σινδόνης ἢ τάπητος ἐνειλιγμένον ἐξέθετον αὐτὸ ἐντὸς τῆς οἰκίας, τοὺς πόδας ἔχον πρὸς τὴν θύραν ἐστραμμένους, καὶ ἐπί τινας ἡμέρας ἐπιτάφιοι θρῆνοι ἐψάλλοντο ἐπ' αὐτοῦ, μεθ' ὃ ἐν πομπῇ καὶ φίλων συνοδίᾳ ἤγετο εἰς τὴν πυρὰν, καὶ κατεκαίετο μετὰ πάντων τῶν ἀντικειμένων, ὅσα ἐπὶ ζωῆς ἦσαν ἀγαπητὰ τῷ νεκρῷ, ὡς ὅπλων, ἐνδυμάτων, κτηνῶν. Ἀφ' οὗ δὲ σπονδὴ οἴνου ἐχεῖτο εἰς τὴν πυρὰν, ἡ τέφρα τοῦ νεκροῦ συλλεγεῖσα, ἐναπετίθετο εἰς κάλπην ἢ κίστιν, ἐφ' ἧς χῶμα ἐχεῖτο καὶ ὑψηλὸς ἤρετο σωρός. Ἡ τεφροδόχος κίστις τοῦ Ἕκτορος ἐτέθη ἐντὸς τάφου, ἐπ' αὐτῆς πυκνῶς ἐκτίσθησαν λίθοι, καὶ λόφος ἐχώσθη ὑπεράνω αὐτῶν. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς δ' ἱδρύετο καὶ στήλη ἐνίοτε (Ἰλ, Ψ, 225.— Παυσ. ΣΤ, 21). Τοιοῦτοι τάφοι ὑπῆρχον πολλαχοῦ τῆς Πελοποννήσου, «χώματα μεγάλα, ἃ καλοῦσι τάφους τῶν μετὰ Πέλοπος Φρυγῶν» (Ἀθην. ΙΔ, 625), καὶ ὅμοιοι ἀπαντῶνται καὶ μνημονεύονται πολλαχοῦ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, καὶ ἐν ἄλλοις ὁ τοῦ ἐν Λυδίᾳ Ἀλυάττου, ἔχων περίμετρον 5 σταδίων (Ἡρδ. Α, 93). Ἀλλὰ πάντοτε καὶ τότε δὲν ἐκαίοντο οἱ νεκροὶ, καὶ ἴσως μόνον ὅτε διετέλουν ἐν ἐκστρατείᾳ εἰς ξένην γῆν. Ὁ Παυσανίας (Β, 16) μνημονεύει, ἐν Μυκήναις, τὸν τάφον «τοῦ Ἀγαμέμνονος καὶ τῶν σὺν αὐτῷ». Τοῦτον ηὐτύχησε ν' ἀνεύρῃ καὶ ἀνασκάψῃ πρό τινων ἐτῶν ὁ κ. Σχλίεμανν, ἄνω μὲν σωρὸν χώματος, ὡς τοὺς περιγραφομένους, ἐντὸς δὲ λιθόκτιστον, καὶ ἐν τῷ πυθμένι εὗρε τοὺς σκελετοὺς ὁλοκλήρους, ἔχοντας παρ' ἑαυτοῖς χρυσᾶ σκεύη καὶ διὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους πολύτιμα ὅπλα, καὶ, τὸ ἄλλως οὐδαμοῦ τῆς Ἑλλάδος ἀπαντηθὲν, ἐπὶ τοῦ προσώπου προσωπίδας ἐκ λεπτοτάτου χρυσοῦ ἐλάσματος, πιθανῶς πρὸς ἀπόκρυψιν τῆς ἀσχημίας τῆς ἀποσυνθέσεως. Μετὰ τὸν ἐνταφιασμὸν δ' εἵπετο ἐπικήδειον δεῖπνον, καὶ διὰ τοὺς βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνας καὶ ἀγῶνες πολλάκις. Ἐν γένει ἐπεκράτει παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἡ πίστις ὅτι ἡ ψυχὴ τοῦ ἀτάφου ἐπλανᾶτο εἰς τὰς ὄχθας τῆς Στυγὸς, καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὰ Ἠλύσια. Διὰ τοῦτο ἦν ἱερὸν καθῆκον ἡ κήδευσις, καὶ εἰς κατεπειγούσας στιγμὰς ἐνίοτε ἤρκει πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντος καὶ ἡ ἁπλῆ ἐπίρριψις ὀλίγης ἄμμου ἢ χώματος εἰς τὸ σῶμα. Κακοῦργοι ὅμως, προδόται, ἐχθροὶ

τῆς πατρίδος, ἀφίεντο ἄταφοι, βορὰ τῶν κυνῶν καὶ ὀρνέων. Ἐν Ἀθήναις κατ' ἀρχὰς ἐπεκράτει τὸ ἔθος νὰ ἐνταφιάζωνται οἱ νεκροὶ καὶ ἐπὶ τοῦ τάφου νὰ σπείρηται σῖτος (Cic. Legg. II, 25, 63), ἔνθα καὶ ἡ ἐπικήδειος ἐστίασις παρετίθετο, καὶ διαλέξεις ἐγίνοντο πρὸς ἔπαινον τοῦ νεκροῦ. Βαθμηδὸν ἐπεκράτησαν κηδεῖαι πολυτελέστεραι (ἴδ. Κήδευσις). Οἱ τάφοι ἦσαν κατ' ἀρχὰς ἁπλαῖ σειραὶ χωμάτων· διὰ κενοτάφια ὅμως, ὡς τὸ διὰ τοὺς ἐν Μαραθῶνι πεσόντας σωζόμενον, ὁλόκληροι λοφίσκοι κατὰ τὸν ἀρχαῖον ῥυθμόν. Ἴσως τοιαῦτα νὰ ἦσαν καὶ αἱ σπάνιαι ἐνιαχοῦ ἀπαντώμεναι πυραμίδες, ὡς ἡ σωζομένη ἐν Ἀργολίδι ἣν γνωρίζει καὶ ὁ

Παυσανίας (Β, 25). Ἐσκάπτοντο δὲ καὶ τότε καὶ πρὶν τάφοι καὶ ἐντὸς τῶν καθέτων βράχων, οἷοι εἰσὶν οἱ πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος, ἐν Ἀττικῇ (κατὰ τὴν Σφηττὸν νῦν Σπάττα), ἐν ταῖς νήσοις καὶ ἀλλαχοῦ εὑρε-

θέντες, καὶ προσέτι παρὰ τῇ Ναυπλίᾳ εἰς τὴν βορειανατολικὴν πλευρὰν τοῦ ὄρους τοῦ Παλαμιδίου, ὧν μνημονεύει καὶ ὁ Στράβων (H, 373), λέγων ὅτι ὠνομάζοντο «λαβύρινθοι καὶ κυκλώπια». Ἐν Κυρήνῃ ἦν ὁ βράχος πρὸ αὐτῶν ἰσοπεπεδωμένος, καὶ ἔφερε κιονοστοιχίας κοσμούσας αὐτόν. Ἐντὸς τοιούτων ἐνεσκαμμένων τάφων εὑρίσκονται πολλάκις καὶ βωμίσκοι ἐν τῷ λίθῳ τετμημένοι, καὶ εἰς τοὺς τοίχους γλυφαὶ ἢ ἐπιγραφαί, ὡς ἐν τῷ ἀρχαϊκῷ κατὰ τὰς Ἀλὰς Ἀραφανίδας (Βάρι) τῆς Ἀττικῆς. Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν δὲ τῆς ἀκμῆς ἱδρύετο ἐπὶ τῶν τάφων τῶν ὀπωσοῦν εὐπορούντων στήλη, ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς

χρόνοις συνηθέστερον τετράγωνος, ἐν τοῖς Ῥωμαϊκοῖς μᾶλλον στρογγύλη, ἐφ' ἧς ἦν ἐπιγεγραμμένον τὸ ὄνομα τοῦ τεθαμμένου, ἐνίοτε καὶ αἱ ἐπισημότεραι περιστάσεις τοῦ βίου αὐτοῦ, καὶ ἀναγλύφως ἢ μία τούτων, ἢ, ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, ὁ τῶν συγγενῶν ἀποχαιρετισμός, ἡ πάλη ἐν τῷ βίῳ, κτλ. Ἐνίοτε δ' οἱ πλουσιώτεροι τῶν τάφων κατηρτίζοντο καὶ εἰς ὁλόκληρα ἀρχιτεκτονικὰ μνημεῖα, ὡς τὸ τῆς εἰκόνος ἐκ Λυκίας, ὅλη ὁδὸς εἰς Πομπηίαν, ἡ Ἀππία ὁδὸς πρὸ τῆς Ῥώμης, τὸ μέγιστον ἀκέραιον σωζόμενον τοῦ Ἀδριανοῦ ἐν Ῥώμῃ, καὶ τὸ πάντων διὰ τὴν καλλιτεχνικὴν αὐτοῦ ἐντέλειαν περιφημότατον Μαυσωλεῖον (ἴδ. ἐν Ἁλικαρνασσῷ). Ἐν Ἀθήναις δὲν ἐπετρέπετο ὁ ἐντὸς τῆς πόλεως ἐνταφιασμός, ἀλλ' ἐθάπτοντο πάντες εἰς τὸν ἔξω Κεραμεικὸν κυρίως, μεταξὺ τῆς πόλεως καὶ τῆς Ἀκαδημίας, καὶ προσέτι πρὸ τῶν πυλῶν, ἢ εἰς τοὺς κήπους. Εἰς τὸν τάφον ἐνετίθετο συνήθως λύχνος, διὰ γυναῖκας κάτοπτρον, μύρων λήκυθος, κοσμήματα, βρώματα καὶ ἄλλα κτερίσματα ἢ δῶρα τοῖς νεκροῖς. Μετὰ τὴν κηδείαν εἵπετο ἡ νεκρικὴ ἑστίασις, εἰς ἣν οἱ πενθοῦντες ἔτρωγον, ὡς ὑπετίθετο, κατὰ πρῶτον μετὰ τὴν θανήν, καὶ εἶτα, τὴν τρίτην ἡμέραν, ἐτελοῦντο τὰ τρίτα, τὴν ἐνάτην τὰ ἔνατα (τὰ ἐννεαήμερα), μεθ' ἑστιάσεως αὖθις, καὶ μετὰ τὴν 30ὴν ἡμέραν ἔληγε τὸ πένθος. Τὸ πένθιμον χρῶμα ἦν τὸ μέλαν, αἱ δὲ γυναῖκες πολλάκις καὶ ἐκείροντο τὴν κεφαλήν. Οἱ ἐν πολέμῳ πεσόντες ἐκηδεύοντο ἐπισήμως, καὶ ἐπιτάφιοι λόγοι ἀπηγγέλλοντο ἐπ' αὐτῶν. Τοῖς ἐκτὸς τῆς πατρίδος ἐνδόξως πεσοῦσιν ἠγείροντο κενοτάφια, κενήρια. Ἐν Σπάρτῃ οἱ νεκροὶ ἐθάπτοντο ἐντὸς τῶν οἰκων αὐτῶν ἀνεπιδείκτως. Θρῆνοι καὶ μοιρολόγια δὲν ἐπετρέποντο, τὸ πένθος ἦν ἑνδεκαήμερον, καὶ μόνον τοῖς ἐν πολέμῳ πεσοῦσιν ἱδρύετο στήλη. Τὸ σχῆμα τῶν λαρνάκων ἢ σαρκοφάγων (ἴδ.) ἐπεκράτησε κυρίως ἐπὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων, καὶ τούτων τὰ πλευρὰ κατεκοσμοῦντο συνεχῶς δι' ἀναγλύφων πολλάκις πάσης προσοχῆς ἀξίων καὶ διὰ τὴν τέχνην ἐν τοῖς πρώτοις χρόνοις, καὶ διὰ τὴν παράστασιν, δεδανεισμένην ἐνίοτε ἐκ τῆς μυ-

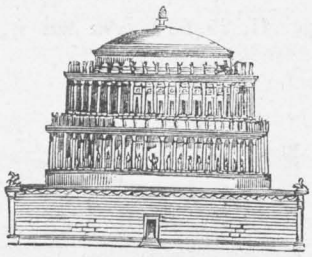

θολογίας, τῆς ἱστορίας, ἢ καὶ ποιητικῶν συνθέσεων ἃς διασαφηνίζουσιν. Οἱ Ῥωμαῖοι ἔθαπτον κα.' ἀρχὰς ἐντὸς τῆς πόλεως, εἶτα δ' ἀπηγορεύθη τοῦτο διὰ νόμου (Cic. Legg. II, 23, 58). Πολλάκις παρὰ Ῥωμαίοις ὁλόκληρα γένη καὶ πολυάνθρωπα σωματεῖα εἶχον ἰδιαιτέραςοἰκοδομὰς,κοινοτάφια,ἐν εἴδει στοῶν, καλουμένας columbaria (περιστερεῶνας), διότοι οἱ τοῖχοι αὐτῶν ἦσαν κατάτρυτοι, καὶ ἑκάστη ὀπὴ ἦν εἷς τάφος.

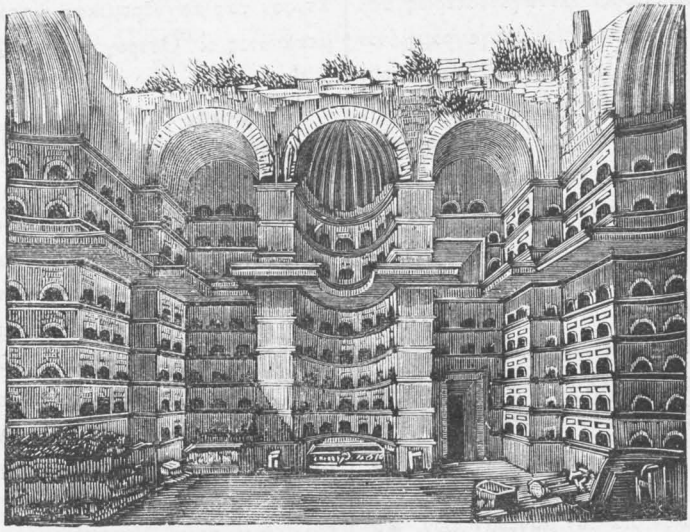

Τάφραι (αἱ), καὶ Τ ά φ ρ ο ς, μέρος τοῦ ἰσθμοῦ τῆς Ταυρικῆς Χερσονήσου, διὰ τειχῶν καὶ τάφρων ὠχυρωμένον (Ἡρδ. Δ, 3.—Στφ. Βυζ.). Ἡ νῦν Περεκόπη.

Τάφρος, ὁ πορθμὸς μεταξὺ Σαρδηνίας καὶ Κορσικῆς, Νῦν Ἅγιος Βονιφάτιος.

Ταχομψώ, νῆσος καὶ πόλις τοῦ Νείλου ἐν τῷ Δωδεκασχοίνῳ, πλησίον τῆς Ἐλεφαντίνης κατὰ τὴν Αἰθιοπίαν. Ὁ Πτολεμαῖος τὴν λέγει Μ α τ α κ ο μ ψ ώ. Ἦν ποτε ἐπίσημος, ἀλλὰ παρήκμασεν ὅτε ἡ Ψέλτη ἐκτίσθη ἀπέναντι αὐτῆς (Ἡρδ. Β, 29. — Mel. I, 9, 2).

Ταχυδρομεῖον, ἐξ ἀρχαιοτάτων χρόνων ὑπῆρχον ταχυδρόμοι ἐν Ἀσίᾳ, καὶ ἰδίως παρὰ τοῖς Πέρσαις, οἱ λίαν ἐπαινούμενοι ἄ γ γ α ρ ο ι (Ἡρδ. ΣΤ, 105. Η, 98. —Ξνφ. Κρπ. Η, 6, 17). Ἰδίως δ' ὁ πρῶτος Δαρεῖος ἀνέπτυξε καὶ ὠργάνωσε τὴν διάταξιν ταύτην, ἵνα ἔχῃ ταχείας εἰδήσεις ἐκ πάντων τῶν περάτων τοῦ κράτους του. Ἐν Ἑλλάδι μόνον ἐπὶ σπουδαίων συμβάντων ἐπέμποντο ἔκτακτοι ταχυδρόμοι ἵνα ἀναγγείλωσιν αὐτὰ, ἢ δοῦλοι ἐν οἰκογενείαις πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπόν. Ἀλλ' ἐπὶ Ῥωμαίων, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων, ἀνεπτύχθη μεγάλως ἡ ταχυδρομία. Κατ' ἀρχὰς ἀπέβλεπον αἱ διατάξεις κυρίως μόνον τοὺς ἐπὶ ὑπηρεσίᾳ ἀποστελλομένους δημοσίους λειτουργούς. Πρῶτος ὁ Αὔγουστος ἐγκατέστησεν εἰς τὰς στρατιωτικὰς ὁδοὺς, κατὰ τὸ παράδειγμα τῶν Περσῶν, νέους ἡ μ ε ρ ο δ ρ ό μ ο υ ς, οὓς καὶ ἐκάλεσαν ἀγγάρους (Nep. Milt. IV, 3)· εἶτα δὲ καὶ ἁμάξας, ἵνα εὐχερῶς πληροφορῆται τὰ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις συμβαίνοντα (Sueton. Oct. XLIX). Μετὰ ταῦτα δ' ἐπιπροσετέθησαν καὶ ἵππεῖς, καὶ τὸ τοιοῦτο ταχυδρομεῖον ἐκλήθη cursus (ἢ c. publicus ἢ c. fiscalis). Ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἀπέβλεπε κυρίως μόνον δημοσίους ὑπηρέτας ἢ ἄλλα τινὰ ἐπίσημα πρόσωπα. Τούτοις ἐδίδετο πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἓν σ ύ ν θ η μ α λεγόμενον, ἢ δ ί π λ ω μ α (Suet. αὐτ.—Plin. Ep. X, 121) (προσέτι δὲ καὶ evectio ἢ trac-

toria), ἔχον τὸ ὄνομα τοῦ φέροντος, τὴν διάρκειαν τῆς ὁδοιπορίας, τοὺς σταθμούς, κτλ. Ἂν δ' ἐν τούτοις ὁ φέρων ἀπέθνησκε, τὸ σύνθημα ἔμενεν ἄκυρον, οὐδ' ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ δι' ἄλλον, ὡς καὶ μετὰ παρέλευσιν τῆς προθεσμίας του. Ἐδίδετο δ' αὐτὸ ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος, μεταγενεστέρως ὑπὸ τοῦ προέδρου τοῦ πραιτωρίου, ὑπογεγραμμένον εἰς τοὺς διοικητὰς καὶ ἄλλους ὑπερτάτους ὑπηρέτας ἐν ταῖς ἐπαρχίαις (Plin. Ep X, 39.—Sen. Clem. 10). Καὶ εἰς ἀπολυομένους ἢ προβιβαζομένους στρατιωτικοὺς ἐπέμπετο ἡ ἀγγελία ταχυδρομικῶς. Ὁ Ἀδριανὸς ἔτι μᾶλλον ἐπεμελήθη τῶν διατάξεων (Spart. Hadr. VII). Ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὁδῶν ἱδρύθησαν σταθμοὶ (mauriones) εἰς ἡμερησίαν ἀπόστασιν ἀπ' ἀλλήλων, καὶ εἰς ὀπωσοῦν μεγάλα χωρία, καὶ ἐκεῖ ἑστάθμευον ἵπποι, ἡμίονοι, ἁμάξια κτλ. διὰ τὰ σκεύη. Εἰς ἕκαστον σταθμὸν οἱ ταχυδρόμοι ἤλλασσον ἵππους, καὶ ὀπίσω των καὶ τοῦ ἐφιππίου εἶχον προσδεδεμένον σάκκον διὰ τὸν μανδύαν των. Καὶ εἰς τὰς πλαγίας δὲ ὁδοὺς ἦσαν ἵπποι ἕτοιμοι πάντοτε δι' ἐκτάκτως διαταττομένας ὁδοιπορίας. Ταχυδρομικὰ τέλη δὲν ἀπετίνοντο, ἀλλ' αὐτά, ἐπειδὴ ἐπρόκειτο περὶ δημοσίας ὑπηρεσίας, κατέβαλλον οἱ ἄρχοντες καὶ αἱ ἐπαρχίαι. Τινὲς τῶν μετὰ τὸν Ἀδριανὸν αὐτοκρατόρων ὅμως ἐλάμβανον τὰ τέλη ταῦτα ἀπὸ τῶν ἐπαρχιῶν, καὶ τὰ κατέθετον εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον. Εἰς τοὺς σταθμοὺς ὑπῆρχον ταχυδρομικοὶ ὑπηρέται, ἰδίως ἀπόμαχοι ἐπιμελούμενοι τῶν κατὰ τοὺς σταθμούς, καὶ τελοῦντες ὑπὸ τὴν ἐφορείαν ἐπιτηρητῶν. Πολλοὶ περὶ τῆς ὑπηρεσίας ταύτης συνετάχθησαν νόμοι, καὶ ἡ ἐπιτήρησις ἐγίνετο αὐστηρά. Οὐχ ἧττον ὅμως αἱ καταχρήσεις δὲν ἔλειπον, καὶ, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῶν συγγραφέων, πολλοὶ κατώρθουν νὰ ὠφελῶνται ἐκ τῆς θέσεως αὐτῶν ἐν τοῖς ταχυδρομείοις. Καὶ διὰ θαλάσσης δὲ δὲν ἔλειπον ἐντελῶς οἱ ταχυδρομικοὶ σύνδεσμοι, ὡς φέρ' εἰπεῖν ἐξ Ὀστίας ἐξεπέμποντο τακτικῶς πλοῖα πρὸς διαφόρους διευθύνσεις, εἰς τοὺς κυριωτέρους λιμένας καὶ τὰς νήσους τῆς Μεσογείου. Ὅμοιον ναυτικὸν ταχυδρομεῖον φαίνεται ὅτι ὑπῆρχε καὶ εἰς τὸ Βρουνδούσιον. Καὶ μετὰ τὴν πτῶσιν δὲ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ κράτους ἐκληρονόμησαν ἀπ' αὐτοῦ, διετήρησαν καὶ ἀνέπτυξαν τὰς ταχυδρομικὰς διατάξεις ἐπὶ τοῦ μεσαιῶνος, οἱ Ὀστρογόθθοι, οἱ Βάνδαλοι καὶ οἱ Φράγκοι.

Ταχώς, βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου, κατὰ Ἀρταξέρξου τοῦ Μνήμονος κινηθείς, μετὰ μισθωτῶν Σπαρτιατῶν ὑπὸ τὸν Ἀγησίλαον. Ἐν ᾧ ἐπολέμει δ' ἐν Φοινίκῃ, ἐπαναστάντες οἱ Αἰγύπτιοι, ἐνεθρόνισαν ἀντ' αὐτοῦ τὸν Νεκτάνεβον· ὁ δὲ Ταχώ, προσφυγὼν εἰς τὸν βασιλέα τῆς Περσίας, διωρίσθη ὑπ' αὐτοῦ στρατηγὸς κατὰ τῆς Αἰγύπτου (Αἰλ.).

Ταὼς, ἐξ Ἀσίας τὸ πρῶτον προελθών, ὁ τῇ Ἥρᾳ ἱερὸς ὄρνις. Ἐν Ἀργολίδι, εἰς ἐκκλησίδιον, βεβαίως ἀρχαῖον ἱερόν, εἰς ἀπόστασίν τινα νοτίως τοῦ Ἡραίου, ὑπάρχει ἐπὶ τοῦ τοίχου ταὼς μέγας ἐπιτετυπωμένος. Οἱ Ῥωμαῖοι ἔτρεφον τοὺς ταὼς ὡς πολυτελῆ ὄρνεα εἰς τὰς ἐπαύλεις των. Εἶτα δ' οἱ πλούσιοι Ῥωμαῖοι εἶχον αὐτὸν καὶ ὡς ἓν τῶν ἀρίστων βρωμάτων εἰς τὰς τραπέζας των, δίδοντες 50 δηνάρια δι' ἕνα ταὼν καὶ 5 δηνάρια δι' ἓν ᾠὸν αὐτοῦ. Ἐκ δὲ τῆς λαμπρᾶς οὐρᾶς του κατεσκευάζετο, ὡς καὶ παρ' ἡμῖν, μυιαστήριον.

Τέανον, 1) Ἄπολον, πόλις ἐν Δαυνίᾳ τῆς Ἰταλικῆς Ἀπουλίας, ἐπὶ τοῦ Φρέντα ποταμοῦ (Στρβ. ΣΤ, 285.—Cic. Cluent. IX). Νῦν Civita.—2) Σιδικηνὸν, πόλις τῆς

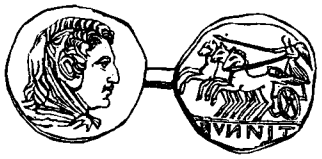

Καμπανίας ἐν Ἰταλίᾳ, πρωτεύουσα τῶν Σιδικηνῶν, ἐπ' ἀνδρείᾳ φημιζομένων, ἐπὶ τῆς βορείας πλευρᾶς τοῦ Μασσίκου ὄρους, κατα-

στᾶσα Ῥωμαϊκὴ ἀποικία (Πολ6. Γ, 91. — Στρβ. Ε, 237. 248. — Liv. XXII, 37. — Tac Ann. III, 17). Καὶ νῦν Τέανον.

Τέαρος, ποταμὸς τῆς Θρᾴκης, ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἕβρον (Ἡρδ. Δ. 89).

Τεατέα, ὀχυρὰ πόλις τῶν Σαμνιτῶν ἐν τῇ μέσῃ Ἰταλίᾳ, ἐπὶ τοῦ Ἀτέρνου ποταμοῦ (Πτολ. Γ, 1.—Στρβ. Ε.—Plin.). Νῦν Κιέτι.

Τέβρος, εἷς τῶν ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους φονευθέντων υἱῶν τοῦ Ἱπποκόοντος(Ἀπλλδ. Γ, 10, 1). Σεβρὸς παρὰ Παυσανίᾳ (Γ, 15).

Τεγέα, ἴδ. Τεγεᾶτις.

Τεγεάτης, υἱὸς τοῦ Λυκάονος, κτίστης τῆς Τεγέας ἐν Ἀρκαδίᾳ (Παυσ. Η, 5).

Τεγεᾶτις, ἡ νοτιανατολικωτέρα χώρα τῆς Ἀρκαδίας, κατὰ τὴν νῦν Τρίπολιν, καὶ τὰ νοτίως αὐτῆς ὑψούμενα ὄρη, ἔνθα αἱ πηγαὶ τοῦ Ἀλφειοῦ. Ἐκεῖ δὲ ῥέει καὶ ὁ ποταμὸς Γαρεάτης. Ἀπ' αὐτῆς ὑπὲρ τὰ ὄρη ἔφερε πρὸς τὸ Ἄργος ἡ στενωπὸς Τροχός. Ἐν ἀρχαιοτέροις χρόνοις ἡ χώρα αὕτη ἐστερεῖτο κέντρου πολιτικοῦ, καὶ διῃρεῖτο εἰς 9 λαοὺς τοὺς Γαρεάτας, τοὺς Φυλακεῖς, κτλ., οὓς συνεῖχε μόνον ἡ κοινὴ λατρεία τῆς Ἀλέας Ἀθηνᾶς. Περὶ τὰ 600 π. Χ. ἡ Σπάρτη κατέλαβε τῆς χώρας τὰ νότια, καὶ ἡ κατ' αὐτῆς πεισματώδης κακοπραγία προὐκάλεσε τῶν λαῶν τούτων τὴν κοινοπραγίαν καὶ τὴν ἀπὸ κοινοῦ οἰκοδομὴν μιᾶς πόλεως, τῆς Τεγέας (στεγαζούσης, προστατευούσης), κατὰ τὴν νῦν θέσιν Πιαλί, μετ' ὀχυρᾶς Ἀκροπόλεως. Ἐν αὐτῇ ὁ Πάριος Σκόπας ἤγειρε, τῷ 390 π. Χ., νεὸν τῇ Ἀλέᾳ Ἀθηνᾷ, μετὰ τὴν τοῦ ἀρχαίου πυρπόλησιν, τὸν μέγιστον καὶ πολυτελέστατον τῆς Πελοποννήσου, ἔχοντα τὸ ἔξω περιστύλιον ῥυθμοῦ ἰωνικοῦ, τὸ δὲ ἔσω, κατὰ τὸ ὕπαιθρον, στοὰν τὴν κατωτέραν δωρίου, τὴν δ' ἀνωτέραν ῥυθμοῦ κορινθιακοῦ (Παυσ. Α, 45), τὸ πρῶτον, καθ' ὅσον γνωστόν, ἐνταῦθα ἐφαρμοσθέντος. Ἐκεῖ ἀνετέθη ἡ ἐν Πλαταιαῖς ὡς λάφυρον ληφθεῖσα φάτνη τοῦ Μαρδονίου, καὶ ἐν Τεγέᾳ ἐπίσης εἰργάσθη ὁ αὐτὸς Σκόπας καὶ Ἀσκληπιὸν μεθ' Ὑγιείας (Παυσ. Η, 47). Ἄλλοι δὲ τῆς πόλεως ναοὶ μνημονεύονται ὁ τῆς Ἀθηνᾶς Πολιάδος καὶ ὁ τῆς Ἀφροδίτης. Ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγούσης πρὸς τὸ Ἄργος ἔκειτο ἱερὸν τοῦ Πανός, εἰς ὃ μέρος ὁ θεὸς ἐπεφάνη τῷ Ἀθηναίῳ κήρυκι, σπεύδοντι ν' ἀναγγείλῃ εἰς Σπάρτην τὴν εἰς Μαραθῶνα προσόρμισιν τῶν Περσῶν (Ἡρδ. ΣΤ, 105). Οἱ Τεγεᾶται μετεχειρίσθησαν πρῶτοι τὸν σίδηρον εἰς ὅπλων κατασκευήν, ἦσαν μάχιμοι, καὶ διὰ τοῦτο συνεχῶς ἐρίζοντες. 500 ἐξ αὐτῶν ἐπολέμησαν ἐν Θερμοπύλαις (Ἡρδ. Ζ, 202) 3,000 δὲ ἐν Πλαταιαῖς, ἐξ ὧν οἱ 1,500 ἦσαν ὁπλῖται (Ἡρδ. Θ, 26. 28. 61. — Πλούτ. Ἀριστδ.ΙΒ.ΙΘ), Ἐπέζησαν δ' ἐκ τούτων μόνον 16,ἀλλ'ἐλαφυραγώγησαν τὴν σκηνὴν τοῦ Μαρδονίου (Ἡρδ. Θ, 70). Ἐν μετὰ ταῦτα χρόνοις ὑπέκυψαν πολλάκις εἰς τὴν Σπάρτην· ἀλλ' ὁ ναὸς τῆς Ἀλέας Ἀθηνᾶς ἔμεινε καὶ τότε ἔτι ἄσυλον αὐτοῖς τοῖς Σπαρτιάταις ὅταν ἦσαν φυγάδες (Ἡρδ. ΣΤ, 72. Θ, 79. — Ξνφ. Ἑλλ. Γ, 5, 202). Κατὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον, ἐκ μίσους

κατὰ τῶν Μαντινέων, συνετάχθησαν μετὰ τῆς Σπάρτης (Θουκ. Δ, 134), καὶ μετέσχον τῆς κατὰ τοῦ Ἄργους στρατείας (Θουκ. Ε, 57). Καὶ ἐπὶ τοῦ Κορινθιακοῦ πολέμου (394) ἔμειναν σύμμαχοι τῶν Σπαρτιατῶν (Ξνφ. Ἑλλ. Δ, 3, 13). Ἀλλὰ μετὰ τὴν ἐν Λεύκτροις μάχην διεφώνησαν, καὶ τότε, μετὰ διαφόρους μάχας οἱ Τεγεᾶται προσῆλθον τοῖς Θηβαίοις, καὶ συνεπολέμησαν μετ' αὐτῶν ἐν Μαντινείᾳ. Μετέπειτα ἐξέπεσε πλέον ἡ Τεγέα τῆς πρώτης ἀκμῆς της· ἔμεινεν ὅμως ἐπὶ πολὺ ἔτι σπουδαῖον σημεῖον στρατηγικὸν καὶ συγκοινωνίας.

Τεγύρα ἢ Τεγύραι, μικρὰ πόλις τῆς Βοιωτίας, βορείως τῆς Κωπαΐδος λί-

μνης, παρὰ τῇ Ἀσπληδόνι, ἔχουσα ναὸν καὶ μαντεῖον τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἐνταῦθα τῷ 375 π. Χ. ὁ Πελοπίδας μετὰ τοῦ ἱεροῦ λόχου τῶν 300 κατενίκησε πολὺ ἀνώτερον σῶμα Σπαρτιατῶν (Πλουτ. Πελ. 1).

Τεγύρειος, ἐπίθετον τοῦ Ἀπόλλωνος παρὰ Βοιωτοῖς, πρεσβεύουσιν ὅτι ὁ θεὸς ἐγεννήθη ἐν Τεγύρᾳ.

Τεγύριος, ἀρχαῖος βασιλεὺς τῆς Θράκης, ὅστις τὸν Εὔμολπον ὑποδεχθεὶς. ἐνύμφευσε τὴν ἰδίαν θυγατέρα μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰσμάρου, ὃν καὶ, ἀποθανών, ἀφῆκε διάδοχόν του (Ἀπλλδ. Γ, 15, 4).

Τέθριππον, ἅρμα ἔχον τέσσαρας ἵππους ἐζευγμένους, ὧν συνήθως οἱ δὺο μέσοι ἦσαν ζύγιοι, οἱ δὲ δύο πλάγιοι σειραφόροι,

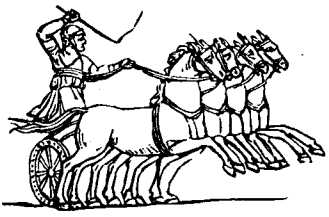

κυρίως ἐν χρήσει εἰς τὰ ἱπποδρόμια, καὶ εἰς τὰς πομπὰς τῶν θριάμβων μᾶλλον παρὰ εἰς τὸν πόλεμον (Πινδ. Ὀλ. 13, 91. Ἡρδ. ΣΤ, 103. — Εὐρπ. Φοιν. 1555. — Ξνφ. Ἀνδ. Γ, 2, 15).

Τεθρώνιον, μικρὰ πόλις τῆς Φωκίδος ἐπὶ τοῦ Κηφισοῦ ποτομοῦ (Ἡρδ. Η, 33), ἢ Τιθρώνιον (Παυσ. Α. 34).

Τείθρας, ἴδ. Τίθρας.

Τειρεσίας, περίφημος μάντις τῆς ἡρωϊκῆς ἐποχῆς, ἐκ τοῦ τειρας τὸ σημεῖον τοῦ οὐρανοῦ (Ὁμ. Ἰλ. Σ. 405. Ὕμ. Ζ, 7)· ἐλέγετο Θηβαῖος, ἐκ τοῦ γένους τῶν Σπαρτῶν, υἱὸς τοῦ Εὐήρους καὶ τῆς Χαρικλοῦς (Ὁμ. Ὀδ. Κ, 492). Ἦν τυφλὸς ἀπὸ τοῦ ἑβδόμου ἔτους τῆς ἡλικίας του, διότι ἀνήγγειλε τοῖς ἀνθρώποις τὴν βουλὴν τοῦ θεοῦ, ἢ ἡ Ἀθηνᾶ, διότι τὴν εἶδε γυμνὴν εἰς τὸ λουτρὸν, τῷ ἔρριψεν ὕδωρ εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὸν ἐτύφλωσεν. Ἡ Χαρικλὼ παρεκάλεσε τὴν θεὰν νὰ τῷ ἀποδώσῃ τὴν ὅρασιν· μὴ δυναμένη ὅμως τοῦτο ἡ Ἀθηνᾶ, τῷ ἔδωκε τὸ δῶρον τοῦ νὰ ἐννοῇ τὴν φωνὴν τῶν πτηνῶν, καὶ τῷ ἐχάρισε ῥάβδον ἥτις τὸν ὡδήγει· ἢ, κατ' ἄλλους, ἡ Ἥρα τὸν ἐτύφλωσεν, ὁ δὲ Ζεὺς τῷ ἔδωκε τὴν μαντικὴν καὶ μακροβιότητα ἑπτὰ ἢ ἐννέα γενεῶν (Ov. Met. III, 320), ὥστε ἔζησεν ἀπὸ τῶν χρόνων Κάδμου, τοῦ ἱδρυτοῦ τῆς πόλεως τῶν Θηβῶν, μέχρι τῆς καταστροφῆς αὐτῆς ὑπὸ τῶν Ἐπιγόνων. Ἐμάντευε δὲ πρὸ πάντων ἐπὶ τοῦ Οἰδίποδος καὶ ἐπὶ τῶν δύο Θηβαϊκῶν πολέμων. Ὅτε ἐνίκησαν οἱ Ἐπίγονοι, ἔπεμψαν καὶ ἀνέθηκαν αὐτὸν καὶ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ Μαντὼ ἢ Δάφνην εἰς τὸν ἐν Δελφοῖς Ἀπόλλωνα· ἀλλ' ὁ Τειρεσίας ἀπέθανε καθ' ὁδὸν εἰς τὴν Τίλφουσαν πηγὴν, ἐν τῇ χώρᾳ τῆς Ἁλιάρτου, ἔνθα ὁ Παυσανίας εἶδεν ἔτι τὸν τάφον του· εἶχε δὲ κενοτάφιον καὶ ἐν Θήβαις. Ἡ Μαντὼ, ἐντολῇ τοῦ Ἀπόλλωνος, πεμφθεῖσα εἰς Κολοφῶνα τῆς μικρᾶς Ἀσίας, ἵδρυσεν ἐκεῖ τὸ μαντεῖον τοῦ Κλαρίου Ἀπόλλωνος, καὶ νυμφευθεῖσα τὸν Κρῆτα Ῥάκιον, ἔσχεν ἐξ αὐτοῦ υἱὸν τὸν Μόψον. Ὁ Τειρεσίας φέρει ἔτι καὶ εἰς τὸν Ἅιδην τὴν χρυσῆν ῥάβδον, καὶ μόνος μεταξὺ τῶν σκιῶν ἔχει εὐρωστον τὴν διάνοιαν καὶ τὴν λογικὴν δύναμιν. Πρὸς αὐτὸν ἔπεμψεν ἡ Κίρκη τὸν Ὀδυσσέα, ἵνα παρ' αὐτοῦ διδαχθῇ τὰ περὶ τῆς ἐπανόδου του (Ὁμ. Ὀδ. Κ, 492. Λ, 90). Λόγος τῆς πίστεως ταύτης εἰς τὴν μετὰ θάνατον δύναμιν αὐτοῦ ἦν ὅτι ὁ Τειρεσίας εἶχε διάφορα χρηστήρια ἔνθα, καίτοι νεκρὸς, ἐχρησμοδότει. Ἐν Βοιωτίᾳ, ἴσως κατὰ τὴν Τίλφουσαν πηγὴν, εἶχε χρηστήριον, περὶ οὗ ἐλέγετο ὅτι ἐσίγησεν ὅτε ἐπῆλθε λοιμὸς εἰς τὸν Ὀρχομενόν. Οἱ Θηβαῖοι καὶ πολὺ μεταγενεστέρως ἐδείκνυον τὸ οἰωνοσκόπιον ὅθεν ἐλέγετο ὅτι παρετήρει τοὺς οἰωνοὺς (Σφκλ. Ἀντγ. 999), ὡς καὶ τὸν Μαντοῦς δίφρον ἐφ' οὗ ἔλεγον ὅτι καθημένη ἐμάντευεν ἡ Μαντώ.

Τείσπης, υἱὸς τοῦ μεγάλου Κύρου, ἀγαπητὸς Δαρείου τοῦ Ὑστάσπου (Ἡρδ. Ζ, 11).

Τείχιον, πολίχνη τῆς Αἰτωλίας ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ Ὑλαίθου ποταμοῦ (Θουκ. Γ. 96). Ἐρείπια αὐτοῦ ὑποτίθενται τὰ κατὰ τὸ Λυκοχώρι.

Τειχιοῦς (ὁ), φρούριον ἐν Θεσσαλίᾳ, πλησίον τῶν Θερμοπυλῶν (Στρβ. — Στφ. Βυζ.).

Τειχιοῦσα, ὀχυρὸν φρούριον πρὸς τῇ Μιλήτῳ ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ (Θουκ. Η, 26).

Τοιχοποιοί, ἄρχοντες, πιθανῶς ἐτήσιοι, χειροτονητοὶ ἐν Ἀθήναις, τὴν ἐπιτήρησιν τῶν τειχῶν καὶ τῆς διατηρήσεως αὐτῶν ἐπιτετραμμένοι. Εἷς αὐτῶν ἐξελέγη καὶ ὁ Δημοσθένης (Δμσθ. ΙΗ, 55. — Αἰσχ. κ. Κτησ. Σλ. 55—57).

Τεῖχος, (τὸ), τὸ περιβάλλον καὶ ὀχυροῦν τὰς πόλεις, κατ' ἀντιδιαστολὴν τοῦ τοῖχος (ὁ), διὰ πᾶν ἄλλο σύνηθες τείχισμα. Ἕνεκα τῆς ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων καὶ διὰ πάσης τῆς κλασικῆς ἐποχῆς μονώσεως καὶ ἀπ' ἀλλήλων διαιρέσεως τῶν Ἑλληνικῶν πολιτειῶν, ἣν ἀνέκαθεν ἀναπόφευκτος πρὸς ἀσφάλειαν ὁ τῶν πόλεων τειχισμὸς (Ὁμ. Ὀδ. Λ, 262). Αἱ ἀρχαιόταται πόλεις ἦσαν εὐτείχεις καὶ εὔπυργοι, περι-

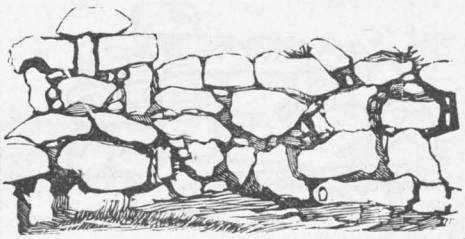

βεβλημέναι δι' ὀγκωδῶν τειχῶν, ἱκανῶν ν' ἀνθίστανται εἰς τὴν σωματικὴν ῥώμην, εἰς ἣν μόνην εἶχον ν' ἀντιτάττωνται. Ἦσαν δὲ τὰ «ἀρχαῖα ὠγύγια τείχη» (Παυσ. Β, 16, 25), ἅτινα καὶ Κυκλώπια ἐλέγοντο καὶ Πελασγικά, τὰ μὲν, ὡς ἐν Τίρυνθι, συγκείμενα ἐκ μεγίστων ἀκατεργάστων («ἀργῶν») λίθων, ὧν τὸν μικρότερον οὐδὲ ζεῦγος ἡμιό-

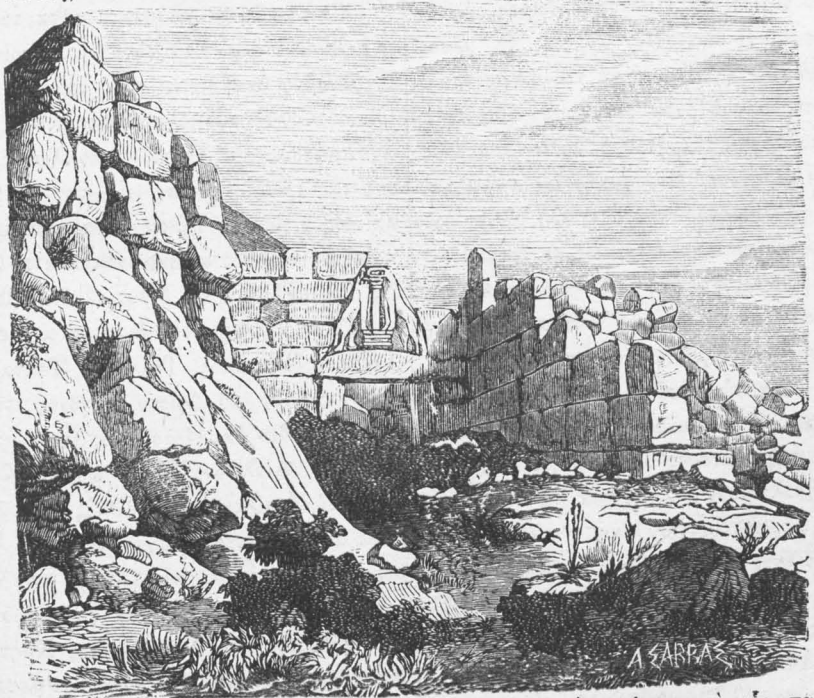

νων ἠδύνατο νὰ κινήσῃ, καὶ οἷς παρενετίθεντο πρὸς συναρμολόγησιν μικρὰ λιθάρια (Παυσ. Β, 25)· τὰ δὲ ἦσαν ἐκ μεγάλων

καὶ αὐτὰ λίθων, ἀνωμάλου σχήματος ἐπίσης, ἀλλὰ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον λελαξευμένων, ὥστε νὰ συναρμολογῶνται ἄνευ τῶν μικρῶν λιθαρίων, οἷα τὰ ἐν Μυκήναις· καὶ ἄλλα τέλος τὰ πολυγώνια, καθ' ἃ

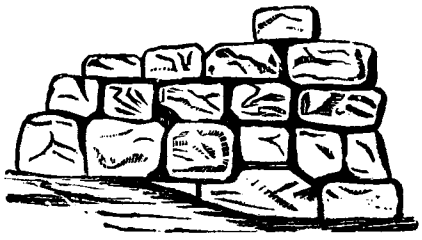

εἱ ἀτάκτως πολύγωνοι λίθοι οὕτως ἐτέμνοντο διὰ μολιβδίνου λιθίνου κανόνος, τοῦ λεγομένου λεσβίου ('Αρστ. Ἠθ. Νικμ. Ε, 10), ὥστε αἱ ἑκατέρων ἐξέχουσαι καὶ εἰσέχουσαι γωνίαι ἐντελῶς ἀντεστοίχουν καὶ συνηρμολογοῦντο. Ὁ ῥυθμὸς δὲ τῆς μεγάλης ἐποχῆς τῆς τέχνης ἦν ὁ ἰσόδομος, καθ' ὃν οἱ λίθοι παραλληλοπέδως τεμνόμενοι, ἐτίθεντο οὕτως, ὥστε ἑκάστης σειρᾶς αἱ κάθετοι συναφαὶ ἀντεστοίχουν εἰς τὸ μέσον τῶν λίθων τῆς ἀνωτέρας καὶ κατωτέρας. Καὶ οὗτος μὲν ὁ ῥυθμὸς ὑπῆρχεν ἤδη κατὰ μέρος καὶ ὅτε ἐπεκράτει ὁ πολυγώνιος, ὡς φαίνεται φέρ' εἰπεῖν ἐν Μυκήναις· ἀλλὰ καὶ ἐκείνου ἡ ἐπιρροὴ ἐπεκράτει ἔτι μέχρι τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ὡς φαίνεται πολλαχοῦ, οἷον εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ Θεμιστακλέους καταρτισθεῖσαν Πνύκα ἐν Ἀθήναις, εἰς τὴν ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων τειχισθεῖσαν Δεκέλειαν, ἔνθα οὐχὶ πᾶσαι, ἀλλ' ἐνιαχοῦ αἱ ὁριζόντιαι καὶ αἱ κάθετοι γραμμαὶ παρεκκλίνουσι τῆς τακτικῆς διευθύνσεώς των. Τὰ τείχη ἠκολούθουν τὸ σχῆμα τῶν πόλεων ἢ τῶν λόφων οὓς ὠχύρουν· πολλάκις δ' ἐντὸς τοῦ ἑνὸς τείχους ἦγειρον καὶ δεύτερον, μάλιστα ἂν εἰς τὸ ἄκρον ἐκείνου ὑψοῦτο λόφος, ὡς ἀκρόπολιν. Κατὰ τὰς πύλας δὲ, ἤγειρον ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων ἤδη χρόνων, ὡς σώζονται ἐν Τίρυνθι καὶ Μυκήναις, πρὸς τὰ ἔξω προέχοντας πύργους, οἵτινες ἐλέγοντο ἐφεύρεσις τῶν Κυκλώπων (Plin. VII, 57), καὶ πολλάκις ὑπὸ τὰ τείχη κατεσκεύαζον σύριγγας (ἴδ.) καταλλήλους εἰς ἔρευναν καὶ εἰς προσβολήν. Αἱ τῆς Τίρυνθος ἦσαν ἀξιοσημείωτοι διὰ τὸ σύστημα τῆς θολοειδοῦς τῶν λίθων προεκκλίσεως. Κατὰ τοὺς μετέπειτα χρόνους τὰ τείχη ᾠκοδομοῦντο εὐρύτατα, ὥστε, ὡς εἰς τὰ τοῦ Πειραιῶς, δύο ἅμαξαι ἠδύναντο νὰ διέρχωνται ἐπ' αὐτῶν παραλλήλως. Τινὰ τῶν τειχῶν ἐπὶ λιθίνων βάσεων εἶχον τὸ ἄνω μέρος ἐκ πλίνθων κατεσκευασμένον. Τὰς μὴ παραλίους δὲ πόλεις συνέδεον μετὰ τῶν λιμένων πολλάκις διὰ μακρῶν τειχῶν (ἴδ.).

Τέκμησσα, θυγάτηρ τοῦ Φρυγὸς Τεύθραντος ἢ Τελεύταντος, κατὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Τροίας εἰς αἰχμαλωσίαν περιελθοῦσα τοῦ Αἴαντος τοῦ Τελαμωνίου, ἐξ οὗ ἔσχεν υἱὸν τὸν Εὐρυσάκην (Σφκλ. Αἰ. 210. 331).

Τέκμων (ἡ), πόλις τῆς Μολοσσίδος ἐν Ἠπείρῳ (Στφ. Βυζ.).

Τεκταῖος, γλύπτης, μετὰ τοῦ Ἀγγελίωνος μαθητὴς τοῦ Διποίνου καὶ Σκύλλιδος ἐν Κρήτῃ, περὶ τὰ 530 π. Χ. Οἱ δύο ὁμοῦ συνειργάσθησαν, πλὴν ἄλλων ἀγαλμάτων, καὶ τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος, ἔχοντος τὰς τρεῖς Χάριτας εἰς τὴν ἀριστερὰν, καὶ τόξον εἰς τὴν δεξιὰν, ὃ φαίνεται ἐπιτετυπωμένον καὶ εἰς ἀττικὰ νομίσματα (Παυσ. Β, 32.—Πλούτ. π. Μουσ. Σελ. 2081).

Τέκταμος, εἰς διάφορα κείμενα καὶ Τέξαφος, Τεύταμος, Τεκταῦος, Τεκταῖος λεγόμενος, υἱὸς τοῦ Δώρου, ἔγγονος τοῦ Ἕλληνος, ἦλθεν ἐκ Θεσσαλίας μετ' ἀποίκων Δωριέων, Αἰολέων, Πελασγῶν, εἰς Κρήτην, καὶ ἐκεῖ ἐβασίλευσε· νυμφευθεὶς δὲ τοῦ Κρηθέως τὴν θυγατέρα, ἔσχεν υἱὸν τὸν Ἀστέριον ἢ Ἀστερίωνα, νυμφευθέντα τὴν Εὐρώπην. Τινὲς θεωροῦσι τὴν ἐκ Θεσσαλίας ταύτην κάθοδον τῶν Δωριέων εἰς Κρήτην ὡς ἱστορικῶς ἀβάσιμον καὶ ἐπίνοιαν μεταγενεστέρων μυθογράφων (Διόδ. Δ, 60).

Τέκτων, πᾶς ὁ κατεργαζόμενος στερεὰν ὕλην, οἷον ξύλον, λίθον, μέταλλον, καὶ

ἐξ αὐτῶν οἴκους («τέκτονες ἐποίησαν θάλαμον καὶ δῶμα καὶ αὐλὴν» Ὁμ. Ἰλ. Ζ, 315) πλοῖα, («ἄνδρες νηῶν τέκτονες» (Ὀδ. Ι, 126), ἁμάξας, («τέκτονας ἐδίδαξε ποιῆσαι σατίνας τε καὶ ἅρματα ποικίλα χαλκᾷ» Ὁμ. Ὕμν. Ἀφρ. 12), σκεύη («τέκτονος ὃς χερσὶν ἐπίστατο δαίδαλα πάντα τεύχειν» Ὁμ. Ἰλ, Ε, 59)· προσέτι δὲ καὶ ὁ τορευτὴς («κεραοξόος τέκτων» Ἰλ. Δ, 110).

Τελαμὼν, 1) δερμάτινος ἱμὰς δι' οὗ συνήθως ἐκ τοῦ δεξιοῦ ὤμου πρὸς τὴν ἀριστερὰν πλευρὰν ἀνηρτᾶτο τὸ ξίφος (Ὁμ. Ἰλ, Μ. 401. Ὀδ. Λ, 610. — Ἡρδ. Α, 171)· εἶχε πόρπην ἐπὶ τοῦ στήθους, καὶ πολλάκις ἐκοσμεῖτο δι' ἠλώ ἀργυρῶν ἢ χρυσῶν ἢ καὶ πολυτίμων. Εἰς τελαμῶνα ἐκρέματο ἅπὸ τῶν ὤμων καὶ ἡ φαρέτρα, κατὰ τοὺς ὁμηρικοὺς δὲ χρόνους καὶ ἡ ἀσπὶς («δύο τελαμῶνες ὸ μὲν σάκεος» Ὁμ. Ἰλ. Ξ, 404). Ἀλλὰ μετέπειτα ἀντικατέστησεν αὐτὸν ἡ ὀχάνη. — 2) Τελαμῶνας καλεῖ ὁ Βιτρούβιος (VI. 10) ἀγάλματά τινα προσανακεκλιμένα εἰς ὀρθοστάτας αἰγυπτιακῶν ναῶν πρὸς ἁπλῆν κόσμησιν.

Τελαμὼν, 1) υἱὸς τοῦ Αἰακοῦ, καὶ Ἐνδηΐδος, τῆς θυγατρὸς τοῦ Χείρωνος, ἀδελφὸς τοῦ Πηλέως, μεθ' οὗ διωχθεὶς ἐξ Αἰγίνης, ἕνεκα τοῦ φόνου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν Φώκου, ἦλθεν εἰς Σαλαμῖνα, διεδέχθη τὸν βασιλέα αὐτῆς Κυχρέα, καὶ Περίβοιαν τὴν θυ-

γατέρα τοῦ Ἀλκαθόου νυμφευθεὶς, ἔσχεν υἱὸν τὸν Αἴαντα, ὅστις Τελαμώνιος ἐπελέγετο. Ἦν δ' ὁ Τελαμὼν καὶ εἷς τῶν θηρευτῶν τοῦ Καλυδωνίου κάπρου, καὶ ἀργοναύτης, καὶ τὸν Ἡρακλῆ συνώδευσε κατὰ τοῦ Λαομέδοντος. Ὡς ἀριστεῖον δὲ λαβὼν τὴν νέαν Ἡσιόνην, ἔσχεν ἐξ αὐτῆς υἱὸν τὸν Τεῦκρον (Ἀπλλδ. Γ, 14, 6). — 2) Πόλις εὐλίμενος τῆς Τυρρηνίας ἐν Ἰταλίᾳ, τὴν ἐπωνυμίαν λαβοῦσα παρὰ τῶν Ἀργοναυτῶν (Πολ6. Β, 27. — Διόδ.). Διετήρησε τὸ ἀρχαῖον ὄνομα.

Τελέας, Ἀθηναῖος, χλευαζόμενος ἐπὶ πολυλογίᾳ (Ἀρσφ. Εἰρ. 1068).

Τελέδημος, Ἀργεῖος, ὁπαδὸς Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος (Δμσθ. π. Στφ.).

Τελέθριον, ὄρος τῆς νήσου Εὐβοίας, πλησίον τῆς πόλεως Οἰχαλίας (Στρβ.).

Τέλειος, ἐπίθετον ὑφ' ὃ ἐτιμᾶτο ἐν Τεγέᾳ τῆς Ἀρκαδίας ἄγαλμα τοῦ Διὸς ἐκ τετραγώνων λίθων (Παυσ. Ἀρκ. 8, 39).

Τελέοντες, μία τῶν τεσσάρων φυλῶν εἰς ἃς κατὰ πρῶτον διῄρεσεν ὁ Ἴων τὸν ἀττικὸν λαόν, δοὺς αὐταῖς κατὰ τὴν παράδοσιν, τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν αὐτοῦ· προφανῶς καὶ ἡ κατ' ἐπαγγέλματα ἢ κοινωνικὰς τάξεις διαίρεσις τῶν κατοίκων. Οἱ Τελέοντες ἦσαν πιθανῶς οἱ ἱερεῖς, οἱ τὰ ἱερὰ τελοῦντες (Στρβ. Η, 588. — Εὐρπ. Ἴων. ἐν χειρογράφοις. — Στφ. Βυζ. λ. Αἰγικορεῖς. — Ἀπλλδ. Α, 9, 16), ἢ ἴσως ἡ εὔπορος τάξις, οἱ τοὺς φόρους τελοῦντες. Ὁ Πλούταρχος (Σόλ. ΚΓ) γράφει αὐτοὺς Γεδέοντας, καὶ τοὺς ἐξηγεῖ ὡς τοὺς γεωργούς· ὁ δὲ Πολυδεύκης (Η, 109), γράφει Γελέοντας, καὶ ταύτην τὴν γραφὴν ἐπικυροῦσιν ἐπιγραφαὶ ἰωνικῶν πόλεων (Κυζίκου, Κέω. Boeckh. C. I. G. Ἀρ. 3078)· ἐστὶν ἐπομένως ἡ μόνη ὀρθὴ, δηλοῦσα τοὺς ἀρίστους, τοὺς λαμπροὺς, ἐκ τοῦ γελεῖν = γελᾶν = λάμπειν, ἢ παραγομένη ἐκ τοῦ γεώλεως, καὶ δηλοῦσα τοὺς γεωργοὺς, οὓς ὁ Πλούταρχος καταλέγει εἰς τὰς 4 φυλάς.

Τελεσία, πόλις ἐν Σαμνίῳ τῆς Ἰταλίας, πατρὶς Ποντίου, τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Σαμνιτῶν ἐν τῷ συμμαχικῷ πολέμῳ, ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων κατακτηθεῖσα ἐν τῷ δευτέρῳ καρχηδονικῷ πολέμῳ· εἶτα ῥωμαϊκὴ ἀποικία (Liv. XXII, 13). Νῦν Τελέση.

Τελέσαρχος, εἷς τῶν ἐπισήμων πολιτῶν τῆς Σάμου (Ἡρδ. Γ, 183).

Τελεσθώ, θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος (Ἡσδ. Θεογ. 358).

Τελεσικράτης, Πυθιονίκης (Πίνδ. Πύθ. Θ).

Τελέσιλλα, Ἀργεία ποιήτρια λυρικὴ, τῷ 510 π. Χ. ἐπὶ κεφαλῆς τῶν Ἀργείων γυναικῶν εἰς τὸν εἰσβαλόντα Κλεομένην, βασιλέα τῶν Λακεδαιμονίων, ἀντιταχθεῖσα καὶ σώσασα τὴν πατρίδα αὐτῆς, δι' ὃ καὶ ἐστήθη αὐτῇ χαλκοῦν ἄγαλμα, ἔργον τοῦ Ἀθηναίου Νικηράτου. Ἀνάγλυφον παριστῶν αὐτὴν μετὰ περικεφαλαίας εἰς τὴν χεῖρα, βιβλίον δὲ παρὰ τοὺν πόδας, ὃ εἶδεν ὁ Παυσανίας ἐν Ἄργει (Β, 20), ἦν πιθανῶς τοῦ ἀνδριάντος τούτου ἀντίγραφον. Ἐλέγετο ὅτι, ὡς ὁ Τυρταῖος, ἐξήγειρε καὶ αὐτὴ τοὺς συμπατριώτας της εἰς ἀνδρείαν· ἀλλ' ἐκ τῶν ὕμνων αὐτῆς οὐδὲν σχεδὸν περιεσώθη (Πλούτ. — Ἀπλλδ. Γ, 5).

Τελεστήριον, ὁ ἐν Ἐλευσῖνι μέγας ναὸς τῆς Δήμητρος καὶ Περσεφόνης, ὁ ἄλλως καὶ Μέγαρον καὶ ἀνάκτορον λεγόμενος.

Τελέστης, 1) υἱὸς νόθος τοῦ βασιλέως Πριάμου (Ἀπλλδ. Γ, 12, 5). — 2) Κρὴς, πατὴρ τῆς Ἰάνθης (Ov. Met IX, 717) — 3) Ὁ τελευταῖος βασιλεὺς τῆς Κορίνθου, πέμπτος μετὰ τὸν Βάκχιν, υἱὸς τοῦ Ἀριστομήδους ἢ Ἀριστοδήμου, ἦρξεν ἐπὶ 12 ἔτη, περὶ τὰ 758-747, καὶ ἀπέθανε φονευθεὶς (Παυσ. Β, 4, 4). — 4) Περίφημος διθυραμβογράφος ἐκ Σελινοῦντος, ζῶν ἐπὶ Φιλίππου καὶ Ἀλεξάνδρου, εἰς οὓς, κατὰ Πλούταρχον, τινὰ τῶν ποιημάτων αὐτοῦ ἀνεφέροντο. — 5) Ὀρχηστὴς, ὅστις εἰς τὸ δρᾶμα τοῦ Αἰσχύλου «Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας» διὰ μιμικῶν ὀρχήσεων συνώδευε τὰ χορικὰ ᾄσματα, παριστῶν τὰς ἀδομένας πολεμικὰς πράξεις. — 6) Εἷς τῶν Ἀθηναίων ἐπὶ Δημοσθένους (Κ. Ἀνδρτ. Σλ. 611).

Τελεσφόρος, ἓν τῶν ἐπιθέτων τοῦ Ἀσκληπιοῦ.

Τελετὴ, ἴδ. Μυστήριον.

Τελευταγόρας, υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Εὐρώπης, μιᾶς τῶν θυγατέρων τοῦ Θεσπίου (Ἀπολλδ. Β. 7, 8).

Τελεύτας, εἷς τῶν ἐπισήμων Φρυγῶν, αἰχμαλωτισθεὶς ἐν Τροίᾳ μετὰ τῆς θυγατρός του Τεκμήσσης ὑπὸ Αἴαντος τοῦ Τελαμωνίου (Σφκλ. Αἰ. 210). Κατ' ἄλλους Τεύθρας,

Τελευτίας, Σπαρτιάτης γενναιότατος, ἀδελφὸς τοῦ βασιλέως Ἀγησιλάου, διῴκει τῷ 392-390 τὸν σπαρτιατικὸν στόλον ἐν τῷ Κορινθιακῷ κόλπῳ, ὑποστηρίζων τοῦ ἀδελφοῦ του τὰς ἐπιχειρήσεις (Ξνφ. Ἑλλ. Δ, 8. — Πλούτ. Ἀγησ. ΚΑ). Εἶτα ἐπέμφθη ὡς ναύαρχος εἰς Κύπρον, Ῥόδον καὶ Αἴγιναν, ἔνθα καὶ, ἀφ' οὗ ὁ Γοργόπας ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Χαβρίου, ἀνέλαβε τὴν ὑπερτάτην ἀρχηγίαν, καὶ ἔβλαψε σπουδαίως τοὺς Ἀθηναίους, θαρραλέως, εἰ καὶ ἀνεπιτυχῶς τὸν Πειραιᾶ προσβαλών. Τῷ 382 ἐκπεμφθεὶς ἀρχηγὸς κατὰ τῆς Ὀλύνθου, ἤρατο λαμπρὰν νίκην. Τὸ δ' ἑπιὸν ἔτος, συγκροτήσας μάχην ἄνευ τῶν δεουσῶν προφυλάξεων, ἐφονεύθη, καὶ ὁ ὑπ' αὐτὸν στρατὸς κατεστράφη (Ξνφ. Ἑλλν. Ε, 3, 6. — Διοδ. ΙΕ, 21).

Τελέων, υἱὸς τοῦ Ἴωνος ἐξ Ἀθηνῶν, σύζυγος τῆς Ζευξίππης, ἐξ ἧς ἔσχεν υἱὸν τὸν Ἀργοναύτην Βούτην, γενάρχην τῶν Βουταδῶν. Ὀρθότερον Γελέων (ἴδ. Τελέοντες), ἐξ οὗ ἡ ἀρχαία φυλὴ τῶν Γελεόντων ἐν Ἀθήναις. Πατὴρ προσέτι καὶ τοῦ Ἄργου καὶ τοῦ Ἐριβώτου (Ἀπλλδ. Ῥδ. Α, 72).

Τέλη, 1) ἢ τιμήματα ἐλέγοντο ἐν Ἀθήναις αἱ τέσσαρες φορολογικαὶ τάξεις εἰς ἃς ὁ Σόλων διῄρεσε τὸν λαὸν τῆς Ἀττικῆς, τοὺς πεντακοσιομεδίμνους, τοὺς Ἱππεῖς, τοὺς Ζευγίτας καὶ τοὺς Θήτας. Ἐξ αὐτῶν, οὗτοι μὲν ἦσαν ἀτελεῖς, οἱ δὲ λοιποὶ κατέβαλλον κατὰ διαφόρους ἀναλογίας εἰς τὸ δημόσιον. Καὶ τῶν μὲν ζευγιτῶν τὸ φορολογητέον κεφάλαιον ἐξελαμβάνετο 7πλάσιον τῶν εἰσοδημάτων αὐτῶν, ὄντων

οὐχὶ πλειόνων τῶν 150—200 μεδίμνων ἢ μετρητῶν· τῶν δὲ ἱππέων εἰς τὸ 10πλάσιον τῶν εἰσοδημάτων, ὄντων κατ' ἐλάχιστον ὅρον ἐκ 300 μεδίμνων· τῶν δὲ πεντακοσιομεδίμνων, ἐχόντων τοὐλάχιστον 500 μεδίμνων εἰσόδημα, ὑπελογίζετο τὸ φορολογητέον κεφάλαιον εἰς τὸ δωδεκαπλάσιον, ἤτοι εἰς τοὐλάχιστον ἓν τάλαντον. Τελεῖν δὲ ἐλέγετο ἐν γένει καὶ εἰς ἓν τῶν 4 τελῶν ὑπάγεσθαι, ὥστε καὶ «θητικὸν τελεῖν» (Δημοσθ. πρ. δηρτ. 1067) ἐσήμαινεν ἁπλῶς ὑπάγεσθαι εἰς τῶν θητῶν τὴν κατηγορίαν.—2) Τέλη ἐν Σπάρτῃ ἦσαν οἱ τὰς ἀνωτάτας πολιτικὰς θέσεις κατέχοντες (Ξενοφ. Ἑλλην. Γ, 2,23), ἐνίοτε συμπεριλαμβάνοντες καὶ τοὺς ἐφόρους· ἐνίοτε δὲ κατ' ἀντίθεσιν αὐτῶν, «οἱ Ἔφοροι καὶ τὰ τέλη.»

Τέλης, υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Λυσιδίκης, θυγατρὸς τοῦ Θεσπίου (Ἀπολλόδ. Β, 7,8).

Τελλῆναι, πόλις ἀρχαία τοῦ Λατίου ἐν Ἰταλίᾳ, ἐν ἀρχαίοις χρόνοις καταστραφεῖσα (Στρβ.—Διον. Ἁλικ.).

Τελλιάδαι, ἐπίσημος γενεὰ οἰωνοσκόπων ἐν Ἤλιδι τῆς Πελοποννήσου (Ἡρόδ. Θ, 37).

Τελλίας, μάντις ἐξ Ἤλιδος, ὁ γενάρχης τῶν Τελλιαδῶν. Κατ' αὐτοῦ τὴν ὑπόδειξιν οἱ Φωκεῖς ἐνίκησαν τοὺς Θεσσαλούς, 600 διὰ νυκτὸς ἐπ'αὐτοὺς ἐπιπεσόντες, ἀφοῦ διὰ γύψου ἤλειψαν ἑαυτοὺς καὶ τὰ ὅπλα των (Ἡρόδ. Η, 27).

Τέλλος, Ἀθηναῖος, περὶ οὗ ὁ Σόλων ἔλεγεν εἰς τὸν βασιλέα Κροῖσον ὅτι ἦν ὁ εὐδαιμονέστατος τῶν ἀνθρώπων, διότι ἔζησε πάντοτε αὐτάρκης μετὰ τῆς μετρίας περιουσίας του, ἐπολέμησε γενναίως, καὶ πεσὼν ὑπὲρ τῆς πατρίδος, ἐτάφη δημοσίᾳ δαπάνῃ (Ἡρόδ. Α, 30.—Λουκ. Ἔπσκ. 10).

Τέλμα τῆς Ἀθηνᾶς, ἐν Ἀθήναις ὑδάτιον παρὰ τῷ Ἰλισσῷ (Rang. Ant. Hllen. II, ἀρ. 879).

Τελμησσὸς καὶ **Τελμισσὸς,** 1) πόλις ἐπίσημος καὶ ἀνθοῦσα τῆς Λυκίας, κατὰ τὰ μεθόρια τῆς Καρίας, ἐπὶ ἀκρωτηρίου καλουμένου Τελμισσὶς καὶ ἐπὶ ὁμωνύμου κόλπου (Στρβ. ΙΔ, 666.— Liv. XXXVII, 16, 56. 38, 39).—2) Πόλις τῆς Καρίας, 60 στάδια ἀπέχουσα ἀπὸ τῆς Ἁλικαρνασσοῦ, ἴσως ἡ αὐτή, γνωστὴ διὰ τοὺς μάντεις αὐτῆς (Ἀρρ. Α, 25,8.—Cic. Div. I, 41).—3) Ὄρος τῆς Λυδίας ὑπὲρ τὸν Ξάνθον ποταμὸν (Παλαιφ.).—4) Ποταμὸς τῆς Σικελίας, ῥέων παρὰ τῇ Ἐγέστῃ (Αἰλ. Π. Ἱ. Β, 33).

Τελμισσὸς, υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Θεμιστοῦς, θυγατρὸς τοῦ βασιλέως τῶν Ὑπερβορείων. Ἐκ Καρίας ἐλθών, ἔκτισεν αὐτόθι ναὸν τοῦ πατρός του, ὅστις διὰ τοῦτο δῆθεν, ἐννοεῖται μᾶλλον διὰ τὴν πόλιν Τελμισσὸν, ἐπεκλήθη Τελμίσσιος (Στφ. Βυζ. λ. Γαλεῶται).

Τέλφουσα, πόλις τῆς Ἀρκαδίας ἐπὶ τοῦ Λάδωνος ποταμοῦ (Πολύβ. — Διόδ.) Θέλπουσσα παρὰ Παυσανίᾳ.

Τελχῖν, 1) υἱὸς τοῦ Εὔροπος, δολοφονήσας μετὰ τοῦ Θελξίωνος Ἄπιν, τὸν βασιλέα τοῦ Ἄργους (Ἀπλλδ. Β, 1, 1).—2) Βασιλεὺς τῆς Σικυῶνος, πατὴρ τοῦ Ἄπιος (Παυσ. Β, 5).

Τελχῖνες, ἀρχαιότατον γένος τῆς νήσου Ῥόδου, ἐκ Κρήτης προελθόντες πρῶτον εἰς Κύπρον καὶ εἶτα εἰς Ῥόδον, ἥτις ἀπ' αὐτῶν καὶ Τελχινὶς ὠνομάζετο πρὶν (Στρβ. ΙΔ, σλ.653)· ἐννέα τὸν ἀριθμὸν, καὶ πρῶτοι ἐπινοήσαντες τὴν χώνευσιν τοῦ χαλκοῦ καὶ τοῦ σιδήρου, κατασκευάσαντες δὲ τὸ δρέπανον τοῦ Κρόνου, καὶ προσέτι τὴν τρίαιναν τοῦ Ποτειδῶνος, καὶ θεῶν ἀγάλματα, Ἀθηνᾶς, Ἥρας, Νυμφῶν, Διὸς, Ἀπόλλωνος, οἷς τὸ ἐπώνυμον Τελχινίων ἀπεδόθη. Κατὰ Διόδωρον (Ε, 55) ἦσαν υἱοὶ τῆς θαλάσσης (ὑπερθαλασσίου καταγωγῆς), τὸν Ποσειδῶνα ἀναθρέψαντες, οἱ αὐτοὶ τοῖς Κουρήταις ἐν Κρήτῃ, ἐθεωροῦντο δ' ἀσκοῦντες καὶ γοητείας. φθοροποιοὺς πολλάκις, ὅτε

καὶ Θελγῖνες ἐλέγοντο, ἐκ τοῦ θέλγειν. Ὁ δὲ Στράβων λέγει ὅτι ἐδυσφημήθησαν οὕτως ὑπὸ φθονερῶν ὁμοτέχνων. Εἰς τὴν Σικυῶνα (ἴδ.), ἀρνηθεῖσαν αὐτοῖς τὸν μισθὸν τῆς ἐργασίας των, ἔπεμψεν ὁ Ἀπόλλων φθοροποιὸν νόσον. Ἀφ' ἑτέρου λέγεται ὁ Ἀπόλλων θανατώσας αὐτοὺς ὡς ἐχθροὺς τῶν θεῶν. Ἔχουσί τι τὸ κοινὸν κατὰ τὸν χαρακτῆρα μετὰ τῶν σημερινῶν Γύφτων ἢ Βοεμῶν.

Τελχινὶς, τὸ πρῶτον ὄνομα τῆς Ῥόδου, ἐκ τῶν Τελχίνων (Στρβ.).

Τελώνης. Ἐν Ἀθήναις τὰ πλεῖστα τῶν δημοσίων τελῶν ἐξεμισθοῦντο, ἤτοι ἐνωκιάζοντο, διὰ δημοπρασίας ὑπὸ τῶν πωλητῶν, διατελούντων ὑπὸ τὴν Βουλήν, εἰς ἰδιώτας, πολλάκις μετοίκους, ἢ εἰς ἑταιρίας, ὧν ὁ πρόεδρος ἐλέγετο ἀρχώνης ἢ ἀρχιτελώνης. Ἐκαλοῦντο δὲ πολλάκις καί, κατὰ τὸ εἶδος τοῦ τέλους, οἱ τελῶναι εἰκοστῶναι, πεντηκοστολόγοι, κτλ. Ὤφειλον δὲ νὰ καταβάλλωσι καὶ ἀσφαλείας καὶ ἐγγυήσεις διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεων ἃς ἀνελάμβανον πρὸς τὸ δημόσιον. Οἱ τελῶναι ἐξῃροῦντο τῆς στρατολογίας, μετεχειρίζοντο πρὸς σύναξιν τῶν τελῶν ἐκλογεῖς, ἐπέβλεπον τὰς ἀγορὰς, τοὺς λιμένας, τὰ εἰσαγόμενα ἐμπορεύματα, περὶ ὧν λέγει ὁ Πλούταρχος (π. πολυπραγμ.), ὡς ἂν ὡμίλει σήμερον. «Καὶ γὰρ τοὺς τελώνας βαρυνόμεθα καὶ δυσχεραίνομεν, οὐχ ὅταν τὰ ἐμφανῆ τῶν εἰσαγομένων ἐκλέγωσιν, ἀλλ' ὅταν τὰ κεκρυμμένα ζητοῦντες, ἐν ἀλλοτρίοις σκεύεσι καὶ φορτίοις ἀναστρέφωνται». Ἐδύναντο δ' οἱ τελῶναι διὰ στάσεως, ἀπαγωγῆς, καὶ διαφόρων ἄλλων ἐνδίκων τρόπων νὰ καταδιώξωσιν εἰς τὰ δικαστήρια τοὺς τὰ τέλη μὴ καταβάλλοντας. Αὐτοὶ δ' ὤφειλον μέρος τῆς ἐκμισθώσεως νὰ προκαταβάλωσι· τὰς δ' ἑτέρας δόσεις, προσκαταβλήματα λεγομένας, νὰ καταθέτωσιν εἰς ὡρισμένας προθεσμίας· ὁ δὲ καθυστερῶν ἦν ἄτιμος, καὶ ἂν τὸ δικαστήριον ἔκρινε τοῦτο ἀναγκαῖον, καὶ ἐφυλακίζετο. Ἂν ἡ ὀφειλὴ δὲν ἀπετίνετο κατὰ τὴν ἐνάτην πρυτανείαν, ἐδιπλασιάζετο· ἂν δ' ἐξηκολούθει καθυστερῶν, κατελαμβάνοντο τὰ κτήματα αὐτοῦ, καὶ εἰσήγετο δίκη περὶ δημεύσεως (Δμσθ. κ. Τμκρ.).

Τεμαθέας, ὄρος ἐν Πελοποννήσῳ, ἐκτεινόμενον πρὸς νότον μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου Ἀκρίτα (Παυσ. Δ, 34).

Τέμαχος, κομμάτιον ἐδεσμάτων, κατὰ σχολιαστὴν Ἀριστοφάνους, ἰδίως τὰ τεμάχια τῶν τεταριχευμένων ἰχθύων· ὁμοίως καὶ κατ' Ἀθήναιον (Η), καθ' ὃν ὁ Αἰσχύλος ἔλεγε τὰς τραγῳδίας του τεμάχη τῶν Ὁμήρου μεγάλων δείπνων.

Τεμενῖτις, νοτία πύλη τῆς πόλεως τῶν Συρακουσῶν, καλουμένη κατὰ τὸν ἐκεῖ κείμενον ναὸν τοῦ Τεμενίτου Ἀπόλλωνος (Θουκ. ΣΤ, 75, 100.—Στφ. Βυζ.).

Τέμενος, τμῆμα γῆς ἀπὸ τῶν πέριξ πρὸς ἰδίαν τινὰ χρῆσιν ἀποκεχωρισμένον (Ὅμ. Ἰλ. Ι, 572. Μ, 313. Τ, 391. Ὀδ. Ζ, 293), ὡς συνήθως τὸ πρὸς καλλιέργειαν: «Δμῶες Ὀδυσσεῖος τέμενος μέγα κοπρίσσοντες» (Ὅμ. Ἰλ. Σ, 550). Ἴδ. καὶ Ἰλ. Ζ, 194. Υ, 184. Ἰδίως ὅμως ἐπεκράτησε τέμενος νὰ λέγηται τὸ περὶ ναόν τινα, ἢ ἐν γένει εἰς θεότητά τινα ἀνατεθειμένον ἱερὸν χωρίον (Ἡσύχ.), ἄλσος, αὐλή, καὶ αὐτὸς ὁ ναός (καὶ ἐν Ὅμ. Ἰλ. Ψ, 148. Ὀδ. Θ, 363).

Τέμεσα ἢ Τέμψα καὶ Τεμέση, 1) πόλις παρὰ τοῖς Βρουτίοις κατὰ τὸν Τεριναῖον κόλπον, μία τῶν ἀρχαιοτέρων πόλεων τῆς Αὐσωνίας εἰς τὴν νοτίαν Ἰταλίαν, ῥωμαϊκὴ ἀποικία. Παρῆγεν οἶνον καλὸν (Στρβ. ΣΤ, 251, 255.—Liv. XXXIV, 45.—Cic. Verr. V, 16). Ἐρείπια εἰς πύργον τοῦ Λύκου (Torre di Lupo). — 2) Πόλις ἀρχαιοτάτη, ἔχουσα μεταλλεῖα χαλκοῦ (Ὅμ. Ὀδ. Α, 184), κατὰ τοὺς σχολιαστάς, ἡ ἐν Κύπρῳ, ἐπίσης διὰ τὰ μέταλλα αὐτῆς φημιζομένη. Ταμησὸς εἶτα κληθεῖσα (Ὅμ. Ἰλ. Δ, 20, 21. —Στρβ.).

Τέμμικες, ἀρχαῖοι κάτοικοι τῆς Βοιωτίας, ἐξ ἀρκτῴων μερῶν εἰς αὐτὴν μετοικήσαντες (Ἀρστφ. Ἀχρν. 477—Στρβ.).

Τέμπη (τὰ), χαράδρα στενωτάτη καὶ 49 στάδια μακρὰ, πρὸς τὰ βορειανατολικὰ χωροῦσα μεταξὺ τῶν ὑψηλῶν, καθέτων, προ-

κυπτόντων ἢ ὑποχωρούντων κρημνῶν τῶν δύο συναντωμένων θεσσαλικῶν ὀρέων, τοῦ Ὀλύμπου καὶ τῆς Ὄσσης. Πᾶν σχεδὸν τὸ πλάτος αὐτῆς καταλαμβάνει ἡ κοίτη τοῦ Πηνειοῦ, πλὴν στενῆς διόδου κατὰ τὸ χεῖλος αὐτοῦ· μόνον δὲ κατὰ τὰ δύο πέρατα εὐρυνομένη ὑπωσοῦν, λαμβάνει τὸ σχῆμα στενῆς κοιλάδος. Θαυμάσιον ἐστὶ τὸ κάλλος τῆς ἀγρίας ταύτης φάραγγος συνδυαζόμενον μετὰ τῶν χαρίτων συμφύτου κοιλάδος διαρρεομένης. Λαμπρὰν χρωμάτων ἀντίθεσιν παράγουσιν οἱ ὑπέρυθροι, κάθετοι, παντοίως κεκοιλωμένοι κρημνοί, μετὰ τῶν καλυπτόντων αὐτοὺς πολυχρόων φυτῶν καὶ θάμνων καὶ δένδρων. Καὶ ὁ μὲν Ὄλυμπος κατέρχεται ἀποτόμως σχεδὸν πανταχοῦ εἰς τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ· μεταξὺ δὲ τῶν κρημνῶν τῆς Ὄσσης καὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ παρατείνεται στενὴ ταινία εὐφόρου γῆς, καὶ ἐνιαχοῦ εὐρύνεται καὶ εἰς μικρὰς πεδιάδας καταπρασίνους, καὶ σκιαζομένας ὑπὸ δρυῶν, δαφνῶν καὶ πλατάνων. Ὁ ποταμὸς ῥέει ἡσύχως, ὁτὲ μὲν εὐρύτερος, ὁτὲ δ' ὑπὸ τῶν βράχων συστελλόμενος, καὶ εἰς τὰ στενώτερα μέρη τῆς δεξιᾶς ὄχθης φαίνονται ἔτι ἴχνη ἀρχαίας ἁμαξιτῆς ὁδοῦ. Ἐκεῖ δὲ, ἐν τοῖς ἀποτόμοις κρημνοῖς τῆς Ὄσσης, ὑπάρχει ῥῆγμα στενώτατον, δυσχερεστάτη εἴσοδος εἰς τὴν κοιλάδα, ὃν ἄλλοτε ὠχυρωμένον διὰ φρουρίου μικροῦ (Liv. XLIV, 6). Περὶ ἓν τέταρτον δὲ τῆς ὥρας ἀνατολικώτερον ἀναγινώσκεται ἔτι ἐπὶ τοῦ λείου ἐξεσμένου κρημνοῦ ἡ ἐπιγραφή: L. Cassius Longinus Procos. Tempe muniuit (ἴδ. Caes. B. G. III, 34). Εἰς μίαν τῶν εὐρυτέρων θέσεων ἦν τὸ πάλαι ἱδρυμένος βωμὸς τοῦ Ἀπόλλωνος, γενικῆς εὐλαβείας ἀπολαμβάνων. Ἐπιστεύετο ὅτι σεισμὸς ἔσχισε τὴν χαράδραν, ἐν ᾧ πρὶν πᾶσαι αὗται αἱ Θεσσαλικαὶ κοιλάδες ἐκαλύπτοντο ὑπὸ ὕδατος (Στρβ. Θ, 430). Τούτου ἕνεκα ἐφρόνει καὶ ὁ Ξέρξης ὅτι καλῶς ποιοῦντες οἱ Θεσσαλοὶ ὑπετάγησαν, διότι ἀνμόνον ἤθελε προσχώσει τὸν Πηνειὸν ἦσαν κατεστραμμένοι (Ἡρδ. Z, 129). Νῦν λέγεται καὶ Λυκόστομον.—Καὶ ἄλλας ἐξόχως ὡραίας χαράδρας ἐκάλουν Τέμπη ἐν τῇ ἀρχαιότητι, βεβαίως κατὰ τὰ Θεσσαλικὰ, ὡς τὰ Ἑλώρια Τέμπη ἐν Σικελίᾳ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Ἑλώρου (Ov. Fast IV, 487), καὶ παρὰ τοῖς Σαβίνοις τὴν κοιλάδα ἣν διαρρέει ὁ Οὐελῖνος (Cic. ad Att. IV, 15).

Τέμπυρα, χωρίον ἐν Θρᾴκῃ, ἔχον δύσφημόν τινα στενωπὸν μεταξὺ Τραϊανουπόλεως καὶ Μαξιμιανουπόλεως, πιθανῶς τὰ Κορπίλων στενὰ, δι' ὧν ὁ Βροῦτος καὶ ὁ Κάσσιος ἀπῆλθον εἰς Φιλίππους (Liv. XXXVIII, 41. — Ov. Trist. I, 10. 22).

Τέμψα, ἴδ. Τέμεσα.

Τενέα, πόλις 60 στάδια τῆς Κορίνθου πρὸς νότον ἀπέχουσα, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ πρὸς τὰς Μυκήνας, εἶχεν ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἐδὼ ἐλέγετο θρέψας ὁ Πόλυβος τὸν Οἰδίπουν

(Στρβ. Η, 380). Ἀλλ' ἴδ. Cic. ad Att. VI, 2, 3). Νῦν Χιλιομόδι.

Τενέας, ποταμὸς τῆς κάτω Ἰταλίας (Στρβ.). Νῦν Τινίας.

Τένεδος, νῆσος ἐν μίλιον ἀπέχουσα ἀπὸ τῆς Τρωϊκῆς παραλίας τῆς μικρᾶς Ἀσίας, μεθ' ὁμωνύμου πόλεως, ἐχούσης δύο λιμένας, ὧν ὁ εἷς ἐλέγετο βόρειος (Ἡρδ. Α, 151)· ἐπιστεύετο ὅτι ἐκαλεῖτο πρὶν Λεύκοφρυς, καὶ μετωνομάσθη ἔπειτα κατὰ Τέννην (ἴδ,), τὸν υἱὸν τοῦ Κύκνου. Ὁ Ὅμηρος λέγει τὸν Ἀπόλλωνα «ἴφι ἀνάσσοντα» ἐν ταύτῃ τῇ νήσῳ. Ἀρχαιότατα ἤδη ἦτο ἐπίσημος (Στρβ. ΙΓ, 604). Οἱ Πέρσαι ἐπὶ τῆς ἐκστρατείας των κατὰ τῆς Ἑλλάδος κατέλαβον αὐτὴν (Ἡρδ. ΣΤ, 31). Ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου συνεμάχει μετὰ τῶν

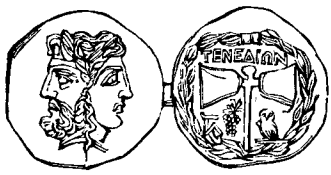

Ἀθηνῶν (Θουκ. Β, 2), καὶ ἔμεινε καὶ μετὰ ταῦτα αὐτοῖς συντεταγμένη, μέχρις οὗ ἡ Ἀνταλκίδειος εἰρήνη ἀπέδωκεν αὐτὴν εἰς τὴν Περσίαν, ἧς ἀπέσεισεν αὖθις τὸν ζυγὸν ἐπὶ τῶν Μακεδονικῶν χρόνων. Ὡς ἐκ τῆς θέσεως αὐτῆς ἦν ἡ Τένεδος σπουδαῖος ναυτικὸς σταθμὸς (Πολ6. ΙΣΤ, 34. ΚΖ, 6. — Liv. XXXI, 16. XLIV, 28). Ἐπὶ τοῦ Μιθριδατικοῦ πολέμου ὁ Λούκουλλος συνεκρότησεν ἐνταῦθα σπουδαίαν ναυμαχίαν (Πλούτ. Λούκ. Γ. — Cic. Arch. IX, 21. 4. Mur. XV. 33).

Τέννης, υἱὸς τοῦ Κύκνου, βασιλέως τῶν Κολωνῶν ἐν Τρωάδι, καὶ τῆς Προκλείας, ἢ τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ ἀδελφὸς τῆς Ἠμιθέας. Διαβληθεὶς ὑπὸ τῆς μητρυιᾶς του, ἐνεκλείσθη μετὰ τῆς ἀδελφῆς ὑπὸ τοῦ πατρός των εἰς κιβώτιον, καὶ ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν. Ἐξεβράσθη δ' εἰς τὴν νῆσον Λεύκοφρυν, ἣν μετωνόμασε Τένεδον, καὶ ἐβασίλευσεν ἐπ' αὐτῆς. Ἀναγνωρίσας δ' εἶτα ὁ Κύκνος τὴν ἀθωότητα τοῦ υἱοῦ του, ἦλθε πρὸς αὐτὸν εἰς Τένεδον, καὶ ἀμφότεροι ἐθανατώθησαν ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως. Τὸν Τέννην ἐτίμων ὡς ἥρωα οἱ Τενέδιοι (Παυσ. Ι, 14. 2). Κατὰ δὲ Διόδωρον (Ε, 83), ἦν πρῶτος οἰκιστὴς τῆς νήσου, πρὶν οὖσης ἐρήμου.

Τέντυρα, πρωτεύουσα νομοῦ τῆς ἄνω Αἰγύπτου, εἰς τὴν δυτικὴν ὄχθην τοῦ Νείλου· εἶχε ναοὺς τοῦ Τυφῶνος καὶ τῆς Ἀθὼρ (Ἀφροδίτης), καὶ κατῳκεῖτο ὑπὸ δεξιῶν ἁλιέων τῶν κροκοδείλων (Στρβ. ΙΖ, 814. — Juv. IX, 35). Διατηρεῖ τὸ ἀρχαῖον ὄνομα (Δενδέρα), καὶ ἀξιόλογα λείψανα ἀμφοτέρων τῶν ναῶν, φερόντων ἱερογλυφικὰς ἐπιγραφὰς τῶν χρόνων τῆς Κλεοπάτρας. Μικρὸν δὲ βορειότερον, εἰς Λατιόπολιν (Ἐσνὲ), ὑπάρχουσι λαμπρὰ ἐρείπια τοῦ ναοῦ τῆς Ἴσιδος, οἰκοδομηθέντος, κατ' ἐπιγραφάς, ὑπὸ τοῦ Θουτμάσιος, τῆς ιη' δυναστείας (1783 π. Χ.)· καὶ ἐν αὐτοῖς εὑρέθη ὁ περίφημος ζῳδιακὸς κύκλος, ἔχων τὴν πλήρη παράστασιν τῶν 12 ζῳδίων, καὶ ἀπαχθεὶς εἰς Παρισίους.

Τέραμβος, υἱὸς τοῦ Εὐήρου καὶ τῆς Νύμφης Ὀρσηίδος, ἀγαπηθεὶς ὑπὸ τοῦ Πανὸς καὶ τῶν Νυμφῶν διότι ἔπαιζε καλῶς τὸν ποιμενικὸν αὐλόν, εἶτα δ' ὡς ἀπειθὴς αὐτοῖς μεταμορφωθεὶς εἰς μέγαν κάνθαρον, καλούμενον Τεράμβυκα (Ἀντ. Λιβ. 22).

Τεργέστη, κώμη, εἶτα πόλις ἐν Ἰλλυρίᾳ, εἰς τὸν βορειότατον μυχὸν τῆς Ἀδριατικῆς θαλάσσης, τὸν Τεργεσταῖον κόλπον. Οἱ Ῥωμαῖοι, ἐπὶ τῶν πολέμων κατὰ τῶν Ἰαπόδων, ἀναγνωρίσαντες τῆς θέσεως ταύτης τὴν καταλληλότητα, ηὔξησαν τὴν πόλιν, ταχέως ἔκτοτε ἀναπτυχθεῖσαν διὰ τοῦ ἐμπορίου (Στρβ. Ε, 215. Ζ, 314. — Mel. II, 4, 3).

Τερεδών, 1) Πόλις τῆς Βαβυλωνίας ἐπὶ τοῦ Τίγριδος ποταμοῦ (Διον. Πργ. 982. — Πτολμ. Ε, 20. — 2) Αὐλήτριά τις ἐν Ἀθήναις (Ἀρστφ. Θσμφρ. 1181).

Τερέντιος, 1) Ἀφρικανὸς (Afer), ἐν Καρχηδόνι γεννηθεὶς τῷ 185 π. Χ., ἦλθε νεώτατος ὡς δοῦλος εἰς Ῥώμην. Ὁ κύριος αὐτοῦ, Τερέντιος Λουκάνος, ἀφορῶν εἰς αὐτοῦ τὴν ἀγχίνοιαν καὶ τὴν καλλονήν, τὸν ἀνέθρεψε καλῶς, τὸν ἀπηλευθέρωσε, καὶ τῷ ἔδωκε τὸ ἴδιον ἑαυτοῦ ρωμαϊκὸν ὄνομα. Ἐπεδόθη δ' εὐθὺς εἰς τὴν κωμικὴν ποίησιν, καὶ ἐπιδοκιμασθεὶς καὶ ἀγαπηθεὶς ὑπὸ πολλῶν τῶν ἐπισήμων Ῥωμαίων, ἰδίως ὑπὸ Σκιπίωνος τοῦ Ἀφρικανοῦ, ἀφ' οὗ ἔγραψε καὶ ἀνεβίβασεν εἰς τὴν σκηνὴν ἓξ κωμῳδίας, ἀπῆλθε σπουδῶν ἕνεκα εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἅμα ἐπανελθὼν, τῷ 159, ἀπέθανε, μόλις 26 ἐτῶν, ἀφεὶς μίαν θυγατέρα. Οἱ τίτλοι τῶν ἓξ κωμῳδιῶν του, τῶν μόνων ἃς ἔγραψε, καὶ αἵτινες σώζονται, εἰσὶ πάντες Ἑλληνικοί. «Ἀνδρία· Εὐνοῦχος· Ἑαυτὸν τιμωρούμενος· Ἀδελφοί· Ἔκυρα· Φορμίων». Ἔγραψε δ' αὐτὰς κατὰ πρωτότυπα τῆς νέας ἀττικῆς κωμῳδίας, τὰς μὲν δύο τελευταίας κατὰ τὸν Ἀπολλόδωρον, τὰς λοιπὰς δὲ κατὰ τὸν Μένανδρον, ὥστε ἡ διατήρησις αὐτῶν ἐστὶ πολύτιμος καὶ διὰ τὴν μέχρι τινὸς γνῶσιν τῶν ἀπολεσθέντων Ἑλληνικῶν ἀριστουργημάτων. Διακρίνεται διὰ τὴν περιγραφὴν τῶν χαρακτήρων καὶ τὴν δραματικὴν οἰκονομίαν, ὡς ἐν γένει ἡ νέα κωμῳδία, ἀλλ' ὡς αὐτὴ, ἐλαττοῦται τῶν ἀρχαίων ὡς πρὸς τοῦ σαρκασμοῦ τὴν ὀξύτητα. Καὶ ὡς πρὸς τὴν εὐγένειαν τῆς γλώσσης καὶ ὡς πρὸς τὴν ἐπιμέλειαν τῆς συνθέσεως διαφκίνεται πάντοτε ἐν αὐταῖς ἡ ἐπιρροὴ τῆς Ἑλληνικῆς μορφώσεως, ὥστε καὶ κατ' αὐτὸν τὸν Καίσαρα ἦν «ἡμίτομος Μένανδρος»(Dimidiatus Menander. Suet. Vit. Ter.). Ἀλλὰ μιμητὴς μόνον ἦν, οὐχὶ μεταφραστὴς τοῦ Μενάνδρου.—2) Τερέντιος Οὐάρρων Ἀτακινὸς ἐκ τῆς Ναρβονικῆς Γαλλίας, ἔνθα ὁ ποταμὸς Ἄταξ, ἔζη ἀπὸ 83-37 π. Χ., καὶ ἐδίδαξε καὶ αὐτὸς ἐπὶ τὰ ἴχνη Ἑλλήνων ποιητῶν, γράψας ἔπος ἐπιγραφόμενον «Ἀργοναῦται» ἢ «Ἀργοναυτικὰ», ἐλευθέραν ἀπομίμησιν τῶν τοῦ Ἀπολλωνίου τοῦ Ῥοδίου. Τοῦτο ἐξετιμᾶτο ὑπὲρ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ. Ἄλλα δ' αὐτοῦ μνημονεύονται τὸ ἐπιγραφόμενον «Χωρογραφία», ἀστρονομικὸν περὶ οὐρανοῦ καὶ γῆς· ἄλλα «Ἐφημερὶς», περὶ ἀτμοσφαιρικῶν φαινομένων, κατ' Ἄρατον. Ὁ Ὁράτιος τὸν λέγει καὶ ποιητὴν σατυρῶν, ὁ Ὀβίδιος καὶ ὁ Προπέρτιος ἐλεγείων. Σώζονται δ' αὐτοῦ ἀποσπάσματα μόνον.

Τέρετρον, ἐργαλεῖον ξυλουργικὸν πρὸς διάτρησιν (Ὁμ. Ὀδ. Ε, 246. Ψ. 198). Ἡ εἰκὼν κατ' ἀρχαῖον πρωτότυπον· ἡ

δ' ἑτέρα κατ' εἰκόνα νῆς Πομπηΐας, παριστῶσαν τὸν Δαίδαλον, (ὃν ὁ Πλίνιος (VII, 57) λέγει ἐφευρετὴν τοῦ τερέτρου ἢ τρυπάνου), κατασκευάζοντα χαλκῆν αἶγα διὰ τὴν Πασιφάην, καὶ ἔχοντα παρ' ἑαυτῷ κατὰ γῆς

τὸ λεπτότερον τέρετρον τῶν τορευτῶν, κινούμενον διὰ χορδῆς τόξου, δι' ὃ καὶ τὸ τόξον ἐστὶ πλησίον αὐτοῦ.

Τέρεννα (ἡ), ἀποικία Κροτωνιατῶν εἰς τὴν δυτικὴν παραλίαν τῶν Βρεττίων, ἐπὶ κόλπου Τερινναίου κατ' αὐτὴν καλου-

μένου (Θουκ. ΣΤ, 104). Κατεστράφη ὑπὸ τοῦ Ἀννίβα, καὶ ἔκτοτε πλέον δὲν ἀνῳδρύθη.

Σώζονται δὲ τὰ ἐρείπια αὐτῆς κατὰ τὴν Ἁγ. Εὐφημίαν (Στρβ. ΣΤ, 256.—Liv. VIII, 24).

Τέρμα, ἡ στήλη κατὰ τὸ πέρας τοῦ σταδίου. Ἴδ. Νύσσα.

Τέρμερα (τὰ), πόλις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, μεταξὺ Καρίας καὶ Λυδίας, ἐπὶ τοῦ Τερμερίου ἀκρωτηρίον, ἀπέχοντος 40 στάδια τῆς νήσου Κῶ (Ἡρδ. Ε, 37. —Στρβ.—Στφ. Βζ.). Παροιμιακῶς ἐλέγετο «Τερμέριον κακὸν» τὸ μέγα κακὸν, εἴτε διότι τοιοῦτο ἐπέσυρον ἐφ' ἑαυτοὺς οἱ Τερμέριοι ἕνεκα ἰδίων κακουργιῶν, εἴτε δι' ἃ αὐτοὶ ἔπραττον κακὰ, πειραταὶ ὄντες (Πλούτ. Θησ.). Ἴδ. Τέρμερος.

Τέρμερος, διαβόητος μυθολογούμενος λῃστὴς ἐν Θεσσαλίᾳ, συντρίβων τὰς κεφαλὰς τῶν ἐκεῖθεν διερχομένων. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐφόνευσεν αὐτὸν ὁ Ἡρακλῆς (Πλούτ. Θησ. ΙΑ). Πιθανώτερον ἐξ αὐτοῦ τὸ παροιμιακὸν «Τερμέριον κακόν» Ἴδ. Τέρμερα.

Τερμησσός, πόλις τῶν Ἀρενάκων εἰς τὴν Ταρρακωνικὴν Ἱσπανίαν ἐπὶ κρημνοῦ ἀποτόμου δυτικῶς τῆς Νουμαντίας κειμένη. Πολλάκις ἀποκρούσαντες ἐπιθέσεις καὶ πολιορκίας τῶν Ῥωμαίων, ἐβιάσθησαν τέλος τῷ 98 π. Χ. οἱ κάτοικοι νὰ μετοικήσωσιν εἰς τὴν πεδιάδα, εἰς πόλιν ἀτείχιστον (Ἀππ. ΣΤ, 76. 99). Ἡ ἄνω πόλις νῦν Τέρμη.

Τερμησσὸς καὶ Τελμησσὸς, 1) Πόλις τῆς Πισιδίας ὀχυρὰ καὶ εἰς δυσπόρθητον θέσιν κειμένη, εἰς τὰ ὕψη τοῦ Ταύρου,

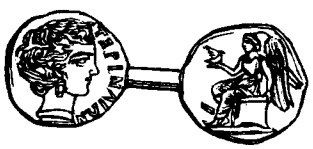

ὑπὲρ τὸν ποταμὸν Καταρράκτην, καὶ παρὰ στενωπόν. Ἕνεκα τῆς ὀχυρότητος αὐτῆς ἀπέφυγε νὰ τὴν προσβάλῃ ὁ Ἀλέξανδρος (Στρβ. ΙΓ, 630.—Ἀρρ. Α, 27, 5. 28, 1). — 2) Ἴδ. Περμησσός.

Τερμίλαι (οἱ), Κρῆτες ἀρχαιότατα μεταβάντες εἰς Λυκίαν μετὰ τοῦ Σαρπηδόνος, καὶ εἶτα Λύκιοι κληθέντες ἀπὸ Λύκου τοῦ υἱοῦ τοῦ Πανδίονος, εἰ καὶ οἱ ὁμοροι αὐτοῖς ἐξηκολούθουν νὰ τοὺς ὀνομάζωσι Τερμίλας, ἤτοι τοὺς ὁμόρους (Ἡδ. Α, 173. — Παυσ. Α, 19).

Τέρμος, ποταμὸς τῆς νήσου Σαρδοῦς, παραρρέων τῇ πόλει Κύρνῳ (νῦν Ἀρογεινήσιος).

Τέρμων (ὁ), Ὅρος, ἡ τῶν ὁρίων προστάτις θεότης τῶν Ῥωμαίων, τῶν τε δημοσίων, τοῦ κράτους, καὶ τῶν ἰδιωτικῶν κτήσεων. Ἡ λατρεία αὐτῆς ἐπιστεύετο εἰσαχθεῖσα ὑπὸ τοῦ Νουμᾶ. Ἐτελεῖτο δὲ πρὸς τιμὴν αὐτῆς κατ' ἔτος, τῇ 21 Φεβρουαρίου, ἑορτὴ, τὰ Τερμινάλια (Διον. Ἁλκρ. Β, 9.—Πλούτ. Νουμ.).

Τέρπανδρος, ἐξ Ἀντίσσης τῆς νήσου Λέσβου, ποιητὴς καὶ μουσικὸς τῆς 25-35 Ὀλ. Λέγεται πρῶτος τελειοποιήσας τὴν λύραν, διὰ συμπληρώσεως τῶν 4 αὐτῆς χορδῶν εἰς 7. Προσέτι ἐφημίζετο ὡς ὁ ἐπινοήσας πρῶτος μουσικὰ σημεῖα, καθ' ἃ ὁμοιομόρφως πανταχοῦ νὰ ψάλλωνται τὰ ὁμηρικὰ ἔπη, καὶ αὐτὸς δὲ συνέταξε μελῳδίας, αἵτινες, ἕνεκα τοῦ κάλλους αὐτῶν, ἐπὶ πολὺ ἐπεκράτησαν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν μουσικήν, Λέσβιαι καλούμεναι. Εἰς τοὺς ἐν Δελφοῖς μουσικοὺς ἀγῶνας ἐπὶ Ὀλ. 27-33 ἐνίκησε τετράκις ἐπανειλημμένως· καὶ ἤδη τῷ 676 π. Χ. κατ' ἐντολὴν τοῦ χρησμοῦ, εἰς Σπάρτην κληθεὶς, ἵνα διὰ τῆς ἐπιρροῆς τῆς μουσικῆς του κατευνάσῃ ἐκεῖ ἐξαφθέντα ἐμφύλια πάθη, ἐνίκησεν εἰς τὸν πρῶτον μουσικὸν ἀγῶνα τοῦ Καρνείου Ἀπόλλωνος. Ἐκ τῶν ποιήσεων αὐτοῦ δύο μόνον στίχοι περισώζονται, καὶ τούτων ἡ γνησιότης ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἤδη ἠμφισβητεῖτο (Αἰλ. π. ἱ. ΙΒ, 50. — Πλούτ.—Στρβ.).

Τέρπιος, πατὴρ τοῦ ἀοιδοῦ Φημίου (Ὁμ. Ὀδ. Χ, 330).

Τερψίας, Ἰσθμιονίκης (Πίνδ. Ὀλ. ΙΓ, 60).

Τερψιχόρη, ἡ Μοῦσα ἡ εἰς τοὺς χοροὺς καὶ τὰς ὀρχήσεις ἐντερπομένη (Ἡσδ. Θεογ. 78. — Πλάτ. Φαῖδρ. 259).

Τερψίων, Μεγαρεύς, εἷς τῶν μαθητῶν τοῦ Σωκράτους (Πλάτ.).

Τεσσαράκοντα (οἱ), ἦσαν ἐν Ἀθήναις δικασταὶ κατ' ἔτος κληρούμενοι καὶ «κατὰ δήμους περιΐόντες», ἵνα δικάζωσιν ἐκεῖ τὰς μικρὰς δίκας «αἰκίας καὶ βιαίων», καὶ πάσας τὰς μὴ ὑπερβαινούσας τὴν διεκδίκησιν 10 δραχμῶν, ἵνα μὴ ἀναγκάζωνται οἱ δημόται νὰ ἔρχωνται μακρόθεν εἰς τὰ δικαστήρια διὰ μικροῦ λόγου ἀξίους διαπληκτισμοὺς καὶ δι' ἐλαχίστας ποσότητας. Πρὶν ἦσαν τὸν ἀριθμὸν 30· ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἐξώσεως τῶν Λ' τυράννων ηὐξήθησαν εἰς 40, «μίσει τοῦ ἀριθμοῦ», κατὰ Πολυδεύκην (ΙΑ, 100.—Ἀρστ. Πλτκ. Δ, 13, 2. — Δμσθ. πρ. Πανταίν. 976. — Λεξ. Ῥητ. Φώτ. 310, 21).

Τετραδαρχία, ἴδ. Τετραρχία.

Τετράδραχμον, ἀργυροῦν νόμισμα τῶν Ἀθηνῶν, περιλαμβάνον 4 τῶν τότε δραχμῶν, κατὰ μὲν τὸν σταθμὸν ἴσον πρὸς 3, $^{60}/_{100}$ τῶν νῦν δραχμῶν (φράγκων), κατὰ δὲ τὴν ἀξίαν, ἀναλόγως τῆς τιμῆς τοῦ σίτου, τριπλάσιον.

Τετρακέφαλος Ἑρμῆς, ἐν Ἀθήναις εἰς διασταύρωσιν ὁδῶν τοῦ ἔσω Κεραμεικοῦ, ἄγαλμα, ἢ μᾶλλον τετράγωνος στήλη μετὰ τεσσάρων κεφαλῶν τοῦ Ἑρμοῦ, προστάτου τῶν ὁδῶν, ἑκάστης κεφαλῆς οὔσης πρὸς μίαν τῶν ὁδῶν ἐστραμμένης (Ἡσύχ. —Φωτ. λεξ.—Ἐπίγρ. ἐν Ἀνθλ.).

Τετρακόσιοι, βουλὴ ὀλιγαρχικὴ ἐν Ἀθήναις, ἀντικαταστήσασα τὴν τῶν 500 μετὰ τὸ Σικελικὸν πάθημα. Ἤδη ἀπὸ Κίμωνος εἶχεν ἀρχίσει ἡ ἐνέργεια τῶν ἑταιριῶν, αἵτινες ἐπεδίωκον τὴν τοῦ πολιτεύματος μεταρρύθμισιν. Αἱ κωμῳδίαι τοῦ Ἀριστοφάνους καὶ ἡ δίκη τῶν Ἑρμοκοπιδῶν εἰσὶν ἀποδείξεις πόσον ὑπόπτως διέκειτο ἡ τότε ἄρχουσα μερὶς πρὸς τοὺς ἀντιπολιτευομένους. Ἀλλὰ μετὰ τὴν μεγάλην ἧτταν ἐν Σικελίᾳ πάντες συνεῖδον τὴν ἀνάγκην δραστηρίας μεταρρυθμίσεως, καὶ ἐξελέγησαν δέκα πρόβουλοι (ἴδ.), ἵνα σκεφθῶσι περὶ τῶν ἀναγκαίων μεταβολῶν εἰς τὸ πολίτευμα. Ὁ Ἀλκιβιάδης, ἀπελθὼν ἐκ Σπάρτης πρὸς τὸν Τισσαφέρνην, συνέδεσε σχέσεις μετὰ τοῦ ἐν Σάμῳ ἀττικοῦ στόλου, καὶ ὑπεσχέθη τὴν ὑποστήριξιν τῶν Περσῶν, ἐὰν ἐν Ἀθήναις, ἔνθα τὰ δημόσια διεῖπεν ὁ ἄσπονδος αὐτοῦ ἐχθρὸς Ἀνδροκλῆς, ἀντικαθίστατο κυβέρνησις ὀλιγαρχική. Τὰ τῆς ὀλιγαρχίας ἐφρόνουν ἐν τῷ στόλῳ καὶ ὁ Φρύννιχος καὶ ὁ Πείσανδρος, ἀμφότεροι ὅμως πολλαχῶς οὐχὶ καλῆς ἀπολαύοντες ὑπολήψεως. Καὶ ὁ μὲν Φρύννιχος, μισῶν τὸν Ἀλκιβιάδην, ἀπέκρουσε τὰς προτάσεις αὐτοῦ· ἀλλ' ὁ Πείσανδρος ἐδέχθη ν' ἀπέλθῃ εἰς Ἀθήνας ἵνα ἐνεργήσῃ τὰ δέοντα. Κατώρθωσε δὲ τὴν συνένωσιν πασῶν τῶν ἐνεργειῶν εἰς ἀπὸ κοινοῦ δρᾶσιν, καὶ ἀνετέθη αὐτῷ νὰ συνεννοηθῇ μετὰ τοῦ Ἀλκιβιάδου καὶ τοῦ Τισσαφέρνους. Καὶ οὗτοι μὲν δὲν ἐπέτυχον· ἀλλ' ἀφ' οὗ εἰς διαφόρους νήσους ἐγκατέστησε τὴν ὀλιγαρχίαν, ἐπανελθὼν ὁ Πείσανδρος κατ' Ἀπρίλιον τοῦ 411 π. Χ., κατώρθωσε νὰ ψηφισθῇ ἡ κατάργησις διαφόρων δημοκρατικῶν θεσμῶν, πρὸ παντὸς δὲ τοῦ σπουδαιοτάτου πάντων, τοῦ νόμου περὶ γραφῆς παρανόμων, νὰ παύσῃ ἡ δημοτικὴ μισθοδοσία, καὶ νὰ ἐκλεγῶσιν ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας 5 πρόεδροι, οἵτινες προσεξελέξαντο ἄλλους 100, ἀνὰ 10 ἐξ ἑκάστης φυλῆς, καὶ ἐκ τούτων ἕκαστος ἀνὰ ἄλλους 3· ὥστε πάντες ὁμοῦ ἐγένοντο 400, ἀντικαταστήσαντες τὴν βουλὴν τῶν 500, ἣν ἐξεδίωξαν διὰ τῆς βίας. Περιώρισαν δὲ καὶ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ δήμου εἰς μόνους 5000· καὶ ἠδύναντο νὰ συγκαλῶσιν αὐτὴν κατὰ βούλησιν. Ἡ κυβέρνησις αὕτη ἤρξατο διαπραγματεύσεων μετὰ τῆς Σπάρτης. Ἀλλ' αἱ ἐλπίδες ὠφελίμου συνθηκολογίας ἢ ὑποστηρίξεως ἐκ μέρους τῆς Περσίας, εἰς ἃς ἀποβλέπων ὁ δῆμος συγκατένευσεν εἰς τὴν τοι-

αὐτην μεταβολὴν, δὲν ἐπηλήθευσαν, καὶ μετ' οὐ πολὺ καὶ αὐτοὶ οἱ ὀλιγάρχαι διεφώνησαν πρὸς ἀλλήλους, καὶ οἱ μὲν τῶν ἀρχηγῶν αὐτῶν, ὡς ὁ Φρύννιχος, ὁ Πείσανδρος, ὁ Ἀντιφῶν, ἐμελέτων καὶ παρεσκεύαζον προδοσίαν εἰς τὴν Σπάρτην, ἐν ᾧ ἄλλοι, ὡς ὁ Θηραμένης, ὁ Ἀριστοκράτης, ἔκκλησιν εἰς συμβιβασμὸν μετὰ τοῦ δήμου. Ἡ Εὔβοια ἀπεσπάσθη· οἱ τότε ἐν Σάμῳ ναυαρχοῦντες, ἰδίως ὁ Θρασύβουλος καὶ ὁ Θράσυλος, ἐκηρύχθησαν ὑπὲρ τῆς δημοκρατίας· καὶ τότε προσεκλήθη ὁ Ἀλκιβιάδης, ὅστις οὐδέποτε ἔκλινεν εἰλικρινῶς πρὸς τὴν ὀλιγαρχίαν, καὶ ἐτέθη ἐπὶ κεφαλῆς τῆς κυβερνήσεως, καὶ ὁ δῆμος ἀνέτρεψε τοὺς τετρακοσίους, μετὰ τετράμηνον αὐτῶν ἀρχήν. Ὁ Φρύννιχος ἐδολοφονήθη, ὁ Ἀντιφῶν κατεδικάσθη εἰς θάνατον, ἄλλοι ἔφυγον εἰς Δεκέλειαν πρὸς τοὺς Σπαρτιάτας. Ἡ ἀρχαία βουλὴ ἐνιδρύθη ἐκ νέου· ἐπειδὴ ὅμως τὸ ἐκκλησιαστικὸν, δηλαδὴ ὁ μισθὸς διὰ τὰς συνελεύσεις τοῦ δήμου ἔμεινε κατηργημένος, διὰ τοῦτο ἐξηκολούθησεν ἔτι ἐπί τινα χρόνον ἡ ἐκκλησία τοῦ δήμου συγκειμένη ἐκ 5000, καὶ ἄλλαι τινὲς ἐκ τῶν γενομένων μεταρρυθμίσεων διετηρήθησαν, ἀλλ' ἀγνοεῖται ἐπὶ πόσον (Θουκ. Η, 87-97).

Τετράκωμος, ἐν Ἀττικῇ ἀρχαιότατος σύνδεσμος, περὶ τὸ Ἡράκλειον, τεσσάρων κωμῶν, αἵτινες ἦσαν οἱ Πειραιεῖς, Θυμοιτάδαι, Φαληρεῖς καὶ Ξυπεταιῶνες.

Τετραλογία. Ἐπειδὴ αἱ θεατρικαὶ παραστάσεις ἐν Ἑλλάδι ἐτελοῦντο δι' ἡμέρας, ἀπὸ τῆς αὐγῆς μέχρι τῆς ἑσπέρας, διὰ τοῦτο ἀνέκαθεν, ἀπὸ τοῦ Αἰσχύλου ἤδη, ὁ ἐν Ἀθήναις κατὰ τὰ Διονύσια εἰς αὐτὰς διαγωνιζόμενος ποιητὴς ὤφειλε νὰ προσάγῃ τέσσαρα ὁμοῦ δράματα, ἅτινα νὰ πληρῶσι τὸ τῆς ἡμέρας διάστημα. Συνέκειτο δ' ἡ τετραλογία αὕτη ἐκ τριῶν τραγῳδιῶν καὶ ἑνὸς σατυρικοῦ δράματος, συνεχομένων διὰ τῆς ὑποθέσεως. Πλήρης ἀττικὴ τετραλογία οὐδεμία διατηρεῖται. Τῆς Ὀρεστείας τοῦ Αἰσχύλου ἔχομεν τὰς τρεῖς τραγῳδίας, «Ἀγαμέμνονα, Χοηφόρους καὶ Εὐμενίδας»· τοῦ δὲ σατυρικοῦ δράματος γινώσκεται μόνον τὸ ὄνομα «Πρωτεύς». Ἐξ ἀρχαίων σημειώσεων γνωστοὶ εἰσὶν οἱ ἑπόμενοι τίτλοι τετραλογιῶν. Τοῦ Αἰσχύλου α) Ἡ τετραλογία «τῶν Περσῶν (Φινεὺς, Πέρσαι, Γλαῦκος, Προμηθεύς)». β) Ἡ «Λυκουργεία (Ἤδωνες, Βασσαρίδαι, Νεανίαι, Λυκοῦργος)»· ἡ «Οἰδιπόδεια (Λάϊος, Οἰδίπους, οἱ Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας, Σφίγξ)». Καὶ ἐκ συγχρόνου τετραλογίας Ἀριστίου, τοῦ υἱοῦ Πρατίνα, μνημονεύονται τρία δράματα· «ὁ Περσεὺς, ὁ Τάνταλος καὶ οἱ Παλαισταὶ», τὸ τελευταῖον, δρᾶμα σατυρικὸν, ἔργον τοῦ πατρός του, ὃ ἀνεβίβασεν ὁ Ἀριστίας εἰς τὴν σκηνὴν, συμπληρώσας αὐτὸ διὰ τῶν τριῶν τραγῳδιῶν. Μνημονεύεται προσέτι τετραλογία τοῦ Πολυφράδμονος, καὶ αὐτὴ «Λυκουργεία» καλουμένη. Ὡς πρὸς τὰς τραγῳδίας τοῦ Σοφοκλέους οὐδεμία σώζεται μαρτυρία περὶ τῆς εἰς τετραλογίας συναρμολογίας αὐτῶν. Τετραλογιῶν δὲ τοῦ Εὐριπίδου εἰσὶ γνωστοὶ οἱ ἑπόμενοι τίτλοι· α) ἡ τῆς Ἀλκήστιδος» τετραλογία, ἣν ἀπετέλουν τὰ δράματα «αἱ Κρῆσσαι, Ἀλκμαίων ἐν Ψωφίδι, Τήλεφος, Ἄλκηστις». β) «Ἡ Μήδεια», ἧς μέρη «Μήδεια, Φιλοκτήτης, Δίκτυς, Θερισταί»· γ) ἡ «Τρωάδων διδασκαλία», ἧ ἀνῆκον ὁ «Ἀλέξανδρος, Παλαμήδης, Τρῳάδες, Σίσυφος». Πρὸς τὸν Εὐριπίδην ἀντηγωνίσθη τότε ὁ Ξενοκλῆς διὰ τετραλογίας, ἧς μέρη ἦσαν «Οἰδίπους, Λυκάων, Βάκχαι καὶ Ἀθάμας». Μνημονεύεται καὶ τοῦ Φιλοκλέους Πανδιονὶς, πιθανῶς καὶ αὐτὴ τετραλογία κατὰ τὰς Αἰσχυλίους, εἰ καὶ τὰ μέρη αὐτῆς δὲν ἀναφέρονται. Καὶ τοῦ τραγικοῦ ποιητοῦ Μιλήτου ἡ μνημονευομένη «Οἰδιπόδεια», τετραλογία φαίνεται καὶ αὐτὴ οὖσα. Ἐξ ὑποθέσεώς τινος δὲ τῶν «Φοινισσῶν» τοῦ Εὐριπίδου ἐγένετο γνωστὸν ὅτε τὸ δρᾶμα τοῦτο συνεδιδάχθη ὁμοῦ μετὰ τοῦ «Οἰνομάου» καὶ τοῦ «Χρυσίππου» τοῦ αὐτοῦ ποιητοῦ· τοῦ δὲ τετάρτου δράματος δὲν διετηρήθη ἡ ἐπιγραφή. Ὁμοίως καὶ τῆς τετραλογίας τῆς διδα-

χθείσης μετὰ τοῦ Εὐριπίδου τὸν θάνατον μόνον τρεῖς τίτλοι γινώσκονται, «Ἰφιγένεια ἐν Αὐλίδι, Ἀλκμαίων ἐν Κορίνθῳ, Βάκχαι». Ὁ Σουίδας λέγει ὅτι ὁ Σοφοκλῆς «ἦρξε τοῦ δρᾶμα πρὸς δρᾶμα ἀγωνίζεσθαι, ἀλλὰ μὴ τετραλογίαν», ἐξ οὗ πρέπει νὰ εἰκασθῇ ὅτι κατ' ἀρχὰς μὲν ἐδιδάσκοντο τέσσαρα ἀλληλουχούμενα δράματα ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ποιητοῦ, τὴν δ' ἐπιοῦσαν ἄλλα τόσα τοῦ ἀνταγωνιζομένου αὐτῷ, εἶτα δὲ, κατ' εἰσήγησιν τοῦ Σοφοκλέους, πρὸς μείζονα ποικιλίαν, ἐντὸς τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἀνὰ ἓν (ἢ ἀνὰ δύο, ἓν τραγικὸν καὶ ἓν εὔθυμον ἢ σατυρικὸν) ἑκάστου τῶν ἀντιπάλων.

Τετράμνηστος, υἱὸς Ἀσύσου, Σιδώνιος, εἷς τῶν ναυάρχων τοῦ Ξέρξου (Ἡρδ. Ζ, 98).

Τεταύδιον, ἡ διασταύρωσις δύο ὁδῶν. Σταυροδρόμιον.

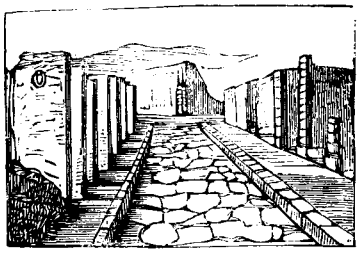

Τετράπολις, πολλαχοῦ σύνδεσμος πολιτικὸς ἢ καὶ θρησκευτικὸς τεσσάρων πόλεων, ὡς α) ἐν Ἀττικῇ, βορείως τοῦ Πεντελικοῦ, συνδέουσα ἐξ ἀρχαιοτάτων χρόνων τοὺς δήμους Μαραθῶνα, Οἰνόην, Προβάλινθον, Τρικόρυθον, περὶ τὴν λατρείαν ναοῦ τοῦ Ἡρακλέους, καὶ ἡ Τετράκωμος (ἴδ.) ἡ Πειραϊκή. — β) ἐν Δωρίδι (Ἐρινὸς, Πίνδος, Βοῖον, Κυτίνιον). — γ) ἐν Λυκίᾳ (Κίβυρα, Οἰνόανδα, Βουβὼν, Βάλβουρα). — δ) ἐν Συρίᾳ (Ἀντιόχεια, Ἀπάμεια, Λαοδίκεια, Σελεύκεια).

Τετραπυργία, πόλις εἰς τὰ νότια τῆς Καππαδοκίας, ἧς πολλὰ σώζονται ἐρείπια ἐν Ἰγγεσοῦ (Πολύβ. — Πτολμ. Ε, 7).

Τετραρχία, ἡ τετραχῆ πολιτικὴ διαίρεσις χώρας ἢ λαοῦ τινος. Οὕτω διῃρεῖτο ἀρχαιότατα ἡ Θεσσαλία εἰς τέσσαρας τετραρχίας, καὶ τὴν διαίρεσιν ταύτην ἐπανέφερε πάλιν ὁ Φίλιππος, θέλων νὰ διασπάσῃ αὐτῆς τὴν ἑνότητα (Δημοσθ. κ. Φιλ. Β, 117. — Εὐρπ. Ἄλκστ. 1154. — Στρβ. Θ, 430. — Ἁρπκρ. λ.). — Ἕκαστον τῶν τριῶν Γαλατικῶν ἐθνῶν, τῶν καταλαβόντων ἐν μικρᾷ Ἀσίᾳ τὴν Γαλλογραικίαν, διῄρεσε τὴν μερίδα ἑαυτοῦ εἰς τέσσαρας τετραρχίας (Στρβ. ΙΒ, 566. 567), καὶ διέμειναν ὑπὸ 12 τετράρχας μέχρις οὗ ἐπὶ τῆς Ῥωμαϊκῆς δημοκρατίας περιῆλθον πάντες ὑπὸ τὸν Δηϊόταρον (Ἀππ. Μιθρ. ΜΣΤ. Συρ. Ν. Ἐμφυλ. Δ, 88. — Liv. Épit. XCIV. Cic. pr. Deiot. XV). Τετράρχας εἶχον καί τινα τῶν ἐθνῶν τῆς Συρίας, καὶ ἐν Παλαιστίνῃ Τετράρχαι ἐλέγοντο ἡγεμόνες τινὲς τοῦ οἴκου τοῦ Ἡρώδου (Ἰωσηπ. Ἰνδ. Ὀρχλ. ΙΔ, 2, 13. — ΙΖ, 8, κλ. — Plin. V, 16. 19).

Τετράστυλος, ὁ ναὸς ὁ ἔχων πρὸ τῆς εἰσόδου στοὰν ἐκ τεσσάρων κιόνων· τε-

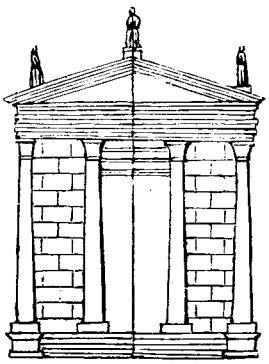

τράστυλος δὲ ἀμφιπρόστυλος ὁ ἔχων ὁμοίαν στοὰν καὶ κατὰ τὴν ὀπισθίαν πλευράν.

Τετρήρης, ναῦς, οὐχὶ ἡ ἔχουσα τέσσαρας σειρὰς κωπῶν, ὡς ἡ τριήρης ἡ ἔχουσα τρεῖς, ἀλλ' ἡ ἔχουσα μόνον τέσσαρας κώπας ἑκατέρωθεν (Διόδ. ΙΘ). Μετὰ Διονύσιον ἐν Σικελίᾳ, ἐγένετο ἀπόπειρα ναυπηγίας πλοίων μετὰ σειρῶν κωπῶν πλειόνων τῶν 3,

ἀλλ' εἰς τὸ πολεμικὸν ναυτικὸν δὲν ἐχρησίμευσαν.

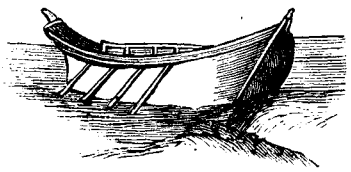

Τευθέα, κώμη τῆς Ἤλιδος ἐν Πελοποννήσῳ, ἐνωθεῖσα εἶτα μετὰ τῆς παρακειμενης Δύμης (Παυσ. Η, 27).

Τευθέας, ποταμὸς τῆς Ἤλιδος, ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἀλφειὸν (Στρβ.).

Τεῦθις, πόλις κατὰ τὸ κέντρον κειμένη τῆς Ἀρκαδίας πρὸς τῷ Ὀρχομενῷ, ἐπίσημος μέχρι τῆς ἱδρύσεως τῆς Μεγαλοπόλεως, ἔκτοτε δὲ παρακμάσασα. Τινὲς ἐκλαμβάνουσιν ὡς αὐτὴν ταύτην καὶ τὴν Τευθέαν (Παυσ. Η, 27, 4. 28, 2). Ἡ νῦν Δημητσάνα.

Τευθρανέα, πρωτεύουσα τῆς Μυσίας ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ, ἐπὶ τοῦ Καΐκου ποταμοῦ, κτίσμα τοῦ Τεύθραντος (Ξνφ. Ἀνδ. Β, 1, 3. Ἑλλ. Γ, 16. — Αἰσχ. Ἱκέτ. 565). Περὶ αὐτὴν τὸ Τεύθραντος πεδίον (Ἡρδ. Β, 10. — Πινδ. Ὀλ. Θ, 107).

Τεύθρας, 1) Υἱὸς Πανδίωνος, πατὴρ τοῦ Θεσπίου, βασιλεὺς τῆς Μυσίας, διάδοχόν του ἐγκαταστήσας τὸν γαμβρόν του Τήλεφον, τὸν ἔγγονον Ἀλεοῦ τοῦ βασιλέως τῆς Ἀρκαδίας (Παυσ. Η, 4. — Ἀπολλδ. Β, 7, 4). — 2) Ἕλλην ἐκ Μαγνησίας, ἐν Τρωάδι ὑπὸ τοῦ Ἕκτορος φονευθεὶς (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 705). — 3) Ἀθηναῖος λεγόμενος ἱδρυτὴς τῆς Τευθρώνης ἐν Λακωνίᾳ. — 4) Πατὴρ τοῦ Ἀξύλου ἐξ Ἀρίσβης (Ὁμ. Ἰλ. Ζ, 13). — 5) Ὀπαδὸς τοῦ Αἰνείου (Virg. Æ, X, 402). — 6) Ἴδ. Τελεύτας.

Τευθρώνη, πόλις Λακωνικὴ, λεγομένη κτίσμα τοῦ Ἀθηναίου Τεύθραντος (Παυσ.). Νῦν Κολοκυνθία.

Τευκρὶς, χώρα τῆς μικρᾶς Ἀσίας, μέρος τῆς Τρωϊκῆς, ἡ αὐτὴ ἡ Τρωὰς (Αἰσχλ. Ἀγ. 113. — Ἡρδ. Β, 118).

Τευκροὶ, οἱ κάτοικοι τῆς Τευκρίδος, συνήθως αὐτοὶ οἱ Τρῶες (Ἡρδ. Ζ, 122. — Ἀπλλδ. Γ, 12, 1. — Στρβ. — Στφ. Βυζ.).

Τεῦκρος, 1) Υἱὸς τοῦ ποταμίου θεοῦ Σκαμάνδρου καὶ τῆς νύμφης Ἰδαίας, ἤτοι τοῦ ὄρους καὶ τοῦ ποταμοῦ τῆς Τρωάδος, πρῶτος βασιλεὺς τῶν Τρώων, καθ' ὃν καὶ Τεῦκροι αὐτοὶ ἐκαλοῦντο. Ὑποδεχθεὶς παρ' ἑαυτῷ Δάρδανον, τὸν ἐκ Σαμοθράκης, τῷ ἔδωκεν εἰς γάμον τὴν θυγατέρα του Βατείαν ἢ Ἀρίσβην· ἢ, κατ' ἄλλην διήγησιν, ὁ Δάρδανος, ἐγχώριος ὤν, ἐδέχθη παρ' ἑαυτῷ τὸν Τεῦκρον καὶ τὸν Σκάμανδρον, ἐλθόντας ἐκ Κρήτης, καὶ κομίσαντας εἰς Τρωάδα τὴν λατρείαν τοῦ Σμινθέως Ἀπόλλωνος (Διόδ. Δ, 75. — Ἀπλλδ. Γ, 12, 1). — 2) Υἱὸς τοῦ Τελαμῶνος καὶ τῆς Ἡσιόνης, θυγατρὸς τοῦ Λαομέδοντος, Σαλαμίνιος, πρὸς πατρὸς ἀδελφὸς τοῦ Αἴαντος, ὁ ἄριστος τῶν Ἑλλήνων τοξοτῶν πρὸ τῆς Τρωάδος (Ὁμ. Ἰλ. Θ, 281). Ὅτε ἐπέστρεψεν εἰς Σαλαμῖνα, ἀπεβλήθη ὑπὸ τοῦ πατρός του διότι δὲν ἐξεδικήθη τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ του Αἴαντος, ἢ διότι δὲν ἐκόμισε τὰ ὀστᾶ του, ἢ, κατ' ἄλλους, τὴν γυναῖκά του Τέκμησσαν καὶ τὸν υἱόν του Εὐρυσάκην. Εἰς Κύπρον ἐλθών, ἣν τῷ παρεχώρησε Βῆλος, ὁ βασιλεὺς τῆς Σιδῶνος, ἐνυμφεύθη Ἔννην, τὴν θυγατέρα τοῦ Κύπρου, ἐξ ἧς ἔσχε θυγατέρα τὴν Ἀστερίαν. Ἔκτισε δὲ προσέτι ἐν Κύπρῳ τὴν πόλιν Σαλαμῖνα (Στρβ. ΙΔ, 682. — Παυσ. Α, 28, 6. — Virg. Æ, I, 619. — Hor. Od. I, 7, 21). Ἐλέγετο προσέτι ὅτι μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Τελαμῶνος ἐπέστρεψεν εἰς Σαλαμῖνα, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ Εὐρυσάκους ἀποπεμφθεὶς ὅτι ἀπῆλθεν εἰς Γαλικίαν τῆς Ἱσπανίας.

Τευμησσὸς, ὄρος καὶ πόλις τῆς Βοιωτίας, ἀνατολικῶς τῶν Θηβῶν, ἐνθα ἐλέγετο ὅτι ὁ Ζεὺς ἔκρυψε τὴν Εὐρώπην ὅτε ἥρπασεν αὐτὴν ἐκ Φοινίκης. Εἰς τὸ ὄρος δ' ἐφώ-

λευεν ἡ Τευμησσία ἀλώπηξ, ἣν ὁ Διόνυσος, ὀργισθεὶς κατὰ τῶν Θηβαίων, ἔπεμψεν ὡς μάστιγα κατ' αὐτῶν, μεγάλην φθορὰν ἐπιφέρουσαν (Ὁμ. Ὕμν. Ἀπόλλ. 46. 248.—Εὐρπ. Φοίν. 1100.—Παυσ. Θ, 19, 1.—Στρβ.).

Τευρίσκοι, ἀρχαῖος Δακικὸς λαὸς περὶ τὰς πηγὰς τοῦ Τύρα (Πτλμ. Γ, 8), ἐν τῇ νῦν Τρανσυλβανίᾳ.

Τεύτα, σύζυγος Ἄγρωνος, τοῦ βασιλέως τῶν Ἰλλυριῶν, μεθ' οὗ τὸν θάνατον ἐβασίλευσεν ὡς ἐπίτροπος τοῦ ἀνηλίκου υἱοῦ της Πίννου. Ὁ Ἄγρων καὶ ὁ προκάτοχος αὐτοῦ εἶχον συγκεντρώσει τοὺς Ἰλλυριοὺς περὶ τὴν Σκόδραν πρὸς μεγάλας πειρατικὰς ἐκδρομάς, καὶ διὰ τῶν διστέγων πλοίων αὐτῶν, ἅτινα ἐκαλοῦντο λιβοῦρναι, ἐπέπιπτον κυρίως κατὰ τῶν Ἑλληνικῶν πόλεων, ὡς τῶν πλουσιωτέρων. Αἱ πόλεις ἀπετάθησαν εἰς τὴν Ῥώμην, ἥτις ἔπεμψε πρεσβείαν πρὸς τὴν Τεύταν. Ἐπειδὴ δ' αὕτη, ὀργισθεῖσα διὰ τὴν ἐλευθεροστομίαν ἑνὸς τῶν πρέσβεων, ἐθανάτωσεν αὐτὸν, καὶ διέταξε τὴν λεηλασίαν ῥωμαϊκῶν πλοίων, ἡ Ῥώμη ἐκήρυξε τὸν Ἰλλυρικὸν πόλεμον, τῷ 229 καὶ 228 π. Χ. Ἡ Τεύτα, προδοθεῖσα ὑπὸ Δημητρίου τοῦ Φεραίου, ἠναγκάσθη ν' ἀποστῇ τῶν πλείστων κατακτήσεων αὐτῆς, αἵτινες ἐδόθησαν εἰς τὸν Δημήτριον, νὰ ὑποβληθῇ εἰς φόρον, καὶ νὰ ὑποσχεθῇ νὰ μὴ ἐκπέμπῃ πλέον ὡπλισμένα πλοῖα. Κατόπιν ἀπεσύρθη καὶ τῆς κυβερνήσεως (Πολ6. Β, 4. — Flor. II, 5).

Τευταμίας, βασιλεὺς τῆς Λαρίσσης ἐν Θεσσαλίᾳ. Εἰς αὐτοῦ τοὺς ἐπικηδείους ἀγῶνας ἐφόνευσεν ὁ Περσεὺς τὸν πάππον αὐτοῦ Ἀκρίσιον (Ἀπλλδ. Β, 4, 4).

Τεύτλουσσα, νῆσος πρὸ τῆς Καρικῆς ἀκτῆς, μεταξὺ Σύμης καὶ Ἁλικαρνασσοῦ (Θουκ. Η, 42.—Στέφ. Βυζ.).

Τεύτονες, λαὸς γερμανικός, παρὰ τῷ Οὐϊστούλᾳ ποταμῷ οἰκῶν, μετὰ τῶν Κίμβρων κατὰ τῶν Ῥωμαίων συνεκστρατεύσας καὶ ἐπὶ ἀνδρείᾳ διακριθείς, δι' ὃ καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐξετάθη καὶ ἐπεκράτησεν ἐν Γερμανίᾳ (Στρβ.).

Τέως (ἡ), ἰωνικὴ πόλις παραλία ἐν Λυδίᾳ, εἰς τὴν νοτίαν ἀκτὴν τοῦ ἀκρωτηρίου τοῦ προέχοντες ἐκ τοῦ ὄρους Μίμαντος· Φεύγοντες τὸν Περσικὸν ζυγὸν οἱ κάτοικοι

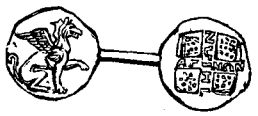

κατέλιπον οἱ πλεῖστοι τὴν πατρίδα των καὶ μετῴκησαν εἰς Ἄβδηρα (Ἡρδ. Α, 168. — Στρβ. ΙΔ, 644). Οὐχ ἧττον ὅμως διέμεινεν ἔτι ἡ πόλις οὐχὶ ἐντελῶς ἄσημος. Ἦν πατρὶς τοῦ ποιητοῦ Ἀνακρέοντος καὶ τοῦ ἱστοριογράφου Ἑκαταίου. Εἶχε ναὸν τοῦ Διονύσου, ἰωνικοῦ ῥυθμοῦ ἐξάστυλον καὶ περίπτερον, κτισθέντα ὑπὸ τοῦ ἀρχιτέκτονος Ἑρμογένους (Vitr. III, 3, 8). Παρ' αὐτῇ ὁ σόλος τῶν Ῥοδίων μετὰ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ ἐνίκησε τὸν Ἀντίοχον (Liv. XXXVII, 27). Ἐρείπια ἐν Βουδρούμ.

Τζέτζης (Ἰωάννης), γραμματικὸς καὶ ποιητὴς τῆς ιϛ' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ., ἀνὴρ λίαν πεπαιδευμένος δι' ἐκείνην τὴν ἐποχήν. Ἐκ τῶν ποιημάτων αὐτοῦ ἄξια μνήμης εἰσὶ τὰ Ἰλιακὰ, ἔπος 1676 στίχων, εἰς τρία μέρη διηρημένον· τὰ πρὸ Ὁμήρου, τὰ Ὁμήρου, τὰ μεθ' Ὅμηρον· καὶ ἡ βίβλος ἱστορικὴ, ἐκ 12610 στίχων πολιτικῶν (τετραμέτρων ἰαμβικῶν), διηρημένη εἰς 13 χιλιάδας, ἐξ οὗ καὶ Χιλιάδες ἐπονομάζεται. Ἱστορικὴν καὶ ἀρχαιολογικὴν ἀξίαν οὐ μικρὰν ἔχει τὸ ποίημα τοῦτο. Συνέλεξε δὲ καὶ συνεδύασε προσέτι καὶ χρησιμώτατα σχόλια εἰς Ὅμηρον, Ἡσίοδον, Ἀριστοφάνην, Λυκόφρονα, Νίκανδρον, Ἀππιανόν.—Εἰς τὰ τοῦ Λυκόφρονος δὲ συνειργάσθη μετ' αὐτοῦ καὶ ὁ ἀδελφός του Ἰσαάκ.

Τήβεννα, Τηβωνὶς ἢ Τήβεννος (ἡ), ἐπίβλημα τῶν πλουσίων καὶ ἐπισήμων

κατ' ἀρχὰς τῶν Ἀργείων, ἀπὸ τοῦ πρώτου δωριέως βασιλέως αὐτῶν Τημένου Τήμενος κληθεῖσα, καὶ ἔπειτα εἰς Τήβεννος

παραφθαρεῖσα (Ἀρτεμίδ.—Διον. Ἁλικ. ΣΤ. —Πολύβ.). Εἶτα δὲ μάλιστα ἐν χρήσει παρὰ τοῖς μεγάλοις τῶν Ῥωμαίων.

Τήγανον, τὸ μαγειρικὸν σκεῦος, τὸ καὶ νῦν τηγάνιον (Ἀθήν. ΣΤ, 228), καὶ

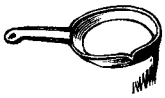

τηγανίτης ὁ ἐν αὐτῷ παρασκευαζόμενος πλακοῦς, ὁ καὶ νῦν οὕτω καλούμενος.

Τηθὺς (ἡ), ἡ τροφὸς, θυγάτηρ τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς, μία τῶν Τιτανίδων, σύζυγος τοῦ Ὠκεανοῦ, ἐξ οὗ ἔσχε τέκνα τοὺς Ὠκεανίδας καὶ τοὺς θεοὺς τῶν ποταμῶν, ἄρα ἀλληγορικῶς τὸ ἀρχικὸν στοιχεῖον τῆς ὑγρότητος καὶ τοῦ ὕδατος· μήτηρ ἐν ἄλλοις τοῦ Φόρκυνος, τοῦ Κρόνου καὶ τῆς Ῥέας (Πλατ. Τίμ.), εἰς ἣν ἡ Ῥέα ἐνεπιστεύθη τὴν ἀνατροφὴν τοῦ Διός. Ὅτε δ' ὁ Ζεὺς ἐπολέμει κατὰ τούτων, ἡ Ἥρα κατέφυγε πρὸς τὸν Ὠκεανὸν καὶ τὴν Τηθὺν (Ὁμ. Ἰλ. Ξ, 200.—Ἡσίοδ. Θεογ. 136. 337.—Ἀπλλδ. Α, 1, 3).

Τηλεβόαι (οἱ), ἀρχαῖος λαὸς ἀρκαδικὸς, ἐκ Λελέγων καταγόμενος, καὶ ἀρχαιότατα καταλαβὼν καὶ οἰκήσας τὰς ἐν τῷ κόλπῳ τῆς Λευκαδίας νήσους (Ἡσδ. Ἀσπ. 19.—Στρβ.), τὰς Τηλεβόων, μετὰ ταῦτα δὲ Ταφίων νήσους κληθείσας, ὡς καὶ αὐτοὶ ὠνομάσθησαν Τάφιοι (Στρβ.). Προῆλθον δ' οἱ Τηλεβόαι ἐκ Μυκηνῶν (Ἀπλλδ. Β, 4, 5), καὶ τὸ ὄνομα ἔλαβον ὡς μεγαλόφωνοι, ἐκ τοῦ «τῆλε-βοᾶν».

Τηλεβόας, 1) ἔκγονος τοῦ αὐτόχθονος Λέλεγος, οὗ οἱ 22 παῖδες, Τηλεβόαι κατ' αὐτὸν καλούμενοι, κατῴκησαν τὰς νήσους τοῦ Λευκαδίου κόλπου (Στρβ.).—2) Εἷς ἐκ τῶν υἱῶν τοῦ Λυκάονος, βασιλέως τῆς Ἀρκαδίας (Ἀπλλδ. Γ, 8, 1).—3) Ποταμὸς τῆς Ἀρμενίας, ἐκβάλλων εἰς τὸν Εὐφράτην, ἴσως ὁ Ἀρσανίας τοῦ Πλουτάρχου (Ξνφ. Ἀνδ. Δ, 4, 3).

Τηλεβοῖς, ἀρχαιότατα μέρος τῆς Ἀρκαδίας, πρώτη κατοικία τῶν Τηλεβόων (Στφ. Βυζ.).

Τηλεγόνη, θυγάτηρ τοῦ Φάρεως, ἔγγονος τοῦ Ἑρμοῦ, γυνὴ τοῦ Ἀλφειοῦ, μήτηρ τοῦ Ὀρσιλόχου (Παυσ. Μεσ. 30).

Τηλέγονος, 1) εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Πρωτέως, οὓς ἐν μονομαχίᾳ ἐφόνευσεν ὁ Ἡρακλῆς (Ἀπλλδ. Β, 5, 9).—2) Βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου, νυμφευθεὶς τὴν Ἰώ, κομισθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Ἑρμοῦ (Ἡσιδ. Θεογ. 1014. — Ἀπλλδ. Β. 1, 3). — 3) Υἱὸς τοῦ Ὀδυσσέως καὶ τῆς Κίρκης, ὑπὸ ταύτης πεμφθεὶς εἰς ἀναζήτησιν τοῦ πατρός του· ὑπὸ τρικυμίας δὲ ῥιφθεὶς εἰς τὴν νῆσον Ἰθάκην, ἐφόνευσεν ἐξ ἀγνοίας τὸν Ὀδυσσέα καὶ ἐνυμφεύθη τὴν Πηνελόπην (Σχλ. Εὐρπ Ὀρστ. 932). Ὁ αὐτὸς λέγεται κτίσας καὶ ἐν Ἰταλίᾳ τὴν πόλιν Τούσκουλον (Εὐστθ. εἰς Ὀδ. Π),

Τηλεκλείδης, Ἀθηναῖος. ποιητὴς τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας, φίλος τοῦ Νικίου καὶ εἷς τῶν ἀντιπάλων τοῦ Περικλέους. Λέγεται γράψας μόνον 6 κωμῳδίας. Σώζονται δέκα ἀποσπάσματα ἐκ 5 ἐξ αὐτῶν (Συλλ. Meinecke, Com. Graec. fragm.).

Τηλεκλῆς, 1) Σάμιος ἀγαλματοποιὸς καὶ χαλκοπλάστης, υἱὸς τοῦ Ῥοίκου, περὶ Ὀλ. 56 (550 π. Χ.), ἐλέγετο ἐργα-

σθεὶς ἐν Δήλῳ τὸ ἥμισυ τοῦ διὰ τὴν Σάμον ὡρισμένου χαλκοῦ ἀγάλματος τοῦ Πυθίου Ἀπόλλωνος, ἐν ᾧ τὸ ἕτερον ἥμισυ κατεσκεύαζεν ἐν Ἐφέσῳ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Θεόδωρος (Διόδ. Α, 98), ὅπερ ἀποδεικνύει ὅτι ἡ τέχνη ἦν ἔτι τότε μᾶλλον χειρωνακτικὴ, οὐχὶ κατ' ἔμπνευσιν, ἀλλὰ μᾶλλον κατὰ κανόνας καὶ μέτρα ἐργαζομένη. — 2 Εἷς τῶν Δολιόνων ἐκ Θράκης (Ἀπλλν. Ῥοδ. Α, 1040).

Τήλεκλος, υἱὸς Ἀρχελάου, τοῦ βασιλέως τῆς Σπάρτης, φονευθεὶς ὑπὸ τῶν Μεσσηνίων τῷ 830 π. Χ. (Στρβ.).

Τηλέμαχος, υἱὸς τοῦ Ὀδυσσέως καὶ τῆς Πηνελόπης, ἦν βρέφος ὅτε ὁ πατήρ του ἀπῆλθεν εἰς τὸν τρωϊκὸν πόλεμον (Ὁμ. Ὀδ. Λ, 447). Ἔφηβος ἀπῆλθεν εἰς ἀναζήτησίν του, προτροπῇ τῆς Ἀθηνᾶς, ἥτις καὶ τὸν συνώδευσεν ὑπὸ τὴν μορφὴν τοῦ σοφοῦ παιδαγωγοῦ αὐτοῦ Μέντορος. Ἐν Σπάρτῃ ἔμαθε παρὰ τοῦ Μενελάου ὅτι ὁ Ὀδυσσεὺς ἐπανέκαμψεν εἰς τὴν Ἰθάκην, καὶ ἐπιστρέψας, εὗρεν αὐτὸν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ χοιροβοσκοῦ Οἰνομάου· ἐλθὼν δὲ μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν πόλιν, τὸν ἐβοήθησεν ἰσχυρῶς εἰς τὴν ἐξολόθρευσιν τῶν μνηστήρων τῆς μητρός του (Ὁμ. Ἰλ. Β, 360. Ὀδ. Χ, 89. 98. 142). Κατά τινας (Εὐρθ. εἰς Ὀδ. Π.) ἐνυμφεύθη Ναυσικάαν, τὴν θυγατέρα τοῦ Ἀλκινόου, βασιλέως τῶν Φαιάκων, ἐξ ἧς ἔσχεν υἱὸν τὸν Περσέπολιν. Κατ' ἄλλους τὴν Κίρκην ἔλαβεν εἰς γυναῖκα.

Τήλεμος, 1) υἱὸς τοῦ Εὐρύμνου, μάντις τῶν Κυκλώπων, προειπὼν εἰς τὸν Πολύφημον τὸ μέλλον νὰ συμβῇ αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως (Ὁμ. Ὀδ. Ι, 509. — Θεόκρ. ΣΤ, 23). — 2) Υἱὸς τοῦ Πρωτέως, οἰωνοσκόπος (Hygin. Fab. LXXVIII).

Τηλέπυλος (ἡ), πόλις τῶν Λαιστρυγόνων (Ὁμ. Ὀδ. Κ, 82. Φ, 318. — Ἰδ. Εὐστθ. ἀντθ.).

Τηλεφάνης, 1) γλύπτης καὶ χαλκουργὸς Φωκαεὺς ἢ Φωκεύς, ἑφάμιλλος, κατὰ Πλίνιον (LXXXIV, 19, 9), τῶν μεγίστων καλλιτεχνῶν, τοῦ Πολυκλείτου, τοῦ Μύρωνος, ἀλλ' ἧττον αὐτῶν γνωστὸς, εἴτε διότι ἀποκατέστη ἐν Θεσσαλίᾳ, εἴτε διότι συγκατένευσε νὰ ἐργασθῇ καὶ διὰ τὸν Δαρεῖον καὶ Ξέρξην, πιθανῶς εἰς τὴν γλυπτικὴν κόσμησιν τῶν ἀνακτόρων τῆς Περσεπόλεως. Τούτου μνημονεύεται σύμπλεγμα πεντάθλου νικητοῦ μετὰ Ἀπόλλωνος καὶ Λαρίσσης. — 2) Σικυώνιος, εἷς τῶν πρώτων τὴν ἰχνογραφίαν ἀσκησάντων, καὶ τὴν πρώτην καὶ στοιχειωδεστάτην πρόοδον εἰς αὐτὴν ἐπενεγκὼν δι' ἐγγραφῆς καὶ ἄλλων γραμμῶν ἐντὸς τοῦ ἐπ' αὐτοῦ μόνου γνωστοῦ περιγράμματος (Plin. XXXV, 5). — 3) Αὐλητὴς ἐν Ἀθήναις ἐπὶ Δημοσθένους. — 4) Αὐλητὴς καὶ ψάλτης Σάμιος ἐπὶ Κλεοπάτρας (Παυσ. Α, 44, 9).

Τηλέφασσα, γυνὴ τοῦ Ἀγήνορος, μήτηρ τοῦ Κάδμου καὶ τῆς Εὐρώπης, ἐν Θράκῃ ἀποθανοῦσα ὅτε συνώδευε τὸν Κάδμον ἀπελθόντα εἰς ζήτησιν τῆς ἁρπαγείσης ἀδελφῆς του (Ἀπλλδ. Γ, 1, 1). Κατ' ἄλλους (Μοσχ. Εἰδ. Β, 42), γυνὴ τοῦ Φοίνικος. Κατὰ Σχολ. Εὐρπ. Φοίν. 5, Τηλέφη.

Τήλεφος, Ἀρκὰς, υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Αὐγῆς, θυγατρὸς Ἀλεοῦ, τοῦ βασιλέως τῆς Τεγέας, ὑπὸ τῆς μητρός του εἰς τὸ ἄλσος τῆς Ἀθηνᾶς ἐκτεθείς. Ἐκεῖ εὑρὼν αὐτὸν ὁ πάππος του, τὸν ἔρριψεν εἰς τὸ ὄρος Παρθένιον, ἔνθα ἐτράφη ὑπ' ἐλάφου. Τὴν δὲ Αὐγὴν λαβὼν παρὰ τοῦ πατρός της ὁ Ναύπλιος ἵνα πωλήσῃ αὐτὴν δούλην, τὴν ἔφερεν εἰς Μυσίαν τῆς μικρᾶς Ἀσίας, ἔνθα ὁ βασιλεὺς Τεύθρας τὴν ἐνυμφεύθη. Ὁ δὲ Τήλεφος, ἀφ' οὗ ἡλικιώθη, κατ' ἐντολὴν τοῦ χρησμοῦ ἐλθὼν πρὸς τὸν Τεύθραντα, ἀνεῦρε τὴν μητέρα του. ἐνυμφεύθη τὴν θυγατέρα αὐτοῦ Ἀργιόπην, καὶ διεδέχθη αὐτὸν εἰς τὸν θρόνον (Πινδ. Ὀλ. Θ, 111. — Ἀπλλδ. Β, 7. 4. Γ, 9, 1). Κατὰ δὲ τοὺς Λατίνους ποιητὰς (Hor. Epod. XVII, 8. — Ov. Met. XI, 112. Trist. V. 2, 15) ἐπὶ τῆς τρωϊκῆς ἐκστρατείας οἱ Ἕλληνες εἰσέβαλον εἰς τὴν

Μυσίαν, ἀλλ' ὁ Τήλεφος τοὺς ἀπέκρουσε· σφαλεὶς δ' ἐπὶ κλήματος ἀμπέλου (ὅθεν καὶ τὸ ἐπίθετον Διόνυσος σ φ ά λ τ η ς), ἔπεσε καὶ ἐτρώθη ὑπὸ τῆς λόγχης τοῦ Ἀχιλλέως. Μαθόντες οἱ Ἕλληνες τὴν ἑλληνικήν του καταγωγήν, ἠθέλησαν νὰ τὸν συμπαραλάβωσιν, ἀλλ' ἠρνήθη νὰ τοὺς ἀκολουθήσῃ, διότι εἶχε νυμφευθῇ εἰς δεύτερον γάμον Ἀστυόχην, τοῦ Πριάμου τὴν θυγατέρα. Ἀπελθόντες δ' οἱ Ἕλληνες ἐρρίφθησαν ὑπὸ μεγάλης τρικυμίας ὀπίσω πάλιν εἰς τὰς πατρίδας των. Ἐν τούτοις ἡ πληγὴ τοῦ Τηλέφου δὲν ἐθεραπεύετο, καὶ ὁ χρησμὸς τῷ εἶπεν ὅτι ὁ τρώσας αὐτὸν οὗτος μόνος καὶ ἰάσεται. Τότε εἰς ἐπαίτην μεταμφιεσθεὶς, ἀπῆλθεν εἰς Μυκήνας πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονα, καὶ, συμβουλῇ τῆς Κλιταιμνήστρας ἔκλεψε τὸ βρέφος τὸν Ὀρέστην ἀπὸ τοῦ λίκνου του, καὶ ἀπειλήσας νὰ τὸν φονεύσῃ, ἔλαβε τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ Ἀγαμέμνονος νὰ τὸν βοηθήσῃ. Ὁ χρησμὸς εἶχε δηλώσει εἰς τοὺς Ἕλληνας ὅτι μόνον ὑπὸ τοῦ Τηλέφου τὴν ὁδηγίαν θὰ ἤρχοντο εἰς τὴν Τρωάδα, δι' ὃ καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς τὸν ἐθεράπευσε διὰ τῆς σκωρίας, ἢ διὰ τῆς ὀπισθίας ἄκρας τοῦ ἀκοντίου του, καὶ ὁ Τήλεφος τοῖς ἔδωκε συμβουλὰς ἵνα φθάσωσιν εἰς τὸ Ἴλιον. Ἐν Περγάμῳ καὶ εἰς τὸ Παρθένιον τῆς Ἀρκαδίας ὁ Τήλεφος ἐλατρεύετο ὡς ἥρως (Παυσ. 4, 5. Ε, 13, 2).

Τηλέα, σανίδωμα ἐφ' οὗ ἐκτίθενται τὰ ὤνια ἐν τῇ ἀγορᾷ (Ἀρστ. Ζ. Ἱστ. ΣΤ, 24), ἢ οἱ ἀλέκτορες ἢ ὄρτυγες πρὸς πάλην (Πολδ. Θ, 108), καὶ ἐν γένει πᾶσα εἰς οἰκιακὴν χρῆσιν οὖσα πλατεῖα σανίς.

Τηλένης, ἱερεὺς τῶν καταχθονίων θεῶν ἐν Σικελίᾳ, πρόγονος τοῦ τυράννου Γέλωνος (Ἡρδ. Ζ, 153).

Τῆλος, μικρὰ νῆσος ἐκ τῶν Σποράδων, βορειοδυτικῶς κειμένη τῆς Ῥόδου, ἐν τῷ Καρπαθίῳ πελάγει, 140 σταδίων περίμετρον ἔχουσα. Εἰς αὐτὴν κατεσκευάζοντο ἀξιόλογα μύρα καὶ ἀλοιφαὶ (Ἡρδ. Ζ, 153.—Στρβ. Ι, 488). Νῦν Ἐ π ι σ κ ο π ὴ καὶ Τ ῆ λ ο ς.

Τήλυς, βασιλεὺς τῆς Συβάριδος ἐν Ἰταλίᾳ, πολεμήσας κατὰ τῶν Κροτωνιατῶν (Ἡρδ. Ε, 44).

Τημενίδαι, οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἡρακλείδου Τημένου, ἄρχοντες ἐν Ἄργει· τινὲς δ' ἐκεῖθεν ἐκδιωχθέντες, ἦλθον εἰς Ἰλλυρίαν, καὶ ἵδρυσαν ἐκεῖ τὸ μακεδονικὸν κράτος, δι' ὃ τοῦτο τὸ ἐπωνύμιον ἔφερον καὶ μετὰ ταῦτα οἱ βασιλεῖς τῆς Μακεδονίας (Ἡρδ. Η, 138.—Θουκ. Β, 99).

Τημένιον, κώμη τῆς Ἀργολίδος ἐπὶ τοῦ ἀργολικοῦ κόλπου, ἔνθα ἐδείκνυτο ὁ τάφος τοῦ Τημένου (Στρβ.).

Τήμενος, Ἡρακλείδης, υἱὸς τοῦ Ἀριστομάχου. Υἱοὶ αὐτοῦ ἦσαν ὁ Κεῖσος, Φάλκης, Ἀγραῖος, καὶ θυγάτηρ ἡ Ὑρνηθώ. Ἐπὶ τῆς εἰσβολῆς τῶν Ἡρακλειδῶν εἰς τὴν Πελοπόννησον, τῷ ἀπενεμήθη τὸ Ἄργος, ἔνθα οἱ ἀπόγονοι αὐτοῦ Τημενίδαι ἐξηκολούθησαν ἐξασκοῦντες τὴν ὑπερτάτην ἀρχήν. Τούτοις ἀποδίδοται καὶ ἡ ἵδρυσις τοῦ μακεδονικοῦ κράτους. Τοῦ δὲ Τημένου ὁ τάφος ἦν εἰς τὸ Τημένιον τοῦ ἀργολικοῦ κόλπου κατὰ τὴν Λέρνην,

Τῆμνον, ὄρος τῆς Μυσίας πρὸς τὴν Φρυγίαν, ἐν ᾧ ἦσαν αἱ πηγαὶ τοῦ Μακέστου, τοῦ Μυσίου, τοῦ Καΐκου καὶ τοῦ Εὐήνου, διαιροῦν δίχα τὴν Μυσίαν (Στρβ. ΙΓ, 616).

Τῆμνος, πόλις τῆς μικρᾶς Ἀσίας, ἐπὶ τῆς παραλίας τῆς Αἰολίδος, κατὰ τὴν ἀνατολικὴν ὄχθην τοῦ Ἕρμου πρὸς ταῖς ἐκ-

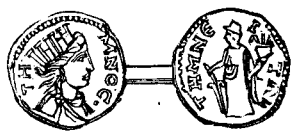

βολαῖς· ἔπαθεν ἐκ σεισμῶν ἐπὶ Τιβερίου, ἐπὶ δὲ Πλινίου δὲν ὑφίστατο πλέον (Ἡρδ. Α, 149.—Ξνφ. Ἑλλ. Δ, 8, 5. — Tac. Ann. II, 47).

Τῆνος, μία τῶν Κυκλάδων, μεταξὺ Σύρου, Ἄνδρου καὶ Δήλου, 4 τετραγ. μιλίων ἐπιφάνειαν ἔχουσα. Ἡ πόλις αὐτῆς

ἔκειτο πρὸς βορρᾶν, καὶ σώζονται αὐτῆς ἐρείπια εἰς τὸν Ἅγιον Νικόλαον. Ἦν πατρὶς τῆς ποιητρίας Ἐρίννης. Ἄλλοτε ἐλέγετο Ὀφιοῦσα, διότι ἦν πλήρης ἐπιβλαβῶν ὄφεων, ἀφ' ὧν ἀπήλλαξεν αὐτὴν ὁ Ποσει-

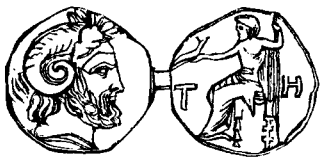

δῶν, δι' ὃ καὶ μέγαν εἶχε καὶ ἐπίσημον ναὸν ἐν αὐτῇ. Ἐπὶ τοῦ δευτέρου περσικοῦ πολέμου οἱ Τήνιοι ἦσαν μετὰ τῶν παραταχθέντων εἰς Πλαταιάς· εἶτα δ' ἦσαν σύμμαχοι ὑποτελεῖς τῶν Ἀθηναίων (Θουκ. Ζ, 57), δίδοντες κατ' ἔτος 3600 δραχμὰς, ὅπερ ἀποδεικνύει τῶν κατοίκων τὴν εὐπορίαν (Στρβ. Ι, 487).

Τήραιος, βασιλεὺς τῆς Χάρακος εἰς τὸν Ἀραβικὸν κόλπον, ζήσας 92 ἔτη (Λουκ. Μακρβ. 16).

Τήρεια (ἡ), ὄρος ὑψηλὸν (τὸ Τηρείης ὄρος) ἐν Μυσίᾳ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας παρὰ τῇ πόλει Ζελείᾳ (Ὁμ. Ἰλ. Β, 829),

Τηρεύς, υἱὸς τοῦ Ἄρεως καὶ τῆς νύμφης Βιστωνίδος, βασιλεὺς ἐν Θράκῃ. Βοηθήσας κατὰ τοῦ Λαβδάκου τὸν Πανδίωνα, βασιλέα τῆς Ἀττικῆς, ἔλαβεν εἰς γάμον τὴν θυγατέρα αὐτοῦ Πρόκνην, καὶ ἔσχεν ἐξ αὐτῆς υἱὸν τὸν Ἴτυν (Ἀπλλδ. Γ, 14, 8). Ἀτιμάσας δὲ Φιλομήλαν τὴν ἀδελφὴν τῆς Πρόκνης, ἔκοψε τὴν γλῶσσάν της ἵνα μὴ καταστήσῃ γνωστὴν τὴν αἰσχρουργίαν του. Οὐχ ἧττον μαθοῦσα αὐτὴν ἡ Πρόκνη, καὶ ἐκμανεῖσα, ἔσφαξε μετὰ τῆς ἀδελφῆς της τὸ παιδίον αὐτῆς, τὸν Ἴτυν καὶ τὸν παρέθηκεν εἰς βρῶσιν εἰς τὸν πατέρα του. Οἱ δὲ θεοὶ διὰ τ' ἀλλεπάλληλα ταῦτα ἐγκλήματα μετεμόρφωσαν τὸν μὲν Τηρέα, καταδιώκοντα τὴν Πρόκνην, εἰς ἔποπα, αὐτὴν δ' εἰς χελιδόνα καὶ τὴν Φιλομήλαν εἰς ἀηδόνα (Θουκ. Β, 29. — Ἀνακρ. ΙΒ). Τὸν μῦθον τοῦτον ἐξεμεταλλεύθησεν πολλάκις οἱ ἀρχαῖοι τραγικοὶ ποιηταί.

Τήρης, 1) βασιλεὺς τῶν Ὀδρυσσῶν ἐν Θράκῃ, πρῶτος ἱδρυτὴς τοῦ βασιλείου αὐτῶν, πατὴρ τοῦ Σιτάλκου (Ἡρδ. Ζ, 137. — Θουκ. Β, 29. — Ξνφ. Ἀνδ, Ζ, 5, 1). — 2) Ἀπόγονος τοῦ προτέρου, καὶ αὐτὸς τῶν Ὀδρυσσῶν βασιλεύς, σύμμαχος τῶν Ἀθηναίων, ἐξωσθεὶς τοῦ θρόνου του ὑπὸ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος.

Τηρίας, ποταμὸς ῥέων πρὸς τ' ἀνατολικὰ τῆς Σικελίας, νοτίως τοῦ Συμαίθου, παραρρέων τῷ Λεοντίνῳ (Θουκ. ΣΤ, 50. 94. — Διόδ. ΙΔ, 14). Νῦν ἴσως Ἅγ. Λεονάρδου.

Τηρίβαζος, Πέρσης σατράπης. Ἰδ. Τιρίβαζος.

Τηρεδάη, δούλη τοῦ Μενελάου, ἐξ αὐτοῦ μήτηρ τοῦ Μεγαπένθους (Ἀπλλδ. Γ, 11).

Τηρεδάτης, 1) εὐνοῦχος Κύρου τοῦ νεωτέρου (Αἰλ. Π. Ι). — 2) Ἰδ. Τιριδάτης.

Τήριλλος, τύραννος τῆς Ἱμέρας ἐν Σικελίᾳ (Ἡρδ.).

Τιάρα, χάλυμμα τῆς κεφαλῆς τῶν Ἀσιανῶν, παρ' Ἀττικοῖς καὶ κυρβασία,

παρὰ δὲ Πέρσαις Κίδαρις λεγομένη, ἦν πῖλος, παρὰ μὲν τοῖς κατωτέροις μαλακὸς καὶ εὔκαμπτος, ἐνίοτε μετὰ παραγναθίδων· παρὰ δὲ τοῖς ἡγεμόσι καὶ σατράπαις ἦν ὀρθὸς, ζωηροῦ μάλιστα χρώματος, ἔχων διάδημα κυανοῦν μετὰ λευκῶν ἢ καὶ χρυσῶν ἢ διαλίθων κοσμημάτων (Ἡρδ. Γ, 12. — Ε, 49.

Ζ, 64.—Ξνφ. Κυρ. πδ. Η, 3. 13, Ἀνδ. Β, 5. 20.—Αἰσχλ. Περσ. 168).

Τιαραντὸς, ποταμὸς τῆς Σκυθίας, εἰσβάλλων εἰς τὸν Ἴστρον ἐν Δακίᾳ (Ἡρδ. Δ, 48). Νῦν Σύλ.

Τιάσα, θυγάτηρ τοῦ Εὐρώτα, καθ' ἣν ὠνομάσθη καὶ εἷς τῶν ποταμῶν τῆς Λακωνίας (Παυσ. Λακ. 18.—Ἡσύχ.).

Τιβαρηνοί, λαὸς τοῦ Εὐξείνου πόντου, κατοικῶν μεταξὺ τῶν Χαλύβων καὶ Μοσυνοίκων χώραν πεδινὴν καὶ εὔφορον, καὶ αὐτοὶ δὲ ἄκακοι καὶ φαιδροί, καὶ τὸν γέλωτα θεωροῦντες ὡς τῇ εὐτυχίᾳ συντελεστικόν (Ἡρδ. Γ, 94. — Ἀπλλν. Ῥόδ. Β, 377), Ὁ Ξενοφῶν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας διῆλθε τὴν χώραν των (Ἀνδ. Ε, 5, 2).

Τιβεριὰς, ἐπίσημος πόλις ἐν Γαλιλαίᾳ, εἰς τὴν δυτικὴν ὄχθην τῆς λίμνης Γεννησαρὲθ ἢ Τιβεριάδος, κτισθεῖσα ὑπὸ Ἡρώδου τοῦ Ἀγρίππα εἰς τιμὴν τοῦ αὐτοκράτορος Τιβερίου. Ὁ Οὐεσπασιανὸς, καταλαβὼν αὐτὴν, τὴν κατέστρεψεν· ἀλλ' ἀνέκυψε πάλιν μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐπ' αἰῶνας διέμεινεν ἡ ἕδρα ἀξιολόγου Ἰουδαϊκῆς Ἀκαδημίας. Παρ' αὐτὴν ἦσαν φήμην κεκτημένα θερμὰ λουτρά. Σπουδαῖα ἀρχαῖα αὐτῆς ἐρείπια σώζονται νοτίως τῆς ὁμωνύμου νέας πόλεως, ἣν σεισμὸς κατέστρεψε τῷ 1837.

Τιβερῖνος, ὁ θεὸς τοῦ Τιβέριος ποταμοῦ ὅστις διαρρέει τὴν Ῥώμην, καὶ πρὶν ὡς ἐπιστεύετο Ἄλβουλα ἐκαλεῖτο, τὸ δὲ νέον ὄνομα ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ εἰς αὐτὸν πνιγέντος, καὶ εἶτα ὡς θεοῦ τιμηθέντος Τιβερίου, βασιλέως τῆς Ἄλβης. Εἶχεν ἱερὸν ἐπὶ τῆς νήσου τοῦ ποταμοῦ, ἔνθα θυσίαι μὲν ἐτελοῦντο κατὰ Δεκέμβριον, ἀγῶνες δὲ κατ' Ἰούλιον. Ἐν τῷ Μουσείῳ τῆς Ῥώμης σώζεται λαμπρὸν κολοσσιαῖον ἄγαλμα αὐτοῦ, δαφνοστεφοῦς, εἰς τὴν μίαν χεῖρα τὴν κώπην ἔχοντος, εἰς δὲ τὴν ἄλλην κέρας τῆς Ἀμαλθείας, καὶ παρ' ἑαυτῷ τὴν λύκαιναν μετὰ τοῦ Ῥέμου καὶ τοῦ Ῥωμύλου.

Τιβεριόπολις, πόλις ἐν Φρυγίᾳ (Πτλμ.).

Τιβέριος, ὁ θετὸς υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ Αὐγούστου εἰς τὸν θρόνον τῆς Ῥώμης, (14-37 μ. Χ.), πολλάκις ἐν Γερμανίᾳ διὰ τῶν ὅπλων διακριθείς, ἐπὶ 7 ὅλα ἔτη ἀποσυρθεὶς εἰς Ῥόδον, ἔνθα ἐπεδόθη εἰς σπουδὰς καὶ μελέτας, καὶ μετὰ τὸν ἐνθρονισμόν του τὸ πρῶτον μὲν φρόνησιν δείξας καὶ ἠπιότητα, κατὰ τὰ τελευταῖα δὲ ἔτη ἐκτραπεὶς εἰς ἐκδιαίτησιν καὶ ὠμότητα.

Τίβερις, ὁ ἐπίσημος ποταμὸς τοῦ Λατίου (ἴδ. Τιβερῖνος), ἐκ τῶν Ἀπεννίνων πηγάζων, κατὰ τὸ Τιφέρνον (ὅθεν πιθανώτερον εἶχε καὶ τὸ ὄνομα) κστὰ τὰ βορειανατολικὰ τῆς Τυρρηνίας, ῥέει νοτίως, ἀποτελῶν τὸ ὅριον μεταξὺ τῆς ἀρχαίας Τυρρηνίας καὶ Οὐμβρίας, τῶν Σαβίνων καὶ τοῦ Λατίου, καὶ νοτιοδυτικῶς διαρρέων τὸ Λάτιον, καὶ πολλὰ παραποτάμια δεχόμενος, διέρχεται διὰ τῆς Ῥώμης καὶ δυτικῶς αὐτῆς ἐκβάλλει εἰς τὴν θάλασσαν διὰ δύο βραχιόνων, ἐγκλειόντων μικρὰν νῆσον ἥτις ἦν τῇ Ἀφροδίτῃ ἀφιερωμένη. Εἶχε δὲ κατὰ τὰς ἐκβολὰς πλάτος 400', καὶ οὐ μικρὸν βάθος.

Τίβιον καὶ Τίβειον, ὄρος τῆς Φρυγίας (Στφ. Βυζ.). Ἐξ αὐτοῦ καὶ πολλοὶ τῶν Φρυγῶν εἶχον τὸ ὄνομα τοῦτο (Τίβιος), ὃ ἀπέβη σύνηθες παρὰ τοῖς δούλοις ἐν Ἑλλάδι (Λουκ.).

Τίβιος (ὁ), ποταμὸς τῆς Θράκης ἐκ

τοῦ Αἵμου πηγάζων, καὶ εἰς τὸν Ἴστρον ἐκβάλλων (Ἡρδ. Δ, 49).

Τιβίσκος, ποταμὸς τῆς Δακίας, ῥέων ἐκ βορρᾶ πρὸς μεσημβρίαν καὶ εἰσβάλλων εἰς τὸν Ἴστρον κατὰ τὴν ἀριστερὰν αὐτοῦ ὄχθην (Πτολ. Γ, 7). Ἐλέγετο καὶ Tisiavus καὶ Tysia. Νῦν Τέϊς.

Τίβουρα (τὰ), πόλις ἀρχαία, ἰσχυρὰ καὶ ἐμπορικὴ τοῦ Λατίου. Καὶ Τίβυρις (Στρβ. Ε, 238. — Στφ.Βυζ.). Ἦν προσφιλὴς δίαιτα τοῦ Ὁρατίου, καὶ ὁ Ἀδριανὸς εἶχεν ἐκεῖ λαμπρὰν ἔπαυλιν. Νῦν Τίβολι.

Τίγασις, υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Φυλῆΐδος, θυγατρὸς τοῦ Θεσπίου (Ἀπλλδ. Α, 3, 8).

Τίγγις, πόλις ἀρχαία κατὰ τὴν βόρειον ἀκτὴν τῆς Μαυριτανίας, πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας Τιγγιτανίας, λίαν ἐμπορικὴ, καὶ ὑπὸ τοῦ Αὐγούστου καὶ τοῦ Κλαυδίου προστατευθεῖσα (Πλούτ. Σερτ. Θ. — Mel. I, 5, 2).

Τιγράνης, 1) στρατηγὸς τῶν Μήδων εἰς τὴν κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἐκστρατείαν τοῦ Ξέρξου (Ἡρδ. Ζ, 62).—2) Βασιλεὺς τῶν Ἀρμενίων, ἡττηθεὶς ὑπὸ Κύρου τοῦ μεγάλου (Ξνφ. Κυρπ. Γ, 1).—3) Υἱὸς Ἀρτεμίου, ὁ ἐπισημότερος τῶν ὁμωνύμων βασι-

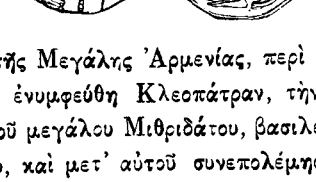

λέων τῆς Μεγάλης Ἀρμενίας, περὶ τὰ 100 π. Χ., ἐνυμφεύθη Κλεοπάτραν, τὴν θυγατέρα τοῦ μεγάλου Μιθριδάτου, βασιλέως τοῦ Πόντου, καὶ μετ' αὐτοῦ συνεπολέμησε κατὰ τῶν Ῥωμαίων· ἀλλὰ μέχρι τέλους ἀπώλεσε τὰς πρὶν μεγάλας του κατακτήσεις τῆς Καππαδοκίας, τῆς μικρᾶς Ἀρμενίας καὶ μέρους τῆς Συρίας, καὶ ὑπέκυψεν αὐτοῖς, ἀποθανὼν τὸ 85ον ἔτος τῆς ἡλικίας του (Πλούτ. Λουκ. ΚΘ.—Δ. Κάσσ. ΛΣΤ, 35). — 4) Ἔκγονος τοῦ προτέρου, βασιλεὺς τῶν Ἀρμενίων, φονευθεὶς ὑπὸ Τιβερίου ὡς ἐχθρὸς τῶν Ῥωμαίων.

Τιγρανόκερτα (τὰ) ἢ Τιγρανοκέρτα (ἡ), (Τιγρανόπολις), πόλις ἣν ἀνήγειρεν ὁ Τιγράνης εἰς θέσιν ὑψηλὴν ὑπὲρ τὸν Νικηφόριον ποταμὸν, καὶ ἣν οἰκίσας δι' Ἑλλήνων κυρίως ἐκ δώδεκα πόλεων τῆς Καππαδοκίας καὶ Κιλικίας αἵτινες εἶχον καταστραφῆ, ὠχύρωσε καλῶς, καὶ ἀνέδειξε πρωτεύουσαν τῆς Ἀρμενίας. Πρὸ αὐτῆς νικήσας τὸν Τιγράνην ὁ Λούκουλλος, κατέστρεψεν ἓν μέρος τῆς πόλεως, ἥτις δὲν εἶχεν ἔτι συντελεσθῆ. Ἀλλ' οὐχ ἧττον ἐξηκολούθησεν αὐτὴ ὑφισταμένη (Στρβ. ΙΑ, 522. 532. 539, —Tac. Ann. XII, 50. XIV. 24. XV. 4). Ἐρείπια αὐτῆς δὲν ὑπάρχουσιν, ἡ δὲ θέσις της εἰκάζεται εἰς Ἀμίδ.

Τίγρης ἢ Τίγρις, ποταμὸς μέγας καὶ ὁρμητικὸς τῆς Ἀσίας, ἔχων πολλὰς ἐν Ἀρμενίᾳ πηγὰς, τὰς δυτικωτάτας ἐν τῇ Σοφηνῇ, καὶ τὰς ἀνατολικωτάτας εἰς τὰ Γορδιαῖα ὄρη (τὰ τῶν Κούρδων). Διαρρέει δὲ τὴν λίμνην Ἀρέθουσαν, εἶτα γίνεται ἀφανὴς ὑπὸ μίαν τοῦ Ταύρου παρέκτασιν, ἀναφανεὶς δὲ αὖθις, εἰσρέει εἰς ἄλλην λίμνην, τὴν Θώσσετιν ἢ Ἀρπισσαν (νῦν Βὰν), καὶ εἶτα αὖθις ὑπὸ τὴν γῆν χωνευόμενος, προκύπτει ἐκ δευτέρου εἰς ἀπόστασιν 25 μιλίων, κατὰ τὸ Νυμφαῖον. Δεχθεὶς δ' ἀριστερόθεν ὡς ὁμόρρους τὸν μέγαν καὶ μικρὸν Ζάβατον (νῦν Ζὰβ), καὶ τὸν Διόλαν, καὶ ῥεύσας ὡς μεθόριος τῆς Μεσοποταμίας καὶ Ἀσσυρίας, κατὰ τὴν Σελεύκειαν, πλησιάζει πρὸς τὸν παραλλήλως καὶ δυτικῶς αὐτοῦ ῥέοντα Εὐφράτην μέχρι 150 σταδίων, διὰ πολλῶν διωρύχων μετ' αὐτοῦ συνδεόμενος. Μακρυνθεὶς δὲ πάλιν αὐτοῦ καὶ τοξοειδῶς στραφεὶς πρὸς τὰ νοτιοδυτικὰ, ἑνοῦται μετ' αὐτοῦ κατὰ τὴν πόλιν Δίγβοαν, καὶ ἐκεῖθεν οἱ δύο ποταμοὶ, εἰς ἕνα συνενωθέντες, ἐκβάλλουσιν ὁμοῦ 1000 στάδια κατωτέρω τῆς πόλεως Χάρακος διὰ δύο στομίων εἰς τὸν

Περσικὸν κόλπον. Οἱ πλεῖστοι τῶν ἀρχαίων καὶ μετὰ τὴν ἕνωσιν Τίγριν ὀνομάζουσι τὸν διπλοῦν ποταμόν, ἀπὸ δὲ τῆς νῦν πόλεως Βάσρας τὸν λέγουσι Παστίτιγριν (κατὰ τὴν περσικὴν γλῶσσαν μικρὸν Τίγριν), ἐν ᾧ ἄλλοι τὸ ὄνομα τοῦτο ἀποδίδουσιν εἰς τὸν Εὐλαλον μετὰ τοῦ Κοπράτα, τοὺς ἐκρέοντας ὀλίγον ἀνατολικώτερον τῆς κοίτης τοῦ μεγάλου ποταμοῦ, ἀλλὰ μετ' αὐτοῦ διὰ πολλῶν αὐλάκων συνδεομένους (Στρβ. ΙΑ, 529. ΙΣΤ, 746).

Τιγυρηνοί, ἔθνος ἑλβετικόν, ἐξόχως μάχιμον, χωριζόμενον ἀπὸ τῆς Γερμανίας διὰ τοῦ Ῥήνου (Στρβ.).

Τίθαιος, υἱὸς τοῦ Δάτιδος, στρατηγὸς τοῦ Ξέρξου κατὰ τῆς Ἑλλάδος (Ἡρδ. Ζ, 88).

Τιθασσευτής, ὁ τὰ ζῷα, μάλιστα τὰ θηρία, ἐξημερῶν καὶ χειροήθη ποιῶν (Ἀρστφ. Σφῆκ. — Ξνφ. Ἀπομν. Δ,

3, 70. — Πλούτ. Φάβ.). Ἡ εἰκών, δακτυλιόλιθος, παριστᾷ ἄρκτου τιθασσευτήν, ἔχοντα τὴν ζώνην δι' ἐλασμάτων καὶ τὸν ἀριστερὸν βραχίονα διὰ μεταλλίνων κρίκων προπεφυλαγμένον.

Τιθηνίδια (τὰ), ἑορτὴ τῶν τιτθῶν (τροφῶν) τῶν ἀρρένων παιδίων ἐν Σπάρτῃ. Τὰ βρέφη ἔφερον εἰς τὸ ἐν τοῖς ἀγροῖς ἱερὸν τῆς Κορυθαλίας Ἀρτέμιδος, καὶ ἐτέλουν χοιριδίων καὶ πλακούντων θυσίας (Ἀθήν. Δ, 139. — Πλούτ. Συμπ. Γ, 9. Ἑλλ. Ζ).

Τιθορέα, πόλις τῆς Φωκίδος ἐπὶ τῆς βορειοδυτικῆς προεκτάσεως τοῦ Παρνασσοῦ, ἥτις ἔφερε τὸ αὐτὸ ὄνομα· ἡ δὲ πόλις ἐλέγετο πρὶν Νέων (Ἡρδ. Β, 32. — Παυσ. Φωκ. 12).

Τίθρας ἢ Τείθρας, υἱὸς τοῦ Πανδίονος, ἐξωσθεὶς ἐκ τῆς Μαραθωνικῆς τετραπόλεως, καὶ ἐν Μυσίᾳ ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους ἀνευρεθείς.

Τιθράσιοι ἢ Τειθράσιοι, ἀττικὸς δῆμος τῆς Αἰγηίδος φυλῆς, ἐπώνυμος τοῦ Τίθραντος (ἴδ.), δι' ὃ πιθανῶς πρὸς τὸν Μαραθῶνα κείμενος. Τὰ σῦκα αὐτοῦ ἐφημίζοντο ἐπὶ γλυκύτητι (Ἀθν. ΙΔ, 18), οἱ δὲ κάτοικοι ἐπὶ κακίᾳ καὶ ῥαδιουργίᾳ (Ἀρστφ. Βάτρ. 477), δι' ὃ καὶ ὁ ποιητὴς τὰς Γοργόνας Τιθρασίας λέγει ἀντὶ Ταρτησίας.

Τιθραύστης, ὁ τῷ 394 π. Χ. τὸν Τισσαφέρνην διαταγῇ Ἀρταξέρξου τοῦ Μνήμονος φονεύσας, ὡς σατράπης ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ διαδεχθείς, ἀμφίβολον δὲ ἂν καὶ ὡς ἀρχιστράτηγος. Οὗτος ἔπεισε τὸν Ἀγησίλαον εἰς ἀνακωχὴν, καὶ νὰ στραφῇ κατὰ τοῦ Φαρναβάζου· ἔπεμψε δὲ συγχρόνως εἰς Εὐρώπην τὸν Ῥόδιον Τιμοκράτην, δοὺς αὐτῷ 50 τάλαντα, ἵνα διεγείρῃ πόλεμον ἐν Ἑλλάδι, ὅστις νὰ βιάσῃ τοὺς Σπαρτιάτας ν' ἀνακαλέσωσι τὸν Ἀγησίλαον (Ξνφ. Ἑλλ. Γ, 4, 25).

Τιθωνός, υἱὸς τοῦ Λαομέδοντος καὶ τῆς Στρυμοῦς, ἡρπάγη διὰ τὴν ὡραιότητά του ὑπὸ τῆς Ἠοῦς, ἥτις ἔσχεν ἐξ αὐτοῦ υἱοὺς τὸν Ἡμαθίωνα καὶ τὸν Μέμνωνα, καὶ ζητήσασα παρὰ τῶν θεῶν ἐπέτυχεν ὑπὲρ αὐτοῦ τὴν ἀθανασίαν· ἀλλ' ἐπειδὴ εἶχε λησμονήσει νὰ ζητήσῃ καὶ τὴν αἰωνίαν νεότητα, ὁ Τιθωνὸς ἐγένετο ὑπέργηρος, μέχρις οὗ οἱ θεοί, εὐσπλαγχνισθέντες αὐτὸν, τὸν μετέβαλον εἰς τέττιγα (Ὁμ. Ἰλ. Υ, 237. Ὕμν. Ἀφρδ. 219. — Ἡσδ. Θεογ. 984. — Ἀπλλδ. Γ, 12, 4).

Τίκινον, ἀρχαία πόλις ἐν τῇ ἐντεῦθεν τῶν Ἄλπεων Γαλλίᾳ, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Τικίνου ποταμοῦ, οὐ μακρὰν τῶν ἐκβολῶν αὐτοῦ εἰς τὸν Πάδον, ἐπὶ τῆς

ὁδοῦ ἥτις ἔφερεν ἐκ Ῥώμης εἰς τὴν Γαλλίαν. Ἡ πόλις ἐγένετο δῆμος τῆς Ῥώμης, εἶτα δὲ κατεστράφη ὑπὸ τῶν Οὔνων, καὶ ἡ ἀκμὴ αὐτῆς ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἐξουσίας τῶν Ὀστρογότθων (Στρβ. Ε, 217.—Liv. XXI, 45. Tac. Ann. III, 15. Hist. II. 17. 27. 68. 88). Νῦν Παβία.

Τέκνος ἢ Τικῖνος, μέγας ἀριστερὸς ὁμόρρους τοῦ Πάδου, πηγάζων ἐκ τοῦ ὄρους Ἀδούλας (Ἁγ. Γοθάρδου), διέρρει τὴν Οὐέρβανον λίμνην (Lago maggiore), καὶ ἐχύνετο εἰς τὸν ποταμὸν παρὰ τῷ Τικίνῳ. Εἰς τὰς ὄχθας αὐτοῦ ἐνίκησε τῷ 218 π. Χ. ὁ Ἀννίβας τὸν Σκιπίωνα (Στρβ. Ε, 209.217. —Liv. V, 34, XXI, 29. 45. 47). Νῦν Τεσσίνος.

Τελαταῖοι, λαὸς τῆς Θρᾴκης περὶ τὸ ὄρος Σκόμιον, παρὰ τῇ νῦν Σοφίᾳ (Θουκ. Β, 96.—Στφ. Βυζ.).

Τελλέβορος, λῃστὴς περιβόητος (Ἀρρ.—Λουκ. Ἀλέξ. 2).

Τελφούσιον, ἡ, δωρ. Τιλφώσιον· ὑψηλὸς κρημνὸς (νῦν Πέτρα), νοτίως τῆς Κωπαΐδος, πρὸς τῇ Κορωνείᾳ. Εἰς τοὺς πρόποδας αὐτοῦ ἔρρεε κρήνη, ἡ Τιλφοῦσα ἱερὰ τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ παρ' αὐτῇ ἐδείκνυτο ὁ τάφος τοῦ Τειρεσίου. Ἐπὶ τοῦ ὄρους δὲ ἦν τὸ Τιλφούσιον, πολίχνη τετειχισμένη (Στρβ. Θ, 411.—Παυσ. Θ, 33, 1).

Τιμαγένης, ἐξ Ἀλεξανδρείας, δοῦλος τοῦ Φ. Σύλλα, εἶτα ἐν Ῥώμῃ διδάσκαλος, πολλὰ ἐκδοὺς συγγράμματα, ἰδίως ἱστορικὰ (Quinct. X, I, 75). Ἐπειδὴ ἀπεφάνθη ποτὲ αὐθαδῶς κατὰ τοῦ Αὐγούστου, ὁ αὐτοκράτωρ τῷ ἀπηγόρευσε τὴν εἴσοδον τῶν ἀνακτόρων του· διὸ ὁ θυμωθεὶς ὁ Τιμογένης ἔκαυσεν ἣν εἶχε γράψει ἱστορίαν τῆς κυβερνήσεως αὐτοῦ (Hor. Ep. I, 19, 15. — Sen. Ep. XCI. De ira, III, 23).

Τιμαγόρας, 1) Κύπριος, πατὴρ τοῦ Τιμώνακος, τοῦ ὑπὸ τὸν Ξέρξην ναυαρχοῦντος κατὰ τῶν Ἑλλήνων (Ἡρδ. Ζ, 97). — 2) Υἱὸς τοῦ Ἀθηναγόρου, σύγχρονος τοῦ Φαρναβάζου (Θουκ. Η, 6, 39). — 3) Ἐκ Τεγέας, πρέσβυς Λακεδαιμόνιος τοῦ Πέρσου Δαρείου τοῦ Νόθου (Θουκ. Β, 67). — 4) Ἀθηναῖος, πρέσβυς πεμφθεὶς εἰς Ἀρταξέρξην, τὸν βασιλέα τῆς Περσίας. Ἐκεῖ ἀπαντηθεὶς μετὰ τοῦ Πελοπίδου, ὑπεστήριξεν αὐτὸν, διὸ κατηγορήθη ἐν Ἀθήναις, καὶ ἐπὶ δωροδοκίᾳ διαβληθείς, κατεδικάσθη εἰς θάνατον (Ξνφ. Ἑλλ. Ζ, 1. — Πλούτ. Ἀρτξ. ΚΒ).—5) Φιλόσοφος ἐκ Γέλας.—6) Φιλόσοφος Ἐπικούριος (Cic. Acad. II, 25, 80). —7) Χαλκιδεύς, ζωγράφος, ἐν διαγωνισμῷ εἰς τὰ Πύθια νικήσας τὸν Πάναινον, περίφημον ζωγράφον, ἀδελφὸν τοῦ Φειδίου (Plin. XXXV, 35).

Τιμαία, γυνὴ Ἄγιδος, τοῦ βασιλέως τῆς Σπάρτης (Πλούτ. Ἄγ.).

Τιμαίνετος, περίφημος ἀρχαῖος ζωγράφος (Παυσ.).

Τίμαιος, 1) ἐκ Λοκρῶν ἐν Ἰταλίᾳ, φιλόσοφος Πυθαγόρειος, ὃν ἐπεσκέφθη ὁ Πλάτων ἵνα μάθῃ παρ' αὐτοῦ τὰ δόγματα τοῦ Πυθαγόρου (Cic. Fin. V. 29. R. P. I. 10). Ὁ Σουίδας ἀναφέρει διάφορα αὐτοῦ συγγράμματα, «μαθηματικά»· «περὶ φύσεως»· ἓν ἔργον «περὶ Πυθαγόρα»· ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου ἀμφισβητεῖται ἄν ποτε συνέγραψεν ὁ Τίμαιος, καὶ πιστεύεται ὅτι τὰ μνημονευόμενα ἐγράφησαν ὑπὸ μεταγενεστέρου τινὸς Πυθαγορείου. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ περὶ τοῦ ὑπὸ τὸ ὄνομα αὐτοῦ περισωθέντος συγγράμματος «περὶ ψυχῆς κόσμου καὶ φύσεως», γραφὲν ἴσως ὑπὸ τοῦ ἄλλου Τιμαίου, ἐκείνου ὃν ὁ Πλίνιος ἀποκαλεῖ μαθηματικὸν (XVI, 22, 24. II, 8, 6. V, 9, 10).—2) Φιλόσοφος Πλατωνικὸς, πιθανῶς τῆς γ' ἑκατονταετηρίδος μ.Χ., συντάξας Πλατωνικὸν λεξικὸν, οὗ σώζεται μέρος.—3) Ὁ ἱστορικὸς, ἐκ Ταυρομενίου τῆς Σικελίας, υἱὸς Ἀνδρομάχου, γεννηθεὶς περὶ τὸ 352 π. Χ. καὶ διδάσκαλον ἔχων Φιλίσκον τὸν ἐκ Μιλήτου. Ὑπὸ τοῦ Ἀγαθοκλέους ἐκβληθεὶς τῆς Σικελίας περὶ τὸ 317, ἔζησε 50 ἔτη ἀποσυρθεὶς εἰς Ἀθή-

νας, ἔνθα καὶ ἔγραψε τὸ ἱστορικὸν αὐτοῦ σύγγραμμα. Ἐν βαθεῖ γήρατι δ' ἐπέστρεψεν εἰς Σικελίαν, καὶ ἀπέθανεν 96 ἐτῶν, τῷ 256 π. Χ. Τὸ κυριώτερον ἔργον αὐτοῦ, ἡ ἱστορία τῆς Σικελίας ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τῆς 129ης Ὀλυμπιάδος, διηρεῖτο εἰς βιβλία περίπου 68 καὶ εἰς δύο κυρίως μέρη, ὧν ἀγνοοῦνται ὅμως τὰ ὅρια. Ἐν ἄλλῳ ἰδιαιτέρῳ συγγράμματι ἐπραγματεύθη περὶ τῶν ἐκστρατειῶν τοῦ Πύρρου, καὶ ἕτερον ἔργον αὐτοῦ ἐπεγράφετο «Ὀλυμπιονίκαι», περιέχον πιθανῶς χρονολογικὰς ἐρεύνας. Οἱ ἀρχαῖοι, καὶ ἰδίως ὁ Πολύβιος, ἐπέκρινον λίαν αὐστηρῶς τὸν Τίμαιον, ἀρνούμενοι αὐτῷ πᾶσαν ἱστορικὴν ἱκανότητα (Πολβ. ΙΒ, 3-15, 23-18). Ὁ Κικέρων δὲν κρίνει αὐτὸν οὕτως αὐστηρῶς (De Or. II, 14, 58). οὐχ ἧττον ὅμως φαίνεται βέβαιον ὅτι ὁ Τίμαιος εἶχε μᾶλλον πεπαιδευμένου συλλογέως παρὰ ἱστορικοῦ ἰδιότητα· καὶ μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων ἱστοριογράφων δὲν κατέχει ἐπίσημον θέσιν. Τὰ συγγράμματα αὐτοῦ ἀπωλέσθησαν, καὶ ἀποσπάσματα αὐτῶν μόνον σώζονται (Συλλγ. Müller, Fragm. Hist. Graec.). — 4) Ἀρχιτέκτων, κατασκευάσας μεγαλοπρεπῆ καὶ λίαν θαυμασθεῖσαν πυρὰν διὰ τὸν ἐνταφιασμὸν Διονυσίου τοῦ πρεσβυτέρου (Ἀθήν. Ε, 206).

Τίμαλκος, υἱὸς τοῦ Μεγαρέως βοηθήσας τοὺς Διοσκούρους εἰς τὴν ἅλωσιν τῶν Ἀφιδνῶν ἐν Ἀττικῇ, ἔνθα ὁ Θησεὺς εἶχεν ἐγκλειστον τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν Ἑλένην (Παυσ. Α, 41).

Τιμάνδρα, θυγάτηρ τοῦ Τινδάρεω, γυνὴ τοῦ Ἐχέμου, μήτηρ τοῦ εἰς Ἰταλίαν μεταναστεύσαντος Εὐάνδρου (Ἀπλλδ. Γ, 10. — Παυσ.).

Τιμάνθης, ζωγράφος Κύθνιος (Quinct II, 13), ὑπ' ἄλλων δὲ (Εὐστθ. εἰς Ἰλ. Ω, 63) Σικυώνιος λεγόμενος, διότι ἀνῆκεν εἰς τὴν σικυωνίαν σχολήν, ἤκμαζε περὶ τὸ 400 π Χ. (Plin. XXXV, 36, 3). Ἔξοχος εἰς τὴν τεχνουργίαν, ἦν ἔτι θαυμαστότερος ὡς πρὸς τὴν ἐφεύρεσιν καὶ σύνθεσιν τῶν εἰκόνων του, δι' ὧν κατώρθου νὰ ἐκφράσῃ ἐπὶ τὸ ποιητικώτερον τὰς εὐγενεστέρας ἐμπνεύσεις. Ἓν τῶν θαυμαστοτέρων ἔργων του ἦν ἡ θυσία τῆς Ἰφιγενείας (Plin. XXXV, 36, 6) ἐν ᾗ εἰς τῶν παρεστώτων τὰ πρόσωπα τὴν θλῖψιν ἐκφράσας κατὰ τοὺς διαφόρους αὐτῆς βαθμοὺς, τὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος ἐκάλυψε διὰ τῆς χλαμύδος του, διότι ἐκείνου ἡ θλῖψις ὑπερέβαινε πᾶσαν ἔκφρασιν. Τῆς εἰκόνος δὲ ταύτης σώζεται ἀξιόλογον ἀντίγραφον εἰς τοιχογραφίαν τῆς Πομπηΐας (ἴδ. Ἀγαμέμνων), καὶ τὴν αὐτὴν ἀπαραλλάκτως εἰκόνα περιέγραψεν ὁ Εὐριπίδης εἰς τὴν τραγῳδίαν του («δάκρυα προῆξεν, ὀμμάτων πέπλον προθείς». Ἰφιγ. ἐν Αὐλίδι), ὥστε ἀγνοεῖται ἂν ὁ ζωγράφος τὸν ποιητὴν, ἢ ὁ ποιητὴς ἀντέγραψε τὸν ζωγράφον. Ἐν ἑτέρᾳ εἰκόνι του, Σάτυροι μετροῦντες διὰ τῶν θύρσων των τὸν ἀντίχειρα κοιμωμένου Κύκλωπος, ἀποδεικνύουσιν ἐπίσης αὐτοῦ τὴν ἐφευρετικότητα (Pl. XXXV, 37, 6).

Τιμάνωρ, υἱὸς Τιμάνθους, ναύαρχος τῶν Κορινθίων εἰς τὴν κατὰ τῶν Κερκυραίων ἐκστρατείαν αὐτῶν (Θουκ. Α, 29).

Τιμαρέτη, μία τῶν ἱερειῶν τοῦ ἐν Δωδώνῃ μαντείου τοῦ Διὸς (Ἡρδ. Β, 55).

Τιμαρχίδης, ἄρχων ἐν Ἀθήναις (Διόδ.).

Τίμαρχος, 1) δημαγωγὸς ἐν Ἀθήναις, καθ' οὗ σώζεται ῥητορικὸς λόγος τοῦ Αἰσχίνου. — 2) Υἱὸς τοῦ Πραξιτέλους, ἀδελφὸς καὶ συνεργάτης τοῦ Κηφισοδότου (Pl. XXXIV. 19. — Rang. Ant. Hell. II, 1103). Ἀμφοτέρων διάφορα μνημονεύονται ἔργα ἀπὸ κοινοῦ, ἐν ἄλλοις ἀνδριὰς τοῦ κωμικοῦ ποιητοῦ Μενάνδρου, ἴσως ὁ σωζόμενος ἐν τῷ Βατικανῷ Μουσείῳ, οὗ τὸ βάθρον ἀνευρέθη ἐν Ἀθήναις. — 3) Φιλόσοφος ἐπικούρειος (Καλλίμχ. Ἐπ. 11). — 4) Ἀθηναῖος ἀδελφὸς τοῦ Κλειτομάχου (Πλάτ. Θεαγ. 129).

Τιμάσαρχος, υἱὸς τοῦ Τιμοκρίτου, Αἰγινήτου, Νεμεονίκης ἐν παισὶ (Πίνδ. Νεμ. Δ).

Τιμασίων, ἐκ Δαρδάνου, πόλεως τῆς μικρᾶς Ἀσίας, εἷς τῶν μετὰ Κύρου τοῦ νεωτέρου ἀναβάντων μυρίων Ἑλλήνων. Μετὰ τὸν φόνον τοῦ Κλεάρχου ἐξελέγη εἷς τῶν στρατηγῶν (Ξνφ. Ἀνδ. Γ, 1, 47. Ε, 6, 21. Ζ, 8, 18).

Τίμασος, ποταμὸς τῆς Ἰστρίας, προρρέων ἐξ ἑπτὰ πηγῶν καὶ μιᾶς λίμνης, μόνον 2,000 βήματα μακρὸς, ἀλλ' ἄφθονον ἔχων ὕδωρ· ἀπετέλει τὸ ὅριον μεταξὺ Ἰστρίας καὶ Ἐνετίας, καὶ διὰ χαριεστάτου πεδίου μεταξὺ Τεργέστης καὶ Ἀκουιλίας ἐξέβαλλεν εἰς τὸν Τεργεσταῖον κόλπον. Παρὰ τὰς ἐκβολὰς αὐτοῦ ἦν λιμὴν μετὰ ναοῦ τοῦ Διομήδους, ὁμωνύμου τῷ ποταμῷ (Στρβ. Ε. 214.—Liv. XLI, 1, 2.—Virg. Æn. I, 244. E, 8, 6).

Τιμηγενίδης, Θηβαῖος, υἱὸς Ἕρπυος, ὁ δοὺς τῷ Μαρδονίῳ τὴν συμβουλὴν νὰ φυλάξωσι τὰ στενὰ τοῦ Μαραθῶνος, μὴ δραπετεύσωσι πολλοὶ τῶν ἐν τῷ στρατῷ του τεταγμένων Ἑλλήνων (Ἡρδ. Θ, 39).

Τίμημα, 1) ἦν ἡ ἐκτίμησις τῆς περιουσίας τῶν πολιτῶν, ὡς βάσεως τῆς εἰς τὸ δημόσιον συμβολῆς. Κατὰ τοὺς νόμους τοῦ Σόλωνος αἱ περιουσίαι πᾶσαι ἐκτιμηθεῖσαι, διηρέθησαν εἰς 4 τιμήματα, ὧν ἕκαστον ὥριζε τὸν κατώτατον ὅρον τῆς ἀκινήτου οὐσίας τῶν εἰς αὐτὸ ὑπαγομένων. Ἦσαν δὲ ταῦτα τὸ τῶν πεντακοσιομεδίμνων, τῶν κεκτημένων ἐτήσιον εἰσόδημα τοὐλάχιστον 500 μεδίμνων (ξηρῶν προϊόντων ἢ μετρητῶν ὑγρῶν)· τῶν ἱππέων, τῶν εἰσπραττόντων τοὐλάχιστον 300 μεδίμνους, καὶ ἑπομένως ὑποτιθεμένων ὅτι ἠδύναντο νὰ τρέφωσιν ἵππον· τῶν ζευγιτῶν, ὧν τὸ εἰσόδημα ἦν 200 (πιθανώτερον 150) μεδίμνων εἰς κατώτατον ὅρον, καὶ ὑποτιθεμένων ὅτι εἶχον ἢ ἠδύναντο νὰ ἔχωσι ζεῦγος βοῶν· καὶ τὸ τῶν θητῶν, τῶν ἔτι ὀλιγώτερα κεκτημένων, οἵτινες ἦσαν ἀπηλλαγμένοι πάσης χρηματικῆς εἰσφορᾶς, ἀλλὰ καὶ οὐδεμιᾶς μετεῖχον ἀρχῆς, πλὴν τῆς ἐκκλησίας καὶ τῆς ἡλιαίας. Προσέτι τὸ εἰς ἕκαστον τῶν τιμημάτων ἐπιβαλλόμενον τέλος ἦν οὐχὶ τὸ αὐτὸ ἀναλόγως καὶ εἰς τὰ τρία τιμήματα, ἀλλ' ἐλαφρότερον ὅσῳ τὸ τίμημα ἦν μικρότερον, τῆς περιουσίας τοῦ πεντακοσιομεδίμνου λογιζομένης 12 πλασίας τοῦ εἰσοδήματος αὐτοῦ (ταλάντου ἢ 6000 δρ. διὰ 500 μεδίμνους ἢ δραχμὰς), τῆς τοῦ ἱππότου 10πλασίας, τῆς τοῦ ζευγίτου μόνον 7πλασίας. Ἡ ἀπογραφὴ τῶν περιουσιῶν ἐγίνετο εἰς τακτικὰς ἐποχὰς, ἄλλας ἀλλαχοῦ (Ἀρστ. Πολτ. Γ, 8). — Ὁ Κάσσανδρος νικήσας τοὺς Ἀθηναίους τῷ 316 π. Χ., ἐπέβαλεν αὐτοῖς «πολιτεύεσθαι ἀπὸ τιμήματος ἄχρι μνῶν δέκα» (Διόδ. ΙΗ, 74), ἤτοι νὰ μὴ μετέχωσι τῆς κυβερνήσεως οἱ κεκτημένοι εἰσόδημα ἔλασσον τῶν 1000 δραχμῶν.—Ἰδ. καὶ Τέλη καὶ πολιτ. οἰκονομία.—2) Τὸ δικαστικῶς ἐπιβαλλόμενον πρόστιμον, καὶ εἰς πολλὰς, τὰς τιμητὰς λεγομένας, δίκας, ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος προτεινόμενον (Δημσθ. κ. Στφ. 1115). Εἰς τοῦτο ὁ ἐναγόμενος, ἂν ἐκηρύττετο ἔνοχος, ἀντέταττεν ἀντίτιμημα, καὶ τοῖς δικασταῖς ἐναπέκειτο νὰ ἐκλέξωσι μεταξὺ τῶν δύο, διὰ ψήφου ἀποφαινόμενοι, ἥτις ἦν τὸ πινάκιον τιμητικὸν, (Πολδ. Η. 16), ἐφ' οὗ οἱ δικασταὶ διὰ τοῦ ὄνυχος ἢ δι' ἐγκεντρίδος «ἐτίμων τὴν μακρὰν» ἢ «τὴν βραχεῖαν», ἤτοι ἐχάραττον γραμμὴν, δι' ἧς, ἂν μὲν ἦν μακρὰ, παρεδέχοντο τὸ τίμημα τοῦ ἐνάγοντος, ἂν δὲ βραχεῖα, τὸ ἀντιτίμημα τοῦ ἐναγομένου. Ὁ Σωκράτης, ἐπὶ τῆς μεγάλης του δίκης, ἐπρότεινεν ὡς ἀντιτίμημα 100 δραχμὰς, καὶ εἶτα 3000.

Τίμνης, Σκύθης, ἐπίτροπος τοῦ βασιλέως τῶν Σκυθῶν Ἀριαπείθους.

Τιμόδημος, ἀθλητὴς, φίλος τοῦ Θεμιστοκλέους, νικητὴς εἰς τὰ Νέμεα (Πίνδ. —Ἡρδ. Ζ, 125).

Τιμόθεος, 1) Ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ Κόνωνος, μεθ' οὗ τῷ 393 π. Χ. εἰς Ἀθήνας ἐπανελθὼν, μετὰ τοῦ Πλάτωνος καὶ

Ἰσοκράτους συνδιατρίβων, καὶ εἰς σπουδὰς ἐπιδοθείς, ἀνεδείχθη διάσημος ῥήτωρ, στρατηγὸς ἱκανώτατος καὶ ἀνδρεῖος, καὶ πολιτικὸς ἀνὴρ ἐξόχου δραστηριότητος καὶ ἱκανότητος. Τὸ στάδιον δ' αὐτοῦ τῷ εἶχε προλειάνει καὶ τοῦ πατρός του ἡ δόξα καὶ ὁ πλοῦτος. Ἀλλ' οὐχὶ ὅλως ἀπηλλαγμένος ἐλαττωμάτων τῆς ἐποχῆς, ἦν καὶ εἰς ἐκδιαίτησιν καὶ εἰς ἀσωτίαν ἐπιδεδομένος. Τῷ 383 γίνεται μνεία αὐτοῦ ὡς νεανίου ἐκ τῶν ἐπισήμων. Τῷ δὲ 378 συνεπεστέλλετο μετὰ τοῦ Χαβρίου καὶ τοῦ Καλλιστράτου ναύαρχος τοῦ κατὰ τῆς Σπαρτης ἐκπλεύσαντος στόλου. Τότε ὅμως ὑπερεῖχεν εἰσέτι τοῦ Χαβρίου ἡ φήμη, Τῷ δὲ 375 μετὰ 60 πλοίων ἐκπεμφθεὶς, ἀφ' οὗ ἐλεηλάτησε τὰς ἐχθρικὰς παραλίας, ἐκυρίευσε τὴν Κέρκυραν, καὶ διέπρεψε διὰ τῆς ἡμερότητος καὶ μετριοπαθείας του πρὸς τοὺς ἡττηθέντας (Ξενφ. Ἑλλ. Ε, 4, 62)· εἶτα δ' ἐνίκησε τὸν Σπαρτιάτην Νικόλοχον εἰς Λευκάδα ἢ Ἀλυζίαν τῆς Ἀκαρνανίας· καὶ ἐλλείψει χρημάτων δὲν ἠδυνήθη μὲν νὰ ἐξακολουθήσῃ τὰς νικηφόρους ἐπιχειρήσεις του, ἀλλ' οὐχ ἧττον ἐπέφερε διὰ τῶν ἐπιτυχιῶν του συνομολόγησιν εἰρήνης, τῷ 374, εἰ καὶ μὴ ἐντελῶς ἐκτελεσθείσης (Ξνφ. Ἑλλ. ΣΤ, 2. 1). Μετά τινας κατακτήσεις ἐν Θράκῃ, ὤφειλε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Κέρκυραν, ἀπειλουμένην ὑπὸ τοῦ Μνασίππου, ἀλλὰ δι' ἔλλειψιν χρηματικῶν μέσων δὲν ἠδυνήθη νὰ φθάσῃ ἐγκαίρως, καὶ τῷ ἀφῃρέθη ἡ ἀρχηγία (Αὐτ. ΣΤ, 2, 13. — Δμσθ. Τιμ. σ. 1186)· καὶ προτάσει μάλιστα τῶν ἀρχηγῶν τῆς δημοκρατικῆς μερίδος Ἰφικράτους καὶ Καλλιστράτου ἐνήχθη εἰς τὸ δικαστήριον (Ξενφ. Ἑλλ. Ε, 6, 2. ΣΤ, 2, 1), ἀλλὰ διὰ τῆς ἐπεμβάσεως τῶν φίλων του Ἰάσωνος τοῦ Φεραίου καὶ Ἀλκέτα τοῦ ἐξ Ἠ π ε ί ρ ο υ ἀπέφυγε τὴν καταδίκην· ἀπῆλθε δ' ἐπί τινα χρόνον εἰς Περσίαν, καὶ ἐκεῖ συνέπραξεν εἰς τὴν ἀνάκτησιν τῆς Αἰγύπτου. Μετὰ τὴν ἐπιστροφήν του διηλλάγη μετὰ τοῦ Ἰφικράτους, νυμφεύσας τὴν θυγατέρα του μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Μενεσθέως καὶ ἐπεδόθη αὖθις εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῆς κατὰ θάλασσαν ἡγεμονίας τῶν Ἀθηνῶν, καὶ εἰς τὸν περιορισμὸν τῆς δυνάμεως τῶν Θηβαίων. Τῷ 368 ἀπεστάλη μετὰ στόλου ἵνα ὑποστηρίξῃ τὸν Πέρσην σατράπην Ἀριοβαρζάνην. Ἀποδειχθέντος ὅμως ὅτι οὗτος εἶχεν ἀπσστῆ ἀπὸ τοῦ μεγάλου βασιλέως ἐστράφη ὁ Τιμόθεος πρὸς τὴν Σάμον, ἣν εἶχον κυριεύσει οἱ Πέρσαι, καὶ κατέλαβεν αὐτὴν, τῷ 366, μετὰ ἐνδεκάμηνον πολιορκίαν. Κατὰ τὰ μετὰ ταῦτα ἔτη εἰργάσθη εἰς τὸν Ἑλλήσποντον. Ἀφ' οὗ οἱ Σπαρτιᾶται καὶ οἱ Θηβαῖοι ἠνώθησαν μετὰ τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν, ἐν ᾧ πρὶν ὑπεστήριζον τὸν Ἀριοβαρζάνην, ἔλαβε παρὰ τούτου τὴν Σηστὸν καὶ τὴν Κριθώτην, τῷ 364 ἐκυρίευσε τὴν Τορώνην, τὴν Μεθώνην καὶ Πύδναν καὶ τὴν Ποτίδαιαν, ὑπέταξε τοὺς Χαλκιδεῖς· κατὰ τῆς Ἀμφιπόλεως ὅμως καὶ τῆς Ὀλύνθου ἀπέτυχε (Διόδ. ΙΕ, 81.—Δμσθ. Ὀλυνθ. Α, 6. 10). Κατὰ τὸν συμμαχικὸν πόλεμον, ἀφ' οὗ ὁ Χαβρίας ἐφονεύθη, ἐτάχθη αὐτὸς μετὰ τοῦ Ἰφικράτους εἰς τὴν ἀρχηγίαν στόλου, ἵνα μετὰ τοῦ Χάρητος καταπολεμήσῃ τοὺς συμμάχους. Ἀλλὰ μὴ δυνηθέντες ἕνεκα τρικυμίας νὰ ναυμαχήσωσιν ὅτε ὑπ' αὐτοῦ διετάχθησαν, κατηγγέλθησαν εἰς τὰς Ἀθήνας ἐπὶ προδοσίᾳ, τῷ 354 (Διόδ. ΙΣΤ, 7, 21. — Διναρχ. εἰς Δμσθ. ΚΔ). Καὶ ὁ μὲν Ἰφικράτης ἀπέφυγε τὴν καταδίκην, ὁ δὲ Τιμόθεος ὑπεβλήθη εἰς 100 ταλάντων πρόστιμον, καὶ ἔφυγεν εἰς Χαλκίδα, ἔνθα καὶ ἀπέθανε. Μικρὸν μετέπειτα ἐμετριάσθη, διὰ τὸν υἱόν του Κόνωνα, ἡ ποινὴ εἰς 10 τάλαντα, ἃ τῷ ἐπετράπη νὰ μεταχειρισθῇ εἰς ἐπιδιόρθωσιν τοῦ τειχισμοῦ τῶν Ἀθηνῶν. — 2) Μιλήσιος, ἐπίσημος ποιητὴς καὶ μουσικὸς, περὶ οὗ ἐλέγετο ὅτι καὶ τὴν λύραν ἐτελειοποίησε, τέσσαρας νέας χορδὰς προσθεὶς εἰς αὐτήν· καὶ πολλὰ καὶ ποικίλα μέλη συνέταξεν, ἰδίως διθυράμβους, ἐξ ὧν μνημονεύονται 18, ὕμνοι 21 καὶ νόμοι ἢ ᾠδαὶ ἑξάμετροι 19 (Σουίδ.).

προσέτι δὲ καὶ τραγῳδίας ἔγραψε, καὶ ἄλλα εἴδη ποιήσεως (Πλούταρ.—Ἀθήν.—Λουκ. —Στφ. Βυζ.—3). Περίφημος αὐλητὴς ἐκ Θηβῶν, θαυμασθεὶς ὑπὸ Ἀλεξάνδρου τοῦ μεγάλου (Λουκ. Ἀρμ. 1).—4) Γλύπτης ἐπίσημος, ἐξεργασθεὶς τὴν νοτίαν πλευρὰν τῶν ἀναγλύφων τοῦ Μαυσωλείου, οὗ ὁ Σκόπας καὶ ὁ Βρύαξις εἰργάσθησαν τὰς λοιπάς (Plin. XXXVI. 4, 9).

Τιμοκλῆς, 1) Ἀθηναῖος, λόγου ἄξιος ποιητὴς τῆς νέας κωμῳδίας, προσβάλλων πολλάκις καὶ τὸν Δημοσθένην καὶ τοὺς πλείστους τῶν συγχρόνων του διακεκριμένων ἀνδρῶν. Διεκρίνετο καὶ διὰ τοῦ ἐξαιρέτου του ὕφους καὶ διὰ τῶν πολυειδῶν γνώσεών του. Ἡ ἔκθεσις αὐτοῦ εἶχεν ὕψος ποιητικόν, τῶν δὲ χαρακτήρων αἱ παραστάσεις πολλὴν λεπτότητα. Ἐξαιρέτως δ' ἐπετύγχανεν εἰς τὴν παρῳδίαν τραγικῶν ὑποθέσεων. 27 δραμάτων αὐτοῦ σώζονται οἱ τίτλοι καὶ ἀποσπάσματα (Συλλ. Meinecke, Com Graec. III).—2) Στωϊκὸς φιλόσοφος, φίλος τοῦ Λουκιανοῦ (Λουκ.).

Τιμοκράτης, 1) Ἀθηναῖος, σύγχρονος τοῦ Δημοσθένους, ὅστις βιαίως αὐτὸν προσέβαλεν.—2) Καὶ ἕτερος Ἀθηναῖος, καθ' οὗ ὁ Δημοσθένης ἐπίσης ἐπέπεσεν ἐν τοῖς λόγοις αὐτοῦ —3) Υἱὸς Τιμοξένου, στρατηγὸς Κορίνθιος (Θουκ. Β, 33).—4) Λακεδαιμόνιος συστράτηγος τοῦ Βρασίδου κατὰ τῶν Ἀθηναίων (Θουκ. Β, 85, 92). —5) Ῥόδιος, ὃν ὁ σατράπης Τιθραύστης μετεχειρίζετο ἵνα διὰ δωροδοκίας ἐξεγείρῃ κατὰ τῆς Σπάρτης τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν δημοκρατικῶν μερίδων εἰς τὰς Ἑλληνικὰς πόλεις (Ξενφ. Ἑλλ. Γ, 5, 1).—6) Φιλόσοφος Ἐπικούρειος, ἀδελφὸς τοῦ Μητροδώρου. διαφωνῶν πρὸς αὐτὸν ὡς πρὸς τὰς θεωρίας (Cic. N. D. XXXIII, 93).—7) Ἀθηναῖος, εἷς ἐκ τῶν κατηγόρων τῶν στρατηγῶν μετὰ τὴν ἐν Ἀργινούσαις μάχην (Ξενφ. Ἑλλ. Α, 73.—Πιθανῶς καὶ Θουκ. Ε, 19). — 8) Στρατηγὸς Διονυσίου Β κατὰ Δίωνος. — 9) Φιλόσοφος καὶ διδάσκαλος τῆς ῥητορικῆς, ἐξ Ἡρακλείας τῆς ἐν Βιθυνίᾳ, ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀδριανοῦ (Λουκ. Δημ. 3),

Τιμοκρατία, σύστημα πολιτείας καθ' ὃ ἡ μετοχὴ εἰς τὴν διοίκησιν ἀπενέμετο ἀναλόγως τῶν περιουσιῶν, αἵτινες ἦσαν καὶ ἡ βάσις τῆς φορολογίας (τιμήματα) (Ἀρστ. Ἀθ. Ε, 12).

Τιμοκρέων, Ῥόδιος ἐξ Ἰαλυσοῦ, ἀθλητὴς καὶ λυρικὸς ποιητής, σύγχρονος καὶ ἐπί τινα χρόνον φίλος τοῦ Θεμιστοκλέους. Ἐπὶ τῇ ὑπονοίᾳ ὅτι ἦν Περσόφρων, ἐξεβλήθη τῆς πατρίδος του. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Θεμιστοκλῆς οὐδὲ διὰ δόσεως χρημάτων κατώρθωσε τὴν ἀνάκλησίν του, ὁ Τιμοκρέων ἐπέπεσε κατ' αὐτοῦ διὰ σατυρικῶν ἢ μᾶλλον ὑβριστικῶν ποιημάτων. Καὶ κατὰ τοῦ ἀντιζήλου του δὲ, τοῦ Κείου Σιμωνίδου, καὶ τούτου φίλου τοῦ Θεμιστοκλέους, διετέθη ἐχθρικώτατα, καὶ μεταξὺ τῶν δύο ἐξερράγη βιαιότατος πόλεμος σατυρῶν. Μέχρι τέλους λέγεται πορευθεὶς πρὸς τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν καὶ ὑπ' αὐτοῦ φιλοξενηθείς. Ὀλίγα ἀποσπάσματα αὐτοῦ διατηροῦνται, ἐν οἷς διαφαίνεται ἄμετρος ἔξαψις πάθους καὶ βίαιος χαρακτὴρ (Συλλγ. Bergk, Poet. lyr. Graec.).

Τιμόλαος, 1) ἀρχηγὸς τῆς δημοκρατικῆς μερίδος ἐν Κορίνθῳ, τῷ 395 π.Χ. ἐδωροδοκήθη ὑπὸ τῶν Περσῶν ἵνα ἐξεγείρῃ τὰς Ἑλληνικὰς πόλεις εἰς πόλεμον κατὰ τῆς Σπάρτης (Ξενφ. Ἑλλ. Γ, 5, 1. Α, 2, 10). —2) Θηβαῖος, προδοὺς τὴν πατρίδα του εἰς Φίλιππον τὸν Μακεδόνα (Δμσθ. π. Στφ. 241). Κατά τινας ἐκδόσεις Τιμόλας.—3) Ἐκ Λαρίσσης ὑπομνηματιστὴς τῆς Ἰλιάδος, καὶ συντάκτης ἐμμέτρου αὐτῆς παραφράσεως.

Τιμολέων, Κορίνθιος, υἱὸς Τερεδήμου, ἐπισήμου γενεᾶς, γεννηθεὶς περὶ τὰ 411 π. Χ., πεπροικισμένος διὰ παντοίων ἀρετῶν, πρᾶος τὸν χαρακτῆρα, ἀλλ' εἰς ἄκρον μισοτύραννος, ὥστε καὶ τῷ 364 συνέπραξεν εἰς τὸν φόνον τοῦ ἀδελφοῦ του Τιμοφάνους, θελήσαντος ἐπὶ κεφαλῆς 1,100 μισθωτῶν

νὰ καταλάβῃ τὴν τυραννίδα. Ἔκτοτε ἐπὶ εἴκοσιν ἔτη ἔζησε μὴ ἀναμιγεὶς πλέον εἰς τὰ δημόσια, μέχρις οὗ οἱ Κορίνθιοι τὸν ἔπεμψαν τῷ 344 ἐπὶ κεφαλῆς σώματος μισθωτῶν εἰς τὴν ἄποικον αὐτῶν πόλιν, τὰς Συρακούσας, αἵτινες ἐν ἐσωτερικῇ παραλυσίᾳ διατελοῦσαι εἶχον ἐπικαλεσθῆ τὴν βοήθειάν των (Πλούτ. Τιμολ. Γ, 7. — Nep. Tim. II). Προσορμισθεὶς δ' εἰς τὸ Ταυρομένιον, ἀφ' οὗ πολλὰς ὑπερεπήδησε δυσχερείας, ἐνίκησεν εἰς τὸ Ἄδρανον τὸν ἐκ Λεοντίνων Ἱκέταν, ὃν οἱ Συρακούσιοι εἶχον πρὶν καλέσει εἰς βοήθειαν κατὰ τοῦ Διονυσίου, καὶ κατέλαβε μέρος τῆς πόλεως τῶν Συρακουσῶν, ἐν ᾧ ὁ Ἱκέτας ἐξηκολούθησε κατέχων τὴν συνοικίαν τὴν καλουμένην Ἀχραδινήν, ὁ δὲ Διονύσιος εἶχε τὴν Ὀρτυγίαν μετὰ τῆς Ἀκροπόλεως, καὶ οἱ Καρχηδόνιοι κατεῖχον τὸν λιμένα (Διόδ. ΙΔ, 37. — Πλούτ. Τιμ. ΙΑ). Ἀλλὰ μικρὸν μετὰ ταῦτα οὗτοι ἀπῆλθον, καὶ ἀφ' οὗ ὁ Διονύσιος, τῷ 343, παρέδωκε τὴν Ἀκρόπολιν, ἠναγκάσθη τότε καὶ ὁ Ἱκέτας ν' ἀποχωρήσῃ τῆς πόλεως. Τότε ὁ Τιμολέων κατηδάφισε τὴν ἀκρόπολιν, ὡς σύμβολον καὶ προμαχῶνα τῆς τυραννίας, καὶ ἐγκατέστησεν ἐκεῖ τὰ δημοτικὰ δικαστήρια. Ἐπὶ τῇ αἰτήσει του δὲ, λέγεται ὅτι ἦλθον ἐκ Κορίνθου 60,000 ἄποικοι εἰς τὰς ἐρημωθείσας Συρακούσας, καὶ εἰς αὐτοὺς ὅτι διένειμεν ἢ ἐπώλησε τὴν χώραν καὶ τὰς οἰκίας (Πλούτ. Τιμ. ΙΣΤ). Ἐπανέφερε δὲ τὴν ἐλευθερίαν, προκαλέσας τὴν διὰ τοῦ Κεφάλου καὶ Διονυσίου ἀναθεώρησιν τῶν δημοκρατικῶν νόμων καὶ ἐγκαταστήσας πάλιν αὐτούς. Ἡ πρώτη θέσις ὑπὲρ πάντας τοὺς ἄρχοντας ἐδόθη εἰς τὸν ἱερέα, ἢ ἀμφίπολον τοῦ Ὀλυμπίου Διός, ὅστις ἐκηρύχθη ἐπώνυμος· ἀλλ' ὑπερτάτως διηύθυνε τὰ τῆς πολιτείας ὁ Τιμολέων μετὰ πάσης εὐθύτητος (Πλούτ. Τιμ. ΚΒ). Ἐπεσφράγισε δὲ τὴν ἀνάκτησιν τῆς ἐλευθερίας κατανικήσας τῷ 342 ἐν Κριμνισσῷ, παρὰ τῇ Ἐγέστῃ, τοὺς Καρχηδονίους, ἀποδιβάσαντας 80,000 στρατοῦ· ὅτε δὲ συνωμολογήθη εἰρήνη, ὁ ποταμὸς Ἅλυκος ὡρίσθη ὡς ὅριον μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν Συρακουσίων. Καὶ τῶν ἄλλων δὲ πόλεων οἱ τύραννοι ἐξεδιώχθησαν ἢ ἐθανατώθησαν, ὁ Ἱκέτας ἐν Λεοντίνοις, ὁ Μάμερκος ἐν Κατάνῃ, ὁ Ἵππων ἐν Μεσσήνῃ, κτλ., καὶ τῷ 339 αἱ ἀπελευθερωθεῖσαι πόλεις συνεδέθησαν διὰ δεσμοῦ μετὰ τῶν Συρακουσῶν, ἡ δὲ Γέλα καὶ ὁ Ἀκράγας, ἐν ἐρειπίοις κείμεναι, ἀνῳκοδομήθησαν καὶ νέους κατοίκους ἔλαβον τὸ Ἀγύριον καὶ ἡ Καμάρινα. Εὐημερία καὶ πλοῦτος, εἰρήνη καὶ ἡσυχία ἀνέθαλον δι' αὐτοῦ πάλιν ἐν Συρακούσαις καὶ ἐν πάσῃ τῇ Σικελίᾳ (Πλουτ. Τιμλ. Λ). Ἔκτοτε γενικῶς ἀνεγνωρίζετο καὶ ἐτιμᾶτο ὡς ἐλευθερωτὴς καὶ ὡς εὐεργέτης, καὶ ὑπερτάτη ἦν ἡ ἐπιρροὴ αὐτοῦ, καὶ ἀφ' οὗ μετά τινα χρόνον ἀπώλεσε τὴν ὅρασιν, καὶ μέχρι τοῦ θανάτου του, συμβάντος τῷ 337. Τότε δ' ἱδρύθη μνημεῖον αὐτῷ, καὶ ἐτησίως ἐτελοῦντο παρ' αὐτῷ ἐπικήδειοι τελεταὶ πρὸς μνήμην του· ἀλλὰ μικρὸν μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ κατέπεσεν ἡ ἀκμὴ τοῦ τόπου.

Τιμόμαχος, 1) Ἀθηναῖος στρατηγός. Τῷ 367 τὴν ἐντολὴν λαβὼν νὰ κωλύσῃ τὴν διὰ τῶν Ὀναίων ὀρέων εἰς τὸν Ἰσθμὸν εἰσβολὴν τοῦ Ἐπαμεινώνδα, δὲν τὸ ἔπραξε· καὶ ἔπειτα δὲ πάλιν, τῷ 361, πεμφθεὶς μετὰ στόλου ἵνα ὑπερασπίσῃ τὰς κατὰ τὴν Θρᾴκην παραλίους ἐμπορικὰς πόλεις τῶν Ἀθηναίων, καὶ τοῦτο ἐπίσης κακῶς ἐκτελέσας, κατεδικάσθη εἰς θάνατον (Ξνφ. Ἑλλ. Ζ, 1, 41. — Αἰσχ. Κτσφ. 24, 56). — 2) Βυζάντιος, ζωγράφος, ὀλίγον μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀλεξάνδρου ἀκμάσας, καὶ οὐχὶ ἐπὶ Καίσαρος, ὡς κατὰ λάθος λέγει ὁ Πλίνιος (XXXV, 40, 30. 41. — Ἴδ. Ῥαγκ, Ἀπ. ΙΓ. Ἱστ. Καλλ. Α, σ. 563). Ἡ εἰδικότης αὐτοῦ ἦν, ὡς φαίνεται, ἡ παράστασις βιαίων παθῶν ἀντικρουομένων ἢ ὑπ' ἰσχυρᾶς θελήσεως καταστελλομένων, οἷα ἦν ἡ εἰκὼν τοῦ Αἴαντος συνελθόντος ἐκ τῆς μανίας του καὶ μελετῶντος αὐτοχειρίαν, καὶ ἡ τῆς «Μηδείας

ταλαντευομένης μεταξὺ τῆς ἀγρίας ἀποφάσεως τοῦ νὰ σφάξῃ τὰ τέκνα της, καὶ τοῦ μητρικοῦ φίλτρου», ἣν εἰκόνα ἀπέθανε πρὶν ἡ συμπληρώσῃ· ἀμφοτέρας δ' ἠγόρασεν ὁ Καῖσαρ ἐκ Κυζίκου 80 ταλάντων (480,000 τῶν τότε δραχμῶν) (Φιλόστρ. Β. Ἀπλν. Τυαν. Β, 10. — Ἀνθλ. Πολ. II, σ. 667. — Πλούτ. π. ἀκρ. ποιητ. 18. — Ov. Trit. II, 525. — Cic. Varr. IV, 60. 135). Εὑρέθη δ' ἐν Πομπηΐᾳ ἐπὶ τοιχογραφίας ἀντίγραφον τῆς εἰκόνος τῆς Μηδείας, καὶ ἀπόσπασμα αὐτῆς ἐπὶ δακτυλιολίθου. Μνημονεύονται δ' ἐπίσης θαυμαστικῶς (Plin. αὐτ. — Λουκ. Δραπέτ. 32) καὶ ἕτερα ἔργα αὐτοῦ, οἷον «Ὀρέστης», «Γοργώ», «θαυματοποιὸς», κτλ.

Τιμόξενος, 1) στρατηγὸς Σικυώνιος ἐν Σκιώνῃ τῆς Μακεδονίας, ἣν παρέδωκεν εἰς τοὺς Πέρσας (Ἡρδ. Η, 128). — 2) Στρατηγὸς Κορίνθιος (Θουκ. Β, 33).

Τιμοσθένης, Αἰγινήτης, ἀδελφὸς τοῦ Ἀλκιμέδοντος, Ὀλυμπιονίκης (Πινδ. Ὀλ. Η).

Τιμοῦχος, βουλὴ ἐν Μασσαλίᾳ ἐξ 600 ἀνδρῶν, ἧς οὐδεὶς μετεῖχεν ὁ μὴ πρὸ τριῶν τοὐλάχιστον γενεῶν πολίτης, καὶ μὴ τέκνων πατὴρ (Στρβ. Δ, 179. — Caes. B G. I, 35, 1).

Τιμοφάνης, ὁ πρεσβύτερος ἀδελφὸς τοῦ Τιμολέοντος (ἴδ.), ὑφ' οὗ ἐφονεύθη, θελήσας ν' ἀναδειχθῇ τῆς πατρίδος του τύραννος (Πλούτ Τιμολ.).

Τιμὼ, ἱέρεια τις εἰς τὴν νῆσον Πάρον (Ἡρδ. ΣΤ, 134).

Τίμων, 1) ὁ μισάνθρωπος, Ἀθηναῖος, υἱὸς Ἐχεκρατίδου, εὔπορος, ἐκπαιδευθεὶς ὡς φιλόσοφος ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ἐκ τῆς ἠθικῆς δὲ διαφθορᾶς τῶν ἐπ' αὐτοῦ χρόνων εἰς μῖσος κατὰ τῆς ἀνθρωπότητος παραχθεὶς καὶ ὑπὸ τὸν Ὑμηττὸν ἐν μονώσει βιῶν, ὥστε τὰ παντοῖα περὶ αὐτοῦ μνημονευόμενα ἀνέκδοτα καὶ συχνὴ μνεία τῶν κωμικῶν (Ἀριστρ. Λυσστρ. 812. Ὄρν. 1549), κατέστησαν αὐτὸν τὸν τύπον τῆς σκαιᾶς μισανθρωπίας διὰ πάντα τόπον καὶ χρόνον. Ὁ Λουκιανὸς ἔγραψεν ἴδιον ἔργον περὶ αὐτοῦ (Πλούτ. Ἀλέξ. ΙΣΤ.). — 2) Μαθητὴς τοῦ Πύρρωνος, φιλόσοφος σκεπτικὸς ἐκ Φλιοῦντος, προσέτι δὲ καὶ ἰατρὸς καὶ διδάσκαλος τῆς ῥητορικῆς, ἔζη περὶ τὰ 280 π. Χ. ἐν Ἀθήναις καὶ εἰς διάφορα ἄλλα μέρη τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἀπέθανεν ἐννενηκοντούτης. Ἔγραψε δὲ πολλὰ καὶ ποικίλα, ἐξ ὧν τὸ ἐπισημότερον ἔργον ἦσαν οἱ Σίλλοι, παρῳδία ἐν ἑξαμέτροις τοῦ δογματισμοῦ τῶν φιλοσοφικῶν σχολῶν (Αἰλ. π. ἱ. Β, 41).

Τιμώναξ, Κύπριος, πλοίαρχος εἰς τὸν Περσικὸν στόλον ἐπὶ Ξέρξου (Ἡρδ. Ζ, 98).

Τιμώνειον, φρούριον τῆς Παφλαγονίας ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ (Στφ. Βυζ.).

Τέος (ἡ), ἢ Τέον, πόλις τῆς Βιθυνίας ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου, ἀποικία τῶν Μιλησίων (καὶ Τέειον καὶ Τήϊον) (Στρβ. — Πτλμ. — Στέφ. Βυζάντ. — Λουκ. Ἀλεξ. 43).

Τριβάζος ἢ Ταρίβαζος, διοικητὴς τῆς Ἀρμενίας ὑπὸ τὸν Ἀρταξέρξην, οὗ καὶ πιστὸς σύμβουλος ἦν κατὰ τοῦ Κύρου· τῷ δὲ 392 π. Χ. ἀνεδείχθη ἀρχιστράτηγος ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ (Ξνφ. Ἑλλ. Δ, 8, 12). Πρὸς τοὺς Σπαρτιάτας δὲ ἰδίως συμπαθῶν, συνετέλεσεν εἰς τὴν συνομολόγησιν τῆς Ἀνταλκιδείου εἰρήνης (αὐτ. Ε, 1, 30), μεθ' ἣν ἐξέπλευσε μετὰ τοῦ στόλου κατ' Εὐαγόρου, τοῦ τυράννου τῆς Κύπρου. Ἀλλ' ἐν ᾧ μετὰ τούτου διεπραγματεύετο, ὁ συστράτηγος αὐτοῦ Ὀρόντης, ὑποπτεύσας αὐτὸν, τὸν συνέλαβε· θριαμβευτικῶς ὅμως δικαιολογηθεὶς, ἐπανέλαβε τὸν πόλεμον, ἀλλ' ἀνεπιτυχῶς (Διόδ. ΙΕ, 8). Μεταγενεστέρως ἐστάλη ὑπὸ τοῦ βασιλέως κατὰ τῶν Καδουσίων ἐν Καυκάσῳ, καὶ ὁ Ἀρταξέρξης τῷ ὑπεσχέθη εἰς γάμον τὴν θυγατέρα του. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν τῷ τὴν ἔδωκε, συνώμοσε μετὰ Δαρείου, τοῦ υἱοῦ τοῦ βασιλέως, ἀλλ'

ἐφωράθη καὶ ἐθανατώθη (Ξνφ. Ἑλλ. Δ, 4, 4.—Πλούτ, Ἀρτξ. Ε, ΚΔ),

Τιριδάτης, 1) Πάρθος, ἐπαναστὰς κατὰ τοῦ Φραάρτου, ὅστις εἶχεν ἐξολοθρεύσει τὰ λοιπὰ μέλη τῆς οἰκογενείας τῶν Ἀρσακιδῶν. Νικηθεὶς δὲ, κατέφυγε πρὸς τὸν Ὀκτάβιον, ὅστις τὸν ἔλαβεν ὑπὸ τὴν προστασίαν του, ὁ δ' ἀντίπαλος αὐτοῦ ἔφυγε πρὸς τοὺς Σκύθας (Hor. Od. I, 26, 5). — 2) Τὸ ὄνομα τοῦτο ἔφερον πολλοὶ βασιλεῖς τῆς Ἀρμενίας, πιθανῶς ἐκ Πάρθων καταγόμενοι (Tac. Ann. XII, 50). Τιριδάτης ὁ Γ, ὁ μέγας, ἐπολέμησεν ἐπιτυχῶς κατὰ τῶν Σασσανιδῶν, καὶ εἰσήγαγεν, ἀπὸ τοῦ 302 μ.Χ., τὸν χριστιανισμὸν παρὰ τῷ λαῷ του.

Τιρίστασις, πόλις τῆς Θράκης παρὰ τῇ Προποντίδι (Δμσθ. Φιλ. Ἐπ. σλ.159).

Τίρυνς (ἡ), ἀρχαιοτάτη πόλις τῆς Ἀργολίδος, νοτιανατολικῶς τοῦ Ἄργους, βορειανατολικῶς τῆς Ναυπλίας, καθέδρα τοῦ Προίτου καὶ τοῦ Περσέως, ἐπὶ λόφου ἐν τῷ πεδίῳ, ἰσχυρῶς διὰ τοὺς ἀπωτάτους ἐκείνους χρόνους ὠχυρωμένη, «τειχιόεσσα» (Ὁμ. Ἰλ. Β, 5).—Ἀπλλδ. Β, 2, 1. — Στρβ. Η, 372. — Παυσ. Β, 165), ἧς τὰ «κυκλώπεια» οὐράνια τείχη (Εὐρπ. Ἡλ. 1167)

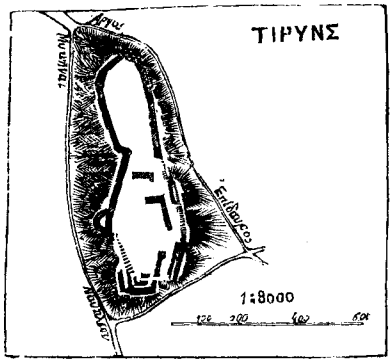

σώζονται μέχρι τοῦδε. Εἰς τὴν ἐν Πλαταιαῖς μάχην οἱ Τιρύνθιοι μετὰ τῶν Μυκηναίων παρέταξαν 400 ὁπλίτας (Ἡρδ. Θ, 38). Μικρὸν δὲ μετὰ ταῦτα, δοῦλοι ἐξ Ἄργους ἐκδιωχθέντες ἐκυρίευσαν τὴν Τίρυνθα· οἱ δ' Ἀργεῖοι, νικήσαντες αὐτοὺς, κατέστρεψαν τὴν πόλιν, καὶ τότε οἱ κάτοικοι μετῴκησαν οἱ μὲν εἰς Ἄργος οἱ δὲ εἰς Ἐπίδαυρον (Ἡρδ. ΣΤ, 83). Εἰς τὰ σωζόμενα ἀξιόλογα λείψανα περίεργοι εἰσὶ πρὸς τὰ νοτιανατολικὰ δύο σύριγγες, ὧν ἡ ὀροφὴ σύγκειται ἐκ προσανακεκλιμένων μεγίστων λίθων καὶ οἵτινες κατὰ τὴν μίαν πλευρὰν ἔχουσι δωμάτια σκοτεινά. Ἐπ' αὐτοῦ δὲ τοῦ λόφου ἀνέσκαψεν ὁ κ. Σχλιεμάνος ἴχνη τῶν ἀρχαίων ἀνακτόρων ἐν πᾶσι σύμφωνα πρὸς τὰ ἐν Μυκήναις. Μεταγενεστέρως εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ἐρημωθέντος λόφου ἱδρύθη νεωτέρα πόλις ἀκμάζουσα μετὰ τὰ Πελοποννησιακὰ, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ Παυσανίου οὐδ' αὐτὴ ὑπάρχουσα πλέον (Παυσ. Η, 33).

Τίρυνς (ὁ), υἱὸς τοῦ Ἄργου, ἔκγονος τοῦ Διὸς, εἰς ὃν ἀπεδίδετο ἡ ἵδρυσις τῆς πόλεως Τίρυνθος (Παυσ.).

Τισαῖον ὄρος, ἐν Μαγνησίᾳ τῆς Θεσσαλίας, ὑψηλὸν, εἰς τὴν θάλασσαν προέχον καὶ τὴν Τισαίαν ἄκραν ἀποτελοῦν, μετὰ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος (Πολϐ. Ι, 42.—Ἀππ. Μιθρ. ΛΕ. Ἀπλλν. Ῥόδ. Α, 563.— Liv. XXII, 5). Νῦν Βερδζόϊα.

Τισαμενὸς, 1) ἔγγονος τοῦ Ἀγαμέμνονος, υἱὸς τοῦ Ὀρέστου καὶ τῆς Ἑρμιόνης, πατὴρ δὲ τοῦ Κομήτου, καὶ βασιλεὺς τῆς Ἀργολίδος καὶ Λακωνίας. Ἐπὶ τοῦ 22 ἔτους τῆς βασιλείας του εἰσβαλόντες οἱ Δωριεῖς Ἡρακλεῖδαι, τὸν ἐπολέμησαν καὶ ἐφόνευσαν· ἢ ἀπελθὼν εἰς Αἰγιάλειαν ἐπὶ τῇ ἐλπίδι τοῦ νὰ καταλάϐῃ ἐκεῖ τὴν χώραν τῶν Ἰώνων, ἔπεσε πολεμῶν (Παυσ. Ζ, 1, 7. — Ἀπλλδ. Β, 8, 3). Κατὰ χρησμὸν δὲ, τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ μετηνέχθησαν ἐξ Ἑλίκης εἰς Σπάρτην. — 2) Υἱὸς τοῦ Θερσάνδρου καὶ τῆς Δημωνάσσης, πατὴρ τοῦ Ἀντεσίωνος, βασιλεὺς τῶν Θηϐῶν (Ἡρδ. Δ, 147).—3) Ἀθηναῖος, προτείνας μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς δημοκρατίας, ἀφ' οὗ οἱ Τριάκοντα ἐξεϐλήθησαν, τὴν ἐκ νέου εἰσαγωγὴν τῶν νόμων τοῦ Σόλωνος, τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, καὶ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν ἀναγκαίων νόμων διὰ

προτάσεως ἑκάστου πολίτου, καὶ τῆς συσκέψεως καὶ ῥυθμίσεως αὐτῶν ὑπὸ 500 ἐκλεγομένων καὶ ὀμνυόντων (ὁμωμοκότων) πολιτῶν (Ἀνδκ. π. Μυστ. 83. — Ἰδ. καὶ Αἰσχ. κ. Τιμάρχ. 37. — Λυσ. κ. Νικομ.). — 4) Μάντις ἐν Ἤλιδι τῆς Πελοποννήσου, ἐκ τῆς ἐπισήμου γενεᾶς τῶν Ἰαμιδῶν (Ἡρδ. Θ, 33).

Τίσανδρος, 1) Υἱὸς τοῦ Ἰάσωνος καὶ τῆς Μηδείας (Διόδ. Δ, 55). — 2) Αἰτωλός τις παρὰ Θουκυδίδῃ (Γ, 100). — 3) Ἐπίσημος πολίτης Ἀθηναῖος (Πλάτ.).

Τισιάδης, εἷς τῶν ἐν Ἀθήναις ἡλιαστῶν (δημοτικῶν δικαστῶν), ἴσως ἐπίπλαστον ὄνομα (Ἀρστφ. Σφ. 420).

Τισίας, 1) ὡς ὑποτίθεται τὸ ἀρχικὸν ὄνομα τοῦ Στησιχόρου (ἴδ.). — 2) Σικελὸς, εἷς τῶν ἀρχαιοτέρων διδασκάλων τῆς ῥητορικῆς, γράψας καὶ πραγματείαν περὶ διδασκαλίας αὐτῆς, ἔζη τῇ ε' π. Χ. ἑκατονταετηρίδι, ἐν Συρακούσαις, Θουρίοις καὶ Ἀθήναις. Μεταξὺ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ μνημονεύονται ὁ Λυσίας, ὁ Γοργίας καὶ ὁ Ἰσοκράτης.

Τισικράτης, Σικυώνιος, γλύπτης καὶ χαλκοπλάστης, μαθητὴς τοῦ Λυσίππου (Plin. XXXIV, 8, 19).

Τισιφόνη, 1) ἡ τῶν φόνων τιμωρὸς, μία τῶν τριῶν Ἐρινύων (Ὀρφ. Ἀργν. 966). — 2) Θυγάτηρ τοῦ Ἀλκμαίωνος καὶ τῆς Μαντοῦς, θυγατρὸς τοῦ Τειρεσίου, ἐκλαμβανομένη ὡς ἔξοχον ἔχουσα κάλλος (Ἀπλλδ. Γ, 7, 7).

Τισίφονον, τὸ ἀρχαιότατον ποινικὸν δίκαιον, τὸ ἀπαιτοῦν φόνον ἀντὶ φόνου, μετὰ ταῦτα ὅμως διὰ τοῦ πολιτισμοῦ εἰς ἡμερωτέραν νομοθεσίαν μετριασθέν.

Τισίφονος, ἐν Φεραῖς τῆς Θεσσαλίας τύραννος, διάδοχος Ἀλεξάνδρου τοῦ Φεραίου (Ξενφ. Ἑλλ. ΣΤ, 4),

Τίσσα ἡ Τίσση, πόλις μεσόγειος εἰς τὰ βόρεια τῆς Σικελίας, πιθανῶς πρὸς ἄρκτον τῆς Αἴτνης (Στφ. Βυζ. Cic. Verr. III, 28).

Τισσαφέρνης, Πέρσης στρατηγὸς, πεμφθεὶς τῷ 413 π. Χ. κατὰ τοῦ ἀντάρτου σατράπου τῶν Σάρδεων Πισσούθνου, καὶ ἀντικαταστήσας αὐτόν. Ἀπὸ τοῦ 413 προέβη εἰς διαπραγματεύσεις μετὰ τῶν Σπαρτιατῶν, ἀπαιτῶν εἰς ἀμοιβὴν τῆς ὑποστηρίξεως ἣν τοῖς ἐχορήγησε ν' ἀνακτήσῃ πάσας τὰς χώρας αἵτινες πρὶν ἀνῆκον εἰς τὸν βασιλέα (Θουκ. Η, 5. 18. 37. 58). Καὶ συνωμολόγησε μὲν σύνδεσμον μετ' αὐτῶν, ἀλλὰ χωρὶς νὰ προβῇ καὶ εἰς πραγματικὴν αὐτῶν ὑποστήριξιν διὰ στρατιωτικῶν δυνάμεων· τῷ 411 μάλιστα προέβη διὰ τοῦ Ἀλκιβιάδου εἰς συνεννοήσεις μετὰ τῶν Ἀθηνῶν, αἵτινες ὅμως καὶ αὐταὶ δὲν ἀπέληξαν εἰς ὁριστικὸν ἀποτέλεσμα (Πλουτ. Ἀλκ. ΚΔ). Ὅτε δ' ὁ Κῦρος διωρίσθη ἀρχιστράτηγος ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ, τότε ὁ Τισσαφέρνης ὑποχωρήσας, συνώδευσεν αὐτὸν κατὰ τὴν εἰς Σοῦσα ὁδοιπορίαν του (Ξεν. Ἀνδ Α, 1. 3). Ταχέως δὲ διετέθη ἐχθρικῶς κατ' αὐτοῦ, καὶ τὸν κατεδίωκε παντὶ σθένει εἰς τὴν Περσικὴν αὐλὴν, χωρὶς ὅμως νὰ κατορθώσῃ νὰ ἐξεγείρῃ τὸ νωθρὸν πνεῦμα τοῦ Ἀρταξέρξου (Ξνφ. Ἀνδ. Α, 2. Ἑλλ. Γ, 1, 3). Ἐν τῷ πολέμῳ δὲ, εἷς ὢν τῶν τεσσάρων στρατηγῶν τοῦ βασιλέως, προσεκάλεσε τοὺς Ἕλληνας στρατηγοὺς μετὰ τὴν ἐν Κουνάξοις μάχην, εἰς συνέντευξιν καὶ προδοτικῶς τοὺς ἐφόνευσε (Ξνφ. Ἀνδ. Β, 5). Μετὰ ταῦτα ἐπέστρεψεν ὡς σατράπης εἰς διοίκησιν ἔτι ἐπαυξηθεῖσαν· ὅτε ὅμως ἠθέλησε νὰ ὑποτάξῃ καὶ τὰς Ἰωνικὰς πόλεις, τῷ 400, αὗται ἀπετάθησαν πρὸς τὴν Σπάρτην, πέμψασαν εἰς τὴν Ἀσίαν τὸν Θίμβρωνα καὶ τὸν Δερκυλλίδαν. Ὁ πονηρὸς Πέρσης ἐν τούτοις ἐξηκολούθει τὸν πόλεμον οὐχὶ τόσον διὰ τῶν ὅπλων, ὅσον διὰ δολίας πολιτικῆς καὶ ἰδιαιτέρων συνεννοήσεων. Ἐν τούτοις ὁ Φαρνάβαζος τὸν κατήγγειλεν ἐπὶ προδοσίᾳ, καὶ ὅτε τῷ 395 ἠττήθη ὑπὸ τοῦ Ἀγησιλάου εἰς τὸν Πακτωλὸν, τότε ἐπαύθη τῆς θέσεως αὐτοῦ, καὶ ἐντολῇ τῆς Παρυσάτιδος μητρὸς τοῦ βασιλέως, ὁ διάδοχος αὐτοῦ

Τιθραύστης τὸν συνέλαβε διὰ τοῦ Ἀριαίου καὶ τὸν κατεδίκασεν εἰς θάνατον (Ξνφ. Ἑλλ. Γ, 1, 3. — Διόδ. ΙΔ, 23, 66. — Πλούτ. Ἀγησ. ΙΘ. — Ἀρτξ. ΚΓ).

Τιτακίδαι, δῆμος ἀττικὸς τῆς Ἀντιοχίδος φυλῆς, κατ' ἐγχώριόν τινα ἥρωα κληθεὶς, κείμενος δὲ πρὸς ταῖς Ἀφίδναις, μεταξὺ Δεκελείας καὶ Ῥαμνοῦντος (Ἡρδ. Θ, 73).

Τιτακὸς, Ἀθηναῖος, ὁ καταγγείλας εἰς τοὺς Διοσκούρους τὴν ὑπὸ τοῦ Θησέως ἁρπαγὴν τῆς Ἑλένης, καὶ τὸ μέρος ἔνθα ἦν ἔγκλειστος, ἐν Ἀφίδναις (Ἡρδ. Θ, 73).

Τιτάν. Οἱ Τιτᾶνες καὶ αἱ Τιτανίδες, τέκνα τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς, ἦσαν ὁ Ὠκεανός· ὁ Κοῖος (ἐκ τῆς Φοίβης πατὴρ τῆς Λητοῦς καὶ τῆς Ἀστερίας. Ἡσιόδ. Θεογ. 404)· ὁ Κρεῖος (ἐκ τῆς Εὐρυβοίας πατὴρ τοῦ Ἀστραίου, Πάλλαντος καὶ Πέρσου. Αὐτ. 375)· ὁ Ὑπερίων (ἐκ τῆς Θείας πατὴρ τοῦ Ἡλίου, τῆς Σελήνης, τῆς Ἠοῦς. Αὐτ. 371)· ὁ Ἰαπετὸς (πατὴρ τοῦ Προμηθέως, Ἐπιμηθέως, Ἄτλαντος καὶ Μενοιτίου. Αὐτ. 507)· ὁ Κρόνος· καὶ θυγατέρες ἡ Ῥέα, ἡ Θέμις, ἡ Μνημοσύνη, ἡ Φοίβη, ἡ Τηθὺς (Ἡσδ. Θεογ. 133). Τιτᾶνες ἐλέγοντο προσέτι καὶ οἱ υἱοὶ οὗτοι αὐτῶν, καὶ τὰ τούτων τέκνα, ὡς ἡ Ἑκάτη, θυγάτηρ τοῦ Πέρσου. Καθ' Ὅμηρον δὲ, ἦσαν οὐχὶ τέκνα τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Τηθύος κατήγοντο πάντες οἱ θεοὶ (Ὁμ. Ἰλ. Δ, 201. 244)· καὶ λέγων Οὐρανίωνας, δὲν ἐννοεῖ τοὺς Τιτᾶνας, ἀλλὰ τοὺς θεοὺς, κατοίκους τοῦ Οὐρανοῦ. Ὅτε ὁ Οὐρανὸς (καθ' Ἡσίοδ. Θεογ. 126, υἱὸς τῆς Γῆς), ὁ πρῶτος ἐξουσιαστὴς τοῦ παντὸς, μισῶν τὰ τέκνα του, τοὺς Ἑκατόγχειρας καὶ τοὺς Κύκλωπας, ἔρριψεν αὐτὰ εἰς τὸν Τάρταρον, τότε ὀργισθεῖσα ἡ Γῆ, ἔπεισε τοὺς Τιτᾶνας νὰ ἐκθρονίσωσι τὸν πατέρα των, καὶ ὁ Κρόνος διὰ δρεπάνου ἠκρωτηρίασε τὸν Οὐρανὸν, καὶ ἐκ τοῦ ῥεύσαντος αἵματος εἰς τὴν θάλασσαν ἀνεφύη ἡ Ἀφροδίτη, ἐκ δὲ τῶν ῥανίδων αἵτινες ὕγρανον τὴν γῆν, αἱ Ἐρινύες, οἱ Γίγαντες καὶ αἱ Μηλίδες νύμφαι. Ἀπηλευθέρωσαν δ' οἱ Τιτᾶνες καὶ τοὺς Ἑκατόγχειρας καὶ Κύκλωπας, καὶ ἐνεθρόνισαν τὸν Κρόνον (Ἡσίοδ. Θεογ. 153-210). Μετὰ ταῦτα δ' ἐξεθρονίσθησαν πάλιν ὁ Κρόνος καὶ οἱ Τιτᾶνες ὑπὸ τοῦ Διὸς καὶ τῶν ἀδελφῶν του, τῶν Ὀλυμπίων θεῶν, διὰ μακρᾶς μάχης, τῆς Τιτανομαχίας, τῶν μὲν κατεχόντων τὸ ὄρος Ὄθρυν, τῶν δὲ θεῶν τὸν Ὄλυμπον, μέχρις οὗ ὁ Ζεὺς ἀνεκάλεσε συμμάχους ἐκ τοῦ Ταρτάρου, ἔνθα ὁ Κρόνος εἶχεν αὖθις βυθίσει αὐτοὺς, τοὺς Ἑκατόγχειρας καὶ τοὺς Κύκλωπας, καὶ διὰ τοῦ κεραυνοῦ ὃν κατεσκεύασαν αὐτῷ οἱ Κύκλωπες, κατενίκησε τοὺς Τιτᾶνας, ἐγκλεισθέντας εἰς τὸν Τάρταρον, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν Ἑκατογχείρων (Ἡσδ. Θγν. 617). Ἴδ. Θρησκεία. Τινὲς τῶν Τιτάνων, ὡς ὁ Ὠκεανὸς, ἀπέσχον τῆς μάχης κατὰ τοῦ Διὸς, δι' ὃ καὶ ἐν τῇ νέᾳ ἱδρυθείσῃ τάξει τῶν πραγμάτων ἔμειναν ἀπολαμβάνοντες τῶν προτέρων αὐτῶν τιμῶν, ἢ ἄλλαι νέαι τοῖς ἀπεδόθησαν. Καὶ οἱ ἐν τῷ Ταρτάρῳ δὲ δέσμιοι Τιτᾶνες, ἀφ' οὗ ἐστερεώθη ἡ νέα τάξις ἣν ὁ Ζεὺς εἰσήγαγε, καὶ δι' αὐτῶν πλέον δὲν διεκινδύνευε, ἀπελύθησαν καὶ διηλλάγησαν μετὰ τοῦ Διὸς, καὶ αὕτη ἡ συνδιαλλαγὴ ἀπετέλει τὴν λύσιν τῆς τοῦ Αἰσχύλου τριλογίας τοῦ Προμηθέως. Κατὰ μεταγενεστέρας ἑρμηνείας, αἵτινες ἠξίουν ἐπὶ τὸ ἱστορικώτερον νὰ ἐξηγῶσι τὴν μυθολογίαν, ἦσαν οἱ Τιτᾶνες ἄγριός τις καὶ αὐθάδης λαὸς, ἐχθρὸς τοῦ Διὸς ἐν Κρήτῃ.

Τιτάνη, κώμη τῆς Σικυωνίας ἐν Πελοποννήσῳ, ἔχουσα ναὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἐντὸς ἄλσους ἐκ κυπαρίσσων (Παυσ. Β, 11).

Τίτανος, εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Λυκάονος βασιλέως τῆς Ἀρκαδίας (Ἀπλλδ.).

Τίτανος, ὄρος τῆς Θεσσαλίας, τιτανώδους φύσεως, πλησίον τῆς Ἄρνης (Ὁμ. Ἰλ. Β, 735. — Στρβ.).

Τιταρήσιος, 1) ποταμὸς τῆς Θεσσαλίας καὶ Εὔρωπος προσέτι καλούμενος, ἐκ

τοῦ Ὀλύμπου πηγάζων, ἀριστερὸς ὁμόρρους τοῦ Πηνειοῦ, εἰς ὃν εἰσέβαλλε παρὰ τῇ Φαλάννῃ ἀφ' οὗ διήρχετο διὰ τῆς Περραιβίας. Ἀπηρτίζετο δὲ καὶ αὐτὸς ἐκ δύο ποταμίων, ἑνὸς μεγαλητέρου πρὸς δυσμὰς, καὶ ἑνὸς μικροτέρου πρὸς ἀνατολὰς (Ὅμ. Ἰλ. Β, 751. — Στρβ. Ζ, 329. Θ, 441). — 2) Ἐπίθετον τοῦ Λαπίθου Μόψου, υἱοῦ τοῦ Ἄμπηκος, ὃ εἶχεν ἐκ τῆς περὶ τὸν Τιταρήσιον ποταμὸν χώρας, ἐν ᾗ διητᾶτο (Ἡσδ. Ἀσπ. 181. — Ἀπλλδ. Ῥδ. Α, 65).

Τέταρον, 1) πόλις τῆς Θεσσαλίας (Ὀρφ. Ἀργ. 121).—2) Μέρος τοῦ Ὀλύμπου ἐν Θεσσαλίᾳ, ὅθεν ἐπήγαζεν ὁ Τιταρήσιος (Στρβ.).

Τέτραμος, βουκόλος ἐξ Αἰτωλίας, σπανίας ἀνδρίας καὶ σωματικῆς εὐρωστίας. Περὶ αὐτοῦ διηγοῦντο ὅτι συναντηθείς ποτε μετὰ τοῦ περιφήμου ἀθλητοῦ Μίλωνος τοῦ Κροτωνιάτου, καὶ ἀνταγωνισθεὶς πρὸς αὐτὸν πρῶτον μὲν ἔρριψεν εἰς ὕψος μέγαν λίθον ὃν ἐκεῖνος οὐδὲ νὰ κινήσῃ ἠδυνήθη· εἶτα δ' ἔλαβε διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς ἐκ τοῦ ποδὸς ταῦρον ἐκ τῶν μεγίστων καὶ ἀγριωτέρων, καὶ ὕψωσεν αὐτὸν, εἶτα δ' ἐνταυτῷ καὶ ἕτερον διὰ τῆς ἄλλης χειρὸς, ὥστε ὁ Μίλων ἀνεφώνησεν. «Ὦ Ζεῦ, μὴ τοῦτον Ἡρακλῆ ἡμῖν ἕτερον ἔσπειρας;» (Ἡρδ. ΣΤ, 127.—Αἰλ. π. ἰ. ΙΒ. 22).

Τετυὸς, υἱὸς τῆς Γῆς ἢ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἐλάρας, θυγατρὸς τοῦ Ὀρχομενοῦ, φοβερὸς γίγας, ζῶν ἐν Εὐβοίᾳ, πατὴρ τῆς Εὐρώπης (Ὅμ. Ὀδ. Η, 324). Ἐπιπεσὼν κατὰ τῆς Λητοῦς μεταβαινούσης ἀπὸ τοῦ Πανοπέως εἰς τοὺς Δελφοὺς, κατετοξεύθη ὑπὸ τῆς Ἀρτέμιδος, ἢ ὑπ' αὐτῆς καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος, ἢ ἐκεραυνώθη ὑπὸ τοῦ Διὸς, καὶ κατεδικάσθη ἐν Ἅδου νὰ μένῃ αἰωνίως ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τεταμένος, καὶ γύπες νὰ κατατρώγωσι τὸ ἦπάρ του (Ὅμ. Ὀδ. Λ, 576). Μέγιστος τάφος αὐτοῦ ὑπῆρχεν ἐν Πανοπαίῳ (ἴδ. καὶ Virg. Æ. IV, 595.—Ov. Met. IV, 457.—Tibull. I, 3, 75).

Τέτυροι, ὀπαδοὶ τοῦ Βάκχου, κατά τινας μὲν αὐτοὶ οἱ Σάτυροι (Αἰλ. π. ἰ Γ, 40. — Ἡσύχ. — Εὐστθ. εἰς Ἰλ. Ο, 495)· κατ' ἄλλους (Στρβ. Ι, 3) ἐκείνων διάφοροι.

Τέφυς, υἱὸς Ἀγυίου, ἐκ Σίφης, πόλεως τῆς Βοιωτίας, ὁ κυβερνήτης τῆς Ἀργοῦς, ἐν Βιθυνίᾳ νοσήσας καὶ ἀποθανὼν (Ἀπλλδ. Ῥδ. Α, 105.—Ἀπλλδ. Α, 9, 22).

Τιφύση, μία τῶν θυγατέρων τοῦ Θεσπίου, μήτηρ τοῦ Λυγκέως ἐκ τοῦ Ἡρακλέους (Ἀπλλδ. Β, 7, 8).

Τλημονίδας, Λακεδαιμόνιος ἡγεμὼν τῶν πελταστῶν (Ξνφ. Ἑλλ. Ε, 3).

Τληπόλεμος, 1) Υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ Ἀστυόχης τῆς θυγατρὸς τοῦ Φύλαντος (Ὅμ. Ἰλ. Β, 653), ἢ Ἀστυδαμείας, τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἀμύντορος (Πινδ. Ὀλ. Ζ, 36), φονεύσας ἐξ ἀπροσεξίας ἐν Ἄργει τὸν θεῖόν του Λικύμνιον, ἔφυγεν εἰς Ῥόδον καὶ ἵδρυσεν ἐκεῖ τὰς τρεῖς πόλεις Λίνδον, Ἰαλυσσὸν καὶ Κάμειρον. Εἶτα δὲ συνεξεστράτευσε μετὰ τῶν Ἑλλήνων εἰς Τροίαν, καὶ ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Σαρπηδόνος (Ὅμ. Ἰλ. Β, 653. Ε, 628).—2) Τρὼς, υἱὸς τοῦ Δαμάστορος, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Πατρόκλου (Ὅμ. Ἰλ. Π, 416).—3) Νέος Μακεδὼν, ἐκ τοῦ λόχου τῶν εὐπατριδῶν, διωρίσθη τῷ 325 διοικητὴς τῆς Καραμανίας, καὶ διετήρησε τὴν θέσιν ταύτην καὶ μετὰ τὴν διανομὴν τοῦ κράτους τῷ 321. Εἰ καὶ συνεμάχει μετὰ τοῦ Εὐμένους, ὁ Ἀντίγονος ὅμως, ἀφοῦ κατέβαλε τοῦτον, δὲν ἐτόλμησε ν' ἀποβάλῃ τὸν Τληπόλεμον τῆς ἡγεμονίας του, διότι παρὰ τῷ λαῷ ὃν διῴκει ἠγαπᾶτο ἐξαιρέτως καὶ ἀπελάμβανε πλήρους ὑπολήψεως (Ἀρρ. ΣΤ, 27.—Διόδ. ΙΗ, 39. ΙΘ, 68).

Τλῶς, πόλις ἐπίσημος τῆς Λυκίας ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ, κατὰ τὸ ὄρος Κράγον (Στρβ.).

Τμῶλος, 1) υἱὸς τοῦ Ἄρεως καὶ τῆς Θεογόνης, ἢ, κατ' ἄλλους, υἱὸς τοῦ Σιπύλου, βασιλεὺς ἐν Λυδίᾳ, καὶ δοὺς τὸ ὄνομα εἰς τὸ κυριώτερον τῶν ἐκεῖ ὀρέων, σύζυγος τῆς Ὀμ-

φάλης (ἢ τῆς Πλουτοῦς), πατὴρ τοῦ Ταντάλου (Ἀπλλ. Β, 6, 3). Ἔκρινε μουσικὸν ἀγῶνα μεταξὺ Ἀπόλλωνος καὶ Πανὸς (Ov. Met. XI, 156). — 2) Ἴδ. Πρωτεύς. — 3) Κατ' ἄλλον ἀρχαιότερον τύπον Τίμωλος (Ov. Met. VI, 16) καὶ κατὰ νομίσματα Τύμωλος, ὄρος διασχίζον τὴν Λυδίαν, τοῦ Ταύρου παρέκτασις, ἔχον τὰς πηγὰς τοῦ Καΰστρου, τοῦ Ἕρμου καὶ τοῦ Πακτωλοῦ, καὶ παράγον ἄφθονον οἶνον, πρὶν δὲ καὶ χρυσόν. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς αὐτοῦ ἠγείρετο μαρμαρίνη σκοπιά, ὅθεν οἱ Πέρσαι ἠδύναντο νὰ περισκοπῶσι τὰ πέριξ εἰς μεγάλην ἀπόστασιν. Ἐκεῖ ἐλέγετο ὁ Ζεὺς ὑέτιος γεννηθεὶς (Ὅμ. Ἰλ. Β, 393. — Αἰσχλ. Πέρσ. 50. — Στρβ. ΙΓ, 625). Κατὰ Τάκιτον (Ann. II, 47) καὶ Πλίνιον (V, 29, 30), ἔκειτο ἐπὶ τοῦ ὄρους ὁμώνυμος αὐτῷ πόλις, καταστραφεῖσα ὑπὸ σεισμοῦ τῷ 19 μ. Χ.

Τοῖχος (ὁ) ὁ πρὸς οἰκοδομὴν οἴκου, ναοῦ, περιτειχίσματος αὐλῆς. ἰδιωτικοῦ κτήματος κτλ. κτλ. κατ' ἀντίθεσιν τοῦ τείχους, τοῦ περιβάλλοντος τὰ φρούρια. Εἰς εὐτελεῖς οἰκοδομὰς χωρίων, εἰς καλύβας κτλ. ἐγίνετο βεβαίως χρῆσις καὶ τοίχων ἐκ συμπεπιεσμένου χώματος· ἀλλ' ἐπὶ τῶν Ὁμηρικῶν ἤδη χρόνων μνημονεύονται διὰ τὰς μείζονας οἰκίας τοῖχοι λίθινοι· «ὅτε τοῖχον ἀνὴρ ἀράρῃ πυκνοῖσι λίθοισι δώματος ὑψηλοῖο» (Ὅμ. Ἰλ. Π. 212. Σ. 375. — Ἡσδ. Ἔργ. 734). Παρὰ μεταγενεστέροις τοῖχος μὴ διάτρητος, μὴ ἔχων παράθυρα ἢ θυρίδας, ἐλέγετο τυφλὸς τοῖχος. Παρὰ Ῥωμαίοις καὶ τὰ μέγιστα τῶν οἰκοδομημάτων ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κατεσκευάζοντο ἐκ κεράμων καλυπτομένων ἔξωθεν διὰ λεπτῶν πλακῶν λιθίνων, ἢ διὰ κονιάματος. Τοῖχος ἐλέγετο προσέτι καὶ ἑκάτερον τῶν σανιδοκτίστων πλευρῶν τοῦ πλοίου (Θουκ. Ζ, 36).

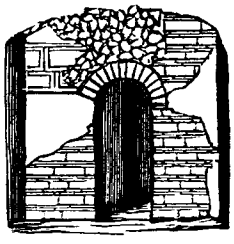

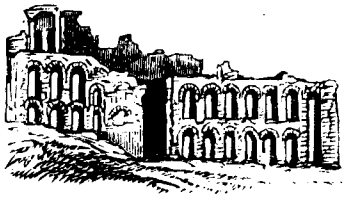

Τόκος, τὸ χρῆμα ὃ ὁ δανειζόμενος ὀφείλει, πλὴν τῆς ποσότητος ἣν λαμβάνει, ν' ἀποδώσῃ τῷ δανειστῇ, τὸ ὄνομα ἔχων ἐκ τοῦ ὅτι ἐστὶν οὕτως εἰπεῖν γέννημα τοῦ κεφαλαίου (Ἀρστ. Πολτ. Α, 3). Τὸ δανείζεσθαι ἐπὶ τόκῳ ἦν διάταξις ἀναγκαιοτάτη διά τε τὰς κοινωνικὰς καὶ τὰς ἐμπορικὰς σχέσεις, δι' ὃ καὶ ὁ Σόλων, διὰ τῆς σεισαχθείας ἣν εἰσήγαγε, πολλὰς μὲν ἐμετρίασε τῶν διατάξεων αἵτινες ἀπέβλεπον τὰ δάνεια, ἀλλ' ὡς πρὸς τὸν τόκον οὐδὲν ἐνεωτέρισεν. Ἦσαν δὲ συνήθως οἱ τόκοι ὑπέρογκοι, διότι εἰς τὰς μικρὰς Ἑλληνικὰς πόλεις σπάνια ἦσαν τὰ μεγάλα ἀποτεταμιευμένα κεφάλαια, καὶ συνήθως ἐξ ἐπαγγέλματος τραπεζῖται ἦσαν οἱ δανεισταί· ἀλλὰ διέφερον κατὰ τὰς περιστάσεις, κατὰ τὸ ἀξιόχρεων τοῦ δανειζομένου, τὸν βαθμὸν τῆς ἀσφαλείας τῆς ἐπιχειρήσεως δι' ἣν τὸ δάνειον ἐγίνετο, τὸν χρόνον δι' ὃν συνωμολογεῖτο. Ὁ συνηθέστερος τρόπος τοῦ ἐκφράζειν τὴν ἀναλογίαν τοῦ τόκου πρὸς τὸ κεφάλαιον (τὸ ἀρχαῖον λεγόμενον) ἦν ὁ

κατ' ὀβολούς (τὸ 1/6 τῆς δραχμῆς) μηνιαίως δι' ἑκάστην μνᾶν (100 δραχμάς)· ὥστε ἐπὶ δραχμῇ (ἐπὶ 6 ὀβολοῖς μηνιαίως) ἐσήμαινεν ἐτησίως 12 δρ. τὴν μνᾶν, ἤτοι 12 %· ἐπὶ 8 ὀβολοῖς, ἐσήμαινε 16 %· ἐπὶ 9 ὀβ. 18 %· ἐπὶ δυσὶ δραχμαῖς (12 ὀβ.) 24 %· ἐπὶ τρισὶ δραχμαῖς 36 %. Ὁ ἐπὶ δραχμῇ (12 %) ἦν κοινὸς ἐπὶ Δημοσθένους (Δμσθ. κ. Ἀφ. 820) ἀλλ' ἐκρίνετο πολὺ μικρὸς, καὶ συνήθης ἦν ὁ ἐπὶ ἐννέα ὀβολοῖς (18 %) (Ἰσ. π. Ἀγν.κλ. 293. — Αἰσχν.κ.Τμρχ. 15). Πολὺ ἀνώτεροι ἦσαν οἱ τόκοι τῶν θαλασσοδανείων, ἕνεκα τῶν κινδύνων οὓς διέτρεχε τὸ ἀρχαῖον, καὶ διότι ὁ δανειστὴς πρὸς ἀσφάλειαν ἠναγκάζετο πολλάκις νὰ συνεκπλέῃ. Τῶν θαλασσοδανείων δ' οἱ τόκοι ἄλλως ἐξεφράζοντο, διότι τὰ δάνεια δὲν ἦσαν ἐτήσια, οὐδὲ πρὸς τὴν διάρκειαν αὐτῶν ἐγίνετο τῶν τόκων ὁ ὑπολογισμός. Ἐλέγοντο δὲ τόκος ἐπιδέκατος ὁ τῶν 10 %· ἔφεκτος, τῶν 16 2/3 %· ἐπίπεμπτος τῶν 20 %· ἐπίτριτος τῶν 33 1/2 %· καὶ ὁ τόκος ὡρίζετο ἀναλόγως τῶν περιπετειῶν τοῦ δανείσματος, ἂν φερ' εἰπεῖν τοῦτο ἦν ἀμφοτερόπλουν ἢ ἑτερόπλουν, τοῦ πρώτου δηλοῦντος ὅτι τὸ ἀρχαῖον μετὰ τοῦ τόκου του ἀπετίνετο μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ πλοίου ἀπὸ τοῦ μέρους ἔνθα ἀπέπλεε, τοῦ δευτέρου ὅτι θὰ κατεβάλλετο κατὰ τὸ τέρμα τοῦ πλοῦ, οὐχὶ ἐπὶ τῆς ἐπιστροφῆς, εἴτε εἰς τὸν δανειστὴν αὐτὸν, ἂν συνεξέπλεεν, εἴτε πρὸς ὃν αὐτὸς ἤθελε δώσει τὴν ἐντολήν. Προσέτι ἐπιρροὴν εἶχον ἐπὶ τοῦ ὁρισμοῦ τοῦ τόκου αἱ πολιτικαὶ περιστάσεις, ὑφ' ἃς τὸ δάνειον ἐγίνετο καὶ ἡ χώρα πρὸς ἣν ἐξετελεῖτο ὁ πλοῦς· διότι ἂν τὸ πλοῖον ἐλαφυραγωγεῖτο ὑπ' ἐχθρῶν ἢ πειρατῶν, ἢ ἐναυάγει εἰς κινδυνώδεις θαλάσσας, ὁ δανειστὴς ἠδύνατο τὸ πᾶν ν' ἀπολέσῃ, μόνον δικαίωμα ἔχων ἐπὶ τῶν λειψάνων τοῦ φορτίου ἢ τοῦ πλοίου, εἴτι περιεσώζετο. Διὰ συμβολαίων (συγγραφῆς) καὶ μαρτύρων ὁ δανειστὴς ἐλάμβανεν ὑποθήκην ἐπὶ τῶν ἐκπλεόντων ἐμπορευμάτων, ἢ, ἂν τὸ δάνεισμα ἦν ἀμφοτερόπλουν, καὶ ἐπὶ τῶν εἰσπλεόντων, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ δανειζόμενος ὤφειλε τὰ πωληθέντα ἐμπορεύματα ν' ἀντικαθιστᾷ δι' ἄλλων ἰσοτίμων ἢ νὰ φέρῃ ὀπίσω (Δμσθ. π. Φρμ. 909). Ἐνίοτε ὡς ὑποθήκη ἐνεγράφετο αὐτὸ τὸ πλοῖον (ἐπὶ νηὶ δανείζειν. Δμσθ. κ. Διον. 1284). Οἱ τοκισταὶ, τοκογλύφοι πολλάκις λεγόμενοι (ἢ ὀβολοστατικοί. Ἀρστ. Πολτ. Α, 3, 23), ἐμισοῦντο τὸ πλεῖστον ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων (Δμσθ.κ.Πακτ. 981), καὶ τοῦτο πολλάκις οὐχὶ ἀδίκως, διότι ὑπῆρχον τινὲς, οἱ ἡμεροδανεισταὶ (Θεόφρ. Χαρ. ΣΤ), οἵτινες, ἐκ τῶν ἀναγκῶν τῶν πτωχῶν ὠφελούμενοι, ἀπῄτουν 1 1/2 ὀβολοῦ ἡμερήσιον τόκον δι' ἑκάστην δραχμὴν, ἤτοι ἐτήσιον τόκον 90πλάσιον τοῦ κεφαλαίου. Ἴδ. Δμσθ. πρ. Λάκρ. 926.

Τολέαπις, μικρὰ νῆσος τῆς Βρεττανίας, κατὰ τὰς ἐκβολὰς τῆς Ταμέσης (Πτολ. Β, 2).

Τολιστοβόϊοι, ἢ Τολιστοβόγιοι, κελτικὸς λαὸς, ἐκ τῶν ἐγκαταστάντων ἐν τῇ Γαλατίᾳ τῆς μικρᾶς Ἀσίας, πρωτεύουσαν ἔχων τὴν Πεσσινοῦντα (Στρβ. ΙΒ, 547. 567. — Στφ. Βυζ. — Liv. XXXVIII, 15).

Τολμίδης, Ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ Τολμαίου, στρατηγὸς, ἀνδρειότερος μᾶλλον ἢ ἔμφρων, συνετάττετο μετὰ τῶν θελόντων ν' ἀναδείξωσι τοὺς Ἀθήνας κράτος κατὰ ξηρὰν ἰσχυρόν. Τῷ 455 π. Χ. ἐξέπλευσε κατὰ Πελοποννήσου, κατέστρεψε τὸν ναύσταθμον ἐν Γυθείῳ, ἐνίκησε τοὺς Σικυωνίους, ἐκυρίευσε τὴν Ζάκυνθον, καὶ ἀπέβαλε πάντας τοὺς Λακεδαιμονίους ἐκ τῆς Ναυπάκτου. Ὅτε δὲ τὴν Βοιωτίαν ἤρχισαν νὰ ταράττωσιν οἱ συγγενεῖς τῶν ἐκεῖθεν ἐκδιωχθέντων, ὁ Τολμίδης εἰσώρμησε μετὰ 1000 ὁπλιτῶν, τὸ πλεῖστον νέων ἐθελοντῶν, ἵνα ἐδραιώσῃ αὖθις τῶν Ἀθηναίων τὴν ἐπιρροὴν, καὶ κατέκτησε τὴν Χαιρώνειαν· ἀλλ' ἐν Κορωνείᾳ ἐνικήθη ὑπὸ

τῆς ἀριστοκρατικῆς μερίδος, καὶ ἔπεσε μετὰ πολυαρίθμων ἐκ τῶν ὑπαδῶν του, τῷ 447 π. Ε. (Θουκ. Α, 108. 113. — Πλούτ. Περ. ΙΗ. — Διόδ. ΙΒ, 6).

Τολοφών (ἡ), πόλις τῆς Ὀζολαίας Λοκρίδος, περὶ τῆς χώρας τ' ἀνατολικὰ (Θουκ. Γ, 101. — Στφ. Βυζ.).

Τολύπη, σφαῖρα ἐρίου ἐξεσμένου καὶ παρεσκευασμένου ἵνα δοθῇ εἰς κλῶσιν. Εἰς ζωοφόρον τινὰ τῆς ἀγορᾶς τοῦ Νερούα ἐν Ῥώμῃ παριστῶσαν κλωστικὰς ἐργασίας, μία

γυνὴ, πληρώσασα παρὰ ταῖς ξεούσαις τὰ ἔρια τὸν χιτῶνα αὐτῆς πολλῶν τολυπῶν, φέρει αὐτὰς εἰς τὰς κλωστρίας, αἵτινες νήθουσιν αὐτὰς δι' ἀτράκτων.

Τολῶσσα, πόλις πλουσία τῆς Ναρβωνίτιδος Γαλλίας, κατὰ τὸν ποταμὸν Γαρούμναν, ἐμπορικωτάτη ἐπὶ Ῥωμαίων (Στρβ. Δ, 188. — Caes. B. G. III, 20. I. 10. VII, 7). Νῦν Τουλούσα.

Τόμαρος ἢ Τμάρος, ὄρος τῆς ἐν Ἠπείρῳ Μολοσσίδος, κατὰ τὴν Δωδώνην, μεταξὺ τῆς Παμβώτιδος λίμνης καὶ τοῦ ποταμοῦ Ἀράχθου. Ἐπ' αὐτοῦ ἐπιστεύετο ὅτι ἔθαλλεν ἡ «τομαριὰς φηγὸς», ἐξ ἧς ἐναυπηγήθη ἡ Ἀργὼ (Ὀρφ. Ἀργν. 1161). Ὁ δ' Ἀριστοτέλης καὶ ὁ Καλλίμαχος ἐπίστευον ὅτι τὸ ὄρος ἔτρεφε λέοντας ὁμοίους πρὸς τοὺς τῆς Νουμιδίας (Δμσθ. κ. Μειδ. 531. — Στρβ. Ζ. 327. Θ, 434. — Virg. E. VIII, 44).

Τόμερος, ποταμὸς τῆς ἐν Ἀσίᾳ Γεδρωσίας (Ἀρρ. Ἰνδ. ΚΔ).

Τομεύς, χωρίον ὀρεινὸν ἐν Μεσσηνίᾳ παρὰ τῷ Κορυφασίῳ ἀκρωτηρίῳ (Θουκ. Δ, 118. — Τομαῖον, Στφ. Βυζ.).

Τόμις (ἡ) ἢ Τόμυς, πόλις τῆς κάτω Μοισίας ἐν Εὐρώπῃ, ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου, κληθεῖσα, ὡς ἐλέγετο, ἐκ τοῦ ὅτι

ἡ Μήδεια κατέταμεν ἐκεῖ τὸν νέον ἀδελφόν της Ἄψυρτον (Ἀπλλδ. Α, 9, 24). Καὶ Τομεὺς παρὰ Στράβωνι. Εἶτα ἐκλήθη Κωνσταντία, ὅθεν σήμερον Κωνσταντζές.

Τομοῦραι (αἱ), αἱ μαντεῖαι τοῦ ἐν Δωδώνῃ Διὸς, καὶ Τόμουροι οἱ μάντεις αὐτοῦ (Ὁμ. Ὀδ. Π, 403. — Ἡσύχ. — Στρβ. Ζ, 7, 11).

Τόμυρις, βασιλὶς τῶν ἐν Σκυθίᾳ Μασσαγετῶν. Κατ' αὐτῆς ἐκστρατεύσας ὁ μέγας Κῦρος, τὴν ἐνίκησε διὰ δόλου, ἐθανάτωσε μέγα πλῆθος τῶν ὑπηκόων αὐτῆς, καὶ ἀπήγαγε τὸν υἱὸν αὐτῆς αἰχμάλωτον. Ἀντεκστρατεύσασα δ' αὐτὴ πρὸς ἐκδίκησιν ἐφόνευσε τὸν Κῦρον (Ἡρδ. Α, 205).

Τόξαρις, Σκύθης ἐλθὼν εἰς Ἀθήνας ἐπὶ Σόλωνος, πρὸ τοῦ Ἀναχάρσιδος, ὃν κατόπιν ἐσύστησεν εἰς τὸν Σόλωνα, εἰς τὴν σπουδὴν ἐπιδοθεὶς, ἰδίως τῆς ἰατρικῆς, καὶ ὑπὸ πάντων τιμώμενος. Κατὰ Λουκιανὸν, ὅστις ἰδιαιτέραν ἔγραψε περὶ αὐτοῦ πραγματείαν, ἀποθανὼν ἐν Ἀθήναις, ἐτάφη ἐντὸς τοῦ Διπύλου πρὸς τὴν Ἀκαδημίαν, καὶ κατ' ἔτος ἐτιμᾶτο διὰ θυσίας, ὑπὸ τὸ ὄνομα «ξένος ἰατρὸς», διότι ἐλέγετο ὅτι ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ἐπιφανεὶς εἰς γυναῖκα Ἀρεοπαγίτου, τῇ ὑπέδειξε τὰ πρὸς ἴασιν τοῦ ἐνσκήψαντος λοιμοῦ. — Καὶ εἰς ἕνα τῶν διαλόγων του (π. Φιλίας) πλάττει ὁ Λουκιανὸς ἄλλον Τόξαριν, σύγχρονόν του.

Τόξαρχοι, ἐν Ἀθήναις οἱ ἀρχηγοὶ τῶν τοξοτῶν, ἢ ἀστυνομικῶν κλητήρων.

Τοξεύς, υἱὸς τοῦ Οἰνέως καὶ Ἀλθαίας, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρός του(Ἀπλλδ.Α,8,1).

Τοξικράτη, θυγάτηρ τοῦ Θεσπίου,μήτηρ τοῦ Λυκίου ἐκ τοῦ Ἡρακλέους (Ἀπλλδ. Β, 7, 8).

Τόξιλοι, λαὸς τῆς Ἰνδικῆς (Διον. Περιηγ. 1141), κατ' ἄλλους Τάξιλοι.

Τόξον, τὸ ὅπλον δι' οὗ τὰ βέλη ἐκπέμπονται, ἀρχαιότατα ἐν χρήσει, πρὸ πάντων δὲ παρὰ τοῖς Ἀσιανοῖς. Ὡς τοξόται διέπρεπον μᾶλλον οἱ Σκύθαι καὶ οἱ Πάρθοι, παρὰ δὲ τοῖς Ἕλλησι πρὸ πάντων οἱ Κρῆτες, καὶ ἐπὶ τῆς ἀκμῆς τῆς Ἑλλάδος τόξα ἔφερον οἱ ψιλοὶ στρατιῶται (Ξνφ. Ἀνδ. Α, 2, 9).

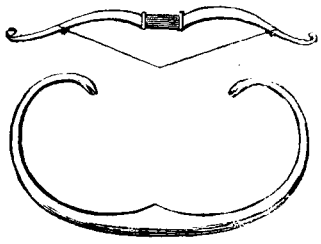

Τὸ Σκυθικὸν τόξον ἦν ἡμικυκλικὸν (α)· τὸ δ' Ἑλληνικὸν (β) συνέκειτο ἐκ δύο καμπύλων μερῶν, δύο κεράτων, συνδεομένων διὰ πήχεως (Ὁμ. Ἰλ. Δ, 105-126). Τὸν Ἀπόλλωνα λέγει ὁ Ὅμηρος «ἀργυρότοξον». Ἡ χορδὴ κατεσκευάζετο ἐκ νεύρου ἢ ἰμάντος βοείου,(«νευρὰ βοεία»),προσηλουμένη στερεῶς εἰς τὸ ἓν ἄκρον τοῦ τόξου· εἰς δὲ τὸ ἄλλο ἄκρον ἦν κορώνη(εἶδος ἀγκίστρου)· «χρυσέη», καθ' Ὅμηρον ἐπὶ τὸ ποιητικώτερον, εἰς ἣν προσεδέετο ἡ χορδὴ, ὅτε ἐπρόκειτο νὰ τοξευθῇ τὸ βέλος («ὀϊστὸς, ἰός»). Συνέκειτο δὲ καὶ τοῦτο ἐκ τριῶν

μερῶν (Ἡσδ. Ἀσπ. 130-135), τῆς αἰχμῆς, τοῦ ξυστοῦ καὶ τῆς πτέρυγος. Ἡ αἰχμὴ καὶ ἄρδις λεγομένη (Ἡρδ. Α. 215. Δ, 81), ἦν χαλκῆ, δι' ὃ καὶ «χαλκήρη» λέγει τὸν ὀϊστὸν ὁ Ὅμηρος (Ἰλ. Ε. 662), κατὰ τὰ ἐν τῇ εἰκόνι σχήματα, ὧν ἡ μείζων, ἴση τῷ πρωτοτύπῳ, εὑρέθη ἐν Περσεπόλει, αἱ

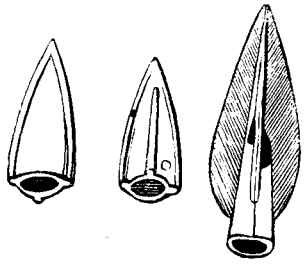

δ' ἄλλαι, ἐλάσσονες,εὑρέθησαν ἐν Μαραθῶνι, τινὲς αὐτῶν λίθιναι, ἴσως Περσικαί. Τὸ ἐμβάφειν τὴν αἰχμὴν εἰς δηλητήριον (τοξικὸν, διότι διὰ τὸ τόξον ἐχρησίμευεν) ἦν ἔθος βάρβαρον, οὐχὶ Ἑλληνικὸν, καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς πορεύεται πρὸς τοὺς Θεσπρωτοὺς ἵνα προμηθευθῇ τοιοῦτο «ἀνδροφόνον φάρμακον»(Ὁμ. Ὀδ. Α, 261-263). Ὀξυστὸς ἦν λεπτὸς, λεῖος, ξύλινος, ἢ ἐκ καλάμου, οἷοι εὑρέθησαν ἐν τάφοις αἰγυπτιακοῖς, μήκους 22-34''. Αἱ δὲ πτέρυγες ἦσαν ἐκ πτερῶν, ὡς αἱ τῶν βελῶν τοῦ Ἡρακλέους ἐκ πτερῶν μέλανος ἀετοῦ (Ἡσδ. Ἀσπ. 130). Ἐν πολιορκίαις καὶ ναυμαχίαις ἐτόξευον πολλάκις καὶ τόξα πυρφόρα (Δίων. Κάσσ. Ν, 34). Ὁ ἀρχαῖος τοξότης, ἵνα ἀκριβέστερον καὶ ἀσφαλέστερον τοξεύῃ, ἐγονάτιζε πολλάκις εἰς ἣν θέσιν δεικνύει ἡ ἑπομένη εἰκὼν ἐκ τοῦ συμπλέγματος τοῦ ναοῦ τῆς Αἰγίνης(νῦν ἐν Μονά-

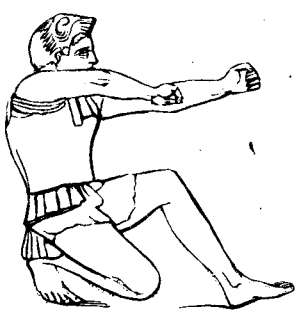

χῳ), ἢ ἐλλείπει τὸ τόξον, βεβαίως διότι ἦτο προστεθειμένον χαλκοῦν. Ἔφερον δὲ τὸ τόξον, ὅταν δὲν ἐποιοῦντο χρῆσιν αὐτοῦ, εἰς τὴν τοξοθήκην, ἢ γορυτὸν (Ὁμ. Ὀδ. Φ,54), ὅστις πολλάκις ἦν εἷς καὶ ὁ αὐτὸς τῇ φαρέτρᾳ (ἴδ.).

Τοξόται, οἱ αὐτοὶ καὶ Σκύθαι ἐν Ἀθήναις, ἀστυνομικοὶ ὑπηρέται. Ἴδ. Σκύθαι.

Τοπιογραφία, κλάδος τῆς ζωγραφικῆς ἀφορῶν εἰς παράστασιν φυσικῶν θέσεων, ὀρέων, πεδιάδων, ἀκτῶν, κτλ., ἅτινα, ὡς τῆς ζωγραφικῆς ἀντικείμενα, ἐλέγοντο τοπία κατὰ Βιτρούβιον (VII, 5 1), καὶ κατὰ Διόδωρον (ΛΑ, 8), λέγοντα τοπογράφον (βεβαίως τοπιογράφων) Δημήτριόν τινα Ἀλεξανδρέα, ὃν ὁ Βαλέριος Μάξιμος (V, 1, 1) λέγει ζωγράφον. Τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ζωγραφικῆς ἀνεπτύχθη τὸ πρῶτον ἐπὶ Ἀλεξανδρινῶν, διότι πρὶν ἡ τέχνη εἰς τὴν παράστασιν τῶν τοπίων (paysages) ὀλίγην ἔδιδε προσοχήν, καὶ ἐθεώρει αὐτὴν μέρος παρέλκον καὶ οὐχὶ κύριον τῶν εἰκόνων, οὐδὲ, καθ' ὅσον δυνάμεθα νὰ κρίνωμεν ἐκ τῶν σωζομένων μνημείων, φαίνονται πολὺ εἰς αὐτὴν ἐγκύψαντες οἱ ζωγράφοι.

Τορεᾶται, λαὸς τῆς ἀσιανῆς Σαρματίας, ἀνατολικῶς τῆς Μαιώτιδος λίμνης (Στρβ. — Διον. Περ. 682. — Στφ. Βυζ.).

Τορεύς, τὸ ὀξὺ ἐργαλεῖον δι' οὗ ἐργάζεται ὁ τορευτής.

Τορευτική, ἡ τέχνη τοῦ γλύφειν ἐπὶ μετάλλου κοσμήματα δι' ὀξέος ἐργαλείου, τοῦ τορέως, ἢ τοῦ ἐντυποῦν διὰ τῆς ἐμπαιστικῆς τοιαῦτα ἐκ πολυτιμοτέρων μετάλλων ἢ ἐλέφαντος εἰς ἐγγλυφὰς μετάλλων ἧττον πολυτίμων, ὡς ἐκ χαλκοῦ, ἀργύρου, χρυσοῦ, εἰς σίδηρον ἢ εἰς ἄλλας ὕλας, ἐλέφαντα ἢ ξύλον. Ἡ τέχνη αὕτη ἦν ἐν ἀρχαιοτάτοις χρόνοις γνωστὴ, καὶ ὁ Ὅμηρος, φερ' εἰπεῖν, ἀναφέρει τὴν κλίνην τοῦ Ὀδυσσέως (Ὀδ. Ι, 197) «δαιδαλμένην ἀργύρῳ, χρυσῷ καὶ ἐλέφαντι», τὴν ἠλακάτην τῆς Πηνελόπης, ἔργον τοῦ Ἰκμαλίου (Ὀδ. Τ, 56), «δινωτὴν ἐλέφαντι καὶ ἀργύρῳ», καὶ εἰς τοὺς ἀρχαιοτάτους τάφους, ὡς τοὺς τῆς Τροίας καὶ τῶν Μυκηνῶν, εὑρέθησαν ξίφη καὶ ἄλλα σκεύη, μετ' ἀξιολόγων τορευμάτων, πολυτίμων πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ διότι ἐμφαίνουσι τὴν κατ' ἐκείνους ἤδη τοὺς χρόνους παραστατικὴν ἐν γένει τῆς τέχνης δύναμιν. Καὶ μεταγενεστέρως δ' ἀξιόλογα μνημονεύονται τῆς αὐτῆς τέχνης ἔργα, ὡς, κατὰ τὴν ἀρχὴν τῶν Ὀλυμπιάδων (700 π.Χ.), ἡ λάρναξ τοῦ Κυψέλου (ἴδ. Κύψελος), ἣν εἶδεν ἔτι ὁ Παυσανίας (Ε, 17) ἀφιερωμένην εἰς τὸ ἐν Ὀ-

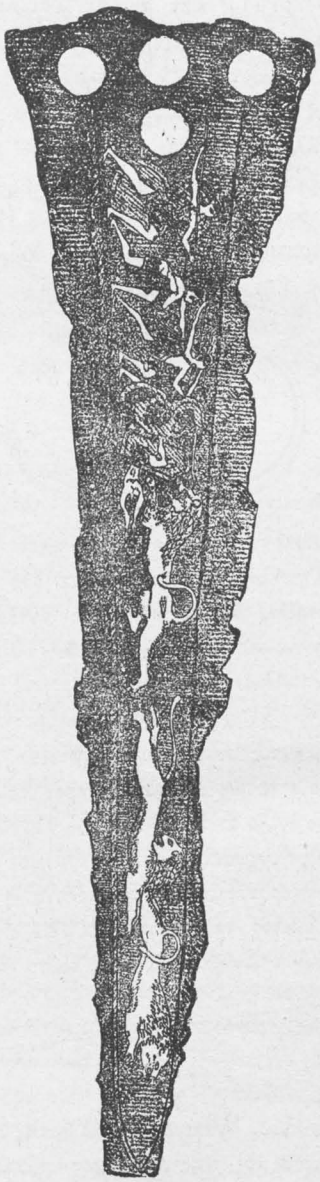

λυμπίᾳ Ἡραῖον, κατάκοσμον δὲ εἰς τὰς τέσσαρας πλευρὰς καὶ τὸ κάλυμμα, διὰ πλουσιωτάτων τορευμάτων κέδρου, χρυσοῦ καὶ

ἐλέφαντος, σκηνὰς παριστώντων ἱστορικὰς καὶ μυθολογικὰς, μετ' ἐμμέτρων, ἐπίσης βεβαίως ἐντετορευμένων, ἐπιγραφῶν· καὶ περὶ τὰ 550 π. Χ. τοῦ Σπαρτιάτου Θεοκλέους ἡ ἐν τῷ θησαυρῷ τῶν Ἐπιδαμνίων ἐν Ὀλυμπίᾳ ἐκ κέδρου τορευτὴ παράστασις τοῦ Ἄτλαντος, καὶ τοῦ Ἡρακλέους ἁρπάζοντος τὰ χρυσᾶ μῆλα (Παυσ. Β, 17. ΣΤ. 19). Κατὰ Πλίνιον δὲ (XXXIV, 8, 19) ὁ Φειδίας ἐξόχως ἐκαλλιέργησε τὴν τορευτικὴν, πιθανῶς εἰς τὴν κατασκευὴν, ἐν ἄλλοις καὶ πρὸ πάντων, τοῦ θρόνου τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ Διὸς (Παυσ. Ε, 11, 2), καὶ ὁ Πολύκλειτος τὴν ἐτελειοποίησεν. Ἐπὶ τῆς χαλκῆς ἀσπίδος τῆς Προμάχου Ἀθηνᾶς τοῦ Φειδίου ἐτόρευσε Κενταυρομαχίαν ὁ Μῦς (Παυσ. Α, 28)· καὶ τορευτὴς ὡς ὁ Φειδίας ἐπαινούμενος ἦν καὶ ὁ Μύρων. Ἐπὶ Πτολεμαίων ὁ Ἀντίπατρος (Pl. XXXIII, 55), ἢ μᾶλλον Διόδωρος, ἐτόρευσεν ἐπὶ χρυσῆς φιάλης κοιμώμενον σάτυρον, περὶ οὗ ὁ ποιητὴς Πλάτων λέγει ὅτι αὐτὸν «ἐκοίμησεν, οὐκ ἐτόρευσεν»· ὁ δ' Ἀκράγας μνημονεύεται ἐν Ῥόδῳ, ἐπὶ χρυσῶν ἐκπωμάτων Κενταύρους ἐπιτορεύσας (Plin. αὐτ.).

Τόρμος (ὁ), ἡ εἰς τὸ ξύλον ἢ τὸν λίθον ἢ τὸ μέταλλον ὀπὴ, εἰς ἣν ἐμβάλλεται τὸ ὀξὺ μέρος ἑτέρου, μετ' αὐτοῦ συνδεομένου.

Τόρνος, ἐργαλεῖον τοῦ ξυλουργοῦ, δι' οὗ τὸ ξύλον περιστρεφόμενον, περιεκόπτετο καὶ ἐλειαίνετο στρογγύλον (Πλάτ. Φιληβ. 38.—Ἡρδ. Δ, 36.—Θεογν. 803).

Τόρος (ὁ), ὄρος τῆς Σικελίας, μεταξὺ Ἀκράγαντος καὶ Ἡρακλείας (Πολύβ.).

Τορρηβία, μέρος τῆς Λυδίας ἐν μικρᾷ Ἀσίᾳ, τὸ αὐτὸ τῇ Τυρρηνίᾳ, κατοικία τῶν ἀρχαίων Τυρρηνῶν, τῶν μεταναστευσάντων εἰς Ἰταλίαν.

Τόρρηβος, υἱὸς τοῦ Ἄτυος καὶ ἀδελφὸς τοῦ Λυδοῦ (Διον. Ἁλικ. Α, 28). Καθ' Ἡρόδοτον (Α, 7) ὁ αὐτὸς Τυρσηνός. Τὰ δύο ὀνόματα εἰσὶν ἓν καὶ τὸ αὐτὸ, κατὰ τὴν τοπικὴν προφορὰν διαφέροντα μόνον.

Τορύνη, μαγειρικὸν ἐργαλεῖον, κοχλιάριον εὐρὺ καὶ κατάτρητον, κινητήριον

τῆς χύτρας (Πλάτ. Ἱππ. μζ. 24.—Ἀρσφ. Ὀρν. 78). Τὸ αὐτὸ καὶ Τρωήλης (Λουκιαν. Λεξιφ. Ζ).

Τορύνη, ἀκρωτήριον τῆς Θεσπρωτίας ἐν Ἠπείρῳ (Πλουτ. Ἀντ. ΞΒ).

Τορώνη, πόλις τῆς Μακεδονίας εἰς τὰ δυτικὰ τῆς Σιθωνίας Χερσονήσου, ἐπὶ τοῦ Τορωνικοῦ ἢ Τορωναίου κόλπου, τοῦ νῦν κόλπου τῆς Κασσάνδρας, ὅστις διὰ τῶν ἀκρωτηρίων Δερρίδος καὶ Καναστραίου ἐχώριζε τὰς χερσονήσους Παλλήνην καὶ Σιθωνίαν. Ἡ πόλις αὕτη μεγάλως ἐβλάβη ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, καὶ μετὰ ταῦτα, ὑπὸ τοῦ Φιλίππου κυριευθεῖσα. Σώζονται δ' αὐτῆς ἐρείπια (Ἡρδ. Ζ, 22. 122.—Θουκ. Δ, 110, 2.—Στρβ. Ζ, 330. — Tac. Ann. V, 10).

Τουρδητανοὶ, ἐπίσημος λαὸς ἐν τῇ Βαιτικῇ Ἱσπανίᾳ, ἑκατέρωθεν τοῦ ποταμοῦ Βαίτιος, μέχρι τῆς Ἀκουϊτανίας πρὸς νότον ἐκτεινόμενος. Ἀνατολικῶς αὐτῶν ἔρρει ὁ ποταμὸς Σίγγουλις (νῦν Ξενίλ). Ὧν εἰς τὰς ἐπιστήμας ἐπιδεδομένος, συγγράμματα ἔχων ἱστορικὰ, νομοθεσίαν γραπτὴν, δημοτικὰ ᾄσματα μετρικῶς ἀκριβῆ, ἀλλ' ὧν ὀλίγον πολεμικὸς, εὐκόλως ἐξερρωμαΐσθη (Στρβ Γ, 164.—Liv. XXI, 6. — XXXIV, 17, 42).

Τούρδουλοι, λαὸς Ἱσπανικὸς, κατοικῶν τὴν ἄκραν τῆς Πυρηναϊκῆς Χερσονήσου μέχρι τοῦ πορθμοῦ· ἦσαν συγγενεῖς τῶν Τουρδητανῶν, μεθ' ὧν καὶ ἐν τέλει συνεχωνεύθησαν (Πολύβ. ΛΔ, 9.—Στρβ. Γ, 139. 148. 251, κλ.—Plin. III, 1, 3).

Τοῦσκλον καὶ **Τούσκουλον,** πόλις ὀχυρὰ τοῦ Λατίου, ἐπὶ ὑψηλοῦ λόφου τῆς Ἰταλικῆς Ἀλβανίας, βορείως τῆς Ῥώμης κειμένη (Liv. III, 7.—Hor. Ep. I, 29), κτι-

σθεῖσα, ὡς ἐπιστεύετο, ὑπὸ Τηλεγόνου, υἱοῦ τοῦ Ὀδυσσέως καὶ τῆς Κίρκης. Ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις ἐγένετο δῆμος τῆς Ῥώμης, καὶ πολλοὶ τῶν εὐπόρων Ῥωμαίων, ἐν ἄλλοις ὁ Κικέρων (ad Att. IV, 2, 5), εἶχον λαμπρὰς ἐπαύλεις ἐκεῖ. Ἡ πόλις κατεστράφη τῷ 1191 μ. Χ. Νῦν Φρασκάτη, μετὰ πλείστων ἐρειπίων τειχῶν, πυλῶν, θεάτρων καὶ τάφων.

Τόχαροι, λαὸς νομαδικὸς τῆς Βακτριανῆς ἐν Ἀσίᾳ, κατὰ τὴν ἀνατολικῶς τοῦ Ὤξου κειμένην χώραν (Στρβ. — Διον. Περιηγ. 752).

Τραγασαί, χωρίον τῆς Τρωϊκῆς παρὰ τῇ πόλει Ἀμαξιτῷ, μετὰ πλουσίων ἁλικῶν, τῶν «τραγασαίων ἁλοπηγίων» (Στφ. Βυζ. — Ἡσύχ.).

Τραγέα καὶ Τραγαία, 1) πόλις ἐπὶ τῆς νήσου Νάξου (Στφ. Βυζ.). — 2) καὶ Τραγία, νῆσος παρὰ τῇ Σάμῳ, ἔνθα τῷ 440 π. Χ. ὁ Περικλῆς κατεναυμάχησε τοὺς Σαμίους (Θουκ. Α, 116. — Πλούτ. Περ. ΚΕ).

Τραγήματα, τὰ μετὰ τὴν ἑστίασιν εἰς τὴν τράπεζαν παρατιθέμενα, γλυκύσματα, ξηροὶ καρποί κτλ., πρὸς ἃ καὶ προσέπινον (Πλάτ. Πολιτ. Β, 43. — Ἀρστφ. Πλούτ. 190. — Ἀθήν. ΙΑ, 640). Ὅτε νέος δοῦλος εἰσήγετο εἰς οἰκίαν, τότε τραγήματα περιερραίνοντο εἰς αὐτὴν διὰ τὸν καλὸν οἰωνόν.

Τραγόποδες, (ἐπιγραμ.) ἢ Τραγοβάμων (Ἀρστφ.), ἐπίθετον τοῦ Πανός, ὅστις ἐνίοτε παριστᾶτο τράγου πόδας ἔχων.

Τραγούριον ἢ τραγύριον, ἐπίσημος πόλις τῆς Δαλματίας, ἐπὶ νήσου διὰ προχώματος συνδεδεμένης μετὰ τῆς στερεᾶς. Παρῆγεν ἐν τῇ περιχώρῳ περίφημον μάρμαρον (Πολύβ. ΛΒ, 18. — Plin. III, 22. 26).

Τραγῳδία. Τὸ Ἑλληνικὸν δρᾶμα ἐπήγασεν ἐκ τῶν Διονυσιακῶν χορῶν, ὧν ἄλλοι μὲν ἦσαν εὔθυμοι, ὑπὸ ἐκβεβακχευμένων θιάσων τοῦ θεοῦ ᾀδόμενοι, ἄλλοι δὲ σοβαροί, μέρη τῆς θείας λατρείας, τοῦ Διονύσου τὰς θριαμβευτικὰς περιοδείας καὶ τὰ τοῦ θανάτου αὐτοῦ ὑμνοῦντες. Ἐκ τούτων ἐπήγασεν ἡ τραγῳδία, ἐξ ἐκείνων μεταγενεστέρως ἀνεπτύχθη ἡ κωμῳδία. Πρῶτος «εὑρετὴς τραγικοῦ τρόπου» λέγεται ὑπὸ τοῦ Σουίδα ὁ Ἀρίων, καὶ τοῦτο δηλοῖ πιθανῶς ὅτι ὁ λυρικὸς ἐκεῖνος ἀοιδὸς τῆς 46 Ὀλυμπιάδος (620 π. Χ.) ἐρρύθμισε τὰς σπουδαίας Διονυσιακὰς ᾠδὰς ἐπὶ τὸ κανονικώτερον, ἴσως καὶ μετὰ τακτικῆς ἐκθέσεως τῶν δραματικωτέρων περιπετειῶν εἰς ἃς ὁ θεὸς ἦν ἀναμεμιγμένος. Λέγεται δ' ὁ αὐτὸς παρεισαγαγὼν καὶ σατύρους, πιθανῶς ἵνα μὴ ἐντελῶς μακρυνθῇ καὶ τοῦ ἑτέρου θεμελιώδους χαρακτῆρος τῶν βακχικῶν ᾠδῶν, καὶ διὰ τούτου προωδοποίησε καὶ τὸ σατυρικὸν δρᾶμα τῶν τετραλογιῶν, καὶ τὴν κωμῳδίαν ἴσως αὐτήν. Αἱ ᾠδαὶ ἐψάλλοντο περὶ τὸν βωμὸν ἔνθα ἐθύετο ὁ τράγος, ὁ καταστροφεὺς τῶν ἀμπέλων, καὶ ἐντεῦθεν πάντως τὸ ὄνομα τραγῳδία. Ἴσως δὲ καὶ οἱ Σάτυροι τοῦ Ἀρίωνος, ἢ ἡγεμόνες τῶν χορῶν ἢ ἄλλοι, παρενέβαινον ἐνίοτε μεταξὺ τῶν ᾀσμάτων αὐτοσχεδιάζοντές τινα ἢ ἀπαγγέλλοντες (ἴδ. Ἀρστ. ποιητ. Δ, 15. — Ἀθήν. ΙΔ, 630. — Δγ. Λρτ. Γ, 56). Ὅπως δήποτε, παρὰ πάντων ἀναγνωρίζεται ὅτι πρῶτος ὁ Θέσπις (ἴδ.) ἐν Ἀθήναις παρεισήγαγε μεταξὺ τῶν χορῶν πρόσωπον τακτικῶς ἀπαγγέλλον, καὶ ἀνεδείχθη οὕτως ὁ εὑρέτης τοῦ δράματος. Τὸ πρόσωπον δὲ τοῦτο δὲν περιωρίζετο εἰς ἁπλᾶς διηγήσεις κατὰ τὰς διακοπὰς τῶν χορικῶν ᾀσμάτων, ἀλλὰ καὶ συνδιελέγετο μετὰ τῶν χορῶν, ἴσως προεισάγων καὶ τὸ ἀντικείμενον τῶν διθυράμβων διὰ προλόγου. Ἐφεῦρε δ' ὁ Θέσπις καὶ τὰ προσωπεῖα, ὥστε δύναται νὰ ὑποτεθῇ ὅτι εἷς μόνος ὑποκριτής, προσωπεῖον καὶ ἀναβολὴν ἴσως μεταβάλλων, ἠδύνατο νὰ παριστᾷ διάφορα πρόσωπα, ἀνταποκρινόμενα εἰς τὸ περιεχόμενον τῶν διαφόρων διθυραμβικῶν στροφῶν καὶ ἀποτελοῦντα οὕτω εἶδος δραματικῆς ἑνότητος. Πρὸς ταύτην τοῦ Θέσπιδος τὴν μεταρρύθμισιν ἰδίως εὔνους ἐδείχθη ὁ Πεισίστρα-

τος, καὶ ἔκτοτε τῶν Διονυσιακῶν τελετῶν πρώτιστον καὶ ἀναπόφευκτον μέρος ἀνεδείχθη ἡ οὕτω διαμορφωθεῖσα τραγῳδία τοῦ Θέσπιδος, οὗ διάδοχοι ἀνεφάνησαν ὁ Φρύνιχος, ὁ Χοιρίλος, ὁ Πρατίνας καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀριστέας, μεθ' ὧν συγχρονος, ἀλλὰ κατά τι νεώτερος, ἦν ὁ Αἰσχύλος. Ὁ Φρύνιχος ἰδίως ἐπωφελήθη τῆς λυρικῆς καὶ ὀρχηστικῆς τελειοποιήσεως τοῦ χοροῦ, καὶ τῆς δραματικῆς ἀναπτύξεως, ἥτις δι' αὐτοῦ κατέστη εὐρυτέρα, ἐμβριθεστέρα καὶ ἀξιοπρεπεστέρα. Ὁ Πρατίνας γενικῶς μνημονεύεται ὡς ἐπινοητὴς τοῦ σατυρικοῦ δράματος, ὡς ἐπίσης εἰς αὐτὸ λέγεται διαπρέψας ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀριστίας. Τὸ ἔργον τοῦ Θέσπιδος πρῶτοι σπουδαίως συνεπλήρωσαν ὁ Αἰσχύλος εἰς τὸν ἕνα ὑποκριτὴν προσθεὶς καὶ δεύτερον, καὶ μετ' αὐτὸν ὁ Σοφοκλῆς καὶ ὁ Εὐριπίδης. Οἱ ὑποκριταί, δηλαδὴ οἱ τὰ πρῶτα ὑποκρινόμενοι πρόσωπα, ἐγένοντο τρεῖς (πρωταγωνιστὴς, δευτεραγωνιστὴς, τριταγωνιστὴς), τὰ χορικὰ ᾄσματα βαθμηδὸν ἠλαττώθησαν, ἡ ὀρχηστικὴ ἀνεπτύχθη, τὰ δράματα ἐξετάθησαν εἰς τριλογίας καὶ τετραλογίας, καὶ ἐτελειοποιήθη ὁ καταρτισμὸς τῆς σκηνῆς, καὶ ἡ διακόσμησις τοῦ χοροῦ καὶ τῶν ὑποκριτῶν. Τὰς ὑποθέσεις τῶν δραμάτων των ἠρύοντο ἔκτοτε καὶ πάντοτε μετὰ ταῦτα οἱ τραγικοὶ ἐκ τῶν ἀνεξαντλήτων πηγῶν τῶν ἀρχαίων μύθων· ὥστε καὶ ὁ Αἰσχύλος ἔλεγε τὰς τραγῳδίας αὐτοῦ «τεμάχη εἶναι τῶν Ὁμήρου μεγάλων μύθων» (Ἀθήν. Η, 347). Ἐκ τῶν τριῶν μεγάλων τραγικῶν, Αἰσχύλου, Σοφοκλέους καὶ Εὐριπίδου, ὁ πρῶτος ἦν ὑψηλότερος, ὁ δεύτερος δύναται νὰ θεωρηθῇ ἰσχυρότερος καὶ βαθύτερος, ὁ δὲ τρίτος δραματικώτερος. Εἰς τὰ ἴχνη τούτων ἐβάδισαν πλεῖστοι ἕτεροι δραματικοὶ ποιηταί, τόσῳ πλείονες, καθ' ὅσον ἐπεκράτησε νὰ στεφανῶνται καὶ ἀμείβωνται τὰ δράματα ἐν ἐτησίοις ποιητικοῖς διαγωνισμοῖς. Πλεῖστα ὀνόματα αὐτῶν διατηροῦνται, ὡς τοῦ Εὐφορίωνος, Φιλοκλέους, Ἀστυδάμαντος, Ἰοφῶντος, Ἀριστάρχου, Ἴωνος, Ἀχαιοῦ, Νεόφρονος κλπ., ἐπὶ Αἰσχύλου· Κρατίνα δὲ, Ἀγάθωνος, Κριτίου κλπ. ἐπὶ τῆς ὀχλοκρατίας· Θεοδέκτου καὶ Χαιρέμονος, μεταξὺ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου καὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου. Καὶ βεβαίως μὲν πάντες τὸν αὐτὸν ἠκολούθουν τεχνικὸν τύπον τῶν τριῶν ἐκείνων τῆς δραματικῆς διδασκάλων, διότι ἄλλως ἂν εἶχε, θὰ ἐμαρτυρεῖτο· κατὰ τὴν ἔμπνευσιν ὅμως καὶ τὰ λοιπὰ προτερήματα ἕκαστος εἶχεν ἀναμφιβόλως τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἀτομικότητα, περὶ ἧς ὅμως ἀδυνατοῦμεν νὰ κρίνωμεν, διότι ὀλίγα μόνον καὶ μικροῦ λόγου ἄξια σώζονται αὐτῶν ἀποσπάσματα (Συλλ. Nauck, Trag. Graec. Fragm.). Οἱ σοφισταὶ πολλάκις ἔδιδον εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτῶν ὑποθέσεις ὡς ὕφους γυμνάσματα· ἀλλ' αἱ οὕτω συνταττόμεναι τραγῳδίαι οὔτε εἰς τὴν σκηνὴν συνήθως ἀνεβιβάζοντο, οὔτε πολὺ ἐγινώσκοντο καὶ ἀνεγινώσκοντο. Ὁ Ἀλέξανδρος καὶ οἱ διδάσκαλοι αὐτοῦ ἀνήγειραν πολλαχοῦ θέατρα, ἔνθα μεγαλοπρεπῶς ἐδιδάσκοντο τὰ ἀρχαῖα ἀριστουργήματα. Τοῦτο διεμόρφωσε καλοὺς ὑποκριτὰς, καὶ προσέτι καὶ δραματικοὺς ποιητὰς παρήγαγεν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ὧν προεῖχον οἱ ἀποτελοῦντες τὴν κληθεῖσαν τραγικὴν πλειάδα (ἴδ.). Πλὴν δὲ τούτων τῶν συγχρόνων προϊόντων, ἐδιδάσκοντο κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους πάντοτε τὰ ἀρχαῖα δράματα, κατὰ προτίμησιν τὰ τοῦ Εὐριπίδου. Βαθμηδὸν ὅμως μετὰ ταῦτα, μετὰ τῆς ἠθικῆς παρακμῆς ὑπερίσχυσαν αἱ παντόμιμοι παραστάσεις. Ἀπὸ τῆς ἐπικρατήσεως δὲ τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἐπειδὴ τὰ ἀρχαῖα δράματα δὲν ἠδύναντο πλέον ν' ἀναβιβασθῶσιν εἰς τὴν σκηνὴν, νέα δὲ δὲν ἐγράφοντο, ἀπεσβέσθη ἡ δραματικὴ, σπουδαζομένη μόνον πλέον ὡς κλάδος τῆς ἀρχαίας φιλολογίας. — Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν οἰκονομίαν τοῦ δράματος, πρέπει ν' ἀναλογισθῶμεν, πρῶτον μὲν, ὅτι ἐπειδὴ αὐτὴ εἶχε θρησκευτικὸν μᾶλλον χαρακτῆρα, ἦν ἐπόμενον νὰ ἐμμένῃ σταθερώ-

τερον εἰς τοὺς καθιερωμένους τύπους, ἐλάσσονα καταλείπουσα ἐλευθερίαν εἰς τοῦ ποιητοῦ τὴν αὐθαίρετον πρωτοβουλίαν· ἀλλὰ δεύτερον, ἐπειδὴ δὲν γνωρίζομεν εἰμὴ τρεῖς ποιητὰς χρονικῶς ὀλίγον ἀπ' ἀλλήλων ἀπέχοντας, διὰ τοῦτο δυνατὸν, ἢ τοὐλάχιστον πιθανὸν δὲν ἦτο, ἐν οὕτω μικρῷ διαστήματι χρόνου νὰ μεταρρυθμισθῇ τῆς δραματικῆς οἰκονομίας, ὁ τρόπος καὶ ὁ ρυθμὸς, ὡς οὐδὲν σχεδὸν τοιοῦτο παράδειγμα παρέχει ἡ νέα φιλολογία. Ἀλλ' εἴτε ἐκ δραμάτων ἃ ἡμῖν ἔμειναν ἄγνωστα, εἴτε ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ κρίσεως ἀρυόμενος, ὁ Ἀριστοτέλης (Ποιητ. ΣΤ) ὀρθοτάτους ὁρίζει κανόνας τῆς δραματικῆς, θέλων τὴν τραγῳδίαν μίμησιν πράξεως σπουδαίας καὶ τελείας, μέγεθός τι ἐχούσης, δι' ὡραίας γλώσσης, ἀλλὰ διὰ δράσεως, οὐχὶ δι' ἀφηγήσεως γινομένην, καὶ δι' ἐλέου καὶ φόβου τὴν λύσιν ἢ τὴν «κάθαρσιν» προκαλοῦσαν, Προσαπαιτεῖ δ' ὡς χαρακτηρισμὸν τῆς πλοκῆς τὸ εὐγενὲς, τὸ κατάλληλον, τὸ ἀναγκαῖον καὶ τὸ συνεπές. Προσέτι δ' ἐπιβάλλει τὸ πλῆρες καὶ ἄρτιον τῆς οἰκονομίας, καὶ τὴν τριπλῆν ἑνότητα, τῆς πράξεως, τοῦ τόπου καὶ τοῦ χρόνου, τὴν μὲν πρώτην ἀναπόφευκτον προσὸν παντὸς δράματος ἀξίου τοῦ ὀνόματος, τὰς δ' ἄλλας δύο, ἐξ ἀνικανότητος ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον παραβαινομένας, εἰς δὲ τὴν Ἑλληνικὴν τραγῳδίαν ἀναποφεύκτους εἰς πᾶσαν αὐτῶν τὴν αὐστηρότητα, διά τε τὴν ἀτέλειαν τῆς σκηνικῆς καὶ διὰ τὴν διαρκῆ τοῦ χοροῦ παρουσίαν. — Εἰς τὰ ὑφιστάμενα ἀρχαῖα δράματα τὸ σχέδιον τῆς τραγικῆς πράξεως συνίσταται, ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους, εἰς ἀλληλένδετον συμπλοκὴν τῶν συμβάντων καὶ περιστάσεων. Χωροῦσι δὲ κατὰ τοὺς νόμους τῆς ἀνάγκης καὶ πιθανότητος, δι' ἀντιστάσεων καὶ περιπλοκῶν, πρὸς ὡρισμένον σκοπὸν καὶ λύσιν. Τὸ αὔξον πάθος δὲν δέχεται νὰ ἐνδιατρίβῃ ἡρέμως εἰς ἐπεισόδια, ἀλλ' ἐν κύκλῳ ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον συστελλομένῳ ὁρμῇ πρὸς τὴν τελευταίαν μετάβασιν ἀπὸ τῆς εὐτυχίας εἰς τὴν δυστυχίαν, ἢ τ' ἀνάπαλιν. Ἡ μετάπτωσις αὕτη ἐστὶν ἡ κ α τ α σ τ ρ ο φ ὴ, καὶ περὶ αὐτὴν κινεῖται δίχα ἡ πᾶσα πρᾶξις ὡς ἀρχὴ καὶ τέλος, ὡς «δέσις καὶ λύσις» (Ἀρστ. ποιητ. ΙΗ). Ἂν ἡ καταστροφὴ προῆλθεν ἐξ ἁπλῶν ἀφορμῶν, ἡ πρᾶξις ἦν ἁ π λ ῆ, ἂν δ' ἐκ περιπετειῶν περιπεπλεγμένων, π ε π λ ε γ μ έ ν η. Προσθετέον δὲ καὶ ὅτι πάσας τὰς πράξεις, καθ' ἃς δὲν πρόκειται περὶ ἀναπτύξεως ἰδεῶν, ἀλλὰ περὶ ἐξωτερικῆς μόνον παραστάσεως, οἷον μονομαχίας, μάχας, φόνους, κηδείας, ἡ Ἑλληνικὴ τραγῳδία δὲν τὰς φέρει εἰς τὴν σκηνὴν, ἀλλὰ περιορίζεται μόνον εἰς αὐτῶν διήγησιν. Ἐντεῦθεν εἰς πᾶν δρᾶμα ὑπάρχουσι «ῥήσεις ἀγγελικαὶ», ἤτοι κατάκοσμοι διηγήσεις τῶν ἀγγέλων καὶ ἐξαγγέλων. Ὁ τύπος καθ' ὃν ἡ τραγῳδία ἀποβαίνει, κατὰ τὴν ἀξίωσιν τοῦ Ἀριστοτέλους, μίμησις δράσεως διὰ δρώντων, ἐστὶν ὁ δραματικὸς, ἤτοι ὁ δ ι ά λ ο γ ο ς, ὡς ὁ Αἰσχύλος ἐπενόησεν, ὁ δὲ Σοφοκλῆς ἐξέτεινε καὶ ἐτελειοποίησεν αὐτόν. Διὰ τῶν διαλεγομένων προσώπων τὸ Ἑλληνικὸν δρᾶμα ἀναπτύσσει τὴν πρᾶξιν καὶ τὰ εἰς αὐτὴν ἄγοντα αἰσθήματα. Τοῦτως ἐκ τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, ὥστε ὁ ἀκροατὴς ἐκλαμβάνει αὐτὰ ὡς ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ψυχῆς προϊόντα· ὁ χ ο ρ ὸ ς δὲ, εἰ καὶ ἀρχικῶς ἕτερον, ὅλως θρησκευτικὸν εἶχε τὸν σκοπὸν τῆς ἰδίας ἐμφανίσεως, παραμείνας ὅμως εἰς τὸ δρᾶμα, καὶ αὐτοῦ μέρος ἀποτελῶν, ἐχρησίμευεν ἐν αὐτῷ εἰς τὸ νὰ καταδεικνύῃ καὶ χαρακτηρίζῃ τὰς ψυχικὰς ἐντυπώσεις ἐκείνας, διότι βαθμηδὸν ἔπαυσεν ὢν ὁ τῆς παραστάσεως ἄρχων διθύραμβος, οὗ ἁπλοῦν ἐπεισόδιον ἦν τὸ δρᾶμα, καὶ ἐξ ἐναντίας κατέστη αὐτὸς τοῦ δράματος μέλος καὶ κόσμημα, ἢ μᾶλλον ὁ πρῶτος καὶ ποιητικὸς αὐτοῦ θεατής. Καὶ ἐπὶ μὲν τοῦ Αἰσχύλου ἦν ἡ θέσις τοῦ χοροῦ εὐρυτέρα, καθ' ὃ πλησιεστέρου τῇ ἐκ καταγωγῆς σπουδαιότητι αὐτοῦ. Ἐπὶ Εὐριπίδου δὲ, εἰ καὶ ἐκ παραδόσεως διατηρούμενος πάντοτε, ἐνδίδει ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον εἰς τῆς δραματικῆς πράξεως

τὴν ὑπεροχήν. Κατ' Ἀριστοτέλην τὸ δρᾶμα, ὡς ἦν τότε ὠργανωμένον, ἤρχιζε διὰ τοῦ προλόγου· μετ' αὐτὸν δ' εἴπετο ἡ πρώτη πάροδος ἢ ἐμφάνισις τοῦ χοροῦ· ἐπεισόδιον δ' ἐλέγετο πᾶν τὸ μέρος τοῦ δράματος τὸ περιεχόμενον μεταξὺ δύο χορικῶν ᾀσμάτων, κατ' ἐπωνυμίαν διαμείνασαν ἐξ ὅτου ὁ χορὸς ἦν τὸ κύριον μέρος τῆς παραστάσεως. Διηροῦντο δὲ καὶ τὰ κατὰ τὸν χορὸν εἰς τὴν πάροδον, ἤτοι τὴν πρώτην αὐτοῦ ἐμφάνισιν εἰς τὴν ὀρχήστραν, τὸ στάσιμον, ἤτοι τὴν ἐν αὐτῇ διαμονὴν αὐτοῦ, καὶ τὴν ἔξοδον, μεθ' ἣν πλέον θὰ ἐνεφανίζετο. — Τὸ σύνηθες μέτρον τοῦ δραματικοῦ διαλόγου ἐστὶν ὁ ἰαμβικὸς τρίμετρος, ὃν, διατηρηθέντα εἴς τινα τῶν δημοτικῶν ἡμῶν ᾀσμάτων, εἰσηγάγομεν καὶ ἡμεῖς εἰς τὴν σκηνὴν σήμερον. Ἐνίοτε μετεχειρίζοντο τὸν τροχαϊκὸν τετράμετρον, εἴτε ἀμέσως πρὸ τοῦ χοροῦ ἢ μετ' αὐτὸν, μάλιστα ἔνθα ζωηρότερον ἐκφράζεται πάθος. Τῶν χορῶν δὲ τὰ ᾄσματα ἦσαν στροφικά, ἤτοι διαιρούμενα εἰς στροφὰς καὶ ἀντιστροφάς, ψαλλομένας ἀλληλοδιαδόχως ὑφ' ἑκατέρου τῶν ἡμιχόρων, συνήθως ἑπομένης καὶ ἐπῳδοῦ, ἣν ἔψαλλε πᾶς ὁμοῦ ὁ χορός. Ἐνίοτε δὲ παρενεβάλλοντο καὶ οἱ λεγόμενοι κόμμοι, εἶδος διαλόγου, πιθανῶς ᾀδομένου, μεταξὺ τοῦ χοροῦ καί τινων τῶν προσώπων τοῦ δράματος· σπανιώτατα δὲ κόμμος καταλαμβάνει τὴν θέσιν παρόδου ἢ ὅλου στασίμου (ἴδ. Σοφκλ. Ἀντιγ. 205. 1261. — Ἠλ. 121. — Αἰσχ. Προμ. 128. — Εὐρπ. Ἰφγ. Τ. 637. Μήδ. 96. 1087. Ἑκ. 100). Ὁ ῥυθμὸς τῶν χορῶν ἦν οὐχὶ ὑποχρεωτικὸς, ἀλλ' ἐξηρτᾶτο ἀπὸ τοῦ ποιητοῦ, ἐπινοοῦντος αὐτὸν ὁμοῦ μετὰ τῆς μουσικῆς, ἣν ὁ ἴδιος συνέταττεν. Ὡς πρὸς τὴν γλῶσσαν δ' ἰδίως τῶν τριῶν μεγάλων τραγικῶν ἴδε τὰ περὶ αὐτῶν ἄρθρα. Αἱ ἡμέραι τῶν ποιητῶν τούτων, τῶν δύο πρώτων μάλιστα, ἦσαν αἱ μέγισται τῆς Ἑλλάδος, καθ' ἃς, ἐπὶ τῶν περσικῶν καὶ τῶν θριάμβων τῆς ἐλευθερίας, μέχρι τῶν ἐμφυλίων σπαραγμῶν τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, μεγάλοι ἄνδρες ἀνήρχοντο εἰς τὰς ὑπερτάτας ἀρχὰς καὶ διηύθυνον μεγαλεπηβόλως τὰ τῆς πολιτείας. Τότε καὶ ἡ τραγῳδία, ὑπὸ τῆς πολιτείας προστατευομένη, ἀνταπέδιδεν αὐτῇ τὰ ἴσα, τὰς ὑψίστας θρησκευτικὰς, ἠθικὰς καὶ πολιτικὰς ἀρχὰς ἐξαίρουσα καὶ εἰς αὐτὰς τὸν λαὸν ἀνατρέφουσα· καὶ πολλάκις μύθων ἐποιοῦντο ἐκλογὴν τὰς τότε περιστάσεις χαρακτηριζόντων, καὶ δι' αἰνιγμῶν καὶ διδαχῶν καθωδήγουν ὑπερτάτως τὸ δημόσιον πνεῦμα. — Ὡς πρὸς τὰς παραστάσεις δὲ καὶ τὴν σκηνικὴν διαρρύθμισιν ἴδ. Θέατρον, Χορὸς, Ὑποκριταί. — Τραγῳδίαν ἰδίαν οἱ Ῥωμαῖοι σχεδὸν δὲν εἶχον, ἀλλ' ἐξ Ἑλλάδος καὶ ἐκ Τάραντος ἐδέχοντο τὰς Ἑλληνικὰς, ἃς μετέφραζον, καὶ πιθανῶς ἐκολόβουν, ἀφαιροῦντες τοὺς χορούς, ὡς καὶ ἀπὸ τῶν θεάτρων αὐτῶν ἀφῃρέθη ἡ ὀρχήστρα, μεταβληθεῖσα καὶ αὐτὴ εἰς πλατεῖαν τῶν θεατῶν τῶν ἐπισημοτέρων. Ῥωμαῖοι ἔγραψαν δράματα καὶ Ἑλληνιστὶ, ὡς ὁ Τίτος Πομπήϊος Μάκαρ, καὶ Πλίνιος ὁ νεώτερος (Suet. Tit. III. Calig. III. — Plin. Ep. V, 3. VII, 4). Ὁ Νέρων ὑπεδύθη καὶ αὐτὸς ὑποκριτοῦ πρόσωπον εἰς τὴν σκηνήν. Ἀλλὰ τοὺς ὑψηλοὺς διανοητικοὺς ἀγῶνας ἐξέβαλλον καὶ ἀντικατέστησαν μέχρι τέλους οἱ μονομάχοι καὶ οἱ θηριομάχοι.

Τραϊανὸς, (Μ. Οὔλπιος), αὐτοκράτωρ τῶν Ῥωμαίων, διακρινόμενος ἐπὶ πάσῃ ἀρετῇ καὶ συνέσει, ἀνῆλθεν εἰς τὸν θρόνον τῷ 98 μ. Χ. Τῷ 104 κατετρόπωσε τοὺς Δάκας, ὧν ὁ βασιλεὺς Δεκέβαλος ηὐ-

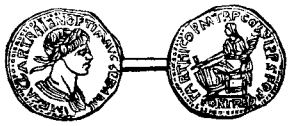

τοκτόνησεν. Ἐπὶ τοῦ Δουνάβεως σώζονται λείψανα τῆς γεφύρας ἣν ἔκτισεν ἐπ' αὐτοῦ. Στήλη κατάγλυφος σώζεται ἐν Ῥώμῃ τὸν θρίαμβον τοῦτον, ἢ τὸν Παρθικὸν διαιωνίζουσα,

καὶ περιέχουσα 2500 πρόσωπα, ἐξ ὧν ἀπόσπασμα ἡ εἰκών. Ἔγραψε δὲ καὶ ὁ ἴδιος ἱστο-

ρίαν τῆς ἐκστρατείας ταύτης. Μετέπειτα κατεπολέμησε τοὺς Πάρθους, τοὺς Ἀρμενίους, ἐκυρίευσε τὴν Κτησιφῶντα καὶ τὴν Σελεύκειαν, καὶ τῷ 116 ἀπέθανεν ἐξ ἀσθενείας ἐν Σελινοῦντι τῆς Κιλικίας, ἥτις μετεκλήθη Τραϊανούπολις.

Τραϊανούπολις, 1) Πόλις τῆς Κιλικίας. Ἴδ. Τραϊανός.—2) Πόλις τῆς Θράκης, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Ἔβρου, ἱδρυθεῖσα ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Τραϊανοῦ (Πτλμ. Γ, 11). Νῦν Ὁρίχοβον.

Τράλλεις (αἱ), ἡ Τράλλις (ἡ), πόλις ἐκ τῶν ἀκμαιοτέρων τῆς Καρίας, ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Εὐδωνος, ὁμόρρου τοῦ Μαιάνδρου, ὑπὲρ τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Μεσογίδος, εἰς χαριεστάτην καὶ εὐφορωτάτην θέ-

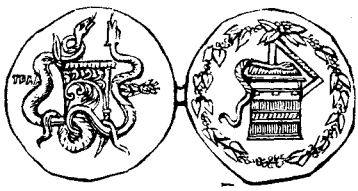

σιν κειμένη, δι' ὃ καὶ ἀρχαιότερον Ἄνθεια ἐλέγετο. Ἐν μετὰ ταῦτα χρόνοις ὑπέφερεν ἐκ σεισμοῦ. Εἰς ἕνα τῶν ναῶν αὐτῆς, τὸν τῆς Νίκης, ἀνέκειτο τὸ ἄγαλμα τοῦ Καίσαρος, ὅστις εἶχε κατοικήσει εἰς αὐτήν (Cæs. B. G. III, 105.—Ξενφ. Ἀνδ. Α, 4, 8. — Στρβ. ΙΔ, 648.—Liv. XXXVII, 45).

Τράλλες, κάτοικοι χώρας τινὸς Τραλλίας ἐν τῇ Ἰλλυρικῇ (Στφ. Βυζ. — Liv. XXXI, 35 κλ.).

Τρανέψαι, λαὸς τῆς Θράκης ὑπὲρ τὸ Βυζάντιον οἰκῶν (Ξνφ. Ἀνδ. Ζ, 2, 32). Θρανίψαι καὶ Τράνιψοι παρὰ Στφ. Βυζ. Ἴσως οἱ Νιψαῖοι τοῦ Ἡροδότου.

Τράπεζα, τὸ γνωστὸν σκεῦος, ἐκ τοῦ τετράπεζα, διότι συνήθως εἰς τέσσαρας πόδας ἐστηρίζετο. Ἐν πλήρει χρήσει ἤδη ἐπὶ Ὁμήρου, ἰδίως διὰ τὰ γεύματα, ὅτε εἰς ἕκαστον ξένον ἰδιαιτέρα τράπεζα παρετίθετο (Ὁμ. Ὀδ. Ρ, 333. 447. Χ, 74) καὶ κοιναὶ τράπεζαι ἐτίθεντο εἰς τὰ στρατόπεδα καὶ εἰς τὰ σισσίτια (Ἰλ. Λ, 424-429), ἦσαν

οὐχὶ στρογγύλαι, ἀλλὰ τετράγωνοι (Ὀδ. Α, 111. Κ, 354), ὡς καὶ ἡ τῆς εἰκόνος, ἐκ χειρογράφου τοῦ Βιργιλίου, παριστῶσα τὴν ὑπὸ τῆς Κίρκης εἰς τοὺς ὀπαδοὺς τοῦ Ὀδυσσέως παρατεθεῖσαν. Τὰς τραπέζας λέ-

γει ὁ Ὅμηρος ἐνίοτε «ἀργυρέας», ἴσως κατὰ ποιητικὴν ὑπερβολήν· ἀλλὰ καὶ ἄλλα ἐπίθετα (καλὴ, εὔξοος, κυανόπεζα) ἀποδίδωσι πολλάκις εἰς αὐτὴν, ἀποδεικνύοντα ὅτι οὐ σπανίως διὰ τῆς τέχνης ἐκαλλωπίζετο· μεταγενεστέρως δ' αἱ τῶν πλουσίων τράπεζαι οὐ μόνον κατεσκευάζοντο ἐκ πολυτίμων ξύλων, ἀλλ' εἶχον καὶ τοὺς πόδας πολλάκις δι' ἐλέφαντος κεκοσμημένους, καὶ τορευτοὺς εἰς παράστασιν ποδῶν λεόντων, τίγρεων κτλ. (Ἀθήν. Β, 32). Ἐνίοτε αἱ τράπεζαι ἦσαν καὶ τρίποδες μόνον (Ξνφ. Ἀνδ. Ζ, 3, 10.

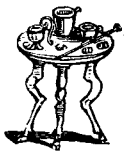

—Ἀθν. Δ, 21. 25. Ε, 38), ἢ καὶ μονόποδες, ὅτε ὁ ποῦς, καὶ τραπεζοφόρος λεγόμενος, ἦν καλλιτεχνικῶς εἰργασμένος.

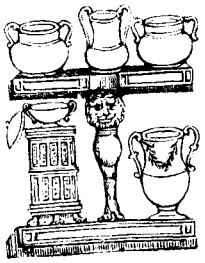

Πρὸ πάντων ἐπὶ Ῥωμαίων μεγίστη ἦν ἡ τῶν τραπεζῶν πολυτέλεια, ἡ τῶν λεγομένων «μονοπόδων», ἄλλων «δελφικῶν», λιθίνων, ἐλεφαντοκολλήτων, ἀργυρῶν καὶ χρυσῶν, ὧν τινὲς (ὡς ἡ τοῦ Κικέρωνος) ἦσαν ἀξίας 1 ἑκατομμυρίου σεσταρτίων (200,000 δραχμῶν). Εἰς τὰς τραπέζας δὲν ἐπετίθεντο ὀθόναι, ἀλλ' ἐκαθαρίζοντο αὐταὶ διὰ σπόγγων (Ὁμ. Ὀδ. Α, 111. Υ, 151), καὶ πολλάκις, διὰ τὴν ἱερότητα τῆς τραπέζης, ὡς τόπου τῆς φιλοξενίας, ἐπετίθεντο αὐταῖς θεῶν ἀγαλμάτια, οἷος ἦν τοῦ Λυσίππου ὁ μικρὸς χαλκοῦς «ἐπιτραπέζιος» Ἡρακλῆς (Martial. XLIV—XLV.—Stat. Silv. IV. 6). Οἱ Κρῆτες εἰς τὰ συσσίτια αὐτῶν εἶχον καὶ μίαν ἰδιαιτέραν τράπεζαν, καλουμένην «τράπεζαν ξενίαν» καὶ ὡρισμένην διὰ τῶν ξένων τὴν ὑποδοχήν. Πρώτη τράπεζα ἐλέγετο ἡ παράθεσις τῶν ἐδεσμάτων κατὰ τὸ δεῖπνον, μεθ' ἣν ἡ δευτέρα τράπεζα ἦν ἡ ἐπὶ τῆς αὐτῆς τραπέζης, ἀντὶ τῶν ἐδεσμάτων παράθεσις τῶν ἐπιδορπίων καὶ τοῦ οἴνου. — Τράπεζα ἰδίως ἐπεκράτησε νὰ λέγηται καὶ ἡ τοῦ ἀργυραμοιβοῦ, ἐξ οὗ καὶ αὐτοῦ τὸ ἐπάγγελμα.

Τραπεζίτης, ἀργυραμοιβὸς ἢ κολλυβιστὴς, ἐνίοτε καὶ ὀβολοστάτης χλευαστικῶς, εἰ καὶ τὸ ἐπάγγελμα τοῦτο, λίαν προσοδοφόρον, οὐδόλως ἦν περιφρονούμενον. Μετήρχοντο δ' αὐτὸ ἐν Ἀθήναις κυρίως οἱ μέτοικοι, καὶ εἶχον τὰς τραπέζας αὐτῶν ἐν στοᾷ τῆς ἀγορᾶς (Πλάτ. Ἀπολογ. 17. Ἱππ. ἐλάσσ. 348). Πλὴν δὲ τῆς ἐναλλαγῆς τῶν νομισμάτων, ἐξ ἧς ὠφελοῦντο (Ἰσοκρ. Τραπεζιτ. 21 κλπ.), ἐδέχοντο καὶ παρακαταθήκας χρημάτων ἐπὶ μετρίῳ τόκῳ (Δμσθ. κ. Ἀφόβ. Α, 816), ἃς ἐδάνειζον αὐτοὶ ἐπὶ μείζονι. Οὕτω δὲ χρηματιζόμενοι, ἦσαν ἐν ὑπολήψει παρὰ τοῖς πλουσίοις, καὶ πολλῆς ἀπελάμβανον πίστεως, καὶ παρ' αὐταῖς ταῖς ξέναις πόλεσι. Διὰ δὲ τὴν ἀκρίβειαν αὐτῶν τοσαύτη ἀπεδίδετο αὐτοῖς ἐμπιστοσύνη, ὥστε οὐδὲ μαρτύρων ἐδέοντο κατὰ τὰς συναλλαγὰς αὐτῶν (Ἰσοκρ. Τραπεζ. 2)· ἐξ ἐναντίας ὡς ἐγγύησις ἐθεωρεῖτο ἡ συνομολόγησις συνθήκης ἐνώ-

πιον αὐτῶν, καὶ παρ' αὐτοῖς πρὸς ἀσφάλειαν κατετίθεντο τὰ συμβόλαια (Δμσθ. πρ. Καλλιπ. 1243. κ. Διονυσιοδ. 1287). Ἡ τράπεζα τοῦ Πασίωνος ἀπέφερεν ἐτησίως καθαρὰν πρόσοδον 100 μνῶν, ἢ 10,000 τῶν τότε δραχμῶν (Δμσθ. ὑπ. Φορμ. 946). Συνέβαινον ὅμως ἐνίοτε καὶ χρεωκοπίαι παρὰ τραπεζίταις (Δμσθ. αὐτ. 959. Κ. Στφ. Α, 1120), καὶ τοῦτο, ἤτοι ἡ κατάργησις τῆς τραπέζης, ἐλέγετο «ἀνασκευάζειν τὴν τράπεζαν». Ἐνίοτε τινὲς αὐτῶν ἤσκουν τοκογλυφίαν, δανείζοντες εἰς βραχείας προθεσμίας ἐπὶ ἐνεχύροις καὶ τόκῳ πρὸς 36 % (Δμσθ. πρ. Νικόστρ. 1249). Πᾶσαι αὗται αἱ τράπεζαι ἦσαν ἰδιωτικαί, μόνον ἐν Βυζαντίῳ ἅπαντα ἁπαξ τράπεζα δημοσία (Ἀρστ. Οἰκον. Β, 283).

Τραπεζοκόμος ἡ τραπεζοποιός, ὁ τὴν τράπεζαν στρωννύων καὶ διακοσμῶν (Δγ. Λρτ. Θ, 80.—Ἀθν. Δ, 170, —Ἡσύχ.).

Τραπεζόπολις, πόλις τῆς Φρυγίας ἢ τῆς Καρίας, μεταξὺ τοῦ ποταμοῦ Μαιάνδρου καὶ τῆς πόλεως Ἀφροδισιάδος (Πτλμ.). Νῦν Καρατζισοῦ.

Τραπεζοῦς, 1) πόλις κειμένη εἰς τῆς Ἀρκαδίας τὰ νότια, κατὰ τὴν Παρρασίαν ἐπὶ τοῦ Ἀλφειοῦ, κτισθεῖσα, ὡς ἐπιστεύετο, ὑπὸ Τραπεζοῦντος, υἱοῦ τοῦ Λυκάονος. Ὅτε ἱδρύθη ἡ Μεγαλόπολις, οἱ Τραπεζούντιοι ἠρνήθησαν νὰ μετοικήσωσιν εἰς αὐτήν, καὶ ὅσοι δὲν ἐφονεύθησαν, μετέβησαν εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ εἰς τὴν πόλιν τὴν ὁμώνυμον τῇ πατρίδι των (Ἡρδ. ΣΤ, 127). Κατ' Ἀπολλόδωρον (Γ, 8, 1) εἶχεν ὀνομασθῆ ἐκ τῆς τραπέζης ἐφ' ἧς ὁ βασιλεὺς Λυκάων εἶχε παραθέσει τῷ Διΐ ἀνθρώπινα κρέατα, ὁ δὲ Ζεὺς, ἀνατρέψας τὴν τράπεζαν, κατέκαυσε τοῦ Λυκάονος τὴν οἰκίαν. — 2) Πόλις εἰς τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν τοῦ Εὐξείνου Πόντου, δυτικῶς τοῦ ποταμοῦ Ὕσσοῦ, ἀποικία τῆς Σινώπης, δεχθεῖσα καὶ τοὺς ἐξ Ἀρκαδίας Τραπεζουντίους. Ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων αὐτοκρατόρων ἐμπορικωτάτη, καὶ πρωτεύουσα τῆς Καππαδοκίας. Ἐπισημοτάτη καὶ ἐπὶ τῶν σταυροφοριῶν (Ξνφ. Ἀνδ. Δ, 8, 22. Ε, 5, 10).—3) Ὄρος τῆς Ταυρικῆς Χερσονήσου (Στρβ.).

Τρασιμένη λίμνη, ἐν τῇ ἀνατολικῇ Τυρρηνίᾳ, ἐν Ἰταλίᾳ, κειμένη λίμνη οὐ μικρὰ, μεταξὺ τῶν πόλεων Κροτόνης, Κλουσίου καὶ Περουγίας, ἔνθα ὁ Ἀννίβας ἐνίκησε τοὺς Ῥωμαίους (Πολδ. Γ, 82. 84. 108.—Τρασυμένη, Στρβ. Ε, 226). Νῦν λίμνη τῆς Περουγίας.

Τράσπιες, ἔθνος Σκυθικὸν (Ηρδ. Δ, 6).

Τραύματος ἐκ προνοίας γραφὴ, ὑπήγετο, φυσικῷ τῷ λόγῳ, εἰς τὰς φονικὰς (Πολδ. Η, 40), ἣν ἑπομένως τῆς δικαιοδοσίας τοῦ Ἀρείου Πάγου, καὶ ἡ ποινὴ ἦν ἐξορία καὶ δήμευσις (Δμσθ. κ. Ἀρστκρ, 627. π. Βοιωτ. 1018. π. Πρπρσδ. 27. κ. Κτσφ. 440. 608, κλ.).

Τραῦος, μικρὸς ποταμὸς εἰς τὰ νότια τῆς Θρᾴκης, ἐκβάλλων εἰς τὴν Βιστωνίδα λίμνην (Ἡρδ. Ζ, 109).

Τραυσοὶ, κάτοικοι μέρους τινὸς τῆς Θρᾴκης, εἰς τ' ἀνατολικὰ τοῦ ὄρους Ῥοδόπης, περὶ ὧν ἐλέγετο ὅτι ἐπένθουν ἐπὶ τῇ γεννήσει καὶ ἔχαιρον ἐπὶ τῷ θανάτῳ ἀνθρώπου.

Τραχειώτης, κάτοικος τῆς Τραχείας Κιλικίας ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ.

Τραχίνη, ἀρχαιότερον ἡ Ταρράκινα ἐν Ἰταλίᾳ (Στρβ.).

Τραχὶς ἡ Τραχὶν, 1) ἀρχαία πόλις ἐν Φθιώτιδι τῆς Θεσσαλίας μεταξὺ τοῦ ὄρους Οἴτης καὶ τοῦ Μαλιακοῦ κόλπου, ἣν πρωτεύουσα μικρᾶς ἐπαρχίας Τραχινίας λεγομένης, καὶ βράχοι προέχοντες ὑπὲρ τὸ παρὰ τὸν κόλπον πεδίον αὐτῆς ἐλέγοντο Τραχίνιαι πέτραι (Ἡρδ. Ζ, 198.—Θουκ. Γ, 42. Δ, 78). Μετὰ τὴν καταστροφὴν αὐτῆς τῷ 427 π. Χ. ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ἀνηγέρθη

εἰς ἀπόστασιν 6 σταδίων ἡ πόλις Ἡράκλεια ἡ ἐν Τραχῖνι, οὕτω κληθεῖσα εἰς μνήμην τοῦ ἐκεῖ ἀποθανόντος Ἡρακλέους (Ὁμ. Ἰλ. Β, 682.—Εὐρπ. Ἡράκλ. 193). —2) Πολίχνη τῆς Φωκίδος, οὐ μακρὰν τῆς Λεβαδείας (Στρβ.).

Τραχωνῖτις, μικρὰ χώρα τῆς Παλαιστίνης ἀνατολικῶς τοῦ Ἰορδάνου, ἀμμώδης ὀρεινὴ ἔκτασις μεταξὺ Δαμασκοῦ καὶ Κοίλης Συρίας, κατοικουμένη ὑπὸ Σύρων, Ἀράβων καί τινων Ἑλλήνων. Τὰ δύο δύσβατα ὄρη περὶ αὐτὴν ἐλέγοντο Τραχῶναι.

Τραβίας, δεξιὸν παραποτάμιον τοῦ Πάδου, ὀλίγον ἀπέχον τῆς Πλακεντίας. Παρ' αὐτῷ ὁ Ἀννίβας τῷ 218 π. Χ. ἐνίκησε τοὺς Ῥωμαίους (Πολύβ. Γ, 68.—Liv. XXI, 48. LI, 54. 56. Nep. Han. IV).

Τρεῖς κεφαλαὶ ἢ **Δρυὸς κεφαλαί,** στενὴ διάβασις τοῦ Κιθαιρῶνος, ἀπὸ Πλαταιῶν εἰς Ἀθήνας (Ἡρδ. Θ, 29).

Τρέσαντες, ἐν Σπάρτῃ οἱ λιποτάκται, ἢ ἐν γένει οἱ δειλοὶ δειχθέντες ἐν μάχῃ, ὡς ὁ Ἀριστόδημος, ὁ μόνος σωθεὶς ἐν Θερμοπύλαις. Οἱ τοιοῦτοι κατεδικάζοντο εἰς ἐσχάτην ἀτιμίαν, κατὰ τὸ ἥμισυ κεκαρμένοι, πενιχρὸν ποικιλόχρουν τριβώνιον φέροντες, παρὰ πάντων ἀποφευγόμενοι, οὐδενὸς κοινωνοῦντος αὐτοῖς εἰς γυμνάσια ἢ εἰς τὰ στρατόπεδα, οὐδενὸς δίδοντος αὐτοῖς πῦρ, ἢ ἐρχομένου μετ' αὐτῶν εἰς ἐπιγαμίαν, ἢ νυμφευομένου τὰς θυγατέρας των, χωρὶς ἐν ἀμφοτέραις ταῖς περιστάσεσι ν' ἀπαλλάττωνται τῆς ποινῆς ἀγαμίου (Ἡρδ. Ζ, 231. Πλούτ. Ἀγησ. Λ. Λυκ. ΚΑ. Λακ. Ἀπφ. ΣΤ). Ὥστε δὲν ὑπῆρχε Σπαρτιάτης μὴ τῆς τοιαύτης τύχης τὸν θάνατον προτιμῶν (Ξνφ. Λκ.. Πολ. Θ, 4-6).

Τρηβούλα ἢ **Τρηβούρα,** πόλις τῶν Σαβίνων ἐν Ἰταλίᾳ, ἐν μέσῳ ἐλαιώνων (Στραβ.).

Τρηούῆροι, λαὸς τῆς Βελγικῆς Γαλλίας μεταξὺ Ῥήνου καὶ Μοσέλλα, πολεμικώτατος, καὶ πρὸ πάντων ἄριστοι ἱππεῖς. Ἡ πρωτεύουσα αὐτῶν Αὐγούστα Τρηουίρων ἐστὶν ἡ νῦν Τρέβοι μετ' ἐπισήμων λειψάνων ἀρχαιότητος.

Τρῆρες, λαὸς Θρᾳκικός, κατοικῶν, κατὰ Θουκυδίκην (Β, 96), εἰς τὴν βορείαν πλευρὰν τοῦ Σκωμίου ὄρους, πλησίον τῶν Τριβαλλῶν καὶ Τιλαταίων, μνημονεύονται συνεχῶς ὑπὸ τοῦ Στράβωνος, καθ' ὃν μέρος αὐτῶν μετῴκησεν εἰς μικρὰν Ἀσίαν, καὶ μετὰ ταῦτα δὲν γίνεται πλέον μνεία αὐτῶν.

Τρῆρος (ἡ), 1) Θρᾳκικὴ χώρα τῶν Τρήρων παρὰ τῇ Μακεδονίᾳ (Στφ.Βυζ.).—2) Ποταμὸς τοῦ Λατίου ἐν Ἰταλίᾳ (Στρβ.).

Τρητὴ νῆσος, ἐν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ. ἀπέναντι τῶν παραλίων τῆς Ἀραβίας (Πτλ. Ε, 17). Ἴσως ἡ νῦν Σαμοδρακάτη.

Τρητὸς ἢ τρητὸν ὄρος, τὸ νοτίως κείμενον τῶν Κλεωνῶν, μεταξὺ Νεμέας καὶ Μυκηνῶν, ἐν ᾧ ἐφώλευεν ὁ Νεμαῖος λέων, ἐντὸς (σωζομένου) σπηλαίου, ὃ ἐλέγετο ὅτι διπλῆν εἶχε τὴν εἴσοδον (Ἡσδ. Θεογ. 531. —Παυσ. Β, 15.—Διόδ. Δ, 14).

Τρῆχος, ἐπίσημος Αἰτωλὸς πρὸ τῆς Τρωάδος, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἕκτορος (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 706).

Τρίαινα, ἦν κάμαξ ἔχων τρεῖς ἀκωκὰς, καὶ χρήσιμος ἰδίως εἰς τοὺς ἁλιεῖς ἵνα

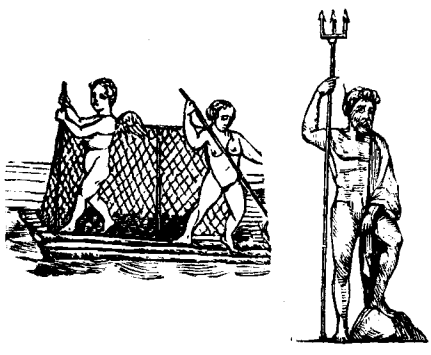

κεντῶσι καὶ συλλαμβάνωσι τοὺς μεγάλους ἰχθῦς, ὡς αἰνίττεται ἡ εἰκὼν, ἔκ τινος ψη-

φιδωτοῦ παρὰ τῇ Ῥώμῃ. Ὡς ὅπλον δὲ θαλάσσιον, ἐδόθη ἀνέκαθεν ὡς σκῆπτρον εἰς τὸν Ποσειδῶνα, ἵνα ἐξεγείρῃ δι' αὐτοῦ τὰ κύματα, καὶ νικᾷ τὰ θαλάσσια τέρατα (Ὅμ. Ἰλ. Μ, 27. Ὀδ. Δ, 506. Ε, 292).

Τριακὰς, ἐν Σπάρτῃ, ὑποδιαίρεσις τοῦ λαοῦ. Οἱ Σπαρτιᾶται, ὡς πάντες οἱ Δωριεῖς, διῃροῦντο εἰς 3 φυλάς· ἑκάστη φυλὴ ὑποδιῃρεῖτο εἰς 10 φρατρίας ἢ ὠβάς· ἑκάστη δὲ ὠβὴ περιελάμβανε 10 τριακάδας, καὶ ἑκάστη τριακάς, ὡς τὸ ὄνομα ἐμφαίνει, συνέκειτο βεβαίως ἐκ 30 οἴκων ἢ οἰκογενειῶν. Τὴν διαίρεσιν δ' εἰς τριακάδας εἶχον καὶ οἱ Ἀθηναῖοι πρὸ τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν δήμων ὑπὸ τοῦ Κλεισθένους. Καὶ τὸν στρατὸν δὲ τῆς Σπάρτης διῄρεσεν ὁ Λυκοῦργος εἰς ἐνωμοτίας, ἀντιστοιχούσας πιθανῶς πρὸς τὰς ὠβάς, καὶ εἰς τριακάδας (Ἡρδ. Α, 65).

Τριάκοντα. Κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ 405 π. Χ., ἀμέσως μετὰ τὴν μεγάλην ἧτταν τῶν Ἀθηναίων ἐν Αἰγὸς Ποταμοῖς, αἱ ὀλιγαρχικαὶ «ἑταιρίαι» ἐν Ἀθήναις, ἐκ τῆς καταπλήξεως καὶ ἀμηχανίας τοῦ λαοῦ ἐπωφελούμεναι, ἐγκατέστησαν πέντε «Ἐφόρους», οἵτινες ἀνέλαβον πᾶσαν τὴν ἐξουσίαν, καὶ ἔπεμψαν πρέσβυν εἰς Σπάρτην τὸν Θηραμένην, ὅστις διὰ δολίας πολιτικῆς ἠνάγκασε τὴν πόλιν εἰς παράδοσιν, ἣν ἄλλως τε ἐφρόνει ἀναπόφευκτον διὰ τὴν σωτηρίαν της. Μετὰ τὴν ἅλωσιν δὲ τῆς πόλεως ὑπὸ τοῦ Λυσάνδρου, τῇ 16 Μουνυχιῶνος (ἐν Μαρτίῳ) 404, ὅστις καὶ ἐν αὐλοῖς τὰ μακρὰ τείχη κατέσκαψε, Δρακοντίδης τις, μικρορραδιοῦργος, φίλος τοῦ ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν ὑποστηριζομένου Θηραμένους, ἐπρότεινε ψήφισμα, εἰς ὃ οὐδεὶς ἐτόλμα ν' ἀντείπῃ (Ξνφ. Ἑλλ. Β, 3, 2), καὶ καθ' ὃ ἐκ τῶν πρὸ μικροῦ καταργηθέντων 400 ὀλιγαρχῶν 10 μὲν ἐξελέξατο αὐτὸς ὁ Θηραμένης, 10 δὲ οἱ 5 ἔφοροι, καὶ ἑτέρους 10 οἱ παρόντες εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἀφ' ἧς ὅμως εἶχον ἀπέλθει «ὅσοι ἄνδρες ἀγαθοὶ» (Λυσ. κ. Ἐρατοσθ. 76), καὶ ἐδόθη αὐτοῖς ἡ ἐντολὴ τοῦ νὰ καταρτίσωσι πολίτευμα ἀνάλογον πρὸς τὰς περιστάσεις. Οὕτως ἐξελέγησαν, κατ' Αὔγουστον τοῦ 404 οἱ Τριάκοντα, τύραννοι τὸ πρᾶγμα εἰ οὐχὶ καὶ τὸ ὄνομα (Διοδ. ΙΔ, 3), οἵτινες τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ἀνατεθέντος αὐτοῖς καθήκοντος πάντοτε ἀναβάλλοντες, ἐξήσκουν ἀπόλυτον ἐξουσίαν. Ἐν αὐτοῖς κατηριθμοῦντο, πλὴν τοῦ μετριοπαθοῦς μὲν, ἀλλ' ἀσταθοῦς τὸν χαρακτῆρα Θηραμένους, ὁ ἄκρος καὶ ἀμείλικτος ὀλιγάρχης Χαρικλῆς, ἀρχηγὸς μιᾶς τῶν συνωμοτικῶν ἑταιριῶν, καὶ ὁ Κριτίας, τὸ μὲν πνεῦμα λίαν ἀνεπτυγμένος, μαθητὴς τοῦ Σωκράτους, φιλόσοφος, ῥήτωρ καὶ ποιητής, ἀλλὰ σκληρὸς, καὶ τὴν ἀπανθρωπίαν αὐτοῦ ἐπὶ φιλοσοφικῶν ἀξιῶν νὰ στηρίζῃ θεωριῶν. Οἱ Τριάκοντα εὐθὺς ἀπ' ἀρχῆς ἐπεδίωξαν τὴν ἀπόλυτον ἐξουσίαν· τὰς ἀρχὰς πάσας παρέδωκαν εἰς τοὺς συμφατριαστάς των, τὴν βουλὴν κατέστησαν ἐπίσης ἐξ ὀλιγαρχῶν, καὶ ὑπέβαλον αὐτῇ τὰ δικαστήρια ὑπὸ τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἡγεμονίαν, ἐπιφυλαξάμενοι ἑαυτοῖς τὴν ἀπόφασιν ἐπὶ γραφῶν ἀνωτάτης προδοσίας. Ἐν Πειραιεῖ, τῇ ἕδρᾳ τῶν δημοκρατικῶν τάσεων, ἐγκατέστησαν ἀστυνομικὴν ἀρχὴν ἐκ δέκα ἀνδρῶν τῆς ἰδίας αὐτῶν μερίδος· τοὺς δὲ ἕνδεκα, τοὺς ἐκτελεστὰς τῶν ποινικῶν ἀποφάσεων, ἐξελέξαντο μεταξὺ τῶν μᾶλλον αὐτοῖς ἀφωσιωμένων, ὑπὸ τὸν ὠμὸν καὶ ἀποτρόπαιον Σάτυρον. Ὡς φρουρὰν εἶχον ἱππεῖς μισθωτοὺς, καὶ προσέτι 760 Σπαρτιάτας ὑπὸ ἁρμοστὴν τὸν Καλλίβιον, οἷς παρέδωκαν τὴν ἀκρόπολιν. Τοῦ δήμου ἡ δύναμις ἐξέλιπε· 3000 Ἀθηναῖοι ἐνεγράφησαν εἰς κατάλογον ὡς πολῖται, καὶ ἐκ τούτων οὐδεὶς ἐπετρέπετο νὰ φονευθῇ ἄνευ ἐγκρίσεως τῆς βουλῆς· οἱ δ' «ἔξω τοῦ καταλόγου» ἀφωπλίσθησαν, καὶ πάντα τὰ ὅπλα κατετέθησαν εἰς τὴν ἀκρόπολιν. Πρὸς ἐντελῆ δ' ἐξαφάνισιν καὶ αὐτῶν τῶν σπερμάτων τῆς ἀρχαίας ἐλευθερίας, τὰ σχολεῖα τῆς ῥητορικῆς ἐτέθησαν ὑπὸ αὐστηρὰν ἐπιτήρησιν, καὶ αἱ κατώτεραι τάξεις ἔμειναν ἀποκεκλεισμέναι πάσης μορφώσεως. Τὰ νεώρια, δι' ὧν

τὴν οἰκοδομὴν εἶχον δαπαναθῇ 11,000 τάλαντα, ἐπώλησαν 3 ταλάντων πρὸς κατεδάφισιν. Τὸ κοινὸν δὲ μῖσος ἀπέδωκεν αὐτοῖς μετέπειτα καί τινας ἀνυποστάτους αἰτιάσεις, ὡς ὅτι τὸ βῆμα τῆς Πνυκὸς ἀπέτρεψαν ἀπὸ τῆς θαλάσσης, τοῦ σταδίου τῆς δόξης τῶν δημοκρατουμένων Ἀθηνῶν, πρὸς τὴν ξηράν, ἐν ᾧ ἡ μετάθεσις τοῦ βήματος ἦν συνέπεια τῆς ὑπὸ τοῦ Θεμιστοκλέους ὀχυρώσεως τῆς πόλεως. Ἐπὶ τῇ προφάσει τοῦ νὰ καθαρίσωσι τὴν πόλιν ἀπὸ κακούργων καὶ συκοφαντῶν, καὶ τοὺς λοιποὺς ν' ἀναθρέψωσιν εἰς δικαιοσύνην καὶ ἀρετήν, ἤρξαντο ἀτομικῶν ἀμειλίκτων καταδιώξεων, καθ' ὧν ἐξανέστη ὁ συνετώτερος καὶ μετριοπαθέστερος Θηραμένης· ἀλλ' ὁ Κριτίας, ἀφ' οὗ μάτην ἐπροσπάθησε νὰ δελεάσῃ καὶ τοῦτον, τὸν κατηγόρησε τέλος ἐπὶ προδοσίᾳ, καὶ τὸν ἠνάγκασε νὰ πίῃ τὸ κώνειον (Ξνφ. Ἑλλ. Β, 3, 21. 53. — Διόδ. ΙΔ, 4). Ἐξ αἰσχροκερδείας ἐστράφησαν καὶ κατὰ τῶν μετοίκων, διενεμήθησαν τοὺς πλουσιωτέρους αὐτῶν, τοὺς ἐφόνευσαν, καὶ κατέσχον τὰς περιουσίας των. Μεταξὺ τῶν θυμάτων ἦν καὶ ὁ Πολέμαρχος, ἀδελφὸς τοῦ ῥήτορος Λυσίου. Ἐκ τῶν πρωτουργῶν δὲ τῶν κακουργημάτων τούτων ἦσαν ὁ Θέογνις καὶ ὁ Πείσων. Εἶτα δ' ἐπέπεσαν καὶ κατὰ τῶν πολιτῶν, τῶν εὐπόρων καὶ ἀντιφρονούντων αὐτοῖς, πολλοὺς «ἀκρίτους» θανατοῦντες, ἄλλους μετ' ἐπιφάνειαν ἀνακρίσεως, ἐν οἷς ἦσαν καὶ Λέων ὁ Σαλαμίνιος, καὶ Νικήρατος, ὁ υἱὸς τοῦ Νικίου, καὶ Λυκοῦργος, ὁ πάππος τοῦ ὁμωνύμου ῥήτορος, ἐν ὅλοις 1300—1500. Ὑπὲρ τοὺς 5000 ἐξεβλήθησαν τῆς πόλεως, καὶ μετὰ ταῦτα καὶ τοῦ Πειραιῶς, καὶ ἐν γένει τῆς Ἀττικῆς (Διοδ. ΙΔ, 32). Ἀλλ' ἤδη καὶ μετὰ τοῦ Θηραμένους τὸν θάνατον διχογνωμία ἐξερράγη μεταξὺ αὐτῶν τῶν Τριάκοντα, τοῦ Φείδωνος, καὶ πιθανῶς καὶ τοῦ Ἐρατοσθένους, ἐξεγειρομένων κατὰ τῶν τυραννικῶν ἐκτραχηλισμῶν τοῦ Κριτίου καὶ τοῦ Χαρικλέους· οἱ φυγάδες δὲ συνεκεντροῦντο ἐκτὸς τῆς Ἀττικῆς, ἰδίως ἐν Θήβαις ὑπὸ τὸν Θρασύβουλον, τὸν Ἀρχῖνον, τὸν Ἄνυτον, κτλ., καὶ ἐντὸς τοῦ χειμῶνος κατέλαβεν ὁ Θρασύβουλος τὸ ἐπὶ τοῦ Πάρνηθος φρούριον, τὴν Φυλὴν, μετ' ὀλίγων ὁπαδῶν, ταχέως αὐξηθέντων εἰς 700. Οἱ Τριάκοντα ἐπροσπάθησαν νὰ δελεάσωσιν αὐτὸν, ἀλλὰ δὲν τὸ κατώρθωσαν, καὶ ὁ στρατὸς αὐτῶν ἡττήθη ἐν Ἀχαρναῖς (νῦν Μενίδι). Πέντε ἡμέρας μετὰ ταῦτα ὁ Θρασύβουλος κατῆλθεν εἰς τὸν Πειραιᾶ· ἐπελθόντες δ' οἱ τύραννοι μετὰ πάσης αὐτῶν τῆς δυνάμεως, ἡττήθησαν ἐν Μουνυχίᾳ, καὶ ἔπεσε φονευθεὶς ὁ Κριτίας (Ξνφ. Ἑλλ. Β, 4, 19). Ἐν Ἀθήναις ἀνεφύησαν ἔκτοτε διαφωνίαι. Οἱ πλεῖστοι τῶν 3000 ἠρνήθησαν ὑποταγὴν εἰς τοὺς 30, οἵτινες, πλὴν τοῦ Φείδωνος καὶ τοῦ Ἐρατοσθένους, ἀπεσύρθησαν εἰς Ἐλευσῖνα, ὀκτὼ μῆνας μετὰ τὴν ἀνίδρυσίν των. καὶ δέκα ἄνδρες, οἱ κληθέντες «Δεκαδοῦχοι», τὸ πλεῖστον μέτριοι ὀλιγάρχαι, τοὺς ἀντικατέστησαν εἰς τὴν ἀρχὴν, καὶ ἐξηκολούθησαν τὸν πόλεμον κατὰ τῶν ἐν Πειραιεῖ, ὧν ἐδεινώθη ἡ θέσις ἐπελθόντος τοῦ Λυσάνδρου μετὰ Λακωνικοῦ στρατοῦ. Ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ ἦλθε καὶ ὁ βασιλεὺς Παυσανίας, ὡς ἀνώτερος ἀρχιστράτηγος, προτιθέμενος νὰ καταλύσῃ τὸν ὀλέθριον πόλεμον, καὶ μετὰ μικρὰς ἀψιμαχίας ἤρξατο διαπραγματεύσεων, καὶ ἡ εἰρήνη συνωμολογήθη ἐπὶ τοῖς ὅροις τοῦ νὰ ἐπανέλθωσι πάντες εἰς τὰ ἴδια, ἀνακτησάμενοι τὰς περιουσίας αὐτῶν. Τῆς ἀμνηστείας δὲ ταύτης ἐξηρέθησαν μόνοι οἱ Τριάκοντα, οἱ Ἕνδεκα, καὶ οἱ Δέκα τοῦ Πειραιῶς (Πλούτ. Λυσ. ΚΑ). Τῇ δὲ 12ῃ Βοηδρομιῶνος (τέλη αὐγούστου ἡ ἀρχὰς σεπτεμβρίου) τοῦ 403 εἰσῆλθεν ὁ Θρασύβουλος μετὰ τῶν ὁπαδῶν του εἰς Ἀθήνας, ἔθυσε τῇ Ἀθηνᾷ εἰς τὴν Ἀκρόπολιν, ἐπέβαλε τὸν ὅρκον τῆς ἀμνηστείας, καὶ ὁ Εὐκλείδης ἐξελέγη ἄρχων ἐπώνυμος. Οἱ εἰς Ἐλευσῖνα ἀποσυρθέντες ἐκ τῶν Τριάκοντα ἤλπισαν κατ' ἀρχὰς ν' ἀντιστῶσιν· ἀλλὰ κατ' αὐτῶν ἐκινήθη πᾶς ὁ λαὸς, οἱ ἀφχηγοὶ αὐτῶν δολίως ἐκρατήθησαν καὶ

ἐθανατώθησαν, καὶ ἄλλοι, ἐπειδὴ πᾶσαι αἱ Ἑλληνικαὶ πόλεις τοῖς ἔμενον κεκλεισμέναι, συνελήφθησαν βραδύτερον ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων.

Τριβαλλοί, ἰσχυρὸς λαὸς τῆς Θράκης ἐν τῇ κάτω Μοισίᾳ (τῇ νῦν Σερβίᾳ καὶ μέρει τῆς Βουλγαρίας), δυτικῶς οἰκῶν τῶν Τρηρῶν, καὶ ἀπ' αὐτῶν διὰ τοῦ ποταμοῦ Ὄϊσκου χωριζόμενος (Θουκ. Β, 96). Εἰς τοὺς Ὀδρύσσας γενναίως καὶ ἐπιτυχῶς ἀντετάχθησαν, καὶ ἐπὶ μιᾶς ἐκδρομῆς των ἔφθασαν μέχρις Ἀβδήρων καὶ ἐλεηλάτησαν αὐτὰ, τῷ 376 π. Χ. (Θουκ. Δ, 101). Κατ' αὐτῶν, προτιθεμένων νὰ ἐπαναστατήσωσιν, ἐπῆλθεν ὁ Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδών. Ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις δὲ ἔμειναν ἄσημοι καὶ ἀδύνατοι (Στρβ. Ε, 301. 305. 317).

Τρίβολος (ὁ καὶ ἡ, καὶ τὸ τ ρ ί β ο λ ο ν), 1) σιδηροῦν τι κέντρον, τρεῖς ὀξείας ἔχον βελόνας. Τοιαῦτα πολλὰ διεσπείροντο

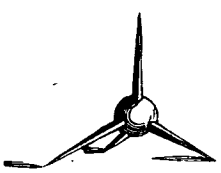

εἰς πεδία ὅθεν ἔμελλεν ἐχθρὸς νὰ διέλθῃ, ἵνα καθιστῶσιν εἰς πεζοὺς καὶ εἰς ἵππους τὴν δίοδον δυσχερῆ καὶ ἐπικίνδυνον. — 2) Ἐργαλεῖον γεωργικὸν, καὶ νῦν ἔτι ἐνίοχρήσει, χρησιμεῦον εἰς τὰ ἀλώνια ἵνα κόπτῃ τοὺς στάχυς· συνίσταται δὲ ἐκ σανίδων, αἵτινες κάτωθεν ἔχουσιν ὀξείας κοπίδας, καὶ σύρεται δι' ἵππων εἰς τοὺς στάχυς κειμένους εἰς τὸ ἀλώ-

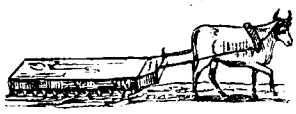

νιον. Ἐπ' αὐτοῦ δὲ τίθεται βάρος τι ἢ ἵσταται ὁ ἀλωνίζων (Λιν. Ἀναλκ. Α, 281).

Τρίβων, τὸ ἐπὶ τοῦ χιτῶνος ριπτόμενον καθημερινὸν ἱμάτιον, καὶ διὰ τοῦτο τετριμμένον καὶ πολλάκις ὀπὰς ἔχον (Ἀριστοφ. Πλοῦτ. 842. 882. — Πλάτ. Πρωταγ. 22), ἡ συνήθης ἀναβολὴ τῶν φιλοσόφων, μάλιστα

τῶν κυνικῶν, τῶν μὴ ἐπιδιωκόντων ἐνδυμάτων ἐπίδειξιν.

Τρίγλυφος (ἡ), εἰς τὸν θριγκὸν τῶν οἰκοδομημάτων δωρίου ῥυθμοῦ, ὑπὲρ τὸ διάζωμα τὸ ἐπικαθήμενον ἐπὶ τοῦ περιστυλίου. Προέχει συνήθως ὑπὲρ ἕκαστον κίονα καὶ ὑπὲρ ἕκαστον μεταστύλιον ἀνὰ μ ί α τ ρ ί γ λ υ φ ο ς, συγκειμένη ἐκ τριῶν προεξοχῶν, μ η ρ ῶ ν λεγομένων, ἃς διαιροῦσιν ἑκατέρω-

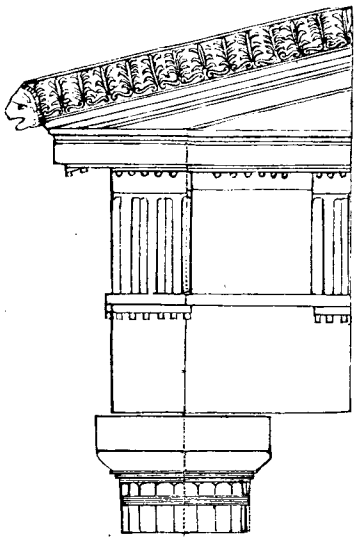

θεν δύο ἡμίσειαι γ λ υ φ αἱ, γωνιαίως συναντώμεναι, καὶ αἵτινες κάτωθεν ἔχουσι ῥάβδον μεθ' ἓξ σ τ α γ ό ν ω ν. Αἱ τρίγλυφοι αὗται παριστῶσι τὰς προεξεχούσας κεφαλὰς τῶν δοκῶν τῆς ἐσχάρας τῆς ὀροφῆς, αἵτινες πιθα-

νῶς καὶ ἐν τῇ ξυλοδομίᾳ ἦσαν ἀφελῶς κεκοσμημέναι δι' ἐντομῶν.

Τρίγωνον, μουσικὸν ὄργανον ἔχον τὰς χορδὰς προϊόντως ἐλαττουμένας (Πλάτ. Πολ. σλ. 399.—Σφκλ. Ἀπσπ. Μυσ. 981 Dind —Ἀθήν. Δ, 17. 80), καὶ παιζόμενον ἐπὶ

τοῦ ὤμου, ὡς ἐξάγεται ἐκ τοιχογραφίας τῆς Πομπηίας. Ἦν δὲ καὶ τὸ νῦν λεγόμενον τρίγωνον γνωστὸν τοῖς ἀρχαίοις, ὡς φαίνεται ἐξ ἀναγλύφου μουσικῶν γυναικῶν· ἀλλ' ἄδηλον ἂν καὶ αὐτὸ τρίγωνον ἢ ἄλλως ἐλέγετο.

Τρίδεντον, πρωτεύουσα τῶν Τριδεντινῶν ἐν Ῥαιτίᾳ, κατὰ τὴν ἀνατολικὴν ὄχθην τοῦ Ἀθήνιος ἐν τῷ νῦν Τυρολίῳ, ἡ σήμερον Τριέντη. Τὸ ὄνομα δ' εἶχεν ἔκ τινος τριαίνης τοῦ Ποσειδῶνος, σήμερον ἔτι σωζομένης ἐπὶ λίθου ἔν τινι ἐκκλησίᾳ (Στρβ. Δ. — Plin. III, 19, 23).

Τριέσπερος, ἐπίθετον τοῦ Ἡρακλέους, ὡς ἐν τρισὶ γεννηθέντος ἑσπέραις (Λυκόφρ. 33).

Τριετηρὶς, Ἶδ. Ἐννεαετηρίς.

Τριηραρχία. Ἡ τριηραρχία ἦν ἐν Ἀθήναις λειτουργία, ἤτοι ἄμεσος ναυτικὴ ὑπηρεσία καὶ συνεισφορὰ ἣν ὤφειλον οἱ πολῖται εἰς τὴν πατρίδα. Κατ' ἀρχάς, ἐν ὅσῳ μικρὰ ἦν τῶν Ἀθηνῶν ἡ ναυτικὴ δύναμις (Θουκ. Α, 41), μέχρι τῶν Περσικῶν, ἑκάστη τῶν 48, ἦ, ἀπὸ Κλεισθένους, 50 ναυκραριῶν, ἐχορήγει εἰς τὴν πόλιν καὶ διετήρει ἀνὰ μίαν τριήρη. Ἀπὸ Θεμιστοκλέους ὅμως ἡ βουλὴ ὤφειλε νὰ παρέχῃ κατ' ἔτος ἀνὰ μίαν τριήρη πρὸς αὔξησιν τοῦ ἐθνικοῦ στόλου καὶ ἀντικατάστασιν τῶν πεπαλαιωμένων πλοίων, καὶ, ἂν παρημέλει τοῦτο, ἐθεωρεῖτο ὡς μὴ ἐκτελέσασα τὸ καθῆκόν της, καὶ δὲν ἐστεφανοῦτο. Πλὴν δὲ τούτου καὶ ἰδιῶται παρουσιάζοντο, ἐλευθέριοι ἐθελονταὶ, ἰδίᾳ δαπάνῃ τριήρη ναυπηγοῦντες, καὶ εἰς τὴν πόλιν αὐτὴν προσάγοντες, καὶ οἱ τοιοῦτοι γενναῖοι πατριῶται ἐλέγοντο τριηροποιοὶ (Αἰσχ. κ. Κτησ. 8). Ὅτε δ' ἐπήρχετο πόλεμος, ὥριζεν ὁ στρατηγὸς ἐκ τῶν εὐπορωτάτων πολιτῶν ἐκείνους ὧν ἕκαστος, ἀνὰ μίαν λαμβάνων τριήρη κενὴν, ὤφειλε νὰ καταρτίσῃ αὐτὴν, καὶ προσέτι συνήθως ὁ ἴδιος νὰ τὴν διοικῇ, τριήραρχος λεγόμενος, καὶ τὸν μισθὸν τοῦ πληρώματος λαμβάνων παρὰ τῆς πόλεως (Δμσθ. κ. Μειδ. 564). Ἂν δ' ἕνεκα ἐκστρατείας ὑπερέβαινέ τις τὸν χρόνον τῆς ὑποχρεωτικῆς ἐτησίας τριηραρχίας, ὤφειλε μὲν νὰ ἐμμείνῃ ἐν ὅσῳ καθίστα τοῦτο ἀναγκαῖον ἡ ὑπηρεσία, καὶ ὁ πρόσθετος οὗτος χρόνος ἐλέγετο ἐπιτριηραρχία, ἀλλὰ τὸν ἀπεζημίου ὁ διαδεχόμενος αὐτὸν (Δμσθ. πρ. Πολυκρ. 1208). Συνεποσοῦτο δ' ἡ ἰδιωτικὴ αὕτη δαπάνη τῆς τριηραρχίας εἰς 5-6000 δραχμὰς (Λυσ. Β 11, 121). Ὁ μὴ κεκτημένος περιουσίαν τοὐλάχιστον 66,000 δραχμῶν, ἢ εἰσόδημα 8,000 δραχμῶν, ἦν ἀπηλλαγμένος τῆς λειτουργίας τῆς τριηραρχίας (Ἰσ. π. Δικαιογ. κλ. 110). Ὁ ὑποβληθεὶς εἰς αὐτὴν Δημοσθένης εἶχε 15 ταλάντων κεφάλαιον (9,000 δραχμῶν εἰσόδημα), ὁ δ' Ἀπολλόδωρος 20 τάλαντα (εἰσόδημα 12 χιλ. δρ.). Ἀπὸ τῆς ἐν Αἰγὸς Ποταμοῖς ναυμαχίας, ὅτε καὶ ἡ προθυμία καὶ ἡ περιουσία τῶν πολιτῶν ἠλαττώθη, ἐπετράπη τὸ συντριηραρχεῖν (Δημοσθ. πρ. Πολυκρ. 1218). Ἀλλὰ τῷ 358 π. Χ. (Ὀλ. 105 γ') νέος ἐκρίθη ἀναγκαῖος ὀργανισμὸς τῶν τριηραρχιῶν, καὶ, προτάσει νόμου ὑπὸ Περιάνδρου τοῦ Πολυαράτου, ἑκάστη τῶν 10 φυλῶν ὥριζεν 120, τοὺς εὐπορωτέρους τῶν πολιτῶν αὐτῆς, ἡλικίας 25-40 ἐτῶν, καὶ πάντες ὁμοῦ οἱ 1200 διηροῦντο εἰς 20 συμμορίας, ἐξ 60 ἀνδρῶν ἑκάστην, ἔχουσαν ἴδιον ἐπιμελητὴν (Δμσθ. κ.

Εὐεργ. 1145). Ἑκάστη δὲ συμμορία ὑποδιήρει ἑαυτὴν εἰς περισσοτέρας ἢ ὀλιγωτέρας συντελείας, ἀναλόγως τῶν περιουσιῶν τῶν ἀπαρτιζόντων αὐτὴν μελῶν, οὐδεμία δ' εἰς πλείους τῶν 16, ὥστε πᾶσαι αἱ συντέλειαι ὁμοῦ ἦσαν 240, καὶ ἑκάστη ὤφειλε νὰ διατηρῇ ἀνὰ μίαν τριήρη (Δμσθ. π. Στφ. 261). Προσέτι δ' ἐνομοθετήθη, πλὴν τοῦ μισθοῦ, νὰ δίδωνται καὶ τὰ ναυτικὰ σκεύη ὑπὸ τῆς πόλεως εἰς τοὺς τριηράρχους. Τὸ ἐκ τοῦ ὀργανισμοῦ τούτου πλεονέκτημα τῆς πόλεως ἦν ὅτι, ἐκ πασῶν τῶν συμμοριῶν, εἱ ὑπὸ τῆς βουλῆς ὡς πλουσιώτεροι ἀναγνωριζόμενοι (Δμσθ. πρ. Πολυκρ. 1208, 25) 300, εἱ καὶ ἡγεμόνες τῶν συμμοριῶν λεγόμενοι, προκατέβαλλον τὴν ἀναγκαίαν δαπάνην, καὶ εἰσέπραττον μετὰ ταῦτα τὴν προκαταβολήν, καταλογίζοντες αὐτὴν εἰς τὰ λοιπὰ μέλη τῶν συντελειῶν. Ἐνίοτε δὲ φαίνεται ὅτι καὶ ὠφελοῦντο οἱ τοιοῦτοι, ἐκμισθοῦντες τὴν τριηραρχίαν εἰς μετριωτέρας τιμὰς (Δμσθ. κ. Μειδ. 564). Τῷ δὲ 340 π. Χ. (Ὀλ. 110, ά), προτάσει τοῦ Δημοσθένους (π. Στφ. 262), νέος ἐκυρώθη νόμος, καθ' ὃν ὁ κεκτημένος 10 ταλάντων κεφάλαιον φορολογητὸν ὤφειλε νὰ διατηρῇ μίαν τριήρη, οἱ πλουσιώτεροι περισσοτέρας, οὐδεὶς ὅμως ὑπὲρ τὰς τρεῖς καὶ ἐν ὑπηρετικὸν, οἱ δ' ἧττον πλούσιοι νὰ συνέρχωνται εἰς συντελείας· καὶ ἐπιτηρητὰς τῆς ἐκτελέσεως τούτων ἐπρότεινε νέαν ἀρχὴν, τοὺς ἀποστολεῖς (π. Στφ. 262). Οὐδεὶς δ' ὑπεχρεοῦτο νὰ τριηραρχήσῃ ὑπὲρ τὸ ἓν ἔτος κατὰ σειράν, τινὲς ὅμως τὸ ἔπραττον ἐκ πατριωτικοῦ ζήλου ὡς ἐθελονταί (Ἰσ. π. Ἀπλλδ. κλ. 38). Ἀτέλεια δὲ τριηραρχίας, ὡς ἀφορώσης τὴν σωτηρίαν τῆς πόλεως, οὐδ' ὡς πολιτικὴ ἀμοιβὴ ποτὲ ἐδίδετο, καὶ μόνον ἐχορηγεῖτο ὑπὸ τοῦ νόμου εἰς τοὺς ἐννέα ἄρχοντας (Δμσθ. πρ. Λεπτ. 465).

Τριήραρχος, ἴδ. Τριηραρχία.

Τριήρης, πλοῖον πολεμικὸν, τρεῖς ἔχον ἀλλεπαλλήλους σειρὰς κωπῶν ἑκατέρωθεν, ἑκάστην κώπην ἐλαυνομένην ὑφ' ἑνὸς ἐρέτου, κατὰ ῥυθμὸν ὅστις ἐδίδετο ὑπὸ τοῦ κελευστοῦ. Ὁμοίως μονήρης καὶ διήρης ἦν τὸ πλοῖον τὸ ἔχον μίαν, δύο σειρὰς κωπῶν, τετρήρης δὲ καὶ πεντήρης ἦσαν εἴτε αἱ ἔχουσαι 4 ἢ 5 σειρὰς, ὅπερ ἦν σπάνιον καὶ ἐξαιρετικὸν, ἢ πλοῖον μετὰ 4 ἢ 5 κωπῶν ἑκατέρωθεν, καθὼς τριηκόντορος, πεντηκόντορος κτλ. ἦν τὸ ἔχον τριάκοντα, πεντήκοντα κώπας εἰς μίαν σειρὰν (Αἰλιαν.). Τῆς τριήρους πρῶτοι οἱ Κορίνθιοι ἐποιήσαντο χρῆσιν εἰς ναυμαχίας (Θουκ. Α, 13), Ὁ δὲ Διονύσιος

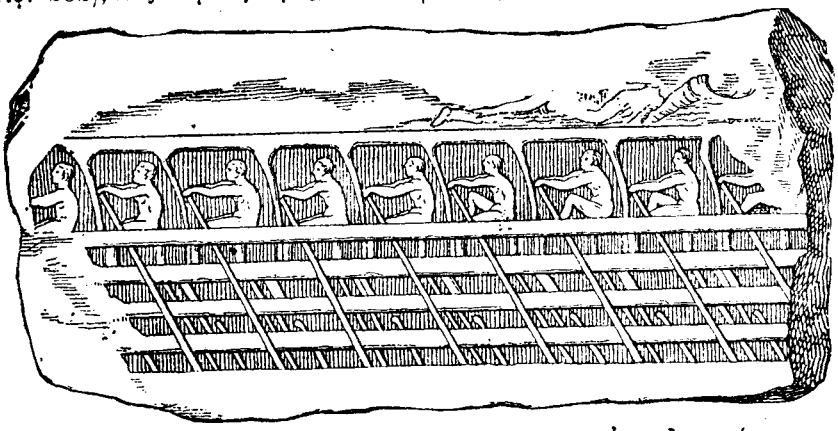

ὁ πρεσβύτερος, ἀντιφιλοτιμούμενος πρὸς τοὺς ἀρχαίους ἐκείνους προγόνους του, ἠθέλησε νὰ κατασκευάσῃ πεντήρη (Διόδ. ΙΔ, 419. — Plin.). Ἀλλὰ τὰ τοιαῦτα πλοῖα, ὀλίγην ἔχοντα πρακτικὴν χρῆσιν, ἐχρησίμευον εἰς τὸν μετέπειτα χρόνον ὡς θαλαμηγὰ μᾶλλον καὶ οὐχὶ διὰ τὸν πόλεμον. Εἰκὼν

ἐν τοιχογραφίᾳ παριστῶσα τὴν ἐντὸς τριήρους ἁρπαγὴν τῆς Ἑλένης ὑπὸ τοῦ Πάριδος, εἶχεν εὑρεθῆ κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος ἐν Ῥώμῃ· ἀλλὰ μικρὸν μετὰ ταῦτα ἐξηλείφθη, διότι τὰ χρώματα κατεστράφησαν. Γλυπτικὸν δ' ἔργον τριήρη παριστῶν, ὡς καὶ τὸν τρόπον καθ' ὃν οἱ ἐρέται ἐκάθηντο ἐν αὐτῇ, ἐστὶ τὸ ἀπέναντι, εὑρεθὲν εἰς τὴν Ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν. Πρῷραν δὲ τριήρεως, παριστᾷ καὶ τὸ βάθρον τῆς ἐν Σαμοθρᾴκῃ εὑρεθείσης καὶ ἤδη ἐν Παρισίοις διατηρουμένης Νίκης, πιθανῶς ἔργον τοῦ Σκόπα.

Τριήρης, φρούριον παραθαλάσσιον τῆς Φοινίκης, νοτίως τῆς Τριπόλεως (Στφ. Βυζ.).

Τριηροποιός, ἴδ. Τριηραρχία.

Τρίκαλον καὶ Τρίκαλα, φρούριον μεσόγειον τῆς Σικελίας, μεταξὺ τῶν ποταμῶν Κρεμισσοῦ καὶ Ἱμέρα (Στφ. Βυζ.). Τριόκαλα (Διόδ.).

Τρικάρανον, χωρίον ὀχυρὸν εἰς τ' ἀνατολικὰ τῆς Φλιασίας ἐν Πελοποννήσῳ, ὃ ἀντεποιοῦντο ἡ Φλιοῦς καὶ τὸ Ἄργος (Ξνφ. Ἑλλ. Ζ, 2. Ε, 11, 13).

Τρικαρηνέα, πόλις τοῦ Πόντου ἐν Ἀσίᾳ, μνημονευομένη ὑπὸ μόνου τοῦ Παλαιφάτου (ΚΕ, 2).

Τρικάσιοι, λαὸς τῆς Λουγδουνικῆς Γαλλίας.

Τρικέφαλος Ἑρμῆς, ἐν Ἀθήναις, ὁ τοῦ Προκλείδου λεγόμενος, εἰς διασταύρωσιν ὁδῶν τοῦ δήμου Ἀγγέλης, πιθανῶς πέραν τοῦ Ἰλισσοῦ (C. I. A, n. 61).

Τρίκκη καὶ Τρίκη, ἀρχαιοτάτη καὶ ὀχυρὰ πόλις τῆς Θεσσαλίας, βορειανατολικῶς τῶν Γόμφων, ἐπὶ τοῦ Ληθαίου ποταμοῦ κειμένη, πρὸς τοῖς ὁρίοις τῆς Ἠπείρου. Ἐθεωρεῖτο ὡς ἡ πατρὶς τοῦ Ἀσκληπιοῦ, καὶ παρ' αὐτῇ, καὶ τοῦ Πίνδου τὰς ὑπωρείας ἦν ὁ ἐπισημότατος τῶν ναῶν τοῦ θεοῦ (Ὁμ. Ἰλ. Β. 236. 729. Δ. 262.—Στρβ.).

Τρίκλινον, τόπος ἑστιάσεως, ἔχων περὶ τὴν τράπεζαν τρεῖς κλίνας διὰ τοὺς συνδαιτυμόνας. Παρὰ ταῖς ἀρχαιοτάταις χριστιανικαῖς ἐκκλησίαις, μάλιστα ἐν Ῥώμῃ, ὑπῆρχον τρίκλινα ἢ τρικλίνια, στοαὶ ἐπιμήκεις, ἀπολήγουσαι εἰς ἓν ἢ δύο ἡμικύκλια, καὶ χρησιμεύουσαι εἰς τὰς κοινὰς ἑστιάσεις τῶν ἱερέων καὶ εἰς ξένων ὑποδοχήν.

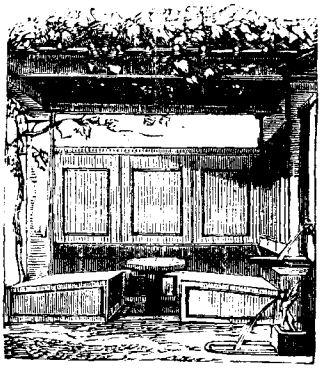

Τρικόλωνος, πόλις Ἰκατὰ τὰ νότια τῆς Ἀρκαδίας, βορειότερον τῆς Μεγαλοπόλεως, ἔνθα οἱ κάτοικοι μετῴκησαν. Εἶχε ναὸν τοῦ Ποσειδῶνος· ἐπὶ Παυσανίου δ' ἦν κατεστραμμένη (Παυσ. Η, 3, 4. 27, 3. 35, 5).

Τρικόλωνος, υἱὸς Λυκάονος, τοῦ βασιλέως τῆς Ἀρκαδίας, κτίσας τὴν πόλιν τῶν Τρικολώνων.

Τρικόριοι, λαὸς τῆς Ναρβωνικῆς Γαλλίας περὶ τὴν Μασσαλίαν (Στρβ.).

Τρικόρυθος, δῆμος ἐν Ἀττικῇ τῆς Αἰαντίδος φυλῆς, εἷς τῶν ἀποτελούντων τὴν Μαραθωνικὴν τετράπολιν, μεταξὺ Μαραθῶνος καὶ Ῥαμνοῦντος (Ἀρστφ. Λυσ. 1031).

Τρικωμία, πόλις τῆς Φρυγίας δυτικῶς τοῦ Πισσινοῦντος (Πτλμ.).

Τρίλογία, ἴδ. Τετραλογία.

Τριμηθοῦς, πόλις τῆς Κύπρου μεσόγειος, νοτιοδυτικῶς τοῦ Κυτίου (Πτλμ. Ε, 15.—Στφ. Βυζ.).

Τρίμητος, ἡ μεγίστη καὶ μόνη κατῳκημένη τῶν νήσων τοῦ Διομήδους, ἐν τῇ Ἀδριατικῇ θαλάσσῃ, ἀπέναντι τῆς ἐν Ἰταλίᾳ Ἀπουλίας (Πτλμ.).

Τρέμιτον, ὕφασμα στερεὸν, ὑφασμένον ἐκ τριῶν μίτων, ὡς τὸ δίμιτον ἦτο ἐκ δύο (Πολδ. Ζ, 58, 76, 92. Ι, 50. — Ἡσύχ.).

Τρεμούρτης, θεὸς ἰνδικὸς, τρικέφαλος ἢ τριόφθαλμος, ἔμβλημα τῆς ἰνδικῆς τριάδος.

Τρινακρέα, ἀρχαῖον ὄνομα τῆς Σικελίας, διὰ τὰς τρεῖς γωνίας αὐτῆς (Θουκ. Στ. 2. — Καλλμ. εἰς Ἄρτ. 57). Παρὰ ποιηταῖς καὶ Τρινακία (Διον. Περιηγ. 434. 467), καὶ Θρινακία (Ὁμ.Στφ.Βζ.).

Τρινάσου Τείχη, λιμὴν τῆς Λακωνίας, 39 στάδια ἀπέχων τοῦ Γυθείου δυτικῶς, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Εὐρώτα (Στρβ. — Πτλμ.).

Τρινέμεια, δῆμος τῆς Ἀττικῆς κατὰ τὴν πρωτίστην πηγὴν τοῦ Κηφισσοῦ (Στρβ. Θ, 400), ἑπομένως κατὰ τὸν Πάρνηθα.

Τρινόβαντες, λαὸς ἐν Βρεττανίᾳ, βορείως τῶν ἐκβολῶν τοῦ Θαμάσιος, πρωτεύουσαν ἔχων τὸ Καμουλόδανον, νῦν Κόλχεστερ, μετ' ἀρχαίων ἐρειπίων (Caes. B. G. V. 20, 21. — Tac. Ann. XIV, 31).

Τρίοδος, ἐντὸς τῶν πόλεων τὸ σημεῖον ἔνθα τρεῖς ὁδοὶ συναντῶνται, οἵα μνημονεύεται ἐν τῷ ἔσω Κεραμεικῷ τῶν Ἀθηνῶν, καὶ οἵα σώζεται ἐν Πομπηΐᾳ. Ἐν Ἑλλάδι εἰς τὴν συνάντησιν τῶν ὁδῶν ἦν συνήθως ἱδρυμένος Ἑρμῆς τρικέφαλος ἢ τετρακέφαλος, ἂν ἦν πλήρης ἡ διασταύρωσις.

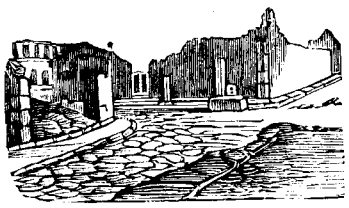

Τρίοκαλα, πόλις ὀχυρὰ ἐπὶ ὄρους, εἰς τὰ δυτικὰ τῆς Σικελίας, μικρὸν ἀπέχουσα τῆς Κρεμισσοῦ, καὶ κατὰ Διόδωρον (ΛΣΤ, 1) οὕτω κληθεῖσα διότι τρία εἶχε τὰ καλὰ, ὕδωρ, εὐφορίαν οἴνου καὶ ἐλαίου καὶ θέσιν. Ἐνταῦθα ἦν τὸ κέντρον τῶν ἐπαναστάντων δούλων ὑπὸ τὸν Τρύφωνα (Cic. Verr. V, 4).

Τριόπας, 1) υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Κανάκης, θυγατρὸς τοῦ Αἰόλου, ἢ υἱὸς τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς Ῥόδου (Διόδ. Α, 57), πατὴρ τῆς Ἰφιμεδείας, τοῦ Ἐρυσίχθονος(ἴδ.) καὶ τοῦ Πελασγοῦ. Βοηθήσας τοὺς παῖδας τοῦ Δευκαλίωνος νὰ ἐκδιώξωσι τοὺς Πελασγοὺς ἐκ Θεσσαλίας, ἔλαβεν εἰς ἀμοιβὴν τὸ Δώτιον πεδίον παρὰ τὴν πόλιν Δώτιον·ἀλλ' ἐγκαταλείψας αὐτὸ διά τινα διαπραχθέντα φόνον, ἀπῆλθεν εἰς Καρίαν, καὶ ἐκεῖ ἐπὶ τοῦ Τριοπίου ἀκρωτηρίου ἔκτισε τὴν Κνίδον(Ἡρδ. Α.174).—2) Ἀργεῖος, υἱὸς τοῦ Φόρβαντος, πατὴρ τοῦ Ἰάσου καὶ Ἀγήνορος, ὡς καὶ τῆς Μεσσήνης (Ὁμ. Ὕμν. Ἀπλλ. 211).

Τριόπιον ἄκρον, ἀκρωτήριον τῆς Καρίας, ἐφ' οὗ ἔκειτο ἡ πόλις Κνίδος, καὶ ἀγῶνες ἐπανηγυρίζοντο εἰς τὸν Ἀπόλλωνα (Θουκ. Η, 35. 60). Νῦν Ἀκρ. Κρίον.

Τρίοπος (ἡ), πόλις κειμένη ἐπὶ ὑψώματος τῆς νήσου Κῶ (Μοσχ. Εἰδ. Δ, 104).

Τρίοψ, ὁ αὐτὸς τῷ Τριόπᾳ. Ἴδ.

Τριποδίσκος (ὁ), καὶ Τρίποδες, κώμη Μεγαρικὴ, ἐπὶ τοῦ Γερανείου ὄρους, πατρὶς Σουσαρίωνος, τοῦ εἰς τὴν ἐφεύρεσιν καὶ πρώτην μόρφωσιν τῆς τραγῳδίας συντελέσαντος (Θουκ. Δ, 70.—Παυσ. Α, 43,7). Τρίποδοι (Ἰλ. Β, 551).

Τρίπολις, πολλαὶ χῶραι καὶ πόλεις ἔφερον τὸ ὄνομα τοῦτο, οἷον 1) Ἐν Ἀρκαδίᾳ χώρα περιλαμβάνουσα τὰς τρεῖς πόλεις τὰ Δίποινα, τὴν Καλλίαν καὶ τὴν Νώνακριν. Νῦν Τριπολιτσά. — 2) Χώρα ἐν Θεσσαλίᾳ, περιλαμβάνουσα τὰς τρεῖς πόλεις Ἄζωρον,

Πύθιον καὶ Δολίχην· ἐλέγετο καὶ Τριπολῖτις Πελαγονία (Στρβ. Ζ, 326). — 3) Ἐν

Φοινίκη πόλις παραθαλασσία ἐπίσημος, συγκειμένη ἐκ τριῶν μερῶν, στάδιον ἀπ' ἀλλήλων ἀπεχόντων, καὶ τετειχισμένων ἰδίως ἑκά-

στου. Ἦσαν ἀποικίαι τῶν πόλεων Τύρου, Σιδῶνος καὶ Ἀράδου, καὶ τὸ κέντρον ἔνθα συνήρχοντο οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς τῶν τριῶν συμμαχίας (Ἀρρ. Β, 13, 2. — Στρβ. ΙΕ, 754). Διατηρεῖ τὸ ἀρχαῖον ὄνομα.—4) Πόλις τῆς Φρυγίας ἐπὶ τοῦ Μαιάνδρου ποταμοῦ. Καὶ νῦν Τρίπολις.

Τρίπους, σκεῦος οἰκιακὸν ἢ μαγειρικόν, τρεῖς πόδας ἔχον, ἀρχικῶς τὸ ἐφ' οὗ ἐτίθετο ὁ λέβης ἐπὶ τοῦ πυρός (Ὅμ. Ἰλ. Σ. 344. Χ, 443. Ψ. 40. Ὀδ. Θ, 434. Κ, 361), ὃ καὶ «ἐμπυριβάτης ἢ λουτροχόος» (πρὸς θέρμανσιν τοῦ ὕδατος τῶν λουτρῶν) ἐλέγετο (Ἰλ. Ψ, 702). Ἡ παρ' ἡμῖν «πυρωστία». Τοιαῦτα σκεύη χαλκᾶ ἐνίοτε καὶ κατάκοσμα, κομψὰ μᾶλλον τὸ σχῆμα καὶ ὑψηλά, ἐχρησίμευον καὶ εἰς τὰ συμπόσια, ἵνα τίθηνται ἐπ' αὐτῶν οἱ κρατῆρες (Ἀθν. Β, 37, 38), καὶ ἐν γένει ὡς ἔπιπλα κοσμητικά (Ὅμ. Ἰλ. Ι, 122. 264). Τοιοῦτοι ἢ χαλκοῖ ἢ ἐκ πολυτίμων μετάλλων, προσεφέροντο καὶ ὡς δῶρα, καὶ ὡς νίκης βραβεῖα ἐν μάχαις καὶ ἀγῶσιν (Ἰλ. Λ, 700. Ψ, 264, 485, 513, 718.—Ἡσδ. Ἔργ. 659), καὶ οἱ νικηταὶ τοὺς τοιούτους νικητηρίους τρίποδας ἀνέθετον εἶτα τοῖς θεοῖς ἐξ εὐγνωμοσύνης. Οὕτως ἐν Ἀθήναις οἱ εἰς τοὺς διονυσιακοὺς ἀγῶνας νικῶντες ἀφιέρουν τὸ ἆθλον αὐτῶν εἰς τὸν Διόνυσον, καὶ ὁδὸς ἀπὸ τοῦ Διονυσιακοῦ θεάτρου περὶ τ' ἀνατολικὰ τῆς Ἀκροπόλεως πρὸς τὴν ἀγορὰν χωροῦσα, ἣν πᾶσα κεκοσμημένη ὑπὸ τοιούτων ἀναθημάτων, καὶ ὠνομάζετο «Ὁδὸς τῶν Τριπόδων». Καὶ τινὲς μὲν ἔστηνον τοὺς τρίποδας τούτους ἐπὶ ὑψηλῶν καὶ ὡραίων κιόνων, ἐχόντων τὸ κιονόκρανον τρίγωνον διὰ τοὺς τρεῖς πόδας τοῦ τρίποδος, ὡς δύο τοιοῦτοι σώζονται ὑπεράνω τοῦ θεάτρου· ἄλλοι δὲ καὶ οἰκοδομὰς, ὅλους ναΐσκους ἀνήγειρον, καὶ τὴν ὀροφὴν εἰς τρισχιδές τι κόσμημα κορυφοῦντες, ἐπέθετον τὸν τρίπουν ἐπὶ τῆς μεγαλοπρεποῦς ταύτης βάσεως, οἷον ἐστὶν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῶν Τριπόδων τὸ ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐγερθὲν μνημεῖον τοῦ Λυσικράτους (Φανάρι τοῦ Διογένους), καὶ πιθανῶς ἔτι πολυτελεστέρα οἰκοδομὴ ἦν ἡ ὡς βάσις τοῦ τρίποδος τοῦ Θρασύλλου καλύ-

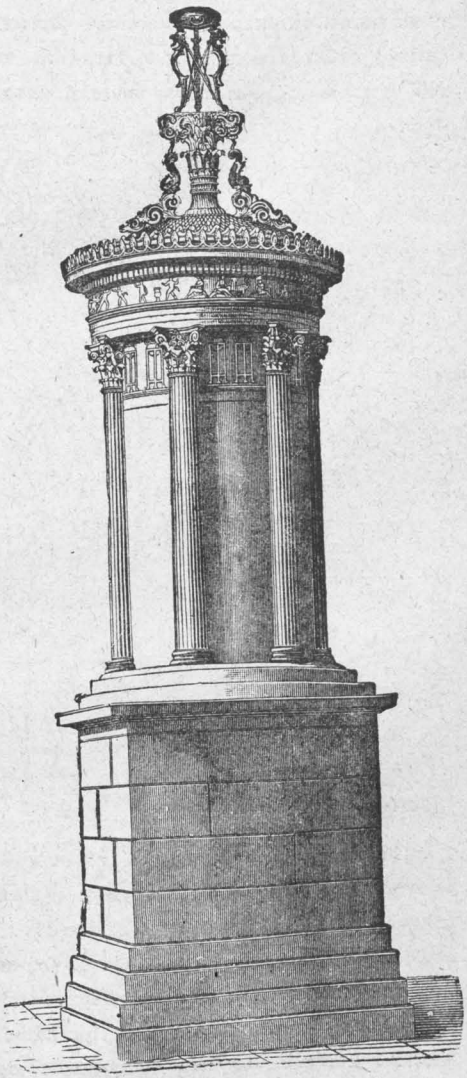

πτουσα τὸ σπήλαιον τὸ ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Διονυσιακοῦ Θεάτρου. — Τρίποδες δ' ὡς ἆθλα ἄλλων ἀγώνων μὴ θεατρικῶν, καὶ πολεμικῶν νικῶν, ἀνετίθεντο κυρίως τῷ Ἀπόλλωνι, καὶ τόσῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον ἐν Δελφοῖς ἡ Πυθία εἰς τρίπουν ἀνήρχετο ὅταν ἐχρησμοδότει, ἐξ οὗ καὶ ἐπεκράτησεν ἡ ἔκφρασις «ἀπὸ τρίποδος λέγειν», ἤτοι ὁμιλεῖν μετὰ πεποιθήσεως, ὡς ἂν τὰ λεγόμενα ἦσαν χρησμοί. Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἐπεκράτει ἡ πιστις ὅτι τὸν περίφημον τοῦτον μαντικὸν τρίπουν ἠθέλησε ν' ἁρπάσῃ ὁ Ἡρακλῆς ἀπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ πάλη συνέστη μεταξὺ

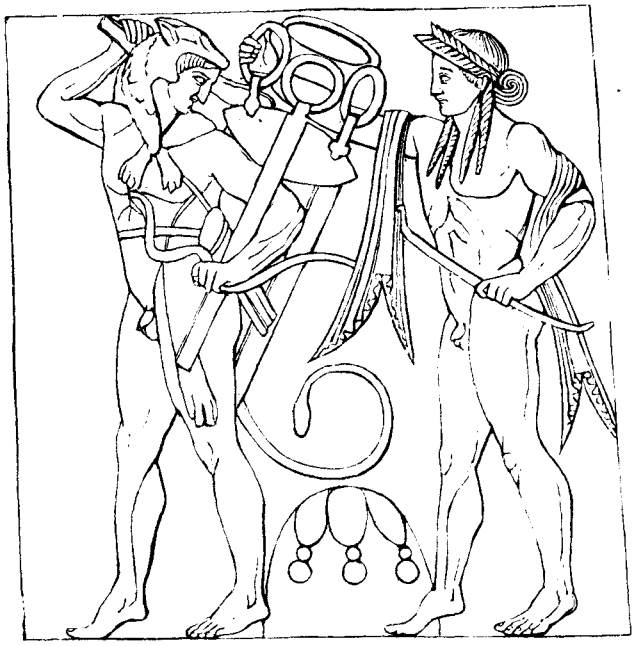

τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ ἥρωος, ἥτις ἦν συνεχῶς ἀντικείμενον εἰκονικῶν παραστάσεων, συμβολικῶς νίκας αἰνιττομένων, ὡς ἡ τῆς ἀνωτέρω εἰκόνος, ἀναγλύφως κεχαραγμένης ἐπὶ λιθίνης τριγωνικῆς βάσεως τρίποδος, ἐν τῷ Μουσείῳ τῆς Δρέσδης διατηρουμένης, καὶ πιθανῶς ἀναπαραστώσης περίφημον ἔργον τῶν Κορινθίων γλυπτῶν Διύλου, Ἀμυκλαίου, Χιόνιδος καὶ τοῦ Ἀργείου Ἀριστομέδοντος, οἵτινες δι' αὐτοῦ εἶχον διαιωνίσει τὴν ἐν ἔτει 489 π. Χ. νίκην τῶν Φωκέων κατὰ τῶν Θεσσαλῶν (Παυσ. I, 18). Οἱ κύκλοι οἱ φαινόμενοι πρὸς τὰ ἄνω τοῦ τρίποδος ἐλέγοντο Οὐατσ, καὶ ἐχρησίμευον διὰ τὴν μεταφορὰν αὐτοῦ. Μετὰ τὴν ἐν Πλαταιαῖς νίκην ἀνέθηκαν οἱ Ἕλληνες εἰς Δελφοὺς τρίπουν χρυσοῦν, ἱδρυμένον ἐπὶ χαλκῆς στήλης, ἥτις παρίστα τρεῖς τετυλιγμένους ὄφεις, ὧν αἱ τρεῖς προέχουσαι κεφαλαὶ ἦσαν ἡ βάσις τοῦ τρίποδος. Ἐπὶ τῆς στήλης δὲ ταύτης ἐπέγραψαν καὶ τὰ ὀνόματα πασῶν τῶν πόλεων ὅσαι μετέσχον τῆς μάχης. Ἐπὶ Βυζαντινῶν ἡ στήλη μετηνέχθη εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἐστήθη εἰς τὸ ἱπποδρόμιον, ἔνθα (ἀτ-μεῖδὰν), ἔτι μένει, ἀκέφαλος, λεγομένου ὅτι τὴν μίαν τῶν κεφαλῶν ἀπέκοψεν αὐτὸς ὁ Μωάμεθ διὰ τοῦ ξίφους του, ὅτε τὸ πρῶτον εἰσήλασεν εἰς τὸ Βυζάντιον ὡς κατακτητής. Μία δ' ἐξ αὐτῶν ἀνευρεθεῖσα, διατηρεῖται εἰς τὸ Μουσεῖον τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Τὰ δ' ὀνόματα τῶν πόλεων ὅσαι ἐπολέμησαν ἐν Πλαταιαῖς σώζονται ἐπὶ τῆς στήλης, τὰ πλεῖστα εὐανάγνωστα.

Τριπτὴρ, τὸ πιεστήριον, ὁ λίθος δι' οὗ συνέτριβον τὰς ἐλαίας εἰς τὸ ἐλαιοτρι-

θεῖον, ἢ ἐπίεζον τὰς σταφυλὰς εἰς τὸν ληνὸν (Νικανδρ. Ἀλεξ. 493.—Ἡσύχ.). Κατά τινας τὸ ἄγγεῖον εἰς ὃ ἀπορρέει τὸ ἔλαιον ἢ ὁ οἶνος (Πολυδ.). Μικρὸν διέφερον τῶν νεωτέρων πιεστηρίων, κατὰ τὴν ἀπέναντι τοιχογραφίαν ἐκ Πομπηΐας.

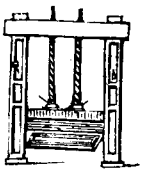

Τριπτόλεμος, υἱὸς τοῦ Κελεοῦ, βασιλέως τῆς Ἐλευσῖνος καὶ τῆς Μετανείρας· κατά τινας (Παυσ. Α, 14), υἱὸς τοῦ Τροχίλου. Ὅτε ἡ Δήμητρα περιήρχετο τὴν γῆν ζητοῦσα τὴν κόρην της, φιλοξενηθεῖσα ὑπὸ τῆς Μετανείρας, ἠθέλησεν, ἐξ εὐγνωμοσύνης, νὰ καταστήσῃ ἀθάνατον τὸν Τριπτόλεμον, καίουσα τὰς θνητὸς σάρκας του· ἀλλὰ, κωλυθεῖσα ὑπὸ τῆς μητρός του, τῷ ἐδίδαξε τὴν χρῆσιν τοῦ σίτου, καὶ τῷ ἔδωκεν ἅμαξαν ἐζευγμένην δι' ὑποπτέρων δρακόντων, ἐφ' ἧς φερόμενος ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν, ἐδίδαξε παντοχοῦ τὴν γεωργίαν. Εἶχε ναὸν ἐν Ἐλευσῖνι, καὶ ἄγαλμα ἐν τῷ ναῷ τῆς Δήμητρος ἐν Ἀθήναις (Παυσ. Α, 14. 1, 4).

Τρίπτυχα, βιβλιάριον σημειώσεων, συγκείμενον ἐκ τριῶν πινακίων.

Τριπυργέα, χωρίον τι τῆς νήσου Αἰγίνης (Ξενφ. Ἑλλ. Ε, 1, 10).

Τρισκελὶς, καὶ Σικελία λόφος πλησίον τῶν Ἀθηνῶν (Σουίδ. λ. Σικελίζειν).

Τρίσπαστος, μηχανὴ πρὸς ἄρσιν βαρέων σωμάτων, ἥτις τρεῖς ἐγκλείει τροχαλίας·

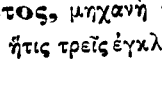

πολύσπαστος δὲ λέγεται ὅταν ἔχῃ πολλάς.

Τριταγωνιστὴς, ἴδ. Ὑποκριτής.

Τρίταια, 1) ἀρχαία πόλις Ἀχαϊκὴ, μία ἔπειτα τῶν τοῦ Ἀχαϊκοῦ δεσμοῦ, καὶ ἐπὶ Ῥωμαίων ταῖς Πάτραις προσαρτηθεῖσα· ἔκειτο εἰς τὸ ὄρος Σκόλλιν (Ἡρδ. Α, 145.—Πολ6. Β, 41. Δ, 59). — 2) Πόλις τῶν Ὀζολαίων Λοκρῶν πρὸς τοῖς ὁρίοις τῆς Φωκίδος, ἐπαινουμένη διὰ τοὺς κύνας της (Θουκ. Γ, 101)· καὶ Τρίτεια (Στφ.Βυζ.).

Τριτανταίχμης, υἱὸς τοῦ Ἀρταβάζου, Πέρσης σατράπης (Ἡρδ. Α, 192, Ζ, 82).

Τρίτη ῥύμη, μία τῶν ὁδῶν τῶν Ἀθηνῶν (Πολδ. Θ, 38).

Τριτέαι, πόλις τῆς Φωκίδος κατὰ τὴν ἀριστερὰν ὄχθην τοῦ Κηφισσοῦ, καταστραφεῖσα ὑπὸ τοῦ Ξέρξου (Ἡρδ. Η, 33).

Τριτογένεια, ἐπίθετον τῆς Ἀθηνᾶς (Ὁμ. Ἰλ. Δ, 515), κατά τινας τῶν ἀρχαίων ὡς γεννηθείσης παρὰ τὸν ποταμὸν Τρίτωνα πρὸς ταῖς Ἀλαλκομεναῖς τῆς Βοιωτίας, ἔνθα καὶ ἰδίως ἐτιμᾶτο (Ὁμ. Ἰλ. Δ, 8.—Ἡσδ. Θεογ.—Παυσ, Θ, 33.—Εὐρπ. Ἴων, 872. — Ἀπλλδ. Α, 3, 6), ἢ παρὰ τὴν Τριτωνίδα λίμνην τῆς Λιβύας (Ἡρδ, Δ, 150, 179), ἢ τέλος ἐκ τοῦ ὅτι Τριτὼ παρὰ Βοιωτοῖς ἢ Αἰολεῦσιν ἐσήμαινε τὴν κεφαλὴν, κατὰ τὸν μῦθον ὅτι ἡ θεὰ ἐγεννήθη ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ Διὸς (Ὁμ. Ὕμν. Ἀθν. 28, 4.—Σχλ. Ἀπλλν. Ῥοδ. Δ. 1310. (παρὰ Στσχ. Λειψ. 76. σλ. 127).—Ἡσδ. Θγ. 924.

Τριτογονία, ἡ ἐκ πάππου γνησία καταγωγή. Ἐν Ἀθήναις ἀπῃτεῖτο ἀττικὴ τριτογονία ὡς προσὸν διὰ τὴν κτῆσιν ἀξιώματος ἱερατικοῦ, ἢ καὶ ἀνωτάτου πολιτικοῦ, ὡς τοῦ τῶν ἐννέα ἀρχόντων.

Τριτοπάτορες καὶ τριτοπάτρεις, υἱοὶ Διὸς καὶ Περσεφόνης, δαίμονές τινες, οἱ ἀρχαιότατοι Διόσκουροι ἐν Ἀθήναις, περὶ ὧν ἄλλοι ἄλλα λέγουσιν· οἱ μὲν τοὺς ἐκλαμβάνουσιν ὡς συνεχομένους μετὰ τῶν τριττυῶν (ἴδ. Τριττύς, 1), οἱ δὲ ὡς δαίμονας τῶν εὐεργετικῶν ἀνέμων, ἢ ὡς θεότητας τοῦ γάμου καὶ τῶν γεννήσεων, ἢ ὡς τὰ πρωτόπλαστα ὄντα· καὶ προσέτι, κατὰ τοὺς μὲν ὠνομάζοντο Ζαγρεὺς, Εὐβουλεὺς, Διόνυσος, κατ' ἄλλους Βριτομάρτης, Ὕης, Εὐβουλεὺς κτλ. (Φωτ.—Ἡσύχ.—Σουίδ.).

Τριττύς, 1) τὸ τρίτον ἑκάστης τῶν παναρχαίων τεσσάρων Ἰωνικῶν φυλῶν ἐν Ἀττικῇ, περιλαμβάνον ἀνὰ 30 γένη (Πολδ.

Η, 109. 111. — Ἀρπκρ.)· ἄλλως καὶ φρατρία καὶ ἔθνος λεγόμενον. Ἐξηκολούθησαν δ' ὑφιστάμεναι καὶ μετὰ τὴν εἰς 10 φυλὰς διαίρεσιν τοῦ λαοῦ ὑπὸ τοῦ Κλεισθένους, ὡς ἀποδείκνυται ἐξ ἐπιγραφῶν (Rang. Ant. Hell. II, ἀρ. 448), ἀλλ' ἀγνοεῖται ἂν ἔμειναν 12, ἢ ηὐξήθησαν εἰς 3 10 φυλὰς=30. Ὑπῆρχον δὲ τότε καὶ Τριττύαρχοι (Πλάτ. Πολ. Ε, 475). — 2) Τριττύα (τὰ) ἦσαν θυσία ἐπὶ ἐπισήμοις δημοσίοις ὅρκοις, εἰς ἣν τρία ἐσφάζοντο θύματα, μάλιστα κάπρος, κριὸς καὶ ταῦρος (Ἀρσφ. Πλοῦτ. 121). Ἡ εἰ-

κὼν ἐξ ἀναγλύφου Ἑλληνικοῦ. Κατ' ἄλλο ἀνάγλυφον συνωδεύετο ἡ θυσία καὶ ὑπὸ μουσικῆς.

Τριτὼ, ταὐτὸ τῷ Τριτογένεια, ἴδ.

Τρίτων, Υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Ἀμφιτρίτης, εἰς τὰ χρυσᾶ μέγαρα τῶν γονέων του εἰς τὸν πυθμένα τῆς θαλάσσης οἰκῶν (Ἡσδ. Θγν, 930). Εἷς Τρίτων ἦν εἰς τὰς διηγήσεις περὶ Ἀργοναυτῶν (Ἡρδ. Δ,

179. — Ἀπλλδ. Δ, 1552) ὁ θεὸς τῆς ἐν Λιβύῃ Τριτωνίδος λίμνης. Ἐπίσης θεωρεῖται ὡς δαίμων τῆς Μεσογείου. Συνήθως παρεδέχοντο πολλοὺς Τρίτωνας, παρανηχομένους εἰς τὰς ἄλλας θαλασσίας θεότητας, ἢ ἐπὶ θαλασσίων τεράτων ἱππεύοντας, καὶ διὰ θαλασσίας κόγχης σαλπίζοντας, ὅπως, διαταγῇ τοῦ Ποσειδῶνος, πραΰνωσι τὰ κύματα (Ἀπλλν. Ῥδ. Δ, 1610). Παρίσταντο δὲ μάλιστα ὡς κατὰ τὸ ἥμισυ ἄνθρωποι καὶ ἰχθῦς. Ὁ Παυσανίας (Θ, 21, 1) τοῖς ἀποδίδει κόμην πρασίνην, λέπια, βράγχια ὑπὸ τὰ ὦτα, ῥῖνα ἀνθρωπίνην, στόμα εὐρὺ μετ' ὀδόντων ἰχθύων, ὀφθαλμοὺς θαλασσόχρους, χεῖρας, δακτύλους καὶ ὄνυχας τραχεῖς ὡς τὰς κογχύλας, καὶ τὸ κάτω σῶμα δελφῖνος. Ὅταν δὲ, πλὴν τούτων, εἶχον καὶ δύο ἐκ τῆς ὀσφύος προέχοντας πόδας ἱππίους, τότε ἐλέγοντο κενταυροτρίτωνες ἢ ἰχθυοκένταυροι.

Τρίτων, 1) Ὁ Νεῖλος (παρ' Ἀπλλν. Ῥδ. Δ, 269), ὅθεν καὶ Τριτωνὶς ἡ ἐπ' αὐτοῦ πόλις Θῆβαι. — 2) Χείμαρρος τῆς Λιβύας διαρρέων τὴν Παλλάδα καὶ τὴν Τριτωνίδα καὶ ἐκβάλλων εἰς τὴν μεσόγειον (Ἡρδ. Δ, 178. — Αἰσχλ. Εὐμ. 288). — 3) Ποτάμιον τῆς Βοιωτίας, ῥέον παρὰ τῇ κώμῃ Ἀλαλκομεναῖς, ὅθεν, κατά τινας, ἡ Ἀθηνᾶ Τριτογένεια (Παυσ. Θ, 33. — Στρβ.).

Τριτωνὶς, 1) λίμνη ἐπίσημος τῆς Λιβύας, πλησίον τῆς μικρᾶς Σύρτιος καὶ τῆς πόλεως Βερενίκης, ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ Τρίτωνος τρεφομένη, κατά τινας τὸ μέρος τῆς γεννήσεως τῆς Ἀθηνᾶς (Ἡρδ. Δ, 178. — Πίνδ. Πύθ. Δ, 20). — 2) Νύμφη τῆς Τριτωνίδος λίμνης, κατά τινα διήγησιν τῶν Λιβύων μήτηρ τῆς Ἀθηνᾶς ἐκ τοῦ Ποσειδῶνος (Ἡρδ. Δ, 180. — Ἀπλλν. Ῥδ. Δ, 1496). — 3) Ἐπώνυμον τῆς πόλεως Θηβῶν ἐν Αἰγύπτῳ, διότι ἔκειτο ἐπὶ τοῦ Νείλου, λεγομένου δῆθεν καὶ Τρίτωνος (Ἀπλλν. Ῥδ. Δ, 260). — 4) Ἐπίθετον τῆς Ἀθηνᾶς, ταὐτὸ τῷ Τριτογένεια.

Τρίτωνος (ἡ), πόλις τῆς Μακεδονίας (Στφ. Βυζ.).

Τριφιόδωρος, ἴδ. Τρυφιόδωρος.

Τριφυλία, χώρα ἐν Ἤλιδι τῆς Πελοποννήσου, ἡ ἀπὸ τῆς Μεσσηνίας ἐκτεινομένη μέχρι τοῦ Ἀλφειοῦ ποταμοῦ. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἀπετελοῦντο ἐκ τριῶν φυλῶν (Ξνφ. — Στρβ.). Ἴδ. Ἦλις.

Τρίφυλος υἱὸς τοῦ Ἀρκάδος καὶ τῆς Λαοδαμείας, θυγατρὸς τοῦ βασιλέως Ἀμύκλα. Κατ' αὐτὸν ἐκλήθη ἡ Τριφυλία (Πολύβ. Δ, 77).

Τριχάϊκες. Οὕτως ἐλέγοντο οἱ Δωριεῖς, ὡς εἰς τρεῖς φυλὰς διαιρούμενοι (Ἡσίοδ. ἐν Μ. Ἐτυμλ. λ.).

Τρίχαπτον, ὕφασμα τριχωτὸν, ἄλλως ὑπ' ἄλλων χαρακτηριζόμενον (Ἡσύχ.—Ο'. Ἔζεκ. ΙΣΤ, 10), ὑπὸ τῶν πλείστων ὡς λεπτότατον, πολύτιμον, ἐκ λεπτῶν τριχῶν ὑφασμένον εἰς κόσμον τῆς κόμης τῶν γυναικῶν (Ἀθήν. ΣΤ, 260.—Ἰώσηπ. Ἀρχ. Γ, 5)· ἀντιστοιχοῦν πιθανῶς πρὸς τὴν νῦν δαντέλλαν.

Τριχολαβὶς, ὄργανόν τι δι' οὗ ἀπέσπων (ἐμάδουν) τὰς τρίχας.

Τριχώνιον, πόλις τῆς Αἰτωλίας, πλησίον τῆς Λυσιμαχείας (Πολύβ.-Στφ. Βυζ.)

Τριγωνὸς λίμνη, μεγάλη τῆς Αἰτωλίας λίμνη, πρὸς βορρᾶν τοῦ Ἀρακύνθου ὄρους. Νῦν λίμνη τοῦ Ζυγοῦ ἢ τοῦ Βραχορίου. Ἡ δυτικῶς αὐτῆς κειμένη μικρὰ λίμνη, Ὑρία πρὶν καλουμένη (Ov. Met. VII, 372), μετεκλήθη ἔπειτα Λυσιμάχεια, κατὰ τὴν ἐπὶ τῆς νοτίας αὐτῆς ἀκτῆς κειμένην πόλιν (Πολύβ. Ε, 7. ΙΑ, 4). Ἡ δὲ πόλις Τριχώνιον ἔκειτο νοτίως τῆς Τριχωνίδος καὶ ἀνατολικῶς τῆς Λυσιμαχείας λίμνης (Στρβ. Ι, 450).

Τριώβολον, νόμισμα ἀργυροῦν ἐν Ἀθήναις, ἔχον τὸν σταθμὸν καὶ τὴν ἀξίαν ἡμισείας δραχμῆς. Εἰς τοὺς ἔπειτα χρόνους εἰς τοσοῦτον εἶχεν ὁρισθῆ ὁ ἡμερήσιος μισθὸς τῶν Ἀθηναίων ἐκκλησιαστῶν καὶ δικαστῶν. Τὸ Αἰγιναῖον τριώβολον ἦτο μεῖζον, ἀναλόγως τῆς δραχμῆς καὶ τοῦ ταλάντου τῆς Αἰγίνης.

Τροιζὴν (ἡ), πόλις ἀρχαία τῆς Πελοποννήσου ἐν Ἀργολίδι, ὀλίγον ἀπέχουσα τῆς ἀκτῆς τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου, ἱερὰ δὲ τῷ Ποσειδῶνι. Τοῦ βασιλέως αὐτῆς Πιτθέως ἡ θυγάτηρ Αἴθρα ἐγέννησεν ἐκεῖ ἐκ τοῦ Αἰγέως, βασιλέως τῶν Ἀθηνῶν, τὸν Θησέα. Εἶχε δὲ λιμένα ὅστις ἐκαλεῖτο Πώγων. Ἐπὶ Τούρκων ἡ Τροιζὴν ἐλέγετο Δαμαλᾶς (Ὁμ. Ἰλ. Β, Β, 561. — Παυσ. Β, 32).

Τροιζῆν (ὁ), υἱὸς τοῦ Πέλοπος, ἀδελφὸς τοῦ Πιτθέως, ὁ κτίστης τῆς Τροιζῆνος (Παυσ. Β, 30.—Στρβ.)

Τροίζηνος, υἱὸς τοῦ Κέαντος, πατὴρ τοῦ Εὐφήμου, εἷς τῶν Κικόνων ἐν Θρᾴκῃ (Ὁμ. Ἰλ. Β, 847).

Τρόκμοι, λαὸς Κελτικὸς, εἰς τὴν Ἀσίαν μετὰ τῶν Τεκτοσάγων καὶ τῶν Τολιστοβοίων εἰσβαλόντες, καὶ εἰς τὴν Γαλάτειαν παρὰ τῷ Ἅλει ἐγκαταστάντες (Πολύβ. ΛΑ, 13. — Στρβ. Δ, 187. ΙΒ, 561, 566. — Liv. XXXVIII, 16).

Τρόμης, ἐν Ἀθήναις, πατὴρ τοῦ ῥήτορος Αἰσχίνου, κατὰ Δημοσθένην (π. Στφ. 270) κατ' ἀρχὰς δοῦλος Ἀθηναίου τινὸς, εἶτα ἀπελευθερωθεὶς καὶ μετονομασθεὶς Ἀτρόμητος.

Τρόπαιον, ἀττικῶς Τροπαῖον (Σχλ. Ἀριστφ. Πλτ. 453) καθ' ἑλληνικὸν ἔθος μνημεῖον ἐγειρόμενον μετὰ νίκην καὶ φυγὴν τοῦ ἐχθροῦ ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης, καὶ συνιστάμενον ἐξ ἐχθρικῶν ὅπλων σεσωρευμένων, ἢ εἰς κορμὸν καὶ κλάδους δένδρων ἐξαρτωμένων, διὰ δὲ ναυμαχίαν ἱδρυόμενον εἰς τὴν

πλησιεστέραν τοῦ τόπου τῆς ναυμαχίας ἀκτὴν, καὶ περιλαμβάνον, πλὴν ὅπλων, καὶ ἄφλαστα τῶν πλοίων καὶ ἀκροστόλια. Ἐνίοτε συνέπιπτεν ἀμφότερα τὰ μέρη νὰ ἐγείρωσι τρόπαιον, ὅταν ἑκάτερον ἀντεποιεῖτο τὴν νίκην (Θουκ. Α, 54. 105. Β, 92). Ἀνετίθετο δὲ τὸ τρόπαιον εἰς θεότητά τινα δι' ἐπιγραφῆς (Παυσ. Ε, 27, 7), τὰ ναυτικὰ πάντοτε εἰς τὸν Ποσειδῶνα (Θουκ. Β, 84. 92), δι' ὃ καὶ σπανίως αὐτοὶ οἱ ἡττηθέντες ἐτόλμων τὴν ἱεροσυλίαν τοῦ νὰ καταστρέψωσιν αὐτὰ (Δίων Κάσ. ΜΒ, 48), ὡς ἐτόλμησαν τοῦτο οἱ Μιλήσιοι, ἀνατρέψαντες τὸ κατ' αὐτῶν στηθὲν ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων (Θουκ. Η, 24). Πρὸς μὴ διαιώνισιν ἐχθρικῶν αἰσθημάτων ἐπεκράτει ὁ ὁρισμὸς νὰ μὴ ἐπισκευάζωνται τὰ τρόπαια φθειρόμενα (Πλούτ. Ρωμ. Κεφ. ΛΖ. —Διόδ. ΙΓ, 24), οὐδὲ νὰ ἐγείρωνται ἐξ ὕλης ἀφθάρτου, καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι κατηγόρησαν τοὺς Θηβαίους ἐνώπιον τῶν Ἀμφικτυόνων ὡς στήσαντας τρόπαιον ἐκ μετάλλου (Cic. d. Inv. II, 23). Ἀλλ' ὁ κανὼν οὗτος παρεβαίνετο πολλάκις, οὐ μόνον εἰς τοὺς ἔπειτα χρόνους (Παυσ. Β, 3, 9. Γ, 14. 7. Ε, 27), ἀλλ' ἤδη καὶ ἐπὶ Ἀλκιβιάδου (Πλουτ. Ἀλκ. Κ). Οἱ Μακεδόνες δὲν ἔστηνον τρόπαια, καὶ ῥητῶς λέγει ὁ Παυσανίας (Θ, 40, 3) ὅτι οὐδ' ὁ Φίλιππος ἔστησέ ποτε, οὐδ' ὁ Ἀλέξανδρος «οὔτε ἐπὶ Δαρείου οὔτε ἐπὶ ταῖς Ἰνδικαῖς νίκαις». Γνωστὸν ὅτι ὁ Ἀλέξανδρος ἤγειρε πύργον ἐν Ἰνδίαις κατὰ τὸ ἔσχατον σημεῖον μέχρις οὗ προέβη· τοῦτο ὅμως ἦν οὐχὶ τρόπαιον, ἀλλὰ μνημεῖον οὕτως εἰπεῖν γεωγραφικόν. Ἐπὶ Ῥωμαίων τὰ τρόπαια ἐπολλαπλασιάζοντο, καὶ ἱστῶντο μονίμως καὶ μνημονευτικῶς, οὐ μόνον εἰς τὰ πεδία τῶν μαχῶν, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ Ῥώμῃ, ἐπὶ τοῦ Καπιτωλίου καὶ ἐν ταῖς στοαῖς (Tac. Ann. II, 83, XV, 18), εἰς ἐγκαύχημα τῆς πόλεως καὶ εἰς διαιώνισιν τῆς μνήμης τῶν νικῶν καὶ τῶν νικητῶν, ἀντικαθιστῶντα τοὺς ἐν Ἑλλάδι ἄλλοτε ἀνεγειρομένους ἀνδριάντας. Ἡ ἀπέναντι εἰκὼν ἐκ γραφῆς τῆς Πομπηΐας παρίστησι νικητὴν στρατηγὸν, καὶ παρ' αὐτῷ τὴν θεὰν Νίκην στήσασαν δι' αὐτὸν τὸ τρόπαιον ὃ φαίνεται μεταξὺ τῶν δύο.

Τρόπαιος καὶ **τροπαῖος**, ἐπίθετον τῶν θεῶν, ὡς εἰς φυγὴν τρεπόντων τοὺς ἐχθρούς, ἢ τὰ κακὰ ἀποτρεπόντων.

Τρόπις (ἡ), ἡ πρώτη καὶ κατωτάτη βάσις τοῦ πλοίου, ἐφ' ἧς στηρίζεται πᾶσα ἡ λοιπὴ ναυπηγία (Ὁμ. Ὀδ. Ε, 130. Η, 252).

Τρόπος, ἐν τῇ μουσικῇ, διάφορος ἁρμονία, ὡς «τρόπος Λύδιος» κτλ. Ἐντεῦθεν ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ μουσικῇ τὸ «τροπάριον».

Τροπὸς καὶ **τροπωτὴρ**, τὸ δερμάτινον λωρίον δι' οὗ ἐδέετο ἡ κώπη εἰς τὸν

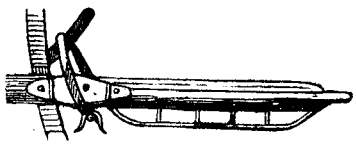

σκαρμὸν (Ὁμ. Ὀδ. Δ, 782. Θ, 53. — Θουκ. Β, 93). Ἡ εἰκὼν παρίστησι τροπὸν τοῦ μεσαιῶνος.

Τρουεντῖνος, ποταμὸς τῆς Πικεντίνης χώρας ἐν Ἰταλίᾳ, ἐκβάλλων εἰς τὴν Ἀδριατικὴν, μετὰ πόλεως ὁμωνύμου ἐπ' αὐτοῦ (Στρβ.). Νῦν Τρόντος.

Τρόφιμοι ἐλέγοντο ἐν Σπάρτῃ οἱ εἴ-

λωτες οἱ ἐντὸς τῶν οἴκων τῶν κυρίων των ἐξοικοδούλων γεννώμενοι (Αἰλ.Π.Ἱ.ΙΒ,43).

Τροφώνιος, υἱὸς τοῦ Ἐργίνου, ἔγγονος τοῦ Κλυμένους, βασιλέως τοῦ Ὀρχομενοῦ ἐν Βοιωτίᾳ, λεγόμενος ὅτι μετὰ Ἀγαμήδους, τοῦ ἀδελφοῦ του, ᾠκοδόμησε τὸν ἀρχαιότατον ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Δελφοῖς, τὸν θησαυρὸν τοῦ Αὐγείου ἐν Ἤλιδι καὶ τὸν ἔτι σωζόμενον τοῦ Ὑριέως ἐν Ὀρχομενῷ. Ἐμυθολογεῖτο δ' ὅτι ἐπὶ τῆς οἰκοδομίας αὐτοῦ ἐτεχνάσθησαν τρόπον ἵνα εἰσδύωσιν εἰς τὸν θησαυρὸν καὶ κλέπτωσι τὰ ἐκεῖ ἐγκεκλεισμένα πολύτιμα· ὅτι δ' ἐφωράθησαν, καὶ τότε ὁ Τροφώνιος, ἵνα μὴ γνωσθῶσιν ὡς ὄντες αὐτοὶ οἱ κλέπται, ἀπεκεφάλισε τὸν ἀδελφόν του, αὐτὸς δ' ἐγένετο ἀφανὴς εἰς δάσος πλησίον τῆς Λεβαδείας (Παυσ. Θ, 37), ἔνθα τῷ ἐστήθη ἄγαλμα, ἔργον τοῦ Πραξιτέλους (Παυσ. Θ, 21), καὶ εἶχε μαντεῖον ἐν ὑπογείῳ σπηλαίῳ (σωζομένῳ καὶ αὐτῷ), ἐξ οὗ ὁ ἐξερχόμενος, ἕνεκα τῆς φρίκης ὑφ' ἧς κατελαμβάνετο, οὐδέποτε πλέον ἐγέλα (Ἡρδ. Α, 46. — Εὐριπ. Ἴων, 300. Ἀρστφ. Νφλ. 502. — Διόδ. ΙΔ. — Παυσ. Θ, 37. κλ.).

Τροχαλέα, κύλινδρος χρησιμεύων εἰς μηχάνημα πρὸς ἄρσιν βαρέων σωμάτων. Ἰδ. τρίσπαστον, τὸ ἔχον τρεῖς τροχαλίας.

Τροχίλος, μέρος τῆς Ἰωνικῆς βάσεως τῶν κιόνων. Ἰδ. τὸ ταὐτώνυμον Σκοτία.

Τρόχιλος, υἱὸς τῆς Καλλιθέας, πρώτης ἱερείας τῆς Ἥρας ἐν Ἄργει, κατὰ μίαν παράδοσιν νυμφευθεὶς ἐν Ἀττικῇ Ἐλευσινίαν παρθένον, καὶ ἐξ αὐτῆς ἀποκτήσας υἱοὺς τὸν Τριπτόλεμον καὶ τὸν Εὐβουλέα (Παυσ. Α, 14).

Τροχίσκος. Οὕτως ἐκαλοῦντο μικρὰ καταπότια ἀρωματικά.

Τροχοειδὴς λίμνη, τῆς Δήλου, πρὸ' ἣν ἐλέγοντο γεννηθέντες ὁ Ἀπόλλων καὶ ἡ Ἄρτεμις (Ἡρδ. Η, 170. — Θεογν. 7, — Καλλίμ. Δηλ. 261).

Τροχοπέδη, τὸ αὐτὸ καὶ ἐποχεύς, «τὸ διαβαλλόμενον ξύλον διὰ τῶν τροχῶν» (Ἀθήν. Γ, 99), ἵνα κωλύῃ τὴν ἅμαξαν νὰ φέρηται μεθ' ὁρμῆς εἰς μέρη κατωφερῆ.

Τροχὸς, κύκλος περὶ ἑαυτὸν στρεφόμενος, καὶ ἐν γένει πᾶς κύκλος, δι' ὃ καὶ

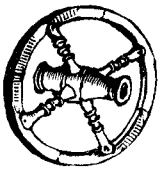

«Ἡλίου τροχὸς» (Ἀρστφ. Θεσμφ. 27), πρὸ πάντων δὲ ὁ τῆς ἁμάξης, ὅμοιος τοῖς νῦν ἔτι ἐν χρήσει, πλὴν τοῦ ὅτι συνήθως εἶχε τέσ-

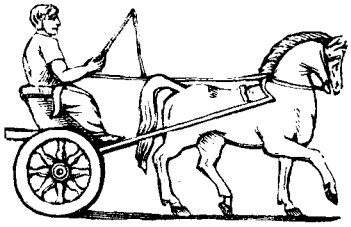

σαρας μόνας ἀκτῖνας ἢ κνήμας, κατὰ τὴν εἰκόνα ἐκ σωζομένου πρωτοτύπου. Ἦσαν δ' αἱ ἀρχαῖαι ἅμαξαι δίτροχοι σχεδὸν πάντοτε. Ὁμοίως τροχὸς ἐλέγετο καὶ ὁ τοῦ κεραμέως, δι' οὗ, στρεφομένου περὶ ἑαυτὸν, δίδεται τὸ ἐπιδιωκόμενον σχῆμα εἰς τὸν ἐπ' αὐτοῦ πηλὸν διὰ τῶν χειρῶν τοῦ κεραμέως (Ὁμ. Ἰλ. Σ, 60. — Ἀρστφ. Ἐκκλ. 1. 4. Ξνφ. Συμπ. Β, 8, 5), ὡς ἐν τῇ εἰκόνι ἐξ Αἰγυπτιακῆς τοιχογραφίας. Τροχὸς ἦν καὶ ὄργανόν τι βασάνου, εἰς ὃ δεθεὶς περιεφέρετο

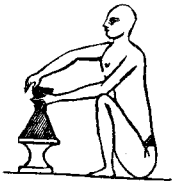

ταχέως ὁ κολαζόμενος (Ἀρστφ. Λσστρ.846. Βατρ. 452. Πλοῦτ. 875. — Ἀχ. Τάτ. 875). Ἡ εἰκὼν παριστᾷ, κατὰ δακτυλιόλιθον τὸν ὑπὸ τοῦ Διὸς εἰς τὴν ποινὴν ταύτην καταδικασθέντα Ἰξίονα (Πίνδ. Πυθ. Β, 40). Τρο-

χὸς δ' ἐλέγετο καὶ ὁ μετάλλινος κρίκος ὃν οἱ νέοι πρὸς γύμνασιν καὶ παιδιὰν ἐκύλων τρέχοντες· ὡς τροχοὶ ἦσαν καὶ οἱ μικροὶ

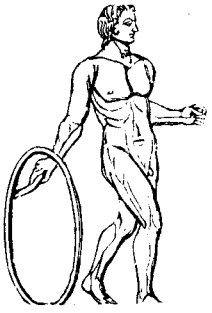

κρίκοι, πολλάκις ἔχοντες καὶ ἠχητικὰ ἐλάσματα, οὓς αἱ ὀρχηστρίδες, μεταξὺ ὀρχούμεναι, πολλοὺς ἀνέρριπτον καὶ συνελάμβανον ἐν ῥυθμῷ (Ξνφ. Συμπσ. Β, 7. 8).

Τρυβλίον, βαθὺ πινάκιον εἰς παράθεσιν μαγειρικῶν παρασκευασμάτων.

Τρυγητὸς, ἡ συλλογὴ τῶν καρπῶν οὐ μόνον τῆς ἀμπέλου, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀγρῶν καὶ τῶν δένδρων· καὶ τρύγος πᾶν ἐκ τῶν προϊόντων τῆς γῆς συλλεγόμενον (Ὁμ. Ἰλ. Σ, 566. Ὀδ. Η, 124. Ὕμν. Ὁμ. Ἀπλλ.

55. — Εὐστθ.). Ἡ εἰκών, κατὰ δακτυλιόλιθον, παρίστησι τρυγητὴν ἐλαιῶν, αἵτινες ἐτρυγοῦντο δι' ἀναβάσεως εἰς τοὺς κλάδους, καὶ οὐχὶ διὰ τῆς πολλάκις καταστρεπτικῆς αὐτῶν καταρρίψεως.

Τρυγὼν, τροφὸς τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ἧς ὁ τάφος ἐδείκνυτο παρὰ τῷ ναῷ τοῦ θεοῦ ἐν Ἀρκαδίᾳ (Παυσ. Η, 25).

Τρύζος, τύραννός τις φονευθεὶς ὑπὸ τῶν ὑπηκόων του, διότι ἀπηγόρευσεν αὐτοῖς νὰ ὁμιλῶσι δημοσίᾳ ἢ ἰδιωτικῶς ἢ νὰ ἐκφράζωνται διὰ σχημάτων περὶ πολιτικῆς (Αἰλ. π. ἱ. ΙΔ, 22). Ἀλλ' ἡ γραφὴ ἀμφιβάλλεται.

Τρυήλας (ὁ), καὶ τρύηλις (ἡ) (Ἡσύχ.). Ἴδ. Τορύνη.

Τρὺξ (ἡ), ὁ εἰσέτι ἀνέτοιμος καὶ μὴ ψηθεὶς οἶνος (Ἡρδ. Δ, 23. — Αἰλ. Ἐπιστ. Ζ), ὁ καὶ γλεῦκος λεγόμενος (μοῦστος), ἐξ οὗ καὶ ἡ παροιμία «τρὺξ κατ' ὀπώραν» ἐπὶ ὑποθέσεως εἰσέτι ἀώρου καὶ μὴ ἀποφασισθείσης.

Τρύπανον, ταὐτὸ τὸ Τέρετρον (ἴδ)

Τρυτάνη, ταὐτὸ τῷ σταθμὸς (ἴδ).

Τρύφαινα, ἑταίρα τις ἐν Ἀθήναις (Λουκ.).

Τρυφιόδωρος, Ἀλεξανδρινὸς γραμματικὸς καὶ ποιητής, γράψας «Ἰλίου ἅλωσιν», καὶ «παράφρασιν τῶν Ὁμήρου παραβολῶν» (Σουίδ.).

Τρύφων. 1) Διόδοτος κύριον ἔχων ὄνομα· τὸ δ' ἕτερον ἐδόθη αὐτῷ διὰ τὴν ἐκδεδιητημένην καὶ τρυφηλὴν δίαιτάν του. Ὡς στρατηγὸς ἐν Συρίᾳ προσλαβὼν τὸν τίτλον αὐτοκράτορος καὶ θανατώσας τὸν βασιλέα Ἀντίοχον (τὸν Θεὸν) ὃν αὐτὸς εἶχεν ἐνθρονίσει, κατεκράτησε τὸν θρόνον τῷ 142 π.Χ.

Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν διὰ δώρων ἐπροσπάθησε νὰ κερδήσῃ τὴν εὔνοιαν τῶν Ῥωμαίων· μετὰ τρία ὅμως ἔτη ἐξεδιώχθη ὑπ' αὐτῶν εἰς Ἀρμενίαν, ἔνθα ἀπέθανε τῷ 134 π. Χ. (Ἀππ. Συρ. ΞΗ), — 2) Ἐπώνυμον Πτολεμαίου Δ, τοῦ βασιλέως τῆς Αἰγύπτου (Αἰλ. π. ἱ. ΙΔ, 31). — 3) Ἕλλην γραμματικὸς πεπαιδευμένος ἐπὶ Αὐγούστου καὶ Τιβερίου, υἱὸς Ἀμμωνίου ἐξ Ἀλεξανδρείας, πολλὰ συγγράψας, ἐξ ὧν δύο μόνον μικρὰ διεσώθησαν ἔργα, τὰ ἐπιγραφόμενα «πάθη λέξεως» καὶ «περὶ τρόπων».

Τρωὰς καὶ Τροία (Ἡρδ. Ε, 122. Ξνφ. Ἀνδ. Ζ, 8, 7), προσέτι καὶ Ἰλιὰς γῆ. Ἡ περίχωρος τῆς πόλεως Τροίας ἀπετέλει ἐπὶ τῶν Διαδόχων μέρος τῆς Μυσίας, διατηροῦσα ὅμως τὸ ἀρχαῖον ὄνομα, καὶ ἐξετείνετο, κατὰ τὴν παραλίαν, περίπου ἀπὸ τῆς Ἀβύδου, μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου Ληκτοῦ πρὸς μεσημβρίαν, ἀνατολικῶς δ' αὐτοῦ μέχρι τῆς Ἀντάνδρου, καὶ μεσογείως μέχρι τῆς Ἴδης. Ὁ Ὅμηρος οὐδαμοῦ καταδεικνύει αὐτῆς τὰ ὅρια. Ἦν δὲ πᾶσα ἀνώμαλος πεδιὰς, διασχιζομένη ὑπὸ τῶν δυτικῶν παρεκτάσεων τῆς Ἴδης, καὶ διέρρεον αὐτὴν οἱ ποταμοὶ Σαλνιόεις, Σιμόεις, Σκάμανδρος καὶ Θύμβριος. Κάτοικοι τῆς χώρας ἦσαν οἱ Τρῶες (Ὁμ. Ἰλ. Β, 123. 809 κλ.), πιθανῶς προελθόντες ἐκ μίξεως ἐγχωρίων Φρυγῶν καὶ ἐκ Θρᾴκης προελθόντων Τεύκρων (Ἡρδ. Ε, 122. Ζ, 43). Ἐν αὐτῇ,

πλήν τινων δευτερευουσῶν καὶ ἐν τῇ ἀπωτάτῃ ἀρχαιότητι ὅλως ἀσήμων πόλεων (Ὁμ. Ἰλ. Θ, 328. Ἴδ. Μυσία), σπουδαία πόλις ἦν τὸ Ἴλιον, ἢ ἡ Ἴλιος, ἢ Τροίη, εἰς οὐ μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς ἀκτῆς τοῦ Ἑλλησπόντου, ἐν τῷ πεδίῳ, κατὰ τοὺς πρόποδας τῆς Ἴδης, κειμένη (Ὁμ. Υ, 216), μεταξὺ τῶν ποταμῶν Σιμόεντος καὶ Σκαμάνδρου. Ὕψωμα παρατεινόμενον κατὰ τὰ νοτιανατολικὰ τῆς πόλεως ἐλέγετο τὸ Πέργαμον, τὰ Πέργαμα ἢ ἡ Πέργαμος, καὶ ἦν ἡ ἀκρόπολις, περιέχουσα τὸν ναὸν τῆς Παλλάδος Ἀθηνᾶς καὶ ἄλλα ἱερὰ (Ὁμ. Ἰλ. Ζ, 88. Δ, 508. Ε, 447), καὶ τὰ μέγαρα τοῦ Πριάμου, τοῦ Ἕκτορος καὶ τοῦ Πάριδος (Ἴδ. Ὁμ. Ἰλ. Ζ, 317. 370. 512). Ἐκ τῶν πυλῶν μνημονεύονται ὀνομαστὶ μόνον αἱ Σκαιαὶ, αἱ ἄγουσαι ἀριστερῶς εἰς τὴν πεδιάδα. Τὰ ὀχυρὰ δὲ καὶ πύργους ἔχοντα τείχη ἔκτισαν ὁ Ἀπόλλων καὶ ὁ Ποσειδῶν, καὶ κατεστράφη ἡ πόλις τῷ 1184 π. Χ. ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων. Ὑπῆρχεν ὅμως καὶ μετὰ ταῦτα τὸ ὑπὸ τοῦ Στράβωνος (ΙΓ, 593. Ἴδ. καὶ Ἡρόδ. Β, 10. Ζ, 42) «νέον Ἴλιον» λεγόμενον. Ἐπὶ πολὺ ὑπὸ περιηγητῶν καὶ ἀρχαιολόγων ἐξελαμβάνετο ὡς θέσις τοῦ Ὁμηρικοῦ Ἰλίου ἡ κατὰ τὸ χωρίον Βουρνάβασι. Ἀλλ' αἱ τῷ 1881 ὑπὸ τοῦ Ἑρρίκου Σχλιεμάννου ἐνεργηθεῖσαι ἀξιόλογοι ἀνασκαφαὶ ἀπέδειξαν διὰ δεδομένων ἀναμφισβητήτων, διὰ πλείστων πολυτίμων εὑρημάτων, ὅτι τοῦ Ὁμήρου ἡ πόλις ἔκειτο κατὰ τὸ χωρίον Ἰσσαρλὶκ, εἰς 12 σταδίων ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς θαλάσσης. Ὑπάρχουσιν ὅμως μεταξὺ τῶν λογίων οἱ πρεσβεύοντες ὅτι ὁ Ὅμηρος δὲν εἶδεν οὐδ' ἐγνώριζε τὴν Τρωάδα, καὶ ἐποίει κατὰ φαντασίαν. Τὸ νέον Ἴλιον, πιθανῶς ἐπὶ τῆς θέσεως, ἢ παρὰ τῇ θέσει τοῦ ἀρχαίου, ηὐξήθη καὶ ἐκαλλωπίσθη ὑπὸ Ἀλεξάνδρου, Λυσιμάχου, Ἰουλίου Καίσαρος, ὧν ὁ ἔσχατος ἐλέγετο ὅτι, — βεβαίως διότι ἐκεῖ ἀνεγνώριζε τὸ ὁμηρικὸν Ἴλιον, — ἐσχεδίασεν, ὡς μετὰ ταῦτα καὶ ὁ μέγας Κωνσταντῖνος, ἐκεῖ νὰ μεταφέρῃ τοῦ κράτους τὴν πρωτεύουσαν (Ἴδ. Hor. Od. III, 3, 37 καὶ ἑξῆγ.).

Τρώγιλος, εἷς τῶν δύο μικρῶν λιμένων τῆς πόλεως Συρακουσῶν πρὸς βορρᾶν τῆς Ἀχερδίνης (Ἴδ. Συρακοῦσαι).

Τρωγῖτις, λίμνη ἐπὶ τῶν συνόρων Λυκαονίας καὶ Πισιδίας ἐν μικρᾷ Ἀσίᾳ (Στρβ. ΙΒ, 6).

Τρωγλοδύται, ἐπωνυμία διδομένη πολλαχοῦ τῆς ἀρχαιότητος εἰς πολλοὺς λαοὺς κατωτέρας κοινωνικῆς ἀναπτύξεως, ὡς οἰκοῦντας εἰς σπήλαια. Οὕτως ἐν Λιβύῃ, ἐν Καυκάσῳ, ἐν Μοισίᾳ. Ἀλλὰ πρὸ πάντων ἐκαλοῦντο οὕτως οἱ κάτοικοι τῆς ἀκτῆς τοῦ Ἀραβικοῦ κόλπου, ἥτις καὶ Τρωγλοδυτικὴ γῆ ἐλέγετο. Οἱ ἄγριοι τῶν μερῶν ἐκείνων, καὶ ἰχθυοφάγοι λεγόμενοι, εἶχον τότε,

ὡς καὶ νῦν, κοινότητα γυναικῶν καὶ τέκνων (Στρβ. ΙΣΤ, 769. 794).

Τρῶγος (Πομπήϊος), ἐκ Γαλατικῆς οἰκογενείας, ἣν ὁ Πομπήϊος εἶχε πολιτογραφήσει εἰς τὴν Ῥώμην, σύγχρονος τοῦ Λιβίου, ἔγραψε λατινιστὶ παγκόσμιον ἱστορίαν εἰς 44 βιβλία ἀπὸ Νίνου μέχρι τῶν ἡμερῶν του, κατὰ πηγὰς Ἑλληνικάς, ἰδίως τοῦ Τιμαγένους καὶ τοῦ Κλειτάρχου. Τοῦ συγγράμματος τούτου περίληψις συνταχθεῖσα ὑπὸ Ἰουστίνου διατηρεῖται, καὶ μετεφράσθη εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς Ἑλληνικήν.

Τρωϊκὸς πόλεμος. Αἱ παραδόσεις περὶ τοῦ μεγάλου καὶ μακροῦ πολέμου, οὗ θέατρον ὑπῆρξεν ἡ Τρωάς, ἔμειναν ζωηραὶ εἰς τὴν ἐνθύμησιν τῶν μετασχόντων αὐτοῦ κατοίκων τῶν διαφόρων χωρῶν τῆς μικρᾶς Ἀσίας, καὶ ἔτι μᾶλλον ἐπολλαπλασιάσθησαν βεβαίως καὶ ἐπλουτίσθησαν ὅτε, μετὰ 80περίπου ἔτη, κατὰ τὰ ἱστορούμενα, οἱ Δωριεῖς κατῆλθον καὶ ἐκεῖ ὡς καὶ εἰς πᾶσαν τὴν νοτίαν Ἑλλάδα, ἔναυλα ἔτι ἔχοντες τὰ κατορθώματα τῶν πατέρων των καὶ τῶν λοιπῶν Ἑλλήνων, ὧν πολλοὶ καὶ συγκατῆλθον μετ' αὐτῶν, ὡς Ἀχαιοὶ ὑπ' ἀρχηγοὺς Πελοπίδας, Ἴωνες ὑπὸ Νεστορίδας, Θεσσαλοί, Βοιωτοί, Λοκροί, Εὐβοεῖς, κτλ. Ἐκ τῶν νέων δ' ἐξηγητῶν, ἐξ ἐκείνων οἵτινες ζητοῦσι πάντοτε ἐξήγησίν τινα ἀφεστῶτες τῆς ἱστορικῆς, ὑπῆρξάν τινες διϊσχυρισθέντες ὅτι ὁ Τρωϊκὸς πόλεμος ἦν οὐδὲν ἕτερον ἢ αὐτὴ ἡ εἰσβολὴ τῶν Δωριέων εἰς τὴν μικρὰν Ἀσίαν, ἐπὶ τὸ ποιητικώτερον μεταποιηθεῖσα. Τὰς παραδόσεις ἐκείνας λέγουσι πιθανὸν νὰ ἔψαλλον ραψῳδοὶ μεμονωμένως, καὶ εἶτα, ὡς ὑπολαμβάνεται, ὁ Ὅμηρος νὰ συνέρραψε καὶ συνηρμολόγησε τὰς ᾠδὰς αὐτῶν. Ἀλλὰ πολὺ πιθανώτερον, καὶ τῇ φύσει τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος συμφωνότερον φαίνεται, τῶν ἀρχαίων ἐκείνων διηγήσεων, αἵτινες ἔτι δὲν εἶχον ἀποσβεσθῇ, γνῶσιν ἔχων, μετὰ 350 ἔτη, ὡς πιστεύεται, ὁ μεγαλοφυέστερος τῶν ποιητῶν, νὰ συνέταξε κατ' αὐτὰς τὰ ἀθάνατα ἔπη του, ἅτινα ὅμως τότε διὰ τὴν σπάνιν, εἰ καὶ οὐχὶ ἐντελῆ ἔλλειψιν, πρακτικῶν τρόπων μεταδόσεως, κατεκερματίζοντο εἰς τὸ στόμα καὶ ὑπὸ τὴν λύραν τῶν ραψῳδῶν ὅσοι ἀποσπάσματα αὐτῶν ἔψαλλον, μέχρις οὗ ὁ Πεισίστρατος, μετὰ ἕτερα 300 ἔτη, συνέλεξε καὶ συνηρμολόγησεν αὐτὰ πάλιν. Βεβαίως δὲ δὲν περιέλαβεν εἰς τὰ ποιήματα ταῦτα πᾶν εἴ τι περὶ Τροίας ἱστορεῖτο καὶ ἐπιστεύετο, ὡς οὐδεὶς οὐδέποτε ποιητὴς θὰ ἔπραττεν, ὅτε μάλιστα ὁ Ὅμηρος πᾶσαν τὴν δρᾶσιν τῆς Ἰλιάδος του εἰς ὀλίγας μόνον ἡμέρας περιώρισε. Μετ' ἐκεῖνον δ' ἦλθον οἱ Κυκλικοὶ (ἴδ.), καὶ ἐπὶ τὰ ἴχνη του ἐλπίσαντες νὰ βαδίσωσι, πολλὰ ἐδοκίμασαν νὰ ψάλωσιν ἐκ τῶν ὑπ' ἐκείνου παραλειφθέντων. Ἀλλ' ὁ Ὅμηρος ἔμεινε διὰ τῶν αἰώνων τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου ὁ ψάλτης. — Ὡς ἀφορμὴ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου θεωρεῖται ἡ ἁρπαγὴ τῆς Ἑλένης ὑπὸ τοῦ Πάριδος (ἴδ. Πάρις). Ἀλλ' ἡ παράδοσις, ἔτι περαιτέρω χωροῦσα, ἔτι ἀρχαιοτέραν αἰτίαν τοῦ πολέμου ἀνευρίσκει ἐν τοῖς γάμοις τοῦ Πηλέως καὶ τῆς Θέτιδος, τῶν γονέων τοῦ Ἀχιλέως, ἤτοι τοῦ ἥρωος τοῦ ὑπὲρ πάντων διαπρέψαντος ἐν Τρωάδι, ὅτι δηλαδὴ ἡ Ἔρις, παρωργισμένη διότι μόνη ἐκ τῶν θεαινῶν δὲν εἶχε κληθῇ εἰς τὸν γάμον, ἔρριψεν εἰς τὴν τράπεζαν τῆς ἑστιάσεως μῆλον φέρον τὴν ἐπιγραφήν· «Ἡ καλὴ λαβέτω,» καὶ ἐκ τούτου διεχύνοια προέκυψε μεταξὺ τῶν θεαινῶν Ἥρας, Ἀθηνᾶς καὶ Ἀφροδίτης, ἣν ἐξεδίκασεν ὁ Πάρις. Τοῦ μύθου τούτου τοῦ μήλου δὲν μνημονεύει ὁ Ὅμηρος, ἀλλὰ τῆς δίκης τοῦ Πάριδος ἀπαντᾶταί τις νύξις εἰς τὰ ἔπη του (Ἰλ. Ω, 25). Ὁ Μενέλαος, σύζυγος τῆς ἁρπαγείσης Ἑλένης, συνεννοήσει καὶ μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ἀγαμέμνονος, ἀφ' οὗ περιῆλθε πάσας τὰς Ἑλληνικὰς χώρας καὶ περιεποίησεν εἰς ἑαυτὸν τὴν βοήθειαν τῶν ἡγεμόνων αὐτῶν, ἐπεχείρησε, πρὸς ἐκδίκησιν, ἐκστρατείαν κατὰ τῆς Τρωάδος (Ὀδ. Φ, 115). Κατὰ μεταγενεστέραν διήγησιν ὑπεχρεώθησαν εἰς τὴν ἐκστρατείαν οἱ ἡγε-

μόνες δι' ὅρκου πρὸς τὸν Τυνδάρεων (ἴδ.), καὶ εἰς τὸ Ἡραῖον τοῦ Ἄργους ἐξελέγη ὁ Ἀγαμέμνων γενικὸς ἀρχηγὸς ὑπὸ τῶν συνελθόντων βασιλέων, ἢ ἐν γένει ἡ ὑπεροχὴ αὐτοῦ τὸν ἀνέδειξε τῶν ἄλλων ἀνώτερον (Θουκ. Α, 9). Ὁ στρατὸς συνῆλθεν εἰς τὸν λιμένα τῆς Αὐλίδος (Ὁμ. Ἰλ. Β, 203), συγκείμενος ἐξ 100,000 ἀνδρῶν καὶ 1186 πλοίων (Ἰλ. Β, 496, ἴδ. καὶ Θουκ. Α, 10). Οἱ πρώτιστοι τῶν ἡρώων αὐτοῦ ἦσαν ὁ Ἀγαμέμνων, ὁ Μενέλαος, ὁ Ἀχιλλεὺς μετὰ τοῦ Πατρόκλου, Αἴας ὁ Σαλαμίνιος καὶ Αἴας ὁ Λοκρὸς, ὁ Τεῦκρος, ὁ Νέστωρ μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἀντιλόχου, ὁ Διομήδης, ὁ Ὀδυσσεὺς, ὁ Ἰδομενεὺς (ἴδ. τὰ διάφορα ὀνόματα). Πρὸ τοῦ ἀπόπλου ὁ Ἀγαμέμνων ἔλαβε χρησμὸν τῶν Δελφῶν, ὅτι τὸ Ἴλιον θὰ πέσῃ ὅταν διαφωνήσωσιν οἱ ἐπισημότεροι τῶν Ἑλλήνων (Ὁμ. Ὀδ. Θ, 77)· ἐν Αὐλίδι δὲ τῷ ἐμάντευσεν ὁ οἰωνοσκόπος Κάλχας, ἐκ διοσημίας τινὸς ἥτις τῷ ἐπεφάνη ὑπὸ σχῆμα δράκοντος, ὅτι μετὰ δέκα μόνον ἔτη θὰ ἐκυρίευον τὴν πόλιν. (Ἰλ. Β, 300). Ἄλλο παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἐπίσημον ἐπεισόδιον τῆς ἐν Αὐλίδι διαμονῆς ἦν ἡ θυσία τῆς Ἰφιγενείας (ἴδ.), ἣς ὅμως δὲν μνημονεύει ὁ Ὅμηρος. Καθ' ὁδὸν ἐγκατελείφθη εἰς τὴν Λῆμνον ὁ Φιλοκτήτης (ἴδ.), μετὰ δὲ τὴν ἄφιξιν, πρῶτος εἰς τὴν τρωϊκὴν παραλίαν ἐφονεύθη ὁ Πρωτεσίλαος (ἴδ.). Οἱ δὲ Κυκλικοὶ ποιηταὶ διηγοῦνται ὅτι οἱ Ἕλληνες προσωρμίσθησαν τὸ πρῶτον εἰς Τευθρανίαν, ἐκλαβόντες αὐτὴν ἀντὶ τῆς Τρωάδος, καὶ ἐπολέμησαν ἐκεῖ μετὰ τοῦ Τηλέφου· εἶτα δὲ, ὑπὸ τρικυμίας πρὸς τὰς Ἑλληνικὰς ἀκτὰς αὖθις διασπαρέντες, ἐπέστρεψαν ἐκ δευτέρου εἰς τὴν Τρωάδα, ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Τηλέφου τὴν ὁδηγίαν. Οἱ Ἀχαιοὶ ἐστρατοπέδευσαν πρὸ τῆς Τροίας, καὶ ὁ Μενέλαος εἰσῆλθε μετὰ τοῦ Ὀδυσσέως εἰς τὴν πόλιν ἵνα ζητήσῃ τὴν ἀπόδοσιν τῆς Ἑλένης, ἀλλ' εἰς μάτην (Ἰλ. Γ. 205. Λ,139) ὥστε ἠναγκάσθησαν ν' ἀποφασίσωσι μακρὰν πολιορκίαν. Ἐπειδὴ ὅμως, ἐλλείψει τροφίμων, ἠναγκάζοντο νὰ ἐκπέμπωσι πολλὰ πρὸς λαηλασίαν ἀποσπάσματα εἰς τὴν περίχωρον, προσέτι καὶ εἰς τὴν ἀπέναντι κειμένην χερσόνησον νὰ ἐπιδοθῶσιν εἰς γεωργίαν, ἵνα ἔχωσι τὰ πρὸς τὸ ζῆν (Θουκ. Α, 11), διὰ τοῦτο δὲν ἠδύναντο νὰ ἔχωσι τὰς δυνάμεις των ἐπὶ τὸ αὐτὸ, καὶ ἦσαν ἠναγκασμένοι ἐννέα ὅλα ἔτη νὰ μείνωσιν ἐκεῖ ἐστρατοπεδευμένοι. Εἶχον δὲ καὶ οἱ Τρῶες ἀνδρείους πολεμιστὰς, πρὸ πάντων Ἕκτορα, τὸν ἀρχηγὸν ὅλου των τοῦ στρατοῦ, καὶ μεταξὺ τῶν συμμάχων αὐτῶν τὸν Αἰνείαν, τὸν Σαρπηδόνα, τὸν Γλαῦκον κ. ἄ. Ὁ Ἀγαμέμνων ὡς λόγον τῆς τοιαύτης παρατάσεως τῆς πολιορκίας δὲν ἔβλεπε τὸ πλῆθος τῶν Τρώων (Ἰλ. Β, 110), ἀποτελούντων μόλις τὸ δέκατον τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ, ἀλλὰ τῶν συμμάχων τὸ πλῆθος. Ἡ δὲ κατάκτησις κατωρθώθη μόνον τὸ δέκατον ἔτος. — Μέρος τῶν συμβάντων τούτων περιέχει ἡ Ἰλιάς. Χρύσης, ὁ υἱὸς τοῦ Ἄρδυος, ἀδελφὸς τοῦ Βρύσσου, τοῦ ἐν Χρύσῃ Ἀπόλλωνος ἱερεὺς, ἦλθεν εἰς τὸ Ἑλληνικὸν στρατόπεδον νὰ ζητήσῃ νὰ τῷ ἀποδοθῇ ἡ θυγάτηρ του Χρυσηὶς (Ἀστυνόμη), ἣν εἶχεν ὁ Ἀγαμέμνων αἰχμάλωτον. Ἀλλ' ὁ Ἀγαμέμνων, μὴ ἀποβλέψας οὐδ' εἰς τὸ ἱερατικὸν τοῦ Χρύσου ἀξίωμα, οὐδ' εἰς ἣν ἔφερε στολὴν τοῦ Ἀπόλλωνος, τὸν ἀπέβαλε, καὶ ὀργισθεὶς ὁ θεὸς, ἔπεμψε νόσον ὀλεθρίαν εἰς τὸν Ἑλληνικὸν στρατόν. Ὁ Ἀχιλλεὺς συνεκάλεσε τότε εἰς ἀγορὰν (συνέλευσιν) τοὺς Ἀχαιοὺς, καὶ ἐκεῖ ὁ Κάλχας ἀπεφήνατο περὶ τῆς αἰτίας τοῦ κακοῦ, καὶ ὅτι ἡ Χρυσηὶς ἔπρεπε ν' ἀποδοθῇ ἄνευ λύτρων· ὁ δ' Ἀγαμέμνων, δυσαρεστούμενος διὰ τῆς Χρυσηίδος τὴν στέρησιν, καὶ τὸν Ἀχιλλέα θεωρῶν ὡς παραίτιον τοῦ ἐπεισοδίου, ἦλθε πρὸς αὐτὸν εἰς διάστασιν καὶ εἰς ἔριν, καὶ ἐκήρυξεν ὅτι θ' ἀποδώσῃ μὲν τὴν Χρυσηΐδα, ὃ καὶ ἀμέσως ἔπραξε (Ἰλ. Α, 308), ἀλλὰ θ' ἀπεζημιοῦτο λαμβάνων παρὰ τοῦ Ἀχιλλέως τὴν ἀγαπητὴν ἐκείνου δούλην, τὴν Βρυσηΐδα, (ἴδ. Ἀχιλλεύς)· ὅτε δὲ καὶ ἐξετέλεσε τὴν

ἀπειλὴν ταύτην, ὁ Ἀχιλλεὺς ἀπεσύρθη ὀργιζόμενος ἀπὸ τοῦ πολέμου, ὁ δὲ Ζεὺς ὑπεσχέθη τῇ Θέτιδι νὰ ἐπικρεμάσῃ δυστυχίας εἰς τοὺς Ἀχαιοὺς μέχρις οὗ ὁ Ἀχιλλεὺς ἱκανοποιηθῇ ὑπὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος (Ἰλ. Α). Ἔκτοτε οἱ Τρῶες, οἵτινες, ἐν ὅσῳ παρῆν ὁ Ἀχιλλεύς, ἔμενον ὀπίσω τῶν τειχῶν των, ἅμα ἀπεσύρθη ἐκεῖνος, κατῆλθον εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης, Ὄνειρος ἐκ Διὸς πεμφθείς, καὶ νίκην ὑποσχόμενος, ἔπεισε τὸν Ἀγαμέμνονα νὰ ὁρίσῃ τὴν ἐπαύριον ὡς ἡμέραν μάχης (Ἰλ. Β)· ἀλλ' ἀντὶ ταύτης, συνομολογοῦσιν εἰρήνην οἱ Ἀχαιοὶ καὶ οἱ Τρῶες, καὶ ἀποφασίζεται νὰ μονομαχήσωσιν ὁ Μενέλαος καὶ ὁ Πάρις ὑπὲρ τῆς κτήσεως τῆς Ἑλένης καὶ τῶν ἁρπαγέντων θησαυρῶν. Ὁ Πάρις νικᾶται, ἀλλ' ἡ Ἀφροδίτη σώζει αὐτὸν ἀπὸ τοῦ κινδύνου τοῦ θανάτου (Ἰλ. Γ). Ἐν ᾧ ὅμως ὁ Ἀγαμέμνων ἀπαιτεῖ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς συνθήκης, ὁ Πανδάρεως ἐπιόρκως τοξεύσας κατὰ τοῦ Μενελάου, ἐξεγείρει νέαν συμπλοκήν, εἰς ἣν κυρίως διεκρίθη ὁ Διομήδης. Ἔληξε δ' ἡ ἡμέρα ἐκείνη διὰ μονομαχίας μεταξὺ Αἴαντος καὶ Ἕκτορος. Τῇ ἐποιούσῃ ἐπῆλθεν ἀνακωχὴ πρὸς κήδευσιν τῶν νεκρῶν, τῇ δὲ μετὰ ταῦτα περιετείχισαν καὶ περιετάφρωσαν τὸ στρατόπεδόν των οἱ Ἀχαιοὶ (Ἰλ. Γ-Η). Ταῦτα δὲ συνέβησαν, ἀπ' ἐναντίας πάσης ἱστορικῆς πιθανότητος, κατὰ τὸ 10ον ἔτος τοῦ πολέμου (Θουκ. Α, 11). Ἔκτοτε δ' ἀνενεώθη ὁ πόλεμος, διὰ τοὺς Ἕλληνας ἀνεπιτυχῶς (Ἰλ. Θ), καὶ ὁ μὲν Ἀγαμέμνων προτείνει τὴν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπιστροφήν, ὁ δὲ Νέστωρ συμβουλεύει τὴν συνδιαλλαγὴν μετὰ τοῦ Ἀχιλλέως· ἀλλὰ πρέσβεις πρὸς αὐτὸν πεμφθέντες οὐδὲν κατορθοῦσι (Ἰλ. Ι). Διὰ νυκτὸς κατασκοπεύουσιν ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ ὁ Διομήδης (Δολώνεια. Ἴδ. Διομήδης) (Ἰλ. Κ). Τῇ ἐπιούσῃ δ' οἱ πρώτιστοι τῶν Ἑλλήνων πολεμισταί, ὁ Ἀγαμέμνων, ὁ Ὀδυσσεύς, ὁ Διομήδης, τραυματίζονται εἰς τὴν μάχην, καὶ τοὺς Ἀχαιοὺς ἀποδιώκει ὁ Ἕκτωρ μέχρι τῶν χαρακωμάτων αὐτῶν, ὧν τὴν πύλην θραύει διὰ μεγίστου λίθου, ἀνοίγων εἰς τοὺς Τρῶας τὴν ὁδὸν πρὸς τὰς ναῦς (Ἰλ. Λ, 12), αἵτινες ἐπομένως δὲν ἦσαν βεβαίως προσωρμισμέναι πολὺ μακράν. — Ἐπὶ μικρὸν ὁ Ποσειδῶν δίδωσιν ἄλλην τροπὴν εἰς τὸν πόλεμον, ἀλλ' εἶτα πάλιν ἀποκρούει ὁ Ἕκτωρ τοὺς Ἕλληνας, καὶ προτίθεται νὰ πυρπολήσῃ τὰ πλοῖα, ὅτε, ἀπέναντι τοῦ μεγάλου κινδύνου, ὁ Πάτροκλος, ἀδείᾳ τοῦ Ἀχιλλέως, ἐνδυθεὶς τὴν πανοπλίαν αὐτοῦ, κατῆλθεν εἰς τὴν μάχην, ἀπέκρουσε τοὺς Τρῶας, φονεύσας τὸν Σαρπηδόνα καὶ ἄλλους πολλούς, καὶ τέλος φονεύεται καὶ αὐτὸς ὑπὸ τοῦ Ἕκτορος (Ἰλ. Ν—Π). Ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὰς τὰς διὰ τοὺς Ἀχαιοὺς δυστυχεστέρας μάχας, ὁ ποιητής, ὑπαγορεύσει πατριωτικοῦ αἰσθήματος, ἀπαριθμεῖ περισσοτέρους Τρῶας ἢ Ἕλληνας φονευθέντας. Τὰ δὲ περαιτέρω, μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ Ἕκτορος μεθ' ὃν λήγει ἡ Ἰλιάς, ἴδε εἰς τὴν λέξιν Ἀχιλλεύς. Ὀλίγον μετὰ τὸν Ἕκτορα ἐφονεύθη καὶ ὁ Ἀχιλλεύς, καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἐκ τῶν ἡρώων. Ὁ Σαλαμίνιος Αἴας (ἴδ.) ηὐτοκτόνησεν ἕνεκα τῆς ἔριδος περὶ τῶν ὅπλων τοῦ Ἀχιλλέως. Εὐθὺς μετὰ τοῦ Ἕκτορος τὸν θάνατον ἔρχονται, κατὰ τὸν Κυκλικὸν Ἀρκτῖνον, αἱ Ἀμαζόνες εἰς βοήθειαν τῶν Τρώων· ἀλλὰ τὴν βασίλισσαν αὐτῶν Πενθησίλειαν φονεύει ὁ Ἀχιλλεύς. Εἶτα ἔρχεται ὁ Μέμνων ἐξ Αἰθιοπίας, φονεύει τὸν Ἀντίλοχον, καὶ θανατοῦται ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως, ὅστις καὶ αὐτὸς φονεύεται ὑπὸ τοῦ Πάριδος. Διηγοῦνται δ' οἱ Κυκλικοὶ καὶ τὰ περαιτέρω συμβάντα μετὰ τοῦ Ἀχιλλέως τὸν θάνατον, τὰ ἐπαγαγόντα τῆς Τροίας τὴν πτῶσιν. Ἡ Τρωὰς δὲν ἠδύνατο νὰ κυριευθῇ ἐν ὅσῳ εἶχε τὸ σῶζον αὐτὴν Παλλάδιον ἐντὸς τῶν τειχῶν της, δι' ὃ καὶ ἥρπασαν αὐτὸ ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ ὁ Διομήδης (ἴδ. Παλλάδιον). Προσέτι δ' ἀπητεῖτο πρὸς ἅλωσιν τῆς πόλεως καὶ ἡ παρουσία τῶν Ἡρακλείων βελῶν, ἃ εἶχεν ὁ Φιλοκτήτης. καὶ προσέτι καὶ ἡ τοῦ Νεοπτολέμου,

τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἀχιλλέως. Δι' ὃ καὶ ἐκεῖνα καὶ οὗτος προσεκομίσθησαν (ἴδ. Νεοπτόλεμος, Φιλοκτήτης). Ἥρως ὡς ὁ πατήρ του ἀνεδείχθη καὶ ὁ Νεοπτόλεμος, καὶ τὸ πρώτιστον αὐτοῦ κατόρθωμα ἦν ὅτι ἐφόνευσε τὸν Ἡρακλείδην Εὐρύπυλον (ἴδ.). Ὁ δὲ Φιλοκτήτης κατετόξευσε τὸν Πάριν. Τὰ τείχη ὅμως τῆς πόλεως δὲν ἠδύναντο νὰ κυριευθῶσι διὰ βίας, καὶ ἀπητεῖτο εἰς δόλον καταφυγή. Ὁ Ἐπειὸς τότε, συμβουλῇ τῆς Ἀθηνᾶς, κατεσκεύασε μέγαν ξύλινον (δούριον) ἵππον, εἰς οὗ τὴν κοιλίαν ἐκρύβησαν ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ ἄλλοι συμπολεμισταί του. Ὁ μῦθος οὗτος προέκυψε πιθανῶς ἐκ τοῦ ὅτι ἡ Τροία ἐκυριεύθη διὰ ξυλίνων ὅπλων, τῶν πλοίων. Οἱ Ἕλληνες, διὰ στρατηγήματος προσποιηθέντες ἀπόπλουν, ἀφῆκαν τὸν ἵππον τοῦτον ὀπίσω, εἰς τὸ στρατόπεδον. Καὶ συνεβούλευσαν μέν τινες τῶν Τρώων τὴν καταστροφὴν αὐτοῦ (ἴδ. Λαοκόων), οὐχ ἧττον ὅμως εἰσήχθη εἰς τὴν πόλιν ἵνα ἀνατεθῇ τοῖς θεοῖς. Τότε διὰ νυκτὸς ἐξῆλθον οἱ ἥρωες τῆς κρύπτης αὐτῶν, ὁ λοιπὸς στρατὸς ὀπίσω τῆς Τενέδου κρυπτόμενος, εἰδοποιήθη διὰ πυρᾶς καὶ ἐπέστρεψε, καὶ οὕτως ἐκυριεύθη τὸ Ἴλιον καὶ κατεστράφη· οἱ πλεῖστοι τῶν κατοίκων ἐθανατώθησαν, ἢ ἀπήχθησαν δοῦλοι (Ὀδ. Θ, 49. Λ, 506). — Διὰ μακρῶν διηγεῖται τὴν ἅλωσιν τῆς πόλεως ὁ Βιργίλιος κατὰ τοὺς Κυκλικούς. Εἰς ταύτας δὲ τὰς μεθομηρικὰς διηγήσεις μέγα ἔχει μέρος ὁ Σίνων, υἱὸς τοῦ Αἰσίμου ἢ Σισύφου, συγγενὴς τοῦ Ὀδυσσέως. Ἑκουσίως, ἀφ' οὗ οἱ Ἕλληνες ἀνεχώρησαν, συλλαμβάνεται οὗτος ὑπὸ τῶν Τρώων, καὶ ἐξαπατᾷ αὐτούς, ψευδῶς διηγούμενος ὅτι ἦν φυγὰς ἐκ τῶν καταδρομῶν τοῦ Ὀδυσσέως, ὅστις ἤθελε νὰ τὸν προσφέρῃ θυσίαν. Ἐρωτηθεὶς δ' ὑπὸ τῶν Τρώων περὶ τοῦ προσδιορισμοῦ τοῦ δουρίου ἵππου, εἶπεν ὅτι αὐτὸς ἐστήθη πρὸς ἐξιλέωσιν διὰ τὴν ἁρπαγὴν τοῦ Παλλαδίου, καὶ εἰς τοὺς Τρῶας θὰ ἔφερεν ὄλεθρον ἂν τὸν ἔβλαπτον, ἂν δ' εἰσῆγον αὐτὸν εἰς τὴν πόλιν, ἡ Ἀσία θὰ ἐνίκα τὴν Εὐρώπην. Οἱ Τρῶες ἑπομένως εἰσήγαγον αὐτὸν εἰς τὴν πόλιν, καὶ τὴν νύκτα ὁ Σίμων ἀνοίξας τὴν θύραν του, ἐκάλεσε διὰ σημείου τὸν ἑλληνικὸν στρατόν. Περὶ τῆς τύχης τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας τῶν Τρώων ἴδ. Πρίαμος· περὶ δὲ τῶν λοιπῶν Τρώων, ἴδ. Αἰνείας. Μετὰ τὴν ἅλωσιν, κατὰ τὴν αὐτὴν ἑσπέραν, ἐναντίον τῶν εἰθισμένων, συνεκάλεσεν ὁ Ἀγαμέμνων ἀγορὰν τοῦ λαοῦ. Οἱ Ἀχαιοὶ ἦσαν ἐν μέθῃ, οἱ δὲ δύο Ἀτρεῖδαι διεφώνησαν, διότι ὁ μὲν Μενέλαος ἤθελεν εὐθὺς ν' ἀπέλθωσιν, ὁ δ' Ἀγαμέμνων νὰ διαμείνωσι μέχρις οὗ διὰ θυσιῶν ἐξιλεώσωσι τὴν Ἀθηνᾶν, παρωργισμένην διὰ τῆς Τροίας τὴν ἅλωσιν (ἴδ. Αἴας). Ἑπομένως διῃρέθη καὶ ὁ στρατὸς, καὶ οἱ μὲν παρέμειναν μετὰ τοῦ Ἀγαμέμνονος, οἱ δὲ ἀπῆλθον τὴν ἐπαύριον ἀπὸ πρωΐας μετὰ τοῦ Μενελάου, τοῦ Ὀδυσσέως, τοῦ Νέστορος καὶ ἄλλων. Ὁ Νέστωρ, ὁ Διομήδης, ὁ Νεοπτόλεμος, ὁ Φιλοκτήτης, ὁ Ἰδομενεὺς ἐπανῆλθον ἄνευ δυσκολίας εἰς τὰς οἰκίας των (Ὁμ. Ὀδ. Γ, 130). Αἴας ὁ Λοκρὸς ἀπέθανεν ἐπὶ τοῦ πλοῦ, ὁ δ' Ἀγαμέμνων (ἴδ.) μετὰ τὴν ἐπιστροφήν του. Ὁ δὲ Μενέλαος καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς ἐπανέκαμψαν μόνον μετὰ πολυετῆ πλοῦν. Διὰ παραστάσεως τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου ἐκόσμησεν ὁ Πολύκλειτος τὴν ζωοφόρον τοῦ παρὰ τῷ Ἄργει Ἡραίου (Παυσ. Β, 17), ἧς ὀλίγιστα διατηροῦνται συντρίμματα ἐν τῷ μουσείῳ τοῦ Ἄργους.

Τρωΐλος, υἱὸς τοῦ Πριάμου καὶ τῆς Ἑκάβης (Ἡμ. Ἰλ. Ω, 257)· κατ' ἄλλους υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος, φονευθεὶς εἰς τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως (Ἀπλλδ. Γ, 12).

Τρώς, 1) υἱὸς τοῦ Ἐριχθονίου καὶ τῆς Ἀστυόχης, θυγατρὸς τοῦ Σιμόεντος, ἔγγονος τοῦ Δαρδάνου (Ἀπλλδ. Γ. 11, 2)· ἢ, κατ' ἄλλους, υἱὸς Καλλιρρόης, θυγατρὸς τοῦ Σκαμάνδρου (Διον. Ἁλκ.). Διεδέχθη καὶ μετωνόμασε Τροίαν τὸ ἐν μικρᾷ Ἀσίᾳ βασί-

λειον τοῦ πατρὸς του. Υἱοὶ αὐτοῦ ἦσαν ὁ Ἶλος, ὁ Ἀσσάρακος, ὁ Γανυμήδης, καὶ θυγάτηρ ἡ Κλεοπάτρα (Ἰλ. Γ, 230). — 2) Υἱὸς τοῦ Ἀλάστορος ἐκ Τροίας, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως (Ἰλ. Υ, 462).

Τρώτιλον, χωρίον ἐν Σικελίᾳ, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγούσης ἀπὸ Συρακουσῶν εἰς Λεοντίνους (Θουκ. ΣΤ, 6). Τινὲς ἐξέλαβόν αὐτὸ λελανθασμένον, ἀντὶ Τράγιλος, ὁ εἰς τῶν λιμένων τῶν Συρακουσῶν

Τύανα (τὰ), ἀρχαία πόλις τῆς Καππαδοκίας, εἰς τὰ νότια αὐτῆς κειμένη, κατὰ τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Ταύρου, πρὸς τοῖς στενοῖς τῆς Κιλικίας, ἐπὶ τοῦ λεγομένου «Χώματος τῆς Σεμιράμιδος» (Στρβ. ΙΒ, 537), ὀχυρὰ ὡς ἐκ τῆς θέσεως καὶ στερεῶς τετειχισμένη, ὑφ' Ἑλλήνων δὲ κατὰ τοὺς μετὰ ταῦτα χρόνους κατοικουμένη, καὶ πατρὶς τοῦ φιλοσόφου ἢ θαυματουργοῦ Ἀπολλωνίου, ὅστις καὶ μετὰ θάνατον ἐκεῖ ἐλατρεύετο. Εἶτα ἐκλήθη Εὐσέβεια (Plin. VI, 3, 3). Νῦν τουρκιστὶ Κὶς ἢ Κιλὶς-Ἰσάρ.

Τυανῖτις (ἡ), ἡ παρὰ τὰ Τύανα χώρα τῆς νοτίας Καππαδοκίας.

Τυδεύς, υἱὸς τοῦ Οἰνέως καὶ τῆς Περιβίας (ἢ Γόργης, ἢ Ἀλθαίας), ἔφυγεν ἐκ Καλυδῶνος, διότι εἰς τὴν θήραν ἐφόνευσεν ἐγγύτατόν του τινὰ συγγενῆ, τὸν ἀδελφὸν τοῦ πατρός του Μέλανα, ἢ Λυκοπέα ἢ Ἀλκάθιον, ἢ τοὺς υἱοὺς τοῦ Μέλανος, ἐπαναστατήσαντας κατὰ τοῦ Οἰνέως, ἢ τὸν ἴδιον ἀδελφόν του Ὠλενίαν ἢ Μελάνιππον, καὶ ἦλθεν εἰς τὸ Ἄργος, πρὸς τὸν Ἄδραστον, δόντα αὐτῷ εἰς γάμον τὴν θυγατέρα του Δηΐπύλην, ἐξ ἧς ἔσχεν υἱὸν τὸν Διομήδην. Μετὰ τοῦ Ἀδράστου καὶ τοῦ Πολυνείκους συνεξεστράτευσεν εἰς Θήβας, καὶ ὑπὲρ πάντας διεκρίθη δι' ἀνδρίας, ἀλλὰ καὶ δι' ἀγριότητος. Μόνος ἐφόνευσε 50 Θηβαίους ἐνεδρεύσαντας κατ' αὐτοῦ· μόνον δ' ἀφῆκε νὰ ἐκφύγῃ τὸν ἀρχηγὸν αὐτῶν Μαίωνα, τὸν υἱὸν τοῦ Αἵμωνος (Ὁμ. Ἰλ. Δ, 390). Ὅτε ὁ Τυδεὺς ἐτρώθη θανατηφόρως, ἐπεφάνη ἡ Ἀθηνᾶ ἵνα καταστήσῃ αὐτὸν ἀθάνατον. Ἀλλ' ὁ Ἀμφιάραος, ὅστις τὸν ἐμίσει, ἀπέκοψε τὴν κεφαλὴν τοῦ τρώσαντος αὐτὸν Μελανίππου τοῦ Θηβαίου, καὶ τῷ τὴν ἔφερεν· ὁ δὲ Τυδεύς, σχίσας τὴν κεφαλὴν κατέφαγε τὸν ἐγκέφαλον, καὶ ἡ Ἀθηνᾶ, φρίξασα διὰ τὴν ἀγριότητα αὐτοῦ, δὲν τῷ ἔδωκε τὴν ἀθανασίαν. Τὸν ἐνεταφίασε δὲ ὁ Μαίων (ἴδ. Ἄδραστος).

Τύκα, δωρικῶς ἀντὶ Τύχη.

Τύκος ἢ Τύχος (ὁ), εἶδος γλυφίου διὰ τὴν τῶν λίθων πελέκησιν (Εὐριπ. Ἡρακλ. 945. Τρωάδ. 341.—Πολυδ.), ἐξ ἑνὸς ὀξὺς

πρὸς ξέσιν τῶν λίθων, ἀφ' ἑτέρου ἔχων σχῆμα ῥαμφοειδὲς (Ἀριστοφ. Ὄρν. 1138, Σχλ.), οἷον τὸ εὑρεθὲν μετ' ἄλλων ἐργαλείων ἐν Πομπηΐᾳ.

Τύλη καὶ τύλος (ὁ), πᾶσα ἐξόγκωσις, μάλιστα ἐπὶ τοῦ δέρματος· ἰδίως ἡ προεξοχὴ

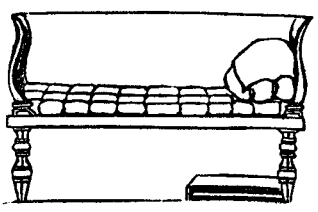

τοῦ νώτου τῆς καμήλου· προσέτι δὲ ἡ ἐπὶ τῆς κλίνης ἐρίοις πεπληρωμένη στρωμνὴ ἢ

προσκεφάλαιον, ὡς ἐπὶ τῆς ἀνωτέρω κατ' εἰκόνα ἐκ Πομπηΐας.

Τύλος, νῆσος ἐν τῷ Περσικῷ κόλπῳ, πρὸς βορρᾶν, τῆς Ἀραβίας ἀπέναντι, περίμετρον ἔχουσα 23 γεωγραφικῶν μιλίων, μεθ' ὁμωνύμου πόλεως, περίφημος διὰ τὴν ἁλίευσιν μαργαριτῶν. Νῦν Βεχαρίμα.

Τυμβαύλης, ὁ τὰ ἐπικήδεια μέλη αὐλῶν εἰς τὰς ἐκφορὰς (Γαλην.).

Τύμβος, ἐκ τοῦ τ ύ φ ω, καίω βαθμηδὸν (Ἡσύχ.)· τὸ μέρος ἔνθα ἐκαίετο νεκροῦ σῶμα, καὶ εἶτα ἐσωρεύοντο ἐπ' αὐτοῦ χῶμα καὶ λίθοι, κατὰ τὸ ἀρχαιότατον καὶ ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐν μικρᾷ Ἀσίᾳ ἔθος, ὥστε «τύμβον ποιεῖν» ἢ «τύμβον χεῖν», ἀντὶ τοῦ θάπτειν (Ὁμ. Ὀδ. Δ, 584. Μ, 14. Ω, 81. — Ἡρδ.). Τοιοῦτος ὁ σωζόμενος τύμβος ἢ σωρὸς τῶν πεσόντων ἐν Μ α ρ α θ ῶ ν ι. Πολλάκις καὶ στήλη ἐφιστᾶτο ἐπὶ τοῦ τύμβου, ὡς, ἐκ τοιχογραφίας τῆς Π ο μ π η ΐ α ς, ὁ μᾶλλον ἐμβληματικῶς ἢ κατὰ τὸ ἀληθὲς σχῆμά του παριστώμενος τύμβος τοῦ Ἀδώνιδος.

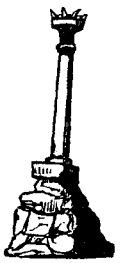

Τύμνης, πατὴρ τοῦ Ἱστιαίου, ἡγεμόνος τῶν Τερμέρων ἐν Καρίᾳ (Ἡρδ. Ε, 37).

Τύμπανον, ὄργανόν τι μουσικὸν ἢ κρότον ποιοῦν, ξύλινον ἢ μετάλλινον, ἡμισφαιροειδῶς κοῖλον, ἄνω ἔχον τεταμένον δέρμα ἠχητικόν, διὰ ῥάβδων κρουόμενον, δι' ὃ καὶ ὁ Φ α ῖ δ ρ ο ς (III, 20) οἰκτείρει τὸν δυστυχῆ ὄνον, ὅστις καὶ μετὰ θάνατον (ὅτε τὸ δέρμα του ἐχρησίμευσεν εἰς κατασκευὴν τυμπάνου) οὐχ

ἧττον ἐξυλοκοπεῖτο ἢ ἐπὶ τῆς ζωῆς του. Οὕτω τ υ μ π α ν ί ζ ε ι ν καὶ ἀποτυμπανίζειν ἐλέγετο τὸ δέρειν, μέχρι θανάτου πολλάκις, διὰ ξύλων τῆς καταδίκης. Τοῦ σχήματος δὲ τοῦ τυμπάνου ἀπόδειξις καὶ τὸ ὄνομα Τ υ μ π ά ν ι ο ν, ὃ, κατὰ Πλίνιον (IX, 44), ἀπεδίδετο εἰς μαργαρίτας ἐπιπέδους ἐξ ἑνὸς, ἡμισφαιρικοὺς ἐξ ἑτέρου. Ἀλλὰ καὶ ἁπλούστερον σχῆμα ἐδόθη εἰς τὸ ὄργανον τοῦτο, ξυλίνου κρίκου, ἔχοντος ἐπὶ μιᾶς ἐπιφανείας ἐπιτεταμένον τὸ δέρμα, κατὰ δὲ τὴν περιφέρειαν μετάλλια ἠχοῦντα ὅταν ἐκινοῦντο, ὡς ἐκ δακτυλιολίθου εἰκών. Ταῦτα ἔπαιζον τυμπανί-

στριαι, εἰς βακχικὰς μάλιστα πανηγύρεις (Εὐρ. Βάχ. 124), προσᾴδουσαι καὶ προσορχούμεναι, ἢ ἱερεῖς τῆς Κυβέλης ἀγύρται, δι' ὃ καὶ τ υ μ π α ν ι σ τ ὴ ς, τ υ μ π α ν ο τ ρ ί β η ς (Plaut. Prue. II, 7, 60) ἦσαν λέξεις μᾶλλον χλευαστικαί, καὶ περιφρονητικαί. Τὸ τοιούτου σχήματος τύμπανον ἔπαιζον οὐχὶ διὰ ῥάβδων ἀλλὰ διὰ τῶν δακτύλων. Ὡς ἠχητικὴν, ὠνόμαζον οἱ ἰατροὶ τ ύ μ π α ν ο ν καὶ τὴν ἐν τῷ ὠτὶ ἀκουστικὴν μεμβράναν. Ἐπὶ Ῥωμαίων δὲ καὶ τὸν πλήρη, μονόξυ-

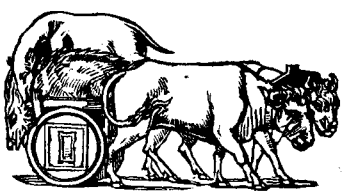

λον τροχὸν, (τὸν ἄνευ ἀκτίνων) καὶ τέλος καὶ τροχοειδὲς μηχάνημα, οὗ ὁ τροχὸς ἐκινεῖτο δι' ἀνθρώπων βαινόντων ἐντὸς αὐτοῦ, ὡς τὸ κατωτέρω ἐξ ἀναγλύφου, δι' ἄρσιν βαρέων

ἀντικειμένων, καὶ οἷα ἐν ταῖς ἀνατολικαῖς χώραις εἰσὶν ἔτι καὶ νῦν πολλαχοῦ ἐν χρήσει.

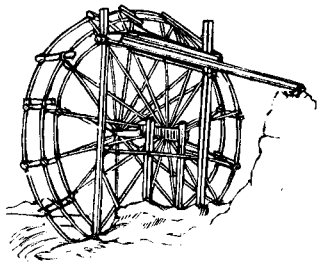

Τύμφη, μία τῶν προεκβολῶν τῶν Κεραυνίων ὀρέων, συνεχομένη μετὰ τοῦ Λάκμονος, νοτίως τοῦ ποταμοῦ Ἄφου, πλουσία εἰς δάση καὶ ῥύακας. Κατ' αὐτὴν Τυμφαία ἐλέγετο ἡ περίχωρος, ἀποτελοῦσα τὴν βορειανατολικὴν γωνίαν τῆς Ἠπείρου (Ἀρρ. Α, 7.—Στρβ. Ζ, 325). Νῦν Ζαγόρι.

Τυμφηστὸς, ἡ, ἴσως ὀρθότερον, Τυφρηστὸς (Στφ. Βυζ.), ὄρος συνδέον τὴν Οἴτην καὶ τὸν Πίνδον ἐν Θεσσαλίᾳ, καὶ περιέχον τὰς πηγὰς τοῦ Σπερχειοῦ. Ὑψοῦται δ' ἀποτόμως καὶ πυραμιδοειδῶς μέχρι 2320 μέτρων (Στρβ. Θ, 433). Νῦν Βελοῦχι.

Τυνδάρεως, υἱὸς τοῦ Περιήρους καὶ τῆς Γοργοφόνης, ἀδελφὸς τοῦ Ἀφαρέως, Λευκίππου, Ἰκαρίου, καὶ τῆς Ἀρήνης (Ἀπλλ. Α, 9, 5), ἢ ἔγγονος τοῦ Περιήρους, υἱὸς τοῦ Οἰβάλου καὶ τῆς Βατείας, ἀδελφὸς τοῦ Ἱπποκόοντος καὶ τοῦ Ἰκαρίωνος, (Ἀπλλδ. Γ, 10, 4). Διωχθεὶς ἐκ Σπάρτης ὑπὸ τοῦ Ἱπποκόοντος, ἔφυγε μετὰ τοῦ Ἰκαρίου ἡ Ἰκαρίωνος εἰς Αἰτωλίαν, πρὸς τὸν Θέστιον, καὶ ἐνυμφεύθη τὴν θυγατέρα αὐτοῦ Λήδαν. Μετὰ ταῦτα ὁ Ἡρακλῆς τὸν ἀποκατέστησε πάλιν εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς Σπάρτης. Ἐκ τῆς Λήδας εἶχε θυγατέρας τὴν Τιμάνδραν, τὴν Κλυταιμνήστραν (γυναῖκα τοῦ Ἀγαμέμνονος) καὶ τὴν Φιλονόην. Ἡ Ἑλένη ἐλέγετο τέκνον τοῦ Διὸς καὶ τῆς Λήδας, ὡς καὶ ἐκ τῶν Διοσκούρων, οἵτινες ἀμφότεροι λέγονται Τυνδαρίδαι, μόνον ὁ Πολυδεύκης, ἐν ᾧ ὁ Κάστωρ ἦν υἱὸς τοῦ Τυνδάρεω καὶ τῆς Λήδας. Ὅτε πολλοὶ μνηστῆρες ἐζήτουν τῆς Ἑλένης τὴν χεῖρα, ὁ Τυνδάρεως, συμβουλῇ τοῦ Ὀδυσσέως, τοῖς ἐπέβαλε τὸν ὅρκον, ὅτι οὐ μόνον δὲν θέλουσι βλάψει τὸν ὑπ' αὐτῆς ἐκλεχθησόμενον, ἀλλ' ὅτι ἐξ ἐναντίας θέλουσιν ὑπερασπίσει αὐτὸν κατὰ πάσης προσβολῆς. Οὕτως εὑρέθησαν ὑποχρεωμένοι, μετὰ τὴν ἁρπαγὴν τῆς Ἑλένης, νὰ συνεκστρατεύσωσιν εἰς τὴν Τροίαν. Εὐγνωμονῶν δὲ διὰ τὴν συμβουλὴν ταύτην, ἐμεσίτευσεν ὁ Τυνδάρεως ὅπως ὁ Ἰκάριος τῷ δώσῃ τὴν χεῖρα τῆς θυγατρός του Πηνελόπης. Τῶν Διοσκούρων δὲ καταριθμηθέντων μετὰ τῶν θεῶν, παρέδωκεν ὁ Τυνδάρεως τὸν θρόνον τῆς Σπάρτης εἰς τὸν γαμβρόν του Μενέλαον. Ἐν Σπάρτῃ ἐδείκνυτο ὁ τάφος αὐτοῦ.

Τυνδαρίδαι, ἴδ. Τυνδάρεως.

Τυνδαρὶς ἢ Τυνδάριον, πόλις εἰς τὴν βορείαν παραλίαν τῆς Σικελίας, ἔχουσα ὁμώνυμον ἀκρωτήριον καὶ λιμένα. Ἱδρύθη δ' ἐπὶ Διονυσίου τοῦ πρεσβυτέρου ὑφ' Ἑλλήνων Μεσσηνίων καὶ Λοκρῶν τῶν ἐν Ἰταλίᾳ. Μεταγενεστέρως κατεποντίσθη μέρος τῆς πόλεως, καὶ τοῦτο ἐπέφερε τὴν παρακμὴν αὐτῆς (Πολβ. Α, 25.— Liv. XXVI, 7. — Cic. Verr. Υ, 47). Νῦν Ἁγ. Μαρία Τυνδάρου.

Τύνης καὶ Τύνις (ἡ καὶ ὁ), πόλις ὀχυρὰ τῆς Ζευγιτανίας ἐν Ἀφρικῇ, εἰς ἀπόστασιν 10 μιλίων νοτιοδυτικῶς τῆς Καρχηδόνος, κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ ποταμοῦ Κατάδα, οὗ ὅμως σήμερον οὐδὲν ἴχνος σώζεται. Διὰ φυσικῶν προσχώσεων ὁ λιμὴν τῆς πόλεως ἔγινε λίμνη (Στρβ. ΙΖ, 834. — Tac. Germ. II. Hist. IV, 55. 79). Νῦν Τύνις.

Τύννιχος, κάτοικος τῆς Χαλκίδος ἐν Εὐβοίᾳ, ποιήσας ἐκ στιγμιαίου ἐνθουσιασμοῦ λαμπρὸν παιᾶνα εἰς τὸν Ἀπόλλωνα, χωρὶς ποτὲ νὰ διδαχθῇ τὴν ποίησιν (Πλάτ. Ἴων).

Τύπαιον, ὄρος ἐν Τριφυλίᾳ τῆς Ἠλίδος, εἰς τὴν ἀριστερὰν ὄχθην τοῦ Ἀλφειοῦ, ἀπέναντι δὲ τῆς Ὀλυμπίας. Ἐκεῖθεν ἔπρεπε νὰ κατακρημνίζωνται αἱ γυναῖκες, ὅσαι παρὰ τὴν ὑπάρχουσαν ἀπαγόρευσιν ἀνέβαινον ἐκεῖ

ἵνα ἴδωσι τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας (Παυσ. Ε, 6, 7).

Τύπος, τὸ ἴχνος τὸ καταλειπόμενον ἐπὶ μαλακοῦ σώματος ὑπὸ σκληροῦ ἐπ' αὐτοῦ πιεζομένου. Ἐν τῇ τέχνῃ τὸ διὰ γλυφίδος ἐν ξύλῳ ἢ μετάλλῳ χαραττόμενον, εἰς ὃ πηλὸς ὑγρὸς ἐνεχεῖτο καὶ ἐπιέζετο, εἶτα δ'

εἰς κλίβανον διὰ πυρὸς στερεούμενος, ἐλάμβανεν ἀναγλύφως ἀκριβέστατα τὸ ἐγγεγλυμμένον σχῆμα. Ἐντεῦθεν καὶ τὰ ἀνάγλυφα, ὡς ταύτην ἔχοντα τὴν ἀρχήν, τύποι πολλάκις ἐλέγοντο, καὶ ἔκτυπα τὰ λίαν ἐξέχοντα (haut-reliefs). Εἰς τὴν εἰκόνα τὸ πρὸς δεξιὰ ἐστὶ τύπος εὑρεθεὶς ἐν Ἀρδέᾳ τῆς Ἰταλίας, τὸ δὲ πρὸς ἀριστερὰ τὸ ἔκτυπον.

Τυράμβη, πόλις τῆς ἀσιατικῆς Σαρματίας πρὸς τῇ Μαιώτιδι λίμνῃ (Στρβ.).

Τυραννὶς, σύστημα ἀπολύτου μοναρχίας, καθ' ὃ εἷς ἦρχεν αὐθαιρέτως καὶ παντεξουσίως. Ἐπήγαζε δὲ συνήθως ἐκ τῆς ἀναρχίας καὶ τῆς ὀχλοκρατίας, ἥτις, στερουμένη πάσης θεωρίας τῆς ἰσορροπίας τῶν ἐξουσιῶν καὶ δικαιωμάτων, ἔδιδε πᾶσαν τὴν δύναμιν εἰς ἕνα τῶν ἐξ ἑαυτῆς, τὸν φιλοδοξότερον καὶ ἐπιτηδειότερον, καὶ ὑπ' αὐτοῦ ἐπιέζετο, μάλιστα καὶ ἀποινί, ὡς μὴ ἔχοντος νὰ φοβῆται οὐδὲν κἂν τοῦ λαοῦ τὴν ἀντίπραξιν. Ἐπὶ Ὁμήρου ἡ τυραννὶς δὲν ὑπῆρχε, διότι οἱ βασιλεῖς ἦσαν τότε κληρονομικοί, Διογενεῖς, ὑπὸ νομίμων τινῶν περιοριζόμενοι, ἀνίσχυρος δ' ἦν ὁ λαὸς ἐξ οὗ οἱ τύραννοι ἀνεδείκνυντο. Ὁ Ἀριστοτέλης (Πολιτ. Ε, 8, 3) καὶ ὁ Πλάτων (π. Πολιτ. Η, 566) ἀναγνωρίζουσι τὴν ἐκ δημαγωγῶν προέλευσιν τῶν τυράννων. Ἀνεδείχθησαν δ' οἱ τύραννοι πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος ἰδίως ἐν τῇ ζ' καὶ ς' ἑκατονταετηρίδι π. Χ., συνεπείᾳ τῶν δημοτικῶν ταραχῶν ἃς προὐκάλουν αἱ κατὰ τῆς δωρικῆς κατακτήσεως ἐπαναστάσεις, δι' ὃ καὶ οἱ Σπαρτιᾶται δραστηρίως αὐτοὺς κατεδίωξαν. Οὐ σπανίως ὅμως τῆς τυραννίδος τὴν αὐθαιρεσίαν ἐξηγόραζον ἀτομικαὶ ἀρεταὶ τῶν τυράννων, ὧν τινας ὁ Στράβων λέγει (Η, 587) «ἐπιεικεῖς ἄνδρας», καὶ οἵτινες ἐπανέφερον τοῦ προδωρικοῦ πολιτισμοῦ τὸ φιλόκαλον καὶ μεγαλουργές, καὶ τάξιν ἥτις ὑπὸ τῶν μεταγενεστέρων ἐνίοτε διεβλήθη ὡς αὐθαίρετος καὶ ἰδιοτελὴς καταπίεσις. Τοιοῦτοι τύραννοι ἦσαν οἱ Πεισιστρατίδαι ἐν Ἀθήναις, οἱ Κυψελίδαι ἐν Κορίνθῳ, κτλ. Ἀλλὰ μέχρι τέλους τὸ πνεῦμα τῆς συνετῆς ἐλευθερίας πανταχοῦ ὑπερίσχυσεν ἐν Ἑλλάδι, καὶ τὰς τυραννίδας ἐκβαλοῦσαι διεδέχθησαν αἱ νόμιμοι δημοκρατίαι. Τελευταῖαι πασῶν ἦσαν αἱ ἐν Κορίνθῳ (582 π.Χ.), ἐν Σικυῶνι (573) καὶ ἐν Ἀθήναις (511), πλὴν τινων τυράννων ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις ἐνιαχοῦ ἐξ ἐμφυλίων ταραχῶν ἀναδειχθέντων, οἷοι ἦσαν οἱ ἐν Συρακούσαις Διονύσιοι (405-343).

Τυραννίων, 1) γραμματικὸς ἐξ Ἀμισσοῦ, αἰχμαλωτισθεὶς ὑπὸ τοῦ Λουκούλλου κατὰ τὸν Μιθριδατικὸν πόλεμον, ἐκομίσθη εἰς Ῥώμην, ἔνθα ἐπλούτισε, καὶ ἔζησεν εἰς γῆρας βαθὺ (Πλούτ. Λούκ. ΙΘ. Σύλλ. ΚΣΤ). — 2) Ἐκ Φοινίκης, μαθητὴς τοῦ ἀνωτέρω, δοῦλος ἀπελευθερωθεὶς τῆς Τερεντίας γυναικὸς τοῦ Κικέρωνος, μεθ' οὗ ἐξηκολούθησεν ἐν σχέσει διατελῶν, καὶ κατέταξεν αὐτοῦ τὰ βιβλία (Cic. ad Q. fr. III, 4, 5. Ad Att. IV, 4, 8). Ἦν συγγραφεὺς ἐπιμελέστατος, καὶ ἰδίως γνωστὸς διὰ τὰς περὶ τὸν Ἀριστοτέλη μελέτας του.

Τυραννοκτόνοι, οἱ νέοι Ἀθηναῖοι Ἁρμόδιος (ἴδ.) καὶ Ἀριστογείτων, οἱ φονεύσαντες τὸν Πεισιστρατίδην τύραννον Ἵππαρχον. Εἰς αὐτοὺς ἀνέθηκαν οἱ Ἀθηναῖοι χαλκοῦς ἀνδριάντας, ποιηθέντας ὑπὸ τοῦ γλύπτου Ἀντήνορος, μεταξὺ τοῦ 514 π. Χ., ὅτε ἐφονεύθη ὁ Ἵππαρχος, καὶ τοῦ 497, ὅτε ὁ Ξέρξης ἀπήγαγεν εἰς Περσίαν τὸ ἔργον

τοῦτο, ἀποδοθὲν ταῖς Ἀθήναις μόνον ἐπὶ Ἀλεξάνδρου ἢ τῶν διαδόχων (Παυσ. Α, 8. 23. — Ἀρρ. Ἀνδ. Γ, 16, 8. Ζ, 19. — Πλούτ. π. Ἀδλχ. 8.—Pl. VII, 23. — Val. Max. II, 10). Ἱδρύθησαν δ' ἐν τῇ ἀγορᾷ πρὸς τῇ ἀναβάσει εἰς τὴν Ἀκρόπολιν, ἱεροί, ὥστε οὐδεὶς ἀνδριὰς ἐπετρέπετο νὰ στηθῇ πλησίον αὐτῶν. Εἰς νόμισμα ἀττικὸν σώζονται ἐπιτετυπωμένοι οἱ δύο οὗτοι ἀνδριάντες

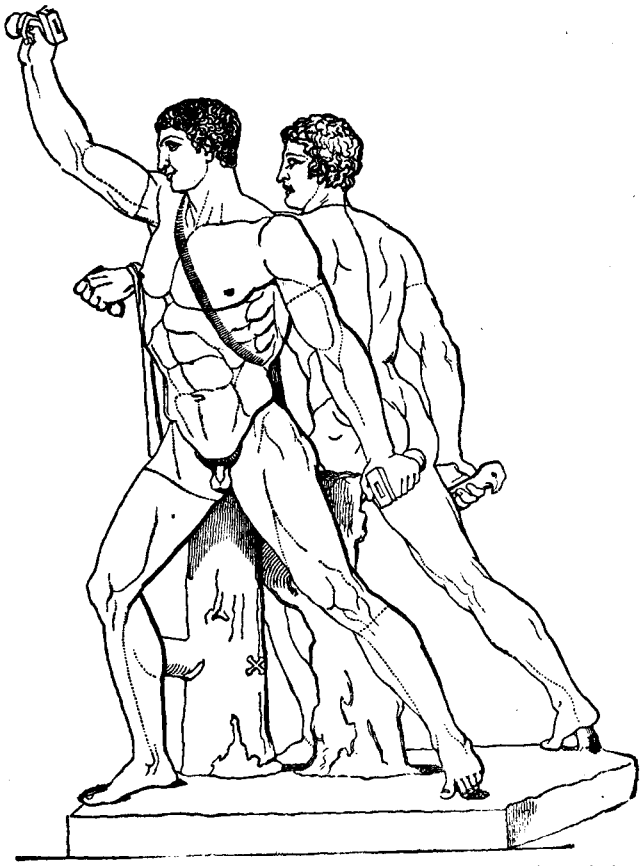

(ἴδ. Εἰκ. ἐν λ. Ἁρμόδιος)· ἀλλὰ δύναται ν' ἀμφισβητηθῇ ἂν παριστῶνται κατὰ τὸ πρωτότυπον τοῦ Ἀντήνορος, ἢ κατ' ἄλλο τι ἔργον ἀντικαταστῆσαν ἐκεῖνο μετὰ τὴν ἀπαγωγήν του, διότι καὶ ὁ Ἀριστοφάνης μνημονεύει τοῦ Ἁρμοδίου ἐν τῇ ἀγορᾷ (Ἐκκλ. 681), καὶ ἔν τινι ἐπιγραφῇ (Rang. Ant. Hell. II, 565) γίνεται μνεία τοῦ συμπλέγματος· ἀλλ' ἐπειδὴ αὕτη ἐστὶ γνωστὴ μόνον ἐξ ἀντιγράφου ἀμφιβόλου δὲν δύναται νὰ εἰκασθῇ εἰς τίνα ἐποχὴν ἀνήκει, πλὴν τοῦ ὅτι ἐγράφη μετ' Εὐκλείδην, καθ' ὃ ἔχουσα τὸ Ω.

Τύραννος, υἱὸς Πτερελάου, φονευθεὶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν του εἰς τὴν κατὰ τῶν παίδων τοῦ Ἠλεκτρύονος μάχην (Ἀπλλδ. Β. 4, 5).

Τύρας, μέγας ποταμὸς τῆς Εὐρωπαϊκῆς Σαρματίας, ῥέων βορειανατολικῶς τοῦ Ἴστρου (Δουνάβεως), καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντον (Ἡρδ. Δ, 11. — Στρβ.). Ὁ νῦν Δνιέστερ.

Τυρέα, γυνὴ τοῦ Αἰγύπτου, μήτηρ τοῦ Κλείτου, Σθενέλου, Χρυσίππου (Ἀπλλδ. Β, 1, 4).

Τυριαῖον καὶ Τυρίαιον, πόλις τῆς Λυκαονίας ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ, ἐπὶ τῶν ἀνατολικῶν ὁρίων τῆς Φρυγίας, 20 πασαργάδας,

ἤτοι 12 γεωγραφικὰ μίλια δυτικῶς τοῦ Ἰκονίου κειμένη, ἔνθα ὁ Κῦρος ἐπεθεώρησε τὸν στρατόν του (Ξνφ. Ἀνδ. Α, 2, 24.—Στρβ. ΙΔ, 663). Νῦν Ἰλγοὺν ἢ Ἀξχιέρ.

Τυριγέται, Γέται τῆς Εὐρωπαϊκῆς Σαρματίας, περὶ τὸν Τύρον ποταμὸν κατοικοῦντες (Ἡρδ. Γ, 51). Καὶ Τυρῖται παρὰ Στράβωνι.

Τυρμείδαι, δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἀνήκων εἰς τὴν Οἰνηΐδα φυλὴν (Στφ. Βυζ.).

Τύρνος, υἱὸς τοῦ Δαύνου καὶ τῆς Βενιλίας, διὰ τῆς Δανάης καταγόμενος ἀπὸ τοῦ Ἀκρισίου καὶ τοῦ Ἰνάχου, ἀδελφὸς τοῦ Ἰουτούρνου, υἱὸς ἀδελφῆς τῆς Ἀμάτας, συζύγου τοῦ Λατίνου (Virg. Æ. VII. 371. X, 76. 616. XII, 138). Λέγεται βασιλεὺς τῶν Ῥουτούλων ἐν Ἀρδέᾳ, ὁ πρώτιστος δ' ἐν Λατίῳ ἀντίπαλος τοῦ Αἰνείου, ὅστις καὶ τὸν ἐφόνευσε (Αὐτ. XII, 926.— Ov. Met. XV, 773.—Liv. I, 2).

Τυρόδιζα, πόλις τῆς Θράκης ἐπὶ τῆς ἀκτῆς τοῦ Αἰγαίου πελάγους, πλησίον τοῦ Σερρίου (Ἡρδ. Γ, 25).

Τύρος, ἡ ἐπισημοτάτη καὶ περιφημοτάτη πόλις τῆς Φοινίκης, παράλιος, νοτίως τῆς Σιδῶνος κειμένη. Ὁ Ἰουστῖνος (XVIII, 3) τὴν λέγει ἐκ Σιδῶνος ἀποικισθεῖσαν, ἀλλὰ ταχέως ὑπερέβη ταύτην κατὰ πλοῦτον καὶ δύναμιν. Ἐλέγετο ὅτι ὁ Ναβουχοδονόσωρ, ἐπὶ μακρὸν ἀντιστᾶσαν, τὴν ἐκυρίευσε τέλος καὶ τὴν κατηρήμωσε τῷ 586 π. Χ. Οἱ κάτοικοι κατέφυγον τότε εἰς νῆσον παρακειμένην, καὶ ἐκεῖ ἔκτισαν νέαν πόλιν· ἀλλὰ φαίνεται ὅτι καὶ ἡ ἀρχαία, ἥτις ἐκαλεῖτο Παλαίτυρος, ἐξηκολούθει ὑπάρχουσα. Ὅτε ὁ Ἀλέξανδρος ἐξεστράτευσε κατὰ τῆς Περσίας, προσέβαλε καὶ τὴν Τύρον, τὴν ἐπὶ τῆς νήσου, ἔχουσαν 22 σταδίων περίμετρον, καὶ, μετὰ ἑπτάμηνον πολιορκίαν τῶν ὀχυρωτάτων τειχῶν της, τὴν ἐκυρίευσε τῷ 332 π. Χ. (Ἀρρ. Β, 16. — Πλούτ. Ἀλξ. ΚΔ). Καὶ αὕτη μὲν, καὶ ἄλλαι μεταγενέστεραι πολιορκίαι, ὡς ἡ ὑπὸ τοῦ Ἀντιγόνου, μεγάλως τὴν ἔβλαψαν· ἀλλ' οὐχ ἧττον καὶ ὑπὸ τὴν Συρίαν καὶ ὑπὸ τὴν Ῥώμην ἔμεινε

πάντοτε ἡ Τύρος πόλις λίαν ἐμπορικὴ, ἐπίσημος ἰδίως διὰ τῆς πορφύρας τὴν παραγωγὴν, τὰ μεταλλευργεῖα καὶ τὰ ὑφαντεῖά της. Λαμπρὸς ναὸς ὑπῆρχεν ἐκεῖ τοῦ πρωτίστου θεοῦ τῶν Φοινίκων Μελκάρθ, ὅστις ἦν ὁ Ἡρακλῆς αὐτῶν· καὶ ἄλλοι μνημονεύονται (Ἰώσηπ. κ. Ἀππ. Α. 17, 18), ὁ τοῦ Διὸς καὶ ὁ τῆς Ἀστάρτης, οὓς ἐπὶ Σολομῶντος ᾠκοδόμησεν ὁ Εἴρωμος, μετ' ὀροφιαίων δοκῶν ἐκ κέδρων τοῦ Λιβάνου καὶ μετὰ χρυσῶν κιόνων (Ἡρδ. Β, 44. — Στρβ. ΙΣΤ, 750. 754. 756).

Τυρὸς, (ὁ), τὸ τυρίον, καὶ ἐπὶ τῶν Ὁμηρικῶν χρόνων κατασκευαζόμενος καὶ ἐν χρήσει (Ἰλ. Λ, 638. Ὀδ. Ι, 219). Εἶχον δὲ καὶ οἱ ἀρχαῖοι τυρὸν χλωρὸν (Ἀρστφ. Βάτρχ.) ἢ «νεαλῆ, νεαρόν, νεοπαγῆ», καὶ «τυρὸν ξηρὸν ἢ παλαιόν». Ἐλέγετο δὲ «τροχὸς ἢ τόμος» τυροῦ (Εὐρτθ. — Ἀθήν. Β) ὅ,τι σήμερον λέγομεν «κεφάλι».

Τύρρα, ἐν τῷ μεσαιωνὶ πόλις τῆς Λυδίας περὶ τὸν Κάϋστρον, ἧς ἐρείπια ἔτι σώζονται. Πιθανῶς τὸ αὐτὸ ὄνομα εἶχε καὶ ἐν τῇ ἀπωτάτῃ ἀρχαιότητι, καὶ ἐκεῖθεν ὡρμήθησαν οἱ εἰς τὴν μέσην Ἰταλίαν μετοικήσαντες Τυρρηνοί.

Τυρρηνία καὶ **Τυρσηνία,** χώρα τῆς μέσης Ἰταλίας, ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων Ἐτρουρία καὶ Τουσκία καλουμένη, ὁριζομένη δὲ πρὸς δυσμὰς ὑπὸ τῆς Τυρρηνικῆς θαλάσσης, βορείως ὑπὸ τῶν Ἀπεννίνων, νοτίως δὲ καὶ ἀνατολικῶς ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ Τιβέριδος, ὅστις τὴν χωρίζει ἀπὸ τοῦ Λατίου καὶ τῆς Οὐμβρίας. Οἱ ἀρχαῖοι αὐτῆς κάτοικοι, Τυρρηνοὶ (ἢ Ἐτρουροὶ, Ἐ-

τροῦσκοί), ἴσως Λιγούριοι καὶ Σικελοί, ἐλέγοντο ἐκβληθέντες ὑπὸ τῶν Οὔμβρων. Ἔτη δὲ 290 πρὸ τῆς κτίσεως Ῥώμης ἐγκατέστησαν πρὸ πάντων εἰς τῆς χώρας τὰ νοτιώτερα, ἴσως ἐκ μικρᾶς Ἀσίας προελθόντες, Πελασγοὶ Τυρρηνοί, οἷς προσετέθη καὶ φυλὴ προελθοῦσα ἐκ Ῥαιτίας, οἱ ἑαυτοὺς καλοῦντες Ῥασένας, οἵτινες δ' ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν Ῥωμαίων Θούσκιοι, Τοῦσκοι (Thusci, Tusci) ἐλέγοντο. Καθ' Ἡρόδοτον (Α, 94), Λυδοὶ ἐκ τῆς μικρᾶς Ἀσίας μετηνάστευσαν εἰς Ἰταλίαν ὑπὸ Τυρσηνόν, τὸν υἱὸν τοῦ Ἄτυος, καὶ ἐγκατέστησαν ἐκεῖ ὑπὸ τὸ ὄνομα Τυρσηνῶν (Στρβ. Ε, 219)· καὶ ταύτην τὴν παράδοσιν παρεδέχοντο οἱ Ῥωμαῖοι ἐπὶ Αὐγούστου. Ὁ Διονύσιος δ' ὁ Ἁλικαρνασσεὺς (Α, 28, 30) παραδέχεται ἀρχικὸν τὸν λαὸν τῆς χώρας. Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ δὲ τῶν ἐγχωρίων μετὰ τῶν Τυρσηνῶν παρήχθη ὁ λαὸς τῶν Τυρρηνῶν ἢ Τόσκων οὓς συνήθως οἱ Ῥωμαῖοι ἐκάλουν Ἐτρούσκους. Ὡς ἐκ τῆς καταγωγῆς αὐτῶν οἱ Τυρρηνοὶ προεῖχον κατὰ τὸν πολιτισμὸν πολὺ πάντων τῶν Ἰταλικῶν λαῶν, καὶ ὡς πρός τε τὸν πολιτικὸν ὀργανισμόν, τὰς ἐπιστημονικὰς καὶ τὰς τεχνικὰς γνώσεις, καὶ πολλὰ ἔμαθον καὶ ἐδανείσθησαν παρ' αὐτῶν οἱ Ῥωμαῖοι. Ὡς συνηθέστατα ἐν τῇ ἀρχαιοτάτῃ Ἑλλάδι, ἀπετέλουν καὶ οἱ Τυρρηνοὶ ἐν Ἰταλίᾳ συμπολιτείαν, δωδεκάπολιν, ἧς αἱ πόλεις εἶχον πολίτευμα ἀνάλογον πρὸς τὸ τῶν Δωριέων, διατελοῦν ὑπὸ τὴν κληρονομικὴν ἀριστοκρατίαν τῶν Λουκουμόνων ἢ Λικινίων, ἐξ ὧν ἐλαμβάνοντο καὶ οἱ βασιλεῖς των, καὶ οἵτινες, ὡς οἱ βασιλεῖς τῆς Σπάρτης, ἐπεμελοῦντο καὶ τὰ τῶν θυσιῶν καὶ ἤσκουν τὴν παρ' αὐτοῖς σπουδαιοτάτην οἰωνοσκοπίαν. Πρό τινων ἐτῶν ἀνευρέθησαν πολυάριθμοι ἐπιγραφαὶ γεγραμμέναι εἰς τὴν γλῶσσαν αὐτῶν, ἀλλ' αἴνιγμα παριστῶσαι μὴ εἰσέτι ἐντελῶς λυθέν. Οὐχ ἧττον ὅμως φαίνεται ἤδη πλέον ἀποδεδειγμένον, ἂν οὐχὶ ἄλλο, τοὐλάχιστον ὅτι ἡ γλῶσσα ἐκείνη ἦν ῥίζης ἰνδογερμανικῆς. — Ἡ βασιλεία τῶν Ταρκυνίων ἐν Ῥώμῃ, καὶ διάφορα ἐκεῖ σωζόμενα Τυρρηνικὰ μνημεῖα, ἀποδεικνύουσιν ὅτι, κατὰ τοὺς χρόνους τῶν ἑλληνοπερσικῶν πολέμων (τῇ ϛ' ἑκατονταετηρίδι π. Χ.), τῆς Ῥώμης ἦρχον οἱ Τυρρηνοί· ἀλλ' ἀπὸ τοῦ 510 π. Χ. ἀπέσεισαν οἱ Ῥωμαῖοι τὸν ζυγὸν αὐτῶν, ἀποδιώξαντες τὸν Ταρκύνιον, ὡς τὸ συμβὰν ὑπὸ ἱστορικὴν μορφὴν παριστᾶται· τῷ 349 ἀπεσπάσθησαν ἐντελῶς ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἐπὶ Σύλλα τοὺς καθυπέταξαν καὶ τοὺς συνεσωμάτωσαν μεθ' ἑαυτῶν.

Τυρρηνικὸν πέλαγος, ἡ πρὸς δυσμὰς τὴν Ἰταλίαν βρέχουσα θάλασσα, ἀπὸ Λιγουρίας μέχρι τῆς Σικελίας. Παρὰ Ῥωμαίοις ἐλέγετο καὶ Τούσκιον πέλαγος (Mare Tuscum), κατώτερον πέλαγος (mare inferum) κατ' ἀντιδιαστολὴν πρὸς τὴν Ἀδριατικὴν, λεγομένην «Ἀνώτερον πέλαγος (mare superum).

Τυρρηνὸς ἢ Τυρσηνὸς, ἢ Τάρχων (ἴδ.), υἱὸς Ἄτυος, τοῦ βασιλέως τῆς Λυδίας, καὶ ἀδελφὸς τοῦ Λυδοῦ, ὁ ἐκ Λυδίας εἰς Ἰταλίαν πελασγικὴν ἀποικίαν κομίσας, καὶ τὴν χώραν κατὰ τὸ ἴδιον αὐτοῦ ὄνομα Τυρρηνίαν καλέσας (Ἡρδ. Α, 94). Ἀλλ' ἴδ. Τύρρα. Κατ' ἄλλους υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Ὀμφάλης (Διον. Ἁλκ. Α, 28), ἢ υἱὸς τοῦ ἐκ Μυσίας Ἡρακλείδου Τηλέφου καὶ τῆς Ἀμαζόνος Ἱέρας, ἀδελφὸς τοῦ Τάρχωνος (Τζέτζ. εἰς Λκφρ. 1249). Κατ' ἄλλους, αὐτὸς ἐπνίγη εἰς τὴν τυρρηνικὴν θάλασσαν, καὶ τὸν διεδέχθη ὁ υἱός του Τοῦσκος, καθ' ὃν Τουσκία (ἡ νῦν Τοσκάνη) ἐκλήθη ἡ χώρα.

Τύρταιος ἢ Τυρταῖος (Στρβ. — Αἰλιαν.), ἀρχαιότατος καὶ περίφημος ποιητὴς Ἀθηναῖος (Πλάτ.), κατά τινας δὲ Μιλήσιος, ζῶν περὶ τὴν 25ην Ὀλυμπιάδα (677 π. Χ.). Περὶ αὐτοῦ ἐλέγετο ὅτι, ὅτε ἐπὶ τοῦ 6' Μεσσηνιακοῦ πολέμου οἱ Σπαρτιᾶται κατ' ἐντολὴν τοῦ χρησμοῦ ἐζήτησαν παρὰ τῶν

Ἀθηναίων στρατηγὸν, οὗτοι, κατὰ παράδοξον ἀπόφασιν, ἴσως ἐπὶ χλεύῃ, τοῖς ἔπεμψαν τοῦτον τὸν ποιητὴν, ὅστις ὑπὸ μεταγενεστέρων λέγεται «χωλὸς γραμμάτων διδάσκαλος». Ἀλλ' ἡ βοήθεια ἀνεδείχθη σωτήριος, διότι αἱ ὑψηλαὶ τοῦ Τυρταίου ποιήσεις ἀνέκαυσαν τῶν Σπαρτιατῶν τὸν ἐνθουσιασμὸν καὶ ἀνέδειξαν αὐτὸν νικητήν. Οἱ Σπαρτιᾶται μεγάλας ἔκτοτε ἀπέδωκαν αὐτῷ τιμὰς, τὸν ἐπολιτογράφησαν ὡς συμπολίτην των, καὶ αἱ ἐλεγεῖαί του, ἐκτιμώμεναι ὡς εὐγενῶς τὴν νεολαίαν ἐμπνέουσαι, ἐψάλλοντο εἰς τὰς ἐκστρατείας τὴν ἐσπέραν πρὸ τῆς μάχης, μετὰ τὸ δεῖπνον. Τοῦ Τυρταίου σώζονται, πλὴν ἐλαχίστων τινῶν ἀποσπασμάτων, τρεῖς ὁλόκληροι πολεμικαὶ ἐλεγεῖαι, «Ὑποθῆκαι» ἐπιγραφόμεναι, ᾄσματα πλήρη ζωῆς καὶ δυνάμεως, αὐταὶ αἱ ἐξεγείρασαι τοὺς Σπαρτιάτας κατὰ τῶν Μεσσηνίων, καὶ ἐν μικρὸν «Ἐμβατήριον». Μνημονεύεται προσέτι μετ' ἐπαίνων ἡ «Εὐνομία» αὐτοῦ, δι' ἧς ἤθελε νὰ πραΰνῃ ἐμφυλίους ἔριδας τῶν Σπαρτιατῶν, ἀφορώσας ἀναδασμὸν τῶν γαιῶν (Συλλ. Bergk. lyr. Graec. σλ. 393).

Τύρταμος, τὸ ἀρχαῖον ὄνομα τοῦ φιλοσόφου Θεοφράστου (Στρβ.).

Τυρὼ, θυγάτηρ τοῦ Σαλμωνέως καὶ τῆς Ἀλκιδίκης, γυνὴ τοῦ Κρηθέως καὶ μήτηρ τσῦ Αἴσωνος, Φέρητος καὶ Ἀμυθάονος. Πρὸς αὐτὴν ἦλθεν ὁ Ποσειδὼν ὑπὸ τὴν μορφὴν τοῦ Ἐνιπέως, ὃν ἡ Τυρὼ ἠγάπα, καὶ ἔσχεν ἐξ αὐτῆς τὸν Πελίαν καὶ τὸν Νηλέα (Ὁμ. Ὀδ. Λ, 235. — Ἀπλλδ. Α, 9. 8).

Τυφαόνιον, ὄρος μεταξὺ Ὀλύμπου καὶ Θηβῶν (Ἡσδ. Ἀσπ. 32).

Τυφρηστὸς, ἴδ. Τυμφρηστός.

Τυφωεὺς, ἴδ. Τυφών.

Τυφὼν (Τυφάων, Τυφωεύς, Τυφώς, 1) γίγας φοβερὸς καὶ τεράστιος, καθ' Ἡσίοδον (Θεογ. 820) υἱὸς τῆς γῆς καὶ τοῦ Ταρτάρου, γεννηθεὶς ὅτε ὁ Ζεὺς κατεκεραύνου ἐξ Ὀλύμπου τοὺς Τιτᾶνας, ἔχων ἑκατὸν περίπου δράκοντος κεφαλὰς, ἀναπεμπούσας μυκηθμοὺς ταύρων καὶ ὀρυγμοὺς λεόντων, προφανῶς προσωποποίησις τῶν βιαίων ἀνέμων καὶ λαιλάπων, καὶ τῶν πυρίνων ἀτμῶν τῶν ἡφαιστείων· ἐκ τῆς Ἐχιδνης δὲ πατὴρ τοῦ κυνὸς Ὄρθρου, τοῦ Κερβέρου καὶ τῆς Λερναίας Ὕδρας. Ἐπολέμησε καὶ αὐτὸς κατὰ τοῦ Διὸς καὶ τῶν ἄλλων θεῶν, εἰς μέγαν τρόμον αὐτοὺς ἐμβαλὼν, μέχρις οὗ ὁ Ζεὺς καὶ αὐτὸν κατεκεραύνωσεν εἰς τὸν Τάρταρον (Ἀπλλδ. Α, 6, 3). Κατ' Ὅμηρον (Ἰλ. Β, 782), ἔκειτο κεραυνωθεὶς ἐν Ἀρίμνοις τῆς Κιλικίας, ἢ, κατ' ἄλλους, ἐγεννήθη ἐν Ἀρίμνοις, ὅθεν ὁ Ζεὺς ἐξεδίωξεν αὐτὸν εἰς Σικελίαν, καὶ ἐσώρευσεν ἐπ' αὐτοῦ τὴν Αἴτνην, ἐξερευγομένην τῆς πνοῆς του τὰς φλόγας (Πίνδ. Πύθ. Α, 32. — Αἰσχλ. Πρμ. δσμ. 356. 371. — Ἀπλλδ.). Καὶ ἄλλοι πολλαχοῦ τὸν μετέθετον, εἰς Φρυγίαν, Λυδίαν κτλ., πρὸ πάντων εἰς τὰ ὑπερβόρεια καὶ κατὰ τὸν Καύκασον (Φερεν. — Ἀπλλν. Ῥόδ. Β, 1254), πλὴν τῶν παντοίων ὑπερβολῶν μεθ' ὧν πλέκει τὸν μῦθον ὁ Ὀβίδιος (Fast. I, 573. IV, 491. Met. V, 321). — 2) Ἀρχαῖος βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου, ἀδελφὸς τῆς Ἴσιδος καὶ τοῦ Ὀσίριδος, τοῦτον μισῶν, φονεύσας καὶ καταλαβὼν τὸν θρόνον αὐτοῦ. Ἠττήθη ὅμως ἔπειτα ὑπὸ τοῦ Ὥρου, τοῦ υἱοῦ τοῦ Ὀσίριδος, ὅστις τὸν ἔπεμψε δέσμιον εἰς τὴν μητέρα του Ἶσιν. Παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις ἐλατρεύετο ὡς θεότης ἐπίφοβος καὶ φθοροποιὸς, ταὐτιζόμενος πιθανῶς μετὰ τοῦ παρ' Ἕλλησιν ὁμωνύμου. Ἱερὰ δ' αὐτῷ ζῷα ἦσαν ὁ κροκόδειλος, ὁ ἱπποπόταμος καὶ ὁ ὄνος.

Τυφωνεία πέτρα, ἄκρα ἀπότομος τοῦ Καυκάσου (Ἀπλλν. Ῥόδ. Β, 1240).

Τυφώνιον, ἐν Αἰγύπτῳ ναΐσκος τοῦ θεοῦ Τυφῶνος. Τοιοῦτος εἷς, ἢ ἀνὰ εἷς ἑκατέρωθεν, ἐνίοτε καὶ εἰς ἄλλας ὑποδεεστέρας θεότητας, πρὸ πάντων ὅμως εἰς τὸν Τυφῶνα ἀφιερωμένος, καὶ διὰ τοῦτο ἀποκλειστικῶς τὸ ὄνομα τοῦτο φέροντες, ἵσταντο εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ὑπὸ κιόνων ἢ ἀγαλμάτων σφιγγῶν

κεκοσμημένων δρόμων 3-4 πλέθρων μήκους, τῶν ἀγόντων πρὸς τὴν εἴσοδον τῶν μεγάλων ναῶν. Ἦσαν δὲ συνήθως περίστυλοι, ἔχοντες μέχρι τινὸς ὕψους τοὺς κίονας ἐγκεκλεισμένους ἐν θωρακείῳ, οἷοι εἰσὶν οἱ ἄριστα

α

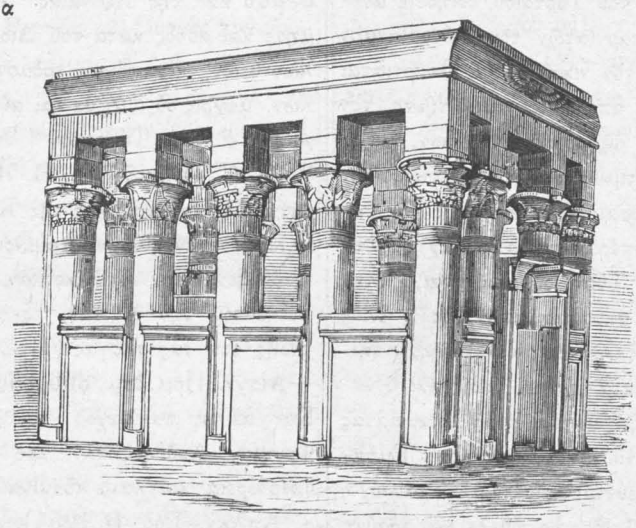

διατετηρημένοι ἐν τῇ νήσῳ Φιλαῖς (α) καὶ ἐν Ἐδφοὺ (6), κατὰ ῥυθμὸν ὃν ἐξηυγενισμένον καὶ τετελειοποιημένον ἀπεμιμήθησαν ἐν Ἑλλάδι εἰς τὴν κατὰ τὸ Ἐρεχθεῖον πρόστασιν τῶν Καρυατίδων.

6

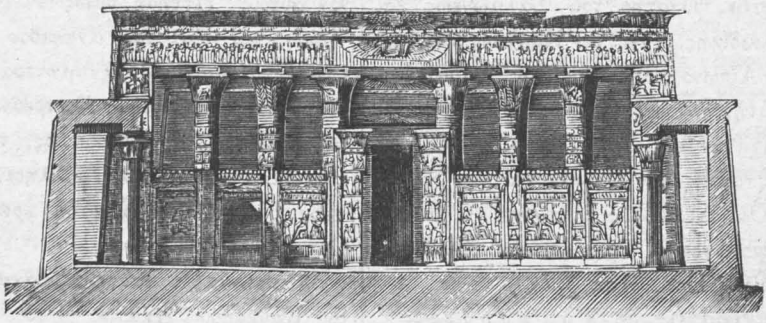

Τυφὼς, ἴδ. Τυφών.

Τύχη, 1) ἡ θεὰ τῆς **τύ**χης καὶ εὐτυχίας, καθ' Ἡσίοδον (Θεογ. 360) θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος, μία τῶν Νηρηίδων καθ' Ὅμηρον (Ὕμν. Δγ.440),κατὰ Πίνδαρον (Ὀλ. Ζ) μία τῶν Μοιρῶν, μήτηρ τῶν Ὡρῶν (Παυσ. Ε, 17). Ἄγαλμα αὐτῆς μνημονεύεται (Δ. 30) ἐν Σμύρνῃ τὸ τοῦ Βουπάλου, Χίου τῆς 70ης περίπου Ὀλυμπιάδος, ἔχον πῖλον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ κέρας Ἀμαλθείας εἰς τὴν δεξιάν, καὶ ἕτερον ἐν Ὀλυμπίᾳ, σύγχρονον ἢ ἀρχαιότερον, τοῦ Λακεδαιμονίου Δορυκλείδου μαθητοῦ τοῦ Διποίνου καὶ Σκύλιδος, πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ συμπλέγματος τῶν θυγατέρων αὐτῆς Ὡρῶν, ὃ εἶχε ποιήσει περὶ τὴν 50ην Ὀλ. ὁ Σμίλις. Ἐν Θήβαις, ὁ γλύπτης Ξενοφῶν ἐποίησεν ἐπὶ Ἀλεξάνδρου τὴν Τύχην ἔχουσαν εἰς τὴν ἀγκάλην τὸν Πλοῦτον (Παυσ.Θ, 16), καὶ ὁ Πραξιτέλης Τύχην ἐν Μεγάροις (Παυσ. Α, 43), καὶ ἄλλην «Ἀγαθὴν τύχην» ἐν Ἀθήναις, μετενεχθεῖσαν εἶτα εἰς Ῥώμην (Pl. XXXVI, 4, 5). Τοῦ σχεδὸν συγχρόνου Ἰσθμίου Εὐφράνορος «Ἀγαθὴ τύ-

χη» εἶχε φιάλην ἐν τῇ δεξιᾷ καὶ στάχυν καὶ μήκωνα ἐν τῇ ἀριστερᾷ (Pl. XXXIV, 19, 16.). Ἐπὶ τῶν διαδόχων ἐπεκράτησε θεωρουμένη ἡ Τύχη ὡς πολιοῦχος θεὰ ἑκάστης πόλεως, καὶ τὸ ὑπ' Εὐτυχίδου τοῦ Σικυωνίου ποιηθὲν διὰ τοὺς Ἀντιοχεῖς Τύχης (Ἀντιοχέων) ἄγαλμα ἐθαυμάζετο, «μεγάλας παρὰ τῶν ἐγχωρίων ἔχον τιμάς» (Παυσ. ΣΤ, 2). Ἐν ἄλλοις δ' ἐπετυπωθη καὶ ἐπὶ σωζομένων νομισμάτων, ἐξ ὧν ἐγνωρίσθη ὅτι τὸ ἐν τῷ Βατικανῷ Μουσείῳ τῆς Ῥώμης διατηρούμενον ἄγαλμα ἐστὶν αὐτὸ τὸ τοῦ Εὐτυχίδου, ἢ κἂν ἐξαίρετον ἐκείνου ἀντίγραφον. Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ὑπῆρχε Τυχαῖον, ναὸς τῆς Τύχης, καὶ Τύχη, στεφανοῦσα τὴν Γῆν στεφανοῦσαν τὸν Ἀλέξανδρον (Λιθάν. 1113 Rsk.). Καὶ ὁ Ἀπελλῆς δ' ἔγραψε Τύχην καθημένην, διότι, εἶπεν, ἡ Τύχη οὐδέποτε ἵσταται (Στρ. Ἀνθ. 106, 66), καὶ ἴσως ἐκεῖθεν ἐπήγασε καὶ τοῦ Εὐτυχίδου τὸ ἄγαλμα. Οἱ δὲ Ῥωμαῖοι, οἱ χαίροντες εἰς τὰς προσωποποιήσεις ἀφηρημένων ἰδεῶν, εἶχον πλεῖστα καὶ παντοῖα ἀγάλματα Τύχης (Fortunae)—2) Συνοικία τῆς πόλεως τῶν Συρακουσῶν (ἴδ.).

Τύχη Εὐτυχίδου.

Τυχίος, σκυτοτόμος ἐξ Ὑλης τῆς Βοιωτίας, περὶ οὗ ἐλέγετο ὅτι ἐφιλοξένησε τὸν Ὅμηρον (Ὁμ. Ἰλ. Η, 222).

Τωσάλη μητρόπολις, μεγάλη πόλις Ἰνδικὴ, πέραν τοῦ Γάγγου (Πτλμ.).

Ρ

Ῥαγνος, Φρὺξ, πατὴρ τοῦ Μαρσύου· ὁ πρῶτος λεγόμενος ἐπινοητὴς τῆς αὐλητικῆς (Νόνν. Διονυσ. I, 234. — Πλουτ. Μουσ.).

Ῥάδες (αἱ βροχεραὶ), ἀστερισμὸς κατὰ τὴν κεφαλὴν τοῦ Ταύρου. Εἰς αὐτοῦ τὴν ἐμφάνισιν ἤρχιζεν ἡ βροχερὰ ἐποχή. Τούτου ἕνεκα ἐθεωροῦντο ὡς αἱ (διὰ τῆς ὑγρασίας) τρέφουσαι, καὶ ἦσαν αἱ τροφοὶ τοῦ Διονύσου, λεγόμεναι Νυσσαῖαι νύμφαι, ἢ αἱ τροφοὶ τοῦ Διὸς (Δωδωναῖαι νύμφαι), ὅστις καὶ ἐξ εὐγνωμοσύνης κατέταξεν αὐτὰς μεταξὺ τῶν ἀστέρων. Ἄλλοι δ' ἄλλα λέγουσι περὶ τῆς καταγωγῆς, τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τῶν ὀνομάτων αὐτῶν ὡς νυμφῶν. Μνημονεύονται ὡς θυγατέρες τοῦ Ἄτλαντος καὶ τῆς Αἴθρας, ἢ τῆς Πλειόνης, ἀδελφαὶ τῶν Πλειάδων· ἢ θυγατέρες τοῦ Ὠκεανοῦ, ἢ τοῦ Μελισσέως, κτλ. Τὸν ἀριθμὸν δὲ λέγονται 2—7. Ὁ Ἡσίοδος ὀνομάζει 5, τὴν Φαιναλήν, τὴν Κορωνίδα, τὴν Κλεείαν, τὴν Φαιὼ καὶ τὴν Εὐδώραν. Ὀνόματα αὐτῶν μνημονεύονται καὶ Ἀδάστη, Ἀλθαία (Ἀμάλθεια), Ἀμβροσία. Προσέτι καὶ ἡ Διώνη, ἥτις ἐν Δωδώνῃ ἦν σύζυγος τοῦ Διὸς, ἐθεωρεῖτο Ὑὰς καὶ αὐτή. — Οἱ Ῥωμαῖοι ἔλεγον τὸν ἀστερισμὸν Suculae, καὶ τὸν ἐθεώρουν ὡς χοίρων ἀγέλην.

Ῥαία (ἡ), κώμη τῶν Ὀζολῶν Λοκρῶν, βορείως τῆς Ἀμφίσσης (Στφ. Βυζ. — Θουκ. Γ, 102).

Ῥάκινθος, 1) υἱὸς Ἀμύκλα, τοῦ ἱδρυτοῦ τῶν Ἀμυκλῶν ἐν Λακωνίᾳ, καὶ τῆς Διομήδης (Ἀπλλδ. Γ, 10, 3), ἢ τοῦ Οἰβάλου ἐκ Σπάρτης, τοσοῦτον ἐξόχως ὡραῖος, ὥστε ἠγάπησαν αὐτὸν ὁ Ἀπόλλων καὶ ὁ Ζέφυρος. Ὅτε αὐτοὶ ἔπαιζον τὸν δίσκον παρὰ τῷ Εὐρώτᾳ, ὁ δίσκος τοῦ Ἀπόλλωνος ἐκτύπησεν αὐτὸν καὶ τὸν ἐφόνευσεν· ὁ δὲ θεὸς τεθλιμμένος μετεμόρφωσεν αὐτὸν εἰς τὸ ὁμώνυμον ἄνθος. Οἱ Λακεδαιμόνιοι δὲ, τὸν τάφον αὐτοῦ ἔχοντες ὑπὸ τὸν βωμὸν καὶ τὸ ἄγαλμα τοῦ Ἀμυκλαίου Ἀπόλλωνος, ἐπανηγύριζον αὐτῷ ἐτησίως τριήμερον ἑορτὴν, τὰ Ὑακύνθια, ἀρχόμενα ἀπὸ τῆς μεγίστης ἡμέρας τοῦ ἔτους ἐν Ἑκατομβαιῶνι, καὶ πιθανῶς ἐν τῇ ἀρχῇ της αἰνιττόμενα τὴν τότε ἀπομάρανσιν καὶ τὸν θάνατον τῶν ἀγαπητῶν τῷ Ζεφύρῳ καὶ τῷ Ἡλίῳ τρυφερῶν ἀνθέων, ἃ φονεύει αὐτὸς ὁ ἥλιος. Τῆς πανηγύρεως ταύτης ἡ πρώτη καὶ τελευταία ἡμέρα ἦσαν πένθιμοι, θυσίαι ἐτελοῦντο νεκρώσιμοι, οὐδεὶς εἰς τὸ δεῖπνον ἐστεφανοῦτο· ἡ δευτέρα δ' ἐξ ἐναντίας ἦν φαιδροτάτη, πλήρης πομπῶν καὶ χορῶν καὶ ᾀσμάτων τῶν τε νεανίσκων καὶ τῶν παρθένων (Δίδυμ. παρ' Ἀθην. Δ, 130)· καὶ οἱ Σπαρτιᾶται τόσην ἀπέδιδον σπουδαιότητα εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην, ὥστε καὶ ὁδοιπορίας καὶ ἐκστρατείας πολλάκις διέκοπτον ἵνα κατ' οἶκον τὴν πανηγυρίσωσι (Ξνφ. Ἑλλ. Δ, 5, 11. — Παυσ. Γ, 10, 1).

Ῥαλος (ἡ). Παρ' Αἰγυπτίοις ἡ ὑαλουργία ἦν ἐν παναρχαίοις χρόνοις γνωστή. Ἐπὶ τμήματος ὑάλου, εὑρεθέντος ἐν Θήβαις ταῖς αἰγυπτιακαῖς, ἀναγινώσκεται ὄνομα Φαραὼ ζήσαντος 3300 ἔτη π. Χ., καὶ συνεχέστατα ἀπαντῶνται σκεύη ὑάλινα ἐντὸς τάφων ὧν βεβαία ἐστὶν ἡ ἀρχαιότης. Κατὰ Πλίνιον (XXXVI, 65), ἡ πρώτη ἐφεύρεσις τῆς ὑάλου ἐγένετο κατὰ τύχην ὑπὸ ὁδοιπόρων οἵτινες πῦρ ἀνῆψαν εἰς τὴν ἄμμον τῆς ἀκτῆς τῆς Συρίας, καὶ πλάκας νίτρου μετεχειρίσθησαν ἀντὶ λίθων, ἐλλειπόντων ἐκεῖ, πρὸς ἐπίθεσιν τῶν λεβήτων των. Καὶ μῦθος ἂν ὑποτεθῇ τὸ διήγημα, ὁ Στράβων (ΙΣΤ, 758) καὶ ὁ Ἰώ-

σηπος (Ἰουδ. πολ. Β, 9) λέγουσι τὴν ἄμμον τῆς Συρίας ἐπιτηδειοτάτην εἰς ὑαλουργίαν. Ὁ Ἡρόδοτος (Γ, 24) λέγει ὅτι οἱ Αἰθίοπες κατεσκεύαζον τὰς θήκας τῶν νεκρῶν των ἐξ ὑάλου, καὶ ὁ Κτησίας καὶ ὁ Διόδωρος (Β. 15) παραδέχονται καὶ κυροῦσι τὴν μαρτυρίαν ταύτην, προστιθέμενοι ὅτι περιέχεον τὰ σώματα δι' ὑάλου, ἵνα διατηρῶσιν αὐτὰ ὁρατά. Ἀλλ' ὁ Ἡρόδοτος ὁμιλεῖ περὶ ὀρυκτῆς ὑάλου, ἐκτὸς ἂν θέλῃ νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ἐξωρύσσετο ἡ ὕλη ἐξ ἧς αὕτη κατεσκευάζετο. Ἐν Ἀττικῇ ἐπιγραφῇ τοῦ ἔτους 398 π. Χ. (Bœckh, C. I. 150) μνημονεύονται σφραγίδες ὑάλιναι, καὶ παρ' Ἀριστοφάνει (Ἀχαρν. 74) γίνεται μνεία τῶν ὑαλίνων ἐκπωμάτων τοῦ μεγάλου βασιλέως. Ἀλλὰ ἡ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ποιητοῦ (Νεφ. 737) περιγραφὴ τῆς ὑάλου ὡς λίθου διαφανοῦς παρὰ τοῖς φαρμακοπώλαις, «ἀφ' ἧς τὸ πῦρ ἀνῆπτον», ἀποδεικνύει ὅτι ἐπὶ τῶν Πελοποννησιακῶν ἦν ἔτι σπανία ἐν Ἑλλάδι ἡ χρῆσις τῆς ὕλης ταύτης. Μετὰ ταῦτα ὅμως ἐγένετο συνηθεστέρα, ὡς ἀποδεικνύουσιν ἀγγεῖα ἐν τάφοις εὑρισκόμενα. Ἐπεπόλασε δὲ πολὺ μᾶλλον ἐν Ῥώμῃ, ἔνθα ἄφθονος εἰσεκομίζετο καὶ ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἔφθασεν εἰς μεγάλην ἐντέλειαν, ἧς ἀξιόλογον δεῖγμα ἐστὶ τὸ ἐν τῷ Βρεττανικῷ μουσείῳ Πορτλάνδιον ἀγγεῖον, καὶ ἄλλα ποικιλόχροα καὶ πολυτίμους λίθους ἀπομιμούμενα ὑαλουργήματα. Ἐν Πομπηΐᾳ δ' εὑρέθησαν ὑαλία ἤδη ἐφημοσμένα καὶ εἰς παράθυρα.

Ὕαμπεια, μία τῶν δύο ἄκρων κορυφῶν τοῦ Παρνασσοῦ ἐν Φωκίδι, ἀφ' ἧς οἱ Δελφτὶ ἐκρήμνιζον τοὺς καταδικαζομένους εἰς θάνατον (Ἡρδ. Η, 39.—Πλούτρ.).

Ὕαμπολις καὶ Ὕα, 1) πόλις τῆς Φωκίδος, ἀνατολικῶς κειμένη τοῦ Κηφισοῦ ποταμοῦ, ἐπὶ τοῦ παραποταμίου Ἄσσου, καὶ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγούσης ἐξ Ὀρχομενοῦ εἰς Βοιωτίαν, εἰς λεπτῶν τινων ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ νῦν χωρίου Βογδάνας, ἐλέγετο ὀνομασθεῖσα ἐκ τῶν Ὑάντων, οὓς ὁ Κάδμος εἶχεν ἐκβάλει ἐκ Βοιωτίας. Κατηδάφισε δ' ὁ Ξέρξης τὴν πόλιν (Ἡρδ. Η, 28), ἀνοικοδομηθεῖσαν αὖθις, ἀλλ' εἶτα πάλιν ὑπὸ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος καὶ διὰ παντὸς καταστραφεῖσαν (Liv XXXII, 18). Ὁ Ξενοφῶν (Ἑλλ. ΣΤ, 4, 27) ἀναφέρει «Ὑαμπολιτῶν τὸ προάστειον», ὅπερ ἦν ἡ μικρὰ κώμη Κλεωναί, βορείως πρὸς τὰ Λοκρικὰ σύνορα. — 2) Ἄλλη πόλις τῆς Φωκίδος, ἐπὶ τοῦ Παρνασσοῦ (Στρβ.).

Ὕαντες, οἱ πρῶτοι καὶ ἀρχαιότατοι κάτοικοι τῆς Βοιωτίας, ἐκδιωχθέντες ἐκεῖθεν ὑπὸ τοῦ Κάδμου καὶ τῶν Φοινίκων αὐτοῦ, καὶ μεταβάντες οἱ μὲν εἰς Φωκίδα, ἔνθα ἔκτισαν τὴν Ὑάμπολιν, οἱ δὲ εἰς Αἰτωλίαν, ἥτις ἀρχαιότατα ἀπ' αὐτῶν ἐκλήθη Ὑαντὶς (Στρβ.).

Ὕαται, ὄνομα μιᾶς τῶν φυλῶν τῶν Σικυωνίων (Ἡρδ. Ε, 68).

Ὕβλα ἡ Ὕβλη, ὄνομα τριῶν πόλεων ἐν Σικελίᾳ· 1) Ὕβλη ἡ μείζων, ἐπὶ τοῦ Συμαίθου ποταμοῦ, ὑπὸ τὴν νότιον τῆς Αἴτνης πλευράν, ἀρχαία κατοικία Σικελῶν, ἔχουσα τὴν λατρείαν τῆς Ὑβλαίας θεᾶς, ἧς οἱ ἱερεῖς ἦσαν καὶ οἰωνοσκόποι καὶ ὀνειροκρίται (Παυσ. Ε, 22. 5) Ὁ Κικέρων μνημονεύει ἔτι τῶν Ὑβλέων (Verr. III, 43). Εἶτα δ' ἔπαυσεν οἰκούμενον τὸ χωρίον.—2) Ὕβλη Ἡραία ἢ ἐλάττων, κειμένη μεταξὺ Συρακουσῶν καὶ Γέλης.—3) Ὕβλη τὰ Μέγαρα, κατὰ τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν τῆς νήσου, βορείως τῶν Συρακουσῶν. Ἐκλήθη δὲ οὕτω, διότι Δωριεῖς Μεγαρεῖς, ἐλθόντες τῷ 729 π. Χ., εὗρον τὴν μικρὰν πολίχνην, ἥτις ἐκαλεῖτο Ὕβλα, Γελεᾶτις, Γερεᾶτις ἢ Γελεῶτις, καὶ τὴν ὠνόμασαν Μέγαρα, οἱ δὲ κάτοικοι ἐλέγοντο Μεγαρεῖς Ὑβλαῖοι. Ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ Γέλωνος ἀνῆκεν ἡ πόλις αὕτη εἰς τὰς Συρακούσας (Ἡρδ. Ζ, 156. — Θουκ. ΣΤ, 4, 94), καὶ ἦν μικρὸν ὀχυρὸν φρούριον (Θουκ ΣΤ, 75. 94. — Liv. XXIV. 30). Ἐπὶ τοῦ δευτέρου Καρχηδονικοῦ πολέμου ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων καὶ κατεστρά-

φη ἡ πόλις (Liv. XXIV, 35), Ἐπὶ Κικέρωνος ἐσώζετο ὅμως ἔτι ὑπὸ τὸ ὄνομα Μεγαρὶς (Verr. V, 25). Ἄριστον μέλι, ὑμνούμενον ὑπὸ τῶν ποιητῶν (Virg. E, I, 55.—Ov. Trest. V, 13, 22) ἦν τὸ τῆς πόλεως ταύτης.

Ὕβλων, ὁ ἀρχαῖος βασιλεὺς τῆς Σικελίας, ὑφ' ὃν οἱ Μεγαρεῖς κατῴκησαν τὴν Ὕβλαν (Θουκ. ΣΤ, 4).

Ὕβρις, «τὸ βλάπτειν καὶ λυπεῖν» (Ἀριστ. Ῥητορ. Β, 2) διὰ πράξεων ἀτιμωτικῶν ἢ διὰ πληγῶν καὶ τραυμάτων. Ἐν Ἀθήναις, κατὰ τοῦ ἐνόχου ἐκινεῖτο «γραφὴ ὕβρεως»· καὶ ἂν μὲν ἡ ὕβρις ἦν κατ' ἀνηλίκου, ἐκινεῖτο ἐξ ἐπαγγέλματος, μὴ ἀπαιτουμένης τῆς αὐτοῦ συγκαταθέσεως. Ἐδικαιοῦντο δ' εἰς αὐτὴν ἐπίσης καὶ γυναῖκες καὶ δοῦλοι. Ἡ ἡγεμονία τοῦ δικαστηρίου ἀνῆκε τοῖς θεσμοθέταις, ἤτοι, πλὴν τοῦ ἐπωνύμου, τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ πολεμάρχου, τοῖς ἄλλοις 6 ἐκ τῶν 9 ἀρχόντων. Τὴν γραφὴν δ' ἠδύνατο νὰ παρουσιάσῃ ἢ ὁ παθὼν, ἢ ὁ «βουλόμενος Ἀθηναίων οἷς ἔξῆν», ἤτοι ὁ ἐνήλικος, ἐλεύθερος καὶ μὴ ἄτιμος. Ὤφειλον δ' οἱ θεσμοθέται νὰ εἰσαγάγωσι τὴν δίκην εἰς τὴν Ἡλιαίαν «ἐντὸς τριάκοντα ἡμερῶν τὸ βραδύτερον», ἢ, ἂν ὑπῆρχέ τι δημόσιον κώλυμα, ἅμα τοῦτο παρήρχετο. Ἦν δ' ἡ δίκη «τιμητὴ», τῆς ποινῆς ἐπιβαλλομένης κατὰ τὸ δοκοῦν τῷ δικαστηρίῳ, φυλακιζομένου τοῦ ἐνόχου μέχρις ἀποτίσεως. Ἐν σπουδαίαις περιστάσεσιν ἠδύνατο νὰ χωρήσῃ καὶ μέχρι θανάτου. Ὁ δὲ κριθεὶς ὅτι παραλόγως ἐνήγαγε, μὴ λαβὼν οὐδὲ τὸ $^1/_5$ τῶν ψήφων ὑπὲρ ἑαυτοῦ, κατεδικάζετο εἰς 1000 δραχ. πρόστιμον. Διὰ πληγὰς καὶ μὴ ἀτιμωτικὰς ὕβρεις ὁ δοῦλος δὲν ἐδικαιοῦτο νὰ ἐγκαλέσῃ, ἀλλ' ὁ κύριος αὐτοῦ, ἂν ἤθελε, καὶ ἠδύνατο ν' ἀποδείξῃ ὅτι διὰ τοῦ παθήματος τοῦ δούλου ἐζημιώθη (Δημοσθ. κ. Μειδ. 529. — Αἰσχν. κ. Τιμρχ. 41).—Εἰς τὸν λόφον τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐντὸς τοῦ περιβόλου τοῦ φονικοῦ ἐκείνου δικαστηρίου, ἵσταντο δύο «ἀργοὶ λίθοι, ἤτοι ἄξεστοι (οὐχὶ ἀργυροῖ, ὡς φέρουσιν ἐσφαλμένως τὰ χειρόγραφα τοῦ Παυσανίου (Α, 28), αἱ ἕδραι τῶν δύο ἀντιδίκων, καὶ ὁ μὲν ἐλέγετο «λίθος ὕβρεως», καὶ ἦν ὁ τοῦ ὑβριστοῦ, τοῦ ἐναγομένου, ὁ δὲ «λίθος ἀναιδείας», ὁ τοῦ μὴ «αἰδεσθέντος» δηλ. συγχωρήσαντος, ὁ τοῦ ἐνάγοντος.

Ὑβρίστης, ποταμός τις τοῦ ὄρους Καυκάσου, κατ' Αἰσχύλον (Προμ. 723). Ἴσως ὁ Τάναϊς, ὁ κατὰ Στράβωνα τὸν Καύκασον διαρρέων· ἐκτὸς ἂν τῇ λέξει ἐπιθετικῶς χρῆται ὁ ποιητής.

Ὑγεννεῖς, λαὸς τῆς μικρᾶς Ἀσίας, ἅπαξ μνημονευόμενος παρὰ μόνῳ τῷ Ἡροδότῳ (Γ, 90). Ἴσως οἱ Ὀβιγενεῖς τοῦ Πλινίου (V, 32), ἐκ μικρᾶς χώρας τῆς Λυκαονίας.

Ὑγίεια, θυγάτηρ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, μὴ ἀπαντωμένη μὲν ἐν Ὁμήρῳ, Ἡσιόδῳ καὶ Πινδάρῳ, ἀλλ' ἐν τοῖς ἔπειτα χρόνοις μετὰ τοῦ πατρός της ἐν τοῖς ναοῖς του συλλατρευομένη, καὶ ἐν ἀγάλμασιν ὡς νέα εὐπρεπὴς παριστωμένη, παρὰ τοὺς πόδας ἢ περὶ τὴν χεῖρά της συνήθως τὸν ὄφιν ἔχουσα, τὸ ἔμβλημα τῆς ἰατρικῆς, καὶ κύαθον κρατοῦσα. Καὶ αὐτὴ δὲ ἡ Ἀθηνᾶ ἐλατρεύετο, μάλιστα ἐν Ἀθήναις, ὡς Ὑγίεια, καθ' ὃ πολιοῦχος, καὶ ἐπομένως προστάτις καὶ τῆς ὑγείας τῶν πολιτῶν, καὶ τῇ ἀπεδίδετο τὸ ὄνομα Ὑγίεια ὡς ἐπίθετον. Ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν ὑπῆρχεν ἀρχαῖος βωμὸς τῆς Ὑγιείας, θυγατρὸς τοῦ Ἀσκληπιοῦ (Παυσ. Α. 23). Ὅτε δὲ, οἰκοδομουμένων τῶν Προπυλαίων, εἷς ἐργάτης ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ θριγοῦ καὶ κατεσυντρίβη, ὁ Περικλῆς, διδαχθεὶς κατ' ὄναρ ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς πῶς νὰ τὸν θεραπεύσῃ, ἔστησε «παρὰ τὸν βωμὸν» χαλκοῦν ἄγαλμα Ἀθηνᾶς Ὑγιείας (Πλούτ. Περ. ΙΓ), ὃ εἶδεν ὁ Παυσανίας ὅτε εἰσῆλθε διὰ τῶν Προπυλαίων (Αὐτ.). Ὅ τε βωμὸς δὲ, μέγας, πλακόκτιστος, καὶ τὸ βάθρον τοῦ ἀγάλματος, εὑρέθησαν ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς καὶ μένουσιν ἐν θέσει, δεξιῶς τῷ εἰσιόντι, εὐθὺς μετὰ τὴν στοάν, καὶ ἐπὶ τοῦ βάθρου διατηρεῖται ἡ ἐπι-

γραφὴ «Οἱ Ἀθηναῖοι τῇ Ἀθηναίᾳ τῇ Ὑγιείᾳ, Πύρρος ἐποίησεν Ἀθηναῖος», ὅθεν καταφαίνεται καὶ τίς ἦν ὁ τοῦ ἀγάλματος γλύπτης (Ἰδ. Ῥαγχ. Ἀπ. Τ. ΙΓ, ἱστ. Καλλ. Α, σλ. 313). Καὶ ὁ γλύπτης Νικήρατος ἐπὶ Ἀλκιβιάδου ἐποίησε σύμπλεγμα Ἀσκληπιοῦ καὶ Ὑγιείας (Plin. XXXIV, 19, 49), καὶ ὁ Βρύαξις, ἐπὶ τῶν Διαδόχων, Ἀσκληπιὸν καὶ Ὑγίειαν ἐν Μεγάροις (Pl. XXXIV, 19, 13).

Ὑγένος, κατά τινας Ἱσπανὸς, κατ' ἄλλους Ἀλεξανδρεὺς, ἀπελεύθερος τοῦ Αὐγούστου, διευθυντὴς τῆς Παλατινῆς βιβλιοθήκης. Ἔγραψε λατινιστί. Εἰς αὐτὸν ἀποδίδονται 277 σωζόμενοι μῦθοι καὶ ἓν ποίημα «Ποιητικὸν ἀστρονομικὸν» ἐπιγραφόμενον, εἰς 4 βιβλία. Ἀλλὰ πολλοὶ τῶν κριτικῶν ἐκλαμβάνουσι ταῦτα ὡς ἔργα μεταγενέστερα.

Ὑδάρνης, 1) Εἷς τῶν 7 εὐγενῶν Περσῶν, τῶν συνωμοσάντων κατὰ τοῦ Μάγου Σμέρδιος (Ἡρδ. Γ, 70).—2) Υἱὸς τοῦ ἀνωτέρω, στρατηγὸς τῶν ἀθανάτων ὑπὸ τὸν Ξέρξην ἐν τῇ ἐκστρατείᾳ κατὰ τῆς Ἑλλάδος (Ἡρδ. Ζ, 83.—Στρβ.).

Ὑδαρνὶς (ἡ), θυγάτηρ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Εὐρώπης (Εὐδοξ.).

Ὑδάσπης, ποταμὸς τῆς Ἰνδίας διαρρέων τὸ Πενταπόταμον (Πενδζάβ), εἰσρέων εἰς τὸν Ἀκεσίνην, καὶ μετ' αὐτοῦ εἰς τὸν Ἰνδόν. Ὁ Ἀλέξανδρος ἠθέλησε νὰ καταβῇ δι' αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν· ἔκτισε δ' εἰς τὰς ὄχθας του δύο πόλεις, τὴν Νίκαιαν καὶ τὴν Βουκεφάλαν (Ἀρρ. Ε, 5, 4, 19, 4. ΣΤ, 1, 5 κλ.—Στρβ. ΙΕ, 686. 691). Νῦν Βεχάτ.

Ὕδη 1) πόλις τῆς Λυδίας, ἐπὶ τοῦ ὄρους Τμώλου (Ὁμ. Ἰλ. Υ, 385), αἱ μετὰ ταῦτα Σάρδεις (Σχλ.).—2) Πόλις τῆς Λυκαονίας, βορειοδυτικῶς τῆς Νύσσης (Στφ. Βυζ.).

Ὕδισσος (ὁ), 1) καὶ Ὑδισσα, ἀρχαία πόλις τῆς Καρίας (Πτλμ.—Στφ.Βζ.). —2) Υἱὸς τοῦ Βελλεροφόντου καὶ τῆς Αστερείας, καθ' ὃν ἐκλήθη ἡ Καρικὴ πόλις (Στφ. Βυζ.).

Ὕδρα 1) ἔνυδρον τέρας, ἐννεακέφαλος φοβερὸς ὄφις ἐν τῇ λίμνῃ Λέρνῃ τῆς Ἀργολίδος, ὃν ἐφόνευσεν ὁ Ἡρακλῆς (Ἀπλλδ. Β, 5. 2).—Ἰδ. Λέρνη). — 2) Λίμνη τῆς Αἰτωλίας, μεταξὺ Πλευρῶνος καὶ Ἀρσινόης, ἡ εἶτα Λυσιμαχία κληθεῖσα (Στρβ.). Κατ' Ὀβίδιον (Met. VII, 371), ἴσως μᾶλλον Ὑρία.

Ὑδραγωγεῖον, τεχνητὸς, κτιστὸς ὀχετὸς ὑπόγειος, πρὸς μετοχέτευσιν τοῦ ποσίμου ὕδατος ἀπὸ τῆς πηγῆς αὐτοῦ εἰς ὡρισμένον σημεῖον. Πρὸ πάντων τὰ τῶν Ῥωμαίων ὑδραγωγεῖα, καὶ ἐν Ἰταλίᾳ καὶ ἐν Ἑλλάδι, ἦσαν μεγαλουργήματα, δι' ὀρέων καὶ κοιλάδων, εἰς πολλῶν ὡρῶν ἀπόστασιν ὑπογείως μὲν διὰ μεγίστων θόλων, ἐπὶ τῆς γῆς δὲ, ἀναλόγως τῆς χωροσταθμήσεως, δι' ἀπεράντου σειρᾶς στερεῶς ἐκτισμένων ἀψίδων, τὸ ὕδωρ φέροντα, ὡς τὸ ἐν τῇ εἰκόνι τοῦ αὐτοκράτορος Κλαυδίου ἐν Ἰτολίᾳ. Πολλάκις αἱ ἀψίδες ἀπετέλουν δύο ἢ τρεῖς ἐπαλλήλους σειρὰς, καὶ ἐνίοτε μὲν τὸ ὕδωρ ἔρρεε διὰ τῆς ὑψηλοτέρας, ἐνίοτε δὲ διὰ πασῶν. Τοιαῦτα σώζονται πανταχοῦ τῶν χωρῶν ἔνθα ἐπεκράτει ἡ Ῥώμη. Ἐν Ἀθήναις, πλὴν τῶν φρεάτων, μόνη πηγὴ ποσίμου ὕδατος ἦν, ὡς φαίνεται, ἐν τῇ ἀπωτάτῃ ἀρχαιότητι ἡ Καλλιρρόη, δι' ὃ καὶ ἐξ αὐτῆς ἠρύοντο οἱ Ἀθη-

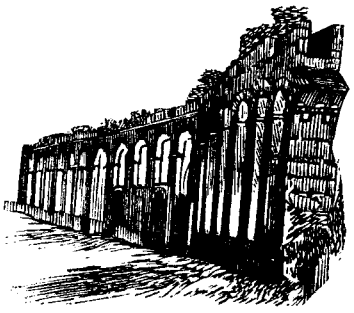

ναῖοι, καίτοι ἀπειλούμενοι ὑπὸ τῶν ἐπιδρομῶν τῶν τὸν Ὑμηττὸν οἰκούντων Πελασγῶν (Ἡρδ. Θουκ.), καὶ οἱ Πεισιστρατίδαι ἐπεμελήθησαν

αὐτῆς, καὶ εἰς ἐννεάκρουνον τὴν ἐκόσμησαν. Ἀλλ' ὅτε ηὔξησε μεγάλως τῆς πόλεως ὁ πληθυσμός, τὸ ὀλίγον τοῦτο ὕδωρ ἦν βεβαίως ἀνεπαρκὲς, καὶ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα φροντὶς ἐγένετο αὐξήσεως τοῦ ὕδατος δι' ὑδραγωγείων, περὶ ὧν ὅμως οὐδὲν ῥητὸν μαρτυρεῖται, οὐδ' ἡ διεύθυνσις αὐτῶν γινώσκεται. Γνωστὸν δ' ἐστὶν ὅτι ὑπῆρχεν ἀρχὴ καλουμένη «ἐπιστάται τῶν ὑδάτων», ἀνατεθεῖσα καὶ εἰς τὸν Θεμιστοκλέα ποτὲ, ὡς καὶ ἄλλη, οἱ τῶν «χρηνῶν ἐπιμεληταί». Ὁ δὲ Ἀδριανὸς, διὰ μεγίστου ὑδραγωγείου, ἴσως κατὰ μέρος τὸ ἀρχαῖον ἀναπτύξαντος καὶ εὐρύναντος, περατωθέντος δὲ ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀντωνίνου, ὑπογείου παντὸς, πλὴν κατὰ τὸ πέρας αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ Ἀγχέσμου, ἔφερεν εἰς τὴν πόλιν ἄφθονα ὕδατα ἐκ τοῦ Ὑμηττοῦ, τοῦ Βρυλησσοῦ (Πεντελικοῦ) καὶ τοῦ Πάρνηθος. Τὸ ὑδραγωγεῖον τοῦτο σώζεται σχεδὸν ὁλόκληρον, καί τινες τῶν τελευταίων αὐτοῦ ἀψίδων μετὰ Λατινικῆς ἐπιγραφῆς (Ῥαγ. Ἀπ. ΙΗ. Τοπ. Ἀθ. Σλ. 139).

Ὑδραλέτη, ὁ ὑδρόμυλος, ἐν χρήσει εἰς τὴν Ἀσίαν τὸ πρῶτον (Στρβ. ΙΒ, 3, 30). Εἰς τὴν Ῥώμην εἰσήχθη οὐχὶ πρὸ τοῦ Καίσαρος (Vitr. X, 5. 2), εἰς δὲ τὸ Βυζαντινὸν κράτος ἐπὶ Ἀρκαδίου καὶ Ὀνωρίου (Cod. Theod. XIV, 15, 1).

Ὑδραυλικὰ ἔργα. Ἡ θέσις τῆς Ἑλλάδος πανταχόθεν περικλυζομένης ὑπὸ τῆς θαλάσσης, καὶ ἡ σπάνις ποταμῶν διὰ τὴν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μικρὰν ἀπόστασιν τῶν ὀρέων ἀπὸ τῆς ἀκτῆς, ἔστρεψαν ἀρχαιότατα ἤδη τὴν προσοχὴν πρὸς τὴν ἀνάγκην ἔργων ὑδραυλικῶν, καὶ ἐνίοτε καὶ φυσικὰ φαινόμενα ἀπεδίδοντο εἰς παναρχαίων μυθικῶν προσώπων ἐπιχειρήσεις, ὡς αἱ καταβόθραι λιμνῶν ἐνομίζοντο ὑπόνομοι ἀνασκαφεῖσαι ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους, τοῦ καὶ τὸν Ἀλφειὸν μεταστρέψαντος ἐπὶ τὴν κόπρον τοῦ Αὐγείου. Τῆς Κυζίκου ὁ Χυτὸς καλούμενος λιμὴν ἐλέγετο ἔργον τῶν Γιγάντων Ἐγχειρογαστόρων καὶ Πελασγῶν (Σχλ. Ἀπλλδ. Ἰδ. 387), καὶ ἐν Σικελίᾳ ἀπεδίδετο εἰς τὸν Δαίδαλον ἡ ἀνασκαφὴ τῆς Κολυμβήθρας, δι' ἧς ὁ ποταμὸς Ἀλαζὼν ἐξέβαλλεν εἰς τὴν θάλασσαν. Ἐπὶ Ἀλεξάνδρου ὁ Χαλκιδεὺς Χάρης, ὅστις τερφρωρύχος ἐπελέγετο, «ἀνεκάθηρε τὰ ἐμφράγματα τῆς Κωπαΐδος» (Στρβ. Θ, 258. — Διογ. Λρτ. Δ, 23), ἢ ὀρθότερον, αὐτὸς «διετάφρευσε τὴν λίμνην» (Στφ. Βζ. λξ. Ἀθῆναι), καὶ αὐτοῦ πιθανῶς ἔργα εἰσὶ τὰ εἰσέτι μεταξὺ τῆς λίμνης καὶ τῶν Λαρυμνῶν σωζόμενα κάθετα φρέατα, ἀπόπειρα ἀποξηράνσεως γενομένη πιθανῶς ὑπὸ Ἀλεξάνδρου, καὶ ἐγκαταλειφθεῖσα ἕνεκα τῆς ἐκστρατείας εἰς τὴν Ἀσίαν. Ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Φύσκωνος, ἐν Αἰγύπτῳ, ἧς ἡ ὕπαρξις ἐξαρτᾶται ἀπὸ τοῦ Νείλου, ἤκμαζον μεγάλοι ὑδραυλικοὶ, ὁ Κτισίβιος, καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἥρων (Vitr. X, 12 13). — Καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ἀρχαιότατα διὰ μεγίστων ὀχετῶν, τῶν λεγομένων Septem Maria, ἐκανόνισαν τοῦ Πάδου τὰς ἐκβολὰς εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ὁμοίως καὶ τὰς τοῦ Ἄρνου κατὰ σωζόμενα ἴχνη. Εἰς Λάτιον, κατὰ προτροπὴν Τυρρηνοῦ οἰωνοσκόπου, ἀνεσκάφη, πρὸς ἀποξήρανσιν, διὰ σκληροῦ βράχου, ὀχετὸς ἄγων πρὸς τὴν Ἀλβανὴν λίμνην, μῆκος ἔχων 7500′, πλάτος 5′ καὶ ὕψος 7′. Μέγα ἔργον τῶν Τυρρηνῶν (Ταρκυνίων) ἦσαν ἐν Ῥώμῃ καὶ αἱ ἐπίσης πρὸς ἀποξήρανσιν σκαφεῖσαι ἀμάραι (ὀχετοὶ), ὧν ἡ μείζων (maxima) εἶχεν 20′ πλάτος, καὶ 27′, ἧ μετὰ τῆς βάσεως 40′ ὕψος, ὥστε ἅμαξα πλήρης χόρτου εὐκόλως διήρχετο δι'

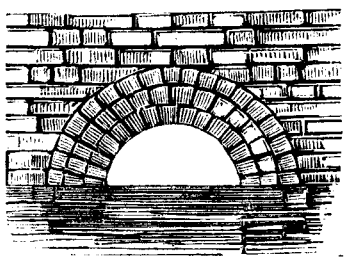

Amara maxima.

αὐτῆς (Στρβ. Ε, 235)· ἄνω δὲ ἦν θολωτή. — Ἰδ. Ὑδραγωγεῖον.

Ὑδραυλις (ἡ), ἡ Ὑδραυλος (ὁ), μουσικὸν ὄργανον, διὰ τεχνητῆς εἰσροῆς καὶ ἐκροῆς ὕδατος εἰς σωλῆνας τὸν ἀέρα κινούσης, μελῳδικοὺς ἤχους παράγον (Ἀρστ. ἢ Ἀρστξν. παρ' Ἀθην. Δ, 174). Ὁ Κτησί-

βιος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ (150 π. Χ.) ἐτελειοποίησεν αὐτὸ, καὶ τῶν σωλήνων, μέχρις 8 τὸν ἀριθμὸν, οἱ μὲν ἦσαν χαλκοῖ, οἱ δὲ ἐκ καλάμου. Ἐπὶ Νέρωνος νέον ἐφευρέθη σχῆμα τοῦ ὀργάνου τούτου. Ἐπαίζετο δὲ περίπου ὡς τὸ κλειδοκύμβαλον (Cic. Turc. III, 18, 43.—Plin. VI, 23. 26.—Vitr. V, 8, 13). Ἡ εἰκὼν ἐκ νομισματοσήμου τοῦ Οὐαλεντινιανοῦ.

Ὑδραώτης, ποταμὸς τῆς Ἰνδικῆς Πενταποτάμου, εἰσρέων, ὡς ὁ Ὕδασπις, εἰς τὸν Ἀκεσίναν, καὶ μετ' αὐτοῦ εἰς τὸν Ἰνδὸν (Ἀρρ. Ε, 4, 2, 5, 5. κλ.—Στρβ. ΙΕ, 694. 697). Ἄλλως Ὑάρωτις, νῦν Ἴρωτι.

Ὑδρέα, μικρὰ νῆσος πρὸ τῆς Ἀργολικῆς ἀκτῆς καὶ τοῦ κόλπου τῆς Ἑρμιόνης, (Ἡρδ. Γ, 59), ἔχουσα μῆκος μὲν 5 ὡρῶν, πλάτος δὲ, σχεδὸν πανταχοῦ, μιᾶς ὥρας, ἡ ἐπὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀγῶνος ὡς μία τῶν πρωτίστων ναυτικῶν νήσων διαπρέψασα Ὕδρα.

Ὑδρία, ἀγγεῖον πρὸς μεταφορὰν τοῦ ποσίμου ὕδατος, στάμνος ἢ λάγηνος, συνήθως μὲν ἐκ κεράμου, ἀλλ' ἐνίοτε, ἐκ πολυτελείας, καὶ ἐκ χαλκοῦ ἢ ἀργύρου. Εἰς τὴν πομπὴν τῶν Παναθηναίων, ὡς εἵποντο τοῖς πολίταις οἱ μέτοικοι φέροντες ἐπὶ τῶν ὤμων τὰς σκάφας, οὕτως εἵποντο καὶ ταῖς γυναιξὶν αἱ τῶν μετοίκων γυναῖκες, φέρουσαι τὰ σκιάδια, καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῶν φέρουσαι τὰς ὑδρίας (Ἀρστφ.

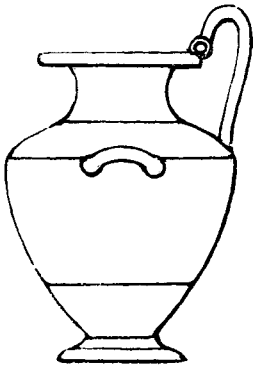

Ἐκκλ. 748. — Πολδ. Γ, 55. — Αἰλ. π. ἱ. ΣΤ, 1). — Ὑδρίας δὲ μετεχειρίζοντο καὶ εἰς τὰς συνελεύσεις καὶ τὰ δικαστήρια ὡς κάλπας ψηφοφορίας (Ἰσοκρ. Τραπζ. 872. — Ξνφ. Ἑλλ. Α, 7, 6)· προσέτι δὲ καὶ ὡς κάλπας εἰς ἃς ἐνέθετον τὴν κόνιν τῶν τεθνεώτων (Πλουτ. Μαρκ. — Ἀθήν. Ι).

Ὑδροῦς (ὁ), μία τῶν ἀρχαιοτάτων πόλεων τῆς Καλαβρίας, εἰς τὴν κάτω Ἰταλίαν κατὰ τὴν ἀνατολικὴν αὐτῆς παραλίαν, μετ' ἀρίστου λιμένος, Κρητῶν ἀποικία, τὸ προσεχέστατον σημεῖον διὰ τὴν εἰς τὴν Ἑλλάδα μετάβασιν (Στρβ. Ε, 231.—Liv. XXXVI, 21.—Cic. ad Fam. XVI, 9. ad Att. XV, 21. XVI, 5). Νῦν Ὄτραντον.

Ὑδροῦσα, μικρὰ νῆσος ἐν τῷ Σαρωνικῷ κόλπῳ, πρὸς τῇ δυτικῇ παραλίᾳ τῆς Ἀττικῆς (Στρβ.). Νῦν Φλέγα.

Ὑδροφόρια (τὰ), ἑορτὴ τελουμένη ἐνιαχοῦ τῆς Ἑλλάδος, οἷον ἐν Αἰγίνῃ (Σχλ. εἰς Πίνδ. Νμ. Ε, 81) ὡς ἑορτὴ καθαρμοῦ τῷ Ἀπόλλωνι κατὰ μῆνα Δελφίνιον προσφερομένη· ἐν Ἀθήναις (Ἀπολλών. ἐν Φωτ.) τελετὴ πένθιμος διὰ τοὺς κατὰ τὸν κατακλυσμὸν ἀπόλεσθέντας. Ἐπανηγυρίζετο ἐπισήμως ἐν τῷ ἔαρι κατ' Ἀνθεστηριῶνα, καὶ ἐπ' αὐτῆς ἐρρίπτοντο ἱερεῖα καὶ πέμματα ἐξ ἁλ-

φίτων καὶ μέλιτος εἰς τὸ ἐν τῷ τεμένει τῆς Γῆς καὶ τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς χάσμα, δι' οὗ

ρον τῶν ἀντιδίκων, καὶ ἥμισυν (ἢ τρεῖς χόας) εἰς τὸν «δεύτερον» λεγόμενον «λόγον», ἤτοι

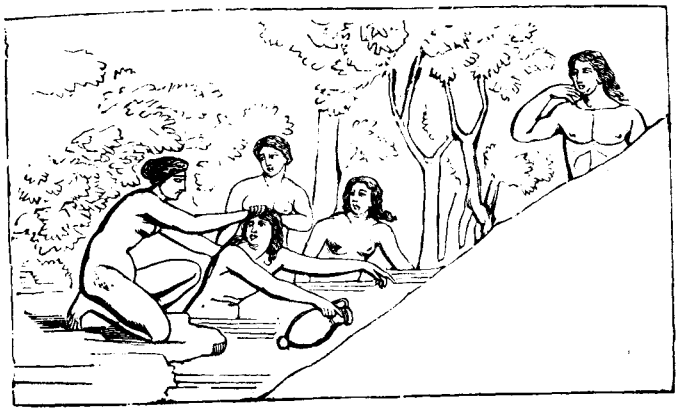

ἐπιστεύετο ὅτι διέρρευσαν τὰ ὕδατα τοῦ κατακλυσμοῦ.

Ὑδροφόρος, ὁ φέρων τὸ ὕδωρ. Ἰδίως ἐπὶ τῶν ῥωμαϊκῶν χρόνων ὁ δοῦλος ὁ τὰ

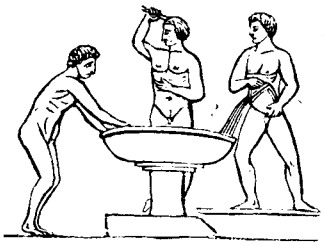

βαλανεῖα ὕδατος πλῃρῶν, καὶ αὐτὸ εἰς τὸν λουόμενον ἐπιχέων, ὁ παρὰ Λατίνοις aquarius (Juv. VI, 332.—Festus. λξ.).

Ὕδωρ. Εἰς τὰ δικαστήρια ἐν Ἀθήναις, πρὸς ἀποφυγὴν καταχρήσεως τοῦ λόγου, ὡρίζετο ὁ χρόνος καθ' ὃν ἐπετρέπετο εἰς ἕκαστον τῶν διαδίκων, ἢ τῶν συνηγόρων αὐτῶν, νὰ ὁμιλήσῃ, καὶ προσεμετρεῖτο πρὸς ποσότητα ὕδατος ῥέοντος διὰ μηχανῆς, ἥτις ἐκαλεῖτο κλεψύδρα, ἢ καὶ ἀνάγκη, διότι, ἅμα ἐξηντλεῖτο, ὁ ῥήτωρ ἠναγκάζετο νὰ παύῃ λέγων. Τὴν ποσότητα τοῦ ὕδατος ὥριζεν ὁ ἄρχων ὁ ἔχων τοῦ δικαστηρίου τὴν ἡγεμονίαν, ἀναλόγως τῆς σπουδαιότητος τῆς ὑποθέσεως. Εἰς τὰς κληρονομικὰς καὶ ἄλλας συνήθεις δίκας ἔδιδεν ἕνα ἀμφορέα εἰς ἑκάτερον. Ὅταν ἦσαν πολλοὶ συνήγοροι ἢ διάδικοι ὁμιλοῦντες περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως, ἐλάμβανον τὸν λόγον ἀλληλοδιαδόχως «ἐν τῷ αὐτῷ ὕδατι», τοῦ ἑνὸς παραδίδοντος τὸ ὕδωρ εἰς τὸν ἄλλον. Ἂν ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀγορεύσεως ἐπρόκειτο ν' ἀκουσθῶσι μάρτυρες, ὁ ῥήτωρ ἔλεγεν εἰς τὸν ὑπηρέτην τοῦ δικαστηρίου, ὅστις ἐκαλεῖτο ὁ ἐφ' ὕδωρ, καὶ εἶχε τὴν ἐπιμέλειαν τῆς κλεψύδρας, «ἐπίλαβε τὸ ὕδωρ», ἢ «ἔξερα τὸ ὕδωρ», ἵνα διακόψῃ τὴν ῥοὴν αὐτοῦ, μέχρις οὗ ἀρχίσῃ ἡ ἀγόρευσις πάλιν. Ἐμὸν ὕδωρ ἔλεγε δὲ ὁ ῥήτωρ, ἐννοῶν τὸν χρόνον ἐφ' ὅσον τῷ ἐπετρέπετο νὰ ὁμιλῇ. Ἐκαλεῖτο διαμεμετρημένη ἡ ἡμέρα καθ' ἣν ἐγίνετο χρῆσις τοῦ ὕδατος, καὶ δὲν ἦσαν πᾶσαι τοιαῦται, διότι τινὲς δίκαι, οἷον αἱ «κακώσεις» ἐξηροῦντο.

Ὑέλη, καὶ εἶτα Ἑλέα (Ἰδ.).

Ὕελος, ὀρθότερον Ὕαλος (Ἰδ.).

Ὑετία, κρήνη ἐν Ἰωνίᾳ, πλησίον τῆς Μιλήτου (Θεόκρ. Εἰδ. ΣΤ, 115).

Ὕης, ἐπίθετον τοῦ Βάκχου, εἴτε ἐκ τοῦ ὅτι πολλάκις κατὰ τὰς ἑορτάς του συνέβαινε νὰ βρέχῃ, πρὸς δυσαρέσκειαν τῶν πανηγυριζόντων, εἴτε διότι ὑπό τινων Ὕη ἐλέγετο ἡ μήτηρ του (Πλουτ. Ἰσ. Ὅσ. 38.—Σουίδ.).

Ῥηττὸς (ἡ), κώμη τῆς Βοιωτίας ἐπὶ τῶν συνόρων τῆς Λοκρίδος, κληθεῖσα κατὰ τὸν κτίστην αὐτῆς Ὑητὸν, Ἀργεῖον φυγάδα ἐκ τῆς πατρίδος του, διά τινα διαπραχθέντα φόνον, καὶ παρὰ τοῦ βασιλέως τῆς Βοιωτίας λαβόντα τὴν χώραν ἔνθα τὴν πόλιν ἀνήγειρε (Παυσ.—Στφ. Βζ.).

Ῥιοθεσία. Ὁ Ἀθηναῖος ὁ μὴ κεκτημένος νόμιμον κληρονόμον ἐθεώρει ὡς δικαίωμα διὰ τὸν οἶκόν του, ἵνα μὴ ἀνώνυμος γένηται (Ἰσοκρ. κ. Μενεκλ. κλ. 36), καὶ ὅπως ἂν μὴ ἐξερημωθῇ (Δμσθ. κ. Λυκομ. 1093), προσέτι δὲ καὶ ὡς καθῆκον πρὸς τὴν πόλιν, νὰ υἱοθετήσῃ τινὰ, «θέσθαι υἱὸν, ποιεῖσθαι, εἰσποιεῖσθαι, υἱῶσαι»· καὶ αὐτὸς μὲν ἐλέγετο θέτης ἢ ποιητὸς πατήρ, ὁ δ' υἱὸς θετὸς ἢ θέσει υἱός. Ἂν δ' ἀπέθνησκέ τις πρὸ τῆς υἱοθετήσεως, ἐφρόντιζεν ὁ ἄρχων περὶ αὐτῆς, εἰσάγων εἰς τὸν οἶκον «τινὰ τῶν κατὰ γένος ἐγγυτάτω». Τοῦ θέτου τὰ προσόντα ἦσαν νὰ ᾖ ἀνὴρ (οὐχὶ γυνὴ), πολίτης Ἀθηναῖος, ἐνῆλιξ, ἄνευ γνησίου υἱοῦ, πλὴν ἂν εἶχε νομίμως ἀποκηρύξει αὐτὸν, ἐνεργῶν ἐν πλήρει χρήσει τῆς ἐλευθερίας του. Ἂν δ' εἶχε θυγατέρας, ὤφειλε νὰ νυμφεύσῃ μετὰ τοῦ θετοῦ μίαν ἐξ αὐτῶν, τὴν ἐπίκληρον. Παρὰ δὲ τοῦ θετοῦ ἀπῃτεῖτο νὰ ᾖ πολίτης Ἀθηναῖος, κατὰ προτίμησιν ἐκ τῶν ἐγγυτέρων συγγενῶν. Προσέτι ἀπῃτεῖτο συγκατάθεσις αὐτοῦ, ἂν ἦν ἐνῆλιξ, ἢ ἄλλως τοῦ πατρὸς ἢ κυρίου του, δι' ὃν ἐλέγετο ἐκποίητος. Ὑπόλογος δὲν υἱοθετεῖτο πρὶν ἢ δώσῃ λόγον· ἄτιμος μετέδιδε τὴν ἀτιμίαν εἰς τὸν θέτην, καὶ τ' ἀνάπαλιν. Ἂν μετὰ τὴν υἱοθέτησιν ἐγεννῶντο γνήσια τέκνα, ἐθεωροῦντο ὡς νεώτεροι ἀδελφοί. Ἡ ἐγγραφὴ τοῦ θετοῦ ἐγίνετο ὡς καὶ ἡ τῶν γνησίων τέκνων, κατὰ τὰ θαργήλια (ἔαρ), εἰς τοὺς φρατορικοὺς πίνακας (Ἰσαῖ. π. Ἀπλλδ. κλ. Β). Τοῦ θετοῦ ἔπαυον αἱ συγγενικαὶ σχέσεις πρὸς τὴν ἀρχαίαν αὐτοῦ οἰκογένειαν, πλὴν πρὸς τὴν μητέρα, διότι «μητρὸς οὐδεὶς ἐστὶν ἐκποίητος» (Ἰσ. κ. Ἀρστρχ. κλ. 8), ἀπέναντι δὲ τῆς νέας ἀπέκτα πάντα τὰ δικαιώματα καὶ τὰ καθήκοντα πρεσβυτέρου γνησίου υἱοῦ. Ὁ διὰ διαθήκης υἱοθετῶν ἠδύνατο νὰ πράξῃ τοῦτο καὶ οὐχὶ «ἐπὶ παντὶ τῷ κλήρῳ», οὐδὲ χορηγῶν ὅμως ῥητὸν κτῆμα ἢ ὡρισμένην ποσότητα, ἀλλ' ἐπὶ μερίδι («τῷ ἡμίσει, τῷ τρίτῳ μέρει» κτλ.) τῆς ὅλης οὐσίας. Ἡ υἱοθέτησις ἠδύνατο νὰ διαλυθῇ διὰ κοινῆς συγκαταθέσεως (Δμσθ. κ. Σπουδ. 1029). Θετὸς, ἔχων γνήσιον υἱὸν, ἠδύνατο, τοῦτον εἰς ἑαυτὸν ἀντικαθιστῶν, νὰ διαλύσῃ τὴν θέσιν ὅπως ἀντιποιηθῇ τοῦ γνησίου πατρός του τὴν κληρονομίαν (Δμσθ. κ. Λεωχ. Ἀπσπ.).

Ῥκκαρα, πόλις ἀρχαία Σικελικὴ, πρὸς τὰ βόρεια τῆς νήσου, δυτικῶς τῆς Πανόρμου, κληθεῖσα κατ' εἶδός τι ἰχθύων. Ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ἐλεηλατήθη ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, καὶ εἶτα παρεδόθη τοῖς Σεγεσταίοις (Θουκ. ΣΤ, 62. Ζ, 13). Μεταξὺ τῶν εἰς δουλείαν ἀπαχθέντων ἦν καὶ ἡ φίλη τοῦ Ἀλκιβιάδου, ἡ ἑταίρα Τιμάνδρα, μετὰ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς, τῆς περιφήμου γενομένης ἑταίρας Λαΐδος (Πλατ. Ἀλκ. 39).

Ὦλαι ἢ Ὕλη, πόλις κειμένη ἐπὶ τῆς βορείας ἀκτῆς τῆς Ὑλικῆς λίμνης κατὰ τὰ νότια τῆς Βοιωτίας, πατρὶς τοῦ πλουσίου Ὀρεσβίου (Ὁμ. Ἰλ. Β, 500. Ε, 708), καὶ τοῦ τορευτοῦ Τυχίου τοῦ κατασκευάσαντος τὴν ἀσπίδα τοῦ Αἴαντος (Ὁμ. Ἰλ. Η, 221).

Ὦλαία, ἐπαρχία τῆς Σκυθίας, νοτιανατολικῶς κειμένη τῆς Εὐρωπαϊκῆς Σαρματίας, καὶ χωροῦσα ἀπὸ τοῦ Βορυσθένους μέχρι τοῦ Ὑπακύριος ποταμοῦ. Πρὸς ἀνατολὰς αὐτῆς κατῴκουν οἱ νομάδες Σκύθαι, πρὸς βορρᾶν δὲ οἱ Γεωργοὶ (Ἡρδ. Δ, 76).

Ὦλαῖος, εἷς τῶν Κενταύρων, ἐπιπεσὼν κατὰ τῆς Ἀταλάντης καὶ φονευθεὶς ὑπ' αὐτῆς (Καλλμ. εἰς Ἀρτ. 221.—Ἀπλλδ. Γ, 9, 2).

Ὦλακίδης, υἱὸς τοῦ ἐκ Κρήτης Ὑλάκου, εἰς ὃν ἐνεφανίσθη ὁ Ὀδυσσεὺς ὅτε ἐπέστρεψεν εἰς Ἰθάκην (Ὁμ. Ὀδ. Ξ, 208).

Ὦλας, υἱὸς τοῦ Θεοδάμαντος καὶ τῆς

Κυήνης. Ὁ Ἡρακλῆς, φονεύσας τὸν πατέρα του, παρέλαβεν αὐτὸν παρ' ἑαυτῷ καὶ τὸν ἠγάπα περιπαθῶς. Κατὰ τὸν πλοῦν τῶν Ἀργοναυτῶν, ἀποβὰς εἰς Μυσίαν πρὸς ὕδρευσιν, συνελήφθη ἐκεῖ ὑπὸ τῶν Νυμφῶν, ἃς ἔθελξεν ἡ καλλονή του, καὶ ὁ Ἡρακλῆς, τὸν πλοῦν ἐγκαταλιπών, περιεφέρετο εἰς ζήτησίν του (Ἀπλλν. Ῥόδ. Α, 131. 1350. — Ἀπλλδ. Α, 9, 10).

Ὑλεύς, εἷς ἐκ τῶν νέων θηρευτῶν τοῦ Καλυδωνίου κάπρου, ὅσοι ἐφονεύθησαν ὑπ' αὐτοῦ (Ἀπλλδ. Α, 8, 2).

Ὕλη, 1) μία τῶν θυγατέρων τοῦ Θεσπίου καθ' ἣν ἐκλήθη ἡ ὁμώνυμος πόλις ἐν Βοιωτίᾳ, ἥτις καὶ πληνθυτικῶς ἐλέγετο Ὕλαι. — 2) Πόλις τῆς Καρίας. Κατά τινας Ὕδη (Ὁμ. Ἰλ. Ε. 708. Η, 221).

Ὑληωροὶ ἢ **Ὑλωροί,** οἱ τῆς ὕλης, ἤτοι τοῦ δάσους ἐπιτηρηταί, οἱ δασοφύλακες καὶ δασονόμοι (Ἀρστ. Πολτ. ΣΤ, 5 — Σουίδ. λξ.).

Ὑλίας, ποταμὸς τῆς κάτω Ἰταλίας, ῥέων μεταξὺ Συβάριδος καὶ Κρότωνος (Θουκ. Ζ, 35). Νῦν Ἀκουανίλε.

Ὑλαϊκὸς λιμήν, λιμήν τις τῆς νήσου Κερκύρας (Θουκ. Γ, 72. — Ἀπολλν. Ῥδ. Δ, 1125).

Ὑλλεῖς, 1) μία τῶν τριῶν φυλῶν εἰς ἃς διηροῦντο οἱ Δωριεῖς, τοὺς Ὑλλεῖς, Δυμᾶνας καὶ Παμφύλους, δι' ὃ καὶ Τριχάϊκες ἐλέγοντο (Ἡσδ. Αἰγιμ. Ἀποσπ. — Ἡρδ. Ε, 68. — Στφ. Βζ.), ἀπαντωμένη ῥητῶς εἰς διαφόρους δωρικὰς πολιτείας, ὡς ἐν Σικυῶνι (Ἡρδ. Ε, 68), ἐν Κερκύρᾳ, καὶ ἐπώνυμος Ὕλλου, τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἡρακλέους, θετοῦ τοῦ Αἰγιμιοῦ. — 2) Ὑλλεῖς ἢ Ὕλλοι, οἱ κάτοικοι τῆς Ἰλλυρίας, ἐπίσης τὸ ὄνομα λεγόμενοι ὅτι εἶχον ἐκ τοῦ Ὕλλου (Σκύλ. σ. 7. — Ἀπλλν. Ῥδ. Δ, 521. — Στφ. Βζ. — Εὐστ. — Ἐτμ. Μέγ.), ὥστε ἴσως δύναται νὰ ὑποτεθῇ ὅτι Ἰλλυρική, ἤτοι ἡ Ἑλλήνων ἐγκατεστημένων ἐν Ἰλλυρίᾳ, ἦν ἡμία τῶν τριῶν φυλῶν τῶν συγκατελθουσῶν μετὰ τῶν Δωριέων.

Ὕλλη, πόλις τῆς Ἰλλυρίας, ἐπὶ τῆς χερσονήσου Ὑλλίδος (Στφ. Βζ.).

Ὑλλὶς, χερσόνησος τῆς Ἰλλυρίας ἐπὶ τῆς Ἀδριατικῆς θαλάσσης, κληθεῖσα καθ' Ὕλλον, τὸν υἱὸν τοῦ Ἡρακλέους, κομίσαντα ἐκεῖ Φαιάκων ἀποικίαν (Στφ. Βζ.).

Ὕλλος, 1) υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Δηϊανείρας, σύζυγος τῆς Ἰόλης, πατὴρ τοῦ Κλεοδαίου. Μετὰ τῶν λοιπῶν υἱῶν τοῦ Ἡρακλέους (Ἡρακλειδῶν), κατενίκησε, βοηθείᾳ τῶν Ἀθηναίων, τὸν καταδιώκοντα αὐτοὺς Εὐρυσθέα, καὶ ἐφόνευσεν αὐτὸν (Ἀπλλδ. Β, 8, 1)· ἀλλ' ἐπιχειρήσας νὰ εἰσβάλῃ εἰς τὴν Πελοπόννησον, ἐφονεύθη ἐν μονομαχίᾳ ὑπὸ Ἐχέμου, τοῦ βασιλέως τῶν Ἀρκάδων (Σφκλ. Τροχ. 56. — Ἡρδ. Η, 132). — 2) Ἕτερος υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους, καὶ Μελίτης, τῆς θυγατρὸς τοῦ ποταμίου θεοῦ Ἀργαίου ἐπὶ τῆς νήσου τῶν Φαιάκων. Οὗτος, μὴ εὐχαριστούμενος νὰ ζῇ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ Ναυσιθόου, τοῦ ἐγχωρίου βασιλέως, ἐκόμισε Φαιάκων ἀποικίαν εἰς τὴν Ἰλλυρίαν, καὶ κατῴκησε τὸ ἀκρωτήριον τὸ ἀπ' αὐτοῦ Ὑλλίδα κληθὲν (Ἀπλλν. Ῥδ. Δ, 538). — 3) Ποταμὸς ἐκ Λυδίας πηγάζων, τὴν Ἰωνίαν διαρρέων καὶ εἰς τὸν Ἕρμον ἐκβάλλων, κληθεὶς δὲ κατὰ Λυδόν τινα, καὶ μετέπειτα Φρύγιος μετονομασθείς (Ὁμ. Ἰλ. Υ, 392. — Ἡρδ. Α, 80. — Παυσ. Α, 35. Στρβ.), — 4) Ψηφογλύφος τις τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων, κατ' ἐπιγραφήν.

Ὑμάνη, γυνὴ τοῦ Φόρβαντος, μήτηρ τοῦ Τίφυος (Hygin).

Ὑμαῖος, Πέρσης στρατηγὸς (Ἡρδ. Ε, 122).

Ὑμὴν, ἡ προσωποποίησις τοῦ νομίμου γάμου, ἀφ' οὗ καὶ οἱ ψαλλόμενοι γαμήλιοι ὕμνοι ὑμέναιοι ἐλέγοντο. Τούτων ἕνεκα ἐλέγετο ὁ Ὑμὴν ἀδελφὸς τοῦ Ἰαλέμου (τῆς θρηνῳδίας), καὶ τοῦ Ὀρφέως. Ὑπὸ τοῦ μύθου ἐπλάττετο υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ μιᾶς τῶν Μουσῶν (τῆς Καλλιόπης, Οὐρανίας ἢ Τερψιχόρης), ἢ υἱὸς τοῦ Μάγνητος καὶ τῆς

Καλλιόπης ἢ τῆς Κλειοῦς, ἢ τοῦ Διονύσου καὶ τῆς Ἀφροδίτης, καὶ περιπαθῶς ἠγάπων αὐτὸν ὁ Ἀπόλλων, ὁ Ἕσπερος, ὁ Θάμυρις· ἦν δὲ προσέτι καὶ φίλος τοῦ Ἔρωτος καὶ συνάδελφος. Εἰς τοὺς γάμους ἐλέγετο ὅτι τὸν ἐπεκαλοῦντο («Ὑμὴν ὦ, ὑμέναι' ὦ!»), κατὰ τοὺς μὲν διότι ἀπήλλαξεν ἀπὸ χειρῶν πειρατῶν ἁρπαγείσας παρθένους, κατὰ τοὺς δὲ, διότι νυμφευθεὶς Ἐλευσινίαν κόρην, τοσοῦτον εὐτυχῶς συνέζησε μετ' αὐτῆς, ὥστε ἡ ἕνωσίς των ἀπέβη τὸ ὑπόδειγμα αἰσίων γάμων, καὶ κατ' ἄλλους διότι πλακωθέντα ὑπὸ τῆς ὀροφῆς τοῦ οἴκου του ἐν ᾧ ἑώρταζε τοὺς γάμους του, τὸν ἔσωσεν ὁ Ἀσκληπιὸς (Ἀπλλδ. Γ, 10, 3). Ἡ τέχνη παρίστα αὐτὸν ὡς ὥριμον παῖδα, τὴν ἔκφρασιν σπουδαιότερον τοῦ Ἔρωτος, εἰς τὴν δεξιὰν δ' ἔχοντα τὸ νυμφικὸν κάλυμμα καὶ τὴν δᾷδα.

Ὑμηττὸς καὶ Ὑ μ η σ σ ὸ ς, ὄρος τῆς Ἀττικῆς κείμενον νοτιανατολικῶς τῶν Ἀθηνῶν, καὶ περίφημον διὰ τὸ μέλι αὐτοῦ (Ἡρδ. ΣΤ, 137). Ἐπὶ Τούρκων ἐλέγετο Τρελλοβούνι, οὕτω μεταφρασθὲν ἐκ τοῦ Monte Matto εἰς ὃ ἐπὶ Φραγκοκρατίας εἶχον παραφθείρει οἱ ξένοι τὸ ὄνομα.

Ὑμνέα, ἐπίθετον ὑφ' ὃ ἡ Ἄρτεμις εἶχε ναὸν ἐν Ἀρκαδίᾳ, μεταξὺ Μαντινείας καὶ Ὀρχομενοῦ (Παυσ.).

Ὕμνος, ἴδ. λυρικὴ ποίησις.

Ὕννις ἢ Ὑ ν ι ς (ἡ), τὸ σιδήριον τοῦ ἀρότρου τὸ σχίζον τὴν γῆν, οὗ ἡ ἄκρα ἐλέγετο ν ύ μ φ η (Πολδ. Β). Κατὰ διήγημα τοῦ Πλουτάρχου (Συμ. Δ, 5), ἐκλήθη οὕτως ἀπὸ τῆς ὑ ὸ ς, τοῦ χοίρου, ὅστις σχίζει

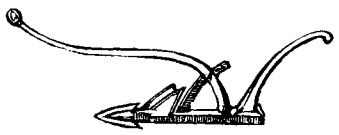

τοὺς βώλους τῆς γῆς διὰ τοῦ ῥύγχους του καὶ πρῶτος δῆθεν ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὴν γεωργικήν. Ἡ εἰκὼν, ἐξ ἀναγλύφου, δεικνύει ὅτι δὲν διέφερε τὸ ἀρχαῖον ὑννίον τοῦ νῦν ἐν χρήσει.

Ὑπαγκώνιον, προσκεφάλαιον εἰς ὃ ἐστήριζον τὸν ἀγκῶνα ὅτε εἰς τὰ δεῖπνα κτλ. οἱ ἀρχαῖοι ἀνεκλίνοντο ἐπὶ τῶν στρωμάτων (Γαλην.). Οὕτω συνήθως παριστῶνται

εἰς τοὺς Τυρρηνικοὺς τάφους οἱ νεκροὶ προσανακεκλιμένοι (acumbontes ἀκουμβῶντες) ἐπὶ τοῦ πώματος τοῦ τάφου, ὡς καὶ ἐν τῇ εἰκόνι.

Ὕπαιθρος ναὸς. Τὰ μικρὰ ναΐδια

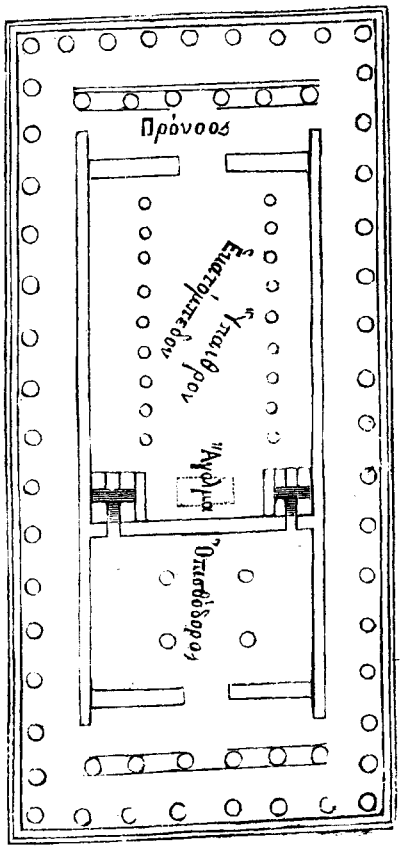

ἐν τῇ ἀρχαιότητι, οἷον ὁ τῆς Νίκης ναὸς ἐπὶ

τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν, ἦσαν ὑπόστεγα, καὶ ἐλάμβανον τὸ φῶς ἀπὸ τῆς εὐρέως πρὸς ἀνατολὰς ἀνοιγομένης πύλης αὐτῶν· ἀλλ' οἱ μεγάλοι ναοί, ὡς ὁ Παρθενών, ὁ τοῦ Διὸς ἐν Ὀλυμπίᾳ, ὁ τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Φιγαλείᾳ, καὶ πιθανῶς πάντες οἱ ἄλλοι, εἶχον τὸ κυριώτερον μέρος τοῦ σηκοῦ αὐτῶν, τὸ περιέχον τὸ ἄγαλμα, ὕπαιθρον, περιβαλλόμενον δὲ ὑπ' ἐσωτερικῆς στοᾶς, μέχρις ἧς μόνον ἐξετείνετο ἡ στέγη ἡ καλύπτουσα τὸ ἐξωτερικὸν περιστύλιον καὶ τὸν ὀπισθόδομον, ἐὰν ὑπῆρχε, καὶ πιθανῶς καὶ τὸ ἄγαλμα προστατεύουσα, ὡς δείκνυται ἐν τῇ εἰκόνι. Τὸ Ἐρεχθεῖον, ἔχον ἰδιαιτέραν ἀρχιτεκτονικὴν διάταξιν, καὶ ἕνωσις ὂν δύο μικρῶν ναῶν, οὐδὲ ἔκτασιν κεκτημένον δι' ἐσωτερικὰς ςοὰς, δὲν ἦν, ὡς φαίνεται, ὕπαιθρον, καὶ ἐφωτίζετο δι' ὀπαίων τῆς στέγης, ὡς ἐξάγεται ἐξ ἐπιγραφῶν (Boeckh, C. J 160).

Ὑπαιπα (τὰ), πόλις τῆς Λυδίας, ἐπὶ τοῦ Καΰστρου ποταμοῦ, ἀπέναντι τῶν Σάρδεων, ἕδρα τῆς Περσικῆς πυρολατρείας, περίπυστος διὰ τῶν γυναικῶν της τὴν καλλονήν (Παυσ. Ε, 27, 5. — Στρβ. — Pl. V, 29, 31. — Ov. Met. VI, 13. XI, 150).

Ὑπάκυρις (ὁ), ποταμὸς τῆς Εὐρωπαϊκῆς Σαρματίας, ῥέων διὰ τῆς χώρας τῶν Νομάδων Σκυθῶν, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Καρκινιτικὸν κόλπον (Ἡρδ. Δ, 55).

Ὑπάνα (ἡ) καὶ Ὕπανα (τὰ), πόλις τῆς Τριφυλίας ἐν Ἤλιδι (Πολβ. Δ, 177. — Στρβ. — Στφ. Βυζ.).

Ὑπανις (ὁ), 1) ποταμὸς τῆς Εὐρωπαϊκῆς Σαρματίας, πηγάζων ἐκ λίμνης, ἥτις ὑπὸ Ἡροδότου (Δ, 52) «μήτηρ Ὑπάνιος» λέγεται, καὶ εἰσρέων εἰς τὸν Βορυσθένην κατὰ τὰς ἐκβολὰς αὐτοῦ εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντον πρὸς τῇ Ὀλβίᾳ (Στρβ. Β, 107. Ζ, 306). Νῦν Βούγ. Ὁ Κικέρων (Tusc. I, 39) καὶ ὁ Βιργίλιος (G. IV, 370) διηγοῦνται περὶ ἡμεροβίων ζώων παρὰ ταῖς ὄχθαις του. — 2) Ποταμὸς τῆς Ἀσιατικῆς Σαρματίας, διὰ δύο στομίων ἐκρέων εἰς τὴν Μαιώτιδα (Στρβ.). Νῦν Κουβάν. — 3) Ποταμὸς τῆς Ἰνδικῆς, ἐντεῦθεν τοῦ Γάγγου. Μέχρις αὐτοῦ ἔφθασεν ὁ μέγας Ἀλέξανδρος (Στρβ. — Διον. Περιηγ. 1145). (Ἴσως ὀρθότερον) Ὕφασις παρ' Ἀρριανῷ.

Ὑπαρνα (τὰ), φρούριον τῆς Καρίας ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ (Ἀρρ. Ἀνβ. Α, 24).

Ὑπαρχος, ἄρχων οὐχὶ αὐτεξούσιος, ἀλλ' «ὕπαρχος ἄλλων» (Σφκλ. Αἴ. 1105). Τοιοῦτος ὁ σατράπης (Ξνφ. Ἑλλ. Γ, 1, 10. — Ἡρδ. Δ, 166. Ε, 20. 25. 27. Ζ, 6). Ἐν τῷ στρατῷ ὁ ἀντιστράτηγος, ὁ τοῦ στρατηγοῦ ἀντιπρόσωπος (Ξνφ. Ἑλλ. Ζ, 4, 19).

Ὑπασπιστὴς, εἷς τοὺς Ἑλληνικοὺς στρατοὺς δοῦλος ὀφείλων νὰ φέρῃ τοῦ κυρίου του τὴν ἀσπίδα, πολλάκις καὶ τὸ κράνος, μέρος τῆς σκευῆς καὶ τῶν τροφῶν, ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας. — Παρὰ δὲ τοῖς Μακεδόσιν ἦσαν οἱ ὑπασπισταὶ ἰδιαίτερον σῶμα, ἄλλο τῶν τοξοτῶν καὶ τῶν φαλαγγιτῶν ἢ ὁπλιτῶν, ἐλαφρότερον τοῦτο, καὶ ὁποῖοι τινὲς ἦσαν τοῦ Ἰφικράτους οἱ πελτασταί. Τὴν μακρὰν σάρισσαν τῶν ὁπλιτῶν δὲν εἶχον, διότι ἐκείνη ἦτο μᾶλλον ὅπλον ἀμύνης, ἐν ᾧ οὗτοι ἦσαν κατηρτισμένοι πρὸς προσβολήν, δι' ὃ εἶχον βραχὺ ἀκόντιον, καὶ ξίφος μακρόν. Ἄγημα (ὑπασπιστῶν), πεζικὸν ἄγημα ἢ ἄγημα βασιλικόν, ἐλέγετο τὸ ἐκλεκτότερον μέρος αὐτῶν, τὸ ὑπηρετοῦν ὡς βασιλικὴ σωματοφυλακή (ἴδ. Ἄγημα).

Ὑπατα (τὰ) ἢ Ὑπάτη (ἡ), πόλις τῶν Αἰνιάνων καὶ Οἰταιέων κατὰ τὴν νότιον Θεσσαλίαν, ἐπὶ τῆς βορείας πλευρᾶς τῆς Οἴτης, ὑπὲρ τὴν κοιλάδα τοῦ Σπερχειοῦ. Οἱ Αἰτωλοὶ εἶχον καταλάβει τὸ ὀχυρὸν τοῦτο σημεῖον ὡς κλεῖδα τῆς Θεσσαλίας, καὶ πολλάκις ἐκεῖ συνήρχοντο οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ αἰτωλικοῦ δεσμοῦ (Πολβ. ΚΑ, 2. — Liv. XXXVI, 28). Ἕνεκα τοῦ ἐν τῇ περιχώρῳ, ὡς ἐλέγετο, ἀφθόνως φυομένου ἑλλεβόρου, καὶ τῆς ἐν τῇ κοιλάδι ἀναβρυούσης θερμῆς θειούχου λίμνης, ὑφ' ἧς τὴν ἐπιφάνειαν ἔτι διατηρεῖται ἀρχαία ἐπιγραφὴ μετὰ τῆς λέ-

ξεως «Ἀφροδίτη», ἐπεπόλαζον ἐν Ὑπάτῃ αἱ Θετταλαὶ γόησσαι (Πολδ. — Λευκ.).

Ὑπάτη, εἰς τὴν μουσικὴν ἡ τὸν βαρύτατον τῶν τόνων ἀποφέρουσα χορδή.

Ὑπατία, θυγάτηρ τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐξόχου μαθηματικοῦ Θέωνος, γεννηθεῖσα τῇ δ΄ π. Χ. ἑκατονταετηρίδι, κόσμος καὶ ἐγκαύχημα τοῦ φύλου αὐτῆς διὰ τὴν ἔκτασιν τῶν γνώσεων καὶ τὴν αὐστηρότητα τῶν ἠθικῶν ἀρετῶν της, Μετ' ἐμβριθεστάτας σπουδὰς φιλοσοφικὰς καὶ μαθηματικάς, ἀνεδέχθη ἡ ἰδία τὴν διδασκαλίαν τῆς φιλοσοφίας, καὶ λέγεται ὅτι καὶ τὸν μαθηματικὸν τρίβωνα ἐνεδύθη. Ὁ οἶκος αὐτῆς ἦν κοινὸν συνεντευκτήριον πάντων τῶν ἐξοχωτέρων ἀνδρῶν τῶν χρόνων ἐκείνων. Ἀλλὰ τὰ θρησκευτικὰ πάθη ἦσαν τότε εἰς ὑπέρτατον βαθμὸν ἐξημμένα, καὶ οἱ χριστιανοὶ καὶ ὀπαδοὶ τοῦ ἐπισκόπου Κυρίλλου ἐξηγείροντο κατὰ τῶν ἀντιθρησκευτικῶν δογμάτων τῆς Ὑπατίας, καὶ βιαίως κατεφέροντο κατ' αὐτῆς. Εἰ δὲ καὶ ἔλαβεν αὐτὴν ὑπὸ τὴν ὑπεράσπισίν του ὁ διοικητὴς Ὀρέστης, εἰς ἐπελθοῦσαν αἱματηράν τινα ῥῆξιν τῷ 415 μ. Χ., ἐθανατώθη ἐντὸς ἐκκλησίας.

Ὑπατόδωρος, γλύπτης Θηβαῖος τῆς 102 Ὀλ. (370 π. Χ.), ποιήσας, συνεργασίᾳ τοῦ Ἀριστογείτονος, χαλκοῦς τοὺς ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας, ὡς ἀνάθημα τῆς ἐν Οἰνόῃ νίκης τῶν Θηβαίων, Ἀργείων καὶ Ἀθηναίων κατὰ τῶν Λακεδαιμονίων (Παυσ. Α, 10)· μετ' ἄλλου δὲ γλύπτου, τοῦ Σωστράτου, συνειργάσθη χαλκοῦν κολοσσὸν τῆς Ἀθηνᾶς ἐν Ἀλιφήρᾳ τῆς Ἀρκαδίας (Παυσ. Η, 26. — Πολδ. Δ, 76).

Ὕπατον ὄρος, ἐν Βοιωτίᾳ, συνέχεια τοῦ ὄρους Μεσσαπίου, ἐκτεινομένη παρὰ τῇ κώμῃ Τευμησσῷ. Ἴσως τὸ αὐτὸ ὃ καὶ Τευμησσὸς ἐκαλεῖτο (ἴδ.) (Στρδ. — Παυσ. Θ, 19).

Ὕπατος. Ἐπὶ τῆς Ῥωμαϊκῆς δημοκρατίας δύο ἄρχοντες ἐξελέγοντο ἐτησίως ὑπὸ τοῦ δήμου, φέροντες τὸν τίτλον τοῦτον, τὸν λατινιστὶ Consul (Διον. Ἁλκ. Ἀρχ. 4), καὶ μεγάλην ἔχοντες δύναμιν. Ἐξηκολούθησαν δ' ἐκλεγόμενοι καὶ ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων, ἀλλὰ μετὰ δικαιοδοσίας λίαν περιωρισμένης.

Ὑπαυχένιον, τὸ προσκεφάλαιον τὸ ὑπὸ τὸν αὐχένα τιθέμενον εἰς τὴν κλίνην (Γαλην.).

Ὑπείροχος, 1) υἱὸς τοῦ Πριάμου (Ἀπλλδ. Γ, 12, 5).—2) Ἐπίσημος Τρώς, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως (Ὁμ. Ἰλ. Λ, 335).

Ὑπείρων, εἷς τῶν Τρώων ἡγεμόνων, φονευθεὶς ὑπὸ Διομήδους (Ὁμ. Ἰλ. Κ, 144).

Ὑπέρα, τὸ εἰς ἑκάτερον τῶν ἄκρων τῆς κεραίας προσδεδεμένον σχοινίον, δι' οὗ ἐστρέφοντο τὰ ἱστία κατὰ τὴν ἀνάγκην (Ὁμ.

Ὀδ. Ε, 260. — Σουΐδ. αὐτ.). Παροιμία, μνημονευομένη ὑπὸ Σουΐδα, καθ' Ὑπερίδην, «τὴν ὑπέραν ἀφεὶς τὸν πόδα διώκεις», δηλοῖ «ἀφεὶς τὰ σπουδαῖα, ἀσχολεῖσαι περὶ τὰ μικροῦ λόγου», διότι ἡ ὑπέρα ἦν ἡ τὸ ἱστίον διοικοῦσα, ἐν ᾧ ὁ ποὺς ἦν τὸ κάτω μέρος τοῦ ἱστίου.

Ὑπεράνθης, υἱὸς Δαρείου τοῦ Ὑστάσπου, φονευθεὶς εἰς τὴν κατὰ τῶν Ἑλλήνων προσβολὴν ἐν Θερμοπύλαις (Ἡρδ. Ζ, 224).

Ὑπεράσιος, ἐκ Παλλήνης, πόλεως τῆς Ἀχαΐας, πατὴρ τοῦ Ἀργοναύτου Ἀγερρίου (Ἀπλλν. Ῥδ. Α, 117).

Ὑπέρβιος, 1) Εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Αἰγύπτου (Ἀπλλδ. Β, 1, 5). — 2) Θηβαῖος, υἱὸς τοῦ Οἴνοπος, ἡρωϊκῶς ἀντιταχθεὶς

εἰς τὸν Ἱππομέδοντα κατὰ τὴν ἔφοδον τῶν Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας (Αἰσχλ. Ἑπτ. ἐπ. Θηβ. 506).

Ὑπέρβολος, Ἀθηναῖος, ταπεινῆς καταγωγῆς, λυχνοποιός. Διὰ τῆς βιομηχανίας καὶ τοῦ ἐμπορίου του εἰς εὐπορίαν περιελθών, ἀνεμίγη εἰς τὰ δημόσια, δημαγωγῶν, καὶ κατεφέρετο κατὰ πάντων τῶν διακεκριμένων ἀνδρῶν τῆς πόλεως, συνεχῶς χλευαζόμενος ὑπὸ τῶν κωμικῶν ποιητῶν, ξκαὶ μάλιστα ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους (Νφλ. 623. Βατρ. 570. Θσμφ. 84. Ἀχρν. 846). Μετὰ τὸν θάνατον δὲ τοῦ Κλέωνος φιλοδόξως ἀπέβλεψεν εἰς ἀντικατάστασιν αὐτοῦ, καὶ ἐξελέγη καὶ στρατηγός. Ῥαδιουργῶν ὅμως κατὰ τοῦ Νικίου, τοῦ Ἀλκιβιάδου καὶ τῶν λοιπῶν, καὶ εἰς καταχρήσεις παρεκτραπείς, κατεδιώχθη, ἐξωρίσθη, καὶ τέλος ἐθανατώθη τῷ 411 π. Χ. (Πλούτ. Ἀλκ. ΙΓ. Νικ. 11. —Θουκ. Η, 43).

Ὑπερβόρειοι, λαὸς μυθικός, ὑποτιθέμενος ὅτι κατῴκει εἰς τὰ ἔσχατα ἄκρα τῆς γῆς, ἐπέκεινα τῆς πηγῆς τοῦ βορείου ἀνέμου, οὐδ' εἰς τὸ ψῦχος αὐτοῦ οὐδ' εἰς ἄλλο κακὸν ὑποκείμενος. Εἰς τὴν εὐδαίμονα χώραν αὐτῶν ἅπαξ μόνον ἐνέτελλε καὶ ἅπαξ ὁ ἥλιος ἔδυεν· οἱ καρποὶ ὡρίμαζον τάχιστα· δὲν ἐγνώριζον μῖσος καὶ ἔριν· ἡ ἐκδικητὶς Νέμεσις οὐδέποτε εἶχε λαβὴν ἐπ' αὐτῶν. Τὸν Ἀπόλλωνα λατρεύοντες, ὅστις πολλάκις παρέμενε παρ' αὐτοῖς, ἔφθανον εἰς ἡλικίαν χιλίων ἐτῶν, καὶ εἴ τις ἐβαρύνετο τὸν βίον, ἀπὸ κορυφῆς βράχου ἑορτασίμως εἰσεπήδα εἰς τὴν θάλασσαν. Κατά τινας ᾤκουν παρ' αὐτοῖς αἱ Γραῖαι, αἱ Γοργόνες, οἱ Ἀριμάσπαι, αἱ Ἑσπερίδες Νύμφαι (Σχλ. εἰς Καλλμ. Δηλ. 291.—Κλημ. Στρμ. 4.—Στφ. Βυζ.). Μνεία αὐτῶν γίνεται ἐν Ὁμηρικῷ ὕμνῳ (Στ, 29). Ὁ Ἡρόδοτος ἐδίσταζε περὶ τῆς ὑπάρξεως τοιούτου λαοῦ (Δ, 32-36), ἡ παρεδέχετο ὅτι ὡς τοιοῦτοι ἐξελαμβάνοντο λαοὶ γείτονες τῶν Σκυθῶν. Ἄλλοι δὲ ποιηταὶ καὶ συγγραφεῖς ἀλλαχοῦ θέλουσι νὰ ὁρίσωσι τὴν ἕδραν τῶν λαῶν εἰς οὓς τὸ ὄνομα τοῦτο ἀπεδίδετο, ὡς ὁ Πίνδαρος (Πύθ. Ι, 49), περὶ τὸν ποταμὸν Ἴστρον, ὁ Στράβων πέραν τοῦ Εὐξείνου Πόντου, ἄλλοι τῶν μεταγενεστέρων εἰς Σκανδιναυίαν, Γερμανίαν ἢ καὶ Ἰταλίαν.

Ὑπέρεια, 1) κρήνη περίφημος κειμένη ἐντὸς τῆς πόλεως τῶν Φερῶν ἐν Θεσσαλίᾳ (Ὁμ. Ἰλ. Θ, 734).—2) Κατά τινας τῶν ἀρχαίων ἐν Σικελίᾳ, ἔνθα κατῴκουν οἱ Φαίακες πλησίον τῶν Κυκλώπων, πρὶν ἢ μεταβῶσιν εἰς τὴν Σχερίαν· ἡ μετὰ ταῦτα Καμαρίνα, ὡς τινὲς ἐκλαμβάνουσι. Κατ' ἄλλους ἔκειτο ἡ Ὑπέρεια αὕτη ἐπὶ τῆς Ἠπείρου.

Ὑπερήνωρ, 1) υἱὸς τοῦ Πανθέου, Τρώς, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Μενελάου ἐπὶ τῆς πολιορκίας τοῦ Ἰλίου (Ὁμ. Ἰλ. Ξ, 616). —2) Υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Αἰθούσης (Ἀπλλδ. Γ, 10, 1).—3) Εἷς τῶν ἐν Θήβαις ἐκ τῶν ὀδόντων τοῦ δράκοντος ἀναφυέντων Σπαρτῶν (Ἀπλλδ. Γ, 4, 1).

Ὑπερησία, πόλις τῆς Ἀχαΐας, εἶτα Ἄγειρα κληθεῖσα (Ὁμ. Ἰλ. Β, 573. — Παυσ.).

Ὑπέρητος, υἱὸς τοῦ Λυκάονος ἐξ Ἀρκαδίας, οὗ ἐπώνυμος ἦν ἡ ἀχαϊκὴ πόλις Ὑπερησία (Εὐστθ. εἰς Ἰλ. Β, 373).

Ὑπέρθυρον, τὸ ἄνω μέρος τῆς θύρας, οὗ τὸ γεῖσον, ἤτοι τὸ μεταξὺ δύο κυματίων πρόεχον, καὶ ἀπὸ τοῦ ὀμβρίου ὕδατος τὴν θύραν προφυλάττον μέρος, ἦν εἰς τὰ μεγάλα οἰκοδομήματα καὶ τοὺς ναοὺς τοῦ ἰωνικοῦ ἰδίως καὶ κορινθίου ῥυθμοῦ κατάκοσμον

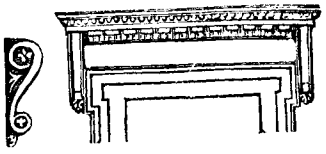

συνήθως δι' ἀνθεμίων, ὡς τὸ λαμπρότατον αὐτοῦ παράδειγμα παρίστησιν ἡ σωζομένη βορεία πύλη τοῦ Ἐρεχθείου. Ἑκατέρωθεν δὲ τοῦ ὑπερθύρου προεῖχον ἐν σχήματι ἑλίκων

τὰ κοσμήματα τὰ Ὦτα, παρωτίδες ἢ πρόμοχθοι λεγόμενα, ὡς ἡ εἰκὼν δεικνύει ἐν αὐτῶν καὶ πλαγίως.

Ὑπερίδης, 1) ἡ Ὑπερείδης, υἱὸς Γλαυκίππου, Ἀθηναῖος ἐκ τοῦ δήμου Κολυττοῦ, εἷς τῶν δέκα ἀττικῶν ῥητόρων, σύγχρονος τῷ Δημοσθένει, γεννηθεὶς τῷ 395 π. Χ. Μαθητὴς τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Ἰσοκράτους, συνετάχθη τῇ πατριωτικῇ καὶ δημοτικῇ μερίδι, ἣ ἀνῆκεν ὁ Δημοσθένης, μεθ' οὗ καὶ ὁμοίαν εἶχε τὴν τύχην. Ὅτε μετὰ τοῦ Φιλίππου τὸν θάνατον ἠνώθησαν οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ Θηβαῖοι κατὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὑπὲρ τῆς συμμαχίας ταύτης καὶ αὐτὸς ἐκηρύχθη, ἀλλ' εὐτυχῶς διέφυγε τὸν κίνδυνον τοῦ ἵνα παραδοθῇ εἰς τὸν νικητήν, ὡς εἶχεν ἀπαιτηθῇ. Μετὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου τὸν θάνατον ἀνέκυψαν πάλιν αἱ πατριωτικαί του ἐλπίδες, καὶ μετέσχε μετὰ ζήλου τοῦ Λαμιακοῦ πολέμου. Ἀλλ' ὅτε καὶ ἐνταῦθα ἡττήθη ἡ Ἑλληνικὴ μερίς, τότε ἔφυγεν εἰς Αἴγιναν· ἐκεῖ ὅμως συνελήφθη, καί, διαταγῇ τοῦ Ἀντιπάτρου, ἐθανατώθη (322 π. Χ.). Δημηγορίαι πολιτικαὶ 77 τῷ ἀπεδίδοντο, ἐξ ὧν οἱ ἀρχαῖοι τὰς 52 ἀνεγνώριζον ὡς γνησίας. Διεσώθη δὲ μέχρι σήμερον μία μόνον, ἡ «περὶ τῶν πρὸς Ἀλέξανδρον συνθηκῶν». Ἀλλ' ἀπὸ τοῦ 1847 ἀνευρέθησαν ἐν Αἰγύπτῳ πάπυροι περιέχοντες τὸν λόγον «ὑπὲρ Εὐξενίππου», τὸν «ἐπιτάφιον» (1856), τὸν «κατὰ Δημοσθένους», καὶ τεμάχια λόγου τινὸς «ὑπὲρ Λυκόφρονος». Τὰ σπουδαιότατα ταῦτα εὑρήματα ἠσχόλησαν καὶ ἀσχολοῦσι τοὺς πεπαιδευμένους (ἔκδ. πρώτη Tell, 1861).—2) Υἱὸς τοῦ Καλλαίσχρου (Δημοσθ. π. Στφ.Σλ. 273).

Ὑπερίππη, 1) θυγάτηρ τοῦ Δαναοῦ (κατ' ἄλλους Ὑπαρέτη), μνηστὴ τοῦ Ἱπποκορυστοῦ (Ἀπλλδ. Β, 1, 4).—2) Θυγάτηρ τοῦ Μουνύχου, βασιλέως τῶν Μολοσσῶν, καὶ τῆς Λελάντης. Καταφυγοῦσα εἰς πύργον ὅτε ἐδιώκετο ὑπὸ λῃστῶν, ἐγένετο ἀφανὴς (Ἀντ. Λιβ. ΙΔ).

Ὑπέρισκος, υἱὸς τοῦ Πριάμου, βασιλέως τῆς Τρωάδος (Hyg. Fab. XC).

Ὑπερίων, εἷς τῶν Τιτάνων, συζευχθεὶς τὴν ἀδελφήν του Θείαν, καὶ τέκνα ἔχων τὸν Ἥλιον, τὴν Σελήνην καὶ τὴν Ἠὼ (Ἡσδ. Θγ. 371.—Ὅμ. Ὕμν. Δμτρ. 26). Κατ' ἄλλους γυνὴ αὐτοῦ ἦν ἡ Εὐρυφάεσσα (Ὅμ. Ὕμν. ΛΑ, 3.—Ἀπλλδ. Α, 2, 3)· ἢ τέκνα τοῦ Ὑπερίωνος καὶ τῆς Νιαίρας, αἱ ἐν Σικελίᾳ Νύμφαι Φαέθουσαι καὶ Λαμπετία (Ὅμ. Ὀδ. Μ, 132), διάφορα κατηγορούμενα τῆς λάμψεως τοῦ ἡλίου. Ἐν Ὁμήρῳ δὲ (Ὀδ. Α, 8) Ὑπερίων καὶ αὐτὸς ὁ Ἥλιος (ὁ ὑπὲρ πάντα ἰών). Ὁ δὲ Διόδωρος (Ε, 66) μνημονεύει παραδόσεως καθ' ἣν Ὑπερίων ἦν δῆθεν ἀστρονόμος τις, ὁ πρῶτος ὑπολογίσας τὸν δρόμον τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς Σελήνης.

Ὑπέρλαος, κατ' ἄλλους Πτερέλαος, υἱὸς τοῦ Μέλαντος, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Τυδέως (Ἀπλλδ. Α, 8, 5).

Ὑπερμνήστρα, 1) μία τῶν Δαναΐδων, ἡ μόνη παρακούσασα τῷ πατρί της, καὶ μὴ φονεύσασα τὸν μνηστῆρά της Λυγκέα, δι' ὃ ἐφυλακίσθη ὑπὸ τοῦ Δαναοῦ· εἶτα δ' ἀπελευθερωθεῖσα, ἔσχεν ἐκ τοῦ Λυγκέως υἱὸν τὸν Ἄβαντα (Ἀπλλδ. Β, 1, 4, 2. 1).—2) Θυγάτηρ τοῦ Θεστίου, βασιλέως τῶν Αἰτωλῶν, μήτηρ τοῦ Ἀμφιαράου καὶ τοῦ Οἰκλέους (Διόδ. Δ, 70).

Ὕπερος (ὁ) καὶ Ὕπερον, ὁ κόπανος τοῦ ἰγδίου, τὸ γουδοχέριον, οἷον τὸ ἀπέναντι, εὑρεθὲν εἰς ἀνασκαφὰς (Ἡσδ. Ἔργ. 425. — Ἡρδ. Α, 200. — Ἀρτμδ. Β. 47). Ἡ παροιμία «ὑπέρου περιστροφὴ» ἢ «περιτροπὴ», διὰ τοὺς διϊσχυριζομένους πάντοτε τὰ αὐτά, ἐστὶν ἡ αὐτὴ τῇ ἡμετέρᾳ, «τὸ γουδὶ τὸ γουδοχέρι».

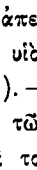

Ὑπερόχη, παρθένος τις ἐκ τῶν Ὑπερβορείων (Ἡρδ. Δ, 33).

Ὑπέρφας, πατὴρ τῆς Εὐρυγανείας, δευτέρας γυναικὸς τοῦ Οἰδίπου (Ἀπλλδ.Γ,5,8).

Ὑπερῷον, καὶ ὑπερῷα (τὰ), ὁ ὑπὲρ τὸν ἰσόγαιων ἀνώτερος δόμος τοῦ οἴκου, τὸ πρῶτον πάτωμα, ἔνθα, εἰς τοὺς μεγάλους οἴκους, ἦν ἡ κατοικία τῶν γυναικῶν (Ὅμ. Ἰλ. Β, 514. Π, 184).

Ὑπεύθυνος. Ἐν Ἀθήναις αἱ ἀρχαὶ πᾶσαι ἦσαν ὑπεύθυνοι, ἤτοι ὤφειλον λόγον τῶν ὑπ' αὐτῶν πεπραγμένων εἰς τὴν ἀνωτάτην ἀρχήν, τὴν ἐκκλησίαν τοῦ δήμου, καὶ αὕτη ἦν ἡ κυριωτέρα διάκρισις τῶν ἀρχῶν ἀπὸ τῶν ὑπηρετῶν. Ἴδ. Εὔθυνα.

Ὑπήκοοι, ἐλέγοντο ἐν Θεσσαλίᾳ οἱ μὴ Δωριεῖς, ἐλεύθεροι ὅμως, καὶ ὑποτελεῖς (Στρβ. Ι, 671), ἐπέχοντες οἵαν θέσιν εἶχον οἱ περίοικοι ἐν τῇ Λακωνικῇ. Τοιοῦτοι ἦσαν ἐν Θεσσαλίᾳ οἱ Μάγνητες, οἱ Φθιῶται, οἱ Περραιβοί (Θουκ. Β, 101. Δ, 78. Η, 3.—Ἀθήν. ΣΤ, 88).

Ὑπηρέται, κατ' ἀρχὰς οἱ ὑπὸ ἐρεσίαν τελοῦντες, οἱ κωπηλάται εἰς τὰ πολεμικὰ πλοῖα, ἐκεῖθεν δ' ἔπειτα καὶ οἱ εἰς πᾶσαν ἄλλην ὑλικὴν ἐργασίαν τοῦ πλοίου ἀσχολούμενοι, τὴν τῶν ἱστίων, τοῦ πηδαλίου κτλ. Μετὰ ταῦτα δ' ἐξελείφθη ἡ ἔννοια γενικῶς, καὶ ἐκτὸς τῶν πλοίων, εἰς πᾶσαν τῶν χειρῶν ἐργασίαν ὑπὲρ ἄλλων· δι' ὃ καὶ ἀπέβη συνώνυμον τῷ δοῦλος (Ἀθην. ΣΤ, 267. —Πολδ. Ζ, 82. — Ἡσύχ. λξ.). Καὶ αὐτοὶ οἱ σκευοφόροι τῶν στρατιωτῶν ἐλέγοντο ὑπηρέται προσέτι (Ξνφ. Κυρπ. Β, 1, 31). Ὁ Ἀριστοτέλης (Πολτ. ΣΤ, 5) τὰ δημόσια ἐπαγγέλματα διαιρεῖ εἰς τρεῖς τάξεις, «ἀρχὰς, ἐπιμελείας, ὑπηρεσίας». Καὶ ἄρχοντες μὲν ἦσαν ἐν Ἀθήναις οἱ ὑπὸ τοῦ δήμου ἐκλεγόμενοι μετ' αὐτεξουσίου ἐνεργείας, ἐπιμεληταὶ δ' οἱ τὴν ἐπιτήρησιν ἔχοντες τῶν ἀναγκαίων ἐνεργειῶν, ὑπηρέται δὲ οἱ ὑπ' αὐτῶν τῶν ἀρχόντων ἐκλεγόμενοι πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν διαταγῶν τῶν αὐτοὺς ἐκλεξάντων. Τοιοῦτοι ἦσαν γραφεῖς κατωτέρας τάξεως, κήρυκες, ἄγγελοι στελλόμενοι, καὶ ὁ τῶν Ἕνδεκα ὑπηρέτης, δεσμοφύλαξ καὶ ἐκτελεστὴς τῶν δημοσίων καταδικῶν (Πλάτ. Φαιδ. 116. —Ξνφ. Ἑλλ. Β, 3, 54). Οἱ ὑπηρέται ἦσαν ἔμμισθοι, οἱ δὲ ἄρχοντες ἄμισθοι, καὶ ὑπηρέται ἠδύναντο νὰ ἐκλεχθῶσι καὶ μὴ Ἀθηναῖοι, καὶ δοῦλοι (Ἀρστ. Πολτ. Δ, 12.—Πολδ. Δ, 51).

Ὕπιος, ποταμὸς τῆς Βιθυνίας ἐν μικρᾷ Ἀσίᾳ, ῥέων πλησίον τῆς πόλεως Προύσης (Ἀπλλν. Ῥδ. Β, 797). — Παρὰ δὲ Πτολεμαίῳ Ἵππιος.

Ὕπνος, υἱὸς τῆς Νυκτὸς, δίδυμος τοῦ Θανάτου, συνοικῶν μετ' αὐτοῦ ἐν τῷ Ἅδῃ (Ἡσδ. Θγ. 211. 758)· ἀλλ' ἡ Ἥρα ἀναζητεῖ αὐτὸν ἐν Λήμνῳ (Ὅμ. Ἰλ. Π, 672. Ξ. 231). Ἔστι δὲ τὸν χαρακτῆρα διάφορος· ὅλως τοῦ ἀδελφοῦ του· ἐν ᾧ ἐκεῖνος, ἔλεος μὴ γνωρίζων καὶ οἶκτον, ἀφαιρεῖ τὴν ζωὴν, καὶ φρίκην ἐμποιεῖ αὐτοῖς τοῖς θεοῖς, ὁ Ὕπνος ἐξ ἐναντίας, ὁ «νήδυμος» (ὁ γλυκὺς) καὶ «πανδαμάτωρ» (Ὅμ. Ἰλ. Ω, 5), φέρει ἀνάπαυσιν, καὶ λήθην τῶν κόπων καὶ θλίψεων. Καὶ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ Διὸς ἐκτείνεται ἡ ἰσχύς του. Οὕτω τὸν ἀπεκοίμησέ ποτε παρακλήσει τῆς Ἥρας, ἥτις ἤθελε νὰ καταστρέψῃ τὸν ἐκ τῆς Τροίας ἐπιστρέφοντα Ἡρακλέα· ἐξυπνήσας δ' ὁ Ζεὺς, θὰ ἐσφενδόνιζεν ἐν τῇ ὀργῇ του τὸν Ὕπνον εἰς τὴν θάλασσαν, ἂν δὲν τὸν ἔσωζεν ἡ Νὺξ, ἡ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους νικῶσα. Ἀλλὰ καὶ ἄλλοτε πάλιν ἐπανέλαβεν ὁ Ὕπνος ὅμοιον τόλμημα, παραπεισθεὶς αὖθις ὑπὸ τῆς Ἥρας, ὑποσχεθείσης αὐτῷ εἰς σύζυγον τὴν Πασιθέαν (Ὅμ. Ἰλ. Ξ, 231). Ἐπὶ τῆς λάρνακος τοῦ Κυψέλου (ἴδ.) ἐν Ὀλυμπίᾳ ἦν ἐν ἄλλοις ἐπικεχαραγμένη ἡ Νὺξ, φέρουσα ἐν ταῖς ἀγκάλαις δύο βρέφη, ἓν μέλαν καὶ ἓν λευκὸν, μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς «Θάνατος καὶ Ὕπνος» (Παυσ. Ε, 18, 1). Ἀμφοτέρους παρίστα ἡ τέχνη ὡς παιδία κοιμώμενα, ἢ ὡς πνεύματα ἔχοντα εἰς τὰς χεῖρας δᾷδας ἀνεστραμμένας. Ἐμβλήματα δὲ τοῦ Ὕπνου ἦσαν ῥάβδος ἀποκοιμῶσα, ὁ μήκων, καὶ κέρας, τὸ ἐκχέον τὰ ὄνειρα (Ὀρφ. Ἀργ. 1009. — Καλλμ. εἰς Δημ. 239).

Ὑποβολεύς, ὡς καὶ νῦν καλεῖται, ὁ τὴν μνήμην τῶν ὑποκριτῶν εἰς τὸ θέατρον ὑποβοηθῶν. Καὶ ποῦ μὲν τῆς σκηνῆς ἦν ἡ θέσις αὐτοῦ, ἄγνωστον· μόνον δὲ μαρτυρεῖται ὅτι, ὡς ἐπόμενον, ἦτο ἀόρατος (Φίλων. — Πλουτ. Πολιτ. παραγγ.).

Ὑποβολῆς γραφή, ἐκινεῖτο ὑπὸ τῶν ἐχόντων συμφέροντα κληρονομικά, κατὰ τῶν καταγγελλομένων ὡς τέκνων μὴ γνησίων, ἀλλ' ὑποβολιμαίων. Ἂν ἡ κατηγορία ἀπεδεικνύετο, ὁ ἐναγόμενος ἐστερεῖτο τῶν πολιτικῶν αὐτοῦ δικαιωμάτων, περιήρχετο εἰς δουλείαν, καὶ ἡ περιουσία αὐτοῦ ἐδημεύετο, ἢ περιήρχετο εἰς τοὺς νομίμους κληρονόμους.

Ὑπογραμματεύς. Ἐν Ἀθήναις διάφοροι ἀρχαί, οἷον ἡ Βουλὴ καὶ ὁ δῆμος, πλὴν γραμματέως (ἴδ.) εἶχον καὶ ὑπογραμματέα, ὅστις ἦν ἐτήσιος, ἐκ κατωτέρας τάξεως, ἐνίοτε καὶ δοῦλος (Δημοσθ. κ. Νεαίρ. 864).

Ὑπογραφεύς, ὁ καθ' ὑπαγόρευσιν γράφων ἢ ἀντιγράφων, ὁ ἁπλοῦς γραφεὺς τῶν ἀρχῶν καὶ δικαστηρίων.

Ὑπογραφή, τὸ ἐργαλεῖον δι' οὗ ὁ ζωγράφος ἐχάραττε τὰ πρῶτά του σχεδιάσματα (Πολδ.).

Ὑπόδεσις. Ὑποδέσεως, ἤτοι ἐνδύσεως τοῦ ποδός, ἐγίνετο χρῆσις ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων παρὰ τοῖς Ἕλλησι (Ὁμ. Ὀδ. Ο, 319. Σ, 361)· εἰς τὴν μάχην ὅμως κατήρχοντο οἱ Ὁμηρικοὶ ἥρωες ἀνυπόδητοι· καὶ οἱ νέοι Σπαρτιᾶται ἀνυπόδητοι ἀνετρέφοντο (Ξνφ. Λακ. Πολ. Β), ἵνα ἐλευθέραν ποιῶνται τῶν

ποδῶν χρῆσιν. Καὶ σπουδαῖοι δὲ ἄνδρες καὶ φιλόσοφοι, ὡς ὁ Σωκράτης, ὁ Φωκίων, ἀνυπόδητοι πολλάκις ἔβαινον (Ἀριστοφ. Νφ. 103. 362. — Ξνφ. Ἀπμν. Α, 6, 2). Ὁμοίως ἀπέβαλλον τὴν ὑπόδεσιν οἱ εἰς τὴν τράπεζαν κατακλινόμενοι, καὶ ἀνυπόδητοι ἔβαινον οἱ πενθοῦντες, ὡς ἡ Ἀφροδίτη «ἀσάνδαλος» ἐζήτει τὸν Ἄδωνιν (Βίων, Β. 21. Ἄλλως ὅμως μεγάλη ἐγίνετο τῆς ὑποδέσεως χρῆσις, καὶ ὑποδηματορράφοι ὑπῆρχον ἐξ ἐπαγγέλματος (ἴδ. τὴν εἰκόνα, κατὰ τοιχογραφίαν ἐν Ῥεστίνῃ τῆς Ἰταλίας), καὶ παντοῖα ἦσαν τὰ εἴδη τῶν ὑποδέσεων ἀνδρικῶν ἢ γυναικείων, ἀπὸ τῶν ἁπλῶν πεδίλων, οἷα τὰ τοῦ Ἑρμοῦ

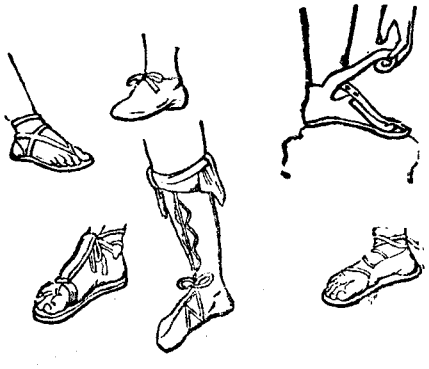

καὶ τῶν καρπατίνων (Ξνφ. Ἀν. Δ, 5, 14. — Πολδ. Ζ, 22. — Πολδ. λξ.), ὁμοίων

πρὸς τὰ ἡμέτερα τσαρούχια, μέχρι τῶν κοίλων ὑποδημάτων (Πολδ. Ζ, 18), κατὰ

διαφόρους ἐπωνυμίας, οἷον «ἐμβάδες, λακωνικαί, ἀμυκλαίδες, ἐφικρατίδες, ἀλκιβιάδες, δεινιάδες· ὑποδήματα σμινδυρίδια, μυννάκια, σικυώνια, περσικά, κτλ. (Ἀριστοφ. Θεσμφ. 169.—Πολδ.—Ἡσύχ.). Τινὰ ἐκ τῶν σχημάτων ἴδε εἰς λέξιν Ἑσθής.

Ῥοδιδάσκαλος, εἰς τὸ θέατρον ὁ χοροδιδάσκαλος, διότι διδάσκαλος ἦν ὁ ποιητής (Πλάτ. Ἴων, 536).

Ῥόζωμα, σχοινίον ἰσχυρὸν δι' οὗ ἐπὶ βιαίας θαλάσσης ἐστερεοῦτο τὸ πλοῖον δεόμενον ὑπὸ τὴν τρόπιδα, ἀπὸ τῆς πρῴρας μέχρι τῆς πρύμνης· δι' ὃ καὶ πᾶν ἐκπλέον δημόσιον πλοῖον παρελάμβανεν ἐκ τῶν νεωρίων τοιοῦτο δι' ὥραν ἀνάγκης (Πλατ. Πολ. Ι, 327.—Ἀθήν. ΙΕ, 204. — Ἀπλλδ. Α, 368.—Ἀππν. Ἐμφ. πολ. Ε, 91).

Ῥοθήβαι, (Ὁμ. Ἰλ. Β, 505). Περὶ τῆς χώρας ταύτης καὶ οἱ ἀρχαῖοι ἤδη εἶχον ἀμφιβολίας. Κατὰ Στράβωνα (Θ, 412) τινὲς μὲν ἐξελάμβανον αὐτὴν ὡς τὰς Ποτνιάς τῆς Βοιωτίας, ἄλλοι δὲ ὡς τὴν κάτω πόλιν τῶν Θηβῶν, διότι ἡ ἄνω, ἡ Καδμεία, εἶχε καταστραφῇ ὑπὸ τῶν Ἐπιγόνων, καὶ ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου δὲν εἶχεν εἰσέτι ἀνοικοδομηθῇ.

Ῥοθήκη, ἡ χορηγουμένη εἰς ἐξασφάλισιν τῷ δανειστῇ, οὐχὶ ὡς ἐνέχυρον, ἀλλὰ μετὰ τοῦ δικαιώματος τοῦ νὰ πωλήσῃ αὐτὴν ὅπως ἱκανοποιηθῇ (Δμσθ. κ. Διονυσδρ. κλ.—Ἀρστ. Οἰκν. 2).

Ῥοθυμιάς (ἡ), στέφανος ἀνθέων, ὃν περιεδέοντο περὶ τὸν τράχηλον ἢ εἰς τὸ στῆθος,

ἵνα μᾶλλον ἀπολαμβάνωσι τῆς ὀσμῆς αὐτῶν (Ἀθν. ΙΕ, 674, 688.—Πλούτ. Συμπ. 2).

Ῥοκαύστον, δωμάτιον, ὡς φερ' εἰπεῖν τὰ τῶν βαλανείων, κάτωθεν θερμαινόμενον διὰ κλιβάνου, ὅστις καὶ ὑποκαύστρα ἐλέγετο. Ἡ εἰκὼν παρίστησι διατομὴν τοιού-

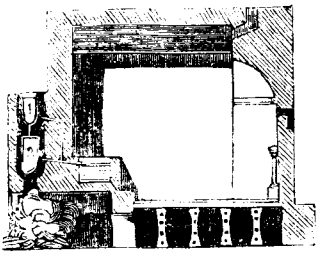

του βαλανείου εὑρεθέντος ἐν Τούσκλῳ τῆς Ἰταλίας. Ἡ ὑποκαύστρα ἐστὶ κάτω ἀριστερῶς καὶ ὑπὲρ αὐτὴν δύο θέσεις δι' ἀγγεῖα, ἔνθα ὕδωρ θερμαίνεται.

Ῥοκριτής, ὁ ἐπὶ τῆς σκηνῆς δραματικὸν πρόσωπον παριστῶν. Κατ' ἀρχὰς ὁ Θέσπις καὶ ὁ Φρύνιχος παρενέβαλον τοιοῦτον μεταξὺ τῶν Διονυσιακῶν χορῶν, ἢ ἐκάν ἐκανόνισαν τὰ κατὰ τὸ, ἴσως καὶ πρὶν, παρεμβαῖνον ξένον αὐτοῖς πρόσωπον. Εἶτα δ' ὁ Αἰσχύλος ηὔξησεν εἰς δύο τὸν ἀριθμὸν τῶν οὕτω παρεμβαινόντων, καὶ μετὰ ταῦτα καὶ εἰς τρεῖς, τὸν πρωταγωνιστήν, εἰσερχόμενον διὰ τῆς μέσης ἢ βασιλικῆς θύρας τῆς σκηνῆς· δευτεραγωνιστὴν διὰ τῆς δεξιᾶς καὶ τριταγωνιστὴν διὰ τῆς ἀριστερᾶς, οὕτω λεγομένους κατὰ τὴν σπουδαιότητα τοῦ μέρους ὃ ἕκαστος ἀνελάμβανεν. Ἐνίοτε δὲ ὁ εἷς ἢ ὁ ἕτερος αὐτῶν ἐξετέλει καὶ ἕτερον πρόσθετον μέρος. Ἐν Σοφοκλεῖ (Οἰδ.Κολ.), παρουσιάζεται καὶ τέταρτος ὑποκριτὴς συγχρόνως μετὰ τῶν ἄλλων ἐπὶ τῆς σκηνῆς, ὅπερ σπανιώτατον, καὶ τοῦτο τὸ μέρος ἐλέγετο παραχορήγημα (Πολδ. Δ, 110). Τὰ γυναικεῖα πρόσωπα παρίστων πάντοτε νέοι. Τακτικοὶ ὑποκριταὶ κατ' ἀρχὰς δὲν ὑπῆρχον, καὶ πολλάκις αὐτοὶ οἱ ποιηταὶ ὑπεκρίνοντο πρόσωπα τῶν ἰδίων δραμάτων, ὡς ὁ Αἰσχύλος, ὁ Σοφοκλῆς, ὁ Ἀριστοφάνης· καὶ ἄλλοι ἐπίσημοι ἄνδρες δὲν ἀπηξίωσαν ν'

ἀναβαίνωσιν εἰς τὴν σκηνήν. Ἀδέξιοι ὅμως ὑποκριταὶ ἐσυρίζοντο (Δμσθ. Στφ. 315), καὶ πολλάκις συνέβαινον διαπληκτισμοί, πληγαὶ καὶ τραύματα μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν ἐγγυτέρων ἐκ τῶν θεατῶν (Δμσ. Στφ. 314. Ἱρπρσθ. 419.—Ἀνδκ. κ. Ἀλκθ. 121. — Ἀθν. Θ. 406). Ἐπὶ τῶν Μακεδονικῶν δὲ καὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων συνέστησαν ἑταιρίαι ὑποκριτῶν ἢ μόνιμοι, ἢ τὰς πόλεις περιερχόμεναι, καὶ φαίνεται ὅτι ἔκτοτε τὸ ἐπάγγελμα μᾶλλον περιεφρονήθη, οἱ ὑποκριταὶ ἦσαν πολλάκις ἢ ἀπελεύθεροι ἢ δοῦλοι, καὶ ὁ μισθὸς αὐτῶν εἰκάζεται ὅτι ἦν δι' ἕκαστον ἑπτὰ δραχμῶν κατὰ δρᾶμα (Λουκ. Ἰκρμνπ. 29. Π. τ. ἐπὶ μισθῷ ἑστ. 5. — Θφρστ. Χρκτ. ΣΤ).

Ὑπολήνιον, τὸ ἀγγεῖον εἰς τὸν ληνὸν ἢ τὸ ἐλαιοτριβεῖον, εἰς ὃ ῥέει ὁ ἐκπιεζόμενος οἶνος ἢ τὸ ἔλαιον (Μαρκ. 12. — Γεωπον. 1, 6).

Ὑπομείονες. Ἐν Σπάρτῃ οἱ Δωριεῖς διῃροῦντο εἰς δύο βαθμίδας ἀριστοκρατικὰς, τὴν ἀνωτέραν τὴν τῶν Ὁμοίων, ἐξ ὧν ἐλαμβάνοντο οἱ σύσκηνοι τοῦ βασιλέως εἰς τὰς ἐκστρατείας, καὶ τὴν κατωτέραν τὴν τῶν Ὑπομειόνων· καὶ ἐπειδὴ εἰς ταύτην ἀνῆκεν ὁ Κυνάδων, συνώμοσε κατὰ τοῦ Ἀγησιλάου ἵνα ἀνατρέψῃ τὸ πολίτευμα (Ξνφ. Ἑλλ. Γ, 3, 5. 11. 6).

Ὑπομνήματα, σημειώσεις γραφόμεναι πρὸς ἐνθύμησιν. Σχολικὰ ὑπομνήματα, ἃ ὁ διδάσκαλος προεσημείου, ἵνα κατ' αὐτὰ διδάσκῃ. Ἐν Ῥώμῃ καὶ αἱ ἐκ τῆς πρωτευούσης εἰς τὰς ἐπαρχίας πεμπόμεναι ἀγγελίαι, ἀπὸ τοῦ 59 π. Χ. εἰς εἶδος ἐφημερίδος ὀργανισθεῖσαι. Ταύτην ἔγραφεν ἰδιώτης, ἐμπεριλαμβάνων ἀγγελίας τῆς ὑπηρεσίας, ἢ καὶ τὰς πεμπομένας αὐτῷ ἰδιωτικὰς, καὶ ἐξέθετεν εἶτα τὰ ὑπομνήματα εἰς δημόσιον μέρος, τοιχοκολλῶν αὐτά. Ἐκεῖθεν δὲ γραφεῖς, ἀδείᾳ τοῦ διοικητοῦ τῆς πόλεως, ἀντέγραφον εἴτι ἕκαστον ἐνδιέφερε, καὶ διέδιδον ταῦτα εἰς τὰς ἐπαρχίας· τὸ δὲ πρωτότυπον κατετίθετο εἰς τὰ ἀρχεῖα τοῦ κράτους, ὡς πηγὴ ἱστορικῶν εἰδήσεων. Οὐδὲν τῶν ὑπομνημάτων τούτων σώζεται. Ἀποσπάσματα δὲ 11, ὡς τοιαῦτα διαδοθέντα εἰσὶ κίβδηλα ἔργα τῆς ιε' μ. Χ. ἑκατονταετηρίδος.

Ὑπόρχημα, ὕμνος συνοδευόμενος ὑπ' ὀρχήσεως (Λουκ. Ὀρχ. 10)· ἰδίως ὕμνος εἰς Ἀπόλλωνα, εἰς κρητικοὺς στίχους συντεθειμένος, οὓς ἔψαλλεν ὀρχούμενος ὁ χορὸς, ἐν ᾧ καὶ ἕτεροι συνωρχοῦντο μετὰ μιμικῶν σχημάτων, ὥστε καὶ ἐνίοτε ἐλάμβανε κόρδακος ἢ κωμικῆς ὀρχήσεως χαρακτῆρα (Ἀθην. ΙΔ, 630). Πρῶτος ὑπορχήματα ποιήσας λέγεται ὁ ἀρχαῖος ἐκ Κρήτης ποιητὴς Θαλήτας. Σώζονται δὲ καὶ ἀποσπάσματα ὑπορχημάτων τοῦ Πινδάρου.

Ὑποπόδιον, τὸ πρὸ τοῦ θρονίου ἢ

τῆς κλίνης ἔρεισμα διὰ τοὺς πόδας, ὃ οἱ Ἀθηναῖοι ἐκάλουν Χελωνίδα.

Ὑποσκήνιον, εἰς τὸ θέατρον τὸ ὑπὸ τὸ προσκήνιον κάθετον μέρος τῆς σκηνῆς, τὸ ἀπ' αὐτοῦ κατιὸν εἰς τὴν ὀρχήστραν, ἐνίοτε, ὡς εἰς τὸ σωζόμενον μέρος τοῦ Διονυσιακοῦ θεάτρου ἐν Ἀθήναις, δι' ὡραίων ἀναγλύφων κοσμούμενον, καὶ ἔχον κατὰ τὰ δύο πέρατα δύο μικρὰς κλίμακας δι' ὧν τὸ προσκήνιον ἢ λογεῖον ἐκοινώνει μετὰ τῆς ὀρχήστρας.

Ὑποστράτηγος, εἰς τὸν Ἀχαϊκὸν δεσμὸν, ὑπὸ τὸν γενικὸν αὐτοῦ στρατηγὸν, ἑκάστη τῶν συμμαχίδων πόλεων εἶχε τὸν ἴδιον ἑαυτῆς, λεγόμενον ὑποστράτηγον (Πολ. Δ, 59, 2. Ε, 94, 1).

Ὑποτραχήλιον, τὸ ἀνώτατον μέρος τοῦ κίονος, τὸ ἀμέσως ὑπὸ τὸ κιονόκρα-

νον, ἔνθα ὁ κίων μειούμενος, ἔχει τὴν μικροτέραν διάμετρον.

Ὑπουρὶς (ἡ), πλατὺς ἱμὰς ὑπὸ τὴν οὐρὰν τοῦ ἵππου διερχόμενος καὶ μετὰ τοῦ

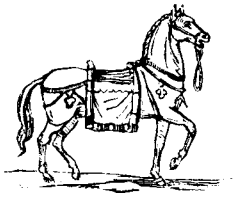

ἐφιππίου ἑκατέρωθεν συνδεόμενος, ἵνα κωλύῃ αὐτὸν νὰ φεύγῃ πρὸς τὰ ἐμπρὸς (Γλωσσ. Στφν.).

Ὑπωμοσία. Πᾶς πολίτης Ἀθηναῖος ἠδύνατο νὰ προσβάλῃ εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ δήμου ὡς παράνομον (διὰ τῆς γραφῆς παρανόμων) πᾶσαν γινομένην πρότασιν νέου νόμου, ἢ καὶ πάντα ἐν ἰσχύϊ νόμον. Ἀλλὰ συγχρόνως ὁ αὐτὸς ὑπεβάλλετο εἰς τὴν ὑπωμοσίαν, ἤτοι ὅρκον καθ' ὃν, ἂν ἡ καταγγελία αὐτοῦ ἀπερρίπτετο, ὑπέσχετο νὰ ὑποστῇ τὰς συνεπείας (Πολδ. Η, 44), αἵτινες ἦσαν πρόστιμον χιλίων δραχμῶν ἂν ἡττᾶτο μὴ λαβὼν τὸ 1)5 τῶν ψήφων, καὶ οὐδέποτε πλέον δύνασθαι ὑποβαλεῖν ἑτέραν πρότασιν παρανόμων (Ἀνδκ. π. Μυστ. 17). Ὑπωμοσία δὲ φαίνεται (Ἁρπκρ. σλ. 290) ὅτι ἐλέγετο καὶ ὁ ὅρκος δι' οὗ ὁ ἐγκαλῶν, ἀλλ εἰς τὴν δικάσιμον ἡμέραν μὴ παρευρεθείς, ἐζήτει νὰ κυρώσῃ τὰς προφάσεις τῆς ἀπουσίας του.

Ὕργις (ὁ), ποταμὸς τῆς Σκυθίας (Ἡρδ.).

Ὑρία, 1) Λίμνη τῆς Αἰτωλίας, Λυσιμάχεια εἶτα κληθεῖσα (Στρβ. Ι, 460. — Ov. Met. VII, 371). — 2) Μικρὰ πόλις τῆς Βοιωτίας ἐπὶ Εὐρίπου, τοῦ Εὐβοϊκοῦ στενοῦ, παρὰ τῇ Αὐλίδι καὶ τῇ Τανάγρᾳ ἐπὶ Στράβωνος κατεστραμμένη (Ὁμ. Ἰλ. Β, 496. — Στφ. Βζ.), — 3) Πόλις τῆς Ἰαπυγίας (Ἀπουλίας) ἐν τῇ κάτω Ἰταλίᾳ, μεταξὺ Τάραντος καὶ Βρεντησίου, Κρητῶν ἀποικία (Ἡρδ. Ζ, 170. — Στρβ.).

Ὑριεύς, υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Ἀλκυόνης, ἢ τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς θυγατρὸς τοῦ Ποσειδῶνος Αἰθούσης, πατὴρ τοῦ Νυκτέως καὶ τοῦ Λύκου, κτίσας ἐν Βοιωτίᾳ καὶ κατοικῶν τὴν πόλιν Ὑρίαν (Ἀπλλδ. Γ, 10, 1).

Ὕριον καὶ **Οὔριον,** κατά τινας (Διον. Περγ. 330. — Στρβ. — Πτλμ.), κατά τινας αὐτὴ ἡ Ὑρία (ἴδ.) τῆς Ἰαπυγίας.

Ὑρκανέα, κατὰ τὴν ἀρχαίαν Περσικὴν Βρεάνα, δηλοῦν Δημόπολιν. Χώρα ἐν Ἀσίᾳ, ἔχουσα πρὸς βορρᾶν καὶ δυσμὰς τὴν Κασπίαν θάλασσαν καὶ τὴν Μηδίαν, πρὸς ἀνατολὰς τὴν Μαργιανὴν, πρὸς νότον τὴν Παρθίαν, ἐν μέρει μὲν εὔφορος, ἐν μέρει δὲ τραχεῖα, ἔχουσα πυκνὰ δάση μετ' ἀγρίων θηρίων. Ἐν τοῖς ἀπωτέροις χρόνοις ἤδη ἦν τῇ Μηδίᾳ ὑποτεταγμένη· μεταξὺ δὲ τῶν κατοίκων αὐτῆς μνημονεύονται οἱ Τάπουροι, οἱ Ἀμάρδοι ἢ Μάρδοι, οἱ Γέλοι, καὶ οἱ Κορδοῦσαι. Μεταξὺ δὲ τῶν πόλεων ἀναφέρονται ἡ πρωτεύουσα Ζαδρακόρτα, ἡ Ὑρκανία καὶ ἡ Τάπη. Ὁ Κικέρων ποιεῖται μνείαν τοῦ βαρβάρου τῶν κατοίκων ἔθους τοῦ κατακρεουργεῖν τοὺς νεκροὺς (Tusc. I, 45). Κατ' αὐτοὺς δὲ καὶ Ὑρκανικὴ ὠνομάζετο ἡ Κασπία θάλασσα (Στρβ. ΙΑ, 508. — Plin. VI, 23, 27).

Ὑρμίνη, πόλις τῆς Κοίλης Ἤλιδος ἐν Πελοποννήσῳ, πιθανῶς ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου ἀκρωτηρίου παρὰ τῷ λιμένι τῆς Κυλλήνης, τοῦ καὶ Ὅρμινα καλουμένου (Ὁμ. Ἰλ. Β, 616). Ἐπὶ Στράβωνος (Η, 341) εἶχεν ἤδη ἐκλίπει.

Ὑρμίνη, θυγάτηρ τοῦ Νηλέως, τοῦ Δίκτυος ἢ τοῦ Ἐπεοῦ, σύζυγος τοῦ Φόρβαντος, μήτηρ τοῦ Αὐγείου (Ἀπλλν. Ῥδ. Α, 112. — Ἰδ. Παυσ. Ε, 1).

Ὑρνηθώ, θυγάτηρ τοῦ Τημένου καὶ σύζυγος τοῦ Δηϊφόντου, ἧς ἐπώνυμον ἐλέγετο πολίχνιον Ὑρνήθιον παρὰ τῇ Ἐπιδαύρῳ ἐν Ἀργολίδι (Παυσ. Β, 28, 2. 3. — Ἀπλλδ.

Β, 8, 5.—Στφ. Βζ.). Καὶ ἐν αὐτῷ δὲ τῷ Ἄργει ὑπῆρχε φυλή τις Ὑρνηθία καλουμένη (Παυσ. Β, 19, 1. 26, 2).

Ῥοράδιος, πατὴρ τοῦ Πιττακοῦ, τὴν καταγωγὴν ἕλκων ἐκ Θράκης (Καλλιμχ. Ἐπ. Α.—Σουίδ.).

Ῥοτακος, 1) εἷς τῶν ἐπισήμων Τρώων, εἰς ὃν ὁ Πρίαμος, ὅτε ἐνυμφεύθη τὴν Ἑκάβην, παρεχώρησε τὴν πρώτην του σύζυγον Ἀρίσβην. Πατὴρ τοῦ Ἀσίου καὶ τοῦ Νίσου (Ὁμ. Ἰλ. Β, 837. Ν, 759. 771.—Virg. Æ, IX, 177. 406. — 2) Πατὴρ τοῦ Ἱπποκόοντος (Virg. Æ, V, 492).

Ῥοτιος, υἱὸς τοῦ Γυρτίου, ἡγεμὼν τῶν Μυσῶν ἐπὶ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου (Ὁμ. Ἰλ. Ξ, 511).

Ῥοχη ἡ Ὄρκη, «κεραμινον ἀγγεῖον ὑποδεκτικὸν ταρίχων, δύο ὦτα ἔχον» (Σχλ. Ἀρστφ. Σφκ. 676).

Ῥσαὶ, 1) Πόλις ἀργολική, κατὰ τὰ μεθόρια τῆς Κυνουρίας, ἔνθα οἱ Ἀργεῖοι ἐνικήθησαν ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων. Ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου κατέστρεψαν αὐτὴν οἱ Σπαρτιᾶται, τῷ 417 π. Χ. (Θουκ. Ε, 33). Ἀνῳκοδομήθη δ' αὖθις ὑπὸ τῶν Ἀργείων, ἀλλ' ἐπὶ Παυσανίου ἔκειτο ἐν ἐρειπίοις (Παυσ. Β, 24. 7.—Στρβ. Η, 376). Καὶ νῦν ἔτι σώζεται ἡ ἀκρόπολις αὐτῆς ἐν ἐρειπίοις. — 2) Πόλις τῆς Βοιωτίας ἐν τῇ Παρασωπίᾳ, εἰς τοῦ Κιθαιρῶνος τοὺς πρόποδας, παρὰ τῷ πεδίῳ τῆς μάχης τῶν Πλαταιῶν, καὶ ἐπὶ Παυσανίου ἤδη ἐν ἐρειπίοις (Ἡρδ. Θ, 15, 25.—Θουκ. Γ, 24.—Στρβ.). Εἶχε ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, ὅστις ἐξ αὐτῆς καὶ Ὕσιος ἐπελέγετο, καὶ μαντικὴν κρήνην (Παυσ. ΙΑ, 1). — 3) Χωρίον ὀχυρὸν τῆς Ἀττικῆς, εἰς τὰ σύνορα τῆς Βοιωτίας (Ἡρδ. Ε, 74.—Ἀρπκρ.).

Ῥσιμένη, θυγάτηρ τῆς Ἔριδος, ἔγγονος τῆς Νυκτὸς (Ἡσδ. Θγν. 228).

Ῥσπασένης, βασιλεὺς τοῦ Χάρακος κατὰ τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν (Μακρόβ. 16 — Στφ. Βυζ.) (παρὰ Στφ. Βυζ. Πασίνης).

Ῥσπληγξ (ἡ), ἡ ἀφετηρία εἰς τὴν σταδιοδρομίαν, κυρίως σχοινίον κατὰ τὸ πλάτος τοῦ σταδίου παρατεταμένον· ἅμα δ' αὐτὸ κατέπιπτεν, ἐπεδίδοντο εἰς τὸν δρόμον οἱ ὀπίσω αὐτοῦ κατὰ σειρὰν ἱστάμενοι ἀγωνισταὶ (Λουκιαν. Διαβολ. 12).

Ῥσσος (ὁ), πόλις μετὰ λιμένος ἐπὶ τοῦ Πόντου.

Ῥστάσπης, Πέρσης ἐπίσημος, 1) υἱὸς τοῦ Ἀχαιμένους, πατὴρ Δαρείου τοῦ Α', ἀνὴρ συνετὸς καὶ πολλὰς κεκτημένος γνώσεις, ἃς δι' ὁδοιπορίας εἰς τὰς Ἰνδίας, ἔλαβε παρὰ τῶν Βραμίνων καὶ μετέδωκεν εἰς τοὺς ἐν Περσίᾳ μάγους (Amm. Marc. XXIII, 6, ἔνθα λέγεται «συνετώτατος βασιλεύς»).—2) Υἱὸς τοῦ Δαρείου, ἡγεμὼν τῶν Βακτρίων εἰς τὴν κατὰ τῆς Ἑλλάδος περσικὴν ἐκστρατείαν (Ἡρδ. Ζ, 64.—Ξνφ. Κυρπ. Ζ, 1, 20).

Ῥστερος λόγος. Ὁ ἀγορεύσας εἰς δικαστήριον ἐν Ἀθήναις, μετὰ τὴν ἀπάντησιν τοῦ ἀντιδίκου ἐδικαιοῦτο νὰ λάβῃ καὶ ἐκ δευτέρου τὸν λόγον· ἡ δευτέρα δ' αὕτη ἀγόρευσις, ἥτις ἦν συνήθως σύντομος, ἐλέγετο ὕστερος λόγος (Δμσθ. κ. Ὀλυμπιοδ. 1181.—κ. Μαρτ. 1052.—κ. Ἀφδ. 836).

Ῥφάντειον, ὄρος τῆς Φωκίδος, συνέχεια τοῦ Ἀκοντίου, χωροῦσα παραλλήλως τῷ Παρνασσῷ μέχρι τῶν ὁρίων τῆς Βοιωτίας (Στρβ.).

Ῥφαντική, ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων ἠσκεῖτο ἐν Ἑλλάδι ὑπὸ τῆς οἰκοδεσποίνης, (καὶ βασίλισσα ἐὰν ἦν, ὡς ἡ Πηνελόπη), συνεργαζομένης μετὰ τῶν θυγατέρων καὶ ὑπηρετριῶν της (ἐρίθων). Ἐκεῖ κατεσκευάζοντο, καὶ συνήθως τεχνικώτατα κατεποικίλλοντο, τὰ ἐνδύματα τῆς οἰκογενείας. Ἐν Αἰγύπτῳ δὲ, οὐχὶ αἱ γυναῖκες ἀλλ' οἱ ἄνδρες ἤσκουν τὴν ὑφαντικὴν (Ἡρδ. Β, 35). Ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις ὑπῆρχον καὶ ἰδιαίτεροι τεχνῖται, οἱ ὑφάνται καὶ αἱ

ὑφάντριαι, εἰς αὐτὴν ἀσχολούμενοι, καὶ ἰδία προστάτις αὐτῆς ἦν ἡ Ἐργάνη Ἀθηνᾶ. Διὰ μεγάλας θρησκευτικὰς τελετὰς ἰδιαίτερον καθῆκον καὶ ἰδιαιτέρα τιμὴ τῶν παρθένων τῆς ἀνωτάτης κοινωνίας ἦν νὰ ὑφαίνωσι τὸν ἐτησίως προσφερόμενον πέπλον εἰς τὴν λατρευομένην θεότητα. Τοιαῦται ἐν Ἀθήναις αἱ τέσσαρες μικραὶ ἐργαστῖναι ἢ ἀρρηφόροι (ἴδ.), αἱ κατεργαζόμεναι ἐτησίως τὸν πέπλον τῆς Ἀθηνᾶς, ἐν Ὀλυμπίᾳ αἱ 16 γυναῖκες αἱ κατὰ πενταετηρίδα τὸν τῆς Ἥρας ὑφαίνουσαι (Παυσ. Ε, 16, 2-4. ΣΤ,

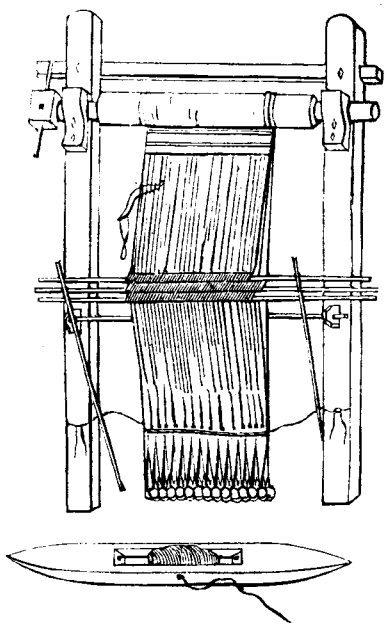

24, 8), αἱ ἐν Σπάρτῃ τὸν ὑπηχυν χιτῶνα παρασκευάζουσαι τοῦ Ἀμυκλαίου Ἀπόλλωνος (Παυσ. Γ, 16, 2. 19, 2). Ἀλλ' ἀπὸ τῶν γυναικῶν εἰς τοὺς ἄνδρας ὡς ἐπάγγελμα κυρίως μόνον τῇ δ' ἑκατονταετηρίδι μ.Χ. μετεδόθη ἡ ὑφαντουργία (Χρσστμ. ΛΓ). Τὸ ὕφασμα συνίστατο ἐκ τῶν δύο κυρίως μερῶν, τοῦ στήμονος, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον στερεοῦ ἢ μαλακοῦ, καὶ τῆς κρόκης ἢ ἐφυφῆς (Πλάτ. Πολτ, 297. 301-2. Νομ. Ε, 386). Οἱ ἀρχαιότεροι ἱστοὶ ἦσαν ὄρθιοι ὡς ἐμφαίνουσι καὶ αἱ λέξεις ἱστὸς καὶ στήμων, ὀλίγον διαφέροντες τῶν καὶ ἐν τοῖς νέοις χρόνοις, πρὸ τῆς διὰ μηχανῶν τελειοποιήσεως τῆς τέχνης, ὑφισταμένων. Τὰ ἑκατέρωθεν πλευρὰ τοῦ ἱστοῦ ἐλέγοντο ἱστόποδες ἢ κελεόντες (Θεόκρ. ΙΔ, 34). Οἱ στήμονες ἐξηρτῶντο ἄνωθεν ἐκ τοῦ ζυγοῦ, περὶ ὃν εἱλίσσετο καὶ τὸ ὕφασμα καθ' ὅσον παρεσκευάζετο· κάτω δ' ἦσαν οἱ στήμονες, κατὰ δέσμας προσδεδεμένοι εἰς λίθους (λάας, λείας, λαίας, ἀγνύθις), ἵνα μένωσι τεταμένοι, καὶ αἱ δέσμαι αὗται ἔμενον μετὰ τὴν ὕφανσιν ὡς κροσσοί. Τὰ νήματα τοῦ στήμονος, δι' ἐγκαρσίου ῥάβδου ἐχωρίζοντο ἐναλλὰξ εἰς τὰ δεξιῶς καὶ τὰ ἀριστερῶς αὐτῆς χωροῦντα, καὶ δι' αὐτῶν διήρχετο ἡ κερκὶς ἔχουσα τὴν κρόκην ἐντετυλιγμένην (πηνίζειν, ὅθεν ἡ λέξις πανίον), καὶ ἡ κρόκη ἐστερεοῦτο εἶτα διὰ τῆς σπάθης. Ὑπῆρχον δὲ ἀπὸ τῶν ἀρχαίων ἤδη χρόνων καὶ ὁριζόντιοι ἱστοί. Ἐκ τῶν τεχνικῶν δὲ συνδυασμῶν τῶν μίτων, τοῦ στήμονος καὶ τῆς κρόκης παρήγοντο παντοῖα εἴδη ὑφασμάτων, τὸ δίμιτον, τρίμιτον, ἑξάμιτον (ὁ κατυφὲς), καὶ παντοῖα ποικίλματα, ἃ κατήρτιζον τὴν ὑφαντικὴν εἰς καλλιτεχνίαν. Τὰ ἔθνη τῆς μικρᾶς Ἀσίας, πρὸ πάντων οἱ Λυδοί, καὶ οὐχ ἧττον οἱ Συροφοίνικες, διέπρεπον εἰς αὐτὴν ἀπὸ χρόνων ἀρχαιοτάτων (Ὁμ. Ἰλ. Ζ, 28. — Παλ.Γρφ. Παραλ. Β, 2, 14).

Ὕφασις, ποταμὸς τῆς Ἰνδικῆς, ὁ αὐτὸς τῷ καλουμένῳ καὶ Ὕπανις, ὁ ἀνατολικώτερος τῶν ἀριστερῶν παραποταμίων τοῦ Ἰνδοῦ· διαρρέων τὸ Πενταπόταμον, ἐκβάλλει εἰς τὸν Ἀκεσίνην (Ἀρρ. Ε, 5, 5. 4, 2. ΣΤ, 14, 4).

Ὑφορβὸς καὶ Συφορβὸς καὶ Συβότης, ὁ χοιροβοσκὸς (Ὁμ. Ὀδ. πολλαχοῦ.

Ὑψεύς, υἱὸς τοῦ Πηνειοῦ καὶ τῆς νύμφης Κρεούσης, βασιλεὺς τῶν Λαπίθων, πατὴρ τῆς Κυρήνης (Πινδ. Πυθ. Θ, 21), καὶ τῆς Θεμιστοῦς, γυναικὸς τοῦ Ἀδάμαντος (Ἀπλλδ. Α, 9, 2).

Ὑψήνωρ, 1) υἱὸς τοῦ Δολοπίονος, εἷς τῶν ἐπισήμων Τρώων (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 77). — 2) Υἱὸς τοῦ Ἱππίου, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Δηϊφόβου πρὸ τῆς Τροίας (Ἰλ. Ν, 411).

Ὑψίζυγος, ἦν ὁ καθήμενος εἰς τὴν ὑψηλοτάτην ἕδραν τῶν κωπηλατῶν· ἐξ οὗ καὶ ἐπίθετον τοῦ Διὸς, δηλοῦν ὑψίθρονος (Ὁμ. Ἰλ. Δ, 166. Η, 69. Λ, 544 Σ, 185. — Ἡσδ. Ἔρ. 18).

Ὑψίζωνος, ὁ ὑψηλὰ ἐζωσμένος, ἤτοι σύρων τὸν χιτῶνα ὑπὲρ τὴν ζώνην ἵνα βραχύνῃ αὐτὸν, καὶ ἔχῃ τὰ μέλη μᾶλλον ἐλεύθερα πρὸς ἐργασίαν, ὁ γεωργὸς, ὁ χειρονάκτης, κτλ. Ἡ εἰκὼν ἐξ ἀρχαίου χειρογράφου.

Ὑψικράτης, ἱστοριογράφος Ἕλλην ἐξ Ἀμισοῦ τοῦ Πόντου, μνημονευόμενος ὑπὸ Λουκιανοῦ (Μκρβ. 22) διὰ τὴν μακροβιότητά του, διότι ἔζησεν 92 ἔτη.

Ὑψικλῆς, ἀστρονόμος ἐξ Ἀλεξανδρείας, μαθητὴς τοῦ Ἰσιδώρου, ζῶν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Πλουτάρχου. Εἰς αὐτὸν ἀποδίδοται σύγγραμμα «περὶ τῆς τῶν ζῳδίων ἀναφορᾶς», καὶ τὸ ιδ' καὶ ιε' βιβλίον τῶν στοιχείων τοῦ Εὐκλείδου.

Ὑψιπύλη καὶ **Ὑψιπύλεια**, θυγάτηρ τοῦ βασιλέως Θόαντος, βασιλεύουσα ἐν Λήμνῳ ὅτε προσωρμίσθησαν ἐκεῖ οἱ Ἀργοναῦται, ἔσχεν ἐκ τοῦ Ἰάσωνος υἱοὺς τὸν Θόαντα καὶ τὸν Ἔννεὸν (Ὁμ. Ἰλ. Η, 468). Αἱ Λήμνιαι γυναῖκες, μαθοῦσαι ὅτι οἱ ἄνδρες των ἦσαν ἄπιστοι πρὸς αὐτὰς, τοὺς ἐφόνευσαν πάντας· μόνη δ' ἡ Ὑψιπύλη ἔσωσε κρυφίως τὸν σύζυγόν της, ἀφεῖσα αὐτὸν νὰ φύγῃ. Ὅτε δ' ἔμαθον τοῦτο αἱ ἄλλαι, τὴν ἐξεδίωξαν, καὶ τότε ὑπὸ πειρατῶν ἁλοῦσα, ἐπωλήθη εἰς τὸν βασιλέα Λύκον ἐν Θήβαις, ἢ τὸν Λυκοῦργον ἐν Νεμέᾳ, καὶ ἐγένετο ἐκεῖ τροφὸς τοῦ Ὀφέλτου (ἴδ. Ἄδραστος). Ἐπειδὴ δὲ, ἐξ ἀπροσεξίας αὐτῆς, δηχθεὶς ὁ Ὀφέλτης ὑπ' ὄφεως ἀπέθανεν, ἐφυλακίσθη ἡ Ὑψιπύλη, ἀλλ' ἠλευθερώθη ὑπὸ τῶν υἱῶν της.

Ὑψισται πύλαι, μία τῶν πυλῶν τῶν Θηβῶν, κειμένη πρὸς ἀνατολὰς, πλησίον τῆς Προιτίας πύλης, οὕτω κληθεῖσαι διὰ τὸν παρακείμενον ναὸν τοῦ Ὑψίστου Διὸς (Παυσ. Θ, 8. — Ἀπλλδ. Γ, 6, 6).

Ὑψοῦς (ὁ), μικρὰ τῆς Ἀρκαδίας πόλις, ἐπὶ ὁμωνύμου ὄρους κειμένη, ἐπώνυμος Ὑψουντος, τοῦ υἱοῦ τοῦ Λυκάονος (Στρβ. — Παυσ. Η, 35).

Φ

Φάβιος, 1) υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς νύμφης Βινδούνης, θυγατρὸς τοῦ βασιλέως Εὐάνδρου. Εἰς τοῦτον τινὲς ἀνῆγον τὴν καταγωγὴν τοῦ ἀριστοκρατικοῦ οἴκου τῶν Φαβίων ἐν Ῥώμῃ (Πλούτ. Φάβ.). — 2) **Φάβιος Πίκτωρ**, ἐκ τῆς εὐγενοῦς γενεᾶς τῶν Φαβίων, ὁ ἀρχαιότατα (τῷ 300 π. Χ.) ἐν Ῥώμῃ εἰς καλλιέργειαν τῆς ζωγραφικῆς ἐπιδοθείς, ὡς καὶ ἄλλοι τοῦ γένους του, οἵτινες ὅμως διὰ τοῦτο ἐπεριφρονοῦντο μᾶλλον ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων (Liv. X, 1. — Pl. XXXV, 19. — V. Max. III, 14, 6. — Cic. Tusc. I, 214).

Ἐζωγράφησε δὲ τὸν ἐπὶ Κλαυδίου πυρποληθέντα ναὸν τῆς Σωτηρίας, καὶ ταύτας, φαίνεται, αὐτοῦ τὰς ἐντοιχίους γραφὰς λέγει ὁ Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασσεὺς (Ἀπόσπ. ΙΣΤ, 6) ἀκριβεῖς τὰς γραμμὰς, ἡδείας καὶ ἀνθηρὰς τὰ χρώματα, καὶ εὐγενεῖς τὸ διάγραμμα.

Φάβρα καὶ **Φαύρα**, νησίδιον κείμενον πρὸ τῆς Ἀττικῆς, δυτικῶς τοῦ Σουνίου (Στρβ.).

Φαβροτηρία, πόλις τοῦ Λατίου ἐν Ἰταλίᾳ, ἐπὶ τοῦ Τρήρου ποταμοῦ (Στρβ.).

Φαβωρῖνος, ἐξ Ἀρελάτης (Ἀρλεων), πόλεως τῆς Γαλλίας, ἐπὶ Τραϊανοῦ καὶ Ἀδριανοῦ μαθητὴς Δίωνος τοῦ Χρυσοστόμου, φίλος τοῦ Πλουτάρχου καὶ Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ, γράψας Ἑλληνιστὶ διάφορα ἐγκυκλοπαιδικὰ, οἷον «Παντοδαπὴν ἱστορίαν», «Ἀπομνημονεύματα»· ἔμπειρος δὲ καὶ τῆς Λατινικῆς φιλολογίας.

Φάγρης (ἡ), φρούριον τῆς Μακεδονίας ἐν τῇ Ἠδωνίδι ἐπαρχίᾳ, ἐπὶ τοῦ Στρυμονικοῦ κόλπου (Ἡρδ. Ζ, 112. — Θουκ. Β, 99).

Φάγρος, υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς νύμφης Ὀρθρηΐδος, ἀναθρέψας τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Μελιτέα (Ἀντ. Λεύ. 19).

Φαέθουσα, θυγάτηρ τῆς Νεαίρας καὶ τοῦ Ἡλίου (ἴδ.) (Ὁμ. Ὀδ. Μ, 132).

Φαέθων, 1) υἱὸς τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς νύμφης Κλυμένης, ἔπεισε ποτὲ τὸν πατέρα του νὰ τῷ ἐμπιστευθῇ ἐπὶ μίαν ἡμέραν τὴν διοίκησιν τοῦ φλογεροῦ ἅρματός του· ἀλλ' οἱ ἵπποι ἀφηνιάσαντες ὑπὸ τὴν ἄπειρον χεῖρά του, ἀνέτρεψαν τὸ ἅρμα, καὶ ἐπυρπόλησαν μέρος τῆς γῆς, δι' ὃ καὶ ὁ Ζεὺς τὸν ἐκεραύνωσε καὶ κατεκρήμνισεν εἰς τὸν Ἠριδανὸν, ποταμὸν τῆς Ἰταλίας. Ἐκεῖ δ' αἱ ἀδελφαί του, κλαίουσαι αὐτὸν, μετεμορφώθησαν εἰς δένδρα τὰς αἰγείρους (Εὐρπ. Ἱππόλ. 735. — Πλάτ. Τίμ. 32. — Ἀπλλδ. Ῥδ. Δ, 507. — Λουκ. Διάλ. Θε. ΚΕ). — 2) Υἱὸς Κεφάλου, ἢ Τιθωνοῦ, τοῦ υἱοῦ τοῦ Κεφάλου, καὶ τῆς Ἠοῦς, νέος ἐξόχου καλλονῆς, ὑπὸ τῆς Ἀφροδίτης ἁρπαγεὶς εἰς τὸν ναὸν αὐτῆς εἰς Κύπρον (Ἡσδ. Θεογ. 985. — Ἀπλλδ. Γ, 148). Ἀπ' αὐτοῦ ἐλέγοντο καταγόμενοι τῆς Κύπρου οἱ βασιλεῖς. — 3) Εἷς τῶν ἵππων τῆς Ἠοῦς (Ὁμ. Ὀδ. Ψ, 246).

Φαεινὶς, ἱέρεια τῆς Ἥρας ἐν Ἄργει (Θουκ. Δ, 133).

Φαεννᾶ, μία τῶν ἀρχαιοτάτων δύο Χαρίτων, ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων οὕτω καλουμένη (Παυσ. Θ, 35).

Φαεὰ, τὸ ὄνομα τῆς Κρομμυωνίας ὑὸς (Εὐρπ. Ἱκέτ. 316).

Φαίακες, οἱ ἀρχαιότατοι κάτοικοι τῆς νήσου Σχερίας, ἥτις ὑπολαμβάνεται οὖσα ἡ Κέρκυρα, ὡς ἔξοχοι θαλασσοπόροι, καὶ ὡς λίαν φιλόξενοι ἐν τῇ ἀρχαιότητι φημιζόμενοι (Ὁμ. Ὀδ. Ζ, 3. — Θουκ. Α, 25). Ἴδ. Σχερία.

Φαιακία καὶ **Φαιακὶς**, ἡ χώρα, ἡ νῆσος τῶν Φαιάκων (Ὁμ. Ὀδ. Ε, 35. — Ἀπλλν. Ῥδ. Δ, 769).

Φαέαξ, 1) υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Κερκύρας, θυγατρὸς τοῦ Ἀσωποῦ καὶ τοῦ Ναυσιθόου, πατὴρ τοῦ Ἀλκινόου, ὁ γενάρχης τῶν Φαιάκων ἐπὶ τῆς Σχερίας (Διόδ. Δ, 74). — 2) Ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ Ἐρασιστράτου, σύγχρονος τοῦ Νικίου, ἀλλὰ νεώτερος αὐτοῦ, καὶ ἀντίπαλος τοῦ Ἀλκιβιάδου (Πλουτ. Ἀλκδ. ΙΓ). Κατὰ Θουκυδίδην (Ε, 4), ἐπέμφθη εἰς Σικελίαν τῷ 422 π. Χ. ἵνα προσκτήσηται ὑπὲρ τῶν Ἀθηνῶν τὴν εὔνοιαν τῆς μερίδος τῆς ἀντιθέτου τῇ ἀριστοκρατικῇ. Μετὰ δὲ τὴν ἐπάνοδόν του, μετὰ τοῦ Ἀλκιβιάδου διαλλαγείς, προσέβαλε τὸν Ὑπέρβολον καὶ διεπράξατο αὐτοῦ τὴν ἔξωσιν (Πλουτ. Ἀλκ. ΙΓ. Νικ. ΙΑ). Ἦν δὲ καὶ ῥήτωρ, ἀλλὰ, κατ' Εὔπολιν, «λαλεῖν ἄριστος, ἀδυνατώτατος λέγειν». Τῶν λόγων δ' αὐτοῦ οὐδεὶς σώζεται. — 3) Ἀρχιτέκτων ὅστις διηύθυνε τὴν ἵδρυσιν τῶν δημοσίων οἰκοδομῶν τῶν Ἀκραγαντίνων μετὰ τὴν ἐν Ἱμέρᾳ μάχην (Διόδ. ΙΑ, 25).

Φαίδιμος, 1) βασιλεὺς τῶν Σιδωνίων, φιλοξενήσας τὸν Μενέλαον ἐπιστρέ-

φοντα ἐκ τῆς Τρωάδος (Ὁμ. Ὀδ. Ο, 117). —2) Υἱὸς τοῦ Ἀμφίωνος καὶ τῆς Νιόβης, κατατοξευθεὶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν του ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Ἀρτέμιδος (Ἀπλλδ. Γ, 5, 6). —3) Εἷς τῶν Τριάκοντα τυράννων ἐν Ἀθήναις (Δμσθ. πρπρσδ. 402). — 4) Ἐπιγραμματοποιὸς ἐκ Βισάνθης τῆς Μακεδονίας (Στφ. Βζ.), οὗ οὐδὲν σώζεται.

Φαῖδρα, θυγάτηρ τοῦ Μίνωος, βασιλέως τῆς Κρήτης, καὶ τῆς Πασιφάης. Ὁ Θησεὺς, ἁρπάσας αὐτὴν μετὰ τῆς ἀδελφῆς της Ἀριάδνης, καὶ νυμφευθεὶς αὐτὴν, ἔσχεν υἱοὺς τὸν Ἀκάμαντα καὶ τὸν Δημοφῶντα. Ἐρασθεῖσα δ' ἡ Φαῖδρα τοῦ νέου Ἱππολύτου, τοῦ ἐκ τῆς Ἀμαζόνος Ἀντιόπης ἑτέρου υἱοῦ τοῦ Θησέως, καὶ ὀργιζομένη κατ' αὐτοῦ διότι ἀνθίστατο εἰς τὸν ἔρωτά της, τὸν ἐσυκοφάντησε πρὸς τὸν πατέρα του, καὶ ἐγένετο παραίτιος τοῦ θανάτου του· ἀλλ' ἐκ τύψεων συνειδότος ὕστερον κατατρυχομένη, ηὐτοκτόνησε (Ὁμ. Ὀδ. Λ, 325. — Εὐρπ. Ἱππόλ. — Ἀπλλδ. Γ, 1, 4).

Φαιδρία, κώμη τῆς Ἀρκαδίας.

Φαιδρίας, εἷς τῶν Λ' τυράννων ἐν Ἀθήναις (Ξνφ. Ἑλλ. Β, 3).

Φαῖδρος, 1) υἱὸς Πυθοκλέους, Ἀθηναῖος, Μυρρινούσιος τὸν δῆμον, συνήθως ἐκλαμβανόμενος ὡς μαθητὴς τοῦ Σωκράτους, ἀλλὰ κατ' Ἀθήναιον, μόνον φίλος τοῦ Πλάτωνος, ὅστις ὅμως ἐν τῷ Συμποσίῳ αὐτοῦ τὸν παριστᾷ μᾶλλον ὡς ἐκτεθηλυμένον τινὰ καὶ ἐπιτετηδευμένον μιμητὴν τῶν Σικελῶν ῥητόρων. Περὶ συγγραμμάτων αὐτοῦ οὐδὲν ἐστὶ γνωστόν. — 2) Ὁ ἀρχηγὸς τῆς Ἐπικουρίου σχολῆς ἐν Ἀθήναις μέχρις Ὀλ.177 (70 π. Χ.). Ἦν φίλος τοῦ Ἀττικοῦ καὶ τοῦ Κικέρωνος, ὅστις ἐφοίτησε παρ' αὐτῷ ἐν Ἀθήναις, καὶ μεγάλως τὸν ἐξετίμα (Cic. ad Fam. XII, 1. N. D. I, 37. Fin. I, 5. V, 1. Ad Att. XIII, 39). Εἶχε γράψει «περὶ θεῶν». Μέρος δὲ τοῦ ἔργου τούτου, ἀνευρεθὲν εἰς τὰς ἀνασκαφὰς τοῦ Ἡρακλείου, ἀποδεικνύει ὅτι ἀπ' αὐτοῦ εἶχεν ἀρυσθῇ ὁ Κικέρων τὸ πλεῖστον τοῦ συγγράμματος αὐτοῦ «περὶ φύσεως τῶν θεῶν», καὶ μάλιστα τὸ πρῶτον βιβλίον.

Φαιδύμη, γυνὴ τοῦ Καμβύσου, βασιλέως τῆς Περσίας (Ἡρδ. Γ, 68).

Φαίδων, ἐξ Ἤλιδος, δοῦλος κατὰ τὴν πρώτην νεότητά του, εἶτα δ' ἐξαγορασθεὶς ὑπὸ τοῦ Κέβητος ἢ ὑπὸ τοῦ Ἀλκιβιάδου, προτροπῇ τοῦ Σωκράτους, ὅστις τὸν εἶχε γνωρίσει, καὶ οὗ ἠκολούθησε τὴν διδασκαλίαν μέχρι τοῦ θανάτου του. Εἶτα δὲ φαίνεται ὅτι ἐπέστρεψεν εἰς τὴν γῆν τῆς γεννήσεώς του, καὶ ἐκεῖ ἵδρυσε σχολεῖον φιλοσοφίας Σωκρατικῆς. Γνωστὸς ἐγένετο κυρίως διὰ τοῦ Πλατωνικοῦ διαλόγου «περὶ ἀθανασίας τῆς ψυχῆς», τοῦ φέροντος τὸ ὄνομά του. Ἔγραψε δὲ καὶ αὐτὸς διαλόγους, οὓς ὁ Γέλλιος λέγει χαριεστάτους (Διογ. Λρτ. Β, 105. — Gell. IV. 391).

Φαιδώνδης, Θηβαῖος ἢ Κυρηναῖος, εἷς τῶν μαθητῶν Σωκράτους ὅσοι παρευρέθησαν εἰς τὸν θάνατόν του (Πλάτ. Φαίδ. 59. — Ξνφ.).

Φαικὰς (ἡ), εἶδος λευκῶν ἐμβάδων ἃς ἔφερον οἱ ἱερεῖς ἐν Αἰγύπτῳ, ἐν Ἀθήναις δὲ οἱ γυμνασίαρχοι (Ἀππιαν. Ἐμφύλ. Ε, 17).

Φαιναρέτη, ἡ μήτηρ τοῦ Σωκράτους (Πλάτ. Θεαίτ.).

Φαινένδα, τρόπος τις τοῦ παίζειν τὴν σφαῖραν. Ἴδ. Παίγνια.

Φαίνιππος, δημόσιός τις γραμματεὺς ἐν Ἀθήναις (Θουκ. Δ, 113).

Φαινόλης, εἶδος χονδροῦ ἐπενδύτου, ἄνευ χειρίδων, ἔχοντος ἐπερραμμένον καὶ

κάλυμμα διὰ τὴν κεφαλήν, ἐμπρὸς δὲ τὸ ἥμισυ πρὸς τὰ κάτω μὴ συνερραμμένον, ὥστε

ἐδύνατο ἑκατέρα τῶν ἄκρων νὰ ῥίπτηται καὶ ὑπὲρ τὸν ὦμον (Πολδ. Ζ, 61.—Ἡσύχ.—Μ. Ἐτυμλ.).

Φαῖνοψ, ἐξ Ἀβύδου, υἱὸς τοῦ Ἀπίου, φίλος τοῦ Ἕκτορος, πατὴρ δὲ τοῦ Φόρκυος, Ξάνθου καὶ Θόωνος (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 152. Ρ, 312. 582).

Φαινώ, νύμφη ὀπαδὸς τῆς Περσεφόνης (Ὁμ. Ὕμν. Δμτρ. 418).

Φαισάνα, πόλις τῆς Ἀρκαδίας κατὰ τὰ νότια αὐτῆς, καθέδρα ἀρχαίων αὐτοχθόνων βασιλέων (Πινδ. Ὀλ. ΣΤ. 56).

Φαιστὸς, 1) ἐκ Ζάρνης, πόλεως τῆς Λυδίας, υἱὸς Βώρου, σύμμαχος τῶν Τρώων, φονευθεὶς πρὸ τοῦ Ἰλίου ὑπὸ τοῦ Ἰδομενέως (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 43).—2) Υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους, βασιλεὺς τῆς Συκυῶνος, ὁ πρῶτος ἐκεῖ εἰσαγαγὼν τὴν λατρείαν τοῦ πατρός του καὶ τιμὰς ἀποδιδομένας αὐτῷ μετὰ τῶν Ὀλυμπίων θεῶν (Παυσ. Β, 6. 3).—3) Ἔγγονος τοῦ Ἡρακλέους, υἱὸς Ῥοπάλου, ἱδρυτὴς τῆς πόλεως **Φαιστοῦ** ἐν Κρήτῃ (Στέφ. Βυζ.).

Φαιστὸς, 1) πόλις ἀρχαιοτάτη τῆς Κρήτης, ἐπὶ τῶν νοτίων τῆς νήσου εἰς 1 ½ μιλίου ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς Γόρτυνος, κτίσμα, κατὰ τοὺς μὲν Φαιστοῦ, τοῦ ἐγγόνου τοῦ Ἡρακλέους, κατὰ τοὺς δὲ τοῦ Μίνωος (Ὁμ. Ἰλ. Α, 642.—Στρβ.).—2) Πόλις τῆς Θεσσαλιώτιδος, χώρας τῆς Θεσσαλίας (Liv. XXXVI, 13).—3) Πόλις τῆς Ἑστιαιώτιδος ἐν τῇ Ὀζολαίᾳ Λοκρίδι, παρὰ τῷ Εὐρώτᾳ ποταμῷ, μετὰ λιμένος καὶ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος (Στφ. Βζ.—Plin. IV, 3, 4).

Φαίσολα (τὰ), (Λατ. Faesulae), πόλις ἀρχαία τῆς Τυρρηνίας ἐν Ἰταλίᾳ, κατὰ τοὺς πρόποδας τῶν Ἀπενίνων (Πολ6. Β, 25. Γ, 82.—Δίων Κάσσ.).

Φάκελλος (ὁ) καὶ Φάκελος, δέμα διαφόρων ἀντικειμένων, ἰδίως ξύλων, «ὕλης φάκελος» (Ἡρδ. Δ, 62. 67.—Θουκ. Β, 169)· ὅθεν μεταγενεστέρως καὶ δέματα βιβλίων καὶ χειρογράφων, οἷα εὑρέθησαν ἐν Ἡρακλείῳ, καὶ προσέτι φάκελλοι ἐπιστολῶν (Συνέσ. Ἐπιστολ. 134).

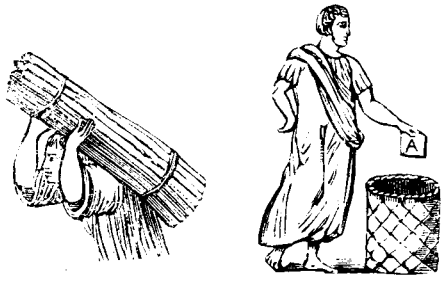

Φάκιον, φρούριον εἰς τὰ ὄρη τῆς Πελασγιώτιδος ἐν Θεσσαλίᾳ, ἐπὶ τοῦ Ἀπιδανοῦ ποταμοῦ· κατ' ἄλλην ὑπόθεσιν εἰς τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ Πηνειοῦ, κατὰ τὸ νῦν χωρίον Ἀλίφαγα (Θουκ. Δ, 78.—Liv. XXXII, 13. XXXVI, 13).

Φακοῦσα, Φακοῦσσα καὶ Φάκουσσα, πόλις τῆς Αἰγύπτου, κατὰ τὸ Δέλτα, ἐπὶ τοῦ ἀνατολικοῦ βραχίονος τοῦ Νείλου, μητρόπολις τοῦ Ἀραβίου νομοῦ (Πτλμ.—Στρβ.—Στφ. Βζ.). Νῦν ἐρείπια εἰς Τελ-Φακούς.

Φάλαγγες (αἱ), στρογγύλα ξύλα, ὡς κορμοί, ἢ μακραὶ καὶ στερεαὶ ῥάβδοι, δι' ὧν ἔφερον βάρη, στηρίζοντες αὐτὰς ἐπὶ τῶν ὤμων

(Ἡρδ. Γ, 97.—Plin. XII, 4·-Vitr. X, 3, 7)· καὶ οἱ ξύλινοι κύλινδροι δι' ὧν μετέφερον τὰ πλοῖα διὰ ξηρᾶς (Ἀπλλν. Ῥοδ. Δ. 375 κλπ.).

Φάλαγξ. Κατὰ τοὺς ἡρωϊκοὺς χρόνους αἱ μάχαι ἦσαν κυρίως μονομαχίαι τῶν

ἀρχηγῶν, εἵποντο δ' αὐτοῖς οἱ ἄλλοι ἄνδρες, ἵνα ἐν καιρῷ ἔρχωνται ἐπίκουροι τῷ ἀρχηγῷ κινδυνεύοντι ἢ πεσόντι, ἢ μετεῖχον τῆς μάχης πρὸς σωτηρίαν τῆς ἰδίας αὐτῶν ζωῆς καὶ ἀπόκρουσιν τοῦ ἀπειλοῦντος αὐτοὺς κινδύνου. Ὅτε ὅμως ἤρχιζε τὴν μάχην ὁ στρατηγός, ἀναγκαία ἦν παράταξίς τις τοῦ στρατοῦ, καὶ ἡ φυσικωτέρα ἦν ἡ τῆς φάλαγγος, ἤτοι ἐπαλλήλων καὶ κεκλεισμένων γραμμῶν τῶν στρατιωτῶν. Παρετάττοντο δὲ κατὰ μέτωπον ἀνὰ λαούς, φυλάς, γένη, οἰκογενείας, εἰς τὸ βάθος δ' ὀπίσω ἀλλήλων κατὰ τὴν ἀτομικὴν ἑκάστου ἀνδρείαν καὶ γενναιότητα καὶ τὴν πεποίθησιν ἣν ἐνέπνεεν εἰς τὴν ἑαυτοῦ ἰκανότητα. — Βαθμηδὸν ὅμως ἡ πυκνὴ φάλαγξ ἔπαυσεν οὖσα ἁπλῶς ἡ ἐκ τῆς ἀνάγκης προελθοῦσα τάξις, καὶ ὠργανώθη μεθοδικῶς, καὶ ἀνεδείχθη τὸ κέντρον τῆς μάχης. Περὶ τοῦ ὁπλισμοῦ αὐτῆς Ἰδ. Ὁπλῖται. Τὸ βάθος τῆς φάλαγγος διέφερε βεβαίως κατ' ἀρχὰς ἀναλόγως τῶν πολεμικῶν διαθέσεων ἑκάστου λαοῦ. Εἰς τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην καὶ αὐταὶ αἱ διάφοροι ἀττικαὶ φυλαὶ εἶχον τὸ βάθος διάφορον (Ἡρδ. ΣΤ, 111). Ἴσως ὅμως τοῦτο ἐξηρτᾶτο ἐν μέρει καὶ ἐκ τῶν θέσεων ἃς κατεῖχον. Βαθμηδὸν δὲ ὡς γενικὸς ὅρος ἐγένετο δεκτὸς ὁ τῶν ὀκτὼ ἀνδρῶν κατὰ βάθος. Ὅταν ἡ δύναμις τῶν στρατευομένων πολιτῶν, ἡ τῶν ὁπλιτῶν, ἦτο μικρά, ὡς συνήθως παρὰ τοῖς Σπαρτιάταις, τότε ὀπίσω αὐτῶν, εἰς τοὺς τελευταίους στίχους, ἐτάττοντο οἱ δοῦλοι, οἱ Εἵλωτες, ὅπως ἰσχυροτέραν καθιστῶσι τὴν προσβολὴν τῆς φάλαγγος. Περίφημος ἀνεδείχθη ἡ ὑπὸ τοῦ Φιλίππου τῆς Μακεδονίας ἐντελέστερον ὀργανωθεῖσα Μακεδονικὴ φάλαγξ, ἥτις μεγάλως εἰς τοὺς θριάμβους του συνετέλεσεν. — Ὁ Καῖσαρ λέγει ὅτι καὶ οἱ Γαλάται καὶ οἱ Γερμανοὶ εἶχον παρ' ἑαυτοῖς τοιοῦτο καὶ πρὸς προσβολὴν καὶ πρὸς ἄμυναν ὠργανωμένον σῶμα (B. G. I. 24. 25. 32), ὃ φάλαγγα καλεῖ. Ταύτης ὁ πρῶτος στίχος εἶχε τὰς ἀσπίδας πρὸ τοῦ σώματος, οἱ δ' ἑπόμενοι, ὡς στέγης κεράμους πυκνὰς ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς τῶν ἐμπρὸς αὐτῶν παρατεταγμένων· ὥστε εἰς μίαν τῶν μαχῶν, κατὰ τοῦ Ἀριοβίστου, οἱ Ῥωμαῖοι ἠναγκάσθησαν νὰ πηδήσωσιν ἐπάνω εἰς τὴν φάλαγγα, νὰ καταρρίψωσι τὰς στεγαζούσας αὐτὴν ἀσπίδας, καὶ νὰ προσβάλωσι τοὺς στρατιώτας ὑπὲρ τὴν κεφαλήν.

Φάλαικος, 1) υἱὸς τοῦ Ὀνομάρχου, στρατηγὸς τῶν Φωκέων ἐν τῷ ἱερῷ πολέμῳ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Φαύλου, τῷ 351 π. Χ. Ἠττηθεὶς ἐν Βοιωτίᾳ, ὅτε καὶ οἱ Βοιωτοὶ ἐλεηλάτησαν τὴν Φωκίδα, ἀπώλεσε τῷ 347 τὴν ἀρχηγίαν, δοθεῖσαν εἰς τρεῖς ἄνδρας· ἀλλ' ὅτε ὁ Φίλιππος εἰσέβαλεν εἰς τὴν χώραν, ἦν πάλιν ἀνώτατος ἀρχηγός. Τότε δὲ, συνεπείᾳ συνθήκης, ἐγκατέλιπε τὴν Φωκίδα μετὰ τῶν μισθοφόρων του, καὶ μετέβη εἰς τὴν Πελοπόννησον καὶ ἐκεῖθεν εἰς Κρήτην, ἔνθα ἐφονεύθη κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Κυδωνίας (Διόδ. ΙΣΤ, 38). — 2) Ἀρχαῖος Ἕλλην ποιητής, οὗ μόνον ἰδιαίτερόν τι μέτρον στιχουργίας μνημονεύεται (Σουίδ.). — 3) Τύραννος τῆς Ἀμβρακίας, σπαραχθεὶς ἐν μέσῃ τῇ ὁδῷ ὑπὸ λέοντος ὃν ἡ Ἄρτεμις ἔπεμψεν, εὐσπλαγχνισθεῖσα τοὺς ὑπ' αὐτοῦ καταδυναστευομένους πολίτας (Νικανδρ. παρ' Ἀν. Λιθ. Δ).

Φαλαισίαι (αἱ), καὶ Φαλαισία, πολίχνη τῆς Ἀρκαδίας, οὐ μακρὰν τῆς Μεγαλοπόλεως κειμένη, κατὰ τὰ μεθόρια τῆς Λακωνίας (Παυσ. Η, 35. — Στφ. Βζ.).

Φάλακρα (τὰ), καὶ Φαλάκρες (αἱ), πόλις τῆς Κυρηναϊκῆς ἐν Λιβύῃ (Πτλμ. — Στφ. Βζ.).

Φαλακρὸν, ἓν τῶν ἀκρωτηρίων τῆς νήσου Κερκύρας (Στρβ.). Νῦν Σιδάρι.

Φάλανθον, ὄρος κείμενον κατὰ τὸ μέσον τῆς Ἀρκαδίας (Παυσ. Η, 35). Ἐκεῖ ἐλατρεύετο ὁ Ἑρμῆς, καὶ ἱερὸν αὐτοῦ, ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Φαλανθέως, ὑπῆρχεν ἐν Ἀθήναις (κατ' Ἐπιγρ. Ἀρχλ. Ἐρ. ἀρ. 1826).

Φάλανθος, 1) (ἡ), πόλις τῆς Ἀρ-

καδίας ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου ὄρους, νοτίως τῆς Μαντινείας, ἐπὶ Παυσανίου ἤδη κατεστραμμένη. — 2) (ὁ) Υἱὸς τοῦ Ἀγελάου, ὁ κτίστης τῆς κατ' αὐτὸν ὀνομασθείσης πόλεως τῆς Ἀρκαδίας (Παυσ.). — 3) Υἱὸς Ἀράκου, Λακεδαιμόνιος, ὁ εἰς Ἰταλίαν ἐδηγήσας τὴν ἀποικίαν τῶν ἐκ Σπάρτης Παρθενιῶν, καὶ μετ' αὐτῶν ἐκεῖ κτίσας τὴν πόλιν Τάραντον (Πλουτρχ.).

Φάλαινα (ἡ), καὶ τὸ Φάλαινον, πόλις τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ Πελασγιώτιδος, κειμένη ἐπὶ τοῦ Πηνειοῦ, βορείως τῆς Λαρίσσης (Στρβ.), καὶ κληθεῖσα κατὰ Φάλαιναν, τὴν θυγατέρα τοῦ Τύρου (Στφ. Βυζ.).

Φάλαρα (τὰ), μικραὶ στρογγύλαι πλάκες μετάλλιναι, ἀσπιδίσκοι, μετ' ἐπικεχαραγμένων κοσμημάτων, ἐν χρήσει πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν παραγναθίων κυρίως τῆς περικεφαλαίας (Ὁμ. Ἰλ. Π, 106), ὡς καὶ εἰς κόσμησιν τῆς περσικῆς βασιλικῆς τιάρας

(Αἰσχλ. Πέρσ. 661). Προστιθεμένων δὲ καὶ ἄλλων κοσμημάτων ἀπ' αὐτῶν κρεμαμένων, ἐχρησίμευον εἰς στολισμὸν τῶν τραχήλων καὶ τῶν μετώπων τῶν ἵππων (Σφλ. Οἰδ. Κλ. 1069. — Εὐρπ. Ἰκ. 586), καὶ παρὰ Ῥωμαίοις καὶ αὐτοῦ τοῦ στήθους τῶν πολεμιστῶν τῶν διακριθέντων μάλιστα ἐν τῇ μάχῃ (Sil. Ital. XV, 255).

Φάλαρα (τὰ), καὶ Φάληρον, κώμη τῆς Θεσσαλίας ἐν τῇ Φθιώτιδι, λιμένα ἔχουσα ἐπὶ τοῦ Μαλιακοῦ κόλπου (Στρβ. — Στφ. Βζ.). Ἡ νῦν Στυλίς.

Φαλάριον, φρούριον ἐν Σικελίᾳ, ὑπὸ τοῦ Φαλάριδος κτισθέν, καὶ κατ' ἐκεῖνον ὀνομασθέν, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ Ἰμέρας (Διοδ. ΙΘ, 118).

Φάλαρις, διαβόητος τύραννος τῶν Ἀκραγαντίνων. Ἐξ Ἀστυπαλαίας τῆς πρὸς τῇ Ῥόδῳ καταγόμενος, καὶ ἐκεῖθεν ἐξορισθείς, μετῴκησεν εἰς Ἀκράγαντα, καὶ πλούσιος ὤν, κατέλαβε τὰς ἀνωτάτας ἀρχάς. Ἀνεγείρων ναὸν εἰς τὸν Πυλιέα Δία, συνήγαγε πολλοὺς οἰκοδόμους, ὥπλισεν αὐτούς, καὶ δι' αὐτῶν κατέλαβε τὴν ὑπερτάτην ἐξουσίαν, καὶ καθυπέταξε καὶ τὰς παρακειμένας πόλεις, ἐν ἄλλοις καὶ τοὺς Ἰμεραίους, ὧν ὁ Στησίχορος εἶχε μάτην ἐλκύσει τὴν προσοχὴν κατ' αὐτοῦ. Οὗτος ἦν εἷς τῶν πρώτων τυράννων δι' ὧν τὸ ὄνομα τοῦτο κατέστη ἀπεχθὲς ἐν τῇ ἱστορίᾳ. Εἰς αὐτὸν ἀποδίδονται καταπιέσεις, θανατώσεις, ἀπάνθρωποι τιμωρίαι. Διαβόητος ἐστὶν ἡ διήγησις περὶ τοῦ χαλκοῦ ταύρου τοῦ Περίλλου (ἴδ.), εἰς ὃν ἐνέκλειεν ἀνθρώπους καὶ τοὺς κατέκαιε, κατὰ μῦθον ἀναφερόμενον πιθανῶς εἰς τοῦ Μολὸχ τὴν ἀρχαίαν λατρείαν. Φαίνεται δὲ ὅτι ὁ μετὰ ταῦτα πολλάκις μνημονευόμενος ταῦρος τοῦ Φαλάριδος οὐδὲν ἕτερον ἦν ἢ ἡ εἰκὼν τοῦ ποταμίου θεοῦ. Μετὰ 16 ἐτῶν ἀρχὴν ἐφονεύθη ἐπὶ γενικῆς ἐπαναστάσεως, καὶ διεδέχθη αὐτὸν ὁ Ἐμμενίδης Τηλέμαχος (Πίνδ. Πύθ. Α. 186. — Λουκ. Φαλρ. — Διόδ ΙΓ, 90. — Cic. R. P. III, 30, 42. Verr. IV, 33, 73. N. D. III, 33, 82. Off. III, 6, 29). Σώζονται 143 ἐπιστολαί, τινὲς αὐτοῦ τὸ ὄνομα φέρουσαι (Στρβ. — Φώτ. — Σουΐδ.) ἔργον μεταγενέστερον τῶν χρόνων τῶν Ἀντωνίνων, κατὰ τὴν κρίσιν τῶν νεωτέρων.

Φάλαρος (ὁ), 1) Ποταμὸς τῆς Βοιωτίας, ῥέων πλησίον τῆς Λεβαδείας (Παυσ. — Φλίαρος παρὰ Πλουτ. Λυσνδρ. ΝΣΤ). — 2) Ὄνομα βουκόλου παρὰ Θεοκρίτῳ (Εἰδ. Ε, 108), πιθανῶς κληθεὶς κατὰ τὸν ποταμόν,

Φαλάσαρνος (ἡ ἢ τὰ), ἐπίσημος

πόλις τῆς Κρήτης, εὐλίμενος, κατὰ τὰ δυτικὰ παράλια, καὶ ναὸν ἔχουσα τῆς Ἀρτέμιδος (Στρβ. — Στφ. Βζ. — Δικαίαρχ. 10).

Φαληρεὺς, ἴδ. Δημήτριος.

Φάληρον (τὸ), καὶ Φαληρὸς (ὁ), ὁ ἀρχαιότατος λιμὴν τῶν Ἀθηνῶν, πρὸς νότον αὐτῶν κείμενος, καὶ κατὰ τὸ ἥμισυ πλησιέστερος αὐτῶν ἢ ὁ Πειραιεύς· κατὰ τοὺς νῦν Τρεῖς πύργους, ἢ τὸ ἀρχαῖον λεγόμενον Φάληρον. Ἐκεῖθεν ἀπέπλευσε μετὰ τῶν Ἀργοναυτῶν ὁ δοὺς τὸ ὄνομά του εἰς τὸν λιμένα Φάληρος, ἔχων βωμὸν παρὰ τὴν παραλίαν, καὶ ἀπῆλθε καὶ ὁ Μενεσθεὺς εἰς Τροίαν, καὶ πρὸ αὐτοῦ ὁ Θησεὺς εἰς Κρήτην, δι' ὃ καὶ ἦν ἐκεῖ ἱδρυμένος βωμὸς τῶν παίδων τοῦ Θησέως, ἤτοι τῶν οὓς ἔσωσεν ὁ Θησεὺς ἀπὸ τοῦ Μινωταύρου, καὶ ἄλλος τοῦ Ἀνδρόγεω, υἱοῦ τοῦ Μίνως, Ἡρῷον λεγόμενος (Παυσ. Α, 2, 3). Καὶ βωμὸς τῶν Ἀγνώστων θεῶν ὑπῆρχε προσέτι ἐν Φαλήρῳ, ἱδρυθεὶς ὑπὸ Ἐπιμενίδου, καὶ ναὸς τῆς Δήμητρος, πυρποληθεὶς ὑπὸ τῶν Περσῶν. Συνήνωσε δὲ τὸ Φάληρον μετὰ τῶν Ἀθηνῶν ὁ Κίμων ἐγείρας πρὸς τὸν λιμένα τοῦτον τὸ νότιον ἐκ τῶν δύο μακρῶν τειχῶν, ἐν ᾧ τὸ βόρειον ἤγαγε πρὸς τὸν Πειραιᾶ. Μετὰ ταῦτα δ' ὁ Περικλῆς, τοῦ Πειραιῶς καταστάντος μικρὸν πρὸ αὐτοῦ ἐπινείου τῆς πόλεως, ἐγκατέλιπεν ἢ παρημέλησε τὸ φαληρικὸν τεῖχος, καὶ ἤγειρε τὸ διὰ μέσου, περιβάλλον μετὰ τοῦ βορείου τὴν πειραϊκὴν χερσόνησον. Τὸ Φάληρον ᾤκει δῆμος τῆς Αἰαντίδος φυλῆς.

Φάληρος, 1) Εἷς τῶν Λαπίθων οἵτινες ἐπολέμησαν κατὰ τῶν Κενταύρων εἰς τοὺς γάμους τοῦ Πειριθόου (Ἡσδ. Ἀσπ. 180). — 2) Ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ Ἄλκωνος, ἢ τοῦ Ἐρεχθέως, εἷς τῶν Ἀργοναυτῶν, ἱδρυτὴς τοῦ Φαλήρου, ἔνθα εἶχε καὶ βωμόν, κατά τινας κτίσας καὶ τὴν ἐν Ἰταλίᾳ Παρθενόπην, τὴν εἶτα Νεάπολιν (Παυσ. Α, 1).

Φαλέας, υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους, ἐκ μιᾶς τῶν θυγατέρων τοῦ Θεσπίου (Ἀπλλδ. Β, 7, 8).

Φαλῆνος, Ζακύνθιος, ἰδίας γνώσεις κεκτημένος τῆς τακτικῆς καὶ τῆς ξιφασκίας, δι' ἃς καὶ ἰδίως ἠνοήθη ὑπὸ τοῦ Πέρσου σατράπου Τισσαφέρνους, ὥστε καὶ ἐχρησίμευσεν αὐτῷ μετὰ τὴν ἐν Κουνάξοις μάχην διὰ τὰς διαπραγματεύσεις μετὰ τῶν μυρίων Ἑλλήνων, τῶν μισθωτῶν τοῦ Κύρου (Ξνφ. Ἀνδ. Β, 1, 7. 16. — Πλούτ. Ἀρτξ. ΙΓ).

Φάλιος, ἐκ Κεφαλλήνας, ὁ κτίστης τῆς πόλεως Ἐπιδάμνου ἐν Ἰλλυρίᾳ (Θουκ. Α, 24).

Φαλίσκοι, Τυρρηνοί, κάτοικοι τῆς πόλεως Φαλερίου (Πολύβ.).

Φαλίσκον (τὸ) καὶ Φαλίσκος (ἡ) καὶ Φαλέριον (τὸ), ἐπίσημος πόλις τῶν Τυρρηνῶν ἐν Ἰταλίᾳ, κυριευθεῖσα ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων μετὰ τὸν πρῶτον Καρχηδονικὸν πόλεμον (Στρβ. — Στφ. Βυζ.).

Φάλκης, Ἡρακλείδης, υἱὸς τοῦ Τημένου, πατὴρ τοῦ Ῥηγνίδα, κυριεύσας τὴν Σικυῶνα, καὶ ἱδρύσας ἐκεῖ τὸν ναὸν τῆς Προδρομίας Ἥρας. Πατροκτόνος, ὁμοῦ μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ ἐκ φιλαρχίας, καὶ φονεύσας καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ Ὑρνηθώ, σύζυγον τοῦ Δηϊφόντου, εἰς ὃν ὁ Τήμενος εἶχε δώσει τὸ κράτος τοῦ Ἄργους (Παυσ. Β, 9. 7. 13. 28, 5. — Στρβ. Η. — Ἀπλλδ. Β, 8, 5).

Φαλλὸς, ἴδ. Διονύσια.

Φάλος, ἴδ. Κράνος.

Φαλώρεια, Φαλώρη ἢ Φαλωρία, πόλις ὀχυρὰ τῆς Θεσσαλίας ἐν τῇ Ἑστιαιώτιδι, πρὸς βορρᾶν τῆς Τρίκκης, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Πηνειοῦ (Στφ. Βυζ. — Liv. XXXII, 15. XXXVI, 13. XXXIX, 25).

Φαναγόρεια, ἑλληνικὴ ἀποικία, πιθανῶς ἐκ Τέω, εἰς τὸ ἀσιατικὸν μέρος τοῦ Κιμβρίου Βοσπόρου, ἦν τὸ κυριώτερον ἐμπορεῖον τῶν χωρῶν ἐκείνων, καὶ κατέστη μετέπειτα πρωτεύουσα τοῦ κράτους τοῦ Βοσπόρου. Τῆς πόλεως Παντικαπαίου ἀπεῖχεν 70 στάδια, καὶ ἔκειτο εἰς τὸ νότιον πέρας τῆς πρὸς τὸν Πόντον ἀνοιγομένης λίμνης Κορκονδάμης (νῦν Κουβάνσκιοϊ), ἐπὶ νήσου ἣν ἀπετέ-

λουν ἡ λίμνη ἡ Μαιῶτις καὶ ὁ ποταμὸς Ἀντικίτης (νῦν Κουβάν) (Στρβ. Ζ, 307. 310). Οἱ Ῥῶσσοι ἔχουσι καὶ νῦν ἔτι φρούριον τοῦ ὀνόματος τούτου πλησίον τῆς πόλεως Ταμάν.

Φανὰς, 1) ἀκρωτήριον καὶ λιμὴν εἰς τὴν νότιον ἀκτὴν τῆς νήσου Χίου (Θουκ. Η, 24.—Στρβ.).—2) Ὄνομα ἐπίπλαστον πόλεως τῆς ἐπινοίας τοῦ Ἀριστοφάνους (Ὄρν. 1696).

Φανάροια, ἐν Ἀσίᾳ, ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τοῦ Πόντου, χώρα τερπνὴ περὶ τὸν Ἶριν ποταμὸν, καὶ εὔφορος εἰς οἶνον, ἔλαιον καὶ παντοίους καρποὺς (Στρβ.).

Φανερὰ οὐσία, ἐν Ἀθήναις ἡ περιουσία ἡ συνισταμένη εἰς οἰκίας, ἐγγείους κτήσεις (Bekk. Anecd. 468), καὶ εἰς τὰ «ἐπὶ τῇ τραπέζῃ» (Δμσθ. κ. Ὀλμπδ. 1171), ἤτοι εἰς ἐπίσημα καὶ γνωστὰ δάνεια εἰς τραπέζας, κατ' ἀντίθεσιν τῇ ἀφανεῖ, συνισταμένῃ εἰς χρήματα, σώματα (δούλων), σκεύη, δανείσματα ἀνεπίσημα (Ἰσαῖ. π. Κίρ. κλ. 35), ὅσα εἰς τὸ κοινὸν δὲν ἦσαν ἐπισήμως γνωστά. Εἶχον δὲ τὸ καθῆκον καὶ τὴν δύναμιν νὰ ἐκτιμῶσιν, ἐπὶ σκοπῷ φορολογίας, τὴν φανερὰν οὐσίαν οἱ δήμαρχοι, ὅταν ἦν ἀνάγκη καὶ μετὰ τῶν βουλευτῶν.

Φάνης (ητος, ὁ), 1) θεότης τις ἐν τοῖς Ὀρφικοῖς μυστηρίοις, ἄλλως Ἔρως καὶ Πρωτογόνος καλουμένη (Ὀρφ. Ἀργ. 15). — 2) Ἁλικαρνασσεύς, ὀπαδὸς τοῦ βασιλέως τῆς Αἰγύπτου Ἀμάσιδος, ἀφ' οὗ δραπετεύσας, ἦλθε πρὸς τὸν βασιλέα τῆς Περσίας Καμβύσην, καὶ ἔπεισεν αὐτὸν νὰ ἐκστρατεύσῃ κατὰ τῆς Αἰγύπτου (Ἡρδ. Γ, 4).

Φανέας ἢ **Φαινίας,** 1) Ἐξ Ἐρεσοῦ τῆς Λέσβου, μαθητὴς τοῦ Ἀριστοτέλους, φίλος τοῦ Θεοφράστου, «ἀνὴρ φιλόσοφος καὶ γραμμάτων οὐκ ἄπειρος ἱστορικῶν», κατὰ Πλούταρχον (Θμστ. ΙΓ), πλεῖστα συνέγραψε φιλοσοφικά, ἱστορικὰ καὶ φυσικοϊστορικά, ἐξ ὧν ὅμως ἀποσπάσματα μόνον διετηρήθησαν (Συλλγ. Müller, Frag. hist. Graec. II).—2) Ναύαρχος Ἀθηναῖος (Ξνφ. Ἑλλ. Ε, 1, 26).—3) Ἀθηναῖός τις ἐκ τοῦ δήμου Ἀφιδνῶν (Δμσθ. Μειδ. 544). — 4) Ἐπὶ Ἀντιόχου διοικητὴς τῆς Ἀντιοχείας καὶ τῆς Συρίας, ἐκβαλὼν τοὺς φιλοσόφους ἐκ τῆς ἐπικρατείας του.—5) Συντάκτης 8 ἐκ τῶν ἐπιγραμμάτων τῆς Ἀνθολογίας.

Φανόδημος, πιθανῶς Ἀθηναῖος, ἱστορικὸς, ἀλλ' ἐποχῆς ἀμφιβαλλομένης· ἴσως σύγχρονος τοῦ Θεοπόμπου. Τὸ κυριώτερον τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ ἦν μία Ἀτθὶς ἢ ἀττικὴ ἀρχαιολογία εἰς 9 βιβλία. Μικρὰ καὶ οὐχὶ σπουδαῖα λείψανα αὐτοῦ σώζονται, περιστρεφόμενα εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Κίμωνος (Συλλγ. Müller, Fragm. hist. Graec. I). Ἶδ. Ἀτθίς.

Φανοκλῆς, ἐλεγειακὸς ποιητὴς, πιθανῶς τῆς Ἀλεξανδρινῆς ἐποχῆς. Τὰ ἄσματα αὐτοῦ ἐπεγράφοντο «Ἔρωτες ἢ καλοί», καὶ ἔψαλλον, κατὰ τὸν τρόπον καὶ τὴν γλῶσσαν τῶν Ἀλεξανδρινῶν, διηγήματα περὶ ἀγάπης ὡραίων νεανιῶν. Ἐξ αὐτῶν διετηρήθη ἓν μακρὸν ἀπόσπασμα 28 στίχων, καὶ ἄλλα τινὰ βραχύτερα. Ἡ γλῶσσα αὐτοῦ ἐστὶν ἀνθηρὰ, καὶ ἡ στιχουργία ἐναρμόνιος (Συλλγ. N. Bach, μετὰ Φιλήτα καὶ Ἑρμησιάνακτος).

Φανόμαχος, στρατηγὸς Ἀθηναῖος ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου (Θουκ. Β, 70).

Φανομηρίδες. Τοῦτο τὸ ἐπίθετον ἔδιδον ἐνίοτε ποιηταί τινες, ὡς ὁ Ἴβυκος, εἰς τὰς κόρας τῆς Σπάρτης, οὐχὶ ὡς δῆθεν πομπευούσας καὶ γυμναζομένας γυμνὰς (Πλουτ. Λυκ. ΙΔ), ἀλλὰ διότι, ὡς ὁ αὐτὸς συγγραφεὺς ἐξηγεῖ (Συγκρ. Λυκ. κ. Νουμ.), τοῦ παρθενικοῦ χιτῶνος αἱ πτέρυγες οὐκ ἦσαν συνερραμμέναι κάτωθεν, «ἀλλ' ἀνεπτύσσοντο καὶ συνανεγύμνουν ὅλον ἐν τῷ βαδίζειν τὸν μηρὸν», ὅπερ ἐν τῇ σοβαρᾷ καὶ ἀρρενοπρεπεῖ ἀγωγῇ τῶν Σπαρτιατίδων δὲν ἐφαίνετο ἄτοπον.

Φανὸς, καὶ ἐπὶ τῶν ἀρχαιοτέρων ἤδη

χρόνων κατασκεύασμα πρὸς φωτισμὸν ἐν νυκτὶ (Ἀρστφ. Λυσστρ. 308). Ἐπὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν δὲ χρόνων, ὅτε ἦν συνεχεστέρα ἡ χρῆσις τῶν διαφανῶν λίθων, ὑάλου κτλ., κατεσκευάζοντο καὶ ἐντελεῖς φανοὶ ἢ φανάρια, ὡς τὸ τῆς εἰκόνος, εὑρεθὲν ἐν Ἡρακλείῳ, καὶ παριστώμενον ἐν κατατομῇ. Ἔστι δὲ κύλινδρος, οὗ ἡ χαλκῆ βάσις φέρει τὸν λύχνον, ἡ δὲ κοίλη ἐπιφάνεια ἐστὶν ἐκ κέρατος διαφανοῦς, τὸ δὲ θολωτὸν σῶμα ἐστὶ διάτρητον ἵνα διαπνέηται, καὶ ὑψοῦτο ἢ κατεβιβάζετο διὰ τῆς ἀλύσσεως ἥτις τὸ προσήρτα εἰς τὴν ὁριζόντιον ῥάβδον τὴν ὑπὲρ τὴν λαβίδα.

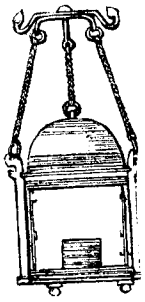

Φάνος, 1) (κατά τινας Φλίας), υἱὸς τοῦ Διονύσου, εἷς τῶν Ἀργοναυτῶν (Ἀπλλδ. Α, 9. 16). — 2) Φανὸς, μυστικὸς γραμματεὺς τοῦ δημαγωγοῦ Κλέωνος (Ἀρστφ. Ἱππ. 1256). Ὑπό τινων ὑπετέθη πλαστὸν τὸ ὄνομα.

Φανοσθένης, Ἄνδριος, στρατηγὸς ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ἐκλεχθεὶς διὰ τὴν στρατιωτικὴν ἐμπειρίαν του (Ξνφ. Ἑλλ. Α, 5. — Πλάτ.).

Φανοστράτη, περιβόητος ἑταίρα ἐν Ἀθήναις (Δμσθ.).

Φανόστρατος, πατὴρ τοῦ Φαληρέως (Σουίδ.).

Φανόσυρα, θυγάτηρ τοῦ Πάωνος, γυνὴ τοῦ Μινύα, μήτηρ τοῦ Ὀρχομενοῦ καὶ Ἀθάμαντος (Σχλ. Ἀπλλν. Ῥδ. Α, 230).

Φανονεύς, 1) πόλις τῆς Φωκίδος, ἡ πρὶν Πανοπεὺς καλουμένη (ἴδ.) (Θουκ. Δ, 89). — 2) Φωκεύς, τὸν Ὀρέστην φιλοξενήσας σωθέντα εἰς τὴν Φωκίδα (Σφκλ. Ἠλκτρ. 45. 660).

Φάντης, υἱὸς τοῦ Αἰγύπτου καὶ τῆς Καλιάνδης, μνηστὴρ τῆς Δαναΐδος Θεανοῦς (Ἀπλλδ. Β, 1, 4).

Φαραί, 1) Πόλις κατὰ τὰ δυτικὰ τῆς Ἀχαΐας ἐν Πελοποννήσῳ, ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Πιέρου ἢ Πείρου, εἰς ἀπόστασιν 70 σταδίων ἀπὸ τῆς θαλάσσης, 150 δὲ ἀπὸ τῶν Πατρῶν, ἔχουσα ἀρχαῖον χρηστήριον τοῦ Ἑρμοῦ, μία τῶν πρώτων προσελθουσῶν εἰς τὸν Ἀχαϊκὸν δεσμὸν τῷ 281 π. Χ., καὶ πολὺ εἰς αὐτοῦ τὴν σύστασιν συντελέσασα. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἐλέγοντο Φαραεῖς (Πολ.Β, 41. — Παυσ. Ζ, 22. — 2) Ἰων. Φηραὶ (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 543. Ι, 151), πόλις τῆς Μεσσηνίας ἐπὶ τοῦ Νέδωνος ποταμοῦ καὶ τοῦ Μεσσηνιακοῦ κόλπου, οὐ μακρὰν τῆς νῦν Καλαμάτας. Εἰς αὐτὴν βασιλεύων ὁ Διοκλῆς, ἐδέχθη τὸν Τηλέμαχον (Ὁμ. Ὀδ. Γ, 488). Τῷ 180 π. Χ. προσετέθη εἰς τὴν Ἀχαϊκὴν συμμαχίαν. Οἱ κάτοικοι ἐλέγοντο Φαραῖται (Ξνφ. Ἑλλ. Δ, 8, 7. — Παυσ. Δ, 30). — 3) Πόλις Λακωνικὴ, πρὶν Φάρις λεγομένη, οἱ δὲ κάτοικοι Φαρῖται, νοτίως τῆς Σπάρτης κειμένη. Ἐπὶ τῶν πρώτων χρόνων μετὰ τὴν εἰσβολὴν τῶν Δωριέων ἦν μία τῶν ἔτι τότε διατηρηθεισῶν πέντε ἑδρῶν βασιλέων τῶν περιοίκων. Ἐπὶ δὲ Παυσανίου ἦν ὅλως ἐγκαταλελειμμένη (Στρβ. Η, 363. — Παυσ. Δ, 16, 8). — 4) Πόλις τῆς νήσου Κρήτης, ἀποικία τῶν Μεσσηνίων (Στφ. Βυζ.).

Φαρανδάκης, ὄνομα Πέρσου παρ' Αἰσχύλῳ (Πέρσ. 31).

Φαρανδάτης, υἱὸς τοῦ Τεάσπιδος, εἷς τῶν στρατηγῶν τοῦ στρατοῦ τοῦ Ξέρξου ἐν τῇ κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἐκστρατείᾳ, ἡγεμὼν τῶν Κόλχων καὶ τῶν Μαρῶν (Ἡρδ. Ζ, 79).

Φάραξ, 1) Σπαρτιάτης, ἐν Ἀσίᾳ πολεμήσας ὑπὸ τὸν Λύσανδρον, δι' ὃ οἱ Ἐφέσιοι ἔστησαν αὐτῷ ἀνδριάντα ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀρτέμιδος. Μνημονεύεται δὲ καὶ ὡς ναύαρχος, τῷ 397 π. Χ. (Ξνφ. Ἑλλ. Γ, 2, 12) καὶ ὡς πρέσβυς εἰς Ἀθήνας τῷ 309 (Αὐτ. ΣΤ, 5, 33). — 2) Ἕτερος Σπαρτιάτης, ὑποστηρίξας τὰς κατὰ τοῦ Δίωνος μυστικὰς ἐνεργείας τοῦ Ἡρακλείδου, μισηθεὶς δ' ὑπὸ τῶν

Συρακουσίων διὰ τὴν ὑπεροψίαν καὶ τὰς ἀξιώσεις του (Πλούτ. Τιμλ. ΙΑ).

Φαρασμάνης, βασιλεὺς τῶν Χωρασμίων, λαοῦ τῆς Ἀσίας (Ἀρριαν.).

Φάρβαιθος καὶ Φάρβηθος, πόλις τῆς κάτω Αἰγύ του, πρὸς τ' ἀνατολικὰ, μητρόπολις τοῦ Φαρβαιθίτου νομοῦ ἐπὶ τοῦ Δέλτα, ἐντὸς τοῦ Πηλουσιακοῦ βραχίονος. Διατηρεῖ τὸ ἀρχαῖον ὄνομα (Στρβ.—Πτλμ.—Στφ. Βυζ.).

Φαρέτρα, τὸ σκύτινον σκεῦος ἐν ᾧ ἔθετον οἱ στρατιῶται τὰ βέλη αὐτῶν, 12-15, ἐνίοτε καὶ αὐτὸ τὸ τόξον. Οἱ Ἕλληνες ἔφερον αὐτὴν διὰ τελαμῶνος ὀπίσω τοῦ δεξιοῦ ὤμου, ἐν ᾧ οἱ βάρβαροι εἰς τὴν ζώνην, παρὰ τῇ ὀσφύϊ ἀριστερῶς (Ἡρδ. Β, 141. Ζ, 61).

Εἶχε δὲ πῶμα ἡ φαρέτρα (Ὁ. Ἰλ. Δ, 116. Ὀδ. Θ. 3, 14), καὶ τὸ ἀποδιδόμενον αὐτῇ ἐπίθετον «ἀμφηρεφὴς» ἀποδεικνύει ὅτι τινὲς κἂν ἠδύναντο ν' ἀνοιχθῶσι καὶ κάτωθεν οὐχ ἧττον ἢ ἄνωθεν. Ἐκ τῶν εἰκόνων ἡ μὲν παριστᾷ τὴν Ἄρτεμιν, ἡ δὲ Τρῶα ἐκ τῶν ἀγαλμάτων τοῦ ἀετοῦ τοῦ ναοῦ τῆς Αἰγίνης, τῶν ἐν τῷ Μουσείῳ τῆς Βαυαρίας.

Φάρις (ἡ), ἀρχαία πόλις Λακωνικὴ, μεσημβρινῶς τῶν Ἀμυκλῶν ἐπὶ τοῦ Φελλίου ποταμοῦ κειμένη, ἡ εἶτα Φεραὶ κληθεῖσα (Ὁμ. Ἰλ. Β, 582. — Παυσ. Γ, 20. — Στρβ.).

Φάρις, υἱὸς τοῦ Ἑρμοῦ καὶ τῆς Φιλοδαμείας, κτίστης τῆς πόλεως Φηρῶν ἐν Μεσσηνίᾳ (Παυσ. Μεσσ. 30).

Φαρκαδὼν (ἡ), πόλις τῆς ἐνΘεσσαλίᾳ Ἑστιαιώτιδος, ἐπὶ τοῦ Πηνειοῦ ποταμοῦ (Στρβ.—Διόδ.).

Φαρμάκεια, νύμφη ἔφορος χρήνης παρὰ τῷ Ἰλισσῷ, ἥτις ὑπετίθετο δεδηληθηριασμένη (Πλάτ. Φαῖδρ. 229).

Φαρμακεὺς, φαρμακεύτρια, οἱ πωλοῦντες ἢ δίδοντες φάρμακα καὶ ὑποτιθέμενα ἰατρικὰ, εἴτε πιστεύοντες εἰς αὐτὰ, εἴτε ἐπὶ ἀγυρτείᾳ καὶ γοητείᾳ. Κατὰ τῶν τοιούτων, ἂν ἐπέφερον ἢ ἐπεδίωκον ἄλλου θάνατον, ἢ ἀθέμιτον ἐπ' αὐτοῦ ἐξουσίαν, ἢ οἷον δήποτε παράνομον ἀποτέλεσμα, ἠδύνατο νὰ κινηθῇ φαρμάκων ἢ φαρμακείας γραφὴ (Δμσθ. κ. Ἀρπκρ. 627.—Ὑπθ. Ἀντφ. κατγ. φαρμ.—Πολδ. Η, 40, 117) ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου πάγου, ὥστε ἦν φονικὴ, καὶ ἂν ἀπεδείκνυτο ὅτι τὸ ἔγκλημα ἐγένετο «ἐκ προνοίας» ἡ ποινὴ ἦν, ἢ ἠδύνατο νὰ ᾖ, θάνατος (Ἀντφ. π. Χορευτ.). Διαθήκη ὑποτιθεμένη ὅτι συνετάχθη συνεπείᾳ φαρμάκων, ἐκηρύττετο ἄκυρος (Δμσθ. κ. Στφ. Β, 1133). —Φαρμακεὺς δὲ ἡ φαρμακὸς ἐπεκράτησε νὰ λέγηται ἐν γένει καὶ ὁ κατάδικος ὃν ἐνίοτε ἐθυσίαζον πρὸς ἐξιλέωσιν ὑποτιθεμένης τινὸς ὀργῆς τῶν θεῶν (Ἀραστφ. Βάτρ. 733. Ἱππ. 1405).

Φαρμακοῦσαι, 1) Δύο μικραὶ νῆσοι μεταξὺ Σαλαμῖνος καὶ Ἀττικῆς, εἰς ὧν τὴν μείζονα ἐδείκνυτο ὁ τάφος τῆς Κίρκης (Στρβ. Θ, 395) Νῦν Κυράδες.—2) Φαρμακοῦσα, νῆσος 130 μίλια ἀπὸ τῆς Μιλήτου ἀπέχουσα, ἔνθα πειραταὶ συνέλαβον τὸν Καίσαρα (Πλούτ. Καισ. Α. — Suet. Caes. IV). Νῦν Φαρμακονήσι.

Φαρνάβαζος, Πέρσης σατράπης τῆς βορειοδυτικῆς σατραπείας τῆς μικρᾶς Ἀσίας (τῆς Δασκιλίτιδος), ὑπεστήριζεν ἀπὸ τοῦ 413 π. Χ. τοὺς Σπαρτιάτας (Θουκ. Η, 6. 39. 80)· ἀλλ' οὐχ ἧττον τῷ 410 συνωμολόγησεν ἰδίαν εἰρήνην μετὰ τοῦ Ἀλκιβιάδου (Πλούτ. Ἀλκ. ΛΑ). Εἰ καὶ ἀφωσιωμένος εἰς τὸν βασιλέα, ἔμεινεν ὅμως οὐχ ἧττον εἰς τὴν θέσιν του ἐπὶ τῆς ὑπερτάτης ἐξουσίας τοῦ Κύρου

(Ξενφ. Ἑλλ Γ, 1, 9). Ὅτε οἱ Σπαρτιᾶται ἐπολέμησαν πρὸς τοὺς Πέρσας, ἀπὸ τοῦ 400, ἰδιαιτέρως μετὰ τοῦ Τισσαφέρνους συνθηκολογήσαντες, ἔστρεψαν, ὁ Θίβρων πρῶτος, καὶ μετ' ἐκεῖνον ὁ Δερκυλίδας, τὰς κυριωτέρας των προσβολὰς κατὰ τῆς ἐπαρχίας τοῦ Φαρναβάζου (Ξενφ. Ἑλλ. Γ, 2, 4). Τότε αὐτὸς ἀπῆλθεν εἰς Περσίαν, κατήγγειλε τὸν Τισαφέρνην ἐπὶ προδοσίᾳ, καὶ κατώρθωσε τὴν ἀνάκλησιν αὐτοῦ, ὡς καὶ τὸν ἐξοπλισμὸν στόλου διοικουμένου ὑπὸ τοῦ Κόνωνος, τῷ 397. Τὸν Ἀγησίλαον δὲ συγχρόνως ἔπεισε διὰ συνθηκολογίας νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν ἐπαρχίαν του (Πλούτ. Ἀγησ. ΣΤ.—Ξενφ. Ἑλλ. Δ, 3, 11). Μετὰ τὴν νίκην τοῦ Κόνωνος ἐν Κνίδῳ, ἀνήγγειλε τὴν ἐλευθερίαν εἰς τὰς ἐπιθαλασσίους πόλεις, καὶ τὸ ἐπιὸν ἔτος ἐδήωσε διὰ στόλου τὰς ἀκτὰς τῆς Λακωνικῆς· ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ ἐπέστρεψεν οἴκαδε (Ξενφ. Ἑλλ. Δ, 7). Μικρὸν μετὰ ταῦτα φαίνεται ὅτι ὁ μέγας βασιλεὺς ἐκάλεσεν αὐτὸν εἰς τὴν αὐλήν, τῷ ἀπέδωκε μεγάλας τιμὰς, καὶ τὸν ἐνύμφευσε μετὰ μιᾶς τῶν θυγατέρων του (Πλούτ. Ἀρτξ. ΚΖ)· εἰς τὴν μικρὰν Ἀσίαν δὲ δὲν ἐπέστρεψε πλέον. Τῷ 374 ἀπῆλθε συγχρόνως μετὰ τοῦ Ἰφικράτου εἰς Αἴγυπτον, ὅπου καὶ πρότερον ἤδη εἶχεν ἐκστρατεύσει (Ἰσοκρ. Πανηγ. 39)· ἀλλ' ἕνεκα τῆς ἀντιζηλίας μεταξὺ τῶν ἀρχηγῶν, ἡ κατὰ τῆς Αἰγύπτου ἐπιχείρησις δὲν ἐπέτυχε, καὶ ἔκτοτε περὶ τοῦ Φαρναβάζου δὲν γίνεται πλέον λόγος ἐν τῇ ἱστορίᾳ.

Φαρνάκη, θυγάτηρ τοῦ Μιθριδάτου, σύζυγος τοῦ Σανδάκου καὶ μήτηρ τοῦ Κινύρα (Ἀπλλδ. Γ, 14).

Φαρνάκης, 1) βασιλεὺς τῶν Βοσπορίων εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντον, τῷ 184 π.Χ. ἐνθρονισθείς, κατέκτησε τὸ ἑπόμενον ἔτος τὴν Σινώπην, καὶ ἐπολέμησε μετὰ ταῦτα κατὰ τῶν συμμάχων τῆς Ῥώμης, Εὐμένους τοῦ βασιλέους τῆς Περγάμου, Ἀριαράτου, βασιλέως τῆς Καππαδοκίας καὶ Προυσίου, βασιλέως τῆς Βιθυνίας. Ἵδρυσε δὲ τὴν πόλιν Φαρνάκειαν, καὶ ἀπέθανε τῷ 157 (Πολ6. ΚΔ, 20. ΚΣΤ, 6.—2) Φαρνάκης Β', υἱὸς τοῦ μεγάλου Μιθριδάτου, δισέγγονος Φαρνάκου Α', ἔπλεξε συνωμοσίαν κατὰ τοῦ πατρός του, καὶ ἠνάγκασεν αὐτὸν εἰς αὐτοκτονίαν, τῷ 63 π. Χ. Οἱ Ῥωμαῖοι διὰ τοῦ

Πομπηίου ἀνεγνώρισαν αὐτὸν ἀνεξάρτητον, καὶ τὸν παρεδέχθησαν σύμμαχον· ἀλλ' ὅτε μετὰ ταῦτα ὁ Πομπήϊος περιῆλθεν εἰς δυσχερείας, οὐδεμίαν αὐτὸς τῷ ἐχορήγησεν ἀρρωγὴν, καὶ ἐπὶ τοῦ ἐμφυλίου πολέμου ἠσχολήθη μόνον εἰς τὸ νὰ ἐκτείνῃ τὸ κράτους του πρὸς βορρᾶν καὶ μεσημβρίαν τοῦ Εὐξείνου Πόντου, πρὸς τοὺς εἰς χεῖράς του περιελθόντας λειτουργοὺς τῶν Ῥωμαίων ἐδείχθη λίαν ἀπότομος, καὶ πολεμήσας ἐνίκησε παρὰ τῇ Νικοπόλει Καλβῖνον, τοῦ Καίσαρος τὸν τοποτηρητήν. Ἐν τῷ Βοσπόρῳ ἐν τούτοις ἐπῆλθεν ἐπανάστασις κατ' αὐτοῦ, ἣν δὲν ἐπρόφθασε νὰ καταπνίξῃ, διότι ὁ Καῖσαρ, τάχιστα ἐπελθὼν, τὸν ἐνίκησε διὰ μιᾶς, καὶ ἀνήγγειλεν εἰς τὴν Ῥώμην τὴν νίκην του διὰ τῶν γνωστῶν λέξεων «ἦλθον, εἶδον, ἐνίκησα» (veni, vidi, vinci). Εἶτα δὲ, στραφεὶς ὁ Φαρνάκης κατὰ τῶν ἐπαναστατῶν, ἔπεσε κατ' αὐτῶν πολεμῶν, τῷ 47 π. Χ. (Πλούτ. Καῖσ. Ν. Πομπ. ΜΑ.—Caes B. G. II, 91.—Cic. ad Fam. XV. 15.-Deiot, V.-Just. XXXVII,I).-3) Ἐπίσημος Πέρσης Σατράπης ἐν μικρᾷ Ἀσίᾳ, τῷ 430 π. Χ., χορηγήσας τοῖς ἐκ τῆς νήσου των ἐκβληθεῖσι Δηλίοις κατοικίαν εἰς Ἀδραμύτιον (Θουκ. Ε, 1).

Φαρνακία, πόλις ἐπίσημος ἐν Πόντῳ, ὑπὸ Φαρνάκου, τοῦ πάππου τοῦ Μιθριδάτου ἱδρυθεῖσα μεταξὺ Τραπεζοῦντος, ἧς ἀπεῖχεν 20 μίλια, καὶ Ἀμισοῦ· κατῳκεῖτο δ' ὑφ'

Ἑλλήνων τὸ πλεῖστον. Καθ' ὃ λίαν ὀχυρὰν, ἐξελέξατο αὐτὴν ὁ Μιθριδάτης ὡς ἀσφαλῆ κατοικίαν τῆς οἰκογενείας του ἐπὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν πολέμων (Πλουτ. Λουκ. ΙΗ). Νῦν καλεῖται Κερασοῦς, κατὰ τὴν ἀρχαίαν πόλιν ἥτις ἔκειτο εἰς ἀπόστασιν 150 σταδίων ἀνατολικῶς αὐτῆς (Ἀρριαν. — Στρβ.).

Φαρναζάθρης, ἡγεμὼν τῶν μετὰ τοῦ Ξέρξου κατὰ τῆς Ἑλλάδος συνεκστρατευσάντων Ἰνδῶν (Ἡρ. Ζ, 65).

Φαρνούχης, 1) εἷς τῶν ὑπάρχων τοῦ Ξέρξου, ὅστις ἐπὶ τῆς ἐκστρατείας κατὰ τῆς Ἑλλάδος, πεσὼν ἐκ τοῦ ἵππου, ἔμεινε νοσηλευόμενος εἰς τὰς Σάρδεις, καὶ ἐστερήθη τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ (Ἡρδ. Ζ, 88). — 2) Ἐκ Λυκίας, διερμηνεὺς τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου (Ἀρριαν.).

Φᾶρος (τὸ), μανδύας, ἔνδυμα ἄνευ χειρίδων, ἐπὶ τοῦ χιτῶνος ῥιπτόμενον, καθ' Ὅμηρον πολλάκις «πορφυροῦν». Ἐνίοτε καὶ ὡς πᾶσα ὀθόνη ἢ σινδὼν χρησιμεῦον (Ὁμ. Ἰλ. Σ, 353. Ὀδ. Η, 188. Ν, 108. Β, 97. Ω, 132. — Ἡρόδ.). Πολλάκις δ' ἐφόρουν

αὐτὸ καὶ αἱ γυναῖκες (Ὁμ. Ὀδ. Ε, 230. Κ, 543), καὶ ἐνίοτε καὶ ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν (Ὁμ. Ὀδ. Θ, 84). Ἡ γυνὴ ἔφερε πολλάκις τὸ τοῦ ἀνδρός, ὡς ἡ γυνὴ τοῦ Φωκίωνος· ἡ δὲ Ξανθίππη ἠρνήθη νὰ φέρῃ τὸ τοῦ Σωκράτους (Αἰλ. Β. Ι. Θ. Ι).

Φάρος (ἡ), 1) νῆσος κειμένη πρὸ τῆς Αἰγυπτιακῆς ἀκτῆς ἀπέναντι τῆς Ἀλεξανδρείας. Ὁ Ὅμηρος (Ὀδ. Δ, 354), ἀποδίδωσι τὸ ὄνομα τοῦτο, εἴτε ἐξ ἀπειρίας τῆς χώρας, εἴτε εἰς ἄλλην νῆσον, ὅλην ἡμέραν ἀπέχουσαν τῆς ξηρᾶς, ἐν ᾧ ἡ ἐπὶ τῶν Ἑλληνικῶν ἡμερῶν καὶ μέχρι τοῦδε οὕτω καλουμένη ἀπέχει μόνον 3,000 πόδας ἀπὸ τῆς παραλίας. Ὅτε ὁ Ἀλέξανδρος ἔκτισε τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ἥνωσε τὴν νῆσον ταύτην μετὰ τῆς πόλεως δι' ἐπτασταδίου χώματος (Στρβ. ΙΖ, 79), ὃ ἔκτοτε, προσχωθὲν καὶ εὐρυνθὲν, ἀποτελεῖ τῆς νῦν πόλεως μέρος. Ἐπὶ τῆς νήσου ταύτης, ἐπὶ Πτολεμαίου, οἱ Ο' ἐξειργάσθησαν τὴν μετάφρασιν τῆς παλαιᾶς γραφῆς. Ἐκεῖ δὲ Πτολεμαῖος ὁ Σωτὴρ ἤγειρε διὰ τοῦ ἀρχιτέκτονος Σωστράτου τοῦ Κνιδίου, διὰ τοὺς νύκτωρ εἰσπλέοντας εἰς τὸν λιμένα τῆς Ἀλεξανδρείας, φανὸν μεγαλοπρεπέστατον, ὅστις, κατὰ τὴν νῆσον, Φάρος (ὁ) ὠνομάσθη, καὶ κατ' αὐτὸν ἔκτοτε πάντες οἱ πανταχοῦ θαλάσσιοι φανοί. Ἦν δὲ τετράγωνος ὁ φάρος, ἐκ λίθου λευκοῦ, ἐξαιρέτου καλλιτεχνίας, ἔχων σταδιαίαν κάτω ἑκάστην τῶν 4 πλευρῶν, καὶ ἀνιὼν εἰς ὕψος μέγιστον, μειούμενον πρὸς τὰ ἄνω κατὰ βαθμίδας τοσοῦτον εὐρείας, ὥστε φορτηγὰ ζῷα εὐκόλως ἀνέβαινον εἰς αὐτάς. Εἰς τὴν οἰκοδομὴν δ' αὐτοῦ ἐδαπανήθησαν 800 τάλαντα. Εἰς τὸ ἀνώτατον μέρος, ἐντὸς τοῦ φάρου, ὁ Σώστρατος ἐπέγραψε μεγάλοις γράμμασι τοῦ βασιλέως τὸ ὄνομα· ἀλλ' ἔγραψεν αὐτὸ ἐπὶ τοῦ κονιάματος, καὶ ὅτε ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις τοῦτο κατέπεσεν, ἐφάνη τὸ ἴδιον ἑαυτοῦ ἐπὶ τῶν λίθων ἀνεξιτήλως ἐπιγεγλυμμένον (Ἀχιλλ. Τάτ. Ε, 6. — Στφ. Βζ. — Στρβ. ΙΖ, 1, 6. — Λουκ. π. δεῖ. ἱστ. γρφ. — Plin. XXXVI. 12). Ἡ τῆς εἰκόνος παράστασις ἐστὶ κατὰ νομισματόσημον τοῦ αὐτοκράτορος Κομμόδου, παριστῶσα φάρον ἐργασίας ἀναλόγως βαναύσου. — 2) Νῆσος τοῦ Ἀδρίου, κατὰ τὴν Δαλματικὴν ἀκτὴν, 50 μιλίων μῆκος, 7—8 μιλίων πλάτος ἔχουσα, Πάρος κατ' ἀρχὰς λεγομένη,

διότι Διονύσιος ὁ τύραννος ἀπῴκησεν εἰς αὐτὴν Ἕλληνας ἐκ τῆς νήσου Πάρου. Τὴν πόλιν κατέστρεψαν οἱ Ῥωμαῖοι ὑπὸ τὸν Αἰμύλιον Παῦλον (Πολ6. Γ, 18,19.—Στρβ Β, 124). Ἡ νῦν Λεσίνα.

Φαρούσιοι, ἔθνος τῆς Λιβύας, κατὰ τὸ νῦν Μαρόκειον (Στρβ.).

Φάρσαλος (ἡ), μεγάλη πόλις τῆς Θεσσαλιώτιδος ἐν Θεσσαλίᾳ (Θουκ. Α, 113), ἐπὶ τοῦ Ἐνιπέως ποταμοῦ, κατὰ τὴν βόρειον κλιτὺν τοῦ ὄρους Ναρθακίου, πλησίον τῆς Λαρίσσης. Εἶχεν ἐπίσημον ἱερὸν τῆς Θέτιδος, τὸ Θετίδειον (Πλουτ. Πελπδ. ΛΒ.—Liv XXXII, 6). Ἐπὶ τοῦ Μακεδονικοῦ πολέμου, τῷ 197 π. Χ. μάχη συνεκροτήθη πλησίον τῆς πόλεως (Liv. XXXIII, 7)· τῇ δὲ 6 Ἰουνίου 48 π. Χ. κατενίκησεν ἐνταῦθα ἐν περιφήμῳ μάχῃ ὁ Καῖσαρ τὸν Πομπήϊον (Caes. B. G. III,90—99). Οἱ κάτοικοι ἐλέγοντο ὀκνηροὶ καὶ ἐκδεδιητημένοι.

Φάρσαλος, υἱὸς τοῦ Ἀκρισίου, καθ' ὃν ἐκλήθη ἡ πόλις τῆς Θεσσαλίας (Στφ. Βζ.).

Φάρτη, μία τῶν θυγατέρων τοῦ Δαναοῦ καὶ τῆς Αἰθιοπίδος, φονεύσασα τὸν μνηστῆρα αὐτῆς Εὐρυδάμαντα (Ἀπλδ. Β, 1, 4).

Φαρύγαι, πόλις τῆς Λοκρίδος, κατὰ Στράβωνα ἡ Τάρφη (ἴσ. τοῦ Ὁμήρου) ἔχουσα ναὸν τῆς Φαρυγαίας Ἥρας (Στφ. Βζ.).

Φαρύγιον, ἀκρωτήριον τῆς Φωκίδος ἐν τῷ Κορινθιακῷ κόλπῳ (Στρβ.).

Φαρυκαδών, (ἡ), πόλις τῆς Ἑστιαιώτιδος ἐν Θεσσαλίᾳ (Πτλμ.).

Φάσηλις καὶ **Φασηλὶς** (ἡ), παραθαλάσσιος πόλις τῆς Λυκίας, κατὰ τὸν Παμφυλιακὸν κόλπον, ὑπὸ Δωριέων κατοικουμένη (Ἡρδ. Β, 178). ὑπὸ ὁμώνυμον ὄρος, καὶ μετὰ τριῶν ἀρίστων λιμένων. Οἱ κάτοικοι ἦσαν ἔμπειροι θαλασσοπόροι καὶ ἤσκουν μέγα ἐμπόριον· ἡ δὲ πόλις κατέστη ἀνεξάρτητος καὶ αὐτοδιοίκητος. Ἐπὶ Ῥωμαίων ὅμως οὖσα πειρατῶν ὁρμητήριον, ἐτιμωρήθη καὶ κατεστράφη τῷ 78 π. Χ. ὑπὸ Σερβιλίου τοῦ Ἰσαυρικοῦ (Cic. Verr. IV, 10. — Liv. XXXVII, 23).

Φάσηλος (ὁ), μικρὸν καὶ ἐλαφρὸν πλοιάριον, ἐπονομασθὲν, κατά τινας, ἐκ τῆς πόλεως Φασηλίδος, ἀλλὰ, κατὰ γενικωτέραν παραδοχὴν, καὶ ὡς πιθανώτερον, ἐκ τῶν

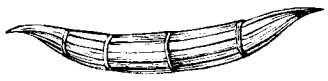

ἀρχικῶν αὐτοῦ μικρῶν διαστάσεων καὶ τοῦ σχήματος, ὁμοιάζοντος φασόλιον, κατὰ τὴν εἰκόνα ληφθεῖσαν ἐκ ψήφου γλυπτῆς. Συνηθέστερον ἐναυπηγεῖτο ἐν Αἰγύπτῳ, ἐκ καλάμων καὶ παπύρου, καὶ κατὰ μέρος, ὡς φαίνεται (ἴσως ἐσωτερικῶς πρὸς στερέωσιν), καὶ ἐκ πλίνθων, ὅθεν καὶ fictilis λέγεται ὑπὸ Ἰουβεναλίου (Sat. XV, 127). Μετὰ ταῦτα ηὐξήθησαν καὶ εἰς μεγάλα πλοῖα, καὶ εἰς ναυμαχίαν καὶ εἰς μακρὰς θαλασσοπορίας χρήσιμα (Nonn. λξ.—Cic. ad Att. I, 13), ἀνάλογον βεβαίως ἔχοντα τὸ σχῆμα, καὶ διακρινόμενα διὰ τὴν ὡς ἐκ τῆς κατασκευῆς αὐτῶν ἐλαφρότητα.

Φασιανὴ, ἐγχώριος τῶν Κόλχων θεὰ, ἐπὶ τοῦ Φάσιος ποταμοῦ ἔχουσα ἱερὸν, καὶ μετὰ τυμπάνου εἰς τὴν χεῖρα παριστωμένη (Ἀρριαν Περίπλ. Πντ. Εὐξ.).

Φασιανοὶ, οἱ περὶ τὸν Φᾶσιν ποταμὸν ἐν Ἀσίᾳ κατὰ τὴν δυτικὴν Ἀρμενίαν οἰκοῦντες, καὶ ἐκ Σκυθῶν καταγόμενοι (Ξνφ. Ἀνδ. Δ, 6, 5. Ζ, 28, 25.—Διόδ. ΙΔ, 129. —Στρβ. ΙΑ, 498).

Φᾶσις (ὁ), 1) Ποταμὸς τῆς μικρᾶς Ἀσίας, πηγάζων ἐκ τῶν Μουχικῶν ὀρέων, καὶ πλευστὸς τὴν Κολχίδα διαρρέων, ἐκβάλλων δ' εἰς τ' ἀνατολικὰ τοῦ Εὐξείνου Πόντου. Ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἐθεωρεῖτο ὡς τὸ μεθόριον μεταξὺ Εὐρώπης καὶ Ἀσίας, εἶτα δὲ ὡς χωρίζων τὴν Κολχίδα ἀπὸ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Ὁ ἐν τοῖς ἔπειτα χρόνοις γενικῶς ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο γνωστὸς ποταμὸς ἦν ὁ νῦν Ῥίων λεγόμενος. Φαίνεται ὅμως ὅτι τοῦ Αἰσχύλου ὁ Φάσις (Ἀποσπ. 177) ἦν ὁ μετὰ ταῦτα Ὕπανις, ἢ ὁ νῦν Κουβὰν, ὃν ὁ Ξενοφῶν

('Αν6. Δ, 6, 4) λέγει 'Αράξην (νῦν Ἄρας), ἔχων καὶ τοῦτο τὸ ὄνομα πιθανῶς. Ἴδ. καὶ Ἡρδ. Δ, 40. 45. 86. — Στρβ. ΙΑ, 498. 500. — 2) Πόλις παρὰ ταῖς ἐκβολαῖς τοῦ ὁμωνύμου ποταμοῦ, ἀποικία τῶν Μιλησίων (τὸ νῦν Πότι). Τὰ πτηνὰ οἱ φασιανοὶ κατὰ τοῦτον τὸν ποταμὸν καὶ τὴν πόλιν καλοῦνται ('Αρστφ. 'Αχρν. 726. — Στρβ. ΙΑ, 498. — Marb. III, 57, 16. — Suet. Vit. XIII. — Plin II, 23, 39. 67, 44).

Φάσις (ἡ), εἰς τὴν ἀττικὴν δικονομίαν ἰδιαίτερον εἶδος καταμηνύσεως, κατὰ τοῦτο διακρινόμενον, ὅτι μέρος τοῦ εἰς τὸν ἐναγόμενον ἐπιβαλλομένου προστίμου ἐδίδετο εἰς τὸν ἐνάγοντα, ὡς ἐνθάρρυνσις πρὸς τὴν καταμήνυσιν. 'Απέβλεπεν ἐπομένως καταγγελίας εἰς ἃς ἐνδιεφέρετο αὐτὸ τὸ δημόσιον ἔτι μᾶλλον τοῦ καταγγέλλοντος, οἷον περὶ κατακρατήσεως ἢ καταχρήσεως δημοσίων χρημάτων ἢ πραγμάτων, καταπατήσεως ἐμπορικῶν νόμων πρὸς βλάβην τοῦ ταμείου (Πλδ. Η, 47). περὶ πωλήσεως εἰσαγομένου σίτου ἀλλαχοῦ ἢ, ὡς ὁ νόμος ἀπήτει, ἐν 'Αθήναις (Δμσθ. πρ. Λκρτ. 941). Προσέτι δ' ἐξετείνετο ἡ φάσις καὶ εἰς τοὺς καταμηνύοντας ἐγκλήματα καὶ παραβάσεις κατ' ὀρφανικῶν περιουσιῶν (Πολδ. Αὐτ.), ἐφ' ὧν ἐξέτεινε τὴν προστασίαν του τὸ δημόσιον. Ἦν δ' ὁ ἀγὼν τιμητὸς, ἤτοι ὁ φαίνων ἢ ὁ ἐνάγων ὥριζε συγχρόνως καὶ τὴν χρηματικὴν ποινὴν ἣν ἐνόμιζεν ἐπιβλητέαν εἰς τὸν ἀντίπαλον, καὶ ἧς μέρος θὰ περιήρχετο εἰς αὐτὸν, καὶ τὸ δικαστήριον, ἄλλοτε ἄλλο, κατὰ τὴν φύσιν τῆς δίκης, ἀπεφάσιζε.

Φάσσος, εἷς τῶν υἱῶν Λυκάονος, τοῦ βασιλέως τῆς 'Αρκαδίας, κεραυνωθεὶς ὑπὸ τοῦ Διὸς (Απλλδ, Γ, 8, 1).

Φάτνη, τὸ ἱπποστάσιον, ἀχούριον, τὸ μέρος τῆς οἰκίας ἔνθα οἱ ἵπποι ἦσαν δεδεμένοι καὶ ἐτρέφοντο. Ὑπῆρχον δὲ καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, ὡς καὶ νῦν, τετραγωνικὰ κοιλώματα, τὰ φατνώματα, εἰς ὧν ἕκαστον ἐτίθετο ἡ τροφὴ δι' ἕκαστον ἵππον, ὡς ἐν τῇ

εἰκόνι, κατ' ἀρχαῖον ἱπποστάσιον ὑφιστάμενον ἐν Σικελίᾳ. Διὰ τὴν ὁμοιότητα τοῦ σχήματος ἐπομένως φατνώματα ἐλέγοντο ἐν τῇ ἀρχιτεκτονικῇ καὶ τὰ τὴν ὀροφὴν τῶν ναῶν καὶ ἄλλων μεγάλων οἰκοδομημάτων κοσμοῦντα ὁριζόντια κοῖλα τετράγωνα, τὰ ἀντιπρο-

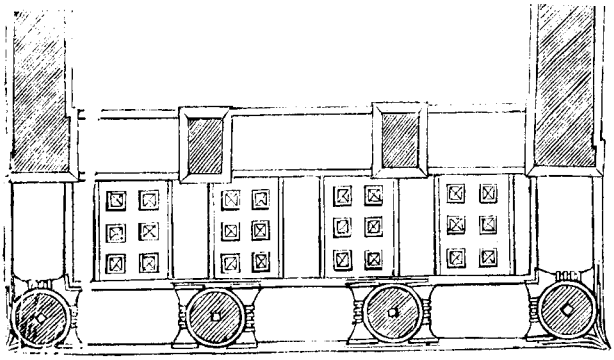

σωπεύοντα τὴν ἐν τῇ ξυλοδομίᾳ διασταύρωσιν τῶν δοκῶν. Συνήθως δὲ κοσμοῦνται δι' ὀδόντων, ἀστέρων ἢ ἀνθεμίων.

Φάϋλος, 1) περίφημος Ἕλλην ἀθλητὴς ἐκ Κρότωνος τῆς κάτω Ἰταλίας, τρὶς Πυθιονίκης ('Ηρδ. Η, 47. — 'Αρστφ. 'Αχρν. 214). — 2) Εἷς τῶν ἐπισήμων Φωκέων ἐν τῷ ἱερῷ πολέμῳ, ἀδελφὸς τοῦ Φιλομήλου καὶ τοῦ 'Ονομάρχου, ἐνικήθη ἐν Θεσσαλίᾳ ὑπὸ Φιλίππου, καὶ εἰς τὴν στρατηγίαν διαδεχθεὶς τὸν ἀδελφόν του 'Ονόμαρχον, διὰ πλείστης ἐπιμελείας καὶ δι' αὐξήσεως τοῦ στρατιωτικοῦ μισθοῦ συνήγαγε στρατὸν πολυάριθμον, καὶ, ὑποστηρίξει τῶν 'Αθηναίων, τῶν Σπαρτιατῶν καὶ τῶν 'Αχαιῶν ὑπὸ τὸν 'Αθηναῖον

στρατηγὸν Νικοκλῆν, εἰσήλασεν εἰς τὴν Βοιωτίαν, ἀλλ' ἡττήθη ἐπανειλημμένως, καὶ τότε ἐστράφη πρὸς τὴν Λοκρίδα, ἐκυρίευσε τὴν Νάρυκα, καὶ τῷ 351 π. Χ. ἀπέθανεν ἀσθενήσας (Διόδ. ΙΣΤ, 36).

Φαῦνος (Λατιν. Faunus, ὁ Εὔνους), πηρὰ Ῥωμαίοις θεὸς τῶν ἀγρῶν, δασῶν καὶ ποιμνίων, περίπου ὁ Πὰν τῶν Ἑλλήνων. Ἦν δὲ καὶ μαντικός. Ἐθεωρεῖτο ὡς ἔγγονος τοῦ Κρόνου, υἱὸς τοῦ μάντεως Πίκου, καὶ, ἐκ τῆς νύμφης Μαρίκας, πατὴρ τοῦ Λατίνου. Καθ' Ἑλληνικὴν ἐπιρροὴν δ' ἐξελαμβάνοντο καὶ πολλοὶ Φαῦνοι, ἐν σχέσει ὄντες μετὰ τῶν Νυμφῶν. Ὡς προστάτης τῶν ποιμνίων κατὰ τῶν λύκων, ὠνομάζετο ὁ θεὸς καὶ Lupercus (Λυκαῖος), δι' ὃ καὶ ἐπανηγυρίζοντο αὐτῷ τῇ 15 Φεβρουαρίου τὰ ὑπὸ τοῦ Ῥώμου καὶ Ῥωμύλου καθιερωθέντα Λουπερκάλια. Ὑπῆρχε δὲ καὶ θηλυκὸς Φαῦνος, ἡ Φαύνα, Φάτουα ἢ Λουπέρκα (Virg. Æ, VII, 45. 81. — Ov. Fart. II, 267. IV, 649. — Hor. Od. III, 18).

Φαρούσιοι. ἔθνος Λιβυκὸν (Διον. Περιηγ. 216).

Φάων, ἐκ Μιτυλήνης τῆς Λέσβου, περικαλλὴς νεανίας, περὶ οὗ ἐμυθεύετο ὅτι, πορθμεὺς ὢν γέρων καὶ πτωχός, ἐπειδὴ διεβίβασέ ποτε τὴν Ἀφροδίτην ἐκ τῆς νήσου εἰς τὴν ἀντιπέραν ξηρὰν τῆς Ἀσίας, ἔλαβε παρ' αὐτῆς εἰς ἀμοιβὴν τὴν προτέραν ἀκμὴν καλλονῆς καὶ νεότητος, ὅτε καὶ ἠράσθη αὐτοῦ ἡ Σαπφὼ (ἴδ.) (Παλαίφατ. 49. — Αἰλ. π. ἰ. ΙΒ, 18).

Φέα. Φειὰ καὶ Φειαί, πόλις μετὰ λιμένος τῆς ἐπαρχίας Ἤλιδος ἐν Πελοποννήσῳ, βορείως τοῦ ἀκρωτηρίου Ἰχθύος, παρὰ τῷ ποταμῷ Ἰαρδάνῳ, εἰς 120 σταδίων ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς Ὀλυμπίας (Ὁμ. Ἰλ. Η, 135. — Θουκ. Β, 25. — Πολ. Δ, 9. — Στρ. Η, 342). Ἐπὶ Φραγκοκρατίας Καστὰλ Τορνέζε.

Φείδας, ἡγεμὼν τῶν Βοιωτῶν ἐπὶ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου (Ὁμ. Ἰλ. Ν. 691).

Φειδίας, υἱὸς Χαρμίδου, Ἀθηναῖος, ὁ περιφημότατος γλύπτης τῆς ἀρχαιότητος, ἄγνωστον μὲν πότε γεννηθείς, ἀλλὰ γέρων ἤδη περὶ Ὀλ. 85-86 (435 π. Χ.). Τὴν τέχνην ἐσπούδασεν ὑπὸ Ὑγίαν τὸν Ἀθηναῖον καὶ Ἀγελάδαν τὸν Ἀργεῖον, κατ' ἀρχὰς εἰς τὴν ζωγραφικὴν ἐπιδοθείς (Pl. XXXV, 34), εἶτα δὲ τὴν γλυπτικὴν πρὸ πάντων ἀσκήσας, ἣν ἀνεβίβασεν εἰς τὸν ὕπατον βαθμὸν τῆς τελειότητος. Καὶ εἶχε μὲν ἤδη ἡ τέχνη κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον θραύσει τὰ δεσμὰ τῆς ἀρχαϊκῆς δυσκαμψίας· ἀλλ' ὁ Φειδίας οὐ μόνον ἐπεδίωξε καὶ ἐπέτυχε τὴν ἐντελεστάτην τῆς φύσεως παράστασιν, μετὰ πάσης ἀκριβείας περὶ τὰς ἀναλογίας, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ μεγαλουργήματα αὐτὰ κατώρθου νὰ δίδῃ ἔκφρασιν ὑπεράνθρωπον, παριστῶν τῆς θείας καλλονῆς τὸ ὕψος, τὴν ἐμβρίθειαν καὶ ἐντέλειαν. Τῆς καλλιτεχνικῆς μεγαλοφυΐας του χρῆσιν ἐποιήσατο ἡ πολιτικὴ μεγαλοφυΐα τοῦ Περικλέους, ὅστις εἰς αὐτὸν, καὶ ἀρχιτέκτονα ὄντα οὐχ ἧττον ἢ γλύπτην, ἀνέθηκε τὴν ὑπερτάτην διεύθυνσιν τοῦ Παρθενῶνος. Τούτου τὰ ἐξαίσια γλυπτικὰ κοσμήματα, ὧν πλεῖστα σώζονται, ἐξετελέσθησαν πάντα ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν του καὶ ὑπὸ τῶν μαθητῶν του, τινὰ τῶν κολοσσιαίων ἀγαλμάτων τῶν ἀετῶν ἦσαν ἴσως ἔργα τῆς ἰδίας γλυφίδος του. Ἀλλὰ τὸ ἀθάνατον αὐτοῦ ἀριστούργημα ἐνταῦθα ἦν αὐτὴ ἡ παρθένος Ἀθηνᾶ εἰς ἣν ὁ ναὸς ἦν ἀνατεθειμένος, καὶ ἣν ὁ Τύριος Μάξιμος λέγει (ΙΔ) «οὐδὲν τῶν Ὁμήρου ἐπῶν φαυλοτέραν», ἐννοῶν τὴν Ὁμηρικὴν περιγραφὴν τῆς θεᾶς (Ἰλ. Ε, 736 κλ.) ὑφ' ἧς ἐνεπνεύσθη ὁ καλλιτέχνης. Ἦν δὲ, κατὰ Παυσανίαν (Α, 24) τὸ ἄγαλμα χρυσελεφάντινον, ἐλεφάντινα μὲν ἔχον τὰ γυμνὰ μέρη, χρυσᾶ δὲ τὰ ἐνδύματα, ὄρθιον δὲ, ὕψος ἔχον 36 πήχεων, καὶ μετὰ τοῦ βάθρου 49, ποδήρη φέρον χιτῶνα, ἐπὶ τοῦ στήθους ἔχον τὴν αἰγίδα μετ' ἐλεφαντίνης τῆς κεφαλῆς τῆς Μεδούσης, καὶ εἰς μὲν τὴν δεξιὰν κρατοῦν τετραπηχυαῖον χρυσοῦν ἄγαλμα Νίκης, εἰς

δὲ τὴν ἀριστερὰν δύρυ μετὰ δράκοντος παρ' αὐτὸ ὀρθουμένου. καὶ παρὰ τοὺς πόδας ἀσπίδα χρυσῆν. Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἀγάλματος ἦσαν ἐκ πολυτίμων λίθων (Πλάτ. Ἱππ. Μείζ. σλ. 290)· ἡ ἀσπὶς ἦν πεποικιλμένη διὰ θαυμασίων τορευμάτων, παριστώντων ἔξωθεν μὲν Ἀμαζονομαχίαν, ἔσωθεν δὲ Γιγαντομαχίαν· τὸ βάθρον ἐκόσμει μέγα ἀνάγλυφον παριστῶν Πανδώρας γέννησιν ἢ παρουσίασιν εἰς τοὺς θεούς (Παυσ.Ε, 24)· καὶ εἰς τὸ πάχος τοῦ πέλματος τῶν πεδίλων τῆς θεᾶς παρέστησεν ὁ εἰς τὰ μικρὰ οὐχ ἧττον ἢ εἰς τὰ μεγάλα ἔξοχος καλλιτέχνης (Pl. XXXVI, 44) Κενταυρομαχίαν (Pl. XXVI. 4, 4). Οἱ τότε μικρορραδιοῦργοι τῶν Ἀθηνῶν, κατὰ τοῦ Περικλέους μηδὲν δυνάμενοι, ἠθέλησαν νὰ ἐπιπέσωσι κατὰ τοῦ ἐνδόξου φίλου αὐτοῦ, καὶ ἐσυκοφάντησαν τὸν Φειδίαν ὅτι ἐσφετερίσθη μέρος τοῦ χρυσοῦ τοῦ προσδιωρισμένου διὰ τὸ ἄγαλμα. Ἀλλ' ἐκεῖνος, εἴτε προβλέπων τὴν τοιαύτην κακίαν, εἴτε δι' οἷον δήποτε ἄλλον λόγον, εἶχε κατασκευάσει τὸ χρυσοῦν μέρος περιαιρετὸν, καὶ προσέφερε τοῖς κατηγόροις του ν' ἀφαιρέσωσι καὶ σταθμίσωσιν αὐτό. Καὶ τοῦτο μὲν δὲν ἔπραξαν, ἀλλ' εὐθὺς ἄλλην ἀφορμὴν κατηγορίας ἀνεκάλυψαν κατ' αὐτοῦ· εἰς τὴν ἐπὶ τῆς ἀσπίδος ἀμαζονομαχίαν, εἰς ἕνα τῶν μαχομένων ἔδωκεν αὐτὸ τοῦ Περικλέους τὸ πρόσωπον, ἀλλὰ συγκαλύψας αὐτὸ ἐπιτηδείως διὰ τῆς προτεταμένης χειρὸς ἥτις ἔρριπτε τὸ ἀκόντιον· προσέτι δὲ εἰς ἄλλον μαχητὴν παρέστησεν ἑαυτὸν ὡς πρεσβύτην φαλακρὸν, μέγαν πέτρον αἴροντα ἵνα τὸν σφενδονίσῃ (Πλουτ. Περ. ΛΑ). Αὕτη ἡ κατηγορία ἐπέτυχε παρὰ τοῖς μέχρι μωρίας ζηλοτύποις δημοκράταις, ὁ Φειδίας ἐφυλακίσθη, καὶ ἀπέθανεν ἐν τῇ φυλακῇ, εἴτε ἐξ ἀσθενείας, εἴτε δηλητηριασθείς. Πολλαὶ ἀπομιμήσεις τοῦ περιφήμου τούτου ἔργου, ἐκ διαφόρου ὕλης, διαφόρων διαστάσεων καὶ διαφόρου ἀξίας ἐγένοντο ἐν τῇ ἀρχαιότητι. Ἡ πασῶν δὲ πολυτιμοτέρα ἐστὶ μαρμάρινον ἀγαλμάτιον, περὶ τὴν Πνύκα εὑρεθὲν, μόλις ½ μέτρου ὕψος ἔχον, μὴ συντετελεσμένον, καὶ μικρὰν ἔχον ἀξίαν καλλιτεχνικήν· ἀλλ' ἔχει ἄλλο τι πλεονέκτημα, ἐξαγοράζον πάσας τὰς ἀτελείας του· τὸ βάθρον καὶ ἡ

ἀσπὶς αὐτοῦ ἔχουσι στοιχειωδῶς πως τινὰς τῶν ἐπὶ τοῦ πρωτοτύπου ἀγάλματος παραστάσεων, τὸ μὲν βάθρον τὴν Πανδώραν μεταξύ τινων τῶν θεῶν, ἡ δ' ἀσπὶς ἧς τὸ ἥμισυ μόνον σώζεται, τινὰ, τὰ κυριώτερα συμπλέγματα τῆς Ἀμαζονομαχίας, καὶ, μεταξὺ ἄλλων, τὸ πάντων σπουδαιότατον, πρὸς τὰ κάτω τῆς περιφερείας, αὐτὴν τὴν εἰκόνα τοῦ Φειδίου, φαλακροῦ, γυμνοῦ, αἴροντος τὸν λίθον ὑπὲρ τὴν κεφαλήν, ἣν καὶ εἰς μείζονας διαστάσεις ἐκτὸς τῆς ἀσπίδος ἀναπαριστῶμεν. Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα δὲ, ὁ ἀριστερῶς τοῦ Φειδίου Ἀμαζόνα καταπεσοῦσαν θριαμβευτικῶς πατῶν, καὶ τὴν ἔνοπλον χεῖρα πρὸ τοῦ προσώπου αἴρων, ἐστὶν οὐδεὶς ἄλλος ἢ ὁ Περικλῆς. Τοῦ διὰ τῶν αἰώνων θαυμαζομένου τούτου ἀγάλματος τὸ ἐπὶ τοῦ στήθους Γοργόνιον εἶχεν, ἤδη ἐπὶ Ἰσοκράτους (Κ. Καλλιμ. 57), κλαπὴ ὑπό τινος Φιλέργου, καὶ μικρὸν μετὰ ταῦτα τὰ τῆς Νίκης πτερὰ (Δημοσθ. κ. Τιμκρ. 751). Ὁ Λάχαρης (τῷ 297 π. Χ.) ἐσύλησε πάντα αὐτοῦ τὰ κοσμήματα, καταστραφέντος, ὡς φαίνεται, μόνον περὶ τὰ τέλη τῆς δ' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ. Πλὴν δὲ ταύτης τῆς Ἀθηνᾶς κατεσκεύασεν ὁ Φειδίας καὶ ἄλλην ἐν τῇ Ἀκροπόλει, ἐκ τῶν ἀπὸ τῆς εἰσβολῆς τῶν Περσῶν ἀποτεταμιευμένων λαφύρων αὐτῶν, τὴν χαλκῆν Πρόμαχον, ἐκτὸς τοῦ Παρθενῶνος εἰς θέσιν μέχρι τοῦδε φαινομένην ἀπέναντι τῶν Προπυλαίων ἱδρυμένην (Ἡρδ. Ε, 77), πρὸς αὐτὰ ἀφορῶσαν, «τὴν ἀσπίδα ἀνήχουσαν» καὶ «οἷον τοῖς ἐπιοῦσιν ἐνίστασθαι μέλλουσαν» (Ζώσ. Ε, 6), καὶ τοσούτῳ κολοσσιαίαν ἐπὶ τοῦ βάθρου αὐτῆς, ὥστε τὸν λόφον τοῦ κράνους καὶ τὴν αἰχμὴν τοῦ δόρατός της ἔβλεπον ὑπὲρ τὸν Παρθενῶνα οἱ ἀπὸ τοῦ Σουνίου προσπλέοντες. Καὶ ἄλλας δ' Ἀθηνᾶς κατασκεύασε, τὴν ἐν Πελλήνῃ τῆς Ἀχαΐας ἐπίσης χρυσελεφαντίνην, ἀλλὰ προγενεστέραν τῆς τοῦ Παρθενῶνος (Παυσ. Ζ, 27), καὶ τὴν Κλειδοῦχον, πάντως κατὰ τὰ Προπύλαια (Ἀριστφ. Θσμφ. 1136-1142) καὶ τὴν ὑπὲρ ταύτας μνείας ἀξίαν οὖσαν, τὴν Λημνίαν, ὑπὸ τῶν Λημνίων ἀποίκων εἰς τὴν Ἀκρόπολιν ἀναθεῖσαν, χαλκῆν, διὰ χρωματίσεως τοῦ χαλκοῦ ἐρυθρὰς ἔχουσαν τὰς παρειάς, ἔνοπλον, καὶ θαυμαζομένην διὰ τὸ κάλλος της (Ἰμέρ. ΚΑ. 4. — Παυσ. Α, 28. — Plin. XXXIV 54). Τὸ δ' ἕτερον μεγαλούργημα τοῦ Φειδίου ἦν ἐν ὁ Ὀλυμπίᾳ Ὀλύμπιος Ζεὺς, κατασκευασθεὶς πιθανῶς περὶ τὸ 430 π.Χ., καὶ ἀνυπερβλήτως παριστῶν τὴν πλήρη ἀνδρικὴν καλλονὴν, ἀναβιβασθεῖσαν εἰς θείαν μεγαλοπρέπειαν καὶ ἔκφρασιν παντοδυναμίας, «Ζεὺς κατανεύων, εἰρηνικὸς καὶ πανταχοῦ πρᾶος» (Διων Χρστ. ΙΒ, Ὀλυμ.), καὶ οὗτος ποιηθεὶς κατ' ἔμπνευσιν τῶν Ὁμηρικῶν ἐπῶν (Ἰλ. Α, 518), χρυσελεφάντινος ὡς ἡ Ἀθηνᾶ, εὔθρονος, βαθυχαίτης, κολοσσιαῖος οὕτως, ὥστε ἂν ὠρθοῦτο, θὰ ἔθραυε διὰ τῆς κεφαλῆς τὴν ὀροφὴν τοῦ ναοῦ, 68′ ὕψος ἔχουσαν (Στρβ. Η, σλ. 171 Τχν.). Ὁ χρυσοῦς καὶ διανθὴς μανδύας τοῦ θεοῦ ἐκάλυπτε μόνον τὸ κάτω τοῦ σώματος ἀπὸ τῆς

ὀσφύος. Τὸ ἄνω, ὡς καὶ τὸ πρόσωπον, ἦσαν ἐλεφάντινα, χρυσοῦς δ' ὁ βαθὺς πώγων καὶ οἱ πυκνοὶ βόστρυχοι, ὧν ἕκαστος ἦγεν 6 μνᾶς χρυσοῦ, καὶ οὓς περιέδει στέμμα ἐλαίας. Εἰς τὴν δεξιὰν εἶχε Νίκην χρυσελεφαντίνην, πρὸς αὐτὸν ἀφορῶσαν, εἰς τὴν ἀριστερὰν δὲ μακρὸν κατάγλυφον σκῆπτρον μετ' ἀετοῦ ἐπικαθημένου. Χρυσελεφάντινος ἐπίσης, καὶ πολυτίμοις λίθοις διαπεποικιλμένος ἦν καὶ ὁ θρόνος, ὑπὸ πολυπληθῶν κολοσσιαίων ἀγαλ-

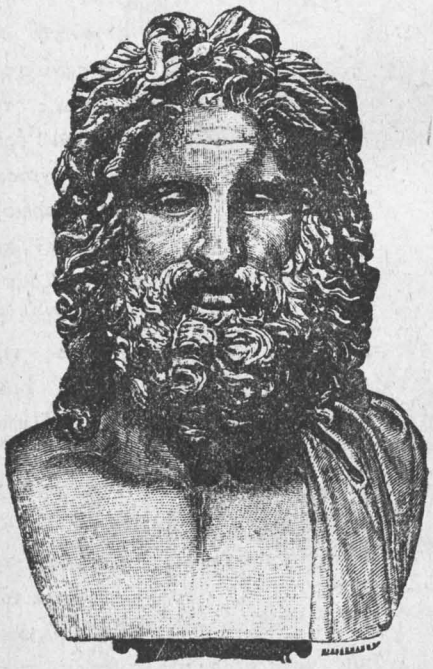

μάτων κοσμούμενος τοὺς πόδας, τὸ ἔρεισμα, τὰς χεῖρας καὶ τὸ ὑποπόδιον. Ὁμοίως δὲ καὶ τὸ βάθρον ἦν κατακεκαλυμμένον ὑπ' ἐξαισίων μεγίστων χρυσῶν συμπλεγμάτων, ὡς καὶ ζωγραφιῶν τοῦ Παναίνου. Ἐπιστεύετο δὲ ὅτι τὴν εἰς τὸ ἔργον τοῦτο ἐπιδοκιμασίαν του ἐπεσήμανεν ὁ Ζεὺς διὰ κεραυνοῦ (Παυσ.), καὶ οἱ ἀρχαῖοι ἐθεώρουν αὐτὸ ὡς ἀμίμητον (Plin. XXXIV, 8). Ἐκ τῶν μεταγενεστέρων ἀπομιμήσεων ἰδέαν τινά, εἰ καὶ ἀτελῆ τῆς θέσεως καὶ διαθέσεως αὐτοῦ δίδωσι τὸ ἐν τῷ Βρετανικῷ Μουσείῳ Βερόσπιον λεγόμενον ἄγαλμα τοῦ Διός, τῆς θείας δ' αὐτοῦ ἐκφράσεως πιστοτέραν εἰκόνα παρέχει ἡ αὐτόθι κεφαλὴ ἐξ Ὀρτικολίου. Πεντήκοντα ἔτη μετὰ τὴν κατασκευὴν ἐξεκόλλησεν αὐτοῦ ὁ ἐλέφας ἕνεκα τῶν ἐλωδῶν ἀναθυμιάσεων, καὶ ἐπεσκευάσθη (Παυσ. Ε, 11). Ἐπὶ Καίσαρος, κεραυνὸς ἐσκήψας ἐπ' αὐτό, ὀλίγον τὸ ἔβλαψε (Εὐσέβ. πρ. Ἐπ. Γ, 2). Ὁ Καλλιγούλας ἠθέλησε νὰ τὸ μεταφέρῃ εἰς Ῥώμην, καὶ ν' ἀντικαταστήσῃ εἰς τὴν τοῦ Διὸς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ κεφαλήν, ἀλλὰ δὲν τὸ ἔπραξεν. Ὁ Λουκιανὸς λέγει ἀποκοπέντας δύο τῶν βοστρύχων αὐτοῦ, οὐχὶ ὅμως καὶ ὁ Παυσανίας. Ἐπὶ Ἰουλιανοῦ ἐσώζετο ἔτι τὸ ἄγαλμα (Ἰουλ. Ἐσπστ. Η.—Λιβάν. Ἐπστ. 1052). Τῇ ε' ἑκατονταετηρίδι μ. Χ. ἐπυρπολήθη ὁ ναὸς τῆς Ὀλυμπίας, ὁ δὲ Κεδρηνὸς λέγει (Χρον. σ. 322) τὸ φειδιακὸν μεγαλούργημα καταστραφὲν ἐν Κωνσταντινουπόλει, κατὰ τὴν πυρκαϊὰν τοῦ 475 μ. Χ., ἀλλ' ἡ μαρτυρία δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐντελῶς ἀξιόπιστος.—Καὶ πλεῖστα δ' ἄλλα θεῶν ἀγάλματα ἐποίησεν ὁ Φειδίας χρυσελεφάντινα, χαλκᾶ ἢ λίθινα, ἐν Ἀθήναις καὶ ἀλλαχοῦ (Παυσ. Α. 14, 24. ΣΤ, 25. Θ, 10), Ἀφροδίτας, Ἀμαζόνα τὴν εἰς τὸν διαγωνισμὸν ἐν Ἐφέσῳ τὰ δευτερεῖα λαβοῦσαν μετὰ τὴν τοῦ Ἀλκαμένους (Λουκ. Εἰκ. Δ, 6.—Plin. XXXIV, 19), καὶ τὸ ἐν Δελφοῖς μέγα χαλκοῦν σύμπλεγμα, τὸ ἀνατεθὲν εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἐν Μαραθῶνι μάχης (Παυσ. Α, 10).

Φειδιππίδης, 1) ἡμεροδρόμος Ἀθηναῖος. Ὅτε ἐπῆλθον οἱ Πέρσαι ὑπὸ τὸν Δάτιν καὶ Ἀρταφέρνην, πεμφθεὶς αὐτὸς ἵνα τάχιστα ἐπικαλεσθῇ τὴν βοήθειαν τῶν Σπαρτιατῶν, διέτρεξε τὴν ἀπ' Ἀθηνῶν εἰς Σπάρτην ὁδὸν ἐντὸς δύο ἡμερῶν. Διηγήθη δ' ὅτι ἐπιφανεὶς αὐτῷ ὁ Πὰν ἐπὶ τοῦ Παρθενίου ὄρους, τὸν διεβεβαίωσε περὶ τῆς συμπαθείας του ὑπὲρ τῶν Ἀθηνῶν, δι' ὃ οἱ Ἀθηναῖοι ἤγειραν ναὸν τῷ θεῷ (Ἡρδ. ΣΤ, 105. — G. Nep. Milt. IV).—2) Ὁ υἱὸς τοῦ Στρεψιάδου εἰς τὰς Νεφέλας τοῦ Ἀριστοφάνους.

Φείδιππος, υἱὸς τοῦ Θεσσαλοῦ, ἔγ-

γονος τοῦ Ἡρακλέους, εἰς τῶν μνηστήρων τῆς Ἑλένης, συνεκστρατεύσας εἰς τὴν Τροίαν ἐπὶ 30 πλοίων μετὰ τῶν ἐκ τῶν Σποράδων νησιωτῶν. Μετὰ τὸ τέλος τοῦ πολέμου ὑπὸ τῶν ἀνέμων εἰς τῆς Ἠπείρου ῥιφθεὶς τὰς ἀκτὰς, ἔκτισεν ἐκεῖ τὴν πόλιν Θεσπρωτίαν (Ὁμ. Ἰλ. Β, 678.—Hygn. Fab. LXXXI).

Φειδίτια, ἴδ. Συσσίτια.

Φειδόστρατος, γραμματικὸς ἐν Ἀθήναις (Πλάτ. Ἱππ. μζ. 286).

Φείδων, 1) ἀρχαῖος βασιλεὺς τῶν Θεσπρωτῶν ἐν Ἠπείρῳ (Ὁμ. Ὀδ. Ξ, 366). ἴσως ὁ αὐτὸς τῷ Φειδίππῳ (ἴδ.). — 2) τύραννος ἐν Ἄργει περὶ Ὀλ. 2 (770 π. Χ.)· ὑπό τινων δ' ἐκλαμβάνεται ὅτι ὑπῆρξε καὶ ἄλλος νεώτερος κατ' Ὀλ. 28 (665 π. Χ.). Μνημονεύεται δ' ὡς τύραννος, «ὑβριστὴς» μάλιστα, ἐκ τοῦ βασιλικοῦ οἴκου καταγόμενος τῶν Τημενιδῶν (Ἡρδ. ΣΤ, 127), πρὸ πάντων βεβαίως διότι κατεκράτησε τὴν ἀνωτάτην ἀρχὴν παρὰ τὰ νόμιμα τῶν Ἀργείων, μὴ εἰσαγαγόντων, μετὰ τὴν εἰσβολὴν τῶν Δωριέων, τὴν βασιλείαν ὡς οἱ Σπαρτιᾶται, καὶ διότι εἰς τὴν ἐξάσκησιν τῆς ἐξουσίας ὑπερεπήδησε τὰ ὅρια. Ἦν ὅμως μεγαλοπράγμων, καὶ ἐξέτεινε τοῦ Ἄργους τὴν ἐξουσίαν ὑπὲρ πᾶσαν τὴν Ἀργολίδα, τὴν Αἴγιναν, καὶ σχεδὸν ὑπὲρ πᾶσαν τὴν Πελοπόννησον. Ἐπὶ τῆς βραχυχρονίου του διοικήσεως ἠλάττωσεν ἐπὶ πολὺ τὸ σύστημα τῆς μονώσεως ὃ ἐπεκράτει παρὰ τοῖς Δωριεῦσι, καὶ ἐξέτεινε τὰς σχέσεις εἰς ζωηροτέραν συγκοινωνίαν. Ἀφῆκε δ' ἐποχὴν εἰς τὴν ἱστορίαν εἰσαγαγὼν ἴσα μέτρα καὶ σταθμὰ εἰς πᾶσαν τὴν Χερσόνησον, καὶ πρῶτος νόμισμα κόψας εἰς τὴν αὐτῷ ὑποκειμένην Αἴγιναν.— 3) Εἷς τῶν Τριάκοντα τυράννων ἐν Ἀθήναις (Ξεν.).

Φέκα καὶ **Φαῖκα,** φρούριον τῆς Ἑστιαιώτιδος ἐν Θεσσαλίᾳ, δυτικῶς τῶν Γόμφων (Liv. XXXI, 41 XXXIII, 14).

Φελλεύς, τόπος ἐλαιόφυτος ἀλλ' ἄλλως ἄφορος ἐν τῷ πεδίῳ τῆς Ἀττικῆς, βορειανατολικῶς, ὡς φαίνεται, τοῦ Φαλήρου (Ἀρστ. Νεφ. 71.—Σουίδ.).

Φελλίας, παραποτάμιον τοῦ Εὐρώτα ἐν Λακωνίᾳ, ῥέον παρὰ ταῖς Ἀμύκλαις (Παυσ.).

Φελλόη, μικρὰ ὀχυρὰ πόλις τῆς Ἀχαΐας, 40 στάδια ἀπέχουσα τῆς Αἰγείρας πρὸς νότον (Παυσ.).

Φελλοί, πόλις τῆς Λυκίας ἐν μικρᾷ Ἀσίᾳ (Στφ. Βυζ.).

Φενεός, πόλις ὑπὸ τὸ ὄρος Κυλλήνην, κατὰ τὰ βορειανατολικὰ τῆς Ἀρκαδίας, ὑπὸ ὁμωνύμου Ἀρκάδος τινὸς κτισθεῖσα, ἐν Ἀζανίᾳ κειμένη, χώρᾳ κατακλυζομένῃ ὑπὸ ὑδάτων ἄτινα ἐπετέλεσαν τὴν ὁμώνυμον λίμνην. Ταύτην ἐλέγετο διορύξας ὁ Ἡρακλῆς μέχρι τοῦ Ὀρχομενοῦ (Ὁμ. Ἰλ. Β, 605.—Στρβ. Η, 389.—Παυσ. Η, 14). Ἡ λίμνη καλεῖται καὶ νῦν Φονιᾶ.

Φεραὶ, πόλις τῆς Πελασγιώτιδος ἐν Θεσσαλίᾳ, κειμένη ἔνθα συνέχεται τὸ Πήλιον ὄρος μετὰ τῆς Ὄσσης, ὀχυρὰ, καὶ ὑπὸ κήπων καὶ ἐπαύλεων περιστοιχιζομένη. Ἐν τῷ μέσῳ τῆς πόλεως ἀνέβρυε καὶ ἡ νῦν ἔτι ῥέουσα πλουσία κρήνη, ἡ Ὑπέρεια (Στρβ. Θ, 439). Ἦν ἡ ἀρχαιοτάτη ἕδρα τοῦ Ἀδμήτου. Ἐπίσημος δὲ κατέστη ἀφ' ὅτου ὁ τύραννος Ἰάσων καὶ οἱ διάδοχοι αὐτοῦ ἵδρυσαν ἐκεῖ ἰσχυρὰν δυναστείαν (Ξεν. Ἑλλ. ΣΤ, 1, 4, 20). Ἦν δ' ὁ Ἰάσων οὗτος πιθανῶς υἱὸς τοῦ Λυκόφρονος, ἦρξεν ἀπὸ τοῦ 378 π. Χ., καὶ δι' ἐπιδεξιότητος καὶ μετριοπαθοῦς συμπεριφορᾶς κατώρθωσε μέχρι τοῦ 375 νὰ ἄρξῃ ἐπὶ

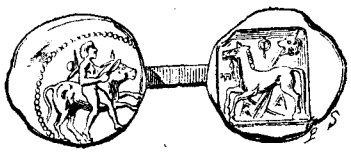

τοῦ πλείστου τῆς Θεσσαλίας, πλὴν τῆς Φαρσάλου. Ἐπὶ τοῦ πολέμου μεταξὺ Σπαρτιατῶν καὶ Θηβαίων συνετάχθη μετὰ τούτων, ἀλλ' εἰς τὴν ἐν Λεύκτροις μάχην δὲν ἐπρόφθασεν ἐν καιρῷ. Τὰ σχέδιά του ἦσαν νὰ

εἰσχωρήσῃ καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ τὸν προέλαβε βίαιος θάνατος, τῷ 370 (Ξνφ. Ἑλλ. ΣΤ, 4, 31)· ἐπὶ μικρὸν δὲ διεδέχθησαν αὐτὸν εἰς τὴν ἐξουσίαν οἱ ἀδελφοί του Πολύδωρος καὶ Πολύφρων.

Φεράδμων, υἱὸς τοῦ Αἰόλου, συμβασιλεύων ἐν Σικελίᾳ μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Ἀνδροκλέους (Διόδ. Δ, 8).

Φέρεκλος, υἱὸς τοῦ Ἁρμονίδου, ὁ ναυπηγήσας τὸ πλοῖον ἐφ' οὗ ὁ Πάρις ἀπήγαγε τὴν Ἑλένην, φονευθεὶς δ' εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Τροίας ὑπὸ Μηριόνου (Ὅμ. Ἰλ. Ε, 59).

Φερεκράτης, Ἀθηναῖος, τὸ πρῶτον ὑποκριτής, εἶτα ποιητὴς τῆς ἀρχαίας ἀττικῆς κωμῳδίας, ἀρχαιότερος μὲν τοῦ Ἀριστοφάνους, νεώτερος δὲ τοῦ Κράτου καὶ τοῦ Κρατίνου, πολλὴν ἔχων λεπτότητα καὶ χάριν τοῦ ὕφους, καὶ ἰδίως διάσημος διὰ τὴν περὶ τὰ δράματα ἐφευρετικότητα καὶ τὴν ἔντεχνον οἰκονομίαν αὐτῶν. Ἐλέγετο γράψας 16-18 κωμῳδίας, ὧν ὀλίγα μόνον ἀποσπάσματα σώζονται. Ἡ γλῶσσα αὐτοῦ ἦν καθαρεύουσα καὶ εὐάρεστος, καὶ ὁ Ἀθήναιος καλεῖ αὐτὸν «ἀττικώτατον». Ὑπάρχει δὲ καὶ μέτρον κατ' αὐτὸν «Φερεκράτειον» καλούμενον, διότι ἦ αὐτὸς πρῶτος τὸ εἰσήγαγεν ἢ συνεχῆ αὐτοῦ ἐποιεῖτο χρῆσιν (Συλλ. Meineke, Com. Graec. fragm II).

Φερεκύδης, 1) ὁ Σύριος, ὡς ὢν ἐκ τῆς νήσου Σύρου τοῦ Αἰγαίου πελάγους, υἱὸς τοῦ Βάβυδος, φιλόσοφος, σύγχρονος τοῦ βασιλέως Ἀλυάττου καὶ τῶν Ἑπτὰ σοφῶν τῆς Ἑλλάδος, λέγεται αὐτοδίδακτος (Σουΐδ.), διδαχθεὶς ἐξ ἀναγνώσεως φοινικικῶν καὶ ἄλλων ξένων συγγραμμάτων, διδάσκαλος δὲ τοῦ Πυθαγόρου. Αἱ λοιπαὶ περὶ τοῦ βίου αὐτοῦ παραδόσεις εἰσὶ μυθικαὶ μᾶλλον· μνημονεύεται δὲ ὡς ἐκ τῶν πρώτων πεζογράφων, καὶ πρῶτος ἔγραψεν Ἑλληνιστὶ «Περὶ φύσεως τῶν θεῶν». — 2) Ἱστορικὸς, ἐκ τῆς πρὸς τῇ Καρίᾳ νήσου Λέρου, Ἀθηναῖος δὲ λεγόμενος, πιθανῶς διότι ἔζησε διαρκῶς, μέχρι τῶν 400 π. Χ., ἐν Ἀθήναις, καὶ ἔγραψεν ἰδίως περὶ αὐτῶν. Τὰ συγγράμματά του ἐπεγράφοντο «Ἱστορίαι, θεογονία, γενεαλογία, αὐτόχθονες» (τῆς Ἀττικῆς), «ἀρχαιολογία ἀττικὴ», ἧς καὶ μόνης σώζονταί τινα ἀποσπάσματα (Συλλ. Müll. Fragm. hist. Graec. I).

Φερενδάτης, στρατηγὸς τοῦ Ξέρξου, ἐκ τῶν ἐκστρατευσάντων κατὰ τῆς Ἑλλάδος (Ἡρδ. Ζ, 67).

Φερενίκη, θυγάτηρ τοῦ Ῥοδίου Διαγόρου, ἐπὶ Σωκράτους, εἰς ἣν καὶ μόνην ἐπετράπη, παρὰ τὴν γενικὴν διάταξιν, ἡ πρόσοδος εἰς τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας (Αἰλ. π. ἱ. Ι. 1).

Φερένικος, Θηβαῖος, υἱὸς τοῦ Κηφισοδότου, φιλοξενήσας πολλοὺς τῶν φυγάδων Ἀθηναίων ἐπὶ τῶν Τριάκοντα, καὶ τῶν αὐτῶν τυχὼν καὶ αὐτὸς, ὅτε ἡ ὑπὸ τῆς Σπάρτης ὑποστηριζομένη ὀλιγαρχία ἐπεκράτησεν εἰς τὴν πατρίδα του. Ὅτε δ' αὕτη ἐξεβλήθη, περιέμεινεν αὐτὸς εἰς τὰ σύνορα ἵνα σπεύσῃ εἰς βοήθειαν τῆς πατρίδος του (Πλουτ. Πελοπ. Η).

Φερέντιον, πόλις τῶν Ἑρνίκων ἐν τῷ Λατίῳ τῆς Ἰταλίας (Στφ. Βυζ.).

Φερετίμη, ἐν Κυρήνῃ, σύζυγος Βάττου τοῦ Γ' (Ἡρδ. Δ, 162).

Φερεύς, υἱὸς τοῦ Οἰνέως καὶ τῆς Ἀλθέας, φονευθεὶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ κατὰ τὴν μετὰ τῶν Κουρήτων μάχην (Ἀντ. Λιβ. 2).

Φερεφάτιον, ἐν Ἀθήναις ναὸς τῆς Περσεφόνης, ἐν τῷ ἔσω Κεραμεικῷ πρὸς τῷ Λεωκορίῳ (Δημοσθ. εἰς Κόν. 1258).

Φέρης, 1) υἱὸς τοῦ Κρηθέως καὶ τῆς Τυροῦς, ἀδελφὸς τοῦ Αἴσονος καὶ Ἀμυθάωνος, κτίσας τὴν ἐν Θεσσαλίᾳ πόλιν τῶν Φερῶν. Υἱοὺς εἶχε τὸν Ἄδμητον καὶ τὸν Λυκοῦργον, θυγατέρας δὲ τὴν Εἰδομένην καὶ τὴν Παριασίδα (Ὅμ. Ὀδ. Λ, 259. — Ἀπλλδ. Ε, 9, 44).—2) Υἱὸς τοῦ Ἰάσωνος καὶ τῆς Μηδείας (Ἀπλλδ. Α, 9, 28).

Φερνὴ, τὰ ἱμάτια καὶ τὰ σκεύη ὅσα ἡ νύμφη ἔφερεν εἰς τὸν γάμον, καὶ ἅτινα κατὰ τὸν νόμον τοῦ Σόλωνος (Πλούτ. Σόλ. Κ), ὤφειλον νὰ ὦσι μόνον «ἱμάτια τρία καὶ σκεύη μικροῦ νομίσματος ἄξια». Ἴδ. Προίξ.

Φέρουσα, θυγάτηρ τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος (Ὁμ. Ἰλ. Σ, 48.—Ἡσδ. Θγ. 248).

Φερρέφασσα καὶ Φερρέφαττα, ταὐτὸ τῷ Περσεφόνη (ἴδ).

Φερσεφόνη, 1)=Περσεφόνη.—2) Θυγάτηρ τοῦ Μυοῦντος καὶ γυνὴ τοῦ Ἀμφίωνος, βασιλέως τῶν Ὀρχομενίων, μήτηρ Χλωρίδος, τῆς γυναικὸς τοῦ Νηλέως (Σχλ. Ὁμ. Ὀδ. Λ, 280).

Φερῶν, υἱὸς τοῦ Σεσώστριδος, βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου. ἐπὶ δέκα ἔτη διατελέσας τυφλὸς (Ἡρδ. Β, 111).

Φερωνέα, πόλις τῆς Τυρρηνίας ἐν Ἰταλίᾳ (Στρβ.).

Φεύγων, ἐν Ἀθήναις ὁ εἰς δίκην ἐναγόμενος, κατ' ἀντίθεσιν τοῦ διώκοντος, ἢ ἐνάγοντος. Εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ φεύγοντος δὲν ἐδικαιοῦτο νὰ εἰσέλθῃ ὁ ἐνάγων, ἀλλὰ μετὰ δύο δικαστικῶν κλητήρων, ὡς μαρτύρων, νὰ κλητεύσῃ αὐτὸν πρὸ τῆς οἰκίας του, ἥτις ἐθεωρεῖτο ὡς ἄσυλον. Ἂν δ' ὁ φεύγων ἀπουσίαζεν, ἐπέμπετο κλητὴρ πρὸς αὐτόν. Ἂν ὁ φεύγων δὲν παρουσιάζετο εἰς τὴν δίκην, κατεδικάζετο ἐρήμην. Ἂν ὁ ἐνάγων, εἰς δίκας τοῦτο ἐπιδεχομένας, ὥριζε πρόστιμόν τι εἰς ὃ νὰ ὑποβληθῇ ὁ ἀντίδικος, ἐδικαιοῦτο ὁ φεύγων, οὐ ἀνεγνωρίσθη ἡ ἐνοχὴ, ν' ἀντιπροτείνῃ τὸ εἰς ὃ συγκατετίθετο νὰ ὑποβληθῇ, καὶ οἱ δικασταὶ εἶχον τὴν ἐκλογὴν μεταξὺ τῶν δύο, καὶ πρὸς ἀπότισιν ἐχορηγεῖτο προθεσμία ὡρισμένη ὑπὸ τοῦ νόμου. Ὁ δὲ πρὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου γραφὴν φονικὴν φεύγων, ἐκτὸς ἐπὶ πατροκτονίας, ἠδύνατο, ἂν ἤθελε, καταδίκην φοβούμενος, μετὰ τὴν πρώτην ἀπολογίαν του, καὶ χωρὶς νὰ περιμείνῃ τῆς δίκης τὸ τέλος, νὰ φύγῃ ἐκτὸς τῆς Ἀττικῆς διὰ παντὸς (Δμσθ. κ. Ἀρστκρ. Σλ. 643.—Ἀντφ. Ἡρ. φ. ΙΓ.—Πολδ. Η, 117), ἢ μέχρις οὗ ἐσυγχωρεῖτο ὑπὸ τῶν ἀντιδίκων του.

Φηγαία (ἡ), διάφοροι, ὡς φαίνεται, δῆμοι τῆς Ἀττικῆς τὸ ὄνομα τοῦτο φέροντες, εἷς τῆς Αἰαντίδος φυλῆς (Σουίδ.—Στφ. Βζ.), ἄλλος τῆς Αἰγηίδος, ἕτερος τῆς Πανδιονίδος (Στφ. Βζ.).

Φήγεια καὶ Φηγία, ἀρχαία πόλις ἐν Ἀρκαδίᾳ, ἡ εἶτα μετονομασθεῖσα Ψωφὶς (Παυσ.—Στφ. Βζ.).

Φηγεύς, 1) Υἱὸς τοῦ Ἀλφειοῦ, ἀδελφὸς τοῦ Φορωνέως, βασιλεὺς τῆς Ἀρκαδίας, ὁ καθαρίσας τὸν Ἀλκμαίωνα ἐκ τῆς μητροκτονίας, καὶ δοὺς αὐτῷ εἰς γάμον τὴν θυγατέρα του Ἀρσινόην ἢ Ἀλφεσίβοιαν. Μετὰ τῶν δύο υἱῶν του, Τημένου καὶ Ἀξίωνος, ἢ Προνόου καὶ Ἀγήνορος, ἐθανατώθη ὑπὸ τῶν υἱῶν τοῦ Ἀλκμαίωνος. Κατ' αὐτὸν εἶχε τὸ ὄνομα ἡ πόλις Φήγεια (Ἡρδ. Θ, 26.—Παυσ. Η, 24.—Ἀπλλδ. Γ, 7, 5).—2) Υἱὸς τοῦ Δάρητος, ἱερεὺς τοῦ Ἡφαίστου ἐν Τροίᾳ, ἀδελφὸς τοῦ Ἰδαίου, ἐν τῇ μάχῃ φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Διομήδους (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 11).—3) Σύντροφος τοῦ Αἰνείου (Virg. Æ, XII, 371.).

Φηγοῦς (ἡ), δῆμος τῆς Ἀττικῆς πρὸς τῷ Μαραθῶνι, ἀνήκων εἰς τὴν Ἐρεχθηίδα φυλήν. Ἡ νῦν Βαλανιδέζα.

Φήμιος, 1) υἱὸς τοῦ Τερπίου, ἀοιδὸς, ψάλλων εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ὀδυσσέως πρὸ τῶν μνηστήρων, ἀλλὰ συγχωρηθεὶς ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως διότι ἔπραττε τοῦτο βεβιασμένος (Ὁμ. Ὀδ. Α, 154. Χ, 230).—2) Πατὴρ τοῦ Αἰγέως, πάππος τοῦ Θησέως.

Φημονόη, θυγάτηρ τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ πρώτη αὐτοῦ ἱέρεια ἐν Δελφοῖς, δι' ὃ καὶ τὸ ὄνομα τὴν μάντιδα ἐν γένει ἐσήμαινεν. Εἰς αὐτὴν ἀπεδίδετο τοῦ ἑξαμέτρου ἡ ἐπινόησις (Παυσ. Ι, 5.—Στρβ.).

Φηνεύς, υἱὸς τοῦ Μέλανος (Ἀπλλδ. Α, 8,5).

Φηραὶ = Φαραὶ, αἱ πόλεις τῆς Βοιωτίας καὶ τῆς Μεσσηνίας.

Φθᾶ ἡ **Φθᾶς,** θεὸς τῶν Αἰγυπτίων, ἰδίως ἐν Μέμφιδι λατρευόμενος, καὶ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ὡς ὁ Ἥφαιστος θεωρούμενος. Ἐλέγετο ὑπ' αὐτῶν υἱὸς τοῦ Νείλου (Ἡρδ. Β, 99. Γ, 37. — Cic. N. D. III, 22, 55). Παριστᾶτο δ' ὡς νάννος, ἐνίοτε ἱέρακος ἔχων κεφαλήν, καὶ κυρτην ράβδον εἰς τὰς χεῖρας.

Φθία, 1) μία τῶν θυγατέρων τοῦ Ἀμφίωνος καὶ τῆς Νιόβης (Ἀπλλδ. Γ, 5, 6). — 2) Γυνὴ τοῦ Ἀμύντορος (Ἀπλλδ. Γ, 13, 8). — 3) Πόλις τῆς Θεσσαλίας ἐπὶ τοῦ Σπερχειοῦ ποταμοῦ, εἰς ἣν ἐγεννήθη ὁ Ἀχιλλεὺς (Ὁμ. Ἰλ. Β, 685), οὐ μακρὰν τοῦ ἀκρωτηρίου Ἐχίνου (Πολδ. ΙΖ, 3).

Φθῖος, 1) Πελασγὸς, υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Λαρίσσης, καθ' ὃν ἐκλήθη ἡ Φθία (Στφ. Βυζ.). — 2 Υἱὸς τοῦ Λυκάονος, βασιλεὺς τῆς Ἀρκαδίας, κεραυνωθεὶς ὑπὸ τοῦ Διὸς (Ἀπλλδ. Γ, 8, 1).

Φθιῶτες, χώρα Θεσσαλικὴ ἀπὸ τοῦ ὄρους Πίνδου μέχρι τοῦ Μαλιακοῦ κόλπου ἐκτεινομένη, ἧς οἱ κάτοικοι Φθιῶται ἐκαλοῦντο καὶ Ἀχαιοί. Ἐπ' αὐτῶν ἐβασίλευεν Ἕλλην ὁ Δευκαλίωνος (Ἡρδ. Α, 56). Πρῶτον δ' ἐπιστεύετο λαβοῦσα τὸ ὄνομα παρὰ τοῦ Πελασγοῦ Φθίου, ἀδελφοῦ τοῦ Ἀχαιοῦ, κομίσαντος Πελασγῶν ἀποικίαν κατὰ τὸν ιζ' αἰῶνα π. Χ. Ἐλέγετο δ' εἷς τῶν ἀρχαιοτέρων βασιλέων τῆς χώρας ὁ Εὐρωτίων, ὑποδεχθεὶς τὸν Πηλέα, ἐλθόντα ἐξ Αἰγίνης μετ' ἀποικίας Μυρμηδόνων, καὶ δοὺς αὐτῷ εἰς γάμον τὴν θυγατέρα του Ἀντιγόνην, καὶ τὸ τρίτον μέρος τῆς βασιλείας του. Αὕτη καὶ Ἑλλὰς λεγομένη ὑπὸ Ὁμήρου, ἦν τοῦ Ἀχιλλέως ἡ ἐπικράτεια (Ὁμ. Ἰλ. Ι, 395).

Φιάλεια, ἴδ. Φιγαλία.

Φιάλη, ἀγγεῖον εὐρύτερον μᾶλλον ἢ βαθύτερον, διὰ τὰ ῥευστὰ, καὶ ἐξ οὗ ἔπινον ἢ ἔσπενδον εἰς θυσίας. Αἱ κοινότεραι ἐκ γῆς ὀπτῆς, καὶ κατάγραφοι· πολλάκις ὅμως καὶ χαλκαῖ, ἀργυραῖ ἢ χρυσαῖ, ὅτε καὶ ἀργυρίδες καὶ χρυσίδες ἐλέγοντο, περιττῶς μάλιστα ἐπειργασμέναι, καὶ ὡς ἄθλα εἰς τοὺς νικητὰς ἐν ἀγῶσι διδόμεναι. Ὅσαι ἐστηρίζοντο ἐπὶ στρογγύλης βάσεως ἐλέγοντο ὀμφαλισταὶ ἢ μεσόμφαλοι. Ἀμφίθετοι δ' ἦσαν ὅσαι συνίσταντο ἐκ δύο φιαλῶν ἀντιθέτων, ὥστε ἑκατέρα ἠδύνατο νὰ χρησιμεύῃ ἢ ὡς βάσις ἢ ὡς φιάλη (Ὁμ. Ἰλ. Ψ, 270. 616. — Πινδ. Ὀλ. Ζ, Ἴσθμ. Β. 20. Νεμ. Θ, 121. Σχλ. — Ξνφ. Γ, 7. 27. Ζ, 3. 27. — Ἀνθ. ΙΑ, 497. 502). Περίφημοι τορευταὶ φιαλῶν ἦσαν ἐν Ἀθήναις ὁ Μέντωρ, ὁ Μύρων, ὁ Λύκιος καὶ ὁ Μῦς. Ἀλλὰ καὶ ἐν αὐταῖς ταῖς Ἀθήναις, ἐπ' αὐτῶν τούτων τῶν καλλιτεχνῶν, ἐπιζήτητοι ἦσαν αἱ «Τυρρηνικαὶ φιάλαι» (Ἀθήν. Α, 28).

Φίαλος, υἱὸς Βουκολίωνος, καθ' ὃν ὠνομάσθη ἡ πόλις Φιάλεια ἢ Φιγαλία ἐν Ἀρκαδίᾳ (Παυσ. Α, 3).

Φίβαλες, τόπος ἐν Ἀττικῇ ἐξαίρετα σῦκα παράγων, ἄλλως ἄγνωστος (Ἡσύχ. Σουίδ.).

Φιγαλέα ἢ καὶ **Φιάλεια,** πόλις ἐν Πελοποννήσῳ εἰς τὴν νοτιοδυτικὴν γωνίαν τῆς Ἀρκαδίας κειμένη, πρὸς τοῖς συνόροις τῆς Μεσσηνίας, ἐπὶ ἀποτόμου ὑψώματος τῆς βορείας ὄχθης τοῦ Νέδα ποταμοῦ, εἰς ὃν, ἀνατολικῶς τῆς πόλεως εἰσρέει ἕτερος ῥύαξ, ὁ Λύμαξ (νῦν Παυλίτσα). Τῆς πόλεως γίνεται συνεχῶς μνεία ἐν τῇ ἱστορίᾳ (Πολδ. Δ, 3, 79. 80. Ε). Ἀλλ' ἡ φήμη αὐτῆς ὀφείλεται εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἐπικουρίου Ἀπόλλωνος, τὸν ἐπὶ τοῦ ὄρους Κατυλίου εἰς ἀπόστασιν 2 ὡρῶν βορειανατολικῶς αὐτῆς κείμενον, κατὰ τὴν θέσιν Βάσαι, ἔχουσαν θαυμασίαν τὴν ἄποψιν, πρὸς νότον μὲν ἐπὶ τοῦ Μεσσηνιακοῦ πεδίου καὶ κόλπου, πρὸς δυσμὰς δ' ἐπὶ τῆς Ἰονίου θαλάσσης. Ὁ ναὸς ἱδρύθη ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ἐξ εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν θεὸν ἐλθόντα εἰς ἐπικουρίαν τῆς πόλεως, ἢ καὶ πάσης τῆς Πελοποννήσου, καὶ ἀποκρούσαντα τὸν ὄλεθρον τοῦ λοιμοῦ ὅστις κατεπίεσε τὰς Ἀθήνας. Ἦν δ' ὁ ναὸς ἐν τῶν ἀριστουργημάτων αὐ-

τοῦ τοῦ Ἰκτίνου, τοῦ ἐνδόξου ἀρχιτέκτονος τοῦ Παρθενῶνος (Παυσ. Η, 41, 8), κατὰ διάφορον δὲ σχέδιον οἰκοδομηθείς. Καὶ πρῶτον μὲν ἦν ἡ πλευρὰ τῆς εἰσόδου αὐτοῦ οὐχὶ, ὡς συνήθως, πρὸς ἀνατολὰς, ἀλλὰ πρὸς βορρᾶν, καὶ τοῦτο διότι ὁ Ἐπικούριος Ἀπόλλων ἐπιστεύετο ὢν ὁ Ὑπερβόρειος, ὁ ἐκ τῶν βορείων περάτων τῆς γῆς ἐρχόμενος. Ἔνδον δ' εἶχεν οὐχὶ περιστύλιον περὶ τὸ ὕπαιθρον, ἀλλὰ μικροὺς τοίχους ἀπολήγοντας ἀφ' ἑνὸς μὲν καθέτως εἰς τὰς πλευρὰς τοῦ ναοῦ, καὶ μεγάλας κόγχας ἀποτελοῦντας, ἀφ' ἑτέρου δὲ, πρὸς τὸ ὕπαιθρον εἰς ἡμικίονας. Ἦν δὲ δώριος, ἐξάστυλος, περίπτερος, ἔχων εἰς τὰς μακρὰς πλευρὰς οὐχὶ ἀνὰ 13 κίονας κατὰ τὰς συνήθεις ἀναλογίας, ἀλλ' ἀνὰ 15, καὶ διαστάσεις 125×48′. Ἀνευρέθη δὲ κατὰ τὸ τελευταῖον τέταρτον τῆς ιη' ἑκατονταετηρίδος, ἔχων ἔτι 36 κίονας μετὰ τῶν ἐπιστυλίων αὐτῶν ὀρθοὺς ἐν θέσει, καὶ ἱκανὸν τοῦ τοίχου τοῦ σηκοῦ. Ἐν ἀνασκαφῇ δὲ γενομένῃ τῷ 1802 ἀνευρέθησαν 100′ ζωοφόρου ὡραιοτάτης, παριστώσης Ἀμαζονομαχίαν, καὶ κοσμούσης οὐχὶ, ὡς ἀλλαχοῦ, ἔξωθεν, ἀλλ' ἔσωθεν τὸν ναὸν ὑπὲρ τὸ ὕπαιθρον τοῦ σηκοῦ. Αὕτη, ὑπὸ τῶν Ἄγγλων ἀγορασθεῖσα, κοσμεῖ σήμερον τὸ Βρετανικὸν Μουσεῖον. — Εἰς 10 λεπτῶν ἀπόστασιν βορείως τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος ἵδρυτο ναος τῆς Ἀφροδίτης, οὗ ἡ θέσις ἔτι γνωρίζεται.

Φίγαλος, εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Λυκάονος, κτίστης τῆς πόλεως Φιγαλίας ἐν Ἀρκαδίᾳ (Παυσ. Η, 36).

Φιδῆναι καὶ Φιδήνη, πόλις τῶν Σαμνιτῶν ἐν Ἰταλίᾳ, ἀποικία τῶν Ἀλβανῶν, κατακτηθεῖσα εἶτα ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων. Εἶχεν ἐπὶ Τιβερίου μέγα ἀμφιθέατρον, οὗ ἐρείπια σώζονται ἐν τῷ νῦν Ἰοβιλαίῳ.

Φίκειον καὶ Φίκιον ὄρος, κρημνὸς ἀπότομος ἐν Βοιωτίᾳ, εἰς 15 σταδίων ἀπόστασιν, ἀνατολικῶς, τοῦ Ὀγχηστοῦ. Τοῦτο ἡ παράδοσις ἐθεώρει ὡς τὴν ἕδραν τῆς Σφιγγὸς, ἥτις αἰολιστὶ Φὶξ ἐλέγετο (Παυσ. Η, 26, 2. — Ἀπλλδ. Γ, 5, 18. — Ἡσδ. Ἀσπ. ΛΓ). Νῦν Φαγᾶς.

Φέλα, πόλις τῆς Πιερίας ἐν Μακεδονίᾳ, ἐπὶ τῶν συνόρων τῆς Θεσσαλίας (Στφ. Βυζ.).

Φιλαδέλφεια, 1) πόλις εἰς τ' ἀνατολικὰ τῆς Λυδίας, ἐπὶ τῶν προπόδων τοῦ Τμώλου, νοτίως τῶν Σάρδεων, κατὰ τὸν βασιλέα Ἄτταλον τὸν Φιλάδελφον κληθεῖσα, πιθανῶς ἡ πρὶν Καλλάτηβος (Στρβ. — Στφ. Βυζ.). Πολλάκις ὑπέφερεν ἐκ σεισμῶν, ὡς ἐν ἄλλοις καὶ ἐπὶ Τιβερίου (Tac. Ann. II, 47). — 2) Ἐπίσημος πόλις τῆς Κοίλης Συρίας, ἢ Περαίας τῆς Παλαιστίνης, πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ἀφ' οὗ ἀπεῖχε 5 μίλια· πρὶν Ἀμμωνα ἢ Ῥαββατάμονα (Ῥαββὰτ Ἀμμὸν) καλουμένη, τὸ δ' Ἑλληνικὸν ὄνομα λαβοῦσα ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου, βασιλέως τῆς Αἰγύπτου (Πολδ. Ε, 71. — Στρβ.). — 3) Πόλις τῆς τραχείας Κιλικίας ἐπὶ τοῦ Καλυκάδνου ποταμοῦ, βορείως τῆς Ἀφροδισιάδος (Στρβ.).

Φιλαὶ, καὶ Φίλαι, νῆσος τοῦ Νείλου χαριεστάτη, κατὰ τὸ μεσημβρινώτατον σημεῖον τῆς Αἰγύπτου, μεθ' ὁμωνύμου πόλεως, ἔνθα ἐπιστεύοντο ταφέντες ὁ Ὄσιρις καὶ ἡ Ἶσις. Τούτου ἕνεκα ἦν πλήρης ναῶν καὶ ἐπισημοτάτων οἰκοδομῶν (Στρβ. ΙΖ, 808. 818. 820). Τούτων ἀξιόλογα ἐρείπια σώζονται. ἀλλ' ὁ μείζων τῶν ναῶν φαίνεται ἀνοικοδομηθεὶς ἐκ λειψάνων ἀρχαιοτέρων οἰκοδομημάτων ἐπὶ Πτολεμαίου Β′, τοῦ Εὐεργέτου, διότι τούτου τὸ ὄνομα ἀπαντᾶται ἱερογλυφικῶς κεχαραγμένον μεταξὺ ἄλλων πολὺ ἀρχαιοτέρων ἐπιγραφῶν (Στρβ. ΙΖ, 803. 818. 820).

Φιλαΐδαι, ἀττικὸς δῆμος, ἀνήκων εἰς τὴν Αἰγηΐδα φυλὴν, ἐπονομασθεὶς κατὰ Φιλαΐον, τὸν υἱὸν τοῦ Αἴαντος. Εἰς αὐτὴν ἀνῆκεν ὁ τύραννος Πεισίστρατος (Πλάτ. Ἱππ. 228. — Στφ. Βυζ.).

Φιλαίμων, εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Πριάμου (Ἀπλλδ. Γ, 12, 5).

Φιλαινὶς, 1) ἐκ Λευκαδίας, γράψασα αἰσχρολόγον βιβλίον (Ἀθήν. — Λουκ.). — 2) Ὄνομα ἑταίρας (Λουκ. Διαλ. Ἑταιρ. ΣΤ).

Φιλαίνων (ἢ Φιλαίνου) βωμὸς, χωρίον καὶ λιμὴν ἐν Λιβύᾳ, μεταξὺ τῆς Καρχηδόνος καὶ τῆς Κυρηναϊκῆς. Ἐκεῖ λέγεται ὅτι ἐρίσαντές ποτε οἱ δύο ἀδελφοὶ Φιλαῖνοι πρὸς τοὺς πρέσβεις τῆς Κυρηναϊκῆς περὶ τῆς ἐκτάσεως τῆς ἑκατέρων χώρας, ἔστερξαν νὰ ταφῶσι ζῶντες ἵνα ἐξασφαλίσωσιν εἰς τὴν πατρίδα των εὐρύτερα σύνορα, καὶ οἱ Καρχηδόνιοι τοῖς ἤγειραν ἐνταῦθα βωμοὺς (Πολύβ. — Στρβ. — Val. Max. V, 6. — Sal. Jug. XV, XIX).

Φιλαῖον. Ἀδείμαντος ὁ Λαμψακηνὸς, φίλος ἢ μᾶλλον κόλαξ Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ, ἀνήγειρεν ἐν Θρίᾳ τῆς Ἀττικῆς μετὰ τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος (τὸ νῦν Δαφνίον) ναὸν εἰς τὴν Φίλαιναν Ἀφροδίτην, καλέσας αὐτὸν Φιλαῖον, πρὸς τιμὴν Φίλης, τῆς μητρὸς ἢ τῆς συζύγου τοῦ Δημητρίου. Ἐπλήρωσε δ' αὐτὸν ἀγαλμάτων ἀφιερωμένων, καὶ ὁ περίβολος τοῦ ναοῦ ἦν ἐξ ἀρχαίου κυκλωπείου τείχους (Παυσ. Α, 37. — Ἀθήν. ΣΤ, 66. — Πλούτ. Δημ, ΙΔ), ὅπερ ἐμφαίνει ὅτι πιθανῶς ἦν ἐκεῖ καὶ ἀρχαῖον Ἀφροδίσιον, ἀνοικοδομηθὲν ὑπὸ τοῦ Ἀδειμάντου. Καὶ τοῦ μὲν ναοῦ οὐδὲν σώζεται, ἀλλὰ, κατωτέρω τοῦ Δαφνίου, εἰς μικρὰν ἀπόστασιν, ὑφίσταται ἐν ἐρειπίοις τὸ κυκλώπειον τεῖχος, καὶ ἐντὸς αὐτοῦ εἰς τὸν καθέτως λελαξευμένον βράχον πλεῖσται θέσεις ἀναθηματικῶν ἀγαλματίων, μετ' ἐπιγραφῶν, δι' ὧν εἰς τὴν «Φίλην Ἀφροδίτην» ἀφιεροῦνται.

Φιλαῖος, υἱὸς τοῦ Αἴαντος, ἐλθὼν καὶ ἐγκαταστὰς εἰς Ἀθήνας, πρόγονος τοῦ Μιλτιάδου (Ἡρδ. ΣΤ, 35).

Φιλάμμων, υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Λευκονόης ἢ τῆς Χιόνης· ἢ, κατ' ἄλλους, υἱὸς τοῦ ἀοιδοῦ Χρυσοθέμιδος, ἐκ Θράκης, περίφημος ἀοιδὸς καὶ κιθαριστὴς, ἐκ τῆς νύμφης Ἀγριόπης πατὴρ τοῦ Θαμύριος καὶ τοῦ Εὐμόλπου· λέγεται συντάξας ὕμνους εἰς τὴν γέννησιν τῆς Λητοῦς καὶ τῶν τέκνων αὐτῆς καὶ πρῶτος ὀργανώσας καὶ διδάξας ἐν Δελφοῖς τοὺς παρθένων χορούς (Εὐρπ. Ῥῆσ. 913. — Παυσ. Δ, 33. — Ἀπλλδ. Α, 3, 3).

Φίλανδρος, υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς νύμφης Ακακαλίδος, ἀδελφὸς τοῦ Φυλάκου. Ἀμφότεροι ἐλέγοντο θηλασθέντες ὑπὸ αἰγὸς, ἧς χαλκοῦν ἄγαλμα ἐδείκνυτο ἐν Δελφοῖς (Παυσ. Φωκ. 16).

Φιλάων, υἱὸς τοῦ Χέρσιδος, ἀδελφὸς τοῦ Γόργου, βασιλέως τῆς Κύπρου (Ἡρδ. Η, 11).

Φιλέας ἢ **Φιλαίας,** 1) Σάμιος, πατὴρ τοῦ καλλιτέχνου Ῥοίκου (Παυσ. Η, 14. Ι, 38). Ἴδ. — 2) Χωρίον καὶ ἀκρωτήριον τῆς Θράκης παρὰ τῷ Βυζαντίῳ (Στφ. Βυζ.). Νῦν Φίλων.

Φιλέταιρος, 1) Ἀθηναῖος, ποιητὴς τῆς μέσης καὶ ἐν μέρει καὶ τῆς νέας κωμῳδίας, ἀκμάσας ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Ὑπερίδου. Εἰς αὐτὸν ἀποδίδονται 21 δράματα, ἐξ ὧν 14 ἐπιγραφαὶ καί τινα ἀποσπάσματα διεσώθησαν. Ἐκ τούτων δὲ καταφαίνεται ὅτι ἐν μέρει μὲν, ὡς οἱ ἀρχαῖοι ποιηταὶ, ἐπραγματεύετο μυθικὰ ἀντικείμενα, ἐν μέρει δὲ τινὰς τῶν κοινωνικῶν περιπετειῶν ὑπὸ τὴν κωμικὴν αὐτῶν ἔποψιν (Συλλ. Meineke, fragm. Com. Graec. III). — 2) Γεννηθεὶς ἐν Τηΐῳ, ἢ Τίῳ τοῦ Πόντου. Ἐν τῇ πρώτῃ νεότητί του ὑπηρέτει παρά τινι Δικίμῳ, Μακεδόνι, ὀπαδῷ κατ' ἀρχὰς τοῦ Περδίκκου, εἶτα τοῦ Ἀντιγόνου καὶ τέλος τοῦ Λυσιμάχου (Διόδ. ΙΗ, 42. Κ, 107), ὅστις τῷ ἐνεπιστεύθη τὴν ἀκρόπολιν τῆς Περγάμου καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ ἐγκατεστημένους θησαυρούς. Τῷ 284 π. Χ. ὁ Φιλέταιρος κατέσχε τὴν Ἀκρόπολιν καὶ τὴν πόλιν ὡς ἰδιοκτησίας του, καὶ κομίσας τῷ 280 π. Χ. τὸ πτῶμα τοῦ ὑπὸ Πτολεμαίου τοῦ Κεραυνοῦ φονευθέντος Σελεύκου τοῦ ἐκ Συρίας, ὑπετάγη εἰς τούτου τὸν υἱὸν Ἀντίοχον τὸν Σωτῆρα. Ἐπὶ τῶν ἀλληλομαχιῶν τῶν Διαδόχων κατώρθωσε νὰ στε-

ρεωθῇ, καὶ ἀπέθανε μόνον τῷ 263 π. Χ., ὀγδοηκοντούτης, ἱδρύσας τὸ κράτος τῆς Περγάμου, οὗ τὴν διαδοχὴν ἀφῆκεν εἰς Εὐμένην, τὸν υἱὸν τοῦ ἀδελφοῦ του (Στρβ. ΙΗ, 623).

Φιλέψιος, Ἀθηναῖος πενόμενος καὶ ποριζόμενος τὰ πρὸς τὸ ζῆν διὰ τερατωδῶν καὶ μυθικῶν διηγήσεων (Ἀρστφ. Πλοῦτ. 179.—Δημοσθ. κ. Τιμκρ. 742).

Φίληβος, Ἀθηναῖος νεανίας, καθ' ὃν ὁ Πλάτων ἐπέγραψεν ἕνα τῶν διαλόγων του.

Φιλημάτιον, ὄνομα ἑταίρας ἐν Ἀθήναις παρὰ Λουκιανῷ.

Φιλήμων, 1) Εὐσεβὴς καὶ πτωχὸς γέρων ἐν Φρυγίᾳ. Αὐτὸς καὶ ἡ γυνὴ του Βαῦκις ἐφιλοξένησάν ποτε τὸν Δία καὶ Ἑρμῆν, ἀγνώστους προσελθόντας, ἐν ᾧ πάντες οἱ ἄλλοι κάτοικοι τοὺς εἶχον ἀποβάλει ἀπὸ τῶν θυρῶν των, δι' ὃ καὶ ἐτιμωρήθη μὲν πᾶν τὸ λοιπὸν χωρίον διὰ πλημμύρας καταστραφέν, ἡ δὲ καλύβη τοῦ Φιλήμονος ἐσώθη, καὶ κατ' Ὀβίδιον (Met. VIII, 621) μετεμορφώθη εἰς λαμπρὸν ναόν, οὗ ἱερεῖς καὶ φύλακες ἔμειναν οἱ δύο γέροντες, καὶ συναπέθανον, μεταμορφωθέντες καὶ αὐτοὶ εἰς δένδρα.—2) Ὁ ἀρχαιότατος καὶ πρῶτος τῶν ποιητῶν τῆς νέας κωμῳδίας, υἱὸς Δαίμονος ἐκ Συρακουσῶν ἢ ἐκ Σόλων, ἦλθε νέος ἐν Ἀθήναις περὶ τὰ 330 π. Χ., καὶ ἤρξατο πρὸς τὸν Μένανδρον ἀνταγωνιζόμενος. Τὸ πρῶτόν του δρᾶμα ἐπεγράφετο «Ὑποβολιμαῖος.» Ὑπερίσχυσε δὲ πολλάκις τοῦ ἀντιπάλου, οὐχὶ διὰ ῥαδιουργιῶν καὶ προσωπικῶν ἐπεμβάσεων, ἀλλὰ διότι ὁ Μένανδρος, τὸν σκοπὸν τῆς νέας κωμῳδίας μᾶλλον ἐπιμόνως ἐπιδιώκων, βαθμηδὸν μόνον καὶ βραδύτερον κατώρθωσε νὰ κερδήσῃ τὴν ἐπιδοκιμασίαν τῶν συμπολιτῶν του, καθ' ὅσον ἀπεῖχε τῆς προσωπικῆς σατύρας, καὶ ὀλιγώτερον ἀπέβλεπεν εἰς τὴν δραματικὴν πλοκὴν ἢ εἰς τὴν τῶν χαρακτήρων ἀνάπτυξιν· ὥστε κατὰ μὲν τὸν χαρακτηρισμὸν ἠλαττοῦτο ὁ Φιλήμων τοῦ Μενάνδρου, ὑπερέβαινεν ὅμως αὐτὸν κατὰ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ δράματος καὶ τὴν ποικιλίαν τῶν περιπετειῶν. Τούτου ἕνεκα οἱ Ἀθηναῖοι, εἰθισμένοι εἰς τὴν ἀφθονίαν τῶν κωμικῶν θέσεων καὶ τῆς σαρκαστικῆς καὶ σατυρικῆς εὐφυΐας τῆς ἀρχαίας καὶ νέας κωμῳδίας, ἐξηκολούθησαν ἐπί τινα χρόνον ἔτι εἰς τὸν Φιλήμονα, κατὰ τὸν τρόπον τῆς νέας, ἀλλὰ κατὰ τὸ πνεῦμα τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας ἔτι γράφοντα, ν' ἀποδίδωσι τὰ πρωτεῖα. Ἐνίοτε ὅμως καὶ ἡττᾶτο, καὶ εἴτε ἕνεκα τοιαύτης τινὸς ἥττης, εἴτε προσκληθεὶς ὑπὸ τοῦ Πτολεμαίου εἰς Ἀλεξάνδρειαν, ἀπῆλθεν ἐπί τινα ἔτη ἐξ Ἀθηνῶν, εἶτα δ' ἐπανελθών, ἔμεινεν ἐκεῖ μέχρι τέλους, ἀποβιώσας τῷ 262 π. Χ. λίαν προβεβηκώς, καὶ εἰς τὴν ποίησιν πάντοτε ἀσχολούμενος. Λέγεται γράψας δράματα 97, ἐξ ὧν γνωσταὶ εἰσὶν αἱ ἐπιγραφαὶ τῶν 56, διάφορα ἀποσπάσματα, καὶ τὰ σχέδια δύο ἐξ αὐτῶν, τοῦ «Ἐμπόρου» (Mercator) καὶ τοῦ «Θησαυροῦ» (Trinummus) ἃ λατινιστὶ εἰ οὐχὶ μετέφρασεν, ἀλλ' ἀπεμιμήθη ὁ Πλαῦτος.—3) Καὶ ὁ υἱὸς δὲ τοῦ Φιλήμονος Φιλήμων ἐκαλεῖτο ἐπίσης, καὶ ἦν καὶ αὐτὸς κωμικὸς ποιητής, γράψας 54 κωμῳδίας, αἵτινες μετ' οὐ πολὺ ἔπαυσαν διακρινόμεναι ἀπὸ τῶν τοῦ πατρός του. (Συλλγ. Meineke, Fragm. Com. Graec. IV). —4) Γραμματικὸς, ἐπονομασθεὶς κριτικὸς, διότι συνέγραψε λόγου ἄξια «Σύμμικτα εἰς Ὅμηρον». — 5) Ἀττικὸς λεξικογράφος.—6) Ἕτερος λεξικογράφος τῆς ε' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ., ἢ καὶ νεώτερος, συντάξας «Λεξικὸν τεχνολογικόν».

Φιλήσιος, ἐξ Ἀχαΐας, εἷς τῶν Ἑλλήνων στρατηγῶν τῶν συναναβάντων μετὰ Κύρου τοῦ νεωτέρου (Ξνφ. Ἀνβ.).

Φιλητᾶς, Κῶος ἢ Ῥόδιος ποιητὴς καὶ γραμματικὸς, ἐπὶ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος καὶ Ἀλεξάνδρου, διδάσκαλος Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου, τοῦ Θεοκρίτου καὶ Ζηνοδότου τοῦ γραμματικοῦ. Ἐπειδὴ ἦν σώματος λίαν ἀσθενικοῦ, ἐμυθολόγουν περὶ αὐτοῦ ὅτι εἶχε μόλυβδον ἐγκεχυμένον εἰς τὰς ἐμβάδας

του ἵνα μὴ ἁναρπάζηται ὑπὸ τοῦ ἀνέμου. Ἐμπεριελήφθη δ' εἰς τὸν κανόνα τῶν ἐλεγειακῶν ποιητῶν, καὶ ἦν ἀληθῶς διάσημος διὰ τὴν ἀφέλειαν τῆς διαμορφώσεως καὶ τὸ βάθος τῶν αἰσθημάτων εἰς τὰ ἐρωτικὰ ἐλεγεῖά του. Μεγάλως δ' ἐξετίμων αὐτὸν οἱ Ῥωμαῖοι ἐλεγειογράφοι (Prop. II, 34, 27. III, 1, 1. 3,52. IV, 6, 3). Διετηρήθησαν δὲ ὀλίγα μόνον αὐτοῦ ἀποσπάσματα (Συλλγ. Bach 1829).

Φιλήτωρ. Παρὰ Κρησί, καὶ ἐν γένει παρὰ Δωριεῦσιν, ἐπεκράτει τὸ ἔθος, τὴν ἀνατροφὴν τῶν παίδων ν' ἀναλαμβάνωσιν οἱ ἄνδρες κατ' ἐκλογήν· καὶ ὁ μὲν ἀνατρέφων ἀνὴρ ἐλέγετο Φ ι λ ή τ ω ρ (ὁ ἀγαπῶν), ὁ δὲ παῖς Κ λ ε ι ν ὸ ς, καὶ αἰσχρὸν ἐνομίζετο διὰ παῖδας εὐγενεῖς καὶ ἀνεπιλήπτους νὰ στεροῦνται φιλητόρων· ὁ δὲ νόμος αὐστηρότατα ἐπροστάτευεν αὐτοὺς κατὰ πάσης προσβολῆς ἢ ἀνοικείου συμπεριφορᾶς τῶν φιλητόρων (Ἔφορ. ἐν Στρβ. 1, 4.17. — Ξνφ. Συμπ. 8.—Αἰλ. Π. Ἱ. ΙΒ, 12), εἰ καὶ τὸ ἔθος παρεξηγεῖται παρ' Ἀριστοτέλει (Πολτ. Β, 6, 5).

Φιλιάδης, 1) τύραννος ἐν Μεσσήνῃ τῆς Πελοποννήσου (Δμσθ. Στφ. 324).—2) Κόλαξ τις παρὰ Λουκιανῷ.

Φιλίνη, μήτηρ τοῦ ποιητοῦ Θεοκρίτου (Ἐπ. Γ).

Φιλῖνος, 1) ἀττικὸς ῥήτωρ, σύγχρονος τοῦ Δημοσθένους. Διετηρήθησαν δ' ἐκ τῶν λόγων του μόνον ἓν ἀπόσπασμα καὶ τρεῖς ἐπιγραφαί.—2) ἐξ Ἀκράγαντος τῆς Σικελίας, ἱστοριογράφος, γράψας τοὺς Καρχηδονικοὺς πολέμους μετὰ μεγίστης φιλοπροσωπίας ὑπὲρ τῶν Καρχηδονίων, ἴσης πρὸς τὴν ὑπὲρ τῶν Ῥωμαίων τοῦ Λατίνου Φαβίου (Πολβ. Α, 14, 15, Γ, 26). — 3) Ἰατρὸς, γράψας περὶ φυτῶν καὶ τῆς ἰαματικῆς αὐτῶν δυνάμεως (Ἀθήν. ΙΕ, 681).

Φίλιος, ἐπίθετον τῆς Διὸς, ὑφ' ὃ εἶχεν ὁ θεὸς ναὸν ἐν Μεγαλοπόλει (Παυσ. Α, 31).

Φιλιππίδης, 1) Ἀθηναῖος πλούσιος, φίλος τοῦ Μειδίου (Δμσθ. Μειδ. σλ. 581. 583). — 2) Υἱὸς τοῦ Φιλοκλέους, ποιητὴς τῆς νέας κωμῳδίας, περὶ 308—298 π. Χ. ἐπὶ τοῦ βασιλέως Λυσιμάχου, συνέδεε πᾶσαν τὴν χάριν τῶν τρόπων τοῦ αὐλικοῦ μετ' εὐγενοῦς παρρησίας (Πλούτ. Δημ. ΙΒ, ΚΣΤ). Ἀπέθανε δ' ἐκ χαρᾶς, δι' ἕνα του δραματικὸν θρίαμβον. Εἰς αὐτὸν ἀποδίδονται 44 δράματα, καὶ ἐκ 15 ἐξ αὐτῶν σώζονταί τινα ἀποσπάσματα, ἀλλ' οὐχὶ ἱκανὰ ὅπως ἐξ αὐτῶν ἐξαχθῶσι συμπεράσματα περὶ τοῦ ὕφους καὶ τῆς ποιητικῆς ἱκανότητος αὐτοῦ (Συλλγ. Meineke, Fragm. Com. Graec. IV). Ἐλέγετο τοσοῦτον ἰσχνὸς, ὥστε «Φιλιππιδοῦμαι,» ἤτοι ἰσχνοῦμαι, κατήντησε παροιμιακὸν (Αἰλ. Π. Ἱ. Ε, 6. Ἀθήν.).—3) Ἀθηναῖος, μαθητὴς τοῦ Πρωταγόρου (Πλούτ. Πρωταγ. σλ. 315).

Φίλιπποι (οἱ), πόλις ἐν τῇ Ἠδωνίδι, χώρᾳ τῆς Θράκης ἡνωμένῃ μετὰ τῆς Μακεδονίας, ἐπὶ ἀποτόμου ὕψους τοῦ ὄρους Παγγαίου, κατὰ τὸν ποταμὸν Ῥάγγον, παρὰ τῷ Νέστῳ, καὶ οὐ μακρὰν τῆς Ἀμφιπόλεως. Καὶ πρὶν μὲν ὠνομάζετο Κρηνίδες· ἀνῳκοδομήθη δὲ καὶ ἔλαβε τὸ νέον ὄνομα ὑπὸ Φιλίππου τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας. Πλοῦτον ἐχορήγουν αὐτῇ τὰ παρακείμενα χρυσωρυχεῖα (Ἡρδ. Ε, 23, 26, ΣΤ, 46). Ἐπίσημος δ' ἐγένετο ἐν τῇ ἱστορίᾳ διὰ τῆς αὐτόθι ἥττης τοῦ Βρούτου καὶ Κασσίου τῷ 42 π. Χ. Ὁ Αὔγουστος κατέστησεν αὐτὴν ῥωμαϊκὴν ἐπαρχίαν. Ὁ δ' ἀπόστολος Παῦλος ἵδρυσεν αὐτόθι μίαν ἐκ τῶν πρώτων χριστιανικῶν κοινοτήτων (Στρβ. Ζ, 331).

Φιλιππούπολις, ὀχυρὰ πόλις ἐν Θράκῃ ἐπὶ τρικορύφου ὄρους (Trimontium λα-

τινιστὶ), ἐπὶ μεγάλης πεδιάδος κατὰ τὴν νοτίαν ὄχθην τοῦ Ἕβρου. Ἐκλήθη δὲ κατὰ

Φίλιππον, τὸν βασιλέα τῆς Μακεδονίας, ἀνοικοδομήσαντα αὐτήν, Εὐμολπιάδα πρὶν καλουμένην. Εἶτα κατέκτησαν οἱ Θρᾷκες αὐτήν, καὶ ἐπὶ Ῥωμαίων ἦν τῆς Θρᾴκης πρωτεύουσα (Πολ6. Ε, 100.—Liv. XXXIX, 53.—Tac. Ann. III, 28). Καὶ νῦν ἔτι πόλις σπουδαιοτάτη.

Φίλιππος, ὄνομα πολλῶν βασιλέων τῆς Μακεδονίας. 1) Υἱὸς Ἀργαίου, περὶ τὰ 610 π.Χ. φονευθεὶς εἰς μάχην κατὰ τῶν Ἰλλυριῶν. —2) Υἱὸς Ἀλεξάνδρου Α', ἀδελφὸς Περδίκκου Β', ὑφ' οὗ ἐξεβλήθη τοῦ θρόνου τῆς Μακεδονίας (Θουκ. Α, 57). — 3) Τρίτος υἱὸς Ἀμύντου Β' καὶ Εὐριδίκης, γεννηθεὶς τῷ 382 π.Χ., ἀπεκομίσθη τῷ 369 ἢ 368 ὑπὸ τοῦ Πελοπίδου ὡς ὅμηρος εἰς Θήβας (Πλούτ. Πελπ. ΚΣΤ), καὶ διέμεινεν ἐκεῖ ἐπὶ τριετίαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἐπαμεινώνδα ἢ τοῦ Παμμένους. Φονευθέντος τοῦ ἀδελφοῦ του Περδίκκου τῷ 360 ἐν μάχῃ κατὰ τῶν Ἰλλυριῶν, κατέλαβεν αὐτὸς τὴν ἀρχήν, τὸ πρῶτον ὡς ἐπίτροπος τοῦ Ἀμύντου, ἀνηλίκου υἱοῦ τοῦ φονευθέντος βασιλέως. Ἐν τούτοις ἀνεδείχθη ἕτερός τις, ὁ Παυσανίας, ἔχων ἀξιώσεις εἰς τὸν θρόνον, καὶ ὑποστηριζόμενος ὑπὸ τῶν Θρᾳκῶν· ἀλλ' ὁ Φίλιππος ἀπεμάκρυνεν αὐτόν, ἱκανοποιήσας ἄλλας ἀξιώσεις τῶν προστατῶν του. Οἱ Ἀθηναῖοι ὑπεστήριζον ἕτερόν τινα, τὸν Ἀργαῖον· ἀλλὰ καὶ τούτους ἐπιδεξίως ἀπεμάκρυνεν ὁ Φίλιππος, ὑποσχεθεὶς νὰ παραιτηθῇ τῶν ἐπὶ τῆς Ἀμφιπόλεως ἀξιώσεών του (Δμσθ. Ἀρστκρ. σλ. 660)· εἶτα δὲ κατεπολέμησε καὶ ἐνίκησε τοὺς Ἰλλυριοὺς καὶ Παίονας, καὶ ἐξέτεινε τὸ κράτος πρὸς τὰ βορειοδυτικὰ μέχρι τῆς Λυχνίτιδος λίμνης (Διόδ. ΙΣΤ, 4). Μετὰ τοιαῦτα κατορθώματα ἡ ἀριστοκρατία τῶν Μακεδόνων προθύμως ἀνεγνώρισεν αὐτὸν βασιλέα. Ἔκτοτε ἐπεδόθη εἰς νέα εὐρύτερα σχέδια· καὶ πρῶτον μὲν ἐπεδίωξε τὴν ἐπέκτασιν τῶν ὁρίων τοῦ μακεδονικοῦ κράτους· εἶτα δ' ἐξετάθη ἡ φιλοδοξία του καὶ ἐπ' αὐτὴν τὴν ἡγεμονίαν ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος, ἣν μάτην εἶχον ἐπιζητήσει αἱ Θῆβαι, καὶ ἣς ἔφερον πάλιν αἱ Ἀθῆναι τὸ σκῆπτρον. Τέλος διενοήθη καὶ τοὺς Πέρσας νὰ καταπολεμήσῃ.— Εἰς τὴν πολεμικὴν τέχνην ἐγκύψας κατὰ τὰ παραδείγματα ἃ εἶδε καὶ ἐμελέτησεν ἐν Θήβαις, ὠργάνωσεν ἐν Μακεδονίᾳ τὴν φάλαγγα, καταλληλοτάτην διάταξιν διὰ μέρη ἔνθα ὑπῆρχον διάφορα στοιχεῖα ἰσχυροῦ συνδέσμου δεόμενα. Ὠφελήθη δὲ μεγάλως καὶ ἐκ τῶν τότε πρῶτον ἀνοιχθέντων μεταλλείων τοῦ Παγγαίου, ἄτινα ἀπέφερον 1,000 τάλαντα ἐτησίως. Πρὸ πάντων ὅμως ἐβοήθησε τὰ σχέδια αὐτοῦ ἡ πολιτικὴ καὶ ἐθνικὴ παρακμὴ τῆς Ἑλλάδος, ἣν μετὰ πλείστης ἐπιδεξιότητος καὶ ἀγχινοίας ἐξεμεταλλεύθη. Ὁ Δημοσθένης πολλαχοῦ περιγράφει τὸν χαρακτῆρά του· ἀλλ' ἡ εἰκὼν δὲν δύναται νὰ ἐκληφθῇ ὡς ἀκριβὴς καὶ βεβαία. Πολλὰ τῶν αὐτῷ προσαπτομένων ἦσαν γενικὰ τῆς ἐποχῆς ἐλαττώματα· βέβαιον ὅμως φαίνεται ὅτι ὑπέταττε τὴν δραστηριότητα εἰς τὴν κρίσιν του, οὐδέποτε ἔσπευδεν ἀλογίστως, περιέμενε μέχρις οὗ ὡρίμαζεν ὁ καρπός, κατώρθου πολλὰ δι' ὀλίγων εἴτε ὅπλων, εἴτε χρημάτων, εἴτε ὑποσχέσεων, καὶ ἠσχολεῖτο ἰδίως πανταχοῦ ὁπαδοὺς νὰ κερδίζῃ, καὶ τὰς πόλεις νὰ τάττῃ ἑκάστην ὑπὲρ ἑαυτοῦ, ἢ νὰ πείθῃ εἰς οὐδετερότητα καὶ εἰς ἀπραξίαν μέχρις οὗ ἠδύνατο καὶ κατ' αὐτῶν νὰ στραφῇ (Δμσθ. Ὀλ. Β, σλ.19 Χερσον. 105—Διόδ. ΙΣΤ, 8). Ἀφ' οὗ ἀρκούντως ὠχυρώθη ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ χώρᾳ, προσέβαλε τὴν Ἀμφίπολιν. Τὰς Ἀθήνας κατ' ἀρχὰς ὑπούλως ἔπεισεν εἰς ἀποχήν, εἶτα δὲ διὰ τοῦ συμμαχικοῦ πολέμου παρεκώλυσε τὴν αὐτῶν παρέμβασιν, καὶ τέλος ἐστράφη καὶ κατ' αὐτῶν τῶν Ἀττικῶν κτήσεων ἐν τῇ Χαλκιδικῇ, κατέκτησε τὴν Πύδναν, περιεποιήσατο εἰς ἑαυτὸν τοὺς Ὀλυνθίους, παραδοὺς αὐταῖς τὴν Ἀνθεμοῦντα, καὶ ὑπὲρ αὐτῶν τὴν Ποτίδαιαν κυριεύσας, τῷ 358 καὶ 357 (Δμσθ. Ἀλων. σλ. 83. Ἀρστκρ. 659). Εἰς βοήθειαν κληθεὶς ὑπὸ τῶν Ἀλευαδῶν κατὰ τῶν ἐν Φεραῖς ἀνακυψάντων τυράννων, προσεκτήσατο ἐπιρροὴν ἐν Θεσσαλίᾳ καὶ διηνέωξεν οὕτως

ἑαυτῷ τὴν ὁδὸν εἰς τὴν κυρίως Ἑλλάδα. Ἀφορμὴν δ' ἀναμίξεως εἰς τὰ Ἑλληνικὰ πράγματα παρέσχον αὐτῷ οἱ Θηβαῖοι, ἐπιδιώξαντες τὴν ἐκτέλεσιν ψηφίσματος τοῦ ἄλλως ἐλαχίστην ἐπιρροὴν ἐξασκοῦντος ἀμφικτυονικοῦ συνεδρίου κατὰ τῶν Φωκέων, ὡς καταπατησάντων ἐν Κρίσσῃ ἱερά τινα κτήματα τοῦ ἐν Δελφοῖς μαντείου. Ἐντεῦθεν ἐξερράγη τῷ 356 ὁ Φωκικὸς ἢ ἱερὸς πόλεμος, καθ' ὃν οἱ Φωκεῖς συνεμάχουν μετὰ τῶν τυράννων τῶν Φερῶν. — Κατ' ἀρχὰς ἐπωφελήθη ὁ Φίλιππος ἐκ τῶν περιστάσεων τούτων ἵνα κυριεύσῃ τὰς ἑλληνικὰς παραλίους πόλεις Ποτίδαιαν καὶ Μεθώνην· ἀλλὰ τῷ 353 ὑπὸ τῶν Θεσσαλῶν αὖθις κληθεὶς εἰς βοήθειαν, ἀπέτυχεν εἰς δύο μάχας κατὰ τῶν τυράννων καὶ τῶν Φωκέων, καὶ μόνον κατὰ τὸ ἔαρ 352 μεγάλην ἐνίκησε νίκην κατὰ τοῦ Ὀνομάρχου (Διόδ. ΙΣΤ, 35). Ὅτε δ' ἐστράφη ὡς ἵνα εἰσβάλῃ εἰς τὴν Φωκίδα, κατέλαβον οἱ Ἀθηναῖοι τὰς Θερμοπύλας διά τε ξηρᾶς καὶ διὰ θαλάσσης (Δμσθ. Φιλ. Α, σλ. 44. — Just. VIII, 2), καὶ τότε ὁ Φίλιππος, ἀφ' οὗ ἐξησφάλισε τὴν θέσιν του ἐν Θεσσαλίᾳ, ἀπῆλθεν αὖθις εἰς Θράκην, ἠπείλησε τὴν Ὄλυνθον καὶ πάντα τὰ ἐκεῖ τῶν Ἀθηναίων συμφέροντα. Μὴ παυσάμενος δὲ ν' ἀποβλέπῃ εἰς τὰς ἐσωτερικὰς τῆς Ἑλλάδος σχέσεις, προὐκάλεσε συγχύσεις ἐν Εὐβοίᾳ, ἔνθα ἐνίκησε μὲν ὁ Φωκίων ἐν Ταμυναῖς ἀλλ' οὐχ ἧττον δυνάσται ἀνεφάνησαν ἐν Ἐρετρίᾳ καὶ Ὠρεῷ, ὑπὸ τοῦ Φιλίππου ὑποστηριζόμενοι, καὶ ἀπὸ τοῦ 350 ἡ Εὔβοια ἀπεξενώθη τῶν Ἀθηνῶν (Πλουτ. Φωκ. Ι Β. — Αἰσχ. Κτσφ. Π Ε. — Δμσθ. Φιλ. Β, 125). Ἐν Πελοποννήσῳ παρέστη ὡς προστάτης τῆς ἐλευθερίας, ἐκ Θεσσαλίας ἐξεδίωξε καὶ πάλιν τοὺς τυράννους τῷ 349, καὶ ἐστράφη κατὰ τῆς Ὀλύνθου, ἥτις ἐπὶ κεφαλῆς τεθεῖσα δεσμοῦ τῶν Ἑλληνικῶν χαλκιδικῶν πόλεων, εἶχε τῷ 348 συνδεθῆ μετὰ τῶν Ἀθηνῶν. Τῇ ἐπιμόνῳ προτροπῇ τοῦ Δημοσθένους ἔπεμψαν αἱ Ἀθῆναι ἐπικουρίαν, ἀλλ' οὐχὶ ἐπαρκῆ, οὐδ' ὑφ' ἱκανοὺς ἀρχηγούς, καὶ ἡ Ὄλυνθος, διὰ προδοσίας ὑπὸ τοῦ Φιλίππου ἁλοῦσα, τῷ 348, κατεστράφη, καὶ οἱ κάτοικοι ἀπήχθησαν δοῦλοι (Δμσθ. Φιλ. Γ, σλ. 113. 128. Ὀλ. Ε, 30 Π. στφ. 241. — Διόδ. ΙΣΤ, 53). Τότε ἔκρινεν ὁ Φίλιππος ἐλθόντα τὸν καιρὸν καθ' ὃν ἠδύνατο δι' ἔργων ν' ἀναμιγῇ εἰς τὰ τῆς Ἑλλάδος· ἀλλὰ τὴν πρὸς τὰς Ἀθήνας ῥῆξιν μὴ νομίζων ἔτι συμφέρουσαν, παρέστησεν ἐπιτηδείως ὅτι κατὰ τῶν Θηβαίων μόνον θὰ ἐκινεῖτο, ἐκέρδησε διὰ δωροδοκιῶν ὑπὲρ ἑαυτοῦ τινὰς τῶν πρέσβεων, ὡς τὸν Αἰσχίνην, τὸν Φιλοκράτην κτλ. καὶ κατώρθωσε συνομολόγησιν εἰρήνης, ἐν ᾗ οὐδεμία μνεία περὶ Φωκέων ἐγίνετο (Δμσθ. πρπρσβ. σλ. 439)· τὴν δ' εἰς αὐτὸν πεμφθεῖσαν πρεσβείαν κατώρθωσεν, ἀπ' ἐναντίας πασῶν τῶν συμβουλῶν τοῦ Δημοσθένους, ἐπὶ πολλοὺς μῆνας νὰ κρατήσῃ παρ' ἑαυτῷ καὶ νὰ κερδήσῃ ὑπὲρ τῶν συμφερόντων του (κατ' Ἰούλιον 346)· καὶ ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ ὑπέταξε τὸν Θρᾷκα ἡγεμόνα, Κερσοβλέπτην, καὶ πολλὰς πόλεις τῆς Θρᾴκης (Διόδ. ΙΣΤ, 73). Καὶ ἀπεκάλυψε μὲν ὁ Δημοσθένης τοῖς Ἀθηναίοις τὴν ἀκρισίαν ἢ ἀπιστίαν τῶν πρέσβεών των· ἀλλὰ πρὶν ἢ ἄλλοι πρέσβεις πεμφθῶσι, διήλασεν ὁ Φίλιππος ἀκωλύτως διὰ τῶν Θερμοπυλῶν· πᾶσα ἡ Φωκὶς ὑπε-

τάγη, αἱ πόλεις ἀπετειχίσθησαν, ὁ λαὸς ἀφωπλίσθη, καὶ ὁ Φίλιππος ἀντικατέστησε τοὺς Φωκεῖς εἰς τὴν Δελφικὴν ἀμφικτυονίαν, ὥστε καὶ αὐτὸς ὁ Δημοσθένης ἐσυμβούλευσε τότε τῆς εἰρήνης τὴν τήρησιν. Ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων τούτων ηὐχαριστημένος, καὶ ἀφ' οὗ τὴν Θεσσαλίαν μᾶλλον ὑποχείριον κατέστησε, τετραχῆ αὐτὴν διαιρέσας, ἐστράφη αὖθις κατὰ τῆς Θράκης, τῆς Ἰλλυρίας καὶ τῶν Τριβαλλῶν, ηὔξησε τὸν στόλον του, καὶ τῷ 344, ἐντολῇ τῶν Ἀμφικτυόνων, ἐκινήθη κατὰ τῆς Σπάρτης. Ἀπὸ τοῦ 342 ὅμως ἐπανέλαβεν αὖθις τὰς ἐνεργείας του κατὰ τῶν Ἀθηνῶν, ὑπρκινῶν ταραχὰς ἐν Εὐβοίᾳ, καὶ προσβαλὼν τὰς πόλεις τῆς Ἀλονήσου. Καὶ ὁ μὲν Φώκίων ὑπέταξεν αὖθις τὴν Εὔβοιαν (τῷ 341), ὁ δὲ Διοπείθης ἐν Χερσονήσῳ ὑπερεμάχησεν ἀνδρείως ὑπὲρ τῶν Ἀθηνῶν· ἀλλ' ὅτε ὁ Φίλιππος ἐστράφη καὶ κατὰ τῆς Κορίνθου καὶ κατὰ τοῦ Βυζαντίου, εἰς ὃ καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν ἔπεμψεν ἐπικουρίαν, τότε τῷ ἐκήρυξαν οἱ Ἀθηναῖοι τὸν πόλεμον (Δμσθ. Φιλ. Δ. π. στφ. 254.—Πλούτ. Φωκ. ΙΔ.—Διόδ. Σικ. ΙΣΤ, 74.—Just. IX,2). Ὁ Φωκίων ἔσωσε τότε τὸ Βυζάντιον· ὁ δὲ Φίλιππος, κατ' ἐπιφάνειαν ἀποστὰς τῶν Ἑλληνικῶν πραγμάτων, ἐστράφη κατὰ τῶν Σκυθῶν καὶ τῶν Τριβαλλῶν (339). Ὁριστικὴν δὲ λύσιν ἐπέφερε νέος ἱερὸς πόλεμος, προφανῶς προκληθεὶς ὑπ' ἀργυρωνήτων προδοτῶν. Τότε δὲ, ὡς ἐκτελεστὴς τῶν δογμάτων τῶν Ἀμφικτυόνων κατὰ τῆς Ἀμφίσσης, πόλεως τῆς Λοκρίδος, εἰσήλασεν ὁ Φίλιππος μετ' ἰσχυροῦ στρατοῦ εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ περατώσας τὴν μικροῦ λόγου ὑπόθεσιν ἥτις ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὴν ἐκστρατείαν, διεχείμασεν ἐν Λοκρίδι, καὶ κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ 338 κατέλαβε τὴν Ἐλάτειαν ἐπὶ τῶν συνόρων τῆς Βοιωτίας. Τότε διεπράξατο ὁ Δημοσθένης συνομολόγησιν συμμαχίας μετὰ τῶν Θηβῶν, εἰς ἣν καὶ ἄλλαι Ἑλληνικαὶ πόλεις προσῆλθον, καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ πολέμου ἦν εὔνους μᾶλλον διὰ τοὺς Ἕλληνας· ἀλλὰ τῇ 4 Αὐγούστου 338 ὁ συμμαχικὸς στρατὸς τῶν Ἀθηναίων καὶ Θηβαίων, μετ ἀνδρείαν ἄμυναν, κατενικήθη ἐν Χαιρωνείᾳ· ὁ δὲ Φίλιππος ἐν μετριοπαθείᾳ περιωρίσθη εἰς τὸ νὰ τιμωρήσῃ τοὺς Θηβαίους μόνον δι' ἐγκαταστάσεως φρουρᾶς εἰς τὴν πόλιν των, καὶ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους προσηνέχθη ἐπιεικῶς. Μεγάλη συνέλευσις τῶν ἀντιπροσώπων τῶν Ἑλληνικῶν πόλεων συνεκροτήθη τότε ἐν Κορίνθῳ, καὶ ἀπεφάσισε τῷ 337 ἐθνικὸν πόλεμον τῶν Ἑλλήνων κατὰ τῶν Περσῶν ὑπὸ τοῦ Φιλίππου τὴν ἀρχιστρατηγίαν. Ἑπομένως ἐπέστρεψεν οὗτος εἰς Μακεδονίαν ἵνα παρασκευάσῃ τὴν ἐκστρατείαν, καὶ στρατὸς ἐπέμφθη εἰς Ἀσίαν ὑπὸ τὸν Παρμενίωνα· ὁ δὲ βασιλεὺς τῶν Περσῶν μάτην ἔπεμψε χρήματα εἰς τὰς Ἑλληνικὰς πολεις ἐπὶ τῇ ἐλπίδι τοῦ νὰ συνασπίσῃ αὐτὰς κατὰ τοῦ Φιλίππου. Ἀλλ' ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ οἰκογενείᾳ ἡ εἰρήνη οὐδαμῶς ἐπεκράτει. Ἀποβαλὼν τὴν σύζυγόν του Ὀλυμπιάδα, ἐγκαταλιποῦσαν τὴν αὐλὴν μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς Ἀλεξάνδρου, εἶχε νυμφευθῇ πρὸ ὀλίγου Κλεοπάτραν, τὴν ἀδελφὴν τοῦ Ἀττάλου. Ὅτε δὲ μετ' οὐ πολὺ ἐνύμφευσε τὴν θυγατέρα του Κλεοπάτραν μετ' Ἀλεξάνδρου τοῦ βασιλέως τῆς Ἠπείρου, τότε, ἐπὶ τῆς τελετῆς τοῦ γάμου, ἐπιπεσὼν ἐθανάτωσεν αὐτὸν ὁ Παυσανίας, κατ' αὔγουστον τοῦ 336 (Διόδ. ΙΣΤ, 87.- Just. IX,6). Πλὴν δὲ τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ τῆς Κλεοπάτρας, τέκνων τῆς Ὀλυμπιάδος, εἶχε καὶ ἄλλα παιδία ἐξ ἄλλων γυναικῶν.—3) Φίλιππος Β, Ἀρριδαῖος. Ἴδ. Ἀρριδαῖος.—4) Φίλιππος Γ, υἱὸς Δημη-

τρίου Β, διεδέχθη 17έτης Ἀντίγονον τὸν Δώσωνα, τῷ 221 π.Χ., ὅτε οἱ Ἕλληνες ἀπεπειράθησαν αὖθις ν' ἀποσείσωσι τὸν μακε-

δονικὸν ζυγὸν, ἐξ Ἰλλυρίας δ' οἱ Ῥωμαῖοι ἐπήρχοντο. Συμμαχήσας μετὰ τῶν Ἀθηναίων, ἐπολέμησε κατὰ τῶν Αἰτωλῶν· ἀλλὰ μετ' ὀλίγου λόγου ἄξια συμβάντα, ἐκλείσθη τῷ 217 ἡ ἐν Ναυπάκτῳ εἰρήνη. Χαρακτῆρος κακοτρόπου, ἐδηλητηρίασε τὸν Ἄρατον διότι τῷ προσῆψεν ὅτι ἐδείκνυεν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον τυραννικὰς διαθέσεις (Πλούτ. Ἀρστ. NB.—Πολ6. 4, 14)· ἐδείχθη δὲ καὶ πολιτικῶς ἀνίκανος, μὴ ἐννοῶν πῶς τὰς περιστάσεις νὰ ἐκμεταλλεύσῃ καὶ διευθύνῃ, ὅτε ἐπὶ τοῦ δευτέρου Καρχηδονικοῦ πολέμου, τῷ 215, συμμαχήσας μετὰ τοῦ Ἀννίβα, δὲν ὑπεστήριξεν αὐτὸν δεόντως (Liv. XXIII, 32). Ὁ Μ. Βαλέριος Λαιβῖνος συνήσπισε μετ' ὀλίγον τοὺς ἀντιπάλους αὐτοῦ (Liv. XXIII. 24), καὶ ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ὑποκινηθέντες οἱ Αἰτωλοὶ, ἀνενέωσαν τὸν πόλεμον, ὅστις, ἀφ' οὗ κατ' ἀρχὰς ἤρροντο μικροῦ λόγου ἀξίας τινὰς νίκας οἱ Μακεδόνες, ἔληξεν εἰς εἰρήνην ἣν συνωμολόγησαν, τῷ 205, καὶ οἱ Ῥωμαῖοι καὶ ὁ Φίλιππος μετὰ τῶν ἑκατέρωθεν συμμάχων (Liv. XXIV, 12). Μὴ ἀναλογιζόμενος τὸν κίνδυνον ὅστις τὸν ἠπείλει ἐκ τῶν ἅπαξ ἐξερεθισθέντων Ῥωμαίων, περιεπλάκη ἐν τοῖς ἀμέσως ἑπομένοις χρόνοις, ἐν συμμαχίᾳ μετ' Ἀντιόχου τοῦ μεγάλου, εἰς πόλεμον κατὰ τῆς Αἰγύπτου (Liv. XXXI, 14), καὶ ἠπείλησε τὴν Πέργαμον καὶ τὴν Ῥόδον, ἀμφοτέρας τῶν Ῥωμαίων συμμάχους· δι' ὃ καὶ μόλις λήξαντος τοῦ δευτέρου καρχηδονικοῦ πολέμου, ἡ Ῥωμαϊκὴ Βουλὴ τῷ ἐκήρυξε τὸν πόλεμον, τῷ 200, ὅτε καὶ αἱ πλεῖσται Ἑλληνικαὶ πόλεις τὸν ἐγκατέλιπον. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν, ἐπὶ δύο ἔτη, ὁ πόλεμος ἐχώρει νωθρῶς· ἀλλὰ τῷ 197 ὁ Τ. Κουΐγκτιος Φλαμινῖνος κατετρόπωσε τὸν Φίλιππον (Πολ6. Β, 7.—Liv. XXXIII, 7-9), καὶ εἰρήνη συνωμολογήθη ἐπὶ τοῖς ὅροις τοῦ ν' ἀποσύρῃ τὰς φρουρὰς αὐτοῦ ἀπὸ τῶν Ἑλληνικῶν πόλεων, νὰ ἐλαττώσῃ τὸν στρατόν του, νὰ παραδώσῃ τὸν στόλον του, ν' ἀποτίσῃ 1,000 τάλαντα, καὶ εἰς οὐδένα πόλεμον νὰ χωρῇ ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τῶν Ῥωμαίων (Πολ6. ΙΗ, 27.—Πλουτ. Φλαμιν. 1.—Liv. XXXIII, 30). Ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐθραύσθη. Μάτην ἐζήτησαν ἔκτοτε οἱ Αἰτωλοὶ, ὁ Ἀντίοχος καὶ ὁ Ἀννίβας νὰ τὸν ἐλκύσωσιν αὖθις εἰς συμμαχίαν κατὰ τῆς Ῥώμης. Ἀποπέμψαντες αὐτῷ τὸν υἱόν του Δημήτριον οἱ Ῥωμαῖοι, τὸν παρ' αὐτοῖς ὡς ὅμηρον διαμένοντα, καὶ ἐπιτρέψαντες τὴν κατοχὴν κατακτήσεων τινῶν ἐν Ἑλλάδι καὶ Θρᾴκῃ, τὸν ἐδέσμευσαν ἐντελῶς εἰς ἑαυτοὺς (Liv. XXXVI, 33. XXXIX, 23), ὥστε ἀπαθῶς ἔβλεπε τὰς περαιτέρω προόδους των. Μετ' ὀλίγον ὅμως, μὴ φοβούμενοι πλέον αὐτὸν, νέας τῷ ἐπέβαλον θυσίας καὶ παραχωρήσεις, ὡς τὴν ἀπόδοσιν τῶν πόλεων ὧν ἡ κτῆσις τῷ εἶχεν ἐπιτραπῇ κατ' ἀρχὰς (Πολ6. ΚΔ. 1. 2), ὡς καὶ τὸν ἠνάγκασαν νὰ παρουσιασθῇ ὡς κατηγορούμενος πρὸ Ῥωμαϊκοῦ δικαστηρίου (Liv. XXXIX, 24. 53). Τότε διεῖδε τῶν Ῥωμαίων τὰ σχέδια, καὶ τὸ μῖσός του ἠὔξανεν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον· ἀλλὰ μέχρις ἔργου νὰ φθάσῃ ἦν ἀνίκανος πλέον. Καὶ κατ' οἶκον δ' εἶχε δοκιμασίας πικράς. Ὁ πρεσβύτερος ἄγαμος υἱός του Περσεὺς (ἴδ.) κατώρθωσε νὰ διαβάλῃ ὡς ἔνοχον φιλορρωμαϊκῶν φρονημάτων τὸν νεώτερον ἀδελφόν του Δημήτριον, ὅστις εἶχεν ἐπιτυχῶς διεξαγάγει διαπραγματεύσεις ἐν Ῥώμῃ, καὶ τὸν ἐθανάτωσεν· εἶτα δὲ, μετ' οὐ πολὺ, τῷ 179 ἀπέθανε καὶ αὐτὸς κατατρυχόμενος ὑπὸ τύψεων συνειδήσεως (Liv. XL, 4, 54).—5) Νεανίας ἐκ Κρότωνος τῆς ἐν Ἰταλίᾳ, διάσημος διὰ τὸ κάλλος αὐτοῦ, ὑπὸ τῶν συμπολιτῶν του μετὰ θάνατον τιμηθεὶς ὡς ἥρως (Ἡρδ. Ε, 47).—6) Ἕλλην ἐπιγραμματογράφος ἐπὶ Αὐγούστου. Ἐκ τῶν ἐπιγραμμάτων αὐτοῦ σώζονται ὀλίγα τινὰ (Brunck, Anal. II.).

Φίλιππος Ἄραψ, γεννηθεὶς εἰς Βόστραν, Ῥωμαϊκὴν ἀποικίαν ἐν Ἀραβίᾳ. Ὑπὸ Γορδιανοῦ τοῦ τρίτου τῷ 243 μ. Χ. ἀρχηγὸς τῶν Πραιτοριανῶν καὶ συνάρχων αὐτοῦ ἐγκαταστὰς, μετὰ τὸν τούτου θάνατον, βοηθείᾳ τοῦ στρατοῦ, κατέλαβε τῷ 244 τὸν θρόνον, συνωμολόγησεν εἰρήνην μετὰ τῶν Περσῶν, καὶ ἐνίκησε τοὺς Γότθους ἐπὶ τοῦ

Δουνάβεως (Ζώσ. Α, 20). Τῷ 248 ἐπανηγύρισε μεγαλοπρεπέστατα τὴν χιλιετηρίδα τῆς κτίσεως τῆς Ῥώμης, καὶ πολλὰς κατέβαλεν ἐπαναστάσεις κατὰ τῆς ἀρχῆς του. Ἀλλὰ τῷ 249 ἐνικήθη ὑπὸ τοῦ Δακίου, ὃν αἱ Παννονικαὶ λεγεῶνες εἶχον βιάσει νὰ δεχθῇ τὸ στέμμα, καὶ ἔπεσεν ἐν μάχῃ εἰς Βερόναν. Ἦν φίλος τῶν Χριστιανῶν, οὐχὶ ὅμως, ὡς τινες Χριστιανοὶ διϊσχυρίζονται, χριστιανὸς καὶ αὐτὸς (Εὐτρ. Θ, 2.—Capit. Gord. III, 28).

Φιλίσκος, 1) ἐξ Ἀβύδου, ἐπέμφθη τῷ 368 π. Χ., ὑπὸ τοῦ Πέρσου σατράπου Ἀριοβαρζάνου εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἵνα διαπραγματευθῇ τὴν εἰρήνην, ἀλλὰ δὲν ἐπέτυχεν. Ἐστρατολόγησε δὲ πολλοὺς μισθωτοὺς ἵνα ὑποστηρίξῃ τοὺς Λακεδαιμονίους (Ξνφ. Ἑλλ. Ζ, 1, 27. — Διόδ. ΙΕ, 70). Καὶ εἰς τοὺς Ἀθηναίους δ' ἐδείχθη χρήσιμος ἐντολῇ τοῦ Ἀριοβαρζάνου, καὶ ἐπολιτογραφήθη ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν πόλεων. Εἰς τὸν Ἑλλήσποντον δ' ὡς διοικητὴς ἐγκαταστὰς, ἐδολοφονήθη, διότι τῷ προσήφθη κατάχρησις τῆς ἐξουσίας (Δμσθ. Ἀρστκρ. σλ. 616. 668). — 2) Ποιητὴς τῆς μέσης κωμῳδίας ἐν Ἀθήναις, ἔζη περὶ τὰ 370 π. Χ. Διετηρήθησαν δὲ ὀκτὼ δραμάτων αὐτοῦ ἐπιγραφαί, ἀναγόμεναι εἰς μυθολογικὰς ὑποθέσεις.—3) Ῥήτωρ ἐκ Μιλήτου, μαθητὴς τοῦ Ἰσοκράτους, ἔγραψε δημηγορίας καὶ μίαν πραγματείαν περὶ ῥητορικῆς. Ὁ Τίμαιος καὶ ὁ Νεάνθης λέγονται μαθηταί του. — 4) Σοφιστὴς Θεσσαλὸς, ζήσας ἐν τῇ γ' ἑκατονταετηρίδι π. Χ., διακρινόμενος διὰ τοῦ λόγου τὴν καθαρότητα καὶ τὴν ἐπιδεξιότητα, ἀλλὰ πολλὰς ἔχων τὰς ἀξιώσεις ὡς ἐν γένει συνήθως οἱ σοφισταί. Ἀπέθανε δ' ἐν Ἀθήναις, εἰς ἡλικίαν 67 ἐτῶν. — 5) Τραγικὸς ποιητὴς ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου, ἀκμάσας περὶ τὰ 285-247 π.Χ., καὶ 42 τραγῳδίας γράψας, περιελαμβάνετο εἰς τὴν πλειάδα τῶν Ἀλεξανδρινῶν. — 6) Αἰγινήτης, μαθητὴς τοῦ Διογένους, λέγεται ὅτι ἐδίδαξε τὸν μέγαν Ἀλέξανδρον, καὶ ὅτι ἔγραψε διαλόγους. — 7) Ἐπικούρειος, οὗ Δίων ὁ Κάσσιος ἀναφέρει (ΛΗ, 18) τὰς παραμυθητικὰς ἐπιστολὰς πρὸς τὸν Κικέρωνα ἐν τῇ ἐξορίᾳ του.— 8) Θάσιος, μελισσοτρόφος, γράψας περὶ τῆς εἰδικότητος εἰς ἣν ἠσχολεῖτο (Plin. XI, 9, 9).—9) Ζωγράφος ἀγνώστου ἐποχῆς (Plin. XXXV, 11, 40). — 10) Ῥόδιος γλύπτης (Pl. XXXVI, 4, 10).

Φιλισταῖοι, λαὸς τῆς Παλαιστίνης, κατοικῶν παραθαλασσίως μέχρι τῆς Ἰόπης.

Φιλιστίδης, ὁ ἀρχηγὸς τῆς μακεδονικῆς μερίδος ἐν Ὠρεῷ τῆς Εὐβοίας, περιελθὼν τῷ 342 π. Χ. βοηθείᾳ τῶν Μακεδόνων εἰς τὴν ὑπερτάτην ἀρχήν. Θελήσας δὲ νὰ ἔλθῃ εἰς σχέσεις μετὰ τῶν Ἀθηναίων, ἀπεκρούσθη ὑπ' αὐτῶν, καὶ, προτάσει τοῦ Δημοσθένους, στρατὸς πεμφθεὶς εἰς Ὠρεὸν ὑπὸ τὰς ὁδηγίας τοῦ Φωκίωνος, ἐκυρίευσε καὶ ἐκήρυξεν αὖθις ἐλευθέραν τὴν πόλιν, ὁ δὲ Φιλιστίδης ἐθανατώθη τῷ 341 (Δμσθ. Φιλ. Γ, 119. 126. π. στφ. 252).

Φιλιστίων, 1) Ποιητὴς κωμικὸς ἐκ Νικαίας ἢ ἐκ Προύσης τῆς Βιθυνίας, ἔζη ἐπὶ Αὐγούστου, ἢ κατ' ἄλλους ἐπὶ Τιβερίου· εἶχε δὲ φήμην καὶ διὰ τὰς κωμικάς του συνθέσεις καὶ διὰ τὴν μιμικήν του τέχνην ὡς ὑποκριτὴς, κατὰ πολλὰς τῶν ἀρχαίων μαρτυρίας. Ἀποσπάσματα αὐτοῦ δὲν ὑπάρχουσιν· ἐξ ἠθικῆς δὲ μόνον ἀνθολογίας τινὸς, ἐπιγραφομένης «Μενάνδρου καὶ Φιλιστίωνος σύγκρισις», ἧς ἀγνοεῖται τί. καὶ πόσον τὸ γνήσιον, ἐξελήφθη ὑπό τινων ὁ Φιλιστίων ὡς σύγχρονος τοῦ Μενάνδρου. — 2) Σοφὸς ἰατρὸς, διδάσκαλος τῶν Κνιδίων Εὐδόξου καὶ Χρυσίππου. Κατά τινας ἦν ἐκ Σικελίας, κατ' ἄλλους ἐκ Λοκρίδος. Ὁ Γαληνὸς μνημονεύει πολλάκις αὐτοῦ ὡς ἐμπειρικοῦ, πολλὰ συγγράψαντος περὶ ἰατρικῆς.

Φίλιστος, 1) Υἱὸς Τεισικλέους, ἑταῖρος τοῦ Νηλέως, ὃν συνώδευσεν εἰς τὴν Ἀσίαν ὅτε ἔφερεν ἐκεῖ τὴν ἐν Μιλήτῳ ἀποικίαν τῶν Ἰώνων (Ἡρδ. Θ, 97).—2) Συ-

ρακούσιος, υἱὸς τοῦ Ἀρχομενίδου, γεννηθεὶς τῷ 425 π. Χ., νεώτερος δὲ συγγενὴς Διονυσίου τοῦ πρεσβυτέρου, ὃν διὰ τοῦ πλούτου του ὑπεστήριζεν ἐπιδιώκοντα τὴν ἀνωτάτην ἀρχήν, καὶ μετὰ ταῦτα ἔμεινε παρ' αὐτῷ ἀφ' οὗ τὴν κατέλαβεν. Ἀλλὰ τῷ 386, ὁ φιλύποπτος τύραννος τὸν ἐξώρισεν (Nep. Dion. III)· ἀπελθὼν δὲ τότε εἰς Ἤπειρον, ἔμεινεν ἐκεῖ μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ Διονυσίου (Πλούτ. Δίων, ΙΑ). Ἀνεκλήθη δὲ μόνον ὑπὸ Διονυσίου τοῦ νεωτέρου, δεομένου τῆς ὑποστηρίξεως αὐτοῦ κατὰ τοῦ Δίωνος, καὶ αὐτὸς φαίνεται ἐξορίσας ἐκ Συρακουσῶν καὶ τὸν Δίωνα καὶ τὸν Πλάτωνα (Πλούτ. Δίων ΙΓ). Ἐπὶ τοῦ πολέμου μεταξὺ Διονυσίου καὶ Δίωνος ἦν ναύαρχος, καὶ ἡττηθεὶς τῷ 357 ἢ 356, συνελήφθη ὑπὸ τοῦ λαοῦ καὶ ἐθανατώθη.— Ἐπὶ τῆς ἐξορίας του ἔγραψεν ἐν Ἀδρίᾳ ἱστορίαν ἐπιγραφομένην «τὰ Σικελικά,» καὶ διαιρουμένην εἰς 2 μέρη καὶ 11 βιβλία. Τὸ πρῶτον μέρος, τὰ 7 βιβλία περιλαμβάνον, περιεῖχε τὴν ἱστορίαν τῆς Σικελίας ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τῆς καταλήψεως τοῦ Ἀκράγαντος, τὸ δὲ δεύτερον ἐξέθετεν εἰς βιβλία τέσσαρα τὰ κατὰ Διονύσιον τὸν πρεσβύτερον μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ (Πλούτ. Δίων, ΙΑ.—Cic. ad Qu. fr. II, 15). Προσέθηκε δὲ μετὰ ταῦτα καὶ ἕτερα δύο βιβλία, πραγματευόμενα περὶ τοῦ νεωτέρου Διονυσίου, οὐχὶ βεβαίως μέχρι τοῦ τέλους αὐτοῦ. Οἱ ἀρχαῖοι ὁμοφώνως τὸν λέγουσι μιμητὴν τοῦ Θουκυδίδου, ἀλλὰ πολὺ ἐκείνου λειπόμενον, δι' ὃ καὶ ὑπὸ τοῦ Κικέρωνος (αὐτ.) μικρὸς (pusillus) Θουκυδίδης λέγεται. Σπουδαῖον ἱστορικὸν στοιχεῖον ἐλλεῖπον αὐτῷ ἦν ἡ εὐσυνειδησία καὶ ἡ εἰλικρίνεια, διότι, ὀπαδὸς ὢν καὶ ὄργανον τοῦ Διονυσίου, προυτίθετο νὰ συγκαλύπτῃ τὰς ἀδόξους πράξεις αὐτοῦ (Cic. de Or. II, 13, 57). Ἦν ὅμως οὐχ ἧττον εἷς τῶν σπουδαιοτέρων Ἑλλήνων ἱστοριογράφων (Συλλγ. Müller Fragm. Hist. Graec. I).—3) Ἕτερος Συρακούσιος ῥήτωρ καὶ ἱστοριογράφος, ζήσας περὶ τὰ 256 π. Χ., οὗ μνημονεύονται ῥητορικά τινα ἔργα, καὶ ἱστορία Λιβύης καὶ Συρίας (Σουΐδ.).

Φίλιτις, αἰγύπτιος ποιμὴν, καθ' ὃν ὠνομάζετο μία τῶν πυραμίδων (Ἡρδ. Β, 128).

Φιλογένης, Ἀθηναῖος, ὁ κτίστης τῆς πόλεως Φωκαίας ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ (Στρβ.).

Φιλοδάμεια, μία τῶν Δαναΐδων, ἐκ τοῦ Ἑρμοῦ μήτηρ τοῦ Φόρκυος, κτίστου τῆς πόλεως Φαρῶν ἐν Μεσσηνίᾳ (Παυσ. Μεσσ. 30).

Φιλόδημος, 1) Ἀθηναῖος, πατὴρ τοῦ Φίλωνος, πενθερὸς τοῦ ῥήτορος Αἰσχίνου (Αἰσχν. Πρπρσβ. 150).—2) Ἐκ Γαδάρων τῆς Παλαιστίνης, ἐπίσημος Ἐπικούρειος φιλόσοφος, φίλος τοῦ Πίσωνος, καθ' οὗ ὡμίλησεν ὁ Κικέρων. Ἐπαινεῖ δ' αὐτὸν ὁ Ῥωμαῖος ῥήτωρ (Pis. XXIX. Fin. II, 35) ὡς λίαν πεπαιδευμένον καὶ φιλόκαλον ποιητήν· ἐν τῇ Ἀνθολογίᾳ δὲ σώζονται αὐτοῦ ὑπὲρ τὰ 30 ἐπιγράμματα, τὰ πλεῖστα ἐρωτικὰ ἢ εὐτράπελα. Καὶ ἐκ τῶν πεζῶν δὲ ἔργων του ἀνευρέθησαν οὐχὶ ἄσημα ἀποσπάσματα χειρόγραφα εἰς τοῦ Ἡρακλείου τὰς ἀνασκαφὰς (Sauppe, 1853.—Gomperz, Hercul. Stud. I).

Φιλοδίκη, θυγάτηρ τοῦ Ἰνάχου, γυνὴ τοῦ Λευκίππου, μήτηρ τῆς Ἱλάρης καὶ Φοίβης (Ἀπλλδ. Γ, 10, 3).

Φιλοίτιος, ποιμὴν ἐν Ἰθάκῃ, πιστὸς μείνας τῷ Ὀδυσσεῖ, καὶ δύο φονεύσας τῶν μνηστήρων τῆς Πηνελόπης (Ὅμ. Ὀδ. Υ, 24. Χ, 268).

Φιλοκλέων, γέρων Ἀθηναῖος, ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους περιγραφόμενος ὡς τοῦ Κλέωνος μιμητὴς, καὶ πάντοτε ἐνδιατρίβων εἰς τὰ δικαστήρια (Σφῆκ. 133).

Φιλοκλῆς, 1) Ἀθηναῖος, υἱὸς Πολυπειθοῦς ἢ Φιλοπειθοῦς, τῆς ἀδελφῆς τοῦ Αἰσχύλου, τραγικὸς ποιητὴς εἰς τοῦ θείου του βαίνων τὰ ἴχνη, καὶ προσπαθήσας νὰ παρατείνῃ ἐπὶ τῆς σκηνῆς τὸν τρόπον τῆς ἐκείνου δραματουργίας. Ἐνίκησε τὸν Οἰδίπουν τύραννον τοῦ Σοφοκλέους· ἀλλ' ὑπὸ

τῶν κωμικῶν ἐχλευάζετο «χολὴ» ἢ «ἀλμίων» (ἁλμυρὸς) ἐπικαλούμενος, διότι τὸ ὕψος καὶ τὴν ἐν μέρει τραχύτητα τοῦ Αἰσχύλου θέλων νὰ μιμηθῇ, ἀλλὰ μὴ ἔχων τὴν πρὸς τοῦτο ἀναγκαίαν ἐπιτηδειότητα, περιέπιπτεν εἰς σκληρότητα δύσπεπτον καὶ ἄχαριν. Εἰς αὐτὸν ἀπεδίδοντο 100 δράματα, ἀλλὰ μόνον ὀλίγοι τινὲς τίτλοι αὐτῶν διεσώθησαν.—2) Ναύαρχος Ἀθηναῖος ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου τῷ 405, αἴτιος γενόμενος κατὰ μέγα μέρος τῆς ἐν Αἰγὸς Ποταμοῖς ἥττης. Αἰχμαλωτισθεὶς ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν, ἐθανατώθη (Ξνφ. Ἑλλην. Λ, 7, 1. Β, 1, 30.—Πλουτ. Λυσ. ΙΓ).—3) Ἀρχαιότατος ζωγράφος, ὁ πρῶτος εἰς ὃν ἀπεδίδετο τῆς τέχνης ἡ εὕρεσις· ὑπὸ Πλινίου (XXXV, 3, 5) παραδόξως Αἰγύπτιος λεγόμενος.—4) Εἷς τῶν ἀρχιτεκτόνων τῶν ἀνοικοδομησάντων τὸ Ἐρεχθεῖον ἐν Ὀλ. 92—93 (409—405 π. Χ), ἀφ' οὗ ἐπυρπόλησαν αὐτὸ οἱ Πέρσαι (Boeckh, C. J. ἀρ. 160.—Rang. Ant. Hell. I, σελ. 57).

Φιλοκράτης, 1) Ἀθηναῖος, υἱὸς Ἐφιάλτου, ἀρχηγὸς στόλου ὃν οἱ Ἀθηναῖοι ἔπεμψαν εἰς ἐπικουρίαν Εὐαγόρου τοῦ βασιλέως τῆς Κύπρου, οἱ δὲ Σπαρτιᾶται συνέλαβον (Ξνφ. Ἑλλ. Δ, 8, 24).—2) Ἴσως ὁ αὐτὸς τῷ προηγουμένῳ, ῥήτωρ, καὶ διδάσκαλος τοῦ Ἀριστογείτονος (Δμσθ.κ. Ἀρστγ. 783).—3) Ἐλευσίνιος, εἷς τῶν κατηγόρων τοῦ Δημοσθένους, ὀπαδὸς τῶν φιλιππιζόντων.—4) Υἱὸς Δαμέου, στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων ἐν τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ κυριεύσας τῷ 416 π. Χ. τὴν νῆσον Μῆλον. (Θουκ. Ε, 116).—5) Ἀθηναῖος, τὸν δῆμον Ἀγνούσιος, πρέσβυς πεμφθεὶς πρὸς τὸν Φίλιππον, ὑπ' αὐτοῦ δωροδοκηθείς, καὶ προδοὺς αὐτῷ τὴν πόλιν Ὄλυνθον, δι' ὃ καὶ ὑπὸ τοῦ Δημοσθένους κατηγορήθη ὡς ἀνδράποδον ἀργυρώνητον (Δμσθ. Στφ. σλ. 230. Πρπρσβ. 348).—6) Ἀρχαῖος συγγραφεὺς μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Ἀπολλοδώρου (Γ, 13, 8).

Φιλοκτήμων, Ἀθηναῖος, ὡς ἀδηφάγος κωμῳδούμενος (Ἀριστφ. Ἀχρν. 1242).

Φιλοκτήτης, υἱὸς τοῦ Ποίαντος (υἱοῦ τοῦ Φυλάκου) καὶ τῆς Δημωνάσσης ἢ τῆς Μεθώνης, λίαν ἐπιδέξιος τοξότης, ἐπὶ τῶν Τρωϊκῶν, ἐπὶ 7 πλοίων τοὺς Θεσσαλοὺς τῆς Μεθώνης, τῆς Θαυμακίας, τῆς Μελιβοίας καὶ τῆς Ὀλιζῶνος ὁδηγήσας κατὰ τοὺ Ἰλίου· πρὶν ἢ ὅμως φθάσῃ εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον, δηχθεὶς εἰς τὸν πόδα ὑπ' ὄφεως φαρμακεροῦ, ἐγκατελείφθη εἰς τὴν νῆσον Λῆμνον, καὶ τοὺς πολεμιστὰς αὐτοῦ ἔφερεν εἰς τὴν Τρωάδα Μέδων, ὁ υἱὸς τοῦ Ὀϊλέως. Καὶ ὁ μὲν Ὅμηρος λέγει ἁπλῶς (Ἰλ. Β, 718—725) ὅτι οἱ Ἕλληνες ἔμελλον ταχέως νὰ τὸν ἐνθυμηθῶσιν (ἴδ. καὶ Ὁμ. Ὀδ. Γ, 190. Θ, 219). Κατὰ δὲ τὰς μεταγενεστέρας παραδόσεις, ἐδιδάχθη ὁ Φιλοκτήτης τὴν τέχνην τοῦ τοξεύειν παρὰ τοῦ Ἡρακλέους. Παρακολουθήσας δὲ τοῦτον εἰς τὴν κορυφὴν τῆς Οἴτης, καὶ κατ' ἐντολήν του ἀνάψας τὴν πυρὰν εἰς ἣν ἤθελε νὰ καῇ ὁ ἡμίθεος, ἔλαβε παρ' αὐτοῦ ὡς τελευταῖον δῶρον τὸ τόξον του μετὰ τῶν ἀπταίστων βελῶν αὐτοῦ (Σοφ. Φιλκτ. 670. 801)· κατ' ἄλλους δ' εἶχε λάβει [αὐτὸ ὁ πατήρ του Ποίας (Ov. Met. IX, 230). Ὅτε οἱ Ἕλληνες ἠθέλησαν νὰ ἐπισκεφθῶσι τὸν ὑπὸ τοῦ Ἰάσωνος ἱδρυθέντα βωμὸν τῇ Ἀθηνᾷ ἐπὶ τῆς νήσου Χρύσης, ἢ Λήμνου, ἢ Ἴμβρου ἢ Τενέδου, τότε ὁ Φιλοκτήτης, κατὰ θέλησιν τῆς Ἥρας, παρωργισμένης δι' ἣν παρέσχε βοήθειαν εἰς τὸν Ἡρακλέα, ἐπλησίασεν ὑπὲρ τὸ δέον εἰς τὴν ὕδραν τὴν φυλάττουσαν τὸν βωμὸν, καὶ ἐδήχθη ὑπ' αὐτῆς (Σφκλ. Φλκτ. 1327). Ἐπειδὴ δ' ἡ πληγὴ ἀνέδιδεν ἀποφορὰν ἀνυπόφορον, καὶ αἱ κραυγαὶ τοῦ Φιλοκτήτου κατετάραττον τοὺς συμπολεμιστάς του, οὐδ' ἐπέτρεπον αὐτοῖς θρησκευτικὰ νὰ ἐκπληρῶσι καθήκοντα, διὰ τοῦτο, προτροπῇ τοῦ Ὀδυσσέως καὶ διαταγῇ τῶν Ἀτρειδῶν (Ov. Met. XIII, 315), ἐγκατελείφθη ὁ Φιλοκτήτης εἰς τὴν Λῆμνον νοσῶν καὶ ἐν οἰ-

κτρᾷ καταστάσει ἐπὶ 10 ὅλα ἔτη, μέχρις οὗ τέλος, κατὰ χρησμὸν ἀποφηνάμενον ὅτι τὸ Ἴλιον δὲν θὰ ἡλίσκετο ἄνευ τῶν βελῶν τοῦ Φιλοκτήτου, κατὰ τὸ δέκατον ἔτος τοῦ πολέμου ἦλθε πρὸς αὐτὸν καὶ τὸν παρέλαβεν ὁ Ὀδυσσεὺς μετὰ τοῦ Νεοπτολέμου, υἱοῦ τοῦ Ἀχιλλέως, ἢ κατ' ἄλλους μετὰ τοῦ Διομήδους. Ἐν τῷ στρατοπέδῳ ὑπὸ τοῦ Μαχάωνος θεραπευθείς, ἐφόνευσε τὸν Πάριν, καὶ ἡ Τρωὰς ἐκυριεύθη (Σφκλ. Φλκτ. 1426.—Πίνδ. Πυθ. Α, 52). Ἔτι μεταγενέστεραι παραδόσεις φέρουσιν αὐτὸν ἐπὶ τῆς ἐπιστροφῆς του εἰς τὴν Ἰταλίαν, ἔνθα ἔκτισε τὴν Πετηλίαν καὶ τὴν Κρίμισσαν. Τάφος δὲ καὶ ἱερὸν αὐτοῦ, ἔνθα ταῦροι ἐθύοντο εἰς αὐτὸν, ἐδείκνυντο ἐν Μακάλλᾳ, καὶ περίφημος αὐτοῦ ζωγραφία μνημονεύεται ἡ τοῦ Παρρασίου (Ἐπιγρ. Γλαυκ. Ἰουλ. Αἰγιν.).

Φιλόκυπρος, τύραννος τῆς ἐν Κύπρῳ Σαλαμῖνος, πρὸς ὃν ἦλθεν ὁ νομοθέτης Σόλων, καὶ ἐπῄνει αὐτὸν πολὺ εἰς τὰ ἔπη του (Ἡρδ. Ε, 113).

Φιλοκύων, Ἕλλην στρατιώτης ἐπὶ ἀνδρίᾳ καὶ γενναιότητι διακριθεὶς εἰς τὴν ἐν Πλαταιαῖς μάχην κατὰ τῶν Περσῶν (Ἡρδ. Θ, 71).

Φιλόλαος, 1) Ἐπίθετον τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ὑφ' ὃ ὁ θεὸς εἶχε ναὸν ἐν Λακωνίᾳ, παρὰ τῇ Ἀσωπῷ (Παυσ. 5, 22, 9).—2) Υἱὸς τοῦ Μίνωος καὶ τῆς νύμφης Παρείας, ἐν τῇ νήσῳ Πάρῳ, ἔνθα ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους (Ἀπλλδ. 5, 1, 2. Μ, 5, 9).—3) Κορίνθιος εἰς Θήβας μεταβὰς, καὶ νόμους δοὺς τοῖς Θηβαίοις (Ἀρσττ. Πολτ. Β, 9, 6).—4) Πυθαγόρειος, κατὰ Πλάτωνα (Φαῖδρ. σλ. 61) σύγχρονος τοῦ Σωκράτους, ζήσας περὶ τὰ 430 π. Χ., ἐκ Κρότωνος ἢ ἐκ Τάραντος. Ἐν τῇ πρώτῃ νεότητί του ἦν μαθητὴς τοῦ ἀρχαίου Πυθαγόρου, καὶ ὁ πρῶτος διὰ συγγραφῆς διαδοὺς τὰ Πυθαγόρεια δόγματα, τὰ πρὶν προφορικῶς μόνον γνωστὰ γινόμενα. Τὸ σύγγραμμα αὐτοῦ συνέκειτο ἐκ τριῶν βιβλίων, ἐπιγραφομένων «περὶ κόσμου, περὶ φύσεως, περὶ ψυχῆς». Σώζονται δ' αὐτοῦ ὀλίγα ἀποσπάσματα μόνον, δωριστὶ γεγραμμένα (Συλλγ. Boeckh, Phil. d. Pythag. Leb. 1839).

Φιλομάχη, θυγάτηρ τοῦ Ἀμφίωνος, γυνὴ τοῦ Πελίου, μήτηρ τοῦ Ἀκάστου καὶ τῆς Πεισιδίκης (Ἀπλλδ. Α, 9, 10).

Φιλομέδουσα, γυνὴ τοῦ Ἀρνῆθόου, βασιλέως τῆς Ἄρνης ἐν Βοιωτίᾳ (Ὁμ. Ἰλ. Η, 10).

Φιλομήλα, θυγάτηρ τοῦ Πανδίονος, βασιλέως τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς Ζευξίππης, ἀδελφὴ τῆς Πρόκνης καὶ τῶν διδύμων ἀδελφῶν, τοῦ Ἐρεχθέως καὶ τοῦ Βούθου. Ἡ Πρόκνη ἐδόθη εἰς γάμον εἰς τὸν ἐν Δαυλίδι τῆς Φωκίδος Θρᾷκα Τηρέα, υἱὸν τοῦ Ἄρεως, ὅστις ἐν πολέμῳ εἶχε βοηθήσει τὸν πατέρα της, καὶ ἔσχεν ἐξ αὐτοῦ υἱὸν τὸν Ἴτυν. Ἀλλ' ὁ Τηρεὺς ἀπέκλεισεν αὐτὸν μακρὰν τῆς πόλεως, καὶ ἐπεζήτησε σχέσεις μετὰ τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς Φιλομήλης. Εἶτα δὲ κόψας καὶ ταύτης τὴν γλῶσσαν, ἐκήρυξεν ὅτι ἡ Πρόκνη ἀπέθανε. Μαθοῦσα τὴν ἀλήθειαν ὅμως ἡ Φιλομήλα, ἐνύφανε λέξεις τινὰς εἰς κάλυμμα ὃ ἔπεμψεν εἰς τὴν ἀδελφήν της, καταστήσασα γνωστὴν τὴν θέσιν της. Τότε ἦλθεν ἡ Πρόκνη, καὶ αἱ δύο ἀδελφαὶ ὁμοῦ, θυσιάσασαι τὸν Ἴτυν, τὸν παρέθεσαν εἰς βρῶσιν εἰς τὸν πατέρα του. Ἐμμανὴς δ' οὗτος, ἥρπασε ῥόπαλον καὶ τὰς κατεδίωξεν ἵνα τὰς φονεύσῃ· ἀλλὰ πρὶν ἢ τὰς φθάσῃ, οἱ θεοὶ μετεμόρφωσαν τὴν Φιλομήλαν εἰς ἀηδόνα, τὴν Πρόκνην εἰς χελιδόνα καὶ τὸν Τηρέα εἰς ἔποπα, ἢ κατ' ἄλλους τὴν Πρόκνην εἰς ἀηδόνα, τὴν Φιλομήλαν εἰς χελιδόνα καὶ τὸν Τηρέα εἰς γύπα (Θουκ. Β, 29.—Ov. Met. IX, 424).

Φιλομηλείδης, κατά τινας, βασιλεὺς τῆς Λέσβου, ἀναγκάζων εἰς μονομαχίαν πάντας τοὺς ἐκεῖθεν διερχομένους ξένους, νικηθεὶς δὲ ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως. Κατ' ἄλλους υἱὸς τῆς Φιλομήλης (Ὁμ. Ὀδύσ. Δ, 348. Ρ, 134.—Εὐστθ.).

Φιλομήλιον (τὸ), πόλις τῆς Φρυγίας, ἐπὶ τῶν συνόρων τῆς Λυκαονίας (Στφ. Βζ.). Νῦν Βουλὰ Βέντι.

Φιλόμηλος, υἱὸς τοῦ Θεοτίμου, ἐκ τῆς ἐν Φωκίδι πόλεως Λέδοντος, στρατηγὸς τῶν Φωκέων ἐν τῷ ἱερῷ πολέμῳ, παρεκίνησε τοὺς συμπολίτας αὐτοῦ ν' ἀντιστῶσιν εἰς τὸ κατ' αὐτῶν ψήφισμα τῶν Ἀμφικτυόνων, ἐλπίζων εἰς τὴν σύμπραξιν τῶν Λακεδαιμονίων, εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν διατελούντων, καὶ εἰς τὴν τῶν Ἀθηναίων, οἵτινες ἦσαν κεκηρυγμένοι ὑπὲρ τῶν Φωκέων. Ἀλλὰ παρ' οὐδετέροις εὗρεν ὑποστήριξιν, καὶ ἠναγκάσθη νὰ περισρισθῇ εἰς στρατὸν μισθωτόν. Πρὸς διατήρησιν ὅμως καὶ αὐτῶν ἐλεηλάτησε τὸν ναὸν τῶν Δελφῶν, τῷ 356 π. Χ., ἐφόνευσε τὸν ἱερέα, καὶ κατέστρεψε τὰς στήλας ἐφ' ὧν ἦσαν ἐπικεχαραγμένα τ' ἀμφικτυονικὰ ψηφίσματα. Μικρὸν μετὰ ταῦτα αἱ Ἀθῆναι καὶ ἄλλαι πόλεις προσετέθησαν εἰς τὸν Φωκικὸν δεσμόν· ἀλλ' οἱ Λοκροὶ καὶ οἱ Θηβαῖοι ἐκήρυξαν τὸν πόλεμον εἰς αὐτὸν, ὑποστηριζόμενοι καὶ ὑπὸ τῶν Θεσσαλῶν καὶ ἄλλων λαῶν ἀφωσιωμένων εἰς τοὺς Ἀμφικτύονας. Ὁ Φιλόμηλος μετὰ τοῦ στρατοῦ ὃν κατώρθωσε νὰ καταρτίσῃ διὰ τῶν δελφικῶν θησαυρῶν, ἐνίκησε τοὺς Λοκροὺς ἀφ' οὗ πολλάκις εἰσέβαλεν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν, καὶ ὁμοίως κατέβαλε καὶ διάφορα ἀποσπάσματα τῆς ἐμπροσθοφυλακῆς τῶν Θηβαίων. Ἐπελθοῦσα ὅμως ἡ κεντρικὴ αὐτῶν δύναμις, τὸν ἐνίκησε κατὰ κράτος, τῷ 354 π. Χ. Εἰς τὸ ἄκρον ἀποτόμου βράχου περικυκλωθεὶς ἐρρίφθη κατὰ τοῦ κρημνοῦ, ἵνα μὴ συλληφθῇ ὑπὸ τὸν ἐχθρῶν του. Διεδέχθη δ' αὐτὸν εἰς τὴν στρατηγίαν ὁ Ὀνόμαρχος (ἴδ.) (Διόδ. ΙΣΤ, 23. — Παυσ. Ι, 2, 2. 8, 7. 33, 2).

Φιλονόη, 1) θυγάτηρ τοῦ Τυνδάρεω καὶ τῆς Λήδας, τὴν ἀθανασίαν λαβοῦσα παρὰ τῆς Ἀρτέμιδος (Ἀπλλδ. Γ, 10, 6). — 2) θυγάτηρ τοῦ Ἰοβάτου, βασιλέως τῆς Λυκίας, γυνὴ τοῦ Βελλεροφόντου (Ἀπλλδ. Β, 3, 2.) Κατ' ἄλλους ἐλέγετο Ἀντίκλεια.

Φιλονόμη, θυγάτηρ τοῦ Νυκτίμου καὶ τῆς Ἀρκαδίας, ὀπαδὸς τῆς Ἀρτέμιδος εἰς τὰς θήρας, μήτηρ ἐκ τοῦ Ἑρμοῦ τοῦ Παρρασίου καὶ τοῦ Λυκάστου, ἱδρυτῶν τοῦ βασιλείου τῆς Ἀρκαδίας (Πλούτρχ.).

Φιλόνομος, υἱὸς τοῦ Ἠλεκτρύωνος, φονευθεὶς ἐν τῇ μάχῃ κατὰ τῶν υἱῶν τοῦ Πτερελάου (Ἀπλλδ. Β, 4, 5).

Φιλόξενος, 1) ἐκ Κυθήρων, γεννηθεὶς τῷ 435 π. Χ., διθυραμβοποιὸς, δοῦλος κατ' ἀρχὰς, εἶτα ἀπελεύθερος καὶ μαθητὴς τοῦ διθυραμβοποιοῦ Μελανιππίδου, χλευαζόμενος ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους ἐν ταῖς μεταγενεστέραις κωμῳδίαις του, ἰδίως ἐν τῷ Πλούτῳ, περιῆλθε διάφορα μέρη τῆς Ἑλλάδος, τῆς Σικελίας, Ἰταλίας καὶ Μικρᾶς Ἀσίας, ἵνα καταστήσῃ γνωστὰ τὰ ποιήματά του, καὶ ἀπέθανεν ἐν Ἐφέσῳ. Ἐπί τινα χρόνον παρέμεινε παρὰ Διονυσίῳ τῷ πρεσβυτέρῳ· ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἠθέλησε νὰ ἐπαινέσῃ τὰ κακὰ ποιήματα αὐτοῦ, ἐρρίφθη εἰς τὰς λατομίας. Περὶ τῆς ἀξίας αὐτοῦ ὡς διθυραμβογράφου ἴδ. τὴν λέξιν Διθύραμβος. Οἱ διθύραμβοι αὐτοῦ ἦσαν 24 τὸν ἀριθμὸν, καὶ πανταχοῦ μεγάλως ἐξετιμήθησαν, ἰδίως ὁ «Κύκλωψ», ὑπὸ σχῆμα βουκολικῆς ποιήσεως εὐφυέστατα τοῦ Διονυσίου τὴν ἀφιλοκαλίαν παρῳδῶν καὶ σατυρίζων (Συλλγ. Bergk, Poet. lyr. Graec.). —2) Ἐπὶ τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου ταμίας τῶν δυτικῶς τοῦ Ταύρου κειμένων ἐπαρχιῶν, κατώρθωσε, τῷ 331, νὰ συλλάβῃ τὸν ἐμπεπιστευμένον δοῦλον τοῦ φυγάδος Ἁρπάλου, καὶ νὰ λάβῃ δι' αὐτοῦ ἀκριβῆ ἀπολογισμὸν τῶν ὑπ' ἐκείνου σφετερισθέντων χρημάτων (Παυσ. Β, 33, 4). Μικρὸν πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ Ἀλεξάνδρου τὸν στρατὸν αὐξήσας διὰ στρατολογίας ἐν Καρίᾳ, ἔλαβε παρὰ τοῦ Περδίκκου, τῷ 321, τὴν σατραπείαν τῆς Κιλικίας, ἀντὶ τοῦ Φιλώτα (ἴδ.), καὶ διετήρησεν αὐτὴν κηρυχθεὶς ὑπὲρ τοῦ ἐπελθόντος Ἀντιπάτρου (Ἀρρ. Ζ, 23. — Διόδ. ΙΗ, 39). —3) Γραμματικὸς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, κατὰ τὴν α' ἑκατονταετηρίδα μ. Χ., ἔζη ἐν Ῥώ-

μη,καὶ ἔγραψε πολλὰ, μὴ διατηρηθέντα, περὶ γραμματικῆς, περὶ τῶν κριτικῶν σημείων ἐν τῇ Ἰλιάδι, καὶ περὶ Ὁμηρικῶν λέξεων. —4) Ζωγράφος Ἐρετριεὺς,μαθητὴς τοῦ Νικομάχου, ταχυγράφος ὡς ὁ διδάσκαλός του, ἐπενόησεν ἐπίτομόν τινα μέθοδον τοῦ ζωγραφεῖν (Plin. XXXV, 36, 22), καὶ ἐν ἄλλοις ἐζωγράφησε διὰ τὸν Κάσσανδρον μάχην Ἀλεξάνδρου καὶ Δαρείου, «οὐδενὸς ζωγραφικοῦ ἔργου κατωτέραν» (Αὐτ.), ἴσως τὸ πρωτότυπον τοῦ ἐν Πομπηΐᾳ, εἰς τὸν οἶκον τοῦ Φαύνου, ἀνασκαφέντος πολυτίμου ψηφοθέτου δαπέδου, ἂν αὐτὸ δὲν κατεσκευάσθη μᾶλλον κατὰ τὸν πίνακα τῆς Ἑλένης, τὸν παριστῶντα τὴν ἐν Ἰσσῷ μάχην (Φωτ. Πλατ. Δ, 247).

Φιλόπαππος (Ἀντίοχος). Ὁ ὑπὸ τοῦ Οὐεσπασιανοῦ ἐκθρονισθεὶς τελευταῖος βασιλεὺς τῆς Κομμαγηνῆς Ἀντίοχος ὁ Σελευκίδης, μετέβη εἰς Ῥώμην μετὰ τῶν δύο υἱῶν του, τοῦ Καλλινίκου καὶ τοῦ Ἐπιφανοῦς,ὧν ὁ δεύτερος εἶχε τρεῖς υἱοὺς, καὶ τοὺς τρεῖς Ἀντιγόνους καλουμένους. Αὐτῶν ὁ πρῶτος διετήρει τὸν τίτλον βασιλέως, ὁ δεύτερος ἔγινεν ὕπατος Ῥώμης, ὁ δὲ τρίτος, τὸ ἐπίθετον Φιλόπαππος φέρων, κατὰ τὸ τότε ἔθιμον τῶν ἀσιανῶν Ἑλλήνων, ὡς ἐκ τοῦ πάππου του τὸ κλέος του ἀρυόμενος, μετέβη καὶ ἔζησε καὶ ἀπέθανεν εἰς τὴν Ἀττικὴν, εἰς τῶν Βησσανέων τὸν δῆμον ἐγγραφεὶς, καὶ ἐτάφη εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ λόφου τοῦ Μουσείου, νοτίως τῆς ἀκροπόλεως· ὁ δὲ τάφος αὐτοῦ, ὃν «ἀνδρὸς Σύρου» λέγει ὁ Παυσανίας (Α, 25), σώζεται ἔτι κατὰ μέγα μέρος συνιστάμενος εἰς ὑψηλὸν τοῖχον λευκὸν, ἡμικύκλιον, πρὸς τὴν ἀκρόπολιν ἀφορῶν, εἰς τρεῖς σειρὰς ἔχων ἐπιγεγλυμμένον πρῶτον τὸν θρίαμβον τοῦ Ἀδριανοῦ, προστάτου τῆς οἰκογενείας, εἶτα ἀνωτέρω τὸν Φιλόπαππον ἐν τεθρίππῳ ἐντὸς νύμφης, ὡς καὶ ἑκατέρωθεν τὸν πάππον αὐτοῦ Ἀντίγονον, καὶ τὸν γενάρχην Σέλευκον, ὑπὲρ αὐτοὺς δὲ, ὡς ἀκρωτήρια,ἀνδριάντας τῶν τριῶν ἀδελφῶν, οἵτινες, ὡς καὶ ὁ ἀνδριὰς τοῦ Σελεύκου, ἐξηφανίσθησαν.

Φιλοποίμην, γεννηθεὶς ἐν Μεγαλοπόλει τῆς Ἀρκαδίας τῷ 253 π. Χ., ἀρχιστράτηγος τοῦ Ἀχαϊκοῦ δεσμοῦ. Ὅτε, τῷ 222, Κλεομένης ὁ Γ' ἐκυρίευσε τὴν Μεγαλόπολιν, τριακονταετὴς ὁ Φιλοποίμην, ἀφ' οὗ ἀνδρειότατα ὑπερεμάχησεν αὐτῆς, τὴν ἐγκατέλιπε (Πλουτ. Φιλ. Ε)· ἰδίως δὲ διέπρεψεν εἰς τὴν ἐν Σελλασίᾳ μάχην, εἰ καὶ ὡς ἁπλοῦς ἱππεὺς παρὼν εἰς αὐτήν.Ματαιουμένας βλέπων τὰς ἐλπίδας του ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῆς Ἑλλάδος, ἠρνήθη ν' ἀκολουθήσῃ τὸν Ἀντίγονον εἰς τὴν Μακεδονίαν,καὶ ἀπῆλθεν εἰς Κρήτην, ἔνθα ἀνεπτύχθη καὶ ἐγυμνάσθη στρατιωτικῶς εἰς τοὺς ἐμφυλίους πολέμους τῆς νήσου. Ἐπὶ τῆς ἐπιστροφῆς του ἐξελέγη ἵππαρχος, καὶ τῷ 207 στρατηγὸς τοῦ ἀχαϊκοῦ δεσμοῦ, καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν ταύτην ἐπανεκλήθη ἑπτάκις πάλιν μετέπειτα. Ἐπὶ στρατιωτικῇ μᾶλλον ἢ πολιτικῇ ἱκανότητι διαπρέπων, ἠσχολήθη εἰς μεταρρύθμισιν τοῦ ἱππικοῦ, καὶ μετὰ ταῦτα καὶ παντὸς τοῦ στρατιωτικοῦ ὀργανισμοῦ (Πολ. I, 24. — Liv. XXXV, 28), ἐξέκαυσεν ἐν παντὶ τῷ δεσμῷ ἄγνωστον μέχρις ἐκείνου στρατιωτικὸν ἐνθουσιασμὸν, καὶ μέγα δεῖγμα ἔδωκε τῆς στρατιωτικῆς αὐτοῦ ἱκανότητος κατανικήσας ἐν Μαντινείᾳ Μαχανίδαν, τὸν τύραννον τῆς Σπάρτης, καὶ ὁ θρίαμβος οὗτος ἐπέφερε τὴν εἰς τὸν δεσμὸν προσέλευσιν καὶ τῆς Ἀρκαδίας. Ἡ ὀξυδέρκεια καὶ ἡ περὶ τὴν τακτικὴν ἔκτακτος ἱκανότης αὐτοῦ τὸν ἀνέδειξαν μέγαν πολεμιστὴν (Πλουτ. Φιλ. Ζ). Τοσαύτη δ' ἦν ἡ φήμη του ἔκτοτε, ὥστε μετὰ 5 ἔτη, τῷ 206, ἤρκεσεν ὁ φόβος ὀν ἐνέπνεε τὸ ὄνομά του ὅπως ἐλευθερώσῃ τὴν Μεσσηνίαν ἀπὸ τοῦ ζυγοῦ τοῦ Νάβιδος. Πιθανὸν ὅμως ὅτι κατ' αὐτοῦ ῥαδιουργία τις ὑπερίσχυσε, διότι, μετὰ τὰ 200, ἐγκαταλείψας την Πελοπόννησον, μετέβη αὖθις εἰς Κρήτην ὡς ἀρχηγὸς τῶν πιεζομένων Γορτυνίων· ὅτε δ' ἐπανῆλθε τῷ 195, εὗρε τοὺς Ἀχαιοὺς πολεμοῦντας τὸν Νάβιν, ὃν ὁ Τ. Κ. Φλαμινῖνος εἶχεν ἀφήσει ἡσύχως κυριαρχοῦντα τῆς

Σπάρτης, εἰ καὶ περιώρισε τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ (Πλούτ. Φιλ. ΙΔ.—Liv. XXXIV, 35). Τεθεὶς αὖθις ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ δεσμοῦ, προσεπάθησε νὰ ἐξοικειώσῃ τοὺς Ἀρκάδας πρὸς τὴν θάλασσαν· ἠττήθη ὅμως εἰς τὴν πρώτην ναυμαχίαν, ἀλλ' ἐπυρπόλησε τὸ Γύθειον, ἐνίκησε κατὰ ξηρὰν τοὺς Λακεδαιμονίους, καὶ ὅτε ὁ Νάβις εἰς ἐπιθώρησίν τινα ἐφονεύθη ὑπὸ τῶν ἰδίων συμμάχων του, ἠνάγκασε, τῷ 192, τὴν Σπάρτην νὰ προσέλθῃ καὶ αὕτη εἰς τὸν ἀχαϊκὸν δεσμὸν (Πλούτ. Φιλοπ. ΙΣΤ), οὗ ἐκορύφωσεν οὕτω τὴν δύναμιν καὶ τὴν σημασίαν. Ἀλλὰ τότε διηγέρθη τῆς Ῥώμης ἡ ζηλοτυπία· οἱ Σπαρτιᾶται δυσηρεστημένοι πάντοτε, ἀπέστησαν, καὶ ὅτε ὁ Φιλοποίμην ἐκυρίευσε τὴν Σπάρτην, ἀπετείχισεν αὐτὴν καὶ κατήργησε τοῦ Λυκούργου τὴν νομοθεσίαν, τῷ 189, ἐστράφησαν πρὸς τὴν Ῥώμην, ζητοῦντες αὐτῆς τὴν ἐπικουρίαν (Πολ. ΚΓ, 10. ΚΕ, 19. — Liv. XXXVIII, 38. XXXIX, 33). Καὶ δὲν ἔπεμψαν μὲν ἀμέσως ὑλικὴν βοήθειαν οἱ Ῥωμαῖοι, ἀλλὰ κατὰ τῶν σκευωριῶν αὐτῶν ἠδυνάτει ὁ Φιλοποίμην νὰ διατηρῇ συμπαγῆ τὸν δεσμόν. Ἐν Μεσσήνῃ ὁ Δεινοκράτης, ἀρχηγὸς ὀλιγαρχικῆς μερίδος ὑπὸ τῆς Ῥώμης ὑποστηριζομένης, κατώρθωσε ν' ἀποσπάσῃ ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ τὴν πατρίδα του (Πολ. ΚΔ, 5). Ὁ Φιλοποίμην, ἑβδομηκοντούτης τότε, καὶ τὸ ὄγδοον στρατηγὸς ἐκλεχθείς, ἔκειτο ἀσθενὴς ἐν Ἄργει· ἀλλ' ἀμέσως ἠγέρθη, συνέλεξε μικρὰν δύναμιν ἐν Μεγαλοπόλει, καὶ ἐπὶ τοῦ λόφου Εὐάνδρου ἔτρεψεν εἰς φυγὴν τὸν Δεινοκράτην· ἐκ τοῦ ἵππου ὅμως πεσών, ἐπληγώθη, καὶ σῶμα 500 Μεσσηνίων ἐπελθὸν τὸν συνέλαβε καὶ τὸν ἀπεκόμισεν αἰχμάλωτον εἰς Μεσσήνην, ἔνθα ὁ Δεινοκράτης, φοβούμενος μὴ γενικὴ συμπάθεια ὑπὲρ αὐτοῦ κινηθῇ, τὴν αὐτὴν νύκτα ἐν τῇ φυλακῇ τὸν ἐθανάτωσε διὰ δηλητηρίου. Ἐκδίκησιν πνέων εἰσέβαλεν ὁ Λυκόρτας εἰς τὴν Μεσσήνην, καὶ ἐν νεκρικῇ πομπῇ ἡ κάλπη τῆς κόνεως τοῦ «τελευταίου τῶν Ἑλλήνων», ὑπὸ τοῦ Πολυβίου βασταζομένη, ἐκομίσθη εἰς τὴν Μεγαλόπολιν (Πλούτ. Φιλοπ. ΚΑ. Ἄρατ. ΚΔ. — Πολ. Ι, 24. ΙΑ, 24. ΚΔ, 9. — Just. XXXIX, 1.—Liv. XXXIX, 49).

Φιλοστέφανος, περιηγητὴς καὶ ἱστοριογράφος ἐκ Κυρήνης, περιγράψας τὰς χώρας ἃς περιῆλθεν, ἐν συγγράμματι μὴ διατηρηθέντι (Ἀθήν.).

Φιλόστρατος, 1) Ἀθηναῖος ἀναιδὴς καὶ ἀπαταιών, ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «κυναλώπηξ» κωμῳδούμενος (Ἱππ. 956). — 2) Ἀθηναῖος, ὁ κατήγορος τοῦ στρατηγοῦ Χαβρίου (Δημοσθ. κ. Μειδ. σλ. 535).—3) υἱὸς Οὐήρου, σοφιστὴς Ἀθηναῖος, ζῶν τῇ 6' μ. Χ. ἑκατονταετηρίδι, ἔγραψε, πλὴν ἄλλων, καὶ 43 τραγῳδίας καὶ 14 κωμῳδίας, ἐξ ὧν ὅμως οὐδὲν διεσώθη. — 4) Φλάβιος Φιλόστρατος, υἱὸς τοῦ προηγουμένου, σοφιστὴς καὶ αὐτός, ζήσας κατ' ἀρχὰς ἐν Ἀθήναις, εἶτα ἐν Ῥώμῃ ἐπὶ Σεπτιμίου Σεβήρου, μέχρι τῶν μέσων τῆς γ' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ. Ἡ σύζυγος τοῦ Σεβήρου, ἡ αὐτοκράτειρα Ἰουλία Δόμνα, κατέταξεν αὐτὸν εἰς τὸν κύκλον τῶν περιστοιχιζόντων αὐτὴν σοφῶν. Μετὰ τοῦ αὐτοκράτορος Καρακάλλα ἀπῆλθεν εἰς Γαλλίαν, ἐπεσκέφθη καὶ τὴν Ἀντιόχειαν ἐν Συρίᾳ καὶ ἄλλας χώρας, καὶ ἀπέθανε λίαν προβεβηκώς. Ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ τὰ πλεῖστα σώζονται· α) «Τὰ εἰς τὸν Τυανέα Ἀπολλώνιον» εἰσὶ μυθιστορία ἀφορῶσα τὸν διαβόητον ἐκεῖνον θαυματουργόν, καὶ τὴν ἐξύμνησιν τῆς Πυθαγορείου φιλοσοφίας, ἀλλ' ἄνευ πολεμικῆς τάσεως κατὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἱστορικὴν ἀξίαν τὸ ἔργον τοῦτο δὲν ἔχει μεγάλην· β) «Βίοι σοφιστῶν» εἰς βιβλία δύο, σπουδαιότατον διὰ τὴν γνῶσιν τῆς διανοητικῆς ἀναπτύξεως τῶν Ἑλλήνων κατὰ τοὺς χρόνους τῶν αὐτοκρατόρων. Περιέχει δὲ βιογραφίας μάλιστα τῶν εἰς τὴν ῥητορείαν ἐπιδοθέντων, φιλοκάλως συντεταγμένας, καὶ πλοῦτον γνώσεων ἀποδεικνυούσας· γ) «Ἡρωϊκός», ἐγράφη πιθανῶς ἐπὶ Καρακάλλα, 211-

217, διήγησις καὶ χαρακτηρισμὸς τῶν κατορθωμάτων τῶν τρωϊκῶν ἡρώων, μετά τινος τάσεως πρὸς ἀναζωπύρησιν καὶ ἐνίσχυσιν τοῦ ἐξασθενουμένου θρησκεύματος τοῦ λαοῦ. δ) «Ἐπιστολαὶ» 73, αἱ πλεῖσται ἐρωτικὰ παίγνια· ε) «Εἰκόνες», εἰς 2 βιβλία, περιγραφὴ παντοίων τῶν τότε ἐπισημοτάτων εἰκόνων, ἱστορικῶν, τοπιογραφιῶν, κυνηγεσίων, ἀνθοδεσμῶν ἢ καρπῶν καὶ ῥωπογραφιῶν. Τινὲς διεσχυρίσθησαν ὅτι τὰς παραστάσεις τῶν εἰκόνων ἔπλασεν αὐτὸς, ὡς ἀφορμὴν ῥητορικῶν γυμνασμάτων, ἐν ᾧ ὁ συγγραφεὺς διϊσχυρίζεται ὅτι περιγράφει πλουσίαν συλλογὴν ἥτις ὑπῆρχεν ἐν Νεαπόλει. Ὅπως δήποτε ὑπάρχουσι καὶ ἕτεραι μαρτυρίαι ὅτι πολλῶν τῶν εἰκόνων τούτων ὑπῆρχον τὰ πρωτότυπα. στ) «Περὶ γυμναστικῆς», οὗ τεμάχια κατ' ἀρχὰς ἐγινώσκοντο μόνον. Ἐξ «ἐπιγραμμάτων» του ἓν μόνον σώζεται, ἀφορῶν τὴν εἰκόνα τοῦ τετρωμένου Τηλέφου. — 5) **Φιλόστρατος ὁ νεώτερος**, υἱὸς τοῦ Νερβιανοῦ καὶ θυγατρὸς τοῦ Φλαβίου Φιλοστράτου, ἐδιδάχθη ὑπὸ τοῦ πάππου του καὶ ὑπὸ τοῦ σοφιστοῦ Ἱπποδρόμου, καὶ 24ετὴς μόλις ἔλαβε παρὰ τοῦ Καρακάλλα ἀτέλειαν, εἰς ἀμοιβὴν τῆς ἱκανότητος καὶ τῶν ἔργων του. Καὶ ἐπεσκέφθη μὲν τὴν Ῥώμην, ἀλλ' ἔζη καὶ ἐδίδασκεν ἐν Ἀθήναις, καὶ ἀπέθανεν εἰς τὴν νῆσον Λῆμνον. Ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ σώζονται μόνον αἱ «Εἰκόνες», καὶ αὐταὶ οὐχὶ πλήρεις, ἀπομίμησις τοῦ ἔργου τοῦ πάππου του, ἀλλ' ἐλαττουμένη ἐκείνου κατὰ πολὺ καὶ ὡς πρὸς τὴν ἔκθεσιν καὶ ὡς πρὸς τὴν ζωηρότητα τῆς παραστάσεως καὶ τοῦ ὕφους.

Φιλότιμος, 1) Ἕλλην ἰατρὸς, κατὰ Γαληνὸν μαθητὴς τοῦ Πραξαγόρου καὶ σύγχρονος τοῦ Ἐρασιστράτου, ἔγραψε περὶ ἀνατομίας, περὶ τροφίμων, κτλ. — 2) Γλύπτης καὶ χαλκουργὸς ἐξ Αἰγίνης.

Φιλοχάρης, Ἀθηναῖος, ὁ πρεσβύτερος ἀδελφὸς τοῦ ῥήτορος Αἰσχίνου, ζωγράφος, ὑπὸ μὲν τοῦ Δημοσθένους προπηλακιζόμενος ὡς «ἀλαβαστροθήκας καὶ τύμπανα γράφων» (Δημοσθ. πρπρσβ. 69. — Αἰσχν. πρ. πρπρσβ. 47), ὑπὸ Οὐλπιανοῦ ὅμως ὡς ἔξοχος καλλιτέχνης μνημονευόμενος (εἰς Δμσθ. Αὐτ.), καὶ τοῦτο δικαίως διὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ἂν αὐτοῦ ἦν, ὡς πιθανὸν, ἡ ὑπὸ τοῦ Πλινίου (XXXV, 10) μνημονευομένη ἀξιόλογος εἰκὼν ἣν ὁ Αὔγουστος ἀνήρτησεν εἰς τὸ βουλευτήριον, παριστῶσαν γέροντά τινα, τὸν Γλαυκίωνα, καὶ τὸν νέον υἱὸν αὐτοῦ Ἀρίστιππον, μεγίστην ἔχοντας πρὸς ἀλλήλους ὁμοιότητα καὶ ἐπ' αὐτῶν ἀετὸν σπαράττοντα ὄφιν.

Φιλόχορος, Ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ Κύκνου. Ἐπὶ Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ, φιλελευθέρων ὢν φρονημάτων, ἐπροσπάθει οὐ μόνον διὰ συγγραμμάτων, ἀλλὰ καὶ διὰ μυθευμάτων καὶ οἰωνῶν νὰ ὑποστηρίζῃ τὰς θεωρίας του. Ὡς ἀντίπαλον τοῦ Δημητρίου, ὁ τούτου υἱὸς Ἀντίγονος, ὅτε κατέλαβε τὰς Ἀθήνας, τὸν ἐθανάτωσε, τῷ 261 π. Χ. Ἐν ἐκ τῶν ἱστορικῶν αὐτοῦ συγγραμμάτων ἐπεγράφετο «Ἀτθὶς» ἢ «ἀττικαὶ ἱστορίαι». Ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων ἀρχόμενον, ἦν εἰς 17 βιβλία διῃρημένον. Ἄλλα ἔργα αὐτοῦ, ἐπίσης ἱστορικοῦ περιεχομένου, μνημονεύονται τὸ «περὶ ἑορτῶν», «περὶ τραγῳδιῶν». Αἱ ἔρευναι αὐτοῦ ἦσαν ἀκριβεῖς καὶ βαθεῖαι, καὶ αἱ ἀναγνώσεις του λίαν ἐκταταμέναι. Σώζονται δ' αὐτοῦ ὑπὲρ τὰ 200 ἀποσπάσματα (Συλλγ. Müller, Fragm. Hist. Graec. I).

Φίλτρον, πᾶν τὸ εἰς ἔρωτα προκαλοῦν, καὶ, ὡς προληπτικῶς ἐνίοτε οἱ ἀρχαῖοι ἐπίστευον, ποτά τινα ἢ φάρμακα ἔχοντα τὴν ἰδιότητα ταύτην. Ἐπὶ τῶν πρώτων Ῥωμαίων αὐτοκρατόρων οἱ τῶν τοιούτων παρασκευασταὶ ἐτιμωροῦντο ὡς οἱ φαρμακευταὶ καὶ δηλητήρια μιγνύοντες.

Φιλύρα, 1) θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ, καὶ ἐκ τοῦ Κρόνου μήτηρ τοῦ Κενταύρου Χείρωνος, ὅστις διὰ τοῦτο καὶ **Φιλυρίδης** ἐλέγετο (Πινδ. Νεμ. Γ, 47. Πύθ. Θ, 30. — Virg. G. III, 93. 550. — Ov. Met. II, 676. Fast. V. 383. — 2) Γυνὴ τοῦ Ναυπλίου καὶ

μήτηρ τοῦ Παλαμήδου, ἢ κατ' ἄλλους Κλυμένη ('Απλλδ. Β, 1, 4).

Φίλυρες, λαὸς ἀρχαῖος κατοικῶν εἰς τὰ παράλια τοῦ Εὐξείνου Πόντου ('Απλλν. Ῥδ. Α, 554).

Φιλυρηΐς νῆσος, πρὸς τοῖς παραλίοις τοῦ Εὐξείνου πόντου, ἔνθα ὁ Κρόνος συνήντησε τὴν Φιλύραν, θυγατέρα τοῦ 'Ωκεανοῦ ('Απλλν. Β, 1231).

Φίλων, 1) 'Αθηναῖος, τὴν πόλιν ἐγκαταλείψας ἐπὶ τῶν Λ', καὶ εἰς 'Ωρωπὸν ὡς μέτοικος ἐγκαταστὰς, ἐκεῖθεν δὲ τὴν λῃστείαν ἐν τῇ 'Αττικῇ μετερχόμενος. Μετὰ ταῦτα δὲ, ὅτε ἔμελλε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν βουλὴν, ἔγραψεν ὁ Λυσίας κατ' αὐτοῦ τὸν λα' λόγον, «κατὰ Φίλωνος, δοκιμασίας». — 2) 'Εξ 'Αμφιπόλεως, ἐκδιωχθεὶς ἐκ τῆς πατρίδος του ὅτε ὁ Φίλιππος ὁ Μακεδὼν κατέκτησεν αὐτὴν, τῷ 358 π.Χ. — 3) Ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ Φιλοδήμου, ἀδελφὸς τῆς γυναικὸς τοῦ ῥήτορος Αἰσχίνου, μέλος τῆς πρεσβείας ἥτις τῷ 347 ἐπέμφθη πρὸς Φίλιππον τὸν Μακεδόνα (Αἰσχν. πρπρσβ. 150). — 4) Γλύπτης, κατασκευάσας, ἐντολῇ τοῦ μεγάλου 'Αλεξάνδρου, χαλκοῦν ἀνδριάντα τοῦ 'Ηφαιστίωνος. — 5) 'Αρχιτέκτων ζῶν περὶ τὰ 300 π. Χ., οἰκοδομήσας διὰ τὸν Λυκοῦργον σκευοθήκην ναυτικὴν ἐν Πειραιεῖ, καὶ, κατὰ Κικέρωνα (de Or. I, 14, 62), ναύσταθμον διὰ 1000 πλοῖα, διὰ δὲ Δημήτριον τὸν Φαληρέα, τῷ 301, δωδεκάστηλον πρόστασιν δωρίων λευκῶν κιόνων πρὸ τοῦ Τελεστηρίου, ἢ ναοῦ τῆς Δήμητρος ἐν 'Ελευσῖνι, ὄντος μέχρις ἐκείνου, ἀστύλου, καὶ ὡκοδομημένου ἐκ μέλανος λίθου. Ἦν δὲ πολὺς καὶ περὶ τὴν θεωρίαν τῆς τέχνης του, καὶ συνέγραψε περὶ ἀρχιτεκτονικῆς (Vitr. VII, Praef. 12. — Val. Max. VIII, 12, 2) — 6) Φίλων Βυζάντιος, μαθητὴς τοῦ Κτησιβίου, ζῶν περὶ τὰ μέσα τῆς τρίτης πρὸ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίδος, ἔγραψε περὶ πολιορκητικῶν μηχανῶν σύγγραμμα οὗ μόνον τὸ τέταρτον βιβλίον σώζεται, καὶ ἀποσπάσματα τοῦ ζ' καὶ η'. — 7) Ἐκ Λαρίσσης τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ, ἀκαδημαϊκὸς φιλόσοφος, μαθητὴς καὶ διάδοχος τοῦ Κλειτομάχου, κατέφυγεν ἐπὶ τοῦ Μιθριδατικοῦ πολέμου εἰς Ῥώμην, τῷ 88 π.Χ., καὶ ἐκεῖ, ἕνεκα τῆς εὐρείας παιδείας του καὶ τοῦ εὐγενοῦς χαρακτῆρός του, ἔτυχεν ἀρίστης ὑποδοχῆς, καὶ πρὸ πάντων ὁ Κικέρων ἐσχετίσθη μετ' αὐτοῦ φιλικώτατα (Cic. Brut. LXXXIX. Tusc. II. 3, Acad. I, 4). 'Επιτυχῶς ἠσχολήθη εἰς τὸν καθορισμὸν καὶ τὴν μεθοδικὴν διάκρισιν τῶν διαφόρων κλάδων τῆς φιλοσοφίας, καὶ προσεπάθησε ν' ἀποδείξῃ τὴν ὁμοφωνίαν μεταξὺ τῆς ἀρχαίας καὶ τῆς νέας 'Ακαδημίας. Πολλάκις λέγεται καὶ ἱδρυτὴς τοῦ τετάρτου τμήματος τῆς 'Ακαδημίας. — 8) Λόγιος 'Ιουδαῖος ἐξ 'Αλεξανδρείας, γεννηθεὶς περὶ τὰ 20 π. Χ., ἐξεπαιδεύθη εἰς τὴν πόλιν τῆς γεννήσεώς του, σπουδάσας καὶ τὰ συγγράμματα τῶν διαφόρων φιλοσοφικῶν σχολῶν, πρὸ πάντων δὲ τὰ τοῦ Πλάτωνος, καὶ ἐν τῇ ἠθικῇ ἐξετίμα μάλιστα τὰς τῆς στοᾶς θεωρίας. Ὡς πρὸς τὴν θρησκείαν ἐπρέσβευε τὴν τῶν ὁμοφύλων του· καὶ πολλὴ μὲν ἦν ἡ ἐντύπωσις ἣν ἐπ' αὐτὸν ἐνεποίουν οἱ 'Εσσαῖοι καὶ οἱ Θεραπευταί, ἀλλ' οὐχ ἧττον δὲν προσεχώρησεν εἰς αὐτούς. 'Απὸ τῶν χρόνων τῶν Πτολεμαίων ἡ ἀλληγορία εἰσεχώρησε καὶ παρὰ τοῖς 'Ιουδαίοις, καὶ ἐξηγήσεων τῶν μωσαϊκῶν συγγραμμάτων ὑπὸ ταύτην τὴν ἔποψιν ἐγίνοντο προσπάθειαι ἔκτοτε. Οὕτω καὶ παρὰ τῷ Φίλωνι ἐπεκράτησε πνεῦμα μυστικῶς ἀλληγορικὸν, πανταχοῦ ἀναζητοῦν καὶ ἀνευρίσκον τὰς ἀρχὰς τῶν κυριωτέρων σχολῶν τῆς 'Ελληνικῆς φιλοσοφίας, καὶ μετὰ ζωηρᾶς ἐμπνεύσεως ἐκφράζει τὰς πεποιθήσεις του ταύτας, ἀλλὰ σκοτεινῶς πολλάκις, καὶ οὐχὶ πάντοτε μετὰ τῆς ἀπαιτουμένης περὶ τὴν κρίσιν ὀξύτητος. Ἡ γλῶσσα αὐτοῦ ἐστὶν ὑπό τινας ἐπόψεις λαμπρὰ, τὴν ποιητικὴν φράσιν μετὰ τῆς πεζῆς συνδυάζουσα, πολὺν ἔχουσα τὴν ποικιλίαν, καὶ οὐχὶ πάντοτε ἄπταιστον τῶν περιόδων τὴν σύνταξιν. Αἱ σωζόμεναι

συγγραφαί του διαιροῦνται τετραχῆ, εἰς ἀφορώσας τὴν ἱστορίαν τῶν ἱερῶν γραφῶν, εἰς ἠθικὰς πραγματείας, ἰδίως διαλόγους, εἰς πολιτικοϊστορικὰς καὶ εἰς ἀλληγοριῶν ἐξηγητικάς. Τὰ πλεῖστα τῶν ἔργων τούτων φαίνεται συνθεὶς ἐν προβηκυίᾳ ἡλικίᾳ. Ἐν πᾶσι πρεσβεύει τὴν πίστιν εἰς ἕνα, προσωπικὸν καὶ ζῶντα Θεὸν, διακρίνων ὅμως τὸν κεκρυμμένον τοῦ ἀποκαλυφθέντος, καὶ ἐν τῷ κόσμῳ καὶ τῇ ἀνθρωπότητι ἐνεργοῦντος Θεοῦ. Ἡ ἐσωτερικὴ θεωρία ἐστὶ κατ' αὐτὸν ἡ ἀληθὴς πηγὴ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ Θεοῦ. Διὰ σκέψεως ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον βαθείας, ἔφθασε βαθμηδὸν εἰς τὴν εἰρήνην ψυχῆς εἰς τὰ βάθη τῆς θεότητος εἰσχωρούσης καὶ ἐν τῷ Θεῷ μακαρίας. Οὕτως ἐπλησίασε πρὸς τὸν χριστινιασμὸν, ἀλλ' οὐχ ἧττον ἔμεινεν αὐτοῦ δι' ὅλου βαράθρου ἀποκεχωρισμένος, καὶ ὅλως ἀνακριβῆ εἰσὶ τὰ ὑπό τινων ῥηθέντα, ὅτι ἐγένετο χριστιανὸς καὶ ὅτι συνηντήθη μετὰ τοῦ Πέτρου. Εἰς ὑποθέσεις ἀφορώσας τοὺς συμπατριώτας του φαίνεται ὅτι πολλάκις δραστηρίως ἐνήργησε, καὶ ἰδίως τῷ 39 μ. Χ., ὅτε ἀπῆλθεν εἰς Ῥώμην μετὰ 4 ἄλλων Ἰουδαίων τῆς Ἀλεξανδρείας, εἰς πρεσβείαν πρὸς τὸν Καλιγούλαν, ἵνα ἐκφράσωσι παράπονα δι' ἃς ὑφίσταντο καταπιέσεις ὡς ἀρνούμενοι νὰ εἰσαγάγωσιν εἰς τὴν συναγωγὴν τὸ ἄγαλμα τοῦ ἀποθεωθέντος αὐτοκράτορος· ἀπεπέμφθησαν ὅμως μετ' ὀργῆς. Ἡ ἀπολογία αὐτοῦ, ἀναγνωσθεῖσα ἐν τῇ γερουσίᾳ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Καλιγούλα, ἀποδεικνύει πολλὰς αὐτοῦ γνώσεις καὶ πρακτικὴν ἱκανότητα.—3) Γραμματικὸς ἐκ Βύβλου τῆς Φοινίκης, ἐπὶ Νέρωνος καὶ Οὐεσπασιανοῦ, ἔγραψε τὴν ἱστορίαν τῆς διοικήσεως τοῦ δευτέρου, καὶ προσέτι καὶ ἐπιγράμματα. Ἐπιστεύετο δὲ καὶ ὅτι μετέφρασεν ἐκ τῆς φοινικικῆς τὴν ἱστορίαν τοῦ Σαγχονιάθωνος.

Φιλωνίδης, 1) ποιητὴς ἄσημος τῆς ἀρχαίας ἀττικῆς κωμῳδίας, πατὴρ Νικοχάριδος, κωμικοῦ ποιητοῦ καὶ αὐτοῦ (Σουίδ. Ἀθήν.). Ὑπὸ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἀνεβίβασεν ὁ Ἀριστοφάνης εἰς τὴν σκηνὴν τὴν πρώτην αὐτοῦ κωμῳδίαν, τοὺς «Δαιδαλίδας», καθ' ὃ μὴ ἔχων ἔτι τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου πρὸς τοῦτο ὡρισμένην ἡλικίαν. — 2) Φιλόσοφος Πυθαγόρειος ἐκ Ταραντος. — 3) Στωϊκὸς, μαθητὴς τοῦ Ζήνωνος. — 4) Ἰατρὸς, περὶ τὴν φυσικὴν ἱστορίαν ἀσχολούμενος, καὶ γράψας «περὶ μύρων καὶ στεφάνων». — 5) Μιλήσιος, οὗ τὴν θυγατέρα ἐνυμφεύθη Δημοσθένης, ὁ πατὴρ τοῦ ῥήτορος· ἴσως ὁ αὐτὸς ὢν ὁ Ἀριστοφάνης χλευάζει (Πλοῦτ. 179) ὡς αἰσχρὸν καὶ ἄσημον, ἀλλὰ διὰ τοῦ πλούτου κερδήσαντα τὸν ἔρωτα τῆς ἑταίρας Λαΐδος.

Φιλωνὶς, γυνὴ τοῦ Ἐσπέρου, μήτηρ τοῦ Κήυκος (Hyg. Fab. LXV).

Φιλώτας, 1) υἱὸς τοῦ Παρμενίωνος, ἤδη ἀπ' ἀρχῆς τῆς κατὰ Περσῶν ἐκστρατείας τοῦ Ἀλεξάνδρου διακριθεὶς, ἵππαρχος τῶν Ἑταίρων. Ἐν ἀλαζονίᾳ ἴσον ἑαυτὸν πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον θεωρῶν, ἦν ἐκ τῶν Μακεδόνων ἐκείνων ὅσοι μετὰ δυσαρεσκείας ἔβλεπον τὴν μεταβολὴν τῶν τρόπων καὶ τῆς διαίτης τοῦ Ἀλεξάνδρου, καὶ ἀπροκαλύπτως αὐτὸν ψέξας, ἐκίνησε τὸ μῖσος τοῦ βασιλέως. Ἐπειδὴ, γνῶσιν λαβὼν συνωμοσίας ὑπὸ τοῦ Δίμου ἐξυφανθείσης, δὲν κατήγγειλεν αὐτὴν, ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ἀλλαχόθεν τὴν ἀνεκάλυψε, κατηγορήθη ὡς συνένοχος εἰς δικαστήριον Μακεδόνων καὶ κατεδικάσθη εἰς θάνατον, τῷ 329 π. Χ. (Πλούτ. Ἀλξ. ΜΗ. — Ἀρρ. Γ, 11.—Curt. VI, 8).—2) Πιθανῶς ἐξ Αἰγῶν, ἦν τῷ 335 π. Χ. φρούραρχος τῶν Μακεδόνων ἐν Καδμείᾳ, τῇ Ἀκροπόλει τῶν Θηβῶν, διῴκει εἶτα φάλαγγα, καὶ διεκρίθη ἐπ' ἀνδρείᾳ ἐν Βαβυλῶνι. Μετὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου τὸν θάνατον ἀνηγορεύθη σατράπης τῆς Κιλικίας· εἶτα δὲ, τῷ 321, διωρίσθη ὑπὸ τοῦ Περδίκκα στρατηγὸς, καὶ εἰς τοὺς ἑπομένους ἐμφυλίους πολέμους περιέπεσεν εἰς αἰχμαλωσίαν, ἀφ' ἧς δὲν κατώρθωσε ν' ἀπολυτρωθῇ (Διόδ. ΙΘ, 16.—Just. XIII, 4, 6. —Curt. X, 10).

Φιλωτέρα (ἡ) καὶ Φιλωτερὶς, λιμὴν τῆς Αἰγύπτου ἐν τῷ Ἀραβικῷ κόλπῳ, κατασκευασθεὶς κατὰ διαταγὴν Πτολεμαίου Β' (Στρβ.—Στφ. Βυζ.).

Φίμαχος, υἱὸς Δολοπίωνος, ποιμὴν τοῦ βασιλέως Ἄκτορος ἐν τῇ νήσῳ Λήμνῳ, περιποιηθεὶς τὸν Φιλοκτήτην (Hyg. Fab. CII)

Φινεύς, 1) Υἱὸς τοῦ Βήλου καὶ τῆς Ἀγχινόης, ἀδελφὸς τοῦ Αἰγύπτου, τοῦ Δαναοῦ καὶ τοῦ Κηφέως, ὑπὸ τοῦ Περσέως ἀπολιθωθεὶς διὰ τῆς κεφαλῆς τῆς Μεδούσης (Ἀπλλδ. Β, 1, 4).—2) Υἱὸς τοῦ Ἀγήνορος (ἢ τοῦ Φοίνικος καὶ τῆς Κασσιοπείας καὶ ἔγγονος τοῦ Ἀγήνορος), βασιλεὺς τῆς ἐν Θράκῃ Σαλμυδησσοῦ, ἔσχεν ἐκ Κλεοπάτρας, τῆς θυγατρὸς τοῦ Βορέου, υἱοὺς τὸν Ὀρύϊθον καὶ τὸν Κράμβην, ἐξ Ἰδαίας δὲ, τῆς θυγατρὸς τοῦ Δαρδάνου, τὸν Θύμον καὶ τὸν Μαρυανδινόν. Παρὰ τοῦ Ἀπόλλωνος εἶχε λάβει τὸ μαντικὸν δῶρον· οἱ θεοὶ ὅμως τὸν ἐτύφλωσαν, διότι ἀπερισκέπτως εἶχε διακοινώτει τὰς βουλὰς τοῦ Διός. Ἐπειδὴ δὲ, ὑπὸ τῶν συμβουλῶν τῆς δευτέρας γυναικός του παραπεισθείς, ἐτύφλωσε τὰ τέκνα τῆς πρώτης (Σφκλ. Ἀντγ. 970), ἐστάλησαν καὶ αὐταὶ αἱ Ἅρπυαι καὶ τῷ ἁφήρουν τὸ πλεῖστον τῆς τροφῆς του, τὸ δὲ λοιπὸν κατεμίαινον δι' ἀποτροπαίας ἀποφορᾶς, ὥστε διηνεκὴς πεῖνα τὸν ἐβασάνιζεν· ἀπήλλαξαν δ' αὐτὸν τοῦ δεινοῦ τούτου οἱ Βορεάδαι Ζήτης καὶ Κάλαϊς, ὅτε οἱ Ἀργοναῦται προσωρμίσθησαν εἰς τὴν χώραν του. (Ἴδ. Ἀργοναῦται, Ἅρπυιαι).—3) Εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Λυκάονος, βασιλεὺς τῆς Ἀρκαδίας, μετὰ τῶν λοιπῶν ὑπὸ τοῦ Διὸς κεραυνωθεὶς (Ἀπλλδ. Γ, 8, 1).

Φινόπολις, πόλις τῆς Θράκης, κατὰ τὴν εἴσοδον τοῦ Βοσπόρου, κληθεῖσα κατὰ Φινέα τὸν Ἀγήνορος (Στρβ.). Νῦν Δέρκοι.

Φιντίας καὶ Δάμων, δύο στενώτατοι φίλοι, Πυθαγόρειοι, ἐν Συρακούσαις, ἐπὶ Διονυσίου τοῦ νεωτέρου (κατὰ δὲ Κικέρωνα, Tusc. X, 22, τοῦ πρεσβυτέρου). Ὁ Δάμων ὑποπτος συνωμοσίας γενόμενος, κατεδικάσθη εἰς θάνατον, ὅτε ὁ Φιντίας παραστὰς προσέφερεν αὐτὸς ν' ἀποθάνῃ ἀντ' ἐκείνου. Θαυμάσας δ' ὁ Διονύσιος τὰ εὐγενῆ αὐτῶν αἰσθήματα, ἔδωκε μὲν χάριν εἰς τὸν Δάμωνα, ἐζήτησε δὲ παρ' αὐτῶν νὰ τὸν δεχθῶσιν εἰς τὸν δεσμόν των. Ταῦτα διηγοῦνται ὁ Πλούταρχος καὶ ὁ Ἰάμβλιχος κατ' Ἀριστόξενον, ἀλλὰ μὴ ἐντελῶς συμφωνοῦντες ὡς πρὸς τὰ καθέκαστα. Ὁ δὲ Λατῖνος μυθογράφος Ὑγῖνος (Fab. 257) καλεῖ αὐτοὺς Μοῖρον καὶ Σελινούντιον, ἐξ ὧν τινὲς τῶν νεωτέρων εἰκάζουσιν ὅτι ἡ ὅλη διήγησις ἐστὶν ἁπλοῦν ἐφεύρημα πρὸς χαρακτηρισμὸν τῆς φιλίας παρὰ τοῖς Πυθαγορείοις.

Φὶξ, ἐν τῇ βοιωτικῇ διαλέκτῳ ἡ Σφίγξ.

Φλᾶ (ἡ), νῆσος Λιβυκὴ ἐν τῇ Τριτωνίδι λίμνῃ (Ἡρδ. Δ, 178).

Φλεγέθων, ἴδ. Πυριφλεγέθων. Ἅδης.

Φλέγρα (ἡ) καὶ Φλέγραι (αἱ), τὸ μυθολογούμενον πεδίον τῆς Γιγαντομαχίας, ἐκλαμβανόμενον ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων κατὰ τὴν Χερσόνησον τῆς Πελλήνης ἐν Θράκῃ (Ἡρδ. Ζ, 123.—Εὐρπ. Ἡρκλ. μαιν. 1165.—Ἀπλλδ. Α, 6, 1.—Στρβ.). Οἱ δὲ Ῥωμαῖοι, καὶ ἀπ' αὐτῶν εἶτα καὶ οἱ Ἕλληνες, μετέθεσαν τὴν θέσιν καὶ τὸ ὄνομα, Φλεγραῖα πεδία, εἰς τὴν παραλίαν τῆς ἐν Ἰταλίᾳ Καμπανίας, τὴν μεταξὺ Κύμης καὶ Καπούης ἡφαιστειογενῆ κοιλάδα, ἥτις νῦν Σολφατάρα λέγεται (Στρβ. Ε, 243. 245.—Pl. III, 5, 9).

Φλεγύα (ἡ), πόλις τῆς Βοιωτίας, κτίσμα Φλεγύου, υἱοῦ τοῦ Ἄρεως (Παυσ.).

Φλεγύαι (οἱ), λαὸς ὑποτιθέμενος Θρᾳκικῆς ἢ μᾶλλον Θεσσαλικῆς καταγωγῆς, μετὰ Φλεγύου τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἄρεως εἰς τὴν Βοιωτίαν ἐν παναρχαίοις χρόνοις εἰσβαλὼν, τὰς Θήβας ἀπειλήσας, ἃς διὰ τοῦτο ἐτείχισεν ὁ Ἀμφίων (Ὁμ. Ἰλ. Ν, 302. Ὕμν. Α, 278), εἰς τὴν Φωκίδα, περὶ τὸν Κηφισσὸν ποταμὸν ἐγκαταστὰς, καὶ τὸν ἐν Δελφοῖς ναὸν διαρπάσας, δι ὃ καὶ ἐξωλόθρευσεν αὐτοὺς ὁ Ζεὺς

διὰ κεραυνῶν καὶ σεισμῶν (Παυσ. Θ, 36.— Στρβ.—Στφ. Βυζ.).

Φλεγυαντὶς, κατὰ Παυσανίαν ἡ χώρα τῆς Βοιωτίας ἔνθα ᾤκουν ποτὲ οἱ Φλεγύαι.

Φλεγύας, μυθικὸς βασιλεὺς τῶν μυθολογουμένων Φλεγυῶν, υἱὸς τοῦ Ἄρεως καὶ τῆς Χρύσης, θυγατρὸς τοῦ Ἀλίμου, διαδεχθεὶς τὸν Ἐτεοκλῆν, ἄτεκνον ὄντα, ἐν τῇ περὶ τὸν Ὀρχομενὸν χώρᾳ, ἥτις κατ' αὐτὸν ἐλέγετο κληθεῖσα Φλεγυαντὶς, πατὴρ δὲ τοῦ Ἰξίωνος καὶ τῆς Κορωνίδος, ἐξ ἧς ὁ Ἀπόλλων ἔσχεν υἱὸν τὸν Ἀσκληπιόν. Διὰ τοῦτο ὁ Φλεγύας ἐπυρπόλησε τὸν ναὸν τῶν Δελφῶν. Καὶ ὁ μὲν ναὸς ἐσβέσθη ὑπὸ τοῦ θεοῦ, ὁ δὲ Φλεγύας ὑπεβλήθη εἰς αἰωνίαν ποινὴν ἐν τῷ Ἅδῃ (Πινδ. Πυθ. Γ, 8.—Virg. Æ, VI, 618). Κατ' ἄλλους ἦν ὁ Φλεγύας ἄπαις, καὶ ἐθανατώθη ὑπὸ τοῦ Λύκου καὶ τοῦ Νυκτέως.

Φλεὼν, ἐπώνυμον τοῦ Διονύσου, ὡς θεοῦ τῆς πολυκαρπίας, ἐκ τοῦ φλύειν (Αἰλ. π. ἱ. Γ, 41).

Φλίας, εἷς τῶν Ἀργοναυτῶν, υἱὸς τοῦ Διονύσου καὶ τῆς Χθονοφύλης, ἐξ Ἀραιθυρέας, πόλεως τῆς Ἀργολίδος, καθ' ὃν ἐκλήθη ἡ πόλις Φλιοῦς (Ἀπλλν. Ῥδ. Α, 115).

Φλιοῦς (ὁ), πρὶν Φλειοῦς, πόλις αὐτόνομος κατὰ τὰ βορειανατολικὰ κειμένη τῆς Πελοποννήσου, ἐν τῇ χώρᾳ ἥτις Φλιασία ἐλέγετο, ἐν δὲ τοῖς προϊστορικοῖς χρόνοις καὶ Ἀραιθυρέα καὶ Ἀραντία, ἔχουσα πρὸς δυσμὰς τὴν Ἀρκαδίαν, πρὸς ἄρκτον τὴν Σικυωνίαν, πρὸς ἀνατολὰς δὲ καὶ νότον τὴν Ἀργολίδα, κατ' ἐπιφάνειαν δὲ εἰς 2 1/2 τετργ. μίλια ἐκτεινομένη. Κυρίως ἦν μεμονωμένη, ὑπὸ ὑψηλῶν ὀρέων ὁριζομένη κοιλὰς τριγωνικὴ, τὴν κορυφὴν ἔχουσα πρὸς βορρᾶν ἐστραμμένην· καὶ τὰ μὲν πρὸς νότον ὄρη ἦσαν ἡ Κιλλῶσσα καὶ ὁ Καρνεάτης (νῦν Μεγάλο βουνὸ), τὸ δὲ πρὸς ἀνατολὰς τὸ Τρικάρανον, ὡς καὶ νῦν λέγεται. Εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Καρνεάτου πηγάζει ὁ μόνος ποταμὸς τῆς χώρας, ὁ Ἀσωπὸς (νῦν Ἁγ. Γεώργιος). Μεταξὺ τῶν προϊόντων τῆς χώρας ἐπῃνεῖτο πρὸ πάντων ὁ οἶνος. Οἱ κάτοικοι ἦσαν, ἀναλόγως πρὸς τὸ ἐμβαδὸν, ἱκανῶς πολυάριθμοι, Ἴωνες τὸ πρῶτον, εἶτα δὲ Δωριεῖς. Τὸ πολίτευμα αὐτῶν ἦν ἀριστοκρατικὸν, μετὰ σπανίων διακοπῶν, δι' ὃ καὶ ἡ Φλιοῦς διέμεινε πάντοτε, καὶ μετ' αὐτὸν τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον, μετὰ τῆς Σπάρτης συντεταγμένη. Ὑπὸ τὸν Λεωνίδαν ἐπολέμησαν 200 Φλιάσιοι (Ἡρδ. Ζ, 202), ἐν Πλαταιαῖς 1000 (Ἡρδ Θ, 28). Ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου 6000 πολῖται συνῆλθον εἰς τὴν ἀγορὰν, ἵνα ἐνεργήσωσι κατὰ τοῦ Ἄργους (Θουκ. Ε, 57. ΣΤ, 105)· οἱ ὀλιγάρχαι, ἐκβληθέντες τῷ 394 π. Χ., ἐγκατέστησαν χρόνον τινὰ μόνον ἔπειτα πάλιν ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν (Ξενφ. Ἑλλ. Ε, 2, 8). Μετὰ ταῦτα ἡ Φλιασία συνετάχθη εἰς τὸν Ἀχαϊκὸν δεσμὸν (Πολ6. Β, 14). Ἡ πόλις Φλιοῦς ἦν ἐπὶ τοῦ ἀνατολικοῦ πέρατος τῆς κοιλάδος ἀμφιθεατροειδῶς ἐκτισμένη. Εἰς αὐτὴν ἐγεννήθησαν ὁ ποιητὴς Πρατίνας καὶ ὁ φιλόσοφος Τίμων (Στρβ. Η, 382). Σώζονται δ' ἔτι αὐτῆς ἐρείπια. Εἰς τὸ χωρίον Κελεὰς, ἓν τέταρτον τῆς ὥρας νοτίως τῆς πόλεως, ὑπῆρχεν ἱερὸν τῆς Δήμητρος, καὶ εἰς αὐτὸ ἐτελοῦντο μυστήρια κατὰ τετραετίαν.

Φλύα (ἡ), δῆμος τῆς Ἀττικῆς εἰς τὴν Κεκροπίδα φυλὴν ἀνήκων. Τὸ δημοτικὸν Φλυεὺς καὶ Φλυάσιος (Δμσθ. Στφ. σλ. 282.—Ἁρπκρ.—Στφ. Βυζ.).

Φόβη, μία τῶν Ἀμαζόνων, ὀπαδὸς τῆς Ἀρτέμιδος, φονευθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους (Διόδ. Δ, 16).

Φόβος ὡς προσωποποίησις υἱὸς τοῦ Ἄρεως καὶ τῆς Ἀφροδίτης, συνοδεύων πάντοτε τὸν θεὸν εἰς τὰς μάχας (Ὁμ. Ἰλ. Ν, 299).

Φοίβη, 1) θυγάτηρ τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς, μία τῶν Τιτανίδων, ἐκ τοῦ Κοίου μήτηρ τῆς Ἀστερίας καὶ τῆς Λητοῦς, μετὰ τὴν Θέμιν καὶ τὸν Ἀπόλλωνα μαντικὴ θεότης τῶν Δελφῶν καὶ αὐτὴ (Ἡσιόδ. Θγν. 136. 406.—Αἰσχλ. Εὐμ. 79.—2) Ἐπίθετον τῆς Ἀρτέμιδος, ὡς σελήνης. — 3) Θυγάτηρ τῆς Λήδας καὶ τοῦ Τυνδάρεω, ἀδελφὴ τῆς Κλυ-

ταιμνήστρας (Εὐρπ. Ἰφγ. Αὐλ. 450). — 4) Ἀμαδρυὰς, γυνὴ τοῦ Δαναοῦ (Ἀπλλδ). — 5) Μία τῶν Ἀμαζόνων. — 6) Θυγάτηρ τοῦ Λευκίππου, ἀδελφὴ τῆς Ἱλαίρας, γυνὴ τοῦ Πολυδεύκους, μήτηρ τοῦ Μνησικλέους (Ἀπλλδ. Γ, 10 3).

Φοιβίδας, στρατηγὸς τῆς Σπάρτης. Ἐκπεμφθεὶς τῷ 383 ἢ 382 π.Χ. κατὰ τῆς Ὀλύνθου, καὶ διερχόμενος πρὸ τῶν Θηβῶν, κατέλαβε, προσκλήσει τῶν ἐκεῖ ὀλιγαρχῶν, τὴν ἀκρόπολιν αὐτῶν Καδμείαν, ἄνευ ἐντολῆς τῆς κυβερνήσεώς του, κατὰ Διόδωρον ὅμως (ΙΕ, 20) συναινέσει αὐτῆς. Καὶ ἀνεκλήθη μὲν καταδικασθεὶς καὶ εἰς πρόστιμον, ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ ἐπανῆλθεν εἰς Βοιωτίαν μετὰ τοῦ Ἀγησιλάου, καὶ ἁρμοστὴς διορισθείς, ἐφονεύθη ὑπὸ τῶν Θηβαίων ἐν μάχῃ εἰς τὰς Θεσπιὰς (Ξνφ. Ἑλλ. Ε, 2, 25. 4, 42. — Πλούτ. Πελπ. ΣΤ. Ἀγησ. ΚΓ).

Φοῖβος, ἐπίθετον τοῦ Ἀπόλλωνος, ὁ φωτεινὸς, ὁ λαμπρὸς, κατὰ δ' Αἰσχύλον (Εὐμ. 8), ὁ υἱὸς τῆς Φοίβης.

Φοινέκη, ἡ ἀπὸ τῆς Συρίας μέχρι τῆς Παλαιστίνης ἐκτεινομένη παραλία ἐπὶ τῆς Μεσογείου θαλάσσης, ἐκλήθη εἴτε ἐκ τῶν φυομένων ἐκεῖ φοινίκων, εἴτε ἐκ τῆς παραγομένης πορφύρας, ἐχούσης φοινικοῦν τὸ χρῶμα. Τὸ μῆκος αὐτῆς ἦν 30 μιλίων, πλάτος δ' εἶχεν ὀλίγων μιλίων, ἐνίοτε καὶ μόνον $^1/_2$ ἢ καὶ $^1/_4$, ἐκ τοῦ Ἀράδου ὄρους μέχρι τοῦ Καρμήλου, καὶ ἦν λίαν εὔφορος, ἰδίως εἰς οἶνον καὶ ἔλαιον· τὸ δὲ ὄρος αὐτῆς παρῆγε χαλκὸν καὶ σίδηρον, καὶ μάλιστα ξυλικὴν πρὸς ναυπηγίαν. Πρὸς βορρᾶν καὶ ἀνατολὰς συνώρευε μετὰ τῆς Συρίας, πρὸς νότον μετὰ τῆς Παλαιστίνης, πρὸς δυσμὰς μετὰ τῆς θαλάσσης. Προεκβολαὶ τοῦ Λιβάνου διασχίζουσι τὴν χώραν, ἀποτελοῦσαι τὰ ἀκρωτήρια ἃ ἐκαλοῦντο θεοῦ πρόσωπον (νῦν Σακᾶ), τὸ λευκὸν ἀκρωτήριον, καὶ τὸ Κάρμηλον. Μικρὰ μόνον ποτάμια διέρρεον τὴν Φοινίκην, πηγάζοντα πάντα ἐκ τοῦ Λιβάνου, ὁ Ἐλεύθερος (νῦν Κεβίρ)· ὁ Σαββατικὸς (νῦν Ἄρκα), ὁ μόνον τὰς 6 ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος ῥέων τὴν δὲ 7 ξηραινόμενος, ἐξ οὗ εἶχε καὶ τὴν ἐπωνυμίαν· ὁ Ἄδωνις (νῦν Ἰβραὶμ), αἱματόχρους πολλάκις φαινόμενος παρὰ τὴν ἀκτὴν, κατὰ τὸν μῦθον ἐκ τοῦ αἵματος τοῦ Ἀδώνιδος, πληγέντος ὑπὸ κάπρου ἐπὶ τοῦ Λιβάνου· ὁ Λύκος (νῦν Κὲλβ, ἤτοι κυνὸς ποταμός)· ὁ Μαγόρας (νῦν ποτ. Βηρυττοῦ)· ὁ Θαμύρας (νῦν Δαμύρ)· ὁ Χερσαῖος (νῦν Κορατζὲ), ὅστις ἦν ὁ τὸ νότιον ὅριον ἀποτελῶν. — Οἱ κάτοικοι, Φοίνικες, ἦσαν Σημιτικῆς καταγωγῆς, καὶ, μετὰ τῶν Ἑβραίων, τῆς Κανανιτικῆς φυλῆς· ἐλέγοντο δ' ἀποικήσαντες ἐκεῖ ἐκ τῶν ἀκτῶν τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης (Ἡρδ. Ζ, 89), κατὰ τοὺς προϊστορικοὺς πάντως χρόνους. Μνημονεύει δ' αὐτῶν ἡ ἱστορία ἀνέκαθεν ὡς λαοῦ ἐμπορικωτάτου, θαλασσοποροῦντος ἐξ Ἰνδιῶν μέχρι τῆς Βρετανίας, ἴσως μέχρι καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀνατολικοῦ Ὠκεανοῦ, πολυαρίθμους ἐκπέμποντος ἀποικίας, καὶ διὰ ξηρᾶς ἔτι ἐμπορικὰς ὁδοὺς διανοίγοντος. Κατὰ τοὺς ἀρχαίους αὐτοὶ ἐφεῦρον τὴν γραφὴν καὶ τὴν ἀριθμητικὴν, τὸν ὕαλον, τὴν βαφὴν διὰ πορφύρας, τὴν μεταξουργίαν, κτλ. Εἶχον δὲ φήμην οἱ Φοίνικες ψευδολόγων καὶ ἀπατεώνων (Ὁμ. Ξ, 288—369. — Πλάτ. Πολ. 414). — Φοινικικαὶ δὲ πόλεις, ἢ χῶραι εἰς πόλεις ἀνήκουσαι, ἦσαν ἐκ βορρᾶ πρὸς νότον, ἡ Ἄραδος (νῦν νῆσος Ἀρβὰδ ἢ Ῥουὰδ), μετὰ προαστείου κειμένου ἀπέναντι αὐτῆς, καὶ μετὰ ταῦτα ἀνεξαρτήτου πόλεως γενομένου, τῆς Ἀναράδου (νῦν Ταρτός)· ἡ Μάραθος (νῦν Ἀμρὶτ μετ' ἐρειπίων καὶ ἀκροπόλεως σπουδαιοτάτης διὰ τὴν φοινικικὴν ἱστορίαν)· ἡ Σιμύρα (νῦν Σίμρα, μετ' ἐρειπίων)· ἡ Ἄρκα (νῦν ὁμ.), εἰς ἣς τὴν χώραν ἱδρύθη ἡ Τρίπολις (νῦν ὁμ.) ἐκ τῆς ἑνώσεως τῶν Τυρίων, Σιδωνίων καὶ Ἀραδίων· ἡ Βύβλος· ἡ Βηρυτὸς· ἡ Σιδὼν (νῦν Σαΐδὰ), ἥτις ἐθεωρεῖτο καὶ ἡ ἀρχαιοτάτη πασῶν τῶν Φοινικικῶν πόλεων· ἡ Τύρος, ὑπὸ Σιδωνίων ἱδρυθεῖσα, εἶτα ἡ πασῶν ἰσχυροτάτη, ἡ ἀνῆκον καὶ τὰ χωρία Ἀκκὼ καὶ Δώρα (Στρβ. ΙΣΤ, 756. —

Mela A, 12. — PL. E, 19, 17).—Μία τῶν ἐπισημοτέρων ἀποικιῶν τῶν Φοινίκων ἦν ἡ Καρχηδών, ἐπὶ τῆς βορείας παραλίας τῆς Ἀφρικῆς.

Φοινίκιον ὄρος, μικρὸν ὄρος ἐν Βοιωτίᾳ, μεταξὺ τῶν λιμνῶν Κωπαΐδος καὶ Ὑλίκης (Στρβ. Θ, 410).

Φοινικὶς, πόλις τῆς Βοιωτίας, ἡ πρὶν Μεδιὰν, εἶτα κατὰ τὸ Φοινίκιον ὄρος κληθεῖσα (Στρβ.).

Φοινικοῦς (ὁ), 1) πόλις τῆς Λυκίας, κατὰ τοὺς πρόποδας τοῦ Ὀλύμπου, ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων διὰ τοῦ Σερβιλίου καταστραφεῖσα, διότι ἦν ὁρμητήριον πειρατῶν (Cic. Verr. II, 21).—2) Λιμὴν τῆς Λυδίας ἢ Ἰωνίας κατὰ τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Μίμαντος (Θουκ. Η, 35), πιθανῶς ὁ νῦν Τσεσμές.—3) Λιμὴν τῆς Μεσσηνίας, δυτικῶς τοῦ ἀκρωτηρίου Ἀκρίτα (Παυσ. Δ, 32, 12). Νῦν Ἀνθέρα. — 4) Κόλπος καὶ λιμὴν εἰς τ' ἀνατολικὰ τῆς νήσου Κυθήρων (Ξενφ. Ἑλλ. Δ, 87). Νῦν Αὐλεμόνα. — 5) Πόλις καὶ λιμὴν εἰς τὰ νότια τῆς Κρήτης (Στφ. Βυζ. — Πρξ. Ἀποστ. ΚΖ). Φοίνιξ Λαμπέων, κατὰ Στράβωνα, λιμὴν τῆς πόλεως Λάμπης.—6) Λιμὴν τῆς Σικελίας, ἀνατολικῶς τῆς πόλεως Ἑλώρου (Πτλμ.).

Φοινικοῦσα, μία τῶν Αἰόλου ἢ Λιπάρων νήσων (ἴδ.) (Στρβ.). Νῦν Δαττάλον.

Φοῖνιξ (ὁ), τὸ δένδρον τοῦ Φοίνικος, ἡ χουρμαδιὰ· καὶ ἡ (βαλανηφόρος) φοῖνιξ, ἡ

καρποφόρος. Παρὰ Ῥωμαίοις ἀντικατέστησε τὴν δάφνην, καὶ ἐδίδετο εἰς τοὺς νικητάς.

Φοῖνιξ, 1) ὁ μυθικὸς γενάρχης τῶν Φοινίκων, πατὴρ τῆς Εὐρώπης (Ὁμ. Ἰλ. Ξ, 321), ἢ, κατ' ἄλλους, ἀδελφὸς τῆς Εὐρώπης, υἱὸς τοῦ Ἀγήνορος καὶ τῆς Ἀργιόπης ἢ Τηλεφάσσης, ὅστις ἀπελθὼν εἰς ἀναζήτησιν τῆς ἀδελφῆς του, ὠνόμασε λαόν τινα τῆς Ἀφρικῆς καθ' ἑαυτὸν Φοίνικας. Τέκνα αὐτοῦ λέγονται ὁ Πεῖρος, ἡ Ἀστυπάλη ἢ Ἀστυπάλαια, ἡ Εὐρώπη, ἡ Φοινίκη, ὁ Ἄδωνις. — 2) Υἱὸς τοῦ Ἀμύντορος καὶ τῆς Κλεοβούλης, ἐκδιωχθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρός του διότι ἠράσθη δούλης, κατά τινας καὶ τυφλωθεὶς ὑπ' αὐτοῦ, καὶ θεραπευθεὶς ὑπὸ τοῦ Χείρωνος, ἦλθεν εἰς Θεσσαλίαν πρὸς τὸν Πηλέα, ἐγκατέστη ὑπ' αὐτοῦ βασιλεὺς τῶν Δολόπων, ἀνέθρεψε τὸν Ἀχιλλέα, καὶ παρηκολούθησεν αὐτὸν εἰς Τροίαν (Ὁμ. Ἰλ. Ι, 448.—Εὐρπ. Φοῖνιξ.—Ἀριστφ. Ἀχρν. 421. —Ἀπλλδ. Γ, 13, 8.—Δμσθ. Πρπρσβ. Σλ. 417).—3) Ἀθηναῖος ἰαμβογράφος (ἴδ.), φίλος τοῦ ποιητοῦ Ἀγάθωνος. — 4) Μυθικὸν ἱερὸν ὄρνεον τῶν Αἰγυπτίων, καθ' Ἡρόδοτον (Β, 73), ἀνὰ 500 ἔτη, ὅτε ὁ πατήρ του ἀπέθνησκεν, ἐκ τῆς Ἀραβίας, τῆς γῆς τῆς γεννήσεώς του, εἰς Ἡλιούπολιν τῆς Αἰγύπτου ἐρχόμενον, ἵνα καταθέσῃ τὸ σῶμα τοῦ πατρός του εἰς ὠὸν ἐκ μύρρων, καὶ ἐνταφιάσῃ αὐτὸ εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἡλίου. Εἶχε μορφὴν ἀετοῦ καὶ πτερὰ χρυσοπόρφυρα. Ὁ δὲ Τάκιτος διηγεῖται (Ann. VI, 28), ὅτι ὅτε τὸ τέλος αὐτοῦ ἐπλησίαζεν, ἔκτιζεν ἐν Ἀραβίᾳ φωλεὰν, ἐξ ἧς νέος φοῖνιξ ἐξήρχετο, καὶ οὗτος ἀμέσως ἔκαιε τὸν πατέρα του εἰς τὸν βωμὸν τοῦ Ἡλίου, καὶ εἶτα τὸν ἔθαπτε. Κατ' ἄλλους, πολὺ ποιητικώτερον, ὁ φοῖνιξ, ζήσας 500 ἢ 1461 ἢ 7006 ἔτη, κατεσκεύαζεν αὐτὸς τὴν πυράν του ἐκ μυρροφόρων φυτῶν, ἐκαίετο ἐπ' αὐτῆς, καὶ ἐκ τῆς τέφρας του νέος φοῖνιξ ἀνεγεννᾶτο. Τινὲς ἐξελάμβανον αὐτὸν καὶ ὡς ἀληθῶς ὑπάρχον πτηνὸν, φωλεὰς ἔχον εὐώδεις εἰς τοῦ Νείλου τὰς πηγὰς, ἀκτινοβολοῦν, κτλ. (Plin. X, 2.—Ov. Met. XV, 392).

Φοῖνιξ, 1) Μικρὸς ποταμὸς τῆς Λοκρίδος, πρὸς τοῖς συνόροις τῆς Θεσσαλίας, κατὰ τὰς Θερμοπύλας (Ἡρδ. Ζ, 176. Στρβ.). — 2) Ποταμὸς οὐ μακρὰν τῆς πόλεως Αἰγίου ἐν Ἀχαΐᾳ.

Φοίνισσα, τὸ θηλυκὸν τοῦ Φοῖνιξ, ἡ κάτοικος τῆς Φοινίκης. Αἱ Φοίνισσαι, μία τῶν τραγῳδιῶν τοῦ Εὐριπίδου, οὕτως ἐπονομαζομένη διότι ὁ χορὸς σύγκειται ἐκ Φοινισσῶν γυναικῶν.

Φοιτεῖαι, καὶ Φυτία, κτίσμα Φοιτίου, υἱοῦ Ἀλκμαίωνος, πόλις τῆς Ἀκαρνανίας, βορείως τῆς Στράτου, ἐπὶ πολὺ τοῖς Αἰτωλοῖς ὑποκειμένη (Θουκ. Η, 106. — Πολβ. — Στφ. Βυζ.).

Φολέγανδρος, μία τῶν Κυκλάδων νήσων, μικρὰ καὶ τραχεῖα, δι' ὃ καὶ σιδηρᾶ ἐπελέγετο. Κεῖται μεταξὺ Μήλου καὶ Σικίνου. Οἱ κάτοικοι ἦσαν Δωριεῖς, ἀλλ' ἀνῆκον τῇ ἀττικῇ συμμαχίᾳ (Στρβ. Ι, 484. 486).

Φολιδωτὸς θώραξ, ὁ συγκείμενος ἐκ μεταλλίνων ἐλασμάτων, μιμουμένων τὰς φο-

λίδας (λεπίδας) τῶν ὄφεων, κατ' ἀντίθεσιν τῶν λεπιδωτῶν, ὧν τὰ ἐλάσματα ἦσαν στρογγύλα, ὡς αἱ λεπίδες τῶν ἰχθύων.

Φολόη, ὄρος τῆς Πελοποννήσου, παρέκτασις τοῦ Ἐρυμάνθου, δασῶδες ἀποτελοῦν ὀροπέδιον μεταξὺ Ἀρκαδίας καὶ Ἤλιδος (Στρβ.). Νῦν Ξηρία.

Φόλος, εἷς τῶν Κενταύρων, υἱὸς τοῦ Σιληνοῦ καὶ τῆς νύμφης Μηλέας, κατοικῶν τὸ ὄρος Φολόην ἐν Πελοποννήσῳ. Παρ' αὐτῷ ἐφιλοξενήθη ὁ Ἡρακλῆς, ἀφ' οὗ ἐφόνευσε τὸν Ἐρυμάνθιον κάπρον· ἀλλ' ἐκ τοῦ οἴνου ὃν ἔπινε μετὰ τῶν ἄλλων Κενταύρων ὁ Φόλος, δὲν ἠθέλησε νὰ τῷ δώσῃ· ἀλλ' ὁ Ἡρακλῆς, εἰσελθὼν εἰς τὴν ἀποθήκην, ἔπιε παρ' ἄδειαν. Ἐκ τῆς ὀσμῆς δὲ κατονοήσαντες τὴν εἰσβολὴν οἱ Κένταυροι, εἰσώρμησαν, καὶ ἰσχυρὰ συνεκροτήθη μάχη, καθ' ἣν κατετροπώθησαν· ὁ δὲ Φόλος, θελήσας νὰ ἐξαγάγῃ δηλητηριῶδες βέλος ὃ εἶχε πληγώσει ἄλλον κένταυρον, ἐτρώθη ὑπ' αὐτοῦ καὶ αὐτὸς καὶ ἀπέθανε (Θεοκρ. Εἰδ. ΣΤ, 149. — Ἀπλλδ. Β, 5, 4).

Φόνος. Οἱ Ἀθηναῖοι τὸν φόνον ὡς ὑπερτάτως ἀσεβὲς καὶ θεομισὲς ἔγκλημα θεωροῦντες, ὑπέβαλλον ἀπ' ἀρχαιοτάτων χρόνων, καὶ κατὰ τὴν Δρακόντιον νομοθεσίαν, τὰς περὶ φόνου δίκας εἰς τὸ ἀνώτατον πάντων τῶν δικαστηρίων, τὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐκ τῶν ἐμπειροτάτων καὶ μᾶλλον ἀξιοχρέων ἀνδρῶν συγκείμενον, ἀρχαιότατα μὲν ἐκ τῶν ἀρχηγῶν τῶν φυλῶν, μετέπειτα δὲ, ἀπὸ Σόλωνος, ἐκ τῶν πάντοτε ἐξιόντων 9 ἀρχόντων. Καὶ ὁ τὸ ἄκρως δημοκρατικὸν πολίτευμα εἰσαγαγὼν Σόλων, εἰς τοῦ παλιμβούλου δήμου τὴν εὐθυκρισίαν καὶ ἀκεραιότητα μὴ ἐντελῶς πεποιθὼς, διετήρησε τὴν ἐπὶ τοῦ ἑκουσίου ἢ ἐκ προνοίας φόνου δικαιοδοσίαν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὅστις ἐκεῖθεν εἶχε καὶ τὴν ἐπωνυμίαν. Ὡς φονεὺς (ἐκ προνοίας) δὲν ἐθεωρεῖτο ὁ φονεύσας ἐν ἀμύνῃ καὶ ὑπερασπίσει τῆς ἰδίας αὐτοῦ ζωῆς καὶ τιμῆς, καὶ τῆς τῶν οἰκείων του. Τοὺς φονεῖς δ' ἐδικαιοῦντο νὰ καταμηνύωσι μόνοι οἱ ἐγγύτατοι συγγενεῖς, μέχρις ἀνεψιῶν, ὑποστηριζόμενοι καὶ ὑπὸ τῶν ἀπωτέρων, μέχρις ἀνεψιαδῶν, καὶ ὑπὸ τῶν φρατόρων (Δμσθ. Εὐργ. κ. Μισθ. 1100. Μυρτ. 1069). Καὶ ὁ βουλόμενος δὲ ἠδύνατο, οὐχὶ μὲν νὰ ἐγκαλέσῃ, ἀλλὰ νὰ καταγγείλῃ, ἂν ἐγνώριζε φόνον. Ὁ ἅπαξ ἐγκαλέσας δὲν ἠδύνατο πλέον ν' ἀποστῇ τῆς δίκης· ἔπαυε δ' ἡ καταδίωξις μόνον ἂν ὁ φο-

νευθεὶς εἶχε πρὸ τοῦ θανάτου ἀπολύσει τῆς εὐθύνης τὸν φονέα (Δμσθ. κ. Ναυσμ. κ· Ξνπ. 991. π. Πντν. 983). Τὴν εἰσαγωγὴν τῶν φονικῶν δικῶν εἶχεν ὁ ἄρχων βασιλεύς, ὅστις καὶ ἐν ἀμφισβητήσει ἀπεφάσιζε περὶ τοῦ χαρακτηρισμοῦ ὡς ἑκουσίου ἢ ἀκουσίου φόνου. Ὁ ἐνάγων ἑκοινοποίει τῷ ἀντιδίκῳ τὴν δικαστικὴν κλῆσιν, ὅπερ προλέγειν ἢ προαγορεύειν ἐλέγετο (Δμσθ. κ. Μυρτ. 1069. Κ. Νεαίρ. 1348), καὶ ἔκτοτε ὁ ἐναγόμενος εἴργετο τῶν νομίμων, ἤτοι τῆς προσελεύσεως εἰς τὰ ἱερὰ καὶ τὰς ἀγυιάς. Εἶτα δ' ἐγίνοντο τρεῖς προδικασίαι εἰς διάλειψιν μηνὸς μεταξὺ ἑκάστης, καὶ μετὰ ἕνα ἔτι μῆνα ἤρχετο ἡ δικάσιμος ἡμέρα. Ἐπειδὴ δ' ὤφειλε νὰ διεξαχθῇ ἡ δίκη ὑφ' ὃν ἄρχοντα καὶ αἱ προδικασίαι, διὰ τοῦτο αὗται οὐδέποτε ἤρχιζον κατὰ τοὺς τρεῖς τελευταίους μῆνας τοῦ ἔτους, ἀλλ' ἀνεβάλλοντο διὰ τὸ προσεχές. Ἡ δίκη διεξήγετο ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐν ὑπαίθρῳ, καὶ κατὰ Λουκιανὸν (Ἑρμότ. 64. π. Οἰκον. 18), διὰ νυκτὸς, κατὰ τὰς ἀποφράδας ἡμέρας, ἤτοι τὰς τρεῖς τελευταίας τοῦ μηνός. Οἱ ἀντίδικοι ἐκάθηντο ἐπὶ δύο ἀξέστων (ἀργῶν) λίθων, λεγομένων τοῦ μὲν τῆς ὕβρεως, τοῦ δὲ τῆς ἀναιδείας· ὤμνυον δ' ἀμφότεροι φοβερὸν ὅρκον, τὴν διωμοσίαν, ἐπὶ τῶν ἱερῶν σφαγίων πατοῦντες, καὶ ὡμίλουν ἄνευ μακρηγοριῶν, ἑκάτερος δὲ, πρωτολογίαν καὶ δευτερολογίαν, ἐπιτρεπομένου εἰς τὸν ἐναγόμενον, ἂν ἤθελε, νὰ φύγῃ ἐκτὸς τῆς Ἀττικῆς, πλὴν ἂν ἦν πατροκτόνος (Πολδ. Η, 117), μετὰ τὸν πρῶτον λόγον, δημευομένης τῆς οὐσίας του. Οἱ δικασταὶ ἐψήφιζον τότε κατὰ συνείδησιν εἰς δύο καδίσκους, τὸν ἀπολύοντα καὶ τὸν ἀπολύοντα, καὶ, ἐν περιπτώσει ἰσοψηφίας, ἐνίκα ἡ ψῆφος τῆς Ἀθηνᾶς, προστιθεμένη εἰς τὰς ἀθωωτικάς. Ἦν δ' ἡ ποινὴ ὑπὸ τοῦ νόμου ὡρισμένη, κατὰ τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ ἐγκλήματος, θάνατος κατὰ πολίτην φονεύσαντος, ἀειφυγία κατὰ φονεύσαντος ξένον, πληρεξουσιότης ἀνδροληψίας εἰς τοῦ φονευθέντος τοὺς συγγενεῖς κατὰ τῶν συγγενῶν τοῦ φονέως, μέχρι τριῶν, ἂν οὗτος εἶχε δραπετεύσει ἀδίκαστος. Οἱ δὲ μὴ ἐκ προνοίας (οἱ ἀκούσιοι) φόνοι, ἐδικάζοντο ὑπὸ τῶν Ἐφετῶν, αἱρετῶν δικαστῶν, προβεβηκότων τὴν ἡλικίαν, εἰς 4 διάφορα δικαστήρια, ἀναλόγως τῆς κατηγορίας των, τὸ Παλλάδιον, οἱ ἐπὶ ἀκουσίῳ φόνῳ ἢ ἐπὶ προτροπῇ εἰς φόνον ἐκτελεσθέντα, καταδικαζόμενοι εἰς φυγὴν μέχρις οὗ συγχωρηθῶσιν ὑπὸ τῶν συγγενῶν τοῦ φονευθέντος, ἢ, ἐλλείψει αὐτῶν, ὑπὸ τῶν φρατόρων· τὸ Δελφίνιον, οἱ ἀξιοῦντες ὅτι δικαίως ἐφόνευσαν, ὃ, ἂν ἀπεδείκνυον, ἠθωοῦντο, ἂν δ' οὐχὶ, ἐτιμωροῦντο ὡς φονεῖς· τὸ Πρυτανεῖον, τὰ ἄψυχα ὄργανα φόνου, ἄτινα, ὡς βέβηλα, ἐρρίπτοντο ἐκτὸς τῆς χώρας· τὸ ἐν Φρεάττοι, κατὰ τὴν ἀκτὴν ἐκτὸς τοῦ λιμένος τῆς Ζέας, οἱ ἤδη εἰς φυγὴν καταδεδικασμένοι καὶ δικαζόμενοι ἐπὶ νέῳ ἐγκλήματι (ἴδ. Φρεαττύς).

Φορὰ, τὸ τέλος ὃ ἕκαστος τῶν ἐρανιστῶν συνεισέφερεν εἰς τὴν ἑταιρείαν αὐτοῦ.

Φόρβας, 1) Υἱὸς τοῦ Λαπίθου καὶ τῆς Ὀρσινόμης ἢ Ἑρμίνης, ἀδελφὸς τοῦ Περίφαντος, ὑπὸ τῶν Ῥοδίων, ἐντολῇ τοῦ χρησμοῦ, κληθεὶς, μετ' ἀποικίας Λαπίθων ἐλθὼν, καὶ καθαρίσας τὴν νῆσον ἀπὸ τῶν δηλητηριωδῶν ἐκεῖ ὄφεων, καὶ ὡς ἥρως ἐν αὐτῇ λατρευθείς (Διόδ. Δ, 58). Ὁ αὐτὸς λέγεται ἄλλως καὶ ἐκ Θεσσαλίας εἰς Ὠλενὸν τῆς Ἀχαΐας, καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ἦλιδα, πρὸς τὸν βασιλέα Ἀλέκτορα ἐλθὼν, καὶ βοηθήσας αὐτὸν κατὰ τοῦ Πέλοπος, δοὺς δ' αὐτῷ εἰς γάμον τὴν ἰδίαν θυγατέρα Διογένειαν, καὶ λαβὼν εἰς δευτέραν γυναῖκα τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ Ὑρμίαν, ἐξ ἧς ἔσχεν υἱοὺς τὸν Αὐγείαν καὶ τὸν Ἄκτορα. Ἀκαθέκτου δ' ὢν καὶ ἁρπακτικοῦ χαρακτῆρος, ἐπῆλθε μετὰ στρατοῦ Φλεγύων κατὰ τοῦ ναοῦ τῶν Δελφῶν, καὶ ἐπληγώθη ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος (Παυσ. Ε, 1. — Ἀπλλδ. Β, 55. — Ov. Met. XI, 413, XII, 322). — 2) Βασιλεὺς τῶν Κουρήτων, φονευ-

θεὶς ὑπὸ τοῦ Ἐρεχθέως, εἶχεν ἱερὸν ἐν Ἀθήναις καλούμενον Φορβάντιον (Ἀνδκ. περὶ Μυστ. Σλ. 20.—Ἁρπκρ. λξ.).—3) Βασιλεὺς τῆς νήσου Λέσβου, οὗ τὴν θυγατέρα ἥρπασεν ὁ Ἀχιλλεὺς ἐπὶ τῶν Τρωϊκῶν (Ὁμ. Ἰλ. I, 665).— 4) Υἱὸς τοῦ Ἄργου καὶ πατὴρ τοῦ Τριόπα, βασιλεὺς τοῦ Ἄργους (Παυσ. B, 16).—5) Υἱὸς τοῦ Τριόπα, πατὴρ τοῦ Πελλῆνος (Ὁμ. Ὕμν. Ἀπόλλ. 211.— Παυσ. Z, 26.).— 6) Υἱὸς Κριάσου καὶ Μελανθοῦς, ἀδελφὸς τοῦ Ἐρευθαλίωνος, πατὴρ τοῦ Ἀρέστορος.— 7) Ἀκαρνάν, μετὰ τοῦ Εὐμόλπου συνεκστρατεύσας κατὰ τῆς Ἐλευσῖνος.—8) Λέσβιος, πατὴρ τοῦ Διομήδους (Ὁμ. Ἰλ. I, 665). — 9) Υἱὸς Μητίωνος ἐκ Συήνης, σύντροφος τοῦ Φινέως (Ov. Met. V, 74).— 10) Ἐπίσημος Τρώς, πατὴρ τοῦ Ἰλιονέως (Ὁμ. Ἰλ. Ξ, 490).

Φορβειὰ, 1) σχινίον ἄνευ χαλινοῦ, δι' οὗ περιδέεται τὸ στόμα τοῦ ἵππου, βοὸς ἢ

ὄνου (τὸ καπίστρι).—2) Δέρμα ὃ οἱ αὐληταὶ περιέδεον περὶ τὸ στόμα καὶ τὰς παρειάς των, πρὸς πληρεστέραν συγκέντρωσιν τοῦ

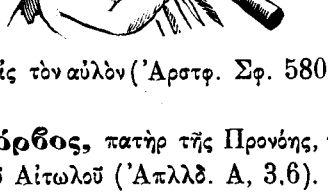

ἤχου εἰς τὸν αὐλὸν (Ἀρστφ. Σφ. 580. Ὀρν. 862).

Φόρβος, πατὴρ τῆς Προνόης, γυναικὸς τοῦ Αἰτωλοῦ (Ἀπλλδ. A, 3,6).

Φορεῖον, ἕδρα ἢ κλίνη διὰ χειρῶν φερομένη, κατ' ἀρχὰς ἐν χρήσει παρὰ τοῖς Ἀσιανοῖς, εἶτα δὲ εἰσαχθεῖσα παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις διὰ τὰς πλουσίας γυναῖκας καὶ τοὺς ἀβροδιαίτους ἄνδρας, καὶ ἐπὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Τὰ τοιαῦτα φορεῖα ἦσαν ὑπόστεγα, διὰ δερμάτων στεγαζόμενα, εἶχον πέριξ παραπετάσματα, καὶ ἦσαν

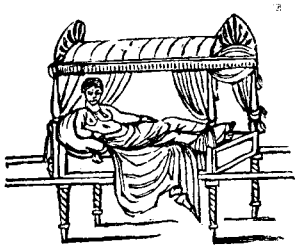

ἐστρωμένα, ὥστε ὁ ἐγκείμενος εἰς αὐτὰ ἠδύνατο νὰ κοιμᾶται, ν' ἀναγινώσκῃ, νὰ γράφῃ. Ἔφερον δ' αὐτὰ δοῦλοι 2, 4 ἢ καὶ 6.

Φορκύδες, αἱ Γραῖαι καὶ αἱ Γοργόνες, ὡς θυγατέρες τοῦ Φόρκυος (Αἰσχ. Προμ. 793.— Ἀπλλδ. Δ, 2, 5).

Φόρκυνος λιμὴν, ἐν Ἰθάκῃ λιμὴν ἀσφαλὴς εἰς τῆς νήσου τὰ νότια (Ὁμ. Ὀδ. N, 96).

Φόρκυς, Φόρκυν, ἢ **Φόρκος,** 1) Θαλάσσιος δαίμων, υἱὸς τοῦ Πόντου καὶ τῆς Γαίας (Ἡσδ. Θεογ. 237), ἢ τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Νύμφης Θοώσης, καθ' Ὅμηρον (Ὀδ. A, 71. N, 96) ἐξ ἐναντίας πατὴρ τῆς Θοώσης, ἀδελφὸς δὲ τοῦ Νηρέως καὶ Θαύμαντος, τῆς Εὐρυβοίας καὶ τῆς Κητοῦς, ἐκ ταύτης πατὴρ τῶν Γραιῶν καὶ Γοργόνων (Φορκύδων), τῶν Ἑσπερίδων, καὶ τοῦ δράκοντος Λάδωνος, ὅστις ἐφύλαττε τὰ μῆλα τῶν Ἑσπερίδων (Ἡσδ. Θγν. 270,333), ἐκ δὲ τῆς Ἐκάτης πατὴρ τῆς Σκύλλης. Ἐπιστεύετο δὲ κατοικῶν ἐν Λιβύῃ, παρὰ τὰς ὄχθας τῆς Τριτωνίδος λίμνης (Παυσ. B, 21).— 2) Υἱὸς τοῦ Φαίνοπος, ἡγεμὼν τῶν Φρυγῶν, οὓς ἐξ Ἀσκανίας ἔφερεν εἰς βοήθειαν τῶν Τρώων. Ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Αἴαντος (Ὁμ. Ἰλ. B, 862. P, 218. 312).

Φορμίαι, πρὶν **Ὁρμίαι,** πόλις τοῦ Λατίου ἐν τῇ κάτω Ἰταλίᾳ, ὑποτιθεμένη κατοικία τῶν Λαιστρυγόνων (Στρβ.).

Φόρμιγξ, ἴδ. Μουσική.

Φόρμις, καὶ **Φόρμος,** στρατηγὸς τῶν Συρακουσίων τυράννων Γέλωνος καὶ Ἱέρωνος, καταγόμενος ἐκ τῆς ἀρκαδικῆς πόλεως Μαινάλου. Ἦν δὲ καὶ παιδαγωγὸς τῶν υἱῶν τοῦ Γέλωνος, καὶ μνημονεύεται ὡς γράψας καὶ κωμῳδίας (Παυσ.)

Φορμήσιος, ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους χλευαζόμενος μαθητὴς τοῦ Αἰσχύλου, διότι ἔτρεφε πώγωνα μακρὸν, ἵνα φαίνηται σοβαρὸς καὶ φοβερὸς (Ἀριστφ. Βατρχ. 965. Ἐκκλ. 97).

Φορμίων, 1) Στρατηγὸς Ἀθηναῖος ἐπίσημος κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, καὶ πρὸ τούτου ἔτι ἐπὶ τοῦ πολέμου κατὰ τῶν Σαμίων, τῷ 432 π. Χ. Συμπράξας εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Ποτιδαίας (Θουκ. Α, 64. 65. 197), ἐπολέμησε τὸ ἐπιὸν ἔτος κατὰ τῶν Χαλκιδικῶν πόλεων (Θουκ. Β, 29), εἶτα κατὰ τῶν Ἀμβρακιωτῶν (Αὐτ. Β, 80), καὶ εἶτα πάλιν ἐν Ἀκαρνανίᾳ.— 2) Δοῦλος ἐν Ἀθήναις, εἶτα πλούσιος ἀναδειχθεὶς μεγαλέμπορος, καθ' οὗ σώζεται λόγος τοῦ Δημοσθένους.— 3) Περιπατητικὸς, ὅστις εἶχε τὴν ἀξίωσιν νὰ διδάξῃ σχολαστικῶς τὸν Ἀννίβαν τὴν πολεμικὴν, (Cic. d. Or. II, 58, 75. 19, 77), δι' ὃ καὶ Φορμίωνας ἔλεγον παροιμιακῶς οἱ Ῥωμαῖοι τοὺς ὁμιλοῦντας περὶ πραγμάτων ἃ δὲν ἐγνώριζον.—3) Πλούσιός τις πολίτης ἐν Ἀθήναις (Δημοσθ.κ.Μειδ. 595).—4) Ῥήτωρ Ἀθηναῖος (Δημοσθ. π. Λεπτ.—5) Δοῦλος τοῦ Ἀθηναίου Δίωνος (Δημοσθ.)

Φόρμος, ναύαρχος Ἀθηναῖος (Ἡρδ. Ζ, 182).

Φόρος. Παρ' Ἀθηναίοις εἰς τοὺς πολίτας προσωπικὴ φορολογία δὲν ἐπεβάλλετο, ἀλλὰ μόνον εἰς τοὺς μετοίκους καὶ ξένους τὸ μετοίκιον ἢ τὰ ξενικὰ (Δημοσθ. κ. Εὐβουλ. 1309), 12 δραχμαὶ δι' ἕκαστον, διὰ δὲ τὰς χήρας 6 ἐτησίως· ἄλλως δ' ἐπήρκουν εἰς τὰς δημοσίας ἀνάγκας ἐκ τῶν εἰσοδημάτων δημοσίων κτημάτων, τῶν μεταλλείων, κλπ., ἐκ τῶν τελῶν τῆς εἰσαγωγῆς, ἐκ τῶν προστίμων, τῶν δημιοπράτων καὶ τῶν λειτουργιῶν (ἴδ.). Φόροι δὲ ἐλέγοντο οἱ ἐπὶ τῆς ἡγεμονίας τῶν Ἀθηνῶν, ἀπὸ Ὀλ. 77, γ΄,—92, 6 (470—411 π.Χ.) ἐπιβληθέντες εἰς τὰς συμμάχους πόλεις ὅσαι δὲν ἠδύναντο ἢ δὲν ἤθελον διὰ στρατοῦ ἢ πλοίων νὰ συντελῶσιν εἰς τὴν κοινὴν ὑπεράσπισιν, καὶ συνεποσοῦντο οὗτοι κατ' ἀρχὰς εἰς 330 τάλαντα περίπου, ἐξηκολούθησαν δ' αὐξανόμενοι, μέχρις οὗ περὶ τὰ τέλη ὁ Ἀλκιβιάδης ὥρισεν αὐτοὺς εἰς πλέον ἢ διακόσια καὶ χίλια τάλαντα (Λύσ. Π. Εἰρήν.) — Ἰδ. Rang. Ant. Hel I, σλ. 236 ἑπ.). Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν τῶν φόρων τούτων τὸ ταμεῖον κατετέθη εἰς Δῆλον, εἶτα δὲ μετετέθη εἰς Ἀθήνας, εἰς τὸν ὀπισθόδομον τοῦ Παρθενῶνος ὑπὸ Περικλέους, δαπανήσαντος αὐτοὺς εἰς κόσμησιν τῶν Ἀθηνῶν.— Καὶ παρὰ Δωριεῦσιν ὁμοίως φόρος κατεβάλλετο ὑπὸ μόνων τῶν περιοίκων, καὶ δὴ ἐν Ληκτῷ τῆς Κρήτης ἐκ 4 δραχμῶν ἐτησίως (Ἀθήν. Γ, 143)· ἐν Σπάρτῃ δ' οἱ πολῖται συνεισέφερον μόνον τὰ τρόφιμα τῶν συσσιτίων, εἰς εἴδη.

Φορτηγὸς, ναῦς, κατ' ἀντίθεσιν τῆς πολεμικῆς, ἡ φορτίον φέρουσα, ἡ καὶ ἄλλως

στρογγύλη λεγομένη. Καὶ ἐπὶ ἀνθρώπου καὶ ζῴου, ταὐτὸν τῷ φορεὺς, ἀχθοφόρος (χαμάλης) (Θεόγν. 679. —Ὁμ.Ἰλ.Σ,566.).

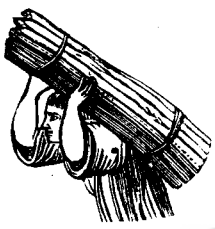

Φορωνεὺς, υἱὸς τοῦ Ἰνάχου καὶ τῆς

Ὠκεανίδος Μελίας, ἀδελφὸς τοῦ Αἰγιαλέως, ἀρχαιότατος βασιλεὺς τοῦ Ἄργους ἔνθα καὶ τὴν λατρείαν τῆς Ἥρας εἰσήγαγε καὶ τὴν Ἀκρόπολιν ἔκτισε περὶ τὰ 1800 π. Χ. κατά τινας. Συνετέλεσε δ' εἰς τὴν ἐξημέρωσιν καὶ τὸν ἐκπολιτισμὸν τῶν λαῶν τῆς Πελοποννήσου, συνοικίσας αὐτοὺς εἰς χωρία καὶ πόλεις, καὶ τὸ πῦρ πρῶτος εἰσαγαγὼν παρ' αὐτοῖς. Ἐλατρεύετο ἐπομένως ὡς ἥρως ἐν Ἄργει, καὶ νεκρώσιμοι θυσίαι ἐτελοῦντο αὐτῷ. Σύζυγος αὐτοῦ ἦν ἡ νύμφη Λαοδίκη, τέκνα δὲ ὁ Ἄπις, ἡ Νιόβη, ὁ Κὰρ (Ἀπλλδ. Β, Ι, 1). Καὶ ἐν γένει οἱ Ἀργεῖοι, ὡς ἀπόγονοι αὐτοῦ ἐλέγοντο Φορωνεῖδαι, καὶ ἡ Ἰὼ Φορωνὶς (Θεόκρ. ΚΕ, 200. — Ov. Met. I, 668).

Φορωνὶς, ἡ ἐπιγραφὴ μὴ σωζομένου ἐπικοῦ ποιήματος τοῦ Ἑλλανίκου (Στρβ.), πιθανῶς τὰς πρώτας τύχας τοῦ Ἄργους ψάλλοντος.

Φουάξηρ, λέξις ἐν Σπάρτῃ σημαίνουσα τὴν ἐκτὸς τῆς πόλεως προάσκησιν τῶν παίδων, ὅσοι πρὸς σωμασκίαν ὑπεβάλλοντο εἰς μαστίγωσιν περὶ τὸν βωμὸν τῆς Ἀρτέμιδος (Ἡσύχ.). Κατά τινας ἡ παράδοξος λέξις ἐστὶ παράγωγος τοῦ φούα = φύη = φύσις καὶ τοῦ ἄξηρ = ἄξης, ἐπιτομὴ δῆθεν τοῦ ἄσκησις.

Φράατα (τά), πόλις ἐπίσημος τῆς Ἀτροπατηνῆς, χώρας τῆς Μηδίας, ἔνθα διεχείμαζον συνήθως οἱ διάδοχοι τοῦ Ἀλεξάνδρου εἰς τὴν ἀρχήν, ἔκειτο ἐπὶ λόφου ὀχυρωτάτου (Δίων Κασσ. — Στρβ.).

Φραάρθης, 1) βασιλεὺς τῶν Παρθίων, υἱὸς τοῦ Ἀρσάκου, περὶ τὰ 181 π.Χ. — 2) Υἱὸς Μιθριδάτου Α', βασιλεὺς τῷ 137 π.Χ., ἐφονεύθη ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων μισθοφόρων.

Φραάρτης, 1) πατὴρ τοῦ πρώτου βασιλέους τῆς Μηδίας Δηϊόκου (ἴδ.). — 2) Υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ Δηϊόκου, ἐπὶ 22 ἐτῶν (656-635 π.Χ.) τοὺς Πέρσας καὶ ἄλλους τῶν περιοίκων λαῶν ὑποτάξας, εἶτα δὲ τοῖς Ἀσσυρίοις ὑποκύψας (Ἡρδ. Α, 96. 102).

Φρασικλείδης, ἄρχων Ἀθηναῖος.

Φράσιμος, πατὴρ τῆς Πραξιθέας, πενθερὸς τοῦ Ἐρεχθέως (Ἀπλλδ. Γ, 15).

Φράσιος, Κύπριος μάντις, προτρέψας τὸν Βούσιριν νὰ σφάξῃ πάντας τοὺς εἰς τὴν χώραν του προσερχομένους ξένους, καὶ πρῶτος σφαγεὶς ὑπ' αὐτοῦ (Ἀπλλδ. Β, 5, 11).

Φράστωρ, Ὀλυμπιονίκης (Πινδ. Ὀλ. Ι).

Φραταγούνη, γυνὴ Δαρείου τοῦ Ὑστάσπου, βασιλέως τῶν Περσῶν (Ἡρδ. Ζ, 224).

Φραταφέρνης, Πέρσης σατράπης, ἐν Γαυγαμήλοις τοὺς Πάρθους καὶ Ὑρκανίους διοικῶν, ὑπετάγη τῷ 330 εἰς τὸν Ἀλέξανδρον, καὶ ἐπεκυρώθη ὑπ' αὐτοῦ ὡς σατράπης τῶν Πάρθων (Ἀρρ. Γ, 23. 28. Δ, 18). Ἔμεινε δὲ πάντοτε πιστὸς εἰς τὸν Ἀλέξανδρον. Καὶ μετὰ τὸν θάνατον δ' αὐτοῦ, τῷ 323, ἐπὶ τῆς διανομῆς τοῦ κράτους, τῷ κατεκυρώθη ἡ σατραπεία του (Διόδ. ΙΗ, 3).

Φράτορες, ἐν Ἀττικῇ πάντες οἱ φρατρίαν ἀποτελοῦντες.

Φρατρία, εἶτα καὶ Φατρία. Ἐν τῷ ἀρχαίῳ ὀργανισμῷ τοῦ Ἀττικοῦ λαοῦ, ὅτε διῃρεῖτο οὗτος εἰς 4 φυλάς, ἑκάστη φυλὴ ὑποδιῃρεῖτο εἰς 3 φρατρίας, ὧν ἑκάστη συνέκειτο ἐξ οἰκογενειῶν κυρίως συγγενῶν τὴν καταγωγήν, διότι Φρητὴρ ἐσήμαινεν ἀρχαιότατα τὸν ἀδελφόν. Λατ. Frater (Ἡσύχ.). Ἑκάστη δὲ φρατρία ὑποδιῃρεῖτο εἰς γένη 30, καὶ διετέλει ὑπὸ πρόεδρον Φατρίαρχον καλούμενον (Δημοσθ. πρ. Εὐβουλ. Ε, 7). Τῶν φρατριῶν προστάται ἦσαν ὁ Φράτριος Ζεὺς καὶ ἡ Φρατρία Ἀθηνᾶ, καὶ ἑκάστη φρατρία εἶχεν ἐν Ἀθήναις ἀνὰ ἓν οἰκοδόμημα, ἀγάλματα τῶν θεῶν τούτων περιέχον, καὶ εἰς συνεδριάσεις τῶν φρατόρων ὡρισμένον (Πολδ. Α, 1), ὡς καὶ ἓν οἰκοδόμημα Φράτριον, ἐν ᾧ κατὰ φρατρίας συνήρχετο ὁ λαὸς ὁσάκις ἀπῃτεῖτο (Πολδ. 1, 5, 2).

Φρέαρροι, δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἀνήκων εἰς τὴν Λεοντίδα φυλήν. Ὁ δημότης Φρεάρριος (Στ. Βζ.).

Φρεαττὺς, θέσις ἐν Ἀττικῇ, ἐκτὸς τοῦ λιμένος Ζέας, τοῦ πρὸς τῷ Πειραιεῖ. Ἦν δὲ ἐπώνυμος τοῦ εἰσέτι ἐκεῖ ὑφισταμένου φρέατος

ὕδατος ἰαματικοῦ (ν. Τσιρλονέρι), καὶ εἰς τὴν θέσιν ταύτην προσήρχοντο ἵνα δικασθῶσιν, ἐπὶ τοῦ πλοίου, χωρὶς ν' ἀποβῶσιν εἰς τὴν ξηράν, ὅσοι εἶχον ν' ἀπολογηθῶσι διά τι ἔγκλημα, ἀλλὰ διὰ προηγούμενον ἄλλο ἦσαν καταδεδικασμένοι εἰς φυγήν.

Φρέγελλαι καὶ Φρέγελλα (ἡ) πόλις τοῦ Λατίου ἐν Ἰταλίᾳ (Στρβ. — Στφ.Βυζ.). Νῦν Cepranno.

Φρεγηνέα, πόλις Τυρρηνικὴ ἐν Ἰταλίᾳ (Στρβ.). Νῦν Cart. Guido.

Φρεκτακινοί, λαὸς τῆς μέσης Ἰταλίας, ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Σαμνιτῶν (Στρβ.).

Φρικίας, Θεσσαλὸς Ὀλυμπιονίκης, πατὴρ τοῦ Ἱπποκλέους (Πινδ. Πυθ. 1, 25).

Φρίκιον, ὄρος τῆς Λοκρίδος, ἄνω τῶν Θερμοπυλῶν, ὅθεν οἱ Αἰολεῖς μετέβησαν εἰς τὴν Κύμην τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἥτις διὰ τοῦτο καὶ Φρικωνὶς ἐπεκλήθη, οἱ δὲ κάτοικοι αὐτῆς Φρικωνεῖς (Στρβ.ΙΓ)· ὡς ὁμοίως, διὰ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ οἱ τῆς ἐν Μυσίᾳ Λαρίσσης.

Φρέξα (ἡ) καὶ Φριξαί, ἀρχαία πόλις τῆς Τριφυλίας ἐν Ἤλιδι τῆς Πελοποννήσου, ἐπὶ ὄρους κειμένου πρὸς τοῖς μεθορίοις τῆς Ἀρκαδίας (Ἡρδ. Δ, 146. — Ξνφ. Ἑλλ.Γ,2, 30. — Στρβ.).

Φρίξος, υἱὸς τοῦ Ἀθάμαντος, βασιλέως τῆς Βοιωτίας, καὶ τῆς Νεφέλης, ὅστις, διαβληθεὶς ὑπὸ τῆς μητρυιᾶς του Ἰνοῦς πρὸς τὸν πατέρα του, καὶ κινδυνεύων νὰ θυσιασθῇ ὑπ' αὐτοῦ, ἔφυγε συμβουλῇ τῆς μητρός του, καὶ παρὰ τοῦ Ἑρμοῦ ὡς δῶρον χρυσόμαλλον λαβὼν κριὸν, διέπλευσεν ἐπ' αὐτοῦ, μετὰ τῆς ἀδελφῆς του Ἕλλης, τὸ πέλαγος. Καὶ ἡ μὲν Ἕλλη πεσοῦσα ἐπνίγη εἰς τὸν πορθμὸν ὅστις κατ' αὐτὴν ὠνομάσθη, ὁ δὲ Φρίξος, ἀφιχθεὶς εἰς τὴν Κολχίδα, ἔθυσεν ἐκεῖ τὸν κριὸν, ἀνέθηκε τὸ χρυσοῦν αὐτοῦ δέρας εἰς τὸ ἱερὸν ἄλσος τοῦ Ἄρεως, καὶ ἐνυμφεύθη Χαλκιόπην, τὴν θυγατέρα τοῦ ἐγχωρίου βασιλέως Αἰήτου. Ἐπανελθὼν δ' εἶτα, ἐβασίλευσεν ἐν Βοιωτίᾳ ἢ αὐτὸς ἢ οἱ υἱοί του, οἵτινες ἦσαν ὁ Ἄργος, Φρόντις, Μέλας καὶ Κυτίλωρος (Ἡρδ. Ζ, 197. — Ἀπλλδ. Δ, 9, 21).

Φριξούπολις, ἐν Ἰβηρίᾳ τῆς Ἀσίας, ἡ ἄλλως καὶ Ἰδήεσσα καλουμένη (Στρβ.).

Φρονέμη, θυγάτηρ τοῦ βασιλέως τῆς Κρήτης Ἐτεάρχου (Ἡρδ. Α, 154).

Φρόντις, 1) υἱὸς τοῦ Φρίξου καὶ τῆς Χαλκιόπης, θυγατρὸς τοῦ Αἰήτου, βασιλέως τῆς Κολχίδος (Ἀπλλδ. Ῥδ. Β, 1157). — 2) Υἱὸς τοῦ Ὀνήτορος, κυβερνήτης τῆς νηὸς τοῦ Μενελάου, κεραυνωθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος εἰς τὸ ἀκρωτήριον Σούνιον τῆς Ἀττικῆς ὅτε ἐπέστρεφον ἐκ τῆς Τρωάδος (Ὁμ. Ὀδ. Γ, 279 — 285). — 3) (ἡ), Γυνὴ τοῦ Πανθόου καὶ μήτηρ τοῦ Εὐφόρβου (Ὁμ. Ἰλ. Ῥ, 40).

Φρούρια. Ἐπὶ τῶν ἀρχαιοτάτων, τῶν ἡρωϊκῶν χρόνων, πλεῖσται πόλεις ᾠκοδομοῦντο εἰς φρούρια ὀχυρὰ, εὐτείχεες καὶ εὔπυργοι. Καὶ συνίστατο μὲν ἡ κυριωτέρα αὐτῶν δύναμις εἰς τὴν ἐξοχον στερεότητα τῶν τειχῶν, ὧν πολλὰ πολλαχοῦ καὶ μέχρι τοῦδε ἀκατάστροφα μένουσι· τοσούτῳ δὲ τεράστιοι ἦσαν αἱ διαστάσεις τῶν λίθων ἐξ ὧν συνέκειντο, ὥστε οἱ Ἕλληνες ἐπὶ τῶν κλασικῶν ἡμερῶν ἐξελάμβανον αὐτὰ ἔργα ὑπεράνθρωπα μυθικῶν προσώπων, τῶν Κυκλώπων. Ἐξελέγετο δ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καὶ ἡ θέσις δι' αὐτὰ δυσπρόσβλητος ἐπὶ λόφων ὑψηλῶν καὶ κρημνῶν, καὶ πρὸ τῶν τειχῶν προεῖχον συνεχεῖς πύργοι, μάλιστα ἐπὶ τὰ δεξιὰ τῷ εἰσιόντι, ὡς τοῦτο ἀπαντᾶται ἔτι ἐν Τίρυνθι, διότι τοῦ προσβάλλοντος τὸ ἀριστερὸν πλευρὸν ἐσκέπετο ὑπὸ τῆς ἀσπίδος, τὸ δὲ δεξιὸν ἦν ἀνυπεράσπιστον. Προσέτι δὲ καὶ σύριγγες ἐνιαχοῦ ἐπιδεξιώτατα κατεσκευάζοντο πρὸς ἄμυναν καὶ προσβολὴν, ὡς ἐπίσης ἐν Τίρυνθι (ἴδ.). Ἐν δὲ τοῖς μετέπειτα χρόνοις ἀνεπτύχθη ἡ ὀχυρωματικὴ ἐπὶ τὸ ἐντελέστερον.

Φροῦροι, λαὸς ἀσιανὸς πρὸς τοῖς ὁρίοις τῆς Ἰνδικῆς (Διονυσ. Περιηγ. 752).

Φρύγανα, ξηρὰ χαμόκλαδα συλλε-

γόμενα διὰ νὰ καίωνται «ὡς ἐπὶ πυρὶ»(Ξνφ. Ἀνβ. Δ, 3, 8).

Φρύγετρον, μαγειρικὸν σκεῦος εἰς ὃ ἐτηγάνιζον, ἐφρυγάνιζον· διὸ ὁ Σόλων ὥρισεν εἰς τοὺς νόμους του «τὰς νύμφας ἰούσας ἐπὶ τὸν γάμον φρύγετρον φέρειν», σημεῖον αὐτουργίας (Ἡσύχ.).

Φρυγία, χώρα τῆς μικρᾶς Ἀσίας, περιλαμβάνουσα κατ' ἀρχὰς πᾶν τὸ μεσόγειον τοῦ δυτικοῦ μέρους τῆς ἡμισείας χερσονήσου, προσέτι δὲ καὶ τὴν νοτίαν ἀκτὴν τῆς Προποντίδος, τὴν εἶτα τῇ Μυσίᾳ ἀνήκουσαν, μέχρι τοῦ Ἑλλησπόντου, μετὰ τῆς πρωτευούσης Δασκυλίου, καὶ τὸ μέρος τοῦτο ἐλέγετο μικρὰ Φρυγία ἢ Φρυγία κατὰ τὸν Ἑλλήσποντον. Ἀλλὰ τὸ δεύτερον τῶν ὀνομάτων τούτων ἐπὶ τῶν Περσικῶν ἐξετείνετο καὶ εἰς μέρη τῆς μεγάλης Φρυγίας μέχρι τοῦ Ἅλυος ποταμοῦ, καὶ εἰς αὐτὸ περιελαμβάνοντο καὶ αἱ πόλεις Δορύλαιον, Πεσσηνοῦς, Γόρδιον, Ἄγκυρα, μέχρις οὗ τὰ μέρη ταῦτα ἐκυριεύθησαν τῷ 275 π.Χ. ὑπὸ τῶν Γαλατῶν καὶ τῶν Βιθυνῶν. Τὰ νότια τῆς χώρας ταύτης ἀνεκτήθησαν αὖθις τῷ 190 π.Χ. ὑπὸ τῶν βασιλέων τῆς Περγάμου, καὶ ἔκτοτε ἐκλήθησαν Φρυγία ἐπίκτητος. Ἡ δ' ἐπίλοιπος νότιος Φρυγία, εἰς ἣν καὶ μόνην περιωρίσθη ἔκτοτε ἡ ἐπωνυμία μεγάλης Φρυγίας, ἀφαιρεθεῖσα κατὰ τὸ πλεῖστον ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ἀπὸ τῆς Συρίας, ἐδόθη τοῖς Περγαμηνοῖς καὶ μετὰ ταῦτα ἔτι, ὑπὸ τοὺς Ῥωμαίους, τὸ ὄνομα εἰς τὴν ἔκτασιν ταύτην διατηροῦσα, ἀπετέλει μέρος τῆς ἐπαρχίας Ἀσίας. Ἔκτοτε τὸ πρὸς ἀνατολὰς μέρος, τὸ κατὰ τὰς βορείους προβολὰς τοῦ Ταύρου, ἦν Φρυγία ἡ Παρώρειος. Πόλεις δ' αὐτῆς ἦσαν τὸ Τυριάκιον καὶ τὸ Φιλομήλιον. Ἡ δὲ λοιπὴ,οὖσα σχεδὸν πᾶσα ὑψηλὴ πεδιάς, ἐλέγετο Φρυγία Πισιδική, καὶ πρωτεύουσα αὐτῆς ἦν Ἀντιόχεια ἡ πρὸς Πισιδίᾳ.—Τὰ ὄρη τῆς χώρας ἦσαν ὁ Ὄλυμπος μετὰ τοῦ Διν̈δύμου· ὁ Ταῦρος· ὁ Κάδμος, νῦν Βαβάς. Ποταμοὶ δὲ ὁ Ἕρμος καὶ ὁ Μαίανδρος μετὰ τῶν παραποταμίων αὐτῶν. Εἰς τὰ νότια τῆς χώρας ὑπῆρχον πολλαὶ λίμναι ἁλατοῦχοι, ὡς ἡ Ἀναύα, μεταξὺ Ἀπαμείας καὶ Κολοσσῶν· καὶ ἡ Ἀσκανία.—Οἱ κάτοικοι Φρύγες ἢ Βρίγες, ἐξελάμβανον ἑαυτοὺς αὐτόχθονας· ἀλλὰ κατὰ τὴν κοινὴν γνώμην τῆς ἀρχαιότητος ἦσαν ἄποικοι, καὶ καθ' Ἡρόδοτον (Ζ, 73) ἐκ τῆς Θρᾴκης, ἔνθα Βρύγες ἢ Βρύγαι ἐλέγοντο, καὶ καθ' Ὅμηρον (Ἰλ. Π, 717) κατῴκουν ἀρχαιότατα περὶ τὸν Σαγγάριον ποταμόν. Τινὲς τῶν νεωτέρων θέλουσιν αὐτοὺς Ἀρμενίους, Ἀριανῆς φυλῆς. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἐξετάθησαν ἐπὶ πολὺ τῆς μικρᾶς Ἀσίας, εἶτα δὲ βαθμηδὸν περιωρίσθη τὸ ὄνομα εἰς στενώτερον κύκλον. Ἦσαν εἰρηνικοί, εἰς τὴν γεωργίαν ἐπιδεδομένοι καὶ τὸ ἐμπόριον. Αἱ κυριώτεραι τῶν θεοτήτων αὐτῶν ἦσαν ἡ Ἀγδιστις ἢ Κυβέλη, ὁ Σαβάζιος, ἤτοι ὁ Βάκχος, καὶ ὁ Μανῆς. Βαθμηδὸν δὲ μετὰ τοῦ θρησκεύματος αὐτῶν συνανεμίγησαν καὶ ἀπρεπεῖς συροφοινικικαὶ τελεταὶ τῆς Ἀστάρτης, καὶ ὄργια μετὰ μουσικῆς καὶ ὀρχήσεων ἐπεκράτουν ἐν αὐταῖς. Παράδοξον ἔθος εἶχον οἱ Φρύγες νὰ κατοικῶσιν εἰς σπήλαια βράχων, καὶ ὅλας πόλεις νὰ ἐγκαθιστῶσιν ἐντὸς βράχων ἀνεσκαμμένων. Καὶ ἄλλαι ἐπίσημοι πόλεις τῆς χώρας ἦσαν πρὸς νότον αἱ Κελαιναί, ἐπὶ τῶν πηγῶν τοῦ Μαιάνδρου,ἀρχαία τῶν βασιλέων πρωτεύουσα, καὶ καθέδρα τῆς σατραπείας τῆς μεγάλης Φρυγίας ἐπὶ τῆς περσοκρατίας· αἱ Κολοσσαί· ἡ Κυδράρα, εἶτα Ἱεράπολις· αἱ Πέλται· τὸ Καΰστρου πεδίον. Πρὸς βορρᾶν τὸ Δορύλαιον (νῦν Ἐσκὶ Σεΐρ)· τὸ Κοτυαεῖον (ν. Κιστάτα). Ἐπὶ δὲ τῶν Σελευκιδῶν προσετέθησαν ἔτι ἡ Ἀπάμεια Κιβωτὸς (καὶ νῦν Ἀπάμεια), ὑπὸ τὰς ἀρχαίας Κελαινάς, ἀξιόλογον ἐμπορεῖον ἐπὶ Ῥωμαίων· ἡ Λαοδίκεια· ἡ Ἀπολλωνία· ἡ Σελεύκεια· τὰ Σύνναδα, μετὰ περιφήμων λατομείων μαρμάρου· ἐπὶ τῶν Περγαμηνῶν βασιλέων ἡ Εὐμένεια (Στρβ. ΙΒ, 5, 71).—Pl. V, 32, 41).

Φρύγια (τὰ), 1) Ἑορτὴ τῆς Ῥέας ἢ

Κυβέλης, κατὰ τὰ φρυγικὰ ἔθιμα πανηγυριζομένη.—2) Χωρίον μεταξὺ Βοιωτίας καὶ Ἀττικῆς, εἰς ὃ πιθανῶς τὰ φρύγια ἐπανηγυρίζοντο (Θουκ. Γ, 22.—Στφ. Βυζ.).

Φρύνη, ἦν κυριολεκτικῶς εἶδος βατράχου. Ἐδόθη δὲ τὸ ἐπώνυμον τοῦτο εἰς ἑταίραν τινὰ ἐκ Θεσπιῶν τῆς Βοιωτίας, Μνησαρέτην καλουμένην, καὶ, κατὰ μαρτυρίας ἀρχαίας, τῇ ἐδόθη τὸ νέον ὄνομα ἕνεκα τῆς ὠχρότητός της. Πτωχὴ κατ' ἀρχὰς, ἀπέκτησεν ἔπειτα μέγαν πλοῦτον, καὶ ἐχρησίμευσεν εἰς τὸν Πραξιτέλην ὡς πρότυπον διὰ τὴν Κνιδίαν Ἀφροδίτην, καὶ εἰς τὸν Ἀπελλῆν διὰ τὴν ἀναδυομένην. Εἰς τὰ θέλγητρα αὐτῆς ἐλέγετο ὅτι οὐδεὶς ἀνθίστατο, καὶ τοῦτο κατώρθωσε μόνος ὁ φιλόσοφος Ξενοκράτης. Προσβληθεὶς ὑπ' αὐτῆς ὁ ῥήτωρ Εὐθίας, τὴν ἐνήγαγεν εἰς τὴν Ἡλιαίαν ἐπὶ ἀσεβείᾳ, ὁ δὲ φίλος αὐτῆς Ὑπερίδης τὴν ὑπερήσπισε κατ' ἀρχὰς μετ' ἀμφιβόλου ἐπιτυχίας· εἰς τὸ τέλος δ' ἐγύμνωσε πρὸ τοῦ δικαστηρίου τὸ κάλλος τοῦ στήθους της, καὶ τότε ἐνίκησε θριαμβευτικῶς. Ὁ Πραξιτέλης τῇ ὑπεσχέθη νὰ τῇ χαρίσῃ τὸ ἄριστον τῶν ἔργων του· ἐπειδὴ δὲ δὲν ἤθελε νὰ τῇ ὁμολογήσῃ ποῖον αὐτὸς ἐθεώρει ὡς τὸ ἄριστον, ἀλλὰ τῇ ἄφησε νὰ ἐκλέξῃ ἐκείνη, κατέφυγεν εἰς δόλον, καὶ ἐνῷ ὁ Πραξιτέλης ἦν παρ' αὐτῇ, εἰς δοῦλος εἰσορμήσας κατ' ἐπιταγήν της, ἀνήγγειλεν ὅτι καίεται τοῦ καλλιτέχνου τὸ ἐργαστήριον. «Ἂν μόνον σώσωσι τὸν Ἔρωτα καὶ τὸν Σάτυρόν μου,» ἀνέκραξεν οὗτος ἔντρομος· καὶ οὕτω γνοῦσα ἡ Φρύνη τίνα τῶν ἔργων του ὁ ἴδιος ἐπροτίμα, ἀπῄτησε καὶ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τὸν Ἔρωτα ἐκ Πεντελησίου λίθου, καὶ ἀνέθηκεν αὐτὸν εἰς τῆς πατρίδος της τὸν ναὸν τοῦ Ἔρωτος, ὅθεν εἶτα ὁ Καλιγούλας τὸν ἥρπασεν εἰς Ῥώμην. Εἰς τὸν αὐτὸν δὲ ναὸν ὁ Πραξιτέλης προσανέθηκε καὶ ἄγαλμα τῆς Ἀφροδίτης καὶ ἄλλο τῆς Φρύνης, ἐκτὸς ἂν κατὰ λάθος μνημονεύεται τοῦτο, καὶ τὰ δύο ἀγάλματα ἦσαν ἓν καὶ τὸ αὐτὸ (Παυσ. Α, 20. 1.—Αἰλ.π.ἱ. Θ, 32.—Σχλ. εἰς Hor. Sat. II, 3, 254).

Φρύνες, περίφημος διθυραμβοποιὸς καὶ κιθαρῳδὸς ἐκ Μιτυλήνης τῆς Λέσβου, ἀκμάσας περὶ τὸ 430 π.Χ. Εἰς αὐτὸν προσήπτετο ὅτι ἐξησθένησε καὶ ἐξεθήλυνε τὸν πρὶν σοβαρώτερον καὶ ἀνδρικώτερον χαρακτῆρα τῆς Ἑλληνικῆς μουσικῆς (Ἀρσφ. Νεφ. 967.-Ἡσύχ.).

Φρυνίσκος, Ἀχαιὸς, εἷς τῶν στρατηγῶν τῶν Ἑλλήνων εἰς τὴν μετὰ τοῦ Κύρου ἀνάβασιν (Ξενφ. Ἀνβ. Ζ, 2).

Φρύνιχος, 1) Ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ Πολυφράδμονος, εἷς τῶν ἀρχαιοτέρων τραγῳδῶν μετὰ τὸν Θέσπιν, οὗ μαθητὴν λέγει αὐτὸν ὁ Σουΐδας. Ὅτι δ' ἦν ἀρχαιότερος τοῦ Αἰσχύλου μαρτυρεῖται ἐκ τοῦ ὅτι τὸ πρῶτον ἐνίκησε τῷ 511 π.Χ. Λέγεται δὲ, ὡς ὁ Αἰσχύλος, οὕτω καὶ αὐτὸς ἐν Σικελίᾳ ἀποθανών. Τῷ 476 μνημονεύεται ἔτι διδάσκων ἐπὶ τῆς σκηνῆς (Πλουτ. Θμστ. Ε). Ὁ Φρύνιχος εἰσήγαγε πρῶτος, ἐκτὸς τοῦ ἡγεμόνος τοῦ χοροῦ καὶ ἕτερον πρόσωπον, δι' οὗ συνέστη διάλογος, καὶ ὡς ῥυθμὸν δι' αὐτὸν παρεδέχθη τὸ τροχαϊκὸν τετράμετρον, ὡς ἀπαντᾶται ἐν τοῖς πλείστοις τῶν Περσῶν τοῦ Αἰσχύλου. Τὰς ὑποθέσεις τῶν δραμάτων του ἠρύετο ἐκ τῆς ἀρχαίας μυθολογίας· ἀλλὰ τῆς διηγήσεως πολὺ ὑπερεῖχεν ἔτι παρ' αὐτῷ ἡ λυρικὴ, καὶ τὰ χορικὰ ἄσματα, ὧν ἡ χάρις καὶ γλυκύτης τοῦ ῥυθμοῦ ἀνεγνωρίζοντο ἔτι καὶ ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις (Ἀρστφ. Ὄρν. 755. Σφ. 220, 269). Μνημονεύεται δρᾶμα αὐτοῦ αἱ Φοίνισσαι, ὃ ὁ Θεμιστοκλῆς ἀνεβίβασεν εἰς τὴν σκηνὴν πρὸς ἀνάμνησιν τῆς φήμης τοῦ ποιητοῦ, καὶ ὃ ἔλαβεν ὁ Αἰσχύλος ὡς πρότυπον τῶν Περσῶν του. Πρὸ τούτου δὲ γράψας ἄλλο περίφημον δρᾶμα, τὴν «Μιλήτου ἅλωσιν» (ὑπὸ Δαρείου), ἥτις, κατὰ Στράβωνα (ΙΔ, σ. 635 D. Ἔκδ. Cas.) δὲν εἶχε δρᾶσιν ἱστορικὴν, ἀλλὰ μᾶλλον ᾀδόμενον θρῆνον, τοσοῦτον συνεκίνησε τοὺς Ἀθηναίους, ὥστε πᾶν τὸ ἀκροατήριον ἐξερράγη εἰς δάκρυα, καὶ εἰς χιλιόδραχμον πρόστιμον κατεδικάσθη ὁ ποιητὴς ὡς ἀναμνήσας δυσχήματα λυποῦντα τὴν πόλιν, καὶ ἀπηγορεύθη τοῦ δράματος ἡ παράστασις (Ἡρδ. ΣΤ, 21).

Ἰδ. καὶ Στρβ. ΙΔ, 635). Δυσχερείας ἔχει ἡ ἔρευνα περὶ τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τοῦ περιεχομένου τῶν δραμάτων αὐτοῦ. Ἐν γένει ἐννέα δράματα αὐτοῦ μνημονεύονται, καὶ μεγάλως ἐπαινεῖ τὸ κάλλος αὐτῶν ὁ Ἀριστοφάνης (Θσμφ. 170). Τινὲς ἐξέλαβον καὶ ἄλλον δεύτερον τραγικὸν ποιητὴν τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος· ἀλλὰ τοῦτο οὐδ' ἀναγκαῖον φαίνεται οὐδὲ πιθανόν. (Τῶν ὀλίγων αὐτοῦ ἀποσπασμάτων συλλογή, Nauck, Trag. Graec. fragm.). — 2) Υἱὸς Χοροκλέους, τραγικὸς ποιητὴς καὶ χορευτής, ἐπιλεγόμενος ὁ «ὀρχηστάμενος», καὶ προσβαλλόμενος συνεχῶς ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους (Σφκ. 1294. 1481. 1515). — 3) Ποιητὴς τῆς ἀρχαίας ἀττικῆς κωμῳδίας, Ἀθηναῖος, υἱὸς Εὐνολείδου, πολλάκις ὑπὸ τῶν ἄλλων κωμικῶν χλευαζόμενος. Τῷ 405 π. Χ. διηγωνίσθη διὰ κωμῳδίας ἐπιγραφομένης «αἱ Μοῦσαι» πρὸς τοὺς Βατράχους τοῦ Ἀριστοφάνους, καὶ ἦν εἷς τῶν πολλῶν ποιητῶν τῶν χρόνων ἐκείνων, οἵτινες διὰ φιλοκάλου καὶ ἐπιδεξίου διαπλάσεως τοῦ δράματος ἐπροσπάθουν νὰ ἐξαγοράσωσι τὴν ἔλλειψιν μεγαλοφυΐας καὶ ἐφευρέσεως πρωτοτύπου. Τοῦτο τοὐλάχιστον δύναται νὰ ἐξαχθῇ ὡς συμπέρασμα ἐκ τῶν σωζομένων ἀποσπασμάτων 10 δραμάτων αὐτοῦ, ὧν μετρία ἐστὶν ἡ ἀξία (Συλλγ. Meineke, Fragm. Com. Graec. III). — 4) Ἀθηναῖος ταπεινῆς καταγωγῆς, υἱὸς Στρατωνίδου. Μετὰ τὸ Σικελικὸν πάθημα ἐδείχθη ἀνὴρ νουνεχὴς καὶ δραστήριος, ἀλλ' οὐχὶ εὐγενῶν διαθέσεων. Ἀτομικὸς ἐχθρὸς ὢν τοῦ Ἀλκιβιάδου, ὅτε, τῷ 412 π. Χ., ἐστρατήγει ἐν Σάμῳ, ἐματαίωσε τὰς πρὸς ἐπιστροφὴν προσπαθείας αὐτοῦ διὰ προδοσίας εἰς τὸν Σπαρτιάτην Ἀστύοχον· κατώρθωσε δὲ ν' ἀποφύγῃ τὴν ἐκδίκησιν τοῦ Ἀλκιβιάδου, καταγγείλας ὁ ἴδιος εἰς τοὺς Ἀθηναίους τὴν μέλλουσαν ἐπιδρομὴν τῶν Σπαρτιατῶν, ἣν εἶχεν αὐτὸς προκαλέσει, καὶ ὀχυρώσας τὴν Σάμον (Θουκ. Η, 48. 50. 51). Τῷ 411 δὲ, ἐνεργείᾳ τοῦ Πεισάνδρου, ἐπαύθη τῆς στρατηγίας (Θουκ. Η, 54)· εἶτα δὲ, ὅτε ὁ Ἀλκιβιάδης προσῆλθε τῇ δημοκρατικῇ μερίδι, φοβούμενος αὐτοῦ τὴν ἐκδίκησιν, συνετάχθη ὁ Φρύνιχος μετὰ τῆς ὀλιγαρχικῆς μερίδος τῶν 400, καὶ ἀπῆλθεν ὡς πρέσβυς αὐτῶν μετὰ τοῦ Ἀντιφῶντος εἰς Σπάρτην. Ἐπὶ τῆς ἐπιστροφῆς του δὲ, πιθανῶς ὑποκινήσει τοῦ Κριτίου, ἐθανατώθη ὑπὸ περιπόλου κατὰ τὸ βουλευτήριον (Θουκ. Η, 92), ἢ ἐσφάγη διὰ νυκτὸς καὶ ἐκηρύχθη ἐχθρὸς τῆς πατρίδος (Θουκ. Η, 92. — Λυσ. Ἀγορ. 70). — 5) Σοφιστὴς ἐκ Βιθυνίας, ζῶν ἐπὶ Μάρκου Αὐρηλίου καὶ Κομμόδου. Σώζεται αὐτοῦ σύγγραμμα ἐπιγραφόμενον «ἐκλογὴ ῥημάτων καὶ ὀνομάτων ἀττικῶν», συναρμολογία, μετὰ πλείστης ἀκριβείας συντεταγμένη, ἐκφράσεων ἀττικῶν καὶ μή. Ἐκ τῶν ἄλλων του συγγραμμάτων οὐδὲν διετηρήθη.

Φρύνων, 1) Ἀθηναῖος Ὀλυμπιονίκης καὶ στρατηγὸς, φονευθεὶς ἐν μονομαχίᾳ πρὸς τὸν Πιττακὸν (Στρβ.). — 2) Ἀθηναῖος, κατηγορούμενος ἐπὶ προδοσίᾳ εἰς Φίλιππον, τὸν βασιλέα τῆς Μακεδονίας (Δμσθ. Πρπρσβ. 400. — Λουκ. Δμσθ. Ἐγκ. 41).

Φρυνώνδας, Ἀθηναῖος ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους πολλάκις μνημονευόμενος μετὰ τοῦ ἐπὶ δολιότητι καὶ πονηρίᾳ παροιμιώδους καταστάντος Εὐρυβάτου (Ἀρστφ. Θσμφρ. 361. — Πλάτ. — Λουκ.).

Φρυξ, 1) ὁ κάτοικος τῆς Φρυγίας. Ἰδ. — 2) Ὄνομα δούλου παρ' Ἀριστοφάνει (Σφ. 440).

Φρύξος, ποταμὸς τῆς Ἀργολίδος ἐν Πελοποννήσῳ, ῥέων ἀνατολικῶς τῆς Λερναίας λίμνης, καὶ ἑνούμενος μετὰ τοῦ Ἐρασίνου (Παυσ.).

Φυγή, ἡ ἐξορία, καὶ περιληπτικῶς οἱ ἐξόριστοι (Θουκ. Η, 64. — Πλουτ. Φλαμ. 113)· ὅθεν καί τινες ὑπέλαβον ὅτι ἐν τῇ ἀττικῇ δικαστικῇ διαλέκτῳ φεύγων ἐλέγετο ὁ ἐναγόμενος διότι δῆθεν ἐδικαιοῦτο, πρὸ τοῦ τέλους τῆς δίκης ν' ἀπαλλαγῇ αὐτῆς δι' ἐκουσίας φυγῆς ἢ ἐξορίας. Ἀλλὰ τοῦτο ἴσχυε μόνον διὰ τὰς πολιτικὰς, καὶ μάλιστα

τὰς φονικὰς δίκας. Φεύγων ἦν, κατ' ἀντίθεσιν τοῦ διώκοντος (τοῦ ἐνάγοντος), ὁ ἐναγόμενος, ὁ καταδιωκόμενος, ὁ θέλων ν' ἀποφύγῃ τὰς συνεπείας τῆς ἀγωγῆς.

Φύη, Ἀθηναία, τὸν δῆμον Παιωνίς, ἐξόχου κάλλους καὶ λαμπροῦ ἀναστήματος. Ἐντολῇ τοῦ Πεισιστράτου ὡς Ἀθηνᾶ ἐσταλμένη, εἰσήλασεν εἰς Ἀθήνας, μετ' αὐτοῦ ἐλθόντος νὰ καταλάβῃ ἐκ νέου τὴν ἐξουσίαν, καὶ ἐνετείλατο τῷ δήμῳ νὰ τὸν δεχθῶσιν. Εἶτα δ' ὁ Πεισίστρατος τὴν ἐνύμφευσε μετὰ τοῦ υἱοῦ του Ἱππάρχου (Ἡρδ. Α,60).

Φῦκος (τὸ), τὸ καὶ σήμερον οὕτω καλούμενον θαλάσσιον φυτὸν, παράγον καὶ χρῶμά τι, οὗ χρῆσις ἐγίνετο ὡς κοσμητικοῦ, δι' ὃ καὶ κατέστη ταυτόσημον τῷ ψιμυθίῳ. Ἀρχαιότατα αἱ Ἀσιαναὶ γυναῖκες μάλιστα ἐποιοῦντο χρῆσιν τῶν τοιούτων, φυτι-

κῶν οὐσιῶν, ἐν ἄλλοις καὶ συκαμίνων (Ἀθήν). καὶ παιδέρωτος (φυτοῦ καὶ τούτου χρωματίζοντος) πρὸς ἀλλοίωσιν τοῦ χρώματος τοῦ προσώπου. Ἐν Ὁμήρῳ ἅπαξ μόνον λέγεται «ἐπιχρίσασα παρειὰς» (Ὀδ. Ξ, 172), ὥστε τοῦτο δὲν ἐθεωρήθη ὡς ἀρκοῦσα· ἀπόδειξις ὅτι τότε ἤδη αἱ Ἑλληνίδες εἶχον τὴν κακὴν ταύτην ἕξιν. Ἐπεκράτησεν ὅμως μετὰ ταῦτα παρὰ ταῖς ἑταίραις, καὶ παρὰ ταῖς ἐπιτετηδευμέναις καὶ ταῖς φιλαρέσκοις, καὶ ἐν Λυσίᾳ (π. Ἐρατσθ. φόν. σλ. 93) λέγει ὁ ἀνὴρ ὡς γνώρισμα ἐξ οὗ ἐνόησεν ὅτι ἡ σύζυγός του ἔβαινε πρὸς τὸν ἐραστήν της· «ἔδοξε δέ μοι τὸ πρόσωπον ἐψιμυθιῶσθαι» (ἴδ. καὶ Ἀρστφ. Λυσστρ. 149. Ἐκκλ. 878, Πλτ. 1064.— Πλούτρχ. Ἀλκδ. ΛΘ). Ἔβαφον δὲ προσέτι καὶ τὰς ὀφρῦς καὶ τὰς βλεφαρίδας διὰ μέλανος χρώματος, «ἀσβόλου» (Ἄλεξις ἐν Ἀθην. 15, 557)· τὰς βαφὰς δ' ἐπέθετον ἢ διὰ χρωστῆρος ὡς ἐν τῇ εἰκόνι ἢ διὰ τῶν δακτύλων ὡς εἰς ἄλλας εἰκόνας. Πολλάκις δ' αἱ οὕτω κατάβαφοι κομψευόμεναι χλευάζονται ὅτι ὁ ἱδρὼς ἢ τὰ δάκρυα προδίδουσιν αὐτῶν τὸ τέχνασμα, ὡς εὐτραπέλως λέγει ὁ ποιητὴς Εὔβολος (παρ' Ἀθην. αὐτόθι): «Κἂν ἐξίηται τοῦ θέρους, ἀπὸ μὲν τῶν ὀφθαλμῶν ὑδρορρόας δύο ῥέουσι μέλανας, ἐκ δὲ τῶν γνάθων ἱδρὼς ἐπὶ τὸν τράχηλον ἄλοκα μιλτώδη ποιεῖ· ἐπὶ τῷ προσώπῳ δ' αἱ τρίχες φορούμεναι, εἴξασι πολιαῖς, ἀνάπλεῳ ψιμυθίου.» (Ἰδ. καὶ Ξνφ. Οἰκον. Η). Ἐν μεταγενεστέροις δὲ χρόνοις οὐδ' ἄνδρες ἔμειναν ἀπηλλαγμένοι τοῦ ἀναξιοπρεποῦς τούτου ἔθους, ὡς ῥητῶς μαρτυρεῖται τοῦτο περὶ Δημητρίου τοῦ Φαληρέως (Δοῦρις ἐν Ἀθην. ΙΗ, 542).

Φυκοῦς (ὁ), ἀκρωτήριον μετὰ πόλεως τῆς Κυρηναϊκῆς ἐν Λιβύᾳ (Στρβ.—Στφ.Βζ.).

Φύλακες, οἱ ἄλλως καὶ ἐπίσκοποι καὶ ἄρχοντες λεγόμενοι, οἱ ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, ἐπὶ τῆς ἀκμῆς αὐτῶν, χειροτονητοὶ πρὸς τοὺς ὑποτελεῖς συμμάχους πεμπόμενοι ὡς ἀνώτατοι διοικηταί, ἀντιστοιχοῦντες πρὸς τοὺς ἁρμοστὰς τῶν Λακεδαιμονίων (Ἀρστφ. Ὄρν. 1023.— Ἁρπκρ.)

Φυλάκη, 1) ἀρχαία πόλις ἐν τῇ Φθιώτιδι τῆς Θεσσαλίας κατὰ τὴν βόρειον κλιτὺν τοῦ ὄρους Ὄθρυος, πατρὶς τοῦ Πρωτεσιλάου (ἴδ.) (Ὁμ. Ἰλ. Β, 695— Στρβ. Θ, 475).—2) Πόλις ἀγνώστου θέσεως ἐν τῇ Μολοσσίδι τῆς Ἠπείρου (Liv. XLV, 26).

Φύλακος, 1) υἱὸς τοῦ Δηϊῶνος καὶ τῆς Διομήδης, σύζυγος τῆς Κλυμένης ἢ Περικλυμένης, θυγατρὸς τοῦ Μινύου, καὶ πατὴρ τοῦ εἰς ποίμνας πλουσίου Ἰφίκλου καὶ τῆς Ἀλκιμήδης, Ἀργοναύτης, κτίστης τῆς Φυλάκης ἐν Θεσσαλίᾳ (Ὁμ. Ἰλ. Β, 705). Ἴδ. Μελάμπους.—2) Υἱὸς τοῦ Ἰφίκλου, ἔγγονος τοῦ προλαβόντος.—3) Ἥρως ἔχων

ἱερὸν ἐν Δελφοῖς, διότι ἐλέγετο ὅτι ἐν πνεύματι ἐπιφανεὶς, ἔσωσε τὸν ναὸν ἀπὸ τῆς εἰσβολῆς τῶν Γαλατῶν (Ἡρδ. Η, 39).— 4) Υἱὸς τοῦ Ἱστιαίου ἐκ Σάμου (Ἡρδ. Η, 25).

Φύλαρχος, ἴδ. Φυλή.

Φύλαρχος, ἐξ Ἀθηνῶν, ἐκ Σικυῶνος ἢ ἐκ Ναυκράτιος, ἱστοριογράφος ἐπὶ Ἀράτου τοῦ Σικυωνίου, ζήσας ἑπομένως περὶ τὰ 210 π. Χ. Τὰ καθέκαστα δὲ τοῦ βίου του εἰσὶν ἄγνωστα. Συνέταξε διάφορα ἱστορικὰ καὶ μυθολογικὰ συγγράμματα, ὧν τὸ ἐπισημότερον ἦν τὸ ἐπιγραφόμενον «Ἱστορίαι», καὶ περιελάμβανε τὴν πεντηκονταετίαν, ἀπὸ τῆς εἰσβολῆς τοῦ Πύρρου εἰς τὴν Πελοπόννησον μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ Κλεομένους, 272—225 π. Χ., ἐξ οὗ ἠρύσθησαν πολλὰ ὅ τε Πλούταρχος καὶ ὁ Λατῖνος Πομπήϊος Τρόγος. Ὁ Πολύβιος (Β, 56-63) κρίνει τὸν Φύλαρχον λίαν αὐστηρῶς, ἀλλ' ἀδίκως καὶ ἄνευ ἀποχρώντων λόγων. Ἔγραφεν ἴσως πομπωδῶς πως καὶ ἐπὶ τὸ θεατρικώτερον, ἀλλ' οὐχὶ ἐπὶ προθέσει διαστροφῆς τῆς ἀληθείας. Ἀπωλέσθησαν δὲ τὰ ἔργα του πάντα πλήν τινων ἀποσπασμάτων (Συλλγ. Müller Fragm. Hist. Graec. I.).

Φύλαρχος, ὁ κοινότερον λεγόμενος ἐπιμελητὴς, ὁ ἐτήσιος πρόεδρος ἑκάστης τῶν 10 φυλῶν ἐν Ἀθήναις (Ἡρδ. Ε, 69). Εἶτα δὲ ὁ ἀρχηγὸς ἑκάστου τάγματος τοῦ Ἀττικοῦ ἱππικοῦ, διαιρουμένου κατὰ φυλάς.

Φύλας, 1) βασιλεὺς τῶν ἐν Θεσσαλίᾳ Δρυόπων, ὃν, ὡς παρανομήσαντα κατὰ τοῦ ἱεροῦ τῶν Δελφῶν, ἐφόνευσεν ὁ Ἡρακλῆς, ἐκ δὲ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ Μηδείας ἔσχεν υἱὸν τὸν Ἀντίοχον.—2) Υἱὸς τοῦ ῥηθέντος Ἀντιόχου, σύζυγος τῆς Δηϊφίλης, καὶ πατὴρ τοῦ Ἱππότα καὶ τῆς Θηροῦς. — 3) βασιλεὺς τῆς Ἐφύρας ἐν Ἤλιδι τῆς Πελοποννήσου, οὗ ἡ θυγάτηρ Ἀντιόχεια ἔσχεν ἐκ τοῦ Ἡρακλέους υἱὸν τὸν Τληπόλεμον (Ὁμ. Ἰλ. Β, 653.—Στρβ. Η, 338).

Φυλετικὰ δεῖπνα, ἴδ. Λειτουργίαι.

Φυλεὺς, υἱὸς τοῦ Αὐγείου, βασιλέως τῆς Ἤλιδος, ἐκδιωχθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρός του εἰς Δουλίχιον, διότι, ὅτε οὗτος δὲν ἠθέλησε νὰ δώσῃ τῷ Ἡρακλεῖ τὴν συμφωνηθεῖσαν ἀμοιβὴν διὰ τὴν κάθαρσιν τῶν ἱπποστασίων του, ὁ Φυλεὺς, κληθεὶς τὰ κρίνῃ, ἐγνωμάτευσεν ὑπὲρ τοῦ Ἡρακλέους. Ἦν πατὴρ τοῦ Μέγητος, καὶ ἀποκατέστη μὲν αὖθις ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους εἰς τὸν πατρικὸν θρόνον, ἀλλ' ἀφῆκεν εἶτα αὐτὸν εἰς τὸν ἀδελφὸν του Ἀγασθένην, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Δουλίχιον. Συγκατηριθμεῖτο δὲ καὶ μετὰ τῶν παρευρεθέντων εἰς τὴν θήραν τοῦ Καλυδωνίου κάπρου (Ὁμ. Ἰλ. Β, 625. Ο, 530.—Ἀπλλδ. Β, 55).

Φυλὴ, φρούριον ὀχυρὸν, σωζόμενον σχεδὸν ὁλόκληρον εἰς τὰ ἀπότομα ὕψη τοῦ ὄρους Πάρνηθος, παρὰ τῇ ὀρεινῇ ὁδῷ τῇ ἀγούσῃ ἐκ Θηβῶν εἰς Ἀθήνας, εἰς 100 δὲ σταδίων ἀπόστασιν ἀπὸ τῶν Ἀθηνῶν. Ἐνταῦθα ὠχυρώθη ὁ Θρασύβουλος ὅτε ἐπῆλθε κατὰ τῶν Τριάκοντα. Καὶ τούτων μὲν ὁ στρατὸς ἠναγκάσθη ν' ἀποστῇ τῆς πολιορκίας ἕνεκα πυκνῆς πεσούσης χιόνος, ὁ δὲ Θρασύβουλος ἐκεῖθεν κατῆλθεν εἰς Πειραιᾶ. Ἡ Φυλὴ ἀνῆκεν εἰς τὴν Οἰνηΐδα φυλὴν, ὁ δὲ κάτοικος ἐλέγετο Φυλάσιος.

Φυλὴ, πολιτικὴ διαίρεσις τοῦ λαοῦ ἐν ταῖς Ἑλληνικαῖς πολιτείαις, ὡς βάσιν ἀληθῆ ἢ ὑποτιθεμένην ἔχουσα τὴν κοινὴν καταγωγὴν, ἥτις συνετέλει εἰς τὴν μονιμότητα καὶ εἰς τὴν ὁμόνοιαν (Ὁμ. Ἰλ. Β, 362). 1) Ἀττικαὶ φυλαί. Ἐκ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μνημονεύεται ὁ λαὸς τῆς Ἀττικῆς διαιρούμενος εἰς 4 φυλὰς, φερούσας ὁτὲ μὲν μυθικὰ ἢ ἱστορικὰ ὀνόματα, ὁτὲ δὲ τοπικὰ ἢ κοινωνικὰ, αἰνιττόμενα διακρίσεις. ὡς α) Κεκροπία, Αὐτόχθων, Ἀκταία, Παραλία· β) Κραναΐς, Ἀτθὶς, Μεσογαία, Διακρία· γ) Διὰς, Ἀθηναΐς, Ποσειδωνιὰς, Ἡφαιστιάς· δ) αἱ Ἰωνικαὶ, ὑπὸ Ἴωνος δηθεν τοῦ υἱοῦ τοῦ Ξούθου ὀργανωθεῖσαι, κατ' ἐπαγγέλματα δὲ διακρινόμεναι, τοὺς Γελέοντας (τὸν τὴν γῆν ἐργαζόμενον λαὸν), τοὺς Αἰγικορεῖς (ποιμένας), τοὺς Ἀργά-

(ΑΡΧ. ΛΕΞ. Α. Ρ. ΡΑΓΚΑΒΗ ΤΟΜ. Β').

δεις (ἐργατικοὺς) καὶ τοὺς Ὁπλητας, εἰ καὶ διάφοροι παρὰ διαφόρων ἕτεραι εἰκασίαι ἐπροτάθησαν περὶ τῶν ὀνομάτων τούτων. Ἴσως δύναται νὰ ὑποτεθῇ ὅτι οἱ Ὁπλητες κατῴκουν κατὰ τὴν τετράπολιν, πρὸς τῷ Μαραθῶνι, οἱ Αἰγικορεῖς εἰς τὰ ὄρη τοῦ Βριλησσοῦ καὶ τοῦ Πάρνηθος, οἱ Γελέοντες εἰς τὰ Μεσόγαια καὶ τὸ πεδίον τῆς Ἀττικῆς, καὶ οἱ Ἀργάδεις εἰς τὴν πόλιν. Ἡ δὲ τῷ Θησεῖ ἀποδιδομένη διαίρεσις εἰς τρεῖς ἀριστοκρατικὰς τάξεις (Πολδ. ΣΤ, 9, 111) ἢ ἔθνη (τῶν Εὐπατριδῶν, Δημιουργῶν καὶ Γεωμόρων) ἐστὶν ἄσχετος πρὸς τὴν τῶν φυλῶν, μᾶλλον δὲ ἡ βάσις τῆς εἰς φρατρίας ἀριστοκρατικῆς ὑποδιαιρέσεως τῶν φυλῶν. Ἑκάστης φυλῆς προΐστατο εἷς Φυλοβασιλεύς, ἐξ Εὐπατριδῶν· ἑκάστη δὲ τῶν φρατριῶν, ἢ τῶν ὑποδιαιρέσεων τῶν φυλῶν, ὑποδιηρεῖτο εἰς 30 γένη, καὶ ἕκαστον γένος περιελάμβανεν ἀνὰ 30 οἰκογενείας, ἀρχηγὸν ἔχον τὸν γενήτην. Τὰ μέλη τοῦ αὐτοῦ γένους ἐλέγοντο ὁμογάλακτοι, καὶ ἀπετέλουν ἑταιρίαν ὀργεώνων, ὡς ὑπηρετούντων τὸ αὐτὸ οἰκογενειακὸν ἱερόν. Διοικητικῶς δὲ διῃρέθησαν αἱ φυλαὶ ἑκάστη εἰς τρεῖς Τριττύας, ἴσως ἄλλη ἐπωνυμία, ἢ ἄλλη ἔποψις (ἡ διοικητικὴ) τῆς φρατρίας, καὶ ἑκάστη τριττὺς εἰς 4 ναυκραρίας (Πολδ. Η, 108.— Φωτ.), διοικουμένη ὑπὸ Πρυτάνεων (Ἡρδ. Ε, 71). Ἀλλὰ σπουδαῖον σύμπτωμα καὶ ἀνατροπὰς ἀπειλοῦν ἦν ἡ πτωχεία εἰς ἣν ὁ λαὸς βαθμηδὸν περιῆλθεν ὑπὸ τὴν πίεσιν τῶν πλουσίων Εὐπατριδῶν, οὕτως ὥστε αἱ κατώτεραι τάξεις κατέστησαν θῆτες, πελάται ἢ ἑκτημόριοι, οὐχί, ὡς εἰκάζεται, οἱ τὸ ἕκτον τῶν εἰσοδημάτων τῆς καλλιεργουμένης γῆς εἰς τοὺς ἄρχοντας αὐτῆς ἀποφέροντες, ἀλλὰ τὰ $^5/_6$ δίδοντες, καὶ ἀπέναντι τῆς ἐργασίας των μόνον τὸ $^1/_6$ λαμβάνοντες πολλοὶ δὲ καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο εἰς δουλείαν περιήρχοντο (Πλούτ. Σόλ. ΙΓ'). Τότε ὁ Σόλων, κληθεὶς νὰ διορθώσῃ τὴν νομοθεσίαν, πρὸ παντὸς εἰς ταύτην ἀπέβλεψε τὴν ἀνωμαλίαν, καὶ ἵνα ἀποδώσῃ εἰς τοὺς Ἀθηναίους θέσιν ἀξίαν λαοῦ ἐλευθέρου, εἰσήγαγε τὴν σεισάχθειαν, ἥτις ἦν ἀποκοπὴ τῶν χρεῶν, καὶ ἐλάττωσις τῆς ὑπερβολικῆς πιέσεως ἐπὶ τῶν ὀφειλετῶν διὰ τῆς ἀπαγορεύσεως μὲν τῶν ἐπὶ σώματι (ἐπὶ προσωπικῇ κρατήσει) δανείων, αὐξήσεως δὲ τῆς ἀξίας τοῦ νομίσματος ἀπὸ 73 εἰς 100, ὥστε ὁ πρὶν 100 δραχμὰς ὀφείλων εἶχεν ἔκτοτε ν' ἀποτίσῃ μόνον 73. Τὴν Ἰωνικὴν διαίρεσιν τῶν λαῶν διετήρησεν, ἀλλὰ συγχρόνως παρεισήγαγε καὶ τὴν δημοκρατικὴν τῆς τιμοκρατίας, καθ' ἣν τὰ πολιτικὰ δικαιώματα προσεμετροῦντο πρὸς ἑκάστου τὴν περιουσίαν καὶ τὰς ὑπὲρ τοῦ δημοσίου συνεισφοράς. Προσδιήρεσε λοιπὸν τὸν λαὸν καὶ εἰς τέσσαρα τιμήματα ἢ τέλη, τοὺς πεντακοσιομεδίμνους, ἤτοι τοὺς κεκτημένους ἐτήσιον εἰσόδημα τοὐλάχιστον 500 μεδίμνων τῶν ξηρῶν, ἢ μετρητῶν τῶν ῥευστῶν προϊόντων· τοὺς ἱππεῖς, ἔχοντας εἰσόδημα 300-500 μεδίμνων, καὶ δυναμένους νὰ τρέφωσιν ἵππον στρατιωτικόν· τοὺς ζευγίτας, εἰσπράττοντας 150-300 μεδίμνους, καὶ δυναμένους νὰ ἔχωσι ζεῦγος ἀροτήρων βοῶν, καὶ τοὺς θήτας, ὧν τὸ εἰσόδημα ἦν ἔλασσον τῶν 150 μεδίμνων· καὶ αἱ τρεῖς αὗται τελευταῖαι κατηγορίαι ἐλέγοντο «ἱππάδα, ζευγίσιον, θητικὸν (τέλος) τελεῖν». Κατὰ τὴν διαίρεσιν ταύτην ἐρρύθμισε τῶν πολιτῶν τὰ καθήκοντα καὶ τὰ δικαιώματα. Ὡς πρὸς τὰ τέλη εἰς ἃ ὑπεβάλλοντο ἴδ. Πολιτ. Οἰκονομία. Ὡς δὲ πρὸς τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, παρατηρητέον ὅτι οἱ θῆτες ἐμάχοντο μόνον ὡς ψιλοὶ καὶ ὡς ναῦται, οἱ δὲ τῶν τριῶν ἄλλων κατηγοριῶν ὡς ὁπλῖται, καὶ τὸ ἱππικὸν ἐλαμβάνετο ἐκ μόνων τῶν δύο ἀνωτάτων. Ἀναλόγως δὲ διέφερον αὐτῶν τὰ δικαιώματα. Εἰς τὰς χειροτονητὰς ἀρχάς, αἷς ἴσως τὸ πρῶτον τότε ἀνῆκε καὶ ἡ τοῦ βουλευτοῦ, δεκτοὶ ἦσαν οἱ τῶν τριῶν ἀνωτέρων τάξεων, εἰς τὴν ἀξίαν δὲ τῶν ἀρχόντων, καὶ ἐπομένως καὶ τῶν Ἀρεοπαγιτῶν, μόνοι οἱ τῆς ἀνωτάτης· οἱ δὲ θῆτες μετεῖχον μόνον τῆς ἐκκλησίας τοῦ δήμου καὶ τῶν ἡλιαστικῶν δι-

καστηρίων, ὧν ἡ ἐπιρροὴ ἦν ἔτι τότε πολὺ ἐλάσσων τῆς μετὰ ταῦτα, διότι οἱ ἄρχοντες εἶχον βεβαίως ἐν πολλαῖς περιστάσεσιν ἴδια δικαστήρια (ἴδ. Βουλή. Ἄρειος Πάγος, Ἐφέται). Πολιτικὴν δὲ σπουδαιότητα διετήρησαν ἔτι αἱ φρατρίαι καὶ τὰ γένη καὶ διὰ τῆς ἐπιτηρήσεως τῆς γνησιότητος τῆς πολιτικῆς καταγωγῆς, ἥτις ἦν προσὸν ἀναπόφευκτον διὰ τὴν ἐξάσκησιν τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων. Ἡ νεόνυμφος εἰσήγετο εἰς τοῦ συζύγου αὐτῆς τὴν φρατρίαν· τὸ δὲ νεογέννητον παιδίον ὤφειλον οἱ γονεῖς «εἰς τὴν φρατρίαν» ἢ εἰς τοὺς φράτορας εἰσάγειν, ἐγγράφειν εἰς τὸ κοινὸν» ἢ «εἰς τὸ φρατορικὸν γραμματεῖον». — Ἐντελῶς δὲ μετερρυθμίσθη ἐπὶ τὸ δημοκρατικώτερον ἡ Σολώνιος νομοθεσία μετὰ τὴν ἔξωσιν τῶν Πεισιστρατιδῶν. Ὁ Κλεισθένης, καταργήσας τὰς τέσσαρας Ἰωνικὰς φυλάς, διετήρησε τὰς φρατρίας καὶ τὰ γένη μόνον ἕνεκα τῶν θρησκευτικῶν ἐθίμων, καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς πολιτικῆς σημασίας· διήρεσε δὲ τὸν λαὸν εἰς 10 τοπικὰς φυλάς, ἃς ὠνόμασε κατ' ἀρχαίους ἥρωας ἐπωνύμους, Ἐρεχθηίδα, Αἰγηίδα, Πανδιονίδα, Λεοντίδα, Ἀκαμαντίδα, Οἰνηίδα, Κεκροπίδα, Ἱππόθοοντίδα, Αἰαντίδα, Ἀντιοχίδα· καὶ ἀναλόγως ηὐξήθησαν καὶ αἱ ναυκραρίαι εἰς 50, καὶ οἱ βουλευταὶ εἰς 500 (ἴδ. Βουλή). Ἑκάστης φυλῆς προΐστατο εἷς ἐτησίως ἐκλεγόμενος Ἐπιμελητής. Τὰς Φυλὰς δὲ διήρεσεν εἰς δήμους, εἰς 10, ὡς φαίνεται (Ἡρδ. αὐτ.), ἑκάστην, αὐξηθέντας ὅμως ἐν μετέπειτα χρόνοις εἰς 174. Περὶ τῶν σχέσεων τῶν δήμων πρὸς τὰ γένη, ἴδε Δῆμος, πρὸς δὲ τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, ἴδ. Στρατός. Τοιαῦται ἐτέθησαν αἱ βάσεις τῆς ἀπολύτου δημοκρατίας, ἔτι μᾶλλον ἀναπτυχθείσης διὰ τῆς παραδοχῆς τοῦ ὀστρακισμοῦ (ἴδ. Ἐκκλησία), διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως τῆς κληρώσεως ἀντὶ τῆς χειροτονίας εἰς πάσας τὰς ἀρχάς, καὶ ἔφθασε τέλος εἰς τὴν ὑπερτάτην ἀκμὴν διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ Ἀριστείδου προταθείσης καὶ δεκτῆς γενομένης παραδοχῆς εἰς τὰς ἀρχὰς παντὸς πολίτου, ἀνεξαρτήτως τοῦ τιμήματος. Τῷ 307 π. Χ., ἐκ κολακείας πρὸς Δημήτριον τὸν Πολιορκητήν, προσετέθησαν εἰς τὰς φυλὰς δύο ἕτεραι, ἡ Ἀντιγονὶς καὶ ἡ Δημητριάς, μετακληθεῖσαι μετὰ τὴν πτῶσιν τοῦ Δημητρίου Πτολεμαῖς καὶ Ἀτταλίς. — 2) Δωρικαὶ φυλαί. Τὰ δωρικὰ γένη ἀνάγονται ὑπὸ τοῦ μύθου εἰς τὸν ἀρχαιότατον βασιλέα τῶν Δωριέων Αἰγιμιόν, υἱὸν τοῦ Δώρου, ὅστις τὸ τρίτον τοῦ κράτους του παρεχώρησεν εἰς τὸν Ἡρακλῆν, δι' ἣν οὗτος τῷ εἶχε παρέξει βοήθειαν κατὰ τῶν Λαπιθῶν. Διηρέθησαν δ' οἱ Δωριεῖς εἰς τρεῖς φυλάς, ὥστε Τριχάϊκας καλεῖ ἤδη αὐτοὺς ὁ Ὅμηρος (Ὀδ. Τ, 177), καὶ ἡ μὲν αὐτῶν ἐκλήθη καθ' Ὕλλον, τὸν υἱὸν τοῦ Ἡρακλέους, αἱ δὲ δύο ἄλλαι κατὰ Δυμᾶνα καὶ Πάμφυλον, τοὺς υἱοὺς τοῦ Αἰγιμιοῦ, Ὑλλεῖς, Δυμᾶνες καὶ Πάμφυλοι. Ἔνθα ὑπῆρχον Δωριεῖς ἀπαντῶνται καὶ τῶν τριῶν τούτων φυλῶν τὰ ὀνόματα. Εἰ δέ που ἦν καὶ ξένος, μὴ δώριος, λαός, αὐτοῖς ἐν τοιούτῳ ἀριθμῷ συναναμεμιγμένος, ὥστε νὰ μετέχῃ τοῦ πολιτικοῦ βίου, ἐκεῖ ἀπετέλει αὐτὸς ἄλλην φυλήν. Τοιαύτη ἦν ἐν Ἄργει καὶ Ἐπιδαύρῳ ἡ Ὑρνηθία, ἐν Σικυῶνι ἡ Αἰγιαλία. Ἐν δὲ Σπάρτῃ, ἔνθα ὁ δώριος πληθυσμὸς ἦν ὁ μόνος ἄρχων, καὶ ὁλόκληρον τὸ στοιχεῖον τῆς πολιτείας ἀποτελῶν, ἐκεῖ μόνον αἱ τρεῖς δωρικαὶ φυλαὶ ἀπαντῶνται, διαιρούμεναι ἑκάστη εἰς 10 ὠβὰς, ἢ καὶ φρατρίας λεγομένας, ἐξ ὧν οἱ δύο τῶν Ὑλλέων ἦσαν αἱ βασιλικαί. Πιθανὸν φαίνεται, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ βεβαιωθῇ, ἂν οἱ 30 γέροντες (μέλη τῆς γερουσίας) ἀντεστοίχουν πρὸς τὰς 30 ὠβὰς, καὶ ἐλαμβάνετο ἀνὰ εἷς ἐξ ἑκάστης. Πέντε κῶμαι ἢ τμήματα τῆς Σπάρτης καὶ τῆς περιχώρου, ἡ Πιτάνα, αἱ Λίμναι, ἡ Μεσσόα, ἡ Κυνόσουρα, καὶ ἴσως ἡ Ἔδωλος (ἀλλὰ ταύτης ἀμφιβάλλεται τὸ ὄνομα), ἐλέγοντο φυλαί, ἀλλὰ μόνον καταχρηστικῶς, εἰ καὶ ἄλλως πιθανὴ φαίνεται καὶ

ἡ τοπικὴ τῶν φυλῶν καὶ ὠδῶν διαίρεσις. Τίνα ὅμως σχέσιν μὲ τὰς κώμας εἶχον ἀγνοεῖται.

Φυληΐς, θυγάτηρ τοῦ Θεσπίου, μήτηρ τοῦ Τιγάσιδος ἐκ τοῦ Ἡρακλέους (Ἀπλλδ. Β, 7, 8).

Φύλιος, ἴδ. Κύκνος.

Φυλλήϊον ὄρος, ἐν Θεσσαλίᾳ, ἐπὶ τοῦ Ἐνιπέως ποταμοῦ, πλησίον τῆς πόλεως Φύλλου (Ἀπλλν. Ῥδ, Α. 37).

Φυλλίδας, Θηβαῖος. Εἰ καὶ τῇ δημοκρατικῇ ἀνήκων μερίδι, ἔμεινεν ὅμως τῷ 382 π.Χ. εἰς Θήβας, προσελήφθη μάλιστα καὶ ὡς γραμματεὺς τῶν πολεμάρχων, ἐνεργῶν οὐχ ἧττον μυστικῶς ὑπὲρ τῶν ἐξορίστων ὁμοφρόνων του, καὶ προσπαθῶν παντὶ σθένει νὰ κατευνάζῃ τὰς περὶ αὐτῶν ὑποψίας. Ἔδωκε δ' εἰς τὴν οἰκίαν του συμπόσιον, εἰς ὃ παρευρεθέντες τινὲς τῶν συνωμοτῶν, ἐθανάτωσαν δύο ἐκ τῶν πολεμάρχων (Ξνφ. Ἑλλ. Ε, 4, 2.—Πλούτ. Πελοπ. Ζ, Θ).

Φυλλὶς, θυγάτηρ Σιθῶνος, τοῦ βασιλέως τῆς Θρᾴκης, ἐφιλοξένησε τὸν ἐκ Τροίας ἐπιστρέφοντα Δημοφῶντα, καὶ ἠράσθη αὐτοῦ τοσοῦτον, ὥστε, εἰ καὶ τῇ ὑπεσχέθη νὰ ἐπανέλθῃ, αὕτη, μὴ ἀνεχομένη τὴν ἀπουσίαν του, ἀπηγχονίσθη (Λουκ. Ὀρχ. 49). Κατά τινας δὲ μετεμορφώθη μετὰ θάνατον εἰς ἀμυγδαλῆν.

Φυλλὶς, 1) χώρα τῆς Θρᾴκης παρὰ τὸ ὄρος Πάγγαιον (Ἡρδ. Ζ, 173). — 2) Ποταμὸς τῆς Βιθυνίας ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ (Στφ. Βζ.).

Φύλλος (ὁ), ἢ Φυλλοῦς (Στρβ.), πόλις τῆς Φθιώτιδος ἐν Θεσσαλίᾳ, μετὰ περιφήμου ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος, ὅστις κατ' αὐτὴν Φυλλαῖος ἐπωνομάζετο (Στφ. Βυζ.).

Φυλόμαχος, κατὰ Πολύβιον (ΛΒ, 25, 4), ἀγαλματοποιὸς ἐν Περγάμῳ, κατασκευάσας τὸ περίφημον ἄγαλμα τοῦ Ἀσκληπιοῦ. Ἀλλ' ἐσφαλμένως, ἀντὶ Πυρόμαχος (ἴδ.) (Διόδ. σλ. 528).

Φυλλώ, θεράπαινα τῆς Ἑλένης ἐν Σπάρτῃ (Ὁμ. Ὀδ. Δ. 125).

Φύρκος, φρούριον τῆς Ἤλιδος ἐν Πελοποννήσῳ, πλησίον τοῦ Λεπρέου (Θουκ. Ε, 49).

Φῦσα, τὸ ἀσκοειδὲς ὄργανον δι' οὗ φυσᾶται τὸ πῦρ εἰς τὰ χαλκεῖα ἢ τὰς ἑστίας

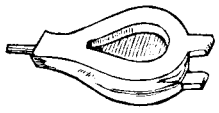

(Ὁμ. Ἰλ. Σ, 372. 409. 412. 468. 470.—Ἡρδ. Α, 68.—Θκδ. Δ, 100) ὅμοιον πρὸς τὸ νῦν ἐν χρήσει, ὡς δεικνύει ἡ εἰκὼν ἐκ λύχνου ἀρχαίου.

Φυσάδεια (ἡ), κρήνη παρὰ τῷ Ἄργει ἐν Πελοποννήσῳ, κληθεῖσα κατὰ θυγατέρα τοῦ Δαναοῦ (Καλλμ. Ὕμν.).

Φυσίκελλος, εἶδος ἄρτου ἢ πλακοῦντος, ὃν οἱ Σπαρτιᾶται παρέθετον εἰς τὴν τράπεζαν ὅτε προσεκάλουν ξένους (Ἀθην. Δ, 138-141).

Φύσιος, υἱὸς τοῦ Λυκάονος, βασιλέως τῆς Ἀρκαδίας (Ἀπλλδ. Γ, 8).

Φύσκα, πόλις τῆς Μακεδονίας, πλησίον κειμένη τῆς Κισσοῦ, πέραν τοῦ ποταμοῦ Ἀξιοῦ (Θουκ. Β, 99).

Φύσανος, υἱὸς τοῦ Αἰτωλοῦ, ἔγγονος τοῦ Ἀμφικτύονος (Στφ. Βζ).

Φύσκος (ἡ), 1) πόλις τῆς Καρίας, κατὰ τὸν λιμένα τῶν Μυλάσσων, ἔχουσα ἄλσος ἱερὸν τῆς Λητοῦς (Στρβ.-Στφ. Βυζ.].—2) (ὁ), Ὄρος τῆς κάτω Ἰταλίας πλησίον τῆς Κρότωνος (Θεόκρ. Εἰδ. Δ, 23). — 3) Ποταμὸς τῆς Ἀσσυρίας, ἀριστερὸς ὁμόρρους τοῦ Τίγριδος, πλεθριαῖος τὸ πλάτος (Ξνφ. Ἀνδ. Β, 4, 23).—4) Πόλις τῆς Ὀζολαίας Λοκρίδος.

Φύσκων, οὕτω χλευαστικῶς ἐπικληθεὶς, ὡς ἔχων τὴν γαστέρα προέχουσαν, Πτολεμαῖος ὁ Εὐεργέτης (ἴδ.).

Φυταλίδαι, ἀρχαῖον γένος ἐν Ἀθήναις, ὑποδεχθὲν τὸν Θησέα, καὶ καθαρίσαν αὐτὸν μετὰ τοὺς φόνους τῶν διαφόρων λῃστῶν (Πλούτ. Θησ. ΙΒ. ΚΒ).

Φύταλος, Ἐλευσίνιος ἥρως, δεξιωσάμενος τὴν Δήμητραν, καὶ διὰ τοῦτο ὑπ' αὐτῆς πρὸς ἀμοιβὴν διδαχθεὶς τὴν φυτείαν καὶ καλλιέργειαν τῆς συκῆς. Ἀπόγονοι αὐτοῦ οἱ Φυταλίδαι (Παυσ. Α, 23).

Φυτάλμιος, ἐπίθετον ὑφ' ὃ ὁ Ποσειδῶν ἐλατρεύετο ἐν Τροιζῆνι, ὡς παρακαλούμενος ὅπως προφυλάττῃ τὰς φυτείας ἀπὸ τῆς βλάβης τῶν πλημμυρῶν καὶ κατακλύσεων (Παυσ, Β, 32).

Φώκαια, πόλις τῆς Ἰωνίας, ἀνθοῦσα ἀττικὴ ἀποικία, ἡ βορειοτέρα τῶν Ἰωνικῶν πόλεων, κειμένη ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου τοῦ διαιροῦντος τὸν Ἐλαίτην ἀπὸ τοῦ Ἑρμαϊκοῦ κόλπου, εἰς 200 σταδίων ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς Σμύρνης. Εἶχε δύο λιμένας, τὸν Ναύσταθμον καὶ τὸν Λαμπτῆρα, καὶ πρὸ αὐτῶν τὴν μικρὰν νῆσον Βάκχιον (Liv. XXXXII, 22, 31), μετὰ ναῶν καὶ ἄλλων ἀξιολόγων οἰκοδομῶν. Οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως, **Φωκαεῖς**, πρῶτοι τῶν Ἑλλήνων ἐπεχείρησαν μακρὰς θαλασσοπλοΐας, καὶ ἐξαπέστειλαν πολλὰς ἀποικίας, ἐν ἄλλαις τὴν τῆς Μασσαλίας ἐν Γαλλίᾳ. Μετὰ τὴν καθυπόταξιν τῆς Λυδίας εἰς τοὺς Πέρσας, περὶ τὸ 539 π. Χ., πολιορκηθέντες οἱ Φωκαεῖς ὑπὸ τοῦ Ἁρπάγου, ἐγκατέλιπον πάντες τὴν πόλιν καὶ μετέβησαν εἰς Ἀλαλίαν (εἶτα Ἀλερίαν) τῆς Κορσικῆς· ἀλλὰ μέρος αὐτῶν ἐπέστρεψε πάλιν μετ' οὐ πολύ (Ἡρδ. Α, 165.— Στρβ. ΣΤ, 25,2). Καὶ ἔκτοτε ἐξηκολούθησε πλουτοῦσα καὶ ἀναπτυσσομένη ἡ Φώκαια, καὶ ἄφθονα λάφυρα ἀπεκόμισαν ἀπ' αὐτῆς οἱ Ῥωμαῖοι (Liv. XXXVII, 32). Εἰσέτι δὲ σώζονται αὐτῆς ἐρείπια καὶ τὸ ὄνομα.

Φωκαΐτης, στατήρ, χρυσοῦν νόμισμα τῶν Φωκέων, ἐλάσσονος ἀξίας τῶν ἄλλων στατήρων, διὰ τὴν κατωτέραν ποιότητα τοῦ χρυσοῦ (Θουκ. Δ, 52).

Φωκέα, φρούριον εἰς τὴν χώραν τῶν Λεοντίνων ἐν Σικελίᾳ (Θουκυδ. Ε, 4).

Φωκικὸν, μεγάλη καὶ εὐρύχωρος οἰκοδομὴ παρὰ τῷ τάφῳ τοῦ Λαΐου, ἐπὶ τῆς ἐκ Δελφῶν εἰς Δαυλίδα ἀγούσης, ἔνθα συνήρχοντο ἀντιπρόσωποι τῶν Φωκικῶν πόλεων (Παυσ 1, 5).

Φωκὶς, χώρα τῆς μέσης Ἑλλάδος, 40 τετρ. μιλίων ἔκτασιν ἔχουσα, καὶ συνορεύουσα δυτικῶς πρὸς τὴν Δωρίδα καὶ τὴν Ὀζολαίαν Λοκρίδα, ἀνατολικῶς πρὸς τὴν Ὀπουντίαν Λοκρίδα καὶ τὴν Βοιωτίαν, βορείως πρὸς τὴν Ἐπικνημιδίαν Λοκρίδα, καὶ νοτίως πρὸς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον. Ἐν ἀρχαιοτέροις χρόνοις ὑπερέβησαν οἱ Φωκεῖς τὰ ὅρια ταῦτα, χωρήσαντες πρὸς βορρᾶν μέχρι τοῦ Εὐβοϊκοῦ πορθμοῦ, σφηνηδὸν διεισδάντες μεταξὺ τῶν Ἐπικνημιδίων καὶ τῶν Ὀπουντίων Λοκρῶν, καὶ μέχρι τέλους τοῦ Φωκικοῦ πολέμου τὸν λιμένα Δαφνοῦντα μεταξὺ ἀμφοτέρων κατέχοντες (Στρβ. Θ, 416). Πᾶσα ἡ χώρα περιελάμβανε δύο μέρη· α) τὴν εὐρεῖαν καὶ εὔφορον κοιλάδα τοῦ Κηφισοῦ (νῦν Μαυρονέρι), ὁριζομένην πρὸς νότον ὑπὸ τοῦ **Παρνασσοῦ**, πρὸς βορρᾶν ὑπὸ τῶν ὀρέων **Καλλιδρόμου** καὶ τῆς **Κνημίδος**· πρὸς τὰ νοτιανατολικὰ δὲ ἔφερεν εἰς αὐτὴν στενωπὸς ἣν ἀπετέλει παρὰ τοῖς Παραποταμίοις προεκβολὴ τοῦ Παρνασσοῦ ἀφ' ἑνὸς ὁ **Φιλοβοιωτὸς**, καὶ ἀφ' ἑτέρου τὸ **Ἀδύλιον** ὄρος· β) ὀρεινὴν ἔκτασιν ἐκεῖθεν μέχρι τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου, ἧς τὸ κέντρον ἀπετέλει, καὶ ἐκ τριῶν μερῶν περιέκλειεν, ὄρος ὑψηλὸν καὶ εὐρύ, ὁ **Παρνασσὸς** (ἴδ.). Τοῦτον δὲ πρὸς νότον χωρίζει ἡ στενὴ κοιλὰς τοῦ ποταμίου **Πλειστου**, ξηραινομένου ἐν ἔαρι (δι' ὃ καὶ Ξηροπόταμον ὑπὸ τοῦ λαοῦ νῦν λέγεται), ἀπὸ τῆς **Κίρφιος**, ὄρους ὑψηλοῦ καὶ δασώδους νοτίως κατερχομένου μέχρι τῆς θαλάσσης. Πρὸς ἀνατολὰς δὲ ὀρεινὴ τραχεῖα ἔκτασις συνδέει τὴν Κίρφιν μετὰ τοῦ ἐν Βοιωτίᾳ Ἑλικῶνος, ἀλλὰ δὲν φαίνεται νὰ εἶχεν ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἰδιαίτερον ὄνομα. Δυτικῶς δὲ τῆς Κίρφιος ἔκειτο τὸ **εὔδαιμον Κρισσαῖον πεδίον**. — Τὸ

κλίμα τῆς Φωκίδος καθίστησιν ἡ γειτνίασις τοῦ Παρνασσοῦ ὑγρὸν μᾶλλον καὶ ψυχρόν· ἀλλ' οὐχ ἧττον παρῆγεν ἄφθονον σῖτον, οἶνον καὶ ἔλαιον, καὶ ἔτι μᾶλλον ἑλλέβορον. Τῆς Κίρρας τὸ πλούσιον πεδίον ἦν ἱερὸν τῷ θεῷ, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἐπετρέπετο ἡ καλλιέργεια αὐτοῦ ὑπὸ τῶν περιοίκων. — Οἱ Φωκεῖς ἦσαν φυλῆς Αἰολικῆς, ἀλλ' ἔζων καὶ Δωριεῖς μετ' αὐτῶν· προσέτι δὲ, ἀπ' ἀρχαιοτάτων χρόνων εἶχον συναναμιγῆ καὶ Ὕαντες ἐκ Βοιωτίας, καὶ Ἀργεῖοι, Ἀθηναῖοι, Κορίνθιοι, Αἰγινῆται, Ἀρκάδες, καὶ προσέτι καὶ οἱ Φλεγύαι, λῃστρικὸς τῆς Θρᾴκης λαός. Πλὴν τῶν Δελφῶν εἶχεν ἡ χώρα ἔτι 22 πόλεις, ἀποτελούσας κοινὸν σύστημα, οὗ οἱ ἀντιπρόσωποι συνήρχοντο εἰς τὸ Φωκικὸν λεγόμενον κατάστημα (ἴδ.) (Παυσ. 1, 5, 1). Κοινοὺς ὅμως ἄρχοντας δὲν εἶχον, καὶ τὸ πρῶτον ἐπὶ τοῦ Φωκικοῦ πολέμου ἐτέθησαν ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ δεσμοῦ στρατηγοὶ μετ' ἀπολύτου ἐπ' αὐτοῦ ἐξουσίας. — Εἰς τὴν Φωκίδα τὴν μεγίστην φήμην ἔδιδε τὸ ἐν Δελφοῖς μαντεῖον· ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο ἐγένετο καὶ ἡ ἀφορμὴ τῆς μέχρι τέλους στερήσεως τῆς ἀνεξαρτησίας αὐτῆς. Οἱ Δελφοί, μετὰ τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ ἱεροῦ τεμένους αὐτοῦ, ἀπετέλουν ἴδιον κράτος ἐν Φωκίδι· ὅτε δ' οἱ Φωκεῖς ἐλεηλάτησάν ποτε τὸν ναὸν, ἐξερράγη ὁ ἱερὸς πόλεμος, διαρκέσας ἀπὸ 356 μέχρι 346 π. Χ., καὶ συνεπείᾳ αὐτοῦ Φίλιππος ὁ Μακεδὼν κατέστρεψε μετὰ μεγίστης ὠμότητος τὰς περιφημοτάτας ἀρχαίας πόλεις τῶν Φωκέων. — Αἱ σπουδαιόταται ἐξ αὐτῶν

ἦσαν οἱ Δελφοί, ὧν ἐρείπια σώζονται (ἐπὶ τουρκοκρατίας Καστρί), γνωστοὶ ἐπὶ Ὁμήρου (Ἰλ. Α, 514) ὑπὸ μόνον τὸ ὄνομα Πυθώ, ἐπὶ τῆς νοτιοδυτικῆς κλιτύος τοῦ Παρνασσοῦ, ὑπὲρ τὴν ἡμικυκλικὴν κοιλάδα τοῦ Πλείστου, ἀκριβῶς ὑπὸ τὰς Φαιδριάδας πέτρας, ἔχοντες τὸ «ἀψευδέστατον» μαντεῖον τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἡ θέσις ἐθεωρεῖτο ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ὡς τὸ κέντρον πάσης τῆς Ἑλλάδος· ἐκεῖ μάλιστα ἐδείκνυτο καὶ ὁ λίθος ὃν ὁ Κρόνος εἶχε καταπίει ἀντὶ τοῦ Διὸς καὶ ἐξήμεσε, καὶ ὅστις ἦν ὁ «ὀμφαλὸς πάσης τῆς οἰκουμένης». Ἐκεῖ δὲ, αὐξάνον τοῦ τόπου τὴν σπουδαιότητα, συνήρχετο καὶ τὸ ἀμφικτυονικὸν συνέδριον

(ἴδ. Δελφοὶ καὶ Ἀμφικτύονες), καὶ ἐκεῖ ἐτελοῦντο προσέτι καὶ οἱ Πυθικοὶ ἀγῶνες. Ὁ ναὸς κατ' ἀρχὰς, ἐν προομηρικοῖς χρόνοις (Παυσ. Α,15), ᾠκοδομήθη ξύλινος, ἐκ δαφνῶν, εἶτα δὲ πτέρινος, πιθανῶς κατὰ παρεξήγησιν, ἀντὶ «περίπτερος», καὶ μετὰ τοῦτο, ἐπὶ Πεισιστρατιδῶν, πολυτελέστατος (Ἡρδ. Β, 180. Ε, 62). Ἐπὶ Ὁμήρου ἦν ἤδη μέγιστος ὁ δελφικὸς θησαυρός· καίτοι δὲ πολλάκις ἐσυλήθη, καὶ ὑπὸ μόνων τῶν Φωκέων αὐτῶν τῷ ἀφῃρέθησαν περὶ τὰ 25 ἑκατομμύρια δραχμῶν, οὐχ ἧττον εἶχεν ὁ ναὸς ἐπὶ τοῦ Πλινίου (50 μ. Χ.) ὑπὲρ τὰ 3,000 ἀγάλματα, χρυσᾶ, ἀργυρᾶ, χαλκᾶ καὶ μαρμάρινα. Τῷ 273 π. Χ. τὸν ἐλεηλάτησαν καὶ οἱ Γαλάται· τῷ 86 ὁ Σύλλας, καὶ τέλος οἱ Ῥωμαῖοι αὐτοκράτορες καὶ οἱ τοῦ Βυζαντίου. Διὰ στενῆς καὶ βαθείας χαράδρας, ἥτις διασχίζει τὰς Φαιδριάδας πέτρας, προρρέει εἰς δεξαμενὴν ἐν τῷ βράχῳ τετμημένην ἡ Κασταλία, διερχομένη πρὸ τῆς εἰσόδου εἰς τὸν περίβολον, ἔνθα ἐχρησίμευεν εἰς καθαρισμὸν τῶν εἰσερχομένων, καὶ ἐκεῖθεν διὰ ῥεύματος ἀποτόμου ἐβυθίζετο εἰς τὸν Πλεῖστον, εἰς ὃν ἐπίσης εἰσέρρεε καὶ ἡ Ὑάμπεια ἀνατολικώτερον, μετ' αὐτῆς ἑνουμένη. Δυτικῶς δὲ τοῦ ἐπιπέδου τοῦ ναοῦ ὑπάρχει τὸ Κωρύκιον ἄντρον, ἔχον 8 ποδῶν ὑψηλὴν τὴν εἴσοδον, ἐντὸς δὲ ὕψος 100′ καὶ βάθος 300′, καὶ παντοῖα λαξεύματα, ἀφιερωμένα τῷ τε Πανὶ καὶ ταῖς Νύμφαις. — Ἄλλαι τῆς Φωκίδος πόλεις ἦσαν ἡ Ἀνεμώρεια (ἴσως ἡ νῦν Ἀράχοβα), εἰς τὴν νότιον κλιτὺν τοῦ Παρνασσοῦ· ἡ Λυκώρεια (νῦν Λιάκουρα)· ἡ Λιλαία (ν. Παλαιόκαστρον), κατὰ τὰς πηγὰς τοῦ Κηφισσοῦ, ἡ Λέδων πρὸς τῷ Κηφισσῷ, πατρὶς Φιλομήλου, τοῦ στρατηγοῦ ἐν τῷ ἱερῷ πολέμῳ· ἡ Ἐλάτεια, εἰς τὸ χεῖλος τῆς κοιλάδος τοῦ Κηφισσοῦ, ἡ μετὰ τοὺς Δελφοὺς ἐπισημοτάτη πόλις τῆς χώρας, ἕνεκα δὲ τῆς θέσεως αὐτῆς πολλὰ ἐν τοῖς πολέμοις παθοῦσα· αἱ Ἀβαὶ, καὶ αὐταὶ ἔχουσαι τοῦ Ἀπόλλωνος περίφημον ναὸν καὶ χρηστήριον· παρὰ ταύτῃ ἡ Ὑάμπολις, ἧς οἱ κάτοικοι πολλάκις ἤριζον πρὸς τοὺς Ὀπουντίους Λοκροὺς ἕνεκα τῆς κτήσεως τῆς ἐπὶ τοῦ Εὐβοϊκοῦ πορθμοῦ κειμένης πόλεως Δαφνοῦντος· οἱ Παραποτάμιοι, ἀρχαία μεγάλη πόλις εἰς τὰ χείλη τοῦ Κηφισσοῦ, ὑπὸ τοῦ Ξέρξου καταστραφεῖσα. Πολλὰ ὅμως αὐτῆς ἐρείπια σώζονται κατὰ τὴν θέσιν Βελόσι· ὁ Πανοπεύς (ἢ καὶ Φανοτεύς), παρὰ τῷ Κηφισσῷ, οὐ μακρὰν τῶν Βοιωτικῶν ὀρέων, ἔνθα διῃρέθη εἰς ἀποσπάσματα ὁ στρατὸς τοῦ Ξέρξου ὅτε εἰσέβαλεν εἰς τὴν Ἑλλάδα· ἡ Δαυλίς, οὐ μακρὰν τοῦ Πανοπέως, κατὰ τὴν ἀνατολικὴν κλιτὺν τοῦ Παρνασσοῦ, ἀμφιθεατρικῶς διατεταγμένη μετ' ἀκροπόλεως κυκλωπείων τειχῶν, ἔνθα ἐτίθεντο ὑπὸ τῆς παραδόσεως τὰ μυθεύματα τοῦ Τηρέως, Πρόκνης καὶ Φιλομήλας. Παρ' αὐτῇ ἔκειτο τὸ προμνημονευθὲν Φωκικὸν, ἔνθα συνεκροτοῦντο αἱ ὁμηγύρεις τῶν ἀπεσταλμένων τῶν Φωκικῶν πόλεων· ἡ Ἀμβρυσὸς (τὸ νῦν Δίστομον). Ἔνθα δὲ ἡ ἐκ Πανοπέως πρὸς Δελφοὺς ἄγουσα συνηνοῦτο μετὰ τῆς ἀγούσης πρὸς Ἀμβρυσὸν, ἦν ἡ Σχιστὴ ὁδὸς, ἥτις ὑπὸ τῶν τραγικῶν καὶ τριοδος ἢ τρεῖς κέλευθοι λέγεται, καθ' ὃ μέρος ὁ Οἰδίπους ἐν ἀγνοίᾳ ἐθανάτωσε τὸν πατέρα του. Παρὰ τῇ παραλίᾳ δὲ, οὐ μακρὰν τῶν ἐκβολῶν τοῦ Πλείστου, ἔκειτο ἡ Κίρρα, ἐν εὐφορωτάτῳ πεδίῳ. Μεσογείως δὲ καὶ πλησιέστερον τῶν Δελφῶν ἡ Κρίσσα (ἴδ.)· ἡ Ἀντίκιρρα, ἢ Ἀντίκυρα, ἡ κυρίως παράγουσα τὸν ἐλλέβορον· ἡ Στίρις· ἡ Βοῦλις, κορινθιακὴ ἀποικία μετὰ λιμένος, κατὰ τὰ μεθόρια τῆς Βοιωτίας (Στρδ. Θ, 416. — Παυσ. Αὐτ. 10).

Φωκέων, Ἀθηναῖος, μικρᾶς καταγωγῆς, κατοικῶν ἐν Μελίτῃ (Πλούτ. Φωκ. ΙΗ), ἐδιδάχθη παρὰ Πλάτωνι, ἦν φίλος τοῦ ὀλίγον νεωτέρου αὐτοῦ Ξενοφῶντος, καὶ ἔλαβε τὴν ἐπιμελεστέραν μόρφωσιν καὶ ἀνάπτυξιν·

καὶ ἐν μὲν τῇ ἰδιωτικῇ συγκοινωνίᾳ ἦν εὐχάριστος καὶ περιποιητικὸς, ἀλλ' ἐν τῷ δημοσίῳ βίῳ τραχὺς καὶ ἀπότομος. Τὸν πλοῦτον περιεφρόνει καὶ τὴν πολυτέλειαν, ἀλλ' οὐχ ἧττον καὶ τὸν λαὸν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του, ὃν ἐθεώρει ἀνάξιον ἐλευθερίας. Πᾶν ἰδεῶδες κατὰ μέρος τιθέμενος, εἰς τὸ ἀπολύτως δ' ὠφέλιμον ἀφορῶν, ἐθεώρει τὴν τάξιν καὶ πειθαρχίαν ὑπὸ ἰσχυρὸν ἡγεμόνα ὡς τὸ σκοπιμώτατον καὶ ἐπιθυμητότατον διὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους. Τούτου ἕνεκα, εἰ καὶ πολὺ ἐκτιμώμενος διὰ τὸν εἰλικρινῆ του πατριωτισμὸν, καὶ χρηστὸς πολλάκις ἀποκαλούμενος (Πλουτ. Φωκ. 1), ἦν ὅμως διαρκῶς ἀνταγωνιστὴς τοῦ Δημοσθένους, καὶ ὑπέρμαχος τῆς Μακεδονικῆς ἐπιρροῆς. Πεντάκις καὶ τεσσαρακοντάκις ἐξελέγη στρατηγὸς, καὶ μετὰ τῆς πολεμικῆς ἱκανότητος συνέδεε καὶ τὴν πολιτικήν. Καὶ ῥήτωρ μὲν κυρίως δὲν ἦτο· ἀλλ' οὐχ ἧττον εἶχε νευρώδη τὸν λόγον, καὶ ἀπ' ἐναντίας τῆς τότε τάσεως τῶν ῥητόρων, ἐζήτει αὐστηρῶς νὰ ἐλέγχῃ τοῦ δήμου τὰ ἐλαττώματα. Κατ' ἀρχὰς συνέπραξε μετὰ τοῦ Χαβρίου ἐν Νάξῳ, τὴν ἀριστερὰν πτέρυγα τοῦ στρατοῦ διοικῶν τῷ 376 π. Χ., συνετέλεσεν εἰς τὴν νίκην, καὶ ἐφημίσθη αὐτοῦ ἡ εὐθύτης καὶ τιμιότης ὅτε ἀπῄτησε καὶ ἔλαβε τῶν νέων συμμάχων τοὺς φόρους (Πλούτ. Φωκ. ΣΤ.— Διοδ. ΙΕ, 34). Κατόπιν γίνεται μνεία αὐτοῦ ὅτε, τῷ 351, ἀνέλαβε τὴν ὑπὲρ τοῦ Ἀρταξέρξου καὶ κατὰ τῆς Κύπρου ἀρχηγίαν τῶν ὑπὸ τοῦ Ἰδρυέως, δυνάστου τῆς Καρίας, προμηθευθέντων ἐπικουρικῶν στρατευμάτων. Τῷ 350 ἐπέμφθη εἰς Εὔβοιαν ἵνα ἀνατρέψῃ ἐκεῖ τὰς μακεδονικὰς σκευωρίας, καὶ ὑποστηρίξῃ τὸν τύραννον τῆς Ἐρετρίας Πλούταρχον, καὶ ἐπολέμησε νικηφόρως ἐν Ταμυναῖς. Ἀλλ' ἀπιστήσαντος τοῦ Πλουτάρχου, καὶ τῶν κατοίκων κηρυχθέντων κατὰ τῶν Ἀθηναίων, ὁ πόλεμος ἔλαβε κακὴν ἔκβασιν, καὶ τὴν Εὔβοιαν ἀπώλεσαν αἱ Ἀθῆναι (Πλουτ. Φωκ. ΙΒ. Δημοσθ. Μιδ. σλ. 567. — Αἰσχ. Κτσφ. 26). Ἀμφιβάλλεται δ' ἂν καὶ αὖθις ἐξεστράτευσαν εἰς Εὔβοιαν (443 ἢ 441), ὅτε ἐξεδιώχθησαν οἱ τύραννοι Φιλιστίδης καὶ Κλείταρχος, καὶ ἀποκατέστη πάλιν ἐκεῖ τῶν Ἀθηναίων ἡ ἐπιρροή· ἀλλὰ βέβαιον ἐστὶν ὅτι παρευρέθη εἰς τὴν ἅλωσιν τοῦ Ὠρεοῦ καὶ τῆς Ἐρετρίας (Πλουτ. Δημοσθ. 17. — Δημοσθ. π. Στ. σλ. 252). Τῷ 339 ἔσωσε τὸ Βυζάντιον ἀπὸ τῶν προσβολῶν τοῦ Φιλίππου (Πλουτ. Φωκ. ΙΔ), καὶ ὑπερήσπισε τὰ Μέγαρα κατὰ τῶν Θηβαίων. Οὐδέποτε ὅμως ἔπαυε συνιστῶν εἰρήνην πρὸς τὸν Φίλιππον, συνεβούλευσε, μετὰ τὴν ἐν Χαιρωνείᾳ μάχην, τὴν παραδοχὴν τῶν «μετριωτάτων» ὅρων εἰρήνης, ἠγωνίσθη, μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ, νὰ παρακωλύσῃ πᾶν τῶν Ἀθηναίων κατεσπευσμένον βῆμα ἐξαναστάσεως, ἐκηρύχθη ὑπὲρ τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἥτις εἶχεν ἐξεγείρει τοῦ δήμου τὴν ἀγανάκτησιν, τοῦ νὰ ἐξωσθῶσιν οἱ δημοτικοὶ ῥήτορες καὶ δημαγωγοὶ, ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου κατώρθωσε νὰ δοθῇ χάρις εἰς πάντας, πλὴν μόνον τοῦ Χαριδήμου (Πλούτ. Φωκ. ΙΖ). Ὁ Ἀλέξανδρος ἔτρεφε μεγάλην ὑπόληψιν πρὸς αὐτὸν· ἀλλὰ, καίτοι πτωχὸς, ὁ Φωκίων οὐδὲ χρημάτων οὐδ' ἄλλην τινὰ δωρεὰν ἐδέχθη ποτὲ παρ' αὐτοῦ. Καὶ μετὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου τὸν θάνατον ἀντέστη πάσῃ δυνάμει εἰς τοῦ πολέμου τὴν ἀνανέωσιν, καὶ ἐπὶ τοῦ Λαμιακοῦ πολέμου ἐξέφραζε μετὰ πᾶσαν νίκην τοὺς φόβους του περὶ τοῦ μέλλοντος (Πλούτ. Φωκ. ΚΓ). Ὅτε δ' ὁ πόλεμος ἔληξεν ἀνεπιτυχῶς, καὶ ὁ Ἀντίπατρος ἐκινήθη κατὰ τῶν Ἀθηνῶν, ἠναγκάσθη ὁ δῆμος ἐν τῇ δεινῇ ἐκείνῃ θέσει νὰ καταφύγῃ εἰς τοὺς φίλους τῶν Μακεδόνων, καὶ ὁ Φωκίων ἀπῆλθε μετὰ τοῦ ἥκιστα ἀκεραίου Δημάδου πρὸς τὸν Ἀντίπατρον, καὶ ἠναγκάσθη νὰ συνομολογήσῃ εἰρήνην, δι' ἧς ἐστεροῦντο τῶν πολιτικῶν αὐτῶν δικαιμάτων 12,000 πολιτῶν, πρὸ πάντων οἱ τῶν κατωτέρων τάξεων, ὁ λιμὴν Μουνυχίας κατελαμβάνετο ὑπὸ τῶν Μακεδόνων, καὶ οἱ εὐγενέστεροι τῶν πολιτῶν παρεδίδοντο εἰς τὸν ἐχθρόν (Πλούτ. Φωκ. ΚΖ). Ἔκτοτε ἐτέθη ὡς στρατηγὸς ἐπὶ κεφαλῆς τῆς πολιτείας,

καὶ ἐπροσπάθει τὸ κατὰ δύναμιν νὰ πραΰνῃ τὴν αὐστηρότητα τῆς ἐκτελέσεως τῶν ὅρων τούτων. Ὅτε δὲ, μετὰ τοῦ Ἀντιπάτρου τὸν θάνατον, ὁ Πολυσπέρχων, ἵνα περιποιήσῃ εἰς ἑαυτὸν τὴν εὔνοιαν τῶν Ἑλλήνων, ὑπεσχέθη ν' ἀποδώσῃ εἰς τὰς πόλεις τὸ ἀρχαῖον αὐτῶν πολίτευμα, τότε ἐπροσπάθησεν ὁ Φωκίων, συνεννοήσει μετὰ τοῦ Νικάνορος, στρατηγοῦ τοῦ Ἀντιπάτρου, νὰ παρακωλύσῃ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ μέτρου τούτου. Ἐντεῦθεν ἐξηγέρθη κατ' αὐτοῦ ἡ ἀγανάκτησις τοῦ λαοῦ, καὶ ὅτε Ἀλέξανδρος, ὁ υἱὸς τοῦ Πολυσπέρχοντος, εἰσέβαλε μετὰ στρατοῦ εἰς τὴν Ἀττικὴν, ἐπαύθη ὁ Φωκίων τῆς ὑπηρεσίας του, καὶ μετὰ τῶν φίλων του κατεδιώχθη ἐπὶ προδοσίᾳ. Τότε αὐτοὶ μετέβησαν πρὸς τὸν Πολυσπέρχοντα, ἀλλ' αὐτὸς τοὺς ἐξαπέστειλεν ὀπίσω εἰς Ἀθήνας, τὴν περὶ αὐτῶν ἀπόφασιν ἀναθεὶς εἰς τὸν δῆμον. Ὁ Ἀθηναῖος Ἀγνωνίδης παρέστη τότε ὡς ἐνάγων, καὶ παμψηφεὶ ἡ ἐκκλησία κατεδίκασε τὸν Φωκίωνα ἐπὶ προδοσίᾳ εἰς θάνατον (Πλουτ. Φωκ. ΚΘ. ΛΒ.—Διόδ. ΛΗ, 64). Ὀγδοηκοντούτης ὁ Φωκίων ἔπιε μετὰ 4 φίλων του τὸ κώνειον ἐν ἔτει 317. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἐτράπη ἡ κοινὴ γνώμη, καὶ εἰς μὲν τὸν Φωκίωνα ἐστήθη ἀνδριὰς, ὁ δὲ Ἀγνωνίδης κατεδικάσθη εἰς θάνατον (Ἰδ. Βίον Φωκίωνος τοῦ Πλουτάρχου καὶ C. Nepos).

Φῶκος, 1) υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος, ἢ τοῦ Ὀρνυτίωνος, ἐκ Κορίνθου μετοικήσας εἰς Τιθορείαν πρὸς τῷ Παρνασσῷ, τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως Ἀμφίωνος νυμφευθεὶς, καὶ τὴν χώραν Φωκίδα ἀφ' ἑαυτοῦ καλέσας.—2) Υἱὸς τοῦ Αἰακοῦ καὶ τῆς νύμφης Ψαμμάθης, ἀδελφὸς τοῦ Πηλέως καὶ Τελαμῶνος, ὑφ' οὗ ἐφονεύθη κατὰ λάθος ἐν ἀγῶνι δίσκου (Ἡσδ. Θγν. 1094.—Πινδ.—Ἀπλλδ. Γ, 12, 6). Υἱοὶ αὐτοῦ ἦσαν ὁ Κρίσσος καὶ ὁ Πανοπεύς· καὶ τινὲς λέγουσιν αὐτο ἐπώνυμον τὴν Φωκίδα (Παυσ. Β, 29. 1,1). — 3) Πατὴρ τοῦ Ἀθηναίου Φωκίωνος (Αἰλ. Π. Ι, Β. 16).

Φωκυλίδης, Μιλήσιος, γνωμικὸς ποιητὴς, ἐκλαμβανόμενος ὡς σύγχρονος τοῦ Θεόγνιδος περὶ τὸ 530 π.Χ., ἔγραψεν εἰς ἑξαμέτρους, καὶ εἰς μέτρα ἐλεγειακὰ (ἑξαμέτρους καὶ πενταμέτρους). Τῆς βιογραφίας αὐτοῦ οὐδὲν ἐστὶ γνωστόν. Ποιήματα αὐτοῦ ἠθικὰ, ἐξ ὀλίγων στίχων συγκείμενα, ἐλέγοντο Κεφάλαια, καὶ ἀποδεικνύουσι νοημοσύνην, ἐμβρίθειαν καὶ ἐντιμότητα χαρακτῆρος. Ὁ τύπος αὐτῶν ἐστὶν ἀφελὴς, ἄνευ ἀξιώσεων, ἀλλ' οὐχ ἧττον πεποίθησιν ἐλέγχων καὶ ἔμπνευσιν. Ἡ συνήθης εἰσαγωγὴ αὐτῶν ἐστί· «Καὶ τόδε Φωκυλίδεω». Διετηρήθησαν δὲ ὀλίγιστα μόνον αὐτοῦ ἀποσπάσματα (Σλλγ. Bergk, Poet, lyr. graec.). Σώζεται δὲ καί τι «ποιήμα νουθετικὸν» ἐκ 230 ἑξαμέτρων, εἰς τὸν Φωκυλίδην ἀποδιδόμενον. Ἀλλ' ἡ οὐχὶ ἀκριβὴς καὶ ἥκιστα ποιητικὴ αὐτοῦ γλῶσσα, προσέτι δὲ, καὶ ἔτι μᾶλλον, τὸ περιεχόμενον, προφανῶς δεδανεισμένον ἐκ τῆς Πεντατεύχου καὶ ἄλλων διδακτικῶν βιβλίων τῆς παλαιᾶς γραφῆς, ἀποδεικνύουσιν αὐτὸ μεταγενέστερον ἔργον Ἀλεξανδρινοῦ τινος Ἰουδαίου χριστιανοῦ.

Φωνασκὸς, ὁ τὴν φωνὴν γυμνάζων εἰς τὸ ψάλλειν ἢ ἀπαγγέλλειν (Ἀρρ. Ἐπικτ. Α, 4).

Φωρῶν λιμὴν, λιμενίσκος πρὸς τῷ Πειραιεῖ, πλησιέστερον τοῦ Κορυδαλοῦ (Στρβ. Σλ. 395), «ἔξω τῶν σημείων τοῦ ἐμπορίου» (Δμσθ. κ. Λακρίτ. 932), πιθανῶς ὁ ὀπίσω (δυτικῶς) τῆς Ἡετιωνείας κείμενος. Φωρῶν δὲ (κλεπτῶν) λιμὴν βεβαίως ἐλέγετο, διότι ἡ θέσις αὐτοῦ ἦν ἐπιτηδειοτάτη εἰς λαθρεμπόρια (Νῦν λιμενάκι, ἢ Κλεφτολίμανον). Ἴδε χάρτην εἰς λέξιν Πειραιεύς.

Φωσφόρος. Φαεσφόρος ἢ Ἑωσφόρος, 1) ὁ ἀστὴρ ἡ Ἀφροδίτη, ὡς ἑωθινὸς ἀστὴρ (Ὁμ. Ἰλ. Ψ, 226), ἐν ᾧ ὡς ἑσπερινὸς ἀστὴρ ὀνομάζεται Ἕσπερος (Ὁμ. Ἰλ. Χ, 318). Ἐλέγετο υἱὸς τοῦ Ἀστραίου καὶ τῆς Ἠοῦς (Ἡσδ. Θγν. 381), ἢ τοῦ Κεφάλου καὶ τῆς Ἠοῦς, καὶ οἱ Ῥωμαῖοι τὸν λέγουσι προσέτι πατέρα τοῦ Κήϋκος, τοῦ Δαιδαλίωνος (Ov. Met. XI. 271. 295), καὶ

τῶν Ἑσπερίδων. — 2) Ἐπίθετον τῶν θεαινῶν ὅσαι παρῆγον φῶς, ἢ εἶχον δᾷδας εἰς τὰς χεῖρας, ὡς τῆς Ἀρτέμιδος, τῆς Ἠοῦς, τῆς Ἑκάτης. — 3) Ἐν Μουνυχίᾳ ὑπῆρχε βωμὸς τοῦ Φωσφόρου, ἱδρυθεὶς διότι ὅτε ὁ Θρασύβουλος κατῆλθεν ἐκ Φυλῆς εἰς τὸν Πειραιᾶ, θαυματουργὸν φῶς τὸν ὡδήγησε διὰ ζοφερᾶς νυκτὸς μέχρι τοῦ σημείου ἐκείνου (Κλμ. Ἀλεξνδρ. Στρωμ. Α, 24).

Φώτιος, τῇ θ' ἑκατονταετηρίδι μ.Χ. διδάσκαλος τοῦ αὐτοκράτορος Λέοντος ΣΤ', διετέλεσε τῷ 857—867, καὶ εἶτα αὖθις τῷ 877 — 886, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ἀπέθανε, τῷ 894, ἐπίσημος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, διὰ τῆς ἀντιστάσεως αὐτοῦ πρὸς τὸν Πάπαν, καὶ οὐχ ἧττον ἐν τῇ ἐπιστήμῃ. Δι' ἐξόχου πολυμαθείας καὶ φιλοκαλίας πεπροικισμένος, ὑπηρέτησε μεγάλως τὴν ἀρχαιολογίαν, κυρίως δὲ διὰ δύο του συγγραμμάτων. α) Ἡ μυριόβιβλος αὐτοῦ, καὶ Βιβλιοθήκη λεγομένη, ἐστὶ περιγραφὴ 28 συγγραμμάτων, ἅτινα ἀνέγνω ἐπὶ τῆς ὁδοιπορίας του εἰς Ἀσσυρίαν, ἔνθα εἰς πρεσβείαν ἀπήρχετο. Καὶ τινὰ μὲν συνοδεύει δι' ἐπιτόμων σημειώσεων καὶ κρίσεων, τινῶν δὲ δίδει περικοπὰς πολυτίμους ὅτε ἐλήφθησαν ἐκ συγγραμμάτων ἐκλελοιπότων. β) Ἡ λέξεων συναγωγή, ἀλφαβητικὸν λεξικὸν τῶν Ἑλλήνων ῥητόρων καὶ ἱστορικῶν, περισωθὲν ὅμως οὐχὶ ἐντελῶς, καὶ μετὰ προσθηκῶν μεταγενεστέρων καὶ ξένων.

Χ

Χάα, πόλις τῆς Τριφυλίας, ἐν Ἠλιδι τῆς Πελοποννήσου, κειμένη παρὰ τῷ Λεπρέῳ (Στρβ, Η, 348 Α). Κατ' ἄλλους αὐτὴ ἡ Φλειὰ (Ὅμ. Ἰλ. Η, 133).

Χάβηρος, ποταμὸς ἐν Ἰνδίαις, ἐντὸς τοῦ Γάγγου (Πτλμ.). Νῦν Καβαρύ.

Χαβλάσιοι, λαὸς τῆς Ἀραβίας (Διον. Περιηγ. 956).

Χαβρίας, Ἀθηναῖος στρατηγός, νικήσας τῷ 388 π. Χ, διὰ δόλου τοὺς Σπαρτιάτας ἐν Αἰγίνῃ, καὶ εἶτα ὑποστηρίξας τὸν ἐν Κύπρῳ Εὐαγόραν, ἐπαναστάντα κατὰ τῶν Περσῶν, καὶ δοὺς αὐτῷ ἐπικουρίαν ἔντονον καὶ δραστηρίαν (Ξενφ. Ἑλλ. Ε, 1, 10), ὡς καὶ μετὰ ταῦτα, τῷ 385, εἰς τὸν Νεκτάναβιν ἐν Αἰγύπτῳ Nep. Chabr. II). Τούτου διώκει τοὺς μισθωτοὺς Ἕλληνας· ἀλλ' ἀπαιτήσει τὸν Περσῶν, ἀνεκλήθη εἰς Ἀθήνας (Διόδ. ΙΕ, 29). Ὅτε ὁ Σφοδρίας ἀνεφάνη εἰς τὴν Ἑλλάδα μετὰ σπαρτιατικῆς δυνάμεως, καὶ ὁ Φοιβίδας κατέλαβε τὴν ἀκρόπολιν τῶν Θηβῶν, οἱ δὲ φιλελεύθεροι Θηβαῖοι κατέφυγον εἰς Ἀθήνας, τότε στενώτερος προέκυψε σύνδεσμος μεταξὺ Ἀθηνῶν καὶ Θηβῶν, καὶ ὅτε, τῷ 378, ὁ Ἀγησίλαος εἰσέβαλε μετὰ Σπαρτιατῶν εἰς Βοιωτίαν (Διόδ. ΙΕ, 30), τότε ἔδραμεν ὁ Χαβρίας εἰς βοήθειαν τῶν Θηβαίων, ἐκινήθη πρῶτον κατὰ τῶν συμμάχων τῶν Σπαρτιατῶν, καὶ εἶτα κατ' αὐτοῦ τοῦ Ἀγησιλάου πρὸς ταῖς Θήβαις εἰς ὕψη δυσπρόσιτα, ἀφ' ὧν ὁ Ἀγησίλαος, μετά τινας ἀποτυχίας, ἐβιάσθη ν' ἀποσυρθῇ (Διόδ. ΙΕ, 32. — Nep. Chabr. I). Ἡ φρόνησις αὐτὴ περιῆψεν εἰς τὸν Χαβρίαν μεγάλην ὑπόληψιν, καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν συμπατριωτῶν του. Ἀφ' οὗ δὲ καὶ τῷ 376, τῇ 16 βοηδρομιῶνος (κατὰ Σεπτέμβριον) ἐνίκησε καὶ ἐν ναυμαχίᾳ εἰς Νάξον (Ξνφ. Ἑλλ. Ε, 4, 61. — Διόδ. ΙΕ, 34. — Πλούτ. Φωκ. ΣΤ) ἐπέμφθη ὑπὸ τῆς πόλεως εἰς Θρᾴκην, ἔνθα ἀπηλευθέρωσε τὰ Ἄβδηρα ἀπὸ τῶν βαρβάρων (Διόδ. ΙΕ, 34).

Ἐν τῷ πολέμῳ μεταξὺ Θηβῶν καὶ Σπάρτης, ἐπολέμησεν ἐπιτυχῶς ὑπὲρ τῆς Κορίνθου, ἀπειλουμένης ὑπὸ τῶν Θηβαίων, οὐχὶ ὅμως ἐπίσης καὶ εἰς τὸν Ἰσθμὸν κατὰ τοῦ Ἐπαμεινώνδου (Ξνφ. Ἑλλ. Ζ, 1, 5). Τῷ 366 κατηγορήθη δημοσίως διὰ τὴν παράδοσιν τοῦ Ὠρωποῦ εἰς τοὺς Θηβαίους, ἀλλ' ἀπελύθη. Μετὰ τὴν ἐν Μαντινείᾳ μάχην ἀπῆλθεν εἰς βοήθειαν τοῦ Αἰγυπτίου βασιλέως Ταχῶ, καὶ ἐναυάρχησε τοῦ στόλου αὐτοῦ κατὰ τῶν Περσῶν (Πλουτ. Ἀγησ. ΚΖ. —Διόδ. ΙΕ, 92). Μετὰ τὴν τούτου καταστροφὴν δὲν ἔμεινεν ἐπὶ πολὺ ὁ Χαβρίας ἐν Ἀθήναις, ἀλλὰ τῷ 358 ἀπῆλθεν αὖθις εἰς Θράκην, λαβὼν τὴν ἐντολὴν νὰ ὑποστηρίξῃ τὸν Κερσοβλέπτην εἰς ἐκτέλεσιν τῆς μετὰ τοῦ Χαριδήμου συνομολογηθείσης συνθήκης· ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν τῷ ἐχορηγήθησαν τὰ δέοντα πρὸς πλήρη ἐπιτυχίαν, ὀλίγα κατώρθωσεν. Ἐπὶ τοῦ συμμαχικοῦ πολέμου τῶν Ἀθηνῶν, ἐν τῇ πρὸ τῆς Χίου ναυμαχίᾳ, ἡ τριήρης ἧς ἐπέβαινεν ἐντελῶς κατεστράφη, καὶ ὁ ἴδιος μετ' ἀνδρείαν ἀντίστασιν ἔπεσε θανατηφόρως τρωθείς (Διόδ. ΙΣΤ, 7. — Nep. Chabr IV). Ἦν εἷς τῶν πρώτων στρατηγῶν τῆς ἐποχῆς του, συγχρόνως δὲ καὶ τὸν χαρακτῆρα μετριοφρονέστατος (Nep. Chabr. III). Ὁ Παυσανίας (Α, 29,3) εἶδε τὸν τάφον αὐτοῦ ἐν Ἀθήναις, πλησίον τοῦ τάφου τοῦ Περικλέους καὶ τοῦ Θρασυβούλου.

Χαβρίου κώμη, πόλις ἐν Αἰγύπτῳ ἐπὶ τοῦ Νείλου πρὸς τῇ Μέμφιδι (Στρβ.ΙΖ, 803 Β).

Χαβρίου χάραξ, χωρίον παραθαλάσσιον τῆς Κάτω Αἰγύπτου, ἐπὶ τοῦ Πηλουσίου στομίου τοῦ Νείλου (Στρβ. ΙΣΤ, 760 Β).

Χαβώρας, μέγας ποταμὸς τῆς Μεσοποταμίας, πηγάζων ἐκ τοῦ Μασίου ὄρους (Πτλμ.)

Χαδισέα καὶ Χαδησία, χωρίον τοῦ Πόντου ἐν Ἀσίᾳ, ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς Θεμισαύρας (Στρ. Βυζ.),καθ' ὃ καὶ αἱ Ἀμαζόνες Χαδήσιαι ἐνίοτε ἐπωνομάζοντο (Ἀπλλν Ῥδ. Β, 100).

Χαδίσιος, ποταμὸς τοῦ Πόντου ἐν Ἀσίᾳ, ῥέων πλησίον τῆς Ἀμισοῦ (Στρ.Βζ.).

Χαιρέας,1)Ἀθηναῖος ναύαρχος (Θουκ. Η, 78), οὗ τὸν υἱὸν λέγει νόθον Ἀθηναῖον ὁ Ἀριστοφάνης (Σφ.707). —2) Ἕλλην ἱστοριογράφος ἀγνώστου ἐποχῆς. —3)Ὁ πιθανῶς, ὡς ἐκ τοῦ ὀνόματος,ἑλληνικῆς καταγωγῆς, ὁ μετ' ἄλλων συνωμοτῶν τὸν Καλιγούλαν φονεύσας, ὑπὸ τοῦ Κλαυδίου δὲ καταδικασθείς, καὶ μετὰ πλείστης γενναιότητος τὸν θάνατον ὑποστάς.

Χαιρέδημος,ἀδελφὸς ὁμομήτριος τοῦ Σωκράτους, πατὴρ τοῦ Πατρόκλου (Πλατ. Εὐθ. Σλ. 297).

Χαιρεκράτης, Ἀθηναῖος, Σφήττιος τὸν δῆμον, ἀδελφὸς τοῦ Χαιρεφῶντος,φίλος τοῦ Σωκράτους (Πλάτ. —Ξενφ. Ἀπομν.Α,2 48).

Χαιρεφάνης, ζωγράφος εἰς ὃν ὁ Πλούταρχος (Π. ἀκρ. ποιητ. Σλ. 18) ἀποδίδει ἀκολάστους εἰκόνας, κατὰ λάθος ὅμως, ὡς φαίνεται,τὸ ὄνομα γράψας ἀντὶ Νικοφάνης, ὃ ἴδ. (Pl. XXXV, 40,31).

Χαιρεφῶν, Ἀθηναῖος, Σφήττιος τὸν δῆμον, φίλος καὶ ἔνθερμος λάτρης τοῦ Σωκράτους (Πλάτ. Ἀπολγ. 5), ἀπελθών ποτε καὶ εἰς Δελφοὺς καὶ ἐρωτήσας τὸ μαντεῖον ἂν ὑπῆρχέ τις σοφώτερος τοῦ Σωκράτους, εἰς ἀπάντησιν δὲ λαβών· «Σοφὸς Σοφοκλῆς, σοφώτερος δ' Εὐριπίδης· ἀνδρῶν δ' ἁπάντων Σωκράτης σοφώτατος». Λέγεται καὶ τραγῳδίαν γράψας,«τοὺς Ἡρακλείδας». Φυγὼν ἐξ Ἀθηνῶν μετὰ τοῦ Θρασυβούλου, ἀπέθανε πρὸ τοῦ Σωκράτους (Ξνφ.Ἀπμν.Α,2,48,Β, 31). Ὁ Ἀριστοφάνης, εἰς τὴν ἰσχνότητα καὶ τὴν ὠχρότητα αὐτοῦ ἀφορῶν, τὸν λέγει «νυκτερίδα» (Ὄρν. 1296).

Χαιρήμων, τραγικὸς ποιητής, οὗ οὐδὲν λείψανον σώζεται (Πλούτ.).

Χαιρίδας, ἐνΣπάρτῃ εἷς τῶν Ἐφόρων (Ξνφ. Ἑλλ. Β, 3, 10).

Χαῖρις, αὐλητὴς ἐν Ἀθήναις, ὃν ὁ

Ἀριστοφάνης (Ἀχρν. 16,866) χλευάζει ὡς μικροῦ λόγου ἄξιον.

Χαίρων, 1) Υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Θηροῦς, τῆς θυγατρὸς τοῦ Φύλαντος, καθ' ὃν ἐκλήθη ἡ ἐν Βοιωτίᾳ Χαιρώνεια (Παυσ. Θ, 79).—2) Πολέμαρχος Ἀθηναῖος (Ξενφ. Ἑλλ. Β, 4).

Χαιρώνδας, ἐπώνυμος ἄρχων τῶν Ἀθηνῶν ἐν Ὀλ. 110 γ' (338 π. Χ.), ἐφ' οὗ κατηγορήθη ὁ Δημοσθένης ὅτε ἔμελλε νὰ στεφανωθῇ (Δμσθ. Στφ. σλ. 265).

Χαιρώνεια, πόλις τῆς Βοιωτίας, ἐπὶ ἀποτόμου βράχου, μεταξὺ τοῦ Κηφισοῦ ποταμοῦ καὶ τοῦ ὄρους Θουρίου, περίφημος ὡς πατρὶς τοῦ Πλουτάρχου, καὶ διὰ τὴν παρ' αὐτῇ νίκην Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος ἐπὶ τῶν Ἑλλήνων, τῷ 338π.Χ. Ἐκεῖ καὶ ὁ Σύλλας, τῷ 85 π.Χ., ἐνίκησε τὸν Ἀρχέλαον (Στρβ. Θ, 414). Σώζονται δὲ λείψανα τῆς πόλεως εἰς τὸ νῦν χωρίον Κάπραινα, καὶ ἐν μέρει τεθραυσμένος ὁ κολοσσιαῖος λέων ὅστις εἶχε στηθῇ ὡς μνημεῖον τῶν κατὰ τοῦ Φιλίππου πεσόντων Ἀθηναίων. Ἐπὶ τοῦ πεδίου δὲ τῆς μάχης ἀνεσκάφησαν οἱ κατὰ σειρὰν κηδευθέντες νεκροὶ τοῦ ἱεροῦ τῶν Θηβαίων λόχου.

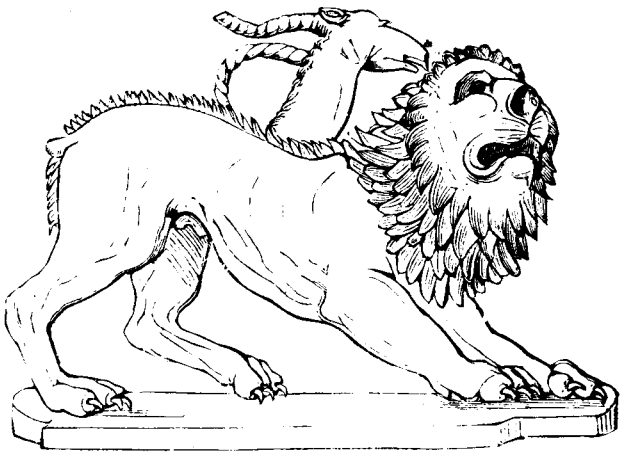

Χαῖτος, εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Αἰγύπτου, φονευθεὶς ὑπὸ τῆς Δαναΐδος Ἀστερίας (Ἀπλλδ. Β, 1, 1).

Χάλαιον, πόλις τῶν Ὀζολῶν Λοκρῶν, μετὰ λιμένος ἐπὶ τοῦ Κρισσαίου κόλπου (Θουκ. Γ, 101.—Στφ. Βζ.—Πτλμ.).

Χαλάστρα, πόλις τῆς Μακεδονίας, κειμένη εἰς τὴν δυτικὴν ὄχθην τοῦ Ἀξιοῦ ποταμοῦ (Ἡρδ. Ζ, 123.—Στρβ.—Στφ.Βζ.).

Χάλβης, κήρυξ τοῦ Βουσίριδος, βασιλέως τῆς Αἰγύπτου, μετ' ἐκείνου συμφονευθεὶς καὶ αὐτὸς ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως (Ἀπλλδ. Β, 5, 11).

Χαλδαῖοι, κυρίως οἱ κάτοικοι τοῦ μέρους τῆς Βαβυλωνίας τοῦ μεταξὺ τοῦ Εὐφράτου καὶ τοῦ Τίγριδος, ἴσως καταγόμενοι ἐκ τῶν ὀρεινῶν τῆς Ἀρμενίας χωρῶν (Ξνφ. Κυρπ. Γ, 1, 24.—Στρβ. ΙΒ, 549). Κατ' αὐτοὺς Χαλδαῖοι ὠνομάσθησαν οἱ τῆς φυλῆς τῶν ἱερέων τῆς Βαβυλωνίας. Τούτους ὑπέταξεν εἰς τοὺς Ῥωμαίους ὁ Λούκουλλος· ἐπειδὴ δὲ διέπρεπον διὰ τῶν ἀστρονομικῶν γνώσεών των, διὰ τοῦτο, ὅτε οἱ Ῥωμαῖοι ἤρχισαν διακρίνοντες μεταξὺ ἀστρονομίας καὶ ἀστρολογίας (ἴδ.), ὠνόμασαν Χαλδαίους τοὺς ἀξιοῦντας ὅτι προέβλεπον τὸ μέλλον ἐκ τῶν ἀστερισμῶν. Ἐδίδοντο δὲ τοῖς τοιούτοις καὶ ἄλλα ὀνόματα, ὡς ἀποτελεσματικοί, Βαβυλώνιοι, ἀστρολόγοι, μαθηματικοί, καὶ λατινιστὶ planetarii· καὶ ἡ τέχνη αὐτῶν ἐλέγετο μάθησις, ἀστρολογία, πινακική, γενεθλιαλογία, ματεωρολογία, ἀποτελεσματική. Κατ' αὐτὴν

ἀγαθοποιοὶ ἀστέρες ἦσαν ἡ Ἀφροδίτη, ὁ Ζεύς, ὁ Ταῦρος, ἡ Σελήνη, ἡ Παρθένος, ἡ Λίτρα.(Libra, ὁ 7ος ἀστερισμὸς τοῦ ζωδιακοῦ, συγκείμενος ἐκ 18 ἀστέρων). «Κακοποιοὶ» δὲ (malefici) ἦσαν ὁ «Κρόνος,ὁ Ἄρης, ὁ Σκορπίος, ὁ Αἰγόκερως,» ὁ δὲ «Ἑρμῆς» ἦν «ἐπίκοινος ἀστὴρ,» ἤτοι ἠδύνατο ἢ εὐτυχίαν νὰ προαγγέλλῃ ἢ δυστυχίαν, ἀναλόγως τῶν συνδυασμῶν αὐτοῦ μετ' ἄλλων ἀστέρων. Ὡς «θέμα» ἢ «ὡροσκόπιον» ἤτοι βάσις τῶν προφητειῶν ἐλαμβάνετο ἡ ὥρα τῆς γεννήσεως, καὶ συνεχρίνετο ὁ κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην προάρχων ἀστερισμὸς μετὰ τῆς θέσεως τῶν λοιπῶν. Πρὸς τοῦτο μετεχειρίζοντο οἱ Χαλδαῖοι «πίνακάς» τινας, εἶδος ἡμερολογίου τῆς τέχνης των, ἥτις διὰ τοῦτο καὶ πινακικὴ ἐλέγετο, κατ' ἀντίθεσιν τῆς κανονικῆς ἀστρονομίας. Εἰς αὐτοὺς ἦσαν ἀναγεγραμμέναι ἡ ἀνατολὴ καὶ ἡ δύσις, ἡ κίνησις καὶ ἀπόστασις (positiae ac spatia, Tac. Ann VI, 21) τῶν ἀστέρων δι' ἑκάστην ἡμέραν. Πρὸς ἀναγωγὴν ὅμως τούτων εἰς τὴν ὥραν τῆς γεννήσεως ὑπῆρχον ἄλλοι πίνακες ὑπολογισμῶν, ἐξ ὧν ὑπελογίζετο καὶ ὁ δι' ἑκάστην ἐπιχείρησιν κατάλληλος χρόνος· καὶ ἐλέγοντο οὗτοι «ἀριθμοὶ Βαβυλώνιοι, Θρασύλλιοι, Χαλδαϊκοὶ ὑπολογισμοὶ» (Διόδ. Β, 30.—Hor. Od. I, 11, 2.—Juv. VI, 576.—Cic Div. II, 47). Εἰ καὶ οἱ Χαλδαῖοι ἦσαν τὸ πλεῖστον ἀπαταιῶνες, ἐκμεταλλευόμενοι ἐπὶ ἰδιοτελείᾳ τὴν κουφόνοιαν τῶν ἀνθρώπων καὶ τὴν φυσικὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ ὑπεγείρωσι τὸ κάλυμμα τοῦ μέλλοντος, καὶ οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς πολλάκις τῆς ὑποτιθεμένης ταύτης ἐπιστήμης τὸ ἀβάσιμον ἀναγνωρίζουσι καὶ τὸ φαντασιῶδες (Cic. Div. II, 42. — Tac. Hist. I, 22. — Aul Gell. XIV, 1), οὐχ ἧττον ὅμως καὶ παρὰ τοῖς ἐπὶ σπουδαιότητι μᾶλλον διεκρινομένοις ὑποφαίνεται πολλάκις τάσις τις πρὸς εὐπιστίαν εἰς τὴν τέχνην ταύτην. Τούτου ἕνεκα μεγάλη ὑπῆρχεν ἡ πρὸς αὐτοὺς συρροή, καὶ οὐκ ὀλίγον ἦν ἡ ἐπιρροὴ αὐτῶν ἐπικίνδυνος εἰς τοὺς ἑκάστοτε ἄρχοντας, καὶ ἐπανειλημμένως ἐξεδίδοντο ἀπαγορευτικαὶ διαταγαὶ κατ' αὐτῶν, καὶ ἐπεβάλλετο ἡ ἀποπομπὴ αὐτῶν ἐκ Ῥώμης καὶ ἐξ Ἰταλίας, καὶ προσέτι καὶ θανατικὴ ποινὴ διετάττετο. Ἀλλὰ ταῦτα πάντα οὔτε τὰς ἐνεργείας αὐτῶν κατέστελλον, οὔτε τὴν εἰς αὐτοὺς πίστιν καὶ προσφυγήν, ἀφ' οὗ μάλιστα αὐτοὶ οἱ αὐτοκράτορες, μέτοχοι τῶν θεωριῶν καὶ προλήψεων τῶν χρόνων εἰς οὓς ἔζων, πρῶτοι παρέβαινον τὰ ἴδια ἑαυτῶν θεσπίσματα. Οὕτω περίφημος ἦν ὁ Χαλδαῖος Θράσυλλος, φίλος τοῦ αὐτοκράτορος Τιβερίου (Tac. Ann. VI, 21). Ὡς ἐκ τούτου ἀναφαίνονται πολλάκις μέχρι σχεδὸν τῆς ἐπικρατήσεως τοῦ χριστιανισμοῦ εἰς τὸ Ῥωμαϊκὸν κράτος.

Χαλινῖτις, ἐπίθετον τῆς Ἀθηνᾶς, Ἰδ. χαλινός.

Χαλινός. Κατὰ τὸν μῦθον, τὸν Βελλεροφόντην θέλουσα νὰ βοηθήσῃ ἡ Ἀθηνᾶ, ὅπως δυνηθῇ νὰ ἐκτελέσῃ τοὺς ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Λυδίας ἐπιβληθέντας αὐτῷ ἄθλους, τὸν ὡδήγησε νὰ ἔλθῃ εἰς Κόρινθον, καὶ τὸν ἐδίδαξεν, εὑρὼν πίνοντα εἰς τὴν Πειρίνην κρήνην τὸν πτερωτὸν ἵππον Πήγασον, πῶς νὰ περιβάλῃ αὐτῷ χαλινὸν, καὶ ἐπιβὰς αὐτοῦ,

νὰ κατορθώσῃ ὅ,τι παρ' αὐτοῦ ἀπῃτεῖτο (Πινδ. Ὀλυμπ. ΙΓ, 85—115). Καὶ ὡς ἐφευρέτις τοῦ χαλινοῦ ἔφερεν ἡ θεὰ ἐν Κορίνθῳ τὰ ἐπίθετα Ἱππία καὶ Χαλινῖτις. — Ἦν δὲ τὸ κυριώτερον μέρος τοῦ χαλινοῦ τὸ δῆγμα ἢ καὶ στόμιον (Αἰσχλ. Προμ. 1045), τὸ ἐντὸς τοῦ στόματος τιθέμενον, ἐκ διαφόρων τεμαχίων συγκείμενον, εὔκαμπτον, ἵνα μὴ βλάπτῃ καὶ ἐνοχλῇ τὸ ζῷον, ὡς τὸ τῆς εἰκόνος εὑρεθὲν πρωτότυπον. Μόνον δ' ἂν ὁ ἵπ-

πος ἦν δυσήνιος, μετεχειρίζοντο χαλινὸν ἔχοντα τοὺς τροχοὺς βαρεῖς καὶ τοὺς ἐχίνους ὀξεῖς ὡς λύκου ὀδόντας (Ξνφ. Ἱππ. ΣΤ, 13, Ι, 6).

Τὸ δῆγμα δ' ἑστερέου τὸ ὑποχαλινίδιον, ἱμὰς ἢ ἄλυσος χωροῦσα ὑπὸ τὴν σιαγόνα. Τῷ ὑποχαλινιδίῳ δὲ προσετίθετο πολλάκις ὁ ῥυταγωγεύς, βαρὺ σχοινίον μετὰ δακτυλιδίου, ἵνα δι' αὐτοῦ ὁδηγῆται ὁ ἵππος ὑπὸ πεζοῦ (Ξνφ. αὐτ. Ζ, 1.—Ἀρστφ. Εἰρ. 155). Τὸ περὶ τὰ ὦτα προσαρμοζόμενον μέρος τοῦ

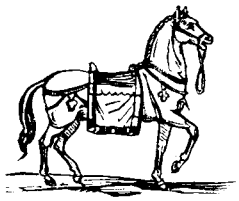

χαλινοῦ ἐλέγετο κορυφαία (Ξνφ. αὐτ. Γ, 2), ἔχουσα περὶ τὸ μέτωπον τὸν ἄμπυκα, καὶ περὶ τὰς παρειὰς τὰ παρηίδια (Ὁμ. Ἰλ. Ι, 142), ἢ παραγναθίδια. Ταῦτα ἦσαν πολλάκις κατάκοσμα, ἰδίως παρὰ τοῖς Ἀσιανοῖς, διὰ τορευτοῦ χρυσοῦ ἢ ἀργύρου, ὡς ἐνίοτε ἐκοσμεῖτο καὶ αὐτὸ τὸ δῆγμα, τὸ συνήθως ἐκ χαλκοῦ ἢ σιδήρου κατασκευαζόμενον.

Χαλκᾶ (τὰ), ἐν Ἀθήναις ὄνομα τόπου ἔνθα ὁ χαλκὸς ἐπιπράσκετο (Λεξ. ῥήτ.), πλησίον τοῦ Ἡφαιστείου, ὑπὲρ τὸν Κεραμεικὸν (Παυσ. Α, 14, 5), ὑπὸ τὴν ἀκρόπολιν.

Χαλκίστρα, ἡ αὐτὴ τῇ χαλάστρᾳ.

Χαλκεῖα (τὰ), ἐν Ἀθήναις ἑορτὴ τελουμένη τῷ Ἡφαίστῳ ὑπὸ τῶν χαλκέων κατὰ Πυανεψιῶνα. Ὁ Μένανδρος ἔγραψε κωμῳδίαν φέρουσαν τοῦτον τὸν τίτλον, καὶ ἧς μικρὸν ἀπόσπασμα σώζεται παρ' Ἀθηναίῳ (ΙΑ, 502.—Πολυδ. Ζ, 105).

Χαλκεύς, κατ' ἀρχὰς καὶ κυρίως ὁ τὸν χαλκὸν ἐργαζόμενος (Ὁμ. «ἄνδρες χαλκῆες»)· ἐντεῦθεν γενικώτερον καὶ ὁ χρυσοχόος (Ὁμ. Ὀδ. Υ, 432)· καὶ τέλος ἀπὸ τῆς γενικῆς χρήσεως τοῦ σιδήρου, καὶ ἐν γένει ὁ σιδηρουργός, ὁ μεταλλουργὸς (Ἡρδ. Α, 68).

Χάλκη, νῆσος μικρὰ τοῦ Καρπαθίου πελάγους, ἔχουσα πόλιν καὶ ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος (Θουκ. Η, 41.—Στρβ.).

Χαλκηδὼν, ἴδ. Καλχηδών.

Χαλκιδεύς, 1) Ναύαρχός τις τῆς Σπάρτης (Θουκ. Η, 6).—2) Ὁ κάτοικος τῆς Χαλκίδος ἐν Μακεδονίᾳ καὶ τῆς ἐν Εὐβοίᾳ.

Χαλκιδικὴ, 1) Μεγάλη Χερσόνησος τῆς Μακεδονίας μεταξὺ τῶν δύο κόλπων, τοῦ Θερμαϊκοῦ καὶ τοῦ Στρυμονικοῦ, προεκτείνει τρεῖς μικρὰς χερσονήσους, τὴν Παλλήνην πρὸς δυσμάς, τὴν Σιθωνίαν ἐν τῷ μέσῳ, μεταξὺ τοῦ Τορωναίου καὶ τοῦ Σιγγιτικοῦ κόλπου, καὶ τὴν Ἀκτὴν πρὸς ἀνατολάς ἣν διενοήθη νὰ διατάμῃ ὁ Ξέρξης, ἀπολήγουσαν εἰς τὸ ὄρος Ἄθωνα (τὸ νῦν ἅγιον ὄρος)· τοῦτον δ' ὁ Δεινοκράτης ἐπρότεινε νὰ μεταποιήσῃ εἰς ἀνδρείκελον τοῦ Ἀλεξάνδρου (Πλούτ. Ἀλξ. ΟΒ). Τὸ ὄνομα ἔλαβε παρὰ χαλκιδέων ἀποίκων. Αἱ γνωστότεραι πόλεις αὐτῆς ἦσαν ἡ Ὄλυνθος, ἡ Ποτίδαια, ἡ Μένδη, ἡ Ἄκανθος, ἡ Στάγειρος, (Ἡρδ. Ζ, 185).—2) Ἐπαρχία τῆς Συρίας, ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ὄχθης τοῦ Ὀρόντου, μέχρι τῆς ἐρήμου Ἀραβίας. Ἡ πρωτεύουσα αὐτῆς πόλις ἐκαλεῖτο Χαλκὶς (Πτλμ. Ε, 15).

Χαλκιδικὸν, 1) Στοὰ εὐρεῖα, πρόστυλος καὶ ὑπόστεγος πρὸ τῆς εἰσόδου δημοσίων καταστημάτων διὰ τοὺς ἐκεῖ συρρέοντας καὶ περιμένοντας. Τὸ σχῆμα αὐτῆς φαίνεται ὅτι ἐκ Χαλκίδος, ἢ τῶν ἐν Σικελίᾳ χαλκιδικῶν πόλεων μετηνέχθη εἰς Ἰταλίαν, ἔνθα ἦν μάλιστα ἐν χρήσει. Ἡ εἰκὼν παρίστησιν οἰκοδομὴν ἀνασκαφεῖσαν ἐν Πομπηΐᾳ, καὶ εἰς ταύτης τὴν στοὰν τῆς εἰσόδου, ἐστὶν ἐπὶ πλακὸς ἐντετειχισμένη ἐπιγεγραμμένη λατινιστὶ ἡ λέξις «Χαλκιδικόν».—2) Χαλκιδικὸν ὄρος, ἐν Σικελίᾳ πρὸς τῇ Μεσσήνῃ (Πολύβ.).

Χαλκίοικος. Τὸ ἐπίθετον τοῦτο ἔφερεν ἡ Ἀθηνᾶ ἐν Σπάρτῃ, εἰς τὸν ναὸν αὐ-

τῆς ὅστις ἤρξατο οἰκοδομούμενος ὑπὸ τοῦ Τινδάρεω (Παυσ. Γ, 13), καὶ συνετελέσθη ὑπὸ τοῦ Σπαρτιάτου ποιητοῦ καὶ καλλιτέχνου Γιτιάδου (Παυσ. Γ, 17) ἐπὶ τοῦ πρώτου Μεσσηνιακοῦ πολέμου, κατ' Ὀλ. 14, α' (720 π.Χ.). Ἦν δ' ὁ ναὸς χαλκοῦς ἐσωτερικῶς, ἤτοι χαλκοῖς πετάλοις καταπεπετασμένος, κατὰ τὸν ῥυθμὸν τῶν ἀρχαιοτάτων Ἑλληνικῶν οἰκοδομῶν, οἵου ἴχνη προφανῆ ἀπαντῶνται καὶ εἰς τὸν θησαυρὸν τοῦ Ἀτρέως ἐν Μυκήναις. Τὰ δὲ πέταλα ταῦτα ἐπεκοσμοῦντο διὰ πλείστων καὶ ποικίλων τορευμάτων, ἅτινα μυθολογικὰ παρίστων συμπλέγματα. Κατ' ἔτος οἱ νέοι τῆς Σπάρτης, ἔνοπλοι, μετὰ τῶν ἐφόρων ἤρχοντο εἰς τὸν ναὸν τοῦτον, καὶ προσέφερον τῇ θεᾷ θυσίαν, τὰ Χαλκιοίκια (Θουκ. Α, 128. — Πολ. ΛΕ, 2-3.)

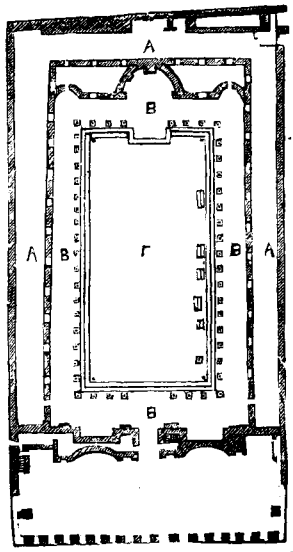

Ἰδ. Χαλκιδικόν (Σελ. 1502).

Χαλκίον, πιθανῶς ὀρθότερον τοῦ Χαλκεῖον (Δημοσθ. Βοιωτ. π. ὀν. 997), τὰ ἐκλογικὰ πινάκια ἢ αἱ ψῆφοι δι' ὧν ἐτησίως ἐγίνετο ἐν τῷ Θησείῳ (Αἰσχ. κ. Κτησ. 4) ἡ κλήρωσις τῶν ἀρχόντων τῶν Ἀθηνῶν.

Χαλκιόπη, 1) θυγάτηρ Αἰήτου, τοῦ βασιλέως τῆς Κολχίδος, νυμφευθεῖσα τὸν Φρίξον, μήτηρ τοῦ Ἄργους, Φρόντιδος, Μέλανος καὶ Κυλίνδρου ἢ Κυθώρου, οὓς ἔπεμψε κρύφα τοῦ πατρός της εἰς τὴν Ἑλλάδα (Ἀπλλδ. Α, 9, 1). — 2) Θυγάτηρ τοῦ Εὐρυπύλου, βασιλέως τῆς νήσου Κῶ, ἐκ τοῦ Ἡρακλέους μήτηρ τοῦ Θεσσαλοῦ (Καλλιμ. Ὕμν. εἰς Δῆλ. 161. — Ἀπλλδ. Β, 7, 8). — 3) Θυγάτηρ τοῦ Ῥηξήνορος, γυνὴ τοῦ Θησέως ἐν Ἀθήναις (Ἀπλλδ. Γ, 15, 6)

Χαλκὶς, μία τῶν 12 θυγατέρων τοῦ Ἀσωποῦ καὶ τῆς Μεθώνης, καθ' ἣν ἐκλήθη ἡ πόλις τῆς Εὐβοίας (Διόδ. Δ, 47).

Χαλκὶς, 1) ἡ ἐπισημοτάτη τῶν πόλεων τῆς Εὐβοίας, ἐπὶ τοῦ στενωτάτου σημείου τοῦ Εὐβοϊκοῦ πορθμοῦ κειμένη, ἔνθα τοσοῦτον ἰσχυρὰ ἦν ἐν τοῖς ἀρχαίοις χρόνοις, ὡς καὶ ἤδη διαμένει, ἡ πολλάκις ἐν τῷ ἡμερονυκτίῳ ἐναλλασσομένη παλίρροια, ἧς τὸ πρόβλημα λέγεται ὅτι μὴ δυνηθεὶς νὰ λύσῃ ὁ Ἀριστοτέλης, ἐρρίφθη εἰς τὸν πορθμὸν καὶ ἐπνίγη. Συνήνου δ' ἐνταῦθα, ὡς καὶ μέχρι τοῦδε, μικρὰ γέφυρα τὴν νῆσον μετὰ τῆς Βοιωτικῆς ἀκτῆς. Ἡ πόλις ἐλέγετο ἐπώνυμος Χαλκίδος, τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἀσωποῦ. Τινὲς τῶν νῦν ἐξηγητῶν εἰκάζουσι τὸ ὄνομα αὐτῆς παράγωγον τοῦ Χάλκη ἢ Κάλχη, τῆς πορφύρας, δι' ὃ καὶ φαντάζονται αὐτὴν ἀποικίαν φοινικικήν. Ἦν δὲ τοσοῦτον σπουδαία ἡ θέσις αὐτῆς καὶ εἶχε τὸ φρούριον τόσον ὀχυρόν, ὥστε αὐτὴ καὶ ἡ Δημητριὰς καὶ ἡ Μαγνησία ἐλέγοντο τρεῖς «πέδαι Ἑλληνικαί» (Liv. XXXII, 37). Ἐκυβερνᾶτο δ' ἀριστοκρατικῶς ὑπὸ τῶν Ἱπποβοτῶν, μέχρις

οὗ ὁ Περικλῆς ἐξέβαλε τούτους. Ἔπεμψε δὲ καὶ πολλὰς ἀποικίας, οἷον εἰς Χαλκιδικὴν τῆς Μακεδονίας, εἰς Νάξον τῆς Σικελίας, εἰς Κύμην, κτλ. Παρ' αὐτῇ ἔρρεεν ἡ πηγὴ Ἀρέθουσα, καὶ ἔκειτο τὸ εὔφορον Λ η λ ά ν τ ι ο ν π ε δ ί ο ν, μετὰ μεταλλείων σιδήρου καὶ χαλκοῦ, ὅθεν προφανῶς τὸ ὄνομα, καὶ μετὰ θερμῶν ὑδάτων. Ἐν αὐτῇ ἐγεννήθησαν ὁ ῥήτωρ Ἰσαῖος καὶ ὁ ποιητὴς Λυκόφρων, καί, ἂν δὲν ἐπνίγη, ἀπέθανεν ὁ φιλόσοφος Ἀριστοτέλης (Στρ. Ι, 445). — 2) Πόλις τῆς Αἰτωλίας, κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Εὐήνου, καὶ Ὑ π ό χ α λ κ ι ς καλουμένη, διότι ἔκειτο εἰς τοὺς πρόποδας ὄρους, ὅπερ καὶ αὐτὸ Χ α λ κ ὶ ς ἐκαλεῖτο (Θουκ. Α, 108. Β, 83. — Στρ. Ι, 451). — 3) Πόλις τῆς Ἠπείρου, κατὰ τὸν Πίνδον, εἰς τὰς πηγὰς τοῦ Ἀχελῴου (νῦν Χαλίκι). — 4) Πρωτεύουσα τῆς ἐν Θράκῃ Χαλκιδικῆς Χερσονήσου, πολλὰ παθοῦσα ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου (Θουκ. Β, 58). — 5) Μητρόπολις τῆς ἐν Συρίᾳ Χαλκιδικῆς πρὸς τῇ Βεροίᾳ (Στφ. Βζ.). Καὶ ἄλλαι πόλεις ἔφερον τὸ ὄνομα τοῦτο.

Χαλκῖτις (ἡ), 1) νῆσος μικρὰ τῆς Προποντίδος, νοτιανατολικῶς τοῦ Βυζαντίου, ἔχουσα μεταλλεῖον χαλκοῦ (Στφ. Βζ.). Νῦν Χάλκη. — 2) Ἐπαρχία μεσόγειος τῆς Ἰνδικῆς, πέραν τοῦ Γάγγου (Πτλμ.).

Χαλκός. Τὸ μέταλλον τοῦτο, καθ' ὃ ἐν αὐτῇ τῇ Ἑλλάδι πολλαχοῦ παραγόμενον, ἦν ἀρχαιότατα γνωστὸν ἐν αὐτῇ. Οὕτως ἐν Ὁμήρῳ (Ὀδ. Α, 184) μνημονεύεται ἡ Κύπρος ὡς παραγωγὸς αὐτοῦ. Ἔτι δ' ἀρχαιοτέρα πηγὴ αὐτοῦ ἐλέγετο ἡ Χαλκὶς τῆς Εὐβοίας (Pl. IV, 12). Ὅπλα καὶ παντοῖα σκεύη κατεσκευάζοντο ἐξ αὐτοῦ (Ἡσίοδ. Θγν. 861 κλ. Ἔργ. 150 κτλ.) καὶ τοσοῦτον ὑπερεῖχεν ἡ χρῆσις αὐτοῦ τῆς τῶν ἄλλων μετάλλων, ὥστε χ α λ κ ε ύ ε ι ν ἐλέγετο καὶ τὰ αὐτὰ, οἷον τὸν σίδηρον, κατεργάζεσθαι. Ἵνα καθιστῶσι τὸν χαλκὸν στερεώτερον, ἐμίγνυον αὐτῷ ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων, κατ' ἐπίνοιαν τῶν Ἰδαίων Δακτύλων, ὡς ἐμυθολογεῖτο, κασσίτερον, πάντοτε, ὡς φαίνεται, κατὰ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν, διότι τοῦτο ἀπέδειξαν χημικαὶ ἀναλύσεις καὶ ἀρχαιοτάτων Κορινθιακῶν νομισμάτων, καὶ ἦλων τοῦ θησαυροῦ τοῦ Ἀτρέως, καὶ τεμαχίων κράνους παναρχαίου. Μεγάλως ἐξετιμᾶτο ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις ὁ Κ ο ρ ί ν θ ι ο ς χ α λ κ ὸ ς, προϊὸν τήξεως διαφόρων μετάλλων, περὶ οὗ ἐπεκράτει ἡ πρόληψις ὅτι τυχαίως παρήχθη ἐν Κορίνθῳ ἐπὶ τῆς πυρπολήσεως τῆς πόλεως ὑπὸ τοῦ Μομμίου, τῷ 146 π. Χ, καὶ ἦν, κατὰ Πλίνιον (XXXIV, 2) τριῶν εἰδῶν, ὁ μὲν συγκείμενος ἐξ ἴσης μίξεως διαφόρων μετάλλων, ὁ δ' ὑπόλευκος, ὑπερέχοντος τοῦ ἀργύρου, ὁ δ' ὑπόχρυσος, περισσότερον χρυσὸν περιέχων. Κατά τινας ὅμως κριτικούς, ὁ κ ο ρ ί ν θ ι ο ς οὗτος χ α λ κ ὸ ς ἦν οὐδὲν ἕτερον ἢ ὀρείχαλκος. Κατώτερος αὐτοῦ ἦν ὁ ὑπέρυθρος ἢ π α τ ί ζ ω ν, ἐν χρήσει μάλιστα ἐν Δήλῳ καὶ ἐν Αἰγίνῃ, εἰ καὶ κατά τι διέφερεν ἡ κρᾶσις τῶν δύο ἐργοστασίων, ὥστε ὁ μὲν Μύρων ἐπροτίμα εἰς τὰ ἔργα του τὸν δήλιον, ὁ δὲ Πολύγνωτος τὸν αἰγιναῖον χαλκὸν (Plin. XXXIV, 2).

Χαλκοῦς, μικρὸν χαλκοῦν νόμισμα ἐν Ἑλλάδι, τὸ $^1/_8$ τοῦ ὀβολοῦ, τὸ $^1/_{48}$ τῆς δραχμῆς. Καὶ μνημονεύονται μὲν καὶ ἐν Ἀριστοφάνει «χαλκεῖα πονηρὰ» (Βάτρ. 737. καὶ Σχλ.)· ἀλλὰ φαίνεται ὅτι τότε ἔτι μικρὰ χαλκῶν νομισμάτων ἐγίνετο χρῆσις ἐν Ἀθήναις, καὶ ἐπεκράτουν ἐπὶ πολὺ αἱ ἀργυραῖ ὑποδιαιρέσεις (Ἀριστοφ. Ἐκκλ. 815-822). Ἀλλ' ἕνεκα τῆς δυσκολίας περὶ τὴν κοπὴν καὶ χρῆσιν τοσούτῳ μικρῶν κερμάτων, ἐπανῆλθον πάλιν εἰς χρῆσιν τὰ χαλκᾶ ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Ἀλεξάνδρου, καὶ ἐτυποῦντο δ ί χ α λ κ α, τὸ $^1/_4$ τοῦ ὀβολοῦ δυνάμενα, εἶτα δὲ καὶ μόνον χ α λ κ ᾶ, καὶ μεταγενεστέρως καὶ αἱ ὑποδιαιρέσεις τοῦ χαλκοῦ εἰς λεπτὰ (Σουίδ.), ὧν 7 ἀπετέλουν ἕνα χαλκοῦν, καὶ 336 μίαν δραχμήν. Ὡς ὄνομα μικρῶν χαλκῶν νομισμάτων μνημονεύεται καὶ τὸ σ ύ μ β ο λ ο ν καὶ ὁ κ ό λ υ β ο ς (Πολυδ. Θ, 72). Ἴσως

ὅμως ταῦτα εἰσὶ γενικὰ ὀνόματα τῶν μικροτάτων χαλκῶν νομισμάτων. Ὀβολοὶ δ' ἐκόπτοντο καὶ ἀργυροῖ καὶ χαλκοῖ.

Χαλκωδόντιον, ὄρος τῆς Θεσσαλίας παρὰ τῇ πόλει Φεραῖς (Ἀπλλν. Ῥδ. Α, 59).

Χαλκώδων, 1) βασιλεὺς τῶν Ἀβάντων ἐν Εὐβοίᾳ, πατὴρ τοῦ Ἐλεφήνορος, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἠλεκτρύωνος ἐν τῇ κατὰ τῶν Θηβαίων ἐκστρατείᾳ (Ὁμ. Ἰλ. Β, 541.—Σφκλ. Φλκτ. 589). Τούτου ὑπῆρχεν ἡρῷον ἐν Ἀθήναις, «Χαλκώδοντος ἡρῷον» ἢ καὶ «Ἑπτάχαλκον» καλούμενον, πλησίον τῶν Πειραϊκῶν πυλῶν (Πλούτ. Θησ. ΚΖ. Σύλλ. ΙΔ), ἀντικατασταθὲν ἐπὶ τῆς αὐτῆς βάσεως, βράχου ἔχοντος νύμφας ἀγαλματίων ἐγγεγλυμμένας, ὑπ' ἐκκλησιδίου τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου, διατηροῦντος τὸ ὄνομα Χαλκούρι.—2) Βασιλεὺς τῆς νήσου Κῶ, υἱὸς τοῦ Μέροπος, τραυματίσας τὸν Ἡρακλέα ὅταν εἰσέβαλεν εἰς τὴν νῆσον (Ἀπλλδ. Β, 6, 1)· Χάλκων παρὰ Θεοκρίτῳ (Εἰδ. Ζ, 6). — 3) Εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Αἰγύπτου ἐκ τῆς Ἀραβίας (Ἀπλλδ. Β, 1, 4).—4) Εἷς τῶν μνηστήρων τῆς Ἱπποδαμείας, ἡττηθεὶς καὶ αὐτὸς καὶ φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτῆς Οἰνομάου (Παυσ. ΣΤ, 21).

Χάλκων, 1) Μυρμηδών, πατὴρ τοῦ Βαθυκλέους (Ὁμ. Ἰλ. Π, 895).—2) Ἴδ. Χαλκωδων, 2).

Χάλος, ποταμὸς τῆς Συρίας, ῥέων παρὰ τὴν ἐκεῖ πόλιν Χαλκίδα. Τοὺς ἰχθῦς αὐτοῦ οὐδέποτε ἠλίευον οἱ ἐγχώριοι, θεωροῦντες αὐτοὺς ὡς ἱεροὺς (Ξνφ. Ἀνδ. Α, 4, 9).

Χάλυβες, οἱ μετὰ ταῦτα Χαλδαῖοι, λαὸς διεσπαρμένος εἰς μεγάλην ἔκτασιν πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Πόντου ἐν Ἀσίᾳ, ἀπὸ τῶν ὀρέων μέχρι τῆς θαλάσσης, τραχὺς τὰ ἤθη, ἐξ ἁλιείας ζῶν καὶ ἐργασίας τῶν μεταλλείων· ἐθεωροῦντο δ' ὡς οἱ πρῶτοι ἐφευρόντες τοῦ χαλκοῦ τὴν ἐξεργασίαν (Στρβ. ΙΒ, 549. 551. —Virg. G. I, 58), καὶ οἱ Ἕλληνες κατ' αὐτοὺς ὠνόμασαν τὸν χάλυβα, ὡς παρ' αὐτῶν τὸ πρῶτον λαβόντος τοῦ μετάλλου τούτου τὸ εἶδος.

Χαλύβη, πόλις τῶν Ἀμαζόνων ἐν τῷ Πόντῳ τῆς Ἀσίας, πιθανῶς ἡ παρ' Ὁμήρῳ Ἀλύβη (Στρβ.)

Χαλυβών (ἡ), μητρόπολις τῆς ἐν Συρίᾳ Χαλυβωνίτιδος ἐπαρχίας (Πτλμ.), ἴσως ἡ πρὶν Βέροια. Ὁ κάτοικος αὐτῆς Χάλυψ (Διον. Περιηγ. 702).

Χαλωνῖτες, ἐπαρχία κειμένη εἰς τὰ νοτιανατολικὰ τῆς Ἀσσυρίας, καὶ παρὰ τὸν Τίγρητα ἐκτεινομένη πρὸς τὴν Ἀσσυρίαν (Στρβ. ΙΑ.)

Χάμαβοι, λαὸς Γερμανικὸς παρὰ τοῖς Χατουαρίοις (Tac. Ann. XIII, 55, Germ. XXXIII 34), ἔχων ἐν τῷ μεσαιῶνι πόλιν τὴν Ἀμαλάνδην.

Χαμαιλέων, ἐξ Ἡρακλείας τῆς Ποντικῆς, φιλόσοφος περιπατητικός, πολλὰ συγγράψας καὶ φιλοσοφικά, καὶ τὴν ἱστορίαν ἀφορῶντα τῆς φιλολογίας, ἀλλ' ἀπολεσθέντα πάντα, πλὴν ὀλίγων ἀποσπασμάτων (Ἀθήν).

Χαμουλκός (ὁ), μηχανὴ δι' ἧς εἵλκον μεγάλα βάρη, καὶ ἰδίως ἀνεβίβαζον τὰ πλοῖα εἰς τὴν ξηρὰν (Πολδ. Ζ, 101).

Χαμύνη, ἐπίθετον τῆς Δήμητρος εἰς Πίσαν τῆς Πελοποννήσου, διὰ τὸ χάσμα ἐφ' οὗ ἦν ᾠκοδομημένος ὁ ναὸς αὐτῆς, καὶ δι' οὗ ἐπιστεύετο ὅτι ὁ Πλούτων ἥρπασε τὴν Περσεφόνην εἰς τὸν Ἅδην (Παυσ. ΣΤ, 21).

Χάον, ὄρος τῆς Ἀργολίδος, ὑψούμενον μεταξὺ Ἄργους καὶ Τεγέας, καὶ περιέχον τὰς πηγὰς τοῦ Ἐρασίνου (Παυσ. Β, 24).

Χάονες, εἷς τῶν τριῶν κυριωτέρων λαῶν τῆς Ἠπείρου, ἐν τῇ χώρᾳ Χαονίᾳ, μεταξὺ τῶν Κεραυνίων ὀρέων καὶ τοῦ Θυάμιδος ποταμοῦ, ὁ τῶν ἄλλων ἰσχυρότατος καὶ μαχιμώτατος, πελασγικῆς καταγωγῆς θεωρούμενος, ὑπὸ δὲ Θουκυδίδου λεγόμενοι βάρβαροι (Β, 80). Πόλεις εἶχον ἐν ἄλλαις τὴν Ἐλυμίαν καὶ τὴν Ἀντιγονίαν. Ὁ Ἀριστοφάνης (Ἀχρν. 604. Ἱππ. 7) ἐμπαικτικῶς

ἔθεσε τὴν λέξιν Χάων ἀντὶ χάσκων. «Χαονία φηγὸς» ἐν τοῖς Ὀρφικοῖς (Ἀργ. 130), ἀντὶ τῆς δρυὸς τῆς Δωδώνης.

Χάος, ἐκ τοῦ χαίνειν. Τὸ πρῶτον ὑπάρχον «πρώτιστα χάος γίνεται» (Ἡσίοδ. Θγ. 116), ἐρεβώδης καὶ ζῶσα πρώτη ἀρχὴ πάντων τῶν ζώντων ἐν τῷ κόσμῳ. Ἐξ αὐτοῦ παρήχθησαν ἡ Γῆ, ὁ Τάρταρος καὶ ὁ Ἔρως· ἐγέννησε δὲ καὶ τὸ Ἔρεβος (τὸ ἄφωτον σκότος), καὶ τὴν Νύκτα, ἥτις μετὰ τοῦ Ἐρέβους ἐγέννησε τὸν Αἰθέρα καὶ τὴν Ἡμέραν· ἡ δὲ Γῆ ἐγέννησε τὸν Οὐρανόν, τὰ ὄρη καὶ τὸν Πόντον, μετὰ τοῦ Οὐρανοῦ δὲ τοὺς Τιτᾶνας, τοὺς Κύκλωπας καὶ τοὺς Ἑκατόγχειρας. Μεταγενέστεροι, ὡς ὁ Ὀβίδιος (Met. I, 5), καὶ φιλόσοφοι, τὴν λέξιν κακῶς ἐκ τοῦ χεῖσθαι παράγοντες, ἐννοοῦσι τὸ χάος ὡς «ὕλην συγκεχυμένην,» ἐξ ἧς ὁ κόσμος προέκυψε. Κατὰ τὰς δόξας τῶν Ὀρφικῶν ὁ αἰώνιος χρόνος (ὁ Κρόνος) ἐγέννησε τὸ χάος.

Χαράδρα, 1) πόλις τῆς Φωκίδος, ἐπὶ ὑψηλῶν βράχων κειμένη, παρὰ τῷ Χαράδρῳ, δεξιῷ παραποταμίῳ τοῦ Κηφισσοῦ (Ἡρδ. Η, 33.— Παυσ. 1, 33, 6).— 2) Πόλις τῆς Μεσσηνίας ἐν Πελοποννήσῳ (Στρβ.).— 3) Πόλις τῆς Χαονίας ἐν Ἠπείρῳ (Πλβ.)

Χάραδρος, 1) ὁ δεξιὸς ὁμόρρους τοῦ Κηφισσοῦ ἐν Βοιωτίᾳ.— 2) Ποταμὸς τῆς Ἀχαΐας, πλησίον τῆς πόλεως Ἀργυροῦς (Παυσ. Ζ, 19). — 3) Παραποτάμιον τοῦ Ἰνάχου ἐν Ἀργολίδι.—4) Ποταμὸς ἐν Μεσσηνίᾳ, διαρρέων τὸ Στενυκλάριον πεδίον.— 5)Θέσις ἐκτὸς τοῦ Ἄργους, ἔνθα πρὶν ἢ ὁ στρατὸς εἰσέλθῃ εἰς τὴν πόλιν, ἐδικάζοντο τὰ στρατιωτικὰ ἐγκλήματα (Θουκ. Ε, 60). — 6) Πόλις μετὰ λιμένος εἰς τὰ δυτικὰ τῆς Κιλικίας.

Χάρακες, ξύλινοι πάλοι ἐκ κορμῶν, μετὰ προξοχῶν τῶν κεκομμένων κλάδων. Δι' αὐτῶν Ἕλληνες καὶ Ῥωμαῖοι ὠχύρουν τὰ ἀνοικτὰ χωρία καὶ τὰ στρατόπεδα (Ὅμ. Ἰλ. Ι, 349 κλ.). Ὁ Πολύβιος (ΙΗ, 1. 6—18) διὰ μακρῶν ἐξηγεῖ πόσον οἱ τῶν Ῥωμαίων κατεσκευάζοντο ἐντελέστερον τῶν Ἑλληνικῶν.

Χαρακηνὴ, χώρα εἰς τὰ νότια τῆς Βαβυλωνίας, μητρόπολιν ἔχουσα τὴν Χάρακα (Πτλμ.)

Χαρακτὴρ καὶ χάραγμα, πᾶν τὸ δι' ὀξέος ἐργαλείου χαραττόμενον. Οὕτως ἐν ἄλλοις τὰ ἔνσημα τὰ χαραττόμενα εἰς τὸ ὀπίσθιον σκέλος τοῦ ἵππου, καὶ ἐμφαίνοντα αὐτοῦ τὴν καταγωγὴν ἢ προέλευσιν ἢ τὸ ὄνομα τοῦ ἰδιοκτήτου. Ἐν Μουσείοις σώζονται εἰκόνες ἵππων μετὰ τοιούτων χαρακτήρων.

Χάραξ, 1) πόλις τῆς Μηδίας ἐπὶ τοῦ Κασπίου ὄρους, οὐ μακρὰν τῶν Κασπίων πυλῶν. Τὰ νῦν Τεεράν.— 2) Πόλις τῆς Σουσιανῆς, ἐπὶ τοῦ Περσικοῦ κόλπου, κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Τίγρητος, τὸ πρῶτον Ἀλεξάνδρεια κληθεῖσα, διότι ἱδρύθη ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου, εἶτα δ' Ἀντιόχεια, κατ' Ἀντίοχον τὸν Ἐπιφανῆ, καὶ τέλος Χάραξ Σπασίνου, κατ' Ἀραβά τινα ἡγεμόνα Σπασῖνον, ὅστις διὰ χάρακος τὴν ἐξησφάλισε κατὰ πλημμυρῶν (Δίων Κάσσ.—Πτλμ). — 3) Πόλις εἰς τὴν δυτικὴν παραλίαν τῆς Κορσικῆς. Νῦν Καργέση. — 4) Πόλις εἰς τ' ἀνατολικὰ τῆς Ταυρικῆς Χερσονήσου (Πτλμ.) Νῦν Καρὰ-Καϊά. — 5) Πόλις μικρὰ τῆς Ἀφρικῆς, νῦν Φάραξ λεγομένη.

Χάραξ, ἐκ Περγάμου, ἱστοριογράφος τῆς 6' ἑκατονταετηρίδος μ.Χ., ἔγραψε, κατὰ Σουΐδαν, 40 βιβλία «Ἑλληνικῶν ἱστοριῶν,» ἐνίοτε μνημονευόμενα καὶ ὑπὸ τὸν τίτλον «Χρονικά». Λέγεται δὲ, ἀλλ' οὐχὶ μετὰ βεβαιότητος, ὅτι ἔγραψε καὶ «Ἰταλικά» (Συλλογὴ ἀποσπασμάτων Müller, Fragm. Hist. Graec. III).

Χάραξος, υἱὸς Σκαμανδρωνύμου, ἀδελφὸς τῆς Σαπφοῦς (Ἡρδ. Β, 135).

Χάρης, 1) στρατηγὸς Ἀθηναῖος, διακριθεὶς τῷ 367 π.Χ. ὅτε ἐβοήθησε τοὺς Φλιασίους κατὰ τῶν Ἀργείων καὶ Σικυωνίων (Ξενφ. Ἑλλ. Ζ, 2, 18.— Διόδ. ΙΕ, 175).

Ἄλλως δὲ σπανίως ἐπετύγχανε, καὶ ἦν τραχὺς, ἀσύνετος, φιλοκερδὴς καὶ ἄδικος, καὶ κατ' αὐτὰς τὰς ἐκστρατείας του περιστοιχιζόμενος ὑπὸ γυναικῶν ἐλευθερίων ἠθῶν, ἄνανδρος ἐν ταῖς μάχαις, ἀλλ' ἄσωτος πρὸς τὸν λαόν, ὃν διὰ τούτου διέθετεν ὑπὲρ ἑαυτοῦ, καὶ πολλάκις διὰ δωροδοκιῶν ἐπετύγχανε τῶν σκοπῶν αὐτοῦ (Διόδ. ΙΕ, 95). Διὰ τῆς αὐθαιρέτου διαγωγῆς του εἶχεν ἐξεγείρει τῶν συμμάχων τὴν ἀγανάκτησιν· ὅτε δ' ἐξεπέμφθη ὡς ναύαρχος κατ' αὐτῶν, ἠθέλησε νὰ ναυμαχήσῃ ἐπὶ σφοδρᾶς ἐπελθούσης καταιγίδος, καὶ παρὰ τὴν ἀντίστασιν τῶν συστρατήγων του Ἰφικράτους καὶ Τιμοθέου· διὰ τοῦτο κατηγόρησεν αὐτοὺς ἐν Ἀθήναις, καὶ κατώρθωσε νὰ καταδικασθῶσιν εἰς πρόστιμον (Διόδ. ΙΣΤ, 21. — Nep. Tim. IV). Διερεθίσας ὅμως κατὰ τῶν Ἀθηνῶν τὸν βασιλέα τῆς Περσίας διὰ τῆς ὑποστηρίξεως ἣν ἐχορήγησεν εἰς τὸν ἀντάρτην σατράπην αὐτοῦ Ἀρτάβαζον, μετεκλήθη· ἐπέμφη δ' αὖθις ἀπὸ τοῦ 349 π. Χ. πολλάκις εἰς βοήθειαν τῆς Ὀλύνθου, ἣν προσέβαλλεν ὁ Φίλιππος, μετὰ στρατοῦ ἐκ πολιτῶν, οὐχὶ ἐκ μισθωτῶν, ἀλλὰ δὲν ἐδυνήθη νὰ σώσῃ τὴν πόλιν, παραδοθεῖσαν τῷ 348. Μετὰ ταῦτα ἐπέμφθη εἰς βοήθειαν τοῦ Βυζαντίου· ἀλλ' ἐκεῖθεν ἐξεβλήθη, μισούμενος ὑπὸ τῆς πόλεως ἐκείνης καὶ ὑπὸ τῶν συμμάχων αὐτῆς· μετὰ χαρᾶς δ' ἐγένετο δεκτὸς ὁ ἀντικαταστήσας αὐτὸν Φωκίων (Πλουτ. Νικ. ΙΔ). Ἔπεσε δὲ, φαίνεται, ἐν τῇ μάχῃ τῆς Χαιρωνίας (Διόδ. ΙΣΤ, 25). — 2) Ἀθηναῖος, διαβόητος διὰ τὰ αἰσχρὰ αὐτοῦ ἤθη (Ἀρστφ. Ἀχρν. 604). — 3) ἐκ Λίνδου, πόλεως τῆς Ῥόδου, ἀγαλματοποιὸς ἀκμάζων περὶ τὰ 280 π.Χ., κατεσκεύασεν, ἐκ τοῦ χαλκοῦ τῆς ἀποτυχούσης εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Ῥόδου ἑλεπόλεως Δημητρίου τοῦ πολιορκητοῦ, τὸν μέγιστον τῶν τότε ἐκεῖ ἀνεγερθέντων 100 κολοσσῶν τοῦ Ἡλίου, 70 πήχεων, ἐργασθεὶς ἐπὶ 12 ἔτη (Pl. XXXIV, 7, 18)· καὶ ἐλέγετο ὅτι τοσοῦτον πολυδάπανον ἀπέβη τὸ ἔργον, ὥστε ἰδὼν ὁ Χάρης αὐτὸ ὑπερβὰν κατὰ πολὺ τοὺς ὑπολογισμούς του, ηὐτοκτόνησεν ἐξ ἀπελπισίας (Sixt. Empr. edv. Mat. Σλ. 156). Ὁ Πλίνιος, ἐφ' οὗ ἔτι λείψανα τοῦ κολοσσοῦ τούτου, καταρριφθέντος ὑπὸ σεισμοῦ 50 ἔτη μετὰ τὴν ἵδρυσίν του, λέγει ὅτι ἦν τοιοῦτος τὸ μέγεθος, ὥστε οἱ δάκτυλοι αὐτοῦ ἦσαν μείζονες ἀγαλμάτων. — 4) Χαλκιδεὺς, ἐπὶ Ἀλεξάνδρου, ταφρωρύχος ἐπιλεγόμενος (Διογ. Λρτ. Δ, 23), «ἀνεκάθηρε τὰ ἐμφράγματα» (δηλ. τὰς καταβόθρας) τῆς Κωπαΐδος λίμνης (Στρβ. Θ, 258), ἢ πιθανώτερον «διετάφρευσε τὴν λίμνην» (Στφ. Βζ. λξ. Ἀθῆναι), ὥστε εἰς αὐτὸν ἀποδίδουσί τινες τὰ μεταξὺ τῆς Κωπαΐδος καὶ τῶν Λαρυμνῶν σωζόμενα ξηρά τινα φρέατα ἐν τῷ βράχῳ, πιθανῶς ἀποπείρας ἀποξηράνσεως, ἐγκαταλειφθείσας μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Ἀλεξάνδρου εἰς Ἀσίαν.

Χαρίδημος, 1) ἐξ Ὠρεοῦ ἐν Εὐβοίᾳ. Ἀφ' οὗ τὸ πρῶτον ἐπολέμησε κατὰ τῶν Ἀθηνῶν, εἶτα ὑπὸ τὸν Ἰφικράτην κατετάχθη ὡς ἁπλοῦς μισθωτὸς εἰς τάγμα Ἀθηναίων. Ἐπὶ προδοσίᾳ δὲ κατηγορηθεὶς, ἔφυγε, τῷ 360, πρὸς Κότυν, τὸν βασιλέα τῆς Θράκης· ἀλλ' ὑπὸ τὸν Τιμόθεον ἐπανῆλθεν αὖθις εἰς τὸν ἀττικὸν στρατὸν καὶ ἐπολιτογραφήθη Ἀθηναῖος. Μετὰ ταῦτα κατετάχθη μισθωτὸς ὑπὸ τοὺς Ῥοδίους Μέμνωνα καὶ Μέντορα, πολεμοῦντας κατὰ Πέρσου σατράπου· ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα τῷ προσήφθη ἀπιστία, καὶ, πρὶν ἢ τὸν βοηθήσωσιν οἱ Ἀθηναῖοι ὑπὸ τὸν Κηφισόδοτον, οὓς εἶχεν ἐπικαλεσθῆ, τὸν ἔσωσε τῷ 359 ἡ ἐπιείκεια τοῦ Πέρσου διοικητοῦ Ἀρταβάζου. Ἐνυμφεύθη δὲ, τῷ 358, τὴν θυγατέρα τοῦ Κότυος, καὶ μετὰ τοῦτο τὸν θάνατον συνεπολέμησε μετὰ τοῦ γυναικαδέλφου του Κερσοβλέπτου κατὰ τῶν Ἀθηνῶν, ἄνθρωπος ἄνευ ἀρχῶν καὶ συστήματος, μέχρις οὗ ταραχαὶ ἐν Θράκῃ ἠνάγκασαν ἀμφοτέρους νὰ συνομολογήσωσιν εἰρήνην. Καὶ ἠθέλησε μὲν καὶ ταύτην ν' ἀθετήσῃ καὶ παραβῇ, ἀλλ' ἐπελθὼν ὁ Χάρης μετὰ στρατοῦ ἐξ Ἀθηνῶν

τὸν ἠνάγκασε νὰ ὑποκύψῃ. Εἶτα ἐζήτησε νὰ ἐκδιώξῃ Θρᾳκάς τινας ἀρχηγοὺς προστατευομένους ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, ἐβεβαίωσεν ὅμως τοὺς Ἀθηναίους περὶ τῶν φιλικῶν αὐτοῦ προθέσεων, καὶ ὑπεσχέθη νὰ καταστήσῃ αὐτοὺς πάλιν κυρίους τῆς Ἀμφιπόλεως. Καὶ περὶ τούτου μὲν ὑπέβαλεν εἰς τὸν δῆμον εὔνουν πρότασιν ὁ Ἀριστοκράτης, ἀλλ' ἀντέστησαν ὁ Δημοσθένης καὶ ὁ Εὐθυκλῆς, καὶ ἀπέτυχεν οὕτω τὸ σχέδιον. — 2) Ἀθηναῖος, ἐπέμφθη τῷ 359 π. Χ. μετὰ τοῦ ῥήτορος Ἀντιφῶντος πρέσβυς πρὸς Φίλιππον τὸν Μακεδόνα ἵνα ζητήσῃ τὴν ὑποστήριξιν αὐτοῦ κατὰ τῆς Ἀμφιπόλεως, ἀλλ' εἰς μάτην· μεταγενεστέρως δ' ἐπολέμησε κατὰ τῶν Μακεδόνων ἐν τῇ Χαλκιδικῇ. Μετὰ τὴν ἐν Χαιρωνείᾳ μάχην ἐγένετο λόγος νὰ ἐκλεχθῇ στρατηγὸς, ἀλλ' ἐπροτιμήθη ὁ Φωκίων (Πλουτ. Φωκ. ΙΣΤ). Τοῦ Φιλίππου τὸν θάνατον ἀνήγγειλε πρῶτος εἰς τοὺς Ἀθηναίους· ἦν δὲ καὶ εἷς ἐξ ἐκείνων ὧν τὴν παράδοσιν ἀπήτησεν ὁ Ἀλέξανδρος, ἀλλὰ μέχρι τέλους ἠρκέσθη εἰς μόνην τὴν ἐξορίαν του (Πλουτ. Φωκ. ΙΖ. — Ἀρρ. Α, 10). Ἔφυγε δ' εἰς τοὺς Πέρσας· ἀλλὰ μετὰ τοσαύτης παρρησίας κατέκρινεν αὐτῶν τὰς στρατιωτικὰς παρασκευάς, ὥστε ὁ Δαρεῖος, τῷ 333, τὸν κατεδίκασεν εἰς θάνατον (Curt. III, 2).

Χαρικλείδης, ἄρχων ἐν Ἀθήναις, οὗ ὁ υἱὸς κατεδικάσθη ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων εἰς θάνατον (Δημοσθ. Μειδ. 572).

Χαρικλῆς, 1) Υἱὸς Ἀπολλοδώρου, ναύαρχος ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου· μετὰ δὲ τὴν πτῶσιν τῶν Ἀθηνῶν, εἷς τῶν Τριάκοντα, ἐκ τῶν μᾶλλον διακριθέντων (Ξενφ. Ἑλλ. Β, 3, 2). — 2) Γαμβρὸς τοῦ Φωκίωνος, ὑπὸ τοῦ Ἁρπάλου δωροδοκηθείς, καὶ διὰ τῆς φυγῆς ἀπαλλαγεὶς τῆς καταδίκης εἰς θάνατον (Πλάτ. Φωκ. ΚΑ, ΛΓ).

Χαρικλώ, 1) νύμφη τις ἀγαπητὴ τῆς Ἀθηνᾶς, σύζυγος τοῦ Εὐήρους, μήτηρ τοῦ μάντεως Τειρεσίου (Καλλιμ. εἰς Πολλ. 67. — Ἀπλλδ. Γ, 6, 3). — 2) Νύμφη, θυγάτηρ τοῦ Ἀπόλλωνος ἢ τοῦ Πέρσου, σύζυγος τοῦ Κενταύρου Χείρωνος, μήτηρ τῆς Ὠκυρρόης (Πινδ. Πυθ. Δ, 182. — 3) Θυγάτηρ Κυχρέως, βασιλέως τῆς Σαλαμῖνος, γυνὴ τοῦ Σκίρωνος (Πλούτ. Θησ. Ι).

Χαρίλαος, βασιλεὺς τῆς Σπάρτης, γεννηθεὶς μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Πολυδέκτου, καὶ μέχρι τῆς ἐνηλικιότητός του ἐπιτροπευθεὶς ὑπὸ τοῦ θείου του, τοῦ νομοθέτου Λυκούργου (Πλουτ. Λυκ. Ε). Πολεμήσας εἶτα κατὰ τῶν Ἀργείων καὶ τῶν Τεγεατῶν, συνελήφθη ὑπὸ τούτων αἰχμάλωτος, καὶ ἀπελύθη μόνον ἐπὶ τῇ ὑποσχέσει ὅτι δὲν θὰ τοὺς προσέβαλλε πλέον. Τῶν Ἀχαιῶν ὅμως πολλὰς ἐκυρίευσε πόλεις. Ὁ Ἡρόδοτος τὸν καλεῖ, ἄγνωστον διατί, καὶ Λεωβώτην (Ἡρδ. Ζ, 65. Η, 131. — Παυσ. Γ, 7. — Στρβ.).

Χαρίλας, διάσημός τις ἀδδηφάγος (Αἰλ. Π. Ἱ Α, 27).

Χαρίλεως, ἀδελφὸς τοῦ τυράννου Μαιανδρίου (Ἡρδ. 6, 145).

Χαρινάδης, Ἀθηναῖος χλευαζόμενος ἐπὶ βραδυκινησίᾳ, ὅθεν τὸ τοῦ Ἀριστοφάνους (Σφ. 232) «Κρείττων ἐστί σου Χαρινάδης βαδίζειν».

Χαρίνδας, ποταμὸς ἰνδικὸς, διαρρέων τὴν χώραν τῶν Καδουσίων (Πτλμ).

Χαριξένη, Ἀθηναία ἣν χλευάζει διὰ τὴν ἀφέλειαν αὐτῆς ὁ Ἀριστοφάνης (Ἐκκλ. 943).

Χαριόμηρος, ἐπὶ Δομιτιανοῦ ἡγεμὼν τῶν Χερούσκων. Οἱ Χάτται ἐξέβαλον αὐτὸν ὡς φίλον τῶν Ῥωμαίων, ἀλλ' ὁ αὐτοκράτωρ τὸν ὑπεστήριξε διὰ χρημάτων (Δίων Κάσσ. ΞΖ, 5).

Χάριππος, ὑπὸ Αἰλιανοῦ (Π. Ἱ. Α, 27) καὶ ἄλλων (Ἀθην.) ὡς ἀδδηφάγος μνημονευόμενος.

Χάρις (ἡ). Αἱ Χάριτες ἦσαν θυγατέρες τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἥρας, ἢ τῆς Ὠκεανίδος Εὐρυνόμης, ἢ τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς Αἴγλης, καὶ ἀντεπροσώπευον τὸ εὔχαρι καὶ

τὸ κοσμίως τερπνὸν καὶ εὔθυμον ἐν τῷ βίῳ. Παρ' Ὁμήρῳ (Ἰλ. Ξ, 269) ἡ νεωτάτη αὐτῶν λέγεται Πασιθέα. Ὁ Ἡσίοδος (Θεογ. 207) λέγει τρεῖς αὐτὰς, τὴν Εὐφροσύνην (ἑορτάσιμον εὐθυμίαν), Ἀγλαΐαν (ἑορτάσιμον λαμπρότητα) καὶ Θαλίαν (τὴν ἀνθοῦσαν εὐτυχίαν). Εἰσὶ φίλαι τῶν Μουσῶν, ὡς θεῶν τοῦ ᾄσματος, καὶ συγκατῴκουν μετ' αὐτῶν ἐπὶ τοῦ Ὀλύμπου· καὶ ὀπαδοὶ ἦσαν τῆς Ἀφροδίτης, μετὰ τῆς Πειθοῦς καὶ τοῦ εὐγλώττου Ἑρμοῦ, διότι ἄνευ χάριτος δὲν πείθει ἡ εὐγλωττία. Τὰ ἔργα τῆς τέχνης δέονται πρὸ πάντων τῆς χάριτος· διὰ τοῦτο καθ' Ὅμηρον (Ἰλ. Σ, 382) ἐστὶν ἡ Χάρις σύζυγος τοῦ Ἡφαίστου, ἡ Ἀγλαΐα καθ' Ἡσίοδον (Θεογ. 945), ἡ Θαλία κατ' Εὐστάθιον (Ὀδ. Σ). Ἡ λατρεία τῶν Χαρίτων ἐπεκράτει ἐν ἀρχαιοτάτοις χρόνοις παρὰ τοῖς Μινύαις ἐν Ὀρχομενῷ, ἔνθα εἰσήγαγεν αὐτὴν ὁ βασιλεὺς αὐτῶν Ἐτεοκλῆς. Ἐκεῖθεν δὲ μετεδόθη εἰς τὸν Ἑλικῶνα καὶ ἀλλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος. Ἐν Λακωνίᾳ, ἔνθα εἶχον ἀρχαιότατον ναὸν μεταξὺ Σπάρτης καὶ Ἀμυκλῶν, ἐλατρεύοντο δύο Χάριτες, ἡ Κλειτὴ καὶ ἡ Φαεινὴ, ὡς καὶ ἐν Ἀθήναις ἐπίσης δύο, ἡ Αὐξὼ καὶ ἡ Ἡγεμόνη, πιθανῶς ἀφορῶσαι τὴν ἄνθησιν καὶ τὴν καρποφορίαν, ὡς αἱ Ὧραι, μεθ' ὧν πολλάκις συνδέονται· ἀλλ' αἱ μὲν Ὧραι ἀφορῶσι τὰ τῆς φύσεως, αἱ δὲ Χάριτες τὰς τῶν ἀνθρώπων σχέσεις καὶ ἰδιότητας. Ἡ τέχνη παρέστησε σχεδὸν πάντοτε τὰς Χάριτας ὁμοῦ καὶ τὰς τρεῖς, νεάνιδας ἀνθηρὰς καὶ ὡραίας, τὸ πλεῖστον γυμνὰς, ἄνθη φερούσας ἢ ὄργανα μουσικά. Ἐλέγετο ὅτι ὁ Σωκράτης, πρὶν ἢ ἐπιδοθῇ εἰς τὴν φιλοσοφίαν, καὶ ὅτε ἐξήσκει τὸ πατρικὸν ἐπάγγελμα τῆς ἀγαλματοποιΐας, ἔπλασε τὰς τρεῖς Χάριτας ἐνδεδυμένας, αἵτινες καὶ ἐπὶ ἀττικῶν νομισμάτων φαίνονται ἐντετυπωμέναι, καὶ ἔστησεν αὐτὰς πρὸ τῶν Προπυλαίων τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀκροπόλεως (Παυσ. Α, 22.—Pl. XXXVI, 4, 10). Καὶ ὁ Ἀπελλῆς ἐζωγράφησε χάριτα ἐνδεδυμένην, ἐν Σμύρνῃ (Παυσ. Θ, 35).

Χαρισία (ἡ) καὶ Χαρισίαι (αἱ), κώμη τῆς Ἀρκαδίας, ἧς οἱ κάτοικοι μετῴκησαν εἰς Μεγαλόπολιν (Παυσ. Η, 35.—Στφ.Βζ.).

Χαρίσια, ἱερὰ, ἐπὶ Ῥωμαίων τοὐλάχιστον οἰκογενειακὴ ἑορτὴ, σκοπὸν προτιθεμένη τὴν διατήρησιν τῶν φιλικῶν σχέσεων μεταξὺ συγγενῶν (Ov. Fast. II, 617.—Val. Max. II, 1, 8).

Χαρίσιος, 1) εἷς τῶν υἱῶν τοῦ βασιλέως Λυκάονος, καθ' ὃν ὠνομάσθη ἡ ἐν Ἀρκαδίᾳ πόλις Χαρισία (Παυσ. Η, 12). — 2) Φλάβιος Σωσίπατρος Χαρίσιος, εἷς Γραμματικός.—3) Αὐρήλιος Ἀρκάδιος Χαρίσιος, ἀνὴρ νομομαθὴς ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου. Ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ ἀποσπάσματα σώζονται ἐν τοῖς Πανδέκταις.

Χαριστήρια, 1) ἑορτὴ ἐν Ἀθήναις εὐχαριστήριος τοῖς θεοῖς διὰ τὴν ἀνάκτησιν τῆς ἐλευθερίας μετὰ τὴν ἔξωσιν τῶν Τριάκοντα. Ἐτελεῖτο τῇ 12 βοηδρομιῶνος, καὶ ἐλέγετο κυρίως «χαριστήρια ἐλευθερίας». — 2) Ἀφιερώματα τοῖς ναοῖς πρὸς ἔκφρασιν εὐγνωμοσύνης εἰς τοὺς θεοὺς διὰ σωτηρίαν ἐξ ἀσθενείας, ἐκ κινδύνων. Τοιαῦται ἦσαν ἰδίως παραστάσεις τῶν ἰαθέντων μελῶν, εἰκόνες ναυαγῶν κλπ.—3) Ταὐτὸ τῷ Χαρίσια (ἔδ.).

Χαριστίων, μηχανή τις τοῦ Ἀρχιμήδους, «σταθμικὸν ὄργανον» (Ἀρστ. Φυσ. Σλ. 255).

Χάριστος, ποταμὸς τῆς Κολχίδος (Πτλμ.).

Χαρίτιμος, Ἀθηναῖος στρατηγὸς, πεμφθεὶς εἰς βοήθειαν τῶν Αἰγυπτίων κατὰ τῶν Περσῶν, ἀλλ' ἡττηθεὶς κατὰ κράτος.

Χαρίτων λόφος, ὄρος μικρὸν τῆς Λιβύης, κατὰ τὰς πηγὰς τοῦ Κίνωπος ποταμοῦ (Ἡρδ. Δ, 175).

Χαρίτων, 1) Ἀκραγαντῖνος, νεανίας φημισθεὶς διὰ τὴν πρὸς τὸν νέον Μελάνιππον θερμήν του φιλίαν. Θελήσας ὁ Χαρίτων νὰ φονεύσῃ τὸν Φάλαριν, κατεδικάσθη εἰς θάνατον· ἀλλὰ τότε παραστὰς ὁ Μελάνιππος, ἐκή-

ρυξεν ὅτι αὐτὸς παρέσυρε τὸν φίλον του. Συγκινηθεὶς δ' ὁ τύραννος ἐκ τῆς τοιαύτης ἀμοιβαίας ἀφοσιώσεως, ἐσυγχώρησεν ἀμφοτέρους, καὶ μόνον τοὺς ἐξώρισεν ἐξ Ἀκράγαντος (Αἰλ. π. ἱ. Β, 4). — 2) ἐξ Ἀφροδισιάδος τῆς Φρυγίας, περὶ τὰ 400 π.Χ., ἔγραψε σωζόμενον μυθιστόρημα ἐπιγραφόμενον «Χαιρέας καὶ Καλλιρρόη,» εἰς βιβλία 8, ἄνευ πολλῆς πλοκῆς καὶ εἰς γλῶσσαν ἀφελῆ καὶ ῥέουσαν.

Χαρμάδας, φιλόσοφος ἀκαδημαϊκὸς, μαθητὴς τοῦ Καρνεάδου, ζήσας περὶ τὰ 110 π.Χ., καὶ ἐν Ἀθήναις τὴν φιλοσοφίαν διδάξας καὶ τὴν ῥητορικήν. Τινὲς λέγουσιν αὐτὸν καὶ ἱδρυτὴν τετάρτης Ἀκαδημίας. Ὁ Κικέρων τὸν λέγει ἔχοντα ἔξοχον μνημονικὸν καὶ πολλὴν εὐγλωττίαν (Acd.pr.VI,16,De or. I,11,18, II, 88. Tusc. I, 24. 59).

Χαρμάνδη, πόλις ἐπίσημος ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ ἐπὶ τοῦ Εὐφράτου (Ξενφ. Ἀνδ. Α, 5, 10. — Στφ. Βζ).

Χαρμαντίδης, Ἀθηναῖος, τὸν δῆμον Παιονιεὺς, μαθητὴς τοῦ σοφιστοῦ Θρασυμάχου (Πλτ. Πολιτ.).

Χαρμίδης, Ἀθηναῖος εὐπατρίδης, ἐκ τῆς γενεᾶς τοῦ Σόλωνος, θεῖος πρὸς μητρὸς τοῦ Πλάτωνος, ὅστις καὶ εἰς ὄνομα αὐτοῦ ἔγραψεν ἕνα τῶν διαλόγων του, συγγενὴς προσέτι καὶ τοῦ Κριτίου, τοῦ ἐπισημοτέρου τῶν Τριάκοντα· ἔπεσεν εἰς τὴν κατὰ τούτων μάχην πρὸς τῷ Κηφισῷ (Ξνφ. Ἑλλ. Β, 4, 12, Ἀπμνμ. Γ, 7).

Χαρμῖνος, Ἀθηναῖος, ναύαρχος, ἡττηθεὶς ὑπὸ τοῦ Σπαρτιάτου Θίμβρωνος εἰς ναυμαχίαν, πλησίον τῆς Σύμης (Θουκ. Η, 30. — Ἀριστφ. Θσμφ. 804).

Χαροιάδης, Ἀθηναῖος στρατηγὸς, τῷ 427 π.Χ. πεμφθεὶς μετὰ στόλου ἀττικοῦ εἰς βοήθειαν τῶν Λεοντίνων κατὰ τῶν Συρακουσίων (Θουκ. Γ, 86. 90). Κατ' Ἰουστῖνον Χαριάδης.

Χαροπῖνος, Μιλήσιος, ἀδελφὸς τοῦ Ἀρισταγόρου (Ἡρδ. Ε, 99).

Χάροπος, βασιλεὺς τῆς νήσου Σύμης, ἀνὴρ τῆς Ἀγλαΐας, πατὴρ τοῦ Νηρέως (Ὅμ. Ἰλ. Β, 672). Κατ' ἄλλους (Λουκ. Νεκρ. Διάλ. ΚΕ), Χάρωψ.

Χάρωψ, 1) Υἱὸς Ἱππάνου, ἐπίσημος Τρὼς, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως (Ὅμ. Ἰλ. Λ. 426). — 2) Αἰγινήτης τις μητροκτόνος (Λουκ.) — 3) Ἶδ. Χάροπος.

Χάρτας, Λακεδαιμόνιος ἀγαλματοποιὸς τῆς 60ης Ὀλυμπιάδος (540 π. Χ.), συνεργάτης τοῦ Σκιάδα, καὶ διδάσκαλος τοῦ Εὐχείρου (Παυσ. ΣΤ, 4).

Χάρτης, ἡ γραφικὴ ὕλη, ἔλειπε κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους, ὅτε, καθ' Ἡρόδοτον (Ε, 58) οἱ βάρβαροι, καὶ αὐτοὶ οἱ Ἴωνες ἔγραφον ἐπὶ δερμάτων («διφθέρῃσι αἰγέῃσί τε καὶ οἰέῃσιν»). Προσέτι ἔγραφον καὶ ἐπὶ φύλλων καὶ φλοιῶν (Liber), καὶ μετὰ ταῦτα ἐπὶ ξυλίνων πινάκων ἐπικεκηρωμένων, πλὴν τῶν μετάλλων καὶ τοῦ λίθου διὰ τὰς ἐπιγραφάς. Ἀφ' ὅτου δ' ἡ Ἑλλὰς ἐσχετίσθη μετὰ τῆς Αἰγύπτου, ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τῆς Ναυκράτιος περὶ τὰ 570 π. Χ. καὶ μάλιστα ἐπὶ Ψαμμητίχου, περὶ τὰ 490, ἔκτοτε ἤρξατο χρῆσις γινομένη τοῦ φλοιοῦ τοῦ ἐκεῖ παραγομένου παπύρου ἢ βύβλου καὶ βίβλου (ἴδ.), καταλλήλως παρασκευαζομένου, λευκαινομένου καὶ ἀποτελοῦντος λωρίδας κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον εὐρείας καὶ μακρὰς, εἰς φύλλα συγκολλωμένας. Καὶ ἐν μὲν Περγάμῳ ὁ Εὐμένης ἐτελειοποίησε τὰς μεμβράνας (τὰ Περγαμηνὰ) εἰς γραφικὴν ὕλην· ἀλλ' ἐπὶ Ῥωμαίων πρὸ πάντων, ἐπὶ Αὐγούστου, ἐτελειοποιήθη ὁ πάπυρος, ὅστις χάρτης τότε ἐλέγετο, καὶ κατεσκευάζετο ἑπτὰ διαφόρων ποιοτήτων (Pl. XII, 23), ἀνομοίων κατὰ τὸ πάχος καὶ τὴν λεπτότητα. Ἐξ αὐτῶν ὁ παχύτερος ἐγράφετο καὶ ἐπὶ τῶν δύο ὄψεων, ὁ δὲ λεπτότερος ὠνομάζετο βασιλικὸς (Ἥρων, Αὐτομ. Σλ. 369), καὶ ἐχρησίμευεν εἰς τὰ ἔγγραφα τὰ ἐκδιδόμενα ὑπὸ τῶν αὐτοκρατόρων. Ἕτερον εἶδος ἐλέγετο ἱερατικὸς χάρτης.

Χάρυβδις, 1) τέρας θαλάσσιον, καθή-

μενον ἐπὶ ἀποτόμου σκοπέλου τοῦ σικελικοῦ πορθμοῦ, ἀπέναντι τῆς Σκύλλης, τὴν θάλασσαν φοβερῶς καταταράττον, καὶ τοὺς διαπλέοντας ἐκθέτον εἰς τοὺς ἐσχάτους κινδύνους ("Ομ. Ὀδ. Μ, 104, 441). Οἱ μεταγενέστεροι (Θουκ. Δ, 54.—Στρβ.) ἀνεγνώριζον τὴν θέσιν αὐτῆς ὡς ὀλίγον ἀπώτερον τῆς Σκύλλης, παρὰ τῇ πόλει Μεσσήνῃ τῆς Σικελίας κειμένην, ἔνθα τὰ κύματα συνήθως ὑπὸ τοῦ βορείου ἀνέμου τρικυμιωδῶς προσρίπτονται καὶ συντρίβονται. — 2) Βάραθρον παρὰ τῇ Ἀντιοχείᾳ τῆς Συρίας εἰς ὃ ἐβυθίζετο ὁ Ὀρόντης ποταμὸς (Στρβ.).

Χάρων, 1) Υἱὸς τοῦ Ἐρέβους καὶ τῆς Νυκτὸς, γέρων σκυθρωπὸς, κατὰ δόξαν ἥτις ἐν Ὁμήρῳ δὲν ἀπαντᾶται, ἐπὶ σαθροῦ πλοιαρίου τὰς σκιὰς τῶν νεκρῶν διὰ τοῦ ἐν Ἅιδῃ ποταμοῦ διαπορθμεύων, καὶ ὡς πορθμεῖα λαμβάνων ἕνα ὀβολὸν, ὅστις πρὸς τοῦτο εἰς τὰς κηδείας ἐτίθετο μεταξὺ τῶν χειλέων τῶν νεκρῶν (Εὐρπ. Ἡρακλ. Μαιν. 428. — Λουκ. Νεκρ Διάλ.). Ζῶντας κατ' ἐξαίρεσιν μόνον τῷ ἐπετρέπετο νὰ δεχθῇ εἰς τὸ πορθμεῖόν του (Virg. Æ, VI, 295.)—2) ἐκ Λαμψάκου, ἱστοριογράφος ἀρχαιότερος τοῦ Ἡροδότου (Αἰλ. Π. Ι. Α, 13). Ἴδ. Λογογράφοι.

Χαρώνδας, ἐκ Κατάνης τῆς Σικελίας, ζῶν, ὡς πιθανολογεῖται, περὶ τὰ μέσα τῆς ζ' π. Χ. ἑκατονταετηρίδος, καὶ δοὺς εἰς τὴν πατρίδα του, ὡς καὶ εἰς τὰς λοιπὰς χαλκιδικὰς πόλεις τῆς Σικελίας καὶ τῆς κάτω Ἰταλίας (Ῥήγιον, Θουρίους, κτλ.), νόμους διακρινομένους διὰ τὴν ἠθικὴν αὐτῶν ἐντέλειαν καὶ τὴν δικαστικὴν ἀκρίβειαν, καὶ ἐφαμίλλους κατὰ τοῦτο τοῖς τοῦ Ζαλεύκου, μεθ' οὗ ἐνίοτε οἱ ἀρχαῖοι καὶ αὐτὸν συγχέουσιν. Ἐκ πασῶν τῶν ἕως τότε νομοθεσιῶν ἐξελέξατο ὅ,τι εὗρεν ἄριστον (Διόδ. ΙΒ, 11)· ὁ δ' Ἀριστοτέλης (Πολ. Β, 9, 8) ἀναφέρει ὡς τὸ πρῶτον ὑπ' αὐτοῦ νομοθετεῖσαν «ἐπίσκηψιν ψευδομαρτυριῶν» (ἀγωγὴν κατὰ ψευδομαρτύρων). Τὴν μεταβολὴν τῶν νόμων κατέστησε δυσχερεστάτην, ὁρίσας ὅτι ὁ οἱανδήποτε μεταρρύθμισιν προτείνων ὤφειλε νὰ παρουσιάζηται εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἔχων βρόχον περὶ τὸν τράχηλον, ἵνα ἀμέσως ἀποπνίγηται ἂν ἡ πρότασις αὐτοῦ ἀπερρίπτετο (Διόδ. ΙΒ, 19). Ἐπιστρέφων ποτὲ ἐκ τῆς ἐξοχῆς, εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ὡπλισμένος ἔτι, παρὰ τὰ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου νενομοθετημένα. Ὡς δὲ τῷ ἐγένετο παρατήρησις περὶ τούτου, ἠὐτοκτόνησε. Τινὲς τὸν εἶπον μαθητὴν τοῦ Πυθαγόρου (Πλάτ. Πολ. Σλ. 549.—Διόδ. ΙΒ, 19.—Αἰλ. Π. Ι. Γ, 17.— Sen Ep. 90.— Vat. Max. VI, 5, 4).

Χαρώνειον, ἢ Χαρωνεῖον, ἐν Ἀθήναις μία τῶν πυλῶν τοῦ δεσμωτηρίου, δι' ἧς ἐξήγοντο οἱ εἰς θάνατον καταδεδικασμένοι (Πολδ. Η, π. τ. ια'.—Ἡσύχ.—Σουΐδ. λξ).

Χατραμωτῖτις, καὶ Χατραμῖς (ἡ), ἐπαρχία τῆς Εὐδαίμονος Ἀραβίας, ἐκτεινομένη παρὰ τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν (Στρβ.— Διον. Περιηγ. 957).

Χάττοι, Γερμανικὸς λαὸς, τὸ πρῶτον μνημονευόμενος ἐπὶ τῆς ἐκστρατείας τοῦ Βρούτου ὡς κατοικῶν μεταξὺ τοῦ Ἄλβιος ποταμοῦ (Elbe) καὶ τοῦ Ἀμασία (Ems), πολεμοῦντες κατὰ τῶν γειτόνων καὶ ὁμοεθνῶν αὐτοῖς Χερούσκων, κατὰ δὲ τῶν Ῥωμαίων ἀνδρείως ἀγωνισθέντες, ἀλλὰ μᾶλλον φίλοι διατελοῦντες αὐτοῖς (Δίων Κάσσ.— Πτολ. Β. ΙΙ.—Στρβ.— Tac. Ann. I. II. XII).

Χαύων, πόλις τῆς Μηδίας, μεσημβρινῶς τῶν Ῥαγῶν κειμένη. Χόανα παρὰ Πτολεμαίῳ (Διόδ. Β, 13. — Στφ. Βζ.).

Χείλων, ἴδ. Χίλων.

Χειλωνὶς, θυγάτηρ τοῦ βασιλέως τῆς Σπάρτης Λεωνίδα, παρηκολούθησεν εἰς τὴν ἐξορίαν τὸν πατέρα, καὶ εἶτα τὸν σύζυγόν της Κλεόμβροτον (Πλουτ. Ἀγησ. ΙΖ.)

Χειμάδιον, ἡ χειμερινὴ διατριβή, ἰδίως τῶν στρατευμάτων (Δίων Κάσ. ΛΘ).

Χείμαρρος, ποτάμιον τῆς Ἀργολίδος ἐν Πελοποννήσῳ (Παυσ. Β, 36).

Χειμέριον, ἀκρωτήριον τῆς Θεσπρω-

τίας ἐν Ἠπείρῳ, μετὰ λιμένος ἐπὶ τῆς Ἀδριατικῆς θαλάσσης (Θουκ. Α, 30.—Στρβ.).

Χειράμαξα, χειραμάξιον, μικρὸν ἁμάξιον συρόμενον διὰ χειρῶν ἀνθρώπων, ἰδίως δι' ἀσθενεῖς. Εἰς τοὺς λουτρῶνας τοῦ Ἀντωνίνου ἐν Ῥώμῃ εὑρέθη, τὸ ἐν τῇ εἰκόνι παριστώμενον μαρμάρινον, οὗ ὁ ἐπι-

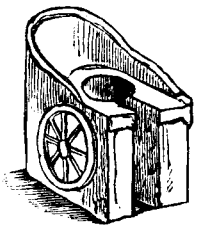

γεγλυμμένος τροχὸς ἐστὶ βεβαίως ἔμβλημα μόνον τοῦ πολὺ μεγαλητέρου τροχοῦ τῆς ξυλίνης χειραμάξης, ἥτις ἐχρησίμευε διὰ τὴν μεταφορὰν τῶν λουομένων ἀσθενῶν.

Χειρεμακγεῖον, ἴδ. χειρόμακτρον.

Χειρίδες (αἱ), τὰ πρὸς κάλυψιν καὶ προφύλαξιν τῆς χειρὸς, χειρόκτια, ἦσαν ἐπὶ Ὁμήρου ἤδη ἐν χρήσει (Ὀδ. Ω, 228), πρὸς σκοπὸν ἰδίως προφυλάξεως κατὰ βάττων καὶ ἀκανθῶν. Ὑπῆρχον δὲ, φαίνεται, « δακτυλωταὶ» καὶ ἄνευ «δακτυληθρῶν» (Εὐστθ. Αὐτ.) Οἱ Πέρσαι ἐποιοῦντο χρῆσιν αὐτῶν τὸν χειμῶνα, καὶ ὁ Ξενοφῶν (Κρ. πδ. Η, 37) τὰς λέγει δακτυλήθρας, ὡς ὠνομάζετο ἐν τῷ μεσαιῶνι καὶ ὄργανόν τι βασανιστήριον (Συνέσ. Ἐπιστ. ΝΗ).

Χειριδωτὸς χιτὼν, ἔχων χειρίδας κατερχομένας μέχρι τῶν χειρῶν. Τοιούτους δὲν ἔφερον οἱ Ἕλληνες, ἀλλὰ μόνοι οἱ βάρβαροι, ὡς ὁ ἐν τῇ εἰκόνι μικρασιανὸς βεβαίως παιδαγωγὸς τῶν Νιοβιδῶν, ἐκ τοῦ περιφήμου σωζομένου συμπλέγματος αὐτῶν. Τῶν χειρίδων δὲ ἐγίνετο συνεχῶς χρῆσις εἰς τὰ γυναικεῖα ἐνδύματα, ὡς συνεχῶς εἰς εἰκόνας τοιχογραφιῶν τῆς Πομπηΐας.

Χειρίσοφος, 1) Κρὴς, ἀρχαῖος ἀγαλματοποιὸς, οὗ ἐσώζετο ἐπὶ Παυσανίου (Η, 53) ἐν Τεγέᾳ ἐπίχρυσον ξόανον τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ αὐτόθι λίθινος ἀνδριὰς τοῦ καλλιτέχνου.— 2) Λακεδαιμόνιος, ὅστις φυγὼν ἐκ Σπάρτης πρὸς Κῦρον τὸν νεώτερον, συνεξεστράτευσε μετὰ τῶν λοιπῶν μισθωτῶν Ἑλλήνων κατὰ τοῦ Δαρείου (Ξνφ. Ἀνβ.).

Χειρόμακτρον, καὶ χειρεκμαγεῖον, ὀθόνη πρὸς ἐκκάθαρσιν τῶν δακτύλων εἰς τὴν τράπεζαν (Ἡρδ. Β, 122, Δ, 64. Κρ.πδ. Α, 3, 5), καὶ εἰς ἀποσπόγγισιν αὐτῶν ὅτε, πρὸ τοῦ γεύματος, ὁ παῖς περιέφερε τὸν χέρνιβα (τὴν λεκάνην) καὶ τὴν χυτρίδα ἢ προχοΐδα (ἰμβρίκιον), ἵνα οἱ δαιτυμόνες πλύνωσι τὰς χεῖράς των. Τὰ κατωτέρου εἴδους χειρόμακτρα ἦσαν τὰ ὠμόλινα (Ἀθήν. Θ, 410)· μνημονεύονται δὲ καὶ σπανιώτατα τὰ ἐξ ἀσβέστου (ἀμιάντου)· καὶ τὰ λεπτότερα καὶ πεποικιλμένα ἔφερον πολλάκις αἱ γυναῖκες καὶ ὡς τῆς κεφαλῆς καλύμματα (Ἀθήν. Θ, 410).

Χειρομαντεία, ἴδ. Μαντική.

Χειρόμαχος, υἱὸς τοῦ Ἠλεκτρύωνος καὶ τῆς Ἀναξοῦς (Ἀπλλδ. Β, 4, 5).

Χερονομία, ἡ ἐν τῇ ὀρχηστικῇ ἢ εἰς τὴν σκηνὴν μιμικὴ παράστασις, ἰδίως διὰ τῆς κινήσεως τῶν χειρῶν, ὡς ἐν τῇ ἀπέναντι ἀγγειογραφίᾳ δυο ψάλτριαι, μεταξὺ ἄδουσαι χειρονομοῦσι. Προσέτι δ' ἐν τῇ παλαίστρᾳ εἶδος τῆς σκιομαχίας, καθ' ἣν ὁ διδασκόμενος παλαιστὴς ἐγυμνάζετο εἰς τὰς ἀρίστας κινήσεις καὶ θέσεις, καὶ πρὸ πάντων εἰς τὴν ἐπιδεξιωτάτην χρῆσιν τῶν βραχιόνων πρὸς προσβολὴν καὶ πρὸς ἄμυναν. Καὶ τι εἶ-

δος δὲ τῆς Πυρρίχης ὠνομάζετο Χειρονομία.

Χειροτονία, ἡ ἀνάτασις τῆς χειρός, δι' ἧς ἐψήφιζον εἰς τὰς ἐκλογὰς καὶ τὰς πολιτικὰς συνελεύσεις· καὶ ψηφίζεσθαι τῷ ὄντι ἐλέγετο ἡ πρᾶξις, καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ψήφισμα. Διαχειροτονία ἦτο ὁ μεταξὺ δύο ἀντιθέτων γνωμῶν ψηφισμός· πρῶτον ἀπεφαίνετο ἡ ἐκκλησία διὰ χειροτονίας περὶ τῆς γνώμης τοῦ προτείνοντος, εἶτα δὲ περὶ τῶν ἀποκρουόντων αὐτὴν (Δημοσθ. Τμκρ. 706). Ἐπιχειροτονία ἐλέγετο ἡ ἔγκρισις τῆς προτάσεως· ἀποχειροτονία τὸ ἐναντίον. Παρὰ ταῖς φυλαῖς φαίνεται ὅτι αἵρεσις ἐλέγετο τὸ αὐτό. Οἱ οὕτω δ' ἐκλεγόμενοι δημόσιοι λειτουργοὶ ἐλέγοντο χειροτονητοὶ ἢ αἱρετοί, κατ' ἀντίθεσιν τῶν διὰ τῆς τύχης, διὰ κλήρου, ἐκλεγομένων, οἵτινες ἦσαν κληρωτοὶ ἢ κυαμευτοὶ (Αἰσχ. Τιμ. 21. Κτησ. 13. 27. — Ξενφ. Ἀπνμ. Α, 2, 9). Ὁ Σύλλας, κυριεύσας τὰς Ἀθήνας, ἀφήρεσεν ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων «ψῆφον καὶ χειροτονίαν» καὶ τὴν ἐπέτρεψεν εἰς μόνους τοὺς ἐγγόνους των (Ἀππιαν. Σλ. 145).

Χειρουργός, πᾶς ὁ διὰ τῶν χειρῶν ἐργαζόμενος, οἷον γλύπτης κτλ, ἰδίως δὲ ὁ ἰατρὸς ὁ εἰς τομὰς ἐπιδιδόμενος (Γαλην.). Κατ' ἀρχὰς ἐξετέλουν οἱ ἰατροὶ καὶ τὴν χειρουργίαν· ἀπὸ δὲ τοῦ Τιβερίου κατέστη αὕτη ἰδιαίτερον ἐπάγγελμα (Selc. Praef. VII).

Χεὶρ σιδηρᾶ, ναυτικὴ μηχανή, εἶδος ἁρπάγης εἰς ἅλυσιν προσδεδεμένης καὶ σφενδονιζομένης κατ' ἐχθρικοῦ πλοίου, ἵνα συλλάβῃ αὐτό. Ὁ Πλίνιος λέγει (VII, 57) αὐτὴν μὲν ἐφευρεθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Περικλέους, τὴν δ' ἁρπάγην, ξύλον μετὰ σιδηρῶν ὀδόντων, ὑπὸ τοῦ Ἀναχάρσιδος.

Χείρων, υἱὸς τοῦ Κρόνου, λαβόντος μορφὴν ἵππου, καὶ τῆς Φιλύρας, Κένταυρος γεννηθείς, κατὰ τὸ ἥμισυ ἀνὴρ καὶ κατὰ τὸ ἥμισυ ἵππος, διακρινόμενος ἐπί τε πολεμικῇ ἀρετῇ καὶ ἐπὶ σοφίᾳ, παιδαγωγήσας καὶ διδάξας διαφόρους ἥρωας, τὸν Ἡρακλῆν, τὸν Ἰάσωνα, τοὺς Διοσκούρους, τὸν Ἀχιλλέα, προσέτι δὲ καὶ εἰς αὐτὸν τὸν Ἀσκληπιὸν διδάξας τὴν ἰατρικὴν (Ὁμ. Ἰλ. Λ. 332. — Ἡσδ. Θγ. 1005. — Θεόκρ. Εἰδ. ΣΤ, 150. — Ἀπλλδ. Γ, 10, 3). Συζευχθεὶς τὴν νύμφην Χαρικλὼ, ἔσχε θυγατέρα τὴν Ὠκυρρόην ἢ Κυίππην, ἐκ τῆς Πισιδίκης δὲ υἱὸν τὸν Χάρικλον (Ἀπλλδ.). Κατῴκει δὲ μετ' ἄλλων κενταύρων εἰς τὸ ἐν Θεσσαλίᾳ Πήλιον ὄρος, καὶ ὅτε οἱ Κένταυροι ἐξεδιώχθησαν ἐκεῖθεν ὑπὸ τῶν Λαπίθων, κατῴκησε περὶ τὸν Μαλιακὸν κόλπον.

Χειρωνίδες ἄκραι, ἐν Θεσσαλίᾳ, αἱ κορυφαὶ τοῦ Πηλίου ὄρους, διότι ἐκεῖ διητᾶτο ὁ Χείρων (Καλλμχ. εἰς Δῆλ. 104).

Χείτων, πρῶτος λεγόμενος ἔφορος ἐν Σπάρτῃ, κατ' Ὀλυμπιάδα 55 ἢ 56 (557 ἢ 553 π. Χ.) (Περιζών. ἐν Αἰλ. Π. Γ. ΙΖ — Εὐσέβ.)

Χελιδόνια, ἑορτὴ ἐαρινὴ ἐν Ῥόδῳ, καθ' ἣν τὰ παιδία, ἐν βοηδρομιῶνι μηνί, εἰς τὰς ὁδοὺς περιφερόμενα, ἔψαλλον τὴν ἐπιστροφὴν τῶν χελιδόνων, καὶ ἐζήτουν ἐν ὀνόματι αὐτῶν δῶρα. Τὸ ᾆσμα τοῦτο ἤρχιζεν, «Ἦλθεν, ἦλθε χελιδὼν, καλὰς ὥρας ἄγουσα...» Καὶ ἐπεκράτει ἡ πρόληψις ὅτι Κλεόβουλος ὁ Λίνδιος ἐπενόησε δῆθεν τὸν τρόπον τοῦτον ἀργυρολογίας ὅτε ὑπῆρχέ ποτε ἀνάγκη χρημάτων ἐν Λίνδῳ (Ἀθήν. Η, 360. — Εὐστθ. Ὀδ. Φ).

Χελιδονία ἄκρα, ἢ ἱερὰ, ἀκρωτήριον τῆς Λυκίας ἐν μικρᾷ Ἀσίᾳ, πρὸς τ' ἀνατολικὰ (Στρβ. ΙΔ, 636). Νῦν Χελιδόνι.

Χελιδόνιαι νῆσοι, πέντε ἢ τρεῖς βραχώδεις ἀπότομοι νῆσοι πρὸ τῆς Λυκίας, ἀπέναντι τῆς Χελιδονίας ἄκρας (Δημοσθ. Πρπρσβ. σλ. 429).

Χελιδόνιον, ὄνομα ἑταίρας ἐν Ἀθήναις (Λουκ.).

Χελυδόρεον, (τὸ), ὄρος κατὰ τὸ βόρεια τῆς Ἀρκαδίας, συνεχόμενον μετὰ τῆς Κυλλήνης, κληθὲν, ὡς ἐλέγετο, ἐκ τοῦ ὅτι ὁ Ἑρμῆς ἐκεῖ ἐξέδειρε χελώνην καὶ κατεσκεύασε τὴν πρώτην λύραν (Παυσ. Η, 17).

Χέλυς (ἡ), ἡ χελώνη, τὸ ἑρπετόν. Ἐπειδὴ ἐπιστεύετο ὅτι ἐκ τοῦ ὀστράκου τῆς χελώνης ὁ Ἑρμῆς κατεσκεύασε τὴν πρώτην λύραν, διὰ τοῦτο ἔφερε τὸ αὐτὸ ὄνομα καὶ ἡ λύρα ἡ ὀγκῶδες ἔχουσα τὸ κοῖλον καὶ ἠχητικὸν μέρος (Ὁμ. Ὕμν. Ἑρμ. 25. 33, 153).

Χελώνη. Πλὴν τῆς λύρας, ἥτις οὕτως ἐλέγετο διʼ ὃν λόγον καὶ Χέλυς (ἴδ.), ἐκα-

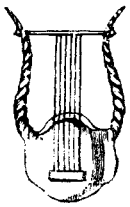

λεῖτο χελώνη προσέτι 1) πολιορκητικὴ μηχανὴ, ἥτις καὶ Χωστρὶς ἐλέγετο, καὶ ὑπὸ στέγην δερμάτων ἐπροφύλαττε κατʼ ἄνωθεν προσβολῶν ἢ τὸν πολιορκητικὸν κριὸν, ἢ τοὺς ταφρωρύχους. Ἐνίοτε δὲ, ὅτε μάλιστα ἔστεγε κριὸν, ἔβαινεν ἡ χελώνη καὶ ἐπὶ τροχῶν.—

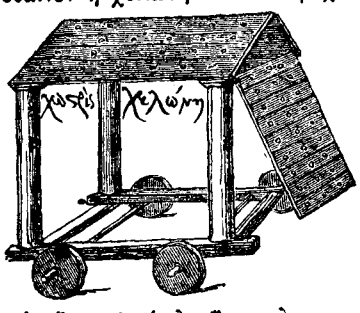

2) Παράταξις τῶν ὁπλιτῶν, καλυπτομένων πέριξ, καὶ ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς διὰ τῶν ἀσπίδων οὕτω πεπυκνωμένων, ὥστε βέλη καὶ ἀκόντια δὲν διήρχοντο διʼ αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τῆς τοιαύτης αὐτοσχεδίου στέγης ἐδύναντο εἰς στενὰς ὁδοὺς, ὡς ἐπὶ γεφύρας, νὰ διέρχωνται καὶ ἵπποι καὶ ἅμαξαι (Δίων Κάσσ. ΜΘ, 30).—3) Παιδιά τις καθʼ ἣν, περὶ μίαν κόρην, καθημένην ἐν τῷ μέσῳ, καὶ ἥτις ἦν ἡ χελώνη, ἔτρεχον αἱ λοιπαὶ πέριξ, ἐρωτῶσαι· «Χέλει χελώνη, τί ποιεῖς ἐν τῷ μέσῳ;» (Εὐστθ. Ὀδυσ. Φ, σλ. 1914).—4) Πελοποννησιακὸν νόμισμα, φέρον ἐπὶ τῆς ὄψεως τύπον χελώνης, ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα.

Χελώνειος καὶ Χελώνειον, τὸ ὄστρακον τῆς χελώνης, καὶ πᾶν, ὡς αὐτὸ κυρτὸν ἐπικάλυμμα, κατόπτρων, κλ.

Χελωνὶς, παρʼ Ἀθηναίοις, καὶ Κώπις, τὸ ὑποπόδιον (Σηξ. Ἐμπειρ. σρ. μαθμ. 246).

Χελωνίτης, καὶ Χελωνάτας, ἀκρωτήριον πρὸς δυσμὰς τῆς Πελοποννήσου, κατὰ τὰ βόρεια τῆς Ἤλιδος (Πτλμ). Νῦν Κλαρέντσα.

Χελωνοφάγοι, λαὸς τῆς Αἰθιοπίας, παρὰ τῷ Ἀραβικῷ κόλπῳ (Στρβ.).

Χέμμις, 1) ὄνομα ἀρχαίου αἰγυπτίου βασιλέως, καὶ ἀρχαιοτάτης, ἴσως κατʼ αὐτὸν κληθείσης πόλεως ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Θηβαΐδι, εἰς τὴν ἀνατολικὴν ὄχθην τοῦ Νείλου. Ἡ πόλις μετωνομάσθη μετὰ ταῦτα Πανόπολις (ἴδ.), καὶ εἶχε ναὸν τοῦ Περσέως, ἥτο δὲ διάσημος διὰ τὰ ὑφαντικὰ, λιθουργικὰ καὶ γλυπτικὰ αὐτῆς προϊόντα (Ἡρδ. Β, 91, Διόδ. Α. 18).—Παρὰ Στράβωνι Χεμμώ. Ἐρείπια αὐτῆς σώζονται εἰς τὴν θέσιν Ἀχμίμ.—2) Νῆσος πλωτὴ ἐν τῇ λίμνῃ Βούτῳ τῆς κάτω Αἰγύπτου, ἔχουσα ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος (Ἡρδ. Β, 156).—Καθʼ Ἑκαταῖον (ἐν Στφ. Βζ.) Χέμβις.

Χέοψ, κατʼ Αἰγυπτίους Χουφοῦ, πανάρχαιος βασιλεὺς τῆς Μέμφιδος, διάδοχος τοῦ Ῥαμψινίτου τῆς δʼ δυναστείας, ἥτις ὑποτίθεται ἄρξασα περὶ τὰ 4000 π.Χ., ὁ κτίσας τὴν μεγίστην τῶν σωζομένων πυραμίδων, ὀκτάπλεθρον (800′) ἔχουσαν ἑκάστην πλευρὰν τῆς βάσεως καὶ ἴσον τὸ ὕψος, ἔξωθεν δὲ κε-

καλυμμένην διὰ μεγάλων λίθων ξεστῶν, οἰκοδομηθεῖσαν δὲ διὰ 100,000 ἀνθρώπων, εἰς 20 ἔτη, πλὴν τῆς τομῆς καὶ μετακομιδῆς τῶν λίθων (Ἡρδ. Β, 124—125). Κατὰ τὸ μέσον εὐρεθέντος καὶ ἀφαιρεθέντος τοῦ «ἐξαιρεσίμου» λίθου, περὶ οὗ ἐγνώριζεν ὁ Στρά-

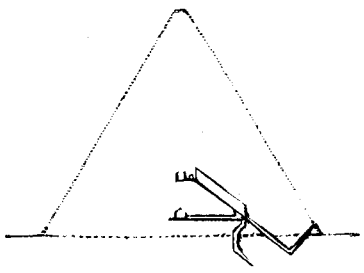

βων (ΙΖ, 449), εὑρέθησαν ἐντὸς αἱ σύριγγες περὶ ὧν λέγει ὁ αὐτὸς συγγραφεύς, αἱ ἄγουσαι εἰς τὰς βασιλικὰς θήκας. Αὗται ὅμως εἶχον ἀνοιχθῆ καὶ συληθῆ ὑπὸ τινος καλίφου κατὰ τὸν η' αἰῶνα μ. Χ. Παρὰ Διοδώρῳ (Α, 63) ὁ βασιλεὺς οὗτος λέγεται Χέμμις.

Χέρνιβον, (Ὁμ. Ἰλ. Ω, 304) καὶ χειρόνιπτρον, λεκάνη εἰς ἣν ἀπενίπτοντο, ἰδίως ἡ τιθεμένη πρὸ τῶν ναῶν πρὸς κατάνιψιν καὶ καθαρμὸν τῶν εἰσερχομένων.

Χέρνιψ (ἡ), τὸ καθαρτήριον ὕδωρ, δι' οὗ ἐνίπτοντο πρὸ τῆς τραπέζης, ἢ πρὸ τῶν θυσιῶν, ἅλατι μεμιγμένον (Θεόκρ. ΚΔ, σλ. 5).

Χερρόνησος, 1) τὸ ἐπίνειον τῆς πόλεως Λύκτου τῆς Κρήτης, ἐπὶ χερσονήσου (Στρβ.). Νῦν Κολοκυθιά.—2) Πόλις τῆς Ταυρικῆς χερσονήσου, ἀποικία τῆς ἐν Πόντῳ Ἡρακλείας. Εἶτα Χερσὼν κληθεῖσα (Στρβ.—Στφ. Βζ).

Χερσιδάμας. 1) υἱὸς Πριάμου, τοῦ βασιλέως τῆς Τροίας, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως (Ὁμ. Ἰλ. Λ, 421). — 2) Υἱὸς τοῦ Πτεριλάου, εἷς τῶν πολεμησάντων κατὰ τοῦ Ἠλεκτρύωνος (Ἀπλλδ. Β, 4, 5).

Χερσικράτης, Ἡρακλείδης, ἀγαγὼν ἀποικίαν εἰς Κέρκυραν (Στρβ.).

Χέρσις, βασιλεὺς τῆς ἐν Κύπρῳ Σαλαμῖνος, πατὴρ τοῦ Ὀνησιλάου καὶ τοῦ Σιρώμου (Ἡρδ. Ε, 104),

Χερσίφρων, ἐκ Κνωσσοῦ τῆς Κρήτης, ἀρχιτέκτων περὶ τὰ 590 π. Χ., ᾠκοδόμησε, μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Μεταγένους, τὸν περίφημον ἐν Ἐφέσῳ ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος. Καὶ τὰ μὲν θεμέλια αὐτοῦ εὗρεν ἤδη τεθειμένα ἐπὶ στρώσεως ἀνθράκων ὑπὸ Θεοδώρου τοῦ Ῥοίκου· αὐτὸς δὲ κατεβίβασεν ἀπὸ τοῦ ὄρους Πρίωνος καὶ ἔστησε τοὺς κίονας, ἑξήκοντα ποδῶν ὕψος ἔχοντας, τοὺς πλειστους δαπάνῃ τοῦ Κροίσου (Ἡρδ. Α, 92), καὶ τὰ ἐπιστύλια ἀνεβίβασε διὰ μηχανῶν τῆς ἰδίας ἐφευρέσεως, στρώσας σάκκους ἄμμου ἐπὶ τῶν κιονοκράνων, μέχρις οὗ οἱ μέγιστοι ἐκεῖνοι ὄγκοι ἐπεκάθηντο διὰ τοῦ ἰδίου βάρους. Τὸ δ' ὑπέρθυρον, 40' μῆκος ἔχον, ἐλέγετο ἐπιθεῖσα αὐτὴ ἡ θεὰ ἐν ᾧ ἀπηλπισμένος ἐκοιμᾶτο ὁ ἀρχιτέκτων. Μετὰ τοῦ υἱοῦ του δὲ, ὅστις ἐξηκολούθησε τὴν οἰκοδομὴν, συνέταξε καὶ σύγγραμμα περὶ αὐτῆς. Τοῦτο τὸ οἰκοδόμημα ἐπυρπόλησεν ὁ Ἡρώστρατος (Διογ. Λρτ. Β, 103.—Στρβ. ΙΔ, 640.—Pl. XXXVI, 14, 21).

Χερσοβλέπτης, βασιλεὺς τῆς Θρᾳκικῆς χερσονήσου, ἐκθρονισθεὶς ὑπὸ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος.

Χερσόνησος, παρ' Ἀττικοῖς χερρόνησος. Διάφοροι χερσόνησοι ἔφερον καὶ ὡς κύριον τὸ ὄνομα τοῦτο. 1) Ἡ Θρᾳκικὴ χερσόνησος ἥτις καὶ ἡ ἐφ' Ἑλλησπόντῳ ἐλέγετο, καλεῖται πολλάκις καὶ μόνον χερσόνησος, καὶ ἐκτείνεται νοτιδυτικῶς, μεταξὺ τῆς θρᾳκικῆς θαλάσσης καὶ τοῦ Ἑλλησπόντου, μετὰ τῆς στερεᾶς συνεχομένη, κατὰ τὴν Καρδίαν, δι' ἰσθμοῦ 36 σταδίων πλάτος ἔχοντος, καὶ τὸ πάλαι διατετειχισμένου. Τὸ ἀκρωτήριον αὐτῆς κατὰ τὴν εἴσοδον τοῦ Ἑλλησπόντου ἐκαλεῖτο Μαστοπία (νῦν Ἔλλης ἄκρα). Οἱ Ἀθηναῖοι ἔπεμψαν ἐκεῖ ἀποικίαν ἤδη τῇ 7· ἑκατονταετηρίδι π. Χ, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα ἐξεβλήθησαν ὑπὸ τῶν Περσῶν· εἶτα δὲ κατέλαβον τὴν χώραν οἱ Μα-

κεδόνες, ὁ ἐν Συρίᾳ Ἀντίοχος, καὶ τέλος οἱ Ῥωμαῖοι (Ἡρδ. ΣΤ, 33—36). Νῦν χερσόνησος τῶν Δαρδανελλίων ἢ τῆς Καλλιπόλεως.—2) Ἡ ταυρικὴ ἢ Σκυθικὴ χερσόνησος, ἡ νῦν Κριμαία, εἰς τὸν μυχὸν τοῦ Εὐξείνου Πόντου, συνείχετο μετὰ τῆς ὑπὸ νομάδων Σκυθῶν οἰκουμένης στερεᾶς διὰ τοῦ στενοῦ ἰσθμοῦ, ὅστις Τάφρος ἢ Τάφραι ἐλέγετο (νῦν Περικώπιον). Παρὰ τὴν νοτίαν ἀκτὴν αὐτῆς παρεκτείνεται ὄρους σειρά, δι' ὃ καὶ Τραχεῖα ἐκεῖ ἐλέγετο (Ἡρδ. Δ. 99), καὶ τὸ νοτιώτερον ἀκρωτήριον πρὸς δυσμὰς ἐκαλεῖτο Κριοῦ μέτωπον (νῦν Ἅγιος Θεόδωρος). Ἔτι δυτικώτερον ἔκειτο τὸ ἀκρωτήριον Παρθένιον, ἔχον τὸν ναὸν τῆς Ταυροπόλου Ἀρτέμιδος, εἰς ἣν προσεφέροντο καὶ ἀνθρωποθυσίαι. Ὁ Κιμμέριος βόσπορος χωρίζει τὴν χερσόνησον ἀπὸ τῆς ἀνατολικῆς ἀκτῆς τοῦ Πόντου. Ἡ χερσόνησος ἔχει πολλὰς ἁλικάς· τὸ δυτικὸν δὲ μέρος αὐτῆς ἐλέγετο καὶ Ἡράκλειος Χερσόνησος, διότι Ἡρακλεῖδαι ἐκ τοῦ Πόντου εἶχον ἐγκαταστῆ ἐκεῖ, καὶ ἱδρύσει πόλιν ἣν Χερσόνησον ἐκάλεσαν (νῦν Χερσόναν) (Στρβ. Ζ, 308). — 3) Χερσόνησος ἡ μεγάλη (Magna), ἀκρωτήριον καὶ λιμὴν ἐν τῇ Μαρμαρικῇ τῆς Ἀφρικῆς (νῦν Ῥαξατίν). — 4) Ἡ νοτία ἄκρα τῆς Σαρδηνίας (νῦν Τευλάδα).—5) Πόλις εἰς τὴν Κρήτην ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Ζεφυρίου.—6) Ἡ Ἰμβρικὴ Χερσόνησος (νῦν Ἰουτική. Ἶδ. Κίμβροι).— 7) Πλὴν τούτων ἔφερον τὸ ὄνομα καὶ διάφορα ἀκρωτήρια, ὡς τὸ τῆς Σινώπης, τοῦ Ἄθω, τῆς Τέου, τῆς Καρχηδόνος, τῆς Ἀργολίδος μεταξὺ Ἐπιδαύρου καὶ Τροιζῆνος (Θουκ. Δ, 42), καὶ νῦν Χερσονήσι, κτλ.

Χηλαί, χωρίον τῆς Βιθυνίας ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου πόντου.

Χηλή, ὁ σχιστὸς ὄνυξ τῶν ζώων, ὡς τῶν βοῶν, καὶ ἀναλόγως ἡ ψαλλὶς τῶν καρκίνων, καὶ πᾶν ἐργαλεῖον σχιστόν, καὶ ἡ ἐντομὴ τοῦ βέλους, ἡ τιθεμένη ἐπὶ τὴν χορδήν· προσέτι καὶ ἡ κτιστὴ προκυμαία, ἡ διχοτομοῦσα τὰ κύματα.

Χήμη, μέτρον ῥευστῶν. Ὑπῆρχε, φαίνεται, ἡ μικρὰ χήμη, περιλαμβάνουσα δύο δραχμὰς ἢ κοχλιάρια, τὸ $^1/_{72}$ τῆς κοτύλης, καὶ ἡ μεγάλη, περιλαμβάνουσα 3 δραχμὰς ($^1/_{48}$ τῆς κοτύλης).

Χήν, (ἡ), 1) χωρίον τῆς Λακωνικῆς, τόπος τῆς γεννήσεως τοῦ ἀρχαίου σοφοῦ Μύσωνος (Στφ. ΒΖ.).—2) Κώμη ἐπὶ τοῦ ὄρους Οἴτης ἐν Φθιώτιδι (Διογ. Λρτ. Α, 3). Κατὰ Διόδωρον, αἱ Χηναί.

Χηνίσκος, κόσμημα γλυπτικόν, σχῆμα ἔχον κεφαλῆς καὶ τραχήλου χηνός, ὡς δει-

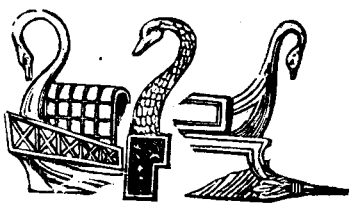

κνύουσιν αἱ τρεῖς παρακείμεναι εἰκόνες, καὶ περατοῦν τὴν τρόπιν τῶν νηῶν πρὸς τὴν πρύμνην, ἐνίοτε δὲ καὶ πρὸς τὴν πρῷραν (Εὐστθ. Μγ. Ἐτμλ.).

Χηνοβοσκία, πόλις τῆς ἄνω Αἰγύπτου, ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ὄχθης τοῦ Νείλου (Στφ. Βζ.).

Χηρεία. Ἐν Ἀθήναις, ὡς καὶ παρὰ Δωριεῦσι, μετὰ τὴν χηρείαν της ἡ γυνὴ ἠδύνατο, ἂν ἤθελε, νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρικὴν οἰκίαν, ἢ, ἂν ἐπροτίμα, νὰ μείνῃ παρὰ τοῖς τέκνοις της, ζῶσα ἐκ τῆς προικός της· ἀλλ' εἰς συναλλαγὴν οὐδεμίαν, ὑπερβαίνουσαν τὴν ἀξίαν μεδίμνου κριθῆς (Ἰσαῖ. κ. Ἀρστρχ. 10) ἐδύνατο νὰ προβῇ, διότι τὴν περιουσίαν τῶν ἀνηλίκων ὀρφανῶν διεχειρίζοντο οἱ κηδεμόνες αὐτῶν (Δμσθ. Βοιωτ. 1010).

Χηροῦσκοι, μέγα ἔθνος γερμανικόν, κατοικοῦν παρὰ τὸ ὄρος Μηλίβοκον (Hars), καὶ εἰς τοὺς Ῥωμαίους ἐπὶ πολὺ ἀντιστὰν (Στρβ. Ζ.—Δίων Κάσσ.).

Χήσιον, ἀκρωτήριον τῆς νήσου Σάμου (Σχλ. Καλλμ. Ἀρτ. 226), ἡ πόλις τῆς Ἰωνίας (Στφ. Βζ.), μετὰ ναοῦ Χησιάδος Ἀρτέμιδος.

Χήσιος, ποταμὸς τῆς νήσου Σάμου.

Χθονέα, 1) Θυγάτηρ τοῦ Φορωνέως καὶ ἀδελφὴ τοῦ Κλυμένου (ἢ, κατ' ἄλλους, τοῦ Καλάντου), ἐγείρασα ἐν Ἀργολίδι ναὸν τῇ Δήμητρι, ἥτις δῆθεν διὰ τοῦτο Χθονία ἐκεῖ ἐπελέγετο. Ἦγετο δ' αὐτῆς ἑορτὴ ἐν θέρει τὰ χθόνια, καὶ θυσία βοῶν (Αἰλ. Ζ, ἰδ. ΙΑ.—Εὐρπ. Ἡρ. Μαιν. 608.—Παυσ. Β, 35).—2) Θυγάτηρ τοῦ Ἐρεχθέως, γυνὴ τοῦ Βούτου (Ἀπλλδ. Γ, 14, 1).

Χθόνιος, 1) Οἱ ὑποχθόνιοι θεοί, ὡς ὁ Πλούτων, ὁ Ἑρμῆς, ἡ Δήμητρα, ἡ Περσεφόνη, καὶ προσέτι καὶ ὁ Διόνυσος, καὶ ὁ Ζεύς, ἔχων ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν ταύτην βωμὸν ἐν Ὀλυμπίᾳ (Παυσ. Ε, 14).—2) Οἱ ἐκ τῆς γῆς γεννηθέντες, ὡς ἐκαλεῖτο εἷς τῶν ἐπιζησάντων 5 Σπαρτῶν τοῦ Κάδμου (ἴδ.).—3) Οἱ αὐτόχθονες (θεοί).—4) Υἱὸς τοῦ Αἰγύπτου καὶ τῆς Καλιάνδης (Ἀπλλδ. Β, 1, 4).—5) Υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Σύμης, ὁ πρῶτος κατοικήσας τὴν νῆσον Σύμην (Διόδ. Ε, 53).

Χιλίαρχος, ἀρχηγὸς φάλαγγος 1024 στρατιωτῶν, ἐχούσης 24 ἄνδρας κατὰ μέτωπον, 16 κατὰ βάθος. Παρὰ Πέρσαις ὁ ἀνώτατος τῶν στρατηγῶν, ὁ πρῶτος μετὰ τὸν βασιλέα, καὶ αὐτῷ περὶ πάντων ἀναφέρων.

Χίλων, καὶ Χείλων, 1) εἷς τῶν Ἑπτὰ σοφῶν, Λακεδαιμόνιος, ἔφορος ἐν Σπάρτῃ, καί, ὥς τινες διϊσχυρίζονται, πρῶτος τὸ ἀξίωμα τοῦ Ἐφόρου εἰσαγαγών. Ἐλέγετο δ' ὅτι ἀπέθανεν ἐκ χαρᾶς ὅτε ἐνηγκαλίσθη τὸν υἱόν του ὡς Ὀλυμπιονίκην (Ἡρδ. Α, 59.—Πλάτ. Πρτγ. Σλ. 343.—Αἰλ. π.ἱ. Γ, 7.—Διογ. Λ.). Ἴδ. Ἑπτὰ Σοφοί.—2) Σπαρτιάτης, ἀντίπαλος τοῦ Λυκούργου, ἀξιῶν ὅτι μᾶλλον ἐκείνου ἐδικαιοῦτο εἰς τὴν βασιλείαν, καθ' ὃ καταγόμενος ἐκ τοῦ ἀρχαίου βασιλικοῦ οἴκου τῶν Προκλειδῶν, ἐν ᾧ ὁ Λυκοῦργος δὲν εἶχε τὸ αὐτὸ πλεονέκτημα. Ὑποσχεθεὶς διανομὴν τῶν γαιῶν διέθεσε τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ ὑπὲρ ἑαυτοῦ, καὶ τότε ὁ Λυκοῦργος ἠναγκάσθη νὰ φύγῃ, ἀπειλουμένης αὐτῆς τῆς ζωῆς αὐτοῦ. Ἐπέστρεψε δὲ μόνον ὅτε αὐτὸς ὁ Χίλων ἐξεδιώχθη ὑπὸ τοῦ λαοῦ (Πολ. Δ, 81).—3) Γαμβρὸς Ἀρχιδάμου τοῦ βασιλέως τῆς Σπάρτης (Ξνφ. Ἑλλ. Ζ, 4, 23).

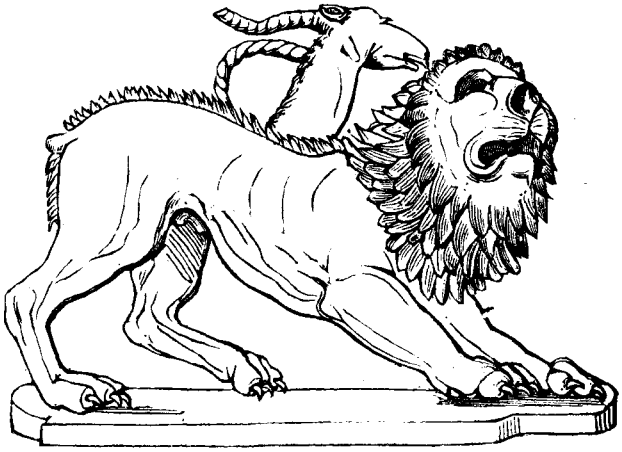

Χίμαιρα, 1) Τέρας φλόγας καὶ θεῖον πνέον, ἐμπρὸς λέων, ὀπίσω δράκων, καὶ ἐν τῷ μέσῳ αἴξ, ἥτις καὶ αὐτὴ Χίμαιρα ἐπίσης ἐλέγετο. Ὑπὸ Ἀμισοδώρου, τοῦ βασιλέως τῆς Καρίας τραφεῖσα, ἐφονεύθη ὑπὸ Βελλεροφόντου ἐν Λυκίᾳ, βοηθείᾳ τῆς Ἀθηνᾶς

('Ομ. Ἰλ. Ζ, 179. Π, 329). Καθ' Ἡσίοδον (Θγν. 319), ἦν θυγάτηρ τοῦ Τυφάωνος καὶ τῆς Ἐχίδνης, τέρας τριπρόσωπον, ἔχον δηλαδὴ κεφαλὰς λέοντος, αἰγὸς καὶ δράκοντος, καὶ εἰς διαφόρους χρόνους καὶ τόπους αἱ δύο αὗται παραστάσεις διαφόρως συνδυάζονται, ὡς εἰς τὴν τῆς εἰκόνος Χίμαιραν, εὑρεθεῖσαν ἐν Τυρρηνίᾳ. Καὶ τὴν κατοικίαν δὲ τοῦ τέρατος μεταθέτουσιν οἱ διάφοροι μῦθοι εἰς Φρυγίαν, Αἴγυπτον, Λιβύαν, Ἰνδίας, καὶ ἐνίοτε τὴν ἐξήγουν καὶ ὡς ἔμβλημα τῆς ἠφαιστείας φύσεως τῆς Λυκίας. Ἡ ἀρχαιοτάτη τοῦ μύθου πατρὶς φαίνεται οὖσα ἡ Κόρινθος καὶ ἡ Σικυών, ἔνθα ἐξελαμβάνετο ὡς ὄν τι ἀνάλογον τοῦ ἐν τῇ Φωκίδι Πυθῶνος· διʼ ὃ καὶ ἡ Σικυὼν ἔχει αὐτὴν ἐπιτετυπωμένην ἐπὶ τῶν νομισμάτων αὐτῆς.—2) Ὄρος ἠφαίστειον τῆς Λυκίας παρὰ τῇ Φασιλίδι, ἔνθα ὁ Βελλεροφόντης ἐφόνευσε τὴν Χίμαιραν (Σκύλαξ καὶ Κτησ. π. Pl. V. 27), καὶ ἠφαιστεία φάραγξ ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Κράγου ἐν Κιλικίᾳ (Στρβ. ΙΔ, 665).—3) χωρίον ὀχυρὸν ἐν Χαονίᾳ τῆς Ἠπείρου.

Χιόνη, θυγάτηρ τοῦ Βορέου καὶ τῆς Ὠρειθυίας, ἐκ τοῦ Ποσειδῶνος μήτηρ τοῦ Εὐμόλπου (Ἀπλλδ. Γ, 15, 2).

Χίονες, Κορίνθιος ἀγαλματοποιὸς τῆς 72 Ὀλυμπιάδος (490 π.Χ.), ὅστις ὡς διάσημος διὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους μνημονεύεται (Vitr. III, Praef. 2) καὶ ὡς ἐν ἄλλοις συνεργασθεὶς μετὰ τοῦ Διύλλου καὶ μετὰ τοῦ Ἀμυκλαίου σύμπλεγμα παριστῶν τὴν ἔριν τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τοῦ Ἡρακλέους περὶ τοῦ Τρίποδος. Τοῦ ἀντικειμένου τούτου πολλαὶ σώζονται παραστάσεις καὶ εἰς ἀνάγλυφα καὶ ἐπὶ ἀγγειογραφίας, πάντα ἔχοντα ἀρχαϊκὸν χαρακτῆρα, καὶ οὐχὶ ἀπιθάνως ἀντίγραφα κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ἀκριβῆ τοῦ πρωτοτύπου τοῦ Χιόνιδος. Ἓν τῶν γνωστοτάτων ἐστὶ τὸ ἀναγεγλυμμένον ἐπὶ μιᾶς τῶν ὄψεων μαρμαρίνης τριγωνικῆς βάσεως τρίποδος, διατηρουμένης εἰς τὸ Μουσεῖον τῆς Δρέσδης. Ἡ ἐργασία αὐτῆς φαίνεται χρόνων μεταγενεστέρων, ἀλλ' ἐπιτηδευομένη τὸν ἀρχαϊσμόν.

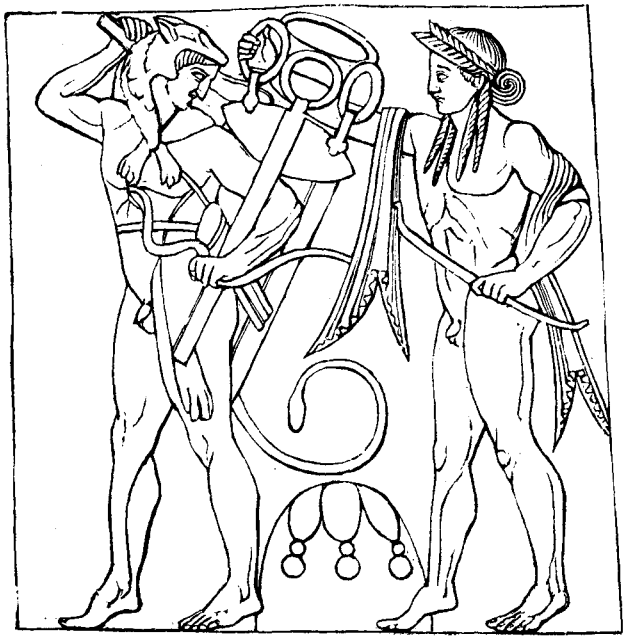

Χῖος (ἡ), μία τῶν ἐπισημοτάτων καὶ μεγίστων νήσων τοῦ Αἰγαίου πελάγους, πρὶν Αἰθαλία καὶ Μάκρις καλουμένη, κειμένη δὲ πρὸ τῆς Ἰωνίας ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ,

πρὸς τὰ βορειοδυτικὰ τῆς Σάμου, 60 στάδια ἀπέχουσα τοῦ ἀκρωτηρίου ὃ ἀποτελεῖ ἡ προεκβολὴ τοῦ ὄρους Μίμαντος. Ἐπιφάνειαν ἔχει ἡ νῆσος 18 ½ τετραγωνικῶν μιλίων, καὶ διακρίνεται ἐπὶ εὐφορίᾳ, τὸν ἄριστον παράγουσα πάντων τῶν Ἑλληνικῶν οἴνων, σῦκα, μαστίχην, καὶ ἔξοχον γῆν δι' ὑελοποιΐαν. Τὸ ἔδαφος αὐτῆς ἐστὶν ὀρεινὸν, καὶ τὸ ὑψηλότερον ὄρος ἐκαλεῖτο Πελιναῖον, μετὰ ναοῦ τοῦ Διὸς (Ὁμ. Ὀδ. Γ, 270)· τὸ δὲ νοτιανατολικὸν ἀκρωτήριον Ποσειδώνιον, καὶ τὸ νότιον Φαναὶ (νῦν Φανά). Οἱ ἀρχαιότατοι Χῖοι ἦσαν Πελασγοὶ Τυρρηνοὶ ἢ Λέλεγες, οἷς προσετέθησαν ἔπειτα καὶ Κρῆτες, Κᾶρες, καὶ Εὐβοεῖς, μέχρις οὗ τέλος τὴν νῆσον κατέλαβον Ἴωνες. Ἡ πρωτεύουσα τῆς νήσου, Χίος, ἀπετέλει μέρος τοῦ Ἰωνικοῦ δεσμοῦ, εἶχεν ἐξαίρετον λιμένα ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀνατολικῆς ἀκτῆς, ἦν μία τῶν πόλεων αἵτινες ἀντεποιοῦντο τὴν τιμὴν τῆς γεννήσεως τοῦ Ὁμήρου, καὶ πατρὶς τοῦ τραγικοῦ ποιητοῦ Ἴωνος, τοῦ ἱστοριογράφου Θεοπόμπου, τοῦ χαλκουργοῦ Γλαύκου (580 π. Χ. Ἡρδ. Α, 25. — Παυσ. Α, 16), τοῦ ἀγαλματοποιοῦ Βρυπάλου (Pl. XXXVI, 5). Βορειότερον τῆς πόλεως ἔκειτο τὸ Δελφίνιον μετὰ καλοῦ λιμένος (νῦν Δελφίνι), καὶ εἰς τὴν δυτικὴν ἀκτὴν ἡ Βολεσσὸς (νῦν ὁμ.) (Στρβ. ΙΔ, 645).

Χιτών, τὸ πρῶτον καὶ ἁπλούστατον ἔνδυμα τοῦ Ἕλληνος, ἐκ διαφόρου ὕλης, κατὰ διάφορον σχῆμα καὶ κατὰ διαφόρους τρόπους φερόμενος. Καὶ ὁ μὲν τῶν ἀπόρων καὶ τῶν χειρωνακτῶν ἦν ἐξ ἐρίου, ὁ δὲ τῶν πλουσίων καὶ ἀνωτέρων τάξεων ἐκ λινοῦ. Ὁ τῶν Ἀσιανῶν Ἑλλήνων, ἰδίᾳ τῶν Καρῶν (Ἡρδ. Ε, 87) ἦν μακρὸς καὶ πολλάκις ποδήρης, ὁ δὲ τῶν Λακώνων καὶ πάντων τῶν Δωριέων βραχύς. Οἱ Ἀθηναῖοι, καθ' ὃ Ἴωνες, ἔφερον τὸ πρῶτον εἶδος, καὶ μόνον ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ἐβράχυνον αὐτὸν ἐπὶ τὸ δωρικώτερον (Θουκ. Α, 6). Παρὰ τοῖς ἀνδρᾶσιν ὁ χιτὼν ἐφέρετο ἐν χρῷ (ἐπὶ τοῦ γυμνοῦ), αἱ δὲ γυναῖκες φαίνεται ἔκ τινων ἔργων τῆς τέχνης ὅτι ἔφερον καὶ χιτώνιον ὑπ' αὐτόν. Τῶν Ἀσιανῶν ὁ μακρὸς χιτὼν ἦν ἐν γένει χειριδωτὸς, ἔχων τὰς χειρίδας (κόρας λεγομένας) μακρὰς μέχρι τῶν χειρῶν. Ὁ δὲ τῶν Ἑλλήνων εἶχεν αὐτὰς βραχείας, οὐχὶ συνεραμμένας, ἀλλὰ μόνον διὰ πορπῶν συνεχομένας. Κατὰ τοὺς μετέπειτα χρόνους μάλιστα

α

β

γ

δ

ε

ζ

διεκρίνετο ὁ χιτὼν τῶν ἐλευθέρων ἀπὸ τοῦ τῶν δούλων, καὶ ὁ τρόπος τοῦ φέρειν αὐτὸν, κατὰ τοῦτο, ὅτι ὁ μὲν τῶν πρώτων ἦν ἀμφιμάσχαλος (α), δηλαδὴ ἦν συνερραμμένος ἢ συμπεπορπημένος εἰς ἀμφοτέρας τὰς μασχάλας, ὁ δὲ τῶν δούλων ἑτερομάσχαλος (β), καλύπτων μόνον τὴν ἀριστερὰν, τὴν δὲ δεξιὰν ἀφίνων γυμνὴν, πρὸς εὐκολίαν τῆς ἐργασίας. Ὅτε κατήρχετο εὐθὺ μέχρι τῶν ποδῶν, ἐλέγετο ὀρθοστάδιος (γ)· ἀλλὰ συνήθως (Πολυδ. Ζ, 48) ἐζώνυτο περὶ τὴν ὀσφύν. Τὸ αὐτὸ ὁμοίως ἐγίνετο καὶ ὡς πρὸς τὸν γυναικεῖον· ἀλλ' οὗτος ἐφέρετο ὑπὸ τῶν ἐπισήμων γυναικῶν μακρότερος ἢ ποδήρης, καὶ τότε ἢ ἐσύρετο πρὸς τὰ ἄνω καὶ ἐρρίπτετο ὑπὲρ τὴν ζώνην, καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ τοῦτο ἐλέγετο κόλπος, (δ), ἢ ἤρετο ὑπὲρ τὰς μασχάλας, καὶ τὸ περισσεῦον μέρος ἐρρίπτετο ὑπὲρ τὸ στῆθος καὶ τοὺς ὤμους, καὶ τοῦτο πιθανώτατα ἦν ἡ λεγομένη διπλοΐς (ε). Ὑπὲρ τὸν χιτῶνα ἔφερον οἱ Ἕλληνες, ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες, καὶ ἱμάτιον, καὶ ἀχίτων μὲν ἦν ὁ φέρων ἱμάτιον μόνον καὶ οὐχὶ χιτῶνα, μονοχίτων δὲ ὁ χιτῶνα μόνον καὶ οὐχὶ ἱμάτιον. Οὕτως ἐνεφανίζοντο συνήθως αἱ Σπαρτιάτιδες κόραι καὶ εἰς τὸ κοινὸν καὶ εἰς τὰ γυμνάσια, δι' ὃ καὶ γυμναὶ (ζ) ὑπὸ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἐλέγοντο (Πλουτ. Λυκ. ΙΔ)· καὶ ἐπειδὴ ὁ μέχρι τῶν γονάτων βραχὺς αὐτῶν χιτὼν ἦν κατὰ τὸ ἓν πλάγιον ἄρραφος, ἐλέγοντο καὶ φαινομηρίδες (Πολδ. Ζ, 55). Ἴδ. ἐσθής.

Χιτώνεα, ἑορτὴ τῆς Ἀρτέμιδος, τελουμένη ἐν Ἀττικῇ καὶ ἐν Συρακούσαις, κατά τινας διὰ τὸν χιτῶνα αὐτῆς (ἴσως προσφερόμενόν τινα ἐτησίως ὡς τὸν πέπλον τῆς Ἀθηνᾶς), κατ' ἄλλους ἐκ τῆς ἐν τῇ Ἀττικῇ κώμης Χιτώνης (Σχλ. εἰς Κλμχ. Ὕμν. Ἀρτ. 78.—Ἀθν. ΙΔ, 629. — Στφ. Βζ.).

Χιωνίδης, Ἀθηναῖος, μνημονεύεται περὶ τὰ 450 π. Χ. ὡς «πρωταγωνιστὴς τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας», κατά τινας ὁ πρῶτος κωμῳδίας ποιήσας ἐπὶ τὸ τεχνικώτερον. Ἴσως ὅμως πιθανώτερον διακεκριμένος ὑποκριτὴς τῶν πρωτευόντων προσώπων τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας. Ὅπως δήποτε ὅμως ἐποίει καὶ αὐτός, διότι σώζονται ἐκ δραμάτων του ὀλίγα τινὰ ἀποσπάσματα (Meineke Hist. Crit. Com. Gr.).

Χλαῖνα, χονδρὸν ὕφασμα τετράγωνον ἢ στρογγύλον, ῥιπτόμενον ἐν καιρῷ ψύχους ὑπὲρ τὸν χιτῶνα καὶ περὶ ὅλον τὸ σῶμα, συνήθως ὑπὸ τὴν δεξιὰν μάλην εἰς τὸν ἀριστερὸν ὦμον φερόμενον, ἐν ᾧ τὸ ἄλλο ἄκρον ἐκρέματο περὶ τὸν ἀριστερὸν βραχίονα. Τὸ αὐτὸ καὶ ἱμάτιον, καὶ προσέτι καὶ τρίβων, ὅταν ἦτο κατωτέρας ποιότητος.

Χλαμὺς, ἐπίβλημα βραχύτερον, λεπτότερον καὶ κοσμητικώτερον τοῦ ἱματίου ἢ τῆς χλαίνης, ἀρχικῶς ἐν χρήσει παρὰ τοῖς ἱππεῦσι, μάλιστα ἐν Θεσσαλίᾳ καὶ Μακεδονίᾳ,

εἶτα δ' ἐκεῖθεν καὶ παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις ἐπικρατῆσαν εἰς τοὺς ἱππεῖς, ἰδίως δὲ παρὰ τοῖς ἐφήβοις, οἵτινες δὲν ἔπρεπε νὰ σύρωσι μακρὰ ἱμάτια (Ἱερ. π. Στοβ. ΣΛΖ). Ἡ χλαμὺς ἦν οὐχὶ τετράγωνος, ὡς τὸ ἱμάτιον, ἀλλ' ἐπιμήκης, πλατεῖα μᾶλλον ἢ μακρὰ, καὶ τὰ ἑκατέρωθεν ἄκρα αὐτῆς ἐλέγοντο πτερά. Ἐφέρετο δὲ πορπουμένη περὶ τὸν τράχηλον κατὰ τὸ μέσον τῆς μιᾶς τῶν μα-

κρῶν αὐτῆς πλευρῶν, καὶ κατὰ τὴν χρείαν, ἢ ἐρρίπτετο ἐπὶ τὰ νῶτα (α), ἢ ἐκάλυπτε κατ' ἄλλην θέσιν τὸ σῶμα (β). Ἦν δὲ διαφόρων χρωμάτων κατ' ἀρέσκειαν, καὶ διαφόρου λεπτότητος, καὶ πολλάκις ἐκοσμεῖτο διὰ παρυφῆς κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον πλουσίας. Ἕφερον δὲ χλαμύδας καὶ γυναῖκες ἐνίοτε (Virg. Æ, IV, 139.—Tac. Ann. XII, 56). Ἐν γένει ὁμως παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις χρῆσις δὲν ἐγίνετο τῆς χλαμύδος. Εἰς τὸν Τιβέριον, παιδίον ἔτι, ἐδόθη, παρὰ πᾶσαν τάξιν, χλαμὺς ὡς ἀσυνήθης τις κολακεία καὶ περιποίησις (Sert. Tiv. VI).

Χλεδών (ὁ), κόσμημα τῶν βραχιόνων ἢ τοῦ τραχήλου· προσέτι καὶ τῶν ἵππων (Ἀθην. ΙΒ, 585.—Διόδ. ΙΗ).

Χλόη, ἐπώνυμον ὑφ' ὃ ἡ Δήμητρα συνελατρεύετο ἐν Ἀθήναις μετὰ τῆς Κουροτρόφου Γῆς. Τὸ δ' ἱερὸν τὸ περιέχον αὐτῶν τὰ ἀγάλματα ἦν παρὰ τῇ εἰσόδῳ τῆς Ἀκροπόλεως. Ἐλέγετο δὲ ἄλλως καὶ Εὔχλοος ἡ Δήμητρα (Σχλ. Σφκλ. Οἰδ. Κολ. στχ. 1600.—Παυσ, Α, 22, 1.—Ῥαγκ. Τοπγρ. Ἀθ. Ἄπαντ. ΙΗ, σλ. 94).

Χλῶρις, 1) θυγάτηρ τοῦ Ἀμφίονος, βασιλέως τῶν Θηβῶν, ἢ τοῦ Ὀρχομενοῦ (Ὁμ. Ὀδ. Λ, 281) καὶ τῆς Νιόβης, ἐκγονος τοῦ Ἰασίου, γυνὴ τοῦ Νηλέως, καὶ μήτηρ τοῦ Χρομίου, Περικλυμένου, Νέστορος, καὶ τῆς Πηροῦς (Διόδ.— Παυσ.). Χλωρὶς (Ἀπλλδ. Α, 9, 9).—2) Κατ' Ὀβίδιον (Fab. V, 191), ἣν θεὰ τῆς χλοερᾶς βλαστήσεως, γυνὴ τοῦ Ζεφύρου καὶ μήτηρ τοῦ Καρποῦ.

Χνόη, ἴδ. Χοινίκη.

Χνουβὶς (ἡ), πόλις τῆς Θηβαΐδος ἐν τῇ ἄνω Αἰγύπτῳ, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Νείλου, ἐν ᾗ κυρίως ἐλατρεύετο ὁ Ἀνουβις ἢ Κνέφις (Πτλμ. Δ, 5).

Χοάθρας (ὁ), ὄρος τῆς Μηδίας, συνεχόμενον μετὰ τοῦ Ζάγρου (Πτλμ.).

Χόανα (τὰ), πόλις τῆς Μηδίας (Πτλμ.). Ἡ αὐτὴ καὶ Χαύων.

Χοάνη καὶ **χόανος** (ὁ), 1) τὸ κοίλωμα τῆς καμίνου τῶν χαλκέων, ἔνθα ἀνελύετο ὁ χαλκὸς (Ὁμ. Ἰλ. Σ, 470).—2) Ὁ πήλινος τύπος μετάλλων, νομισμάτων, κτλ.

Χοάσπης, 1) ποταμὸς ἐν τῇ Σουσιανῇ τῆς Περσίας, παραρρέων τὰ Σοῦσα, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Εὐφράτην ὀλίγον κατωτέρω τοῦ μέρους ἔνθα ὁ Τίγρις ἑνοῦται μετ' αὐτοῦ. Τὸ ὕδωρ αὐτοῦ ἐθεωρεῖτο ὡς καθαρώτατον, καὶ ἐξ αὐτοῦ ἔπινον οἱ βασιλεῖς τῶν Περσῶν, φέροντες αὐτὸ μεθ' ἑαυτῶν εἰς ἀργυρᾶς στάμνους (Ἡρδ. Α, 188. — Στρβ. —Διον. Πργ. 1073). — 2) Ποταμὸς τῆς Ἰνδικῆς, ῥέων διὰ τῶν Παροπαμισάδων, καὶ ἐκβάλλων εἰς Κοφῆνα, τὸ δυτικὸν παραπotάμιον τοῦ Ἰνδοῦ. Νῦν Χόνα (Στρβ. ΙΕ, 697.—Curt. VIII, 10, 22). Πιθανῶς ὁ αὐτὸς ὁστις Χόης λέγεται ὑπὸ τοῦ Ἀρριανοῦ (Α, 23, 2).

Χόες, ἴδ. Διόνυσος.

Χόης, ἴδ. Χοάσπης.

Χοινίκη, χοινικὶς, Χοίνιξ (ὁ), καὶ Χνόη. 1) Σιδηροῦς κύκλος ἑστερεωμένος ἐπὶ τοῦ τροχοῦ, δι' οὗ διέρχεται ὁ ἄξων.—

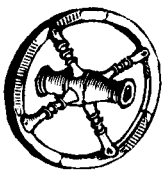

2) Σιδηροῦς κρίκος εἰς στερέωσιν διαφόρων μηχανῶν — 3) Ὁ χρησιμεύων κύκλος ὡς βάσις τοῦ διαδήματος.— 4) ὁ σιδηροῦς κρίκος τῶν δεσμῶν (Ἀρστφ. Πλτ. 276).

Χοίνιξ (ὁ), 1) μέτρον χωρητικότητος τεσσάρων, ὡς φαίνεται, κοτυλῶν, εἰ καὶ ἐνίοτε, ἴσως ἀνακριβῶς, μνημονεύεται καὶ εἰς τρεῖς, ἢ καὶ εἰς ἑπτὰ κοτύλας ἀντιστοιχοῦν (Ἡρδ. Ζ, 187.—Πολδ. Δ, 23. —Γαλην. Ζ, 9). Ὅθεν καὶ χοίνιξ ἐν γένει ὁ ἐπιούσιος ἄρτος, ὅσος ἀρκεῖ διὰ μίαν μόνην ἡμέραν (Ὁμ. Ὀδ. Τ, 28. — Θουκ. Δ, 16 — Αἰλ. Π. Ἱ. Α, 26.— Ἀθήν. Γ, 98. Δ, 272).—2) Ἴδ. Χοινίκη.

Χοιράδες, 1) νῆσοι μικραὶ καὶ βραχώδεις ἀπέναντι τοῦ Ταράντου ἐν τῇ κάτω Ἰταλίᾳ (Θουκ. Ζ. 33). Νῦν Ἅγ. Ἀνδρέας καὶ Πελαγία.—2) Ἀρχαῖον ὄνομα τῆς πόλεως Φαρνακείας ἐν Ἀσίᾳ (Στφ. Βζ.).

Χοιρέαι, χωρίον πρὸς τῇ Ἐρετρίᾳ ἐν Εὐβοίᾳ, οὐ μακρὰν τῶν Τεμπῶν (Ἡρδ. ΣΤ, 101).

Χοιρίλος, 1) εἷς τῶν ἀρχαιοτάτων τραγικῶν ποιητῶν ἐν Ἀθήναις, ἀνταγωνιζόμενος πρὸς τὸν Πρατίναν, τὸν Φρύνιχον καὶ τὸν Αἰσχύλον ἤδη ἀπὸ τῆς 64ης ὀλυμπιάδος (524 π. Χ.). Φαίνεται δ' ὅτι περιωρίσθη μᾶλλον εἰς τὸ σατυρικὸν δρᾶμα, ὃ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς μία τῶν πηγῶν τῆς τραγῳδίας. Ἀποσπάσματα αὐτοῦ δὲν διετηρήθησαν (Παυσ. Α, 14).)— 2) Σάμιος, ἐπικὸς ποιητής, κατὰ τὸ 404. Ἔγραψεν ἔπος Περσηΐδα, οὗ οὐδὲν σώζεται, οὐδὲ πολλὴ ἀξία εἰς αὐτὸ ἀποδίδεται.

Χόλαργος, χωρίον καὶ δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἀνήκων εἰς τὴν Ἀκαμαντίδα φυλήν. Οἱ δημόται Πολαργεῖς.

Χόλλη, πόλις τῆς Συρίας, κειμένη μεταξὺ Παλμύρας καὶ Ῥεσάφης Πτλμ.)

Χολλίδαι, δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἀνήκων εἰς τὴν Ἀκαμαντίδα φυλὴν (Σουίδ.— Στφ. Βζ).

Χομαροί. Λαὸς τῆς Βακτριανῆς ἐν Ἀσίᾳ (Πτλμ.).

Χοραύλης, ὁ τὸν θεατρικὸν χορὸν διὰ τοῦ αὐλοῦ συνοδεύων, καὶ διὰ διπλοῦ αὐλοῦ, ὡς ἡ εἰκών, κατ' ἀρχαῖον ἄγαλμα, φέρον ἐπὶ τῆς βάσεως τὴν λέξιν ΧΟΡΑΥΛΗΣ. Ἀλλὰ καὶ ὁ ἐν χορῷ μετ' ἄλλων αὐλῶν (Στρβ. ΙΖ, 1146).

Χορεία, ἡ ἐν κύκλῳ (κύκλιος) ὄρχησις μετ' ᾄσματος, ἡ καὶ μέχρι τοῦδε ἐν Ἑλλάδι ἐπικρατοῦσα. «Ἅπτονται δὲ τοὺς ἐφεξῆς ἀλλήλων ἀτρέμα περιϊόντας, ὥσπερ ἐν χορείᾳ» (Πλουτ. Ἐκλ. Χριστ.)· «χορεία γε μὴν ὄρχησίς τε καὶ ᾠδὴ ξύνολόν ἐστι» (Πλατ. Νομ. Β). Ἡ εἰκὼν ἐκ τοιχογραφίας τοῦ βαλανείου τοῦ Τίτου. Ἐν Πομπηίᾳ ἑτέρα τοιχογραφία παρίστησι τὰς χεῖρας ἐναλλὰξ συνδεδεμένας ὡς εἰς τὴν παρ' ἡμῖν Τράτταν.

Χόρευσις, ἴδ. Ὄρχησις.

Χορηγεῖον καὶ Χορήγιον, τὸ μέρος ἔνθα παρεσκευάζετο καὶ ἐγυμνάζετο ὁ χορὸς τοῦ θεάτρου (Δμσθ. πρπρσβ. 200.— Vitr. V, 9, 1).

(Ἰδ. Χοραύλης).

Χορηγία, ἡ ἐγκύκλιος λειτουργία (ἴδ.) ἤτοι τακτικὴ δαπάνη εἰς ἣν οἱ ἰδιῶται ὑπεβάλλοντο ἐν Ἀθήναις πρὸς καταρτισμὸν καὶ ἐκγύμνασιν τῶν διὰ δημοσίας ἑορτὰς ἀπαιτουμένων χορῶν. Ἦσαν δ' οἱ χοροὶ οὗτοι θεατρικοὶ κατὰ τὰ Διονύσια, ὑποδιαιρούμενα εἰς τὰ ἐν ἀγροῖς ἢ ἐν Πειραιεῖ ἐτησίως κατὰ Ποσειδεῶνα τελούμενα, τὰ Λήναια κατὰ Γαμηλιῶνα, τ' Ἀνθεστήρια κατ' Ἀνθεστηριῶνα, καὶ τὰ μεγάλα Διονύσια ἀνὰ πᾶν τρίτον ἔτος κατ' Ἐλαφηβολιῶνα (Δμσθ. Μλδ. 517). Κατὰ δὲ τὰ Παναθήναια τὰ μεγάλα, τελούμενα κατὰ πενταετηρίδα τὸν Ἑκατομβαιῶνα, καὶ τὰ μικρά, κατὰ τριετηρίδα τὸν Θαργηλιῶνα, πιθανῶς αὐτὰ τὰ καὶ

Θαργήλια λεγόμενα, ὁ χορὸς ἦν ἁπλῶς κύκλιος, ἢ πυρριχιστῶν (Λυσ. π. δωροδ.). Ἕνα μῆνα μεθ' ἑκάστην ἑορτὴν ἐπρότεινεν ἑκάστη φυλὴ τὸν ἴδιον αὐτῆς χορηγὸν («ἔφερε ἀρχηγόν»). διὰ τὴν ἑπομένην περίοδον, λαμβανόμενον κατὰ τὴν τάξιν τῆς περιουσίας καὶ τῶν δημοσίων αὐτοῦ ὑποχρεώσεων (Ἀνδοκ. Μστρ. 132), καὶ ἕνα μῆνα πρὸ τῆς ἑορτῆς ὁ ἁρμόδιος ἄρχων, ὁ ἐπώνυμος διὰ τὰ μεγάλα Διονύσια, ὁ βασιλεὺς διὰ τὰ Λήναια, οἱ ἀθλοθέται διὰ τὰ Παναθήναια (Δμσθ. Μειδ. 513), ἐκλήρου δι' ἕκαστον ἕνα αὐλητὴν καὶ διδάσκαλον (Δμσθ. κ Λακρ. 940. — Πολδ. Η, 90). Ὁ χορηγὸς δὲ, λαμβάνων καὶ ποσότητά τινα (Δμσθ. κ. Βοιωτ. 597), ὤφειλεν αὐτὸς νὰ ἐκλέγῃ τοὺς χορευτὰς, πολίτας Ἀθηναίους, νὰ προμηθεύῃ διδασκαλεῖον ἢ χορήγιον αὐτοῖς (Ὑπόθ. Δμσθ. κ. Μειδ.), νὰ τρέφῃ αὐτοὺς κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἀσκήσεως, νὰ μεριμνᾷ περὶ ταύτης, καὶ νὰ προνοῇ περὶ τῆς ἀξιοπρεποῦς τοῦ χοροῦ ἐμφανίσεως (Ἀντιφ. π. χορευτ. 11). Εἷς τῶν λόγων τοῦ Ἀντιφῶντος (π. χορευτοῦ) ἐστὶ κατηγορία πατρὸς κατὰ χορηγοῦ, ὅστις δοὺς εἰς τὸν υἱόν του φάρμακον ἵνα βελτιώσῃ τὴν φωνήν του, τὸν ἐθανάτωσεν. Ἦν δ' ἡ δαπάνη τῆς χορηγίας πολλάκις ἀνάλογος πρὸς τὴν προθυμίαν καὶ τὴν φιλοτιμίαν τοῦ χορηγοῦ. Οὕτως ἀναφέρεται δαπάνη 5000 δραχμῶν διὰ δύο τραγικοὺς χορούς, ἄλλοτε 3000 δι' ἕνα μόνον, 2000 διὰ χορὸν ἀνδρῶν, ὁμοίως 3000 διὰ χορὸν κύκλιον, 800 διὰ πυρρίχην. Ὁ δὲ χορὸς αὐλητῶν ἦν ἔτι δαπανηρότερος (Λυσ.π.τ. Ἀρστφ. χρημ.—Ἀπολ. δωροδ.—Δμσθ. κ.Μειδ. 565). Ὁ Δημοσθένης ἐθελοντὶ χορηγήσας εἰς τὰ Διονύσια, ἔδωκε τοῖς χορευταῖς, πρὸς λαμπροτέραν ἐπίδειξιν καὶ χρυσοῦς στεφάνους νὰ φέρωσι (Δμσθ. Μειδ. 519). Εἰς χοροὺς παίδων ὁ χορηγὸς ὤφειλε νὰ μὴ ᾖ νεώτερος τῶν 40 ἐτῶν (Αἰσχ. κ. Τιμ. 5. — Ἰσαῖ. π. Φιλοκτήτ.). Ἀπὸ Ὀλ. 93, γ (406 π. Χ.) ἐπετράπη ἡ συγχορηγία, καθ' ἣν ἀνὰ δύο πολῖται ὁμοῦ ἀνελάμβανον τὴν δαπάνην τῆς χορηγίας ἑκάστης φυλῆς. Ἡ εἰς τοὺς νικῶντας χορηγοὺς διδομένη ἀμοιβὴ ἦν τρίπους, ὃν οὗτοι ἀνέθετον τοῖς θεοῖς.

Χορτήνου πέτρα, βράχος ἀπότομος, φέρων φρούριον ἐπὶ τῆς κορυφῆς, ἐν τῇ Περαιτακηνῇ χώρᾳ ἐν Ἀσίᾳ (Ἀρρ. Ἀνδ. Δ, 21, 2).

Χορὸς. Ἡ λέξις, καθ' Ἡσύχιον ἀρχικῶς ἐδήλου τὸν κύκλον, καὶ ἑπομένως τὴν κυκλικὴν ὄρχησιν, ἐξ οὗ καὶ τὸν εὐρὺν χῶρον (πλατεῖαν κ.λ), εἰς ὃν καὶ αἱ ὀρχήσεις ἐξετελοῦντο. Ὑπὸ ταύτην τὴν σημασίαν πολλάκις ἀναφέρεται παρ' Ὁμήρῳ καὶ τοῖς ἀρχαίοις ποιηταῖς (Ὀδ. Θ, 256. Ἰλ. Ε, 590. Ὕμν. Ἀπλλ. Πύθ. 10.— Ἡσδ. Ασπ. 272). Συνωδεύετο δ' ὁ χορὸς ὑπὸ φόρμιγγος καὶ ᾄσματος. Κατὰ τὸν χαρακτῆρα τῆς θεότητος εἰς ἣς τὴν λατρείαν οἱ χοροὶ ἐξετελοῦντο διέφερον βεβαίως καὶ αὐτοί. Καὶ εἰς τιμὴν μὲν τῆς Ἀθηνᾶς, ἴσως καὶ τοῦ Ἄρεως, ἐχορεύοντο βεβαίως οἱ πυρρίχιοι, εἰς τιμὴν τοῦ Ἀπόλλωνος σπουδαῖαι ὀρχήσεις ὑπὸ παιάνων συνοδευόμεναι (Ὁμ. Ἰλ. Χ, 391. Ὕμν. Ἀπλλ. Πύθ.)· εἰς τὰς διονυσιακὰς ἑορτὰς πολλάκις ἤττον ἐμβριθεῖς καὶ συνεσταλμένοι. Ὁ Κρὴς Θαλῆς ἢ Θαλήτας ἀνέπτυξε καὶ ἐτελειοποίησεν εἰς ὑπόρχημα τὸν συνδυασμὸν τοῦ παιᾶνος μετὰ τῆς ὀρχήσεως· ὁ Ἀλκμὰν διῄρεσε τὴν ὄρχησιν μετὰ τοῦ ᾄσματος εἰς στροφὴν καὶ ἀντιστροφήν, ἐκτελουμένας προφανῶς ἐναλλὰξ ἐκ τῶν δύο ἡμίσεων τῶν χορευτῶν, καὶ ὁ Στησίχορος προσέθηκε τὴν ἐπῳδὸν, ἣν ἐξετέλουν βεβαίως ὁμοῦ οἱ δύο ἡμίχοροι παύοντες τοῦ ὀρχεῖσθαι, ὅθεν δύναται νὰ ὑποτεθῇ ὅτι καὶ τὸ ὄνομα, μὴ ὂν κύριον, ἐδόθη μετὰ ταῦτα εἰς τὸν Στησίχορον. Πιθανῶς δ' ἕκαστος τῶν ἡμιχόρων τοῦ Στησιχόρου (ἤτοι ἐν γένει τοῦ ἐν τῷ μέλλοντι τακτικῶς ὠργανισμένου χοροῦ) συνέκειτο ἐξ ὀκτὼ χορευτῶν, δι' ὃ καὶ ἐν Κατάνῃ ἱδρύθη αὐτῷ μνημεῖον ὀκτάγωνον, ἔχον ὀκτὼ κίονας καὶ ὀκτὼ βαθμίδας, καὶ ἐπεκράτησεν ἡ παροιμία «πάντα

ὀκτὼ» (Σουίδ.). Καὶ παρὰ μὲν τοῖς Δωριεῦσιν ἐξηκολούθησεν ὑπάρχουσα καὶ τελειοποιουμένη αὕτη ἡ ὑπ' ἄσματος συνοδευομένη ὄρχησις, διαιρουμένη ἰδίως εἰς τρία εἴδη, τὴν πυρρίχην, τὴν γυμνοπαιδικὴν καὶ τὴν ὑπορχηματικήν· καὶ ἄλλοτε μὲν ὠρχοῦντο ἰδίως ἕκαστον φῦλον καὶ ἑκάστη ἡλικία, ἄλλοτε δὲ ἐχόρευον νέοι καὶ νέαι ὁμοῦ τὸν καλούμενον εἱρμὸν (Λουκ. ὀρχ. 12). — Τὴν διονυσιακὴν δ' ὄρχησιν ὠργάνωσε καὶ ἐκανόνισεν ὁ Ἀρχίλοχος, δοὺς καὶ εἰς αὐτήν, ὡς εἰς τὸ ἆσμα αὐτῆς, τὸν διθύραμβον, τύπον ἀντιστροφικὸν (Ἡρδ. Α, 24. — Πινδ. Ὀλ. ΙΓ, 18). Ὁ χορὸς, ἐκ 50 ἀνδρῶν, ὠρχεῖτο τὸν κύκλιον, καὶ διονυσιακὴν πυρρίχην λεγόμενον, ψάλλων περὶ τὸν βωμὸν (Σιμωνδ. Ἐπίγρ. 58. — Τζέτζ. εἰς Λυκφρ.), ὅθεν καὶ κυκλιοδιδάσκαλοι οἱ τῶν διθυράμβων ποιηταὶ, καὶ Κυκλεὺς ὁ πατὴρ τοῦ Ἀρίωνος, ὅστις πρῶτος εἰσήγαγε σατύρους «ἔμμετρα λέγοντας», καὶ λέγεται ὁ πρῶτος εἰσηγητὴς «τοῦ τραγικοῦ τρόπου», δηλαδὴ πιθανῶς διθυράμβων σοβαρῶν καὶ σεμνῶν· ὁ δ' Ἑρμιονεὺς Λάσος ἐξ ἐναντίας εἰσήγαγεν εἰς τὸν διθύραμβον σκώμματα, ἀπέσεισε τὸν ἀντιστροφικὸν τύπον, καὶ ἐφήρμοσε τὸν τρόπον τοῦτον καὶ εἰς ἄλλα πλὴν τῆς διονυσιακῆς λατρείας. Ὅτε δ' ἴσως ἡ ἐπὶ τὸ κωμικώτερον παρέμβασις τῶν θεατῶν, καὶ μάλιστα ἡ ἐξ ἀμάξης τῶν ἐκ τῶν χωρίων προσερχομένων εἰς τὰς ἀστειότητας τῶν διονυσιακῶν ᾀσμάτων καὶ εἰς τὴν συνοδεύουσαν αὐτὰ μιμητικὴν, ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὴν ἐπίνοιαν τῆς παραστάσεως ὁμιλούντων καὶ δρώντων ὑποκριτῶν, τότε τὸν ἁπλοῦν διθύραμβον διεδέχθη τὸ δρᾶμα, οὗ, ἐπὶ ἱκανὸν χρόνον ἔτι, καὶ διὰ τὴν τραγῳδίαν, ἐν ὅσῳ ὑπῆρχε δραματικὴ ποίησις ἐν Ἑλλάδι, ἀπετέλει σπουδαῖον μέρος. Ἀλλὰ ταχέως μετὰ τὴν μεταρρύθμισιν ταύτην κατήντησε καὶ ὁ διάλογος καὶ ὁ χορὸς νὰ μὴ ἔχωσιν «οὐδὲν πρὸς Διόνυσον» (Ἀποστόλ. 15, 42). Παρ' Εὐριπίδῃ ἐνίοτε, πλὴν τοῦ χοροῦ, ψάλλουσι καὶ τὰ πρόσωπα τοῦ δράματος τὰς λεγομένας «ᾠδὰς ἀπὸ σκηνῆς» (Φωτ. λξ. μονῳδία. — Ἀριστφ. Βτρχ. 944). Ὁ συνήθης ἀριθμὸς τῶν προσώπων τοῦ χοροῦ τῆς τραγῳδίας, ἀπὸ τοῦ Σοφοκλέους καὶ μετὰ ταῦτα, ἦν 15 (Σφλ. Ἀριστφ. Ἱππ. 586. Ὀρν. 298. — Πολδ. Δ, 108). Διηγεῖται δ' ὁ Πολυδεύκης (Δ, 110) τὸ ὀλίγον πιστευτὸν, ὅτι πρὶν ὁ χορὸς συνέκειτο ἐκ πεντήκοντα προσώπων, ὡς ἐν γένει εἰς τοὺς διθυράμβους πρὶν ἢ ἀναπτυχθῶσιν εἰς δρᾶμα· ἀλλ' ὅτε τὸ κοινὸν τῶν Ἀθηναίων, εἰς τὴν παράστασιν τῶν Εὐμενίδων τοῦ Αἰσχύλου εἶδε 50 Ἐρινύας εἰσορμούσας εἰς τὴν ὀρχήστραν, τοσοῦτον ἐτρόμαξε καὶ ἐθορυβήθη, ὥστε διὰ νόμου ἔκτοτε συνεστάλη ὁ ἀριθμὸς τῶν χορευτῶν εἰς 12 κατ' ἀρχὰς, ὑπὸ τοῦ Σοφοκλέους, εἶτα (Σουίδ. λ. Σοφοκλῆς) αὐξηθέντας εἰς 15. Πιθανῶς ὁ ἀριθμὸς τῶν χορευτῶν ἦν ἀόριστος κατ' ἀρχὰς, καὶ ἐξηρτᾶτο ἀπὸ τοῦ ποιητοῦ, ἢ τοῦ τὸ δρᾶμα παρασκευάζοντος ὁ καταρτισμὸς αὐτοῦ· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ χορηγία ἦν λειτουργία (ἴδ. χορηγία), διὰ τοῦτο ἐπάναγκες ἦν νὰ καθορισθῇ ὁ ἀριθμὸς, ἴσως ὁ κατώτερος ὅρος αὐτοῦ, ἵνα ᾖ γνωστὴ ἡ ὑποχρέωσις ἣν ὁ πολίτης δὲν ἐδικαιοῦτο νὰ ὑπεκφύγῃ. Τινὲς (Welker) ὑπέθεσαν τὸ οὐχὶ ἀπίθανον, ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν 50 ἐξηκολούθησεν ὑφιστάμενος εἰς τὰς τριλογίας, καὶ ἀνὰ 12 παρίσταντο εἰς ἑκάστην τῶν τριῶν τραγῳδιῶν καὶ 12 εἰς τὸ σατυρικὸν δρᾶμα, μετὰ 2 ἡγεμόνων, ἑνὸς τοῦ τραγικοῦ, καὶ ἑνὸς τοῦ σατυρικοῦ χοροῦ, μὴ δυναμένων νὰ ταυτίζωνται εἰς τὸ αὐτὸ πρόσωπον. Τοῦ κωμικοῦ χοροῦ τὰ πρόσωπα ἦσαν 24 (Σχλ. Ἀριστφ. Ἀχρν. 210. Ὀρν 298. Ἱππ. 586. — Πολδ. Δ, 109. — Τζέτζ. περλγμ. εἰς Λκφρ.), ἴσως διότι ἡ κωμῳδία τριλογίας δὲν εἶχε, καὶ προσέτι διότι, πρὸς μείζονα τέρψιν, ὁ ἥμισυς συνίστατο ἐκ γυναικῶν. — Εἰσήρχετο δ' ὁ χορὸς εἰς τὴν ὀρχήστραν διὰ τῆς δεξιᾶς (τοῖς θεαταῖς) παρόδου, ἐκτὸς ἂν, ὅπερ σπάνιον, διὰ τὴν τραγῳδίαν παρίστα οὐχὶ ἐγχωρίους, ἀλλὰ ξένους ἀφικνουμένους, ὅτε εἰσήρχετο

διὰ τῆς ἀριστερᾶς. Προέβαινον δ' ἐν παρατάξει, ἀνὰ τρεῖς κατὰ μέτωπον, ὅπερ ἐλέγετο κατὰ ζυγὰ, ἢ ἀνὰ πέντε, κατὰ στοίχους (Πολδ. Α, 108). Ἡ εἴσοδος αὐτὴ ἐλέγετο πάροδος, ἡ δὲ τελευταία ἀποχώρησις ἄφοδος. Ἐνίοτε ἀπεσύροντο προσωρινῶς ἐπὶ τῆς παραστάσεως, ὅπερ ἐκαλεῖτο μετάστασις, καὶ πάλιν ἐπανήρχοντο, ὅπερ ἦν ἐπιπάροδος. Εἷς τῶν χορευτῶν ἦν ὁ κορυφαῖος, ἐν τοῖς πρώτοις χρόνοις αὐτὸς ὁ χορηγὸς (Ἀθην. ΙΔ' 633.—Σουίδ. λ. χορηγὸς), καὶ, ὅτε εἰσήρχετο, κατεῖχε τὴν ἀριστερὰν θέσιν τῆς μέσης γραμμῆς, ἣν ὁ τρίτος ἀριστεροῦ ὅτε ἦσαν εἰς πέντε 5 γραμμὰς κατὰ βάθος καὶ τρεῖς κατὰ μέτωπον. Ἐκ τούτου οἱ τοῖς θεαταῖς πλησιέστεροι ἐλέγοντο ἀριστεροστάται, οἱ τῇ σκηνῇ δεξιοστάται, καὶ οἱ μέσοι κρασπεδῖται, ἢ ὑποκόλπιοι τοῦ χοροῦ (Πολδ. Β, 161. Δ, 107. — Φώτ. Σλ. 216.—Πλουτ. Συμπ. Ε, 5. — Ἡσύχ.). Ὁ κορυφαῖος ἀνέβαινεν εἰς τὰς βαθμίδας τῆς θυμέλης κατὰ τὸ κέντρον τῆς ὀρχήστρας, καὶ ἐκεῖθεν διηύθυνε τὰ ᾄσματα καὶ τὰς κινήσεις τοῦ χοροῦ, ὅστις, διαιρεθεὶς εἰς δύο ἡμιχόρους, κατελάμβανε τὰ δύο πέρατα τοῦ ἡμικυκλίου τοῦ κοίλου (ἴδ. Θέατρον), καὶ πρὸς αὐλὸν ἢ κιθάραν ᾄδων ἕκαστος τῶν ἡμιχόρων, ἤλλασσε δι' ὀρχηστικοῦ βήματος, καλουμένου ἐμμέλεια, τὴν θέσιν του πρὸς τὸν ἕτερον ἡμίχορον· οὗτος δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ συγχρόνως κατελάμβανε τοῦ πρώτου τὴν θέσιν, διερχόμενος ὀπίσω αὐτοῦ. Τὴν δ' ἐπῳδὸν ἔψαλλον οἱ δύο ἡμίχοροι ὁμοῦ, ἑνούμενοι εἰς ἕνα χορόν.

Χόρτος (ὁ), ἔκτασις περιωρισμένη ὑπὸ δένδρων ἢ περιφράγματος, ἢ αὐλὴ εἰς ἣν ἐφυλάττοντο τὰ ζῷα, ἦσαν οἱ σταῦλοι, ἡ βοσκὴ, καὶ αἱ ἀκαθαρσίαι αὐτῶν (Ὁμ. Ἰλ. Λ. 774, Ω, 640). Ἐκεῖθεν καὶ χόρτος τὸ χορτάριον. Ἡ εἰκὼν παρίστησι τὸν χόρτον ἢ τὴν αὐλὴν τοῦ σταύλου τῆς Κίρκης, ἔνθα ἐνεκλείσθησαν οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Ὀδυσσέως ὅτε μετεμορφώθησαν εἰς χοίρους, κατ' ἀρχαῖον χειρόγραφον τοῦ Βιργιλίου.

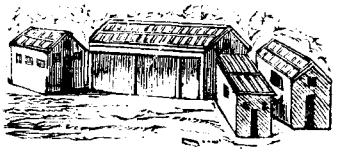

Χοῦς, χοεύς, μέτρον ῥευστῶν, κατά τινας ταὐτόσημον ὑπὸ τοὺς δύο τούτους τύπους· ἀλλὰ κατὰ Σουίδαν (λ. χοὺς), ὁ μὲν χοῦς περιελάμβανε 2 ξέστας(=4κοτύλας, περίπου μίαν σημερινὴν λίτραν), ὁ δὲ χοεὺς ἦν τριπλάσιος. Ἦν δ' ὁ χοῦς καὶ ἰδιαίτερον σχῆμα ἐκτώματος, ἐν χρήσει εἰς τὰ δεῖπνα (Ἀρστφ. Ἀχρν. 1086), καὶ ἐδίδετο ἐν Ἀθήναις ὡς ἔπαθλον κατὰ τὴν διονυσιακὴν ἑορτὴν τὴν καλουμένην Χόας, καὶ τελουμένην τῇ 12 ἀνθεστηριῶνος, δευτέρᾳ τῶν ἀνθεστηρίων, τῷ πρώτῳ ἐκπιόντι τὸν ἑαυτοῦ χοῦν οἴνου, καὶ ὁ Κροτωνιάτης Μίλων ἐθαυμάσθη πιὼν ἀμυστὶ τρεῖς χόας (ἴσως χοεῖς).

Χρέμων, εἷς τῶν Τριάκοντα ἐν Ἀθήναις (Ξνφ. Ἑλλ.).

Χρέους δίκη, ὑπήγετο εἰς τὰ ταχτικὰ δικαστήρια, πλὴν ἂν τὸ χρέος ἦν κατώτερον τῶν 10 δραχμῶν. Διὰ τὰ τοιαῦτα μικρὰ χρέη ὑπῆρχεν ἀρχὴ δικαστικὴ ἐκ τριάκοντα ἀνδρῶν, ἧς τὰ μέλη περιήρχοντο πᾶσαν τὴν Ἀττικὴν (περιιόντες), καὶ ἐδίκαζον ἀνεκκλήτως. Ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν Λ' τυράννων, οἱ Ἀθηναῖοι «μίσει τοῦ ἀριθμοῦ,» ηὔξησαν τοὺς δικαστὰς τούτους εἰς τεσσαράκοντα (Πολδ. Η, 100).

Χρεῶν ἀποκοπὴ, ἡ ὑπὸ τοῦ Σόλωνος κατάργησις τῶν χρεῶν.

Χρηστήριον, ἴδ. μαντεῖον.

Χρῆστος υἱὸς Νικομήδους τοῦ δευτέρου, βασιλέως τῆς Βιθυνίας, ὅστις ἄλλως καὶ Σωκράτης ἐλέγετο (Just).

Χρίσμα, ἴδ. Φῦκος.

Χρόμιος, 1) υἱὸς τοῦ Πριάμου, φο-

νευθεὶς πρὸ τῆς Τροίας ἐν τῇ μάχῃ ὑπὸ τοῦ Τεύκρου (Ὁμ. Ἰλ. Ζ, 160).—2) Υἱὸς τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Χλωρίδος (Ὁμ. Ὀδ. Λ, 286).— 3) Εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Πτερελάου, φονευθεὶς ἐν μάχῃ κατὰ τοῦ Ἠλεκτρύωνος (Ἀπλλδ. Β, 5,6).—4) Ἀργεῖος φονευθεὶς ἐν τῇ κατὰ τῶν Λακεδαιμονίων μάχῃ ἐν Θυρέᾳ (Ἡρδ. Α, 82). — 5) Συρακούσιος, υἱὸς Ἀγησιδώρου, ἐκ βασιλικῆς γενεᾶς, Νεμεονίκης ψαλλόμενος ὑπὸ τοῦ Πινδάρου (Νέμ. Α).

Χρόμυς, υἱὸς τοῦ Μύονος, ἡγεμὼν τῶν Μυσῶν ἐπὶ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου (Ὁμ. Ἰλ. Β, 858).

Χρονολογία. Ὁ τρόπος καθ' ὃν ἐμέτρουν τὸν χρόνον οἱ ἀρχαῖοι ἦν διάφορος παρὰ τοῖς διαφόροις ἔθνεσιν, ὧν ἄλλα τὸν ἡλιακόν, ἄλλα τὸν σεληνιακὸν ἐνιαυτὸν ἐλάμβανον ὡς μονάδα, ἢ συνεδύαζον τοὺς δύο ὑπολογισμούς, ἄλλοι ἄλλην ἐδέχοντο τοῦ ἔτους ἀρχήν, καὶ πολλάκις τὸ αὐτὸ ἔθνος ἐπέφερε κατὰ καιροὺς διαφόρους ἀλλοιώσεις εἰς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ χρονολογίαν.—Οἱ Ἕλληνες τὸ πλεῖστον ἐχρονολόγουν κατὰ τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν, ἀρχαιότατα μὲν κατὰ τοὺς βασιλεῖς, εἶτα δέ, ἐν μὲν Ἀθήναις καθ' ἕνα τῶν ἐννέα ἐτησίων ἀρχόντων, ὅστις διὰ τοῦτο καὶ ἐπώνυμος ἐλέγετο· ἐν Σπάρτῃ ὁμοίως κατὰ τὸν ἐπώνυμον, ἕνα τῶν πέντε ἐφόρων (Θουκ. Β, 5.—Ξνφ. Ἀνδ. Β, 3. 10.—Πολδ. ΙΒ, 12.— Παυσ. 5, 11, 2). Ἀλλ' αἱ δύο αὗται χρονολογίαι δὲν ἀντεστοίχουν, διότι οἱ μὲν Ἀθηναῖοι ἄρχοντες ἐγκαθίσταντο εἰς τὴν ἀρχὴν ἐν ἀρχῇ τοῦ μηνὸς Γαμηλιῶνος (καὶ ἀπὸ τοῦ ἔτους 490 π.Χ. ἀπ' ἀρχῆς τοῦ Ἑκατομβαιῶνος (Ἰουλίου), οἱ δὲ ἔφοροι ἐν Βοηδρομιῶνι (Ὀκτωβρίῳ). Ἐν Ἄργει ἐμετρεῖτο ὁ χρόνος κατὰ τὰ ἔτη τῆς ἰσοδίου τὸ ἀξίωμα αὐτῆς ἐχούσης ἀρχιερείας τῆς Ἥρας (Θουκ. Β, 2)· ἐν Ἤλιδι κατ' Ὀλυμπιάδας. Οἱ ἱστορικοί, μέχρι τοῦ μέσου τοῦ γ' αἰῶνος π. Χ. πολλάκις ἠρίθμουν κατὰ γενεάς, ὧν ἑκάστη ἐλογίζετο εἰς $^1/_3$ τῆς ἑκατονταετηρίδος. Κατ' Ὀλυμπιάδας δ' ὁ πρῶτος τὰ ἱστορικὰ συμβάντα ἐκθεὶς ἦν ὁ ἱστοριογράφος Τίμαιος, περὶ τὰ 260 π. Χ. Ἤρξαντο δ' αἱ Ὀλυμπιάδες τῷ 776 π. Χ., περιέχουσαι ἑκάστη 4 ἔτη, καὶ διήρκεσαν 194 ὀλυμπιάδας μέχρι τῆς Χριστοῦ γεννήσεως, καὶ ἔτι 99 ὀλυμπ. ἢ 396 ἔτη μετέπειτα. Ἡ ἀναγωγὴ τῶν Ὀλυμπιάδων εἰς ἔτη γίνεται ἑπομένως διὰ πολλαπλασιασμοῦ τοῦ ἀριθμοῦ διὰ 4, καὶ ἂν μὲν αἱ ὀλυμπιάδες ὦσιν ὀλιγώτεραι τῶν 194, ἀφαιρέσει τοῦ γινομένου ἀπὸ τοῦ ἀριθμοῦ 776, προσθήκῃ ὅμως καὶ τῶν τὴν τελευταίαν πλήρη Ὀλυμπιάδα ὑπερβαινόντων ἐτῶν (οἷον Ὀλ. 55, 6' = 776 − (54 × 4 + 2) = 558 π. Χ)· ἡ δὲ τῶν ἐτῶν εἰς Ὀλυμπιάδας τ' ἀνάπαλιν (οἷον 558 = (776 − 558 : 4 + 2 ἔτη = 54 Ὀλ. 4 − 2 ἤτοι = 55 6'). — Τινὲς συγγραφεῖς ὡς ἀρχαιότατον χρονολογικὸν ὅρον παρεδέχθησαν τὴν ἅλωσιν τῆς Τροίας, ἣν θέτουσιν εἰς τὰ 1184 π. Χ. Ἄλλαι χρονολογικαὶ ἐποχαὶ ἐπεκράτησαν μεταγενεστέρως, οἷον ἡ Φιλιππική, ἡ Ἀλεξάνδρου ἢ Ἐδέσσης, ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς βασιλείας Φιλίππου τοῦ Ἀριδαίου (12 νοεμβρ. 324 π. Χ.)· ἡ τῶν Σελευκιδῶν, ἀπὸ τῆς ἀνακτήσεως τῆς Βαβυλῶνος ὑπὸ Σελεύκου τοῦ Νικάτορος (312 π. Χ.)· ἡ Χαλδαϊκὴ ἦν κατὰ μόνον 6 μῆνας ταύτης μεταγενεστέρα· τρεῖς ἐποχαὶ τοῦ Ἀντιόχου, ὧν ἡ νεωτέρα 49 π. Χ. Διὰ τοὺς Ῥωμαίους ἡ ἀπὸ κτίσεως Ῥώμης, 753 π. Χ.

Χρονολόγιον τοῦ ἔτους. Κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους δὲν εἶχον οἱ Ἕλληνες, ὡς φαίνεται, ἄλλην εἰς ὥρας διαίρεσιν πλὴν τῆς εἰς θέρος καὶ εἰς χειμῶνα· ἐν μετέπειτα δὲ χρόνοις προσετέθησαν αἱ τῶν ἰσημεριῶν, τὸ ἔαρ καὶ ἡ ὀπώρα, μεθ' ὑποδιαιρέσεων αἵτινες ἀντεστοίχουν πρὸς τὰ ἐν αὐταῖς ἐκτελούμενα γεωργικὰ ἔργα (ὡς ἔτι παρὰ τῷ λαῷ ὁ θεριστής, ὁ τρυγητὴς κτλ.). Προσδιώριζε δ' αὐτοὺς ἡ ἐμφάνισις ἀστέρων τινῶν, ὡς ἡ ἀνατολὴ τῶν

Πλειάδων τὸν χρόνον τοῦ θερισμοῦ, ἡ δύσις αὐτῶν τὸν τῆς ἀρώσεως, ἡ δὲ πρωϊνὴ τοῦ ἀρκτούρου ἀνατολὴ τὴν τοῦ τρυγητοῦ (Ἡσδ. Ἔργ. 381,608). Προσέτι δὲ καὶ ἡ πτηνῶν τινων, ὡς τῶν χελιδόνων, ἐπιδημία, καὶ ἡ φυτῶν τινων τακτικὴ βλάστησις παρετηροῦντο ὡς ἐνδεικτικὰ τοῦ χρόνου ὑπὸ τοῦ λαοῦ. Ἐπιστημονικὴν ὅμως βάσιν τοῦ χρονολογίου παρὰ τοῖς Ἕλλησι, πρὸς ὁρισμὸν τῶν κατὰ τὸν δημόσιον βίον καὶ τὰς θρησκευτικὰς ἑορτάς, ἀπετέλει ἡ σελήνη. Τὸ ἑλληνικὸν ἔτος ἦν σεληνιακόν, ἐκ 12 ἀποτελούμενον σεληνιακῶν περιόδων ἢ μηνῶν, μὴ συμβιβαζομένων ὅμως πρὸς τοῦ ἡλίου τὰς περιόδους, ἃς παρετήρουν οὐχ ἧττον, ἐσφαλμένως νομίζοντες ἐπὶ πολὺ ὅτι 12 σεληνιακαὶ ἀκριβῶς ἀντεστοίχουν πρὸς μίαν ἡλιακήν. Ἐξελάμβανον λοιπὸν ὅτι ἡ σελήνη περιεστρέφετο περὶ τὸν ἴδιον ἄξονα καὶ τὴν γῆν εἰς 30 περίπου ἡμέρας, καὶ οὗτος ἦν ὁ μὴν (ἐκ τῆς μήνης, σελήνης). Ἀναγνωρίσαντες ὅμως τὸ ἀνακριβὲς τῆς τοιαύτης θεωρίας, συνέστησαν τὴν τριετηρίδα, περιέχουσαν δύο ἔτη, οὐχὶ 24, ἀλλ' 25 μηνῶν, τοῦ ἑνὸς ἔτους ἔχοντος 12, τοῦ ἄλλου 13 μῆνας, ἀνὰ 30 ἡμέρας ἕκαστον (Ἡσδ. Ἔργ. 770). Εἶτα δ' ἐρρύθμισαν τοὺς μῆνας ἄλλως, ἀλληλοδιαδόχως ἕνα ἐκ 30 ἡμερῶν (τοὺς λεγομένους πλήρεις) καὶ ἕνα ἐξ 29 (τοὺς κοίλους), καὶ, κατὰ τοῦτο, τὸ ἐν τῶν δύο ἐτῶν περιελάμβανε 354, τὸ δ' ἄλλο 384 ἡμέρας, καὶ τὰ δύο ὁμοῦ $7\frac{1}{2}$ ἡμέρας περισσοτέρας δύο ἡλιακῶν. Τῆς διατάξεως ταύτης ποιεῖται μνείαν καὶ ὁ Ἡρόδοτος (Α, 32). Ἐπειδὴ δ' αἱ περισσεύουσαι $7\frac{1}{2}$ ἡμέραι ἀπετέλουν ἐν διαστήματι τεσσάρων ἐτῶν ἕνα μῆνα, διὰ τοῦτο, ἀντὶ τοῦ τριετηρικοῦ κύκλου (τῶν 2 ἐτῶν), παρεδέχθησαν τὸν πεντετηρικὸν (4 ἐτῶν), καθ' ὃν ἐπέφερον τὴν ἰσορροπίαν. Ἀλλὰ τέλος ἐπεκράτησε γενικῶς ἡ ἐννεαετηρὶς (κύκλος ὀκτὼ ἐτῶν), καθ' ἣν ἐπέφερον σχεδὸν ἐντελῆ τὴν ἐξίσωσιν, διότι τοῦ ἐνιαυτοῦ ἔχοντος $365\frac{1}{4}$ ἡμέρας, ὀκτὼ ἐνιαυτοὶ ἦσαν =2922 ἡμέραι, 8 δὲ σεληνιακοὶ ἐνιαυτοὶ εἶχον 2832 ἡμέρας, ἤτοι (2922—2832=) 90 ἡμέρας, ἤτοι 3 μῆνας ὀλιγωτέρους, καὶ οὗτοι παρενεβάλλοντο ὡς ἐμβόλιμοι εἰς τὸ 3, 5 καὶ 8ον ἔτος τοῦ κύκλου (Γεμιν. Censor), οὐχὶ δὲ, ὡς τινες (Macrob. sat. J, 13 —Soler, Polyhist.), καὶ οἱ τρεῖς ὁμοῦ εἰς τὸ τελευταῖον ἔτος τῆς ἐννεαετηρίδος. Ἀλλὰ καὶ οὕτως ἐπερίσσευε, κατὰ τὰ 8 ἔτη, $1\frac{1}{2}$ ἡμέρα, ἤτοι εἷς μὴν κατὰ 100 ἔτη, καὶ ὁ Μέτων, ἐπὶ Περικλέους, εἰσήγαγε τὴν ἐννέα καὶ δεκαετηρίδα, καὶ ἄλλοι ἄλλα χρονολόγια πρὸς καταρτισμὸν τῆς πάντοτε κυμαινομένης ἰσορροπίας. — Ἡ εἰς 12 μῆνας διαίρεσις ἦν ἐπὶ τοῦ Ὁμήρου γνωστὴ, οὐχὶ ὅμως καὶ ἡ χρῆσις ἡμερῶν ἐμβολίμων. Τοὐλάχιστον αὐτῶν οὐδεμία γίνεται μνεία. Διηρεῖτο δὲ τότε ὁ μὴν κατὰ τῆς σελήνης τὰς φάσεις, καὶ νουμηνία μὲν ἐλέγετο ἡ πρώτη ἡμέρα τῆς νέας σελήνης, μηνὸς ἱσταμένου τὸ διάστημα μέχρι τῆς πανσελήνου, μηνὸς φθίνοντος δὲ τὸ ἀπὸ ταύτης μέχρι τοῦ τέλους τῆς σελήνης (Ὁμ. Ὀδ. Κ, 14. Μ, 325. Ξ, 162. Υ, 156. Φ, 258. — Ἡσδ. Ἔργ. 770). Ἡ τριακοστὴ ἢ τελευταία ἡμέρα ἦν τριακὰς ἢ ἕνη καὶ νέα (Πλούτ. Σόλ. ΚΕ). Ἡ δὲ τῆς πανσελήνου ἡμέρα ἐλέγετο ἐνίοτε καὶ διχόμηνις (Πινδ. Ὀλ. Δ, 34). — Ἡ ἀρχὴ τοῦ ἔτους ἦν ἄλλη παρ' ἄλλαις πόλεσι τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἐπίσης καὶ τῶν μηνῶν τὰ ὀνόματα· εἴς τινας ἀσιανὰς πόλεις μάλιστα οἱ μῆνες δὲν εἶχον κύρια ὀνόματα, ἀλλὰ μόνον ἀριθμητικά, πρῶτος, δεύτερος, κτλ. Ἐν Ἀθήναις ἤρχιζε τὸ ἔτος τὴν θερινὴν τροπὴν, καὶ οἱ μῆνες διηροῦντο εἰς 3 δεκάδας (ὧν ἡ τρίτη εἶχε 10, ἢ 9 εἰς τοὺς κοίλους μῆνας, ἡμέρας). Ἐμετροῦντο δ' αἱ ἡμέραι τῆς μὲν πρώτης δεκάδος ὡς πρώτη, δευτέρα κ.λ ἱσταμένου, αἱ τῆς δευτέρας ὡς πρώτη, δευτέρα κτλ. μεσοῦντος ἢ ἐπὶ δέκα, αἱ δὲ τῆς τρίτης ὀπισθοβατικῶς, ἤτοι πρώτη φθίνοντος (παυσαμένου, λήγοντος, ἀπιόντος) ἐλέγετο ἡ τελευταία τοῦ μηνὸς, δευτέρα ἢ προτελευ-

ταία, καὶ οὕτω καθεξῆς μέχρι τῆς 21. Ἐνίοτε, ἀλλὰ τοῦτο ἦν σπάνιον, ἡ 21, 22 κτλ. ἐλέγοντο καὶ πρώτη, δευτέρα κ.λ. ἐπὶ εἰκάδι. Τὸν βοηδρομιῶνα (τρίτον μῆνα), καίτοι ἔχοντα 30 ἡμέρας, ἐθεώρουν ὡς κοῖλον, διότι δὲν ὑπελόγιζον αὐτοῦ τὴν δευτέραν ἡμέραν, ὡς οὖσαν τὴν τῆς ἔριδος τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τοῦ Ποσειδῶνος περὶ τῆς κυριαρχίας τῆς πόλεως (Πλούτ. Συμπσ. πρβλ. Θ, 6. Π, Φιλαδ. 489).

Χρύσα, 1) μικρὰ πόλις ἐπὶ τῶν παραλίων τῆς Τρωϊκῆς, ἐν μικρᾷ Ἀσίᾳ, ἐπὶ λόφου παραλίου, μετὰ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ μετὰ λιμένος (Ὁμ. Ἰλ. Α, 390). Ἐπὶ Στράβωνος (Ζ, 402) ἔκειτο μεσογαιότερον, πλησίον τοῦ Ἀμαξιτοῦ. — 2) Θέσις ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τὴν Πνύκα, εἰς ἣν ὁ Κλεόδημος (Πλούτ. Θησ. ΚΖ) λέγει ὅτι αἱ Ἀμαζόνες, εἰς τὴν κατὰ τῶν Ἀθηναίων μάχην ἐστήριζον τὴν δεξιὰν πτέρυγα αὐτῶν, τὴν ἀριστερὰν ἐκτείνουσαι εἰς τὸ Ἀμαζόνιον, ἤτοι τὸν λόφον τῶν Νυμφῶν. — 3) Ἐπώνυμον τῆς Ἀθηνᾶς (Σχλ. Ὁμ. Ἰλ. Α, 122. — Σφκλ. Φιλοκτ. 194, 3261. — Τζέτζ. Λυκφρ. 911).

Χρυσανθὶς, Ἀργεία γυνή, περὶ ἧς ἐλέγετο ὅτι κατήγγειλεν εἰς τὴν Δήμητραν τὴν ἁρπαγὴν τῆς Περσεφόνης (Παυσ. Α, 14).

Χρυσάντας, εἷς τῶν ἐπισήμων Περσῶν (Ξνφ. Κρπδ.).

Χρυσαορεὺς, ἐπίθετον ὑφ' ὃ ὁ Ζεὺς εἶχε ναὸν ἐν Καρίᾳ (Στρβ. ΙΔ).

Χρύσας, ποταμὸς τῆς Σικελίας, ῥέων παρὰ τῇ πόλει Ἀσσόρῳ, καὶ εἰς ὃν ἀπεδίδετο λατρεία ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων (Διόδ.).

Χρυσάωρ, υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Μεδούσης, γεννηθεὶς μετὰ τοῦ Πηγάσου ἐκ τοῦ αἵματος αὐτῆς ὅτε ὁ Περσεὺς τῇ ἔκοψε τὴν κεφαλήν. Υἱὸς δὲ τοῦ Χρυσάορος καὶ τῆς νύμφης Καλιρρόης ἦν ὁ Γηρυόνης (Ἡσδ. Θγν. 278. 287. — Ἀπλλδ. — Hygin.).

Χρυσελεφάντινα. Ἡ πρώτη ἀφετηρία τῆς γλυπτικῆς ἦν ἡ ξοανογλυφία, ἤτοι κατασκευὴ ξυλίνων ἀγαλμάτων. Τὰ πολυτελέστερα τῶν ξοάνων τούτων κατ' ἀρχὰς ἐπεχρυσοῦντο, ὡς τὸ ξόανον τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Τεγέᾳ, ἀρχαιότατον ἔργον τοῦ Κρητὸς Χειρισόφου (Παυσ. Η, 53). Εἰς ἄλλα, πρὸς κόσμον, ἐπεκολλῶντο εἴς τινα μέρη, πιθανῶς τὰ γυμνὰ, πλάκες ἐλέφαντος, ὡς ἦσαν οἱ ἐξ ἑβένου ἐλεφαντοκόλλητοι ἔφιπποι Διόσκουροι μετὰ γυναικῶν καὶ παίδων, ἔργον τοῦ Διποίνου καὶ Σκύλιδος, Κρητῶν ἐπίσης, καὶ ἀρχαιοτέρων τῆς 50 Ὀλυμπιάδος (560 π.Χ) ἐν Ἄργει (Παυσ. Β, 22). Ἐκ τούτων τῶν πρώτων βημάτων ταχέως ἀνεπτύχθη ἡ χρυσελεφαντίνη γλυπτική, ἣν ἐδόξασαν ὁ Φειδίας καὶ οἱ ἄλλοι ἐξοχώτεροι καλλιτέχναι τῆς μεγάλης ἐποχῆς. Πρὸς κατασκευὴν τῶν χρυσελεφαντίνων ἔργων συνεδέετο τὸ πρῶτον διὰ σιδηρῶν ῥάβδων ξύλινος σκελετὸς τοῦ ἀγάλματος, λεγόμενος κάναβος ἢ κίνναβος (Σουίδ. — Ἡσύχ. λξ. — Ἀρστ. Ζ, Ἰ, Γ, 5). Εἰς αὐτὸν δὲ προσηλοῦντο δι' ἰχθυοκόλλης εἰς τὰ μέρη τοῦ ἀγάλματος τὰ παριστῶντα τὰ γυμνὰ, εἰς τὸ πρόσωπον, τοὺς βραχίονας, τοὺς πόδας, πλάκες ἐλέφαντος 15—20 τετραγωνικῶν δακτύλων ἐπιφάνειαν ἔχουσαι, ἀφ' οὗ ἐλεπτύνοντο, ἐστιλβοῦντο, καὶ ἐμαλάσσοντο διὰ τέχνης ἥτις σήμερον ἀγνοεῖται. Συνέβαινε δ' ἐνίοτε, ξηρανθείσης τῆς κόλλης, νὰ καταπίπτῃ ὁ ἐλέφας, ὡς τοῦτο ἐγένετο εἰς τὴν Ἀθηνᾶν τοῦ Φειδίου, δι' ὃ καὶ συνήθως ὑπὸ τὰ μεγάλα χρυσελεφάντινα ἔργα ἐσκάπτετο ὀπὴ εἰς ἣν νὰ εἰσρέῃ τὸ ὄμβριον ὕδωρ πρὸς διατήρησιν τῆς ὑγρότητος. Ἐκ τοῦ χρυσοῦ δὲ, ἐλαυνομένου εἰς λεπτὸν πέταλον, μιᾶς περίπου γραμμῆς πάχος ἔχον, κατεσκευάζοντο τὰ ἐνδύματα, τὰ ὅπλα, κλ. Τὰ κυριώτερα ἀριστουργήματα τῆς χρυσελεφαντίνης τέχνης ἦσαν τοῦ Φειδίου ὁ Ὀλύμπιος Ζεὺς ἐν Ὀλυμπίᾳ, καὶ ἡ παρθένος Ἀθηνᾶ ἐν τῇ ἀκροπόλει τῶν Ἀθηνῶν. Ταύτης ὁ χρυσὸς ἦγε τάλαντα 40 (Πλούτ. Περ. ΛΑ). ἢ 44 (Φιλόχ. ἐν Σχλ. Ἀρστφ. Εἰρ. 604), ἤτοι δραχμὰς βάρους 240,000—264,000, καὶ καθ' ὑπολο-

γισμοὺς εὑρέθη ὅτι τὸ πάχος αὐτοῦ πρέπει νὰ ἦν περίπου 2 γραμμῶν.

Χρυσένδετα, ἐλέγοντο παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις (Mart. Epigr. II. VI κ.λ...—Cic. Verr. IV, 21) τραπεζικά τινά σκεύη, παροψίδες κλπ. ἐκ τῶν πολυτελεστάτων, διὰ χρυσοῦ περικεκοσμημένα.

Χρύση, 1) μικρὰ νῆσος τοῦ Αἰγαίου πελάγους παρὰ τῇ νήσῳ Λήμνῳ (Παυσ. Η, 33). Νῦν Στρατί.—2) ἡ Χρύσα. ἴδ.—3) Θυγάτηρ τοῦ Ἄλμου, ἔγγονος Ἐτεοκλέους, τοῦ βασιλέως τοῦ Ὀρχομενοῦ, ἐκ τοῦ Ἄρεως μήτηρ τοῦ Φλεγύου (Παυσ. Θ,36).

Χρυσαῖ νῆσοι, ἡ αὐτὴ τῇ Χερρονήσῳ (ἴδ.).

Χρυσηΐς, 1) καὶ Ἀστυνόμη, θυγάτηρ τοῦ ἱερέως τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν τῇ Τρωϊκῇ πόλει Χρύσῃ, εἰς αἰχμαλωσίαν περιπεσοῦσα τοῦ Ἀχιλλέως, τὴν πόλιν πορθήσαντος, καὶ τῷ Ἀγαμέμνονι εἰς γέρας δοθεῖσα. Εἶτα δέ, ἐπειδὴ τὸν πατέρα αὐτῆς, ἐλθόντα νὰ ζητήσῃ τὴν ἀπελευθέρωσίν της, ὁ Ἀγαμέμνων κακῶς ἀπεδίωξε, θυμωθεὶς ὁ Ἀπόλλων, ἔπεμψε τὸν φθοροποιὸν λοιμὸν κατὰ τῶν Ἑλλήνων. Ἐπιμείναντος δὲ τοῦ Ἀχιλλέως, ἐξέπεμψε μὲν αὐτὴν ὁ Ἀγαμέμνων, ἀλλ' ἀντ' αὐτῆς ἀφήρεσεν ἀπ' ἐκείνου τὴν αἰχμάλωτον αὐτοῦ Βρυσηΐδα, ὅθεν προέκυψε τοῦ Ἀχιλλέως ἡ ὀργή, ἡ ἀποτελοῦσα τὴν πλοκὴν τῆς Ἰλιάδος.—2) Θυγάτηρ τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος (Ὅμ. Ὕμ. Δμτρ. 421).—3) Μία τῶν 50 θυγατέρων τοῦ Θεσπίου, ἐκ τοῦ Ἡρακλέους μήτηρ τοῦ Ὀνησίππου (Ἀπλλδ. Ζ, 8).

Χρύσης, 1) Ἱερεὺς τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν τῇ Τρωϊκῇ πόλει Χρύσῃ, πατὴρ τῆς Ἀστυνόμης ἥτις κατ' αὐτὸν Χρυσηΐς ὠνομάσθη. Ἀποπεμφθεὶς ὑβριστικῶς ὑπὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος ὅτε ἦλθε νὰ ἐξαγοράσῃ διὰ λύτρων τὴν αἰχμαλωτισθεῖσαν θυγατέρα του, ηὐχήθη θερμῶς πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα, ὅστις τότε ἔπεμψε τὸν λοιμὸν κατὰ τῶν Ἑλλήνων. — 2) Υἱὸς τοῦ Μίνωος καὶ τῆς Παρείας, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους (Ἀπλδ. Β, 5, 9).—3) Υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Χρυσογένης, πατὴρ τοῦ Μινύου (Παυσ.Θ,36.)

Χρυσίππη, μία τῶν Δαναΐδων, φονεύσασα τὸν μνηστῆρα αὐτῆς Χρύσιππον (Ἀπλλδ. Β, 1, 5).

Χρύσιππος, 1) Υἱὸς τοῦ Πέλοπος καὶ τῆς Ἀστυόχης, πάγκαλος νεανίας, θερμῶς ἀγαπηθεὶς καὶ ἁρπαγεὶς ὑπὸ Λαΐου, τοῦ βασιλέως τῶν Θηβῶν (Ἀπλλδ. Γ, 5, 5). Ἀλλ' ἐλευθερωθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρός του, ὅστις περιπαθῶς τὸν ἠγάπα, ἐνέπνευσε ζηλοτυπίαν διὰ τοῦτο εἰς τὴν μητρυιάν του Ἱπποδάμειαν, καὶ κατὰ προτροπὴν αὐτῆς τὸν ἐθανάτωσαν οἱ υἱοί της Ἀτρεὺς καὶ Θυέστης (Θουκ. Α, 9.—Πλάτ. Κράτ. 395. Αἰλ.) — 2) Εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Αἰγύπτου, φονευθεὶς ὑπὸ τῆς μνηστῆς του Χρυσίππης (Ἀπλλδ.).— 3) Φιλόσοφος στωϊκὸς, γεννηθεὶς τῷ 282 π.Χ., υἱὸς Ἀπολλωνίου ἐκ Ταρσοῦ ἢ Σόλων τῆς Κιλικίας, ἐν Ἀθήναις σπουδάσας ὑπὸ τὸν Κλεάνθην, ἴσως καὶ ὑπὸ τὸν Ζήνωνα κατ' ἄλλους, καὶ ὑπὸ τοὺς Ἀκαδημαϊκοὺς Ἀρκεσίλαον καὶ Λακύδην, διεδέχθη τὸν Κλεάνθην ἀποθανόντα ἐν τῇ Στοᾷ ὡς διδάσκαλος. Ἐπὶ ἀγχινοίᾳ καὶ διαλεκτικῇ δεξιότητι διαπρέπων, ἀνεδείχθη τὸ στήριγμα τῆς Στοᾶς, ὥστε περὶ αὐτοῦ ἐλέγετο « Εἰ μὴ γὰρ ἦν Χρύσιππος, οὐκ ἂν ἦν Στοά ». Ἦν συγγραφεὺς παραγωγικώτατος, καὶ ἀποδίδονται αὐτῷ 705 συγγράμματα (Διογ. Λρτ. Ζ, 7, 180). Πρὸ πάντων ἐπεδόθη εἰς τὸ πρακτικὸν μέρος καὶ τὴν ἠθικήν, κατεπολέμει τὴν παρὰ τοῖς Περιπατητικοῖς ἐπικρατοῦσαν θεωρητικὴν τάσιν, καὶ ἔθετο τὰς βάσεις εἰς θεωρίαν τοῦ δικαίου σύμφωνον πρὸς τὴν φύσιν. Ἐξέδωκε δὲ καὶ σχόλια εἰς Ὅμηρον, Ἡσίοδον, Πίνδαρον, καὶ ἀπεβίωσε περὶ τὰ 200 π. Χ.— 4) Ἀπελεύθερος τοῦ Κικέρωνος, εἰς ὃν οὗτος παρέδωκε τὸν υἱόν του Μάρκον. Ὅτε ὅμως ὁ Χρύσιππος ἐγκατέλιπε τὸν παῖδα, καὶ ἐγένετο καὶ ἄλλων παραπτωμάτων ἔνοχος, ἠκύρωσεν ὁ Κικέρων

τὴν ἀπελευθέρωσιν (Cic. ad Att. VII, 2, 8. 5, 3).

Χρυσὶς, ἱέρεια τῆς Ἀργείας Ἥρας (Θουκ. Β, 3).

Χρυσόανας, ποταμὸς τῆς Ἰνδικῆς, ἐν τῇ Χερσονήσῳ (νῦν) Μαλαύᾳ (Πτλμ.). Ὁ νῦν Ῥαχάδας.

Χρυσόγονος, ἀπελεύθερος τοῦ Σύλλα, αὐτοῦ φέρων τὰ ἐπωνύμια (Γ. Κορνήλιος), καὶ ἀπολαμβάνων παρ' αὐτῷ μεγίστης ἐμπιστοσύνης, ἧς κακίστην ἐποιεῖτο χρῆσιν (Cic. Rosc. Ann.).

Χρυσόθεμις, 1) θυγάτηρ τοῦ Ἀγαμέμνονος καὶ τῆς Κλυταιμνήστρας (Ὅμ. Ἰλ. Ι, 148.—Σφκλ.).—2) Κρὴς, υἱὸς τοῦ Καρμάνορος, πρῶτος ἐν τοῖς Πυθίοις νικήσας δι' ὕμνου ὃν ἐποίησε διὰ τὸν Ἀπόλλωνα (Παυσ. Φωκ. 7).—3) (ὁ), γλύπτης ἐκ τῶν ἀρχαιοτάτων ἐν Ἄργει, μετὰ τοῦ Εὐτελίδου ποιήσας ἀνδριάντας Ὀλυμπιονικῶν τῆς 65 καὶ 66 Ὀλυμπιάδος. Τὸ ὄνομα αὐτοῦ περιήχετο εἰς τὸ σωζόμενον ἐπίγραμμα τὸ κεχαραγμένον ἐπὶ τοῦ βάθρου αὐτῶν.

Χρυσοπόλεια, μία τῶν Ἀμαδρυάδων νυμφῶν, γυνὴ τοῦ Ἀρκάδος, υἱοῦ τῆς Καλλιστοῦς (Ἀπλλδ. Γ, 9).

Χρυσόπολις, πόλις τῆς Βιθυνίας ἐπὶ τοῦ Βοσπόρου, κατέναντι τοῦ Βυζαντίου, τὸ μέρος ἔνθα ἐγίνετο ὁ διάπλους ἐξ Εὐρώπης εἰς τὴν Ἀσίαν (Ξνφ. Ἀνδ. ΣΤ, 3, 16.—Στρβ. ΙΒ, 563). Νῦν Σκούταρι.

Χρυσορρόας, 1) ποταμὸς τῆς Ἀργολίδος διαρρέων τὴν Τροιζηνίαν (Παυσ.).—2) Ποταμὸς τῆς Συρίας.

Χρυσᾶ νομίσματα. Ἐκ τῶν λαῶν τῶν διατελούντων εἰς σχέσιν μετὰ τῶν Ἑλλήνων οἱ πρῶτοι κόψαντες χρυσοῦν νόμισμα ἦσαν, καθ' Ἡρόδοτον (Δ, § 4), οἱ Λυδοὶ, καὶ οἱ Κροίσου στατῆρες ἦσαν οἱ ἀρχαιότατοι ἐν Ἑλλάδι γνωστοὶ καὶ ἀγώγιμοι. Ἓν γένει δ' ἐν Ἀσίᾳ, ἐν Περσίᾳ τοὐλάχιστον, ἐκόπτοντο κατ' ἀρχαίους χρόνους οἱ Δαρεικοί, καὶ ἀσιανῶν πόλεων, ὡς τῆς Κυζίκου καὶ τῆς Φωκαίας χρυσοῖ στατῆρες ἐκυκλοφόρουν ἐν τῇ Ἑλλάδι· ὁμοίως ἐτυποῦντο τοιοῦτοι καὶ ἐν Σάμῳ ἐπὶ Πολυκράτους, τῷ 540 π. Χ. (Ἡρδ. Γ, 56), καὶ, ὡς φαίνεται, καὶ εἰς τὰ μέρη ἔνθα ἦσαν χρυσοῦ μεταλλεῖα, ὡς ἐν Θάσῳ καὶ Σίφνῳ, καὶ ἐν Κερκύρᾳ καὶ Σικελίᾳ. Οἱ Ἀθηναῖοι τὸ Λαύριον ἔχοντες πηγὴν τοῦ πλούτου καὶ τῆς νομισματικῆς αὐτῶν ὕλης, ἔκοπτον ἐν γένει νομίσματα ἀργυρᾶ· καὶ ἀναφέρουσι μέν τινες τῶν γραμματικῶν ἀρχαιότατα ἀττικὰ χρυσᾶ νομίσματα λίαν καθαρὰ, ἀλλ' οὐδὲν κυροῖ τὴν μαρτυρίαν ταύτην αὐτῶν. Ὁ πρῶτος ἀρχαῖος συγγραφεὺς ὁ μνημονεύων χρυσῶν ἀττικῶν νομισμάτων ἐστὶν ὁ Ἀριστοφάνης, ὅστις, (Βατρ. 719. 724), λέγει αὐτὰ «καινὸν χρυσίον», καὶ «πονηρὰ χαλκεῖα»· καὶ ὁ σχολιαστὴς τοῦ χωρίου ἀναφέρει ὅτι, καθ' Ἑλλάνικον, ἓν ἔτος πρὶν ἢ διδαχθῶσιν οἱ Βάτραχοι, ἐπὶ Ἀντιγένους ἄρχοντος, τῷ 470 π. Χ., μικρὸν πρὸ τῆς ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς ναυμαχίας, ὅτε ἐπομένως ἡ πόλις διετέλει ἐν τῇ μεγίστῃ στενοχωρίᾳ, οἱ Ἀθηναῖοι, τὰ ἀγάλματα τῶν χρυσῶν Νικῶν ἀναλύσαντες, ἔκοψαν ἐξ αὐτῶν χρυσοῦν νόμισμα, πιθανῶς τὸ πρῶτον (καινὸν), καὶ πιθανώτατα κακίστης ποιότητος, χαλκῷ ἀναμεμιγμένα (πονηρόν)· εἶτα δὲ, ἀφοῦ ἀντιπαρῆλθον αἱ περιστάσεις ἐκεῖναι, παρητήθησαν πάλιν τῆς ἀτυχοῦς ταύτης ἐπιχειρήσεως. Ὅπου δ' ἀλλαχοῦ ποιεῖται μνείαν ὁ Ἀριστοφάνης χρυσῶν νομισμάτων (Ἀχρν. 102. 108. Ἱππ. 710. Ὄρν. 547), αἰνίττεται προφανῶς ξένα, περσικοὺς δαρεικούς. Καὶ ὁ Δημοσθένης, ὁσάκις περὶ χρημάτων ὁμιλεῖ, λέγει «ἀργύριον» πλὴν ὅτε (πρὸς Φορμ. Β. καὶ πρ. Λακριτ.) καλῇ «χρυσὸν» τοὺς Κυζικηνοὺς στατῆρας. Καὶ ὁ Ἰσοκράτης (Τραπεζ. 367) ὁμιλεῖ περὶ «χρυσωνεῖν στατῆρας ἀντὶ ἀργύρου». Καὶ ἐπὶ Ξενοφῶντος προσέτι (Π. προσόδ. Β, 10) φαίνεται προδήλως ὅτι ἀττικὸν χρυσοῦν νόμισμα δὲν ὑπῆρχεν. Ἐκ τῶν χρυσωρυχείων τῆς Σκαπτῆς Ὕλης ἐν Θράκῃ

ἀπεκόμιζον μὲν χρυσὸν οἱ Ἀθηναῖοι ἐπὶ Θευκυδίδου (Δ, 10), ἀλλὰ νομίσματα δὲν ἔκοπτον ἐξ αὐτοῦ. Ἀπὸ Ἀλεξάνδρου καὶ ἐπὶ τῶν διαδόχων, ὅτε ἡ Ἀσία, ἡ πηγὴ ἐκείνη τοῦ χρυσοῦ ἐγένετο προσιτωτέρα τοῖς Ἕλλησι, τότε φαίνεται ὅτι καὶ ἐν Ἀθήναις καὶ ἀλλαχοῦ ἐκόπησαν χρυσᾶ νομίσματα, ἀλλὰ σπάνια καὶ κατ' ἐξαίρεσιν, διότι ὀλίγιστα τοιαῦτα ἀττικὰ ἀνευρέθησαν καὶ διατηροῦνται ἐν τοῖς μουσείοις. Τὸ αὐτὸ πρέπει νὰ ῥηθῇ καὶ περὶ ἄλλων τινῶν πόλεων, Αἰγίνης, Ἄργους, Θηβῶν, Καρύστου, Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας, ὧν τὰ σπάνια ἀπαντώμενα χρυσᾶ νομίσματα φέρουσι πάντα σχεδὸν τοὺς χαρακτῆρας τῶν χρόνων τῶν διαδόχων.

Χρυσός. Ἐν τοῖς ἀρχαιοτάτοις χρόνοις χρυσωρυχεῖα οὐδόλως ἦσαν γνωστὰ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὡς μετὰ ταῦτα σπάνιά τινα, καὶ οὐχὶ πλούσια, εὑρέθησαν εἰς Θάσον, Σίφνον, κλ. Πηγὴ δὲ τοῦ χρυσοῦ, εἰσκομιζομένου εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ τοῦ ἐμπορίου, ἦν ἡ Ἀσία, ἤτοι ἡ Ἰνδική, ἡ Ἀραβία, ἡ Ἀρμενία, ἡ Κολχίς, καὶ ποταμοὶ τῆς μικρᾶς Ἀσίας ὡς ὁ Πακτωλός. Ἐπὶ Ὁμήρου οὐ μόνον γνωστὴ ἦν ἡ χρῆσις τοῦ χρυσοῦ, ἀλλὰ καὶ κατάχρησις αὐτοῦ γίνεται παρὰ τῷ ποιητῇ, καθ' ὅσον σκεύη, ἔπιπλα, ὅπλα, ἀσπίδες, ὡς καὶ ἅρματα, τὰ πάντα εἰσὶ πολλάκις χρυσᾶ· ἀλλὰ τοῦτο βεβαίως καθ' ὑπερβολὴν καὶ ἄδειαν ποιητικήν. Καὶ εἰς τῆς Τρωάδος δὲ καὶ εἰς τῶν Μυκηνῶν τὰς ἀνασκαφὰς τοῦ Σλείμαν εὑρέθησαν ὅπλα καὶ σκεύη ἐπίχρυσα καὶ κατάχρυσα. Ἡ ἀμοιβαία ἀξία τοῦ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου διέφερε κατὰ χρόνους καὶ κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς ἀφθονίας τῶν δύο τούτων πολυτίμων μετάλλων. Καθ' Ἡρόδοτον (Γ, 95) ἡ ἀμοιβαία αὐτῶν ἀξία ἦν ὡς 1:13· κατὰ Πλάτωνα (Ἱππ. Β, 1), ὡς 1: 12· κατὰ Μένανδρον (Πολυδ. Θ, 76) ὡς 1:10, καὶ τῆς αὐτῆς ἀναλογίας μνείαν ποιεῖται καὶ ὁ Λίβιος (XXXVIII,11) διὰ τὸ ἔτος 180 π. Χ. Ἐπὶ Καίσαρος (Suet. J. Caes.), ἀντηλλάγη χρυσὸς πρὸς 1: 9· ἀλλὰ 1: 12 ἦν ἡ συνήθης ἐπὶ τῶν πρώτων αὐτοκρατόρων ἀξία. Ἀπὸ Κωνσταντίνου μέχρις Ἰουστινιανοῦ ἦν 1: 14 ἢ 15, ἐνῷ κατὰ τοὺς νέους χρόνους ἐστὶν 1 : 14 —17.

Χρυσόστομος. ἴδ. Δίων.

Χρυσοῦς οἶκος. Ἐκ τοῦ μεγάλου τῆς Ῥώμης ἐμπρησμοῦ ὁ Νέρων ἐπωφεληθεὶς, κατέλαβε κοιλάδας καὶ λόφους, οὓς διεσκεύασεν εἰς ἀπεράντους περιπάτους, περιλαμβάνοντας πεδιάδας, ἀμπέλους, καὶ ἄλση, πάντα πραρτήματα τοῦ χ ρ υ σ ο ῦ ο ἴ κ ο υ, ὃν ἐν τῷ μέσῳ ἀνήγειραν αὐτῷ οἱ ἀρχιτέκτονες Κέλερ καὶ Σεβῆρος μετὰ παραβόλου πολυτελείας, μετὰ θαλάμων καταχρύσων, καὶ ἀφ' ὧν ἀπέστιλβον μαργαρῖται καὶ πολύτιμοι λίθοι, μετὰ μεγίστου ἑστιατορίου μηχανικῶς στρεφομένου κατὰ τὴν κίνησιν τοῦ ἡλίου, καὶ μετὰ στοῶν αἵτινες εἰς μιλίων ἀπόστασιν ἐξετείνοντο.

Χρυσώνητοι δοῦλοι, ἐν Κρήτῃ (Καλλίστρ. ἐν Ἀθην. ΣΤ. 263. — Εὐστθ. εἰς Ἰλ. Ξ. 421) πιθανῶς ξένοι, ἴσως ἐκ Καρίας, κλ.

Χρῶμα. Ἡ ζωγραφικὴ δὲν ἦν δυνατὸν νὰ φθάσῃ εἰς ἣν ἀκμὴν ἐστὶ γνωστὸν ὅτι ἀνεπτύχθη παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, ἂν δὲν ἐγνώριζον τὴν τέχνην τῆς κατασκευῆς καλῶν, μονίμων καὶ ποικίλων χρωμάτων, ὧν τινα καὶ ἐπὶ τοιχογραφιῶν καὶ ἐπ' ἀγγείων διατηρούμενα σώζουσιν ἐνίοτε τὴν αὐτὴν ζωηρότητα, καὶ ὑπὸ νεωτέρων ἐπιστημόνων (ὡς τοῦ Humphrey Davy) ὑπεβλήθησαν εἰς χημικὰς ἀναλύσεις. Ἐκ τῶν περὶ αὐτῶν γραφάντων παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ὅσα σώζονται εἰσὶ τοῦ Θεοφράστου (ἐν τῷ « περὶ λίθων»)· τοῦ Διοσκορίδου (Βιβλ. Ε)· τοῦ Βιτρουβίου (VII)· τοῦ Πλινίου (Η. Ν. τινὰ ἐν τοῖς Βιβλ. XXXIIV, XXXIV, XXXV). Ὁ Πλίνιος λέγει που (XXXV,32) ὅτι οἱ ἄριστοι τῶν Ἑλλήνων ζωγράφων ἐποιοῦντο χρῆσιν μόνον τεσσάρων χρωμάτων, ἃ καὶ ὀνομάζει, τοῦ λευκοῦ, τοῦ μέλανος καὶ δύο ἄλλων. Ἀλλὰ

τοῦτο, ἐλέγχον τῆς τέχνης μεγάλην ἀτέλειαν καὶ ἀδυναμίαν, οὐ μόνον ἀναιρεῖται ὑπὸ τῆς μαρτυρίας τοῦ Κικέρωνος, καθ' ὃν (Brut. 18) τοὺς τῶν τεσσάρων μόνον χρωμάτων χρῆσιν ποιουμένους διεδέχθησαν καλλιτέχναι, οἷοι ὁ Ἀπελλῆς καὶ ἄλλοι, τελειοποιήσαντες ἐν πᾶσι τὴν τέχνην, ἀλλ' ἀντιφάσκει καὶ πρὸς ἰδίας ἑαυτοῦ, μνημονεύοντος ἀλλαχοῦ (XXXIII. 36. XXXV, 5. 21. 23) καὶ τεσσάρων ἄλλων χρωμάτων, ἃ ἐπίσης μετεχειρίζοντο οἱ Ἕλληνες ζωγράφοι ἐπὶ τῆς ἀκμῆς τῆς τέχνης. — Αἱ χημικαὶ ἀναλύσεις ἀπέδειξαν ὅτι τὰ ἐρυθρὰ καὶ ὠχρὰ χρώματα ἦσαν μεταλκικαὶ οὐσίαι· τὰ κυανᾶ καὶ χλωρά, ὀξύδια τοῦ χαλκοῦ· τὰ μέλανα, ἀνθρακώδη· τὰ φαιά, μίγματα ὤχρας καὶ μέλανος, μετ' ὀξυδίου μελαίνης μαγνησίας, ἢ ἦσαν ἀνθρακικὴ τίτανος. Τὰ παντοῖα εἰς ἀρχαίας γραφὰς, εἴτε Ἑλληνικὰς εἴτε ῥωμαϊκὰς εὑρεθέντα καὶ ὁρισθέντα χρώματα ἦσαν κατ' οὐδὲν ὀλιγαριθμότερα τῶν νῦν ἐν χρήσει, τὰ ἑπόμενα· 1) Ἐρυθρὸν, οὐχὶ ἕν, ἀλλὰ πολλὰ, ἤτοι ἡ μίλτος (minium), ἡ ἐρυθρὰ ὤχρα ἢ γῆ, ἡ καππαδοκική, ἥτις ἐθεωρεῖτο ὡς ἡ πασῶν ἀρίστη, καὶ ἐλέγετο καὶ Σινωπὶς ἢ σινωπικὴ, ὡς ἐκ Σινώτης προελθοῦσα τὸ πρῶτον· ἡ λημνία, ἥτις καὶ αὐτὴ ὡς ἀρίστη ἐξετιμᾶτο· ἡ Ἱσπανική· ἡ αἰγυπτία, ἥτις καὶ Λιβυκὴ Σινωπὶς ἐλέγετο (λατινιστὶ cicerrulans). 6) τὸ κιννάβαρι, ἐρυθρὸς μόλυβδος, ὁμοίως καὶ μίλτος λεγόμενον καὶ αὐτὸ, ὑπὸ δὲ τοῦ Διοσκορίδου (E, 122) καὶ σανδαράκη καὶ ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων corusa usta ἢ sandoracha (Vitr.), κατὰ Πλίνιον δ' εὑρεθὲν ἐν Πειραιεῖ τυχαίως διὰ φρύξεως λευκοῦ μολύβδου ἢ ψιμμυθίου. Προστίθησι δ' ὁ συγγραφεὺς ὅτι πρῶτος ὡς χρώματος ἐποιήσατο χρῆσιν αὐτοῦ ὁ ζωγράφος Νικίας ὁ Ἀθηναῖος, τῷ 330 π. Χ. Τὸ ἰνδικὸν κιννάβαρι ἦν ῥητίνη τῶν παντοίων φοινικοδένδρων, τὸ κοινῶς «δράκοντος αἷμα» λεγόμενον, καὶ μνημονευόμενον ὑπό τε τοῦ Διοσκορίδου καὶ τοῦ Πλινίου. Καὶ διὰ διαφόρων δὲ μέτρων ἐλάμβανε διαφόρους ἀποχρώσεις ἡ σανδαράκη, διὰ κιτρίνου ὀξυδίου τοῦ μολύβδου, διὰ θειούχου ἀρσενικοῦ, διὰ πεφρυγμένης σινωπίδος, ὅτε καὶ ἐλέγετο «σάνδυξ» Ἡ αὔξησις τῆς ποσότητος τῆς σινωπίδος ἀπετέλει σκοτεινήν τινα ὤχραν, ἥτις κατὰ Πλίνιον ἐλέγετο «συρικὴ,» ὡς κατασκευαζομένη ἐν τῇ νήσῳ Σύρῳ. 2) Κίτρινον. Ἡ κιτρίνη ὤχρα, sil δὲ παρὰ Ῥωμαίοις, ἔνυδρον σιδήρου ὑπεροξείδιον, μετὰ διαφόρων χρωμάτων καὶ μετ' ἀνθρακικῆς τιτάνου μιγνυμένη, ἀπετέλει διαφόρους κιτρίνας ἀποχρώσεις. Ἡ ἀρίστη ὤχρα ἐν Ἑλλάδι ἦν ἡ ἀττικὴ, ἧς, κατὰ Πλίνιον, πρῶτοι ἐποιήσαντο χρῆσιν ὁ Πολύγνωτος καὶ ὁ Μίκων, τῷ 460 π. Χ. Ὑπὸ τῶν ἀρχαίων μνημονεύεται καὶ τὸ «ὠχροειδὲς ἀρσενικὸν,» τὸ χρυσίζον (auri pigmetum), ἀλλὰ δὲν ἀπηντήθη εἰς τὰς ἀναλύσεις. 3) Πράσινον. Τὸ κυριώτερον ἦν ἡ χρυσόκολλα, ἀνθρακικὸς χαλκὸς ἢ μαλαχίτης, οὗ αἱ ἀποχρώσεις ἐξηρτῶντο ἐκ τῆς ποσότητος τῆς ἀνθρακικῆς τιτάνου. Κατὰ Πλίνιον πράσινον χρῶμα ἀπετέλουν καὶ διάφορα εἴδη ὀξικοῦ χαλκοῦ, τοῦ χαλκοῦ, ἰοῦ Κυπρίου, ἐξ ὧν ἓν ὠνομάζετο καὶ «σκωληκία». Ὑπῆρχον δὲ καὶ πράσιναι γαῖαι (χαλκοῦχα ὀξείδια). Ἐν αὐτῶν ἐλέγετο Θεοδότιον, ὡς εὑρεθὲν εἰς τὸ κτῆμα Θεοδοτίου τινὸς ἐν Σμύρνῃ· ἄλλο ἦν ἐν Ῥώμῃ ἡ πρασίνη κιμωλία τῆς Βερώνης, ἡ καὶ «Ἀππιανὸν» λεγομένη. 4) Κυανοῦν. Ὁ «κύανος» ἦν κυανοῦς, ἢ καὶ πράσινος, ἀνθρακικὸς χαλκὸς, μιγνύμενος μετ' ἀνθρακικῆς τιτάνου πρὸς ἀποχρώσεις. Ὁ Βιτρούβιος καὶ ὁ Πλίνιος μνημονεύουσι κυάνων, τοῦ κυπρίου, τοῦ σκυθικοῦ καὶ τοῦ ἀλεξανδρινοῦ, ὅστις ἦν ὁ πάντων ἄριστος, καὶ ὁμοίως τῷ ἐκ θειούχου σοδίου συγκειμένῳ « ὁρμενίῳ», τῷ νῦν λεγομένῳ «ὑπερθαλασσίῳ (outremer καὶ lapis lazuli) Τὸ χρῶμα τοῦτο ἐλέγετο καὶ «οὐράνιον (cœlon)». Σμῆγμα (lomentnm) ἦν ὁ ἐκπεπλυμένος κύανος, καὶ αὐτοῦ κατώτερον τὸ « λείωμα » (tritum). Καὶ ὁ « Ἰνδικὸς » δὲ (Indigo) ἦν ἐπίσης

γνωστὸς τοῖς ἀρχαίοις. 5) Χαλκὸς πρὸς χρωματισμὸν τῶν ὑέλων, κατὰ Θεόφραστον· μὴ εὑρεθείς. Ἴσως τὸ νῦν κοβάλτιον. 6) Πορφυροῦν, ὑπῆρχε διαφόρων εἰδῶν. Τὸ ἄριστον ἦν τὸ «ἀνδρείκελον» (purpurissum), σύνθετον ἐκ κιμωλίας μετὰ τοῦ χυμοῦ τοῦ ὀστράκου τῆς πορφύρας· τὸ « ὕσγινον », ἐκ τοῦ θάμνου ὕσγης, τὸ μεταξὺ πορφυροῦ καὶ ἐρυθροῦ· τὸ λατιν. Ostrum, κρᾶμα γῆς ἐρυθρᾶς καὶ κυανοῦ ὀξειδίου χαλκοῦ. Ἐρυθρόδανον, ἐκ τοῦ γνωστοῦ φυτοῦ (ἢ ριζαρίου)· κατὰ Βιτρούβιον καὶ κεκαυμένη ὤχρα, σβεσθεῖσα εἰς ὄξος. 7) Φαιόν, ὤχρα κεκαυμένη, καὶ κράματα αὐτῆς μετ' ὀξειδίων σιδήρου καὶ μαγγανεσίου. 8) Μέλαν, τὸ πλεῖστον ἐξ ἀνθράκων· τὸ δὲ πάντων ἄριστον, το ἐλεφάντινον, ᾧ ἐχρᾶτο ὁ Ἀπελλῆς, καὶ τὸ τρύγινον τοῦ Πολυγνώτου καὶ Μίκωνος. Ἐκαίοντο δὲ διὰ κλημάτων ἀμπέλου. Ὁ Πλίνιος καὶ ὁ Βιτρούβιος ἀναφέρουσι πλὴν τούτων ἔτι καὶ «Ἰνδικὸν μέλαν», πιθανῶς τὴν ἰνδικὴν καὶ κινεζικὴν μελάνην. 9) Λευκόν. Πρὸς αὐτὸ μετεχειρίζοντο τὴν «μηλιάδα» γῆν, ἐκ τῆς νήσου Μήλου· τὸ «παραιτόνιον», γῆν ἐκ Παραιτονίου τῆς Μαρμορικῆς παρὰ τῇ Αἰγύπτῳ,· τὴν λευκὴν γῆν τῆς Ἐρετρίας ἐν Εὐβοίᾳ· ἐνίοτε τὴν «λευκύαλον» ἐκ συντριβομένων ὑελίνων δακτυλίων ἃ ἠγόραζον παρὰ τῶν πτωχῶν. Τὸ δὲ ψιμμύθιον (λευκὸς ἀνθρακικὸς μόλυβδος) ὀλίγον φαίνεται ὅτι ἦν ἐν χρήσει εἰς τὴν ζωγραφικὴν, καὶ οὐδαμοῦ ἀπηντήθη.—Τὰ χρώματα ἐν γένει διαιρεῖ ὁ Πλίνιος (XXXV, 12) εἰς ἀνθηρὰ καὶ εἰς αὐστηρά. Τὰ πρῶτα ἦσαν ἡ μίλτος, τὸ ὁρμένιον, τὸ κιννάβαρι, ἡ χρυσόκολλα, τὸ φῦκος καὶ τὸ ἰνδικόν. Ταῦτα δὲ, διὰ τὸ πολυδάπανον αὐτῶν, καὶ πρὸς ἀσφάλειαν περὶ τῆς αὐτῶν γνησιότητος, ἔδιδεν εἰς τὸν ζωγράφον αὐτὸς ὁ τὴν εἰκόνα παραγγέλλων. Διηροῦντο δὲ προσέτι τὰ χρώματα εἰς φυσικὰ καὶ εἰς τεχνητὰ (Pl. XXXV, 12.—Vitr. VII, 7), καὶ μνημονεύονται ὑπὸ τῶν συγγραφέων τούτων ὡς φυσικὰ, ἡ σινωπὶς, ἡ ἐρυθρὰ γῆ, ἡ μηλιὰς, ἡ ἐρετριακὴ γῆ, τὸ παραιτόνιον, καὶ τὸ μεταλλικὸν, τὸ ἀρσενικὸν, ἡ ὤχρα, ἡ σανδαράκη, ἡ μίλτος καὶ ἡ χρυσόκολλα. Καὶ εἰς ποικίλας δ' αὐτῶν συνθέσεις ἄλλαι εἰς ἄλλας ἐδίδοντο ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ἐπωνυμίαι.

Χυρετέαι, πόλις τῆς Ἑστιαιώτιδος ἐν Θεσσαλίᾳ (Πτλμ.).

Χύτρα καὶ Χύτρος (ὁ), κεράμινον μαγειρικὸν ἀγγεῖον διαφόρου μεγέθους, ἐνίοτε ἐξ ὅλης χωροῦν (Πλάτ. Ἱππ. μείζ. 12).

πολλάκις εἶχε δύο ὦτα (ἦσαν «δίωτοι») ἵνα αἴρονται ἐκ τοῦ πυρός. Τινὲς ἐξ αὐτῶν εἶχον καὶ πόδας, ἵνα τίθηνται ἐπὶ τοῦ πυρὸς, καὶ ἡ τοιαύτη ἐλέγετο χυτρόπους (Ἡσίοδ. Ἔργ. 748. — Σχλ. εἰς Σφκλ. Αἴ. 1405) καὶ πυριστάτης. Τὸ κάλυμμα αὐτῆς ἐλέγετο ἐπίθεμα (Ἡρδ. Α, 48). Ἐν χύτραις πολλάκις ἐξέθετον τὰ βρέφη αἱ γυναῖκες, καὶ αἱ

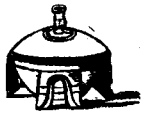

τοιαῦται ἐλέγοντο ἐγχυτρίστριαι (Ἀριστφ. Βάτρ. 1188. — Σουίδ. λξ. — Ἡσύχ.).

Χυτρίνδα, παιγνίδιον τῶν παιδίων, καθ' ὃ τὸ εἰς τὸ μέσον καθήμενον ἐκτυπᾶτο ὑπὸ τῶν ἄλλων στρεφομένων περὶ αὐτὸ, μέχρις οὗ συνελάμβανεν ἓν ἐξ αὐτῶν (Πολδ. Θ, 113. — Ἡσύχ.).

Χύτριον, πόλις ἀρχαία τῆς Ἰωνίας ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ. Ἐπὶ τῶν ἐρειπίων αὐτῆς ἐκτίσθησαν ἔπειτα αἱ Κλαζομεναὶ (Στρβ.).

Χυτρίδες, μικραὶ χύτραι (ἴδ.) ᾶς, πλήρεις φλεγομένης πίσσης, ἐσφενδόνιζον κατὰ τοῦ ἐχθροῦ.

Χύτροι, 1) Τὰ θερμὰ λουτρὰ τῶν Θερμοπυλῶν, ὧν τὸ ὕδωρ εἶχε θεραπευτικὴν δύναμιν (Ἡρδ. Ζ, 176. — Παυσ. Δ, 33, 6). — 2) καὶ Χύτρος (ἡ), πόλις μεσόγειος τῆς νήσου Κύπρου (Στφ. Βζ. — Πτλμ.) Ν. Παλαιόκυτρον. — 3) καὶ Χύτρα (τὰ), ἑορτὴ ἐν Ἀθήναις τελουμένη τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ τῶν Ἀνθεστηρίων (Ἀρστφ. Βτρ. 218).

Χῶμα, πᾶσα σώρευσις γῆς, ἑπομένως καὶ ὀχυρωματικὰ χαρακώματα (Ἡρδ. Α, 184). Πρὸ πάντων δὲ οἱ μεγάλοι σωροὶ χώματος, οἵτινες ἦσαν οἱ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων τάφοι, καὶ ἐν Πελοποννήσῳ ἦσαν «χώματα μεγάλα, ἃ καλοῦσι τάφους τῶν μετὰ Πέλοπος Φρυγῶν» (Ἀθήν. ΙΔ, 625), καὶ ὁ ἔτι σωζόμενος τάφος τοῦ Οἰνομάου «γῆς χῶμα περιῳκοδομημένον λίθοις» (Παυσ. ΣΤ, 21), καὶ πολλοὶ ἐν Πελοποννήσῳ καὶ πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος, πρὸ πάντων δ' ἀπαντώμενοι ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ, ὅθεν τὸ σχῆμα προέκυψε.

Χώνη, ταὐτὸ τῷ χοάνη, ἰδίως τὸ πήλινον, ἢ μετάλλινον ὄργανον δι' οὗ μεταγγί-

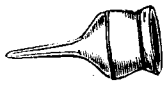

ζονται τὰ ῥευστὰ, τὸ χωνί. Τὸ τῆς εἰκόνος εὑρέθη ἐν Πομπηΐᾳ, ὑάλινον.

Χώνη, πόλις τῆς Λευκανίας ἐν τῇ κάτω Ἰταλίᾳ πρὸς τῇ Βρουτίᾳ. Ὁ κάτοικος Χ ῶ ν ο ς, ἐκ τοῦ γένους τῶν Οἰνωτρῶν (Λυκόφρ. 983. — Στρβ.),

Χωράσμιοι, λαὸς τῆς Σογδιανῆς ἐν Περσίᾳ, περὶ τὸν Ὦξον ποταμὸν κατοικῶν. Χορίσμιοι παρ' Ἡροδότῳ (Γ, 93)· ἔνθα οἱ νῦν Χορασὰν ἢ Καρὲσμ (Ἀρρ. Διον. Περ. 746).

Χωρηνὴ, ἐπαρχία τῆς Ἀραχωσίας, πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Ἰνδοῦ (Στρβ. — Πτλμ.).

Χωρομναῖοι, (οἱ), λαός τις τῶν ἐν Περσίᾳ (Διόδ. Α, 115).

Χωρομιθρικὴ, ἐπαρχία τῆς ἀρκτικῆς Μηδίας, συνορεύουσα τῇ Παρθικῇ (Πτλμ.).

Χῶς (ὁ), λέξις δωρικὴ, παρὰ τοῖς Ἀργείοις ἰδίως ἐν χρήσει, καὶ δηλοῦσα τὴν ἐκ συμβολῆς, συνεισφορᾶς, ἑστίασιν (Ἀθήν. Η). Ἑκάστη δὲ μερὶς ἐλέγετο αἶσα.

Χωστρὶς, μηχανὴ ἐπεστεγασμένη ὑφ' ἣν ἐκαλύπτοντο οἱ εἰς τὰς πολιορκίας τὰς τάφρους ὀρύττοντες, ἢ ἄλλως καὶ Χελώνη (ἴδ.) λεγομένη (Πολδ.).

Ψ

Ψάκον, ἀκρωτήριον τῆς νήσου Κρήτης, κείμενον εἰς τὰ δυτικὰ αὐτῆς. Νῦν Σπάδα.

Ψαλὶς (ἡ), τὸ ψαλίδιον δι' οὗ ἔκειρον τὴν κόμην, ἐκούρευον τὰ κτήνη, ἐψαλίδιζον τὰ ἄνθη εἰς κατασκευὴν στεφάνων, κλ. Τὰ δύο τέμνοντα πέρατα αὐτῆς ἠνοῦντο ἄνωθεν δι' ἡμικυκλίου ἐλαστικοῦ μετάλλου, ὡς ἐν τῇ εἰκόνι ἐξ ἀρχαίου δακτυλιολίθου. Ἕνεκα τοῦ σχήματος τούτου ψαλὶς ἐλέγετο καὶ ἡ εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ θόλου ἡμικυκλικὴ τῶν λίθων συνάντησις, καὶ πολλάκις καὶ ἡ ἡμικυκλικὴ οἰκοδομή.

Ψαλτήριον, μουσικὸν ὄργανον, τὸ ἄλλως λεγόμενον μάγαδις (Ἀπλλν. παρ' Ἀθν. ΙΔ, 626), ἐφευρεθὲν ὑπὸ Ἀλεξάνδρου τοῦ Κυθηρίου καὶ ἐν Ἐφέσῳ καθιερωθὲν τῇ Ἀρτέμιδι. Συνέκειτο ἐξ ἑνὸς ἠχητικοῦ κιβωτίου καὶ ἑνὸς ξύλου, ἢ γωνιαίως συναντωμένων ἢ τόξον ἀποτελούντων, καὶ ἐχόντων ὀκτὼ χορδὰς ἀπὸ ἄκρου εἰς ἄκρον τεθειμένας, ὡς τὴν σημερινὴν ἅρπαν. Ἐπαίζετο δὲ φερόμενον ὁριζοντίως ἐπὶ τοῦ ὤμου, ὡς ἐν τῇ προκειμένῃ αἰγυπτιακῇ εἰκόνι. Τὸ δὲ ὑπ'

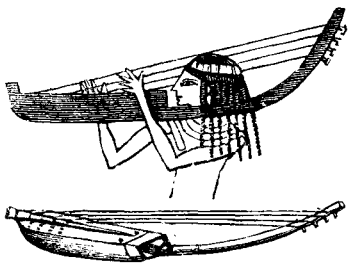

αὐτὴν παριστᾷ πρωτότυπον τοιοῦτο ὄργανον διατηρούμενον ἐν τῷ Βρετανικῷ Μουσείῳ, καὶ εἰς τὸ κιβώτιον, δέρματι ἐπικεκαλυμμένον, ἔχον ὀπὰς διὰ τὴν ἀντήχησιν. Ἀμβρακιώτης δέ τις, πολιτογραφηθεὶς Σικυώνιος, Ἐπίγονος δὲ καλούμενος, μετερρύθμισεν αὐτὸ εἰς ὄρθιον (ὡς τὴν ἅρπαν), μετακληθὲν Ἐπιγόνιον (Αὐτ. Ε, 183). Ἐν χρήσει καὶ παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις καὶ παρὰ τοῖς Ἑβραίοις, παρὰ τούτοις ἐλέγετο Ναῦλα (Ἀθανάσ. Τρ. Β, σλ. 511.—Γρηγ. Νεοτ. Τμ. Γ, σλ. 295).

(Ἰδ. Ψαλίς).

Ψάλτρια. Αἱ εἰς τὰ συμπόσια μισθούμεναι γυναῖκες, οὐχὶ αὐστηρῶν πάντοτε ἠθῶν, ἵνα ψάλλωσι πρὸς ψαλτήριον ἢ κιθάραν, ἐλέγοντο ψάλτριαι, ὅπερ ὅμως σημαίνει πᾶσαν ὄργανον παίζουσαν καὶ ψάλλουσαν, ὥστε καὶ ὑπὸ τὴν ἀπέναντι εἰκόνα, τὴν ἐπὶ τοιχογραφίας ἐν Ἰταλίᾳ παριστῶσαν τὴν Μοῦσαν Ἐρατώ, ἐστὶ γεγραμμένη ἡ λέξις ΨΑΛΤΡΙΑ.

Ψαλυχίδαι, ἐπίσημός τις γενεὰ ἐν Αἰγίνῃ (Πινδ. Ἰσθμ. ΣΤ, 91).

Ψαμάθη, 1) θυγάτηρ τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος, ἐκ τοῦ Αἰακοῦ μήτηρ τοῦ Φώκου, φονευθέντος ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ Τελαμῶνος καὶ Πηλέως (Ἡσδ. Θγ. 260. 1004.— Ἀπλλδ. Γ, 12, 6). Κατὰ μεταγενεστέρους, γυνὴ τοῦ Πρωτέως (Εὐρπ. Ἑλ. 8). Παρὰ Πινδάρῳ, Ψαμάθεια. — 2) Θυγάτηρ τοῦ Προτύπου, βασιλέως τοῦ Ἄργους, ἐκ τοῦ Ἀπόλλωνος μήτηρ τοῦ Λίνου, φονευθεῖσα δὲ ὑπὸ τοῦ πατρός της (Παυσ. Β, 19).

Ψαμμαθοῦς (ὁ), πόλις μετὰ λιμένος ἐν Λακωνίᾳ, ἀνατολικῶς κειμένη τοῦ Ταινάρου ἀκρωτηρίου (Παυσ. Γ, 25.—Σκύλαξ.—Στρ. Βζ.). Καὶ Ἀμμαθοῦς παρὰ Στράβωνι, ὡς ψάμμος=ἄμμος.

Ψαμμήνητος, υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ Ἀμάσιδος, τελευταῖος βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου, ἓξ μῆνας μετὰ τὸν ἐνθρονισμόν του (τῷ 525 π. Χ.) ἀναγκασθεὶς νὰ παραδοθῇ τῷ βασιλεῖ τῶν Περσῶν Καμβύσῃ, μετ' ἐπίμονον καὶ γενναίαν ἀντίστασιν κατὰ τ' ἀνατολικὰ μεθόρια τοῦ κράτους του, καὶ νὰ παραδώσῃ καὶ τὴν πρωτεύουσαν Μέμφιν. Ὁ κατακτητής, θανατώσας τὸν υἱὸν τοῦ Ψαμμηνίτου, ἠθέλησεν αὐτὸν νὰ ἐγκαταστήσῃ διοικητὴν τῆς Αἰγύπτου· ἀλλ' ἀνακαλύψας μετ' οὐ πολὺ συνωμοσίαν τεκταινομένην ὑπὸ τοῦ Ψαμμηνίτου, τὸν ἐθανάτωσε, ποτίσας αὐτὸν αἷμα ταύρου (Ἡρδ. Γ', 10).

Ψαμμήτιχος (Θουκ.) ἢ Ψαμμίτιχος (Ἡρόδ.— Διόδ.— Στρβ.), υἱὸς τοῦ Νεχῶ, ἐκ Σάϊος, πόλεως τῆς κάτω Αἰγύπτου. Μετὰ μακρὰν ἀναρχίαν, ἐφ' ἧς τὴν διοίκησιν ἀλληλοδιαδόχως κατέλαβον Αἰθίο-

πες ἢ ἐγχώριοι τυχοδιῶκται, δώδεκα ἐπίσημοι Αἰγύπτιοι συνεδέθησαν τέλος εἰς δωδεκαρχίαν, τῷ 670 π.Χ., καὶ ἀπέδωκαν τὴν εἰρήνην εἰς τὴν χώραν. Ἀλλὰ μετά τινα ἔτη, εἷς ἐξ αὐτῶν, ὁ Ψαμμήτιχος, ἀπόγονος τῆς βασιλικῆς γενεᾶς, κατεπολέμησε καὶ κατενίκησε παρὰ τῇ πόλει Μέμφιδι τοὺς συγκυβερνήτας του, βοηθείᾳ Ἑλλήνων, Καρῶν καὶ Ἰώνων, καὶ ἐγκατέστη μόνος βασιλεύς, ἀπὸ 656 — 617., τὴν Σάϊν καταστήσας πρωτεύουσαν, καὶ πρῶτος ἠνέωξε τὴν Αἴγυπτον εἰς τοὺς Ἕλληνας, ἐπιτρέψας αὐτοῖς νὰ κτίσουν ἐπὶ τοῦ Νείλου φρούριον καὶ ἐμπορεῖον τὴν Νώνακριν, καὶ ἄλλα μέρη τῆς χώρας νὰ ἐποικήσωσι, καὶ εἰς τοὺς Ἴωνας νὰ ὀχυρώσωσι στρατόπεδον κατὰ τ' ἀνατολικὰ τῆς Αἰγύπτου, πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν ἐκεῖσε ὁρίων. Ἐπ' αὐτοῦ ἔπαυσεν ἡ ἀπομόνωσις τῆς Αἰγύπτου καὶ ἡ αὐστηρότης τῆς εἰς φυλὰς διαιρέσεως. Ἀλλ' ἐκ τῆς στρατιωτικῆς φυλῆς 240,000 δυσαρεστούμενοι διὰ ταῦτα, ἀπῴκησαν εἰς Αἰθιοπίαν (Ἡρδ. Β, 30). Ὑπὸ τῶν Σκυθῶν προσβληθεὶς, τοὺς ἀπέκρουσεν· ἐξέτεινε τῆς Αἰγύπτου τὰ ὅρια, ἐκυρίευσε μετὰ μακρὰν, δῆθεν 29 ἐτῶν, πολιορκίαν τὴν πόλιν Ἀσδὸδ, καὶ ὑπέταξε τὴν γῆν τῶν Φιλισταίων (Ἡρδ. Α, 205. Β, 47. 151.— Διόδ. Α, 67).

Ψάμμις, υἱὸς τοῦ Νεχῶ καὶ διάδοχος αὐτοῦ εἰς τὸν θρόνον τῆς Αἰγύπτου, βασιλεύσας 604 μέχρι 595 π. Χ. (Ἡρδ. Β, 160).

Ψαῦμις, υἱὸς Ἄκρωνος ἐκ Καμαρίνης τῆς Σικελίας, νικήσας ἁπήνῃ εἰς τὰ Ὀλύμπια τῇ 82α Ὀλυμπιάδι (Πινδ. Ὀλ. Δ καὶ Ε).

Ψαφὶς, χωρίον καὶ δῆμος τῆς Αἰαντίδος φυλῆς ἐν Ἀττικῇ, πλησίον τοῦ Ὠρωποῦ, παρὰ τῷ μαντείῳ τοῦ Τροφωνίου (Στρβ. Θ, 1, 22).

Ψέλλιον, ὅσμημα χρυσοῦν καὶ πολύτιμον, ὃ ἔφερον αἱ γυναῖκες περὶ τὸ μετακάρπιον τῶν χειρῶν ἢ τοὺς βραχίονας, ὥστε καὶ περὶ Πραξιτέλους μνημονεύεται (Pl. XXXIV, 19, 10—Ταν. κ. Ἑλλ. 55) ὅτι ἐν ἄλλοις ἐποίησε «ψελλιουμένην» γυναῖκα. Παρὰ δὲ βαρβάροις (Πέρσαις, Μήδοις, Γα-

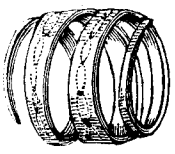

λάταις), ἔφερον αὐτὰ καὶ οἱ ἄνδρες (Ἡρδ. Η, 123. Θ, 80. — Ξνφ. Ἀνδ. Α, 1, 27. —Liv. I, 11) οὐ μόνον ἐπὶ πολυτελείᾳ, ἀλλὰ καὶ ὡς σύμβολον τοῦ βαθμοῦ. Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Σαβίνοις ἐδίδετο καὶ εἰς ἀναγνώρισιν ὑπηρεσιῶν, ἐν εἴδει παρασήμου (T. Liv. X. 44). Τὰ Ἑλληνικὰ ψέλλια εἶχον παντοῖα ὀνόματα, κατὰ τὸ σχῆμα, τὸ μέρος ἔνθα ἐφέροντο, κτλ. Ἐν Ἀθήναις, ἕνεκα τοῦ σχήματος, ἐλέγοντο καὶ ὄφεις (Ἡσύχ. λξ.).

Ψευδεγγραφῆς γραφή. Οἱ εἰς τὸ δημόσιον ὀφείλοντες κατεγράφοντο εἰς κατάλογον ὑπὸ τῶν πρακτόρων, καὶ ὅταν ἀπέτινον τὸ ὀφειλόμενον, διεγράφοντο αὐτῶν τὰ ὀνόματα (Δμσθ. κ. Τιμοκρ. 696) Ἂν δέ τις πολίτης διϊσχυρίζετο ὅτι κακῶς καὶ ψευδῶς ἐνεγράφη ἐν ᾧ οὐδὲν ὤφειλεν ἢ οὐχὶ ὅσον ἐνεγράφη, ἠδύνατο νὰ κινήσῃ δίκην ἢ μᾶλλον γ ρ α φ ὴ ν (ἤτοι ἐγκληματικὴν δίκην) ψ ε υ δ ε γ γ ρ α φ ῆ ς ἢ κατὰ τῶν πρακτόρων, ἢ κατὰ τοῦ ψευδῶς προκαλέσαντος τὴν ἐγγραφήν του. Ἂν ὁ ἐναγόμενος, ὁ ψευδῶς ἐγγράψας, ἡττᾶτο, ἐνεγράφετο εἰς τοὺς καταλόγους τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἀντὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἐνάγοντος, διὰ τὴν ἐγγεγραμμένην ποσότητα. Ἡ δίκη ἦν τῆς δικαιοδοσίας τῶν θεσμοθετῶν (Πολυβ. Η, 40, 43.—Ἁρποκρ. καὶ Σουίδ. λξ.).

Ψευδισόδομος, ὁ ῥυθμὸς τῆς τοιχοδομίας ὁ ἀποτελῶν τὴν μετάβασιν ἀπὸ τῆς ἀρχαίας πολυγωνίου, εἰς τὴν ἰσόδομον τῶν ἡμερῶν τῆς ἀκμῆς. Κατ' αὐτὴν οἱ λίθοι εἰσὶ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον παραλληλεπίπε-

δοι, οὐχὶ πάντες τῶν αὐτῶν διαστάσεων, καί τινες παρεκκλίνουσι τῆς καθέτου γραμμῆς ἢ τῆς ὁριζοντίου. Τοιοῦτος ῥυθμὸς ἀπαντᾶται ἀπόστασις τῶν κιόνων ἀπὸ τοῦ τοίχου τοῦ σηκοῦ ἦν τοσαύτη, ὡς ἂν καὶ ἡ ἄλλη σειρὰ ἐκείνη ὑπῆρχε.

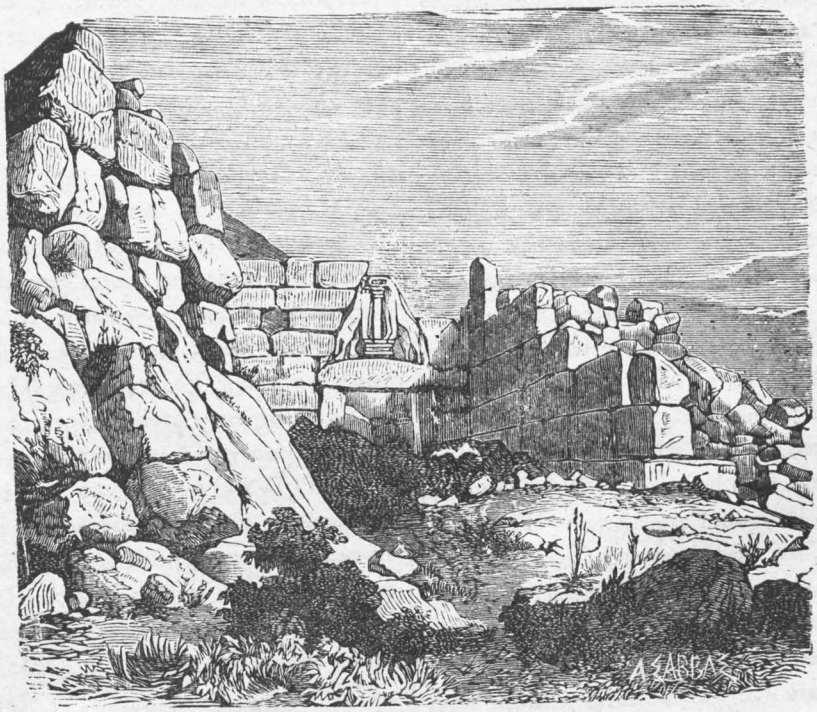

ἔτι καὶ εἰς τὰς Μυκήνας, περὶ τὴν πύλην τῶν λεόντων, ἴσως ὅμως ἐκ μεταγενεστέρων ἐπιτειχισμῶν ἢ διορθώσεων τῶν τειχῶν πρὸ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, διότι τότε ἔτι ἐπεκράτει, ὡς φαίνεται καὶ εἰς τὴν Πνύκα τῶν Ἀθηνῶν, τὴν ἐπὶ Θεμιστοκλέους διασκευασθεῖσαν, καὶ εἰς τὰ τείχη τὰ ὑπὸ τῶν εἰσβαλόντων Πελοποννησίων ὑπὲρ τὴν Δεκέλειαν ἀνεγερθέντα.

Ψευδοδίπτερος. Δίπτερος ἦν ὁ ναὸς ὁ ἔχων περὶ τὸν σηκὸν διπλῆν στοὰν ἢ

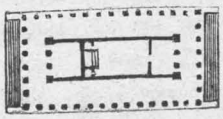

σειρὰν κιόνων· ψευδοδίπτερος δ' ἐκεῖνος οὗ ἔλειπεν ἡ ἐντὸς σειρὰ, καὶ ὅμως ἡ

(ΑΡΧ. ΛΕΞ. Α. Ρ. ΡΑΓΚΑΒΗ ΤΟΜ. Β').

Ψευδόθυρον. ψευδὴς θύρα, ὁμοίωμα μόνον θύρας. Ἀλλ' ἐπίσης καὶ ἡ κρυπτὴ, μυστικὴ, μὴ φαινομένη θύρα (Ammian. XIV, 1).

Ψευδοκλητείας γραφή. Κατὰ τὴν ἀττικὴν δικονομίαν ὁ ἐναγόμενος, εἰς οἱανδήποτε δίκην ἐκαλεῖτο ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος, συνοδευομένου ὑπὸ δύο μαρτύρων, οἵτινες ἐλέγοντο κλήτορες ἢ κλητῆρες, νὰ προσέλθῃ εἰς τὸ δικαστήριον τὴν δικάσιμον ἡμέραν, καὶ ἂν δὲν προσήρχετο, κατεδικάζετο ἐρήμην, ἐκτὸς ἂν ἠδύνατο ν' ἀποδείξῃ ὅτι δὲν ἐκλητεύθη, καὶ ὅτι ψευδὴς ἦν ὁ περὶ τούτου ἰσχυρισμὸς τῶν κλητήρων. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἐκίνει κατ' αὐτῶν δίκην ψευδοκλητείας (Δημοσθ.πρ. Νικοστρ.), καὶ ὁ τρὶς ψευδοκλητείας ἁλοὺς περιήρχετο εἰς ἀτιμίαν ὡς πάντες οἱ ψευδομάρτυρες. Ἠδύνατο δὲ

τὸ δικαστήριον, ἂν ἐνέκρινε, καὶ ἐπὶ τῆς πρώτης καταδίκης νὰ ἐπιβάλῃ τὴν ἀτιμίαν (Ἀνδκδ. Π. μυς. 10) καὶ, ἀναλόγως τῆς σπουδαιότητος τοῦ ἐγκλήματος, ὡς καὶ αὐτὸν τὸν θάνατον.

Ψευδομαρτυριῶν δίκη. Ἐν Ἀθήναις ὁ ὑπὸ τῶν δικαστηρίων καταδικασθεὶς καὶ διϊσχυριζόμενος ὅτι ψευδεῖς ἐδόθησαν κατ' αὐτοῦ μαρτυρίαι, ἠδύνατο νὰ κινήσῃ κατὰ τῶν μαρτύρων δίκην ψευδομαρτυριῶν, ὡς καὶ κατὰ τοῦ προσενεγκόντος τοὺς ψευδεῖς μάρτυρας δίκην κακοτεχνιῶν (Δμσθ. κ. Εὐκρτ. 1139). Καὶ ἂν μὲν πάντες οἱ μάρτυρες ἀπεδείκνυντο ψευδῶς μαρτυρήσαντες, τότε ἡ δίκη ἐγίνετο ἀνάδικος (Σχλ. Πλτ. Νομ. Γ, σλ. 530), ἤτοι ἠκυροῦτο, καὶ ἐδικάζετο ἀπ' ἀρχῆς· ἂν δὲ μόνον τινὲς τῶν μαρτύρων, ἡ ἀπόφασις ἔμενεν ἔγκυρος, πλὴν ἐπὶ δικῶν ξενίας καὶ κληρώσεως (Ἰδ. καὶ Ῥαγκ. Ἀπαντ. ΙΕ. Πολιτ. ἀρχ. Α. σλ. 383), καὶ οἱ ψευδομάρτυρες μόνον ἐτιμωροῦντο. Ὁ δὲ τρὶς ἁλοὺς ψευδομαρτυρίας περιέπιπτεν εἰς ἀτιμίαν.

Ψευδοπερίπτερος, ἐλέγετο ναὸς ὅστις κατὰ τὰς μακρὰς αὐτοῦ πλευρὰς εἶχεν ἔξωθεν οὐχί, ὡς ὁ περίπτερος, στοὰν κιόνων

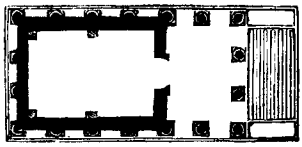

ἀπὸ τοῦ τοίχου ἀπεχόντων, ἀλλ' ἡμικίονας μόνον, εἰς τὸν τοῖχον προσκεκολλημένους. Τοιοῦτος ἦν ὁ ναὸς τῆς Ἀνδρικῆς Τύχης ἐν Ῥώμῃ, οὗ τὸ προσηρτημένον σχέδιον.

Ψευδοφίλιππος, δοῦλός τις, Ἀνδρίσκος καλούμενος, καὶ διϊσχυρισθεὶς ὅτι ἦν Φίλιππος, ὁ υἱὸς Περσέως, τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας (Στρβ.).

Ψηνσσοί, λαὸς τῆς ἀσιατικῆς Σαρματίας, εἰς τ' ἀνατολικὰ τῆς Μαιώτιδος κατοικῶν (Στρβ. — Πτλμ.).

Ψήκτρα, ὄργανον πρὸς ξέσιν καὶ καθαρισμὸν, ἰδίως τῶν ἵππων (Εὐρπ. Ἱππόλ).

Ψήφισμα, ἴδ. Ἐκκλησία.

Ψηφοπαίκτης, εἶδος ταχυδακτυλουργοῦ, ἀπατῶντος τοὺς θεατὰς, ἢ τοὺς παίζοντας μετ' αὐτοῦ, διὰ τῆς ταχείας μεταβιβάσεως ψήφων ἢ κύβων ἀπὸ μιᾶς χειρὸς εἰς τὴν ἄλλην. Ὁ αὐτὸς ἐλέγετο καὶ ψηφοκλέπτης (Ἀλκίφρ. Ἐπ. Γ, 20. — Ἀθν. Α, 34. — Σουΐδ.).

Ψηφοθεσία. Οὕτως ἐκαλεῖτο ἡ τέχνη τοῦ συναρμολογεῖν μικροτάτας ψήφους ἢ ἀβακίσκους, ὡς ἐπίσης τὰς ἔλεγον, διαφόρων χρωμάτων εἰς σύνθεσιν ζωγραφιῶν, δι' ὧν πρὸ πάντων ἐκαλλωπίζοντο τῶν πολυτελῶν οἰκοδομῶν τὰ ἐδάφη. Εὑρέτης αὐτῆς λέγεται, ἢ ἴσως μᾶλλον αὐτὴν ἐτελειοποίησεν, ὁ ἐπὶ τῶν πρώτων Διαδόχων ζῶν Σῶσος ὁ ἐκ Περγάμου (Pl. XXXVI, 20), οὗ μάλιστα ἐπηνεῖτο ὁ «ἀσάρωτος οἶκος», παράστασις, διὰ ψηφοθετημάτων, ἐδάφους ἑστιατορίου διατηροῦντος τὰ περιερριμμένα λείψανα δείπνου. Τοῦ θαυμασίου τούτου ἔργου μιμήσεις ἀνευρέθησαν καὶ ἐν Ῥώμῃ καὶ ἐν Αἰγύπτῳ. Εἰς τὴν οἰκίαν Δημητρίου τοῦ Φαληρέως τὰ ἐδάφη τῶν ἀνδρώνων κατεσκευάσθησαν «ἄνθινα» (Διοδ. ΙΒ, 543). Εἰς τοῦ Ἱέρωνος δὲ τὴν θαλαμηγὸν κατεσκευάσθη «δάπεδον ἐν ἀβακίοις», παριστῶν πάντα τῆς Ἰλιάδος τὸν μῦθον (ΙΒ. 543). Λαμπρὸν δὲ καὶ πλήρες ψηφοθέτημα εὑρέθη ἐν Πομπηΐᾳ, εἰς τὸν λεγόμενον «οἶκον τοῦ Φαύνου», συγκείμενον ἐξ ὑελίνων ψήφων, καὶ παριστῶν τὴν ἐν Ἰσσῷ μάχην τοῦ Ἀλεξάνδρου κατὰ τοῦ Δαρείου, ἴσως κατὰ τὴν εἰκόνα τῆς ζωγράφου Ἑλένης (Φωτ. Πλαν. Δ, 247). Ἐξηκολούθησε δ' ἡ τέχνη αὕτη ζωηρῶς ἀσκουμένη καὶ ἐπὶ Ῥωμαίων, ἐξ ἧς ἐποχῆς λείψανα αὐτῆς ἀνευρίσκονται ἐν Ἑλλάδι, καὶ ἐπὶ τῶν Βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων, πρὸ πάντων δι' ὑαλίνων χρωματιστῶν ἢ διαχρύσων ψήφων, ὡς εἰς τὴν χαλκιδικὴν τοῦ Ἰουστινιανοῦ παρεστήθησαν οὕτω πάντα αὐτοῦ τὰ κατορθώματα (Πρωκ. π. κτμ. Α, 10) καὶ οὕτως ἔκτοτε κατεκοσμοῦντο δι'

ἁγιογραφιῶν οἱ θόλοι τῶν ἐκκλησιῶν καὶ οἱ τοῖχοι.

Ψῆφος (ἡ), πᾶν μικρὸν λιθάριον οἵας δήποτε χρήσεως· ὡς διὰ ψηφοθεσίαν (ἴδ.), διὰ τοὺς ἐπὶ ἀβακίων ἀριθμητικοὺς ὑπολογισμούς, οἷον τὸ ἐν τῇ εἰκόνι ἐξ ἀναγλύφου τυρρηνικοῦ· δια κυβείαν, κτλ. Πρὸ πάντων δὲ μεγάλη καὶ ἐπίσημος ἐγίνετο χρῆσις τῶν ψήφων εἰς τὰς πολιτικὰς καὶ δικαστικὰς συνελεύσεις. Κατὰ τὰς περιστάσεις καὶ τὸν χαρακτῆρα τῶν ὑποθέσεων περὶ ὧν ἐπρόκειτο νὰ δηλωθῇ τῆς συνελεύσεως ἡ ἀπόφασις, ἡ ψηφοφορία ἐλέγετο ἢ μυστικὴ (κρύβδην) ἢ φανερά. Εἰς τὰς δικαστικὰς ἀποφάσεις, μετὰ τὴν δίκην σύσκεψις τῶν δικαστῶν δὲν ἐγίνετο, οὐδ' ἦν ἐφικτὴ διὰ τὸ πλῆθος αὐτῶν (Ἀρστ. Πολ. Β, 5, 8)· ἡ ψηφοφορία δ' ἦν μυστική, καὶ μετεχειρίζοντο πρὸς αὐτὴν κατ' ἀρχὰς ψήφους (λιθάρια), εἶτα κυάμους, δι' ὃ καὶ ὡς φιλόδικον τὸν δῆμον ἐλέγχων ὁ Ἀριστοφάνης (Ἱππ. 41), λέγει αὐτὸν «κυαμοτρῶγα», ἢ καὶ ὄστρακα καλούμενα χοιρίνας (Ἀρστφ. Σφ. 333), πάντα ταῦτα κατὰ δύο χρώματα, λευκὰ μὲν τὰ ἀθωοῦντα, μέλανα δὲ τὰ καταδικάζοντα. Εἰς ἔτι δὲ μεταγενεστέρους χρόνους ἀντικατέστησαν καὶ ταῦτα διὰ μικρῶν μεταλλίνων δισκαρίων, ἅτινα ὡς ἐκ τοῦ σχήματος αὐτῶν σπόνδυλοι, ἀλλ' οὐχ ἧττον γενικῶς καὶ ψῆφοι ἐλέγοντο, καὶ ὧν οἱ μὲν ἦσαν διατετρυπημένοι, οἱ καταδικαστικοί, οἱ δὲ πλήρεις, οἱ ἀθωωτικοὶ (Αἰσχ. κ. Τιμαρχ. 33). Κατ' ἀρχὰς ἐτίθετο ἓν καὶ μόνον ἀγγεῖον, κάδος, καδίσκος, ἢ καὶ ὑδρία λεγόμενον, εἰς ὃ ἕκαστος ἔρριπτεν ἣν ἤθελε ψῆφον, διατηρῶν τὴν ἄλλην. Μετ' Εὐκλείδην δὲ ὁ καδίσκος οὗτος ἦν χαλκοῦς, καὶ ἐλέγετο κύριος· παρ' αὐτῷ δ' ἐξετίθετο καὶ ἄλλος ξύλινος, λεγόμενος ἄκυρος, διὰ τὰς περιττὰς ψήφους. Ἔκειτο δ' ἐπὶ τοῦ κυρίου καδίσκου πῶμα, κημὸς λεγόμενον, δι' οὗ μία μόνη ψῆφος διήρχετο. Ἡ ἡγεμονεύουσα ἀρχὴ ἔχυνεν ἔπειτα τὰς ψήφους τοῦ κυρίου καδίσκου εἰς τράπεζαν, καὶ ἐκεῖ ἠριθμοῦντο. Ὑπῆρχε δὲ πρὸ τοῦ Εὐκλείδου, ὡς φαίνεται, καὶ ἄλλο εἶδος ψηφοφορίας διὰ δύο καδίσκων, ὧν ὁ μὲν ἐλέγετο ἀπολύων, ὁ ἀθωωτικός, ὁ δὲ ἀπολλύς, ὁ τὰς καταδικαστικὰς ψήφους δεχόμενος (Φρύνιχ. ἐν Ἀρπκρ. καὶ Σουΐδ.). Αὕτη πιθανῶς ἦν ἡ φανερὰ ψηφοφορία. Εἰς τὰς ποινικὰς δίκας ἡ ἰσοψηφία ἐλογίζετο ὑπὲρ τοῦ κατηγορουμένου (Εὐρπ. Ἠλέκτρ. 1257), καὶ ἐλέγετο ὅτι ὑπὲρ αὐτοῦ προσετίθετο ἡ ψῆφος τῆς Ἀθηνᾶς, διότι ἐπεκράτει ἡ δόξα, ὅτ' ἐπὶ τῆς δίκης τοῦ Ὀρέστου εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον, ἰσοψηφούντων τῶν δικαστῶν, ἡ Ἀθηνᾶ ἔρριψε τὴν ψῆφόν της ὑπὲρ αὐτοῦ ἀφανῶς (Αἰσχλ. Εὐμ. 741— Ἀντφ. π. Ἡρδ. κλ. ΝΑ).— Εἰς δὲ τὰς πολιτικὰς συνελεύσεις, τὴν βουλήν, τὴν ἐκκλησίαν τοῦ δήμου, ὤμνυον τὰ μέλη ὅτι θὰ ἐψήφιζον κατὰ τοὺς κειμένους νόμους, εἰς ἃς δὲ περιστάσεις νόμοι δὲν ὑπῆρχον, κατὰ συνείδησιν (Δμσθ. ἐν Λεπτ. σελ. 339). Ψηφοφορία ἦν ἀναγκαία προσέτι καὶ ὅπου μέγας ψήφων ἀριθμὸς ἀπῃτεῖτο, ὡς ἐπὶ πολιτογραφήσεως, καταργήσεως ἀτιμίας, ἐξοστρακισμοῦ (ἴδ.) κτλ. Δι' ἐκλογὰς δὲ ἀντικαθίστα τὴν ψηφοφορίαν ἡ χειροτονία (ἴδ.), εἶδος προχείρου καὶ φανερᾶς ψηφοφορίας. — Περὶ τῶν βασιλέων τῆς Σπάρτης ἐπίστευόν τινες τῶν ἀρχαίων συγγραφέων (Ἡρδ. Ζ, 57), ὅτι εἶχον ἕκαστος ἀνὰ δύο ψήφους εἰς τὴν γερουσίαν· ἀλλ' ὁ Θουκυδίδης (Α, 20) ῥητῶς ἀναιρεῖ τοῦτο, ἐξηγῶν ὅτι ἐπὶ διχοψηφίας εἶχον μόνον τὴν νικῶσαν.— Ὁ Σύλλας, κυριεύσας τὰς Ἀθήνας, ἀφῄρεσεν ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων τὸ δικαίωμα τοῦ ψήφου καὶ τῆς χειροτονίας, ὑποσχεθεὶς αὐτὸ μόνον εἰς τοὺς ἐγγόνους των.— Οἱ δίδοντες ψῆφον ἐλέγοντο

ὅτι ἐψηφίζοντο, ἔφερον ψῆφον ἢ ἐτίθεντο ψῆφον. Ψηφίζεσθαί τι ἐδήλου ἀποφασίζειν τι διὰ ψήφου. Ὁ ἄρχων ὁ προκαλῶν εἰς ψηφοφορίαν ἦν ὁ ἐπιψηφίζων, ψῆφον ἐπάγων ἢ διδούς. Ἀλλὰ καὶ ψῆφον τινὶ διδόναι ἐσήμαινε προσέτι ψηφίζειν ὑπέρ τινος.

Ψιθύρου Ἀφροδίτης, καὶ ψιθυριστῶν Ἔρωτος καὶ Ἑρμοῦ, ὑπῆρχον ἱερὰ ἐν Ἀθήναις, ἀγνώστου θέσεως.

Ψίλλις (ὁ) (Στρβ.), ἢ ψίλις (Στφ. Βζ.), ποταμὸς τῆς Βιθυνίας ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ.

Ψιλοί, ἴδ. στρατός.

Ψιλοκιθαριστική, ἡ τέχνη τοῦ κρούειν τὴν κιθάραν καθ' ἑαυτὴν οὐχὶ πρὸς συνοδείαν καὶ ὑποστήριξιν τοῦ ᾄσματος. Ὁ μάλιστα καλλιεργήσας αὐτὴν ἦν Λύσανδρος ὁ Σικυώνιος (Ἀθήν. 14, 627).

Ψίλωθρον, χρίσμα, ἀλοιφὴ δι' ἧς οἱ τρυφηλοὶ καὶ θηλυπρεπεῖς ἐψίλουν, ἀφῄρουν τὰς τρίχας (Ἡρδ. Δ, 25) ἀπὸ τοῦ προσώπου ἢ ἄλλων μερῶν τοῦ σώματος, κατασκευαζομένη ἐξ ἀσβέστου μετὰ πεπυρωμένου ἀρσενικοῦ.

Ψίμυθος (ὁ), καὶ ψιμύθιον, ἀλοιφὴ ἐκ μολύβδου δι' ὀξέων εἰς τίτανον μεταβαλλομένου, φάρμακον θανατηφόρον, δι' οὗ αἱ φιλάρεσκοι γυναῖκες ἐπετρίβοντο τὸ πρόσωπον ὅπως φαίνηται λευκὸν (Πλουτ. Συμποσ. ΣΤ, 6).

Ψυκτήρ, καὶ ψυγεύς, ἀγγεῖον ἢ κρατὴρ πρὸς κατάψυξιν τοῦ οἴνου (Πλατ. Συμπ. 332. — Τιμοκ. Λεξ. Πλατ. λξ. — Ἀθήν. ΙΑ, 469. 502. 503), συνήθως χαλκοῦν (Ἀθν. Δ, 142) ἢ καὶ ἀργυροῦν (Ἀθν. Ε, 199). Ἦν δὲ διπλοῦν, τὸ ἐντὸς, εἰς ὃ ἐτίθετο ἡ χιών, καὶ τὸ ἐκτὸς, εἰς ὃ ὁ οἶνος, ὡς σώζεται ἐν πήλινον εἰς τὸ μουσεῖον τῆς Δανίας. Εἶχε δὲ κατὰ τὸν πυθμένα κρουνίσκον, δι' οὗ ἐξέρρεεν ὁ οἶνος ἀφ' οὗ ἐψύχετο. Τὸν ψυκτῆρα τοῦ Κλεομένους (Φύλαρχος ἐν Ἀθην. Δ, 142) λέγει κρατῆρα ὁ Πλουταρχος (Κλεομ. Γ). Ὑπῆρχον δὲ ψυκτῆρες διαφόρου χωρητικότητος, ἀπὸ 8 κοτυλῶν (Πλάτ. Αὐτ.), μέχρι πολλῶν μετρητῶν (Ἀθήν. Ε, 199). Πολλάκις δ' ἐδίδοντο ψυκτῆρες καὶ ὡς ἔπαθλα τοῖς νικῶσι κοτταβισταῖς.

Ψύλλοι, λαὸς μεσόγειος τῆς Κυρηναϊκῆς, καθ' Ἡρόδοτον (Δ, 173) πανδήμως καταχωσθεὶς ὑπὸ τῆς ἄμμου τῆς ἐρήμου. Ὑπ' ἄλλων ὅμως συγγραφέων (Στρβ. ΙΕ, 582. ΙΖ, 834) μνημονεύονται καὶ μεταγενεστέρως ὡς διὰ γοητειῶν τοὺς ὄφεις ἀποκρούοντες, καὶ ὡς ὑπὸ τῶν γειτόνων αὐτῶν Ναθαμόνων ἐξολοθρευθέντες (Ἰδ. καὶ Αἰλ. Ζ. ἱστ. Α, 57. — Στφ. Βζ.).

Ψύρα (τὰ), νῆσος 50 στάδια βορειοδυτικῶς τῆς Χίου κειμένη, μεθ' ὁμωνύμου πόλεως καὶ περιφήμου ναοῦ τοῦ Βάκχου (Στρβ. ΙΔ, 645). Παρ' Ὁμήρῳ (Ὀδ. Γ, 172) Ψυρία νῆσος. Τὰ νῦν Ψαρά.

Ψυττάλεια, νησίδιον τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου, ἀκατοίκητον, μεταξὺ Σαλαμῖνος καὶ τῆς ἀττικῆς ξηρᾶς (Ἡρδ. Η, 76. — Παυσ. Α, 35. — Στφ. Βζ. — Στρβ.). Νῦν παρὰ τῷ λαῷ Λειψοκουτάλα.

Ψυχαγωγός, Ψυχοπομπός. Ἰδ. Ἑρμῆς.

Ψυχή (ἴδ. Ἔρως). Ἡ τέχνη παρίστησιν αὐτὴν ὡς τρυφερωτάτην νεάνιδα, ἔχουσαν ψυχῆς (πεταλούδας) πτερὰ, ἢ ὡς πεταλούδαν αὐτήν.

Ψύχιον, χωρίον τῆς νήσου Κρήτης, ἔχον λιμένα (Πτλμ.). Καὶ τὰ Ψύχαια (Περιπλ.). Νῦν Παλαιόκαστρον.

Ψυχομαντεῖον ἢ Ψυχοπομπεῖον, χρησμὸς ὀνείρων, ἢ νεκροῦ ἐπιφάνεια (ἴδ. μαντική). Προσέτι δὲ καὶ τὸ μέρος ἔνθα ὁ ψυχομάντις ἐπικαλεῖται τὴν ἐμφάνισιν τῶν νεκρῶν ἵνα ἐρωτᾷ αὐτούς. Τοιαῦτα ὑπῆρχον πολλὰ ἐν Ἑλλάδι· ἐν Ἰταλίᾳ δὲ, ἐν Καμπανίᾳ, παρὰ τὴν λίμνην Ἀβέρνην.

Ψύχρος (ὁ), ποταμὸς τῆς Κολχίδος ἐν Ἀσίᾳ (Ἀριαν).

Ψωφίς, 1) Θυγάτηρ τοῦ Ἔρυκος ἐν

Σικελίᾳ, ἐκ τοῦ Ἡρακλέους μήτηρ τοῦ Ἐχέφρονος καὶ τοῦ Προμάχου (Παυσ. Α, 24, 1).—2) Θυγάτηρ τοῦ Ξάνθου, ἔγγονος τοῦ Ἐρυμάνθου, καθ' ἣν ἐκλήθη ἡ ἀρκαδικὴ πόλις (Παυσ. Η, 24).— 3) Πόλις εἰς τὰ βορειοδυτικὰ τῆς Ἀρκαδίας κατὰ τὰ μεθόρια τῆς Ἠλιδος, πρὸ τῶν Τρωϊκῶν Φήγεια, εἶτα δὲ, ὡς ἐλέγετο, μετακτισθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἢ τῆς ἐγγόνου τοῦ Ἐρυμάνθου (Παυσ. Η, 24, 1), εἰς θέσιν ὀχυρὰν πρὸς τὰ ἄνω τῆς κοιλάδος τοῦ Ἐρυμάνθου ποταμοῦ. Ἐπ' τοῦ Αἰτωλοαχαϊκοῦ πολέμου οἱ Ἀχαιοὶ κατέλαβον αὐτὴν ὡς ὁρμητήριον· τῷ δὲ 219 π. Χ. ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν Μακεδόνων. Ἦν δὲ καὶ κέντρον πολλῶν γενικῆς συγκοινωνίας ὁδῶν. Ἐν αὐτῇ ὑπῆρχε ναὸς τῆς Ἐρυκείας Ἀφροδίτης καὶ ὁ τάφος τοῦ Ἀλκμαίονος (Πολ6. Δ, 70.—Ἀπλλδ. Γ, 7, 5).

Ω

Ὦα (ἡ), δέρμα μαλλωτόν· ἀλλὰ συνήθως τὰ ἄκρα τοῦ ἱματίου, ἡ παρυφή.

Ὦανος (ὁ), μικρὸς ποταμὸς τῆς Σικελίας, ῥέων παρὰ τῇ πόλει Καμαρίνῃ (Πινδ. Ὀλ. Α, 25).

Ὠαρέων, ποιητικῶς ἀντὶ Ὡρίων. Ἰδ.

Ὠβαί. Ἐν Σπάρτῃ ἡ ὠβὴ ἢ ὠβά, δωρικὴ μετάπλασις τῆς λέξεως οἴη (μόνη, μονὰς), ἢ συγγενὴς τοῦ Οἴη, ἐμφαίνουσα ἀγέλην, ἣν τὸ δέκατον τῆς φυλῆς, ἡ φρατρία, περιλαμβάνουσα ἀνὰ 10 γένη. Ἡ ῥήτρα τοῦ Λυκούργου ἔλεγε «Φυλὰς φυλάξαντα καὶ ὠβὰς ὠβάξαντα τριάκοντα» (Πλουτ. Λυκ. ΣΤ).

Ὠβαρηνοί, εἷς τῶν λαῶν τῆς Ἀρμενίας (Στφ. Βζ).

Ὠγενὸς καὶ Ὠγήν, κατὰ Στέφ. Βυζ. καὶ Ἡσύχιον, ὁ Ὠκεανός.

Ὠγυγέα, ἡ νῆσος τῆς Καλυψοῦς, καθ' Ὅμηρον (Ὀδ. Α, 35, Ε, 244 κλ.), ἔκειτο εἰς τὸν «ὀμφαλὸν τῆς θαλάσσης» (Ὀδ. Α, 50), ἀπώτατα, εἰς 18 ἡμερῶν ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς χώρας τῶν Φαιάκων (Καὶ Ὀδ. Η. 244).

Ὦγυγος καὶ Ὠγύγης, Βοιωτὸς αὐτόχθων, ἢ υἱὸς τοῦ Βοιωτοῦ, ἢ τοῦ Ποσειδῶνος, βασιλεὺς τῶν Ἐκτήνων, πρῶτος ἄρξας ἐπὶ τῆς Βοιωτίας, ἥτις κατ' αὐτὸν Ὠγυγία ἐκλήθη (Παυσ. Θ, 5, 1). Ἐπ' αὐτοῦ κατέκλυσεν ἡ Κωπαὶς μέρος τῆς Βοιωτίας, τὰ Ὠγύγια λεγόμενα πεδία, καὶ αὐτοῦ ἐπώνυμοι ἦσαν ἐν Θήβαις αἱ Ὠγύγιαι πύλαι. Καὶ οἱ Ἀθηναῖοι δὲ ἐν ταῖς παραδόσεσιν αὐτῶν εἶχον τὸν Ὦγυγον ὡς πατέρα τοῦ Ἐλευσῖνος καὶ σύζυγον τῆς Δαείρας, θυγατρὸς τοῦ Ὠκεανοῦ (Παυσ. Α, 38, 7).

Ὦγυρις (ἡ), νῆσος πρὸ τῶν παραλίων τῆς Καρμανίας, ἔχουσα, ὡς ἐπιστεύετο, τὸν τάφον τοῦ βασιλέως Ἐρύθρα (Διον. Περ. 607.—Στφ. Βζ.)

Ὠδεῖον, οἰκοδόμημα πρὸς μουσικὰς γυμνάσεις καὶ ἐπιδείξεις. Ἐν Ἀθήναις ὑπῆρχεν ὠδεῖον ἀρχαιότατα, καὶ ὅτε ἔπεσαν τοῦ Πρατίνα τὰ ξύλινα ἰκρία, πρὶν οἰκοδομηθῇ λίθινον τὸ Διονυσιακὸν θέατρον, εἰς τοῦτο τὸ ὠδεῖον ἐγίνοντο αἱ θεατρικαὶ παραστάσεις (Ἡσύχ. λξ.—Παυσ. Α, 9), καθ' ὅσον ἀρχαιότατα τὰ δράματα συνίσταντο κυρίως σχεδὸν μόνον ἐκ τῶν χορικῶν ᾀσμάτων. Ἀλλὰ μετὰ ταῦτα, ὅτε τὸ δρᾶμα ἔλαβεν ἄλλην ἀνάπτυξιν, καὶ ᾠκοδομήθη, κατὰ τὰ πρώτιστα κἂν αὐτοῦ μέρη, τὸ νέον θέατρον (Vitr. VII, Praef. II.), τότε ἀνήγειρεν ὁ Περικλῆς νέον Ὠδεῖον, οἰκοδόμημα ἐπιφανέστατον (Στρβ. 396), εἰς τὴν θέσιν τοῦ παλαιοῦ, πλησίον τῆς Ἐννεακρούνου, τοῦ ἱεροῦ τοῦ Διονύ-

σου καὶ τοῦ Διονυσιακοῦ Θεάτρου (Παυσ. Α, 8. 6. 14, 1. 20, 3.— Ξνφ. Ἑλλ. Β, 4.), καὶ, κατὰ Βιτρούβιον (V, 9), ἀριστερῶς τοῖς ἐκ τοῦ θεάτρου ἐξερχομένοις, ὡς τὴν θέσιν χαρακτηρίζει καὶ ὁ Ἀνδοκίδης (Ἀποσπ. ἐν Σχλ. Ἀρστφ. Ἱππ. 529), ἄρα ὑπὸ τοὺς νοτιανατολικοὺς πρόποδας τῆς Ἀκροπόλεως. Ἐρείπια ἀληθῶς ἐκεῖ μέχρι τοῦδε δὲν εὑρέθησαν, ὅπερ καὶ φυσικόν, διότι τὸ οἰκοδόμημα ἦν ξύλινον. Ὁ Περικλῆς τῷ ὄντι μετεχειρίσθη πρὸς αὐτὸ τὰ ἀπὸ τῶν Περσικῶν χρόνων ὡς ἱστορικὸν μνημεῖον ἐναποτεθειμένα καὶ φυλαττόμενα ξύλα τῶν ἐχθρικῶν πλοίων, καὶ ἵνα καταστήσῃ αὐτά πως χρήσιμα, καὶ διὰ λόγους ἠχητικοὺς τὰ ξύλα προτιμήσας τῶν λιθίνων τοίχων. Ἐπὶ τῆς πολιορκίας δὲ τοῦ Σύλλα ἔκαυσε τὸ ᾠδεῖον τοῦτο ὁ Ῥωμαῖος στρατηγὸς (Παυσ. Α, 20, 3), ἢ μᾶλλον ὁ ἀμυνόμενος Ἀριστίων «ἵνα μὴ ἑτοίμοις ξύλοις ἔχοι τὴν ἀκρόπολιν ἐνοχλεῖν» (Ἀππιαν. Μιθρ. ΛΗ), ὅπερ ἀποδεικνύει καὶ τὴν ἐγγύτητα τοῦ Ὠδείου εἰς τὴν Ἀκρόπολιν. Ἐπειδὴ δὲ περὶ μόνον μουσικῶν παραστάσεων ἐν αὐτῷ προὔκειτο, διὰ τοῦτο φαίνεται ὅτι δὲν ἦσαν, ὡς εἰς τὰ θέατρα, αἱ ἕδραι ἡμικυκλικῶς διατεθειμέναι ἀπέναντι τῆς σκηνῆς, ἀλλὰ τῶν μουσικῶν πιθανῶς τὴν θέσιν κατεχόντων ἐν τῷ κέντρῳ, αἱ ἕδραι περὶ αὐτοὺς κυκλικῶς κατελάμβανον πᾶν τὸ ἐμβαδόν· δι' ὃ ὁ Πλούταρχος (Περικλ. 15) λέγει ὅτι ἦν «πολύεδρον». Ἦν δὲ καὶ «πολύστυλον», ἤτοι πολλοὺς εἶχε λιθίνους κίονας, ἀνέχοντας τὴν ὀροφήν, ἥτις ἦν «προκλινὴς καὶ κατάντης, ἐκ μιᾶς κορυφῆς πεποιημένη», ἤτοι κωνοειδής, ἴσως μέν, ὡς ἐπίστευον οἱ ἀρχαῖοι, καὶ κατὰ μίμησιν τοῦ σχήματος τῆς τοῦ Ξέρξου σκηνῆς, ἀλλὰ βεβαίως καὶ διὰ τὴν ἀκουστικήν. Ἕνεκα τῆς ὀξείας ταύτης ὀροφῆς, οἱ τότε κωμικοί, οἵτινες ἐχλεύαζον τὸν Περικλῆ διὰ τὸ σχῆμα τοῦ κρανίου του ὡς «σφηνοκέφαλον», ἔλεγον ὅτι ἔφερεν ἀντὶ κράνους τὸ Ὠδεῖον εἰς τὴν κεφαλήν. Τὸ πυρποληθὲν δ' ἀνῳκοδόμησε, κατὰ σωζομένην ἐπιγραφὴν (Bœck, C. J. N. 357) ὁ βασιλεὺς τῆς Καππαδοκίας Ἀριοβαρζάνης, ἴσως κατὰ τὸ ἀρχαῖον σχέδιον. Ὁμοίως καὶ τῶν Παττάρων τὸ Ὠδεῖον εἶχε «μεγάλην ὀροφὴν» (Welk. Sull. 25). — Καὶ ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων ᾠκοδομοῦντο Ὠδεῖα· ἀλλ' ἡ λέξις ἦν τότε ταὐτόσημος τῷ Θεάτρῳ, ὡς τὸ τοῦ Ἡρώδου ἐν Ἀθήναις καὶ Θέατρον ἐλέγετο καὶ Ὠδεῖον, καὶ εἶχεν ἀκριβῶς καὶ ἐν ὅλοις καὶ ὡς πρὸς τὰ καθέκαστα τὸν ῥυθμὸν θεάτρου Ῥωμαϊκοῦ. Ἡ διάμετρος αὐτοῦ ἐστὶ 248 ἀγγλ. ποδῶν, καὶ ἡ χωρητικότης 8000 θεατῶν. Τὸ τοῦ Περικλέους δ' ἐχρησίμευεν ἐκτάκτως καὶ ὡς δικαστήριον (Ἀρστφ. Σφ. 1104), καὶ εἰς φιλοσόφων συνεντεύξεις καὶ συζητήσεις (Πλούτ. π. Ψυγ. ΙΔ).

Ὠδή, τῆς λυρικῆς ποιήσεως τὸ κυριώτατον προϊόν, τὸ μεταξὺ τοῦ ὕμνου καὶ τοῦ ᾄσματος (Ἴδ. Λυρικὴ ποίησις).

Ὠερόη, 1) ποτάμιον τῆς Βοιωτίας παρὰ ταῖς Πλαταιαῖς, δύο ἔχον πηγάς, καὶ μετὰ τοῦ Ἀσωποῦ, εἰς ὃν εἰσβάλλει, ἀποτελοῦν μικρὸν τρίγωνον (Ἡρδ. Γ. 51. — Παυσ. Θ, 4). — 2) Θυγάτηρ τοῦ ποταμοῦ Ἀσωποῦ (Ἡρδ. Αὐτ.).

Ὠκαλέα (ἡ), χωρίον τῆς Βοιωτίας, μεταξὺ Ἁλιάρτου καὶ Ἀλαλκομενῶν, ἐπὶ Ὁμήρου ἤδη γνωστὸν ὡς κείμενον ἐπὶ ὁμωνύμου ποταμίου ἐπὶ τοῦ ὄρους Τιλφωσίου (Ἰλ. Β, 501).

Ὠκάλεια, θυγάτηρ τοῦ Μαντινέως, γυνὴ τοῦ Ἄβαντος, μήτηρ δὲ τοῦ Προίτου καὶ Ἀκρισίου (Ἀπλλδ. Β, 2, 1).

Ὠκεάνης, ἀρχαῖον ὄνομα τοῦ Νείλου ποταμοῦ, κατὰ Διόδωρον (Α, 19).

Ὠκεανίδες, θυγατέρες τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος, τετρακισχίλιαι καθ' Ἡσίοδον (Θγ. 364), θαλάσσιαι θεότητες, παριστάμεναι συνήθως ὡς κατὰ τὸ ἥμισυ κόραι καὶ ἰχθῦς.

Ὠκεανός, ὁ μέγας ποταμός, ὁ περιρρέων τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν (Ὁμ. Ἰλ. Ξ, 245). Ἐξ αὐτοῦ ἐπήγασαν πάντα τὰ

θαλάσσια ῥεύματα, οἱ ποταμοὶ καὶ αἱ πηγαὶ (Ἰλ. Φ, 190). Ὁ ἥλιος, ἡ σελήνη, οἱ ἀστέρες ἐξ αὐτοῦ ἀνατέλλουσι, καὶ δύουσιν εἰς αὐτὸν (Ἰλ. Η, 422. Θ, 485. Ε, 6). Καὶ συνορεύει μὲν μετὰ τῆς θαλάσσης ἦν ἐγκλείει, ἀλλὰ τὰ κύματα αὐτῶν δὲν συμμίγνυνται. Ποταμὸς εὐρὺς καὶ βαθύς, ὁ πάντων εὐρύτατος, προρρέει ἡσύχως πάντοτε, καὶ εἰς τὰς ὄχθας αὐτοῦ, εἰς τῆς γῆς τὰ ἔσχατα πέρατα, οἰκοῦσι λαοὶ εὐδαίμονες καὶ δίκαιοι, καὶ ἕτεροι νυκτὶ περικεκαλυμμένοι, ὡς οἱ θεοφιλεῖς Αἰθίοπες (Ἰλ. Α. 423. Ψ, 205. Ὀδ. Α, 22), καὶ οἱ ὑπὲρ τὸν Ὠκεανὸν, πρὸς δυσμὰς οἰκοῦντες Κιμμέριοι, οἱ οὐδέποτε τὸν ἥλιον βλέποντες (Ὀδ. Λ, 14), διότι ἐπέκειτο τοῦ Ὠκεανοῦ, δυτικῶς, ἐπικρατεῖ νὺξ αἰωνία. Ἐκεῖ δ' εἰσὶ τῆς Περσεφόνης τὰ δώματα καὶ ἡ εἴσοδος εἰς τὸν Ἅιδην (Ὀδ. Κ, 508), καὶ ἐκεῖ συγχρόνως καὶ τὸ εὐτυχὲς Ἠλύσιον πεδίον (Ὀδ. Δ. 568). Ὁ Ὅμηρος δὲν γνωρίζει οὐδὲ πηγὰς οὐδ' ἐκβολὰς τοῦ Ὠκεανοῦ· ἀλλ' ὁ Ἡσίοδος (Θ, 282) μνημονεύει τῶν πηγῶν αὐτοῦ. Κατ' αὐτὸν ἡ Στὺξ ἐστὶν εἷς τῶν βραχιόνων, τὸ δέκατον αὐτοῦ μέρος· τὰ δὲ λοιπὰ μέρη ῥέουσι περὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, καὶ ἐκβάλλουσιν εἰς ταύτην, τὸν κύκλον τῶν συμπληρώσαντα (Θγ. 789). Κατὰ τὸν Ὅμηρον ἐστὶ πρόσωπον ὁ Ὠκεανὸς, πατὴρ πάντων τῶν θεῶν, τῶν τε Τιτάνων καὶ τῶν Ὀλυμπίων (Ἰλ. Ξ, 201, 246). Τούτου ἕνεκα δὲν ἔχει γονεῖς· ἀλλὰ παρ' Ἡσιόδῳ ἐστὶν υἱὸς τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς, ὁ πρεσβύτερος τῶν Τιτάνων, σύζυγος τῆς Τηθύος καὶ πατὴρ ἐξ αὐτῆς 3000 ποταμῶν καὶ 4000 Ὠκεανίδων (Θγ. 133, 337). Οὐδενὸς τῶν θεῶν ἦν κατώτερος, ἐκτὸς τοῦ Διὸς (Ἰλ. Ξ. 244). Καίτοι οὐδαμῶς μετέχων τῆς διοικήσεως τοῦ παντὸς, ἀπελάμβανεν ὅμως τῆς μερίμνης καὶ ἐπιμελείας τῶν διοικούντων θεῶν. Μετὰ τὴν πτῶσιν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Κρόνου ὑπετάγη μὲν εἰς τὸν νέον κυριάρχην, ἀλλ' ἔμενε πάντων μεμακρυσμένος, καὶ εἰς τὰς συνελεύσεις τῶν θεῶν δὲν προσήρχετο (Ὁμ. Ἰλ. Υ, 20). — Αἱ Ὁμηρικαὶ ἐπόψεις περὶ Ὠκεανοῦ ὡς κοσμικοῦ ποταμοῦ διετηρήθησαν ἐπὶ πολὺ ἔτι παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις ποιηταῖς. Ἐκ τῶν τραγικῶν ὁ Εὐριπίδης πρῶτος τὸν χαρακτηρίζει ὡς θάλασσαν (Ὀρέστ. 1376). Ὁ Ἡρόδοτος (Β, 23, 102. Γ, 115. Δ, 8, 13, 45) θεωρεῖ τὴν ἰδέαν περὶ ποταμοῦ ἀβάσιμον καὶ ἐπίνοιαν ποιητῶν, καὶ κηρύττει αὐτὸν πέλαγος τῆς γῆς, εἰς ὃ παρηκολούθησαν αὐτὸν καὶ πάντες οἱ παραδεχόμενοι σφαιροειδὲς τὸ σχῆμα τῆς γῆς, ὡς ὁ Πλάτων (ἐν Τιμ.), καὶ ὁ Ἀριστοτέλης (π. Οὐρ. Β, 14). Ἀπ' Ἀριστοτέλους δ' ἐθεωρεῖτο ὁ Ὠκεανὸς ὡς ἡ ἐξωτερικὴ μεγάλη θάλασσα, εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὴν μεσόγειον. Ἐν γένει ἐξελαμβάνετο ὁ Ὠκεανὸς ὡς κινδυνωδέστατος εἰς διάπλουν, ἢ ὡς ἄπλους ἐν γένει, καὶ μέχρι τοῦ μεσαιῶνος ἐπεκράτουν αἱ προλήψεις περὶ διαρκοῦς σκότους, ὑφάλων, διηνεκοῦς νηνεμίας. Ἐκ τοῦ Ὠκεανοῦ εἰσρέει ἐκ δυσμῶν ἡ μεσόγειος διὰ τῶν στηλῶν τοῦ Ἡρακλέους· δι' ὃ ὁ Μελᾶς (III, 9, 3) καλεῖ αὐτὰς «ὠκεανίας πύλας», καὶ ἐκλαμβάνει ὅτι εἰς αὐτὸν ἐκβάλλει βορειανατολικῶς ἡ Κασπία θάλασσα, ἣν ὅμως ἤδη ὁ Ἡρόδοτος (Α, 203) περιγράφει ὡς πανταχόθεν περικεκλεισμένην. Μεταγενεστέρως ἀνεγνώριζον διάφορα μέρη τοῦ Ὠκεανοῦ, τὸν αἰθιοπικὸν, τὸν ἐρυθραϊκὸν, τὸν γερμανικὸν, τὸν ὑπερβόρειον, τὸν γαλλικὸν, κ. λ. Ὁ Καῖσαρ ἀκριβῶς δὲν δίδει ὁρισμὸν τοῦ Ὠκεανοῦ, καὶ ὁτὲ μὲν οὕτω καλεῖ τὸν ἀτλαντικὸν (B. G. III, 7), ὁτὲ δὲ τὸν ὑπερβόρειον (IV, 10, V).

Ὤκελλος, 1) Λακεδαιμόνιός τις παρὰ Ξενοφῶντι (Ἑλλ. Ε, 4, 22), πιθανῶς ὃν ὁ αὐτὸς λέγει ἀλλαχοῦ (ΣΤ, 5, 11) Ὤκυλλον. — 2) Ὤκελλος ὁ Λευκανὸς, φιλόσοφος Πυθαγόρειος, ἐποχῆς ἀμφιβαλλομένης, γράψας σύγγραμμα «περὶ τῆς τοῦ παντὸς φύσεως», ἐν ᾧ ὑποστηρίζει τῆς πλάσεως τὴν αἰωνιότητα. Ἡ διάλεκτος αὐτοῦ ἐστὶ δωρικὴ, ἀλλ' ἀμφισβητεῖται ἡ γνησιό-

της του, καὶ ὑπὸ πολλῶν ἀποδίδεται εἰς τὴν α΄ π. Χ. ἑκατονταετηρίδα.

Ὦκελον, πόλις τῆς ἄνω Ἰταλίας, ἐν τῇ ἐντεῦθεν τῶν Ἄλπεων Γαλλίᾳ. Νῦν Ἀβιλιάνα.

Ὠκύαλος, εἷς τῶν ἐπισήμων Φαιάκων εἰς τὴν νῆσον Σχερίαν (Ὁμ. Ὀδ. Θ, 111).

Ὠκυθόη, θυγάτηρ τοῦ Φόρκου, μία τῶν Ἁρπυιῶν (Ἀπλλδ. Α, 9, 21).

Ὠκυπέτη, 1) μία τῶν Ἁρπυιῶν (Ἡσδ. Θγ. 267).—2) Θυγάτηρ τοῦ Δαναοῦ, φονεύσασα Λάμπον, τὸν μνηστῆρα αὐτῆς (Ἀπλλ. Β, 1, 4).

Ὠκυπόδη, Ἅρπυια, ἡ αὐτὴ τῇ Ὠκυθόῃ καὶ Ὠκυπέτῃ (Ἀπλλδ. Α, 9, 21).

Ὠκυρρόη, 1) θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος (Ὁμ. Ὕμ. Δημ. 420.—Ἡσδ. Θγ. 360).—2) Θυγάτηρ τοῦ Χείρωνος καὶ τῆς Χαρικλοῦς, διδαχθεῖσα παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς τὴν ἰατρικὴν καὶ τὴν μουσικὴν (Παυσ.).

Ὠλενέα, τὸ ὄνομα τῆς αἰγὸς ἥτις ἐθήλασε τὸν Δία (Ἀρατ.).

Ὠλενέα πέτρα, ἡ κορυφὴ τοῦ Σκόλλεως ὄρους τῆς Πελοποννήσου, κειμένου εἰς τὰ μεθόρια τῆς Ἀχαΐας καὶ Ἤλιδος (Ὁμ. Ἰλ. Β, 617).

Ὠλενέας, υἱὸς τοῦ Οἰνέως, ἀδελφὸς τοῦ Τυδέως (Ἀπλλδ. Α, 8, 5).

Ὦλενος (ἡ καὶ ὁ), 1) ἀρχαία πόλις τῆς Αἰτωλίας, καταστραφεῖσα ὑπὸ τῶν Αἰολέων, κειμένη δὲ πλησίον τῆς Πλευρῶνος, καὶ ἡ κυριωτέρα ἕδρα τῆς ἐκ Κρήτης ὑπὸ τῶν Κουρητῶν εἰσαχθείσης κρητικῆς λατρείας τοῦ Διός (Ὁμ. Ἰλ. Β, 639. — Στρβ. Ι, 151).—2) Πόλις κατὰ τὰ δυτικὰ τῆς Ἀχαΐας, μεταξὺ Πατρῶν καὶ Δύμης, μία ἐκ τῶν δώδεκα τοῦ ἀχαϊκοῦ δεσμοῦ. Ἐπὶ Στράβωνος ἤδη μόνον ἐρείπια (Ἡρδ. Α, 145.—Στρβ. Η, 386).

Ὠλήν, ἀρχαιότατος μυθικὸς ἀοιδός, συνεχόμενος μετὰ τῆς τοῦ Ἀπόλλωνος λατρείας ἐν Δήλῳ, Δελφοῖς καὶ Κρήτῃ, καὶ προελθών, ὡς ἐπιστεύετο, ἐκ Λυκίας, ἢ ἐκ τῶν Ὑπερβορείων. Ἐν Δήλῳ διετηροῦντο διάφοροι ὕμνοι αὐτοῦ (Ἡρδ. Δ, 35), περιέργους περιέχοντες μυθολογικὰς παραδόσεις, καὶ πολλὴν σημασίαν ἔχοντα θεῶν ὀνόματα. Θεωρεῖται ὡς πρῶτος ὑμνογράφος καὶ προφήτης τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ ὡς ὁ ἐπινοήσας τὸ ᾆσμα κατὰ ῥυθμὸν ἐπικὸν, τὸν τοῦ ἑξαμέτρου.

Ὠλίαρος (ἡ), νῆσος, μία τῶν Κυκλάδων, εἰς ἀπόστασιν 58 σταδίων δυτικῶς τῆς Πάρου, ἡ νῦν Ἀντίπαρος. Ἀρχαιότατα ἐδέχθη ἀποικίαν τῶν Φοινίκων. Πρὸς τὰ βόρεια ἔχει μέγα σπήλαιον κατάκοσμον ὑπὸ παντοιομόρφων σταλακτιτῶν, μὴ μνημονευόμενον μὲν ὑπὸ τῶν ἀρχαίων συγγραφέων, ἀλλὰ τοῖς ἀρχαίοις ἤδη γνωστὸν, ὡς ἀποδεικνύουσι σωζόμεναι ἐπιγραφαὶ ἐντὸς τῆς εἰσόδου αὐτοῦ (Στρβ. Ι, 485).

Ὠμάδιος, ἐπίθετον ὑφ' ὃ οἱ Χῖοι ἐλάτρευον τὸν Διόνυσον, θύοντες αὐτῷ ἐτησίως καὶ ἕνα ἄνθρωπον (Ὀρφ. Ὕμν. ΙΖ).

Ὠμάρης, εἷς τῶν στρατηγῶν τῶν Ἑλλήνων μισθωτῶν (Ἀρρ.).

Ὦξος, ἴδ. Ὄξος.

Ὦπις, δωρ. ἀντὶ Οὖπις. Ἴδ.

Ὦπις (ἡ), πόλις τῆς Ἀσσυρίας λίαν ἐμπορικὴ, κειμένη εἰς τὰς εἰσβολὰς τοῦ ποταμοῦ Φύσκου (νῦν Ὀδοὰν) εἰς τὸν Τίγριν (Ἡρδ. Α, 109.—Ξνφ. Ἀνδ. Β, 4, 25. — Ἀρρ. Ζ, 7, 6). Ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις δὲν γίνεται πλέον αὐτῆς μνεία, καὶ πιθανῶς ἐστὶν ἡ αὐτὴ ἣν ὁ Πλίνιος ἀποκαλεῖ Ἀντιόχειαν (VI, 27). Νῦν ἐρείπια εἰς Μανδιούρ.

Ὧρα, πόλις εἰς τὰ βόρεια κειμένη τῆς Ἰνδικῆς, καὶ κατακτηθεῖσα ὑπὸ τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου (Ἀρρ. Ἀνδ. Δ, 27).

Ὧραι, αἱ θεαὶ τῆς ἐν τῇ φύσει τάξεως, τῶν κανονικῶν τοῦ ἔτους τροπῶν, αἵτινες διὰ τῶν ἀτμοσφαιρικῶν μεταβολῶν ἐπιφέρουσι τῶν φυτῶν τὴν αὔξησιν καὶ τὴν εὐφορίαν. Παρ' Ὁμήρῳ αἱ θαλεραὶ αὗται θεότητες τῆς ἀνθήσεως διατελοῦσιν ἐν διηνεκεῖ σχέσει μετὰ τοῦ Διός, τοῦ ἄρχοντος ἐν οὐρα-

νῷ, καλοῦνται αὐτοῦ θεράπαιναι, καὶ ἀνοίγουσι καὶ κλείουσι τοῦ οὐρανοῦ τὰς πύλας (Ὀδ. Ω, 344. Ἰλ. Ε, 749). Δὲν λέγει δ' αὐτῶν ὁ Ὅμηρος οὐδ' ἀριθμὸν οὐδ' ὀνόματα. Παρ' Ἡσιόδῳ δὲ (Θγ. 901) λέγονται θυγατέρες τοῦ Διὸς καὶ τῆς Θέμιδος, καὶ φέρουσιν ὀνόματα Εὐνομία, Δίκη καὶ Εἰρήνη, ἐξ ὧν ἀποδείκνυται ὅτι ἐπ' αὐτοῦ ἤδη αἱ φυσικαὶ αὐταὶ θεότητες εἶχον προσλάβει ἠθικὴν σημασίαν, νόμον καὶ τάξιν διατηροῦσαι καὶ ἐπιβάλλουσαι ὡς εἰς τὴν φύσιν, οὕτω καὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Τρεῖς ἔλεγον συνήθως τὰς Ὥρας, διότι καὶ τὸ ἔτος τριχῇ κυρίως διῄρουν, εἰς ἔαρ. θέρος καὶ χειμῶνα. Μεταγενεστέρως ἐξελαμβάνοντο καὶ τέσσαρες Ὧραι· ἀλλ' ἐν τῇ πρώτῃ ἀρχαιότητι πιθανῶς μόνον δύο. Ἐν Ἀθήναις ἐτιμῶντο ἐξ ἀπωτάτων χρόνων, ἡ Θαλλώ, ὡς Ὥρα τοῦ ἔαρος, καὶ ἡ Καρπώ, Ὥρα τοῦ θέρους. Αἱ θεαὶ δ' αἱ προστατεύουσαι τῶν φυτῶν τὴν ἄνθησιν καὶ τὴν καρποφορίαν, αὐταὶ τρέφουσι καὶ τὴν ἀνθοῦσαν νεολαίαν, καὶ φέρουσι τοὺς καρποὺς τῆς ἀνθρωπίνης δραστηριότητος (Ὁμ. Ἰλ. Φ, 450.—Θεόκρ. ΙΕ, 104). Ἡ τέχνη παρίστησιν αὐτὰς ὁτὲ μὲν ἀνὰ μίαν, ὁτὲ δ' ἐν συμπλέγματι πάσας ὁμοῦ, ὡς ὡραίας, ἀνθηρὰς νεάνιδας, κοσμουμένας διὰ φυσικῶν προϊόντων τῶν διαφόρων καιρῶν τοῦ ἔτους. Εἶχον δ' ἱερὰ ἐν Ἀθήναις, Κορίνθῳ, Ἄργει καὶ ἀλλαχοῦ. Τὸ ἐν Ἀθήναις περιέκλειε βωμὸν τοῦ Ὀρθίου Διονύσου καὶ τῶν Νυμφῶν (Ἀθήν. Β, 2), καὶ ἴσως ἐπομένως ἔκειτο ἐπὶ τοῦ λόφου τῶν Νυμφῶν.

Ὡράτιοι, τρεῖς ἀδελφοὶ Ῥωμαῖοι πρὸς τοὺς τρεῖς ἀδελφοὺς Κουριατίους μονομαχήσαντες, δύο ἐξ αὐτῶν φονευθέντες, ἀλλὰ καὶ τοὺς τρεῖς ἀντιπάλους φονεύσαντες· ὁ δ' ἐπιζήσας Ὡράτιος ἐφόνευσε καὶ τὴν ἀδελφήν του διότι ἐθρήνησεν ἕνα τῶν Κουριατίων, ὄντα μνηστῆρά της. Κατηγορηθεὶς δὲ πρὸ τοῦ δήμου, ἠθωώθη. Ὡς τάφος αὐτῶν θεωρεῖται μνημεῖον σωζόμενον μεταξὺ Ῥώμης καὶ Νεαπόλεως, εἰς τὸ Ἀλβανὸν πεδίον, καὶ συνιστάμενον ἐκ πέντε κωνικῶν πύργων ἐπὶ κυβικῆς βάσεως ἱσταμένων (Διον. Ἁλικ. Γ, 11, 22. —Liv. I, 24—27).

Ὡράτιος, καὶ Ὁράτιος (ἴδ.).

Ὡρείθυια, 1) θυγάτηρ Ἐρεχθέως, τοῦ βασιλέως τῶν Ἀθηνῶν, καὶ Διογενείας, ἁρπαγεῖσα ὑπὸ τοῦ Βορέως ἐν τελετῇ κατὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ἰλισσοῦ, 2—3 στάδια κατωτέρω τοῦ Λυκείου (Πλάτ. Φαῖδρ. 229 b.—Παυσ. Α, 19 6. — Cic. ad Att.), ἔνθα οἱ Ἀθηναῖοι ἤγειραν βωμὸν τῷ Βορέᾳ. Ἡ δ' Ὠρείθυια ἔσχεν ἐξ αὐτοῦ ἐν Θράκῃ υἱοὺς τοὺς Ἀργοναύτας Ζήτην καὶ Κάλαϊν, καὶ θυγατέρας τὴν Κλεοπάτραν καὶ τὴν Χιόνην (Ἡρδ. Ζ, 188).— 2) Θυγάτηρ τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος (Ὁμ. Ἰλ. Σ, 48).

Ὡρεῖον, (καὶ ὥριον, ὥρρεον), ἀποθήκη ἔνθα ἐφυλάττοντο οἱ ὥριμοι καρποὶ· ᾠκοδομημένη ἐπὶ ξυλίνων ποδῶν ἢ ταπεινῶν στύλων, πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ὑγρασίας.

Ὡρεῖται, ἴδ. Ὠρῖται.

Ὡρεὸς (ὁ), πόλις εἰς τὰ βόρεια κειμένη τῆς Εὐβοίας, παρὰ τὸν ποταμὸν Κάλλαντα (νῦν Ξηριάν). Μετὰ τὸν Περσικὸν πόλεμον, τῷ 445 π. Χ., ἔπεμψεν ὁ Περικλῆς 2000 κληρούχους εἰς τὴν βόρειον Εὔβοιαν (Θουκ. Α, 114.—Πλούτ. Περ. ΚΓ), οἵτινες ᾤκησαν μετὰ τοῦ Ὠρεοῦ τὴν γείτονα πόλιν Ἱστίαιαν, ἐγκαταλειφθεῖσαν ὑπὸ τῶν κατοίκων της, καὶ ἔκτοτε ἐκλήθη μὲν καὶ αὐτὴ κοινῶς Ὠρεὸς, ἀλλ' ἐπισήμως, καὶ ἐπὶ τῶν νομισμάτων, ἐξηκολούθησε λεγομένη Ἱστίαια. Καὶ μέχρι τοῦδε σώζονται λείψανα τῶν δύο πλησίον ἀλλήλων κειμένων ἀκροπόλεων, αἵτινες καταδεικνύουσι τὴν διπλῆν πόλιν. Τούτων ἕνεκα τῶν προηγουμένων, τῷ 411, ὅτε αἱ ἄλλαι πόλεις τῆς νήσου ἀπέστησαν ἀπὸ τῶν Ἀθηνῶν, παρέμεινεν αὐτοῖς ὁ Ὠρεὸς (Θουκ. Η, 95). Μετὰ ταῦτα, ἐπὶ τῆς ἡγεμονίας τῆς Σπάρτης, μετερρυθμίσθη ἡ κυβέρνησις τῆς πόλεως ἐπὶ τὸ ὀλιγαρχικώτερον. Ἀπεσπάσθη δ' αὖθις ἀπὸ τῆς Σπάρτης τῷ 377 (Ξεφ. Ἑλλ. Ε, 4, 56). Μετα-

γενεστέρως κατέλαβε τὸν 'Ωρεὸν Φίλιππος ὁ Μακεδών, καὶ κατόπιν, ἕνεκα τῆς ὀχυρότητος αὐτοῦ καὶ τῆς γεωγραφικῆς αὐτοῦ θέσεως, ἠμφισβητήθη πολλάκις μεταξὺ Κασσάνδρου καὶ 'Αντιγόνου, καὶ ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς μάχας, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν 'Ρωμαίων, τῷ 207 (Liv. XXXVIII,6). Ὁ Φλαμινῖνος ἀπέδωκε καὶ εἰς τὴν πόλιν ταύτην ὡς καὶ εἰς τὰς λοιπὰς τῆς Ἑλλάδος, τὸ πρόσχημα τῆς ἐλευθερίας· ἀλλ' ἔκτοτε ἐξηκολούθησεν ἡ παρακμὴ αὐτῆς.

'Ωρητανοί, ἰσχυρὸς λαὸς τῆς Ταρρακωνικῆς Ἱσπανίας, τὰ νοτιοδυτικὰ αὐτῆς κατοικῶν ἐπὶ τῶν συνόρων τῆς Βαιτικῆς καὶ τῆς Λυσιτανίας, ἔνθα νῦν ἡ Μάγχα, τ' ἀνατολικὰ τῆς Γρανάδας καὶ τὰ δυτικὰ τῆς Μουρκίας (Πολ. I, 38. IA, 20. — Στρβ. Γ, 152.—Liv, XXI, 11, XXXV, 7).

'Ωριγένης, 1) νεοπλατωνικὸς φιλόσοφος τῆς γ' ἑκατονταετηρίδος μ.Χ., σύγχρονος τῷ Πλωτίνῳ καὶ διδάσκαλος τοῦ Λογγίνου, διδάξας τῷ πρῶτον ἐν 'Αλεξανδρείᾳ, κατόπιν δ' ἐν 'Ρώμῃ. Ἔγραψεν ἐν ἄλλοις σχόλια εἰς τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Τιμαίου τοῦ Πλάτωνος, ἀλλὰ δὲν φαίνεται διακριθεὶς μεγάλως ὡς συγγραφεύς.—2)Εἷς τῶν ἐπισημοτέρων πατέρων τῆς ἐκκλησίας, γεννηθεὶς περὶ τὸ 185 μ.Χ., ὡς φαίνεται, ἐν 'Αλεξανδρείᾳ, κατὰ τὸ 203 ἐκεῖ ὡς κατηχητὴς διαμένων, εἶτα δὲ εἰς Παλαιστίνην ἐκδηθείς, καὶ τῷ 254 εἰς Τύρον ἀποθανών. Ἐν τῇ νεότητι αὐτοῦ εἶχεν ἐπιδοθῆ πολὺ εἰς γραμματικὰς καὶ φιλοσοφικὰς σπουδάς· ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ ἐπελήφθη μετὰ ζήλου τοῦ χριστιανισμοῦ, ὅστις καὶ εἰς τὸν πατέρα του Λεωνίδαν ἦτο ἤδη γνωστός, καὶ ὑπερεμάχησεν αὐτοῦ ἐν 8 βιβλίοις contra Celsum. Ἔγραψε δὲ καὶ εἰς 4 βιβλία ἕτερον σύγγραμμα «Περὶ ἀρχῶν» (τοῦ χριστιανισμοῦ)· ἀλλ' αὐτοῦ σώζεται μόνον βραχὺ ἀπόσπασμα ἐν Φωτίῳ, καὶ ἕτερά τινα μικρὰ τεμάχια, ὡς καὶ λατινικὴ μετάφρασις ὑπὸ Ῥουφίνου, γενομένη κατὰ τὸ τέλος τῆς δ' ἑκατονταετηρίδος. Ἕτερον αὐτοῦ ἔργον, ἐντελῶς ἀπολεσθέν, ἦν τὸ ἐπιγραφόμενον «Στρώματα» ἐν ᾧ, κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ Κλήμεντος τοῦ ἐξ 'Αλεξανδρείας, παρέθετε χωρία τοῦ Πλάτωνος, τοῦ 'Αριστοτέλους κ.λ. πρὸς ἀπόδειξιν καὶ ἐνίσχυσιν τῶν χριστιανικῶν ἀρχῶν καὶ δογμάτων.

'Ωρικὸν καὶ 'Ωρικὸς (ὁ), ἐπίσημος παραθαλάσσιος πόλις τῆς Ἑλληνικῆς Ἰλλυρίας, πλησίον τῶν Κεραυνίων ὀρέων. Καὶ αὐτὴ μὲν ἦν ὀχυρά, ὁ δὲ λιμὴν αὐτῆς οὐχὶ λίαν ἀσφαλὴς (Ἡρδ. Θ, 92.—Caes. B G. III, 39. — Liv. XXIV, 40. — Hor. Od. III, 7, 5). Διατηρεῖ τὸ ἀρχαῖον ὄνομα.

'Ωρεῖται, 1) λαὸς ἰνδικῆς καταγωγῆς ἐν Γεδρωσίᾳ, κατὰ τὴν ἀνατολικὴν ὄχθην τοῦ Περσικοῦ κόλπου. Καὶ ἐνδύματα μὲν καὶ ὅπλα εἶχον τὰ ἰνδικά, οὐχὶ ὅμως καὶ τὴν γλῶσσαν (Πλούτ. 'Αλξ. ΞΣΤ. — 'Αρρ. ΣΤ, 21, 3. 25, 2.—Curt. IX, 10, 6).—2) Οἱ κάτοικοι τοῦ 'Ωρεοῦ ἐν Εὐβοίᾳ ('Αρστφ. Εἰρ. 1125. —Θουκ. Η, 95.— Ξνφ. Ἑλλ. Ε, 4, 57).

'Ωρίων, 1) ποιητικῶς 'Ωαρίων, μυθώδης περίφημος καὶ ὡραῖος θηρευτὴς ('Ομ. Ὀδ. Λ, 310), υἱὸς τοῦ Ὑριέως, ἐξ Ὑρίας τῆς Βοιωτίας, ὑπὸ τῶν Βοιωτῶν καὶ Κανδάων καλούμενος, καὶ λεγόμενος ἢ υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος, ἢ γηγενής. Ἦν σύζυγος τῆς Σόδης καὶ πατὴρ τῆς Μενίππης καὶ Μητιόχης. Ἡ 'Ηὼς ἡράσθη αὐτοῦ, διὸ οἱ θεοὶ ὠργίσθησαν, καὶ ἡ Ἄρτεμις τὸν κατετόξευσεν ('Ομ. Ὀδ. Ε, 121), ἢ ἄλλως τὸν ἐφόνευσεν ἐν Κρήτῃ, Χίῳ ἢ Δήλῳ, διὰ βέλους ἢ μεγάλου σκορπίου, ἢ κληθεῖσα ὑπ' αὐτοῦ εἰς ἀγῶνα δίσκου· κατ' ἄλλους διότι ἠγάπησεν Ὠπιν τὴν ὀπαδὸν τῆς θεᾶς (Κλμχ. εἰς 'Αρτμ. 255. — 'Απλλδ. Α, 4, 1). Καθ' ἕτερον μῦθον, ἐλθὼν εἰς Χίον ἵνα καθαρίσῃ αὐτὴν ἀπὸ τῶν ἀγρίων θηρίων, ἐμεθύσθη καὶ ἐτυφλώθη ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς νήσου Οἰνοπίωνος, ὑποπτεύσαντος τὰς σχέσεις αὐτοῦ πρὸς τὴν θυγατέρα του Μερόπην ('Απλλδ. Παρθ. Ἐρωτ. Κ). Τὰς Πληϊάδας ἐπεδίωξε μέχρις οὗ μετεμορφώθησαν εἰς ἀστέρας (Hor. Od. III,

4, 72.—Ov. Fast. V. 493). Καὶ αὐτὸς δὲ μετεμορφώθη εἰς ἀστέρα πλησίον τῶν Πληϊάδων (ἴδ. Ἀ σ τ ε ρ ι σ μ ό ς). Ἤδη παρ' Ὁμήρῳ (Ἰλ. Σ, 486. Ὀδ. Ε, 274) ἁπαντᾶτσι ὡς ἀστερισμός. Ἀλλαχοῦ, εἰς χωρίον ὃ θεωρεῖται μεταγενεστέρως παρεμβληθὲν (Ὀδ. Λ, 572), ἡ σκιὰ αὐτοῦ ἐπιδίδεται εἰς τὴν θήραν ἔτι καὶ ἐν τῷ Ἅδῃ. Ὁ τάφος αὐτοῦ ἐδείκνυτο ἐν Τανάγρᾳ. Ἡ ἰδέα τοῦ μεγάλου θηρευτοῦ προῆλθε, φαίνεται, καὶ δὴ ἐν Βοιωτίᾳ, ἐκ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ ἀστέρος τούτου πλησίον τοῦ Κυνός.— 2) Ἐκ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ Θηβῶν, ἐξειργάσθη ἐτυμολογικὸν οὐχὶ εὐκαταφρόνητον, ὑπὸ τὸν τίτλον «περὶ ἐτυμολογιῶν», ὡς καὶ ἀνθολογίαν ἐξ ἀρχαίων Ἑλλήνων ποιητῶν. Φαίνεται ὅτι ἔζη περὶ τὰ μέσα τῆς ε' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ., ἐδίδαξεν ἐπί τινα χρόνον ὡς γραμματικὸς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, καὶ κακῶς ὑπό τινων συγχέεται μετὰ πιθανῶς συγχρόνου αὐτοῦ ἄλλου γραμματικοῦ, Ὥ ρ ο υ ἐκ Μιλήτου.

Ὡρολόγιον, πᾶν μηχάνημα δι' οὗ οἱ ἀρχαῖοι ἐμέτρων τὰς ὥρας τῆς ἡμέρας ἢ τῆς νυκτός. Καὶ τὸ μὲν ὄνομα ἦν τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων· τὴν δὲ τοῦ πρώτου μηχανήματος ἐφεύρεσιν ἀποδίδωσιν ὁ Ἡρόδοτος (Β, 107) τοῖς Βαβυλωνίοις, ἄλλοι δὲ (Διογ. Λρτ. Β, 1, 3.—Σουίδ.) εἰς τὸν Ἀναξίμανδρον, καὶ πάλιν ἄλλοι (Plin. II, 16.) εἰς τὸν μαθητὴν αὐτοῦ Ἀναξιμένην, καὶ γ ν ώ μ ο ν α καλοῦσι τὸ ἐφευρεθὲν, διαιροῦν τὴν ἡμέραν εἰς 12 ἴσα μέρη. Ὁ δὲ Ἡρόδοτος διακρίνει μεταξὺ γνώμονος καὶ π ό λ ο υ. Ὁ γνώμων, ὅστις καὶ σ τ ο ι χ ε ῖ ο ν ἐλέγετο, ἦν ῥάβδος κάθετος εἰς τὸν ἥλιον ἐκτεθειμένη, καὶ ἧς ἡ σκιὰ, πίπτουσα εἰς τὴν γῆν, ἐμετρεῖτο κατὰ πόδας, καὶ βεβαίως ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἦν τὸ μῆκος τῶν ποδῶν σεσημειωμένον, ἐξ οὗ καὶ σ κ ι ά θ η ρ ο ν ἐκλήθη ἡ διασκευή. (Πολδ. Α, 72. — Ἡσύχ. λ. Ἑπτάπους σκιά). Τὸ ὕψος τοῦ γνώμονος ἦν συνήθως τοσοῦτο, ὥστε ἡ μακροτέρα αὐτοῦ σκιὰ, κατὰ τὴν ἀνατολὴν καὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, ἦν 12 ποδῶν. Ἐγίνετο ὅμως χρῆσις καὶ γνωμόνων διπλασίως ὑψηλοτέρων, ὥστε ἡ ὥρα τοῦ δείπνου ἦν ἐνίοτε ἡ τῶν εἴκοσι ποδῶν (Ἀθην. Α, 8), ἤτοι περὶ τὴν 1 ὥραν πρὸ τῆς δύσεως, τοῦ δὲ λουτροῦ τῶν 6, (Λουκ. Κρον. 17. Ὀνειρ. 9), ἤτοι 1½ ὥραν πρὸ τῆς μεσημβρίας ἢ μετ' αὐτήν. Γνώμων δὲ ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις ὠνομάζετο πᾶν εἶδος ἡλιακοῦ ὡρολογίου, καὶ προσέτι καὶ αὐτὴ ἡ κλεψύδρα. Ὁ δὲ π ό λ ο ς, ὅστις καὶ ἡ λ ι ο τ ρ ό π ι ο ν ἐλέγετο, ἦν γνώμων ἐντελέστερος, ἴσως καὶ μετακινητὸς, ἔχων τὴν ῥάβδον καθέτως προσηλωμένην ἐντὸς λεκανίδος, ἐφ' ἧς διὰ γραμμῶν ἐσημειοῦντο αἱ 12 ὧραι τῆς ἡμέρας (Ἀλκφρ. Ἐπστλ. Γ, 4.— Λουκ. Λξφ. 4). Ἡ δὲ κ λ ε ψ ύ δ ρ α ἦν ὄργανον δι' οὗ ἐν γένει ἐμέτρων διάρκειαν χρόνου, δοχεῖον μικρὰν ὀπὴν ἔχον εἰς τὸν πυθμένα, δι' ἧς βραδέως καὶ εἰς ὡρισμένον καιρὸν, τὸν αὐτὸν, ἐννοεῖται, πάντοτε, ἐξέρρεε τὸ πληροῦν αὐτὴν ὕδωρ. Τοιαῦτα μετεχειρίζοντο εἰς τὰ δικαστήρια πρὸς ὁρισμὸν τοῦ χρόνου καθ' ὃν ἐπετρέπετο εἰς ἕκαστον τῶν διαδίκων καὶ τῶν δικηγόρων νὰ ὁμιλῇ, ἐξ οὗ καὶ Ὑ δ ω ρ (πρῶτον, δεύτερον) ἔλεγον τότε ἐν δικαστηρίοις τὴν ἐπιτρεπομένην διάρκειαν τῆς ἀγορεύσεως, καὶ ὑπῆρχεν ὁ «ἐφ' ὕδωρ» δημόσιος ὑπηρέτης, ὁ τῆς κλεψύδρας ἐπιμελούμενος, καὶ « δίκαι πρὸς ὕδωρ » ἦσαν αἱ καθ' ἃς ἀπῃτεῖτο ὁ τοιοῦτος προσδιορισμός. Καὶ πότε μὲν ἐπενοήθη αὕτη, ἄγνωστον, ἀλλ' ἐπ' Ἀριστοφάνους ἦν ἐν πλήρει χρήσει (Ἀρστφ. Ἀχρν. 653. Σφ. 93. 627). Ἵνα δὲ καὶ ὡς ὡρολόγια χρησιμεύωσιν αἱ κλεψύδραι, εἶχον ἢ αὐταὶ, ἢ αἱ λεκάναι αἱ δεχόμεναι τὸ ὕδωρ, γραμμὰς ἐμφαινούσας τὴν εἰς 12 διαίρεσιν τῆς ἡμέρας, ἢ ἴσως καὶ τῆς νυκτός. Ἀλλὰ παρετηρήθη ὅτι ἡ διαφορὰ τῆς θερμοκρασίας ἐπέφερε διαφορὰν εἰς τὸν χρόνον τῆς ἐκροῆς (Ἀθήν. Ε, 42.—Πλουτ. Αἰτ. φυσ. 7)· πρὸ πάντων δ' ὅτι ἡ διαφορὰ τοῦ μήκους τῶν ἡμερῶν καθίστα τὴν κλεψύδραν ἥκιστα

ἀκριβῆ· διὰ τοῦτο μαρτυρεῖται (Αἰν. Τακτ. ΚΒ) ὅτι ἐπενόησαν νὰ χρίωσιν ἐσωτερικῶς τὴν σφαῖραν δι' ἀλλεπαλλήλων στρωμάτων κηροῦ, ἃ ἀφαιροῦντες, ν' ἀλλοιῶσι τῆς κλεψύδρας τὴν χωρητικότητα. Περὶ τοῦ Πλάτωνος λέγεται (Ἀθήν. Δ, 174) ὅτι εἶχε νυκτερινὴν κλεψύδραν πολυπλόκου κατασκευῆς. Κτησίβιος ὁ ἐξ Ἀλεξανδρείας ἐφεῦρε περὶ τὰ 135 π. Χ. ἀγχινυστάτην μεταρρύθμισιν τῆς κλεψύδρας, καθ' ἣν ἐπιμελῶς ρυθμιζόμενον κατέπιπτε σταλάζον τὸ ὕδωρ καὶ ἔστρεφε δείκτην (ἀγαλμάτιον ἔχον εἰς τὰς χεῖρας ῥαβδίον, τὰς ἡμέρας δεικνύον καθ' ὅλας τοῦ ἔτους τὰς ὥρας, κεχαραγμένας ἐπὶ κύκλου, ἐφ οὗ τὸ κέντρον αὐτὸ ἵστατο) (Vitr. IX 9). Ἦν δ' αὕτη ἡ μηχανὴ εἰς ἐξαιρετικὴν χρῆσιν τῶν πλοίων, καὶ εἰς τὴν τῶν δημοσίων μεγάλων οἰκοδομῶν. Αἱ διαιρέσεις δὲ τῆς ἡμέρας ἤρξαντο ὡ ρ α ι λεγόμεναι μόνον ἐπὶ τῶν Ἀλεξανδρινῶν, καὶ οὕτως ἀπαντῶνται καλούμεναι κοινῶς πλέον ἐπὶ Ἱππάρχου, τῷ 150 π. Χ. Τὸ ἐν Ἀθήναις σωζόμενον οἰκοδόμημα Ἀνδρονίκου τοῦ ἐκ τῆς Κυρρήστης (ἴδ.) ἔχει εἰς τὴν ὀκτάγωνον ἐξωτερικὴν αὐτοῦ ἐπιφάνειαν ἐπικεχαραγμένας, πλὴν τῶν ὀκτὼ κυριωτέρων ἀνέμων, οὓς ἐδείκνυεν ὁ ἐπὶ τῆς κορυφῆς περιστρεφόμενος χαλκοῦς Τρίτων, προσέτι γραμμὰς δεικνυούσας τὰς ὥρας διὰ χαλκῶν γνωμόνων, οἵτινες ἦσαν ἐντεθειμένοι εἰς τὰς γωνίας, καὶ οὓς, ἐκλιπόντας, ἀποκατέστησεν αὖθις πρό τινων ἐτῶν διὰ σπουδαίας μελέτης ὁ ἀξιωματικὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ ναυτικοῦ Παλάσκας. Ἐντὸς δ' ἐπὶ τοῦ ἐδάφους εἶχε δεξαμενὴν ἐκ τῆς πηγῆς (Κλεψύδρας) τῆς ἀκροπόλεως τὸ ὕδωρ δεχομένην, καὶ διὰ μηχανισμοῦ τὰς ὥρας τῆς νυκτὸς καὶ ἀνηλίων ἡμερῶν δεικνύουσαν.

Ὡρομέδων, ὄρος ὑψηλὸν εἰς τὴν νῆσον Κῶ (Θεόκρ. Εἰδ. Ζ, 46).

Ὡρομάζης, Πέρσης, πατὴρ τοῦ Ζωροάστρου (Πλάτ. Ἀλκ. 122).

Ὧρος, ἢ Ὥ ρ ο ς, θεὸς Αἰγύπτιος, ὃν ὁ Ἡρόδοτος (Β, 144, 156) λέγει υἱὸν τοῦ Ὀσίριδος καὶ τῆς Ἴσιδος, ἀδελφὸν τῆς Ἀρτέμιδος (τῆς αἰγυπτίας Βουβάστιδος), καὶ ταὐτίζει αὐτὸν μετὰ τοῦ Ἀπόλλωνος. Ποικίλοι καὶ ἀπ' ἀλλήλων πολὺ διαφέροντες εἰσὶν οἱ περὶ αὐτοῦ μῦθοι καὶ αἱ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων διδόμεναι αὐτοῖς ἐξηγήσεις. Οἱ Ἕλληνες ἐξελάμβανον αὐτὸν ὡς ἰδιαίτερον τύπον τοῦ θεοῦ τοῦ ἡλίου. Ὑπῆρχε δὲ καὶ ἕτερος Ὧρος, ὁ νεώτερος, ὁ Ὧ ρ ο ς Ἁ ρ π ο κ ρ ά τ η ς, οὗ ἡ λατρεία μετέβη καὶ εἰς τοὺς Ἕλληνας περὶ τὰ τέλη, καὶ εἰς τοὺς Ῥωμαίους. Ἐθεωρεῖτο δ' ὡς υἱὸς καὶ αὐτὸς τοῦ Ὀσίριδος, ἀλλὰ πολὺ βραδύτερον γεννηθείς, καὶ ἀσθενικός, καὶ ἐξελαμβάνετο ὡς τὸ ἔμβλημα τοῦ χειμερινοῦ ἡλίου, ἐν ᾧ ὁ πρεσβύτερος Ὧρος ἦν τὸ τοῦ θερινοῦ. Ἐθεωρεῖτο δὲ καὶ ὡς θεὸς τῆς πρωΐμου βλαστήσεως, καὶ ἐλέγετο ἀντιστοιχῶν πρὸς τὸν Πρίαπον. Παριστᾶτο δ' ὡς ἀσθενὲς παιδίον, ἔχον τὸν δάκτυλον εἰς τὸ στόμα. Διὰ τοῦτο συνεδέετο μετ' αὐτοῦ ἡ ἰδέα τοῦ μυστηριώδους, καὶ ἐξελαμβάνετο ὡς θεὸς τῆς σιωπῆς, καὶ παρὰ Ῥωμαίοις ἡ τοιαύτη ἔποψις συνεχῶς ἀπαντᾶται. Ὡς θεὸς δὲ τῆς σιγῆς καὶ τοῦ μυστηρίου, ἐκλαμβάνεται καὶ ὡς ὁ τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου.

Ὡροσκόπιον καὶ ὡ ρ ο σ κ ο π ε ῖ ο ν, τὸ ἐργαλεῖον δι' οὗ οἱ Χαλδαῖοι (ἴδ.) καὶ οἱ κατ' αὐτοὺς καλούμενοι γόητες παρετήρουν τὴν ὥραν τῆς γεννήσεως. Τὰ δὲ παρατηρηθέντα σημεῖα καὶ ὁ τῶν ἀστέρων συνδυασμὸς ἐχαράττοντο πολλάκις εἰς δακτυλίους ἢ πολυτίμους λίθους, καὶ διετηροῦντο ὡς φυλακτήρια.

Ὠρωπός (ὁ), πόλις ὀχυρὰ καὶ λιμένα ἔχουσα ἐπὶ τοῦ Εὐρίπου, εἰς ἀπόστασιν 60 σταδίων ἀπὸ τῆς ἐν Εὐβοίᾳ Ἐρετρίας (Θουκ. Η, 95). Κατ' ἀρχὰς ἦν Βοιωτική, πιθανῶς τῇ Τανάγρᾳ προσήκουσα, εἶτα, ὡς εἰκάζεται τῷ 506, κατελήφθη ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων (Ἡρδ. Ε, 77. ΣΤ, 100. — Θουκ. Β, 23. Γ, 91. Δ, 96. Ζ, 28. Η, 60), καὶ ἐξηκολούθησεν ἐπὶ μακρὸν οὖσα ἀφορμὴ διενέξεων μεταξὺ Βοιωτῶν καὶ Ἀθηναίων, οἵτινες ἔμειναν τέλος

αὐτῆς κύριοι. Ὁ λιμὴν αὐτῆς, ὅθεν ἐγίνετο ἡ εἰς Εὔβοιαν διάβασις, ἐκαλεῖτο Δελφίνιον, καὶ ἔκειτο εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἀσωποῦ. Εἰς ἀπόστασιν 1 ½ ὥρας νοτιανατολικῶς τοῦ Ὠρωποῦ ἔκειτο τὸ ἐπίσημον ἱερὸν τῆς χώρας, ὁ ναὸς μετὰ τοῦ μαντείου τοῦ Ἀμφιαράου, καὶ στάδιον ἔνθα πρὸς τιμὴν αὐτοῦ ἐτελοῦντο γυμναστικοὶ καὶ μουσικοὶ ἀγῶνες (Παυσ. Α, 34, 1). Ἴδ. Ἀμφιάραος.

Ὤστια (τὰ) καὶ Ὠστία (ἡ), λιμὴν τῆς Ῥώμης μεθ' ὁμωνύμου πόλεως, εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Τιβέριος, κατὰ τὸν ἀριστερὸν τοῦ ποταμοῦ βραχίονα, καὶ ἀπὸ τῆς Ῥώμης διὰ ξηρᾶς 16 μόνον λεπτὰ ἀπέχων. Ἱδρύθη δ' ἡ πόλις ὑπὸ τοῦ βασιλέως Ἄγκου Μαρκίου (Liv. I, 33), καὶ ὀλίγον μετὰ ταῦτα ἔφθασεν εἰς μεγάλην ἀκμήν. Ὁ Μάριος τὴν κατέστρεψεν, ἀλλ' εὐθὺς ἀνῳκοδομήθη λαμπροτέρα. Ὅτε ὅμως ὁ αὐτοκράτωρ Κλαύδιος κατεσκεύασε καλλίτερον λιμένα εἰς τὸν δεξιὸν τοῦ ποταμοῦ βραχίονα, τότε ἐξέπεσεν ἡ Ὠστία. Ἐρείπια αὐτῆς σώζονται παρὰ μικρὰν πολίχνην διατηρήσασαν τὸ ἀρχαῖον ὄνομα, ἀπέχουσαν ὅμως νῦν περὶ μίαν ὥραν ἀπὸ τῆς ἀκτῆς, προσχωσθείσης ὑπὸ τῆς ἄμμου (Στρβ. Ε, 219).

Ὠσχοφόρια καὶ Ὀσχοφόρια, βακχικὴ ἑορτὴ τρυγητοῦ, πανηγυριζομένη ἐν Ἀθήναις τῇ 7 πυανεψιῶνος (Ὀκτώβριον—Νοέμβριον) (Πλούτ. Θησ. ΚΒ). Εἴκοσι νεανίαι, ἀνὰ δύο ἐξ ἑκάστης φυλῆς, πρὸς τοῦτο ἐκλεγόμενοι, ἔφερον κλήματα μετὰ σταφυλῶν εἰς τὰς χεῖρας, καὶ ἐσταδιοδρόμουν ἀπὸ τοῦ ἐν Λίμναις ναοῦ τοῦ Διονύσου εἰς τὸ ἐν Φαλήρῳ ἱερὸν τῆς Σκιάδος Ἀθηνᾶς. Οἱ 10 νικήσαντες, ἀνὰ εἷς ἐξ ἑκάστης φυλῆς, ἐλάμβανον ὡς ἆθλον ἀνὰ μίαν φιάλην περιέχουσαν τὰ «πενταπλόα», ἤτοι ποτὸν συγκείμενον ἐκ τῶν κυριωτέρων προϊόντων τοῦ ἔτους, οἴνου, μέλιτος, τυροῦ, ἀλεύρου καὶ ἐλαίου, καὶ προσέτι θέσιν ἐπίτιμον εἰς τὴν ἑπομένην πομπήν. Ἡ ἑορτὴ εἶχε καὶ ᾄδοντα χορόν, οὗ προηγοῦντο δύο νεανίαι, ὡς γυναῖκες ἐνδεδυμένοι, καὶ ἐπέστρεφον ἀπὸ τοῦ ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς πάλιν εἰς τὸν τοῦ Διονύσου, ἔνθα αἱ Φυταλίδαι ἔθυον, μεθ' ὃ εἵπετο τὸ τῆς θυσίας συμπόσιον. Τὴν τελετὴν ταύτην ἐσχέτιζον οἱ Ἀθηναῖοι μετὰ τῆς εἰς Κρήτην μεταβάσεως τοῦ Θησέως.

Ὦτα (τὰ), αἱ λαβίδες τῶν ἀγγείων. Εἰς τὸν ἑνικὸν ἀριθμὸν ὁ Ὅμηρος μεταχειρίζεται πάντοτε τὸν Ἰωνικὸν σχηματισμὸν Οὖας (τό).

Ὠτεγχύτης (ὁ), ἰατρικὸν ἐργαλεῖον δι' οὗ ἐνέχεον ὑγρὸν φάρμακον εἰς τὰ ὦτα.

Ὠτογλυφὶς (ἡ) καὶ ὠτόγλυφον (τὸ), μικρὸν ὄργανον καθαριστικὸν τῶν αὐτίων.

Ὦτος, 1) υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος, ἢ τοῦ Ἀλοέως καὶ τῆς Ἰφιδαμείας, ἀδελφὸς τοῦ Ἐφιάλτου (ἴδ. Ἀλευάδαι), μεθ' οὗ ἐδέσμευσε τὸν Ἄρην (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 385. Ὀδ. Λ, 305. —2) Στρατηγὸς τῶν Ἐπειῶν (Ὁμ. Ἰλ. Ο. 518).

Ὦχος, 1) ἐπώνυμον Ἀρταξέρξου τοῦ Γ, βασιλέως τῶν Περσῶν (Αἰλ.).—2) Ποταμὸς τῆς Βακτριανῆς ἐν Ἀσίᾳ, τοῦ Ὄξου παραποτάμιον (Στρβ.). Νῦν Ἑλμὶνδ, ἢ κατ' ἄλλους Δεβάς.

ΠΡΟΣΘΗΚΑΙ

ἀρθριδίων τινῶν ἄτινα ἐκρίθησαν ἀναγκαῖα, τοῦ ἀρχικοῦ σχεδίου ἐκταθέντος ἀπὸ τοῦ **Ι.**

Α

Ἀβαμβάκευτα, δηλαδὴ ἄνευ βάμβακος, κυρίως ἐλέγοντο τὰ σιτία τὰ ἐν Σπάρτῃ εἰς τὰ ὀρφανὰ παιδία διδόμενα (Ἀθήν. Δ. 143).

Ἄβαντες, 1) τὸ μέρος τῆς Εὐβοίας τὸ ὑπ' Ἀβάντων ἀρχαιότατα κατοικηθὲν (Στρβ. 1, 445.— Ἀπλλδ. Ῥδ. Δ, 1135.—Εὐρπ. Ἡρ. μαιν. 185).— 2) Τὸ μέρος τῆς Θεσσαλίας εἰς ὃ πλανηθέντες ἦλθον οἱ Ἄβαντες ὅτε ἐπέστρεφον ἐκ τῆς Τροίας (Παυσ.).

Ἀγαμέμου ποινή. Ἐν Σπάρτῃ οἱ Λυκούργιοι νόμοι ἐπέβαλλον τὴν ὑποχρέωσιν εἰς τοὺς πολίτας νὰ νυμφεύωνται εἰς ὥριμον ἡλικίαν, οἱ μὲν ἄνδρες 30, αἱ δὲ κόραι 16 ἐτῶν· οἱ δὲ μένοντες ἄγαμοι ὑπεβάλλοντο εἰς μερικὴν ἀτιμίαν, καθ' ἣν ἐστεροῦντο τῶν τοῖς πρεσβυτέροις ὑπὸ τῶν νεωτέρων ἀποδιδομένων τιμῶν, ἀπεκλείοντο τῆς παρουσίας εἰς τὰς γυμνοπαιδιὰς, καὶ ὤφειλον, γυμνοὶ ἐν χειμῶνι περιϊόντες τὴν ἀγορὰν, νὰ ψάλλωσιν ᾠδὴν λέγουσαν ὅτι δίκαια πάσχουσι, διότι ἀπειθοῦσι τοῖς νόμοις (Πλουτ. Λυκ. ΙΒ).

Ἀγδίστις, ἐν Φρυγίᾳ ἐπώνυμον τῆς Κυβέλης (Στρβ. 1, 3, 35.— Ἡσύχ.), θεωρουμένης δὲ καὶ ὡς ἰδίας τινὸς μυστηριώδους θεότητος γεννηθείσης ἐκ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Γῆς (Παυσ. Ζ, 17, 5). Προσέτι δ' οὕτως ἐκαλεῖτο καὶ τὸ ὄρος ἐφ' οὗ ἐτάφη ὁ ἐραστὴς τῆς Κυβέλης Ἄττις, τὸ νῦν Δίνδυμον.

Ἀγελαστὸς, ὁ ἔφηβος Σπαρτιάτης, ἀπὸ τοῦ 17 ἔτους τῆς ἡλικίας του, καθ' ὃ ὧν ἤδη εἰς τὰς ἀγέλας κατατεταγμένος (Ἡσύχ.).

Ἀγέλαστος πέτρα, ἐν Ἐλευσῖνι ἡ ἐφ' ἧς ἐκάθησεν ἡ Δήμητρα, ὀδυρομένη διὰ τῆς Περσεφόνης τὴν ἁρπαγήν. Ἔκειτο δὲ παρὰ τῇ κρήνῃ Καλλιρρόῃ (Ὁμ. Ὕμν. Δημ. 200. — Ἀπλλδ. Α, 5).— Ὑπῆρχε δὲ καὶ ἐν Ἀθήναις οὕτω καλουμένη θέσις (Bekk. Anecd. gr. 537, 7) βεβαίως παρ' ἐνὶ τῶν Ἐλευσινίων, πιθανῶς τῷ ἐν Ἄγραις, καὶ ἴσως ἐπίσης οὐ μακρὰν τῆς Καλλιρρόης.

Ἀγνώστων θεῶν, βωμὸς ἐν Φαλήρῳ, τῷ λιμένι Ἀθηνῶν, ἐλέγετο ἱδρυθεὶς ὑπὸ Ἐπιμενίδου τοῦ Κρητὸς (Ἴδ.), ὅτε ἐκλήθη ἵνα καθάρῃ τὴν πόλιν ἀπὸ τοῦ λοιμοῦ. Πιθανῶς δ' ὁ αὐτὸς οὗ μνημονεύει καὶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ὡς τοῦ Ἀγνώστου Θεοῦ, ἴσως εἰς Φάληρον τὸ πρῶτον προσορμισθείς.

Ἄγνων, 1) Ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ Νικίου, πατὴρ τοῦ Θηραμένους, στρατηγὸς ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ἀνοικοδομήσας τὴν Ἀμφίπολιν, συνεξεστράτευσε μετὰ τοῦ Κλεοπόμπου κατὰ τῆς Ποτιδαίας καὶ τῆς Χαλκίδος ἐν Θράκῃ· ἀλλ' ἀπολέσας ἐκ τοῦ λοιμοῦ περὶ τοὺς ἡμίσεις τῶν στρατιωτῶν του, ἠναγκάσθη νὰ ἐπιστρέψῃ (Θουκ. Β, 58). — 2) Τήϊος, ὑπηρετῶν ἐν τῷ στρατῷ τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου (Αἰλ.).

Ἀγνωνίδης, Ἀθηναῖος δημαγωγὸς

καὶ ῥήτωρ, τὸν Φωκίωνα κατηγορήσας, καὶ τὴν καταδίκην αὐτοῦ προκαλέσας. Ἐθανατώθη δ' ἔπειτα ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων μεταμεληθέντων, τῷ 318 π.Χ.

Ἄγρα ἢ Ἄγραι, χωρίον παρ' Ἀθήναις, πέραν τοῦ Ἰλισσοῦ, ἔχον ναὸν τῆς Δήμητρος καὶ τῆς Ἀρτέμιδος (Παυσ. Α, 19, 7. 14, 1). Ἴδ. καὶ Ἀγέλαστος.

Ἀγρεύς, ἐπώνυμον ὑφ' ὃ εἶχεν ὁ Ἀπόλλων ναὸν ἐν Μεγάροις (Πινδ.—Παυσ.).

Ἀγχιτεία, γυνὴ Κλεομβρότου, τοῦ βασιλέως τῆς Σπάρτης, μήτηρ τοῦ ἐν Πλαταιαῖς νικήσαντος Παυσανίου, μεθ' ἡρωϊκοῦ πατριωτισμοῦ πρώτη αὐτὴ θάνατον καταγνοῦσα τοῦ υἱοῦ της ἀποδειχθέντος προδότου τῆς πατρίδος. Κατ' ἄλλους Ἀλκιθέα (Corn.Nep. Paus.—Πλουτ.—Διόδ.).

Ἀδάμας, 1) παρὰ τοῖς ἀρχαίοις (Ὁμ. Ἡσιόδ.), ἐπίθετον, κυρίως τοῦ χαλκοῦ καὶ ἄλλων μετάλλων, δηλοῦν ὁ σκληρός, ὁ ἀλύγιστος. Μόνον μεταγενεστέρως ὁ πολύτιμος λίθος.—2) Ποταμὸς τῆς Ἰνδικῆς (Πτλμ.). — 3) εἷς τῶν ἐπισήμων Τρώων, υἱὸς Αἰσίου (Ἰλ. Ν, 560).

Ἀδριανούπολις, πόλις ἐν Θράκῃ, ἐπὶ τοῦ Ἕβρου ποταμοῦ, πρὶν καλουμένη Ὀρεστιάς.

Ἀδρίας καὶ Ἀδριατικὸς κόλπος, ἡ θάλασσα ἡ μεταξὺ τῆς Ἠπείρου καὶ τῆς Ἰταλίας (Ἡρδ. Α, 163.—Στρβ.)

Ἀζηνέα, δῆμος τῆς Ἱπποθοωντίδος φυλῆς ἐν Ἀττικῇ, πρὸς τῷ Σουνίῳ (Ἁρπκρ. —Στφ. Βζ.).

Ἄζωστοι, ἐλέγοντο αἱ νέαι Σπαρτιάτιδες, αἱ εἰς τὰ γυμνάσια φέρουσαι τὸ χιτώνιον αὐτῶν ἄνευ ζώνης.

Ἀθηνάδας, ἐκ Τραχῖνος, φονεύσας τὸν ἐν Θερμοπύλαις προδόντα τὴν Ἑλλάδα Ἐφιάλτην, καὶ μεγάλως τιμηθεὶς ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων (Ἡρδ. Ζ, 213).

Αἰγαῖος, 1) ἐπίθετον τοῦ Ποσειδῶνος, ἔχον τὴν αὐτὴν παραγωγὴν ὡς καὶ τὸ Λίγαιον πέλαγος, συνήθως δ' ἀποδιδόμενον εἰς τὴν αἰολικὴν πόλιν Αἰγὰς, ἱερὰν τῷ Ποσειδῶνι, δι' ὃν ἐξ ἐναντίας αὐτῇ ἐδόθη τὸ ὄνομα. — 2) Ποταμὸς τῆς νήσου Κερκύρας (Ἀπλλν. Ῥδ. 541).

Αἰγεῖαι πύλαι τῶν Ἀθηνῶν, κατὰ τὰ νοτιανατολικὰ τῆς πόλεως πρὸς τῷ Δελφινίῳ (Πλούτ. Θησ. ΙΒ), ἔνθα πιθανῶς ἦν καὶ τὸ **Αἰγεῖον** ἱερὸν (Ἁρπκρ. — Σουΐδ.).

Αἰγεῖδαι, γένος τι ἐν Σπάρτῃ, κληθὲν κατ' Αἰγέα, τὸν υἱὸν τοῦ Οἰολύκου καὶ ἔγγονον τοῦ Θήρα (Ἡρδ. Δ, 149)· καὶ ἕτερον γένος ἐν Θήβαις (Πίνδ.).

Αἴγειρα, ἀρχαιοτάτη πόλις τῆς Ἀχαΐας ἐν Πελοποννήσῳ. Ἡ πρὸς τὸν κορινθιακὸν κόλπον παραλία αὐτῆς χώρα ἐλέγετο Ὑπερησία (Στρβ.Θ.—Στφ.Βζ.—Πολ6.).

Αἴγεστα, Αἴγεστα, Σεγέστη), πόλις εἰς τὰ βορειανατολικὰ τῆς Σικελίας, πλησίον τοῦ ὄρους Ἔρυκος, κτίσμα τοῦ Αἰνείου (Θουκ. Ζ.—Διόδ. 15, 6.—Στρβ.).

Αἴγη, θυγάτηρ τοῦ Ὠλένου, μετὰ τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς Ἑλίκης ἀναθρέψασα τὸν Δία βρέφος, καὶ εἶτα μετ' ἐκείνης ταχθεῖσα μεταξὺ τῶν ἀστέρων (Hygin).

Αἰγηΐς, μία τῶν δέκα ἀττικῶν φυλῶν, κληθεῖσα κατὰ τὸν Αἰγέα (Παυσ.)

Αἰγιαλὸς, ἀρχαιότατα ἡ παραλία τῆς Πελοποννήσου ἀπὸ τοῦ Ἰσθμοῦ μέχρι τῆς Ἠλιάδος, δῆθεν κατ' Αἰγιαλέα, τὸν υἱὸν τοῦ Ἰνάχου (Ὁμ. Ἰλ. Β, 575), καὶ ἡ ἐν αὐτῇ πόλις, ἡ εἶτα Σικυὼν κληθεῖσα.

Αἰγιλία, 1) χωρίον καὶ δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἀπέναντι τῆς Σαλαμῖνος, ἀνήκων εἰς τὴν Ἀντιοχίδα φυλήν. Ἐπηνοῦντο αὐτοῦ τὰ σῦκα (Θεόκρ. Εἰδ. Α, 446.—Στφ. Βζ.).— 2) Νησίδιον μεταξὺ Κρήτης καὶ Κυθήρων (Πλούτ.—Δνσ. Πργ. 499), τὸ νῦν Τσεριγότον.

Αἰγίλιψ (ἡ), χωρίον ἐπὶ τῆς νήσου Ἰθάκης, ἢ νησίδιον μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς Ἠπείρου (Ὁμ. Ἰλ. Β, 633). Κατὰ τινας, ἐπίθετον.

Αἰγίπαν, υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ Αἰγης τῆς γυναικὸς τοῦ Πανὸς (Ἀπλλδ. Δ, 6). Ἐταυ-

τίζετο ὑπὸ Ῥωμαίων μετὰ τοῦ παρ' αὐτοῖς Σιλβανοῦ.

Αἰγόσθενα (τὰ), πόλις τῆς Μεγαρίδος, βορείως τῶν Παγῶν (Παυσ. Α, 44.—Στφ. Βζ.), ὧν ἐρείπια σώζονται πιθανῶς.

Αἰδωνεύς, 1) ταὐτὸ τῷ Ἅδης (Ἰδ.), Ἡσδ. Θγ. 913.—2) Βασιλεὺς τῶν Μολοσσῶν ἐν Ἠπείρῳ. Ὁ Θησεὺς καὶ Πειρίθους, θελήσαντες ν' ἁρπάσωσι τὴν γυναῖκα αὐτοῦ Περσεφόνην, ἐρρίφθησαν εἰς σκοτεινὴν καὶ πολυχρόνιον φυλακήν (Πλουτ. Θησ. ΛΑ,).

Αἴθυια, ἐπίθετον ὑφ' ἧς ἡ Ἀθηνᾶ ἐλατρεύετο ἰδίως ἐν Μεγάροις (Παυσ. Α, 5).

Αἴκλον ἢ **Αἶκλον**, τὸ δημόσιον συσσίτιον τῶν Σπαρτιατῶν, ἄκρας ὂν λιτότητος (Ἀθήν. Δ, 140).

Αἰξώνη, δῆμος τῆς Ἀττικῆς ἀνήκων τῇ Κεκροπίδι φυλῇ, χωρίον παραθαλάσσιον οὐ μακρὰν τῶν Ἀθηνῶν, πλησίον τῶν Ἁλῶν, ἔχον καὶ αὐτὸ ἁλικὰς, τὰς **Αἰξωνίδας ἁλὰς** (Στφ. Βζ.). Οἱ Αἰξωνεῖς ἐλέγοντο φιλοσκώμμονες (Πλάτ. Λάγ. 19).

Αἴτης ἢ **Ἀείτης**, ἐν Σπάρτῃ ὁ νεανίας ὁ ὑπὸ πρεσβυτέρου εἰς τὸν βίον ὁδηγούμενος καὶ ἀνατρεφόμενος. Οὗτος δὲ ἐλέγετο, ὡς πρὸς τὸν Αἴτην, **εἰσπνήλας** (Θκρτ. ΡΙΓ, 14.—Ἐτυμ. κλ.). Αἱ δ' εἰς τὰς αὐτὰς σχέσεις διατελοῦσαι κόραι, ἐλέγοντο αἴτιαι (Πλουτ. Λυκ. ΙΗ).

Ἀκαμαντίς, μία τῶν δέκα ἀττικῶν φυλῶν, κληθεῖσα κατ' Ἀκάμαντα 3, υἱὸν τοῦ Θησέως (Θουκ. Δ, 118).

Ἀκεστορίδαι, γένος ἱερὸν ἐν Ἄργει, ἐξ οὗ ἐλαμβάνοντο ἐκεῖ αἱ ἱέρειαι τῆς Παλλάδος (Καλλμ. Ὕμν. Παλλ. 34).

Ἀκέστωρ ἢ **Ἀκέστορος**, τραγῳδοποιὸς ἐν Ἀθήναις, ὁ ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους πολλάκις καὶ ὑπὸ τὸ ὄνομα **Σάκας** χλευαζόμενος, διότι δὲν ἦν Ἑλληνικῆς καταγωγῆς (Σφ. 1216. Ὄρν. 31).

Ἀκοσμία, ἐν Κρήτῃ ἡ πολιτικὴ κατάστασις ὁσάκις ἐκ στάσεως κατηργοῦντο οἱ ἄρχοντες οἱ λεγόμενοι **Κόσμοι** (Ἔφοροι.)

Ἀκουμενός, γνωστὸς ἰατρὸς ἐν Ἀθήναις, φίλος τοῦ Σωκράτους (Πλτ.).

Ἀλβανόν, ὄρος τοῦ Λατίου ἐν Ἰταλίᾳ, φέρον τὴν πόλιν Ἄλβαν (Στρβ. Ε.).

Ἀλβῖνος, 1) Πλατωνικὸς φιλόσοφος ἐπὶ Γαληνοῦ, γράψας εἰσαγωγὴν εἰς τοὺς Πλατωνικοὺς διαλόγους (Φαβρ. Ἑλλ. Βιβλ. Τ. Β. σλ. 42).—2) Ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Κομμόδου ἀναγορευθεὶς ὑπὸ τῶν στρατευμάτων Καῖσαρ ἐν Γαλλίᾳ καὶ Βρετανίᾳ (Ἡρωδιαν.).

Ἁλικαί. Ἐν τῇ ἀρχαιότητι, ἐπρομηθεύοντο τὸ ἅλας, ἢ ὀρυκτὸν, ἢ ἐκ ῥευστῶν (τῆς θαλάσσης, τελμάτων, ἁλατούχων πηγῶν), καὶ ἐν τῇ τελευταίᾳ κατηγορίᾳ, ἥτις ἦν ἐν Ἑλλάδι ἡ συνεχεστάτη, εἴτε διὰ ζέσεως (Pl. XXXI, 1, 39), εἴτε δι' ἐξατμίσεως εἰς τὸν ἥλιον, εἰς τὰ **ἁλοπήγια**, παράγοντα **ἅλας πεπτόν**. Τοιαῦτα ἦσαν ἐν Ἀττικῇ τὸ Ἁλίπεδον, νοτίως τῶν Ἀθηνῶν, αἱ **Ἁλαὶ Αἰξωνίδες** εἰς τὴν νοτιανατολικὴν παραλίαν, αἱ **Ἁλαὶ Ἀραφηνίδες** πρὸς τῷ Μαραθῶνι· ἐν Τροιζηνίᾳ αἱ **Ἁλυαὶ** κλ. καὶ Salinae (Ἁλικαί), ὠνομάζοντο μεταγενεστέρως διάφοροι πόλεις τοῦ Ῥωμαϊκοῦ κόσμου, ἐν Ἰταλίᾳ, Γαλλίᾳ, Βρετανίᾳ, Δακίᾳ (αἱ νῦν Ὄκναι). Ἐν Ῥώμῃ ἡ πώλησις τοῦ ἅλατος ἐξεμισθοῦτο, δι' ὃ τὸ ἅλας εἶχεν ὑπερτιμηθῇ. Εἶτα (μετὰ τοῦ Πορσήνου τὴν ὑποχώρησιν), ἡ γερουσία ἀνεδείχθη δημοτικὴ, ψηφίσασα τὸ μονοπώλιον τοῦ ἅλατος ὑπὸ τοῦ δημοσίου, καὶ τὸν καταβιβασμὸν τῆς τιμῆς αὐτοῦ (Liv. II, 9). Ἐν ταῖς ἐπαρχίαις δὲ ἦσαν αἱ ἁλικαὶ, αἱ ὀρυκταὶ κυρίως, δημόσια κτήματα.

Ἀλκιμέδων, 1) Υἱὸς Λαέρκου, στρατηγὸς τῶν Μυρμιδόνων εἰς Τροίαν (Ὁμ. Ἰλ. Π, 197).—2) Ἐκθεὶς εἰς ὄρος εἰς βορὰν τῶν θηρίων τὴν θυγατέρα του Φιλλόνην, ὡς γεννήσασαν παιδίον ἐκ τοῦ Ἡρακλέους (Παυσ. Η, 12).—3) Ὀλυμπιονίκης (Πινδ. Ὀλ. Η).

Ἄλκιμος, Ἰθακήσιος, πατὴρ τοῦ Μέντορος (Ὁμ.).—2) Φίλος τοῦ Ἀχιλλέως ἐκ

τῶν Μυρμιδόνων (Ὁμ. Ἰλ. Υ, 392).— 3) Τὸ ἀνατολικὸν ἀκρωτήριον κατὰ τὴν εἴσοδον τοῦ λιμένος τοῦ Πειραιῶς, τὸ ἔχον τὸν τάφον τοῦ Θεμιστοκλέους (Πλούτ. Θμστκλ. ΛΒ).

Ἄλτιμος, ἀρχαῖος γλύπτης ἐν Αἰγίνῃ (Rang. Ant. Hell. I, ἀρ. 33).

Ἀμαζόνιον, ἐν Ἀθήναις, ὁ λόφος τοῦ Ἀστεροσκοπείου (Πλούτ. Θησ. ΚΖ.— Ῥαγκ. Ἅπαντ. Τ. ΙΗ, Τπγρ. Ἀθ. Σλ. 159—160).

Ἀμαζονὶς στήλη, μνῆμα τῆς Ἀμαζόνος Ἀντιόπης, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἀπὸ Φαλήρου εἰς Ἀθήνας, παρὰ τῷ ναῷ τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς (Παυσ. Α, 1, 2. — Πλούτ. Θησ. ΚΖ).

Ἀμάρυνθος (ἡ), 1) κώμη τῆς νήσου Εὐβοίας, ἔχουσα ναὸν τῆς Ἀμαρυνθίας ἢ Ἀμαρουσίας Ἀρτέμιδος, οὗ ἀφίδρυμα ὑπῆρχε καὶ εἰς τὸ Ἄθμονον τῆς Ἀττικῆς (νῦν Ἀμαρούσιον). (Στρβ.—Παυσ.).—2) Ποταμὸς τῆς Ἤλιδος ἐν Πελοποννήσῳ, ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἀλφειὸν (Στρβ.). — 3) Εἷς τῶν 50 κυνῶν τοῦ Ἀκταίονος (Ἀπλλδ. Γ, 4, 4).

Ἀμεινίας, Ἀθηναῖος, ἀδελφὸς τοῦ ποιητοῦ Αἰσχύλου, ἀριστεύσας εἰς τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν (Ἡρδ. Η, 84).

Ἀμπίτταρες, παρὰ Σπαρτιάταις οἱ Εἵλωτες ὡς παρακολουθοῦντες τοὺς κυρίους αὐτῶν εἰς τὰς μάχας. Ἡ λέξις ἐσήμαινεν ἀμφιστάντες (Ἡσύχ.).

Ἀμύκλας, 1) υἱὸς τοῦ Λακεδαίμονος καὶ τῆς Σπάρτης, βασιλεὺς τῆς Λακωνίας, σύζυγος Διομήδης, τῆς θυγατρὸς τοῦ Λαπίθου, καὶ πατὴρ τοῦ Κυνόρτα, Ὑακίνθου καὶ Λεανείρας, τῆς γυναικὸς τοῦ Ἀρκάδος· κτίστης τῆς πόλεως Ἀμυκλῶν (Ἀπλλδ. 5, 9, 1. 10, 3). — 2) ἢ Ἄμυκλος, ἐν Ἀθήναις, μαθητὴς τοῦ Πλάτωνος (Διογ. Λρτ.—Αἰλ. Α. Ι. Γ, 19).

Ἀμφιάλη, ἀκρωτήριον τῆς Ἀττικῆς, ἀφ' οὗ ἐπεραιοῦντο εἰς τὴν ἀπέναντι κειμένην Σαλαμῖνα (Στρβ.).

Ἀμφίαλος, υἱὸς τοῦ Πολυνήου, εἷς τῶν Φαιάκων (Ὁμ. Ὀδ. Θ. 114).

Ἀμφιάναξ, βασιλεὺς τῆς Λυδίας, φιλοξενήσας τὸν Πρῶτον ἐκδιωχθέντα ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ἀκρισίου, καὶ δοὺς αὐτῷ εἰς γάμον τὴν θυγατέρα του Ἄντειαν (Ἀπλλδ. Β, 2, 1).

Ἀνδρεύς, 1) υἱὸς τοῦ Πηνειοῦ, ἐλθὼν ἐκ Θεσσαλίας εἰς Ὀρχομενὸν τῆς Βοιωτίας, ἀπεκάλεσε τὴν πέριξ χώραν Ἀνδρηΐδα (Διοδ. Ε, 8. Παυσ.).— 2) Πρόπαππος τοῦ Κλεισθένους, τυράννου τῆς Σικυῶνος (Ἡρδ. ΣΤ, 126).

Ἄνθεια, 1) θυγάτηρ τοῦ Θεσπιοῦ (Ἀπλλ.Β, 7, 8).—2) Πόλις τῆς Μεσσηνίας ἐν Πελοποννήσῳ, ἔπειτα Θουρία κληθεῖσα (Ὁμ. Ἰλ. Ι, 151). — 3) Μία τῶν τριῶν ἀρχαίων πόλεων τῆς Ἀχαΐας, ἐξ ὧν συνέστησαν εἶτα αἱ Πάτραι (Στφ. Βζ.).— 4) καὶ Ἄνθη, πόλις μικρὰ τῆς Θεσσαλίας (Ἡσδ. Ἀσπ. 381. 474).

Ἀνθεστηριάδες, ἐν Ῥόδῳ ἐλέγοντο αἱ πρὸς γάμον ὥριμοι κόραι (Ἡσύχ.).

Ἀνθυπωμοσία, ἐν Ἀθήναις ὁ ὅρκος ὃν ἔδιδέ τις εἰς τὸ δικαστήριον προσβάλλων ὡς ἀστηρίκτους τὰς ἀξιώσεις τοῦ ἀντιδίκου ὑπὲρ ἀναβολῆς τῆς δίκης (Δμσθ. κ. Ὀλμπδ. 1174).

Ἄνιγρος, ποταμὸς τῆς Τριφυλίας ἐν Πελοποννήσῳ, πηγάζων ἐκ τοῦ Λαπιθαίου ἐπὶ τοῦ Ταϋγέτου, καὶ εἰσβάλλων εἰς τὴν θάλασσαν παρὰ τῷ Σαμικῷ, ἔνθα ὑπῆρχε σπήλαιον ἱερὸν τῶν Ἀνιγρίδων νυμφῶν, εἰς θεραπείαν χρησιμεῦον τῶν λειχηνιώντων (Στρβ.). Πιθανῶς τοῦ Ὁμήρου ὁ Μινυήϊος.

Ἀνταγόρας, Ῥόδιος ποιητής, γράψας ἔπος ἐπιγραφόμενον «Θηβαΐς» τῇ γ' ἑκατονταετηρίδι π. Χ. (Αἰλ.).

Ἀντήνωρ, ἐν Τρωάδι, υἱὸς τοῦ Αἰσυήτου καὶ τῆς Κλεομνήστρας, σύζυγος τῆς Θεανοῦς, πατὴρ ἓξ υἱῶν, εἷς τῶν ἐμφρονεστέρων αὐλικῶν τοῦ Πριάμου, φιλοξενήσας τὸν Ὀδυσσέα ὅτε ἦλθε πρέσβυς ἵνα ζητήσῃ τὴν ἀπόδοσιν τῆς Ἑλένης, καὶ πάντοτε τὴν

ἀπόδοσιν ταύτην συμβουλεύων, δι' ὃ καὶ οἱ Ἕλληνες ἐπὶ τῆς ἁλώσεως καὶ καταστροφῆς τῆς Τρωάδος ἐφείσθησαν τῆς οἰκίας αὐτοῦ. Μετῴκησε δ' εἰς Λιβύαν, ἢ εἰς τὴν ἄνω Ἰταλίαν μετ' Ἐνετῶν ἐκ Παφλαγονίας καὶ ἔκτισε τὴν πόλιν Πάδουαν (Στρβ. ΙΒ, 13, 5).

Ἀντίκλεια, 1) θυγάτηρ Αὐτολύκου, σύζυγος τοῦ Λαέρτου, μήτηρ τοῦ Ὀδυσσέως, ἀποθανοῦσα πρὸ τῆς ἐπιστροφῆς αὐτοῦ ἐκ τῆς Τροίας ἐκ θλίψεως διὰ τὴν ἀπουσίαν του (Ὅμ. Ὀδ. Λ, 85).—2) Μήτηρ τοῦ Περιφήτου ἐκ τοῦ Ἡφαίστου (Ἀπλλδ. Γ, 26).

Ἀντιμαχίδης, εἷς τῶν ἀρχιτεκτόνων οἵτινες, ἐντολῇ τοῦ Πεισιστράτου, ἤρξαντο τῆς οἰκοδομῆς τοῦ ναοῦ τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς ἐν Ἀθήναις.

Ἀντινόη, 1) θυγάτηρ τοῦ Πελίου, ὑπὸ τῆς Μηδείας ἀπατηθεῖσα καὶ μετὰ τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς Ἀστεροπείας τὸν γέροντα πατέρα των καταμελίσασαι ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι θ' ἀνενέουν αὐτόν· διωχθεῖσα δ' ἔπειτα ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ της Ἀκάστου, καὶ ἐν Ἀρκαδίᾳ ἀποθανοῦσα ἐν δυστυχίᾳ (Παυσ.).—2) Θυγάτηρ τοῦ Κηφέως, ἔγγονος τοῦ Ἀλαοῦ, ἔχουσα βωμὸν ἐν Μαντινείᾳ τῆς Ἀρκαδίας παρὰ τῷ Θεάτρῳ (Παυσ. Η, 8, 9).— 3) Θυγάτηρ τοῦ Πηρέως ἐξ Ἀρκαδίας, μήτηρ τοῦ Παλαίμονος ἐκ τοῦ Ἡρακλέους (Ἀπλδ. Β, 7, 8).

Ἀντιοχίς, μία τῶν δέκα φυλῶν τῆς Ἀττικῆς.

Ἀντιφάνης, Ῥόδιος ποιητὴς τῆς μέσης κωμῳδίας, ζήσας περὶ τὰ 330 π. Χ.

Ἀντώνιος, 1) Ἐπικούριος φιλόσοφος καὶ ἰατρὸς σύγχρονος τοῦ Γαληνοῦ.— 2) Ἴδ. Ἀντώνιος.

Ἀπάγελοι, ἐλέγοντο οἱ παῖδες ἐν Σπάρτῃ μέχρι τοῦ 17 ἔτους τῆς ἡλικίας, ὡς μὴ ἔτι εἰς τὰς ἀγέλας κατατεταγμένοι.

Ἀπατουρέα, ἐπίθετον τῆς Ἀφροδίτης, ἀποδιδόμενον εἰς τὴν ἀπάτην δι' ἧς δῆθεν εἵλκυσε πολλοὺς Γίγαντας εἰς ἓν σπήλαιον, εἰς ὃ κρυπτόμενος ὁ Ἡρακλῆς τοὺς ἐφόνευσε (Στρβ. ΙΑ).

Ἅπλαξ. Οὕτως ἐλέγοντο αἱ ἐμβάδες ἃς ἐφόρουν οἱ Σπαρτιᾶται.

Ἀπόδρομοι, παρὰ Σπαρτιάταις οἱ νέοι πρὸ τοῦ 17 ἔτους, ὡς μὴ μετέχοντες ἔτι τῶν Γυμνασίων, ἄτινα καὶ δρόμοι ἐν Σπάρτῃ ἐλέγοντο.

Ἀπολλωνίδης, 1) Ἀθηναῖος, ἀρχηγὸς τοῦ ἱππικοῦ ἐν Ὀλύνθῳ, κατηγορηθεὶς πρὸς τὸν Φίλιππον, καὶ ἐξορισθεὶς ὑπ' αὐτοῦ (Δμσθ. Φιλ. Γ).—2) Ἐκ Καρδίας, πόλεως τῆς Θρᾴκης, ὀπαδὸς τοῦ Φιλίππου (Δμσθν). — 3) Χῖος, μετὰ τοῦ Ἀθηναγόρου ἐκλεχθεὶς ὑπὸ Φαρναβάζου διοικητὴς τῆς νήσου Χίου, πολεμούσης κατὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου.— 4) Σμυρναῖος ποιητὴς ἐπὶ Καίσαρος. Σῴζονται ἐπιγράμματά τινα αὐτοῦ ἐν τῇ Ἀνθολογίᾳ.

Ἀππέα, ὁδός, ἡ φέρουσα ἀπὸ τῆς Ῥώμην εἰς τὴν Καπύην.

Ἀππιανός, Ἀλεξανδρεὺς τῆς β' μ. Χ. ἑκατονταετηρίδος, ἐπὶ αὐτοκράτορος Ἀδριανοῦ, γράψας Ῥωμαϊκὴν ἱστορίαν.

Ἄπτερος, ἡ Νίκη ἐν Ἀθήναις, ὡς καταθεῖσα ἐκεῖ τὰ πτερά της καὶ μὴ ἐκεῖθεν πλέον ἀφιπταμένη.

Ἀραβία, γυνὴ τοῦ Αἰγύπτου, μήτηρ πεντήκοντα υἱῶν (Ἀπλλδ. Β, Ι, 5).

Ἄραξος (ὁ), ἀκρωτήριον τῆς Ἀχαΐας πρὸς τῇ Ἤλιδι (Πολ6.).

Ἀραχθος, ποταμὸς τῆς Ἠπείρου, ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἀμβρακικὸν κόλπον (Πολ6.) Νῦν ποτ. τῆς Ἄρτης.

Ἀραχναῖον ὄρος, τῆς Ἀργολίδος, μεταξὺ Τίρυνθος καὶ Ἐπιδαύρου (Αἰσχλ. Ἀγμ. 319.—Παυσ.).

Ἀράχνη, θυγάτηρ τοῦ Ἴδμονος, διδαχθεῖσα ὑπὸ τῆς (Ἐργάνης) Ἀθηνᾶς τὴν ὑφαντικὴν, καὶ τοσοῦτον ἐπαρθεῖσα, ὥστε νὰ θελήσῃ ν' ἀνταγωνισθῇ πρὸς τὴν θεὰν, ἥτις τὴν μετεμόρφωσεν εἰς τὸ ὑφαῖνον ζωΰφιον (Λουκ.—Ὀν.).

Ἀργάδεις, μία τῶν τεσσάρων φυλῶν τῆς ἀρχαιοτάτης Ἰωνικῆς διαιρέσεως τοῦ ἀττικοῦ λαοῦ, ἡ ἐργατικὴ (Πλούτ. Σόλ. ΚΓ).

Ἀργοὶ λίθοι, δύο φυσικοὶ καὶ ἀκατέργαστοι βράχοι ἐπὶ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐν Ἀθήναις, χρησιμεύοντες ὡς ἕδραι τῶν διαδίκων (Παυσ. Α, 26, ἔνθα ἐσφαλμένως ἀνεγινώσκετο ἀργυροῖ).

Ἀρήγων, ζωγράφος, οὗ ὡραῖαι εἰκόνες ὑπῆρχον ἐν Ὀλυμπίᾳ, ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀλφειονείας Ἀρτέμιδος (Στρβ. Η, 343).

Ἀρήτη, 1) θυγάτηρ τοῦ Ῥηξήνορος, γυνὴ τοῦ Ἀλκινόου, βασιλέως τῶν Φαιάκων, φιλοξενήσασα τὸν Ὀδυσσέα (Ὁμ. Ὀδ. Θ, 54).—2) Γυνὴ τοῦ Δίωνος ἐν Σικελίᾳ (Αἰλ. Π. Ἱ. ΙΒ, 47).

Ἀριδαῖος, νόθος ἀδελφὸς Ἀλεξάνδρου τοῦ μεγάλου, ἐξ ὀρχηστρίδος τινὸς Φιλίννης, βασιλεύσας ἓξ ἔτη ἐν Μακεδονίᾳ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ του, καὶ εἶτα σφαγεὶς ὑπὸ τῆς Ὀλυμπιάδος.

Ἀριστομάχη, ἀδελφὴ τοῦ Δίωνος, ἣν Διονύσιος ὁ πρεσβύτερος, τύραννος τῶν Συρακουσῶν, ἐνυμφεύθη ἐν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ καθ' ἣν καὶ τὴν Δωρίδα, καὶ ἐξ αὐτῆς ἔσχε θυγατέρα τὴν Ἀρετὴν (Πλουτ. ΔΙ. — Αἰλ. Π. Ἱ. ΙΒ).

Ἄρκη, 1) θυγάτηρ τοῦ Θαύμαντος, ἀδελφὴ τῆς Ἴριδος, συμπολεμήσασα μετὰ τῶν Τιτάνων κατὰ τῶν θεῶν, καὶ διὰ τοῦτο ὑπὸ τοῦ Διὸς εἰς τὸν Ἅδην κατακεραυνωθεῖσα (Πτολ. Ἡφαιστ. ΣΤ). — 2) Πόλις τῆς Φοινίκης παρὰ τὸ ὄρος Λίβανον, θείας τιμὰς ἀποδίδουσα εἰς τὸν Αἴγυπτον, καὶ Καισάρεια παρὰ Λιβάνῳ μετονομασθεῖσα (Στφ. Βζ).

Ἀρμένιος, Γερμανὸς πολεμιστής, θελήσας, ἐπὶ Αὐγούστου, νὰ ἐλευθερώσῃ τὴν πατρίδα του ἀπὸ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ ζυγοῦ (Στρβ.)

Ἀροάνια ὄρη, ὑψηλὰ καὶ ἀπότομα τῆς Ἀρκαδίας, ἐν οἷς πηγάζει καὶ καταρρέει ἡ Στύξ· καὶ δι' αὐτῶν μικρὸς ποταμὸς Ἀροάνιος (Παυσ.).

Ἀρόη, ἀρχαιοτάτη πόλις τῆς Ἀχαΐας, ἡ εἶτα Πάτραι μετακληθεῖσα (Στφ. Βζ.). Κατ' αὐτὴν Ἀροεὺς ὁ ἱερὸν ἐκεῖ ἔχων Διόνυσος (Παυσ. Ζ, 21, 18).

Ἀρπαλύκη, θυγάτηρ τοῦ Κλυμένου καὶ τῆς Ἐπικάστης, τὸν ἀδελφόν της σφάξασα καὶ εἰς τὸν πατέρα της εἰς βρῶσιν προσαγαγοῦσα, εἰς πτηνὸν δὲ μεταμορφωθεῖσα (Παρθέν.).

Ἀρταξέρξης, καὶ Ἀρτοξέρξης, ὄνομα Περσῶν βασιλέων σημαῖνον «ὁ μέγας Ἀρήϊος» (Ἡρδ. ΣΤ, 98). 1) Ὁ Μακρόχειρ, υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ Ξέρξου, τῷ 465 π.Χ. (Διόδ. ΙΑ, 69). Τῷ 462, ἐπανέστησαν κατ' αὐτοῦ οἱ Αἰγύπτιοι μετὰ τῶν Λιβύων, ἐπικουρίᾳ καὶ τῶν Ἀθηναίων, οἵτινες ὑπὸ τὸν Κίμωνα, τῷ 449, κατεναυμάχησαν τοὺς Πέρσας πρὸ τῆς ἐν Κύπρῳ Σαλαμῖνος (Θουκ. Α, 104. 112). Ἀποφεύγων πᾶσαν σπατάλην, ἐβελτίωσε τὴν οἰκονομικὴν τοῦ κράτους κατάστασιν, καὶ ἀπέθανε τῷ 425 π.Χ. (Θουκ. Δ, 50.—Διόδ. ΙΒ, 64).—2) Ὁ Μνήμων, υἱὸς Δαρείου Β, ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῷ 405 π.Χ., καὶ, ἵνα διατηρήσῃ αὐτὸν, ἠναγκάσθη νὰ παλαίσῃ πρὸς τὸν νεώτερον ἀδελφόν του Κῦρον, ὃν ἐπροστάτευεν ἡ μήτηρ του Παρύσατις, καὶ ὃν ἐβοήθησαν οἱ μύριοι μισθωτοὶ Ἕλληνες, οἱ μετὰ τοῦ Ξενοφῶντος ἐπιστρέψαντες (Ξνφ. Ἀνδ.) ὅτε, τῷ 401 ὁ Κῦρος ἔπεσεν εἰς τὴν ἐν Κουνάξοις μάχην. Μετὰ τοῦτο ἐπανέστησαν αἱ ὑπὸ τὴν Περσίαν Ἑλληνικαὶ Ἰωνικαὶ πόλεις, καὶ ὁ Ἀγησίλαος ἐκ Σπάρτης πεμφθεὶς εἰς ὑποστήριξιν αὐτῶν, ἠπείλησεν αὐτὴν τῆς Περσίας τὴν κατάκτησιν. Ἀλλὰ διὰ δωροδοκιῶν, καὶ διὰ ταραχῶν ἃς ἐξήγειρεν ἐν Ἑλλάδι, διέφυγεν ὁ Ἀρταξέρξης τὸν κίνδυνον. Κατ' Εὐάγόρα δὲ, τοῦ τυράννου τῆς Κύπρου, πολεμήσας ἐπὶ ὀκταετίαν, μόνον τῷ 376 π. Χ. τὸν ἐνίκησε καὶ τῷ ἐπέβαλε φόρον (Διόδ. ΙΕ, 9). Ἡ Αἴγυπτος ἐπανέστη ἐκ νέου. Δαρεῖος, ὁ υἱὸς καὶ μέλλων διάδοχος τοῦ Ἀρταξέρξου, ἐξ ἀνυπομονησίας συνώμοσε κατὰ τοῦ πατρός του, ἀλλὰ συλληφθεὶς ἐθανατώθη· ὁ δ' Ἀρ-

ταξέρξης ἀπέθανε τῷ 350 π. Χ. (Πλούτ. 'Αρτ. Λ. — Διόδ. ΙΕ, 93). — 3) ὁ Ὦχος, υἱὸς τοῦ Μνήμονος, ἐξωλόθρευσε σχεδὸν πᾶσαν τὴν οἰκογένειάν του (Just. X, 3), ὑπέταξε τὴν Αἴγυπτον καὶ Φοινίκην, βοηθείᾳ Ἑλλήνων μισθωτῶν, καὶ κατενίκησε τὸν σατράπην 'Αρτάβαζον, τῷ 350 π. Χ., καὶ ἔκτοτε παρεδόθη ὅλως εἰς τὴν ἐπιρροὴν τοῦ αἰγυπτίου Εὐνούχου Βαγόα, ὅστις τῷ 338 τὸν ἐδηλητηρίασεν (Διόδ. ΙΖ, 5). — 4) Ὁ ἱδρυτὴς τοῦ νέου Περσικοῦ κράτους καὶ τῆς δυναστείας, τῶν Σασσανιδῶν. Ταπεινῆς ὢν καταγωγῆς, ἐν νεαρᾷ ἔτι ἡλικίᾳ, τῷ 225 μ. Χ. ἐξεθρόνισεν 'Αρτάβανον, τὸν βασιλέα τῶν Πάρθων, ὑπέταξε τοὺς πέριξ λαούς (Ἡρωδιαν. ΣΤ, 2), καὶ ἐστράφη κατὰ τῶν Ῥωμαίων. Ὁ 'Αλέξανδρος Σεβῆρος ἐξεστράτευσε κατ'αὐτοῦ, καὶ δὲν τὸν ὑπέταξε μὲν, ἀλλὰ τὸν ἠνάγκασεν εἰς ἡσυχίαν, μέχρι τοῦ θανάτου του, τῷ 239 μ. Χ.

'Αρταφέρνης, 1) ἀδελφὸς Δαρείου τοῦ Ὑστάσπου, σατράπης τῶν Σάρδεων. Ἐδέχθη τὸν Πεισιστρατίδην Ἱππίαν ἐν Περσίᾳ (Ἡρδ. Ε, 25). — 2) Υἱὸς αὐτοῦ, μετὰ τοῦ Δάτιδος στρατηγῶν κατὰ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην, τῷ 490 π.Χ. (Ἡρδ. ΣΤ, 94).

'Αρχάνδρου πόλις, ἐν τῇ κάτω Αἰγύπτῳ ἐπὶ τοῦ Νείλου, ἐπώνυμος τοῦ υἱοῦ τοῦ 'Αχαιοῦ· εἶτα 'Ανδρόπολις (Ἡρδ. Β, 97).

'Αρχεβάτης, εἷς τῶν ὑπὸ τοῦ Διὸς κεραυνωθέντων υἱῶν τοῦ Λυκάονος ('Απλλδ. Γ, 8. 1).

'Αρχέδημος, 1) ἰσχυρὸς δημαγωγὸς ἐν 'Αθήναις, νόθος 'Αθηναῖος λεγόμενος ὑπὸ 'Αριστοφάνους (Βατρ. 419. 519. — Ξνφ. Ἑλλ. Α, 7, 1). — 2) 'Αθηναῖός τις «Πήλης» ἐπικαλούμενος ὑπ' Αἰσχίνου (κ. Κτσφ. 531).

'Αρχέμαχος 1) υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Θεσπιάδος Δήλιος ('Απλλδ.). — 2) Νόθος υἱὸς τοῦ Πριάμου ('Απλλδ.). — 3) 'Αρχαῖος συγγραφεὺς ἐξ Εὐβοίας, γράψας οὐδὲν σωζόμενον περὶ θηρίων καὶ ἄλλων περιέργων τῆς πατρίδος του ('Αθήν. — Πλούτ.).

'Ασσυρία, μεγάλη ἐπικράτεια τῆς 'Ασίας, κειμένη μεταξὺ τῆς 'Αρμενίας πρὸς βορρᾶν, τῆς Μηδίας πρὸς ἀνατολὰς, τῆς Σουσιανῆς πρὸς τὰ νοτιανατολικὰ καὶ τῆς Μεσοποταμίας καὶ Βαβυλωνίας πρὸς δυσμὰς καὶ τὰ δυτικονότια, ἔνθα ὅριον εἶχε τὸν ποταμὸν Τίγριν. Τὸ κράτος τοῦτο ἵδρυσε, κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν παράδοσιν, ὁ Νῖνος, κτίστης καὶ τῆς πρωτευούσης Νινευΐ, καὶ ἐξέτεινεν ἡ γυνὴ αὐτοῦ Σεμίραμις, εἶτα δὲ, ἐπὶ Σαρδαναπάλου ἐκυρίευσαν καὶ κατήργησαν αὐτὸ οἱ Μῆδοι καὶ οἱ Βαβυλώνιοι. Πολλαχοῦ τῆς 'Ασσυρίας εὑρίσκονται ἀρχαῖα μνημεῖα, πλεῖστα αὐτῶν φέροντα ἐπιγραφὰς γεγραμμένας διὰ χαρακτήρων σφηνοειδῶν, αἵτινες, βοηθείᾳ διγλώσσων τινῶν ἐξ αὐτῶν, ἀναγινώσκονται σήμερον, ἀνήκουσαι εἰς σημιτικὴν διάλεκτον. Ἐξ αὐτῶν φαίνεται ἐξαγόμενον ὅτι οἱ 'Ασσύριοι ὑπέκειντο τὸ πρῶτον τοῖς Βαβυλωνίοις· τῇ δὲ ιβ' ἑκατονταετηρίδι π. Χ., ἀποστάντες, κατέστρεψαν τὸ κράτος τῆς Βαβυλῶνος, καὶ συνέστησαν τὸ ἀσσυριακὸν, περιλαμβάνον τὴν Βαβυλωνίαν, Μηδίαν, καὶ ἄλλας χώρας· καὶ διετηρήθη ἡ δύναμις αὐτῶν μέχρι τοῦ 606 π. Χ., ὅτε ἀνέτρεψαν αὖθις αὐτὴν οἱ Μῆδοι καὶ Βαβυλώνιοι ἐπὶ τοῦ Σαρδαναπάλου, ἢ Σαρὰκ, κατὰ τὴν Γραφὴν, παραδοθέντος εἰς τὰς φλόγας ἐντὸς τῆς ἀκροπόλεως αὐτοῦ.

'Αστραία, 1) θυγάτηρ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Θέμιδος, ἡ αὐτὴ τῇ Δίκῃ, θεὰ τῆς δικαιοσύνης. — 2) Θυγάτηρ τοῦ Μίνωος καὶ τῆς Πασιφάης (Διόδ.)

'Αστραῖος, 1) υἱὸς τοῦ Κρίου καὶ τῆς Εὐρυβίας, εἷς τῶν Τιτάνων μεθ' ὧν ἐπολέμησε κατὰ τοῦ Διός· ἐκ τῆς Ἠοῦς πατὴρ τοῦ Ζεφύρου, Βορέου καὶ νότου (Ἡσδ. Θγ. 376). — 2) Ποταμὸς ἐν Θράκῃ (Αἰλ.), ἡ νῦν Βίστριτσα.

'Αστρατεία, ἐπίθετον ὑφ' ὃ ἐτιμᾶτο ἡ Ἄρτεμις ἐν Λακωνίᾳ εἰς ναὸν κτισθέντα ὑπὸ τῶν 'Αμαζόνων (Παυσ.).

'Ασφαλιαῖος καὶ **'Ασφάλιος.** Ὑπὸ τοῦτο τὸ ἐπωνύμιον ἐτιμᾶτο ὁ Ποσειδῶν ἐν

Σπάρτη καὶ Πάτραις, ὡς ἀσφαλίζων κατὰ σεισμῶν (Παυσ.).

Ἀσωπὸς, 1) Υἱὸς τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος, βασιλεὺς τῆς Φλιοῦντος, καθ' ὃν ἐκλήθη ὁ ἐν Ἀχαΐᾳ ποταμός. Νυμφευθεὶς κατόπιν τὴν θυγατέρα τοῦ Λάδονος, ἔσχε τέκνα τὸν Ἰσμηνόν, τὸν Πέλαγον, τὴν Αἴγιναν, τὴν Ἀντιόπην, τὴν Σαλαμῖνα κλ. (Ὁμ. Ὀδ. Λ, 260.—Ἀπλλδ. Γ, 12, 6). —2) Ποταμὸς τῆς Βοιωτίας, πηγάζων ἐκ τοῦ Κιθαιρῶνος, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν εὐβοϊκὸν πορθμὸν (Ὁμ. Ἰλ. Β, 572.—Ἡρδ. Θ, 50). Καὶ οἱ περὶ αὐτὸν κάτοικοι Ἀσώπιοι καὶ Παρασώπιοι.— 3) Ποταμὸς τῆς Ἀχαΐας ἐν Πελοποννήσῳ, ῥέων παρὰ τῇ Σικυῶνι, διὰ χώρας ἥτις κατ' αὐτὸν ἐλέγετο Ἀσωπία (Στρβ.). — 4) Ποταμὸς τῆς Φθιώτιδος ἐν Θεσσαλίᾳ, πηγάζων ἐκ τοῦ ὄρους Οἴτης (Ἡρδ. Ζ, 200).—5) Ποτάμιον τῆς νήσου Αἰγίνης (Πινδ. Νεμ. Γ,7).

Ἄτης λόφος, ἐν τῇ Τρωϊκῇ, εἰς ὃν ἐλέγετο ὅτι ἔπεσεν ἡ Ἄτη ὅτε ἐκρημνίσθη ἐκ τοῦ οὐρανοῦ (Ἀπλλδ. Γ, 12, 3).

Ἀτθὶς, θυγάτηρ τοῦ Κραναοῦ, δευτέρου βασιλέως τῶν Ἀθηνῶν, ἀφ' ἧς δῆθεν Ἀτθὶς ἐκλήθη ἡ Ἀττικὴ (Παυσ. Α, 2).

Ἀτροπατηνὴ, τὸ βόρειον ὀρεινὸν μέρος τῆς Μηδίας, ἡ καὶ μικρὰ Μηδία λεγομένη. Ὠνομάσθη κατὰ τὸν ἐπὶ Ἀλεξάνδρου σατράπην Ἀτροπάτην (Ἀρρ.).

Ἀτταλὶς, φυλὴ προστεθεῖσα εἰς τὰς 10 ἀττικὰς ὑπὸ τῆς κολακείας ἥτις ἐπεκράτει ἐπὶ τῆς παρακμῆς τῶν ἠθῶν ἐν Ἀθήναις.

Ἄττις, κατὰ τὰ δόγματα τῶν Φρυγίων, νέος ὡραῖος ποιμὴν, υἱὸς Καλαοῦ, ὃν ἡ Κυβέλη κατέστησεν ἱερέα της, ὅστις δὲ, μὴ τηρήσας ἣν ὑπεσχέθη σωφροσύνην, ἐνεβλήθη εἰς μανίαν, ὥστε καὶ ἰδιοχείρως ἠκρωτηριάσθη (Ἀνκρ. ΙΓ.— Λουκ.).

Αὐσονία, ἀρχαιότατα πᾶσα ἡ νοτία Ἰταλία, ἀπὸ τοῦ Σικελικοῦ πορθμοῦ μέχρι τοῦ ποταμοῦ Λειρίου. Οἱ κάτοικοι Αὔσονες πιθανῶς οἱ αὐτοὶ οἵτινες καὶ Ἀβορίγενες, Αὐτόχθονες ἐλέγοντο (Ἀρδ. — Στρβ. Διον. Ἁλκ.—Ἀπλλδ. Α, 9, 24).

Αὐτόλυκος, 1) υἱὸς τοῦ Ἑρμοῦ καὶ τῆς Χιόνης ἢ Φιλλόνης, κατοικῶν ἐπὶ τοῦ Παρνασσοῦ. Ἦν περίφημος περὶ τὸ κλέπτειν καὶ πονηρεύεσθαι, διδαχθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρός του. Τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ Ἀντικλείας υἱὸς ἦν ὁ Ὀδυσσεὺς (Ὁμ. Ὀδ. Τ, 394), καὶ υἱὸς αὐτοῦ ἐλέγετο (Ἀπλλδ. Α, 9, 16) καὶ ὁ λῃστὴς Σίνης. Ἦν δὲ καὶ εἷς τῶν Ἀργοναυτῶν. — 2) Υἱὸς τοῦ Ἐριχθονίου (Σφκλ. Οἰδ. Κολ. 391). — 3) Θεσσαλὸς, υἱὸς Δειμόχου, Ἀργοναύτης, κτίσας τὴν Σινώπην ἐν τῇ Ἀσίᾳ (Ἀπλλν. Ῥδ. Η, 956).

Ἀφέται καὶ Ἀφεταὶ (αἱ), χωρίον μετὰ λιμένος καὶ ἀκρωτηρίου ἐν Μαγνησίᾳ τῆς Θεσσαλίας, ὅθεν οἱ Ἀργοναῦται ὡρμήθησαν (Ἡρδ.—Στρβ.— Ἀπλλδ.).

Ἀχαιῶν λιμὴν, ἐν τῇ Τρωϊκῇ, μεταξὺ τῶν ἀκρωτηρίων Σιγείου καὶ Ῥοιτείου (Στρβ.).

Ἀχερδοῦς (ὁ), δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἀνήκων εἰς τὴν Ἱπποθωντίδα φυλὴν (Στφ. Βζ.).— Ἀχραδοῦς ἐν Σχλ. Ἀρστφ.

Ἀχίλλειον, 1) πολίχνη ἐν τῇ Τρωϊκῇ, παρὰ τῷ ἀκρωτηρίῳ Σιγείῳ, ἔνθα ἦν ὁ τάφος τοῦ Ἀχιλλέως (Ἡρδ.).—2 Χωρίον ἐπὶ τῆς βορείας παραλίας τοῦ Κιμμερίου Βοσπόρου (Στρβ.).

Ἄψυρτος, υἱὸς τοῦ Αἰήτου, βασιλέως τῶν Κόλχων, ἀδελφὸς τῆς Μηδείας, ὃν αὕτη μετὰ τοῦ Ἰάσωνος φεύγουσα κατέσφαξε, καὶ ἔρριπτε μεληδὸν αὐτὸν εἰς τὴν θάλασσαν, ἵνα ὁ πατὴρ της, συνάγων τὰ μέλη τοῦ τέκνου του, μὴ τὴν προφθάσῃ εἰς τὴν φυγήν. Παρά τισι λέγεται Αἰγιαλεὺς, καὶ προσέτι Φαέθων (Ἀπλλν. Ῥδ. Δ, 470. Διόδ. — Ἀπλλδ. Α, 9, 23).

B

Βαβυλών, σημαίνουσα πύλη τοῦ Θεοῦ, ἦν ἡ πανάρχαιος, περίφημος καὶ λαμπροτάτη πρωτεύουσα τῆς Βαβυλωνίας, καταστραφεῖσα τῷ 683 π.Χ., καὶ μετά τινας δεκαετηρίδας ἀνακαινισθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ναβοχοδονόσορος. Ἐκ ταύτης τῆς ἐποχῆς ἀνεσκάφησαν μέγιστα καὶ πολύτιμα ἐρείπια ὑπὸ τοῦ Ἄγγλου Ῥωλινσῶνος, ἐπὶ τῶν δύο τοῦ Εὐφράτου ὀχθῶν. Ἔχουσι σχῆμα κανονικῶς τετράγωνον, ἔκτασιν 120 σταδ. καὶ ὑπερύψηλα ἀρχαῖα τείχη. Τὸ ἀνατολικὸν τμῆμα περιέκλειε τὸν ναὸν τοῦ Βήλου, 600′ ὑψηλόν, καθ᾽ Ἡρόδοτον, τὸν πύργον τῆς Βαβυλῶνος τῆς Π. Γραφῆς, οὗ λείψανα ἔτι σώζονται, καλούμενα Βὶρς Νιμβροὺδ, καὶ τὰ μεγάλα ἀνάκτορα τῆς Σεμιράμιδος μετὰ τῶν κρεμαστῶν κήπων. Εἰς τ᾽ ἀνάκτορα τοῦ Ναβοχοδονόσορος ἐν Βαβυλῶνι ἀπέθανεν ὁ μέγας Ἀλέξανδρος (Ἡρδ. Α, 178. Γ, 158. — Στρβ. ΙΣΤ, 738).

Βαβυλωνία, γενικῶς μὲν περιελάμβανε πᾶσαν τὴν Ἀσσυρίαν καὶ τὴν Μεσοποταμίαν, εἰδικῶς δὲ τὴν νοτιωτέραν ἐπίπεδον χώραν μεταξὺ Εὐφράτου καὶ Τίγριδος, ἀπὸ τοῦ μέρους ἔνθα μάλιστα πλησιάζουσιν ἀλλήλοις οἱ δύο ποταμοί, καὶ ἦν τὸ «Σεμιράμιδος διατείχισμα» (οὗ ἐρείπια σώζονται, Σὶδ Νιμβροὺδ καλούμενα), μέχρι τῆς τῶν ποταμῶν συμβολῆς. Πολλαὶ διώρυγες διέτεμνον τὴν χώραν, ἡ μεγίστη παρὰ τῷ διατειχίσματι, «βασίλειος ποταμὸς» καλουμένη, καὶ ἔτι σωζομένη. Πλεῖστα ἐρείπια εὑρίσκονται ἐν πάσῃ τῇ χώρᾳ, πάντα πλινθόκτιστα, μετ᾽ ἀσφάλτου ἀντὶ πηλοῦ. Μεταξὺ τῶν πόλεων αὐτῆς, πλὴν τῆς Βαβυλῶνος, μνείας ἄξιαι εἰσὶν ἡ Ἀπάμεια, κατὰ τὴν συμβολὴν τῶν δύο ποταμῶν· ἡ Τερηδών· τὰ Κούναξα πρὸς τῷ Εὐφράτῃ, οὐ μακρὰν τῆς Βαβυλῶνος, θέατρον τῆς μάχης μεταξὺ Κύρου καὶ Ἀρταξέρξου, τῷ 400 π.Χ. Αἱ πλεῖσται ἀνευρεθεῖσαι ἐπιγραφαὶ εἰσὶ διὰ σφηνοειδῶν γραμμάτων γεγραμμέναι εἰς γλῶσσαν συγγενῆ τῇ Φοινικικῇ καὶ Ἑβραϊκῇ. Κατά τινας τῶν Ἑλλήνων ἱστορικῶν ὠργάνωσε τὴν Βαβυλωνίαν ὁ Βῆλος, τὴν δ᾽ Ἀσσυρίαν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Νῖνος, ἐνῷ κατὰ Κτησίαν, ἡ Ἀσσυρία ἦν ἡ ἀρχαιοτέρα. Κατὰ τὰς ἐγχωρίους παραδόσεις τοῦ Βηρωσσοῦ, ἦρξαν ἐν Βαβυλῶνι 10 βασιλεῖς πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ. Καὶ ὁ μὲν λαὸς ἦν ἔτι ὅλως ἀμόρφωτος· ἀλλ᾽ ἐπὶ τοῦ τρίτου βασιλέως Ὀάννου ἐπῆλθε μυθώδές τι πλάσμα, κατὰ τὸ ἥμισυ ἰχθὺς κατὰ τὸ ἥμισυ ἄνθρωπος, ἀνθρωπίνην ἔχον φωνήν, οὐδεμίαν τροφὴν δεχόμενον, καὶ ἀνὰ πᾶσαν ἑσπέραν εἰς τὴν θάλασσαν ἐπιστρέφον, διδάξαν δ᾽ εἰς τὸν λαὸν τὰ γράμματα, τοὺς ἀριθμούς, τὴν γεωμετρίαν, τὴν ἀρχιτεκτονικήν, τὰς τέχνας καὶ ἐπιστήμας. Ὁ κατακλυσμὸς ἐπῆλθε μετὰ τὸν δέκατον βασιλέα, ἴσως μετὰ τὴν δεκάτην δυναστείαν· ἔκτοτε δ᾽ ἦρξαν, κατὰ Βηρωσσὸν, ἔτι 7 δυναστεῖαι μέχρι τῆς Περσικῆς κατακτήσεως. Ἀλλὰ πρὸ ταύτης ἐπεκράτησαν καὶ οἱ Ἀσσύριοι ἐπὶ 500 ἔτη τῶν Βαβυλωνίων, ἐλευθερωθέντων ὑπὸ τοῦ Ναβουχοδονόσορος. — Ἡ θρησκεία τῶν Βαβυλωνίων ἦν κυρίως ἀστρονομική· ἐλάτρευον τὸν Ἥλιον, τὴν Σελήνην καὶ τοὺς ἑπτὰ μεγάλους πλανήτας, καὶ ὁ ναὸς τοῦ Βήλου ἦν συγχρόνως ἀστεροσκοπεῖον. Πλὴν δὲ τούτων εἶχε καὶ ἑκάστη πόλις, ὡς ἐν Αἰγύπτῳ, τὸν «ἐγχώριον» αὐτῆς θεόν. Οἱ ἱερεῖς αὐτῶν, κατὰ «συστήματα» διαιρούμενοι, καὶ Μάγοι καὶ Χαλδαῖοι λεγόμενοι (ἴδ.), ἤσκουν καὶ τὴν ἀστρολογίαν (ἴδ.)

Βαΐαι, ἐπίσημος πόλις τῆς Καμπανίας ἐν τῇ κάτω Ἰταλίᾳ, μετὰ λιμένος καὶ θερμῶν λουτρῶν (Δ. Κάσσ. — Στρβ.). Καὶ νῦν Βαία·

Βάκχος, ἴδ. Διόνυσος

Βάλακρος, κατὰ μακεδονικὴν προφορὰν ἀντὶ Φαλακρὸς, στρατηγὸς τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου (Ἀρρ.).

Βαλιαρεῖς (αἱ), νῆσοι δύο τῆς Μεσογείου μεταξὺ Ἱσπανίας καὶ Ἀφρικῆς, καὶ Γυμνασίαι λεγόμεναι. Οἱ κάτοικοι ἔξοχοι σφενδονῆται (Διοδ.—Πολδ.).

Βασιληΐδης, πατὴρ τοῦ Ἡροδότου (Ἡρδ. Β, 132).

Βατίεια, λόφος παρὰ τῇ Τροίᾳ, ἐφ' οὗ ἦν ὁ τάφος τῆς Βατείας, γυναικὸς τοῦ Δαρδάνου (Ὁμ. Ἰλ. Β, 813).

Βερέκυντος καὶ Βερέκυνθος, ὄρος ἱερὸν τῆς Κυβέλης ἐν τῇ μεγάλῃ Φρυγίᾳ παρὰ τῷ Σαγγαρίῳ ποταμῷ καὶ τῇ Ἴδῃ, μετὰ πόλεως Βερεκυντίας (Στρβ. ΙΒ, 472. — Καλλμ. εἰς Ἄρτ. 246. — Στφ. Βζ.).

Βέστιτος, μικρὰ νῆσος τῆς Προποντίδος, πλησίον τῆς Κυζίκου, πρὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ῥωσιδάκου ποταμοῦ (Στρβ.). Νῦν Καλόλιμνος.

Βῆλος, 1) καὶ Βάαλ, ἤτοι Κύριος, ὁ ὑπέρτατος θεὸς τῶν Βαβυλωνίων, καὶ, κατὰ τοὺς Ἕλληνας, πρῶτος αὐτῶν βασιλεὺς, καὶ κτίστης τῆς Βαβυλῶνος, ἔνθα ὑπῆρχε μεγαλοπρεπὴς ναὸς αὐτοῦ (Ἡρδ. Α. 181).—2) Καθ' Ἡρόδοτον (Α, 7), πατὴρ τοῦ Νίνου, Ἡρακλείδης, βασιλεὺς τῶν Λυδῶν.—3) Υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Λιβύας, ἀδελφὸς τοῦ Ἀγήνορος, βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου, ἐκ τῆς Ἀγχινόης, θυγατρὸς τοῦ Νείλου, πατὴρ τοῦ Αἰγύπτου καὶ τοῦ Δαναοῦ, καὶ, κατ' Εὐριπίδην, καὶ τοῦ Κηφέως καὶ Φινέως (Ἡρδ. Ζ, 6.—Αἰσχ.—Ἀπλλδ. Β, 1, 4).

Βηρυτὸς, ἀρχαία, εὐλίμενος καὶ ἐμπορικωτάτη πόλις τῆς Φοινίκης, καὶ ἐξαίρετον οἶνον παράγουσα (Διον. Πργ. 911.—Στρβ.).

Βοιὸν, Βοῖον καὶ Βόϊον, μία τῶν δωρικῶν πόλεων ἐπὶ τοῦ Παρνασσοῦ, πλησίον τοῦ Ἐρινεοῦ (Θουκ. Ε, 107. —Διόδ. —Στρβ.).

Βοῦρα, πόλις μικρὰ τῆς Ἀχαΐας, ἐπὶ τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου, ἐπώνυμος Βούρας, τῆς θυγατρὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἑλίκης, καταποντισθεῖσα ὑπὸ τῆς θαλάσσης (Ἡρδ. —Στρβ.—Παυσ. Ζ, 25).

Βρεντήσιον, καὶ Βρεντέσιον, ἐν τῇ κάτω Ἰταλίᾳ ἐπίσημος, εὐλίμενος καὶ ἐμπορικὴ πόλις, ἀποικία Κρητῶν. Ἐκεῖθεν ἦν ἡ συνήθης εἰς τὴν Ἑλλάδα διάβασις (Ἡρδ. Ο, 99.—Πολδ.—Πλούτ.). Ἐλέγετο κληθεῖσα κατά τινα Βρέντον, υἱὸν τοῦ Ἡρακλέους (Στφ. Β.). Νῦν Βρίντησι.

Βρεταννικαὶ νῆσοι, αἱ εἰς τὸν βόρειον Ὠκεανὸν, βορείως τῆς Γαλλίας κείμεναι. Ἡ μεγίστη ἦν ἡ κυρίως Βρεταννικὴ, κατ' ἐγχώριον ἐπωνυμίαν καὶ Ἀλβίων (Ἄλβα Ἶνν, ἤτοι ὀρεινὴ νῆσος) καλουμένη. Τοῖς Ἕλλησι κατέστησεν αὐτὰς γνωστὰς πρῶτος ὁ Πυθέας, τοῖς δὲ Ῥωμαίοις αἱ ἐκστρατεῖαι μικρὸν πρὸ Χριστοῦ. Ὁ Καῖσαρ, μακρὰς περὶ αὐτῶν εὑρίσκων πληροφορίας ἐν Γαλλίᾳ, ὡρμήθη ἐκ τούτου διὰ νὰ μεταβῇ ἐκεῖ. Ἰδίως ἐπὶ Τίτου καὶ Δομιτιανοῦ ὑπέταξαν οἱ Ῥωμαῖοι τὰ νότια τῆς νήσου, ὠχύρωσαν αὐτὰ, καὶ ἔπεμψαν εἰς αὐτὴν ἀποικίας. Οἱ Βρετανοὶ, Κελτικῆς φυλῆς, ἦσαν ἔτι ἄγριοι, ὡς καὶ ἀνθρωποφάγοι.

Βρόμιος, 1) ἐπίθετον τοῦ Βάκχου, ὁ πολύκροτος (Αἰσχλ. Διόδ.). — 2) Εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Αἰγύπτου, φονευθεὶς ὑπὸ τῆς μνηστῆς αὐτοῦ, τῆς Δαναΐδος Ἐρατοῦς (Ἀπλλδ. Β, 1, 4).

Βρύαξις, Ἀθηναῖος διάσημος ἀγαλματοποιὸς ἐπὶ Ἀλεξάνδρου, συνειργάσθη μετὰ τοῦ Λεωχάρους καὶ Σκόπα εἰς τὴν ζωοφόρον τοῦ Μαυσωλείου, κατεργασθεὶς τὴν βορείαν αὐτοῦ πλευρὰν, καὶ πολλὰ πολλαχοῦ κατεσκεύασεν ἀγάλματα, συμπλέγματα καὶ κολοσσοὺς, ἐν οἷς εἷς τῶν ἀξιολογωτέρων ἦν ὁ ἀκρόλιθος τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Δάφνῃ τῆς Ἀντιοχείας, καταστραφεὶς ὑπὸ κεραυ-

νεῦ ἐπὶ Ἰουλιανοῦ (Παυσ. Ε, 20. — Pl. XXXIV, 18. 19. XXXVI, 45.—Κεδρ. Χρν. 316).

Βρύγες, καὶ Βρίγες, λαὸς τῆς Θράκης, οἰκῶν πρὸς τῇ Μακεδονίᾳ. Οἱ ἄποικοι αὐτῶν εἰς τὴν Ἀσίαν ὠνομάσθησαν Φρύγες (Ἡρδ. Ε, 45. Ζ, 73. — Στρβ.).

Βρωμίσκος (ἡ), πόλις τῆς Χαλκιδικῆς Χερσονήσου ἐν Μακεδονίᾳ, ἐπὶ τῆς Βόλβης λίμνης (Θουκ. Δ, 103). Βορμίσκος (Στφ. Βζ.). Ἴσως ἡ νῦν Ἀρέθουσα.

Γ

Γαίσων, ποταμὸς τῆς Ἰωνίας ἐν μικρᾷ Ἀσίᾳ, ῥέων διὰ τῆς Πριήνης, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Μαίανδρον (Ἡρδ. Θ, 97).

Γαλάτων, ζωγράφος ὅστις, ἐπὶ τῶν διαδόχων καὶ τῆς ἠθικῆς παρακμῆς τῆς τέχνης, ἔγραφε τὸν μὲν Ὅμηρον αὐτὸν ἐμοῦντα, τοὺς δ' ἄλλους ποιητὰς τὰ ἐμημεμένα ἀρυομένους (Αἰλ. Π. Ἱ. ΙΓ. 22)· ἴσως ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ὁμήρου ὃν ἀνήγειρε Πτολεμαῖος ὁ Φιλάδελφος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.

Γαλλία, ἐλέγετο ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ἡ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων Γαλατία καὶ Κελτικὴ καλουμένη εὐρεῖα χώρα, ἥτις ἐκτεινομένη ἀπὸ τῶν Πυρηναίων μέχρι τοῦ Ῥήνου, καὶ ἀπὸ τοῦ βορείου Ὠκεανοῦ μέχρι τῆς Μεσογείου, περιελάμβανε πᾶσαν τὴν νῦν Γαλλίαν, τὸ βορειανατολικὸν μέρος τῆς Ἰταλίας, τὸ Βέλγιον καὶ μέρος τῆς Ὁλλανδίας καὶ τῆς Ἑλβετίας, διαιρουμένη εἰς τὴν Ναρβωνίτιδα, τὴν Ἀκουϊτανικὴν, τὴν Λουγδουνικὴν ἢ Κελτικὴν, τὴν Βελγικὴν, καὶ τὴν ἐκτὸς τῶν Ἄλπεων (τὴν Ἰταλικήν). Εἰς τὰ μεσημβρινὰ αὐτῆ παράλια ἀποκατέστησαν ἀρχαιότατα Ἑλληνικαὶ ἀποικίαι, καὶ ἤδη τῷ 600 π. Χ. οἱ Φωκαεῖς ἔκτισαν ἐκεῖ τὴν τάχιστα διὰ τοῦ ἐμπορίου ἀναπτυχθεῖσαν Μασσαλίαν (Ἀρρ. Α, 267.— Liv. V, 34). Οἱ κάτοικοι τῆς Γαλλίας ἦσαν ἀγροῖκοι Κελτοὶ ἢ Γαλάται, μετὰ ταῦτα διὰ τῆς ἐπιμιξίας μετὰ τῶν Ῥωμαίων καὶ τῶν Ἑλλήνων βαθμηδὸν ἐκπολιτισθέντες.

Γενέθλιον, κώμη τῆς Ἀργολίδος πρὸς τῇ Τροιζῆνι, μέρος γενέθλιον τοῦ Θησέως.

Γενετυλλὶς, ἐπίθετον τῆς Ἀφροδίτης, ἢ καὶ ἰδία θεὰ τὰς γεννήσεις ἐφορῶσα, ἢ καὶ πολλαὶ Γενετυλλίδες, ὀπαδοὶ τῆς Ἀφροδίτης (Ἀρστφ. Θσμφ. 187.— Σουίδ.).

Γερμανία, ἡ μεγάλη κεντρικὴ χώρα τῆς Εὐρώπης, ὅρια γενικῶς ἔχουσα δυτικῶς τὸν Ῥῆνον πρὸς τὴν Γαλατίαν ἢ Κελτικήν· νοτίως τὸν Δούναβιν πρὸς τὴν Βινδελικίαν, τὸ Νωρικὸν καὶ τὴν Παννονίαν· ἀνατολικῶς τὰ Βιστούλια ὄρη πρὸς τὴν Σαρματίαν· βορείως τὸν βόρειον Ὠκεανὸν, ὥστε περιέκλειε καὶ τὴν Σκανδιναυίαν. Κατ' ἀρχὰς ἐγνώσθη, εἰ καὶ ἀτελέστατα, ἐπὶ Καίσαρος. Ἦν πᾶσα δασώδης, καὶ εἰς τὰ πεδία καὶ τὰς κοιλάδας αὐτῆς ἐλίμναζον οἱ ποταμοί. Ἡ γῆ ἦν ἀκαλλιέργητος, τὰ προϊόντα σπάνια. Οἱ κάτοικοι, εἰς διαφόρους φωνὰς διαιρούμενοι, εἶχον παντοῖα ὀνόματα, καὶ ὑπὸ τοῦ Καίσαρος τὸ πρῶτον ἐκλήθησαν Γερμανοί, πιθανῶς οἱ «δασόβιοι», κατὰ τὴν ἐγχώριον γλῶσσαν, διότι πόλεις δὲν εἶχον, καὶ ἦσαν ἡμιάγριοι ἔτι καὶ πλάνητες (Πτλμ. Β, 11.—Tac. Germ.).

Γερόνθραι (αἱ), πόλις λακωνικὴ ἐπὶ τοῦ Ἀργολικοῦ κόλπου, μετ' ἀκροπόλεως

καὶ ναοῦ τοῦ Ἄρεως (Παυσ. Γ, 22). Νῦν Γεράκι.

Γεφυραῖοι, ἀρχαῖος λαὸς ἀκολουθήσας τὸν Κάδμον ἐκ Φοινίκης εἰς Βοιωτίαν, καὶ εἶτα μεταβὰς εἰς τὴν Ἀττικήν (Ἡρδ. Ε, 57).

Γηρυόνης, καὶ Γηρυών, υἱὸς τοῦ Χρυσάορος καὶ τῆς Καλλιρρόης, βασιλεὺς τῆς νήσου Ἐριθείας, τρισώματος, ἔχων ἓξ χεῖρας καὶ πόδας, καὶ προσέτι πτέρυγας. Κατατοξεύσας αὐτὸν ὁ Ἡρακλῆς, ἥρπασε τὰς βοῦς του καὶ τὰς ἔφερεν εἰς Μυκήνας εἰς τὸν Εὐρυσθέα (Ἡσδ. Θγ. 287.— Ἀπλλδ. Β, 5, 10.— Ἡρδ.— Πλάτ. Νομ.).

Γετιάδας, «ἀνὴρ δώριος» (Παυσ. Γ, 37), ποιητὴς, ἀρχιτέκτων καὶ γλύπτης, ᾠκοδόμησεν ἐν Σπάρτῃ, ἐπὶ τοῦ α' μεσσηνιακοῦ πολέμου, χαλκοῦν, δηλαδὴ ἐπίχαλκον, τὸν ναὸν τῆς Χαλκιοίκου Ἀθηνᾶς, ἐπὶ τοῦ χαλκοῦ «μέγιστα καὶ θέας ἄξια» ζῴδια χαράξας.

Γλαυκίας, 1) αἰγινήτης, γλύπτης, ἔξοχος διὰ τὴν ζωηρὰν παράστασιν τῶν κινήσεων, ἐποίησεν ἀνδριάντας νικητῶν εἰς ἀγῶνας, ἐν οἷς πρὸ πάντων ἐπαινεῖται, κατὰ τὴν 75 Ὀλυμπιάδα, ὁ τοῦ Καρυστίου πύκτου Γλαύκου, ὃν παρέστησεν ὡς «χειρονομοῦντα» (Παυσ. ΣΤ, 10).—2) Κερκυραῖος, πατὴρ Ψίλωνος τοῦ ἀθλητοῦ, οὗ τὸν ἀνδριάντα ἐπόνησεν ὁ ὁμώνυμος αὐτῷ γλύπτης (Παυσ. ΣΤ, 9).

Γλαυκώπιον, ἄλλο ὄνομα τοῦ ὄρους Λυκαβητοῦ ἐν Ἀθήναις, «ἀπὸ Γλαυκώπου τινὸς αὐτόχθονος» (Μ. ἐτυμ.), υἱοῦ Ἀλαλκομενέως καὶ Ἀθηναΐδος (Στφ. Βζ.).

Γλαύκων, 1) Ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ Ἀρίστωνος καὶ ἀδελφὸς τοῦ Πλάτωνος, γράψας καὶ αὐτὸς 9 διαλόγους (Ξνφ.—Δγν. Λρτ. Β, 124).—2) Ναύαρχος Ἀθηναῖος (Θουκ.).—3) Θεῖος τοῦ Πλάτωνος, πατὴρ τοῦ Χαρμίδου (Πλάτ.— Ξνφ.). — 4) Ποιητὴς ῥαψῳδιῶν (Πλάτ. Ἴων.).

Γονατᾶς, ἐπίθετον τοῦ Ἀντιγόνου, βασιλέως τῆς Μακεδονίας, ὡς καταγομένου ἐκ τῆς πόλεως Γόννου.

Γοργοφόνη, 1) Θυγάτηρ τοῦ Περσέως καὶ τῆς Ἀνδρομέδης, γυνὴ τοῦ Περιήρους (Ἀπλλδ.). — 2) Μία τῶν Δαναΐδων, φονεύσασα τὸν μνηστῆρα αὐτῆς Πρωτέα (Ἀπλλδ. Β, 1, 5).—3) Ἐπίθετον τῆς Ἀθηνᾶς, διότι ἐφόνευσε τὴν Γοργόνα Μέδουσαν.

Γραῖα (ἡ), πόλις τῆς Βοιωτίας, ἡ εἶτα Τάναγρα κληθεῖσα (Ὅμ. Ἰλ. Β, 498.— Θουκ. Β, 23).

Γραῖκος, υἱὸς Θεσσαλοῦ, τοῦ βασιλέως τῆς Φθίας, καθ' ὃν οἱ Ἕλληνες καὶ Γραικοὶ ἐκλήθησαν (Στφ. Βζ.), ἰδίως οἱ Πελασγοί, ὅσοι, φυγόντες ἐκ τῆς Θεσσαλίας, μετῴκησαν εἰς Ἤπειρον, καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ἰταλίαν (Ἀρστ.—Ἀπλλδ. Α, 7, 3).

Γρύλλων, ζωγράφος τις ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ἐπὶ Πτολεμαίου Α, ὃν ὁ ὁμότεχνος αὐτοῦ, ὁ γελοιογράφος Ἀντίφιλος, ἕνεκα τοῦ ὀνόματός του παρέστησεν ὡς χοιρίδιον, ὅθεν ἐπεκράτησε Γρύλλοι νὰ ὀνομάζωνται αἱ γελοιογραφίαι (Διογ. Λρτ. Ι, 15).

Δ

Δαιδαλίδαι, δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἀνήκων τῇ Κεκροπίδι φυλῇ (Στέφ. Βυζ.).

Δάϊππος, υἱὸς τοῦ καλλιτέχνου Λυσίππου, γλύπτης καὶ αὐτὸς (Pl. XXXIV, 9, 47), οὗ μνημονεύεται ἀνδριὰς «περιξυόμενος» (Αὐτ. 28).

Δαμένδας, Λακεδαιμόνιος, οὗ ἐθαυ-

μάσθη ἡ γενναιότης ὅτε ὁ Φίλιππος ἠπείλει τὴν Σπάρτην.

Δᾶμις, 1) βαθυλώνιος, μαθητὴς Ἀπολλωνίου τοῦ Τυανέως, τὸν βίον καὶ τὰ τερατουργήματα συγγράψας τοῦ διδασκάλου του (Λουκ.).—2) Κορίνθιος πλούσιος, δηλητηριασθεὶς ὑπὸ τοῦ υἱοῦ του (Λουκ.).

Δαμόφιλος, ποιητὴς Κυρηναῖος, ξενισθεὶς παρὰ τῷ Πινδάρῳ (Πινδ. Πυθ. Δ, 500).

Δαμοφῶν, καλλιτέχνης τις Ἠλεῖος, συγκολλήσας αὖθις τὸν ἐλέφαντα τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ μεγάλου φειδαϊκοῦ ἀγάλματος τοῦ Διὸς, ὅστις εἶχεν ἀποσπασθῆ 50 περίπου ἔτη μετὰ τὴν κατασκευήν του (Παυσ. Δ, 31).

Δάμων, ἐπίσημος σοφιστὴς καὶ μουσικὸς, διδάσκαλος τοῦ Περικλέους (Πλούτ. Ἀλκ.)

Δάοι, 1) τὸ πάλαι οἱ Δάκες (Στρβ.).—2) Νομαδικὸς λαὸς ἐν Περσίᾳ, παρὰ τῇ Κασπίᾳ θαλάσσῃ (Ἡρδ. Α, 125). Ἴσως εἰς τὸ νῦν Δαχιστάν.

Δασκύλιον καὶ Δασκυλεῖον, πόλις τῆς Βιθυνίας ἐπὶ τῆς Προποντίδος καὶ ἐπὶ ὁμωνύμου λίμνης, καθέδρα σατράπου τῆς Περσίας (Ἡρδ. ΣΤ, 33). Νῦν Διάσκυλον.

Δάφνη, κατά τινα διήγησιν (Διόδ. Δ, 65), θυγάτηρ τοῦ Τειρεσίου, μετὰ τῶν Ἐπιγόνων συνεκστρατεύσασα εἰς τὰς Θήβας, καὶ αἰχμάλωτος συλληφθεῖσα, ἐπέμφθη εἰς τοὺς Δελφοὺς, ἔνθα ὁ Ἀπόλλων ἐχάρισεν αὐτῇ τὸ μαντικὸν δῶρον.

Δάφνις, ἀρχιτέκτων, εἷς ἐκ τῶν ἐν ὀλ. 80 ἀνοικοδομησάντων τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Μιλήτῳ.

Δεινομάχη, Ἀθηναία, γυνὴ τοῦ Κλεινίου, μήτηρ τοῦ Ἀλκιβιάδου (Αἰλν.).

Δεινομένης, 1) ἐκ Σικελίας, Αἰτναῖος, πατὴρ τοῦ Ἱέρωνος καὶ Γέλωνος, τυράννων τῶν Συρακουσῶν (Πίνδ.—Ἡρδ. Ζ, 145).—2) Γλύπτης τῆς 95 ὀλ., διάφορα ἐργασθεὶς ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως, ἔνθα εὑρέθη καὶ βάσις φέρουσα τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Ἐποίησε δὲ καὶ ἀνδριάντα βασιλίσσης τῶν Παιόνων μετὰ μέλανος βρέφους (Παυσ. Α, 25.—Pl. XXXIV, 15.—Tat. ad. Gr. 53).

Δεῖνων, 1) πολέμαρχος Λακεδαιμόνιος (Ξνφ.).—2) Συγγραφεὺς ἱστορίας τῶν Περσῶν, ζῶν ἐπὶ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος (Λουκ. Μκρβ. ΙΕ').

Δεκάδρομοι, ἐν Σπάρτῃ οἱ ἔφηβοι, οἱ ἐπὶ δέκα ἔτη εἰς τὰ γυμνάσια (τοὺς δρόμους) φοιτήσαντες (Σουίδ.—Ἡσχ.).

Δέκελος, ἥρως ἐν Ἀττικῇ, ὁ εἰς τοὺς Διοσκούρους καταμηνύσας τὸ μέρος ἔνθα ὁ Θησεὺς εἶχε καθειργμένην τὴν ἀδελφήν των Ἑλένην. Αὐτοῦ ἐπώνυμος ἦν ἡ Δεκέλεια (Ἡρδ. Θ, 73).

Δέλας, Λυδὸς, ὁ, κατὰ τὸν Θεόφραστον, ἐφευρὼν τὴν μεταλλουργίαν (Pl. I, 57).

Δελφὸς, υἱὸς ἢ τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Μελανθοῦς, θυγατρὸς τοῦ Δευκαλίωνος, ἢ τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Κελαινοῦς, κτίσας καὶ ὀνομάσας τὴν πόλιν τῶν Δελφῶν (Αἰσχλ. Εὐμ. 16.—Παυσ.).

Δέρας (τὸ), φρούριον τῆς Σικυῶνος ἐν Πελοποννήσῳ (Ἡρδ. Ζ, 1, 22.—Ξνφ.).

Δηϊδάμεια, Ἰδ. Νεοπτόλεμος.

Δηΐων, Δηΐων καὶ Δηΐονεὺς, 1) υἱὸς τοῦ Αἰόλου καὶ τῆς Ἐναρέτης, βασιλεὺς τῆς Φθιώτιδος ἐν Θεσσαλίᾳ, σύζυγος Διομήδης, τῆς θυγατρὸς τοῦ Ξούθου (Ἀπλλδ. Α, 7, 3, 9, 4)—2) Υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Μεγάρας (Ἀπλλδ. Β, 7, 8).

Δηλιὰς, ἡ ἀττικὴ ναῦς ἐφ' ἧς ἐπέμπετο ἡ θεωρία εἰς Δῆλον, καὶ ἥτις ἐλέγετο οὖσα ἡ αὐτὴ ἐφ' ἧς σωθεὶς ἐπέστρεψεν ὁ Θησεὺς εἰς Ἀθήνας (Πλάτ. Φαῖδρ.).

Δημοκράτης, 1) Ἀθηναῖος ἐπίσημος, πατὴρ τοῦ Λυσίου, πεμφθεὶς μετὰ τοῦ Δημοσθένους πρέσβυς εἰς Θήβας (Δμσθ. π. στφ).—2) Περίφημος ἀθλητὴς (Αἰλ.).

Δημοσιομάσται, ἐν Σπάρτῃ ἄρχοντές τινες τὰς δημοσίας προσόδους ἐξελέγχοντες (Boeckh, C. I. G. 1364).

Δήμων, 1) συγγραφεὺς ἀγνώστου ἐποχῆς καὶ τόπου γεννήσεως, γράψας «περὶ

παροιμιῶν» (Σουίδ.).—2) Εἷς τῶν συγγενῶν τοῦ Δημοσθένους (Δμσθ..

Δηὼ, ἐπίθετον τῆς Δήμητρος (Ὁμ. Ὕμν. Δήμ. 47), ὡς τινες εἶκασαν, ἐκ τοῦ «Δήεις», εὑρήσεις· ἴσως πιθανώτερον τῆς αὐτῆς παραγωγῆς μετὰ τῆς λέξεως Δήμητρα.

Διαγόρας, ἐκ Μήλου, φιλόσοφος, ζῶν ἐν Ἀθήναις· κατηγορηθεὶς δ' ὡς ἄθεος, ἔφυγε, καὶ ναυαγήσας ἐπνίγη (Ἀρστφ. Βτρ. 320).

Διθύραμβος, ὁ ἐπίθετον τοῦ Βάκχου, διὰ τοὺς ψαλλομένους αὐτῷ ὕμνους.—2) Εἷς τῶν ἐν Θερμοπύλαις πεσόντων γενναίων Σπαρτιατῶν (Ἡρδ. Ζ, 227).

Διϊτρέφης καὶ Διοτρέφης, στρατηγὸς Ἀθηναῖος. Ἐπὶ τῆς Σικελικῆς ἐκστρατείας Θρᾷκες μετακληθέντες ὡς ἐπίκουροι μισθωτοί, ἔφθασαν μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Δημοσθένους, δι' ὃ ὁ Διϊτρέφης ἔλαβεν ἐν ὀλ. 91, γ' τὴν ἐντολὴν νὰ τοὺς ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν πατρίδα των. Διὰ τοῦ πορθμοῦ τῆς Εὐβοίας τοὺς ὡδήγησεν εἰς τὴν Βοιωτικὴν πόλιν Μυκαλήσσὸν, ἣν ἐκυρίευσαν, καὶ κατέσφαξαν τοὺς κατοίκους. Ἐκεῖ δὲ καὶ ἐπληγώθη βαρέως, κατατοξευθεὶς ὁ Διϊτρέφης, δι' ὃ καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἑρμόλυκος ἵδρυσεν εἰς τὴν ἀκρόπολιν χαλκοῦν ἀνδριάντα αὐτοῦ, κατατετοξευμένου, ἔργον τοῦ Κρησίλα. Ἐν ὀλ. 93, β' ἐπέμφθη ὁ Διϊτρέφης ἵνα μεταρρυθμίσῃ τὸ πολίτευμα τῆς Θάσου (Θουκ. Ζ) 29. Γ, 75. Δ, 119. Η, 64.—Παυσ. Δ, 105.—Rang. Ant. Hell. I, Σλ. 34). Ὁ Ἀριστοφάνης τὸν λέγει ἐκ πένητος ταχέως πλουτήσαντα (Ὄρν. 800).

Διόδωρος, 1) Ἀθηναῖος, φίλος τοῦ Σωκράτους (Ξνφ.).—2) Ἀθηναῖος, ἐπώνυμος ἄρχων ἐν ὀλ. 106, δ'. — 3) Ἐκ Χάρακος, ἐπίσημος γεωγράφος ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Αὐγούστου (Πλούτ.). — 4) Τορευτὴς ἐπὶ Πτολεμαίων, χαράξας θαυμάσιον κοιμώμενον Σάτυρον (Πλάτ. Ἐπίγρ.). Κατὰ Πλίνιον (XXXIII, 55) Ἀντίπατρος.

Διοκλείδης, ἐξ Ἀβδήρων, ὁ κατασκευάσας τὴν μηχανὴν ἑλέπολιν διὰ Δημήτριον τὸν Πολιορκητὴν (Ἀθν. Ε, 296). Κατ' ἄλλους Ἐπίμαχος (Vitr. X, 16, 4).

Διονυσόδωρος, 1) Γλύπτης ἀγνώστου πατρίδος, μαθητὴς τοῦ Κερκυραίου Πτιλίχου, ἐργαζόμενος ἐν Ἀθήναις κατὰ τὰς ἐνδόξους ἡμέρας τῆς τέχνης (Pl. XXXIV, 8).—2) Χῖος, σοφιστής, διατρίψας κατ' ἀρχὰς ἐν Θουρίοις, εἶτα δ' ἐν Ἀθήναις, ἔνθα ἐδίδασκε τὴν φιλοσοφίαν καὶ τὴν στρατηγικὴν (Πλάτ. Εὐθδ..—Ξνφ. Ἀποσπ. Γ. 1).— 3) Ὁ ἐκδοὺς συλλογὴν ἐπιστολῶν Φιλαδέλφου τοῦ Λάγου (Λουκ.)

Διόφαντος, 1) καὶ Διοφάντης, Ἀθηναῖος πολιτευόμενος ἐπὶ Δημοσθένους (Δμσθ.— Ἀρρ. Ἀνδ. Δ, 6).— 2) Ῥήτωρ Σικυώνιος (Λουκ. Νεκρ. διάλ. Ι).—3) Ἐπίσημος ἀλεξανδρινὸς μαθηματικὸς ἐπὶ Ἰουλιανοῦ, πρῶτος γράψας περὶ ἀλγέβρας.

Διπόλεα καὶ Διϊπόλια, ἐν Ἀθήναις ἑορτὴ εἰς τιμὴν τοῦ Πολιούχου Διὸς, τελουμένη τῇ 24ῃ σκιροφοριῶνος (ἐν Ἰουνίῳ) (Παυσ. Α, 24).

Δίπυλον, ἡ μεγίστη τῶν πυλῶν τοῦ περιβόλου τῶν Ἀθηνῶν, ἡ πρὸς τὰ δυτικὰ (εἰς τὴν νῦν ἁγ. Τριάδα), δι' ἧς ἐξήρχετο ἡ Ἐλευσινιακὴ πομπή. Ἐλέγετο καὶ θριάσιαι πύλαι, καὶ ἱεραί.

Δίῦλλος, εἷς τῶν καλλιτεχνῶν οἵτινες μετὰ τοῦ ἀργείου Ἀριστομέδοντος εἰργάσθησαν ἐν Ταυρίδι, τὴν περὶ τοῦ Τρίποδος ἔριν τοῦ Ἀπόλλωνος (Παυσ. Ι, 18).

Δίων, 1) Συρακούσιος ἐξ ἐπισήμου οἰκογενείας, γεννηθεὶς τῷ 409 π.Χ., υἱὸς τοῦ Ἱππαρίνου, καὶ ἀδελφὸς τῆς Ἀριστομάχης, συζύγου τοῦ Διονυσίου, συζευχθεὶς τὴν θυγατέρα αὐτῆς. Ὁ Πλάτων νέον ἔτι τὸν ἐμύησεν εἰς τὴν φιλοσοφίαν. Καίτοι δ' αὐστηρὸς τὰ ἤθη καὶ εἰλικρινὴς, οὐχ ἧττον ἐξετιμᾶτο ὑπὸ τοῦ πενθεροῦ αὐτοῦ Διονυσίου τοῦ πρεσβυτέρου· ἀλλ' οὐδ' ἐπ' αὐτοῦ οὐδ' ἐπὶ τοῦ νεωτέρου Διονυσίου κατώρθωσε νὰ ἐξασκήσῃ ἐπιρροήν. Ἐξ ἐναντίας ὑπὸ τοῦ Φιλίστου δια-

θληθείς, καὶ ὕποπτος γενόμενος, ἐξωρίσθη τῷ 366, καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀπελθών, ἔζη ἐκεῖ μεγάλως τιμώμενος ἐν μέσῳ τῶν φιλοσόφων, μέχρις οὗ ἡ τυραννὶς τοῦ νεωτέρου Διονυσίου καὶ ἡ καταδυνάστευσις τῆς ἰδίας αὐτοῦ οἰκογενείας, (τῆς μὲν θυγατρὸς Ἀρέτης δοθείσης τῷ Τιμοκράτει εἰς γάμον, τοῦ δὲ υἱοῦ του Ἀρεταίου ἢ Ἱππαρίνου εἰς ἠθικὰς προκληθέντος παρεκτροπάς), τὸν ἔπεισαν, μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Μεγακλέους καὶ μετὰ τοῦ Ἡρακλείδου, νὰ ἐπιχειρήσῃ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς πατρίδος του. Ἐκ Ζακύνθου ἐπέβη μετὰ 800 μισθωτῶν εἰς τρία πλοῖα, τῷ 357, καὶ οἱ Συρακούσιοι ὑπεδέχθησαν αὐτὸν μετ' ἀγαλλιάσεως· ἀλλ' ὁ Διονύσιος, ἐπανελθὼν τότε ἐξ Ἰταλίας, διετήρησε τὴν ἀκρόπολιν εἰς τὴν ἐξουσίαν του. Ἐπὶ μακρὸν διεδέχθησαν ἀλλήλας μάχαι καὶ διαπραγματεύσεις. Ἡ αὐστηρότης τοῦ Δίωνος ἤρχισε νὰ δυσαρεστῇ τὸν λαόν. Ὡς δὲ διήγειραν ὁ Ἡρακλείδης καὶ ὁ Σῶσος τὴν ὑπόνοιαν ὅτι ἀπέβλεπε καὶ αὐτὸς εἰς τὴν τυραννίδα, τότε ἀπεσύρθη μετὰ τῶν στρατιωτῶν του εἰς τοὺς Λεοντίνους. Ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ ἐναπομείναντες τρεῖς στρατηγοὶ δὲν κατώρθουν νὰ σώσωσι τὴν πόλιν, τὸν ἀνεκάλεσαν αὖθις οἱ Συρακούσιοι· καὶ ἐπανελθών, παρέδωκεν ἀμνησικάκως εἰς τὸν Ἡρακλείδην τὴν διοίκησιν τοῦ στόλου. Τέλος ἐκυρίευσε τὴν ἀκρόπολιν ἐμμένων ὅμως πάντοτε εἰς τὴν πειθαρχίαν καὶ αὐστηρότητα, καὶ θέλων τὴν ἀχαλίνωτον δημοκρατίαν νὰ μεταρρυθμίσῃ ἐπὶ τὸ ἀριστοκρατικώτερον, ἔδωκε νέαν λαβὴν εἰς τοὺς δημαγωγούς, καὶ ἰδίως ἐξήγειρε κοινὴν δυσαρέσκειαν, καταδικάσας τὸν Ἡρακλείδην εἰς θάνατον. Ἐκ τῆς διαθέσεως ταύτης τοῦ λαοῦ ὠφεληθεὶς ὁ Ἀθηναῖος Κάλλιππος, ἀφ' οὗ προσῆλθε κολακευτικῶς εἰς τὸν Δίωνα, ὠργάνωσε μυστικὴν κατ' αὐτοῦ συνωμοσίαν, καὶ τὸν ἐδολοφόνησεν ἐντὸς τοῦ κοιτῶνός του τῷ 353. Μετὰ τὸν θάνατόν του δὲ ἀπεθέωσαν αὐτὸν οἱ Συρακούσιοι, καὶ τῷ ἵδρυσαν, δημοσίᾳ δαπάνῃ, μνημεῖον ὡς ἐλευθερωτῇ (Πλούτ. Δίων. — Διόδ. ΙΣΤ. — Nep. Dion)· — 2) ὁ ἐπικληθεὶς Χρυσόστομος, ἐκ Προύσης τῆς Βιθυνίας, γεννηθεὶς περὶ τὰ μέσα τῆς α' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ. Εἰς ἐπίσημον ἀνήκων οἶκον, ἔλαβεν ἐπιμεμελημένην ἀνατροφήν, ἐπιδοθεὶς τὸ πρῶτον εἰς ῥητορικὰς, εἶτα δ' εἰς φιλοσοφικὰς σπουδὰς, ἰδίως τὰς τῶν Στωϊκῶν. Ἐπὶ Δομιτιανοῦ διέμεινεν ἐπί τινα χρόνον εἰς Ῥώμην· ἀλλ' ὑπ' αὐτοῦ ἐκβληθείς, περιῆλθε τὰς ῥωμαϊκὰς ἐπαρχίας τοῦ Δουνάβεως, καὶ ὅτε ὁ φίλος αὐτοῦ Νέρβας ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Ῥώμην, ἔνθα μεγάλων ἔτυχε τιμῶν παρ' αὐτοῦ, καὶ τοῦ διαδόχου αὐτοῦ, τοῦ Τραϊανοῦ. Μετὰ βραχεῖαν δὲ διαμονὴν ἐν τῇ πόλει τῆς γεννήσεώς του, τῷ 100 μ. Χ., ἐπανῆλθε πάλιν εἰς Ῥώμην, ὅπου καὶ ἀπέθανεν, ἀλλ' ἀγνοεῖται πότε. Οἱ ἄριστοι λόγοι του, 100 τὸν ἀριθμὸν, δι' οὓς τῷ ἐδόθη καὶ τοῦ Χρυσοστόμου τὸ ἐπωνύμιον, φιλοσοφικαὶ μᾶλλον ὄντες καὶ ἠθικαὶ πραγματεῖαι, μετὰ πλείστης φιλοκαλίας καὶ εἰς γλῶσσαν γεγραμμένοι καθαρωτάτην, διετηρήθησαν πάντες. Ἐξ αὐτῶν ὁ Δίων φαίνεται ἐπιτυχὴς μιμητὴς τοῦ Πλάτωνος, τοῦ Δημοσθένους καὶ τοῦ Αἰσχίνου, καὶ πάντων τῶν συγχρόνων του ὁ τὸ ἄριστον ἔχων ὕφος. — 3) Ἔγγονος τούτου, Δίων Κάσσιος Κοκκιανὸς (ἢ μᾶλλον Κάσσιος Δίων), γεννηθεὶς ἐν Νικαίᾳ τῷ 155 μ. Χ., ἐξ οἴκου ὑπατικοῦ, ἐξεπαιδεύθη μετὰ πλείστης ἐπιμελείας. Κατὰ τὰ 180—190 ἐπηγγέλθη ἐν Ῥώμῃ τὸν ῥήτορα, εἰσήχθη εἰς τὴν γερουσίαν, καὶ ἐπὶ Μακρίνου (218) ἐπέμφθη διαιτητὴς εἰς Πέργαμον. Μετέπειτα δὶς ἐγένετο ὕπατος, διῴκησεν ἀλληλοδιαδόχως τὴν Ἀφρικὴν, τὴν Δαλματίαν καὶ τὴν Παννονίαν, καὶ διεβίωσε τὰ τελευταῖά του ἔτη ἐν Καμπανίᾳ, μόλις, βοηθείᾳ τοῦ Ἀλεξάνδρου Σεβήρου, διαφυγὼν τὴν ὀργὴν τῶν Πραιτοριανῶν, οὓς εἶχεν ἐξερεθίσει ἡ αὐστηρὰ πειθαρχία του. Μετὰ τὴν δευτέραν δ' ὑπατείαν ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πατρίδα του, καὶ ἐκεῖ ἀπεβίωσε. Κατ' ὄναρ, ὡς λέγει, ἐν-

τολὴν λαβὼν παρὰ τοῦ Θεοῦ, ἔγραψεν ἱστορίαν τῆς κυβερνήσεως τοῦ Κομμόδου, καὶ εἶτα ἤρξατο συγγράφων τὴν «Ῥωμαϊκὴν ἱστορίαν» του, θάρρος καὶ δύναμιν πρὸς ἐξακολούθησιν καὶ συμπλήρωσιν αὐτῆς λαβὼν ἐκ νέων «ὀνείρων», ἐν οἷς ἡ Τύχη τῷ ὑπέσχετο τὴν ἀθανασίαν. Εἰργάσθη δὲ 22 ὅλα ἔτη εἰς αὐτήν, ἀρχομένην ἀπὸ τοῦ Αἰνείου, καὶ συγκειμένην ἐκ βιβλίων 20, διηρημένων κατὰ «δεκάδας». Τὰ ἐκτενέστερον δ' ἐκτιθέμενα εἰσὶ τὰ σύγχρονα αὐτῷ συμβάντα (Δ. Κάσσ. ΟΒ, 18). Διετηρήθησαν δ' ἐξ αὐτῶν τὰ βιβλία ΛΖ — ΝΔ, καὶ μείζονα ἢ ἐλάσσονα ἀποσπάσματα ἐκ τῶν ἄλλων, καὶ ἐκ τοῦ βιβλίου Ξ, ἀποσπάσματα ἐν Ξιφιλίνῳ, μοναχῷ τῆς ια' ἑκατονταετηρίδος ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ἡ δὲ περὶ Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου ἐξακολούθησις αὐτοῦ ἐστὶ φυσικῷ τῷ λόγῳ ἔργον μεταγενεστέρου τινὸς, καὶ πιθανῶς χριστιανοῦ. Ἡ ἔκθεσις καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ εἰσὶν ἐπιμεμελημέναι, ἐνίοτε εὐφραδεῖς, ἔστιν ὅτε ὅμως καὶ βαρεῖαι. Πρὸ πάντων ἀφορᾷ εἰς τὰ πολεμικὰ συμβάντα, καὶ διὰ τοὺς μετὰ ταῦτα χρόνους καὶ εἰς τὰς αὐλικὰς περιπετείας, ἅπερ ὅμως κυρίως πολιτικὴν ἱστορίαν δὲν ἀποτελοῦσιν. Ἐν αὐλαῖς τραφεὶς, μισεῖ τοὺς προμάχους τῆς ἐλευθερίας· παντοχοῦ δ' ἐπιφαίνεται ἡ τάσις αὐτοῦ πρὸς προλήψεις καὶ θαύματα. Ὡς πρότυπον φαίνεται ἔχων μάλιστα τὸν Πολύβιον, καὶ τοῦτον μιμεῖται καὶ εἰς τὰς κρίσεις του περὶ τῶν συμβάντων καὶ τῶν αἰτιῶν αὐτῶν, χωρὶς ὅμως νὰ δύναται ν' ἀναδειχθῇ καὶ αὐτοῦ ἐφάμιλλος. Ἐνίοτε προσπαθεῖ καὶ τὸν Θουκυδίδην νὰ μιμηθῇ, καὶ, εἰς τὰς δημηγορίας ἃς ἐνείρει, τοὺς ῥήτορας τῶν κλασσικῶν χρόνων.

Δεώνδας, Ἀθηναῖος, ὁ καταγγείλας τὸ ψήφισμα δι' οὗ ἐπροτάθη ἡ ἀπονομὴ στεφάνου εἰς τὸν Δημοσθένην (Δμσθ. π. στφ. σλ. 302).

Δόντας, ἀρχαιότατος γλύπτης Λακεδαιμόνιος, ἐν τῷ θησαυρῷ τῶν Μεγαρέων εἰς Ὀλυμπίαν ἀξιόλογον σύμπλεγμα ἐκ κέδρου καὶ χρυσοῦ ἐξεργασθεὶς περὶ ὀλ. 50 — 60 (Παυσ. Ε, 17).

Δορκυλείδας, Λακεδαιμόνιος γλύπτης, μαθητὴς τοῦ Διποίνου, κατασκευάσας ἐν τῷ Ἡραίῳ τοῦ Ὀλυμπίου παρὰ ταῖς Ὥραις τοῦ Σμίλιδος, ἄγαλμα τῆς Θέμιδος ἢ Τύχης, ὡς μητρὸς αὐτῶν (Παυσ. Ε, 17).

Δουλίχιον, νῆσος τοῦ Ἰονικοῦ πελάγους εἰς τὰ νοτιανατολικὰ τῆς Ἰθάκης κειμένη, μία τῶν Ἐχινάδων, ἀνήκουσα εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Ὀδυσσέως (Ὅμ. Ἰλ. Β, 625). Κατὰ Στράβωνα Δολίχα. Νῦν Κοκάβα.

Δρέπανον, 1) Τὸ Ῥίον, ἀκρωτήριον τῆς Ἀχαΐας κατὰ τὸν εἴσπλουν τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου (Στρβ.). — 2) Ἀκρωτήριον τῆς βορείας ἀκτῆς τῆς Κρήτης (Πτλμ.). Καὶ νῦν.—3) Κώμη τῆς Βιθυνίας ἐπὶ τοῦ Ἀστακηνοῦ κόλπου (Στφ. Βζ.).—4) Ἀνατολικὸν ἀκρωτήριον τῆς Σικελίας (Πτλμ.), νῦν Ἁγ. Ἀλεξίου.

Δρυΐδαι, οἱ ἱερεῖς τῶν Κελτῶν, ἐπώνυμοι τῶν Δρυῶν ἃς ἐθεώρουν ἱερὰς, τὴν ἐπὶ σοφίᾳ ἐξοχωτέραν φυλὴν τοῦ ὅλου ἔθνους ἀποτελοῦντες, καὶ ἀστρολογίαν καὶ μαντικὴν ἀσκοῦντες, ταύτην μάλιστα αἱ γυναῖκες, εἰς τὴν ἀθανασίαν δὲ τῆς ψυχῆς πιστεύοντες, καὶ εἰς τὴν μετεμψύχωσιν (Στρβ.—Tac. Caes).

Δωδώνη, καὶ ποιητικῶς Δωδών, πόλις τῆς Ἠπείρου (ἴδ.), ἐπώνυμος Δωδῶνος, υἱοῦ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Εὐρώπης (Σφκλ. Τρχν. 172), ἢ Δωδώνης, θυγατρὸς τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος (Στφ. Βζ), ἐπὶ τοῦ ὄρους Τμάρου κειμένη, καὶ ἐκ τῆς ἀπωτάτης ἀρχαιότητος περίφημον ἔχουσα τοῦ Διὸς μαντεῖον. Ἀνεσκάφη ὑπὸ Καραπάνου.

Δώτιον πεδίον, μεθ' ὁμωνύμου πόλεως καὶ ἀκρωτηρίου τῆς Θεσσαλίας, πλησίον τῆς Βοιβαίας λίμνης καὶ τοῦ ὄρους Ὄσσης, ἐπώνυμον Δωτοῦς, θυγατρὸς τοῦ Ἑλάτου, ἢ τοῦ Ἀστερίωνος καὶ τῆς Ἀμφικτυόνης. Ἐκ τοῦ πεδίου τούτου μετῴκησαν Θεσσαλοὶ εἰς τὴν ἐν Καρίᾳ Κνίδον (Ὅμ. Ὕμν. ΙΕ, 5.—Στφ. Βζ.).

Ε

Εἰρήν, ἐλέγετο νέος Σπαρτιάτης ἀπὸ τοῦ 17 ἢ τοῦ 19 ἔτους τῆς ἡλικίας του, πιθανῶς διότι ἔκτοτε τῷ ἐπετρέπετο τὸ «εἴρειν,» τὸ λέγειν.

Ἑκάβη, 1) θυγάτηρ Δύμαντος, βασιλέως τῆς Φρυγίας, ἀδελφὴ Ἀσίου, δευτέρα γυνὴ Πριάμου, τοῦ βασιλέως τῆς Τροίας, μεθ' οὗ ἔσχεν υἱὸν τὸν Ἕκτορα καὶ ἄλλους δεκαοκτώ. Μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Τροίας, αἰχμάλωτος τοῦ Ὀδυσσέως, ἀπέθανεν εἰς Θράκην, ἀφ' οὗ εἶδε τὴν θυγατέρα της Πολυξένην σφαγεῖσαν ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ Ἀχιλλέως (Ὅμ. Ἰλ. Π, 717. — Εὐρπ. Ἑκαβ. 3).—2) Μία τῶν Δαναΐδων (Ἀπλλδ.).

Ἑκατόμπεδον, 1) πόλις τῆς Χαονίας ἐν Ἠπείρῳ (Πτλμ.).—2) Τὸ κεντρικὸν μέρος τοῦ σηκοῦ τοῦ Παρθενῶνος εἰς τὴν Ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν, τὸ μεταξὺ τοῦ προνάου καὶ τοῦ ὀπισθοδόμου. Καὶ πᾶς δὲ ὁ ναὸς ἐλέγετο ἑκατόμπεδος, ὡς ὢν κατὰ 100 πόδας μακρότερος τοῦ ἀρχαίου, τοῦ ὑπὸ τῶν Περσῶν καέντος ναοῦ.

Ἐκκλησιαστικὸν, ἡ διδομένη ἀντιμισθία εἰς ἕκαστον Ἀθηναῖον παρόντα εἰς συνεδρίασιν τῆς ἐκκλησίας τοῦ δήμου, 1 ὀβολὸς δι' ἕκαστον, ἐν ὀλ. 96 αὐξηθὲν εἰς 3 ὀβολούς (Σχλ. Ἀρστφ. Πλοῦτ. 27).

Ἑκατόννησος, σωρὸς ἐκ πολλῶν, 20 ἢ 40 νησιδίων, κειμένων μεταξὺ Λέσβου καὶ Αἰολίδος τῆς μικρᾶς Ἀσίας. Κατὰ Στράβωνα, οὐχὶ ἐκ τῆς λέξεως ἑκατὸν, ἀλλ' ἐξ Ἑκάτου, ἐπιθέτου τοῦ Ἀπόλλωνος. Νῦν Μοσχονήσια.

Ἕκφαντος, ἀρχαιότατος Κορίνθιος ζωγράφος, ἐν ὀλ. 29 Δημάρατον, τὸν πατέρα Ταρκυνίου τοῦ πρεσβυτέρου, συνοδεύσας ἐκ Κορίνθου εἰς Ἰταλίαν (Pl. XXXV, 55.—Corn. Nep.). Ἐφευρέτης καὶ τοῦ χρωματισμοῦ.

Ἐλεοῦσα, 1) νῆσος μικρὰ πρὸ τῶν δυτικῶν ἀκτῶν τῆς Ἀττικῆς (Στρβ.). Καὶ νῦν ὁμοίως.—2) Νῆσος πρὸ τῶν παραλίων τῆς Κιλικίας τῆς μικρᾶς Ἀσίας, ἔχουσα πόλιν τὴν Σεβαστὴν (Στρβ.). — 3) Νῆσος μικρὰ πρὸ τῆς Ῥόδου (Πτλ. Ε).

Ἑλένη, Τίμωνος ἐξ Ἀλεξανδρείας, ζωγράφος γράψασα τὴν ἐν Ἰσσῷ μάχην, ἴσως τὸ πρωτότυπον τοῦ σωζομένου ἐν Πομπηΐᾳ ψηφοθετήματος (Φωτ. Πλαν. Α, 247)

Ἐλευσὶς(ὁ), υἱὸς Ἑρμοῦ καὶ Δαείρας, θυγατρὸς τοῦ Ὠκεανοῦ, πατὴρ τοῦ Τριπτολέμου, καὶ πρῶτος κτίστης τῆς Ἐλευσῖνος (Παυσ. Α, 38).

Ἑλεών(ὁ), 1) κώμη τῆς Βοιωτίας, βορειοδυτικῶς τῆς Τανάγρας (Ὅμ. Ἰλ. Β, 500.—Στρβ.). — 2) Πόλις τῆς Θεσσαλίας (Ὅμ. Ἰλ Ι, 266). — 3) Πόλις ἐπὶ τοῦ Παρνασσοῦ, ἴσως Νεὼν (Στρβ.).

Ἑλικών, ὑφαντὴς καλλιτέχνης, υἱὸς Ἀκεσᾶ, ἐκ Σαλαμῖνος τῆς Κύπρου, οὗ ἱμάτιον προσέφερον οἱ Ῥόδιοι τῷ Ἀλεξάνδρῳ (Ἀθήν. Β, 48.—Πλούτ. Ἀλξ. ΛΒ).

Ἑλικωνιάδες, αἱ Μοῦσαι, ὡς οἰκοῦσαι ἐπὶ τοῦ Ἑλικῶνος.

Ἑλλαδάρχης, ὁ πρόεδρος τῶν Ἀμφικτυόνων, κατὰ μεταγενεστέρας ἐπιγραφὰς (Bœckh, C. J. G. I, σ. 580).

Ἑλλάνικος, ἐκ Μιλήτου, νεώτερος τοῦ Λεσβίου, πολλάκις δὲ μετ' ἐκείνου συγχεόμενος, καὶ γράψας «Περίοδον γῆς» καὶ «ἱστορίας» (Σουΐδ.).

Ἑλλοπία, 1) χώρα εἰς τὰ βόρεια τῆς Εὐβοίας πρὸς τῷ Κεναίῳ ἀκρωτηρίῳ, μεθ' ὁμωνύμου πόλεως, κτισθείσης ὑπὸ Ἕλλοπος τοῦ υἱοῦ τοῦ Διὸς ἢ τοῦ Ἴωνος (Ἡρδ. Η, 23). Ἐνίοτε δὲ κατ' αὐτὴν ἐκαλεῖτο καὶ πᾶσα ἡ νῆσος Ἑλλοπία (Στρβ.). — 2) χώρα τῆς Ἠπείρου πρὸς τῇ Δωδώνῃ (Ἡσδ. Ἀσ.39).

Ἐμπεδώ, τὸ ἀρχαῖον ὄνομα τῆς ἐν Ἀθήναις πηγῆς Κ λ ε ψ ύ δ ρ α ς (ἴδ. Ἡσύχ. λ. Κλεψίρρητος).

Ἐνιπεύς, 1) ποταμὸς, εἰς τὰ νότια τῆς Θεσσαλίας εἰσβάλλων εἰς τὸν Ἀπιδανὸν (Ἡρδ. Ζ, 129).—2) Ποταμὸς τῆς Ἤλιδος ἐν Πελοποννήσῳ, ῥέων πρὸ τῆς πόλεως Σαλμώνης. Εἰς τοῦτον μετεμορφώθη ὁ Ποσειδῶν ὅτε προσῆλθεν εἰς Τυρώ, τὴν θυγατέρα τοῦ Σαλμονέως (Ὁμ. Ὀδ. Λ, 238.—Στρβ.)

Ἐξηκεστίδης, 1) Ἀθηναῖος, πατὴρ τοῦ Σόλωνος. — 2) Δοῦλος ἐκ Καρίας, τὴν πολιτείαν λαβὼν παρὰ τῶν Ἀθηναίων (Ἀρσφ. Ὄρν. 767).

Ἐξήκεστος, 1) γλύπτης ἐν Ἀθήναις, τῶν χρόνων τοῦ Πραξιτέλους (Rang. Ant. hell. II, ἀρ.1102).—2) Ἰατρὸς παρεπίδημος ἐν Ἀθήναις (Δμσθ. Πρπρσβ.).

Ἐπαγγελία (δοκιμασίας) ἐλέγετο ἐν Ἀθήναις ἡ κατὰ ῥήτορος γινομένη δικαστικὴ ἔνστασις ὅτι δὲν εἶχε τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτούμενα προσόντα πρὸς τὸ ἀγορεύειν.

Ἐπαΐκλον, τὸ ἐπιδόρπιον εἰς τὰ σπαρτιατικὰ συσσίτια, εἰς ἃ παρετίθεντο καὶ τυρὸς, σῦκα (Ἀθν. Δ, 141).

Ἐπευνάκται, ἐ π ε υ ν ά τ α ι, ἐ π ε ύ ν α κ τ ο ι, ε ὐ ν ά τ α ι, ἐν Σπάρτῃ Εἵλωτες ἀπελεύθεροι, νυμφευόμενοι τὰς χήρας τῶν κυρίων των (Ἀθν. ΣΤ, 102, 271).

Ἐπιδότης, ἐπίθετον διαφόρων θεῶν, ὡς ἐν Ἐπιδαύρῳ (Παυσ. Β, 27), τοῦ Διὸς ἐν Μαντινείᾳ (Παυσ. Η, 9).

Ἐπικράτης, 1) πολιτικὸς ἀνὴρ καὶ ῥήτωρ ἐν Ἀθήναις, ἐξορισθεὶς διὰ τὴν διαγωγὴν αὐτοῦ ἐπὶ πρεσβείας ἥτις τῷ εἶχεν ἀνατεθῇ (Δμσθ.πρπρσβ.—Ἴσως καὶ Ἀρστφ. Ἐκκλ. 71). — 2) Ἀδελφὸς τοῦ ῥήτορος Λίσχίνου, ὁ ἐπικαλούμενος Κυρηβίων (Δμσθ. πρπρσβ.). — 3) Φίλος τοῦ ῥήτορος Λυσίου (Πλάτ.).

Ἐπιπολαί, ὕψωμα βραχῶδες βορείως τῶν Συρακουσῶν, ὑπὸ Διονυσίου τοῦ τυράννου τειχισθὲν καὶ μετὰ τῆς πόλεως ἑνωθέν. Περιεῖχε δὲ καὶ λατομίας, ἃς ὁ τύραννος μετεχειρίζετο ὡς φυλακὰς (Θουκ. Ε, 75).

Ἐπιπυργιδία, ἐπίθετον θεαινῶν αἵτινες εἶχον ναοὺς ἢ ἀγάλματα εἰς πύργους πόλεων, ὡς ἡ Ἄρτεμις ἐν Ἀθήναις, παρὰ τῷ ναῷ τῆς Νίκης, ἡ Ἀθηνᾶ ἐν Ἀβδήροις (Ἡσύχ.).

Ἐπιτάδας, Σπαρτιάτης, στρατηγὸς εἰς τὴν νῆσον Σφακτηρίαν (Θουκ. Δ, 8).

Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας, οἱ ἐξ Ἄργους ὁρμηθέντες ἵνα ἀποκαταστήσωσιν εἰς τὸν θρόνον τῶν Θηβῶν Πολυνείκην τὸν υἱὸν τοῦ Οἰδίποδος. Ἦσαν δὲ ὁ Ἄδραστος, ὁ Ἱππομέδων, ὁ Τυδεύς, ὁ Παρθενοπαῖος, ὁ Ἀμφιάραος, ὁ Καπανεύς, ὁ Πολυνείκης. Τούτοις ἀντετάχθησαν ὑπὲρ Ἐτεοκλέους, τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Πολυνείκους, ὁ Μελάνιππος, ὁ Πολυφόντης, ὁ Μεγαρεύς, ὁ Ὑπέρβιος, ὁ Ἄκτωρ, ὁ Λασθένης, ὁ Ἐτεοκλῆς. Μία τῶν σωζομένων τραγῳδιῶν τοῦ Αἰσχύλου φέρει τοῦτον τὸν τίτλον.

Ἐπωβελία, ὀβολὸς ἐπὶ τῇ δραχμῇ, τὸ πρόστιμον ὃ ἐπεβάλλετο ἐν Ἀθήναις τῷ χρηματικὰς ἀξιώσεις κατ' ἀντιδίκου ἐγείροντι, καὶ μὴ λαβόντι τὸ πέμπτον τῶν ψήφων τῶν δικαστῶν ὑπὲρ ἑαυτοῦ (Δμσθ. κ. Ἀφβ. 834).

Ἔραι, ὀχυρὰ πολίχνη τῆς Ἰωνίας, ἀπέναντι τῆς Χίου (Θουκ. Η, 17.—Στρβ.).

Ἐρέκεια, δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἀνήκων εἰς τὴν Αἰγηΐδα φυλὴν (Στφ. Βζ.).

Ἐρινεὸς (ὁ), 1) μία τῶν τοῦ Πίνδου πόλεων τῆς Δωρικῆς τετραπόλεως (Ἡρδ.Θ, 43.—Θουκ. Α, 107).—2)Πόλις τῆς Φθιώτιδος, πλησίον τῆς Ἀμφίσσης (Στρβ.—Στφ. Βζ.). Καὶ νῦν Ἐρινεό.—3) Λιμὴν πλησίον τῶν Ῥιπῶν ἐν Ἀχαΐᾳ (Θουκ. Ζ, 34).—4). Τόπος παρὰ τῷ Κηφισσῷ ποταμῷ πρὸς τῇ Ἐλευσῖνι, ἔνθα ἐλέγετο ὁ Πλούτων ἁρπάσας τὴν Περσεφόνην (Πλάτ. Θεαιν. Σλ. 143. —Παυσ. Α, 38).—5) Ποταμὸς τῆς Σικελίας (Θουκ. Ζ, 8.—Πτλμ. Ὄ ρ ι ν ο ς).

Ἐρέτιμος, 1) (ὁ) Κορίνθιος Ἰσθμιονίκης (Πινδ.). — 2) (ἡ), θυγάτηρ τοῦ Ταλαοῦ, καὶ Λυσιμάχης, τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἄβαντος, γυνὴ τοῦ Ἀμφιαράου, ὃν προέτρεψε νὰ συνεκστρατεύσῃ εἰς Θήβας μετὰ τοῦ Πολυνείκους, δελεασθεῖσα ὑπὸ τούτου διὰ προσφορᾶς χρυσοῦ περιδεραίου. Ἀποθανὼν δ' ὁ Ἀμφιάραος εἰς τὴν ἐκστρατείαν ταύτην, διέταξε τὸν υἱόν του Ἀλκμαίονα καὶ ἐφόνευσε τὴν μητέρα του (Ὁμ. Οἰδ. Α, 326. — Ἀπλλδ. Α, 9, 13. Γ, 6, 2).

Ἐριχθόνιος, ἴδ. Δάρδανος καὶ Ἐρεχθεύς.

Ἑρμαῖον, ἐν γένει πᾶν ἱερὸν τοῦ Ἑρμοῦ. Ἰδίως, 1) χωρίον τι ἐν Ἀρκαδίᾳ (Παυσ.). — 2) Ἀκρωτήριον ὠχυρωμένον τοῦ στενωτάτου μέρους τοῦ Θρᾳκικοῦ Βοσπόρου. (Πολύβ.). Νῦν Ἰσσάρι. — 3) Ἀκρωτήριον τῆς νήσου Σαρδοῦς (Πτλμ. Γ, 3). Νῦν Μαλαγριοῦ. — 4) Ἑρμαῖον λέπας ἢ ὄρος, ἀκρωτήριον τῆς νήσου Λήμνου (Αἰσχλ. Ἀγμ. 294).

Ἑρμῖνος, φιλόσοφος περιπατητικὸς, διδάσκαλος Ἀλεξάνδρου τοῦ Ἀφροδισιέως (Λουκ.).

Ἑρμογένης, ἀρχιτέκτων, πιθανῶς τῶν χρόνων τοῦ Ἀλεξάνδρου, κτίσας τὸν ἐν Μαγνησίᾳ ναὸν τῆς Λευκοφρύνης Ἀρτέμιδος (Στρβ. ΙΔ).

Ἑρμόδωρος, ἐπικούριος φιλόσοφος, ὅστις ἀπέθανε κεραυνωθείς, ἐπὶ Λουκιανοῦ (Λουκ.).

Ἑρμότιμος, Κλαζομένιος, φιλόσοφος τῆς Ἰωνικῆς σχολῆς, περὶ οὗ ἐλέγετο ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐγκαταλείπουσα πολλάκις τὸ σῶμα, ἐπλανᾶτο εἰς ἄλλους κόσμους καὶ πάλιν ἐπέστρεφεν. Ἅπαξ δὲ, τῆς ψυχῆς ἀπουσιαζούσης, οἱ ἐχθροί του ἔκαυσαν τὸ σῶμά του, καὶ ἔκτοτε ἐτιμήθη ὡς ἥρως ὑπὸ τῶν Κλαζομενίων (Λουκ.).

Ἑροιάδαι, δῆμος τῆς Ἱπποθοωντίδος φυλῆς ἐν τῇ Ἀττικῇ (Στφ. Β. — Ἡσύχ.).

Ἐρυμάνθιος κάπρος, ὁ ἐπὶ τοῦ ἀρκαδικοῦ ὄρους πολλὰς φθορὰς προξενῶν, καὶ φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους.

Ἐρύμανθος, 1) Υἱὸς τοῦ Ἀρκάδος, πατὴρ τοῦ Ξάνθου, καθ' ὃν ἐκλήθησαν τὸ ὄρος καὶ ὁ ποταμὸς τῆς Ἀρκαδίας (Παυσ. Η, 24). — 2) Υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος, τυφλωθεὶς ὑπὸ τῆς Ἀφροδίτης διότι εἶδεν αὐτὴν λουσμένην μετὰ τοῦ Ἀδώνιδος, ὁ δ' Ἀπόλλων, εἰς κάπρον μεταμορφωθείς, ἐφόνευσε διὰ τοῦτο τὸν Ἄδωνιν (Πτλμ. Ἡφαιστ. Α).

Ἐρχομενὸς, ταὐτὸ τῷ Ὀρχομενὸς (ἴδ.).

Ἕσπερος, υἱὸς τῆς Ἠοῦς καὶ τοῦ Ἀστραίου (Ἡσδ. Θγ. 381), ἢ ἀδελφὸς τοῦ Ἄτλαντος, πατὴρ τῆς Ἑσπερίδος, ἣν νυμφευθεὶς ὁ Ἄτλας, ἔσχε θυγατέρας τὰς Ἑσπερίδας (Διόδ.). Κατά τινας ἦν ἀστρονόμος, ἀναβάς ποτε εἰς τὸ ὄρος Ἄτλαντα ἵνα παρατηρήσῃ τοὺς ἀστέρας, καὶ ἀναρπαγεὶς ὑπὸ θυέλλης, ἐξ οὗ θείας τῷ ἀπέδωκαν τιμὰς οἱ συμπατριῶται αὐτοῦ.

Ἐτεόκρητες, μία τῶν πέντε φυλῶν τῆς Κρήτης, οἱ ἀρχαιότατοι, αὐτόχθονες Κρῆτες, οἰκοῦντες εἰς τῆς νήσου τὰ νότια, καὶ πρωτεύουσαν ἔχοντες τὴν Πρασὸν (Ὁμ. Ὀδ. Τ, 176. — Στρβ.).

Ἑτερόπλουν δάνειον, ἐν Ἀθήναις τὸ ναυτοδάνειον τὸ διδόμενον δι' ἕνα μόνον πλοῦν, οὐχὶ καὶ διὰ τοῦ πλοίου τὴν ἐπιστροφήν.

Εὖα, κώμη τῆς Ἀργολίδος ἐπὶ τοῦ ὄρους Πάρνωνος (Παυσ.).

Εὐάδνη, 1) Θυγάτηρ τοῦ Στρυμόνος καὶ τῆς Νεαίρας, γυνὴ Ἄργου, τοῦ βασιλέως τῆς Ἀργολίδος (Ἀπλλδ. Β, 1, 2). — 2) Θυγάτηρ τοῦ Πελίου, δοθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἰάσωνος εἰς γάμον εἰς Κάναντα, τὸν βασιλέα τῆς Φωκίδος (Διόδ. Δ, 54).

Εὐαίμων, 1) υἱὸς τοῦ Λυκάονος ἐξ Ἀρκαδίας, κεραυνωθεὶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν του ὑπὸ τοῦ Διός. — 2) Πατὴρ τοῦ Εὐρυπύλου, εἷς τῶν μνηστήρων τῆς Ἑλένης (Ὁμ. Ἰλ. Β, 736).

Εὔαρχος, 1) τύραννος τῆς Ἀστακοῦ

ἐν Ἀκαρνανίᾳ (Θουκ. Β, 30).—2) Χαλκιδεύς, ἑλληνικὴν ἀποικίαν ὁδηγήσας εἰς τὴν ἐν Σικελίᾳ Κατάνην (Θουκ. ΣΤ, 3).

Εὐβούλη, 1) μία τῶν Δαναΐδων, φονεύσασα τὸν μνηστῆρα αὐτῆς Δήμαρχον (Ἀπλλδ.).—2) Ἐν Ἀθήναις, μία τῶν τριῶν θυγατέρων τοῦ Λέω, ἃς οὗτος ἐθυσίασεν ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῆς πόλεως, δι' ὃ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἀπέδωκαν αὐταῖς θείας τιμάς, ἀνεγείραντες αὐταῖς καὶ ἱερὸν, τὸ Λεωκόριον Αἰλ. Π. Ἱ, ΙΘ, 21.— Σουίδ.).

Εὐδανέρων βωμὸς, ἐν Ἀθήναις ἱδρυμένος πλησίον τῶν ἀνδριάντων τῶν τυραννοκτόνων (Ἀρρ. Ἀνδ. Γ, 16, 8. — Δνσ. Ἀλκ. Δείναρχ. Π.—Ἡσύχ.).

Εὔδημος, δημαγωγὸς ἐν Ἀθήναις, εἰς θάνατον καταδικασθεὶς διὰ παράνομον πρότασιν (Δμσθ. Τμκρ. 743).

Εὐετίων, ὁ τὴν Ἀμφίπολιν ἐν Μακεδονίᾳ πολιορκήσας Ἀθηναῖος στρατηγὸς (Θουκ. Ζ, 9).

Εὐήνης, 1) υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Παρθενόπης, θυγατρὸς τοῦ Στυμφάλου (Ἀπλλδ. Β, 7, 8).—2) Υἱὸς τοῦ Πτερελάου, μόνος ἐκ τῶν ἀδελφῶν του σωθεὶς εἰς τὸν κατὰ τῶν Τηλεβόων πόλεμον (Ἀπλλδ. Β, 8,).—3) Πατὴρ τοῦ μάντεως Τειρεσίου ἐκ τῆς νύμφης Χαρικλοῦς (Ἀπλλδ. Γ, 6, 7).

Εὐθύδημος, 1) Λακεδαιμόνιος, πρεσβεύσας παρὰ τῷ βασιλεῖ τῶν Περσῶν (Ξνφ. Ἑλλ.).—2) Ἐπώνυμος ἄρχων ἐν Ἀθήναις ἐν ὀλ. 110, 6', ὅτε ἐδόθη τὸ ψήφισμα περὶ στεφανώσεως τοῦ Δημοσθένους (Δμσθ. στφ. 266).

Εὐθυμέα. Αὐτῇ, ὡς θεᾷ, ἵδρυσεν ἄγαλμα ὁ τύραννος Διονύσιος (Ἀθν. Ε, 4.— Πτλμ. Β).

Εὔϊππη, 1) ὄνομα δύο ἐκ τῶν Δαναΐδων (Ἀπλλδ. Β, 1, 5).—2) Θυγάτηρ τοῦ Χείρωνος, κατ' ἄλλους καὶ Μελανίππη. Διωκομένη ὑπὸ τοῦ πατρός της ἐπὶ τοῦ Πηλίου ὄρους διὰ μὴ σώφρονα διαγωγὴν, μετεμορφώθη εἰς ἵππον (Πολδ. Δ, 141).—3) Πόλις τῆς Καρίας.

Εὐκλῆς, στρατηγὸς Ἀθηναῖος, εἰς τὴν Θράκην ἐκπεμφθεὶς μετὰ τοῦ Θουκυδίδου (Θουκ. Δ, 104), καὶ εἶτα ἐπώνυμος ἄρχων, ἐν ὀλ. 88, 6'.—2) Υἱὸς Ἵππωνος, στρατηγὸς τῶν Συρακουσίων, πολεμήσας κατὰ τοῦ Νικίου (Θουκ.—Ξνφ.).

Εὐκτήμων, 1) Ἀθηναῖος, στρατηγὸς ἐν τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ, εἶτα ἐπώνυμος ἄρχων ἐν ὀλ. 92, γ' (Θουκ.—Ξνφ.).—2) Ἀθηναῖος, τὸν δῆμον Λουσιεὺς, δημαγωγὸς, ὑπὸ τοῦ Μειδίου παρακινηθεὶς νὰ κατηγορήσῃ τὸν Δημοσθένην ὡς δειλὸν καὶ χαῦνον (Δμσθ. Μειδ. 548).

Εὔμαρος, Ἀθηναῖος, ἐκ τῶν ἀρχαιοτάτων ζωγράφων, πρῶτος διακρίνας ἐπὶ τῶν πινάκων τὴν μορφὴν τῶν γυναικῶν (Pl. XXXV, 34).

Εὔμαχος, υἱὸς Χρύσιος, Κορίνθιος στρατηγὸς ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου (Θουκ. Β, 23).

Εὐμήδης, 1) Αἰτωλὸς, υἱὸς τοῦ Μέλαντος, μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Τυδέως (Ἀπλλδ. Α, 8, 5). — 2) Κήρυξ τοῦ Πριάμου ἐν Τροίᾳ, πατὴρ τοῦ Δόλωνος (Ὁμ. Ἰλ. Κ, 314. — 3) Ἱερεὺς τῆς Παλλάδος ἐν Ἄργει, σώσας τὸ Παλλάδιον ἐπὶ τῆς εἰσβολῆς τῶν Δωριέων (Καλλιμ. Ὕμν. Παλλδ.).

Εὔμηλος, 1) υἱὸς τοῦ Ἀδμήτου καὶ τῆς Ἀλκήστιδος, ἡγεμὼν τῶν Θεσσαλῶν, ἐκ Φερῶν ἐλθὼν εἰς Τροίαν μετὰ 11 πλοίων (Ὁμ. Ἰλ. Β, 711). Εἰς σύζυγον εἶχεν Ἰφθίμην, τὴν ἀδελφὴν τῆς Πηνελόπης (Ὁμ. Ὀδ. Δ, 797).—2) Υἱὸς τοῦ Μέροπος, ὑπὸ τοῦ Ἑρμοῦ εἰς νυκτικόρακα μεταμορφωθεὶς (Αὐτ. Λιϐ. 15). — 3) Πατὴρ τοῦ Βότρου, ὃν ἐφόνευσε διὰ δαυλοῦ (Αὐτ. 8).—4) Κορίνθιος, ὑποτιθέμενος ἀρχαῖος ποιητὴς, περὶ τὸ 768 γράψας Τιτανομαχίαν (Ἀπλλδ. Γ, 8, 1).—5) Ζωγράφος ἐπὶ αὐτοκράτορος Κομμόδου (180 μ.Χ.), γράψας εἰκόνα τῆς Ἑλένης.

Εὔνομος, 1) Ἀρχιτέλους, ὑπηρετῶν παρὰ τῷ Οἰνεῖ ὅτε ἐφιλοξένει τὸν Ἡρακλέα, καὶ ἀδεξίως χύσας τούτῳ ὕδωρ πρὸς νίψιν εἰς τὴν τράπεζαν, ἐρραπίσθη ὑπ' αὐτοῦ οὕτω βαρέως, ὥστε ἔπεσεν ἄπνους (Ἀθν. Β. — Σχλ. Ἀπλδ. Ῥδ. Α, 1212).—2) Ποιητὴς καὶ κιθαρῳδὸς ἐκ Λοκρῶν τῆς Ἰταλίας (Λουκ.).—3) Ναύαρχος Ἀθηναῖος (Ξνφ.). —4) Κήρυξ Ἀθηναῖος (Δμσθ. στφ.).

Εὐξενίδης, 1) ποιητὴς τῆς ἀρχαίας ἀττικῆς κωμῳδίας (Στρβ.).—2) Εὐξενίδαι, ἀρχαία τις γενεὰ ἐν Αἰγίνῃ (Πινδ.).

Εὐπαλῖνος Ναυστρόφου Μεγαρεύς, διορύξας ἐν Σάμῳ ἐπὶ Πολυκράτους ἑπταστάδιον ὀχετὸν ὑπὸ τὸ ὄρος, φέροντα τὸ ὕδωρ εἰς τὴν πόλιν (Ἡρδ. Γ, 17).

Εὐπολέμεια, θυγάτηρ τοῦ Μυρμιδόνος, ἐκ τοῦ Ἑρμοῦ μήτηρ τοῦ Αἰθαλίδου (Ὀρφ. Ἀργ. 131).

Εὐπορία, πόλις ἐν Μακεδονίᾳ, κτισθεῖσα ὑπὸ τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου (Πτλμ. —Στφ. Βζ.).

Εὐρέπίδης, 1) υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Κλεοδούλης (Hyg. XIV). — 2) Δημαγωγὸς Ἀθηναῖος, καταδικασθεὶς εἰς πρόστιμον 500 ταλάντων διὰ παράνομόν τινα πρότασιν εἰς τὴν ἐκκλησίαν (Ἀρστφ. Ἐκκλ. 820).

Εὐρυδίκη, 1) μία τῶν Δαναΐδων, φονεύσασα τὸν μνηστῆρα αὐτῆς Κάνθον (Ἀπλλδ. Β, 1, 5).—2) Γυνὴ τοῦ Λυκούργου ἐκ Νεμέας, μήτηρ τοῦ Ἀρχεμόρου (Ἀπλλδ. Γ, 6, 4).—3) Θυγάτηρ τοῦ Ἄκτορος, μήτηρ τῆς Πολυδώρας (Σχλ. Ἰλ. Β, 321). 4) Θυγάτηρ τοῦ Ἀμύντα, γυνὴ Φιλίππου τοῦ Ἀριδαίου, ἑτεροπατρίου ἀδελφοῦ τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου, ἐπολεμήθη, ἐνικήθη καὶ ἐθανατώθη ὑπὸ τοῦ Πολυσπέρχοντος (Αἰλ. Π. Ἱ. ΙΓ, 36).

Εὐρυλέων, 1) Υἱὸς τοῦ Αἰνείου καὶ τῆς Κρεούσης, ἄρξας ἐπὶ τῶν Λατίνων, ὁ παρ' ἄλλοις Ἀσκάνιος (Διον. Ἀλχ. Ἀρχλ. Α. 65). —2) Σπαρτιάτης, εἷς τῶν ὀπαδῶν τοῦ Δωριέως εἰς Σικελίαν, κυριεύσας τὴν Μινῴαν, πόλιν τῶν Σελινουσίων (Ἡρδ. Ε, 46).

Εὐρύλοχος, 1) Υἱὸς τοῦ Αἰγύπτου, φονευθεὶς ὑπὸ τῆς Δαναΐδος Αὐτονόης (Ἀπλλδ. Β, 1, 5) — 2) Στρατηγὸς τῶν Σπαρτιατῶν ἐν τῷ πελοποννησιακῷ πολέμῳ, πολεμήσας πρὸς τῇ Ναυπάκτῳ (Θουκ.).— 3) Φιλόσοφος σκεπτικὸς, μαθητὴς τοῦ Πύρρωνος.—4) Στρατηγὸς Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος (Δμσθ.).

Εὐρύμαχος, 1) Εἷς τῶν μνηστήρων τῆς Ἱπποδαμείας, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Οἰνομάου (Παυσ. ΣΤ, 21).—2) Υἱὸς Πολύβου, ὁ πλουσιώτατος καὶ ἐπισημότατος τῶν μνηστήρων τῆς Πηνελόπης, κατατοξευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως (Ὅμ. Ὀδ. Α, 399. Χ, 44). — 3) Εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Ἀντήνορος (Παυσ. Ι, 37).—4) Υἱὸς Λεοντιάδου, Θηβαῖος, διὰ νυκτὸς εἰσβαλὼν εἰς Πλαταιὰς καὶ κυριεύσας αὐτὰς, ἀλλὰ φονευθεὶς ὑπὸ τῶν Πλαταιέων (Ἡρδ.—Θουκ. Γ, 2).

Εὐρυμέδων, 1) υἱὸς Ἡφαίστου καὶ Καβείρας, μιᾶς τῶν νυμφῶν τῆς Θράκης, εἷς τῶν Καβείρων (Νονν. Διον. ΙΔ, 21). — 2) Υἱὸς τοῦ Μίνωος καὶ τῆς νύμφης Παρίας, βασιλεὺς τῆς Πάρου. Ἐπειδὴ δὲ οἱ παῖδες τοῦ Μίνωος, ὅτε ὁ Ἡρακλῆς διέβη ἐκεῖθεν ἐκστρατεύων κατὰ τῶν Ἀμαζόνων, ἐφόνευσάν δύο τῶν ἑταίρων του, διὰ τοῦτο ἐξωλόθρευσεν ὁ Ἡρακλῆς καὶ αὐτὸν καὶ τοὺς ἀδελφούς του (Ἀπλλδ. Β, 5, 9).

Εὐρύνομος, 1) υἱὸς Αἰγυπτίου, εἷς τῶν μνηστήρων τῆς Πηνελόπης (Ὅμ. Ὀδ. Β, 242). — 2) Εἷς τῶν ὑποχθονίων δαιμόνων, τῶν βασανιζόντων τὰς ψυχὰς ἐν τῷ Ἅιδῃ (Παυσ. Ι, 28). — 3) Εἷς τῶν Κενταύρων, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Δρύαντος εἰς τοὺς γάμους τοῦ Πειριθόου (Ον.).

Εὐρυπτόλεμος Πεισιάνακτος, Ἀθηναῖος, συγγενὴς τοῦ Ἀλκιβιάδου, συνθηκολογήσας μετὰ τοῦ Φαρναβάζου, καὶ εἶτα συνηγορήσας ὑπὲρ τῶν πολεμησάντων ἐν Ἀργινούσαις στρατηγῶν (Ξνφ. Ἑλλ. Α, 4, 19).

Εὐρυτᾶνες, τραχὺς καὶ ἰσχυρὸς αἰτωλικὸς λαός, οἰκῶν βορείως τῆς Ναυπάκτου, παρ' ᾧ ἐτελεύτησε γέρων ὁ Ὀδυσσεὺς (Θουκ. Γ, 94).

Εὔρυτος, Σπαρτιάτης, εἷς τῶν τριάκοντα ἐν Θερμοπύλαις, σωθεὶς μετὰ τοῦ Ἀριστοδήμου· βεβλαμμένος δ' ὢν τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ μὴ θέλων νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Σπάρτην, ἐρρίφθη μεταξὺ τῶν Περσῶν καὶ ἐφονεύθη (Ἡρδ. Ζ, 229).

Εὔρωπος καὶ Εὐρωπὸς (ἡ), 1) πόλις τῆς Ἡμαθείας ἐν Μακεδονίᾳ (Θουκ. Β, 100. — Στφ. Βυζ.). — 2) Πόλις τῆς Καρίας, ἡ ἄλλως Εὔρωμος λεγομένη (Ἡρδ. Η, 132). — 3) Πόλις τῆς Συρίας, ἐν τῇ Κομμαγηνῇ ἐπὶ τοῦ Εὐφράτου (Λουκ. — Στφ. Βυζ.). Νῦν Νεσίμ. — 4) Πόλις μικρὰ τῆς Μεσοποταμίας ἐπὶ τοῦ Εὐφράτου (Πολδ.) — 5) Πόλις τῆς Ῥαγαίας ἐν τῇ μεγάλῃ Μηδίᾳ, πρὶν Ῥάγεια, ἔπειτα καὶ Ἀρσακία λεγομένη (Στρβ.). — 6) (ὁ), υἱὸς τοῦ Μακεδόνος καὶ τῆς Ὠρειθυίας, θυγατρὸς τοῦ Ἐρεχθέως, καθ' ὃν ἐκλήθη ἡ ἐν Μακεδονίᾳ πόλις (Στφ. Βζ.).

Εὐτρήσιοι, κάτοικοι μέρους τινὸς τῆς Ἀρκαδίας (Ξνφ. Ἑλλ. Ζ. 1, 29. — Παυσ. Η, 29). Μία κώμη αὐτῶν Εὐτρήσιον (Στφ. Βζ.).

Εὐφήμιος, ῥήτωρ Ἀθηναῖος, ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους (Σφ. 619) ὡς κόλαξ καὶ παράσιτος κωμῳδούμενος.

Εὔχειρος, λίαν ἀρχαῖος γλύπτης Κορίνθιος, ἕτερος ἢ ὁ Εὔχειρ, ἴσως ἔγγονος ἐκείνου, ὄντος τῆς 30 ὀλυμπιάδος, ἐν ᾧ ὁ Εὔχειρος, μαθητὴς τοῦ Σκιάδα καὶ τοῦ Χάρτα, ἦν τῆς 60 ἢ 65.

Ἐχεκράτης, Λαπίθης, πατὴρ τοῦ Ἠετίωνος, πάππος Κυψέλου, τοῦ τυράννου τῆς Κορίνθου (Ἡρδ. Ε, 92).

Ἐχεκρατίδης, 1) Πατὴρ τοῦ Ὀρέστου, βασιλεὺς ἐν Θεσσαλίᾳ (Θουκ.). — 2) Πατὴρ τοῦ Ἀθηναίου Τίμωνος τοῦ Μισανθρώπου (Λουκ.). — 3) Ἀθηναῖος σοφιστής, φίλος τοῦ Φωκίωνος, ὅστις ἐμεσίτευσε παρὰ τῷ Ἀλεξάνδρῳ ἵνα ἀφήσῃ αὐτὸν ἐλεύθερον (Αἰλ. Π. Ἱ, Α, 25).

Ἐχίων, ἐσφαλμένη γραφή, ὡς φαίνεται ὁ Ἀετίων, ὁ γλύπτης (ἴδ.).

Ζ

Ζαγρεύς, ἐπίθετόν τι τοῦ Διονύσου, ὅτε ἐθεωρεῖτο ὡς καταχθόνιός τις θεότης, καὶ ἐταυτίζετο μετὰ τοῦ Ὀσίριδος (Νονν. Διον. ΣΤ, 165).

Ζάκυνθος (ὁ), υἱὸς τοῦ Δαρδάνου, κτίστης τῆς πόλεως Ζακύνθου (Παυσ. Ἀρκ. 24).

Ζεύξιππος, ζωγράφος ἐξ Ἡρακλείας, ἐν Ἀθήναις οἰκῶν (Πλάτ. Πρτγ.).

Ζευξιάδης, ζωγράφος ἐν Ἀθήναις, μαθητὴς τοῦ Σιλανίωνος, ἐργασθεὶς ἀνδριάντα τοῦ Ὑπερίδου περὶ ὀλ. 115 (Pl. XXXIV, 15).

Ζηνοβία, 1) γυνὴ Ὀδενάτου, τοῦ βασιλέως τῆς Παλμύρας, ἐκ τῆς γενεᾶς τῶν ἐν Αἰγύπτῳ Πτολεμαίων, συνώδευσε τὸν σύζυγον αὐτῆς εἰς πάσας αὐτοῦ τὰς ἐκστρατείας, καὶ μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ, τῷ 267 μ. Χ. τὸν διεδέχθη εἰς τὸν θρόνον, πολλὰς γνώσεις καὶ μεγάλην ἱκανότητα ἀναπτύξασα, καὶ κατακτήσασα τὴν Αἴγυπτον καὶ πολλὰ τῆς μικρᾶς Ἀσίας. Πολεμηθεῖσα ὅμως ὑπὸ τῶν

Ῥωμαίων, ἠττήθη καὶ ἐλήφθη τῷ 273 αἰχμάλωτος ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Αὐρηλιανοῦ, οὗ ἐκόσμησε τὸν θρίαμβον ἐν Ῥώμῃ, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ μέχρι τοῦ θανάτου της. — 2) Πόλις ὑπὸ τῆς βασιλίσσης Ζηνοβίας κτισθεῖσα ἐν τῇ Χαλυβωνίτιδι ἐπαρχίᾳ τῆς Συρίας ἐπὶ τοῦ Εὐφράτου (Πρκπ.).

Ζηνόδωρος, Ἕλλην ἐν Ῥώμῃ ἐπὶ Νέρωνος ἐργαζόμενος, μεγαλοφυὴς ἀγαλματοποιός. Αὐτοῦ μνημονεύεται χαλκοῦς ἀκτινοστεφὴς ἀνδριὰς τοῦ αὐτοκράτορος, 110 ποδῶν ὕψος ἔχων, καὶ τηλικοῦτος ὥστε ὅτε οἱ Ῥωμαῖοι τὴν μνήμην τοῦ Νέρωνος ἀποστρεφόμενοι, μετωνόμασαν αὐτὸν Ἥλιον, καὶ εἶτα Κόμμοδον, καὶ ὅτε τὸν μετέθεσαν ἄλλα χοῦ ἀπὸ τοῦ Χρυσοῦ Οἴκου ἔνθα εἶχε τὸ πρῶτον ἱδρυθῇ, ἠναγκάσθησαν νὰ μεταχειρισθῶσι προς τοῦτο 24 ἐλέφαντας. Καὶ Ἑρμῆν δὲ κολοσσιαῖον ἐποίησε διὰ τοὺς Γαλάτας, ἐπὶ 10 ἔτη αὐτὸν ἐξεργασθείς, καὶ ἐπὶ δαπάνῃ 400,000 σεστερτίων. Καὶ τορευτὴς δ' ἦν ἐπιδεξιώτατος, ὥστε δύο φιάλαι, ἃς ἐτόρευσε κατὰ τὰς τοῦ Καλάμιδος, δὲν διεκρίνοντο ἀπὸ τῶν τοῦ πρωτοτύπου (Ἡρωδιαν. Α, 15. —Pl. XXXI, 44).

Η

Ἡγεμών, 1) Θάσιος, ποιητὴς τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας (Ἀθήν. ΙΕ, 16). — 2) Πατὴρ τοῦ Ἀθηναίου ἄρχοντος Χαιρώνδου (Δμοσθ. στφ.). — 3) Ἄρχων ἐν Ἀθήναις (Ἀρρ. Ἀνδ. Ε, 19).

Ἡγησίμων, ἀρχαιότατος ζωγράφος, μονοχρώματα γράφων, ἢ, ὡς εἰς τὰ ἀγγεῖα, δι' ἑνὸς μόνου χρώματος τὸ ζωγραφούμενον ἀπὸ τοῦ λοιποῦ ἐμβαδοῦ διακρίνων (Pl. XXXV, 34).

Ἡδύλος, ἐκ Σικελίας, ἐπιγραμματογράφος ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου (Μελαγρ. ἐπιγρ. Ἀθν. Δ).

Ἠΐόνες (αἱ), κώμη τῆς Ἀργολίδος πρὸς τῷ Σκυλαίῳ ἀκρωτηρίῳ, θεωρουμένη ὡς λιμὴν τῶν Μυκηνῶν (Ὁμ. Ἰλ. Β, 565.—Στρβ.).

Ἠλέκτραι πύλαι, αἱ νότιαι τῆς πόλεως τῶν Θηβῶν, κληθεῖσαι κατὰ τὴν ἀδελφὴν τοῦ Κάδμου, ἢ κατὰ τὸν Ἠλεκτρύωνα (Αἰσχλ. Ἑπ. ἐπ. Θ. 425. — Εὐρπ. Φοιν. 1129 καὶ Σχλ.).

Ἠλεκτρύων, υἱὸς τοῦ Περσέως καὶ τῆς Ἀνδρομέδας, βασιλεὺς τῶν Μυκηνῶν, πατὴρ τῆς Ἀλκμήνης, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς Ἀμφιτρύωνος (Ἀπλλν. Ῥδ. Α, 148).

Ἡλιάδες (αἱ), θυγατέρες τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς Κλυμένης, ἀδελφαὶ τοῦ Φαέθοντος, αἵτινες, κλαίουσαι τὸν ἀδελφὸν αὐτῶν, κατακρημνισθέντα ἐκ τοῦ ἅρματος τοῦ Ἡλίου, μετεμορφώθησαν εἰς αἰγείρους ἐπὶ τῶν Ἠλεκτρίδων νήσων, καὶ τὰ δάκρυα αὐτῶν ἐπήγνυντο εἰς ἤλεκτρον. Ὁ Ὀβίδιος (Met. II, 325) λέγει τρεῖς αὐτὰς, καὶ τὰς καλεῖ Φαέθουσαν, Λαμπετίαν καὶ Φοίβην. Ἄλλοι (Hyg.) τὰς λέγουσιν ἑπτὰ (Ἀπλλν. Ῥδ. Δ, 604.—Λουκ.).

Ἡμαθίδες, αἱ ἐννέα θυγατέρες Πιέρου, τοῦ βασιλέως τῆς Ἡμαθίας, αἵτινες ἐπὶ τοῦ Ἑλικῶνος φιλονικήσασαι πρὸς τὰς Μούσας περὶ μουσικῆς, μετεμορφώθησαν, πρὸς ποινὴν, εἰς πτηνὰ (Ἀντ. Λιβ. 9).

Ἡμιθέα, θυγάτηρ τοῦ Σταφύλου καὶ τῆς Χρυσοθέμιδος, ἔγγονος τοῦ Βάκχου, ρι-

φθεῖσα εἰς τὴν θάλασσαν καὶ πνιγεῖσα, διότι εὗρεν ὅτι, ἐνῷ ἐκοιμᾶτο, χοῖροι εἶχον καταφάγει τὸ κλῆμα ὃ εἶχε φυτεύσει ὁ πατήρ της καὶ ἐμπιστευθῆ εἰς τὴν φρούρησιν αὐτῆς καὶ τῆς ἀδελφῆς της (Διόδ. Ε, 62).

Ἡραῖον, 1) Ἀκρωτήριον τῆς Κορινθίας, φέρον ναὸν τῆς Ἥρας, ἀπέναντι τῆς Σικυῶνος (Θουκ. Ε, 75.—Ξενφ. Ἑλλ. Δ, 5, 5). Νῦν Πέρα Χώρα.—2) Πόλις τῆς Θράκης, πλησίον τῆς Περίνθου. Ἡ αὐτὴ εἶτα καὶ Ἡραῖον τεῖχος (Ἡρδ. Δ, 90.—Δμσθ.)

Ἡρακλείδης, Μακεδών, ζωγράφος τῆς 15ης ὀλ., περὶ οὗ λέγεται ὅτι ἤρξατο τοῦ σταδίου του βάφων ἢ ζωγραφῶν πλοῖα (Pl. XXXV, 11).

Ἡράκλειοι στῆλαι, ὁ πορθμὸς μεταξὺ Ἱσπανίας καὶ Ἀφρικῆς (Ἡρδ. Δ. 42.—Πολύβ.—Παμφ.—Αἰλ.— Πλάτ.— Στρβ.). Νῦν Γιβραλτάρ.

Ἡριγόνη, 1) θυγάτηρ τοῦ Ἰκαρίου, δεχθεῖσα εἰς τὴν πατρικὴν οἰκίαν τὸν Διόνυσον, καὶ ἐξ αὐτοῦ μήτηρ τοῦ Σταφύλου, ἀπηγχονίσθη μαθοῦσα ὅτι ὁ πατήρ της διὰ τοῦτο ἐξ ἀπελπισίας ἀπέθανεν (Ἀπλλδ. Γ, 14, 3.—Λουκ.—Hyg. 130).—2) Θυγάτηρ τῆς Κλυταιμνήστρας καὶ τοῦ Αἰγίσθου, ἣν ὁ Ὀρέστης ἐφόνευσεν, ἢ ἔλαβεν ὡς γυναῖκα (Παυσ. Β, 116.—Hyg.).

Ἡρόδικος, Λεοντῖνος, ἀδελφὸς τοῦ σοφιστοῦ Γοργία, ἰατρὸς ἐν Ἀθήναις (Πλάτ. Γοργ. 448).

Ἡροφίλη, θυγάτηρ τοῦ Ἀπόλλωνος, ἢ τοῦ Κητοφάγου, μία τῶν ἀρχαιοτάτων Σιβυλλῶν ἐπὶ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου, προειποῦσα τὴν καταστροφὴν τῆς Τροίας (Παυσ. Α, 12).

Ἥρων, Ἀλεξανδρεύς, υἱὸς καὶ μαθητὴς τοῦ ὑδραυλικοῦ Κτησιβίου, ἐπίσημος ὑδραυλικὸς καὶ αὐτὸς ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Φύσκωνος (Vitr. X, 12, 13).

Ἡσύχιος, ἐκ Μιλήτου, ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ, ἐπικληθεὶς Ἔνδοξος, καὶ γράψας χρονικὸν εἰς ἓξ βιβλία, ἐξ ὧν τὸ ἕκτον σώζεται εἰς ἀποσπάσματα.

Ἡσυχίδαι, ἱερεῖς τῶν ὑπὸ τὸν Ἄρειον Πάγον ἐν Ἀθήναις τὸ ἱερὸν αὐτῶν σπήλαιον ἐχουσῶν σεμνῶν θεῶν ἢ Ἐρινύων, τὸ γένος ἀνάγοντες εἰς ἥρωά τινα Ἡσυχον, ὅστις καὶ βωμὸν εἶχεν ἐκεῖ που (Σχλ. Σφκλ. Οἰδ. Κολ. — Σχλ. Αἰσχν. Τμρχ. 188).

Θ

Θάλεια, 1) μία τῶν Νηρηίδων (Ὁμ. Ἰλ. Σ, 39.—Ἡσδ. Θγ. 248). — 2) Μία τῶν ἐννέα Μουσῶν, ἡ τῆς κωμῳδίας· ἐκ τοῦ Ἀπόλλωνος μήτηρ τῶν Κορυβάντων (Ἡσδ. Θγ. 77).

Θάνατος, καθ' Ἡσίοδον (Θγν. 216 759), υἱὸς τῆς Νυκτὸς καὶ ἀδελφὸς δίδυμος τοῦ Ὕπνου, ὃν ἀπαίσιον καὶ ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων μισούμενον (Ὁμ. Ἰλ. Β, 853. Ρ, 672).

Θεαγένης, 1) περίφημος ἀθλητὴς ἐκ Θάσου, νικήσας 400κις εἰς τοὺς ἀγῶνας, ὡς ἐλέγετο, δι' ὃ καὶ οἱ συμπολῖταί του ἀνδριάντας τῷ ἔστησαν μετὰ θάνατον (Παυσ. Ἡλ 11.—Λουκ. Συμπ. Θε. 12).—2) Κυνικὸς φιλόσοφος, ὀπαδὸς τοῦ Νιγρίνου (Λουκ.). —3) Πένης τις ἐν Ἀθήναις, χλευαζόμενος ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους (Λυσ. 68. Ὄρν. 1127), ὡς θέλων νὰ ἐνδύηται ὡς πλούσιος, εἰ καὶ ζῶν ἐκ τῶν δείπνων τῆς Ἑκάτης.

Θελξινόη, μία τῶν ἀρχαιοτάτων τεσσάρων Μουσῶν (Cic. Nat. D. III, 21).

Θεμίστων, 1) τύραννος τῆς Ἐρετρίας ἐν Εὐβοίᾳ, κυριεύσας τὸν Ὠρωπὸν ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων (Δμσθ. στφ. 259).—2) Ὑπουρ-

γὸς τοῦ Ἀντιόχου Σιδήτου, βασιλέως τῆς Κύπρου, αὐτὸς μετὰ τοῦ Ἀρισταίου κυβερνῶν ἀντ' ἐκείνου, ὄντος ἐπιδεδομένου εἰς τὴν οἰνοποσίαν (Αἰλ. Π. Ἱ. Γ, 41).—3) ἐκ Λαοδικείας, ἰατρὸς ἐπίσημος, ἐν Ῥώμῃ ζῶν περὶ τὸ 90 π. Χ., καὶ ἱδρυτὴς τῆς Μεθοδικῆς λεγομένης σχολῆς.

Θεογαμία, ἐν Σικελίᾳ ἑορτὴ εἰς μνήμην τῆς Περσεφόνης.

Θεογένης, 1) Πρέσβυς Ἀθηναῖος, πεμφθεὶς πρὸς Φαρνάβαζον, τὸν σατράπην τῆς Περσίας.—2) Εἷς τῶν Τριάκοντα ἐν Ἀθήναις (Ξενφ. Ἑλλ. Β, 3, 3).—3) Ἀθηναῖός τις ἐμπαιζόμενος ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους ἐπὶ χυδαιότητι (Εἰρ. 928).

Θεόγνητος, 1) Θεσσαλὸς ποιητὴς κωμῳδιῶν, οὗ λείψανά τινα μνημονεύονται παρ' Ἀθηναίῳ. — 2) Ὀλυμπιονίκης Αἰγινατῖος (Πινδ. Πυθ. Η, 49).

Θέογνις, 1) Εἷς τῶν Τριάκοντα ἐν Ἀθήναις (Ξνφ.).—2) Τραγικὸς ποιητὴς Ἀθηναῖος, ὅστις διὰ τὴν ψυχρότητα αὐτοῦ χιὼν χλευαστικῶς ἐπεκαλεῖτο ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους (Ἀχρν. 190. Θσμφ. 177).—3) Ἕλλην γράψας «περὶ τῶν ἐν Ῥόδῳ θυσιῶν» (Ἀθήν.).

Θεοδότη, γνωστὴ ἑταίρα ἐν Ἀθήναις, καὶ μετὰ τοῦ Σωκράτους συνδιαλεγομένη (Ξνφ Ἀπμν. Γ, 11), καὶ τῷ Ἀλκιβιάδῃ ἀγαπητή, οὗ καὶ τὸ σῶμα ἐκήδευσε (Ἀθν. ΙΓ, 574).

Θεόδωρος, 1) τραγικὸς ποιητὴς καὶ ὑποκριτὴς (Ἀρστ. Πολτ. Δ — Παυσ. Α, 4, 37.— Αἰλ. Α. Ἱ ΙΔ, 40).— 2) Πατὴρ τοῦ Ἀθηναίου Προκλέους. Ἴδ. (Θουκ.).— 3) ἐκ Βυζαντίου, σοφιστὴς καὶ ῥήτωρ, ὃν ὁ Πλάτων λέγει (Φαῖδρ. 26) «λογοδαίδαλον Βυζάντιον».— 4) ἐκ Κυρήνης, σοφιστής, ἐν Ἀθήναις ἐπὶ μακρὸν διδάξας, ἐν ἄλλοις καὶ τὴν γεωμετρίαν, παρ' ᾧ ἐμαθήτευσαν καὶ ὁ Σωκράτης καὶ ὁ Πλάτων (Ξνφ. Ἀπομν. Δ, 2.— Πλάτ. Θεαίτ. σλ. 145).—5) Φιλόσοφος Κυρηναῖος, μαθητὴς τοῦ Κράτητος καὶ Ἀριστίππου, ὁ ἐπικληθεὶς ἄθεος, ἀρνούμενος τὴν ὕπαρξιν Θεοῦ, τὴν ἐθνικὴν θρησκείαν, καὶ πᾶσαν ἀρχὴν ἀρετῆς ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων κηρύττων παραφορὰν (Δγν. Λρτ. Β, 8).—6) Συρακούσιος, συγγράψας « τακτικὴν » καὶ «Ἑλληνικὴν ἱστορίαν»(Διογ. Λρτ.).—7)Διάσημος δραματικὸς ὑποκριτὴς ἐν Ἀθήναις, ἐπὶ Δημοσθένους (Πρπρσθ.).— 8 Εἷς τῶν ἐπισήμων Ἐρετριέων ἐν Εὐβοίᾳ, μετὰ τοῦ Θεμίστωνος ἀποσπάσας τὸν Ὠρωπὸν ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων (Δμσθ. στφ. 259).

Θεοκλῆς, 1) Ἡγύλλου υἱός, ἐν Σπάρτῃ, λίαν ἀρχαῖος γλύπτης τῆς 60ης περίπου ὀλυμπιάδος, μαθητὴς Διποίνου καὶ Σκύλλιδος, οὗ μνημονεύονται ἐν Ὀλυμπίᾳ ξόανα ἐκ κέδρου, παριστῶντα Ἄτλαντα φέροντα τὴν γῆν, καὶ Ἡρακλῆν μετὰ πέντε Ἑσπερίδων καὶ τοῦ δράκοντος εἰλιγμένου περὶ τὸ δένδρον τῶν μήλων (Παυσ. Ἔ, 17. ΣΤ, 39).—2) Πλούσιος Κορίνθιος, λίαν ἀγαθοεργὸς πρὸς τοὺς πένητας (Αἰλ. Π. Ἱ).

Θεόκριτος, Χῖος, σοφιστὴς ἐπὶ Ἀριστοτέλους, γράψας ἱστορίαν τῆς Λιβύας καὶ ἐπιστολάς (Στρβ. ΙΔ)

Θεόξενος, συγγραφεὺς ἱστορίας τοῦ Σκύθου Ἀναχάρσιδος, ἄλλως ἄγνωστος (Λουκ. Σκύθ. 8).

Θεόνη, μία τῶν θυγατέρων τοῦ Λέω ἐν Ἀθήναις, αἵτινες ἐθυσιάσθησαν ὑπὲρ τῆς πόλεως, καὶ εἰς ὧν τὴν τιμὴν ἱδρύθη τὸ Λεωκόριον (Αἰλ. Π. Ἱ. ΙΒ, 28).

Θεοφάνης, ἐκ Μιτυλήνης, ποιητὴς καὶ ἱστοριογράφος, φίλος τοῦ Πομπηΐου, ἐμμέτρως τὰ κατ' αὐτὸν ἱστορήσας (Στρβ.— Λουκ.).

Θερμασέα, ἐπίθετον ὑφ' ὃ ἡ Δήμητρα εἶχε δύο ναοὺς ἐν Τροιζῆνι τῆς Πελοποννήσου (Παυσ. Β, 34).

Θερσαγόρας, ποιητὴς ἐν Ἀθήναις (Λουκ. Δμσθ. Ἐγκ.).

Θέσπιος, υἱὸς τοῦ Ἐρεχθέως, ἡγεμὼν τῶν Θεσπιῶν ἐν Βοιωτίᾳ, ἐκ τῆς Μεγαμήδης ἀποκτήσας 50 θυγατέρας, τὰς Θεσπιάδας, μητέρας 50 υἱῶν ἐκ τοῦ Ἡρακλέους, σώ-

σαντος τὸν Θέσπιν ἐκ φοβεροῦ λέοντος(Παυσ. Θ, 27.—Ἀπλλδ. Β, 7, 8

Θεσσαλονίκη, θυγάτηρ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος καί τινος Θεσσαλίδος Φήτιδος, σύζυγος μετὰ ταῦτα τοῦ Κατσάνδρου. Κατ' αὐτὴν λέγουσί τινες κληθεῖσαν τὴν ἐν Μακεδονίᾳ πόλιν (Στρβ.—Στφ. Βζ.).

Θέτις, ἡ τῶν Νηρηίδων (Ἡσδ. Θγ. 244), ὑπὸ τῆς Ἥρας ἀνατραφεῖσα, καὶ εἰς γάμον δοθεῖσα εἰς Πηλέα τὸν βασιλέα τῶν Μυρμιδόνων. Εἰς τοῦ γάμου τὴν τελετὴν προσεκλήθησαν πάντες οἱ θεοὶ πλὴν τῆς Ἔριδος, ἥτις διὰ τοῦτο ἔρριψε μεταξὺ αὐτῶν τὸ περίφημον αὐτῆς μῆλον (ἴδ.Ἔρις). Γίὸν ἀπέκτησεν ἡ Θέτις τὸν Ἀχιλλέα, καὶ βυθίζουσα αὐτὸν εἰς τὰς φλόγας ἵνα τὸν καταστήσῃ ἀθάνατον, ἐπειδὴ ἀνεκαλύφθη καὶ παρεκωλύθη ὑπὸ τοῦ Πηλέως, ἐγκατέλιπεν αὐτὸν καὶ ἐπανέκαμψε πρὸς τὸν πατέρα της (Ἀπλλδ. Ῥδ. Δ, 866. Γ, 13, 6).

Θεὼθ, θεὸς παρ' Αἰγυπτίοις, ἔφορος τῶν γραμμάτων, τῆς ἀστρονομίας,τῶν ἐπιστημονικῶν γνώσεων· ἐθεωρεῖτο ὡς ἀντιστοιχῶν τῷ Ἑρμῇ (Πλατ. Φαῖδρ. Σλ. 274. — Διόδ.).

Θέων, 1) ζωγράφος τῶν Ἀλεξανδρινῶν χρόνων (Pl. XXV. 40, 40), γράφων, ὡς λέγει ὁ Κουϊγτιλιανὸς(XII, 10), «φαντασίας», ἤτοι εἰκόνας πλητούσας τὴν φαντασίαν, ὡς ὁπλίτην μόνον ὁρμῶντα εἰς μάχην,καὶ ὃν ἐδείκνυεν ἀφ' οὗ διὰ πολεμιστηρίου σαλπίσματος προδιέθετε τοὺς θεατὰς (Αἰλ. Π. Ἱ. Β, 44). Προσέτι καὶ ἄλλα ἔργα αὐτοῦ μνημονεύονται, καὶ Ὀρέστου παραφροσύνη, κτλ.—2) ἐξ Ἀλεξανδρείας, ἐπιλεγόμενος Αἴλιος, συνέγραψεν, ἀγνοεῖται πότε,«τέχνην περὶ προγυμνασμάτων».— 3) Σμυρναῖος, φιλόσοφος Πλατωνικὸς, γράψας, περὶ τὰ 116 μ.Χ., «περὶ τῶν κατὰ μαθηματικὴν χρησίμων εἰς τὴν τοῦ Πλάτωνος ἀνάγνωσιν». Τοῦ ἔργου τούτου σώζονταί τινα ἀποσπάσματα.—4) Ἀλεξανδρεὺς, φιλόσοφος, πατὴρ τῆς περιφήμου Ὑπατίας, περὶ τὰ τέλη τῆς δ' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ. Αὐτοῦ σώζονταί τινα ἐπιγράμματα.—5) Ἕτερος Ἀλεξανδρινὸς φιλόσοφος, ἐπὶ Αὐγούστου γράψας «περὶ τεχνῶν ῥητορικῶν» (Σουΐδ.).

Θεῶν ἀγορὰ, μέρος τῆς ἀγορᾶς τῶν Ἀθηνῶν, ἔνθα ἐπωλοῦντο θεῶν ἀγάλματα (Ἀρστδ. Κυζ. Α, 418. Ἡσύχ.).

Θέωρος, 1) ζωγράφος τῶν Ἀλεξανδρινῶν χρόνων, οὗ ἔργα μνημονεύονται Τρωϊκὸς πόλεμος, Κασσάνδρα, βασιλεὺς Δημήτριος. Ἴσως αὐτὸς ὁ Θ έ ω ν (ἴδ.). — 2) Ἀθηναῖός τις ὡς ψεύστης καὶ ἐπίορκος ἐλεγχόμενος ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους (Νεφ. 397. —Σφ. 43).

Θηβαΐς, μία τῶν ἀρχαίων τριῶν μεγάλων διαιρέσεων τῆς Αἰγύπτου, ἀποτελοῦσα τὴν ἄ ν ω ἢ νοτίαν Αἴγυπτον, διαιρουμένη δ' εἰς 14 νομοὺς, καὶ πρωτεύουσαν ἔχουσα τὰς Θήβας (ἴδ.).

Θηρικλῆς, Κορίνθιος καλλιτέχνης, διάσημος δι' ἃ κατεσκεύαζεν ἐπώνυμα αὐτοῦ «Θηρίκλεια» κεράμινα καὶ ξύλινα ἀγγεῖα (Ἀθν. σλ. 470.—Λουκ. Λξφ. 4).

Θηρίμαχος, 1) υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Μεγάρας, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρός του ἐκμανέντος (Ἀπλλδ. Β, 4, 11).—2) Ζωγράφος τῆς 107 ὀλ. κατὰ Πλίνιον.

Θηριππίδης, Ἀθηναῖος ἐπίτροπος τοῦ Δημοσθένους ἐπὶ τῆς ἀνηλικιότητος αὐτοῦ (Δμσθ.).

Θησεία ὁδὸς (Propert. III,Eleg.XXI, 3), εἰς τὰς Ἀθήνας, πιθανῶς ἡ «ἀμαξιτὸς» λεγομένη, καὶ ἀπὸ Πειραιῶς εἰς Ἀθήνας ἄγουσα.

Θησεῖον, ὁ ἐν Ἀθήναις ναὸς τοῦ Θησέως (ἴδ.). Ἐκεῖ, ὡς εἰς ἄσυλον κατέφευγον οἱ δοῦλοι καθ' ὧν κακῶς προσεφέροντο οἱ κύριοι αὐτῶν, καὶ ἐζήτουν «πρᾶσιν», ἤτοι νὰ μεταπωληθῶσιν εἰς ἄλλον κύριον (Πλούτ. Θησ. ΛΣΤ. — Ἀρστφ. Ἱππ. 34. Σχλ.— Πολδ. Ζ, 13).

Θησῆς (κόμη), ἰδιαίτερον εἶδος κομμώσεως (Πλούτ. Θησ. Ε).

Θοαὶ νῆσοι, βραχώδη νησίδια εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἀχελῴου ἐν Ἀκαρνανίᾳ (Ὁμ. Ὀδ. Ξ. 299).

Θοραί, δῆμος τῆς Ἀττικῆς ἀνήκων τῇ Ἀντιοχίδι φυλῇ (Στφ. Βζ.).

Θουκυδίδης, Ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ Μηλισίου, ἔγγονος τοῦ πρώτου Θουκυδίδου, τοῦ στρατηγοῦ, φίλος τοῦ Νικίου, ἐξαίρετος πολίτης, μαθητὴς τοῦ Σωκράτους (Πλάτ. Λάχ. 179).

Θουρία, πόλις τῆς Μεσσηνίας ἐπὶ τοῦ Μεσσηνιακοῦ κόλπου, ἡ ὁμηρικὴ Αἴπεια (Στρβ.) ἢ ἡ Ἄνθεια (Παυσ.). Καὶ Θουριάτης ὁ ἰδιαίτερος αὐτῆς κόλπος (Θουκ. Α, 101).

Θράκη ἐν τῇ Ἀσίᾳ, καὶ **Βιθυνὶς Ἀσία** ἐλέγετο ἡ ἀπὸ τοῦ στομίου τοῦ Εὐξείνου πόντου μέχρι τῆς Ἡρακλείας ἐκτεινομένη χώρα ἐν Βιθυνίᾳ (Ξενφ. Ἀνδ. ΣΤ, 4,1).

Θρασυάλκης, ἀρχαῖος Ἕλλην ἱστορικὸς (Στρβ. Α).

Θρέαι, νύμφαι τοῦ Παρνασσοῦ, ἀναθρέψασαι τὸν Ἀπόλλωνα, καὶ ἐπινοήσασαι τὴν τέχνην τῆς διὰ ψήφων μαντικῆς (Ὁμ. Ὕμν. Ἑρχ. 552).

Θρινακία νῆσος, ἡ τρίγωνος, ἐπομένως κυρίως ἡ Σικελία (Ἀπλλν. Ῥδ. Δ, 965).

Θρόνιον, πόλις τῆς Θεσπρωτίας ἐν Ἠπείρῳ, ἄποικος τῶν Λοκρῶν ὅσοι ἐπέστρεψαν ἐκ Τροίας (Ἡρδ. — Παυσ.).

Θυμοιτάδες, ἐν Ἀττικῇ δῆμος τῆς Ἱπποθοωντίδος φυλῆς (Ἰδ. Θυμοίτης 2).

Θυμοχάρης, στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων ἐν τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ (Θουκ. Η, 96. — Ξνφ. Ἑλλ. Α, 1).

Θυνοί, λαὸς τῆς Θράκης οἰκῶν ἀνέκαθεν παρὰ τὴν πόλιν Σαλμυδησσὸν ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου, εἶτα δὲ μεταβὰς εἰς τὴν μικρὰν Ἀσίαν, εἰς τὴν βόρειον παραλίαν τῆς Βιθυνίας (Ἡρδ. Α, 28. Ζ, 75. — Ἀπλλν. Ῥδ. Β, 528),

Θυώνη, ἐκλήθη ἡ Σεμέλη ὅτε ἀνεβιβάσθη ὑπὸ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς Βάκχου εἰς τὸν Ὄλυμπον (Πινδ. Πυθ. Γ, 177).

Ι

Ἰάζυγες, λαὸς Σαρματικὸς ἐν Εὐρώπῃ καὶ ἐν Ἀσίᾳ. Ἐν Εὐρώπῃ κατῴκουν εἰς πόλεις πρὸς τὸν Δούναβιν εἰς τὴν νῦν Πολωνίαν καὶ Γαλικίαν, καὶ πολλάκις κατεῖχον μεγάλας ἐκτάσεις καὶ εἰς τὰ βόρεια. Οἱ Ῥωμαῖοι τοὺς προσελάμβανον οὐ σπανίως ὡς μισθωτοὺς εἰς τὸν στρατὸν (Ἀρρ. — Στρβ. — Πτλμ.).

Ἰάμβη, θυγάτηρ τοῦ Πανὸς καὶ τῆς Ἠχοῦς, γεννηθεῖσα ἐν Θράκῃ, ὑπηρετοῦσα παρὰ τῇ Μετανείρᾳ, γυναικὶ τοῦ Ἱππεθόοντος, καὶ διὰ τῶν ἀστεϊσμῶν της κατορθώσασα νὰ φέρῃ μειδίαμα εἰς τὰ χείλη τῆς Δήμητρος, ἥτις εἶχεν ἔλθει ἐκεῖ ἐν βαθεῖ πένθει διὰ τὴν ἀπώλειαν τῆς θυγατρός της (Ὁμ. Ὕμν. Δημ. 195).

Ἰαμίδαι, ἐν Ἤλιδι, περίφημοι μάντεις, ἀπόγονοι τοῦ Ἰάμου (Ἡρδ. Ε, 44. — Πινδ.).

Ἴάονες, ταὐτὸ τῷ Ἴωνες.

Ἰασώ, θυγάτηρ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ἀδελφὸς τῆς Ὑγιείας, θεὰ τῆς ἰάσεως (Ἀρστφ. Πλοῦτ. 701).

Ἱερεῖς, κατὰ Θουκυδίδην (Γ, 92) λαὸς θεσσαλικὸς, μεταξὺ τῶν Τραχινίων καὶ τῶν Παραλίων.

Ἱεροκλῆς, 1) μάντις ἐν Ἀθήναις (Ἀριστοφ. Εἰρ. 1046). — 2) Φιλόσοφος τῆς

στ' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ., διδάσκων ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. Αὐτοῦ σώζεται πραγματεία «περὶ προνοίας καὶ εἱμαρμένης», «ὑπόμνημα εἰς τοῦ Πυθαγόρου τὰ χρυσᾶ ἔπη», καὶ «Ἀστεῖα».—3) Γραμματικὸς, ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ, γράψας «Συνέκδημον», ἤτοι περιγραφὴν τῶν 64 ἐπαρχιῶν τοῦ ἀνατολικοῦ ρωμαϊκοῦ κράτους.

Ἱερώνυμος, 1) Ὀλυμπιονίκης ἐξ Ἄνδρου (Ἡρδ. Θ, 33). — 2) Υἱὸς Ξενοφάνους, Ἀθηναῖος τραγικὸς ποιητὴς, κωμῳδούμενος ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους ὡς ἀφυὴς καὶ κομπαστικὸς (Ἀχρν. 388. Νεφ. 348). —3) Ἀρχὰς τῆς φατρίας Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος (Δμσθ.).—4) Ὁ κατασκευάσας τὴν ἁρμάμαξαν ἐφ' ἧς ὁ νεκρὸς τοῦ Ἀλεξάνδρου μετεκομίσθη ἐκ Βαβυλῶνος εἰς Αἴγυπτον, ἔργον κομψότατον, κατάχρυσον καὶ λιθοκόλλητον, συρόμενον ὑπὸ 64 ἵππων (Διόδ. ΙΗ, 26.—Ἀθν. Ε, 206).

Ἱκαρέα, δῆμος τῆς Ἀττικῆς, κατὰ τὸν ἐγχώριον ἥρωα Ἰκάριον κληθεὶς, ἀνήκων εἰς τὴν Αἰγηΐδα φυλὴν (ἴδ. Ἰκάριος). Κατὰ σωζόμενα λειψανα ἔκειτο ὀπίσω τοῦ Πεντελικοῦ, εἰς τὴν θέσιν «Διόνυσον».

Ἰκάριος, ἐκ Λακεδαίμονος, υἱὸς τοῦ Περιήρους καὶ τῆς Γοργοφόνης, σύζυγος τῆς Περιβοίας, πατὴρ τῆς Πηνελόπης, γυναικὸς τοῦ Ὀδυσσέως, μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Τυνδάρεω διωχθεὶς ἐκ Λακεδαίμονος ὑπὸ τοῦ ἑτέρου του ἀδελφοῦ Ἱπποκόοντος, καὶ ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἐγκαταστὰς εἰς τὴν Ἀκαρνανίαν (Στρ. Ι.—Ἀπλλδ. Γ, 10, 3, 6).

Ἰκμαῖος, ἐπίθετον ὑφ' ὃ ὁ Ζεὺς εἶχε βωμὸν ἐν τῇ νήσῳ Ζέᾳ, ἵδρυμα τοῦ Ἀρισταίου (Ἀπλλν. Ῥδ. Β, 524).

Ἰκμάλιος, ξυλουργὸς ἐν Ἰθάκῃ, κατασκευάσας τὸν θρόνον καὶ τὴν κλισίαν τῆς Πηνελόπης, «δινωτὴν ἀργύρῳ καὶ ἐλέφαντι» (Ὁμ. Ὀδ. Υ, 56).

Ἰκὼ (ἡ), νῆσος παρὰ τῇ Σκύρῳ ἐν τῷ Αἰγαίῳ πελάγει (Στρ.). Νῦν Σκυρόπουλον.

Ἴλάριος, Βιθυνὸς, ἐν Ἀθήναις ζῶν ἐπὶ Θεοδοσίου (380 μ. Χ.), ζωγράφος, περὶ οὗ μεθ' ὑπερβολῆς λέγει ὁ Εὐνάπιος (XXXV, 23), «ὅτι ἐν αὐτῷ ἐφαίνετο ἀναζήσας ὁ Εὐφράνωρ».

Ἴνωπος (ὁ), κρήνη ἐντὸς ἄλσους τῆς νήσου Δήλου, περὶ ἧς ἐμυθολογεῖτο ὅτι συνείχετο ὑπογείως μετὰ τοῦ Νείλου (Ὁμ. Ὕμν. Ἀπλ. 18.—Καλλμ. εἰς Ἄρτ. 171. —Στρ.).

Ἰουλιανὸς, 1) ἀνάγν. ἀντὶ Ἰούλιος. —2) Αἰγύπτιος, διατελέσας ἡγεμὼν τῆς Αἰγύπτου ἐπὶ τῶν Βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων, ἔγραψεν ἐρωτικὸν ποίημα μὴ σωζόμενον (Πλανδ. Ἀνθλ.).—3) Ἰ. Ἀντικήνσωρ, ζήσας περὶ τὰ 565 μ. Χ. Αὐτοῦ σώζονται δύο ἐπιγράμματα.—4) Ὁ Χαλδαῖος, νεοπυθαγορικὸς φιλόσοφος, καὶ τὴν μαγείαν ἐπαγγελλόμενος, ἔγραψε μὴ σωζόμενα «Θεουργικὰ», «Τελεστικὰ», καὶ «λόγια δι' ἐπῶν,» καὶ ἐλέγετο ὅτι διὰ γοητειῶν ἐπέφερε μεγάλην βροχὴν, ἥτις ἔσωσε τὰ στρατεύματα τοῦ Μάρκου Αὐρηλίου ἀπὸ τοῦ ἀπειλοῦντος αὐτὰ κινδύνου. Ὁ Πορφύριος ἔγραψε βίον αὐτοῦ εἰς 4 βιβλία (Σουίδ.). — 5) Ῥήτωρ ἐκ τῆς ἐν Καππαδοκίᾳ Καισαρείας ἐπὶ Εὐναπίου, διδάσκαλος τῆς ῥητορικῆς ἐν Ἀθήναις.

Ἰοφῶν, υἱὸς τοῦ ποιητοῦ Σοφοκλέους, δραματικὸς ποιητὴς καὶ αὐτός, πολλάκις νικήσας βοηθείᾳ τοῦ πάτρός του. Γηράσαντα ὅμως, ἀγνωμόνως τὸν κατηγόρησε πρὸ τοῦ δικαστηρίου ὡς παραφρονήσαντα. Ὁ δὲ Σοφοκλῆς, ἵνα ἀποδείξῃ τὸ ἐναντίον, ἤρκεσε ν' ἀναγνώσῃ πρὸ τοῦ δικαστηρίου τὸν Οἰδίπουν αὐτοῦ (Ἀρστφ. Βτρχ. 73).

Ἶπνοὶ (ἤτοι κλίβανοι), σπήλαιά τινα καὶ ὀπαὶ ἐπὶ τοῦ Πηλίου ὄρους ἐν Θεσσαλίᾳ (Ἡρδ. Ζ, 188).

Ἱππαρέτη, Ἀθηναία, θυγάτηρ τοῦ Καλλίου, γυνὴ τοῦ Ἀλκιβιάδου (Πλούτ.).

Ἵππαρῖνος, 1) εἷς τῶν ἐπισήμων Συρακουσίων, πατὴρ τοῦ Δίωνος καὶ τῆς Ἀριστομάχης, δευτέρας γυναικὸς τοῦ τυράννου Διονυσίου τοῦ πρεσβυτέρου (Αἰλ.).—2) Υἱὸς

Διονυσίου τοῦ πρεσβυτέρου, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Δίωνος τὴν ἀρχὴν καταλαβών, ἀπολύτως κυβερνήσας καὶ εἶτα φονευθεὶς ὑπὸ τῶν Συρακουσίων (Αἰλ. Π. Ἱ. Β, 41).

Ἱππία, ἐλέγετο πολλαχοῦ ἡ Ἀθηνᾶ ὡς πρώτη διδάξασα τὸ ζευγνύειν ἵππους (Ἁρπ.), ἢ διότι εἰς τὴν Γιγαντομαχίαν τὸ πρῶτον ὥρμησε κατὰ τοῦ Γίγαντος Ἐγκελάδου ἐπὶ ἅρματος συρομένου ὑπὸ ἵππων (Παυσ. Ἀρκ. 47).

Ἱπποδάμεια, 1) ἡ ἄλλως Βρισηΐς (Σχλ. Ὁμ. Ἰλ. Α, 184). — 2) Γυνὴ τοῦ Ἀμύντορος, βασιλέως τοῦ Ὀρμηνίου, μήτηρ τοῦ Φοίνικος (Ὁμ. Ἰλ. 1, 448).—3) Θεράπαινα τῆς Πηνελόπης ἐν Ἰθάκῃ (Ὁμ. Ὀδ. Σ, 182).—4) Δύο τῶν Δαναΐδων, φονεύσασαι τοὺς μνηστῆρας αὐτῶν Ἴστρον καὶ Διοκορύστην (Ἀπλλδ. Β, 1, 4).

Ἱππόδετος, ἐπίθετον ὑφ' ὃ εἶχε ναὸν ὁ Ἡρακλῆς ἐν Βοιωτίᾳ, ἔνθα ἔδεσε τοὺς ἵππους τῶν Ὀρχομενίων, θελόντων νὰ ὁρμήσωσι διὰ νυκτὸς κατὰ τῶν Θηβῶν (Παυσ. Βοιωτ. 25).

Ἱπποθοωντίς, μία τῶν δέκα ἀττικῶν φυλῶν, ἐπώνυμος τοῦ υἱοῦ τοῦ Ποσειδῶνος.

Ἱπποκλείδης, υἱὸς Τισάνδρου, εἷς τῶν ἐπισημοτέρων νέων τῶν Ἀθηνῶν, ἀπελθὼν εἰς Σικυῶνα ὡς εἷς τῶν μνηστήρων τῆς θυγατρὸς τοῦ Κλεισθένους. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἀσέμνως ἐχόρευσεν, ὁ Κλεισθένης ἠρνήθη νὰ τὸν περιλάβῃ μετὰ τῶν συναγωνιζομένων, ὅτε καὶ αὐτὸς ἀπεκρίθη τὸ μεῖναν εἰς παροιμίαν, «οὐ φροντὶς Ἱπποκλείδῃ» (Ἡρδ. ΣΤ, 126—9. — Λουκ. Ἡρακλ. Η).

Ἱππόποδες, λαὸς τῆς Εὐρωπαϊκῆς Σαρματίας (Διον. Περγ. 310).

Ἵππων, φιλόσοφος ἐκ τῆς νήσου Μήλου, ὡς ἄθεος κατηγορηθεὶς (Αἰλ. Π. Ἱ. Β, 31).

Ἱππών, 1) ὁ βασιλικὸς, διότι ὁ Μασσινίσας κατέστησε τὴν πόλιν ταύτην πρωτεύουσαν τῆς Νουμιδίας. Ἔκειτο δ' ἐντὸς κόλπου εἰς τῆς χώρας τὰ βόρεια, ἦν κτίσμα τῶν Τυρίων, καὶ εἶτα ἐκλήθη καὶ Ἱππώνη (ἡ), γενομένη καὶ ῥωμαϊκὴ ἀποικία (Στρβ.) ΙΖ, 832. — Sall. Jug. XIX.—Liv. XXXIX, 3, 32). Παρὰ τῇ πόλει ἦσαν πλούσια σιδηρωρυχεῖα. Τῷ 430 μ.Χ. προσεβλήθη ὑπὸ τῶν Βανδάλων. Ἐπὶ τῆς πολιορκίας ἀπέθανεν ὁ ἐπίσκοπος αὐτῆς Αὐγουστῖνος· εἶτα δὲ, κυριευθεῖσα κατεστράφη. Ἐρείπια σώζονται εἰς τὴν νῦν Βόναν. — 2) Ἱππὼν Διάρρυτος, ἢ Ζάρρυτος, εἰς τὴν Ζευγιτανίαν τῆς Ἀφρικῆς, μεταξὺ βαθέος κόλπου, καὶ λίμνης· Τυρίων ἀποικία, ὀχυρὰ, καὶ ἐπὶ Ῥωμαίων πόλις ἐλευθέρα (Mel I, 7, 2.—Pl. Ep. IX 33.—Ap. VIII, 110).—3) Πόλις ἐν τῇ Ταρρακωνικῇ Ἱσπανίᾳ ἀνατολικῶς τοῦ Τολέτου, καὶ ἄλλη ὁμώνυμος νοτίως τοῦ Βαίτιος ποταμοῦ (Liv. XXXIX, 30.).

Ἶρος, 1) ἐπαίτης ἐν Ἰθάκῃ, πρὶν Ἄρναος καλούμενος, τρωθεὶς ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως καὶ ἐκδιωχθεὶς τῆς οἰκίας του, εἰς ἣν οἱ μνηστῆρες τὸν εἶχον εἰσαγάγει (Ὁμ. Ὀδ. Σ, 239).—2) Υἱὸς τοῦ Ἄκτορος, πατὴρ τοῦ Εὐρυτίωνος, καθαρίσας τὸν Πηλέα ἀπὸ τοῦ φόνου τοῦ ἀδελφοῦ του (Ἀπλλν. Ῥδ. Α, 72. —Αὐτ. Λιθ. 38).

Ἰσίγονος, γλύπτης ἐν Περγάμῳ, συνεργάτης τοῦ Πυρομάχου (ἴδ.) ἐν ὀλ. 130.

Ἰσμηνίας, 1) Ἕλλην συγγραφεὺς, γράψας περὶ λίθων (Pl.).—2) Ἐπίσημος αὐλητὴς ἐκ Θίσβης τῆς Βοιωτίας (Αἰλ. Π. 7, Δ, 16).

Ἴτυς, κατ' ἄλλην ἀντίληψιν τοῦ περὶ Ἰτύλου μύθου, υἱὸς Τηρέως καὶ Πρόκνης, θυσιασθεὶς ἐπίσης ὑπ' αὐτῆς, μετὰ τῆς ἀδελφῆς της Φιλομήλης ἐν μανίᾳ ζηλοτυπίας, καὶ παρατεθεὶς εἰς βρῶσιν εἰς τὸν πατέρα του. Ὅτε δὲ κατεδίωξεν αὐτὴν ὁ Τηρεὺς ἵνα τὴν φονεύσῃ, μετεμορφώθησαν ἐκεῖνος μὲν εἰς ἔποπα, αἱ δ', ἀδελφαὶ εἰς χελιδόνα καὶ ἀηδόνα, καὶ ὁ Ἴτυς εἰς τὸ ὁμώνυμον πτηνὸν (Αἰσχλ. Ἀγμ. 1156.—Σφκλ. Ἠλ. 148).

Ἴυγξ, θυγάτηρ τοῦ Πανὸς καὶ τῆς Ἠχοῦς, θεράπαινα τῆς Ἰνοῦς, ὑπὸ τῆς Ἥρας εἰς πτηνὸν μεταμορφωθεῖσα διότι διὰ γοητειῶν

ἐξήγειρε τὸν ἔρωτα τῆς Ἰνοῦς πρὸς τὸν Δία (Σχλ. Θεοκρ. Β, 17.—Σουίδ.).

Ἴφικλος, 1) υἱὸς τοῦ Φυλάκου καὶ τῆς Κλεομένης, βασιλεὺς τῆς Φυλάκης ἐν Θεσσαλίᾳ, περίφημος διὰ τὴν ὠκυποδίαν, εἷς τῶν Ἀργοναυτῶν (Ἀπλλν. Ῥδ. Α, 42). — 2) Υἱὸς τοῦ Θεστίου, ἀργοναύτης καὶ αὐτὸς, καὶ ἐκ τῶν θηρευτῶν τοῦ Καλυδωνίου κάπρου (Ἀπλλν. Ῥδ. Α, 201).

Ἰφινόη, 1) θυγάτηρ τοῦ Προίτου καὶ τῆς Σθενιβοίας, ἐν μανίᾳ ἀποθανοῦσα (Ἀπλλδ. Β. 2, 2). —2) Θυγάτηρ τοῦ Ἀλκαθόου, ἄγαμος ἀποθανοῦσα, εἰς ἣν αἱ νέαι νύμφαι ἐν Ἀττικῇ προσέφερον τὴν κόμην των (Παυσ. Α, 43).—3) Θυγάτηρ τοῦ Νίσου, γυνὴ Μεγάρου, τοῦ υἱοῦ τοῦ Ποσειδῶνος (Παυσ. Α, 39). — 4) Γυνή τις Λημνία, θεράπαινα τῆς Ὑψιπύλης, φονεύσασα τὸν ἄνδρα της, καὶ ἔχουσα κρυφίας σχέσεις μετὰ τῶν Ἀργοναυτῶν (Ἀπλλν. Ῥδ. Α, 702).

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΟΛΟΥ ΛΕΞΙΚΟΥ

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

Σελ.	141.	**Ἀσπασία.**	Στ.	9.	Εἰς «ἐν Ἀθήναις», πρόσθες, «ἔνθα ἐδίδαξε τὴν ῥητορικὴν (Πλάτ. Μενέξ.)».
»	930.	**Πατροκλῆς.**	»	2)	Ἀντὶ «Υἱὸς ἀδελφοῦ». γρ. «ἀδελφὸς ὁμομήτριος.

ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΕΝ ΤΩι ΔΕΥΤΕΡΩι ΤΟΜΩι ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΙΚΟΝΩΝ ΚΑΙ ΧΑΡΤΩΝ

Ν

636	Νάβλα	Σελ.	723
637	Νάγιδος νόμισμα	»	723
638	Νάνος εἰκὼν 1	»	723
639	» » 2	»	724
640	Ναός εἰκὼν 1	»	725
641	» » 2	»	726
642	» » 3	»	726
643	» » 4	»	727
644	» » 5	»	727
645	Νάρθηξ	»	758
646	Ναυμαχία	»	731
647	Ναυμαχίαι	»	734
648	Ναῦς εἰκὼν 1	»	736
649	» » 2	»	736
650	» » 3	»	736
651	» » 4	»	737
652	» » 5	»	738
653	» » 6	»	738
654	» » 7	»	739
655	Νεάπολις	»	742
656	Νεβρὶς	»	743
657	Νεμαύσου νόμισμα	»	745
658	» γέφυρα	»	746
659	Νεμέα	»	746
660	Νέμεσις	»	747
661	Νερούα νόμισμα	»	748
662	Νέρωνος νόμισμα	»	750
663	Νεωκόρος	Σελ.	752
664	Νεώριον	»	753
665	Νηῒθ	»	754
666	Νικαίας νόμισμα	»	756
667	Νίκη εἰκὼν 1	»	757
668	» » 2	»	758
669	Νικομηδείας νόμισμα	»	760
670	Νικομήδους νόμισμα	»	760
671	» »	»	760
672	Νικοπόλεως νόμισμα	»	761
673	Νιόβη εἰκὼν 1	»	764
674	» θυγάτηρ	»	764
675	Νιοβίδης 1	»	765
676	» » 2	»	765
677	Νότος	»	770
678	Νουκερίας νόμισμα	»	770
679	» »	»	771
680	Νύσης νόμισμα	»	774

Ξ

681	Ξάνθου μνημεῖον	»	777
682	Ξένια	»	779
683	Ξιφομάχαιρα εἰκὼν 1	»	788
684	» » 2	»	788
685	Ξίφος εἰκὼν 1	»	788
686	» » 2	»	789
687	» » 3	»	789
688	» » 4	»	789

689	Ξίφος εἰκὼν 5	Σελ.
690	Ξυστίς	»

Ο

691	Ὀβελίσκος εἰκὼν 1	»
692	» » 2	»
693	Ὄγκος	»
694	Ὀδησσοῦ νόμισμα	»
695	Ὀδυσσεὺς εἰκὼν 1	»
696	» » 2	»
697	Οἶαξ	»
698	Οἶκος εἰκὼν 1	»
699	» » 2	»
700	» » 3	»
701	» » 4	»
702	» » 5	»
703	» » 6	»
704	» » 7	»
705	» » 8	»
706	Οἰνεὼν	»
707	Οἰνιάδαι νόμισμα	»
708	Οἰνόης νόμισμα	»
709	Οἶνος εἰκὼν 1	»
710	» » 2	»
711	» » 3	»
712	Οἰνοχόη	»
713	Οἰνοχόος	»
714	Οἰοπόλος	»
715	Οἰωνός	»
716	Ὀκλαδίας	»
717	Ὀκρίβας	»
718	Ὀκταβίας νόμισμα 1	»
719	» » 2	»
720	Ὀκταβιανὸς	»
721	Ὀκτάφορον	»
722	Ὀλβίας νόμισμα	»
723	Ὅλμος	»
724	Ὅλπη	»
725	Ὀλυμπία	»
726	Ὀλύμπια	»
727	Ὅμηρος	»
728	Ὀμφάλη	»
729	Ὀμφαλός	»
730	Ὀνηλάτης	»
731	Ὄνος	»
732	Ὀξύβαφον	»
733	Ὄπεας	»
734	Ὅπλα εἰκὼν 1	»
735	» » 2	»
736	Ὅπλα εἰκὼν 3	Σελ. 847
737	» » 4	» 488
738	» » 5	» 848
739	» » 6	» 848
740	» » 7	» 848
741	» » 8	» 849
742	» » 9	» 850
743	» » 10	» 850
744	» » 11	» 850
745	» » 12	» 851
746	« » 13	» 851
747	» » 14	» 851
748	Ὁπλιτοδρόμος	» 852
749	Ὁπλομάχος	» 852
750	Ὀρέστης	» 855
751	Ὀρθαγορίας νόμισμα	» 856
752	Ὀρθοσταδίας	» 857
753	Ὁρμιά	» 859
754	Ὀρνιθευτής	» 859
755	Ὀρύκτης	» 861
756	Ὀρφεύς	» 862
757	Ὄρχησις εἰκὼν 1	» 863
758	» » 2	» 864
759	» » 3	» 845
760	» » 4	» 865
761	Ὀρχομενὸς νόμισμα	» 866
762	» εἰκὼν 1	» 866
763	» » 2	» 866
764	Οὐγγία	» 869
765	Οὖς	» 870
766	Ὄχη εἰκὼν 1	» 872
767	» » 2	» 872

Π

768	Παγκράτιον	» 873
769	Παίγνια εἰκὼν 1	» 875
770	» » 2	» 875
771	» » 3	» 875
772	» » 4	» 876
773	» » 5	» 876
774	Πάλη εἰκὼν 1	» 887
775	» » 2	» 887
776	» » 3	» 888
777	Παλλὰς Ἀθηνᾶ εἰκὼν 1	» 891
778	» » 2	» 892
779	Πάμισος	» 893
780	Πὰν ἀνάγλυφον	» 896
781	Παναθήναια εἰκὼν 1	» 897
782	» » 2	» 898

783	Πανδοσίας νόμισμα.....	Σελ.	900
784	Πάνθεον.....	»	902
785	Πανοπλία.....	»	903
786	Πανόρμου νόμισμα.....	»	904
787	Παντικαπαίου νόμισμα....	»	905
788	Παραγναθὶς	»	906
789	Παρὰ δόρυ.....	»	906
790	Παραπέτασμα	»	908
791	Παράσημον	»	909
792	Παραστὰς εἰκὼν 1.....	»	910
793	» » 2.....	»	910
794	Παρθενὼν εἰκὼν 1.....	»	913
795	» » 2.....	»	914
796	» » 3.....	»	914
797	» » 4.....	»	915
798	» » 5.....	»	915
799	» » 6.....	»	915
800	» » 7.....	»	916
801	» » 8.....	»	916
802	Πάριον νόμισμα.....	»	918
803	Πάρις εἰκὼν 1.....	»	919
804	» » 2.....	»	919
805	Πάρμη εἰκὼν 1.....	»	921
806	» » 2.....	»	921
807	Παρνασσὸς	»	922
808	Πάρου νόμισμα.....	»	925
809	Παρυφὴ.....	»	926
810	Πασαργάδαι (τάφος Κύρου).	»	927
811	Παρωτίς.....	»	928
812	Παστοφόροι	»	929
813	Παταγεῖον	»	929
714	Πατρῶν νόμισμα.....	»	930
815	Πάτροκλος	»	930
816	Πέδιλα	»	936
817	Πειραιεύς.....	»	939
818	Πειρίθοος εἰκὼν 1.....	»	940
819	» » 2.....	»	940
820	» » 3.....	»	941
821	» » 4.....	»	941
822	Πεισάνδρου (ἄγαλ. Ἡρακλέους)	»	942
823	Πελασγικὸν εἰκὼν 1.....	»	945
824	» » 2.....	»	945
825	Πέλεκυς	»	946
826	Πελεκηφόρος.....	»	946
827	Πελίκη.....	»	947
828	Πέλλης νόμισμα.....	»	947
829	Πελλήνης »	»	947
830	Πέλοψ.....	»	954
831	Πέλτη.....	»	955
832	Πενθεσίλεια	»	956
833	Πεντάσπαστός.....	»	957
834	Πεντηκόντορος.....	Σελ.	958
835	Πέπλος εἰκὼν 1.....	»	958
836	» » 2.....	»	959
837	Πέργαμον εἰκὼν 1.....	»	960
838	» νόμισμα.....	»	960
839	» νόμισμα	»	960
840	Περίανδρος.....	»	963
841	Περίβλημα εἰκὼν 1.....	»	965
842	» » 2	»	965
843	» » 3	»	965
844	Περιβραχιόνιον.....	»	965
845	Περίδειπνον.....	»	965
846	Περιδέραιον	»	965
847	Περίζωμα.....	»	966
848	Περικεφαλαία εἰκὼν 1.....	»	966
849	» » 2.....	»	967
850	Περικλῆς	»	971
831	Περικνημὶς.....	»	971
852	Περίνθου νόμισμα.....	»	972
853	Περίπτερος.....	»	972
854	Περιρραντήριον εἰκὼν 1....	»	972
855	» » 2....	»	972
856	Περισκελὶς εἰκὼν 1.....	»	973
857	» » 2.....	»	973
858	Περίστρωμα.....	»	973
859	Περιστύλιον.....	»	974
860	Περισφύριον.....	»	975
861	Περόνη.....	»	976
862	Περσεὺς εἰκὼν 1.....	»	976
863	» » 2.....	»	973
864	» » 3.....	»	978
865	Περσεφόνη.....	»	984
866	Πέτασος εἰκὼν 1.....	»	984
867	» » 2.....	»	986
868	Πετταλία.....	»	987
869	Πήγασος νόμισμα.....	»	988
870	» δακτυλιόλιθος....	»	988
871	Πηδάλιον εἰκὼν 1.....	»	988
872	» » 2.....	»	989
873	Πηλεὺς.....	»	990
864	Πηνελόπη.....	»	991
875	Πήρα	»	992
876	Πιθάκνη.....».....	»	992
877	Πῖλος εἰκὼν 1.....	»	992
878	» » 2	»	992
879	» » 3..	»	992
880	Πίναξ εἰκὼν 1.....	»	993
881	» » 2.....	»	993
882	» » 3.....	»	993
883	Πίνδαρος.....	»	994
884	Πιξωδάρου νόμισμα.....	»	995

885	Πλαγγών.....	Σελ.	1001
886	Πλαγίαυλος.....	»	1002
887	Πλαστική εἰκὼν 1.....	»	1003
888	» » 2.....	»	1004
889	» » 3.....	»	1009
890	» » 4.....	»	1009
891	Πλάστιγξ.....	»	1013
892	Πλάταια χάρτης εἰκὼν 1...	»	1013
893	» νόμισμα » 2...	»	1014
894	» ναὸς » 3...	»	1014
895	Πλάτων.....	»	1015
896	Πλῆκτρον.....	»	1021
897	Πλήμνη.....	»	1021
898	Πλίνθος εἰκὼν 1.	»	1021
899	» » 2.....	»	1021
900	» » 3.....	»	1022
901	Πλοῖον.....	»	1022
902	Πλοῦτος.....	»	1024
903	Πνύξ.....	»	1026
904	Ποδήρης χιτὼν.....	»	1027
905	Ποδονιπτήρ.....	»	1027
906	Πολιορκία εἰκὼν 1.	»	1030
907	» » 2.....	»	1032
908	» » 3.....	»	1032
909	» » 4.....	»	1033
910	» » 5.....	»	1033
911	Πολύκλειτος εἰκὼν 1.....	»	1050
912	» » 2.....	»	1050
913	» » 3.....	»	1051
914	Πολύμυξος.....	»	1053
915	Πομπηία εἰκὼν 1.....	»	1056
916	» » 2.....	»	1057
917	Πόρπη εἰκὼν 1.....	»	1060
918	» » 2.....	»	1060
919	Ποσειδῶν εἰκὼν	»	1062
920	» νόμισμα 1.....	»	1062
921	» » 2.....	»	1062
922	Ποσειδῶν ἄγαλμα.....	»	1063
923	Ποσειδωνία.....	»	1064
924	Ποτήρ.....	»	1065
925	Ποῦς.....	»	1066
926	Πραίσου νόμισμα.....	»	1066
927	Πραξιτέλης εἰκὼν 1..	»	1068
928	» » 2.....	»	1069
929	» » 3.....	»	1069
930	» » 4.....	»	1070
931	Πρίστις	»	1073
932	Πρίων εἰκὼν 1.....	»	1073
933	» » 2.....	»	1073
934	Πρόθυρον.....	»	1076
935	Προκόμιον εἰκὼν 1.....	»	1078
936	Προκόμιον εἰκὼν 2.....	Σελ.	1078
937	Προμηθεὺς.....	»	1080
938	Προπνιγεῖον.....	»	1083
939	Προπύλαια εἰκὼν 1.....	»	1083
940	» » 2.....	»	1084
941	Προσγναθίδιον.....	»	1085
942	Προσκήνιον.....	»	1085
943	Προσκύνησις.....	»	1086
944	Πρόστυλος.....	»	1087
945	Πρόσωπον εἰκὼν 1.....	»	1087
946	» » 2.....	»	1087
947	» » 3.....	»	1088
948	» » 4.....	»	1088
949	Προυσίου νόμισμα 1.....	»	1089
950	» » 2.....	»	1089
951	Πρόχοος.....	»	1090
952	Πρύμνη.....	»	1090
953	Πρῷρα.....	»	1091
954	Πρῳράτης.....	»	1091
955	Πτερνιστήρ.....	»	1091
956	Πτερόπους.....	»	1095
957	Πτέρυγες εἰκὼν 1.....	»	1095
958	» » 2.....	»	1095
959	Πτερωτὸν.....	»	1096
960	Πτολεμαίου νόμισμα 1.....	»	1096
961	» » 2....	»	1098
962	» » 3....	»	1099
963	» » 4....	»	1099
964	» » 5....	»	1100
965	» » 6....	»	1100
966	» » 7....	»	1101
967	Πτύον εἰκὼν 1.....	»	1104
968	» » 2.....	»	1104
969	Πτωχὸς.....	»	1104
970	Πυγμάχος.....	»	1105
971	Πυελὶς.....	»	1106
972	Πύλη εἰκὼν 1.....	»	1113
973	» » 2.....	»	1113
974	Πύλος.....	»	1114
975	Πύκτης.....	»	1115
976	Πυξὶς.....	»	1115
977	Πυρὰ εἰκὼν 1.....	»	1116
978	» » 2.....	»	1116
979	Πυράγρα εἰκὼν 1.....	»	1116
980	» » 2.....	»	1116
981	Πυραμὶς.....	»	1117
982	Πύργος εἰκὼν 1.....	»	1118
983	» » 2.....	»	1118
984	» » 3.....	»	1118
985	Πυριατήριον.....	»	1119
986	Πύρρος εἰκὼν	»	1120

987 Πυρρίχη..... Σελ. 1120
988 Πύρρος..... » 1121
989 Πώγων..... » 1125
990 Πῶμα..... » 1125

Ρ

991 Ῥαβδίον εἰκὼν 1..... » 1126
992 » » 2..... » 1126
993 Ῥαβδοῦχος..... » 1126
994 Ῥαβδώσεις εἰκὼν 1..... » 1126
995 » » 2..... » 1127
996 Ῥαφὶς..... » 1130
997 Ῥιζάγρα..... » 1136
998 Ῥιπὶς εἰκὼν 1..... » 1137
999 » » 2..... » 1138
1000 Ῥόπαλον εἰκὼν 1..... » 1141
1001 » » 2..... » 1142
1002 » » 3..... » 1142
1003 Ῥόπτρον εἰκὼν 1..... » 1142
1004 » » 2..... » 1142
1005 Ῥυθμὸς εἰκὼν 1..... » 1143
1006 » » 2..... » 1144
1007 » » 3..... » 1144
1008 » » 4..... » 1145
1009 » » 5..... » 1145
1010 Ῥυκάνη..... » 1146
1011 Ῥυμὸς..... » 1146
1012 Ῥυταγωγεύς..... » 1147
1013 Ῥυτήρ..... » 1147
1014 Ῥυτὸν κέρας..... » 1147
1015 Ῥώμη εἰκὼν 1..... » 1148
1016 » » 2..... » 1150
1017 » » 3..... » 1153
1018 » » 4..... » 1156
1019 » » 5..... » 1157
1020 » » 6..... » 1157
1021 » » 7..... » 1158
1022 » » 8..... » 1159
1023 Ῥωμύλου νόμισμα..... » 1160

Σ

1024 Σάγμα..... » 1164
1025 Σάγος..... » 1164
1026 Σαγούντου νόμισμα..... » 1164
1027 Σακκίον..... Σελ. 1166
1028 Σάκκος..... » 1166
1029 Σαλαμῖνος χάρτης 1..... » 1167
1030 » νόμισμα 2..... » 1168
1031 Σαλαπίας νόμισμα..... » 1168
1032 Σάλπιγξ εἰκὼν 1..... » 1171
1033 » » 2..... » 1171
1034 Σάλων..... » 1171
1035 Σαμβύκη εἰκὼν 1..... » 1172
1036 » » 2..... » 1172
1037 Σάμης νόμισμα..... » 1173
1038 Σαμοθράκη..... » 1173
1039 Σάμου νόμισμα..... » 1174
1040 Σαμοσάτων νόμισμα..... » 1175
1041 Σανίς..... » 1176
1042 Σάρδεων νόμισμα..... » 1179
1043 Σάρισσα..... » 1180
1044 Σαρκοφάγος..... » 1181
1045 Σάρωθρον..... » 1183
1046 Σατράπης..... » 1185
1047 Σάτυροι εἰκὼν 1..... » 1187
1048 » » 2..... » 1187
1049 Σαυροκτόνος..... » 1189
1050 Σαυρωτήρ..... » 1189
1051 Σαγέστης νόμισμα..... » 1190
1052 Σειλινός..... » 1191
1053 Σειραφόρος..... » 1191
1054 Σειρομάστης..... » 1192
1055 Σεῖστρον..... » 1192
1056 Σέλγης νόμισμα..... » 1192
1057 Σελευκείας νόμισμα 1..... » 1193
1058 » » 2..... » 1193
1059 Σελεύκου νόμισμα 1..... » 1194
1060 » » 2..... » 1195
1061 » » 3..... » 1196
1062 » » 4..... » 1196
1063 » » 5..... » 1196
1064 Σελινοῦντος νόμισμα..... » 1197
1065 » εἰκὼν 1..... » 1197
1066 » » 2..... » 1198
1067 Σηκός..... » 1201
1068 Σήκωμα..... » 1201
1069 Σημαία εἰκὼν 1..... » 1201
1070 » » 2..... » 1201
1071 » » 3..... » 1201
1072 » » 4..... » 1202
1073 Σιβύνη..... » 1206
1074 Σίδης νόμισμα..... » 1207
1075 Σικελίας » ..... » 1208
1076 » εἰκὼν ..... » 1210
1077 Σίκιννις..... » 1211

1078	Σικύα	Σελ. 1211	1129	Στέφανος εἰκὼν 3	Σελ. 1265
1079	Σικυωνίας νόμισμα	» 1212	1130	» » 4	» 1265
1080	Σίμβλος εἰκὼν 1	» 1214	1131	» » 5	» 1265
1081	» » 2	» 1214	1132	» » 6	» 1266
1082	Σινώπης νόμισμα	» 1216	1133	» » 7	» 1266
1083	Σίφνου »	» 1220	1134	» » 8	» 1266
1084	Σίφων εἰκὼν 1	» 1220	1135	» » 9	» 1266
1085	» » 2	» 1220	1136	Στῆλαι	» 1237
1086	» » 3	» 1221	1137	Στῆριγξ	» 1266
1087	Σκαλμὸς	» 1221	1138	Στλεγγὶς	» 1269
1088	Σκάμμα	» 1222	1139	Στοὰ εἰκὼν 1	» 1269
1089	Σκάφη εἰκὼν 1	» 1223	1140	» » 2	» 1270
1090	» » 2	» 1223	1141	Στρεπτὸς	» 1279
1091	Σκέπαρνον	» 1223	1142	Στρογγύλη ναῦς	» 1279
1092	Σκῆπτρον εἰκὼν 1	» 1225	1143	Στρόμβος	» 1279
1093	» » 2	» 1225	1144	Στροφεὺς εἰκὼν 1	» 1280
1094	» » 3	» 1225	1145	» » 2	» 1280
1095	» » 4	« 1225	1146	Στρωμνὴ	» 1281
1096	Σκιάδιον	» 1226	1147	Στυλοβάτης	» 1281
1097	Σκόπα ἄγαλμ. Ἀπόλλωνος	» 1230	1148	Στυμφάλου νόμισμα	» 1281
1098	» 3 συμπλγ. Νιοβιδῶν	» 1232	1149	Συβάρεως νόμισμα	» 1284
1099	Σκοπιὰ	» 1233	1150	Συγκυπται	» 1285
1100	Σκοτία	» 1233	1151	Συμπόσιον	» 1290
1101	Σκύθαι	» 1234	1152	Συνωρὶς εἰκὼν 1	» 1292
1102	Σκυτοτόμου ἐργαλ.	» 1239	1153	» » 2	» 1292
1103	Σκύφος	» 1239	1154	Συρακουσῶν χάρτ. εἰκὼν 1	» 1293
1104	Σμίλη	» 1240	1155	» » 2	» 1294
1105	Σμινύη	» 1241	1156	» » 3	» 1294
1106	Σμύρνης νόμισμα	» 1241	1157	» νόμισμα 4	» 1294
1107	Σόλων »	» 1242	1158	» » 5	» 1295
1108	Σολοῦντος »	» 1243	1159	» » 6	» 1295
1109	Σούνιον	» 1246	1160	» » 7	» 1296
1110	Σοφοκλῆς	» 1250	1161	Συριγξ	» 1298
1111	Σπάθη εἰκὼν 1	» 1251	1162	Συρμα	» 1298
1112	» » 2	» 1252	1163	Συστυλος	» 1300
1113	Σπάρτης κενονάφιον	» 1254	1164	Σφαῖρα	» 1300
1114	Σπαρτιᾶται	» 1257	1165	Σφαιρωτὴρ	» 1300
1115	Σπεῖρα	» 1258	1166	Σφενδόνη εἰκὼν 1	» 1301
1116	Σπλαγχνοσκόπος	» 1259	1167	» » 2	» 1301
1117	Σπονδὴ	» 1259	1168	Σφιγξ	» 1302
1118	Σπυρὶς	» 1260	1169	Σφυρηλασία εἰκὼν 1	» 1303
1119	Στάδιον	» 1260	1170	» » 2	» 1303
1120	Σταθμὸς εἰκὼν 1	» 1261	1171	» » 3	» 1303
1121	» » 2	» 1261	1172	» » 4	» 1304
1122	Σταλὶς	» 1261	1173	Σχεδία	» 1304
1123	Στάμνος	» 1262	1174	Σχοινοβάτης	» 1305
1124	Στατὴρ	» 1262	1175	Σωκράτης	» 1307
1125	Στέμμα εἰκὼν 1	» 1263	1176	Σωλὴν εἰκὼν 1	» 1309
1126	» » 2	» 1263	1177	» » 2	» 1309
1127	Στέφανος εἰκὼν 1	» 1264	1178	Σωσικλέους ἄγαλμ.	» 1311
1128	» » 2	» 1264		—	

Τ

1179 Ταίναρον..... Σελ. 1314
1180 Ταινία εἰκὼν 1..... » 1315
1181 » » 2..... » 1315
1182 Τάλαρος..... » 1316
1183 Τανάγρας νόμισμα..... » 1318
1184 » εἰκὼν..... » 1318
1185 Τάπης εἰκὼν 1..... » 1322
1186 » » 2..... » 1323
1187 Ταρσὸς εἰκὼν 1..... » 1325
1188 » » 2..... » 1325
1189 » » 3..... » 1325
1190 » » 4..... » 1325
1191 Ταρσοῦ νόμισμα..... » 1326
1192 Ταΰγετος..... » 1327
1193 Ταυρίσκου σύμπλεγμα..... » 1328
1194 Τάφος εἰκὼν 1..... » 1331
1195 » » 2..... » 1332
1196 » » 3..... » 1332
1197 » » 4..... » 1333
1198 Τεάνου νόμισμα..... » 1334
1199 Τεγεάτιδος νόμισμα..... » 1335
1200 Τέθριππον..... » 1336
1201 Τεῖχος εἰκὼν 1..... » 1337
1202 » » 2..... » 1337
1203 » » 3..... » 1338
1204 Τελαμὼν..... » 1339
1205 Τέμπη χάρτης..... » 1343
1206 Τενέδου νόμισμα..... » 1344
1207 Τέρετρον εἰκὼν 1..... » 1345
1208 » » 2..... » 1345
1209 Τερίννης νόμισμα..... » 1345
1210 Τερμησσοῦ νόμισμα..... » 1346
1211 Τετραόδιον..... » 1349
1212 Τετράστυλος..... » 1349
1213 Τετρήρης..... » 1350
1214 Τέω νόμισμα..... » 1351
1215 Τήβεννα..... » 1352
1216 Τήγανον..... » 1352
1217 Τήμνου νόμισμα..... » 1354
1218 Τήνου νόμισμα..... » 1355
1219 Τιάρα εἰκὼν 1..... » 1355
1220 » » 2..... » 1356
1221 Τιγράνου νόμισμα..... » 1357
1222 Τιθασσευτὴς..... » 1358
1223 Τίρυνθος χάρτης..... » 1366
1224 Τοῖχος εἰκὼν 1..... » 1370
1225 Τοῖχος εἰκὼν 2..... Σελ. 1370
1226 » » 3..... » 1370
1227 Τολύπη..... » 1372
1228 Τόμιος νόμισμα..... » 1372
1229 Τόξον εἰκὼν 1..... » 1373
1230 » » 2..... » 1373
1231 » » 3..... » 1373
1232 » » 4..... » 1373
1233 » » 5..... » 1373
1234 Τορευτικὴ..... » 1374
1235 Τορύνη..... » 1375
1236 Τραϊανοῦ νόμισμα..... » 1379
1237 » στήλη..... » 1380
1238 Τράλλεων νόμισμα..... » 1350
1239 Τράπεζα εἰκὼν 1..... » 1381
1240 » » 2..... » 1381
1241 » » 3..... » 1381
1242 Τρίαινα εἰκὼν 1..... » 1383
1243 » » 2..... » 1383
1244 Τρίβολος εἰκὼν 1..... » 1386
1245 » » 2..... » 1386
1246 Τρίβων..... » 1386
1247 Τρίγλυφος..... » 1386
1248 Τρίγωνον..... » 1387
1249 Τριήρης..... » 1338
1250 Τρίκλινον..... » 1389
1251 Τρίοδος..... » 1390
1252 Τριπόλεως νόμισμα 1..... » 1390
1253 » » 2..... » 1391
1254 Τρίπους εἰκὼν 1..... » 1391
1255 » » 2..... » 1392
1256 Τριπτὴρ..... » 1392
1257 Τρίσπαστος..... » 1393
1258 Τριττύα..... » 1394
1259 Τρίτων..... » 1394
1260 Τριχολαβὶς..... » 1395
1261 Τρόπαιον εἰκὼν 1..... » 1395
1262 » » 2..... » 1396
1263 Τροπὸς..... » 1396
1264 Τροχὸς εἰκὼν 1..... » 1397
1265 » » 2..... » 1397
1266 » » 3..... » 1397
1267 » » 4..... » 1398
1268 Τρυγητὸς..... » 1398
1269 Τρύφωνος νόμισμα..... » 1398
1270 Τρωάδος νόμισμα..... » 1399
1271 Τύκος..... » 1404
1272 Τύλη..... » 1404
1273 Τύμβος..... » 1405
1274 Τύμπανον εἰκὼν 1..... » 1405
1275 » » 2..... » 1405

		Σελ.
1276	Τύμπανον εἰκὼν 3.....	»
1277	» » 4.....	»
1278	Τύπος.....	»
1279	Τυραννοκτόνοι.....	»
1280	Τύρου νόμισμα.....	»
1281	Τυφώνιον εἰκὼν 1.....	»
1282	» » 2.....	»
1283	Τύχη.....	»

Υ

1284	Ὑδραγωγεῖον.....	»
1285	Ὑδραυλικὰ ἔργα.....	»
1286	Ὕδραυλις.....	8
1287	Ὑδρία.....	»
1288	Ὑδροφόρια.....	»
1289	Ὑδροφόρος.....	»
1290	Ὕννις.....	»
1291	Ὑπαγκώνιον.....	»
1292	Ὕπαιθρος ναός.....	»
1293	Ὑπέρα.....	»
1294	Ὑπέρθυρον.....	»
1295	Ὕπερος.....	»
1296	Ὑπόδεσις εἰκὼν 1.....	»
1297	» » 2.....	»
1298	» » 3.....	»
1299	» » 4.....	»
1300	» » 5.....	»
1301	Ὑποθυμιὰς.....	»
1302	Ὑπόκαυστον.....	»
1303	Ὑποπόδιον.....	»
1304	Ὑπουρὶς.....	»
1305	Ὕρχη.....	»
1306	Ὑφαντικὴ.....	»
1307	Ὑψίζωνος.....	»

Φ

1308	Φαινόλης.....	»
1309	Φάκελλος εἰκὼν 1.....	»
1310	» » 2.....	»
1311	Φάλαγγες.....	»
1312	Φάλαρα εἰκὼν 1.....	»
1313	» » 2.....	»
1314	Φανὸς.....	»
1315	Φαρέτρα.....	»
1316	Φαρνάκου νόμισμα.....	»
1317	Φᾶρος.....	»
1318	Φάρος.....	»
1319	Φάσηλος.....	»
1320	Φάτνη εἰκὼν 1.....	»
1321	» » 2.....	»
1322	Φειδίου εἰκὼν 1.....	»
1323	» » 2.....	»
1324	» » 3.....	»
1325	» » 4.....	»
1326	Φερῶν νόμισμα.....	»
1327	Φιλιππουπόλεως νόμισμα...	»
1328	Φίλιππος εἰκὼν 1.....	»
1329	» » 2.....	»
1330	Φοῖνιξ εἰκὼν 1.....	»
1331	» » 2.....	»
1332	Φολιδωτὸς θώραξ.....	»
1333	Φορβειὰ εἰκὼν 1.....	»
1334	» » 2.....	»
1335	Φορεῖον.....	»
1336	Φορτηγὸς εἰκὼν 1.....	»
1337	» » 2.....	»
1338	Φῦκος.....	»
1339	Φῦσα.....	»
1340	Φωκὶς χάρτης Δελφ.....	»

Χ

1341	Χαιρωνείας λέων.....	»
1342	Χαλινὸς εἰκὼν 1.....	»
1343	» » 2.....	»
1344	» » 3.....	»
1345	Χαλκιδικόν.....	»
1346	Χαλκίδος χάρτης.....	»
1347	Χειράμαξα.....	»
1348	Χειρίδες.....	»
1349	Χειρονομία.....	»
1350	Χελώνη εἰκὼν 1.....	»
1351	» » 2.....	»
1352	Χέοπος πυραμὶς.....	»
1353	Χέρνιβον.....	»
1354	Χηνίσκος.....	»
1355	Χίμαιρα.....	»
1356	Χιόνιδος ἄγαλ.....	»
1357	Χιτὼν εἰκὼν 1.....	»
1358	» » 2.....	»
1359	» » 3.....	»
1360	» » 4.....	»
1361	» » 5.....	»
1362	» » 6.....	»
1363	Χλαῖνα.....	»
1364	Χλαμὺς.....	»

1365 Χοινίκη ..... Σελ. 1521
1366 Χοραύλης ..... » 1522
1367 Χορεία ..... » 1522
1368 Χόρτος ..... » 1525
1369 Χύτρα εἰκὼν 1 ..... » 1533
1370 » » 2 ..... » 1533
1371 Χώνη ..... » 1534

Ψ

1372 Ψαλλίς ..... » 1535
1373 Ψαλτήριον ..... » 1545
1374 Ψάλτρια ..... » 1535
1375 Ψέλλιον ..... » 1536
1376 Ψευδισόδομος ..... » 1537
1377 Ψευδοδίπτερος ..... » 1537
1378 Ψευδοπερίπτερος ..... » 1538
1379 Ψῆφος ..... » 1539

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ

ΑΝΕΣΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ

1891—1278.

